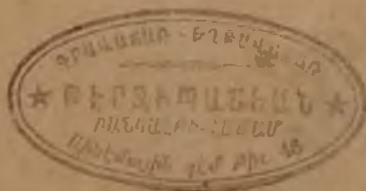

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸ

ՄԻԻԵԼԼԻՅ
ԺՈՒԼ ՊՈՒԼԱՊԵՐ

ՄԻԻԹԵՐԻՄ
Զ. ԲՈՒԱՅԵԱՆ

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ

ՄԱԹՊԱՍԵՒ ՄԷՃՄՈՒԱՅԸ ԱՆՊԱՐ
ՊԵՅՈՂՈՒ, ՃԱՄԱՆԵՅԻ ԲԵՊԻՐԱՆԷ, ԹԱԳՍԻՄԱՆԷ Ն. 65

— 1887 —

Handwritten text:
Mungah
up South

Հ Ա Յ Տ Ո Ւ Տ Գ Ա Ր Ը

ՄԻՒԷԼԼԻՑ
Ժ Ի Ի Լ Պ Ո Ի Լ Ա Պ Է Ր

}}

ՄԻՒԹԵՐԱԽՄ
Յ. Թ Օ Լ Ա Յ Ե Ա Ն

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Է

Պերեգրնա նեոնի և եվանդի

1

ԱՍՔԷՐԷ՝ ՄԷԷՔԻԻԼԱԹ՝ ՎԷ՝ ՄԷՇՐՈՒՊԱԹ՝ ՍԱԹԸՃԸԸԸԸԸՆՏԱՆ
Տ Ի Ի Շ Է Ս Լ Ի Ք

Իշպուհ հիքեանէ, 1812 թարիսինտէ, Րուսիատա վագը Պերեգր-
նա նամիլէ մաարուֆ օլան նէհրին սէվահիլի իւղէրինտէ պաշա-
մագտա տըր: 1812 սէնէսի, տէհշէթլի վէ շայեանը թէէսսիւֆ պիր
թարիխ օլուպ, հագըգէթէն Ֆրանսըզ օլան պիւճիւմլէ գալպէրտէ
նիշէ նիշէ էլէմպախշ խաթըրէլէր հասըլ իյլէսէ, ճայիզ տիր, Պերե-
գրնա նէհրի, ալ գանլարա պօեանմըշ մէյտանը հարպլար կիպի
գանլը պիր իսմ, վէճդար իլէ էօրթիւլիւ, վէ իւղէրինտէ ադպապա-
լարըն վէ գարըլարըն միւտհիշ պաղըրշլար իլէ ուշտուգլարը մէ-
զարլըգ իսմի տէհշէթիշթիմալի միսիլու, ուղուրսուզ պիր իսմ տիր:
Հագըգէթէն, պիղիմ եանի Ֆրանսըզլար իշին, իսմինին թէլէֆիւղիւ
պիլէ քէտէր ու տէհշէթի մուհիպ օլան օլ նէհր, քիւրբէյի արզըն
էն գահրաման ասքէրլէրինտէն բէք չօղունուն թէլէֆ օլտուղունու
կէ՞օրմէմիշ մի տիր: Օ նէհրին կիւրիւթիւլիւ վէ պուզ կիպի տալ-
կալարը, պապալարըմըգա մէզարիսթան օլմամըշլար մը տըր: Օ պա-
պալարըմըգ՝ շան ու շէրէֆ իշին եարատըլմըշ օլան օլ էվլատը վա-
թան տըր քի, զէմանըմըզըն էն պիւեիւք գաբթանընըն բէհպէրլիկի

Թաճարնոտա պուլունարադ, պիւթիւն Լիւրօրտեր տօլաշմըշլար, վէ քեաֆֆէյի պիւեիւք շէհրլէրտէ, մաղուպ օլմանան պայրադլարընը տիքմիշլէր տիր:

Մալիւմիւ ամմէ օլտուղու իշին, նադշ ու թարիֆինտէն սարֆը նազար իյլէտիկիմիզ օլ ֆէլաքէթի մալիւմէնի բէք կիւզէլ սուրէթտէ իրաեէ իյլէեէն իբի թասվիրի կէօրմէեէն վար մը տըր:

Օլ թասվիրլէրտէն պիրի, էն սրգատան կէլէն աքէրի թաադիպ իյլէեէն մէճրուհին դաֆլէսին իրաեէ իտիպ, պունտա, պիր սիւրիւ Գաղադլարըն, մէլքիւր դաֆլէ իւզէրինէ հիւճուժ իթտիքլէրի, վէ նէյ նամ մարէշալը մէշհուրուն, եալընըզ նընատիկ թիւֆէնքլէրիյլէ միւսէլլահ պուլունան պիր ճիւզի դահրամանլար իլէ պիրլէրտէ, օ դաֆլէեի վիգաեէ իթտիկի, վէ տիւշմէնէ մուգավէմէթ իյլէտիկի կէօրիւլիւր:

Հօրաս վէրնէնին ֆըրշասընտան չըգմըշ օլան վէ սահիհլիք սըֆաթընը հայիզ պուլունան պու թասվիր, հալ ու վաղիեէթի օլ դատար միւքէմմէլ վէ հազըդի սուրէթտէ իրաեէ իյլէմէքտէ տիրքի, եալընըզ, պունուն բարլադ պիր սուրէթտէ նադշ ու թարիֆի, օն սահիֆէեէ միւհթաճ տըր: Պու թասվիրի կէօրմէքլէ, օլ մէշհուր օրտունուն, բուսիատան էսնայի բիւճաթընտա, տիւշար օլտուղու տէհէթլի միւշքիւլաթ, վէ հիշ պիր խիմլէ եաու օլունամանեան միհն ու մէշադգաթ հադգընտա տօղրու պիր մալիւմաթ ալընմըշ օլուր: օ օրտունունքի, Ֆրանսատան հարէքէթ իթտիկի ղէման, պիր միլեօն իքի եիւղ պին ճէնկեավէրանտան միւրէքքէպ օլտուղու հալտէ, գըշ վէ դըթլըգ, տիւշմէնին աթէշինտէն տահա ղիեատէ շիտտէթ իսթիմալիյլէ, նըսֆընը թէլէֆ իթմիշ տիր:

Իքինճի թասվիր, բիւճաթ իտէն օրտունուն Պէրէնիդանէհրին տէն կէշիշի օլուպ, պունտա, մէնպարէնին հէյեթի թէյիշիլիր: Պու մէնդարէ, օլ շայեանը թիզըքար մուհարէպէնին պիր խուսուսի վադըասը օլմանըպ, պիւթիւն օրտուի մուաղղամըն մէյեուս օլունաճադ պիր սաաթտա պուլունտուղու աշվալը հազըդիեէսինին միւքէմմէլ պիր կէօրիւնիւշիւ տիր:

Շէօյլէքի, մուհարէպէ վէ հարիգ. եիւզիւնտէն քեամիլէն խաբապ օլմուշ, վէ ղանն իտէրսինքի պիւթիւն թապիեաթը միւսթադրադը հիւզն ու մաթէմ իյլէմիշ օլան օլ շէտիտ գըշ մէվսիմի հասէպիլէ վասի վէ ղայրը միւնպիթ օվալար հալի քէսպ իթմիշ պուլունան պիր պէլտէնին օրթաթընտան, միւթէատտիտ նուֆուստան

միւրէթթէպ պիր օրտունուն էօյլէ պիր նիղամնը սուրէթտէ բիւ-
ճաթ իթտիկի կէօրիւլիւր քի, պու հալի կէօրէնէրճէ, մահզա
ֆէվգէլատէ դօրդու վէ տէհչէթտէն նաշի, պիւթիւն օրտու. էֆրա-
տընըն ագլընա ճիննէթ թարի օլմուշ օլտուղու ղանն օլունուր Օրտուի
մէզքիւր, սէրիւն ֆիրարը էսնասընտա, հարէքէթինէ մանի օլա-
պիլէն աղըր էտէվաթը թէրք իթմիշ օլտուղու կիպի, թօք արա-
պալարը տախի գարլարըն ալթընտա գալմըշ, վէ նիչէ աթլար, եա
սօղուղտան էօլմիւշ, եախօտ թէլէֆ իտիլէրէք, պու գատար նու-
ֆուս, եալընըղ օ նաֆագա իլէ պէսլէնիլմիշ տիր :

Հալպուքի, ասքէրլէրիմիղին տիւշար օլտուգլարը իշպու. դօր-
դու վէ տէհչէթ, տիւշմէն դօրդուսու վէ տէհչէթի օլմաերպ,
զիրա էկէր տիւշմէն, չարգաճը մուհարէպէլէրի իտէճէք, վէ ար-
գատա գալան ասքէրէ հիւճում իյլէնէճէք եէրտէ, թօրտան կէլ-
միշ օլա, խասթէլիքլէր վէ ֆրդտանը դէխայիր սէպէպիլլէ եիւղ-
լէրճէսի թէլէֆ օլան օլ ճէսուր ասքէրլէրիմիղին՝ պու միսիլու
մուխաթարատան ֆիրթուր իթմէեիպ, պիւլաքիւ շէրէֆլի սուրէթտէ
թէրքի հաեաթ իտէճէքլէրինի պիլէրէք, հաթթա մէսրուր օլա-
ճագլարը, վէ տիւշմէնէ դարչը ղալէպէ չալաճագլարը տէրքեար
պուլունմուշ տուր :

Լաքին, տիւշմէն, պուրասընը բանա պիլտիկինտէն, վէ օլ անէ
տէկին, եալընըղ մաղլուպիլեթ իւմիտինտէ պուլունտուղունտան,
ճէհէննէմի պիր թէրթիպ վէ թասավվուր իլէ, օրտուճուղուն ար-
գատան կէլէն էֆրատընը թէլէֆ, վէ արգատա պըրագըլան մէճ-
րուհլարը դաթլ իյլէմէքլէ իքթիֆա իթմիշ տիր :

Իշթէ, օ վահշի գազագլարը կէօրէն, պունլարը, պիր արսա-
նըն չիքեարը իւղէրինէ պիլնսաֆանէ չէօմէլէն պիր սիւրիւ ադպա-
պալար ղանն իյլէմէսի թապիլի օլուպ, օլ ճէսիմ օրտունուն տաղըլ-
մաք, տիւշարը խէվֆի ու տէհչէթ օլարագ, աղիմ պիր մէյեուսի-
եէթէ տիւշմէսի, սիւլահլարընը վէ թօրլարընը թէրք իյլէմէսի իսէ,
րիւճաթ իթմէքտէ օլտուղու մէմլէքէթ՝ քէնտինին մէզարիսթանը
օլաճաղընը, վէ օ մէմլէքէթի գարլաեան դար՝ քէնտիսինէ քէֆին
եէրինէ դուլանըլաճաղընը, վէ աճըգ, սուսուղուղ վէ խասթէլիք-
լէր եիւլիւնտէն էնվայի ճէվր ու ճէֆա չէքտիքտէն սօնրա, պիր
տախի տօղրուլմամագ իւղրէ տիւշէճէկինի տէրք ու ֆէհմ իյլէմէ-
սինտէն նէչէթ իտիպ, օլ մէյեուսիլեթի միւտհիշէնին էն չէտիտ
տագըղալարընտան պիրինտէ, նակէհան, օրտույլի մէզքիւր, եաղան

եաղմուրլար, վէ էրիւնէն դարլար իլէ տահա զիւստէ գապարմըշ, վէ ճէսիմ պուղ բարչալարըյլա սէրթլէշմիշ պուլունան, վէ հէլէ պազը մահէլլէրի պիր դըբըտան տիկէր դըբըբա գատար պիւս-պիւթիւն պիթիշմիշ օլան պիր նէհրէ թիսատիւֆի իթմիշ տիր:

Իշթէ, օնէհր, Պէրէզինա նամ մաարուֆի նէհր օլուպ, պիւթիւն օրտու, պու նէհրի կէօրիւնճէ, էօնիւ ալընմապ պիր մանիւնէ գար-շը չըդմըշ օլմագ զաննըյլա, մէյնուսիսէթլէ բէֆը սէտա իթմիշ, վէ լաքին օլ նէհրի, քէնտիսիյլէ տիւշմէն արասընտա պիր վասըթա-յի մուսանատթ իթթիսաղընա մուվաֆիպագ օլտուղու հալտէ, քէն-տիսի իշին թարիդի սէլամէթէ չըդըմըշ օլաճաղընը բէք չաբուգ անլամըշ տըր:

Իշթէ, պու իթիգաոո՝ պիւթիւն օրտու էֆրատընըն ֆիբըլէ-րինտէն կէչմէքլէ, տէրհալ, ճիւմլէսի պիրտէն չալըշմանա պաշա-մըշ, վէ Պէրէզինա իւզէրինէ իւշ աոէտ քէօբըիւ աթըլմըշ տըր, լա-քին ասքէրլէրիմիւ, քէնտիլէրինի թէհտիտ իյլէնէն զալիմ էճէլէ, մէզքիւր խալի մէմլէքէթտէ դուրպան օլմամագ իշին, օրալարտան ֆիրար իթմէքլիկէ օլ տէրէճէ թէլաշ իթմէքսէ պուլունմուշլար տըր քի, քէօբըիւլէրին ինչասը խիթամընա պէքլէմէնէրէք, ճիւմլէսի պիր-տէն աոէթա դուտուրմուշ տալըա, վէ զապթ օլունմագ սէլ կիպի, մէզքիւր քէօբըիւլէր իւզէրինէ աթըլմըշլար տըր:

Իշթէ, օլ վադըթ, հիշ պիր իսմլէ եաո օլունմանան ֆէլա-քէթի աղիմէ պաշլամըշ տըր քի, դալէմ պիլէ նադշ ու թարիֆինէ ճէսարէթ իտէմէզ:

Ասքէր՝ շու հարէքէթի աճիլէտէն քէնտիսինի մէնն իթմէք իս-թէնէն ամիրլէրինին սէտասընա հէվալէյի սէմմ իթմէնէրէք, պիրի-պիրինի չէքիպ չէքիշտիրէրէք, եիւրիւր, սէյրթիւր, վէ այնի ալա-նըն սիւաճ արգատաշլարը օլանլար՝ հասպ էլիճապ եէկտիկէրինտէն պըրըմըշ օլտուգլարընտան, բիւստէ վէ սիւարի էֆրատը, ճէպիսանէ արապալարը, արտարտա կէլէն արապալար, սաղ վէ մէճըուհ նէ-ֆէրլէր, հէբ, տէհշէթլի պիր դարըշըդըդ վէ տաղընըդըդ իշինտէ հարէքէթ իտէրլէր, պինլէրճէ նուֆուս՝ դօրգ ու վէ տէհշէթլէրին-տէն նաշի, պիրիպիրլէրինի եիթէրէք էզիլիլէր, քէօբըիւլէրին բարմագլըղլարը դըրըլըրլար, վէ քէնարլարընտան եիւրիւնէնէր, օլ մէնզարէյի միւտհիշէնին շամաթա վէ կիւրիւթիւսիւնիւ տահա զիւստէ արթըրան ֆիղան ու ֆէրեատլարըյլա, նէհրէ տէօբըիւ-լիւրլէր:

Նակեհան, քեօբրիւլէրտէն պիրի, իւղէրինտէ պուլունան պին-
լէրճէ նուֆուսուն աղբըլըղընա թէհամիւլ իտէմէեէրէք, չաթըր
չաթըր դըրըլտըղընտան, պիր ֆըրգա էֆրատը ասքէրիեէ, տէհ-
չէթի աղիմէ իլէ տալկալարա տէօքիւլմէսիյլէ, նէհըին եիւզիւ,
պուղ բարչալարընտան զիեատէ, ինսան ճէսէտլէրիյլէ էօրթիւլիւր:

Հաղըգէթէն էօյլէ պիր միւտհիշ մէնզարէքի, պունտա, նէ-
գատար ահվալը մէյեուսիեէթիշթիմալ մէվճուտ իսէ, օլ գատար
տաթի ուլուլը սատագաթ վէ ուպուտիյեէթ ասարը ճէմիլէսինէ թէ-
սատիւֆ օլունուր:

Իշթէ, զիքր իթտիկիմիղ իքինճի թասվիրտէ րէսսամըն ինթի-
խապ իյլէտիկի մատտէ պու օլուպ, իշպու հիքեաեէմիղէ իսէ, Պէ-
րէզինա նէհըինին մէզքիւր կէչիտի վագըասընտան իպթիտար իտէ-
ճէեիղ:

Մէզքիւր քեօբրիւլէրէ սէյիրթէն իւշ գօլ ասքէրտէն պիրինին
արգատան կէլէն էֆրատը միեանընտա, հէր սընըֆտան միւրէթթէպ
վէ միւթէչէքիւլ օլան պիր սիւրիւ ասքէր իշինտէ, գըրըլմըշ, չա-
մուրապաթմըշ, ալէաթ ու էտէվաթը նըսֆէն էքսիլմիշ, վէ գարուլարը
իւղէրինտէ նիշանը խանէտան ալէամէթլէրինին անճագ պօղուլմուշ
էսէրլէրի գալմըշ օլարագ պիր արապա պուլունուեօր իտի:

Պու արապա, օրտունուն աթլարընտան եօրկուն վէ եիւրիւմէ-
կէ թագաթլարը պուլունմասեան իքի րէս հայվանա գօշուլու օլուպ,
տէրունը արապատա իսէ, պիր գատըն իլէ պիր քիւչիւք չօճուգ օ-
թուրմուշար իտի:

Պու գատընըն սիննի՝ եիկիրմի պէշ եաշընտան զիեատէ օլմա-
եըպ, սիմասընըն չէք ու հէյեթի նաղիքէսինէ նէզարէն, ֆէվգէ-
լատէ պիր հիւսնի ճէմալ սահիպի իքէն, լէքտիկի միհն ու մէշագ-
գաթտան վէ տիւշար օլտուղու զարուրէթ վէ մահրումիյեէթլէրտէն
նաշի, եիւզիւ պօղուլմուշ, վէ քէսպի զաաֆ իթմիշ օլտուղու ան-
լաշըլըեօր իտի: Զաթէն պիշարէնին իսթիւ պաշը տա, բէք սէֆիլ
հալտէ պուլունմագտա իտի:

Հալպուքի մէզպուրէեէ, տիւշէս տը Սէրտէօյլ իսմի վէրիլիպ,
ղէվճի պուլունան տիւգ, օրտունուն ժէնէրալարընտան պիրի իտի
իսէ տէ, տիւշէսին արապասը էթրաֆընտա պուլունանլարտան հիշ
պիր ասքէր, իւշ կիւնտէն պէրու ժէնէրալը կէօրմէմիշ օլտուղուն-
տան, միւմաիլէյհին նէ օլտուղու պիլինմէմէրտէ իտի: Սօն տէ-
ֆա, պու ժէնէրալ, աղըրճա մէճրուհ օլտուղու հալտէ, պիր աթ

իւղէրինտէ կէօրիւմիւշ օլուպ, հէր քէս, քէնտիսինի, օրտունու
արգասընտա գալմըշ, ետիսու վէֆաթ իթմիշ, վէ ետ տիւշմէնէ է-
սիր տիւշմիւշ զանն իթմէքտէ իտի :

Պիւհիւք պիր զապիթին քիւրքիւ մանթօսուլա, մէզպուրէ տիւ
շէսին վիճուտի հէր նէ գատար մուհաֆտղա իտիւմիշ իտի իսէ տէ
պու քիւրք, զաթէն էսկի պիր շէյ օլտուղու ճիհէթլէ, պիշարէ կէնճ
գատընը սօսուղա դարչը հիմանէ իտէմէտիկինտէն, երկիրմի տէօրթ
սաաթտան պէրու պիր շէյ եէմէմիշ օլան պու գատընճըղազ, սօ
ուգտան թիր թիր տիթրէմէքտէ իտի : Մէզպուրէնին երեղիւ վէ էլ
լէրի մօրարմըշ օլտուղու երպի, պաշ էօրթիւսիւ եէրինէ, տիգգաթ
սըղճա պաշընա պաղլամըշ օլտուղու բամուզլու ատի պիր մէնտիլ ալ-
թընտա, սաշարըր բիւղկեարտան թէմէվիլիւն իթմէքտէ, տիշլէրի եէկ-
տիկէրինէ չարմագտա, վէ կէօղլէրի եաշարմըշ պուլունմագտա իտի :

Լաքին մէզպուրէնին, նէ ֆիղան ու ֆէրեատ, վէ նէ ահ ու է-
նին իթմէմէսինէ պագըլըր իսէ, զանն իտէրսին քի, էօլէճէկինի մու-
հագգազ պիլիպ, իշպու շայրանը թէէսսիւֆ թալէհինէ արզը թէս
լիմիյեթ իյլէմէքտէ իտի :

Արալըգ արալըգ, պիշարէ գատըն, դուճաղընտա ուեումագտա
օլան մասումա, նաղարըր բիգգաթլա պագմագտա օլուպ, պու մա-
սում իսէ, մուհարէպէ իշինտէ տօղմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, հէ-
նուզ ալթըր այլըգ օլմուշ իտի :

Էօմրիւնին իւք ատըմարընտա միհն ու մէշագգաթ շէքմէքի-
կի էօյրէնմէքտէ պուլունան պու ետվրուճուղուն գայիֆ վէ բէնկսին
վիճուտինի, վէ գաբալը կէօղլէրինի կէօրէն, մատամ տը Սէրտէօյ-
լիւն՝ գուճաղընտա թաշըտըղը մախլուգըն, ճանը պիր ճիսմ օլմագ-
տան զիեատէ, պիրուհ պիր մատտէ իտուկինի զանն իյլէմէսի թա-
պի իտի :

Նագշ ու թարիֆ իյլէտիկիմիզ մէնղարէնին նէ տէրէճէ հիւզ-
նէնկիզ օլտուղու ագլէն թասավիլըր օլունամագ :

Նէվիմա թէսլիմի բուհ իյլէմէքտէ օլան պու վալիտէ, սօղուգտան
տօնմուշ օլան գօլարըր տէրունինտէ, ճան շէքիշմէքտէ պուլունան
մտտումունու գուճագլամըշ օլտուղու հալտէ, էն սէրթ գալպլէրին
վէ էն զիեատէ խօտպինլէրին պիլէ բիգգաթ ու մէրհամէթինի թահ-
րիք իտէճէկի տէրքեար օլուպ, պինապէրին Մ. տը Սէրտէօյլիւն
քեաֆֆէյի ասքէր բէֆիգլէրի, մէզպուրէ հագգընտա միւմքին մէր-
թէպէ իհթիմամ վէ ինսանիյեթ իպրազ իթմէքտէ իտիլէր :

Ձեքը իթտիկիմիզ ասքեր կիրուհու, իւղերինսէն կէչէճէք օլ-տուղու քեօքրիւեէ վասըլ օլունճա, պուննուն աղղը, ճիւղէսինի պիրտէն իսթիւսպէ զայրը քեւաֆի օլմասը հասէպիլլէ, կիրուհու մէզ-պուրու թէշքիլ իտէն էֆրատ, հարէ.քէթինի տուրտուլմաեա մէճ-պուր օլտու :

Լֆրատը մերգուլմէ միւսանընտա, ասքերէ մէշրուպաթ վէ մէէ-քիւլաթ սաթընըլըլը իտէն, վէ օթուլ չաղլարընտա օլան տինճ վէ գուլվէթի պիր գարը պուլունմագտա իտի :

Մէզպուրէ, օլ մուազղամ օրտունուն գահրաման գարըլարընտան տատ օլունան, վէ ասքերէր միսիլլու սուհուլէթլէ իմրէրաթօր թա-րաֆընտան նիշանլար իլէ թալթիֆ իտիլէն, վէլ հասըլ էն շէճի աս-քէրէր կիպի սիւահ իսթիմալ իտէրէք, ասքերէրէմիզտէն նիչէլէրի հաեաթընըլ գուրթարմըլ օլան գարըլարտան պիրի իտի :

Մէրգուլմէնին իսմի, Տիւրիէօ օլուպ, էլլէնմիշ օլմատըլը հալտէ, Թաք-ա-Մօր նամընտա պիր չալուշա կէօնիւլ վիրմիշ օլտուղու, պիւ-թիւն օրտունուն մալիւմիւ պուլունմագտա իտի, Պու գարըլ չալուշը մէրգուլմ իլէ զայրը մէշրու օլարագ, գէնտօթմանէ միւնասէպաթ վէ ընվապըթընըն մէյլլէյի թաղիսի օլան սէքիլ տօգուլ այլըդ չօ-ճուղունու, տրախօն աղքէրլէրինէ մախսուս պիր մանթօեա սարմըլ, վէ պաշընա բօլիսլէրէ մախսուս պիր պաշըլդ կէչիրմիշ օլտուղու հալտէ, ասէթա, ասքերէրին ոըրթլարընտա թաշրտըլարը չանթա միսիլլու, սըրթընա ալմըլ իտի : Պու չօճուղուն թալը ու հէյեէթին-տէն, միւշքիւլաթը սէֆէրիէեէ, էն գուլվէթի տօնմէրտէն զիեա-տէ թէհամիլլ իտէպիլմէքտէ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի :

Իտպար ու ֆէլաքէթտէ միւշթէրէք, վէ հալ ու վաղիեէթտէ միւշապիհ օլմալարը, զիւր իլլէտիկիմիզ իքի գատըն ալասընտանէ վիմա մուհիպպանէ պիր տօթթուգ հասըլ իթմիշ օլմաղին, պու գա-տընլար, Մօսգուլատան հարէ.քէթլէրինտէն պերու, եէկտիկէրլէրին-տէն ասլա սյըրլմամըլ իտիլէր :

Գաթան եօրուլմագ պիլմէեէն վէ օրտունուն օն պիննէֆէր աս-քէրիլլէ իւլֆէթի պուլունմասը սաեէաինտէ, անլէրին էն սօն էթ-մէք բարշալարընա վէ ըագըլարընըն էն սօն տամլաւընա հիսսէտար օլապիլլէն օլ մէշրուպաթ վէ մէէքիւլաթ սաթընըլըլ գարընա, մէզ-պուրէ տիւշէս, հէմ քէնտիսի վէ հէմ էվլատը իչին, պիտտէֆաթ միւրաճաաթա մէճպուր օլմուշ իտի :

Պէրէզինա նէհրինին պուլ պաղլամըլ օլան սէվահիլի իւղէրին-

տէն ասքէրին կէշտիկի սըրատա , աթիգ խաստա ֆըրդասը ճէնկեա-
վէրանընն ճիւմլէսի թարաֆընտան Տիւրիէօ վայիտէ թէսմիէն օլունան
գարը , ասքէրէ մէնքիւլաթ վէ մէշուպաթ սաթըճըլըղընտան սայ-
քի տիւշէսիք բաեհսինէ չըգմըշճասընա , պիւլաթէքէլլիւֆ իւլֆէթ
իլլէտիկի մատամ տը Սէրատէօլլին , ճամլարը գըրըգ օլտուղու հալտէ ,
օթուրմիւշ օլտուղու արապանըն՝ գարուլարընտան պիրինէ վագըթ
պէ վագըթ էեիլէրէք , մատամ տը՝ Սէրատէօլլ իլէ պագը սէօղլէր
թաաթի իլլէմէքտէ իտի :

Իշպու գըսսա միւլադաթլարտան պիրինի , օդուեանլարըմըգա
պէեան իլլէտիկիմիլ հալտէ , տիւշէսին վէ էթրաֆընտա պուլու-
նանլարըն վագիեէթի հագգընտա թէմամիլլէ մալիւմաթ վիրմիշ օ-
լուրուլ :

Տիւշէս . - Բէճա իտէրիմ , մատամ Տիւրիէօ , ասքէր նէրէտէն կէ-
շէճէք տիր :

Մատամ Տիւրիէօ . - Ասքէր գօլլարընն պաշ թարաֆլարը , տա-
հա հէնուլ քէօբրիւլէր իւլէրինէ աեագ պասմըշլար տըր : Անճագ ,
ասքէր , պու քէօբրիւլէրէ ճէմիյեէթլէ հիւճուճ իտիպ , օլ գատար
թէլաշ վէ նիղամըղըղա մէղքիւր քէօբրիւլէրի մուհասէրէ իտի .
եօրլար քի , պու հալին՝ օրտունուն պիր գըսմընա մուզիրը օլմասը
իհթիմալտէն պայիտ տէ յիլլտիր :

Տիւշէս . - Նէ աիմէք իսթէեօրսունուլ :

Մատամ Տիւրիէօ . - Պուրատան պագըլարագ , անլաշըլտըղընա
կէօրէ , պիւլթիւն ասքէր , այնի վագըթտա քէօբրիւլէրտէն կէշմէք
իսթէտիկինտէն , պու թէլաշ սէպէպիլլէ , հարէքէթին կէճիքմէսին .
տէն , եախօտ , քէօբրիւլէրին , պու գատար աղըրըղա թէհամմիւլ
իտէմէեէրէք , ասքէրլէրիմիլին ատըմլարը ալթընտա չէօքմէլէրին .
տէն գօրգուլուր :

Տիւշէս . - (Կիւղէլ կէօղլէրինի սէմաեէ տօղրու գալտըրարագ .)
Ա՛հ , սիւպհան Ալլա՛հ , էկէրչի պուրատա վէֆաթ իթմէքլիկիմիլլա-
ղըմ կէլիր իսէ , հալլիմիլ նի՛ճէ օլաճագ տըր :

Պէտպախթ վալիտէ՝ պուլ պաղլանմըշ , վէ ճէվը ու ճէֆա մէր-
քէզի օլմուշ պուլունան օ խալի սահրալարտան միւլէպպէտէն գուր-
թուլամաեաճագլարը գօրգուսուլլա ֆիքրինտէ հուսուլէ կէլէն միւ-
լահաղայի միւլթէսսիւֆանէեի տէրմիեան իլլէմէքլէ , էթրաֆընտա
պուլունանլարը տիւշարը էնտիշէ գըլմամագ իչին , իֆատաթընը իք-
մալ իթմէտի :

Մատամ Տիւրիէօնիւն եանընտան եիւրիւմէք տէ պուլունան չա-
վուշ թար-ա-Մօր , մէզքիւր իֆատաթը իշիտինճէ , եիւքսէք սէտա
իւէ ,

— Պուրատա էօլմէք մի , նէ տիեօրսունուզ , մատամ տիւշէս ,
էյլէնիեօրմիւսունուզ , Հէլէ տիւշմէն կէլսին , գարչըսընտա քիմ օլ-
տուղունու օլ վագըթ անլաեաճագ տըր , էօյլէ տէյիլմի , տօսթ-
լար , տէտի :

Իհթիեար չավուշ , պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , գազի-
եէն թիւֆէնկինէ սարըլըպ , ժհմէրայըն գարչըսըն մաեէթի թէսմիեէ
իտիլէն եիկիլըմի օթուզ գատար ասքէրէ տօղրու տէօնտիւկիւնտէ ,
մէզքիւր ասքէր կիլուհի միեանընտա պուլունան կէնճ ասքէրլէր-
տէն պիլի ,

— Լարին խարթուճուճուզ վէ նաֆագամըզ եօգ տուր , տէյի
ճէվապ վիրաի :

— Սուս օլ ,— տէտի չավուշ թար-ա-Մօր , մէզքիւր կէնճ ասքէրէ ,—
վէ պիլմիշ օլքի , պիր Ֆրանսըզ ասքէրի , էթմէքսիշ , շարապսըզ ,
վէ պարութսուզ օլսա , վէ եարը տօնմուշ պուլունասա , եինէ տայի-
մա եաշասըն Ֆրանսա , եաշասըն իմբէրաթօր տէյի նիտա իթմէլի
տիր :

Իհթիեար չավուշուն հարէքէթիւնտէն ճէսարէթ ալան օթուզ
նէֆէր իհթիեար ասքէր ,

— Եաշասըն Ֆրանսա , եաշասըն իմբէրաթօր , սէօղլէրինի թէք-
րար իթտիլէր :

— Եաշասըն ժէնէրալմըզ , տէյի թար-ա-Մօր , իլավէ էյլէտի :

— Եաշասըն ժէնէրալ ար Սէրտէօյլ , տէյի օթուզնէֆէր ասքէր
թէքրարլատըլար :

Տիւշէս , Մ. տը Սէրտէօյլիւն իսմինի իշիտինճէ , տէրին պիր անհ
չէքտի , վէ ագան կէօզ եաշարընտան սէսի քէսիլէրէք ,

— Ա՛հ , սիւպհան Ալլահ , էվլատըմըն բէտէրինի զիքր իտիեօր-
լար , տէտի եալաշ սէտա իլէ :

Պու գատընըն գալպինտէ պիր էսրար մէվճուտ օլտուղու , մէզ-
քիւր իֆատէսինտէն անլաշըլմագտա օլուպ , չիւնքի վալիտէլիք հիս-
սիլլէ , տիհանընտան պալէատէքի սէօղլէր չըգտըզը սըրատա , թա-
պիի պիր տույշու իլէ տէ , Ա՛հ , սիւպհան Ալլահ , գէվճիմ . . . սէօղ-
լէրինի թէլէֆֆիւզ էյլէմէտի :

Աճապա պու տիւշէս՝ տիւգիւ սէվմէեօրմու իտի , եախուտ ժէ :

նէրալըն զէվճէսի օլմահըպ տա , մատամ Տիւրիէօ , չավուշ թար-ա-
Մօրու նասըլ սէվիեօրտու իսէ , քէնտիսի տէ , օ ժէնէրալ իլէ այնի
սըֆաթլա մը միւնասէպաթ բէյտա իթմիշ իտի :

Իշթէ , պիւթիւն օրտունուն , մատամ տիւշէս տէյի թէսմիեէ
կըլտիկի դատընըն էօմրիւ էսրարը , պու իբի սիւպի հավի օլուպ ,
իլէրուտէ օգուեանլարըմըլըն զիհնէրինի թէշվիշ իթմէմէք իշին , պու
անլաշըլմեան էսրարը , շիմտիտէն պեեան իթմէքլիկիմիշ էլզէմ վէ
էհէմմ տիր :

2

ՀԻԻՔՄՏԱՐ ՎԷՏՕՍԹ

1799 սէնէսինտէ , Օկիւսթ-Ալֆօնս , նամը տիկէր տիւգ տը
Սէրտէօյլ , վան վէ Նանթ շէհրէրինտէ , վէ Բիպրօնտան Մանսա
դատար միւսթէտ օլան մահէլլէրտէ , Ֆրանսանըն պիրինճի իւթիւ-
լընտա , էրպապը իւթիւլա դարշը զուհուր իթմիշ օլան էֆրատըն
բիւր հիտտէթլիլէրինտէն պիրի օլուպ , միւստիլէյհ , Գաթլինօ ,
Պօնչան , վէ Լա Բօշթապլէն նամ զէվաթը մաարուֆէնին տօսթու , վէ
գրալ ֆըրգասըյլա գրալըն սատըգը օլտուղունտան , հէր քէս , գը-
րալըն տալասընը մէյեուս օլունաճադ պիր սուրէթտէ զանն վէ
մուհաքէմէ կըլտիկի սըրատա , քէնտիսի , օ տալաեր միւտաֆաա
վէ իլթիզամ կըլմիշ , վէ տիկէր բէք չօգ մուհաճիլէր կիպի , էճա-
նիպ իլէ պիրէշէրէք , վալիտէսի տիմէք օլան վաթանընըն մուհվը ի-
շին , անլէր իլէ սիւհապէտէսթ օլմագլըդ հարէքէթի էսէֆիշթիմա-
ինէ միւթէճասըր օլմամիշ իտի :

Մուախիսարէն , Հօշ նամ ժէնէրալ , վանտէ պէլտէսինտէ ասա-
յիշի իպգա կըլտիկինտէ , Մ. տը Սէրտէօյլ , իւթիւլալ տէֆ իլէ ,
թէսկինի ասայիշ իթմէքլիք նամ ու իֆթիլիսարընը գազանմըշ օլան
օլ կէնճ վէ ալիճէնապ ժէնէրալըն տօսթու օլտու , վէ պատէհու Ֆը-
րանսա ճիւմհուրիեէթի սէնէսինին իքինճի աեր օլան , վէ ալաֆրան-
կա հոկտեմբերին 22 սինտէ պաշլաերպ , նոյեմբերին 20 սինտէ խի-

Թամ պուլան պրիմադո անընդհատ 18 խնուն սօնրա , Մ. տը Սէրտէօյլ , պա-
ղը ումուր ու մէսալիհի իչին Բարիստէ պուլունսուղունտա , Պօնա-
բարթա թէսաալաֆի իթտի :

Ալ վաղըթա , պիրինճի դօնսիւլ (Պօնարարթ) իլէ տիւզ մի-
եանընտա մահրէմանէ տօսթուզ պաշլաերայ , պիրինճի դօնսիւլ , օլ
էսնալէրտէ , իթալիստա վէ Մըսըրտա դաղանորդը ֆիւթուհաթ-
լարտան տօլաեր . քէսպի դուրուրիեթ իթմէքտէ օլուպ , խաեալ
իթաիլի օլ ճէսիմ Բօլիթիդա պինասընըն թէմէլլէրինի վաղ իթմէք
իւզրէ օլտուղու ճիհէթլէ , հադըդէթէն իշատէմլէրիլլէ իթթիֆադ
իթմէք , վէ քեաֆիֆէյի ֆըրդալարըն էն ճէսուր , վէ խուսուսա էն
խալիս դալպէրի . քէնտիեթ թարաֆտար իլլէմէք իհթիեաճընը հիտու
վէ էն ալիմ , վէ հադըդէթէն էհիեթ վէ լիեադաթլա մութթա-
սըֆ օլան , վէ դըսմէն քէնտի Բօլիթիդասընա ըհհալէրիլլէ իթմիշ
պուլունան զէվաթը Էթըաֆընտա թօրլամադըլլզ լիւզումը աղիմինի
տէրք ու ֆէհմ իլլէմէքտէ խալ :

Իմտի , Մ. տը Սէրտէօյլիւ տախի , հադըդէթէն լաերդ օլտուղու
սուրէթտէ մուհաքէմէ իտէրէք , միւմաիլէյհի , քէնտի մէնաֆիլի
լէհինտէ ճէլպ իտէպիլտի : Պու կիպի սըլալարտա , խալիսանէ տօսթ-
ուզ վէ հադըդէթի մուհապպէթլէ ադտ օլունան ըհվապըթ , դանաա-
թը Էֆքեար իլլէ հասըլ օլան պաղլարտան , պաղէն տահա զիեատէ
մազպուլթ օլուր , չիւնքի , օպաղլար , հէր նէ դատար դալլի օլապի-
լիւր իսէ տէ , արա սըրա , վուգուլթլարըն սատէմէսինէ տիւշար օլուր
իսէ , քեամիլէն մահվ օլտպիլիւր , եախօտ , դանաաթը Էֆքեար՝ հէր
քիմտէն տօլաեր հուսուլէ կէլմիշ իսէ , անըն իդպալինճէ պիւր թէ-
պէտաիւլ վուգուլինտէ , քէսպի զաաֆ իտէպիլիւր :

Իմտի , հէր սահկալի առալէթ , մուամէլլէյի հաանէ կէօրտիւկիւ
թարաֆա պիսսուհուլէ մէյլ վէ թէվէճճիւհ իթտիլի կիպի , Մ. տը
Սէրտէօյլ տախի , սուրէթի մուխալիսէթքեարանէտէ իմքէրաթօրա
մէյլ վէ թէվէճճիւհ իթտի , վէ իմքէրաթօր , քէնտիսինին զաեթթ
ճիտտի օլան էհիեթ վէ լիեադաթընը , պիւսիւք վէ առալէթէ լա-
եղդ ֆիւքիլլէրինի թադտիւր իթտիլի իչին , օնա , Շարէթտէն , Պօն-
չանտան , վէ տիկէր աթիդ աճըպպասընտան զիեատէ ճիտտէն իդ-
հարը մուհապպէթ իլլէտի , վէլհասըլ , Մ. տը Սէրտէօյլ , Պօնաբար-
թը , նատիւր իւլէմաալ սատադաթ վէ ուպուտիեթլէ սէվտի :

Պօնաբարթ կիպի պիւսիւք պիւր զաթըն գալպինտէ նանքէօր-
լուզ հիսսի մէքրուհու առլա պարընամսեաճաղընտան , միւշարի-

էյճ , Մ. տը Սէրտէօյլին սատաղաթ վէ ուսուցիտներինէ միւքեա-
ֆաթէն , միւսմաիլէյճի թալթիֆ , վէ էն եիւքսէք ըլլաթպէլէրէ թէր-
ֆի իյլէտի :

1802 տէ , օլ կէնճ Պրըթանեալը , բէք աղ զէվաթըն հայիղ օլ-
տուղու տիւգ իւնվանընը հայիղ օլմագլա պէրապէր , մէնէրալ-գօն-
սիւլ (Պօնաբարթ) թարաֆընտան թէրթիս իտիլիշ օլան էն կիւղէլ
ալայլարըն պիւրինտէ միւսլայ իտի :

1804 տէ , Նաթօլէօն , իմքէրաթօր օլտուղունտա , պիւրինճի դօն-
սիւլլիւկիւ զէմանընտաքի տօթու հաղգընտա պաշլասըղը թէշէպ-
պիւսէ տէվամ իթմէսի լաղըմ կէլմէքտէ իտի : Հէր նէ գատար , Մ.
տը Սէրտէօյլ , մէթպուինին վաղիսէթինտէ վաղը օլան թէպէտտիւ-
լիւ ճէտիտի թագտիր իթմէտի , վէ միւշարիլէյճին էֆքեարը հա-
րիսանէսինէ իշթիրաք իյլէմէտի , վէ մուհարէպէլէր , վէ ուղագլա-
րա սէֆէրլէր իթմէքլիք արղուլարընտան մէմնուն գալմատը իսէ տէ
պունունլա պէրապէր , էմրի պասիրէթէ , եախօտ , տահա տօղրու-
սու , տօթլուղա ըիսեթէն , սիւքիւթ իթտի , վէ իմքէրաթօր ,
տօթունուն էֆքեարընա լաեղգըլա վագըֆ օլտուղու ճիհէթլէ ,
անըն իիթիեարը սիւքիւթ իյլէմէսինտէն մէմնուն օլտու , վէ տէր-
հալ , քէնտիսինէ , ֆէրիգ ժէնէրալ բանէսի իթա իյլէտի :

Մ. տը Սէրտէօյլ , էկէր իսթէսէ իտի , վէ էկէր , վանտէ պէլ-
տէսինին ասքէրլէրի միեանընտա մուհարէպէ իտէճէք եէրտէ , վագ-
թիյլէ հիւքիւմէթի ճիւմհուրիեեէ իւղմէթ իթմիշ օլտա իտի , իմքէ-
րաթօր , հէր հալտէ , քէնտիսինի , ժուրտան , Օթրօ , վէ Պէրնատօ-
թա թէրճիհ իտէրէք , մարէշալըգ ըլլաթպէսիյլէ թալթիֆ իտէր ի-
տի , չիւնքի անլէր , պրիւմէր աեընըն 18 ինտէ վագը օլան իմքէրա-
թօրուն տարպէյի հիւքիւմէթինէ ճիտունէ մուխալիֆէթ իթմիշ ի-
տիլէր :

Անճագ , Մ. տը Սէրտէօյլ , ասքէրիճէ մէսլէք վէ վաղիսէթինին
սօն տէրէճէսի տիմէք օլան մարէշալ ըլլաթպէսինտէն հէր նէ գատար
մահրում պուլունմագտա իտի իսէ տէ , իմքէրաթօրուն էն մահրէմ
տօթլարընտան պիրի օլմասընտան տօլաեը քէսպի ֆախը իտէպի-
լիւ , վէ իմքէրաթօր , մարէշալարընը , թէքիֆօիղիլքլէ տանըգատիս
թէսմիեէ իթտիկի կիպի , Մ. տը Սէրտէօյլիւ օ իսիմլէ թէսմիեէ իթ-
մէեօր իտի իսէ տէ , անը տա , աղիգիս Սէրտէօյլ սէօղլէրիյլէ թէսմիեէ
իթմէքտէ իտի :

Իշիմէ , պալէատէքի մուխթասար մալիւմաթտան , իմքէրաթօր ի-

լէ չօգ տե՛փա մի շարիլէ, յճին խուսուսի որդիթմապէթի խըտմէթի-
նի իյֆա իտէն յէնէրալ արասընտա մուհիմմ որիւր տօթլուդ մէվնուս
օլմուշ օլտուղու բանա անլաշըրըր :

Իմրէրաթօրը միւշարիլէ, յճ, զանեթ ատալէթբէրվէր օլմասը, յ-
լա պէրապէր, պաղէն էյլէ էֆքեար իզհար իյլէր խաիքի, պու-
էֆքեարը յլա պիւր ազաճըզ հադդ սըղլըդ վէ քէ, յիի մանշա հարէ-
քէթ վէ մուամէլէ իթմիշ օլուր խաի :

1810 տա, նասըրա, պիւր սապահ, Մ. աը Սէրտէօյլին օթուդ
եաշընտա օլտուղու հալտէ, հէնուդ պէքեար պուլունմասը, իմրէ-
թօրուն զիհնինի ճէլլ իթաի :

Իմաի, զաթէն միւշարիլէ, յճին թապիեաթը, մանէթինի, վէ
քէնտիսինին խըտմէթինտէ պուլունանլարը, էվէնտիրմէք իսթէմէք,
խանէ սահիպի դըմադ, վէ մէսուտ իյլէմէք օլմասը, յլա, Պէրթիէնի,
Լանը, Միւրաեը, Ժիւնօեու վէ սահա բէք չօղլարընը էվէնտիրմիշ
օլտուղու կիպի, Մ. աը Սէրտէօյլի տաթի էվէնտիրմէք իսթէտի :

Իմրէրաթօր, պու թասալվար ֆիքըրնտէ հասըլ օլուր օլմաշ,
Մ. աը Սէրտէօյլի չաղըրթաը, Միւմաիլէ, յճ, իմրէրաթօրուն խու-
սուսի տալիթէսինէ կիրաթիկի զէման, միւշարիլէ, յճ, իքի էլլէրինի
սըրթընտա գալվուշտուրմուշ, վէ պիւեիւք պիւեիւք միւլահադաթ
տէքեասընա միւլթադրադ օլմուշ օլարադ, իրի ատըմլար իլէ տօ-
լաշմադ տա խաի :

Մ. աը Սէրտէօյլ . — Հաշմէթլու էֆէնտիմ, պէնի մի իսթէմիշ-
սինիլ :

Իմրէրաթօր . — (Պէլըի, քէնտի եալէրը հարալընա պէքլէտիկի աը-
րատա, ուղադ պիւր մահէլլաէ սէֆէր իճրասընը խաեալ իտէրէք .)
վայ, սիզմիսինիլ, ալիդիմ Սէրտէօյլ :

Մ. աը Սէրտէօյլ . — Էվլէթ, էֆէնտիմ, աճապա էֆէնտիմի բա-
հաթսըղ մը իտիեօրում :

Իմրէրաթօր . — Խայր, Սէրտէօյլ, պիւլաքիի պէն սիղէ պէքլէեօր-
տում, վէ սիղի ալիշինիւեօրատում :

Մ. աը Սէրտէօյլ . — Նի՞շին :

Իմրէրաթօր . — Սէրտէօյլ, սիլ պէքեարմիսընըդ :

Տիւզ, պու սիւալի իշիաիսճէ, իմրէրաթօրուն, քեաֆիֆէյի
զապիթլէրինի էվէնտիրմէկի ատէթ իթմիշ օլտուղունու պիւլաիկի
ճիհէթլէ, գաշլարը չաթըլաը, վէ պարիտ պիւր սէտա իլէ,

— Էլլէթ, էֆէնտիմ, պէքեարըմ, տէյի ճէվապ վիրաի :

Խմբ.բարօր . — Էյլէ Իսէ , սիդի Էվլէնտիրմէ.բլիկի տիւշիւնիւեօ-
րում :

Մ. տր Սէ.բուռլ . — (Տահա զիւնտէ , սուրաթընը Էքշիթմէ.բլիք
թարզընտա թէպէսսիւմ Խտէրէ.ք.) Պէնի Էվլէնտիրմէ.ք մի :

Խմբ.բարօր . — (Սըր.քեաթիպլինին թէպէսսիւմիւնիւ կէօրմիւշ Իքէն,
կէօրմէմէղլիկէ կէլէրէ.ք.) Էվլէթ , սիդի Էվլէնտիրմէկի տիւշիւնիւեօ-
րում :

Մ. տր Սէ.բուռլ . — Ֆիգաթ , Էֆէնտիւմ . . .

Խմբ.բարօր . — (Սըր.բլմադատ օլմասընըն մուդատտէմէսի օլմադ-
իւղրէ , ճիւղիճէ սապըրսըղլըդ. հարէ.քէթի Խպրադ Խտէրէ.ք.) Հէնուդ
Էվլէնէճէ.ք չաղտա տէյիլմիսինիլ :

Մ. տր Սէ.բուռլ . — Պէնիւմ Խշին Էվլէնէճէ.ք չաղ հէնուդ վասըլ օլ-
մամըշ տըր տիմէեօրում , Ֆիգաթ , լազըմ տըր քի . . .

Խմբ.բարօր . — Պու կիպի սէօղլէրին մասէասը նէ տիր :

Միւշարիլէյ , պու իֆատէսինի , հէման սէրթ պիր սէտա Խլէ
Իրատ Խտիպ , դարթալ դուշուրնա մախսուս օլան նազարը տիդ-դաթընը
տախի ժէնէրալա աթֆ իյլէտի :

Ժէնէրալը միւմաիլէյ , սայիրէր կիպի , ինսանի զաաֆէթէ թա-
պի օլարադ , իմրէրաթօրու , պիր ալէամէթի ֆէվդէլատէ մադա-
մընտա ատտ իթմէ.քտէ , վէանէ , տտէթա ճէնապը Հադդա միւսապի
սուրէթտէ հիւրմէթ վէ րիաեթ իյլէմէ.քտէ Խտի :

Մ. տր Սէ.բուռլ . — Լաքին , հաշմէթլու Էֆէնտիւմ , Էվլէնմէ.ք Խշին
չաղըմ տըր քի . . .

Խմբ.բարօր . — (Թահգիրամիդ պիր սէտա Խլէ.) Էվլէնմէ.ք Խշին դա-
րեբը սէվմէ.ք լազըմ տըր , տէյիլ մի :

Մ. տր Սէ.բուռլ . — Հայ հայ :

Խմբ.բարօր . — Մուհապպէթ , Էվլէնտիրմէն սօնրա կէլիր . պէն ,
Էվլէնմէզտէն Էվլէլ եէկտիկէրինի թանըմըշ օլմաեան զէվճ ու զէվ-
ճէտէն տահա զիւնտէ մութլուլու Ֆամիլեալար կէօրմէմիշ , վէ թէ-
սատիւֆ իթմէմիշիւմ տիր :

Մ. տր Սէ.բուռլ . — (Սըրը թէսլիմիլէթլէ.) Բէք իյի , Էֆէնտիւմ ,
հիշ օլմազսա , պանա թախսիս իթմէ.ք իսթէտիկինիլ դատընըն իսմի-
նի պիլտիրինիլ :

Խմբ.բարօր . — (Թէպէսսիւմլէ.) Մատմուազէլ տըր Լօթմանժտան
Խօշլանմաղմըսընիլ :

Իմրէրաթօրու զի.բը իյլէտիկի պու դըդ , հագդըլա , սէրայըն

էն միւրեմմէլ գըղը , վէ ֆրանսանըն էն գէնկին ֆամիլեաւանա մէն-
տուպէ ատտ օլունուր իտի :

Մ. տը Սէրտօյլ . - (Կիզլէմէկէ չալըշմատըղը նէվիմա տէհչէթ իլէ.)
Մատմուաղէլ տը Լօսթանժ մը :

Իմրէքաթը . - (Տիւգ տը Սէրտէօյլիւն՝ օլ կէնճ գըղըն իսմինի
իշիթտիկինտէ , իճրա իյլէտիկի տէհչէթ հարէքէթինի , թէաճճիւպ
հարէքէթի մագամլնտա թութարագ.) Լալլէթ , մատմուաղէլ տը
Լօսթանժ , վէ պու թասաւիլուրումու իշիթտիկինիզ հալտէ , իս-
թէրսէնիզ , հալէա սիզի , ինսանլարըն էն մէսուտու վէ էն պալթի-
եարը գըլմագ իսթէմէեօրում՝ տէյի զանն իտին :

Մ. տը Սէրտօյլ . - (Հէեէճանընտան նաչի սէսի ալթիւսթ օլմուշ
օլարագ.) Ֆագաթ , էֆէնտիմ . . .

Ժէնէրալը միւմաիլէյհ , հիւքմտարընըն արդուսու , քէնտիսի ի-
չին նէվիմա պիր էմր օլտուղունու զաթէն պիլտիկի կիպի , իմրէրա-
թօրուն միւրաւորնա եախօտ քէյֆինէ մուխալիֆէթ իթմէքլիկին մա-
լի գաչա օլտուղունու տա պէլքի եիւղ տէֆա կէօրմիւշ իտի :

Իմրէքաթը . - (Հաֆիֆճէ ումուղլարընը չէքիպ , պիրտէն պիրէ
Ժէնէրալըն լագըրտըսընը՝քէսէրէք.) Ֆագաթ , նէ տիմէք իսթէեօր-
սունուզ . . . Էր եա կիճ սիզի բէրիշան իտէճէք պիր իզտիւլաճ մը
թէքլիֆ իթտիկիմտէն տօլաեը շիքեաեթ իտիեօրսունուզ , Էկէրչի
էօյլէ իսէ , մատէմքի պու իզտիւլաճըն իճրասը լագըրտըր , սիզի սէ-
ֆիլ վէ բէրիշան իթմէմէք իչին , իգթիզտ իտէն թէշէպպիւսաթը լյ-
ֆա իթմէկէ հազըրըմ :

Մ. տը Սէրտօյլ . - Էֆէնտիմ , պէն , պու իզտիւլաճ , հագգըմտա
մուղիւրը տիր տիմէեօրում :

Իմրէքաթը . - (Սապըրսըգլըղլա.) Տիմէք , օ գատընտան տօլաեը
չիքեաեթ իտիեօրսունուզ , Պու հալտէ , նէ տիմէք իսթէտիկինիզի
անլամանօրում , եախօտ , տահա տօղրուսու , սիզ օ գատընա ասլա
պագմամըշսընըղ տըր : Լագըրտը պէյնիմիդտէ եա , սէօյլէեին պա-
գալըմ , մէգպուրէ հագգընտաքի շիքեաեթինիզ նէտէն իպարէթ
տիր :

Մ. տը Սէրտօյլ . - Լաքին , էֆէնտիմ , հիշ պիր շիքեաեթիմ
եօգ տուր :

Իմրէքաթը . - Կէնճ , թաղէ վէ ճալիպ պիր գըղ օլուպ , քէնտի-
սիլլէ իւլֆէթ իտէնլէրին թէհայեիւրիւնիւ մուճիպ օլմագտա տըր :
Կիւզէլիկինէ կէլինճէ , պունուն թաֆսիլաթընա կիբիշմէմ : Էն միւ-

քէմմէլ տէյի թանըմըչ օլան զըղար վէ գատընլարա նիւմունէ օլաճադ տէրէճէտէ ճէմալի պուլունտուղունու տնլամադ իչին, եա ուղաղը կէօրմէմէրիկինիզ, եախօտ, քէօր օլմաղըղընըղ լաղըմար :

Մ. տր Սէրաւօյլ . — Էֆէնտիմ, մատմուտղէլ տր Լօսթանժըն՝ բէք միւքէմմէլ պիր զըղ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշում տուր, ֆաշաթ . . .

Ժէնէրալը միւմաիլէյհ, իմրէրաթօրուն սայքի ճէպարճա վուգու պուլան իսրարը սէպէպիլլէ զանէթ միւշրիւ պիր վաղիսէթտէ պուլունմադտա, եախօտ, թապիրի ախէրլէ, զահիրէն սաքին օլան պու միւղաքէրէսէ տէվում իթմէք իւղրէ, դան թէրլէրէ պաթմադտա իտի :

Իմրէրաթօր . — (Սըրքեաթիպինին էսրարընա վաղըֆ օլամուտըղընտան, ճիտտէն սապըը թիւքէնմէսէ պաշլաեարադ .) Հալէա ֆաշաթլարըն սօնու կէլմէսի մի :

Մ. տր Սէրաւօյլ . — (Թէքրար ճէվապա աղաղլէ.) Էֆէնտիմ . . .

Իմրէրաթօր . — (Մէսինտէ պիր սէրթլիք հիսս օլունարադ.) Լաքին, մատմուտղէլ տը Լօսթանժըն ախլէաղը հադդընտա պիր տիսէճէկինիզ վար իսէ, անը տա պանա սէօյլէսէպիլլըսինիզ :

Մ. տր Սէրաւօյլ . — Էֆէնտիմ, մատմուտղէլին ախլէաղը հադդընտա սէօլ սէօյլէմէքտէն Ալլահ պէնի հըֆը կըլէսին :

Իմրէրաթօր . — Ֆամիլըտուը հադդընտա պիր տիսէճէկինիզ վաճը մը տըր :

Մ. տր Սէրաւօյլ . — Խալլը, էֆէնտիմ :

Իմրէրաթօր . — Վաղթիլլէ ըիվանէթ օլունտուղու վէճհ իւղրէ, պու կէնճ զըղըն ասալէթինի բէք միւքէմմէլ պուլմանթօրմուսունուզ վադտա պէն, էսկի զէմանըն պու կիպի պաթըլ էֆքեարընա պիւք էհէմիսէթ վիրմէմ իսէ տէ, պունուընա պէրապէր, զանն իտէրիմքի, Լօսթանժ խանէտանընա մէնսուպէ պիր դատըն, Սէրտէօյլ խանէտանընտան պուլունան պիր քիմնէ իլէ միւսալի սուրէթտէ եիւրիսէպիլլը, Շու դատարքի, էկէրչի ֆիքրինիղի իշալ իտէն խուսուս պու իսէ, զաթէն մարքիզ օլան մատմուտղէլ տը Լօսթանժա, իլք ֆըրսաթտա տիւշէսլիք բաեէսի վիրէճէկիմի վատ իտէրիմ :

Իմրէրաթօրուն, հէր քէս հադդընտա իպրաղ իթմէք իսթէմէ. եէճէկի պէօյլէ պիր լութֆու դապուլ իթտիրմէք խուսուսունտա

վազը օլան իսրարընտան , Ս. տը Սէրտէօյլ , ճիտաէն տիւշարը էն . տիշէ օլմաեա պաշլաեաբապ ,

— Իֆէնտիմ , թէրէտաիւտիւմէ սէպէպ , պու տա աէյիլ տիր , Զաթը հաշմէթմէտալլէրինիդ բէք տլէա պիլիբալինիդքի , վազթը կէշմիշ օ կիպի պաթըլ էֆքեաբաա , սիզին գասաբ տախի էհէմմիեէթ վիրմէմ , վէ էհէմմիեէթ վիրմէտիկիմին , շիւպհէտէն տրի օլան իսպաթլարընը տախի չօդ տէֆա կէօթէրմիշիմ տիր , աէաի :

Իմրէրաբօր . — Իօյլէ օլտուղուհու պէն աէ թաստիգ իտէրիմ , ֆազաթ , իչպու թէքլիֆիմէ օլան ճիտաի իթիրաղընը նէ տիր : Սիղին եէրինիդաէ , տիկէր բէք չօդ քիմնէէր օլապար , պու թէքլիֆիմի մաէլմէմնուհիյնէ գապուլ իտէր իտիէր :

Իմրէրաթօր , պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , պիշարէ տօթմուհուհն գարչըսընտա մըզրագ կիպի տուրտու , գօլլարընը կէօքսիւ իւզէրինաէ գալուշտուրտու , վէ միւմաիլէյհին ֆիրըրինտէքի կիզլի թասալլուրլարը օպուսագ իսթէրճէսինէ , գարթալ կիպի պազըշընը իւզէրինէ աթֆ իյլէտի :

Ս. տը Սէրտէօյլ , իմրէրաթօրա ճէվապ վիրմէտիկինտէն , միւշարիլէյհ իմրէրաթօր , սապըրսըզլըդ կէօթէրաի , վէ զըմըլտանմադսըզլըն տուրմագ տա օլտուղու մահէլլի , միւշատընտա մուսիրը օլտուղուհա տէլալէթ օլմագ իւզրէ , ապու թէքք իթմէեիպ , շու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի :

— Տիմէք օլուրքի , սիզ , էմրի իզաիվաճա գարչընը :

Ս. տը Սէրտէօյլ . — Էվլէթ , էֆէնտիմ , պիր ալ գարչըեմ :

Իմրէրաբօր . — Լաքին պու չօճուգճա իտտաա տըր : Նամուսըլ վէ քիպար օլան զաթ , էվլէնմէլի տիր , Սէրտէօյլ , նէ տիմէք իսթէտիկիմի անլաեօրմուսուհուղ . իմաի , թէճըիւպէմէ իթիմաա իտէրէք , տալիրէյի իզտիվաճա տախիլ օլուն :

Ս. տը Սէրտէօյլ . — Իֆէնտիմ , պու պապաէքի իթիրաղըմ , սալթ պուհնտան տօլաեը տէյիլ տիր :

Իմրէրաբօր . — Տահա նէ իթիրաղընը վար տըր :

Ս. տը Սէրտէօյլ . — Պիլա էսպապը մուճիպէ , էմրի իզտիվաճ հագգընտա պիւսիւք պիր տաէմը թէվէճճիւհիւմ օլտուղու կիպի , մատմուաղէլ տը Լօթմանթ հագգընտա տախի օ եօլտա պիր աաէմը թէվէճճիւհիւմ վար տըր : Իմրէրաթօրում , սիզէ աչըդտան աչըղաարը իտէեիմ , արղուի հաշմէթմէապլէրինիզէ իթաաթ իտէմէմէքլիկիմին մալի , պէնտէնիզէ նէ գատար չօղա տախի օլաա , թէքլիֆ պու :

եռւրտուղունուզ իղտիվածն միւմքինսիղ օլտուղունու իգրար ու ի թիրաֆէ մէնպուրում:

Իմէրաթօր, միւմքինսիղ քէլիմէսինի իշիտինճէ, այնպէյմ օլտու, չիւնքի հիւքիւմէլի միւսթագիլէեէ ալըշմըշ օլան, վէ բեաֆֆէյի արգուլարը, էվամիր գապիլինտէն պուլունան պու զաթ, օլանէ տէկին, քէնտի միւրատը գարշըսընտա մէվանիի ճիտտիէեէ թէսատիւֆ իթմէմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պուլունան պէօլէ Ֆրանսըզլարըն լուղաթ քիթապընտան, սիսթինսիղ քէլիմէսինին չըգարըլմասը լազըմ կէլէճէկինի տէրմիեան իթմիշ իտի:

Իմտի, միւշարիլէյճ, Մ. տը Սէրտէօյլիւն սէօղիւնիւ իշիթմէմիշ եախօտ լաեըդըլա տնլամոմըշ կիպի:

— Միւմքինսիղ մի, տէյի թէքրար իթտի:

Մ. տը Սէրտէօյլ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, միւմքինսիղ:

Իմէրարօր. — Պուլունուլապէրապէր, պու իղտիված պէհէմէհալ իճրա օլունմալը տըր, Գըղըն բէտէրի Մ. տը Լօսթանժ պու իղտիվաճը շէտիտէն արգու իտիեօր, վէ պէն իսէ, Նէվիմա տիվանէլիք օլան պու ինատըրըղընըղը քէշֆ իթմէեէրէք, շախսէն վէ ճիտտէն օնա սէօղ վիրտիմ, վէ լազըրտը պէյնիմիղտէ, սէօղիւմիւ կէրի ալամամ: Օ զաթը կիւճէնտիրմէմէկէ, վէ անը քէնտի ֆըրգամա ըապթ իյլէեէրէք, թասալվուրլարընտան իսթիֆատէ իթմէկէ մէնպուրում:

Պոռնոնլա պիւսպիւր պոռ իզտիվամ պիհիսկիս իճրա օլունմալը տըր քէլիմէլէրինի Մ. տը Սէրտէօյլ իշիտինճէ, իտամընըն գարարընը իշիթմիշ կիպի միւթէէսսիր օլտու, վէ այնի վադըլթտա, իմէրաթօրա հիշ պիւր ճէվապ վիրմէրիկէ ճէսարէթ իտէմէտի:

Նաբօլէօն, սըրքեաթիպինին օլ էանատէ սիւքիւթ իւզըն տուրտուղունու կէօրիւնճէ, անըն պաթըլ էֆքեարընա վէ մուխալիֆէթի վագըասընա զալէպէ իթմիշ օլտուղունու զանն իտէրէք:

— Նիհանէթ, Սէրտէօյլ, մէմուլ իտէրիմքի, ումմատըղընըզ պիւր զէմանտա վադը օլան թէքիֆիմ, մաթլուպ օլան թէէսսիրի հասըլ իթմիշ տիւր, ֆագաթ, պէնիմ կիպի, սիղտէ պիլիւսինիղքի կիճէլէր կէպէ տիւր տէյի պիւր աթիգ տարպը մէսէլ վար տըր. իմտի կիտին, վէ եիկիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա իյիճէ տիւշիւնիւն: Մուլիսարէն, կէլիպ պէնի պուլուն քի, սիղի, չօղլարըն հասէտի նի մուճիպ օլաճագ սուրէթտէ պախթիեար գըլաեըմ:

Մ. տը Սէրտէօյլ. — Լաքին, էֆէնտիմ, սիղ իքի քիշիեի պէ, պախթ գըլաճագսընըզ:

Իմքերաբօր . - (Բիւր հիստէթլէ.) Իքի քիշիեի պէտպանթ մը գը-
լաճաղըմ, Սիզ, տիւլանէմիսինիզ, եօգսա, լաթիֆէ մի իտիեօրսու-
նէւզ, Բէք էյի պիլիւրիմ քի, մատմուազէլ տը Լօսթանժ սիզի զիեա-
սիլէ սէվէր, վէ սիզինլէ էվլէնմէրլէ մէսուտ օլաճագ տըր :

Իմքերաթօր, պու սէօզլէրտէն սօնրա, պիրտէն պիրէ սըրթընը
թօսթունա չէվիրտի, վէ աթընա պինիպ, պիւեիւք պիր կէչիտ իճ-
րա իթմէք իւզրէ, օրատան տիշարը չըգտը :

Մ. տը Սէրտէօյլ տախի մէյեուս վէ մահզուն հալտէ, Թիւիլեը-
րի սէրաեընտան հարէքէթ իթտի :

3

ՎԻԳԹՈՒԱՐ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ ՔԵԱԹԻՆ ՔԻԻԶԻԻԲ ՊԻՐ ԽԱՆԷՏԷ
ՃԷՐԷԵԱՆ ԻՏԷՆ ԱՀՎԱԼ

Նաբօլէօն իլէ Մ. տը Սէրտէօյլին՝ Թիւիլեըրի սէրաեընտա միւթ-
թէֆիգ օլմատըգլարը սըրատա, մէզքիւր սօգագտա քեալին պիր
քիւչիւք խանէտէ ճէրէեան իտէն ահվալի տախի զլյրտէ տէրճ ու
պէեան իլէրիզ :

1810 սէնէսինտէ, վիգթուար սօգաղընտա, քիւչիւք վէ ճալիպ
պիր խանէ պուլունմագտա օլուպ, պու խանէ, սըզը սըզըեա գա-
բալը, խալի վէ էսրարի օլմագլա պէրապէր, թէզեինաթ վէ մէֆ-
րուշաթընըն միւքէմմէլ օլմասընա պագըլըր իսէ, սահիպինին սէր-
վէթի անլաշըլտըղը կիպի, տահա զիեատէ քէօլ թապիրինէ լաեըգ
պուլունան իչպու խանէնին, սահիպի իչին իգամէթկեահը միւմթագ
օլտուղու տա տէրք ու ֆէհմ իտիլմէքտէ իտի :

Խանէյի մէզքիւր, Նաբօլէօնուն՝ իթալիատան ափտէթինտէն
սօնրա սաքին օլմուշ օլտուղու խանէեէ եագըն պուլունմագտա ի-
տի, Պիլմիւնասիպէ, շուրաեը պէեան իտէրիզքի, օլ վագըթ Նա-
բօլէօն, կէնճ պիր ժէնէրալ օլուպ, ֆագաթ, Ալիգօլ, Մարէնկօ, վէ
սպիր մահէլլէրտէ գազանտըղը ֆիթուհաթլարըն թագէ վէ շէլէֆի

մուճիկ տէֆնէ ետրորադ լարը, յաւանք թէզնին խախտիչ օլուպ, օլ վագթըն Տիրէքթուար թապիր օլունան ֆրանսըզ հիւրիւմէթի, Գամբօ-Պօրմիօ մուսհէտէյի միւլֆիտէսի միւլլիֆինին, շայեանը թաղ տիր վէ թահսին ֆիւթուհաթլարընա միւքեաֆաթ օլմագ իւղ-րէ, միւշարիլէյհի, հիւրիւմէթի ճիւմհուրեհէնին մասրաֆըյաւ, Վիթթուար եանի ֆիւթուհաթ նամիլլէ մատրուֆ մէզքիւր սօգադտա վագը խանէյի մէզպուրտէ իւգամէթ իթտիրմէքլիկի թէնաիկ իլլէմիշ խոխ:

Իշթէ, Վիգթուար սօգադընտա, վագթիլլէ նաբօլէօնուն իգա-մէթ իթմիշ օլտուղու պինա գուրպինտէ քեային օլ խանէ, նաղը պիւնիւնէն չօնուղլար կիպի օլուպ, իրի պաղչէ աբասընտա, եախօտ տահա սօգրուսու, իրի չիշէքլիք աբասընտա պուլունմագտա, վէ օլ թարիխտէ, Բարխտէ նատիրաթտէն օլարագ, ֆիսքիւնէ թար-գընտա, վէ եիւքսէքտէն ճէրէնան իտէր սուրէթտէ, վէ քիւչիւք ըրմագլար մագամընտա ադար սուլար, մէզքիւր պաղչէլէրի սուլա-մագտա օլտուղու կիպի, պաղչէլէրին լիմնիւղու տախի բէք միւ-քէմմէլ սուրէթտէ վէ սանայիճէ թէրթիպ վէ թէզնին խախտիչ ի-տի, Պու կիւղէլ պիւնանըն միւլթէմիլտթընտան օլմագ իւղրէ, աբա-պալըլ վէ ախըրը պուլունմագտա խոխ, Սօգադա նաղըր օլան ա-բագա գարուսունուն գանատլարը, օլմա իլէ իլլէնմիշ, վէ բարլագ եալըլ իլէ թէզնին օլունմուշ, վէ իւղէրինտէ խանէտան նիշանը հէքք խախտիչ օլուպ, իշպու գարու ալըլաղընտա, էն կէնիշ ա-րապալար պիլէ պունտան րահաթճա կէչէպիլիր խոխ, Եանտա պու-լունան, վէ աիկէրի գատար միւղէյնէն օլմանան պիր քիւչիւք գա-բու տախի, բիւտտէ կէլէնլէրէ միսսուս խոխ, Վէլհասըլ, խանէյի մէզքիւր, զանէթ պիւլիլի վէ կիւղէլ օլուպ, պու խանէ, եալընըլ բրէնպէրէ լանըզ օլան խորիճի բարլագ կէօթէրիշի, վէ սանալիյի միյմարիէսի վէլէվ օլմատա, եինէ, էն զիւտտէ բէֆահ ու իսթի-րահաթլա եաշամանա ալըլմիշ օլան պիր քիմնէնին իհթիւեաթթը մաթլուպէսինի խօշուտ իթմէքլիկէ էլվէրիշլի պուլունմագտա խոխ, Պու էվի կէօրէն, վէ տէրուսինի տօլաշան, անը, զանէթ գէնկին պիր վալիտէնին, քէնտիսինին սէվկիւլիւ վէ միւսրիֆ պիր էվատը իշին ինչա իթտիրմիշ օլտուղու, եախօտ, մէճնուհմատընա խալգա-յի սէվատտան թուլթուլմուշ օլան պիր ալըլըն, իւք տէֆա կէօ-րլուլիւկիւնտէ, հէր ճիհէթլէ եիւղիւնէ պագանըն գալպինի միւթէ-էսսիր գըլմագլըլա լանըզ օլան պիր գատըն իշին ինչա վէ թէֆ-

բիշ իթաիրիւմիշ օլտուղու զանն օլունսուր խաի : Աշդ ու սէվտա վէ մուհապպէթի մատէրանէ տէնիլէն տույլուլարըն , էքիզ օլտուղարը սահիհ օլտուղճա , իքիսի հադդրնատ տախի այնի էֆքետար ու իհ-թիմամաթըն , այնի նէզարէթ վէ նէզարէթին իյֆասը լազըմէտէն պուլունտուղու տէրքետար տըր :

Լաքին հէրնէ օլտա , վէ պու խանէտէ իդամէթ իտէն խալգըն նէ տէրէճէ սաատէթ իշխտէ եաշամադտա օլտուղու զանն իտիլէն , շուրասը սահիհ տիրքի , էկէրչի պաղչէլէր՝ պաղըլըպ դայրըլմատա , չիլէքլէր թէպտիլ օլունմատա , վէ արտ սըրտ աշլան Գանսաղարըն արգասընտաքի բէնչիրէլէրին՝ գատիֆէտէն , աթլաստան , մուսլինտէն եախօտ շալտան բէրտէլէրի գըմըլտանմատա , օլ Ատէն պաղչէսի տինմէկէ շայէսթէ պուլունտան պինայը տիլըրիւշանըն՝ պալէատէ զիքր իթտիկիմիլ իւզըն , եէկնապարտա պիւսպիւթիւն խալի օլտուղու զանն օլունմատը թապիի խաի :

Պու գատար կիւզէլ պիր պինանըն , խանէտան նիշանէսինի համիլ օլտան գարուսունտան նէ իշէրի կիրմէք վէ նէ տիշարը չըգմադ իչին , կէրչի հիշ պիր աբապա կէչմէմէքտէ օլուպ , պու ճիւմլէ իլէ , եալընըլըզը սէվէն , վէ ալէմին գարդաշալըգ վէ զայլէլէրինտէն ուզադ օլարագ եաշամագ իսթէեէն պաղը քիմնէլէր , խանէյի մէզըրիւրտէ իգամէթ իթմէքտէ իտիլէր : Շէօյլէքի , հէր կիւն , հէման մուայեէն սաաթլարտա , էբէյիճէ եաշլը վէ թալը ու հէյեթթի վադարը պիր գատընըն՝ քիւչիւք գաբուտան տիշարը չըգտըզը կէօրիւլիւր խաի : Պաղըլարը , պու գատընտան մալիւմաթ ալմագ նիեթթիլլէ , քէնտիսինէ պիր թագըմ՝ սիւալլէր արդ իթաիքլէրինտէ , մէզպուրէ ճէվապ վիրմէզ խաի : Շիւպհէսիզ պու գարը , եա աշճը , եախօտ շամաշընճը օլուպ , հէր սապահ , մէէքիւլաթ սաթըն ալմագ իւզըրէ տիշարը չըգմադտա խաի :

Պաղէն սախի , քիւչիւք գարունտան չէրչիվէսինտէ , թագրիպաի իի եաշընտա պիր ատէմ կէօրիւլիւպ , պունուր իրիւլիւտէն , նամուսլու վէ քեամիլ պիր քիմնէ օլտուղու տնաշըլմագտա խաի : Պու ատէմ ուզըն սոյլու , վէ իրի պէտէնլի օլուպ , զիքր իթաիկիմիլ գարը միսլիլու , քէնտիսինի իսթիճվապ իտէնլէրէ ճէվապ վիրմէզ խաի : Գոմշուլար , պու ատէմի տէ , էվին պաղչէպանը զանն իթմէքտէ իտիլէր :

Խանէնին պագի էշետսընա կէլինճէ , ախըրլարտա աթ , վէ արապալըղլարտա արապա պուլունմաւըպ , եալընըզ պէր թէրնէօվ

քէօբէնի, պէսպէլլի պէ.քծի մագամլնտա տիրըլարտա սագլանըլ-
տըլը կիպի, նատիր ճինսլէրտէն միւրէթթէպ օլարագ պիր չօգ կիւ-
վէրճին վէ էօրտէքլէր վէ սայիրէ տախի արապալըզլարտա պուլուն.
մագտա խտի:

Իլթէ, էհլի մէրագըն, էվվէլպէ էվվէլ պու խանէտէ կէօրտիւ-
կիւ շէ.յլէր վէ առէմլէր, պունլարտան իպարէթ օլուպ, հալպուքթ
պունլարըն, էհլի մէրագը խօշնուտ իտէճէք, վէ պիր թագըմ լա-
ֆագանլարըն տիլլէրինէ սէրմանէ թէտարիք իլլէնէճէք, վէ մահէլ-
լէ իլինսէ հավատիսաթ չըգարաճագ շէ.յլէրտէն օլմատըղընը, պի-
ղիմլէ պէրապէր օգուեանլարըմըղըն տախի գապուլ վէ թէսլիմ ի-
տէճէքլէրի տէրքեար տըր:

Էօրարի պիր հալ, եախօտ խալգըն նալարընտա էսրարի զանն
օլունան հէր շէ.յ, հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, չօգլարըն նազարը տիգ-
գաթընը ճէլպ իթմէք իսթիտատընը հայիլ օլուպ, պինապէրին ազ
վագըթտա, վիգ թուար սօգաղընտա պուլունան վէ մէզքիւր քիւ-
իւք խանէնէ գօնշու օլան պիր թագըմ էհլի մէրագ, էվվէլ էմիր-
տէ, եալընըզ զաննիեաթ վէ թախմինաթտա պուլունմագլա իքթի-
ֆա իտէրլէքէն, մուախխալէն, ֆէվգէլատէ մէրագլարընը թահ-
րիք իտէն էսրարա վագըթ օլմագ իւղրէ պիր տուգագ թէրթիպ իթ-
տիլէր, Հաթթա, պու մուամմանըն մանէասընա վագըթ օլմագ ի-
չին, պիրիպիրլէրինէ ումուզ վիրէնէք, վէ սայիր թէտպիրլէր իճրա
իլլէնէնէք, պինանըն սէրունը ահվալինի կէօրմէքլիկէ սայ, վէ
իչպու միւնասիպէթսիլ թէհարրիեաթա մի.թէճասըր օլանլարըն
ճիւմլէսի, այնի նէթիճէնի իսթիհալ իլլէտիլէր:

Շէօյլէքի, ինսանի պիր մախլուգ օլմաուը հագգընտա չիւպհէ
օլունաճագ տէրէճէտէ կիւղէլ օլան պիր կէնճ գըզ, եախօտ պիր
կէնճ գատըն, հէր քէսին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իլլէմիշ օլան
պու պինատա իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, մէզպուրէ, անճագ 18
եաշընտա վար խտի:

Վիգթուար մահէլլէսինտէ տէվէրան իտէն թէվաթուրլարա պի-
նան, օլ գատընըն կիւղէլլիկինի նազըն թարիֆ իլլէմէք, էֆքեա-
րը աճիլանէմիղճէ, մէզպուրէնէ հագարէթ իթմէք տիմէք օլաճա-
ղընտա, եալընըզ շու գատարը սէօյլէմէքլէ իքթիֆա իլլէրիլքի,
էհլի մէրագ, պու գըզ եախօտ գատընը մէլէք թէսմիեէ իթտիքէ-
րինտէ, եանըլմամագտա խտիլէր:

Պու կէնճ մախլուգուն, էօյլէ պիր կիւղէլ շէքէրլամէ գու.թուսու

կիպի մահէլլտէ մահպուս օլմասը , վէ քիմնէ իլէ իւլֆէթ վէ մու-
խապէրէսի պուլունմամասը , եհնիտէն պիր թագըմ մուզիրր տիլլէ-
րէ տասիթան օլուպ , շէօյլէքի , եադըսգանն պիր զէվճին գըս-
գաննըլը , եախօտ զալիմ պիր բէտէրին , մէղպուրէեի , արզու իյ-
լէտիկի պիր իզտիվանտան կէրի տուրտուրմագ իշին , օլ կիւզէլ մահ-
պուսէնին խալի պիր մահէլլտէ պրագըլմը իտուկի , շունուն պու-
նուն աղզընտան իշիալիմէքտէ իտի :

Հէր նէ գատար , պէյն էլ խալգ բէք չօգ ըրվտեթլէր տէվէ-
րան իթմէքտէ , վէ էնվայի խաեսլաթա զահիպ օլունմագտա իտի
խէ տէ , պունունլա պէրապէր , խալղըն պիւթիւն զաննիեաթը պի
ասլ ու էասա օլմալլէ , օգուեանլարըմըլա պիրլիքտէ , տէրունը խա-
նէեէ կիրմէքլիկի , վէ կէնն գատընըն խալվէթ օտասընտա պուլուշ-
մագըլըր թէնսիպ իյլէրիդ :

Սապահըն ալաֆրանկա սաաթ օնու իտի , վէ թամ պու վա-
գըթտա , իմբէրաթօր , ամիրճէսինէ վուգու պուլան միւզաքէրէեէ
խիթամ վիրմէք մագսէտիլլէ , սըրթընը , տօթու խալխի պուլու-
նան տիւգ տը Սէրտէօյլէ չէվիրմիշ իտի :

Գատընլարըն տարաթ վէ սալթանաթը էվճի պալէասընա վասըլ
օլմուշ օլտուղու ըրվանէթ օլունտուղու շու զէմանտա պիլէ , էն զիեա-
տէ տիգգաթ վէ իթինա թալէպինտէ օլան պիր Բարիսլի գըղ եա-
խօտ գատընըն , հալէա խօշնուտիեթ վէ մահզուդիեթինի մու-
ճիպ օլաճագ սուրէթտէ պուլունան մէգրիւր տիլրիւպա խալվէթ-
խանէտէ , իքի գատըն օթուրմուշ օլուպ , զանն խտէրսին քի , պուն-
լար , թէքլիֆսիդ աօթ մագամընտա կէօրիւշմէքտէ իտիլէր :

Պու իքի գատընտան պիրի , խալղըն մէրաղընը ֆէվզէլատէ
Թահրիք վէ ճէլպ իթմիշ օլան գատըն օլուպ , տիկէրի իսէ , կէլիպ
կիթմէլէրի չօգ տէֆա վէ միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու գօլա-
նըլմագտա պուլունան գատըն իտի : Պիրինճիսի , քէնտի թօալէթիյ-
լէ մէշղուլ օլուպ , մէղպուրէ , պաթիսթա տէնիլէն պէեազ դումաշտան
կիւզէլ պիր սապահըլգ ֆիսթան կիեինմիշ օլտուղու հալտէ , ուզուն
օլմագլա , մէրմէրէ մանէնտ օլ կիւզէլ ումուզլարը իւզէրինտէ թէմէվ-
վիւն իյլէեէն ալթուն սարըսը կիպի սաչլարընը թուլթամ թուլթամ
անըրմագտա իտի : Պու սաչլար օլ գատուր քէսրէթլի իտի քի , պա-
զէն օլ կէնն գըղըն թարաղը վէ թէքմիլ էլի , պունուն տալկալը վէ
գալըն պիւքիւմէրի արասընտա զայպ օլմագտա իտի :

Իշպու կիւզէլ սաչ պիւքիւմէրինի , կիւնէշին բարլագ զիեասը

ենվայի շէօւելէրի թէղեկն խորայ, զանն խտէրսին քի, ու ճալիպ գըղըն հիւսնի ճէմու վէ լէթաֆէթինէ տահա զիեստէ ըէֆնադ պախշ իյլէմէքտէ իտի: Մէզպուրէ խէ, շիւպհէսիլ, սաշլարընը տիւղէթմէքիւք իշի, բէք չարուգ իլէրի կի թմէտիկիւնտէն տօլանը, արա սըրա սըզըմադըլը վէ սապըրսըղըլը հարէքէթի իպրադ իյլէմէքտէ իտի: Լաքին շուրասը տա իթիրաֆի օլտունադ կէրէք տիր քի մէրդումէնին պաշլամիշ օլտուղու իշ, գօլայճա պաշա չըգ ան իլլէրտէն աէյիլ իտի:

Եաշլը գատըն, կէնճ էֆէնտիսինին էթրաֆընտա պուլունան պաղը էշեանը սըրանա գօյմադտա, վէ թօլլարը գալտըրմադտա օլտուղու սըրատա, էքսէր խըզմէթ քեսալլարըն քէնտի էֆէնտիլէրի հադ գընտա իզհար խտէկէլաիքլէրի հիսսիեաթմասն ֆարգըլլ օլաբադ, արա սըրա մէզպուրէնէ պադմադտա իտի: Պու իքի գատընը կէօրէնլէր, պուշլարըն չօգտան պէրու պիրիպիրինի թմանրմադտա օլտուղունու, վէ պէյնլէրինտէ սատըղանէ տօսթըլը մէվճուտ իտուկինի, վէ եէկտիկէրի հադ գընտա պիւեիւք վէ խալիսանէ թէվէճա ճիւհլէրի պուլունտուղունու աէրք իտէր իտիլէր: Ֆիլվադը, օլ միւստիննէ գատըն, կէնճ վըղըն սիւտանասը օլմուշ, վէ անըն քեսաֆֆէյի էսորարընա վադըֆի պուլունմուշ օլմաղլէ, ասլա անըն եանընտան այրըրմամադտա իտի:

Պու սուրէթլէ, Մատլէն իամինաէ օլան օլ եաշլը գատըն, պաղը էշեանը սըրանա գօյմադ, վէ թէմիլլիքտէ հիշ պիր գուսուրու պուլունմանսն ըաֆլարը տիւղէթմէք կիպի պիր թալը ու հարէքէթաէ պուլունտուղու կիպի, քէնտի էվլատարը իշին, սայքի տիվանէ օլան վալիտէլէրէ իմթիսալէն, զըզը թէսմիեէ իթտիկի օլ կէնճ մախլուգա հայրան օլուրճասընա պադմադտա, վէ հէման հէր սապահքի կիպի, մէզպուրէնին վադը օլաճադ սիւալլէրինէ ճէվապ վիրմէքիւք վադթընը գօլլամադտա իտի:

ԱՆՈՅ զրգ. — (Մէսրուրէն.) Հէլէ շիւքիւր, պիթիրաիմ. ահ, եաբապի, ինսանըն պու գատար չօդ սաշլ օլմասը տա, պիր պէլլիեէ իմիշ, Գօլլարըմը պու գատար ուղուն միւտտէթ գալտըրմադլա, ումուղլարըմ գըրըլար:

Մատլէն. — (Լաթիֆ պիր թարղտա կիւճէնէրէք.) Լաքին նիլին սիղէ եարտըմ իթմէքլիկիմի իսթէմէտինիլ:

ԱՆՈՅ զրգ. — Սանա զահմէթ վիրմէմէք իշին, պու թէքիֆի իթմէտիմ, Անըն իշին, պու միւհիմմ սըրըը քէնտիմէ հասը իթմէքլիկի

թէրճի՜հ իլէ , պու խուսուսաւ սանապիր շէյ սէօյլէմէք իսթէմէտիմ ,
 Կէնճ գրգ , պու սէօյլէրի սէօյլէրքէն , Պաճգահա իլէ կիւլտիւ-
 կիւնտէն , պու միւնտօրիլէթլէ շայեանը թէհայեիւր տիշլէրի՞ կէօ-
 րիւնտիւ , Պատէհու իլալէյիլէմէգալ իլէ ,

— Պու շէյլէր պիղիմ նէմիղէ բաղրմ , սիւտանա , սէն կէլ պէնի
 բուս էթ տէ , պիլլ , քէնտիմիլլէ բաճի օլմանան շէյլէրտէն պահա իթ-
 մէկէլիմ , տէտի :

Մատլէն , հէր նէ գատար , դօմէու օլան պիր թաղըմ կէվէղէ-
 լերին սիւալլէրինէ ճէվապ վիրէրէք , տնրերին արղուսուսու եւրինէ
 վարորդմաղլըղ տան խօշլանմաղ իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ , քէն-
 տիտի տէ էհլի մէրաղ տան պուլուսմասըլլա , շու հօլտա ճէվապա
 աղաղ իլլէտի :

— Էկերչի պէտան իթաիկինիլ օլ պիւսիւք սըրր , հէր նէ իսէ ,
 պանա պիլտիլմէզ իսէնիլ , սիղի բուս իթմէէէէէիմ :

ԿԱՅՑ ԳՐԳ . — Լաբին , պու սըրր պանա պիտ տէյիլ տիր :

Մատլէն . — Նէ զարարը վար :

ԿԱՅՑ ԳՐԳ . — Հէր հալաէ սէօյլէմէքիկիմի մի իսթէեօրուսն :

Մատլէն . — Էվլէթ :

ԿԱՅՑ ԳՐԳ . — Յապաթ , հիշ օլմաղ իսէ , պու սըրրը ֆաշ իթմէ-
 էէէէկինի վաա իտէրմիսին :

Մատլէն . — Էվլէթ :

ԿԱՅՑ ԳՐԳ . — Ֆաղաթ , Օկիւսթիւն , սէնի գիւսատէսիլլէ սէվտի-
 կինի պիլերսին , տէյիլ մի :

Մատլէն . — Էվլէթ , պիլիրիմ , վէ պէն տէ , հէման սիղի սէվտի-
 կիմ գատար տնը տա սէվէրիմ , չիւնքի բէք քիպար վէ սահիպի ա-
 սպէթ պիր առէմ տիր , չիւնքի , եալընըղ սիղի սէվէէէկինէ , վէ
 սիղի մէսուտ գըլաճաղընա տայիր պուստան ազ աէմ վաղը օլան վա-
 տընը թուլթմաղ տա տըր , վէ չիւպհէսիլ պուստան սօնրա տախի թու-
 թաճուգ տըր :

ԿԱՅՑ ԳՐԳ . — Էվլէթ , պէն քէնտիաինի սէվտիքճէ , նասըլքի սէվ-
 մէքտէէիմ , տնըն տախի վատընտա պուլուսնաճաղընա չիւպհէմ եօդ
 տուր :

Մատլէն . — Էյի տմմա , պուսնլարըն հիշ պիրիտի , պէնիմ մաթ-
 լուպուսա ճէվապ տէյիլ տիր :

ԿԱՅՑ ԳՐԳ . — Հա , սէն էսրար անլամագ ֆիքրինտէսին :

Մատլէն . — Հայ հայ :

ԿԼԵՆ ԳՐԳ . - Եօյլէ իսէ , պիլմիշ օլքի , տիւն ագչամ , Օկիւսթ կէլտիկինտէ , առէթի վէճճ իւգրէ , պէնի բուս իթտիքտէն սօնրա , իւղէրինտէ ֆէվգէլտտէ պիր հալ կէօրմիշ տիւր կիպի , պանա տիգ-գաթ իթտի : Սէպէպինի սիւալ իթտիկինտէ , սաչլարըմը պիր պաշ-գաթ մը տիւղէլթմիշ տիր տէյի օտա պանա սիւալ իթտի : Պէն տէ , սաչլարըմը տիւղէլթմէն սէն օլտուղունու սէօյլէտիմ իսէ , վադատ սուի նիսէթլէ տէյիլ , լաքին նիհտէթ , սաչլարըմը էկէր տահա զի-տատէ սատէ սուրէթտէ տիւղէլթիւր իսէմ , տահա զիտտէ կիւղէլ կէօրինէ ճէկիմի ճէվապէն պէտան իլլէտի :

Մաալէճ . - Տիմէք տիր քի , հէր շէյտէն էվվէլ , քէնտիսինէ խօշ կէօրինմէքիկինիլ լազըմ կէլտիկինտէն , պէնի , գամէրիէրլիք մէ-մուրինէթինտէն չըգարտընը :

ԿԼԵՆ ԳՐԳ . - Էկէրչի պու խուսուս՝ սէնին բէք զիտտէ կիւճինէ կիտիսօր իսէ . . .

Մաալէճ . - Էյ . . .

ԿԼԵՆ ԳՐԳ . - Կիւճէնմէմէքիկին իչին , սաչլարըմը Էինէ սէն տիւ-ղէլթիսին , վէ պաղը գուսուրլարլն տա օլտա , Օկիւսթէ , սաչլարը-մը քէնտիմ տիւղէլթտիկիմի պէտան իտէրէք , սէնին իւղէրինէ լա-զըրալ կէթիթմէմ :

Մաալէճ . - Խոյը , էօյլէ պիր շէյ սէօյլէմէկինիլ , Էալան սէօյլէ-մէնիզի տալա իսթէմէմ , Չաբուգ , կէլին պէնի բուս իտին , չիւնքի սիլ , պէնիմ սէվկիլիւ զըզըմընը :

Պու սէօյլէրտէն սօնրա , մէրգուսէլէր , վալիտէ իլէ էվլատ մա-գամլնտա , Էէկտիկէրինի գուճագլատըլար :

Մաալէճ . - Դըղըմ , իմբէրաթօրուն՝ տիւղիւ թիւիլիլըրի սէրտը-նա չաղըրթմասընն սէպէպինի պիլինծրմուսունուլ :

ԿԼԵՆ ԳՐԳ . - Խոյը , հաթթա քէնտիսի տէ պունուն սէպէպինի պիլմէօրտու :

Մաալէճ . - Լաքին , Անմէլ , իմբէրաթօրուն , տիւգ իլէ միւլա-գաթ իթմէք իսթէմէսի հագգընտա , սիլ նէ էֆքիարտա պուլու-նուօրտունուլ :

ԱճԱԼ . - Հիշ պիր էֆքիարտա պուլունմանօրում , Օկիւսթ՝ իմ-բէրաթօրուն ահպաղը տըր , Չօգտան պէրու , իմբէրաթօր , Օկիւս-թէ թէվէճճիւ հ կէօթէրմիշ , թէմամիլլէ էմնիլէթ իթմիշ , վէ անը քէնտիսինէ հէման խուսուսի սըրքեաթիլ թայնին իլլէմիշ տիր , Պու հալ , Եիւղ տէֆա վուգու պուլմուշ տուր , զիւրա , շունա թէէմին օ

լուսմազ լազը՝ տըր քի՞, իմքերտթօրուն, հէր քէոէ էմնիյեէթ իտէ-
մէեէճէք բէք չօգ շէյլէրի օլապիլիր :

Մատլև . - Սիզ, իսթէտիկինիզ եօլտա հիւքմ իտին, Անժէլ, լա-
քին պէն, պու գատար միւսթաճէլ պիր միւլազ աթտան իյի պիր
նէթիճէ չըզ արամաեօրում :

Անժէլ . - Երէն :

Մատլև . - Պիլմէմ, Ֆիազ աթ տէրունը պիր հիսս, պանա պէօյլէ
խապէր վէրիեօր :

Անժէլ . - (Կիւլէրէք.) Սէն տիվանէսին Մատլէն, վէ պանա օլ
գատար մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւն վար տըր քի, չօգ տէֆա
պօշ շէյլէրտէն տուչարը թէլաշ վէ էնտիշէ օլուեօրսուն :

Մատլև . - Մ. տիւզ նէ վազըթ կէլէճէք տիր :

Անժէլ . - Շիւպհէսիզ, պու ադչամ կէլէճէք տիր, լաքին, շու
սէնին վէսվէսէլէրին նէ տիր :

Մատլև . - Վէսվէսէլէրիմի իյղաճ իտէմէմ : Շու վազըթլարտա
նէրէեէ կիտիրտիկի մալլւմմի տիւր, Պագարսըն քի, սապահլաեըն
պուրատտաըն, ազչամ, պուրատտան գբրգ ֆադրախ ուղաղա կիտի-
եօրսուն, իրթէսի էիւն եիւզ ֆարսախ, վէ իլէրաէքի կիւնլէրտէ
տահա զիեատէ ուզաղլանըեօրսուն : Էօյլէնտէ աէ, թէմամիյլէ սիւ-
սալէհա իյինտէ պուլունան պիր շէհիրտէսին, կիճէ, մէյտանը հարպ
իզէրինտէ, վէ մէվթալար իլէ մէճրուհլար օրթասընտա եաթըեօր-
սուն : Իքի սաաթ էվվէլ, սաղ վէ սէյիմ իքէն, սաաթ իւչտէ, մէճ-
րուհ Եսիստ մազ թուլ պուլունուեօրսուն : Իյթէ, շիմտի, իլլէր պու
րատտէաէ տիր :

Մատլէն, հէմնի ալիմճէ վէ դաեթթ մահգուն պիր սուրէթտէ
մէղքիւր սէօյլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա : Անժէլ, գահգաճա ի-
լէ կիւլէրէք :

— Ֆիազ աթ, ազիզէմ Մատլէն, նէ բիւեա հէօրտիւն քի, պու
սապահ պէօյլէ պիր մէրսիյեէ օգումաեա գալըլչարն, տէտի :

Մատլև . - Մատմուազէլ, սիզ իսթէտիկինիզ գատար կիւլին,
ֆիազ աթ . . .

Անժէլ . - Ա՛հ, պէնի մատմուաղէլ տէյի թէսմիեէ իտէր իսէն,
պէնտէ սանա ճէվապ վիրմէմ, չիւնքի պէնի պու իսիմլէ թէսմիեէ
իթմէքիկին, տարըլմըշ օրտուղունա իսպաթ տրր : Մատլէն, պու
ախլէաղըն բէք ֆէնա տրր :

Անժէլ, պալէստէքի ճիւմլէեի հէնուլ իքմալ իթմիշ իքէն, պու

իքի գատըն , պիր արապա սէսի իշխմտիւէր : Պու արապա սէսիսին
Ֆէվդէլատէ սիւրաթէ եագլաշմադ տա օլմաւընա պագլըրը խոն , ա-
տի պիր եիւրիւեիւշէ կէլմէքտէ օլմաւըղը անլաշլապիլըր խոի :

Նախէհան , ալապա , Անծէլ իլէ սիւտանաօրնըն իգամէթ իթ-
տիքէրի խանէնին պարուսու էօնիւնտէ տարմաղէ , թէքէթէքէ-
րի սէսի իշխտիլմէղ օլտու :

Տէրհալ , իքի գատըն , պիր սղըլտան ,

— Ո՛հ , սիւպհան Ալլահ , աճապանէ վաղը օլուեօր , տէտիլըր :

Պիր խալլի գարուար , շամաթա իլէ տէրտըղտան ալսօնրա , Մ-
տը Սէրտէօլլ , Անծէլ իլէ Մապէնին պուրնաուղլարը խալվէթ խա-
նէնէ կիրտիկինտէն , մէզպուրէ գատընլար , քէմալ տէհշէթ իշինտէ
օլտուղլարը հալտէ , եիւրաք սէտալէր քէֆ խտէրէք , միւմաիլէյհի
խոթիգալ իթտիլըր :

Ոլ էսնաուէ , տիւգ տը Սէրտէօլլ , լէհհէսի սօլմուշ , վէ թաղաթը
ղալմամըշ օլտուղու հալտէ , սէրխօշ կիպի , պիր եանտան օլ պիր
եանա սալլանարող , եիւրիւմէքտէ խոի :

Միւմաիլէյհ , օլ տէրէհէ միւթէէսսիր օլմուշ , սէրտէմէշլիլ , վէ
պիւեիւք պիր ֆէլաքէթ վէ քէտէրէ տիւշար օլմուշմաւընա տէր-
ման ու թագաթընը զայպ իթմիշ խոի քի , Անծէլին օտաօրնա կիրէր
կիրմէղ , պիր աղ էվլէլ , շայեսնը թաղաթըր պիր սօղուգ գանլըլըգ
վէ սիւքիւնէթլէ առնէթա խոլէրաթմօրա մուգ ալվէմէթ խոէն շախս
քէնտիսի օլտուղու դանն օլունամասերադ , պիր խոկէմէ իւղէրինէ
տիւշիւվէրաի :

Եէնէրալը միւմաիլէյհ , թիւիլըրի սէրտէրնտան չըղըպ , վիգ-
թուար սօղաղնա կէլէնէ դատար , խմբէրաթօրուն , քէնտիսին
վաղը օլտն զարիպ թէքլիֆի իւղէրինէ տիւշիւնմիւշ , վէ պէօլլէ պիր
թէքլիֆ , քէնտի եէրինտէ հէր քիթ օլտու , մուհիպի մոհզուղիսէթ
օլտաղը տէրքետը իւրէն , միւմաիլէյհ իշին , պաթաի քէտէրի ալլաթ
օլմուշ խոի :

Օ սապահ , տիւգ , եաթաղտան քէյֆլի սուրէթտէ դաղմաղա ,
տիւնեաուա , քէնտիսի խոսնըլարըն էն մէսուտու տաա իթմիշ խոի
Ֆիլվագըր , սաաաէթինին միւքէմմէլ օլմաւը իշին , միւմաիլէյհ
նէ էքսիլմէքտէ խոի : Մ-տը Սէրտէօլլին , սըհհէթի տէմիր կիպի
գուվլէթլի , հալ ու փալիսէթի ալտա , վէ սէրվէթի ճէսիթ օլտաղ-
տան պաշղա , ֆէվդէլատէ հալիպ պիր գատըն տաթի քէնտիսին
իղհարը աշղ ու մուհապալէթ իլլէմէքտէ , վէ պու դատընըն , մու-

Հաղպէթինէ էմնիյնէթ իտէպիլա իկի հալտէ, Էն շէտիա արգաւարը-
նըն պիլիննիօի օլաուզա իւզրէ, պուսուն իլէ էվէնմէքիլիկ, կիւ-
նիւն պիլինտէ, միւնապ պիր ֆիրաթման իթիֆատէ իլէ, իմ-
բէրաթօրա արդ ու պէնան իտէպիլէնէկինի մէմուլ իտինօրաու :

Մ. ալ Սէրաէօլ, ախնեառա ինտնարըն էն մէսուաու օլմագ
իլին, իշպու քեաֆֆէյի էստաօլը վէ տահա սայիր վաւթալարը
հայիլ իրէն, Լալլենը պիր զաշ սանիյնէ զարֆընտա, տաքէրլէրին
էն պէտալաթը օլաուզա կիսի, պիր սաաթ զարֆընտա տախի քէն-
տիսի էսիլլէրին էն սէֆիլի առա իտէնէք պիր հալ ու մէվգիտէ
պուլանտա :

Ֆիլվազը, միւմաիլէյհին հալի բէք տէհշէթլի օլապ, Նարօլէօն,
Լալլենը պիր քէլմէսիլլէ, ախգիւն ֆէլաքէթիսի մուծիպ օլմուշ
իտի, Լալլին, տիւզ, օլ մաւազղամ զաթը, իալիսանէ վէ սաարգա-
նէ սուրէթտէ սէվաիկի ճիհէթլէ, միւշարիլէյհ հազգընտա առի-
լանէ տալրանմա իսթէաիկիլտէն, քէնտի քէնտիսիէ շէօլլէ սէօլլէ-
մէքտէ իտի :

— Պէն, իմբէրաթօրա, հազգընտա վազը օլան թէքլիֆինտէն
տօլաեր թէշէքքիւրէ պօրճուեաւմ, շիւնքի իմբէրաթօր, պէնիմ'
սըրըմը պէլմէտիկի հալտէ, հազգընտա, պէօլլէ պիր հիւսնի նի-
նէթտէ պուլուսուեօր վազաա, իշպու նիսէթ վէ թէքլիֆինի բէտա
թիմէքլիլիմ, պէնի նանքէօր տառ իլլէմէսիլէյիէպէպիլնէթ վէ հազգ
վիլմէք իտէ տէ, նէ Կալսեւրմ, Նամուաւմ, օ թէքլիֆ վէ նիսէթի
զապուլ թիմէքլիկէ մանի տիր, Անթէլի սէվէրիմ, վէ Անթէլին . . .
տհ, Կա Րապիլի, պու իուսուսու ախշիւնիւրէմ, տաթիւա տիւլա-
նէ օլմալլըզըմ' Լալլմ' կէլիլ, Պէն, պիր սալագ քէմսէ օլմուշում'
աուր, վէ միւճաղաթ կիւնիւ վիրտա թիմիշ օլմալլէ, ճէնապը հազգ
պէնի ճէղսլանտըրմագ տա ալը, Լալլին, օ պիլարէ դըղքի, հիշ
պիր սալու վէ զապահաթը Կօզ աուր, տնըն հալի նիճէ օլաճադ

Մ. ալ Սէրաէօլ, շու սըլտառա, Կա իմբէրաթօր իլէ օլաուշ
մաուր, Կախօա հազգընտա սէվաիկի պիր զապընտան սըրըմաուր Լա-
լլմ' կէլաիկի ճիհէթլէ, թապիլի պիր թաղըմ' հիւշէնիկիլ միւլահաղաթ
տէքեաուրնա միւսթմալրադ օլմուշ օլաուզա հալտէ, Անթէլի, քէմալ
տիկզաթ վէ թիլինա իլէ իլգամէթ թիմիրմիշ օլաուզա վիլթաուար
սօղալլնտա քիսպին քիսիւք խանէնէ, զիքր թիմիկիլիլ հալտէ մու-
վաւրլէթ իլլէտի :

Ի՞նչ արժեք ունի այդ ժողովը արագապ իլէ վիդիթա վիրմէսի իւր տէֆա օլուպ, չիւնքի, ալէստէվիւնէ, գօմշուլարըն նազարը տիգդաթընը ճէլպ իթմէմէք իւղըն, սապաւհլահըն, էրքէն, եանան օլարադ, օրանա կիտէր, վէ եէտինտէ անաթթարը պուլու- նան քիւլիք դարուտան կիղիճէ իչէրի կիրէր իտի :

Իքի դառնլար, միւմաիլէյհի, լէհճէսի սօլուդ, վէ թաղաթ- սըղ պիր հալտէ, վէ մէմալ իթմէտիրլէրի պիր վաղըթտա կէօր- տիրլէրինտէ, պիւ եւիք պիր ֆէլաքէթ վուդու պուլմաշ օլու- ղունու անլահարադ, հէմթապէր ալմադ, վէ հէմ պուլմանուղու շայեանը թէէտիրֆ հալտէ քէնտիօինէ եարալմ իթմէք իւղըն, միւմաիլէյհին իւղէրինէ դօշաշտուլար : Տիւդ ար Սէրտէօլ, էն շիտ- տէթլի մուհարէպէլէրտէ, վէ էն դանլը միւտարէպէլէրտէ, եա- րալմանիշ օլուղու գէմանլարտա պիլէ, շու էսնատէ հիսա իյլէտիկի աճըն հիսա իյլէմէմիշ իտի :

Աճմէլ . — (Էվիլէ էմիրտէ միւմաիլէյհին էլլէրինի թու թարադ .) Օկիւսթ, պու հաթինին սէպէպի նէ տիր :

Տիւդ, նէֆէսի թաթալմադ տա օլուղունտան, ճէվապ վիրէ- մէտի :

Ոլ վաղըթ, մէղպուրէ կէնճ գըղ, դօլլարընը միւմաիլէյհին պօ- ղաղընա սարըպ, սայքի պիր մէլէք կիպի լաթիֆ պիր սէտա իլէ :

— Օկիւսթ, բէճա իտէրիմ, նէյին վար ալըր, տէտի :

Մապէն . — (Իլէյիսիսիլէթի շէտիտէ իլէ .) Ա՛հ, սիւպհան Ալլահ, տիմէք տիր քի, վէսվէսէլլէրմտէ եանրլմաթօր իմիշիմ, Աճապա նէ կիպի պիւ եւիք ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթ պիղի թէհտիտ իտիթօր, շիմոի նէ եարմալը :

Աճմէլ . — (Տիւդիւն, իւր մէյիսիսիլէթի կէշտիքտէն սանրու .) Սէօլէ պաղալըմ, Օկիւսթ, մաաաէ նէ տիր :

Տիւդ . — Պաշլմըղա կէլէպիլէն էն պիւ եւիք ֆէլաքէթ վաղը օլ- մադ իւղըն տիր :

Աճմէլ . — Նէ տիրթարաւն, պէնի գօրդուտուեթարաւն :

Տիւդ . — Շիմաի, նէ տիմէք իսթէտիկիմի անլահաճադ սըն :

Մապէն . — Պու հալ, իմքէրաթօր իլէ վուդու պուլմա միւլադա- թըն նէթիճէսի մի տիր :

Տիւդ . — Էվիլէթ :

Աճմէլ . — (Պիր ալ թէէմին օլմաշ օլուղունու իյմա իտէն պիր սէտա իլէ .) Աճապա իմքէրաթօր սէնին հաղղընտա հայիղ օլու-

զու հիւսնի թէվէճճիւհիւ կէրի մի տընօր , Ա՛հ , էկէրչի մատտէ պու խտէ , սէն իզ պալբէրէթի տէյիլին , պէնտէ տէյիլին իմաի , իմ բէրաթօրուն նազարը թէվէճճիւհիւնտէն մահրում գալմագլըղմըղա լաբուդ տընըրըզ , վէ իթմէր , սէրայնէն էնթրիզ ալարնտան պիստապէր օլարագ , ստատէթլէ կաշամագտա օլտուղում շու մահէլլտէ , իթմէր , աթիգ Պըրթիմանեամըղտա քեային իլէլան սէյփիւհէսինտէ , շունուն պունուն նազարը՝ տիզ գաթմընտան խալի օլարագ , կաշա-
եամպիլիլիզ :

Տիւզ . - Անծէլ , նասըլքի սէօյլէնօրսուն , էկէրչի մատտէ պու օլա իտի , պունտան տօլտեր սուհուլէթլէ միւթէսէլլի օլապիլիլի ի-
տիք . լաքին , մատտէ , սէնին զաննընտան զիեատէ վէխիմ տիր .
իմբէրաթօր , հէր վագըթմտան զիեատէ պէնի սէվիօր , վէ հէր հալ-
տէ , վէ քէնտի միւրատըրմա բազմէն , քէնտի էմնիլէթլինին , ըիտ-
եթլինին վէ տօթլուղունուն եէնի պիր տէլիլինի պունա կէօսթէր-
մէք իթմէնօր :

Մատլն . - Ա՛հ , կանըլմանօրում . իմբէրաթօր , սիզին էվսաֆը-
նըղը վէ ճէսարէթ վէ չէճաաթմընըղ պիլտիկի ճիհէթլէ , պահ ի-
տէրիմքի . ես Սպանիատա , եախօտ սոյլի պիր մահէլլտէ , սիզի ,
պիր մէմուրիեթլէ կէօնտէրմէք իթմէնօրքի , սիզտէ , մահզա իզ-
ղէթի նէֆսինիզ իչին , ճէվապը բէտա վիրէմէեէրէք , օրատա , նի-
հանէթ թէրքի հաեաթ իտէճէքսինիզ , Տօյրուսու , միւսիւ տիւգ ,
իմբէրաթօրուն , հագղընըղտաքի տօթլուղունա պու պիր կիւզէլ
իսպաթ աըր :

Անծէլ . - (Հէեճճանլէ.) Պու նէ , մատտէ , մահարէպէեէ կիթմէը
մի տիր , էկէր էօյլէ խտէ , Օկիւսթ , պէնտէն մաֆարագաթ իթմէք
լիք ֆիքրի , սագըն սէնի բահաթմըղ իթմէսին , չիւնրի , պիրպիրի-
միղտէն տալա տըրըլմտեաճաղըզ . պէն , հէր նէրէեէ կիթմէն , պիր-
լէքտէ կէլէճէեիմ , վէ էկէր , հարալմէյաանըրնտա տալի ըիֆա-
գաթմընտա պուլունմագ իզթիլա իտէր խտէ , ապիմա կանընտա
պուլունմաղըմ , վէ օհալտէ , *միմիմիմի* Անծէլ թէսմիլէ իթաիկին սէվ-
կիլիւնիւն թօր վէ կիւրլէրէ գարը չըղապիլէճէք ճէսարէթի օ-
լուպ օլմատըղընը կէօրէճէքսին :

Կէնճ զըզ , պու սէօյլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , քէսպի հէե-
ճան իթմիշ օլուպ , բարլադ կէօյլէրինտէ , Մ . աը Սէրտէօլ հագ-
դընտա հիսա իտէկէլտիկի շիտտէթլի վէ ատէթա մէճնունանէ աշգ-
ու միւհապպէթ աթէշի բարլամագտա իսի :

Տխւզ . - (Կէնճ գէղը լաթիֆ պիր սուրէթտէ գունաց լակաբազ , Ա՛հ , շու հալինտէ նէ գտտար կիւզէլին , Սէնի սէվմէմէ քլիկիմ դա . պիլ մի տիր , Սէնին կիւզէլիկին՝ հէր կիւնա իթհամա գաշըը սէպէ- պի ափի ու մաադէրէթ տիր :

Վազ տա պու թապիրտէն հէնուդ պիր շէյ անլաշըլամադ ի- տի իսէ տէ , պու ճիւմէ վէ Անմէլ իլէ սիւտանտաը , մէգքիւր սէօզ- լէրտէն գալպլէրի քահաթ իթմէտիքտէն պաշգա , տէհշէթլէ պիրի- պիրլէրինէ պաղըշտըլար :

Անմէլ . - Հայտէ , աղիղիմ , մատտէնին նէ օլտուզունու իյղահ տա իթմէտէն , պարի իշի պիր աղաճըդ անլաթ :

Տխւզ . - Էկէրչի մատտէ , ստտէճէ մուհարէպէսէ էիրիշմէք օլուր իսէ , շու թաղաթպըզ վէ աէրմանսըզ հալտէ պուլունտաղըմը զանն իտէրմիտին : Շիւպէհիլդ , մատէմքի սանտաթըմ՝ պուլունմուշ տուր , օլ խուսուստա պիստտէ սարֆըդ զիհին իթմէսէրէք , եալլնըզ սէնի պիրլիքտէ կէթիւրմէլլէ , իքթիֆա իյլէր իտիմ , պաշգա պիր տիւշիւ- նէճէկիմ գալմազ իտի : Լաքին , տէհշէթլէ սէօյլէրիմքի , պաշպըմըզ իւզէրինտէ տօլաշան ֆէլաքէթ , մուհարէպէսէ էիթմէքտէն չօդ զի- ետտէ միւտհիշ տիր :

Անմէլ . - (Սապըրսըզըզ հարէքէթինի դապթ իտէրէք .) Նիհա- եթթ , նէ օլտուզունու սէօյլէ պիլլէ :

Տխւզ . - Անմէլ , սէօյլէսէճէկիմի տինլէմէսէ ճէսարէթլին վա՞ր մլ՞արը :

Անմէլ . - Թէքրար իտէրիմքի , եաղմուր կիպի եազան կիւրլէլէ- րին օրթասընտա պուլունտաղըմտա նէ գաաար աղ գօրգու վէ տէհշէթ հիսս իտէճէքսէմ , շու էմնատէ իթմաընը րէճա իյլէտիկիմ իյ- դահաթը պէքլէմէքլիկիմտէ տէ , ճեաան զիւտտէ գօրգու վէ տէհշէթ հիսս իթմէսօրում : Խմաի , գօրգուսաղճա հէր շէյի սէօյլէ , Զանն իտէ- րիմքի , իմրէրաթօր , պիղիմ միւնասէպաթըմըդտան խապէրտար օ- լարագ , պէնի թէրք իթմէքլիկէ , սէնի իճպար իտիւօր :

Տիւզ , լաղըրաը իթտիքճէ , հէսէճանընտան նաշի սէսի տայի- մա պօղուլարագ , շէօյլէ ճէվապ վիրտի :

— Խոյր , իմրէրաթօրում , պիղիմ ալէագա վէ միւնասէպաթըմըդ- տան հէնուդ խապէրի կօդ տուր լաքին , քեսաշքի , պիր խայլի միւտտէթ էվլէլէսըրաըմըդտան խապէրի օլտա իտի , հաղգըմըդտա տահա զիւսա- տէ խաեըլը օլուր իտի : Օլ վաղըթ , պու քէրրէ վաղը օլտուզու կի- պի , րէսմէն քիմսէսէ սէօզ վիրմէղ , վէ պու կիւն , պէնի , վիրմիշ

օլտուղու սեօգիւ թուծմասը իշին միւսաատէ իթմէքլիք մէնպուրի-
եէթինտէ պուլունտուրմաղ իտի :

Մ. տը Սէրտէօյլ, սեօղէրինէ տէվում իթտիքճէ, Անժէլին լէհ-
ճէսի սօլմագտա, վէ իրատ օլունան հէր պիր քէլիմէ, քէնտիսինտէն
կիղէնմէքտէ օլան հադըզէթ էօրթիսիւնիւն պիրէր բարչասընը
եըրթմագտա, վէ տիւղիւն խապէր վիրտիկի ֆէլաքէթի հիսս վէ
տէրք իթմէք շէօյլէ տուրսուն, տօղլուտան տօղրու իշին էսասընը
անլամագտա իտի: Խմտի, տիւղիւ միւմալէյհ, սեօղ վէրիկի վէրիլ-
մէմէք լաղըրտըսընը իրատ իտիպ, պիր տղ տուրտուղունտա, վէ ի-
ֆատաթընըն էն միւշքիւ վաղթը եագլաշտըղընտա,

— Ռէնա իտէրիմ, Օկիւսթ, իֆատաթընը թէքմիլ իթմէ, չիւն-
քի պէնի նասըլ սէվտիկինի պիլիրիմ, վէ հադըզէթի հալի իդրար
ու իթիրաֆի իթմէքլիկին նէ մէրթէպէ միւշքիւլ օլտուղունու րանա
անլամագտաերմ, տէտի :

Տիւզ. — (Քէմալ հէեհէման իլէ Անժէլի դուճագլաերպ, աշգ իլէ
կէօքսիւ իւղէրինտէ սըգարագ.) Նէ տիմէք իսթէեօրսուն, աղիղէմ :

Անժէլ. — Տիմէք իսթէեօրումքի, ահրպաասը միւտանընտա էն
սատըգը օլտուղուն իշին, սանա ֆէվզէլատէ թէվէճճիւհիւ պուլու-
նան իմքէրաթօր, աշգ ու մուհսպպէթիմիղլին էսրարընա վագըֆ
օլմատըղը ճիհէթլէ, հիշ պիր սուի նիեէթի օլմաերպ, քէնտի մահ-
րէմէրինտէն էքսէրիսինի էվէնտիրտիկի կիպի, սէնի տախի էվէն-
տիրմէք իսթէմիշ, վէ պուլունն իշին, հադըզնտա խալըրը պիր
գըսմէթ պուլարագ, սէնին նամընա սեօղ վիրմիշ, վէ չիւպհէսիզ,
պու սապահ, էմր իտիեօր կիպի, պու իզտիվաճտան սանա պահս
իթմիշ տիր. նասըլ, պուլունշում, տօղրու աէյիլմի տիր :

Անժէլ, սինիլէրինին չէքիլմէսինտէն նաչիպու սեօղէրի սիւրա-
թը մախսուսէ իլէ թէլէֆֆիւղ իթտի իսէ տէ, հադըզէթի հալի անլա-
միշ օլմասը հադըզնտա թէրէտտիւտ իթմէտիկինտէն, ֆէվզէլատէ
թագաթսըղ վէ գուվլէթսիզ պիր հալտէ պուլունմագտա իտի.
չէօյլէքի, օն քէլիմէ տահա ֆաղլա սեօյլէմէք լաղըմ կէլսէ իտի,
պէլքի սեօյլէեհէմէեհէք իտի :

Տիւղ, ճէվապա աղաղ պիրլէ, — իվլէթ, պուլունշուն տօղրու տուր,
տէտի — ֆագաթ օլ գատար միւթէէսիր օլմուշ իտիքի, պու պիր
գաշ սեօղիւ տէ կիւճպէլա իլէ սեօյլէեհէպիլտի, վէ իֆատաթընըն
իթմամընտա, Անժէլ, միւմալէյհին դուճաղընտա պաերլագալտը,

ՅԷՆԷՐԱԼ ՏՐ ՍԷՐՏԵՑՈՒՄԻՆ ԷՍՐԱՐԸ

Անժէլին պայկընըղը, էփէլէն զանն օլունտուղունտան զիեա-
տէ վէսիմ'նէթիճէլէր հասըլ իթտի, չիւնքի մէզպուրէ, Մ. տը Սէր-
տէօյլէ ֆէվզէլատէ կէօնիւլ վիրմիշ օլտուղունտան, իհթիմալքի
հագըզէթի հալի անլամագ իւզրէ, պիր արա կէօթէրմիշ օլտուղու-
նէսարէթէ ըաղմէն, տիւզիւն, իգրարը քէյֆիեթէ իյլէմէսի, հէ-
ման դալպկեսհընա տէյմէքլէ, պիշարէեի տէրմանսըղ պրագտը,
Անժէլ, հիսսիեաթընը թէքրար քէսպ իտինճէ, հէրարէթի շէտիտէ,
վիճուտինի իհաթա իթմիշ, վէ սաեըզլամագտա պուլունմուշ օլ-
տուղունտան, եանընա կէլէնլէրտէն հիշ պիրինի թանըեամատը,
վագթըն էն մէշհուր հէքիմլէրինտէն պիրի, Մ. տը Սէրտէօյլիւն էմ-
րի իւզէրինէ ճէլպ իտիլտիկինտէ, մէրգում, մուխաթարանըն մու-
հագգագ. օլտուղունու, վէ պու խասթա հագգընտա նէ գատար իհ-
թիմալ վէ միւտալատթ իճրա իտիլսէ, եաշամասը հագգընտա թէէ-
մինատ վիրէմէեէնէկինի տէրմիեան իյլէտի: Անժէլին էօմրիւ թէհ-
իքէտէ օլտուղունու, հէքիմին պէեան իթտիկի կիւնտէն պէտէն,
ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ, պիր տախի սէրասա աեագ պասամտը, Հաթ-
թա իմրէրաթօրուն սըրքեսաթիպի խուսուսիսի օլտուղու հալտէ, պու
մէմուրիեթիինի իյֆա իչին, թիւիլեըրի սէրասընտա տախի կէօրիւն-
մէտի: Միւմալիլէյհ, Անժէլին եաթագ օտասընտա կիզլէնմիշ օլտու-
ղունտան, էն եագըն ագրապասըլլա ահրպպասը պիլէ, անըն նէ
օլտուղունտան խապէրտար տէյիլ իտիլէր: Պէօյլէճէ պիր գաշ կիւն
շալօլուպէթտէն սօնրա, տիւշարը թէլաշ վէ էնտիշէ օլունմասեա վէ
հագգընտա պիր թագըմ'շայեանը թէէսսիւֆ ըիվաեթէթլէր տախի
տէվէրան իթմէկէ պաշլատը, հաթթա, Նաբօլէօնուն գարչըսընտա
գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղու սէօղիւ պիլէ շայի օլունպ, պու
շայեա, միւշարիլէյհին գուլաղընա գատար տէյտի: Նաբօլէօն,
քէնտի էթրաֆընտա տէվէրան իտէն պու կիպի շայեալարը մէնն
իթմէք իսթէտիկինտէ, իպրաղ իտէկէլտիկի գաթի վէ պարիտ պիր
հալի թէքրար քէսպ իտէրէք,

— Պու պապտէ սիւքիւթ իտիլմէյի տիր . պէն , տը Սէրտէօյլինն նէրէտէ պուլունտուղունու պիլիբիմ . . . օ , պուլունտուղու նէրտէ ըսհաթ տըր , տէտի :

Իմբէրաթօր , ժհմհրայ տը Սհրտօյ տիեհճէք նէրտէ , տը Սհրտօյ տէմիլ օլտուղունտան , տիւգիւն , էլան միւշարիլէյհ իմբէրաթօրուն տօսթու օլտուղունա ումումէն գանաաթ հասըլ օլարադ , հէր քէս տիւգիւ միւմարիլէյհտէն տօլաեը թէէմին օլտու , վէ տէրհալ գուլադտան գուլադա .

— Շու շէյթան տը Սէրտէօյլինն գատար իգպալի եավէր տիր Սթիգ պիր ասքէր օլտուղու հալտէ , իմբէրաթօրուն էմնիյեէթ վէ իթիպարընը նաօըլ գազանմըլ տըր . . . Շիւպհէսիլ , միւմարիլէյհ տիւգ , մէմուրիեէթի ֆէվգէլատէ վէ խէֆիեէ իլէ , ումուըր տիբլօմասիեհտէն տօլաեը պիր մահհէլլէ սէվգ ու իղամ գըլընմըլ տըր , տիւմէքտէ իտիլէր :

Մ . տը Սէրտէօյլինն , զանն օլունան մէմուրիեէթի ճէտիտէեէ թայեին օլունտուղու րիվաեէթ իտիլմէսի իւղէրինէ , միւմարիլէյհի գըսգանանլար զու հուր իտէլիտէն պէրու , էվլէլքի շայեալարըն սօնու կէլտի , վէ օնտան սօնրա պիր տախի լագըրտըսը օլմատը :

Պունունլա պէրապէր , իմբէրաթօր , հէր նէ գատար , մէղքիւր սէօլլէրի իրատ իթմիլ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ քէնտիսինն տէ , սէրայ խալգը կիպի , տօսթու հագգընտա տօղրու մալիւմաթը պուլունմամագտա , վէ կէրչի , տիկէրլէրինի թէէմին իթմիլ իտի իսէ տէ , քէնտիսի ասլա թէէմին օլմամըլ իտի :

Իմտի , պիր սապահ , վէ Անթէլին եաթաղա տիւլմէսինտէն իւշ եախօտ տէօրթ կիւն սօնրա , իմբէրաթօր , էլլէրինի սըրթընտա գաւուշտուրմուշ , վէ պաշընը ճիւղիճէ կէօքսիւնէ էյմիլ օլտուղու , վէ թատալը պիր հալ քէսպ իթմիլ պուլունտուղու թադտիրտէ , քէնտի քէնտիեէ վէ եիւքսէր պիր սէտա իլէ լագըրտը իթմէքտէ իտի :

Իհթիեար ասքէրլէրտէն պիրի , միւշարիլէյհին պու հալինի կէօրտիւկիւնտէ ,

— Իմբէրաթօրուն զաղապնաք վաղըթլարընտան պիրի տիր , տէտի :

Իմբէրաթօր . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Լաքին , պու աուէմէ նէ օլմուշ օլապիլիր : Սէրտէօյլ տարկընլըղա վէ դուրունթուեա թապի տէյիլ տիր , վէ սատագաթ ճիւհէթինտէ տէ , քէնտիսինն կիւլէնէպիլիբիմ : Գաթիէն էօյլէ զանն իտէրիմքի , քէնտիսինն , աղտը իգ-

տիվածտան պահս իթտիկիմտէ, խէթա իթմիշ օլտում, չիւնքի, օ
կիւնտէն պէրու, պիր տախի քէնտիսինի կէօրէմէտիմ: . . Պունուն-
լա պէրապէր, պու իղտիվաճ իճրա օլունմալը տըր, չիւնքի . . .

Իմբէրաթօր, քէնտի քէնտիսինէ իրատ իթտիկի պու սէօղլէրինէ
ուզուն միւտտէթ տէվամ իթմէսէրէք, եալլէրանը հարպընտան պի-
րին չաղըրտը, վէ մէրգումա խիթապէն,

— Շիմտի, Ֆուշէի պանա ճէլպ իտին, տէյի էմը վիւտի:

Իմբէրաթօրուն, պու էմիր օլ դատար չէտիտ էտի քի, զապթիսէ
նաղըրը օլան Ֆուշէ, տէրհալ մէթպուինին հուզուրունա չըգմագ
իւզրէ, հարէքէթ իթտի Պու արատա, նաբօլէօնուն իւզէրինտէ սա-
պըրսըղըդ ալէամէթլէրի կէօրիւլմէքտէ օլուպ, նէշէսիղլիկի կիթ-
տիքճէ արթմագպա իտի:

Հապթիսէ նաղըրը, հուզուրը իմբէրաթօրիսէ չըդտըղընտա,
նաբօլէօն,

— Հա, կէլտինիլ մի տէտի:

Ֆուշէ: — Էվլէթ, հաշմէթլու էֆէնտիմ, իրատէյի հաշմէթանէ-
նիղէ իթաաթ իթմէք իւզրէ, դաեթթ իսթիճալ իյլէտիմ:

Ֆուշէ, ումուրը զապթիսէ նէղարէթինտէ զաեթթ մահիր օլ-
տուզու կիպի, սէրայ մէմուրլարընտան օլմագլա հայիղօլտուզու մէ-
մուրիսէթի տէ ֆէվգէլաաէ էհլիսէթլէ իճրա իյլէտիկինտէն, հու-
զուրը իմբէրաթօրիսէ չըգմասը լաղլմ կէլտիկի քէնտիսինէ խապէր
վէրիլը վէրիլմէղ, պիր պօրա զուհուրի իհթիմալտէն պուլունտու-
ղունու անլատը, վէ պինապէրին, իշէրի կիրտիկի սըրատա, պաշընը
էյմիշ օլտուգտան պաշգա, քէշֆ իյլէտիկի պօրանը տա թէսկին իթ-
մէք նիսէթիյլէ, իմբէրաթօրլուզուն տէվամը հէնկեամընտա, միւ-
մալիլէյհ զապթիսէ նաղըրընըն քէսպի էհէմմիսէթինէ սէպէպ օլ-
մուշ օլան ֆէտաաթ թասալվուրաթընտան պահս իթմէկէ պաշլատը:
Լաքին իմբէրաթօր, միւմալիլէյհի գալպէն սէվմէտիկի ճիհէթ-
լէ, շու եօլտա ճէվապա աղաղ իյլէտի:

— Լաքին, սիդ, դիւտաէ վէ տօղրու մալիւմաթ ալմագլըղընը
լաղըմ կէլտիկի հալտէ, պանա դարըլը դուրուլմագ տա օլան զաեթթ
վէլիմ պիր ֆէսաա հադգընտա աթլա մալիւմաթընըղ պուլունմա-
սըղընը մուհադգադ պիլիլիմ:

Ֆուշէ: — (Պիր նէվի թէաճճիւլլէ) Սիղէ գալըլմը:

Իմիւքաթօր: — (Սէլթ պիր սէտա իլէ) Էվլէթ, պանա, եախօտ
տահա տօղրուսու պէնիմ հաեաթլըմա դարըլը:

Յուշի . - (Խմբերաթօրա խալիսանէ թէվէճճիւհիւ պուլունուրճաւ սընաւ.) Հաշմէթլու էֆէնտիմ, նէ տիւօրսուունուղ, հաեաթընըա գարւնի մը :

Խմբերաթօր . - Էվլէթ, հաեաթլումա գարչը, անճագ, ֆէսատընւար հագգընտա մալիւմաթընըղ օլմատըղընը մուհագգադ պիլիբիմի Միւշարիլէյհ, պու սուրէթլէ զապթիսէ նաղըրընը թաղեիգ իթմէսինտէն մահզուղիյեթ հիսս իյլէմէքտէ խտի :

Յուշի . - (Լինալիշ վէ իղթիւրապ իլէ.) Հաշմէթլու էֆէնտիմ, տալիմա հէր թարափա աչըդ կէօղ իլէ պագըլումաղ, Լաքին, միւսաաւտէնիղլէ, զաթը հաշմէթմէապլէրինիղլէ պիլի սիւալ արղ ու թագտիմինէ իճթիսար իյլէրիմ :

Խմբերաթօր . - Նէ կիպի սիւալ :

Վուշի . - Ձաթը հաշմէթմէապլէրինիղլէն պու պապտէ տօղրու մալիւմաթլարը վար մը տըր : Սագըն, հէր թարափտա մուխաթարալար, ճէհէնէմի ալէթլէր, ֆէսատլար վէ ֆէսատընւար կէօրմէկէ ալընըղ պաղը քիմնէլէր, մահզա սախթէ պիլի սատագաթ, եախօտ միւպալաղալը պիլի զայրէթ տէլալիլի իպըաղ իթմէք իւզըն, զաթը հաշմէթմէապլէրինիղլէ զայրը սահիհ մալիւմաթ վիլմիլ օլմասընլար :

Խմբերաթօր . - Խայր, պիլաքիս պէն բէք տօղրու մալիւմաթ ալմիշլմ տըր, վէ վաղիֆէնիղտէ պէօյլէ դուսուրտա պուլունուղընուղ իլին, մալի պանա բէք չօղա օլան նէղարէթինիղի, վէ ումուրը բօլիթիգիեեէ այիտ բօլիսինիղի իլղա իթմէքլիկիմէ քիմին մալի օլտուղընուղ պիլմէեօրում :

Իշպու թէհատիա իւզէրինէ, իհթիեար նաղըր պիլի տէրէճէ տահա պաշընը էյտի, վէ քէլամա տէվամ պիլըն,

— Լաքին, հաշմէթլու էֆէնտիմ . . . տէտի :

Խմբերաթօր . - Պէն նէ տիմէք իսթէտիկիմի պիլիեօրում, ֆէսատընւարը թանըրըմ :

Յուշի . - Խտիմլէրինի պիլիեօլմուսունուղ :

Խմբերաթօրում պէօյլէ պիլի մատտէ հագգընտա վագը օլան իֆատէյի գաթիեեալի իւզէրինէ, Ֆուշէնին հայրէթի ատէթա տէհէթէ թահվիլ օլտու, չիւնքի միւշարիլէյհին իֆատաթը վագըաւընտա ասլա լաթիֆէ մէվճուտ օլմատըղը անլաչըլըեօրտու :

Խմբերաթօր . - Էվլէթ, իսիմլէրինի պիլիեօրում, ֆէսատ պուլումա տըր :

Յուշէ . — Պուրատա մը տըր :

Իմբերաթոր . — Էվվէթ , Թիւիլերը սէրաեընտա տըր :

Տուշէ . — Թիւիլերը սէրաեընտա մը :

Ջապթիւե նտղըրընըն լէհհէսի , մէղքիւր իֆատէտէն սօնրա , զաթէն սօլուգ իքէն , պիւսպիւթիւն եէշիլէշտի :

Իմբերաթոր . — Էվվէթ , պուրատա , կէօղլէրիմին էօնիւնտէ , պուգ ապինէտէ տիր :

Յուշէ . — Պու գապինէտէ մի :

Իմբերաթոր . — Աճայիւ , միւսիւ Ֆուշէ , հէր սէօյլէտիկիմին աքսը սէտասը օլմագլըղա դաստ մը իթմիշիւնիզ տիր :

Յուշէ . — Խայր , էֆէնտիմ , ֆագաթ , Թէաճճիւպիւմէ աֆվիթ . մէնիդի ըէճա իտէրիմ :

Ումուրը զապթիւե նաղըրը , ֆէթին կէօղլէրիլլէ իմբերաթօրու գօլլամագտա , վէ քէնտի քէնտիւե շու եօլտա տիւշիւնմէքտէ իտի .

— Իմբերաթօրուն իշպու հիտտէթ ու զազապը , ճիտտի օլմաեըլ , պիր Թէտալիր օլմալը տըր . պունու աշիքեարէն անլաեօրում , լաքին , պահս իտէրիմքի , պու հալին ալթընտա պիր էսրար մէվնուտ տուր :

Իմբերաթոր . — (Սուրէթա հիտտէթ ու զազապ կէօթէրէրէք .) Պու Թէաճճիւպիւնիւգիւն մանէասը նէ օլուեօր : Տօղրուսու կիւզէլ շէյ . Մէմուրիեթիւնիդի պէն իճրա իթտիկիմտէն տօլաեը կէրչի Թէաճճիւպ իտէպիւրիւսինիզ , լաքին պունտան նէ նէթիճէ հասըլ օլապիւլիր : Գօլլարընըզը պաղլաեարագ , հիշ պիր շէյ եարմամագ մը : Հագըդէթէն , շու սիզին Թէաճճիւպիւնիւզ , պիզի , պուլունտուղումուզ չարըզ Թարիգտէն դուրթարամագ :

Յուշէ . — Էկէրչի սիզ ֆէսատճըլարը պիլիեօր իսէնիզ . . .

Իմբերաթոր . — Էվվէթ , պիլիրիմ :

Յուշէ . — Մուխաթարալը քիմսէլէր օլուպ , տէրտէսթլէրի մի լազըմ տըր :

Իմբերաթոր . — Խայր , քէնտիլէրինի տէրտէսթ իթմէք լազըմ օլմաեըլ , մէյտանա չըզարմագ լազըմ տըր :

Յուշէ . — Էկէրչի քէնտիլէրինի պիլիր իսէնիզ . . .

Իմբերաթոր . — Էվվէթ , քիմ օլտուգլարընը պիլիրիմ , լաքին պուլունտուգլարը մահէլի պիլմէմ :

Յուշէ . — Խսիմլէրի նէ տիր :

Իմբերաթոր . — Մ . տը Սէրտէօյլ տիւր :

Պարտ. - Ժենեթրալ մը :

Իմբերատոր. - Էվլէթ :

Պարտ. - Քէնտրիսինէ ֆէվզէլատէ թէվէճճիւհիւնիւզ օլան զաթ մը :

Իմբերատոր. - Թա քէնտրիսի

Պարտ. - Պունճա նիյմէթէրինիւզ իլէ բերվէրտէ իյլէտիկինիւզ քիմնէ մի :

Իմբերատոր. - Ֆուլէ, հէր կիւն նանքէօրլար արթընօր. պու խուսուսու սիւզ պէնտէն տահա իյի պիլմէլիսինիւզ :

Իմբերատոր, մէջքիւր սօն քէլիմէլէրի իսթիհզաքեարի պիր սուրէթտէ իրատ իթտիկինտէն, զապթիսէ նազըրը պունուն ֆարգընա վարտը :

Պարտ. - Տիկէր ֆէսատըլար քիմէր տիրէր :

Իմբերատոր. - Շիմտիլիք ժենեթալ եալընըզ ալըր :

Պարտ. - Էյ, շիմտի նէ եարմալը :

Իմբերատոր. - Ժենեթալը պուլմալը :

Պարտ. - Պու բէք գօլայ շէյ տիր :

Իմբերատոր. - Ֆուլէ, պու պապտէ հիյ պիր շէյ հագ գընտա եէմին իթմէեինիւզ :

Պարտ. - Հաշմէթլու էֆէնտիմ, պու խուսուստա պէն սիլէ սէօզ վէրիւրմ :

Իմբերատոր. - Հիյ պիր շէյ իլին սէօզ վիրմէեինիւզ. եալընըզ ժէնէրալը պուլմագ իլին նէ գատար վագթա իհթիեաճընըզ վար իսէ, անը պանա խապէր վիրինիւզ :

Պարտ. - Իւչ կիւնէ իհթիեաճըմ վար տըր :

Իմբերատոր. - Բէք իյի, սիլէ, իւչ կիւն մէօհլէթ վիրտիմ, հայտէ կիտին, վէ մէմուրիսէթինիլի իճրա իյլէեին :

Ֆուլէ, պու գատար ուճուզ գուրթուլմասընտան տօլաբը մէմնուն օլարագ, իմբերատորուն նէղտինտէն մուֆարագաթ իյլէտի, Միւմաիլէյհին աղիմէթինտէն սօնրա, իմբերատոր, մէսէրրէթլէ էլէրինի օվուշտուրագ :

— Իթթիսազ իթտիկիմ ուսթալըգլա, իմբերատորուղուն էն զիեատէ գօրգտուղու շու հայվան ֆուլէնին ֆիքրինտէ տէ տէհլէթ հասըլ իթտիմ. շիմտի, կիտիպ, Սէրտէօյլիւ պուլմագ իւզրէ, հէր Թարաֆը ալթիւսթ իտէճէք տիր, վէ իւչ կիւնտէն էվլէլ ատէմիմի. միլի Թէքրար կէօրէճէեիմ, տէտի :

Լաքին, իւշ կիւն կէշտիկի հալտէ, ֆուշէ, Սէրտէօյլ հագգըն. տա հիշ պիր խապէր ալամատը :

Ֆուշէ, միւմաիլէյհին ֆէսատ չըգարմազ թէշէպպիւսիւնտէն տօլաբը դաթէն տէրէճէյի նիհաեէտէ իսթիղրապ իթմէքտէ օլտու. զու կիպի, հագգընտա հիշ պիր խապէր ալամամասընտան նաշի տէ տահա դիեատէ թէաճճիւպ իթմէքտէ, վէ պէլքի եիւզ տէֆա, քէն. տի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի :

— Լաքին, շու Սէրտէօյլ նէ ֆէսատ գուրապիլիր, Զաթէն քէնտիսինն նէեէ իհթիեաճը վար տըր, իմբէրաթօրա խօշ կէօ. րիւնմէք, վէ մագհարը թէվէճճիւհաթը օլմագ իյին, տահա նէ ար. զուսու օլապիլիր :

Ֆուշէ, իմբէրաթօրուղա մախսուս օլան դապըթա մէմուրլարընը հէր թարաֆա սէվգ խտէրէք, թամամ իւշ կիւն ժէնէրալը արաթ. տըրտը իսէ տէ, էն մահիր իէֆիեէ մէմուրլարը պիլէ, վագը օլան ֆէվգէլատէ իգտամլարընա, վէ ամիրլէրինին հիտտէթ ու դաղապը. նա րաղմէն, թէշէպպիւսլէրինտէ մուվաֆֆագ օլամատըլար :

Նիհաեէթ, մէօնլէթի մուայեէնէ խիթամ պուլմաղլէ, Նաբօ. լէօնուն պիր իրատէսի մուճիպինճէ, ումուրը զապթիեէ նազըրը, թէշէպպիւսիւնտէ մուվաֆֆագ. օլամատըլընտան տօլաբը քէմալ մահճուպիյեթլէ, թիւիլըրի սէրաբընա կիթտի, Միւմաիլէյհ, իմբէրաթօրուն նէզտինէ գապուլ օլունտուղու սըրատա, իմբէրաթօ. րը միւշարիլէյհ, զաեէթ թաալը վէ նէշէսիզ պիր հալտէ պուլուն. մագտա օլուպ, չիւնքի, նազըրը միւմաիլէյհին շու սըրատա ֆէվգէ. լատէ զայրէթ իպրազ իթմիշ օլտուղունու պիլտիկի կիպի, թէհար. րիեաթը վագըասընըն տա պիլա սէմէրէ գալաճաղընը պիլտիկինտէն, Մ. տը Սէրտէօյլ հագգընտա ճիտտէն տիւշարը էնտիշէ օլմաեա պաշլամը իտի :

Նաբօլէօն, Ֆուշէնին սէլամ վիրմէսինէ վագըթ պըրադմաեա. րագ,

— Էյ, նէ խապէր, պիղիմ ֆէսատճը պուլունտու մու, տէյի սիւալ իթտի :

Ֆուշէ. — Խայր, էֆէնտիմ, պուլունամատը :

Իմբէրաթօր. — Նամըլ, պուլունամատը մի :

Ֆուշէ. — Էվլէթ, էֆէնտիմ, պուլունամատը :

Իմբէրաթօր. — Բէք իյի, արթըզ կիտին, պու կիւն, իգթիզա ի. տէն էմիլէրի սիզէ կէօնտէրիլիմ,

Պալ սեօղէր սեօղէնիպ, Յուշէ, կերի չէքիլմէքտէ իրէն, պիր դարուճու իշէրի կիրէրէք,

— Սխալու ժէնէրալ տիւգ տը Սէրտէօյլ կէմիշ տիր. հուզուրը իմրէրաթօրիէն գապուլ օլունմագլըղը իսթիտա իյլէնօր, տէտի:

Պու պիր դաշ սեօղ իս զէրինէ, իմրէրաթօր վէ զապթիմէ նաղըրը հայրէթտէ գալալըլար, իմրէրաթօրուն տնընտա էսէրը մէսէրրէթ վէ մահուզիյիէթ հէքք օլունտուզու միսիլու, նաղըրը միւմտիլէյհ տէ, ումուրը զապթիմէ նաղըրը օլմագ սըֆաթըյլա, էհլի մէրագ տան պուլունտուզունտան, իմրէրաթօր իլէ ժէնէրալ արասընտա ճէրէհան իտէճէք ահվալի կէօրմէք իւղրէ, օրատան չէքիլմէքտէ իրէն, տուրտու:

Իմրէրաթօր. — (Սէրթ պիր սէտա իլէ.) Օրատա նէնէ տուրուււ Եօրսունուզ:

Յուշէ. — Էլէրլի ֆէսատճընը տէրտէսթ իթմէք լաղըմ կէլիր իսէ, իրատէլէրինիյի իմրանէ հաղըր պուլունմագլ իւղրէ տուրուււ րում:

Իմրէրաթօր. — Պիր ժէնէրալ պէնիմ զաղըթանըմ վէ բօլիս մալրիֆէթիլլէ տէրտէսթ իսիլէմէզ, Հայտէ իշինիլէ կիտին:

Յուշէ, տիշարը չըդտը, վէ տիւգ տը Սէրտէօյլ, իմրէրաթօրուն խուսուլի օտաօրնա տաթիլ օլտու:

Իմրէրաթօր, թէպէտսիւմիլէ վէ լաթիֆ պիր սուրէթտէ, միւմալիլէյի իսթիդպալ իտիպ, էլինի ուղաթտը, ֆագաթ աօսթունու թէագիլ իտէր իթմէզ, քէմալ հայրէթլէ տուրտու:

Մ. տը Սէրտէօյլ, սէքիլ կիւն ադտէմ, իմրէրաթօր իլէ ճէրէնան իտէն մուպահտասը էսնասընտաքի հալի կիպի, ճէսուր վէ ճալիպ պիր զապիթ օլմանըպ, զանն իտէրսին քի, պու դատար պիր ճիւղի միւտտէթ զարֆընտա իհթիւտըլանմըլ, զայիֆլէնմիշ, լէհճէսի սօլուպ սարաթմըլ, վէ կէօղլէրինտէ, սըթմա բարլագլըղը մէվճուտ օլտուզու կիպի, սիւտհ սաչլարը տալի աղարմըլ իտի:

Իմրէրաթօր, ահպալընըն իքի էլլէրինի քէմալ հէնէճան իլէ սըդարապ:

— Սէրտէօյլ, սիլէ նէ օլմուշ տուր, տէյի սիւալ իթտի:

Յիւզ. — Նէ օլմուշ օլտուզումու մու սիւալ պոււնուրուււ Եօրսունուշ, հաշմէթլու էֆէնտիմ, Սլուտուզում չու տուր քի, նասըլ քի կէօրիււ Եօրսունուշ, սէքիլ կիւն զարֆընտա իհթիւտըլանմըլմ տըր:

Իմրէրաթօր. — Պու թէպէտսիւլիւն սէպէպի վար մը տըր:

Տիւզ . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , սէպէպի վար իսէ տէ , պունուն , պէնի , զաթը հաշմէթմէապլէրինիղէ րապթ իսէն խըրամէթ վէ մէմու , րիեէթ իլէ ասլա շուսուլի պուլունմամադտա տըր :

Իմրէրաթօր . - (Խալիսանէ պիր տօթլուզլա .) Սէրտէօյլ , տիմէք պէն սիպին տօթունուդ տէյիլիմ :

Ժէնէրալ , ճէվապ վիրմէքաէն իսթինքեաֆ իյլէտի : Իմրէրաթօր իսէ , միւմաիլէյհտէն հէր հալտէ իյղահաթ ալմագ իսթէտիկինտէն , շու եօլտա քէլամա տէվամ իթտի :

— Սէօյլէ պագալըմ , Սէրտէօյլ , մատմուտղէլ տը Լօսթանի իլէ ագտը իզտիվաճընըզա տայիր վուգու պուլան թէքլիֆիմ , ֆէվ . գէլատէ կիւճիւնիւղէ կիթտի , տէյիլ մի :

Տիւզ . - (Հագըգէթի կիզլէեէրէք .) Խայր , էֆէնտիմ :

Իմրէրաթօր . - Էօյլէ իսէ , պաշգա նէ սէպէպ վար տըր :

Տիւզ . - Թէքլիֆինիղի գապուլ իտէրիմ :

Իմրէրաթօր . - Աճայիպ , գարարընըզը վիրտինիզմի :

Տիւզ . - Էվվէթ , պուլունտուղում շու հալի կէօրտիւկիւմտէ , գարարըմը վիրտիմ , չիւնքի մուհագգագ պիլիրիմքի , կէնճ , մէրագլը վէ նազ ու էտաեը սէվէր պիր գըզ օլտուղու րիվաեէթ օլունան մատմուտղէլ տը Լօսթանիլն , պէնիմ կիպի պիր իհթիեար իլէ ասլա էվլէնմէքլիկէ րագը օլմաեաճաղընա իսքեաթ օլմուշում տուր :

Իմրէրաթօր , Ժէնէրալըն իլէրուտէ տահա զիեատէ իյղահաթ իլթա իտէճէկինէ էմին օլտուղունտան , օլ պապտէ տէրին իֆատա . թա կիրիլմէտի :

Մ . տը Սէրտէօյլ , պիր սաաթ գատար նարօլէօն իլէ միւլագաթ իթտիքտէն սօնրա , թիւիլեըրի սէրաեընտան հարէքէթլէ , սէքիլ կիւնտէն պէրու աեագ պասմամըշ օլտուղու քէնտի խանէսինէ կիթաիկինտէն , խըղմէթքեարլարը , միւմաիլէյհի , հէման պիր միւսաֆիր գապուլ իտէրճէսինէ գապուլ իթտիլէր :

Տիւզ , Թէպտիլ գըեաֆէթլէ , Վիգթուար սօգաղընա կիթմէքիւղրէ , կիճէ օլմասընա պէքլէմէք իչին , քէնտի խուսուսի օտասընա չէքիլտի , վէ հիշ պիր սէպէպլէ քէնտինի պիհուղուր իթմէմէլէրինի ատէմլէրինէ էմր իյլէտիքտէն սօնրա , մէզքիւր օտատա գաբանըպ գալտը :

Միւմաիլէյհ , եալընըզ գալընճա , տէրհալ , պիր թագըմ միւսահազաթ տէրեասընա տալտը :

Մ. տը Սէրտէօյլ, Անժէլի ֆէվզէլատէ սէվաիլի ճիհէթլէ, անըն տիւշար օլտուղու հալ, քէնտիսինէ բէք ֆէնա սուրէթտէ թէհասիր իթմիշ իտի, նասըլքի, կէրէք վիճուածա, վէ կէրէք զիհինճէ պիր. տէն պիրէ քէսպ իթմիշ օլտուղու թէպէտտիւլտէն տէ, պու հալ ան. լաշըլընթորտու :

Միւմաիլէյհ, օլ կէնճ գըզընֆիասթալանտըզընը կէօրիւր կէօր. մէղ, հէքիմլէրին վադը օլան թավսիսէ վէ լիէնպիհլէրինէ գարըր օ. լարագ, մէզպուրէնին հաթաղը պաշընտա օթուրուպ, խասթէիկին քեաֆֆէյի թէպէտտիւլաթընա տիգդաթ իթմիշ, վէ բէք չօք քէրլէ, պիշարէ գըզըրզաղըն, քէնտի գուճաղընտա թէյրքի հաեաթ իյլէտիկի. նի կէօրմէքլիք ըատտէլէրինտէ պուլունմուշ իտի :

Պիր արա, եա միւմաիլէյհին ադլընտա ճիննէթ հասըլ օլտու. ղունտան, եախօտ խասթէլիք սօն տէրէճէսինէ վարտըլընտան, տիւգ տը Սէրտէօյլ, իզտիրապ ու էնտիշէսինտէն նաշի պուրուշմուշ օլան բարմաղլարը արասընտա պիր նաշըն էլինի սըգմաղտա օլտուղունու զանն իթտի :

Անճագ, սէվիլիւիւսիւնիւն, մուխաթարատան խալի օլտուղունա թէէմին օլտուղունտա, իմքէրաթօրուն նէզտինտէ քի խըզլէթինի լյֆա իթմէք իւղրէ, մէզպուրէնին նէզտինտէն մուֆարագաթ իթմէքլիկէ գարար վիրտի :

Շիւպհէսիղ, Մ. տը Սէրտէօյլ, Անժէլին թէպտիլի քիսվէ իթտի. կինի կէօրմէքլէ, տիւշար օլտուղու միհն ու մէշագդաթ վէ իղթի. րապ ու էնտիշէ սէպէպիյլէ, քէնտիսի տէ թէպտիլի քիսվէ իթմիշ ի. տի, օլ տէրէճէտէ քի, իմքէրաթօր, իլք տէֆա միւմաիլէյհի կէօր. տիւկիւնտէ, թանըրեամամըշ իտի :

Մ. տը Սէրտէօյլ, Անժէլէ օլան մուհապպէթի իճապընճա, իմ. բէրաթօր նէզտինտէ հայիղ օլտուղու վազիսէթի մուհաֆաղա իթ. մէք իշին, շիւպհէսիղ մէզպուրէնի ֆէտա իտէմէղ իտի, իմտի, իմ. բէրաթօր իլէ Անժէլտէն հանիւրընը ինթիլտապ իթմէք խուսուսըն. տա, պիր տաղըրգա պիլէ թէրէտտիւտ իթմէտի :

Մ. տը Սէրտէօյլ, պու կիւնքի կիւն նատիր պուլունան միւսթա. ցիմ իւլ ալիէագ, խայրիսահ վէ ասըլզատէ քիմնէլէրտէն օլուպ, հէր ճիհէթլէ գատիմ պիր խանէտանա մէնսուպ պիր ճէնթըլմէն օլ. տուղու, վէ նամուս գաղիյսէյի հաղըղիսէսինի, էն եիւքսէք մէվ. ղիինտէ մուհաֆաղա իթտիկի պէեան իտիլտիկինտէ, խէթա իտիւ. միշ օլմաղ, Միւմաիլէյհ, Անժէլի, եաղընտա օգուեանլարըմըզըն

անլատաճող լարը ահալար մախուսեց արտաքին առ թանրմըջ օրուս , մեղպուրեկի սեվմիշ , վե պիր արտ , առեթա աշգ իւն մեփթուն օւ լարադ , հեր չեյի ունութարադ , անր պաշտան չըդարմըջ խաի :

Իմբերաթօր , Մ. տը Սերաեօյլէ , մուամուաղէլ տը լօսթանթ իլէ քէնտիսինի էվլէնտիլմէքլիկի թէքլիփ իթաիկինտէ , միւմաիլէյհ հէնուղ Անթէյի տէրէճէյի նիհաեէտէ սեվիեօրտու , վե օլ կէնճ զըղըն նամուսունա դարչը վաղը օլան խէթադընը էօրթմէք իչին , մեղպուրէ իլէ էվլէնմէքտէն զպրի չարէ պուլունմատըղընա իսքեաթ օլմուչ խաի : Իմաի , նիեաթ ու էփքեադընը իմբերաթօրա արդ ու պէեան իտէրէք , թասաիգ իթաիլմէք իչին , միւսայիտ պիր ֆըրսաթ պէքլէմէքտէ խաի :

Տիկեր թարաֆտան , Մ. տը Սերաեօյլ , չօդտան պէրու Նարօլէօնուն էն կադըն մէնսուպըրընտան օլուս , քէնաի թալէի մախուսու , նէվիմա , հիւքմուարը միւշարիլէյհին թալէինէ մէքպութ պուլունմադ տա խաի : Անճադ , սոն տէֆա , իմբերաթօրուն թէքլիփի վուգուինտէ , աիւգ տը Սերաեօյլ , թէքլիփի մեղպուրու , քէնտիսինի կիւղէլ պիր մէվլընէ իյսալ իչին , իմբերաթօրուն մահա պիր արգուսու մադամինտա տա իլէ , պու խուսուստա , մէթպուինին նիեաթը հասէնէսինի թագաիր իթմէմէք , վե միւշարիլէյհի , քէյի մաէչա ճէպպարլըղլա իթհամ իթմէք , առեթա նանքէօրլուգ տիմէք օլտուղունու անլամադ տա խաի :

Մ. տը Սերաեօյլ , կա վիճաանընըն թէէսթիլթընա հէվալէյի սէմմ իթմէեէրէք , օ թէէսթիլթըն հիւքիւմիւզ պըրսպմադ , կախօտ վաղիփէյի չիւքրանիյեթի պէրթարաֆ իլլէմէք կիպի իքի պըչադ արտաքինա գալմըջ օլտուղունտան , վաղիլէթի , գաթը իւմիտ իտէճէք պիր մէվլ իտէ օլմաստ պիլէ , գաեթլէ նաղիք խաի :

Շու գատար քի , տիւգ , ուղուն միւտաթթ թէրէտաիտաէ գաւան քիմէլէրտէն օլմատըղընտան , Անթէլին հալինի , մուխաթարա իչինտէ կէօրիւք կէօրմէղ , իլք տէֆա ֆիքքըինտէ , իմբերաթօրուն աիղլէրինէ դաբանարադ , հեր չեյի իյըրար ու իթիլրաֆ իթմէքլիք թասաիլիւրու տօղտու :

Իմբերաթօր , խոյրիտահ պիր զաթ օլտուղունտան , աղըպէթքեար մէննինէ մուվաֆֆադ օլամատըղը պու խուսուստա ափվ ու մէրհամէթինի տիրիլ իթմէեէճէկի մէմուլ խաի :

Անճադ , ժէնէրալ տը Սերաեօյլ , թասաթվա քիլէտիկի թէչէպպիսիւ Նարօլէօնուն նէղաինտէ իճրա իլլէմէք իւղը , Անթէլի , պու :

լուսնաուզու հալտէ պրադըպ կիտէճէք դատար դուրվէթ վէ ճէ-
սարէթի օլմաաղղընը տէրք վէ հիսս կըլէեէքէք, սէքիզ կիւն,
միւթէմաախէն, խասթանըն եաթապը սոաշընտան պըրըմաաղ, լա-
քին, օլ միւտտէթ զարփընտա, միւմաիլէյհին նաօրը վէ նէ իլէ
եաշամըշ օլտուզու խոսաուաւնա կէլինճէ, շիւպհէսիզ, պու խո-
սաու, պիզպաթ միւմաիլէյհ տաթի կըլահ խաէմէզ խաի, վէ աղ-
ղընա հիշ պիւր նափազա դօյմամըշ օլմաաղնա պազըլըր խաէ, միւ-
մաիլէյհին նափազաաթ, եալընըզ տէրա ու միհնէթաէն իպարէթ
օլմուշ խաի :

Տօղթօր, Անժէլին եաշամաաղ հադղընտա իւմիտ էսէրէրի
կէօթէրինճէ, աիւզ, ճէվապա աղաղէ,

— Տիմէք աիւ քի, թէհլիքէեի սաթաշաուրմուշ տուր, տէտի
Տօղթօր. — Էվվէթ :

Տիւզ. — Քեամիլէն քէոպի իփազ աթ խաէճէկի հադղընտա սէօզ
վէրըմիտիսիլ :

Տօղթօր. — Հայ հայ :

Տիւզ. — (Քէնտի քէնտիսէն) Թէք կըի, շիմտի, իմքէրաթօրուն
նէզալինէ ալտէթլէ, մէմուրիսէթիմէ տէվամ, վէ դարարլաշաըրաը-
ղըմ թէշէպպիւսիւ կըփա խաէպիլըրիմ :

Ֆիլվազը, պիւր աղ սօնրա, աիւզ, վիզթուար սօզաղընտաքի
խաէնտէն հարէքէթլէ, կիզլինճէ քէնտի խաէնտինէ ալտէթ կըլէտի.
Միւմաիլէյհ, մահէլլի մէմուրիսէթլինէ կիթմէք իւզըն, էլպիսէսինի
կիւնտիկի սըրտաա, պիւր այինէ դարշըսընտա պուլունտուզունտա,
քէմալ հայրէթ վէ իսթիզրապլէ բէֆի սէտա կըլէտի, վէ տիհանըն-
տան, «միւմընիսիլ շէյ աիւր» սէօզլէրի չըդաը :

Միւմաիլէյհին, պու եօլտա բէֆի սէտա իտիշի, քէնտի քիս-
վէթլինի պիզպաթ քէնտիսի թանըեամաեարադ, նէվիմա դօրդ մուշ
օլմաաղնտան իլէրի կէլմիշ խաի :

Պիշարէ, տէրմանսըլ հալտէ, վէ թէհայիւրլէ, պիւր դաշ տա-
զըդա մէդքիւր այինէնին դարշըսընտա տուրադպաը, վէ պատէհու
քիսվէթլինին պու մէրթէպէ թէպէտաիւլիւ սէպէպլէրինի տիւ-
շիւնտիւքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիսէն,

— Էկէրչի սէքիզ կիւն տահա շու եօլտա եաշամըշ օլտա խաիմ,
հիշ շիւպհէ սօզ տուր քի, Անժէլտէն էվվէլ ահրէթէ եօլճու օլուր
խաիմ, տէտի :

Շիւ պհէսիլ օզ ու եանդարըմըլտան պազըլըրը, էսպապը մանէվինէ

եւրպիւնտէն զուհուրա կէլէն պու կիպի թէպէտտիւլաթը պէտէնիեէ միսալլէրինի կէօրմիւշէր տիր , Պու թէպէտտիւլաթ վէ թէհալիլուլաթ , օլ դատար տէհշէթիլի վէ ինսնըլմսեաճադ սուրէթտէ օլուր քի , ֆէննի թըպպ պիլէ պուհա պիր չարէ պուլամաղ , վէ եալընըզ պու թէպէտտիւլաթը կէօրէնլէրին գալպէրինտէ , էսէրը տէհշէթ հասըլ օլուր , Հէր նէ գատար , կէնճ պիր ասէմին , տէլիգանըլ չաղընտա վիճուտճա մալիք օլտուղու էշըեալը նէֆիսէ , քէնտիսինին կէօթէրիշի օլուպ , պու կէօթէրիշին դայպընտան տօլտեը էսէֆ օլունմասը թապիի օլտուղու ճիհէթլէ , Մ . տը Սէրտէօյլ տախի , քիս . վէթինին ֆէվզէլաաէ չիւքիլէշմիշ օլմասընտան տօլաեը էվվէլ է . միրտէ թէէսսիւֆ իթտի իսէ տէ , պունուսլա պէրապէր պիւսիւք պիր քէտէր ու էլէմէ տիւշար օլմատը , Պիլաքիս , հիշ օլմադսա , էմրի իզտիվաճ մատտէսինտէ , իմրէրաթօրուն դարչըսընտա թէպ . տիլի լիսան իթմէք իշին , վադթընտան էվվէլ վադը օլմուշ օլան մէզքիւր իհթիեարլըղընտան իսթիֆատէ իթմէքլիկի տիւշիւնտիւ ,

Մ . տը Սէրտէօյլ , քէնտիսինտէ վաղը օլան թէպէտտիւլտէն տօլաեը բէք աղ էվհամա դահիպ օլմաղլէ , կէնճ , ճալիպ , շէրէֆիլ , նուֆուղլու , վէ բարլադ իննիֆօրմալը պիր ժէնէրայտան դայըը քիմ սէեէ կէօնիւլ վիրմէեէճէկի մաղնուն օլան օլ տիլպէր մատմուաղէլ տը Լօսթանժըն , ասլա , պէեաղ սաշլը պիր ասէմէ կէօնիւլ վիրմէեէճէ . կինէ , վէ հէնուզ կէնճ իսէ տէ , կէօրլունիւշիւ պիր իհթիեարտան ֆարգլը օլմանան պիր զապիթ իլէ էվլէնմէք իսթէմէնէճէկինէ իսքեաթ օլտու , վադթընտան էվվէլ վադը օլան իհթիեարլըղա իսէ , մուհաքէմէյի շէտիտէ ասհապը թարաֆընտան , ինթիլամանըլ սու . րէթտէ կէշիրիլէն պիր էօմրիւն նէթիճէսի օլմազլլը մանէատը վիրի . լէճէկի տէրքեար տըր :

Օկիւսթ , Անժէլին աշգ ու մուհապպէթի հաղդընտա օլ տէրէ . ճէ էմին իտի քի , վէլէվ մէզպուրէի սէվտիկի գատար մատմուաղէլ տը Լօսթանժա մուհապպէթ վիրէպիլէճէկի ֆարղ օլունտա , ելնէ մատմուաղէլ տը Լօսթանժտան մուգապէլէթէն ալի հիսսիեաթա մազհար օլուպ օլմուեաճաղընը տիւշիւնմէեէրէք , թէպալիլ քիւ . վէ իթմէսինտէն նաշի նէվիմա մէսուր օլտու , վէ էկէրշի Լօսթանժ ֆամիլեասը , էլան պու իզտիվաճըն իճրատը թասսվիուրուն . տա սէպաթ իթմէքտէ իսէ , իմրէրաթօրու խօշնուտ իթմէք իշին մէզպուրէ իլէ էվլէնմէկէ րաղը օլտուղունու միւշտրիլէյհէ պէեան իլէտի :

Մ. ար Սէրտէօյլ, իմիշրաթօրուն թէքլիֆինի գոսպուլ իթմէք իչին, միւթէսավլէր օլան իզտիվաճըն իճրա օլունմանեաճաղընա էնիտէն իյի իսքեաթ օլմուշ օլմասը լաղըմ կէլմէրտէ իտի, չիւնքի, Անժէէ օլան թէվէճճիւհիւնտէն տահա զիւեատէ ճիտտի պիր սէպէպ, քէնտիսինի, մատմուաղէլ ար Լօսթանի իլէ էվլէնմէքտէն տոպիմա մէնն իթմէսի, վէ եիւրէք թաշընան պիր տտէմէ նալանըգ պուլունան պու իզտիվաճը, նամուս վէ հիւսնի տոտպա դարշը պիւեիւք պիր ճինանէթ մադամընտա կէօրմէսի իղթիպա իյլէմէքտէ իտի:

Պու խուսուսու իյզահ իտէլիմ:

Տիւգ, քէնտի օտաւընտա գաբանըպ դալոր, վէ Անժէլին նէգտինէ կիտէճէկի վաղթ ու սաաթա գատար, միւլահաղաթ վէ թէֆէքլիւրաթ տէրեասընա տալոր:

Օլ էսնատէ, եարը կիճէեէ եազըն օլուպ, միւմաիլէյհ, օլ կիւնիւ հէնուզ պիր շէյ եէմէմիշ օլտուղունտան, պիր աղ թաամ իթտի, վէ ալէլաճէէ էավալընը կիեինտիքտէն սօնրա, խանէսինին կիզլի պիր գաբուսունտան տիշարը չըգտը, վէ սէրիան վիզթուար սօգաղընա ազիմէթ իյլէտի:

Տիւգ ար Սէրտէօյլ, Անժէլին նէգտինէ մուվասըլէթինտէ, պու կէնճ գըզ, սէվկիւլիւսիւնին բէնտիսինի թէրք իթտիկի զէմանտան օգ իյի իտի: Վաղտա հէնուզ եաթադտա պուլունուեօրտու իտէտէ, վիճուտինին եօգարքի դըմըյլա պաշընը, պիր թագըմ չիթէլէրէ տանաթմիշ օլարադ, հէման եաթադտա օթուրմուշ իտի, վէ կէօղէրի միւտհիշ սուրէթտէ աշըլմամըշ իտի: Սանըգլամասըյլա սըթմասը կէշմիշ օլուպ, ազլը տալի պաշընա կէլմիշ իտի: Մէզպուրէեի թէտավի իթմէք միւնտսիպէթիյլէ, տիւգիւն տօթու վէ մահրէմի օլմուշ օլան, վէ միւմաիլէյհին հիտիեաթընը թագտիր իթմիշ վէ ալիէադ ու թապիւեաթը ալիեհէսինէ հայրան օլմուշ պուլունան տօթթօր, օլ էսնատէ պիշարէ կէնճ խաթմանըն եանընտա օթուրմադտա իտի:

Յիւգ. — (Տօգթօրուն էլինի սըգարադ.) Եյ նէ խապէր տօգթօր էֆէնտի:

Տօգթօր. — Կիթտիքճէ իյիլէշիեօր, միւսիւ տիւգ, սէքիզ օն կիւնէ գատար պու սէվկիւլիւ գըզճըղաղ սէլամէթի պուլաճաղընտան, պաղէնին չանըր չիմէնլէրի իւզէրինտէ կէզլինտիկինի կէօրիւսիւնիւ:

Յիւգ. — Նամուսունուզ իւզէրինէ սէօզ վէրիեօրմուսունուզ:

Տօղթօր . - Էլ վէթ , նամուսում իւզէրինէ սէօղ վէրիբիմ , փաղաթ խուսուսի ուրէթտէ սիզէ պիր գալ սէօղ սէօլէեհէճէիւմ :

Պու սօն սէօղ , ալլաղ պիր սէտա իլէ տիւղ իւն գուլաղընտան թէլէֆիֆիւղ օլունտու , վէ տիւղ , իֆատէյի մէզպուրէնի լաեղղը , լա իշիթմիշ , վէ անլամըշ օլտուղունու պիւրիւմէք իւզրէ , մէրգուն մուն էլինի սըզմաղլա իթթիֆա իլլէտի :

Պու արա , Անժէլ , թէպէսսիւմ խաէրէք , Մ . ար Սէրտէօլէ խի թապէն :

— Օկիւսթ , պէն շիմտի պիտատէսիլլէ իյիեիւմ . Էմուր , պէնտէն տօլաեղ միւղտարըպ օլմա . հաթթա զանն խաէրիւմքի , պիւսպիւթիւն քէսպի իֆաղաթ իթմիշիւմ տիր : Սէնի պէրլէեօրտում , կէլ մէրիկին բէք խաեղըլլ օլտու , տէտի :

Տիւգ , Անժէլին անընտան բուս իթտի , վէ կերչի մէզպուրէ , տիւղիւն թէպէտտիւլիւնտէն տօլաեղ ֆէվղէլատէ միւթէտտիր օլտու խաէ տէ , պու ճիւմէ իլլէ , հիսս իլլէտիլի խաթիլղապ վէ քէտէրի տալա եիւղտէն կէօթէրմէտի : Պունտան զաթինաղար , ալ վաղըթտա վաղը օլմաշ օլան պու թէպէտտիւլ , աղիւմ վէ տէվամի պիր աչգու սէվտա շիտտէթինին ինքեար օլունմաղ պիր խապթըր տէյիլմի տիր :

Պու արա , տօղթօր , պաղը վիղլիթալար խաէճէկինի պէհանէ իթտիկինտէն , տիւղ , հէրիմին , քէնտիսինէ չիւպհէսիլ զաեթթ մուհիւմ պիր էսրար պէտան խաէճէկինի ունութմամըշ օլտուղունտան , մէրգունմա իֆաղաթ իթմէք խաթտի :

Պունլար պաղչէտէն կէշտիքլէրի սըրտտա , ժէնէրալ , տօղթօրու տուրտուրուպ ,

— Տօղթօր , պանա տիեհէճէկինիլ նէ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Տօղթօր . - Սիզէ սէօլէեհէճէկիւմ զաեթթ վէլսիւմ տիր , միւսիւ տիւղ :

Տիւգ . - Պէնի , եալընըղ տօթթունուղ տէյի թէսմիեէ խտիպ , մատտէ հէր նէ խաէ , օնու սէօլէեին :

Տօղթօր . - Սէվկիւլիւ խաթթամըղ հաթիլէ տիր :

Տիւգ . - Եա , սիւպհան Ալլահ :

Տօղթօր . - Աճապա պու վիրտիլիւմ խապէր , խաեղընըղմը տըր :

Տիւգ . - Խալը , լաքին աաղըն եանըմաեասընըղ :

Տօղթօր . - Ասլա եանըմաեօրում . անճաղ պուլունտուղունուղ չու հալտէ , պու խուսուսուն զաեթթ վէլսիւմ օլտուղունու տա սէթի :

իտեմէմ. Սիւզ, պու կէնճ գըզը ֆէվզէլատէ սէվէրսինիզ, աէյլմի.
Յիւզ . - Բէնտիմոնէն տաճա զիեատէ սէվէրիմ:

Յօգրօր . - Իսմինին Անժէլ օլտուղունու պիւմէքտէն զայրի նէ
քէնտիսինի վէ նէ ֆամիլեասընը թանըմատըզըմ պու գըզ իլէ, սէրայ-
տաքի վազիեթիինիզէ խալէլ կէթիրմէեհէրէք, էվլէնէպիլիւրմիսինիզ:

Յիւզ . - Պու սէյլէտիկինիզ բէք միւշքիւլ շէյ տիր. եօգսա շիւ-
տիեէ գատար պու իզտիվաճ օլմուշ պիթմիշ իտի. Լաքին, տօգ-
թօր, մատէմքի շիմտի սիզ, պէնիմ պու կէնճ գըզա օլան ֆէվզէ-
լատէ մոհապպէթիմի պիլիեօրսունուզ, նամուսում իւզէրինէ եէ-
մին իտէպիլիւրիմքի, քէնտի իսմիմի պու գըզա իթա իյլէմէքտէն
տաճա պիւեհիւք վէ տաճա շէտիտ արզուճ եօգ տուր:

Յօգրօր . - Սէօզիւնիւզէ ինանըըմ, Լաքին պու սըրատա նէ եա-
բաճադսընըզ:

Տիւզ, պու արա տուրուպ, պիր ազ տիւշիւնտիւ, վէ պատէ-
հու քէնտի քէնտիեէ սէյլէնիրճէսինէ,

— Լաքին պաշգա չարէ եօգ տուր, տէտի:

Յօգրօր . - Հանկը չարէ:

Յիւզ . - Անժէլին՝ պիր հէեէճանը շէտիտէ թէհամիւլ իտէճէք
գատար գուվլէթի պուլունտուղունու զանն իտէրմիսինիզ:

Յօգրօր . - Սայըրըզըզ իթմէք իսթէմէեհէրէք, վէ իշէրինիզին
էսրարընա վագըֆ օլմաեա չալըշմաեարագ, եալընըզ շունու սիւալէ
ճէսարէթ իտէրիմքի, Անժէլին, պիր հէեէճանը շէտիտէ թէհամ-
միւլ իտէճէք գատար գուվլէթի օլուպ օլմամասը, հէեէճանըն ճին-
սինէ միւթէվազըֆ տըր:

Յիւզ . - Ազիզիմ տօգթօր, էսրար սագլաեապիլիւր օլուպ օլմա-
տըզընըզ սիւալ իթմէմ, սալթ շունու պանա սէյլէեհին քի, պիր
միւտաթ տաճա պէնիմլէ կէօրիւշմէկէ վագթընըզ վար մը տըր:

Յօգրօր . - Պունտան կիթտիկիմտէ, եալթազա կիրմէքտէն զայրի
իշիմ եօգ տուր:

Յիւզ . - Բէք իյի, էյլէ իսէ պէնիմլէ պիրլիքտէ կէլին:

Տօգթօր, տիւգ իլէ պէրապէր պիր քէօշկիւն ալթընա կիտիպ,
օթուրտուլար:

Օրատա, ժէնէրալ, ալչագ պիր սէտա իլէ վէ մահրէմանէ պիր
թարզտա պիր հիքեաեէ պաշլատը, իշպու հիքեաեէ եարըմ սաաթ
գատար սիւրտիւկիւնտէ, տօգթօր, ասլա դաթթ իթմէեհէրէք, քէ-
միւլ տիգդաթիլէ տինլէտի:

Մ. տը Սէրաէօյլ, իշպու հիքեահէեի պիթիրինճէ, տօգթօր,

— Տիմէք տիրքի, սիդ, Լօսթանժ ֆամիլեսաւը, լլա գաթիէն
իւլֆէթ իթմէմէկէ գարար վիրմիշինիդ տիր, տէտի :

Տիւզ . — Էվլէթ, պաշդա տիրլիւ հարապիրմիեիմ :

Տօղթօր . — Խոյր :

Տիւզ . — Պունտան գաթինադար, զանն իտէրիմ, վէ հաթթա
իսքեաթ օլմուշում տուրքի, օ ֆամիլեսա իլէ գաթը իւլֆէթ վէ
միւնասէպէթ իթմէքլիքտէ կիւճիւք չէքմէեճէեիմ :

Տօղթօր . — Օրասը մալիւմ տէյիլ տիր :

Տիւզ . — Մատմուաղէլ տը Լօսթանժ պէնիմէ էվլէնմէք իշին,
կէօղլէրի քէօր օլմագ լաղըմ տրր :

Տօղթօր . — Լաքին դատընլար, աճիպ թապիեաթլը մախլուդլար
տըրլար :

Տիւզ . — Ա՛հ, ֆագաթ օ հալտէ, Անժէլին գարչըսընտա նէ եաւ
բաճաղըմ :

Տօղթօր . — Պանա գալըրսա, շիմօտէն, մատմուաղէլ Անժէլէ,
պանա սէօյլէտիքլէրինիդի եօլուլլա անլաթըն, ֆագաթ ֆէվդէլատէ
միւտէպպիրանէ հարէքէթ իտին : Պունտան մատտա, պէն, պու-
րատան պիր ազ ու զագտա իդամէթ իթմէքտէ օլտուդումտան, ճիւ-
ղի պիր գաղա վուդուլնտէ, տէրհալ պէնի չաղըրթըն :

Տիւզ . — Եարըն պունտն իճապընա պաղարըմ :

Պէօյլէճէ իքի ահպապ, սեն տէֆա թօգալաշտըգտան սենրա,
պիրիպիրինտէն մուֆարագաթ իթտիլէր :

ՏԻԻԳԻԻՆ ԱՆԺԷԼԻ ԹԱՆԸՄԱՍԸ

Տիւզ, տօգթօրտան այրըտըդ տան սօնրա, իէքրար Անժէլին
եաթաղը պաշընա կէլիպ օթուրտուղունտա, մէղպուրէ, պիր աղա-
ճըգ եիւղիւնիւ էքշիթէրէք :

— Սիդի պու դատար ուղուն միւտտէթ ալըգօյտուղու իշին,
հարըն տօգթօրու թաղերլէեճէեիմ, տէտի :

ՏԻՒԳ . - Սէվիլիւ վաճ, սէնին սաատէթինլէ իշթիդալ խոթեօրտուդ :

ԱՅԺԼ . - Էկէր էօյլէ խտէ , իքինիդէ տէ ափի իթտիմ , ֆադաթ , պէնի պիր աղ ճիտտի սուրէթտէ տինլէմէ.քիլիկինի րէճա խտէրիմ :

ՏԻՒԳ . - Սէօյլէ , տինլէեօրում :

ԱՅԺԼ . - Ճիտտի պիր միւքեալէմէնէ պաշաեբալ , տէվամ իտէ . պիլէճէք հալտէ պուլունտուղումու դանն խոթեօրմուսուն :

ՏԻՒԳ . - Էվլէթ , հաթթա տօղթօր տա , պանա , բէք իյի պիր հալտէ պուլունտուղունու սուրէթի գաթիեհտէ պէեան իյլէտի :

ԱՅԺԼ . - Էօյլէ խտէ , կէօրիւշէլիմ :

ՏԻՒԳ . - Հայտէ , սէնի տինլէեօրում :

Միւմաիլէյհ , պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , եօրուլմամադ իւզրէ , միւմքին մէրթէպէ եաւաշ լադըրտը խտէպիլմէսի իշին , խասթանըն եանընա տօղրու կիթտի :

Անժէլ , ապա աուարը հէեհճան կէօսթէրմէեհէրէք :

— Իմբէրաթօր սանա նէ եօլտա իզտիվաճ թէքլիֆ իթտի , տէյի սիւալ իյլէտի :

ՏԻՒԳ . հէր նէ գատար տէրունէն , պու մուհալէրէեհէ Անժէլ թարաֆընտան պաշալանըլմըլ օլմասընտան տօլաեը մէմնուն օլտու իսէ տէ , պունունլա պէրապէր էնտիշէլի պիր հալ իլէ ,

— Պու սիւալի իթմէքաէն մադսէտ նէ տիր , տէտի :

ԱՅԺԼ . - Հէր շէյի պիլմէք խթէրիմ :

ՏԻՒԳ . - Հիշ օլմադաա պանա գաթի սիւալլէր արլ էթ :

ԱՅԺԼ . - Իմբէրաթօրուն թէքլիֆի խայըրլը մը տըր :

ՏԻՒԳ . - Նէ ճիհէթլէ :

ԱՅԺԼ . - Էվլէլա սէրվէթ ճիհէթիլլէ :

ՏԻՒԳ . - Էվլէթ , իմբէրաթօրուն պանա թէքլիֆ իթտիկի կէնճ գըզըն ֆամիլեասը դաեթթ վէնկին աիր :

ԱՅԺԼ . - Սէրայտա իթիպարը եէրինտէ մի տիր :

ՏԻՒԳ . - Ֆէվդէլատէ իթիպարը վար տըր :

ԱՅԺԼ . - Պու իզտիվաճ , պուլունտուղուն վապիեթէ , վէ մէնա . ֆիինէ ֆայտէլի օլապիլիւր մի :

ՏԻՒԳ . - Շիւպհէսիդ :

ԱՅԺԼ . - Պունտան ադտէմ պանա սէօյլէտիկին վէճհ իւզրէ , իմբէրաթօր , հալէա պու իզտիվաճըն իճրասը թարաֆընտա մը պուլունուեօր , վէ արզուլէրինէ մուվաֆֆադաթ իթմէտիկին հալտէ , տօսթլուղունու սէնին իւզլէրինտէն դալարըաճադ մը տըր :

Տիւզ . - Հէր նէ գատար իմբէրաթօրուն , պու իղտիվաճը ֆէվ .
գէլատէ իլթիղամ իթտիկինի զանն իտէր իտէմտէ , պունունլա պէ .
րապէր պէնի , օլ իղտիվաճը գապուլէ մէճպուր իտէճէկինի մէմուլ
իթմէմ :

Աճժէլ . - Ֆագաթ , իսրար իտիեօր , տէյիլմի :

Տիւզ . - Լվլէթ :

Աճժէլ . - Սանա թէքլիֆ օլունան գըզը կէօրմիւշմիւսիւն , թա .
նըրմիւսըն :

Տիւզ . - Էվլէթ :

Աճժէլ . - Տօղրուսունու սէօյլէ , նաւըլ շէյ տիր :

Տիւզ . - Սէրայտա պուլունան տիւպէր գըզլարտան պիրի օլտու-
ղունու հէր քէս սէօյլէեօր :

Աճժէլ . - Պազը էվսաֆը վաթ մը տըր :

Տիւզ . - Վար սըր տէրլէր :

Աճժէլ . - Սօն սիւալիմի տէ արզ իտէեիմ . իսմի նէ տիր :

Անժէլ , տիւգիւն իսթիճվապընա տէվամ իթտիքճէ , քէսպի
մահղունլիեթ իթմէքտէ , վէ բէնկի դիեատէսիլլէ սօլմագ տա իտի
Մ . տը Սէրտէօյլ , մէղքիւր սօն սիւալէ ճէվապ վիրիպ վիրմէմէք
խուսուսընտա պիր ազ թէրէտտիւտ իթտի , վէ Անժէլ , բէճա ի-
տէրէք :

— Օկիւսթ , իսմինի սէօյլէ , տէտի :

Տիւզ . - իսմի , մատմուաղէլ տը Լօսթանթ տըր :

Աճժէլ . - Պիւեիւք պիր իսմ , ասըլզատէ պիր ֆամիլեա . . .

Պատէհու մէզպուրէ , պիր աղ տուրտուգ տան սօնրա ,

— Պունտան մատա , կիւզէլ պիր սէրվէթ , վէ ճալիպ վէ
տիւպէր պիր գատըն , տէտի :

Պու սէօյլէրի միւթէագըպ , իքի աշըգ արասընտա , իզտիրապ
ու էնտիշէ իլէ պէրապէր , տէրին պիր սիւքիւթ վագը օլտու : Իւք
տէֆա , Անժէլ , պու սիւքիւթիւ շու վէճհլէ իղալէ իլլէտի :

— Օկիւսթ , սիզ պէնիմ նասիհաթըմա սալիք օլմագ իսթէր-
միսինիպ :

Մ . տը Սէրտէօյլ , սիզ քէլիմէսինի իշիտինճէ , պաշընը գալտը-
րըպ , փէվգէլատէ պիր լէթաֆէթլէ Անժէլէ աթֆը նազար իլլէ-
տի : Պատէհու ճէվապա աղազ պիրլէ ,

— Հանկը նասիհաթընըպ , տէյի սօրտու :

Աճժէլ . - Սիզէ վիրէպիլէճէկիմ էն կիւզէլ նասիհաթա :

Տիւզ . - Հէր նէ իսէ , սէօյլէ պագալլում :

Աճժէ . - (Գալի պիր սուրէթտէ չըգարմանա չալըշտըղը պիր սէտա իլէ.) Օկիւսթ , տինլէսինիզ . պէն , սիղին էօմրինիւզ տախի-
լինտէ պիր էնկէլիմ , վէ տայիմա էնկէլ օլաճաղըմը անլաեօրում ,
Հէր նէ գատար սիղի զիեատէսիլլէ սէվմէքտէ իսէմտէ , պու ճիւմլէ
իլէ , մէսլէքինիզտէ սիղէ զարար վիրմէքտէն , վէ պու ալէմտէ տի-
վանէլիք տէնիլէն շէյլէրի սիղէ եաբտըրմագտան զայրի պիր ֆայ-
տէմ օլմաեաճագ տըր , իմտի , պիզ , պիրիպիրիմիզի թէրք իթմէ-
լիեիզ . զանն իտէրիմքի , իքիմիղին տէ իսթիրահաթընը թէէմին
իթմէք իչին , կէօրէճէք պաշլըճա իչիմիզ պուռտան իպարէթ տիր :

Տիւզ . - Պիրիպիրիմիզի թէրք մի իթմէք :

Աճժէ . - Էվվէթ :

Տիւզ . - Ֆագաթ , պէն սիղի պու տէրէճէ սէվտիկիմ հալտէ ..

Պու տէֆա տա տիւզ , կէնճ գըղա սիզ տիեէրէք , խիթապ իթ-
մէքտէ իտի :

Աճժէ . - Մատէմքի իմքէրաթօր , սիղի մատմուլազէլ տը Լօս-
թանթ իլէ էվլէնտիրմէք իսթէեօր , օ մատմուլազէլի սէվմէկէ չալը-
շընըղ :

Տիւզ . - Մատմուլազէլ տը Լօսթանթը սէվմէք մի , ասլա . հաթթա
սիղէ սէօյլէրիմքի , պու իզտիվաճ միւմքինսիզ տիր :

Աճժէ . - Աճայիլ , պու իզտիվաճ միւմքինսիզ մի տիր :

Տիւզ . - Էվվէթ , վէ մատէմքի լաղըմտըր , պիր աղտան սէպէպինի
սիղէ սէօյլէրիմ , վէ մալիւմինիւզ օլմաեան վէլատէթինիղին սըրըր-
նը սիղէ ֆաշ իտէրիմ : Ֆագաթ , էվլէլ էմիրտէ , Մատլէնի պուրտ-
եա կէթիրթտիրին , չիւնքի օ հէր շէյի պիլտիկի ճիհէթլէ , իֆատէ-
լէրիմտէ խէթա պուլուսուպ պուլուսմատըղընը թաստիզ իտէճէ
տիր :

Տիւզ , պու սէօյլէրի սէօյլէրքէն , պիր չան չալըպ , Մատլէնի
թէթտի , վէ մէզպուրէ տախի տէրհալ պու տալէթէ իճապէթ իյ-
լէտիկինտէն , տիւզ , մէրգուլէնէ խիթապէն շէօյլէ պէեան իլլէտի-

— Օթուրուռն , Մատլէն , Անթէլէ սէօյլէնէճքլէրիմի սիղտէ տին-
լէնէճէքսինիզ . էկէրչի սէօյլէնէճէկիմ սէօյլէրտէ պիր խէթա օլուր
իսէ , եախօտ իսթէմէնէրէք եանլըշ պիր իֆատէտէ պուլուռուր ի-
սէմ , ըէճա իտէրիմ , տէրհալ խաթըրա պըրագընքի , հագըգէթի
հալի պիրլիքտէ մէյտանա գօհապիլէլիմ :

Մատլէն . - Բէք իյի , միւսիւ տիւզ :

Պատէհու , Մ. աը Սէրտէօյլ շու վէճհէ քէլամա իպթիտար իյ-
լէտի :

Տիւգ . - Լօսթանժ ֆամիլեասը , 1789տա Բարիստէ իդամէթ իթ-
մէքտէ օլուպ , Սէն-ժէրմէն վարըշընըն էն բարլադ վէ էն միւքէմմէլ
խանէլէրինտէն պիրինի իդամէթկեահ իթթիխաղ իյլէմիշ իտի : Օլ
վադըթ , պու ֆամիլեա , իհթիեար մարքի աը Լօսթանժ իլէ , օլ էս-
նատէ գըրգ եաշընտա պուլուսան կէնճ գօնթ աը Լօսթանժտան միւ-
րէքքէպ իտի իհթիեար մարքի , օդ ոսոսուտն 10 ունտա , Լուվր շէհ-
րինտէ , էհալի , սիլահպէտէսթ օլարադ , գըլալեէթին մահվ ու զէվա-
լընը թալէպ իթտիկի սըրատա , գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ տիր : Կէնճ
գօնթ իսէ , պու կիւնքի կիւն գըրգ եաշընտա , նուֆուզու վէ սէ-
րայտա ղաեէթլէ սէվկիլիւ տիւր , չիւնքի , իհթիմալ աըր քի , մէր-
գոււմ , տայիմա քէմալ իհթիեաթ իւզրէ տուրմադլա , քեաֆֆէյի
ֆըրգալարը գօրգուլթապիլմիշ , վէ ճիւմլէսինտէն մազհարը իհթի-
րամ օլմահա մուվաֆֆադ օլմուշ տուր :

Աճմէլ . - (Մ. աը Սէրտէօյլին լաղըրաընը քէսէրէք.) Խիւլա-
սա , պու զաթ , իմրէրաթօր թարաֆընտան սիղէ թէքլիֆ օլունան
կէնճ գըզըն բէտէրի տիր , տէյիլմի :

Մատլէն , քէնաիսինէ ասլա ինանըլմահաճադ պիր սէօզ սէօյ-
լէնմիշ տիր կիպի սէտայը իսթիզրապ վէ հայրէթլէ :

— Աճայիպ , իմրէրաթօր սիղի , Լօսթանժ ֆամիլեասընա մէն-
սուպէ պիր գըզ իլէ էվլէնտիրմէք մի իսթէեօր , տէալ :

Տիւգ . - Էվլէթ :

Մատլ.ճ . - Լաքին , պու իզտիվաճ միւմքիւնսիւզ տիր :

Տիւգ . - Իշթէ պէն տէ Անժէլէ միւմքիւնսիղ օլտուղունու իսպաթ
իտէճէնիմ :

Մատլ.ճ . - Հէր շէյի քէնաիսինէ սէօյլէնէճէքմիսինիզ :

Տիւգ . - Շիւպհէսիպ :

Աճմէլ . - (Էնտիշէ իլէ.) Աճայիպ , Մատլէն , սէն պու իզտիվաճ
իշին միւմքիւնսիղմի տիր , տիեօրսու :

Մուախիսարէն , մէքըիւր սէօզիւն նէթիճէսի օլարադ , Անժէլին
սիմասընտա , էսէրը իւմիտ զիեասը միւշահէտէ օլունտու :

Մատլ.ճ . - (Անժէլէ սարըլարադ.) Էվլէթ , գըզըմ , լաքին , լէ-
ճա իտէրիմ , միւսաատէ իտին տէ , միւսիւ տիւզ լապըրաը իթսին
Միւսիւ տիւզիւն պու կիւնքի իշպու հարէքէթի , մուվաֆըզը ինսա-
նիյեէթ վէ առալէթ օլուպ , կիւնիւն պիրինտէ վիճտանընտան իթապ

• Լուսնաճագ. Եօլտա մուսամէլէտէ պուլունմաեաճաղը տէրքեար տըր, Եճմէլ. - Տէվամ իտին, Օկիւսթ :

Երկ. - 1792 սէնէսինտէ, վաղըալարըն նէ կիպի սոյիգասը. Լու, էլան պէրհաեաթ օլան Մ. տը Լօսթանթըն, սեպտեմբեր տերնտա, Սպէյ նամ մահէլտէ պուլունտուրունու սոգրու սուրէթտէ պիլէ-մէմ, Միւմաիլէյհին տիկէր պաղը հապսխանէ արգատաշարընտան մաատա, պիր կէնճ գատուն տախի մահպուս պուլունմուշ տուր, Պու գատուն իչին, շիւպհէլի մագուլէտէն պուլունտուրու, վէ քէն-տիսինէ վաթանբէրվէրսիլի.ք իսնատ իտիլիկի ճիհէթլէ, Սէլա-մէթի ումուսիեէ ճէմիլեթի թարաֆընտան թահթը թէվզըֆա ա-լլանմիշ տըր :

« Պու կէնճ գատուն իլէ, քէղալի.ք թահթը թէվզըֆտա պու-լունտան սէքսէն եաշընտաքի բէտէրի ալէյհինտէ զուհուրա կէլէն պաշըճա աղվիեաթ, պաղը բաբապար իլէ Ֆըրզայի իսթիլալիեէ-նին էն շէտիտ թարաֆտարընտան պաղը ասըլզատէկեանը գուր-թարմագ իսթէմէլէրի օլուպ, օլ վագթըն էն տէհշէթլի շիւպհէսի իսէ, պունտան իպարէթ պուլունմուշ տուր :

« Մ. տը Լօսթանթ, սիննէրինէ բաղմէն, իլք վէ աիվանէճէ կէնճլիքէրինին շիտտէթ վէ կերմիեթինի տայիմա, վէ հիչ օլմագ-սա, միւտտէթի մէտիտէ մուհաֆաղա իտէն աոտմէրտէն պիրի օ-լուպ, միւմաիլէյհ, հապսխանէտէ, հապսխանէնին էն շիտտէթլի նիլամաթընա թապի օլմագլա պէրապէր, ալիլէագ ու թապիեա-թըն ասլա պօղըլմաեան նէշէլի հալինի մուհաֆաղա իթմիշ տիր, Շէյլէքի, ինտանլարըն դազապ ու թէհալիլերինէ կիւլտիւկիւ, վէ հապսխանէ մէմուրլարընըն քէնտի քէնտիլէրինէ վիրտիլէրի էհէմի-եթի իսթիհզա իթտիլի կիպի, գալլինին նէշէլիլի վէ թէֆաթիւ-րիւ սաեէսինտէ տէ, վէլէվ գաթըլկեաճա չըգմագ լաղըմ կէլէ, եինէ «եաշասըն գուալ ալագէսինի բէֆ իյլէմէրտէն կէրի տուրմաեա-ճաղը բէվիշի հալտէն անլաշըլմագտա պուլունմուշ տուր :

« Եալընըզ քէնտիսի, արգատաշարընըն մէյեուսիեթինի տէֆ իլէ անլէրէ ճէսարէթ վիրիւր իմիշ :

« Կիւնիւն պիրինտէ, Մ. տը Լօսթանթ, եէնի կէլէն մահպուս-լար միեանընտա, զիքր իթտիլիմ իհթիեար իլէ կէնճ գըղը կէօր-միւշ տիւր :

Մատէն, պու արա քէնտիեի զապթ իտէմէեէրէք, վէ Սնժէլէ իսթապ իտէրէք :

— Պիւ եիւք բէտէրինիդ իլէ վալիտէնիդ, տէսի եիւքսէք սէ-
տա իլէ :

Աճձէլ . - (իսթիղրապ իլէ.) Պիւ եիւք բէտէրիմ իլէ վալիտէմ մի,

Մատլէ . - Էվվէթ , պարօն տ'Արլըվիլ իլէ Գըզը :

Աճձէլ . - (Խասսէթէն Մատլէնէ խիթապ իտէրէ.ք.) Պագաթ , պէն
քէնտի բէտէր վէ վալիտէմի, գօմշուլարընըզ օլան Ֆուդարա քէօյլիւ-
լէրտէն զանն իտիեօրտում :

Մատլէ . - Ֆիլվադը , էօլտիւքլէրի գէման ղաեէթ Ֆապիլ իտի-
լէր , Լաքին , պէն , Մ . տիւզիւն իֆատէլէրինի գաթթ իթմէքլէ
խէթա իթտիմ : Միւսիւ տիւզ , պաշլատըզը հիքեաեէեի իքմալ իթտի-
կինտէ , ալէագատար օլտուղունուզ վէ շիւպհէսիզ պիլմէք արզու
իթտիկինիզ սըրըլարը պէնտէն տահա իյի սուրէթտէ սիղէ խապէր
վիրէճէք տիր :

Անժէլ , վալիտէսինտէն պահս օլունաճաղընը անլաեալըտան պէ-
րու , շիւպհէսիզ , շայեանը թէէսսիւֆ պիլ հիքեաեէ տինլէեէճէ-
կինի հիսս իթտիկի ճիհէթլէ , տահա զիեատէ թասալը պիլ հալ
քէսպ իթտի : Մ . սը Սէրտէօյլ , շու եօլտա իֆատաթընա տէվամ
իյլէտի :

— Մարքի տըլօսթանժ , հէր նէ գատար էվլէնմիշ , վէ պու
կիւնքի կիւն իմքերաթօրուն , պէնիմլէ էվլէնտիրմէքլիկի թէքլիֆ
իյլէտիկի կէնճ Գըզըն բէտէրի պուլունմուշ իսէ տէ , - շիւնքի մատ-
մուազէլ տըլօսթանժ , սիզտէն իքի եաշ պիւեիւք տիւր , Անժէլ
վէ մահպէսիյեէթ վազըասընտա վալիտէսինին պազը ադրապասըյ-
լա պիրիքտէ պուլունմուշ տուր , - հապսխանէնին մահզունիյեէթ-
պախշ վէ գարանլըգ քէմէրլէրի ալթընտա մատմուազէլ տ'Արլըվիլի
կէօրտիւկիւնտէ , անըն ճէմալինէ հայրան օլմագտան կէրի տուրամու-
մըշ , վէ կէօզլէրինի գամաշմագտան մէնն իտէմէմիշ տիր :

«Պինապէրին , քէմալ նէզաքէթ վէ իհթիմամ իլէ , պարօնա վէ
Գըզընա իյֆաի խըտէմաթա միւսարաաթ իյլէմիշ տիր :

«Հէման հէր կիւն թէլէֆ իտիլմէլէրինէ , եախօտ գաթըլկեահա
կէօնտէրիլմէլէրինէ պէքլէեէն , վէ իրթէսի կիւն հագգընտա էմ.
նիյեէթլէրի պուլունմաեան ասըլատէկեան , վէ սայիր հէր սընք
մահպուսիյն , իլք տէֆա պիրպիրինի կէօրիւր կէօրմէզ , կիրիֆթար օլ-
տուգլարը ֆէլաքէթին միւսապի օլմասը , վէ հալ ու վագիեէթլէրինին
միւշապիհ պուլունմասը նէթիճէսի օլարագ , հուսուլէ կէլէն թէք-
լիֆսիյիք , մերասիմ վէ թէշրիֆաթ եէրինէ գայիմ օլուպ , պի-

նապէսին մարքինին պու. եօլտա իյֆասընա միւսարատթ իյլէտիկի խրտէմաթ տախի բէտա օլունմամըլ տըր :

«Պարօն իլէ գըզընը տերտէսթ իտէն մէմուրլար , միւմաիլէյ-հիւմոնը պաղթէթէն թէվգըֆ իթմիշ օլմալարընա մէպնի , պու. լար , քէնտի միւճէվհէրաթ վէ աղչէլէրինի թօբլաեղպ , պիրլիք-տէ կէօթիւրմէկէ վազըթլուրը պուլունմաաղընտան , ֆէվգէլաաթ զարուրէթէ կիրիֆթալ օլմուշլար տըր , լաքին , մարքի , քէնտինին աղչէսինի անլէրլէ թաղսիմ իթտիկի կիպի , բէտէր իլէ քէրիմէսի հազգլարընտա տախի վապիֆէյի ինսանիյեթ վէ նէղաքէթտէ աա-լա դուսուրտա պուլունմամըլ տըր :

«Պիր գաշ կիւն զարֆընտա , Ս. տը լօսթանթ , մէղպուրէ կէնճ գըղա ալէադա իթմիշ , վէ օ տախի , մարքինին էվլի օլտուղունու պիլմէտիկի հալտէ , էսարէթ վէ ֆէաքէթ իյինտէ տօղան վէ պիւ-եիւեէն հիսսիեաթա մախսուս խալիսէթ վէ շիտտէթլէ , միւմաիլէյհ հազգընտա իպրաղը աշղ ու մուհապպէթ իյլէմիշ տիր :

«Եօուսուսիյլէ պիր աշղ ու սէվտաեա պիր տէրէճէ շիւքրանիյեթ ժազիֆէսի դարըչլպ , պիր տագըղա պիլէ պիր կէնճ գըղըն եանըն-տան այրըլմաեան , վէ էսէֆ օլունմաաղ ալին՝ հալ ու մէվգիտէ պուլունսարադ , խայրիսահլըդ խըտմէթինի իյֆա իտէն պիր ատէմէ աշըգ օլան պիր գըղ , նասըլ իզհարը մուհապպէթ իյլէր իսէ , իշթէ մէղպուրէ տախի , միւմաիլէյհ հապգընտա օլ սուրէթլէ իզհարը թէվէճճիւհ վէ ալէադա իթմիշ տիր :

«Պու իւշ աաբլգատէ մահպուուուն միւտտէթի մահպէսիեթլէ-րի ուզուն սիւրմէեիպ , շիւպհէսիզ , հապսխանէլէրի տահա չաբուգ տօլտուրմադ իւզրէ , մահպուսիյին զաթլ ու թէլէֆ իտլմէսի , Մարաթ իլէ թարաֆտարլարը թարաֆընտան , սեպտեմբերին իքին-ճի վէ իւչիւնճիւ կիւնլէրինտէ էմր օլունսուղունտա , Մ. տ'Արըլ-վիլ , գաթիլէրին գըլըճը եախօտ սիւնկիւսիւ ալթընտա գալմիշ տըր , լաքին , Ս. տը լօսթանթ , հէնուզ հիւրը օլան պաղը տօսթ-լարընըն մուսվէնէթիլէ , վէ հէման միւճիզէ նէվինտէն օլարադ , հա-պլսխանէտէրի պէքճիլէրի իզֆալ իթմէքլիկէ մուվաֆֆադ օլ-մուշ , վէ պարօնուն գըղընը տախի պիրլիքտէ կէօթիւրէրէք , ճէլ-լատլարընըն զաղապ ու խըշմընտան դուրթուլմուշ տուր :

«Վադաա պու իքի ֆիրարիլէր , նայլիլ հիւրրիեթ օլմուշլար իսէ տէ , հէնուզ սահիլի սէլամէթէ չըգմամըլ օլտուղլարընտան , մարքինին պիր տօսթու խանէսինէ իլթիճա իթմիշլէր տիր , իշթէ :

աղիղէմ, օլ էսնատէ, բէտէրին պիւսիւք պիր խէթա իշլէմիշ տիր, Շէօյլէքի քէնտիսի միւթէէհհիւլ օլտուղու հալտէ, օլ անէ տէկին միւտաֆաա իթմիշ պուլունտուղու վէ նամուսունա զամին օլտուղու գատընըն քէնտիսի հազ գընտաքի մուհապպէթինի, էֆնիյ-էէթինի վէ զաաֆէթինի սուր իսթիմալ իյլէմիշ տիր:

Աճժէլ. — Ես բապպի, տիմէք տիրքի, պէն շիմտի . . .

Տիւզ. — Էվվէթ, սիզ, շիմտի, մասմուսաղէլ տը Լօսթանժըն գըղ-գարընտաշըրընը:

Անժէլ, իքի էլյիյէ եիւզիւնիւ կիղէեէրէք, աղլամաեա պաշլա-տը: Մէրգուլմէ, տիւգիւն իֆատէսինի, սայքի իշիթմէեիպ, տէրք վէ հիսս իյլէտի:

Աճժէլ. — (իղթիրապ վէ էնտիշէ իլէ.) Լաքին, վալիտէմ, . . . վա-լիտէմ նէ օլտու:

Տիւզ. — Վէլատէթինիզտէն աղ ոճնրա, աղիղէմ, Մ. տը Լօսթանժ, միւսայիտ պիր ֆըրսաթ պուլարադ, մէմայիքի էննէպիէեէ ֆիրար իթմիշ, վէ պիլա միւշքիւլաթ վէ մէվանի, մէնսուպ օլտուղու ֆամիլեա վէ բրէնսլէրէ գավուշմուշ տուր:

Աճժէլ. — Վալիտէմի տէ պէրապէր մի կէօթիւրմիւշ տիւր:

Տիւզ. — Խայր, չիւնքի պէրապէր կէօթիւրէմէզ իտի:

Աճժէլ. — Անայիպ, Օկիւսթ, սիզ պու ալչագճա թէրք իթմէք-լիկի թահսին մի խտիօրսունուղ:

Տիւզ. — Խայր, պէն հիշ պիր շէյի թահսին իթմէօրսում, սա-տէճէ հիքեաեէ խտիօրում, ֆազաթ չուրաեը լաեղդըլա տէրք իթմէքլիկինի խասսէթէն բէճա խտէրիմքի, Մ. տը Լօսթանժ, քէնտիսինի էվի օլտուղունու վալիտէնէ ապա իղրար ու իթիրաֆ իյ-լէմէմիշ տիր, վէ սէվլիւլիսիւնիւն հանաթընը գէհիրլէմէմէք, վէ պիր թագըմ թէքաիր վէ թաղերլէրտէն իճթինապ իթմէք իչին, • եօլտա պիր իգրար ու իթիրաֆաա պուլունմադտան իսէ, ալչագճա թէրքի հանաթ իթմէքլիկի միւրաճճաճ առտ իյլէեէճէկի տէրքեար պուլունմուշ տուր: Նաաըլքի տիհանընտան պէօյլէ պիր իգրար ու իթիրաֆ չըգարմադըղ տա, խաթըր ու խէեալիէնէ պիլէ կէլմէմիշ տիր:

Աճժէլ. — (բէմալ մէյուսիսէթլէ.) Լաքին պիշարէ վալիտէմի նաաըլ թէրք իթմիշ տիր:

Տիւզ. — Մ. տը Լօսթանժ, Պըրլթանեը սէվահիլինտէն կէմիսէ բաքիպ օլապիլէճէկիսի, վէ մուսայեէն պիր զէմանտա թահթը էմ:

բինտէ պուլունտուրուլաճազ օլան կէմիւնէ աւազ պաստըղը հալտէ, գուրթուլմուշ օլաճաղընը, վէ պիսսուհուլէ ինկիլթէրրա սէվահիլի-նէ վասըլ օլապիլէճէկինի, վէ օրատա, քէնտիսի իչին էմնիյեթլի պիր մէլճա հաղըր օլունմուշ իտուկինի խապէր ալմիշ տըր :

Էիմաի, եալընըղ մատմուլաղէլ տԱրըլվիլ իլէ Բարիստէն հարէ-քէթ իթմիշ, վէ պուլնլար, թէպտիլի գընաֆէթ իթմիշ օլմալարը սա-եէսինտէ, մատմուլաղէլ տԱրըլվիլին՝ էմլաքը, ագրապտըր վէ ա-հըպպասը պուլունտուղու, եախօտ, պուլնլարը պուլաճաղընը իւ-միտ իլլէտիկի վիթրէ նոմ մահէլլէ մուվապըլէթ իթմիշլէր տիր, լաքին իսթիլալ վէ էրպպալը իսթիլալա գարշը իտիլէն մուհարէպէ, զաթէն բէք չօգ թէպտիլաթա սէպէպ օլտուղունու կիպի, բէք չօգ նուֆուսու տախի էօլտիւրմիւշ օլտուղունտան, վիթրէտէ, Մ. տըր Լօսթանժ, պարօն տԱրըլվիլին չիֆթճիլէրի պուլունմուշ օլան, վէ էմնիյեթլի օլունապիլէճէկի պարօնուն գըղը թարաֆըրտան թէէմլին իտիլէն Մաալէն իլէ անըն զէվճինտէն Ղայրի քիմնէտէն մուլապէնէթ պուլաճաղը տըր :

«Օլ վագըթ, Մ. տըր Լօսթանժ, ճէնկ ու ճիտալ իչինտէ պու-լունան Ղարպ էնալէթլէրինին բէք իլէրիսինէ վարմագըղդ, վալի-տէն իլէ սէնին իչին մուխաթարալը օլտուղունու, վէ մէվսիմին տա-խի պու սէյեհահաթա մուլաֆըղ պուլունմատըղընը, չիւնքի 1793 սէնէսի նոյնուբեր տընտա պուլունուլտուղունտան, ինկիլթէրրաեա կէլմէքիք թէհիլքէտէն խալի օլմաեհաճաղընը, վէ պինապէրին չիմ-տիլիք եալընըղ քէնտիսի կիտիպ, իլք պահարտա տախի, մէվսիմ միւսայիտ օլտուղունտա, քէնտիսիլլէ պուլունմանըղ մուլաֆըղը մասլահաթ օլաճաղընը վալիտէնէ սէօլլէմիշ տիր :

«Վալիտէն խաէ, միւմաիլէյհի հաղըղէթէն սէվտիլի ճիհէթլէ, մարքի իլէ պէրապէր կիլմէք խթէտիլինտէն, պու թասալվուրա էվլէլ էմիրտէ մուլաֆիֆաղաթ իթմէմիշ, ֆուղաթ, աղըպէթքեար միւմաիլէյհին կէօսթէրաիկի տէլիլլէրէ վէ Մատլէնին իպրամլարընա թէսիլմիյեթլէ, Մ. տըր Լօսթանժըն եալընըղճա կիթմէսինէ միւ-սաստէ իլլէմիշ տիր :

«Վալիտէնէ կէլինճէ, չօճուղ եալընտա մէմլէքէթի թէրք իթ-միշ օլտուղու ճիհէթլէ, քիմէսնէ քէնտիսինի թանըմամիշ, չիւնքի Ղաթէն քէօլլիւ գարըսը գընաֆէթինէ կիրիպ, իսմինի տախի կիլլէ-միշ, վէ քէնտի քէնտինի, Մատլէնին ագրապասընտան տըր կիպի կէօսթէրմիշ տիր :

«Մ. ար Լօսթանժ, պիր տախի ավտէթ իթմէմէք իւզրէ կիթմիշ, Էախօտ մատմուլադէլ տ'Արլըվիլին, միւ մահլէյհի թէքրար կէօրմէնէնէնի տէրքեար օլուպ, պինսպէրին բէք չօդ մահ միրուր իթտիկի հալտէ, միւ մախլէյհտէն հիշ պիր խասպէր պընմամիշ, վէ եիւզ իւթիւ պըազըմըլ օլան պու պիշարէ, օ նանքէօրուս սէպաթսըզըլը հապընտա շիւպհէ իթմէկէ պաշլամըլ իքէն, պիր թէստախիփիւ նակէհանի, հազըգէթի հալի թէքմիլէն մէյսանա գօյմուշ տուր :

«Պու հազըգէթ իսէ, Մ. ար Լօսթանժըն՝ չօդ տան պէրու էվի պուլունմասընտան, վէ ալլապ ճասընա մէզպուրէերի իզփալ իթմիշ օլմասընտան իպարէթ օլուպ, իշթէ մէզպուրէ, պու հազըգէթէ թէմամիլլէ վադրֆ օլմուշ տուր :

«Մատմուլադէլ տ'Արլըվիլ, պու խուսուտա քիմէնէն շիքեանէթ իթմէմիշ, ֆադաթ, օնտան սօնրա Լաշահտամեւալ, թէքրի տադոտադայի ճիհան իլլէմիշ տիր :

«Շէօյլէքի պիր դաշ հաֆթա կէշիպ, ուզուս վէ միւշքիւ պիր խասթէլիքտէն սօնրա, մէզպուրէ վէֆաթ իտիպ, Մատլէն իլէ դէվճի, պէրապէրլէրինտէ շէնտ նէֆէք քէօյլիւ տախի պուլունտուղու հալտէ, դասլրիսթանա դատար ճէնադէնէ բիֆադաթ իթմիշէր տիր :

Աճմէլ. — (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղլտեարապ.) Պիշարէ վալիտէ...

Մապլն. — Աղիղէ պիր դատըն իտի. . .

Մ. ար Սէրտէօյլ, աղիմ պիր հէնէճանա թապի օլուպ, իքի դատընըն աճըլարընա բիանէթ իթաիկի հալտէ, հիքեանէսինին պիրիննի դըսիըն իքմալ իտիննէ, պիր միւտտէթ սիւքիւթ իթտի, վէ պաանհու շու եօլտա քէլամա տէվամ իլլէտի :

— Անժէլ, վալիտէն, էօլիմ նաթաղընտա պուլունտուղու էսնատէ, նալաբըգ սուրէթտէ քէնտիսինի իզփալ իթմիշ օլան շախըլանէթլէմէկէ ճէսարէթ իտէմէմիշ տիր, վէ հաթթա, մարքինին, շիւպհէսիզ, քէնաիսի իշին իզհար իլլէտիկի հիսսիեաթըն շիտտէթի սայիգասընտան թահրիգ օլունարադ, հարէքէթի վազըասընտա պուլունմուշ իտուկի իթիգատըյլա, մէրգումա աֆիլ տախի իթմիշ, վէ էօլիւմսաթընտա, եալընըգ սէնի տիւշիւնմիւշ օլմասընա մէպնի տիր քի, սէնին, վէ սէնին միւսթադ պէլին իլէ մէշղուլ օլմուշ տուր :

«Ոլ էսնատէ իսէ, իսթիլըն էն տէհէթիլի դէմանը օլուպ, ճէրէեան իտէն աշվալը միւտհիշէ, միւսթադպէլտէն տօլաբը վա-

լիտէնի գօրղուլթուուղունտան, վէ սէնին իշին սաքին պիր էօմիւր հազըրլամոդ իսթէտիկինտէն, սէնի էվլատ մագամընտա պապուլ իլէ, օորֆաթլա պիւսիլթմէլէրինի Մատլէն իլէ զէվճինէ բէճա իլլէ. միշ, վէ վէլատէթինին էսրարընը քիմսէէէ ֆաշ իթմէմէլէրինի, վէ կիւնիւն պիրինտէ, Մ. տը Լօսթանթ, սէնին հազգընտա թէհարրի-եաթտա պուլունապիլէճէկինտէն, սէնի օ թէհարրիեաթտան գուր-թարմալարը զըմննտա, էլատէն կէլէնի տիրիլ իթմէլէրի իշին եէմին իթտիրմիշ տիր :

Մատլէն. — Լվվէթ, էվվէթ, պու թալսիսէ խաթըրմա կէլիեօր իշթէ պու խուսուստա մտտամ պարօն չէօլլէ սէօլլէմիշ տիր, — «Մատլէն, Մ. տը Լօսթանթըն, քէնտի զէվճէի մէշրուէսինտէն պիր գըզը օլմուշ տուր քի, պու գըզընը, տայիմա Անթէլտէն զիեաուտէ սէվէճէկի տէր.քեօր տըր, Պուսուսլա պէրապէր, Մ. տը Լօսթանթ, պէնիմ գըզըմ իշին հէր նէ եարմագ իսթէր իսէ, պէն, իզգէթի նէֆսինճէ էօրսէլէնմիշ օլան մատամ տը Լօսթանթըն, վէ գըսգանճ պիր գըզգարընտաշըն հագարէթլէրինէ կիւնիւն պիրինտէ գըզըմըն հէտէֆ օլմասընը իսթէմէտիկիմտէն, միւսիւ մարքինին, գըզըմ հագ-գընտա իշթիղալ իտէպիլմէսինի, հաթթա, գըզըմըն պէրհաեաթ օլ-տուղունու պիլմէսինի իսթէմէմ, իմտի, պու մագսէտէ վասըլ օլ-մագ իշին, Անթէլի, քէնտի էվլատընը մագամընտա, վէ քէնտի իսթինիլ թահթընտա պիւսիլթմէնիլի թավսիսէ իտէրիմ, իշպու թավսիսէլէրիմէ թէմամէն մուվաֆըզ հարէքէթ իտէճէկինիլ հագ-գընտա եէմին իտէրմիսինիլ :

— Էվվէթ, տէլի ճէվոպ վիրտիք բիէր վէ պէն, վէ ճան չէ-քիշմէքտէ օլան խասթանըն արպուսու վէճ իւզրէ, օլ պապտէ եէ-մին իթտիր :

Յուզ. — Ազիզէմ Անթէլ, վէլատէթինին հիքեաեհի պունճա միւտտէթտէն պէրու սէնտէն կիզլի գալմիշ օլտուղունտան սէպէպինի Մատլէն մուխթասարէն իլլաշ իթտի, Ռիէր վէ Մատլէն, եէմին թահթընտա օլտուղլարը ճիհէթլէ, չիւպհէօիլ պու խուսուստա սա-նա պահս իտէմէլ իտիլէր, ֆագաթ, պէնիմ սիւքիւթ իւզրէ տուր-մագլըզըմ, այնի էսպապա մէպնի պուլունմամըշ տըր :

«Հէր նէ իսէ, Մատլէնին վէ զէվճինին իհթիմամըլլա սէն պիւ-եիւտիւն, Տիւնեանըն տիկէր հէր հալի կիպի, Ֆրանսանըն իթթիլալ վէ տէհէթ տէվրի տէ, պիր միւտտէթ պազի զալտըգտան սօնրա, կէշիպ, Գօնսիւլա տէվրի կէլտի, վէ պունուն արգասընտան, իմ-

Բէրաթօրուգ զէմանը թէադ իպ իյլէտի : Իմրէրաթօրուգուն թէ-
 էսսիսինտէն պիր միւստտէթ սօնրա , Մ. տը Լօսթանթ , էֆֆեարը
 ճէտիտէնէ սալիք օլարագ , ֆադաթ հիւքիւմէթի հաղըրէտէ հիւ
 պիր մէմուրիտէթ գապուլ իթմէտէրէք , ֆրանսաեա ալտէթէ գա-
 րար վիրմիշ տիր , Օլ վադըթ , 1805 սէնէսինտէ պուլունուլուեօրտու ,
 վէ սէն տէ օն իւլ հաշընա հաղըն իտին :

« Իյթէ , օլ զէման , վալիտէնին քէշֆի սահիհէ չըգմըշ տըր :

« Շէօյլէքի , հա ֆաթիլեասը տաթիլինտէ մէսուտ պիր էօմիւր
 կէշիրէմէտիկինտէն , հախօտ ֆաթիլեասը խարիճինտէ մուհապպէթ վէ
 թէվէճճիւհ հասըլ իտէճէք մահէլլէր պուլմագլըգ իհթիեաճընը հիսս
 իթտիկինտէն , վէ հախօտ , վալիտէն հաղգընտա կիւզէլ պիր խա-
 թըրէսի գալմագլա , սանա ֆայտէլի օլմագլըղը խալիսանէ սու-
 րէթտէ միւլահալա իլլէտիկինտէն , Մ. տը Լօսթանթ , իլը տէֆա ,
 վաթանընա աեադ պասար պասմաղ , վալիտէն իլէ սէնի պուլմագ-
 իւղը պաղը թէշէպպիւսաթտա պուլունմուշ տուր , Լաքին , Մատ-
 լէն իլէ զէվճի , վալիտէնին թավսիեւլէրինէ իթաաթլա , մարքինին
 թէհարրիեաթընտան սէնի կիլլէմէք իւղը , թէտապիրի լաղըմէեի
 իթթիխաղ իթմիշ օլտուգլարը ճիհէթլէ , միւմալլէյհ , էվլէլ էմիր-
 տէ թէշէպպիւսաթթը վաղըասընտա մուվաֆֆաղ օլմամիշ տըր :

« Մէրգուլար , տէհշէթ տէվրինտէն աղ սօնրա , վիթըտէն հա-
 րէքէթլէ , Նանթ շէհրինէ հաղըն կէլմիշ օլտուգլարընտան , օրա-
 տա , պէնիմ չիֆթիլքճիլէրիմ օլմուշլար տըր : Օլ վադըթ , պէն , հէմ
 անլէրին վէ հէմ սէնին հիքեաեէնի պիլմէեօրտում , վէ սէն պիր
 չօճուգ օլտուղունտան , հէր քէս կիպի , պէն տէ սէնի անլէրին գը-
 ղը զանն իտիեօրտում , Հաղըգէթի հալէ , րէք կէճ , վէ հէման
 մարքինին , հիշ պիր սէմէրէ հասըլ իտէմէեէրէք , թէհարրիեաթ
 վէ թահպըղաթ իճրա իյլէտիկի զէման ալեուհ օլտում :

« Աղ սօնրա , Անթէլ , էլան խայրտուասըյլա զիքը իթտիկիմպիր
 թէսստիւֆ , ալտա օլտուղում զէման , պիղի , պիրիպիրիմիղէ գարչը
 չըգարտը . շէօյլէքի , բուխսաթսըղ ալճըլըգ իտէն պիր խային՝ պիր
 էլ թիւֆէնք աթմաղլա , պէնի աթըմտան աշաղըեա տիւշիւրտիւ ,
 Աթըմ , քէնտի քէնտիեէ ախըրընա կիթաի , վէ կիճէ հաղլաշտը-
 ղը ճիհէթլէ , պէն հէնուղ հալլընը , վէ պիլա մուալլէնէթ պիր չու-
 գուր իյինտէ , էրէյիճէ մէճրուհ օլարագ գալմըշ իտիմ , վէ չիւպհէ-
 սիղ , վիճուտիմտէն ագան գան սէպէպլիյլէ , Նիհաեէթ , օրատա պա-
 երլարագ թէլէֆ օլաճագ իտիմ , Օլ էսնատէ դեկաեմբեր աեը իյին :

տէ պուլունուլտուղունտան , օ կիճէսի օլ դատար քէսրէթլէ գար տիւշմիշ իտի քի , էկէրչի իրթէսի սապտհ մու տվէնէթ կէօրմէսէ իտիմ , նէմնագ վէ սօղուդ օլան մէղքիւր քէֆին ալթընտա կէօմիւլիւ գալուճագ իտիմ , լաքին , համտ օլտուն , Անժէլ , սէն , պուլունտուղում մահէլին եագընընտան կէշտիկլինտէն , հազդըմտա իհթիմամթը եվվէլիսէսի իճրատէն սօնրա , գուրթ ուլմագըղըմ իչին թէտապիրի լաղըմէսի տէ իթ թիսաղ իյլտին , Ֆիլվագը տա գուրթուլտում . շէօյլէքի պուլ կիւն , տիսէպլիթիմ քի , Անժէլ , էվվէթ , սէն պէսիմ հաեաթըմը խէլտա իթտին :

«Օլ վագըթ , սէն օն պէշ եաշընտա , կիւղէլ պիր գըղ իտին Պէն իսէ , սէնին խայրեսահըն օլմագըղը , վէ պիր գարընտաշ եախօտ քէտէր մագամընտա սէնի սէվմէքլիկի իսթէտիկիմ հալտէ , տիկէր պիր թարզտա , եանի աշգ ու սէվտա իլէ , վէ էօմիւլմտէ քիմէսնէ հազգընտա հիսս իթ մէտիկիմ պիր մու հապպէթլէ սէնի սէվտիմ , Նիհաեթ , Անժէլ , սէն պուլունտան էօթէսինի պլիթիսին , վէ պուլ կիւն սանա եէմին իտէպլիթիմ քի , էկէր , մուվաֆֆագաթ իտէճէք օլուր իսէն , պիր այ սիւրմէղտէն , տիւշէս տը Սէրտէօլ օլաճագսըն , լաքին , Ալլահ տազընա օլտուն , հազդըմտա կէօթէրտիկին շու պարիտ մուամէլէսի թէքը էթ , վէ պիր աղ էվվէլ տէտիկին կիպի , պէնիմլէ սիզ տիսէրէք լագըրտը իթմէ :

Աճժէլ . — Պէնի տինլէ , Օկիւսթ , Պիլիթիսին քի , պէն սէնի սէվէրիմ :

Տիւզ . — Օնա իսքեաթ օլմուշում տուր :

Աճժէլ . — Իմտի , լէքիֆիինի դապուլ իթ մէղտէն էվվէլ , օլ պապտէ տիւշիւնմէքլիկիմ լագըմ տըր :

Տիւզ . — Տիւշիւնմէք իչին Նէ գատար վագըթ լաղըմ տըր :

Աճժէլ . — Սէքիղ կիւն :

Տիւզ . — Իմտի , Անժէլ , սէքիղ կիւնտէն , ճէվապընը ալմսեա կէլէճէսիմ :

Պու մուհալէրէտէն աղ սօնրա , Մ . տը Սէրտէօլ , վիզ թուար սօղաշընտաքի խանէտէն մուֆարաղաթ իթտի : Միւմալիլէյհ , նէշաքէթէ ըրտսէթէն , վէ Անժէլէ , սէօյլէտիկի վէ խապէր վիրտիկի շէյլէր հազդընտա տիւշիւնմէսին վագըթ պըրադմագ իւղրէ , սէքիղ կիւն գատար մաշուգէսինին խանէսինէ սեագ պիլէ պասմատը :

Միւմալիլէյհին , պուլ եօլտա պիր հարէքէթտէ պուլունմասը է-

չին, քէնտի քէնտիսինի թաղերից ալթընա վաղ խորպի իթմէմիշ օլ-տուղունու եալընըղ Ալլահ պիրը: Անճագ, տօղ ուղունճու կիւն, մատմուաղէլ տ'Արըվիլին ճէվապընը ալմագ իւզրէ, մէզքիւր քիւ-չիւք խանէնէ կէլտիկինտէ, խանէյի մէզքիւրու խալիպուլտու:

Շէօյլէքի, Անժէլ իլէ Բիէր վէ Մատլէն, իշպու խանէնի թէրք իթմիշ օլուպ, եալընըղ ագտէմճէ դիքրի սէպգաթ իթմիշ օլան քէլպ, խանէ տէրունինտէ պըրագըլմըշ օլմաղլէ, պու հայվան, խանէ խալ-գընը պուլամանեանարագ, պաղչէնին կէլտլէրինտէ, պիր թարաֆ-տան օլ պիր թարաֆա գօշմագ տա, վէ շայեանը թէէսսիւֆ սուրէթ-տէ հավլամագտտ խալ:

6

ԱՆԺԷԼԻՆ ՏԻԻԳ ՏԸ ՍԷՐՏԷՕՅԼԻԻ ԹԷՐԳ ԻԹՄԷՍԻ

Մ. տը Սէրտէօյլ, Անժէլին նէզտինտէն մուֆարագ աթ խտէր իթմէզ, իքի գատընլար, պիրիպիրլէրինէ: Էյ պու պապտէ նէ տիւշիւնիւեօրսուճուզ: զէմինինտէ պաղըշտըլար:

Անժէլ, իլք տէֆա շու եօլտա միւքեալէմէնէ պաշլատը:

— Մատլէն, տիւգիւն, պիր աղ էվվէլ պանա սէօյլէտիկի շէյ-լէր, զանէթ վէխիմ տիրլէր, ֆագաթ, իշպու մահրէմանէ իֆա-տէսի, պունտան պէօյլէ սալիք օլաճալըմ թարիգի պանա իրանէ իթտիկի, վէ իթթիխաղ խտէնէկի գարարը իշար լյլէտիկի իշին, ի-ֆատէյի մէզքիւր էսինտէն տօլսեը քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ թէշէք-քիւրէ պօրճլուեում:

Մատլեմ. — Անժէլ, նիշին պունտան էվվէլ միւմաիլէյհէ Օ-կիւսթ տէտիկինիլ կիպի, շիմտի տէ Օկիւսթ տիմէեիպ տէ, տիւգ տիւօրսուճուզ:

ԹԱԺԷ. — Շիմտի սէպէպինի անլարսըն:

Օլ էսնատէ, մատմուաղէլ տ'Արըվիլ, էօյլէ պիր ճիտտի հալ ու վաղիւնէթտէ պուլունուեօրսու քի, օլ անէ տէկին Մատլէն, մէզ-

պարէնի ասլա պու հալու թափառէ կէօրմէմիշ իտի , Շէօյլէ քի , է-
սասէն ազիմ , Լաքին զահրէն ճիւղի պիր հէնէճանտան նաշի , օլ
կէնճ գատընըն լէհճէօի պիր ազ օօլմուշ օլուպ , ազասը իտէ , սաքի
օրթմանա թութուլմուշ օլանլար կիպի տիթմէքտէ իտի :

Մատլէն . - Սէօյլէին , դըզմ , ֆադաթ ընճա իտէրիմ , կիւնիւն
պիրինտէ , թէհասիւ ֆիւնիւ գիւ մուճիպ օլապիլէճէք սուրէթտէ ա-
ճէլէթէն պիր գարար վիրմէնին , վէ դարարընըզը իթա իթմէքլիկի-
նիզ իշին , Մ . տըՍէրաէօլ թաշաֆընտան սիղէ վերիլմիշ օլան սէ-
քիզ կիւն մէօհլէթտէն իսթիֆատէ իսին :

Աճմլ . - Խայր , Մատլէն , դարարըմ վերիլմիշ տիր , վէ թաամլմ
իթմիշ օլտուղում թասալվուրլարը մէվզլի իճրանէ դօմադ . իշին ,
զէվճինին վէ սէնին մուսվէնէթինիղէ հէր հալտէ միւհթաճ օլտու-
ղումտան , պէնի տինլէմէքլիկինի ընճա իտէրիմ :

Մատլէն . - Սէօյլէին , մուսմուլազէլ :

Աճմլ . - (Հէնէճանը աղիմլէ .) Պէտպալսթ վալիտէմին հիքեա-
օի աշիքեարէն իզհար վէ իրանէ իյլէեօր քի , պէնիմ հալիմտէ եա-
շանն պիր գատընըն հաեաթը , զայրը մէշքու պիր էօմիւր օլուպ ,
պու եօլտա պիր էօմիւր՝ ճէնապը Բապպ իւլ ալէմլինտան լանէթլի
օլտուղու կիպի , հէր քէս թարաֆընտան տախի թագալիհ օլունուր ,
վէ էր եա կիճ պիր ֆէլաքէթ եա մուսիպէթէ տիւշար օլմագլա ,
խիթամ պուլուր : Պէնիմ՝նօգթայի նազարըմճա , վէ պիր գատընըն
պէտպալիթ թալէի հազ դընտա ազաճըդ մէրհամէթի պուլունան
քեաֆֆէյի աոհապը համիյեթի վէ ինսանիյեթին նազարընճա ,
վալիտէմ , աշա խէթա իշլէմէմիշ տիր : Անրն տիւշար օլմուշ օլ-
տուղու ֆէլաքէթ , վէ մահպուսիեթինին քեաֆֆէյի աշվալը խու-
սուսիեթսի , վէ սայիր վուգուլալար , պիշարէնի նէվիմա կիրտապա
տօղու սէվգ իթմիշլէր տիր : Վալիտէմի իզֆալ իտէրէք , օ կիրտա-
պա տիւշարմիւշ օլան շախս , բէտէրիմ օլմագ հասէպիլէ , հարէ-
քէթի վադըասընտան տօլանը քէնտիեի թայիեիպ վէ թագալիհ իթ-
մէք իսթէմէմ :

Մատլէն . - Լաքին , իշլէմիշ օլտուղու խէթատան տօլանը վա-
լիտէնիգի քիմ իթապ իտիեօր : Նէ միւսիւ տիւգ վէ նէ պէն , մէդ-
պուրէնի ասլա իթապ իթմէտիք : Միւսիւ տիւգ , վալիտէնիզ հագ-
դընտա քէմալ հիւրմէթ վէ ըրանէթ իւլլրէ պահս իթտիլի միսիլլու ,
պէն տէ , վալիտէնիգին , ազիզէ պիր գատըն օլմուշ օլտուղունու
տերմիեան իյլէտիմ :

ԱՅԺԷԼ . - Մա՛տլէն, միւսապէս էթ քի , սէօղիւմէ տէվամ իյէ-
երմ :

Մաալլէճ . - Տէվամ իտին , գըզըմ :

ԱՅԺԷԼ . - Վալիտէմ, հէրնէ գատար պիտուչ օլտա , Մ. տը Սէր-
տէօյլիւն վազը օլտն սէօղլէրինի խաթըրլամալըսըն , Պիր քէրրէ խա-
թըրընա կէթիր քի , վալիտէմ, Մ. տը Լօսթանժ թարափընտան թէրք
օլունտուղու կիւնտէն վէֆաթըր կիւնիւնէ տէկին , պէտպախթ օլ-
մուշ տուր : Տիւշիւն պիր տէֆա քի , վալիտէմին իշկէնճէսի , հիյնի
տէվամընտա , խասթանըն գուվվայի ագլիեէսինտէն հիշ պիրիսինի
խաթիմալինի շայպ իթտիրմէեէն միւշքիւր վէ միւտհիշ խասթէլիքլէր-
տէն պիրի օլարագ , ագըպէթքեար զէվալլընըն շայեանը թէէսսիւֆ
սուրէթտէ վէ վագթընտան էվվէլ մէվթինի մուճիպ օլմուշ տուր :

«Մա՛տլէն , վալիտէմ գա՛շ եաշընտա վէֆաթ իթմիշ տիր :

Մաալլէճ . - Եիկիրմի իքի եաշընտա :

ԱՅԺԷԼ . - Պիշարէ վալիտէ . . .

Ջէվալլը գըզըրշագ , պու խուսուստա պունտան ֆազլա սէօղ
սէօյլէեէմէեիպ , կէօղլէրի տէրուինտէ բարլամագտա պուլլունան իքի
տամլա եաշ , եանագլարը իւզէրինէ տիւշտիւ : Մէզպուրէ , շու աբա
բէք տիւպէր հալտէ պուլլունմագտա իտի : Պէլքի տէ , չօճուգլու-
ղունտան , եանի , պիր քէլէպէք արգասընտան գօվալատըր , եա-
խօտ պիր չիչէք պուլքէթի տիւզտիւկիւ զէմանտան տահա կիւզէլ
վէ տիւպէր իտի : Պու կիւզէլիք վէ տիւպէրլիկի իսէ , շիմտի , զի-
եատէ գատընըգ հալի քէսպ իթմիշ օլմասընտան նէշէթ իթմիշ
իտի :

Մատլէն , մէզպուրէ կէնճ գըզը թէսէլի իթմէք իւզրէ , լաթիֆ
վէ թէվէճճիւհքեարանէ պիր սէտա իլէ , վէ հագըգի վալիտէլէրէ
մախսուս պիր ըիգգաթ վէ մուհապպէթլէ , մէզպուրէեի կէօքսիւնտէ
սըգարագ , շէօյլէ սէօյլէտի :

— Էվլա՛տըմ , էկէրչի տէօքտիւկիւնիւզ կէօզ եաշարը , ազիզէ
վալիտէնիզին զիքրի ճէմլինէ հիւրմէթէն իսէ , եախօտ , էկէր ա-
նըն խաթըրէսի պու կէօզ եաշարընը սիզէ տէօքաիւրիւեօր իսէ ,
պու եաշարըն մանէա վէ էհէմիեէթինի թագտիր իտէրիմ , լաքին ,
էկէրչի սիզին վազիեէթի զաթիեէնիզ հագգընտա կէօզ եաշարը
տէօքիւեօր իսէնիզ , օ հալտէ , պու եաշարըն մանէա վէ էհէմիեէ-
թինի անլաեամամ :

ԱՅԺԷԼ . - Լաքին , Մա՛տլէն , պէն բէք պէտպախթըմ :

Մտալե՞՞ - Նէ՛տէն :

ԱՅժէլ . - Վալիտէմին հիքեանեհսի , ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթի-
մին տէրէճէյի վիւսաթընը տահա պիր իյիճէ պանա հիսս իթտիրմէք
իւղըն , պիրտէն պիրէ կէչմիշ վէ ունուտուլմուշ օլան պիր զէմանը
եէնիտէն մէյտանա գօյմամիշ մը տըր : Պու հալ , պիր սէսին , եանի
վալիտէմին սէտասընըն պանա խիթապէն , «Գը՛ղըմ» , սէն , մուխա-
թարալը պիր եօգուշ իւղէրինտէ պուլունուեօրսուն , հէնուղ վազըթ
վար իքէն , պու եօգուշ իւղէրինտէ տուր , վէ իլէրի կիթմէ՛ն եօլունտա
պիր իխթար գապիլինտէն տէյի՛մի տիր :

Մտալե՞՞ - Գը՛ղըմ , սիզ , ագըլսըզճա տիւչիւնիւեօրսունուզ , վէ
պիւա էսպապը մուճիպէ տիւչարը էնաիշէ վէ թէլաշ օլուեօրսունուզ ,
Պիր ազաճըգ տիւչիւնիւն , վէ սօնրա պանա սէօյլէեին քի , սիզին
հալ ու վազիեթիինիզ վէ վալիտէնիզ մատամ պարօնուն հալ ու վա-
զիեթի արասընտա նէ՛ միւնասիպէթ օլապիլիր : Մ . տը Լօսթանժ
էվլի իմիշ , լաքին Մ . տը Սէրտէօյլ էվլի տէյիլ տիր : Մարքի , վա-
լիտէնիզ իլէ սուրէթի մէյրուէտէ էվլէնմէքիկի ասլա խաթր ու խէ-
եալինէ կէթիրմէմիշ տիր , վէ կէթիրէմէզ իտի Անըն հալ ու վազի-
եթի , միւրատ վէ մէրամ գարշըսընտա իխլալ օլունմանեան հալ ու
վազիեթիլէրտէն օլուպ , մութթասըֆ օլապիլէճէկի հիւսնի էֆքեար
ու նիեաթընա դարշը գօնուլմազ պիր մանի իտի : Պիլաքիս , միւ-
սիւ տիւգ պուրատան տիշարը չըգտըղը սըրատա , զանէթ ճիտտի
օլարագ , «Անժէլ , իսթէտիկին զէման պէնիմ՝ զէվճէմ՝ վէ տիւչէս
օլաճագսըն» տէմիշ տիր :

ԱՅժէլ . - Պէն տիւչէս օլմագ իսթէմէմ :

Մտալե՞՞ - Տիւգիւն խալիսէթ վէ իսթիգամէթինէ ինսմանեօր-
մուսունուզ :

ԱՅժէլ . - Օ՛ , ինանըրըմ :

Մտալե՞՞ - Քէնտիսինի սէվմէգմիսինիզ :

ԱՅժէլ . - Հէր վազըթտան զիեատէ սէվլէրիմ :

Մտալե՞՞ - Էօյլէ իսէ . . .

ԱՅժէլ . - Տիւգիւն պանա թէքլիֆ իթտիկի բարլագ միւսթագ-
պէլի գապուլ իթմէք իսթէմէմէքլիկիմ , մահզա քէնտիսինէ օլան ,
մուհապպէթիմտէն նաչի տիր :

Մտալե՞՞ - Պիշարէ գըզճըղա՛վ . . . Սիզ անը բէտտ իթմէնիզլէ
քէնտիսինի մէյեուս իտիեօրսունուզ , Պագըն սիզի նէ՛ գատար
սէվիեօր , վէ խասթէլիկինիզտէն նաչի նէ՛ մէրթէպէ միւքէտտէր

վէ մահադուռն օլուհօր , Հէր քէս , միւմտիւէյհ իշին , սօն սէքիդ կիւն զարփընտա երկիրմի սէնէլիք դատար սիննի արթմըլ օլտու- ղունու պէտան խտիւօր :

Աճմէլ . - Նէմէ լաղըմ :

Մատլև . - Նէմէ լաղըմ մը , ֆէլաքէթինիդ , իքինիդէ տէ այխտ տէյի՞մի տիր :

Աճմէլ . - Պէն սանտ սէօյլէնօրում , տալա տիւշէս տը Սէրտէօյլ օլմահաճաղըմ :

Մատլև . - Նի՛շին :

Աճմէլ . - Նարօլէօնուն , Հէր հալտէ քէնտիսինի մատմուաղէլ տը լօսթանժ իլէ էյլէնտիրմէք նիւնէթինտէ օլտու ղունու տիւգիւն սէօյլ- լէտիկինի իշիթտի՞ն մի :

Մատլև . - Էյվէթ , ֆադաթ տիւդ , պու իղտիվաճըն միւմըին- սիդ օլտու ղունու սիլէ ճէվապէն պէտան իթտի , վէ ֆիլվադը պու իղտիվաճըն իճրասը , պիր ճանվէրլիք տիմէք տիր : Իմէրաթօր պի- լէ , քէնտի միւրատ վէ մէրամպընտա նէ՛ դատար ինտաճը զանն օ- լունսա , սիլին հիքեաւէնիդի , վէ սիլի ժէնէրալա բապթ իտէն պաղլարը պիւլէ , թէքլիֆի մէղպուրընտա խորար իթմէնէճէլի տէր- քեար տըր :

Աճմէլ . - Իմէրաթօրուն , տէմիր կիպի միւրատը վար տըր , վէ Հէր շէյին՝ օ միւրատ դարչըսընտա թէվաղու իթմէսի լաղըմ՝ տըր , Մ. տը Սէրտէօյլ՝ պու խուսուսու պէլքի եիւզ տէֆա պիդէ թէքըար իթմիշ տիր :

Մատլև . - Էյվէթ , լաքին զանն իաէրիմքի , իմէրաթօրուն պու պապաէքի միւրատը , սըրֆի արղուտան իպարէթ տիր :

Աճմէլ . - Իհթիմալ տըր , Մա՛տլէն , ֆադաթ , Հէր նէ օլտա , էօյ- լէ իսքեաթ օլմուշում տուրքի , էկէր Մ. տը Սէրտէօյլ , իշպու իղ- տիվաճը բօլիթիդաճա պիր լիւղըմ՝ատտ իտէն իմէրաթօրուն միւ- րատընաճգարչը հարէքէթ իտէրէք , միւշարիլէյհին թէքլիֆինի բէտա իլլէր իտէ , իմէրաթօրուն տիւգէ օլան թէվէճճիւհ վէ հիւս- նի նաղարը զալիլ օլաճադ տըր :

Մատլև . - Լաքին , պու տա աշիքեար պիր հադդսըղլըդ տիմէք օլաճադ տըր :

Աճմէլ . - Ֆադաթ պէն տէ իսքեաթ օլմուշում տուրքի , պու տա պէօյլէ օլաճադ տըր , վէ աղդ ու սէվտա տէնիլէն շէյ տէվամի օլմատըլընտան , պիր էիւն օլապիլիք քի , Մ. տը Սէրտէօյլ , նաղաըր

իմբերաթօրիտէն պիւթիւն պիւթիւն տուր իտիւկըլէ, քէնտի մէս-
լէքինէ մանի օլմուշ օլտուղումտան, վէ նաղարտան տիւշմէսինէ սէ-
պէպ պուլունմուշ խոռկիմտէն տօլսեը, պէնի իթապ իտէճէք տիր-
Մատէն . - Հալպուքի, տիւղ, ոսհիպի համիյեթի վէ ասալէթ
օլտուղունտաճ, էօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունամաղ:

Աճմէլ . - Մատլէն, տիւնեատա հիչ պիր շէյէ մէսուլ օլունա-
մաղ, Պունտան տա գաթինաղար, պէնիմ, պիր տիկէր սէպէպիմ
վար տըր: Շէօյլէքի, պէն, դըղդարընտաշըմ պուլունան մատմուա-
ղէլ տը Լօսթանթըն, հիչ պիր վէճհլէ բաքիպի օլմաղ իսթէմէմ:
Ջաաֆէթիմտէն նաշի մի տիր, եօգսա, տէրունի պիր հիսսին նէ-
թիճէսի մի տիր, պէն օ ֆամիլեատան գօղուեօրում, վէ կիւնիւն
պիրինտէ, պէնիմ պէտպալսթըղ վէ ֆէլաքէթիմի մուճիպ օլաճա-
ղընա, վէ օ ֆամիլեատա մէնսուպ քեաֆիֆէյի էֆրատըն, ատույի
էքպէրլէրիմ օլաճաղլարընա իսքեաթ օլմուշում տուր: Եալընըճա
վէ քէօյէնիշին օլարաղ եաշատըղըմ հալտէ, իհթիմալ տըր քի,
պուշար, մէճհուլ օլան պիր քէօյճիկէղտէ, եախօտ տահա դիեա-
տէ նամալիւմ պուլունան շու եա պու շիֆթիլեքտէ պէնի արամաեա
կէլմէեէճէքլէր տիր, Պիլաքիս, էկէրչի Մ. տը Սէրտէօլ իլէ էվլէ-
նէճէք օլուր իսէմ, պանա գարշը, էլլէրինէ պիր սիւահ վիրմիշ օլա-
ճաղըմ: Շէօյլէքի, քէնտիլէրինէ բապթ իթմէքլիկէ չալըշտըղլարը
տիւգիւն ճէվապը բէտտինտէն բիւրհիտտէթ օլարաղ, պու պապ-
տէ գապահաթը, հազգըլա պանա պուլաճաղլար, վէ ինթիգամ
ալմաղ իւղըէ, մահվըմըղա մուվաֆիպաղ օլանա տէկին, իմբերաթօ-
րուն խըշմ ու զաղապընը ալէյհիմտէ իսթիմալ իտէճէքլէր տիր:

Մատէն . - Տիմէք տիր քի, սիղ քէնտինիղի ֆէտա իթմէք իս-
թէեօրսունուղ:

Աճմէլ . - Լվվէթ:

Մատէն . - Քէնտինիղի գուրպա՞ն մը իտէճէքօինիղ:

Աճմէլ . - Լվվէթ, էվվէթ, էվվէթ:

Մատէն . - (Պիր տէրէճէ ամիր սուրէթլէ:) Լաքին, պէն տէ սի-
ղէ սէօյլէեօրումքի, պու ֆէտաքեարըղ, պու գուրպան օլմաղըղ
միւմքին տէյիլ տիր:

Աճմէլ . - Նի՞չին:

Մատէն . - Չիւնքի, սիղ համիլէսինիղ:

Մատլէն, միւշքիւլ պիր տալմանըն միւտաֆասընը տէրիւհտէ
իտէն պիր տալա վէքիլի կիպի, իֆատաթընըն է՞ն սօնունտա սէօյ-

լէմէք իւզրէ, պու սրրոր օլ անէ տէկին սէթր իթմիշ իտի, վէ ֆի-
թուհաթ վէ զալէպէ խուսուսընտա ֆախր իթմէկէ պաշլամիշ ի-
բէն, մատմուազէլ տ'Արլըվիլին, մէգքիւր իֆատէտէն ասլա միւ-
թէէսսիր օլմատըղընը միւշահէտէ իլլէտի:

Աճժի: - (Սօղուգ պիր թավր իլէ.) Համիլէ օլտուղումու պիլի-
եօրում, լաքին պուստան նէ՝ չըգար:

Մտտիւն: - Պու խուսուսու պիլտիկինիզ հալտէ՝ տէ մի, էվլատը-
նըղըն բէտէրի օլան Մ. տը Սէրտէօլ իլէ էվլէնմէք իսթէմէեօրում-
նուզ:

Աճժի: - Խա՛յր, եալընըղըղըմ պէնիմ իշին նէ՝ գատար միւշ-
քիւլ օլաւ եինէ էվլատըմ, պէնիմ մէսէրրէթիմ՝ վէ իմիտիմ օլա-
ճագ տրր:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Մատլէն, եա՛ րապպի, եա՛ րապպի,
տիեհէք, Անժէլին օտապընտան նէվիմա ֆիրար իթտի:

Պու գատըն, մատմուազէլ տ'Արլըվիլին ախլէազընը պիլտի-
կինտէն, զալէպէ իտէմէեհէճէկինէ էվլէլճէ էմին օլտուղու մէրգու-
մէնին միւրատընա գարչը ուղրաշմաեարագ, օրատան լէքիլմէքիկի
թէրճիհ իլլէտի:

Իշպու մուհալէրէնին նէթիճէսի օլմագ իւզրէ, իրթէսի կիւն,
Անժէլ, սըհհէթճէ իյի պիր հալտէ եաթագ տան գալգարագ, տիւ-
գէ աթիտէքի թէզքիրէեի եաղտը:

Ալգիլ տօսթում,

«Միւրատ վէ արզումտան տահա զիեատէ գուվլէթլի ահվալ
«վէ վէգայի, պիզի, միւէպպէտէն եէկտիկէրիմիզտէն թէֆրիգ իշին
«իթթիֆագ իտիեօրլար: Պիզ, ասլա վէ գաթա եէկտիկէրիմիզէ գա-
«վուշամաեաճաղըզ, վէ հէր նէ գատար, պէն սիզի, լիսանէն պէ-
«եան վէ թարիֆ լտիլէմէեհէճէք տէրէճէտէ սէվէր իսէմտէ, պու-
«նունլա պէրապէր, եինէ սիզէ սօն էվլէտամը իտէրիմ, Պէնի թէք-
«ըրար կէօրմէքիկէ չալըշմաեըն, չիւնքի, մուսալիֆէթ վէ մուգա-
«վէմէթիմի զալէպէեէ մուվաֆֆագ օլամաեարագ, քէտէր ու էսէ-
«ֆիմիզի մուճիպ օլաճագսընըզ:»

Անժէլ

Պու մէքթուպ, հէր նէ գատար եաղըտը իսէ տէ, Մատլէն, հէ-
նուզ մէգպուրէեի իսքեաթ իթմէքիկի իմիտ իթմէքաէ օլ-
տուղումտան, պունու բօսթախանէեէ աճէլէթէն կէթիւրիւպ

Թէսլիմ իթմէտի, վէ իբի սաաթ գատար կէշմիշ օլտուղու հալտէ, լաեըգլը աթլարա գօշուղու պիր եօլ արապասը, տէրուհին տէ Անժէլ իլէ Բիէր վէ Մատլէն օլարագ, Բարիսին Ֆօնթէնէպլօ գաբուսուհետան տիշարը չըգտը:

Մէրգուժլար, օլ գատար միւթէնսիր իտիլէր քի, տօկուհնա իւճրէթ վատ իտիլմիշ օլան սէյիսլէրին՝ աթլարը գամլըլաեարագ, արապաեը սիւրաթլէ իլէրի սիւրտիւքլէրի սըրատա, պիրպիրինին եիւզիւնէ պիլէ պագմաեա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտիլէր:

7

ՏԻՒԳ ՏԸ ՍԵՏԷՕԾԼ ԻԼԷ ԱՆԺԷԼԻՆ ԹԷՔՐԱՐ

Պ Ո Ւ Լ Ո Ւ Շ Մ Ա Լ Ա Ր Ը

Մատմուագէլ տ՝Արլըվիլ, Բարիստէն հարէքէթ իթտիքտէն սօնրա, Մ. տը Սէրտէօլ իլէ գաթը միւնասէպէթ իթմէքլիկի գարարլաշորրորդընտա, եէտինտէ պուլուհմուշ օլան պիր միգտար ագչէսիլլէ միւճէվհէրաթընը պիրլիքտէ ալարագ, Պըրթանեըեա վասըլ օլտու:

Մէզպուրէ, հարէքէթինտէ օլ գատար իսթիճալ իթմիշ իտի քի, սիւս վէ տարաթընա միւթէալլիգ էշեաեը, վէ տիւգիւն սախալէթի սաեէսինտէ մալիք օլտուղու տիկէր պագը մօպիլեաեը տա պիրլիքտէ կէօթիւրմէկէ վագըթ պուլամամըշ իտի, Պու ճիւմլէ իլէ Անժէլ, զարուրէթ վէ սէֆալէթ չէքէճէք պիր հալտէ պուլուհմաեօրտու:

Անժէլ, քէնտի հիքեաեէսինի անլամըշ օլտուղու ճիհէթլէ, Մատլէնին, անտէն սագլաեաճագ հիշ պիր սըրըրը գալմամըշ իտի Պինապէրին, վալիտէսի տ՝Արլըվիլին, էօլտիւկիւ զէման, պագը էմլաքըն սաթլըմասընտան հասըլ օլմուշ օլան խայլիճէ ճէսիմ պիր մէպլաղը, քէնտիսի իշին թէրք իթմիշ օլտուղուհու իգրար ու իթիւրաֆ իլլէաի:

Պու ազնէնին իրատը , մէրդուման իւշ տօսթուն իհթիեաճաթը . նա պօլ պօլ քիֆաեթ իտէպիլիր իտի :

Իան շէհրի , Անժէլին չօճուգլուղունուն պաղը լաթիֆ խաթը-րէլէրինին խաթըրա պըրադաղըր ճիհէթլէ , մէղպուրէ , շէհրի մէղ-քիւրտէ իգամէթէ դարապ վիրտի :

Շիւպհէսիզ մէրգումէ տայիմա քէօյլէրի վէ թարլալարը դիեա-տէ սէվտիկինտէն , մէհհուլ պիր քէօյ իշինտէ քէօշէնիշին օլմադլըը թէրճիհ իտէր , վէ ալէմտէն ուղտոյ օլարադ , սաքին վէ քէօյլիւ կիպի պիր էօմիւր կէշիրմէքտէն ասլա ֆիթուր իթմէղ իտի իսէ տէ , քիւչիւք պիր քէօյտէ իգամէթի , հէր քէսին թէաճճիւպ վէ նաղա-րը տիգգաթըը թահրիք իտէ ճէկինտէն , քէնտիսինի պուլմադ ի-չին թէհարրիեաթ վէ թէշէպպիւսաթ իճրտալնա գալղըշաճաղը հազգընտա շիւպհէ իթմէտիլի Մ . տը Սէրտէօյլիւն , մէղքիւր քէօյ-տէ քէնտիսինի պուլապիլէճէկինտէն վէսվէսէ իթմէքտէ իտի , Պիւ աքիս , Իան շէհրինտէ իգամէթ իթտիկինտէ , Անժէլ , պէօյլէ պիր վէսվէսէսի օլապիլէճէկինի պանն իթմէեօրտու , չիւնքի էհալիսի քէսրէթլի օլան պիր շէհրտէ քէնտիսինի պուլմադ իւղըէ վաղը օ-լապիլէճէք թէհարրիեաթտան գօլայճա գուրթուլապիլէճէկինի միւ-լահաղա իթմէքտէ իտի :

Անժէլ , Մատլէն վէ Բիէր , տէրունինտէ բէք չօղ խալգ սաքին օլան պիր խանէտէ եէրլէշիպ , Ղիզթուար սօգաղընտա եաշատըգ-լարը կիպի , քիման իլէ միւնասէպաթ իթմէեէրէք , վէ գօմշուլար քէնտիլէրլիլէ իւլֆէթ բէյտա իթմէք իսթէտիլլէրինտէ , պունլարա իճապէթ իլլէմէեէրէք , իմրարը էվդաթ իթմէկէ պաշլատըլար :

Ճադաթ , Անժէլ , տիւգիւ ֆէվգէլատէ խալիսէթլէ սէվմիշ օլ-տուղու վէ պինապէրին պէօյլէ պիր կիւն գարֆընտա անընլա գօ-լայճա գաթը ալէադա իտէմէեէճէկի ճիհէթլէ , պիրտէն պիրէ , վէ պիր սուրէթի գաթիեէտէ միւմաիլէյտէն սյրըլմասընա թէհամ-միւլ իթմէքլի , քճէսարէթ վէ գուլվէթիինին մաֆէվգինտէ իտի :

Պինաէն ալէյհ մէղպուրէ , քէտէր ու էլէմինէ զալէպէ իթմէք իշին էլտէն կէլէնի եաբտը իսէ տէ , սէպէպի քէնտիսի օլմուշ օլ-տուղու , վէ վէխամէթ քէսպ իթտիկինի կէօրտիլիլ պիր հալ ու վաղիեէթտէն գալպի միւլթէէսսիր օլտուղու կիպի , սիմասը իւզէ-րինտէ տէ , մահգունիեէթ կէօլկէսի եաեըլտը , Պիչարէ , Մ . տը Սէր-տէօյլիւն խաթըրէսինի վէ թասվիրինի նէ՝ ֆիքըրինտէն վէ նէ՝ գալ-պիլիտէն չըգարամաեըպ , նիհաեէթսիզ օլան միւլահաղաթ վէ թէ :

ֆէքթուրաթ տէրեստընա միւսթաղըրադ օլարագ, տայիմա անը տիւշլունմէրլէ, զիհնի օլ գատար եօրուլտուքի, ազ վագըթտոտ աըհհէթի պօղուլարագ, լէհհէսինին թաղէլիկի կէչիւ, ըհնկի սօլտու, վէ պիր դաչ կիւն զարֆընտա քէսպի զատֆի իթտի: Պու հալ, իլէրլէհէ իլէրլէհէ, թաղըրիպա պիր սէնէտէ, Անժէլ, թանըլմազ պիր տէրէհհէ կէլտիկինտէ, Բիէր վէ Մատլէն, ճիտտէն տիւշարը վէսլէսէ օլմաեա պաշլատըլար:

Պիր կլէն, մէզպուրէ, հէր վագըթտան զիեատէ միւզթարըպ կէօրիւնտիւկիւնտէն, Բիէր, զէվհէսինէ խիթապէն,

— Պիղիմ՝ պիշարէ մատմուտղէլ, աեագտա օլարագ զայիֆլէն հիեօր: Պու հալէ պիր չարէ պուլմագ լաղըմ տըր, տէտի:

Մատլէն. — Պու պապտէ եալընըզ պիր չարէ վար տըր:

Բիէր. — Նէ՞ կիպի չարէ:

Մատլէն. — Շէօլլէքի, Մ. տը Սէրտէօլլէ պիր մէքթուպ եազարագ, վագը օլան հալի, վէ պուլուլնտուղուլմուղ ժահէլլի քէնտիսի. նէ պիլտիրմէլիեիլ: Հիչ շիւպհէմ եօգ տուր՝քի, միւմաիլէյհ տէրհալ կէլէրէք, մատմուտղէլի, քէտէր ու էլէմտէն նաչի հէլաք օլմագտան գուրթարաճագ տըր: Իվլէթ, անըն պուրատա պուլուլնմասը, Անժէլին իեատէյի սըհհէթ ու աֆիյեթիսէն պատի օլաճագ տըր: Իշթէ, պիղիմ՝ իսթիմալ խտէպիլէհէկիմիզ չարէ, եալընըզ պուլնտան իպարէթ տիր:

Բիէր. — Սահիհ տիր, ֆագաթ, պու հարէքէթիմիզլէ, մատմուտղէլի կիւհէնտիրմիշ օլմագմընըզ, չիւնքի քէնտիսի, հէր նէ սէպէպ վէ պէհանէ իլէ օլուր իսէ օլուլն, Մ. տիւզ իլէ եհնիտէն միւնասէպաթ իթմէկէ ըուլի ըիզա կէօսթէրմէհէհէկիւնի պիղէ տէրմիւնա իլլէմիշ տիր:

Մատլէն. — Պուլնտա պիր պէյիս եօգ տուր. պիզ, էվլատըմըզ մագամընտա պուլուլնան պու գըզըն, կէօղլէրիմիզ էօնիւնտէ թէրքի հաեաթ իթմէսինէ միւսաատէ խտէմէեիլ: Մ. տիւզ տէպու պապտէ պիղէ աֆիլ իթմէզ, Իմտի, Բիէր, պու կիւնտէն միւսիւ տիւզէ պիր մէքթուպ եազմագլըզընը իսթէրիմ:

Բիէր, զէվհէսինին արղուսունա մուվաֆֆագաթլա, տիւզէ պիր մէքթուպ եազտը, վէ պուլնտա, միւմաիլէյհին արղու խտէհէկի քեաֆֆէյի մալիւմաթը վիրտիքտէն պաշգա, իքի այտան պէրու մատմուտղէլ տԱրըլվիլին վալիտէ օլմուշ խուկիւնի, վէ մէզպուրէ, էվլատընա քէնտիսի սիւտ վիրմէքիկէ իսրար իլլէր իսէ, զաթէն

ղայի՜ք օլան չօճուղուն պէհէմէհալ եաշամաերայ , էօլէճէկինի պիւտիրտի :

Մ. տը Սէրտէօյլ պու մէքթուպու ալընճա, էնտիշէյի աղիմէեէ տիւշար օլտու :

Միւմաիլէյհին՝ մատմուաղէլ տը Լօսթանժա իլէ ազտը իղտիվա՝ ճընա տայիր իմբէրաթօրա վիրմիշ օլտուղու ճէվապ մալիւմ տիր, Շէօյլէքի, էկէրչի օլ կէնճ դըլ, վիճուտճա վաղը օլան թէպէտ տիւլինէ րազմէն , քէնտիսիյէ էվլէնմէքլիկէ բուի մուվաֆիադաթ կէօթէրիր , վէ սիննինտէն էվլէլ սաչարը սոգարմաետ պաշաետն պիր քիմնէեի քէնտիսինէ գէվճ ինթիխապ իյլէմէքտէն չէքինմէղ իստէ , իմբէրաթօրուն արղուսու մուճիպինճէ մէղքիւր իղտիվաճըն իճրաընտա հիչ պիր մահզուր օլմաարղընը պէեան իթմիշ իտի :

Պու ճէվապ , մատմուաղէլ տը Լօսթանժա թէպլիղ դըլընտը :

Իմբէրաթօրուն , մատմուաղէլ տը Լօսթանժա քէմալ սախա՝ վէթլէ հասը իյլէտիկի քեաֆիքէյի էվսաֆը մէմուհէեէ րազմէն , շուրաեր թէսլիմ իթմէքլիկիմիզ լաղըմ տըր քի , մէղպուրէ , իգպալբէրէսթ օլուպ , խայլի միւտտէթտէն պէբու , տիւշէս իւնվանը , վէ Մ. տը Սէրտէօյլին սէրայտաքի վապիսէթի , ազլընը , ֆիքրընի ճէլպ իթմիշէր իտի :

Պունտան պաշգա , Մ. տը Սէրտէօյլ նէ գոտար իհթիետար կէօրիւնսէ , հէնուղ օթուղ իքի չաղընտան զիետտէ օլմաերպ , վիճուտճա տախի զաեթլէ տիւլէր վէ ճալիպ իտի :

Իմտի , Մ. տը Սէրտէօյլին էվլէլ էմբրաէ վաղը օլան զաննընա րազմէն , րէսմի իղտիվաճ գարարլաշարըրըտը , վէ միւմաիլէյհին մէյեուսինէթի աղիմէսինի մուճիպ օլարապ , րէսմի մէղքիւր իճրա դըլընտը :

Անճապ տիւզ , պու խուսուսա մուվաֆիադաթ իթմէղտէն էվլէլ, Անժէլ հադդընտա պաղը մալիւմաթ ալմադ իւզըն էլտէն կէլէնի եաբմըշ իտի : Մէսէլա , հէր թարաֆա միւրաճաթ իթտիկի կիպի , օլ տիւլպէր ֆիրարիսէ տայիր խապէրլէր իթիհիսալի զըմնտա , մէմուրլար տախի թայեին իյլէմիշ իտի իոէտէ , մէղպուրէ հադդընտա հիչ պիրլգաթի մալիւմաթ ալմամմըշ , վէ նէ՝ օլտուղունտան , վէ Բարիսի նա՝որը թէրք իթմիշ իտուկինտէն խապէրտար օլմամմըշ իտի :

Իշթէ , Անժէլին պու հարեքէթի , Մ. տը Սէրտէօյլիւ էվլէնմէկէ գարար վիրտիրմիշ , վէ էվլէնէլի պիր գաշ մահ օլուպ , հէնուղ

խանէսինճէ հիշ պիր ֆէվզէլատէ հալ վուզու պուլմամը իքէն , պիր տէ , Բիերին մէքթուպունու ախդ իյլէտի :

Տիւղ տը Սէրտէօյլ , դարըսընը սէվմէզ իտի , հալպուքի Ան-
ժէլէ ֆէվզէլատէ իղհարը մուհապպէթ իյլէմիշ օլտուղունտան , ա-
նը թէհտիտ իտէն մուխաթարահը իշիտինճէ , պիր եօլճուլուգ պէ-
հանէսիյլէ , տէրհալ Բոն շէհրինէ ապիմէթ իյլէտի :

Տիւղ , մէշրու դէվճէսինի թէրք իթտիկի գէման , հէնուղ պիր
դարար վիրմիշ օլմահըպ , նէ՛ հարաճապընը քէնտիսի տէ պիլմէեօր-
տու :

Անճապ , միւմսիլէյհ , դալպինին վէ աղլընըն քէնտիսինի չա-
ղըրմսպտա օլտուղլարը մահէլլէ կիթմէքտէ օլտուղունու անլահօր-
տու , չիւնքի զաթմէն Անժէլէ ֆէվզէլատէ մուհապպէթի վար իքէն ,
անտէն պըրըմսարյու մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհլու տահա զիեա-
տէ արթմը իտի : Տիկէր թարաֆտան , միւմսիլէյհ , դարըսընը
սէվմէտիկի , կիպի մէզպուրէեի , հէր քէստէն զիեատէ թանըտըղը
էճիլտէն , պէլքի անընլու իւլֆէթ իտէն վէ միւնասիպէթի օլանլար
գատար տա , հիւրմէթ վէ րիահէթ կէօսթէրմէզ իտի :

Վադաս մէզպուրէ , ֆէվզէլատէ կիւղէլ , տիւպէր , նազիք , վէ
ադըիլ իտի իսէ տէ , ալիմանէճէ պիր մաղրուրիեթ , հիսսիեաթընը
պօզմուշ օլտուղունտան , նէ՛ ըուհունտա տալէթ վէ նէ՛ ախէադ-
ու թապիեաթընտու ճէնտապ առարը գաթան մէվճուտ պուլունմամազ-
տա իտի :

Մատմուազէլ տը Լօսթանժըն՝ Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ էվլէնմէսի ,
եալընըղ տիւշէսիք հալվէսիլլէ օլուպ , հալպուքի , միւմսիլէյհին
չու եա պու սէպէպլէ քէտէր ու էսէֆի ապիմ իշինտէ պուլուն-
տուղունու մէզպուրէ ապա անլամատըղը կիպի , տիւգիւ , պուլուն-
տուղու իղթիւրապ ու էնտիշէտէն տօլանը թէսէլլի իթմէք , վէ եա-
րալանմըշ օլտն գալպինին ճէրիհալտըրնա քէսպի չիֆա իթտիրմէք
իւղրէ , անըն քէտէր ու էսէֆինին սէպէպլէրինի տախի թէտգիգ
ու թէհարրի իթմէքլիկէ չալըշմատը :

Պիր դատըն իտէ , կէնճ վէ կիւղէլ օլտուղու հալտէ , քէնտի լիսա-
նը լէթաֆէթի վէ խալըխահանէսիլլէ , էրքէյին հիսս իյլէտիկի քէտէր
ու էլէմլէրի թէսէլլիեի տալիմա միւզ թէտիր պուլունուր :

Մատմուազէլ տը Լօսթանժ՝ Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ էվլէնտիկին-
տէ , պիւթիւն պիւթիւն խաֆիթմէշրէպ տէյիլ իսէ տէ , հօպպա
դարըլարտան պիլի օլտու :

Տիւգ , մերգումէ իլէ էվլէնէլի սէքիզ կիւն օլմուշ իքէն , անըն-
լա քէնտի մաշուդէսի միեանընտա մէվնուտ օլան ֆարգը տէրք իյ-
լէտի , վէ պու թէշայիհին նէթիճէսի , մէշուտ օլան զէվճէսի հադ-
գընտա պիթթապի խայրուր օլումաուր :

Լճնէպիլէր նէղտինտէ , մահդա , ֆէվդէլատէ նէզաքէթ վէ
թէշթիֆաթ իճապաթընտան ստտ օլունապիլէն աղիմ պիր սօղուդ-
լուգ , տէրհալ պու հէնի կիւվէյի իլէ կէլին տրաաընա կիրիպ ,
շէօյլէքի , պուշլար , եէկտիկէրիլլէ կէօրիւշիւրլէրքէն , Էն զիեատէ
ուշղուշուղ սուրէթտէ տայիլէյի իզալիւաճա տալէլ օլմուշ օլան
զէվճ ու զէվճէլէրին չօդ տէֆա խաթիմալ իյլէտիքլէրի թապիրաթը
տօթանէեի պիլէ գուլլանմաճրպ , հաթթա , պիթթիթիլինէ միսիս
սիսգ վէ մաշաւտիսիս տիեէրէք պիլէ լազըրտընա տալա կէրիշէ-
տիլէր :

Պէօյլէճէ , Մ. տը Սէրտէօյլին ֆամիլէտճա հալի , միւմալլէյի
իլին պիր ճէհէննէմ գապիլինտէն օլուպ , Սնժէլ հադգընտաքի թէ-
հսալֆիւ արթաղճա , գաըըսը ալլէյիստէքի պիլուտէթի՝ աւալլէ-
թէ թահվիլ օլտու քի , պիր զէվճու զէվճէ իլին պուշտան տահա զի-
եատէ տէհշէթլի պիր վաղիեէթ օլամտեաճաղը տէրքնար տըր :

Տիւգ , Ռիէր իլէ Մաալէնտէն ալտըղը խապէրտէն սօնըա , Բա-
նա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտիկի զէման , զէվճ ու զէվճէնին
մէգքիւր սուի էֆքեար վէ մէյլիեաթը հէր նէ գատար զահիրէ չըգ-
մամը , վէ ըէզալլէթէ թահվիլ օլունմամը իտի իսէ տէ , պու ճիւմ
լէ իլէ խայլի իլէրլէմիշ օլտուղունտան , իլք տէֆա թուլուշմադ
իւզրէ պուլունան պիր աթէշֆիշան տաղա , եախօտ , տահա տօղ-
րուսու , քէօղ ալթընտա կիզլէնմիշ օլան պիւեիւք պիր աթէշէ պէն-
զէմէքտէ , վէ պիւթիւն էթրաֆտա տէհշէթլի պիր հարիգ զուհու-
րա կէթիլմէք իւզրէ , միւսայիտ պիր ֆըրսաթա պէքլէմէքտէ օլ-
տուղու զանն օլունմադտա իտի :

Ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ՝ Բան շէհրինէ մուվաթըլլէլէ , մաւտմուա-
զէլ տԱրըլվիլին գաբուսունու չալտըղընտա , իհթիեար Մաալէն ,
հէր տաղըգա տիւգիւն վիրուտինէ պէքլէմէքտէ օլտուղու ճիհէթ-
լէ , քէնտիսի կէլիպ գաբուեու աշար , Պու գատըն , Ռիէրին իսթի-
տաաընա տիւգիւն տէրհալ իճապէթ իտէճէկի հադգընտա տալա
շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի :

Պու տիշարէ գատընճըղադ , Անժէլին կիթտիքճէ ֆէնալաշ-
մադտա օլտուղունու կէօրալիւկիւնտէն , վէ մէզպուրէեի թէտալի

խախտն տօգթօրուն, անը գուրթարաճաղը հաղգընտա խմիտվար պուլունմատողընը պիլտիկինտէն, օլ գատար միւքէտտէր վէ միւթէէսօր օլմուչ խտի քի, քէնտիտի տէ, չէնտ կիւնտէն պէրու պիւթիւն պիւթիւն թէպտիկի քիսվէ իյլէմիչ խտի, իմտի, Մատլէն, Մ. տը Սէրտէօյիւ կէօրիւնճէ,

— Հէլէ շիւքիւր, միւսիւ տիւդ, սիգի կէօրտիւկիւմէ ֆէվգէլատէ մէմնուն օլտոււմ. պիչարէ գըղճըղաղը ետլընըղ սիգ գուրթարապիլիւրսիւղ, տէտի,

Տիւգ. — (Տէհչէթի աղիմէ իլէ.) Նէ՞ տիւօրսունուդ. գուրթարմա՞գ մը. . . ֆադաթ նէ՞ վազը օլտու,

Մատլէն. — Կէլին. . . կէլին տէ, հէր շէյի սիգէ սէօյլէերիմ,

Պու վէճհչէ, Մատլէն, տիւդիւ քիւչիւք եէմէք օտաարնա կիրտիրտի, Մ. տը Սէրտէօյլ, աղիմ պիւր ֆէլաքէթ խապէրի ալաճաղընը մէմու իթտիկի ճիհէթլէ, օլ մէրթէպէ միւթէէսօր օլմուչ խտի քի, տեադտա տուրամատողընտան, մէյնուսէն պիւր խկէմլէ իւգէրինէ օթուրուվէրտի, վէ տէհչէթլէ շու սէօղլէրի իրատ իյլէտի.

— Նիհաեթթ, սատըղ. Մատլէնիմ, նէ՞ օլտու իտէ, պիւր անէվ վէլ պանա սէօյլէ,

Մատլէն. — Ոլան շու տուր քի, մատմուաղէլ սիգի թէրք իթմէսիյլէ, քէնտիտիսին ֆէվգէլատէ գուվլէթ վէ ճէօարէթի պուլունմուչ օլտուդունու զանն իթմիչ տիր, վէ պու պըրլմագլըղլա վազը օլան ֆէնալըղ, էկէրչի հէնուդ քէնտիտիսին թէլէֆ իթմէմիչ իտէ, պու հալ տէվամ իթտիկի թաղտիրտէ, սէքիղ կիւնէ գատար թէլէֆ իտէճէք տիր,

Տիւգ. — Լաքին շու էսնատէ քէնտիտի նէ՞րէտէ տիր,

Մատլէն. — Եաթագտա տըր, վէ սէքիղ կիւնտէն պէրու եաթագտան գալըմիչ օլմանըղ, իւղէրինտէ տէհչէթլի պիւր սանըղլամաղլըղ վար տըր, Շէօյլէքի պուրատա կէլմէքիկինիւղ պիւր աղաահա կէճիւրմիչ օլսա խտի, սիգի թանըեամաղ տէյի վէսվէսէ խտիեօրտոււմ,

Տիւգ. — Ա՛հ, շիմտի քէնտիտիսին կէօրմէք իսթէրիմ. Նէ՞րէտէ տիր,

Մատլէն. — Պուրատա տըր,

Տիւգ. — Էվլատը, եաթօտ տահա տօղրուսու էվլատըմըղ նէ՞րէտէ տիր,

Մատլէն. — Քէնտի եանընտա տըր, վազաա պիչարէ գատըն-

ճըղաղ, սաեղգլամաղ տան տոնթա զայաղը Հալտէ պուլունուհոր իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ էլլատընը եանրնտան տերբմաղ իթմէմէմէքտէ, վէ Անժէլին սիւաիւ, պիրտէն պիրէ չէքիլտիլի, վէ չուհուղուն, նաֆագաոր պուլունմասըղը ճիհէթլէ, թէրքի հաեաթ իտէճէկինտէն զօրպտուղսմուղ իշին, պուրաեա պիր սիւաանա կէ. թիրմէսի խուսուլընտա քէնտիսինի մէճպուր իթտիք :

Տիւզ . — Լաքին, պու չէյլէրին հիշ պիրինտէն պէն խապէրտոր տէյիլ իտիմ :

Մուսլիւն . — Մատէմքի չիմտի պուլատաաընըղ, կէլին . պէլքի, պիչարէեի թէհտիտ իտէն մուխաթարատան դուրթարմադ իշին, պիր չարէ պուլունապիլիր :

Պու սուրէթլէ տիւզ, Մատլէն իլէ պէրապէր, Անժէլին եաթաըղը օտաեա կիթտի, իհթիտար դատըն, խաաթանըն հալինի պէեան իթտիկինտէ, միւպարաղա իթմէմիշ իտի : Մ. տը Սէրտէօյլ, ֆէվդէլատէ սէվմիշ, վէ էլուն սէվմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու օլ դալի վիճուտը վէ սըհհէթի պէրքէմալ օլան կէնճ զըղըն իւղէրինտէ, աղ վաղըթտա զուհուրա կէլին թէպէտաիւլիւ միւշահտէ իյլէտիկինտէ, հաղգըլլա վէ ճիտտէն տիւշարը տէհէթ վէ էնտիշէ օլտու :

Անճաղ, Մ. տը Սէրտէօյլին մէվճուտիեթի, զանն իտէրսին քի կէնճ զըղըն իւղէրինտէ ֆայաէլի պիր թէհսսիր հատըլ իթտի, չիւնքի քէնտինտէ չէտիտ պիր հէրարէթ վէ պիր աղտճըղ սաեղգլամաղ օլմագլա պէրապէր, տիւզիւ բէք իլի թանըտը, վէ էլինի ուղաթըպ, թաթըլ վէ մահզունիյեթթալաշ պիր սէտա իլէ,

— Սի՞ղմիսինիզ, Օկիւսթ, պէն տէ սիղի պէքէեօրաոււմ, տէտի :

Տիւզ . — Վա՛յ, Անժէլ, պէնի՞ մի պէքլէեօրտունուղ :

Աճճի . — Էվլէթ, չիւնքի պիր հիսսի տէրունի, պէնի ունութմամիշ օլտուղունուղու խապէր վիրիեօրտու :

Տիւզ . — Խա՛յր, սիղի տալա ունութմամըլըմ տըր, վէ հաթթա, սիղի պուլմագ վէ սիղէ գալուշմագ իւղրէ, բէք չօգ թէհարրիւ եաթտա տալի պուլունտում : Խա՛յր, Անժէլ, սիղի ունութմատըմ, պիլաքիս, սիղի հէր վաղըթտան զիւտառէ սէվէրիմ :

Մ. տը Սէրտէօյլ, պու սեօղէրի սէօյլէրքէն, քէմալ հէեէճան իլէ, Անժէլին, քէնտիտինէ ուղաթմըշ օլտուղու էլի տօտաղլարընա կէօթիւրտիւ, վէ պիր տղ ոօնրա, շու հօրտա քէլամիս տէվամ իլէտի :

— Սէ՛ վիւրիւմ, մատեմ.քի շիմտի պէն ավտեթ իթտիմ, պիւր ան էվլէլ հառաթ ու սըհհէթինի թէքրար քէսպ էլլէմէլիսին, Հէր ան ու տաղըդա հադդընտա իպրադ խտէճէք օլտուղում աշղ ու իհ-թիմամ, աղ վաղըթտա, սէնին թաղէ րէնկէրինի, վէ թաղիեթը-նըն նէշլիլիլինի եհնիտէն քէսպ իթտիքէճէքէր տիր : Անմէլ, կէօ-րիւեօրսուն ո՛, ճէնապը Ալլահ, պիւրիմ, եհկտիկէրիմիլտէն սյըրը-մադըղըմըղը իսթէմէտիլինտէն, պու սուրէթլէ պէնի թէքք իթմիշ օլտուղուն իչին, սէնի, շէտիտէն թէէտիպ էլլէմիշ տիր : Կէրչի, պու խաթթէլիք, սէնին իչին տէհշէթլի պիւր աէրս օլմուշ տուր, փադաթ, սէն պու խաթթէլիքտէն սուհուլէթլէ աղատէյի կէրի-պան իտէպիլէճէքսին : Խմտի, սէյահաթընըն ևօրկունշուդարընա թէհամիլլ խտէպիլիք օլտուղուն թադտիլտէ, սէնի Բարիսէ կէօ-թիլէճէեհիմ, վէ պէնիմ իչին, տայիմա դըյմէթտար օլմուշ օլան վէ էլան դըյմէթտար պուլունան պիւր խաթըրէ մադամընտա մու-հաֆաղա իթմէքաէ օլտուղում վիլ թուար սօդաղընտաքի քիլիք խանէտէ եհրէշտիլէճէեհիմ : Ահ, պիւր օրատա նէ՛ դատար մէսուտ վէ պաթիթիեար իտիք : Պիր քէրէ օրտա վաարլ օլուպ, կէմիշ դէ-մանտաքի սաատէթ ու իդ պալլինի տէրխաթըր իթտիլէն էշնա օր-թասընտա սուլունուր իսէն, միւսթադ պէլտէքի սաատէթինէ հէ-նուղ ինանաճադըն, վէ եադըն վէմանտա, դալպին, եհնիտէն իւ-միտլար օլաճադ տըր :

Անմիլ. — (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաւա պաշլաեարադ.) Ա՛պա, Օկիւսթ, ա՛պա, պու ալէմոէ պէնիմ իչին սաատէթ վէ իւմիտ դալ-մամիշ տըր :

Տիւղ. — Նէ՛ տիեօրսուն, սէվիւրիւմ :

Անմիլ. — Տիեօրում.քի, պէնիմ իչին, պու ալէմաէ սաատէթ վէ իւմիտ դալամմըշ տըր : Օկիւսթ, նէ՛ վադը օլտուղունու պիլիեօ-րում. էվլէթ, իմքէրաթ օրուն արղուսինէ իթտաթ իթմէք, վէ սէ-րայտա հայիլ օլտուղուն մէմուրիեթ վէ վաղիեթիսադլամաղ իչին, դըղդարընաշըմ մատմուղէլ սը Լօսթանի իլէ էվլէնմիշ օլտու-ղունու պիլիեօրում :

«Պու իդտիվաճ խապէրի, մուֆարադաթըմըդտան դիեատէ պա-նա ֆէնալըղը մուճիպ օլմուշ տուր : Սէնին պուրաեա թէքրար կէ-լէճէկին հադդընտաքի հիսսի թապիլիմ իսէ, ոօն նէֆէսիմի վիրտի-կիմ սըրատա, կէօղլէրիմի դաբամադ, վէ սէնտէն զսյըրի համիսի պուլունմաեան էվլատըմըղըն դայըլմասընը տէրիւհտէ էլլէմէք իւղ-

րէ, պահա կէլմէմէղլիք իթմէնէճէկինէ տէրունէն իսքերաթ օլտու-
ղումտան նէշէթ իթմիշ ալր :

Տիւգ, Անժէլին պաղընը իքի էլի տէրունինէ ալըպ, շիտտէթի
աշգ իլէ բուս իտէրէք :

— Լաքին, աղիզէմ, արթըգ պու կիպլի սէօղէր սէօյլէմէ,
տէտի :

Ֆիլվադը, Մ. տը Սէրտէօյլուն մուվաթըլէթի, պէքլէնիլէն սէ-
մէրէնի հասըլ իթտի : Շէօյլէքի, չէնտ կիւն զարփընտա, մատ-
մուաղէլ տ'Արըլըլի հաղգընտա կէօթթէրլէն աշգ ու իհթիմամ, վէ
տայիմի տիգգաթ ու նէզարէթ, հէմսն միւճիղէ նէվինսէն իճրաի
թէէսսիր իթմէքլէ, օն պէշ կիւն իշինտէ, մէզպուրէ, գըսմէն ի-
եատէյի սըհհէթ իյլէտի, վէ պիր այ գատար տախի խասթաշըդ-
տան եէնի գալգանլարա մախսուս պիր էօմլը կէշիրպ, էվլատընա
սիւտ վիրէպլէճէք պիր հալտէ պուլունապլտի : Պու չօճուգ իսէ,
սըհհէթ ու աֆիյեթ իշինտէ պիւեիւեէրէք, վալիտէսինի, եաշա-
մաղըլլա վէ Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ պիրլիքտէ պուլունտուրմաեա սէ-
պէպ օլան պաղլարտան պիրի օլաճաղը տէրքեար պուլունմադտա
իտի :

Ֆիլվադը, Անժէլ, արթըգ էօլմէք իսթէմէեօրտու, վէ տիւգ-
տէն իքլինճի տէֆա այրըլմադ իլին, ճէսարէթ վէ դուվվէթի պու-
լունմասըղընը հիսս իյլէմէքտէ իտի, իմտի, իլք պահարտա, պիր
սապահ մէզպուրէ, զանն իտէրսին քի, քէնտիսինին էվլէքի սըհ-
հէթ, կիւզէլլիք վէ թաղէիկինի թէքրար քէսպ իթտիկինի կէօր-
տիւքճէ, կէնճէշմէքտէ օլան տիւգ իլէ պիրլիքտէ կէզտիկի սը-
րատա, պէյնէրինտէ շու եօլտա մուհավէրէ ճէրէեան իյլէտի :

Տիւգ. — Անժէլ, էվլատըմ, Բարիսէ ալտէթ իթմէքլիկիմիղլին
զէմանը տըր : իմբէրաթօրուն պահա ֆէվզէլատէ իհթիեաճը պու-
լունտուղունու տօլաեըսըյլա խապէր ալտըմ :

Աճմլ. — (Պու թէքլիֆի հաղգընտա թէաճճիւպ իտէրէք, վէ
գաշալընը ճիւղիճէ չաթարադ.) Բարիսէ ալտէթ մի իթմէք ...

Տիւշէս տը Սէրտէօյլ իսմի, մէզպուրէնին տօտադլարը իւզէրլինէ
կէլմիշ իքէն, քէնտիսինի զապթ իտիպ, տիւգիւն վաղիեթինէ տա-
յիր հիշ պիր սէօղ սէօյլէմէտի : Անճադ, լաթիֆ պիր սուրէթտէ վէ
եավաշ պիր սէտա իլէ :

— Բարիսէ ալտէթ մի իթմէք . . . սէնինլէ պիրլիքտէ մի . . .
տէտի :

Տիւզ . — Լվելի՛թ , հէմ'նի՞չին ա՛վտէթ իթմէնէլիմ , պու պապտէ
թիմ պիզէ մանի օլուեօր :

Տիւզ , սայքի պիր պէքեար կիպի պու սէօղլէրի իրատ իթտի-
կինտէն , Անժէլ , պիր նէվ հայրէթլէ միւմաիլէյհէ աթֆը նազար
իյէտի , վէ պատէհու քէլամա տէվամ պիրլէ ,

— Ֆաղ աթ , էկէրչի իմքերաթօրուն խապէրի օլմը իսէ , տէտի :

Տիւզ . — (Վաղիֆէսիգճէ.) Նէ՞ պէյիս վար տըր . պիզ , քէնտի
միւնասէպաթըմըղը իլան վէ իֆշա իթմէնէլիմտէ , իմքերաթօրուն ,
օ միւնասէպաթը սնլամաարնտան նէ՞ դարար վազը օլապիլիր , Օլսա
օլսա , պէնտէն իյղահաթ իսթէնէնէկինտէն , պէն տէ քէնտիսինէ
հէր շէյի իգրար ու իթիրաֆի իտէճէնիմ , իմքերաթօր , հազըգէթի
հալէ պիր քէրրէ վազըֆ օլուր իսէ , պիզիմ վաղիքէթիմիզ իւզէրի-
նէ կէօղլէրինի դաբահաճազը տէքեար տըր :

Աճժ.1 . — Լաքին տիւշէս պէնիմ գըզարընտաշըմ տըր :

Տիւզ . — Օնտա տա նէ՞ պէյիս վար տըր : Տիւշէս , պէնիմ իչին
ասը մատամ տիւշէս օլմամը տըր : իմտի , հայտէ կիթ , վէ պօղ-
շալարընը , սանտըզլարընը հազըրլա : Եարըն կիճէ Բարիսէ վասըլ
օլմագ իւզրէ , պու կիճէ Բան շէհրինտէն հարէքէթ իթմէլիեիզ :

Անժէլ , պու խուսուստա ասլա իթիրազ իթմէտի , վէ Մ . տը
Սէրտէօյլիլ ֆէվզէլատէ սէվաիկի , վէ էվլատընա , տէրէճէյի նի-
հաեէտէ մուհապպէթի պուլունսուղու ճիհէթլէ , օ ազշամը , հէ-
ման թէպտիլի գըեաֆէթ իթտիքլէրի հալտէ , իքի աշըգ , Բան շէհ-
րինտէն հարէքէթ իթտիլէր , վէ Մ . տը Սէրտէօյլիլն զիքը իթտիկի
սաթտա Բարիսէ վասըլ օլտուլար :

ԱՀՎԱՍԻՆ ԳԱՐԸՇՄԱՍԸ

Բարխոտէ , Անժէլ , Վիդ թուար սօղադընտա վազը քիւչիւք խա-
նէտէ եէրլէշտի : () խանէտէ քի , պունճա սաատէթպախշ կիւնէր
կէօրմիւշ , վէ պօշ պիր շէյ , կէօղլէրինտէն եաշ ադթըրմադ տէրէ-
ճէսինտէ քէնտիսինի կիւլաիւրմիւշ խաի , իշթէ մէզպուրէ , Փիւ-
րինտէ պիր թագըմ՝ կիւզէլ խաթըրէլէր հաօրլ խտէն , վէ աշըզընըն
հիսսէտար օլտուղու պիր աշգ ու սէփտա իլէ կէչիրտիկի կիւզէլ
կիւնէրի վէ թաթըլ խէեաղաթըլ խաթըրընա պրադան մէզքիւր խա-
նէեէ թէքըար կիրտիկինտէ , Բէք շաբուդ էվլէլքի տտէթինէ իպ-
թիաար իլլէտի :

Ժէնէրալ իլէ Անժէլ , մէսուտիեթի քեամիլէ իշինտէ իմրարը
էվլաթ իտէրէք , իտպար ու Ֆէլաքէթ տէնիլէն շէյ , պունլարըն
Փիւրլինտէն պիլէ կէշմէմէքտէ իքէն , նակէհան պիր վազըայի զարի-
պէ զուհուրա կէլմէքլէ , կէչիրտիքլէրի մէսուտ էօմիւր իշինտէ ա-
տէթա պիր պօրա հաօրլ իլլէտի : Շէօլլէքի , տիւզիւն վազիեթի
զէնտօթմանէսինտէն խապէրտար պուլունմանտան իմլէրաթօրուն ,
պազլթէթէն միւմաիլէյհին աշվալը տաթիլիեթիսինէ , էվլէլքի կիպի
նիեաթը հասէնէ իլէ միւտաթէլէ իլլէմէտի , վիդ թուար սօղադընտա
Ֆիթուրսուղլուդ ույդ ուսու իշինտէ տալմըշ պուլունման մէզքիւր ի-
քի աշըզըն հուզուր ու խթիրահաթըլարընըն իսլալընտ սէպէպ օլ-
տու :

Մ. տը Սէրաեօլլ , էվլէնէլի թագըրիպա պիր սէնէ օլմաշ իքէն ,
հէնուղ էվլատ էսէրի կէօրիւլմէտիկինտէն , վէ լաքին Մ. վէ մատամ
տը Լօսթանժ , շիւպհէսիդ թօրուն սահիպլէրի օլմալարընը ֆէվլէ-
լատէ արզու իթաիքլէրինտէն , օլ պապտէ միւմաիլէյհի իթապ իթ-
մէքլիկէ քէնտիլէրինի հադդը կէօրմէքտէ իտիլէր , Պու իքի մաղուր
իհթիեար , քէնտի տալէթ իւնվանլարընըն պազտաընա զիեատէ-
սիլլէ արզուքէշ օլտուղլարը , հալպուքի տիւշէստէն զայրի էվլատ-
լարը պուլունմաուրըլ էճիլտէն , Լօսթանժ խանէտանը իսմ՝ վէ նէս-
լինի միւհպպէտէն պադիլ ոաղլամադ իշին , քի՛մէ կիւլէնէպիլէճէք-
լէրինի պիլմէեօր իտիլէր :

Մարքի տը Լօսթանժ , օլ էսնատէ , Նաբօլէօնուն նէգտինտէ ու մուրը սիւստիէհէ միւթէալլիգ . պազը խրտէմաթտա պուլունուպ , պու . միւնասիպէթէ օլաուդնա թէրլիֆսիդ խոուկի ճիհէթլէ , տիւգաը Սէրտէօլլիւն , քէնտի զէվճէսի հադ գընտա իթթիխալ էլլէտիկի ֆիթուրսուզնա հարէքէթտէն տօլաեր պիր լիսանը միւնասիպտէ պէտանը շիքրաեթ էլլէտի :

Խմբերաթօր , պու մուհիմմ մատտէնին իճապընը իճրա իտէճէկինի թէպէսսիւմ իտէրէք վտտ իտիպ , պինասպէրին էլք տէֆա տիւգիւ կէօրտիւկիւնտէ , պու մէսէլէտէն շու վէճհ էլլէ պահա էյլէտի :

Խմբարօր . — Աղիղիմ տիւգ , սիղին , պիր տիւպէր վէ կիւզէլ գարընըզ վար տըր , տէյիլմի :

Տիւգ . — Էվլէթ , տէյի ճէվապ վիրտի , լաքին եիւղիւնիւ ճիւզիճէ պուրուշաուրմուսնտան , իմբերաթօր , միւմալլէյհին , քէնտի էֆքերաընտա պուլունմատըղընը միւլահապա էլլէտի , լաքին միւշաւրլէյհ , էլավէյի մէգալ իտէրէք ,

— Զանն իտէրիմքի , զէվճէնիզ , վաթանա էվլատ վէ մուհա . ֆըղլար հապ , իթմէք էլին , վիճուտ վէ սըհհէթի պէքքէմալ պիր գատըն տըր , տէյի պէտան էլլէտի :

Տիւգ . — Պուեուրտուզունուզ սէօղէ մու խալիֆէթ իթմէեօրում , էֆէնտիմ , լաքին . . .

Խմբարօր . — Լաքին , նէ . . .

Տուգ . — Պէն , զէվճէմի ասլա սէվմէմ :

Խմբարօր . — Յադաթ , հէր քէս , զէվճէնիզի մէտհ ու սէնա իտիեօր :

Տիւգ . — Էֆէնտիմ , պէն հէր քէսին էֆքերաընտա տէյիլմի :

Խմբարօր . — Սմինա պու էյի պիր շէյ տէյիլ տիր :

Տիւգ . — Պունտան նէ^օ օլապիլիր :

Խմբարօր . — Շու օլապիլիր քի , սիւլ , զէվճէնիզի պու սուրէթլէ եիւզ իւսթիւ պըրապ տըղընըզ հալտէ , կիւնիւն պիրինտէ , զէնտօսթ պիր քիմնէ մէյտանա չըգարադ , վէ հիւսնի դապուլլիյեթ պուլաւադ , գաեըն բէտէրինիզ էլլէ գաեըն վալիաէնիզ օլան մարքի տը Լօսթանժլն վէ զէվճէսինին արզուլարընը եէրինէ վարաըրըր :

Տիւգ . — Նէ^օ տիմէք իթթէեօրսունուզ , հաշմէթլու էֆէնտիմ ,

Խմբարօր . — Տիմէք իթթէեօրումքի , մարքի վէ մարքիզ , քէնտիլէրինին պիր վարիսի պուլունմասընը արզու իտիեօրլար , Պու

օլանս պուգո ու ատապէթինի արթըրմադ ֆիւրբլլէ, տիւզիւն սեփտիկի գարընը, աչըդ մէշընպլի պիր դարը մադամինտա կէօսթէրմէրտէ, իզհարը մահգու ղկեռէթ իլլէմէքտէ իտիլէր :

Մատամ տը Սէրտէօյլ, ղէվճինին սատադամսըլըրընը իշիթտիկինտէ, տույտուղու իւր հիտտէթ ու զապապ արասընտա, բէնտի եէրինտէ պուլունան դատընլարըն հարէքէթինէ իթիսալէն վէ տօսթլարը օլանս պապը գատընլարըն նասիհաթընա իթիթիպաէն, քէնտիտի տէ, մուգապէլէյի պիլմիպտէ պուլունամալըլը գարար վիրտի :

Մատամ տը Սէրտէօյլ կիպի կիւզէլ վէ տիլպէր պիր գատըն, պէօյլէ պիր գարար վէրիր իտէ, քէնտիտինէ բէք չաբուգ շէրիք պուլապիլէճէկի, վէ տայիմա, ֆէնալըգ իթմէքլիք ֆըրսաթը, բէք գօլայ, վէ իզֆիւլ իտիճի վէ ալտաաընը սուրէթլէրտէ ինսանըն գարընս չըգտըլը տէրքեար տըր :

Իմտի, տիւշէս, հարէքէթի վազըւսը հագգընտա ղէվճինտէն ապա իյզահաթ իսթէմէեէքէք, վէ միւմտիլէյհի քէնտիտինէ ճէլպ իթմէք իւզըն, հիչ պիր լիշէպպիւստէ պուլունամաարադ, քէնտիտինէ լազըմ օլանս շէրիքի բէք չաբուգ պուլտու :

Ղարիպ եէրի շուրասը տըրքի, պէօյլէ պիր միւթէպէր վէ դաեթ ալիմ պիր գատըն, պու կիպի վազըւալըտա չօգ տէֆա վազը օլտուղու իւզըն, պիւսպիլթիլին տէեէրսիլ օլանս վէ քէնտիտինտէն պիր գաչ եաչ ղիւստէ միւսինն օլմադտան ղայրի էհլիեթի պուլունամաեան պիր սաեմէ կէօնիւլ վիրտի, Հասըլը շախը մէրգում, հէր ճիհէթլէ մէնէրալըն տէեէրլինտէ պուլունամադտան չօգ ուղտոյ իտի :

Խչպու նամէշըու վէ միւնասիպէթսիլ ալէտգա հագգընտա բէք չօգ շայեալար տէվէրան իթտի Պու ալէտգա սէպէպիլլէ, եադըն վազըլթտա պիր թաղըմ բէզալէթլէր ղուհուրա կէլէճէկի տէրքեար պուլունամադտա իտի :

Պու խուսաւսա հէր քէս իսքեաթ օլմուշ օլտու, շու եա պու, պադաա տիւշէս, ղօնթ տը Լարէյի սէվմիշ իտէ տէ, մէրգումու քէնտիտինէ աչըգ ինթիլտապ իլլէմէտի, էլպէթթէ եադընտա պու իթիթիֆադտան իսապէրտար օլաճադ օլանս Մ տը Սէրտէօյլէ ղիւեաա տէ հադարէթ օլմոդ իշին տիր» սէօղիւնիւ սէօյլէմէքտէ, վէ պիր թաղըմը տու, տիւշէսին, պէօյլէ պիր աչըղը ինթիլտապ իթմէսի, իսթէտիկի վազըլթ մէրգումու սըրադըլտապիլլէսի իշին տիր տիմէքտէ իտիլէր :

Հէր նէ հալ իսէ, տիւշէս, էվվէլճէ զանն օլունտուղունտան
 ցիւնատէ Մ. տը Լարէյ իլէ պիրլիքտէ վագըթ կէշիրիպ, 1812 սէնէ-
 սի իպթիտալարընտա, իմքէրաթօր, զաթէն խալլի վագըթտան պէ-
 րու թամսիմ իթմէքտէ պուլունտուղու բուսիա սէֆէրի իշին իզթի-
 զա իտէն օրտուեու քէպիրի հազըրլաւըզը սըրատա, աիւգ տը Սէր-
 տէօյլին էն իյի տօսթլարը, վէ էն շէտիտ խաթիմէրի, վէ քէզա-
 լիք տիւշէսին էն պիւսիւք թարաֆտարլարըյա քէնտիսինի էն զի-
 եատէ ղէմմ իտէնլէր, մատամ տը Սէրտէօյլին համիլէ օլտուղու-
 նու, վէ համիլէլիինի կիզլէմէքլիկէ ասլա չալըշմաւըզընը տէրք ու
 թէշհիզ իտէպիլտիլէր :

Պազը տօսթլար, պու պապտէքի էֆքեար ու միւլահազալա-
 րընը, շիւպհէսիզ իմքէրաթօրուն քէնտի սըրքեաթիպլինէ պէեան ի-
 տէճէկինէ էմին օլարագ, մաշարիլէյհէ թէպլիզ էյլէտիլէր :

Ֆիլվագը, պիր կիւն, իմքէրաթօր, աիւգ տը Սէրտէօյլ իլէ եա-
 լընըզ պուլունմագ տա իքէն,

— Կազընտա մուհարէպէեէ կիտէպիլլըմֆիսինիզ, տէտի :

Տիւգ. — Նի՞շին կիթմէեիմ :

Իմքէրաթօր. — Ձիւնքի իշիթաիմ քի, ղէվճէնիզ համիլէ իմիշ :

Տիւգ. — Համիլէ՞ մի :

Իմքէրաթօր. — Էվվէթ, էօյլէ տիւօրլար : Լաքին, պանա էօյլէ
 կէօրիսինիօր քի, պու խուսուսու, սիզ, հէր քէստէն տահա իյի
 պիլմէլիսինիզ :

Տիւգ. — Հէր նէ օլուր իտէ օլունն, պէն մուհարէպէեէ կիտէ-
 պիլլիրիմ, վէ մատամ տիւշէս, Բարիստէ զալաւըզընտա, Էէր ալէա
 վազը համլ իտէպիլիր :

Իմքէրաթօր, Մ. տը Սէրտէօյլին չէհրէսի ղաիէթլէ պու բուշ-
 տուղունու կէօրմիշ օլտուղունտան, օլ պապտէ ցիւնատէ իսրար իթ-
 մէտի :

Թէնէրալ տը Սէրտէօյլ, իմքէրաթօրուն խուսուսի օտաարնտան
 չըգարդտան սնրա, թարիֆ օլունմագ տէրէճէտէ մի թէէսիբ հալ-
 տէ պուլունու եօքտու, Միւմաիլէյհ, թագըրիպա պիր սէնէտէն պէ-
 րու մատմուաղէլ տԱրլըվիլ իլէ եէնիտէն միւնատէպէթ վէ իւլֆէթ
 բէյաա իթմիշ օլտուղու հալտէ, ղէվճէլէրինին ֆաղիլէթլէրինէ քէօր
 քէօրունա էմիլիէթլէրի պուլունան, վէ անլէրի, ֆամիլեաճա նամու-
 լարընըն պէքճիլէրի ցըլմագ տա թէրէտաիւտ իթմէեէն քեաֆֆէ-
 յի գօճալար միսիլու, քէնտի ահվալը տաթիլիէէսիյլէ չօգլուգ իշ-

թիղալ իթմէնիպ, տիւշէսէ, քեամիլէն սերպէսթ մէյտան պըրադ-մըշ խտի:

Մ. աը Սէրտէօյլ, իմրէրաթօրուն նէզաթնտէքի մէմուրիէն իթմէն տէ պօշ գալան վազիմընը, Վիզիմուար սօզադընտա, սէվիլի իւսիւ-օլան գարը իլէ, էն զիեառէ պտաթի մէսէրրէթի պուլանտէվլատը արապընտա կէշիթիլ, քիմնէնի, վէ քիմնէնին զէմմ' ու ֆտալլարընը տիւշիւնմէզ, վէ ումնամուն նազարը տիլգաթի քէնտիսինէ աթֆօ-լունմուշ օլտուզու շու վազիթէն իթմէնտէ, ո հօլտա հարէքէթտէ պու-լունմաթըլլա, իլի միւ հօդառ, ֆէնտ' մը իթմէքտէ օլտուզունտ խաթըր ու խէեալինէ պիլէ կէթիլմէզ խտի:

Լաքին, իմրէրաթօրուն, պէլքի պապիթէն վուզու պուլմուշ օլտան իֆտաէսի, սաէթա պիլը գազաի նաիէհլուհար օլտալ, միւմաիլէյհին կէօզլէրի տըլլմաթնա սէպէպ օրմուշ խտի:

Անճադ, Մ. աը Սէրտէօյլ, զէվճէսինին իշպու հարէքէթինէ, պէլքի պիլը տէրէճէ քէնտիսինին վէսիլէ վիլմիշ օլտուզունտ տիւշիւնմէտի, վէ մուաթիսարէն, տիւշէսին քէնտիսինէ օյնտալըր րէ-զալէթ օհունունտ րանա տնլատը: Ֆիլվազը, էն զիեառէ էվաաֆը հասէնէ իլէ մութթմաթֆի օլան էշխառ պիլէ, պու կիպի վազրա-լարտա, տալիմա պիլը տէրէճէ հազգալը պուլունտըրար, Նտաթլքի, պու վազընտա տաթի, տիւշէսին գարընտա սէրթ պիլը հաքիմ կիպի մուամէլէ իթմէքիլիէ քէնտիսին հազգըր տառ իլլէտի իմտի, միւմաիլէյհ, զէվճէսի ալէյհինտէ զաիէթիլէ հիտաէթ-լէնմիշ օլտալ, խանէսինէ ալտէթ խտիպ, տիւշէս իլէ խաառաթ պիլը միւքեալէմէ իթմէք իաթէտիլինի խապէր վիլտի:

Մատամ' աը Սէրտէօյլ, պիլը սէնէտէն պէրու քէնտիսինէ պու հօլտա պիլը թէքլիֆտէ պուլունմուշ օրմունտէ զէվճէնտէն մէզքիլը թէքլիֆի իշխաթնճէ, հէր նէ գաաար թէնաճնալ իթմէկէ հազգը վար խտի խէտէ, պու ճիւմէ իլէ, ճէվապա ազալ խաթէք:

— Սէօյլէնի քի, քէնտիսինէ պէքէհօրում, տէտի:

Մ. աը Սէրտէօյլ, զէվճէսինին նէզաթնտէ մուլտալէթինտէ, սա-քին, սօզուգ գանըր, վէ վազալըր պիլը հարտէ պուլունտէհօրու, կէրչի, միւմաիլէյհին էվիլէ պէ էվիլէ հիտա իլլէմիշ օլտուզու հիա-տէթ ու զազալ, պիլը տէրէճէ թէսիլին օրմուշ խտի, լաքին, հիտաէթի, վէ ինթիլգամ' ալմուզըդ արզուտա, գալլիլին թահրիք իլլէմէքտէն էլան տուր օլմաթըլլար խտի:

Հէր նէ հալ խտէ, Մ. աը Սէրտէօյլ, թա զէվճէսինին գարըն-

սընտա պիր իսկէմէն իւզէրինտէ օթուրուպ , նազարը թէտգիդ վէ
թէճէսսիւսլէ , կէօղէրինի մէզպուրէ իւզէրինէ աթֆի իյլէտի :

Տիւշէս , տիւզիւն դարչըսընտա օթուրտուղունտա , միւմսի-
լէյհ , դաեեթ սաքին պիր սէտա իլէ , վէ պիր տէրէճէ իսթիհա-
քեարի թարղտա քէլամա պաշլասը : Այնի վազըթտա , տիւշէս ,
համիլէլիկի սէպէպիյլէ պիր զէմանտան պէրու շէքլի պօղուլմուշ օ-
լան ֆիսթանընըն գօրտէլայարըյլա օյնամագտա իտի :

Տիւզ . - Մա'տամ , սիզին պիր աչըզլընդմը վար տըր :

Տիւշէս . - (Ասլա էսէրը հէեհէճան իպրազ իթմէեհէք.) էվլէթ ,
միւսիւ , սիզին պիր մաշուգէնիզ օլտուղու կիպի , պէնիմտէ պիր ա-
չըզլմ վար տըր :

Տիւզ . - (Զէվճէսինին քիւսթախճա վիրտիկի ճէլապտան նաշի,
հիտտէթ ու դազտպը տահա զիեատէ արթարագ.) լաքին , մա'տամ ,
պու ատէմին իսմի նէ տիր :

Մատամ տը Սէտէօյլ , հէր նէ գատար գըմաա պօյլու , վէ զա-
հիրէն զայիֆ վիճուտլու իտի իսէ տէ , պունուլա ուզէրապէր սինիր-
լի , վէ գալի իւլպիւնեհ օլտուղունտան , զէվճինէ մուխալիֆէթ ի-
տէպիլէճէք իզ թիտարը հայիզ պուլունմագտա իտի : Իմտի , Ատրի-
էն իսմինտէ պուլունան պու գատըն , չու եօլտա ճէվապա աղազ
իյլէտի :

— Մի'սիւ , սիզ պէնտէն տահա զիեատէ էհլի մէրագսընըզ ,
կէօրիւեօրսունուղքի , պէն սիզին աչգ ու մուհապպէթինիզտէն ա-
սլա պահա իթմէեօրում , վէ սիզի ասլա իթապ իյլէմէեօրում . խու-
սուսիյլէ , մաշուգէնիզին իսմինի տէ սիզէ սօրմաեօրում , զիրա պիր
աչըգպազ էրքէք , քէզալիք պիր աչըգպազ գատըն , նէ՝ գատար
աչըգ մէշրէպ օլսա , մաշուգունուն իսմինի իլան վէ իֆշա իթմէմէլի
տիր :

Տիւզ . - Տիմէք տիր քի , օ ատէմին իսմինի պանա սէօյլէմէք իս-
թէմէեօրսունուղ :

Տիւշէս . - Խայր :

Տիւզ . - Պու ատէմին իսմինի , էֆքեարը ումուլիեհտէն անլա-
մազլըզմըլ թէրճիհ իտէրմիսինիզ :

Տիւշէս . - Նէ՛մէ լազլմ , նէ՛ իսթէրսէնիզ եաբըն :

Տիւզ . - Պիր ըհզալէթ չըգարմագլըզմըլ իսթէրմիսինիզ :

Տիւշէս . - Էկէր իսթէրսէնիզ , չըգարըն :

Տիւզ , զէվճէսինտէն օլ պապտէ հիշ պիր նէթիճէ հասըլ իտէ-

մէկէնճէկինի անլաեարապ , խարինտէ թահգըղաթ իճրա իթմէք իւզրէ , մէզպուրէնին նէզտինտէն մուփարազաթ իյէտի, վէ իսթէտիկի մալիւմաթը , բէք չարուգ իսթիհսալ խտէպիլտի , զիրա , մատամ տը Սէրտէօյլ իլէ Մ. տը Լարէյին ալէադա վէ իւլֆէթի քիմսէտէն մէսթուր տէյիլ խտի :

Մ. տը Սէրտէօյլ , խանէսինէ ավտէթ իթմէզտէն էվվէլ , Մ. տը Լարէնի , ալէնի պիր մահէլլաէ , վէ վէխիմ պիր սուրէթտէ թահգիր իիթտիկինտէն , իքիսի միեանընտա , տուէլլօ իճրասընա լիւզում կէօրիւլտիւ , վէ պու տուէլլօնուն իրթէսի կիւն վուգուինէ դարար վէրիլտի :

Մէզքիւր տուէլլօ իճրա օլունուպ , Մ. տը Սէրտէօյլ , խասմինին կէօքալունէ ղանէթ մէհարէթլէ պիր դըլըճ սաբլամաղլա , վէ պու գըլըճը պիր թարափտան օլ պիր թարափա կէչիրմէքլէ , մէրդ ումու մուգթուէն նէրէ սէրտի :

Ժէնէրալ , պու իշի պիթիրինճէ , իմբէրաթօրուն նէզտինէ ազիմէթ խտիպ , միւշարիլէյհի թասալը պիր հալտէ պուլտու , չիւնքի , իմբէրաթօր , Ժէնէրալըն տուէլլօ իթմիշ օլտուղունու , վէ տուէլլօնուն նէթիճէսինի խապէր ալմիշ խտի :

Նարօլէօն , Ռիշիէօ կիպի , հիշ պիր վազըթ պու եօլտա միւտարէպէլէրէ թարափտար տէյիլ խտի , չիւնքի օլ թարիխտէ , Ֆարսա միսիլլու խտարէ օլունակէլէն պիր մէմէքէթտէ պէօյլէ միւսատէմէլէրէ միւստատէ խտիլմիշ օլտա խտի , վաթան , հէր ան ու տազըգաէն իլի ասքէրլէրինտէն , վէ էն միւսթայիտ Ժէնէրալարընտան մահրում օլապիլիր խտի :

Հէր նէ գատար , իմբէրաթօր , տիւգիւն պուլունտուղու վազիեթի անլամըշ , վէ միւմաիլէյհին , Մ. տը Լարէյ հագգընտա իթթիխապ իթմիշ օլտուղու մուամէլէ վէ հարէքէթի , պէլքի տէ տէրունէն թահսին իթմիշ խտի իսէ տէ , իւք տէփա բասթ կէլտիկինտէ , քէստիսինէ աղըր թէքաիւր վէ սիթէմէլիր իթմէքլիկի գաթիէն գարաշտըրմըշ խտի :

Իմտի , միւշարիլէյհի , Մ. տը Սէրտէօյլիւ կէօրտիւկիւնտէ , անլը վէ գաշարը չաթըլարազ ,

— վալ , միւսիւ , սիճմիսինիզ , տէտի :

Տիւզ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Իմբէրաթօր . — (Այնի լիսան վէ թավը իլէ.) Հագգընըզտա պանա վէրիլէն խապէրին տօղրու օլուպ օլմատըղընը , սիզ հէր քէստէն տա-

հա իյի պիլէճէկինիզտէն , պու պապտէ մալիւմաթ ալմադ իւզրէ սիզէ պէքլէմէքտէ իտիմ :

Յիւզ . - Լֆէնտիմ , Ձաթը հաշմէթմէապլէրինիզէ վէրիլէն խապէրին նէ՝ օլտուղունու սիւալ իտէպլիլիւմիսիմ :

Խմբերարօր . - Լֆլէլէմիբրտէ , Մ . տը Լարէյի թէլէֆ իթտինիզ մի :

Յիւզ . - Լֆլէթ էֆէնտիմ , պու սապահ թէլէֆ իթտիմ :

Խմբերարօր . - Ֆէնա շէյ իթմիշսինիզ :

Տիւզ . - Նէ՞տէն , էֆէնտիմ :

Խմբերարօր . - Իյի իթիմատ իտին քի , օ քիւչիւք խօտպինի թէլէֆ իթմիշ օլտուղունուզ իչին , սիզի թէքտիր իթմէեօրում , չիւնքի օ կիպի իշէ եարամահան քիմնէլէրտէն տօլանը սիթէմ վէ թէքտիր իթմէք , տէյմէդ , Լաքին , օլապիլիլ իտի քի , պու տուէլլօտա , քէնաթինիզ թէլէֆ օլուր իտինիզ :

Տիւզ . - Լօյլէ տէ օլսա իտի , մատամ տիւշէս , տուլ գալարաղ , վէ պիթթապի սերպէսթ օլարադ , միւնասիպ ատտ իթտիկի թագտիրտէ , Մ . տը Լարէյ իլէ էվլէնիլ իտի :

Խմբերարօր . - Շիմտիլիք , տիւշէսի պիր թարաֆա պըրագալըմ տա , պէնիմ հադդըմտա պահս իտէլիմ :

Տիւզ . - Սիզին հադդընըտա՞ մը , էֆէնտիմ :

Խմբերարօր . - Լֆլէթ , եէնիտէն պիր սէֆէրէ իպթիտար իտէ՞ճէեիմ . վէ . . .

Տիւզ . - Սէօյլէեին , էֆէնտիմ :

Խմբերարօր . - Սիզէ իհթիեաճըմ օլսճագ տըր :

Տիւզ . - Լֆէնտիմ , Ձաթը հաշմէթմէապլէրինիզէ քէնտիմի հէր հալտէ էլլէմ ատտ իտէճէք գատար էհլիեէթ վէ լիեագաթըմպուլունտուղունու զանն իթմէմ :

Խմբերարօր . - Սիզ , էտէպլի վէ մահճուպ պիր զաթսընըզ , Ֆիլվադը , պէնիմ իչին , պէլքի օլմաեընճա օլմազ գապիլինտէն տէյիլսինիզ , չիւնքի պուլունտուղում հալ ու վաղիեէթ իճապընճա , շուեա պու քիմնէ օլմուշ օլմամիշ , ֆիթուր իթմէմէլիեիմ , Լաքին , սիզ , պէնիմ իչին , Լազըմլը պիր ատէմինիզ :

Տիւզ . - Պու պապտէ , էֆէնտիմ , պէն տէ Ձաթը հաշմէթմէապլէրինիզին էֆքեարընտաեըմ , Լաքին , գապիլէն իսքեաթ օլմուշում տուր քի , սիզտէ օլսանըզ , այնի հարէքէթտէ պուլունուր իտինիզ , Նամուս գաղիյեէսի , օ եօլտա հարէքէթէ պէնի մէճպուր իթմիշ տիր , Ձանն իտէրիմ քի , խուսուսա Ձաթը հաշմէթմէապլէրինիզ :

հազդըմտա պու մէրթէպէ չիտտէթլէ տավրանմամալըսընըզ,
իմբէրաթօր, մուհավէրէնին թարզը թէպտիլ օլմասընտան աօ.
լաեր թէաճճիւպ իտէրէք,

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Տիւզ. — Մատմուաղէլ տը Լօսթանժ իլէ էվլէնմէքլիկիմէ պիր տէ.
րէճէեէ գատար Զաթը հաշմէթմէապլէրինիզ պէնի մէճպուր իթմէ.
տինիզ մի:

Իմբէրաթօր. — Մէճպուր իթմէք սէօղիւ, պու սըրատա իսթիմա-
լի ճայիզ օլան սէօզ տէյիլ տիր: Ֆագաթ, մատմուաղէլ տը Լօսթանժ
էվլէնտիկի սըրատա, լաերգ օլտուղու սուրէթտէ սէվէպլէճէկինիզ
պիր տիւպէր գատըն տէյիլմի իտի: Հէր նէ օլմուշ իսէ օլմուշ, պու
կիւն, պիշարէ տը Լարէեի թէլէֆ իթմէմէլի իտինիզ:

Տիւզ. — Հագգըսընըզ, էֆինտիմ, լաքին, պագէն էօյլէ տույ-
ղուլար վար քի, ինսան անլէրին հիւքմիւնտէն խալի օլամազ: Պուն-
տան իքի սէնէ մուգատտէմ, պէն, մարքի տը Լօսթանժըն գըզը ի-
լէ էվլէնտիկիմտէ, անըն հագգընտտ, ղաեթ պարիտանէ, ֆագաթ
ղարարսըզճա պիր ֆիթուրսուկըւզ հիսս իտիեօրտում: Իմտի, էկէբ-
չի, պէնտէն տահա ղիեատէ, տիւշէսլիք իւնվանընա արգուքէշ պու-
լունան զէվճէմ, քէնտինին ախէադ վէ էվսաֆըյլա, պու ֆիթուր-
սուղըւղու, ատէմը թէվլէճճիւհ վէ նէֆրէթէ թահվիլ իթմիշ իսէ,
պունտա պէնիմ'նէ՞ գապահաթըմ վար տըր:

Իմբէրաթօր. — Տիւզ, գապահաթընը օլուպ, օլմատըղընը մը սի-
վալ իտիեօրսունուզ:

Տիւզ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ:

Իմբէրաթօր. — Էօյլէ իսէ, պէն սիզի պու պապտէ գապահաթըլ
ղանն իտէրիմ:

Տիւզ. — Նէտէն:

Իմբէրաթօր, եավէրը հարպընըն ֆէլաքէթինէ սէպէպ քէնաիսի
օլմուշ օլտուղունու պիլտիկինտէն, նէշէսիկլիկի թէտրիճէն թէս-
կին օլարագ,

— Տիւնլէեինիզ, Սէրտէօյլ, պիլիրսինիզ քի, պէն սիզի սէվէրիմ
իմտի, միւսատտէնիզլէ շունու սիզէ սէօյլէրիմ քի, մատմուաղէլ տը
Լօսթանժըն թապիեաթը, վէ մատամ տիւշէս տը Սէրտէօյլին մէ-
թալիպաթը, պիր ազ սիզին հարէքէթինիղին սէմէրէսի տիր, տէտի:

Տիւզ. — Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում, էֆէնտիմ:

Իմբէրաթօր. — Զիւնքի, անլամագ իսթէմէեօրսունուզ:

Տիւգ . - Խալը , էֆէնտիմ , սահիհէն անլամանօրում :

Իմրէարօր . - Բէք իյի , չիմտի իյղահ իտէրիմ , երկերմի չաղըն-
տա պուլունան , վէ պիր թադրմ աշըղլար թարաֆընտան իհաթա
օլունան պիր դատընը նի՛չին հալընըղ պըրադընօրաունուգ : Ս գա-
տընը քի , էթրաֆընը տօլաշան աշըղլար , հալընըղըղընտան իսթի-
ֆաաէ իտէրէք , «Սիղ , կիւղէլէրին կիւղէլիսինիլ : Ձէվճինիլ միւսիւ
տիւգիւն , սիղի պէօյլէ հալընըղըդ իչինտէ պըրադմասը , էրքէքլէր
թարաֆընտան դարըլարընա վաճիպ օլան վազայիֆէ դարչը առէթա
ճինաւէթ տիմէք ալիւ , իմտի , սիղ , պու ճինաւէթի , թէէտիպ իթ-
մէլիսինիլ , վէ սերիան վէ բարլադ պիր սուրէթտէ ինթիգամ ալ-
մալըսընըղ սէօղլէրինի թէքըար իթմէքաւէ պուլունմուշլար տըր ,
Պիր դատըն , ինսան թէնի թաշըտըղը հալտէ , պու կիւպի նութըլար
դարչըսընտա պուլունուր , վէ պու թարղ մուխաթարալար իլէ իհա-
թա օլունուր իսէ , յօգ տէֆա , դաաֆէթտէն խալի օլամադ , վէ
դամիր ու վիճտանը , ֆէնալըղա նէ՛ գատար դարչը օլսալար , հէք
դիւն թէճտիա օլունան մուհաճէմաթա դարչը քէնտիւի միւսաֆաա
լիթմէք , վէ դալէպէ չալմադ իչին , լաղըմ՝ կէլէն դուվլէթ ու մէ-
թանէթի հայիղ պուլունամադ , Սիղէ թէքըար իտէրիմ՝ վէ սօրա-
րըմքի , տիւշէսի , սիղի ալտաթմադ տէրէճէսինէ գատար վարտըր-
մադտա նէ՛ սէպէպլինիլ պուլունմուշ տուր :

Տիւգ . - Էֆէնտիմ , պու սէպէպ սըրր տըր :

Իմրէարօր . - (Թաթլը պիր սէօյլէլիլէ.) Չօգտան պէրու մէճ-
հուլ օլմանան պու սըրր հադդընտա էկէրչի սիղէ պահա իթմէեէ-
ճէք օլսա իտիմ , պու պիր դաշ իթիրաղաթը տա պէեան իթմէղ ի-
տիմ :

Տիւգ . - Նէ՛ տիմէք իսթէնօրսունուղ , էֆէնտիմ :

Իմրէարօր . - Հէք քէսին , վէ դաւըն բէտէրինիլ իլէ դաւըն վա-
լիաէնիգին վէ զէվճէնիլին պիլէ պիլտիլի պիր մատտէնի սէօյլէնօ-
րում : Տահա կէչէնլէրտէ պիլղաթ Մ . մաըքի տը Լօսթանթ պէ-
նիմլէ կէօրլաշէրէք , պիր բէղալէթ թէսմիւնէ իթտիլի պու հալէ
խիթամ վիրտիրմէքիլիլիմի բէճա իյլէտի , Հաթթա , պահաղը պիր
ֆահիլէ իչին , պէտպալիթ զէվճէնիլի երիւզ երիւթիւ պըրագաղըր-
նըղը սէօյլէմէք տէրէճէսինէ գատար վարտը :

Քէնէրալ տը Սէրտէօյլ , պատաղը ֆահիլէ սէօղիւնիւ իշիտինճէ ,
բիւրհիտտէթ քէսիլէրէք , երիւղիւ դըղարտը , Միւմալիլէյհ , Անթէլի
տէրէճէի նիհաւէտէ սէվալիլի ճիհէթլէ , անը , դատընլար իչինտէ

էն օտարագործը, էն ֆագիլի, վէ վալիտէլէր միեանընտա էն իլիսի
 օտար իլէտիկի պիր սըրբատա, մէզպուրէ հագգընտա նարօլէն
 թարօքընտան վագը օլան հագարէթ, քէնտիսի իչին, էն գիեառէ
 օղըր պիր հագարէթ տիմէք օլմալին, էկէրչի, օլ իքի քէլմէկի
 էքթա իտէն, իմքէրաթօր օլմանբա տա, տիկէլ պիր քիմնէ օլտա ի-
 օթ չիւպհէիզ, ասլա ճէվապա թէնէղգիւլ իթմէեէրէք, օլ պի-
 տէպ միւֆթէրլինին եիւզիւնէ պիր չիֆթ սիլլէ աչք իտէճէք իտի :

Հագաթ, Մ. տը Սէրտէօյլ, պու իֆթիրանը իտէն, իմքէրաթօր
 նարօլէն օլմատըրընը անլատը, չիւնքի միւշարիլէ, յհին, պիր թա-
 գըմ զէմմ վէ գատոհ սէօղլէրինէ գարըչմագ միւթատը օլմատըրընը
 պիլէր իտի : Պինապէրին, թէչէտտիւտ իթմէքտէ օլտուղունու հիսս
 իլէտիկի հիտտէթ ու ղազապը, օլ զաթը մուազգամ ալէ, յհինտէ օլ-
 մանբա, ֆագաթ պիր արա օլ գատար միւթէսսիր օլտու յի,
 ճէվապ պիլէ վիրէմէտի, վէ իմքէրաթօր, ժէնէրալըն սիմասընտա
 հասըլ օլան հէեէճան էսէրլէրինի, լէհէսիինին պուրուչուղունու
 վէ թէքմիլ վիճուտի սըթմանա թուլթուլմուշմասընա տիթրէտիկի
 սըրբատա, կէօղլէրլինտէն սայքի աթէչ չըգմագտա իտուկինի տիգ-
 գաթլէ թէճէսսիւս իլլէմէքտէ իտի :

Իմքէրաթօր, հէմ տէհէթլի վէ հէմ միւթսսիր օլան պէօլլէ պիր
 հիտտէթ ու ղազապ գարըչընտա պուլունմասըլլա, տիւզիւն ֆէվ-
 դէլատէ ինֆիարընը մուճիպ օլմուշ օլտուղու, վէ տօթմունու չիւպ-
 հէօիզ գիեառէսիլլէ թիանէթ իթտիկի պիր գատընա տայիր օլան ա-
 զիմ պիր իֆթիրանա թէքճէման օլմասըլլա, խէթա իչլէմիշ պու-
 լունտուղունու տէրհալ անլատը :

Անճագ իմքէրաթօրը միւշարիլէ, յհ, եա, տիւզ իլէ պիւնսոյն ֆանիչի
 թէսմիեէ իթտիկի գարընըն աչք ու սէվտալարընը անլամագ միւ-
 ղատըլլա, եախօտ, քէնտի չախսի հայսիեէթինին մուհաֆաղատը, եա-
 նի մաաղէթէթ ատտ օլունապիլէճէք հիչ պիր միւթալատեա մէլտան
 վէրլմէմէսի դըմնընտա, իֆատէ, յի վագըրասընտան իւճու իթմիշ օլ-
 տուղունու իյմա իտէր հիչ պիր իֆատէտէ պուլունմատը, վէ պու
 սըրբատա մէմուլ իթտիկի պաղը իյզհաթ տա, ֆիլհագըլգա ող վա-
 գըթտա տէրմիեան օլունտու :

Մ. տը Սէրտէօյլ, հիտտէթ ու ղազապըն օլ տէրէճէսինէ վար-
 միւշ իտի քի, հատտը իթիտալ էլինտէն չըգմիշ օլտուղունտան, կիդ-
 լէմէք իսթէտիկի սըրըրը պիլէ իլան ու իֆչա իթմէքտէն քէնտիեի
 տուրտուրամատը, Պինապէրին, տիչլէրլինի եէկտիկէրտէն անըրըպ

տա սէօղ սէօյլէեէպիլէճէք հալտէ պուլունուր պուլունմաղ, զաղապ վէ աղիմ հիտտէթլէ :

— Նէ՞ տիեօրսունուղ, հաշմէթլու էֆէնտիմ, մարքի տը Լօս-թանթ, պահսընը իթտիկիմիղ գատընըն՝ պատաղը պիր ֆահիշէ օլ-տուղունու սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իթտի՞ մի, տէյի պաղըրտը :

Խմբերարօր . — Պու սէօղիւ սէօյլէեէն եալընըղ մարքի օլմաերպ, տահա բէք չօղլար, անըն կիպի տիւշիւնիւեօրլար, վէ անըն կիպի սէօյլէեօրլար :

Մ. տը Սէրտէօյլ, հիտտէթլինի զապթ վէ թէսկին իտէմէղ պիր հալտէ օլարագ :

— Զաթը հաշմէթմէապլէրինիղ տէ՞ մի պու եօլտա տիւշիւնէն վէ սէօյլէեէնլէրտէնսինիղ, տէյի սիւալ իթտի :

Հէր նէ գատար պու սիւալ պիր աղ միւնասիպէթսիղ իտի իսէ տը, պունունլա պերապէր իմբէրաթօր, քէմալ հիլմ ու նէղաքէթլէ աթիտէքի ճէվապա աղաղ իյլէտի :

— Սիղէ եէմին իտէրիմքի, տը Սէրտէօյլ, պէն, պու թարզ տիւշիւնէն վէ սէօյլէեէնլէրտէն տէյիլիմ, Պէն, սայիրլէրի կիպի, մաշուգէնիղի թանըմամ վէ իսմինի պիլմէմ. պունտան պաշգա, բէք իյի մալիւմիւնիւղ տիր քի, լսեղգըլլա թիսնըմատըղըմ էշլասա հագ-գընտա հիչ պիր էֆքեար վէ մուհաքէմէյի շախսիեէ պէեան իթ-մէմ, Հաթթա, պու պօշպօղաղըղլարը սիղէ իթտիկիմտէն տօլաեր տա միւթէէսսիւֆիւմ, չիւնքի սիղի կիւճէնտիրտիկիմի կէօրիւեօ-րում, ֆագաթ, պու իյղահաթ տա հէր հալտէ լաղըմիտի, Շու տա վար քի, հագղընըղտա տէվէրան իտէն սէօյլէրի տէ պիլմէքլիկինիղ էվլէա տըր :

Տիւղ . — Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտիմ, լաքին սիղէ եէմին ի-տէրիմքի, իշլու քեաֆֆէյի եալանլարը վէ իֆթիրալարը սիւ-քիւթ իթտիլէճէեիմ :

Խմբերարօր . — (Աշիքեար պիր մահղուղիյեթլէ.) Մաշուգէնիղի թէրք իթմէքլէ մի :

Տիւղ . — Խա՛յր, պու եալանլարը վէ իֆթիրալարը նէշը իտէնլէ-րին տիլլէրինի քէսմէքլէ :

Խմբերարօր . — (Կիւլէրէք.) Տիմէք օլուր քի, սէրաերմտա պիր թագըմ ալիսիղէր պուլունաճագ տըր, Պէն, պօշպօղաղլարտան խօշլանմատըղըմ իչին, հէր նէ գատար պու թասալվուրունուղ, մու-ճիպի մահղուղիեթլիմ օլապիլիր իսէ տէ, պունունլա պէրապէր իշ-

պուռ նիւթէ ինիզի մէկը ի ծրարէ դոյնող լողընդը խթմէմ, չիւնքի, օ հալտէ ելլելէրիմի նէ՞րէտէն ալաճաղըմ, վէ առաջար վէ եզսիւղլէր, քէնտի միւտափիլէրինի նէ՞րէտէն պուլաճաղլար տըր :

Նաբօլէօն, պուռ լաթիֆէսիլլէ, տիւզիւն աթէշի հիտտէթինէ զանն իտէրսին քի զէյթին ետղը աղըթմըջ օլտուղունտան, միւլմաիլէյհ :

— Էօյլէ իսէ պէն պօշպօղաղլարը քէնտի էլիմիէ էօլտուրէճէեիմ, տէտի

Իմրէրաթօր . — Եախօտ քէնտի քէնտիինիզի էօլտուրէճէքսինիզ :

Տիւզ . — Պաղալըմ գըսմէթ քիմէ տիւշեր :

Իմրէրաթօր . — Ֆարլ իտէլիմքի, սիզին իլէ վէ սիզին աչգ ու սէվտանը իլէ իշթիղալ իտէն սայղըսըղալըն ճիւմիէսինի գաթլ ու թէլէֆի իթսէնիզ, իհթիւտար մարքի տը Լօսթանժը նէ՞ եաբաճաղսընը, չիւնքի մէրգուլ խայլի իհթիւտար օլտուղունտան, քէնտիինի տուէլլօեա մէճպուր իտէմէզսինիզ, Պունտան մաստա, քէնտիսի, սիզին գաեըն բէտէրինիզ տիր, վէ պիր ինսան, քէնտի զէվճէսինիճ բէտէրինի, մէսըուրէն վէ էլինտէ գըլըճ օլարաղ թէլէֆի իտէմէզ :

Մ. տը Սէրտէօյլ, Մ. տը Լօսթանժ իսմինի իշթիտիկինտէ, գաշլարը չաթըլտը, վէ ճէվապա աղաղ պիրլէ :

— Մ. տը Լօսթանժ՝ պիր ալլաղ տըր . . . Դալպինտէ մուհապպէթ թաշմանեան պիր բէտէր տիր :

Իմրէրաթօր . — Իհթիմալքի ալլաղ օլտուն, պուռ պապտէ իթիրաղ իթմէմ, լաքին, գալպինտէ մուհապպէթի բէտէրանէսի օլման պիր բէտէր տիր սէօղիւ, պաշգալ շէյ տիր : Աղիղիմ, պուռ սէօղիւնիւղլէ նէ՞ տիմէք իսթմէտիկինիզի անլաեամօրում : Մարքինին եալընը պիր դըլը օլուպ, պուռ դըլընը, ֆամիլեաճա էօմիլ տախիլինտէ պէտապաթ զանն իթմէքտէ, եախօտ էօյլէ օլտուղունտա պիլմէքտէ տիր : Մէրգուլ, քէնտի դըլընա, վէ անըն հուղուր ու իսթիրահաթընա, վէ սաատէթ ու իգպալինէ ալեագատար օլմագտա, վէ անը, սիզէ ֆէնա վէ միւնասիպէթսիղ կէօրիլէպիլէն վէսայիթ իլէ միւտաֆաա իլլէմէքտէ տիր : Լաքին, օ վէսայիթ, քէնտիսի իչին, էֆքեար ու նաղարեաթընը իճրա իթմէկէ միւսայիտ վէ միւնասիպ կէօրիլնմէքտէ տիր : Իմտի, պուռ սէպէպ իչին, մէրգուլ, գալպինտէ մուհապպէթի պուլունման պիր բէտէր թէսմիլէ իթմէքիկինիզին մանէասընը անլաեամաեօրում : Էկէրչի հիտտէթ ու զապսիզի քէօր իթմէսէ, վէ սիզ պուռ մէսէլէեք պուռ գատար քէ

լէազատար օլմասանըդ, վէ պիր աղ քէնտինիդի, անըն եէրինէ գոյմանըդ, տիկէր պիր սուրէթտէ տիւշիւնիւրսինիւզ:

Տիւզ . - (Մահրէմանէ պիր իֆատէտէ պուլունմագ իսթէեէն պիր ատէմ կիպի.) Ո՛հ, էֆէնտիմ, էկէրչի պիւսէ իտինիզ . . .

Իմբերաթոր . - Պիւսէ իտիմմի . . . Պիւրիւմքի, մարքի տը Լօսթանժ, քէնտի գըզընը ալտաթմաեա հագգընը պուլունտուլունու պէեան իտէմէզ:

Տիւզ . - (Նարօլէօնուն էլինի թութարագ, վէ միւշարիլէյհ տախի պու թէքլիֆսիլլիք հարէքէթինի մէնն իչին հիչ պիր շէյ եարմաեարագ.) Էֆէնտիմ, մատտէ, մատամ տիւշէս հագգընտա տէյիլ տիր: (Պատէհու վագարը պիր հալաէ վէ զիեատէ էհէմ միեէթլի պիր սէօյլէյիլ իլէ.) Տի՛նլէյինիզ, հաշմէթլու էֆէնտիմ, սիզլէրէ զաեէթ մահրէմանէ վէ մուհիմմ պիր իֆատէտէ պուլունաճաղըմ, լաքին պու իֆատէմի եալընըդ Զաթը հաշմէթմէապլէրինիզին պիլմէսինի ըհճա իյլէրիմ:

Իմբերաթոր . - Սէօյլէեին, տը Սէրտէօյլ:

Տիւզ . - Մ. տը Լօսթանժ իչին, գալպինտէ մուհապպէթի բէտէրանէսի եօգ տուր տէտիկիմտէ, նէ տէրէճէ հագգըլ օյտուլու մու անլաեաճագ սընըզ:

Իմբերաթոր . - Պու սէօղիւնիւզ պէնճէ միւշքիւլ կէօրիւնիւեօր իսէ տէ, պունտունլա պերապէր սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում:

Տիւզ . - (Տալիմա Նարօլէօնուն էլինի սըգարագ.) Մաշուդէմ թէսմիեէ իթտիկինիզ գատընլն իսմի, մատմուաղէլ Անժէլ տ'Արըվիլ տիր, Մ. տը Լօսթանժ տա, անըն բէտէրի պուլունմագ տա տըր: Իմտի, մէրգում, թէքրար իթմէք իսթէմէտիկիմ թապլրաթը, մէգպուրէ հագգընտա իսթիմալ իթմէքլէ, պիզլաթ քէնտի գըզընը պաեաղը սուրէթտէ թահգիր իյլէմիշ տիր:

Իմբերաթոր . - (Ինանմագմաղըլը թալը ու հարէքէթի թութարագ.) Նէ՞ մասալը նագլ իտիեօրսունուզ:

Տիւզ . - Հագըպէթի հալի սէօյլէեօրում, էֆէնտիմ:

Իմբերաթոր . - Հիչ օլմազա իֆատէնիզի իյզահ իտին:

Մ. տը Սէրտէօյլ, տէրհալ, օգուեանլարըմըլա մալիւմ օլան հիքեաեէեի իմբէրաթորա նագլ իթպի: Միւմաիլէյհ, իչպու հիքեաեէտէ, հիչ պիր շէյ, խուսուսա Մ. մարքի տը Լօսթանժ իլէ մատմուաղէլ տ'Արըվիլին աշգ ու սէվտալարը վագըասընտան հիչ պիր նօգթա ունութմատը:

Խմբերարար . - Մարքինին բէտէր օլտուղունու իսպաթ իտէպի-
լիբիսինիզ :

Տիւզ . - Բէք ալէա իսպաթ իտէպիլիբիմ :

Խմբերարար . - Նա՞սըլ :

Տիւզ . - Էվլէլէ էմիրտէ , սիզ քէնտիսինի պու պապտէ իսթիճ-
վապ պուեեուրուն , լաքին էվլատընըն պուլունտուղու մահէլլի սէօյ-
լէմէեին , չիւնքի քէնտիսի , Անժէլի պուլմահա լաեըդ տէյիլ տիր :

Խմբերարար . - Պու խուսուսու քեամիլէն կիզլի սագլամագ Իս-
թէրիմ :

Տիւզ . - Ձաթը հաչմէթմէսպլէրինիզ նա՞սըլ արդու պուեեուրուն
իսէնիզ , էօյլէ եարըն :

Խմբերարար . - Տիկէր իսպաթլարընըզ վա՛ր մը տըր :

Տիւզ . - Էվլէթ , մաըքի աը Լօսթանժտուն մաումուսաղէլ ա՛նըլը-
վիլէ Բարիս վէ Լօնտրաստան եաղըմըչ մէքթուպլար վար տըր :

Խմբերարար . - Սէ՛րտէօյլ , օ մէքթուպլարը պանա վիլին :

Տիւզ . - Բէք էյի , էֆէնտիմ :

Խմբերարար . - Մարքինէ գարչը սայիր իսպաթլարըն՝ զտա վա՛ր
մը տըր :

Տիւզ . - Էվլէթ , պունտան պիր գաչ սէնէ մուգատտէմ . Մ . տը
Լօսթանժըն , քէնտի էվլատընը պուլմագ իւղրէ վագը օլան թէչէպ-
պիւստթը տա , պու սէօյլէսիկիմէ իսպաթ տըր :

Խմբերարար . - (Մուհրիմ պիր գարար վիրէճէկի սըրատա , տայիմա
իթթիլսաղ էյիլտիկի սաքին պիր սէտա , վէ սօղուգ գանլըլըզ իլէ .)
Բէք էյի , աը Սէրտէօյլ :

Պիր միւտտէթ , Նարօլէօն , դօլլարընը կէօքսիւ իւղէրինէ գա-
վուչտուրմուչ օլտրագ , օտասը տէրուներտէ , պիւեիւք ատըմլար ի-
լէ եիւրիւտիւ :

Տիւզ , մէրագ իչինտէ օլմահարագ , վէ էնտիչէ իպրաղ իթմէ-
եէրէք , իմբերաթօրա պագմագտա իտի : Անճադ , գուրթուլմուչ օլ-
տուղունա էմին օլան ատէմլէր կիպի , թէհամմիլ իւղրէ պէքլէ-
մէքաէ իտի :

Նիհասէթ , իմբերաթօր , ժէնէրալըն դարչըսընտա տուրտու , վէ
ամիրճէ թապիեաթընա մախսուս օլան սէտասըլլա ,

— Ժէ՛նէրալ , տէտի , սիղէ վագը օլաճագ թափսիեչէրիմին
ճիւմլէսինէ հարֆը հարֆընա սալիք օլմագլըղընըզ լագըմ՝ տըր : Սէ-
քիզ կիւնէ գատար , սիղի , պուլունտուղունուզ վագիեթտէն էօյլէ

պիր սուրենթատէ գուրթարմահա սեպ վերերիմքի, պու կիւնքի հա-
լինիդէ կիւլէնէր, օլ վաղըմ, սիդին թարափընըդա պուլունսունըր,
Յիւզ - Լմինիդէ իմ աթիմ հաղըրմ, նէ՛ հարմադ լաղըմարը
Խմիւրաթոր - Իշպու սեքիդ կիւն զարփընտա, վիդ թուար սո-
դաղընտաքի քիւլիւք խանէտէ կէօնիլլի մահպուս օլարադ, տի-
շարը չըգմամալընըդ:

Յիւզ - Ուք իյի, էֆէնտիմ, պոչդ ա պիր էմինիդ վար մը տըր,

Խմիւրաթոր - Մ, աը Լաթմանմը բահաթ պըրտոյ մալընըդ:

Յիւզ - Ուք իյի, էֆէնտիմ,

Խմիւրաթոր - Պիր թողըմ՝ պօշպօղաղար հաղընտա շու ես
պու սուրենթատէ հարեքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունմամալընըդ:

Յիւզ - Վաղաա պու էմինիդ միւշքիւլ իսէ տէ, պունա տաթի
րուի մուվաֆադաթ իտէճէեթիմ:

Խմիւրաթոր - Ուք իյի, տրիւրդ կիտէպիլերսինիդ:

Յիւզ - Պու միւստէթ զարփընտա նէ՛ հարաճադ սընըդ:

Խմիւրաթոր - Սէքիդ կիւն իշինտէ վառըմը իճրա իտէճէեթիմ:

Մ, աը Սէրտէզլ, քէնտի խալլիսահ վէ գուվէթիլի տաթման-
աան մուֆարադաթ իթտիքտէն սանրա, վիդ թուար սօդաղընտա
քէպլին խանէեէ սպիմէթլէ, օրտտա, կէօնիլլի մահպուս օլարադ,
Անթէլ իէ էվրառընըն մահապղէթլէրի տրաղընտա սեքիդ կիւն վա-
ղըթ կէլիւսի:

Սէքիլինճի կիւն, իմրէրաթօր, միւմաիլէյհի չաղըրթար, վէ
տիւզ, հուղուրը իմրէրաթօրիւն չըդարընտա,

— Նէ՛ իրատէնիդ վար տըր, էֆէնտիմ, տէյի սիւալ իթտի:

Խմիւրաթոր - Սիդի ունոթմաալմ, վէ հէր նէ գատար, գարը
դօճա պըրըմալըննա բէք տէ թարափտար տէյիլ իտէմտէ,
պունսունը պէրապէր սիդին պօշանմանըդա գարար վիրտիմ:

Յիւզ - Թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտիմ:

Խմիւրաթոր - Լաքին, գարարըմ եալընըդ պու տէյիլ տիր, Բու-
սիաեա կիթմէր իւղրէ պուլունան օրտուեա քէպիլէ տէրհալ տա-
խիլ օլմալընըդ: Շու մէքիթուպու Նէյ եաթոտ Միւրա փէնէրալա-
րա թէպիմ խալն, Պիր դաշ կիւնէ գատար պէն տէ սիդէ գալու-
շահաղըմ:

Տիւգիւն, էկէրլի ճէսարէթի օլտա իտի, իմրէրաթօր տէրա-
ջուշ իտէճէք իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, միւմաիլէյհ, աճէլէթէն վիդթուար սօդա-

շընա աղիմէթլէ , հալը քէյփիեէթի օրատա պուլունանլարա թէպ-
չիր իթտիկինտէ , ումումէն պիր մէսէրրէթի աղիմէ հասըլ օլտու :

Անժէլ , ժէնէրալըն օրոտուի քէպիրէ տախիլ օլաճաղընը խապէր
ալտըղընտա , միւմաիլէյհին պօղաղընա սարըլարադ ,

— Ոկիւսթ , պէն տէ սէնլինլէ պէրապէր կէլէճէեիմ : Պունտան
պէօյլէ սէնտէն ասլա այրըլմադ իսթէմէմ , տէտի :

Տիւդ , կէնճ գատընըն արզուսինէ մուվաֆֆադաթ իթտի , վէ իր-
թէսի կիւն , օրտուի քէպիրէ տախիլ օլմադ իւղըն , իքիսի պիրլիք-
տէ հարէքէթ իթտիլէր :

Մ . տը Սէրտէօյլ իլէ Անժէլ , Վիդթուար սօդաղընտան էսնայի
մուֆարադաթլարընտա , էվլատլարը Ժօրժու , Բիէր իլէ Մատլէնէ
վէ պիր սիւտանաեա թէսլիմ լյլէտիլէր :

9

ՊԵՐԵՋԻՆԱ ՆԵՂՐԻ ԿԵՉԻՏԻ

Բուսիա մուհարէպէյի տէհշէթիչթիմալինին հիքեաեէսինի
իթմէքլիք վաղիֆէմիզ տախիլինտէ տէյիլ տիր : Մուհարէպէյի մէգ-
քիւրէնին մուֆասսալէն նազչ ու թարիֆինին՝ հիքեաեէմիզճէ շու-
մուլի տախի պուլունմամադտա տըր : Պունտան գաթինազար , օլ ու-
ղուն վէ դահմէթլի սէֆէրին թէֆէրրուաթընը , հէր քէս պիլիը ,
ետիստ օլտուգճա օլ պապտէ մալիւմաթը ումումիեէ մէվճուտ տըր :
Պինսպէրին , պիզ , օգուեանլարըմըզ , թէքրարէն , Պէրէզինա Նէհրի
ղընըլարընա գաւտար կէօթիւրմէքլէ իքթիֆա իտէրիզ : Ո գըրըլա-
րա քի , օրատա Անժէլի պըրադտըղըմըզ ղէման , պիչարէ , ժէնէրալ
տը Սէրտէօյլիւն նէ՝ օլմուչ իտուկինտէն խապէրտար օլմաեարադ ,
պիր թագըմ իհթիեար առքէրլէր թարաֆընտան իհաթա օլունմուչ ,
վէ ասքէրէ մէշրուպաթ վէ մէէքիւլաթ սաթըրըրըլ իտէն մատամ
Տիւրիէօ տէ , պուլնլար միեանընտա պուլունմուչ իտի :

Պէլքի օգուեանլարըմըզ , ԺԱՃԱՅՈՂ տը ՍԱՅԱՅՈՂԻՆԱՅ ԿԱՅԱՅՈՂ հիքեա-

եւեմբի ուղաթմբի օլտուղունու զ զաննրնա զահիպ օլմուշար տըր ,
 չաքին , եազընտա նազը ու պեհան իտեճեկիմիզ միւէսսիր վէ ֆա-
 ճիալը հիքեաեէնին լաերզըյա անլաշըմասը իշին , իշպու մուգատ-
 տեմէեի պու դատար ուղաթմազըզըմիզըն , հէր հալտէ լիւզումու
 պուլունաուղունու թէպիմ իտեճեքլէրինտէ շէքք վէ շիւպհէ եօզ-
 ասը :

Հէր նէ հալ իտէ , պիր միւտտեթճիք տահա , Պէրէզինա նէհրի
 սեվահիլէնէ ավտեթ իտէլիմ :

Անժէլ , ժէնէրալ հազգընտա մալիւմաթ իսթէտիկինտէ , հէր
 նէ դատար արապասընն էթրաֆընտա պուլունան օն դատար աւ-
 քէր , պու սիւալի իշիթտիլէր իտէ տէ , իշլէրինտէն հիշ պիրի ճէվապ
 վիրմէտի :

Ճիւմլէսի տէ , Անժէլին տիւգէ օլան մուհապպէթինի պիլիր ի-
 տի , Ճիւմլէսի տէ , կիւզէլլիկինէ վէ մուհարէպէնին թա իսթիտա-
 սընտա իթթիկի էյիլիլէրէ հայրան օլմուշ օլան օլ կէնճ դատընա
 ժէնէրալ Թարաֆընտան իզհար իտիլէն մուհապպէթ վէ իհթիմամի
 կէօրմիւշ թոթ : Կէրէք տիւգ , վէ կէրէք րէֆիգէսի , քէնտիլէրինէ
 միւրաճաթ իտէն սեֆիլ աքէրլէրէ մուալէնէթ իթմէք իւզրէ ,
 հէր շէյլէրինի , մէսէլա , էլմասլարընը , կիւմիւշ թազըմլարընը , աթ-
 լարընը վէ չամասլարընը սաթմիշլար իտի , իմտի , օլ պէտպալթ
 սեֆէրին մէյեուսիեթպալաշ սաաթընտա , մէզըիւր ալիճէնապ
 դալպլէրին ճիւմլէսի , միննէթտար վէ միւթէշէքքիւր օլուպ , հէր
 նէ դատար օլ կէնճ դատընն մուհիպի սաատէթ վէ րիֆահը օլամա-
 մազտա իտիլէր իտէ տէ , մահզա , սամիմի պիր մուհապպէթ վէ նի-
 հաեթսիզ պիր սատադաթ վէ ուպուտիյեթ սեմէրէսի օլարադ ,
 մէրգումէ հազգընտա հազքդի սուքէթտէ իպրազը հիւրմէթ վէ
 րիաեթթտէ աալա դուսուր իյլէմէմէքաէ իտիլէր :

Յիլվազք , էրիւրէքլէրի սայքի թուճտան օլան պու աւքէրլէր , վէ
 Պէրէզինա նէհրինին պուղլու տալլալարը դուրպինտէ սօղուգտան տօ-
 նան , ֆազաթ , Մըսըրտա , Հէրամլարըն էթէքլէրինտէ օլտուղլարը
 դէման տա , նիշլէրի կիւնէշտէն թէլէֆ օլան պու պապաիկիտլէր ,
 տիւշէս տը Սէրտէօյլ իւնլան վէ իսմինի թաշրեան դատըն ուղրունա
 էկէրչի գանլարընն սօն տամլասընա դատար ֆէտա իթմէք , վէ է-
 կէրչի քէնտի քէնտիլէրինի էօլտիւրմէք լազըմ կէլսէ իտի , մաեւ-
 մէմունիյեէ գաթլանաճաղլարը տէրքեար իտի :

Տիւգ , իքի կիւն էվիլէլ , պու աքէրէ խիթապէն ,

— Լվրտարբում, — տեմիշ խոփ, — տարեր՝ պերեպիտո նեկրիտեմն
կէշտիկի սրբատու, Բուսյարբն, սրբատու պուլուտան նեկրիտեմն
իւղէրինէ հիւնումիւրինի մէնն էյլէմէք իւղրէ, սրգատու գալուսեա մէն
պուրում: Պինտպերին գէվէնմի վէ Լվրտարմի սիգէ ինկայիմ իտէշիմ
Հազգըմտա տէրքեաք ոյան տաթիլու գալուս գալ վէ ստապաթիւրդը
պիլիեօրում, վէ սնկերի հէր թարափտան ինկայիմ իտէն մախա
թարալարտան էսիրիէմէք իյին, էյինիգալէն կէլէն գալէթաե գա
սուր իթմէնէնէկինիգէ էմիսիմ, խոփ, հալյաե կիտիմ, հէնտայը Հազգ
հիւմէնիգին միւլիկին ոյտան:

Պու սեօլլէրտէն սնիրա, մէնէրալ, գէվէնսիլլէ Լվրտարբն ու
եռւնալտա ոյտուգլարը պիր գէմանտան պիլ խոփիտաե, իքիթիկ
տէ բուս իթտի, վէ բէք ալէա թանրարդը ստաքիւրին էյլէրինի սրգ
տը: Պատէհու, գանն խոփտին քի սիւրաթիլէ կիթմէք խոթէմէնէն
եօրկուն տիւրնն իքի պէշիւրինէ յիգմէլէրինին մալմալլարը յապա
սարալ, սէվկիլիսիս ոյան, վէ պաթիթ ու թալլէրի քէնտիթի իյին
հաեաթիւրտան տահա զիւտաե մուգատաե ոյտուսան ոյքէի պէտ
պաթիթ մախլուգլարա սոն վէ տհրդլը վէտաթըր վիրմէք իւղրէ, ա
թըլա կիտէրքէն սրգ սրգ սրգատընա պալտը:

Միւմալիլէյհ, մէհրուհ զարալ, վէ բիթալաթիւրտա, քէնտիթի
տէն տահա սէֆիլ տիւրտա սիւար ոյնու չէնա նեկէր փալէ պու
լունարալ, պիր միւտաթիլ գալիլէ գարիլնտա ոյտուսան սրա թա
րաթընա վասըլ ոյտու:

Անթէլ իլէ բիթիլգլէրինէ նազըլ քէլամ իթմէլտէն էվիլ, թէ
նէրալ տը Սէրտէյլտէն պիր ալ տահա պահա իթմէքիկի էնէմթի
եէթտէն առա էյլէրիլ:

Մ. տը Սէրտէյլ, գոմանտաթընա մէմուր ոյտուգա ոյտուսան
արա գալունտա, հէր փըրդտա մէնտալ պիր թաղըմ տաքէք պու
գիլէնսի պուլուս քի, պունլար, էքսէրիկէթէն մէհրուհ սրա
րալ, մէմուր ոյտուգլարը թէհլիքէլի խըտաթիլ իյին իթմէկէ
սիւլ թէտիր վէ միւսթալիա պիր գալ ոյտու ոյնալ տան զիւտաե
եօլ եիւրիւմէնէրէք կէրիտէ գալմըլ պիր թաղըմ էֆրատը տաքէրի
եէտէն իպալէթի խոփէր:

Լիթրաալ մէրդ ումէնին հէման քէտաթիլի, մալիմաթալ վէ
էրզագսըլ ոյտուգլարը կիպի, սիլալարը սախի սալէթի մաթլուպէտէ
տէլիլ խոփ, Շէյլէքի, պունլար, միւտաֆատաե մէմուր ոյնալ տան
վէ տիկէրէրին խաթթը բիւնաթընը զիդաե էյլէմէքաէն զիւտաե

քէնտիւղէրի վիգանէ վէ հիմանէ իտիւմէկէ միւհթամ հալտէ պու-
լունմագտա իտիւղ :

Լաքին , տիւղ տը Սէրտէօյլ , ասքէրլէրին պագըյնէսի օլան
պու զայիֆի ֆըրգայի տաքէրիեէ իլէ , Ռուսլարըն չարդամը գալկա-
լարընա մուգավէմէթ , վէ տիւլմէնին հիւճուվարընա մուխալիֆէթ
իյլէեէճէք խոի , օ տիւլմէնին քի , միգտարմա տահա քէսրէթլի օլ-
տուգտան պաշգա , ահվարը մէմէքէթի տէ միւքէմմէլէն պիլիը իտի

Մ . տը Սէրտէօյլ , էն միւլքիւլ վէ էն մէյնուսիեէթի մուճիպ
ահվալ ու վէգայի սըրասընտա պիլէ շաշըրմանա ժէնէրալլարտան
օլտուգտան պաշգա , միւճէրրէպ , ինրաի գարարտա սէրի , ճէսուր ,
սէպալթըլ , վէլէսըլ , հէր թարաֆտա էօլիւմ թէհլիքէսի միւտհիշ
պիր սուրէթտէ զահիր օլտուղու սըրատա , զիքը իթտիկիմիզ հալ-
տէ պուլունան էֆրատը առքէրիեէ ճէսարէթ վէ հաեաթ իւմիաի
վիրմէքլիկէ միւսթայիտ պիր ժէնէրալ խոի :

Իշպու տիւքի ճէլիլի ասքէրիտէ , ժէնէրալը միւմաիլէյհ , եա ֆա-
թիհ օլմագ , եախօտ մէյտանը հարպտա թէրքի հաեաթ իյլէմէք
վագիֆէսիլլէ քէնտիսինի միւքէլէֆի պիլմէքտէ խոի :

Մ . տը Սէրտէօյլ , միւմքին մէրթէպէ ուղուն միւտտէթլէ վէ
քէմալ շէճաաթ վէ սէպալթ իւղրէ տիւլմէնէ դարչը տուրաու , վէ
պու սըրատա , կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք էթրաֆընտա պուլու-
նան ասաքիրին իպրազ իյլէտիքլէրի շէճաաթ , էօյլէ աուի շէճաաթ-
լարտան օլմանըպ , իլլա դահրամանըգ տէրէճէսինտէ պուլունտու :
Մէյնուսիեէթ , պուլլարա կէօղ բէքլիկի վիրմիշ խոի :

Իյթէ , պու ճէսուր ասաքիրին մէնզարէսի շու եօլտա թասվիր
օլունապիլի :

Եարալը պիր ժէնէրալ , պիր տվում , եանի թագրիպա պին պէշ
եիւղ նէֆէր դատար , քէնտիսի կիպի ճիւմլէթէն մէճրուհ էֆրատը
ասքէրիեէ թարաֆընտան իհաթա օլունմուշ օլուպ , պունլար , սիւն-
կիւ եախօտ թիւֆէնք տիպէլքլէրիյլէ քէնտիւղէրինի միւտաֆաաեա
մէճպուր օլտուգտան պաշգա , կիեինմիշ օլտուգլարը էսկի պիւսիլի-
էլպիսէլէր սէպէպիլլէ , սօղուգտան թիր թիր տիթմէքտէ , վէ հէր աւ
ու տագըգա թօղու տիւմանա գաթարապ , ինսան նաշլարըյլա տօլ-
մուշ օլան պիր մէյտանը հարալ իւղէրինտէ պուլունան քէսրէթլի
ազպապալար , վէ լէշ իւսթիւնէ սէյրիթէն դարդալար միսիլլու-
տէհէթլի սէպէր չըգարարապ կէլէն պիր թագըւմ գաղապ միւֆ-
րիղէլէրինին մուհաճէմաթընա հէտէֆ օլմագտա խոի :

Օլ վաղըթ , ժեներալ վէ նեֆերաթը , բիւճաթ իթմեհիպ , պիր սիւրիւ Թթլար արասընտա զայպ վէ նապետիտ օլտուգլարընտա , դազաք ասքերլէրի , ուղուն մըղրադլարընը , բաթ կէլա սալլամագտա իտիլէր : Միւտարէպէ պաշլատըղընտա , ժեներալըն ասքերլէրի , արսւլան կիպի ճենքլէշմէքտէ , սիւնկիւլէրինի , աթլարըն գարընլարընա սաբլամագտա , վէ պու հայվանլար պաշլարընը է , յտիլքլէրինտէ , իւսթլէրինտէ պուլունան սիւտրիլէր եէրէ տիւշմէքտէ իտիլէր :

Իշթէ , օլ արա պիր տագըդա աղիմ պիր գարընդըղդ վաղը օլուպ , մուախիւարէն գազադլար , վէրիլէն պիր իշարէթ իւղէրինէ , կէրի չէքիլմէքտէ , վէ բօրեաղ բիւղկեսարը թարաֆընտան թաագիպ օլունան դուշպաշը գարլարըն գասըրղասը կիպի ֆիրար իթմէքտէ իտիլէր : Պուսլար , պինսիշ օլտուգլարը քիւլիւք , գըվըրճըդ սայը վէ զարիպ երիւրեհիւշիւ աթլար իւղէրինտէ , վէ կիեհնսիշ պուլունտուգլարը էլպիսէլէրի վէ քիւրքլիւ գալըադլարը ալթընտա , Օտէն ղէմանընտաքի էսկի մասալլարտա հիքեաեէ օլունան մալսուգաթա պէնղէմէքտէ իտիլէր :

Տիւշմէն նապետիտ օլտուղունտա , ասքերլէրիմիղ , թօբլանտաբաք , քէնտի միդտարլարընը սայմագտա , վէ տիւշմէնին տէմիրի ալթընտա , իլլէրինտէն տահա պիր խայլիսինին էճէլ շէրպէթինի նուշ իթմիշ օլտուղունու մաէթթէէսսիւֆ կէօրմէքտէ իտիլէր : Պատէհու , հաեաթտա գալմիշ օլանլար , աթլարըն իւղէրինտէն տիւշմիւշ պուլունան տիւշմէն էֆրատընըն իլլէրինի թէքմիլէն պիթիրմէքտէ , վէ մուախիւարէն , աթէշ եադմագ իլին վէսայիթի լաղըմէ սալա պուլունմասըղընտան , աթլարըն էթինի չիյ չիյ եէմէքտէ իտիլէր :

Պու թաամ պիթէր պիթմէվ , դազադլար , էվլէլինտէն տահա ղիեատէ քէսրէթլի օլարագ թէքրար կէօրիւնմէքտէ օլտուգլարընտան , ղիքը ու պէեան իթտիկիմիղ մէնղարէ , մէսէլա հիւճուժ , գարընդըղդ , գազադլարըն գաթլի , վէ աթլարըն սօեուլմասը վագըլարը թէքրար իլլէմէքտէ իտի , էկէրի , քեաֆֆէյի ասքերլէրիմիղէ մէքրուհ պիր թաամ թէտարիք իտիլէճէք դատար պու աթլարտան քէսրէթլէ տիւշսէ իտի , ատէթա պաթթիեարըղդ ատտ օլունուր իտի :

Իշթէ , օլ արա , կիճէ իւսթէ կէլմէքտէ իտիլի , պու հալ , տէհէթ սաեըլըր իտի , էվլէթ , պիւթիւն ալէմին , իսթիրահաթը իլին միւհթաճ օլտուղու պու կիճէ վագթընտան , ասքերլէրիմիղ տէրէճէյի նիհաեէտէ գօրգմագտա , վէ թապ ու թագաթլարը գալ

մամը շտուգող հատեմ , կեօղէրնի աշտըմսեմադ սուրէթտէ
իւզէրէրնէ չեօմէլն ուղղեմա գարը զօյմադ իչին , սօն տէրէճէ
ուղղաշմադ տա իտիլէր , չիւնքի , պիր քէրրէ գարը իչինէ տիւշտիւք-
տէն սօնրա , պիր տախի եէրտէն գալգ տմտեմադ լարընը , վէ գարըլարն
տէրունինտէ կէօմիւմիւ զալաճադլարընը րանա պիլմէքտէ իտիլէր
իւթէսի կիւն , մուսիպէթէնիւ շէֆիադ սէօքտիւ կիւնտէ , աւ-
քէրէրիմիւ , քէնտիլէրնի եինէ սայմադ տա , վէ կէչիւրտիւքէրի կի-
ճէնին , կիւնտիւզտէն տաճա զիւտտէ մուճիպի քէտէր շտուղունու ,
չիւնքի սօուղուն , տիւշմէնտէն տաճա զիւտտէ քէնտիլէրնէ զա-
րար վիրմիւ իտուկինի տէրհալ կէօրմէքտէ իտիլէր :

Պու պիւարէլէրն վաղիւթի հադգընտա հէր նէ սէօլէսէք ,
տայիմա հագըգէթի հալին մատունընտա պուլունաճաղմըլտան ,
եալընը շու գատարը սէօլէմէքլէ իւթիֆա կիլէրիւքի , ժէնէրալ
տը Սէրտէօլ , օրտուտան հիւ պիր խապէր ալմսեարադ , վէ աքէ-
րին Պէրէզինա նէհրինտէն կէչիպ կէչմէտիլինի պիլմէեէրէք , վէ
մահէլի մէմուրիւթինի թէրք կիլմէսի իչին , քէնտիւթինէ հիւ պիւ-
էմը վիրուտ իթմէեէրէք , թամամ իւշ կիւն տիւշմէնէ գարը տուր-
տու , վէ պու իւշ կիւն զարֆընտա , նէ՛ պիր իմտատ աքէրի , նէ՛
պիր խարթուճ վէ նէ՛ տէ երզադ օլարադ , պիր միգտար էթ-
մէք վիրուտ իթմէտի :

Լաքին ժէնէրալ , ֆէվգէլտտէ պիր ճէսարէթլէ մութթասըֆ
օլտուղունտան , եանընտա պիր առէմ՝ գալանա գատար մէմուրիւթէ-
թի պաշընտա տուրմադլըղա , վէ է՛ն սօն գալտըղընտա , էօլմէք
վագթընա գատար կէրի չէքիլմէմէկէ եէմին իթմիւ իտի :

Տէօրտիւնճիւ կիւնիւն սապահըսը , ժէնէրալ , մաեթիւ էֆրա-
տընը ճէլպ իթտի : Պուշար , ալթը եիւղ նէֆէր գալմը շուպ , ե-
լընըլ տէօրթ եիւղիւ սիւաճ թաշըմաեա միւգթէտիւ իտիլէր , իշ-
թէ , պու գատարճըգ պիր գուվլէթլէ , ժէնէրալ՝ տիւշմէնէ պէքլէ-
տի : Պու աքէր իսէ , տիւշմէնին կէլմէսինտէն գօրգմաեղա , պիլ
աքիս կէլմէսինի արղու խլէմէքտէ իտի , չիւնքի աճըգ , ֆէվգէ-
լտտէ հիսս օլունմաեա պաշլամըլ իտի : Պէսպէլի գալտըլար , պու
հալի անլամըլ օլտուգլարընտան , իւք կիւնիւ հէման ապա մէյտա-
նա չըգ մատըլար :

Պէօլէճէ աթ էթի քեամիլէն էքսիլիպ , օ կիւնիւ , աղչամա գա-
տար ուֆուգտա հիւ պիր սիւարի կէօղիւքմէտի : Պէչլինճի կիւն տա-
թի պու սուրէթլէ կէչաի : Ալթընճը կիւն , Մ. տը Սէրտէօլիւն մա-

եւթ էֆրատը, ետրալըւար տաթի տաթիլ օլտուղու հալաէ, տէօրթ եւզը նուֆուստան իպարէթ գալըպ, իքի կիւն զարֆընտա, օլ խալի սահրալարտաթի զարլարըն ալթընտա իքի եւզը նէֆէր Ֆրանսըղ ճէնկեալէրանը թէրքի հաեաթ իթմիշէր իտի:

Նիհանէթ, մէյուստիեթ վէ գաթը իւմիտ, եախօտ նէվիմա տէհէթի պիր ճիննէթ, էն ճէուուրլարըն պիլէ ազլ ու ֆիքրինի իսթիւա իթմէքլէ, բիւճաթ իթմէքլիք մէսէլէսի ճիտտէն իշիտիլմէկէ պաշլանըլտը:

Մ. տը Սէրտէօյլ, տաքէրին բէճապընա մուվաֆֆադաթ իթմէք իւզրէ, պիր տիվանը հարպ թէշքիլինէ գարար վիրտի: Պու տիվանը հարպ իշին, եալընըղ պիր զապլթ, իքի չալուշ, վէ պիր նէֆէր օն պաշը թօրլաեապիլիպ, պու մէճլիսի, էն աթիղ տաքէր նէֆէրաթըլա իքմալ իլլէտի:

Մէզքիւր տիվանը հարպ, էրսէրիեթին էֆքիտարընա իթթիպա իտէրէք, բիւճաթա գարար վէրիլտի: Անճադ, օրտուկեահըն եէրինտէն գալտըրըմը օլտուղունու պէեան իթմէքլիք խէթա օլաճաղընտան, եալընըղ հարէքէթ օլունմուշ իտուկինին պէեանըլա իքթիֆա իտէրիլ:

Մ. տը Սէրտէօյլ, քէնտի զէվճէսիլլէ էվլատընտան պրըլալը եէտի կիւն օլմուշ օլուպ, պունլարտան աօլաեը աղիմ էնտիշէ իշինտէ պուլունմադտա իտի, չիւնքի, բիֆադաթընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսի, պիղզաթ օրաու ի քէպիրին, եախօտ տահա տօղրուսու օրտուկ մէզքիւր պազըլեթսինին նէ՝ օլմուշ օլտուղունու պիրպիրլէրինէ սիվալ իթմէքտէ իտիլէր:

Մէզքիւր տէօրթ եւզը նէֆէր պահատըրանըն հարէքէթի, հագըզէթէն զիեատէսիլլէ մուճիպի քէտէր վէ թէհսսիւֆ օլուպ, պունլար, սահիհէն միւքէտտէր վէ մահզուն տաէմլէր կիպի, պաշլարընը աշաղըեա էյմիշ օլարադ, եւրիւմէքտէ իտիլէր:

Յիլվադը, պու պէտպախթ տաքէրլէրին պէօյլէ միւքէտտէր վէ մահզուն օլմաեա հագըլարը վսր իտի, չիւնքի թէրք իթմէքտէ օլտուգլարը մէմլէքէթտէ, քէնտիլէրին էն սատըղ սիլսհ արդատաշլարընը, գարլարըն ալթընտա կէօմիլլիւ պրադուրդտան պաշգա, էօյլէ պիր մադսէտէ, էօյլէ պիր մէմլէքէթտէ տօղրու կիթմէքտէ իտիլէրքի, իհթիմալ տըր, օ մադսէտ, օ մէմլէքէթ, պունլարըն էն սօն նէֆէրինէ գատար թէլէֆ օլմուշ օլտուղունու կէօրէճէք իտի:

Պու տաքէրլէր, օն քիշիեթ գարըն եալընըղ պիր քիշի չըգա-

րագ, վէ Մարախնէզ նազմէսինին երւ.քսէ.ք ճիւմէլէրինի օգուեարագ, տիւշմէնէ զալէպէ չաւրչ օլաու.դլարը հալտէ, չիմտի, պէլքի պիւրիպիւրէրի արաւընտա պաղը բէլիմէլէր թէաթի իթտիքլէրինտէ, վէ հիսսիեաթլարընը եէկտիկէրէ թէպլիլ իյլէաիքլէրինտէ, տիւշարը խէֆվ եախօտ քէտէր օլուրլար միւլահաղասը վէ վէսվէսէսիյլէ, ասլա լագըրտը իթմէ.քսիլին, եօլլարընա տէվամ՝ իյլէմէքտէ իտիլէր:

Լաքին պուշլար, քեաֆֆէթէն եաեան երւրիւեօրլար իտի. Հաթթա ժէնէրալլարը, քէնտի աթընը, տիրի տիրի թէլէֆ իթտիր. միշ օլտուղունտան, ասքէրինին էօնիւնտէն, եաեան օլարագ հարէ. քէթ իթմէքտէ իտի:

Միւմաիլէյհին աթը, տէրէճէյի նիհաեէտէ աճըգմըլ օլան պէշ երւզ քիշիեէ սայքի պիր լօգմա նաֆագաւ օլմուշ իտի:

Ժէնէրալ սը Սէրտէօյլ, վազիֆէյի ասքէրիէյի միւթէրէթթիւ. պէսինի իյֆա իթմիշ օլտուղունա վիճտանէն գանաաթ հասըլ իթմիշ օլտուղու հալտէ, չայեսանը թէհայեիւր պիր ճէսարէթ քէսպ իթմիշ օլուպ, հէմ երիւրիւմէքտէ, հէմտէ ասքէրի թէշվիլի իյլէմէքտէ իտի: Միւմաիլէյհ, գաթօթունու, մէճրուհ օլան պիր ասքէրէ վիր. միշ օլտուղունտան, քէնտիաի գաթօթուղ օլուպ, պաշընա, գըրմըլը քէնարըլ վէ ստի բամուգլու պիր մէնտիլ սարմըշ, էլինէ գալըն պիր ճօպ ալմըշ, վէ եանընտան էսկի ուսուլտէ պիր թիւֆէնք, վէ պիր գըլըճ ասմըշ իտի:

Ժէնէրալըն ասքէրլէրի, գօմանտանլարընըն հալ ու հարէքէթինէ հայրան օլմագաա իտիլիր:

Միւմաիլէյհ, վագթիլլէ, պաշընտա թիւյլիւ շաքգա օլարագ, վէ ալթուն սըրմալը գայթանլարլա միւղէյիէն էլպիսէլէր կիեինմիշ պուլունարագ, թիւլիլըրի սէրտեընտա, տօսթու օլան Նարօլէօնուն խուսուսի սայիրէսինէ կիրաիկինտէ, վէ օլ զաթը մուազղամ, միւմաիլէյհին էլինի թուլթուպ, տօսթանէ սուրէթտէ սըգաղըլընտա, շան ու շէրէֆ վէ գօրգմամաղըլը գուվիթ վէ թէէսսիրի էթրաֆընը ի. հաթա իթմիշ օլտուղու կիպի, չիմտի տախի, պաշընա աաի պիր մէնտիլ սարմըլ օլարագ, եինէ շան ու շէրէֆ վէ կէօզ բէքիկի թէէսսիրինէ մալիք պուլունմագաա իտի:

Հէր նէ իսէ, պուլ քիւշիւք գօլ ասքէր էֆրատը, տիւշմէն թա. րաֆընտան աուլա թաղեիք օլունմագսըլըն, աղշամա գատար եօլ երւրիւտիլէր: էֆրատը մէրգումէ, կիճէ գարանլըլը պասթըղըն. տա, գարըլլարընտա վէ թագրիպա պիր ֆարսախ ուզագաա պէ.

եազ, գար բէնկինտէ վէ սիեաճ պիր էնյի խաթթ կէօրիւլէր, Պու իւչ ճինս բէնկ, գաբլան տէրիսինէ պէնդէեօրտու, Պէեազ բէնկ, այ մաճ ճիթապընըն գիեալարը թաճթընտա միւշահէտէ օլունուեօրտու, Սիեաճ բէնկ, տէնիզին ալթ թարաֆը կիպի բէնկտէ զանն իտիլիեօրտու, վէ գար բէնկի իսէ, տէհչէթլի պիր ֆուրթունատան պիր գաչ սաաթ էվվէլ, տէնիզ տալիսլարընըն հասըլ իթմիշ օլտուգլարը քէօբիւկէ միւշապին պուլունուեօրտու :

Տէրեայը մէյեուսիեթէ միւսթաղրազ օլան ասքէրլէր իյին, պու էնյի խաթթ, ուզուն միւստէթ մուամմա դապիլինտէն օլմաեըպ, ճիւմլէսի տէ, օլ խաթթըն Պէրէզինա նէհրի օլտուգունու անլաւալար, եախօտ տաճա տօղրուսու, քէշֆ իթտիլէր :

Կէօրիւլէն պէեազ բէնկ, նէհրին մէճրասընտան շամաթա իլէ ճէրէեան իտէն պուզ բարչալարընտան թէր. իպ օլունմուշ իտի :

Սիեաճ բէնկ, պուղ բարչալարընըն արասընտան եօլ պուլուպ, ագան սու օլուպ, պու սու, զանն իտէրսին. քի, պուղլարտան միւրէքքէպ օլան նէհրին հափի օլտուգու պիլէրճէ ուշաբումլարը լաեըզըլա կիլլէմէք իւզըն, ճիւղիճէ զահիր օլապիլմէքտէ իտի :

Գար եախօտ տօնուկ բէնկլէ կէօրիւնէն ճիհէթ, պուղ բարչալարընըն եէկտիկէրինէ չարբըլմասընտան հասըլ օլմուշ իտի :

Ասքէրլէրիմիզ, պու նէհրի թանրաղլարընտա, ֆէվգէլատէ մէյեուսանէ պիր սէտա իլէ,

— Լաքին, օրտու նէրէտէ, քէօրիւլէր նէրէտէ, պիզ նա՞սըլ կէչէճէեիզ, տէյի պաղրըլարլոր :

Իւչ տէֆատա ըէֆ իտիլէն պու տէհչէթ վէ մէյիուսիեթ սէտալէրի, հէր թարաֆտան աքս իթտի :

Ասքէրին պուլունտուղու պու մէմլէքէթ, քեամիլէն խալի զանն օլունուեօրտու : Ղանէթ ուզապտա պուլունան ուֆուգտա վազը օրտու կեահտա ալա աթէշ էսէրի կէօրիւլմէտիկի կիպի, տօսթ եախօտ տիւշմէն պուլունտուղունա տայիր պիր սէս, վէ պիր ֆիղան ու ֆէրեաու տախի իշիտիլմէքտէ իտի :

Խաթթը մէզպուրուն, հիչ պիր շէյ իլէ գաթթ օլունմուշ օլմամասընա պապըլըր իսէ, օրտու, նէհրի մէզպուրտէն կէչտիքտէն սօնրա, տիւշմէնին, քէօրիւլէրի քէսմիշ օլտուղու շիւպհէսիզ պուլունմագտա իտի :

Ժէնէրալըն տէօրթ եիւզ նէֆէր էֆրատը ասքէրիեէսի, հէր թարաֆտա գարըլարընա չըգան օլ տէհչէթլի մէնգարէեի կէօրիւպ,

մէյեռուսիեթիւն ընդ ահա իթորքլէրինտէ, ժէնէրալ, սիւքիւթ իթմիշ իտի, Մուսախաւէն, միւսմիւն, յհին էթրաֆընտա ազիմ պիր սուսըուգ հառլլ օլտու, վէ ճիւմլէ էֆրատը աւքէրիեհնին դալպլէրինի, քէտէր ու էսէֆ իսթիլա իյլէտի :

ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ, քէնտիսի իշին էն մուգատտէս վէ մու ազղէլ օլան իւշ մախըուգու, հանի Սնմէլ իլէ իքի նէֆէր էվլատընը ապլա թէրք իթմէմէսինի նիեալ վէ թէմէննի իթմէք իւղրէ, ճէնապը Հագգա մուսթապար պիր տուա արգ իթտիքտէն սօնրա, աւքէրէ իսթապէն շու սէօղլէրի իրաւա իյլէտի :

— Տօժլարըմ, սիղէ ընտ վէ նիեալ իտէրիմ, սաղըն ճէաւրէթի էլտէն պըրադմանըն տա, հօլըմուգա տէվլամ իտէլիմ, Սօուգտան տօլաիը ապլա շիքեաեթ իթմէհին, սօուղուն արթմասը, տահա էվլէա տըր, չիւնքի եալընըգ սօուգ, պիդի գուրթարապիլի, վադաա, Պէրէղինտ նէհրի իւղէրինտէ քէօքըլա դալմամըշ տըր, լաքին, էկէրչի պու նէհր քեամիլէն տօնար իսէ, հարըն սապահ պիլա միւշքիւլաթ պուստան կէշէպիլիլիլ :

Տէօրթ հիւլ նէֆէր պիշարէկեան, օլ վադըթ տիւղիւն ֆիքըրինի անլաեարադ, անըն իւմիտինէ քէնտիլէր տէ հիսսէտար օլտու, լար, վէ ճիւմլէսի եէկտիլ օլարադ :

— Եաշասըն ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ, տէյի պաղըրարըլար :

Էն զիեատէ ճէսուր օլանլար իսէ,

— Եաշասըն սօուգ, տէյի իլալէ իթտիլէր,

Եաշասըն սօուգ տէյի ըէֆ իտիլէն սէտա, տաթթա, եաշասըն տիւլմէն տէյի պաղըրմաեա պէնդէր իտի, լաքին, տիւլմէն, քէնտիլէրտէն բէք շօղընու թէլէֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պէլքի սօուգ գատար ֆէնալըղը մուճիպ օլմամըշ իտի, չիւնքի, սօուգ, պիշարէ աւքէրէրիմիդի հէմ մաղըլալ իթմիշ, վէ հէմտէ պուսնա ճէվը ու ճէֆա չէքտիլմիշ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ, գարարը մէղքիւր վէրիլտիքտէն սօնրա, ժէնէրալ, աւքէրէ իսթապէն,

— Հայտէ, էվլատլարըմ, իլէրի, հիւրիւեէլիմ, տէտի :

Պու վէճհէ, իշպու քիւշիւք գօլ, սօուղուն քէնտիսինտէ միւսեին օլմասընը իսթիլհամ իյլէեհրէք, հօլընա տէվլամ իյլէտի :

Իշպու աւքէր, սապահա գատար հիւրիւտիւքտէն սօնրա, նակէհան, օրտուի քէպիլին տիւշար օլտուղու ֆէլաքէթի ազիմէ սէպէպիլէ հօլուն իւղէրինտէ դալմըշ օլան պինլէրճէ տէօքիւնթիլէր

եւեղիւնտէն , ասաքիւրի մերգումէնին հարեքէթինճէ միւշքիւլաթ վազը օլտու : Շէօյլէքի , արզըն հէր թարափընտա , ինսան նաչարընտան պաշգաւ պիր խալլի մէսաֆէ իւղէրինտէ տախի , եւէրէ սարլանմըշ թօրլարա , գըրըլմըշ թօր արապալարըլլա սոնտըղլարա , սուրըլտըլմըշ վէ բարա բարչա իտիլմիշ գունտաղլարա , թէրք օլունմուշ , վէ եախօտ , տիւշմէնէ թէրք օլունմաղտան էվվէլ , գատտէն գուլլանըլմազ պիր հալէ կէթիրիլմիշ սիւահլարա , վէշասըլ , հէր թարափտա մաղլուպիեթ ասարընա տէյիլ , իլլա , ֆէլարէթ ասարընա թէսատիւֆ օլունուեօրտու , չիւնքի տիւշմէն իլէ մուհարէպէ իտիլմէմիշ իտի :

Հագըգէթէն պու մէնզարէ , զաթէն տէրէճէյի Նիհաեէտէ մէյեու օլան էշխաա իլին , հիւղնէնկիղ օլուպ , լարին Մ . տը Սէրտէօյլին թաշթը գօմանտաընտա պուլունան պու ճիւղի միգտար էֆրատը ասքէրիեէ , գօմանտանլարընըն հարեքէթինէ իմթիսալէն իլէրուեէ եւերիւմէսինէ տէվամ իլլէտի :

Ասաքիւրի մերգումէ , սապահլաեըն Պէրէգլինա Նէհրի քէնարլաընա մուվասըլէթ իթտի :

Չանն իտէրսին քի , դարիպ , եախօտ տահա տօլըուսու լանէթիլ պիր գատէր , զաթէն պունճա միշն ու մէշագգաթ ալթընտա էղիլմիշ օլան պիր ալուն գատար ճէնկեալէրսնը թաագիպ իթմէքտէ օլուպ , շէօյլէքի , բէք չօգ հափթալարտան պէրու կիճէլէրի սօուղուն տէրէճէսի արթմագտա իքէն , օ կիճէսի , մուղայիլի օլարագ , շիտտէթի պիրուտէթ խալլի թէնէզղիլ պուլմուշ օլտուղունտան , պուղլար չէօղիւլմէեէ , վէ իլք կիւնքի գատար ճէսիմ օլմաեան պուղ բարչալարը ճէրէեան իթմէկէ պաշլամիշ իտի :

Շու գատար քի , ասքէր , հէնուղ հալանըն թէէսսիրաթը ալթընտա միւղտարըպ օլտուղու ճիհէթլէ , սօուղուն շիտտէթինին թէնէզղիլ պուլմուշ օլտուղունու հիսս իթմէմիշ իտի :

Իշթէ , օլ վազըլթ , օլ քիւչիւք ասքէր գօլու , պուլունտուղու հալ ու վաղիեթի լաեըգըլլա մուհաքէմէ իտէպիլտի :

Շէօյլէքի , Նէհրին քեաֆիթէյի սէվահիլ իւղէրինտէ պիր թագըմ էշեա մէվճուտ օլտուղունտան , ասքէրիճէ աղիւմ պիր պօղկունլուդ վազը օլմուշ իտուկի անլաշըլլեօրտու , վէ գազապ ասքէրլէրիննին , իհրագ իտէրէք , խարապ իթմիշ օլտուգլարը շիւպհէսիղ օլան իւշ առէտ քէօբրիւնին խարապալարը եէր եէր կէօրիւլմէքտէ իտի :

Սահիհէն պու մէնզարէ , էսէֆէնկիղ օլուպ , էն ճէսուր քիմ սէլէրէ իլլէ տէհէթի մուճիպ օլմագտա իտի :

Պու մէնզարէեի տիգգաթլէ թէճէսսիւս իտէնլէր, սօն սաաթ-
լարընըն չալմըշ օլտուղունու, վէ օրատա թէրքի հաեաթ իթմէլէրի
լազըմ կէլաիկինի միւլահազա իյլէտիլէր :

Պու աաքէրլէր միեանընտա, եալընըզ ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ,
հէնուզ մէյեուս օլմաեարադ, զալիմ պախթ ու թալէինին մէրհու-
մէթսիզ հիւքմու իլամըզարչըսընտա արզը թէսլիմիյեթ իթմէքիս.
թէմէեօրտու, վէ էթրաֆընտա պուլունան պահատըրանա խիթապէն,

— Էվլա'տլարըմ, պուլունտուղունուզ հալ ու վազիեթ, միւշ-
քիւլ վէ տէհշէթլի տիր. պունու սիգտէն քէթմ իթմէմ, լաքին,
պիւթիւն պիւթիւն մէյեուս օլունաճազ վէ դաթը իւմիտ իտէճէք
սուրէթտէ տէյիլ տիր, Սիզէ եէմին իտէրէք սէօյլէրիմքի, սիզի
դուրթարմազ իչին, ինսանճա հէր նէ եարմազ լազըմ կէլիւր իսէ,
հիւմլէսինի տէ եաբաճաղըմ, տէտի :

Աաքէրլէր, ժէնէրալըն սէպաթ ու մէթանէթինի պիւտիքլէրին-
տէն, վէ միւմաիլէյհէ էմնիյեթի ֆէվզէլատէլէրի պուլունտուղուն-
տան, պու սըրատա, քէնաիսինէ իթաաթ իթմէքտէն կէրի տուր-
մատըլար :

Պինապէրին, Ս' տը Սէրտէօյլ, հէնուզ եօլ եիւրիւմէքտէ պիւս-
պիւթիւն թագաթ ու մէճալսիզ պուլունմաեան եիկիրմի նէֆէր էֆ-
րատը աաքէրիէեի պիրիքտէ ալարազ, բարչալանմըշ եախօտ եազըլ-
մըշ օլան իւշ ատէտ քէօբրիւնիւն իարապալարընը թօրլաեարազ,
մաեէթինտէ պուլունտան գալլի իւլ միգտար աաաքիրին կէչմէսինի
գօլալաթապիլէճէք սուրէթտէ պիր տէօրտիւնհիւ քէօբրիւ ինչա
իտէպիլէճէկինէ թէէմին օլմազ իւզրէ, իսթիքչաֆա չըգտը :

Պիր հիւսնի մագսէտ վէ նիեէթլէ իճրա օլունան պու իսթիք-
չաֆտան նէթալիճի մաթլուպէ հուսուլէ կէլմէտի, Շէօյլէքի, Էվ-
վէլ էմիրտէ, պու իսթիքչաֆը իճրա իտէնլէր, քէնաի քէնտիլէրինէ
իսթիհսալ իտէպիլէճէքլէրի իւմիտտէն զայրի չարէլէրի պուլունմա-
տըղընա, վէ նէհրին ազընիթըսըլա, քէնարլարա տիւշմիւշ օլան դըրըն-
թըլար իլէ պիր քէօբրիւ ինչա իթմէքլիկին մատտէթէն միւմքինսիզ
օլտուղունա իսքեաթ օլտուլար :

Մէղքիւր իսթիքչաֆըն տահա գիեատտէ տէհշէթլի նէթիճէսի
չու օլտու. քի, իշպու քիւչիւք գօլ էֆրատը, օլ անէ տէկին գօմաճ-
տանընըն ճէսարէթ, սէպաթ, վէ հիւսնի հարէքէթի իպթիտաիյեէ-
սիլլէ քէսպի գուվվէթ իթմէքտէ իքէն, նակէհան պու հիւսնի խա-
սէլէրտէն մահրում գալտը :

Զիւնքի, Մ. տը Սէրտէօյլ, իւշիւնճիւ քէօբըիւնիւն միւհթէրէգ-
օլմուշ օլան պաշ թարաֆընս մուվաարլէթիւնտէ, գալպի մահգոււն
վէ միւքէտտէր օլարագ, պիր արապանլըն բարա բարչա օլմուշ օլ-
տուգոււնու կէօրտիւ :

Շիտսէթլէ աչգ ու սէվտահա միւպթէլա պիր աշըղըն, եսխօտ
պիր վալիտէնին դալպի, պէօյլէ որրալարտա սալա եանըլմազ,
իէրչի պիր ատէմին, պիր թագըմ գօշում, մէշին, տէմիր վէ թախթա
բարչալարը կէօրտիւկիւնտէ, պուսլարա սալա հհէմիւնէթ վիրմէեհէ-
ճէկի տէրքեար իսէ տէ, Մ. տը Սէրտէօյլ, պու շէյլէրի կէօրտիւ-
կիւնտէ, եօլճուլուգ ղէմանընտա քէնտիսինին գուլանտըղը, վէ Ան-
ժէլ իլէ եհնի սօղմուշ օլան էվլատընտան այրըլուղը ղէման, անլէրի
տէրոււնինտէ օթուրթմուշ պուլոււնտուղու արապանըն բարչալարը ի-
տուկինի թանրտը, վէ պու խուսուսա թէէմին օլմագ. իւզրէ, մէգ-
քիւր արապա բարչալարընս եուգլաշտը :

Մատմուաղէլ տ՝Արըրվիլին պէտպախթ մաշուգու, եէրաէ պու-
լունան պիր արապա գաբուսու իւզէրինտէ, քէնտիսինին խանէտան-
լըգ ալէամէթի ֆարիգասընը թանըմասըլա, արթըգ օլ պապտէ
շիւպհէեհէ մահէլլ գալմատը :

Տիւգ տը Սէրտէօյլ, պու մէնպարէտէն հէր նէ գատար ֆէվգէ-
լատէ միւթէէսսիր օլտու իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ, պու հալ,
քէօբըիւ իւզէրինտէ վուգու պուլմուշ օլան պիւեիւք պիր էնտիշէ
վէ գարղաշալըղըն նէթիճէսի օլապիլէճէկիտէն, վէ թար-ա-Մօրու
գօմանտասընտա օլան եիւղ գատար քէոանըն, օլ պիշարէլէրի գուր-
թարմըլ օլմալարը իհթիմալտէն պայիտ պուլունմասըղընտան, միւ-
մաիլէյհ, պիւթիւն պիւթիւն մէյեուսիեթէթ տիւշար օլմատը, վէ
էթրաֆընտա սայիր էմարէլէր տրաեարագ, չալուշ թար-ա-Մօր,
Անժէլի թէրք իթմիշ օլամաղ տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Նակէհան, ժէնէրալ, պիր ֆէրեատ ու ֆիղան ըէֆ իտէրէք, աղ
գալտը քի սըրթ իւսթիւ եէրէ տիւշէճէք իտի :

Զիւնքի, տիք գըեըլարըն պիրի իւզէրինտէ, վէ պուլունտու-
ղու քէօբըիւ պաշընըն եագընընտա, պաղը չալըլարըն իւսթիւնաէն
ասըլմըլ օլարագ, պիր մանթօ կէօրտիւ, վէ պու մանթօ, քէնտի-
սինին օլտուղունու թանրտը :

Տիկէր կիեհէճէք էլպիսէլէրի գալմամասը իւզէրինէ, միւմաիլէյհ,
պու մաթսոււնու, սօուգտան, քէնտիսինի վէ էվլատընը սագընմասը
իլին, Անժէլէ վիրմիշ իտի :

Տիւգ , պու ելպիսէեի կէօրիւնճէ , ֆիքրինտէ պիր էսէրը զիեա հասըլ օլմաղլէ , գաարընտա կիղլէմիշ օլտուղունու զանն իյլէտ'իկի սէվ-կիւլիւլէրինի թալէպ իթմէք իւզրէ , նազարը տէհչէթլէ կէօղլէրի-նի պու նէհրէ աթֆ իյլէտի , վէ պատէհու օլ տիք մահէլլտէն սէրիան աշաղըեա էնէրէք , պուղլու սուեուն ճէրէեան իթմէսինէ տիգգաթ իթտի , վէ մէճնունանէ մէյեուսիւէթլէ , շու սէօղլէրլէ ֆիղան ու ֆէրհատա պաշլատը :

— Իշթէ պուրանա տիւշտիւլէր . . . պուրատա պուլունմալը տըրլար . . . պէն տէ քէնտիլէրինէ գալուշմազ իսթէրիմ . . .

Ժէնէրալ , պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի սըրատա , տսքէրլէրի , նիեաթ ու էֆքեարը միւթէէսսիւֆէսինի անյաեարագ , քէնտիսի-նի , հարէքէթի մէյեուսանէտէն մէնն իթմէք իւզրէ , էթրաֆընտա թօբլանմիշ իտիլէր :

Պու ապէրլէր , ֆէվդէլատէ իգտամաթ վէ մէսաի իպրազ իտէ-րէք , վէ եախուտ տահա տօղրուսու ճէպրէն , եա հիւսնի ըրզասըյ-լա , միւմսիլէյհի քէնտիլէրիյլէ պէրապէր կէօթիւրմէկէ մուվաֆ-ֆագ օլտուլար , վէ պու սուրէթլէ , իշպու տէհչէթլի մէնզարէեէ պագմագտան խալի իյլէտիլէր :

Պիր սաաթ սօնրա , Մ. սը Սէրտէօյլիւն զիհնիսէ ճիննէթ թարի օլուպ , միւմսիլէյհի , պուլմուշ օլտուղու էսկի մանթօսունտ սարըլ-մըշ իտուկի հալտէ , պու քէֆինին իչինտէ քէնտիսինի տիրի տիրի կէօմմէլէրինի ապէրլէրինէ պէեան իյլէմէքտէ իալի :

Վէհհասըլ , խուսուսա պէօյլէ տէհչէթլի զէմանլարտա , օլ անէ տէկին քէնտի քիւշիւք միւֆրիզէսինին բուհու մէսապէսինտէ օլան պու զաթը ալիգատըր , միւֆրիզէյի մէզքիւրէեէ գօմանտա իթ-մէքիկէ , հաթթա էվլէլքի հալինի շայպ իթմիշ օլան ճէսարէթինի թէքրար քէսպ իթմէքիկէ պիլէ միւգթէտիր պուլունմամագտա իտի :

Տիւգիւն մահէթինտէ պուլունան եիկիրմի նէֆէր էֆրատը աս-քէրիեէ , սապահլաեըն թէրք իթմիշ օլտուղլարը արգատաշլարընա գալուշմուք իւզրէ , միւմսիլէյհի իլէ պէրապէր հարէքէթ իթտի-լէր , վէ լաքին , մէրգուվարը պըրագմըշ օլտուղլարը մահէլլէ մու-վասըլէթ իթտիքլէրինտէ , հիշ պիր քիմնէեի պուլամատըլար :

Աճապա պու պիչարէլէր նէ՞ օլմուշ իտիլէր :

Նէհրի կէչմէզ իտիլէր , Պինապէրին պէօյլէ պիր զանն ու թախ-մինտէ պուլունմագլըգ միւմքին տէյիլ իտի :

Անճաղ չուրապը զանն օլունմագըլըդ տահա՞ցիւնատէ թապիլի ի-տի քի , պիր սիրիւ գազագ առքերէրի կէլէրէք , պու պիշարէլէրի գաթը իթմիշ , ետխօտ էսիր թուլթմուշ օլապիլի իտիլէր :

Եհթիեար պիր չափուշ , թէամճիւպլէ քէնտիսինէ պագմագտա օլան ժէնէրալըն աեագլարընա գաբանարագ ,

— Հայտէյին , ա՛րդատաշլար , մատէմքի պուրատա էօլմէք լազըմ տըր , պիր տն էվլէշ , պագամըգա խիթամ վիրէլիմ , տէ-աի , վէ գըլըճընը վիճուտինէ սաբլատը :

Պիր օն պաշը տախի ,

— Պուրատա էօլմէք , ետխօտ Սիպէրիաեա նէֆի օլմագ , իքիսի տէ տէհշէթի շէյ տիր , տէյի պէեան իյլէտի :

Մն պաշընըն հագգը վար իտի :

Իրթէսի կիւն , գազագլար թէքուար կէլէրէք , պիւա միշքիւ-լաթ , տը Սէրտէօյլի վի մաեէթի էֆրատընը էսիր թուլթտուլըր :

Պունլարըն ճիւմլէսի , աճըլգտան վէ ոսուգտան եարը էօլիւ հալ-տէ պուլունուեօր իտի :

Մ. տը Սէրտէօյլ , Բուսլարըն եէտինէ էսիր տիւշտիւկիւնտէ , սայիրէրի կիպի Սիպէրիաեա կէօնտէրիտի , լաքին օլ էնսան պա-ընմագ մէմլէքէթէ , քէնտիսինի թանըմաեան պիր թագըմ էֆրա-տը առքերիե իլէ իզամ գըլընտըղընտան , միւմաիլէյհէ վէ վաղի-եէթինէ տայիր քիմէանէ թարաֆընտան մալիւմաթ վիրիլէմէտի : Եօգսա , էկէրշի քէնտիսինին քիմ օլտուղունա տայիր մալիւմաթ վի-րիլիշ օլաա իտի , իհթիմալ տըր քի , պու գատար ուղուն միւտտէթ էսարէթտէ դալմազ , վէ սայիրէրիլինէ օլտուղու կիպի , քէնտիսի տէ , պիղիմ եէտիմիղէ էսիր տիւշէն տիւշէն առքերէրիլլէ միւպատէլէ օլունապիլի իտի :

Մ. տը Սէրտէօյլին հիսս իյլէտիկի քէտէր ու էլէմին տէրէճէյի շիտտէթինէ մէպի , քէնտիսինէ թարի օլան ճիննէթին՝ իսայլի միւտ-տէթ տէվամ իտէճէկի , վէ նէվիմա իֆագաթը նուգապիլ ճիննէթ-լէրտէն օլաճաղը ըէվիշի հալտէն անլաշըլընօրտու : Վագսա պիշարէ , ճիննէթլէրին էն գըղըն վագթընտա շունա պունա թասալուլթ վէ հիւճում իտէն մէճնուլարտան տէյիլ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ հագըգի սուրէթտէ , աղընը , գուվլէյի հաֆըզաաընը , վէ էթրա-ֆընտա վագը օլան ահվալ ու վէգաիեի տէրք ու ֆէհմ իյլէմէքիք իդթիտարընը զայպ իլէմիշ իտի : Շէօյլէքի , էն զիեատէ քէնտիսինի ալէագատար գըլան մէվատտ հագգընտա պիլէ ֆիթուրսուգպուլուն :

տուղու կիպի, նէ՛ օլտուղունտան, վէ նէ՛ կիպի վազիեթտէ պու-
լունմուշ իտուկինտէն խապերտար տէյլ խտի: Հաթթա իսմինի տէ
պիլմեթորտու, պինապերին քէնտի հագգընտա հիշ պիր մալիւմաթ
վիրէմէեէնէկի տէրքեար խտի: Արա սրրա, բէք պիւեիւք զաաֆ հա-
լինէ տիւշար օլտուղունտան, գուվվէյի թէխայեիւլիեէլէրի իխլալ
օլունմուշ օլան պազը քէսան միսիլլու, պիր տէրէնէ քէնտիսինէ տէհ-
շէթի մուծիպ օլան մէվաուտ հագգընտա, զանն իտէրսին քի, տէրին
տէրին տիւշիւնէլէրէ տալար խտի:

Շիւպհէսիզ, պու տիւշիւնէ գարընտամանլէ, ժէնէրալ տը Սէր-
տէօյլ, քէնտիսինէ ազիմ պիր դօրգու վիրմիշ, վէ ազըպէթ իւլէմի
հիննէթինէ սէպէպ օլմուշ օլան մէնղարէյի միւտհիշէեի թէքըրալէն
կէօզիւ էօնիւնտէ կէօրմէքտէ խտի:

Պէհան իթմիշ օլտուղունմուշ վէհհ իւզրէ, իշպու աշվալը տէհ-
շէթիշթիմալին նէթիհէսի օլարագ, Մ- տը Սէրտէօյլ, Սիպէրիաեա
կէօնաէրիլտիլինտէ, օրատա, պիւ թիւն պիւթիւն ունուտուլտու:

Քէնտի իսմինի պիլմեէն պիր պիշարէ մէհնուհ հագգընտաքիմ
իշթիղալ իտէնէք խտի: Անըն, վազթիլլէ շէօհրէթշուար օլան, վէ
իմքէրաթօրուն տօթու, վէ գուվվէթ ու թէհասիր սահիպի պու-
լունան ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ իտուկինի քիմ քէշֆ իտէնէք վէ ան-
լաեաճագ խտի: Վազաա հէր քէս, միւմալիլէյի խաթըրլաեօր խտի,
ֆագաթ, Բուսիատա, Պէրէզինա նէհրինտէն կէշիլիւրէն, նէհրի
մէզքիւրտէ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու զանն խտիլիեթորտու:

Մ- տը Սէրտէօյլին էսարէթի զէմանընտա, օլ մուազգամ իմքէ-
րաթօրլուդ պինտուր երզըլմիշ, իմքէրաթօր իւլ տէֆա Լէյթցիկտէ
տիւշարը մաղլուպիեէթ, վէ մուախիսարէն Վաթէրլուտա պիւսպիւթիւն
կիրիֆթարը ինհիզամ օլմուշ խտի:

Միւսթաղնիի պէհան օլտուղու իւզրէ, Պուրպօնլարըն, ժէնէրալը
տիւշիւնմէկէ վէ անընլա իշթիղալ իթմէկէ սէպէպլէրի օլամազ խտի,
չիւնքի, Ֆրանսանըն էն աթիգ ասըլգատէ խանէտանլարընտան պի-
րինէ մէնսուպ օլան տիւդ տը Սէրտէօյլ, 1789 սէնէսի էֆքեարըլլա,
վէ աղու էֆրեարը իլթիզամ իտէնլէր իլէ ասլա իթթիֆագ իթմէմիշ,
վէ պիլաքիս, իմքէրաթօրա խըղմէթ իթմէքիլի վէ անըն տօթու
օլմաղըղը թալիմա պիր շէրէֆ ատտ իլլէմիշ օլտուղունտան, Պուր-
պօնլար ինտինտէ սախթէ պիր պիրատէր սաեըլըր վիսմինի վէ
շիքրինի լէքէտար իթմէքտէ, պունլարճա ասլա թէրէտուիւտ իտիւ-
մէշ խտի:

Մ. տը Սէրտէօյլ, 1815 թարիսինտէ Դրանսատա պուլունմուշ օլսա իտի, շիւպհէսիզ սօն տազըզ տեա գատար իմրէրաթօրու միւտաֆաա իտէճէկինտէն, մուախարէն Նէյ վէ Պէտօեհերին տիւչար օլտուգլարը հալէ քէնտիսի տէ տիւչար օլաճագ իտի :

Հէր նէ հալ իտէ, Մ. տը Սէրտէօյլ, 1832 սէնէսինտէ, հէման հիքմէթի Բապպանիեհէնին պիր թէսատիւֆիյլէ, վաթանընը թէքթար կէօրմէկէ, վէ Դրանսատա ալտէթ իթմէկէ նայիլ օլտու Շէօյլէ քի վադթիյլէ քէնտի գօմանտաուր թահթընտա պուլունմուշ, վէ քէնտիսի կիպի Սիպէրիտաա նէֆի իտիլմիշ օլան պիր զապիթ թարաֆընտան, կիւնիւն պիրինտէ թանըլարագ, քէյֆիեհէթ, Բուսիա հիւլէթիւնէ, վէ անտէն տախի թիւիլեքրի գապինէթսուլնա պիլտիւրիլտի :

Լուի-Ֆիլիբ, ժէնէրալ տը Սէրտէօյլիւն թախիսի իչին, Բուսիա տէվէթի նէզտինտէ թէշէպպիւսաթը լաղըմէնին տէրհալ իճրասընը էմիր իլլէտիկինտէն, պու էմրէ իթաաթ օլունտու, վէ պու թէշէպպիւսաթ՝ թէմուիլլէ քէսպի մուվաֆֆազըյեէթ իլլէտի :

Մ. տը Սէրտէօյլ, սէրպէսթիեհէթինի իհթիհսալ իթտիքտէն, վէ էմլաքընա միւթէսարըրֆ օլտուգտան սօնրա, զաթէն տէ օլ էանատէ քէտէր ու էլէմի պիր ազ իթիտալ քէսպ իթմիշ, վէ ճիննէթի, եալընըզ էթրաֆընտա պուլունան շէյլէրին քեաֆֆէսի հազգընտա ֆիթուրուզ պուլունմագտան իպարէթ գալմըշ օլտուգունտան, Բարիստէ, Սէն-ժէրմէն վարըշընտա վագը պիր խանէեհէ շէքիլտի, վէ օրատա օլ տէրէճէ եալընըզա էօմիւր կէշիւրմէկէ պաշլատը քի, ժագօպ սօգաղընտաքի գօնշուլարը, քէնտիսինէ իհթիկաթ թուսթիսթ իսմինի վիրմէքտէ իտիլէր :

ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ, Անժէլ իլէ էվլատընըն, Պէրէզինա նէհրիսին տալիալարը տէրունինտէ պօղուլմուշ օլտուգլարընա օլմէրթէպէ իսքեաթ օլմուշ իտի քի, հազգլարընտա պագը մալիւմաթ ալմագ իւզրէ հիշ պիր թէշէպպիւստէ պուլունմատը, իագընտա կէօրէճէկիմիզ վէճհ իւզրէ, հէր նէ գատար Անժէլ իլէ էվլատը թէրքի հաեաթ իթմէմիշլէր իտի իտէ տէ, պունուլա պէրապէր օլպապտէ նէ գատար թէշէպպիւսաթտա պուլունուլա, եինէ պիլա սէմէրէ գալաճաղը տէրքեար իտի :

(1) Թրաքիս - Թրաք նամ րուհպան թարիգաթընա մշնուսլ րահիպ տիւմէք տիր :

Մ. տը Սէրտէօյլ, Բարիսէ մուվասըլէթինտէն չէնտ կիւն սօնրա, Վիգթուար սօգաղընտաքի քիւչիւք խանէեի թէքրար կէօրմէքլիկի արզու իթտի, օ խանէեիքի, պունտա, աչգ ու սէվտա սանէսինտէ էրքէքլէրին է'ն մէսուտու օլմիւշ իտի:

Միւմաիլէյհ, իւք էվլատը, խանէյի մէգքիւրտէ տօղմուշ օլտու-ղունու, վէ քէնտիսի իչին պունճա մուսիպէթ վէ ֆէլաքէթլէրի մուճիպ օլան օլ տէհչէթլի մուհարէպէեէ կիթտիկի ուրատա, պու շօճուղու Բիէր իլէ Մատէնէ իհալէ իթմիշ օլտուղունու խաթըրլատը, վէ մահզա քէնտիսինին մուճիպի մէոէրրէթ վէ թէսէլլիսի օլաճաղ օլան պու էվլատընը պուլմագ իւմիտիլէ, Վիգթուար սօգաղընա ողիմէթ իլլէտի, Պիշարէ, օրատա տախի քէնտիսինէ զսեթլէ էսէֆամիլ պիր խապէր պէքլէմէքտէ օլտուղունու աալա մէմուլ իթմէեօրտու:

Իշթէ, մահէլլի մէգպուրտէ ալտըղը մալիւմթը միւթէէսիւ-ֆէեի պուրաճըգտա զիքր ու պէեան իլլէրիլ:

Միւմաիլէյհին ողիմէթինտէն աղ սօնրա, խանէյի մէգքիւրտէ պիր հարիգ վուգ ու պուլմուշ, եախօտ տահա տօղրուսու, գունտագ պրագըլմը իտի իսէտէ, պիր ինթիգամ, եախօտ, խուսուսի պիր ա-տալէթ սայիգասըլլա իճրա օլունտուղու ֆմէրվի օլան պու ճինաեէ-թին ֆայիլլէրի պուլունամամը իտի:

Մատէն իլէ Բիէր, հարիգի մէգքիւրտէ եաեանմըլար, եա-խօտ, ճինաեէթի լաեըգըլլա կիղլէմէք իւղրէ, մէրգումլար, գուն-տագ ճըլար մարիֆէթիլլէ գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ իտիլէր: Խարա-պալար իչինտէ պուլունան պու պիշարէլէրին նաչլարը իւզէրինտէ, գամա, եախօտ, պունա պէնղէր տիկէր պիր սիւահլա ալըլմը պիր չօգ ճէրիհա էսէրլէրի կէօրլւմիւշ իտի: Չօճուղա կէլինճէ, պիշարէ զայպ օլմուշ օլուպ, թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղունա տայիր հիշ պիր է-մարէ պուլունամամը իտի:

Մ. տը Սէրտէօյլ, պու թէչէպպիւսաթը պիլիճրա խանէսինէ չէ-քիլաի, վէ օնտան սօնրա, էվվէլինտէն տահա զիեատէ միւքէտտէր սուրէթտէ էօմիւք կէչիլմէկէ պաշլատը:

Հ Ա Յ Տ Ո Ւ Տ Ք Ա Ր Ը

ԳԸՍՄԸ ԷՎՎԵԼ

Բ Ա . Տ Ը . Շ Ա Ն Ս

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

CHICAGO, ILL.

Հ Ա Յ Տ ՈՒ Տ Գ Ա Ր Ը

Գ Ը Ս Մ Ը Ե Վ Վ Ե Լ

Բա==տը==Շանս

1

ԹԷՊՏԻԼԻ ԲԻՍՎԷ ԻԹՄԻՇ ՊԻՐ ԱՏԷՄ

1840 սենյանինն դեկտեմբերի 10ունճու կիւնիւ , Բարիստէ , միւլէթճէ վէ վաթանբէրվէրանճէ պիւեիւք պիր զիյնէթ իճրասը մուգարրէր օլուպ , հէր նէ գատար է'ն ճէսուր սէյեաճլարը պիլէ ճէսարէթտէն տ'լւշիւրմէք րատտէսինտէ հավա սօուգ իտի իսէ տէ , պոր ճիւմլէ իլէ բայիթախթա ճիւլար օլան էեալէթլէրտէն շէհրի մէգքիւրէ բէք չօգ էհալի կէվիշ իտիլէր , Ֆիլվագը , միւպալազա իթմէեէրէք տիեէպիլիւրիղքի , հէման քեաֆֆէյի վիլաեէթ , էեալէթ վէ պիւեիւք շէհրիլէր էհալիսինտէն պազըլարը , ոլու զիյնէթտէ հազըր պուլունտուգլարը ճիհէթլէ , օլ կիւնիւ Բարիս շէհրի , ղարիպ վէ շայեանը թէմաշա պիր մէնգարէ հալի քէսպ իթմիշ իտի : Անճաղ , եէվմի մէգքիւրտէ , էհալի , պիւեիւք եէվմի մաթաւալարտա պէր միւթատ պուլունտուղու հալտէ տէյիլ իտի , շէյշէքի , օատէճէ էյլէնմէք , եանի շարապ շիշէլէրի եանընտա , եաթօտ րազսա մէրտղլըլարտան օլան բրէնսլէրտէն շպիրինին թահթը իտարէսինտէ իճրաի ահէնք իտէն պիր միւղիգանըն եազընլարընտա

էֆայի խաթըր իւէ վագըթ կէշիրմէք իշին թօրլանան տտէմլէրէ մախսուս բարլագ էլպիսէլէր կիեինմէմիշ իտիլէր :

Ջիշնէթ տէտիկիմիզ իսէ , պիր ճէնագէ ալայը օլուպ , իշթէ , պու մուճիպի քէտէր ալայ , օլ գատար էհալիեի Բարիսէ ճէլպ իթմիշ իտի :

Էվվէթ , տտէճէ պիր ճէնագէ ալայը , լաքին պիլի՞րմիսինիզ , նէ ճէնագէ ալայը իտի :

Հիշ պիր բրէնսին , եախօտ հիշ պիր հիւքմտարըն ճէնագէ ալայընտա էմնալի կէօրիւլմէմիշ պիր արուպա վէ թէզեինաթտան պաշգա , միւթէվէֆանըն նամու շէօհրէթի ազիմէսինէ հիւրմէթէն տէ Էնվալիտ նամ պինսեր մաարուֆ մագպէրէ իթթիխազ գըլընմը իտի :

Իշթէ , մագպէրէ իթթիխազ իտիլմիշ օլան մահէլլին , Էնվալիտ օէրաեր օլտուղունուն պէեանը , տէֆն իտիլէճէք օլան զաթը մուազզամըն , պիրինճի նաբօլէօն իտուկինի պէեան իթմէքլիկէ զանն իտէրիղքի մուատիլ տիր :

Միւշարիլէյհին ճէնագէսի , օն եէտի սէնէ էճնէպիլէր եէտինտէ գալտըգտան սօնրա , տիւգ տը ժուանվիլ մարիֆէթիլլէ , վէ պիրինճի սընրֆտան կիւզէլ պիր ֆըրգաթիլին օլան Պէլ-Բուլ վասըթասըլլա Բարիսէ կէթիւրիլմիշ իտի :

Իշպու միւնասիպէթլէ , Բարիս շէհրի հէեհճան իշինտէ պուլուլնուպ , օլ զաթը մուազզամըն եարմըշ օլտուղու պիւեիւք պիւեիւք իշլէր տէրիսաթըր օլունմագտա , խէթալարը ունուտուլմագտա վէ աֆվ իտիլմէքտէ իտի :

Ֆրանսատա , շան ու շէրէֆ սէվիլիր , վէ օլ ուղուրա հէր շէյ ֆէտա օլունուր :

Բարիսի իսթիլա իթմիշ օլան պունճա խալգըն մէնզարէսի , հագըգէթէն կէօրիւլմէկէ շայեսն իտի : Իմլէրաթօրը միւշարիլէյհին թանգիմ վէ գօմանտա իթմիշ օլտուղու միւթէտտտիտ օրտուլարըն պիլճիւլմէ ֆըրգայի աքէրիեէլէրինէ մէնսուպ ալթմըշ պինի միւթէճավուղ իշթիեար էֆրատը աքէրիեէ , ճիւմլէսի տէ քէնտի ատի էլպիսէլէրինի կիեինմիշ , սինէի սատագաթլարընա , հայիզ օլտուղլարը նիշանլարը թագմըշ , ալթ ուն շէրիտլէրինի , սիւզէնի իլէ իշլէնմիշ շէլէնքէրինի վէ սօրլուճլարընը համիլ պուլունմուշ , վէ գըլըճլարընը եանտան ասմըշ , վէ գըրհըր շաքալարընը պաշլարընա գօյմուշ օլտուղլարը հալտէ , տէրէճէյի նիհասէտէ սէվմիշ օլտուղլարը զա :

Թըն զիբրինէ սոն վէ շէրէֆիլի պիր վէտա օլմադ իւզրէ , իշպու ճէ-
նազէ ալաեընա կէլմէքիկի , քէնտիլէրէ պիր վազիֆէյի մուդատ-
տէսէ ատտ իթմիշ իտիլէր :

Պըերգլարընա դըր տիւշմիւշ , եախօտ աղարմըշ օլան պու իհ-
թիեար տաքէրլէրտէն էքսէրիսի , ճէնազէ արապասընըն կէշտիկինի
կէօրտիւ քէրլէրտէ , աղլանու պ սըղլաշմադտտ իտիլէր :

Հագըգէթէն , չայեանը թէհայեիւր , մուազղամ վէ միւլէսսիր օլան
պու մէնզարէնի կէօրմիւշ օլանըար , տնը միւլէպպէտէն խաթըրլարըն-
տան չըգարմաեաճագ տըրլար :

Պըրագալըմ խալգ , ճէնազէնին կէշտիկի սօգաղլարտան , եէկ-
տիկէրինի եիթիշտիլէրէք կէշմէքտէ , վէ սըղլաշմադտա , եախօտ
պու մէնզարէյի ֆէվգէլատէնի թէմաշա իթմէք իւզրէ , աղաճ թէ-
քէլէրինէ , վէ էվլէրին տամլարընա չըգմադտա օլտուն , պիզ , քէն-
տի հիքեաեէմիզէ նագլը քէլամ իտէլիմ , վէ օդուեանըարմըղ իլէ
պէրապէր , Մօթ-Ռիքէ սօգաղընտա , զահիրէն կիւզէլ պիր խանէեէ
կիրէլիմ :

Պու էվլին կիւզէլճէ թէզերինջվէ թէֆըրիշ իտիլմիւշ օլան պիրինճի
գաթընտա , պօեու պօսու եէրինտէ , վէ իւք կէնճիք գէմանը-
նըն թաղէլիկինտէ պուլունմամաղլա պէրապէր , ղաեէթ տիլպէր ,
կէօղլէրի՝ իրի , կիւզէլճէ աչըմըշ , վէ բարլագ օլմասը սաեէսինտէ ,
հագըգէթէն ճալիպի թէհայեիւր , սաշլարը՝ գարղա գանատը գատար
սիեաճ , կիւզէլ , կիւմիաճ , վէ թութամլարը էյրի պիւյրիւ օլմագլա-
պէրապէր , հիւսնի թէրթիպլի , անընըն շէքլի պիլիմլի , տօտագլա-
ը՝ գըրմըղը , թէնի՝ պէեաղ , վէ էլլէրէյլէ աեազլարը՝ մուճիպի
թէհայեիւր սուրէթտէ նագլիք օլան վէ եիկիրմի սէքիզ չաղլարընտա
պուլունան էլէն Ռիրօ իսմինտէ պիր գատըն իգամէթ իթմէքտէ իտի :

Էլլէն Ռիրօնուն թավը ու հարէքէթի , ղաեէթ կէօսթէրիլի օլ-
տուգտան պաշգա , էքսէր գատընլարտա նատիրաթտէն օլտուղու
իւզրէ , հէր կեյտիկի էլպիսէնի իւզէրինէ եագըշտըրմագլըգ իգթի-
տարընա տախի մալիք պուլունմագտա իտի :

Պու խասսէլէրտէն մաստա , պու գատընտա , պիր գրալիշա մա-
գամընտա թավը ու կէօսթէրիլ տախի վար իտի :

Լաքին , հէր քէսի ճէլպ վէ իղֆալ իթմէք իլին , քեաֆֆէյի
էվսաֆը հայիզ օլան պու գատըն , իւք կէօրիւշտէ քիմէնին խօ-
շունա կիտէմէզ իտի :

Պիլմէեիզ , պու գատընտա մէվճուտնէ՝ կիպի պիր հալ , պիր գա-

տընտան պիւսիւք պիւսիւք չէյլէր պէրլէմէնէն քիմսէնին կէօղիւնէ պիլէ ֆէնա կէօրիւնմէքտէ իտի :

Ոճապա պօսու պօսու , բէք տէ ետգըշդըլ օլմոեաճադ սու ,
րէթտէ , ազամէթի օլմասընտա՞ն մը , տճապա թաւր ու հտրէքէթի .
նին՝ մադրուր վէ միւթէքէպպիր սուրէթտէ կէօրիւնմէօլմոե՞ն մի ,
աճապա ալէսսէվիսէ դատընլարա լսեղդ տոտ օլունմաեաճադ սու .
րէթտէ , պագըշընտա վէ անլընտա , զիեատէ պիր սէպաթ վէ գափի
միւրատ առարը միւշահէտէ օլունմասընտա՞ն մը պու հուշհիսս օլուն .
մադտա իտի : Պէլքի տէ , էլէն Բիրօնուս զիեատէ կիւզէլ օլմասը ,
օլթէէասիրի հասըլ իյլէմէքտէ իտի : Լաքին , հէր նէ իսէ , օթէէս-
սիր ինքիար օլունմազ սուրէթտէ մէվճուտ իտի :

Մատամ ետխօտ մատմաւաղէլ Բիրօ , իգամէթ իթտիկի մահէլ .
լէտէ , քիմսէ թարաֆընտան թանըլմանըպ , ագրապա , ահըպպա վէ
թանըտըղը տախի պուլունմամադտա իտի :

Մէզպուրէնին էօմրիւ , հէր քէօ իչին պիր օլըր օլուպ , զէվճի՝
մի աշըգը՝ մը , եօգսա սատէճէ պիր համիսի՝ մի պուլունտուղու քիմ-
սէնէ մալիւմ տէյիլ իտի :

Պու խուսուտա , էն զիեատէ մալիւմաթ տսհապը օլանլար ,
եանի էն զիեատէ պօշպօղազլար , մէզպուրէնին էրքէք գըեաֆէ .
թինէ կիրմէք մերադընտա պուլունտուղունու , վէ պուտա նիզա .
մընտա պիր հալ աիմէք օլմատըղընը րիվսէէթ իթմէքտէ իտիլէր :

Մէրգուլմէնին գարուճուսու օլան , վէ տօլկուն մաաշ վէ սայի-
րէ ալան վէ մատամաը հագգընտա ֆէվգէլատէ հիւրմէթ վէ րիա-
եէթ իւղրէ պահս իտէն մատամ՝ թիրտրոտ , հէր նէ գատար մատա .
մընըն , կիճէլէրին պիւսիւք պիր գըսմընը , խանէսի խարիճինտէ կէ-
չիրտիկինի պիլի իտի իսէ տէ , քիմսէնէ , պու պապտէ պիր շէյ
սէօլէմէզ իտի , չիւնքի , մատմաւաղէլ էլէնին մահրէմի օլան օտա
պէսլէմէսի Սիֆէթ , էկէրչի մատամլընը ահվալինէ տայիր էօթէքի-
նէ պէրիքինէ էսրար պէեսն իսէճէք օլուր , վէ պու նաղիք մատտէ
հագգընտա աղղընը աշմագըղա ճիւրէթ իտէր իսէ , ալտըղը ուֆագ
թէֆէր հէտիսէլէրի , պախշիլչէրի , վէ սայիրէնի զայպ իտէճէկինի մէզ-
պուրէ գաբու մուսա սէօլէմիշ իտի :

Իմտի , էլէնին հագգընտա պունտան զիեատէ մալիւմաթ օլմա-
եըպ , չէմալիլէր սիւլ — է պու խուսուտա պունտան ֆաղլա մալիւ-
մաթ իթասընը լէնսիպ իթմէնիլ :

Սապահըն սաաթ օնու իտի , հէր նէ գատար վագըթ բէք կէ

տէյիլ իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ էլէն , թաամ՝ ուսանողնա
եալլընդ իքի եւսմարթա եէտիքտէն սոնրա , քէնաի աալօնունա
չըգար :

Պու սալօն , մէղպուրէնին զէնկինիկինի միւտէլլիլ օլմադ . իւզրէ ,
մէշֆուշաթ տիւղէթմէքտէ մոհիր օլան պիր սոնաաթքեար իլէ
մաեէթի թարաֆընտոն , հիւ պիր զայրէթ վէ մէսարիֆ էսիրկէնմէ-
եէրէք թէգեին իտիլմիշ իտի :

Շիւպհէսիզ Բիրօ , սանաիսէ մաիսուս հիսսիեաթը հայիզ պու-
լունմադտա խաի , չիւնքի , մէղքիւր սալօնունտա , ճէման իքի եիւզ
պին ֆրանգ դըյմէթինտէ եիկիրմիտէն դիեստէ թաալիր մէվճուա
օլուպ , ճիւմէսի տէ , զըյմէթտար վէ լաեղդըյա տէյիլմիշ էսէրէր
իտիլէր :

Էլէն , սալօնա կիրտիկինտէ , օտա պէսլէմէսի Սիֆլէթ տախի
արգասընտան կիրտի . Պու պէսլէմէ , դաեէթլէ աչըդ կէօզ , գուր-
նազ , շէն , վէ կիւղէլ օլուպ , հէման էմալինի պուլմադտա կիւճիւք
չէքիլէճէկինի պէեան իթսէք , խէթա իթմիշ օլմաեղ :

Էլէն , սալօնտա պուլունան պիր ալիսեա սլապարադ , - Սիֆլէթ ,
տէտի :

Պէսլէմէ տախի ճէվապա ազաղլէ ,

— Մա՛տամ , տէյի պէեան էլլէտի :

Ելէն . - Տիւն , իվարը կէօրտիւն միւ :

Սիւլք . - Էմր իթմիշ իտինիզ , էմրինիզ վէճ հիւզրէ , կէօրտիւմ ,
մատամ :

Ելէն . - Պէլքի տէ պու պապտէ եինէ թէէսսիւֆ իթմիշսին տիր :

Սիւլք . - Շիւպհէսիզ :

Ելէն . - Յադաթ , սէպէպ նէ :

Սիւլք . - Սէպէպի շուքի , իվար պէնի գօրգուլթուեօր :

Ելէն . - Իվար սէնի գօրգուլթուեօր մու . Լաքին , անլամաեօ-
րում , իվար սէնի նիչի՞ն գօրգուլթուեօր :

Սիւլք . - Ահ , գօրգուլթուան պաղըրմադ տէրէճէսինէ կէլիեօրում :

Ելէն . - Պաղըրմադ տէրէճէսինէ՛ մի կէլիեօրում :

Սիւլք . - Իվլէթ , հէմտէ բէք եիւքսէք սէաա իլ . պաղըրմադ
տէրէճէսինէ կէլիեօրում . . . Բէճա իտէրիւմ , մատամ . . . Բա-
րըն թաալիրի օլ գատար թէպտիլ օլմուշ սուր :

Ելէն . - Ղիճուսինտէքի եաղըրտան պահս իթմէք մի խթէ-
եօրսուն :

Սիւլիւր . - Էվվէթ , անլընըն օրթասընտաքի եազըլարտան պահս իթմէք իսթէեօրում :

Էլէճ . - Գօրգմանա սէպէսլ պոու մու տուր : Պու գատար ճիւղի պիր շէյտէն մի գօրգտեօրսուն :

Սիւլիւր . - Էվվէթ , սիղնէ՛ սէօյլէրսէնիլ սէօյլէերին , մատամ , անըն անլընըն օրթասընտաքի պիւսիւք վէ մալի հարփլար իլէ , «գաֆա յարըն ձիլատը» տէյի եաղըլմըլ օլան իպարէ , ասլա էմնիյեթպախշ տէյիլ տիր : Զաթէն ճէլլատ քէլիմէսինի կէօրէնլէրին տէ , պէնիմ կիպի տիւշիւնէճէքլէրինտէ շիւպհէ եօգ տուր :

Էլէճ . - Սիֆլէթ , սէն տիւլանէսին , Հայտէ , հայտէ , պօշպօ . Ղազըլըղ պըրագ տա , պէնիմ էլպիսէմի կիեինտիր :

Սիւլիւր . - Մա՛տամ , իսթէտիկինիլ գատար պէնի տիւլանէ թէս . միեէ իտին , եինէ պէնի , իվար պէնի գօրգուլթուեօր տիմէքտէն մէնն իտէմէգսինիլ , Զանն իտէրիմքի , գօրգու տէնիլէն շէյ , էօյլէ պիր հիսս տիրքի , պու հիսսէ ինսան հաքիմ օլամաղ , Հէր նէ իսէ , մատամ , շիմտի սիղնէ՛ գըւեաֆէթէ կիրմէք իսթէրսինիլ , անը պէն . Թէնիլգէ սէօյլէերին :

Էլէճ . - Էրքէք գըւեաֆէթինէ կիրմէք իսթէրիմ :

Սիւլիւր . - Նէ՛ թարղ էսվապ իսթէեօրսունուղ :

Էլէճ . - Շէհրըլի էսվապը կիեինմէք իսթէրիմքի , խալգ իչինէ գա . ըըշապէլէեիմ , պիր վիղիթա վիրէեիմ , եախօտ պիր լօգանթատա թամալ իտէպիլէնիմ :

Սիւլիւր . - Բէք իյի , մատամ :

Պու տուրէթլէ , Սիֆլէթ , պիր գաշ տաղըգա զարֆընտա , պիր սէտիր իւզէրինէ պիր բանթալօն , պիր ելլէք , պիր րէտէնկօթ , պիմ շաբգա , պիր չիֆթ պօթին , պիր պաթմէ վէ պիր չիֆթ էլտիվէն վաղ իյլէտի : Էլէն , պիր գաշ տաղըգու զարֆընտա , օլ գաւաթ սու . հուլէթ վէ սիւրաթլէ գատըն էսվապը եէրինէ , Էրքէք էսվապը կի . եինտիրքի , պուստան , քէնաթինին Էրքէք գըւեաֆէթինէ կիրմէքտէրի միւճէրթէպիլիկի վէ ալըլղ տարըղը անլալըլընօրտու :

Մէզպուրէ , մէլիմիճմապընճա Էրքէք մանթօնուտա տա օտըլընճա , բէք ճալիպ պիր սուրէթ . քէնալ իյլէտի :

Մէզպուրէնին սիմասընտա միւշուհէտէ՝ օլունամ տիրիլիք , Եա . գալըլղ վէ պըերղսըղ օլունաընա իտիլէն , քէնաթինին Էրքէքլէթ Թաթիրինտէ կէօսթէրիմէքտէ օլունալ , պու թապիրինալ իսէ , Եախօ . պիր հալ միւշահէտէ օլունամապտա իտի :

Էլէն, էլտիվէնէրինի ճէպինէ դօյտուղտան սօնրա, պէսլէմէսի-
նէ խիթապէն,

— Մ. իվար հագգընտա պու գատար կէօրիւշտիւկիւմիւղ հալ-
տէ, անըն սանա նէ՝ ճէվապ վիրմիշ օլտուղունա տայիր պիր շէյ
սէօյլէմէտին, տէտի.

Սիւլէր. — Էվլէթ, ալտըղըմ ճէվապը սիղէ թէպիղ իթմէտիմ.

Էլէն. — Էյ, սէօյլէ պաղալըմ, նէ՝ ճէվապ կէթիրտին.

Սիւլէր. — Էվլէլ էմիրտէ, պու կիւն սիղի կէօրմէք իսթէեօր.

Էլէն. — Էյ սօնրա.

Սիւլէր. — Էօյլէտէն պիր սաաթ սօնրա, թօրթօնիտէ սիղի պէք-
լէեէճէք տիր.

Էլէն. — Հէքսի պու գատար մը.

Սիւլէր. — Էվլէթ.

Էլէն. — Բէք իյի, էօյլէ իսէ Ալլահա ըմմարլատըգ, Արթըգ պէն
կիտիեօրում.

Սիւլէր. — Մա'տամ, ավտէթ իտէճէք քիսինիլ.

Էլէն. — Ջանն իթմէմ.

Էլէն, պու ճէվապը վիրտիքտէն սօնրա, խանէսինտէն տիշարը
չըգտը, վէ սօգադ տա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան պիր արապա-
եա, էրքէք գըեաֆէթինտէ չըգմագտու օլտուղունա կիղլէմէք իս-
թէտիկինի զանն իթտիրէճէք պիր թարղուտ րաքիպ օլունճա, ա-
րապաճըեա խիթապէն.

— Թօրթօնինին տիւքքեանընա կիթմէք իսթէրիւմ, Շիմտի, էօյ-
լէեի կէչիեօր, սաաթ պիրտէ օրատա պուլունմալըեմ, տէտի.

Արապահր. — Տիմէք տիրքի, զայպ իտէճէք վագթըմըգ եօգ-
տուր.

Էլէն. — Խայր, չաբուգ կիթմէլիեիլ.

Էօյլէտէն սօնրա, սաաթ պիրէ պիր չաբէք գալարադ, Էլէնին
րաքիպ օլտուղու արապա, թօրթօնինին գալուսունա մուվասըլէթ
թիթտիկինտէն, կէնճ գատըն, գուշ կիպի պիր սիւրաթլէ արապա-
տան աշաղը էնտի, վէ արապաճըսընը, իւճրէթինի էօտէտիքտէն սօն-
րա Շօլա գօյտու.

Օլ կիւնիւ, իմրէրաթօր Նաբօլէօնուն ճէնագէսինին Բարիսէ
մուվասըլէթի էիւնիւ օլտուղունտան, բէք աղատէմ չալըըչօրտու,
վէ հէման պիլթիւն Բարիս էհպիսի, սօգաթլարա չըգմիշ իտի.
Սիւլէր. — Էվլէլ էմիրտէ, պու կիւն սիղի կէօրմէք իսթէեօր.

ճախընճ ճէմիյեթ վար իտի : Հէր քէս , պիւրպիրինի եիթէրէք , եիթիշտիրէրիք , աեադ իւզէրինտէ տուրուպ , օլ կիւնքի վուդուա թը ազիմէտէն պուհս օլունուեօրտու : Պինապէրին , էրքէք գըեա ֆէթինէ կիրմիշ պիր գատըն , վէ հա խառսէթէն հախօտ պիր գա զա սէպէպիլլէ քիտվէթինի թէպտիլ իթմիշ պուլունան պիր էրքէք , իւթ վէ պաշլարը հօլունտա օլտուղու հալտէ , քիմէսնէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքսիղին , պու գատար զալէպէլիք արա- ոընա սիվիշէպիլիլլէր իտի :

Էլէն , մէգքիւր գահվէխանէնին քիաֆֆէյի սալօնլարընը տօ- լաշտըգտան սօնրա , էն կէրիտէ պուլունան օտաեա կիրաի :

Մէզպուրէ , արատըրը ատէմին հէնուզ կէլմէմիշ օլտուղունու թահգըզ իտինճէ , մէգքիւր օտատա օթուրտու , վէ էլինէ պիր դա զէթա ալտըգտան սօնրա , պիր գատէհ բօնճ կէթիրթտի , վէ բօնճ մէրադլըլարը կիպի , քէյֆլի պիր թարզաա իշմէկէ պաշլատը :

Էլէն , օրատա չօգ պէքլէմէեիպ , սաաթ պիր վուրունճա , իվար տախի կէլտի , ֆագաթ տյնի վագըթտա , տիկէր պիր միւշթէրիտէ , էլէնին պէքլէմէքտէ օլտուղու օտաեա տախիլ օլտու :

Էննէպի օլան չախս , Բիրօնուն օթուրմուշ պուլունտուղու մա- սանըն եագընընտա տիկէր պիր մասա գարշըսընտա օթուրտու , վէ հէր նէ գատար մէզպուրէեէ տօդունմագ տէրէճէսինտէ եագըն պու- լունմագտա իտի իսէ տէ , կէնճ գատընա թէգարրիւպ իթմէք իս- թէտիկինէ տայիր շիւպհէեէ ասլա մահէլլ վիրմէտի : Պատէհու Մօ- նիթէօր իւնիվէրսէլ նամ զազէթաեը էլինէ ալարագ , քեամիլէն պու զազէթաեը օգուլմաեա սալմըշ կիպի պիր հալտէ պուլունտու :

Իվար , էլէնին թա գարշըսընտա օթուրուպ , քէնտիսի տէ պիր բօնճ կէթիրթտի : Պատէհու պունլար միեանընտա մուհավէրէեէ պաշլանըլտը :

Իվար , հարիգ իւլ ատէ պիր աաէմ օլուպ , պօեուլտան , վիճու- տինին շիշմանըլընտան , վէ թապիեաթըն քէնտիսինէ իթա իթմիշ օլմասը բէվիշի հալտէն անլաշըլան սինիր գուվլէթինտէն , թիթան- լարը , Բօտօս աաաաընըն իրի ատէմինի , հախօտ իրքիւլիւ վէ Գրօ- թօնուն Միլօնունու անտըլմագ իլին , մահգա սիւնեաեա կէլիշ օլ- տուղու զանն օլունուեօրտու :

Իվար , քէնտիսինին ֆէվդէլատէ էշքեալիլլէ , Էօթէն Սիւնին սաարընտա զիքր իտիլմիշ օլան պիր քիմնէեի իյմա իլլէմէքտէ իտի :

Պու աաէմին սիմաար , իբտէն գաղըդտան գաշմըշ օլանլարըն սի-

մասընա ունեցեալքոն օլուպ, պաղըը՝ դարան պաղըը կիպի բարձ-
լազ վէ վահչի, թէպէսսիւմիւ՝ սախթէ, բէնկի՝ պօեալը, ահլը՝ ալ-
լազ վէ պուրուշուդ, սաշլարը գըվըրճըդ, վէ ֆէնա տիքիլմիշիտի
Մէրգումա էն դիտաւտէ պիշիմնիզ գըյան, Սիֆլէթին պահօր-
նը իթտիկի, վէ գօրգտուղու հարֆլուր իտի, Շէջլէքի, իքի սան-
թիմէթրօ պօեուստա եաղըլար իլէ, իվարըն անլընըն օրթուսընտա,
սաղտան սօլա տօղրու,

ԳԱՖԱԼԱՐԸՆ ՃԷԼԼԱՏԸ

Թապիրի եաղըլմըշ իտի :

Մ. իվարըն քիսվէթինին պու տէրէճէ թէպտիլ օլմուշ օլմաօը, նի՞-
չին վէ նէ՞ կիպի սիլ սըրատա վուղուա կէլտիկինի իլէրուտէ օղու-
եանլարըմըզա պիլտիւրէճէկիմիզտէն, շիմտիլիք պիլ, քէնտի շէրիքի
թէսմիեէ իտէպիլէճէկիմիզ էլէն Ռիւր իլէ մուհալէրէսինէ սալիք
օլմագլա իքթիֆա իլլէրիզ, անճագ շուրաեը էվվէլճէ պէեան իտէ-
րիքի, իվար, էն մէշհուր վէ մաարուֆ հայտուտլարտան պիրի
իտի :

Լվվէլա, մէրգումա լաղըրուրեա պաշլատը, վէ պիր ճինանէթ
ֆէսատը գուրուլտուղու սըրատա, էլէ կէյմէքիլիք նէ՞ գատար
մուխաթարալը օլտուղունու պիլէն ատէմլէրէ մախուսա եալա՝ պիր
սէտա իլէ, բէֆիզ էսինէ խիթապէն,

— Է՛յ, նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի :

Ելէն . — կէօրիւեօրսուսուղ ա՛, թամա՛ պուլուշաճագ ղէմառտա
կէլտիմ :

Իվար . — Էվվէթ, պիլ տտէմին, սէօղլիւ օլտուղու ղէմանտա վէ
մահչլլտէ վագթիլնտէ պուլուսմասը բէք կիւզէլ շէյ տիր, լաքին, է-
սասը մատտէ պու տէյիլ տիր, Էվվէթ, պէլքի եիւզ տէֆասան դի-
եատտէ տիր քի, սիղիլէլ շու եա պու մահչլլտէ վէ շու եա պու ղէ-
մանտա պուլուշադ իւղրէ սէօղլիւ օլուեօրուզ, վէ իգրար ու
իթիրաֆ իտէրիմ քի, սիլ, հէր վագըթ, սէօղլիւսիւղտէ լճմամէն
պուլունուեօրսուսուղ, Լաքին, պու տօղրուլուղուն նէ՞ ֆայտէօի
վար տըր . պու քիֆանէթ իթմէլ, վէ իտէմէլ,

Ելէն . — Իլար, հիտտէթէնմէեին, պու տէֆա, էվվէլքիլէրտէն
դիեատտէ իշ կէօրմէկէ շալըըըըլ :

Խլաք . — Պէլքի միլեօն տէֆա սիզէ, պէն, ֆագիլ վէ սէֆիլ օլ-

մագտան օսանտըմ, վէ զէնկին օլմագըղը արգու իյլէմէքտէն եօ-
րուլտում տէյի սէօյլէտիմ: Հալէա պու սէօղլէրի թէքուար իթմէք
լազըմֆլ տըր:

Ելէն . - Խալը, պէն պունլարըն հէքսինի պիլիեօրում:

Իվար . - Տիմէք տիր քի, պու կիւն պուրաեա կէլմիշ իսէնիզ,
էլպէթթէ գարարընզը վիրէրէք, կէլմիշսինիզ տիր:

Ելէն . - Էվվէթ:

Իվար . - Բէք իյի, հայտէ պագալում:

Պու արա, էլէն իլէ իվար արասընտա պիր միւտտէթ սիւքիւթ
վագը օլտու, վէ պու սիւքիւթտէն իվար պիլիսթիֆատէ, եագըն-
տա օթուրմուշ օլան էճնէպիեէ ալթըր նագար իյլէտի:

Մէրգում, հալէա Մօնիթէօր զագէթասընըն գրաաթըյա մէշ-
ղուլ զանն օլունուեօրտու:

Պիր ազ սօնրա, էլէն, հայտուտա խիթապէն,

— Լազըմ օլան մալիւմաթը իսթիհսալ իթտինի՞ղմի, տէտի,

Իվար . - Էվվէթ, հէր շէյ՝ քէշֆիմիզ կիպի տիր:

Ելէն . - Ժագօպ սօզ աղընտաքի ատէմտէն նէ՝ խապէր:

Իվար . - Հէր նէ գատար մէրգում պասյա կրանտէն, վէ իյթինար թրաքսթ
իսիմէրիլէ թանըմըշ իսէ տէ, պունունլա պէրապէր ժէնէրալ տը
Սէրտէյլ տիր:

Ելէն . - Նասըլ անլատընզ:

Իվար . - Սուրէթի գաթիեէտէ անլատըմ. տինլէեին:

Էլէն Ռիօ, իվարա աօղրու էեիլտիկինտէն, մէրգում, մէգ-
պուրէնին գուլաղընտան շու վէճհլէ հիքեաեէեէ իպթիտար իտէ-
պիլտի:

— Տիւն ագչամ, պագը մալիւմաթ ալմագ, վէ գապիլ իսէ,
սախթէ քիլիտլէրի եաքմագ իւղրէ, սիւրմէլէրին գալլպլարընը չը-
գարմագ իչին, իհթիեար թրաքիսթին պաղչէսինէ կիրմիշ իտիմ:
Պաղչէնին պիր քէօշէսինտէ, պիր նէրտիվէն պուրուպ, պիր բէնչիրէ-
նին թա իւսթիւնէ գատար չըգըշ, վէ ճամը քէսմէեէ մուլաֆֆագ
օլմուշ իքէն, պիրտէն պիրէ, պէնիմ ճամը գըրտըդտան սօնրա, ի-
չէրի կիրէճէք օլտուղում օտաեա, էլինտէ պիր մում օլարագ, պիր
քիմաէ կիրտի, իմտի, պէն տէ, իլք թասալվուրումու ինրաեէ տէ-
վամ իտէճէք եէրտէ, քէնտի մէվճուտիեէթիլլէ պէնիմ թէշէպ-
պիւսիւմիւ սէքթէտար իտէն ատէմին քիմ օլտուղունու կէօրմէք
իւղրէ պէքլէմէկէ գարար վիրտիմ, վէ իլք պագըշտա իյթինար թրա-

դիտեմ, խիւլասա ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ օլտուղունու թանըսըմ' էլէն . - (իննանմամազըդ թազը ու սէտասըլլա.) ժէնէրալ քէն. տիսի՞ մի խտի :

Իվար . - Եվվէթ, թաքէնտիսի իտի. Լաքին պունտա թէաճ. ճիւպ իտէճէք նէ՞ վար տըր, չիւնքի, արդասընտա պուլունտուղունմ' բէնչիրէ, ժէնէրալըն ետթազ օտասընա նազըր խտի :

Էլէն . - Սիզէ թէքրար սիւալ իտէրիմ, կէօրտիւկիւնիւզ տտէ. մին ժէնէրալ օլտուղունա նասըլ էմին օլուեօրտունուզ :

Իվար . - Հազըր պուլունտուղունմ' մէնզարէ, պու պապտէ քիմ. սէեէ շիւպէէ եէրի պըրազ մանտճազը կիպի, պանա տախի շիւպէէ մաճէլլի պրազ մամըլ տըր. Տուրունուզ, պու մէնզարէեի սիզէ հի. քեաեէ իտէեիմ' տէ, մուհաքէմէսինի քէնտինիլ խտին : ժէնէրալըն, եախօտ ժէնէրալ օլտուղունա շիւպէէ իթտիկիմ' չախուն, էկէրչի հազ. բէթի Նուհուն կէմիսի էլան մէվճուտ օլտա խտի, հէման անըն գա. տար էսկի օլան պիր տօլապու պիլա թէրէտտիւտ եազլաշտըղընը կէօրտիւմ, վէ սիզէ եէմին իտէրիմ' քի, մէրդու.մուն իւղէրինտէ, օլ էսնատտէ ապլա տիվանէլիք էսէրի կէօրիւլմէեօրտու, Մէրգուլմ' բիաեէթէ լաեըդ. օլան պու տօլապըն պիր չէքմէճէսինտէն, իմբէրա. թօրուզ զէմանընտա ֆէրիզ ժէնէրալ բաեէսինտէ ի.քէն, քէնտիսինին գուլլանտըյը պազը էշեաեը, չէօլէ քի պիր չիֆթ ճիզմէ, պիր գը. լըճ, թիւլլիւ պիր շաբգա, էբօլէթ, վէլհասըլ հէր նէ լազըմ իսէ, չըգարտը, լաքին պու էսկի վազթըն էսվապընը կիեինմէք իւին, եալընըզ պիր չէյ նօգսան խտի :

Էլէն . - Ղալիպա պունլարը կիեինէճէք օլան ատէմ' նօգսան խտի :

Իվար . - Բէք թէմամ' պուլտունուզ. Եվվէթ, իսթէր ատէմ տէ. յին, իսթէր ժէնէրալ սէօյլէեին, հասըլը զիքը իթտիկիմ' էշեաեը կիեինէճէք քիմնէ պուլունմամազտա խտի :

Էլէն . - Սօնրա նէ՞ օլտու :

Իվար . - Սօնրա շու օլտու քի, պու անթիգա նէվինտէն օլան չէյլէրի մէրգուլմ' ինթիկնաթ թրաթիսթ մահուտ տօլապտան չըգարտըդտան սօնրա, պունլարա ազիմ' պիր բիաեէթլէ նազար իթտի, վէ պու բիաեէթ' պիր խալլի վազըթ իմթիտաւ իթմէքլէ, պէնիմ' կիւլմէքլիկիմի մուճիպ օլտուղու հալտէլանն իտէրիմ' քի, օ շաչգընըն կէօլէրինտէն եալ ազըթտը :

Էլէն . - Իվար, ասքէրլիկի սէվմէճմիսինիլ :

Իվար . - Բէք օգ սէվմէմ, Լլէն :

Ելեմ . - Ասքէրլիկէ մախսուս օլան հէր շէյ հադդընտու կէս .
Թէրտիկինիդ նէֆրէթալէն , հիսսիւսթընըզ անլաշըլըեօր : Լաքին պու
նէֆրէթինիզին սէպէպի նէ տիր :

Իվար . - Սէպէպի , դարիւզ պիր հիքեաեէ իսէ սէ , շիմուլիդ
միւսաատէ իտին քի , պու կիւն ժէնէրալըն հիքեաեէօինի իքմալ ի
սէյիմ :

Ելեմ . - Իքմալ իտին :

Իվար . - Ժէնէրալ , քէնտի էպիապը գարշըսընտու տաեա կիպի
կէօզ եաշը տէօքտիւքտէն , վէ պու էպիապըն հիշ պիր տիւյմէօի
նօգսան օլմատըղընա , վի քեաֆֆէյի տիւյմէլէրին հաղպու թճա տի .
քիւմիշ իտուկինէ թէէմին օլմադ իւզրէ , խոյլի միւտտէթ տիգ-
գաթլէ պազալը տան սօնրու , էվլէլա , կէյիք տէրիսինտէն մաա .
մուլ օլան բանթալօնուէնու , սօնրու ճիզմէլէրինի , էպիապընը , վէ
պէօյլէնէ հէր շէյի , սօնուէա դատար կիեինտի :

Ելեմ . - (Իվարըն լագըրտըսընը քէսէրէք) Միւմքին տէյիլ տիր :

Իվար . - Քէնտիօինի կէօրտիւմ տիեօրում , կէօզլէրիմիէ կէօր .
տիւմ :

Ելեմ . - Լաքին , սիզ պանա , պու տտէմ տիւվանէ տիր տիեօր .
տուէնուզ :

Իվար . - Բէք օլ դատար տիվանէ տէյիլ տիր :

Ելեմ . - 1840 թարիխինտէ , վէ ազշամըն սաաթ օն պիրինտէ , իմ
բէրաթօրլուզ . զէմանընըն ժէնէրալ զըեաֆէթինէ կիրէր տէ , նա'սըլ
տիվանէ օլմադ : Մոթլադա , սիզ էյլէնմէք խթէեօրսուէնուզ :

Իվար . - Ասլա , էյլէնմէեօրում , Պիր դաշ սէօզ տաշա սէօյլէեէ .
ճէք օրուր իսէմ , լապօպ սօգաղընտա մուգիմ շախսըն ժէնէրալ տը
Սէրտէօյլ օլտուղունա , վէ արատըղըմըլ տտէմ իտուկինէ սիզ տէ իս .
քեաթ օլաճադսընըլ , իմէրաթօրուն ճէնաղէօի պու կիւն Բարիսէ
կիրտիրիեօր . շիմաի պու ճէնաղէ , Լնվալտին պաքսուսուէա վա-
սըլ օլմուշ տուր : Պու խուսուսու խալա թէպլիդ իշին աթըրան թօր
սէսլէրինի իշիթմէեօրմուսուէնուզ :

Ելեմ . - Էլիլէթ , իշիտիեօրում :

Իվար . - Իմաի , ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ , հայիզ օլտուղու ըիւթ-
պէտէն մաատա , իմբէրաթօրուն զաեէթ սատըգ պէնտէսի իտի ,
վէ իմբէրաթօր քէնտիօինի ֆէվզէլատէ սէվէր իտի : Պու կիւն իսէ
պիւթիւն Բարիս , էսկի զէմանըն իւնիֆօրմալարըյլա տօնատըլմիշ օջ

լուսւոյ տիկէր ասքերընր կիպի, ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ տախի, քէն տի աթիգ էֆէնտիսինի շէրէֆլէթտիրէն պու դիյնէթտէ հազըր պու լուսմագ իսթէմիշ տիր, Պինտպէրին, իշպու գիյնէթէ կիթմէզտէն էվլէլ մէրգ ում, չօգտան պէրու գուլլունըլմամըլ օլան աթիգ վէ հիւրմէթէ շայտան էսպապընըն նոգսանը պուլունուպ պուլունմատընը անլամագ իսթէմիշ տիր, իշթէ տիւգիւն պու սըրատա վագը օլան հարէքէթ վէ մուամէլէսի, չիւպհէսիգ տիկէր եիկիրմի պին Եէֆէր սայիր էֆրատը ասքերիեէնին հարէքէթ վէ մուամէլէսինին այնի օլուպ, պու միւնսուիպէթլէ, տիկէրլէրին մէճնուն աստ օլունմատըլարը հայտէ, տիւգիւն մէճնուն աստ օլունմատը սէպէպինի անլամաեօրում:

Ելէն. - Սուհիհ տիր:

Խլար. - Հէրէ իսքեսաթ օլտունուպ:

Ելէն. - Շիմտի սիդ, տիւգիւն սերկի գէշթինէ տէվամ իտին:

Խլար. - Լալապընը կիեինտիքտէն սօնրա, չիւպհէսիգ պիր գուսուրու պուլունուպ սիւլունմատըլընը անլամագ իւդրէ պիր ոյնուեա պադտը, վէ բանթ ալօնու իլէ սէթրիսի, քէնտիսի իշին պիր ազ էնլի օլտուզու պէնճէ զանն օլունտու:

Լլլէն. - Սագըն պու էսպապը թէճրիպէ խտէն քիմսէ, տիւգտէն զայրի պիր քիմսէ օլմասըն:

Խլար. - Քէնտիսի խտի, անճագ բանթ ալօնու իլէ սէթրիսինին էնլիկիկի, եալընըզ պիր շէյ իսպաթ իթմէքաէ տիր:

Ելէն. - Տիւգիւն զայիֆ օլտուզունու մու իսպաթ իթմէքտէ տիր:

Խլար. - Իվլէթ:

Ելէն. - Հէր շէյէ ճէվասպ պուլունօրտունուգ:

Խլար. - Պիր ազ պէքլէհին, հադդըմ օլուպ օլմատըլընը անլարաընը:

«Տիւգ, ոյնտեա պազարադ, իւնիֆօրմատընտա գուսուր օլուպ օլմատըլընա թէէմին օլտուգ տան սօնրա, մէզքիւր էսպապը իւսթիւնտէն չըգարաը, վէ թէքրար տիւրիւս, տօլապա դոյտու: Պէօյլէ պիր մուամէլէտէն սօնրա, պու մուամէլէեի իճրա իճմիշ օլան շախսըն տիւգ տը Սէրտէօյլ օլտուզունա արթըզ չիւպհէ օլունմագ իտի Չիւնքի պու մուամէլէյի քէնտիսինտէն մատաա քիմ եաբապիլիւր իտի Լուքին, չու սըրատա զաեէթ իշթիեաթ իւդրէ հարէքէթ իթմէքիւր լազըմ օլտուզունու, վէ թէշէպպիւսիւսիւգիւն, հանի սերվէթիմի-

դին մուսուլմանացիներին, եսլընըզ էմիրի պատերթիզուն մէր-պութ օլտուղունու միւքէրքերէն պանա պէհան իթմիշ ղլտուղունուգոտան, հէր նէ պատար մէրգուման, տիւզ տը Սէրտէջլ իտուկինէ մանէն իսքեաթ օլմուշ իտիմ իսէ տէ, պունունլա պէրտպէր հէնուգ շիւպհէմ պուլունուր ճատընա հարէքէթ իթմէք իսթէտիմ, Շէօյլէքի, բէտտի նապապիլ պիր իսպաթա աէսթրէս օլմահա չալլըմադ տա իտիմ:

«Պինապէրին, մէնէրալլարն ճէմլիէթի արտաընտա տիւզ իւն պունունուպ պունումաուրընա թէէմին օլմադ իւզրէ, ճէնազէ ալաեընը կէօրէպիլէճէք պիր մինատիպ մահէլլտէ տուրմադ իչին, էրքէնճէ էվիմուն տիշարը չըգալմ:

Ելէ. — Էյ քէնտիսինի կէօրտիւնիւզ միւ:

Իվար. — Էվլէթ, կէօրտիւմ:

Ելէ. — Լաեըզլա թանըաընը ղմը:

Իվար. — Էվլէթ, լաեըզլա թանըալմ:

Իվարն իբի տէֆա թաստիլի քէյֆիէթի, կէնճ գատընըն տօտալ լարընտա մէմունիլիէթ թէպէսսիմիւ, վէ կէօլլէրինաէ մէսէրքէթ զիեաը հաալլ իթտիլի կիպի, անընտա տաթի մահզունիլ-եէթ ալէամէթի միւշահէտէ օլունտու:

Ելէ. — (Սէվինճլէ պիր աճ իտէրէք.) Էյ, շիմունէ՝ եաբաճաղըզ:

Իվար. — Շիմտի աիլ նէեէ՝ գարար վէրիեօրսունուլ:

Ելէ. — Պու կիճէ իշ կէօրմէլիեիլ:

Իվար. — Տիւզ պու կիճէ էօլմէլի մի տիր:

Ելէ. — Խալլ:

Իվար. — Էօյլէ իսէ, պու կիճէ նէ օլաճապ տըր:

Ելէ. — Սէրվէթիլիլ իսթիհալ օլունաճապ տըր. . . Սիլէ վաղը օլան վաալմ պու տուր: Սիլին տէ, պէնտէն թալէպ իտէճէք հաղգընըզ, պունտան իպարէթ տիր:

Իվար. — Սահիճ տիր, լաքին, պունուն իչին նէ՝ եաբմապ լալլմ տըր:

Ելէ. — Պու աղչամ, սաաթ օնտա, ժապօպ սօպաղընտա, տիւզ իւն գաբուսունտա պունումալլարընըզ:

Իվար. — Բէք իլի:

Պու սուրէթլէ, իչպու գարար վէրիլտիքտէն սօնըս, Էլէն, սուֆրատան գալգալը, վէ Դաֆաշալլին ճէլլատընը Թօրթթիտէ պըլազ ուրդտան սօնըս, քէնտիլիլ ղահվէխանէտէն տիշարը չըգալմ:

2

ՔԻՄՎԻՍԻ ԹԷՊՏԻԼ ՕԼՄՈՒՇ ՏԻԿԷՐ ՊԻՐ ԱՏԷՄ

Իվար իլէ պէրապէր Թօրթօնինին դահվէխանէսինէ կիրմիչ օլան վէ Մօնիթէօր զազէթասընըն պէնալէրինէ ֆէվզէլատէ մէրազլը դանն օլունան, վէ իքի չէրիքին, քէնտի հանընտա, Մ. աը Սէր-տէօլէ դարչը ֆէստա գուրտուգլարը սըրատա, հէման բուհսուղ պիր քիմնէ կիպի տուրմուշ պուլունան շախս, Կաֆայարըն ճէլլատը կիպի, սիննինին էն գուվվէթիի զէմանընտա, հանի, երկիրմի սէ-քիզ վէ օթուղ ետշընտա պուլունմագտա իտի :

Իշպու շախսը մէճհուլ, իվար կիպի ուղուն պօլու, վէ հէյ-պէթլի օլուպ, պէլքի անըն դատար գուվվէթլի տէյիլ իտի իսէ տէ, անտէն չօր զիեատէ կէօթէրիչլի իտի :

Մէրգուս մէճհուլ քիմնէ, գուվվէթի վէ պիր աղտա լէթաֆէ-թիլլէ, Ֆարնէզ նամ իրի տտէմի անտըրմագտա օլուպ, պու մէճհուլ տտէմ, մատտէթէն զիեատէ գուվվէթլի օլմամագլա պէրապէր, չիւպ-հէսիզ զաեթ սինիրի օլմասըյա, չէվիք պիր վիճուտէ մալիք պու-լունմագտա իտի :

Էկէրչի մէրգուս, բէհլիվանլըզ վէ Ժիմնաթիզլէ մէշղուլ օլ-մագտա իտի իսէ, մէզքիւր իքի թալիմ ստեհէսինտէ քէսպ իթ-միշ օլտուղու մէհարէթլէ Կաֆայարըն ճէշատը կիպի մանէատար պիր նամգաղանմիշ օլան տէ հէթլի հայտուտա դարչը, էն զիեատէ չէտիտ սուրէթտէ ուղրաչապիլէճէկի տէր քեսար իտի :

Պու տտէմին սիմասը, իվարըն սիմասը կիպի, իբտէն գաղըզ-տան դաշմըշ օլան քիմնէլէրին սիմասընա պէնզէմէիպ, տալիմա շաքապը կիօղլէրինէ գատար էնտիրիլիշ օլմասը սէպէպիլլէ կիօզէ կէօրիւնմէէն անլընտան մատատ, եիւզիւնին հէր թարաֆը կիլ շէլ-հէյեթիլ ճալիպ վէ լտիթի, վի պէլքի պիր աղ մատարաճա ի-տի, հասըլը, մէրգուսն հէր հալի, վազթիլլէ ասքէրիք իթմիշ օլտուղուն, վէ հաթթա հօվարապըգտա պուլունմուշ իտուկինէ տէլալէթ իթմէրտէ իտի իսէ տէ, քեսաֆիէյի մահալը մէքուհէ

վէ մենքուրէտէ վազթընը կէշիրմիշ օլան սէֆիհլերտէն սյու-
լունտուզունտ տայիր իւզերինտէ պիր ալէամէթ միւշահէտէ օլուն-
մամազ տա իտի ճու գատար քի, մերդումըն, իյի պիր էիրդէթ թա-
շըր ատէմ օլմասը, պէյն էլխուլդ սէօլէնիլտիկի իւզըրէ, պաշընը,
շարգասընա հազըն պուլունտուրմասըլլա միւսպէթ իտի, չիւնքի
պու մէճհուլ ատէմ շարգասընը ալմադլըզը պիլէ տտէթ իթմէմիշ իտի

Պինաէն ալէյհ, իւք կէօրիւշտէ ինսան, իվարտան նէֆրէթ
իտէճէթ վէ գաշընաճազ պիր տուլղու հիսս էյլէտիկի հալտէ, շախ-
սը մէճհուլու իւք տէֆա կէօրիւշտէ, անէ տէ, թէմտիւլ իտէճէթ
պիր թէվէճճի հ տուլղուս հիսս էյլէմէմ ք գապիլ օլունազ իտի,
Պունլարտան պիրի, տերհալ ինսանը ճէլալ իտիպ, տթիգ պիր տօթ
մագամընտա քէնտիսիլլէ իւլֆէթ բէլտա իտիլտիկի թագ տիրտէ,
տիկէրի հազգընտա տա, մէմալ օլունմատըլլը պիր վազըթ տա, պիր
թագըմ ճէլլատըր հախտա մէգարընըար արասընտա պուլունտուլմա-
րըլլա հատըլ օլան տուլղու կիպի պիր տուլղու հիսս իտիլիր իտի:

Պու մէճհուլ քիմէնին, խմար իլէ պէրտպէր թօրթօնիսէ կիր-
մէսի, սէպէպսիդ օլմաեբպ, մերդում, իքի սաաթ տան գիւստէ,
նէֆսի բարիս շէհրի տէրունինտէ, իվարը թաադիպ իթմիշ, քիտֆ-
ֆէյի հարաքեաթ վէ մուամէլաթընտան հիշ պիրիսինի նաղարը
տիդդաթընտան տուր էյլէմէմիշ, վէ պէլքի տէ անըն մուշահազաթ վէ
էֆքեարընը քէշֆ իթմէքտէ պուլունմուշ իտի, չիւնքի շախսը մէճ-
հուլ, իվարը թանըմաեարադ, անըն միւգ թէտիր օլտուղու շէլլէրի
ուրէթի գաթիսէտէ պիլմէքտէ իտի:

Հայտուաը մերդումա կէլինճէ, թօրթօնիսէ վաարըլ օլունա գա-
տար, քէնտի հազգընտա վաղը օլան նէղարէթի տէրք իթմէմիշ ի-
տի, վէ օ նէղարէթի իծրա իտէն իլին իտէ, պու հալին ֆէհմէնէ
վաարըմասը, մուղիրը վէ թէհլիքէլի օլսպիլիր իտի:

Մէճհուլ քիմէն, թօրթօնինին տիւքքեանընտա, Մօնիթէօր
իւնիվէրսէլ զաղէթտաընը կիւեա օղումաեա սալմըշ կիպի կէօրիւ-
նէրէթ, վէ իլէն իլէ հայտուտան պուլալ շմալարը հազգընտա թէաճ-
ճիւպ իթմէեհրէթ, էվվէլ էմիրտէ, էլէնին, գատըն թայֆէսինտէն
իտուկինի սնլտըր, վէ պատէհու պու իքի շէրիլին միւնասէպէթ-
լէրինտէն հիշ պիր նօգթտեը կէօղիստէն գաշընաար, վաղ տա պու
շէրիլլէր հալալ սէսլէ կէօրիւշտէքտէ իտիլէր իտէ տէ, արա սըրտա
էթրաֆլարընտա պուլունտան գալէպէլիկին շամաթտար սէպէպիլլէ, ի-
ֆաաէլէրինի պիրիպիրլէրինէ անլաթարըմազ իւղըն, սէսլէրինի

Եւ քանի որ թիւերն ունենալով , պիտի մեծ հուշակաւ , իշխողիկ պիտի գալ սեփականութեն , մեծ հաւերէ յի վազրաւի օլտուգեա անլաւապիւտի , վէ իքիսինն տէ հաւ ու վազրիսէթինէ քեապի վուգուֆ իտէպիւտի :

Լաքին թաաթի օլտուտն սեփականութեն , մեծ հուշ քիմնէնին էն իշի իշխողիկ վէ անլաւապի սեփականութեն , տիւգ տը Սէրտէջլ իսմի , թիւերն Թրաքիսի մահլէզի , վէ էլէն թարաֆրնտան իվարա , պուլաւաճագ-լարը վազթը վէ մահլէզի իտապէր վիրմէտի իտի :

Շէջլէֆի էլէն , իվարա , ժազօպ սօղազընտա , ստաթ տօղուգ-տա պուլուշուրուգ տէմիշ իտի :

Շիւպհէսիգ , մեծ հուշ շախսըն անլամագ իսթէտիկի շէլլէր , շիմ տիլիք պուլար օլտապ , շիւնքի իվար , գահվէխանէտէն հարէքէթ իթմէք իւզրէ տեաղա գալգ տըղընտա , շախսը մեծ հուշ , անըն արգաւորտան կիթմէք իւզրէ , եերինտէն պիլէ գըմրլտանմաեւպ , եաւընը քէնտի քէնտիէն :

— Է՛յ մինիմինի չօճուգ լարըմ , շիմտիլիք հապղընըտա օլտուգեա մալիւմաթ տըլըմ , վէ գուրաճաղընը տուլտղը անլամագ իւզրէ , պուլաւաճագ , ստաթ տօղուգտա սիգի պուլապիլէճէկիմտէն , ագչամա գաւառար սիգտէն պիրիսինն տարտ օրտա տօլաշմաեա հոճէթ կէօրմէմ , տէտի :

Պու իֆուտէտէն սօնրա , մեծ հուշ շախս , պիտի գալ սանիլիէ գաւառար տէրեւոյը միւլաճաղաթա միւսթաղաղ օլտու , վէ պատէհու , արա սըրա սիւքիս իտէլէք , քէնտի քէնտիէն իրաւ իլլէտիկի պէ-եանաթընա շու վէճհլէ տէվում իլլէտի :

— Լաքին , պուլ գարը քիմ օլապիլիւր : Պիգիմ հայտուտ , պուլ գարընը նէրէտէ թոնըմը օլտապիլիւր : Նախը օլտապ տա , անը քէնտիտիսէ շէլլէր իթմիսաղ իտէպիլմիշ տիւր , շիւնքի օ գարը , մէրգումուն մէթրէսի օլմաեւպ , շէրիքի տիւր . . . պուլ իսէ , մէրգում-լարըն , պիրիսինն իլլէտիլլէ սիգ տիլիէք լազըրաւ իթմէլէրինտէն տէ գօլապեա անլաշըլմագտա տըր . . . Լաքին , հէր նէ օլտա , բէք կիւզէլ գարը տըր . . . նէ կէօղէր , նէ տիլլէր , նէ պօյ պօս . . . Նի-հաեթթ , տէրէճէյի Նիհաեթտէ տիլպէր վէ ճալիպ պիւր գարը . . . էլպէթթէ թէքրար պուլ մեծ հուշէ գարընը կէօրէպիլլէճէեւիմ . . . շիւնքի , պուլ ագչամ ստաթ տօղուգտա , ժազօպ սօղազընտա քէնտիտիսինն երին պուլաճաղըմա էմինիմ : Շիմտիլիք , անը տա , անըն կիւզէլ լաթըրէսինն տէ սիլի լթարաֆա պըրաղըպ , տահա զիեատէ ճիւտի օլտն իլլէրտէն պահա իտէլիմ :

«Ճիւմէմիզին պունճա վազրթտան՞ պէրու արատըղըմը ժէնէ-
բալ տը Սէրտէօյլ, նա՞սըլ օլուպ տա , ժադօպ սօզ աղընտա ինթիւար
թրաքիթ նամը ալթընտա եաշաեան իհթիեար քիմնէ օլապիլըր : Իշ-
թէ , պուրաեթ թահգըգ իթմէլիեիմ, վէ քէնաիսինի բէտէրիմէ
կէօթէրմէլիեիմ, չիւնքի բէտէրիմ, Խար-ա-Մօր իամիլլէ տնըն էմ-
րի թահթընտա միւտտէթի մէտիտէ խըտմէթ իթմիշ օլտու զունտան,
էլպէթթէ քէնտիսինի թանըեաճապ տրր :

«Եւքին , պու իրի հայլալլն , ժէնէրալ իլէ իշթիզալ իթմէքտէ
նէ՝ մէնֆտաթլարը վար տըր . . . ւպհէսիզ չիւնը գէնկին զանն իթ-
տիքլէրինտէն , վէ պէլքի տէ գէնկին օլտու զունտան , քէնտիսինի
սօյմազ , վէ պէլքի տէ էօլտիւրմէք ֆիքրինտէ տիրէր :

Պու զանն ու գըլեառ իւ գէրինէ , շախար մէճհուլուն իւ գէրինտէ
պիր տիթրէմէ հապըլ օլարապ :

— Իկէրչի էօյլէ իսէ , պիր տագըպա պիլէ զոյպ իթմէկէ կէլ-
մէզ , կիտիպ բէտէրիմի պուլմալընըմ, վէ իհթիեար թրաքիսթին՝
հագըգ էթէն տիւզ տը Սէրտէօյլ իտուկինէ թէէմին օլտու զտան սօն-
րա , հարէքէթէ պաշլամալընը , տէտի , վէ տէրհալ , գահվէխանէ-
նին ուշաղընը չաղըրըպ , մասրաֆընը էօտէտիքտէն սօնրա , գահ-
վէխանէեի թէրք , վէ սիւրաթլէ հարէքէթէ իպթիտար իլլէտի :

Մէրգում, օն աալըմ գտտար եաեան իւրիւտիւքտէն սօնրա ,
պիր տրապա ճէլպ իտէճէք իքէն , պիրտէն պիրէ ումուզու իւզէրի-
նէ աղըրճա պիր էլ վաղ օլունտու զունու հիսս իլլէտի :

Մէճհուլ քիմնէ , պու հարէքէթտէ պուլունան տտէմէ , էկէրչի,
քէնտիսինէ պիր եումուգ վուրմուշ հայլալ իսէ , թէէտիպ իթմէք ,
պիւլաքիս , էկէրչի պէօյլէ պիր միւնասիպէթսիզ լաթիֆէտէ պու-
լունմուշ պիր աօսթ իսէ , էլինի թուլթմազ իւզըրէ , մէվնուտ օլան
զալէպէլիկէ բաղմէն , պիրտէն պիրէ արգաաընա տէօնտիւ , վէ ֆէվ-
գէլաոտէ թէաճճիւպ վէ հայրէթլէ , իվարըն գարշըսընտա պուլուն-
տու , չիւնքի մէրգում , անըն , գահվէխանէտէն տիշարը չըգմաաընը
կէօգէթլէեիպ , արգաաընտան գօլլամը , վէ պէեան իթտիկիմիզ
սուրէթտէ , էլինի ումուզունա վաղ իլլէմիշ օլտու զունտան , պիթ-
թապի պու հարէքէթի , իսթիզրապը մուճիպ օլմուշ , վէ պու հարէ-
քէթին սէպէպի տէ շունտան իպարէթ պուլունմուշ իտի :

Էկէրչի օլ շախար մէճհուլուն կէօղլէրի , լաեըզըլա թէշհիզ ի-
տէր , գուլազլարը բէք ին իշիտըր , վէճաաըլ հէր վէճհլէ գուրնազ
վէ պուրնու գուլաղը քէսիք պիր ատէմ իտի իսէ , իվար տա , պու

խառնելէր ճիշէթիլէ , մէրդուստան կէրի դալմատըղընտան , Թօր-
Թօնիտէ իլէնին եանընտա օթուրմուշ օլան շախտըն , դազէթասընը
օդուստա տալաճագ եէրտէ , եանընտա ճէրէեան իսէն միւքեալէմէ-
եի տիգգաթլըճա տինլէմէքսէ օլտուղունու անլամըշ իտի :

Պիր արա , հայտուտը մէրդուս , շիւպհէսինի իլէնէ խապէր վի-
րէրէք , տահա էմին պիր մահէլլտէ ֆէսատլարընը դուրմագ իւզրէ
Թօրթօնիտէն չըգմագըղը թէքլիֆ իթմէք իսթէտի իսէ տէ , մու-
ախաարէն վաղը օլան պիր միւլահագասը իւզէրինէ , իւք թասաՎ-
վուրունու թէրք իթտի : Պու պապաէ , մէրդուս քէնտի քէնտիեէ
չէօյլէ սէօյլէտի :

— Էլէն , տիկէր հէր խուսուստա նէ դատար ճէսուր , թամա-
քեար վէ դարարընտա սէպաթլը օլտա , սէրվէթիմիդի մուճիպ օլա-
ճագ օլան , վէ քէնտիսինտէն այրըլամաեաճաղըմ տէրքեար պու-
լունան շու տիւգ տը Սէրտէօյլ մէսէլէսինտէ , պիլմէմքի քէնտիսին-
տէ նէ հալ վար տըր , ֆադաթ պէնճէ վահի պիր շէյ տիմէք օլան
էմրի պասիրէթ վէ իհթիեաթ իւզրէ հարէքէթ իթմէք իսթէտիկի-
նի աշիքեարէն կէօրիւեօրում , քէնտի աեարընտա պուլունան պիր
գարը իլին իսէ , պու խուսուս հադըգէթէն մուճիպի իսթիղրապ
տըր : Շիմտի դալդասամ քէնտիսինէ , պիղի պիր գօլլաեան վար տըր
տիսէմ , տէրհալ զամաղլանմըշ , մէյտանա չըգմըշ , թութուլմուշ ,
մուհաքէմէ իտիլմիշ վէ տարընը օլտուղունուճ զանընա զահիպ օլա-
ճագ տըր : Պիսապէրին , Էվլէէրի շիւպհէլէրի թէքրար պաշլաեաճա-
ղընտան , պու թէչէպպիւս վէ անընլա պիրլիքտէ պէնիմ սէրվէթիմ
մահվ վէ զայիլ օլաճագ տըր : իմտի , քէնտիսինէ պիր շէյ սէօյլէ-
մէեէ կէլմէզ , անճագ քէնտիսի կիթտիքտէն սօնրա , պէն շու պի-
ղիմ ատամը գօլլաեաճագ պիր սուրէթտէ պուլունուրում , վէ է-
կէրչի հադընտաքի շիւպհէլէրիմ սահիհ չըգար իսէ , օլ վադըթ
հադընտան կէլիրիմ : պունուընլա պէրապէր , իգրար իտէրիմքի ,
պու հէրիֆին թասվիրի պանա բէք իյի կէօրիւնմէեօր :

Իվարըն հարէքէթիինի պու սուրէթլէ իյլահ իթտիքտէն սօնրա ,
կէլլիմ սիղիմ մէճհուլ առէմէ :

Իշպու մէճհուլ առէմ , Գաֆալարըն ճէլլատընը քէնտիսին բէք
եադընընտա կէօրտիւ , վէ անընլա պիր իլի օլաճաղընը իհթիմալ-
տէն ատտ իլլէտիկիտէ , հէր նէ գատար անըն ֆէվգէլատէ գուվ-
վէթլի օլտուղունու իլիթմիշ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ ասլա
աշըլմաեարագ թահգիրամիլ պիր թարզտա վէ հիտտէթլէ :

— Միւսիւ, պէօլէ գապանա էլինիդի ումուզումա գօնան, սի դմիսինիդ, տէտի :

Հայտուա . — Էվվէթ , միւսիւ :

Մէնհուլ ատեմ . — Մէրամընըդ նէ՞ տիր :

Հայտուա . — Սիդին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

Մէնհուլ ատեմ . — Պանա տիեէնէկինիդ նէ՞ տիր :

Հայտուա . — Մուհիմմ պազը շէյլէր տիեէնէերիմ :

Մէնհուլ ատեմ . — Նէ՞ շէյլէր :

— Իստ . — Պուրատտ տէնէմէզ :

Մէնհուլ ատեմ . — Նէ՞րէնէ կիթմէք իսթէնօրսունուզ :

Հայտուա . — Պիր արապա թու թալըմ, նէրէնէ կիթմէք իսթէտի-
կիմի կէօրիւրսինիւզ :

Մէնհուլ ատեմ . — Բէք իյի, տէտի, լաքին պու. ճէվապը վիրմէզ-
տէն էվվէլ, քէնտի քէնտիեէ շէօլէ տիւշիւնտիւ . — Պուատեմ, շու-
եա պու մագսէտլէ, պիր մուարազա արանընօր, Պու խուսուս սու-
հուլէթլէ անլաշըլմագտտ տըր, լաքին պէնիմ վազիֆէմ պու մուա-
րազանը գապուլ իթմէք տիր, Էկէրչի գըլըն, եախօտ գասաթուրա
վէ եախօտ թապաննա իլէ պու մուարազանը իտէնէք իսէ, քէնտի-
սինի պէն էօլտիւրիւրիւմ : Ֆադաթ էկէր եումրուզլա գապկա իտէ-
նէք իսէք, պէլքի քէնտիսի պէնտէն տահա զիեատէ գուվվէթլի
պիլէ օլա, եինէ, պու ագշամ, սէօլլիւ օլտուզու մահէլլէ կիթ-
մէքտէն քէնտիսինի մէնն իտէպիլիւրիւմ : Հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ
օլտուն, մէրգումու, Մ. տը Սէրատէօլլէ իրասը խասար իտէմէեէնէք պիր
հալէ գոյմալընըմ վէ պաշընա իշիմատ պունտան իպարէթ օլմալը տըր :

Պատէհու. իվար իլէ շախսը մէնհուլ, արապանա օթուրտուլար,
վէ հայտուտուն վիրաիկի էմր իւզէրինէ, արապա, սէրիսն Սէն-ժագ
թարաֆընա տօլլու. եօլա ընվան օլտու :

Շախսը մէնհուլ, լազըմ օլան իյդահաթը իսթէնէնէք եէրտէ,
քէնտի միւլահապաթընա եախօտ խաթըրէլէրինէ տալմիշ իտի, չիւն-
քի, վադը օլան հալ թապի պիր շէյ տիր կիպի, քէնտի ակիդ վէ
շէն թապիեաթը ահըպապանը տիւշիւնմէքտէ, վէ իվար իսէ,
մէրգումուն պու հալի հագդընտա իղհարը թէտաճիւպիւ ազիմ իյ-
լէմէքտէ իտի :

Մէնհուլ ատէմին պու սըրատա ֆիթուրսուզնա տուրմասը
հայտուտը մէրգումուն իշինէ կէլէմէզ իտի, չիւնքի, էկէրչի միւնա-
ղաանա կիրիշէնէք իտի իսէ, թապի, քիմին իլէ կիրիշտիկինի պիւ-

մէք իտթէր, վէ մէճհուլ իւլ անվալ պիր քիմսէ իլէ տուէլլօ իթմէք իչին, տիւղ տը Սէրտէոյլինն իչինի զայպ իթմէքլիք թէհլիքէսինէ հէտէֆ օլմադ իտթէմէզ իտի պինապէրին շու եօլտա մուհավէրէեհ պաշլատը :

Հայտուտ . - Ֆադաթ , միւսիւ , նէ՞ տիւչիւնիւեօրսուզ , Պէլքի տէ օն ալթընճը Լուինին վէֆաթընը միւլահազա իտիեօրսունուզ ,

Մէնհուլ շախս . - (խառմինին եիւզինէ պապարազ .) Խա՛յր , տա-հա տօղրուտու , սիզին վէֆաթընըղը տիւչիւնիւեօրսում :

Հայտուտ . - Պու . նէ՞ տիմէք :

Մէնհուլ շախս . - Աճայի՛ս , սիզ պէնի թահրիք իթմէտինիզ մի :

Հայտուտ . - Էվվէթ :

Մէնհուլ շախս . - Գառտէ՞ն մի :

Հայտուտ . - Էվվէթ :

Մէնհուլ շախս . - Էյ , նէ՞ սէպէպինիզ վար տըր :

Հայտուտ . - Սէպէպի շու քի սիզին սիմանըզ , պանա խօշ կէօ-րիւնմէեօր :

Մէնհուլ շախս . - Սիզինքի տէ պանա խօշ կէօրիւնմէեօր :

Հայտուտ . - Բէք ալէա , էօյլէ իսէ , պիրիպիրիմիդին պօզազընը քէսէրիզ :

Մէնհուլ շախս . - Զաթէն վագը օլան մուամէլէտէն սօնրա , պաշ-գա տիւրլիւ մուամէլէտէ պուլունապիլի՞րմիւիզ :

Հայտուտ . - Խա՛յր , ֆադաթ . . .

Մէնհուլ շախս . - Ֆադաթ նէ՞ . . .

Հայտուտ . - Շու քի , տուէլլօ իտիլտիլի հալտէ , քիմին իլէ տու-էլլօ իտիլտիլինին պիլինմէսի լաղըմ կէլմէ՞ղ մի :

Մէնհուլ շախս . - Բէք իյի , միւսիւ , չիմօի , մատէմ՝քի հարէքէթի թէճալուզիւէտէ պուլունան սիլլինիզ , քիմ՝ օլտուղունուզու պանա պէնան իտին :

Իվար , ճէվապ օլմապ իւզրէ , շարգասընը չըգարտը , վէ պիր բարմաղըլլա անընտա եաղջընչ օլան դարիպ հարֆլարը կէօթէրտի :

Մէնհուլ շախս . - Հա՛ , Գաֆալարըն ճէլլատը . . . Բէ՛օհ :

Հայտուտ . - Բէ՛օհ , նէ՞ օլուեօր . . . պու հադարէթ նէտէ՛ն ի-ճապ իտիեօր :

Մէնհուլ շախս . - Իշմէ , էօյլէ իճասլ իտիեօր :

Հայտուտ . - Բէք իյի , սիզ քի՞մինիզ :

Մէնհուլ շախս . - Պէնիմ՝ քիմ՝ օլտու զու մու , շունաան անլարընըզ ,

Շախսը մէճհուլ, իվարըն հարեքէթինի իպրազ իթտի : Եանի, անլընը կէօսթէրմէք իլին, շաբգ տաընը չըդարտը, վէ սյնի սուրէթտէ, անլը իւղէրինտէ եազըլմըշ պուլունան թապիրի բարմաղըյլա կէօսթէրտի :

Իվար, մերգ ումուն անլը իւղէրինտէ Բա-տը-Շանս եազըլմըշ օլտու-ղունու կէօրտի :

Մէճհուլ շախս . — Էյ, նէ՞ տէրսին :

Այտուտ . — Շունու տէրիմքի, պու կիւն տախի քէնտինի Բա-տը-Շանս թէսմիեէ իտէպիլիրսին :

Մէճհուլ շախս . — Սազըն քէնտինի, զիրա պու կիւն Բա-տը-Շանս տէն թէսմիեէ օլունաճաղարն, պէն տէ գաֆալարըն ձեղաւոր թէսմիեէ օլունաճաղըմ :

Հայտուտ . — Պու պապտէ սօնրա կէօրի չիւրիւզ . շիւմիլիք, մա-հէլիի մաղսուտէ վասըլ օլտուգ :

Յիլվազը արապա, Սէն-Ժադ մէյտանընա մուվասըլէթ իթմէքլէ, պիր քէմէրին գաբուտու էօնիւնտէ տուրտու, վէ տրապաճը, օթուրուղու մահէլլտէն արապատաքի եօղճուլարա տօղրու էեիլէրէք :

— Էյ, շէհիրլիլէր, նէ՞րէտէ տուրմադ լաղըմ տըր, տէյի սիւալ իթտի :

Իվար . — Պուրասա տուր :

Արապաճը տուրտու :

Այըլ ճիքեանէսինի պէեան իտէճէկիմիդ վաղթա գատար Բա-տը-Շանս իսմիլէ թէսմիեէ իտէճէք օլտուղումուզ շախսը մէճհուլ իլէ իվար, արա արտա տրապատան աշաղը էնտիլէր :

Հայտուտ, արապաճընը, պիր պէշ Փրանղլըզ վիրտիքտէն սօնրա եօլա դօյաու, անճաղ բարսեը վիրտիլի զէման :

— Պախիշին տէ պու բարանըն իլինտէ տիր, տէյի պէեան իլէտի :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, շէհիրլի, տէյի արապաճը ճէվապ վիրտի, վէ աթլարընը գամիլլաեարազ, սիւրաթլէ պունլարը Բարիսէ տօղրու սէվդ իլլէտի :

Օլվազըլթ, իվար, արգատաղընա տէօնէրէք :

— Էյ, Բա-տը-Շանս . . . տէտի :

— Էյ, նէ՞րէեէ կիտէճէեիլ, տէյի շախսը մէճհուլ սիւալ իթտի :

Հայտուտ . — (Իսթիհզա իլէ) Նէ՞րէեէ իսթէրսէն օրաեա : Շիմ :

տի , պէն պուրատա , քէնտի իւլքեամ իւղէրինտէ պուլունուեօրում , միհմաննիւ վագըդդ . դանունլարընը պիլիրիմ , վէ անյէրի իհրա խտէրիմ , Սէն պանա վիզիթա վէրիեօրսուն , վէ մէմալիքիմի կէօրմէկէ կէլմիշտին տիր . իմտի , սէնտէն հիշ պիր սըրը սագլամամ , վէ սագլամագ իսթէմէմ , Պինապէրին իսթէտիկին մահէլլտէ տօլաշապիլիրսին : Գոնթէնէպլօ հուտուտու , եախօտ , Դայլ նամ մահէլլ , Կլասիէրի , եախօտ , Ժանթիլլի նամլարըլլա մաարուֆ օլան եէրլէր , Թօմպ-ի-սուար սօդաղը , եախօտ Սօնրարնաս մահէլլի , պէնիմ հիւքիւմէթիմ թահթընտա արըլար : Պունլարտան իսթէտիկինի ինթիխապ էթ , Կքի թարաֆտա , Սէն նէհրի , հէմ հուտուտում , հէմ գալէլէրիմ տիր : Պիր թարաֆտա , Սալըէթրիէր վէ Պիսէթր , վէ տիկէր թարաֆտա , Լնվայիս վէ մէքիթէպի տաքէրի պուլունմագտա տըր :

Վկէրլի Սէն նէհրինտէն չըդմագ իսթէր իսէն , Բասիտէ , Շա-րանթօն գրալլեւրմ , Դօմպա վէ Պէլլիլ մէթէրիպէրի , Թէքէլէր , քիւչիք Լէհիսթան , պէնիմ հիւքիւմ թահթընտա տըրլար , վէ պու թարաֆտան , Մազաս վէ Արգ-տը Թրիօմֆ նամ մահէլլէրէ գատարի հիւքիւմէթիմ եաեըլմիշ տըր :

Վլէնին կիպի եաշամագ տան ռսանմըշ օլանլարա մէյտանը իսթիրահաթ օլմագ իւղրէ , մէմալիքիմ տախիլինտէ իւշ ատէտ գապրիսթանըմ պուլունմագտա տըր : Պունլար տա , Բէր-Լաշէգ , Մօն-բարնաս , վէ Մօնմարթր գապրիսթանլարը օլուպ , պունլարտան հանկըսընա կիթմէք իսթէրսէն , սէօլլէ :

Պիր հօգդապուղա լաեըդ օլան , վէ եէհուտիճէ եախօտ սանսգրիտ լիսանընճա սէօլլէնիեօր կիպի Բա-տը-Շանո իչին անլաշըլմիսգ սուրէթտէ իրատ օլունան մէգքիւր նաթիդտան սօնրա , իլլար , խասմինին քէնտիսինէ ճէվապ վիրմէսինէ պէքլէմէք իւղրէ գօլլարընը դալուշուրտարաղ , դարչորնտա տուրտու :

Շախսը մէճհուլ նէ գատար պէլիդ օլուա , պէօլլէ նաթիդլարտան գօրդանլարտան օլմուեըպ , հէր կիւնա ինթիմալէ դարչը պիրէր չիֆթ իքի բաթլար թապանճաեը համիլ պուլունմագ տա , վէ քէնտի քէնտիսինէ ,

— Պիր տու դապա տիւշսէմ պիլէ , խասիմլէրիմ , քիմին գարչըսընտա պուլունմուշ օլտու զլարընը շիպհէսիդ անլաեաճագլար տըր , տիմէքտէ իտի :

Պինապէրին , աղա իդհարը հէեէճան իթմէեէրէք , Դաֆալարըն ճէլլատընա շէօլլէ ճէվապ վիրտի :

— Պու գտտարճըդ սէօղ սէօյլէմէք իշին մի պէնի պու տէ-
րէճէ ու պազլարա կէթիրտին :

Հայտուտ . — Էվլէթ :

Մէջնուլ շախս . — Լաքին պու գտտար եօլ եիւրիւմէ քիւք զահմէ-
թ ինի պիլէ տէյմէտի :

Հայտուտ . — Հալպուքի , սէնի պուրահա գտտար կէթիրմէքտէ
պիր սէպէպիմ վար իտի :

Մէջնուլ շախս . — Սէօյլէ՝ նէ իսէ :

Հայտուտ . — Պուրասը , բայիթաթիթ կիպի , տէվլէթիմին մէրքէգի
տիր :

Մէջնուլ շախս . — Հայէտ պու մասալը՝ մը տէվամ իտիեօրսուն :

Հայտուտ . — Սէն նէ՞ տիեօրսուն : Տուր պաղալըմ՝ տահա եէնի
պաշլուեօրում : Շիմադիլը պիղ , իտամ ճէզասը իշին հասր իտիմիշ օ-
լան Սէն-ժաղ . մէթէրիսինաէ պուլունուեօրուդ :

Մէջնուլ շախս . — Պիլիեօրում :

Հայտուտ . — Իշթէ պէն , Գաֆադարըն ձիլլատը օլմադաան , Եախօտ ,
տահա տօգրուտու , օ իւնվտնը դազանմադաան էվլէլ . ինսանլարըն
ճէլլատընա մուսլին օլմադլըդա պուրասա պաշլատըմ : Շիւպէնիզ ,
պուրասա , կիւնիւն պիրինաէ , պըչապլա խասմիմի էօլտիւրտիւքտէն
սօնրա , պէն տէ պըչապլա պաթլ ու թէլէֆի օլունաճաղըմ :

Մէջնուլ շախս . — Էյ սօնրա՞ :

Պու սէօգիւ սէօյլէտիկի սըրատա , Բա-տը-Շանա , էյլէրինտէն
պիրինի պիր ճէպինէ սօգտու , չիւնքի պունտա պիր թապանճա
պուլունտու զունու պիլիեօրում :

Հայտուտ . — Սօնրա՞ մը տիեօրսուն . . . Բէք էյի , դարչընտա սլու-
լունան տաէմին քիմ օլաուլունու անլամաղ իշին , պունտան պէօյ-
լէ պիլմիշ օլ քի , պէնիմ կէչմիշ զէմանըմ իլէ միւսթադպէլիմ՝ սըրա-
սընտա , պիր հայը հաղըրըմ , Եանի ձիլլատ մուսլինի վէ իտամ ձիլլատըլու
մահրիթմ՝ քիմնէ արասընտա գաֆադարըն ձիլլատը , միթ հիսիլիսին հիսքմուսըլ վար
սըր :

Բա-տը-Շանա , դարչընտա պուլունան շախսըն , Բարիսին էն
տէհէլթիլի հայտուտու օլաուլունու անլահըպ , թապանճադընը հա-
ղըրլահարաղ ,

— Լաքին նէ՝ տիմէք իսթէտիլինի անլամաեօրում , տէտի :

Հայտուտ . — Էվլէթ , պէն , Գաֆադարըն ձիլլատընըմ , Շու Էսնատէ ,
սէն պիր դաֆասըն , վէ քէնտինի թէսմիւնէ իթաիկին վէճէ իւզըն ,

պիւթիւնն պիւթիւնն Բա-տը-Շաննսըն . խտի , սենի էօրթիւրմէլիեիմ ; վէ էօլաիւրէճէեիմ : Անթըրիպիմն հիւրմտարընըմ , չիւնքի քիւսթաիւրդ , ճէսարէթ , գուվվէթ , վէ ֆէթանէթլէ հիւքմտարըդ խտէրէք , աեադ թագըմընա , վէ չիւպհէլի մտդուլէտէն օլան , վէ մահէլլիի-գամէթի պուլունմաեան , վէ ֆագիլիթ , չարընադըդ , հիւսմի սիւպէք քէլիմէլէրինի պիւմէեիպ , մէսլէքլէրի ֆիւսադը , պայլրագլարը միմանէթ քէլիմէսի , վէ թօրլանմագ իլին իլանլարը ալթիսթիլիք լուղէթի օլան-լարա հիւքմ խտէրիմ : Պու սուրէթլէ , հիւքիւմէթիմին թէէսար վէ նուֆուգունու մուհաֆապա իթմէք իլին , սենի էօրթիւրմէլիեիմ , վէ էօլաիւրէճէեիմ , Պու տա իքի սէպէպլէ , էվվէլա՝ սենի նամուսուլ զանն իտիեօրում . սանիլէն՝ թօրթօնիտէ պէնիմ սէօղլէրիմի տիւլէ-տիկին վէ հարէքէթիմի գօլլատըլըն իլին , սենի պիրմուլէմէն աւտ իթմէքտէեիմ , վէ տիւլէմէն մադամընտա հարէքէթ իլլէմէլիեիմ :

Օլ էանատէ , սաաւը պէշի կէշմիշ օլուպ , կիճէնին գալթը պիր գարանըղը էթրաֆը գաբլամըշ խտի , վէ նատիրաթտէն օլաուգուիւգրէ , օրթալըդ հէմ պուպ պաղլամագ տա , հէմ կաղմուր եաղմագ տա իտի . Սէն-ժագ մէթէրիտի ճիւլարընտա պուլունան պաղը կաղ պօրուլարը , պիղիմիքի եօլնունուն էթրաֆընը թէնվիր իթմէքտէ խտիլէր : Բա-տը-Շաննս իլէ իվար , խարիճի պուլլար իւղէրինտէ կէօրիւլմէքտէ օլուպ , օ մահէլլտէ պուլունան տիւլարըն պէրիթա-րաֆընտա , վէ պուլլարտան օն աւըմ գատարուղաղտա , վէ հաթթա մէթէրիտտէ պիր կէօմիլիք գօլնուսու պուլունմագտա իտուկինտէն , էկէրչի Բա-տը-Շաննս , կարալմընտա ատէմ չաղըրսա , պու գօլնունուն տէրհալ եթիլիլէճէկինէ չիւպհէ օլունամաղ խտի :

Պագաթ իվար , հէր նէ գատար սէօղլէրինի գալի պիր սուրէթտէ թէլէֆիֆիւղ իթտի խտէտէ , պու ճիւմլէ իլէ հարէքէթի թէհաւուպիեեի իպթիտար խտէճէկինի զանն իթտիւրէճէք հիւ պիր կիւնա մուամէլէտէ պուլունմատըլընտան , միւքէմլէն միւսէլլահ պուլունան Բա-տը-Շաննս , քիմսէեի կարալմա չաղըրմաղըղա իհ-թիեաճ կէօրմէտի , վէ ճէվապա աղաղ պիլլէ ,

— Պէնի նա՞սըլ էօլաիւրէճէքսին , տէտի :

— Շիմտի կէօրիւրսիւն :

— Տուէլլօտա՞ մի :

— Խա՛յը , տիւէլլօ , պէնիմ իլին պիր մաւսարալըդ տըր :

— Տիւմէք աիւրքի , պէնի գալթ խտէճէքսին :

— Էվվէթ :

— Պուրատա՞մբ :

— Էվվէթ :

— Շու. կէօմրիւք գարաղօլունտան իքի ատրմ՝ ուզագտա՞մբ :

— Էվվէթ :

Բա-տը-Շանս , պիր տադըգատան պէրու թասմիմ իթմէքտէ օլտուղու նիեէթինի իճրա իթմէք, եանի, էհալիեի պու հայտուտ-տան գուրթարամաղսա պիլէ , անը գօրգուլթմապ , վէ գապիլ իսէ տէրտէսթ իյլէմէք իւղրէ , մէղքիւր ճէվապա պէրլէմէքտէ իքէն , պու ճէվապը ալընճա , արթըգ մէղքիւր նիեէթիթի մէվգըլի իճ-րաեէ գօյմագ իչին , տօլու օլան պիր րէվօվէրին աղղընը իվարըն կէօքսիւնէ տաեաթտը , վէ պատէհու ,

— Եա թէսլիմ օլ , եա ճանընը տլըրըմ , տէտի :

Պու թէհտիտէ գարչլըդ , իվար , իսթիհզա իլէ կիւլտիւ , վէ գօրգաճագ վէ թէսլիմ օլաճագ հէրտէ , էլինէ ուղուն վէ ալըդ պիր խանէր ալտը , վէ քէմալ սիւքիւնէթլէ , Բա-տը-Շանսա ,

— Տիմէք տիր քի , պիր աթէշ իլէ պէնի էօլտիւ րէճէքսին , տէ-յի պէնան իյլէտի :

Մէհմուլ շախս .— Խալլը , ֆագաթ թէսլիմ օլ :

Հայտուտ .— Ասլա թէսլիմ օլմամ :

Մէհմուլ շախս .— Իօյլէ իսէ , պէն տէ սանա լաղըմ կէլէն ճէվապը վէրիւրիմ :

Բա-տը-Շանս , այնի վաղըթտա , էլինտէքի թաւլանճանըն թէ-թիկինէ պատար իսէ տէ , թապանճատան , գուրու պիր սէստէն զայրի սէս չըգմատը , վէ Բա-տը-Շանս , պու մէմուլին զայրի նէթի-ճէտէն սօնրա պաղըրմանեա վէ գըմըլտանմանեա վագթը օլմագտան , իվար , թասալվուրու գապիլ օլմանան պիր չէվիքլիքլէ , էլինտէքի գամանը , մէրգումուն գալպկեաճընա սարլատը , վէ խասմինին , քէնտի աեազլարը ալթընտա սէրիլտիկինի կէօրիւնճէ , տէրհալ օ-րատան եիրագլանտը :

Հայտուտը մէրգուլմ , Բարիսէ ալտէթի սըրատա ,

— Հալ շաղղըն , սէն պէնի քիմի զանն խտիեօրտուն Եանընտա-քի թապանճալարըն , զարարսըղ արդատաշլար օլտուգլարընա , էվ-վէլճէ , վէ պիղղաթ թէէմին օլմատըդ ճա , անլէրի պօղաղըմա վագ իթմէքիկինէ միւսատաէ իտէրմի իտիմ , տէտի :

Թօրթօնի գահվէխանէսիլլէ Բա-տը-Շանսըն ումուղունա էլինի գապա սուրէթտէ գօյտուղու մահէլլ արաւընտա , իվար , մէրգուլմուն

արգաստան կիտերքէն , պիր թագրիպ զալէպէլիք իշինտէ , անըն թագանճաւարընը աշըրմըշ , վէ գարսիւլլէրինի չըգարաըգտան սօն-
րա , եինէ եէրինէ զգյուշ , վէ իշթէ , Բա-տը-Շանսըն թէհտիտի
գարշըսընտա կէօսթէրափկի սօուգ գանլըլըգ , վէ Բա-տը-Շանսըն
ֆէլաքէթի , պունտան նէշէթ իթմիշ իաի :

Իվար . - (Բէնսի քէնտիսէ .) իշթէ պէօյլէ , տօսթում Բա-տը-
Շանս , սէնին հէր վաղըթքի հիանի տտէթին իւղրէ , պու ագշամ
քէյֆինի իճրա իտէմէտին . . . լաքին պէն սանա էվվէլնէ խապէր
վիրմիշ իաիմ . . . Պանա կէլինճէ , սէրվէթիմին պէքլէմէքտէ օլտու-
ղու ժապօպ սօղապընա պիր ան էվվէլ վասըլ օլմաղլըղըմ լաղըմ
տըր . . . :

Պու սուրէթլէ , հայտուտը մէրդում , պիր ան էվվէլ մահէլլի
մէլքիւրէ վասըլ օլմաղ իւղրէ , պիր արապա թութուա :

2

ԷՍՐԱՐԻ ՊԻՐ ՕԹԷԼ , ԷՍՐԱՐԻ ՊԻՐ ԳԱՏԸՆ , ԳԸԶ ՎԷ ԷՐԲԷՔ

ՊԻՐ ՄԱԽԼՈՒԳ

Էլէն Բիրօ , թօրթօնի գահվէխանէսինտէն եիկիրմի ատըմ ու-
ղագտա իվարտան այրըտըգտան սօնրա , պիր արապա թութուա ,
միւմքին մէրթէպէ սիւրաթլէ քէնտիսինի , Լիլ սօգաղնտա վագը ,
օթէլ տը Գրուտեա կէօթիւրմէսինի արապաճըտա էմը կյէտի :

Պու կիւնքի կիւն , Սէն-Լուի ատապընտա քեային Լամպէր օ-
թէլի ումումէն թանըլմըշ օլտուղու կիպի , օլ վաղըթ , Գրուա նա-
միլլէ մէշհուր օլան օթէլ տախի ումում վէ խուսուստ քիրա արա-
պաճըլտընճա մալիւմ իտի . պինապէրին , Էլէն Բիրօեու կէօ-
թիւրէն տրապաճըտա , մէլքիւր օթէլին իւլինի վիրմէքլիկէ ԻՅԹի-
եաճ պուլունմամագտա իտի :

Պունտան պաշգա , Լամպէր եախօտ Լօղօն օթէլի կիպի , Օթէլ
տը Գրուա , օլ զէման քէսպ իթմիշ օլտուղու շէօհրէթէ տէ լաեըգ

պուլունմագտա խաի : Պինաէն ալէյհ , օգուեանլարըմը նէզտինտէ մագպուլիեթ պուլանաղըմըա էվլէնէ էմին օլտարադ , պու օթէլ հագգընտա պաղը մալիւմաթ իթասընը հէմինեթտէն տաւո իտէրիզ :

1750 թարիխինտէ , իշպու մէշհուր վէ մաարուֆ Գրուա նամօթէլ պիւեիւք գաբուսունուն անլընտա կիւղէնէ վէ միւղէյեէն պիր սուրէթտէ օեուլմուշ օլան իսմինտէն , վէ խանէտտնյըգ տրմապընտան տախի անլաշըլտըղը վէնհ իւղրէ , Լօթմանթ խանէտանընըն իգամէթկեահը խաի :

Իշպու Լօթմանթ , եախօտ Լօթմանթ մարքիզէրի Ֆամիլեասը , հիքեասէմիղինջ մուգատաէմէսինտէ , իմրէրաթօր Նարօլէօն սաեհ-սինտէ , մէզքիւր խոնէտանա մէնսու պպիր գըղըն , Մ . տը Սէրտէօյլ իլէվուգու պուլան ագաը իղտիվաճընտան տօլաեը պիւեիւք պիր մէվըը թուլմուշ օլան Ֆամիլեա խաի :

1792 տէ , մէզքիւր Լօթմանթ Ֆամիլեասը իգամէթկեահը , մալիք օլտուղու աաալէթ իւնվանլարընա , վէ միւթէսարըըֆլարընըն հէօճնէթ վէ սէնէտլէրինէ ըաղմէն , էպինիէեի սայիրէ միօիլու , մուհաճիրիյն էմլաքընտան աաւո օլունարադ , միլլէթ մալի օըրասընա կէյմիշ խաի : 1799 թարիխինտէ իսէ , Նարօլէօն Պօնաբարթ , մէզքիւր իգամէթկեահը , միւթէսարըըֆլ սապըղը օլան մարքիեէ իեա-տէ իթմէքլէ , 1812 թէնէսինէ եանի , իմրէրաթօրուն Մ . տը Սէր-տէօյլ իլէ զէվճէսինի պօշատըյը զէմանա գաւտար , իշպու օթէլ , մէզքիւր Ֆամիլեա եէտինտէ գալմիշ խաի :

Օլ թարիխտէ , իմրէրաթօրուղուն իւք ֆէլաքէթլէրինին գաբ-ղաշալըղը արասընտա , վէ էնզիեատտէ ալէագատար օլանլարըն , վէ չօգ տէֆա էն պիւեիւք բօլիթիգամըլարըն պիլէ հիշ պիր կէօնա ագըլ էրտիրէմէտիլլէրի գարմագարըշ ահվալ ու վէգայի օրթասըն-տա , իհթիեար մարքի տը Լօթմանթըն վէֆաթը , վէ դըղընըն ղալ-պը քէյֆիեթթլէրի , նազարը տիգգաթա չարբմատը , Անճագ , մէզպուրէնին , քէնտի զէվճինի պօշամասընը թահսին իտէնլէր , մէքու-մէեէ մարքիզ տը Լօթմանթ իսմինի վիրտիքլէրի հալտէ , իմրէրաթօ-րուն թէտպիրի մէզքիւրունու թահսին իթմէեէնլէր իսէ , հալէա քէն-տիսինէ տիւշէս տը Սէրտէօյլ իսմինի վիրմէքտէ իտիլէր , Պու գա-տընըն իշպու իքի իսմ իլէ իլէսիեէ օլունմատը , Լօթմանթ Ֆամիլե-ասը իւղէրինտէ զաթէն մէվճուտ օլան թէշվիշի էղհանը տահա զի-եատտէ արթըրմագտա խաի :

Հէր նէ իսէ , 1815 տէնէսինէ տօլըու , պիւթիւն ասըլգատէ :

կեանքն վե րիճալ, էլ թափը հիւքմտարի ետէ պիր ան է վկայ վե ֆէվ-գէլատէ սուրէի տէ մագհար ոլմագ իշին, սեբայը հիւքմտարի իլէ միւնասէ պաթ հասըլ ի թմէ քլիկի տէրէ ճէնի նի հատէ տէ արգու ի թ-տիքլէրի վէ օլ ու զուրտա ի գ տամաթ տա պուլունուդլարը սըրատա, Լօթանմ ֆամիլէ տաքնըն սօն նէսլի, պիր կէօլիէ կիպի ղայյա օլտու, վէ պուլուն նէ՝ ոլտու ղուհա տայիր քիմնէ տօղրու պիր իյքա հաթ վիրէ մէտի, էկէրչի վէ ֆաթ ի թմիշ իտի իսէ, պիր սըրը մագամըն-տա գալտը հատաթ տա իտի իսէ, էօմիլ պիր մէսէլէ հիւքմիւնէ կիրտի :

Լօթանմ խանէ տանընըն աթիգ ի գամէթ կեանքնա կէլինճէ, 1835 թարիխինէ գատար, պուլտա ի գամէթ իտէն ոլմատը, իալը-նըզ օլ թարիխտէ, պուլ պինտնըն, երկիրմի սէնէտէն պէրու Լօ-թանմ ֆամիլէ տաքնըն եէտը թատարու ֆուհտան չըզ միշ օլտու ղու, վէ ինթիեար մուրքինին, մատամ տը Գրուա խամինտէ պիր գատընա նիգամէն սաթմիշ պուլունուդու, վէ օ գատըն, հէր նէ գատար պիւեիւք պիր տաթլէթէ մէսուսլ տէ յիլ իսէ ֆտէ, բէք ղէնկին, վէ ղանէթլէ ինթիեար իտուկի, վէ տիւնեանըն ահլալինի տիւչիւնմէ-հիպ, ֆուգարաբէրվէր օլտու ղու խապէր ալընտը :

Մատամ տը Գրուա, 1837 սէնէսինտէ, քէնտի օթէլինտէ ի-գամէթէ պաշլուեղ, պու սուրէիթլէ, ազ վագըթ տա, օրասը պիր նէվ խայրաթ տայիրէսի օլմագլա, եօգարլարտա պէեան ի թմիշ օլ-տու ղումուդ վէճճ իւզրէ, արապաճըլար վէ համալլար նազարընտա նումտար օլտու :

Լաքին, մատամ տը Գրուանըն շէֆագաթ ու սախալէթի, հէր նէ գատար բէք պիւեիւք, վէ գանըրտըզը ֆուգարա վէ պիշարէ-կեան բէք չօզ, վէ ֆուգարաբէրվէրլիկի, ղանէթլէ խալիսա-նէ իտի իսէ տէ, նէ՝ պիր տիլէնճի, նէ՝ պիր ֆագլըր, նէ՝ պիր բաբաս, վէ նէ՝ տէ, քեաֆֆէյի խայրաթ ի ղլէրինէ լալէ ադատար պուլունան տայիրէ ադասընտան պիրի, հալընըզ պիր տէֆա, հաթթա պիր տագըգա պիլէ մէգպուրէեի կէօրմիւշ օլտու գլարընը թէէմին խէմէլ խալիէր :

Մէրգու մէնին վիրտիկի քեաֆֆէյի սատագա, վէ իթտիկի իյ-լիքլէր, տայիմա քէնտի միւտիրի մարիֆէթիլէ վէրիլիւր վէ ի-տիլիւր իտիլէր :

Պէյն էլ խայդ րիվաեթ օլունուդուհա կէօրէ, պու միւտիր, միւնէուրէտէն տահա զիտտէ ղէնկին պիր ատէմ իտի :

Քէղալիք մատամ տը Գրուանըն պիր էվատը պուլունուպ , ետընըդ պուլ էվատը վալիտէսելլէ կէօրիւշէպիլմէքտէ , վէ զաեէթ միւսրիֆ օլմասըյլա , վալիտէսինին վարիտաթընը թիւքէթմէքտէ իտի :

Պուլ էվատ , ետիտ պուլ միւսրիֆ չօճուդ , — չիւնքի հէնուչ րէք կէնճ իտի , — տէրունի օթէլլաե իդ տմէթ իթմէտիկի կիպի , նէլէտէ իդ տմէթ իթտիկինտէն տէ , քիմնէսին մալիւմաթը պուլունւ մամուգտա իտի :

Անճագ մէրդում , բարաեո իհթիեաճը պուլունուպուլու զէմանլարտա վալիտէսինին նէլտինե կէլիր իտի :

Կէլէլիմ Բիրսիտ :

Պիր դաշ տողլուպ աճրա , էլէնին տրտպատը , էլի սօղ տղընտա քեպին օթէլ տը Գրուանըն քիշկեաճընտ մուվաըլէթինտէ , տրտպաճը , տրտպաեը տուրտաբաու :

Էլէն , տէրհալ տրտպատան աշաղքեա տթլատը , վէ տմիրճէ , վէ գտաըն սէսինէ միւշապիհ օլմանտն պիր սէտա իլէ ,

— Պուրատան եկիլիմի տաըմ ուղադտա պէնի պէքլէ , եարըմ ստաթա դատար պէն կէլիրիմ , տէտի :

Արտպաճը իթաաթ իթտի :

Էլէն , օթէլէ կիրտի , վէ պիրի պիլլէրինտէն զիետտէ միւթի օլարագ տիղիլմիշ օլան պիր չօգ խըզմէթ քիտրլարա սէլում վիրմէք իւչին , տուրմանարագ , սիւրաթլէ հապիլաէն կէշտի :

Իշթէ , մէրդումէ , սիւրաթը հարէքէթլէ , իշ օտաընա մուվա սըլէթ իլլէտի : Պուլ օտտաա , մատում տը Գրուանըն էմիլլէթինի դաղանմըշ օլան վէ մէզպուրէնին վէքիլտարճը , միւտիրի օլան վէ սայիր խըզմէթլէրինի կէօրմէքտէ պուլունան Բիէր , էնլի պիր գօթմուդլու իսկէմլէտէ րահաթճա ուեու մույ տա օլուպ , տէրունիտէ պիր ինէք քէպապ իտիլէճէք տէրէճէտէ տթէշ եանմույ տա օլան պիր չըմինէնին եաւըղլը պիւ եիւք ըսպարալարը իւզէրինե աեաղլարընը տանաթմըշ իտի :

Էլէն , էլինի , մէրդում խըզմէթ քիտարըն տմուլու իւզէրինէ գօեարադ , — Բիէր , տէլի չաղլրմտարնտա , Բիէր , քէնախինին պուտուրէթլէ րահաթսըլ իտէն քիմնէ , մանէթի մեմուրլարընտան պիրի օլտուզունու զանն իլէ , պիրտէն պիրէ ուեանտը , վէ հիտաէթամիդ պիր թարղտա , տրդ տաընա տեճնտիւ իսէ տէ , կէնճ գատընը , եախօտ տահա տօղրուսու կէնճ տէլիգանլըրը թանըեընճա , պիրտէն պիրէ հիտաէթի թէսիլին օլտու :

Նասըլ քի կէօրիս լմէքտէ տիր , սիմէլ տը Գրուտտա , էլէն , իհ-
թիեար մատամ տը Գրուտտան մատտա , հէր քէս իշին կէնճ պիր
տէլիդ անըլ զանն օլունմադ տա իտի :

Բիէր , պէլքի անըն էրքէր ռմաւորղընը պիլմէքտէ իտի իսէ տէ ,
պու սրբըլ ֆաշ իյլէմէմէքտէ իտի :

Բիէր .— (Պիր տէրէճէ թէաճճիս պէ .) Վա՛յ , միսիս Նապրիէլ ,
սի՞ղմիսինիդ :

Էլէն .— Լւիլէթ , պէն իմ Բիէր , վալիտէմ՝նա՞սըլ տըր :

Բիէր .— Մատամ պարօն մա , հէր վազըթքի հալինտէ տիր :

Էլէն .— Կէօրէպիլի բմիհիմ :

Բիէր .— Աճալի՛ս , միսիս չրվարիէ , պիշարէ մատամ , եալընըդ սի-
ղին մէվճուտիսեթիլի արղուլէմէքտէ տիր : Սիդ մէյտանա չըզ տը
թալէնիդ , քէնտիսինի մէսուտտտա իտէր , սիդ կիտէրսէնիդ , մէյիուս
օլուր : Ֆազտի միսիս չրվարիէ , մատամ պարօն , հազընըզտա պու
տէրէճէ խալլիսա՛հ օլուտու հալտէ , սիզ , նիշին տալիմա պուրատա
դ ալմաեօրուննալ :

Էլէն .— (Պիր ալ թէքէպպիւրլէ ,) Բիէր , պանա էօյլէ կէօրիսնիւ-
եօրքի , սիզ , հազըլէթէն . . .

Բիէր .— Պանա ալիտ օլմուսն շէյլէրէ դարընըօրու մտէյի՛լմի :

Էլէն .— Շիւպհէսիզ , շիւնքի սէն սիզէ , վալիտէմի սօրտում ,
պաշղա պիր շէյ սիւալ իթմէտիմ :

Բիէր .— Բէր իյի , պէն տէ կիտիս , մատամ պարօնա խապէր վէ-
րիլիմ :

Էլէն .— Պօշ շէյ մի տիր :

Բիէր .— Պիլաքիս իէք էլլէմ տիր :

Էլէն .— Բէք իյի , էօյլէ իսէ կիտին :

Բիէր , մատամ պարօնա խապէր վիրմէր իսզրէ , օրտտան շէքիտի ,
վէ էլէն հալընըզ դալընճա , հիտտէթ ու զազապլա :

— Նէ՞ թէրպիսեթիզիք վէ քիսիթախըզ . . . պու մէրրու հ
ֆրօնթէնալէն պէնի քի՞մ դուրթարաճադ տըր . . . Լաքին , նիհա-
եթ , պէլքի տէ հազըն վազըթտա . . . ալի պէնան իյլէտի
վէ իֆատէսինի իքմալ իթմէզալէն , պիր դաբու ալըլարադ , հառ-
տինի թէճապազ իտէն խըզմէթքեար իշէրի կիրտի , վէ էլէն Բիր-
եա խիթապէն , վէ եինէ դապաճա վէ թէրպիսեթիզէ պիր սէլա՞մ
վիրէրէք :

— Մի՛ւսիս չըվալիէ , մատամ պարօն սիզի պէքլէեօր , տէտի :

Էլէն, խորաընտան տօտազլարընը ըսըրաը, վէ հիտտէթամիզ վէ
թէհաիտամիզ պիր սէտա իլէ ,

— Պու տտէմ' պէզլէ հէր շէյի պիլէճէճ մի տիր , է'հ , վալիտէ,
վալիտէ , քէնտիսիզի սազընըն , գիրա . . . տէտի , վէ պիր գրալիշա
կիպի մադրուր պիր հալ իլէ , պաշընը էյիլ Օլան խըզմէթ քեարըն
էճնիւնտէն կէշտի , վէ եա թէստաիլ ֆէն , եախօտ գատտէն , Էլէնին
մանթօտունուն քէնարը , խըզմէթ քեարըն շաբգասընա իլիշմէջլէ ,
շաբգա եէրէ տիւշտի :

Մէրզում խըզմէթ քեար , շաբգասընը եէրտէն գալտըրտըղըն-
տա , ընկի տէրէճէյի նիհաեեաե սըլմուշ իտի :

Էլէն Բիւօ , օրատան պիր խայլի ուղազ լանմըշ իքէն , Բիէր , տ-
տալէթ վէ հիտտէթլէ բարլաեան կէօզլէրիլլէ խայլի միւտտէթ , մէղ-
պրէնին սրգասընտան պազաը , վէ Էլէնին սօն թէհաիտինի ի-
բատ իլլէտիկի կիպի , քէնտիսի տէ , եալաշ պիր սէտա իլէ ,

— Եարըսը երքէք օլան պու գըզտան , եախօտ իւշ շաբեէկի գըզ
օլան պու երքէքտէն պէնի քիմ' գուրթարաճագ տըր . . . Ա'հ ,
շուրաեա նէ՝ վազըթ քեամիլէն հաքիմ' օլաճաղըմ' , տէտի :

Բիէր , պու տուտըր իթտիկի սըրատա , Էլէն , մատամ' պարօ-
նուն օտտընա կիրտի : Պիզ աախի , մէրզումէնին արգասընտան
կիտէլիմ :

Պու պապտէ բէքչիլեաաէ իլէրի վարմաղտան էվվէլ , շուրասը
պէեան իտէրիզ քի , մատամ' պարօն տը Գրուա՝ քէնտի գըզը կիպի ,
սահիհէն պիր էսրար իտի :

Խալզըն , պու գատընը կէօրմէեէրէք , քէնտիսինէ հասը իլլէտի-
կի իհթիեարըլզ շէօհրէթի իւզէրինէ իճրաի մուհաքէմէ իտիլտիլին-
տէ , մէզպուրէնին , ագալլի եէթմիշ հաշընտա , եախօտ , է'ն չօղու
սէքսէն եաշընտա պիր գատըն օլտուղու , վէ մէղպուրէ , պիր իհ-
թիեար քէթթրիւմ' օլուպ , վիճուտճա սագաթըլզ լարընըն՝ մէնղարէի
միւթէսսիւֆէսինի , ճէմիյեթի պէշէրիեետէն կիլլէմէք իւզրէ ,
քեաֆիէյի վէսայիթի իսթիմալ իլլէմէքտէ պուլունտուղու թէխայ-
եիւլ իտիլմէսի թապիի իտի :

Հաքին , պու եօլտա միւլահապա իտէնլէրին , մատամ' պարօնուն
սալմուշա կիրտիքլէրինտէ , գարշըլարընա չըգան մէնղարէ հազ-
ղընտա իզհարը թէաճճիւպ իլլէմէմէլէրի գապիլ տէյիլ իտի :

Մէրզումէ , հէր նէ գատար էլի իքի շաղընտա պուլունմազտա
իտի իտէ տէ , անճագ գըրգ շաղընտա զանն օլունուեօրաու , վէ

վագթիյլէ ֆէվրէրտէ կիւղէլ օլմուշ օլտուղու կիպի, էլան տախի բէք կիւղէլ իտի, Պու գատըն, կէրչի սիւս վէ տարաթա մայիլ տէյիլ իտի իոէ տէ, Ղասեթ չպիչիմիլ վէ կուսթօլու սուրէթտէ կի- երիբի դուշանըր իտի, Պաղէն էյլէ քիմնէլէր վար տըր քի, թա- պէն իհթիեարլանմամագ խասսէսինի հայիդ պուլունուրլար, իյթէ, մատամ պարօն տախի պունըրտուն օլուպ, էլէն Ռիթօ, գատըն էլպի- սէթինի կիեթնտիկի հալտէ, մատամը մէրգ ումէ, բէք չօպ ճիհէթ- էլըլէ մէզպուրէ կէնճ գատընս պէնզէմէքտէ իտի:

Անճուգ, մատամ պարօն, օտաւընտան առլա տիշարը չըգ մատը- զընտան, վէ պիր բէնչիթէ էօնիւնէ պիլէ կիթմէտիկինտէն, վէ սէ- նէտէ պիր տէֆա պիլէ կիւնէչի կէօրմէտիկինտէն, լէհճէսինին բէն- կի, պալ մօմու կիպի տանուգ իտի, Անագտա տուրտուղօւնտա, վագարը վէ ազամէթլէ եիւրիւեիւպ, թավր ու հարէքէթի, վէ պաշընը թու թուշու, պազը նէսլէթէ իմթիեազ գապիլինտէն օլան վէ շայեանը թագաիդ պուլունան պիր զուրուրիէթի իպրազ իյլէմէք- տէ իտի:

էլէն Ռիթօ, վալիտէսինին եանընա մուվասըլէթինտէ, անըն պիր էլինի հէեեճան իլէ թու թուու, վէ տօտագլարընա կէթիւրտիւք- տէն պիր խայլի սօնրա, մէգքիւր էլի պրագտը, վէ պատէհու:

— Սապահ խայր, վալիտէ, տէտի:

— Սապահլար խայր օլտուն, գըզըմ, նէ խապէր:

— Սիզէ էյի խապէրլէր կէթիրտիմ:

— Չաթէն չըգտան պէրի պուսէօղիւ թէքրար իտէրսին:

— Ֆագաթ պու տէֆա սահիհ սէյլէեօրում:

— Տիւգտէն նէ խապէր:

— Տիւգ պուլունտու:

Պու սօն իքի սէօզ իւղէրինէ, մատամ պարօնուն եիւղիւնիւն պուրուշու գուղու զանն իտէրսին քի կէչիպ, կէօղլէրինտէ էսէրը մէ- սէրրէթ միւշահէտէ օլունտու, վէ պիր սուրէթի միսսուսէտէ շուեօլտա ճէվապա ազազ իյլէտի:

— Տիւգ պուլունտու մու:

— Էլիլէթ, էլէն:

— Լաքին պու միւ ճիզէ նաւըլ իճրա օլունտու:

— Պիր թէսաաիւֆ իչի մէյտանա չըգարտը:

— Նէ կիպի թէսաաիւֆ:

— Իպէրուտէ սէյլէրիմ:

— Շիմոն Նի՛շին սէօյլէմէն օրստունուդ :

— Զիւնքի, տիւղիւն հանաթը, պաղը շարթլար թահթընտա պուլունու օր :

— Մ. ար Սէրտէօյլիւն հանաթը՝ մը :

— Էվվէթ :

— Լաքին սէն տնրն թելէֆինէ ճէտարէթ իթմէնէճէքսին :

— Նի՛շին :

— Պէնիմլէ էվլէնմէլտէն, վէ սէնի, քէնտի էվլասը օլտու զու-նու թանըմտղտան էվվէլ, պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունա-մաղսրն :

— Սէպէպի, վալիտէ :

— Զիւնքի, պէն, զանէթ ֆիրու մսնի պիր իսիմ՝ օլտն մատամ պարօն տը Գրուա իամինտէն, վէ սէն տէ, զանէթ տաի պիր իպիմ՝ օլտն Լիլէն Բիրօ թէամիհէ օլունմադտան օտունարդ : Խանի, Իքիմիզ տէ, Եադըն վազըթտա տիւշէս օլմազլըզ արդուսինտէ պուլունմազ-տանըդ :

— Խանըլընօրտունուդ, վալիտէ : Էօյլէ պիր շէյ վար տըր քի, պէն, տիւշէսիք իւնվանընտան զիւնտէ, օ շէյէ հալէսքիարըմ, վէ • շէյ, սիզէ սէօյլէտիկիմ հալ տիր :

— Հա՞նկը հալ :

— Պէն պու էվտէն Բիէրին կիթմէսինի իսթէրիմ :

Մատամ պարօն .— (Լիհճէսի սօլարադ .) Բիէր պուրատան կիթ-սի՞ն մի :

Ելէն .— Էվվէթ, տնրն պուրատուն թաբալըն իսթէրիմ :

— Սէպէպ Նէ՞ :

— Սէպէպի շու քի, սիզ անը պիր տալիս հէօրմէմէլիսինիզ :

— Կէօրմէմէք միւմքին տէյիլ տիր :

— Մէրզում՝ հազգընտա պու դատար չօզ թէվէճճիւհ Նէտէ՞ն հասըլ օլունօր :

— Պունու անլամադտա սանա Նէ՞ լիւզում՝ վար տըր :

— Նէ լիւզում՝ օլտուլունու սիզէ սէօյլէնիմ՝ մի :

Մտտամ պարօն .— (Գըղընա տօղրու պիր տարմ՝ ալարադ .) Լէնն, էկէրէի պիլիօր իսէն, տուս օլ շիւնքի տուս օլմազլըզ, հէմ պէնիմ վէ հէմ սէնին մէնֆատթըմլզտան տըր :

— Խալլը, սէօյլէեէճէյիմ :

— Բէճա իտէրիմ, սուս օլ :

— Բէք իյի , սիւքիւթ խոնճէյիմ , լաքին տիւղ տէ էօլմէ-
լի տիր :

Էլէն Բիրօ , իշպու թէհտիտ խղէրինէ , վալիտէսինի երլաբըրմ-
տան վուրուլմուշնասընտ պիր հալտէ պըրապարագ , մէշպուրէնին
օտապընտան տիշարը չըգար :

4

ԼԱԹԻՆ ՄԱՀԷԼԻՍԻՆՏԷ ՎԱԳՐ ՕԼԱՆ ՊԱՁԸ ԱՀՎԱԼ

Խֆրաթ հըրսը շանըն , վէ դանէթ սօուդ դանլըրդլա իլթիդամ
խաիլէն իգպարէրէսթիկին իյգա իթտիքլէրի խէֆի վէ տէհչէթլի
էնթրիգալար կիպի , ետլընդլ բարտ թամաը երւզինտէն վիճուտէ
կէլէպիլէն գանլը ֆէսասալարտան , հիշ օլմազսա պիր նէպզէճիք կէօզ-
լէրիմիզի տիկէր պիր թարաֆա չէվիրէրէք , օգուեանլարմըզա պա-
ղը կիւլիւնճլիւ վէ քէյֆլի մէնդարէլէր թադատիմ խոնլիմ :

Էլլնտէ դալէմ թութան պիր մուհարբիր , էկէրչի պիղզաթ իս-
քեաթ օլարադ , «Պու ալէմոնէ հէր շէյ ֆէնա տէյիլ տիր , հէր շէյ
պօլուլմամըշ արը» տիւնէպիլէրէք , օլ վէճհ իլէ դալէմինի գուլանա-
պիլտիկի հալտէ , մէնապիրի մէղքիւրէնէ նազար խոննլէրին պաղըշ-
լարը , թապիլի պիր լէթաֆէթ վէ մահզուլիւնէթլէ աթֆ օլունաճա-
ղը տէրքետար սըր :

Իմտի , գարիունը յիրամ հաղարաթըմըղըն , Մէքթէպի թըպպի-
նէ դուրպինտէ , իգ օլ-տը-Մէտիին նամլիլէ մաարուֆ օլան սօգադ-
տա վազը 47 եախօտ 45 նիւմէրօլու խանէնէ կէլմէլէրինի բէճա ի-
տէրիզ , իշպու խանէնին իքի նիւմէրօլ իլէ զիքր իտիլմէսինտէ
պէլիս եօզ տուր , չիւնքի , էկէրչի խանէյի մէղպուր էլան պազի
խէ , թանըմանաճադ տէրէճէուէ զաթէն բէք շօղ թէպէտտիւլա-
թա տիւշար օլմուշ օլմալը տըր :

1840 թարիխինտէ , զահիրէն օլտուդճա կէօսթէրիչլի օլան պու
խանէնին պիր գարուճուսու պուլունսուպ , պու գարուճու , նէրտի-

վէնի ճիւղամաս գլխի թէմի զէմէք քիւլֆէթին տէն խալի պուլունմագ-տա խոտի, չիւնքի պու նէրտի վէն՝ օլ տէրէճէ տար վէ գարանլըգ խոտի քի, թէմի ճիւղ բախօտ քիրլի օլտուղունու անլամագլըգ, կիւնտիւղ վագթը պիլէ կիւն խոտի:

Պու մահէլլտէ, էն ղիեաւտէ քէսկին օլան կէօղլէր տախի, պիւ-թիւն պիւթիւն գարանլըգ իչինտէ ղալմամագտա խոտիլէր իսէ տէ, լաքին գուլվէյի պասիւրէլէրին պիր տէրէճէ ղսյայ իլլէմէքտէ իտիլէր:

Կիճէ վագթը, մէգքիւր նէրտի վէն, էն գարանլըգ կիճէլէրտէն պիլէ ղիեաւտէ գարանլըգ օլուպ, էկէրչի խանէյի մէգքիւր, նա մուսլու պիր մահէլլ օլմասա խոտի, սահիհէն պիր խըրսըղ եաթաղը օլապիլի խոտի, լաքին, օրասը խըրսըղ եաթաղը օլմանըպ, իչէրի կիտէն իչին սղասընըն պիրինի գըրմագտան եախօտ ինճիթմէքտէն պաշգա մուխաթարա եօգ խոտի:

Թէէմին իտէրիգքի, հալէա պու կիւնքի կիւն, եանի 1866 թա-րիխինտէ, նէֆսի Բարիս իչինտէ, կէրէք իչպու խանէնին պուլուն-տուղու լաթին մահէլլէսինտէ, վէ կէրէք մահալը սայիրէտէ պու միսիլու խանէլէր էքսիք տէյիլ տիր:

Անճագ, վասֆընը իթտիկիմիլ խանէ, տիկէր բէք չօգ մէմուլուն օլունաճագ ճիհէթլէրի սաեէսինտէ, քեաֆֆէյի նօգսանլարընը էօր-թիւպ, պինապէրին հալի օլտուղու տայիրէլէր, օտալար, վէ թա-վան իչիլէր, տայիմա քիրալանմըջ օլտուղունտան, գարուսու իւգէ-րինտէ հիչ պիր եաթթա կէօրիւլմէմէքտէ խոտի:

Խանէ սահիպի, հէր նէ գատար էվինի թամիր իթմէքլիկի քէն-տիսինտէ տաէթ իթմէմիլ խոտի իսէ տէ, իճարլարը տա արթըրմաղ ի-տի: իչպու խանէ սահիպի, տէրունի խանէտէ գալմաեքպ, գարու-ճուսունա կէլինճէ, չայեանը հիւրմէթ վէ միւսթագիմ իւլ ւաթվար պիր քիման օլմաղլէ, քիրաճըլարը հաղգընտա, իպրաղը ինսանիլ-եէթտէն կէրի տուրմագ խոտի:

Պու խանէնին պիւսիւք գըւմընը, մէքթէպ թալէպէսիլլէ ինճի գըզլար իչղալ իթմիլ, վէ պունլարտան պաղըլարը էվլէնմիլ օլուպ, տիկէրլէրի իսէ, եալընըճա իգամէթ իթմէքտէ իտիլէր:

Հէր հալտէ լաղըմ օլան պու մալլուամթը մուխաթարա քիւ-տիքտէն սօնրա, վուգուաթ տայիրէսինտէ, վէ սէօրտիւնճիւ գաթ-տա էլքէքլէրէ մախսուս օլան քիւլիւք տայիրէլէրտէն պիրինէ կի-րէլիմ, իւսթլէրինտէ թավան իչի օտալարը պուլունան մէգքիւր տա-

յիրէլէրտէն պիրինտէ , թալէպէտէն պիրի , քիթապ վէ սիկարա չը-
պուզլարընը տիզմէքտէ , վէ թաւան իչի օտալարընտան պիրինտէ տէ ,
պէքեար պիր իշնի գըզ , քէնտի զուլարընը վէ պաղը չիշէքլէրինի
թէրթիպ կյլէմէքտէ իտի :

Տէօրտիննիւ գաթտա իգամէթ իտէն տէլիգանընըն իամի , Մ .
Ֆէլիգս Ամուր օլուպ , հէր նէ գատար պու իքի իամ , հագըգէթէն
վաֆթիզ իամի տէյիլ իտի իտէլէր տէ , - չիւնքի պու իսիմլէրի համիլ
օլան չախսըն , եիկիրմի սէքիզ չաղընտա պուլունմասըյլա պէրապէր ,
պիզիմ թարիֆ ու իյզահըմըզա մահէլլ օլմտեարագ , թապիի անլա-
չըլապիլէն պաղը սէպէպլէրէ մէպնի , ֆամիլեա իամինի գուլանմագ-
տան բէք ալէա ինթինապ իթմիշ օլապիլըր իտի , - պու իսիմլէր , քէն-
տիսինէ բէք եագըլմըշ իտի :

Մ . Ֆէլիքս Ամուր , ուզուն պօյլու վէ կուսթօլու պիր տէլիգան-
ը օլուպ , իքի իամինին պիրիննիսի մանէասընտա օլարագ , հալու
թավընտան , էրքէքլէրին էն մութուսու օլտուղու վէ հըրսը չա-
նընըն մագսէտինէ վասըլ օլմագ իչին չալըշտըղը անլաչըլմագտա ,
վէ իքլիննի իամէ կէլիննէ , պու իամտէ , պիր էրքէնէ եագըշտըղը
հալտէ , պունտան տահա զիեատտէ նէ՞ արզու իտիլէպիլըր իտի :

Մէրգումուն սիմասընտա , էսէրը իսթիգամէթ մէվնուտ օլուպ ,
պագըշը ճալիպ օլտուգտան պաշգա , տօտապլարընտա տախի թէ-
պէսսիւմ միւշահէտէ օլունմագտա վէ քեաֆֆէյի ահըպպասընա-
զարընտա , շանէսթէյի լիտսէթ օլուպ , անըն ուղրունա քիսէսինի
վէ գանընը ֆէտա իթմէնէն պուլունմամագտա իտի : Պու թալիպ
հագըլնտա պունտան տահա զիեատտէ նէ՞ սէօյլէեէպիլըրիլ :

Մ . Ամուր , սօն սէնէնին թալէպէկեանընտան օլուպ , տէրսլէ-
րինին իչպու սօն սէնէսինտէ խալլը իլէրլէմիշ օլտուղունտան ,
իմթիհանլարընը իքմալ իթմիշ , վէ ումումի իմթիհանտ հագըրլան-
մագտա պուլունմուշ , վէ Մօյիհիսի տիտիկի կիպի , ինսանլարը թէլէֆ
իթմէք , եախօտ , քէսպի չիֆա իթտիրմէք իչին , հանլը թարաֆա
կիտէճէկինի տիւշլինմէեէրէք , հէր կիւն , տօգթօր օլմասընա պէք-
լէմէքտէ իտի :

Շիմուր , պիզ , իմէրաթօրուն ճէնագէսի Ռարիտէ կէթիրիլտիկի
կիւնտէ , վէ սապահըն ալաֆրամնկա սաաթ օնունտա , մէրգումուն
տալիքէսինէ տուխուլ իտէլիմ :

Մէրքիւր սաաթ , գահվալթը վապթը օլուպ , թալիպի մէրգում ,
սուֆրատա օթուրմուշ , վէ գահվալթընընը իթմէքտէ պուլունմուշ

խտի : Իշպու գահվալթը , հաշխմնորշ եռամսրթա , քիւլպտաթը բէյ-
նիր , էթմէք վէ շարապտան իպարէթ օլուպ , պսւ պապտէ պուռն-
տան զինատէ սէօզ սէօլլէմէկէ հաճէթ եօզ տուր , չիւնքի ֆէլիք-
սին աճըզտան էօլլէնէնէք տէրէնէտէ օլմասընն պիլինմէսի , մաթ-
լուպէ քեաֆի տիր : Պունունլա պէրապէր , շուրասը պիլինմէք լաղըմ
տըր քի , տօթու մուզ , սուֆրատա եալընըզ օլմանըպ , քէնտիսլլէ
պիլըլիքտէ պիր գատըն , եախօտ տահա տօղրուսու պիր կէնճ գըզ
պուլունմագտա իտի : Ատէթա չօճուդ հալինտէ պուլունան պու
կէնճ գըզ , Բօզէթ իսմինտէ տիլպէր պիր մօխլուդ իտի :

Էվլէլէ էմիրտէ , շուրասը պէեան իտէլիմքի , թալիպի մէրգում ,
նէ՛ կիպի սէպէպլէրլէ ֆէլիքս Ամուր թէսմիեէ օլունուեօտու իտէ ,
մէզպուրէ իշճի գըզ տալի այնի սէպէպլէրլէ Բօզէթ թէսմիեէ գը-
լընմագտա իտի :

Մատմուաղէլ Բօզէթ , անճագ օն եէտի չաղլարընտա , թապէ ,
ճալիպ , նաղիք վէ մինիսինի պիր գըզըզաղ օլուպ , իսմինտէն տա-
խէ անլաշըլըզը իւղրէ թոթօն թօզ տէնիլէն քիւչիւք պիր կիւլէ պէն-
ղէմէքտէ իտի :

Մէրգուլմէնին լէհճէսի՝ էսմեր , կէօլլէրի՝ գարա , տնլը՝ պէեաղ
վէ բադ , եանաղլարը՝ աշըզ կիւվէզի վէ ճիւղիճէ այվա թիւեիւ իլէ
գարըլ , պուրնու՝ եանտան կէօրիւնէն թում թաալիլըլէրի կիպի պի-
չիմի , աղըլ՝ հիւսիւնլիւ , վէ տօտաղլարը՝ գըբմըզը օլուպ , չօզ տէ-
ֆա թէպէսիւմ իթտիկինտէ , օթուզ իքի տտէտ տիշլէրի , ինճի
կիպի միւշահէտէ օլունմագտա , վէ չէնէսի՝ չուդուր պուլունմագ-
տա իտի :

Իշթէ Բօզէթ թէսմիեէ իլլէտիկիմիզ գըզ , նաղչու թարիֆ իլ-
էտիկիմիզ սուրէթտէ , վէ պիր աշըզըն՝ աղղու իտէպիլէճէկի , պիր
րէսսամըն՝ թէխայիլիլ իլլէեէպիլէճէկի , պիր շտիրին՝ գուվլէեի իս-
եալիեէսինտէ կէօրէպիլէճէկի մէրթմպէտէ , վէ եարաաղըմասը , ճէ-
նապը հազգա մախտուս պիր խասսէյի իլաշիեէ օլունագ տէ-
րէնէտէ պիր նէվճիվանը պի էմալ օլուպ , պէօլլէ պիր ինսամի
մախլուգուն եարաաղըմասը , եալընըզ ճէնապը Բուպայ իւլ ա-
լէմին եէտը իզ իտաղընտա պուլունմաղընտան տօլսեը էսէֆ իթ-
մէմէք գապիլ տէյիլ տիր , չիւնքի էկէրչի էօլլէ օլմասա իտի , քիմ
պիլիր տիւնեա իւզըրինտէ նիշէ նիշէ Բօզէթլէր կէօրիւլէճէք իտի :

Մէզպուրէնին էվտաֆը մանեկիեէ վէ գալպիեէսինէ կէլինճէ ,
քէնտիսի , զտեէթ լալթիֆ վէ հալիմ , վէ ազրանը միեանընտա ֆէվ-

գէշատէ հայիդի իֆֆէթ ու իսմէթ պիր գըզ օլուպ, գատընլար ի-
շինտէ էն դիւստէ հազըզէթլիսի, վէ վալիտէլէրին էն ճէլլի օլ-
մասընա պէքլէմէքտէ խիւ Անճագ, պէլքի օգուհանլարըմըզըն ֆիք-
րինտէ հէնուզ շիւպհէլի պիր հալտէ գալմըշ օլան, վէ պու իքի նէվ-
ճիվանըն հարէքէթ ու մէսլէքլէրի հազըզնտա ֆէնա պիր դիւսմ-
հասըլ իթմէսի իհթիմալտէն պայիտ օլմանան պիր ճիհէթի տախի
պուրաճըգտա դիքըր ու պէնան իթմէքլիլի էհէմիհէթտէն ատտ
էլլէրիդ:

Եվվէլ էմիրտէ, Մ. Ֆէլիքս, էհլի բըզ պիր կէնճ օլմասըլլա,
պիր թաղըմ պարիբէ գըլլարը իդֆալ իտէն, վէ պուհլարըն աեադ-
լարը ալթընտա տուզադլար գուրան ալչադլարտան օլմուհըպ, պի-
նապէրին Բօղէթ, անըն մէթըհսի տէյիլ իտի:

Պուհուհա պէրապէր, մէրգուսմ տէլիդանլը իլէ մէզպուրէնին
պիրիպիրլէրի հազըզնտա մուհապպէթլէրի օլմուսըզընը պէնան իթ-
մէսիպ, հաթթա պուհուհա մուզայիրինէ տալսի իսքեսաթ օլմուհըպ
տուր:

Պուհլար, պիրիպիրլէրինի շու սուրէթտէ թանըմըշ իտիլէր:

Ալթըր եէտի պտան պէրու, Ֆէլիքս վէ Բօղէթ, պիրի քիւշիւք
պիր տայիրէտէ, վէ տիկէրի պիր թալան իշի օտասընտա իգամէթ
իտէրէք, եէկալիկէրինէ գօմշու պուրուհապտա իտի իսէ տէ, ի-
քիսի տէ, այնի խանէտէ իգամէթ իթմէքլիք սաատէթինտէն պի-
խապէր իտիլէր: Անճագ, պիր կիւն, Բօղէթ, սիւ զէնի իշլէնէն պիր
գըզ օլտուգու, վէ աղչամա գատար չալըճմադլա կիւտէյիկինի չը-
գարարըլ ճիհէթլէ, իշլէմիշ օլտուղու պիր իշի մահէլլինէ կէթիւր-
մէք իւզըն, ալչարը չըգմադտա իքէն, նէրտիվէնին գարանլըզ օլ-
մասընտան տօլաեը, աեաղը գայաը, վէ տէհէթ ու քէտէրինտէն
նաշի ֆիդան իտէրէք, դիքըր իթալիկիմիլ տէլիլ անլընըն գարուսու
էօնիւնէ տիւշալու:

Պինապէրին մէրգուսմ տէլիդանլը, տիւշարը տէհէթ օլտուգ,
տէրհալ տէշարը չըգտը, վէ թամ վաղըթտա նէրտիվէնին սարալըզ
մահէլլինէ կէլէրէք, եէրէ եուվարլանմըշ օլան կէնճ գըզը գալ-
տըլաը:

Մէզպուրէնի Մ. Ամուր թէտալի իտէրէք, իֆապաթընա քէն-
տիսի սէպէպ օլտու: իշլէ օլ իքի նէվճիվանըն հիքեսաեէսի պու
սուրէթլէ պաչլամըշ օլուպ, դու սուրու մալիւս իտուլիլտէն, պէ-
նանընա հաճէթ կէօլմէնիդ: Անճագ, պու հիքեսաեէնին, բէք թա-

պիի, բէք սատէ, բէք միւմքին, վէ բէք տօղրու օլտուղու ին-
քեար օլունամադ:

Իշէի գըզըն, մէրգում տէլիգանլընըն օտասընա կիտէրէք, գահ-
վալթըսընտա նէ՞ սուրէթլէ պուլունտուղունուն պիլինմէսինէ կէլին-
ճէ, մէզբիւր իքի նէվճեվան, պիրիպիրլէրինի տէրէճէսիղ սէվտիք-
լէրինի վէ տայիմա սէվճէքլէրինի գաթէն իգրար ու իթիրաֆի էյ-
լէմիշ օլտուղլարը, վէ պիրլիքտէ բէք չօղ թասապիւրլարտա, էղ
ճիւմէ էվլէնմէքլիք թասապիւրունտա պուլունմուշ օլտուղլարը
ճիհէթլէ, սուֆրատա պերսպէր պուլունմուշարը բէք թապիի իտի:
Մէրգում տէլիգանլը, իլք տէֆա, պու կէնճ գըզա:

Սիլի սէվէրիմ, տիմէսինտէ, մէզպուրէ տաիի դըզարարադ
ճէվապ վիրմիշ իտի, վէ պու դըզարմասընտան, մէզքիւր իգրար ու
իթիրաֆտան խօշնուտ գալմիշ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի:

Մէրգում իլէ տէլիգանլը արասընտա, պու սըրատա, շու եօլ-
տա մուհապէրէ ճէրէեան իլլէտի:

Բօգլք. — Ֆէլիքս, պէնիմլէ էյլէնիեօ՞րմուսունուղ:

Ֆէլիքս. — Նի՞չին էյլէնէճէեիմ:

Բօգլք. — Զիւնքի սիլ, պիր գաշ աեա գատար տօղթօր օ-
լաճագսընըլ:

Ֆէլիքս. — Պու ոսնաաթտան խօշանմաեօ՞րմուսունուղ: Էմի իտին,
եա պիր թաշը, եաիօտ պիր թէրդի օլաեըմ: Վէլհասըլ, հէր նէ՞ իս-
թէրսէնիզ, անը գապուլէ հաղըրմ:

Բօգլք. — Պունու տիմէք իսթէմէեօրում:

Ֆէլիքս. — Եա նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ:

Բօգլք. — Սիլ պիր տօղթօր օլաճագսընըլ...

Ֆէլիքս. — Էյ սօնրա:

Բօգլք. — Սօնրասը շու քի, պէն պիր ֆագիր գըզըմ:

Ֆէլիքս. — (Գահգահա իլէ կիւլէրէք.) Էյ պէն զէնկին միեիմ:

Բօգլք. — Պագաթ, պէն տայիմա իշիթմիշիմ տիրքի, պիր թա-
պիալ, զէնկին միւշթէրիլէր պուլմագ իչին, քէնտիսի տարաթ վէ
տէպտէպէ կէօսթէրմէլի տիր: Հալպու քի, միւսիւ Ֆէլիքս, տարաթ
վէ տէպտէպէ կէօսթէրմէք իչին, զէնկին օլմագ լալըմ տըր: Զէնկին
օլունմասըլը հալտէ, զէնկին օլան պիր գարը իլէ էվլէնմէք իգթի-
զա իթմէ՞վ մի:

Ֆէլիքս. — Ալլիզէմ Բօգլթ, սիլ եօլունտա միւլահաղա իթմէեօր-
սունուղ:

Բօգէր . - Նէ՛ տէն :

Յէլիսա . - Էվէլէ էմիրտէ, պէնիմ, ղէնկին մի շթէրիլէր պուլմադ իսթէտիկիմի քի՛մ սիզէ սէօյլէեօր :

Բօգէր . - Թէքմիլ հէքիմէր պէօյլէ տիեօրլար, վէ պէօյլէ եարը-
եօրլար :

Յէլիսա . - Մատմուաղէլ Բօգէթ, պիլ ճիւմլէ հէքիմէր իսթէ-
տիքլէրինի եարապիլիլլէր : Լաքին, պէն տէ, քէնտի իսթէտիկիմի
եարմագ իսթէրիմ :

Բօգէր . - Սիզ նէ՛ եարաճագ սընրզ :

Յէլիսա . - Պէն ֆուգարա հէքիմի օլաճաղլում ֆուգարանն նէզ-
տինէ, եաեան, եախօտ, արապա իլէ կիթսէմ, լուսթրին պօթինլէր,
եախօտ, ատի դունտուրալար կիեինսէմ, միւքէմմէլ էսվապ, եախօտ
պրոնզ լապիս օլում, պունլարըն, ֆուգարա օլան խասթալարճա առ-
լա էհէմիկէթի եօզ տուր : Անլէր իլին լաղլում օլան, վիդիթալարը-
նա պէտէլ ֆահիշ ֆիեաթ թալէպ իթմէմէք, պէտէլաթ իլին քէն-
տիլէրինի բէնճիտէ իյլէմէմէք, վէլ հասլը աղ վաղըթտա իֆագաթ-
լարընը պուլտուրմագ տըր քի, պու շէյլէրի տէ պէն եարաճաղլում,
Գուսուրունու, էկէր ճէնապը Ալլահ իսթէր իսէ, իհսան պուեու-
րուր : Միւշթէրիլէրիմ պէնտէն գիեառէ ֆագիր օլաճաղլարընտան,
սէրվէթիմ օլմուշ օլմամըշ, եախօտ, պիր գապուլիյեէթ սալճունւմ,
պուլունմուշ պուլունմամըշ, ֆիթուր իթմէնէճէքլէրի տէրքեար տըր :
« Պինապէրին, պէն, եիւզ պին եախօտ իքի եիւզ պին ֆրանգ
թրախօմա կէթիրէն պիր գարը իլէ էվէնմէեէ միւհթաճ տէյլիմ
էօյլէ պիր գարը իլէ քի, կէթիրիշ օլտուղու պու թրախօմաեա մու-
գապիլ, պիւթիւն էօմիլիմտէ, քէնտի սիւսլէրի վէ տէպտէպէլէ-
րիյլէ, պէնի մահվ իտէճէք տիր, Պու եօլ իլէ, պէլքի սէնէնին նի-
հաեէթինտէ, էն գիեառէ իգպալրէրէսթ օլան վէ տէպտէպէլի էօ-
միւր կէլիրէն պիր սանաաթտաշրման գիեառէ քեարլը չըգարլում,
Էվէթ, պու սուրէթլէ հարէքէթ իթմէքլէ, հիշ օլմագսա շու էմ
սալսիզ քեարլում օլուր քի, տայիմա սէվէճէք օլտուղում պիր ֆա-
գիր գըզը քէնտիմէ ղէվճէ ինթիխապ իթմիշ օլուրում :

Բօգէր . - Ֆուգարա հէքիմի հա՛, նէ՛ կիւղէլ թասապվուր . . .

Յէլիսա . - իշթէ, պէն օ թասապվուրու մէվզըի իճլանէ դօ-
եաճաղլում :

Բօգէր . - Հագըգէթէն, միւսիւ Ամուր, պու թասապվուր վէ պու-
նուն մէվզըյի իճրաեէ վաղը, սիզէ լաեըգ տըր :

Յելիսա .— Տիմէք տիր քի , մուվաֆֆադաթ իտիեօրսունուզ ,
 Բօղէթ , տօթոունուն մէղքիւր հիւանի թստովվուրունա տալմըչ
 օլմաղլէ , թէքլիֆինի ունութմուչ օլտուղունտան ,

— Նէ՛ չէյէ մուվաֆֆադաթ , տէյի սիւալ իթտի ,

Յելիսա .— Յողարա հեքիմի նին զէվճէսի օլմաղլըդա ,

Բօղէք .— Բէք իյի , պու թէքլիֆինիդի մէմնունէն զապուլ իտէ-
 բիմ :

Պու սուրէթլէ , Յէլիքս , կէնճ գըղըն պաշընը իքի էյի տէրու-
 նինէ ալըպ , անլընտան բուս իթտի , վէ մուախիւարէն միւէսսիր պիր
 սէտա իլէ ,

— Շիմտի պիղ , ճէնապը Ալլահ մուվաճճէհէսինտէ նիշանլընը ,
 տէտի :

— Էվվէթ , տէյի Բօղէթ մէմնունէն ճէվապ վիրտի ,

Իյթէ պունտան սօնրա , կէնճ գըղ , Մ . Յէլիքսին , թէպապէթ
 շահատէթնամէսինի ախդ իթտիքտէն սօնրա , վիլասէթէ կիթմէք
 իւզրէ Բարիստէն հարէքէթ իթմէքլիք թասապվուր վէ միւլաշաղա-
 սընտան տօլաեը ապա տիւշարը էնտիլէ օլմատը :

Հալպու քի , ընտան էվվէլ , դօմյուսունտան սոյիմի սուրէթտէ
 այրըլմագլըգ թասապվուր վէ միւլաշաղասը ֆիքրինէ կէլտիքճէ , չօգ
 տէֆա տիւշարը իղթիրապ օլմուչ , վէ կէօշ եաշլարը տէօքմիւշ ի-
 քէն , իլթէ , պալէատէ պէսան իյլէտիկիմիղ միւլագաթ իւզէ-
 րինէ , մէղպուրէ կէնճ գըղ , Մ . Յէլիքսին , թէպապէթ շահատէթ-
 նամէսինի ալմագլըգ վագթըննի եապլաշմագ տա օլմասընտան տօլա-
 եը ֆիթուր իթմէք չէօյլէ սուրսուն , եէվմի մէղքիւրուն պիր ան էվ-
 վէլ վասըլ օլմասըն տա էգճան ու ախլ թէմէննի իյլէմէքտէ իտի , վէ
 պու իսէ , պէլքի բէնտիսինին մատամ Ամուր թէսմիկէ օլունտպիւ-
 մէսի արղուսինտէն զիւատէ , ֆուգարանըն պիր նէֆէր ֆազլա խայր-
 խահը պուլունմասը արղուսինէ մէպնի իտի :

Նիհասէթ , Մ . Ամուրուն սօն իմթիհանընը վիրմէքլիք կիւնիւ
 կէլտի եէթիշտի :

Իշպու պիւնիւք իմթիհան կիւնիւ , պիղիմ մէքթէպլի տէլիգան .
 լընըն ֆիքրինտէ պիր ախիւնճէ բէյտա օլուպ , պիր դաշ ստաթ
 դատար անլընտա պիր պուրուշու գլըզ . հասըլ օլտու , Մէրդումուն
 պու հալի , իմթիհան վիրմէքլիք նէթիճէսի օլմաեըպ , չիւնքի , քէն-
 տիսի միւլթալիտ թալէպէտէն օլմասըլլա , նէթիճէյի իմթիհանըն
 մուվաֆֆադըյէթլէ խիթամ պուլաճաղընը մուհագգադ պիլիւր իտի :

Իմաստի, մերգուհուն ֆիլիպինի իշխալ իտէն մաստէ չունտան ի-
պարէթ պուլունմագտա իտի :

Պիր մէքթէպլինին պիւսիւք իմթիհանընը վիրմէք միւնասիպէ-
թիլլէ, էն իլի ահլպպասընը թորլաւարադ, պուլնարա միւքէմէլ
պիր զիւնաֆէթ վիրմէսի էօթէտէն պէրու միւթատ օլտուգտան պաշ-
գա, իրթէսի կիւն տէ Բօղէթ Եօթիսու օլտուգունտան, Ֆէլիքս
կիպի հէր Եօլու Էրքեանը պիլէն պիր կէնճ իլին, պուլնա գէման-
լարտան պէրու տէվամ իտէն վէ թալէպէկեան թադըմընա մաթսուս
օլան աթիդ վէ ըէսի պիր տալթէ իմասէթ իթմէմէքլիք, միւմքլին
տէյիլ իտի :

Պուլնտան մաստա, Ամուրուն, պաղը տօսթլարը պուլլունուպ,
մէրգում, պու տօսթլարընտան թէշէքքի իթմէտիկի կիպի, անլէր
տէ, Ամուրու մէսի ու սէնա իլլէմէքտէն տուր օլմադ իտիլէր վին-
Եօ, Լաֆլէօր, պիւսիւք Պալթաղար, Պուվիէ վէ Լուսթօ ահլպ-
պտտան օլուպ, Պրանսին, Նինէթ, Բէնսօն, Պլօնտիսէթ, վէ Էսմէր
Մարի տէ, մէրգումարըն ասլա այրըլմադ ըէֆիգէլէրի իտիլէր :

Վէլհասըլ, պուլնլար պէշ Նէֆէր քէյֆլի վէ իլի Էրքէք արգա-
տաշլար, վէ պէշ Նէֆէր տէ շէն թապիաթլը գըղլար օլուպ, կէրչի
Ֆէլիքս, պուլնլարը սուֆրասընա տալէթ, վէ Լիւքիլլիւս կիպի մուս-
մէլտէ պուլլունմագ արղուսինտէ իտի իսէ տէ, պու պապտէ պիւ-
սիւք պիր մանի պուլլունմագտա իտի :

Տիկէր թարաֆտան, Ֆէլիքս, Բօղէթէ, պիր Նիշան Եիւղիւկիւ,
վէ իսմինին Եէվմի մաթսուսու միւնասիպէթիլլէ, մէզպուրէԵէ ալ-
թուն պիր խաշ վիրմէք իսթէմէքտէ իտի, Հալպուքի, պիշարէ
տէլիգանլընըն ալթմըշ ֆրանգտան զիւտէ նադար օլմատըղը ճիհէթ-
լէ, զիքր օլունան Նիշանը վէ Եիւղիւկիւ նէ իլէ սաթըն ալապիլիր
իտի :

Մէրգում իլին, պու միւշքիւլտէն դուրթուլմագ իւղրէ, Եալը-
նըզ պիր չարէ պուլլունուպ, պու չարէ իսէ, Եա ըհհին իլէ ագչէ
իսթիգրազ վիրէն Մօն-տը-Բիէթէ նամ իտարէտէն պիր միգտար ագ-
չէ գալտորմագլըլը, Եաթստ, տօսթլարընը քիսէսինէ միւրաճաաթ
իթմէքլիկի հէր նէ գատար տիւշիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, քէնսիսի,
Փագիր օլմասըլլա պէրապէր, օլ անէ տէկին օն բարա պիլէ քիմ-
սէԵէ պօրճ իթմէմիշ օլտուգունտան, մէզքիւր իրի թէտպիրտէն
տաթի իգհարը նէֆրէթ իլլէմէքտէ իտի :

Իլթէ Ֆիլիքս, քէնսիսին մալիԵէԵէ մուղայիգասընըն հալլ վէ

Թէպիեհէսի նազապիլ օլան իմէսէլէսի հազդընտու թէֆէքքիւրաթը միւթէէսսիւֆանէսինէ միւթաղրազ օլարազ, զիքը օլունան վէսսա-
 եիթէ միւրաճաթ իթմէքսիզին, մէղքիւր վազիեթիինտէն դուր-
 թուլմազ իւզրէ, հէման գաֆասընը բարչալամազ րաստէսինտէ
 պիր թէտպիր տիւշիւնմէքտէ, վէ հիւ պիր թէտպիր պուլամամազ-
 տա իքէն, Պալթազարը քէպիր, պիր բաթըրտը իլէ, մուհիպպի ա-
 ղիզի պուլունան Ամուրուն օտասընա կիրտի:

Հիքեաեթմիզալէն տախի անլաշըլաճաղը վէճհ իւզրէ, պու իքի
 արգատաշ, հազդգէթէն էմսալսիզ դալպ սահիպլէրի իտիլէր:

Պալթազար, իլք նազարտա, տօսթունու պազը քէտէրի պու-
 լունտուղունու անլաեարազ, միեանէլէրինտէ շու եօլտա մուհալէ-
 լէեթէ իպթիտար օլունտու:

Պալրազար . — Պու կիւն ոսնա նէ՝ օլմուշ . . .

Ֆիլիս . — Ահ, աղիզիմ, էկէր պիլսէն . . .

Պալրազար . — Նիհաեթ քէտէրին նէ՝ տիր:

Ֆիլիս . — Դաեթ սըզըլմըլմ:

Պալրազար . — Սէն մի Ֆիլիքս, սէն քի, ինսանլար իչինտէ էն
 միւթլուլուսուն:

Ֆիլիս . — Էվլէթ, պէն զիեաոէսիլլէ սըզըլմըլմ:

Պալթազար, տօսթունու խալիսանէ սէվտիկի ճիհէթլէ, անըն
 աղընտան իլք տէֆա օլարազ մէղքիւր շիքեաեթ սէօզլէրինի ի-
 շիթտիկինտէ, սիմասընըն կէօրիւնիւ շիւնտէն տէ անլաշըլտըղը իւզրէ,
 ֆէվգէլատէ պիր հալ վազը օլմուշ օլտուղունա շիւպհէ իթմէեթէք,
 պու քէրրէ պիր սուրէթի ճիստիեթտէ օլարազ:

— Սէօլլէ պադալմ, նէյլին վար սըր . . . Բօզէթ խասթա՝ մը
 տըր, տէտի:

Ֆիլիս . — Խալր:

Պալրազար . — Սէն մի խասթասըն:

Ֆիլիս . — Պէնիմ սըհհէթ ու աֆիեթիմ պէրքէմալ տըր:

Պալրազար . — Վազաա պէօլլէ պիր զանտա պուլունմազլըզ
 պիլէ ապէս իսէ տէ, պունունլա պէրապէր, աճապա տէրտին վէ
 գասալէթին, պիւնիւք իմթիհանտա մուվաֆֆազըլլէթ պուլապի-
 լէճէկինտէն տօլսեղ վէսվէսէտէ պուլունմազլըղընտա՝ մը իլէրի կէ-
 լիեօր:

Ֆիլիս . — Խա՛յր, իքիմիզին տախի մուվաֆֆազըլլէթ պուլա-
 ճաղըմըզա էմսիլլէթիմ վար տըր:

Պարագար . - Աճապա նամուս մէսէլէսինտէն տօլաեք պիրիսելլէ տուէլլօեա՝ մը կիրիչէճէքսին :

Ֆելիս . - Խալլ , օ տա տէլլի :

Պարագար . - Էօյլէ իսէ, ագչէճէ պիր տարլոգ մէսէլէսի տիր , Էկէրչի պունա տա խալլ ճէվապը վէրիրսէն , Թաատատ իտիլէճէք մատտէլէրին սօնու կէլմէզ :

Ֆիրիս . - Էվվէթ , մէսէլէ՝ ագչէեէ տալիր տիր :

Պարագար . - Պանա պու գատար շէլլէր սօրտուրաճագ եէրտէ , չիմտիեէ գատար պու տէրտինի անլաթտորրսան , օլմա՛զմը իտի :

Պալթազարը քէպիր նամիլլէ եատ իթտիկիմիզ չախս , զէնկին , հէմտէ զաեէթ զէնկին օլմասըլա , Թէպապէթ մէսլէքինէ սալիք օլմասը , Թապիպ օլմագ տան զիեատէ , Ֆէննի Թէպապէթի նազարիաթըլա Թահսիլ իթմէք արզուսելլէ իտի : Եօգսա , քէնտիսի , պօշ պիր ատէմ օլմատըլընտան , զաթէն , 1840տա , Ֆէննի մէզքիւրուն տմէլիաթ ճիհէթինտէ Փէվգէլատէ մէշհուր օլմագ րատտէսինտէ քէսպի մալիւմաթ իլլէմիշ իտի :

Պինապէրին կիւնիւն պիրինտէ , մէրգում Պալթազար , չարլաթան գապիլինտէն օլան աթըպպատան մատտուտ օլմաեարագ , քէնտի իլմի վէ Ֆէննի սաեէսինտէ շէօհէթ ու շէրէֆ գազանաճաղը , վէ օ եօլտա չարլաթանլարա խասիմ պուլունաճալը կիպի , Ֆէլիքս Ամուր տախի , Ֆուգարա վէ պիչարէկեանը թէտալի իթմէքլէ մէշլու օլաճաղընտան , իշպու իքի համիյեթ սահիպլէրինին՝ քէնտիլէրինի ինսանիեթէ Ֆէտա իտէճէքլէրի տէրքեսուր պուլունմագտա իտի :

Պալթազար , պիր կիւն Էվվէլ , վալիտէսինտէն , հէտիեէ , եախօտ , մաաշ նամընտա պէշ պին Ֆրանգ աթզ իթմիշ օլմաղլէ , ճէպինտէ սլանգա գայմէլէրի պուլունտուլունտան , Ֆէլիքսին ագչէճէ մուզայիգատա օլտուղունու իշիտիր իշիթմէզ , տէրհալ ճէպինտէքի գայմէլէրի չըզ արարագ :

— Շունլարտան իսթէտիկին գատար ալ , բայլաշալըմ , տէտի իսէ տէ , տօսթունուն , պէօյլէ պիր Թէքլիֆտէն քէսպի ինֆաալ իտէճէկի ճիհէթլէ , իշի տահա լաեքըլա մուհաքէմէ իթմէք , վէ տէվասընը պուլմագ իւզրէ :

— Լաքին , սէնին աղչէեէ նէ՞ իհթիեաճըն վար տըր , տիեերէք , իսթիճվապընա տէվում իթտի , վէ տօսթունուն միւշքիւլիւնիւ անլատըգտան սօնրա :

— Մանէասըլ պիր տիւշիւնճէ , տէտի :

Ֆելիս .— Նէտէն :

Պալրագար .— Սէն պէնիմ, ռամիմի պիր տօսթ օլտուղուհու
պիլիրսին :

Ֆելիս .— Էվլէթ :

Պալրագար .— Իմտի, պէնի տինլէ. շիմտի սէնին ալթմըշ ֆրանդըն
վար տըր, տէյիլ մի :

Ֆելիս .— Էվլէթ :

Պալրագար .— Բարա իսթիգրազ իթմէք իսթէմէեօրմուսուն :

Ֆելիս .— Խալր :

Պալրագար .— Ֆադաթ, րօզէթէ եիւղիւք վիրմէքլիկին, վէ պիւ-
եիւք իմթիհանըն միւնասիպէթիլլէ, գիւսաֆէթ քէշիտէ իլլէմէքլիկին,
հէր հալտէ լազրմ տըր, տէյիլ մի :

Ֆելիս .— Շիւպհէսիգ :

Պալրագար .— Իմտի, եիկիրմի պէշ ֆրանդըզ պիր եիւղիւկ սա-
թըն ալ :

Ֆելիս .— Էյ սօնրա :

Պալրագար .— Ոչնտէ օթուղ պէշ ֆրանդ տահա գալմա՞զ մը :

Ֆելիս .— Էվլէթ :

Պալրագար .— Ջիւսաֆէթինէ քիմլէրի տալէթ իթմէք նիւէթին-
տէսին :

Ամուր, պիր ազ էվլէլ զիքր իթաիկիմիզ էրքէք վէ գատըն
տօսթլարընըն իսիմլէրինի Պալթագարա սէյլէտի :

Պալրագար .— Պէն տէ իշինտէ օլտուղում հալտէ, պու սէյլէտի-
կին տատմլէրին ճիւմլէսի տէ, եիւքսէք մէվգիտէ քիմնէլէր օլմա-
ւը, ճա, սէն, օթուղ պէշ ֆրանդըն իլլէ պուլարա ալէա պիր գի-
ւսաֆէթ չըզ տրապիլիրսին

Ֆելիս .— Միւմֆին մի տիր :

Պալրագար .— Շիւպհէսիգ միւմֆին տիր, Հէմտէ սէնին բահաթ-
սըզ օլմագըլընա տա մահէլլ եօզ տուր, Պէն կիտիպ, տալէթ օ-
լունահադ տօսթլարընը տալէթ իտէրիմ, Պատէհու պիր լօգանթահա
ուգիմէթլէ, իզթիղա իտէն թաամլարը ըսմսըլարըմ, Սաաթ պէշտէ
տօսթլարըն պուրատա պուլունուր, սաաթ ալթըտա սուֆրահա օ-
թուրուլուր :

Ֆելիս .— Ֆադաթ պու օթուղ պէշ ֆրանդը . . .

Պալրագար .— Էյ սօնրա :

Ֆելիս .— Ջիւսաֆէթէ ոարֆի իտէր իսէմ, րօզէթին եօթուսու

միւնասիպէթիլէ իգթիզա իտէն տլթուն խաչը նէ՝ իլէ սաթըն ա-
լաճաղըմ:

Պալրագար . — Ա տօսթում, սէնին պու տէրէճէ սըգըն^ագըլընա
սէպէպ, սէն սին, Հէմ տէ, պիր քիմնէնէ աթի վադըթտա իքի հէ-
տիսէնէ վիրէնլէր միւսրիֆ քիմնէլէր տիրլէր: Պունտան տա պալչա,
տիո գատընա պըր պըր, իքի տէֆա հէտիսէ վիրմէքլէ, անը, հ-
քի քէրրէ սէչէ: Կնտիրմէքլիք միւմքին օլտուղու հալտէ, իքի մէսէր-
րէթի պիր տէֆատա հուսուլէ կէթիրմէքտէ նէ՝ մանէա վար տըր:
Պու սէօյլէտիկիմի անլսեաճապ դատար սէնաէ էսէրը զէքեալէթ,
վէ պու իրթարըմա սալիք օլաճապ մէրթէպէտէ տիրաեէթ վար տըր:
Գնէն . — Պու պապտէ հագգըլ օլտուղունու գապուլ իտէրիմ:

Պալրագար . — Պէն տէ պու սէօյլէրիմի հագգըլ զանն իտէրիմ:

Պալրագար .

Պատէհու (ֆիրբինա)

տէմլէրին հարէքէթի կիպի պըր

զէթ հագգընտա պիր չէ, սիւալ իթմէք:

Դ տըր:

Ֆէլիս . — Նէ՝ չէ, :

Պալրագար . — Բօզէթ՝ թատուտա պիդիմլէ պուլունաճագ:

Ֆէլիս . — Պիլմէմ:

Պալրագար . — Նա՛սըլ պիլմէնօրսուն:

Ֆէլիս . — Բէք իլի, պու խուսուստա սէն նէ՝ տիւչիւնիւնօրսուն:

Պալրագար . — Պէն տիւչիւնիւնօրսում քի, անըն, պիդիմլէ պէրա-
պէր սուֆրատա հագըր պուլունմամաը, ճիւմլէմիզէ գարչը պիր նէ-
զաքէթսիզլիք տիմէք օլաճապ տըր:

Ֆէլիս . — Սահիհ տիր:

Պալրագար . — Պունտան գաթինազար, պիդիմ՝ մաշուգէլէրիմի գին
ճիւմլէսի տէ օնարիսէթ իտէրլէր, վէ սէնին զէվճէն օլաճալընը պիլիւ-
լէր: Մաշուգէլէրիմիզին, իքինիզէտէ ըրաեէթլէրի վար տըր, վէ հա-
վը պուլունտուղուսուղտա, պու ըրաեէթլէրաէ գուսուլ, իթմէհէ-
ճէքլէր տիր:

Ֆէլիս . — Բէք իլի, Բօզէթին տէ սուֆրամըզտա պուլունմասընա
մուվաֆֆադաթ իտէրիմ:

Պալրագար . — Կէօրէճէքսին քի, Բօզէթ՝ սուարէտէ էն գիւ
իլթիֆաթա նայիլ օլաճապ տըր:

Ֆէլիս . — Նէ՝ տիմէք իսթէնօրսուն:

Պալրագար . — Հիչ պիր չէ, տիմէք իսթէմէ:

աւտ

շաղրեա Էնտիկինտէ, սէն իլթիֆաթըմը քէնտիսինէ արդ էթ :

Ֆէյիֆա . - Բէք իյի , գուսուր իթմէմ ,

Պարսագար . - Շիմտիլիք պէն կիտէրիմ :

Ֆէյիֆա . - Էվվէթ , կիթ , ֆադաթ սագըն պիր թագըմ ֆազլա մէսարիֆէ կիրիշմէեեմն :

Պարսագար . - Էկէրչի օ հօլտա մէսարիֆէ կիրիշիր իսէմ , սէն պէտէլինի էօտէրսին :

Պու սուրէթլէ , իքի արդատաշ պիրիպիրլնտէն մուֆարադաթ իթտիլէր :

Ջիեաֆէթ սաաթընտան ազ էվվէլ , Ամուր իլէ Բօղէթ հազըր պուլունտուղլարը միսիլլու , տավէթլիլէր տախի կէլմիշ օլուպ , եալընըզ Պալթագար իլէ մաշուդէսի հէնուղ կէլմէմիշ իտիլէր :

— Պալթագար կէճիքսի , տէտի վիլնեօն , չիւնքի քէնտիսի , վազթ ու զէմանընտա խանէսինտէ պուլունմագլըզը սէվէր իտի :

— Էվվէթ , - տէյի Ֆիլիքս ճէվապ վիրտի , - անճագ պու կէճիքիչի , սաաթ պէշտէ թօբլանաճաղըմըզը , վէ սաաթ ալթըտա սուֆրաեա օթուրաճաղըմըզը պիլմէսինտէն իլէրի կէլմէքտէ տիր : Շիմտի իսէ , սաաթ պէշ պուչուգ օլտուղունտան , տահա եարըմսաաթ գատար քէնտիսինէ պէքլէեէպիլիրիզ , իմտի , վիլնեօ , պիր ազ սապրուլ օլ , վէ ճանընըն սըգընթըսընը կէչիրմէք իչին , պիր գատէհ տահա մատէր շարապընտան իշ :

Վիճեօ . - (Պիր գատէհ մատէր մատէք շարապը իչէրէք.) Պէն , Պալթագարըն կէճիքմէսինտէն տօլաեը տիւչարը իզթիրապ օլմաեօրում , անճագ զարիպ պիր հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունտադընը մուհագդապ պիլտիկիմտէն իչին նէ օլտուղունու պիլմէք իւզրէ ալտէթինէ պէքլէեօրում :

Գատըն բայճլսի . - (Հէք պիր ալըզտան.) Նէ՞ տիեօրսուն , զարիպ պիր հարէքէթ վէ մուամէլէտէ՞ մի պուլունաճագ տըր :

Լուսթօ . - Պօշպօղազ վիլնեօ , քէօյլիլէրին տէտիկի կիպի , էկէրչի սէն տիլինի թուլթապիլսէ իտին , հազըզէթէն պիր միւճիզէ իչլէմիշ գատար հիւքմ իտէր իտին :

Եսմէր Մարի . - Միւսիւ վիլնեօ , մատէմքի պու գատար պօշպօղազըզ իթտինիզ , պարի հարը եօլտա տուրմաեըն , վէ պիլտիկիներիզ հէր նէ իսէ , սէօյլէեին :

Լուսթօ . - (Ճանը սըգըլըեօր կիպի կէօրիւնէրէք.) Վիլնեօ , սուս օլաճագմըսըն :

Վիճեօ . - Պէն սըզըլընթուում :

Լուսթօ . - Պու սէօղիւն , պիցի թալթիֆ իշին մի տիր ,

Վիճեօ . - Պէն սըզըլըր իսէմ , լազըրտը իթ մէլիւնիմ :

Լուսթօ . - Մատէր շարապը իչ , ա' շաշգըն :

Վիճեօ . - Պէն մատէր շարապընը հազմ' իտէմէնթուում :

Լուսթօ . - Էօյլէ իսէ , իսթէտիկին դատար լազըրտը էթ :

Վիճեօ . - Նանթէր չէհրի նէրէսի օլտուղունու պիլիկօ՞րմուսու-

նուղ :

Լուսթօ . - (Տօսթուուն լազըրտըսընը քէսէրէք .) Նանթէր տէյի չէհրի մի վար տըր :

Վիճեօնուն մաշուգէսի Նիցէյ . - Ջանն իտէրիմ քի , Նանթէր չէհրի , քէնտի բօղաչալարըյլա մէշհուր տուր :

Վիճեօ . - Հա'յ ուպուր հա'յ , աղղընա թսթ վիրէն չէյի խա-
թըրլաեօրսուն , ֆադաթ հայրան օլունաճադ չէյի տէրխաթըր
իթ մէնթուուն :

Նիցէյ . - Նէ'յի :

Վիճեօ . - Հէր սէնէ սէնի Նանթէրէ նէ' միւնասիպէթլէ կէօ-
թիւրտիկիւ միւ պիլմէնթուուն :

Նիցէյ . - (Քէյֆլի պիր սուրէթտէ .) Տօսթուում , սէն պիլիրսին քի ,
գարը գօճա էն զիեատէ ույմուշ օլան ֆամիլեալարտա պիլէ , գարը
իլէ գօճանըն էֆքեար վէ տույղուլարը տայիմա այնի օլամազ :

Եիմտի , սէնին Նանթէրէ կիթ մէքլիկին , ֆաղիլէթ վէ քէմալէթլէ-
լէրինէ միւքեաֆաթէն կիւլ նիշանը ալմըշ օլան գըզլարը վէ գատըն-
լարը կէօրմէք իշին տիր , լաքին , իգըար իտէրիմ քի , պէնիմ օրաեա
կիտիշիմ , օրանըն մաարուֆ օլան պօղաչա վէ պէօրէքլէրի իշին տիր ,
Սէն սէօյլէ , պունտա պիր ֆէնալըդ վա'ր մը տըր : Հիչ տէյիլ իսէ ,
պէնիմ սէրպէսթճէ պէնանը հալ իտիշիմ , մէտհէ շայեան պիր հալ
տըր , վէ պու բօղաչալարը սէվտիկիմէ իսպաթ շու տուր քի , պուն-
լարտան թազէ թազէ կէթիրմիշիմտիր : Ա'հ , պէն պունլարտան նէ
գատար եէմիշիմ :

Վիճեօ . - (Մաշուգ էսինին' քէնտի իֆատէսինի գաթթ իթ միւլ օլմա-
սընտան տօլտեը պիր ազ սըզըլարապ .) Պու խուսուսու պիլիկեօրում ,
հաթթա պիր տէֆա , պու բօղաչաւտան օլ դատար չէ'յ եէտի քի ,
միտէսի ֆէնա սուրէթտէ պօղուլարազ , իսթիֆրա պիլէ իթտի :

Վիճեօ , սախթէ սուրէթտէ տարկընըզ հալի կէօսթէրտիկի սը-
րատա , ֆէվգէլատէ կիւզէլ ճալիպ վէ տիլպէր օլան Նիսէթ :

հազրրունսն մէսերէթի արասընտա , սուֆրանն իւզերինէ պիւ-
եիւճէք վէ մէօհիւրիւ պիր բաքէթ վաղ իյլէտի : իշպու սուֆրատա,
հէնուզ պօշ օլան մատէր շարապը շիշէլէրի իւզերինէ , ումումուն
նազարը սիդ-գաթը աթֆ օլունմուշ իտի :

Լուսօ . — Վի'նեօ , պէօյլէ իսպաթլար օլտուգտան սօնրա , պէն ,
նինէթին միւհմիլէրի թարաֆընտա պուլունմագլըղը թէրճիհ իյլէ-
րիմ , վէ էկէր ճէսարէթիմ օլսա իտի , միւքեաֆաթ օլարագ կիւլ
նիշանը ալան գըզլարը հէման լանէթլէր իտիմ :

Գարու բորաճընտան իշիտիլն գուվէքի պիր սև . — Միւքեաֆաթ
օլարագ կիւլ նիշանը ալան գըզլարը լանէթլէմէքտէն պահս իտէն
քիմ տիր :

Պալթազարը քէպիր , պու սէօզլէրի սէօյլէեւէք , հիւսնի ճէմա-
լիյլէ մէշուր օլան , վէ պէյն էլխալդ հագգընտա պիր պէսթէ
տախի թէրթիպ իտիլմիշ պուլունան խաննի Բէնսօն նամ մաշուգէ-
թիյլէ պիրլիքտէ եէմէք սալասընա կիրտի :

Լուսօ . — Պէն իմ պէն , ֆագաթ եալընըղ նանթէրտէն կիւլ նիշա-
նը միւքեաֆաթ ալան գըզլարտան պահս իտիեօրում :

Պալթազար . — Բէք հագգընսն :

Էսմէր Մարի . — Տիմէք տիր քի , նանթէրտէն զայրի մահէլլէրտէ
տէ կիւլ նիշանը միւքեաֆաթ ալան գըզլար վար տըր :

Պալթազար . — Իճթիմալ տըր . լաքին չէրէզ վագթը պու իու-
սուսու սիզէ իյզահ իաէրիմ : Շիմտիլիք սուֆրաեա օթուրալմ ,
չիւնքի թաամ՝ արգամտան կէլիեօրտու :

Վիճևօ . — Ելինէ զարիպ սէօզլէրինէ պաշլատըն : Տիմէք իսթէ-
եօրսուն քի , թաամտան պիր գաշ տագըդա էվվէլ կէլիեօրտուն ,
ֆագաթ էօքչէլէրինին արգասընտա աշըր եամաղընըն թագլա մագ-
լա կէլմէտիկինի քիմ սանա սէօյլէեօր :

Պալթազար . — Հաշտէ , ուղուրսուզ գուշլար կիպի տիլինէ վէրիպ
տուրմա տա , սուֆրաեա օթուր :

Էսմէր Մարի . — Մի'սիւ Պալթազար , Մ . Վի'նեօ պիզէ , հայրէ-
թի միւճիպ պիր հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունաճաղընըզտան
պահս իտիեօրտու :

Գաթըն բալէթի . — (Եէկտիլ .) Հա' , էվվէթ , էվվէթ ,

Պալթազար . — Սիղտէ նէ՞ գատար մէրագլը իմիլինիվ : Չէրէզ
վագթընտա լազըմ կէլէն իյզահաթը վիրմէքլիկի վատ իթմիշ իտիմ ,
պիր աղ սապըրը օլուն : Տո'ւրուն , տո'ւրուն , գաթուեու չալըեօր :

լար , շիւղհէօիդ աշներնն եամաղը արը : Հայտէին արգասաշլար , սուփրաեա օթուրալըմ :

Պիլվաղը աշնը եամաղը իլէ թտամ , վինեօնուն ուղուրսուղ քէշֆի իւղրէ սօդադտա տիւշմիւշ օլմատըղլարընտան , վաղթ ու սաաթընտա կէտիլէր : Կէթիլիլէն թտամ բէք միւքէմմէլ վէ նէֆիս օլտուդտան պաշգա , լաերդըլա բիշիլիլիլ իտի :

Պիլիքսին տալէթիլէրի , սանաաթլարընն հէր իհթիւաճընա մու վափըդ հարէքէթ իտէն , մէսէլա եէրինէ կէօրէ տրսլան կիպի ճէսուր , կէյիք կիպի սէրի իւլ հարէքէ , տէվէ կիպի սապըրըլ , վէ բիւրէ գատար իշթաշլը օլտն Ֆրանսուղ տաքէրլէրի գապիլինտէն օլմաեըպ , քիտաֆէտինին տէ , եիկիլըմի չաղընտա պուլունան տէլիգանըլարա մախտու ուղուվլէթիլ տիշլէրի , վէ հէր շէյի հաղմա միւղթէտիլ միտէլէրի պուլունմադտա , վէ շաեէտ պիւր ըհաթսըղըղ վուգուա կէլսէ պիլէ , իշլէրինտէ , հէման շոհատէթնամէլէրինի ախղ իթմիշ ալթը նէֆէր հէքիմ մէվճուա օլմասըլա , իճապընն իճրասընտա միւշքիւլաթ պուլունմադտա իտի :

Պէօլլէճէ , սուփրաեա օթուրուլուպ , չաթալ պըլադլարըն վէ գատէհլէրին շամաթասը իշիտիլմէկէ պաշլատը , վէ ալէա պիւր եաեըն պալըղընն , վէ ճէսիմ պիւր գարաճա ֆիլլէթսուլունն , վէ եալընըղ գարնընտա էլլի ֆրանդըղ մանթարը օլան կիւղէլ պիւր հինաինին դարշըսընա կէշիլտիկինտէ , հայրէթի մուճիպ հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունուլաճաղը , բօղաչա մատտէսի , վէ հիւսնի ախէաղլարընա միւքեաֆաթ օլարագ կիւլ նիշանը ալան գըղլարըն տալասը ունուտուլու :

Սուփրաեա օթուրուլուտուղունտա , Ֆէլիքս , էվլէլ էմիրտէ թասալը պիւր հալտէ կէօրիւնտիւ :

Մէրդում , ֆիքրինտէն ,

— Շու պիլիմ՝ Պալթաղար տա նէ գատար մէսարիֆաթա կիւրիշմիշ . . . Պէն , քի ֆուդարա հէքիմի օլաճաղըմ , պու գատար պօրճու օն սէնէտէ էօտէեէմէեհէճէյիմ , տէտի , վէ արա սըրա , տէհէշէթպախշ աշլար իտէրէք , աճապա պիւր բիւեա մը կէօրիւեօր , եօդաա թէաթըլարտա կէթիլիլէն թաամլար կիպի սուփրատաքի թաամլար մուգալատտան մը եաբըլմըլ պուլունուեօր օլտուղունու քէնտիլէրինտէն սիւալ իթմէք իւղրէ , աշըպասը իւղէրինէ աթֆը նաղար էյլէմէքտէ իտի :

Լաքին , սուփրատա օթուրմիւշ օլան խալք , քէմալ իշթիհա իս

լէ թաամլարընս տէվամ իթմէքտէ օլուպ, Բօգէթատէն մաատա, քիմնէ, մէրգուամ տէլիգանլընըն հալինէ տիգգաթ վէ ֆիւթուր իթմէքտէ իտի :

Ջանն իտէրսին քի, Ֆէլիքսին էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմէսի, մէրգուամ աթֆըր նազար կլէմէքտէն սագընմագտա օլուպ, սայքի պու զիեաֆէթ՝ Ֆէլիքսի քիւլ իթմէք իչին իթթիֆագ իթմիշ օլան կարկանթիւաս վէ Բանթալիլիւէլէրտէն միւրէքքէպ պիր իճթիմա իտի :

Ամուր, նիհաեթթ թասալը հալինէ իտիթամ վերիպ, քէնտիտի տէ, տիկէրէլէրի միսիլու իչթիհա իլէ եէմէք եէմէկէ պաշլատը, վէ պիր արա, գաֆալար զիեատէճէ թութուպ, պու եիւղաէն պագը մէրթէպէ հաաիսէ մէմուլ իքէն, Պալթազարըն պիր իշարէթի իւզէրինէ, քեաֆֆէյի հաղըրուն իւզէրինտէ սիւքիւնէթ վագը օլտու :

Անճագ, հէր նէ գատար մէյտանտա օլուն թաամլար թէրք օլունմատը իսէ տէ, էվվէլքի խահիշ կէշիպ, քէյֆիլի պիր սուրէթտէ մուհապէրէեէ իպթիտար օլունտու :

Ջինեօ, հէմ եէմէք եէմէքտէ, վէ հէմ լագըրտը իթմէքտէ, վէ Նինէթ իլէ Մարի իսէ, շունտան պունտան լագըրտըլար պուլտուգտան պաշգա, արա սըրա տախի խօշ պիր սուրէթտէ գահգահալը կիւլիւշէր գօբարմագտա իտիլէր :

Հասըր, հէր շէյ բէք միւքէմմէլ իտի :

Կէլէլիմ թաամըն է'ն մուհիմմ գըսմըն :

Ջէրէզ թագըմըլլա պօրտօ շարապլարը օրթաեա կէլտիկինտէ, զաթէն ումումէն իլթիհալարըն տա էվվէլքի շիտտէթի կէշմիշ օլտուգունտան, Պալթազարըն՝ մուհիպի հայրէթ պիր հարէքթթ վէ մուամէլէտէ պուլունաճաղը ճիւմէլի հաղըրուն թարաֆընտան տէրխաթըր օլունտու : Մէրգուամ, շիւպհէսիղ տօսթունուն սուֆրասընա իլթիֆաթ իթմիշ օլմագ իչին, ֆէվղէլաաէ իլթիհա իլէ եէմէք եէմիշ վէ օ նիսպէթտէ շարապ նուշ կլէմիշ իտի :

Պալթազարըն, քէպիլի եախօա իրի լագտպլարըլլա թէսմիեէ օլունմասը, սէպէպսիղ օլմաեըպ, է'ն շիշման պուլալարտան իքի թանէսինի եէեէպիլէճէկինի զանն իտէճէք տէրէճէտէ իլթահալը իտի : Հալպու քի, չօգ եէմէք եէմէքտէ մէշհուր օլան Միլօն տը Գրօթօն նամ քիմնէ, անճագ պու հայլանլարտան պիր զայիֆինի եէեէպիլիբ իտի : Պինապէրին, Պալթազար, պու գատար շէյ եէեիւպ իշտիկի հալտէ, էլան ֆիւթուրսուգլուգ իչինտէ պուլունուեօրտու :

Իմոտի, մերդուամ, տօսթլարը թարաֆընտան եկեղեցական օլարագ, իֆատէյի հալէ սապէթ օլունտուղունտա, տեաղա դարդուր, վէ գալըն պիր սէտա իլէ,

— Տօսթլարըմ, սիզէ սէօյլէեէճէկիմ սէօղլէր, զաեէթ մուհիմմ տիրէր, տէտի:

Ֆէլիքս իլէ Բօղէթտէն մաատա, քեաֆֆէյի հաղըրուն, մէրդուամ մէքթէպլինին սէօյլէեէճէքլէրինի չիւպհէսիզ պիլիեօրլար իտի, չիւնքի էօյլէ պիր սըրատա իրատ օլունան մէդըիւր սէօղլէրին իսթիհզա իլէ թէլազդը օլունմասը թապիի իքէն, աւլա էսէրը իսթիհզա կէօրիւլմէտիկի վէ իշիտիլմէտիկի կիպի, պիլաքիս վագարլը վէ թէմքինլի պիր հալ իլէ տինլէնիլտիկինտէն, մէքթէպլիի մէրդուամ, իֆատէսինէ չու վէճճ իլէ տէվամ իյլէտի:

— Պիզ, պիրիպիրիմիդի բէք չօգ զէմանտան պէրու թանըմագ, տա օլտուղունմուղտան, միեանէմիզտէ միւտտէթի մէտիտէ էսրար գալմագ, վէ պիր նութդ տիեէճէք տէրէճէտէ էհէմմիեէթի պուլունման պիր գաչ սէօղ իլին, ուղուն ուղատիեէ մուգատտէմաթա իհթիեաճ մէս իթմէզ:

«Պիզ, պիրպիրիմիդի չօգտան պէրի թանըրըզ տէտիմ, Ասլա վէ գաթա եանըմաեարագ, իլավէ իտէպիլիլիմ քի, պիզ, եէկտիկէրիմիդի ֆէվզէլատէ վէ խալխանէ պիր մուհապպէթլէ տէ սէվմիշիզ տիր: Հալպու քի, պիրիպիրիմիզտէն այրըլաճաղըզ: Ամուր, Լուսթօ վէ պէն, չիւպհէսիզ, հէր պիրիմիզ այրը այրը, Բարիստէն եիրագլանճաղըզ, իհթիեաճ վէ լիւղում գապիլինտէն օլան պու մուֆարագթ, ուղուն, եախօտ էպէտի օլաճագ տըր: Պուրասընը եալընը ճէնապը Ալլահ պիլիր:

«Իմտի, տօսթլար, մուվաֆֆադաթընըը իսթիհսալէ բէշինէն էմին օլարագ, սիզէ պիր թէքլիֆ իտէճէեկիմ Տօսթլուղունմուղուն, վէ չու շայեանը թէէսսիլֆ մուֆարադաթըմըզն խաթըրէլէրինի գալլէրիմիզտէ միւէպպէտէն հէքք իտէճէք սուրէթաէ պիր շէյ եաբմագըզ թէքլիֆինտէ պուլունտաղըմ:

«Ֆագաթ, գարարկիր օլան, բուի բիղա կէօսթէրիլէն, վէ նէվիմա պիզիմ թարաֆըմըղտան գուրա իլէ դապուլ օլունմուշ պուլունան պու շէյին, սիկարա չըպուղլարընըն, եախօտ պունա միւմասիլ շէյլէրին թաաթիսի կիպի տտի պիր շէյ օլմամասը, իլէ շայեանը հիւրմէթ, ճիստի վէ պիզէ լաեդ պիր շէյ օլմասընը իսթէրիմ:

Վիճեօ .— Իաչա՛ր՝ Պալթաղար, թէքլիֆին հէր նէ իսէ, տնը սէօյլէ, Պալթաղար .— Լէքսէրիսէթէն, բիսսէթ ու հիւրմէթիմիղէ է՛ն զիւստէ լսեղդ կէօրէճէկիմիղ էր.քէք իլէ դատըն հադդընտա իշպու բիսսէթ ու հիւրմէթիմիղին պիր իսպաթընը դապուլ իթմէք. լիկիմիղի թէքլիֆ իյլէրիմ:

Լուսօ .— Նէ՛ Եօլտա իսպաթ դապուլ իտէճէյիղ:

Պալթաղար .— Պիր աղտան սէօյլէրիմ: Լիլլէլ էմիրտէ, հիւրմէթ վէ բիսսէթէ է՛ն զիւստէ լսեղդ օլանլարը ինթիսապ իտէլիմ: Գուրաեա միւրաճաւթ իյլէհէլիմ:

Պշ Էրֆէ .— (Եէկաիլ.) Էր.քէքլէր իչինտէ հիւրմէթ վէ բիսսէթէ միւսթահադդ օլան Ֆէլիքս տիր:

Ալլրինը Էրֆէ Էսնի Ֆիլիմ .— Պէնճէ տէ, Պալթաղար տըր:

Պշ գատըն .— (Բէղալիք Եէկաիլ.) Գատընլար միւսանէսինտէ է՛ն զիւստէ հիւրմէթ վէ բիսսէթէ շանէսթէ օլան տա Բօղէթ տիր:

Պալթաղար .— Ֆէլիքս վէ Բօղէթ, տըղու թադտիմ իտէճէք օլաուլումուղ տօսթլուդ իսպաթ վէ տէլիլինէ է՛ն զիւստէ սիղ լսեղդ կէօրիւստիւնիլ:

Պու իքի նէվճիվան, մէղքիւր սէօղլէրէ զարշը բրօթէսթօ իթմէք իսթէտիլէր իսէ տէ, Վինեօ,

— Շու պօշպօղաղարըն սըհհէթ ու ափիսէթլէրի իչին պատէլէր նուշ իտէլիմտէ, սէօղլէրինէ մանի օլալիմ, տիմէսի իւղէրինէ, հասըլ օլան դատէհ շամաթալարընտան, հադդդէթէն մէղգուման կէնճէրին բրօթէսթլարը իշիտիլէմէտի:

Թէքլիֆ օլունան Էատէլէր իշիտիքտէն սօնրա, Վինեօ թէքրար իֆատէսէ աղաղ իլէ,

— Պու սըրատա սէօղ Պալթաղարըն տըր: Ֆէլիքս իլէ Բօղէթէ թադտիմ իտէճէք օլաուլումուղ տօսթլուդ իսպաթլարը նէ՛ օլաճաղար տըր, Էախօտ նէ՛ իկպի շէյլէր տիրլէր տէյի սիւալ իթտի:

Պալթաղար .— Ֆէլիքս իչին թէքլիֆիմ շու տուր:

Պիւսիւք վէ սօն իսթիհան միւստուրպէթիլլէ, է՛ն մուհիպ տօսթլարըմըղա զիւստէթ վիրմէքլիկիմիղ, աւաթ վէ ուսուլը դատիմէմիլտէն տիր: Իշթէ պու աւաթ վէ ուսուլէ բիսսէթ իթմէք իւղէ, Ֆէլիքս, պու կիւն պիղի սուֆրատընա տալլէթ իթմիշ տիր, իմսի, պէն, պու տտէթին իլղատընը, վէ Ֆէլիքսին պիղէ վիրտիկ պու զիւստէթին պիղիմ թարաֆըմըլտան քէնտիսինէ իքրամէն վէրլիլ օլմասընը, շէօյլէրի կիւնիւն պիրլինտէ, Ֆէլիքսին, քէնտի սօն

վէ պիւստիւք իմթիհանը իշին վիրտիկի գիւտաթէթին մէսարիֆինի քէնտիտի թէէտիւնէ իթմիշ օլմասըղը , չիւնքի մէրդում , թալէպէնէ նիւմունէ ատա օլունսմագ . պիր սահիպի ֆաղիլէթ օլմասըլլա , տօսթլարընտան հիշ պիրիսինին , անըն սուֆրասընտա օթուրմատա քէնտիլէրինի լաւըդ կէօրմէտիքլէրի , վէ ճիւմէ ահըպպասը թօբլանարագ , անըն քէնտի սուֆրալարընտա պուլունմասընտան տօլա- եր պալսթիւնար վէ մէմնուն օլտուգլարը պէտան օլունսպիլմէտինի թէքլիֆ իյլէրիմ :

Ֆէլիսին տօսլարը . — Գապուլ օլունտու :

Պարպար . — (Ֆէլիքսէ .) Սէնտէ գապուլ իտէ՛րմիսին :

Ֆէլիս . — (Միւէստիր պիր սէտա իլէ .) Տօսթլարըմ , հագդըմտա վապը օլան շու իլթիֆաթընըղ , բէտտ օլունան իլթիֆաթլարտան տէյիլ տիր : իմտի , պիլճիւմէ տօսթլարըմ , իշպու իլթիֆաթտան տօլաեը արըղ թէշէքքիւր իյլէրիմ :

Ֆէլիքսին մէգքիւր ճէվապը իւղէրինէ , եէնիտէն պատէլէր ի- չիլտի :

Նիւն . — Շիմախտէ սըրա Բօղէթէ կէլաի :

Պարպար . — Բօղէթ հագդընտաքի թէքլիֆիմ շունտան իպա- րէթ տիր : Ուզուն ուղատիւնէ թապիրէր իլէ , անըն նէղաքէթ վէ մահճուպիւնէթինի եօրմագ իսթէմէմ : Նանթէր շէհրինտէ ֆաղիլէթ- լէրինէ վէ հիւսնի ալէմադլարընա միւքեաֆաթէն , կիւլ նիշանը ալան դըզլարտան պահս իտիլմէսի պօշ շէյ տիր , զաթէն պիղ պու խուսուսա ինանմաեղ : իմտի , ահվալը սապըդասը վէ նասըլ ինթի- խապ իտիլմիշ օլտուղու պիլինտիկի ճիհէթլէ , կիւլ նիշանընա լաւըդ պուլունտուղու պիղճէ մայիւմ օլան պիր դըզըն միւքեաֆաթանայիւ լիւնէթինի թէքլիֆ իտէրիմ : Պու դըղ , Բօղէթ օլաճագ տըր , վէ ին- թիխապընա տէյիլ օլմագ իւղրէ , շու ալթուս խաշ նիշանընըն քէն- տիսինէ վէրլիմէտինի արըղ իյլէրիմ : Պու խաշ , քէնտիսինէ ֆէվ- չէլատէ եագըշաճագ տըր :

Պիւքին հագըրուն . — Գապուլունմուղ տուր , գապուլունմուղ :

Պարպար . — Սիղտէ գապուլ իտիւօրմուսումնագ , Բօղէթ :

Կէնճ դըղ , զտէթ միւթէէստիր պիր հալաէ պուլունմաղլէ , ճէ- վապ վիրէմէեիպ , եալընըղ Պալթաղարըն թաղաիմ իյլէտիկի խաշը ալմագ իւղրէ , էլինի ուղաթմար :

Բօղէթին աշընա պատէ թէքլիֆ օլունտալ , իչիլտիքսէն սօնրա , Պալթաղար , Ֆէլիքսէ տօղրու էնիլէրէք :

— Երևզիւկ եանընտա՞ մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Ֆլիւնս .— Ճէպիմտէ տիր :

Պարապան .— Հաղըրլա :

Շիմէն .— Պիր սըրր տաՀա օլմալը :

Պարապար .— Խա՛յր , Խա՛յր , հիչ պիր սըրր եօդ տուր : Նէ օլ-տուղունու յիմտի անլարսընը :

«Միւքեաֆաթ օլարադ կիւլ նիշանը ալան գըղըն , նիշան ալ-տըղը սէնէտէ էվէնմէսի , ուսուլ վէ տտաթըմը իգթիղասընտան պուլունտուղունտան , Բօղէթին տախի , պու ուսուլէ թէպախյէթ իթմէսի լաղըմ տըր : Զաթէն քէնտիտի , նիշանլըսընը տա պուլմուշ տուր :

«Հա՛յտէ , Ֆէ՛լիքո , վէլատէթի Խսա եօրթուսու միւնասիպէթի-լէ հէտիւհէնի թագախիւհէթ :

Ֆէլիքո , նիշան երևզիւկիւնիւ Բօղէթին բարմաղընա կէշիրտիկի սըրատա , Վինեօ , մէսէրրէթլէ րէֆը սէտա իյլէտի :

Իշթէ պէօլլէճէ , պու ճէմիլիէթ , օ կիճէ , կիւզէլճէ իմրարը էվգաթ իթտի :

5

ՄՈՒՃԻՊԻ ԻՍԹԻՂՐԱՊ ՊԻՐ ՀԱԼ

Օգ ուեանլարըմըղա անլաթմագ նիսէթիլէ , պալէատէ իյզահ իթտիկիմիդ վէճհ իւղրէ , Բօղէթ , հէր նէ գատար , Նանթէրտէ վէ մահալը սայիրէտէ պուլունտան վէ ախլէագը համիսէլէրինէ միւքեա-ֆաթէն կիւլ նիշանը ալան գըղլար կիպի օ եօլտա միւքեաֆաթա մաղհար օլմամը իտի իտէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ , նամուսու վէ ըր-ղըլա Ֆէլիքսէ նիշանը պուլունմագտա իտի :

Ֆէլիքսին , Պալթաղար կիպի ալթը քիշինին մուվաճճհհէսինտէ նիշան երևզիւկիւնիւ վիրմէլլէ վագը օլան մուամէլէսի , մէրգ ում թարաֆընտան ճիտտի վէ րէսի պիր մուամէլէ օլուպ , նամուսու վէ ըրղէհլի տէյի թանըլմը օլան պիր քիմնէ , քէնտիտին • եօլտա

թանրեանլար նէգտինտէ ալչազ ատա օլունմադ , վէ ալչազ կիպի հարէքէթ կէօրմէմէք իսթէր իսէ , մէղքիւր մուամէլէտէ պուլունմասը պիզգարուր լաղըմէտէն իտի :

Պու սէօյլէտիկիմիզտէն , Ֆէլիքսին , վազը օլան հարէքէթինտէն նատիմ՝ օլմուշ , վէ անտէն բիւճու իթմէք իսթէմիշ օլմասը զանն օլունմամալը տըր :

Պիլաքիս , իլէրուտէ ֆուգարա հէրիմի օլաճազ օլան պու կէնճ , Բօզէթի ան սամիմ իւլ զալպ սէվէր իտի , վէ պէլքի տէ , տիկեր հէր շախսըն մէզպուրէնէ ալէադասը օլտուղունտա , անը սէվէճէկի տէրէճէտէն չօդ պիտտէ սէվէր իտի : Սէպէպի իսէ շու տուր քի , մէքթէպլի մէրգումուն բէտէրի , վալիտէսի , պիրատէրի , հէմէրէսի , վէ հիշ պիր ազրապասը պուլունմատըլընտան , ֆէննի թէպապէթ թահսիլինէ պաշլանալըտան պէրու , էճնէպի վէ մէճհուլ պիր քիմ սէ թարաֆընտան խայրիսահանէ պիր սուրէթտէ զալըլըր , վէ մէրգում թարաֆընտան սէնէտէ մունթաղամէն 1800 ֆրանզ թախսիսաթ ալարազ , իհթիեաճաթընը թէպլիսէ իյլէր իտի :

Իշթէ , Ֆէլիքսի քէնտի էօմիլու իլինտէ տայիմա դաներմըշ օլան՝ պու կէօզէ կէօրիւնմէսէն խայրիսահ քիմսէ օլուպ , շիւպհէսիզ չօճուգըլընտա տախի մէրգումու պու խայրիսահ զաթ դաներմըշ իտի :

Խայրիսահը մէրգումտան մատա , Ֆէլիքսին , հազըզի պիր տօսթու պուլունմադտա իտի քի , օտա Պալթաղար օլուպ , պու իքիսինտէն մատա , պիշարէ տէլիզանլընըն հիշ պիր քիմսէսի պուլունմամադտա իտի :

Իշթէ , Ֆէլիքս , քէնտիսինի պիւսիլթմիւշ օլան քիմսէ հազգընտա պիւսիլք պիր շիւքրանիյնէթ հիսսիյլէ մութթասըֆ օլտուղու կիպի , տօսթու Պալթաղարը տա սէվէր իտի . հալպու քի , բէտէր վէ վալիտէսի , վէ եախօտ էն եազըն ազրապասը օլմատըղընտան , պունլսը հազգընտա կէօսթէրմէսի լաղըմ՝ կէլէն թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթի , Բօզէթ հազգընտա իլհար իյլմէքտէ իտի :

Ֆէլիքսին Բօզէթի սէվմէսի , սսյքի օ կէնճ գըղըն , քէնտինին հէմ բէտէրի , հէմ վալիտէսի , հէմ եազըն ազրապասը օլմազ դապիլինտէն օլտուղու միսիլլու , մէզպուրէնին տէ , Ամուր հազգընտաքի մուհապպէթի օ դապիլտէն պուլունմադտա իտի :

Պինապէրին պու իքի նէվճիվան միւսթագիլ , օլտուղլարը հալտէ , վազը օլան եհմինլէրինտէն կէրի տէօնէճէքլէրինի զանն իթ

տիրեճէք հիւսնդ սէպէսդ օլմանեղդ , թէ քրտարէն սէօյլերիւ քի , իշպու-
ֆապըն մուգ առաւել մէսինտէ պէտան իթմիշ օլտուղու մուգ սէօղտէն ,
սաղըն , մերգուսմ վէ մերգուսմէնին , գարար վէ եէմինլէրինտէն ֆա-
րիշ կէլմէք նիսեթինտէ պուլունտուղլարը մանէասը չըղարը-
մասըն :

Եալընըղ շուրտեր անլաթ մուգ իսթէր իսիւք քի , կէչէն ահվալէ
վէ քէնալիլերինի բապթ իտէն նէվիմա մուգ առաւել սաղլարա բաղ-
մէն , իքի նիշանլըլար , եէկտիկէրի հաղ գընտա ֆէվղ էլտաւէ բիտեթ-
լէրի պուլունտուղու , վէ վաղիֆէլէրինի բանա պիլտիքլէրի ճիհէթլէ ,
վաղթինտէն էվլէլ , տպիրէյի հուտուտու թէհապուղ իթմէք իսթէ-
մէմէքտէ իսիլէր :

Պինապէրին , մէղքիւր էյլէնճէլի կիճէնին իրթէսի սապահըսը ,
մէթմէպլի մերգուսմ իլէ իշճի գըղ , քէնտի հէր վաղըթքի էօմիւր-
լէրինէ աէվամ պիրլէ , պիրիսի , քէնտի թապան իշի օտապընտա
սիւպէնիլէրինի իշլէմէքլէ , վէ տիկէրի տախի , սօն իմթիհանը իշին
թէտարիքեթ կէօրմէքլէ մէշպուլ օլմտեա պաշլատըլար :

Իշթէ , իմիւրաթօր նաթօլէօնուն ճէնաղէսի բարիսէ վիրուտ
իթտիկի , վէ տէֆնի մէվթ իճրա օլունտուղու կիւնտէ , պու իքի
մաշուգ վէ մաշուգ էնին հալլէրի պու մէքքէզտէ օլուպ , օլ ըէսմի
մուաղղոմ՝ պիլթիւն բարիս էհալիսինի թահըլէք իթտիկի կիպի ,
սաատէթլէրի իշին քիմանէն պիր շէյ թալէպ իթմէքտէ օլմանան
վէ հիւսնդ սէպէսէ պիր շէյ պօրճլու պուլունմանան պու իքի
նէվճիւան իւղէրինտէ տախի , եէվմի մէղքիւրուն թէէսսիրի աղիմի
օլաճաղ իտի :

Օլ պիւեիւք կիւնտէն պիր կիւն էվլէլ , ֆէլիքս , քէնտի նիշան-
լըսընա իսթապէն ,

— Բօղէթ , իմիւրաթօրուն ճէնաղէսի ետըն ալտէթ վէ մու-
վապըլէթ իտէճէք տիր : Պու ղիյնէթի կէօրմէք իսթէքրմիսինիլ ,
տէտի :

Բօղէք .— Պիր գաշ կիւնտէն պէրու էքէյիճէ ղիյնէթլէրիմիլ օլ-
տու : Միւսաատէ իտին աէ , թաատաթ իտէեիմ . սիլին պիւեիւք
իմթիհանըղ միւնաթիպէթիլլէ վէրիլէն ղիյնէթ , ումում աղիլլէրին
եօրթուստուտա վէ պէնիմ քէնտի եէվմի մախսուսումա իճրա իտի-
լէն շէնիլլէր . . .

Ֆէլիքս .— Էյ սօնրա :

Բօղէք .— Սօնրասը շու քի , իշիմ տէ կէրի տիր , ֆէլիքս , հալպու

քի ետքն պէհէմէհալ պու իշի սահիպինէ թէսլիմ իթմէքլիկիմ լաղըմ տրր :

Աելիս .— Բողէթ , էկէրչի սիղէ ետրտըմ իտէպիսէ իտիմ . .

Բողէք .— Լաքին հէր հալտէ պու զիննէթի կէօրմէք արդուսինտէ իսէնիզ , ետընըղճա կիթմէնիղէ միւսաատէ իտէրիմ :

Աելիս .— Պէն սիղի ետընըղճա պուրատա պրագմամ :

Բողէք .— Տիմէք , սիղ զըսգանճընըլ :

Աելիս .— Խա՛յր , զըսգանճ տէ յիլիմ , լաքին , սիղ պուրատա տէ .
րէճէյի նիհաեհտէ չալըշտըղընըղ հալտէ , պէն սէյր ու թէմաշաեա
կիթմէք իսթմէմ :

Բողէք .— Բէք իյի , ֆաղաթ . . .

Աելիս .— Պաշգա պիր տիեհճէկինի՞զ մի վար տրր :

Բողէք .— Շունու տիմէք իսթէրիմքի , մաթլուպ հէր նէ խէ ,
իճրասը դապիլ տիր :

Աելիս .— Նա՞սըլ :

Բողէք .— Պու կիճէ , պէն էրէյիճէ վազթա գատար չալըշրըմ ,
վէ ետքն իշիմի խայլի իլէրի կէօթիւրմիւշ օլուր իսէմ , մէզքիւր ճէ-
նազէնին վիրուտինտէ կիտիպ հաղըր պուլունուրուզ :

Աելիս .— Խա՛յր , մատմուաղէլ , պէն պու թէքլիֆէ տէ մուվաֆ-
ֆազաթ իթմէմ :

Բողէք .— Նի՞չին :

Աելիս .— Չիւնքի , պէնիմլէ պիրլիքտէ պուլունմազ իչին ույ-
գունուզտան պիր դաշ սաաթ ֆէտա իթմէնիպէ բաղը օլամամ :

Բողէք .— Ֆազաթ , միւսիւ , պէն պիր Ֆրանսըղ օլտուղում հալ-
տէ , աճապա Ֆրանսըղըղ տույղուլարընը թաշմաեօրում , վէ սի-
ղին էնլի կէօքսիւնիւղիւ թահրիք իտէն հիսսիեաթը վաթանբերվէ-
րանէ , պէնի տէ թահրիք իթմէեօ՞ր մուղանն իտիեօրսունուզ , վէ ,
չու՞միլլէթճէ շէհրի աեինէ հիսսէտար օլմաղլըղ , սիղին կիպի , պէ-
նիմ տէ արզու իթտիկիմի մէմուլ ի՞թմէեօրմուսունուզ :

Աելիս .— Բէք իյի , լաքին , սիղ նէ գատար վազըթ ույգուսուզ
գալըրսանըղ , պէնտէ , օլ գատար միւտտէթ ույգուսուզ գալս-
ճաղըմ :

Բողէք .— Նի՞չին :

Աելիս .— Միւնասիպ վազըթտա սիղի ուեունմազլըղա մէճպուր
իթմէք իչին : Եօգսա , սիղ սապահա գատար եաթաղա եաթմա՞ղ-
սընըլ :

Բօգեր — Բէք էյի, գապուլ իտերիմ, լաքին եալընը պիր շարթ իլէ :

Ճէլիբա — Նէ՛ շարթ իլէ :

Բօգեր — Եանըմտա գալտըղընը միւտտէթ զարֆընտա օգու մագլա վագըթ կէչիրմէնիզի իսթէրիմ :

Ճէլիբա — Բէք էյի, պէն տէ գապուլ իտերիմ :

Պու սուրէթլէ, մերգուման իքի կէնճլէր, օ ագշամը պիրլիքտէ վագըթ կէչիրտիլէր իսէ տէ, քիթապ օգումաներպ, պիր թագըմ մուհապպէթ թասապվուրաթըլա մէշըուլ օլտուլար :

Եարը կիճէ օլտուղունտա, Բօզէթ,

— Պէն, եարըն ղայպ իտէճէք վագթըմտա կէօրէճէք իչիմի կէօրտիւմ իմտի, արթըգ եաթմագ զէմանը կէլտի, տէտի :

Ճէլիբա — Եարըն, պուրատան հարէքէթ իթմէղտէն էվվէլ, էօյլէ թասամընը, պէնիմ օտամտա պիրլիքտէ իտէրիզ :

Բօգեր — Էվվէթ, պանա տիւշէն հիսսէնին պէտէլինի թարաֆըմ տան էօտէմէք շարթըլա թէքլիֆինիզէ մուվաֆֆագաթ իտերիմ :

Ճէլիբա — Բէք էյի, ֆագաթ նէ՛ թասամար իտէճէեիզ :

Բօգեր — Էվվէլէմիրտէ, հաչլանմըշ եումուրթա եէրիզ. պէն հաշլանմըշ եումուրթաեր բէք սէվէրիմ, վէ բիչիրմէսինի տէ պիրլիքիմ, իմտի, իգթիզա իտէն եումուրթաեր սաթըն ալըպ, քէնտիմ բիչիրիբիմ :

Ճէլիբա — Է՛յ պէն նէ՛ եաբաերմ :

Բօգեր — Սիզտէ, քիւլպասթըլըգ էթ ալըն, անը տախի պէն բիչիրիբիմ :

Ճէլիբա — Տահա պաշգա պիր շէյ լագըմ տէյիլ մի տիր :

Բօգեր — Խայր, պու գատարը քեաֆի տիր, պիր ազ թասարըրուֆա ըիսեթ իթմէք լագըմ տըր :

Պունլար, իրթէսի կիւնիւ, եինէ նամուսլարըլա պիրլիքտէ սուֆրաեա օթուրուպ, թասամտան սօնրա, զիյնէթի մալիւմէեե տախիլ օլմագ իւզրէ հարէքէթ իթտիլէր :

Մէրգումար, ավտէթլէրինտէ, ինանըլմանաճագ տէրէճէտէ շայեանը իսթիղրապ պիր վագըրաեա թէսատիւֆ իտէճէք իտիլէր :

Ֆէլիքս իլէ Բօզէթ, հէման իւշ ֆարսախ եօլ եիւրիւեէրէք, ճէնաղէ ալաեընըն կէչտիկինի իքի տէֆա կէօրմիւշ օլմալարըլա, ավտէթլէրի տըրտա, Ֆէվգէլատէ եօրուլմուշ, վէ թէր իչինէ պաթմըշ իտիլէր :

Բէք չօգ Բարիսիւիէր, պունկարըն եարմը օլտուղունու եար-
մամը իտի, եանի պունկար դատար տէվը ինրա իթմէմիլ իտի:

Յէլիքս, զաեթլէ գուվլէթլի օլուպ, չիւնքի մէրգոււմ, սէնէ-
տէ եալընը 1800 Փրանգ թախսիսաթը օլմասը, վէ պու դատար
ադչէ իլէ քիթապլարընը սաթըն ալմագ, վէ սայիր իհթիեանաթընը
կէօրմէք մէնպուրիեթիւնտէ պուլունմաթը սէպէպիլլէ, սօուղա,
եօրկունլուղա, վէլհասըլ հէր կիւնա դարուրէթէ, վէ տերէնէսիլ չա-
լըմագլըղա, վէ խուսուսիլլէ պիշարէկեանը աճըմագլըղա ալըմը իտի:

Միհն ու մէշագգաթ չէքէնլէրին ճիւլլէսի, Յէլիքսին ըիգգա-
թը գալպիւնի ճէլպէ միւսայիտ օլուպ, մէրգոււմ տէլիգանլը դատար
էվսաֆը հասէնէեի հայիլ օլմաեանլարըն իսէ, եալընը քէնտի մէն-
ֆաաթը շախսիեթիւնի տիւլիւնէնէքլէրի տէրքեար աըր:

Հալպու քի, Յէլիքս, պիր մագսէտ ուղրունա չալըստըղը կիպի,
մագսէտի տէ ֆադաթա հեթիսի օլմագտան իպարէթ օլմասըլլա, վահի
պիր արզու վէ միւրատ տէյիլ իտի:

Մէրգոււմ չօգ տէֆա քէնտի քէնտիեէ չէյլլէ տիմէքտէ իտի:

— Յուգարաեա ադչէմ իլէ մուսվէնէթ իտէմէմ, ֆագաթ է-
լիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ իլմիմ վէ ֆէննիմ իլէ քէնտիլէրինի թե-
սէլլեէ չալըշաճաղմ:

Յիւվագը, պու մէքթէպլի, թալէպէկեանա պիր իպրէթ օլտագ,
վէ ինսանլարըն պիր ճէվհէրի ատտ օլունաճագ սուրէթտէ պու-
լունուպ, Պալթագարըն վէ սայիր ահրպպասընը քէնտիսինէ լաեըգ
կէօրաիւքլէրի իհթիրամու իլթիֆաթա հագըգէթէն շաեէսթէ իտի:

Պինապէրին Յէլիքս, սօուգ հիսս իթմէմէկէ, վէ եօրկունլուգ
տուլյամաեա միւսթայիտ օլուպ, հալպու քի Րօղէթ, նաղիք թա-
պիաթլը պիր գըղ օլմասըլլա, օ դատար եէրլէրի տօլալմագլըղ,
գուվլէթիւնին մաֆէվգիւնտէ պուլունմագտա իտի:

Մէզպուրէ, սօուգտան մօրարմըլ օլուպ, քիւլիւք էլլէրինի ման-
չօնու իլինտէ կիլլէմէք, վէ եիւգիւնիւ սօուգտան էսիրկէմէք
վէ պիր աղ ըսթմագ իւգրէ, դատըն թուալէթիւնէ մախսուս օլան
մէզքիւր գըլմէթտար մատտէեի սիմասընը եօգարքի ճիհէթիւնէ
գատար չըգարմագլա պէրապէր, էլան ֆէվգէլատէ սօուգտան
թիր թիր տիթրէմէքտէ, վէ եօրկունլուգտան տիլլէրի ուեուլմագ-
տա իտի:

Յէլիքս, էգօլ-աը-Մէտսին սօգաղընտա վագը խանէլէրինէ կի-
րէրքէն:

— Բօղէթ , պիր աղ տահա ճէսուր օլ , էվիմիղէ վասըլ օլտուդ . եալընըզ եօգարը չըգ մադըլըմըզ գալըր , տէտի :

Բօղէթ . — Եօգարը չըգ աճադ դատար դուվլէթիմ օլուպ օլմու . եաճաղընը պիլմէմ , չիւնքի տիղլէրիմ աօլա իլէրի վարմադ իսթէ-մէեօրլար . մութլապա եարըն քէօթրիմ օլաճաղըմ :

Յէլիմ . — Լաբին , նի՞չին պիր արապատա օթուրմադ իսթէ-մէտինիդ :

Բօղէթ . — Արապատա օթուրտուղումուղտա , եիւրիւմէքտէն տա . հա զիեատէ իւչիւեէճէք իտիմ :

Պու սըրատա , հազըզէթի հալ շու իտի քի , Բօղէթ՝ Ֆէլիքսին զէնկին օլմատըղընը պիլիը իտի : Պինապէրին , նիշանլսընըն գալպինի ինճիթմէմէք իւղրէ , պալէատէքի սէօղիւ սէօյլէտի , վէ իլալէթէն տալի :

— Պու զիյնէթէ կիթմէքլիկիմ խէթա օլտու , տէտի :

Մ. Ամուր , գօլթուղունտա պուլունան գըզ հազըզնտա ֆիքրի օլ տէրէճէ մէշղուլ իտի քի , դաբուճունուն օտասը էօնիւնտէն կէշ-տիկի սըրատա , դաբուճուլարըն ճէվհէրի մադամլնտա օլան պապա Բէրլ-տ'Օրուն , իքի տէֆա քէնտիսինէ խիթապէն ,

— Միւսիւ Ֆէլիքս , միւսիւ Ֆէլիքս , սիղին իչին պիր մէքթուպ կէլմիշ տիր , տէյի վուգու պուլան իֆատէսինի իշիթմէտի :

Օլ վազըթ , քերածըլարընտան հիչ պիրի հազըզնտա մուամէ-լէյի պարիտէտէ պուլունմամալա պէրապէր , Ֆէլիքսէ , քէնտի զէվ-ճէսի հիւմմա խասթէյիկինէ տիւչար օլտուղունտա դանըրմըզ վէ ի-ֆազաթընա սէպէպ օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ , խուսուսի պիր հիւր-մէթ ու րիաեթթի պուլունան մէրգում գաբուճու , աճէլէթէն օ-տասընտան տիշարը չըգար , վէ էօյլէ պիր ոօղուդ հալատա , կիւ-միւշ գաբըլ օլան պաշընըն տըզ օլմասընտան , վէ էօլապընընըսֆէն կիեինմիշ պուլունմասընտան ֆիւթուր իթմէեէրէք , վէ ատէթա պիլ-ասքէրին քէնտի ժէնէրալը հազըզնտա կէօթէրտիկի մուամէլէկի իպրազ իյլէեէրէք , մէրգուման կէնճէրին գարչըսընտա տուրտու :

Յէլիմ . — Միւսիւ Բէրլ-տ'Օր , շարգանըզը գօեուն , նէղլէ օ-լուրսունուդ :

Գաբուճու . — (Տէլիզանընըն իխթարընա դուլադ ասմտեարադ .) Միւսիւ Ֆէլիքս , սիղին իչին պիր մէքթուպ վիրուտ իթմիշ տիր :

Յէլիմ . — (Մէքթուպու ալարադ .) Ֆիսդաթ սիզ , շարգանըզը գօ-եուն տիեօրում . Պու մէքթուպտան տօլաեը պօրճում վա՞ր մը տըր :

Գարունու .— Խա՛յր, պու մէքթուպու պիր Էնվալիտ (*) կէթէրտի ,
 Ֆէլիս .— Էնվալիտ մի կէթիրտի :

Գարունու .— Էվլէթ , մէրգում՝ պու մէքթուպուն զանէթ մու-
 հիմմ օլտուղունու պէհան խտէրէք , պիղզաթ սիղէ թէսլիմ՝ իթմէք
 իսթէհօրտու : Պինապէրին բէք չօք զէման սիղէ պէքլէտի , վէ խալլի
 վազըթ պէնիմէ կէօրիւշիւպ , էհլի նամուստան օլտուղումա , վէ պա-
 նա իհալէ խտէճէկի խըտմէթի իյֆա խտէճէկիմէ իսքեաթ օլտուղտան
 սօնրա , իշպու մէքթուպու թէսլիմ՝ իյլէտի :

Ֆէլիս .— Թէէէքքիւր խտէրիմ՝ միւսիւ Բէրլ-տ'Օր :

Ֆէլիքս իլէ Բօզէթ , քէնտի օտալարընա չըդտըլար , լաքին
 մէքթուպ մատտէսի պիր միւստէթ ունուտուլտու , զիրա օլ կէնճ
 դըզ , օլ տէրէճէ միւղտարըպ պիր հալտէ պուլունուհօրտու քի ,
 տէօրտիւնճիւ դաթա դատար ատէթա գուճագլանըպ չըդարմաեա
 մէճպուր օլմուշ խտի :

Ֆէլիքս , օտասընա մուվասըլէթինտէ , անաթաթար դաբուսունուն
 իւզէրինտէ պուլունուտուղունտան , մէղքիւր դաբուսու աշար , վէ Պալ-
 թազար իլէ Բէնսօնուն՝ օտասընտա օթուրմուշ օլտուղլարընը , վէ հա-
 վանըն ֆէվզ էլատէ սօուդ օլմասընա մէպնի , ճէհէնէմ՝ կիպի պիր
 աթէշ եագմըշ պուլունուտուղլարընը կէօրտիւ :

Ֆէլիքս , Բօզէթի էլան գուճաղընտա թութմադտա օլտուղուն-
 տան , Պալթազար իլէ մաշուդէսի , տէրհալ սօսթլարընը նէզաթինէ
 դօշտուլար , վէ պիր սէլամ՝ վիրմէքլիկէ , վէ թօգալաշմանա վա-
 գըթլարը օլմազտան , եաղմուր կիպի սիւալլէր արզու թագտիմինէ
 պաշլատըլար :

Ֆէլիքս , մուսթասար իֆատաթ իլէ , Բօզէթին հալինի սօսթլա-
 րընա անլաթտըրտը :

Պալապար .— Վէսվէսէ խտէճէք հիշ պիր շէյ Եօգ սուր , Հայտէ
 Ժաննի , սէն , էսվապընը չըդարմադ իշին , Բօզէթէ եարտըմ՝ էթ ,
 պէն տէ պիր քիւշիւք մանկալ իլէ եաթաղը ըսթթարտեմ՝ Սէն տէ
 Ֆէլիքս , էկէրչի պիր բարչա էթ սուհուն վար իսէ , անը ըսթթարը ,
 էկէրչի էթ սուհուն Եօգ իսէ , շէքէր վէ գաննի իլէ պիր ալ շարապ
 դըզտըր : Բօզէթ շիմտի եաթաղա կիրէճէք , պիր սաաթտան , իւզէ-
 րինէ պիր ալ նէօպէթ , վէ սօնրա պօլ թէր կէլէճէք տիր , Ժաննի

(*) . Խըտմէթի սաքէրիեկտէ սադաթլանըպ , տէվլէթ թարաֆընտան
 պիր գըշտտա պէսլէնէն նէֆէր եախօտ զապլիթ :

պու. կիճէ իզթիզա իթտի.քճէ չամաշըրընը տէ.յիշտիրմէք իչին, Բօ-
ղէթին եանընտա դալըր, սէն տէ պէնիմ օտամոտա եաթարսըն, Եա-
լը կիճէ վադըթլարընտա, Բօղէթի կէօրմէք իչին պուրաեա կէլըրիզ,
եարըն սապահա դատար մէզպուրէ քեամիլէն քէսպի իֆադաթ
իտէր :

Պալթադար, պու սէօղլէրի սէօյլէտի.քտէն սօնրա, Եաթաղը պիր
մանկալ իլէ ըսրթմադ.տա օլապ, թէսատիւֆէն, օ կիւնիւ Ֆէլիք-
սին տէ էթ սուեու պուրունտուղունտան, Պալթադարըն մէզքիւր
թէրթիպի տէրհալ իճրա օլունտու :

Եաթադ. հաղըրլանտըղընտա, իրի էր.քէք, Ֆէլիքսին իշ օտասը-
նա չէքիտիլքլէրինտէն, Դաննի, Բօղէթին էսվապընը չըդարարադ,
եաթաղընա Եաթըրուր :

Պիչարէ դըդըրզադ, օլ մէրթէպէ թագաթսըզ վէ տէրմանսըզ
պիր հալտէ իտի քի, Ժաննի, քէնտիսինէ հէր նէ եաքմադ իսթէտի
իսէ, աօլա մուխալիֆէթ իթմէտի, վէ քէնտի օտասընտա պուլու-
նուպ պուլունմասըղընտան խապէրտար օլմաեարադ, Ֆէլիքսին եա-
թաղընտա եաթաղ : Պիր ազ սօնրա, պիչարէ, նէօպէթէ թութուլ-
տու, լաքին, պու նէօպէթին՝ շիտաէթինէ մէպնի, բէք չաքուզ կէ-
չէճէկի տէրքուար պուլունմագտա իտի :

Մէզպուրէնին, իրթէսի կիւնէ դատար քեամիլէն քէսպի իֆա-
դաթ իտէճէկինէ ապիր վագը օլան քէչֆ վէ թախմինի, նօգթասը
նօգթասընա թաստիդ օլունտու իսէ տէ, օ կիճէսի, բէք չօգ վու-
դուաթ դուհուրա կէլտի, վէ ֆուգադա հէքիսի օլաճագ զաթըն
վաղիկէթինճէ պիւնիւք վէ էհէմիլեէթլիճէ պիր թէպէտտիւլ վու-
զ ու պուլտու :

Շէօյլէրի, մէզքիւր իքի մէքթէպի, Ֆէլիքսին իշ օտասընտա
եալընըզ գալտըզլարընտա, Պալթադար իլէ մէրզում արասընտա չու
եօլտա պիր մուհավէրէ ճէրէեան լյլէտի :

Պալթադար :- Էյ Եէնի պիր խապէր վա՞ր մը տըր :

Ֆէլիքս :- Խալլը :

Պալթադար :- Աճայլիպ Եէնի պիր խապէր եօ՞գ մու տուր :

Ֆէլիքս :- Խալլը, եօգ տուր :

Պալթադար :- Մէնին ապիրէնէ չըգմագ իւզրէ, անախթարը գա-
բուճուտան ալտըղըմ սըրտատա, մէրզում պանս պիր հիքեաեէ նագլ
իթտի իսէ տէ, պէն պիր շէյ անլաեամասըմ. Եկէրչի հալա բէք
սօուզ օլմասա իտի, վէ Դաննի տէ, հալլիտէ պէնի պէքլէմէսէ ի-

տի, մէղքիւր հիքեաեեեի տահա խայլի վաղըթ տինլէեէճէր խոխմ, Զէլիս . — Նէ՞ կիպի հիքեաեէ խոխ :

Պարագար . — Պիր շէյ անլաեամատըմ տիեօրուամ, իսլընըզ զանն իտէրիմքի, պիր կնվայիտին, սէնին իչին կէթիրմիշ օլտուղու պիր մէքթուպտան պահա խոխեօրտու, վէ պու կնվայիտ . . .

Զէլիս . — Հա՛, հա՛, խաթրըմա կէլտի :

Պարագար . — Տիմէք տիրքի, խաթրընա պրրագմագլըզըմ խա. երըլ օլտու :

Ֆէլիքս, տէրհալ ճէպինտէն, մայիւմիւմիւզ օլտն մէքթուպու չըդարըպ, մէօհրիւնիւ երըթտը, վէ օգուժաեա պաշլատը, Պու սըրատա, Պալթազար տա, տէրունի օտատա էնինէ պօեուեա կէպինէրէք, քէնտի քէնտիեէ շու սէօլլէրի սէօլլէմէքտէ խոխ .

— Պիր կնվայիտին միւվէզպիլիք իթմէսի, էրէյիճէ զարիպ տիր : Մէքթուպուէն միւէլիֆի հէր քիմ օլսա, եաղտըզը մէքթուպու մահէլինէ կէօնտէրմէք իւզրէ, կնվայիտլէրի մէմուր թայելին իտէճէկի թասափուր օլունամազ, Լաքին պու մէքթուպու կէթիրէն կնվայիտին իքի գօլու սագաթ, ֆագաթ աեաղլարը միւքէմմէլ օլապիլիր, Խայր, խայր, պու տա օլամազ . էկէրչի գօլտըրը օլմամըշ օլսա խոխ, պապա Բէրլ-տՕրունգափլինճէ, դաեէթ մուհիմմ օլտն պու մէքթուպու քէնտիսինտէն ալմագ իսթէտիքլէրինտէ, նասըլ մուհաֆաղա իտէպիլիր խոխ : Պէլքի տէ ալիլ օլապիլիր, ֆագաթ պու տա . .

Պու արա, Ֆէլիքս, եա մէսէրրէթ եախօտ քէտէր սէպէպիլլէ պիրտէն պիրէ եա՛ րապպի տէյի րէֆը սէտա իթաիկինտէն, Պալթազարըն միւլահաղաթ վէ թէֆէքքիւրաթը գաթթ օլունտու, վէ արգասընա տէօնմէսինտէ, Ֆէլիքսի, իքի ատըմ՝ քէնտիսինտէն ուզագտա, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլմուշ օլարագ կէօրտիւ :

Ֆէլիքս, զանն իտէրսինքի աղլը պաշընտան կիտէճէք տիր գօրգուսույա պիր էլիլլէ անլընը թուլթմուշ օլուպ, տիկէր էլիլլէ տէ, մէքթուպու մէղքիւրու Պալթազարա ուղաթմագտա խոխ :

Պալթազար, «նէ՞ օլտուն» տէյի սիւալ իթաի իսէ տէ, Ֆէլիքս, դաեէթ աղիմ՝ քէնտիշէ վէ հէեէճան իչինտէ պուլունտուղունտան, պիր քէլիմէ պիլլէ իրատ իտէմէեէրէք, եալընըզ մէքթուպու տօսթունուն էլինէ վիրէպիլտի :

Պալթազար, Ֆէլիքսին, մէղքիւր մէքթուպու քէնտիսինէ վիրմէսի, միւհթէվիեաթընը օգուժասը իչին օլտուղունու անլատը, Պինապէրին մէրգում, մէղքիւր մէքթուպու օգուտուգտան

սօնրա , իքիսի տախի պիրիպիրինտէն զիեատէ հայրէթտէ գալտլլար ,
իլթէ , հնվալիտին կէթիրմիլ զլտուղու մէքթուպուն միւհթէվի-
եաթը շունտան իպարէթ իտի .

Միւսիւ ,

Եալընըզ պու կիւն , միւստէթի մէտիտէտէն պէրու էօլմիլ
զանն իթտիկիմ բէտէրինիլի պիթթէսատիւֆ պուլտում , քէնտիսի-
նի կէօրտիւմ , էլինի թուլթուում , վէ քէնտի արղուսու վէճհ իւղրէ ,
շու պիր գալ սաթըրը եաղմագ . իչին , նէղտինտէն մուֆարագաթ
իթտիմ , ֆագաթ պու ադչամ քէնտիսինի թէքրար կէօրէճէեիմ ,
վէ իլք միւլագաթընըղտա հաղըր պուլունաճաղըմ :

Հալպու քի պու խուսուսու սիղէ թէէմին իտէպիլիրիմ .

Բէտէրինիլ , սիղի միւհպպէտէն զայպ իթմիլ զլտուղունու զանն
իթմէքտէ իքէն , պէրհաեաթ զլտուղունուղու խապէր ալտըղընտա ,
ազ գալսն քի մէսէրրէթինտէն թէճէննիւն իտէճէք իտի , վէ բու-
հընտան վէ գալպինտէն չըդան իլք ֆիղան ու ֆէրեատ իլէ , շու
սէօղէրի թէլէֆֆիւլ իթտի .

«Թա'ր-ա-Մօր , (Թաբ-աՄօր պէնիմ իսմիմ տիր , վէ վագթիլլէ
իմբէրաթօրուն խաստա տասքիրի միւեանընտա չավուշլուգ իթմիլիմ
տիր.) էվլատըմը իսթէրիմ , սէն՝ անըն նէրէտէ պուլունտուղունու
մատէմքի պիլիեօրսուն , պիղղաթ կիթ , արա , վէ եախօտ , դատիմ
արգատաշլարընտան պիրիննի վատըթասըլլա , քէնտիսինէ պիլի մէք .
թուպ կէճնտէր , վէ պու մէքթուպտա , պէհէմէհալ պու ադչամ
քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ զլտուղումու գաթիէն պիլտիր : ֆէնտի-
սինի պուլմաեա պիղղաթ պէն կիտէր իտիմ , լաքին պու կիւնքի ա-
լաեը թէրք իտէմէմ : խիւլասա , իսթէտիկին եօլտա քէնտիսինէ պիր
մէքթուպ եազ , ֆագաթ հէր հալտէ պանա կէլմէլի տիր , հօգսա ,
իքինճի տէֆա զլարագ , ազլըմը զայ իտէճէեիմ :»

Հիչ պիր քէլիմէսինի պիլէ թէպտիլ իթմէտիկիմէֆէնտի բէտէ-
րինիլին պու քէլամէրի , պէլքի սիղէ պիր տէրէճէ մուղագ կէօրիւ-
նէճէք տիր , ֆագաթ մէքթուպումու ալըր ալմագ կէլտիկինիգտէ ,
հէր շէյի սիղէ իլզահ իտէրիմ .

Հէր կիւնա մուճիպի իսթիղրապ հալտէն սիղի սագընմագ իչին ,
շիմտիտէն սիղէ խապէր վէրերիմքի , բէտէրինիլ տիւգ , աեան մէճ-
լիսի ազասը , վէ իմբէրաթօրուղ տա Ժէնէրալ զլմուշ տուր , ֆագաթ
էսէֆ զլունուրքի , ֆագիլ տիր :

ժապօպ սօզ աղընտաւ , Մ. կրանտէն եախօտ իհթիւար թրաքիսթ տէյի սիւալ իտէրսէնիզ , մահէլլի իգամէթինի հէր քէստէն անլա- եապիլիրսինիզ :

Souþounnag

ԹԱԲ-Ա-ՄՕՐ

Խոտտա տոտիլի չափուշու

Լէվիօն տ'Օնէօր շրվալիսէսի

էնվալիտ օրէլիսաէ

Թաբ-ա-Մօր , մէքթուպտան տահա զիւտաէ դարիպ պիր լիսան իլէ եազմըշ օլտուղու զէյլտէ , լաերգըյլա թալիմ ու թէրպիսէ կէօր- մէմիշ , վէ շիյվէյի լիսանը թահսիլ իթմէմիշ օլտուղունտան տօլաեր ճափլըգ տիլէմիշ իտի :

Պալթազար մէքթուպու օգուտուպտան սօնրա , Ֆէլիքսին եա- նընա ավտէթ իթտիկինտէ , իլէրուտէ ֆուգարա հէքիմի օլաճագ օլսն տէլիգանլը ,

— Էյ սէն պունա նէ՞ տէրսին , տէտի Պալթազարա :

Պալթազար .— Պէն նէ՞ տիսէճէյիմ , պէնիմ իչին , շիմտիսէն պիր տիւգ օլմուշսուն տուր , ազիգիմ :

Ֆէլիս .— Տիւգ օլաերմ օլմաերմ , բէտէրիմի կէօրմէք իս- թէրիմ :

Պալթազար .— Պէն սանա , բէտէրինի կէօրմէ տիմէեօրում : Հաթ- թա , բէտէրինի կէօրմէք իչին տէ թահիլ իթմէլիսին , լաքին շու հալվան մոգուլէսինտէն օլան էնվալիտէ հիտտէթլէնիեօրում , օ էն- վալիտէ քի , մէքթուպու կէթիրէն կիպի քէնտիտէ սագաթըն պի- րի տիր , Իլթէ օնա կիւղէլ պիր տէրս վիրմէք իսթէեօրում :

Ֆէլիս .— Լաքին , ազիգիմ Պալթազար , պու հիտտէթին քիմէ՞ գարշը տըր :

Պալթազար .— Շու Թաբ-ա-Մօր տէնիլէն հէրիֆէ գարշը տըր :

Ֆէլիս .— Օ սանա նէ՞ եաբտը :

Պալթազար .— Տիգգաթ իթմէեօրմուսուն քի , մէքթուպունտա բէտէրինտէն պահա իտէրքէն , Վսէֆ իտէրիմ քի , պիչարէ՝ ֆագիր տիր՝ սէօգիւնիւ պաշգա հրուֆաթ իլէ եազմըշ :

« Օ պունամըշ պիզի քիմի՞ զանն իտիեօր ,

« Աճապա բէտէրինին ֆագիր օլմասը , սէնի կէօրմէքիլէ միւհ- թահ օլան պու զէվալընըն պիր ան էվլէլ նէզտինէ կիթմէքիկինէ

մանի՞ մի օլաճադ տրր : Հալէա պէնճէ , էկէր բէտէրին զէնկին օլ-
մուշ օլսա իտի , նէղտինէ կիթմէքլիքտէ իսթիճալ կէօսթէրմէմէլի
իտին , զիրա օ հալտէ բէտէրինէ իհթիեաճըն պուլունտուղու զանն
օլունապիլիր իտի : Հօշ , հէր քէս , քէնտի տուլղուսունա կէօրէ
հարէքէթ իտէր ա :

Յէլիս .— Պալլթաղար , պու գատար չաբուդ տարըլմա . պէն օ
մէքթուպտա , «բէտէրին» քէլիմէսինի օգու եունճա , զիհնիմտէ պաշ-
գա պիր թասաւվուր վէ միւլահաղա հուսուլէ կէլմէտի : Իմտի , պէ .
նիմլէ պէրապէր կէլի՞միսին :

Պալլաղար .— Ժագօպ սօգաղը շուրատա տըր . հէմտէ շու էն .
վալիտի կէօրմէք իսթէրիմ :

Յէլիս .— Հայտէ կիտէլիմ . լաքին Ռօղէթէ պիր շէյ սէօյլէմէք
լազըմ՞մը տըր :

Պալլաղար .— Խալլը , պրագալըմ պիր աղ բահաթ իթսին : Եարըն
ույգ ուտան ուեանըպ տա , իյի հալտէ պուլունուր իսէ , նէթիճէյի
հալի քէնտիսինէ սէօյլէրիդ :

Յէլիս .— Հագգըն վար տըր :

Պալլաղար .— Լօյլէ իսէ եօլա չըգալըմ :

Պու սուրէթլէ , մէրգուման իքի կէնճ , իհթիեար թրաբիսթին
խանէսինէ կիթմէք իւզրէ , խանէլէրինտէն տիշարը չըգտըլար :

Պունլար , սօգագտա կիթտիքլէրի սըրատա , չալուշ Թաբ-ա-
Մօր հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իւզրէ , էվվէլ էմիրտէ Լնվալիտ
գըլլասընա կիթմէքլիկի տիւշիւնտիւլէր , վէ Իւնիվէրսիթէ սօգաղըն-
տան կէզէրէք , եօլլարընա տէվամ իտիպ , ազ վագըթտա , մէյտան
պիր մահէլլէ վասըլ օլտուլար : Օլ էսնատէ չալուշ Թաբ-ա-Մօր
գըլլատա պուլունմաեօրտու :

Հիքիեաեէմիզին բէք իլէրիսինէ վարմագտան էվվէլ , չալուշ Թաբ-
ա-Մօրբուն՝ տիւգ տը Սէրտէօյլէ նէ՝ սուրէթլէ թէսատիւֆ իթմիլ
վէ Մ . Ֆէլիքս Ամուրա նէ՝ եօլտա մէքթուպ եաղմըլ օլտուղունու
պէեան իտէլիմ :

Ի ՔԻ ՍԻԼԱՅ ԱՐԴԱՏԱՇԸ

Տիւգ տը Սէրտէօյլ, իմբէրաթօրու զիեառէսիյէ սէվմիշ օլտու-
ղունտան, միւշարիլէյհին ճէնաղէսինին Բարիսէ ավտէթի զիյնէթին-
տէ հազըր պուլունմագլըղը պիր վաղիֆէ տտտ իյլէմիշ իտի :

Պու իսէ, թապիի իտի, չիւնքի, սէրվէթ սահիպի օլաշ,
վէ թրաբ նամ րուհանի թարիգաթա մէնսուպ կիպի եաշաեան իշպու-
զաթըն գալպինտէ, մահզունիյեթպաիշ խաթըրէլէրտէն պաշգա
տույղու պուլունմամագտա իտի :

Ֆիլվաղը, Պէրէզինա նէհրինտէն պէրու միւմաիլէյհին գալպինտէ
էսէրը աշգ ու մուհապպէթ գալմիշ օլմաեըպ, Անթէլին զայպու-
պէթինտէն պէրու, հիսսի մէգքիւր քեամիլէն զայիլ օլմուշ իտի :

Տիւգ տը Սէրտէօյլ, էվլատ մուհապպէթինտէն տախի մահրում
պուլունմագտա իտի, չիւնքի, ֆէվգէլատէ սէվմիշ օլտուղու իքի
նէֆէր էվլատը, էօյլէ պիր սուրէթի միւնլիմէտէ վէֆաթ իյլէմիշ-
լէր իտի քի, արա սըրա տիւգ, ագլը պաշընտա օլտուղու սաաթլար-
տա, մէգքիւր իքի վուգուաթը, եանի Անթէլին զայպընը, վէ իքի
էվլատընըն թէլէֆինի, ճէնապը Ալլահն պիր ճէզասը մագամընտա
աաա իյլէմէքտէ, վէ օ հալտէ, մահզունէն վէ միւքէտտէրէն,

— Եա՛ րապպի, պէն սիյէ նէ՞ եաբտըմ՝ քի, պու կիպի ֆէլա-
քէթ վէ մուսիպէթլէրէ, վէ ճէզալարա պէնի տիւշար իյլէեօրսունուգ,
աիմէքտէ իտի :

Տիւգիւն իւղէրինտէ, վագթ ու զէմանա, վէ իտպար ու ֆէլա-
քէթ տարպէլէրինէ մուգավէմէթ իտէպիլէն հիսսիեաթը մախսու-
սէ տախի գալմամիշ իտի :

Միւմաիլէյհ, Սիպէրիատան ավտէթինտէ, եէկեանէ վէ պիէմ-
սալ տօսթու օլան իմբէրաթօր նաբօլէօնուն զէվալը խապէրինի ալ-
տըղընտա, իմբէրաթօրուգ տէվրինտէ վուգուա կէլմիշ օլան պուն-
ճա պիւեիւք մուհարէպէլէրին պիր գահրամանը պուլունան պուզաթ,
ֆէվգէլատէ միւթէէսսիւր օլարադ, սայքի անը իւղէրինտէ գըլտան
պիր գուշագ կէրիտի, վէ տօտագլարը պիր պաշ իլէ պաղլանտը Պի-

նապէրին, օնտան սօնրա, մէճնուն հալտէ օլարադ, վէ եարը խեւա-
լաթ տէրեապընտա պուլունարադ, տէվլէթ սանտըդլարընտա, եա-
խօտ մահալը սայիրէտէ ֆայիղէրի երզըլմադ տա օլան սերվէթի ճէ-
սիմէսինի տախի տիւչլունմէեէրէք, եալընըզա իմարըր էվգաթ իթ-
մէքլիկէ դարաբ վիրտի:

Միւմաիլէյհ, ալու սուրէթլէ քէօշէնիշին օլարադ, վէ հէրքէս-
տէն ունուտուլարադ, ֆիւթուրսուզնա էօլլումլունէ պէքլէմէքտէ
իտի:

ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ կիպի աքքէրլէր իշին, մէյտանը հարպ-
լար իւղէրինտէ շէրէֆլի սուրէթտէ վէֆաթ իթմէքլիք, միւմաիլէյ-
հին պէքլէտիկի շայեանը թէէսսիւֆ էճէլլէրտէն չօդ ղիեատէ միւ-
րաճճահ տըր:

ժէնէրալըն, գալպինտէ պաղը էսէֆամիղ խաթըրէլէրի պուլուն-
տուղունու, վէ եալընըք օ խաթըրէլէր իյէ եաշաաղընը, հագգըյլա
պունտան էվլէլ պէեան իյլէտիք:

Ֆիլվազը, Անժէլ, Նաբօլէօն, վէ էվլատլարը, միւմաիլէյհ իշին
ազ չօդ մուճիպլ քէտէր խաթըրէլէրտէն օլուպ, անճագ պիշարէ
ժէնէրալ, օլ իմքէրաթօրը մուաղլամըն պաղըյեէյի ճէսէտինին Բա-
րիսէ կէթիրիլէճէկինի իլք տէֆա իշիթտիկինտէ, ազիմ պիր սատէ-
մէ հիսս իթտի, վէ պիր էյեամ հէր շէյի ունուտարադ տօսթու-
նուն տիրիլէճէկինի, վէ պունտան ազ տէմ օլտուղու կիպի, հիշօլ-
մաղ իսէ, պիր տէֆա քէնտի էլինի սըգապիլէճէկինի զանն իյլէտի,
վէ պագըյեէյի մէգքիւրէնին Բարիսէ, աեըն օնունտա վիրուտի մու-
գարրէր օլտուղունու խապէր ալտըղընտա, եիկիրմի եաշընտա պու-
լունանլար կիպի կէնճլէշտի, վէ տիվանէլիկի պիւթիւն պիւթիւն
ղայիլ օլտու:

Տիւգ տը Սէրտէօյլին, աեըն տօղուղունճու ագշամը նա՛սըլ
կէշիրմիշ օլտուղու, Գաֆալարըն ճէլլատընտան իշիթտիկիմիղ հիքեա-
եէտէն մալիւմիւմիւղ տիւր:

Միւմաիլէյհ, մաեէթինտէ օլան վէ աթիգ պիր աքքէր պու-
լունան եէկեանէ խըզմէթ քեարընտ պար օլմամագ իւղրէ, մէրգումա
հիշ պիր շէյ սէօյլէմէքսիլին, եիկիրմի եէտի սէնէտէն պէրու մէթ-
րուք գալան քէնտի ճէսիմ Սէրտէօյլ օթէլլինտէ պուլմուշ օլտուղու
իւնիֆօրմասընը կէօզտէն կէշիրմէքլէ մէշղուլ պուլունմագտա իտի:

Տիւգ տը Սէրտէօյլ, քէնտի հագգընտա պիր թագըմ՝ րիվաեաթ
հասըլ իթմէմէք, վէ շաշաա վէ տէպտէպէ կէօսթէրմէմէք իւղրէ:

մէջքիւր օթէլինի, խէֆիէն վէ սուրէթի տօթանէտէ սաթմըշ իտի :

Ժէնէրալ, աւերն տօղ ուղղունճու կիճէսի ասլա ուերումաերալ, օթուրմաղսըզըն օաւասը տէրունինտէ տօլաշտը, վէ սաթմըշըն եւ վաշ հարէքէթ իթմէսինտէն տօլաեր հիտտէթլէնմէքտէ իտի :

Նիհաեթթ, սապահ օլտու, վէ տիւղ, պէքլէմէքտէն սապըր թիւքէնմէքլէ, վաղթընը կէշիւրմէք իւղրէ, արասըրա, էսլապընտան պիւրէր բարչա կիեինմիշ օլտուղունտան, սապահ օլտուղունտա, էս վապընը վէ պօթիւնլէրինի կիեինմիշ, դուշալընը պաղլամըշ, վէ մահմուղունու գօյմուշ օլտուղու հալտէ, թօրլանըլաճագ մահէլլէ աղիւմէթ իյլէտի :

Աթրիդատան հէնուղ ավտէթ իթմիշ օլան կէնճ Ժէնէրալար, կէնճ տիւղլէր, բէրլիք իւնվանընը հայիղ օլանլար, կէնճ մէպուսար, պիզզաթ բրէնսլէր, վէլհասըլ վաղթ ու զէմանընքեաֆէյի մէշահիրի ասըլլատէկեանը, տիւղ տը Սէրտէօյլի թանըմատըղլարը հալտէ, եթթմիշ պէշ եաշընտա զանն օլունան, հալպուքի հագըզէթտէ ալթմըշչալլարընտա պուլունան օլ միւհթէրէմ իհթիեարըն սիննիւնէ հիւրմէթէն, քէնտիսինի սէլամլամագտա, վէ քէնտիլէրինի թէգատտիւմ իյլէմէսինէ միւսաատէ իյլէմէքտէ իտիլէր :

Ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ, կիեինմիշ օլտուղու իւնիֆօրմասըլա էլան կիւղէլ, վէ սիմասը լաթիֆ, վէ վաղարը պիւր ասքէր հալինտէ միւշահէտէ օլունուեօրտու :

Վաղաա պաշը վէ եիւրէկի իհթիեարլանարագ, պիւրի տաղլանմըշ, վէ տիկէրի եարէլէնմիշ իտի իսէ տէ, վիճուտի նէ՝ եեիվմիշ վէ նէ՝ տէ պօղուլմուշ իտի :

Սուլ, Մօրթիէ, վէ սայիր բէք չօդ աթիգ մարէշալ, վէ Ժէնէրալար, կերչի վաղթիյլէ քէնտիսինի թանըմըշ իտիլէր իսէ տէ, պու քէրրէ թանըմամալարըլա պէրապէր, եա հիւրմէթէն եաթօտ մահգա մէրագ իլէ քէնտիսինէ ասարը թէվէճճիւհ կէօթէրմէքտէն կէրի տուրմասըլար :

Մ. տը Սէրտէօյլ, պուշլարըն ճիւմլէսինի թանըեարագ, քէնտիլէրիյլէ թօգալուշտը, վէ եքսէրիսիլլէ թէքիֆսիղճէ կէօրիւշտիւ, Անճագ, քէնտիլէրինի պիւեիւքլիւք մէննէտինէ իյալ իթմիշ օլան էլի՝ բէք չաբուղ ունուլթմուշ օլանլար հագըզնտա, պիւր տէրէճէ պարիտանէ մուամէլլէ իպրաղ իյլէտի :

Քիմնէ, միւմաիլլէյհէ իամինի սիւալ իթմէտիկինտէն, քէնտիսի

տէ օլ պապտէ քիմնէնէ պիր շէյ սէօյլէմէտի, վէ ճիւղէսինի հայ-
րէթի աղիմէ իշինտէ պրագալը :

Ալայ եօլա չըգալը :

Պիղ տէ, իշպու ալայ իլէ պիրլիքտէ Ննլալիտ գըշասընա կի-
տէլիմ :

Պու մահէլտէքի մէնդարէ, մուաղլամ, միւքէլլէֆ, վէ հէմ Զը-
րանսաեա, հէմ տէ պագըլիէյի ճէսէտի գապուլ իտիլէն զաթը
ալիգատրա լաերգ իտի :

Ճէնաղէ զիյնէթիինի, պիլմէեիղ հանկը գէմանընտա, իհթիեար
պիր շալուշ, բէք չօդ իգտամաթտան, բէճա վէ նիեազլարտան, վէ
միւքէրէրէն, «ֆագաթ պու պէնիմ ժէնէրալըմ» տըր, տիւգ տը
Սէրտէօյլ տիւր » տէտիքտէն սօնրա, նիհաեէթ լագըրարըլարընը ի-
շիթտիլէճէք պիր տէրէճէեէ գատար ժէնէրալը միւմաիլէյհին եա.
նընա եագլաշտը, վէ պու արա ումումուն տիհանընտան տալի տիւգ
իսմի իշիտիլմէկէ պաշլատը :

Չափուշը մէրգում իսէ :

— Էվլէթ, օ տուր, տիեօրում : Պէրէղինա վագըասընտան պէ-
րու թէնտիսինի կէօրմէմիշիմ տիր, տիմէքտէ իտի :

Պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, Թար-ա-Մօր (չիւնքի քէնտիսի
իտի) Մ. տը Սէրտէօյլուն նէզտինէ վասըլ օլտու, վէ միւմաիլէյհ
մէրգումուն թանըեարագ :

— Վալ, սէնմիսին, Թար-ա-Մօր, տէտի :

Չափուշ. — Էվլէթ, պէնիմ ժէնէրալըմ :

Տիւգ. — Զէվճէմ վէ էվլատըմ նէրէտէ տիրլէր :

Չափուշ. — Կէլին ժէնէրալ, սիղէ բէք չօդ տիեէճէեիմ վար տըր
ժէնէրալ, քէնտիսին քիմ օլտուղունու անլատըգլարընտան պէ-
րու, էթրաֆընտա թօլանանլարըն սիւալլէրինէ ճէվապ վիրմէեէրէք,
չափուշուն արգասընտան կիթտի :

Շուրաեը իգրար վէ պէեան իտէլիմ քի, տիւգ իլէ չափուշ պի-
րիպիրինի պուլտուգլարընտա, իմքէրաթօրուն պագըլիէեի ճէսէտի-
նին վիրուտի, մէնդարէյի մէղքիւրէտէ, պունլար իշին էհէմիեէթի-
նի զայպ իթտի :

Չափուշ. — Աճայլալ, ժէնէրալըմ, սիղ, Բարիստէ մի պուլու-
նուեօրսունուղ :

Տիւգ. — Էվլէթ, 1832 տէն պէրիբարիստէ պուլունմագտալըմ :

Չափուշ. — Պագաթ պէն պու իուսուսու ասլա պիլմէեօրտում :

Յիւզ .— Աճայի՛ւ :

Զավուշ .— Սիղէ՛ բէք չօգ շէյ սէօյլէեհէճէեհիմ :

Յիւր .— Սէօյլէ՛ պաղալըմ :

Զավուշ .— Լվլատընըզ . . .

Յիւզ .— Է՛յ . . .

Զավուշ .— Հաեաթտա տըր :

Յիւզ .— Հա՛նկըսը :

Զավուշ .— Բուսիատա տօղան :

Յիւզ .— Վալիտէսի՛, վալիտէսի՛, Թա՛ր-ալօր :

Զավուշ .— Վալիտէսինին նէ՛ օլտուղունու պիլմէմ :

Յիւզ .— Ո՛ էօլմիւշ տիւր, Ֆաղաթ սէն պէնտէն կիղլէմէք իս.
Թէեօրսուն :

Զավուշ .— (Վաղարը պիր սէտա իլէ .) Ժէնէրալըմ, նամուսում
իւլէրինէ սէօյլէեհէրէք, զանն իտէրիմքի, օ տա հաեաթտա տըր :

Յիւզ .— Շիւքիւր, եա՛ րապպի :

Տիւզ, սօն սէօղլէրի սէօյլէրքէն, օլմէրթէպէ միւթէէսսիր օլմուշ,
րէնկի սօլմուշ, վէ տիթրէմէքտէ պուլունմուշ իտի քի, Թաբ-ա-լօր,
միւմաիլէյ տիւշէր տէյի գօրգտուղունտան, պիր գօլունու թութ-
տու, վէ քէնտիսինէ խիթապէն,

— Ժէնէրալըմ, էկէր իսթէրսէնիզ, պիր գահվէխանէեհ կիրէ-
լիմ, օրատա րահաթճա կէօրիւշէպիլիլիզ, տէտի :

Յիւզ .— Նէ՛ սէօյլէեօրսուն, հաեաթտա՞ մը տըր տիեօրսուն :

Զավուշ .— Զանն իտէրիմքի, հաեաթտա տըր տիեօրում, Ֆա-
ղաթ րէճա իտէրիմ Ժէնէրալըմ, պիր եէրէ կիրէլիմ, էթրաֆըմըզ-
տա զալէպէլիք թօբլանմաեա պաչաեօր, Հէեհճանընըզտան, նամի-
ղաճ օլտուղունուզ զանն օլունուեօր, վէ հիսս իթտիկինիզ ֆէնա-
լըզ՝ իմբէրաթօրուն պաղըյեհէի ճէսէտինին ավտէթինտէն տօլաեը
վաղը օլան թէէսսիրինիզէ համլ իտիլիեօր :

Յիւզ, խալգ իչինտէն իչիտիլէն պիր սէս, շու սէօղլէրի սէօյ-
լէմիշ իտի,

— Պու աթիզ. ասքէրլէր, էն ատի նէֆէրինտէն էն մէշուր
Ժէնէրալընա դատար այնի գահրամանլար տըրլար : Կէօրիւեօրսու-
նուզ ա՛ շու ատէմի, պահս իտէպիլիլիմքի, ասլա միւթէէսսիր օլ-
մաեարագ, պէլքի երկիրմիտէն զիեատէ սէֆէրէ կիրլշմիշ, Բուսիա-
լըլար, Բրուսիալըլար, վէ Ավսթրիալըլար իլէ ֆիւթուրսուղճա մուհա-
րէպէ իթմիշ տիր : Հալպուլ քի, եալընըզ իմբէրաթօրունուն ճէսէ-

տինին կէշտիկինի կէօրմէսինտէ, զալպի միւթէէսսիր օլմուշ տուր, Պիրատէր, պուշլար նէ՞ տոտէմէր տիրլէր:

Պիր տիկեր ըմսւ. — Աղիղիմ, պուշլար թուճտան եարըմըշ տոտէմէր տիրլէր:

Իւչիւննիւ պիր ըմսւ. — Պազաթ, խմէրաթօրու. նէ՞ դատար սէվէր էաիլէր:

Պիրննիւ շախս. — Քէնտիլէրինտէ զուրուրիեթ տէնիլէն հիսսին էսէրի պիլէ եօզ տուր: Պազըն շու տոտէմէ, կէօքսիւ իւղէրինտէ շունճա նիշանլարը համիլ օլտուղու հօլտէ, պէլքի վազթիլէ քէնտիսինն եաթազ արդատաշը օլմուշ օլան տաի պիր չափուշուն գօլթուղունա կիրիօր:

Մալիւմ տիր քի տիւզ տը Սերտէօլլին հէեէճանընն սէպէպի, խալզըն զանն իթտիկի սէպէպլէրտէն տէյիլ իտի:

Միւմաիլէյհ, թէքրար իթտիկիմիզ քէլամէրտէն պիր գաշը գուլաղընա աքս իթտիկինտէ, հէմ պիր թազըմ իլթիֆաթ վէ իհթիրամտան գաշընմազ, հէմտէ պիր ազ րահաթ իթմէք իւզրէ:

— Հազգըն վար տըր, թար-ա-Մօր, կէլ պիր գահվէխանէեէ կիրէյիմ, տէտի:

Պէշ տագըզա սօնրա, ժէնէրալ վէ էնվալիտ պիր գահվէխանէտէ օթուրտուլար, վէ տիւզ, թէքլիֆսիզճէ չափուշա խիթապ իտէրէք:

— Թար-ա-Մօր, յիլ տէֆու տանա Սուգուսնը նագմազ իսթհօյսիսինիզ տէյի սիւալ իթտի:

Ժէնէրալըն մէզբիւր թապիրի, օլ վազըթքի փրանսըզ ասքէրլէրի, հալէա պու կիւնքի կիւն պազը ասքէրլէր միեանընտա միւս. թամմէլ, վէ շէքէր իլէ դարըշտըրըպ եանմըշ գօնեադ եախօտ պիր բօնչ իյմէք մանէասընտա պիր թապիրի մախսուս օլուպ, թար-ա-Մօր, մէզբիւր թէքլիֆի իլիտինճէ:

— Ժէնէրալմ, պէօլէ պիր սօուզ հափատա թէքլիֆինիզի գապուլ իթմէմէք միւմքըն մի տիր: Հէմտէ, սիղին իլէ պիրլիքտէ Մօսգուսեը եագմազ շէրէֆինէ նայիլ օլմագլըզ՝ մուճիպի մահղուղիեթի ազիմէ տիր: Իմտի, ժէնէրալմ, պիր տէֆա տահա էլինիզի պանա ուզաթըն. . . Ահ, սիղի եէնիտէն կէօրտիւկիւմէ նէ՞ դատար մէմնուսում, տէտի:

Մ. տը Սերտէօլ, իւք հէեէճանը կէլինճէ, միւճէտտէտէնքէսպի հաեաթ իթմէքտէ օլտուղու զաննընա զահիպ օլտու, չիւնքի վազթիլէ քէնտի սէվիլիւլէրինն նէղարէթ վէ հիմաեէսինէ թէս:

լիմ՝ իթմիշ օլտուղու թար-ա-Մօրու թէքլար պուլմասը , օ սէվիւ-
իւլէրինի պուլմուշ տուր կիպի քէնտիսինէ հիւսնի թէէսսիր էլլէ-
մէքտէ իտի :

Ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ խանէսինտէն չըգտըղնտա , սիմասը լա-
թիֆ օլմագլա պերապէր , մահղուն կէօրիւնմէքտէ իքէն , Թար-ա-
Մօրուն խապէրինի ալտըղնտա , մէսէրրէթէ թէպալիլ օլտու :

Միւմաիլէյհ , տէհչէթ վէ թէէսսիւֆիլէ թիղքեար օլունմասը
լաղըմ կէլէն 1812 սէնէսինտէն պէրու ասլա բօնչ իլմէմիշիքէն , պու-
քէրրէ սսպըդ Նարօլէօն առքէրի օլան պահատըրըն էլինի սըգա-
րագ , վէ գատէհլէրէ բօնչ աօլտուրարագ ,

— Էվլատըմտան պահա իտէլիմ , էվլատըմըն հաեթթտա պուլուն-
տուղունա էմիլմիսին , տէտի :

Զավուշ :- Էմինիմ , էվլատընըղ նամուսլու պիր ատէմ տիր :

Տիւզ :- Նէրէտէ պուլունտուղունու պիլիսօրմուսուն :

Զավուշ :- Հա՛յ հա՛յ :

Տիւզ :- Նէրէտէ տիր :

Ժէնէրալ , էվլատընը արամասեա կիթմէք իւզըրէ , աեաղա գալգտը-
ղնտա , Թար-ա-Մօր ,

— Պու գատար աճէլէ իթմէեին , Ժէնէրալըմ , պիր աղ սիւքիւ-
նէթ քէսպ իտէլիմ , էվլատընըղ Բարիստէ տիր , վէ ճէսուր պիր
տէլիգանլը տըր . պէն քէնտիսինի թանըրըմ , ֆագաթ , բէտէրինի
թէքրար պուլմագլըղ իհթիմայինի էվվէլճէ քէնտիսինէ խապէր վէրէ-
լիմ , չիւնքի , մէրգուլմ հագ գընտա պիր տէրէճէ իհթիմայը տավրան-
մագլըղ էլլէմ վէ էհէմմ տիր , եօգսա , տէտի . . .

Տիւզ :- (Տիւչարը տէհչէթ օլուպ , Թար-ա-Մօրուն քէլամընը
գաթթ իտէրէք) Եօգսա նէ , էվլատըմըն սըհհէթ ու աֆիեթի պէր
քէմալ տէլլէմ տիր :

Զավուշ :- Խա՛յր , Ժէնէրալըմ , պունու տիմէք իսթէմէեօրում .
պիւլաքիս էվլատընըղըն սըհհէթ ու աֆիեթի պէրքէմալ տըր , վէ
քէնտիսի տախի պուղա գատար գուլվէթլի տիր . հալպուքի եիւրէկի
թավուգ եիւրէկիէ պէնղէր , վէ պիր կէնճ գըղ միսիլու , չաբուգ
միւթէէսսիր օլուր :

Տիւզ :- Պու պիր ֆէնալըգ տէյիլ տիր :

Զավուշ :- Խա՛յր , Ժէնէրալ , ֆէնալըգ տէյիլ տիր , անճագ , պու
սըրաաա պէնտէնիղէ միւսաատէ իտին քի , իճապընը իճրա իտէեիմ :

Տիւզ :- Նէ՛ Եաբաճագսըն :

Ձագուշ .— ՎՈՒԳՈՒՄԹԸ քէնտիսինէ խապէր վերմէք իւզրէ պիր
թէգքիրէ եազաճաղըմ :

Տիւզ .— Իսթէտիկին եօլտա հարէքէթ իթմէքլիկէ մուխթարսն :

ՊՈՒ ՍՈՒՐԵԹԼԷ Թաք-ա-Մօր , մէքթուպ եաղմադ իչին իգթիղա
իտէն շէյլէրի կէթիրթտի , վէ պատէհու մայիւմիւմիւզ օլան մէքթու-
պու եազտը :

Մէրգուսուն , մէգքիւր մէքթուպու եազտըղը էմնատէ , ժէնէ-
րալ , սաատէթի իւզէրինէ լաեղդըյլա տիւշիւնէպլիմէք իւզրէ , պա-
շնը իքի էլի տէրունինէ ալտը :

Միւմաիլէյ , աճապա ըիւեա՞ մը կէօրիւեօր օլտուղունու , եօգ-
սա , եիկիրմի սէքիզ սէնէտէն պէրու էօլմիւշ զանն իթտիկի էվա-
տընը հազըգէթէն թէքրար պուլաճա՞ մը իտուկինի քէնտի քէն-
տիեէ տիւշիւնմէքտէ իտի :

Թաք-ա-Մօր , մէքթուպունու պիթիրտիքտէն սօնրա , ժէնէրա-
լըն տիւշիւնճէսինէ խիթամ վիրմէք իւզրէ ,

— Եազըլտը , ժէնէրալըմ , տէտի :

Տիւզ .— Պանա վէր :

Ձագուշ .— Ժէնէրալըմ , իսթիլլահը բէք միւքէմմէլ տէյիլ տիր .
նէ՞ եաքաեղմ , վազթիյլէ նէ՞ գատար մէհարէթլէ թիւֆէնք գուլ-
լապիլիր իտիմ իսէ , պու կիւն օլ տէրէճէ մէհարէթլէ պիր գալէմ
պիլէ գուլլանամամ :

Տիւզ տը Սէրտէյլ , պու մէքթուպու օգուտու , վէ հէրնէ գա-
տար իսթիլլահը վէ իմլասըքէնտիսինէ զարիպ կէօրիւնտիւ իսէ տէ ,
պունունլա պէրապէր հիշ պիր թէպտիլաթ իթմէեէրէք , եալընըզ
շէյլէ պիր իթիրազտա պուլունտու :

— Պագաթ նի՞չին քէնտիսինէ ֆազիրիմ տէեիմ :

Ձագուշ .— Գէնտիսինի պիր ան էվվէլ ճէլպ իթմէք իչին :

Տիւզ .— Նա՞սըլ :

Ձագուշ .— Սիզէ թէքրար իտիեօրում . սիզին էվլատընըզ , տիկէր
պիր քիմնէ կիպի տէյիլ տիր , էկէր պիր տիկէր քիմնէեէ , բէտէ-
րինիզ միլեօն սահիպի տիր տէնիլէճէք օլսա , անինտէ միրասա գօն-
մադ մազսէտիյլէ գօշաճաղը տէղքեար իսէ տէ , էվլատընըզ իչին ,
ֆագիր օլտուղունուղու պէեան , վէ պու խուսուսու այրըճա հու-
րուֆ իլէ իշար իյլէտիկիմտէ , սիզին , քէնտիսինէ միւհթաճ օլտուղու-
նուղու զանն իտէրէք , մուլափէնթինիզէ շիթապ իտէճէկինտէ իշ-
թիպահ եօգ տուր :

Նաալլքի կէօրիւմէքտէ տիր , Թար-ա-Մօր , Ֆէլիքսին ախէա-
գընը բէք ալէա պիւմէքտէ , վէ Թար-ա-Մօրուն , Վէսէֆ խտէրիմ
քի , բէտէրինիզ ֆագիր տիր , սէօղինիւ տիկէր հրուֆաթ իլէ եազ-
մաորնտան տօլաեը Պալթազարըն կիւճէնմէսի վէ հիտտէթլէնմէսի
հագգսըզ պուրունմագտա իտի :

Տիւզ .- Էօյլէ իսէ , էվլատըմ'նէ՝ Թարզ ատէմ' տիր :

Ձափուշ .- Պու խուսուսու խանէնիղտէ սէօյլէրիմ , շիմտիլիք պու-
րատան կիտէլիմ քի , մէքթուպու կէօնտէրէպիլէեիմ :

Տիւզ .- Գիմի'ն էլիլէ կէօնտէրէճէքսինիզ :

Ձափուշ .- Պուրատան կէլէճէք օլան պիր էնվալիտին էլիլէ :

Պու սուրէթլէ , մուհէլի մէզպուրտէն կէլմէքտէ օլան պիր էն-
վալիտէ , չափուշ Թար-ա-Մօր մէզքիւր մէքթուպու Թէպիմ'իտէրէք ,
վէ գաթի վէ ուզուն ուղատիեէ Թալիմաթ վիրէրէք , քէնտիսի իքի
ատըմ' էօթէտէ պէրլէմէքտէ օլան Ժէնէրալըն նէզտինէ ալտէթ իյ-
լէտի :

Մէրգում' էնվալիտին , վազիֆէսինի 'նէ՝ սուրէթլէ իյֆա իթմիշ
օլտուղու մալիւմ' տիւր :

Պինապէրին , Պալթազարըն՝ ումուճէն էնվալիտլէր վէ խուսուսա
Թար-ա-Մօր հագգընտա վագը օլան մուհաքէմէսինտէ եանըմագ-
տա օլտուղու տէրքեար տըր :

7

ՊԻՐ ԷՆՎԱԼԻՏԻՆ ԱՅՆԻ ՎԱԳԸԹՏԱ

ԻՔԻ ԷՎԼԱՏ ՊԻԵԻԻԹԷՊԻԼՄԷՍԻ

Ձալուշ Թար-ա-Մօրուն մէքթուպու , չափուշ՝ մէրգ ումուն տօս-
թու պուրունան պիր էնվալիտ վասթթասըյլա , էգօլտը Մէտսին սօ-
գաղընա կէօնտէրիլտիկինտէ , Մ. տը Սէրտէօյլ վէ քէնտիսինին եա-
թագ արգատաշը զանն օլունան շախս , գահվէխանէեի թէրքլէ , Ժա-
գօպ սօգաղընա տօղրու միւթէրահի օլտուլար , վէ ազ վագըթտա
մէզքիւր սօգաղա մուվասըլէթ իյլէտիլէր :

Միւմաիւէյհ իլէ մէրգումուն , պիրիպիրլէրինի թէքրար պու-
մուշ օլմալարը մահզուգիւնէթի , իքիսինի տախի սայքի դանաւաթ-
միշ օլտուղունտան , հարէքէթլէրինին սիւրաթը պունտան նէշէթ
իլլէմիշ իտի :

Պու իքի աթիգ սիւահ արգատաշլարը , ժէնէրալըն սալօնունտա
միւնասիպ պիր սուրէթտէ եէրլէշտիքլէրինտէ , ժէնէրալ , ատէթա
պիր կէնճ ատէմ կիպի ,

— Պիգիմ տէլիգանլընա պէքլէնէճէկիմիզ միւտտէթ զարֆըն-
տա , թաամ իտէրիզ , վէ զանն իտէրիմ քի , պու կիւն պիր շիշէ շա-
րապ պօշալթմապ իչին էրէյիճէ սէպէպլէրիմտէ վար տըր , տէտի ,
ժէնէրալըն թապիտթը զիւտտէսիյլէ թէպտիլ օլմուշ իտի :

Միւմաիւէյհ , ալէսսէվիւնէ եալընը սու իշտիկի կիպի , Սիպէր-
եատան ավտէթինտէն պէրու տախի սուֆրասընտա քիման օթուր-
մամըշ իտի :

Զավուշ .— Ժէնէրալըմ , սիզին իլէ պիրլիքտէ թաամ իթմէքլիք ,
պէնիմ իչին մուճիպի իֆթիլտար տըր , վէ սաքէրլիք նիզամընճա սի-
ղէ ճէվապը ըտտ վիրմէքլիկիմ իսէ , միւմքին տէյիլ տիր , Հալպուքի
սուֆրաեք պէն թէրթիպ իթմէք իսթէրիմ :

Տիւզ .— Խալը , պու խըզմէթ , աթիգ ասքէրլէրտէն օլուպ , նէզ-
տիմտէ միւսթալտէմ պուլունան ժօզէֆէ աեիտ տիր , Գէնտիսի
տէ շէրէզլէ պիրլիքտէ պիղիմլէ չագաճապ տըր :

Զավուշ .— Ֆագաթ ժէնէրալըմ , շունու պանա սէօյլէնին քի . . .

Տիւզ .— Նէյի° :

Զավուշ .— Շունու տիմէք իսթէրիմքի , թապիրլինիզ վէճհ իւզրէ ,
տէլիգանլընա պէքլէտիկիմիզ միւտտէթ զարֆընտա չագըպ չագըշ-
տըրըր իսէք , սօնրա դուվլէթիմիզ դալմազ , չիւնքի , նասըլքի կէօ-
րիւեօրսունուզ , ժէնէրալըմ , պիզ աննլէրիմիլտէ , — եալընը քէնտի
սիննիմ իչին սէօյլէեօրում , զիրա սիզ հէնուզ կէնճսինիզ , վէ պէն
եէթմիշ չաղընտաեք , — ինտանըն պաշը , քէնտիսին օլմազ , Պինաէն
ալէյհ , էօյլէ զանն իտէրիմքի , պիր աղ էվլէլ իշտիկիմիզ շարապտան
իքի շիշէ իլէճէք օլուր իսէմ , վագթիյլէ Բուսիալլարըն եալտա Ա-
վսթըրիալընըն եաղմուր կիպի եաղտըրուրըլարը դուրշունլարտան
զիւտտէ պանա թէէսսիր իտէճէք աիր :

Տիւզ .— Թաբ-ա-Մօր , շիմտի պու իսթըրլէրլին զէմանը աէլիլ
տիր , էկէրչի սէրիօշ օլուր իսէն , սէնի պիր եաթաղա եաթըրապիլիրիմ
Շիմտիլիք , մատէմքի վագթըմըզ վար տըր , ճիտտէն կէօրիւշէլիմ :

Ձապուշ — Էմիրինիդէ մունթաղըրըմ, Ժէնէրալըմ. ֆադաթ, պուհիքեանէ օլ դատար մուֆասսալ տըր քի, հանկը ուճունտան պաշլաեաճաղըմը պիլմէմ:

Տիւզ — Թար-ա-Մօր, Էվլէլ Էմիրտէ, Էվլատըմ նէ տիր, նէ եարընօր, անլէրի պանա սէօյլէ, Էվլէլա հալը հազըրընտան, սօնրա մաղիտէն պահա էթ, մուախիսարէն տախի նէթիճէյի հիքեանէտէն պահա իտէրիդ:

Ձապուշ — Ժէնէրալըմ, Էվլատընը՝ պուհիքի պուլունտուղու հալէ պէնիմ եարտըմըմա կէլմիշ տիր տիմէմ, չիւնքի պէն պու եօլտա հարէքէթ իթմէքիկիմ իլէ, քէնտի վաղիֆէմի էյֆա իթմիշիմ տիր, Լաքին իլէրի կիթմէեէլիմ:

Էվլատընըդն սիմասընա պազըլըր իսէ, քէնտիսի սայքի աթիդ խասսա ալաեընըն Էն կիւզէլ զըրհըր ասքէրլէրինտէն պիրի օլմազըղա լաեըգ տըր, վէ վիճուտի իսէ, Միւրանըն վիճուտի կիպի կիւզէլ տիր, Լաքին պիզ, պուրալարընը պըրադալըմ, չիւնքի պիր տէլիդ անլընըն կիւզէլ օլուպ օլմամաը, վէ պիշիմլի պուլունուպ պուլունմամասը, գատընլարա պիտ պիր մատտէ տիր, Պունտան դաթինաղար, եագընտա քէնտիսիի կէօրէճէկինիզ տէրքեար տըր:

Ախլէագ ճիհէթինէ կէլինճէ, ղաեէթ նամուսըլ, ըրղէհի, վէ սահիպի նէճապէթ պիր տէլիգանլը տըր, վէ իքի այ կէլմէզտէն, ֆէննի թէպապէթ շահատէթնամէսինի ախզ իտէրէք, մէշհուր պիր թապիպ օլաճագ տըր:

Հասըլը պու կէնճ, մահէլլէսինին չիմտիտէն պիր հիքմէթի րապպանիեէսի գապլիլինտէն տիր, Ֆադաթ միւսաատէ իտինքի, զաթընըղա պիր իքի վուդուաթընը պէեան իտէնիմտէ, սիզտէ, անը լաեըգըլա մուհաքէմէ իտէպլիէսինիզ, չիւնքի ինսանլաը, քէնտի հարաքեաթ վէ մուամէլէլէրիլէ թագտիր իթմէք լազըմ օլուղու, մալիւմ վէ միւսէլլէմ տիր:

Տիւզ — Հագըլըն վար տըր, իմտի տէվամ էթ պագալըմ:

Ժէնէրալ, պու սէօյլէրի սէօյլէրքէն, չալուշը մէրգումու զիեատէ սէրիօշ զըլմագտան սագընտըլը ճիհէթէ, գատէհինէ շաբապ տօլտուրմագտան իճթինապ էյլէմէրտէ իտի:

Թար-ա-Մօր իսէ, ուղուն ուզատինէ նագլիեէթի սէվտիկի ճիհէթէ, շու վէճհ իլէ հիքեանէսինէ տէվամ էյլէտի:

— Ժէնէրալըմ, Էվլէլճէ չունու. զաթընըղա պէեան էյլէմէքիկիմ լազըմ տըր քի, պիզիմ տէլիգանլընըն իւզէրինէ լաեըգըլա նէ:

դարեթ իտէպիլմէք իշին, նամուսլու պիր քիմսէ օլան դարուճու պապա Բէրլ տ'Օրու քէնտիմէ պէնտ իթտիմ:

«Ֆագաթ, պապա Բէրլ տ'Օրուն՝ էվլատընդա ճասուսլուգ իթմէքտէ օլտուլու զաննընա սագըն զահիպ օլմահըն, Պիլիբսիսիլքի ճասուսլուգ, աթիգ նէֆէրաթը ասքէրիսէ իշին ալչագճա պիր վադիֆէ գապիլինտէն տիր: Անճագ, մէրգում դարուճու, պէնիմ, Ֆէլիքսէ սլէագաատար օլտուլուճու կէօրտիւկիւնտէ, անըն հագգընտա պիլտիկի կիւղէլ շէյլէրի պանա խապէր վերմէքտէ պուլունամուշ տուր, շու տա վար քի, մախտումումնուղ իւղէրինէ սէօյլէնէնէք ֆէնա պիր շէյ տէ եօգ տուր:

Տիւղ. — Թար-ա-Մօր, վուգուաթտան, վուգուաթտան պահս իտէլիմ:

Չսլուշ. — Բէք իյի, ժէնէրալում, իշթէ պաշլաեօրուղ:

Պէօյլէնէ Թար-ա-Մօր, լագըրտը իթտիքնէ, կէրմիսէթ վէ խահիլէ կէլէրէք, էօսէ էվլատ մագամընտա պիւսիւթմիւշ օլտուլու տէլիպ անլընըն էօմրիւնտէ, զաթէն օգուսանլարըմըլա նագլէիթտիկիմիլ շէյլէրի, շէօյլէքի Ֆէլիքս իլէ Բօղէթին աշգ ու սէվտալարընը, Ֆիլիքսին՝ Ճոգարա հէքիսի օլմագլըդ արգուսունու, սօն իմթիհանը միւնասիպէթիլլէ մէրգումումն վիրտիկի գիսաֆէթի, վէ Պալթաղար մարիֆէթիլլէ, Լաթին սօգաղընտա իհտաս օլունան թալէպէկեան նիւմունէսի, վէ Ֆաղիլէթինէ վէ հիւսնի ախլէագընա միւքեաֆաթէն նիշան ալան գըզըն վաղըալարըը հիքեաեէսինի նագլ ու պէեան իլլէտի:

Թար-ա-Մօր, հիշ պիր հատիսէեի սարֆը նաղար իթմէտիկի կիպի, հիքեաեէսին պիր նօգթասընը տախի ունութմատը, վէ ժէնէրալ տը Սէրաէօյլ, չավուշուն իթտիկի հիքեաեէտէն հիշ պիր լուղէթ գաշըրմամագտա իտի:

Էնվալիտի մէրգում, հիքեաեէսինին նէթիճէսինէ վէ խիթամընա եագլչաղըճա, միւմաիլէյհին հէեէճանը արթմադտա իտի, նիհաեէթ, Թար-ա-Մօր, մէքքիւր հիքեաեէեի իքմալ իթտիկինտէ, Մ. տը Սէրաէօյլին կէօլլէրինտէն իքի տանէ իրի եաշ, եանագլարը իւղէրինէ ազըպ, ալարմիւշ օլան պըեղընըն գըլլարը իշինտէ նապէտիտ օլտու:

Միւմաիլէյհ, էվլատընըն խասսէլէրինի տինլէմէրլէ, գալպի միւթէսիիր օլմուշ օլտուլումտան, մէքքիւր եաշլար, շիւպհէսիլ թէէսիիր գալպինին նէթիճէսի պուլունմագտա իտի:

Պատէհու , պիր աղ սիւ րիւթ տէն սօնրա , տիւգ , մէրգ ում էն . վալիտէ շու սէօզլէրի խիթմայ իթտի .

— Պէնի ալտաթմանօրսուն , տէյիլմի թար-ա-Մօր , սէօյլէտի-կին՝ պէնիմ էվլատըմ տըր , վէ հիքեանէ իթտիկին շէյլէրի օ եաբ-մըշ տըր :

Զավուշ .— Ժէնէրալըմ , պէօյլէ պիր մատտէտէ սիգի ալտաթմա՞գ մը , սիգին կէօզ եաշարընըլա էյլէնմէ՞ք մի : Ա՛հ , պէօյլէ պիր ալ-շադըլը իրթիքեայ իթմէքտէն իսէ , քէնտի մահվըմը թէրճիհ էյ-լէրիմ : Խա՛յր , Ժէնէրալըմ , խա՛յր , սիգէ հազըգէթի հալի սէօյլէ-եօրում . հէք սէօյլէտիկիմ սահիհլիք տիր :

Տիւգ .— Ինանըրըմ , ֆագաթ սէն շունու պանա սէօյլէ քի , էվ-լատըմը թապիպ իթմէքլիկէ նա՞սըլ մուվաֆֆագ օլտուն :

Զավուշ .— Էվվէթ , էվվէթ , անը պէն թապիպ իթտիմ . . . վա-դաա հէնուգ յահատէթնամէսինի ախը իթմէմիշ իսէ տէ , եազընտա ախը իտէճէք տիր , Պու նէեէ՞ պէնգէր պիլի՞րմիսինիզ . վագթիլլէ իմէրաթօրա , պիր մուհարէպէեէ կիրիմէզտէն էվվէլ , Վիմէրա-թօր , ֆիթուհաթ հագզընտա նէ՞ տիւշինիւեօրսունուգ տէնիլ-տիկինտէ , միւշարիլէյհին , Ֆիթուհաթ պիզիմ թարաֆըմըզտա գալաճագ տըր : զէմինինտէ ճէվապ վիրմէսինէ պէնգէր : Ա՛հ , քեաշ-քի տայիմա իմէրաթօրուն պու իֆատէսի սահիհ չըգսա իտի . . .

Տիւգ .— Թա՛ր-ա-Մօր , շու խաթըրէլէրինտէն արթըգ ֆարիզ կէլ :

Զավուշ .— Լաքին , պու խաթըլէրիմտէն պահս իթմէքլիկիմ լա-ղըմ տըր :

Տիւգ .— Նի՞շին :

Զավուշ .— Պէնտէն թալէպ իթտիկինիզ շէյլէրի սիգէ հիքեանէ իթմէք իշին :

Տիւգ .— Թէմամ տըր , ֆագաթ հիշ օլմազ իսէ , շու հիքեանէնէ պաշա պագալըմ :

Թար-ա-Մօր , շիւպհէսիզ խաթըրէլէրինի զիեատէ ճանլանտըր-մագ մագսէտիլլէ , գատէհինի տօլտուրտուգտան սօնրա , քէլամընա շու վէճհ իլէ տէվամ իլլէտի .

— Էվլատընըզըն էմրի նէզարէթինի բէք չօգ զէմանտան պէրու տէրիւհտէ իթմիշիմ տիր : Պէրէզինա վագըասընտան պէրու , անա սայքի պապալըգ իտիեօրում :

Տիւգ , մէգքիւր նէհրին իամի , գալպինի ֆէվգէլլտեէ միւթէէս-սիր իթմէքլէ , միւէսսիր պիր հալտէ ,

— Ա՛հ, օլ Պերէղինա նէհրի . . . տէտի :

Զավուշ .— Էվլէթ, ժէնէրալըմ, Պերէղինա վագըասընտան, եանի եիկիրմի սէքիզ սէնէտէն պէրու պէն պու խըտմէթի իյֆա իտիեօրում. . . ֆադաթ շու խաթըրէ, հէնուզ օլ գատար ֆիքրիմին իյնտէ թագէ տիր քի, վուգ ուաթլարըն տահա տիւնքի օլմուշ օլտուղու զէհապընտա երմ, Ա՛հ, նէ՛ ֆէլաքէթ, նէ՛ մուսիպէթ իտի, օրտումուզ նէ՛ տէրէճէ ֆէնա սուրէթտէ պօզուլտու . . . հէլէ օ սօո՛ւզ . . . նէ՛ գատար միհն ու մէշագդաթ լէքտիք, նէ՛ գատար ահլպպա ու ադրան ղայպ իյլէտիք :

Թաք-ա-Մօր, միւթէէսիր պիր հալտէ պուլունմասը, յա, ճիւզի միւտտէթ սիւքիւթ իթտի :

Օլ էսնատէ, իմքէրաթօրուղուն իքի նէֆէր ասքէրի օլան ժէնէրալ իլէ չավուշ, տէրեսյը միւլահաղաթա միւթաղրագ օլտուլար, վէ չիւպհէսիզ խաթրէլէրինի տահա լաեղզը, յա ֆիքիւլէրինտէ ճէմ իտէպիլմէք, վէ ղայպ իթտիքլէրի սէվիլիլիլէրի հագգընտա տուա իթմէք իւզրէ, աննլարընը պիր ազ աշաղը էյտիլէր :

Պիր գաշ տագըգա գատար թասալը միւլահաղատան սօնրա, Մ. տը Սէրտէօյլ, չավուշա խիթապէն,

— Բէճա իտէրիմ, հիքեաեէնէ տէվամ էթ, տէտի :

Զավուշ .— Բէք իյի, ճէրէեան իտէն վագըալարըն սիղէ մէճհուլ գալտըղը կիւնտէն իթիպարէն հիքեաեէմէ տէվամ իտիեօրում :

Տիւզ .— Թէմամ, պէնտէ սէնտէն անը իսթէեօրում :

Զավուշ .— Սիզ, օրտումուզուն արտ թարաֆընտա գալան վէ տիւլմէնին միւգաթէլաթընա տիւշար օլան նէֆէրաթըմըզը վիգաեէ իթմէք, վէ գազաղլարըն պի ինսաֆանէ գաթլ ու թէլէֆ իյլէտիքլէրի ապքէրլէրիմիղի թօքլամագ իւզրէ, կէրիտէ գալմագլըզ էմրինի ալմըշ իտինիզ, Պու մէմուրիեթ, օրտունուն միւնհէզիմէն ըիւճաթ իյլէտիկի պէօյլէ պիր սըրատա, ղաեէթ մուխաթարալը օլուպ, լաքին պու մէմուրիեթ՝ պիր տիկէրլինէ իհալէ իտիլէմէզ իտի : Պիզ, օրտունուն սօլ թարաֆընտա եիւրիւեօրտուզ : Քէօբրիլէրտէն կէշմէք իւզրէ գօլգօլ թագսիմ իտիլմիշ օլան թէքմիլ օրտունուն եօլտան չըգարըլմասը, վէ է՛ն զիեատէ իլէրտէ պուլունան ֆըրդամըզըն կէրի պրագըլմասը միւմքին օլամագ իտի : Պունունլա պէրապէր, պու սըրատա, պիզ տէ զիեատէսիլլէ տիւշարը միհն ու մէշագդաթ օլտուգ :

Շէր նէ հալ իսէ, սիզտէն հիյնի մուֆարագաթըմըզտա, պիր

սապահ էր. բէն, տիւշէս իւն օղլու հէնուզ ույզ ուտա պուլունտուգ-
լարը գէման պէնի ճէլը իթտինիզ :

Տիւզ .— Զէվալը Անմէլ, փազաթ թա'ր-ա-Մօր, հիքեանէնին
պու ֆըզրանընը ուղաթմա. Անմէլ իւն մախտումն իւզէրինէ նէզա-
րէթ իթմէ. քրիկին իշին, սանա վազը օլան թավսեմի լուզէթ պէ
լուզէթ խաթըրլանօրում :

Զավուշ .— Իշմէ պէյլէճէ, պիզտէն այրըմագլըզընըզ անճագ
ի.քի կիւն օրմուշ ի.քէն, սիզին վէֆաթ իթմիշ օլտուղունուզըն շայ-
եասը, ասքէրլէրիմիզ միեանընտա տէվերան իթմէքտէ իտի, վէ
այնի վազըթտա, Պէրէզինա նէհրի իւզէրինէ աթըլան քէօբրիւլէրին
ինչաաթը խիթամ պուլմաղլէ, ասքէրին կէշիտի պաշլատը :

Տիւզ .— Լաքին, նէ կէշիտ, սիւպհա'ն Ալահ :

Զավուշ .— Կէօղիւնիւզիւն էօնիւնէ կէթիրին էյլէ պիր հալ քի,
թասաթվուր իւն գապիլ օլտմասըն : Մէսէլա պիր սիւրիւ չէյթան-
լարըն՝ ճէհէննէմին քեաֆիթէյի ալթըլէրինի չէքիպ չէքիշտիրէրէք,
պիր թագըմ՝ քէօբրիւլէր իւզէրինտէն կէշմէլէրի կիպի պիր խու-
սուսու խէեալքէրտէնիզտէ թասմիմ իտին. օ հալտէ, ասքէրլէրիմիզին
մէզքիւր կէշիտինի, պէլքի տէրք ու հիսս իտէպիլերսինիզ : Ֆիւվա-
զը, թաքիմու թէրպիսէ կէօրմիւշ, վէ աթէշլէր իշինտէ գալմըշ օ-
լան նէֆէրաթըմիզըն շու սըրատա պուլունտուգլարը հալ ու վազի-
նէթ, լանըզըլա թարիֆ օլունապիլիր հալ վէ վազիսէթըլտէն օլ-
մանըպ, բիւր դազապ քէսիլմիշ, վէ մէյեուսիսէթտէն նաշի ատէ-
թա գուստուրմիւշ օլան աւքէրլէրիմիզի, հիշ պիր միւլահազա, հաթ-
թա, պիզդաթ մէնֆաաթը զաթիսէլէրի միւլահազասը պիլէ, քէն-
տիլէրինի հարէքէթըլէրինտէն կէրի տուրտուրմամըշ տըր :

«Պուլնլար, աեուգլտըրընըն ալթընտա պուլունան քէօբրիւլէրին
չաթըրտատըզլարընը իշիթմէքլէ պէրապէր, անլէրին գըրըլաճաղըն-
տան ասլա ֆիւլթուր իթմէնէրէք, եօլլարընա տէվամ իյլէմէքտէ,
վէ մուխաթարա գարշլսընտա պաշլարընը էյլմէքտէ իտիլէր, չիւնքի
չաղընա նաղարկեանշլարը, իլէրի կիթմէքտէն իպարէթ օլտուղու
հալտէ, գուստուրունուն, քէնտիլէրճէ նէ՝ էհէմիսէթի օլապիլիր
իտի :

«Պուլունտուղունուզ մահէլտէն, իշպու տէհէթիլի վէ շայեանը
թէէսսիւֆ մէնզարէնի կէօրմէքտէ իտիք, ֆագաթ պիզիմ սըրա-
մըզ աճապ նէ՝ վագըթ կէլէճէք տիրա միւլահազասընտան ազատէ
պուլունմամագտա իտիք :

«Պուլ պապուէքի էնտիշէմիլ տահա զինատէ իտի, չիւնքի տիւշ-
մէն զինատէսիլլէ պիղի թաղերից իթմէքլէ, միեանէմիլտէ դարը-
շըդուդ հասըլ իթմէքտէ, վէ մուհաճէմէլէրինի գաթման տուրտուր-
մամագտա իտի :

«Նիհանէթ պուլունտուղու մուլ մէվզը, մուհաֆապտըր դապիլ
օլան մէվզըլարտան օլմանըպ, գաղտըլարըն զըլըճ եախտա սիւնիլի-
լէրի ալթընտա թէլէֆ օլմագ թէհլիքէսի, հէր ան ու տաղըդա
էքսիլմէմէքտէ իտի :

«Պէն իսէ, սիղէ, մատամ տիւշէսի վէ էվլատընըր զուրթար-
մագըլըր եէմին իթմիշ օլտուղումտան, պու վաղիֆէմին իճրասընա
սայ էլլէտիւմ, Շէօլլէ քի, ասքերին կէչիտի պիր աղ թափատըղըն-
տա, միրուր իտէճէք օլտուղումուլ քէօքրիւնիւն իւղէրինէ աթլա-
մագըլըր, վէ արգատան կէլէնլէրտէն իլէրի սիւրիւլէրէք, էկէրչի սա-
յիր բէք չօզլարընա օլտուղու կիպի, նէհրէ տիւշմէլ իսէք, տիկէր
գըեըեա վասըլ օլմագըլըր տիւ չիւնտիւմ, վէ պիր քէրրէ պու թա-
սավիւրումու գարարլաշորտըլըմտա, մալիւմիւնիւլ օլան վէ օր-
տուտա ասքերէ մէշուկաթ վէ մէէքիւլաթ սաթըճըլըրըր իտէն զէվ-
լէմ մատամ Տիւրիէօեիւ չաղըրտըրմ :

Տիւլ .— (Դէնտի աթիլ. զապիթլէրինտէն պիրիսի հազըլնտա
պահա իտիեօր կիպի մէրագլա.) Եյի խաթըրմա կէլաի, օլ եիկիտ վէ
ճէսուր Տիւրիէօ դատըն նէ՞ օլտու :

Ձափուշ .— Անը տա կէօրիւրսիւնիւլ, Հէր նէ իսէ, զէվճէմի, վէ
չիմտի պէնիմլէ պէրապէր Էնվալիտ գըշլասընտա պուլունան Կարնի-
զօն վէ րամէեի, վէ տիկէր պիր դաշ արգատաշը չաղըրտըրմ, վէ
թասավիւրումու քէնտիլլէրինէ թէպլիլ իթտիկիմտէ, ճիւմլէսի տէ
գապուլ իթտիլէր :

«Օլ վագըթ, պէնիմ իխթարըմ իւղէրինէ, Կարնիզօն վէ րամէ,
արապանըն աթլարընըր իլէրիեէ սիւրմէքիկէ մէճպուր իթմէք իւղքէ,
պու հայվանլարըն եուլարընտան թուլտուլար, վէ սիւնկիւլէրինին
սաբլարըլա իլէրիեէ տիւրտիւշթիւրմէկէ պաշլատըլար, Տիւրիէօ,
տիկէրլէրի վէ պէն, եան պէ եան օլարագ, արապանըն էթրաֆըն-
տա պուլունուեօրտուդ, Տիւշէսին րէնկի սօլմուշ, վէ օլ տէրէճէ
տիւլարըր տէհշէթ օլմուշ իտի քի, էթրաֆընտա կէչէն ահվալի կէօր-
մէմէք իւղքէ, կէօղլէրինի գաբուեօրտու :

«Թէնէրալըմ, պու պապուէ սիղէ նէ՞ սէօլլէեէպիլիբիւմ, սիղէ քի
պիղզաթ պու ֆէլաքէթտէ հաղըր պուլունումուշ օլմանըլա, պու

մէնղարէնի սիգ հէր քէստէն տահա իյի սուրէթտէ թասալվուր ի տէպիլիրսինիզ :

«Նիհաեթ , էմալի նամէսպուգ վէ մէյեուսանէ իգտամթ ոսեթսինտէ , քէօրրիւնիւն պաշ թարաֆընը կէշմէկէ մուվաֆֆադ օլտուգ : Պաշգա վագըլթլարտա օլտա իտիք , գուրթուլուր իտիք , լաքին օ ոըրատա հալ , ատի ահվալտէն տէյիլ իտի :

«Շէյլէ քի , թասալվուր վէ միւլահաղա իտէճէկինսղ վէճհ իւղ-րէ , ղաեթթ եսավաշ հարէքէթ իտէրէք , քէօրրիւնիւն իւսթիւնտէ հէնուղ պիր գաշ աարմ ալմըշ իքէն , չէնտ տաղըգատան պէրու ուղագտա միւշահէտէ օլունմեղտա օլան տիւշմէն , օլ անէ տէկին վուգու պուլան հիւճուլարընտան տահա ղիեատէ տէհշէթլի պիր սուրէթտէ իւղէրիմիղէ հիւճում իյլէտի , վէ պու գըեամ , արգամըգտա գալանլարըն ճիւմլէսինի պիրտէն քէօրրիւ իւղէրինէ սէվգ իյլէտի : իշթէ պու հէնկեամ , ատէթա մահշէր կիւնիւ կիպի տէհշէթլի վէ սէօղ իլէ թարիֆ օլունուր չէյլէրտէն օլմաեըպ , էն տէհշէթլի գարըրըգ վագըլթլարըն , վէ «ճանընը գուրթարապիլէն գուրթարսըն» եօլունտա վագը օլան էն մէյեուսանէ հարէքէթլէրին պիլէ , գան , աթէշ վէ պաղըրըլարտան միւրէթթէպ օլան պու մէնղարէ հագըլնտա պիր ֆիքր բէյտա իթտիրէմէեթճէկի տէրքեար սըր :

«Աթլար , արապաեը նէհրէ տիւշիւրմէսինլէր իչին գօշուլարընը քէստիմ , վէ պուլնլարընէհրէ աթտըմ , Այիլ վագըլթտա արապա տախի տէվրիլէրէք , աթլարըն արգասընտան սիւրիւքլէնտի , վէ պուլնուլն աշըգ գալան գաբուսուլնտան իամէ վէ պէն , տիւշէսի չըգարսըգ : Պիչարէ գատընճըղաղ , հաեաթտա օլմագտան տահա ղիեատէ էօլիւեէ պէնգէեօրտու : Անինտէ չօճուղունու գուճաղըմա ալտըմ , վէ քէնտի չօճուղունու կարնիղօնա վիրտիմ :

Տիւգ .— Նի՛չին :

Ձալուշ .— Ձիւնքի , քէնտի էվլատըմ , քէնտիմին օլմագ միւնա-սիպէթիլլէ , անըն սէլամէթինի պիր տօսթա թէսլիմ իթմէքլիք , քէնտի հագըլմ իտի : Հալպու քի սիգին էվլատընը , ժէնէրալըմն էվլատը օլտուղունտան , վէ անը գուրթարմագլըղը , եախօտ անընլա էօլմէքլիկի եէմին իթմիշ իտուկիմտէն , նամուսում իճապընճա , քէնտիսինի քիմսէնէ թէսլիմ իտէմէղ իտիմ :

Տիւգ .— Թա՛ր-ա-Մօր , էլինի պանա ուղաթ :

Ձալուշ .— Իշթէ , ժէ՛նէրալըմ :

Տիւգ .— Ֆէլիքսի սէվի՛եօրմուսուն :

Ձափուշ .— Անը սեվտիկիմոէն տօլաեը իֆթիխար իաէրիմ :

Տիւզ .— Իօյլէ իսէ , պուռնտան ոյէօյլէ , սէն տէ պէնիմկիպի անըն բէտէրի օլաճագ սըն :

Ձափուշ .— Ֆրագաթ օ տիւզ օլաճագ տըր , Պինապէրին պանա սէօյլէտիկին միւմքին տէյիլ տիր : Շու դատար քի պու էնասաէ սիզէ նագլ իթտիկիմ շէյլէրի քէնտիսինէ հիքեաեէ իտէրսէնիզ , վէ կարնիզօն իլէ Բամէ տէ պու շէյլէրի թաստիդ իտէրլէր , վէ հասըը պէնիմ քիմ օլտուղումու անլար իսէ , ումարմ քի , եէվմի մախսու սընտա վէ երլպաչը կիւնիւնտէ քէնտիսինի տէրաղուշ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէճէք տիր :

Տիւզ .— Լաթիֆէ՞ մի իտիեօրսուն : Եարընտան իթիպարէն , սէն պիզիմէ պէրապէր դալաճագ սըն , վէ սանա թէքրար իտիեօրում քի , սէն տէ , պէնիմ դատար անըն բէտէրի պուլունաճագ սըն : Պու պապ տէ Ֆիլիքս քեարըը չըգաճագ տըր , զիւս պիր տօթ եէրինէ , իքի տօսթու պուլունաճագ տըր :

Ձափուշ .— Ժէնէրայըմ , էլինիզի ուղաթըն տիմէքլիք սըրասը շիմ տի պանա կէլտի :

Տիւզ .— Նի՞չին :

Ձափուշ .— (Միւ էսսիր պիր սուրէթլէ) Պու տէլիզ անլըեը նէ՞ տէ բէճէ սեվտիկիմի պիւսէնիզ . . .

Տիւզ .— (Ձափուշուն էլինի թու թարագ) Անլաեօրում , ֆագաթ սէնին էվլատըն նէ՞ բէտէ տիր :

Ձափուշ .— Պէնիմ էվլատըմըն ասլա տէեէրի եօգ տուր : Վագ թինտէ անըն հիքեաեէսինի տէ պէեան իտէճէեիմ անճագ , վագ թինտէն էվվէլ , պունտան պահս իթմէքլիքտէն խօշլանմամ :

Տիւզ .— Իօյլէ իսէ հիքեաեէնէ տէվամ էթ :

Ձափուշ .— Պու սուրէթլէ , Կարնիզօն վէ պէն , իքիմիդտէ , գուճաղըմլզա պիրէր չօճուգ ալմըշ իտիք : Արդամըլտան , տիւշէս կէլիեօրտու , վէ Տիւրիէօ իլէ Բամէ մէղպուրէեի թու թմուշլար իտի : Ուէլ կիպի արդատան կէլմէքտէ օլան խալղըն եիթմէսի վէ տիւր թիւշտիւրմէսիլլէ իլէրլէմէքտէ իտիք , լալին արդամըլտա տէօնէմէ տիկիմիզ կիպի , արդաեա տօղրու հիշ պիր հարէքէթտէ տախի պուլունամամագտա իտիք : Տիւշմէն , էլան , քէօբրիւնիւն պաշ թարաֆընտա հիւճումումնա վէ գըլըճլա միւգաթ էլէսինէ տէվամ իթմէքտէ օլտուղունտան , խալղ , եաեըլմաեա մէյտան պուլամստըրը ճիհէթլէ , տայիմա սըղըլմամագտա իտի :

«Պիրտէն պիրէ տէհչէթլի պիր ֆիղան իշիթտիմ: Պու ֆիղան , Տիւրիէօնիւն սէսի օլուպ , մէղպուրէ Թաբ-ա-Մօ՛ր տէյի պաղըրտը :

«Պու արա , ինսանլարտան թէրքիպ օլունմուշ օլան պիր սէլ , նէ-վիմա պիղի եօղարը դալարըմադ տա օլուպ , ճիւմէմիղի Պէրէզինա նէհրինէ աթաճաղընտան դօրդ ու լմադ տա իտի : Պիւսպի թիւն էգիլ-մէք թէհիլքէսինի կէօղէ ալարադ , ֆէվղ էլատէ պիր ճահտ իճրա-սըլլա , պաշըմը արգ անա չէվիրմէկէ մուվաֆֆադ օլտում :

«Տիւշէս , Տիւրիէօ վէ Բամէ դայպ օլմուշ իտիլէր : Պինապէրին արդամտա պաղը մէճհուլ թասվիրլէր կէօրտիմ :

Ժէնէրալ , պու իֆատէնի իշիտինճէ , էնտիշէ իլէ բէֆը սէտա իթտի , վէ տէհչէթլէ :

— Աճայիւպ , դալպ մը օլմուշլար իտի , էյ սէն , սնլէրի պուլ-մադ իշին , հիշ պիր չէյ եա՛րմատըն մը , տէտի :

Զաւուշ .— Հիշ պիր չէյ եարամադ իտիմ , ժէնէրալըմ , գիրա , պի-ղի սիւրիւ քլէնիպ կէօթիւրմէքտէ պուլունսն ինսան սէլինէ նա՛սըլ մուդալէմէթ իտէպիլիւր իտիմ : Էվվէլ էմիրտէ , էվլատընըդտան տօ-լաեը միւղտարըպ պուլունսն եօրտում , վէ թէքըար իտէրիմքի , կէ-րի տէօնմէք թէճըրիւպէսինտէ պուլունմաղլըղըմ , ատէթա էգիլմէք մուխաթ արատընը կէօղէ ալմադ տիմէք իտի : Իշթէ , պու ինսան տալկալարընտան պիրի , պիղի տիւշէստէն անըմըշ իտի , տիկէր պիր տալկա տաթի պիրլէշտիրէպիլիւր իտի : Իմաի , պու սըրատա , իթթի-լաղ իտէճէկիմէն դօլայ թէտպիր , մէղպուրէ իքի գատընը պուլ-մադ իշին , քէօրիւտէն կէչմէքլիկիմէ պէքլէմէքտէն իպարէթ իտի :

Տիւղ .— Լաքին , պու գատընլար իլէ պիրլիքտէ պուլունսն աս-քէր Բամէ նէ՞ օլտու : () տաթի Անժէլի վէ մատամ Տիւրիէօնիւ թէրը իթմէքլիկէ մէճպո՛ւր մու պուլունտու :

Զաւուշ .— Բամէ , պուրտտա , նէֆսի Բարիստէ , վէ պէնիմէ պէ-րապէր Էնիպիտ գըշլատընտա տըր : Լաքին օ իքի գատըն հաղ դըն-աա մալիւմաթ վիրէմէղ , Պիշարէ պիղիմ կիպի , մէճպուրի օլարադ , օ գատընլարտան այրըմըշ տըր :

Տիւղ .— Ֆիադաթ , տիւշէսին պէրհատիթ օլտու դունու զանն իթ-մէկէ սէպէպլէրին պուլունսն ուղունու պիր աղ էվվէլ պէսան իթմէ-եօրմա իտին :

Զաւուշ .— Էվվէթ , վէ օ սէպէպլէրի տէ սիղէ չիմաի պէսան ի-տէրիմ : Պանտան պիր գալ սէնէ մուդատտէմ , աթիղ արդ տաշա-լըմտան պիրինէ թէսատիւֆ իթտիմքի , պու արդատաշըմ , զէվճէմ

Տիւրիէօեիւ բէք ալէա թանըմը իտի : իշթէ , պու տօթում , չօգ-
տան պէրու պէնի էօլմիւշ զանն իթտիկի հալտէ , թէսատիւֆ իթ-
տիկինտէ , տէօթ եա պէշ սէնէ էվիլէ մատամ Տիւրիէօեիւ կէօր-
միւշ իտուկինի , վէ պիշարէնին հալի բէք ֆէնա օլուպ , մահզտ
կէշինմէք իշին , պիր սօգագ . քէօշէսինտէ բիշմիշ եէր էլմաոր ոաթ-
մագտա օլտուղունու պիլաիրաի , վէ օթուրտուղու եէրի տէ սէօյլէ-
տի : Մէգպուրէ տէ պէնի էօլմիւշ զանն իտիեօրմուշ , վէ տօթում ,
մատամ տիւշէսին տախի Պէրէղինա ֆէլաքէթինտէն դուրթուլմուշ
պուլունտուղունու , վէ պիրլիքտէ Ֆրանսաեա ալտէթ իթմիշ օլ-
տուղլարընը , վէ ֆագաթ , պիրիպիրլէրինտէն պրըլտըղլարընտան
պէրու , մատամ տիւշէսին նէ՝ օլմուշ իտուկինտէն խապէրտար օլմա-
աղընը մէրգ ում տօթում մա թէէմին իյլէմիշ :

Տիւղ . - Նիհաեթ տիմէք տիր քի , Անմէլ՝ Պէրէղինա կէշիտի
վագլասընտա թէլէֆ օլմամըշ տրը . . .

Միւմալիէյ , պու սէօյլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , ֆէրահլանա-
րագ նէֆէս ալտը :

Ձալուշ . - Էվվէթ , տօթում մուլն բիվաեթթինէ պագըրըր իսէ , թէ-
լէֆ օլմամըշ տրը :

Տիւղ . - Փագաթ , սէն մատամ Տիւրիէօեիւ կէօրմէտին մի :

Ձալուշ . - Խալլը , վագտա տօթում մուլն իշար իթտիկի մահէլլէ
աճէլէթէն կիթտիմ , լաքին , մատամ Տիւրիէօ , պիր չօգ սէնէտէն
պէրու օրաեը թէրք իթմիշ օլուպ , եէրինէ պիր քէսթանէճի կէշմիշ
օլտուղունու թահգըղ իյլէտիմ : Էվլատըմըն վալիտէսինի պուլմագ
իւզրէ ապա եօրուլմաեարագ , վէ պըգմաեարագ , բէք չօգ թէհար-
րիեաթ իճրա իթտիմ , հաթթա , մէգպուրէեի թանըեան քեաֆֆէ-
յի աթիգ արգաաաշարըմա տախի արաթտըրտըմ . լաքին հիշ պիր
նէթիճէ հասըլ իտէմէտիմ . պիւթիւն թէհարրիեաթ վէ թէշէպպիւ-
սաթըմտան մէմուլն օլունաճագ պիր սէմէրէ չըգարամատըմ , Հալ
պու . քի մատամ Տիւրիէօ , պէնի պուլմագ իշին էլպէթթէ քէնտի
թարաֆընտան տա թէհարրիեաթ իճրա իթմիշ տիր , չիւնքի էվատը-
նը սէվտիկի ճիհէթլէ , անը պուլմագլըղա չալըշմիշ օլտուղու տէր-
քեար տըր : Անճագ Էնվալիտ գըշլասընա կէլէրէք , պէնի սօրտու-
ղունտա , հէր քէսին , քէնտիսինէ , չալուշ Թար-ա-Մօր հագգըն-
տա մալիւմաթ վիրէճէկի էմրի աշիքեար օլտուղու հալտէ , պու խու-
սուսու տիւշիւնէմէմէսինի անլաեամատըմ : իշթէ քէնտիսինին պու
ուլունթկանլըղնտան , եախօտ իհմալինտէն էօյլէ զանն իտիեօ-

Տիւրիէօեիւ բէք ալէա թանըմը իտի : Իշթէ , պու աօսթում , չօգտան պէրու պէնի էօլմիւշ զանն իթտիկի հալտէ , թէսատիւֆ իթտիկինտէ , տէօրթ եա պէշ սէնէ էվիէլ մատամ Տիւրիէօեիւ կէօրմիւշ իտուկինի , վէ պիշարէնին հալի բէք ֆէնա օլուպ , մահզտ կէշինմէք իշին , պիր սօգազ . քէօշէսինտէ բիշմիշ եէր էլմասը սաթմագտա օլտուղունու պիւաթրաի , վէ օթուրտուղու եէրի տէ սէօյլէտի : Մէզպուրէ տէ պէնի էօլմիւշ զանն իտիեօրմիւշ , վէ աօսթումա , մատամ տիւշէսին տախի Պէրէզինա ֆէլաքէթինտէն գուրթուլմիւշ պուլունտուղունու , վէ պիրլիքտէ Ֆրանսաեա ալտէթ իթմիւշ օլտուղլարընը , վէ ֆագաթ , պիրիպիրէրէնտէն խորըլտըզլարընտան պէրու , մատամ տիւշէսին նէ՝ օլմիւշ իտուկինտէն խապէրտար օլմասըղընը մէրզ ում աօսթումա թէէմին իյլէմիւշ :

Տիւր . - Նիհաեթ տիմէք տիր քի , Անթէլ՝ Պէրէզինա կէշիտի վագըասընտա թէլէֆ օլմամիւշ տըր . . .

Միւմաիյէյհ , պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , ֆէրահլանա . րագ նէֆէս ալտը :

Զավուշ . - Էվիէթ , աօսթումուն ըիվաեթիւնէ պագըրըր իսէ , թէլէֆ օլմամիւշ տըր :

Տիւր . - Պագաթ , սէն մատամ Տիւրիէօեիւ կէօրմէտին մի :

Զավուշ . - Խայր , վագաա աօսթումուն իշար իթտիկի մահէլլէ աճէլէթէն կիթտիմ , լաքին , մատամ Տիւրիէօ , պիր չօգ սէնէտէն պէրու օրաեը թէրք իթմիւշ օլուպ , եէրինէ պիր քէսթանէճի կէշմիւշ օլտուղունու թահզըզ իյլէտիմ : Էվլատըմըն վալիտէսինի պուլմագիւզրէ ասլա եօրուլմանարագ , վէ պըզմանարագ , բէք չօգ թէհարրիեաթ իճրա իթտիմ , հաթթա , մէզպուրէեի թանըեան քեսաֆֆէյի աթիգ արգատաշլարըմա տախի արաթտըրտըմ , լաքին հիւ պիր նէթիճէ հասըլ իտէմէտիմ . պիւթիւն թէհարրիեաթ վէ թէշէպպիւսաթըմտան մէմնուն օլունաճագ պիր սէմէրէ չըգարամատըմ , Հալպուքի մատամ Տիւրիէօ , պէնի պուլմագ իշին էլպէթթէ քէնտի թարաֆընտան տա թէհարրիեաթ իճրա իթմիւշ տիր , չիւնքի էվլատընը սէվտիկի ճիհէթլէ , անը պուլմագլըղա չալըշմիւշ օլտուղու տէրքեար տըր : Անճագ Էնվալիտ գըշլասընա կէլէրէք , պէնի սօրտուղունտա , հէր քէսին , քէնտիսինէ , չավուշ Թաբ-ա-Մօր հագգընտա մալիւմաթ վիրէճէկի էմրի աշիքեար օլտուղու հալտէ , պու խուսուսու տիւշիւնէմէմէսինի անլաեամատըմ , իշթէ քէնտիսինին պու ունութկանըղընտան , եախօտ իհմալինտէն էօյլէ զանն իտիեօ .

բուժքի, մեզպուրէ, շու եա պու սէպէպլէ Բարիստէն կիթմիշ օլ-մալը տըր :

Տիւզ .— Հէր նէ իսէ, էվլատըմա նաղըլ քէլամ իտէլիմ :

Ձապուշ .— Բէք իյի, ժէնէրալըմ, զիրա մատամճիւրիէօտէն պահա իթմէքլիք, նէ՝ տէրէճէ քէտէր ու էսէֆլիմի մուճիպ օլուր իսէ, պէնիմ իչին մուճիպի մահղուղիյեէթ օլան Ֆէլիքստէն պահա իթմէքլիք տախի օլ գատար խօշնուտ օլունաճաղ պիր հալ տըր : Պիր գաչ սէնէտէն պէրու էվլատըմլն պանա պախա օլտուղու միհնէթ վէ քէտէրլէր սըրասընտա պէնի թէսէլլի իտէր պիր հալ վար իսէ, օ տախի սիզին մախտուժունուղ տուր : անըն մէսլէք ու հարէքէթի, վէ շիմտիքի պուլունտուղու վաղիսէթի տիր :

Տիւզ .— Պագաթ, սէնին մէնապիին բէք ճիւղի օլտուղու հալտէ, Ֆէլիքսի թապիպ իտէճէք տէրէճէտէ, անըն թալիմ ու թէրպիսիսի իչին իզթիզա իտէն մէսարիֆէ նա՞սըլ տաեանապիլտին :

Ձապուշ .— Պունու տա պիր աղտան իյղահ իտէրիմ Մատամտիւշէս, էմրի պասիրէթէ ըրաեէթ իտէր պիր գատըն օլտուղու ճիհէթլէ, քէնտիսինին, էվլատընտան, եա հասպ էլիճապ վէ մէճպուրի այրըլաճաղընը, եախօտ, քէնտիսի վէֆաթ իտէրէք, անը եէթիմ պըրադաճաղընը տիւշիւնէրէք, էվլատընըն պօղաղընտան ասմըլ օլտուղու պիր քիւչիւք քէսէ տէրունինէ դըլմէթտար պիր էլմուս գօյմուշ իտի : իմտի, Բարիսէ մուվասըլէթիմտէ, պու էլմասը 36,000 ֆրանգա սաթտըմ, վէ եիւզտէ 5 ֆայիլ իլէ պու բարաեը պիր մահէլլէ վաղ իտիպ, պու սուրէթլէ Ֆէլիքսին քեաֆֆէյի իհթիեաճաթընը կէօրտիւմ :

Տիւզ .— Պագաթ, նիչին պու չօճուղու Ֆէլիքս Ամուր իսմիլլէ թէսմիսէ իթտին տէ, տը Սէրտէօյլ իսմիլլէ թէսմիսէ իթմէտին : գապիլ տիր, պու իսմ իլէ թէսմիսէ իթմիշ օլսա իտին, քէնտիսինի պուլապիլիր իտիմ :

Ձապուշ .— Պու եօլտա հարէքէթ իթմէքլէ, պիզզաթ մատամտիւշէսին պիր արղուսունու իճրա իլլէտիմ :

Տիւզ .— Նէ՞ կիպի :

Ձապուշ .— Մատամ տը Սէրտէօյլ, զիբր իթտիկիմ էլմասը պիր քեաղըտա սսըմըլ, վէ պու քեաղըտըն իւզէրինէ շու սէօզլէրի եազմըլ իտի :

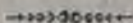
« Պու չօճուգ, հէր նէ գատար Մ. տիւգ տը Սէրտէօյլին էվլատը իսէ տէ, ասլա անըն իսմինի թաշըմամալը տըր, զիրա պէն :

տիւգ իլէ էվլի օլմատըղըմտան, պու չօճուղուն վէլատէթի մէշրու տէյիլ տիր, Եա Մ. տը Սէրտէօյլ, Եախսոտ Փամիլեասը, վէ Եա բէ. տէրինին իսմինի թաշըմատա հագգը պուլունմատըղընը իտտաա ի. տէճէք օլան լօսթանթ Փոմիլեասը իլէ վաղը օլաճագ տհվային չայեանը թէէսսիւֆ նէթիճէլէրինտէն էվլատըմը խալի դըլմագ իլին, քէնտիսի, Եանի էվլատըմ պէնտէն այրըլտըղը, վէ պէնիմ վէֆա. թըմտան սօնրա Եաշատըղը, վէ էճնէպիլէր էլինէ տիւ շաիւկիւ հալ. տէ, տը Սէրտէօյլ իսմիլլէ թէսմիեէ օլունմատըղ, սատէճէ Ֆէլիքս Ամուր տէյի թէսմիեէ օլունմատընը տըղու. վէ պէնան իտէրիմ, Պու իսմ իլէ տէ կիւնիւն պիրինտէ քէնտիսինի թէքրար պուլապիրիլիմ:

«Իմտի, Բարիսէ վասըլ օլուր օլմուղ, մատամ տիւշէսին թէնպի. հինի իճրա իթտիմ, վէ իքի չօճուղու, պուրատտն պիր դաշ ֆար. տախ ուղագ տա սիւտանա Եանընա վաղ իտէրէք, օ ճիհէթլէ միւս. թէրիհ օլտում: Պու չօճուղարը դապուլ իտէն քիմէլէր, նամուս. լու ատէմլէր օլտուղլարընտան, հագգըլարընտա ֆէվդէլատէ իհթի. մամ վէ տիղ գաթ իպրաղ իթմէքտէ իտիլէր: Չօգ տէֆա պու չօ. ճուղլարը կէօրմէեէ կիտէր իտիմ, Էն զիեատէ վէ Էն պիւեիւք արղում վէ մահղուղիեէթիմ պու իտի:

«Պունըր, օն պէշ Եաշընա պասթըր գատէմ իթտիլէրինտէ, քէնտիլէրինի, Սէնթ-Պարպ նամ լիսէեէ վաղ իթտիմ, Ֆէլիքս աղ վագըթտա հօճալարընը հայրէթտէ պըրագ տճագ սուրէթտէ քէսպի թէրագղը իթտիկինտէն, տայիմա հօճալարընտան իյի խապէրլէր ալմագտա իտիմ: Քէնտի էվլատըմա կէլինճէ, վագաա տիրաեէթ. տէն վէ չալըմագլըդ արղուսունտան մահրում պուլունմամագտա ի. տի, վէ տէրսլէրինտէ քէնտիսի տէ խայլի թէրագղը իթտի իսէ տէ, պունունլա պէրապէր, հարէքէթի վագըասըլլա, աղ վագըթտա, հօճալարըն մէյիուսիեէթինի մուճիպ օլտու, Էվլատըմ, ֆէնա պիր թապիեաթլա մութթատըֆ օլմանըպ, պիլաքիս կիւզէլ խոսսէլլըն վար տըր. էղճիւմլէ Եիւրէկի զաեէթ թէմիղ տիր, հալպուլքի հիւ. տէթմիղաճ, ինատճը, վէ խաֆիֆմէշրէպ տիր, Հասըլը, նիհանէթ տէրէճէտէ պէնիսիլ տիր, վէ Կօրպ արըմքի հիշ պիր խաեըլը իշ կէօրէմէեէճէք տիր: Մէրգումուն պուլունտուղու իքի իւշ մէք. թէպտէն Կօլուլմուշ օլմուսը, Կիեատէսլլէ քէտէրիմի մուճիպ օլ. մուշ տուր, վէ պիր լիսէտէն տիկէր լիսէ կիտէրէք, իյի ֆէնա տէրսլէրինի իքմալ կլէմիշ տիր: Պիլաքիս Ֆէլիքս տէրսլէրինի լանը. դըլա իքմալ իտիպ, սօն թէվզիի միւքեաֆաթընտա տախի հէր

նէվ մուվաֆֆադըյեէթէ մադհար օլմուշ տուր : Պիրեպիրինտէն պիր գաշ այլըգ ֆարգըլ օլան պիղիմ պու իքի կէնճէր , նիհանէթ օն տօգուղուճու եաշլարընա վասըլ օլտուգլարընտա , քէնաթիլէրինէ պիր մէսլէք ինթիսապը սըրասը կէլմիշ տիր , վէ ֆէլիքս՝ ֆէննի թէ պապէթ մէսլէքինէ տախիլ օլմագլըղը գարարլաշորրորդընտան , մէր . դուճուն թալէպէլիկի մէսարիֆինի թէսվիեէ իտէպիլմէք իչին , սաթմըշ օլտուղում էլմասըն հասըլ իյլէտիկի օթուլ ալթը պին ֆրանգըն 1800 ֆրանգ իրատընը , եալընըզ վէ թէքմիլէն քէնտիսինէ հասըլ իյլէմէքիկիմ լազըմ կէլտիկինի անլատըմ , վէ պու միւլահաղա իւզէրինէ , էվլատըմ հազգընտա իթտիկիմ ֆէտաքերարըղա տէվամ իտէմէեճէկիմտէն , անը տախի սիլքի ասքէրինէ իսխալ իյլէտիմ :

8

ԹԱՐ - Ա - ՄՕՐՈՒՆ ԷՎԼԱՏՆՆՆ

ՀԻՔԵԱՆԷԹԻ ՄԻԼՔԻԵԷ ՎԷ ԱՍՔԷՐԻԵԷԾԻ

Զավուշ .— Ժէնէրալըմ , էվլատընըզ , քէմալ կէրմի իւզըրէ տէրսլէրինէ տէվամ իտէրէք , սիլէ պէեան իթտիկիմ հալի քէսպ իթմիշ , եանի , հէնուղ օթուղ չալընտա օլտուղու հալտէ , ատէթա պիր նիւմունէ ատտ իտիլէճէկի ահըպպասը թարաֆընտան թաստիգ օլունմուշ տուր : Իմտի , սիլին էվլատընըզ հազգընտա օլտուղճա մալիւմաթ վիրմիշ օլտուղումտան , միւսասատէնիլէ , պիր ազ տա քէնաթիլատըմտան պահս իթմէք իսթէրիմ :

Պէնիմքի , պիլաքիս խույսուղ պիր էվլատ օլմասըլլա , միւսաթադպէլի հազգընտա աղիմ իլտիրասլ ու էնտիշէլէրի մուճիպ օլմաեա պաշլամըշ տըր :

Ճալպուլքի իյի պիր ասքէր վէ բարլադ պիր զապիթ օլմագլըղա , վիճուալի , մանէն վէ մատտէթէն միւսայիտ օլուպ , ֆադաթ պու խուսուստա մուվաֆֆադ օլմագ իչին , տալիմի մուհարէպէ հալինտէ պուլունմասը վէ սէֆէրլէրէ կիրմէսի իղթիլա իթմիշ տիր :

«Ջէմանէմիդտէ , հիշ եէրինտէ հապս իթմէք , եախօտ գուրչունա տիզմէք իշին , ասքերլէրէ բէք զիեատտէ իհթիեաճ պուլունտուղու հալտէ , Նարսիլին վէ տահա սայիրլէրին , պէհէմհալ քէսպի թէրազգը վէ թէգատտիւմ իտէճէքլէրի , վէ պէլքի տէ , քիմ պիլիւր միրալայ վէ եախօտ ժէնէրալ օլաճագլարը տէրքեար տըր . . . Պուրատա , եանի Ֆրանսատա , վէ միւսայէհա զէմանընտա , ասքերլիք նիզամ ու դայտէսի իհթիեաճաթընա թէվաղու իտէմէեէն պիւր թագըմ սերպէսթիի էֆքեար ասհապընտաճն նիշէլէր տիւ չարը ճէգա օլմուչար , վէ քէնտի ամիրլէրինի , քէնտիլէրինէ տիւշմէն բէյտա իթմիշէր տիր : 0 ամիրլէրի քի , նիհանէթ իւլ էմի , իշպու էֆքեարը սերպէսթիեէ ասհապընը , թարիդի իսթիգամէթէ իտխալ իթմէք իշին , անլէրի , էմսալինէ իպրէթ օլաճագ սուրէթտէ թէէտիպ իյլէմիշէր տիր : Հէր նէ հալ իսէ , էվլատըմըն , իմրէրաթօրուն ասաքիւրի միեանընտա մէշրուպաթ վէ մէէքիւլաթ սաթընըլըլը իտէրէք մէշհուր օլմուչ օլան վէ պիլիպիլինտէն զիեատէ չայեանը հայրէթ սուրէթտէ եիկիրմիտէն զիեատէ հարաքեաթը ճէսուրանէսիյլէ , պիւթիւն օրտույի քէպիրտէ իսմինի պազի դըմըլ պուլունան մատամ Տիւրիէօնիւն օղլու օլտուղունու պէեան իլէ , դօմանտանըմըլ ժէնէրալտան , հագընտա խայրխահանէ մուամէլէսինի բէճա իյլէտիւմ եախօտ բէճա իթտիւրտիւմ :

« - Էյլօտա , պիղպաթ իմրէրաթօրտան նիշան ալան գատըն մատամ Տիւրիէօ՝ միւ տիւր , տէյի մէրգում ժէնէրալ պանա սիվալ իթտի :

« - Էվլէթ , ժէնէրալըմ , - տէյի պէնտէ քէնտիսինէ ճէվապ վիրտիւմ , - իմրէրաթօր , մէգպուրէեէ նիշան վիրտիկի սըրատա , պէն իքի աուլմ ուղագտա պուլունուեօրտում :

« Պու սէօղլէրտէն սօնրա , մուհավէրէմիղ շու եօլտա տէվամ իթտի :

ՅԱՅԵՐԱՅ՝ - Բէք իյի , էօյլէ իսէ , մատամ Տիւրիէօնուն օղլու հագընտա իճապ իտէն մուամէլէտէ պուլունաճաղըմ :

ՊԱՅ՝ - Բէճա իտէրիւմ , պիւր ան էվվէլ պուլուլթֆունուղու իճրա իտին :

ՅԱՅԵՐԱՅ՝ - Պու պապտէ նէ՞ եարապիլիւրիւմ . եաբաճագ շէյիւմ , միրալաեընա քէնտիսինի թաւսիեէ իթմէք տիր :

ՊԱՅ՝ - Պու խուսուստա , ժէնէրալըմ , սիղէ զիեատէսիյլէ միոթէշէքիւր պուլունուրում :

ԺԱՅՆԱՅՈՒՆ .— Ինչո՞ւն է տախտակ մէջը ունիւթ մամ, Հաթթա , պու կիւն , ինքիդամ իթտիկինիդ օ կէնճ հագգընտանէ՝ եաբըլաճաղընտան խապէրտար օլապիլիրսինիդ :

«Ժէնէրալ վատընը թուրքու, վէ օ կիւնիւ Տիւրիւեօնիւն միրաւաբընը կէօրտիւ : Պու իքի զապիթ , պիրլիքտէ իսթիշարէ իթտիքտէն սօնրա , մատէմ քի Բարիս հալը միւսալէհատա պուլունուեօր , պինապէրին օ տէլիգանլընըն պուրատա պուլունմասը , քէնտիսի իւլին մուղիրը օլտուղու , վէ ճէզայիրտէ իսէ , մուհարէպէ քէսպի ճէսամէթ իթմէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ , քէնտիսինի օրաեա կէօնտէրմէք պիզզաթ մէնֆաաթընտան իտուկի դարարլաշտըրըլտը :

«Պու սէօյլէտիկիմ վագըա , 1834 թարիխինտէ վուգու պուլունուեօրտու :

«Իմտի , Տիւրիէօ , Աֆրիգաեա կէօնտէրիլտի , վէ եէնի ամիրլէրի ֆիքրինտէ , մէրգում հագգընտա ֆէնա պիր զիւիւմ հասըլ իթմէմէք իւղըէ , խայլիճէ ճէսիմ օլան միւճաղաթլարը քեաղըտլարը երըլթըլտը , վէ մէնսուպ օլտուղու եէնի ֆըրդասընա պէեաղ պիր քեաղըտ կէօնտէրիլտի : Պու խուսուսէ՝ էվլատըմ իլին պիւեիւք պիր լութֆ իտի : Հաթթա Ժէնէրալմ , պէնի տահա զիեատէ մէմնուն իթմէք իլին , էվլատըմն աղիմէթինտէն էվլէլ , ճէզայիր էեալէթինտէ պիւեիւք պիր գօմանտանլըգ իճրա իտէն պիր տօսթունտ պիր մէթթուպ եաղտը : Պու մէքթուպտա , Ժէնէրալը միւմալիլէյ , Տիւրիէօնիւ ֆէվգէլատէ թալսինէ իթմիշիտի : Ժէնէրալ , իշպու մէքթուպու կէօնտէրտիքտէն սօնրա , պէնտէն ալըլաճաղը սըրաա , շէօյլէ սէօյլէտի :

«— Թա՛ր-ա-Մօր , քէնտի էվլատընը օլտուղունա շիւպհէ իթմէքտէ պուլունտուղում Տիւրիէօ գատընըն օղլու , հայլաղ տըր , ֆագաթ հէնուզ հէր իւմիտ մահվ օլմամըլ տըր : Իմտի , մէյեուս օլմագ լաղըմ տէյիլ տիր : Հագգընտա վագը օլան հարէքէթիմտէն սօնրա , ճէզայիրտէ , տահա բէք չօգ էմալի կիպի ագըլլանապիլիր : Պինապէրին , էկէրչի քեամիլանէ հարէքէթ իտէր , վէ վալիտէսիւնին վէ սիղին եաբարըրընը շէյլէրին եալընըլ իքի գըսմընը տիւշմէն մուվաճճէհէսինտէ եաբար իսէ , նաղարը թէվէճճիւհիւ ճէլպ իտէրէք , սիզէ վատ իտէրիմ քի , թէգատտիւմ իտէպիլիր : Քէնտի Ժէնէրալը , պանա , մէրգումուն խույսուղ օլտուղունու , եօգսա քէնտիսինտէ էսասէն ֆէնալըգ օլմաեղպ , հիւսնի թապիեաթա մալիք իտուկինի , վէ օլտուգճա թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիւշ ճէսուր պիր

կէնճ օլտուղունու, խիւլասա պաղը էվսափը հասէնէյի հայիղ օլմասըյլա, պու էվսափընը մէյտանը հարպտա իսթիմալ խտէպիլաիկի թաղտիրտէ, ճէսուը վէ բարլազ պիր զապիթ օլապիլէճէկինի սէօյլէտի, վէ իլավէթէն տախի, «էկերչի ազիմէթինսէն էվլէլ քէնտախինի թէքրար կէօրիւրսէնիլ, հադգընտա վադը օլան թէպէտտիւլին քիմին վտարթասըյլա օլտուղունու սէօյլէմէնիլ քի, համիւլէրի իւղէրինէ զիեատէ կիւվէնմէսին, վէ պիլաքիս, պուրատա իշէմիշ օլտուղու խէթալարը ունութատուրմադ, վէ եէնի ամիրլէրինին ըիսեթ վէ թէվէճճիւհիւնիւ դաղանմադ իշին, իդտամաթտա պուլունսուն» տէտի, վէ պէն տախի դօմանտանըմա խիթապէն,

«Միւմբին օլան նասիհաթը քէնտիսինէ իթատէն կէրի տուրմաեաճաղըմ, տէյի ճէվտալ վիրաիմ»

«Պու սուրէթլէ, Ֆիքրիմպիր աղ զիեատէճէ բահաթ օլարազ, վէ Տիւրիէօ հադգընտա հէման միւսթէրիհ պուլունարազ, ժէնէրալըն նէզտինտէն մուֆարադաթ իթտիմ, վէ Տիւրիէօ իլէ սօն տէֆա կէօրիւշտիւկիւմտէ, պիր բէտէր քէնտի էվլատըյլա, պէօյլէ սըրալարտա նաղը կէօրիւշտիւրտէ, էօյլէ կէօրիւշտիւմ, Տիւրիէօ տէ պէնի տինլէտի, վէ պէնտէն էօյլէ պիր հայտէ պրըլտը քի, տախիլ օլաճաղը եէնի ալաեընտա հէր շէյին միհվէրի մաթլուպընտա ճէրէեան խտէճէկինի զանն իյլէմէրտէ խտիմ»

«Յիւլվաղը, մէրդում իպթիտալարը բէք և օլունտա հարէքէթ խտէրէք, նիշէ միւշտիւլ վադըլարտա, էօմրիւնիւ թէհլիքէեէ իւդա իթմէքլէ, ժէնէրալընըն թէվէճճիւհիւնիւ օլ տէրէճէ դապտնմըլարը քի, պիղզաթ, միւմանիլէյհ, մէրդում հադգընտաքի մուամէլէսինտէն մէմնուն օլմուշ տուր»

«Տէօրթ սէնէ զարփընտա, մէյտանը հարապտա պուլունմադլա, սիւարի ծնպաշըսը, վէ մուախաարէն սիւարի պաշ չալուշու օլտուղունու, վէ իքի տէֆա օլտուրտա իսմի թալթիֆէն զէքր խաիլաիկինի վէ նիհաեթթ, տիւշմէնտէն պիր պապրազ ալարդ տան սօնրա, նիշանը իֆթիխար իլէ թալթիֆ խաիլաիկինի խապէր ալարդըմտա, պիլմէզսինիլ նէ մէրթէպէ մէսէրբէթ վէ մահղուղիեթթ հիտա իյլէտիմ»

«Ժէնէրալըմ, հիտիեաթը բէտէրանէնին իղլէթի նէֆա վէ զուրուրիեթինի տէրք խտէպիլէճէկինիլ ճիհէթլէ, մէզքիւր խապէրլէրին, պէնտէնիղի նէ դատար միւսթաղրաղը սիրուր իյլէտիկինի անլաեապիլիւսինիլ, ֆադաթ էսէֆ խտէրիմքի, սէվինճիմ բէք չօդ

սիւրմէմիշ տիր : Շէօյլէ քի , էվլաւամ , զառէթ վէխիմ պիր իթաաթ-
սըղլըգ հարէքէթինտէ պուլունմասըյլա , աղ վաղըթտա պէնի մէյ-
եռւս իյլէմիշ , վէ թէքրարէն ժէնէրալըմիզա միւրաճաաթա մէճ-
պուր գըլմիշ տըր :

« Ժէնէրալըմին , ալմիշ օլտուղում սօն վէ ֆէնա խապէրլէր հէնուղ
մալիւմիւ օլմատըղը ճիհէթլէ , եալընըզ , էվլէլճէ ալաղըմ խա-
եըրլը խաշէրլէր հազգընտա մալիւմաթը պուլունմագտա խաի : Պի-
նապէրին , քէնտի նէղտինէ աղիմէթիմտէ , էվլէլ էմիրտէ մազղուն
հալիմի անլաեամաեարաղ , տէրքեար օլան նէղաքէթ վէ ինսանիե-
թիյլէ , շու եօլտա քէլամա աղաղ իյլէտի :

« - Նէ՞ խապէր Թար-ա-Մօր , եինէ Տիւրիեօտէն ալահա իթմէք
իչին մի պանա կէլտինիզ . էկէր էօյլէ իսէ , իշպու մուվաաղէթի-
նիդաէն մէմնուն օլտում , դիրա , հազգըլարընտա իպրաղ օլունան հի-
մանէն միւթահաղգ օլան աաեմլէր իւղէրինէ սարֆը զէհին վէ զայ-
րէթ իթմէքլիկի սէվէրիմ , Շիւպհէսիզ , իլթիղա՛մ իթաիկիմիզ տէլի-
գանլընըն , եա միւլաղիմի սանի օլմասը , եախօտ , մէէղունիլիէթ
խթիհսալ իյլէմէսի իչին , պաղը կիւնա թէշէպպիւսաթտա պուլուն-
մագըղըմը իսթիտաեէ կէլտինիզ , չիւնքի , տէօրթ սէնէտէն պէրի
տիր , Աֆրիգատա պուլունան օ կէնճ աաքէրի կէօրմէմիշ օլտուղու-
նուղտան , քէնտիսինէ գափուշմագըղա , վէ թէգատաիւմիւնտէն
տօլաեը քէնտիսինէ պէեանը իլթիֆաթ իթմէքլիկէ իհթիեաճ հիսս
իթմէքտէ օլտուղունուղու անլաեօրում :

Պէն .- Խալլը , ժէնէրալըմ , պէն պէօյլէ պիր իսթիտա իչին կէլ-
մէտիմ , ինսանլար իչինտէ էն պէտպալթթը , վէ էն դիեատէ շայեա-
նը էսէֆի օլտուղումաւ , հալիմտէն անլա՞մաեօրմուսունուղ :

Ժէնիլալ .- Ֆիլվաղը , սէնտէ էսէրը հէեէճան վէ իղթիքապ կէօ-
րիւեօրում : Մատտէ հէր նէ իսէ , սէօյլէ պաղալըմ , Հաեիզ օլտու-
ղում ճիւղի իթիպարը տա սէնին էմիլինէ իհալէ իտէրիմ , չիւնքի սէ-
նէ հէմ սէվէրիմ , հէմտէ սանա րիաեէթ իտէրիմ :

« Շիւպհէսիզ հազգըմտա պունճա տէլիլէրինի կէօթէրմիշ օլ-
տուղու թէվէճճիւհիւնին , օլ միւշքիւլ դէմանտա տախի նէ՛ մէր-
թէպէ խալիսանէ օլտուղունու լաեըղըյլա անլաթտըրմագ իւղրէ ,
միւմաիլէյհ պէնիմլէ լաղըրտը իտէրքէն , սեճ աիեէրէք իֆատէյի
հալ իթմէքտէ իաի :

Պէն .- Թէշէքքիւր իտէրիմ , ժէնէրալըմ , ֆաղաթ . . .

Ժէնիլալ .- Ֆաղաթ նէ՞ :

ՊԵՏ. — Հազարամտա վագը օլան ինսանիեթինիլի օսանտըրաճագ օլտուղուճտան վէտլէսէ իտիեօրում :

ԺԱՆՔԱՎ. — Խա՛յր , խա՛յր . լաքին պահս իտերիմքի , Տիւրիէօ եինէ պաղը տիվանէճէ հարէքէթլէրտէ պուլունմուշ օլմալը տըր :

ՊԵՏ. — Լսէ՛ք իտերիմքի , Ժէնէրալում , քէշֆինիլ բէք թէմամտըր , «Ժէնէրալ , ղանէթլէ միւքէտտէր օլտուղումու կէօրտիւկինն տէն , մահլա պէնի թէսէլլի իթմէք իւղրէ , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Իհթիմալ տըր քի , պիղիմ պու ճահիլ էվլատ , եինէ պաղը եօլսուղ հարաքեաթտա պուլունմուշ օլտուն , լաքին տէօրթ սէնէտէն պէրի տիր քի , հիւսնի հարէքէթտէ տէվամ իյլէմիշ օլտուղունտան , պաղը կիւնա խէթասը տախի վուգու պուլաա , քէնտիսինէ իղմաղը այն իտիլէճէկի տէրքեար տըր : Հէր նէ իսէ , սէօյլէ պագալում , մատտէ նէ՞ տիր :

ՊԵՏ. — Տիւրիէօ՝ ղանէթ վէսիմ պիր իթաաթսըղըգտա պուլունմաղլա , տիվանը հարպ հուղուրունա չըգարըլաճագ տըր :

ԺԱՆՔԱՎ. — Նէ՞ սէօյլէեօրսուն :

ՊԵՏ. — Հազարգէթի հալի սէօյլէեօրում :

ԺԱՆՔԱՎ. — Լաքին պու տէտիկին բէք վէսիմ տիր : Իչի անլաթ պագալում . պէլքի պիր չաբէ պուլունուր : Նէ՞ սուրէթլէ պու իթաաթսըղըգ վուգու պուլումուշ :

ՊԵՏ. — Բէք ատի վէ բէք տէհշէթլի սուրէթտէ վուգու պուլմուշ տուր : վէ պու հալ պանա օլ գատար տէհշէթ վէրիեօր քի , Լէթիօն տՕնէօր նիշանընըն շըվալիէլիք բիւթպէսինի իհրաղ իթմիշ օլան պիր չավուշուն , քէնաի քէնտիեի պու մէրթէպէ ունութմասը , պէնճէ ինանըլմանաճագ պիր հալ կէօրիւնտիւկինտէն , վուգուաթը զաթը ալինիզէ նա՛սըլ հիքեանէ իտէճէկիմի հազարգէթէն անլաեամաեօրում :

ԺԱՆՔԱՎ. — Հա՛յտէ , Թաք-ա-Մօր , ճէսուր օլ , մատէմքի իշ հէր նէ իսէ սէօյլէեճէքսէն , պունու կէճիքտիրմէքտէն իսէ , պիր ան էվվէլ սէօյլէմէքիկին տահա խաեըրը տըր :

ՊԵՏ. — Իշթէ , Ժէնէրալում , նէ՛ օլտուղունու սիզէ սէօյլէեթիմ , Պիւթիւն ալայ թօբլանմըշ օլտուղու , վէ ճիւմլէսի տէ , սիլահ ալթընտա պուլունտուղու սըրատա , Տիւրիէօ , քէնտի ալաեընըն պիր միւլաղիմինէ սիլլէ աշգ իթմիշ , վէ ղանէթ ղապա վէ թէրպիեէսիզ սուրէթտէ մուամլէտէ պուլունմուշ տուր :

ԺԱՆՔԱՎ. — Նէ՞ տիեօրսուն :

ՊԼԵ .- Իմօտի, իշթէ պու գապահաթը իշին տիվանը հարպ հու-
ղուրունա չըգարըլաճագ տըր :

ԺԱԵՐԱՅ .- Լաքին օ զապիթ Տիւրիէօնէ նէ՝ ետքմըշ քի , քէն-
տիսի տէ պու եօլտա մուամէլէտէ պուլունմուշ :

ՊԵՑ .- Բէնտի պէօլիւկիւնիւն ինթիզամըզըղընտան տօլաեը սա-
տէճէ պիր թէքտիր իթմիշ :

ԺԱԵՐԱՅ .- Պագ շու իշէ պիր քէրրէ : Հէր նէ իսէ, պէն միրալաեը-
նա պիր մէքթուպ եագարըմ, ֆագաթ իշ տիվանը հարպ հուղուրունա
չըգաճագ , վէ մէրգ ում տաթի իտամ ճէզասընա մահքիւմ օլաճագ
տըր : Անճագ , մահքիւմիսէթ իլամը սուտուր իթտիրքտէն սօնրա ,
մէրգ ում հագգընտա իշթիզալ օլունապիլէճէք տիր , յաղ աա Լուի
ֆիլիբտէն անըն աֆիլընը իսթիհսալ իտէպիլիր իտէմտէ , պունուն-
լա պէրապէր Տիւրիէօ ելինէ ճէզաեա չարըլաճագ , վէ շիւպհէսիզ ,
իտամ ճէզասը , հիշ օլմազսա պէշ սէնէ զինճիրպէնտիլկէ , վէ պու
ճէզանըն նէթիճէսի օլարագ , բիւթպէի ասքէրիեհսինին թէրգ ինինէ
թահիլիլ օլունաճագ տըր :

ՊԵՑ .- Սիւպհան Ալա՛հ, Տիւրիէօ քիւրէկէ՞ մի իլգա իտիլմէք . . .
ա՛հ, պէլքի տահա զիեատէ . . .

ԺԱԵՐԱՅ .- (Ֆիլքրիմի անլաեօր վէ շիւպհէսիզ պէնիմէ հէմէֆ-
քեար պուլունուեօր կիպի կէօրիւնէրէք.) Տահա զիեատէ նէ՝ . .

ՊԼԵ .- Տահա զիեատէ գ ուրշունա տիղիլմէսինի իսթէրիմ :

ԺԱԵՐԱՅ .- Նիհաեթթ , պագալըմ, պէքէրիլ . . . պէլքի , պիզ-
ղաթ քէնտի ալաեը , ագտէմէ վաղը օլան հիւսնի խըտմէթլէրինէ
մուգապիլ ճէզասընըն թախֆիֆի վէ թատիլինի իսթէեհէք տիր ,
Պէօյլէ օլմասը տահա զիեատէ միւրաճճահ տըր :

«Ժէնէրալ, վատը մուճիպիլնճէ , Տիւրիէօնիւն միրալաեընա պիր
մէքթուպ եագտը , Տիւրիէօ , տիվանը հարպտան կէշիբիլտի , վէ
միւթթէֆիդէն իտամ ճէզասընա մահքիւմ գըլընտը : Անճագ , պու
ճէզանըն իճրասընտան իւշ կիւն էվլէը դրալ տիւղ տ'Օրլէանըն իպ-
րամլարընա գարըլ տուրամաեարագ , իտամ ճէզասընը , օն սէնէ
քիւրէք ճէզասընա թահիլիլ իլլէտի : Իքի սէնէ մուգատտէմ իսէ ,
Տիւրիէօնիւն ճէզասը պէշ սէնէեհէ էնտիրիլիպ եալընըղ իւշ սէնէ միւտ-
տէթի ճէզալիյեհսի գալմըշ իքէն , քիւսթախլըղընը , ճէսարէթինի
վէ սօուղ գանլըլըղընը միւպէյեին պիր մէհարէթլէ , ֆիրարէ մու-
վաֆիպագ օլմուշ օլտուղունու խապէր ալտըմ :

Տիւղ .- Էյ ֆիրարընտան պէրու նէ՞ օլտու :

Զավուշ .— Նէ օլտուղունու պէն տէ պիլմէմ :

Տիւզ .— Բէք ալէա , իճապընը տիւշինիւրիւզ , Պէն կիտիպ , հարպիսէ նազըընը պուլուրում , վէ էվլատընը հագգընտա ափվլըզ տիւէրիմ : Իհթիմալ տըր քի , էվլատընըղն , հիւքիւմէթտէն արթըզ գօրդաճագ սէպէպի դալմամը խուսկինտէն , քէնտի հագգընտա պաղը մալիւմաթ իթա իյլէսէճէք տիր , վէ հէր նէ դատար Եէնիտէն սիւքի ասքէրիսէ տախիլ օլամասա պիլէ , տէվամ վէ թէրագգը իտէպիլէճէկի պիր մէսլէքէ քէնտիսինի իտիսալ իտէպիլիւրիլ :

Զավուշ .— Պէհ , ժէնէրալըմ , պու իյլիկի պանա եաբաճագմըսընը :

Տիւզ .— Շիւպհէսիլ , չիւնքի սէն էվլատըմա պու գատար իյլիք եաբտըղն հալտէ , պէնիմ , սէնիսա էվլատընա ճիւղի պիր շէյ եաբմագլըղըմն լագըրտըմ մը օլուր : Ֆագաթ , շուսու սէն պանա սէօյլէ քի Ֆէլիքս , քէնտիսինի իթտիկին շէյլէրի պիլլըմի :

Զավուշ .— Խալլը , պէնի թանըմաղ պիլէ :

Տիւզ .— Նի՞չին :

Զավուշ .— Չիւնքի , պանա պիր թագըմ շէյլէր սիւալ իտէճէկինտէն վէսլէսէշիթտիկիմ իչին , քէնտիմի թանըթմագ իսթէմէղիտիմ : Շէօյլէքի վագը օլաճագ իպրամ վէ իսրարը դարշըսընտա , սըրըմը , եանի սիղին սըրընըղը կիլլէմէկէ ճէսարէթիմ օլամաեաճաղընտան , բէտէր վէ վալիտէսի հագգընտա պաղը մալիւմաթ վիրէճէկիմտէրքեար իտի : Հալպու քի պէն պու խուսուստան գալընմագ իսթէեօրտում :

Տիւզ .— Բէք իյի իթմիչսին :

Պու սէօլէրաէն սօնրա , ժէնէրալ իլէ էնվալիտ սուֆրաեա օթուրուպ , աթիգ ահպապ կիպի թաամ իթտիլէր : Պիր խսյլի վագըթտան պէրու , չէրէղ թագըմը սուֆրատա պուլունուպ , ժէնէրալ իլէ չալուշ , շամբանեանը գատէհլէրինի տօլտուրուպ իչմէքտէ օլտուղլարը , վէ Ֆէլիքսին կէճիքմէսինի , օ կիւնքի զիյնէթէ համ իյլէտիքլէրի սըրաաա , նիհանէթ , գաբունուն չանը շիտտէթլէ չալընմաղլէ , Մ. տը Սէրտէօյլ , Եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Օ տո՛ւր , աէտի :

Ֆիւլվագը պու կէլէն միւսաֆիր Ֆէլիքս օլուպ , մէրդում մուհիպ տօթու վէ բէֆիգի Պալթաղար իլէ պիրլիքտէ կէլմիշ իտի :

ժէնէրալըն խըզմէթքեարը ժօղէֆ , պու իքի կէնճին վիրուտի խապէրինի վիրտիքտէ , ժէնէրալը միւմաիլէյի , մէրդումլա-

բըն տերհալ իշերի կերտիրելմէնի խըզմէթ.քեարա ինթար էլ-
լէտի :

Մէրգոււմար , ժէնէրալ իւէ չալուշուն օթուրտուգլարը թաամ
օտասընա կիրտիրլէրինտէ , մէզքիւր սուֆրանըն թէղեինաթընը կէօր-
մէլէրլլէ , իզհարը հայրէթ իթտիլէր , Ֆիլվագը , ֆագիր օլտուղու
սուրէթի մախսուսէտէ թահրիր իտիլմիշ օլտն պիր առէմին պէօլլէ
պիր բարլագ սուֆրասը օլմասընտան տօլասեր թէհաճնիւ պ իթմէլէրի
թապիր օլուպ , տէօրթ սատթտան պէրու հէր թարաֆտա արամըշ
օլտուգլարը էնմալիտի տախի օրատա պուլտուգլարընտա , մէրգու-
ման իգթիպա իտէն իյլահաթը ալտպիլէճէ.քէրլինտէ իյթիպահ գալ-
մատը :

Բէտէր իլէ էվլատ միեանէսինտէ ճէրէեան խտէն իլք միւլագա-
թը պուրահըդտա պէեան իլլէմէ.քլէք , իգթիտարըմըդ տայիրէսինտէ
օլմատըղընտան , պու խուսուստա պիր ֆիքիր հասըլ իթմէլէրինի օ-
գուեանլարըմըդ իհալէ իթմէ.քլիլի թէրճիհ իլլէրիլ :

Յէլիւս . - Ֆագաթ էֆէնտի բէտէր , պու հալինա՞սըլ իյլահ իթ-
մէլիեիւս :

Տիւզ . - Պէն սանա հէր շէյի սէօլլէեէճէեիմ :

Յէլիւս . - Լաքլին էթրաֆընըդտա միւշահէտէ օլունան տարաթ
վէ տէպտէպէեէ նէ՞ տիմէլի :

Տիւզ . - Թապիր պէօլլէ օլմագ լաղըմ տըր , չիւնքի , պէն զէն-
կինիմ :

Յէլիւս . - Օ հալտէ , նի՞չին . . .

Տիւզ . - Մէ.քթուպուն սօն թապիրլինի անլամագ. իսթէեօրսուն ,
տէյիլ մի :

Յէլիւս . - Շիւպհէսիլ :

Տիւզ . - Իշթէ օ թապիր , թար-ա-Մօրուն իշի տիր , չիւնքի մէր-
գում , սանա իհթիեաթըմ պուլունտուղունու պէեան իթմէ.քլիկիմէ ,
սէնի տահա զիեատէ սիւրաթլէ պուրաեա ճէլպ իտէճէկիմի իստաա
իլլէտի :

Յէլիւս . - Իշթէ օ թապիր , պէնիմէ պիրլիքտէ պիր տօսթու պու-
րաեա կէթիրմէ.քլիկիմէ սէպէպ օլտու : Պինապէրին տօսթու մու. թագ-
տիմ իչին միւսաատէնի իսթէրիմ :

Տիւզ . - Քի՞մ տիր . աճապա Մ . Պալթաղաւ մը տըր :

Յէլիւս . - Էվլէթ , ֆագաթ քէնտիսինի նա սըլ թանըեօր-
սուն :

Յիւզ . - Թաբ-ա-Մօր թանրթտը , ֆագաթ պէնէմ Մ . Պալթազար հագգընտա ֆէվգէլատէ ըիսեթիմ վար տոր :

Ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ , պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , էլիւնի թէ-վէճճիւհ վէ հիւրմէթլէ Պալթազարա ուզաթմագտա իտի :

Պալթազար . - Հալպու քի , միւսիւ տիւզ , Մ . Թաբ-ա-Մօր պէնիմ հագգըմտա նա՛սըլ մէտհ ու սիթայիշ իլէ պահս իտէպիլիւր :

Ցափուշ . - Էվվէթ , միւսիւ , սիզին հագգընըզտա մէտհ ու սէնա իլէ պահս իթտիմ , լաքին սիզ շուսու պանա սէօյլէհին քի , պու եօլտա հարէքէթ իթմէքլիկիմին ֆէնալըզը նէ՛րէտէ տիր :

Պալթազար . - Շիւպհէսիզ պունտա պիր ֆէնալըզ եօգ տուր , պիլաքիս պու հարէքէթինիզ պէնիմ իշին իլթիֆաթ տիմէք իսէ տէ , ֆագաթ սիզ պէնի նա՛սըլ թանրեօրսունուզ :

Ցափուշ . - Չօգտան պէրի պէն սիզի թանըրըմ :

Յիւզ . - Միւսիւլէր , իլէրուտէ պունլարըն իյզահաթը վէրիլէպի-լիր , Շիմտի , սէն , ազիզիմ Ֆէլիքս , կէլ թէքրար պանա սարըլ քի , եիւրէկիմին իւզէրինտէ սէնի սըգապիլէեիմ , Ս՛հ , սէնի կէօրտիւ-կիւմտէն տօլաեը զիեատէսիյլէ մէճուհն վէ պախթիեարըմ :

Պալթազար , պու մէնզարէտէն միւթէէսսիր օլուպ , բէտէր իլէ էվլտա արասընտաքի մուհապպէթի սէքթէտար իթմէք իսթէմէտի-կինտէն , մահէլլի մէնզարէտէն իքի ատըմ ուզագլանտը , վէ էվին էթրաֆընտաքի պաղչէեէ նազըր օլան պիր բէնչիրէնին եանընա օղուլ իլէրլէտի :

Օ կիճէ հափա ղաեթթ գարանլըզ օլուպ , բէնչիրէլէրին ճամլա-րը իսէ , պուխար իլէ գաբլը իտուկինտէն , մէրգում տէլիգանլը խա-րիճտէ պիր շէյ կէօրմէք մագսէտիյլէ օլմաեարագ , մէզքիւր բէն-չիրէտէն պագմագտա իտի , Նահէհան պիր ըշըզ կէօրտիւ քի , պու ըշըզ , հէման կէօզէ կէօրիւնմէեէն պիր կէօլկէնին էլինտէ պուլուն-տուղու հալտէ , պաղչէնին տէրունինտէ կիտիպ կէլմէքտէ , վէ էթ-րաֆը ճիւզիճէ այտընլաթմագտա իտի , Պալթազար պու վագըաեը , ղարայիպտէն ատտ իյլէտիկի ճիհէթլէ , քէյֆիեթթի տէրհալ ժէնէ-րալա խապէր վիրտի , վէ միւթէագըպէն ժէնէրալ , Թաբ-ա-Մօր , Ֆէլիքս վէ Ժօզէֆ՝ Պալթազարըն եանընա կէլտիլէր , վէ էլինտէ ֆէ-նէր թութմուշ օլան ատէմին կիտիպ կէլմէլէրինի միւշահէտէ իյլէ-տիքլէրինտէ , ճիւմլէսի տէ , անը , պաղչէեէ կիրմէքլիկէ մուվաֆ-ֆագ օլմուշ պիր խըրսըզ ղանն իյլէտիլէր :

Ցափուշ . - Իյի գապուլիյեթթ պուլաճագ տըր :

Սէն-Սիւրբիսին սաաթը տօգուղ վուրտուղունտա , հայտուտ
գարը իլէ իվար պուլուչտուլար :

Ելեճ .— (Իվարա) Նէ՛ խապէր :

Իվար .— Թէչէպպիւսիւմիւզիւն մուվաֆֆադըյէթինի թէէմին
էյլէտիմ :

Ելեճ .— Նա՛սըլ :

Իվար .— Պիւրիսինի էօլտիւրմէքլէ :

Ելեճ .— Իվա՛ր , եինէ դա՛ն մի տէօքտիւն :

Իվար .— Նէ՛ չարէ , լաղըմ իտի :

Ելեճ .— Փազաթ քիմի՞ էօլտիւրտիւն :

Իվար .— Պիր չաչուտու , եախօտ խէֆիէ մէմուրունու :

Ելեճ .— Պու իքի մախլուդ տա պիրիպիրէրինէ ֆէվզէլատէ պէն
դէրլէր :

Իվար .— Էվլէթ , պու սէօյլէտիկին բէք թէմամ տըր :

Ելեճ .— Էօլտիւրտիւկիւն ատէմ , էվին ատէմի՛ մի իտի :

Իվար .— Խա՛յր , էվտէ եալընըղ իրի ատէմ պուլունուպ , պիրի
ժէնէրալ վէ տիկէրի խըզմէթ քեարը օլտուղլարը հալաէ , իքիսի տէ
էլան պէրհաւաթ տըրլար :

Ելեճ .— Էօյլէ իսէ , թէլէֆ իթտիկին շախա քիմ իտի :

Իվար .— Հայվանըն պիրի :

Պատէհու իվար , Բա-տը-Շանս իլէ վուզու պուլան թէսատիւ-
ֆիւնիւ , վէ պէյնլէրինտէ զուհուրա կէլէն միւտարէպէեի էլէնէ հի-
քեանէ իթտի :

Ելեճ .— Բա-տը-Շա՛նս մի :

Իվար .— Էվլէթ , պէն նա՛սըլ Պուրրօ-տէ-Գրան , եանի դաֆա-
լարըն ճէլլատը թէմիսէ օլունուեօր իսէմ , օ տա Բա-տը-Շանս ,
եախի պախիսըղ թէմիսէ օլունուեօր :

Ելեճ .— Նէ՛ դարիպ թէսատիւֆ . պէն պու թէսատիւֆէ իյի նա-
դարլա պադամանեօրում :

Իվար .— Նի՛չին :

Ելեճ .— Ջիւնքի , պու Բա-տը-Շանս իսմի հազդըմըզտա մուզիրը
օլաճագ տըր :

Իվար .— Պիղէ նէտէ՛ն մուզիրը օլաճագ տըր . . . Ո իսմի թաշը-
եանտան զայրի քիմանէէ մուզիրը օլամազ :

Ելեճ .— Լաքին պու դաթլ վաղըասընըն հիչ եէրի եօզ իտի : Ա-
գըպէթ սէն հէր շէյի թէհիւքէեէ տիւչար իտէճէքսին :

Իվար .— Իկերչի սիզի տինլէմէք լազըմ կելիրսէ , հիչ պիր շէյ
եաբըլամաղ , Շունու սիզ պանա սէօյլէեին քի , տիւգ տը Սէրտէօյլ
հաղգընտա նէ՞ գարար վիրտինիդ ,

Էլէն .— Հէնուղ հիչ պիր գարար վիրմէտիմ ,

Իվար .— Լաքին , պէն , ուզուն միւտտէթ սիզին գարարընզա
պէքլէմէք իսթէմէմ ,

Էլէն .— Նէ՞ եաբաճադսըն ,

Իվար .— Եալընըզճա հարէքէթ իտէճէյիմ ,

Էլէն .— Նա սըլ ,

Իվար .— Տիւգիւն խանէսինէ կիրիպ , հէր թարաֆը արաեա-
ճաղըմ ,

Էլէն .— Պիր միգտար կիւմիւշտէն զայրի պիր շէյ պուլամաեա-
ճադ սըն ,

Իվար .— Օ տա պիր շէյ տիր ,

Էլէն .— Լաքին , սէրվէթ տիմէք տէյիլ տիր ,

Իվար .— Եվլէթ , օրասը էօյլէ ,

Էլէն .— Հալպու քի . . .

Իվար .— Հալպու քի նէ՞ . . .

Էլէն .— Իկերչի պանա ինանմադ իսթէ՞րսէնիդ ,

Իվար .— Սէօյլէեին ,

Էլէն .— Իսթէտիկիմի եաբա՞րմըսըն ,

Իվար .— Նէ՞ եաբմաղ լազըմ տըր ,

Էլէն .— Տիւգիւն էօլտիւրմէմէլիսին ,

Իվար .— Իկերչի անը հահաթտա պըրապ մաղլա , սէրվէթ սահի-
պի օլապիլէճէք իսէմ . . .

Էլէն .— Շիւպհէսիզ ,

Իվար .— Նիհաեէթ , նէ՞ եաբմաղ լազըմ տըր ,

Էլէն .— Հէնուղ վաղ թըմիզ վար տըր , Սաթի տօգուղ պուշուգ
տուր , վէ չիմտի քիմնէ տէ ուեուամիշ տըր , Իմտի շու . զասվէիս-
նէեէ կիրէլիմտէ , նէ՞ եօլտա հարէքէթ իթմէքլիկիմիզ լազըմ իտէ ,
օրատա սանա անլաթանըմ ,

Պու լըրի շէրիք , թէսատիւֆ իթտիւրէրի լըք դահվէխանէեէ
կիրիպ , օթուրաուլար ,

Իվար , պիր էյեամ , քէնտիեի սահիպ սէրվէթ օլմուշ զանն
իտէն , ֆաղաթ մուգալատան եաբըլմըշ բարլապ պիր զալէեէ մա-
նէնա ըիւեալարը պլնասընըն նակէհան աեաղլարը էօնիւնէ եըզըլուր-

ղընը կէօրէն ասէմէր կիպի մահգուն վէ միւքէտտէր պիւ հալտէ պուլունտուղու միսիլու, էլէն տախի տիւշիւնճէլի վէ թասալը պիւ սուրէթտէ պուլունտուքորտու, վէ անլը իւղէրինտէ սայքի եաեւըմըջ օլան մահգունիյեթ կէօլկէսի, իրի կէօղէրինին ըէֆնագընը թա. տիլ էլլէմէքտէ իտի :

Գաֆալարըն ճէլլատը տէտիկիմիզ շախս . դահվէխանէնին ու. շաղընա ,

— Կարսօն , պիղէ չայ վէ սիկարա կէթիր , տէյի էմը վիրտիք. տէն սօնրա , էլինէ պիր ղազէթա ալտը , վէ պու ղաղէթանըն հա. վատիսաթը միւթէնէվիեթսինի կէօղտէն կէչիրտիկի սըրատա , էլէն տիգգաթլէ քէնտիսինէ պագմագտա իտի :

Կարսօն , պունլարըն էթրաֆընտա կիտիպ կէլտիկի միւտտէթ. տէ , մէրդումլար , էմրի պասիրէթէ ըրաեթէն պիր սէօզ պիլէ մի. եանէլէրինտէ թաաթի իթմէտիլէր , վէ նիհանէթ սուֆրալարընտա եալընըզճա գալտըղլարընտա , էլէն , տիրսէքլէրինտէն պիրինի սուֆ. ղանըն իւղէրինէ վազ էլլէտիկի կիպի , էլինի տախի պաշընա տա. եաթտը , վէ եավաշ սէսլէ պիրլիքտէ կէօրիւշպիլմէլէրի իչին , ի. վարա տա , քէնտինին օթուրտուղու սուրէթտէ օթուրմասընը իխ. թար էլլէտի :

Հայտուտ , ըէֆիգէսինին իթարընը տէրհալ իճրա իթտի , վէ պատէհալ մէզպուրէ ,

— Իվար , էկէր սէն տիւղիւ էօլտիւրմէք իսթէեօրտուն , վէ հալէա էօլտիւրմէք իսթէեօր իսէն , մագսէտին սէրվէթ սահիպի օլմագտան իպարէթ տէյի՞լ մի տիր , տէտի :

Իվար .— Լաքին սիզ պէնիմլէ , սէն տիեւէրէք լազըրտը իտիեօր. սունուղ :

Ելէն .— Պու եօլտա լազըրտը իթմէքլիկիմտէն կիւճէնիեօր. մուսուն :

Իվար .— Խա՛յր , ֆագաթ մատտէ հէր նէ իսէ , էվվէլա անը պա. նա սէօյլէեին :

Ելէն .— Սիւալիմէ ճէվապ վիրէճէ՞քմիսին :

Իվար .— Սիւալինիզ նէ՞ իտի :

Ելէն .— Մ. տը Սէրտէօյլիւն հանաթընա սուլի գաստ իթմէք իս. թէմէքլիկին , սահիպ սէրվէթ օլմագ իսթէտիկին իչին տէյի՞լ մի տիր :

Իվար .— Էվվէթ , աղիղէմ , չիւնքի էօյլէ զանն իտէրիմքի , սէր-

վէթ , եանի քեաֆֆէյի արդուլարը , իշթիեադլարը , ճիւմլէ մերագ-
լարը վէ ուսուլ ու ատաթը իճրա իտէպիլմէքլիք իպթիտարը , տիւն-
եռատա էն թաթը պիր մաստէ տիր , էվվէթ , էլէն , սիզէ եէմին ի-
տէրիմքի , էկէրչի պէն սէրվէթ էլտէ իտէր իսէմ , աճտէն իսթի-
ֆատէ իտէպիլէճէեհիմ , լաքին էկէր էլտէ իտէմէզ իսէմ , ոլ վագըթ
տա , մէմնունէն վէ մէսրուրէն պու ֆէտաքեարլըղա գաթլանա-
ճաղըմ :

Ելե՛ն .— Տագաթ սէրվէթի նէ՝ չէյէ գուլլանաճագսըն :

Իվար .— Պու խուսուսուն թայեինի , պէնիմ եէտը իգթիտարըմ-
տա տէյիլ տիր :

Ելե՛ն .— Աճայիպ , պու խուսուսուն թայեինի օէնին եէտը իգ-
թիտարընտա տէյիլ մի տիր :

Իվար .— Էվվէթ , լաքին տիւնեանըն սօնունու սիզէ խապէր վիր-
միչիմ տիր կիպի կէօզլէրինիզի աչարագ պանա պագընթորսունուզ , Հօշ
պէյիս եօգ տուր , էյիճէ , հէմ ուզուն միտտէթ պագըն , վագաա
պուղանըն պողազընա պէնզէեէն պողապըմ իւզէրինտէքի պաշըմ ,
պուլտօկ թէսմիեէ օլունան քէլպլէրին գաֆասընա պէնզէմէքլէ ,
վահչի ճանվէրլէրէ մախսուս պագըն տույղուլարըմ պուլունմագտա
իսէ տէ , ահվալը մաղիեէմէ աթֆը նազար իյլէտիկիմտէ , վէ մահվ
օլմուշ արզուլէրիմի , վէ ֆէվգէլատէ տարաթ վէ տէպտէպէեէ տա-
յիր ֆիքիլէրիմի տիւչիւնտիւկիւմտէ , պագըն միւսայիտ սաաթլա-
րըմ տախի պուլունուր :

Ելե՛ն .— Պու սէօյլէտիկիւնին իհթիմալի եօգ տուր :

Իվար .— Իհթիմալի եօգ տուր տիեօրսունուզ , չիւնքի սիզին նօգ-
թաի հարէքէթինիզ եանլըշ տըր , վէ չիւնքի սիզ , տայիմա պու նէֆ-
րէթ չէհրէնին սահիպի օլտուղումու զանն , վէ տօղտուղում գէման ,
անլըմտա պու մէքրուհ հարֆլարըն եաղըլմըշ օլտուղունու , վէ հէր
վագըթ հայտուտ էօմրիւնտէ եաշամըշ իտուկիմի միւլահազա իտի-
եօրսունուզ , չիւնքի , գաֆալարըն ճէլլատը թէսմիեէ օլունմագտան
էվվէլ , ճէլլատ խըզմէթքեարը օլմուշ օլտուղումա տայիր , սայիր-
լէրի կիպի սիզէ տախի նագլ իթմիշ օլտուղում մասալըն տօղրու օլ-
մասընա ինանթօրսունուզ , լաքին , մատամ , պու խուսուստա եանը-
լեթօրսունուզ . սիզէ վագըն օլան պու հիքեաեէմտէ եալան սէօյլէմի-
չիմ տիր : Անճագ էկէրչի պու կիւն իսթէեօր իսէնիզ , հագըգէթի
հալի մէյտանա գօեալըմ , եախօտ հագըգէթի հալի , քէնտի տա-
յիրէսինէ իտխալ իյլէեէլիմ , Լիւզումում օլան մէպլաղը , քեաֆֆէյի

ի հիմնադրամը կէօրէպիլէճէ.ք, վէ պիլճիւմլէ արզուլարմա մու-
վաֆըզ կէլէպիլէճէ.ք պիր սէրվէթ ատա իթմէ.քլիկիմ իչին, սիզէ օ-
մէպլաղ հագգընտա պիր ֆիքիր բէյտա իտիլէպիլմէ.ք իւզըէ, պէնիմ
նէ՝ օլտուղումու, վէ նէ՝ եաբմըչ պուլունտու.ղումու միւսաատէնիզլէ
պէեան իյլէրիմ:

Գաֆալարըն ճէլլատը պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի սըրատա,
սիմասընտա ասլա էսէրը հէեէճան միւշահէտէ օլունմանըպ, զանն
իտէրսին քի, պիղզաթ քէնտի խաթըրէլէրինի սէօյլէտիկինտէ, գու-
լազլարը սաղըր պուլունմաղ տա, վէ եախօտ տիկէր պիր շախսըն
էօմիւ վագըլարընը հիքեաեէ իյլէմէ.քտէ իտի:

Մէրգում, լագըրտը իտէրքէն, Ռիրօ, իւք տէֆա պու ատէմի
տինէեօր կիպի իղհարը թէաճճիւպ վէ հայրէթ իյլէմէ.քտէ օլուպ,
հայտուտը մէզպուր իսէ, քէլամընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Նէ՝ օլտուղումու, վէ նէ՝ եաբտըղըմը սըրատըյլա սիզէ սէօյ-
լէեիմ: Ֆալիլեաւըն հագըղի իսմինի վէ հիքեաեէսինի պիղզաթ
պիլմէտիկիմտէն, պունլարտան պահա իտէմէեէճէկիմ տէրքեար
տըր: Պունունլա պէրապէր էօյլէ զանն իտէրիմ.քի, տամարլարմտա
ճէվէլան իտէն դան, պիր տաըլզատէ գանը տըր, զիրա պազէն էօյ-
լէ արզուլար իլէ մութթատըֆ պուլունտուրում.քի, պու արզուլար,
ատի պիր նէսլէ մախսուս օլամաղ, Հագըղէթէն նէ՝րէտէ պիւեիւ-
միւշ, վէ ան ասըլ հա՛նկը մէմլէ.քէթտէն պուլունմուշ օլտուղումու
տախի սիզէ պէեան իթմէ.քլիկիմ միւշքիւլ տիւր, չիւքի հէր նէ գա-
տար սիզ, եալընըզ ֆրանսըղճա թէ.քէլլիւմ իթտիկիմի իչիթմիշ իսէ-
նիզ տէ, լաքին պէն, բէր ալէա ինկիլիզճէ տախի թէ.քէլլիւմ ի-
տէրիմ:

Էլի.ճ. — Պու սէօյլէտիկին միւմքին տէյիլ տիր:

Իվար. — Թէճըրիւպէ իթմէք իսթէ՛րմիսինիզ,

Էլի.ճ. — Մէմնունէն իսթէրիմ:

Իվար. — Մուհապէրէեէ նէ՝ լիսանտան տէվամ իթմէ.քլիկիմի իս-
թէեօրսունուզ:

Էլի.ճ. — Ինկիլիզ լիսանըյլա տէվամ իթմէ.քլիկինի իսթէրիմ:

Իվար. — Բէք իյի:

Իվար, Օգսֆօրտ տար իւլ ֆիւնունընըն պիր շալիւրտի կիպի միւ-
քէմմէլ ինկիլիզճէ օլարազ, շու սէօղլէրի իրատ իյլէտի:

— Ֆագաթ էօյլէ զանն իտէրիմ, վէ խաթըրէլէրիմ էօյլէ զանն
իթտիրմէ.քտէ տիրէր.քի, կէնճիկիւմ Լօնտուտա կէչմիշ տիր, էվլէթ,

Լօնտրատա միւրեմէլ պիր ճէնթըմէն , մէշուր պիր դումարպազ վէ նամտար պիր խըրսըղ օլմուշում տուր : Պրանսատա իսէ , գաւէպէնտըիկէ մահքիւմ գըլընմըշըմ տըր : Պու սէպէպլէ , աթիդ Կօլլարըն նէսլէրինտէն , տիրաեթ վէ ֆէթանէթճէ տէրքեար օլան շէօհրէթլըրինէ բաղմէն , խօշլանմամազ տաեւմ :

Ել.Ո՞ — Պադաթ Լօնտրատա . . .

Իվար .— Անլահօրում , սէօյլէտիկիւմ հալլէրտէ նա՞սըլ պուլունմուշ օլտուղումու պիլմէք իսթէեօրսունուղ :

Ել.Ե .— Շիւպհէսիլ :

Իվար .— Լօնտրատա , ֆահիշ ֆաշիդ իլէ թէֆէճիլիք իսէն պիր Էէհուտի , պիլմէմ նէ՞ մագսէտլէ , — չիւնքի նէ՞ քէնտիսի պանա սէօյլէմիշ , վէ նէ՞ տէ պէն քէնտիսինէ սիւալ իթմիշլմ տիր , — պէնիմէ իւլֆէթ վէ տօթլուգ հասըլ իտէրէք , մէստրիֆաթմը թէս . վիսէ իթմէքտէ իքէն , պէն , պիր թագըմ բարլագ միրասլարա նա . յիլ օլմագ իւմիտիլլէ , վահշիսանէ արղու վէ տուղուլար իղհարընա պաշլամըշըմ տըր : Պու սըրատա , « Էէմէք Էէնտիքճէ իլթիհա աշըլըր » աթիդ տարպը մէսէլի , հագըմտա բէք միւնասիպ կէլմիշ տիր : Իշթէ , պէնիմ տէ իշթիհամ պու արա ֆէվգէլատէ աշըլմըշ օլտուղունտան , մէրգում իհֆիտար Էէհուտի , չիւպհէսիլ քէնտի սանտըղը հագըլնտա վէսվէսէնէ տիւշար օլարագ , կիւնիւն պիրինտէ պէնի եօլա գօյմուշ տուր :

Ել.Ե .— Էէհուտինին իսմի նէ՞ իտի :

Իվար .— Նէնէ՞ լաղըմ . չիմտի օ էօլմիւշ կիթմիշ տիր :

Ել.Ե .— Պադաթ , սիզի պէսլէմիշ օլան տտէմի նա՞սըլ էօլտիւրտիւնիւղ :

Իվար .— Պէնի պէսլէմէք իսթէմէտիկի իշին էօլտիւրտիւմ :

Ել.Ե .— Էօլտիւրտիւկիւնիւղ տտէմին իսմի , իսաագ Լէվանտէ՞ր մի իտի :

Իվար .— (Հիտտէթլէ վէ գաշլարընը չաթըպ , բէֆիգէսինին գօլլարընը սըդարագ .) Պու իսմի սիզէ քիմ սէօյլէտի :

Ել.Ե .— Քիմ սէօյլէմիշ օլուպ օլմատըղընըն պիլինմէսինտէ էհէմ միսէթ Էօգ տուր : Անճագ , պու խուսուսատա մալիւմաթմ պուլունտուղունու պիլմէքլէ , իքթիֆա իտէրէք , հիքեսեհէնէ տէվամ էթ :

Իվար , պիր ազ տիւշիւնտիւ , վէ պատէհու , Էլէնին սէօյլէմէք իսթէմէտիկինի , քէնտիսինին իգըար իլլէմէսինէ , պուլունտուգլարը մահէլլին միւսայիտ օլմատըղընը պիլմիւլահազա , մէզպուրէնին ,

գօլունու պրագադը, վէ պատէհու շու վէճհ իլէ մուհավերէնէ տէ-
վամ իյլէտի.

Իվար. — Իսաազ Լէվանտէր իսմինին սիղճէ մալիւմ օլմասընն
պէնճէ նէ՝ էհէմմիեթի վար տըր տիմէքիկինիզ հազգլը տըր, Ան.
ճադ, պէնիւմ հիքեաեէմին սիղճէ էհէմմիեթի վար մը տըր:

Էլեմ. — Էվվէթ, զիեաաեէսիյլէ էհէմմիեթի վար տըր:

Իվար. — () հալտէ հիքեաեէմէ տէվամ իտէլիւմ:

Էլեմ. — Շիւպհէսիզ. սաաթ հէնուզ օն տուր, վէ եարը կիճէտէն
էվվէլ հիշ պիր շէյ եաբամանաճաղըմը տէրքեար տըր:

Իվար. — Իմտի, օ իհթիեար Եհհուտի նաֆագամը քէստիկինաէ,
պիրտէն պիրէ ֆիքրիմաէ ֆէնա թասսավվուրլար տօղմատը, չիւնքի
մէրգում, պանա պէշ եիւզ ինկիլիզ լիւթսը վիրէրէք, պու բարաեը
հիւսնի սուրէթտէ դուլանմագլըղըմը բէտէրտնէ իխթար իթմիշ, վէ
պանա շէօյլէ սէօյլէմիշ իտի:

« Պունտան պէօյլէ հազգընդտա հիշ պիր շէյ եաբամանա-
ղըմ: Եհնիտէն եանըմա ավտէթէ չալըշմագլըղընիզ պիհուտէ տիր:
Անճադ, էկէրչի սիղէ քարգէն վիրմիշ օլտուղում մէպլաղը ալապի-
լիր իսէմ, քէնտիմի պախթիեար աոտիտէրիմ: »

Էլեմ. — (Ֆէվգէլատէ մէրազ վէ թարիֆ օլունմազ պիր հէեէճան
իլէ հայտուտու տինլէմէքտէ օլարագ.) Գարգէն վիրմիշ օլտուղու-
ազ չէլէրի ալապիլէճէկինի նասըլ մէմուլ իտիեօրտու:

Իվար. — Պիլմէմ, ֆադաթ պէսպէլլի, պէն, քէնտի բէտէրիմ օլ-
մուշ օլան ասըլղատէ զաթ թարաֆընտան օլ իհթիեար իսաագա
պիւեիւք պիր մէպլաղ պէտէլիյլէ սաթըլմիշ օլմալըեըմ քի, քէնտի
իրատընտան պանա պիր միգտար հիտտէ չըգարմագլըղը, վիճտանէն
վազիֆէ աոտ իյլէմիշ տիր:

« Հէր նէ հալ իտէ, պէն օ մէպլաղը ալընճա, տէրհալ պիր գու-
մարխանէնէ գօշուպ, օրատա եէրլէշտիմ: Պաշգա տիւրլիւ հարէ-
քէթ իտէպիլիւր մի իտիւմ, Էկէրչի գումարպազլարըն եէչիլ մասասը
էթրաֆընտա թօրլտնան հասըլաթ իլէ պապա իսաագըն վիրմիշ օլ-
տուղու 12,500 ֆրանգը, մահզա քէնտի քէյֆիմ իչին արթըրմասս
իտիւմ, մէպլաղը մէգպուր թիւքէնմէզ պիր բունար օլապիլիմիր իտի:

Էլեմ. — Տիմէք տիր քի, գազանըեօրտուն:

Իվար. — Տայիմա տէյիլ իսէ տէ, չօդ տէֆա գազունըեօրտում,
չիւնքի իգ պալիւմաավէր օլմատըղը վաղըթլարտա, պու զալիւմ պախթ-
տան ինթիգամ ալըեօրտում:

Ելե՛ց .— Պէտպէ՛լի գումարտա հիյլէքեարլըդ խտիւօրտուն :

Իվար .— Հա՛յ հա՛յ , ֆագաթ պու հիյլէքեարլըդ , պէնտէն տա-
հա զիեատէ ղէնկին օլանյար հագգընտա իճրա խտիւօրտում :

Ելե՛ց .— Սիպին ախլէագընդտա օլան պիր քիմնէ իչին , պու տա
էքէյիճէ ղարիպ պիր սանաաթ տրր :

Իվար .— Օլ վագըլթլար պէնտէ հէնուզ նէզաքէթ վէ ինսանիյ-
եթ տօյղուլարը վար իաի , լաքին , կիւնին պիրինտէ . . .

Ելե՛ց .— Սէֆալէթ . . .

Իվար .— Խա՛յր , աչգ ու սէվտա . . .

Ելե՛ց .— Աչգ ու սէվտա՝ մր :

Իվար .— Էլվէթ , աչգ ու սէվտա պէնի պիր հայլագ գըմագըղա
մէճպուր իյլէտի , Շէօյլէ քի , ղաթէն գումարտա պախթըմթէրս
կիթմէկէ , վէ պէնիմ հալ ու թավըրմ մալիւմ օլմաղա , հէր քէս ,
հագգըմտա շիւպհէ իթմէկէ պաշլատը :

Ելե՛ց .— Ճիտտէն մի սէօյլէեօրտուն :

Իվար .— Հա՛նկը խուսուստա ճիտտէն սէօյլէեիպ սէօյլէմէտիկիմի
սիւալ խտիւօրտունուզ :

Ելե՛ց .— Աչգ ու մուհապպէթին օլտուղունու պահս իթտիկինտէ,
ճիտտէն մի սէօյլէտիկինի սիւալ խտիւօրում :

Իվար .— Էլվէթ , ճիտտէն սէօյլէեօրում , Ֆիլվազը ղաեթ շիտ-
տէթլի պիր աթէշի աչգ իլէ սիւզան օլմագտա իտիմ : Շունու տախի
սէօյլէեիմ քի , մուհապպէթիմին հիքեաեէսի էքէյիճէ ղարիպ օլ-
տուղունտան , էկէր իսթէրսէնիլ նաղլ իտէեիմ :

Ելե՛ց .— Նի՛շին իսթէմէեիմ :

Մէզպուրէ չու սըրասա , հիքեաեէնին իպթիտասընտա կէօս-
թէրտիկի մէրադ տան տահա զիեատէ մէրադ կէօսթէրմէքտէ օլուպ ,
պունուն սէպէպինի իտէ , իլէրուտէ պէեան իտէճէեիզ :

Իվար .— Օլ էսնատէ անճագ երկիրմի իւշ չաղլարընտա պուլուն-
մաղ տա իտիմ : Նաիէհան , — աչըդ պաղլարըն թապիր վէ իսթիլլահըն-
ճա , — խանայաթընթմ յիհանիճէ թէսատիւֆ իթտիմ : Լաքին իշպու ֆէվ-
գէլատէ աչգ ու սէվտամ իւզէրինէ եէտի սէնէ միւտտէթ կէշմիշ
օլտուղու հալտէ , պու կիւնքի կիւն պու խուսուստա կիւլէրիմ :
Հալպուքի իլը տէֆա օլ տիւպէր վէ կիւղէլ մատամ Անժէլ տ'Արլը-
վիլէ թէսատիւֆ իթտիկիման , կիւլմէեօրտում :

Ելե՛ց .— (Թուրմուշ օլտուղու իսկէմլէսի իւզէրինտէն հէման սըշ-
րաետրագ .) Պնժէլ տ'Արլըվիլմի :

Իվար — Էվվէթ, Անժէլ տ'Արլըվիլ. փաղ աթ նէ՞ օլտուռուզ, քէն-տիսինի թանը՝ րմընընըզ :

Ելեմ — Խալլը, թանըմամ, լաքին քէնտիսիլէ պիր վադըթմէք չօդ իւլֆէթ վէ միւնտիսիթի պուլունմուշ, վէ չօդտան պէրու ա-նըն վէֆաթ իթմիշ օլտուռուզ զոննընտ զահիպ օլմուշ պիրիսինի թա-նըրըմ: Լաքին, էվվէլ էմիրտէ պաղ ալըմ սէօյլէտիկիմ գարը մը ալըր Պէնիմ գիրը իթտիկիմ, սէնտէն, օն սէքիլ օն տօդուզ սինն քիւչիւք օլաճաղ. տըր :

Իվար — Էվվէթ, թա քէնտիսի, իշթէ, սիննիմիդին պու մէրթէ-պէ ֆարգը պուլունմասը իշին տիր քի, օլ վաղըթքի աթէշի աշգ ու սէվտամ, պու կիւն, պէնիմ իշին մուճիպի իթթիհգա աւտ օլտ-նուկօր: Անճադ, մատամ տ'Արլըվիլի էօլմիւշ զանն իտէնլէր, էկէր-չի մէղպուրէնին 1835 սէնէսինտէն էվվէլ էօլմիւշ օլմասը զէհապըն-տա պուլունուկօրլար իտէ, պու պտպտէ եանըլրեօրլար: Օլ թարիս-տէ, մատամ տ'Արլըվիլ, լօնարատտ մուդ իմ օլուպ, սըհհէթ ու ա-ֆիլէթի պէրքէմալ օլտուգտան պաշղա, հիւսնի ճէմալի տէ օլ մէր-թէպէտէ իտի քի, սիննիմ գըրդ րատտէլէրինտէ օլտուռու հալտէ, տտէթա եիկիրմի իքի չաղլարընտա պուլունուկօրլար կիպի, աթէշի աշգ ու սէվտաւա միւպլմէլա օլտում:

Ելեմ — (Քէնտի քէնտիսի սէօյլէնօր թարըլնտա) Թօհաֆ շէյ...

Իվար — Թօհաֆ իտէ տէ, հադըդէթի հալ պու. ֆադաթ, միւ-սաատէ իտին քի, տէվամ իտէնիմ: Իշթէ, մատամ տ'Արլըվիլէ ճէ-միլլէթ իշինտէ րատթ կէլտիմ, իւք տէֆա մէղպուրէնի կէօրտիւ-կիւմտէ, հալէա պու կիւնքի կիւն պիլէ հալլ իտէմէտիկիմ պիր թէ-էսսիրէ տիւշար օլտում: Պիր զուվլէյի ճաղիպէ. գարչը գօնուլմաղ պիր սուրէթտէ, պէնի անէ տօդրու, ֆաղաթ զարիպ պիր թարը-տա սէվգ իլլէմէքտէ իտի, Պէն, թապէն ֆիսը ու ֆիճու րա միւպ-թէլա օլուպ, եալընըլ իապտտէթ վէ մէֆիտէթէ իթիգատ իթտի-կիմ, վէ հիւսնի ալտադ վէ ֆաղիլէթէ մի չապիհ օլապիլէն հէր կիւ-նա տույղու եու ինքեար կէլտիկիմ հալտէ, մատամ տ'Արլըվիլ հաղգըն-տա հիւրմէթ վէ րիտէթի աղիմէ հիսսիւաթըլա մուլթաթ պու-լունմագտա իտիմ: Աշգ ու սէվտա տէնիլէն հիսսին, ինսանըն պա-ղը թապիւաթընը թէպտիլէ միւսայիտ պիր խաատ օլտուռուռու ի-շիթմիշ իտիմ: Պինտպէրին աշգ ու սէվտա հիսսինին պիր միւճիդէ-սինն ինսանըմ, վէ պու սուրէթլէ, թէլտպիւլ իտէմէնէճէկինիլ պիր հալտէ պուլունան օլ հիսսին սէյլանընա քէնտիմի թէրք իլլէտիմ:

Էլե՛ն .— Լաքին, մատառ տ'Արլըվիլտէ, սէնին աշգ ու մուհապ-
պէթինէ մուգապէլէյի պիլմիսլտէ պուլուննուեօրմու իտի:

Իվար .— Օլ թարիխտէ, պու կիւնքի կիւն կիպի պիչիմնիզ չէհ-
րէլի տէյիլ իտիմ, Շէօյլէքի, պիր զատուն, պիր ճանվէրի սէվմիշ
օլմասընտան տօյանը մուհճուպ օլմաեարադ, քեամիլէն պանա իզ-
հարը թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթ իտէպիլիր իտի, Հալպուքի, Ան-
ժէլին, պէնի, աշգ ու սէվտա հիսսիյլէ սէվմիշ օլտուղունու զանն
իթմէքիկէ ասլա ճէսարէթ իթմէմիշիմ տիր, վազաա քէնտիսի,
պէնիմ հազ զըմուա խայրխաճ պուլուննուեօրտու, վէ էն ճիւզի հա-
րաքիտթը թէվէճճիւհ քեարանէմտէն զանէթլէ միւթէէսսիր օլու-
եօրտու, հաթթա, պէնիսլէ պիրլիքտէ պուլունմասընտա, պիր տի-
կէրիյլէ պիրլիքտէ պուլունմասընտան զիեատէ մահզուղիյեթ հիսս
իյլէտիկի մահունն կէօրլուննուեօրտու, Լաքին, արամըղտա, սիննճէ
մէվճուս օլուն ֆարդ սէպէպիյլէ, իզտիվաճըմըղըն միւմըինսիզ օլ-
տուղունու, վէ պու իզտիվաճ վազը օլաա պիլէ, իքիմիզին տախի
մահվընը մուճիպ օլապիլէճէկինէ, մէզպուրէնին իսքեաթ օլմուշ ի-
տուկի բէվիշի հալաէն անլաշըլլեօրտու, Շէօյլէքի, պէնիմ, քէն-
տիսինէ ֆէվգէլտտէ մուհապպէթիմ պուլունմաղլա պէրապէր, ա-
տապ ու թէրպիսէ տայիքիսինի սուլա թէճալուզ իթմէտիք, էն զի-
եատէ մահրէմանէ միւլազ աթլարըմըզ էսնասընտա, մէզպուրէ, պա-
նա, տտէթա պիր վալիտէնին քէնտի վէլէտինէ վիրաիկի եօլտա նա-
սիհաթլար վիրմէքլէ իքթիֆա իյլէր իտի, Պէլքի անըն օլ կիւղէլ
նասիհաթ վէ իթարլարընտ սալիք օլաա իտիմ, հազ զըմուա խա-
եըրըլ օլուր իքի, Լաքին, պէսպէլլի նամուսլու պիր տտէմ օլմամազ-
լըզ, զատէր ու թալէհիմ իզթիլասընտան իտի, իմտի, անըն նասի-
հաթլարը խիլաֆընտա օլտրադ, պէն շու եօլտա հարէքէթ վէ մուա-
մէլէտէ պուլուննում:

«Պիր միգտար սէրվէթի պուլուննուղունու զանն իթտիկիմ մա-
տամ պարօն, բէք ազ տտէմ իլէ իւլֆէթ իտիպ, անլէրի խսնէսինէ
դապուլ իյլէմէքտէ իտի, Հալպուքի պէնիմ վարիտաթ մէնապիիմ
զանէթ ճիւզի օլմադ հառէպիլլէ, օլ իսաազ լէվտտէրին խաղինէսին-
տէն քիւլլիէթլիճէ ճէպլէրիմի տօլտուլմասարզ ճա, մէզպուրէնին իւն-
սինէթ իթտիկի ճէմիյեթլի իչինտէ ուզուն միւտտէթ պալամսեաճա-
ղըմը հիսս իյլէտիմ, Պինապէրին, մէզքիւր կէհուտիտէն պիւեիւճէք
ոլիր սիրզաթ իճըասըլլա, ճէմիյեթլի տախիլինտէ քէնտի տէրէճէմի
մուհաֆազա իյլէտիմ:

«Պու ճինաւէթ տէն տօլաւը ապա տիւշարը էնտիշէ վէ իղթի-րապ օլմասըմ, պունունլա պէրօպէր մատամ տԱրլըվիլին նազարըն-տա շէօհրէթ վէ իթիպարըմը քեամիլէն դայա իլլէտիմ, չիւնքի, պիլվէմ'նա'սը վէ քիմի'ն թարափընտան, — փաղաթ զանն իտէրիմ, տէքէ կէթիրմիշ օլտուղում էչխասըն պիրիսին պօշպօղաղլըլլա, — մէրգուլէ, գումար օյնասըղըմը, վէ պունտան գաթինազար մէշ-հուր պիր տօլանսըրընը իտուկիմի խապէր ալմըշ, իշթէ, մատամ տԱրլըվիլին պուխուսուստան խապէրտար օլմասը, քէնտիսինի տէ-րէճէյի նիհաեէտէ միւթէէսսիւֆ վէ միւթէստէր դըմըշ իսէ տէ, պու վազըա իլէ, քէնտիսինին, զաննըմտան չօղ զիեատէ պանա մու-հապպէթի պուլունտուղունու անլամըլըմ տըր :

«Շէօյլէքի, անըն եէրինտէ տիկէրլէրի օլտուղունտա, աչըգտան աչըղա պէնի նէղտլէրինէ դապուլ իթմէեէճէքլէրի տէրքեար օլ-տուղու հալտէ, քէնտիսի, պու հարէքէթտէ պուլունաճադ եէր-տէ, կիզիւնէ, վէ հարէքէթի վազըամըն ֆէնալըղընը պանա զանն իթտիրէճէք քօլտա հիշ պիր թէքտիրնամէեէ կէօնտէրմէեէրէք, լօնտրատան մուֆարադաթ իլլէմիշ տիր :

Ելէ՝ — (Հայտուտուն իւզէրինէ նազարը թէճէսսիւսինիւ աթֆ իլլէեէրէք) Քէնտիսիլլէ օլան միւնասէպաթընըղ տայիմա պիսուշ սուրէթտէ՝ մի պուլունմուշ տուր :

Իվար — Էվլէթ, տայիմա, չիւնքի մէզպուրէ, բէք պիւեիւք քէտէրլէրէ արւշար օլմուշ պիր դատըն զանն օլունմասընտան, քէն-տիսիլլէ թէքիֆսիղճէ հարէքէթէճէսարէթ իտէմէմիլիմ տիր :

«Լաքին, հէր նէ տալի օլտա, մատամ տԱրլըվիլին դայպուպէ-թինտէն ֆէվզէլղանէ միւթէէստէր օլտում, Պէնիմ պէտիսուլարըմա մուգ ապիլ ֆաղիլէթլէրլէ մութթասըֆ օլան, վէ պէնիմ թագսիրաթ վէ խէթալարըմ գատարու Էվոաֆը հասէնէյի ճամի պուլունան պու դատըն, զանն իտէրիմ'քի, հագղըմտա ապա էլթաֆընը իպրադ իթմէմէսիլլէ պէրապէր, հաեաթըմ իլինտէ, ստէթա իշթիեաճա-թըմտան պիրի գապիլինտէն պուլունմուշ տուր, իմտի, մէզպուրէ փրանսըղ օլմասը, վէ միւստէթի մէաիտէ Բարիստէ իզամէթ իթմիշ պուլունմասը հասէպիլլէ, քէնտիսինի Բարիստէ արամաեա կէլտիմ, Լաքին, Բարիս շէհրի, պէնիմ պէտպաթիլըղըմը մուճիպ օլտու :

«Բարիսէ թիւքէմիզ պիր սէրվէթ իլլէ կէրիշ տէյիլ իտիմ, Պի-նապէնին, մատամ տԱրլըվիլին պուլունմասը նազապիլ օլտուղունու անլատըղըմտա, տէֆի զամ իլին, հէր կիւնա ինթիլամըղըղա պաշ-

լատրմ, վէ պու սուրէթլէ հարէքէթ իթմէքլէ, աղ վաղըթտա, հա-
միլ օլտուղում պիւթիւն ազչէմի թիւքէթտիմ, իշթէ, օլ վազըթ
պիր սարրաֆը սոյմազլըրը թտոմիմ իտիպ, եագանը էլէ վիրտիմ,
վէ պու հարէքէթիմին նէթիճէսի օլարագ, միւէպպէտէն քիւրէք
ճէզասընա մահքիւմ օլտում, վէ Պրէսթ զընտանընա կէօնտէրիմիշ
իքէն, օն սէքիղ մահ սօնրա, ֆիրտը իթտիմ, Օրատա, Միհիկ իս-
միյլէ թէսմիւէ օլունուպ, քէնտիմի թանըթմամագ, վէ հէր ա՛ն ու
տագըղա մուխաթարաթա հէտէֆ օլմամագ իշին, շու քիսվէթի
քէսպ իթտիմ:

«Մնտան սօնրա սիդի թանըտըմ, վէ պիր սէնէտէն պէրի տիրքի,
պու իհթիւեարըն իշինի պիրլիքտէ տիւշխանտիւկիւմիւզ հալտէ, էլան
հիշ պիր շէյ եարամամըղ տըր, Շիմտի, պէնի է՛ն զիւտտէ թէ-
աճհապտէ պըրագ ա՛ն նօլթա շու տուր քի, պու իհթիւեարըն՝ Մ.
տիւգ աը Սէրտէօյլ օլտուղունու անլատըղընըղտան պէրի տիր, գա-
րարընըղտա էվվէլքի գատար սէպաթ կէօթէրմէեօրսունսզ, րէճա
իտէրիմ, պունճա թէրէտտիւտլէրին վէ իհթիրաղլարըն սէպէպի նէ՝
տիր, Պանա կէլինճէ, շիմտիտէն սիգէ խապէր վէրիրիմքի, արթըգ
ուզուն միւտտէթ պէքլէմէք իսթէմէմ, վէ պու կիճէ նէրտիվէն ա-
թըպ, օ իհթիւեարըն խանէսինէ կիրմէք ֆիքրինտէեիմ:

Ելե՞Ց .— Թէրէտտիւտլէրիմ տէտիկին շէյին նէ՝ օլտուղունու
սանա լաեղըլլա անլաթմագ իշին, իվար, միւսաատէ էթ քի, պուն-
տան էվվէլ արղ իթմիշ օլտուղում, վէ պանա իթտիկին հիքեաեէ
իւզէրինէ ունութմուշ օլտուղումուղ սիւալի թէճտիտ իտէեիմ: Մ.
աը Սէրտէօյլիւ գաթլ ու թէլէֆ իթտիկին հալտէ, էլիմիզէ նէ՞ միգ-
տար մէպլաղ կէչէճէկինի մէմուլ իտիեօրսուն:

Իվար .— Իսաագ լէվանտէրին նէզտինտէ 500.000 ֆրանգ պու-
լաճագ իքէն, սիգ պանա էվվէլ էմիրտէ, իհթիւեար թրաքիսթին
խանէսինտէ տախի պու գատար ազչէ պուլաճաղըմըղ թէէմին ի-
տիեօրտունուզ, Ֆուդաթ, մատէմքի, պու քիւչիւք իրատընըն
տիւգ օլտուղու անլաշըլտը, շիմտի անընե անընտա պիր եախօտ իքի
միլեօն ֆրանգ պուլաճաղըմըղ մէմուլ իտէրիմ: Պու իսէ, զանն ի-
տէրիմքի, սիդին ճէսարէթ վէ սէպաթընըղը արթըրմալը տըր:

Ելե՞Ց .— Պիւլքիս, իվար:

Իվար .— Նիշին:

Ելե՞Ց .— Զիւնքի հէր նէ գատար հագըգէթի հալ հագըղնտա
պաղը կիւնա շիւպհէլէրիմ պուլունմագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւժ:

լէ իլէ ինթիւնար թրաբիսթի թանրմատըղըմտան, մէրգումուն թա-
մահքեար պիր քիմսէ օլտուղունու վէ խանէպինտէ ալթուն երդ-
մադ տա իտուկինի շիւպհէ իտէպիլիր իտիմ: հաթթա օլ պապտէ շիւպ-
հէ իթմէկէ տէ հազզըմ վար իտի: Լաքին, մատէմքի, պու կիւն-
քի կիւն, պու շախսըն, տիւդ տը Սէրտէջլ օլտուղունու թանրտըմ-
շախսէն քիմ օլտուղունու պիլմէկէրէք, տալա թամահքեար օլմա-
տըղընը անլահաճազ դատար տալէազ ու թապիհաթը հազզընտա
մալիւմաթըմ վար տըր: Պունտան դաթինապտը, ալիզ իթաիկիմ մա.
իւմաթը սահիհէ իճապընճա, տիւզիւն սէրվէթի նաթը վէ նէրէտէ
վազ իտիլմի օլտուղունու տա պիլիրիմ վէ քէնտի եանընտա պիւսիւք
պիր մէպլազ սազլամադաւա օլմատըղընը թէէմին իտիպիլիրիմ: Շէյ-
լէքի, սէրվէթինիսթիմազ իւզըն, անըն շախսը իւզէրինտէ իճրա իտի-
լէճէք օլան պիր ֆիլիլի գաթըն ֆէնա պիւթ թէշէպիլիւ օլտապ, պէլքի,
օն պին ֆրանգ տան զիեատէ հասըլաթ կէթիրմէկէճէկի տէր քեար տըր:
Իվար. — Աճայիւ :

Ելե. — Շիմտի ֆիքրիմի անլատըն մը :

Իվար. — Բէք իլի սնլատըմ: Լաքին, պու հալտէ պանա տիկէր
պիր իշ թէքիֆ իթմէլիսինիզ:

Ելե. — Խայր, պունտան զայրի իշ թէքիֆ իթմէմ:

Իվար. — Հալէա պու գատարճըզ պիր սէրվէթէ կէօզ մի տիքի-
եօրսունուզ:

Ելե. — Շիւպհէսիզ, շիւնքի, պունտան սահա ալէա նէ՝ իշ օ-
լապիլիր:

Իվար. — Բէք ալէա, էֆքեարընըզ նէ՝ իսէ, պիր ան էվվէլ սէյ-
լէքին:

Ելե. — Շիմտի շու ինթիւնար թրաբիսթի էօլտիւրտիւկիւմիւզ
հալտէ, ղէնկին օլաճաղըմըզ մէմուլ իտիեօրտուզ: Լաքին անըն,
Մ. տը Սէրտէջլ օլտուղունու անլատըղըմըզտան պէրի տիր, մատէմ-
քի էօլտիւրիւլէօի ճայիզ կէօրիւլմէօր, պիւզտէ, քէնտիսինէ էօյ-
լէ շէյլէր հաբարըրըզքի, պիւսիւք պիր սէրվէթ իւմիտի օլմամադ-
լա պէրապէր, հազըզի պիր սէրվէթ իթիհսալ իտէպիլիրիզ:

Իվար. — Ատէմ պաշը քէսմէկէրէք, պէյլէ պիր քեար վար իտի
իսէ, նիշին պանա պիր ան սէյլէմէեօրտունուզ, Հէր նէ իսէ, չա-
բուզ սէյլէքին:

Ելե. — Ղարիպ պիր նադլիէթտէ պուլունմադլա, պիր ազ-
տան իշի անլաթաճաղըմ:

Ի վարձ — Շու նագլիսէթէ պաշլաւըն պապալըմ. զաթէն իշ կէօր-
մէք իշին հէնուզ վազ թըմըզ վար տըր :

Պու սուրէթլէ գափալար ճէլլատընըն , տիւգ տը Սէրտէօյլին
խանէսինէ կիրմէսի թասապիսուրու թէէիւր օլունարագ , հիքեաէեէ
տէվամ օլունատու :

10

Մ. ՏԸ ՍԵՐՏԵՕԵԼԻԻՆ ՊԻՐ ՎԱՐԻՍԻՆԻ ՄԵՐԱՍՏԱՆ
ՄԱՀՐՈՒՄ ԻԹՄԼԻԹ ԹԱՍԱՎԱՌԻՆԱՐԸ

Իշէն Ռիւօ , իքինճի տէֆա պիր ֆինճան չայ իշտիքտէն սօնրա
ի վարա վատ իթտիկի հիքեաէեէ պաշլատը , վէ տիւգ տը Սէրտէօյ-
լին ԱնժէԼ տ'Արըվիլի սէվտիկինտէն , Պէրէզինա նէհրի քէնարլա-
րընտա անը պիղզարուր պրագտըզը վագթա գատար , միւմաիլէյհին
հիքեաէսինի պէեան իթտի : Մէզպուրէ , ԱնժէԼ տ'Արըվիլի իսմինտէն
մաստա , հիշ պիր նօթտեը , եանի տիւգիւն տիւնեաեա պիր էվատը
կէլտիկինի վէ Վիգթուար սօգաղը վագըալարընը վէ տիւգիւն վէ մատ-
մուաղէլ տը Լօսթանժըն իզտիվաճլարընը վէ մատմուաղէլ տը Լօս-
թանժըն , Մ. տը Լարէյ իլէ ալէագաւսընը վէ պու ղայըը մէշրու
ալէագաւտան տիւնեաեա պիր զըզ կէլտիկինի վէ տիւգ իլէ Մ. տը
Լարէյին տու էլլօլարընը վէ տիւգիւն իլք ղէվճէսինի պօշատըղընը , վէ
Բուսիա սէֆէրինէ կիթտիկինի վէ իքինճի էրքէք էվատընըն տօղ-
տուղունու , վէ պու չօճուղուն Պէրէզինա նէհրի տաղալարընտա վա-
լտէվիլէ պիրլիքտէ պօղուլտուգլարը ըիվտէթ օլունմուշ իքէն , պու
ըիվտէթին մուախարաէն թաստիգ օլունմատըղընը սէօյլէտի :

Լաքին , բէք չօգ սէպէպլէրէ մէպնի , էլէն , Լօնորատա թանը-
մըշ օլտուղու ԱնժէԼ տ'Արըվիլին , Մ. տը Սէրտէօյլին մաշուգէսի
օլմուշ օլտուղունու իվարա իգրար իթմէք իսթէմէտի , չիւնքի , եա-
գընտա անլաշլաճաղը վէճհ իւզրէ , Անժէլին պուլունմամատընտա

քէնտիտիւնին պիւսեւիւք մէնֆաթաթը վար իտի . հաթթա պիղզաթ հայ-տուտը մէրգում պաղը թէչէպպիւսաթ տա պուլունմասը, յա, Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ անըն սէվկիւ լիւսիւ միւսնէսինտէ պիր եագընլըդ հուսուէ կէթիրիլիր տէյի վէսվէսէ իթմէքտէ իտի : Իմտի , պու եա գընլըղըն մէննի զըմլընտա , էն պիւսեւիւք ֆէտաքեարլըղլարա պիլէ գաթլանմագլըգ , էլէն իչին պիր վաղիֆէ գապիլինտէն օլուպ , ղիւրա քէնտիսի , ղիյրտէ տախի անլաշըլաւագը իւղըն , Մ. տը Սէրտէօյլ լիւն վէ Մ. տը Լարէյին գըղը օլմասը, յա , Սէրտէօյլ ֆամիլեասը իւնվանլարընա վէ սէրվէթիւնէ սահիպ օլմագլըղը տախիլէն արզու իյլէմէքտէ իտի :

Իվար, յէրիքէսինն հիքեաեէսինի թէհամմիւլ վէ տիգգաթլէ տինլէտի , վէ օգուեանլարըմըլգա մալիւմ օլան հիքեաեէսին իլք գըսմընտա, մէղպուրէ պիր արա տուրտուղունտա ,

— Վագտա պու հիքեաեէ մուճիպի թէէսսիւֆ իսէ տէ , պէն պունտան պիւսեւիւք պիր յէյ անլաեամատըմ , վէ նէ՝ լիպի նէթիճէ չըգարապիլէճէկիմիղի տէ պիլմէեօրում , տէտի :

Ելեմ .— Միւստաատէ էթ քի , տէվամ իտէեհիմ :

Իվար .— Բէք իյի մատամ, հէնուպ ույդում եօգ տուր , պինա պէրին , սէրվէթ գարուսուհու աշաճագ օլան անախթարը պանա իրաեէ վէ թէսլիւմ իթմէքիլիլինիգէ սապըրսըլըղլա պէքլէեօրում :

Ելեմ .— Մատամ տը Սէրտէօյլ՝ Լօսթանթ ֆամիլեասընտան տօղմուշ իտի Պինաէն ալէյհ ֆամիլեասընա մախսուս օլան թէքէպպիւր վէ չարուգ տարըլմագլըգ ախլէպըր քէնտիտիւնէ ինթիղալ իթմէքլէ , էն ճիւղի հագարէթլէրտէն պիլէ տէրհալ միւթէէսսիր օլաճաղը տէրքեար պուլունմուշ տուր իմտի , մէղպուրէ , հէր նէ գատար Մ. տը Սէրտէօյլին սատագաթսըլըղլարընտան , պէօյլէ սըրալարտա հէման քեաֆֆէյի գարըլարըն իսթիմալ իթտիքլէրի վասրթա իլէ ինթիղամ ալմագ տէրէճէսինտէ միւթէէսսիր օլմուշ իսէ տէ , Մ. տը Լարէյին վէֆաթը , վէ խուսուսա , իմքէրաթօրուն ալէնէն թաստիգ իթմիշ օլտուղու պօշանմամագլըգ վագըրասը , քէնտիտիւնի տահա ղիեատէ ղազապնար իյլէմիշ տիր : Ֆիլվագը տա , համիլէ օլան մատամ տը Սէրտէօյլին հալինտէ պուլունան պիր գատընա իտիլէն պէօյլէ պիր վէսլիւմ հագարէթին , պիլճիւմլէ հագարաթըն էն շիտտէթլիսի վէ էն աղըրը օլմասընա իշթիպահ օլունամագ : Պու մուլամէլէ , հարէքէթինին պաեաղըլըղընը միւպէյեին պիր թահգիրի ալէնի օլուպ , պիւսեւիւք թանթանա վէ ըիվաեէթլէրի մուճիպ

օլան մէղքիւր պօշամազը վազըսը իւզէրինէ, մէկպուրէ իշին քեաֆֆէյի գարուլար գարանմը, վէ սայքի հուգուգը միւրքիեհ ճիհէթիլէ, մատամ տը Սէրտէօյլ թէլէֆ օլմուշ տուր :

« Օլ էսնալէրտէ, իմէհրաթօր, ֆէվզէլատէ իգթիտարը հայիզ օլմասըյլա, քէնտի բօլիթիգասընտան մատաա էսպապը սայիքէ պուլունմատըղը հալտէ, շունուն պունուն թաթիգինի էմր իթտիկի միսիլու, տիւզ տը Սէրտէօյլ տախի քէնտինին տօսթու օլմասըյլա, պու էմրի, անըն լէհինտէ տախի իթա իյլէմիշ տիր : Տիւշէս իսէ, հէր նէ գատար բէք ֆէնա սուրէթտէ թահգիր օլունմուշ, վէ կէօրտիւկիւ հագարէթտէն տօլաեը ֆէվզէլատէ ինթիգամ ալմազըղը եէմին իթմիշ իսէ տէ, իմէհրաթօրուն իւք իտպար ու ֆէլաքէթլէրի անըն տէհէթլի իգթիտարընը ղէվալընը բէշինէն խապէր վիրմէկէ պաշլատըղարը վէմանա գատար, քէնտի հիտտէթ ու ղաղապընը ղապթ ու թէսկին իյլէմիշ, վէ տիւնեաեա, էլան պէրհաեաթ օլան պիր գըզ էվլատ կէթիրիպ, քէնտիսի տէ իեատէյի սըհհէթ իթտիքտէն սօնրա, տտալէթ ու ինթիգամճըլըյընտա վահշի վէ ղալիմ օլմասը հասէպիլէ, ղաթէն էն խալիսանէ թասազվուրաթտա մահիր օլան ֆիքրի, տիւզ իլէ անըն մաշուգէսինէ գարշը պիրինճի տարպէեի էնտիրմէք իւզրէ, տէրէճէյի նիհաեհտէ իշլալէ իպթիտար իյլէմիշ տիր :

« իշթէ, պու ինթիգամ, տէհէթլի վէ գանըլ օլմուշ տուր. չիւնքի, վազը օլան խուսուսաթտա քեամիլէն պիսուշ պուլունան պիր պէտպախթ մասում, իւք տէֆա վէ ղանէթ աճընաճագ պիր սուրէթտէ, մէղքիւր ինթիգամ ու տտազլէթէ գուրպան կիթմիշ տիր :

Իվար. — Պու կիւն նէ՝ գատար հիտտէթմիգան կէօրիսինեօրսու. նուզ, Օլ պէտպախթ մասում հագըլընտա իգշար իյլէտիկինիզ ըրիգգաթ նէ՝ տէրէճէ ղարիպ տիր :

Ելեճ. — Հասըլը պէն, օլ տիւշէս տը Սէրտէօյլի, ֆէվզէլատէ իգպարէրէսթ օլտուղու իշին սէվմէմ :

Իվար. — իգպարէրէսթ մի. նէ՝ տիւսօրսունուզ. լաքին, էլէն, սիգատէն տահա գիեատէ իգպարէրէսթ չիմ տիր :

Ելեճ. — Խալը, իշ էօյլէ տէյիլ :

Իվար. — Որտու պոնա ալիտ տէյիլ տիր : Ֆիզ սթ տիւշէս տը Սէրտէօյլի աշա սէվմէեօրսունուզ, տէյիլմի :

Ելեճ. — Էվլէթ :

Իվար — Լաքին նիչին տներն թառավիլուրլարընը անլամագ իս.
թէեօրսունուզ :

Եւեճ — Սէնին կիպի պէն տէ , սերվէթէ սահիպ օլմագ իչին , ա.
նըն նիեաթընը անլամաեա չալըչըեօրում :

Էլէնին պու իֆատէլէրինտէն մագսէտի , քէնտի սըրըընը հայ.
տուտը մէրդումա ֆաչ իթմէմէքսէն իպարէթ իտի :

Իվար — (Շիւպհէլի պիր հէյեթլէ.) Սահիհ մի . . . սերվէթ
սահիպի օլմագ իչին մի անըն էֆքեար ու թասավիլուրաթընա վա.
գըֆ օլմագ իսթէեօրսունուզ :

Եւեճ — Հա՛յ հա՛յ , սահիհ տիր ես :

Իվար — Ա՛հ , պէն զաթէն էօյլէ օլտուղունու զանն իտիեօրում :

Եւեճ — Նէյի՞ զանն իտիեօրում :

Իվար , նազարը տիգգաթընը Էլէնէ աթֆ իյլէտի , վէ ահէսթէ
ահէսթէ վէ պարիտանէ սուրէթտէ , իֆատէսինէ շու վէճհ իլէ տէ .
վամ իյլէտի :

— Սիդին ֆէվգէլատէ իգ պարէրէսթ օլտուղունուղու պիլտիկիմ
հալտէ , մատամ տիւչէս տը Սէրտէօյլին վէ պարօն Լարէյին գըզը
օլտուղունուղու , վէ վալիտէնիգ մատամ տիւչէսին նիեաթ ու մէգա-
սիտինէ խըտմէթ իթմէքլիկինիզ , անը թէքրար տիւգ իլէ էվլէնտիր-
մէք , վէ պունլարըն իլտիվաճը սաեէսինտէ , քէնտինիզի , անլէրին մէչ-
րու էվլատը մագամիւնաա դայտ իթտիրիպ , կիւնիւն պիրինտէ տիւ-
չէս իւնվանընը համիլ օլմագտան , վէ տիւգ իւն սերվէթինէ վարիս
պուլունմագտան իպարէթ իտուկինի զանն իյլէմէքտէ իտիմ , եախօտ
ահմագճա ֆիքրիմէ էօյլէ դօյմուչ իտիմ :

Էլէն բիրօ , հայտուտուն քիւսթախանէ պագըչը դարչըսընտա
ասլա կէօլլէրինի աչաղըեա էյմէնիպ , պիր միւտուէթ տիւչիւնտիւ ,
վէ տահա զիեատէ զայլէթ վէ սատաղաթլա անը խըլմէթ ինտէ
գուլլանմագ իչին , թէքմիլ հագըզէթի հալի պիլմէսի էհէմիլիէթ-
տէն խալի օլմաեաճագընը պիլ միւլահաղա :

— Էյ պու տէտիկին շէյլէր նէ՞ վաղըթ վաղը օլաճագ տըր ,
տէյի սիւտլ իթտի :

Իվար — Օրասընը պէն տէ պիլմէմ , ֆոգաթ պէհէմէհուլ վաղը
օլաճագ տըր :

Եւեճ — Էվլէթ , էվլէթ , սէյլէտիկին թէմամ տըր :

Իվար — Իմտի , էօյլէ իսէ , սիզի թէպրիք իտէրիմ , միւսթագ-
պէլտէ տիւչէս օլաճագ մատամ : Պունտան պաչգա , իթիմատ իտինքի

պիր աղանճը պերպետութիւն պէտքեր հալ իթմէքլիկինիդ, իշէ զարար վիրմէդ, Բէք ալեա պիլիրսինիդ քի, պէն Լօնտրատա պապա իսաագ Լօվանտէրի գաթլ ու թէլէֆ իթտիմ, անճադ, սիդին պու խու, սուստա նա՞սըլ մալիւմութլընըդ օլտու դուռու սիւալ իթմէտիմ, Պի- նապէրին տիկէր քեաֆֆէյի իսիմէրինիդէ Սէրտէօյլ իսմինի տախի շէրան իլալէ իտէպիլէճէկինիդի պիլմէքլիկիմտէ նէ՞ ֆէնալըդ վար տըր:

Ելեմ .— Սո՛ւս օլ իստր, պու գատար եիւքսէք սէս չըդարմա:

Իվար .— Սիդ միւսթէրիճ օլտոն, մատմուագէլ պէն, պանա ա- եիտ օլաճագ սըրըլա՛ր քիմսէնէ ֆաշ իթմէմ, վէ կիւնիւն պիրինտէ սիդին սըրըլընըդ տախի պանա աեիտ օլաճագը ճիհէթլէ, ատէթա մէզար իշինտէ կէօմիւլմիւշ տիւր կիպի, օ սըրըր քիմսէնէ ֆաշ իթմէ- եէճէկիմ տէրքեար տըր, Իմուի, Ս. տը Սէրտէօյլիւ նիշին թէլէֆ իթմէք իսթմէմ տիկինիդի շիմաի բէք իյի անլատըմ. շէօյլէ քի, սի- դի տիւշէս դըլաճագ օլտոն մահուտ սէնէտի իմդալամասը իշին, ա- նըն հաեաթտա գալմասընը իսթէեօրսուսուզ, էօյլէ տէյիլ մի:

Ելեմ .— Էվլէթ:

Իվար .— Ֆադ աթ, այնի վագըթտա պէնտէ միլիօն սահիպի օլա- մալըեըմ:

Ելեմ .— Նա՞սըլ օլաճագ սըն:

Իվար .— Տիւգ զանէթ զէնկին տիր:

Ելեմ .— Շիւպհէսիդ:

Իվար .— Պէն սիդին շէրիքլինիդ տէյիլ միեիմ:

Ելեմ .— Էվլէթ:

Իվար .— Բէք էյի, պէն իւնվանլար խահիշկէրի տէյիլիմ, պուն- տան գաթլինալար, աչըգտան աչըղա սէօյլէեիմ, աննըմտա շու Գա- ֆալար ճէլլատը իպարէսի մահքիւք պուլունտուգճա, չըվալիէլիք իւնվանը պանա ապա եազըչիմ գ, Շու գատար քի, լէհճէմ վէ սիֆաթլմ նէ՞ տէրէճէ թէպտիլ օլմուշ տախի օլտա, թէքրար իտի- եօրում, ֆիշվգ էլղանէ իշթիեազլարըմ վէ աըզուլէրիմ վար տըր, Ագչէ խուսուսունտա տէրէճէյի նիհանէտէ տօյմաղ պիր ատէմիմ, նէ՞ տիմէք իսթէտիկիմի անլա՛եօրմուսունուզ:

Ելեմ .— Տիմէք իսթէեօրսուն քի, պէն իւնվանլարը քէնտիմէ մուհաֆաղա իթտիկիմ հալտէ, ագչէեի տէ թագ սիմ իթմէլիեիդ:

Իվար .— Թամամ, իյի պուլտունուզ:

Ելեմ .— Պու թէքլիֆէ մուվաֆֆադ աթ իտէրիմ, լաքին պիր շարթ իլէ:

Իվար .— Նէ՞ չարթ իլէ :

Էլեմ .— Զիբբ իթտիկիմիզ սէնէտի տիւղէ իմզալաթ մալլսըն :

Իվար .— Օրասը մալիւմ . չիւնքի , էկէրչի մէգքիւր սէնէտի իմզալամազ իսէ , սիզին հիչ պիր շէյինիզ պուլունմաեաճազ տըր , վէ էկէրչի սիզին հիչ պիր շէյինիզ օլմազ իսէ , թազ սիւմ իաէճէք պիր շէյինիզ տալսի օլմաեաճազ տըր :

Էլեմ .— Թազ սիւմ իթմէք իչին , եալլնըզ տիւղիւն օ սէնէտի իմզալամասը քեաթի օլմաեալ , տիկէր պիր շէյ տահա լազլմ տըր :

Իվար .— Տահա նէ՞ շէյ լազլմ տըր :

Էլեմ .— () սէնէտի իմզալար իմզալամազ , պիր դազատան էօլմէլի տիր :

Իվար .— Պու խուսուսա զաթէն մալիւմ , իմտի պուենա պիր չարէ պուլունուր . հէր տիեէճէկինիզ պո՞ւ մու տուր :

Էլեմ .— Պաչգա պիր տէեէճէկիմ եօգ տուր :

Իվար .— Սիզ օլ պապտէ վէսվէսէ իթմէերն . միլեօն սահիպի օլմազլըզլմ իչին , պէն հիչ պիր շէյտէն գաչընմամ : Պունտան պաչգա սիզէ աչըզ տան աչըզա սէօյլէեիմ , սիզի պիր դաչ կիւնտէն պէրու , հազգընըտա վէ հիւսնի միւրաալնըզ հազգընտա պէնի չիւպ . հէտէ պըրադաճազ սուրէթտէ միւթէրէտտիւտ պիր հալտէ կէօր . մէեիպ տէ , պէօյլէ սէպալթլը կէօրմէքլիկիմէ մէմնուն օլուեօրում : Լաքին , շու սէվկիլիւ տիւղ տը Սէրտէօյլիւ մէզարա գօյտուգտան սօնրա , տահա նէ՞ եարմադ լազլմ կէլէճէք տիր :

Էլեմ .— Նէ՞ եարմադ լազլմ կէլէճէկինի սանա սէօյլէրիմ :

Իվար .— Տիւգիւ պիր մուգալէլէեէ բազը իթտիրէճէք թէտպիր ինիզ վա՞ր մը տըր :

Էլեմ .— Էվվէթ . վալիտէմին ինթիդ ապինըն իլք տարպէլէրինէ տիւշար օլմուշ օլան պիր չօճուպ հազգընտա զաթէն սիզէ մուլթասարէն պահս իթմիչիմ տիր :

Իվար .— Էվվէթ :

Էլեմ .— Իմտի , իշթէ ճաատէ շունտան իպարէթ տիր : Շէօյլէ քիտիզը ինթիզամ թատազվուրունու զաթէն թատիմ իթմիշ օլտուգու , վէ տիւչիւնտիկիւ միւնադ աշանըն բլանընը գարալլտշտըլմըչ խաւկի ճիհէթլէ , չիմտի , Մ . տը Սէրտէօյլիւն նէ՞րէտէ պուլունուտ . պուենա խապէր տլտըլընտա , ինտոճը օլմազ հասիպիլլէ , պիւթիւն էօմիլիւնտէ հէտէթ օլտուղու մազսէտէ էրէճէկինէ պուենտան պէօլլէ չիւպհէ իթմէեէճէկի տէրքեար օլան վալիտէմ , վաղ թիլլէ , քէն-

տիտինէ զստեթլէ ոստըգ օլան պիր յիմսէ մարիֆէթիլէ, Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ զէվէնսի վէ էվլտտարը հադդընտա պազը մալիւմաթը իսթիհսալ իթմիշ, վէ պու իւլէնիւն, իրի նէֆէր իհթիւար խըզմէթ քեար իլէ վիգթուար ոօգադընտա իսքեան իթտիքլէրինի թահ-գըգ իլլէմիշ տիր :

« Մ. տը Սէրտէօյլ վէ անընլա նիզամէն էվլէնմէսիպ, ֆազաթ տիւգիւն էմրի թաթլիգի ալէնէն իլան վէ թաստիգ օլունտուղուն-տան պէրու, միւմաիլէյհին իսմինի պիլա տը ու հիճապ թաշըմուգ-տա օլան մաշուգէսի, րուսիա սէֆէրի իչին հարէքէթ իթտիքլէրինաէ, վալիտէմ, պուշլարըն, քէնտի էվլտտարընը, դիրը իլլէտի-կիմ Բիէր վէ Մատլէն նամ իքի իհթիւար խըզմէթ քեարա թէսլիմ իթմիշ օլտուգլարընը խապէր ալմըշ տըր : Պու խըզմէթ քեարլար իսէ, Մ. տը Սէրտէօյլէ զստեթլ սատըգ օլտուգլարընտան, ըրշվէթլէ քէն-տիլէրինի իզֆալ իտիպ, չօճուղու էլլէրինտէն ալմագ միւմրին օլա-մամըշ տըր, հալպու.քի, վալիտէմ, օլ իքի աշըգ վէ մաշուգէնին էն զիւստէ սէվկիլէլէրի իւզէրինաէ ինթիգամընը իճրա իլլէսէրէք, անլէրի տէհշէթլի պիր տարպէսէ տիւշար գըլմագ նիսէթինտէ պու-լունմուշ տուր :

Իվար. - Ֆէնա թասալվուր տէյիլ :

Ելէճ. - Լաքին, վիգթուար ոօգադընտաքի խանէսէ քիմէսնէ կիրմէտիկի, վէ Բիէր իլէ գարընը, քէնտի էմրի իհթիւմալարընա ի-հալէ իտիլմիշ օլան չօճուղուն իւզէրինէ հէր ան ու տագըգա վէ դա-սէթ կէրմիսէթլէ իճրաի նէզարէթ իթտիքլէրի ճիհէթլէ, մէզքիւր թասալվուրուն իճրաուր բէք միւշքիւլ պուլունուպ, լաքին վալիտէմ, քէնտի ինթիգամ վէ տտալէթլիի եէրինէ վարտըրմագ իչին, հիշ պիր շէյտէն ըիւճաթ իթմէսէն դարըլարտան օլտուղունտան, վէ եալը-նըզ պիր ճինսսէթլէ, պուլունտուղու էնտիլէ վէ իզմիրապտան գուր-թուլապիլէճէկինի անլտուղընտան, օ ճինսսէթլին իճրաուրնա գա-րար վիրմիշ, վէ պու ճինսսէթ, վագթինտէ բէք չօգ թէվա-թուր պուլմուշ տուր : Մէզպուրէ, իշպու ճինսսէթի իճրա իչին, քէնտիտինէ պիր շէրիք լազըմ օլուպ, պու շէրիքի, հիւքիւմէթ ճա-տուլարը միւսանընտա պուլմուշ, վէ մէրգում, ալտըրը էվամիր մու-ճիպինճէ, թահգըգաթա իպթիտար իլլէմիշ տիր :

Իվար. - Պու ատէմ էլան հանաթտա մը տըր :

Ելէճ. - Էվվէթ :

Իվար. - Նէրէտէ տիր :

Ելեմ .— Պուրատա տըր :

Իվար .— Նէ՛ իշ իլէ մէշդուշ տուր :

Ելեմ .— Իլէրուտէ իգթիգա իտէր իսէ , սէօյլէրիմ : Իշթէ օ առէմ , ճինասէթի մէգքիւրէ՛ , վէ անըն սուրէթի իճրասը գարարլաշտըրըլ-տըղընտա , պիր գաշ տադըգ աեա դատար , սէնին , Մ. տը Սէր-տէօյլիւն խանէսինէ կիրէճէկին կիպի , վիգ թուար սօգաղընտաքի խանէեէ կիրմիշ , վէ Բիէր իլէ Մատլէնի էօլտիւրտիւքտէն սօնրա , չօճուղու դասպ իլէմիշ , վէ պու ի.քի ճինասէթինին էսէրլէրինի լա-եըգըլլա կիզլէմէք իւզըէ , խանէեէ աթէշ պլազ մասըլլա , խանէլի մէգքիւր քեամիլէն միւհթէրէգ օլմուշ տուր :

Իվար .— Պու՛գ օլայ պիր շէյ տիր :

Ելեմ .— Շիւպհէսիգ :

Իվար .— Լաքին չօճուգ նէ՛ օլմուշ տուր :

Ելեմ .— Չօճուղուն նէ՛ օլտուղունու պիլմէեիգ :

Իվար .— Շիմտի շուրասը պէլա քի , էկէրչի տիւդէ , լեա դարը-նըզ իլէ էվլէնինիգ , վէ եախօտ իլան օլունմուշ օլան վէ սիզի աեըր-մըշ պուլունան իթլազընըղըն ֆէսխինէ մուվաֆֆազ աթ իտինիգ , օ հալտէ , դայպ օլմուշ օլտուղունու դանն իթտիկինիգ , վէ օթուգ սէնէտէն պէրի հազգընտա կէօզ եաշարը տէօքտիւ կիւնիւզ էվլա-տընըզը սիզէ իեատէ իտէճէեիմ , օ էվլատընըզը քի , ճիտտէն սէվ-միշ օլտուղունուգ եէկեանէ դատընը խաթըրընըա պրազաճագ , վէ աօն կիւնլէրինիգտէ մուճիպի դուրուրիեէթ վէ թէպիեէթինիգ օլաճագ աըր : տիեէմէգ իսէմ , խանէսինէ կիրմէքիկիմտէն նէ՛ ֆայ-տէ հասըլ օլաճագ տըր :

Ելեմ .— Հազգըն վար տըր :

Իվար .— Խաթըրմա պիր շէյ կէլտի , Լէէն :

Ելեմ .— Սէօյլէ պազ ալըմ :

Իվար .— Լէկէրչի Մ. տը Սէրտէօյլիւն տաըլ վարիսինի միրաստան մահրում իթմէք իւզըէ , քէնտիսինէ պիր վարիս թէտաըրիք իտէր ի-սէք , նա՛սըլ օլուր :

Ելեմ .— Մ. տը Սէրտէօյլէ պիր վարիս թէտաըրիք իթմէք մի : Լա-քին պու սէօյլէտիկին , պէնճէ միւմքինսիգ կէօրիւնիւհօր :

Իվար .— Պէլքի միւշքիւլ օլուն , ֆազ աթ միւմքինսիգ տէլիւ տիր :

Ելեմ .— Լաքին Իվար , իսթէտիկիմիգ շարթլաըը ճամի օլարազ , պէօյլէ պիր շայեանը նէֆրէթ վազիֆէեի էյֆա իթտիբէճէք շախը

նա՞սրլ պու լապիլիպ , օ վազիֆէնի քէնտիսինէ իյֆու իթտիրէճէքսին ,
 Իվար .- Էկէրչի պու իշէ ույլուն պիր քիմնէնի պուլտմաղ իսէք ,
 պէն քէնտիմ՝ պու խըզմէթի տէրիւհտէ իտէրիմ :

Ելև .- Սէ՞ն մի :

Իվար .- Նիշին պու իշի պէն ետքամաներմ , Անճագ , պու պապ-
 տէ իղթիզա իտէն սէնէտին թահրիր վէ թանգիմի իշին վադըթ
 լալըմ տըր , Պունտան գաթինապար , գոննըմճա , տիւզ իւն կէօզլէրի
 բէք քէսկին օլմաուղընտան , չէհրէմին պիշիմսիզլիկինի կէօրէմէնէ-
 ճէք տիր , Աննըմտաքի ետզըլարա կէլինճէ , օ ետզըլարը մահվ ի-
 տէճէք պիր թէտպիրիմ՝ վար տըր , Շիմտիսէ տէկին հալի իւզրէ
 պըրագմաղլըլըմ՝ եալընըզ զարաֆէթ իշին տիր , Իթէ , պէօլէ ,
 գարարըմըզ վէրիտի : Տիւզէ պիր վարիս թէտարիք իտէճէնիզ :

Ելև .- Էվվէթ , լաքին իվար , սէն պու խըզմէթի կէօրէմէնէ-
 ճէքսին :

Իվար .- Նիշին :

Ելև .- Ձիւնքի , կիւնիւն պիրինտէ , վարիս օլաճագ շախսըն օր-
 թատան գալտըրըլմասը լալըմ տըր :

Իվար .- Անըն միրասընա պիւղ նայիլ օլապիլմէքիկիմիլ իշին ,
 տէյիլ մի :

Ելև .- Հայ հայ :

Իվար .- Բէճա իտէրիմ , էօլէ իսէ , թէքլիֆի վադըմը քէէն-
 լէմնէքիւն աուտ իտին , Պէն , վարիս օլմագտան իսէ , միրասա նա-
 յիլ օլմագլըզը սահա զիեատէ սէվէրիմ , Մալիւմիւնիւզ տիւր քի ,
 պու իքի քէլիմէնին մանէասը այնի տէյիլ տիր :

Վազըլմ կէշիեօր . իշիմիլ իւզէրինէ ճիատէն կէօրիւշէլիմ ,
 Մահուտ իհթիեարըն խանէսինտէ նէ՝ եօլտա հարէքէթ իթթիխաղ
 իթմէք իսթէնօրսուսուզ , Շիմտիտէն սիզէ խապէր վէրիբիմ՝ քի ,
 մէրգուսուս խանէսինէ սուհուլէթլէ վէ տօսթլուգլա կիրէպիլէճէ-
 կինիդի մէմուլ իթմէնին , Անըն իհթիեար խըզմէթ քեարը , քէնտիսի-
 նէ վէրիլմիլ օլան էմրի շէտիա մուճիպլինճէ , հէր նէ սուրէթլէ օլուր
 իսէ օլուս , միւհթէրէմ էֆէնտիսի օլան Մ . Կրանտէնին նէգտինէ
 դատար .քիմնէնի կիրալիւմէզ , Շիւպհէսիլ պու իքի իհթիեար , ին-
 սանլարտան նէֆրէթ իտիպ , վէ ճէմիյնէթտէն գալընան էշխաստան
 օլուպ , դուրսըլար միսիլլու քէնտի մէսքէնլէրինտէ հէր հալուէ եա-
 լընըզճա եաշամագ իսթէրլէր :

Ելև .- (Տիւշիւնճէլի հալ իլէ .) Պու խուսուստա նէ՝ չարէ վար

տըր , Զիւնքի յէնէրալ , սէնին կիպի իրի պիր ատէմին քէնտի օտա
սընա կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ , մոթլագա պաղըրաճագ տըր ,

Իվար .— Նէզտինէ ազիմէթիմին սէպէպինի իյզահ իտէրիմ :

Ելեմ .— Լաքին անըն ֆիդանը իշիտիլէրէք , ետրտըմընա խարիճ ,
տէն ատէմ կէլէպիլիր :

Իվար .— Իւզէրիմտէ սիւահ պուլունմատըղընը անլաթըրըմ :

Ելեմ .— Խա'յր , խա'յր , պու եօլտա մուամէլէ իլէ , իշիմիզ պաշա
չըգամաղ , իմտի , պէնի տինլէ : Պէն , կիյտիկիմ էրքէք էսվապը ալ-
թընտան խասսէթէն պիր դատըն ֆիսթանը կիեկինմիշիմտիր : Եսլը-
նըզ չու մանթօ իլէ բալթօմու չըդարտըղըմտա , գատըն դըեաֆէ-
թինտէ պուլունուրում : Իշթէ , պու սէօյլէտիկիմի , տէրունը պաղ-
չէտէ իճրա իտէճէեիմ . օնտան սօնրա , տիւգիւն նէզտինէ պէն տա-
իլլ օլաճաղըմ , դիրա պիր էրքէքտէն գօրգուլտուղու գատար պիր
գատընտան գօրգ ուլմաղ :

Իվար .— Խոսուսիյլէ սիզին կիպի կիւզէլ պիր գարը , վէ պէնիմ
կիպի տէ չիրքին պիր էրքէք օլուր իսէ , պէն տէ օլսամ , այնի հիս-
սիեաթաա պուլունուրում : Տօղրուսու պու թասապվուրունուղ բէք
կիւզէլ տիր : Անճագ , պէն տէ սիզէ ըիֆագաթ իթմէք իսթէրիմ :

Իվար .— Հա'յ Հա'յ :

Պէշ տագըգա սօնրա , մէրգուման իքի հայտուտլար , պիւա միւշ-
քիւլաթ , վէ գաֆալար ճէլլատընըն ֆէվգէլատէ գուվվէթի սահէ-
սինտէ , Մ . աը Սէրտէօյլին պաղչէսի տիվարընտան կէչտիլէր , վէ
մէգքիւր պաղչէեէ տալիլ օլուպ , Իվար , իբտէն պիր նէրտիվէն
պուլտու , վէ պու նէրտիվէնի եէմէք օտաաընըն թա ըէնչիրէսի ալ-
թընտա , խանէնին աիվարընա տաիաթտը , վէ իշթէ օլ էսնատէ ,
Մ . աը Սէրտէօյլ իլէ ըէֆիդէլի , հայտուտլարըն հարէքէթ ու
մուամէլէսինէ զիեատէ սէրպէսթ մէյտան վիրմէք իւզրէ , թաբ-
ա-Մօրուն իլսթարը մուճիպինճէ , ըըզլարը սէճտիւրտիլէր :

Իվար .— (Իլէնէ) Հա'յտէ պագալըմ , նէրտիվէն գօնուլտու , Պա-
գըն քի , աեաղընըղը սաղլամ պասաընըղ , վէ գաֆանըղը ետրա-
ճագ պիր հալտէ պուլունմաեաընըղ :

Ելեմ .— Միւսթէրիհ օլուն :

Մէղպուրէ , մանթօու իլէ ըանթալօնունու չըգարըպ , ֆիսթա-
նըլա գալարընտա , ճէլլան կիպի սիւրաթլէ , նէրտիվէնտէն եօ-
գարը չըգարը :

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐՐՆԵՆ ՊԻՉՁԱԹ ՀԻՃՈՒՄՈՒ

Էլէնին՝ իվարըն ետրինէ քէնտիսինին նէրտիվէնտէն եօդարը չըգմասընը տիւշիւնմէսի , բէք կիւզէլ պիր թասաւլուր օլուպ , պու սըրատա ղաեէթ մէհարէթ իպրաղ իյլէմիշ իտի . չիւնքի , էկէրչի հայտուտը մէրգում թաամ սալասընա կիրմիշ օլսա իտի , քէնտիսինին պիր շախսը մուղիրը , պիր խըրսըղ եախօտ պիր դաթիլ զանն օլունարագ , տէրունը խանէտէ պուլունան պէշ քիշինին , մէրդ ումուն իւզէրինէ հիւճում իտէճէրլէրի , վէ պիր միւտարէպէ վուգու պուլուպ , իհթիմալէ կէօրէ , պու միւտարէպէտէ ֆիւթուհաթը Գաֆալար ճէլլատընըն դազանմաեաճաղը , չիւնքի Պալթազար իլէ Ֆէլիքսին կէնճ վէ դուվվէթի օլտուգլարը , հալպու քի էլէն , եէմէք օտասընա կիրտիկինտէ , քէնտիսի կիւզէլ , կէնճ վէ իւսթիւ պաշը սըրալը օլմասըյլա , քիմսէեի դօրգուլթմաեըպ , թէաճհիւպտէ պըրագաճաղը , վէ քէնտիսինտէն պաղը իյղահաթ իսթէնիլէճէկի , վէ Մ . տը Սէրտէօյլ տահա եաղըն վաղըթտա նայիլի իգպալ ու սատէթ օլմուշ օլմասըյլա , մէզպուրէնին արզու իյլէտիկի միւլագաթ խուսուսունա պիսսուհուլէ մուլաֆֆագաթ իտէճէկի տէրքեար պուլունմագ տա իտի :

Թար-ա-Մօր՝ բըրգլարը սէօնտիւրաիւքտէն սօնրա , Պալթազար զիքրի սէպգաթ իտէն բէնչիլէնին արղասընտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ ,

— Սիւպհան Այլահ , տճապա եանլլը մը կէօրիւեօրում , տէյի նիտա իթտի :

Ձաւուշ .— Նէ՞ օլու եօրսուն :

Պալլազար .— Էվվէլ պէ էվվէլ էրքէք զանն իթտիկիմ , դալիպա գատըն օլմալը տըր :

Ժեմէքալ վ . բեկիլլիլի .— Գատըն մը :

Պալլազար .— Էվվէթ , գատըն տըր , եօդարը չըգըեօր :

Ժեմէքալ .— Միւսիւ Պալթազար , պու իֆատէնիլ հագըրնտա է մի՛նմիսինիլ :

Պարագաթը .— Էվվէթ , միւսիւ տիւգ :

Տիւգ .— Իմտի , էֆէնտիլէր , սիւղ քեաֆէնիլդտէ պէնիմ եաթազ
օտաւմա չէքիլէրէք , պէնի պուրատա եալընըզ պրադընըզ , Պիր խու
սուստա շիւպհէ իտիեօրում , Ահ , սիւպհան Ալլահ , եանըմասա
իտիմ . . .

Պազը տէֆա , ինսանըն ֆիքրի , պուլունտուղու հալ վէ մէվզը
իճապընճա , ֆէվզ էլըաեէ զանիեաթա , վէ զարիպ զարիպ շիւպհէ
լէրէ զահիպ օլուր : Իմտի , տիւգ տէ , պէլքի օ կիւնիւ օլ խուսուս
տա գիւնաւէ պահա օլունմասընա մէպնի , պիտէն պիրէ , նէրտիվէն
իլէ խանէսինէ չըգան գատընըն՝ Անժէլ օլմասընը , վէ մէրգու մէնին ,
պէսպէլի խըղմէթ քեարը ժօղէֆէ միւրաճաաթընտա , բէտոտ օլու
նաճաղընա մէպնի , պէօլէ հալատան իշէրի կիրմէք կիպի թէհլիքէի
պիր վասըթաեա միւրաճաաթ իթմիշ օլմասը զանընա զահիպ օլտու

Ագըլը պիր ատէմին պէօլէ պիր զաննտա պուլունմասը ճայիզ
օլուպ օլմատըլընըն մուհաքէմէսինի ոգուետնիլարըմըլա հէվալէ իտէ
րիզ : Շու գատար սէյլէրիզ քի , տիւգ , պու զաննա զահիպ օլտու
ղու իշին , արգատաշլարընա , քէնտիսինի եալընըզ պրադմալարընը
բէճա իլլէտի :

Միւմաիլէյհին թէնպիհինէ տէրհալ իթաաթ օլունտուղունտան ,
Ֆէլիքս , Պալթազար , Թաբ-ա-Մօր վէ ժօղէֆ , պիր քէտինին եազ
լաշմասընտա , ֆարէլէրին գարմագարըզ գըշ իրինի չէօղաիլքէրի
կիպի , ճիւմէսի տէ աճէլէթէն տիւգիւն եաթազ օտասընա չէքիլ
տիլէր : Թաբ-ա-Մօր , պու օտանըն գաբուսուսոգու աբատըղը էս
նատէ , Էլէնին պաշը բէնշիրէնին թէբէսինէ վասըլ օլմուշ իտի :

Իշպու եէմէք օտասընտա սատէ պիր մումընըզ պրադըլմը օ
լուպ , պիր ազ էվվէլբէք չօդը ընդգլարըլա միւքէմմէլէն թէնվիր գը
լընմըշ օլան պու օտա , եալընըզ պիր մումընըլա գալմիշ օլմասըլա
լա , մահզուլիյեէթ հալի քէսպ իլլէմիշ իտի : Հաթթա , սուֆրանըն
իւզէրինտէ մէվճուտ օլան կիւմիւշ թագըմլարը , սայքի թէէսիւֆի
միւպէյեիւն պիր սուրէթտէ օլուպ , պուշլար , զանէթ կիրանպահա
պիր սուֆրա պէզի իւզէրինտէ գարմագարըզ պիր սուրէթտէ վազ
իտիլմիշ օլմալարըլա , նէվիմա միւքէլէֆ պիր ճէնազէ սէրիինի իյ
մա իթմէքտէ , վէ եանմագտա օլան մումտա , պու մանեաեա տա
հա զիւեատէ թագ վիյեէթ վիրմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ , շունու տախի պէնան իտէլիմ քի , պիր ճինաեէթ
իճրասընա միւթէճուսըր օլմազ իսթէեէն պիր քիմնէ , նէ՝ գատար

Պարագար .— Էվվեթ , միւսիւ տիւգ :

Տիւգ .— Իմտի , էֆէնտիլէր , սիւգ քեաֆֆէնիզտէ պէնիմ եաթագ
օտամա չէքիլէրէք , պէնի պուրատա եալընըզ պրագընըզ : Պիր խու-
սուստա շիւպհէ իտիեօրում : Ա՛հ , սիւպհա՛ն Ալլահ , եանըմատա
իտիմ . . .

Պազը տէֆա , ինսանըն ֆիքրի , պուլունտուղու հալ վէ մէվզը
իճապընճա , ֆէվզ էլղաեէ զաննիեաթա , վէ զարիպ զարիպ շիւպհէ-
լէրէ զահիպ օլուր : Իմտի , տիւգ տէ , պէլքի օ կիւնիւ օլ խուսուս-
տա զիւստէ պահս օլունմասընա մէպնի , պիտէն պիրէ , նէրտիվէն
իլէ խանէսինէ չըգան գատընըն՝ Անժէլ օլմասընը , վէ մէրգոււմէնին ,
պէսպէլի խըզմէթ քեարը ժօղէֆէ միւրաճաաթընտա , բէտտ օլու-
նաճաղընա մէպնի , պէօյլէ հալատան իչէրի կիրմէք կիպի թէհլիքէլի
պիր վասըթաեա միւրաճաաթ իթմիչ օլմասը զանընա զահիպ օլուր :

Ագըլլը պիր ատէմին պէօյլէ պիր զաննտա պուլունմասը ճայիզ
օլուպ օլմատըղընըն մուհաքէմէսինի ոգուեհանլարըմըղա հէվալէ իտէ-
րիզ : Շու գատտըր սէչլէրիզ քի , տիւգ , պու զաննա զահիպ օլուր-
ղու իչին , արգատաշլարընա , քէնտիսինի եալընըզ պրագմալարընը
բէճա իյլէտի :

Միւմաիլէյհին թէնպիհինն տէրհալ իթատթ օլունտուղունտան ,
Ֆէլիքս , Պալթաղար , Թաբ-ա-Մօր վէ ժօղէֆ , պիր քէտինին եազ-
լաշմասընտա , ֆարէլէրին գարմագարըչ գըչ իրինի չէօզտիւքլէրի
կիպի , ճիւմէսի տէ աճէլէթէն տիւգիւն եաթագ օտասընա չէքիլ-
տիլէր : Թաբ-ա-Մօր , պու օտանըն գաբուսուենոգլ տրատըղը էս-
նատէ , Էլէնին պաշը բէնչիրէնին թէբէսինէ վասըլ օլմուշ խաի :

Իշպու եէմէք օտասընտա սատէ պիր մոււմ ըշըղը պրագըլմըչ օ-
լուպ , պիր ազ էվվէլ բէք յօդ ըշըգլարլա միւքէմմէլէն թէնպիլի գը-
լընմըչ օլան պու օտա , եալընըզ պիր մոււմ ըշըղըյա գալմըչ օլմասըյ-
լա , մահգուլնիյեէթ հալի քէսպ իյլէմիչ իտի : Հաթթա , սուֆրանըն
իւզէրինտէ մէվճուտ օլան կիւմիւշ թագըմլարը , սայքի թէէսուֆի
միւպէյեին պիր սուրէթտէ օլուպ , պուշլար , դաեէթ կիրանպահա
պիր սուֆրա պէգի իւղէրինտէ գարմագարըչ պիր սուրէթտէ վագ
իտիլմիչ օլմալարըյլա , նէվիմա միւքէլէֆ պիր ճէնագէ սէրիրինի իյ-
մա իթմէքտէ , վէ եանմագտա օլան մոււտա , պու մանէաեա տա-
հա զիւստէ թագվիյեէթ վիրմէքտէ խաի :

Նիհաեէթ , շուսու տախի պէնան իտէլիմ քի , պիր ճինանէթ
իճրասընա միւթէճասըլը օլմագ իսթէհէն պիր քիմնէ , նէ՝ գատար

ճէտուր օլտա , երեսէ էջլէ զտաֆէթ տաաթլարը վար տըր քի , պու տաաթլարտա իզտիրտապը գալպ վէ նէտամէթ հիտա իյլէմէսի թապիի տիր : Լվվէթ , էջլէ տադդալար վար տըր քի , իչլէեէճէկի խապաւ սէթին պուեիւքիւկիւ քէնտիսինէ կէօրիւնիւր վէ թու թուլմադ վէ տիւչարը ճէզա օլմադ գօրդուլարը , պիր միւտտէթ մէրդումու թէրէտտիւտտէ պըրագըր : Բեաչքի , հէր վադլթ պու իզտիրտապը գալպ հիսսիեաթը , էֆքեարը խապաւսէթ քեարանէ իլէ մու թթասըֆ էչխաւսըն ֆիքիրլէրինտէ թահրիք օլունարադ , գարընտաչընըն գալպինէ սիլաճ սօգաճադ ճանիեի , մէգըիւր հարէքէթտէն մէնն իտէպիլսէ իտի . . .

Հէր նէ հալ խսէ , իլէն , բէնչիրէեէ մու վասըլէթինտէ , հէր նէ գատար գօրդու տէնիլէն շէյի պիլմէեէն գատընլարտան իտի իտէտէ , պու ճիւմլէ իլէ կիրէճէկի , վէ պիր բէրտէ տրդաւընտա եալընրդ ժէնէրալըն տուրմադտա օլտուլու օտաեա աթֆը նաղար իյլէմէսինտէ , վիճուաինտէ սօուդ պիր տիթրէմէ հիտա իյլէտի , վէ խսէթէմէեէրէք սիհասընտան չրգան պիր նիտաեը զապթ իտէմէտի :

Մէզպուրէ , իչպու նիտասը էսնտսընտա :

— Պու նէ՝ եալընըլըդ տըր . . . նէ՝ կէօրիւնիւրում . . . զանն իտէրսին քի , իչէրտէ պիր թապուլթ , եաթստ էօլում եաթաղը վար տըր , տէմիշ իտի :

Այնի վադըլթտա , եէմէք օտտսընտաքի կէօրլէ էսէրլէրի , իլէն Բիրօնուն կէօլլէրինէ տահա զիեատէ աըթարճասընա կէօրիւնտիւկիւ կիւպի , պիր արալըգ տէհչէթ ու իզտիրտապը տաթի թէզաեիւտ պուլտու :

Անճադ , պու գարը , գօրդու տէնիլէն շէյի պիլմէտիկի , վէ ֆիքը վէ բուհուն , մէվատա իւդէրինէ իճըայի հիւքմ՝ իյլէմէսի լալըմ՝ կէլտիկինէ խքեաթ օլմուշ օլտուլու ճիհլթլէ , պու տէֆա սէւալպիլ վէ մանէասըլ պիր գօրդու թէէստիրինէ թապի օլտուլու ետ տէրք վէ հիտա իյլէտիկինտէ , վէ հէեէճասըն մէգըիւրա չօգ վաղըթ իմթիտտա իթտիկինտէ , մոհվ օլաճաղընը , վէ նիհասէթ կէօղլէրի գարարըպ , նէրտիվէնտէն աչաղընա տիւշէճէկինի անլատըլընտա , վէ զաթէն տէ , տեադլարընըն , վիճուաի աթթընտա մուվաղէնէսինի զալպ իյլէմէքաէ օլտուլունու , վէ հէմ՝ ֆիքըրինի ճէլպ վէ հէմ քէնտիսինէ գօրդու վէրէն մէնպարէնին , տէրտնինէ կիրմէք իսթէտիկի բէնչիրէտէն քէնտիսինի , քէնտի միւրատընա ըաղմէն ու զաղլաթմադտա իտուկինի հիտա իյլէտիկինտէ , ֆիքըրինտէն ,

— Էկէրչի պիր սանիյեէ տահա շու հալտէ դալըր իսէմ, սէլա-
մէթ եօլու պուլամահաճաղըմ, տէյիպ, բէնչիրէնին տէթէկինէ
տահանտը :

Այնի վագըթտա, մէզպուրէ, անլընը ճամա վազ իթտի, վէ
ճամըն սօուգլուղու, պաշ տէօնմէսինի կէչիրաիկի կիպի, կէօղլէ-
րինի տէ, հէման ճամա տահաթտըղընտան, ֆէվդէլատէ դարան-
լըդ իչինտէ պուլունան, վէ խէեալի շէքլ ու նիսպէթտէ վէ թա-
պիեաթ խարիճինտէ միւշահէտէ օլունան մառտէլէրի լաեղդըլա
թէշհիզ իտէպիլտի :

Էլէն, հէման պէշ տագըդա դատար պու վաղիեթտէ դալըպ,
պատէհու ճէսարէթ վէ սօուգ գանլըլըղընը քսէպ իլէ, քէնտի քէն-
տիեէ շու սէօղլէրի սէօղլէտի :

— Նէ՛ դատար ահմադճա գօրգուեա տիւշար օլմուշում . . .
ճէնազէ սերիրի գանն իլլէտիկիմ, մէկէր իսէ, պիր թաամ սուֆրասը
իմիշ . . . հէմտէ լաեղդըլա թէղնին իտիլմիշ պիր սուֆրա . . .
Ֆագաթ պու նէ՛ դարիպ հալ տիր, պիր տէ գալըպ, տիւգ իչին
ինսանլարտան նէֆրէթ իտէր, վէ տայիմա մահղունիյեթլէ եաշար
տէյի նա՞րըլ իտտաա իթմէլի . . . Անճագ շիմտի նէ՞ եաբմալը :

Էլէն, ուղուս վագըթ տիւշիւնիւպ տէ, պիր դարար վիրէմէ-
եէն գատընլարտան օլմատըղընտան, իշ կէօրմէք իաթէտիկի հալտէ,
թամ վագթ ու դէմանը օլտուղունու անլատը, վէ զաթէն աշաղըտա
գալմըշ օլան իվար տա, պիր ան էվվէլ իշ կէօրմէսի լաղըմ՝ կէլտի-
կինի Էլէնէ խապէր վիրմէք իւզրէ, արա սըրա խաֆէֆճէ նէրտիվէնի
սալլամագտա իտի :

Էլէնին, պիր ալ էվվէլ տիւշար օլտուղու պաշ տէօնմէսի քեամիլէն
կէշմիշ իտուկինտէն, ճէպինտէն պիր էլմասլըգարտը, վէ պիր զիֆթ
բարլասըլա, պաշընը տահաթտըղը ճամըն էթրաֆընա պիր տէյիր-
մի շէվիրտիկի կիպի, էլմասը տախի ճամըն իւզէրինտէն կէզտիրտի,
Լաքին, իվար, Էլէնի կէօղլէթտիկի վէ դօլլատըղը միաիլու, Մ. տը
Սէրտէյլ տախի մէզպուրէերի թէտոգիպ ու թէճէսսիւս իլլէմէքտէ,
վէ հէր նէ գատար դարանլըպ սէպէպիլլէ Հսցտուս Գարընը, լէհճէ-
սինի թէշհիզ իտէմէմէրաէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ հարաքեա-
թընտան հիշ պիրիսինի կէօղլունտէն աերրմումագտա իտի :

Տիւզ, հալէա, դուվվէյի թէլտայիլի իիեհսինտէքի չիւպհէսինէ
ինանտըղը ճիհէթլէ, ֆիքրինտէն,

— Պիշարէ քէնտի մէվթինէ սէպէպ օլաճագ սըր . . . Էկէրչի Ան-

ժէլ իսէ, եախօտ անըն կէօնտէրտիկի պիր քիմնէ իսէ, պիր ան էվվէլ շու. բէնչիրէեի աչմայրեմ, տէտի:

Տիւգ տը Սէրտէօյլ, քէնտիսին մէվնուտիեթի, գօրգմագտա օլտուղու նէթիճէեէ սէպէպ օլապիլէճէկինի տիւշիւնմէեթէք, իւլէնին էլմասը, ճամըն իւզգէրինտէ սէս չըգարմանա պաշլատըղը սըրատա, պիրտէն պիրէ բէնչիրէեի աշտը, վէ եալընըղ շու. քէլիմէլէրի իրատ իթմէքլիկէ վագթը օլտու:

— Նէ՞ իսթէեօրտունուղ, մա՛տամ. . . կէլինիղ. . . գօրգմաեընըղ. . . սիւպհա՛ն Ալլահ. . . սիւպհա՛ն Ալլահ. . . նէ տիւշիւնմէմէզլի՛ք. . . պէնիմ՝ մէվնուտիեթիմ՝ քէնտիսինի գօրգութաու. . . աշաղը տիւշտիւ. . . եարտըմա շիթապան օլուն, թաք-ու-Մօր, թօզէֆի, ֆէլիքս, եարտըմա գօշուն. . .

Լէնն Բիրօնուն՝ իւզգէրինտէ տուրմագտա օլտուղու նէրտիվէնին օտունու, լազըմ՝ օլտուղու տէրէճէտէ էնլի վէ մապուլթ օլմատըղը ճիհէթլէ, մէղպուրէնին տիւշմէսի պունտան նէշէթ իթմիշ իտի:

Շէօյլէքի, պու կէնճ գատըն, թէշվիկաթամիղ սէօղլէրինի աուլա իշիթմէմիշ օլտուղու ատէմին, պիրտէն պիրէ վէ մէմուլին զայրի պիր սուրէթտէ մէյտանա չըղ մասընտան տիւշարը տէհշէթ օլտուղու կիպի, տաեանմըջ օլտուղու բէնչիրէ քէնտիսինէ իսթինատկեահ օլմագտան տախի տուր օլարաղ, պիր ֆիղան ու ֆէրեատըրէֆիլլէ, օն տեագ եիւքսէքլիքտէն սըրթ իւսթիւ տիւշտիւ:

Տիկէր թարաֆտան Մ. տը Սէրտէօյլին ֆիղան ու ֆէրեատըրնն թէէսսիրի կէօրիւլտիւ. շէօյլէքի, իվար՝ կէօլկէ կիպի զայպ վէ նապէտիտ օլտուղու միսիլլու, ֆէլիքս իլէ արդատաշլարը տա, պուլունտուղլարը եաթագ օտապընտան, սիւրաթլէ եէմէք օտասընա գօշուշտուլար:

Տիւգ, քէնտի ատէմլէրինէ, վագը օլան հալէաթըն ճիւմլէսինի հիքետեէ իթտիկինտէ, հիչ պիր շէյէ ինանմանա թաք-ու-Մօր իւլէ թապիեաթը շիւպհէյի պուլունան թօզէֆ տախի տախիլ օլտուղու հալտէ, քեաֆֆէսի, մէղպուրէ գատընըն պիր ճանի օլապիլմէսինի վէ Մ. տը Սէրտէօյլին խանէսինէ կիրմէսինտէ, նիեաթը մուղիրրէսի օլապիլէճէկինի անինտէ ունուտարաղ:

— Վա՛հ, պիշարէ, եա էօլսէ իտի, տէյի նիտա իթտիլէր:

Տիւգ — քէնտիսինէ եարտըմ իտէլիմ:

Ֆէլիքս — Լիվլէթ, բէտէրիմին հագգը վար տըր, քէնտիսինի գուրթարալմ:

հարեքէթինտէ էսրարի պաղը ճիհէթ օլուպ, պուռնուն իսէ իյզահաթա միւհթան օլտուղունու պէն տէ իգրար ու իթիրաֆ խտէրիմ, հալպուքի քէնտիսի իյի օլուր օլմաղ, պու էսրարըն իյզահաթընը պիգտէ իսթիհսալ իտէպիլիրիզ, վէ պուռնուն իչին իսէ, միւտտաիի ումումինին վէ միւսթէնթիզլէրին մուազէնէթինէ տէ իհթիեան եօդ տուր: Պու հալտէ, պիր բօլիս գօմիսէրի ճէլպինէ կիտէնէք եէրտէ, խօսթա պագան պիր դատըն արասան, տահա խայրուր օլուր, զիրա պիգտէն քիմէսնէ, պու կէնն գատընըն էսվապընը սօեւմաղ, վէ եաթաղա եաթըրըմսորնու եարտըմ իտէմէզ:

Ժէնէրալըն էմր ու թէնպիհինէ անինտէ մուվաֆֆադաթ իթմէքլիք, թար-ա-Մօրուն միւթատը օլտուղունտան, պու տէֆա տախի էմիր մէզքիւրու ինրա իթմէք իւղրէ, օրատան մուֆարադաթ իյլէտի, վէ Ժօղէֆ տախի, լէննին պաչընտա աչըլմըջ օլան վէ սէլկիպի գան ագմադտա պուլունան ճէրիհաեք սարմազ իչին, իգթիզա իտէն պէզ վէ թիֆթիկի թէտարիք իթմէքլիկէ կիթտի: Հայտուտ գարընըն էմրի թէտավիսինի, իլէրուտէ տօզթօր օլաճադ օլան մէրգուման իքի կէննէլը իյֆա իթմէքտէ օլուպ, տիւդ իսէ, թար-ա-Մօրուն ազիմէթինտէն սօերա քէնաիսինտէ հասըլ օլմուշ օլան նէվիմա հայրէթ վէ իսթիյորապլէ, օլ իքի կէննէ վէ մէզպուրէ գատընա նազար իյլէմէքտէ իտի:

Նիհաեթէթ, միւմալլէյհ,

— Սիւպհան Սլլսհ, պէն պու թասվիրի պիր եէրտէ կէօրմիւշիւմ . . . ֆտդաթ պու սէյլէտիկիմ եէնի պիր հիրեաեէ տէյիլ տիր . . . նէօրտէ վէ նաօըլ կէօրմիւշիւմ, իշթէ պուրալարընը տէրխաթըր իտէմէեօրում, տէտի:

Պալլազար .— Պու թասվիրի չօդտան կէօրմիւշ օլտուղունուզու պէեան իտիեօրտուղուզ, տէյիլ մի Ժէնէրալ:

Տիւզ .— Էվլէթ:

Պալլազար .— Լաքին պու դատըն հէնուզ կէնն տիր:

Տիւզ .— Ուհիհ տիր, պէն ատէթա տիվանէեիմ . . . հալպուքի անըն լէհճէսի, անըն սիմասը տըր:

Ֆիլիմ .— Բիմին:

Տիւզ .— Տիւշէս տը Սէրտէյլին:

Ֆիլիմ .— (Հէեհճան իլէ.) Վալիտէմին մի . . .

Տիւզ .— Խայր, խայր, սօնրա սանա անլաթըրըմ:

Պու արա, էլէն Բիրօնուն ագլը պաչընա կէլմէկէ պաչամաղէ,

ազիմ' պիր ա'հ իթտիքտէն սօնրա, կէօզլէրինի ալտը, վէ թէսատիւ-
ֆէն, նազարը տիգդ աթընա իլք տէֆա Ֆէլիքս վէ սօնրա Պալթա-
շար բապթ կէլտի :

12

ԲԱՍԸ-ՇԱՆՍՈՒՆ ՀԻՔԵԱՆԵՅԻ ՄԻԼՔԻՆԵ
ՎԷ ԱՍՔԵՐԻՆԵՍԻՆԻՆ ԻԹՄԱՄԸ

Թաբ-ա-Մօրուն պէտալթ էվլատը օլան վէ մէրգուլ թարա-
ֆընտան հիչ պիր տէեէրի եօգ տուր կիպի կէօսթէրիլէն Բա-տը-
Շանս հազգընտա թէքրար նազլը քէլամ իյլէմէքլիկիմիլէն, ումա-
րըզքի օգուեանլարըմըզ մէմնուն օլուրլար :

Իվարըն, մէրգումու, խարիճի պուլվարլարըն աշաղքի թա-
րաֆլարընտա նէ' հալտէ պրազ տըղընտան պահս իթմէզտէն էվլէլ,
պու սէրսէրէնին հիքեանէսինի իքմալ, վէ նա'սըլ օլուպ տա Բա-տը-
Շանս լազապընը իհրազ իթմիշ իտուկինի տէրմիեան իյլէեէլիմ' :

Իհթիեար Թաբ-ա-Մօր, էվլատընըն թապիեաթընտան, վէ անըն
ղալիպ վէ ագըլսըղճա հալլէրինտէն պահս իյլէտիկինտէ, մէրգումուն
միլքի վէ ասքէրիճէ էօմիլինիւ միւպալաղալը կիօսթէրմէմիշ իտի :

Բա-տը-Շանս, եիկիլմի տէօրթ եալընտա օլտուղու պիր սըրա-
տա, սայիր տէլիգանլըլար միսիլլու, քէնտիսինի բարլազ պիր մէվգի-
տէ կէօրմիւշ, վէ կիւզէլ պիր միւսթադպէլի օլաճաղընը մէմուլ իյ-
լէմիշ իտի : Օլվազըլթ, Բա-տը-Շանս, չավուշ բաեէսինտէ օլուպ
նիշան տախի ալմըշ, վէ 1 նիւմէրօլու զապլթանտան մաատուտ
պուլունմուշ իտի :

Ֆազաթ, Բա-տը-Շանս հիտտէթմիղաճ օլմասըլլա, քէնտի ա-
միրինէ գարշը իթաաթսըղլըգտա պուլունմուշ, վէ մալլում օլտուղու
իւղրէ, իտամ ճէղատընա մահքիւմ գըլլնմըշ իտի :

Մէրգում, քէնտիսինի գուրշունա տիղմէքլիկէ հիւքմ' իտէն ի-
լամը ֆիթուրսուղճա տինլէեիպ, եալընըզ քէնտի քէնտիեէ :

— Պէյլիս եօգ տուր, պէնիմ, պու սէվկիւլիւ Մ. վէր-տը-կրիսէ աշգ իթտիկիմ սիլլէ, քէնտիսինի տօպաճ կիպի չէվիրտի, տէտի,

Մահքիւմ չափուշուն պահսընը իթտիկի զապիթ, եիւզիւնէ սիլլէ աշգ իթմիշ օլտուշու զապիթ օլուպ, պուշուն վէր-տը-կրի իոմիլլէ թէսմիսէ օլունմասը, ինթիզամը աքէրիտէ ղաեթթ սէրթ թա. ալիեաթլը օլմասընտան, վէ հէր թարաֆտա, վէ քեաֆֆէյի պազըր սիւաշլար իւզէրինտէ եէշիլ կիւմիւշիւսէ չալարը րէնկ միւշահէտէ իյլէմէսինտէն նէշէթ իյլէմիշ իտի,

Բա-տը-Շանս, տիւլանը հարպտան չըգտըդտան սօնրա, ղընտա. նա կէօնտէրիլտի: Պու ղընտանտա, քէնտիսի կիպի իտամ՝ ճէզասը. նա մահքիւմ օլմուշ տիկէր ի.քի քիշի պուլունմագտա իտի:

Մէրգում, գատէրինէ գաթլանան, վէ էօլմէքտէն քէք տէ գօրգմաեան մահքիւմէր կիպի, գըրգ եէտի կիւն, ճէզասընըն իճրա. սընա միւնթագըր պուլունտու:

Պու միւտտէթ էսնասընտա, Բա-տը-Շանս, հապսխանէ արգա. տտշարընա չէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի:

— Վէֆաթըմին վադթ ու սաաթընըն պիր տագըգա պիլէ կէրի պրազըլմասընը իսթիտա իթմէեէճէեիմ, Օլ վագթ ու սաաթըն վի. րուտինէ սապըրսըրըղլա վէ պիլա խէվֆ ու էնտիշէ պէքլէմէքտէ. եիմ, Յէօզլէրիմի պաղլաթմագսըզըն թէրքի հաեաթ իտէպիլէճէ. եիմ, վէ իւզէրիմէ աթէշ իտիլմէսինի թափսիսէ իթմէքտէ թէրէտ. տիւտ իյլէմէեէճէեիմ, ֆագաթ, էկէրչի ճէզամ, զինճիրպէնտիք ճէ. ղասընա թահվիլ օլունարագ, րիւթպէյի ասքէրիսէմին թէրգիգի. նի իճապ իթտիլըր իսէ, պու խուսուսա մուվաֆֆագաթ իթմէեէ. ճէեիմ, եախօտ պուշա վագըթ պրագմաեաճաղըմ, Պունտան գա. թինազար, պիր թագըմ խըրսըղլար վէ գաթիլլէր իլէ քիւրէեէ կիթ. մէք տէ իսթէմէմ:

Օլ թարիխտէ, ասքէրի զինճիրպէնտիլիկէ մահքիւմ օլանլար, ճէ. ղալարընը քիւրէքլէրտէ չէքմէքտէ իտիլէր:

Պու սէօզլէրի իշիտէն վէ մէրգում հագընտա ղիեաաէ րիա. եէթլէրի պուլունտան տիկէր մահքիւմէր իսէ,

— Նէ՝ եաբաճաղ սընըղ, տէյի սիւալ իթմէքտէ իտիլէր:

Բա-տը-Շանս, ատիլ պիր նէֆէրին տափասընը պիր ղապիթէ գարշը միւտաֆաա իթմէքլէ, իթաաթսըզըրգտա պուլունմուշ իտի, չիւնքի պիր զապիթ, նէ՝ գատար սէրթ օլսա, րիւթպէսի օլան պիր չափուշու, խուսուսիլլէ ասքէրին գարշըսընտա, սուի հարէքէթինտէն

տօլաեւը թէքտիր իաէմէզ իտի, չիւնքի օ չափուշ, ալաեւն իշինտէ էն պիրիննի նէֆէրաթաան ատա օլունմասըյլա, պիր կիւն սօնրա զապիթիյլէ տէ միւսապի օլապիլիր իտի:

Իմտի, «նէ» եաբաճագսընըզ տէյի վուգու պուլան սիւալէ ճէ-վապէն, Թաբ-ա-Մօրուն օղլու,

— Տուրուն, եադընտա կէօրիւրսիւնիւզ, տէտի:

Իշթէ, պու մահպէսիյեթէն էնտսընտա, Թաբ-ա-Մօրուն օղլու, նէֆսինէ սուի գաստ իթաէ տէ, գուրչունա տիղիլսէ տէ, պէհէմէ-հալ էօլէճէկինի մուհազգադ կէօրտիւկիւնտէն, հէր թարտֆտա քէն-տիսինի թանըթտըմադ իւզրէ, անլընն իւզէրինէ,

ԲԱՏԸ-ՇԱՆՍ

եանի պախթսըզ քէլիմէլէրինի ըէնկլի հուրուֆի իլէ եազտը:

Հալպու քի, Բա-Տը-Շանս նէ գուրչունա տիղիլտի, վէ նէ տէ նէֆսինէ սուի գաստ իթտի քի, սէպէպիլնի աթիտէ պէեան իտէրիզ:

Իհթիեար Թաբ-ա-Մօրուն վէ ինվալիտ գըլլասընտա մուգիմ ա-սաքիր գօմանտանընն թէշէպպիւսաթը վադըասը պիւա սէմէրէ գալմատը:

Շէօյլէքի կէնճ Թաբ-ա-Մօրուն զիքը իթտիկիմիզ քէլիմէլէրի անլը իւզէրինէ թէվշիմ իթմէսինտէն չէնտ կիւն սօնրա, տիվանը հարպտա, գրալ թարաֆընտան գօմիսէրլիք խըտմէթիսի իյֆա իտէն վէ Բա-տը-Շանսըն տավասընա մէմուր օլան չախսա, մէրգու մուն թախ-ֆիֆի ճէզասը զըթընտա իգթիզա իտէն էմի վէրիլտի:

Պինապէրին, չափուշ Տիւրիէօնիւն իտամ ճէզասը, պէշ սէնէ զին-ճիրպէնտլիք ճէզասընա թահվիլ օլունուպ, պիզզաթ հարպիսէ միւ-տիրի թարաֆընտան եազըլմը օլան մահրէմանէ պիր թէլէկրաֆ, մեր-գու մուն գարարնամէսինէ իլավէ օլունմուշ իտի:

Իշպու թէլէկրաֆնամէ չու մէալտէ պուլունմուշ տուր:

Տիւշմէնտէն պիր պայրագ ալմըշ, վէ եիկիրմի տէօրթ եաշըն-տա օլտուղու հալտէ, մէյտանը հարպտա ղն պաշլըլդ վէ չափուշ-լուդ ըիւթպէլէրինի իհրադ իթմիշ, վէ իքի տէֆա ասքէրէ նիւմունէ մագամընտա թադ տիմ գըլլնմըշ, վէ իֆթիլտար նիշանընա տախի մադհար օլմուշ, վէ պէշ մուհարէպէտէ պուլունմագլա ալթը եարէ ալմըշ, վէ իւզէրինտէ օթուրմուշ օլտուղու իքի աթըթէլէֆ օլմուշ պուլունան պիր ասքէր, ատի պիր ասքէր տէյիլ տիր: Եիկիրմի նէ-ֆէր պիւեիւք զապիթանըն եախօտ իւմէրանըն հիւսնի չահատէթ

իթտիքէրի, վէ թէմամի ափվընը իսթիրհամ իյլէտիքէրի պիր չա-
վուշ, պիր իթաաթսըղ սաեըլամաղ :

«Հալպու քի, պիզ պու մէրհամէթի րէտաէ մէճպուր օլմուշուզ
տուր, չիւնքի, գանուն պու սըրատա, թէէսսիւֆլէ քէնտի հիւք-
միւնիւ իճրա իթմէլի տիր : Լ... օին չալուշ Տիւրիէնին ճէղասընըն
թախֆիֆինէ, թարաֆը հաղրէթի Գ... ալիտէն միւսաատէ պույ-
րուլտուղունու խապէր վիրմէքլէ պէրապէր, շու... տախի պիւտի-
րիրմ քի, չալուշը մէրգոււմ, բէք ազ դէման ճէղա չէքէք տիր :
Անճա... րէ... քէսինին, ուսուլը ասքէրիէէ իւզրէ վէ ալէնէն ալը-
նաճաղը մալիւմիւ օլտուղունտա, մէրգոււմու, մէյեուսանէ հարէ-
քէթտէն մէնն իյլէմէք իւզրէ, քեաֆֆէի թէտապիրի իհթիեաթ-
քեարանէեի իթթիսաղ իյլէմէնիղի տէ իսթար իտէրիմ :

«Պէնիւմ իւարաֆըմտան, չալուշու մէրգոււմու» պիր սէնէտէն էվ-
վէլ, ֆրանսըզ օրտուսունտա իսթիխտամ օլունմադլըղա լաեըգ վէ
միւգթէտիր օլտուլու պէեան իտիլէճէկինի, վէ իսթէտիկի հալտէ,
ղայպ իթտիկի վադթը թէքրար գաղանապիլէճէկինի քէնտիսինէ
թէէմին իյլէտիկինիղտէ, մէրգոււմուն, քէնտի գապահաթընը, վէ
իճապաթը գանունիէեի անլաեարագ, արղը միւթապաաթ իտէճէ-
կի, եախօտ տահա տօղրուսու պու հալէ գաթլանաճաղը մէմուլ
տուր : »

Գրաւ գօմիսէրի, պու մէքթուպու ալտըգտան սօնրա, Տիւրի-
էօնին ֆըրգասընըն գօմանտանը լիւա ժէնէրալըն վէ տիւանը հարպ
րէյիսի օլան, վէ գալէ գօմանտանը պուլունան միրալաեըն իսթար-
լարը իւզէրինէ, ասքէրի հապսխանէէէ աղիմէթ, վէ մահքիւմիւ ճէլպ
պիրլէ, հապսխանէ միւտիրլինին օտասընտա պիր միւտսէթ եալընըզ
գալտը :

Պունլար միեանընտա ճէրէեան իալին մուհապէրէ շու սուրէթտէ
վուգու պուլտու :

Գօմիսէր .— (Մահքիւմէ իրիթապէն .) Սապահլար խայր օլտուն,
Տիւրիէօ :

Տիւրիէօ .— Խալըլը սապահլար օլտուն էֆէնտիմ. եէնի պիր շէյ
մի վար տըր :

Գօմիսէր .— Խալըլն տէյիլ օլ պիր կիւն, հիւքմիւ գանուն իճրա
օլունաճաղ տըր :

Տիւրիէօ .— Բէք իյի, էֆէնտիմ :

Գօմիսէր .— Աճալիւպ, բէք իյի նէ տիմէք :

Յիւրիէօ .— Շու տիմէք քի , պէն , չօղտան պէրու հիւքմիւ գա-
նունա հաղըր պուլունմադ տաերմ :

Գօմիսէր .— Լաքին նէ՞ չէյէ հաղըրսըն :

— Էօլմէեէ , տէյի ճէվապ վիրտի Տիւրէօ , եախօտ միւճէտտէ-
տէն Բա-տը-Շանս իամինի իհրադ իթմիշ օլան շախս :

Մէրգումուն մէղքիւր եէնի իամի պադի գալմը տըր , վէ պիր
աղ ուզուն միւտտէթ ճէզայիրտէ իդամէթ իթմիշ օլան քեաֆֆէյի
ասքէր եախօտ սէյեահլար , մէրգումուն պահսընը իշիթմիշէր տիր ,
զիրա հիքեաեէ իթտիկիմիզ նագլիեէթ , սահիհ օլուպ , պէեան
իթտիկիմիզ վուգուաթ , նէֆսի ճէզայիր չէհրինտէ վէ օլ թարիխտէ
Մ . Լաֆիթ նամ զաթըն խտարէսի թահիթընտա պուլունաւ հապսխա-
նէյի ասքէրիտէ վուգուա կէլմիշ , վէ Բա-տը-Շանսըն ըրիթպէսի
Պահ-Պայհուէթ մէյտանընտա ալընմը տըր :

Գօմիսէր .— Էօլմէեէ՞ մի . Պադալըմ հագգընըդտա էօլմէք գա-
բարը իճրա օլունաճա՞գ մը տըր :

Յիւրիէօ .— Լաքին , էօյլէ իսէ , պու սիււալտէն մագսէտ նէ՞ տիր :

Գօմիսէր .— Ճէզանըզ թախֆիֆ օլունմուշ տուր :

Յիւրիէօ .— Ճէզամ թախֆիֆ մի օլունմուշ տուր :

Բա-տը-Շանս , պու սէօղլէրի սէօյլէր.քէն , գաշլարը ֆէնա սու-
րէթտէ չաթըլմը իտի :

Գօմիսէր .— Էվլէթ , վէ կիւզէլ պիր թախֆիֆի ճէզաեա նայիլ
օլմուշունուզ տուր :

Յիւրիէօ .— (Իսթիհզա իլէ .) Շիւպհէսիզ ճէզամ , օն սէնէ եախօտ
եիկիրմի սէնէ քիւրէք ճէզասընա թահվիլ իտիլմիշ տիր :

Գօմիսէր .— Եալընըզ օն սէնէեէ թահվիլ իտիլմիշ տիր :

Յիւրիէօ .— Ըրիթպէյի ասքէրիեէմին տէ թէրգինինէ , տէյի՛լ մի :

Գօմիսէր .— Նէ՞ չարէ , տօսթում , պու տա , քիւրէք ճէզասընը
իճապը իգթիզասընտան տըր :

Յիւրիէօ .— Բէք իյի , էֆէնտիմ , պու խուսուսու պանա պիլտիր-
տիկինիզէ թէչէքքիւր իտէրիմ . պունտան սօնրա նէ՞ եաբաճաղըմը
պէն պիլիրիմ :

Տիւրիէօ , պու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , շիւպհէսիզ իտամ ճէզա-
սընա մահքիւմ օլմուշ օլանլարըն՝ քէնտիլէրինէ թայեին իտիլմիշ
օլան վագթը իսթէտիլքէրի սուրէթտէ դուլլանմազլըդա հագգըլ
օլտուգլարընը գօմիսէրէ անլաթտըրմագ իւզըն աեաղա գալգտը,
վէ գօմիսէր , մէրգումուն էլլէրինի քէմալ հէեէճան իլէ սըգարագ :

— Նէ՛՝ եաբաճադսընըդ, Տիւրիէօ, տէյի սիւալ իթտի :

Տիւրիօ .— (Գօմիսերին մէզքիւր խսյրխահանէ մուամէլէսինտէն միւթէէսիր օլարազ .) Սիդ, համիյեթ վէ ինսանիեթլէ մութթաւսըֆ պիր զաթսընըդ, տէյի՞լ մի :

Գօմիսէր .— Էօյլէ զանն իտէրիմ :

Տիւրիօ .— Էհլի նամուստանսընըդ, էօյլէ տէյի՞լ մի :

Գօմիսէր .— Էհլի նամուստան օլտուղում իչին սիզէ եէմին իտէրիմ :

Տիւրիօ .— Սիզին սըրր սազլտեան օլտուղունուզա կիւվէնէպիւ իթրմիեթիմ :

Գօմիսէր .— Շիւպհէսիզ :

Տիւրիօ .— (Ճիտտի պիր սուրէթտէ վէ ահէսթէ ահէսթէ իֆաւտէյի հալ իտէրէք .) Բիւթպէսի ալընմազ տէրէճէսինտէ գապահաթ իշլէմիշ օլան պիր ասքէր, գանուհա րիաեթ իթմէկէ, վէ ճէզասընը շէքմէկէ պօրճու տուր, լաքին, քէնտիսինէ գըրդ սէքիզ սաաթ էվվէ խապէր վէրիլէն լէթիօն ա՛օնէօր նիշանընըն շըվալիէլիք րիւթպէսինի հայիզ օլան պիր քիմնէ, էկէրլի րիւթպէսի ալընմասընա պէքլէր իսէ, ալադ սաեըլըր : Նէ՛՝ սէօյլէտիկիմի իշիտիեօրսուհուզ, վէ նէ՛՝ տիմէք իսթէտիկիմի անլատըղընըզա տա էմինիմ :

Գօմիսէր .— Ֆազաթ, նիհաեթ մէրամընըդ նէ՛՝ եաբմազ տըր :

Տիւրիօ .— Նէ՛՝ եաբաճաղըմը անլամազ դօլայ շէյ տիր :

Գօմիսէր .— Պու պապտէ հազգսըզսընըդ իմտի, օթուրուն տա իսթիշարէ իտէլիմ :

Հիւքիւմէթ մէմուրու պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, մէրգում տէլիգանլընըն պիլէքլէրինտէն թու թուպ, գարշըսընտա օթուրթմազ իչին նէվիմա ճէպը տալսի իսթիմալ իյլէտի :

Տիւրիօ .— Իքիմիզ իչին տախի զաեթ միւշքիւլ օլան պիր մուհավէրէեի ուզաթմազլըգտա նէ՛՝ ֆայտէ վար տըր :

Գօմիսէր .— Թէքրսըր իտէրիմ քի, Տիւրիէօ, պու պապտէ հազգսըզսընըդ :

Տիւրիօ .— Խա՛յր, գաբիթէնիմ, պէնիմ եէրիմոն օլսանըդ, սիզ տէ պէնիմ կիպի տիւշիւնիւրսիւնիւզ : Պունուհալ պէրապէր պէն տէ սիզին եէրինիդտէ օլսամ, սիզին կիպի հարէքէթ իտէր իտիմ :

Գօմիսէր .— Տիւրիէօ, պէնի տինլէեին :

Տիւրիօ .— Պիր իթիւրաղընըդ տահա՛ մը վար տըր :

Գօմիսէր .— Խա՛յր, անճազ շունու սիզէ անլաթմազ իսթէրիմքի հարպիեէ նազըրընըն սիզէ թէվէճճիւհիւ պուլունմազտա տըր :

Տիւրիւօ .— Վա՛յ, հարպիւնէ նազըրը պէնի տիւշիւնիւ եօրմու :

Գօմիսէր .— Պէնիմ, էհլի նամուստան օլտու զուսու սիզ թաստիզ-ի թախիզ :

Տիւրիւօ .— Էլիլէթ , էօյլէ օլտուզունա տէրունէն իւքեաթ օլ-մուշում տուր :

Գօմիսէր .— Տիմէք օլուր քի , պէօյլէ մուհիմմ մաստէլէրտէ եա-լան սէօյլէմէկէ իզթիտարում եօզ տուր :

Տիւրիւօ .— Սահիհ տիր :

Գօմիսէր .— Իմաի , հարպիւնէ նազըրնըն սիզէ թէվէճճիւհիւ պու-լունտուզունու պէսան իտիւեօր իսէմ, հազըզէթի հալի սէօյլէ-եօրում :

Տիւրիւօ .— Լաքին , պու ինանըրը շէյ տէյիլ տիր :

Գօմիսէր .— Պաղըն սիզին իշին եազըրմըշ օլան շու մէքթուպա-քի , օն զըթա միւլազիմիլիք ֆէրմանընտան տահա զիեատէ գըյ-մէթտար տուր :

Պու սուրէթլէ գօմիսէր , մահրէմանէ թարգտա եազըրմըշ օլան մէքթուպու Տիւրիւօնէ վերաի , վէ օ տախի միւնտէրիճաթընը օ-գու եունճա , մէզքիւր նէթիճէնիւն իսթիհսալի իշին քէտէրի թարա-ֆընտան վուգուա կէլմիշ օլան թէշէպպիւսաթը , վէ քէնտի հարէ-քէթիլին օլ իշթիեարա մուճիպ օլտուզու քէտէրի տիւշիւնէրէք , կէօղլէրի եաշարաը , վէ պատէհու շու հօլտա իֆատէեէ տէվամ իլլէտի :

— Հարպիւնէ նազըրնըն պէնի պու տէրէճէ տիւշիւնմէսի ֆազ-լա շէյ տիր :

Գօմիսէր .— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

Տիւրիւօ , ճէվապ օլարազ , իքի իւշ կիւն էվվէլ անլընտա չըզ-մըշ օլտուզու եազըլարըն էթրաֆընա սարտըղը գանլը մէնտիլի չէօղտիլ :

Գօմիսէր .— Պու Նէ՞ տիր :

Տիւրիւօ .— Բէնիլլի հուրուֆի իլէ անլըմուա եազըրմըշ պիր սէօզ տուր :

Գօմիսէր .— Նիհաեէթ Նէ՞ տիր :

Տիւրիւօ .— Օգու եուն քի , Նէ՞ օլտուզունու անլաեասընըղ :

Տիւրիւօ , անլընը գօմիսէրէ տօղրու ուղաթմասընտա , մէրգուճ, հէնուզ քէք աչիքեար օլմաեան հարֆլար իլէ եազըրմըշ օլան Բա-տը-Շան քէլիմէլէրինի օգուտու , վէ սիւալէ աղաղէ ,

— Մանէասը նէ՞ տիր, տէտի :

Տիրիւն. — Մանէասը շուտուր քի, պէն էօլմէլիեիմ :

Տիրիւն, մէղքերը հարկարը անլընտա եազտըղը սըրատա, նէ՛ կիպի հալ ու ֆիրքտէ պուլունտուղունու իյղահ իթտի :

Տիրիւն. — Պէն էօլմէք իսթէեօրտոււմ, վէ էօլէճէկիմի մէմուլ ի տիեօրտոււմ : Եօդաս, պու սուրէթլէ թասպիրիմի թէպտիլ իթմէքլիկի տիւշիւնէմէղ իտիմ : Իմտի, պաշգա չարէ եօգ տուր պէն, հա եաթըմտա նամը պիր առէմ՝ օլտոււմ : պինսպէրին էօլմէլիեիմ քի, հա եաթըմ ուղուն սիւրմէսին : Պանս կէօսթէրտիկինիլ մէքթուպ մուճիպինճէ Տիրիւն եաշաեապիլիր իտի, չիւնքի, պու մէքթուպ անըն մաղհարը ափվ օլաճաղընս տայիր րէսի պիր վատ տիմէք տիր : հալ պու քի, պու կիւնքի կիւն պէն, Տիրիւն տէյիլիմ, իլլա հէր քէսին Բա-տը-Շանս թէսիեէ իտէճէկի առէմիմ, Պու իսմին, եաղըն վաղըթաա պիթիւն ճէղայիրտէ ինթիշար իտէճէկիին կէօրէճէքսինիլ, լաքին պու տա պիր շարթ իլէ դապիլ տիր :

Գօմիսէր. — Նէ՞ շարթ իլէ :

Տիրիւն. — Գըղարըլմը տէմիր իլէ անլը իւղէրինէ տամղա վուրուլմուլ օլան պիր առէմ, եանի Բա-տը-Շանս էօլմէլի տիր, եաթստ թէքրար իտէեօրոււմ քի, Բա-տը-Շանս առի պիր մալսուդ առտ օլունաճադ տըր :

Գօմիսէր. — Պիլաքիս եաշամայը տըր :

Պիր ստաթ գատար տահա զապիթ իլէ մահքիւմ մուպահասս իթտիլէր, նիհաեթ մահքիւմի մէրդոււմ, արղը միւթալաթլէ, նէֆսինէ սուի գաստ իթմէեէճէկիինի եէմին իթտի :

Պունտան պաշգա, Բա-տը-Շանսըն քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէսի տէ կիւճէլմիշ իտի, չիւնքի, մէրդոււմ, գօմիսէր իլէ կէօրիւշտիւկիւ զէման, հապսխանէ միւտիրի, մահքիւմիւն օտասընը արիլ ու ամիդ արաթտըրըպ, Տիրիւնիւն, նէֆսինէ սուի գաստ իթմէք իւղը գուլլանաճաղը թապանճաեը վէ դամսեը պուլտուր մուլ վէ դալտըրթմիշ իտի :

Բա-տը-Շանս, պիր առէմին՝ քէնտի վիրտիկի սէօգէ ըիաեթ իթմէսի վաճիպէտէն պուլունտուղունու պիլտիկի ճիհէթլէ, նէֆսինէ սուի գաստ իթմէք նիեթինի պէրթարաֆ իթմիշ օլմասըլլա, սիլահլարընը արամահա ինթիեաճ կէօրմէրիկիւնտէն, պունլարըն զայպընը տախի սթիթապի անլամատը :

Իմտի, քէնտիսի իլին իսքէնճէ սաաթը տիմէք օլան վադթա

պէք լէտի, վէ վազը թ, հոսնի ըիւթ պէյի ասքերի ետինն ալըն աճա-
զը սաաթ կէլտիկինտէ, ասլա պօզուլման ետրագ, վէ գալի առըմար-
լա եիւրիւ եէրէք, հապսխանէ տէն չըգալը, վէ պիւթիւն ասքերին,
սիլահ պէտէսթ օլարագ սըրա իլէ տուրմուշ օլտուղու մէյտանա մու-
վասը կէթ իյլէտի :

Բա-ալը-Շանս, քէնտի չափուշլուգ էլպիսէսինի կիեինմիշ, վէ շէ-
րիտլէրիլէ իթթիլսար խաշընը, վէ տիւլմէլէրինի, չըգարըլմասը Գօ-
լայ օլմագ իւզրէ տտի պիր թիրէ իլէ թաալիգ իթմիշ, վէ անլըն-
տաքի եազըլարը կիզլէմէք իւզրէ, անլընըն էթրաֆընա պէեագ պիր
պաղ պաղլամը, ֆագաթ կէօզլէրինի քեամիլէն աչըգտա պրագ-
մը իտի :

Հալպու քի, աթիգ ըէֆիգլէրինտէն օլուպ տա, մէրգումուն
իտամ ճէզասընըն թախֆիֆ իտիլտիկինի, վէ անլընտա գըզարթըլ-
մը տէմիր իլէ եազըլմը օլան իպարէեի պիլմէեէնլէր, քէնտիսինի
կէօրտիւքլէրինտէ, թարիֆ օլունմագ պիր էնտիշէ վէ իղտիրագ իլէ
ըէֆը սէտա իյլէմէքտէն քէնտիլէրինի մէնն իտէմէտիլէր, գիրա Տիւ-
րիէօ, մէնսուպ օլտուղու ալայտա, ումում թարաֆընտան սէվիլ-
միշ իտի :

Պունլարտան պազըլարը,

— Աճապա շու պիշարէ Տիւրիէօ գուրշունա՝ մը տիզիլէճէք
տիր, տէտիւքլէրինտէ, Տիւրիէօ՝ քէնտիլէրէ շու սուրէթտէ ճէվապ
վիրտի :

— Խայր տօսթլարըմ, պէն գուրշունա տիզիլմէեէճէեիմ, լաքը
գուրշունա տիզիլմէմ տահա խայրը տըր :

Չալընան սլօրու սէսլէրինտէն, մահքիւմիւն սէտասը իշիտիլմէզ
օլտու, վէ պատէհու Գօմիսէր, ուսուլը ասքերի եէ իւզրէ սուրուլ-
մասընը իլթար իթտիքտէն սօնրա, էվիլէլա իլամը, վէ պատէհու
թախֆիֆի ճէզա գարարնամէսինի օգուտու, Պունլար օգուտուղու
սըրատա, Տիւրիէօ եազընտա պուլունտուղունտան, հէր շէյի իշիթտի :

Պու օգուտագլըզ մուամէլէսի պիլթտիքտէն սօնրա, քէմալ թէ-
էսսիւֆ իւզրէ իլամը վէ գարարնամէեի գրաաթ իթմէքլիք մէմու-
րիեէթի միւշքիլէսինի իյֆա իթմիշ օլան զապիթ՝ հէեէճանընը թէս-
կին իտէմէտիկինէ, վէ թէնպիհ ու գայտէտէն զիեատէ քէնտի
գալ պինէ գուլազ վիրտիկինէ մէպնի, իքի պին նէֆէր սիլահլը աս
քէրին վէ օն պին նէֆէր սէյիրճինին գարչսընտա, եալընըզա վէ
աեագտա սուլմագտա պուլունան Տիւրիէօեէ եագլաշարագ :

— Արդատաշ, ճէսուր օլ, տէսի :

Հէր եէրտէ, ասհապը համայնէթ ու ինսանիւնէթ պուլունուր :
Ֆիլվապը, էն միւշքիւլ զէման վասը օլմուշ օլտուղունտան,
Տիւրիէօ իշին ճէսուր օլմաղլըզ զէմանը վիբուա իթմիշ խիւ :

Օլարա, ասաքիրի մուհաֆաղանըն էն աթիզ չափուշու, բիւթ-
պէսինի ալմազ իւզրէ, մահքիւմիւն եանընա եաղլաշար :

Պու չափուշ, իրիսի պիր կիւնտէ վէ աշնի մատտէտէն տօլաեր
նայիլի բիւթպէ օլմուշ օլմաղլաբընա մէպնի, Տիւրիէօնիւն աթիզ պիր
արգատաշը օլուպ, օլ էանտտէ իշպուս սիլահ արդատաշըն կէօղլէրի
եաշարմիշ խիւ :

Ժիկօ խախնու, օլան չափուշ — Տիւրիէօ, շէրիալէրինի վէ խաշընը
չըզար :

Տիւրիէօ — Լաքին պու առէթտէն տէյիլ տիր :

Ժիկօ — Սէնին նէնէ՞ լաղլմ :

Տիւրիէօ — Ֆաղաթ ճէղա կէօրէճէքսին :

Ժիկօ — Խաշը, պու խուսուս զաթէն գարաբըաշարըլմիշ տըր,
անճազ, քէնաիմէ տէ դալաա, պու եօլտա հարէքէթ իտէճէք ի-
տիմ : Պունտան դաթիւաղար, պէն սէնին բիւթպէլէրինի ալտպիլիբ-
միսիմ : Հալպու քի, սէն քէնաին շէրիալէրինի վէ խաշընը չըզար-
մաղլըզըն իլէ, պունալար պիղզաթ իստտէ իթմիշ օլուրսուն :

Տիւրիէօ — Ֆաղաթ, պու եօլտա մուամէլէ իթմէքլիկինին գա-
րաբըաշարըլմիշ օլմասը սահի՞հ մի տիր :

Ժիկօ — Էվլէթ, սանա սահիհ տիր աիեօրում :

Տիւրիէօ — Հալպու քի, պու եիւզաէն սանա մի խաթարա եօգ
մու աուր :

Ժիկօ — Խաշը :

Տիւրիէօ — Նամուսուն իւզէրինէ՞ մի սէօյլէեօրսուն :

Ժիկօ — Էվլէթ :

Ճիկօնուն թէէմին իթմէսի իւզէրինէ, Տիւրիէօ, խաշը իլէ շէ-
րիալէրինի չըզարըպ, աթիզ սիլահ արդատաշընա իթա իթաի : Պու-
տէհու զըլըճը ալընաղը կիպի, աիւյմէլէրի տաիսի չըզարըլաղըն-
տան, ասքէր կէշիտինէ պաշլանըլար : Եանի թօրլանմիշ օլան քեաֆ-
ֆէյի ասաքիր, բիւթպէսի ալընմիշ օլան ասքէրին էօնիւնտէն կէշաի
վէ պունունըա, մէրգումա, սօն վէաաեր խիպ, պունտան պէօլէ
քէնաիսիլէ միւնաիպէթլէրի օլմաեաճաղը անըլաթըլար :

Կէշիա խիթամ պուլտուղունտա, Տիւրիէօնիւն քեաֆֆէյի ա-

Թիզ արդատաշարը ո՞ն տէֆա կէլիպ մէրգում ի՞նք թօգալաշտըլար վէ թէսէլլիտաթ վէ թէշվիդ աթլարընը արդ ու պէեան էլլէտիլէր, Տիւրիէօ, պունտան պէօյլէ ասքէրլիքտէն չըգմըչ օլմասըլլա, հապս- խանէյի ասքէրիկէ ալտէթ խտէմէդ, վէ էմրի մուհաֆազասը իշին քէնտիսինէ պիր չափուշ վէ տէօրթ ասքէր թէրֆիգ իտիլէմէս խտի: Խմտի մէրգումուն իքի ժանտարմանա թէրֆիգէն, միւ- քիէն հապսխանէսինէ կէօնտէրիլմէսի լազըմ կէլիպ, Բա-տը-Շանս, պու իքի ժանտարմանա կէօրտիլկիւնտէ, տիթրէտի, վէ քիւրէքտէ պիր թաղըմ խըրսըդ վէ գաթիլլէր իլէ պիրլիքտէ պուլունմազըլդ միւլահազասը, ֆիքրինէ բէք ֆէնա թէէսսիր իթտի:

Մէրգումուն ահըպպասը, պիր թաղըմ էշլի մէրագ թարաֆըն- տան իհաթա օլունմուշ օլարագ, պիր գաթիլ եախօտ պիր ճանի մա- դամընտա եիւրիւմէքլիք զայլէսինտէն քէնտիսինի գուրթարմագ, վէ ո՞ն տէֆա քէնտիսինէ տօսթլուդլարընըն իսպաթընը իղհար էլլէմէք իւզրէ, հապսխանէյի միլքիկէնին գարուսունա գատար ըիֆագաթըն- տա պուլունտուլար: Ոնտան սօնրա, Տիւրիէօ եախօտ Բա-տը-Շանս, վէ մուդատտէմա լէթիօն տօնէօր նիշանընըն չըվալիլէլիք ըիւթպէ- սինի իհրադ իթմիշ պուլունան պու չախս, եա թուլօնա եախօտ Պը- րէսթէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ, 522 նիւմէրօ իլէ մուրագ գամ պիր մահ- ըիւմ օլտու:

Բա-տը-Շանս, Պրէսթ թէրսանէսինէ կէօնտէրիլտի:

Մէրգում, շէհրի մէզքիւրէ մուվասըլլէթինտէ, պիր քէօշկիւն տի- րէկի իւզէրինտէ, սարը պիր պայրաղըն թէմէվիլիւճ իթմէքտէ օլտուղունու կէօրտիլկիւ կիպի, թէրսանէ թօքունուն տա, սաաթտա պիր էնտաթթ օլունմագտա խուկինի իլիթտի:

Բա-տը-Շանս, քէնտիլ եանընտա պուլունան ժանտարմանա խի- րուպէն,

— Պու նէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Շուրասընը պէեան խտէրիդ քի, Բա-տը-Շանս, Ֆրանսանըն ի- չինտէն ալթը այ զարֆընտա կէշտիկի, վէ ժանտարմալսըն էլլէրին- տէ օլարագ, գըրդ իւշ շօնագտա տուրտուղու հալտէ, պունլարըն եանի ժանտարմալարըն նիղամ ու գայտէսինէ բէք ազ ալըմըշիտի, վէ անճադ վաղըթ պէ վաղըթ անլէր իլէ կէօրիւշիւր իտի:

Ժանտարմա, մէրգումուն վազը օլան սիւալինէ ճէվապէն,

— Շիւպհէսիղ մահքիւմլէրտէն պիրի ֆիրար իթմիշ օլմա-

լը . պուլ հաֆթա , իւշիւնճիւ տէֆա օլարադ , սլու եօլաա ֆիրար
վուգու պուլուեօր , տէտի ,

Տիւրիէօ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Ա՛հ , տիմէք տիր քի , քիւրէքտէն ֆիրար խորիշպիլինիր իմիշ,
պէն իսէ , պու խուսուսու լաթիֆէ մագամընտա տինլէր խտիմ , իմ
տի , պէն տէ պո . պապտէ գուսուր իթմէմէկէ չալըչաճաղըմ , տէտի

Յիւվադը , ժանտարմանըն իֆատէսի տօղրու իտի , եանի , քիւ
րէքտէն պիր բրանկապէնտ ֆիրար իթմիշ օլուպ , աթըլան թօք վէ
չէքիլմիշ պուլունան պայրադ , ֆիրար իտէն բրանկա պէտիեիսէ զըն
տանընա կէթիրէնէ , թարաֆը տէվլէթտէն եիւզ ֆրանդ միւքեա
ֆաթ վէրիլէճէկինի միւպէյեին պուլունմագտա իտի :

Մուախսարէն , բա—տը—Շանս , թայէհ վէ հիւրրիեթինի դըս
գանմագտա օլտուղու բրանկապէնտին հարէքէթի վագըասը հագ
գընտա քէսպի մայիւմաթ իթտի :

Բա—տը—Շանսըն հապսիւանէեէ մուվասըլէթինտէն պիր սաաթ
սօնրա , ատէթա տեադլարընա նալ վուլուլան աթլար կիպի նալ
պէնտ տիւքքեանընա կէօթիւրիւլտիւ :

Ո սապահը ֆիրար իտէն մահքիւմիւն արդատաչը օլան տիկէր
պիր մահքիւմ աախի օրաեա կէթիրիլմիշ իտի , վէ խըսաղը գալպ
զէն , վէ պէլքի տէ գաթիլ օլան պու ատէմ , Տիւրիէօ իլէ պիր զին
ճիրէ բապթ օլունտու :

Հագըգէթէն , վագթիլլէ լէթիէօն տ'օնէօր նիշանընըն չըվալիէ
լիք բիւթպէսինի իհրադ իթմիշ , վէ ասքէրի պիր մահքիւմ պուլուն
մուշ օլան պիր ատէմի , պիր քիւրէք մահպուսու իլէ պիրլիքտէ զին
ճիրպէնտ իթմէքլիք , տէհչէթլի հալ տըր :

Քիւրէք մահպուսարընտան օլուպ , ֆագաթ օրատա նալպէնտ
լիք մէմուրիեթինէ թայեին գըլընմըշ օլան շախ , մէգքիւր իքի
մահպուսու զինճիր իլէ բապթ իթտիկի սըրատա , Տիւրիէօ , ճէղա
յիրտէ պուլունաուղու զէման քէնտիտինի թէլէֆ իթմէտիկինտէն
տօլաեը աճը աճը քէտէր իթտի :

Պու իքի քիւրէք արդատաչը զինճիրպէնտ օլտուղտան սօնրա ,
էակիոի , եէնիեէ ,

— Սէն նէ՞րէտէն կէլիեօրտուն , տէտի ,

Տիւրիէօ .— Պէնիմլէ , սահ տիեէրէք լաղըրտը իթմէքլիկինի մէնն
իտէրիմ :

Մանպուս .— Օհօ , միւսիւ բէք մաղրուր օլմալը :

ՅԻՐԻԷՕ .— Մաղբուրում, տէ յիլիմ, իշթէ պու, պու աուր :

Մահպուս .— Հէր նէ իսէ, սիկ այնստըզտան ճըզլաւ իտհնէօք/իսիմիզ : (1)

ՅԻՐԻԷՕ .— Նէ՞ տիեօրսունուզ :

Մահպուս .— Պոհ ջաֆզ, իսպիրիմ՝ այնստըզտան ճըզլաւստըշը կիպի, սիզտի ճըզլաւ/իսիմիզ/զիսընըզ : (2)

ՅԻՐԻԷՕ .— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

Մահպուս .— Տուրուն, չիմաի սիզէ անլաթըրըմ :

13

ՊՐԷՍԹՏԷ ԹԵՐՍԱՆԷ ՀԱՊՍԻԱՆԷՍԻ

Բա-տը-Շանսըն զինճիր արգատաշը, շիւպհէսիլ զիեատէ սէր-պէսթճէ լագըրտը իտէպիլմէք իւզրէ, բէֆիգ ինի պիր թարաֆա չէքիպ կէօթիւրտիւ, վէ կարստիանլար թարաֆընտան սէօզլէրի ի-չիտիլմէեէճէք, վէ միւլագաթ լարընըն մէֆհուսունա ահեաճ օլու-նամանեաճագ տէրէճէտէ միւճրիսիյն կիրուհինտէն ուղագլանըպ, եւլընըճա պիր տիրէկ իւզէրինտէ օթուրտուգլարընաա, ճիկիքո եա-նի սըթմալը իսմիլյէ թէսմիեէ օլունան Բա-տը-Շանսըն արգատաշը, եէնի արգատաշընա իսթապէն,

— Տիւնէեին . էկէրչի պիր ազ էվվէլ «նէ՞րէտէն կէլիեօրսուն» տէ յիլսիւալ իթտիմ իսէ, պու սիւալի արլ իթմէք իչին պիր սէպէ-պիմ պուլունմագաա իտի, տէտի :

— Նէ՞ սէպէպիլիլ զուլունմագաա իտի :

— Սոնրա աա սիզէ, պուլունտու զունուզ մահէլլտէ բահաթ մը իտինիլ, վէ օրաեա եինէ ալտէթ իթմէք իսթէ՞րմիսինիլ, տէ յի սիւալ իտէճէք իտիմ :

Բա-տը-Շանս, դարչըսընտա պուլունան ատէմի մէճնուն զանն իլէ, ճէվուպ վիրմէքտէն իսթինքեաֆ իլլէտի :

(1) .— Խըրսըզլարա մախսուս պիր իսթիլլահ օլուպ, «քիւրէքտէն դա-չահա՞ց մըսընըզ» տիմէք տիր :

(2) .— Բէզպիթ խըրսըզլար լիսանընճա, «պու սապահ արգատաշըմքիւ-րէթտէն ֆիրար իթտիկի կիպի, սիզ տէ ֆիրար իտէճէք սիսինիլ» տիմէք տիր :

Բրանկայր իսէ : ոտուդ զանըլըղընը պողմանեարայ :

— Լվվէլքի եէրինիզէ՞ մի , եօզոտ սայլը պիր մահէլլէ՞ մի տվ-
տէթ իթմէք իսթէրօինիզ , տէտի :

Տիւրիէօ տախի շէօյլէ ճէվապ վիրտի .

— Լվվէլքի եէրիմէ եախօտ սայլը պիր մահէլլէ , նէ՞ տիմէք
տիր : Պանտ էօյլէ կէօրինիւեօր քի , սիզ պանա հիւրրիեթ թէք .
լիֆ իտիեօրսունուզ :

— Շիւպհէսիզ :

— Հիւրրիեթ՞ մի , ֆադ տթ պէնիմէ էլլէնի՞եօրմուսունուզ :

— Ապա :

— Լօյլէ իսէ , քէնտինիզ նիշին պուրատան ֆիրար իթմէ-
եօրսունուզ :

— Ջիւնքի պուրատան ֆիրար իթմէք , բէք դօլայ շէ՞ տիր :

— Գօլայ շէ՞ մի տիր :

— Լվվէթ :

— Տիմէք օլուր քի , սիզ հիւրրիեթի սէվմէեօրսունուզ :

— Պէնճէ հիւրրիեթին պիր տէեէրի եօզ տուր . հիւրրիեթ
էլտէ իտիլիր իտիլմէզ , իյիսէ գուլսնըլաճազ եէրտէ , ֆէնսեա
գուլլանըլըր : Պանունըլա պէրապէր տէ , հիւրրիեթի սէվէրիմ :

— Սէվէրսէնիզ , ֆիրար իտին :

— Խայր , պէնիմ իշին ֆիրար իթմէքլիք բէք դօլայ տըր տի-
եօրում , լաքին սիզ , նէ՞ տիմէք իսթէտիկիմի անըլամեօրսունուզ :
Իմտի , պիր ազտան իյզաճ իտէրիմ : Սէօյլէեէճէկիմ՞ շէլլէրի իյի
տինլէեկին :

— Տինլէեօրում :

— Տիւնեատա էօյլէ ատէմլէր վար տըր քի , թափը ու հարէ .
քէթլէրինտէն քէնտիլէրի տիվանէ զանն օլունուրլար : Պու կիպի ա-
տէմլէր իշիթմի շմիսնիզ , Շիւպհէսիզ իշիթմիշսնիզ տիր , տէլլիմի
Իմտի , ետ սըթմատան եախօտ սայլը պիր շէյտէն տայիմա տիթ .
բէմէքտէ օլտուղումու կէօրիւեօրսունուզ ա՛ , իշթէ պէն տիւնեանըն
է՛ն պիւեիւք մէրաղլըսը վէ տիվանէսինիմ : Պինապէրին , պիր ազա-
ճըդ տիվանէ օլմատըղմի սէթր իթմէմ : Լվվէլ էմիրտէ , պէն , նէ՞
եալընըզ քէնտի մէնֆաաթըմը տիւշիւնիւր պիր ատէմիմ , նէ՞ տէ շախ-
սի մէնֆաաթ կէօղէթլէրիմ , լաքին ինսանըարտան գաշընըրըմ , եանի
ինսան ճինսինէ դարչը ֆէվգէլատէ ռատալէթիմ՞ վար տըր : Ս ճինսի
զիեատէսիլլէ թագալիճ իտէրիմ , հաթթա , պու խուսուս , քէնտի

չախսեմա գարշը պիր նէֆրէթի աղիմէ իլէ մութթասըֆ օլմագլըղըմա տա մանի տէյիլ տիր : Դօլմէք իսթէրիմ, ֆադաթ քէնտիմէ սուրի գաստ իտէճէք ճէսարէթիմ' եօղ տուր : Զայիֆ վէ խասթամիզաճ օլտուղումա բաղմէն , էօյլէ ճինտեթթէրտէ պուլունտուում քի , պէնիմ եէրիմտէ սայիրլէրի օլսա իտի , օ ճինտեթթէր սէպէպիլլէ գաթըլլեհաճա չըդարըլըր իտի , ֆադաթ պէն , տայիմա հաքիմլէրիմին մէրհամէթ ու ըիգ գաթընը թահրիք իթտիկիմտէն , պէնիմ կիպի զայիֆ պիր քիմնէնին , իթհամ օլունտուղում ճինտեթթի իճրաեթ միւզթէտիր դանն օլունմամըլմ տըր : Իքի տէֆա պէնի տիվանէ եէրինէ գօեուպ , Պիսէթըրեա կէօնտէրտիլէր , իքի տէֆա տախի Պիսէթրտան էօյլէ պիր սուրէթտէ ֆիրար իթտիմ քի , էվլէլճէ զանն օլունտուղում կիպի տիվանէ օլմատըղըմին թաստիգինէ մէճպուրիեթթ հասըլ օլտուր : Իշլէտիկիմ սայիր գապահաթլար իւզէրինէ , իտամճէ զասընա մոհքիւմ օլմոնշ իքէն , մէղքիւր ճէզամ քիւրէք ճէզասընա թահվիլ օլունտուր : Պունտան տօլաեը զիւտտէսիլլէ միւքէտտէր օլտուր իսէ տէ , նէ' չարէ էլիմտէն հիւ պիր շէյ կէլէմէզ իտի : Օլվադըթ , արտ արտա , Մէլիւն , Բուսուի , վէ Դլէրլօ մէրքէզ հապս խանէլէրինտէ , վէ Թուլօն , Պրէսթ , Բօջթօր վէ Շէրպուրկ նամ լթէրսանէ զընտանլարընտա թէվգըֆ գըլընտըմ , լաքին հէր նէ եաքտըլար իսէ , պէն երինէ պուլ թէվգըֆխանէլէրտէն ֆիրար իթտիմ : Իշթէ , կէօրիւեօրսուլուղա , ֆիրար իթմէքիւք պէնիմ իշին արթըգատէթ օլմոնշ տուր : Սն տէօրթ տէֆա ֆիրար իթմիլիմ տիր , վէ էկէր իսթէեթէք օլուր իսէմ , պիր սաաթա գատար պուրատա պուլունմամ :

— Ֆադաթ ֆիրար իթմէքտէ պուր գատար մահիր իսէնիզ , տալիմա էլէ կէչմէքտէ նի՞չին պուր մէրթէպէ չօլբաղ պուլունտուեօրսուլուղ :

— Պունտուն սէպէպի , եալընըզ պիր խուսուս տուր : Շէօյլէ քի պիր քէրքէ հիւրրիեթթիմ իսթիհսալ իտինճէ , պունա պիւեիւք պիր էհէմմիեթթ վիրմէմ , վէ իքի իւշ խըրսըղըղ իթտիկիմտէ , եադալանըպ , օնտան սօնրա երինէ ֆիրարէ չարէ տիւշիւնիւրիւմ , Իշթէ , պէնիմ եօլում պուր տուր Հաթթա , պաղէն թասալվուրաթըմ մէվգըրի ֆիլլէ կէթիւրէմէեթէք , եալընըզ նազարիեաթլա վադըթ կէչիրիրսէմ , պունտան տա օսանարաղ , պիլղաթ քէնտի միւրատըմա եադաեը էլէ վէրիւրիմ , վէ մուսախսարէն ֆիրար իտէրիմ : Տայիմա ֆիրար իտէպիլլէճէկիմէ օլ գատար էմինիմ քի , եէնիտէն թուլթուլ :

մագլըդ խուսուսու, պանա ասլա թէէսիր իթմէզ, վէ գօրդու վիրմէզ :

« Լաքին, եավաշ եավաշ էօյլէ զանն իթմէկէ պաշլաեօրումքի, պու մէքիկին թիրէսի, նիհաեէթ գօբաճադ տըր, չիւնքի պէնիմ կիպի պիր հայլազ իլէ իշիկլալ իթմէքլիքտէն արթըդ օսանրլըեօր, իմտի, պիր տահա պուրատան ֆիրար խտէր իսէմ, օնտան սօնրա եագաեը էլէ վիրմէքտէն սագընսաճաղըմ :

— Էյ պուրատան նէ՝ վաղըթ ֆիրար խտէճէքսինիզ :

— Օրասընը պէն տէ պիլմէմ, նէ՞ վաղըթ դաֆամըն ըրւզկեալը էսէրսէ, օլ վաղըթ ֆիրար խտէճէյիմ :

— Նի՞չին չիմտի ֆիրար իթմէեօրսուռնուզ :

— Զիւնքի, պուրատան ֆիրար իթմէքլիք, հէնուզ միւշքիւլ տէյիլ տիր, ֆագաթ եագընտա միւշքիւլ օլաճադ տըր, Պու հաֆթա պիղիմ արդատաշլարտան իւշիւ ֆիրար իթմիշէր տիր, Հէր պիր ֆիրար վուգուինտէ, հապստանէ խտարէսի, պէօյլէ սըրալարտա, գուշ գաշտըդտան սօնրա դաֆէսի գաբամագլըդ միւթատ օլտուղու ճիհէթլէ, թէտապիրի ճէտիտէ իթթիխազ իյլէմէքտէ տիր, Ծէօյլէ քի, պիր ազ էվլէլ պէեան իթտիկիմ վէճհ իւզըէ, էկէրչի պու հալ իքի այ տահա տէվամ խտէր իսէ, հաֆթատա իւշ ֆիրար հիսապըյլա, իքի այտա եիկիրմի տէօրթ ֆիրար տիմէք օլաճագ, վէ պուրատան ճըզլամ իթմէքլիք, մատտէթէն հէման միւմքինսիզ պիր հալէ կէլէճէք տիր, իշթէ պէն տէ, եալընըդ օլ վաղըթ, ինսան իչին հիշ պիր չէյ մի մըրինսիզ օլմատըղընը կէօսթէրէճէեիմ, եանի ֆիրար խտէճէեիմ, Էկէր իսթէրոէնիզ, սիզ տէ պէնիմլէ պէրապէր ֆիրար խտէպիրլըսինիզ :

Ֆիէվրէօնիւն պու թէքլիֆի օլ մէրթէպէ մէմուլին զայրի սուրէթտէ վուգու պուլմուշ իտի քի, Բա-տը-Շանս, զընտանտա պուլու-նան արգատաշլար իլէ իւլիթիթ իթմէքտէն սագընըլմաւընը, չիւնքի բրանկարլարտան տէօրթտէ իւշ գըսմընըն, հապստանէ խտարէսի լէ-հինտէ օլարադ, պիրիպիրլնէ ճասուսլուդ իթտիքլէրինի ժանտարմալարըն իսթար իթմիշ օլտուգլարընը տէրիսաթըր իյլէտի, Պինսա պէրին Ֆիէվրէօնիւն թէքլիֆինի քէմալ լիշիեաթլէ տինլէտի :

Ֆիէվրէօ իսէ, պու հալի տէրք խտէրէք, եէնիտէն շու վէճհլէ քէլամա աղաղ իյլէտի :

— Պանա էմնիյեթինի՞զ մի եօդ տուր :

— Տահա նէլէր :

— Հէր նէ դատար պու պապտէ սիզ պանա բէք ազ սէօզ սէօյլէտինիզ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր ֆիրար իթմէք ար-
դուսիլէ սիւզան օլմագտա խոուկինիզի անլաեօրում , վէ պէօյլէ
պիր սըրատա , սիզէ պիւեիւք խըզմէթ խտէպիլիրիմ , էվվէլ էմիրտէ ,
շունու էյիճէ տինլէեինիզ քի , էկէրչի պէնիմ պիր ճասուս օլտու-
ղումու , վէ սիղէ զարար վիրմէք իւզրէ , էֆքեար ու միւլահաղաթը-
նըզը ըսգանտիլ իթմէք իսթէտիլիմի զանն խտիեօր իսէնիզ , ֆէվզէ-
լատէ եանըլեօրաունուզ , լաքին ֆիրար իթմէք իսթէտիլինիզ հալ-
տէ , սիզ պանա էմնիյեթ իթմէքլիկէ վէ թասավիլուրլարընըզ պիւ-
տիրմէկէ մէճպուրսունուզ , չիւնքի պէնիմ մուավէնէթիմ օլմաեարադ
աեաղընըզ պիր ատըմ պիլէ իլէրի աթամաղընըզ :

— Սահիհ տիր :

— Շու զինճիրի կէօրիւեօրսունուզ ա' , իշթէ , պու զինճիր' է'ն
գավի տօսթլուզ պաղլարընտան տահա զիեատէ էմնիյեթ հասըլ
իտէր :

Ֆիէվրէօ , պու սէօզլէրի սէօյլէքէն , քէնտիսինի Բա-տը-Շան-
սա ըապթ խտէն զինճիրին հալգալարընտան պիրինի էլիլէ չըգարտը ,
վէ պիրտէն պիրէ , վէ գաղաէն , մէզքիւր հալգալարտան պիրի
գըրըլտը :

Տիւրիէօ , քէմալ իսթիլրապլէ , արգատաշընա աթֆը նաղար իյ-
լէտիկէնտէ , Ֆիէվրէօ , քէլամա աղազ պիրլէ ,

— իշթէ կէօրիւեօրսունուզ ա' , էմնիյեթ նիւմունէսինի սիզէ
իպրազ խտիեօրում : Պու հալգաեը գըրմագլըզ , պէնիմ իշիմ տիր :
Իմտի , պուրատան կիթմէք իսթէտիլինիզ կիւնտէ , պու տա , հիւր-
րիեթ եօլունտա ալընմըշ պիր ատըմ տիմէք տիր , տէյի պէեան
իլլէտի :

Ֆիէվրէօ , պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման , քէնտիսինին իճատ
իթմիշ օլտուղու կիլլի պիր եայ իլէ , գըրըլան հալգաեը եէրինէ պիւ-
թիշտիրտի , վէ պատէհու արգատաշընա չէօյլէ խիթապ իթտի :

— Նա'սըլ , թէաճճիւպ իթտինիզ մի :

— էվվէթ , վէ տօղրուսունու սէօյլէրիմքի , պու պապտէքի մէ-
հարէթինիզ պիւեիւք չէյ տիր :

— Սիղտէն էվվէլ , տահա բէք չօգլար պու մէհարէթիմ թաս-
տիզ իթմիլլէր տիր :

— Աճայի'պ , պէնտէն էվվէլ սայիրլէրի' տէ մի պու մէհարէթի-
նիզի կէօրտիւլէր :

— Շիւպհէտիլ :

— Եա սիդի զամմազլասա իտիլէր :

— Նի՛չին զամմազլասընլար :

— Պիր լութֆա նայիլ օլմագ իչին :

— Սիզտէն էվվէլ պու սըրրա ահեա՜ օլանլարըն ճիւմլէսի պու կիւնքի կիւն սէզպէսթ տիրէր, եախօտ աա՜ա աօղրուսու, պէնիմ պու սըրրըմ սաեհսինտէ ֆիրարէ մուվաֆֆագ օլմուշլար տըր :

— Ֆիրարէ մուվաֆֆագ մը օլմուշլար տըր :

— Հաթթա պու սապա՜, նասըլ քի սիզէ պիր ազ էվվէլ սէօյլէմիշ օլտուղումու տա զանն իտէրիմ, մա՜նուտ իվարը պէն գաչըրթ տըմ, էկէրչի անը թէքրար թուլապիլիլիլէր խէ, պիւեիւք պիր չէյ տիմէք տիր :

— Նի՛չին :

— Զիւնքի թուլուլուր աաէմ տէյիլ տիր : Անճագ, մէրգու մու ֆիրար իթտիրմէք իչին, պաղը խուսուսի սէպէպլէրիմ պու լունմուշ տուր :

— Նէ՛ կիպի սէպէպլէրին պուլունմուշ տուր :

— Պէնի տէօեէր վէ թաեինիմի եէր իտի : Շէօյլէ քի, քէնտիսի, աչիքեար սուրէթտէ շիւմանլանտըղը հալտէ, պէն գաչիֆլէնմէք տէ իտիմ :

— Շիքեաեթ իթմէլի իտին :

— Էկէր շիքեաեթ իթսէ իտիմ, աա՜ա զիեաաէ պէնի տէօեէր իտի : Պինապէրին, քէնտիսինի ֆիրար իթտիրմէկէ գարար վիրտիմ, վէ զանն իտէրիմ քի, պու գարաըրմտա բէք իսապէթ օլտու :

— Խայլն :

— Ա՜հ, էվվէթ, քէնտիսինէ խայլն իտինի վիրմէկէ հագգընըզ վար տըր : Էկէրչի իվարըն, պուրաաա պուլունան մա՜հպուսլարանէ գաաար ճէվը ու ճէֆա չէքտիրտիկինի պիլաշիդ, քէնտիսինին, տիւնեաաա էն պաչըրճա զաաաար վէ խայլն պիր քիմսէ օլտուղումու անլարսընը :

— Ֆադաթ, պուրաաա նա՜սըլ ճէվը ու ճէֆա չէքտիրէպիլիլ իտի :

— Վադաա պօեու սիդին պօեունուղաան եիւքսէք տէյիլ իտի : Հալպուքի սիզտէն զիեաաէ գուվվէթլի վէ իրի եարը իտի : Խմտի, հապսիանէաէ ճէլլաաըղ մէմուրիեթինի իթիտա իտիպ, իսի՛ իճապինէ տէ մուվաֆֆագ օլտու, վէ անտէն սօնրա, մա՜հպուսիլինի

տէօհէր՝ վէ սայիր վիճուածա ճէղալարը քէնտիսի իճրա իյլէր իտի :
— Աճայի՛ւ , պէօյլէ մէմուրիեթլէրի դապուլ իտէճէք գատար
հէնուդ ալչադ քիմաէլէր վա՛ր մը տըր :

— Պու կիպի առէմլէր , հիչ պիր վադըթ էքսիք օլմազ , Պու-
նունլա պէրապէր , պու եօլտա առէմլէրէ տէ լիւղում վար տըր :
Ամմա , պունլարըն իսիմլէրի , խադ եախօտ Բօլ օլմուչ , պունտա պիր
պէյիս եօդ տուր : Էլպէթթէ պիր իսիմլէրի պունլանմադ կէրէք
տիր : Խմտի իվարըն ալադըլը տա , պէօյլէ պիր տէհչէթլի մէմու-
րիեթլի թալէպ վէ իսթիհալ իյլէմէսինտէ օլմանեպ , իլլա քէնտի
հարէքէթինտէ , եանի մէմուրիեթլինի վահչիանէ վէ զալիմանէ սու-
րէթտէ իճրա իյլէմէսինտէ , եախօտ տահա աչըդ սէօյլէեիմ , տարպ
ճէղասընա տիւչար օլան պիչարէլէրի ֆէնա սուրէթտէ տէօյմէսին-
տէ իտի :

— Լաքին պէօյլէ պիր հարէքէթտէ նա՛սըլ պուլունուր իտի :

— Պիր ազաան անլարսընը վէ օլ վադըթ պիհադդըն իզհարը
հիտտէթ իտէրսինիլ : Մէսէլա , ֆարը իտինիլ քի , շու եա պու վու-
դուաթտան տօլաեը , պու սապահ , եիկիրմի , էլլի , եախօտ եիւզ
դըրպաճա մահքիւմ օլտանըլ , պու կիպի ճէղաեարըն քի կիւն իճրա
օլունաճադ օլտուղու հալտէ , իվար , կիւնտիւզ վադթը եանընըա
կէլէրէք , տէր քի , Պանա օն , եախօտ եիկիրմի ֆլանգ վէրին քի ,
վուրուլաճադ դըրպաճըրըն առէտի նիսպէթինտէ , — սիզէ ըրաեթթ
իանեիմ : Նէ՞ տիմէք իսթէաիկիմի անլաեօ՛րմուսունուզ :

— Խա՛յր :

— Եանի եալաչճա վուրսեըմ , Լաքին էկէր իսթէտիկիմ մաճկիզի
վիրմէզ իտէնիլ , քէմիքլէրինիդի դըրաճադ սուրէթտէ դըրպաճ վու-
րաճաղըմ :

«Շուրաեը անլամալըսընըլ քի , իվար կիպի գուվլէթլի վէ ահհ-
չէթլի պիր առէմլին ազղընտան չըդան պու թէհտիտ , առի պիր
իֆատէ օլմաեըպ , չիւնքի , թէրրար իտէրիմ քի , իվար , պիր
եումուդտա պիր ինէք թէլէֆ իտէպիլէճէք դատար գուվլէթ-
լի իտի :

— Սլչա՛դ :

— Իյթէ , պու եօլտա հարէքէթինին նէթիճէսի տէ շու օլմազ-
տա իտի : Քէնտիսի թանըլմըլ օլտուղունտան , վէ հէր քէսի զիեա-
տէսիլլէ գօրգուլթտուղունտան , իսթէտիկի բարաեը վիրէպիլէնէր ,
անըն մէրամընա մուվաֆըդ հարէքէթտէ գուսուր իթմէզ իտիլէր ,

լաքին վերէմէենէնէր, պիլա ինսաֆ տաեադ ալթընտա թէլէֆ օ-
լաճադլարընա էմին իտիլէր :

— Պէօլէ պիր ատէմ, պու տէրէճէ զայիմիքլէ տիկէրլէրինէ
վուրտուղու գըրպաճլար ալթընտա, քէնտիսի էօլմէկէ լաեըդ տըր :

— Քէնտիսինէ պու եօլտա պիր շէյ օլմամը իսէ տէ, նիհաեթ
իշ շունտա գարար գըլմը տըր : Տարալ ճէղասը, աղ վագըթտա
մասխարալըգ քէսպ իտէրէք, բարասը օլանլար վէ իվարըն տօսթ-
լուղունու գազանապիլէնէր, եալընը պիր շիշէ շարապ իշէճէք
գատար պատշիշ իթասըյլա, քէնտիլէրինէ վուրուլաճադ օլան էլլի
պասթօնտան տօլաեը ֆիթուր իթմէտիքլէրի հալտէ, բարասը օլ-
մանանլար իսէ, գըրպաճ ալթընտա թէլէֆ օլմագտան գուրթուլ-
մագ իշին, մունթաղամէն հարէքթթէ պաշլատըլար : Պու սուրէթլէ,
պէեան իթտիկիմ հայտուտ, տաեադ ալթընտա քիմնէեի թէլէֆ
իթմէեիպ, ֆագաթ հէր կիւն ճէպլէրինի ագշէ իլէ տօլտուրմագտա
պուլունմուշ տուր :

— Ալշադ :

— Նիհաեթ պիր կիւն, քէյֆիեթ անլաշըլարագ, իվար, մէ-
մուրիեթինտէն չըդարըլտը : իշթէ օնտան սօնրա մէրգում պանա
զինճիր արգատաշը օլուպ, էկէրչի զընտանտա ուզուն միւտտէթ
գալսա իտի, մութլագա, էզա վէ ճէֆա վիրմիշ օլտուղու պիշարէ-
լէրտէն պիրի թարաֆընտան գաթլ ու թէլէֆ իտիլէճէք իտի :

— Բէք խայըրը օլուր իտի :

— Պագաթ, պէն անըն եանընտա պուլունտուգճա, աճըրգտան
էօլէճէեիմ տէրքեար իտուկինտէն, քէնտիսինի պուրատան ֆիրար
իթտիրմէկի թէրճիհ իլլէտիմ, վէ մուվաֆֆագ տախի օլտում :

« Շիմտի տէ, պիր աղ սիղին հաղ գընըղտա պահս իտէլիմ, Սիպէ
պիր շէյ տիմէք իսթէրիմ :

— Նէ՞ տիեճէքսինիգ :

— Նէ՞ գատար կիւղէլտէլիգանը օլտանըղ, վէ սիղին իլէ արգա-
աաշըրգ իթմէքլիք, նէ՞ գատար խօշ օլսա, պիզ պիրլիքտէ գալա-
մաեըղ, պիրի պիրիմիգտէն այրըլմալըեըղ :

— Պէնիմ տէ արզում պու տուրր :

Բա-տը-Շանս, էվիլէլէ մէճնուն զանն իթտիկի ֆիէվրէօնին
սէօղլէրինին, քէնտիսի իշին բէք միւսայիտ օլտուղունու թաստիգէ
պաշլամը իտի :

— Էօլէ, իսէ աեաղընըղ պանա ուղաթըն :

— Հա՛նկըսընը, տէ՛յի Տիւրիէօ սիւալ իթտի, պէօյլէ պիր թէք-լէֆտէն տօլաեը թէաճճիւպտէ գալարադ:

— Աճայի՛պ, զինճիրլի օլան անաղընըղը տիեօրում: Պիր անաղընըղը իսթէմէքլիկիմ, անըն եասը՞ մը, սինիրլի՞ մի, վէ տիզինի-զին պիշիմլի՞ մի օլուպ օլմատըղընը անլամադ իշին տիր: Աղիզիմ, շիմտի պիզ, ասքէր օլաճագ էշխասը մուայեէնէ իտէն մէճլիստէ պուլունմանօրուզ, լաքին էօյլէ պիր մէճլիստէ պուլունսագ պիլէ, զանն իտէրիմ քի, սիզ, վիճուտունուզուն պիշիմլիկիկի սանէսինտէ, հէր ֆրրդաեա, հաթթա ասքէրին էօնիւնտէն կիտէն թրամբէթա-ճը զապիթան ալաեընա տախի տախիլ օլապիլիքսինիզ:

Պու սուրէթլէ Բա-տը-Շանս, զինճիրպէնտ անաղընը արգատա-շընա ուզաթտը:

Ֆիէվրէօնիւն եէտինտէ քիւշիւք պիր թէօթէրէ պուլունուպ, Տիւրիէօ, պու թէսթէրէեի կէօրիւնճէ, պիրտէն պիրէ արգատաշընըն էլինտէ թիւրէմիշ պիր մատտէ զանն իյլէտի:

Հէր նէ հալ իսէ, Ֆիէվրէօ, քէմալ կէրմի իւզրէ իշէ պաշլաեըպ, եարըմ սաաթ զարֆընտա, քէնտիսինի Բա-տը-Շանսա ըապթ իտէն զինճիրի մէզքիւր թէսթէրէ իլէ քէստի:

Թաբ-ա-Մօրուն օղլու, պու սըրատա հագըգէթէն հայրէթտէ գալմըշ օլուպ, նէ՛ սէօյլէեէճէկինի շաշըմըշ իտի:

Ֆիէվրէօ իսէ, շու վէճհ իլէ իֆատէեէ աղազ իյլէտի:

— Իշթէ, տօսթում, կէօրիւեօրսունուզ ա՛, անագլարընը զին-ճիրտէն գուրթուլաու. ճիւղի պիր ֆրրսաթ զուհուրինտէ, պուրա-տան սիվիշէպիլիքսինիզ, Շիմտիլիք միւսաատտէ իտին քի, զինճիրի եինէ էսկի հալինէ վաղ իտէեիմ տէ, օնտան սօնրա տիկէր մահ-պուլարըն եանընա ալտէթ իտէլիմ, զիրա զայպուպէթիմիզ կէօզէ վուրապիլիր: Զաթէն պէն թանըլմըլմ. հաթթա պու եիւզտէն, թա-սալվուրլաբըմըզ հագըգընտա տա մուճիպի թէէսսիւֆ պիր նէթիճէ հասըլ օլապիլիր:

— Բէք ալէա, կիտէլիմ:

— Պու կիճէ կէօրիւրիւզ . . .

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Պու կիճէ կէօրիւրիւզ տիմէքլիկիմ քեաֆի տիր: Եալընըզ միւսատտէնիզլէ սիզէ իքի թալսիեէմ վար արը:

— Սէօյլէեինիզ:

— Պիրինճիսի շու տուր քի, հէր կիթտիկիմիզ մահէլտէ, կաթ:

տիան պիզիմ՝ իլէ օլսուն օլմասըն, պիրիպիրիմիդի թանըմը օլտուղու-
մուզու պէհան իթմէմէք իւզրէ ասլա լազըրտը իթմէմէլիսիլ :

— Պունտան գօլայ շէյ եօգ տուր :

Պու սուրէթլէ իքի բրանկալըլար աեաղա գալըլպ, տիկէր
բրանկալըլարըն թարաֆընա տօղրու երւրիւմէկէ պաշատըլարըն.
տա, կարտիանլարտան պիրի, շաշըմըլ պիր հալ իլէ կէլիպ, Բա-
տը-Շանսա խիթապէն,

— Իսմինիզ Տիւրիէ՞օ միւ տիւր, տէտի :

— Էվվէթ :

— Աֆրիգատա՞ն մը կէլիեօրսունուզ :

— Էվվէթ :

— Սիզ օրատա նէ՞ իտինիզ :

— Չավուշ իտիմ :

— Բէք ալէա, պէն տէ սիդի արաեօրում : Նա՞սըլ օլուպ տա,
չաբգանըլըն իւղէրինտէ նիւմէրօնուզ պուլունմաեօր : Իշթէ պու-
նուն իչին տիր քի, սիզի պուլմագ իւզրէ, հէր թարաֆա սէյիթ.
մէկէ մէճպուր օլտում : Շէյլէ քի, սիդի արամագ իւզրէ, պէլքի
օնունճու տէֆա օլարագ եանընըլտան կէլիեօրում :

— Պանա նումէրօսուզ չաբգա վէրտիլէր :

— Հէր նէ իսէ, արգամտան կէլին :

Իքի բրանկալըլար, պիր խայլի վադըթ արամագլա ղազապնաք
պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան կարտիանըն արգասընտան կիթտիլէր :

Տիւրիէօ . — (Ֆիէվրէօեէ.) Նէ՞րէեէ կիտիեօրուզ :

Ֆիւվրէօ . — Պէնտէ պիլմէմ, չու սաաթտա պիզի ըհաթսըզ իթ-
մէքլիկին մանէասընը ասլա անլամաեօրում, ֆագաթ հէր հալտէ
անկարիա իչին օլմամալը :

Պէշ տագըգա սօնրա, իքի մահքիւմէր, զընտան գօմիսէրինին
օտասընա կիրտիրիտիլէր :

Գօմիսէր՝ օրատա պուլունմատըլընտան, օտասը պօշ իտի :

Կարտիան . — (Մահքիւմէրէ.) Սիզ պուրատա պէքլէեին :

Ֆիւվրէօ . — (Պուրնունուն ալթընտան.) Ըհաթընըզա պագըն,
կարտիան էֆէնտի :

Պունըլար, եալընըզ գալաըլլարընտա, Ֆիէվրէօ, էթրաֆընա
կէօզ կէզտիրտի, վէ պու տէֆա մէսէրրէթլի պիր հալ իլէ Տիւրիէօեէ :

— Իչիմիզ սըրասընտա տըր . մէմուլիմտէն էվվէլ, ֆըրսաթ զու-
հուր իթտի, տէտի :

— Նէ՛ք ֆըրսալթ :

— Պուրատան գաչմադ ֆըրսալթը , տէյի ճէվապ վիրտի Ֆիւլ-
րէօ , վէ տէրհալ աեադա գալգըպ , գաբուեու իչէրտէն սիւրկիւ-
լէտի :

14

ԲԱՏՐՇԱՆՍԸՆ , ՊԻՐ ԲՐԱՆԱԼԸՆԸՆ ՎԻՐՏԻԿԻ ԽԱՐՃՐՈՂԸ

Դ Ա Պ Ո Ի Լ Ի Յ Լ Լ Մ Է Ս Ի

— Աճայի՛պ , պուրատան ֆիրա՛ր մը իթմէ.ք :

— Լվվէթ , եօգուա պուրատա չիւրիւմէ.ք մի իսթէեօրսունուպ
տէտի Ֆիւլրէօ , ֆէվգէլատէ սօուդ դանլըլըդլա :

— Ասլա չիւրիւմէ.ք ֆի.քրինտէ^ա տէյիլիմ :

— Էօյլէ իսէ , միւճատէլէ վէ մուպահասա իլէ վազըթ կէչերմէ-
եչիւմ. սիզէ սէօյլէտիկիմի եաբըն , իճրաաթ վէ մուամէլաթտա սի-
ղէ ֆի.քրիմի իյզահ իտէրիւմ. Արասըրա , իքի քիչի պիր եէրտէ կէօր-
մէ.քլիք բէք էհէմմ տիր :

— Լաքին պիզի պուրատնա կէթիրէն կարտիանը նէ՛ եաբալըմ :

— Շիմտի օ կարտիան , պիր աղ էվվէլ սիզի արատըղը կիպի ,
գօմիսէրի արանօր , վէ սիզի բէք չաբուգ պուլամատըղը կիպի , ա-
նը տա բէք չաբուգ պուլամանեաճապ տըր , եանի ագալլի մէրգու-
մու իքի սաաթ թէհարրի իտէճէ.ք , վէ անըլթանըեամսեարապ պէլքի
օն տէֆա եանընտան կէչէճէ.ք տիր : իչթէ , կէօրտինիւղ ա՛ , պապա
թիպլթ իչին , չաբգասը իւղէրինտէ լէվհա օլմանան պիր բրանկալլը՝
բրանկալը տէյիլ տիր , վէ էլպիսէյի րէսմիեհսինի կիեկնմիչ պու-
լունման պիր գօմիսէր տէ , գօմիսէր տէյիլ տիր : Պէն պիր
աղ էվվէլ պու գօմիսէրի կէօրտիւմ.քի , չիւպհէսիղ սիզի պէ.քլէմէ.ք-
տէն օսանարագ , օտասընտան տիչարը չըգմըչ տըր : Պէսպէլլի մէր-
գում , չիմտի թէրսանէ գահվէխանէսինտէ օթուրմուչ օլտուղու հալ-
տէ , իհթիեար թիպլթ , անը պուլմապ իչին թիքսանէսին հէր թա-
րաֆընը տօլաչըեօր :

Ֆիեզըէօ, պու սէօղէրի սէօյէտիկի սըրատա, այնի կիւնտէ պիր արգատաշընը տահա եօլա դօյմագ խուսուսունտա մահդուղի-
 եէթ հիսս իյլէմէքտէ խտի, Պինապէրին մէրգուամ, Բա-տը-
 Շանսա խիթապէն,

— Շու բանթալօնու կիեինին պագալըմ, տէտի:

Պէեան խտէճէկիմիզ մէնղարէեի իյղահ իտէլիմ:

Գօմիսէր, տիկէր բէք չօդ մէմուրլար կիպի, սիվիլ էլպիսէ կի-
 եինէրէք, Թէրսանէեէ կէլմէքլիկի, վէ կիրտիկի կիպի չըգմագլըր
 ատէթ իթմիշ խտի, Հալպու. քի, րէսմի սըրալարտա, եանի դա-
 նունու եախօտ նիղամը իրտեէ իթտիկի վագըթլարտա, վէ պիր գօ-
 միսիօն թէշէքքիւլինտէ, օտտսընտա սագլատըրը րէսմի էլպիսէսինի
 կիեինիը խտի:

Ո սապահըսը տախի գօմիսէրի մէրգուամ, հաուպ էլ իճապ րէս-
 մի էսվապընը կիեինմիշ, վէ էօյլէ թաամինա կիթմէք միւնասիպէ-
 թիյլէ, սաաթ օն պիրտէ պու էսվապը թէպտիլ իթմիշ, վէ տաղը-
 նըզ սուրէթտէ պիր իսկէմլէտէ պրագմըշ խտի. քի, Թէրսանէ տա-
 խիլինտէ, պու մէմուրուն մաեէթինտէ խըզմէթ իտէն կէմի թայ-
 ֆէսի եախօտ բրանկալը կէլիպ, վէ մէղքիւր էսվապը տիւրիւպ, հէր
 շէյի եէրլի եէրինէ գօւաճագ խտի:

Իլթէ, Ֆիեզըէօնիւն, Բա-տը-Շանսա, կիյմէսինի թէքլիֆ իթ-
 տիկի բանթալօն, գօմիսէրին բանթալօնու օլուպ, մէրգուամ իչպու
 բանթալօնու կիեինտիկի, վէ արգատաշընըն տա քէնտիսինէ եար-
 տըմ իթտիկի սըրատա, իքի իշի այնի վագըթտա իճրա խտէպիլմէք-
 լիկի պիլէն Ֆիեզըէօ, իյղահաթընա շու վէճէլէ տէվամ իյլէտի:

— Գօմիսէր, պու զընտանա եէնի կէլիլ տիր. պինապէրին իքի
 սաաթտա պիր թէպտիլ օլունան, վէ ճիւղէթէն ասաքիրի մըսթահ-
 ֆըղաեա մէնսուպ պուլունան նէօպէթճիլէր, քէնտիսինի թանըմաղ-
 լար, վագաա քեաֆֆէսի տէ րէսմի էլպիսէսինի կիեինմիշ օլտուղու
 զէման քէնտիսինէ սէլամա տուրուրլար իսէ տէ, պունտան զիեա-
 տէ պիր շէյ եաբմաղլար:

« Հայտէ, հայտէ, պագըն շու բանթալօն սիզէ նէ՝ կիւզէլ ույ-
 տու: Սայքի սիզին իշին պիր էլտիվէն գապիլինտէն օլարագ, վի-
 ճուտինիղէ եաբըշտը, Շիմտի տէ շու պօթինլէրի կիեին. . . պագա-
 լըմ անլէր նա՞սըլ օլաճագլար տըր. . . Լաքին, խա՛յր, խա՛յր, պու
 պօթինլէրին սիզէ ույմամասը գապիլ տէյիլ տիր. . . Գօմիսէր էֆէն-
 տի հէման սիզին պօեունուզտա, վէ սիզին շէքլինիզտէ պուս

լուսնմագտա տըր . . . իշթէ , պաղըն , անլէր տէ տեաղընըա թէ-
մամէն ուշտուլար :

Բա-տը-Շանս , արգատաշը թարաֆընտան մէզքիւր ըէսմի էսվա-
պըն քէնտի իւզէրինէ կիյտիրիմէսինէ միւսաատէ իթտիկի միսիլու ,
Ֆիէվրէօնիւն վիրտիկի իյզահաթը տախիանլամեա պաշլամը իտի :

Ֆիէվրէօ իսէ , էլլէրի թահրիք օլունմագտան վէ տիլի գըմըլ-
տանմագտան տուր օլմատըրը ճիհէթլէ ,

— Հայտէ , շու գրովաթը տա , պահրիեէ ղապիթանը միսիլու
պիր աղ չօրաղճա պաղլաեըն . եալընը իքի տէյիրմի իթսէնիզ ,
մաթլուպ հասըլ օլուր , տէտի :

Տիւրիէօ , մէզքիւր պօղաղ պաղընը պաղլատըգ տան սօնրա ,

— Նափըլ , օլտո՞ւ մու , տէտի :

Ֆիէվրէօ , ղայպ իտէճէք վազըթ պուլունմատըրընը պիլտիկի ճի-
հէթլէ , զինճիր արղատաշընըն պօղաղ պաղըրընա պաղմաեարաղ ,

— Բէք ալեա տըր : Շիմտի տէ սըրա , եէլէկէ , սէթրիեէ , էքօ-
լէթլէրէ , խաչ , վէ շարգաեա կէլտի : Վազթիլլէ սիղ ապքէրլիք իթ-
միշսինիզ տիր , իմտի պունլարը քէնտինիզ կիեխնիրսէնիզ , բէք իյի
օլուր : Ֆագաթ պիր թարաֆտան էլպիսէլէրինիզ կիեխնին վէ տի-
կէր թարաֆտան թափսիեէլէրիմէ գուլազ վէրին , տէտի :

Տիւրիէօ , մէզքիւր էսվապը կիեխնէրէք ,

— Սիգի տինլէեօրում , տէտի :

— Կիեխնտիկինիզ իշպու ըէսմի գըեաֆէթ , հապօխանէտէն տի-
շարը չըգմանըղա բէք միւսայիտ պուլունմաճագ տըր : Ֆագաթ էլպի-
սէլէրինի կիեխնմէնիզ տէվամ իտին , վէ պէնի տինլէմէքտէն տէ
տուր օլմաեըն , զիրա տաղըգալարըմը սաեըլմըշ տըր , վէ պիր բար-
չա ֆափօրի սագալ իլէ պիր աղ տա պըեըգ թէրթիպ իտէրսէ-
նիզ , զիեատէսիլլէ գօմիսէրիմիզ պէնղէեէճէքսինիզ , Հալպու քի ,
զընտանըն գաբուսունտա էկէրլի ֆիրարընըգ կէօրիւլիւր իսէ , պու
ըէսմի գըեաֆէթ մուխաթարասը օլուր : Իմտի անլընը իւզէրինտէ
եազըլմըշ օլան շու Բա-տը-Շանս իպարէսինին կէօրիւլմէսի , ֆէլաքէթ
վէ միւսիպէթինիզի մոճիպ օլապիլէճէկինտէն , իշպու իպարէեի լա-
եըգըլա կիղլէմէք իւզրէ , շաբգանըզը պիր աղ տահա աշաղը էնտի-
րին : — Գաբուտան պիր քէրրէ չըգտըղընըղտա , շաբուգ սուրէթլէ
պուրատան ուզազ լանմալըսընը , վէ պիր ան էվիլէ իշպու էսվապը
թէպտիլ իթմէլիսինիզ , Պօթինլէր թանըլմիսեաճաղընտան , անլէրի
թէպտիլէ լիւզում եօգ տուր :

— Ֆադաթ, պու էսվապ եերինէ տիկեր պիր թագում էսվապ սաթըն ալմադ. իշին բարամ եօգ աուր, տէտի Բա-տը-Շանս պիր է-բօլէթ թագարադ:

— Ալըն սիղէ բարա տա վիրէերիմ, տէյի Ֆիէվրէօ ճէվապ վիր-տի, Բա-տը-Շանսա եիւզ էլլի ֆրանգլըզ պիր գայմէ թագտիմ իտէրէք:

Ֆադաթ Բա-տը-Շանս, մերգում բրանկալընըն վիրտիկի գայմէ էլինի եագաճագ տըր կիպի սէրիան էլինի չէքտիկինտէն, Ֆիէվրէօ՝ շու վէճճ իլէ քէլամա աղազ իլլէտի:

— Գօրգմանընը, պու ագ չէնին մէնպաընը չիմտի սիզէ պէեան իտէրիմ: Իվար, քէնտիտինի պօւրատան ֆիրար իթտիրմէքլիկիմ իշին պանա պին ֆրանգ վիրմիլ իտի, պէն տէ սիզէ պու պին ֆրանգ տան եիւզ էլլի ֆրանգընը վէրիեօրում: Մէրգում, պու ագ չէեի, ճէլ-լատըղը գէմանընտա, մուգատտէմա պէեան իթտիկիմ եօլտա հա-րէքէթ իթմէքլէ գաղանմը տըր: Իվար, պանա իւշ այ իշքէնճէ չէքտիրմիլ տիր. իմտի պէն տէ քէնտիտինտէն ինթիգամ ալմագ իս-թէրիմ: Սիզ եագընտա սէրպէսթ օլաճոգսընըզ, վէ գուվվէթ ինիզ տէ վար տըր: Սիզէ պու ագ չէեի մէմուռնէն վէրլրիմ, չիւնքի հադ-գընըզտա ֆայտէլի օլապիլըր, վէ օլաճագ տըր, չիւնքի սիզ, պիր նամուսըլ յիմիէ օլմանըղա, պիղիմ արամըզտա դալմամալըսը-նըզ, լաքին, պու ագ չէեի սիզէ վիրմէքլիկիմ, եալընըզ պիր շարթ իլէ տիր:

— Նէ՞ շարթ իլէ:

— Էկէրչի Խվարա բասթ կէլէճէք օլուր իսէնիզ, պէնիմ թարա-ֆըմտան իքի չիֆթ սէօզ սէօյլէնինիզ, Շէօյլէ քի, Վիվար, սէնի Ֆի-էվրէօ գուրթարմըլ տըր տէրսէնիզ. պու գատար պիր իֆատէ քեա-ֆի տիր: Գէնտիտի իսէ, ղանէթ իրի վիճուտըլ պիր ատէմ օլուպ, սօլ աեաղը, գինճիր թաշըմագտան նաշի պիր ագ թօբալճա տըր:

— Բէք իլի, պու արղունուզու իճրա իտէրիմ:

— Տլմէք տիր քի, գապուլ իտիեօրսունուզ:

— Էվվէթ:

— Պու հալտէ գարարմըզ վէրիտի, Ֆադաթ սագընընըզ, գի-րա իվար թէհլիքէլի պիր ատէմ տիր, վէ հէր կիւնա ճինսեթի իճրա իտէպիլըր: Շիմտի, հայտէ տօսթում, թէրսանէնին գաբու-սունա գատար, գալի պիր եիւրիւեիւշլէ կիտին. օրատա, ուսուլը ասքէրիեէ իւզրէ նէօպէթճիեէ սէլամ վէրին, օնտան սօնրա սէր-

պէսթսինիզ, ֆագաթ կիթմէզտէն էվվէլ, շու գարօթ իլէ շու շարգաեը գօլթուղունուզունն ալթընա ալըն, պու սուրէթլէ ումուզու. նուզտա ասքէրի ըէսմի էսվապ պուլունտուղու կիպի, սիվիլ էսվա. պընըզ տա իհթիեաթտա պուլունմուշ օլուր, Գու հալտէ, իսթէտիկինիզ վագըթ, ասքէրի շարգանըզը վէ մանթօնուզու չըգարապիլիըսինիզ, Էկէրչի ըէսմի էսվապը թէսլիմ իթմէք իչլին պիր եաթաղա իհթիեաճընըզ օլուր իսէ, Բարիս սօգաղընտա, պապա վէյ-օ-կրկն նամընտա պիր քիմնէ վար տըր, Դօնա միւրաճաաթ իտին :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ :

— Հայտէ, Ալլահ պէրապէրինիղճէ օլսուն, տէտի Ֆիէվրէօ, էլինի, Բա-տը-Շանսա ուղաթարագ :

Գու վէճհլէ իքի մահպուլար թօղալաշտըլար :

Տիւրիէօ — Ալլահա ըսմարլատըգ :

Ֆիւվրէօ — Իսլարը կէօրտիւկիւնիւզտէ թաւսիեէմի ունութմաեըն, Տիւրիէօ — Օլ պապաէ էմին օլուն :

Ֆիւվրէօ — Հայտէ, հայտէ, գօմիսէր էֆէնտի, Ալլահ սէյ-եահաթընըզտա սիզէ մուվաֆֆագըյեթ իհսան իյլէսին :

Մէրգուլ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, ուսուլը ասքէրիեէ իւղրէ Բա-տը-Շանսը սէլամլատըգ տան սօնրա, օտանըն գաւրուսունու աշտը :

Մուլթասարէն պէեան իյլէտիկիմիղ մէնզտըէ էսնասընտա, Թաբ-ա-Մօրուն օղու, սօուգ գանլըլըղընը քէսպ իթմէկէ վագըթ պուլմուշ օլուպ, զաթէն մէրգուլ, Թէրսանէնին էօյլէ պիր մահէլլինտէ պուլունուեօրտու քի, մահքիւմլէր վէ կարտիանլար, բէք մուհիմմ գէմանլարտա օ մահէլլէ կիրտիքլէրինտէն, թապիաթիյլէ պիլա միւշքիւլաթ պիւեիւք գարունա վասըլ օլտու :

Օրատա, գարունու օլան նէօպէթճի սիլահա տաւրանըպ, սէլումա տուրտուղունտան, Տիւրիէօ, ուսուլը ասքէրիեէ իւզրէ սէլամընը վիրտիքտէն սօնրա, գարունուն էչիկինտէն կէշտի, վէ տախիլի շէհիրտէ հիւրըրիեթլինի քեամիլէն քէսպ իյլէտիկինտէ, Ֆիւվրէօ-նին թահրիք վէ թէշլիքիլլէ կիեինմիշ օլտուղու էսվապտան տօլաեը պիզգաթ իզհարը թէաճճիւպ իյլէտի :

Կէլէլիմ Ֆիէվրէօնէ, վէ եալընըզ պիր ճիւզի միւտտէթ իչին զընտանա թէքրար կիրէլիմ, Ումարըզ քի, պիր ճիւզի միւտտէթլէ զընտանա ավտէթիմիզտէն տօլաեը օգուեանլարըմըզ պիզէ աֆվ իտէրէրի

Ֆիւվրէօ, եալընըզ գալըր գալմազ, գօմիսէրին օտասընտա էն

կյի իսկեմէ իւզերինէ օթուրմաներպ, իլլա էն զինատէ գարանըդ տա պուլունան իսկեմէ իւզերինէ օթուրտու, վէ պատէհու պիր միւրէքքէպ հօգդ ասընտաքի միւրէքքէպի պիւա ֆիթուր իշտի Անճադ, պու միւրէքքէպի էօյլէ պիր սուրէթտէ իշտի քի, պիր միգտարը եիւզինտէն աչաղը աղտը :

Իշպու մուամէլէտէն իքի սանիբէ սօնրա, մէրգումուն սիմասը, սիեան վէ պէեազտան միւրէթթէպ օլուպ, շէօյլէ քի պիր եանը, պիր նաշէնին ընկի միսիլու սօլմուշ, վէ տիկէր եանը, Սէնէ կամպիանըն էն կիւղէլ հապէշիսինն տէրիսի կիպի սիեանշան. մըշ իտի :

Պու հալինտէ, Ֆիէվրէօնիւն կէօղլէրի գաբանմըշ տիշլէրի սըգըշ մըշ, վէ ազասը իլէ էլլէրիպուրուշմուշ օլուպ, հաեաթ մէսէլէսինտէ, վազիեթի մատտիեթ վէ մանէվիեէսինին հազըզ էթէն նէ՝ մէրքէլտէ պուլունտուղու պիլինէմէզ իտի : Շու գատար քի, մէրգումու շէյթան տախի կէօրսէ, ուեուեօր օլտուղունու զանն իտէճէկի, վէ պու կիպի տուզաղլարտա դաեթթ մահիր օլտուղու ըիվաեթթ օլունան վիտօգ պիլէ, իլք կէօրիւշտէ, Ֆիէվրէօնիւն դէհիրլէնէրէթթէսիմի բուհ իթմիշ օլտուղու պահսընա կիրիշէճէկի տէրքեար իտի :

Ճագաթ, օգուեանլարըմըդնա շիւպհէսիդ զանն վէ գըեա՝ օլունտուղու իւզրէ, մահքիւմը մէրգումմ. պու սըրատա նէ՝ ուեու մագտա իտի, վէ նէ՝ տէ էօլմիւշ իտի : Զաթէն քէնտիսի պիզլաթ, սուի գաստա ճէսարէթի պուլունմատըղընը պէեան իյլէմիշ իտի :

Իշթէ, պու արատա, գօմիսէր, շիւպհէսիդ օ կիւնիւ գումարտա զայպ իթմէքլէ եօրուլմուշ օլտուղու հալտէ, օտասընա ալտէթ իյլէտի :

Սաաթ, ազչամըն տէօրտիւ օլուպ, թաամ՝ վադթը եագլաշ մագտա, վէ թագրիպա պիր սաաթտան պէրու Բա-տը-Շանս՝ թէր սանէնին խարիճինտէ պուլունմագտա իտի : Ֆիէվրէօ իսէ, պուրատա սէն նէ՝ եաբլեօրսունս տէյի քէնտիսինէ սիւալ իտիլմէսինի հագըգէթէն արղուլէմէքտէ իքէն, գօմիսէր իշէրի կիրտի, վէ իւշարեէք սաաթտան պէրու մէրգումու թէրսանէ տախիլինտէ արա երպ պուլամամասը իւզերինէ, հէր հալտէ քէնտիսինէ թէսատիլ իթմէք իշին, օտասը գաբուսունտա պէքլէմէքտէ պուլունան պապա ժիպլթ տախի, գօմիսէրին արգասընտան տէրունը օտսեա կիրտի վէ սօլուեարագ :

— Միւսիւ գօմիսէր . . . տէտի :

Գոմիսեր . — (Շիւ պհէսիւ պապա ժիպլօթա վիրմիշ օլտուղու էվա-
միրի ունութմուշ օլտարապ .) 'նէ' վար տըր :

Պապա ժիպլօթ . — Մալիսմիւնիւզ օլտուղու իւզրէ , սօն տէֆա պու
զընտանա կէլմիշ օլտան ստպըզ չափուշ Տիւրիէօնիւ սիզէ կէթիրտիմ :

Պապա ժիպլօթ , պու . իֆատէսի արտաընտա Բա-տը-Շանս իւն-
վանընը տախի վիրէճէք իքէն , տմիրնին շիտտէթլի պագընը սէպէ-
պիլլէ լագըրաընը քէսմէքլէ , մէզքիւր իսմի վիրմէքլիկէ վագթը
օլամատը :

Գոմիսէր , Ֆիէվրէօնիւ կէօրմիւշ օլտուղունտան , եիւզիւ ֆէվ-
զէլատէ թէպտիլ օլմուշ օլտարապ , պիր թարաֆտա օթուրմուշ օլտան
մահքիւմը մէրզուսա տալկըն տալկըն կէօզլէրինի աթֆ իլլէմիշ
պուլունան կարտիանա խիթապէն ,

— Որդին պանա կէթիրտիկինիզ մահքիւմ շուրատա եաթա'ն մը
տըր , տէտի :

Կարախան . — Լաքին գոմիսէր էֆէնտի , սիզէ կէթիրտիկիմ մահ-
քիւմ իքի քիշի խաի , վէ հէր հալտէ պու պիշիմնիզ հէրիֆ պիրլիք-
տէ տէյիլ խաի :

Գոմիսէր . — Լաթիֆէ լագըմ տէյիլ տիր , միւսիւ ժիպլօթ :

Պու . գոմիսէր կէնճ վէ մէմուրիեէթինէ հէնուզ թայեին օլուն-
մուշ խաի իսէ տէ , պու . մէմուրիեէթտէ բէք էհլիեէթլի խաի , վէ
հէմկարտիանլար , վէ հէմ մահքիւմլէր իլէ սէրթ մուամէլէ իտէր խաի :

Կարախան . — Լաքին պէն լաթիֆէ իթմէնօրում գոմիսէր էֆէն-
տի : Պու պապա սիզի թէէմին իտէրիմ :

Գոմիսէր . — Լօյլէ իսէ , պու . ատէմքի'մ տիր :

Կարախան . — Պէն տէ պիլմէմ :

Մէրզում կարտիան , վագաա տահա ճէվապ վիրմէք արղուսին-
տէ խաի իսէ տէ , պու սըրատա ֆիքրինտէ հասըլ օլտան պիր միւլա-
հազա իւզէրինէ , սիւքիւթ իւզրէ տուրմագըլըլ , վէ ամիրնին հիտ-
տէթ ու զագապը գարընընտա պաշընը էյմէքլիկի թէրճիհ իլլէտի :

Գոմիսէր . — Նիհանէթ , սիւպլիմէ ճէվապ վիրէճէք միսինիզ , Պու
ատէմքի'մ տիր :

Ժիպլօթ , պիլմէմ էֆէնտիմ , տէյի ճէվապ վիրտիկի սըրա-
տա , գոմիսէր , վագըպի մէզքիւրէ հագգընտա թէաճճիւպտէ գա-
լարազ , Ֆիէօլրէօնիւն եանընա եագլաշտը , վէ կարտիանըն վիրտի-
կի ճէվապը իշիթմէեէրէք , շու վէճհ իլէ իֆատէեէ աղազ իլլէտի :

— Պագաթ պու ատէմի պուրանա քի'մ կէթիրտի , Պու պիշա-

բէ հէր քիմ իսէ , պէնիմ օտամտա քէնտի քէնտիների գէհիլլէմիշ տիրւ կէօրիւեօրսունուզ ա' , միւրէքքէպի թէքմիլէն իշմիշ . . . չաբո'ւգ չաբո'ւգ , թապիպի ճէլլ իտին :

Կարտիան , գօմիսէրին սէօղլէրինի տինլէմէելպ , միւթատը վէճէ իւզրէ , մահփիւմիւն շարգասընա , վէ շարգասընա տա նիւմէրօսունա աթֆը նազար իյլէտի , վէ պու նիւմէրօսուն 17,534 օլտուղունա թէէ . մին օլտուղտան սօնրա , ճէպ տէֆթէրինի չըգարտը , վէ մէղքիւր նիւմէրօլու շարգասը կիեինմիշ օլտա տտէմին , ետիօտ մահպուսուն քիմ օլտուղունու անլամագ իւզրէ , տէֆթէրի եօղլամտես պաշլատը :

Գօմիսէր , կարտիանըն սիւքիւթինաէն տօլաեը բիւր զազապ քէսիլէրէք :

— Էյինիզտէ ճէպ տէֆթէրինիղի թութմուշ նէ եաբրեօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Կարտիան . — Գօմիսէր էֆէնտի , պու տտէմին քիմ օլտուղունու պանա սիւալ իթմէեօ'րմու իտինիզ :

Գօմիսէր . — Էվվէթ :

Կարտիան . — Իշթէ պէնտէ , հապսխանէ նիւմէրօսու վասըթա . սըլլա , իսմինին նէ օլտուղունու անլամաեա չալըշըեօրում :

Գօմիսէր . — Թամ : սըրասընը պուլտունուղ :

Գօմիսէր , էլինին թէրս պիր թարաֆըլլա , կարտիանըն ճէպ տէֆթէրինի տիւշիւրտիւ , վէ հիտտէթ ու զազապլա ,

— Պիր ազ գըմըլտանըն , վէ չաբուգ պիր թապիպ արաթտըրըն , տէտի :

Պապա ժիպլօթ , ամիրինին հիտտէթ ու զազապընտան գուրթուլմագ իշին , մէղքիւր էմրտէն իսթիֆատէ իթտիքտէն սօնրա , գօմիսէր , շունու պունու չալըրմանա պաշլատըղընտան , քէնտի մուսվինի վէ տիկէր պազը մէմուրիյն , մէրգումուհն նէզտինէ կէլտիլէր : Պունլարըն ճիւմլէսի տէ , զազապնաք գօմիսէր թարաֆընտան ֆէնա գապուլիեթթ պուլտուլար : Շէօյլէ քի , պու գօմիսէր , մաեէթի էֆրատընա բէք չօդ շէյլէր սօրտուգ տան պաշգա , խըտմէթլէրինի սուրէթի իճրաստէ կէօսթէրտիքլէրի իհմալ ու թէքեասիւլտէն տօլաեը քէնտիլէրինի թէքտիւր տախի իյլէմէքտէ , վէ պու գայտսըգլըգ սէպէպիյլէ , թէրսանէ տախիլինտէ պունճա ֆէվգէլատէ վազըալար զուհուրլինէ մէյտան վէրիւտիկինի , հաթթա զընտանա աթէշ գօնուլա , հիշ պիր կարտիանըն եէրինտէն գըմըլտանմաեաճաղընը մագամի իթիւրազտէ պէեան իթմէքտէ իտի :

Պու. թէքտիր ու թաղիրին մալի, աղ պալար քի, Ֆիէվրէօնէ բէք պահալը օլաճաղ իտի, չիւնքի կարտիանլար, պիրաէն պիրէ դայրէթէ կէլէրէք, պիշարէ Ֆիէվրէօնիւն իւզէրինէ չէօմէլալէր, վէ անը տուրթիւ շտիրմէկէ պաշլաարլար :

Հաթթա, էկէրչի Ֆիէվրէօ հաեաթ էսէրի կէօաթէրմէսէ, վէ անլաշըրը անլաշըրմաղ սուրէթաէ պիր գաշ սէօղ սէօլլէհէրէք, պու սուրէթէ ռոյոյ ուստնաան ռոյանաըրըրլը օլմասընտան տօլաեը իղ-հարը թէաճճիւղ լըլէմէսէ իտի, պիշարէ բարա բարշա տախի իտի-լէճէք իտի :

Գօմիսէր, պու արա լաղըրտընա կիրիշէրէք :

— Ֆաղաթ, պրաղըն քի պու առէմ իշի աթլաթսըն, տէտի :

Տէրհալ, Ֆիէվրէօնիւն իւզէրինէ չէօմէլմիշ օլմանլար կէրի չէքիւ-տիրլէրինաէն, մահքիւմը մէրոյ ու մուն երւ պիւնաէ, գօմիսէր էֆէնտի հաղ գընտա ֆէվրէլաուէ մէմուսիյեթթալ ալէամէթի կէօրիւլաիւ :

Պու արալըղ, գօմիսէր, մահքիւմիւն գարըրսընտա պուլունուպ, կարտիանլար իսէ, կէօրտիւրլէրի մէնղարէսէն տօլաեը պիւսպիւթիւն շաշըրմիշ օլտուղլարը հալաէ, գօմիսէր իլէ մահքիւմիւն էթրաֆը տէյիրմի չէվրիլմիշ իտի :

Գօմիսէր. — (Ֆիէվրէօնէ.) Սէօլլէհին պաղալըմ, նէ՞ օլմուշու-նուղ, վէ պուրաեա նսօըլ կէլիշսինիղ :

Գօմիսէր, մահքիւմը մէրոյ ու մա խիթապէն մէղքիւր սէօղլէրի սէօլլէտիկի արատա, սէտասընը միւլայիմլէթմիշ իտի, Հապուլ քի, Ֆիէվրէօ, տալիմա քէնտի րօլունտա սատըղ գալարապ, վէ իղհարը տէհչէթ իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք, գօմիսէրին իֆատաթընը ի-շիթմէմիշ տիր մաղամընտա պիր թաղրտա պուլունտու, վէ ճէվապ վիրէճէք եէրաէ, տէօրթ թարաֆընա շաշլըն միսիլու կէօղ կէղտիր-տի, վէ պատէհու եալաշ սէտա իլէ :

— Ա՛հ, հէլէ չիւքիւր, պուրատա տէյիլ իմիշ . . . տէտի :

Գօմիսէր. — Բի՞մ պուրատա տէյիլ իմիշ :

— Ա՛յ . . . ա՛յ . . . աճը հիսս իտիեօրում :

— Ֆաղաթ տէրտինիղ նէ՞ տիր :

— Օ՛հ, չօղ չիւքիւր, պուրատան տէֆ օլմուշ . . .

— Լաքլին քիմոէն պահա իտիեօրսունուղ :

— Ատէթա գուտուրմուշ քէօրէ՞ք մի իտի, նէ՞ իտի . . . պիլմէմ . . .

Ա՛յ . . . ա՛յ . . . միտէմ . . . դարընմ . . . պաշըմ . . . երլէրէկիմ . . .

հէք աղըրեօր . . .

Ֆիեյրէօ , պու սէօլէրի իրաւ խաէրքէն , կէօլէրինի գարաւը վէ վիճուտի՝ սինիրլէրի զապարմը տըր կիպի էօլլէ պիր սուրէթտէ սարուըտը քի , հազըր պուլունանլարտան էն գիհատէ էմիլյէթիլ օլանլար պիլէ , մէրգուճան ահրէթէ հօլճու . օլմագ իւզրէ պուլուն-սուղու զաննընա զահիպ օլաուըր :

Գօմիսլը .- Ֆադաթ պու հալլէրտէն պիր շէյ անլաեան վա՞ր մը տըր . . .

Իգրիսար պիր չավուշ .- Գօմիսէր էֆէնտի , պէն իչի անլաեօրում , վէ պու կիւն պուրտտան , պիր մահպու սուն տահա ֆիրար իթմիլ օլ-տուղու , կիւն կիպի աչիքնար տըր :

Չավուշը մէրգուճան սին սէօլէրինտէն , հազըր պուլունանլար տտէթա տուրտուգլարը մահէլլէրաէ սըլաաուըր : Էգճիւմլէ գօմի-սէր , տիկէրլէրինտէն պիր ալ տահա զիհատէ սըլաաուր , վէ պատէ-հու ճիւմլէսի պիրլիքտէ , Լինքս թէսմիսէ օլունան չավուշուն սէօ-զիւնիւ թէքրար իլէ :

— Ֆիրա՞ր մը իթմիլ տիր , տէալիլէր :

Գօմիսլը .- Ճիտտի օլարագ մը սէօլլէնօրտունուղ , չավուշ Լինքս , պիլիրսինիլ քի , պիս բրանկալլնըն ֆիրարը քէյֆիսէթինի էրտէ ի-տէրէք լաթիֆէ իթմէք , ճայիլ տէյիլ տիր :

Չավուշ .- Պիլիեօրում , գօմիսէր էֆէնտի :

Գօմիսլը .- Էօլլէ խէ , իֆատէնիլի իյզահ իտին :

Չավուշ .- Մուամմահը անլամանլարա անլաթըրճոսընա քէն-տիսէ պիր էհէմիսէթ վերէն պու աաէմին իսմի Ֆիեյրէօ տիր : Պունուն հադդընտա տիսէճէք բէք շօգ շէյ վար իսէ տէ , շիմի-լիք պիլ պունտան սարֆը նաղար իտէլիմ : Տահա պու սապահ , իւ-պու Ֆիեյրէօ , իվար նամընտա պիր մահպուս իլէ զինճիրպէնտ ի-քէն , սաաթ սօգուղտա , իվար ֆիրար իթմիլ տիր : Անճագ պու ա-տէմի եալլնըլ պրագմալլըր մուսաթարալը օլտուղու ճիհէթլէ , տա-հա հէնուղ հապստանէն կէթ իրիլմիլ օլան վէ 1954 նիւմէրօ իլէ գայտ օլունան Տիւրիէօ նամ քիման իլէ , պուրատա զինճիրպէնտ զըլլն-մըլ տըր :

Լինքս , վիրալիկի միւսէրրահ իյզահաթ վէ թաֆսիլաթտան սօ-լանըր գօմիսէրտէն իլթիֆաթ պէքլէրճէսինէ իֆատաթընը պիր միւտ-տէթ քէստի :

Գօմիսլը .- Տիւրիէօ՞ միւ :

Չավուշ .- Էվլէթ :

ԳՕՄԻՏԵՐ .— Տաճար պու սապահ , ճէզա միւստէթինին իրի սէնէ թէնգիլինէ տայիր էմի տըրը զլաւագում , վէ հարպիտէ նազըրընըն իշպու մուամէլէյի խայրխահանէսինի քէնտիսինէ թէպլիզ իթմէք իւզըն ճէլզ իյլէտիկիմ շափա Ֆր :

ԶԱՎՈՂ .— Շիւպհէսիզ օ օլմալը , չիւնքի հապսխանէտէ Տիւրիէօ նամընտա տիկէր պիր քիմնէ հօդ տուր , իշթէ պու Տիւրիէօ նէ՝ ըէտէ տիր : Անըն զինճիր արդատաշը , պու տուր . . . վաղը օլան ֆիրար , պանա կիւն կիպի աշիքետար կէօրիւնիւտօր :

ԳՕՄԻՏԵՐ .— (Հիտտէթլէ.) Պուրահա կէլիշիմ , իքի այ օլտուղու հալտէ , այնի կիւնտէ իքի այնի հաֆթատա տէօթթ , վէ իքի այտա օն ֆիրար վուդու պուլմաշ տուր ֆաղտթ , միսսիւլէր , պու սիղին թագ սիրաթընըղ տըր քի , պէնի մէմուրիսէթիմտէն չըգարթմադ իւլին , մահքիւմլէրին ֆիրար իթմէլէրինէ միւստառէ իտիսօրառնուզ , լաքին պու հարէքէթինիղին տճըսըն սիղտէն ալաճաղըմ , շէզլէ քի չիմտի կիտիպ պահրինէ նազըրընը պուլաճաղըմ , վէ սիղէ գարշը թէտապիրի շէտիտէ իթթիկազ իթմէքլիկիմ իչին միւստառէ իսթէ-հէճէկիմ , Հալպու քի , չիմտիլիք , հէք պիրլինիղին պէշ կիւնիւք իւճընթի պըզ օնուլաճաղ տըր :

Իշպու դարարը շէտիա պէտան իտիլէսինտէ , քիմէսնէ թարա-ֆընտան շիքետէթի վուդու պուլմաշտը , Անճադ ումումուն սիմա-լալը իւղէրինտէ էսէրը մահպունիյիէթ կէօրիւլմէքտէ , վէ կարտի-անլարըն էնտիշէ իլէ մէմլու օլան պաղըշարը , պիրիպիրինէ աթֆ օլունմաղ տա իտի :

Պու արա , գօմիտէր , պահրինէ նազըրըն նէզտինէ կիթմէք իւղ-րէ , քէսմի գընտֆէթինի կիսինմէք իսթէտիկինտէն , մէզքիւր էս-վապընը արամահա դալըլշտըլընտա , Լինքս , թէքրար քէլամա ա-ղաղ իտէրէք ,

— Նէ՝ արտիօրտունուզ , գօմիտէր էֆէնտի , տէյի սիւալ իթտի :

— Հալպան , էսվապընը արտիօրտում , տէյի չափաշ ճէվապ վիրսի :

Որատա պուլաննլարըն ճիւմլէսի , պու էսվապը արտաղըրը իսէ տէ , պուլաճաղըլար :

Ոլ վաղըթի գօմիտէր վէ կարտիսնլար , թէհայեիւրլէ եկտիկէրէ պաղըլմահա պաղապըրըլարընտա , Լինքս , գօմիտէրին էսվապընտան իստէլէ , դ իր էսվապ կէօրմէքլէ ,

— Գօմիսէր էֆէնտի , իշխէ շու կէօրալուկիւմիւղ էսվապ' Բա-
տը-Շանսըն էսվապը տըր :

— Աճայի'պ , էսվապը՝մտա չալընմը :

— Էվվէթ , էսվապընըդ տա չալընմը :

— Էջլէ օլտուղունու կէօրլեօրում , ֆաղաթ սիղաէն քի'մ չալ-
մը օլտուղունու անլաեաճաղըմ :

— Պիղաէն քիմնէ չալմամը տըր :

— Եա քի'մ չալմը տըր :

— Տիւրիէօ չալմը , վէ սիղին.քինին եէրինէ քէնտի էսվապընը
պրադմը տըր :

— Չալուշ օլան չա'խս մը :

— Լաքին , գօմիսէր էֆէնտի , Տիւրիէօ պուրատա չալուշ օլմա-
եըպ , մաճ.քիւմ' իտի :

— Է'յ , սնըր :

— Ֆիրար իթմէ.ք իսթէեօրտու . . .

— Տիմէ.ք իսթէեօրտունուղ քի , ֆիրարը բէ.ք իսապէթ օլմուշ...
Անլաշըլաը , Լինքս , չիմաի պէն աէ սիղին հազդընըդտան կէլիրիմ.
հայտէ , էմրի ճէտխտէ տէկին բօլիս սալասընա կիտին .

Ֆիւլբէօ .- (Գէնտի քէնտիեէ .) Բէ.ք իյի օլտու . կէօսթէրտիկին
իշկիւղարլըլըն ճէզասընը չէ.ք քի , անլաեասըն :

Պու տրա հապսխանէ թապիպի , կարտիան ժիպլօթ իլէ պէ-
րապէր կէլաի :

15

ԲԱՏԸ-ՇԱՆՍԸՆ ՊԻՐ ԿԷՄԻՃԻԵՆԻ
ԹԷՃԼԻՔԵԼԻ ՊԻՐ ՎԱԶԻԵԼԹԷ ԴՕՅՄԱՍԸ

Հէքիմին կէլտիկի սըրատա , ֆիէվրէօ , զաթէն հաեաթ էսէր-
լէրի կէօթէրմէկէ պաշլամը՝ օլտուղունտան , թապիաթիլէ ումու-
մուն նաղարը տիգ գաթը , եէնիտէն մահքիւմը մէրգումա աթֆ օ-
լունտու , թապիպ , մէրգումա էվիլէ էմիրտէ պիր դուստուրուճու ի-
լաճ իշիրտիպ , մուախսարէն , մուխաթարաոր գալմասըղընը պէեան
իլէտի :

Ֆիէվրէօ ըահաթլանընճա , տէրհալ վուգուի հալի հէքեաեէ իթ-
մէսի քէնտիսինէ թէքլիֆ օլունտու , զէ մէրգումա տախի Բա-տը-
Շանսըն ֆիրարը քէյֆիեէթի իւղէրինէ պիւր մասալ ուլտուրուպ , էյ-
զահաթ մագամընտա իշպու մասալը գօմիսէր էֆէնտիեէ նագլ իտէր-
քէն , ալա սըրա , եա թապիի , եախօտ սախթէ օլարագ , տճը հիսա
իթմէքլէ , նագլիեէթինի գաթթ իյլէմէքաէ իտի :

Մէրգումուն նագլիեէթի շունտան իպարէթ իտի :

— Կարտիան ժիպլօթ , պէնիմլէ զինճիրպէնտ իտիլմիշ՝ օլան ալ-
գատաշլմ իլէ պէնի պուրաեա կէթիրտի : Զինճիր ալգատաշլմ , օլ
վագթա գատար պանա հիշ պիր սէօզ սէօյլէմէմիշ իտի , վէ քիւք-
րինտէ պիւեիւք պիր թասալվուր վար տըր կիպի տիւշիւնճէլի պիւր՝
հալտէ կէօրիւնիւեօրտու : Պուրաեա մուվասըլէթիւլիլտէ , կարտիան ,
պլիլէ , պիր տագըգա գատար պէնի պէքլէնին , պէն կիտիպ , սի-
ղին պուրատա սուլունտուղու նուղու գօմիսէրէ իտպէլր վիրէեիմ՝
տէտի :

Գօմիսէր . — (Մահքիւմիւն նագլիեէթինի քէսէրէք վէ տայիմա
հիտտէթ ու զաղապ իշինտէ պուլունարապ .) վա՛յ , չալուշ ժիպլօթ ,
իքի մահքիւմիւ պէնիմ՝ օտամոտա եալընըգճա սի՞գ մի « չըրագ տընըլ »
Զավուշ . — Իվիլէթ , գօմիսէր էֆէնտի :

Գօմիսէր , պու սըրատա ճէվապ վիրմէեիպ , սնճ ագ թէրս պիր
պագըշ իլէ կէօլէրինի ժիպլօթա տիքտի , վէ ֆիէվրէօեէ ալէ ,

— Տէվամ՝ իտին, տէյի պէեան իյլէտի :

Յիէվրէօ . — Իմտի , պուրատա եալընըզ գալըր գալմաղ , արգա-
տաշըմ , ճէպինտէն պիր գամա չըգարըպ , պօղաղըմա տաեաթտը ,
վէ շէօյլէ սէօյլէտի . — Պէն պուրատան փիրար իտէճէեիմ . էկէրչի
ֆիրարըմա մանի օլաճադ եօլտա պիր հարէքէթտէ պուլունուր ի-
սէն , սէնի քէօրէք կիպի կէպէրթիրիմ , Պէն իսէ , պաղըրմագ իս-
թէտիմ , լաքին պէնիմ եանըմտա իրի պիր ստէմ օլան , վէ եումրու-
ղու ալթընտա պէնի էգմէքիկէ իդթիտարը պուլունան արգատա-
շըմ , պիրտէն պիրէ միւրէքքէպ հօգգասընը ալարագ , պանա , շու-
միւրէքքէպի իշմէլիին , եօղսա սէնի գամա իլէ թէլէֆ իտէրիմ
տէտի , վէ պէն մուխալիֆէթ իթմէք իսթէտիմ իսէ տէ , իթաաթա
մէճպուր օլտում , վէ միւրէքքէպի իշէր իշմէղ , պէնի պուլունուր-
նուզ հալէ տիւշտիմ , վէ էթարաֆըմտա նէ՛ վազը օլուպ օլմաղըն-
տան խապէրտար օլամատըմ , իշթէ , իշպու տալիլընըզ զէմա-
նըմտա , արգատաշըմ՝ զինճիրի քէսիպ ֆիրար իթմիշ տիր , Ամնա
նաճըլ ֆիրար իթմիշ , իշթէ օրատընը պէեան իթմէք միւմքին տէյիլ
տիր , չիւնքի օլ էսնատէ քեամիլէն պաեքըմը իտիմ :

Մէզքիւր մուխթատար , ֆազաթ միւսէրրաճ իյղահաթտան ,
գօմիսէր մէմնուն օլտուղունու պիթթապի պէեան իտիպ , մահքիւմ
օլան Տիւրիէօնիւն ֆիրար իթմիշ օլմաղընա իսէ , շիւպհէ գալմաղը
իտուկինտէն , պէօյլէ սըրալարտա իթթիսադ օլունան թէտապիրէ
թէշէպպիւս գըլընաը , շէօյլէքի հէր թարաֆա թէլէկրաֆ չէքիլտի-
կի կիպի , մահքիւմիւ թաադիպ իթմէք իւզրէ տալի ժանաարմա
նէֆէրաթը սէվզ օլունտու :

Գօմիսէր , պու թէտապիրէրի իթթիսադ իթմէքլէ պէրապէր ,
Ֆիէվրէօսիւ տէ հապսխանէին զընտանընա աթտըրաը :

Պիր գալ կիւն գատար , թէքմիլ հապսխանէ խաղը , եանի մահ-
քիւմէր վէ կարտխանար , գօմիսէրին սերթիկինտէն տօլտեը չի-
քեանէթտէ պուլունտուլար իսէ տէ , մուխսարէն եինէ հէր շէյ
էսկի հալինի պուլունու :

Ֆազաթ գօմիսէրին , Տիւրիէօսիւ , ֆիրար իթաիկի կիւն ճէլպ
իտիշի , քէնտիսինէ զանէթ մուհիմ պիր խապէր վիրմէք իշին իտի

Շէօյլէքի , հարպիսէ նաղըրը , մահքիւմ օլան Տիւրիէօ իշին
ճէզասընը իքի սէնէ թէնչիլինի իսթիհնալէ մուվաֆֆադ օլմուշ օլ-
մասըլլա , պու գարարըն մէրգուճա պիլտիրիլմէսինի գօմիսէրէ իս-
թար իյլէմիշ , վէ գօմիսէր տէ , հարպիսէ նաղըրըն օլ պապտէքի

մէքթուպունու Տիւրիէօեէ թէպլիլ իթմէք իւզրէ , մահքիւմը մէր-
գումը նէզախնէ չաղրթմը իտի :

Պինապերին , նաղրըրը միւմաիլէյհ , Տիւրիէօնիւն ֆիրարնտան
խապէրտար օլուր օլմաղ , մէրգում՝ պէյհինտէ թաաղիպաթ իճ-
րասընտան տուր օլունմասընը , չիւնքի Տիւրիէօեէ , սէվապըզը ահ-
վալինին հիւանի սուրէթտէ պուլունմասընտան նաչի գաթիէն աֆվ
օլունասուգունու գօմիսէրէ իսիթար իթտի , վէ պու սուրէթլէ Բա-
տը-Շանս հազգընտա թէտապիրի լաղըմէ իթթիխաղընա մահէլլ
գալմտար . հապու . քի էկէրչի միւրատ օլունտա իտի , մէրգումուն
անլը իւղէրինտէ եաղըրմը պուլունան իպարէ վէ անըն էշքեալը խու-
սուսիւեթի ստեէսինաէ , ախգ ու կիրիֆթինէ պիսսուհուլէ մուվաֆ-
ֆազ օլունապիլիր իտի :

Կէլէլիմ Բա-տը-Շանսու :

Մէրգում թէրասնէտէն տիշարը չըդար չըգմաղ , պիրան էվիլէ
Պրէսթ շէհրինտէն հարէքէթ իթմէք իւզրէ վէսայիթ թէհարրիսինէ
գարար վիլտի , չիւնքի գօմիսէրին էսվապընըն դայալ օլմուշ օլմասը
կէօզէ չարտըրը տնտէ , ֆիրարը քէյֆիսէթինին անլաշըլաճաղը ,
վէ պինապերին կիսինմիշ օլտուգու մէզքիւր ըէսմի էսվապը չըգար-
մաղըղըն էմրի պասիրէթէ մուվաֆըդ օլաճաղը տէրքեար պուլուն-
մաղտա իտի :

Յուգաթ մէզքիւր թէհլիքէլի էսվապը իւղէրինտէն չըգարմազ-
լըղը հէր նէ դատար շէաիտէն արզու իյլէմէքտէ իտի իսէ տէ ,
պու ճիւմէ իլէ քէնտիսի պու էսվապը սաթամազ իտի , զիրա պու
եօլտա հարէքէթի , պիր խըրսըղլըգ ատտ իթտիկինտէն , պունտան
տօլաեը շայեանը իթմալ ու մուսիւեզէ տտտ օլունաճաղընը մէմուլ
իթմէքտէ իտի : իմտի , Բա-տը-Շանս , իշպու էսվապը , գօմիսէրէ
թէպլիմ իտէպիլէճէք էմնիսիէթլի պիր քիմնէելի պուլմադ իսթէ-
մէքտէ իտի քի , գօմիսէրին շախսէն տալա իտէճէք սէպէպի գալ-
մասըն , վէ եէնի պիր գապահաթ իլին , քէնտիսինէ գարչը հիշ պիր
կիւնա թաաղիպաթտա պուլունուլմասըն :

Ճիտտէն էնտիշէ վէ իլթիլրապ իչինտէ պուլունանլարըն պախ-
թը եալէր օլմասը նատիրէն կէօրիւլիւր : Պունունլա պէրտապէր պու
տէֆա պախթ , Բա-տը-Շանսըն պուլունասուգու միւշքիւլ հալտէն
գուրթուլմասընա եարտըմը օլտու :

Շէօյլէ քի , մէրգում , բուխսաթսըղ օլան պահրիսէ նէֆէրլէրի-
նին քէնտի մաշուգէլէրիլլէ պուշտուգլարը վարըշլարտան պիրլին

կերտի, վէ օրատա, քէնտիսի իշին խուսուսի պիր տայիրէ, վէ պիր թէղքիրէ եաղմագ իւզրէ, իղթիղա իտէն շէյլէրի իսթէտի :

Օլ էսնատէ մէյխանէճի հազըր պուլունմասըղընտան, հէման չօճուգ հալինտէ օլան պիր տէսթկեահտար, Տիւրիէօնիւ, քէնտի էֆէնտիսինն եաթագ օտասընա կիրտիրտի, վէ իսթէտիկի շէյլէրի քէմալ իսթիճալ իլէ կէօթիւրտիւ :

Բա-տը-Շանս, մէղքիւր օտատա օթուրուպ, գօմիսէրէ պիր մէք. թուպ եազտը, վէ պատէհու մէմուրը մէրգումուն բէսմի էսվապընը պիր պօղչատա հըֆիլ իտէրէք, պօղչանը, մէյխանէտէ պրազտը, վէ օ կիւնիւ կէլիպ, պու պօղչանը ալաճաղընը տէսթկեահտար չօճուղա իսթար իյլէտի :

Չօճուգ, ֆիրարի օլան մահքիւմիւ, պիւնիւք պիր զապիթ զանն իթտիկի ճիհէթլէ,

— Բէք իյի, ամիրալըմ, տէյի ճէվապ վիրտի :

Բա-տը-Շանս, գօմիսէրին, իքի կիւն կէչմէզտէն, քէնտի էս վապընը ախզ իտէճէկինէ էմին օլտուղու հալտէ, մէյխանէտէն տիշարը չըգտը, վէ մահէլլի մէղքիւրտէն պիր գալ տարըմ ուզագ-տա տուրուպ, սիվիլ գըրեաֆէթէ մախսուս օլան բէտէնկօթ իլէ շաք-գասընը հէնուղ կիյմիշ իքէն, պիր կէմիճիէն բասթ կէլտի քի, պունուն եիւրիւնիւշիւնտէն գաֆասըր գիեատէճէ թութկուն օլ-տուղու անխալըմագ տա իտի : Թայֆէյի մէրգումմ, նէ եաբուղընը, վէ քիմէ խիթապ իթտիկինի պիլմէեէրէք, գօմիսէր գըրեաֆէթինտէ պուլունան Բա-տը-Շանսա շու եօլտա սէլամ վիրտի :

— Սապահլար իսայր օլտուն, միւլազիմ էֆէնտի :

Տիւրիւժ. — (Թայֆէնին սէրխօշլուղունա տիղգաթ իթմէեէրէք.)
Խալըրը սապահլար օլտուն, տօսթումմ :

Այնի վագըլթաա, մէրգումուն ֆիքրինտէ, պէհէմէհալ քէնտիսինն գուրթուլմասը իշին պիր թասաւվուր հասըլ օլտու, վէ պու թասաւվուրտէնու մէվզըի իճրաեէ գօմագ իշին աւլա վագըլթ զայպ իթմէեէրէք, թայֆէյի մէրգումու չաղըրտը, վէ քէլամա աղաղ պիրէ,

— Տօսթումմ, պանա պիր ճիւղի խըզմէթ իտէպիլիմիսինիզ, տէտի :

Թայէ. — (Քէնտիսինտէն պիր խըզմէթ թայէպ իտէն զապիթին բիւթպէսինի անլամագ խուսուսունտա ճիտտէն էնտիշէ իշինտէ օլարագ.) Աճայիւպ եիւզպաշը, պէնտէն խըզմէթ թալէպ իյլէմէքի-

կինիդ, փաղա շէյ տիր, զաթէն էմբինիդ, հաղբը վէ նաղբըրմ,
 Եւրիւն :- Եղբէ իսէ շու մէյխանէնէ կիրէլիմ:

Թայճէ :- Էլէր մէյխանէնէ կիրէր իսէք, մէյնուն օլուրում,
 չիւնքի . . .

Եւրիւն :- Ղալիպա, շարապ իշմէր հաթիվէսինտէ պուրունու,
 Եօրսունուդ:

Թայճէ :- Ֆիլիպպը, բէք ֆէնա ճինտուն տոխի պլա, եինէ
 շարապ իշմէր արպուսինտէնիմ:

Եւրիւն :- Բէք ալէա, հայտէ կիտիպ շաղբալ շաղբալըրալըմ:

Չապիթ իլէ թայֆէ, իշար օլունան մէյխանէնէ կիրտիլէր, վէ
 տիւքքեան ուշաղը պունլարա պիւր ալ էլմա շարապը, վէ պունտան
 պաշգա պիւր միզ տար տա րաղըր վէ շէքէր կէթիրտիլի զէման, կէ-
 միճի, սախթէ դօմիսէրէ խիթապէն:

— Միււլապիմ էֆէնտի, պանա թէքիմի իթաիկինիդ խըզմէթ
 ճէ՛ տիր, տէտի:

Եւրիւն :- Շու սնն վաղըթլարաա, պու մահէլլէրտէ պիւր դարը
 իլէ իւլֆէթ բէյաա իթաիմ:

Թայճէ :- Սաամ մէն տէ, պու վարքշաա, պու կիպի շէյլէր,
 թէաճճիւպէ շայեան տէյիլ տիր, չիւնքի պունտա կիւղէլ դըղլար
 պօլ տուր, վէ թայֆէլէրի պաշտան չըղտըանլար տա անլէր տիր:

— Էվլէթ, փաղաթ . . .

— Լաքին, փաղաթ տիւնէճէք սէպէպ վա՛ր մը տըր:

— Շիւպէտիլ:

— Իշթէ պու ֆէնա:

— Ֆէնա օլտուղունու պէն տէ թաատիլ իտէրիմ:

— Ֆաղաթլն սէպէպի նէ՛ տիր:

— Իքի սէպէպ վար տըր. պիւրի շու տուր քի, զաննըմա
 չիւպէշիլ պիւր խանէտէ իգամէթ իտէն պու դաաըն նէղտինէ իշ-
 պու էլլիսէյի բէսմիսէմ իլէ կիթմէք իսթէմէմ:

— Օրասը մալիմ, չիւնքի դարընը դօրգութապիլիսինիլ:

— Քէնտիմի տէ թէհլիքէնէ իլգա իտէպիլիսիմ:

— Պու տա թէմամ:

— Էօյլէ իսէ, լաղըմ արը քի . . .

Բա-ար-Շանս իշպու սէր գաշ սէօղիւ սէօյլէմիլ իքէն, տուր-
 տու, վէ իշխալէն պիւր թօր սէտասը, լէհէսինի ճիւղիճէ սօլտուր-
 տուղու կիպի, դաշլարը տախի շաթլարը:

— Թէրսանէնին թօքու տուր, — տէտի կէմիճի, — հապսխանէ-տէն պիր մահպուս տահա գաշմըջ օլմալը:

Բա—տը—Շանս, մուվազգաթ հէեհէճանընը թէսկինէ մուվաֆֆազ օլարագ:

— Սահիհ մի, տէտի:

— Օհ, օլ պապտէ էմինիմ. պուրատա պու իշարէթ տէն քիմնէ ալտանմադ, Ֆադաթ, պիղիմ նէմիղէ լաղըմ. պիղ, ժանտարմալըգ խըտմէթինէ, եախօտ կարտիանլըգ վաղիֆէսինէ մէմուր տէյիլիզա՛, ֆէնտի իշիմիղէ պազալըմ. նէ՛ տիեթրտունուզ:

Կէմիճի, պու սիւալի Բա—տը—Շանսա խիթապ իթտիկի սըրատա, պիր իւշիւնճիւ գատէհ տահա շարապ իշմէքտէ, վէ եավաշ եավաշ նէ՛ տէտիկինտէն վէ նէ՛ եաթաղընտան խապէրտար օլմամագտա իտի. Զաթէն Բա—տը—Շանսըն տա, մէրգուսա շարապ իշիթմէսի, պու նէթիճէեի հասըլ իթմէք մագսէտիլլէ իտի:

— Տիեթրտում քի, օլ գարընըն նէզտինէ կիթմէքիկիմ իշին...

— Կիեինմիշ օլտուղունուզ էսվապտան Ղայրի պիր թագըմ էս. վապ կիեինմէք արղուսինտէ պուլունուեթրսունուզ, էօյլէ տէյիլմի:

— Էվվէթ, էվվէթ:

— Տիւշիւնիւեթրում քի, էկէր իսթէրսէնիզ, պէնիմ էսվապըմը վիրէեիմ:

— Մէմուն օլուրում, զաթէն պէն տէ սիզտէն քէնտի էսվա. պընըզ թալէպ իթմէք իսթէեթրում:

— Էօյլէ իսէ, պունտա տիւշիւնէճէք հիշ պիր շէյ եօգ տուր. հայտէ պիրիպիրիմիղին էսվապընը տէյիթիլէլիմ:

Պէօյլէճէ, ազ վաղըթտա մէրդուսլար էլպիսէլէրինի թէպտիլ իթտիլէր, վէ կիեինմէկէ հաղգը պուլունմատըղը պիր էսվապ իլէ քիմէսնէ թարաֆընտան կէթիւլմէսին իշին, կէմիճինին, մէյխանէ-տէն տիշարը չըգմամասը, մէրգում իլէ Բա—տը—Շանս արասընտա գարարլաշտըրլտը:

Պու վէճէլէ, Բա—տը—Շանս, եէնի էսվապընը կիեինինճէ, կէմի-ճիտէն այրըլըպ, աճէլէթէն Բարիսէ տօղրու հարէքէթ իթտի, վէ գարանլըգ պասթըղնտա, պիր մահէլլտէ տուրուպ, պիր աշ շէյ եէտիքտէն սօնրա, թէքրար եօլա չըգտը, վէ տայիմա խալի վէ տօլաշըգըլը եօլարըլ ինթիլտապ իտէրէք, տէթրթ կիւն գարֆըն-տա Բան շէհրինէ մուվասըլլէթ, վէ օրատա քէնտիսի գուրթուլմուշ զանն իլլէտի:

Բաստը-Շանս՝ Բարիսէ տօղրու եօլունա տէվամ՝ իթտիկի սըրատա, կէմիճի թութուլարադ, նիզամէն իղթիղա իտէն ճէղա՝ հագ-դընտա իճրա գըլընտը, վէ պատէհու մահքիւմ Տիւրիէօ ունուտուլուպ : քէնտիսի իսէ, պիլա միւշքիւլաթ Բարիսէ վասըլ օլտու :

Բաստը-Շանս, պիր քէրրէ, ղէմանէմիղ Բարիլօնու օլան շէհքի մէգքիւրէ պասթը գատէմ իյլէտիկինտէ, իհթիեար բէտէրի նէզտինտէ իթիպարընը ալէա իտէճէք պիր վազիեէթ քէսպ իթմէղտէն էվվէլ, մէրգում իհթիեարըն նէզտինէ կիթմէքիկի թէնսիպ իթմէտի :

Մէրգում կէնճին պաշընա կէլէն վէ սուհուլէթլէ սավուշան ֆէլաքէթին քէնտիսինէ պիր տէրս վէ նասիհաթ օլմասը լազըմ իտի : Հէր նէ իսէ, Բաստը-Շանս, քէնտիսի իչին պիր եէրաէ իըզմէթ քեարլըգ աբամաեըպ, ալըզլա քիրալամըշ, վէ թէֆրիշ իթտիրմիշ օլտուղու քիւշիւք օտասընտա իսթէտիկի վագըթ չալըշապիլմէք իչին, սէրպէսթ պիր իշ իլէ մէշղուլ օլմագ իսթէմէքտէ իտի : Պինապէրին, մէրգում, միւլթէմատիէն չալըշարադ, եախօտ կիւնտիւզ վէ կիճէ եազըլա մէշղուլ օլարագ, Բարիստէ, իքի ուճու պիր եէրէ կիւճպէլա իլէ կէթիւրէպիլէն պիր թագըմ պիշարէլէր կիպի պիր էօմիւր կէչիրմէկէ մուվաֆիագ օլտու, չիւնքի ումուրը թահրիւրիէեի քէնտիեէ պիր քիսպ էտինմէքտէն, պիւեիւք պիր խայր վէ քեար կէօրէմէքտէ իտի :

Լաքին Բաստը-Շանս ճէսուր օլուպ, վէ տարլըգ վէ սէֆալէթտէն գօրգանլարտան օլմատըղընտան, ճէսարէթինի ղայպ իթմէտի, վէ մէսարիֆինի գաբաթմագ իչին, գուվվէթի պագուեա վիրտի :

1840 սէնէսինտէ, իմքէրաթօր Պօնաբարթըն պագըլեէեի ճէսէտի Բարիսէ կէթիւրիլտիկի սըրատա, մէրգում, իքի սէնէտէն պէրու շէհրի մէգքիւրէ կէլմիշ, վէ չալըշմագլըգ, թասարուֆաթ, վէ քէնտիեի բէք չօգ շէյլէրտէն մահրում գըլմագլըգ գուվվէթիլլէ պիր ազաճըգ մօպիլեա տիւզէպիլմիշ, վէ սախթէ պիր իսմ թահթընտա, խանէ վէ մաղազալարա իըզմէթ քեար թայեինինէ մախսուս քիւշիւք պիր օտա աշմըշ, վէ պու սաեէտէ էօլմէեէճէք գատար կէչիւնէպիլմէքտէ պուլունմուշ իտի : Բաստը-Շանս, մէգքիւր շէհրի աեին կիւնիւ, օլ պիւեիւք կիւնիւն մէնղարէեի մուազզամասընը սէյր ու թէմաշա իլլէմէք իւզրէ, չօգլար միսիլու տիւքքեանընը գաբաեըպ, տիշարը չըգմըշ օլտուղու հալտէ, պիթթէսաաիւֆ իվարա րասթ կէլտի, վէ Ֆիէվրէօնիւն թարիֆինտէն, եանի սօլ աեաղը, սաղ ա.

եաղընտան պիր ալ չարբըդ օլմասընտան, վէ տայիմա սօլ աեաղը արգատա գալմասընտան, մէրգուսման, միւտտէթի մէտիտէտէն պէ-րու արամագտա օլտուղու քիման իտուկինի անլատը, վէ արգատըն-տան կիրտիպ, անըն կիրտիկի զալէպէլէքլի պիր մէ յխանէեէ քէնտիսի տէ կիրտի :

Օրատա, Բաւա-ա-Մօրուն օյլու, արգատընը դօլլատըղը, վէ պիր աեաղը թօբալճա օլմասընտան, իվար օլտուղունու դանն իթ-տիկի շախսըն, ֆիլվաղը Ֆիլէվրէօնիւն սապըդ զինճիր րէֆիդի վէ Գաֆալարըն ճէլլատը իտուկինէ շիւպհէսի գալմատը, չիւնքի տախիլի մէ յխանէտէ պուլունանլար, քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ չաղըպ չաղըշտըր-տըղլարը սըրատա, մէրգուսմու, քէնտի իսմիլլէ չաղըրմագտա իտիլէր :

Բա-տը-Շանս, չէնտ տաղըդատան պէրու բէշինի պըրադմա-տըղը ատէմին քիմ օլտուղունա գալթիէն թէէմին օլունճա, իգա-մէթկեահընը անլատանա գատար քէնտիսինտէն սյըրլմամաեա, վէ կիթաիկի եհըլէրէ պէրապէր կիթմէքլիկէ գարար վիրտի :

Իշթէ, պու սուրէթլէ, Բա-տը-Շանս, Գաֆալարըն ճէլլատըյ-լա Հայտուտ Գարընըն արգատընտան թօրթօնի գահվէխանէսինէ կիրտի, վէ օրատա տախի իվար իսմինի աշիքեարէն իշիթմէքլէ, ե-կէրչի պիր ճիւղի շիւպհէսի տահսա գալմըշ իտի իսէ, օ շիւպհէ տա-իի գայիլ օլտու : Անճագ, սապըդ բրանկալը իլէ արգատաշընըն, Մ-տը Սէրտէօյլ հադգընտա պահս իթտիքլէրլինի իշիթտիքլէրլինտէ, ֆէվգէլատէ թէաճիւպտէ գալտը :

Բա-տը-Շանս, սայիրլէր կիպի, Մ-տը Սէրտէօյլու շախսէն թա-նըմաղ, վէ Ժէնէրալըն վաղթիլլէ նէ եարմըշ օլտուղունու ասլա պիլ-մէղ իտի, ֆաղաթ, միւսալլէյհին՝ ճէսուր վէ շայեանը մէտհ ու սէ-նա պիր զապիթ օլմուշ օլտուղունու բէտէրլինտէն օլ գատար չօղ ի-շիթմիշ իտիքի, մէրգուսման իքի հայտուտուն նիեաթը հադըդիե-սի հադգընտա շիւպհէեէ զահիպ օլարադ, իւղէրլէրլինէ զիեատէճէ նէզարէթ իթմէքլիկի, վէ վաղթը միւնասիպիտէ, օլ էքի ալչաղըն թասափփուրաթը ճինասէթ քեարանէնըլինէ մանի օլմագըլըղը քէնտի քէնտիեէ գարարլաշտըրտը :

Իշթէ պու նիեէթէ խըղմէթ իթմէքլէ, Բա-տը-Շանսըն նալէ-հան իվար թարաֆընտան նէ՝ սուրէթլէ վուրուլուպ եարալանտըղը օգուեանլարըմըղըն մալիւմիւ օլուպ, իմտի, պիղտէ, Սէն-ժագ պուլվարընտա, հէնուղ գանլարա միւլէմիմա պիր հալտէ պրագմըշ օլ-տուղունուսը մէրգուսմ սապըդ չալուշ նէզտինէ ավտէթ իտէլիմ :

ՊԻՐ ՍԷՐԻՑՇՈՒՆ ՊԻՐ ԵՄՐԱԼԸԵԱ ՄՈՒՌՎԷՆԷԹ ԻՏԷՃԷՔ ԳԱՏԱՐ
Գ ՈՒՎՎԷԹ Ի ՊՈՒԼՈՒՆ ՄԱՍԸ

Իվար, Բա-տը-Շանսը, ագչամըն սաաթ եէտի ըատտէլէրինտէ, վէ պիւսպիւթիւն խալի օլան վէ ուղղունսուղ պուլունան պիր մա-հէլլտէ եարալամըլ իտի: Պու մահէլլտէն իսէ, բէ.ք չօգ սէպէպլէ-րէ մէպի, հէման քիմսէ կէշմէլ իտի:

Շէօյլէքի էվվէլ էմիրտէ, գըշ մէվսիմի դաթէն ղաեէթ շիտտէթ-լէ հիւ.քմիւնիւ իճրա իյլէտիքտէն պաշգա, պիր դաշ կիւնտէն պէ-րու տախի հավա օլտէրէճէ սօուգ իթմէքտէ իտիքի, ալէսսէվիեէ սըճագ սօուգ աինլէմէեէրէք կէղմէկէ չըգան քիմսէլէր պիլէ, ա-թէշլէրինն եանընտան սյորլամամագտա իտիլէր: Պինապէրին էկէր-շի օլկիւնիւ, զիքր իթտիկիմիղ շէհրի ային կիւնիւ օլմասա իտի, շիւպհէսիղ Բարիստէ պու գատար ղալէպէլիք վէ հէեէճան ասարը կէօրէլէմէլ իտի:

Տիկէր թարաֆտան, պահսընը իթտիկիմիղ խարիճի պուլվարլար ճիհէթի, իյի պիր շէօհրէթ գալանմըլ օլմամաղա, Մօնսօ պաղշէսի-նին արգա թարաֆլարընտա վէ Սէն-Մարթէն գանալը ճիվարլարըն-տա օլտուղու կիպի, իշար օլունան հէվալիտէ տախի կիճէեէ դա-լան պիր քիմսէ, գօրղուսուլճա, վէ տէհէթ ու էնտիշէ իլէ էթ-րաֆընա կէօղ կէզարիմէ.քսիլին եօլունա տէվամ իտէմէլ իտի, վէ գօրղուսու իսէ, հէր պիր աղաճըն արգասընտա պիրէր խըրսըղ կիլ-լէնմիշ օլմասընտան իպարէթ իտի:

Պունտան դաթինալար, օ կիւնիւ, Բարիս էհալիսի, շէհրի մէգ-քիւրուն տախիլիտէ թօրլանմըլ օլմասըլլա, Բարիս հէվալիսի խալի գալմըլ իտի: Շու հալտէ, Բա-տը-Շանս, հէր նէ գատար եալընըգ եարալանմըլ իտի իսէ տէ, պունունլա պէրապէր, հէնուգ սաաթ ագչամըն ալաֆրանկա օնու օլտուղու հալտէ, քիմէսնէ թարաֆըն-տան քէնտիսինէ մուալլէնէթ օլունմասըլըլ թագտիրտէ, պիւթիւն կիճէ օ սուրէթտէ գալաճաղը, վէ հիշ պիր եարտըմ կէօրէմէեէրէք:

սօուգտան էօլէճէկի տէրքեար իքէն , սաաթ օն պիր ըատտէլէրին-տէ , եանի եարը կիճէտէն պիր սաաթ էվվէլ , ճէնապը Ալլահ , շիւպ-հէսիզ , մէճրուհը մէրգումա մուավէնէթ իթմէք իւզրէ , օլթարաֆա պիր սէրխօշ սէվզ իյլէտի :

Պէսպէլի Բա-տը-Շանսըն գըսմէթի , սէրխօշա թէսատիւֆ իթ-մէքտէ մէվճուտ օլուպ , չէօյլէքի , թէրսանէտէն չըգտըղը զէման պիր սէրխօշ կէմիճիեէ ըասթ կէլիպ , քէնտի էսվապընը անըն էս-վապըյլա թէպտիլ իտէրէք , ֆիրարընը գօլայլաթմըշ օլտուղու կիպի , տիկէր պիր սէրխօշ տա , շիւպհէսիզ հաեաթընը , էօլիւմտէն գուր-թարաճագ իտի :

Պու իքինճի սէրխօշ , պիր բաշավրաճը օլուպ , մէրգում , էլինտէ պիր ֆէնէր , վէ սըրթընտա պիր սէբէթ իլէ բաշավրալարը եէրտէն թօրլամաեա մախսուս պիր գանճա օլտուղու հալտէ , եօլունա տէ-վամ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , զայիպա չագմըշ օլտուղու շարապըն թէէսսիրիյլէ , պիր թագըմ բարլագ ըիւեալարա կիրիշմիշ օլմասըյ-լա , միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու տէվամ իտիպ , կիւնլիւք էթմէք բարասընը չըգարտըղը սանաաթընը թահգիր իտէպիլէճէք գատար քէնտիեի զէնկին զանն իթմէքտէ իտի :

Ջէմանէմիզէ մախսուս օլան իշպու ֆէյլէսօֆ , պիր եան-տան տիկէր եանա կիտէրէք , վէ պաշընը սալլաեարագ կէլ-տիկի սըրատա , պուրնունըն ալթընտան պիր շարգը մըրըլտանմագ-տա իտի :

Սէրխօշ .- (Պատէհու քէնտի քէնտիեէ սէօյլէնէրէք.) Պէնիմտէ պու ագչամ , քեաֆֆէյի սէրխօշար կիպի գաֆամգիեատէճէ թութ-մուշ տուր , վէ զանն իտէրիմքի , պանա մուավէնէթ իթմէք , վէ ի-գամէթկեահըմը պուլտուրմագ իչին , պիր տօսթա իճթիեաճըմ վար տըր . . . Լաքին պու կիւն տէ նէ՝ գատար հավա սօուգ իտիեօր , վի-ճուտիմի տահա լաեըգը ըսըթմագ իւզրէ , պիր գաշ գատէհ զիեա-տէ չազսամ օլապիլի իտի . . . պուրնունլա պէրապէր տէ , ֆազլա-սըյլա չագմըշըմ տըր . . . Հօշ նէ՝ զարարը վար . . . պարի գա-ֆաեը թութար իսէմ , տուղուլարըմ պաշգալաշըր տա , իշի գամ-սըզըղա չէվիրիրիմ . . . հայտէ պագալըմ , եօլումուղա տէվամ ի-տէլիմ , պու պէօյլէ սէօքէր :

Իշպու սէրխօշ , պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա , քէնտի շարգըսընա տէվամ իյլէտի :

իշխիմ իշխիմ, մէսրուր օւալում,
 Հէ՞ք պէրապէր շարգըլար օգուեալում,
 Զէ՞Ք ու ճիւնպիւշէր իշին թօբլանալում,
 Շու շիշէլէրի կու կու պօշաթալում,
 Զագըպ չագալում,
 Պէքեար գալըպ զէ՞Ք ճիւնպիւշէ տալալում,
 Թրալալա թրալալա :

Պիգիմ սէրխօշ, սալլանա պուլլանա եօրունա տէվամ իթմէքտէ իքէն, Բա-տը-Շանսըն վիճուտի, աեադլարընա թէսատիւֆ իթտի-կինտէ, ազ գալտը քի եէրէ տիւշէճէք իտի :

Սէրխօշ .- (Պու թէսատիւֆ էսնասընտա ֆէնէրի էլինտէն տիւ-շէքէք) Գիմնէեէ զարաըլարը օլմաեարագ խանէլէրինէ ալտէթ իտէն պիր թագըմ նամուսըու ատէմլէրին եօլլարընա պու սուրէթլէ սէտտ չէքէնլէր քիմլէ՞ր տիրլէր : Ա՛հ, քիմ օլտուդլարընը պիլսէմ, վէ քէնտիլէրինի եագալասամ, նէ՞ եաբաճաղըմը պէն պիլիրիմ . . . Պէլ-քի տէ, տահա եէնի օլան ֆէնէրիմին գըրըլմասընա վէ զայպ օլմա-սընա սէպէպ օլտուլար :

Մէրգոււմ, իշպու սէօզլէրի սէօլէտիքտէն սօնրա, մէգքիւր ֆէ-նէրի պուլմագ իւզրէ, եէրէ էլիլտի :

Լաքին էլինէ, ֆէնէրի թէսատիւֆ իտէճէք եէրտէ, Բա-տը-Շանսըն եիւզիւ թէսատիւֆ իթտի :

Սէրխօշ .- Նէ՛ թօհաֆ րասթ կէլիշ . . . Ղալիպա պիգիմ սէրխօշ-լար էսնաֆընտան օլուպ, գաֆասը պիր ազ զիեատէճէ թութմուշ օլմալը : Պու արգատաշ, պէնտէն զիեատէ չագմըշ չագըշտըրմը . . . Լաքին պէօլլէ սօուգ հավատա քէնտիսինի տիշարտա պըրագմագ-լըգ, ինսանլիեթտէն տէյիլ տիր :

Ա՛հ, արգատաշ, հիշ պէօլլէ գըշըն թա օրթասընտա, վէ պիւսպիւթիւն աշըգտա, պիրիպիրիմիզ իւզէրինէ եաթ ապիլի՞րմիեիզ :

Բաշալրաճընըն շիտտէթլէ գըմլտաթմագտա օլտուլու Բա-տը-Շանս, պու սըրատա էօլլէ աճը պիր ա՛հ իթտի քի, մէրգոււմա եար-տըմ իթմէքլիկէ չալըշան մէրգոււմ սէրխօշ սարսըլարագ, շէօլլէ իֆա-տէ իթտի :

— Յագաթ պանա էօլլէ կէլիեօր քի, պու ատէմ սէրխօշ տէ-յիլ տիր, եարալը եախօտ խասթա տըր . . . պու իսէ, քէնտիսինի պուրատ տպըագմամագլըղա տահա պիւեիւք պիր սէպէպ տիր . . .

Լաքին, սիւպհան Ալլահ, էլիմէ նէ՞ տօգուճուեօր . . . Սաքըն գան օլմասըն . . . աճապա գաթլ իտիլմիշ պիր ատէմէ՞ մի, պիր նաշա՞ մը ըրաթ կէլտիմ:

Սէրխօշ օլտուղունու պէեան իթտիկիմիզ տաէմ, մէղքիւր սէօզլէրի իրատ իթտիկի սըրատա, պէյնինի իսթիլա իթմիշ օլան շարապ տիւմանլարընըն տաղըլմագտա օլտուղունու հիսս իյլէմէքտէ իտի:

Մէրգում: Ֆէնէրինի պուլտուղունտա, եազտը, վէ մէճրուհուն եիգիւնէ եազլաշտըրտըղընտա, մէրգումուն լէհճէսի սօլմուշ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ հէր նէ գատար ճան չէքիշմէք հայինտէ պուռնանլարա մախսուս օլարադ, պիտտէֆաթ աճը աճը սէտալէր չըգարմը իտի իսէ տէ, պուռնունլա պէրապէր, մէճրուհը մէզպուրիւզէրինտէ հիշ պիր հաեաթ էսէրի միւշահէտէ իտէմէտի:

Մուախխարէն, Բա-տը-Շանս, կէօզլէրինի պիր աղ աշըպ, քէնտի գուրթարընըն իւղէրինէ սօուգ պազըլընըն աթֆ իյլէտի, վէ պատէհու զաեթ զպիֆ պիր սէտա իլէ,

— Ա՛հ, եա Բապալի, նէ՞ գատար իւշիւեօրում, տէտի:

Օլ էանատէ, վալ-տը-կրասըն սաաթը, էօիւ չանը միսիլու մահզունիեթպաիշ պիր թարգտա եարը կիճէեի վուրտուղու կիպի, ըիւզկեար տաիի, եարազսըղ տալլարընըն պուլվարըն իւզէրինէ ուզաթմըշ օլան պիւեիւք աղաճլարըն արալարընտան չէտիտ պիր սուրէթլէ էսմէքտէ, վէլհասըլ հէր թարաֆ, գարանլսդ, վէ զանն իտէրսին քի, եաս ու մաթէմ իշին պուլունմագտա իտի: Ուֆուգտա հիշ պիր ըլըդ կէօրիւլմէմէսինէ պազըլըր իսէ, ինսանըն օ մահէլտէ, քէնտիսինի, Բարիստէն իքի եիւզ ֆարսալա գատար ուզագտա գըեաս իյլէմէսի թապիի օլուպ, չէհրի մէղքիւրուն շամաթասը, իրագտան տալղալը վէ ֆուրթունալը պիր տէնիզին ինիլթիսի մագամընտա իշիտիլմէքտէ իտի:

Չիրքինլիկի իշին, քէնտիսինէ պապա Պոռ տ'Աւանոս իսմի վէրիլէն բաշավրաճը, պու արա, քէնտի քէնտիեթ,

— Եարը կիճէ տիր, լաքին, բէք զիեատէ շայեանը թէէսսիւֆ հալտէ պուլունան պու պիշարէեի գուրթարմագ իշին, շու մահէլտէն պիր եօլճու, պիր ինսան պիլէ կէշմէեօր . . . Պու ճիւլմէ իլէ, քէնտիսինի ապա թէրք իթմէք իսթէմէմ, վէ եարտըմա ատէմ չաղըրաճաղըմ, տէտի:

Պատէհու, Պուլ-տ'Ամուր, պիւլէնտի ալազ իլէ,

— Ալլահ աշգընա օլսուճ, եարտըմա կէլին, պուրատա վուրուճ

մուշ օլան պիր ասէմ թէսլիմի րուհ իտինօր . . . տէտի , ֆագաթ
բաշավրաճընն իշպու ֆիղան ու ֆէրեաւորնա , ըլլալեարտան զայրի
ճէվապ վիրէն պուլունմատըղընտան , պապա Պուլ տ'Ամուր , մահղունէն ,

— Հայ պէտպախթըղ հայ . . . պահա իտէրլմքի , շու արա-
լըդ , հէր քէս , կիւնէշ կիպի գըղարմըլ օլան սօպասը եանընտա օ-
թուրմուշ ըսընրեօր , լաքին էկէր շու եա պու պիչարէնին մաղպա-
թասը եարըլմասը լաղըմ կէլտէ , եախօտ պիր պէտպախթ քիմնէեէ
սայիր պիր ուղուրսուղուղ վաղը օլա , անինտէ հէր քէս աեաղա
գալբար , հալպու քի մատտէ , պիր քիմնէեէ խըղմէթ իթմէկէ , վէ
հաեաթընը գուրթարմաեա սայիր օլտուղունտա , ումումուն գու-
լտգլարը տաղ սըչա'ը կիպի սաղըր , վէ կէօղլէրի եէր սըչանը կիպի
քէօր օլուր , տէտի :

Պուլ տ'Ամուր թէքրարէն ,

— Եարտըմա' , եարտըմա' կէլին , տէյի պաղըրտը :

Ֆագաթ եինէ , պաղըրըշընն աքսի սէտաղը էթրաֆտան իշի-
տիլմէքտէն զայրի պիր նէթիճէ հասըլ օլամաեղու , բաշավրաճը ի-
սէ , գաֆասընն տիւմանըլըղը պիւսպիւթիւն կէշմիշ օլտուղու
հալտէ , եալընըգճա , մէճրուհուն պաշընը գալտըրըպ , քէնտի տիգ-
լէրի իւզէրինէ տաեաթտը :

Բա-տը-Շանս , վաղը օլան հարէքէթ սէպէպիլլէ վիճուտի ին-
ճինտիկինտէն , աճը պիր ֆիղան րէֆ իթուի իսէ տէ , պու սաեէտէ
պայկընըղը քեաժիլէն պէր թարաֆ օլարադ ,

— Պուլունտուղում մահէլլ նէ'րէսի տիր , տէյի Պուլ տ'Ամուրա
սիւալ իլլէտի :

Պսւ տ'Ամուր . — Սէն-Ժադ հուտուտընտա պուլունուեօրսունուղ :

Բա-տը-Շանս . — Իվար նէ'րէտէ տիր :

— Նէ' տիւօրսունուղ , անլամաեօրում :

— Լաքին իսթէ'րմիսինիլքի . . .

— Նէ'յի :

Բա-տը-Շանս , սէտասը պօղուլտուղունտան , էվվէլէն իքմալ ի-
տէմէտիկի սէօղինիւ , պու տէֆա ,

— Պանա պիր խըղմէթ իթմէք իսթէ'րմիսինիլ , տիեէրէք իքմալ
իթտի :

— Մէմնունէն , տօսթում , լաքին սիւզ զիւտաէ եօրուլունեօր-
սունուղ իմտի , արթըղ լագըրտը իթմէեին , տէտի Պուլ տ'Ամուր :

— Հալպուքի լագըրտը իթմէքիկիմ լաղըմ տըր . . . տէտի Բա-

տը-Շանս՝ ֆէվզէլատէ պիր ճահա խտէրէք : Անճադ մէրգում, պուն, տան զիեատէ սէօզ սէօյլէմէտի :

— Սիւքիւթ իթմէիսինիզ տիեօրում, տէյի Պուլ տ'Ամուր թէք, բար իթտի :

Մէճրուհ, հալէա եաւաշ սէտա իլէ պաղը քէլիմէլէր մըրըլտան. տը իսէ տէ, պու քէլիմէլէրի, սայքի աղղընտան պիր նէֆէս չըգար-ճասընա դանէթ զայիֆ պիր սուրէթտէ թէլէֆֆիւզ իյլէտիկինտէն, քէնտիսինէ եարտըմ իտէն քիմսէ, եալընը շու լաֆզարը իշիթտի :

— Ժադօպ սօզ աղընա . . . գօշուն . . . իվար . . . տիւգ տը Սէր, տէօյլ . . . էլէն . . . իքի հայտուտլար . . . պիր ճիւսանէթ . . . պիր խըրսըզլըգ . . .

Լաքին, Պուլ տ'Ամուր, մէճրուհուն մէղքիւր սէօզլէրինտէն հի, պիր շէյ անլտեամատը, վէ քէնտի քէնտինէ ,

— Պու պիչարէեի շու հալաէն գուրթարմալըեմ, քէնտիսինի թէրք իտէմէմ, վէ գուճաղըմտա թէսլիմի բուհ իյլէմէսինէ տախի գաթլանամամ, Պուրատա քիմսէեի թանըմամ իմտի, իլք բասթ կէլէճէք օլտուղում մէյլսանէեի աշտըրմագտան պաշգա չարէ եօգ տուր, տէտի :

Պէօյլէճէ Պուլ տ'Ամուր, ֆէնէրինի, պէտպալթ Բա-տը-Շանսըն եանընտա պրադարագ, քէնտիսի, պիր աղ էվլէլ պիր ըչըգ կէօր, միւշ օլտուղունու դանն իյլէտիկի Նլասիեք սօգաղընա կիթտի :

Մէրգում, պու խուսուստա եանըլմամը իսի: Շէօյլէքի գարընըն պիրի, քիւչիւք պիր տիւքքեանըն էօնիւնտէ տուրմուշ օլուպ, պաղը էշեանը հավի օլարագ կէթիւմիշ օլտուղու պիր քիւչիւք ա-րապանը պօշալթմագտա իտի :

Պուլ տ'Ամուր . - (Արապանա եադլաշարագ .) Աֆվ իտէրսինիզ, գատըն :

Գաարց . - Նէ՞ իսթէեօրսունուղ, պապալըգ :

— Հայտուտլարըն, էսէֆ օլունաճագ պիր հալէ գօյմուշ օլտուղլարը պիր պիչարէ տէլիգանլըեք գուրթարմագ իշին պանա եարտըմ իթմէք իսթէ՞րմիսինիզ :

— Մէմուհէն իսթէրիմ :

— Էօյլէ իսէ, պէնիմէ կէլին :

— Եարալը նէ՞րէտէ տիր :

— Պուրատան պիր աղ ուզագտա տըր :

— Բէք իյի, կիտէլիմ :

Մուլտիսարէն, ՊուլտՄմուր, մէզպուրէ գարբնն տրտպտորնր պաշալթմանա պիղղաթ եարաբմ իթաի, Պու գարբ, այնի վա-
դըթաա, հաշլանմը լքսթանէ, բօրթուդալ, վէ իմաթաա բիշիթիլ-
միշ բաթաթէս թիճարէթիլլէ մէշպուլ օլուր իաի, վէ պու պատար կէճ
ալաթէթ իլլէմէսի, եէվմի մէզքիւրուն զիյնէթի միւնասիպէթիլլէ,
խանէսինտէ օթուրաճաղ եէրտէ, ազշամու պատար Շանդ-էլիզէաթ
մէզքիւր թիճարէթիլլէ մէշպուլ օլմապնտան նէշէթ իթմիշ իաի:

Սաթընը գարբնն տրտպտորնր պաշալթմադաա օլմն Պուլ
տՄմուրուն մէզքիւր հարէքէթինաէն, մէզպուրէ հիշ պիւր մանէա
լըգարամաեարադ,

— Նէ՞ եարբեօրտունուդ, աէյի սիալ իթաի:

— Արապանըդը պաշալթընօրումքի, զիքր իթաիկիմ եարալը ա-
տէմի պունունլա կէթիթէպիլէլիմ, չիւնքի քէնաթիսինն եիւրիւմէ կէ
իգթիտարը հօգ սուր, վէ տրտպանըլլն եարտըմը օլմադէճա
պիզ, իքիմիզ տաթի պիլլիքաթ օլտուզումուդ հալաթ, քէնաթիսին
կէթիթէմէեիզ:

— Բէք լիլ, բէք լիլ:

Արապանն էշեաար պաշանննա, պապա Պուլ տՄմուր վէ բէթի-
դէսի, եօլա չըդաըլար, վէ ազ վադըթտա, Բա-աը-Շանսըն, հա-
լէա գանլար իշինտէ եաթմըշ օլտուզում մահէլլէ մուվաթըլէթ իթ-
տիլէր:

Պուլ տՄմուր, մէզքիւր վիճուաին էլան սըճազ օլտուզումու
կէօրմէքլէ, քէմալ իհթիեաթլէ տրտպտաա օթուրթտու, վէ պու
սուրէթլէ Բա-աը-Շանս քիւչիւք տիւքքեանա կիրտիլիլաի, Պու
տիւքքեանն գաբուսու իւզէրինաթ, արմա օլարադ,

ՊԱԳԴԱԼԼԱՐԸՆ ՊԱԳԴԱԼԸ

ՏԻԽՍՕ ԴԱՏԸՆ

Հէր սաաթտա հազըր միլիկ, սըղըր հթի, վի հթ սոսոս

20—25 վէ 30 սանրիմէ շարապ

հարէնիլտիկի ամաթ բապր վէ

սայիր միւսիլար տաթի կէրիլիլիլ:

Պիւր գաշ սանիլէ զարֆընտա, Պուլ տՄմուր, մաւաամ Տիւսա-
տան աւորէսինի ալաըդը պիւր թապիպի ուեանաըրմադ, վէ բօլիսէ

քէ յֆիեէթի խապէր վիրմէք իւզրէ, կիթտիկինտէ, մէղպուրէ դարը, ալէա պիր աթէշ եադըպ, շէտիտ պիր նէօպէթէ վէ աէհէթի պիր սաերգլամաեա թուլթուլուշ օլան մէճրուհ հադգընտա իգթիզա իտէն իւք միւտավաաթը թէրթիպ իյլէտի :

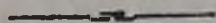
Արանըլան թապիպ կէլտէկինտէ, մէճրուհ օլան Բա-տը-Շան-սըն ահվալը սըհհիեէսի զաեէթ տիդգաթէ միւհթաճ օլտուղունու, վէ քէնտիսինէ լադըրալ իթտիրմէմէք լազըմ կէլտիկինի, վէ եօլտա եօրուլաճաղընտան, խաաթախանէեէ նազլի տախի գապիլ օլա-մաեաճաղընը պէեան վէ թավսինէ իյլէտի :

Մատամ Տիւսօ, հէեէճանը գալպ իլէ,

— Պէն պու պիչարէեի քէնտի խանէմոէ հըֆդ իտէրիմ, տէտի,

ՊԻՐԻՆՃԻ ԴԸՍՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

ՀԱՅ ՏՈՒՏ ԳԱՐԸ

ԳԸՍԾԸ ՍԱՆԻ

Հ Ա Յ Տ Ո Ւ Տ Գ Ա Ր Ը

Գ Ը Ս Մ Ը Ս Ա Ն Ի

Գ.Ա.ՖԱԼԱՐԸՆ ՃԵԼԼԱՏԸ

Ե Ա Խ Օ Տ

ՀՈՒՏՈՒՏՈՒՆ ՀԻՒՔԻՒՄՏԱՐԸ

1

ՄՈՒԽԱԹԱՐԱԼԸ ՎԷ ՏԵՂԵԹԼԻ ՊԻՐ ՇԷՐԻՔ

Էլէն Բիրօ, տիւգ տը Սէրտէօյլիւն խանէսինին իքինճի գաթընտան աշաղընա տիւչիւպ, իֆագաթը թամմէսինէ տէկին թէտավի օլունմագ իւզրէ, տիւգը միւմաիլէյհին խանէսինէ գապուլ օլունմասընըն իրթէսի կիւնիւ, շիւպհէսիզ պիր ազաճըգ հէեհճանլէ կէշիրտիկի պիր կիճէտէն սօնրա, ույգուտա պասան պիր աղըրլըզա տիւչար օլմիւշ, եախօտ ֆէնա պիր բիւեա կէօրմիւշ օլանլար կիւպի ուեանտը:

Պինանըն իքինճի գաթընտան տիւշմէսի միւնասիպէթիյլէ, մէգպուրէնին վիճուտինտէ եալընըզ պազը ճիւղի ճէրիհալար հասըլ օլմիւշ օլուպ, հիսս իլլէտիկի գօրգունուն, ֆէնալըգտան զիեատէ հիւանի թէէսսիրի օլմիւշ իտի:

Շէօյլէ քի, լէհճէսի սօնուգ օլմաեըպ, պիւաքիս բարլագ վէ գըզարմըշ իտի, վէ կէօղլէրինտէ, խասթալըղա, եախօտ սըթմա

սէպէպիլլէ սըգ սըգ ույգուսուղ գալմիշ օլտուղունա ալէամէթ օլարադ զաաֆ վէ մահմուրլուգ միւշահէտէ օլունմամագտա իտի :

Հասըլը հէր հալի , սըհհէթճէ գուվլէթինի վէ վիճուածա քէ . մալէթինի միւպէյեին օլուպ , ուեանտըղընտա , ատէթա քէնտի խանէսինտէ պուլունուրճասընա , եախօտ պիր տօսթ խանէսինտէ իւք ագշամը էյլէնճէլի պիր վազըթ կէչիրիլմիշճէսինէ , եաթաղընտա , պիր սուրէթի նաղիքեանէտէ եասլանտը :

Տիւգ սը Սէրտէօյլիւն , քէնտիսինի , խանէսինտէն թարտ իտէպիլէճէկի , վէ պէլքի տէ բօլիսէ թէսլիմ՝ էյլէեէպիլէճէկի , պիր տագըգա բիրօնուն խաթըրնա կէլմէտի :

Մէզպուրէ , մալիք օլտուղու գուվլէթի ըանա պիլմէքտէ օլուպ , քեաֆֆէյի պիւեիւք ֆիքիր աոհապը միսիլլու , գըյմէթ ու տէեէրի հագգընտա շիւպհէսի պուլունմամագտա իտի : Շէօյլէ քի , քէնտիսինին տիլպէր վէ ճալիպ օլմասըյլա , իշպու տիլպէրլիք վէ ճագիպէթինին նէ՝ կիպի թէհսսիր իճրա իտէպիլէճէկիլինի պիլիր իտի : Էլէն Բիրօ , պիր քիմէեի սէվմէմիշ իտի իսէ տէ , թապիաթըն քէնտիսինէ ճէօմէրտճէ պախշ իթմիշ օլտուղու օլ տէհհէթլի վէ խալին սիլահլարըն թէհսսիրինի չօդ տէֆա սայիրլէրինէ հիսս իթտիր . միշ իտի :

Պունտան գաթինաղար , էլէն , հագըդի ճին կիպի ֆիքիրլի , վէ զաեթ գուրնաղ վէ էնթրիկան օլուպ , եագընտա քէնտիսինտէ հասըլ օլաճագ օլան եհնի պիր աշգ ու սէվտա սաեհսինտէ , պիր գուվլէյի ճէտիտէ քէսպ իտէճէկի , վէ գարըլար միեանընտա է՛ն զիեատէ մուխաթարալըսը , վէ է՛ն զիեատէ ճալիպի օլաճաղը տէրքեար պուլունմագտա իտի :

Էլէն , էթրաֆընա սիւրաթլէ պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա , եաւաշ պիր սէտա իլէ ,

— Պուրասը զէնկին պիր եէր տիր . . . տիւգիւն , բրէնսլէրէ մախսուս սէրվէթի վար տըր . . . ա՛հ , շու խանէտէ գալապիլէմ . . . ֆադաթ պունուն իշին նէ՝ եարմալբըմ :

Շիւպհէսիլ էլէնին պու թասաւվուրու քիւսթ էխանէ օլուպ , ֆագաթ է՛ն զիեատէ քիւսթախանէ թասաւվուրլար , տէհհէթլի էնթրիգլէր , է՛ն միւտհիշ թասամիլէր , է՛ն մէքրուհ ֆէսատլար , վէլհասըլ է՛ն զիեատէ գանը ճինսեթլէր , մէզպուրէեի գաթան հայրէթտէ պըրադմամըշ , վէ տիթրէթմէմիշ օլտուղունտան , հիշ պիր միւլահաղանըն , հիշ պիր խուսուսուն , քէնտիսինի , թասաւվուր

հը մէջքիւրունտան կէրի տուրտուրմաեաճաղը տէրքեար պուլուն մագտա խտի :

Պինապէրին , մէղպուրէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Ժէնէրալ իլէ պիրլիքտէ դաւմաղ լըղըմիլին , եա անընլա էվլէն . մէքիկիմ , եախօտ , անըն , պէնի էվլատըղլա գապուլ իլլէմէսի լա . զըմ տըր , տէտի , վէ պու Ֆիքիր , քէնտիսինի զէրրէ գատար թէ . աճճիւպտէ պըրագմատը :

Պատէհու շու վէճհլէ իլավէի մէգալ իլլէտի .

— Լաքին վալիտէմին րէյի օլմաեարագ , եախօտ անըն մալիւ . մաթը պուլունմաեարագ , տիւգ իլէ էվլէնմէքիկիմ , խայլիճէ միւշ . քիւլ տիւր . Պունտան գաթինազար , պիլմէմքի , Կարը գօճա պօ . շամասընա րաղմէն , դանուն , նէ' տէրէճէեէ գատար պէնի , տիւ . գիւն զըղը մագաւմընտա ատու իլլէեէպիլիր :

« Հաւպուքի , պէն , էկէրչի տիւգիւ սէվէրսէմ . . .

« Ֆագաթ խայր , խայր , իշպու թասաւվուրու հիւսնի սու . րէթտէ պաշա չըգարապիլսէմ պիլէ , Ժէնէրալ իլէ էվլէնմէքիկիմ , էմրի պասիրէթէ մուվաֆըգ տէյիլ սիր , էվլէթ , պու պիր տիվա . նէճէ միւլահազա օլսպ , պիր արա զիհնիմի իսթիլա իթմիշ տիր , լաքին պու խուսուստա պունտան զիեատէ տիւշիւնմէեիպ , տիկէր սուրէթի տիւշիւնէլիմ :

Իշթէ , պու վէճհլէ , էլէն , իհթիեար տիւգ իլէ էվլէնմէսին . տէն իսէ , քէնտիսինի մէրգուլմա էվլատ մագաւմընտա գապուլ իթ . տիրմէսի տահա զիեատէ գօլայ վէ ագիլանէ օլսպ օլմաեաճաղը խուսուսու հագգընտա տիւշիւնէճէք իքէն , նակէհան գարու չա . լընտը :

Էլէն , ասըլը օլան սաաթա պագտը , վէ օն պիր օլտուղունու , եանի էօլլէեէ պիր սաաթ գաւմըշ իտուկինի անլատը :

Մէջքիւր սաաթտա իսէ , պիր գատընըն նէզտինէ թագտիմ օ . լունմասընտա հիշ պիր պէյիս օլամազ իտի :

Իմտի , էլէնին « կիրինիղ » տիմէսի իւզէրինէ , իւք կիճէ , խանէ . սինտէ վուգու պուլան հալլէրտէն տօլաեը ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ . տէ գաւմըշ օլան , վէ խասթանըն ահվալի , վէ գուհուրա կէլէն զա . եէթ էսրարի վագըլար հագգընտա իլլահաթ թալէպ իթմէք մէ . րագընտա պուլունտան Ժէնէրալ տը Սէրտէօլլ մէղպուրէնին եաթտը . զը օտաեա կիրէրէք ,

— Սապահ խայր , էվլատըմ , տէտի :

— Սապահլար խայր օլսուն , միւսիւ տիւզ , տէյի էլէն ճէվապ վէրտի :

— Պու կիւն նա՞սըլսընը :

— Տիւնքի կիւն տիւշմէքլիկիմոէն պու կիւն հիշ պիր էսէր գալմամը տըր :

— Բէք ալէա , մէմնուն օլտում , լաքին , շունու պանա սէյլէնքին քի , պէնիմ տիւզ օլտուլումու նա՞սըլ պիլիեօրսունուզ :

— Նասըլ պիլմէքլիկիմի անխամագտա նէ՞ էհէմմիեէթ վար տըր , էլվէրիր քի պիլիեօրում , վէ տիւնքի կիւն խանէնիզէ կիրմէքլիկի թէճըիւպէ իյլէմէքլիկիմ , իսմինիզի պիլտիկիմոէն նէշէթ իթմիշ տիր :

— Լաքին խանէմէ պու եօլտա՞մը կիրմէք լազըմ իտի :

— Շիւպհէսիզ :

— Նիշին :

— Ձիւնքի խըղմէթքեարընը , սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէեէնլէրի բէտտ իտիեօր :

— Հագդընըզ վար տըր , անճագ սէօղիւմէ իթիմառ իտին քի , պէօյլէ պիր թէտպիրտէ պուլունմաւըզա զիեատէսիյլէ էսէֆ իթտիմ , չիւնքի , պու թէտպիրլն , սիզէ բէք տէհշէթլի նէթիճէլէրի օլապիլիր իտի : Թէլէֆ օլապիլիր իտինիզ , ֆադտթ պուրաեա կիրմէքտէ նէ՞ սէպէպինիզ վար իտի :

— Սիզի կէօրմէք իսթէմէքտէ իտիմ :

— Նիշին :

— Ճիտտի պիր մագսէտ իշին :

— Նէ՞ կիպի :

— Միւսիւ տիւզ , սէրպէսթճէ սիզին իլէ կէօրիւշմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ :

— Շիւպհէսիզ :

— Իմտի , միւսիւ տիւզ , սիզ էվլի՞միսինիզ :

— Էվլէթ :

— Ձէվճէնիզի պօշամը՛շմիսընը :

— Էվլէթ , վէ իյի տէ եաբմըլըմ տըր :

— Պու իղտիվաճտան տիւնեաեա էվլատընըզ կէլմիշ մի տիր :

— Խա՛յր :

— Հալպուքի , մատամ տիւշէս տը Սէրտէօյլիւն . . .

— Սահիհ տիր , պիր գըղը օլմուշ տուր :

— Իմտի , պանա էօյլէ կէլիեօր քի . . .

— Լաքին, օ Եվլատ պէնտէն տօղմամը տըր, Ելլա, զէվճէմին մաշուգու օլմուշ օլան Մ. տը Լարէյտէն տօղմուշ տուր: (Տիւգ տը Սէրտէօյլ իշպու սէօղլերի սէօյլէրքէն, ասլա էսէրը ֆիթուր կէօսթէրմէմիշ տիր) Իշթէ, մատամ տիւշէսին պու խէթասը սէպէպիլլէ, մէզպուրէնի պօշամագլըղըմը իմէրաթօրտան իսթիտա իթտիմ, վէ իսթիտամըն իսթիհսալինէ տախի մուլաֆֆագ օլտում: Եօգսա, հէր նէ գատար մատամ տը Սէրտէօյլ հագգընտա պիւսիւք պիր թէվէճ-ճիւհիւմ վէ ըրաեէթիմ պուլունմամագ տա իտի իսէ տէ, պունունլա պէրապէր, քէնտիսինի իթապ իտէճէք պիր սէպէպիմ օլմատըղլնտա, պէօյլէ պիր ըզլիլանէ սուրէթտէ քէնտիսիլլէ գաթը ալէագա վէ միւնասէպաթ իթմէնճէկիմկիպի, շիւպհէսիզ պու խուսուստա իմէրաթօր տախի պանա մուլլենէթ իթմէնճէք իտի: Լաքին, սիզ, նիշին պու սիւալլերի պանա արզ ու պէսան իտիօրօսունուզ:

— Պու սիւալլերի սիզէ տըղ ու պէսան իթմէքիկիմ, մատամ տիւշէս տը Սէրտէօյլին նէ՝ օլտուղունու անլամագ իշին տիր:

— Պէն անըն հագգընտա ասլա սարֆը զիհին իթմէմիշ օլտուղումտան, նէ՝ օլտուղունու պիլմէմ:

— Եվլատը նէ՝ օլմուշ տուր:

— Օնտան տա խապէրտար տէյիլիմ:

— Իքիսինին տախի հաեաթտա օլտուգլարընը սիզէ պէսան իտէր իսէմ. . .

— Էյ . . .

— Անլէր հագգընտա նէ՝ եարարսընըզ:

— Հիշ պիր շէյ եարամմ:

— Հալպուքի, պիր շէյ եարամագլըղա էկէրշի անլէր սիզի մէճ պուր իտէրլէր իսէ. . .

— Պէնի մէճպուր մու իթմէք: Ֆագաթ անլէր պէնի նասըլ մէճպուր իտէճէքլէր. իւզէրիմտէ նէ՝ գուտրէթլէրի վար տըր:

Տիւգ տը Սէրտէօյլ պու լաֆղլարը իրատ իթտիկի սըրատա, գալլարը չաթըլմըշ, վէ կիղի պիր հիտտէթ ու ղազապ ֆիքրինի իսթիլա իլլէմիշ իտի:

— Բէք պիւսիւք գուտրէթլէրի վար տըր, տէտի էլէն սէօղլինէ տէվամ իտէրէք:

— Հա՞նկըլարը տըր:

— Վագթիլլէ, սիզ, մատմուտգէլ տ Արըվիլ իսմինտէ պիր գըզ սէվմիշիսինիզ:

— Հէմ զինատէսիյլէ սէվմիշիմ տիր :

— Իքի էվլատընըզ օլմուշ մու տուր :

— Էվվէթ :

— Էյ անլէր նէ՞ օլմուշլար տըր :

— Խայլի վագըթ , անլէրին նէ՞ օլտուգլարընտան խապէրտար օլմամըշլմ տըր :

— Պու կիւն , պու պապտէ զիեատէ մալիւմաթընըզ վա՞ր մը տըր :

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

— Նէ՞ տիմէք իսթէտիկիմի պիր ազտան իշղահ իտէրիմ :

Օլ անէ տէկին , տիւդ տը Սէրտէօյլ , Էլէն Բիրօեու քէմալ թէ . աճճիւպլէ տինէտի , վէ մէզպուրէնին իրատ իթաիկի սիւալլէրէ ճէվապ վիրմէքլէ պէրապէր , քէնտի իլլէրի հազզընտա պու տէրէ . ճէ տօղրու մալիւմաթը նէ՞րէտէն ալմիշ օլմասընը , վէ քէնտիսի հազզընտա ֆիքրինի իշղալ իթտիրմէքտէ նէ՞ սէպէպի պուլունապիլէճէկինի քէնտի . քէնտիեէ տիւշիւնմէքտէ իտի :

Տիւգիւն , վազ թիյլէ թանըմըշ օլտուղու պիր քէմսէեի Էլէնէ պէնզէթմէսի , պիր արա միւմաիլէյհին չիւպհէսինի իղալէ իթտի :

Շէօյլէքի , քէնտիին զէվճէսի օլմուշ , եախօտ օլմագ իւզրէ պուլունմուշ օլան մատմուաղէլ տը Լօսթանժը , տիւդ տը Սէրտէօյլ , միւպհէմ սուրէթտէ խաթըրլաեարագ , խառէսինտէ միւսաֆիրէթէն դապուլ իթմիշ պուլունտուղու դատըն , սազըն քէնտի զէվճէսինին վէ չըվալիէ տը Լարէյին զըզը օլմասըն տէյի պիր զանն ու գընասա զահիպ օլտու իսէ տէ , պիր աղ սօնրա , քէնտի քէնտիեէ , «խա՛յր , խա՛յր , պու միւմքին տէյիլ տիր , պէնիմ թասսիմ իթտիկիմ չօճուգ վէֆաթ իյլէմիշ տիր . հաթթա , անըն վէֆաթ դայտընը տախի Արժանթօն տսյիրէյի պէլէտիեէսինտէ կէօրմիւշիւմ տիւր տէտի :

Զանն իտէրիլքի , իշպուլ բօմանտա , Հոյտուտ գարընըն պիրիննճի մէվգըլի իհրազ իթմէսինտէն էվվէլ , քէնտի կէչմիշ զէմանը հազզընտա պազը մալիւմաթ վիրմէքլիք էճէմմիսէթտէն խալիտէյիլ տիր :

Մատամ տը Սէրտէօյլիւն , մաշուգու օլան չըվալիէ տը Լարէյին վէ բէտէրի պուլունան մուրյի տը Լօսթանժըն վուգուի վէֆաթլաընտան սօնրա , տիւդ իլէ Անժէլին դայպուպէթլէրինտէն պիլիսթիֆատէ , պունլարըն , Մատլէն իլէ զէվճէսին թահթը նէզարէթ վէ մուհաֆաղասընա թէսիմ իթմիշ օլտուգլարը պիւեիւք էվլատլարընը աշըրարագ , ախըը ինթիգամ իթմէքլիկի տիւշիւնմիւշ օլտուղունու պունտան ազ տէմ գաթէն եազմըշ իտիք :

Գրուած օթէկինտէ հաքիմի մուծլագ մագամնետա հիւքմ իթտի-
կինի կէորմիւշ օլտուղումուղ օտա խըզմէթ ճիտի Ռիէրի , մատամ տը
Լօսթմանծ քէնտիսինէ մահրէմի էսրար իթթիխագ իյլէտի , վէ գաթ-
լը նուֆուս , չօճուղ աշրրմագլըզ վէ գունտագ պըրագմագլըզ կի-
պի իւշ տէհչէթլի ճինտեթլին իճրասընը մէրգումտէրիւհտէ իթտի-

Օլ էսնտտէ Ռիէր կէնճ օլուպ , քէղալիք կէնճ , տսըղատէ վէ
տիլպէր օլան մատամասընտան եալընըլ իքի սինն պիւհիւք պուլուն-

մագտա իտի ,
Ռիէր , Լօսթմանծ ֆամիլետար եանընտա միւտտէթի մէտիտէ սա-
տըզանէ խըզմէթ իտէրէք , նիհանէթ պու խըզմէթ քեալըղնտա վէ-
ֆաթ իթմիշ օլան պիր քիմսէնին էվլտոր իտի իսէ տէ , քէնտի ախ-
լէագ ու թտպիտիթը ֆէնա օլուպ , տաթիթէ պիր սատագաթ վէ
ուպուտիսէթ թահթլընտա իֆրաթ մէրթէպէ իզ պալրէրէսթլիք
տուլլուտու կիզլէմէքտէ , վէ պունտան դաթինագար ղտեթթ գըս-
գանճ , միւրայի վէ հատիս պիր քիմսէ իտի ,

Պինտէն տլէյհ , մատամասընըն մէղքիւր թէրլիֆինի , քէսպի
սէրվէթ իթմէքլիկինէ միւսայիտ պիր ֆըրսաթ տոտ իտէրէք , գա-
պուլ իթտի ,

Վուղումաթ մալիւմ տիւր , ճինտեթլի միւթէսալվուրէ , հի-
քտեթսինտէն սարֆը նաղար իթտիկիմիզ ահվալ ու վէդայի արա-
սընտա իճրա իտիլիպ , չօճուղ աշրրլը , իյի իհթիեար խըզմէթ-
քեար գաթլ իտիլտի , վէ մէղքիւր իքի ճինտեթլին էսէրլէրինի
ղայպ իթտիրմէք իւզրէ , իտշ թաշ իւզէրինտէ գալմսեաճագ սու-
րէթտէ , վիզթուար սօղաղընտաքի քիւչիւք խանէ իհրագ գը-
լընտը ,

Չօճուղուն աշրրլմասընը միւթէագըպ , մատամ տը Սէրտէօլ ,
Ռիէր , Անմէլին չօճուղու , վէ էլէն , մատամ տը Սէրտէօլիւն , Պէր-
լիշն մէմլէքէթլինտէն պիր աղուղագտա վագը Լիմուզէն տաթի-
լինտէ վէ Արմանթօն ճիւլաղարընտա մուպսետա իյլէտիկի քիւչիւք
պիր խանէտէ եէրլէշալիէր ,

Օրատա , զիքր իթտիկիմիզ տէօրթ շախս , ալէմտէն պիւսպիւ-
թիւն ուղագտա պիր էօմիւր կէչիւրիպ , նէ քիմսէնին խանէսինէ
կիթմէքտէ , նէ տէ քիմսէնի գապուլ իթմէքտէ իտիլէր ,

Իշթէ պու էսնտտէ , գապու պիր քէօլլիւ օլան վէ լաքին պիւ-
հիւքլիւկէ մախսուս պաղը արդուլարը պուլունան մէրգումթիէր , մա-
տամ տը Սէրտէօլիւն ճինտեթլէրինէ շէրիք օլմագլըղընըն , վէ օլ

պապտէ սիւքիւթի ինթիեար իթմէքլիկինն պէտէլ վէ միւքեա-
ֆաթընը ալմագլըղը տիւշիւնտիւ :

Զօգտան պէրու , մէրգոււմ , հէմ հըրսը շան , հէմտէ աշգ ու
սէվտա սայիգասըյլա , քէնտի մատամասը հագգընտա մուհապպե-
թի շէտիտէ վէ պիւեիւք վէ ֆէնա թասսավիււրաթ իլէ մութթասըֆ
պուլունմագտա իտի , վէ խըրսըղ , գաթիլ վէ գունտագճը օլմագլա ,
մէզպուրէնին նիեաթ ու էֆքեարընա խըղմէթ իթմէքլիկէ մուվաֆ-
ֆադաթ իտիշի , մահլա , անը , պիւթիւն պիւթիւն քէնտիինն թահ-
թը հիւքմիւնէ ալմագ , վէ թասսավիււրլարընը մէվգըլի իճրաեէ վազ
իթմէքլէ պէրապէր , աշգ ու սէվտա հիսսիեաթընը տա իճրա իյ-
լէմէք իշին իտի :

Իմտի , պիր սապահ , եանի Պէրէղինտ նէհրինտէ վուգու պուլան
ֆէլաքէթի աղիմէ խասլէրի Բալիսէ վիրուտ իթմէսինտէն , վէ տիւգ
իլէ Անթէլին նէհրի մէղքիւրտէ զարգ վէ թէլէֆ օլտուգլարը ըրվա-
եէթինին շայի օլուպ , թաստիգ օլմագ իւղրէ պուլունմասընտան շէնտ
կիւն սօնրա , Բիէր , թէրլիֆաթը իգպալքէրէսթանէսինի արզ ու պե-
եան իթմէք մագսէտիլլէ , պիւա բէրվա վէ իհթիրաղ մատամասընը
նէզտինէ չըգտը :

Մէրգոււմէ , ալէլ ումոււմ , գօրգուլան պիր շէրիք հագգըն-
տա նէ եօլտա մուամէլէ վէ ըիաեէթ կէօսթէրիլիը իսէ , այնի մուա-
մէլէ վէ ըիաեէթի Բիէրէ կէօսթէրիը իտի :

Պինապէրին , Բիէր , էսասը մատտէեէ կիրիշմէք իշին իգթիզա
իտէն պազը աստի իֆատաթ թաաթիսինտէն սօնրա , մէզպուրէ-
եէ խիթապ իտէրէք :

— Աֆվ իտէրսինիզ , մա'տամ , պիր ազտա , քէնտի իշլէրիմիզ-
տէն վէ սայիրլէրին իշլէրինտէն պահս իթմէքլիկին , զանն իտէրիմ
քի վազթը կէլաի , տէտի :

Մատամ տիւշէս , նաղարը տիգգաթընը պիր սուրէթի մախսու-
սէտէ , մէրգոււմ խըղմէթքեարա աթֆ իտէրէք :

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ , տէյի սիւալ իթտի :

Վիգթուար սօգաղը վադըւայի միւտհիշէսինտէն սօնրա , մէզ-
պուրէ բէք չօգ հալլէր կէօրմիւշ , վէ Բիէրին պազը իյմալէրինի
տէրք իյլէմիշ իտի իսէ տէ , մէրգոււմուն մագսէտի նէ՞ օլտուղունա
տաիյը պիր գարար Վիրէմէմիշ իտի :

Խատամտը Սէրտէօյլ , սատագաթը հագգընտա էմիյեէթի պու-
լունմատըղը պիր ստէմին քէնտի էսրարընա վադըֆ օլմասընտան

տուներ կերչի իզհարը վէսվէսէ իյլէմէքտէ , լաքինվէս վէսէսինի ա-
շիքեարա չըգարմամագ տաւ իտի :

Բիէր , վազը օլան իֆատէսի գարըսընտա մատամտը Սէրտէյ-
լին պարիտանէ մուտմէյէ կէօթէրմէսինտէն միւթէէսսիր օլմա-
եարագ ,

— Մատամ , գա՛ն եաշընտասընըզ , տէյլի սիւալ իթտի :

Յիւէս .— Բիէր , սիզ պու խուսուսու բանա պիլիրսինիզ , չիւնքի
իքիմիդտէ , փէնկալէք սէյֆիեէսինտէ տօղմուշուզ տուր : Սիզ , ի-
քի եաշ վէ պիր գա՛ն այլըդ պէնտէն պիւնիւքսինիւզ :

Բիւր .— Տիմէք տիր քի , երկիրմի իքի չաղընտասընըզ , վէ զա-
եէթ տիլպէրսինիզ Անճագ , պու տէրէճէ տիլպէր վէ կիւղէլ օլմագ-
լըղընըզ , հէմ սիղին իչին , հէմտէ բէք չօգլար իչին ֆէլաքէթ ու
մուսիպէթի մուճիպ տիր :

— Նէ՛ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

— Նէ՛ տիմէք իսթէտիկիմի պէն անլաեօրու՛մ :

— Էկէրչի եալընըզ քէտինիզին անլամասը իչին լագըրտը իտի-
եօր իսէնիզ , պու մուհաւէրէնին թէլինի քէսմէքիկիմիզ էվլէա տըր :

— Խա՛յր , միւսաատէ իտին քի , լագըրտըմը իքմալ իտէեիմ :

— Էօյլէ իսէ տէվամ իտին :

— Պուստան գաթինազար , սիզ զէնկինսինիզ , հէմ զաեէթ զէն-
կինսինիզ , զիրա , բէտէրինիզ միւթէվէֆա մարքի տը Լօթանժըն
սէրվէթինի , նագ տա թահվիլ իթմէնիզտէն պէրի տիր , սէրվէթինիզ
իքի միսլինէ պալիզ օլմուշ տուր : Բէտէրինիզին էմլաքընը նագ տա
թահվիլ իյլէմէքիկինիզ խայըրլը օլմուշ տուր , չիւնքի , Պըրթանիա-
տա էմլաք վարիտալթը , անճագ եիւզտէ 2 եախօտ 2 պուշուզ օ-
լուպ , հալպուքի Եէհուտի ժագօպա վիրտիկինիզ ագչէտէն , ագալ-
լի եիւզտէ 6 ֆայիզ ալմագ տասընըզ :

— Պու սիւալլէրինիզ , հիտապլարընըզ վէ թէրթիպլէրինիզ իլէ
նէ՛ նէթիճէ չըգարմագ իսթէեօրսունուզ :

— Շու նէթիճէեի չըգարմագ իսթէեօրումքի , սիզ , չիմտիքի
եաբտըղընըզ կիպի , տիրի տիրի պուրատա կէօմիւլմէք , վէ թարիգի
տիւնեա եախօտ թրաք նամրահիպին գարընտաշը կիպի մանասթըր-
տա եաշամագ սինն ու վագիեէթինտէ պուլունմաեօրսունուզ :

— Լաքին , պու եօլտա պիր էօմիւրտէն պէն խօշանըեօրում :

— Հալպուքի պու եօլտա պիր էօմիւր ուզուն միւտտէթ տէվամ
իտէմէզսինիզ :

— Տէվամ իտէ՞մէզմիեիմ, ֆագաթ պու պապտէ քի՞մ պանա մանի օլաճագ տըր : Շիւպհէսիղ սիզ, աէյի՞լմի :

Տիւչէս, պու լաֆղարը սէօյլէտիքտէն սօնրա, հիտտէթ, ղու-րուրիեթ, վէ թահզ իրլէ մէյիլ օլան կէօղլէրինի Բիէրէ աթֆիթ-միշ օլտուղու հալտէ, իֆատէսինի գաթթ իթտի :

Մէզպուրէեի, ղանէթլէ կիւղէլ, աղամէթլի, վէ անլընտա թահ-գիր ալէամէթինի համիլ օլարադ. կէօրէն օլսա, քէնտիսինի ինսա-նիեթին մաֆէվզ ինտէ ոտտ իյլէմէսի թապիի իտի :

Բիէր, շու եօլտա իֆատէսինէ տէվամ իթտի :

— Էվվէթ, սիղի մէնն իթմէկէ չալլաճաղըմ :

— Նի՛չին :

— Ձիւնքի սիղի եէնիտէն էվլէնտիրմէք լաղըմ տըր :

— Լաքին սիզտէ պիլիբիսինիզքի, ղէվճիմտէն պօշանմըշ օլմագ-լըղըմ սէպէպիլլէ, թէքըար էվլէնէմէմ :

— Խի եա, ղէվճինիղի պօշամըշ օլմանըզ իչին, թէքըար էվլէն-մէլիսինիզ :

— Լաքին ղէվճի՞մ :

— Ձէվճինիզ վէֆաթ իթմիշ տիր :

— Մ. տը Սէրտէօյլմիւ :

— Էվվէթ, Մ. տը Սէրտէօյլ Պէրէզինա նէհրինտէ վէֆաթ իթ-միշ օլտուղունտան, սիզ քեամիլէն սէրպէսթսինիզ :

— Լաքին տիկիր :

— Միւմաիլէյհէ ըիֆագաթ իտէն մաշուգէ՞սի մի :

— Էվվէթ :

— Օ տախի էօյմիւշ տիւր :

— Սիւպհան Ալլահ, եա պէնիմ ինթիգամը՞մ :

— Ինթիգամընըղը ալմատընըզմը :

— Ինթիգամըմը նա՞սըլ ալտըմ :

— Մատէմքի անլէր էօյմիւշլէր տիր, ճէնապը Ալլահ սիղին ինթիգամընըղը ալմըշ տըր : Մալիւմիւնիւղ օլան չօճուղա կէլննէ, անը ուղուն միւտտէթ սագ-լամադ-լըդ, պիհուտէ օլտուգ տան պաշգա, հէր տագըգա մուխաթարաեը տա մուճիպ օլապիլիբի իտի : չիւնքի • չօճուղուն էլիմիզէ նասըլ կէշմիշ օլմասը հագըգընտա պիլտէն հի-սապ իսթէնիլէպիլէճէկինտէն, վէ պու իսէ պիլիբի միւշքիւլաթա իյ-գա իտէպիլէճէկինտէն, հասպ էլիճապ մէրգոււմ չօճուղու պաշըմ տան տէֆ իթտիմ :

— Աճայի՛ւ, սի՛ղ պու չօճուղու նա՛սըլ պաշնըդտան տէ՛ֆ իթտի-
նի՛զ, Պանա խապէր վիրմէքսիզին վէ պէնիմ՝ բէյիմի ալմագսըլը՛ն պու
չօճուղու սահի՛նէն պաշնըդտան տէ՛ֆ մի իթտինի՛զ :

— Էվվէթ , մատամ , թէքրար իտէրիմքի , պիր կիւն պու չօ-
ճուղ պիզէ թէհլիքէեի մուճիպ օլապիլիր իտի :

— Էյ , նէ՛րէեէ թէսլիմ իթտինի՛զ :

— Օրասը պանա րաճի տիր :

Իշպու քիւսթախանէ ճէվապտան , Բիէրին , մասքէսինի աշաղը
ալմագլըգտա , բէք տէ իհթիրազ իթմէտիկի անլաշըլըպ , տիւշէ-
խսէ , ճէվապը մէզքիւրու իշիտինճէ , հիտտէթ ու դազապընտան
եիւզիւ գըլճարտը իսէ տէ , Բիէր , մէրգ ումէսին իֆատէեէ աղազ իթ-
մէսինէ վազըթ պըրագմաեարագ , կիւեա բէք թապիի պիւ իֆ-
տէտէ պուլունմուշճասընա , շու Խօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի :

— Տիւլէեինիզ , մատամ , շիմտիեէ գատար էֆքեար ու նիեա-
թըմը քէթմ իթտիմ , լաքին արթըգ հէր շէյի սէօյլէմէքիկիմին
վազթ ու զէմանը կէլտի : Պունտան ագտէմսիզ պանա , պազը ճի-
նաեէթ իճրասընտա սիզէ շէրիք օլմագլըլըմը թէյլիֆ իթտի-
նիզ , վէ պու ճինաեէթլէր իսէ , գունտագ պրագմադըգ վէ ա-
տէմ էօլտիւրմէքլիք կիպի պիւեիւք մատտէլէր օլտուղունտան , գա-
նուն , պունլարըն ֆաիլիսէ իտամ ճէզասընը թէրթիպ իտէր :

« շէր նէ իսէ , պէն սիզին թէյլիֆիլիգիգապուլլիլէ , օ ճինաեէթ-
լէրի պիզզաթ իճրա իյլէտիմ , լաքին սիզ զէնկին օլտուղունուղ հալ-
տէ , վէ պու ճինաեէթլէրին միւքեաֆաթընը ճէօմէրտճէ վիրմէքլիկի-
նիզ լազըմ կէլտիկի թաղ տիրտէ , պէն , սիզէ , մատամ միւքեաֆա-
թըմը , պէտէլիմի վէրին , տիմէտիմ :

— Պէօյլէ պիր մուֆասսալ վէ օսանտըրըճը միւզաքէրէ վէ մու-
պահասաեա կիրիշմէքլիկիլիլիզ , միւքեաֆաթընըզը , պէտէլինիզի իօ-
թէմէք իշի՛ն մի տիր : Էկէր պու իսէ , պունուն իին պու գատար
քիւլֆէթ տէյմէզ , իմտի , խըզմէթլէրինիլ իին պիր գըյմէթ թայ-
եին իտին տէ , էօտէեէեիմ , լաքին պահսըլը իթտիկիմիզ չօճուղու
պանա իեատէ իտին :

— Մ. տը Սէրտէօյլիւն չօճուղունու սիզէ իեատէ իթմէք կիպի
պիր սուրէթի թէսվիեէ , նէ՛ սիզին թարաֆընըդտան վէ նէ՛ պէնիմ
թարաֆըմտան էմրի պասիրէթէ մուվաֆըգ տէյիլ տիր :

— Հալպուքի օ չօճուղու սիզ պանա իեատէ իթմէլիտինիզ , վէ ի-
տէճէքսինիզ :

— Խալր տիւնօրում սիղէ, անճաղ, հէմթէօհմէթինիղ օլմաղլա իճրա իթտիկիմ խըզմէթլէրիմէ մուգապիլ, միւսաատէ իտին քի, գըյմէթիմի թայեին իտէեիմ:

— Սէ'օյլէեին, տէյի մասամ տիւշէս, մաղրուրանէ վէ սէրթ պիր սուրէթտէ ճէվապ վիրաի:

— Իմտի, մասամ տիւշէս, ճինաւէթի միւշթէրէքէմիդին իսպաթը հազաթիտի պաղի իտի, վէ էլան պու կիւնքի կիւն պաղի տիր, չիւնքի սիզի գալիէն թէէմին իտէպիլիւրիմ, հաթթա սիղէ կէօս թէրէպիլիւրիմ, օ իսպաթը քեամիլէն պէր թարաֆ իթմէքլիք, քէնտի մէնֆաաթըմ իզթիզասընտան տէյիլ իտի Տիւն պու իսպաթ սիզին եէտինիզաէ իտի, պու կիւն աաթի, սիզտէն ալմիշ օլտուղում ճիհէթլէ, պէնիմ եէտիմաէ տիր, վէ մալլամիւնիւղ տիր քի, պիս խըրսըզ սիկիս պիս խըրսըզտան սիր ջի աշըրըր իսհ, պոնու շիթան տաթի կիսիս: Պու իսպաթ, շիւպհէսիղ պիզպաթ քէշֆ իթմիշ օլտուղունուղ իւզրէ, Մ. աը Սէրտէօյլին օղլու տուր: Բէտէրի օլան տիւգ վէֆաթ իթմիշ օլտուղունտան, չօճուղուն սիղճէ արթըգ ֆայտէսի օլամազ իտի, չիւնքի էվլէլճէ մէմուլ իթտիկիմիզ վէճ իւզրէ, սիզին իլէ էվլէնմէսի իլին բէտէրին իճպար իթմէքլիկէ գուլլանըլամաղ իտի: Պինապէրին, օ չօճուղու մուհաֆաղա իթմէքլիքտէ սիղճէ հիշ պիր մէնֆաաթ գալմաեըպ, օլտա օլտա, սիզի թէհիքէեէ տիւշար իթմէք իւզրէ մէյտանա գօեապիլէճէկիմ մէգքիւր իսպաթը օրթատան գալարըմաղ զըմնէնտա, մէրգուճու թէլէֆ իթմէքլէ քէնտինիղճէ պիր մէնֆաաթ հաթըլ իտէպիլիւր իտինիղ, զիրա, պէնիմլէ հէմթէօհմէթ օլտուղունուղու սուհուլէթլէ ինքեար իտէպիլմէք իշին, օ պիշարէեի թէլէֆ իթմէքտէն զայրի չարէ պուլամաղ իտինիղ:

«Պիր ճինաւէթ տալասընտա իտէ, շահիտլէր օլմատըղը հալտէ, իսպաթլար շահիտ տէյի գապուլ օլունուրլար:

«Հասըլը, սիզի տայիմա քէնտի հիւքմիւմ թահթընտա պուլունտուրմաղլըղըմ, հէմ մուհիմմ իտուկի, վէ հէմտաթի սէրվէթիմ, միւսթադպէլիմ, վէ պիր աղտան իյզահ իտէճէք օլտուղում պաղը թասալվուրլարըմըն մէնֆաաթընտան օլտուղու ճիհէթլէ, տիւնքի կիւն, հէմթէօհմէթ օլտուղունուղու իսպաթ իտէպիլմէքլիկիմէ եէկեանէ մէտար օլապիլէն տէլիլի զապթըմա կէշիրտիմ: Պունու եաբտըղըմ հալտէ, շուրասը աշիքեար աղը քի, սիղ պանտ գարըշը հիշ պիր շէյ եաբամաղընըղ ամմա, պէն սիզին մահվընըղ մուճիպ օլապիլիւրիմ Պու պապտէ պէնիմլէ հէմէֆքեամընընըլ:

— Լաքին, է՛յ պիշտրէ, սիղ պէնիմ մահվըմա սէպէպ օլմանըղլա, քէսաինիգի տախի մահվ իտէճէքսինիգ, էկէրլի պէնիմ քէլլէմ քէսիլի իսէ, սիգինքի տէ քէսիլէճէք տիր:

— Որասը էօյլէ ամմա, պէն, ֆագիր օլտուղումտան, քէլլէմ քէսիլէճէք օլտու իսէ, հիլ պիր չէ՛յ դայպ իթմէմ: Նէ՛ զանն իտէր-սինիգ, աճապա, վէֆաթընտան սօնրա, պիր թաղըմ նանքէօր օլան վէ էկէր ճէստրէթ իթսէլէր, մէզարը իւզէրինտէ կիւլիււլ շար-դը օգումաեա կիթմէքլիքսէն պիլէ իճթինապ իթմէեէն եէկէնլէր միեանընտա թափսիմ օլունմագ իւղրէ, միլեօնլար թէրք իտէն դէն կին պիր ատէմ, պազէն պիւթիւն գուվլէթիի սարֆ իթմէքլէ, ան-ճագ կիւնտէ սէրթ վէ աճը պիր էթմէք բարասը չըգարապիլէն պիր սէֆիլտէն զիեատէ, պու տիւնեաեը թէրք իթմէքլիկէ էսէֆ իթ-մէ՛ց մի:

Տիւշէ՝ ճէվապ վիրմէտի, ճանիի մէրգումուն գարչը գօնուլմազ սուրէթտէ պուլունան իֆատէլէրի, մէզպուրէեի ատէթա շաշըրթ-մագտա իտի:

Մուսախարէն Բիէր, իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի.

— Պունուլա պէրապէր, մատամ տիւշէս, սիգի զամմազլամագ եախօտ սիղէ խիեանէթ իթմէք իսթէրիմ տիմէեօրում: Պէօյլէ պիր զաննա դահիպ օլմաեըն, Պունու եաբսամ պիլէ, էն սօն քէրթէտէ վէ արիգ ու ամիգ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա եաբաճաղըմ: Սիղէ պու եօյլէտիքլէրիմ, եէկտիկէրիմիգ գարչըսընտաքի վազիեթիմիգի լա-եըգըլլա մէյտանա գօյմագ, վէ խըղմէթլէրիմ վէ էսրարընըը սագլամաղլըղմա մուգապիլ արղու իթտիկիմ միւքեաֆաթը պէեան իյլէտիկիմտէ, պանա գարչը տուրմագտան սիգի մէնն իթմէք ի-չին տիր:

— Նիհաեէթ մէրամընըղ նէ՛ տիր:

— Պիր ազ էվլէլ սիգէ սէօյլէտիմքի, Մ. տը Սէրտէօյլ վէֆաթ իթմիշ օլտուղումտան, սիգ, թէքրար էվլէնմէքլիկի տիւշիւնմէլի-սինիգ:

— Էվլէլ էմիրտէ տիւգիւն վէֆաթ իթմիշ օլտուղումա տայիր մէյտանտա նէ՛ իսպաթ վար տըր:

— Ղազէթալար վէ օրտունուն իլաննամէլէրի օլ պապտէ իս-պաթ տըրլար:

— Տիկէր պիր միւլահագա տահա վար տըր:

— Հանկըսը տըր:

— Իւ՞ր զէվճիմ իլէ դաեթ պէտպախթ օլմուշ օլտուղում ի-
չին, տիկէր պիր զէվճ ալմագ իսթէմէմ, վէ հէր հալուէ գանուն վէ
իսթիգամէթ տայիրէսինտէ հարէքէթ իթմէք իւղրէ, տուլ նաւր
թահթընտա իրիննի պիր զէվճ ալմաղլըղ տիւշիւնսէմ պիլէ, րէ-
զիւանէ պիր սէպէպլէ զէվճինտէն պօշանմըշ օլան վէ ումում նէզ-
տինտէ պու եօլտա թանըմըշ պուլունան պէնիմ կիպի պիր գարը ի-
լէ էվլէնմէքլիկէ քիմ ճէսարէթ իտէպիլիր:

— Պէն էօլլէ պիր յիմնէ թանըրմքի, կէօղլէրի գաբալը օլա-
րագ, սիզին իլէ էվլէնմէկէ րաղը օլաճագ տըր:

— Էյ գըղըմը նէ՝ եաբաեըմ:

— Գըղընըղը օ գատար տիւշիւնի՞ւ եօրմուսունուղ:

— Շիւպհէսիզ:

— Լաքին չիմտի Մ. տը Լարէյ վէֆաթ իթմիշ տիր:

— Անըն վէֆաթ իթմիշ օլմասընտան նէ՝ նէթիճէ չըգապիլիր:
Գըղըմ, տայիմա պէնիմ էվլատըմ տըր:

— Սահիհ տիր . . . Էվլատընըշ, սիզին իչին հաեաթտա պու-
լունան պիր իթապ տըր, Նիհաեթ, հէր նէ օլմուշ իսէ օլմուշ տուր,
վէ վագը օլան թէտպիրտէն կէրի տէօնմէք, միւմքին տէյիլ տիր:

— Տահա պաշգա նէ՝ եաբտընըշ:

— Տիւ գ տը Սէրտէօլլիւն օղլունու պաշըմտան տէֆ իթտիկիմ
կիպի, չըվալիտ տը Լարէյին գըղընը տախի տէֆ իթտիմ:

— Ալա՛գ:

— Պէն սիզին իյլիկինիզ իչին պու եօլտա հարէքէթ իթմիշ օլ-
տուղում հալտէ, սիզ պէնի, իսթէտիկինիզ գատար թահգիր իտին:

— Լաքին խային, օ պէնիմ էվլատըմ տըր:

— Պու սէօղլէրին նէ՝ էհէմիեթի վար, եաբըլան՝ եաբըլ-
մըշ տըր:

— Հիշ օլմազսա շունու սէօլլէբին քի, անը նէ՝ եաբտընըշ:

— Պիր ազտան սէօլլէրիմ, էվլէլա, զսյպ օլմամալարը, եախօտ
ինսաֆսըղ մուհաֆըղլար էլինէ տիւշէրէք թէպտիլ իտիլմէմէլէրի ի-
չին, իքիսինին տէ վիճուտի, եանի պիրինին սաղ գօլու, վէ տի-
կէրննին մէմէսի ալթընա, առլա պօղուլմաեաճագ սուրէթտէ պի-
րէր իշարէթ վաղ իթտիմ, վէ պատէհու էվլէլճէ, քէնտիլէրիլլէ
կէօրիւշմիշ օլտուղում էշխասա կէօնտէրտիմ, Մէրգումլար պէն-
տէն պօլ մաաշ ալտըլլարընտան, իշպու մաաշ տէվամ իթտիքնէ,
չօճուղլար հագգընտա իգթիզա իտէն վէ միւմքին օլան ըհաեթ վէ

իհիմամտա գուսուր իթմէնէճէրլէր տիր : Պունտան գաթինա-
լար , էլէն վէ ժորթ պիրլիքտէ պիւնիւմէնէճէրլէր տիր : Պիրի , Բա-
րիսին պիր ուճունտա , վէ տիկէրի օլ պիր ուճունտա տըր ,

— Նէրէտէ պուլունտուգլարընը պանա սէօյլէմէ՝ զմիսինիզ ,

— Խալր , սէօյլէմէմ :

— Նի՛չին ,

— Պու շօճուգլար պէնիմ հիւքմիւմ թահթընտա պուլունտուգ-
նա , պանա իթաաթընըզա էմին օլուրում ,

— Էյ սիզէ իթաաթ իթմէք իչին , նէ՝ եարմագ լաղըմ տըր ,
տէյի տիւշէս սիւալ իթտի , իսթիհզաքեարի պիր սուրէթտէ ,

— Պիր աղտան սէօյլէրիմ , մատամ :

— Սէօյլէնին , պիր ուշաղըն պիր տիւշէսէ էմը վիրտիկինի ի-
չիթմէքլիք , էբէյիճէ զարիպ տիր :

— Հապուքի իճապը մասլահաթ պու տուր :

— Նիհանէթ , սէօյլէնին պագալըմ :

— Սիղի սէվէրիմ :

Տիւշէս , պուլունտուղու վաղիեթին տէհէթլի օլմասընա , վէ
օլանէ տէկին մուպահասանըն ճիտտի սուրէթտէ ճէրէեան իթմէ-
սինէ րաղմէն , գահգահալը պիր կիւլիւշէ ,

— Վալ , պէնի սէվի՝ եօրմուսունուգ , տէտի :

— Էվլէթ , մատամ , սիղի սէվէրիմ , վէ սիղին իլէ էվլէնմէքլի-
կի արզու իտէրիմ :

Բիէրին մէղքիւր քիւսթախանէ իֆատէսինտէն , մատամտը Սէր-
տէօյլ օլ տէրէճէ շաշըրտը քի , ճէվապ վիրմէք իչին պիր քէլիմէ պի-
լէ պուլամատը , վէ Բիէր իսէ , քէլամա տէվում պիրլէ ,

— Պիլիրսինիզքի , սիւքիւթ իթմէք , մուվաֆֆագաթ իթմէք
տիր տէլի պիր տարպը մէսէլ վար տըր . . . Սիղտէ պու էֆքեար-
սա մըսընըզ , կիւղէլ մատամըմ , տէտի :

— Պէ՛ն մի մուվաֆֆագաթ իտիեօրում :

— Էվլէթ , սիղ , պէնիմլէ էվլէնմէկէ մուվաֆֆագաթ իտիեօր-
ումնուգ :

— Ասլա , ասլա , պիր խըղմէթքեար , պիր ուշագլա էվլէնմէ՞ք մի-
Բիէր , հիտտէթ վէ իսթիհզա իլէ , շու եօլտա ճէվապա աղազ
էյլէտի :

— Էլէր պէն պիր խըղմէթքեար վէ ուշագլա էմէմ , սահիհ տիր քի ,
սիղտէ պիր տիւշէսսինիզ , լաքին շու տա սահիհ տիր քի , իքիմիզ

տէ իբի դաթիլ, իբի սարիգ, վէ իբի գունտագճընը,

— Այա՛դ :

— Խուլասա, իբի հէմթէօհմէթիգ :

— Խայի՛ն :

— Իբի հէմթէօհմէթ տայիմա ուեուշայիլիլէր, վէ ուեուշ-
մալը տըրլար, վէ մուախարէն եէկտիկէրի թէլէֆինի մուճիպ օլմա.
մագ իչին, եէկտիկէրինէ հագարէթ իթմէմէլի տիրէր :

— Պէն սիղիւլէ տալա ուեուշմագ իսթէմէմ, վէ պու պապտէ
ֆազլա պիր սէօզ տահա սէօլլէրսէնիզ, սիղի գօվարլմ :

— Սագընընըզ, մատամ, Պէնի գօվմագլըղընըղըն սէղէ մալի չօ.
ղա օլապիլիր իմտի, քէսպի սիւքիւնէթ իտին տէ, մէրամըմըզը իյզահ
իտէլիմ :

— Պունտան տահա դիետտէ պտնա նէ՞ ճանվէրճէ իֆատաթտա
պուլունաճագընըզ :

— Պէն Մ. տը Սէրտէօլլին եէրինէ գայիմօլմագ ֆիքրինտէ ա-
լա տէյիլիմ :

— Օ՛, իշթէ պու մէմնուն օլունաճագ շէյ :

— Քէզալիք, իամիսի սիզէ հասը իթմէք ֆիքրինտէ տախի աէ-
յիլիմ :

— Զաթէն պէն տէ դապուլ իթմէմ :

— Անճագ, պիրինճի թարավվուրտան ֆարիզ կէլմէքլիկիմ, տի-
կէր պիր թասավվուրու իլթիգամ իթմէքլիկիմ իչին տիր :

— Նէ՞ կիպի թասավվուր :

— Պէն, Մ. տը Լարէյին եէրինէ գայիմօլմագ իսթէրիմ :

— Պանա պէօլլէ պիր թէքլիֆտէ պուլունմաեա նա՞սը ճէսա-
րէթ իտիեօրսունուզ :

— Սիզէ հէր շէյի թէքլիֆէ ճէսարէթ իթմէքլիկէ հագգըմ
վար տըր :

Սէրիզ կին սօնրա, վադը օլան մուպահասաեա ըաղմէն, մա-
տամ տիւշէս տը Սէրտէօլլ Քիէրին մէրամընա գըսմէն մուվաֆֆա-
գաթ իթմիշ իտի :

2

ՊԸՉԱԳ ՊԻԼԹԻՃԻ ՎԷ ՄՈՒԴԱԼԼԻՍ

Բիէր , Բարի ին պիր ուճուճա Լէէ ի վէ տիկէր ուճուճա Ժօր-
 Ժու կէօնտէրիշ օլտուղ ուճու պէնտն իթմէտիլէ , մի պալաղա իթմէ-
 միշ իտի : Յիլվաղը ԺօրԺ , Շաւանթօնտու վէ Լէէն իսէ շէհրին հու-
 տուտու : Խարիճինտէ , կէօմրիւք գաշաղ ճըլարընըն էն զիւտտէ իշ
 կէօրտիւ քլէրի մահէլլէն կէօնտէրիլմիշ իտի , Հալպուքի Բիէր ,
 Վոէն պու շօճուղլար , նամուպու տտէմէր Եէտինէ թէպիմ իթ-
 տիմ , աիլէր իշին շօղճա իւճրէթ վէրիւօրում , վէ պու իւճրէթէ
 տէվաժ իթտիքճէ : շօճուղլար հաղպըտա հէր Լիւնա իճթիմամ վէ
 տիգգաթ իճրա օլուճաճագ տըրա տէտիկինտէ , Եալան սէօլլէմիշ
 իտի :

Մէրպում , Էվիլլա շու ճիհէթլէ Եալան սէօլլէմիշ իտիքի , մէղ-
 քիւր իքի շօճուղու գաեըրմաղլըղը տէրիւհաէ իթմիշ օլան քիմնէ-
 լէր , նամուղու տտէմէր տէյիլ իտիլէր , վէ ալաղլարը իւճրէթ տգ ,
 պիււէրիք պիր շէյ տէյիլ իտի վէ մէրպումնըն թալիմ ու թէրպիէյի
 իպթիտաիյնէ վէ մի սթագ պէլլէլի իշին տալի հէ պիր թախսիսաթ
 թայիին իլլէմէմիշ իտի :

ԺօրԺ , օլ վաղըթ , Եանի 1813 սէնէսինտէ , հէման իքի Եալըն-
 տա օլուպ , Լէէն իսէ , աճագ պիր գաշ ալլըգ վար իտի :

Իքիսինտէ տէ , Բիէրին պէնտն իթմիշ օլտուղու իւղըն , աթէշ-
 տէ դըղտըրըլլա պիր պըշաղըն չէլիկի վասըթալըլա , վէ օրթա տէ-
 ըէճէտէ Եաղըլար իլէ , 13 բաղգամ հէքք իտիլմիշ օլուպ , գայտը
 հաեաթլէ գալաճագ օլան պու իշարէթլէր , պօղըլմաղ , Ֆագաթ օ-
 գուճուլապիլիւր սուրէթտէ իտի :

ԺօրԺ , պիր պալաղատա իգամէթ իտէն պիր պըշագ պիլէյ-
 ճիէն թէպիմ իտիլմիշ օլուպ , պու տտէմ , օլտուղճա քեար իտէր ի-
 տի : Ֆագաթ քէնտիսինին , խէթալարըն էն Ֆէնասընա վէ էն մէր-
 բուհընա թապի օլտուղու , չիւնքի էվասֆը գալպիէնէի մահվ իտիպ ,

եալընըդ քէնտիեի տիւշինմէքլիք տույղուսունա սիւլիւք իթտիկի, վէ խըսըզլըդ վէ թէֆէճիլիք եօլլարընտա տէվամ իյլէտիկի ըիվաեթ օլունմազտա իտի: Պունլարտան պաշգա, մերգումտա հասիսլիք տախի վար իտի:

Էլէն տէ, պիր թագըմ սէյետար դօմէտիտընլար, հօգդապազլար, վէ հայվանաթ սէյր իթտիրէնլէր եէտինէ թէսլիմ իտլիմիշ իտի: Պու ֆըրգաեա մէնսուպ օլանլարըն ճիւմէսի, հասիա տէյիլ իտիլէր իսէ տէ, պունլարտա զիեատէ միւսրիֆի օլտուգլարընտան, չօգ տէֆա բարաորդ գալտըզլարընտա, եումըուգ գուվվէթիյէ պազը շաշգընլարտան իսթիգըրաղ իտէրլէր իտի:

Ժօրժուն համիսինին իսմի Մարգմալ օլուպ, զանէթ շիրքին պիր առէմ իտի. առթա պուլտօկ թապիր օլունան քէլպէ, մայմունա, համմալա վէ աթ լմիւճնարընա պէնդէր իտի:

Ժօրժ, հէնուգ չօճուգ օլուպ, խըզմէթ իտէմէեէճէք պիր չաղտա պուլունտուղունտան Մարգմալ, անըն եէմէսինէ վէ եաթմաորնա կէրշի աիգգ աթ իթմէմէքտէ իտի իսէ տէ, տէօեիւպ վուըմազ եօլունտա մուամէլէլէրտէ պուլունմազ իտի:

Ժօրժուն եէտիկի եէմէք իսէ, սիեահ, գաթը վէ եաղը աղչօրպատան իպարէթ օլուպ, պիշորէ եալընըդ պուլունլա պէտէնիը իտի համի մերգում, պաղէն քէնտի քէնտիեէ,

— Ժօրժ, գալի իւլպիւննէ պիր չօճուգ տուրիլէրուտէ պիր թիւըք գատար գուվվէթլի օլաճագ, վէ պանա պիւնիւք խըզմէթլէր իտէ պիլէճէք տիր: Մէտօր արթըգ իհթիսարլանըեօր, կէօզլէրի տէ կեօրմէեօր, հաթթա շալըշապիլմէկէ տէ իգթիտարը գալմանօր. . . քիմ պիլիը, պէլքի պու քիւշիւք չօճուգ. . . տիմէքտէ իտի:

Մէտօր, Մարգմալըն քէլպի օլուպ, պու հայվան, վաղթինին պիւնիւք գըսմընը, պիլէեի թաշընըն թէքէրլէկինի չէվիրմէքլէ կէչիըր իտի:

Իշթէ պու սէօզլէրտէն, պիլէյճինին, Ժօրժու նէ կիպի պիր խըզմէթէ հաօր իթմէք նիեթթինաէ պուլունտուղու անաշըլըր:

Ֆիւվաղը չօճուգ ալթը եաշընա պատթը գատէժ իթտիկինտէ, Մարգմալըն քէշֆի իւզրէ, վիճուտճա զանէթ գուվվէթլի, լաքին թարիֆ օլունմազ տէրէճէտէ եարամազ իտի:

Իշթէ պու արա, կէօզլէրի քիւլիէն քէօրլէշմիշ օլան պէտպաթ Մէտօր, պիշարէ Ժօրժուն իգպալիզիկինտէն, վէֆաթ իթմէքլէ, Մարգմալըն, տիկէր պիր քէլպ սաթըն ալմասը, վէ ալըշտըր-

մասը իզթիզա իթմէքտէ իտի, Հալպուքի պուտա բարա իլէ վէ վադըթ իլէ օւսպիլիբ պիւր շէյ իտի, Քէլպ սաթըն ալընամատըղը հալտէ, պիւր իշնի թութմաղ. լաղըմ կէլիպ, Ֆադաթ պուտա տա իւճընէթ վէրիլմէսի իզթիզա իթտիքտէն պաշգա, հասիսի մէրգուժ խըրաղպարտան գօրգտուղունտան, խանէսինէ էճնէպիլէրի կիրտիր-մէք իսթէմէղ իտի:

Պէօյլէ պիւր սըրաւա, մէրգուժ պիլէյճի եէրինէ պիւր աիկէրի պուլունմուշ օլա իտի, էքէլիճէ շաշըրըր իտի, լաքին Մարգմալ գաթան շաշըրմատը, վէ քէնտի քէնտիսէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Զօճուգլարը ատէմ իթմէք, վէ խուսուսիյլէ նամուլու վէ չալըշան ատէմէր իթմէք իշին, նասլըրի պէն հէր վադըթ էօյլէ օլմուշում, էրքէնճէ քէնտիլէրինի չալըշտըրմատա պաշլամագ լաղըմ տըր, Ժօրթ չիմտի ալթը եաշընտա տըր. իմտի չալըշմալը տըր, վէ եարընտան իթիպարէն, չըրագլըղա կիրէճէք տիր, Քէնտիսի, հէմ գուվվէթլի վէ հէմ եարամաղ տըր, Գուվվէթի վէ չէվիքլի-կիյլէ պէնիմ թէքթիլէկի բէք ալէա չէվիրէպիլիր, վէ պու մուսմէ-լէնին, քէնտիսինճէ Ֆայտէսի օլաճաղը տէրքեար տըր:

Պիլէյճի գարարընը վիրտի, վէ քէնտի գարարը, քէնտիսի իլին քէլամը իլահի մագումընտա պուլունտուղունտան, օլպապաէ արթըգ պիւր սէօղ պիլէ իլալէ իթմէտի:

Պու սուրէթլէ Ժօրթուն թալէի դարարլաշտըրըլտը, վէ իրթէսի կիւն, Մարգմալ բէք չօք իշի պուլունմասը հասէպիլլէ, էրքէնճէ ուեանտը, վէ հէնուգ թասալվուրունա տալիր չօճուղա հիշ Պիր սէօղ սէօյլէմէմիշ օլտուլու հալտէ, անը տալի ուեանտըրտը:

Ժօրթ, օտասընտան նէշէսիլ պիւր հուլ իլէ էնտի, չիւնքի մէրգում, կէճ եաթըպ, էրքէն դալքմամսեր սէվէր իտի:

— Հայտէ Ժօրթ, — տէտի պիլէյճի միւլայլմանէ պիւր սէտա իլէ, — պուլունտան պէօյլէ պէնիմ խըղմէթիմէ սէնտէ եարտըմ իտէճէքսին, խայլի վադըթտան պէրի, սէնի պանա չըրագ իթմէք իւզրէ, պէս-լէեօրում, վէ չիմտիսէ գատար տա հիշ պիւր խըղմէթ կէօրտիւր-մէտիմ:

Գիւշիւք Ժօրթ, թապիւեաթը իճապընճա, չալըշմագ խուսուսընա բէք տէ մէյեալ տէյիլ իտի, չիւնքի մէալինի լաեղըղլա անլա-եամատըղը եալընըղ չալըշմագ քէլիմէսի, քէնտիսինէ դարիպ կէօ-րիւնմէքլէ, տէրհալ սաչլարը տիքիլտի, վէ լէհէնէսի, ըսթագօղ մի-սիլու գըզարալ:

Մարգմալ իսէ, պու քերրէ տահա զիեատէ սերթիւքէ,

— Նէ՛ տէտիկիմի իշիթալի՛ն մի, տէտի,

— Էվվէթ, տէյի ժորժ ճէվապ վիրտի,

— Է՛յ,

— Նէ՛ տիեէճէքսէն, անը սէպլէ,

— Սանա, պէնիմլէ չալըչաճագսըն, տիեօրում,

— Նէ՛ չէյէ չալըչաճագըմ,

Պիլէյճի, մէղքիւր չօճուղա, պիլէյճիլիք ալէթինին թէքէրլէ-
կինի կէօթէրտի, օթէքէրլէկի քի, մահուտ քէլպ, էօմրիւնիւն խալ-
լի չայեռնը թէէսսիւֆ սաաթլարընը անտէ կէչիրմիշ իտի, զիրա,
չօգ տէֆա մէղքիւր քէլպին սահիպի, պու հայվանըն խըղմէթին-
տէն խօշնուտ օլմատըղը հալտէ, շիւպհէսիղ խըղմէթինէ միւքեա-
ֆաթ օլարագ, պիչարէեի ֆէնա սուրէթտէ դամիլըլար, վէ պու վէճհ
իլէ չաբուդ տէճմէքիլիէ անը մէճպուր իտէր իտի,

Մարգմալ, ժորժուն կէօրէճէք խըղմէթինի, թէճրիւպէսիլէ,
մաթլուպ սուրէթտէ անլաթաըրմագ իշին,

— Շուշուն իշինէ կիր, տէտի,

— Նէ՛ եաբմագ իշին կիրէճէեիմ, տէյի չօճուդ սիւալ իթտի,

— Մէտօր Նէ՛ եաբըեօրտու իսէ, սէն տէ անը եաբաճագսըն,

— Լաքին Մէտօր պիր քէլպ իտի,

— Քէլպ իտի ամմա, եէմէք եէեօրտու, վէ սէն տէ եէեօրտուն
ժորժ, Մարգմալըն հիտտէթլէնմէքտէ օլտուղունու անլատը վէ
լաքին իթաաթ իթմէղտէն էվվէլ, դաբուեա աթֆընաղար իյլէտի,
Մէրգում, ֆիքրինտէն,

— Ա՛հ, էկէրլի շուրառան ֆիրար իտէպիլսէ իտիմ, տէյի միւ-
լահագա իթմէքտէ իտի,

Գաբու իշերտէն դաբանմըլ օլուպ, անախթարը իսէ, քիլիտի
իւղէրինտէ պուլունմամագտա իտի,

Մարգմալ, եէնի չըրաղընա խիթապէն,

— Իթաաթ իտէճէ՛ք միսին, տէտի,

Մէրգում պիլէյճի, պալէատէքի սօն սէօղլէրի իրատ իթտիկի
սըրատա, չօգ տէֆա Մէտօրուն իւղէրինտէ դուլլանըլան վէ տի-
վարտա ասըլը պուլունան դամիլըն ալտը, վէ պիչարէ չօճուղուն
պալընըն իւսթիւնտէ սալլաեարագ,

— Պանա իթաաթ իտէճէ՛ք միսին, տիեօրում, տէյի թէքըար
թտի,

Ժօրժ, պիլէյճինին թէհատաւ իյլէտիկի տարպէլէրի մէնն իթմէք
իւզընէ, էլինի, անընտան եօղարը դարարըրտադ,

— Էվվէթ, իթտաթ իտէճէեիմ, տէյի ճէվապ վերտի

— Էօյլէ իտէ, հայտէ շու թէքէրլէկին իչինէ կիր, տէտի Մարգ-
մաւ, էլինտէ թութմադ տա օլտուլու. դամլըրը տայիմա սալլա-
եարադ,

Ժօրժ, չէվիք պիր չօճուգ օլմաղլէ, թէքէրլէկին իչինէ կիրիպ,
չէվիրմէկէ պաշլատը,

Մարգմաւ, պիտըրէ չօճուղա վուրմադ սըղըն, դամլըսընը Խէրլէնէ
վազ իլլէտի, վէ քէնտիտի մաքինասընըն դարլըսընա կէչիպ,

— Կէօրիւեօրսուն ա', էվլատըմ, իչին զահմէթի իպթիտասընտա
տըր, տէտի

Ժօրժ, պու իֆատէեէ ճէվապ վիրմէեիպ, վիճուտա զանէթ
էվիք վէ դուվէթլի օլտուլու. ճիհէթլէ, ապա շիքեանէթ իթմէք-
սիզին թէքէրլէկի չէվիրտի, վէ պէրմիւթտա թաաթ իաիպ, հաւ
պու քի պիլէյճինին իքրաթ իթտիկի շարապը դապուլ իթմէտի

Ժօրժ, օ ազշամը եաթաղա եաթտը, անճադ օ կիւնքի թէքէր-
լէկին Բաթըրտըր, վէ քէնտիտինն տայիմի հարէքէթի, վէ թէ-
քէրլէք տէօնտի. քճէ, նադարը տիզ դաթմընա հէր վաղըթ այնի ու-
ֆուդուն թէսատիֆ իթմէտի, կէօլլէրինի դամաշտըրմըշ, վէ պէյ-
նինի շաշըրթմըշ օլտուլունտան, եաթաղա եաթտըղընտա, պաշլնտա
չէտիտ պիր աղըր պուլունմադ տա իտի. օլու աղըր, աղ վաղըրիտա
հէրարէթէ թահվիլ օլտու, չիւնքի պէյնի, հալը մէզպուրտէ օլտու-
ղու կիպի, վիճուտի տաթի եօրիուն վէ թադաթսըղ պուլունմադ տա
իտի,

Ժօրժ, հէրնէ գտտար չօճուգ իտի իտէ տէ, սէքքէշ թապի-
եաթլը, վէ քեռֆֆէյի մէվանի մահվ իաիլմէտիքճէ, հարէքէթինի
տուրտուրմուեան սէպաթ սահիպլէրինտէն պիրի իտի,

Մէքդոււմ, իրթէտի կիւն, ալէստապահ, հէնուգ նամլուտճ օլմադ-
լէ պէրապէր, եաթաղընտան դալսը, վէ մալիւմ օլան դամլընըն
տիվարտան էնտերիլմէսինէ իհթիտա կէօրիւլմէեէրէք, մէմուրիեէթի
օլան թէքէրլէկին պաշլնա կէչաի

Էկէրլի Մէտօր հաեաթտա օլմուշ օլտա իտի, պէլքի տահա ալէա
սուրէթտէ իյֆաի մէմուրիեէթէ միւղթէտիր օլամաղ իտի

Ժօրժ, պու սուրէթլէ հարէքէթ իթտիկինտէն, քէնտի ըլանընը
դարարլաշտըրմըշ իտի,

Մէրգում, ճէսարել վէ սապրընը դայայ իթմէ հէրէք, հաթթա ֆիթուրսուզ կէօրիւնէրէք, մէզ խր բլաիւնա սալիք օլտու:

Մարգմալ, ժօրթուն պու եօլտա շտըշմաորնր կէօրմէքլէ, Ուն տօրուն տիլիլմիշ օլտուղունու զանն իյլէմէքաէ, վէ պու հալի, քէն տիսի գատար հատիս պուլունան պաղը պօնշուլարլնա խապէր վիրմէքաէ իքէն, նակէհան պիր կիւն, սապահ իշկիսինի իշմէքաէն ալտէթ իյլէտիկինտէ, եէնի չըրաղընըն, գուլիպէտէն նապէտիտ օլմուշ օլտուղունու քէմալ թէամծիւպլէ կէօրաիւ:

Շէօլէքի ժօրթ, պիր արա գարունու աչրգ պուլտուղունտա, օրատան ֆիրար լթմիշ, վէ կիտէրքէն, էֆէնտիսինտէն տէօրթ եիւզ եիկիրմի ֆրանգ աշրմիշ իտի:

Ժօրթուն, տէօրթ կիւն տէվամ խտէն չըրաղըրընըն պէտէլինի պիր ազ գիւնատէճէ ալմիշ օլտուղունու, էլպէթթէ օգուեանլարըմըլ թաստիգ իտէրէր:

Իշթէ, պու տէօրթ եիւզ եիկիրմի ֆրանգը համիլ օլտուղու հալտէ, տիւք աը Սէրտէօլլին պիւեիք օղլու, եէտի ետշընտա օլարագ, հէր թարաֆը տօլաշմանա պաշլատար: Իլէրուտէ քէնտիսինի թէքրար պուլաճազ օլտուղունուգտան, իլք հարաքեաթընտա մէրգումու թաաղիպ իթմէքլիկի զաեիտ ատա իյլէրիլ:

Եալընըզ շու գատարը - էօլլէմէքլէ իլթիֆա իտէրիլըրի, իսթիեար պիլէյճի, պիր տախի մէրգում չօճուղուն պահալընը իշիթմէտի, վէ հիշ օլմաղսա, քէնտիսին տէօրթ եիւզ եիկիրմի ֆրանգընը իսթէմէք իշին, մէրգումու կէօրմէտի:

Լաքին պագալըմ իլէն, ժօրթուն համիսի օլան շախստան տա հա իյի քիմսէլէր եէտիսէ՞մի կէշտի:

Լանտրի վէ ալէնէսինտէն միւրէքքէպ օլան էշգրեա ֆըրգասը գատար, - էշգընա ֆըրգասը աիմէքիկիմիլ, նիւեթի մախսուսէ իլէ տիր, չիւնքի պու ֆըրգա՝ սահիհէն էշգընտան միւրէթթէպ պուլունմուշ տուր, - իհթիմալքի օլ սանէ տէկին էմսալի իշիտիլմէմիշ տէրէճէտէ գօրգմազ վէ տէհէթպախշ հիշ պիր ֆըրգա թիւրէմէմիշ տիր:

Հալպուքի զիքրինի իտէճէկիմիլ ատէմլէրէ քի՞մ էմիլիսէթթիլլէք կէօթէրէպիլիր իտի:

Քի՞մ, Լանտրի վէ չիւրէքիասընըն իլանլարընտա, եաֆթալարընտա, թասպիլլէրինտէ, թէճնիս վէ լաթիֆէ, վէ իյի եա ֆէնս սէօղլէրինտէ, հայտուալուղուն էսէրինի հիսս իյլէեէպիլիր իտի:

Էվգեն էմիրտէ, քեռֆֆէյի մունթաղամ՝ թէաթրօ օեռննու-
լարր թաղւմը կիպի, Լանտրի ֆրրգասը տախի իւրի սուրէթտէ թէ-
չէպոլիսիւնէ տէվամ՝ իլլէմէքտէ իտի, չէպլէքի, եաղըն կէօչէր էվ-
լի օլուպ, դըշն իսէ, հէման պիք մահէլլտէ իգամէթ իթմէքլէ վագ-
թընը կէչիլիի իտի :

Իսաղըն, արապալարտա վէ եախօտ չատըրլարտա իմիարը էվգաթ
իտիպ, գըշըն տա, Բարիսին չայեանը թէէսսիւֆ մահալինտէն
Բըթիթ Բօթննը նամիլլէ մաարուֆ օլան մահէլլտէ, մագպութ պի-
նալարա չէքիլի իտի :

Պու ֆրրգա էֆրատը, էկէրչի դըշրգ իլթիճակեահընր Բէ սօ-
գաղնտա, եախօտ Կան պուլլարընտա իլթիխապ իթսէ իտի, տա-
հա զիեատէ միւ թէպէր օլապիլի իտի, Լանտրի ֆրրգասը էֆրատը,
էօթէնէ պէրիեէ կիտիպ կէլտիկինտէ, սայի օեռննու գու մքանիա-
լարը միսիլլու, արապալարը արգասընա ընկարէնկ պէզլէր թաալիգ
օլընմագ տա. վէ արուան թաավիլլէրինտէն գարը թաավիլլէրինէ գատար
պու պէզլէր իւզէրինտէ միւ շահէտէ իտիլմէքտէ, վէ խալզըն մէրագընը
թահրիք իչին, պալըզ օթնսթնտէն ատիւ, վաճիք գարը, դանիթ իրի կրքիք վի գարը,
քիզպիք իրի պիք շօռոգ, պիք ուզըլլը աթ պիք զինսթնա արսուա պիք միսիւպօտ
նըլանը, պիք պիսաղ տնը, պիք նէ իլ թիլլիք. պիք ֆօզ (1), իրի գարթալ, պիք խարս
վի ինզ գարտ կիպի դարիպ վէ աճիպ լէվհալար ասմագ տա իտիլլէր :

Իչպու գու մքանիա, նուֆուս վէ հայվանաթտան միւ ըթթէպ
օլուպ, նուֆուսուն միգատարը օթուզա պալիգ օլտուզու հալտէ,
հաղրէթի Եուսուֆուն՝ գարընտալարը թարաֆընտան սաթըլմասը,
վէ ժէնըվիէվ աը Պրապան կիպի պաղը սէչմէ օեռննուր տախի իճրա
իլլէմէքտէ իտիլլէր :

Էն պիւեիւք մէնղարէ, պէչ սաաթ իմթիտատ իտիպ, զարիպ վէ
աճիպ մէնզարէլլէրի ճամի օլան պու մահէլլէ կիրմէք, վէ իչպու
վէվէլլէլտէ լուպիեաթըն պիրինտէ հաղըր պուլլանմագ իչին,
օթուլլուլաճագ մէվղ իլլէրին ֆիեաթը, մահէլլինէ, վագթինէ, մէն-
ղարէնին ուզունըւգ վէ կիւղէլլիկինէ կէօրէ թէպէտտիւլ իտէր իտի :

Պունտան գաթինաղար, իչէրի կիրիլիքէն, խօշնուտ օլմաեղպ
տա տիչարը չըզ մագ իսթէնիլլէ իտի, վէրիլմիշ օլան ագչէ իեատէ
օլունմագ իտի :

Լանտրի ֆրրգասընըն իճրա իլլէտիկի լուպիեաթլարտա, թօ-

(1) Տէնիգտէ վէ գարտտա եալար գըլլը պիր նէվ պիւեիւք հայվան :

գաթ վէ եռմբուղ լա տուելլօ, վէ տիւ վէ գօլ իլէ միւղիդա իսթիմալ
օլունտուղու կիպի, պու դումբանթա տախիլինտէ ճանպաղ, բայ-
լաչօ վէ բագգաս գարրլար տախի պուլունմագ տա իտի, Լաքին,
պիզ արթըդ պու ֆըրդանըն իշպու ահվալինտէն պահա իթմէքտէն
սարֆը նաղար իլէ, ահվալը տախիլինտէն սինտէն պահա իտէլիմ:

Փըրգաի մէղքիւրէ էֆորտը, հաղըդէթտէ եէտի քիշիտէն
միւրէթթէպ պիր ֆամիլեա իտի:

Պիրինճիսի՝ Լանարի. - Պու ատէմ պին տիւրլիւ էշքեալա տա-
խիլ օլուպ, պունճա էշքեալը պիզճէ նամալիւմ իտուկինտէն, շու
գատարը պէեան իթմէքլէ իքթիֆա իլէրիդ քի. քէնտիսի իրիատէմ,
արսլան, բէհլիվան վէ հօգգապաղ բօլլարընը իճրա իտէր իտի:

Իքինճիսի՝ մատամ Լանտրի օլուպ, քէնտիսինէ կիւղէլ թասպիր
իսմի վէրիլեր իտի:

Մէզպուրէ տախի, իրի դարը, պէեաղ արսլան, վէ ույդուտա
ուեանմագսըզըն սէօյլէեէն եախօտ եիւրիւեէն ատէմին բօլլարընը
իճրա իլէր իտի:

Իւշիւնճիւսիւ՝ Բիւլմիւթիֆ իսմինտէ, մատամ Լանտրինին գա-
րընտաչը օլուպ, պու տա գարթալ գուշու, վահշի ատէմ, տէվէ
գուշու վէ հօգգապաղ բօլլարընը իճրա իտէր իտի:

Տէօրտիւնճիւսիւ՝ Լանտրինին դըղդարընտաչը Սիֆլէթ, վահշի
գարը, իրի չօճուգ, վէ աղըլը ատէմ բօլլարընա մէմուր իտի:

Պէշիւնճիսի՝ Բատամէնթ իսմինտէ պիր բայլաչօ օլուպ, սահնէտէ
բայլաչօլուգ իթտիկի հալտէ, գուլիպէտէ աթ եախօտ աղըլը մէր-
քէպ բօլլունու իտէր իտի:

Ալթընճըսը՝ Բէսօր իսմինտէ օլուպ, քէմիքլէրի գըրըգ օլմաղլէ,
ֆօգ, երլան, բարա, եախօտ գուրտ դըեաֆէթլէրինէ կիրէր իտի:

Եէտինճիսի՝ Լֆիլէ նամընտա օլուպ, մալի թիլքի բօլլունունու
իճրա իտէր, թէճնիս սէօյլէր, վէ քեաֆէյի գուշլարըն շարգ իսինէ
սէսինի պէնղէթիր իտի:

Լանտրի իլէ գարըսը գըրգ, վէ Բիւլմիւթիֆ եիկիրմի պէշ, վէ
Սիֆլէթ եիկիրմի չաղարընտա օլուպ, Բատամէնթ իսէ, վաթանընը
միւտաֆաաեա չիթապ իտէճէք պիր սիննտէ պուլունմագ տա իտի
իսէ տէ, պու ճիհէթի բէք տէ տիւշիւնմէմէքտէ իտի, Բէսօր, քէն-
տինին պիրինճի հաղարդունու տիւշիւնէճէք պիր եաչտա օլուպ, հալ
պուքի պու մուգատուէս վագիֆէնին մէվճուտ օլտուղունու պիլէ
պիլմէզ իտի: Լֆիլէեէ կէլինճէ, հէնուղ աղըլ պալիղ օլմուշ իտի:

էլէն, պու ֆըրդանա իտխալ իտիլտիկինտէ, հէնուզ, մէմէտէ իտի,
Մաաամ Լանտրի, իւք տէֆա պու չոճուզու կէօրտիւկիւնտէ,
զէվճինէ,

— Պու պիր կիւզէլ չոճուզ տուր, պունու գապուլ իտէլիմ,
տէտի:

Լանտրի իսէ, եալընըղ ումուզլարընը չէքմէքիկի քեաֆի աաա
իյէտի:

Մաաամ Լանտրի. — Ումուզուլունու նի՛չին չէքիւօրտուն:

Միւսիւ Լանտրի. — Պէն պիր չէյ տիւնօրմուեում:

— Բէք իյի իտիւօրտուն:

— Պունունլա պէրապէր...

— Նէ՞ տիւնէճէքսին:

— Պու չոճուզ...

— Պու չոճուզու ալտըմ, վէ սագլաեաճաղըմ:

— Լաքին, հէնուզ մէմէտէ տիր:

— Տահա պաշգա պիր տէնէճէկին վա՞ր մը տըր:

— Սէն պու չոճուզու նէ՞ եաբաճագսըն:

— Պիզէ զաթէն պիր շակիրտ լաղըմ իտի:

— Լաքին էկէր իսթիտատը եօգ իսէ...

— Ֆագաթ կիւզէլ պիր չոճուզ տուր:

— Էյ:

— Պէն անը պաշգա չէյէ գուլլանըրըմ: Պէլքի, օլ վագըթ, գօ-
մէտիաճըլըգ իթմէքտէն զիեատէ քեար կէթիլիլ, տէյի մաաամ
Լանտրի ճէվապ վիրտի, մէքրուհճա պիր թէպէսսիւմէ, վէ պատէ-
հու մուպահասա իսթիտամ պուլտու:

ԼԱՆՏՐԻ ՖԸՐԳԱՍԸՆԸՆ ՊԻՐ ՄԷՃԼԻՍԻ

Կէրչի ժօրժուն, Մարգմալտան զայրի սահիպի, համիսի վէ էօեէ բէտէրի պուլունմամադուա իտի իսէ տէ, Էլէնին, Բիէրին մարիֆէթիյլէ տախիլ օլտուղու ֆամիլեատա եէտի նէֆէր սահիպի, համիսի, վէ էօեէ բէտէրի պուլունմադուա, եանի միգտարը մէղքիւր՝ վագթիյլէ Եունանիսթանըն ստեղմըլ օլան եէտի նէֆէր աղբիլ քիմնէլէրինէ, վէ պու կիւնքի կիւն թաատաու օլունան եէտի ատէտ պաշլըճա կիւնահլարա միւսավի կէլմէքտէ իտի, Կիւնիւն պիւրինտէ Հայտաու Գարը օլաճագ պիր չօճուգ իշին իսէ, եէտի նէֆէր նասի, հաթճը, չօգ պիր չէյ տիմէք տէյիլ իտի:

Լանտրի իլէ ալինէսինին, քէնտի էմիլ իհթիմամ՝ վէ նէզարէթլէրինէ իհալէ օլունան զըզ չօճուղու նէ՝ սուրէթլէ պիւնիւթմէկէ պաշլատըզլարըն պէեան իթմէդտէն էվլէլ, պունլարըն ախլէագը, վէ եախօտ տահա աօղրուսու հագըգէթէն ագչէ դաղանմազըզ թարղլարը իւզէրինէ պիր աթֆը նաղար իտէլիմ:

Պունտան էվլէլ, պու չինկեանէլէրին սէյեար վէ սէրսէրի էօմ. ըիւ հագըգընտա մուխթասար մալիւմաթ վիրտիք. պիր աղտա պու հայտուտլարըն գանլը վէ ճինսեթլէ մէմլու էօմիւրլէրինէ տայիր պաղը մալիւմաթ իթա իտէլիմ:

Օգուեանլարըմըզը, մուգատտէմա, պիր թագըմ՝ հօգգապաղ վէ մուգալլիտլէրին բարա բարչա պէզլէրտէն իմալ իտիլմիշ օլան չատըրլարընա կիրտիրտիք իսէ, շիմտի տէ, պիր կիճէ սէֆէրի իշին միւզաքէրէ իթմէքտէ օլտուղլարը պիր սըրատա, պունլարըն օթուրմուշ օլտուգլարը օճաղըն էթրաֆընա կիրտիրէլիմ:

Վագաա պու տէֆա Լանտրի գումբանիաուր, նէրտիվէն գօեարագ, ճամգըրարագ, վէ սիլահպէտէսթ օլարագ, տէրունիստէ ինսան պուլունան պիր խանէնէ կիրմէք միւզաքէլաթընտա իտի իսէ տէ, եաղըն, պիր թագըմ շաշընլարը էյլէնտիրմէք իշին օյնա:

տըզլարը կիւնահարգ օեռնլարտան պիրինի թէքէրրիւր խտերճէսի-
նէ, միւղաքէրաթը մէզքիւրէնի ղաեէթ ֆիթուրսուզ պիր սուրէթ-
տէ վէ պիլա էնտիչէ իճրա կյէմէքտէ իտի :

Լանտրինին իգամէթկեահը, տար վէ մուրտար պիր սօգագտա
օլուպ, պու սօգաղըն նէ՝ իսմի, նէ՝ պիր կազ պօրուսու վէ նէ՝
գալտըրըմը պուլունմամագտա իտի : Պիլաքիս գալտըրըմ՝ եէրինէ
պաթագ վէ չամուր մէվճուտ օլմասըյլա, աեագ սէսլէրի պունտա
ղոյպ օլտուղունտան, պէլքի Լանտրի վէ առէմէրի, քէնտի կիտիպ
կէլմէքիլքիլինի լաերգըյլա կիղլէմէք իչին, մահգա էմի պասիթէ-
թէ բիաեէթէն մէզքիւր իգամէթկեահը ինթիխապ իթմիչլէր իտի :

Խանէի մէզքիւրուն, վէ պու խանէնին իւզէրինտէ ինչա իտիլ-
միչ օլտուղու արսանըն սահիպի, ֆըրգանըն սէրկէրտէսի օլուպ,
պու խանէ, իրըսըղըդ սաեէսինտէ էլտէ իտիլիչ օյան էտէվաթ վէ
էչեա չլէ եարլըմը, վէ արսաւընա կէլինճէ, Լանտրի, օրատա քիմ-
սէնի պուլմանարագ, կէլիպ եէրլէչիլ իտի :

Թարիֆ իթտիկիմիդ խանէ, եալընըզ պիր գաթտան իպարէթ
օլուպ, թագսիմաթը առի իտի :

Լանտրի, պիր մահղէն հաֆր իթմէք իչին թէլէֆի վագթ իթ-
միչ օլմանըպ, անճագ ալթտա ի.րի պիւեիւք օտա պուլունմագտա
իտի քի, պունլարտան պիրի, մաղազա, քիլէր վէ օտուլուգ մա-
գամլնտա գալլանըմալտա, սիկէրի իսէ, հէմ մաթպալս վէ հէմ
եէմէք սալսըր օլտուգտան պաշպա, բէք չօգ ագչամ խանէ խալը
օրատա թօրլանարագ, վագլթլարընը կէչիրմէքտէ իտի, էվին իլք
գաթը, իւչ եալապ օտաւընա միւնգասէմ օլմասըյլա, պիրինճիսի
Լանտրի իլէ ղէվճէսինէ, իքինճիսի մի թէէհիլ լիլիդի եաշաեան Բիւ-
միթիֆ իլէ Սիֆլէթէ, վէ իւլիւնճիւսիւ՝ Բատամիլթ ֆըրդասը շա-
կիրաւըր օլան Բէսօր իլէ էֆիլէեէ մախուսս եաթագ մահէլլէրի ի-
տիլէր :

Էլլըեալը մէրգ ումէնին լօնճաւընա, օգ ուեանլարըմըր իտիսալ էյ-
լէտիկիմիդ կիւն, էլէնիս, Լանտրի ֆըրդասընա տուխուլի իւչ կիւն
օլմուչ իտի :

Լանտրի .— Չօճուգ ուեո՞ւ եօրմու :

Մասամ Լանտրի .— Էվլէթ :

— Էյլէ իսէ, էլէրիմիդ իւզէրինէ պիր ազ կէօրիւչէլիմ, թէք-
մլըմիսիլ :

Մէրգում, էթրաֆընա աթֆը նաղար իթմէքլէ, պիւթիւն ա-

լաեղննն օրատա հաղըր պուլունաուդուհա թէէմին օլտու : Պատէհու հայտուտուդ շալիրտլիկինտէ պուլունան չօճուգլարտան պիրինէ խիթապ իտէրէք :

— Հայտէ Լֆիլէ , բաբօրթունու վէր պապալըմ , տէտի :

Չօճուգ , Լանս րինին գարչըսնա կէշիպ օթուրտու :

— Սանա սէօյլէտիկիմ եէրէ կէթտին մի :

— Լաֆիթ սօգաղընտաքի էվլէ՞մի : Ձրգան կիճէերի օրատա կէ-

շիրտիմ :

— Էյ նէ՞ իշ կէօրտիւն :

— Այ չամալն ստաթի օն պիրինէ , (եանի եարը կիճէեէ պիր սա-
աթ գալանա) գոտար , Լաֆիթ սօգաղընտա պալալըմ , վէ օլվադըթ
պիր արալըգ տան պիր մահզէնէ կիրտիմ :

Մատամ Լանտրի , պիր նէվ մուհապալէթլէ չօճուղու գուճագ-
լաեալադ :

— Իյնէ դատար պիւսիւք օլմագլըղըն ֆայտէսինի կէօրիւսօր-
սուն ա՛ , տէտի :

Շիւպհէսիզ պու մուամէլէ , Լֆիլէնին հիւսնի հարէքէթինին
միւքեաֆաթր իտի :

Լֆիլէ , քէնտիլերինէ իլթիֆաթ կէօթէրիլտիկինտէ , գապուլ
իտէն չօճուգլար միալլու , մէզլուրէնին , քէնտիլինի գուճագլամա-
սընա միւսաառէ իթտի , վէ պատէհու րաբօրթօսունա շու եօլտու
տէվամ իյլէտի :

— Մահզէնէ կիրտիկիմտէ , սէլսմէթի պուլմատըմ , չիւսրի պու
մահզէն դաբալը իտի : Պու պապալէ , էկէրչի պէնիմ կիպի քիւլհան
պէյլէրի հագգընտա վէսվէսէ տախի իտիլմէսէ իտի , պու մահզէնէ
կիրէպիլէն խըզմէթ քետրալարա էմնիյեթ օլունամահաճաղընտան ,
մահզէնին դաբալը պուլտանմասը , պէսպէլի պու էֆքետարտան նէ-
շէթ իթմիշ իտի :

Մատամ Լանտրի , եէնիտէն պու չօճուղու թալթիֆ իտէրէք :

— Շու չաղընտա նէ՞ դատար աղըլը չօճուգ տուր , տէտի :

— Տէվամ էթ , էվլատըմ , տէյի մէզպուրէնին զէվճի պէեան իյ-
լէտի :

— Իշթէ , պու մահզէն դաբալը , առէթա պիր հապսիտանէ կի-
պի իտի , կէօղիւնիւզիւն էօնիւնէ կէթիլին էօյլէ պիր պիւսիւք
դաբու քի , սէրթ թախթատան եարըլմըշ օլտուդտան պաշգա , տէ-
միրլէ դաբը , վէ Լաեղգըլա դաբալը պուլունմագտա իտի , շէյլէ

ընդ ինքնին՝ խորհրդովդա բէք պիւսիւք գապիլինէթ վէ իսթիտաւը պուլունմագտա իտի :

Պինսպէրին եազըն , գումրանիանըն նաղարընտա օլուպ , հալ պուքի գըչըն նաղարտան տիւչէր , վէ տայիմա խըրրաւանըր իտի : Հալպուքի ինքիւն , գըչըն , գումրանիանըն հաղըզի բէնիամինի օլարագ , եազըն ալթը այ գարփընտա անըն պաղանտըզը իթիպարը , քէնտիտի գաղանըր , վէ անըն կէօրտիւկիւ իլթիֆաթը քէնտիտի կէօրիւր իտի :

Հէր նէ հալիսէ , ինքիւն , գարընտաշընը սիւքի թ իթտիբիննէ , նաղլիսէթինէ սուրէթի աթիսէտէ տէվամ իլլէտի :

— Իմտի , գաթը իւմիտ իթմէկէ պաշլամագ տտ իքէն , նակէ հան , չըգան բաղար իրթէտի կիւնիւ , տաեւմ բլիւմիթիֆտէն պիր չագմագ աշըրմըն օլտուղունմու խաթըրլատում :

— Հայ արսըզ հայ , պիլիբմիտին պէնի նէ՞ գատար արաթտըրտըն , տէտի բլիւմիթիֆ , եւրթընը գուշար կիպի քէսկին պիր սէս չըգարարագ :

Մատամ Լանտրի , հիտտէթ ու զաղապլա բարլաեան կէօզէրինի գարընտաշընա աթփ իլլէսէքէք :

— Պիր չագմագ իշին պու գատար պաղըրմագ իսթէմէզ , տէտի : Մատամ Լանտրի , մուգատտէմա տախի զիքը իթմիշ օլտուղունմու իւզիւզի , իճրա օլունան օնունլարտա , պէնագ տեւ օլունու իճրա իտէր իտի : Պու ճանվէր իսէ , բէք տէհէթլի օլմասըլլա , մատամ Լանտրի իշին պու օլուն ինթիլսապ իտիլմիշ օլմասը , մէզպուսընին ախլէագ վէ էվտաթընա բէք մուվտաթըզ կէլմիշ իտի :

Լանտրի .— Իկէրչի պէօլլէ տայիմա Պիպինին նաղլիսէթինի քէսէրսէնիզ , հիշ պիր խապէր ալամաեաճաղըզ , Իմտի , մէրգումուն հիքնաեհտինի իւք տէֆ հէր քիմ գաթթ իտէր իսէ , պէնիմլէ հիսապը օլաճագ տըր :

« Հայտէ , ինքիւն , հիքնաեհէնէ տէվամ էթ :

Եփլէ .— Իմտի , տայըմըն չագմաղը տէրհալ խաթըրմա կէլմէքէն անը գուլլանմագ իսթէտիմ , Պու չագմաղը չագտըրըմուա , անըն զիւեասըլլա , թէրք օլունմուշ պիր մահպէնտէ պուլունմատըզըմը քէմալ մէսէրրէթլէ անլատում , վէ պիր շիշէ ալէս շարապ իշէրէք , պուսաատէթպալիշ քէշփիմ միւնաաիպէթլիլլէ սէֆա սիւրտիւմ , վէ էմրի պասիթէթլէ րիաեթլէն չագմաղըմը սէօնտիլլիւպ , կիւնտիւզ վաղթը զաեթթ գարանլըզ օլաճաղը տէրքեար օլան , վէ գաբուեա էն զի-

եատէ ետգըն պուլունան պիր քէօշէտէ կիղլէնտիմ :

Լամտրի .— Բէք իյի , բէք իյի :

Եֆիլ .— Ուեու մաեա պաշլամը իքէն , դարիպ պիր վըղըլտա-
մաղըրդ իշիթտիմ , վէ անինտէ պիր սիւրիւ ֆարէէր թարաֆընտուն
մուհասէրէ օլունտուլմ , Պունլար , զօեուն սիւրիւսիւ կիպի իւզէրիմէ
զօլարագ , գալլամը , եախօս գօլունմու ըսըրմադտա խտիլէր : Ինա-
նըրմըսընը , պիրի տէ , բանթալօնու մուհն բաշաքնա կիրտի : Շիւպ-
հէսիզ , բաշալըղըմ պուլունուպ պուլունմատըղընը կէօրմէր իշին կիր-
միշ տիր : Հասըրը , պէն , պունլարըն քեաֆֆէսինէ գարըն եալընըղ
օլտուղում ճիհէթլէ , մաղլուպ օլարագ , թէլէֆ խտիլէնէք իտիմ :

Պու հալ ու վաղիսէթիմ թէհամմիւլ օլունամաղ սուրէթտէ իտի .
պինապէրին իրինճի տէֆ օլարագ , տաերմէն չադմաղընա միւրա-
ճաաթ իթտիմ , վէ իգրար ու իթիրաֆ իլլէրիմքի , հաեաթըմը օ
սաեէտէ գուրթարտըմ , շէօլլէքի պու չադմաղըմ չադար չադմաղ ,
գաբու եօլտաշլարըմ , միւճիղէ թարղընտա նապէտիտ օլտուպար :

Մատամ Լամտրի .— Էյ սօնրա օ ըշըղը նէ՝ եաբտըն :

Եֆիլ .— Օ ըշըդ պանա իտարէ գանտիլի իըղմէթինի կէօրտիւ ,
վէ կիճէ սապահա գատար եանըմաա գալտը :

Մատամ Լամտրի .— Լաքին սէնի էլէ վիրէպիլիր իտի :

Եֆիլ .— Օ հալտէ , քէնտիմ իշին հաղըր պիր ճէվապըմ պուլուն-
մադ տա իտի :

Մատամ Լամտրի .— Նէ՝ տիեէնէք իտին :

Եֆիլ .— Իշպու մահզէնտէ մանթար կիպի թիւրէմիշ օլտուղու-
մու պէեան իտէնէք իտիմ :

Էֆիլէնին պու իֆատէսի , պիր արա , մահզուղիեէթի ֆէվգէ-
լատէնի մուճիպ օլարագ , ումուճէն գահգահալը պիր կիւլիշ հա-
սըլ իթտի , վէ Լանտրի , պու հատիսէհի , գաթը հիքեաեէ աոտ իթ-
մէտիկինտէն , քիմնէեի թէքտիր իթմէտի :

Մատամ Լամտրի .— Լաքին , պու սէօլիւնէ էհէմմիեէթ վիրմէ-
եէրէք , սէնի տէրոտսթ իտէպիլիր իտիլէր :

Եֆիլ .— Տահա պաշգ ա նէ՝ եաբապիլէնէք իտիլէր , վա լիտէ :

— Քիմ օլտուղունու սիւալ իտէնէք իտիլէր :

— Բէտէրիմ վէ վալիտէմ եօգ սուր տէյի ճէվապ վէրիր իտիմ

— Իսմինի սօրար իտիլէր :

— Պիլմէմ տէյի ճէվապ վէրիր իտիմ :

— Իզամէթկեահընը սիւալ իտէպիլիր իտիլէր :

— Ներէնի պուլուր իսէմ, օրտեր քէնտիմէ իգամէթ կեահ ին. թիխապ իտէրիմ տէյի մուգապէլէ իտէր իտիմ:

— Բէք էյի, ֆագաթ սէնի սէրսէրի սըրասընա գօնապիլը իտիլէր:

— Պու խուսուս, ֆարէլէրէ եէմ օլմուգաման չօգ դիւստէ խաւ երըլը օլուր իտի: Էկէրչի քէտի օլսա իտիմ, չիւպհէսիգ սայիր կիւնա հարէքէթտէ պուլունուր իտիմ, վէ էկէրչի եալընը պիր քէտի պանա եաթագ արդտտաշը օլմուշ օլսա իտի, օլ վագըթ չադմաղըմը չադմագ մէճպուրիսէլթիստէ պուլունմագ իտիմ:

Լաւորի. — Զօճուղուն հադղը վար տըր, պըրապ քի հիքեանէսինէ տէվամ իթսին, գալը:

Էճիլէ. — Իմտի, կիճէնի, պուլունտուղում քէօչտէ կէլիթիմ, վէ նըսֆէն ուեուտուղում սըրտաա, իրթէսի կիւնէ պէլլէմէքտէ իտիմ: — Հէր նէ իսէ, իրթէսի կիւնիւ կէլիպ եէթիշտի, լաքին ա. նընլա պէրապէր էօյլէ թաամը վագթը տա կէլտիկինտէն, խըզմէթ. քեարըն պիրի մահղէնէ էնտի: Պու խըղմէթ. քեար, էֆէնտիլէրի ի. չին միւթաա օլան շարապը ալտըղը դէման, գաբու աչըգ գալմըլ է. տի: Անինտէ, պու գաբուտան սիվիշիպ, սէլամէթ իմի պուլուում: Փադաթ, մառէմ քի, սէլամէթի պուլուում իսէ, միւսաաաաա իտին, պիր աղնէֆէս ալաեղմ:

Լաւորի. — Նէֆէս ալ օլլում, նէֆէս ալ:

Էճիլէ. — Վալիտէ, քէսթանէլէր բիշմիշ մի, սըճափ մը տըրլար:

Մատամ Լաւորի. — Ալ սանա պիր ալուճ քէսթանէ վիթէնիմ:

Էճիլէ. — Ա՛հ, նէ՛ գառար խայրխահսընը:

Մատամ Լաւորի. — Ո՛րէն տէ նէ՛ տէրէճէ սէվլէմէնէ լաւըգսըն:

Էճիլէ. — Ելմա շարապը թաղէ՛ մի տիր:

Լաւորի. — (Քէնտի գառէհինի չօճուղա վիթէրէք.) Ալ պէնիմ շարապըմը իշ:

Մատամ Լաւորի. — Պիթիշտի՛ն մի:

Էճիլէ. — Էվլէթ:

Լաւորի. — Էօյլէ իսէ, հայտէ հիքեանէնէ արթըղ տէվամ էթ:

Էճիլէ. — Քիմնէ, պիր չօճուղտան չիւպհէ իթմէղ, սիգ պունու պանա խայրիճէ պէեան իթմիշ օլտուղունուղտան, պու ճիհէթէ իս. քեաթ օլմուշում տուր: Նէրաիվէնլէրէ վէ պինանըն տայիրէլէրինէ մուվասըլէթիմտէ, հալ ու իճապա կէօրէ, քէնտիմին ույտուրմուշ:

միւթալատ իիծմիշ , վե իքմալ իլլէմիշ օլտուլում պիր թալլը ու հէյ-
եէթի քէսպ պիրլէ , քիմնէտէն հիւ պիր մալուամթ իսթէմէհէրէք ,
էթրաֆը տօլաշման ապաշատում , չէօյլէքի պաննա բասթ կէլէնլէրէ ,
քէնտիմի , կիւնա էօլին խալլընա մէհուսպ մաղամնա կէօթէրաիկիմ-
տէն , քիմէսնէ պաննա պիր սէօղ պիրլէ սէօյլէմէմէքտէ խաի , Հաթթա ,
միւրէքքէպ կիպի դարա վէ լուի ալթուհու կիպի բարլաղ օլան
պիւնիւք պիր խըզմէթքետր պաննա թաղ տիմօլունարաղ , քէմալ ա-
զամէթլէ սէլամ վիրաի :

— Նէ՛ ճէսարէթ , տէտի , մատամ Լանարի :

Եֆիլէ .— Շաշըրմանա Նէ՞ սէպէպիմ վար խաի :

Լանարի .— Հայտէ պաղ ալլամ , հիքեսեէնին Նէթիճէսինէ կէ-
լէլիմ :

Եֆիլէ .— Նիհանէթ , պիզգաթ Պրէզիլեալընըն ետթաղ օտասընա
վասըլ օլտում :

Թէմիլ Ճապիա խալլը .— (Խաթիլլըրապը ազիմլէ .) Խաթաղ օտա-
սընա մը :

Եֆիլէ .— Էվլէթ , ետթաղ օտասընա : Անլամաեօրմուսուհուզ ,
եօղսա ֆրանսըզճա սէօյլէմէ՞ն օրուհուում :

Լանարի .— Լաքին քէնտիսի Նէ՞րէտէ խաի :

Եֆիլէ .— Եանընտաքի օտատա պաննա խաիեօրտու :

Լանարի .— Բէք ալէա , տէվամէթ :

Եֆիլէ .— Տէրհալ , վէ էլ չարուզլուղուլլա , հաթթա պիր սաաթը ,
եախօտ պիր չիլտանը վէ եա ազլէ քէսէսինի աշըրմաղլը պէնճէ
դօլայ իքէն , պունլար իչին ասլա վաղըթ դոյայ իթմէսիպ , եէրէ է-
եիլտիմ , վէ օտատա պուլունան սանաղդ վէ տօլապլարըն ճիւմլէ-
սինին քիլիսալէրի թաալիրլէրիի չըդարտում :

Լանարի ճըրգասը .— (Հէյեէթճէ .) Աֆէրին , աֆէրին :

Խալընըլ Բէսօր պու ոլրատա օիւքիւթ իւզրէ տուրտու :

Լանարի .— Թաալիրլէր Նէ՞րէտէ աիր :

Եֆիլէ .— Ճէպիմաէ աիր , Նէ՞ զանն խտէրսինիպ , պու թաալիրլէրի
Պրէզիլալընըն դալուհուսուհան թէպիմ իթմէք իւզրէ , սէրսէրի մա-
գամընտա եադամը էլէ վէրի՞ր մի խաիմ , եախօտ ֆարէլէր թարա-
ֆընտան թէլէֆ օլմաղլըդ թէհիլիքէսինէ քէնտիմի իլգա խտէ՞ր մի
խաիմ :

Լանարի .— Թաալիրլէրի պաննա վէր :

Եֆիլէ .— Իշթէ շունլար ալը :

Պու սուրէթիւն , չօճուգ , մօտէլ իշին դուլլանըլան պիր շօգ քիւչիւք պալ մօմու բարչալարը իթա իթտի : Պունլարըն իւզէրինտէ , Պրէզիիեալընըն քիլիտ թասվիրէրի պուլունմագտա իտի :

Լանտրի , տիգդաթիւն պունլարը թէտղիգտէն սօնրա ,

— Բէք իյի , բէք իյի , պունլար իշիմիդէ եարաեաճագլար տըր , տէտի :

Իճրա օլունաճագ ճինաեթիւն գարարը վէրիւմէքլէ , Լանտրի , ավինէսինէ ,

— Հա՛յտէ , արգատաշլար , հազըրլըղընըղ կէօրիւն , տէտի :

Ճիւմէսի պիրտէն անաղա գալգտըլար :

Լանտրի .— Մէսկէնէլէրի վէ գուսուրունու հազըրլաւըն :

Իշպու խապիսլէրին խըրըղըղ վէ ճինաեթիւն օլան գապիլիյ- եթ վէ իսթիտատլարը օլ տէրէճէ իտի քի , վաղը օլան էմր , իքի տագըգա պարֆրնտա իճրա օլունտու :

Լանտրի .— Բէ՛սօր , սէն հիչ պիր շէյ եաբմադ իսթէմէ՞գվիսին :

Բէսօր .— (Պիլա թէրէտտիւտ) խա՛յր :

Լանտրի .— Նի՛շին :

Բէսօր .— Ձիւնքի պիր շէյ եաբմագ իսթէմէմ :

Լանտրի .— Հալպուքի պու պիր սէպէպ տէյիլ տիր :

Բէսօր .— Պէնիմ իշին սէպէպ տիր :

Մատամ Լանտրի .— Ղու կիւնլէրտէ զալիպա սէնին քէմիքլէրիքի գըրաճաղըմ :

Բէսօր .— Պագալըմ :

Մատամ Լանտրի .— Նէ՞ տէտին :

Լանտրի .— Շունուն եադասընը գօյվէր : Մատէմքի մէնֆաա- թըմըղա իշիլրաք իթմէք իսթէմէեօր իսէ , չալըշմագ իսթէմէմէսի հագգըլ տըր :

Մատամ Լանտրի .— Լա՛նտրի , պէօյլէ իշէ եարամաեան պիր հայ- ւաղը հալէա պէսլէմէք նիեթիւնտէ՛ միւսին :

Լանտրի .— խա՛յր :

Մատամ Լանտրի .— Էյ նէ՞ եաբաճագսըն :

Բէսօր .— Ֆագաթ , պէն տէ եաղըն չալըլըեօրում :

Մատամ Լանտրի .— Գըշըն տա եէմէլլիմիսին :

Բէսօր .— Հա՛յ հա՛յ :

Մատամ Լանտրի .— Իյի ամմա , հիչ պիր խըզմէթ կէօրմէեօրսուն :

Բէսօր .— Թէքմիլ սէնէ զարֆրնտա սիզէ գալա մալ օլուեօր իսէմ :

եազ մէվսիմինտէ անտէն զիեատէ քեար չըգարըեօրում. հալպուքի սիզտէն հիչ պիր չէյ իսթէմէեօրում:

Մատամ Լանտրի .— Եալան տըր :

Րէսօր .— Սիդ եալան սէօյլէեօրսունուզ, վալիտէ :

Մատամ Լանտրի .— Պէն եալան մը սէօյլէեօրում. . . պէն եալան մը սէօյլէեօրում. ահ, հայտուտ. Եալան սէօյլէեիպ սէօյլէմէտիկի մի շիմտի սանա անլաթըրում: Լանտրի, սէն բէք ալչադ պիր քիմսէ օլմալըն քի, պու չօնուղուն պանա հոգարէթ իթմէսինէ միւսաատէ իտիեօրսուն :

Լանտրի .— Չօնուղուն սէօյլէտիկի թէմամտըր :

Մատամ Լանտրի .— Վալ, սէնտէ մի . . .

Լանտրի .— Էվվէթ, Րէսօր՝ քէնտի էթմէք բարասընը չըգարըեօր, վէ պիզիմ քէնտիսինէ պիր տիեէնէկիմիզ եօդ տուր :

Մատամ Լանտրի .— Էօյլէ մի . . . Տուրուն, շիմտի անլաթըրում:

Մատամ Լանտրի անաղա գալգըպ չօնուղուն իւզէրինէ եիւրիւտիւ. Լանտրի իսէ, մէզպուրէ իլէ չօնուղուն արալարընա կերէրէք, — Պու չօնուղու տէօեէնէ քմիսին, տէյի սիւալ իթտի:

Մատամ Լանտրի .— Էվվէթ :

Լանտրի .— Խալր, անէ էլ տօդունտուրմանադսըն :

Մատամ Լանտրի .— Պունու սէն մի սէօյլէեօրսուն :

Լանտրի .— Էվվէթ, պէն սէօյլէեօրում:

Պէնազ տեր, Րէսօրա վուրմադ իսթէտի իսէ տէ, Արսան, պիր էլինի մէրգումէնին իւզէրինէ գալտրտը, վէ դարը, աճը վէ հիտտէթլէ ըէֆի սէտա իլէ, հարէքէթի մէզքիւրէտէն իսթէր իսթէմէզ կէրի տուրտու :

Ջէվճին եախօտ էվլատըն, մէրգումէնէ էլ գալտըրմալարը իւք տէֆա օլուպ, պիթիւն ֆտմիլեա խալգը, իշպու մէմուլին զպըրը մէնղարէտէն տօլաեը թէաճճիւպտէ գալարադ, իշիւն էնճամընա պէքլէմէքտէ իտիլէր :

ԻՖԻԼԷՆԻՆ ՎԻՐՏԻԿԻ ՄԱԼԻԻՄԱԹԸՆ ՍԱՀԻՀ ԵՄ ՂԱԹՐԸ ՍԱՀԻՀ ՕԼՄԱՍԸ

Մուխթասարէն մուգաստատէմէսինի պէտեան իթմիշ օլտուղուսուղ մէնգարէնին նէ սուրէթլէ խիթամ պուլաճաղընը պիլմէքլիկի Լանսարի ֆամիլեաաը, հէր նէ գատար մէրադ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, իշպու արզուսունա մուվաֆֆադ օլամատը, գիրա, էշգըեանըն սէրկէրտէսի պուլունան օլ հէյպէթլի ատէմ, գարըսըյլա, խուսուսա ֆամիլեա խալգընըն թօբլանմիշ օլտուղու պիր սըրասա գուլլանմամիշ պուլունտուղու զաեէթ սէրթ վէ գուլվէթլի պիր սէտա իլէ,

— Ահ, չունու պիլմէլիսինիզքի, պէն պուրանըն հաքիմի մութլադընմ, վէ աղղըմը աշտըղըմ զէման, հէր քէս սուս տուրմալը վէ իթաաթ իթմէլի տիր, տէտի,

Լանտրի, չիւպհէսիզ նութգունուն թէէսսիրինի մուհաքէմէ իթմէք իւզրէ, լազըրտըսընը քէստի, վէ Սիֆլէթ, Բիլմիթիֆէ խիթապէն,

— Գարտաշըմըն գանը պաշընա սըչրաեօր, Էկէրչի պու ագչամ րէսօր իլէ պիրլիքտէ տիշարը չըգմըշ օլտա իտի, մութլադա գաֆաեը տիշարտա թութմուշ տուր տիեէճէք իտիմ, հալպուքի մէրգում, ալէնտէն ասլա այրըլմամիշ տըր, տէյի պէեան իյլէտի,

— Նէ զարարը վար, պրագալըմ իսթէտիկինի սէօյլէսին, տէտի գարթալ գուշու րօլունու իճրա իտէն չախս,

Լանտրի ֆըրգասընտա, գուշար հիւքմտարը, տէօրթ աեազլը հանվէրլէրին հիւքմտարընա իթաաթ իթմէքտէ իտի,

Սիֆլէթ վէ Բիլմիթիֆէ իսմլէրինտէ պուլունան իքի աեազլը հանվէրլէր, կէրչի մէքքիւր սէօյլէրի իրատ իթտիլէր իսէ տէ, հէման պու սէօյլէրի իշարէթլէ անլաթտըլար, չիւնքի պուշլար, Լանտրի իլէ գարըսընըն հազըր պուլունմատըզլարը զէմանլարտա լոնճաա րէյ պէեան իտէպիլիւր իտիլէր,

Հէր նէ հալ իսէ , Լանտրի , քէլամընա շու եօլտա տէվամ իյ-
լէտի :

— Սէօզլէրիի տինլէմէզտէն էվվէլ պանա իթաաթ իթմէք լա-
զըմ տըր : իմտի , քեաֆֆէնիզ , նէ գամպուր , նէ թօթալ օլմատը-
ղընղը պանա կէօսթէրմէլիսինիզ , եանի տիմէք իսթէրիմֆի , հէ-
բինիզ տէ պանա իթաաթտա պուլունմալըսընըզ :

Պու սէօզլէրտէն , Լանտրի ֆըրդասը էֆրատը , սէրկէրտէլէրինին
նէ տիմէք իսթէտիկինի անլաեըպ , սէրկէրտէյի մէրգում , էն
ոօն սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա , զէվճէսիյլէ րէսօրուն գար-
ըսընտա եալընըզ գալտը , վէ իքի ատէտ Ձին մաթարնա պագան
անթիգաճը միսիլլու վալիտէյնինէ նազար իթմէքտէ պուլունան մէր-
գում չօճուղա խիթապէն ,

— Շաշղըն կիպի կէօզլէրինի տիք տիք պիզէ աթֆ իտէրէք
նի՛յին պուրատա տուրուեօրսուն , տէտի :

Բէօթ .— Ձիւնքի . . . չիւնքի . . .

Լաճարի .— Սէօյլէ նէ՛ իսէ , Պու ագչամ թայեինինի զալիպա ալ-
մատըն , անը պէքլէեօրսուն , Պիր ազ էվվէլ վալիտէնի ասնա գարը
հիտտէթլէնտիրտին , պէնի տէ հիտտէթլէնտիրմէ , զիրա , վագաա
արա սըրա պիրլիքտէ պիրէր գատէհ շարապ իյմէքտէ իսէք տէ
պու ճիւմլէ իլէ եինէ սէնի տէօեէպիլիրիմ :

Բէօթ .— Պա՛պա , պէնի տէօյմէքտէն զիեատտ տիւշիւնէճէք սա-
յիր պիր շէյ վար տըր :

Մատամ Լաճարի .— (Ձէվճինին՝ քէնտի թարաֆընը իլթիզամ իթ-
տիկինի անլատըգճա , էվլատը հագզընտաքի հիտտէթ ու զագապը
արթարագ .) Հէր նէ իսէ , սէօյլէ պագալըմ :

Բէօթ .— (Գօլլարընը կէօքսիւ իւզէրինտէ գափուշտուրուպ , վալի-
տէսի գարըսընտա , ատէթա մէյտան օգուրճասընա տուրարագ .)
Վա՛լիտէ , մատտէ , սիզին քիւրէքտէն սագընմագլըղընըզ տըր :

Մատամ Լաճարի .— Պու նէ՛ տիեօր :

Լաճարի .— Պիւմէմ :

Մատամ Լաճարի .— Սէրխօշ օլմալը :

Լաճարի .— (Օղլունա .) Նէ՛ տիեօրսուն :

Բէօթ .— Սիզէ կէլինճէ , բէտէր , պաշընըղը ճէլլատ ալէթինտէն
դուրթարմագլըղընըզ լազըմ տըր :

Լաճարի .— Նէ՛ տիեօրսուն , շաշղըն :

Բէօթ .— Հագզդէթի հալի սէօյլէեօրում :

Գարր վե գոնա .- (Զօճուղուն պիրէր դօլունու թուլթարագ.) վա՛յ սէն պիղի շամմաղլաաւըն մը :

Բէսօր .- (Կիւեա զամմաղլեարլըգ քէնտիսի իշին նալանըգ պիր հարէքէթ տիր կիպի թահգիրանէ պիր թէպէսսիւմէ.) Պէ՞ն մի :

Եիմե գարր վե գոնա .- (Պիշարէ շօճուղու սարսմոնա պաշլանաւաւըգ.) Էվվէթ , սէն :

Բէսօր .- (Թէքրարէն.) Պէ՞ն մի , լաքին պէն քիմնէյի զամմաղլա-մըշըմ տըր : Սիղ խըրսըղսը՛ըզ , լաքին պէն տէյիլիմ , սիղին իըրսըղ-լըգլարընըզ մէյտտնա չըգապիլիլընէր , հալպուքի պէն տէ սիղինէ պիրլիքտէ եաշատըղըմտան , սիղին կիպի թուլթապիլիլ , վէ մահ . քիւմ օլապիլիլիմ : Պա՛նուլա պէրապէր սիղտէ պիլիլսինիզքի , պէն սիղին ճինտնէթքեարտնէ սէֆէրլէրինիզէ իշթիրաք իթմէնօրում : Սիյի զամմաղլամանա կէլինճէ , պաղը սէպէպլէրէ մէպնի պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունամանեաճաղըմ տէրքեսը տըր :

Վէվվէլա՛ զամմաղլեարլըգ թապիեաթըմտա եօգ տուր , վէ զամմաղլեարլըղը պիր սլաղլըգ առտ իտէրիմ :

Եիքինճիսի՛ սիղ պէնիմքէտէր վէ վալիտէմսինիզ , վէ պէնի պիւ-եիւթմիւշսինիզ տիւր . սիղին էթմէկինիզի եէմիշիմ տիր , վէ սիղին իսմինիզի թաշըմաղ տաեւմ :

Եիւ չիւնճի սիւ՛ սիղի զամմաղլամագ տան պէնիմ իշին պիւեիւք պիր մէնֆատթ եօգ տուր , պիւլաքիս քէնտի մէնֆատթըմա դարչը հարէքէթ իթմէք տիր , զիրա եաղըն պիրլիքտէ չալըշաճագ քիմնէ-եի պուլումամ :

Շիմոյի տէտիքլէրիմի անլատընը՛ղմը :

Լաւնորի .- Պու սէօյլէտիլլէրին բէք թէմամ վէ բէք հաղգլը տըր , լաքին էվվէլճէ սէօյլէտիլիս աշիքեսը պիր սէօլ տէյիլիտի :

Մատամ Լաւնորի .- Էվվէթ , էվվէթ , աշիքեսը տէյիլ տիր :

Բէսօր .- Բէք իյի , նէ՞ տիւմէք իսթէտիկիմի իյզահ իտէեիմ :

Մատամ Լաւնորի .- Տոեաղ եէմէե սըրա կէթիրմէղտէն էվվէլ , չալըշքի ֆիքրին նէ՛ իսէ , տնը անլաթաւըն :

Լաւնորի .- Սէն տէ սուս օլ պագալըմ , գարը :

Բէսօր .- Սիղ էլէ վէրլիլիշսինիզտիր :

Լաւնորի .- (Հիտտէթլէ.) Իլք սէօղլէրինտէն , պու խուսուսու զաթէն չիւպհէ իտիեօրում :

Մատամ Լաւնորի .- (Ղաղապնաք պիր հալիլէ.) Ֆագաթ պիղի քիմ էլէ վիւմիշ տիր :

Բէսօր — Էֆիլէ :

Մատամ Լամարի — Նէ՛ եալան :

Լամարի — Պու սէօյլէտիկին միւմքին տէյիլ տիր :

Բէսօր — Հէմ միւմքին տիր, հէմտէ սահիհ տիր : Իմտի, պու կիպի իյզահաթ իլէ վագրթ կէչիրմէեէլիմ, չիւնդի պու կիպի իյզահաթ, իչի թէպտիլ իթմէզ, վէ բօլիսին պուրաեը պասմասը իհթիմալինէ մէպնի, շու թէհիլթէի ալէթլէրի օրթատան գալտըրալմ :

Լամարի — Հագգը վար տըր, լագըրտըմըը սօնրա տա իտէպիւլիլիզ :

Մատամ Լամարի — (Լմիի պասիրէթէ վէ գօրգուսունա մէպնի, եավաշ եավաշ զէվճիին էֆքեարընա սալիք օլարագ) Ֆագաթ պու քիլիտ թասվիրլէրինի նէ՞ հարալմ :

Բէսօր — Պու թասվիրլէրի, գըյմէթտար մալ կիպի սագլամագ լազըմտըր : Բէտէրիմ վէ պէն շու սլէթլէրին քեաֆֆէսիսի Մօնսօ պաղէսինտէ կիզէեիպ, ալմէթ իթտիկիմիզտէ, մէղքիւր թասվիրլէրի նիչին պու սուրէթլէ սագլամագ լըղըմըզ իգթիզա իթտիկինի սէօյլէրիմ :

Լամարի — Պու ալէթլէրի, մէղքիւր պաղչէտէ եախօտ սայիր պիր մահէլլտէ պէն կիզլէմէկէ եալընըզմա կիտէրիմ :

Բէսօր — Բէ՛տէր, պէնտէն չիւպհէ՞ մի իտիեօրսուլուզ :

Լամարի — Խալլը, ֆագաթ . . .

Բէսօր — Նի՛չին եալընըզմա կիթմէք իսթէեօրսուլուզ :

Լամարի — Սէն տէ, նի՛չին, պէնիմլէ կէլմէք իչին պու գատար իսրար չտիեօրսուլն, մատէմքի, պու տէմիւր ալէթլէր, իքի եիւզ իպրա աղըրլըղնտա օլտուղու հալտէ, եալընըզ պիր ատէմին, պիր էլլէ գալտըրապիլտիկինի պիլիլիսին :

Բէսօր — Սահիհ տիր, սիզ բէք գուլվէթլի պիր ատէմինիզ սլուլու ունուտուեօրտում :

Լամարի — (Տէմիրլէրի պիր թօրպաեա դօյմուեա պաշլաեարագ) Նիհաեէթ, ֆիքրինի իյզահ էթ պագալմ :

Բէսօր — Սիզին իլէ կիթմէք իսթմէքլիկիմ, վալիտէմ իլէ եալընըզ գալմամագ իչին տիր :

Լամարի — Նի՛չին :

Բէսօր — Զիւնքի սիզ կիթտիքտէն սօնրա, վալիտէմ պէնի տէօ-եէճէք տիր :

Լամարի — Էօյլէ իսէ, հտյտէ պէնիմլէ կէլ :

Մտածամ Լաւորի — Լաւորի, պոռ հայլազր պէրապէր կէօթիւր մէքիկին, առեթա էսէրը համագաթ տրը, Զիւնքի, պոռ չօնուգ հայլազըն պիրի օլմասըյլա, պիրի դամագլաեաճագ տրը, Շու էս նատէ սէն օ չալգլնա պէնդէեօրսունքի, ալթուլունու կիլլէմէք իսթէտիկի հալտէ, էմին պիր մահէլլ պուլմագ իւզրէ, գօմչուսունա միւրաճաթ իտէր:

Լաւորի — Սէն սուս օլ:

Պու սուրէթլէ պապա վէ էվլատ տիշարը չրգտըլար, վէ զիքր իթտիկիմիդ տար սօգաղա մուվասըլէթլէրինաէ, Լանտրի, օղլունա իթթապէն,

— Հսյտէ պագալըմ, իշի պանա անլաթ, տէտի:

— Էֆիլէ, վիրտիկի մալիւմաթլա օղի ալտաթմիշ տրը, վու գուլաթ, քէնտիսինին սիզէ հիքեաեէ իթտիկի սուրէթտէ ճէրէեան իթմէմիշ տիր:

— Եա նա՛սըլ ճէրէեան իթմիշ տիր:

— Տինէեին, շիմաի հագըգէթի հալի սիզէ պէեան իտէրիմ, պէն օրատա իտիմ:

— Սէն օրատա՛մը իտին, Էօյլէ իսէ, սէօյլէ պագալըմ:

— Ձէլվագը, Էֆիլէ, սիզէ պէեան իթտիկի վէճհ իւզրէ, մահ զէնէ կիրմիշ, օրատա գաֆաեը թութմուշ, վէ եագաեը էլէ վիրմիշ տիր:

— Վայ ալչա՛գ:

— Մուլախարէն քէնտիսինի, թօլիս գօմիսէրի հուզըւրունա կէօթիւրմիւշլէր տիր:

— Ա՛հ, քիւլճանի, գանըմ պաշըմա չըգաեօր:

— Վէ օրատա քէնտիսի իսթիճվապ իտիմիշ տիր:

— Էյ սօնրա:

— Սօնրա, մէրգուլմ հէր շէյի իգըար իթմիշ, հագըգէթի հալի իթիւրաֆ իյլէմիշ տիր:

— Ալչա՛գ, գապիլ օլսա, շու սաաթտա քէնտիսինի թէլէֆ իտէր իտիմ: Լաքին շուրաեը անլաեամաեօրումքի, մէրգուլմ նա՛սըլ սալը վիրմիշլէր:

— Գապահաթ իյլէտիկինիդ սըրատա սիզի թութտուրմագ իյլէ քէնտիսինի սալը վիրմիշլէր տիր:

— Նէ՛րէտէ:

— Պրէզիլիալընըն խանէսինտէ:

— Իշթէ պու ազ կիւճ տիր :

— Զանն իթտիկինիզ գաստար կիւճ տէյիլ տիր , չիւնքի Նֆիլէ-նին սիզէ վիրմիշ օլտուղու թասվիրլէր , սախթէ օլուպ , սիզի պի-հուտէ չալըշտըրմագ , վէ չիլինկիրլէրէ մախսուս ալէաթ վէ էտէվաթ իմալինտէ վուգուֆիեթինիզ օլտուղունա տայիր եէտինէշտէ պիր նիշանէ պուլունտուրմագ իւզրէ , խասսէթէն Նֆիլէեթ բօլիս թտրա-ֆընտան վէրլիմիշ տիր , Իմտի , պէն պիր բիսդօպօս օլմատըղըմ կի-պի , թասվիրլէր տէ , Պրէշիլիալընըն քիլիտլէրի թասվիրլէրի տէյիլ տիր :

— Ալապլար :

— Իշթէ , պուշլար , Նֆիլէեթ թալիմաթլարընը լաեղզըյլա վիր-տիքտէն սօնրա , քէնտիսինի սալը վիրմիշլէր , վէ մէրզումու , կիւ-զէլ կիւզէլ վատլար իլէ իղֆալ իյլէմիշլէր տիր : Իմտի , քէնտիմիզի սագընմագլըղըմը լազըմ տըր , դիրա թէշէպպիւսլէրինտէ տահա զի-եատէ էմին օլմագ իւզրէ , Նֆիլէեթի թաագիպ տախի իթտիրէպիլիր-լէր , վէ էվիմիզի՝ թահթը նէզարէթէ ալտըրտըզլարը կիպի , պիզի տէ գօլլաեապիլիրլէր : Հաթթա , զանն իտէրիմքի , արգամըզտան պիր աեագ սէսի տէ իշիտիեօրում :

— Գօյվէր , քիմ իսէ կէլին :

— Սիզ պէնիմլէ օլմատըղընըզտա , էվէ ավտէթ իթմէք իսթէմէմ : Զօճուգ իթաաթ իտիպ , եալընըզճա եօլունա տէվամիլլէտի , ֆա-գաթ կէօզլէրինի , գուլազլարընը վէ պուլուսն տէլիքլէրինի աշմըշ օ-լուպ , գարանըղա ըաղմէն , հէր թարաֆը կէօրէրէք , վէ է՛ն ճիւզի սէաաեը , վէ է՛ն խաֆիֆ գօգուեու պիլէ հիսս իտէրէք , եիւրիւմէք-տէ իտի :

Լանտրինին էլինտէ , ուզուն վէ աչըգ պիր խանշէր պուլունուպ , գուվլէթի պէտէնիեէսի քիֆաեթթ իթմէտիկի վազըալարտա գուլ-լանմագ իւզրէ , իշպու խանշէրի սագլամագտա իտի ,

Բէսօր , Լանտրիեթ վիրտիկի մալիւմաթտա միւպալաղա իթմիշ օլմաեըպ , հէր սէօյլէտիկի թէմսմիլլէ սահիհ իտի , շէօյլէքի Նֆիլէ-նին թէագիպ իթտիրլէճէկինի , վէ էվին թահթը նէզարէթէ ալընա-ճաղընը , վէ ըէտէրիլլէ քէնտի արգասընտան ատէմ՝ կէլմէքտէ օլ-տուղունու զանն իթմէսիլլէ եանըլմամըշ իտի : Պիլվազը Գուրթօ վէ Լաբաս նամ իքի մէշհուր խէֆիեթ մէմուրու , Նֆիլէեթի նազարը քիգգաթլարընտան ղայպ իթմէմէքլիկէ , վէ Լանտրինին մահէլլի ի-գամէթինի հագըղի սուրէթտէ պէեան իթմիշ օլուպ օլմատըղընա

Թէէմին օլմագ իւզրէ , բօլիս գօմիսէրի թարափընտան մէմուր օլմուշլար իտի : Մէրգուման մէմուրլար , պու խուսուսու թաստիգունն սօնրա , պիր ճինսսէթին իշլէնտիկի սըրատա , ախզ ու կիրիֆի իթմէք իւզրէ , Լանտրինին խանէսինի թտհթը նէզարէթէ ալմագ իշիզ տախի էմր իսթիհսալ իթմիշլէր իտի :

Պինսէն ալէյհ , Գուրթօ վէ Լաբաս , քէնտի նէզարէթլէրինէ իհալէ իտիլմիշ օլան չօնուղուն արգասընտան գօլլաարլար , վէ իֆատաթընն սըհհէթինի թաստիգ իլլէտիքտէն սօնրա , Լանտրի իլէ ատէմլէրինին կիտիպ կէլմէլէրինի գօլլաեապիլէճէք պիր մահէլտէ օթուրտուլար :

Լանտրի տիշարը չըգտըղընտա , Գուրթօ վէ Լաբաս , գարանլըգ սասէսինտէ , հայտուտուն խանէսինէ տահա զիեատէ եագլաշմը օլտուգլարը ճիհէթլէ , մէրգուման , խանէյի մէզքիւրտէն տիշարը չըգտըղըն կէօրտիլէր :

Այնի վագըթտա Լաբաս , Գուրթօեա խիթապէն ,

— Որգասընտան կիտէլիմ , զալիպա հայտուտլարըն սէրկէրտէսի տիր , տէտի :

— Էվվէթ , էվվէթ , կիտէլիմ , տէյի մէրգուման արգատալը ճէվապ վիրտի :

Իրի մէմուրլար տէրհալ Լանտրի իլէ օղլունուն արգասընտան կիթմէկէ պաշլատրլոր :

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ , Լանտրի , տէրքեար օլան ֆէթանէթ վէ ֆիրասէթիլլէ , հիւքիւմէթ մէմուրլարընն գաշ քիշի օլտուգլարըն , վէ պունլարըն , քէնտիսինտէն նէ՝ դատար ուզագ պունտուգլարըն տէրք իլլէմիշ իտի :

Լանտրի , օլ վագըթ Մօնսօ պաղլէսինին պիր թարափըն մուհիթ օլան հէնտէնէ մուվասըլէթիտէ , Գուրթօ , ըէֆիդ ինէ խիթապէն ,

— Պու հէրիֆի նէրէնէ կիտիեօր , տիմէքտէ իտի : Տիկէր թարափտան տախի Լանտրի , քէնտի քէնտիսինէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի :

— Պու իրի եէպանի կիւվէրօին , պու սոզլամ , թիլլէրինին պիր դաշընը զայպ իթմէքսիղին , խանէլէրինի ալտէթ իտէմէնէճէքլէր տիր :

Մէրգում , պու սէօղլէրի սէօյլէնէրէք , էլինտէ թուլմագտ օլտուղու խանէլէրինին սաբընը սըգտը :

Իքի զապլթա մէմուրու , Լանտրիտէն օն ատըմ դատար ուզագտա պունտուգտա խտիլէր :

Պու մէմուրլար, պուլվարարա մուվասարլէթ իտէլիտէն պէրու աւա հարէքէթի իհթիեաթքեարանէ իթիլիւադ լթմէկպ, իքի առի եօլնու կիպի կէօրիւշմէքտէ իտիլէր :

Լանտրի, եհտիստէ պուլունան էշետեր գօյմադ իլին էվվէլնէ դարալլաշտըմլշ օլտուղու մահէլլէ մուվասըլլէթինտէ, մէվքիւր թօր-պահը սէսսիգէն չուը չըրբըլար իշինտէ կիլլէտի, վէ պատէհու սէ-րիան պիր տէվը ինրա իտիպ, իքի մէմուրուն գարչընտա պու-լունտուքի, պունլար տա, անըն նիեաթը իուսու մէթքեարանէսի հագգընտա ասու շիւպհէեէ զահիպ օլմահտարադ, թէպտիլի թարիգ իթմէքլիկէ հիշ պիր սէպէպլէրի եօգ տուր կիպի, մէրգումուն իւզէ-րինէ տօղրու ֆիթուրաուզա իլէրլէտիլէր :

Լանտրի, հէման պունլարա տօղունհադ գատար եագլաշտը-ղընտա, քէնտիլլէրինէ եօլ իրմէք իւղրէ, քիպարնա պիր թարաֆտ չէքիտի :

Անհադ, մէրգում, վաղթը միւսայիտ պուլտուղունտա, վէ մէմուրլարտան պիրինին եագընընա վիրուտինտէ, տիւշիւնմէքլիք-տէն գիեատէ պիր սիւրաթ վէ չէվիլլիքլէ, մէրգումուն գալպկեա-հընա պիր խանչէր տարպէսի վուրտու :

Մէրգումուն խանչէրի, սարընա դատար ճէրիհա տէրունինտէ զայդ օլտու, վէ պիր սէտա պիլէ չըգարմադսըղլն մադ թուլէն եէրէ սէրիլէն մէմուր, Գուրթօ իտի :

Մուախարէն Լանտրի, Լաբասըն իւզէրինէ հիւնում պիրլէ, ա-նըն տախի իշինի պիթիւրտի, Շէօյլէքի, ճանիի մէրգում, Լաբասըն պօղազընտան սըգտըղը ճիհէթլէ, Լաբտա՝ նէ՝ պաղըրապիլմիշ, վէ նէ տէ ուղուն միւտտէթ քէնտիեի միւտաֆտա իլլէեէպիլմիշ իտի :

Պու սուրէթլէ, մէրգում տախի եէտինտէ պուլունան թտպան-ճալարտան պիրինի չըգարմտեա վաղթը օլմաղտան, մադ թուլէն, ար-գատաչը եանընա սէրիտի :

Լանտրի, իշպու իքի ճինտէթի, սէսսիգէն վէ պէշ տաղըգա դարֆընտա ինրա իթաիքտէն սօնրա, վահշի հայլունլար կիպի գօյա-րադ վէ սըչրանարադ, վէ կիտէրքէն, րէսօրու տախի պիրլիքտէ ալարադ, քէնտի ինինէ տօղրու եօլա րէվան օլտու :

Լանտրի, մէրգում, չօնուղա խիթապէն,

— Թէշէքիւր իտէրիմ, րէսօր, սէն պէնի պիւեիւք պիր թէհ-լիքէտէն գուրթարտըն, հագըղէթէն սէն պիր տուլմախ, տէտի :

Չօնուղ, րէտէրինին արգասընտան կիթտի, վէ րէտէրի իսէ,

մուհիներս պիր դարար վերմէք իւզրէ պուլունան պիր քիմնէ կիպի, տէրին միւլահազաթա տալմըշ զանն օլունու եօրտու : Բէսօրա կէլիննէ, Լանտրինին սիւքիւթինի իխալ իթմէմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ, բէտէր վէ չօճուդ խանէլէրինէ վասըլ օլտուգլարընտա, մատամ Լանտրի, զաթէն սապըրսըլլըլա պունլարը պէքլէմէքտէ իքէն, զէվճինի կէօրմէսի իւզերիննէ :

— Նէ՛ խապէր, տէյի սիւալ իթտի :

Լանտրի . — Նէ՛ օլաճագ, չաքուգ իշ կէօրմէլիեիդ, վէ պէլքի տէ պիրիպիրիմիզտէն այրըլմալըեղ, չիւնքի էկերչի պուլատա պիրլիքտէ գալըր իսէք, պիզի թանըլար, վէ ճիւմէմիզտէ պաշըմըլը պէլիէնէ ուղըրթըրըլ :

Մատամ Լանտրի . — Ֆագաթ, նիհանէթ իշ նէ՛ տիր :

Լանտրի . — Բէսօրուն սէօյլէտիկի սահիհ իմիշ :

Մատամ Լանտրի . — Էֆիլէ պիզի զամմաղլամը՝ մը Ալչա՛դ . . .

Լանտրի . — Էվիմիզ թահթը նէղարէթտէ իտի իսէ տէ, չիմալիք գօրգաճագ մահէլլ գալմամըշ տըր, Հէր նէ իսէ, ստէմէրինի այլպ, պէնիմէ պէրապէր կէլմէլիսին :

Պատէհու Բէսօր, պիւթիւն Փամիլեա խալընը ուեանտըրտը, եալընը Էֆիլէի, բէտէրինին էմրի մուճիպ իննէ ուեանտըրմատը :

Մատամ Լանտրի . — (Բեհաֆիֆէյի խալգ պիր օտատա թօրլանտըլընտա.) Ֆագաթ Էֆիլէ նէ՛րէտէ տիր :

Լանտրի . — (Միւթէքէպպիրանէ պիր թարգտա.) Անը թէրք իտէր, վէ Լանէթլէրիմ :

Մատամ Լանտրի . — Նէ՛ պէտպախթլըգ :

Լանտրի . — Եալանտան աղլանըլար վէ սուլյու կէօթէրմէքլիք լաղըմ տէյիլ տիր Պէնի սէվէն, պէնիմէ կէլմէկէ հազըրլանսըն Գա՛րը, քիսէեի վէր :

Մատամ Լանտրի . — Ֆագաթ պիզ նէ՛ եաբալըմ :

Լանտրի . — Մանա քիսէեի վէր տիեօրում :

Մատամ Լանտրի, գօճասընն իֆատէսի թարըլընտան, քէնտի իֆատաթընն հիւքմիւ դալմատըլընը տիւանարագ, զէվճինէ, մէչինտէն պիր գուշագ վիրտի :

Վազ թիլլէ հայվանաթ թաճիրլէրինին գուլլանտըլարը շէքիլտէ պուլունան իշպու գուշագտա, մէղքիւր ֆամիլեա խալընըն սէրվէթի վազ իտիմիշ իտի :

Ֆամիլեա սերկէրտէսի, իշպու դուշաղը պէլինէ սարաղգտան սօնրա,

— Հայտէ, եօլա չըգալըմ, տէտի

Մուախխարէն, մէրդուս, էօնէ կէշտի, վէ քեաֆֆէյի ալինէսի տէ քէնտիսինի թէագիպ իյլէտի Գուսուրէթլէ, հայաուտը մէղպուրուն ֆըրգասը, խանէսինի վէ էշեայը մէնդուլէսինի թէրքլէ, Բարիսին քիւչիւք Լէհիսթան սէմթինտէն մուֆարագաթ իյլէտի:

Հանտրի, էթպասաւընը ֆնթէնէպլօ հուտուտունա կէօթիւրտիւս Մէրգուսուն օրատա տօթլարը եօգ իտի իսէ տէ, թանըտըղլարը օլուպ, պունլար, քէնտիսինէ պիր իգամէթկեսա հէօթէրտիլէր, վէ պաղը խանէ էշեսաթ թէտարիք իթտիլէր:

Հանտրի, հէման օրատա եէրլէշինճէ, էթպասաւընտան այրըմաղտան էվլէլ, պունլարա ալ իտէքի նու թգու իրատ իթտի:

— Թէքրար իտիեօրուս, մուվազգաթէն պիրպիրիմիդտէն այրըմաղըղըմըղ լաղըմ տըր: Անճագ չու մուֆարագաթ նէ՝ գատար իթթիտատ իտէճէք տիր աէրսէնիղ, պու պապտէ, պէնիմտէ, սիգտէն գիեատէ մալիւմաթըմ եօգ տուր: Լաքին պու այրըմաղըղըմըղ պէհէմէհալ լաղըմ տըր: Հալպուքի սիզի թէրք իթմէղտէն էվլէլ, քէնտի մէնֆաաթըմըղ իշին, սիղէ պաղը թաւսիեէլէրիմ վար տըր:

Էվլէլ էմիրտէ, շիմտիեէ գատար ինըտ իթտիկինիղ ստնաթլարը թէրքլէ, եաշամագըղընըղ իշին տիկէր պիր սանաթ ինրա իթմէրլիկինիղ էմրի պասիլէթ իգթիզասընտան տըր: Էշքեալէրինտէ ֆէվգէլատէ պիր շէյ պուլունմաեսան Բիւմիթիֆ, Սիֆլէթ վէ Բատամինթ, պաղը թանըտըղլարը վասըթասըյլա բօլիս, եաֆթալարը էլտէ իտիպ, բաշավրաճըըղ եախօտ համիսլըղ իթմէլի տիրլէր, վէ պիր քէրրէ պու էսնաֆլըղլարտան պիրինէ գայտ իտիլըլէր իսէ, օնտան սօնրա, նազարը տիգգաթը քէնտի իւզէրլէրինէ ճէլպ իթմէեէճէք սուրէթտէ հիւսնի հարէքէթտէ պուլունմալը տըրլար:

Սանա կէլինճէ, (պիլխասաադ տըրսընա խիթապ իտէրէք):) միւմքին օլտուղու մէրթէպէ ազ տիշալը չըգմալըսին, չիւնքի Բարիս վէ ճիվարլարը բաղար վէ բանաեըրլարտա սէնի կէօրմէեէն վա՛ր մը տըր: Խուսուսիլլէ, վէ իշթիմալտէն օլտուղու իւղրէ, սէնի արատըղլարը թագտիրտէ, վիճուալինին շիշմանըղընտան, վէ էշքեալընտան սէնի քի՛մ թանըմաեաճագ տըր: Իմտի, սէն էվտէ գալարագ, էվճէ լաղըմ օլան իշլէրի կէօրմէլիսին:

«Շիրմոյի, ճիւղէնիդտէ էֆֆեարըմը անլատընըղա՛ :

Լանտրի, պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի սըրատա , թէվապիսին-տէն այրըլմանա հաղըրլանմագտա իտի :

Մտտամ Լանտրի . - (Ձէվճինէ.) էյ սէն նէ՛ հաբաճագ.սըն, նէ՛րէնէ կիտէճէքսին :

Լանտրի . - Օրատընը պէն տէ պիլմէմ, չիւնքի պիր միւտտէթ ի-չին իսթէր իսթէմէղ քէնտիմի կիղլէմէկէ մէճպուր օլաճաղըմ, Ուն-ճագ, կիղլէնէճէկիմ մահէլլտէ ինթիւեաճաթըմը կէօրէպիլմէքլիկիմ, վէ եաշամագ իչին պիրիսնի տէրէճէտէ էլղէմ՝ օլան մէվատուր կէ-թիրթէպիլմէքլիկիմ իչին , Բէսօրու պէրապէր կէթիւրէճէեիմ, Պունտան գաթինաղար, արասըրա, ֆագաթ կիճէլէրի սիղի կէօրմէկէ կէլէճէեիմ :

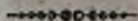
Պու սուրէթիէ, իչէ գարար վէրիլէրէք, Լանտրի, Բէսօր իլէ պիր-իքտէ ֆամիլեա խաղընտան մուֆարապաթ իթտի , վէ Մուֆթար սօգալընտան Սիթէ նամ մահէլլէ մաւլասըլէթ իլլէտի , Մէրգու-մուն, օրատա, Բարչիմինըրի, Թրուա-Գանէթ, Լիդօրն վէ Ֆէվ նամ սօգաղարտա օլ վագըթ մէվճուտ օլան քեաֆֆէյի մէյիսանէլէրտէ ահըպպասը պուլունմագտա իտի :

Լանտրի, կիղլէնտիկիսին սէպէպինի պէեան իթմէեէրէք, պիր այ գատար պիր մահգէտէ կիղլէնտի, վէ օրատան տիշարը չըգմա-տը : Պիր այ կէչտիքտէն սօնրա, Լանտրի , օլաուղճա պիր խանէտէ եէրլէշտի, վապաա զապըթա , Լանտրիսի ախզ ու կիրիֆթ իթմէք իւղրէ բէք չօդ շէյ եալուր իսէ տէ , մուվաֆֆագ օլամատը , Բէք չօդ քէրրէ , հիւքիւմէթ, պու հայտուտու տէրտէսթ իթմէք իւղրէ օլաուղունու զանն իթտի, ֆագաթ հէլ տէֆասընտա տախի, հա-գըգի պիր զայրէթլէ բէտէրի իւղէրինէ նէղարէթ իթմէքտէ օլան , վէ թէհարրիեաթ վէ թէաղիպաթը վագթ ու դէմանըյլա բէտէրինէ իտպէր վիրմէքտէ պուլունտան Բէսօր , զապըթանըն իչպու թէագի-պաթընըն պաշա չըգմասընա մանի օլաու :

Պու վաղըալարըն սէպէպի օլան կէնճ Լ.ֆիլիեէ կէլինճէ, զապը-թա, Լանտրի թարաֆընտան գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ օլան իքի մէմուրուն , ալտէթ իթմէտիքլէրիսի կէօրաիւկիւնտէ , պունլարըն արդասընտան մէմուր չըգարար, վէ աղ վագըթտա հաղըղ էթի հա-լէ վագըթ օլաու : Օլ վագըթ, Էֆիլէ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան ալը գօնուլարագ, պիր եէրտէ չըրաղլոդ իտէպիլէճէք չաղա վասըլ օլա-նա գատար գալմագ իւղրէ, կիճէլի պիր մէքթէպէ վաղ իտիլտի :

Ֆազաթ, Էֆիլէնին, նամուսու պիր իշնի օլմագ իսթիտատ ու գա-
պիլիեէթինէ մալիք պուլունմատըղը եագընտա անյաշըլաճագ տըր :

Կէլէլիմ Էլէնէ . Բիէրին թէնսիպիլլէ , ֆամիլեանա Բիրօ իսմի-
նի իհրազ իթմիշ օլան պու գըղըն աախի , Էֆիլէնին մուխպիրլիկի նէ-
թիճէլէրինէ , սայիրլէրի կիպի տիւչար օլմասը թապիլի օլուպ ,
շէօյլէքի մէղպուրէ հագըղնտա մէնաֆիի մախտուաէ կէօղէթմէքաէ
օլտուղու մալիւմիւմիւզ պուլունան մատամ Լանտրի , մեղպուրէեի
պիր շայա սարըպ , սայքի պիր չըղըն կէօթիւրիւեօր կիպի , քիւչիւք
լէհիսթան սէմթինտէն Ֆօնթէնէպլօ հուտուտունա կէօթիւրտիւ , վէ
չօճուգ , պու սըրասաւ նէ՝ պաղըրտը վէ նէ՝ տէ աղլատը :

5

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸՆԸՆ ԿԵՆՃԼԻԿԻ ՎԷ ԹԵՐՊԻԵԷՍԻ

Լանտրի ֆամիլեասընճա հիշ պիր թէպէտտիւլ վագը օլմաեա-
րագ , պիր գաշ սէնէ գատար միրուր իթտի . Պու միւտտէթ զար-
ֆընտա , շիւպհէսիլ Լանտրի , եալընըղճա վէ քէնտի էթպասաընտան
այըրճա եաշամագլըղը տահա զիեատէ մէնֆաթլը կէօրտիւկիւնտէն ,
պուլնար իլէ պիրլէշմէտի :

Շիւպհէսիլ մէրգում , ուղըն միւտտէթ մատամ Լանտրի իլէ
էվլի գալմագլա , գաթլանմիշ օլտուղու աղլը պօեուլնտուրուղըն ալ-
թընա կիրմէքիք քեարը ազըլ օլմաեաճաղընը տիւչիւնտիւկիւնտէն ,
պէթէքրար զէվճէսի նէզտինէ ավտէթ իլլէմէքլիկի թէնսիպ իթմէտի :

Շուրսեը տախի պէեան իթմէքլիք ֆարզ տըր դի , մատամ
Լանտրի տախի , զէվճէսիւն ալալէագ ու թապիեաթը սէրքէշիկէ մէյլ
իտէլիտէն , վէ իսթիգլալիեէթ վէ հիւրըրիեէթ թարաֆընը իթիգամ
իտիլիտէն պէրու , մէրգումու , եէնիտէն զինճիլէ րապթ իթմէք

իւզրէ հիշ պիր Թէչէպպիւստէ պուլունմամագտա խտի : Գունտան տա գաթինաղար , Լանտրինին, իբի հիւքիւմէթ մէմուրունու էօլտիւրմէսինտէն պէրու, մէզպուրէ, գէվճիկին հարէքէթինտէն վէ հիսսիեաթընտան սօլաեք գօրգմտեա պաշլամըշ խտի :

Իմտի, Լանտրի, բէք աղ տէֆա ֆամիլեաաքնու վիզիթա վիրմէքտէ օլուպ, քէնտիսինին նաօքը վէ 'նէ' իլէ եաշամագտա օլմասընա կէլինճէ, պու խուսսուտ աօղրու սուրէթտէ պէեան իտէմէեիզ, աճնաղ պիր տէրէճէ հազգըլլա զանն իտէրիզ քի, մէրգում, միւնհասըրէն, նամուսլու պիր իշտէն, եախօտ սանաաթտան գազանտըղը ագչէ իլէ կէչինմէմէքտէ խտի Ծազաթ, Լանտրի, պու ալէմտէ, հէրքէաեա. լընըգ քէնտիսի իլին չալըշպ, քէնտի իլինի կէօրմէք վաղիֆէսիլէ միւքէլլէֆ օլտուղու իթիգատ վէ խտաասընտա պուլունտուղունտան, գարըրընը վէ էվլատլարընը աալա տիւշիւնմէմէքտէ, վէ սփէր տէ մէրգումաան հիշ պիր շէյ իսթէմէմէքտէ իտիլէր :

Բէսօր, բէտէրինին, բօլիս նէղտինտէ մուխաթտրատան խալի օլմաօրնտան, եախօտ տահա տօղրուսու, Լէհիսթան սէմթինտէ զուհուրա կէլէն ճինաեթ իւղէրինէ պիր խալլի սէնէ միրուր իթմէքլէ, պու իշին, կիլիզ գալաճաղը զանն օլունապիլտիկինտէն պէրու, բէտէրինի, ֆիսք ու ֆիճուր, սիրգաթ վէ դասպ ու զարէթ էօմրիւ տախիլինտէ եալընըգ պրապմըշ խտի : Բէտէր օլան պու հայտուտ, իշպու իւշ Թագսիրաթը Թէմամիլլէ իճրա իթմէքտէ խտի :

Ղարիպ եերի շուրասը տըր քի, հայտուտլար միեանընտա տօղմուշ օլան վէ Բէսօր իսմինտէ պուլունան պու չօճուղ, հիշ պիր ճիտտի խըզմէթտէ չալըշմամըշ օլտուղու, վէ սէրսէրի պիր էօմիւրլէ եաշամըշ պուլունտուղու հալտէ, հիւսնի ախլէաղը հայիզ, վէ նամուսլու վէ սախալէթ քեար գէվաթըն հիսսիեաթընա մալիք խտի : Հաթթա շուրասը տա ճաի Թէաճճիւպ տիւր քի, պուլունտուղու մէվգիտէ, հայտուտլուդ տէնիլէն պուլաշըգ իլլէթլն մուղիրը Թէհասիրինէ տիւշար օլմամըշ, վէ ախլէաղընտա մէվճուտ օլան հիւսնի հալ ու հարէքէթ, պիր Թագըմ սուի իպրէթ իլէ պօզուլմամըշ խտի :

Հասըլը Բէսօր, եալընըգ շարապա պիր աղ դիեատէ մէյլի օլուպ, սայիր ճիհէթլէրաէ նամուսլու պիր ատէմ օլմագլըգ խաստէլէրինէ մալիք պուլունմագտա խտի : Լանտրի, ֆամիլեաաքնու էֆրատը միեանընտա, եալընըգ Բէսօրուն շարապա մէյլի օլմասընա միւսաատէ իթմիշ օլուպ, տիկէրլէրի հազգընտա իշպու միւսաատէեի տախի կէօսթէրմէմիշ խտի :

Պուռնուն սէպէպի նէ՝ տիր տէնիլիր իսէ , շիւպհէսիզ , պուռնա , պիր հայտուտուն դարիպ թապիւնաթընըն նէթիճէսի տիմէքտէն զայրի մանէա վէրիլէմէզ :

Հէր նէ հալ իսէ , Լանտրինին վագը օլտն ճինսսէթի իւզէրինէ տէօրթ սէնէ կէշիիշ օլտուղու , վէ Բէսօր , օն ալթը չաղընտա պուլունտուղու հալտէ , պիր սապահ , մէրգում չօնուգ , բէտէրինէ ,

— Պապա , արթըգ պէն սէնտէն այրըլտաղըմ , տէտի :

— Լաքին նէ՝ եարմագ իսթէսօրսուն , եէնիտէն հօգդապաղըլդա՝ մը պաշլանաճագսրն , տէյի Լանտրի սիւալ իյլէտի :

— Խա՛յր , չըրագըլդ իթմէք իսթէրիմ :

— Հա՛նկը իշտէ :

— Մաքինաճըլդգտա :

— Վագտա սէնին իսմին , մաքինաճըլդա տայիր օլուպ , պու եօլտա իշլէրտէ թէրագըլ քէսպ իտէճէկին մէմուլ իսէ տէ , մաքինաճըլդա մի թէալլիգ խըզմէթի նէ՛րէտէ պուլանագսրն (1) ,

— Աճայի՛պ , պու պապտէ՛ նէ՝ մի շքիւլաթ վար տըր :

— Հէր քիմին եանընա միւրաճատթ իթմէքիկին լաղըմ կէլսէ , վալիտէյնին քիմ՝ օլտուղլարը սիւալ իտիլէճէկի , վէ հաթթա , բէտէր վէ վալիտէնին , էֆէնտին օլաճագ օլան զաթըն նէզտինէ կիտէրէք , սանա մէսուլ օլմալարը լաղըմ կէլէճէկի տէրքեար տըր :

— Իշթէ պու ֆէնա :

— Հալպու քի , սէն , բէտէրին իշին , իըրսըզ տըր տիսէմէզսին , դիրա օ հստէ , սէնի դասպուլ իտէճէք եէրտէ , տէֆ իտէրլէր :

— Խա՛յր , պուռնու տիսէմէմ :

— Իօյլէ իսէ , նէ՝ տիսէճէքսին :

— Էօքսիւզ օլտուղումու պէսան իտէրիմ :

— Իշթէ , օլ վագըլթ , հագդընտա ըրգգաթ ճէլպ իտէպիլլիրսին , Պու միւլահագան ֆէնա տէյիլ տիր :

— Պուֆիքրիմի թահսին իտիեօ՛րմուսունուզ :

— Շիւպհէսիզ , չիւնքի սէն , հէր հալտէ նամուսլու պիր ատէմ օլմագ իսթէսօրսուն : Հէր նէ դատար պէն պիր քիւլհան պէյի իսէմ տէ , պու ճիւմլէ իլէ , սէնին , նամուսլու պիր ատէմ օլմագըլըլնա մանի օլմամ :

— Տիմէք օլուրքի , պէնի «էրպէսթ սալը վէրիսօրսուն :

— Էվլէթ :

Բէսօր սէօյլէտիկինն իճրա իթտի, շէօյլէքի Նամուսլու վէ միւ-
թէպէր պիր զաթ պուլուպ, քէնտինին էօքսիւզ օլտուղունու պէ-
եան իթմէսի իւղէրինէ, չախսը մէրգում, հիշ պիր Թափսէեէ հա-
ճէթ կէօրմէքսիղին, չօճուղու գապուլ իյլէտի:

Մ, Մ" Թիէօ Նամընտա օլան պու թաճիր, մէղքիւր հիւսնի հա-
րէքէթինտէն տօլաեը Նատիմ օլմահաճադ իտի. չիւնքի Բէսօր,
տէօրթ սէնէ գատար մէրգումուն եանընտա գալտըղը հալտէ, տի-
րաեէթ վէ գապիլինէթի սաեէսինտէ, աղ վազըթտա իշկիւղար պիր
իշճի օլաճաղը տէրքետար իտի:

Նասըլքի տէ Էօյլէ օլտու. Շէօյլէքի Մ" Թիէօ, իշճիսինն իըղ-
մէթինէ միւ քեաֆաթ օլմադ իւզրէ, շարթլարը իգթիղասըղտան
օլմամազլա պէրապէր, Բէսօրա, քէնտի եանընա կիրմէսինին իքինճի
սէնէսի իւճրէթ վիրմէկէ պաշլատը. Շուրաեը տախի իլալէթէն պէ-
եան իտէլիմքի, Բէսօր, Նամուսլու պիր ատէմ կիպի եաշամազըդ
հիւսնի գարարընը վիրէլիտէն պէրու, իշկի իշմէմէքտէ, վէ մէյխանէ-
լէրէ կիթմէքտէն, վէ մէյխանէլէրէ կիտէնլէր իլէ իւլֆէթ իթմէքտէն
գաշընմադ տա իտի:

Մ" Թիէօ, պու չօճուղու, տիկէրլէրէ իպրէթ մագամընտա
կէօթէրմէքտէ իտի Անճադ Բէսօր, պու թարղ եաշամասընա, վէ
ուսուլ ու առաթը ճէտիտէսի՝ ֆամիլետուընըն ուսուլ ու առաթընա
մուվաֆըդ օլմամասընա րաղմէն, բէտէրինի, վալիտէսինի, գարըն-
տաշլարընը վէ գըղգարընտաշընը կէօրմէքաէն տուր օլմատը. կէրլի,
մէրգումուն, պուլտար հազգընտա պիւսիւք պիր ըրաեէթ ու հիւր-
մէթի պուլունմամագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ չօգ տէֆա
անլէրի կէօրմէկէ կիթմէքտէ իտի:

Ֆագաթ, պաղէն, խուսուսիյլէ բազար կիւնլէրի ագշամա գա-
տար իմթխատա իտէն իշպու վիզիթալար, մատամ Լանտրի իլէ շէ-
րիլէրինէ իլթիֆաթ ու իհթիրամ իպրաղընտան մատտա, տիկէր
պիր սէպէպէ մէպնի իտի. Շէօյլէքի, Բէսօր, էկէրլի տալիմա պուն-
լարա ուֆագ թէֆէք հէտիեէլէր կէօթիւրիւր, վէ թաամլարընա հիւ-
սէտար օլուր իտի իսէ, պունլարըն կիւղէլ կէօյլէրինէ վուրուլտու-
ղունտան նաշի տէյիլ իտի. Շու գատար քի, մէրգում տէլիգանլը
մէրգուման իլէ հիւսնի սուրէթտէ պարընմազլըղա տա գահիրէն չա-
լըշմադ տա իտի, Հասըլը Բէսօրուն, չօգ տէֆա Ֆօնթէնէպլօ հու-
տուտունա կէյիշի, քիւլիւք իլէն իշին օլուպ, զիրա մէրգումէնէ
ֆէվգէլղաեէ թէվէճճիւհիւ օլտուպ տան պաշգա, մատամ Լանտրի-

նին նի եաթը մուգիրբէսինի տախի պիլտիկի ճիհէթլէ, մէղպուրէնին իշպու գարընըն եանընտա պիւեիւմէսինէ միւսաաաթէ իթմէմէքլիկէ եէմին իթմիշ խտի :

Պինապէրին, րէսօր, քէնտի քէնտիեէ շէյլէ տիմէքտէ իտի :

— Էլէհըշ պէն գոյվէրիբէմ, պու գարը, Էլէնի, շու եա պու սուրէթտէ մահվ իտէճէք տիր, Լաքին, պէն պուրատաեւմ, վէ Էլ-պէթթէ իճապընը իճրա իտէճէեիմ :

Էլէն, եէտի եաշընա վասըլ օլտուղունտա, րէսօր՝ օն տագուգ եա-շընտա պուլունմագտա, վէ էքէյիճէ կիւնտէլիք ալմագտա, վէ մէր-գումուն տմիրի, չըրաղընըն հարէքէթինտէն վէ չալըշմասընտան կիթտիքճէ գիեատէ մէջնուն գալմագտա խալ :

Էլէնէ կէլինճէ, զաեէթ կիւղէլ վէ տիլպէր պիր գըզըզազ օլ-մուշ օլուպ, քէնտիսինի կէօրէնլէր իզհարը հայրէթ Էլլէմէքտէ իտիլէր :

Լաքին օլ գըզ չօճուղուն, զաթէն կէօղլէրի գարշընտա իճրա օլունան շայեանը թէէսսիւֆ միսալլէրին, վէ քէնտիսինէ իթասըն-տան սաղընըլմաեան մուգիրը նասիհաթլարըն սուլի թէէսսիրինտէն ախլէագը պօզուլմուշ օլուպ, րէսօր, հէման քէնտի վասիլիկի թահ-թընա ալմըշ օլտուղու, եախօտ օ մագամոա նազար իթմէքտէ պու-լունտուղու գըղըն ալլէագըլնճա վագը օլան սուլի թէպէտտիլլի կէօրմէքլէ միւթէսսիր օ մագտա իտի :

Պիր կիւն րէսօր, մէղպուրէնին թալիմ ու թէրպիեէսի կիթտիքճէ ֆէնալաշտըղընը, վէ չօճու գճա խէթալարըն պէտիսուլարա թահվիլ օլունտուղունու, վէ եալանճըլըզա վէ խըրսըղըլըզա մէյլ իթտիկինի կէօրմէքլէ, մէղպուրէնին նէզարէթ վէ իտարէսինի տէրիւհտէ իթ-մէք իւզրէ, մատամ Լանտրիեէ միւրաճաաթա գարար վիրտի, իմ-տի, վալտէ իլէ Էվլատ արասընտա շու եօլտա միւքեալէմէջվուգու պուլտու :

— Վալիտէ, Էլէնի պանա թէսլիմ իթմէք իսթէրմիսինիզ :

— Նիշին :

— Պիւեիւթմէք իշին :

— Պիւեիւթիւրսէն, նէ՝ եաբաճագսըն :

— Նամուսլու պիր գատըն հալինէ վագ իտէճէեիմ :

— Նամուսլու պիր գատըն մը, նամուսլու պիր գատըն մը, — տէ-յի պաղըրտը մատամ Լանտրի, իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւշէ, — Էկէր ստնա վիրիլլէր խէ, ալմամագըլըգ իթմէ :

— Պագաթ, վալիտէ . . .

— Պագաթ տիմէկէ 'նէ' սէպէպ վար տըր . . . պէն պու Գըզը եէտի եաշընա գառար պիւեիւթ տիւկիւմ' հալտէ, հիշ պիր շէյինի գուսուր իթմէտիւմ, Նիշին. սէն անը, էվվէլա նամուսլու պիր Գըզ վէ օանիէն նամուսլու պիր գատըն հալինէ գոյմագ իշին մի:

— Շիւպհէսիզ:

— Լաքին. Լյէնին նամուսլու պիր գարը օլմասընտան պէնճէնէ փայիտէ վար տըր:

— Էվվէթ, 'նէ' Փայիտէ վար տըր, տէտի Սիֆլէթ Լազըրտընա գարըչարագ:

Բառամինթ իլէ Բլիւմիթիֆ իսէ, Բէսօրու գաթէն սէվմէտիքլէրի ճիհէթլէ, պու սըրատու էվվէլճէ թաաթիի էֆքեար իթմէքսիզին, իքի գարընըն էքեարընա իշթիրաքլէ, Բէսօրուն' Էլէնի քէնտիլէրինէ պրագմաընա գարար վիրտիլէր:

Բէսօր, Ֆիքրինէ պիր շէյ գոյսուղունտա, վէ օ շէյին իյի վէ տօզրու օլտուղունու պիւտիկինաէ, պիսսուհուլէ խառասընտան Ֆարիզ կէլէն քիմսէլէրտէն տէյիլիտի Մէրգումուն, հէնուլ օն իքի չաղընաա իքէն, վալիտէսինէ գարըր տուրտուղու կէօրիւլմիւշ օլտուղու կիպի, մուսխարէն սէնէլէր կէլմէքլէ, իշպու թապիեաթը տա. հա զիեատէ իլէրլէմիշ իտի, իմտի, Բէսօր, իֆատէսինի թէքրար իլէ:

— Տիմէք տիրքի. Էլէնի պանս Թէպիմ իթմէք իսթէմէեօր-պընուզ, տէտի:

— Խալլ:

— Նիշին:

— Լաքին սէն խալլի զէնկին ոլմալըսըն քի, օն տօգուզ եաշընա պուլունտուղուն հալտէ, պիր չօճուղու գաեքրմագըղը տէրիւհտէ իթմէք իսթէեօրսուն:

— Պէն, իսթէտիկիմի եաքապիլէճէք գառար զէնկինիմ:

— Բէք իյի, սահիպիւզ չօճուղար խալլաթիսանէսինտէն պիր չօճուզ իսթէ:

— Պէն Էլէնի իսթէրիմ:

— Էլէնի ալամաեաճագսըն:

— Էօլլէ' մի զանն իտէրսին:

— Պիշլէմ' միւրատըմըզա րաղմէ' մի ալամագսըն:

— Խալլ, Փագաթ . . .

— Պագաթ, 'նէ' . . .

— Յիմաի կիտիպ բէտէրիմի պուլաճաղըմ:
 Լանարիին խաթըրէսի իւզէրինէ, ումուճուն անլալը աշաղը է-
 յիտի, վէ գաշլարը շաթըլտը, Անճաղ, պուլար իչինտէ էն զիեա-
 տէ ճէսուրու օլան մառամ Լանարի,

— Բէտէրինի մի. . . ուհա պաշգ ա նէ՝ եաբապիլիրսին, տէտի:

— Նէ՝ եաբըպ եաբմաեաճաղըմը սօնրա կէօրիւրիւզ:

— Նէ՝, Լանարի պիղի թէրք իթմիշ մի տիր իթմէմիշ մի տիր,
 Էվվէթ, եախօտ խայր, ճէվապ վէր պազալըմ:

— Էվվէթ, թէրք իթմիշ տիր:

— Էօյլէ իսէ, պիղիմ իւզէրիմիլտէ նէ՝ հազգ ու սէլահիյեթի
 ձլապիլիր:

— Էկէրչի պու պապտէ բէտէրիմին հազգ ու սէլահիյեթի տա-
 խի պուլունմաստ, Էլէնի պանա վիրմէք խուսուսունտա սիղի տայիմա
 իճպար իտէճէք տիր:

— Ինանը՝մըսըն:

— Էվվէթ, ինանըրըմ: Բէտէրիմ պուլատա պուլունուր պուլուն-
 մաղ, սիղքի, շիմոի անըն ալէյհինտէ պաղըրըպ չաղըրըեօրսունոլզ,
 տէրհալ սէսինիղի ալլազճա քէսմէկէ մէճպուր օլաճաղ սընըզ:

— Ալլազճա՝ մը տիւօրսուն:

— Էվվէթ, ալլազճա:

— Հա՛յտէ կիթ, պապանը սրա տա պուլպազալըմ նէ՝ եաբա-
 ճադօրնըզ:

— Էվվէթ, իշթէ կիտիեօրում:

— Սէնաէն վէ սէնին բէտէրինտէն գօրգուպ գօրգմամադտա
 օլտուղումուզու պիր ազտան կէօրէճէքսին:

Բէսօր, զիեատէ տիւշիւնմէկէրէք, բէտէրինի պուլմաեա կիթ-
 տի, վէ բէտէրինի պուլտուղունտա, մէրգում, պաշընը սալլաեա-
 րադ:

— Հազգսըղօրն, Բէսօր, տէտի:

— Նէ՛տէն:

— Պու չօճուզու սէն անլէրէ պըրագմալըսըն:

— Լաքին, անլէր, անըն մահվընը մուճիպ օլաճաղլար տըլ:

— Սէնին նէնէ՛ լաղըմ:

— Էլէնին, Սիֆլէթ միտիլու. պիր ճանվէր օլմասընը իսթէմէմ:

— Սէնին արզունու իճրա իթմէք իսթէրիմ, ֆադաթ մուվաֆ-
 ֆադ օլմամեըզ:

— Վալիտէմ պու խուսուստա սիգտէն զիեատէսիլէ դօրդ ուեօր
— Կէլ, էօլէ իսէ:

Տէրհալ, պապա վէ էվլատ, Ֆենթէնէպլօ հուսուսուենա մուվա-
սըլէթ իլլէտիլէր, Օլէսնատէ, մատամ Լանտրի վէ էվլատլարը, ֆա-
միլեա րէյիսինին՝ շաեէտ րէսօրուն թալէպինի իլթիզամ իթմէք իւզ-
րէ կէլտիկինտէ, մէրպ ումա նէ՝ Եօլտա ճէվապ վերեճէքլէրինի միւ-
զաքէրէ իթմէքտէ իտիլէր:

Բասաուիմեր: — Պէնիմ էֆքեարըմա, Լանտրի, պէօլլէ պիր շէյի
իլթիզամ իշին պուրաեա կէլմէեճէք տիր:

— Օրաաը մէճհուլ տուր:

— Լաքին կէլէճէք օլուր իտէ, քէնտիսինէ նէ՝ սէօլլէեճէք-
սինիզ:

— Պիլմէմ:

— Սիֆլէթ, պէն պու պապտէ պիր շէյ տիւշիւնիւեօրում:

— Նէ՝ տիւշիւնիւեօրուն:

— Էկէր կէլիր, վէ Էլէնի էլիմիդտէն զապ իթմէքլիկէ իսրար
իտէր իսէ, քիւշիւք Լէհիսթան սէմթինտէ, իքի նէֆէր հիւքիւմէթ
մէմուրունուն գաթիլի քէնտիսի օլտուղունու խապէր վերեճէկիմիլի
թէհտիւ իլլէրիզ:

— Պու թասաւվուր կիւզէլ ամմա . . .

— Ամմա տիեճէք նէ՝ սէպէպ վար տըր:

— Էկէրի պիզ պու խուսուստա պահա իտէր իսէք, արպէտա
գօբաճագ տըր:

— Գօբաբսա գօբասուն, իքի քիշիեէ գարչը տէօրթ քիշիեիլ:

Սիֆլէթ, մէղքիւր սէօլլէրի իրաա իթմէքտէ իքէն, Լանտրի իլէ
րէսօր, գաբուտան իշէրի կիրտիլէր:

Լանտրինին, զիքր իթտիկիմիլ թէլէպպիւսիւ ֆամիլեասը նէզ-
տինտէ իճրաեէ գարար վիրմէսի, Էլէնի, էլլէրինտէն ալարապ, պու
չօճուղուն խայր ու մէնֆաաթընը տիւշիւնմէք իսթէմէսինտէն իլէրի
կէլմէիւպ, իլլա րէսօրուն արղուլարընա մուվաֆֆապաթ իթմէք իշին
իտի:

Ճիւլվադը, Լանտրի կիպի ախլէադը պօղուդ պիր ատէմ նէզ-
տինտէ, Էլէնին, Ֆէնա թալիում ու թէրպիեէ իլէ պիւեիւ մէսինին, վէ
Սիֆլէթ վէ վալիտէսի կիպի արսըզ վէ պիէտէպ, Խախտա նամու սուղ
ֆահիշէլէրտէն օլմասընը, վէ սէֆալէթ վէ ախլէագ պօղուդ լուղուլ-
ա Եօլ ու էրքիւսնտան չըգմըշ, վէ կիւնիւն պիրինտէ պիր խաս-

թախանէ տէրունինտէ թէսլիմի ըուհ իտէն , վէ եախօտ , սահիպսիդ էօլիւլէրին թանըլմասը իշին գօնուլտուզլարը Մօրկ նամ մահէլլին պուզ կիպի սօղուդ օլան թաշլարը իւղէրինտէ եաթըրըլան դարըլարտան օլմասընըն նէ էհէմիսէթի օլապիլիր իտի :

Լանտրի , պու սուրէթլէ հարէքէթ իթմէսիլլէ , հագըդէթէն բէք պիւսիւք խըսմէթլէր կէօրմիւշ օլտուղու էվլատը հագըլնտաքի վաղիֆէյի շիւքրանիսէթլինի իյֆա իթմէք իսթէսիպ , չիւնքի , պիտտէֆաթ րէսօր , բէտէրինի կիլլէսէրէք , վէ բօրիսին թէհարրիեաթընտան դաշըրարագ , վէ կիլլէնմէկէ մէհպուր օլտուղու զէմանլարտա պէսլէնէրէք , սնը դուրթարմըշ իտի :

Հայտուտը մէրդումնէ դատար ախլէագը պօղուդ վէ ճանի պիր քիմնէ տախի օլտա , պունսունլա պէրապէր կէօրտիւկիւ խըզմէթլէրէ մուգապիլ իզհարը շիւքրանիսէթ իլլէմէք իւղրէ , հէնուղ գալպինտէ պիր աղաճըդ մահէլլ պուլունմագտա իտի :

Պունտան գաթինաղար , Լանտրի , Ֆօնթէնէպլօ հուտուտունա մուվասըլէթինտէ , զէվճէսի թարաֆընտան ֆէնա պիր գապուլիյէթ պուլաճաղընը , վէ օլանէ տէկին մուհառնաթսրդ պիր պար օլմուշ օլան իլէնի պաշընտան տէֆ իթմէք իսթէմէսէհէկինի զանն իթմէեօրտու :

Անճագ մէրդում , վազ իլլէ դարըսըլլա վուգու պուլան միւճատէլէլէրինի , վէ մէրգումէնին , իլէնին եա կիւզէլլիկինտէն , վէ եախօտ ալըշտըրմագտա օլտուղու հիսսիեաթը ճինաեթքեարանէսինտէն իսթիֆատէ իթմէք նիսէթլինտէ պուլունմուշ իտուկինի խաթըրլատը :

Շուտա վարքի , մատամ Լանտրի կիպի պիր գարընըն թալիմ ու թէրպիսէսինի կէօրմիւշ օլան պիր թագըմատէմլէրին , քէնտի գարարլարընտան սուհուլէթլէ կէրի տուրմահեաճագլարը տէրքեար իտուկինտէն , Լանտրի , օլպապտէ պիր գարտը վիլմէղտէն էվիլէ , ախլիւնմէսի լաղըմէտէն իտի , չիւնքի գարտը մէղպուրուն պաղը մէրթէպէ տէհէթլի նէթիճէլէրի օլապիլիր իտի . հաթթա , Լանտրի , էթպասընըն նէվիմա թէրք իտէլիտէն պէրու , գարըսը , էվլատլարը վէ գարընտաշը , քէնտիսինի վէ րէսօրա գարըլ խուսուլմէթ վէ ատավէթ հիսսիեաթը իզհար իտէկէլմէքտէ պուլունմուշլար իտի , Լարին , հէր նէ օլտա , վէ ֆամիլիեասընըն քէնտի ալէյհինտէ հէր նէ կիւնա սուի էֆսեարը պուլունմուշ իտուկինի պիլսէ , եինէ , Լանտրի , ֆամիլեասըն էֆրատընըն քէնտիսինի զամմուղտմահա միւզթէտիր օլաճաղընը զանն ու գընաս իտէմէլէ իտի :

Մէրդում, դարըսընըն դարըսընտա պուլունտուղունտա, Բէսօրուն՝ Բէտէրինի տրամաեա կիթաիկի գէման, Էմի պտտիրէթէ լիաեթէն Լէլէնի օրթատան գալտըմըն օլան մէզպուրէ դարը, Թէրալիքէ մուհավէրէեէ իպթիտար, վէ դէվճինէ շու եօլտա իֆատէ իյլէտի:

— Սուհուլէթլէ աֆիլ իտէպիլէճէկիմ պիր խէթատա պուլունմուշ օլմասընտան տօլանը պիր Էվլատըմը թէրքէ մէճպուր օլմագլըղըմա սէպէպ օլմուշ օլան շու հայլաղ Բէսօր իլէ նէ՝ եաբմագ իլին պուրաեա կէլտին, Լէլէրչի սանա կէօթէրէճէկիմիղ դապուլիեթի պիլմիշ օլա իտին, պիղէ պիր վիզիթա վիրմէք քիւլֆէթինտէն կէրի տուրուր իտին, խուսուսիլլէ Էլէրչի նէ՝ սէնին վէ նէ՝ պիղիմ օլմանըպ, անճագ սէնտէն հիշ պիր մասրաֆ իթմէմէեէրէք, պիւեիւթմէկի վէ պէսլէմէքիլիկ տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղում պիր չոճուղու թալէպ իթմէք իւզրէ կէլմիշ իտէն, պու պապտէ պիւսպիւթին խէթա իթմիշին:

Լանտրի, դարըսը թարաֆընտան պու եօլտա պիր դապուլիեթ կէօրմէսինտէն տօլանը ղիեատէսիլլէ թէնճճիւպտէ դալտը, ֆադաթ պիր թագըմ բաթըրուր Լիւրի լթիւտէն վէ թէհտիտլէրտէն գօրգան քիմսէլէրտէն օլմատըղը ճիհէթլէ, դարըսընա, հիտտէթամիղ պիր թարղտա,

— Պու թէրպիկին մանէասընէ՝ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Մանէասը շու տուր քի, պէն քէնտի խանէմտէ պուլունտուեօրում, ֆադաթ, սէն քէնտի խանէնտէ տէյիլիւին, տէյի մէզպուրէ ճէվապ վիրտի:

— Հա՛ հա՛, տէտի Լանտրի իթիհզա իլէ:

— Էվվէթ, նէ՝ զանն իտիեօրսուն. հէմտէ, պիր ան Էվվէլ պուրատան կիթմէլիտին:

— Տիմէք տիր քի, պէնի գօվուեօրսուն:

— Էվվէթ:

— Բէք ալէա:

— Լաքին, սէն հալէա պուրատասըն:

— Էվվէթ, պուրատասըմ:

— Աճապա պէնիմ միւրտաղմա բաղմէն, պուրատա դալմագ իտտասընտամըսըն:

— Խա՛յր, օ իտտաատա տէյիլիմ, չիւնքի սիզին ճէմիլլէթինիդ տէն խօշլանմամ. անճագ, շուրասընը ստնտ խապէք վէրիրիմքի,

եա պանա իթաաթ իթմէլիսին, հախօտ իլէրոտէ կէօրիւշմէ. քիկիմիդ լազըմ կէլէճէք տիր :

— Յագաթ սանա իթաաթ իթմէ քիկիմ իլին նէ՝ եաբմագլըղըմ իսթէրսին :

— Եւտի սէնէ մուդատտէմ շախսէն պանա իհալէ իտիլմիշ օլան քիւշիւք Էլէնի պանա իեատէ իթմէ քիկինի իսթէրիմ :

— Էլէնի սանա՝ մը իեատէ իթմէք :

— Էվլէթ, զանն իտէրսէմ, պու դաաար սէօղ, քիֆանէթ իտէճէք տէրէճէտէ աշիքեար տըր :

— Բէք աշիքեար տըր, անճաղ շունու սիվալ իթմէ քիկէ ունուտուեօրսուն քի, պաղալըմ պիղսէ Էլէնի վիրմէք իսթէ՝ եօրմուեղ :

Սիւլէր .— Պունտան զաթինաղար, Էլէն պիղիմ իլէ պէրապէր տէ տէյիլ տիր :

Լաճարի .— Նէ՝ եաբտընըղ :

— Էկէրչի Էլէնի սանա սօրարլար իսէ, նէ՝ օլտուղունտան խապէրիմ եօղ տուր տէրսին :

— Յագաթ, անը պուլմագ լազըմ տըր :

— Արաքի պուլաւըն :

Լանտրի, Քէվդէլատէ հիտտէթլէնէրէք :

— Տիմէք պէօյլէ հա՛, Սագընընըղ, Էկէրչի սիզէ սէօյլէտիկիմի եաբմաղ իսէնիլ, պուրատա հէր չէյի դըրտըմ, վէ Էվլէ Էմիրտէ սիզին քէմիքլէրինիլի դըրմանա պաշլարըմ, տէտի :

Հաղըրուն, Լանտրինին իշուու թէհտիտինի իշիթտիքլէրինտէ, սիւքիւթ իթթիսաղ իթտիլէր :

Լանտրի իսէ, թէքրաբէն :

— Սիզէ պիր տէֆա սէօյլէեօրում, Էլէնի պանա իեատէ իթմէք իսթէ՝ եօրմուսունուղ : Ճէվապ վիրէճէ՝ քմիսինիլ . . . Իքինճի տէֆա օլաարաղ թէքրար իտինօրում, Էլէնի պանա իեատէ իտէճէ՝ քմիսինիլ տէյի պէհան իլլէտի :

Մատամ Լաճարի .— Պէնի տինլէ, Լանտրի . սէնին մէրամըն դավղա՝ մը տըր :

Լաճարի .— Խալը, մէրամըմ դավղա օլմանըպ, չօճուղու պանա թէսլիմ իթմէնիլի իսթէրիմ :

— Սէն, իսթէրիմ տիեօրսուն, հալպուքի գրալ, իսթէրիլ տիեօր :

— Պու գտաւար պօշպօղապլըդ պիհու տէ տիր : Իւչիւնճիւ վէ սօն տէֆա օլաբադ սիզէ սէօյլէեօրում, Լլէնի պանա Իեաաէ Իթմէք, եախօտ անրն նէրէտէ պուլանտուդունու սէօյլէմէք Իսթէճըմիսինիզ :

Լանտրի, պու սէօղէրի սէօյլէտիկինտէ, հիտաէթ ու դաղապ քէսպ Իթմիշ օլուպ, մէրգում, տայիմա պիրլիքտէ Թաշըտըղը Իրի սօրտսընը գալտըրտը : Զէվճինին Թէհտիտալէր հարէքէթինտէն, մատամ Լանտրի, սահա զիեաաէ հիտաէթլէնէրէք :

— Լանտրի, էկէրչի պիզէ վուրաճապ օլուր Իտէն, վա՛յ սէնին հալինէ : Իմտի, քէնտինի սազըն, տէյի ճէվապ վիրտի :

— Սազընտեւմմը, Փագաթ նէտէն սազընաճաղըմ : Սէնտէն վէ սէնին Իւչ նէֆէր վազըթսըզ տօլմուշ մախլուզլարընտան գօրգաւմընըմ զանն Իտիեօրտուն :

— Պէն սանա, պիզտէն գօրգարսըն տիմէք Իսթէմէեօրում :

— Էօյլէ Իտէ, նէ՞ եաբաճապ սանըզ, անը պանա Իյզահ էթ :

— Էկէրչի պիզէ վուրաճապ օլուր Իտէն, ոէնի դամմաղլաեաճաղըզ :

Լանտրի, Իշպու Թէհտիտի Իշիթտիկինտէ, ճանվէր կիպի հայգըրտը, վէ րէնիկ սօլտու : Մէրգում, տնինտէ Լլէնի ունուտարապ, վազը օլան Թէհտիտէն զայրի պիր շէյ տիւշիւնմէտի, չիւնքի Իշպու Թէհտիտ, քէնտիսինին ախզ ու կիրիֆթինի, մուհաքէմէսինի վէ մէվթինի մուճիպ օլապլիլի Իտի :

— Ա՛հ, պէնի դամմաղլաեաճապսընըզ հա՛, տէյի պաղըրտը Լանտրի, վէ էլինտէքի ճօպ Իլէ էթրաֆընտա պուլունանլարա եաղմուր կիպի տարպէ էնտիրմէկէ պաշլատը :

Մէրգումուն Փամիլեսաուր էֆրատը, պիւլէնտի ալազ Իլէ, «աման, եարուրմա կէլին, պիզի շու գաթիլին բէնչէսինտէն գուրթարըն : Խէյի պաղըրտըգլարը սըրատա : Լանտրի, Բէսօրա :

— Բէսօր, շու գաբուեու լաեղգըյա գաբա քի, պէնի դամմաղլաեաճապ օլան պու պէօճէքլէրի Թէլէֆ Իտէեիմ : Սանա գաբուեու գաբա տիեօրում, պու աշաղլարտան պիրիսինին պիլէ Ֆիրար Իթմէսինի Իսթէմէմ, տէտի :

Լանտրի, չիւպհէսիզ պու Թէհտիտինի մէվզըլի Իճրաեէ գօեաճապ Իտի : Զաթէն գարըսընն պաշընտա Իքի ճէրիհա հասըլ օլմուշ օլտուդու կիպի, Սիֆէթիլն ոէ պիր գօլու գըրըմըշ, վէ Բիւմիթիֆ՝ եարը էօլիւ օլաբապ, եէրէ սէրլիլիլ Իտի, Պունունլա պէրապէր մատամ Լանտրի, պաշընա եարըմ տուզինա դատար պօշ

եախօտ տօլու շիշէ աթըլարը հալտէ քեաֆէֆէսինտէն տախի դուրթուլմուշ օլան զէվճինին գարնընա սաբլամագ իւզըրէ , պիր ուղուն մաթպախ պըշարը էլտէ իտէպիլմիշ օլուպ , իշ , պիւսպիւթիւն ֆաճիալը պիր սուրէթ քէսպ իտէճէք իքէն , նակէհան գօմշուար , վագը օլան մէղքիւր բաթըրորըն վէ ֆիղան ու ֆէրեաաղարը իշիտէրէք , պիր խայլի զապթիեէլէր իլէ եէթիշտիլէր , վէ մաւարազանըն էօնիւնիւ աւորլար , Լանտրի , պու եհնի կէլէն տտէմիէրէ գարշը շիտտէթլէ քէնտիեի միւտաֆտա իթտիքտէն սօնրա , նիհաեէթ տէրտէսթ իտիլտի :

Մատամ Լանտրի , հիտտէթ ու զազապընտան տտէթա կէօղլէրի քէօրլէշմիշ , վէ միւտարէպէլի վագըատա ալմիշ օլտուղու ճէրիհալարտան տօլաեը ֆէվգէլատէ խըշմ ու զազապա կէլմիշ օլտուղու հալտէ , ինսանլըտան չըդմշ , վէ աղլընը զայ իթմիշ պիր մէճնուսէ օլուպ , եանքնա եադլաշանլար իւզէրինէ պիւհիւնու , հէման անլէրի բարաբարշա իթմէքլիկէ հազըր պուլուսմագ տա իտի :

Մէզպուրէ , գէվճի Լանտրիի զամագըլամասը , հէմ քէնտիսինէ , վէ հէմտէ ֆտմիլեաը էֆիրատընը պագիսինէ մուգիլր նէթիճէլէրի օլապիլէճէկիլնի , վէ քէնտիլէրինի վէխմ սուրէթտէ տիւշարը թէհիքէ դըլապիլէճէկիլնի տիւշիւնմեէրէք , զապթիեէլէր թարաֆընտան մէրգումուն գօլլարընա քէլէրշէ վագ օլունտուղու սըրատա , իզհարը ատալէթտէն կէրի տուրմատըրը կիպի , Սիֆլէթ իլէ Բատամիսթ տէ , պազըրըպ չազըրմագ տա իտիլէր , Հալպուքի Ռիւմիթիֆէ կէլինճէ , հալէա զայագըլ պիր հալտէ օլտրագ , եէրէ սէրիլմիշ եաթմագ տա իտի :

Մատամ Լանտրի , Սիֆլէթ , Բատամիսթ , իւշիւ պիրլիքտէ օլտրագ , պու սըրատա շու սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ իտիլէր :

— Գաթիլ , խըրսըղ , հայտուտ , խապիւս , սէն պիղի էօլտիւրմէք իսթէեօրտուն , լաքին միւսթէրի՛՛՛ օլ , հէրշէլի սէօյլէեէճէեղիգէվլէթ , պուստան եէտի սէնէ մուգատտէմ , սէնին վէ Բէսօրուն , Մօնոս պաղչէսինին արա թարաֆընտա , վէ Լէհիսթան սէմթինտէ , իրի նէֆէր զապթիեէլի նասըլ էօլտիւրմիւշ օլտուղունուղու պէեան իտէճէեիղ , օ հալտէ սէնին պաշըն քէսիլէճէկինտէն , անլաեաճագսըն քի . . .

Տասա պու միսիլլու բէք չօգ իֆատէլէր օլունտուղունտա , Լանտրի , մահզօւնիեէթպախշ պիր սուրէթտէ , վէ հիշ պիր քէլմէ իրատ իթմէեէրէք , տինլէմէքտէ իտի , Հալպուքի իֆատալթը մէղ-

պուրէնին նէթիճէալի օլարազ , տէրհալ , Լանտրի իլէ ֆամիլեսաթ
էֆրատը , զապըթա թարաֆընտան տէրաէսթ իտիլաիլեր :

Լանտրի , քէնտի էթպասընտան իթհամ իտիլմէքլէ , իտամ
ճէզասընա մահքիւմ օլտու , վէ պու ճէզա , հազգընտա ինրա զը-
լընտը :

Բէսօր , չալըշմազ տա օլտուդու ֆապրիզա տիրէքթօրունուն վէ
արգատաշլարընըն հիւսնի չահատէթի ստեէսինտէ դուրթուլտու :

Մատամ Լանտրի իլէ Սեֆլէթ , Բիլմիթիֆ վէ Բատամինի , մահ-
զա ախզը ինթիզամ նիեէթիլլէ Լանտրի իւրտոֆընտան զամմաղլան-
տըզլորընտան , միլ իթէլիֆ սիրզաթլարա իշթիրաք իթմիշ օլմազ-
լըզ թէօհմէթիլլէ , միւտտէթի մուպեէնէ իւզրէ մահպէսիեէթ ճէ-
զալարընա մահքիւմ գըլընտըլար : Շէջլէքի , Լէէն , 1812 թարիխին-
է , տօգուզ եաշընա պասթը դատէմ իթտիկինտէ , Լանտրի ֆա-
միլեսաընտան Բէսօր իլէ Էֆիլէ տէրպէսթ պուլաւմադտա , վէ
օլէսնատէ , պունյարտան պիրի եիկիրմի պիր , վէ տիկէրի հէնուզ
օն եէաի եաշընտա իտիլէր :

Իլէրուտէ պասթ ու պէեան օլունահազը իւզրէ , իքիսի տէ ,
միլ իթէլիֆ սուրէթատէ էօսիւր կէշլրմէքտէ իտիլէր :

Բէսօր , էլան Մ. Մաթիէօնիւն նէզտինտէ չալըշմազ տա օլուպ ,
մէրգոււմ , տայիմու պու տէլիզանլընըն խըզմէթինտէն մէմուն գալ-
մադտա , վէ տիկէր իշճիլէրինէ նիւմունէ մադամընտա իրաեէ իլլէ-
մէքտէ իտիլ Պունտան դաթինադար , Լանտրինին օլլու , իսթիտաա
չալըշմազլըզ վէ մահքիւտա միւթէալլիզ իշլէր հազգընտաքի մէլ
վէ արդուսու դուվլէթիլլէ , քէնտի սանաաթընտա հազըզէթէն
քէսպի թէրազգը իթմիշ , վէ ֆէվզէլատէ պիր իշճի օլմուշ իտիլ
Մէրգումուն ուսթատը , քէնտիսինէ , պու մէպէքինտէ տէվամ իթ-
տիկի , վէ պաշընա պիր դադա կէլմէտիկի հալաէ , կիւնիւն պիրին-
տէ Բարիսին պաշընա ֆապրիզա թօրլարընտան պիրի օլանաղընը ,
վէ պիւեիւք վէ ֆայտէլի պիր քէշֆ ինրա իթմէքլէ , մահքի-
նահա իլլէրտէ շիւպհէսիզ պիւեիւք պիր տալմալանաղընը պէեան
իլլէմիշ իտիլ :

Բէսօր իլէ Մ. Մաթիէօ , Լէէնի գանըրմազլըզը վէ պիւեիւթ-
մէքլիկի տէրիւհատէ իթմիշ օլուպ , մէզպուրէ , թալլիւմ ու թէրպիեէ-
սինէ պազըլմազ իւզրէ , կիճէլի կիւնտիւզլիւ պիր մէքթէպէ գօ-
նուլմուշ իտիլ : Մատամ Լանտրի , պու գըլլըն թալլիւմ ու թէրպիեէսի
ճիհէթինէ աւլա տիլգաթ իթմէմիշ իտիլ :

Ոչնչաց . էլէն, պիտեի տուրճէ, չայնանը հայրէթ պիր սուրէթ-տէ կիւղէլէ չմէքտէ իտի իսէ տէ, էվսաֆը ախլէագիտէսի իսյահ օլունմատըղընտան, մէրգ ումէնին համիսի, խուսուսա րէսօր, պունտան տօլաեք զիեատէսիլէ միւթէէսսիւֆ օլմագ տա իտիլէր, կէրչի պու գըղըն տիրաեէթ ու ֆէթանէթինէ վէ թէաճճիւպ օլունաճագ սուրէթտէ պուլունան գուվլէյի հաֆըգասընա մուալլիմէլէրի հայրան օլմագ տա իտիլէր իսէ տէ, ախլէագընըն ֆէնալըղը, թապիեաթընըն ինստճըլըղը, վէ դալպինտէ ասարը հասէնինին մէֆգուտի-եէթի, վէ տահա սայիր պէտխուլարըն վագթինտէն էվլէլ արթմըլ օլմասը, քէնտիսինի, մուալլիմէլէրի նազարընտա չիրքին կէօսթէրմէքտէ իտիլէր: Նէ՝ էն զիեատէ իպրէթ ալընաճագ ճէգալար, վէ նէ իզհար օլունան լէթաֆէթ վէ միւլայիմէթ, մէզպուրէնին սուլի ախլէագը իւզէրինտէ հիւ պիր թէէսսիր իճրա իտէմէեիպ, դանն իտէրսին քի, հիւ պիր շէյ, վէ հիւ պիր նուֆուղ դարըսընտա պաշ էյմէմէք իչին հուսուլէ կէլմիշ պիր թապիեաթա մալիքէ պուլունմագտա իտի:

Հաթթա, քէնտի կէնճ խայրիսահը, ամէլէ կիրուհինտէն օլտուղու իչին, անը թահպիր իթմէք տէրէճէսինէ գատար նանքէօրուղու իլէրի վարտըրմագ տա, վէ մէրգ ում իլէ միւթէքէպպիւանէ պիր թարղտա լագըրտը իթմէքտէ իտի:

Բէսօր, պու ճիհէթլէ թէէսսիւֆ իտէրէք, չօգ տէֆա Մ. Մաթիէօսէ շու եօլտա չիքիտաեէթ իտէր իտի:

— Լափին էլէնին պու թարղ մուամէլէ իթմէսի, նէ՝ գատար պէտպախթըլը գալըր Պէն իսէ, իլէրուտէ, անընլա վէ քէնտի մուվաֆֆագ ալթըլա էվլէնմէք նիեէթինտէ իտիմ:

Մ. Մաթիէօ տէ, պաշընը գաշընարագ, շէյլէ ճէվապ վիրիր իտի:

— Էսէֆ օլունուլ քի, էլէն, Բէսօրուն ղէվճէսի օլմագըլըղա միւսայիտ տէյիլ տիր, էվլէլա շունուն իչին քի, քէնտիսի մաղրուր վէ միւթէքէպպիր պիր գըղ օլտուղունտան, ամէլէ կիրուհինտէն օլան պիր քիման իլէ էվլէնմէք իաթէմէեէճէք տիր, Պունտան պաշգա, էկէրչի քէմալ իսալիսէթ իւզրէ սէնինլէ լագըրտը իթմէքլիկիմի իսթէր իսէն, դանն իտէրրիմ քի, պու գըղ, նամուսու պիր ատէմին ստատէթ ու իդպալինի մուճիպ օլտպիլէճէք էվսաֆ ու խասայիլի հայիզ տէյիլ տիր, վէ մէզպուրէ, էվլէնսիկի հայտէ, հէր հանկը ատէմ, անը ղէվճէ տէյի գապուլ իտէր իսէ, մէրգ ումուն հալինի

աճը մագաղան քէնտիմի մէնն իտէմէմ, զիրաւ բէք իրի պիլիբիմ քի, պու գըզ իսթիգալալի թէէմին օլունապիլէճէք պիր սիննէ վասըլ օլմազտան էվվէլ, տիլէտղը պիլթիւն պիլթիւն պօղուլմուշ օլաճաթ տըրի իմտի, սէնին պու սըբատա եարաճաղըն շէյ, տնը ունուտուպ նազարը տիգ-պաթընը պաշգա թարաֆա տթի իլլէմէքտէն իպարէթ աիր, Համտ օլուն, սէնին կիպի քեամիլ պէր տէլիգանլը, վէ սէնին գատար բարա գաղանան պիր ուսմատ իշճի իլէ էվլէնմէքլիկի աըղու իտէն կէնճ գըզար էքիլէ տէյիլ տիր:

Րէսօր, էֆէնտիսինին աղ իւսնէ նասիհաթլարընա ճէվապ օլա-րադ, եսլընիլ պաշընը սալլաճաղլա իքթիֆա իլլէմէքտէ իտի:

Մ. Մաքիէօ. — Պսնուսնլա պէրապէր, սէնին պու գըզա մուհապ-պէթին տէ եօգ տուր:

Րէսօր. — Օրասընը պիլլմէմ:

Մ. Մաքիէօ. — Օ հալտէ, հաղղընտա աճըրըմ:

Մէղքիւր միւլագաթ, Րէսօր հաղղընտա բէք տէ թէէմնպախշ օլմաեարադ, իշպու նէթիճէտէ գարար գըլմագտա իտի, Հալպուքի, Րէսօր, Էլէնի ճիտտէն սէվտիկի իշին, մէրզ ումուն հալի սահիհէն աճընմաեա շայեան պուլուսնագտա իտի Պու տէլիգանլընը, օլ կէնճ գըզ հաղղընտա էվվէլ էմիրտէ ալէագատար կիպի պուլուսնապը, թէտրիճէն, վէ հէման քէնտի խապէրի օլմաեարադ, զիեաաւէսլլէ լաթիֆ պիր հիսսէ թահվիլ օլմուշ, վէ Էլէնին կիւղէլլիկի արթաը-ճա, վէ պէլքի պիր աղ տա, կէնճ գըզըն, օլ կէնճ իշճիեէ եաղըն-լըգ կէսթէրմէմէսի սէպէպիլլէ, հիսսի մէղքիւր տախի թէգաեիւտէ պաշլամը իտի:

Պու մուհապպէթ ու սէվտոնըն քեամֆֆէյի էսպապընը պէեան իթմիշ օլմագ իւզրէ, չուրասընը տախի պիլաիրմէք Փարզ տըրքի, Էլէն, Փէվգէլատէ իւթէ կէլմիշ օլմասըլլա, սիննի օն պիր օլմա-սընա լաղմէն, քէնտիսինի կէօրէն օն պէշ չաղընտա զանն իտէր իտի իշլէր պու սուրէթլէ ճէրէեան իթմէքլէ, Էլէն, օն պէշ եաշընա վասըլ օլաուղունտա, Րէսօրուն աշղ ու սէվտասըն տա օ կիւնէ գա-տար տահա զիեատէյէշտի:

Մ. Մաթիէօ, քէնտի կէնճ իշճի պաշլընըն Էլէն հաղղընտա-քի թէվէճճիւշ վէ մուհապպէթինին սամիմի օլտուղունու կէօրմէք-լէ, իզհարը թէէսսիֆիւ աղիմ իլլէմէքտէ իտի Պիսապէրին նէթի-ճէսի մուղիրը օլապիլէճէկի քէնտիսնէ մուհաղգաուգ զանն օլունան պիր սէվտատան Րէսօրու Փարիլ կէթիրմէք իշին, էլտէն կէլէն նա-

սիհաթը վերտի խէ տէ , պու թէշէպպիւսիւնտէ մնւլաֆֆադ օլա-
մատը : Հաթթա , մէրզում տէլիգանլընը թահգիւր խտէն , վէ հադ-
գընտա սալա բիտէէթ ու նէղաքէթ կէօթէրմէնէն պիր դըղը ու-
նութտութմադ իշին , բէսօրա , միւնասիպ վէ միւսայիտ տիկէր գըղ-
աթ պուլտու վէ անլէրտէն պիրիլլէ էվլէնտիրմէք իսթէտի խէ տէ ,
բէսօր , թապիեաթընտա ինտաճըլլը օլմատըղը հալտէ , անճադ ,
գալպինտէ սիւղան օլան տթէշի աշգ ու մուհապպէթաէն թահրիք
օլանտադ , հէր տէֆասընտա տաիւր մուսիրրանէ պիր սուրէթտէ
էֆէնտիսինին թէրլիֆինին բէտա իլլէտի , վէ տայիմա :

— Մատէմ.րի Էլէնիս , պէնիմ.ղէվճէմ օլմասը իհթիմալտէն տէ-
լիլ սիւր , պէն տէ պէքեաթ գալտճաղլմ , տէյի ճէվապ վէրիւր իտի :
Իլթէ , պու արալըղտա , պիր թէսատիլլէ , Էֆիլլէ վէ Էլէն
արասընտա իւլֆէթ պաշլատը , վէ մէզպուրէ , իլէրուտէ նէ՛ կիպի
մաթահ օլաճաղընը սուրէթի հաղըղ ինէտէ անլաթտը :

6

Գ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Զ Ա Ր Բ Ը Դ Ա Տ Ը Մ

Էլէն Բիրօ հադգընտա պունտան աղտէմ սէօլէտիքլէրիմիլ մա-
լիւմ օլտուղու հալտէ , պունտան սօնրա սէօլէնէնէքլէրիմիլին հէր
պիրի , օգուեանլարըմըղը թէաճճիւպտէ պըլսադ մահաճադ տըր :

Էլէն , օն պէշ ետաշընը պուլտուղունտա , քէնտիսինին ուզուն միւ տ-
տէթ կիճէլի կիւնտիւղլիւ մէքթէպտէ պըրադ մաղլըգ միւմքին օլա-
մատը , չիւնքի , պաղը վէսիմ սէպէպլէրէ , էգճիւմլէ բէք չօգ ի-
թատաթըղճա հարաքեաթ վէ մուսմէլաթընա , վէ պիւնապէրին մէք-
թէպի մէղքիւրտէ սու ի իպրէթ օլտուղունտա մէպնի , մուսլիմէլէրի ,
արթըգ քէնտիսինին տըրգ օյմադ ի թէմէմէքտէ իտիլէր :

Հաթթա մէքթէպին միւտիրրէսի , պու դըղը պիր ան էվլէլպա-
շընտան տէֆ իթմէք իւզըն , շէօլէ տէմիշ իտի :

— Հագըգեթի հայրտե, մատմու աղէլ էլէնին պուրասա դաւմուսընա տրիբդ լիւզում եօդ տուր: քէնտիսինէ էօյրէթէճէ.ք շէ-յիմիդ գաւմամը տըր: Լիկէլի թապիեաթընը թատիլէ մուվաֆ-ֆադ օլամատըդ իսէ, պարի, քէնտիսինի պիր դարը հալինէ գօ-եաճագ բարլագ տէրպէրի իթա էյլէտիք: Լիսանը մատերզատընա միւթէալլիգ տէրպէրաէն մատտա, իւշ էճնէպի լիսանընը տալսի թէ-հայեիւրէ շայեոն պիր սիւրաթ վէ սուհուլէթլէ էօյրէթտիք:

էլէն Բիրօ, մուալլիմէլէրի կիպի, պուշտան պէօյլէ մէքթէպտէ գալարգճա, եէնի պիր շէյ էօյրէնմէեէճէկի էֆքեաբընտա օլտու-դունտան, օրտտան չըգարըլմասընա պիզգաթ քէնտի սէպէպիյ-եէթ վիրտիկի հալաէ, պու արգուսունսն մէվզըի ֆիլիէ կէլտիկինի կէօրտիկիւնաէ մէմնուն օլտու:

Մէզպուրէ, դաեէթ հաշարի թապիեաթը վէ իզպուլքէրէթ օլմաղին, պիր ան էվվէլ ալէմէ գարըշտագ, էօմիլուն լէթաֆէթլէ-րինէ նայիլ օլմազլըղը արզու, վէ պու սուրէթլէ քէնտի ֆաժլեա-սընը պուլմագլըղը իւմիտ էյլէմէքտէ իաի, չիւնքի, քէնտիսինի, Լանտրինին դըզը, վէ Բէսօբուն գըզգարընտաշը օլմատըղընը բանա պիլիր իաի:

Մէրգումէ, իֆրաթ մէրթէպէտէ օլան զուրուրիեէթի հասէ-պիլլէ, քէնտիսինաէ հասըլ օլմուշ օլան պիր միւպէճմ տույդու իէ, բէտէր վէ վալիտէսինին դէնկին քիմէլէր օլտուզլարընը, վէ եիւք-տէք պիր մէվզը իհրազ իթիլի պուլունտուզլարընը, վէ ճէստրէթ վէ սէպաթ իլէ, նիհաեէթ անլէրի պուլաճտղընը զանն իթմէք-տէ իաի:

Պունտան դաթինապար, մէզպուրէ բոհաթ տուրմազ պիր թա-պիեաթա մալիք օլտուզունտան, վէ իշէ վէ ուզրաշմազլըղա մէյլի պուլունտուզլունտան, գուվլէյի խէեալիեէսի իշին վաօի պիր մէյ-տան իրաեէ իաէկէլէն մէվզի վէ վաղիեէթինտէն մէմնուն օլմագ-տա իաի:

էլէն, քէնտիսինի կիւղէլիկինի, տիրաեէթինի, վէ մալիւմաթընը պիլտիքաէն մատտա, դաեէթ տիլրիւպա գատընլարա մախսուսնազ ու ճիլվէքհարըղը, տիլպազ գատընլար միւիլլու սէտասը, վէ մէր-մէր կիպի եիւրէկի վար իաի:

Պու խասսէլէր իսէ, իշպու ալէմտէ քէսպի մուվաֆֆադըյեէթէ միւսայիտ հալլէր օլուպ, մէզպուրէ, չօդ տէֆա քէնտի քէնտիեէ,

— Էկէրշի բէտէր վէ վալիտէմիտէ պուլամազ իսէմ, իաթէ-

տրիկիմ՝ վաղընի զէնկին օլապիլիբիմ՝, տիմէքտէ իտի:

Շայեսնը թէնէսսիւֆ պիր մէպէք, լաքին նէ՝ չարէ իշին կիտիշի պու իտի:

Էլէն, մէքթէպտէն չըզըպ, Մ. Մաթիէօնիւն խանէսինէ կէլտիկինտէ, պիր թարաֆտա, քէնտիսինէ պարիտանէ գապուլիյէթ կէօս-թէրէն ֆուպրիգաթ օրուն մահգուլիյիէթ պախշ զէհրէսինի, վէ տիկէր թարաֆտա, հէր ճիհէթլէ քէնտիսինէ աֆվ իթմէկէ հաղըր օլան րէսօրուն հայրէթ իշինտէ պուլունան սիմասընը կէօրմէքլէ, պիրին-ճիսի գարշըլընաա գաշլարընը չաթաը, վէ տիկէրինէ իտէ, թահգի-րամիդ վէ սօղուգ պիր թարպոս կէօլլէրինի տիֆ իյլէտի:

Մ. Մաթիէօ, րէսօրուն, մէմսունէն Էլէն իշին վէ անըն թալիմ ու թէրպիւնէսի իշին իթտիկի մէսարիֆէ հխտէտար օլմադտա իտի, եօգսա, օ տէրիգանլը, հէր նէ գառար զառէթ թաստրոս ֆլա եաշա-մագտա իտի իտէ տէ, պունտնլա պէրապէր կէնճ զըլըն մէսարիֆա-թընա եէթիշէմէզ իտի, չիւնքի մէզպուրէնին սիւս վէ տարաթա միւթէպլիգ պիր թագըմ՝ արզու վէ մէրագլարընը տալի եէրինէ վարտըրմագլըգ կիպի պիր դառաֆէթէ թապիլիյիէթ իթմէքտէ իտի:

Պինապէրին ֆապրիգաթօրը մէրգուժ, Էլէնէ, կէրէք մէզքիւր միւսրիֆիլի հազգընտա պաղը իթիրաղտա պուլունմասա, վէ կէրէք տալա պօրճարը օլմադըրը հալտէ, քէնտիսինէ բէք չօդ շէյ եաբմըշ օլան առէմլէրին խանէսինէ ալտէթինտէ, կէօթէրտիկի մուամէլէյի պարիտանէտէն աօլանը իզհարը թէաճճիւպ իթմէկէ հադգլը պու-լունմագտա իտի իտէ տէ, հէմ հարէքէթինին նանքէօրլուղու, վէ հէմտէ քէնտիլէրիլէ վաղը օլան մուամէլէսիլլէ սէպէպիյիէթ վիր-տիկի խոշնուտսուզլուղա րաղմէն, կէնճ զըլըն մէզքիւր հարէքէ-թինտէն նաշի րէսօրուն հիտս իտէկէլտիկի քէտէրի աղիմի կէօրտիւ-կիւնտէն, վէ մէրդ ումէնին, քէնտի կէնճ խայրիսահըլա պօղուշմագ իշին վէսիլէ սրամագտա պուլունտուղունու տէք ու ֆէհմ իլլէտի-կինտէն, մուհազ պազ օլան պիր դաթը միւնասէպաթա սէպէպիլիյիէթ վիրմէմէք իւղրէ, օլ պապտէ նէ՝ պիր շէյ եաբմաղլըր, վէ նէ՝ պիր շէյ սէօյլէմէքիլի միւնասիպ առտ իթմէտի:

Մէրգուժ՝ ֆապրիգաթօր, պու սըրտաա շէօյլէ տիւ չիւնմէքտէ իտի:

— Քէնտիսինի հազգլը եախօտ հադգաղը սուրէթտէ պանա դարըն պուլունտուրաճագ, վէ պիպտէն այրըրմասընա սէպէպիլիէթ վիրէճէք հիշ պիր շէյ եաբմասըրըմ հալտէ, զաթէն մէզպուրէ

պիղտէն մուֆարադաթ խոէճէք տիր: Եօգ սա, աշգ ու սէվտա տէնիլէն շէյ քէօր օլտուղունտուն, րէսօր, պէն քէնտինին խալիս տօլթու. օլտուղում հալտէ, պսնա դարչը Էլէնի իթիզամ խոէպիլիր, վէ պու սուրէթտէ, պէն, ֆէվգ Էլատէ վազում ու իհթիւածըմպուլունան պիր իշնի պաշըմտան պէլքիտէ այրըմաեա մէճպուր օլուրում:

Օգուեանլարըմըզնա տախի թատիգ օլունածաղը վէճհ իւղրէ, Մ. Մաթիէօնիւն պու պտպտէ հադդը, վէ պու եօլտա հարէքթ իթմէքլիքտէ մէնֆաաթը աղիմէսի պուլունմադտա խոի, րէսօրա կէլինճէ, Էլէնէ, քէնտի ճէլլատընա պազան պիր մահրիւմ մադամընտա պազմադ տա խոի: Ջանն խաէրիւքի, մէրզում, մէղպուրէտէն աֆվլըզ վէ մէրհամէթ թէմէննի իթմէքտէ օլուպ, Էլէնին, քէնտիլիլէ Էվէնմէքլիլի րէտա իթմէսինտէն, վէ թահզ իրամիզ պիր սուրէթտէ քէնտիսիւէ աթֆը նաղար իլլէմէսինտէն տօլանը պիշարէ տէլիզանլընըն լէհճէսի, առէթա Էօլիւ րէնկի կիպի սօլմուշ, վէ կէօղլէրի հաշարմը խոի:

Իշմէ, օ կիւնտէն իթիպարէն, Էլէն, սայքի նանքէօրլուզու իլթիզամ խաէր պիր շէյթան օլուպ, շիւպհէսիլ, քէնտինին խայրխահը պուլունան օլ իքի դաթըն Էֆքեարընը պիլտիկի ճիհէթլէ, Էօլլէ պիր մուհալէտէ պաշլատը քի, ֆապրիգաթօր, իշպու մուհալէրէնն իշթիրաք իթմէքլիլի գաթան իսթէմէմէքտէ, վէ րէսօր իսէ, պու սըրասա սէօղ սէօլլէմէկէ ճեսարէթ իթմէմէքտէ խոի:

Հէր նէ իսէ, Էլէն, կէնճ իշնիին հաղըր պուլունտուղունու կէօրմէնօր կիպի տալրանարազ, պարիտանէ սուրէթտէ Մ. Մաթիէօնէ խիթապէն,

— Միւսիւ, — տէտի, — զանն խոէրիւքի, պէնի մէքթէպտէն պուրանա կէթիւմէքլիկինիլ, կիւնլէրիւմի, քեսաֆֆէյի մաքիւալարընըզ իշնտէ կէչիլթմէք սինէթիլէ տէյիլ տիր: Վագտա պու ալէթլէրինիլին, մաքիւալարընըզն, վէ Էտէվաթը սայլրէնիլին պիւսիւք պիր գըլմէթ վէ իթիպարը օլտպիլիր իսէ տէ պէն, պունլարտան հիշ պիր շէյ սնլանամտաղըմտան, պունլարըն իշնտէ գալտըզնա, զիւստէսիլլէ սըզլլաճաղըմ:

Մ. Մաթիէօ, կէնճ գըղըր պու եօլտա քիսթախանէ իֆատաթընտան միւթէէսիր օլտու, ֆադաթի պու խուսուտա գաթիլէ ֆիթուրսուզ վէ պիթարաֆանէ պիր մէպէք իթթիլաղընը գալարլաշտըմը օլտուղու ճիհէթլէ, պու վաղիֆէսիւտէ սատըզ գալմազ

նազը ու պէտան իթմէ քրիկիմիզ բէք ուզուն սիրեճէկինտէն, եայլը-
նըդ, շըվալիսէ Տիւ թագըն, քէնտի տօսթ լարընը, պուլունտուգ լարը
միւշքիւլ վաղիսէթտէն վէ էնտիշէտէն նէ՝ սուրէթլէ դաւթար-
մագ լըդա գալգըշտըզընը մութթառաւէն պիլտրիմէ, քլէ իւթիֆա
իլէրիզ :

Սախթէ Տիւ թագ, իքի սէնէ մուգտաւէմ, եանի մէքթէպտէն
չըգմասընտան պիր դաշ մաճ սօնրա, չիմտի Լանտրինին պուլուն-
տուզու վաղիսէթէ եագըն պիր վաղիսէթտէ պուլունմուշ, վէ Լան-
տրի պիր տօսթա թէնտախֆ իթտիկի միսիլլու, քէնտիտի տէ պիր
տօսթա թէնտախֆ իթմիշ, վէ պու տօսթ վաւթարսըլլա, պուլուն-
տուզու միւշքիւլ վաղիսէթտէն դաւթմուլմուշ իտի Տօսթ օլան պու
քիմնէ, գումարտաքի պախթը թէճըրիւպէ իթմէքիք ոռնաթընը
Տիւ թագա տօյրէթմիշ իտի Իշթէ պու քտալը, Փաղաթ մուխաթ-րալը
սանաաթընը պիր չարէի սէլամէթ մաղամընտա, Տիւ թագ, մէրգում
տօսթունա թէքլիֆ իթտի Էֆիլէ իտէ, զաթէն միւսքիրաթըն թէն-
սիրիլլէ կէօքիւս իլլէթինէ հէման կիրիֆթար օլմուշ օլուպ, շու հալ-
տէ, նաուլքի սէօյլէտիք, խըտմէթ քեարան տոյրիսէսինտէքի մէմու-
րիսէթինէ տէվամ իթտիկինտէ, թէքքի հաւաթ իտէճէկինէ իսքեաթ
օլմուշ իտուկինտէն, քէնտիսէ թէքլիֆ օլունան չարէի սէլամէթէ
մուվաֆիպաղ աթլա, տօսթ ունուն թաւամընը, նասիհաթլարընը վէ տէր-
լէրինի մաէլմէմուսնիլլէ վէ թէշէքքիւր դապուլ իլլէտի :

Էֆիլէ, պունտան պէօյլէ մահէլլի մէմուրիսէթինէ ալաթ իթ-
մէմէքիկէ եէմին իթմիշ օլտուզունտան, Տիւ թագ, մէրգումա քէն-
տի կիտէճէք մահէլլինէ կէօթիւրմէքլիկի տախի թէքլիֆ իլլէտի, վէ
պինապէրին եարը կիճէ բատտէլէրինտէ, իքիսի պիրլիքտէ, կիթ-
տիքլէրի սըրտա, Տիւ թագ, իշմիշ օլտուզու պիր դաշ դտտէճ պօր-
տօ վէ շամբանիա չարապընընը գուվլէթիլլէ :

— Կէօրի եօրսուն ա՛, պու ալէմտէ վէ եաշաարլըմըզ տէվրտէ,
ինսան, հէք նէ օլմագ միւրաալընտա իտէ, օմիւրաաա նայիլ օլամա-
մագ տա տըր, տէտի :

— Էվլէթ, հէք քէս քէնտիսէ պիր մէսլէք ինթիսապ իտիպ, •
մէսլէքտէ տէվամ իլլէմէքտէ տիր, տէյի Էֆիլէ պէտան իլլէտի :

— Պէնի տինլէ, Պէն հէք նէ եարմիշ իտէմ, եարըն սէն տէ աւը
եարմագլա, իշէ պաշլամալընըն :

— Նէ՞ եարմալընըմ :

— Էվլէլ էմիրտէ Լանտրի իոմինի պէրթարաֆ իթմէլիսին, զիրա

պուռ խախտ, գուլլաղա ֆէնա տքս իթմէքտէ : վէ պիր հայվանաթ
թաճիրինէ տահա զինատէ եազըշմադ տա տըր :

— Պէն , Լանտրի իսմինին մէրադըսը տէյիլիմ , ֆազաթ պու
իսմի թէրք իթտիկիմ հալտէ , նէ՞ իսիմ գուլլանաճաղըմ :

— Գօնթ իւնվոնընտան թօշլանը՞րմըսըն :

— Էվվէթ ,

— Էդլէ իսէ , Սէն-Սաթիւրնէն իսմինի ալըրսըն :

— Րէք իյէ :

— Իմոտի , քէնտինի գօնթ տը Սէն-Սաթիւրնէն իսմիյլէ թէսմի-
եէ իթտիրմէյիսին :

— Րէք իյի , պէնիմ իչին գօնթ տը Սէն-Սաթիւրնէն իսմի օլ-
մուշ , եախտ տիկէր պիր իսիմ պուլունմուշ , պէյիս եօդ տուր :

— Շիմտի , ադիգիմ գօնթ , իշթէ պու տուրէթլէ վաֆթիլ իսմին
գօնուլուղու , վէ իւնվանըն տախի թայինին իտիլիկի հալտէ , եարըն
տանա , իլք քեարլարըն իլէ էօտէնմէք իւղըէ , էօտիւնճ պիր դաշալ-
թուն վիրէճէեիմքի , քէնաին իչին պաղը ճէտիտ էշեա վէ էմթաա սա-
թըն ալապիլէսին , չիւնքի քիմնէ սէնի , իղհարը իթլաս իթմիշ պիր քի-
պարզատէ դանն իթմէմէլի տիր քի , սէն տէ գումարխանէլէրէ սէր-
պէսթճէ տէվամ իտէպիլէսին , զիրա օ եօլտա դանն ու զէհապա սէ-
պէպիլէսին վիրմէքլիք . գումարխանէլէրէ շայիանը թէէսսիւֆ պիր
թալսիսէ տիմէք տիր :

— Հազգըն վար տըր :

— Պէնիմէ պիր դաշ կիւն գալադատան , վէ սէնի պիր դաշ գու-
մարխանէնէ թադտիմ իթտիքտէն , վէ պէնիմ մէհարէթիմի , թէմա-
միլէ իճրա իտէպիլէճէք տէրէճէտէ զիհնինտէ հըֆլ իլլէտիքտէն ,
վէհասըլ մէյտանը ճէմիլլէթէ կիրլէպիլէճէք տէրէճէտէ մէհա-
րէթ վէ մէսլէք սահիպի օլտուգտան սօնրա , իչէ պաշլաեաճադ-
սըն Ալլահ , Ալլահ , կիւնէլին ըվլապ պախշ օլմասը , պիր թիւն ալմ
իչին տիր , Հէր քէս , քէնաի եօլունա տէվամ իթտիկի կիպի , սէն տէ
քէնտի եօլունա տէվամ իլլէմէլիսին , վէ ումարըմքի , պէն տուհու-
լէթլէ եօլունա ալտըղմ միալլու , սէն տէ ալաճադսըն :

— Ֆադաթ էկէրչի հիլլէ իտիլտիկինտէն տօլտիք գումարպաղ-
լարճա պիր մուարադա զուհուր իտէր իսէ , նէ՞ եարմադ լաղըմ տըր :

— Հիլլէ իտիլէրէք ալաանան գումարպաղար , նէ՞ գատար
հիտտէթլէնմիշ օլաալար , ալեստէվիլլէ հիլլէքեարըն եիւղիւնէ քեա-
ղըտլարը ֆըրլաթալադ , վէ ճօպ վէ պալթօն բաթըրտըսըլլա վէ

Թէքմէ վէ եռու միտ գ. վուրմագլու, գաբուեա ամթարագ. իրթիֆա ի-տէրլէր, վէ պաղէն տախի օլ գատար հիտտէթլէնիւրլէր քի, աղչէլէ-րինի կէրի արմագլըղը պիլէ ունուտուրլար :

— Էկէրչի եալընըղ պիր գաչ թօղաթլու իրթիֆա օլունա-ճագսա . . .

— Է. . .

— Ե. յ. Էկէր Էօլլէ օլուր իսէ , գապուլ իտէրիմ :

— Էկէրչի գապուլ իթմէղ իսէն, օլ վագըթ իչ միւշրիւլլէշէճէք տիր :

Պիղիմ իքի գ ու մարպաղլար, Տիւթագըն իգամէթ իթտիկի Լը Բէլթիէ սօղալընա մու վաղըլէթ, վէ էսնաիրաճտէ , էմրի պասիրէթէ ըիանէթէն , մէվատտը սայիրէտէն պոչս իթտիլէր, Նիհաեթ , մէր-գուման միեանէսինտէ իթթիֆագ ու իթիլաֆ հատըլ օլտու :

Իրիմէսի կիւն , պիր կիւն աղտէմ գաբարլաշտըրըլան ահքեամը մուգալէլէ թէմամիլլէ իճրա գըլընարագ, Տիւթագ, միւնասիպ սու-րէթտէ կիսինիպ գուշանմար, վէ հէր հալտէ լաղըմ օլան պաղը միսճէվէրտիթը սաթըն արմասը իչին իգթիզա իտէն մէսլաղը Է-տիւճ օլարագ. իթա իլլէտի Պիր գաչ կիւն սնրա . Էֆիլէ Լանտրի , տայիմա Մէրիսթօրէլ թարաֆընտան թահրիք օլունարագ, վէ անըն հիմսեթսինտէ պուլունարագ , թիւլլիէթլի աղչէ իլէ գումար օյ-նանմագ տա օլան պիր գ ու մարիանէեէ կիրաի, վէ էլինտէն կէլտիկի մէրթէպէ մէհարէթ իսթիմալ իթմէքլէ , թօղաթ վէ թէքմէ ե-մէքսիղին խայլի աղչէ գաղտնոր :

Գումարտա , գ ռթ տը Սէն-Սաթիւրնէնին մուվաֆիպաղըլէթլէ-րի վէ իղ պալի ումու մէն թէվաթուր պուլուպ , հէլէ իղ պալի տա-լիմա հաղգընտա եամլէր օլարագ , գ տատէն զարար իթմէք Եօլուն-տա թէլէպպի սաթիտա պուլունմատըղ ճա , հէր վագըլթ գաղանմագ-տա իտի Մէրդ ում օլ տէրէճէ մէհարէթ գ ու լանմագտա իտիքի , օեունտա իճրա իթտիկի հիլլիքերպըղ հաղգընտա քիմէսնէ շիւպ-հէ իթմէմէքտէ , վէ իչպու հիլլէքերպըղը ստեէսինտէ , բէք չօգ աղչէ գաղսնըպ , վէ քէնտաի իսէ , հոսիս օլմումաղլէ պէրապէր , ճէօմէլտ վէ միւսրիֆ տէ օլմատըղընտան , պիր խայլի մէպլաղ թօլումանեա մու վաֆիթագ օլտու , վէ պու մէպլաղը , իհթիեաթ աղ-չէի մագ ամընտա սաղլտեւպ , սնճագ արթըրմագ լաղըմ կէլտի-կինտէ , պունա էլ աօգումալումագտա իտի :

Մէրդ ում 1827 սէնէսինտէ , եիկիլմի իւշ եաշընտա օլտուղու

զանն օլունմադ տա, վէ քէնտիտի զտեէթ խտաթամիզաճ օլմա-
սըյլա, գայիֆլիկինէ մէպնի, Լֆիլէ (կնճէ վէ ուզուն մանէասընտա
տըր) լադապընա լաեքգ պուլունմադ տա խտի Պունունլա պէրապէր
գուվլէյի պէաէնիյնէսի միւքէմմէլ խտի Օլ թարիխաէ Լֆիլէ, Բթ-
վանս սօգաղընտա իգամէթ խտիպ, օլտուդճա մոնթաղամ պիր
խանէսի պուլունմադ տա, վէ չըվալիէ Տիւթադ տ կէլինճէ, օլ էս-
նատէ մէմալիքի էճնէպիսէտէ պուլունտարադ, էճնէպիլէրի տօլան-
տըրմադ տա խտի Գօնթ, մէրգումու Լօնտրատա զանն խտիսօրտու

Շուտա վար քի, չտկիրտ, հօճասընը կէչմիշ օլտուղունտան,
հօճասընըն զայադուպէթի զէմանընտա տա իշինի կէօրէպիլմէքտէ
խտի:

Իշթէ, թամ Բրօվանս սօգաղընտա, Մ. տը Սէն-Սաթիւրնէ-
նին իգամէթ իթտիկի խանէեէ Էլէն Բիթօ կէլիպ, խամինի տախի
թէպալիլ իթմէքսիլլին, օրատա պիր տայիրէ քիրալատը:

Էլէն, Ֆէվլէլատէ ճալիպ պիր սիմահա մալիք օլտուղունտան,
իգամէթ իթտիկի խանէ տէրունինտէ ումումուն էնղարը տիգդա-
թընը ճէլպ իթմէմէսի միւմքին տէյիլ խտի Բրօվանս սօգաղընտա-
քի խանէտէ տէ պու հալ վաղը օլտու, Շէօյլէքի, գօնթ տը Սէն-
Սաթիւրնէն, տիկէրլէրի միսիլլու վէ պէլքի տիկէրլէրինտէն զիեա-
տէ աաթթա մէգպուրէեէ հայրան վէ մայիլ օլտու:

Յիլվաղը գօնթը մէրգում, Էլէնին ճէմալինտէն կէօղլէրի դա-
մաշարադ վէ զիհնի տաղըլարադ, օլ կէնճ գատընա կիւն պէ կիւն
զիեաառէ տիլտառէ օլմադ տա խտի, չիւնքի, քէնտիսին մաղպութ վէ
միւքէմմէլ պիր սէրվէթ ու վաղիսէթի պուլունտուղու, հէրքէս
թարաֆընտան զտնն օլունտուղու հալաէ, նիշէլէրին գալպլէրինի
զաթէն ճէլպ էյլէեէն, վէ զէնկին վէ սէրպէսթ զտնն խալաիկինէ
մէպնի, նիշէ տըղու վէ իշթիեադըլարը թաշրիք դըլան օլ գատը-
նըն աշգ ու մուհապպէթինէ նայիլ օլամատա պիլէ, պարի անէ սա-
հիպ օլմադըղա, խանէնին քեաֆֆէյի միսթէճիլլէրինտէն զիեա-
տէ քէնտիսին պիր հազգը պուլունաճաղընը մէմուլ էյլէմէքտէ
խտի:

Պինապլէրին պէօյլէ պիր սըրտատա, հէրքէսին եալաճաղը կիպի
գօնթ տախի մէգպուրէ հազգընտա մալիւմաթ ալմադ խթէեիպ,
պու պապտէ, էֆէնտիսի հազգընտա սայիրլէրտէն զիեառէ վուգու-
ֆիեէթի օլուպ, ֆազաթ մէնֆաաթը իճապընճա սիւքիւթ իտէն
էրզմէթ քեսըլընը մէմուր թայեին էյլէտի:

խըզմէթ քեար , լաղըմ՝ կէլէն մալիւմաթը թտհսիլտէն սօնրա , էֆէնտիտինէ կէլիւպ , թէպլիզ իթտի :

Դօնթ , խըզմէթ քեարընն աղղընտան մէզպուրէնին իսմինի ի- յիտինճէ ,

— Վա՛յ , էլէն Բիւօ մու , տէյի սիւսլ իթտի :

— Էլվէթ , միւսիւ գօնթ , իսմի էլէն Բիւրօ տուր , տէյի խըզ- մէթ քեար ճէվապ վիրտի :

Գօնթ , պու էսնատէ պիր իսկէմէեէ օթուրմուշ իտի : Մէրքում , գօնթ մագամընտա պիր հալ ու գըեաֆէթ քէսպ իթմիշ օլմաընա րալմէն , քէնաիտինին էֆիլէ օլտուղունու կիլլէմէքտէ պուլունտու- ղունա տայիր իւղէրինտէ պաղը ալեամէթլէր կէօրիւտիւկիւնտէն , պաթէն բէք չօգ մահրէմիյեթլէրինէ վաղըփ օլան խըզմէթ քեարընա եէնի վաղըա հաղղընտա պիր շէյ պէլլի իթմէմէքլիկի միւնասիպ ատտ կլէտի :

խըզմէթ քեարլար պաղէն էօյլէ էսրտա քէսպի վուգուֆիյեթ իտէրէրքի , պունլարա գարչը , էն գուրնաղ խըզմէթ քեար սահիպ- էրի պիլէ քէնաիլէրինի միւտաֆաա իտէմէղլէր :

Իսմի , Լանտրի տէ , սէտաընտա քաթան էսէրը հէեէճան հիսս օլունմանարապ ,

— Պու գարը գա՛շ եաշընտա իմիշ , տէտի :

Լանտրինին պու պատտէ պիղպաթ շիւպհէսի պուլունմամագտա իտի իսէ տէ , սնճադ քէնտի միւրատընա րալմէն , պիրտէն պիրէ վաղը օլան իսթիլրապընտան տօլսեը խըզմէթ քեարընն ֆիքրինտէ հուսուլէ կէլէն չիւպհէլէրի քեամիլէն իղալէ վէ պէրթարաֆ իթ- մէքլիկի տի շիւնմէքտէ իտի :

— Էֆէնտիմ , մէզպուրէնին սիննի հաղղընտա տօղրու մալիւ- մաթ հօգ տուր : Օն սէքիլը եաթաա եիկիրաի եաշընտա օլտուղու րի- վտէթ օլունուհօր , տէտի խըզմէթ քեար , Էֆէնտիտինին սիւալինէ ճէվապ վիրէքէք :

— Խա՛յր , պէնիմ պիլտիկիմ տէյիլ տիր : Պահսընր իթմէք իսթէ- տիկիմ գատըն , աղ ալլի օթուղ պէշ չաղլարընտա օլաճադ աըր տէտի : Իչպու իֆատէտէն տախի անլաշըլաըլը իւզրէ , Լանտրի , քէնտի մաղսէտինէ սալիք օլմոգտա իտի :

Խըզմէթիար . — Տիմէք օլուր քի , Էֆէնտիմ , պու գարը , սիզին տրաաղընըղ տէյիլ տիր :

Գօնթ , պու խուսուստա հիշ պիր իթերաղ պէեան իթմէտի Ան-

ճագ, ճէպինտէն պիր ազչէ չիդտանը չըգարըպ, պունուն տէրու-
նինաէն ալտըզը եիւզ ֆրանգը, խըզմէթ.քեսարընըն գարչըսընտա,
պիր գօնսօլ խըէրինէ վազ իյլէտի, վէ պատէհու,

— Ծըան'սուտ, խըզմէթինէ մուգապիլ շու եիկիրմի ֆրանգը ալ,
վէ սըրը սագլամագլըզըն իյլն տէ, շու սէքսէն ֆրանգը ալ, կէօ-
րիւեօրսուն ա', սըր սագլամագլըզընըն պէտէլինի ճէօմէրտճէ իթա
խտիեօրում', տէտի:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Ծըանսուտ, էֆէնտիսինին էմրի մու-
ծիպինճէ օրատան մուֆարագաթընտա, քէնտի քէնտինէ,

— Հագըզ էթէն պու տտէմին եանընտա գալմագտա մէնֆաաթ
վար տըր, իմտի, սէս չըգարմաեըպ, պուրատա աուրմալըեմ',
տէտի:

Գօնթ տախի, եայընըզ գալարընտա, իքինճի տէֆա օլարագ,
վէ նէվիմա մաճգու զիւէթլէ,

— Էլէն թիրօ', հէլէ նիհաեէթ... տէտի...

Պու քէլիմէլէր իլէ, տճապա նէ' տնխալըմագ իսթէնիլիեօրսու

Ծիլվագը, օլ սախթէ աաըլդատէն ն ֆիքրինտէ վէ գալպինտէ,
Էլէն թիրօ իսմի, բէք չօգ խաթըրէլէր, բէք չօգ արգուլէր, բէք չօգ
իշթիւեղլար, բէք չօգ թասազվարար հտարլ վէ թահրիք իտէպի-
լիր, նիհաեէթ պիր թագըմ ֆուրթունալար վիճուտէ կէթիրէպի-
լիր իտի:

Էվկէլ էմիրտէ, իսմի մէղքիւր, մէրգումուն ֆիքրինտէ շու ճի-
հէթի հատըլ իթմէքաէ իտիքի, բէտէրի վէ ֆամիլեասընըն տիկէր
աղասը մուհաքէմէ օլունտուղլարը սրրատա, հէր նէ գատար քէն-
տիսի օն տէօրթ չաղընտա պուլունմագտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմ-
լէ իլէ քէնտիսի մէքթէպտէն չըգարըլարագ, տափայը մէղքիւրէտէ
իճրաի շահատէթէ ճէլպ խտիլիչ, վէ պու մուհաքէմէնին իթմա-
մլնտա, բէտէրինին իտամ ճէղասընտ, վէ վալիտէսիլլէ գարընտալ
վէ զըզդարընտալարը, թէյզէսի վէ տմճտընըն մահպէսիլլէթէ
մահքիմ իտիլտիքլէրինի կէօրմիւշ վէ իշթիմիլ իտի:

Էֆիլէ, բէտէրինտէն զաեէթլէ գօրգումաշ, վէ քիւշիւք Լէհի-
թան սէմթինտէ իճրատը Էվիլլէճէ ախ չիւնիլմիլ շ օլան ճիւսեէթ
էսնասընտա, բէտէրի քէնտիսինի թէրք իթմիլ օլմտսընտան տօլանը
մէրգումուն մահքիւմիլլէթ վէ ճէղասընտան նաշի էսէֆ իթմէեէրէթ
պաղէն ֆիքրինտէն,

— Նասըլ եաշամըլ իսէ, էօլլէ տէ Էօլմիլ ախիլ Անճագ պէնիմ',

քէնտի էլլատը օլտուղունն անլաշըմամաընը արդու խտերիմ, զիրա, պուլունտուղում վաղիտէթ տախիլինտէ, պէօլլէ պիր հալ, բէք քէնա պիր շէյ տիմէք օլաճագ տոր, տէյի տիւշինմէքտէ խտի :

Հալպու քի Լփիլէ, վալիտէսի հազգընտա բէտէրի կիպի տիւշինմէքտէ, անը օգ զիտաւ տէվէր, հաթթա օտան տէկին օլ խուսուտաքի մուհապպէթի էքսիլմիշ օլմատըղընտան, մէղպուրէնին պուլունտուղու հապսխանէնէ, էֆիլէ նամը ալթընտա օլաւագ, արա սըրա իտանէ իրտալ իյլէ խտի :

Գօնթ, պու տալանըն, վէ պիտանն օլլէյհ պիլթիւն փալիլետար ֆէլաքէթիինն սէպէպի, Բէսօր օլտուղու ֆիքրինտէ պուլունմասըյլա, անը ապա սէվմէղ խտի :

Պունտան գաթիկաղար, Բէսօրուն, Լյէնի նէվիմա պիւեթիլմիւշ, վէ քէնտիսինի մէրդումէնին ուղրունա ֆէտա իթմիշ օլտուղունու տալի տէրխաթըր իթմէրլէ, պու վուդուաթտան, Բէսօրուն՝ օլ կէնճ գըղը սէվալիլի, հալոսա սէվմիշ օլտուղու նէթիճէսինի չըղարմադտա, վէ քէնտի էֆէհարընճա, օլ կէնճ գըղու միւլթէսարըրֆ օլմազլըզ, հէմ Բէսօրունն աշգ ու մուհապպէթինտէն մէրդումէնի դաապ, հէմ մէրդումտան, վէ հէմտէ վալիտէսիյլէ տիկէրլէրինտէն աիւզը ինթիգամ իյլէմիշ օլմագլըզ օլտուղունու տիւշինմէքտէ խտի :

Պու թատապվուր, հէր նէ գատար տիւշինիլ խտի, կէրշի խաթըրէլէր հազգի վէ մուճիդի թահրիք խտի, լաբին արզուլարընը եէրինէ վարաըրմագլըզ, նիւաթ ու էֆէքեարընը գուվկէտէն ֆիլիլէ կէթիրմէքլիք, վէ ինթիգամընը ալմազլըզ վատըթալարընը էվիլէլ էմիրտէ գօնթ թէտանրիք իտէմէտի :

Մէրդում, խալլէթիլտտէթ տիւշինտալաքտէն սօնրա, ագըպէթէքեար պիր շէյ խաթըրլաւեարագ, էլպիսէլէրինի վիրմէտի իշին, իըղմէթքեալընը ճէլալ իյլէտի :

Պու սըրատա, մէրդում, բլաւընը դարարլաշարըմը խտի :

Պ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Չ Ա Ր Բ Ը Գ Ա Տ Ը Մ (Տէվամ)

Եւրոմ ստաթ սօնրա, մէրդում գօնթ, էսվոպընը կիւնիւիւ, թուալէթինի միւրքէմէլէն թէրթիւի իթուրքաէն սօնրա, իլէն Բի-րօնուն գարուսունու չալար:

Իլէն, քիւլիւք, փագաթ պիշիմիճէ պիր տայիրէ քիւլարմըն օլուպ, պու տայիրէ լաւերգը լա թէփրիլ ու թէզերին իլէմիլ, վէնէզտինէ հիլ պիր պէսլէմէ տլմըն օլմանըպ, արա սըրա պիր խըզմէթ-ճի գարը կէլէրէք, մէրդումէնին խանէճէ պիւրիւք իլէրինի կէօրիւր իտի:

Գօնթ, գարուսուն չալարըն զէման, վագըթ իւայլի կէճ օլմողլէ, իլէն, տիշարը չըգմագ իւզլէ էսվոպընը կիւնիւիւ օլտուղու հալտէ գարուսուն աշար: Մէրդումէ, այնի խանէտէ իղասէթ իթմէք միւ-նաթիպէթիլլէ, գօնթու զաթէն կէօրմիլ օլտուղունտան, քէնտի-նի պու եիւզտէն թանըր, վէ Մ. տը Սէն-Սաթիւրնէնին, քէնտի հագղընտու մալիւստթ տլմըն օլտուղունու տա պիլիր իտի:

Իմտի, իլէն, քէնտի վարիաթթընըն բէք աղ օլմասընտան զա-թէն սըզըլմագ տա իքէն, պիր տէ միլնօնարլու սէրվէթիլլու լունտու-զանու իշիթ միլ իտուկիլ մէրդում սախթէ ճէնթըլմէնին քէնտիլինէ վիզիթա վիրտիկիլնի կէօրտիւկիլնտէ, ֆէվղ էլատէ մէսրուր օլուպ, տօտագլարընտա թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունարագ իսթիգպալ իլ-լէտի:

Գօնք. — Աֆվ իտէրսինիլ, մատամ:

Ելիւ. — Միւսիւ...

— Շիւպհէթիլ տիշարը չըգմագ իտիլիլ:

— Էվվէթ:

— Աճապու սիզի լահաթթըն մի իտիւօրում:

— Խալը, հիլ պիր մագսէտէ մէպիլ օլմանարագ, սատէճէ տօլաշահագ իտիմ:

— Տիմէք տիր քի . . .

— Պագաթ , էֆէնտիմ , միւսատաէնիզլէ շունու սիւալ իտէ-
րիմ քի . . .

— Վիզիթամտան մադսէտ նէ՝ օլտուշունու անլամադ իսթէ-
եօրսունուզ , տէյիլ միւ Դաբէթ ճիտաի պիր սէպէպլէ տիր :

— Պու սէպէպլ նէ՝ տիր :

— Խուսուսի վէ քեամիլէն մահրէմանէ պիր միւլագաթ թալէ-
պինտէն իպարէթ տիր :

— Պուրատա պիլլտէն դայրի քիմէսնէ պուլանմատըղնտան ,
սէրպէսթնէ կէօրիւշէպլիլիրիզ :

— Պու դատարը մաթլուպէ քեաֆի տէյիլ տիր :

— Նէ՝տէն :

— Վաղը օլաճագ մուհապէրէմիզ ուզուն թիւրէճէկինտէն , պէլ-
քի պիր սաթաթ սիդի աեագատա տուրատումագ իսթէմէմ :

Էլէն , պու սըրատա , բէք չաբուզ արզը մուվաֆֆագաթ ի-
տիեօր կիպի կէօրինմէք իսթէմէտիկինտէն ,

— Լաքին մատտէ նէ՝եէ տայիր աիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Մատտէ , Փամիլեանըա տայիր տիր , մատմուազէլ :

— Պամիլեամա տայի՞ր մի տիր :

— Էվլէթ , վէ էկէրչի շիմախէ դատար սիդէ մատամ իսմինի
վիրտիմ իտէ . . .

— Սնլաեօրում :

— Սիննինիզ՝ օն պէշտէն ղիեատէ՞ մի տիր :

— Խայր , Քուգութ կէլինիզ միւսիւ , հաղգընըզ վար տըր , իտէ-
ճէկիմիզ միւլագաթ , պուրատա վուզու պուլամազ :

Գօնթ , մէզպուրէնին արզատընտան , քիւշիւք վէ կիւզէլ պիր
աալօնա կիրտի , վէ Ռիօ , մէրգումուն օթուրմատընը բէճա իյլէ-
տիքտէն օօնրա ,

— Պիր աղ էվլէլ ֆամիլեամտան պահս իտիեօրտունուզ , տէտի :

— Էվլէթ :

— Պամիլեամը թանըրմընընը :

— Հայ հայ :

— Չէնկին մի տիր :

— Հէմ զէնկին տիր , հէմ աապէթի հայիզ տիր :

— Պէնի , Փամիլեամա թէսլիմ իտէպիլի՞րմիսինիզ :

— Էվլէթ :

— Էյ պու. լյլիկի պանոս հարա՛րմըսընդ,

— Պաշտա տիրութեւ հարե.բէթ իթմէ.ք, զաթէն նապե.ճա տըր,

— Շիւպհէսիզ,

— Անճադ...

— Անճադ, նէ՞,

— Պիր խուսուսու պիլմէ.քլիկիմ լաղըմ տըր,

— Հա՛նկը խուսուսու,

— Խալլի վաղըթտան պէրու արամադտա օլտուգում, վէ պու կիւն պիթթե.սաաա.ֆ ըսաթ կէլտիկիմ գաաղընն սիզ օլուպ օլմաաղընընըր անլամադ իսիէրիմ,

— Լա.քին, արաաղընըզ գաաղընն պէն օլուպ օլմաաղընմանա՛ւըլ թէէմին օլապիլէճէ.քսինիզ,

— Պիր ագտան աէօյլէրիմ, մաաամուաղէլ,

— Պու խուսուսաա սիզէ իֆաաաէի հալ իթմէ.ք իսիէրիմ, Լա.քին, հաղըզէթէն մաաաէէ էօյլէ շէյլէրէ տալլիր աիր.քի, պու՛նլաղըն Կաղընը սիզէ տիեէպիլլիրիմ, մաաաամ... Իֆաաաէմի իյղա՛հ իթմէ.ք իսիէրիմ... սիզին պէսլէմէնիզ Կօզ տուր, տէյիլ մի,

Լանտրի, պու քէլիմէլէրի թէլէֆֆիւզ իտէր.քէն, ճիտտի պիլ միւտարէպէնէ կիրիշիլմէգտէն էվիլէլ, Եըլանը ուեա թմաեա չալըչան գաղթալ կիպի Բիրօեա պապ մաղտաա իտր,

— Խա՛յր, միւսիւ, պէնիմ հիշ պիլը պէսլէմէմ Կօզ տուր, տէյիլ էլէն ճէվապ վիրտի,

— Գաբույար Լսնըզըլա գաբայր՝ մը տըր,

— Էվիլէթ, միւսիւ գօնիթ, ֆաղաթ պու գաաաար սիւալլէրին աէպէպի նէ՞ տիր,

— Մաաաամ, վաղը օլան սիւալիմ սօն տէյիլ տիր,

Էլէն, պու սրքաաա, Մ. Մաթիէօ իլէ, պէտապաթ ընսրու թէրք իթտիկի զէման զուհուրա կէլէն մուամէլէսինի խաթըրլա՛ Կաղազ,

— Լա.քին, միւսիւ... տէտի,

— Ֆաղաթ մաաաամ... տէյի սաթթէ ճէնթըլմէն պէեան իլէտի,

— Նիհանէթ, միւսիւ, ըէճա իտէրիմ, ֆիլլըրինիզ նէ իսէ, իյղա՛ պուեուրուն,

— Մաաաամ, Կաթաա, մաաամուաղէլ, մաաամուաղէլ, Կաթաա, մաաաամ, հէր հանկըսընը խօշլանըր իսէնիզ, անը գապուլ իթ

տին իղ, — սիդի նայիրի սաստեթ իյլեմէք ի զրէ, մնահապսեթլէ գապուլ իտէճէք օլան վէ դ օլլարըն աշուպ պէլլեմէքտէ պուլունան պիր ֆամիլեանըն գուճաղընա վասըլ օլմաղլըղընը իչին, պէնիմ վասըլմա օլմաղլըղընը պիր աղ էվիլէլ բէճա իտիւօրաուհուդ, էօլլէ տէյիլ մի :

— Լաքին, միւսիւ, սիղ պէնիմ ֆամիլեամ հաղղընտա պանա նէ՝ սէօլլէնէճէքսինիգ :

— Էլէր իտթ էրսէնիգ, հիչ պիր շէյ, սէօլլէմէմ :

Գօնթ, պու լաֆիղլարը սէօլլէտիլի զէման, աւաղա գալգտը, էլինի պապթ օնունա տղաթար, վէ կիւեա տիշարը չըգաճագ տըր կիպի պիր թապը ու հարէքէթտէ պուլունաու :

Էլէն իսէ, մէրդուճուն գարչըսընտա թէվաղու իտէրէք :

— Ֆագաթ, միւսիւ, պէնտէն մուֆարաղ աթ իթմէզտէն էվիլէլ, հիչ օլմող իսէ, ֆամիլեամըն էսրարընա վաղըֆ օլուպ օլմատըղընը պիրտիրին, տէտի :

Էլէն, պատէհու դտեթ լաթիֆ վէ ճալիպ պիր սէտա իլէ, բէճաընա տէվամ իտէրէք :

— Ֆագաթ, հաղըղ էթի հալի պէնտն իտին, տէտի :

— Մա՛տմուաղէլ, սիղ, հագըղ էթի հալի իշիթմէք իտթէմէզսինիգ, տէյի լանտրի ճէվապ վիրտի :

— Խա՛յր, միւսիւ, իշիթմէք իտթէրիմ :

— Մա՛տմուաղէլ, էվիլէլ էմիրտէ, հէր նէ դատար սիղ օն պէշ չաղընտա կէօրիւնմէն օր իտէնիղ տէ, օն պէշ եաշընտաընըղ, վէ հօգդապաղըղ վէ դ օմէտիաճըլըղ իտէն լանտրի նամ քիմնէնէ վաղթիլլէ թէպիմ օլունմուշասնուդ տուր ճօղըս տէյիլ մի :

— Էվիլէթ, միւսիւ, գ օնթ :

— Պու հօղղապապ, պիր զէման քիւշիւք լէհիթման սէմթինտէ պուլունա եօրտու :

— Էվիլէթ :

— Մա՛տիստարէն իտամ ճէզտաընա տիւշար օլտու :

— Էվիլէթ :

— Ֆագաթ մատմուաղէլ, պէն սիդի նասըլ ֆամիլեանըղը թուըրըմ, վէ . . .

Գօնթ, դաստէն թէրէտաիւտ իտէրէք, իֆատէսինի իքմալ իթմէտի :

Էլէն, քէլպէ հիւճում իթմէք իչին եիւքսէքտէ տուրան տիշ

քեանի, վե էն շիտտեթլ ախշմէնլերինի մաղլուպ իթմէք իշին, էն կիւզէլ սիւահընր, եանի զառֆեթինի սուի իսթիմալ իյլէեէն քիմնէ կիպի, գօնթա ճէվապ վիրմէտի իսէ տէ, եալընըզ պապըլըլա,

— Միւսիւ, թէքրար բէճա իտէրիմ, մերամընըլը իյլաճ իտին, աէտի:

Գօնիտ աաիտի,

— Էվվէթ, մատմուաղէլ, ֆոմիլեանըլը թանըրըմ, վէ նէ՝ կիպի սէպէպլէ՝ սիզիլ թէրք իթմիշ օլաուղունու տա հէման սիղէ պէեան իտէպիլիրիմ, աէյի իֆատէ իյլէտի:

— Սէպէպ մի... ֆադաթ միւսիւ գօնթ, պիր բէտէր վէ պիր վալիաէնին, քէնտի էվաալարընը թէրք իթմէք իշին հիշ պիր սէպէպլէրի պուլունամաղ... Պիր սէպէպ մի... էվաալարընը թէրք մի իթմէք...

— Շիմտի պու սէօլլէրի պրադալըմ... ֆոմիլեանըլ հադգընտա վուգու պուլան իւք սիւալինիյի խաթըրըլա՞թօրմուսունըլ:

— Հա՛նկը սիւալինի:

— Ֆոմիլեանըլ զէն՛նկին մի տիր տէյի սիւալ իտիեթաունուղ՝

— Էվվէթ, էվվէթ:

— Էյ պէն պու պապաէ սիղէ նէ՞ ճէվապ վիրտիմ, անը տա պիլտիրին:

— Ֆոմիլեամըն, աաալէթ հայիդ օլաուղունու սէօլլէտինիլ:

Գօնթ աը Սէն-Սաթիւրնէն, իշպու սէօլլէրի իրատ իթտիկի էսնաուէ, հադըգէթի պէեան իթմէքտէն զիեաուէ, քէնտի մաղ սէալինէ սալիք օլաբաղ:

— Էվվէթ, մատմուաղէլ, ֆոմիլեանըլ հէմ զէնկին տիր, հէմ տէ աաալէթի հայիդ տիր, ֆադաթ պաղը միւնտսէպէթ, զուրուրէնէթ սէպէպլէրի... լաքին՝ պու խուսուստա սիղէ նէ՞ սէօլլէեէպիլիրիմ... իշպու մաաաէ հադգընտա հիշ պիր շէյֆլիմէմ, եաիտա պիլտիկիմ բէք ճիւղի մալիմաթ աըր... հաաըլը պիր թաղըմ սէպէպլէրտէն տօլաքը, ֆոմիլեանըլ, սիզի, Լանարինին ֆոմիլեաըլ եէաինէ թէրք իթմէքիկէ մէճպուրօլմուշ տալ... տէտի:

— Լաքին, միւսիւ, սիզ պանա իւմիտ վէրիեթաունուղքի...

— Ֆոմիլեանըլը սիղէ պալտուրմաղլըլը մը իւմիտ իթտիրիեթաուն:

— Էվվէթ, միւսիւ:

— Սահիճ տիր, մատմուաղէլ, անճաղ էվվէլ էմիրտէ, աըաաը-

ղըմ՝ դատընըն, սիդ օլուսդ օլմասըղընըղը տա անլամադ իսթէեօրաում
— Էվվէթ :

— Խմտի, մատմուտղէլ, պէօյլէ պիր միւշքիլի հալլ իթմէք-
տէ պէնիմ կիւղէլ պիր թէապիրիմ վար տըր :

— Նէ՞ կիպի թէտպիր :

— Պուրատա պիզաէն դայրի քիմնէ եօգ տուր, տէյի՞լ մի :

— Էվվէթ, թէքրար պէ թէքրար սէօյլէեօրում, պիդ պուրատա
եալընըղը, տէյի Էլէն ճէվապ վիրտի, վէ տիշի պիր դարլան օլմասը
հասէպիլլէ, քէնտի քէնտիսէ, «եա հաղըղէթի հալի անլանաճա-
ղըմ, եախօտ իւղէրիմէ թէճափուղ վուդուինտէ, քէնտիմի միւտա-
ֆաա իտէճէեիմ, տիմէքտէ իտի :

— Խմտի, մատմուտղէլ, շիմտիսէ դատար սաղ գօլունուղա
տիդդալ իթմի՞շմիսինիլ տիր, տէտի դօնթ, զաթէն դալիպ օլտու-
ղունա էմին օլտուղու ճիհէթլէ, ֆիթուրսուղճա սիկարա գութու-
սունու չըգարարադ, վէ Ռիւօ, էվվէլա կիւղէլ տօտադլարը վէ
բարլադ տիշլէրի տրասընտա լաթլֆ պիր թէալէտիւմ միւշահէտէ
օլունուս, պատէհու դահդահալը վէ իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւշ
գօթարարադ :

— Սաղ դօլումա մը, տէտի :

— Էվվէթ, սաղ գօլունուղա, տէյի գօնթ տը Սէն-Սաթիւրնէն
ճէվապ վիրտի, տալա շաշլումսեղա, սիկարա գութուսունտան պիր
սիկարա տլարադ :

— Միւտիւ դօնթ, էկէրչի մատտէ, գօլումու կէօրմէք իսէ . . .
պիրա հէրնէ գատար հէնսուղ կէնճ պիր գըղ իսէմտէ, գապիլ տիր
անլանապիլիլիմքի, լաքին . . .

— Հէրնէ սէօյլէհէճէքսինիլ, սէօյլէեին, մատմուտղէլ :

Սաթիւմ գօնթ, մէգքիւր սէօղլէրի սէօլէրքէն, ճէպինտէն չը-
գարտըղը պիր քիպրիթ իլէ սիկարասընը եաղտը :

Էլէն Ռիւօ, — լաքին սիդ պէնիմ գօլումա ալա կէօրմէմիշինիլ
տիր, տիսէրէք. — ֆիսթանընըն գօլարընտան պիրլին եօգ տըրեա տօղ-
րու աշտըղը սըրատա, պիրտէն պիրէ մէգքիւր գօլու թէքրար աշա-
ղըեա էնտիրտի, վէ շիտտէթլի պիր թափը իլէ :

— Խա՛յր, խա՛յր, հիւ պիր վաղըթ գօլումու սիղէ կէօթէրմէ-
եէճէեիմ, տէտի :

— Սահիհ տիր քի մատմուտղէլ, — տէյի գօնթ ճէվապ վիրտի, —
պէն սիլին սօլ գօլունուղու ապա կէօրմէմիշիմ տիր, վէ գապիլ տիր

քի տէ՛, պոլնտան պէ՛օլէ կէ՛ օրմէնէն ճէնիմ, ֆաղ աթ հէր հալ ու քեար-
տէ զանն իտերիմ քի . . .

— Նէ՛, սիղաէն էվվէլ աիկէրլէրի գօլումու կէօրմի՛ւլլէր մի տիր
զանն իտիեօրսունուզ՛ :

— Խա՛յր, մատմուտղէլ, պէն պու եօլաւ մուհաքէմէ իթմէ-
եօրում՛ :

— Էօլլէ իտէ, Նէ՛ տնլաթմադ իսթէեօրսունուզ՛ :

— Շունու անլաթմադ իսթէեօրում քի, սօլ դօլունուդտա, աշը-
նըզըն մահէլլի եազընընաա իյի իշարէթ պու լունմադ տա ալըր :

Բիօօ, պու քէլիմէլէրի իշիթտիկինտէ, Խիթրէեէրէք :

— Տուրունուդ, միւսիւ, տէտի :

— Նի՛շին, մատմուտղէլ :

— Սէօլլէտիկինիզ իշարէթլէրին մէվճուտ օլուպ օլմաաըզընա
թէէմին օլմագ իշէն :

— Սիզ պազընըզ, մատմուտղէլ, պէն պազ մամ :

Մ. ալ Սէն-Սաթիւրնէն, պու սէօլլէրաէն ոճնրու, սօդաղա նա-
ղըր օլան պիր բէնչիրէնին հանլնա կիթտի, վէ իշէն տախի, տահա
զիեաաէ էմին օլմագ իւզրէ, քէնտի եաթադ օտաաընա շէփիտի,
վէ օրատա, սօլ դօլունու աշալը, վէ օլ անէ տէկին, չի պհէսիզ սիդ-
գաթսըզըզընտան նաշի ալա կէօրէմէմիշ պու լունտա զու իքի թէք
րագ գամը միւ շահէտէ իյլէտի :

Պինապէրին մէզպուրէ, քէմուլ խէվֆ ու տէհշէթլէ,

— Սահիհ տիր քի, միւսիւ, գօլունուտա իքի բազգամ՝ մէվճուտ
տուր, ֆազաթ պու իքի բազգամըն աաէտի գա՛շ տորր, տէյի սիւ-
ալ իթտի :

Գօնթ, պաշընը արդասընա շէվիրմէեէրէք,

— Օն իւշ տիւր, տէտի :

— Ոն իւ՞շ միւ, ա՛հ, սիւպհան իլլահ, սահիհ տիր . . . Տիմէր
օլուր քի, միւսիւ գօնթ, սահիհէն սիզ պէնիմ՝ ֆամիլեամը թանը-
եօրսունուզ՛ :

Իշէն, պու հէնկեաամէ, իգպալրէրէսթիք տույզուսունտան
թահրիք օլտնարագ, գօլու հէնուզ չըպլադ օլտուդու հալտէ, սաթ-
թէ ճէնթըլմէնին եանընա ալտէթ իթմիշ տի, վէ մէրգուլ իտէ,
պիր ազաճըգ արդասընա տէօնէրէք, շէօլլէ ճէվապ վիրտի :

— Իվլէթ, թանըրըմ, զաթէն թանըտըզըմ տա սէզէ սէօլ-
լէտիմ՛ :

«Լաքին, մա'տմուռաղէլ, մատէմքի սիղին ֆամիլեանըզ հագդըն-
տա պահս իթմէք իւղրէեիդ, վէ սիղին սըրլալընըզ իւղէրինէ կէօ-
րիւշմէրլէ մէշղուլ օլուեօրուդ, բէճա իտէրիմ, պիրինճի մատտէնի
պիր աղաճըգ. պէր թարաֆ իտէլիմտէ, տիկէր խուսուսաթ իւղէրի-
նէ կէօրիւշէլիմ:

— Հա'նկը խուսուս իւղէրինէ, միւսիւ:

— Մա'տմաղէլ, պու ալէմուէ հէր շէյին պիր գըյմէթի վալ տըր:

— Շիւպհէսիդ,

— Էկէրչի ֆամիլեանըզ սիղէ ինտտէ իթմէք իչին, սիղտէն
պիր շէյ թալէպ իտէճէք օլուր իսէմ...

— Պէնտէն նէ՝ թալէպ իտէճէքսիսիդ:

— Աշգ ու մուհապպէթինիդ:

— Աշգ ու մուհապպէթիմի մի... Ֆագաթ, միւսիւ, պու թա-
լէպինիդ բէք չօգ տուր:

— Վա'յ, չօգ մու պուլուեօրսուսուդ:

— Էվլէթ:

— Պիր ֆամիլեանըզ պիր իսմի, վէ պիր սէրվէթի պուլմագ ի-
չին, պու գատար պիր պէտէլ չօգ մու տուր:

— Սիդ պու տէտիկինիդ շէյլէրի հէր պանա վիրէճէթմիսիդ:

— Էվլէթ, լաքին իսթէտիկիմի սիղտէն ալմագ շարթըյլա:

— Նէճնի:

— Պէնիմ վիրէճէք շէյլէրիմէ գարշըլըգ, սիղին աշգ ու սէվ-
տանըզլ:

— Լաքին պու տէտիկինիդ շէյլէրի վիրէճէկինիդ բիմ իսպաթ
իտիեօր:

— Սիղին, հէր վագըթ պէնիմ օլմագլըղընըզ արղուսու, պուսու
իսպաթէ քեաֆի տիր:

— Տիմէք տիր քի, շիմտի պէնի սէվիեօրսուսուդ:

— Էվլէթ, պիր մէճնուս կիպի սիղի սէվէրիմ:

— Լաքին սիղին, իճրասընտա պուլուսմաեաճաղընըզ սու-
րէթտէ պանա վաալար իթմէքիկինիդ, մահգա իչպու տիվանէճէ
աշգ ու սէվտատան նաչի օլմասըղընըզ քիմ պանա թէէմին իտիեօր:

— Մա'տմուռաղէլ, հէր նէ գատար, սիննինիղին օն պէշ օլմասը
ճիհէթլէ, պու եսլտա շիւպհէլէրինիդ պէնճէ դարիպ կէօրիւնիւեօր
իսէ տէ, պուսուսուլա պէրապէր եալընըզ պիր իսպաթ, պու պապտէ
սիղի թէէմին իտէպիլը:

— Հո՞նկը իսպաթ, միւսիւ :

— Շու իսպաթ քի , սիզին պէնի թանձմող լըղընըդտան չօղ զի-
եատէ ճիհէթլէրլէ պէն սիզի թանձրըմ :

— Նէ՞տէն թանրեօրոունուղ :

— Սաղ գօլունուղտա իճրաւընտա պուլունտուղունուղ թէճ-
րիւպէնի , սօլ գօլունուղ իւզէրինտէ տախի իճրաիէ իպթիտար իյ-
լէնինիղ :

— Շաեհտ օ գօլումտա տախի օն իւչ րաղդ տմը պուլուր իսէմ ,
նէ՞ օլմագ լաղըմ կէլէճէք ախր :

— Պէնիմ ֆէլիգ էլատէ իզթիտար սահիպի օլտուղումու անլա-
եաճագ սընըղ :

— Ֆամիլեամըն քեաֆֆէյի սըրըլարընա վագըֆ օլտուղումու-
ղու տա տէյի՞լ մի :

— Էվլէթ , մասմուաղէլ , վէ օնտան օնըրաւ պուեա մուհապպէթ
իզհար իտէճէքսինիզ :

— Էյ սօ՞նրա :

— Սօնրա շու օլաճագ քի , սիղ , եանընըդտա պիւր թագըմ ագ-
րապա վէ իէալիւզաթ պուլարագ , լանտրի ֆամիլեասընը ունու-
տաճագ սընըղ , Զէնկին , միւհթէրէմ , միւթէպէր , վէ հասէտ օլուն-
մաեա վէ սէճտէ իտիլմէնէ լանըղ պուլունտաճագ սընըղ , Պարօն ,
գօնթէս , մարքիղ , քի՞մ պիլիւր , պէլքի տէ տիւչէս օլաճագ սընըղ ,
Պունտան մտատա , էկէրչի պու շէյլէրի գապուլէ թէնէզղիւլ իտէր-
սինիղ , պէնիմ սէրվէթիմ վէ իսմիմ տէ սիզին օլաճագ տըր :

— Բէք ալէա , էկիլըլի իֆատէնիղ աօղրու իսէ , էկէրչի սաղ գօ-
լումտա տա , սէօյլէտիկինիղ վէճհ իւզրէ , օն իւչ րաղդ տմ իշարէթի
պուլունտագ տա իսէ , աչղ ու մուհապպէթիմի վէ գալպիմի սիզէ
վաւ իտէրիմ :

— Բէք ալէա , իչթէ պէքլէեօրում :

Էլէն , թէքրար քէնտի եաթագ օտասընա շէքիտի , վէ պէշ
տագըգա սօնրա ավտէթլէ , գօնթուն էլինի սըգարագ :

— Պու ազ շամ կէօրիւշէլիմ , տէտի :

— Սաաթ գաչտա :

— Եարը կիճէտէ :

— Ֆագաթ պուրաեա նա՞ւըլ կիրմէլիեիմ :

— Ալըն սիզէ պիւր անախթար վիրէեիմ :

— Բէք իյի , մասմուաղէլ , եարըն էօյլէն , էկէրչի տիւչէս տէ

օլմադսանը, միևսն սահիպի օլաճադսընը, վէ արզու իտէրսէնիդ,
 Գօնթէս աը Սէն-Սաթիւրնէն ինովանընը իհրադ իտէճէքսինիդ,
 — Ումարմ:

— Պէն տէ վատ իտէրիմ:

Պու զարիպ մէնզարէտէն պիր կիւն սօնրտ, էօյլէն սուլարընտա,
 լաւըգըլա թէրթիպ ու թէզեկն իտիրմիշ օլան պիր սուֆրանըն եա-
 նընտա էփիլէ իլէ Բիրօ եալընըզճա օթուլմադ տա իտիլէր:

Ելէն. — (Էսնտի թտամտա.) Միւսի գօնթ, ֆամիլեամ հազգըն-
 տա վիրէճէկինիդ մալիւմաթ նէտէն իպարէթ տիր:

Եֆիլէ. — (Թէաճճիւպլէ.) Ֆամիլեանըզ հազգընտա մը:

— վատընըզը վէ եէմինլէրինիդի ունութտունս՞զ մու:

— Խայր:

— Օ հալտէ, թէրէտտիւտէ նէ՞ սէպէպ վար աըր:

— Գըզըմ. ֆամիլեան հազգընտա սաճա մալիւմաթ վիրմէզտէն
 էվիլէլ, քէնտի ֆամիլեամա տայիր պուզը մալիւմաթ իթա իթմէք
 իսթէրիմ:

7

ՄՍՏԱՄ ՏԻՒՇԼՍ, ՍԻԶ ՀԷՆՈՒԶ ԷՕԼՄԷՄԻՇՍԻՆԻԶ

Էլէն, իդֆալ իտիրմիշ օլտուղունու զանն իթմէկէ պաշլատըզը
 ճիհէթլէ, Մ. աը Սէն-Սաթիւրնէնէ սուրէթի զարիպէտէ աթֆը նա-
 զարը տիգգաթ էյլէնէրէք:

— Ֆամիլեաճա սըրրյարընըզն պէնճէ նէ՞ էհէմիեթի վար
 տըր: Սիդին հիքեաեհէնիլի պիլմէքտէն պէն նէ՞ անլարմ: Հիքեաեհէ-
 նիզէ ալեադ առտար օլապիլէմ, վէ ալեադ առտար օլմալըզըմ՝ լազըմ
 կէլսէ պիլէ, իլէրուտէ, վէ քէնտի հիքեաեհէմի անլաթտըգտան սօն-
 րա, պու հալ վաղը օլապիլիր, տէտի:

Բիրօ, պու քէլիմէլէրի սուրէթի պարիտանէտէ թէլէֆֆիւզ իթ-
 մէքտէ իտի իտէ տէ, Եփիլէ, պու սըրատա ֆիթուր իթմէտի:

Սէրգուլմ, հէնուզ պու գարընը թանըմանօրտու, վէ օլկէնճ
 Դըզը, սայքի պիր չօճուգ առտ իթմէքտէ իտի:

Անճաղ Լեփլէ, Բիրօսեա, վէ անը, Լանտրի ֆամիլեաւորնա թէս-
լիմ իթմիշ օլան ֆամիլեաւորնա տայիր տօղրու մալխամթ վիրեմէնէ-
ճէկի ճիհէթլէ, հազըղէթի հալի իզրար իթմէ. քլիկի թէրճիհ իլլէտի,

Պինապլերին մէրդոււմ, վազարը պիր հալ իլէ, շու եօլտա քէ-
լամընա տէվամ իթտի .

— Մա'տմուաղէլ, պէն նէ' գատար ատի պիր քիմնէ օլամ,
հիքեաեէմ'նէ' գատար էհէմմիեէթմիզ օլտա, մէմու լինիդտէն զիեա-
տէ սիղէ թլէազատար պուլունմադ տաերմ', հիքեաեէմ, զաեէթ
գալի սուրէթտէ սիղէ պաղլը տըր, վէ պէն զանն խտէրիմքի, սիզ,
օ հիքեաեէեի մէմնունիյեէթլէ տինլեեէճէքսինիզ :

— Էօլէ իսէ, նազլ իտին, միւսիւ :

Լեփլէ, շիւպհէսիզ, վաղը օլանճաղ իֆատէսինին մէղպուրէ իւ-
ղէրինտէ հասըլ իտէճէկի թէհտարի լաերղըյա կէօրէպիլմէք իզ-
րէ, նազարը տիզգաթընը սուրէթի մախսուստէ տէ մէրդումէնէ աթֆ
իլլէեէրէք :

— Մա'տամ, պէն, գօնթ տը Սէն-Սաթիւրնէն տէյիլիմ տէտի

— Վա՛յ, միւսիւ, սիզ գօնթ տը Սաթիւրնէն տէյիլիլինիզ :

— Խա՛յր, մատմուաղէլ, նասըքի սիզ տէ Էլէն Բիրօ տէյիլի-
նիզ. Պու իսիմ, սիղէ, Լանտրի ֆամիլեաւոր թարաֆընտան թախսի
օլունմուշ տուր, վէ պու ֆամիլեանը' իզրար ու իթիրաֆարը մու-
ճիպինճէ, իշպու քէյֆիեէթ, մահքէմէտէ թաստիզ գըլընմիշ
տըր :

— Պունըլըն հէրսի իյի, միւսիւ, ֆագաթ սիզ քիմինիզ :

— Մա'տմուաղէլ, պէն, Լանտրինին էվրաւորնտան էն քիւլիկի
եանի Լեփլէեիմ, Պէն սիզի թանըմամըշլմ տըր, շիւնքի ֆամիլեամ,
սիզի, քէնտի էվրաւորնա իտխալ իթտիկի կիւն, պէնի տէ
թէրք իթմիշ տիր, նասըքի կէօրիւեօրսուսուզ, սիզ, պէնիմ ֆամիլ-
եամ միեանընտա պէնիմ եէրիմի թութտուսուզ, վէ պէնիմ եէրիմէ,
վալիտէմին մուհապպէթինի սիզ ալընըզ, Պէօլէ պիր մուհիմմ
վուզուաթտան տօլաեր, պիր տէրէճէ քէնտիմի սիզտէն ալանաղլ
ատա խտէրիմ, վէ պու խուսուստա սիզին իլէ կէօրիւշէճէք պիր հի-
սապըմըզ պուլունմադ տա տըր :

Բիրօ, իշիթտիկի սէօղյէրտէն տօլաեր օլ գատար շաշըմըշ իտի
քի, ճէվապ վիրմէկէ միւզթէտիր օլամատը, վէ զանն խտէրսին քի,
ղըմըլտանմաեան պիր սանէմէ պէնպէմէքտէ իտի Մէղպուրէնի
լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլմուշ օլուպ, կէօղլէրի բարլամադ տա, շէհ-

բէսի պուրուշմուշ պիր հալտէ կէօրունմէքտէ, վէ աղիմ՝ վէ էմսալի նամէսպուդ պիր տէհէթէ կիրիթիմար օլմուշճասընա, հայրէթ ու իսթիզըրապ իշինտէ պուլունմադ տա իտի :

Էլէնին պու հալի ուզուն միւտտէթ իմթիտաա իտէմէեհէճէկինտէն, մէդքիւր հալ պէշ տաղըզա գատար սիւրտիւքտէն սօնրա, պիւթիւն վիճուալիլէ ասթիքտի, վէ հիատէթ ու զազապընտան նաշի տիշէրի սըզըշմըշ օլարադ :

— Տիմէք տիր քի, միւսիւ, պէնի ալտաթտընըզ, տէտի :

— Սիդի ալտաթմադ լաղոմ իտի, չիւնքի սիդի սէվիեօրտոււմ, Հալպու քի սիդէ հաղըզէթի հալի պէսան իթալիկիմ՝ թաղտիրտէ, աշգ ու մուհադպէթ իմի խօշնուտ իթմէքիկէ մուվաֆիադաթ իտէճէքմի իտինիզ :

— Տիմէք տիր քի, պէնի ալտաթտընըզհա՛ :

— Էվվէթ :

— Պու հայտէ, ֆամիլեամ հադգընտա հիշ պիր շէյ պիւմէօրտունուդ տէյի՛լ մի :

Էֆիլէ՛ կէնճ դըզըն սիմասընտա միւշահէտէ օլունան տէհէթի թալի ու հարէքէթի կէօրմէքլէ, անըն հիստէթսիզաճ թապիեաթընը անլամուեա պաշլտեարապ, հիտտէթինի թէսկին իթմէք իւղրէ, պիր ճիւզի միւտտէթ սիւքի թտէն սօնրա, շէօյլէ ճէվապ վիրաի :

— Խա՛յր, ֆամիլեանըզ հադգընտա ապա մալիւմաթըմ եօդտուր, ֆապաթ սիդի մէսուտ իթմէքիկի իսթէտիկիմ՝ զէման, սիդի զէնկին դըլապիլիրիմ՝ վէլհատըլ սիդէ սէրվէթ իթա իտէպիլիրիմ, իսմ՝ ճիհէթինէ կէլինճէ, ինթիխապ իթտիկինիլ թադտիրտէ, սիզէ միւնասիպ պիր իսմ՝ պուլտալիլիրիլ :

Սէրվէթ քէլիմէսի, Էլէնին գուլաղընա հիւանի թէէսսիրի մուճիպ օլտու : վադ տա, մէրդոււմէ, ալտաթըմըշ օլմաղընտան տօլաեը միւթէէսսիր օլմուշ, վէ տարըլմըշ իտի իսէ տէ, զահիրէն պիր աղ սիւքիւնէթի հալ իշինտէ միւշահէտէ օլունուեօրտու : Պինապէրլին քէլամա աղաղ պիրլէ :

— Մի՛ւսիւ, սիզ պէնի զէնկին դըլապիլի՛րմիտինիզ, տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ, տէյի Էֆիլէ՛ ճէվապ վիրաի :

— Պու տէֆա օլտուն պէնի ալտաթմաեօրտունուդ ա՛ :

— Խա՛յր, պու տէֆա տօղրուեու սէօյլէեօրտու :

— Լաքինն նէ՝ վասըթալար իլէ պէնի սահիպ սէրվէթ գըլապի-
լէճէքսինիդ:

Էֆիլէ, պու սըրատա ապա թէրէտալա կէօթէրմէեէրէք,
չիմտիքի էօմրիւնիւն սըրըլարընը Բիրօեա իղրար ու իթիրաֆ իլլէ-
տի, չիւնքի մէրգոււմ, ու կէնճ գըլըն, քէնտիտինի զամմաղամադ-
տան իսէ, շէրիքի օլմաղլըղը թէրճիճ իտէճէկինի տնլաաը:

— Տիմէք տիրքի, — տէտի էլէն, մէրգոււմուն հիքետէսինի
թէքմիլէն տինլէտիքտէն սօնրա — դոււմարտա հիլլէքեալըղ իսթիմալ
իտէրէք, քէսպի սէրվէթ իթմիլ, վէ շիմտիքի հալինիլի պուլ-
մուշսունուզ տուր:

— Էվվէթ, վէ հիքետէսինի իթտիկիմ վէճճ իւղրէ, Տիւթադա
րասթ կէլիշիմ, բէք սահիճ պիր վազըա աըր:

— Տիմէք օլուեօրքի, ռիպին սէօլլէտիկինիլի եարմադլա, բէք
չօգ ադչէ գաղանըլապիլիեօր:

— Թապիտիլլէ, վէ բէք չօգ ադչէ գաղանմադլըղ տա, գու-
մարխանէեէ կէլէն տտէմլէրին քէսրէթիսէ, վէ օյնանըլուն գոււմարըն
էհէմմիեէթինէ միւթէվազըֆի աըր:

— Լաքին սիգ պէնի միւնտաիպ պիր ալէմէ թադտիմ իտէ-
մէղսինիդ:

— Շիւպհէսիզ սիզի միւնտաիպ պիր ալէմէ թադտիմ իթմէքլի-
կիմ, կիզլի գալմասը միւրաճճաճ օլան պապը միւնտաէպաթը նէվիմա
իգրար ու իթիրաֆ տիմէք տիր, Հալպուքի, պէն սիզի, աօթըլա-
ըմտան միւթէպէր պիր գատըն, եանի մատաւաը Միրամօն վա-
սըթաաըլլա թադտիմ իթմէքլիկի թէրճիճ իլլէրիմ: Շու հալտէ,
սիգ, եիկիրմի իքի չաղընտա գանն օլուհատըլուսուլտան, տուլ օլ-
տուղունուզու պէեան իթմէլիտինիլքի, պու սուրէթլէ քիմանէէ ֆա-
միլէանըղը թադտիմ իթմէքլիկէ, եախօտ իթտիլմէքլիկէ իհթի-
եաճ գալմասըն, Հալպուքի կէնճ գըլ մազաթընտա պուլունտու-
ղունուլտա, պէհէմէհալ ֆաթիլէաճա քէնտինիլի թադտիմ իթմէք-
լիկինիլը լաղըմ կէլեր:

— Ֆադաթ պէնիմ պիր իամէ իհթիեաճըմ վար աըր:

— Գօնթէն աը Մօնիւդ իսմի միւնտաիպ մի տիր:

— Էվվէթ:

— Բէք ալէա, էօլլէ իսէ գարարըմըզ վէրիտիա Սիզի, գօնթէն
աը Մօնիւդ իսմինտէ թադտիմ իտէրիլ Բէնիլինիլ վէ լէհէհէիլ է-
ճապընճա, քէնտինիլին, տնասըլ մէլէն (միւսթէմիքեթթաա պիլ

էլիբօբալըտան տօղմուշ օլանա տէնիր, օլաուղունուղու, վէ դէվճէ-նիլին միւսթէմիլքեաթատ վէֆաթ իթմիշ իտուկինի պէտան իտէր-սինիլ, Հիւսն ու ճէմալինիլէ լիտանէթէն, սիլտէն պիր թադըմ ա-սալէթ իւնվանլարը սիւալ իտիլէմէեհէհի տէրքեար տըր, իճրա ի-տէճէկինիլ սանաաթա կէլինճէ, անը պէն սիլէ իրաեհ իտէրմ, վէ չըվալիէ Տիւթազըն ալտէթինաէ, պիր եհրինէ, իքի մուալլիմի-նիլ պուլունաճագ տըր,

Պէօյլէճէ գարար վէրիլտի, վէ իլէն Յիրօ ճէմիյեթէ տախիլ օլա-րագ, վէ գօնթ տը Սէն-Պաթիւրնէն, լաղըմ օլան տէրպէրի, վէ բարլագ թուալէթէր եարապիլմէսի, վէ իգրար իտէճէկի վաղիե-թինէ մուվաֆըդ տէպտէպէ սիւրէպիլմէսի իշին, քէնտիսինէ միգաաըը քիֆանէտէ ադլէ իթա իյլէտի, Ալ վազըթտա, մերդումէ, դէնկին վէ տէպաէպէլի ալէմ միւսանընտա, սալքի պիրինճի մէվը ըր իհրաղ ի-տիպ, օլ կէնճ վէ տիլպէր գօնթէս տը Սօնիլդ, եաթօս կըրնատիճ լագապը քէնտիսինէ հասը օլունան օլ կիւղէլ մէլէա, ումումէն տի-հանընտա սէրմանէլի պաթ ու մէդալ օլտու,

Իլէն, գօնթսն վազը օլան իթմար վէ թափիեհէլէրի սաեհսին-տէ, միւտտէթի գալիլէ գարֆընտա, էն քիւսթաի գումարպաղար-տան պիրի օլուպ, լաքին հօճաաընըն տէրպէրինտէն իսթիֆատէ ի-տէրէք, հէր կիւն օյնամուղ, վէ եալընըղ մուհիմմէ օնուսլարա գարըլարաղ, զիւտտէ քեար իթմէքլիք տըղուսինտէ կէօրիւնմէտիկի հայտէ, հէման հէր վազըթ քեար իտէր, վէ քէնտիսինին իգապլի տէրէճէլի նիհաեհտէ եալէր օլաուղու ումումէն սէօյլէնիր իտի

Լաքին, Իլէնին, Էֆիլէ թարաֆընտան ալտաթըլմիշ օլմաաըն-տան տօլաեը հիսս իտէկէլաիկի տիլկիրլիք, կէչմիշ օլմանըպ, պիլ աքիս մէղպուրէ, մերդում ալէյհինաէ պուղ ու աաալէթի հասըլ օլմալլէ, ախըը ինթիլդամ թաաալիւրընտա պուլունմադտա, լա-քին պու ինթիլդամ, քէնտիսինէ վազը օլան հագաթէթ գաաար քին պու ինթիլդամ, քէնտիսինէ վազը օլան հագաթէթ գաաար տէհէթլի վէ ալիմ օլմաաընը իսթմէմէքաէ իտի Իլէն, պիր շէյի ֆիլքրինէ գօյաուղու հալտէ, անը մաթլուգա իճրա իթմէք իսթէր իտի, Շու գաաար քի, պէքլէմէքլիկի պիլաիկինտէն, գօնթ իլին տախի ֆըրսաթ պէքլէմէքաէ իտի

Իլէն, ֆէվրէլաաէ տիլպէր օլաուղու, վէ պիւեիւք պիր մու-վաֆֆաղըլիէթէ նայիլ օլմուշ պուլունտուղու հալտէ, եաղընտա պիր վաֆֆաղըլիէթէ նայիլ օլմուշ պուլունտուղու հալտէ, եաղընտա պիր չօդ իլթիֆաթ ու իհթիրամա, վէ պիր չօդ թալիպլէրին թէրլիֆաթ վէ աչդ ու սէվտա իֆաաաթընա նայիլ օլաճաղընը բանա պիլմէքաէ

Խոի, Իշթէ պու հալ, աղ վագրթտա վագը օլաու, շէօլէքի
Լէն, քիմէ ճէվապ վիրէճէկինի, վէ քիմի տինյէնէճէկինի պիւ-
մէմէքտէ Խոի:

Անճագ, Լէն Բիրօ, Էվիլէ Էմիրտէ քեամիլէն սէրպէսթ դալ-
մագ, վէ քէնտի տէպտէպէսինի սիւրմէք, վէ քիմնէնէ միւրաճաթ
իթմէնէրէք, քէյֆի վէ մերամլարընը իճրա իլլէմէք Խոիտիկինտէն,
դօնթ աը Սէն-Սոթիւրնէն իլէ աըասը չօղտան պէրու աչըդ օլմա-
սընա ըաղմէն, հիչ պիր քիմնէնին թէքլիֆի դարչըսընտա պաշ
էյմէտի:

Մէղպուրէ, հէր նէ գատար դօնթ իլէ աըասը աչըդ Խոի Խոի
տէ, պուսուսըա պէրապէր անը նազարը տիգդաթընտան դալպ իթ-
մէդ, վէ պիր ճանվէր՝ քէնտի շիքեարընը դօլլատըղը կիպի, մէր-
դ ումու դօլլար Խոի:

Լէն Բիրօ, Երկիրմի եաշընա կէլէնէ, Եանի 1832 սէնէսինէ դա-
տար, Իշէր պու սուրէթտէ ճէրէեան իթտի Ոլ Էսնատէ, մէրգումէ
Երկիրմի պէշ շաղընտա զսան օլունուպ, Խոիտիկինտէնաթըղը վէ
աղա Խոիտիկինտէնա ճաղը սէօլլէնմէկէ պաշտանըշ Խոի:

Իշթէ, օլ հէնկեամուտէ, Լէն, պիր սուրէթի դարիպէտէ վէ առէ-
թա հիւրմէթ նէվինտէն օլարագ, քէնտի ֆաթիլեասըլլա քէնտի վա-
ղիեթի հագըղ իեթսի հագըղնտա մալիւմաթ ալտու Շէօլէքի, կիւ-
նիւն պիրինտէ, պիր Խոյլի քէսան իլէ պէրապէր Սէն-Յէրմէն օլմա-
նընտա տթ իլէ տօլաշմուդտա Խոի, տթը, սիւրաթլէ Եանընտան կէշ-
միշ օլան պիր աըապտնըն շամթաթընտան իւրքէրէք, օ տէրէճէ
պիրտէն պիրէ Եօլտան շաշուր քի, Լէն, մահիր պիր սիւարի օլմա-
սըլլա պէրապէր, պու հատիտէ, աղա մէմուլ իթմէտիկի, վէ պիր
քիմնէ իլէ ֆիթուրսուդմա կէօրիւշմէքտէ պուլունտուդու պիր դէ-
մանտա վուգուա կէլաիկինտէն, շիտտէթլէ սաթսըլտը, վէ պիր եը-
ղըն թաշլարըն իւղէրինէ տիւշմէրլէ, օրատան, զալագըլ պիր հալ-
տէ, վէ քիամիլէն գանլարա միւլէմմա օլարագ դալտըրըլտը:

Տէրհալ ճէլպ Խոիլէն թապիպ, մէղպուրէնին պաշընտա աղըլ
պիր ճէրիհատան պաշգա, սաղ թարաֆընըն պիր քէմիկինին դը-
րըլմըշ օլտուղունու տա միւշահատէ, վէ պատէհու մէճրուհէնին
սօլ դօլընու թէտալի իլլէտի Պու սուրէթլէ, մէղպուրէնին սօլ
գօլընտա, աչը կէրինտէ, վէ կէօրսիւնիւն Խոի թարաֆընըն
սաղ Եանընտա, օն իւշ տաէտի միւլէյէնին տէօրթ ըագդամ կէ-
րիւլտիւ:

Պու . քէշփ , չօգլադա անինտէ մալիւմ օլարադ , աղըղտան աղը-
զա եանըլուր , վէ մէգքիւր օն իւշ րազդում՝ հաղզընտա րէք չօգ-
էհլի մէրազ թարաֆընտաննէնվաշ րիվտեէթլէր շայի իտիլտի էլէն ,
պու րիվտեէթլէրի տուրտուրմազ իշին , հիշ պիր թէշէպալուտէ պու-
լունմաեըպ , պիլաքիս , պու շայետար , ֆամիլէտաղնտան պիր դա-
թըն գուլաղընա պատար տքս իտէր տէ պէլքի քէնտիտինի աքամա-
եա գալգըըըլար միւլահաղտաղնա մէպնի , պուշարըր թէէէքիտ վէ
թաստիգ պիլէ իյլէմէքտէ իտի :

Աթիտէ պէեան օլունտուղու վէճհ իւղրէ էլէն , պու թախմինին-
տէ ետնըընտար :

Օգ ուեանլարըմըզ , մատամ՝ աը Սէրտէօյլ իլէ անըն վէքիլտարճը
պուլունան Ռիէրի նէ՝ հալ ու վաղիեէթտէ պըրագմըշ օլտուղու-
մուղու էլպէթթէ տէրխաթըր իտէրլէր :

Ռիէր , տիւշէս աը Սէրտէօյլին նէվիմա վէ ճէպրէն աղըզը օլ-
տուգտան , վէ քէնտի թատալվուրլարընա մանի օլակէլէն Ճօրթ իլէ
էլէնի դայպ իյլէտիքաէն , վէ Պէրէզինա սէվահլի իւղէրինտէ տիւ-
գիւն վէֆաթընը քէսմէն իսպաթ իթտիքաէն , վէ քէնտի մաշուգէ-
սինէ , թէքըրար տիւշէս օլապիլմէքիք իւմիտինէ տայիր էսէր պը-
րագ մատըգ տան սօնրա , քէնտիտի էլէն մուճիպի իսթիհչա օլմազ-
տան զայրի պիր ֆայտէսի պուլունմաեան պիր իսիմ՝ վէ գէվճիլլէ
պօշանմըշ օլմաը հասէպիլլէ , պուլնտան պէօյլէ ճէ՝ գատըն , ճէ՝ գըզ
տինէպիլլէճէք պիր մախլուգ օլտուղունտան , քէնտիտինի գապուլ
իթմէքիլլէքաէն իսթիլնքեաֆ իլլէեէն ճէմիյեթի թէրք իլլէմէսի խու-
սուընտա մէզպուրէեի գանտըրաը :

Տիւշէս . - Յազ աթ , նէ՝ իսիմլէ թէսմիեէ օլունմաղըղմը իսթէ-
եօրտունուղ :

Ռիէր . - Մատէմքի ալէմէ տախիլ օլմազտան ֆարիլ էլէլիեօր-
տունուղ , նէ՝ իսիմլէ թէսմիեէ օլունտուրանըզ , պէյիա եօգ տուր ,
Ջաթէն , բէտէրինիլ մարքի տէ պու ճիհէթի տիւշիւնմիւշ տիւր , չիւն-
քի չօգտան պէրու սէնէտլէրինէ մալիք օլտուղու Գրուա իսմինտէ-
քի ֆամիլեա նամընա քէնտի վարիտաթընը գայա իթտիրմիշ տիր
իմտի , սիղին , մարքիլ աը Գրուա իսմիլլէ թէսմիեէ օլունմաղմաըզա
նէ՝ սէպէպ վար տըր :

Տիւշէս . - Լաքին պու եօլտա իսիմ՝ թէպտիլինտէն մագսէտ նէ՝
տիր :

Ռիէր . - Վիղթուար սօգաղընտա իճրա օլունմուշ օլան ճինտէթ

հազար շուրջ տասն իւզեր ինչպէս հիշ պիր կ'ընեն շուրջ հազար իմ մէջէն ինչն, պու իսիմ վէ իւն վաճառ թէ պատիւ լազըմ արբո:

Տիւնէս, պու սըրատա իսրար իմ մէջ իսթէտի իսէ տէ, լաքին Բիէր, մէզպուրէնէ վազը օլան մէզպուր իսթատաթը, թէքլիֆի եօլունտա օլմաեըպ, տաէթա իմալար եօլունտա իքէն, տահա զիւտաթ իւսթէ տիւնէսինտէն, մատամ աը Սէրտէ օլլուն տէ, ճէպպարը մէրդունուն մէրամընա մուվաֆիադաթ կէօսթէրմէքտէն զայրի չարէսի զալմատը:

Տէրհալ մէզպուրէնին թապիւնաթը, քեամիլէն տէյիշիլաի, չէօլէքի թահգիլ իմ տիլի, վէ ալէյհինաէ հիշ պիր չէյ ետրամատըրը պիր տաէմին մուճիպի թահգիլ պօսունտուրուղունա արըր միւթաթաթ իմ մէջէն մէզպուրիսէթիստէ օլտուղունու տիւնիւնաթէ, զուրուրիսէթի թահրիք օլունտու, վէ իղթիրապը զալպինտէն նաշի բիւնման օլմատընտան տէյիլ, իլլա, պիր ուչաղա իմաթ իմ մէջէն կէ մէզպուր օլտուղունու կէօրմէքլիք հիտաթ իմ ու զաղապընտան նաշի, վազը օլան հարէքէթ ու մուամէլէսի հազար շուրջ տասն հազար իմ տի, վէ ինթիգամ ալմաղըրը տիւնիւնմէկէ պաշլատը:

Մատամ աը Սէրտէ օլլ, քիմնէսի գապուլ իմ մէկիւպ, վէ ահըպպա վէ ագրապասը պուլունմաեըպ, աթիգ Լօսլանթ ֆամիլեաթընն մաի իքէն, մաւաթիսարէն Գրուա ֆամիլեաթընա կէչմիշ օլան օթէլտէ գարանըպ գալտըրը հալտէ, քէնտի ինթիգամըն ալմաեա վասըթա տիւնիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, հիշ պիր վասըթա պուլամամաեգտա իտի:

Բիէրի զէհիլլէնէրէք, անըն բէնէսինտէն իտի օլմաղըրը միւլաֆաղա իմ միշ, վէ հաթթա իքի տէֆա տա թէճրիւպէսինտէ պուլունմուշ իտի իսէ տէ, մուվաֆիադ օլմամալը, վէ ճէպպարը մէրդում, օնտան սօնրա քէնտիսի գօլլմաեա պաշլամըշ իտի:

Պու վաղըալար, ժօրթ իլէ էլէնին զայպուպէթ ինի թէաղ իպ իտէն իլք պէշ սէնէ գարֆիլնտա վուգուա կէլմիշէր իտի:

Բէք չօգ քէրրէ, մատամ աը Գրուա, պուլունտուղու եալընըղլըգ վաղիսէթի միւթէսիսիֆէսինտէ քէնտիսինէ թէսէլլի օլմադ, վէ քէնտիսինէ արգ տաշըգ իմ մէջ իւզրէ, հիշ օլմաղա զըրընը իեատէ իյլէմէսինի, իըրլէթ քեարընտան բէճա վէ նիւաղ իմ միշ իտի իսէ տէ, Բիէր, նէ ճէվապ վէրիք, վէ նէ չօճուղու իեատէ իտէր իտի, Պունտան տա գաթ ինաղար, մէրդում, վէլէվ չօճուղու իեատէ իմ մէջ իսթէսէ, իտէմէգ իտի, իւնքի Լանարինին վէ ֆամիլէաթընըն

նէ՛ օլտուղ լարընը չօգտան պէրի պիլմէլ իտի , վէ քիւչիւք Լէհիւ-
թան սէմթիւնէ կիտիպ , Լլէնի պուրմագ իւղրէ , պաղը թէչէպպիւ-
սաթ իճըտ իթմիշ իտի իսէ տէ , թէչէպպիւսաթ վէ թէհարրիւա-
թընտա մուվաֆֆիտօ օլմամըշ իտիճիւշէս իտէ , րէճալարընըն հիշ պիր
նէթիճէ, ի միւֆիտ օլմամաւընը կէօրմէ, քլէ , Բիէրէ րէճա իթմէ քտէն
տուր օլտու , վէ պիր աղ տահա եալընըղըլք էօմրիւ քիւհնիւնէ տա-
լըպ , ծնտան սօնրա պիր տաիի հիշ պիր շէյ լլէ , հաթթա քէնտի
սէրվէթիւնի տիգ գաթ ու իթինտաըլլա տաիի իշթիղալ իթմէտի Պու
սըրտա Բիէր , ու մուր ու մէսալիհի ու մուվիէէ քէնտիսի պագ-
մագտա , քէնտիսի պէհէնաիկի կիպի իշ կէօրմէ, քտէ , վէ մառամագը
թարտվընտան , քէնտիսիստէն հիշ պիր հիսագ իսթէնիլմէմէ, քտէ
իտի :

Մատամ՝ տիւշէօին հէր վագըթ տիւշիւնտի կիւ խուսուս , ախ-
ղը ինթիգամա պիր չարէ օլուպ , Բիէրէ կէլինճէ , մառամաըլ նամը-
նա , վէ կիւեա քէնտիսի անըն սատէճէ պիր վէքիլսարճը տըր կիպի
պիւեիւք պիւեիւք ինտնէլէր վէ սառագալար վիրմէքլէ , մէզպուրէ-
նէ , սայքի պիր աղիպէ նամ ու շէօհրէթիսի գաղանաըրմըշ իտի :

Շուրասընը տաիի պէհան իթմէ, քլիկիւն թամ վագ լըլ տըր քիւ մա-
տամ տը Սէրաէօյլւն վէքիլսարճը եախօտ հաքիմի պուլունան պու-
ատէմ , վաղը օլան թէվլիաթընտա քէնտիսիսի տալա ունութմագ
շէօյլէ տուրտուն , տալիմա էն պիւեիւք հիսսէհի տէ քէնտիսի ալ-
մագտա իտի :

Ահվալ , 1832 եէ եանի Լլէն Բիրօնուն , Սէն-ժէրմէն օրմանընտա
աթման տիւշտիւկիւ ղէմանա գատար , պու սուրէթլէ տէվամիթտի ,

Մէզգլիւր գաղառան չէնա կիւն սօնրա , հէր քէս կիպի Բիէր տէ ,
օնիւշ րաղ գամլը գաաընըն պահսընը իշթիմէ, քլէ , քէնտի քէնտիսի ,

— Պունտան պէօյլէ Լլէնի նէրէտէ արամագ լագրմ օլտուղունու
պիլիթիմ , Էկէրչի տիւշէս , եէնիտէն զըղընը իսթէնէճէք օլուր իտէ ,
մէզպուրէնի քէնտիսիսի ինտտէ իտէպիլիթիմ , վէ պիր տահա պու-
նուն իւղէրինէ լագըրտը իթմէ, քլիկէ սէպէպ պըրպա մամ , Լաքին ,
մատէմ, քի չիտի պուսուն լագըրտըսընը իթմէսօր իտէ , ուեուեան
քէտիսի ուեանտըրմաեալըմ , պէլքի տահա ղիեատէ մուխաթարալը
օլապիլիւր , տէտի :

Իշթէ , պու քէրթէլէրտէ , տիւշէս , տղըր պիր խաթթէլիկէ
տիւշար օլուպ , պիր գաշ կիւն զարֆընտա , սայքի ճան վիրմէք
րատտէսինէ կէլտի :

Բիւրերին տախի նազարը տիգգաթընը ճալիւյ օլտուղու իւզրէ շուրասը զարիւյ տիր քի, տիւչէս, պուլունտուղու հալտէն միւթէն սիր օլմաներպ, պիւլաքիս սոն սաաթընըն վիրուտինէ զանն իտէրսին քի մէսէրրէթլէ պէքլէմէքտէ իտի, Մէզպուրէնին շու հալինէ նէզարէն, հաեաթընը քէնտիսինէ պիր եիւք մագամընտա աաա իթ մէքտէ, վէ պու եիւքիւ իւզէրինաէն աթմագլըղը, քէնտիննէ պիր սէպէպի սաաաթէթ սըրասընտա թութմագտա իտի:

Անճագ, մատամ տիւչէս, տահա զիեաաթէ ազըրլաշպ, պիր գաչ աագըղգահա գասար սալա լագըրտըրիտէմէեէնէք հալտէ պուլունաճաղընը տէրք ու հիսս իյլէմէսի իւզէրինէ, կիզլիճէ Բիւրի չազըրթըպ,

— Բիւր, եիկիրմի սէնէ տիր քի, թէխայեիւլ օլունապիլէն քեաֆֆէյի իշքէնճէլէրի պանա պիլինսաֆանէ չէքտիրտինիզ, վէ քեաֆֆէյի մէղէլլէթ վէ հագարէթլէրէ ալչագճա պէնի տիւչար գըլաընըզ, տէտի:

Բիւր, պու սէօղլէրէ գարշը բրօթէսթօ իթմէկէ չալըշարագ,

— Մատամ տիւչէս... տէյի պէեան իյլէտի:

— Էվվէթ, սիզ պէնի քէնտինիզէ էսիր իթտինիզ, վէ պէնիմ ճէպպարըմ օլտունուզ:

— Լաքին հանլը ճիհէթտէ, մատամ:

— Հէր ճիհէթտէ, վէ իշպու ճէլլատըղ մէմուրիյեթի մէքրուհէնիզի, ճէպպարըղգլարըն է՛ն մէքրուհըլլա, աճ կէօղլիլիկին է՛ն ալչագ մէրթէպէսիյլէ, վէ դալիմիկին է՛ն տէհէթլի սուրէթիյլէ իճրա իյլէտինիզ:

Բիւր, խասթանըն տիհանընտան պիրէր պիրէր տիւչէն, վէ էրիւմիշ գուրշուն տամլալտըր միսիլլու գալպինէ տամլահան մէղքիւր տէհէթպալաչ սէօղլէրի իշիթտիքճէ, ֆէնալըդ հիսս իթմէքտէ, վէ զայիֆլիկինտէն նաշի գօրգունճ պիր հալէ կէլիշ, վէ լէհճէսի էօլիւ րէնկի կիպի սարարմըշ օլան խասթանըն չուգուր կէօղլէրինտէն չըգան բարլագլըղաան վէ տիր արք պագըլընտան աաթթա վիճուտի եանմագտա օլտուղու զանընա զահիպ օլմագտա իտի:

Բիւր, եէնիտէն բրօթէսթօ իթմէք իսթէեէրէք,

— Յագաթ, մատամ տիւչէս, տէտի:

Տիւչէս իօէ, պարիտանէ պիր թարղտա,

— Պրագընքի, սէօղլւմէ տէվլամ իտէեիմ, պէտպալթըղընըն տան պէնի ուզուն միւտտէթ տինլէմէեէնէքսինիզ, Սիզ, պանա չէք:

տիրտիկինիդ պունճա միհն ու մէշագգաթլա, պէնիմ սէպէպի վէֆաթըմ օլուեօրսունուդ, չիւնքի սօն սաաթըմըն կէլտիկինի հիսս իտիեօրում, տէտի:

— Լաքին, մատամ տիւշէս, սիդ վէֆաթ իթմէեհէճէքսինիդ:

— Վէֆաթ իտէճէեհիմ, միւսիւ, հաթթա պու խուսուսու արգու իտիեօրում: սօն սաաթըմը, տուա իլէ պէքլէեօրում: Հալպուքի սէպէպինի պիլի՛րմիսինիդ: Սէպէպի շու տուր քի, օ սաաթ՝ պէնիմ ինթիգամ սաաթըմ օլաճագ տըր:

Բիէր, լէհճէսի սօլարագ, վէ տիւշէսին լադըրտըլարը նէ՛րէտէ գարար գըլտճաղընը ազըպէթքեար անլաեարագ,

— ինթիգամ՝մը, տէտի:

— Էվվէթ, ինթիգամ, տէյի խասթա ճէվապ վիրտի:

— Լաքին, քի՞մտէն ինթիգամ ալմագ իսթէեօրսունուդ:

— Վա՛յ, անը սօրո՞ւեօրմուսունուդ, եիկիրմի սէնէտէն պէրու քիմսեեի կէօրմէտիկիմ հալտէ, սիգտէն ղայրի քիմտէն ինթիգամ ալապիլիրիմ:

— Լաքին պանա գարչը նէ՞ եարապիլիրսինիդ:

— Բէք չօդ շէյ եարապիլիրիմ:

Բիէր, տիգգաթլէ մարքիգէ պագարագ,

— Նիհաեթ նէ՞ եարապիլիրսինիդ, տէյի սիւալ իթտի:

Պու էսնատէ, մէրդ ումուն ֆիքրինտէ եէնի պիր ճէհէննէմի թասալիուր, վէ եէնի պիր ճինաեթ միւլահազասը հասըլ օլտու: Եէօյլէքի, ճան չէքիչմէքտէ օլան խասթէ քէնտի ալէյհինտէ պիր իֆատէտէ պուլունմազտան էվլէլ, մէզպուրէեի պօղմաղլըղը տիւշիւնտիւ:

Մատամ տը Սէրտէօյլ իսէ, քէլամընա տէվամ իտէրէք:

— Եարմագ իսթէտիկիմի եարմըլըմ տըր, պունտան պէօյլէ պիր պիր շէյ եարմաեաճաղըմ, տէտի:

Բիէր, քէմալ շիտտէթլէ,

— Նէ՞ եարտընը, տէյի սիւալ իթտի:

— Քեաֆֆէյի կէչմիշ վագըալարը, եանի, վիդթուար սօգաղընտա ճիւրէթ օլունան ճինաեթ, գունտագճըլըդ, վէ չօճուգ աշըրմօղլըդ վագըալարը հագգընտա իֆատաթը լաղրմէտէ պուլունտում:

— Պունու եարմաղլըլա ճէսարէթինիդ օլտու մու:

— Էվվէթ:

— Ֆադաթ սիդ . .

— Պէնի տիւ չիւնմէին , չիւնքի պէն էօլմէք իւզրէեիմ , իֆա տաթը վազըամ , էմնիյեթի էլլէրէ թէսլիմ օլունմուշ տուր , վէ միհը թահթընտա պուլունուպ , պու միհը՝ պէնիմ վէֆաթըմտան սօնրա աչըլաճագ սըրր , Հանաթըմ՝ սիդի դուրթարմագ տա վէ հիւ քիւմէթինիգին միւտտէթինի ու պաթմագ տա իտի , հալպուքի վէֆաթըմ՝ սիդի թէլէֆ իտէճէք տիր :

Բիէր , էօլիւ կիպի սարաբըպ սօլտու , վէ տիւշէս , իսթիհզա քեարի պիւր սուրէթտէ ,

— Ա՛հ , պու կիւն տիթրէնօրսունուղ , Հէր քէս , քէնտի սըրա սընտա իշինի կէօրմէլի ալրի Ատալէթին հիւքմիւ պու տուր , տէյի պէնան իլլէտի :

— Խալլը , մատամ տիւշէս , պէն տիթրէմէնօրում :

— Լաքին , պանա , տիթրէնօրսունուղ կիպի կէօրիւնիւօր :

— Ֆադաթ , մատամ տիւշէս , սիդ հէնուղ վէֆաթ իթմէմիշ սինիլ տիր :

— Եագընտա վէֆաթ իտէճէեիմ :

— Խալլը , մատամ , սիդ ետշանաճագ սընըլ :

— Նէ՛ տիւօրսունուղ :

8

Տ Ի Ի Շ Է Ս Ի Լ Է Խ Ը Զ Մ Է Թ Ք Ե Ա Ր

Բիէրին սօն սէօղլէրի , տիւշէսին տիթրէմէսինի մուճիպ օլաւագ , մէրդումէ , մէզըիւր սէօղլէրի ետ էյիճէ իշիթմէմիշ , եախօտ լանըզըլա սնդանամմըշ օրտուղունու դանն իթտի :

Տիւշէս , սալքի խըզմէթ քեարը ֆրանսըզ լիտանըլա թէքէլլիւմ իթմէմիշ տիր կիպի , կէօղլէրինի , տալլըն տալլըն մէրդումա տիթ իլլէմիշ օլուպ , ֆիլվագը պու սըրատա թէտճճիւպ օլունաճագ շէյ իտի քի , պիր դատան , պիր խալլի կիւնաէն պէրու դուվլէյի ֆիքրինէսինէ քեամիլէն մալիք օլտուղու , տուլլուլարը

միւքէմէլ խոուկի, վէ խոսթէլիկինին աղբըրըղընը անլատըղը, վէ էօլմէնի տիւշիւնիւլ, էճէլինի գարշըսընտա կէօրմէքլէ, մէղքիւր ֆիւրէ թապիւթիլլէ տլըշմըշ պուլտնտուլու հալտէ, Ռիէր, պու գատընա, սայքի,

— Ս'ա'տամ' տիւշէս, սիւ վիֆաթ իթմէմիշինիզ, վէ պու տէֆա տա վէֆաթ իթմէնէճէքսինիզ, պէն սիդի ետշաթ աըրաճաղըմ', տէտիւ

Պու աճիպ բէյդամպէրլիքտէ է'ն զիւտտէ ճալիպի տիգգաթ հոգթա շու խտի քի, իշպու բէյդամպէրլիկի իտէն շախս, տիւշէսին, քէնտիսի վիֆաթ իթմտիքտէն սօնրա, անը տախի էօլտիւրմիւշ օլաճաղընը պիր ուրա իւմիտ իթմիշ օլան աւտէմ' իտի, օտաւէմ' քի, մէղպուրէնէ տայիմա ճէվր ու ճէֆա չէքտիւրմիւշ, վէ մէրզ ումէ հաւաթտա օլտուլու հալտէ, անը, քէնտինին հիւքմ' ու նուֆուզու թաշիթընա տլմըշ խտի, վէ տիւշէս վիֆաթ իթմտիքտէն սօնրա տախի, մէրզում', մէղպուրէնին արգաւընտան մէղաբա կիթմէքլիկէ մէճպուր պուլտնտադ տա չաի :

Տիւշէս, թէաճճիւպիւ պիր աղաճըզ կէշինճէ,

— Լաքին, նա'աըլ օլուպ տա պէն էօլմէնէճէնիւմ', վէ սիզտէ պէնի եաշաթապիլէճէքսինիզ, ֆապաթ, խապիս, ետլան սէօլլէեօրսուսուզ, վէ մալիք օլմաաըղընը պիր իզթիտարլա իֆիթիխաը իտիւօրսուսուզ, տէտիւ

— Պիր աղտան կէօրլիւրսինիւզ, մա'տամ' :

— Ալլադ, տիմէք տիր քի, պիր աղ էվլէլ սիզտէն ինթիգամալաճաղըմա տայիր իզհար իտէկէլտիկիւմ' իւմիտ, վահի պիր իւմիտ տիր :

— Էվլէթ, մա'տամ', սըրֆի պիր իւէնաղ աըր :

— Խէ'հալ մը աըր, պու հիտապճա պիր քէրրէ տահա սէնին մէքրուհ հիւքմ' ու նուֆուզու թաշիթընա' մը կիրլճէնիւմ' . . . Տիմէք տիր քի, հէր չէյ խիթոմ' պուլմաեաճադ աըր . . . տիմէք օլուր քի, իշ 'նճէմ' վէ ճէվր ու ճէֆամ' եւնիտէն պաշլսեաճադ աըր Ո՛հ, խալլը, խալլը, զաթէն չէքտիկիւմ' աշաը թաշաը . . . ճէնտաղ Ալլաճ ատիլ տիր, վէ սիլին սէօլլէտիկինիլ միւ միլիւնիլ տիւր Նէ' քէնտիլիլին ետրապիլէճէլի վէ 'նէ' տիկէրլէրին ետրապիլէճէլէրլի պիր չէյի ետրապիլէճէլիկիպտէն տօլպը մահպա թէֆաթիսիւր իտիյօրսուսուզ, Լաքին, է'յ ալլադ, էօլմէք գօրգուսու, պանա տէլիլ, իլլա սիլէ էվլամ' մապամնտա աըր Սիլ, պէնի կէօրլիւօրսուսուզ, հալ պու քի խաթթէրլիկիւմ' անլամաեօրսուսուզ, չիւնքի, թէքրաը իտէ-

րիմքի, էօլիւմ գօրգուսու սիղի քէօրլէթմէքտէ տիր: Իմտի խաչին, պաննա տիգգաթլընա պագըն, օ հալտէ պէնիմ պիր գուրու քէմիք, վէ պիր նաշ օլտուղումու օլ վագըթ անլաեաճագ սընըզ: Պէնի եաշաթմագ իչին, եալընըզ քէսպի իփագաթ իթմէքիկիմ լազըմ օլմանըպ, ասէթա պէնի եէնիտէն տիւնեանա կէթիրմէք լազըմ տըր:

— Մա'տամ տիւշէս, պէն սիղի տիրլլթէճէեիմ, ղիրա թէքրար իտիեօրումքի, սիգ էօլմիւշ տէյիլսինըզ, լաքին պէն սիղի կալվանիդէ իտէճէեիմ, վէ սիզտէ օ հալտէ եաշաեաճագ սընըզ:

Իշպու մէնդարէ, եէկաիկէրինի թէհտիտ իտէն իրի շախս, եանի էօլմէք իսթէեէն պարը իլէշանը եաշաթմագ իսթէեէն մէրգում խըղմէթքեար արասընտա վուգուա կէլտիկի ճիհէթլէ, մէրգումուն վէ մէրգումէնին կէշմիշ ղէմա'լարընը պիլէյլէր իչին, պէեանտէն միւսթաղնի պիր տէհէթլի հալ իրաեէ իյլմէքտէ իտի: Էպիւրէ օլան՝ շիմտի պիր գալիմէ, վէ ճէլլատ օլան՝ պիր ճէպպար օլմուշ օլմասըլլա, իքիսի տալի ղաեէթ աղիմ պիր հէեէճան իչինտէ պուլունմագտա, իքիսինին տէ եիւլլէրի սօլմուշ օլարագ, գօրգունճ պիր սուրէթտէ միւշահէտէ օլունմագտա, վէ իքիսի տէ, պիրիպիրինէ գարըն ակէշ սաշարճատընա, կէօզլէրինի եէկաիկէրէ ակֆ իյլմէքտէ իտիլէր:

Պունլարը կէօրէն, պիրի պիր էնկէրէք եըլանը վէ տիկէրի պիր գուրտ օլուպ, հէման չաթըշաճագլարընը վէ պիրիպիրինի բարալաեաճագլարընը ղանն իտէճէկի թապիի օլուպ, ֆիլվագը տիւշէս եըլանա, վէ Ռիէր տէ վահշի պիր հայվանա պէնդէմէքտէ, վէ պիրինճիսի, խասթէլիկինանէն ղայիֆլէնմիշ օլան պուրուշուգ բարմագլարըն արասընտա չարշապլարընը ըսըրտըլը հալտէ, տիկէրի իտէ, եումիուգլարընը գարամըշ օլուպ, էգէճէք եալսօտ տէօեէճէք պիր շէյ արաեօր կիպի կէօրլւնմէքտէ իտի:

Տիւշէս, քեաշաեաճագ սընըզ քէլիմէյի ղարիպէսինտէն նաշի ղիհնի գարըշմըշ մագամընտա պուլունարագ,

— Եաշաեաճագ մընըմ, տէյի թէքրարլատը,

— Էվլէթ, տէյի Ռիէր ճէվապ վիրտի:

— Պէն տէ սիղէ պու միւմքինսիւղ տիւր տիեօրում ֆէնտի ֆէնալըղըմ վէ ղասաֆէթիմի սիզտէն տահա ղիեատէ հիսս իթմէքտէեիմ:

— Պէնի տինէեին:

Մէրգում, պու լափզլարը սէօյլէտիկի ղէմոն, մասամ' աը Սէր-տէօյլէն պիր էլինի թութմասեա ճահա իթտի իսէ տէ, մէղպուրէ, չէտիտ պիր աթէշ իչինտէ բարմազլարը թութուշաճադ տըր կիպի, մէղքիւր էլինի տէրհալ չէքտի, վէ քէմալ տէհշէթլէ,

— Պանա էլ սօզուլնուրմասերն, տէյի պէհան իյլէտի :

— Բէք իյի, մասամ' տիւշէս, էլինիգի պըրաղըրմ, լաքին պէնի տինլէտին :

— Տինլէտօրում :

— Պուլունտուղունուղ հալ, իքի շէյտէննէշէթ իթմէքտէ տիր, Պիրինճի, Ֆէվզէլատէ սըդըլմազլըզ տան քի, պու սըդըլմազլըզ տա, եալընըլըզ իչինտէ եաշամանըլտան, վէ ասլա մէշղուլիեթինիզ պուլունմամասընտան իլէրի կէլմէքտէ տիր :

— Պէն հիչ պիր շէյ եաբմադ. իսթէմէմ, խուսուսա քիմէտի տէ կէօրմէք իսթէմէմ, դիրա սիգի տահա գիեատէ էմին պիր թարզտա թէլէֆ իթմէք իչին, քէնտի էօյմէմի իսթէրիմ :

— Մա'տամ, Ֆիքրիմի Ֆէնա սուրէթտէ թէֆսիր իտիեօրսունուղ, Սիգին խաթէլիկինիզ մատտի օլմանըպ, սըրֆ մանէվի տիր : Սիղ, չօզ տան պէրու խաթմասընըզ, Պու կիւնքի կիւն, սիղ, հէման էօլմէք րատտէսինտէ պուլունտուեօրսունուղ, չիւնքի խալի պիր եէրտէսինիզ, չիւնքի հիչ պիր շէյլինիզ եօգ տուր, գալպինիզտէ նէ՝ աշգ ու սէվտա տուլղուսու, վէ նէ՝ տիկէր պիր հիսս գալմամըշ տըր. բուհունուղ պօզուլմուշ օլուպ, հիչ պիր շէյ ինանմամադտա-սընըզ, վէհասուը նէ՝ իւմիտինիզ վար տըր, նէ՝ տէ խէեալ ու էվհամընը :

« Սիղ, թէֆէքքիւր իթտիկինիղտէ, պունտան պէօյլէ միւս-թադպէլինիզ գալմատըղընտան, մաղիեթ սօղըու աթֆը նա-ղար իթմէքտէն դայրի հիչ պիր շէյ եաբմամեօրոունուղ, էվվէթ, պու խասուստա օլաուգճա մալիւմաթմ' պուլունտուղու ճիհէթլէ, պէն տէ իգրար իտէրիմքի, սիգին խաթմընէլէրինիզ ասլա վէ գա-թա մէմնուն օլունաճադ սուրէթտէ տէյիլ տիր : Լաքին, պիր տա-գըգաճըգ ֆարզ իտինիզքի, բուհունուղտա իման, ֆիքրինիղտէ իւմիտ, վէ գալպինիղտէ աշգ ու սէվտա հիսսիեաթը հասըլ իտիլ-տիկի հալտէ, պադալմ սիղէ սէօյլէտիկիմ խուսուսուն սէմէրէսի կէօրիւլմէեէ՞ճէք մի տիր :

— Նէ՞ կիպի սէմէրէ :

— Եանի եէնիտէն տիւնեաեա կէլմէք սէմէրէսի :

— Ահ, միւմքին տէրիլ տիր տինօրում՝ սիղէ :

— Պիր թէճրիւպէ խտէլիմ :

— Թէճրիւպէ խտէլիմ, տէտի տիւշէս, չիւնքի բէնտիտի տէ շիւպհէ իթմէկէ պաշլամը խտի, վէ էվէլէնէ հէր նէ տախի սէօյլէ միշ օլտա, պէլքի էօլմէքլիկի օլդ տատար արդու իթմէնօրտու :

— Մա'տամ, սիղ քի իգպալքէրէսթիկին է'ն ուճ տէրէճէսին տէ պուլունմուշունուղ տուր, — չիւնքի իգպալքէրէսթիլք' սիղի պանա շէրիք իթմիշ տիր, — սիղ քի, պիլթիւն էօմքիւնիւզտէ տիւշէսթիք իւնվանընը թէխայելիլ էյլէմիշսինիլ տիր, ֆօրդ իտէլիմքի սիղէ սէօյլէելիմ մա'տամ, սիղի ուլտաթամ, տիւղ տը Սէրտէօյլ էօլմէմիշ տիր, Պէրէզինա կէչիտինտէ թէլէֆ օլմամը տըր, վէ տնճաղ էսիր թուլուլուպ, Սիպէրիաեա կէնտէրիլիշ տիր, Միւմաիլէյի հէնուղ եաշամադտա տըր, վէ աշ վաղըթտան պէրու բարիէ տվտէթ իթմիշ օլտուղունտան, քէնտիտինի իթէքրար կէօրմէքիկի, քէնտիսիլլէ էվէնմէքլիկի, վէ պօշանմաղլըլընըլըն իպթալընը թալէպ էյլէմէքլիկի իւմիտ իտէպլիլիտինիլ :

Տիւշէս, իւհհիլէրին ֆէթվալարընը տինլէէն էսկի ատէմլէրին թազըր կիպի պիր թազըր իլէ, վէ ինանմամաղլըլլա :

— Տիւղ տը Սէրտէօյլ հաեաթտա մը, պու միւմքին մի տիր տէտի :

— Էվէթ, միւմքին տիր, վէ սիղէ սէօյլէտիկիմ հէր շէյ, էն սօզրու հազըդէթի հալ տիր, Շունու ալընըղ, նէ գատար քէմիքտէն միւրէթթէպ վէ նաշ օլտանըղ, Մօնիթէօր զաղէթասընըն շու պէնտինի օգուեաւնուղ :

Բիէր, պու սէօզլէրի սէօյլէթիկի սըրտտա, բէսմի զաղէթաեը մահպուպէսինէ ուղթմադտա, վէ օգ ու եաճաղ օլտուղու պէնտի բարմաղըլլա կէօսթէրմէքտէ իտի :

Տիւշէս, աթիտէքի ճիւմէլէրի գրաթթ էյլէտի :

Բէթթէսպուրիաան թարաֆըմըղա պէր վէճհի աթի եաղըմըն տըր :

«Պու քէրրէ Սիպէրիաեա ֆէվզէլտաէ պիր վազըա օլմուշ տուր :

«Շէօյլէքի, եիկերմի սէնէտէն պէրու Սիպէրիաեա պիր էսիրի հարպ եաշամադտա օլուպ, մէրդումըն, օրանըն իւլիմինէ ալընըն օլտուղու, վէ իմրէրաթթըրուղուն սօն մուհարէպէլէրի էնասընտա ախղ ու կիրիթթ իտիլմիշ, վէ Սիպէրիաեա նաղլ օլունմուշ պուլու :

նան քեաֆֆէյի Պրանսըզ էսիրլերինէ Ռուսիա հիւքիւմէթի ճանի-
պինտէն իթա իտիլմիշ օլան աֆվը ումումիտէն միւսիտէֆիտ օլմագ
իւզըն, հիշ պիր թէշէպպիւս իճրա իթմէտիկի ճիհէթլէ, օրատան
խօշլանմագտա իտուկի մազնուն պուլունմուշ տուր: Տիլսիզ, սաղըր,
վէ ճիւղիճէ մէճնուն զանն օլունան պու զարիպ ասէմին քիմ օլ-
տուղու մալիւմ տէյիլ իտիլ իշթէ, մէրգումուն իսմինին վէ վաթանը
հազըզ իսինին մալիւմ օլմամասընա, վէ քէնտիսինի նէրէեէ կէօնտէր-
մէքիկին պիլինէմէմէսինէ, վէ քէնտիսի իշին պիր վաթանը ճէտիտ
օլմուշ կիպի կէօրիւնէն պիր մէմէքէթի թէրք իյլէմէսի խուսուսըն-
տա մէրգումուն մէճպուր իթմէքլէ, ճէպր իսթիմալ իտիլմիշ օլուն-
մասըն վէսվէսէսինէ մէպնի, Սիպէրիա հիւքիւմէթի, իշպու կէօ-
նիւլիւ մէնֆի հէր քիմ տախ օլսա, քէնտիսինի ապա թաղեիզ իթ-
մէմէկի գարար վիլմիշ, վէ պու սուրէթլէ մէրգում օրատա եէրէշ-
միշ տիր:

Ալաքին, էվվէլլերի, հազըզնտա զիեատէսիլլէ մէրազ օլունուր,
վէ ալէագատար պուլունուլուրքէն, մէմէքէթին եէրլի էհալիսինտէն
պիրի մագամընտա աստ օլունալըտան պէրու նազարը տիգդաթը
ճէլպ իթմէքտէն տուր օլմուշ օլան մէզքիւր էսրարի վէ մէճհուլ
շախսըն քիմ օլտուղու, պունտան պիր գաշ մահ ագտէմ վուգսա
կէլէն պիր վագըա իլէ անլաշըլմը տըր: Շէօյլէքի, պիր կիւն, 1811-
1812 սէնէսինին քեաֆֆէյի մուհարէպէլերինէ կիրմիշ, վէ Պէրէզլինա
նէհրինտէն աքէրին կէշտիկի սըրատա հազըր պուլունմուշ օլան պիր
Ռուսիալը զապիթ, զաթը մէրգումուն թանըեօր օլտուղու զաննընա
զահպ օլմուշ, վէ տէրհալ իւհարը հայրէթլէ, քէշֆինի վէ չիւպ-
հէլէրինի, բէք չօգ արգատաշարընա վէ հիւքիւմէթի մահէլլիեէ
պիլտիրմիշ տիր:

Պու զապիթին պու խուսուստաքիիֆատէսինտէն, էսիրի հար-
պը մէրգումուն իմբէրաթօր Պօնաբարթըն տօթու օլան վէ Պէ-
րէզլինա նէհրինտէն կէշիլտիկի զէման եարալանմըշ, վէ էսիր թու-
թուլմուշ պուլունան ֆէրիզ ժէնէրալ մէշհուր տիւգ աը Սէրտէօյլ
օլտուղու անլաշըլմըշ, վէ հէր նէ գատար էվվէլ էմիրտէ պու ըի-
վաեթ զարիպ կէօրիւնմիւշ իսէ աէ, պու ճիւմլէ իլէ քէյֆիեթին
թահզըզը լազըմ իտուկինտէն, չիւնքի, խուսուսա Պրանսա հիւ-
քիւմէթիլլէ Ռուսիա հիւքիւմէթի միեանէսինտէ միւնասէպաթը հա-
սէնէ ճէրէեան իթտիկի պիր զէմանտա, տիւգ տը Սէրտէօյլ կիպի
էհէմիլիեթլի պիր զաթըն, ուզուն միւտտէթ էսիրի հարգ

Գալմասը ճայիլը օլամսեաճաղընտան, էվվէլ էմիրտէ Մ. տը Սէր-տէօլ իսթիճվապ իտիլմիշ, վէ պաղը կիւնա թէրէտաիւտաէն սոն-րա, նիհասէթ միւմաիւէյհ իղրաը քէյֆիեէթ իլէմիշ, վէ տէր-հալ թէտապիրի լաղըմէ իթթիսաղ, վէ էվամիրի միւղթաղիեէ իթա-օլունարաղ, Մ. տը Սէրտէօլլ նէֆիսի Բուսիանա կէօնտէրիւիշ, վէ քէնտի արղուտա վէճհ իւղը, օրաեա թէպաիլ զընաֆէթլէ վասը օլմուշ տուր ։

Տիւշէս, օղումսօրնը պիթիւրինճէ, զապէթաեը աիւրտիւ, վէ պատէհու պաշ չիլթէսի ալթընտա հըֆիլ իթտի, Բիէր, խասթանըն պու հարէքէթ ու մուտէլէսինէ մուխալիֆէթ իթմէեիպ, շու գա-տար քի,

— Մատամ տիւշէս, սիւ պու մալիւմաթա նէ տէրսինիլ, տէ-յի սիւալ իթտի,

— Պէն տէրիմ քի, պու մալիւմաթըն սըհհէթի հագգընտա չիւպհէ խտէճէք հիշ պիր սէպէպ եօզ տուր, տէյի մէրղումէ ճէ-վապ վիրաի,

— Տիմէք օլուր քի, տիւ գ հաեաթաա տըր,

— Հա՛յ հա՛յ,

— Վէ պու զապէթանըն թարիսի իտէ, իքի այլըդ օլտուղունտան մա՛տամ, տիւղիւն Բարիսաէ պուլունմասը մէմուլ տուր,

— Իհթիմալ տըր,

— Պինապէրին սէօլլէտիլիմ սահիհ տիր,

Մատամ տը Սէրտէօլլ աշըգը սապըղընըն մահրէմ տօթու-նուն ֆիքրինի անլամապ իւղըէ, կէօլլէրինի աիք տիք մէրղումա աթֆի իթմիշ օլտուղու հալաէ,

— Էվվէլա նէ տիւօրտունուլ, տէտի,

— Էվվէլա տիւօրտումքի, տիւղ պուրատա օլտուղունտան, քէնտիսինէ թէտաիւֆ իտէպիլիսինիլ, ճեալընը տաղար պիրի-պիրինէ գալուշմաղար տէյի պիր տարպը մէսէլ վար տըր,

— Սահիհ տիր, լաքին, մատէմքի չիմտի պէն տիշարը չըգ մա-հօրում, վէ քէնտիսի տէ թէպաիլ զընաֆէթտէ պուլունուեօր, պի-նապէրին պուհտան պէօլլէ պէնիմ, տիւղ տը Սէրտէօլլէ թէսասիւ-թ իթմէքլիլիմէ, վէ քէնտիսինէ գալուշմապըլըմա բէք աղ իհթիմալ վար տըր, Պունտան գալթինաղար, պէն մարքիլ տը Գրուա խաթ թահթընտա պուլունտուդճա, տիւղիւն պէնի արամապ իշին պու-րաեա կէլմէսի իհթիմալտէն տէյիլ տիր, քէնտիսիլէ էվլէնմէքլէ

կէլինճէ , սիդին զանն խէպիլէճէկինիլ աէրէճէտէ պէնիմ օ ճիհէթ-տէ մէրադլմ եօգ տուր , Տիւչէս սը Սէրտէօյլ խմիլլէ թէսմիսէ օ-լունմագլըգ տա հագգլմ խէտէ , պու հագգլմը խթիմալ իթմէ-մէրլիկիմտէն , օ խուսուստա տախի մէրադլմ օլմասըղընը սնլաեա-պիլիբսինիլ :

— Պու ճիհէթլէ սիդ տէ ալտանապիլիբսինիլ. լաքին , պանա սէօյլէտիկինիլ սէօղլէրին , տարլ էֆքեար ու միւլահագանըգ օլտու-ղունու գապուլ իթմէրլիկիմէ պէրապէր , տիւչինմէքսիդին նապէ-ճա պիբ գարարատա պուլունմանաճաղընըղը մէմուլ խտէրիմ :

« Պուլունտուղունուղ հալ ու վաղիսէթ իճապընճա , թէֆէքքիւր ու միւլահագա , սիդին իչին բէք մուհիմմ պիբ սէպէպի մէչղուլիսէթ տիբ , գիրա թուլիուն պիբ աթ , եախօտ տայիմա թէչէքքիսէ սէ-պէպիսէթ վիբէն պիբ խըզմէթքեար թէրք օլունտուղու կիպի , տիւ-չէպլիք իւնվանը էօյլէ բէք գօլայ թէրք օլունմադ :

« Սիդիլէմ մատամ , պու մէչղուլիսէթ , սիդին իչին պիբ ֆիքրի գաթի օլուպ , պունտան սիդ գուրթուլմանաճաղսընըղ : Պու խու-սուս , սիդին սօն կիւնլէրինիլ իչին էյլէնճէ , բուհունուղ իչին իման , գալպինիլ իչին աչգ ու սէվտա , ֆիքրինիլ իչին իւմիտ , վէլհասըլ , սիդին իչին էվհամ ու խէեալ օլաճաղընտան , պունտան պէօյլէ սը-գըլմանըղ , եաչաեաճաղսընըղ , վէ պէն տէ էօլմէեճէկիմ , Շիմտի նէ՝ տիմէք իսթէտիկիմի անլա՝ եօրմուսունուղ :

Պու սըրատա տիւչէս տիւչինմէքտէ օլուպ , մէրդումէ , բիէրին սէօյլէտիկի սէօղլէրտէն հիչ պիբիսինի գաչըրմատը , վէ կէրչի պիբ տէրէճէեէ դատար հագգլը օլտուղունու միւլահագա իթմէքտէ եաի խէտէ , պունունլա պէրապէր :

— լաքին , սիդին սէօյլէտիքլէրինիլ տօղրու տէյիլ տիբ , տէյի ճէվապ վիբտի :

— Բէք ալէա , մուղայիլինի իսպաթ խտինիլ , տէտի Բիէր :

— Սիդ , քէնտի սէօյլէտիքլէրինիլի նա՝ ուլ իսպաթ խտէպիլէ-ճէքսինիլ :

— Պէնիմքիսի բէք գօլայ տըր . դաթէն , եարըմ սաաթ էվիլէ-քի հալինիդտէն իյի օլտուղունուլ մէյտանտա տըր :

— Վաթ , պէն իյիլէչի՝ եօրմուսունու :

— Էվիլէթ , վէ տիկէր պիբ խաաթանա սէօյլէնիլէն շու եա պու խուսուս , անըն մէվիլինի մուճիպ օլտուղու կիպի , սիդէ սէօյլէնէճէ-կիմ պաղը շէյ տէ , իֆագաթընըղտ սէպէպ օլտադ տըր :

— Տաճառ պաննա նէ՝ սէօյլէ եէճէ կիւնիդ վար տըր՝

— Գըղընըղ . . . աէյի ճէվապ վիրտի Բիէր , ֆադաթ աիւչէսին սապըրսըղըղընը շիւպհէսիդ տաճառ զիսառէ արթըրմադ իշին , ի-
ֆ տաէսինի իքմալ իթմէ երպ , թէրէտտիւտլէ տուրտու :

— Վա՛յ , լէէ՛ն մի . . . աէյի մատամ ար Սէրտէօյլ պիր տէրէճէ
թէէսաիր վէ հէեէճանլէ սիւալ իթտի . չիւնքի մերդուլմէ պուլուն-
տուղու շայեանը թէէսսիւֆ եալընըղըղ իշինտէ , չօգ աէֆա գըղը-
նը տիւչիւնմիւշ , վալիտէլիք հիսսի եէնիտէն քէնտինտէ թահրիք
օլունմուշ , վէ քէնտիսինին թէրք իթմիշ օլմասըղը , վէ անճադ Բիէ-
րին աճ կէօղլիւլիկիւ սէպէպիլլէ իրադլաթմը պուլունտուղու էվլա-
տը հադգընտա կէօլ եաշլտըր տէօքմիւշ իտի :

— Էվլէթ , էլէն . . . աէտի Բիէր :

— Է՛յ . . .

— Իշիէ առն իզիին տէ պուլտում :

— Միւմթին տէյիլ տիր :

— Մա՛տամ , եալան տէօյլէմէքլիք սաաթը կէչմիշ տիր :

— Նի՛շին :

— Զիւնքի սիզ էօլիւմտէն պահա իթտինիդ , չիւնքի սիզ վէֆա-
թընըղըն նէթիճէսի օլարադ , գաթլիկեահըն կէօլկէսինի պանա իրաէ
իլլէտինիդ , Գունուն իշին , սիզին տախի եաշամադլըղընը լաղըմ
տըր :

— Իաշամադլըղըմ , պունտան պէօյլէ եինէ ճէվը աւ ճէֆա չէք-
մէք իշին մի տիր :

— Միւթադպէլ օրասընը պէեան իտէճէք տիր , մատամ :

Իշպու ինսաֆսըղ իրըմէթքեար , հալը հաղըրա հաքիմ օլտու-
ղունու տէրք իթմէքտէ օլուպ , քէնտինէ մաշուգէ իթմիշ օլտուղու
մատամլընն՝ քէնտիսինի զամմաղլամադ թասալիւրունա պիլլէ աֆվ
իթմէեէճէկի ճիհէթլէ , ֆիքրինտէ կէօնակէօն ինթիդամ թասսիմա-
թը ճէվէյան իթմէքտէ իտի :

— Հէր նէ իսէ , էլէնէ նաղլը քէլամ իլլէեէլիմ , տէտի մատամ
տը Սէրտէօյլ :

— Դէն անըն նէրէտէ օլտուղունու պիլլիրիմ :

— Զաթէն հէր վադըթ նէրէտէ օլտուղունու պիլմիշսինիդ տիր :

— Դէլքի . . .

— Վէ եիկիրմի սէնէ , գըղըմ պէնիմ մուհապէթիմաէն մահ-
րում գըլմըշընըղ տըր :

— Օ տա գապիւ տիր :

Իշպու խոստուսի ֆագաթ տէհչէթլի տրասըն իքի օեունճուլարը արասընտա թաաթի օլունան մեզքիւր սէօյլէրտէն սօնրա , պիր արա սիւքիւթ հասըլ օլտու : Պէօյլէ սըրալարտաքի սիւքիւթիւն , տէհչէթֆէրմա պիր հալ օլմասը տերքեար օլուպ , շէօյլէքի , տիւչէս , տէրին թէֆէքիւրաթա տալմըշ օլտուղու կիպի , Բիէր տէ չիքեարընը գաբմագ իսթէեէն ճանվէր կիպի մէրդումէեէ տիք տիք պագմագ տա իսի :

— Բիէ'ր — տէտի տիւչէս վագարըլ պիր սէտա իլէ — գըզըմը պէտպալթ պիր հալէ՞ մի գօյաուունուզ :

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

— Նէ տիմէք իսթէտիկիմի անլա՛մաեօրմուսունուզ :

— Պէտպալթ իթմէք նէ՞ տիմէք տիր :

— Ըրդ ու նամուսլարը բայիմալ օլմուշ գըզլարըն սըրասընա՞ մը գօյաուունուզ , տիմէք իսթէեօրում :

— Պիլմէմ :

— Նա՛սըլ պիլմէեօրսունուզ :

— Էվլէթ , պիլմէմ , չիւնքի էկէր տէտիկինիզ եօլտա պիր գըզ օլմուշ իսէ , քէնտի քէնտիեէ օլմուշ տուր , պունտա պէնիմպիր գապահաթըմ եօգ տուր :

— Բիէ'ր , սիզ պիր ալլա՛գսընըզ :

— Ալլագ օլտուղումու զաթէն սէօյլէմիշ իտինիզ :

— Բիէ'ր , մասգարալըզա չըդ՛շմաեընըզ , տէտի մատամ տը Սէրտէօլ , թէհտիտավէր պիր թարզ իլէ :

— Նի՛չին :

— Ձիւնքի . . .

— Վա՛յ , պէնի հարէքէթիմտէն մէ՛նն մի իտէճէքսինզ :

— Էվլէթ :

— Լաքին սիզ պանա գարչը նէ՞ ետբապիլիրսինիզ :

— Հիշ պիր շէյ եաբամա՞ղմըբըմ իթիգատընտա պուլունու-
եօրսունուզ :

— Եալընըզ օ զանտա պուլունմագ տէյիլ , օլ պապտէ էմնիյ-
եէթիմտէ պէրքէմալ տըր , Պունտան պէօյլէ սիզին իչին էօլմէք
թէհիքէսի գալմամըշ տըր , Արթըգ սիզ խասթա տէյիլսինիզ , վէ
գաթէն էվլէքի ըէնկինիզ տէ կէլմէկէ պաշլամըշ տըր , Հաթթա՛
էկէրչի պիր ազ ղիեատէճէ իլէրի վարմագտան թէրէտտիւտ իթմէ

սէմ, վագթիլյէ մուծիպի հայրէթ օլաճագ սուբէթտէ մալիք օլտու-
ղունուզ, հալպուքի մուախստաբէն զայսպ իթմիշ իտուկինիզ եանագ-
լարընըզըն Գըրմըլըզը, եէնիտէն մէյաւանա կէլմէկէ պաշլամը տըր
տէյի իւլվէ իտէպիլէճէեիմ:

Խըզմէթ քեարը մէրգումուն պու պիէտէպանէ իֆատէսի, տիւ-
շէսի օլ տէրէճէ տիւշարը հիտտէթ ու զաղսպ իլլէտի քի,

— Բիէր, սագընընըզ, տէյի պաղըրմագ տան կէրի տուրամատը:

Պու նիւա իսէ, պալըբ իչինտէ պուլունան երլանըն ինիթի-
սինէ, վէ տաղտա կէդէն արսանըն կիւմիւրտէմէսինէ պէնպէմէքտէ
իտի:

Բիէր լագըրտըեա տէվամ իտէրէք,

— Շիմաի սիզ, քէսպի իֆագ աթ իլմէք իւղրէ օլտուղունուզ
հալտէ, պանա գարըն նէ՝ եաբապիլիւսինիզ, Պունու, սիզէ թէքրար
սորուեօրում, տէտի:

— Պիր աղտան սէօյլէրիմ, սապըրըլ օլուն, տէյի տիւշէս ճէ-
վապ վիրտի, վէ զանն իտէրսին քի, զայիֆ վէ քէսիք պիր սէտա
իլէ պաշլամըլ օլտուղու իշպու ուղուն միւքեալէմէ, քէնտիսինի
եօրմաեօր իտի:

— Սէօյլէեինիզ, տինլէեօրում:

Բիէր, մատամ տը Սէրտէօյլին գարեօլասը պաշընտա օթուր-
մասընտա, տիւշէս,

— Օթուրմագ զահմէթինի տէյմէզ:

— Եա սէօյլէրինիզ ուղուն սիւրէրսէ՝

— Բէք օ գատար ուղուն սիւրմէզ, տէտի:

— Հէր նէ իսէ, սէօյլէեին պագալըմ:

— Լաքին, սէօյլէեէճէկինիզ սէօյլէր, գաբլան կիպի սիզի աթ-
լաթաճագ, վէ եախօտ եայ կիպի թահրիք իտէճէք տիր:

— Տիւմէք տիր քի, բէք տէհշէթլի տիր:

— Պիր աղտան անլարսընըզ:

— Բէք ալէտ, աթլամագ հախօտ թահրիք օլունմագ գէմանը
կէլիրսէ, օթուրտուղում եէրտէն գալգաեըմ:

Պու սօն սէօյլէրաէն սօնրա, մատամ տը Սէրտէօյլ, քէմալ
հիտտէթ ու զաղսպլա մուարաղասընա շու եօլտա իպիթտար ի-
լէտի:

— Բիէր, սիզ պէնիմ շէրիքիմ օլտունուզ, վէ նէվիմա իքիմիզ
պիրլիքտէ գաթլ իհրագ վէ սիրգաթ ճինտէթլէրինտէ պուլուն-

տուղ . Լաքին սիղ պէնի լաւըղը, լա թանըմաւընըղ, վէ թանըմաւը-
սընըղ, Գըղըմը պանա իւատէ իթմէք իսթէ՛րմիսինիղ, խայր, տէ-
յի՛ւ մի :

Բիէր, եալընըղ,

— Տէվամ իտին, մա՛տամ, տիւէրէք ճէվապ վիրտի :

— Իմտի, էկէրչի էվլատըմը պանա իւատէ իթմէք իսթէմէղ-
սէնիղ . . :

Բիէր, մէրգ ումէնին իֆատէսինի քէսէրէք,

— Լաքին սիղ, էվլատընըղ պու պատար սէվմէզսինիղ, տէտի :

— Պունու սիղէ քի՛մ սէօյլէհօր, Անճագ, պու պապտէ պէն
սիղտէն տահա զիւատէ սէրպէսթ օլուպ, իլէրի չլարաճաղըմ, իվ-
վէթ, պէն զըղըմա էստտէն ալէաղատար տէյիլիմ, վէ սիղ անը
զսյպ իթտիկինիդէ, պէն անը սէվմէղ իտիմ, զիրա պէնիմ իչին օ
իճրա իթմիչ օլտա զիւմ պիր ճինտէթի մուախէղէ վէ իթապ իթ-
մէքիկէ պիր սէպէպի հաւաթի իտի, Զիւնքի, պու ալէմտէ դարը
գօճա միւսանէլէրինտէ զուհուրա կէյէն պողը ճինսեթթյէր վար
արը քի, պունլարտան տօյաւը էրքէեէ աֆիլ օլունտուղու հալտէ,
դարըեա աֆիլ օլունմաղ, իմտի, պիր դարը, շու եա պու կիւնա
սատագաթսըղըղընըն ինթիգամընը ալմաղ իչին, քէնտիսի տէ սա-
տագաթսըղ օլուր իսէ, ատէթա պուտալա սըրասընա կէյէր :

— Էօյլէ իսէ, մատամ տիւչէս, սիղ պուտալա մը օլունտուղ :

— Էվվէթ, չիւնքի պէնիմ սատագաթսըղըղըմ, ղէվճիմտէն այ-
ըըմագըղըմը, վէ ղէվճիմտէն այըըմագըղըմտա, ֆիլիլի ճինսեթթի
իլթիքեապ իթմէրլիկիմի, վէ ճինսեթթիմտէ, թահգիլ իթտիկիմ
սիղին կիպի պիր ատէմին դուճաղընա տիւչմէքիկիմի մուճիպ օլտու,
«կէլէլիմ գըղըմա, միւսիւ . կէրչի գըղըմ՝ հագգընտա նէվիմա
ֆիթուրսուղ վէ գայտսըղ պուլունմագտա իտիմ իսէ տէ, մուհապ-
պէթ վէ թէվէճճիւհիւմ պուլունմատըղը կիպի, պուղղ ու ատավէ-
թիմտէ եօգ իտի :

— Էյ պու կիւն, պու պապտէ նէ՛ էֆիքնարտասընըղ :

— Տէրունինտէ եաչամըչ օլտուղում չայեանը նէֆիթթի եալընըղ-
լըգ՝ գալգիմին, ֆիքըրիմին վէ բուհումուն պօչ օլտուղունու պանա
կէօսթէրմիչ տիր Նիչէ ստաթլար էնալիչ ու իղթիրտպ իչինտէ, վէ
նիլի կիճէլէր ուլլգուսուղղուղտա վաղըթ կէչիթէրէք, չօգ տէֆա գը-
ղըմը տիւչիւնտիւմ, անըն մէվճուտ օլմատըղընը հիսս էլլէտիմ, վէ
րէֆը սէտա իլէ անը պանա չաղըրտըմ :

— Նէ՛ մուհապպէթ՝ խաղինէսի:

Տիւնէս, խըզմէթ քեարընըն իսթիհզասընա գուլագ ասմաեա-
րագ, շու եօլտա իֆատէսինէ տէվամ իյլէտի:

— Վէ սիզիտէ, գըզըմը պէնտէն դասպ իթմիշ օլտուղունուղ
իչին լանէթլէտիմ, վէ սիզտէն ազիմ պիր ինթիգամ ալմագլըղա
եէմին իթտիմ:

— Պէլքի սանաթթըմ, չօնուգլարը աշըրմագ տըր:

— Նիհաեէթ, ուզուն սէօղլուն գըսասսը, էվլատըմը պանա ի-
եատէ իտէճէ՛քմիսինիզ:

— Իլէրուտէ անըն իճապընա պագարըղ, շիմտիլիք սիզ սէօղլու
նիւզէ տէվամ իտին:

— Էկէրչի գըզըմը իեատէ իթմէք իսթէմէղսէնիզ . . .

— Իեատէ իթմէեէճէեիմ տիմէեօրուամ, իլլա իլէրուտէ իճապը-
նա պագարըղ տիեօրուամ:

— Գըզըմըն նէրէտէ օլտուղունու պիլիեօ՛րմուսունուզ:

— Բէք ալէա պիլիբիմ:

— Օլ պապաե եէմին իտէ՛րմիսինիզ:

— Էվվէթ եէմին իտէրիմ:

— Իյի տիգգաթ իտին, եէմին իտիեօրսունուզ:

— Էվվէթ, իքինճի տէֆա եէմին իտիեօրուամ, լի՛քին պունտան
նէ՛ նէթիճէ չըգարմագ իսթէեօրսունուզ:

— Շու նէթիճէեի չըգարմագ իսթէեօրուամքի, էկէրչի գըզըմը
պանա կէրի վիրմէք իսթէմէղսէնիզ . . .

— Է՛յ . . .

— Տիմէք տիր քի, անը պէտպախթ պիր հալէ գօյմուշսունուզ
տուր:

— Խա՛յր:

— Տիմէք տիր քի, անը սէֆիլ իթտինիզ:

— Պէտպախթ իլէ սէֆիլին արասընտա նէ՛ ֆարգ վար տըր:

— Օ ֆարգը սիզ պէնտէն տահա իյի անլաեապիլիրսինիզ, Տին-
լէյինիզ . . .

— Տինլէեօրուամ:

— Բիէ՛ր, պէն սիզի թահգիր իտէրիմ:

— Սիզին թահգիրինիզ վէ ատապէթինիզ, պէնիմ իչին խաֆիֆ
պիր շէյ տիր:

— Ինթիգամ ալմագ իսթէրիմ:

— Ինձ իգամ՝ ալմադ իսթէմէղսինիդ, վէ ինձ իդամ՝ ալմաեա տա միւզթէտիր տէյլլահինիդ,

— Էօյլէ՞ մի զանն իտէրսինիդ,

— Էօյլէ օլտուղուհա էմինիմ,

— Իմտի, Բիէր, սիդ երկիրմի տէօրթ սաաթա գատար ախդ ու կիրիֆթ օլունաճադսընըդ,

— Ֆադաթ սի՛ղ,

— Պէն տէ էօլէճէեհիմ,

— Լաքին պէն սիդէ տէհօրումքի, սըհհէթինիդ, պէնիմ սըհհէթինաէն տահա իյի տիր,

— Օնտան նէ՞ չըդ տը, պէն էօլէճէեհիմ,

— Բէճա իտէրիմ, իֆտաէնիդի իյղահ իտինիդ,

— Սիդի թէլէֆ իթմէք իթէհօրում, էօյլէ տէյիլ մի,

— Պու խուսուստաքի միւրատընըղա շիւպհէմ հօդ տուր,

— Սիդի թէլէֆ իթմէք իյին, էվվէլա քէնտիմ էօլմէլինիմ,

— Լաքին, պու միւմքին տէյիլ տիր,

— Էկէր միւմքին օլմադսա, քէնտիմի զէհիրէեհէճէեհիմ,

Տիւշէս, ահէսթէ ահէսթէ պու քէլիմէլէրի իրատ իթտիկի սըրատա, քէսիին պիր պապըլա Բիէրէ աթֆը նազար իյլէտի,

Սէրգումէնին, ֆիթ ու հաթընտան տօլաեը հիսս իյլէտիկի մէսէրլէթ ալէամէթի, զանն իտէրսինքի կէօղլէրի տէրունինտէ բարլամադտա իտի,

ՕԼ ԱՆԷ ՏԷԿԻՆ ԴԱՐԸ ՕԼԱՆ ԷԼԷՆ ԲԻՐՕՆՈՒՆ ԱՆՏԷՆ ՍՕՆՐԱ ԷՐ ՔԷՔ ՕԼՄԱՍԸ

Բիէր, գօնթէսին, սաքին պիր սէտա իլէ, «Պէն քէնտիմի ղէ-
հիրլէնէճէեիմ» տէտիկինի իշիթտիկինտէ, պաշտան աեաղա դատար
վիճուտի տիթրէտի, վէ քէնտիսինին մաղլուպ օլմուշ օլտուղունու,
վէ եւս պազը միւսաատէքեարլըվարտա պուլունմաեա, եախստ պա-
շինը ճէլլաաըն էլինէ թէսլիմ իթմէկէ մէճպուր օլաճաղընը անլատը:

Վազ աա միւսաատէքեարլըվարտա պուլունմաղլըվ, պէլքի պիր
աղ մուճիպի մաճճուպլիյեթ իտի իսէ տէ, պաշընը ճէլլատա թէս-
լիմ իլլէմէրլիք, օնտան տաՀա ղիեատէ խօշլանըլմաեաճաղ պիր
մատտէ իտի: Մուաքազաեը ուղաթմաղլըվ կէլինճէ, սուՀալ, պի-
Հուտէ վէ Ֆայտէսիզ օլտուգտան պաշգա, մատամտը Սէրտէօյլիւ տա-
Հա պիեատէ հիտտէթլէնտիրէճէկինի, վէ ֆիթուՀաթընըն մուՀասէ-
նաթընը տաՀա ղիեատէ քէնտիսինէ անլաթաճաղընը Բիէր միւլաՀա-
ղա իլլէտի:

Մէրգուճ, տիւշէսին, մէղքիւր սէօղլէրինի մէվգըի իճըաեէ վաղ
իտէճէկի Հադգընտա ասլա շիւպէեեէ ղաՀիպ օլմատը, շիւնքի պու-
գարըեը լաեըգըլլա թանըտըղընտան, հէր շէյէ միւգթէտիր օլտու-
ղունու րանա պիլիր իտի:

Սէօղլէրինի վէ թէՀտիտինի մէվգըի իճըաեէ վաղ իտիպ իթմէ-
եէճէկի խուսուսընտա մատամտը Սէրտէօյլ իլէ մուպաՀասա վէ միւ-
ճատէլէեէ կիրիշմէքլիք իսէ, պիր տիվանէեէ, եալմաղլըղա մէյլէ
պուլունտուղու շու եա պուլ շէյի եաբըպ եարմաեաճաղընա տայլէ
մէյտան օգումաղ դատար թէՀլիքէլի իտի:

Բիէր, պու տէրէճէ էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա հարէքէթտէ
պուլունմաեաճաղընտան, մէհարէթի մախսուսէ իլէ աըղը թէսի-
միլիյեթ կէօսթէրմէքլիք, մուվաֆըդը ազլ ու մասլաՀաթ օլտուղու-
նու միւլաՀաղա իլլէտի:

Իմտի, մէղքիւր միւլաՀաղաթ վէ թէֆէքքիւրաթտա պուլունա-
ճաղ դատար մէյտան պուլտուգտան սօնրա, մէրգուճ շէօլէ
սէօլլէտի:

— Դէնտինդի ղէհիլլէ՛նէճէք միսինիլ, մատամ, ֆադաթ քէն-տինդի ղէհիլլէմէրլիկինիլ նէ՛նէ եւրահաճադ տըր, Պէն սիղէ, զըղընըլը ինատէ իթմէք իսթէմէմ տիմէտիմ, եալընըլ լիլէ-րուտէ պու խուսուսուն իճապընա պապարըլ, շիմտիլիբ իֆատէնի-ղէ տէվամ իտին» տէտիմ, չիւնքի պանա տիեհէճէքլէրինիլ քեաֆ-ֆէթէն պիլլէք իսթէեօրտում:

Արիլ, օլգատար թահրիբ օլունմուշ հալտէ կէօրիլեօրտումքի, լաղըրտընըլը քէամէք իսթէմէտիմ, Հալպուքի սիլ, լաղըրտընըլա տէվամ իթտիքճէ, հիտտէթինիլ արթուր, վէ հիտտէթինիլ արթա արթա, նիհաեէթ պու հիտտէթինիլէ էօյլէ պիլ խիթամ վերտինիլ քի, պու խիթամ, մուգատտէմէյի իֆատաթընըլա քեամիլէն լաեք պուլունտու:

Բիէր, պու սըրատա մուվաֆֆադաթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, գուրնաղ օլտուղունտան, մուվաֆֆադաթ իտիչինի պէլլի իթմէք իսթէմէմէքտէ իտի, չիւնքի պէլլի իթմէսի, սաչքի ղաաֆէթինի իգ-րար ու իթիլաֆ իյլէմէք տիմէք իտի, վէ պու մուամէլէ, պիլ տիւշ-մէնին դարչըսընտա նապէճա իտի:

Անճադ, պու սէօյլէլի սէօյլէտիկի սըրատա էլան մէրգում թէ-րէտտիլտ իզհար իյլէտիկինտէն, տիւշէս, խըղմէթքեարընըն իֆա-տէսինի լաեքըլլա անլամադ նիեէթիյլէ,

— Աչդտան աչըլա պէեանը ֆիքր իտին, գըղըմը պանա իեա-տէ իտէճէք միսինիլ, տէտի:

— Մէմունէն իեատէ իտէճէեիմ, մա՛տամ, անճադ միւսաատէ իտինքի, էվվէլճէ սիղէ պիլ շէյ սէօյլէեիմ:

— Նէ՛ տիեհէճէքսինիլ:

— Տիեհէճէկիմ շու տուրքի, պէն, գըղընըլը նէ՛ պէտպաթթ իթտիմ, նէ՛ տէ սէֆիլ:

— Սահի՞հ մի:

— Օլ պապտէ սիղէ եէմին տէ իտէպիլիլիմ, Հաթթա մատ-մուաղէլ Լէլէնի թէքրար կէօրիւշիւմ, ալ վադըթ օլմուշ տուր:

— Նիհաեէթ, ճէվապ վիրին, գըղըմը պանա իեատէ իտէճէք-միսինիլ:

— Իկէր իսթէրսէնիլ, գըղընըլ ալ վալըթտա պուրատա պու-լունաճադ տըր:

— Իվվէթ, պիլ ան էվվէլ պուրատա պուլունմասընը իս-թէրիմ:

— Բէք իյի , ֆագաթ էվվէլ էմիրտէ , տիկէր պիր մուհիմմ մաստէ իւզէրինէ սիզին իլէ կէօրուչմէքիկիմիզ լազըմ տըր :

— Պունտան տահա մուհիմմ նէ՞ վար տըր :

— Պիր ազտան իշիտիրսէնիզ , անլարսընը :

Պու. արա , Բիւրէն ֆիքրինտէն , երլորըմ կիպի սիւրաթլէ , զարիպ պիր թասաթիւր կէլիպ կէշտի.քի , իլէրուտէ նէթիճէլէրինի պէհան իթտիկիմիզ սըբատա , նէտէն իպարէթ օլտուղունու թապիւթ իյլէ օզ ուհանլարըմզա անլաթմըշ օլաճաղըղ :

Մէրզում , շիւպհէսիզ լազըրտընա նասըլ պաշլահաճաղընը , վէ իշի նէ՞ սուրէթլէ թէֆհիմ իտէճէկինի գարարլաշտըրմադ իւզըն , պիր արա տիւշլանտիւ , վէ պատէհու շու. եօլաա քէլամա իպթիտար իյլէտի .

— Մա'տում , ասթոնուղ օլտուղումա ինանըմըսընը :

Մա'տում տը Սէրաթօյլ , իսթիհպաքեարի պիր կիւլիւշ իլէ ,

— Տօսթոմ մու , տէյի մուգ ապէլէ իյլէտի :

— Մա'տում , իֆատէմ լաեղդըլա արզ ու պէհան իտէմէտիմ . իմաի , տահա զիեառէ տօղրուս սուրէթտէ իֆատէի հալէ չալըլաճաղըմ :

— Չալըշընը , միւսիւ :

— Մէնաֆիինիզ սաաըղ օլտուղումա ինանըմըսընը :

— Սիղէ աչըղտան աչըղա սէօյլէեիմ , պիր ալ էվվէլ վուգու պուլան մէնղարէտէն սօնրա , զաթէն մէնաֆիիմէ սաաըղ օլմամաղըլընը միւմքին տէյիլ տիր :

— Էվվէթ , պէն սիզին մէնաֆիինիզ սաաըղ պուլունմաղտաեըմ , անճադ շուրաեը իլավէթէն պէհան իտէրիմքի , պու տա քէնտի մէնֆատթըմ իչին տիր :

— Օրասընը անլատըլըմ իչին , իֆատաթընըլըն նէթիճէսինէ վասըլ օլմադ . իսթէմէքաէիւմ :

— Շունու անլաթմադ միւրատընտաեըմքի , Էլէն իլէ սիզին արանըղա պիր հազընըղ . հուսուլինի թասմիմ իթտիկիմ կիպի , Մ. տիւզ տը Սէրաթօյլ իլէ զէվճէսի միեանընտա տաիսի եաղընըղ հաւըլ իյլէմէքիկի տիւշիւնիւեօրում :

« Հաթթա տիեպիլիրիմքի , պու եազընըղ , իհթիմալուն տէյիլ իսէ տէ , միւմքին տիր :

— Էյ սօնրա՞ :

— Իմաի , մա'տում , պիր տաղըլաճըղ գապուլինէ մուվաֆիա-

դա՛րժ ի՛թմէք ի կենիւն ի զի բէ՛ճա ի յլէտ ի կիւմ շու եադընըդ միւսքին օլ-
տու զու լծադ Խրտէ, մատմուսպէլ իւլէսին մէվճուտիյեթի, տիւզ
իւլէ սիզին աբանըլտա սամիմի պիր եադընըդա զարար վիճմէզ մի,
— Նի՛շին զարար վիրսին:

— Պու կիւնքի կիւն, դարը օլմուշ օլան պու չօճուզ, 'նէ' գատար
կիւզէլ օլսա, վէ էվսափը 'նէ' սուրէթտէ պուլունսա, վադը օլան խէ-
թանըդ տիւզիւն խաթըրընա պըրադ մանաճաղ մը տըր: Պու խա-
թըրէ, տիւզիւ, միւէպպէտէն սիզտէն իրադլաթ մանաճաղ մը տըր:

— Տօղրու տուր, տէտի տիւշէս, եալաշ սէտա իւլէ, վէ մու-
վափֆազալթ ալէամէթի իպրազ խտէրէք:

Պագաթ, մէրզումէնին, Ռիէրին տօղրուլուզու հազդընտա շիւպ-
հէ իթմէկէ բէք չօդ սէպէպի պուլունտուզու ճիհէթլէ, մէրզումուն
պու եօլտա հարէրէթ ու մուամէլէսի, մահդա իւլէնի քէնտիսինէ
իեատէ իթմէր խուսուսընտա տահա պիւլեիւք միւշքիլաթ իյզար իշին
օլմասը զաննընա զահիպ օլտու:

Իմտի, տիւշէս, իֆատէսինէ տէվամ խտէրէք:

— Բիէ'ը, շու էսնատէ միւտաֆաա իթտիկինիւ պէնիմ մէնափի'մ
մի տիր, տէտի:

— Էվլէթ, մատամ, տէյի մէրզում ճէվապ վիրտի:

— Պէնիմ հըրսը չան վէ իդպալրէրէսթիկիմի տէնէեէրէք, իւլէն-
տէն այրը գալմազըլըմա պէնի բազը իթմէրլիկէ չալը շմաեօրմու-
սունուզ:

— Խալլը, մատամ, իսթէտիկինիւ վազըթ իւլէնի սիզէ իեատէ
խտէճէեիմ, վէ սիզէ իեատէ իթտիկիմ գըզ, քէնտի գըզընըզ օլտու-
զունու, բէտտի նադապիլ սուրէթտէ սիզէ իսպաթ իյլէեէճէեիմ:

— Հէր նէ իսէ, տէվամ խտին:

— Իմտի, շունու սիզէ տիեէճէք խաիմքի, տիւզ, իւլէնին մէվ-
ճուտիեթլինտէն խօշնուտ օլմապ, վէ անըն մէվճուտիյեթին-
տէն նաշի, սիզտէն տալիմի սուրէթտէ ֆիրար խտէպիլիր: Պու-
նունըա պէրապէր, տիւզ իւլէ գալուշուպ տա, էկէրչի անընըա
էվլէնմէք, վէ տիւշէս օլմազ իսթէրսենիւ, պու պապտէ պիր
սուրէթի թէպիլիէ պուլունապիլիր, եանի հիմ գըզընըզ մուհաֆա-
զա փտէպիլիրսինիւ, հէմտէ տիւզիւ քէնտի աեազլարընըզ կէթի-
րէպիլիրսինիւ:

— Նա'սըլ:

— Սիզէ վիրէճէկիմ 'նասիհաթ' բիւսթախանէ տիր, լաբին պու

խուսուստա նէ՝ ետբմադ լաղըմ կէլտիկինի պիլմէքլիկինիդ լաղըմտըր, Պէնիմ կիպի, սիղէ տէ մալիւմ տիււր քի, է՛ն զիեառէ քիւսթախճա հարաքեաթա թէչէպպիւս խտլմէքլէ, է՛ն միւրէմէլ մուվաթփաղը-
եթէ նայիլ օլուսուր, Պօնարաթթըն՝ Սէն-Պէրնար տալընտան կէչ-
մէսի, պու պապտէ պիր միսալ տըր:

— Սահիհ տիր:

— Իմտի, մա՛տամ, շու խուսուստա թէքպլ նաղարը տիգղաթը-
նըզը տապէթ իտէրիմ:

— Սիղ, օլ պապտէ էմին օլուն, իֆատաթընըզը տիգղաթլէ տին-
լէեօրում:

— Իչթէ, մա՛տամ, տիւգ տը Սէրտէօյլ՝ մատմուաղէլ Անծէլ տ՝Արլըվիլ իլէ պիրլիրտէ, Բուսիա սէֆէրինէ կիթտիկինտէ, Վիգ-
թուար ոօգաղընտա իրի նէֆէր իհթիւար խըղմէթքեարա պիր չօ-
ճուղ թէվտի իթմիշ տիր: Մալիւմիւնիւղ օլտուղու իւզրէ, պիգ պու
չօճուղու աշըրտըղ, լաքին, պէլքի սիղճէ մուճիպի թէէսսիւֆ օլա-
պիլէճէք օլան կէչմիշ զէմանտան, վէ կէչմիշ խաթըրէլէրտէն պահս
իթմէեելիմ: Մուախիարէն, պէն, — պու պապտէ սիղի առա իթապ
իթմէմ, — չօճուղու զոյսլ իթտիրախմքի, պու հարէքթիթիմ բէք պիւ-
եիւք չօլքաղըղդ օլմուշ տուր:

— Նէ՞տէն:

— Էկէրչի օ չօճուղ, պու կիւնքի կիւն եէտիմիղտէ օլսա խտի, Մ.
տիւգիւ, էօմիւնիւն խիթամընա տէկին, խաթէտիկիմիղ եօլտա
գուլլանապիլէճէկիմիղէ էմին օլապիլիր խտիր:

— Էյ սիղ, պու չօճուղուն նէ՝ օլտուղունու պիլմէ՞լ միսինիղ,
Բի՛էր:

— Սիղէ եէմին փտէրիմքի, օլ պապտէ դաթան մալիւմաթըմ
պուլունմամապտա տըր:

— Էօյլէ խէ, պու մատտէ իւզէրինէ տիւչիւնմէեելիմ, չիւնքի
պիհուտէ տիր:

— Էվլէթ, օրաը Էօյլէ տիր. Խմտի, տէվամ իտէլիմ, պու կիւն-
քի կիւն, հէյ նէ տախի օլսա, պիրինճի շէյ շու տուրքի, տիւգ,
Բարիսէ մուվասըլէթիլի միւթէաղըպ, պահսընը իթտիկիմիղ չօ-
ճուղու քէօչէ պուճաղ արաթտըրաճաղ տըր: Տիւգ, մատմուաղէլ
տ՝Արլըվիլի զիեատէսիլէ սէվէր խտի: Պըրըթանեըլըար, քէնտիլըլին
իլք սէվիլիւլէրի իչին առէթա տիվանէ օլմաղ. տէրէճէսինտէ ի՞շ-
հալը մուհապպէթ իլլէրլէր:

— Պու ճիհէթոէ պէն տէ սիղին իլէ հէմէֆրեարըմ:

Բիէր, տիւշէսի դանտըրմադ իւղրէ, պիւթիւն պէլաղէթի լի-
սանընը իսթիմալ իտէրէք, շէօյլէ սէօյլէտի:

— Իմտի, Մ. տիւզ տը Սէրուէօյլիւն շիւքրանիյիէթինէ հազդ
գաղանմադ իչին, էվլատընը պուլմալըրըզ:

« () Վաղըթ, տիւզ, նէ՛ դատար հատիտմիլան օլտա, ճիւղի
պիր գապահաթ իչին գարըսընա աֆվ իթմէքտէն զայլի պիր շէյ
եաբամազ, օ դարըեաքի, նատիմ օլտուշ, վէ հէր կիւնա իզզէթի
նէֆս տուլղուլարընը պիր թարաֆա պըրադարազ, բարիպէսինտէն
տօղմուշ օլան պիր շօճուղու գապուլ իլէ, միւնասիպ պիր թարզտա
պիւեիւթմիւլ օլաճադ տըր, Հասըլը, պէօյլէ նէտամէթ գարչըսըն-
տա սայիր կիւնա հարէթէթոէ պուլունուլամազ:

— Պէն տէ սիղին իլէ հէմէֆրեարըմ, լարին սիղէ ճէվապէն պէ-
եան իյլըրիմքի, պու շօճուղու պուլմադ իչին նէ՛ եաբամադ լաղըմտըր:

— Մատէմքի, անըն իղինի քեամիլէն զայպ իթտիք...

— Իյիքի սիղ սէօյլէեօրսունուզ:

— Էվլէթ, սէօյլէտիկիմ թէմամ տըր:

— Է՛յ:

— Մատամ, վիճուտի օլմանան պիր շէյ իճատ օլունուր իսէ,
պունուն իչին իսթիրա ֆէրմանը իսթիտա իյլէմէքիլէ իհթիեաճ
օլմատըլը կիպի, պիր իճատ պուլունմուշ օլտուղունու գօմշուլարա
իլան իթմէք իչին, խանէ տամլարընըն իւղէրինէ չըզմազ տա լաղըմ
կէլմէզ:

— Նէ՛ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Պիզ, Անժէլ տԱրլըվիլին օլունուն զայպ իթտիք, տէ-
յի՛ւլի:

— Էվլէթ:

— Իմտի, անը պուլալըմ:

— Լարին նա՛սըլ պուլաճալըզ:

— Միւսաատէ իտինքի սէօյլէեիմ:

— Սէօյլէեին:

— Տիւզ տը Սէրուէօյլէ թադտիմ իթմէք իչին հիշ պիր վարիսի-
նիզ եօ՛գ մու տուր:

— Խա՛յր:

— Իմտի, էօյլէ պիր վարիս իճատ իտէլիմ, վէ մէյտանա կէ-
թիլիպ, տիւզէ թադտիմ իյլէեէլիմ:

— Պու թասավվուրունուդ իյի ամմա, պու պասպտէ պէն պիր մահզուր կէօրիւեօրում:

— Նէ՞ կիպի մահզուր:

— Մահզուր շու տուրքի, օ չօծուդ էլան մէվճուտ տուր:

— Պիդ, անընչ պուլունտուղու մահէլլի պիլմէելիդ, Պիլլիմ իչին օ չօծուդ եօդ. կիպի տիր:

— Փիքրիմի իյիճէ անլամտունըդ:

— Բէք իյի, ֆիքրինիլի լաեդլըլա անլատունըդ:

— Էկէրչի կիւնիւն պիրլնտէ պու չօծուդ տիւդէ թադտիմ օլունուր իսէ, պէն վէ իճատ իթտիկիմ վարիս նէ՞ օլաճաղըդ:

— Ֆադաթ, մատամ, միւստէթի մէտիտէտէն պէրու արամագտա օլտուղում պու պուլունմազ չօծուդ եէրլնէ իճատ իտէճէկիմիզ չօծուղուն ասլընը քի՞մ մէ յոսանա չըդարաճագ տըր:

— Սիդ, Բի՛էր, տէտի տիւշէս՝ տիր տիր խըղմէթ քեարընա աթֆը նաղար իտէրէք:

Բիէր, ասլա պօղուլմաեարադ,

— Նէ՞ մագսէտլէ, մա՛տամ, տէյի ճէվասլ վիրտի:

— Պէնի զայս իթմէք մադսէտիլլէ:

— Պու իչտէ վէ տիկէր սայիր մատտէլէրաէ, տայլիմ սիլլին շէրիքինիլ տէ՞յիլմիսիմ. Սիլի զայս իթմէրէ, պիզլաթ քէնտիմի տէ զայս իթմիշ օլմազմըեւմ:

— Պունտան եիկիրսի սէնէ մուգատտէմ, օիզ պէնիմ շէրիքիմ վէ հէմթէօհմէթիմ օլմուշտունուդ տուր:

— Է՛յ:

— Իշթէ պու շէրիքիք վէ հէմթէօհմէթիք սէպէպ օլմուշ տուրքի, սիզ, պու եիւդտէն էլտէ իթմիշ օլտուղունուդ պիր միւնասլպէթ ու իւլֆէթի սուի իսթիմալ իտէրէք, քեաֆֆէյի արղուլարընըղը իճրաեէ, վէ պէնի իսթէտիլլինիզ եօլտա թաղեիդէ միւզթէտիր օլմուշտունուդ տուր:

Բիէր, թասավվուրունուն անլաշըլմըշ օլտուղունու, վէ սահադիեատէ իսրար իթտիկի հալտէ, տիւշէսին էմնիյեթ սիլլիկինի արթըլմըշ օլաճաղընը անլաեարագ, աեաղա գալդտը, վէ հիսս իտէկէլտիկի ատավէթ ու հիտտէթ ինի զապթ ու թէսկինէ չալըշարագ, զաեթ սաքին պիր սէտա իլէ,

— Բէք իյի, պունտան ֆաղլա պիր շէյ սէյլէմէք իսթէմէմ. Պու կիւն, արղունուդ մուճիպլնճէ գըղընըղը իեատէ իտէճէեիմ, տէտի:

Մէրգում, պու սէօղէրտէն սօնրա, դարուեա տօղրու եիւրիւ-
եէրէք, օրատան մուֆարադաթ իտէճէք իքէն, շիւպհէսիդ տիւշէս,
նէթիճէյի հալի տիւշիւնէրէք, մէրգումու շաղըրտը, վէ Բիէր, կէ-
րիեէ տէճիւս,

— Նէ՞ իսթէեօրսունուդ, մատամ տիւշէս, տէյի սիւալ իթտի,

— Իսկէմլէնիզէ օթուրուն, տէտի տիւշէս,

Բիէր, մէղքիւր իսթարա իթաաթլա, քէնտի քէնտիեէ շու միւ-
լահազանը իթտի,

— Հէր վաղըթքի կիպի, պու տէֆա տախի հրրսը շան վէ իզ-
պայթէրէսթլիք քէնտի դայպընր մուճիպ օլաճադ տըր, Մէղպուրէ,
ֆըրսաթ զուհուր իթտ կի թադտիրտէ, պէհէմէհալ տիւշէս օլմադ
արզուսինտէ պուլունուհօր, իմտի, օ ֆըրսաթը էրտէ իթմէք իչին,
իպրաղը դայրէթ իտիւմէլի տիր,

Պատէհու, իըզմէթքեարը մէրգում աչիքեարէն,

— Նէ՞ իսթէեօրսունուդ, մատամ, տէյի սիւալ իթտի,

— Թասափուրունուզու դապուլ իթմէք իսթէրիս,

— Բէք իյի,

— Լաքին տիւզիւն էվլատը մադամլնտա գուլլանըլաճադ պիր
քիմսէ պիլլիմիսինիզ,

— Էվվէթ, էօյլէ պիր քիմսէնի պուլմուշում տուր, Լաքին...

— Լաքին նէ՞,

— Լաքին շու քի, մատէմքի սիզ պու թէքիֆիմի դապուլ իթ-
մէեօր իսէնիզ, պու եօլտա հարէքէթտէ պուլունմադտան նէ՞ ֆայիտէ
վար տըր,

— Սէօղիւմիւզէ տէվամ իտէլիմ, Պու տէտիկինիզ շախս քի՞մ
տիր,

— Էլէն տիր,

— Գըղըմը, տէյի մատամ տիւշէս հօյրէթլէ սիւալ իթտի,

— Էվվէթ, դըղընդ,

— Լաքին, մատտէ պիր էրքէք պուլմադ տա օլտուղու հալտէ,
դըղ պիղիմ իչիմիպի կէօրիւ՞ միւ,

— Պաղը հայվանաթ վէ բէք չօդ իըզմէթքեարլաը կիպի, Էլէ-
նին իքի խասսէսի պուլունմադտա տըր, Շէօյլէքի, քէնտիսի ղաեէթ
տիւպէր պիր գատըն իսէ տէ, պիր ազ սաֆալ գուլլանտըղը հալտէ,
իսթէնիտիկի վադըթտա, բէք ալէս պիր էրքէք հէյեէթ ու հալի
քէսպ իտէպիլիր, Պու խուսուստա մէղպուրէ իչին հիշ պիր շէյ նօգ-

սան օլմաերայ, ետլընըդ պիր գաչ կիւն գատար երեւք գըեաֆէթինէ ալըշմալը տըր:

Բիէր, իյզահը քէյֆիեթ իթտիկի սըրատա, տիւշէսին հայրէթի հէնուզ պէրթալաֆ օլմուշ օլմաարլա, մէզպուրէ, չու եօլտա ճէվապա աղապ իյլէտի:

— Ֆազաթ պու թարդ հարէքէթ իթմէրլիտէ մապսէտինիզնէ տիր:

— Մազսէնիմ սիդի խօշնուտ իթմէր տիր:

— Նէ սուրէթլէ պէնի խօշնուտ խտէճէքսինիզ:

— Գըզընըզըն սաատէթինի տըզու խտէքսինիզ, էօյլէ տէյի՛մի:

— Էվվէթ:

— Իմտի, էկէրչի Էլէն, Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ իզտիվաճընըզըն ֆիլէն իճրա օլունմամըշ օլմաընտան տօլաեը թապիաթը մասլահաթմա տիւշէս տէյիլ խտէ, մէզքիւր թէտպիրիմիզ վասըթմասըյլա տիւգ օլմուշ օլմադա տըր, վէ պու սուրէթլէ, կիւնիւն պիրինտէ, աեան մէճիսինէ աղա օլապիլէճէք տիր:

— Լաքին Էլէնին, պու հիյլէ վէ տէսիսէեէ մուվաֆֆապաթ իտէճէկինի մէմուլ խտէ՛րմիսինիզ:

— Էլէն՝ վալիտէսի կիպի իգպալլըէրէսթ օլտուղու իչին, օլ պասստէ գաթան շիւպհէ իթմէմ:

Գօնթէս, միւտտէթի մէտիտէ տիւշիւնտիւ, վէ պու հէնկեամտէ Բիէր, մէզպուրէեէ տիւգպաթլէ պազմագտա խտի Նիհաեթ, տիւշէս, քէլամա աղապ պիրլէ:

— Պու խուսուստա գարարըմը վիրմէզտէն էվվէլ, գըզըմը կէօրմէք խթէրիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Քէնտիսինէ թախսիա խտէճէք օլտուղումուզ մէմուրինէթի իյֆա խտիպ իթմէեէճէկինի պիրզաթ մուհաքէմէ իթմէք նիեթթիլլէ, քէնտիսինի կէօրմէք խթէեօրօունուզ, էօյլէ տէյի՛մի:

— Էվվէթ:

— Պու խտէ, բէք թապիի տիր, լաքին իշպու պիրինճի միւլապաթ միւնասիպէթիլլէ, էկէրչի միւտաատէնիզ օլուր խտէ, մաստա՛մ տիւշէս, պազը իֆատաթտա պուլունմադ խթմէրիմ:

— Սէօյլէեինիզ:

— Բէք չօգ սէպէպլէրէ Ֆալին, սիզէ բէճա խտէճէեիմքի, Էլէնի, էրքէք գըեաֆէթինէ կիրմիշ օլաւապ պուրաեա ճէլպ խտէսինիզ:

— Էրբէք գըրեաֆէթինէ՞ մի , Լաքին նի՞չին :

— Էվվէլ էմիրտի շունուն իչին քի , քէնտիսինի տիկէր գըրեաֆէթտէ ասլա կէօրմէմիշ օլտուղունուղտան , տիս դիւն օղունուն կիրէճէկի գըրեաֆէթտէ քէնտիսինի կէօրտիս կիւնիւղ հալտէ , իւզէրինիդտէ նէ՛ կիւնա թէէսսիր հասըլ խտէճէկինի հիւքմ խտէպիլիւրսինիդ :

— Տօլլու տուր :

— Պունտան մատա , պիր գըղընըդ պուլունտուղունտան խապէրէրի օլմաեան քեաֆֆէյի խըղմէթքեարլարընըդ նազարընտա , մէզպուրէնին , սիզին թէալլուդ աթընըղտան կէնճ պիր տէյիդանը օլմասը , վէ արա սըրա սիզի կէօրմէկէ կէլմէքտէ պուլունտուղունտա զանն խտիլմէսի , կէնճ պիր գըղ մադամընտա վէ հալընըղճա պուրաեա կէլմէսինտէն տահա զիեատէ խաեըլը տըր : Պու եօրտա եալընըղճա կէլմէքլէք , սիզին տիքիշճի գատընընըղ եանընտա չալըչան իշճի գըղլար իչին պիլէ եազըչմադ :

— Ձանն խտէրիմքի , գըղըմըն , պէնի կէօրմէք իչին արա սըրա պուրաեա կէլէճէք օլտուղունու պէեան խտեօրտունուղ :

— Էվվէթ :

— Իմտի , գըղըմ կէլտիկինտէ , քէնտիսինի ալըդ օեամա՞մմը :

— Միւմքին տէյիլ տիր :

— Նէ՞տէն միւմքին օլմաեօր :

— Էվվէթ , միւմքին տէյիլ տիր տիեօրում :

— Ոլ պապուտէ քի՞մ պանա մանի օլտադ տըր :

— Շիւպհէսիդ պէն մանի օլմամ :

— Էօյլէ իսէ , էօթէտէ քի՞մ դալըր :

— Մա՛տամ , իրի տինէեհինիդ . էկէր Մ. տը Սէրտէօյլ , սիզին քիմ օլտուղունուղուն անլար , վէ սիզի , շլվալիէ տը Լաքէյին գըղըյա պէրապէր պուլուր իսէ , տըանըղտա եէնիտէն իթթիֆադ ու իթիլաֆա իւմիտ գալմադ , նիհաեթթ , էկէր Էլէն , քէնտիսինէ հասը խտէճէկիմիդ մէմուրիեթթէ մուվաֆֆադաթ խտէր , վէ էկէր պու մէմուրիեթթի գապուլ իյլէր իսէ , քիմէսնէ քէնտիսինի , Էրբէք գըրեաֆէթթինտէ կէօրմէղտէն էվվէլ , դարը գըրեաֆէթթինտէ կէօրմէմէլի տիր : Քիմէսնէ , ա՛նը , սիզին գըղընըղ զանն իթմէեիսլ , իլլա իլէրուտէ Մ. տը Սէրտէօյլին օլլու զանն իյլէմէլի տիր : Շու տա վար քի , Էլէնի էվինիդ իչինտէ զապթ խտիսլ սաղլամանըղլա , քէնտիսինի թազեիդ իթմիշ օլուրսունուղ , զիրա , հէր նէ դատար անըն , նամուս ու ախէադը պօղուլմուշ պիր գըղ օլտուղունու ըէտու ու թէրզիսլ խտէր

իսէմ տէ, պաղը զարիպ տուղուլարը վէ արդուլարը պուլունտու-
ղունու իգրարէ մէճպուրում:

— Բէք իյի, լաքին քէնտիտինի պուրաեա նա՞սը կէթիլտէ-
ճէեիդ:

— Մէքթուպ եաղըպ տապէթ իտէրիդ:

— Իյի խաթըրմա կէլտի, Բիէր:

— Սէօյլէեին, մա'տամ:

— Պանա թապտիմ իտէճէք օլտուղունու չօճուղուն եախօտ
կէնճ զըղըն, պէնիմ էվլատում օլտուղունու մուսաուտապ վէ ինքեարը
նապապիլ պաղը իսպաթլար իրաեէ իտէճէկինիդի պէեան իտիեօր-
տունուզ:

— Մա'տամ, սիդ հիչ պիւր շէյի ունութմաեօրսունուզ:

— Խա'յը, հէնուզ օլտուզ ճա գուվլէյի հաֆըզամ եէրինտէ տիր,
լաքին, վատընըղը խաթըրմա պըրապապլա, սիդի կիւճէնտիրմիշ
մի օլտեօրում:

— Խա'յը, անճապ պու թալէպինիդ, հադդըմուա էմնիյեթիլիդ
պուլունմաուղընը մէյտանա չըդարըբօր:

— Մատէմքի սիլտէ պիւր թապըմ վարիպէր վիճուտէ կէթիւր-
մէքլիք խաստէսի վար տըր...

— Լաքին հէր նէ օլտա, սիդի ալտաթամամ:

— Նի՞չին:

— Նէտէ, պիւր էրքէք չօճուղու, դըղ եէրինէ սիլէ գապուլ իթ-
տիրէմէմ:

Բիէր, Էլէնին սօլ դօլու վէ սաղ կէօքսիւ իւղէրինտէ իչար ի-
տիլմիշ օլան 13 բազգամըն հիքեաեէսինի, վէ Բիքօհա նէ' սու-
րէթլէ բաթ կէլմիշ օլտուղունու հիքեաեէ իթտի, վէ մէրգում,
իֆատաթընը իքմալ իթտիկինտէ, մէզպուրէ,

— Բէք իյի, շիմօի դըղըմա նէ՞ եաղմալըբըմ, տէյի սիւալ իթտի

— Սիլին եէրինիդէ պէն եաղսամ, օլտըր մու:

— Էվլէթ:

— Բէք իյի:

Բիէր, տէրհալ աթիտէքի մէքթուպու թահըրիւր իյլէտի:

«Մատմաւալէլ:

«Քիմ օլտուղունուղու վէ հանկը մէշհուր ֆամիլեաեա մէնսուպ
իտուկինիդի պիլտիրմէքլիք վազթ ու ղէմանը կէլտի:

«Սիլի' թանըլմաղլըղընը, պունտան իքի ալ մուգատտէմ տիւ-

չար օլտուղունուդ շայեանը թէէսսիւֆ պիր դաղանըն նէթիճէսի օլմուշ, չիւնքի օ դաղա սառէսինտէ, համիլ օլտուղունուդ 13 րադ դամ ումումա մալիւմ օլմաղլէ, դաթէն յօդ տան պէրու սիլի արամնպտա պուլունան ֆամիլեանըդ, իղինիլի պուլմուշ տուր:

«Պու տէֆա, մէղքիւր 13 րադ դամ, սիղին իչին մուճիպի քէտէր օլմանեաճադ տըր, չիւնքի, խուսուսիլլէ, աղրըճա խասթա պուլունտուղու շու սօն վազըթլարուտ, հէր վազըթլուտան զիեաուտէ սիղի սէվմէքտէ պուլունան պիր վալիտէնին աչդ ու մուհապէթֆինի իեաուտէ իլլէեէճէք տիր, Անճադ, պու սպապտէ տահա զիեաուտէ իլլէրի վարմաղտան էվլէլ, պաղը իխթարաթտա պուլունմաղլըրլմա միւսաատէնիղի րէճա իլլէրիւմ:

«Պիր վալիտէ հիչ պիր վազըթլուտա քէնտի էվլատընը թէքը իթմէք արղուսիլլէ թէքը իթմէլ, Պիլաքիս, վէդայի վէ էսպապը միւճպիրէ վուգուլի թադտիրլնտէ, իչպու շայեանը թէէսսիւֆ թէտպիրէ միւրաճաաթտա մէճպուր օլուր, իչթէ, վալիտէնիլ մաուամ հադգընտա տախի պու հալ վազը օլմուշ տուր:

«Շէօյլէքի պիչաուէ գատընճըղալ, սիղին վէֆաթընըլ կիպի բէք պիւեիւք պիր ֆէլաքէթլն վուգուլինէ մահէլ վիրմէմէք իչին, սիղի թէքը իթմէկէ մէճպուր պուլունմուշ տուր:

«Պու կիւն տախի օ մուխաթարա հէնուդ քեամիլէն դայիլ օլմամըլ տըր, Խմտի, վալիտէնիլէ, միւքէմմէլ սուրէթտէ գավուշապիլէճէկինիլի մէմուլ իթմէեինիլ, Մադսէտիմիլլէ տահա զիեաուտէ էմնիլեթլի սուրէթտէ վասըլ օլմաղլըրմըլ իչին, քեաֆֆէյի թէտապիրի լաղըմէեի իթթիխալ իլլէմէլիեիլ, Պաղը տիւշմէնլէր, վէ պիր թաղըմ գըղդանճ վարիպէր, էթրաֆըմըլ գուշաթմըլ տըրլար:

«Պինապէրին, վալիտէնիլ մաուամըն խամէսինէ կէլմէք իչին, էրքէք գըեաֆէթլնէ կիրինիլ, վէ գատըն օլտուղունուդու, էն միւտադգըլարըն նաղաղը տիւգաթլարընտան պիլէ կիլլէմէք իչին, վէ քին մէրթէպէ իհթիեաթլը տալլանընըլ:

«Պու աղչամ, սաաթ տօգուղտու, Լօսթանթ ֆամիլխասը թաւաֆընտան կէլիեօր կիպի օթէլ տը Գրուաուա կէլիպ, մատամ մարքիղ տը Գրուա իլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինիլի պէեան խոին:»

Բիէր, իչպու մէքթուպու, րէնտի էլիլլէ:

Ժ. Մ. ՏՐ ԳՐՈՒՄ

տէյի իմդա իթտի:

Մարքիզ, պու թահրիրաթը թահսին խէրէք,
— Իյի տիր, տէտի:

Պու մէքթուպ մահէլինէ կէօնտէրիտի:

Էլէն Բիրօ, պիր դաչ կի նաէն պէրու իյիճէ օլուպ, թուպէ-
թինի հարմը վէ տիշարը չըգմագլըղա հաղըրլանմը իքէն, պալէատէ
թահրիր իթտիկիմիղ մէքթուպ եէտինէ վասըլ օլտու, վէ միւհթէ-
վիեաթընը օգուեուհնա, եէրինտէն սըչըատըր վէ սէվինհինտէն տիթ-
րէեէրէք, քէնտի քէնտիեէ,

— Նիհաեթ, պիր կիւն մարքիզ օլաճագլմ, տէտի:

Պու գըղ, վալիտէսինին աղըր խասթա օլտուգուհու խաթըրընա
պիլէ կէթիրմէեօրտու:

Իմտի, մէրդ ումէ, մուայեէն վագըթտու, վէ իշար օլունան դը-
եաֆէթաէ, օթէլ տը Դըուաեա կիթտի:

Բիէր, Էլէնին վիրուտինտէ, նէվիմա զուրուրիեթ քէսպ իտիպ,
ատէթա, «Իշթէ պու գըղ» նէ՛ պէտպախթ տըր, նէ՛ տէ սէֆիլ մա-
նէաալնտա պիր հէյեթթէ, իշ օտաոտա պուլունան խըղմէթքեար-
լարըն իշիտէպիլէճէկի պիր թարլտա, վէ մարքիզէ խիթապէն,

— Միւսիւ գօնթ տը Մօնլիլ կէլիլ տիր, զաթընըղա կէօ-
րիւշմէքիկի արղու փտիեօր, տէյի պէեան իյլէտի:

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸՆԸՆ, ԼԻՔԷՔ ՕԼՄԱՍԸՆՏԱՆ ՍՕՆԸԱ

ՁԷ ՀԻՐԼԷԹԻՃԻ ՕԼՄԱՍԸ

Տիւշէս, զըզընը կէօրմէք իչին եաթագտա օթուրմուշ օլուպ,
Բիրօսու էրքէք գըրաֆէթինտէ կէօրտիւկիւնտէ, իղհարը իսթիղըտպ
իյլէտի, վէ Բիէրին, պու գըղա ինըա իթտիրմէք իսթէտիկի վալի-
ֆէեի, մէզգուրէնին միւքէմիլէն իյֆա իտէպիլէճէկինէ քէնտի քէն-
տիեէ գարար վիրտի:

Վալիտէ իլէ քէրիմէ արասընտա վուգու պուլան իլք միւքեալէ-
մէ խայլի ուղուն սիրտիւ, լաքին թարաֆէյտէն օլ գատար իղհարը
մուհապպէթ իտիլմէտի:

Եկեղեցի պու սըրատա ալիր տէրէճէ մուհապպէթ կէօսթէրիտի իսէ , անը տա տիւշէս կէօսթէրտի :

Հալպուքի Ռիւօ , պու պապուէքէնտիսինէ հալլըմըլ օլան սէօղլէրէ էհէմիհէթ վիրմէհիպ , վալիտէսինին քէնտիսինի թէրք իթմիշ օլմասընա պիր տիւրլիս մանէա վիրէմէմէրտէ , վէ հաթթա , Ռէօօր իլէ Սոթիէօնիւն հիմաեղէլընէ մազհար օլմասա , Լանտրի ֆամլընասընըն մուհաքէմէօնտէն սօնրա , հալի նիճէ օլաճաղընը տիւշիւնէրէք , պու հարէքթիմտէն տօլաեք վալիտէսինէ տալա վէ դաթա աֆվ իթմէմէքտէ իտի :

Պու միւքեալէմէ էսնասընտա , մարքիլին խըզմէթճիսի Ռիէրտէն պահա օլունմատը :

Տիւշէս , գըզընըն , հաղըգթի հալի անլոեապիլէճէկի սուրէթտէ պաղը իգըար ու իթիրաֆլարտա պուլունմադտան իսէ , Էլէնի թէրք իտէն քէնտիսի օլտուղունու մէզպուրէեէ դանն իթտիքթէքլիկի թէրճիհ իլլէտի :

Մէզպուրէ գատըն , գըզընըն մէնապի վէ վէսայիթի թէայեիւշիւ հաղըգթնտա պաղը մալիւմաթ իսթէտիկիտէն , կէնճ գըզ , քէնտիսինի , պիւեիւք պիր խանէտէ մուալլիմէլիք խաիօր մաղամընտա թանըթ տը :

Տիւշէս , Էլէնին սէօլլէտիկինէ ինանտը եախօտ ինանմատը , լաքին , «վալիտէ , հէման պէն սիլին պիր էսերլինիլիմ , հալպուքի սիզ պէնի թէրք իթմէմիշ օլսա խոինիլ , շիւպհէսիլ . . .» կիպի , պաղը սերթ թէքտիր ու թաղիլընրտէն սաղընմաղ իւզրէ , հիշ պիր իթիրազտա պուլունմատը , վէ սիւալլէրինի արթըրմատը :

Մատամ տը Սէրտէօլլ , քէնտի սէրվէթինի աալա գանըրմատըզը ճիհէթլէ , հասիս պիր քիմնէ տէյիլ իտի , վէ քիաֆֆէյի իյզահաթը խիթամ պուլունճա , գըզընըն տվուճունա երկիրմի պին ֆրանդ գըյմէթինտէ պիր բաքէթ պանլա գայմէսի վալ իթտիկինտէն , Ռիւօ , պու ագչէեի նէեէ գուլլանաճաղը հաղըգթնտա մալիւմաթը միւքէմէլէ իսթէմէեէրէք , օ գայմէլէրի ալտը :

Օնտան սօնրա , Էլէնին , իսթէտիկի ղէման վէ միւմըլին օլտուղու վազըթ օթէլէ կէլմէսի , լաքին տայիմա էրքէր գընաֆէթինէ կիրմիշ պուլունմասը , վէ դօնթ տը Մօնլէգ սախթէ խալինի թաշըմասը , վէ իսթէսիկի եէրտէ վէ աշվալ ու վէգալիեէ կէօրէ եաշամասընա տէվամ իլլէմէսի իշին , վալիտէսի թարաֆընտան այտա պին ֆրանդ քէնտիսինէ թախսիսաթ վէրիլմէսի , վէ պու բարանը եապիզաթ :

վալիտէսինտէն, եախօտ վէքիխարճը Մ. Բիէրաէն ալմասը գարար-
լաշտըրըլտը:

Խիւլասա, պալէաստէքի մուխթասար սաթըրլարտան տախի ան-
լաշտըրըլ վէճճ իւզըէ, վալիտէ իլէ քէրիմէ արասընտա ճէրէեան ի-
տէն մուհավէրէ, մահզունիյէթպալսշ, վէ մուհապպէթ վէ հիսսի-
եաթտան խալի սուրէթտէ ճէրէեան իտիպ, սասաթ օն պիրտէ, ի-
լէն, պապը քիւլիք դըլ չօճուգլարըն, քէնտի գուգլարարըն էօր-
տիւքլէրլնտէ իպրազ իթտիլէրի հէեէճան դաստար տա հէեէճան իպ-
րազ իթմէեէրէք, վալիտէսինի էօրտիւքտէն սօնրա, օրատան մու-
ֆարագաթ էյլէտի:

Էլէն կիթտիքտէն սօնրա, Բիէր, եաթազ օտասընա կիրիպ,
տիւչէսէ խիթապէն,

— Էյ նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի:

— Լաքին պու գըզըն ասլա եիւրէկի եօզ տուր:

— Նէ՞տէն... պէլքի թալիմ ու թէրպիեէնին նօդասնը...

— Հէր թապիեաթ տիշարտան անլաշըլըր:

— Իհթիմալքի հէեէճանընտան տըր... ֆազաթ մա'տամ, տի-
կէր խուսուս հազգընտա պահա իտէլիմ:

— Նէ՞տէն պահա իտէճէեիզ... Խատէմքի անըն նէ՞ գալպի վէ
նէ՞ հիսսիեաթը եօզ տուր...

— Տահա իյի եա':

— Տահա իյի եա նէ՞ տիմէք, տէտի տիւչէս, խըզմէթքիարընա
ղարիպ պիր թարզտա աթֆը նաղար իտէրէք:

— Շու տիմէք քի, քէնտիսինէ իտէճէկիմիզ թէճիքիէ սուհու-
լէթլէ մուվաֆֆաթաթ իտէճէկիմտէն, տիդ տը Սէրտէօյլէն էվ-
լատը օլմագ լազըմ կէլտիկիմտէ, հարէքէթի վալըասընտան տօլաեը
միւթէէսսիւֆ օլմաեաճադսընըզ, Շէօյլէքի սիպլին տիւչէս օլմագլը-
ղընըզա լաեըգըլլա խըզմէթ իթմիշ օլաճադ տըր:

— Թէքմիլ բլանըմըլը քէնտիսինէ պիլտիլմէք իսթէրմիլին:

— Խա'յը, եալընըզ պիր գըսմընը պիլտիլմէք քեաֆի տիր, Պու
գըզ, շէտիտ միզաճ, հասիս վէ իգպալքէրէսթ օլտուղունտան, պա-
նա պիտ օլան ճիհէթ միւսթէսնա օլարազ, հազըգէթի հալի քէն-
տիսինէ պէեան իթմէք լազըմ տըր:

— Թապսիեէէ հաճէթ եօզ տուր: Պիր գասըն, խալսուսիլլէ
պէնիմ կիպի պիր վալիտէ, պու միսիլլու իֆատաթ իլէ հիշ պիր վա-
գըթտա քէնտիսինի իթհամ իտէմէզ:

— Տիւգ պուլունմատըգճա, գըզընըգա, տիւգիւն էվլատը օլ-
մադլըգ վաղիֆէսինի էյֆա իտէճէք օլտուղունու պէտան էյլէմէքիք
ճայիլ տէյիլ տիր, էվլէլ էմիրտէ, անըն թապիեաթընը, էֆքեարը-
նը, վէ շախսի սէրվէթինի անլամագլըղմըլ լաղլմ տըր:

— Թապիեաթընը՝ մը, տէյի տիւշէս մէրագլէ սիւալ իթտի:

— Էլպէթթէ, չիւնքի սիղի, ֆաթիլեաճա էօմրիւնիւզ տախի-
ինտէ պէտպալսթ իթմէք իսթէմէմ, տէյի Բիէր սախթէ պիր խայր-
խաճլըգլա ճէվապ վիրտի:

— Միւսիւ, տիւգ՝ պիր ճէպպար տէյիլ տիր, վէ... տէտի
տիւշէս, եէնիտէն միւնաղաաեա պաշլամամաղ իւղրէ, իֆատէսինի
տէվամէ թէրէտտիւտ էյլէեէրէք:

— Էյ, տէտի Բիէր:

— Պունտան զիեատէ սէյլէմէք իսթէմէմ:

— Ֆագաթ շուրասընը պիրմէքիկինիւզ լաղլմ տըր քի, տիւգ,
սիղին հէմթէօհմէթինիւզ վէ շէրիքինիւզ տէյիլ տիր:

— Օ սա սահիհ տիր:

Հէր նէ հալ իսէ, տիւշէս իլէ Բիէր արասընտա գարարլաշտը-
ըլտըղը վէճհ իւղրէ, Էլէնէ, հադգէթի հային պիր գըսմը պիրտի-
րլտի, վէ մէզպուրէ գըլ, կիւնիւն պիրինտէ մարքիւղ տը Գրուա եէ-
րինէ տիւշէս տը Սէրտէյլ օլաճաղընը իշիթտիկինտէ մէմնուն օլտու:

Մէզքիւր նագլիեթ իսթամ պուլտուղունտա, Էլէն,

— Տիւգ տը Սէրտէյլիւն նէրէտէ կիզլէնմիշ օլմասը հագգընտա
պաղը շիւպհէլէրինիւզ վա՞ր մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Խայր, հիշ պիր մալիւմաթըմըլ վէ շիւպհէմիղ եօգ տուր:

— Տիմէք տիր քի, ըսթ կէլա արամագ լաղլմ տըր: Պու հի-
սապճա, զաթէն բէր չօգ ատէմէր կէօրտիւկիւմ կիպի, պունտան
պէյլէ տահա զիեատէ կէօրէճէեիւմ, վէ արաեաճաղլմ:

Էլէն, պու թէհարրիեաթը իճրաեէ գարար վիրտիկինտէ, տէր-
քեար օլան ֆիթուրսուղլուղու իճասընճա, արաեաճաղը ատէմին՝
քէնտի բէտէրի օլան չըվալիէ տը Լանտրիեի էլտիւրմիւշ օլտուղու-
նու մէյտանա չըգարաճագ մէրթէպէտէ թահգըգաթը իճրա իթ-
տիկի վէ վալիտէսինի տէ, անըն գապահաթընը աֆվ իտէճէք եախօտ
մահըլմգըլաճագ գատար տիւշիւնմէտի:

Էլէն, վալիտէսինտէն այրըլըպ, խանէսինէ ավտէթ իթմէք իւղրէ
եալընըղճա արապաեա ըաքիպ օլտուղունտա, քէմալ մէսէրրէթլէ,

— Էվլէթ, պիր կիւն պէն տէ պիր տիւշէս օլաճաղլմ, տէտի:

Մէրգումէ , ահմայ պիր դըլ օլմաուդընտան , պու սըրասա պազը միւլահազաթտա պուլունտու : Շէօյլէ բի , քէնտի միւսթապպէլնին մէնֆաաթը իչին , գումարտա , պունտան պէօյլէ սախթէքարլըդ իթմէսի ուեամաեաճաղընը , չիւնքի պու եօլտա հիլլէքեարլըդտա պուլունմադլա , եիկիրմի գատար քէսանըն նապարը տիգգաթլարընը քէնտի իւզէրինէ աթֆ իթտիրմէմէսի ըսղըմէտէն օլտուղունու իյիճէ անլատը :

Պիր կիւն , պու կէնճ գատըն , հիւքիմսէեէ պիր շէյ սէօյլէմէեէքէ , էնպարը ալէմտէն նապէտիտ օլմասըլլա , Բարխին սախթէքեարլարընտան պիր քիմսէ էքսիլմիշ օլտու :

Պու վաղըա իշիտիլտիկինտէ , պաղըլարը , մէղպուրէնին աչըրըմիշ օլտուղու զաննընա զահիպ օլարապ , պու եօլտա պապը չայեալար տէվէրան իթմէկէ պաշլաուդընտա , էլէն . իթիրաղա գըեամ իթմէտի , վէ Մօթ-Բիքէ նամ կէչիտտէ պիր տայիրէ քիրալանըպ , օրաեա չէքիլտի , վէ բէք ապ տէֆա , վէ հէման տայիմա էքքէք զըեաֆէթինէ կիրմիշ օլարապ , տիշարը չըզ մաեա պաշլաուդ :

Այ վաղթտա էլէն , էրքէք գըեաֆէթինի օլ գատար եաղըչըղը սուրէթտէ կիեինմէքտէ իտիքի , հագըզի սաշլարընը չըզարուդընտա , - չիւնքի , քէնտի սաշլարընը քէսմիշ օլտու , գատըն գըեաֆէթինտէ պուլունտուղու զէման , պու սաշլարը գուլլանը իտի , - վէ սախթէ պընըպարընը վաղ իլլէտիկինտէ , է'ն գուրնաղ ատէմ պիլէ ալտանարապ :

— Նէ' կիւղէլ տէլիւանը , տիմէքտէն կէրի տուրամաղ իտի :

Հէր նէ իսէ , գըշ մէվսիմի , վէ պու գըշ մէվսիմիլլէ պէրապէր մասքէլի պալօլար վաղթլ կէլիպ եէթիշտի :

Բիրօ , միթէպէր պիր առէմէ եաղըչմաղ սուրէթտէ քէնտիինի տէքէ կէթիրմիշ օլան , վէ էլեէվմ գօնթ տը Սօթէրլիլ իամինի թաշըեան էֆիլլէ Լանտիրտէն միւքէմէլ պիր ինթիգամ ալմադ իւզրէ , անընլա պիրլիքտէ պիր մասքէլի պալօտա պուլունմապլըղը զաթէն չօգտան պէրու աբուլ իլլէմէքտէ իտի :

Ինթիգամ ճիհէթինտէ , Բիրօ , էօյլէ ճիւղի թէտպիրլէքտէն խօշլանըր գարըլարտան օլմաեըպ , պինապէրլին Օրէրա թէաթիրօսունտա վէրիմէսի մուգարէր օլան պիր պալօտան պիր կիւն էվլէլ մէղպուրէ , Մ. տը Սէն-Սաթիւրնէնէ շու թէգքիլէյի եաղտը :

«Ազիզիմ գօնթ» :

«Ետըն աղչամ, հագգընրդա հիւանի խաթըրէսի պուլունան գատըն պիր տօսթ, Օրէրա պալօսունտա, սաաթ պիրտէ վէ թէնէֆֆիւս սալասընտա սիդի պէրլէնէճէր տիր» :

«Պու տօսթ ունուզ գատըն, զանէթ զըրմրզը գօրտէլալարլա միւզէյնէն եէչիլ իրէրլի գումաշտան պիր տօմինօ կիւնէճէր տիր, Ումարմքի, պու տօմինօ էրէյիճէ կէօգէ կէօրլունէճէր պիր սուրէթտէ օլաճալընտան, ալտանմալսընըլ» :

«Soufounlouq պիր գատըն»

«Զլծլ. - Չալըչընքի, պու աղչամ գումարտա պախթընը եաւէր օլտուն, զիրա օթուղ իրի տիչիմտէ բէք սաղլամ տըր, վէ եալընքի սուրէ իչին շիմտիտէն ֆէվզ էլատէ իշթիհամ վալ տըր» :

Իշպու մէրթուպ, բօսթախանէեէ թէսլիմ օլունուպ, գօնթուն ետինէ վիրոտ իթտիկինտէ, մէրդում, էօյլէ թաամընը փտիւօրտու, Տէրհալ մէրթուպուն իւսթ թարաֆընը օղուհուպ, քէնտի քէնտիւնէ,

— Պու նէ օլապիլիր, տէտի, վէ զէյլի տէ օղունունճա,

— Մութլապ սըրըրմա աչինա օլան վալ տըր, տիւնէք տիթրէտի, վէ անապա գալլ տը :

Պատէհօւ մէրդում, պուլունտուղու լօպանթատան չրգըպ, քէնտի խանէսինէ ավտէթ խտէրքէն, պէլքի երկիրմի տէֆա բօսթախանէնէ կիտիպ, մէրքիւր թէրքիւրէնէ քէնտիսինէ բիմ կէօնտէրմիշ օլտուղունու օրատան թահգըզ իթմէրլիկի տիւշիւնտիւ :

Պիշարէ, էկէրչի իրթէսի կիւն տիւշար օլաճաղը հալի քէչֆ իտէպիլմիշ օլայտը, շիւպէսիւղ զարալըր օլմեսան իշպու նիւնթինի մէվզըրի իճրաեէ վալ խտէր խտի : Մուսխարէն քէնտի քէնտիւնէ,

— Քիմ պիլլըր նէ տիր, պէլքի Տիւթադ պիր աղ գաֆանը թութմուշ օլտուղունտան, պէնիսիէ էյլէնմէնէ չրգըչմըշ տըր : Պէլքի տէ հիշ էսասը օլմիտան պիր շէյ տիր, էկէրչի, կիւզէլ վէ տիւպէր պիր գարըլլա եալընըճա, վէ պաշ պաշա սուրէ խտէճէր խտմ, թօհաֆ պիր շէյ օլաճադ տըր . . . Նիհաեթ հէր նէ օլտա, կիտէճէնիմ, հիշ օլմադսու նէ օլտուղունու անլարմ տէտի :

Գօնթուն խաթըրընա էլէն Բիրօ ասլա կէրմէտի, զիրա հէր քէս կիպի, մէրպուրէնիւն, պիր հապէչի Պրէզիլիալը թարաֆընտան աչըրըլըշ օլտուղունու, վէ պինապէրին, Բարիստէ պուլունմապտան զի-

եատէ Բէքինտէ պուլունմասը ինթիմալտէն խոուկինի զանն իյլեմէքտէ խոի :

Իրթէսի կիւն , գօնթ , Օբէրա պալօսուհա կիթտի , վէ իշար օլունաւ մահէլտէ վէ սասաթտա , գըրմիզը գօրտէլալար իլէ միւզէյ-եէն եէշիլ տօմինօլունուն կէլտիկինի կէօրտիւ :

Իշպու տօմինօ , հէրքէսին նազարը տիգգաթընը ճէլպ խէճէք սուրէթտէ բարլազ օլուպ , գօնթ , քէնտիսինէ թէզքիլէ եազմը օլան դատըն , պու տօմինօլու խոուկինի անինտէ թանրեարադ , զէնտօսթճա գաբըրլատը , վէ պու տօմինօլու , գօնթու զաթէն կէօրմիլշ օլմասըյլա , մէրգուճա պիր ան էվվէլ եադլաշմադ իւզրէ , ատըմլարընը չաբուգլաթտը , վէ գօնթա իքի ատըմ գալտըղընտա , քէմալ նէզաքէթլէ էլինի ուզաթըպ :

— Ագչամլար խոյր օլսուն , գօնթ , տէտի :

Էֆիլէ , հէր նէ գատուր թապիեաթճա սօուպ գանլը խոի խէտէ , պուլունլա պէրապէր , մէզքիւր սէսի , պիր էրքէք սէտասը զանն իլէ տիթրէտի :

Թէպտիլ զըեաֆէթտէ պուլունան պու գարը , սահիհէն էրքէք կիպի թափը ու հէյեէթ քէսպ իթմիշ օլտուղունտան , քէնտիսինի գատըն թայիֆէսինտէի պուլունմասը զանն օլունաւմաեօրտու :

Տօմինօլու . — Էյ նէ՞ խապէր , գօնթ :

Գօնթ . — Նէ՞ խապէր իսթէեօրսունուզ :

— Լաքին նէ՞ գատար ուզ ճիլվէքեար , կէօրիւնիւեօրսունուզ :

— Վա՛յ , սիզ պէնի թանը՞եօրմուսունուզ :

— Աճայիւպ , պիր տտէմ , թանըմաուղըր տտէմէ մէքթուպ եազա՞ր մը :

Տօմինօլունուն սուրէթի իֆատէսինտէն , Մ. տը Սէն-Սաթիւրնէնին լէհճէսի սօլտու , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Մութլազա պու պիր ճատուս տուր , էկէրչի իլը թասափվուրումա սալիք օլտա խոիմ , Պրիւսէլտէ պուլունուրտում , տէտի :

— Նէ՞ խապէր գօնթ , — տէյի իքինճի տէֆա տօմինօլու սիւալ իթտի , — պու ագչամ , նիշին նէշէթիլ կէօրիւնիւեօրսունուզ , Աճազա պու կիճէ գուճարտա զա՞յա մը իթտինիլ :

Էֆիլէ պու սըրտտա չաշըրաբադ :

— Գատըն մըսնըզ էրքէք միսիլ , ա՛ սէֆիլ , սուս օլուն , տէտի :

— Վա՛յ , պանա սէֆիլ մի տիեօրսունուզ :

— Էվվէթ :

— Լաքին սիւզ պէնի քիմի զանն իտիեօրսունուզ, Սիդէ սէօյլէ-տիկիմ օթուզ իբի տիչլէրիմի ունութտունո՞ւզ մու, Պիրլիքտէ սուբէ իտէճէկիմիզ խաթըրնըդտան չըգտը՞մը:

Տօմինօլունուն մասքէսինին տանթէլաար արասընտան, Էֆիլէ, մէրճան կիսի պաղը կիւզէլ տիչլէրին բարլատըղընը միւշահէտէ իյլէ-տի, վէ պիւր աղ ֆիքրի բահաթլանտըդտան սօնրա,

— Է՛յ, մատտէ նէ՞ տիւր, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէլ էմիրտէ գ օլթուղունուզու պանա վէրին:

— Պուեուրուն:

— Բէք իյի:

Պու սուրէթլէ իբի մասքէլիլէր, զալէպէլիք իչինէ կիրտիլէր:

Պունլար, պալօտա պիր տէվը իթտիւրտէն սօնրա, Լանտրի, տօ-մինօլուեա խիթապէն,

— Սէօյլէին պագայլում, պէնիմէ նէ՞ չէյ հագգընտա կէօրիւշ-մէք իսթէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Թէքրար իտէրիմքի, սիզին իլէ սուբէ իթմէր իսթէրիմ:

— Ֆադաթ մէքթուպտաքի զէյլին մանէասը նէ՞ տիւր:

— Մանէասընը, սուբէ իթտիկիմիզ զէման պէեան իյլէրիմ:

— Էօյլէ իսէ, հայտէ սուբէ իթմէկէ կիտէլիմ:

Տէրհալ պու իբի մասքէլիլէր, Օբէրա պալօսունտան չըգըպ, պիր արապաեա բաքիպ օլտուլար, վէ օն տաղըգա սօնրա, Գատրան-Պէօ նամ լօգանթաեա մուվասըլէթ իյլէտիլէր:

Լանտրի, լօգանթաճըտան այրըճա պիր օտա իսթէեիպ, ըէֆի-գէսիյլէ պիրլիքտէ մէգըլըր օտատա եէլլէշտի, վէ պատէհու մէր-գումէեէ խիթապէն,

— Ա՞ճ մըսընըզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Աճըղտան էօլիւեօրում:

— Բէք իյի, իսթէտիկինիլ թաամլարը պիր մուգավա քեազըտ ի զէրինէ իշար իտին, լաքին հէր իսթէտիկինիլի եազըն:

Տօմինօլու, սիւրաթլէ մուգավա քեազըտ իւզէրինէ պիր թազըմ թաամյար եազտը, վէ պու քեազըտը կարսօնա վիրտիքտէն սօնրա, Լանտրիեէ խիթապէն,

— Եազտըղըմ՝ թաամլար, օն ալթունլուգ տուր, տէտի:

— Նէ՞ զարարը վար տըր:

— Վա՛յ, սիւզ զէնկի՞նմիսինիզ:

— Խա՛յր, լաքին...

— Միւսը փսփսխելով, տէրի՞ մի. օ տա աշխի մանէատա տըր,

— Հէր վաղըթ տէրիւ,

— Պու ագշա՛մ միւսը փ օլմագլըղընըղ քեաֆի տիր, Պէնիւր ի-
չին, իրթէսի կիւնիւ տիւշինմէմէքլըր է՛ն զիեատէ ագլըլըլըղ տըր,

— Իյի աւմա, հէր կիւնիւն իրթէսի կիւնիւ օլուր,

— Հէր քէս իչին օլմաղ,

— Նէ՞ տիեօրսունուղ,

— Հէր նէ իսէ, իրթէսի կիւնէ դատար, վաղթըլըլըլ էլլէն-
ճէ իլէ կէշիրէլիմ,

— Էվլէթ էլլէնէլիմ, լաքին էվլէլճէ մահրէմանէ իֆատէնիլ
հէր նէ իսէ, պանա պիլտիրին,

— Չէրէղ վաղթը պիլտիրիրիմ,

— Թաա՛մ վաղթը նի՛չին պիլտիրմէօրսունուղ,

— Չիւնքի իֆատէմ՛, շայեանը թէէսսիւֆ պիր հիքեաեէ տիր,

— Էօյլէ իսէ, զայըլ մուայեէն սուրէթտէ պու հիքեաեէյի կէ-
րի պըրապըլմ՛,

— Խա՛յը, չէրէղ վաղթը պէեան իտէճէեիմ,

Բիրօնուն սիրարըչ իթտիկի սուրէ, էն զիեատէ պօղաղալէր
քիման թարաֆընտան սիրարըչ օլունմուշ սուրէ գատար միւքէմնէլ
իտի, Լօղ անթաճը, չիւպհէսիլ մէշհուր պիր պօղաղալէրէ գարըլ չըլմը-
օլմասը զանըրլա, հէմ՛ շէօհրէթ՛ քէսպ իտէճէկի, վէ հէմտէ ճէօ-
մէրթճէ պիր պալսչիչէ նոյիլ օլաճաղը մէմուլինտէ պուլունմալտա
իտի,

Իչպու սուրէ, Բէք բարլաղ օլուպ, Բիրօ զաեէթ շէն վէ մէսըրը
կէօրիւնմէքտէ իտի,

Չէրէղ վաղթը կէլտիկինտէ, Լանտրի, չէվդինտէն վէ մէֆթու-
նիյեէթինտէն նաչի, մահաւա հիքեաեէ մատտէսինի տուլթուլ օլ-
տուղու հալտէ, Բիրօ, մէրդումա իրթապէն,

— Հիքեաեէնին վաղթը կէլտի, տէտի,

— Էվլէթ, էվլէթ, իսթըրմա կէլտի,

— Նհհաեէթ իսթըրընըղա կէլտի հա՛ւ - Էօյլէ իսէ իլթէ պալա-
եօրում՛,

— Իտէճէկինիլ հիքեաեէնին շայեանը թէէսսիւֆ օլաճաղընը
պէեան իտիեօրսունուղ,

— Էվլէթ, լաքին քէնուլիլ թէսէլլի իտին, հիքեաեէմ՛ չօգ
սիւրմէնէճէք տիր,

— Հէր նէ իսէ , պաշլահըն պաղալըմ , լաքին , պիր շարթ իլէ :

— Նէ՞ կրպի շարթ :

— Հիքեանէնիդի տինէմէք իսթէրիմ , լաքին պիթտիքտէն սօն-րա , մասքէնիդի էնտիրմէլիսինիզ :

— Բէք իյի :

— Վատ իտիեօրմուսունուդ :

— Եալընըզ վատ իթմէք տէյիլ , եէմին տախի իտէրիմ :

Մէզպուրէ , պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա ,

— Միւսիւ գօնթ , սիդ , Թուր-տը-Նէլ նամ օեունուն օյնանը-տըղընը կէօրմիւշ միւսինիւզ տիւր , տէտի :

Էֆիլէ , պու սիւալտէն պիր աղ շաչըրարադ ,

— Թուր-տը-Նէլ մի , լաքին պու արալըզ Թուր-տը-Նէլ պահա-նըն նէ՞ միւստիպէթի վար տըր : Միւքեալէմէմիդէ պունունլա պաշ-լամազլըդ իյի պիր ալէամէթ տէյիլ տիր : — Հէր նէ իսէ , պու օեուն , եալընըզ պիւսիւք գէվաթա մախսուս օլարադ օյնանտըղընտա , պու օեունու պիլմէեօրտում , լաքին ումումա մախսուս օլարադ օյնան-մաեա պաշլատըղընտա , սէյր ու թէմաշասընտա պուլունտում , վէ հազդտա իթտիմ , ֆաղաթ շու սուրէ վազթընտա պունտան պահս իթմէքիկին մանէասը նէ՞ օլտուղունու անլաեա-մաեօրում , իմտի , շու սըրատա պու հիքեանէ , շայեանը թէէսսիւֆ օլտուղունտան , պանա գալըրսա , պունու պէր թարաֆ իտէլիմ , յիրա սիդին հիքեանէնիդի տինէմէքիկի տահա զիեատէ արդու իթմէքտէլիմ :

— Զաթէն հիքեանէմ պաշլամըշ տըր :

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուդ :

— Թուր-տը-Նէլի սիդէ հիքեանէ իթմէք իսթէեօրտում :

— Տիկէր պիր հիքեանէի տահա զիեատէ սէվէրիմ :

— Լիւքրէցիա-Պօրճիանը , խուսուսիյլէ սօն ֆասլընը սէվէրմի-սինիզ :

— Էհ . . .

— Սիդէ հիքեանէ պէսէնտիրմէքտէ էքէյիճէ կիւճ իմիշ :

Պու արա , մէքգում իլէ մէքդումէ արասընտա ճիւզի միւտտէթ սիւքիւթ հասըլ օլտու : Գօնիմ տիւշիւնիւսօրտու , վէ Բիրօ , բարադ կէօլլէրինի գօնթա աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ , անըն տիւշիւն-մէքտէ օլմասընա տիգգաթ իտիեօրտում :

Գօնթ , պիրտէն պիրէ սիւքիւթ վէ թէֆէքքիւրիւնիւ գաթթ իտե-րէք , վէ կիւլէրէք :

— Ահ, շիմոխի սիղին քի՛մ օլտուղունուղու անլաեօրում, տէ՛յի պէեան իթտի:

— Շու անլամաղլըյընըղըն պիր նիւմունէախնի կէօսթէրին պա-
գալըմ:

— Պուլուշում ասղրու օլտուղունուտա, իգըար ու իթիրաֆ խտե-
ճէ՛ք միսինիզ:

— Նամուսլու աստէմէր միեանընտա պու կիպի շէյլէր սօրու-
մադ պիլէ ճայիզ տէյիլ տիր:

— Պահս խտէրիմքի, սիզ, թէաթրօ արթիսթլէրինին պիր շա-
կիրտիսինիզ:

— Պէլքի, տէտիլ Բիրօ, վէ վագը օլան սիւալին զարիսլիկին-
տէն տօլաեը թէաճճիւպ իթտի խէտէ, հիշ պիր շէյ պէլլի իթ-
մէտի:

— Իշթէ, կէօրիւեօրսունուղա՛, յօնթ, պէն պիրիսինի պու-
մադ իսթէր իսէմ:

— Շիւպհէսիզ արատըյընըղ պուլուրսունուղ... հալպուքի
պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունմադլըյընըղ նէ՞ մագսէտէ համլ
օլունապիլիր: — Իշթէ պուրասընը անլաեամաեօրում: — Սիզ պանս
թուր-տը-նէլի, Լիւքրէցիա-Պօրճիաեը, վէ նէ՞ պիլէեիմ, պէլքի տէ
Մարիօն Տըլօրմու հիքեաեէ իթմէք իսթէեօրսունուղ, ֆագաթ պօն-
աան միւրատընըղ նէ՞ օլտուղու պէնճէ մալլում տէյիլ տիր:

— Քէշֆ խտին պագալըմ, նէ՞ մագսէտիմ օլապիլիր:

— Պէսպէլլի, պէնի զիեատէճէ զէնկին վէ խուսուալյէ միւգ-
թէտիր զանն խտէրէք, սիզի հիմաեէ իթմէքլիկիսի, վէ թէաթրօտան
չըգմանըղա սէպէպ օլմադլըղմը ըէճա իթմէք իւզըն պանա միւրա-
ճաաթ իլլէմիշսինիզ տիր:

Էլէն Բիրօ, Էֆիլէեէ քէսիլին պիր նաղար իլէ պագատըգտան
սօնրա,

— Ալտանըեօրսունուղ, միւսիւ Կօնթ, տամարլարընըղտա պիր
հօգգապաղըն վէ պիր գաթիլին գանընը թաշըմանըլա պէրապէր,
ազլ ու տիրաեէթճէ դէրի վէ ֆէթին օլմատըղընըղ անլաեօրում
րասաւինթ Լանտրի սիզտէն տահա զիեատէ գուրնազ խտի, տէյի
իֆատէ իթտի:

Հասէթ սօուգ գանլըլըլա վէ ահէսթէ ահէսթէ թէլէֆֆիւզ օ-
լունան պու սէօլլէր, մաթլուպ օլան նէթիճէեի հասըլ իթտիլէր,
շէօյլէքի, Էֆիլէ, մէզպուրէնին, քէնտի էսրարընա վագըֆ օլտու-

ղունու, վէ պու էսրարը պիլտիկի ճիհէթլէ, քէնտիսի իչին թապի-
նաթիլլէ զաեէթ մուխաթարալը խուկինի անլամադտա խտի:

Էֆիլէ, վազատու զայիֆ կէօրիւնմէքտէ խտի խէ տէ, մէնֆաաթ
մէսէլէսինտէ պիեատէսիլլէ զազապնաք օլտուղունտան, Բիրօնուն,
էօլլէ մէսէլէլի հաեաթիքէտէն պահսա կիրիշմէսի, մէրդումուն ֆէվ-
զէլատէ հիտտէթինի մուճիպ օլտու, անճազ պիրտէն պիրէ հէեէ-
ճանընը իզհար իթմէք իսթէմէտիկինտէն, Էլէնին, իֆատաթընը իք-
մու իթմէսինէ տէկին քէնտի իւզէրինէ հաքիմ օլապիլտի, վէ պա-
տէհու թէհտիտալէր պիլը սուրէթտէ, մէզպուրէնին գարշըսընտա ա-
նագտա տուրուպ,

— Սիզ քիմնինիզ, մա'տամ, տէլի սիւալ իթտի:

— Օհօ, եալընըզ թաափիրտէն իպարէթ օլան օեուն պիթտի,
հազըզի օեունա պաշլանըքօր, տէլի մէրդումէ ճէվապ վիրտի, աա-
լա միւթէլսսիր օլմանեարագ:

— Սիզէ, քիմսինիզ տէլի սիւալ խտիքօրում:

— Գիմ օլտուղումու իլէրուտէ պէեան իտէճէկիմի սիզէ եէմին
իթտիմ:

— Շիմտի անլամապ իսթէրիմ:

Էֆիլէ, պու սէօզլէրի իրատ իթտիրտէն սօնրա, կէնճ գատը-
նըն պիլլէլլէրինտէն պիրինի թութտու, լաքին մէզպուրէ, պիրտէն
պիրէ հարէքէթ, վէ ֆէվզէլատէ գուվվէթ իսթիմալ խտիպ, քէնտի-
եի, գօնթուն թազեիլլինտէն գուրթարտը, վէ մէրգումա խիթա-
պէն, թահգիրտմիլ պիր սէտա իլէ,

— Միւսիւ, պանա գարշը շիտտէթ իսթիմալ խտիքօրսունուզ
հա, տէլի պէեան իլլէտի:

— Սիզ քիմ օլուեօրսունուզ:

— Գիմ օլտուղումու իլէրուտէ պէեան իտէճէեիմ:

— Շիմտի պէեան իթմէնիլի իսթէրիմ:

Էֆիլէ, տէրհալ, սուֆրանըն իւզէրինտէն պիր պըշագ ալաբագ,
Բիրօնուն իւզէրինէ տօղրու իլէրլէտի, վէ քէմալ շիտտէթլէ,

— Ահ, մատամ, սիզի իճպար իտէպիլիրիմ: Իմտի, մաաքէնիզի
աշաղը ալըն, եօգսա սիզի էօլտիլրիւրիւմ, տէտի:

— Ազիզիմ գօնթ, քէնտիլիլի սազընըն, սիլտէ էկէր պըշագ վար
խէ, պէհտէ տէ թապանճա վար տըր:

Պու ալա, մէզպուրէ, տօմինօսունուն ալթընտան տօլու օլա-
րագ չըգաւմըշ օլտուղու պիր թապանճաեը, խասինէ գարշը թութ-

մասընտա, գօնթուն հիտտեթի թէսկին օլտու, վէ էլինտէքի պըչաղը մասանըն իւղէրինէ վաղ պիրէ, իքի գօլունու կէօքսիւ իւղէրինտէ գավուչուրոտու, վէ սլատէհու ատալէթինի կիղլէմէկէ չալըչարադ:

— Սիղ քիմսինիղ, պէն սիլէ նէ՝ եարտըմ, վէ պէնտէն նէ՝ իս-
թէեօրսունուղ, տէյի սիւալ իթտի:

— Պէօլէ աշիքեարէն իրատ օլունան իւչ սիւալէ դարչըլըղ, չու դատար ճէվապ վիրէպիլիրիմ:

«Պէնիմ քիմ օլտուղումու սիւալ իտիեօրսունուղ. էօլլէ տէյի՝ մի, Պէն, Լիւքրէցիւա-Պօրհիա վէ Մարկըրիթ տը Պուրկօնեը՝ սիլսի-
լէսինտէն տօղրուտան տօղրուեա տօղմուչում տուր: Պանա հադա-
րէթ իտէնտէն ինթիգամ ալըլըմ, վէ զիեատէ հադարէթ իտէնի տէ,
թէլէֆ իտէրիմ:

Պու սէօղլէր արասընտա, Բիրօ, մասքէսինի աշաղընա ալտը, վէ
Էֆիլէ, մէյետ.սիեէթլէ,

— Բիրօ՝, տէաի, վէ պաչընը պէլաեա ուղըրթմըչ օլտուղունու
տէրք ու ֆէհմ՝ իտինճէ, կէօղլէրի ալըլըպ, հէր չէյի անլատը:

Էլէն, Էֆիլէնին թէաճճիւպիւ կէչմէսինէ, վէ ֆապլա պիր սէօղ
սէօլլէմէսինէ վաղըթ պըրադ մագտան էվվէլ:

— Էվվէթ, Լա՛նտրի, պէն Բիրօեաւմ, վէ սիղ տէ զէհիրլէնմիչ-
սինիղ տիր, տէտի:

— Զէհիրլէնմիչ միեիմ, տէյի Էֆիլէ պէեան իյլէտի, վէ սուֆ-
րանըն իւղէրինտէքի պըչաղը թէքրար էլինէ՝ ալըպ, կէնճ դատընըն
իւղէրինէ տօղրու գօշտու, վէ եիւքսէք, սէտա իլէ, — Էօլէճէեիմ,
լաքին, ինթիգամըմը ալտըգտան սօնրա էօլէճէեիմ, տէտի:

Հալպուքի Էլէն, դարունուն եանընտա տուրմագտա օլտուղու
ճիհէթլէ, վաղթ ու զէմանըլա ֆէրար իտէպիլմիչ օլտուղունտան,
Լանտրինին պըչաղը, մէպպուրէնին տիչարը չըգմասընտան սօնրա,
դարանմըչ օլան մէղքիւր դաբուեա թէսատիւֆ իյլէտի, վէ Լանտրի,
սօն տէֆա, եալընըղ:

— Ալահա ըմարլատըղ, միւսիւ Լանտրի, սիղ քի պանա, «մաս-
քէնիղի աշաղը ալըն» տէյի պաղըրըեօրտունուղ, շիմտի պէնիմ սիղէ,
«սիւհազընըղ աշաղը ալըն» տէյի պաղըրմագլըղմա միւսաատէ իտին
տէյի վաղը օլան հադարէթի էչիթտի, վէ չէնտ սանիյիէ կէչիպ,
գօնթ, եարտըմինա ատէմ՝ չաղըրմագլ իւղըն, չանը չալտըգտան սօն-
րա, էօլիւ կիպի եէրէ սէրլտի, վէ լադըրուր իտէմէղ օլտու:

Անճագ չուրասընը օգուեանլարըմըղա պէեան իտէլիմքի, Էֆի-

լէ, Ռիրօնուն աղբթմըլ օլտուղու ղէհիտէն վէֆաթ իթմէնէճէկի ճիհէթլէ, հիբեանէմիղին սօնյարընտա եէնիտէն քէնտիսինի պուլտուղումուղտա, Գատարան-Պլէօ լօգանթասընտաքի վաղինէթի մէզ-քիւրէսինտէն նէ սուրէթլէ զուրթումուղն զօլտուղունու պիլտիրէ-ճէեիլ:

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐՆՆԸՆ, ՀԱՅՏՈՒՏԼԱՐ ԲԷԹՍԻ ՈԼՄԱՍԸ

Եֆիլէնին ղանն օլունան վէֆաթընտան սօնրա պիր գալ ալ ղա-տար կէտի, վէ ղարիպ եէրի շուրասը տըրքի, ղաղէթալար պու վաղրատան տօլաեը միւթէնսիր օլմատրգլարընտան, վազրաեը մէզ-քիւրէտէն տօլաեը ասլա վապէլլա հասըլ օլմատը:

Բիրօ, հէր նէ դատար պուլլանտըղը ղէհիբին թէհասիրինտէն տօլաեը էմին պուլլունմաղտա իտի իսէ տէ, պու ճիւղէ իէ մէրգու-մուն վուղուի վէֆաթը հադդընտա ղիեատէ թանթանա օլմամասը քէնտիսինի թէհաճճիւպտէ պըրադարադ, օլպապտէ թահգըգաթա գալբըշտը, վէ էվվէլ էմիրտէ, թարիւի գաթիէն մալիւ՝ օլմանան պիր ղէմանտան պէրու դօնթուն նապէտիտ օլմուշ իտուկի, վէ պիր վազրթտան պէրու տալի ավտէթինէ պէրլէնմէքտէ պուլունտուղու մալիւմաթը ասլապիլտի:

Միղպուրէնին աղբթ զօլտուղու տիկէր մալիւմաթտա շու իտիքի գօնթուն իսմի մալիւ՝ օլմատըղտան պաչպա, տէրունինտէ ղէհիլլէն-միլ զօլտուղու բիվանէթ օլունան լօգանթատա, ղանէթ միւթէպէր պիր մահէլլ օլմասըլլա, աստէ շու եա պու քիմսէնին ղէհիլլէնմիլ զօլմասը մէմուլ օլունամանտօլտու:

Իյթէ, Բիրօ, պու մալիւմաթ իւղէրինէ, գօնթուն, քէնտի արգասընտան տիշարը չըդմըլ, վէ սօգադտա, էօլմիւշ օլարադ տիւշ-միւշ, վէ կիճէ խըրսըղարը թարաֆընտան թէքմիլէն սօիուլմուշ, վէ ճէնաղէսինին, հէման չըպադ օլտուղու հալտէ, սահիպսիլ էօլիւ-էրին դօնուլտուղու Մօրկ նամ մահէլլէ կէօթիւրիւլմիւշ, վէ օրա-

տա քիմէանէ թարափընտան թանըմամասը իւղերինէ, դապրիսթան-
տա տէֆն իտիւրիչ օրմասը դաննընա դահիպ օլտու:

Հէր նէ իսէ, մէղպուրէ, իշպու իւք ճիւնաէ թիւնին մուվաֆիա-
գը, յետէ թիւնտէն էմին օլարապ, վէ տահա զիւտատէ: քիւսթալիլը քէսպ
իտէրէք, վաղըսյի մէղքիւրէտէն պիր դաշ այ սօնրա, կիւնիւն պի-
րինտէ, քէնտիսի տիւշէս տը Սէրտէօյլ օլտուգտան սօնրա,

— Իշթէ չու գարրեր կէօրիւեօ՞րմուտունուղ, պիր թագըմ՝ նիւմ
հօգգապաղ վէ նիւմ հայտուտլար մարիֆէթիլլէ պիւսիւթիւլմիւշ
տիւր, տիւեճէք քիւնէքի մէյտանտա պըրապ մամապ իւղրէ, թէքմիլ
լանտրի ֆամիլեասընըն վիճուտինի օրթատան դալըրմապլըլը դա-
րարլաշտըրտը:

Ճիւվազը, գումարտա խըրադղըզ իթմիշ օլտուղունուն, վէ պիր
գումարսաղ իլէ մուաշէգէտէ պուլունմուշ իտուկինին մալիւմ՝ օլ-
մասը, կէրչի շիմտի իշին քէք տէ վէսիւմ աւտա օլունամապ իտի իսէ
տէ, պիր տիւշէս իշին մուճիպի մէմնունիյետէթ տէյիլ իտի, եախօտ
մուճիպի մէմնունիյետէթ օլամապ իտի:

Բիէր, պիր թագըմ էհէմիլեթիսիլ մահղուրթընըն իսահընը
շիւպէհիլ տիւշլանմիւշ իտի, հալպու քի Բիրօնուն, Բիէրին նիւաթ
ու էֆքեարլընտան գաթան մալիւմաթը պուլունմամապտա իտի:

Իշթէ, պու սըրատա, Բիրօ, վապթիլլէ էթմէքլէրինի եէմիշ օլ-
տուղու համիլէրի Բէսօր իլէ Մաթիէօս ալէ յճինտէ հարէքէթի
մապ կիպի տէհշէթլի պիր թասափվուրու թասմիւմ իլլէտի:

Շու տա վարքի, Բէսօր իլէ Մ. Մաթիէօ ալէ յճինտէ հարէքէթի
թէճափուդքեարանէտէ պուլունմապլըզ գօլայ պիր թէշէպպիւս իտի
չիւնքի պու իքի զաթ, միւսթագիւմ իւլ ալպէադ քիմնէլէր օլտուղ-
տան պաշգա, քիմէանէ ալէ յճինտէ պուղզ ու աւտալէթլէ տէ մուլթ-
թասըֆ օրմաերալ, քիմնէ թարափընտան քէնտիլէրի հաղղընտա օ
Խօլտա հիսսիեաթա սէպէպիյետէթ վիրմէեճէքլէրինէ տախի տէրու-
նէն իսքեաթ օլմուշ իտիլէր:

Մէրդումարտան պիրի սանաաթքեար, վէ տիկէրի իշճի օլուպ
էթըաֆլարընտա հասըլ օլան վէ տայիմա պիւսիւմէքտէ պուլունան
պիր թագըմ հիտսիեաթա աւլա տիղգաթ իթմէեքէք, քէնտի իշ
վէ կիւճլէրիլլէ մէղղուլ օրմապտա իտիլէր:

Եալընըզ Բէսօր, գալլինտէ վէ բուհունտա հէնուզ մէվճուտ օ-
լան աթէշի աշղ ու սէվտա իլ սիւղան օլուպ, Բիրօնուն, քէնտի-
սինի պիր սուրէթի պարիտանէտէ թէրք իթմէսինտէն պէրու, պիր

խայլի սենեկէր կէշմիշ օլմասընա, վէ մուղիրը պիր էօմիւրտէն դուր-
թարմըշ օլտուղու վէ անլընըն թէրիյէ, վէ պաղէն քէնտի իհթի-
եաճաթընտան մահրում դալարադ, լաեղլը թալիմ ու թէրպիեէ
վիրտիւմիշ խոուկի օլ կէնճ դըզտան խապէրտար պուլունմառնաընա
լաղմէն, վէ քէնտինին իւշ պին ֆրանդը սաեէաթնտէ, Կօնթէս սը
Մօնլիւ օլտուղունու իշիթմէմիշ, վէ պիր թաղըմ հօդ-պաղաղլար
թարաֆընտան էվլաու մագամընտա գապուլ խալմիշ օլան պու գը-
զըն, կլանիւն պիրինտէ տիւշէս սը Սէրտէօլ օլաճաղը հադ-գընտա
չիւպհէեէ պիլէ զահիպ օլամամըշ, վէ քէնտիսինին խայրխահլըղը,
պէլքի քէնտի հաեաթընը տախի մահվ իտէճէկինին ասլա քէշֆ իթ-
մէմիշ, վէ եիւրէկինտէ եըլան պէսլէմէքլիկին, տայիմա էմրի պասի-
րէթ խիւաֆընտա պիր հարէքէթ օլաճաղընը դաթման տիւշիւնմէմիշ
օլտուղու հալտէ, էլէնի, տայիմա սէվմէքտէ, հէմտէ, հէր վաղըթ-
տան ղիեատէ սէվմէքտէ խալ:

Պու սէօյլէտիկիմիղ հալլէրտէն մաստա օլան շէյլէր, տայիմա
այնի մէվղիտէ օլուպ, շէօյլէքի, Մ. Մաթիէօ էլան ֆապրիդաթօր
օլտուղու կիպի, Բէսօր տախի անըն ֆապրիդասընըն իշճի պաշըսը
պուլունմապտա խալ: Շու դատար քի, պիրինճիսինին ինթիղամը,
թասարուֆու, վէ միւնասէպաթը հասէնէսի, վէ տիկէրինին տի-
րանէթ ու մէհարէթի, վէ ումուր ու մէսայիհլէրինտէքի իսթիդա-
մէթլէրի, վէ իշլէրի վաղթ ու զէմանըլա թէսլիմ իթմէլէրի, ֆապ-
րիդանըն թէրադդըսընա վէ մամուրիեէթինէ ֆէվդէլատէ եարտըմ
իթմիշլէր խալ:

Պու սաեէտէ ֆապրիդա պիւեիլ թիւլմիւշ օլուպ, վաղթիյէ կէ-
լէն իշլէր, շիմաի պէլքի օն միսլինէ չըդմըշ խալ: Պինապէրին, ֆապ-
րիդանըն սահիպի, իշճի պաշըսը վէ ամէլէ, քեաֆֆէսի տէ պիլնիս-
պէ զէնկինլէշմէքտէ օլուպ, ֆապրիդաթօր իլէ իշճի պաշը արա-
սընտա պիր շիրքէթ թէշքիլի թասափլուր օլունմագտա խալ:

Պու շիրքէթին թէշքիլի, Մ. Մաթիէօնիւն Բէսօրա թէքլէֆի իթ-
տիկի պիր իզտիվաճ մատտէսլինէ վապէսթէ օլուպ, շու գատար քի,
մէրդ ում տէլիդանլը, տայիմա պէքեար գալաճաղընա, վէ նէզտին-
տէ տլիեիւմիւշ օլտուղու Մ. Մաթիէօտէն տըրըաբադ, եախուսու-
սի պիր ֆապրիդա քիւշաուըլա օնա ըդապէթէ չըդընմամսղըղա, վէ
եախուտ տահա զիւրատէ քեար իշին տիկէր պիր ֆապրիդաթօր նէզ-
տինտէ չալըշմահա կիթմէմէքլիկէ եէմին իթմիւշ խոուկինտէն, շիր-
քէթ մէսէլէսի թասափլուր հալլինտէ գալմագտա խալ:

Իշթէ, Մ. Մաթիէօ իլէ Մ. Բէսօրուն վաղիւնէթի պու մէրքէզ-տէ իրէն, Բիրօ, 1834 տէ, պունլարը մէյտանտան վալորըմազլըը եէմլին իթտի:

Պու իշտէ, եախօտ տահա տօղրուսու, պիզլաթ քէնտիւնէ տախի մէքրուհ վէ ալադհա կէօրիւնէն պու ճինանէթտէ, վէլհասը հիշ պիր սէպէսլ, վէ հիշ պիր առապէթէ միւսթէնէտ օլմանըս, եալլընըզ մէհպուրիսէթ իճապընհա իճրասընհա հալըրլանտըզը իշպուսուի գաստ վազըասընտա, Բիրօ, միւնֆէրիտէն հարէ քէթ իթմէմէքլիկէ գարար վիրտի:

Պինապէրին, մէզպուրէ, պիզլաթ իշէ դարըլմանըս, սատէճէ գօմանտա իթմէքլիկի ֆիրքինէ դօյտու խտէ տէ, պէօյլէ պիր սըրատա լազըմ կէլէն շէրէրի նէրէտէն պուլապլիէճէք խտի:

Բիրօ, գատըն եէրինէ, սըզ սըզ էրքէք զըհաֆէթինէ կիրմէքլիկէ պաշախալըտան պէրու, թալիմ ու թէրպիսէսինի հէր ճիհէթլէ իրմալ իյէմիշ խտի:

Մէրգումէ, ֆէվզէլատէ իսթիտաս ու գապլիլիսէթի պուլունմասը ճիհէթլէ, բէսթիկլիք էօյրէնմիշ օլտուղու կիպի, սիւահ, պասթօն վէ եումրուգ թալիսէրիլլէ բէհլիվանլըը տախի թահսիլ իթմիշ խտի:

Բիրօ, բէհլիվանլըզ պիլիք խտի խտէ տէ, դուվլէյի մատտի-եէսի պուլունմամազ տա խտի: Անճագ, չալեանը հալլէթ սուրէթտէ թապանհա դուլլանտըզը միսիլու, սիւարիլիքտէ տէ ֆէվզէլատէ մահիր խտի, վէ էն ազիլն աթ պիլէ, քէնտիւնէն եէրէ աթամազ խտի:

Մէրգումէ, խարանհօլ վէ իթալեան լիսանլարընը թահսիլ իթմիշ օլտուղտան պաշգա, խըրսըզ լիսանընր տախի էօյրէնմիշ խտի:

Բիրօ, իրատլա կէչինիր պիր գատըն օլմասըյլա պէրապէր, վազթընը զայ իթմէմէքտէ, վէ էսէֆ օլունուրքի, պու հօլտա պուլտուղու վազթընտան իսթիֆասէ իսէպիլմէքտէ խտի:

Բիրօնուն, խըրսըզ լիսանընր նէրէտէ թահսիլ իթմիշ օլտուղու սիւալինէ հաճէթ պրագմագտան էվլէլ, պու սիւալին ճէվապընը պուրտճըղտա պէեան իթմէքլիկի էհէմիլէթթտէն առաւ իյէրիլ:

Բիրօ, եա ձիւնիւն ղիրիլմէ իհթիլմանը օլապլիէճէկինի քէչֆ ու թալսին իթմէքլէ, եախօտ հալիլ օլտուղու իսթիտատլա, հէր շէյի էօյրէնմէքլիկէ ֆէվզէլատէ աքըուսու վէ մէրազը պուլունտուղունտան, պազը ազլամ սըզըլորընտա, վէ թէաթըրօլարըն հէ-

ման ճիւղէսի, պիր լուսինեաթը երկրորմինճի տէֆա օլարապ. իճրա իթտըրէրինտէ, մէզպուրէ, մահլա էյլէնմէք իյին Ռարիսին մէյխա-նէլէրինէ կիտէր իտի:

Պու զարիպ գըզ, պաղէն մէզքիւր մէյխանէլէրտէ աբանսըզ գուհուրա կէլէն արպէտալտրտան խօշլանը, վէ պաղէն տախի հա-գըզէթէն ճալիպի մէրապ շէյլէր էօյրէնիր իտի: Պունլարտան պաշ-գա, մէզպուրէ, ղերր օլունան մէյխանէլէրին միւշթէրիլէրինի թէշ-րիլ իտէն պիր թաղըմ՝ զարիպ իսիմիլի էշխաա իլէ տէ տօթլուգ վէ իւլֆէթ հասըլ իթմիլ իտի:

Գէնտիսինէ կէլինճէ, հէր քէս, մէզպուրէերի երգէք զանն իլէ, քեաֆֆէյի մէյխանէլէրտէ, Պալօշար վէ իվլյեթ իսիմիլի իլէ թէս-միլէ իտէրլէր իտի:

Բիրօ, Մ. Մաթիէօ իլէ Բէսօրու թէլէֆ իթմէրիկի գարարաշ-տըրարըլ կիսն, ալշամն սաաթ տօղուղ սուլարընտա, մէվգիեթ միւնասիպ էսվապ կիեինիպ, թօմպ նամը իլէ մաարուֆ մէյխանէեթ կիթմէք իւզրէ, Սէն-Ժազ վարըշը Եօլունու էլէ ալտը:

Օլ էսնատէ ապրիլ այը իյինտէ պուլունուլուպ, հավա հէր նէ գատար կիւզէլ իտի իսէ տէ, կիճէ գարանլըլը ղիեատէճէ օլտուղու կիպի, սաաթ տա ալաֆրանկա ծն պուշուգ րատտէլէրինտէ պուլուն-մադտա իտի:

Էլէնին կիթտիկի եօլ, թաշլըզ վէ գահալըզ օլուպ, թէնհա վէ խալի մահէլլէր իտի իսէ տէ, մէզպուրէ զանէթ ճէսուր օլտուղուն-տան, շիմտիլէրի նամը պիլէ խաթըրտան չըգմըշ, ֆազաթ 1812 թա-րիսինտէն 1842եթ գատար տէհէթլի պիր խըրսըզեաթաղը պուլուն-միւշ օլան մէզքիւր թօմպ նամ մէյխանէնին գաբուսունա տօղրու իլէրլէտի, վէ հէման գաբուսունա մուվասըլէթլինտէ, բէնչիլէլէրին գանատլարը ալթընտան վէ գաբունուն արալըզլարընտան տէրունը մէյխանէեթ պազարապ, ըշըզ պուլունուպ պուլունմատըղընը թէտ-դիզ ու թէճէսսիւս իյլէտի: Անճազ հիշ պիր շէյ կէօրմէմէսի իւ-ղէրինէ,

— Աճապա բէք կէճ մի կէլտիմ, աճապա ուեո՞ւեօրլար մի, տէ-տի քէնտի քէնտիեթ:

Պատէհու մէզպուրէ գուլազ վիրիպ, պիր սէս ալմամասընտան,
— Գաբուեու վուրալըմ պադալըմ, տէտի, վէ պէշ տէֆա ա,
է, ի, օ, իւ, սէսլէրինի չըդարարազ, գաբուեու չալտը, լաքին երին
այնի սիւքիլթտէն զայրի ճէվապ ալմամտը, վէ քէնտի քէնտիեթ,

— Իշխմէ պու. պանա բէք զարիպ կէօրիւնիւեօր, շինովիկ պու. իշարէթի պըրպըպ, տիկէր պիր իշարէթ վիրէլիմ, տէտի, վէ պու. տէֆա, պալէատէ ալըր ալըր զէրօր օլունան հարփլար հէք պիրլիրտէ օլարապ ախօիս տէյի թէքրար իթտի, վէ մուախխարէն տիպղաթ լէ գուլաղ վիրիպ, գապա պիր աետղ սէսի իշխմէքէ,

— Վինաս տըր, աեալընըն սէսինտէն թանըտըմ, մութըպա պու. ագչամ գաֆասը թութմամը օլմալը, վէ հէր հալտէ, պու. մէյ-խանէտէ ֆէվգէլատէ պիր շէյ զուհուրա կէլմիշ պուլունմալը տըր. հէր նէ խտէ, պիր աղտան կէօրիւր վէ անլարըղ, տէյի պէեան իթտի,

Օլէնանտէ, մէյխանէնին իշէրիսինտէն իշխովէն գապա պիր ատէմին պիր սէտասը,

— Բի՞մ տիր օ, տէյի սիւալ իթտի,

— Պէն խմ, տէյի իլէն ճէվապ վիրտի,

— Սէն քի՞մսին,

— Պէն Պալըչալըմ,

— Բէք իյի էվատըմ, շինովի գարուեու սանա աչարըմ, սագըն սապըրսըղ օլմա. սէն տէ պիրլիրսին քի, պուրատա սէնի մէմունէն գապուլ իտէրլէր,

Այնի վաղըթտա գարունուն աչըլմագ սէտասը իշխովտի, Լաքին պիղ իլէնի, թարիֆ իթտիկիմիլ մէյխանէեէ կիրտիրմէղտէն էվլէլ, օգուեանլարըմըղ կիրտիրէլիմ, վէ Բիթոնուն օրտեու կիթտիկի սըրատա, անտէ նէ՞ վագը օլտուղունու պէեան իյլէեէլիմ, շիւնքի մէղպուրէ գըղ, պու. մէյխանէտէ, հէր հալտէ պիր շէյ վագը օլմուշ տուր տէտիկինտէ, եանըլմամը խտի,

Իլէնին, մէյխանէ գաբուսունտա ուզուն միւտտէթ պէքէմէսի, գարուեու աչմաեա կէլմիշ օլան Վինասըն՝ հէր քի՞մ օլա, գաբուեու պիր ան էվլէլ աչմամաեա մուհիմմ սէպէպի պուլունմասընտան նաչի խտի,

Ագչամըն սաաթ սէքիլինտէ, մէյխանէյի մէղպուրուն միւլթէրիլէրինտէն Պօթապլօ, Փանտար, Անֆլէտիւ-Գարէմ, Մ. Տիաչիլ-Խւմ, Կօրըր, Պի-Լ-Լաի, Կրօս-Օս, Փինա-Լամ, վէ Բիլանչօզ, մէյյի անէնին արտ թարաֆընտա պուլունան ալչաղ պիր սալատա թօթլաւ նըր իտիլէր,

Պու. սալանըն եալընըղ պիր գաբուսու օլուպ, իշպու գաբունուն պիրլինճի գաբու իլէ իսթիլաթը վար խտի,

Ճաբուսու հէր նէ գատար պիր թանէ խտի խտէ տէ, տիլարը

չբղձա՞ց իշին տիկէր պիր կիզլի դաքուսու պուլունմագտա խտի քի ,
կէրուտէ պունտան տախի պահս խտիճէերի :

Իսիմէրինի պէհան իթտիկիմիզ էշխասըն պուլունտուղլարը օտա
տայիմա դարանյըդ , վէ պօշ եախօտ տօլու շարապ ֆըշըլարըյա
մէմու օլուպ , ուզուն պիր մասա վէ իքի դանարէ օրթատա վազ
օլունմաշ խտի :

Օգուհանլարըմըզը պու մահէլլէ կիրտիրտիկիմիզ էսնատէ , իքի
շիշէնին աղբլարընա տիքիմիզ օյան իքի տտէտ մուզիրը դօգուլու
մուլմըշըզ օրթալըզը զիեատար իյլէմէքտէ խտի :

Միւշթէրիկէր խէ , սուֆրանըն նանընտաքի դանարէլէր իւզէ-
րինտէ օթումուշ օլտուղլարը հալտէ , շիշէ վէ դատէհլէրի պօշալթ-
մագտա խտիլէր :

Ֆին-Լամ՝ դանարէլէրտէն պիրիսինին մէրքէշ մահէլլինտէ , եա-
նի ճէմիյեթին օրթասընտա օթուլմուշ օլուպ , ճէմիյեթի մէզքիւ-
րէեէ օ ազչամը քէնտիսի րիեասէթ իթմէքտէ խտի :

Պու մահէլլտէ պուլունանլարըն , եափաշ սէտա իլէ վէ ազլազըր-
տը իթմէլէրինէ պագըլըրսա , մուհիմմ պիր մատտէ իւզէրինէ իճրաի
միւզաքէրէ իթմէքտէ օլտուղլարը անլաշըլմագտա խտի :

— Միւմքին տէյիլ տիր , տէտի Ֆին-Լամ :

— Պէն պիր շէյ սէօյլէր իտէմ՝ , — տէյի Կրօս-Օս ճէվապ վիրտի , —
զանն իտէրիմ՝ քի , պանա ինանապիլիրսին , զիրա պէն ահմագ պիր
քիմսէ տէյիլիմ :

— Ազիզիմ՝ , պէն սէնին նէ՝ սէօզիւնէ , նէ՝ տէ սանա շիւպհէ իթ-
մէմ , լաքին , սանա աշըգտան աշըղա պէհան իտէերիմ՝ պու շէյ պա-
նա օլ տէրէճէ ֆէվզէլատէ կէօրիւնմէքտէ տիր քի . . .

— Վա՛յ , շիւպհէ՞մի իտիրօրսուն :

— Խա՛յր , շիւպհէ իթմէերուլմ , լաքի՛ի ֆիքրիմ՝ իքիեէ պէօ-
լիւնմիւշ տիւր , վէ պահս իտէրիմքի , պու խուսուստա եալընըդ տա
տէյիլիմ :

Պէսպէլլի , պու սըրատա , զիեատէ շամաթա հասըլ իթմէմէք ի-
շին , ճէմիյեթին էքսէր աղասը , Ֆին-Լամըն էֆքեարընտա պու-
լունտուղլարընը միւպէյեին օլարագ , պաշլարընը էյտիլէր ,

Մուախիսարէն Ֆին-Լամ քէլամա տէվիմ իտէրէք ,

— Հիշ օլմագսա , վուգուի հալի նադլէթ պագալըմ տէտի :

Կրօս-Օս , շու եօլտա քէլամա պաշլատը .

— Շու արսըղ վէ հալլազ Պալօշար , եէնի պիր արապաեա բա-

քիպ օլմուշ օլուպ, վէ պու արապահա կիւղէլ պիր ավթ գօշուլու պուլունմուշ օլտըղը հալտէ, քէնտիսի ավթը դուլլանը եօրտու, վէ արապա, ֆէվդէլտուէ սիւքաթլէ եօլունա տէվամ իյլէմէքտէ իտի, Հաթթա վարտա տէյի պաղըրտն օլմատըղընտան, վէ պէն, պու արապա-տա քիմ օլտուղունու կէօրմէք իսթէեէրէք, ութըն թա պուրնու գարչըսնտա, վէ թէքէրլէքլէրին ալթընտա պուլունտուղունմտան, ազ գալար քի քէնտիսինէ բէհլիվանլըգ օեռնունու էօյրէթմիշ օլտուղում • աբսըղ, պէնիմ կիպի պիր տոթթունու էղէճէք իտի:

— Նէ՛ տիէէճէքսին, հէր եէրտէ նաւքէօր քիմաէլէր պուլունուր, տէտի Տիաշլիւմի ֆէյլէսօֆվարի պիր թարղտա:

— Լաքին, քէնտիսի օլտուղունու իյլէճէ թանքտը՞ն մը, տէյի Ֆին-Լամ սիւալ իթտի:

— Թէքրար իտէրիմքի, աէնի նասըլ կէօրիւեօր իսէմ, անը տա-խի էօյլէ կէօրտիւմ:

— Աճայիւպ, արզ ապընտան կիթմէտին մի:

— Անըն ալթը ատէթա թիւղկեար կիպի գաթըր մէսաֆէ իթտիկի հալտէ, արգասընտան նա՞ըլ կիտէպլիբի իտիմ:

— Արգասընտան եէթ իշէպիլսէն, նէ՞ հէմմիեէթի օլապիլիբ իտի:

— Քէնտիսինի, արասանըն իշինաէ օլարազ կէօրմէք իսթէեօր-տում:

Պու իֆատէ իւղէրինէ, Ֆին-Լամըն լէհճէսի պուրուշտու, վէ տիւ-շիւնճէլի տիր հալ քէսպ իտէրէք, տէրեայը թէֆէքքիւրաթա տալ-տը իշթէ, պու վադըատան տախի տնլաշըլաղը իւղրէ, հէր եէրտէ, մագամը թիեասէթի իհըրաղ իթմիշ օլան շախս, տիւշիւնճէ վէ թասալար-տան խալի օլամազ:

Նէհասէթ, մերգում պաշընը եօգարը դալտըրըպ, Կրօս-Օսա խի-թապէն,

— Ագըպէթ, պու իֆատէն իլէ նէ՞ նէթիճէ չըգարմազ իսթէ-եօրտուն, տէտի:

— Շու նէթիճէեթի չըգարմազ իսթէեօրտումքի, եա Պալօշար զէնկին տիր, եախտ իտֆիեէ տիր:

— Էյ:

— Էկէր զէնկին իսէ, թէհտիտ իտէրէք, ապշէսինի քէնտիսիլլէ բայլաշմալըբըլ:

— Պագաթ օ պիր տօսթ տուր:

— Նէ՞ օլուր իսէ օլտուն:

— Պանա գալըրսա, — տէյի Ֆանաար քէլամա պաշլատը, — Պալօշարըն զէնկին օլտուղունու պիլմէմ, լաքին էկէր զէնկին իսէ, տահա իյի եա, Ֆազաթ խաֆիսէ օլմասըն, կէլինճէ, պէն քէլէմի օրթաեա գօեարադ. պահա խտէրիմ.րի, մէրգում խաֆիսէ տէյի տիր,

— Սէն նէ՞ տէրսին, Պօթապլօ, տէյի Ֆին-Լամ սիւալ իթտի,

— Ջէնկին եախօտ խաֆիսէ օլուն օլմասըն, օ պիղտէն տէյի տիր, Իմտի, պէն անը թէրք իթմէք թարաֆլըսըեըմ,

— Էյ սէն, Ոնֆլէ,

— Պէն տէ Ֆանաարըն էֆրեարընտարըմ,

— Էյ սէն, Տիաշլուում,

— Պէն Կրօս-Օս իլէ հէմէֆրեարըմ,

— Նանի, սէրլէթինին թագալիմ օլունմասընք խթէրսին, տէյիլմի, տէյի Ֆին-Լամ սիւալ իթտի,

— Էվլէթ, վէ տիկեր ճիհէթլէրտէ տէ, Ֆանա սըն վէ Անֆլէ-ն, էֆրեարընը թէրլիճ իտէրիմ,

— Պէն տախի պու Ֆիրրի թէրճիհ կյլէրիմ, — տէտի Կրօս-Օս, — պէն, Պալօշարըն էօրմէսին իսթմէմ, էկէրլի մէրգում զէնկին իսէ, պու ստեհտէ, քէնտինին մաղաբրաթընը մուճիպ օլարադ, քէսպի սէրվէթ իթմէշ օլուրուդ, վէ օ հալտէ, անըն զէնկին օլմասը, պիղիմ իշին խալըրլը օլմուշ օլուր,

— Էյ Կօրիք, սէն նէ՞ էֆրեարտասըն,

— Պէն Կրօս-Օսուն էֆրեարընտաեըմ,

Պիլ-Լաի տախի, Կօրիքին էֆրեարընտա օլտուղունու պէեան իթտի,

— Պէեանը լէյ իթմէքլիլին սըրասը սանա կէլտի, Բիթանշէօզ, տէտի Ֆին-Լամ,

— Պէնճէ ճիւմլէնիդ տէ ահմադ վէ շաշգըն աստէթլէրսինիդ, տէյի Բիթանշէօզ պէեան կյլէտի,

Իշպու թապիր, պիր ադ գապա վէ թէրպիսէսիդճէ օլտուղունտան, ումում ճէմլէնէթ խալդը գուլաղլարընը տիրտիլէր,

Բիթանշէօզ, շու վէճէլէ իֆատեհէ տէվամ կյլէտի,

— Էվլէթ, սիդ ահմադ. վէ շաշգըն քիմսէլէրսինիդ. պու սէօզիւ սէօյլէտիմ, կէրի ալմում, Պիր սաաթտառ պէրի տիր, պօշպօղաղլըդ իտիեօրսունուդ, նէտէն պահա խտիեօրսունուդ տէրսէնիդ, հիշ պեր շէյտէն, եախօտ պիր թագըմ ահմադլըդ վէ շաշգընլըղլարտան տիսէմ, ճալիդ տիր, Պու իսէ, տահա զիեատէ Ֆէնա, սըր, Պալօշարըն պէն

սիզտէն տահա իյի թանըըմ, Պալօշար զէնկին տէյիլ տիր,

— Լաքին պինսիշ օլտուղու արապահա նէ՝ տիմէլի,

— Հադգըն վար տըր, պիր արապասը պուլունմագտա տըր,

— Էօյէ իսէ՞...

— Լաքին արապասը պուլունմագտան նէ՝ նէթիճէ չըգար,

— Պէնճէ շու նէթիճէ չըգար.քի, Պալօշար մութլագա պիր ճա-

սուս տուր:

— Ա՛հ, պէնիմ զէվալլը Կրօս-Օսուլմ, նէ՞ ահմագ. հէրիֆ իմիշ-սին. տիմէք տիր.քի, արապասը օլան ատէմ, սէնին ինտինտէ ճա-սուս օլուր իմիշ:

— Փագաթ սիղին պու միւզաքէրաթ վէ մուպահասաթընըզտան հիշ պիր նէթիճէ հասըլ օլմահօր, տէտի ֆին-Լամ:

— Սահիհ տիր, նիզամա բիւհու իթմէք լաղըմ տըր, տէյի ծանտար պէտան իյէտի:

— Սէն ինթիզամըզըրդա սէպէպ օլտուղուն հալտէ, շիմտի տէ գալդըպ, տայիրէյի ինթիզամա հէր.քէսի տավէթ իթմէքլիկին էրէյիճէ զարիպ տիր, տէյի բիթանշէօզ պէտան իյէտի կիւլէրէք:

— Պու սէօզլէրի սլըրազըն տա, ճիտտի սուրէթտէ կէօրիւշէյիմ, տէտի Անֆլէ:

— Էվվէթ, էվվէթ, թէքըար Պալօշարա նագլը.քէլամ խտէլիմ. բիթանշէօզ, իֆատէսինէ շու վէճհլէ տէվամ իթտի:

— Էվվէլա թէքըար խտէրիմ, սլէն՝ Պալօշարըն զէնկին օլտուղունա ինանմամ, սանիէն՝ ճաուս օլմատըղընա էմլինիմ, վէ գաթիէն էմլինիմ. սալիսէն՝ Պալօշար՝ էրքէք օլմահըպ, գարը տըր, վէ մատէմքի տրապա քէնտի մալի տիր, զանն խտէրիմ.քի պու արապահա բաքիպ օլմահա հազգը պուլունմագտա տըր:

Թէքմիլ հայտուտ կիրուհի, երգէք սէտալ իլէ,

— Պալօշար, Պալօշար, պիր գարը՝ մը տըր, տէյի պէտան իյէտիլէր:

— Էվվէթ, պիր գարը տըր:

— Էմի՛նմիսին:

— Էմլինիմ:

— Ֆիլվաղը, մէրգուլմ, էրքէքլէրէ մախուս օլմահան պիր տէրէճէտէ կիւղէլ պիր տէլիգանը տըր:

Պիր ազմիտտէթտէն պիրու ֆին-Լամ զահէթ միւթէֆէքքիւր պիր հալ.քէսպ իթմիշ խտի:

— Նէ՞ տիւշիւնիւ Եօրսուն, Պալօշարըն գարը օլտուղունու խապէր ալտըղընտան պէրու, պէօլէ պիր շակիրտի գապուլ իթաիկինտէն նաշի նատիմօի օլու Եօրսուն տէյի Բիթանշէօղ սիւալ իթտի:

— Խա՛յր, տէտի Թին-Լամ, հիտտէթինտէն նաշի տօտագլարընը ըսըրարադ:

Մէրդում, Եէնտիսինին, Էլէն հազգընտա աչգ ու մուհապպէթ հիսս իլլէտիկինի, Բիթանշէօղիւն քէշֆ իլլէմի, օլտուղունու անլատըղընտան, հիտտէթ ու զազպը պունտաննէշէթ իլլէմէքտի խի:

— Է՛յ, Նէ՞ տիւշիւնիւ Եօրսուն, տէյի Բիթանշէօղ թէքար սիվալ իլլէտի:

— Նէ՞ տիւշիւնտիւկիւմիւ պիր աղտան անլատաճադսըն:

— Սէօլէ պազալում:

— Պալօշարըն աչըղը գէնկին մի տիր:

— Պիլմէմ:

Պու արա գարու չաղընմաղլա,

— Հա՛յտէ, Վինաս գատըն, սիղ իսթիքչաֆա կիտին, վէ սիղ տէ տիգզաթլը սոլլտունուն, տէտի րէյիս:

(Ոլէննատէ, Էլէնին մալիւմ օլան իշարէթի իշիտիլմէրլէ, պաղըլարը:

— Մէրդում տուր տէտիլէր, վէ տիկէրլէրի տաիի,

— Էվլէթ, մէրդումէ տիր, տէյի պէտան իլլէտիլէր:

— Հա՛յտէ, Վինաս գատըն, չարուդ գարու Եօրսուն աչըն, տէտիլէր ճիւմէ հաղըր սոլլտունանլար:

Պու էմը իւզէրինէ, մէրդումէ գարու Եօրսուն աչտը:

Վինաս, գարու Եօրսուն աչմագլա, պէշ տաղըղա սօնրա, Պալօշար, տօսթլարընըն Եանընա վասըլ օլտու, վէ հիշ պիր չիւպհէեէ զահիպ օլմանարադ, անլէր իլէ պիրիքտէ չաղըլ չաղըլտըրմանա պալատը:

Պալօշար օթուրտուղունտա, ճիւմէսի, պէլլիսիլգէ մէզպուրէ-կէ տիգզաթ իթտիլէր, վէ անըն, գատըն թայֆիսինտէն օլտուղունա տայլը Բիթանշէօղիւն իֆատէսի տօղըրու օլտուղունա իսքեսթ օլտուլար: Պատէհու Թին-Լամ, չիւպհէսիղ մէճիպին րէյիսի օլմուշ օլտուղունտան,

— Պալօշար, Էլինի պանա ուզաթսանա տէտի:

— Էլիմի Նէ՞ Եարաճադսըն, տէյի Էլէն սիւալ իթտի:

— Նէ՞ Եարաճաղըմը պիր աղտան անլարսըն:

— Եօղսա ֆալլմա՞մը պաղաճադսըն:

— Պէլքի :

— Հանկը էլիմի իսթէեօրսուն :

— Հանկըսընը իսթէրսէն , անը վէր :

Ելէն , լսարմազ լարքնտա իրի ատէտ զըյմէթտար երւզիւք պու-
լունուպ , օրաեա կիրտիկի սըրատա , պու երւզիւքէրի չըզարմաեը
ուենութմուչ իտուկինտէն , պալէատէքի սէօզէրին իրատ օլունտու-
զու զէմանտան իսթիֆտտէ իլէ , վէ մասանըն ալթընտա իշինի կէօր-
մէքլէ , քիմէսնէ թարաֆընտան միւշահէտէ օլունտանտարապ , մէզքիւր
երւզիւքէրի չըզարտը , վէ մուսթիսարէն սազ էլինի րէյիսէ ու-
զաթտը :

Մէզպուրէնին էլի , քիւշիւք վէ իրէք կիպի պէեազ օլտուզու
միտիլու , բարմազլարը նապիւք վէ թըրնազլարը զանէթ պիշիմի իտի :

Ֆին-Լամ , կէնճ գասուընը ուզաթտըր էլի , քէնտի էնլի էլի տէ-
րունինէ ալարազ ,

— Պալօշար , պիզիմ տօսթուսմուզմուսուն , տէյի սիւալ իթտի :

— Պու սիւալտէն մազտէա նէ՞տիր , տէտի էլէն :

— Պու սիւալի իթմէքլիկիմէ ճիտտի սէպէպլէր վար տըր , Պու
սէօզիւմէ ինան , վէ իսթէրսէն տօսթլարըմըզա սիւալ էթ :

Պու սըրատա քիմէսնէ ճէվապ վիրմէտի , լարին էլէն , էթրա-
ֆընա կէօզ կէզտիրմէքլէ , ճիւմէսինին , մէզքիւր իֆատէեի թաս-
տիգ իթմէք իւզրէ պաշլարընը էյաթիքէրինի կէօրտիւ :

Ելէն , շու եօլտա քէլամա ազազ իյլէտի :

— Էկէրչի չօգ տէֆա սիզին իլէ պիրլիքտէ պուլունմաեօր իսէմ ,
էկէրչի պիր ազ գօրդազ իսէմ , սէպէպլի շու տուր քի , ճիւմէնիզ
տէ , ֆէսատըն գուրուլտուզու զէման եազաեը էլէ վիրէն ֆէսատ-
ճըլարա պէնզէտիկինիզտէն , ատէթա պանա տէհչէթի մուճիպ օլու-
եօրսունուզ , Լաքին , իշէրի կիրտիկիմ զէման նէ՞ հարըեօրտունուզ
քի , պէնի պու եօլտա գասուլ իտիեօրսունուզ , Էկէր սիզի րահաթ-
սըզ իտիեօր իսէմ , սէօյլմէլիսինիզ . պիլիքսինիզ քի , տիվարճըլար
թօսիպուն գարուսունու էօրմիւշ տէ իլ տիրէր :

— Խալլը , սէն պիդի ապա րահաթսըզ իթմէեօրսուն :

— Օ հալտէ , պաշգա նէ՞գալտը :

— Լաքին սէն պէնիմ սիւալիմէ ճէվապ վիրմէեօրսուն :

— Տօսթունուզ օլուպ օլմատըրմ սիւալինէ՞ մի :

— Էվլէթ :

— Հիշ պէօյլէ սիւալ օլու՞ր մի :

— Պագէնն օլուր :

— Սիգինն տօսթունուղ օլմամադլըղ զապիլ՝ մի տիր . . . Բարի-
սին քիււհան պէյլէրի իշինտէ պէնի էն իլէրտէսի իտէն սիղ տէյիլ-
միսինիղ : Էվվէթ , պէն սիղինն տօսթունուղում , վէ տօսթունուղ օլ-
տուղումու տա իսպաթ իտէճէեթիմ : Հաթթա պու ագչամ մահգա
պունունն իշին պուրաեա կէլմիլիմ տիր :

— Աֆէրին , աֆէրին , Պալօշար , տէտի թէքիլ ալայ , էլ չըբբ-
մալարըյա :

— Էյ , պիպէ սէօյլէնէճէեթին նէ՞ տիր :

— Սիգ , էրբէք տինմէկէ լաեըգ ատէմէլմիսինիղ :

— Էվվէթ :

— Բէք ալէա , հէր պիր նիղէ Եիւզէր պին ֆրանգ օլարադ , պիր
միլեօն ֆրանգ ա եագըն պիր քեար վար տըր :

Միլեօն քէլիմէսի , հայտուտլարըն էքսէրիսինէ , Պալօշարըն գա-
րը օլտուղունու , վէ նէ՞ թայֆէտէն պուլունտուղունու , վէ սէր-
վէթինէ , ատապ ու ախլէագընա վէ մահուտ արապլաքընա տայիր
քէնտիսինտէն իյգահաթ իսթէնիլէճէկինի ունուլտուրտու :

— Պիր միլեօն ֆրանգ մը , տէտի Անֆիլէ :

— Էվվէթ , պիր միլեօն ֆրանգ , լաքին օ պիր միլեօն ֆրանգը
ալապիլմէք լազըմ տըր :

— Պու պիր միլեօնու պիղիմ ալամաեաճաղըմըղ պէն անլաեօ-
րում :

Ֆիլվագը միլեօն սէօղի , զանն իտէրսին քի , քեաֆֆէյի տիշ-
լէրին պաղընը սէօքսիւ , գուլագլարը ալտը , վէ կէօղլէրի բարլաթ-
տըղը ճիհէթլէ , մագամը բիեասէթին հուգսւղ ու տա զայպ օլաու :
Պունունլա պէրապէր , Ֆին-Լամ : Եալընըղ պիր կիւն տէվամ իտէն
քէնտի բիեասէթինինն պու եօլտա իսլալ իտիլմէսինտէն ֆիթուր իթ-
մէմէքտէ իտի : Պու հայտուտլարտան հէր պիրի , պիլա իսթիսնա հէր
կիւն մագամը բիեասէթտէ պուլունուալ , եալընըղ Բիթանչէօղ , պու
իլթիֆաթա հիսսէտար օլմագ իսթէմէմէքտէ իտի :

Ֆին-Լամ , օլ կիւզէլ վէ նաղիք էլի քէտի էլի իշինտէ թուրա-
րադ , վէ տիւշիւնճէլի պիր հալտէ պուլունարադ , ատէթա հայրան
օլմագտա , վէ պաղը մէլօտրամլարտա կէօրիւլէն ալլագ վէ զատտար
քիմէլէր միսիլու , մահղունիեթպախչ օլան Պօթապլօ , մէրգոււմու
տիգգաթլէ թէճէսիւս իլլէմէքտէ իտի :

Եալընըղ պու իքիսի , միլեօն քէլիմէսինտէն միլթէսսիւր օլմա-

եւրպ, մեղքիւր քէլիմէ, Կուժվէ յի ֆիքրի եւլէրնի իսթիւա իյլէմէ միշ խոի: Պունլարըն իքիսի տէ, եալընը Պալօշարըն գատըն թայֆէսինտէն օլուպ օլմատըղընը տիւչիւնմէքտէ խոլէր:

Յին-Լամ, օթուզ չաղլարընտա կիւզէլ պիր տէլիպանյը օլուպ էօթէտէն պէրու Պալօշարա իզհարը մուհապպէթ իյլէմէքտէ իքէն մէրգոււմ տէլիգանլընըն գատըն թայֆէսինտէն օլտուղունու խապէն ալտըղընտա, իչպու սոսթլուգ տույըուսու թապիեաթ իյլէ աչգ ու սէվտա տույըուսունա թաշվիլ օլտու: Պինապէրին Յին-Լամ, էլէնի սէվտիկի ճիհէթլէ, թուլթմուշ օլտուղու օ էլին գաըըընտա քէն-տիսինին պիր հայտուտ օլտուղունու ունուլթմադտա խոի:

Պօ-թապլօեա կէլինճէ, պիչիմսիզ շէքիլտէ պիր ատէմ օլուպ, գուրպաղընըն կիւնէշէ պադտըղը կիպի, չօգտան պէրու էլէն հագ-գընտա իզհարը մուհապպէթ իյլէմէքտէ խոի: Մէրգոււմ, քէնտի արգատաշլարընտան տահա զիեատէ գուրնապ վէ զէքի օլմասըլլա, կէրչի էլէնին գատըն թայֆէսինտէ մէնտուպ օլտուղունու չօգտան անլամը խոի իսէ տէ, ոլու պապտէ քիմսէեէ չիւպհէսինի պիլտիթ մէմիշ խոի: Անճագ քէնտի չիքրինլիկի վէ պիչիմսիզլիկինին, էլէն իլէ քէնտի արասընտու պիր սէտտի մուամնաաթ օլուպ, տէրքեար օլան աչգ ու սէվտաընըն իչպու սէտտի պէր թարաֆ իտէմէեէճէկի-նի անլամասը իւզէրինէ, մուհապպէթի գալպիեէսի, միւպլետէլի պուզգ ու ատապէթ օլմուշ խոի:

Վազըթ պէ վազըթ, Բիթօնուն քէնտիեէ այիտ օլմաեըպ, կիւ-նին պիլրինտէ պիր տիկէրինէ այիտ օլաճաղընը տիւչիւնմէքլէ, հայ-տուտը մէրգոււմուն ազլընա ատէթա մէրադ վէ չըլընըրգ կէլէրէք պիզզաթ քէնտի էլլէրի իլէ էլէնի պօղմադըղը արգու իյլէմէքտէ խոի, վէ օլ կէնճ գատընըն գաթլ ու խոամը խոսուսընտա իքի տէֆա պէեանը րէ, իթմէսի, մեղքիւր մէրադ վէ չըլընըրգ վազըթլարընտ վէ գըսգանճըրգ զէմանընա թէսատիւֆ իյլէմիշ խոի:

Պօ-թապլօ, Բիթօնուն գարը օլմասընը, քեաֆֆէյի հայտուտ-լարտան, հաթթա Բիթմանշէօղտէն տէ զիեատէ վէ պիր խայի զէ-մանտան պէրի պիլիլ խոի:

Նիչէ տէֆալտը, մահգա գըսգանճըրգ հիսսի իլէ թահրիք օլու-նարագ, պիր մէյլաննէաէն չըգըպ, խանէսինէ ալտէթի տըրաաա, էլէնի թէադիպ էլլէմիշ, վէ նիչէ կիճէլէր, օլ կիւզէլ գըղըն քէնչի-րէլէրի ալլընտա տուրուպ, անըն քէօշէնիլին օլարագ իգամէթ էլ-լէտիկի խանէեէ, չու եա պու աշըղըն կիրիպ չըգտըղընը գօլլամըն է-

տի իսէ տէ, խանէի մէղքիւրուն դարուսունտան քիմսէնին կիւրիպ չըդտըղընը կէօրմէմիշ խտի, օ խանէնին քի, աշդ ու սէվտա եռվապար օլմադ շէօյլէ սոււրսուն, ճինսեթ մաղտրասը տինմէկէ լաերդ խտի:

Եկէրլի Պօ-Թասլլօ, Բիրօնուն շու եա սյու աշդ քիէ իւնսիսեթիւ պուլունտուղունու քէշփ իթմիշ օլտա խտի, անինտէ մաշուդ վէ մաշուդ ետի թէլէֆ իսէճէկի տէրքեար խտի:

Հէր նէ հալ իսէ, սիդ կէլէլիմ թէրրար Թօմալ մէյխանէսինէ:

Մէյխանէ աղասընտան Բիթանշէօյ քէլամա աղապ սիրլէ:

— Խա'յր, հէր կիւն սիդէ պէօյլէ սիւր միլեօն ֆրանդ իւանէ իտէր էհլի շէֆադաթ պուլունմաղ, Լաքին լաղըրտըր գըսսա քէսիպ, իշ նէ իսէ օնու անլաեալըմ, տէտի:

— Պու միլեօնու ալմաղ իշին, եալընը կերէ էերլմէք լաղըմ տըր, — տէյի հայտուտ դարը ճէվապ վէրտի, — պէշ կիւն տիւր քի, իշպու միլեօն ոանտըղ տա մէվճուտ օլուպ, իւշ կիւնէ գատար վատէսի հըլուլ իտէճէք օլան սիւր մահէլլէ վէրլըմէք իւղրէ հաղըրտա պուլունտուրուլմաղտա տըր: Կիտիլէճէք էվին տախիլի թաղսիմաթընըն իշար ու թարիֆինէ կէլինճէ, եանըմաեաճաղընը սիւր սուրէթտէ պու խուսուսու սիդէ պէեան իտէպիլիլիմ: — Պու մուամէլէեէ թէշէպսիւս իտիլէճէք օլան խանէտէ պէն իգամէթ իթմիշիմ տիւր:

— Էյ սէն պու թէշէպսիւստէ նէ՞ իշ կէօրէճէքսին:

— Պէն հիշ սիւր իշ կէօրմէեէճէեթիմ:

— Տիմէք օլուր քի, սէն, զիքը օլունան միլեօնտան հիսսէտար օլմաղ իսթէմէեօրսուն:

— Խա'յր:

— Նի՞չին:

— Չիւնքի սիդէ պու ճինսեթի իհրա իթտիրմէքլէ, պէն, ինթիգամ ալմիշ օլուեօրուլմ: Լաքին պաեաղը սիւր մէնֆաաթ Ֆիքրիլէ ինթիգամըմը լէքէլէմէք իսթէմէմ:

— Սահիհէն սէն բէք ինճէ տիւշիւնիւեօրսուն:

— Ինճէ տիւշիւնսէմ, տիւշիւնմէսէմ, պու՝ պու տուր:

Բիթանշէօյ, սիւր աղ տիւշիւնտիւ, վէ պատէհու հայտուտ գտըրեա խիթապէն շէօյլէ սէօյլէտի:

— Պալօշար, հայտէ կիթ, պապ Վինաա քէնտի տէսթ կեահընտա նէ՞ եաքընօր, Կիտէլքէն արգատան գարուեու գարաւ: — Սանա տօղրուեու սէօյլէեթիմ մի, մատէմ քի պու թէշէպսիւսէ հիսսէտար օլ:

մանօրսուն, պէհան իյլէտիկին թէքլիֆ հագգընտա նէ՛ դարար վիրմէք լազըմ կէլտիկի իւզէրինէ, սէն պուրատա պուլունմանարագ իսթիշարէ իթմէք իսթէրիզ:

— Պանա շիւսհէ՞մի խիեօրսունուզ:

— Խայր, լաքին սանա սէօյլէտիեթիմ եէրէ կիթ:

Բիբօ, Բիթանշէօզիւ թանըր, վէ անլն, քէնտի տօսթու օլտուղունու պիլիւր խտի, Իմտի, էլինի, Ֆին-Լամըն էլինտէն չէքիպ, վազը օլան թէնպիհ վէ իսթար մուճիպլինճէ օրատան տիշարը չըզտը:

Բիթանշէօզ, մէզպուրէնին աղիմէթ ինտէն սօնրա,

— Մատէմքի շիմտի պիզ պիզէ գալտըգ, սէօյլէն պագալըմ պուլթէքլիֆէ նէ՞ տէրսինիզ, տէյի սիւսալ իթտի:

— Պէնիմ իշիմէ կէլիւր, տէտի Ֆանտուր:

— Պիզիմտէ իշիմիզէ կէլիւր, տէյի ճէվաս պիրտիէր Անֆէ, Տիաշիլում, Կօրիք, Պիլի-Լաի, վէ Կրօս-Օս:

Եալլընը Ֆին-Լամ իլէ Պօ-Թապլօ, սիւքիւթ իւզրէ տուրտուլար:

— Էյ, Ֆին-Լամ, սէնին բէյին նէ՞ տիւր, տէյի Բիթանշէօզ սիվալ իթտի:

— Պէն, վէրիլէճէք գարարա կէօրէ հարէքէթէ հագըրըմ:

— Էյ սէն, Պօ-Թապլօ:

— Պէն, Ֆին-Լամ նէ՛ եարարսա, անը եարաճաղըմ:

Բիթանշէօզ, քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ տիւշիւնմէքտէ խտի:

— Պալօշարըն գարը օլմասընտան պահա իթմէքլիկիմ, ֆէնա օլտու, Շիմտիտէն իքի թանէ աչըգ, օլնէ՛ գատըն վէնէ՛ երբէք օլմատըղընը դանն իթտիկիմ Պալօշարա կէօնիւլ վիրմիշլէր տիւր: Հայտէ, Ֆին-Լամըն աչըգ օլմասընա պիւր շէյ տիմէեթիմ, լաքին շու մէքրուհ հէրիֆին աչգ ու մուհապպէթ ինէ նէ՛ տիմէլի, Պու հէրիֆին գալպինին նէ՛րէսինտէ աչգ ու սէվտու տուլդուսու մահէլլ պուլմուշ...

Բիթանշէօզ, պու միւլահազասընտան սօնրա,

— Տիմէք տիւր քի, սէֆէրէ գարար վիրտիք, տէտի եիւքսէք սէտա իլէ:

— Էվվէթ:

— Միւթթէֆիգէ՞ն մի:

— Էվվէթ, միւթթէֆիգէն:

— Պալօշարըն մուալէնէթի օլմանարագ, տէյի՞մի:

— Պալօշար իսթէր կէլսին, իսթէր կէլմէսին. պիզ շու միլէօնու աչըրմանա պագալըմ, տէտի Տիաշիլում:

ճիւղէ հաղորդուն պու թէրլիֆէ մուվաֆֆադաթ իթտիլէր :

— Շիւտի , սիղէ պիր տիկէր թէրլիֆֆարդ իտէճէեթիմ . շէօյլէքի , Պալօշարա գարչը հասըլ օլան չիւպհէմիդի , վէ քէնտի ճինսի հազգընտա պիլտիկիմիդ մարիւմաթը , քէնտիսինէ խապէր վիրմէլիմիեիդ , տէյի Բիթմանշէօզ սիւալ իթտի :

Պու սիւալ իւղէրինէ , քեաֆֆէյի հայտուտար պիրպիրլէրինէ պագըշտըլար :

Պու սըրատա Տիաշիլում չու եօլտա պէեանը էֆքեար իյլէտի :

— Խալը , իշիմիդի կէօրմէղտէն էվլէլ , քէնտիսինէ հիշ պիր շէյ սէօյլէեթմէեիդ . էկէր Պալօշարըն պիդիմ հազգըմըլտա պագը սըրըլարը պուլունմադտա իսէ , պէսպէլլի սըրըլարը պուլունմասընը զանն իյլէմէսինտէն նաշի տիր . իմտի , պիդ , անըն սըրըլարընա մարիք օլտուղումուզու քէնտիսինէ աթաթտըրըր իսէք , պիդէ գարչը իհթիմալքի կիւճէնտիրիլիդ , չիւնքի էրքէք մի տիր , գարը մը տըր , օրալարընը պիլմէմ ամմա , չու միւսիւ եաթօտ մատմուլաղէլ Պալօշար , չարուգ կիւճէնկէն տիր . շէօյլէքի , էկէր զիեատէսիյլէ քէնտիսինի կիւճէնտիրի իսէք , վատ իթտիկի միլեօնու սայիր պիր մահէլլէ իթա իտէպիլլիր :

Քեաֆֆէյի հաղըրուն , պու իֆատէնին տօղըու օլտուղունու թաստիդ իտիպ , եալընըղ Անֆլէ ,

— Պագաթ , նի՞ջին պու թէշէպպիւսէ քէնտիսի տէ հիսսէտար օլմադ իսթէմէեօր , տէյի սիւալ իթտի :

— Մատէմքի մէգքիւր միլեօնուն թագսիմաթընա հիսսէտար օլմադ իսթէմէեօր իսէ , մուխաթարաեա գարըշմադ . իսթէմէմէսի տէ թապիի տիր , տէյի Կրօս-Օս պէեան իյլէտի :

— Թէմամ տըր , լարին էկէր պիդէ գարչը պիր տուղադ գուրուեօր իսէ . . .

— Պէնի տինլէ Անֆլէ , էկէրչի պու պիր տուղադ իսէ վէ Պալօշար տա , մուսիրանէ իտտաա իթտիկին իւղրէ , պիր ճասուս իսէ , մէրդումուն , հարէքէթի վագըրասընա միւքեաֆաթ օլմադ իւղրէ , տէրտէսթ իտիլմէսինի միլթէադըլ սալը վէրլէճէկինէ էմին օլադ , պու թէշէպպիւսէ պիդիմ իլէ պէրապէր իշթիլար իթմէմէքլիկէ նէ՞մ մանէա վար տըր , տէյի պէեան իյլէտի Տիաշիլում :

— Հաթթա քէնտիսինին գօլարընա քէլէլճէ կէշիրիլմէղտէն էվլէլ , «Միւսիւ սիդ սէրպէսթսինիդ» տէնլէճէկի տէրքեար տըր , տէյի Պանտար իւլվէ իյլէտի :

— Թէ՛մամ տըր, տէտի Անֆլէ, հաղղէթի հալէ խքեաթ օլալալ :

— Պունտան տա պաշղա, Բիթանշէօղ անըն ճասուս օլմաթընըն պէտան իյլէտօր :

— Պունտուն իչլին պէն եէմին տէ խտերիմ :

— Տիմէր հէր շէյ սըրասընտա տըր :

— Էվվէթ, Էվվէթ, սէֆէրիմիզ, դարարլաշտըրտը :

— Էվվէթ, պին տէֆա Էվվէթ, — աէտի Յին-Լամ, — պու իչտէ

Պալօշարըն սէօյլէտիկի մատտէտէն զայրի հիչ պիր շէյ կէօրմէք ֆարդ տէյիլ տիր . պու խուսուս անըն իչլին պիր ինթիդամ տըր, իմտի, մատէմքի պու իչտէ հէր պիրիմիզ իչլին եիէղէր պին ֆրանդ քեար վար տըր, անըն ինթիդամընը ալմադ. պիզիմ իչլին վաճիպէտէն տիր, Հիչ օլմազաս, իկիտլիկիմիզի կէօթէքմիչ օլուլուզ, Անըն պաղը սըրբաւընը պիլմէքլիկիմիզէ կէլինճէ, Տիաշիլուամեն տէտիկի կիպի, սէֆէրիմիզտէն սօնրա, վէ իչլին իճասընա կէօրէ, թահզըզը մատտէ իտէրիզ :

— Էվվէթ, Էվվէթ :

— Էյ չիմտի տօսթուսուզու չաղըրապիլիմիեիմ :

— Պիր շէյ տահա սօրահաղըմ, տէտի Ֆանտար :

— Սօրահաղըն նէ՞ տիր :

— Պալօշարըն պիզիմ իչիմիզտէ պուլունմաթընա նէ՞ մանէտ ֆրիտօրսունուզ, Էօյլէ պիր կէնճ, կիւզէլ, զէնկին, վէ պէլքի տէս սըլլատէ դարընըն, պիզիմ կիպի հայտուտլար արասընտա գալմասընտա նէ՞ մանէա վար տըր :

— Հէր թապիաթըն չէշնիտի պաշղա տըր, տէյի ճէվապ վիթթի տուլլուլու պիր թարգտա Տիաշիլում :

— Պիր շէյ տահա վար տըր :

— Պէն էօյլէ զանն խտերիմքի, չօդտան պէրի տիր Պալօշար տահա տօղրուսու մէճհուլէ տօսթուսուզ գատըն, պաղը ինթիդամըլար արամադտա պուլունմուշ տուր, տէտի Յին-Լամ :

— Պունտան ագտէմ մէզպուրէ քէնտի թատափուլլալընը պիլթէսլիզ իյլէմէմիշ տիր :

— Շիւպէհսիզ մահուտ միլեօն հաղըր պուլունմաթըն տըր, Գեաֆֆէյի հաղըրուն, Բէյիսին Բէյնէ մուվաֆֆադ իթմէքլէ քէյիսի մէրգում տէրհալ Պալօշարըն չաղըրթտը :

— Պալօշար կէլտիկինտէ, Յին Լամա խիթապէն :

— Էյ նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի :

— Սէֆէրիմիդ իճրա օլըննաճադ տըր :

— Պէնսի⁹ մի :

— Էվլէթ , սէնսիդ :

— Բէք իյի :

— Լազըմ կէլէն . քեաֆֆէյի մալիւմաթ վէ իյլահաթը պիզէ նէ՝ վաղըթ վիրէճէքսին :

— Եարրն :

— Տիմէք եարըն . քիւչիւք Լէհիսթան սէմթինտէ Կրանտ-Քէնթ նամ մէյլանէտէ թօքլանըլաճադ տըր :

— Բէք իյի , Կարըն օրատա պուլունուրում :

— Գիմէնին պաշդա պիր տիեէճէկի գալտը՝ մը , տէյի Ֆին-Լամ սիւալ իթտի :

Հաղըրունտան հիշ պիրի ճէվապ վիրմէտիկինսէն , լէյիսի մէճլիս ,

— Մէճլիս խիթամ պուլտու , տէտի :

Գիմէնէ պու իֆատէնէ իթիրադ իթմէտի իսէտէ , ճիւմէսի պիրի պիրինէ պադըշտը :

Մէրգուման սէքիդ հայտուտար իլէ Բիթանչօդ , մէյլանէտէն էվլէլա Բիրօնուն տիշարը չըդ մասընը , վէ սօնրա քէնտիլէրի , մէզպու-րէնին արգասընտան կիտէրէք , անըն հադդընտա մէրվի օլան էսրա-րը անլամադլըղը տիւչիւնտիւլէր :

Լաքին Բիրօ պունլարըն նիեէթ ինի անլամադլա ,

— Վա՛յ , սիդ պուրատա՞ մը Կաթաճադսընը , տէյի սիւալ իթտի :

— Խա՛յր , պիրէր դատէհ տահա պօշալթաճադըդ :

— Է՛հ . . .

— Նասըլ է՛հ , ինա՞նմաեօրմուսուն :

— Խա՛յր , ինանմամ , սիլին պուրատա գալմադլըղընը , պիրէր դատէհ տահա չարապ իչմէք իչին տէյիլ տիր :

— Տիկէր նէ՞ սէպէպ օլտպիլիր :

— Սիդ պէնիմ ավտէթիմէ պէքլէհօրսունուդ :

— Ավտէթինէ նի՞լին պէքլէհէճէհիլ :

— Արգամտան կէլմէք իչին :

— Նէ՞ ֆէնա չիւպհէ :

— Լաքին հադդըլ չիւպհէ :

Պու իֆատէնէ քիմնէ դարըլը կէլմէտի , վէ Բիրօ տախի շու վէճհ իլէ քէլամընա տէվամ իյլէտի :

— Պէնի տինլէհինիդ , քիմ իսէմ վէ հէր նէ իսէմ սիզէ սէօյլմէք

խաթմէմ, վէ քիմ վէ նէ օլսուղումու շիմտիտէն պիլմէնիդի տէ ար-
զու իթմէմ, Միւննասիպ ասու իթտիկիմ գէմն, հէր շէյի սիդէ
պիլտիրէճէեիմ լաքին շու իւշ շէյի շիմտիտէն իյի պիլմէլիսինիդ,
էվվէլա՝ պէն խաթիւէ եախստ պու ճինոտէն պիր քիմսէ աէյիլիմ,
Սանիէն՝ սիդէ թէրլիֆ իթտիկիմ իշ, խսեքըր վէ իճրասը գօլայ պիր
իշտիր, Սալիսէն՝ թօբունուգ պիր եէրէ կէլսէնիդ, պէն եալընը օլ-
սուղում հալտէ, ճիւմէնիդտէն դիեատէ մահիրիմ:

Պօ-Թապլօ, չիւպհէլի պիր հէյեթլէ,

— Հա՛, հա՛... աստի:

Տիկերլէր իսէ, շու եօլտա աիւշիւնաիւլէր:

— Էկեր միւրատ իտէր իսէք, սէնի, զաննընտան չօգ դիեատէ
Թանրտըղընը իսպաթ իտէպիլիրիդ:

Էլէն, կէօզիւնիւն եան թարաֆըյլա պիլիմսիդ շէքիլտէ օլան
չախսա աթֆը նսղար, վէ պատէհաւ շու վէճէ իլէ քէլամիւնա տէ-
վամիթտի:

— Շու էսնատէ, էլան պաղը տօթլար վար տըր, վէ իշպու
մէյխանէտէ պուլունտուգ ճա, պու հալ պադի օլաճագ տըր: Լաքին
պիր քէրըն տիշարը չըգար իսէք, քեաթֆէմիդտէ սէրպէսթ օլաճա-
ղըզ, Էկերչի սիդտէն պիրի արգամնըրա կէլիւսէ, շու Թապանճա ի-
լէ քէնտիսինի վուրաճաղըմ: Էկերչի կէլէնլէր իքի քիչի օլուրլար իսէ,
Թապանճա իքի բաթլար օլուղունտան, իքիսինի տէ թէլէթ իտէ-
ճէեիմ: Էկերչի իւշ եախստ տէօրթ քիչի օլուրլար իսէ, տիկեր պիր
Թապանճամ տտհա վար տըր, անլէրէ դարչը տա անը իսթիմալ ի-
տէճէեիմ, պաղընըզ:

Էլէն, պու լաղըրտըլարը սէօլլէեէրէք, ճէպլէրինտէն պիր չիֆթ
Թապանճա չըգարտը, վէ հէր պիրինի, տօլու օլարագ պիրէր էլինտէ
Թութմազտա իտի:

Տիաշիլում կիւլէրէք,

— Էկերչի պէշ քիչի օլուրլար իսէ, օ հալտէնէ՞ եարաճագ սընըլ
տէյի սիւալ իթտի:

— Տէօրտիւնիւ էօլտիւրտիւքտէն սօնրա, օթէլէ, եաթմաղա կի-
տէճէեիմ:

— Պու սուրէթլէ սափուշուպ կիթմէքլիկինէ, պէլինճինին սէնի
սէրպէսթ պըրագաճաղընա էմիւն միսին:

— Տիաշիլում, սիզ տէ պիլիւսինիդքի, Էկեր մէրգում եալընը
օլուր իսէ, տալիմա մաղլուպ օլաճագ տըր, չիւնքի պանա էօյրէթ-

տիկինիդ ստնաաթլարըն ճիւմէսինտէ , պէնիմ սիղէ հօճա օլտուղում
մալիւմիւնիւզ տիւր ,

— Թէմամ տըր :

Կօրիք , եալընըղ. Պալօչարըն նէ՝ ճէվապ վիրէճէկինի անլամադ.
մերազ էյլէ ,

— Լաքին տօգուզումուզ տա անին արգանտան կէլիրսէք , նի
եաբաճադսըն , տէյի սօրտու :

— Քէնտի իսմիին Պալօչար օլտուղու նա՞սըլ սահիհ իսէ , իյի-
նիդտէն տէօրտիւնիւզիւ թէլէֆ իտէճէկիմտէ օ մէրթէպէ սահիհ
տիր : Սնտան սօնրա , պէլքի տիկէր պէչի տէ պէնի թէլէֆ իտէճէք-
լէր տիր , լաքին սէօյլէմէք իսթէմէտիկիմ չէյլէրի պանա սէօյլէթէմէ-
եէճէքլէր տիր : Անճադ , օ՛հալտէ սէնին Կօրիք թէսմիեէ օլունտուղուն
նէ՝ դատար սահիհ | սէ , ինատճըլըղընըլտան նաչի հէր պիրինիզին եիւզ
պինէր ֆրանդ զայդ իտէճէկինիդ տէ օլ գատար սահիհ տիր :

— Հէր չէյէ ճէվապ պուլուեօրսուն :

— Նէ՝ տիմէք իսթէտիկիմի անլա՞եօրմուսունուզ :

— Էվլէթ :

— Իմտի , եարըն թէչէպպիւսիւմիւզէ պաղարըղ :

Էլէն՝ Ֆին-Լամ իլէ Պօ-Թապլօնուն քէնտիսինտէն էվլէլ արտ
արտա մէյլսանէտէն չըղտըղլարընա տիղզաթ իթմէեէքէք , պիւ-
թիւն հայտուտլարըն , պիրինճի սալատա պիր հէյեէթ թէչքէլ իթ-
մէք իւզըն աեաղա դալգմալարընտան ազ սօնրա , մահէլլի մէզքիւր-
տէն տիշարը չըղտը :

Օրատա հաղըր պուլունանլարըն հիչ պիրի , Բիրօնուն արգասըն-
տան կիթմէքլիկի տիւշիւնմէտի , վէ մէզպուլէ կէնճ գատընըն՝ չըղ-
մասընտան սօնրա , դաբու դաբանընճա , Բիթանչէօզ բէֆիգլէրինէ
խիթապէն ,

— Է՛յ ուսթալար , նէ՞ տիւշիւնիւեօրսունուզ , տէտի :

Պու սիւալ իւզէրինէ , հայտուտլար պէյնինտէ պազը միւզաքէ-
րաթ ճէրէեան իթտի :

Պատէհու Բէթանչէօզ ,

— Էվլա՛տլարըմ , Պալօչար գարը եալսօտ էրքէք , հէր նէ իսէ ,
սէքիդ կիւնէ գատար սիզին բէյիսինիդ օլաճադ տըր : Իմտի , հայտէ-
եին արթըզ կիտէլիմ տէտի :

— Լաքին Ֆին-Լամ իլէ Պօ-Թապլօն նէ՞րէտէ տիրլէր , տէյի Անֆ-
լէ սիւալ իթտի :

— Մութլուդա պունլար պաշլարընը պէլստեա ուղրտի տճաղար տըր, տէտի հայտու աշարտան պիրի :

— Նի՞չին :

— Պահս խտիրիմ' քի , Պալոշտըր դօլլամադ վէ արդ տըրտան կիր- մէք իչին , էճուտէն չըղ մըն տըրլար :

12

ՖԷՆԻՐԻՆ Ա.Լ.Թ.Ը

Բիրօ , մէյսանէտէն չըղ տըղընտա , հէր նէ դատար ճէսուր վէ սօուդ դանլը խտի իսէ տէ , պունուճա պէրապէր ահվալին իճապ իթտիրտիկի մէրթէպէտէ էմին պիր հալտէ պուլունմաեօր խտի : Մէղ- պուրէ , տօսթլարը պուլուճան հայտուտլարըն' քէնտիսինի ֆէնա՛սու- ըէթտէ գապուլ իթմէմէլէրի իլէ պէրապէր , հադդընտա պիր տէրէ- ճէեէ գատար էմնիյեթսիղլիք կէօսթէրմիշ օլուդլարընա տիդգաթ իյլէմիշ խտի :

Բիրօ պու սըրատա քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ խտի :

— Պէնիմ' կէլտիկիմ' վագըթ աճապա նէ՞ եօլտա միւղաքէրէ խտի- եօրլար խտի : Զանն իտէրիմ' քի պէնիմ' իւղէրիմէ պահս օլունու եօրտու : Քէնտի հադդլարընտա կէօսթէրտիկիմ' թէվէճճիւհիւն լօալիսէ- թինի անլամադ իւղրէ : Ֆին-Լամըն վագըր օլան իսրարը , պու խու- աուսու իսպաթ խտիեօր , վէ պունտան դաթինաղար , էկէր- չի , պապա Մաթիէճիւն միլիճնլարընը սիրդ աթ իթմէքլիք թէք- լիֆինի իթմէսէ խտիմ' , բէք իհթիմալ տըրքի , պիւեիւք պիր արպէ- տա գուհուր իթմէսիլլէ՛ , պէն տէ պիր շէյ անլամիշ օլուր իտիմ' : Հէր նէ իսէ , էլպէթթէ պու բաթլադ տիկէր պիր կիւն վուդուա կէլէ- ճէք տիր . . . պէօպէլլի պունլարըն հադդըմտա պապը չիւպհէլլի վար տըր տա , • չիւպհէլլէրի հալլ իթմէք խթէեօրլար . . . լաքին չօղլուդ իլէրի վարմանըն էյ ուսթալար , Բիրօ տէնիլէն մախլուդ , էօյ- լէ սիղին զանն իթտիկինիղ կիպի մասդէսինի դօլայ աշաղը ալան թագըմտան տէյիլ տիր : Բիրօ , իչին էնճամընա դատար պէրէմէք-

իկի քէնտիսէ ասէթ իթմիշ տիր, Լանտրի Էֆիլէ վէ գօնթ տը Սօթէրվիլ, Բիրօնուն նէ օլտուղունու պիլիբլէր. Էկէրչի Էօլիւլէրին կէրի Գէլմէլէրի ասէթ օլմաշ օլտա իտի, պու խուսուստա անլէր սիղէ մալիւմաթ վիլէպիլիբլ իտիլէր:

Էլէն, քէնտի քէնտիսէ պու միւլտհաղաթը իտէրէք, թէքէլէր-տէն վէ Կլասիէր սօպաղընտան Էնտիրտէն սօնրա, պուլվարա մուվա-սըլէթ իյլէտի, վէ օրատա տուլուպ պիրազ տիւլիւնալիւքտէն սօն-րա, շու սէօղլէրի սէօյլէտի:

— Սէն Ժապ սօգաղընտան կէլտիմ, շիմոի տէ արդաեա տէօնէ-լիմ, աղըլլըղը պու տուր, վէ պու սօղչամ Մօթ-Բիքէ կէլիտիւնտէքի իանէտէ եաթամազ ելէրտէ, Մուֆթար սօգաղընտա պիր մէյիտանէէ կիտիպ սուպահա գատար օրատա վաղըթ կէլիլմէրիկիմ տահա միւ-նասիպ տիր: Սապահ օլտուղունուտա, կիճէ գուշարը կիպի, հայտուտ-լաբ տա քէնտի եուվալարընա չէքիլէճէքլէրինտէն, պէնիմ շու մու-խաթարալը տօսթլարըմտան գօրգահազ սէպէպիմ գալմազ:

Իշպու աղիլանէ վէ պասիրէթքեարանէ միւլահաղա իւղէրինէ, Էլէն, տայիմա հաղըրտա վէ տօլու օլան թապանտալարընըն թէթիկի իւղէրինէ տաեանապիլմէք իւղէր, իքի էլլէրինի պուլուղունուն ճէպ-լէրինէ սօգուպ, պուլվարտա ճէսուրանէ եիւրիւմէկէ պաշլատը:

Բիրօնըն քէնտի խայրխահլարը օլտն Մ. Մաթիէօնիւն վէ Բէ-սօլուն սէրվէթլէրինի սօհուպ, քէնտիլէրինի մահվ, վէ պէլքիտէ գաթլու թէլէֆ իթմէրլէ ինրա իտէճէք օլտուղու ճինաեթիմ մէք-րուհէ, վիճտանընը միւթէէսսիր գըլմատըղը կիպի, տիղլէրինէ տալի թէէսսիր իթմէտիկիւնտէն, իշպու ճինաեթիւն մէքրու-հիլէթիլի տիւլիւնմէէրէք, սէրի ատըմլար իլէ եիւրիւմէքտէ իտի: Մէզպուրէ, եալընըղ, հանկը կիւն միլօն սահիպի օլաճաղընը, վէ պիր օթէլէ մալիք օլուպ, ումուսուն ճալիպի հայրէթի պուլունահա-ղընը, վէ նիհաեթի հանկը կիւն տիւլէտա տը Սէրտէօյլ, եալսօտ հիշ օլմագսա մարքիղ տը Գրուա օլաճաղընը տիւլիւնմէքտէ իտի:

Էլէն, պու միսիլու միւլահաղաթ վէ մալիլիւլէալար իշինտէ պուլունտուղու սըրտա, նահէհան եէրտէն չըգմըշ օլտն պիր ա-տէմ կիպի պիր ինսան չէքիլ գարչըսընա չըգորապ, գալըն վէ աղըր պիր էլ, ումուսուն իւղէրինէ տաեանտը, վէ էվիլէ Էմիրտէ Էլէնին թանրեամատըղը թէպտիլ պիր սէտա,

— Տո՛ւր, տէտի:

Բիրօ, պիր մուարազա զուհուրիլէ, տէրտէսթ օլունմագ, վէ

վէսիմ սուրէթտէ տիւշարը թէհլիքէ օլունմագլըդտան գալընմագլ իսթէտիկի ճիհէթլէ, էլլէրինի, ապա թապանճալարը իւզէրինէ կէօթիւրմէեերէք, եալընըլ,

— Նէ՞ իսթէեօրսուն, տէյի ճէվապ վիրտի:

Ջիւնքի մէզպուրէ, գարը օլուպ, էրքէք գընաֆէթինտէ պուլունտուղու հալտէ, սապահըն սաաթ պիրինտէ, պէլինտէ թապանճա օլարադ, կլասիէր պուլվարը իւզէրինտէ կէօրիւլմէսինին՝ տարլմաեա լաեըդ. պիր վագըա տա օլմասա, շու եա պու ըօլիս գօմիսէրի նէզտինտէ զարիպ կէօրիւնէճէկի տէրքեար խտի, Պունունլա պէրապէր, Բիրօ, քիսէսինտէն զայրի հէր նէեէ գարըը թէճափուզ օլունսա, հալը թէտաֆիի իւզրէ պուլունմագլտա խտի:

Մէզքիւր սէտա, իֆատէհէ աղապլէ,

— Նէ՞ մի իսթէեօրում, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, Նէ՞ իսթէեօրսուն:

— Սէնին էյիլիկինի:

Բիրօ, էօյլէ պիր սաաթտա, օթարաֆլարտա խայրխա՜ պիր քիմնէնին պուլունմասընտան տօլաեը թէաճճիւպ իտէրէք,

— Վա՛յ, պէնիմ էյիլիկիմի՞ մի իսթէեօրսուն, տէտի:

— Էվվէթ, պու խուսուս սէնի թէաճիւպտէ՞ մի պրագըեօր:

— Ֆիլվազը, սէն պէնի թանըմաեօր օլմարսըն:

— Սէնի բէք էյի թանըլում:

— Սէն քիմսին, Կիճէնին գարանըլըլ, օլ տէրէճէտէ տիր քի, վէ սէնին սիման տա պիլմէմ՝ Նէ՞ իլէ օլ գատար պուլաշմըշքի, իգրար իտէրիմ, վէլէվ սէնի թանըսում պիլէ, շու հալինտէ թանըեամաեօրում:

— Պէնիմ քիմ օլտուղումն մու սիւալ խտիեօրսուն:

— Էվվէթ:

— Սէնին Նէ՞նէ լալում, էլվէրիւքի, խալիսէթլէ սանա եարտըմա կէլիլիմ տիր, վէ սէնին տօսթում օլտուղումու պէեան իտիեօրում:

Բիրօ, իսթիհաքեարի պիր գահգահա իլէ կիւլէրէք, վէ մէրգումու, Վինաս գատընըն մէյիանէսինտէ պրագմըշ օլտուղու հայտուտլարտան պիրի զանն իտէրէք,

— Տօսթումմու, տէտի:

— Էվվէթ, սէնին տօսթումում:

— Ազիգիմ, պօշ սէօլլէր իլէ տօսթլուզ օլամադ, Սանա աչըգտան աչըլա սէօյլէեիմ, հագգըմտա իպրապ իթմէք իսթէտիկին, վէ

պէնիմտէ մէջնունէն դապուլ իթմէտիկիմ տօսթլուգ , հագըղի պիր թէվէճճիւհ օլմատըգ տան պաչգա, տահա զիեատէ սօյղըսըղըղը միւ- պէյեիւն տիր :

— Էօյլէ՞ մի զանն իտէրսին :

— Էվվէթ :

— Սայղըսըղըղ նէ՞ իթտիմ : Սանա պիր շէյ սօրտու՞մ՝մու : Խա՛յր, եալընըգ սէնի թանըմագլըղըմքեաֆի տիր : Սէնին նէ՞ եաթտըղընը պիւմէք իսթէմէմ : Շիւպհէսիղ պիր տագըղաճըգ կէօրիւշմէք իսթէր- սին , Խմտի , էկէրչի սալիք օլաուղուն եօլ , կիտէճէկին եօլ իսէ , պունա տէվամ իտէլիմ : Էկէրչի պու թարիգի թէպտիլ իթմէք իս- թէրսէն , տիկէր պիր թարիգտէն կիտէլիմ : Պու սըրատա , պունտան տահա զիեատէ իհթիրաղլէ տավրանըլասլիլի՞ր մի :

— Խա՛յր , լաքին պու թարիգի թէրք իթմէեէլիմ , զիրա պու պէնիմ կիտէճէք եօլում օլուպ , Մուֆթար սօգաղընա կիթմէք- տէեիմ :

— Օ հալուէ , տիմէք պէնիմլէ մուխթասար պիր միւքեալէմէ իթմէկէմուվաֆիթագաթ իտիեօրսուն :

— Հա՛յ հա՛յ :

— Իմտի , պէնի տինլէ . պիր աղ էվվէլ հագըղի տօսթլուգ՝ եա- լընըգ սէօգ իլէ օլմագ տիեօրտուն , Պու պապտէ հագըղն վար տըր , վէ շիւպհէսիղ տօսթլուղումուհն հագըղի օլտուղունու իսլուագ իլին , պաղը տէլիլէր լաղըմ՝ օլտուղունու իլավէթէն անլաթմագ իսթէեօր- տուն :

— Էվվէթ :

— Բէք իյի , պու խուսուստա սանա իսպաթլար կէօս- թէրմէք իսթէրիմ :

— Սէօյլէ աագալըմ՝ :

Մէճհուլ շախս , պու տէֆու սէտասընը թէպտիլէ չալըշմեա- րագ ,

— Պէնի տինլէ , Պալօշար , տէտի :

— Վա՛յ , Ֆին-Լամ , սէ՛նիսին :

— Ֆին-Լամ օլմուշ , հախօտ պիր տիկէրի օլմուշ , պուլալարընը անլամագտա պիր լիւղում եօգ տուր :

— Տէվամ էթ , տէվամ էթ :

Ֆիլվագը պու շախս Ֆին-Լամ օլուպ ,

— Պէնի տինլէ , Պալօշար , — տէտի , — պիր աղ էվվէլ թէրք իթ-

տիկինն ասեմէր իւէ իւնսիեէթ իթմէքիկին, վէ պունլարա շէրիք օւմազլըղըն, ֆէվզէլատէ կիւճիւմէ կիտիհօր, տէսի:

— Սէն տէ անլէրին շէրիքի՞միսին:

— Պէն պաշգա:

— Սէն նէ՞տէն պաշգա օլուհօրսուն:

— Պէն պիր էրքէելմ:

Մէղքիւր սօն սէօղլէր իւղէրինէ, Բիրօ տիթրէտի, անճազ քաշլարընը չաթմաեարազ, շու եօլտա ճէվապա աղաղ իյլէտի:

— Տիմէք օլուրքի, սէն պէնի պիր չօճուդ եէրինէ գօեօրսուն, Պու հալտէ, պու ղաննըն պէնիմ իչին մուճիպլի շէրէֆ ու իֆթիխար օլուպ, հազգլմտաքի հիւանի էֆրեարընտան տօլաեը թէշէքքիւր իտէրիմ:

— Խա՛յր, պէն սէնի չօճուդ աստ իթմէհօրում:

— Էօյլէ իսէ պէնի նէ՞ աստ իտիեօրսուն:

— Սէնի դատըն սընրֆընտան աստ իտիեօրում:

Բիրօ, մէճպուրի գահգահալը պիր կիւլիւշ իլէ:

— Չարըն բազարլարտա համալլըդ իտէն գարըլարտա՞ն մը սանրեօրսուն, Ֆին-Լամ, սազըն քէնտինի, պաճա պու եօլտա լէթաֆէթքեարանէ պահսլար իթմէ, եօղ սա արամըղ պօղուլուր, վէ օլարըն բազարլարտա համալլըդ իտէն կիպլի էլիմտէն պիր գազա չըղարհէմտէ, պէնիմ դարը օլտուղումու սանա քիմ սէօյլէտի:

— Պէնիմ կիպլի, Էաֆֆէյի տօսթլարըմըղ պիլիլըր:

— Վա՛յ, քեաֆֆէսի տէ պիլիեօլլար մը:

— Էվլէթ:

— Է՛յ, էօյլէ օլտուղումա ինանը՞եօլլար մը:

— Հա՛յ հա՛յ:

— Նէ՞ տիվանէլիք:

— Ինքեար կէլմէ, գերա պիզի ինանտըրամաղսըն:

— Լաքին պու սըրըն Էիզ նէ՞ դատար վաղըթտան պէրի պիլեօրսունուդ:

— Տիւն աղչամտան պէրի:

— Քիմ սիզէ հիքեաեէ իթտի:

— Պիր աղսան սէօլլէրիմ, անճազ կէլ շու բունգօ իւղէրինտէ օթուլարմ, Չաթէն հալա տա սօղուդ տէյի տիլ, Պու սուրէթէ արգանտան կէլմէք եախօտ նէրէեէ կիթմէք իսթէտիկինի անլաւ մազ կիպի սայլըղըղդտա պուլունմատըղմը անլարսըն:

Բիրօ , Ֆին-Լամըն թէքլիֆինի գապուլ իլէ , իքիսի պիրլիքտէ շիր գանաբէ իւզէրինտէ , վէ հէման պիր կաշ ֆէնէրինին ալթընտա օթուրտուլար :

Օրատա , Ֆին-Լամ , վլնասըն մէյլսանէսինտէ ճէրէեան իտէն պհվալի , հիշ պիր նօթթաեը ունուլմաեարադ հիքեաեէ իթտի :

Մէրգուլ , նադլիեէթինի իքմալ իթտիկինտէ , էլէն ,

— Տիմէք տիրքի , պէնի զէնկին զանն իտիեօրլար , տէտի :

— Էվվէթ :

— Սահիհէտիր , ֆապսիթ պէնի իսաֆիեէ տէ զանն իյլէմիշէր տիր :

— Պիր էյեամ' էօյլէ տէ զանն իթմիշէր իսէ տէ , շիմտի պու զաննտա պուլունմաեօրլար :

— Էյ Բիթանշէօղ տէ մի պէնի գարը զանն իտիեօր :

— Բիթանշէօղ , եարնըզ զանն իթմէեիս , գարը օլտուղունուզ իյին տէ եէմին իթմիշ տիր : Պունտան տա գաթինաղար , պիր քիմնէ տիղ գաթլընա սիզէ պուղտըղը հալտէ , Բիթանշէօղին հագգը օլտուղունու թաստիգ իթմէմէք իյին , եա կէօղիւ իյիծէ կէօրմէմէլի , եախօտ տիվանէ օլմալը տըր : Պիլմէմ'քի , շիմտիեէ տէկին կէօղլէրիմիղ նէրէտէ իտիքի , սիզին գարը օլտուղունուղուն կէօրէմէտիք :

Էլէն , պու սըրատա ճէվապ վիրմէտի , անճագ մէրգուլուն քէնտիսինէ գարը մագամընտա պէեան ու իֆատէ իթմէսինտէն պէրու , լագըրտըլարը արասընտա սէն տիմէեիս , սիղ տիմէքտէ օլտուղունա տիգգաթ իթտի , վէ պիր ազանըզ տիւշինտիւքտէն սօնրա ,

— Տիմէք օլուրքի , Պօ-Թապլօ՝ զէնկին տէ օլսամ , իսաֆիեէ տէ յլամ , պէնի իտամ ճէզասընա մահրիւմ'զըլմըշ տըր , տէտի :

— Էվվէթ , վէ . . . տէյի Ֆին-Լամ՝ ճէվապ վիրտի , վէ տահա լագըրտըսընը պիթիլիմէմիշ իքէն , պիրտէն պիրէ աճը պիր սէտա իլէ պաղըրտը , վէ Էլէն , հայտուտա տօղրու տէնմիւշ օլտուղունտան , մէրգուլուն պաշը իւզէրինտէ պիր գօլ վէ ուղուն պէր գամա թուլթմուշ պիր էլ կէօրէպիլտիքի , պու գամանըն պըշաղը իւզէրինտէ , ֆէնէրին զիեասը լալլամագտա իտի :

Բիրօ , մէքըիւր գօլու վէ էլին եօղարընա գալտըրըլմըշ օլտուղունու կէօրմէսինի միւթէագըպ , իշպու գօլ վէ էլ , իքինճի տէֆա օլարագ իսամի իւզէրինէ էնտիլիտի , վէ Ֆին-Լամ , իքինճի տէֆա օլարագ վուրուլտուղունտա , էվվէլքինտէն տահա զիեատէ աճըղը պիր ֆիղան ու ֆէրեատ տահա ըէֆ իյլէտի :

Լաքին Բիրօ , ճէյլան կիպի սէրի իւլհարէքէ օլմասըլա , տէր-

հալ ահաղա գալգալը, վէ երևորըմ գատար սիւրաթլէ վէ թապիի պիր հիսս իլէ, վսւրուլմուշ օլան Ֆին-Լամըն, քէնտիսի իչին պիր տօսթ, հալպուքի մէրգուսու վուրանըն պիր տիւշմէն օլտուղունու միւլահազա իյլէտի, Բիրօ, վուրուլան հայտուտու գուրթարապիլի, Խախօտ էկէր էօլմիւշ իսէ, անըն ինթիգամընը ալապիլի իտի, Հաթթա մէրգուսու գուրթարապիլ Խախօտ ինթիգամընը ալմազ կիւ պի հարէքէթտէ պուլունմասը, մահզա քէնտիսիի հալը թէտաֆիտէ պուլունտուրմազ տիմէք իտուկինտէն, մէրգպուրէ, հէր կիւնա թէրէտտիւտիւ պէրթարաֆ իլէ, ճէպլէրինտէն թապանճալարընը չրգարտը, վէ պու թապանճալարըն թէթիկինէ բարմաղլարընը վաղ իլէ, գաթիլէ տօլրու նիչան ալտը, վէ աթէչլէմէք իւզրէ իքէն, գաթիլ,

— Էլէն Բիրօ, էկէրչի աթէչլէրսէն, իչին իարապ տըր, տէյի պաղըրտը,

Էլէն, քէնտի իսմինին թէլէֆֆիլզ օլունտուղունու իչիթմէսինտէ, պաշտան ահաղա գատար տիթրէտի, վէ պէհանտէն միւսթաղնի օլտուղու իւզրէ, թապանճալարընը աթէչլէմէտի, չիւնքի Ֆին-Լամըն գաթիլինի էօլտիւրմէզտէն էվվէլ հիշ օլմաղսա, անընլա միւղաքէրէտէ պուլունմասը էլզէմ իտի,

Իմտի, մէրգուսէ կէնճ գատըն, չախսը մէճհուլա խիթապէն վէ էրքէքճէ պիր թապը իլէ,

— Սէն քիմսին, տէյի սիւալ իթտի,

Հայտուտը մէրգուս տախի,

— Պանա, ալէս սէվիեէ Պօ-Թապլօ իսմի վէրիլլէր, տէտի,

Բիրօ, Խքի վազըաաա, քէնտի իտամընը թալէպ իթմիշ օլան տիւշմէնին թանքերպ,

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի,

— Սէնինլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ,

— Պանա տիեէճէկին նէ՞ տիր,

— Սէնին տիւշմէնին օլտուղունու սանա խապէր վիլմէք իսթէրիմ,

— Տիւշմէնիմ օլտուղունու չօգտան պէրի պիլիեօրսուն, ֆաղաթ նի՞չին պէնիմ տիւշմէնիմ օլտուրսուն,

— Սէնի սէվտիկիմ իչին,

— Վալ, սէն պէնի սէվիեօրմուսուն, տէյի Բիրօ թահգիրամիղ պիր թարգտա պէնան իյլէտի,

— Էվվեթ, սէնի սէվերիմ, վէ սանա օլան աշգ ու մուհապպէթիմ-տէն ատապէթիմ թէվէլլիւտ էյլէմիշ տիր:

— Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինի անլամաեօրում:

— Պէնի տինլէ, Սէն պիր մէլէք կիպի կիւղէլին, հալպուքի պէն շէլթան կիպի չիրքին, խաեալի պիր մատտէ միսիլու պիչիմնիզ, գօրգունճ, մէքրուհ, քիրլի, արապ, միւտհիշ, պիր ատէմիմ, վէլհասը հէր նէ իսիմ վէ սըֆաթ վիրմէք իսթէր իսէն վէր, պունլարլա պէրապէր սէնի սէվերիմ, հէմտէ ադլըմը դաշըրաճադ ըաթտէտէ սէնի սէվերիմ:

Էլէն, տայլիմա ճէսուր օլմաղլէ, թանըադըը հայտուտա գար-շը չըգմադլըգ, շու սըրաւա մուխաթարաւան խալի օլմատըը, վէ ատէթա տիվանէլիք հսէրի խուկինի տիւշիւնմէեէրէք, վէ մէրգու-մուհ էլինտէքի պըշաղա տա սալքի պիր չիֆթ էլաիվէն գատար հէճմիկէթ վիրէրէք:

— Պօ՛թապլօ, սէն էրէեի մասխարա պիր առէմին, տէտի:

Պօ-թապլօ, վահշիճէ պիր սէտա իլէ:

— Էլէն, իսթիհզա լազըմ տէլիլ տիր: Սօնրա, պու իսթիհզա-լարընըն մալի սանա չոգա օլապիլիր, տէտի:

Հայտուտ գարը տալի շու եօլտա ճէվապա աղաղ էյլէտի:

— Էվվէլ էմիրտէ, պէնիմլէ, սէն տիեէրէք լազըրտը իթմէքլիկէ սանա քիմ միւսաւատէ իթտի: Պալօշարը թանըր իտին, օ սանա պու խուսուստա միւսաւատէ իտէր իտի, լաքին Բիրօեու թանըմատըըն հալտէ...

— Բիրօեու տա թանըրըմ, վէ Մօթ-Բիրէ սօգաղընտա իգա-մէթ իթտիկինի պիլիրիմ:

Բիրօ, հիւտտէթ ու զապապընտան սօտուղլարընը ըսըրտը, վէ:

— Հալպուքի քէնտիսիլլէ ապլա կէօրիւշմէտի, տէտի:

— Խալլը, գարը հալինտէ քէնտիսիլլէ ապլա կէօրիւշմէտիմ, ֆա-գաթ քէնտիսինի տայլիմա կէօրտիւմ վէ հայրան օլտում: Անճապ, մատէմքի սէն տիեէրէք լազըրտը իթմէքլիկիմ կիւճիւնէ կիտիեօր իսէ, պունտան պէօյլէ սէն տիեէրէք լազըրտը իթմէմ:

— Բէք էյի իաէրսինիզ, ֆադաթ սիզ պիր ալ էվվէլ պանա թէհտիտէրտէ պուլունտունուզ:

— Նի՛շին պուլունմաեա իտիմ:

— Շիւպհէսիզ, իթտիկինիզ պիր թազսմ վահի թէհտիտէր իտի:

— Խալլը:

— Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինիդի իյզազ իտին .

— Իսթէտիկիւմ վազըթ , եալընըզ պիր քէյիմէ իլէ քէլլէնի էն-
թիրթտիրէպիլիլիւմ :

Էլէնին լէհճէսի սօլտու , ֆազաթ հայտուտը մէրդում պու հա-
լի կէօրմէտի , վէ մէզպուրէ , Պօ-թապլօեա լադըլտը իթտիլմէք
իւզրէ ,

— Էյլէնի՛եօրմուսունուզ , տէյի սիւալ իթտի .

— Խա՛յր .

— Էօյլէ իսէ , նա՛սըլ քէլլէմի տիւչիւրմէք իսթէեօրսունուզ .

— Ջըդան դեկտեմբեր աեընտա , վէ Գասարան-Պլէօ լօդանթասըն-
տա,Մ , տը Սօթէրվիլ իլէ պիրլիքտէ , պիր ճումաա իրթմէսի կիճէսինի կէ-
չիրտիկինիդի ունութտունուզ մու , օ ատէմի .քի , սէնին թարաֆընտան
սէվիլիշ պէնիմ պիր րաքիպիւմ զանն իլէ , պիր աղ էվվէլ պու ատէմը
էօլտիւրտիւ կիւմ միսիլլու , ա՛նը տախի էօլտիւրէճէկիմ սըրատա , սիզ
քէնտիսինի զէհիլլէտինիզ .

— Տիմէք օլուր .քի , սիզ պէնիմ էօմրիւմիւ թէքմիլէն պիլիեօր-
սունուզ .

— Հէման պիլիլիւմ ,

Պու ճէվապ իւզէրինէ , Էլէն , օթուրմուչ օլտուղու դանարէտէն
պիր սըչրաեըչտա ուղաղլանտը , վէ հայտուտը մէրդումտան իքի
մէթրօ դատար ուզազտա տուրտուղու հայտէ , սօղուզ դան իլէ
թապանճալարընտան պիրինի նիչանլատը , վէ ,

— Է՛յ Պօ-թապլօ , մասէմ .քի սէն պէնիմ էօմրիւմիւ հէման
քեամիլէն պիլիեօրսուն , օ հալտէ էօլմէլիսին , եարըն պու ֆէնէրին
ալթընտա , պիր ինսան նաչը եէրինէ , իքի ինսան նաչը պուլունմազ
լազըմ տըր , տէտի .

Պօ-թապլօ տախի շէօյլէ ճէվապ վիրտի .

— Նէ՛ պու տէֆա վէ նէ՛ տէ՛ սիզին էլինիզլէ էօլմէնէճէեթ . Սիզ
պէնի թէլէֆ իտէճէք օլուր իսէնիլ , եարըն տէրտէսթ օլունաճա-
ղընըզտան , վարիսի օլմազըլըղը շիւպհէսիզ ֆէվզէլատէ արզու իլլէ-
տիկինիզ մարքիզ տը Գրուանըն խանէսինէ պիր տազու ալտէթ ի-
տէմէեէճէքսինիզ .

— Պէ՛ն մի տէրտէսթ օլունաճաղըմ ,

— Էվվէթ , սիզ տէրտէսթ օլունաճաղ սընըզ .

— Նա՛սըլ .

— Պէնիմ ատէթիմ տըր .քի , հէր վուգուաթտա , խանէմտէն տի-

չարը չըգտըղըմոտ , մասամբն իւղէրնտէ վէ կէօղէ կէօրինէճէք պիր մահէլլտէ , իգամէթիւհեմհընըղ օլտուղու մայլըմիւմ օլան Մօթ-Բիքէ ճատտէսինտէրի խանէտէ իգամէթինիղտէն պէրու վաղը օլան է-
ֆալ ու հարաքեաթմընըղ միւպէյեթին պիր քեաղըտ պըրագըըմ, Պու քեաղըտտա , խուսուսիլլէ Գատորան-Պլէօ վուգուաթը մուֆասսալէն հիքեաեէ օլունմուշ , վէ հիշ պիր չէյ ունուտուլմարչ տըր :

«Մէղըրէր քեաղըտ մէօհիւրլիւ պիր մահֆաղա իշինտէ պուլու-
նուպ , բօլիս գօմիսէրի էֆէնտի ատրէսինէ եաղըրմը տըր քի , պէնիմ էսրարի զայսուպէթիմ իւղէրնտէ իճրա իտիլէճէք թմահղըղաթ նէ-
թիճէսի օլարագ , մէրղ ումուշ , պու քեաղըտը էլտէ խտէճէկի տէր-
քեար տըր : Արթըղ չու մէրթուպուն նէթիճէսի նէ՝ օլաճաղընը սիղ հիւքմ իտինիպ :

Բիքօ , իյր հիտտէթ ու հէեէճան թէէստիրիլլէ ,

— Ալաւգ , զատտաւր , տէտի :

— Վա՛յ , պանա ալաղ , զատտաւր մը տիւօրսունուպ , Պէն քի , սիղի սէվէրիմ , վէ նիշէ վաղըթտան պէրի տէ սիղի սէվմէրիկիմէ միւսաա-
տէ օլունմարչ մը տըր :

— Լաքին ա՛ ալաղ , չու հարէքէթինիղլէ , վէ իթթիխաղ էլլէ-
տիկինիպ թէտպիլլէ , վէ հայտուտուգ էօմիւ կէչիրմէնիղլէ , ֆարղ իտինիղքի , եա տէրտէսի օլունսանըղ , վէ եախօտ պէնիմ ասպ մէտ-
խէյիմ օլմատան վէսիմ պիր զաղաեա ուղըաեըս , խանէնիղէ ավտէթ իտէմէսէնիղ , եաղմըչ օլտուղունուպ ու քեաղըտ , աօղըտտան տօղըու բօլիս գօմիսէրի եէտինէ կէչմէրլէ , սիղէ հիշ պիր ֆէնալըղ իթմէմիշ օլտուղում հայտէ , թէհիքէլի պիր սուրէթտէ պաշմը պէլաեա ուղ-
րաթմըչ օլմատաճաղմըսըղ :

— Տէրտէսթ օլունաճաղսընը տիմէք իսփէօրսունուղ , տէ-
յիլլ մի :

— Խա՛յր , տէյի Բիքօ՝ իշնա օլմուշ օլարագ , ճէվապ վիրտի :

— Աճալլիպ , Գատորան-Պլէօտէքի վաղըաեի ունա թտունուղ մու :

— Օլ պապտէ իսպաթ եօգ տուր : Հաթթա լօղանթմանն սա-
հիպի պիլլէ , ո կիճէրի թաափտան վէ Մ՝ տը Սօթէրվիրտէն քէնտի-
սինէ պահա օլունտուղունուա , նէ՝ սէօլլէնտիկինի անլամտօր :

— Պաղաթ , պէն պու պապտէ չահիտէր պուլապիլիրիմ :

— Սի՛ղ մի : Լաքին նէ՝ կիպի չահիտէր պուլաճաղսընը :

— Բէք իյի չահիտէր պուլապիլիրիմ : Լաքին պէնի տինլէեին.
սիղ պանա զարչը հիշ պիր չէյ եաթմարչ օլտուղունուղ հայտէ , սի-

զէ գարշը պու տէրէճէ ալազլըդ վէ խաւիշիքիէ հարէքէթ տէ պու-
լու նտուղու մուսն սէպէպիքի պիլիեօ՞րմուսունուզ :

— Խալը :

— Զիւնքի հազ զընըզտաքի աշգ ու մուհապպէթիմ, միւպէա-
տէլի պուզգ ու տապվէթ օլմուշ տուր : Գու թէպէտտիւլիւն սէպէ-
պիքի անլաեօ՞րմուսունուզ :

— Խալը :

— Զիրա սիզին, պէնի ապա սէվմէեւէճէկինիլի իյիճէ անլամըշըմ
աըր, վէ ճէննէթ գուշունուն տաղ սըշանը իլէ դաթան իթթիթագ
իթմէեւէճէկի մալում տիւր : Գիր տիկէրինէ այիտ օլմազընըզը թապի-
եաթիլլէ հիսս իտիեօրում, լաքին պու հալէ տէ դալլանամամ, էվ-
վէթ, պիւ ազ էվվէլ թէրք իթսիկինիլ առէմլէր իյինտէ, էն զիեատէ
տէհլէթիլիսի օլտուղում, վէ սիզին հանկը ճինսէ մէնսուպ իտուկինիլ
եալընըզ պէն անլատըղըմ, վէ չօզտան պէլու իզի սէվտիկիմ, վէ
կիւնաիւզ վէ կիճէ սիզի գօլլատըղըմ, վէ անլէր միեանընտա, եա-
լընըզ պէն, սիզին խմինիլ վէ մահէլլի իզամէթինիլ պիլտիկիմ
հալտէ, պիր տիկէրինէ այիտ օլմագընըզա գայիլ օլամամ, էկէրի
պու ագչամ, պտնա իյիլիքտէն դայրի պիր չէ, Եարմըշ օլման
Յին-Լամը էօլալուրալում իսէ, Յին-Լամըն, սիզին գարը օլտուղունու-
զու պիլտիկինտէն սէլու, սիզի սէվտիկի վէ պէնիմ լաքիպիմ օլտուղու
իյին էօլալուրալում, վէ կիւնիւն պիթինտէ պիր տիկէր քիմնէեւ ա-
յիա օլմամալընըզ իյին, սիզի էօլտիւրէճէկիմի տէ պէեան ի-
տէր իսէմ, եալան սէօլլէմի, օլմամ :

— Տիմէք տիրքի Գօթապլօ, սիզ կէօկէնիպտէն պէնի գըսպա-
նըեօրունուզ :

— Նէ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

— Տիմէք իսթէեօրումքի, պէնիմ ապա մալուղում եօզ տուր :

— Սրաաընը պիլմէմ :

— Վէ պունտա, պէօլլէ տէ օլմանաճագ տիւր :

— Մհ, բէք չօզ իլէրի վարմանըն :

— Գիրիմիսիլիզ, նիշին :

— Խալը :

— Զիւնքի պէնիմ գալպիմտէ մէվճուտ օլան տուլղու, գաաըն
տուլղուսու տէլի տիր :

— Եա նէ տուլղուսու տուր :

— Գարլան, եախօտ եըլան տուլղուսու տուր :

— Տխմէք օլուր քի, սիղ միւտտէթի էօմրիւնիւզտէ քիմնէեի սէվ-
մէեէճէքսինիզ :

— Խա'յր, քիմնէեի սէվմէեէճէեիմ :

— Տիզ իւղէրինէ կէլէրէք, ընճա իտէրիմ, պու խոսուստա պա-
նա եէմին իտին :

Հայտուտը մերդում պու սէօղլէրի սէօղլէրքէն, կէնճ գատընըն տիղլէրինէ գարանտը, վէ Բիրօ, եէմին իթմէք իւզրէ օլտուղու հալ-
տէ, եէրտէնէ՝ օլտուղու պէլլիսիզ պիր սիեաճ եղղընըն դըմըլտանտը-
ղընը կէօրտիւ, վէ էվլէլ էմիրտէ հիշ պիր շէյ անլաեամատը :

Իշպու սիեաճ եղղըն, էլէնին դարչընընտա տիղ շէօքմիւշ օլան
Պօ-թապլօեա եադլաշտը, վէ պատէհու, խանչեր թութմիւշ օլան
պիր էլ իլէրլէտի. պու խանչեր, Պօ-թապլօնու խանչերի իտի քի,
մէրդում, էլէն թարաֆընտան մ. Ղուպ օլմասը իւղէրինէ եէրէ պը-
րագ մըշ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ, էլէն Բիրօ, հէր շէյի անլաեարագ :

— Ֆին-Լամ, վուրմանըն, ղիրա էլէ կէչէրիմ, տէյի պաղըրտը ի-
սէ տէ, վագըթ կէչմիշ օլտուղունտան, ֆին-Լամ իշինի կէօրտիւ :

Պօ-թապլօ թարաֆընտան եարալանմըշ օլուպ, մէրդումուն Բիրօ
իլէ վուգու պուլան միւքեալէմէսինի տինլէմիշ պուլունան ֆին-Լամըն՝
չիւպհէսիզ, հիշ պիր վագըթտա, քէնտիսինի թահգիր իտէն, եա-
խօտ քէնտիսի հաղղընտա չիքիսեթի օլան արգատաշլարընտան
պիրինի տըգատա՝ վուրմագ կիպի ալապլըգտա պուլունմանաճաղը,
վէ քէնտիսի հայտուտ օլմալա պէրապէր, պիր խասմի իլէ տուէլլօ
իթմէք իճապ իթտիկինտէ, քեամիլէն նամուսը պիր առէմ եօլուն-
տա հարէքէթ վէ մուամէլէ իթմէքտէն կէրի տուրմանաճաղը տէրքեար
իտի, Շու գատար քի, պու տուէլլօ, ճիտտի պիր մուարագա օլմալ-
լա, խասմիլէտէն պիրինին մէյտանը միւտարէպէտէ եէրէ սէրիլ-
մէսի իզթիզա իտէճէք իտի :

Հալպուրի, ֆին-Լամ, քէնտի տօսթու գանն իթտիկի, վէ քէն-
տիսինէ պօրճու օլտուղունու սէօղլէտիկինի իշիթմիշ պուլունտուղու
պիր քիմնէ թարաֆընտան պաղթէթէն վուրուլմիւշ օլտուղուն-
տան, օքիմնէեի, եանի Պօ-թապլօեա, ալապգա վուրմանա, վէ
գապիլ իսէ, էօլտիւրմիւշ, պիր տաղըգա տիլէ թէրէտտիւտ ի-
տէմէզ իտի :

Տիշինի չըգարանըն տիշինի չըգարմագ, կէօղիւնիւ օեանըն կէօ-
ղիւնիւ օյմագ, վէ ալապլըգ իտէնէ ալապլըգ իթմէք ճայիզ օլտու-

ղունու Ֆին-Լամ տիւշիւնտիւ , վէ իւր խանչերի սէն պանա վուրտուն , իրինճիեի սէ , պէն սանա վուրաճաղըմ տէ յիւյ , վէ Պո-Թապլունուն Բիւրօեա ի թտիլի թէհտիտլերի տախի իշիտիւյ , մէրգումէեէ ֆէվգէլատէ մուհապլէթ վէ աշգը պուլունտուղու ճիհէթլէ , հարէքէթի վաղըա տան նաւի պիւսպիւթիւն զաղապնաք պիր հալ քէսպ իտէրէք , Պո-Թապլո տիւ չէօրմէսիլլէ , էլ եէթիշէպիլէճէք պիր հալտէ տուր տուղունտա ,

— Շու էօրիւմէկի էղէլիմ անըն էղիլմէսի վէ մահվը , էլէնէ ասլա զարար վիրմէգ , չիւնքի մէղպուրէեի գուլթարմանա մախսուս վաւըթամ վար տըր , տէտի :

Ֆին-Լամ պու ֆէքը իլէ , խառմինին թա պալպիւհահընա նիյան ալարագ , գալի պիր սուրէթտէ խանչերի էնտիւրտի , վէ մադսէտինէ տախի էրմէրլէ , Պո-Թապլո , պիր ճիւզի ֆիլան ու ֆէրեաս պիլէ բէֆ խէմէեէրէք , վէ սոն նէֆէսինի վիրէրէք , էէրէ սէրիլտի :

— Ֆին-Լամ , ա՛ սէֆիլ , նէ՞ եարտընըգ , տէյի Բիրօ՝ հայտուտը մէրգումա սիւսլ ի թտի :

— էլէն , պու հէրիֆի էօլտիւրտիւմ :

— Վա՛յ , պու հէրիֆին քիմ օլտուղունու պիլի՛նօրմուսունուգ :

— Պու ալչադ իլէ ճէրէեան իտէն մուհավէրէնիլի թէմալլէ տինէտիւմ :

— Նէ՞ տիւօրաունուգ :

— Եվվէթ , ֆագաթ էլէն , միւսաատէ իտին քի , սիղի էլէն իսմիլլէ թէսմիեէ իտէեիմ - աբամըլտա բէք պիւեիւք ֆէրգ պուլու , նան պու ալչաղըն սէօյլէտիլլէրինի իշիթտիւմ , հէք շէյի պիլիլլիւմ Լաքին , հիւ պիր շէյ իշիթմէմիլլիւմ , վէ հիւ պիր շէյ պիլլիւմ կիպի , պու ալչաղըն , վէ ալչադ ճասընա պէնի վուրմագտան չէքինմէեէն վէ սիղի թահղըր վէ թէհտիտ ի թմէք տէրէճէսինէ գատար ալչաղլըլը իլէրի վարտըրան պու խապիսին սէօյլէտիլլի սէօլլէրին սահիհ օլմաւորըլըր տախի սիլէ սօրմամ , վէ սօրմանաճաղըմ , Հաթթա , էլէն , էէրէքի սիլէմի իտէրսէնիլ , պու պապտէ պիլտիլլէրիմ տախի ունուտաճաղըմ :

— Սահիհ մի :

— Եվվէթ , պու խուսուստա նամուսում իւղէրինէ տախի եէմին իտէրիւմ :

էլէն , պու հայտուտու օլտուղնա թանըրըշ , վէ հագդընտա էէրէյիճէ սէօլ տինէմիլլ օլտուղու ճիհէթլէ , մէրգում թարաֆընտան

վաղը օլան պիր եեմնե էմնիյեթ իտիլիս իտիլեմեհեհեհեհիլնի պիր իր իտի :

Ելէն , հայտուտուն էլինի թէվէճճիւհարանէ սըգարադ ,

— Յի'ն-Լամ , իֆուտէրինիյե ինանըրմ , լաքին սիզ , քէնտի-նիյին մուխտարալը սուրեթտէ հարալանմը իտուկինիյի վէ զիեա-տէճէ միւղտարալ օլտուգունուղու հիսս իտիեօբմուսունուզ , տէտի :

— Շիտիլիբ պէնիմ իւզէրիմէ պաշս իթմէքիլին մանէասը եօգաուր :

— Ֆագաթ . . .

— Աթիզ պիր տարալը մէսէլ վար տըր .քի , ճանվիր խօրիստէ . անըն զե-նիքի տէ մանվ օլտուտէրէր . Պ .ւ տարալը մէսէլ , Պօ-Թապլուեա ուեա մաղ . Պու ճանվէր կէպէրմիլ խսէ տէ , զէհիրի պագի տիր , Մատտէ իտէ , պէնիմ իւզէրիմէ պաշս իթմէ քտէ տէ յիլ , իլլա օ զէհիրի մահլ իթմէք-տէ տիր , Սիզի վէսիմ սուրեթտէ տիւչարը մուխտարա իյլէմէք իւզ-րէ բօլիս դօմիսէրինէ եալըրմը օլան ինպարնամէ . . .

— Եվվէթ , սահիհ տիր , խմտի պու խուսուսու պիլտիկինիզ հալ-տէ , պու հէրիֆի նիշին էօլտիւրտիւնիւզ :

— Սիզի գուրթարմազ չարէսինի պիլտիկիմ իշին էօլտիւրտիւմ :

— Սահիհ մի սէօյլէեօրսունուզ , Յին-Լամ :

— Եվվէթ , պալան պիր ազաճըգ համուսում վէ եիւրեկիմ իւ-զէրինէ եէմին իտէրիմ .քի , սահիհ սէօյլէեօրուում :

— Իյի , ֆագաթ պու պապտէքի թէտօյիքինիզ նէ տիր :

— Ֆըրդամը իշինտէ , եա ընը պէն , պու վահչի ճանվէրին ի-նինի պիլիբիմ :

— Եօյլէ իտէ , եալընը սիզ պէնի գուրթարապիլիբսինիզ :

— Եվվէթ :

— Պու ինէ կիտէճէքմիսիլ :

— Հէմ , պիր ան էվվէլ կիթմէրիսիլ :

— Բալադ մը տըր :

— Բէր-Լաշէզ մէզարիթմանընըն ալգուսընտա , Շաշան իլէ Պ'լիլ արասընտա տըր :

— Լաքին , սիզ օրաեա գատար եիւրիւնէմէլսինիզ :

— Խալը , խմտի պիր արասալա թուլթալըմ : Ելէն , սիզ գուվվէթ-լիսինիզ , տեաղա դալդ մադլըղմ իշին պանա պիր ալ եարտըմ իտինիզ : Իիրօ , հայտուտա հարարմ իտէրէք , մէրդ ում տեաղա գալդ-տը , Լաքին , Յին-Լամ , Ելէնին էլինի թուլթարադ , քէմալ աշղլէ պուս

Ելլէտիկինտէն, մէզպուրէ տիթրէտի, վէ հէման իֆատէեէ աղաղլէ,

— Նէ՞ եարբեօրսուռուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Փին-Լամ, մէգքիւր պուսէտէն սօնրա, եարէսինին տճըսընը
եկվէթի գատար հլոա իթմէտիկի հիհէթլէ,

— Սիղին մէնֆաթընըզա չալընըօրում, տէյի ճէվապ վիրտի,

— Նասըլ պէնիմ մէնֆաթըմա չալընըօրսուռուզ,

— Պու պուսէ պանա դուվվէթ վիրմիշ տիր, վէ սիղի դուրթար-
մագ իչին իսէ, պու պուսէեէ իհթիեաճըմ պուլունմուշ տուր,

Բիրօ, կիւլէրէք, շու եօլտա մուգապէլէ իթտի:

— Էկէրչի էլիմի էօրմէքլիք սիղէ դուվվէթ վէ խուսուսա ճէ-
սարէթ վիրիեօր իսէ, օն աւըմտա պիր, էլիմի, եարըմտադըրգ ա իչին
սիղէ թէրք իտէրիմ, տէտի:

— Ահ, էլէն, սիղ պիր մէլէքսինիզ, վէ պէն սիղի սէվէրիմ,

— Էյ Փին-Լամ,

— Նէ՞ օլտունուզ,

— Պանա աչգ ու սէլտա մասալլարը օգումաեաճաղընըզա տայիր
օլան վատընըզը ունութմաերն:

— Պանա աֆվ իտիեօրմուսունուզ,

— Հաեաթըմը դուրթարան պիր եարալը քիմսէեէ աֆվ իթմէք
ճայիզ տիր:

Փին-Լամ, էլէնին էլինի թէքրար թութուպ, պիր գաչ տէֆա
էօրտիւ, Հաթթա էկէր իգթիտար վէ ճէսարէթի օլտա, մէզպուրէեի
գուճաղլամագ տէրէճէինէ գատար իլէրլէէճէք իտի:

Էլէն, պու տրա քէլամա տէվամ իտէրէք,

— Հայտէ, տըթըզ կիտէլիմ տէտի,

— Կիտէլիմ, տէյի Փին-Լամ թէքրար լթտի:

Պէօյլէճէ Բիրօ, մէրգում Հայտուտու գօլթուղունա ալարագ ի-
քիսի պիրլէքտէ ֆէնէրտէն ուզագլանտըլար, վէ աղ վագըթտա գա-
րանլըգտա նապէտիտ օլտուլար:

Պունլարըն թէրք իթտիքլէրի մահէլլտէ, եալընըզ պիր ինսան
նաշը գալտը:

ՊԻՐ ՄԻԼԵՕՆՈՒՆ ՍԻՐԳԱԹԸ Վ. ԱՆԸՆ ՎԻԳԱԵՒՍԻ

Ֆին-Լամբն աղըրճա և արալը օլուպ, միւշքիւլաթլէ երբիւմէք-
տէ օլմասը, վէ չօգ տէֆա սուրմանա մէնպուր պուլունմասը սէպէ-
պիլլէ, մէրգում վէ ըէֆիդէսի Բիրօ, պիր պուշուդ սաաթ գատար
եօլ երբիւլտիւքտէն սօնրա, Վալ-տը-Կրաա թէրէսինէ մուվասըլէթ
իթալլէր, վէ օլառա պուլտուպլար պիր արապանա բաքիպէն,
չէֆֆագ սէօքէճէկի էսնալէրտէ, Պօ-Թապլօնուն իգամէթ իթտիկի
խալի վէ գարուճուսուպ խանէեէ կէլտիլլէր:

Պու իքի ըէֆիդէր, էսնալի ըահտէ ասլա լապըրտը իթմէեիպ,
լաքին եօլուն սօնունա գատար, Ֆին-Լամ, էլէնին պիր էլինի քէնաթի
էլի տէրունինտէ թուլմուգտան տուր օլմատը:

Մէրդ ումլար, մահէլլի ժադսուտէ մուվասըլէթլէրինտէ, Ֆին-Լամ
արապաճըր տուրտուրտու, վէ Բիրօնա խիթապէն,

— Իշթէ պուրասը տըր, տէտի:

— Շու քիւլիւք դարո՞ւ մու տուր:

— Էվլէթ, պունուն դարուճուսու եօգ տուր, Իքինճի գաթա
չըգար, վէ սօլտաքի սօֆանա տէօնէրսինիզ, Սաղ թարաֆտաքի Ի-
քինճի գարուեա մուվասըլէթինիդտէ, օրատա, էսկի պիր աեազ. հա-
սըրը տէօքիւնթիւսիւ կէօրիւրսիւնիւզ. անրն ալթընա պագըն, ան-
տէ պիր անալթար պուլաճուպընըզ. անալթար՝ աչաճաղընըզ գա-
րունուն օլուպ, օրատա պիր դարիօլա իլէ պիր մասա վար տըր, Իշ-
պու մասա իւղէրինտէ, արատըղըմըզ մէքթուսու պուլաճապընըզ,
էկէրի օրատա, վէ սայլը մահէլլէրտէ մէքթուպը մէղքիւրու պուլա-
մաղսանըզ, կէլիպ պանա խապէր վիրին, պիղղաթ գուլվէթի պա-
ղունա վիրիպ, եօգարը չըգարըմ:

— Բէք Ելի:

Պու սուրէթլէ մէզպուրէ, քէչի կիպի սէրի իւլհարէքէ օլմա-
սըլա, աճէլէթէն էվէ տօղրու իլէրլէտի, վէ պունուն նէրտիվէնէրի
գատէմէլէրինի տէօրտէր տէօրտէր չըգարագ, Ֆին-Լամն թարիֆ

ՊԻՐ ՄԻԼԵՕՆՈՒՆ ՍԻՐԳԱԹԸ Վ. ԱՆԸՆ ՎԻԳԱԵՒՍԻ

Ֆին-Լամբն աղըրճա և արալը օլուպ, միւշքիւլաթլէ երբիւմէք-
տէ օլմասը, վէ չօգ տէֆա սուրմանա մէնպուր պուլունմասը սէպէ-
պիլլէ, մէրգում վէ ըէֆիդէսի Բիրօ, պիր պուշուդ սաաթ գատար
եօլ երբիւլտիւքտէն սօնրա, Վալ-տը-Կրաա թէրէսինէ մուվասըլէթ
իթալլէր, վէ օլառա պուլտուպլար պիր արապանա բաքիպէն,
չէֆֆագ սէօքէճէկի էսնալէրտէ, Պօ-Թապլունուն իգամէթ իթտիկի
խալի վէ գարուճուսուլ խանէեէ կէլտիլլէր:

Պու իքի ըէֆիդէր, էսնալի ըահտէ ասլա լապըրտը իթմէեիպ,
լաքին եօլուն սօնունա գատար, Ֆին-Լամ, էլէնին պիր էլինի քէնաթի
էլի տէրունինտէ թուլմուգտան տուր օլմատը:

Մէրդ ումլար, մահէլլի ժադսուտէ մուվասըլէթլէրինտէ, Ֆին-Լամ
արապաճըր տուրտուրտու, վէ Բիրօնա խիթապէն,

— Իշթէ պուրասը տըր, տէտի:

— Շու քիւլիւք դարո՞ւ մու տուր:

— Էվվէթ, պունուն դարուճուսու եօգ տուր, Իքինճի գաթա
չըգար, վէ սօլտաքի սօֆանա տէօնէրսինիզ, Սաղ թարաֆտաքի Ի-
քինճի գարուեա մուվասըլէթինիդտէ, օրատա, էսկի պիր աեազ. հա-
սըրը տէօքիւնթիւսիւ կէօրիւրսիւնիւզ. անրն ալթընա պագըն, ան-
տէ պիր անալթար պուլաճուպընըզ. անալթար՝ աչաճաղընըզ գա-
րունուն օլուպ, օրատա պիր դարիօլա իլէ պիր մասա վար տըր, Իշ-
պու մասա իւղէրինտէ, արատըղըմըզ մէքթուսու պուլաճապընըզ,
էկէրի օրատա, վէ սայլը մահէլլէրտէ մէքթուպը մէղքիւրու պուլա-
մաղսանըզ, կէլիպ պանա խապէր վիրին, պիղզաթ գուլվէթի պա-
ղունա վիրիպ, եօգարը չըգարըմ:

— Բէք Ելի:

Պու սուրէթլէ մէզպուրէ, քէչի կիպի սէրի իւլհարէքէ օլմա-
սըլա, աճէլէթէն էվէ տօղրու իլէրլէտի, վէ պունուն նէրտիվէնէրի
գատէմէլէրինի տէօրտէր տէօրտէր չըգարագ, Ֆին-Լամն թարիֆ

սէսինի կիեինմիշ օլան, վէ հարպա կիթմէք իւղրէ պուլունան պիր ճէնկճի կիպի հաղըրտա օլտուղու հալտէ, ալաֆլրանկա սաաթ սէ-քիզտէ մէճրուհուն օտաալնա կէլտի:

Էլէն, պիր պուլը դատիֆէ բանթալօն, այնի դումաշտան շար-գա, գալըն աեադ գապլար, վէ մէշին չիզմէլէր կիյմիշ օլուպ, պու էսվապընըն ալթընտա տախի պիր չիֆթ թապանճա իլէ ալէա պիր խանչէր թաշըմագտա, վէ նաղիք վէ պէեազ էլինտէ տէ, սըղըր օի-նիրինտէն եաբըլմըշ դուրշունըն պիր պասթօն թութմագտա իտի:

Մէզպուրէ, Ֆին-Համըն եաթաղը պաշընա կէլտիկինտէ, մէր-գում, մահզունէն:

— Կիտին օրմուսունուզ, տէյի սիւալ իթաի:

— Էվվէթ, կիթմէք լաղըմ տըր:

— Կիթմէք մի լաղըմ:

— Էվվէթ, չիւնքի տօսթ լարըմըշ, Կրանտ-Ռինթ մէյխանէսինտէ պանա պէքլէեօրլար:

— Տիւնքի իշ իչին մի:

— Մահուտ միլեօն իշի իչին, քէնտիլէրինէ վատ իթտիմ, վատըմը թութմագ իսթէրիմ:

— Ֆագաթ էմիի պասիեթթի էլտէն պրագմանըն:

— Սիզ պէնի իշթէ կէօրտինիւդ իմաի էմին օլուն:

— Էկէրչի եալընըլ սիզէ ըիֆագաթ իտէպլուէ իտիմ:

— Օ թասափուրու ֆիքրինիզտէն չըդարըն, վէ բահաթճա եա-թըն, Պէն, էրքէնճէ ալտէթ իտէրիմ:

— Էօյլէ իսէ, իչինիզ բասթ կիթսին:

— Սիզէ տէ կիճէլէր խայր օլտուն:

Բիրօ, պիր շարղը մըրըլտանարագ տիշարը չըգտը, վէ ֆա-մլիեասը թարաֆրնտան քէնտինին թէրք օլունմուշ օլտուղու մա-հէլլ՝ քիւչիւք Լէհիսթան օլմասըն խաեալինտէն պիլէ կէչիլմէհէրէք, պիր կիւն էվվէլ Ուէն-Ժագ սէմթինէ կիթտիկի միսիլու, պու քէրրէ տախի էսրարի պիր թարղտու քիւչիւք Լէհիսթան սէմթինէ աղի-մէթ էյլէտի:

Կրանտ-Ռինթ տէտիկիմիլ մէյխանէ, Թօմպ մէյխանէսի սըրա-սընտա օլուպ, այնի պիչիմսիլ կէօսթէրիշէ, այնի միւշթէրիլէրէ, վէ այնի իշկիլէրէ մալիք իտի, Իշկիլէր խուսուսընտա, դանն իտէրսին քի մախսուս պիր սանաաթքեար պու մէյխանէլէր իչին միւսքիլաթ իմալ իտէր իտի: Շու գատար քի, Կրանտ-Ռինթ մէյխանէսի, Թօմպ

մէյլխանէսինտէն տահա զիեատէ զալէպէլիքլի պիր մահէլլտէ պու-
լունտուղունտան, խամի, բէբ տէ տէհչէթլի տէյիլ իտի, վէ զիեատ
միւշթէրիսի օլմազլէ, խապիեաթիյլէ քեարը տախի զիեատէ իտի
Թօմպ մէյլխանէսինին սահիպէսի Վինաս նամընտա պիր զարը օլ-
տուղու կիպի, Կրանտ-Բինթ մէյլխանէսի տէ Կապէ խամինտէ պիր
գարընըն թաթթը իտարէսինտէ պուլունմազ տա իտի, էլէն Բիրօ թա-
րաֆընտան, Մաթիէօնիւն խանէսի հազդնտա իղթիզա իտէն մա-
լիւմաթըն վէրիլէճէկի կիւն, կիրուհը էշղընա, Տիաշիլումուն րի-
եասէթի ալթընտա օլարադ, սաաթ սէքիզտէ Կապէնին մէյլխանէ-
սինտէ թօլանմըլ իտի:

Թամ սաաթ սէքիզտէ, Տիաշիլում, մէճլիսին ալըմըլ օլտուղու-
նու խապէր վիրտի:

Պու հայտուտլար, պիր սիւրիւ գատէհ վէ շիշէյէր իլէ պիր օ-
տատա գարանմըլ օլուպ, Ֆին-Լամ իլէ Պօ-Թապլօ իլէրինտէ օլմա-
տըլը ճիհէթլէ, ճէմիյեթթ Եէտի քիշիտէն միւրէթթ էպ իտի: Քեաֆ-
ֆէսի տախի, մէրդ ուման իքի հայտուտուն զայպուպէթինէ տիկ-
գաթ իթմիշ իտի իսէ տէ, սաաթ սէքիզ օլմազտան, Եանի մէճլիս
քիւշատ օլունմազտան էվվէլ, քիմէսնէ օլպապտէ պիր շէյ սէօյլէմէ-
միշ իտի:

Հալուքի մէճլիս աշըլարըլընտա, Կրօն-Օս, քէլամա պաշլա-
եարադ:

— Ֆին-Լամ իլէ Պօ-Թապլօ նէրէտէ տիրլէր: Պունլար հազ-
դընտա քիմանին մալիւմաթը վա՞ր մը տըր, վէ կէլիպ կէլմէեճէք-
լէրի մալիւմ միւ տիր, տէտի:

Բիթանշէօղ, մահղունէն վէ շիւպհէլի պիր թարզտա պալընը
սալլաեարադ:

— Կէլմէեճէքլէր տիր, տէյի ճէվապ վիրտի:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն, նիշին կէլմէեճէքլէր տիր, Բիթան-
շէօղ:

— Տիւն, Թօմպ մէյլխանէսինտէ սիզէ սէօյլէտիկիմի խաթըլլա-
եօրմուսունուղ:

— Խայր:

— Ֆին-Լամ վէ Պօ-Թապլօ, Պալօշար խամիլէ թանըտըլըմը վէ
պու ազշամ պէրլէտիկիմիզ գարընա ալէազա իթմիշ տիրլէր, Ի-
քիսինին տէ, նազարը տիգգաթլարընը մէզպուրէեէ աթֆ իթմիշ օլ-
տուգլարընը կէօրտիւմ: Պէսպէլի մէրդ ումար, անըն արգասընտան

կիթմէք իսթէմիշլէր տիր, վէ մէզպուրէ գարը իսէ, պիզիմ օբատա պուլունտուղումուզ էանատէ, քէնտի արգասընտան կէլէնլէր պուլունտուղումտա, նէ՛ Եօլտա հարէքէթ իտէճէկինի պիզէ խապէր վիրմիշ տիր,

— Էյ պու խուսուստա սէն նէ՞ զաննտասըն:

— Զանն իտէրիմ.քի, Պալօշար պուլնլարը սիլմիշ սիւքիւրմիշ տիր, Հէմ տահա տօղլուսունու իսթէրսէն, անլէրի քէօրէք կիպի օրթատան տէֆ իթմիշ օլտուղումա էմինիմ:

— Պու սէօյլէտիկինէ տայիր Եէտինտէ պազը խապթլարըն վա՛ր մը տըր:

— Էվլիթ:

— Հա՛նկըլար տըր:

— Պօթապլօնուն նաշը, սահիպսիդ նաշլարըն դօնուլտուղումահէլլէ վազ իտիլմիշ տիր: Մէրգումուն ճէսէտի, խարիճի պուլվարտա, պուլունմուշ տուր:

— Նէ՞ տիւօրսուն:

— Հապըգէթի հայի պէեան իտէօրում:

— Պօթապլօնա ապա աճըմամ ամամ, իշիմիղտէ էն իյի վէ տօղրու օլան Ֆին-Լամա աճըրմ:

— Ֆին-Լամ հազընտա մալիմամըմ Եօգ տուր:

— Գիմ պիլիր, պէլ.քի օ կէլիր, տէաի Կօրիք:

— Պէնիմ օնա տա շիւրհէմ վար տըր, տէյի Բիթանշէօզ պէեան իյլէտի:

— Իքի տօսթումուզ հադգընտաքի հարէքէթի վազըսընտան տօլաեը Պալօշարտան հիսապ իսթէնիլլէսի ըէյինտէ՞մի պուլունու. Եօրսունուզ, տէյի ըէյիս սիւալ իթտի:

— Խա՛յր, պու մատտէ պիզէ ալիտ տէյիլ տիր, տէտի Բիթանշէօզ:

— Բիթանշէօզիւն հադգը վար տըր, - տէյի Ֆանտար իւավէ իթտի, - արամըլտաքի իշլէրիմիզ, մէնէլա Բիէր իլէ Բօլ, Ժադ իլէ Ժան պէյնիտէքի իշլէր, ֆըրգամըղըն տիկէր ազասընա ալիտ օլամալ, Պունլար քէնտի արալարընտա գավկա իտէրլէր, պիրիպիլլէրին թէլէֆ իյլէրլէր իսէ, քէնտի պիլէճէքլէրի իշ տիր:

— Հալպուքի Պալօշար պիզտէ՞ն մի տիր:

— Հա՛յ հա՛յ, զիրա պու կիճէքի իշի քէնտիսի պիզէ իրաեէ իթմիշ տիր: Անճագ, պանա գալըրսա, քէնտիսինտէն օլպապտէ

հիսապ իսթէմէզտէն էվվէլ: Իբր արգատաշըմըզըն զայսուպէթինի ան-
լաթըրըզ, պագալըմ նէ՞ սէօյլէր:

Տխաշիլում, տիկէր արգատաշըմընըն ըէյլէրինի էվվէլէն իս-
թիֆսար, վէ մուվաֆֆապթլարընը իսթիհասու իթտիքսէն սոնրա,

— Բէք իյի, Ֆանտարըն իսթարը մուճիպլնճէ հարէրէթ իթ-
մէր լազըմ տըր, տէտի:

Պէշ տագըզա սոնրա, Բիրօ մէյխանէնէ կէլէրէք, պիր սուրէ-
թի մախսուսէտէ գաքուէնու չալտ, վէ զարու աշըլըպ, մէրզումէ
իշէրի կիրտիկինտէ, հայտուտ սլանը, սէսէրէթիլէ,

— Ահ, Պալօշա սէ՞ն մի սին, տէտի:

— Էվվէթ, պէն իմ, լաքին սիզ պէնի պէրլէ՞մէեօրման իտինիզ,
Շուրաքը պիլին քի, պէն վաա իտէրսէմ, վատըմը թուլթարըմ. կէլ-
մէկէ սէօզ վիրտիմ վէ կէլտիմ:

— Ֆին-Լամ իլէ Պօ-Թապլը տախի կէլմէկի վատ իթմիշէր իտի
իսէ տէ, կէլմէտիլէր, վէ կէճիքտիլէր:

— Նիշի՞ն . . . ըր՞մ անլէրի մէնն իտէպիլիր:

— Պօ-Թապլը էօլմիւշ տիւր . . . տէտի Բիրօ:

Պու սէօյլէր իւզէրինէ, քիաֆֆէ յի հայտուտլար պերիպիլէրէրի-
նէ պագըշտըլար:

— Նէ՞ իլէ էօլտիւլըլմիւշ տիւր, տէյի ըէյի սիւալ իթտի:

— Դալպինտէն խանչէր իլէ վուրուլուպ էօլմիւշ տիւր:

— Ֆին-Լամա նէ՞ օլմիւշ տուր:

— Օ եալընըզ եարալանմըշ տըր:

— Մուխսթարալըճա մը:

— Խայր, օմուզ քէմիլքէրի իւզէրինէ իբր խանչէր վուրուլմուշ
տուր:

— Եարալանմըշ օլտուզլարընը իյիճէ պիլիեօրսուն:

— Էվվէթ, պիլիեօրում:

— Պէսպէլի քէնտի արգասընտան կիթմիշէր տիր, տէտի կը-
րօս-Օս:

— Էվվէթ, Էվվէլ էմիրտէ, հայվանըզ թէսմիեէ իտիլմէկէ լա-
եըզ օլան պու սայըլըսըլըլտա պուլուճումուշլար տըր: Պուսունլա
պէրապէր քէնտիլէրինի վուրան պէն տէյիլիմ, Սիզէ կէօսթէրտիլիմ
թապանճալար եէտիմտէ իտի, հայպուքի անլէր խանչէր իլէ վու-
րուլմուշլար տըր:

— Ֆագաթ . . .

— Պուհար, սայքի տուէլլօտա տէօեիւշտիւքլէրինտէ, պէն տէ քէնտիլէրինէ շաշիտ օլմուշում տուր :

— Պու տուէլլօեա նէ՞ սէպէպ վար խտի :

— Պիլմէմ, Ֆին-Լամ իլիլէշիպ տէ կէլիբ իսէ, միւնստիպ կէօր-տիւկիւնտէ, իշպու տուէլլօնուն սէպէպինի իյզաշ իտէճէք տիր, — Ճիմտիլէր պիլդ, պաղը մուշիմմ մատտէլէր իւղէրինէ կէօրիւշէլիմ :

— Միլեօն մատտէսի՞նտէն մի պաշս իտէլիմ :

— Էվվէթ, էվվէթ :

Պու արա, Բիրօ, Մամթիլեօն՝ւն ֆապրիդասընըն տախիլի թագ-սիմաթընա տայիր անլաչըլմասը դօլայ օլարադ, քէնտինին թանդիմ վէ թէրթիպ իթմիշ օլտուդու բլանը ճէպինտէն չըդարտը, վէ պատէ-շու լիսանէն պաղը իյզաշաթ վէ թաֆսիլաթ իթա իլէ, մաշուտ միլ-եօնու աչըրմագ իշին նէ՞ եարըլաճաղընը ումում անլաեընճա :

— Ֆաղլա մալլումաթա հաճէթ դալմատը, տէտի :

— Իմտի, միւղաքէրէմիլի իլէրի կէօթիւրէլիմ... էկէրշի պու միլեօնու էլտէ իտէմէդ իսէք, եա պիլիմ շաշընըղըրմըլտան, վէ եա-խօտ պիր ժանտարմա պէօլիւկիւ թարաֆընտան մուհաֆաղա խտիլ-մէրտէ օլմասընտան, էլտէ իտէմէեէճէեիլ :

— Մաշուտ միլեօնու մուհաֆաղա իտէն եալընըլ իքի քիշի տիր :

— Պու իքի քիշի շաեա պիլի բաշաթսըղ իտէրլէրսէ... տէյի սիւպ իթտի Տիաշիլում :

— Էկէր պու իքի քիշի սիլի բաշաթսըղ իտէրլէր իսէ, նէ՞ եա-բաճաղընըղ պիլլէդ տէյիլինիլ :

— Էվվէթ, էվվէթ, էօլտիւրիւրիւդ, հէմտէ էօլիւլէրին սիւքիւ-թինէ էմնիյեթ իտիլտիլի դատար, ճիտտի հիշ պիր շէյէ էմնիյեթ իտիլէմէդ, տէյի Անֆիլէ իլավէթէն պէեան իյլէտի :

— Էյ պու սէֆէրէ նէ՞ վադըթ թէշէպպիւս իտէճէքսինիլ, ա՞տի էլէն :

Հայտուտար, պու սէօղ իւղէրինէ պիրիպիլլէրիլէ իսթիշարէ խիպ, պունլարըն նամընա Տիաշիլում :

— Եարըն, տիեքէք ճէվապ վիրտի :

— Բէք իլի :

— Սէնի թէքըրար կէօրէճէքմիեիլ :

— Էվվէթ, եարըն տէյիլ օ պիր կիւն ադշամ թէքըրար կէօրիւ-շիւրիւդ :

— Իճրա իտէճէկիմիլ սիրդաթտան հիսսէնի ալմադ իշի՞ն մի կէ-
լէճէքսին :

— Խալը , չիւնքի պէն օրարատան պիր սանթիմ պիլէ իսթէ-
մէմ , լաքին Ֆին-Լամըն հիսսէսինի ալմաեա կէլէճէեիմ :

— Ո հագդը :

— Նէրէտէ թօբլանաճաղսընը , տէյի Բիրօ սիւալ իթտի :

— Բիէ-Գրասէօ մէյլսանէսինտէ :

— Բէք իյի :

Պու գարարտան սօնրա , էլէն , Կրանտ-Բինթ մէյլսանէսինտէն
չըգտը , վէ իրթէսի կիւն , վէրիլէն գարար մուճիպինճէ , եէտի հայ-
տուտար , Մ. Մաթիէօնիւն ֆապրիդասը էթրաֆընտա տօլաշմաեա
պաշլատըլար :

Բիրօնուն , Մ. Մաթիէօեէ , եախօտ անըն միլեօնունա զարը պիր
սիւրիւ վահչի ճանվէրլէր միսիլլու թահրիք իթմիշ օլտուղու հայ-
տուտարլըն թէշէպպիւսիւրինտէն պահս իթմէզտէն էվվէլ , Մ. Մաթի-
էօնիւն ֆապրիդասընտան պահս իտէլիմ , էվվէլ էմիրտէ չուրաեք
սէօյլէեէլիմքի , մէքըլըր նամուսլու սանաաթքեարլըն ֆէվզէլատէ
զահմէթլէ թօբլաեապիլմիշ օլտուղու մալիւմէլ միգտար մէպլաղ ,
պիլխաոսա դիրաաթ վէ կէմիճիլիէ մախսուս ալէաթ վէ էտէվաթ
ինչասը իշին միւճէտտէտէն եարըլաճաղ պիր ֆապրիդանըն արօս
վէ էպինիէսինէ սարֆ իտիլմէք իւղրէ թէտարիք իտիլմիշ օլուպ , ֆէ-
թանէթ վէ եօրուլմաոնալ խասսէլէրիլլէ մութթասըֆ օլան Բէս-
րուն իսէ , եարըլաճաղ օլան եէնի ֆապրիդանըն միւտիլիէթլինէ
թայեինի մուգարըէր պուլունմուշ իտի :

Մ. Մաթիէօ , մէգքիւր միլեօնուն նըսֆընը իսթիգրալ թարի-
դիլլէ թէտարիք իթմիշ օլուպ , հալպու քի քէնտի նամուսլու չա-
լըշմաղլըր սահէսինտէ , սէրվէթլինի պիր թարաֆտան արթըրմադ-
տա իտի :

Մ. Մաթիէօնիւն ֆապրիդասը , թամիլ վարըշըն թէքէսինտէ ,
վէ Սէն-Սօր սօղաղը ճիվարլարընտ օլուպ , սօղաղ թարաֆընտա
եիւղիւ պուլունմամագտա իտի : Պու էվին արգասընտա , էքէլիճէ
խալի պիր արսա մէվճուտ օլուպ , իշպու արսանըն արգասընտա ,
նըսֆէն տիվար վէ նըսֆէն տաիի քէրէսթէ իլէ եարըլըն ինչաթ-
տան միւրէքքէպ օլարաղ , Մ. Մաթիէօնիւն ֆապրիդասը պուլուն-
մագտա իտի : Թաշ վէ սայիրէ իլէ եարըլմըշ օլան ինչաաթ , պիւնանըն
պաշլըճա տայիլէսինտէն , վէ աոի վէ տէօրթ քէօշէլի պիր քէօքքէն

իպարէթ օլուպ, ինչստից խալիբէ իսէ, ամէլէնին չալըշտըղլարը մահէլլէր օլտուղու հալտէ, իւշ թարափտան քէօշկէ տաեանմագտա, վէ հալընը, պաշընա երեզ թաբաֆը աշըգ պուլունմագտա խալ, պու ճիհէթտէ տէ, քէօշկիւն պիւնիւք դարուսու օլուպ, իշպու գարուտան սաղտա, վէ ավթ դալթտա ֆապրիգաթօրուն իշ տալիբէսինէ, վէ սօլտա, մէմուրիյն տալիբէսինէ կիտիլը խալ:

Մ. Մաթիէօնիւն իշղալ իթմիշ օլտուղու արալինին դարըսընտա, սաղ վէ սօլ ճիհէթլըրտէ երեքսէք պինալար միւշահէտէ օլունտուղու կիպի, արգատա տախի սէրիշ անագ ուղունլուղունտա պիւր աիվար օլուպ, իշպու տիվարտա ալըմըշ օլան արապա գարուսունտան, ֆապրիգաեա էշտա վէ էտէվաթ կէթիբէն, եախօտ եաբըմըշ ալէթլէրի կէօթիւրմէկէ կէլէն արապալար կիրիպ չըգարաք խալ:

Հասըլը պու թագսիմաթ բէք ատի օլմասըյա, խարիթանա պագմանա հաճէր օլմագսըղըն տէրհալ անլաշըլապիլըր խալ:

Յիվագը, պու թագսիմաթը անլամագըրդ օլգատար գօլայ իտիբի, Բիրօնուն վիրտիկի իյզահաթտան սօնրա, Անֆէ,

— Պէն պիւր քէրլէ իշ կէօրէճէք օլտուղունուղ մահէլլէ կիտէր իսէմ, կէօշլէրիմ պաղըլ օլարագ, գասանը օլուլապիլիբիմ, տէտի:

Պու գասա, եախօտ տէրունինտէ մահֆուգ օլան վէ պիւր թագըմ հասիպլէրին զիհնին իշղալ իտէն միլեօն, Մ. Մաթիէօնիւն խուսուսի օտաւընա վաղ իտիլմիշ օլուպ, բէք տէ միւշքիւլ օլմանա պիւր անախթար վասըթասըյա ատի պիւր գարու աշըտըղընտա, մէգքիւրմիլեօնա եագլաշըլապիլինիլը խալ:

Յագաթ միւշքիւլաթ անտէ օլուպ, չիւնքի մէգքիւր միլեօնա սահիպ օլմագ իշին եալընը գասանա եագլաշմագլա մաթլուպ հասըլ օլամանըպ, օ գասանը կէօթիւրմէք, եա բարչալամագ վէ եախօտ աշմագ լաղըմ խալ:

Լաբին, մէգքիւր գասա տէմիրտէն օլուպ, շանէթ աղըլ վէ գուվ վէթլի իտուկինտէն, պիզիմ ալթը նէֆէր հայտուտար գատար ճեսուր վէ սէպաթլը քիմնէլլէր պիլէ, անը պիւրիբտէ կէօթիւրմէգ իտիլլէր, չիւնքի պունուն իշին իգթիգա իտէն վաղըթ պուլունամագ խալ: Գըրմագ ճիհէթլինէ կէլինճէ, չիւպհէսիգ պու սըրատա շամաթա վէ կիւրիւլթիւ չըգաճաղընտան, պու տախի գապիլ տէյիլ խալ:

Մէգքիւր գասանը աշմագ իսէ, պիւսպիլիւն միւշքիւլ օլուպ, զիւրա կիզի անախթար վէ բագգամըլ վէ հուրուֆաթլը պիւր թէրթիպ իլէ գաբանմագտա օլմասըյա, պու բագգամ վէ հրուֆաթը, գասա

սահիպի քէնտի իսթէտիկի սուրէթտէ թէպտիլ խտէր խտի . Գիւլիւ պիր ալէթ կիրտիրէպիլէճէ, տէրէճէտէ ճիւղի պիր տէլիկի տախի պուլունմատըլընտան , պու եօլտա մէրում ու մադուտէ էրէպիլմէքլիք տախի թաապվուր օլունմադ խտի . Պու գասաեր իճաու վէ ինչա իտէն Բէսօր օլուպ , Մ . Մաթիէօ . հիշ պիր էճնէպի մաքինիսթին պու գասաեր աչապիլմէսի խո սուսընա մէյտան օգուտուղու կիւպի , Բէսօր տախի պունու , քէնաինին էն պաշ իշի աուտ իթմէքտէ խտի :

Հաթթա պու գասանըն մադպուլթիւէթինէ կիւվէնտիքլէրի ճիւլէթլէ , Մ . Մաթիէօ . վէ անըն իշճի պաշըսը . քէմալ էմիլյէթ իւղրէ ուեումագտա , վէ մէքքիւր գասաեր պիր սիւրիւ հայտուտլար իւլինտէ պրագմապ տախի լաղըմ կէլսէ , եինէ Ֆիթուր իթմէեճէքլէրի տէրքեար պուլունմագտա խտի :

Պիզիմ պու ալթը հայտուտլար , հիշ պիր շէյտէն ըլնճաթ իթմէեճէքլէրտէն օլտուգտան պաշղա , մատտէ պիր միլեօն ֆրանգա տայիր իտուկինտէն , օլ խուսուստա հիշ պիր մանի , թէհիքէ եախօտ մուխաթարա խաթըրա կէլէմէզ իտուկինտէն , մէրզ ումար քէմալ հէեճան իւղրէ ,

— Ես՝ միլեօնու էլտէ իտէճէեիզ , եախօտ էօլէճէեիզ , տէյի տիւլինմէքտէ իտիլէր :

Շուրաեր տախի իլավէթէն պէնան իտէրիւղրի , Բէսօր , Մ . Մաթիէօնիւն տայիրէսինտէ իգամէթ խտիպ , իրիսի տէ , պիրինճի գաթտա , եանի ֆապրիգաթօր , քէնտի իշ օտաարնըն իւսթիւնտէ , վէ իշճի պաշըսը , իշճիլէրին տայիրէսի իւսթիւնտէ : եաթմագտա իսիլէր , Աշճը գարը , խանէյի մէլքիւրուն պիր ճիհէթինտէ եաթար խտի : Փապրիգատա չըրագլըզ իտէն պիր չօճուղա կէլինճէ , պունուն իւղամէթկեհաը հէր նէ գատար էֆէնտիսինին խանէսինտէ խտի լաքին , հէր կիճէ շէհիրտէ գալըր խտի :

Մ . Մաթիէօնիւն տայիրէսինտէ պաղը սիլահլար վար խտի իտէ տէ , պունլար տա տարմատաղըն պիր սուրէթտէ պուլունտուղունտան , բէք լաղըմ օլտուղու պիր սըրատա , պու սիլահլարը եէրլէրինտէ պուլմագլըզտա կիւճիւք շէքիլիր խտի : Պունտան պաշղա , աթէշի սիլահլար տօլու օլմանըպ , դըլըճ նէվինտէն օլան սիլահլար կիպի ալէլ ումում ֆէնա , վէ պու սիլահլարը Բէսօր սաթըն ալթը օլմասըլա , արա սըրա գուլանտըղը ճիհէթլէ , հէման բեաֆֆէսի տէ պօշ իտիլէր : Հասըլը ֆապրիգալը մէքքիւրտէ , միւտաֆաա

վասրթատը օլմադ իւզընէ պիր խալլի տէրէրն ուրախուալ, պուն-
լար տախի իշէրէրն չալըշաղըլարը տալիքէրտէ խտէր:

Հայտուտլարա նաղըլը քէլամ իլէ, պունլարն դարընսնա չըքան
հէմ միւշքիլաթտէն վէ հէմ իթթիֆատտէրի մուճիալ ահվալտէն պահա
խտէրիմ:

Մէրդ ումար եէտինէֆէր օլուալ, սաաթ հարը կիճէ վուրտու-
ղունտա, վէ կիճէնին դարանըղը զինատէճէ օլտուղու կիալի, վէ սօգալ-
տախի քեամիլէն խալի օլտուղու պիր սըրատա, պալէատէ զիքր իթ-
տիկիմիլ արապա դարտ սուճուն եանընտա թօրլանմը խտէր:

Ֆին-Լամա ումուճունտն էմիլիէթի օլուալ, օրատա պուլուն-
տուղու հալտէ, իչաու սէֆէրէ քէնտիսի զօմանտանըլ խտէճէք ի-
քէն, անըն դայալուպէթտէ օլմասը հատէպիլլէ, Ֆանտար, զօման-
տանըլ վաղիֆէսինի, քէնտի ահըպալտսնըն թէքիլիլէրի իւգէրինէ
տէրիւհտէ, վէ պլինապէրն իֆատտէն տղաղլէ,

— Հայտէ արգատաչլար, իչէ պաչլամադ վաղ թըր կէլտի, տէտի:

Սէրկէրտէի մէրդուճուն սէտասը իչիտիլինճէ, պու ալթը հայ-
տուտ միւնանընտա նիզամա ֆէլպէլատէ ըրաեթ օլունտուղու ճի-
հէթլէ, ումումէն սիւքիլթ վաղը օլտու, վէ պատէհու Ֆանտար,

— Քեամֆիէնիլ տէ սիլտհըմըսնըլ, տէյի սիւալ իթտի:

— Եվիլթ, տէյի հայտուտլար եամաչ սէտա իլէ ճէվալ վիլ-
տիլէր:

— Բէք իլի, Բիթանչէօղ, սէն հիւճուճա հիստէտար օլմանտ-
ճագսն, չիւնքի օ հալտէ պէլքի տահա զիւատէ պիլէ ֆայտէլի օ-
լուրսուն, տէտի:

— Լաքին օրթալըլ զինատէճէ դարանըլ տըր, վէ դօրդամճագ
պիր շէյ եօդ տուր, տէյի Բիթանչէօղ ճէվալ վիլտի:

— Էօյլէ ամմա, ելինէ, ալէլ աճէլէ ըրաճաթըլը վուղու պուլա-
պիլէճէկի իհթիմալինէ մէպնի, հէր շէյի էվիլէճէ տիւչիւնմէք ֆարը
տըր:

— Հաղըլ վար տըր, տիմէք օլուրքի, պէն, զօլլարըմը գա-
վուշտուրուալ պուրատա տուրաճաղըմ:

— Խալը, ֆիւրար խտիլտիլինտէ վէ եաղընէն թաաղիլ օլուն-
տուղունտա, սէքիլ աեադ ելիւքսէրիլինտէ պիր տիվար, ճիտտի
պիր մանի տիմէք օլտուղունտան, պիլ, իչէրտէ իչ կէօրտիւկիւմիւղ
սըրատա, սէն տէ, պու դաբունուն արգատսնտա տուրուալքիլտիլին
դըրմալըսն, Պու սէօյլէտիլիմ մուամէլէտէ կիւճիւք եօդ տուր:

— Էվվեթ , պու պէնյիք իշ տիր :

— Պինապերին , շու եա պու սուրէթլէ , Էկէրչի գըչ իրինի չէօղմէք , վէ թէշէպպիսիւսիւզիս սէքիզ կիւն սօնրաւա պըրազ մալ մէճպուրիսէթինստէ պուլունուր խսէք , շու տիվարա գարշը չըգմազ տան իսպի օլուրուզ , զիրա պիրտէն պիրէ պու տիվարտան աթլա- եապիրմէք իչին , քէչի կիպի աթլախապիրմէթիսիզ :

— Նէ՞ կիս զէլ թապիրլէր :

— Դըչ իրինի չէօղմէք իհիթմալինստէն Էրէյիճէ պահս իթտիր , Պիր աղտա սարլ հիւճու՞մ իւզէրինէ կէօրիս չէլիմ , վէ Էջլէ բաթի կէլա իչէ կիրիշմէկէլիմ , Էվվէրա , իչէրի պէն կիրէր , վէ օ պիր թա- բաֆտա սիզէ պէրլէրիմ , վէ օրատա , Նէ՛ հարըլմազ լազըմ՝ օրոտ- ղունու սէջլէրիմ :

Պու վէճէլէ , Ֆանտար , արգատաշլարնտան պիրինին մուավ- նէթիլլէ , վէ գարունուն պաղը Էէրլէրինէ տէ պասարազ , պիր տա- քըգատա տիվարը աշըպ , Մ. Մաթիէօնիւն Էպնիսէսի տախիլինտէ պուլունտու , վէ տիկէր պէշ արգատաշը տախի ազ վազըթտա , մեր- գում իլէ պուլուշտուլար : Մէղքիւր արապա գարուսունտան էն սօն չըգան հայտուտա Բիթանշէօզ մուավէնէթ իթտի :

Իշպու հայտուտլար , քէմալ սուսլուդ իչինտէ՝ օլարազ , վէ զա- Էէթ իհիթիւսթիլ տալլարանարազ , Մ. Մաթիէօնիւն ասըլ ֆապրիգա տալլիւնստէ հաղլաշտըլար : Էպնիսէնին պիւսիւք գարուսունա մուվասըլէթլէրինտէ , Ֆանտար , թէտղիզ վէ թէճէսսիւլէ էթրաֆր- նա կէօզ կէզտիրաի , վէ հիչ պիր թարաֆտա ըշըգ կէօրիւնմիտիկի- նէ թէէմին օլունճա ,

— Հիշ պիր ճիհէթտէ ըշըգ հօգ տուր , պու խսէ , իյի պիր ալա- մէթ տիր , Հայտէ , Կօրիք , սէն շու գարուսու ուսուլ իլէ ալ , տէտի :

Կօրիք , ֆըրզանըն չիլինկիրի օլմասըլլա , մէրզում գարուսա հաղլաշտըլ , վէ էլինի տօղունուր տօղունմազ , գարու , շայիանը իսթիզրապ պիր սուրէթտէ աշըլար , վէ Կօրիք , արգատաշլարնա տօղրու տէսիւպ ,

— Իշթէ , պու տա օլտու , տէտի :

— Բէք իյի , տէյի Էշըլեա րէյիսի ճէվազ վիրտի , մէզլէլ մուվաֆֆազըլիէթտէն մէֆուսն օլարազ :

Ղանէթ ալչադ սէտա իլէ թաաթի օլունան պու սէօլլէրտէն սօնրա , ալթը Նէֆէր հայտուտլար Էվէ կիրաթըլէրինտէ , Կօրիք , Էինէ

սուհուլէթէ գարուեու պարտաւոր , վէ աչըդ օլան սիւրկիւլէրի տէ եէ-
րինէ դոյտու :

— Իշթէ , շիմտի , տէտի Ֆանտար , — տիշարտան քիմէ կէլիպ տէ
պիղի բահաթսը խտէմէպ : Պիպ տիշարը չըգմադ իշին , պիր բէնշիրէ-
տէն տէ կէչէպիլիլիլ :

— Էլվէրիլ քի , աչըրահադրիպ միւնն բէք աղըր օլմասն , տէ յի
կրօս-()ս իլավէթէն պէեան իթտի :

— Տէնիլի կէօրմէպտէն Էվվէլ , ահապլարըմըդ ուղաթմահալըմ ,
տէտի Տիաշիլում :

Նասըլքի կէօրիւլմէքտէ տիւր , պու ալթը հայտուտլար , պիղ-
ղաթ քէնտի Էվվէրինտէ պուլունուրծասընահ ոսուգ գան իլէ հարէ-
բէթ իթմէքտէ օլուպ , պու մուսվէլէ Էսնահընտա , Ֆանտար , պիր
լըրսըգ ֆէնէրի եադար , վէ պատէհու քէլամահ աղաղ պիլլէ ,

— Շուրաթը տըր , Պալօշար պիլի ալտաթմամը , տէտի :

— Էկէրչի պիղի ալտաթմամը օլտա իտի , օլ վադըթ հալի նիճէ
օլտուղունու կէօրիւր իտի , տէ յի Պիլի-Լաի ճէվապ վիլտի :

— Խա'յր , խա'յր , աչահադըմըդ գարու շու տուր :

Ֆանտար պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն , սաղտա պիր գաբու կէօս-
թէրմէքտէ իտի քի , պունուն իւղէրինտէ մէվլու օլան պադըրտան
պիր թախթատա , սիեհաճ վէ պիւեիւք հարիլար իլէ ,

Մ. ՄԱԹԻԼԵՕՆԻԿՆ ԻՇ ՏԱՅԻՐԷՄԻ

Եաղըլը իտի , վէ սօլ թարաֆտաքի գարուտա տախի ,

ՍԱՆՏԸԴ ՎԷ ՏԷՎԵԹԻՐ

քէլիմէլէրի մուհարըքը պուլունմադտա իտի :

Սանտըդ քէլիմէսի , ալթը հայտուտուն կէօղլէրինի պիրտէն պի-
րէ աչըրտը :

Կրօս-Օս , այնի վադըթտա իրի գարուեու տախի կէօսթէրէ-
րէք ,

— Պունտա'մը տըր , շունտա'մը տըր , տէտի :

— Պալօշարըն գալլինճէ , իշ տալիլիսինտէ օլմալը տըր :

— Պալօշար եանըմը , Խախօտ ֆէնահ սուրէթտէ իյղահ վէ թա-
րիֆ իթմիշ օլապիլիլ , Խախօտ պիլ լաիլըդըլա անլահամամը , օլա-

պիլիլերից: Իմոխ, պանա գալըրսա, իքիսինի տէ աշարըդ, հայտէհին, արգառաշլար, ֆաղ աթ էվվէլա հա՛նկըսընտան պաշլտեհաճաղըդ, տէսի Կօրիք:

— Էվվէլա, իշ տայիրէսինտէն պաշլտեհաճաղըդ, վաղըթ զայս թմէկէ կէլմէդ, հէմտէ, թէհի եէրտէ շամաթա կիւրիւթիւ չըդարմաեալըմ, վէ Պալօշարըն թալիմաթընա սալիք օլալըմ, չիւնքի չիմտիւեէ դատար անըն թալիմաթը տօղլու: Զըդ մըշ տըր, տէյի ֆանտար ճէվասղ վիրտի:

Կօրիք, սօգադ գարուսուսու սուհուլէթլէ աշտըդը կիպի, Մ. Մաթթիէօնիւն իշ տայիրէսինի տալի գօլայլըդլա աշտը:

Տայիրէյի մէղքիւրէտէ, ալթը նէֆէր հայտուտլար, քեաֆֆէսի տէ այնի վաղըթտա գասանը կէօրտիւլէր, վէ բարմաղլարըյլա կէօսթէրտիլէր, Պուսլարըն կէօղլէրինտէ հըրս ու թամա աթէշի գըղըլճըմլարը բարլամագտա օլուպ, էկէրլի հարէքէթլէրինտէ պաղը մէրթէպէ թէլաշ միւշահէտէ օլունուեօրտու իսէ, պու հալ, մուխաթարա գօրգուսուսուսան, եախօտ էլէ կէչմէք թէհլէրէսինտէն նաշի օլմաեքպ, չիւնքի ալթը նուֆուս օլարադ, ճիւմէսի տէ մէյեուսանէ ուղըրաշապիլէճէք մէրթէպէտէ դուվվէթլի վէ ճէսուր օլմալարըյլա, հաեաթլարընը սուհուլէթլէ ֆէտա իթմէեէճէքլէրի, վէ պուստան դաթլինաղար քեաֆֆէսի տէ բիւրսիլազ օլմալարըյլա, մուխաթարա տէնլէն շէյ ֆիւրիլլէրինէ պիլէ կէլմէէճէկի տէրքեար օլուպ, պինապէրին թէլաշտա պուլունմալարը, պիր ան էվվէլ, գասատարի ալթուս վէ գայմէլէրին բարմագլարը արասընտա դայմասընը վէ բարլամասընը հիսս իթմէքլիկի արղու իթմէլէրինտէն նէշէթ իյլէմէքտէ իտի:

Ֆանտար, տայիմա էմրի պասիրէթէ բիտեթ իթտիկի ճիհէթլէ խաթթը բիւճաթը թէէմին իթմէքտէն կէրի սուրմատըլընտան, պու սըրստա տալի հալաշճա իքի բէրլիլէ աշմագտա իքէն, Կօրիք էլինտէ պիր խըրըդ ֆէհէրի օլարագ, դասանը սէսիղճէ վէ տիդգաթլէ թէտղիդ վէ թէճէսուս իյլէմէքտէ իտի:

Հայտուտլար իսէ, Կօրիք տիդգաթ իթմէքտէ օլուպ, մէրդուսու շաշըրթմամագ իչին, հէման նէֆէսլէրինի պիլէ զապթ իթմէքտէ, վէ հէր պիլինին անընտան աշաղը սօղուպ պիր թէր աղմագտա իտի:

Կօրիք, դաշլարյի չախլըմըշ օլարադ էրպապ ատէմէր կիպի պու գաստիւր խալլիճէ թէտղիդ իտիպ, ֆաղ աթ չիւպհէսիդ գասանը

աչմագ իշին էլինտէ թուծմագ տա օլտուգու պալէնա նէվինտէն ալէ-
թի հէնուզ դասաեա պիլէ տօդունտուրմաքը իտի :

Կօրիք, պիր չարիէք սաաթ զատար թէտդիզ ու թէճէսսիւս-
տէն սօնրա, մահզուն պիր հալտէ , վէ մէդքիւր պալէնա ալէթի թէք-
րար ճէպինէ գօեարագ անաղա դալգտը :

— Էյ , նէ եարաճաղըզ տէյի պէշ հայտուտ այնի վագըթտա
սիւայ իթտիլէր :

— Սիգէ աչըգտան աչըղա իֆատէյի հալ իթմէքիկիմի իսթէ՛ր-
միսինիզ :

— Էվվէթ :

— Գօրդուեօրումքի, եանլըշ պիր ատըմ ալմըշ օլմաեալըմ :

— Պալօշար պիրի ալտաթտը՝ մը տիմէք իսթէեօրսուն :

— Խայր, Պալօշար՝ պաշըմըղանէ՛ կէլէճէկինի քէշֆ իտէմէզ իտի
Պու գաստնըն ինչաաթը տէրէճէսինի անլաեապիլմէք իշին , ուսթա
պիր մաքինիսթ օլմագ կէրէք տիր , Պէն պու եօլտա աչըլմասը միւշ-
քիւլ պիր դասաեը իլք տէֆա օլարագ կէօրիւեօրում , Պունունլա
պէրապէր , պուլունտուղումուզ մահէլլ , պապա Մաթիէօնիւն ֆապ-
րիգասը օլուպ , Բէսօր կիպի պիր քիմաէ տէ քէնտի իշճի պաշըսը օլ-
տուղունտան , պու մուվաֆֆագըյեթմսիզիկէ մունթաղըր պուլուն-
մալը իտիք :

— Ֆադաթ պու գասա . . .

— Պունուն սըրրընը պիլմէեէրէք , պունու աչմագլըզ միւմքին
տէյիլ տիր :

— Միւմքին տէյիլ մի տիր , տէսիլէր թէքմիլ հայտուտլար , հայ-
րէթտէ գալարագ :

— Էվվէթ , միւմքին տէյիլ տիր , վէ պուպա Մաթիէօնիւն , պու
դատար ճէսիմ պիր մէպլագը խանէս/նտէ սագլումսընըն , վէ դա-
սասընը հավլիտէ պըրագարագ բահաթճա ուեու մասընըն սէպէպինի
չիմի անլաեօրում , տէտի Կօրէք :

— Լաքին սէն պիր աղէվվէլ պիր սըրրտան սահս իտիեօրտուն :

— Էվվէթ :

— Իշթէ , օ սըրրը անլամագ լաղըմ տըր :

— Օ սըրրը անլամաեա չալըչմագ , պօշ զահմէթ , վէ թէհի վագը,
չայը տիմէք տիր :

— Հիշ օլմագսա , պիր աղ սահա թէտգիզ էթ պագալըմ :

Կօրիք , արգասաշարընըն արղուսունա մուվաֆֆագաթ իլ

ալէքսանդրէն զիեատէ , քէնտիսինին ճիւղիճէ պիր իւմիտիլէ թահրիք օ-
աւնարազ , թէպէտ զաթ վէ թահզըզաթընա եէնիտէն մուպաշըրէթ
թաթի իսէտէ , պու քէրրէ էլինէ պիր ալէթ պիլէ ալմատը , վէ պիր
միւտտէթ սօնրա , լէճէսինտէ մէյեուսիեէթ ալէամէթի տեան ա-
շիքեար կէօրիւլտիւկիւ հալտէ , սօուդ դան իլէ ,

— Հիշ պիր չարէ եօզ տուր , տէտի :

— Նէ՞ տիեօրսուն , տէյի Անֆիլէ պէեան իլլէտի :

— Լաքին . . տէտի Կօրիք , պիր աղ տիւշիւնտիւքաէն սօնրա :

— Պիր ֆիքրի՞ն մի վար տըր :

— Էվվէթ :

— Սէօյլէ պաղալըմ :

Լ — Պու գաբաղը , սըրըր մալիւմ օլմատըզճա քիմաէ աշամազ ,
ճըճունուն իչին , հէր քիմ օլսա , մէյտան օգուեապիլիրիմ , Իմոի , պու-
լնուն իչին արթըզ տիւշիւնմէեէլիմ , վէ պաշգա եօլտա չարէ արտ-
եալըմ :

— Նէ՞ չարէ արաեալըմ , տէտիլէր հայտուտլար , հէք պիր ա-
ղըզտան :

— Շիմօտիտէն սիդէ պիր շէյ պիլտիրէեւիմ . էկէրչի պու գասանըն
գաբաղըր իմալ իթմիշ օլան սանաաթըբար , թէքմիլ գասաեը իմալ
վէ ինչա իթմիշ իսէ , թէշէպպիւսիւմիւ զիւն հիշ պիր ֆայտէսի օլմա-
եաճաղ տըր , Լաքին , պու գասանըն գաբաղըր կիպի ութթալըզլը պիր
իշի իճատ իտէն մաքինիւթին , թէքմիլ գասաեը իմալ վէ ինչա իթ-
մէսի բէք նատիր տիր : Ալէսսէվիեէ պու իշի . քէնտի գատար մահիր
օլմաեան տիկէր պիր սանաաթըբարա իհալէ իթտիկինտէն , օ իշ-
ճի տէ , պիր գուսուլտա պուլունապիլիր , Պու ճիւմէ իլէ , պու խու-
սուսաա իշ պաշգա տըր , զիրա Բէսօր էօյլէ պիր քիւլհանի տիրքի ,
հիշ պիր շէյէ էլ տօգունտսըմաեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւ հալտէ ,
հէր շէյտէ վէ հէր եէրտէ կէօղիւ վար տըր , Հէր նէ իսէ , պիր պա-
ղըզալըմ : Լաքին պու խուսուստա սիդ տէ պանա եարտըմ իթմէլի-
սինիդ :

մու — Նէ՞ եաբաճաղըղ :

վէ — Գասաեը հուվասընտան չըդարըպ , սըրթ իոսէլիւ եաթըրա-
լտի պղըղ :

— Հայտէ պաղալըմ :

պու — Լաքին եավաշ , վէ շամաթասըզճա իշ կէօրմէքլալըմ տըր ,
Պու սուրէթլէ , ալթը հայտուտլար , գասանըն արգասընա

կէշիպ, կիւճ պէլա իլէ եւրինտէն դըմըլտաթապիլտիլէր .

— Նէ՛ գատար աղըր իմիշ, տէտի Անֆիլէ .

— Նա՛սըլ աղըր օլմասըն, իշինտէ պիր միլէօն ֆրանդ վար տըր, տէյի կրօս-Օս ճէվասպ վիրտի .

— Էկէրշի պանդա գայմէլէրի իտէ, թաշըմասընտա կիւճլիւք շէ-քիլմէեէք տիր, տէյի Տիաշիլում իլավէթէն պէեան իթտի .

Ալթը հայտուտար, քեաֆֆէյի սայ ու իդտամլարընը պիրլէշտիրիպ, եարըմ սաաթտա կիւճ հալ իլէ դասաեը եւրինտէն չըգարա-պիլտիլէր .

Կօրէք, պու սըրատա շէօյլէ սէօյլէտի .

— Իշին է՛ն մուխաթարալը ճիհէթի տէյիլ ամմա, է՛ն միւշքիւ-լիւ իճրա դըլընտը . Լաքին սըրթ իւսթիւ եաթըրըրքէն, տիգգաթ խոլմէլի տիրքի, գայմասըն, զիրա եւրին տէօշէմէսի էգիլիւր, վէ իշէ կիւճլիւք վէրիւր . պունտան պաշղա, իշինտէքի մանկիլլէրին սէսինի չըգարամասեա ճահտ իտէլիմ, Հէր նէ օլուր իտէ օլսուն, քիմնէ, թութմուշ օլտուղու ուճու էլինտէն պըրադմամալը, վէ հաթթա իւսթէ ատէմտէ կէլէ, եինէ եէրէ տօգունմատըգճա, թու-թուլան ուճ պըրադըլմամալը տըր .

Կօրէքին եավաշ սէտա իլէ սէօյլէտիկի պու սէօյլէրէ, հայտուտ-լարտան հիշ պիրի իթիրազ իթմէտի . Մէրգում, իֆատէսինէ տէ-վամ իլէ ,

— Տէտիքլէրիմի իյիճէ անլատընը՞դ մը, տէյի սիւալ իթտի .

— Էվլէթ, տէյի հէրսի պիրտէն ճէվասպ վիրտիլէր .

— Էօյլէ իտէ, հայտէ .

Տէրհալ, օն իքի սինիլլի վէ դուվլէթլի էլ, դասանըն պիրէր ուճունա սարըլըպ մէդըլիւր դասա, պիրտէն պիրէ գայմասըն իշին պիր տիվարա տանաթըլտըգտուն սօնրա, ահէսթէ ահէսթէ եէրէ էնտիրիլմէկէ պաշլանտը .

Պու մուամլէ վէ հարէքէթ, դաեէթ եավաշ սուրէթտէ իճրա խոլմէքլէ պէրապէր, արա սըրա դասանըն իշինտէ տիւշմէքտէ օլան պաղը ալթուն եախօտ կիւմիւշ սիքքէլէրին սէտասը իշիտիլիքճէ, պիղիմ ալթը նէֆէր հայտուտուն գալպլէրինտէ վէ ֆիքիրլէրինտէ ալիմ հէեէճան վէ թէէստիր հասըլ օլմագտա իտի .

Պունլար, արա սըրա տուրուպ, դուլազ վիրմէքտէ, վէ հիշ պիր սէտա իշիթմէեինճէ, եէնիտէն գասաեա սարըլարազ, մուամլէլէ-րին տէվամ իլլէմէքտէ խոլիլէր .

Գասա, եհրէ պիր դաշ սանթիմէթրօ դալանա գաւար էհիրտի-
կինտէ, եա իշինտէքի թախթալարտան պիրինին տիւ շախնտէն, եա-
խօտ ագչէ թօրպալարնըն տէվրիլէսինտէն, աղիմ պիր կիւրիլթիւ
հասըլ օլտուղունտան,

— Հէբիմիպին տէ իշի պիթտի, տէտի Անֆլէ:

— Սուս օլուն, շաշըրմադ լաղըմ տէյիլ տիր: Չարուգ շու գա-
սաեը եհրէ դօհալըմքի, պիր շամաթա տահա չըգմասըն: — Դօման-
տամա դարշը հարէքէթտէ պուլունմահըն, տէտի Կօրիք:

Պու սուրէթլէ, գասա աշաղըհա էնտիրիլտի, հալպուքի իշին-
տէն իշիտիլէն սէսլէր քէսիլմէհիպ, տահա զիեռտէ չըգտըղընտան,
քեաֆֆէյի հայտուտլար, ֆէվգէլատէ ագչէ արղուքէշլէրի օլմալ-
ըլլա պէրապէր, գապիլ օլսա, քէնտիլէրնի էլէ վիւրմէքիլկի թէհ-
տիտ իտէն մէղքիւր սիքքէլէրի ճէղաեա չարբաճաղլար իտի:

— Գասա իշինէ ալթուն վէ կիւմիւշ տօլտուրմագլըգ նէ՝ շէյ-
թանի թառապիլուր օլտուղունու շիմտի անլաեօրում, տէտի Անֆլէ:

— Նէ՝ զանն իտիեօրսուն, հիշ էօյլէ դօլայճա սանա պու բարա-
լարը պըրաղըրլա՞ մը, տէյի Տիաշիլում սիւալ իթտի:

— Էլպէթթէ պրադմաղլար, տէտի Կրօս-Օս:

— Լաքին, շու բաթըրտըեը իշիտէն օլսա, մութլագա մաթպախ
թագըմըլլա օճաղը, վէ թէքմիլ տիւքքեանըն էշեասընը թաշըեօրուգ
տէյի զանն իտէճէք տիր, տէյի տէվամ իթտի Պիի-Լաի:

— Է՛յ պօշպօղաղլար, արթըգ իշիմիգէ պաղալըմ, տէտի Կօրիք:

— Պու գատար լաթիֆէ քեաֆի տիր, տէյի իլավէթէն պէեան
իթտի Ֆանտար:

Պէօյլէճէ քեաֆֆէսի տէ սուս օլտուլար, եալընըղ գասանըն սէ-
տասը իշիտիլիեօրտու:

— Հաղըմըսընըղ, տէյի Կօրիք սօրտու:

Պէշի պիրտէն, «էվլէթ», տէյի ճէվապ վիւրմէլէրինտէ, Կօրիք,
«պրագը՞ն» տէտի, վէ ճիւմլէսի, պյիլ վագըթտա գասաեը էլլէրին-
տէն պըրագտըգլորընտա, գասա, օըրթ իւսթիւ տիւշտիւ, վէ ալթուն
վէ կիւմիւշ սիքքէլէրին եէրլէրինտէն օյնամասը սէտասըլլա պէրա-
պէր, աղըր պիր ճիւմին եհրէ տիւշուլիլունտէ չըգան գապա սէտա
իշիտիլտի: Ֆանտար, պու արա խըբուղ ֆէնէրինի սէօնտիւրիւպ,

— Սուս օլուն, իշէ տէվամ իթմէղտէն էվլէլ քիմնէեի ուեան-
տըրըպ ուեանտըրմատըղըմըղ անլամագ իւղըն պիր աղ պէրլէեէ-
լիմ, Չըգարտըղըմըղ շամաթա, սայքի ճէհէննէմէ լաեըգ օլուպ:

էկէր, քիմնէ ուեանմամբ իսէ, պուրատա պուրունանլարն, եւ սա-
ղըր օլմալարը, եախօտ տիշարը չըմը պուրունմալարը իզթիզա իտէր,
տէտի:

Պիզիմ ալթը հայտուտար, քէմալ իզթիւրապ իչինտէ օլարադ,
եարըմ սաաթ գատար պէրլէտիլէր: Հալպուքի, մէյտանա չըմը
օլտուզլարընը դանն իթտիւրէճէր հիչ պիր հալ կէօրիւմէտիկինտէն,
Փանտար, հէր կիւնա վէսվէսէտէն խալի օլարադ, ֆէնէրի եէնիտէն
եազար, վէ կօրիքէ խիթապէն,

— Հայտէ, իչէ պաշլահալըմ, տէտի:

— Ըչըղը պանա կէօսթէր:

Կօրիք, պու սէօլլէրի տիւէրէք, գասանըն ալթընճը թարա-
ֆընտա տիզ չէօքալիւ, վէ արդուտաշլարընա շէօյլէ սէօյլէտի:

— Պու թարաֆա օ գատար էհէմիլիէթ վէրիլմէղ, պինապէրին
պու թարաֆտան չալըմաղլա, գասանը աշմագըղազ ղիեատէ իհթի-
մալ վար տըր:

— Պիր իւմիտիէօրիւեօ՞րմուսուն, տէյի Փանտար սիւալ իթտի:

— Տուր պադալըմ, սէն տէ բէք աճէլէ իտիեօրսուն:

Մուախարէն կօրիք, «էթրիսի ճէպինտէն պիր ալէթ չըգար-
տը, վէ հայտուտար՝ սապըրսըղըլարընը կէչիւմէք նիեթիլլէ,
եափաճա պիրիպիրիլլէ կէօրիւշալիւքլէրի էսնատէ, մէրգում, պէշ տա-
գըզա գատար չալըտը, վէ անլընտան իրի թէր տանէլէրի ազար-
ղը, վէ չարչապ կիպի լէհճէսի ալարմը օլտուզու հալտէ, պաշընը
եօգարը գալտըրտը, վէ Փանտար իսէ, սապըրսըղըլա,

— Էյ նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթմէսինտէ, կօրիք,

— Մուվաֆիադ օլաճաղըղ, տէյի ճէվապ վիրտի:

— Էյիճէ քէշֆ իթտի՞ն մի:

— Էվվէթ, լաքին ինկիլիզ անալթարը քիմի՞ն եէտինտէ տիր:

— Պէնտէ տիր, տէտի կրօս-Օս:

— Անը պանա վէր

կրօս-Օս, մէքըիւր ալէթի, խըրսըղ-մաքլինիսթէ վիրտիկինտէ,
պու մաքինիսթ,

— Շու քիւչիւք վիտանը կէօրիւեօրսուն ա, տէտի:

— Էվվէթ:

— Իշթէ պու վիտա չըգար իսէ, թէշէպալիւսիւմիւղ խիթամ պուլ-
մուշ օլաճաղ տըր:

— Ուզուն սիւրէճէք մի տիր:

— Վիտանըն պօեռնուս պիլմէտիկիմ իշին, օլ պասպտէ մալիւմս
թըմ եօդ տուր:

— Հայտէ, պագալըմ:

Կօրիք, տէրհալ իշէ պաշլատը:

Լաքին, շուրանք տախի վադթ ու զեմանըլա պեհան իթմէք
իկիվիդ լազըմ տըրքի, ֆանտարըն զանը վէճճ իւղը, Մ. Մաթի
էճնին ֆապրիդասը պօշ օլմանըպ, պունտա իգամէթ իտիւնէ տէ
սազըր տէյիլ իտիլէր:

Պիլաքիս ֆապրիդաթօր վէ իշճի պաշըսը Բէսօր, քէնտի հա-
թագ օտապարնտա պուլունուպ, պիրինճիսի, պիր սյլըդ հիսապ-
լարը թէպիկէ իթմէքլէ եօրուրմուշ օլտուղունտան, տէրին ույդու-
հա տալըն իտի իտէ տէ, տիկէրինին ույդուսու, հէմ խաֆիֆ, վէ
տէ դուլազը քիքիշտէ իտի:

Իմտի, իւր տէֆա ալթուն սիքքէլէրին սէպէրի իշիտիլինճէ,
մէրդում տէլիգանըր ուեանըպ, վէ դուլադ վէրիպ, պէհէր դուլա-
զընտա պիրէր տուղինա արը պուլունտուղունտա զանն իթտի, վէ
քէնտի քէնտիէէ,

— Մ. Մաթիէօեհի սօեռեօրլար, տէտի վէ պիր սըրանըրտա,
եաթսղընտան տիշարը ֆըրլանըպ, աճէլէթէն հափաղընը կիկինտի,
վէ հափաշճու դարուեու աչըպ, ալթ դաթա կէօթիւրէն նէրտիվէ-
նին բարմադըղընա էնիլէրէք, պիր տագըդա գատար աչաղըր տին-
լէտիքտէն սօնրա, էֆէնտիսինին օտաւընա կէլտի, վէ պարուեու
շալմագսըղըն իշէրի կիրտի:

Բէսօր, քէնտի քէնտիէէ,

— Տահա Մ. Մաթիէճնին գատասը իլէ ուղրաշընթըրլար Պու-
գասա հէնուդ աչըլմամըշ օլտուղու հալտէ, վագթըմըդ վար տըր,
տիմէքտէ իտի:

Փապրիդաթօր, տէրին պիր ույդուեա տալըն օլտուղունտան
Բէսօր պիրտէն պիրէ մէրդումու ուեանարըտը, վէ Մ. Մաթիէօ,
պէօլլէ արանսըղա կէլինճէ, աչ դալըր պաղըրաճագ իտի իտէ տէ
կէօղլէրինի աչաղընտա, քէնտի իշճի պաշըսընը կէօրմուշ վէ թանը-
մըշ օլտուղունտան, վէ անը սայրի քէնտի էվլատը առտ իթտի-
կինտէն, սիւքիւթ իթտի, հալպուքի ֆապրիդաթօրը մէրդումուն
էնտիշէյի պագըշընտան թէպէճիւպ վէ իտի իլըրապը անլաշըրնթուսու:
Պինաէն ալէյճ, Մ. Մաթիէօ, տէլիգանըր իշճի պաշըսընա իթ-
թապէն:

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸ

ԻԻԶԻԻՆ ՃԻԻ ԳԸՍՄ

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸՆԸՆ

ԱՀՎԱԼԸ ՖԵՎԳԵԼԱՏԻՍԻ

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

500 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

1891-1892

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸ

ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ԳՐԹԻՄ

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸՆԸՆ ԱՀՎԱՒԸ ՖԵՎԳԵԼԱՏԻՍԻ

1

ԳԱԶԸ ՍԱՀԻՀԼԻՔԼԵՐ ՎԵՐ ԲԵՔ ԶՕԳ ԵԱԼԱՆԼԱՐ

Ելեն, Մ. ար Սեբաստոպոլսն քենտիսինի տիգգաթը մախսուսէ իլէ տինլէմէքուէ օլմասընտան մէմնուն օլարագ, չէօյլէ ճէվասպ վերտի.

— Եվվէթ, միւսիւ տիւգ, տիղէ պիւսիւք պիր խըզմէթ իթմէք, վե չօղտանյպերու թէպլիղ վէ պէնան իթմէք իսթէտիկիմ պիր սըրըր պերտիքմէք իչին խանէնիղէ կիրտիմ, Շիմտիեէ գտտար, սիզին նէրէաէ իգամէթ իթտիկինիղի պիմէեօրտում, վէ լաքին շու եօլտա իանէնիղէ կիրտիկիմ իչին, ափվընըը ընճա իտէրիմ. Անճագ, պու խուսուստա տիզին աէ գապահաթընըզ վար տըր, չէօյլէքի, էկէր խըզլէթքեարընըզ Ժօղէֆէ, պիր աղ միւթէտիկանէ հարէքէթ իթմէսին իթար իթմիշ օլաա իտինիղ, նէղտինիղէ կէլմէք իչին, պու վասըթաեք իսթիմալէ մէճպուր օլմաղ իտիմ.

— Էվլատրմ, սիգէ ափվ իթմիշիմ տիր . ֆազաթ , իֆատէլէրի-
նիգէ պաշլամանըզը ընճա իտէրիմ :

— Պաշլամազտան էվվէլ , պէեան իտէճէք պիր շարթըմվար տըր :

— Նէ՞ տիր :

— Շուքի , իֆատէլէրիմի պիթիրտիկիմ հալտե , նէ՛ պէնիմ իւ-
ղէրիմէ , վէ նէ՛ տէ սիգէ սէօյլէտիկիմ շէյլէրի նէ՛ սուրէթլէ անլամը
օլտուզունմա առայիր պանա հիշ պիր շէյ սօրմանըզը իսթէմէմ :

— Բէք իյի :

— Վատ իտէ՛րմիսինիզ :

— Էվվէթ :

Բիրօ , պիր գաշ տագըզա գատար տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , ա-
թիտէքի հիքեաեեեէ պաշլատըքի , պուռնուռն պիր գըսմը , Բիէր իլէ
տիւշէօ թըՍէրտէօյլիւն ույտուրմալարը իտի , զիրա անլէր , 1812տէ
վիգթուար սօգաղընտա իճրա օլունան վէ տիւգ տըՍէրտէօյ-
լիւն վէ Անժէլ տ'Արլըվիլին պիւեիւք էվլատընը աշըրմագ մագսէ-
տինտէն իպարէթ պուլունան ճինաեթիւն ֆայիլլէրի քէնտիլէրի օլ-
տուգլարընը , Էլէնէ իգրար իթմէք իսթէմէմիշլէր իտի :

Մէրգուսէ , նագլիեթիւնէ շու վէճհլէ պաշլատը :

— Բուսիա սէֆէրի միւլէլլիմինտէ պուլունմագ իւզրէ , իսթե-
րաթօր իլէ պէրապէր հարէքէթ իթտիկինիզտէ , մէշրու գէվճէնիգի
պօշատըղընըզտան պէրու մէշրու գէվճէնիգ մագամընտա պուլունան
վէ սիգի ֆէվգէլատէ սէվէն գատընըն իպրամ վէ ընճալարընա գար-
շը տուրմաեա ճէսարէթիւնիգ օլամամըշ տըր :

— Էվվէթ , պու մուհապպէթիմ նէ՛ գատար պիւեիւք օլ-
սա , Անժէլ տ'Արլըվիլին պունա լաեըգ օլտուզունու ինքեար կէ-
լէմէմ :

— Պէն , մատմուաղէլ տ'Արլըվիլին էվսաֆը հագգընտա պաճօ
իթմէեօրուս : անը թանըմամըշըմ տըր , վէ հաթթա սէօյլէտիկինիգ
վամի տէ , պիլմէզ իտիմ :

— Օ իսմի քիմնէ պիլմէմիշ տիր , վէ իշլու իսմի կիղլի սագլա-
մագտա ճիտտի սէպէպլէրիմ պուլունտուզու իշին , աշգ ու մուհապ-
պէթիսիգի տէ կիղլի սագլամագտա իտիմ : Անճագ , պէնիմ եալընը
եաշամագտա օլմատըղըմ մալիւմ օլուպ , քիմնէնին պունտան զայրի
մալիւմաթը պուլունմամագտա իտի :

— Պու կիւն օ սէպէպլէր պագի տէյիլ մի տիրլէր :

— Խա՛յր , աշգ ու մուհապպէթիսիգի մէյտանա չըգարմագլէ՞

դեմս մանի օլան խոստուսու, վագըթ պէր թարաֆ իթմիշ տիր, Լա-
քին, բէճա իտէրիմ, տէվամ իտին,

— Հասըլը, սիդ օրտուի քէպիրին մուխաթարալարքնա, միհն
ու մէշադգաթընա վէ շան ու շէրէֆինէ հիսսէտար օլմագ իւզրէ,
լլէմէյի տէ պէրապէր կէօթիւրմիւշսիւնիւզ, — Ֆագաթ, միւսաատէ
իտին քի, քէնաիսինի մատուաղէլ տըլըլվիլ տէ յի թէմիեէ իտէեիմ,
չիւնքի հիքեաեէմէ, օ սուրէթլէ տահա դօլայլա տէվամ իտէպիրիւրիմ,
Բարիստէն էանաի հարէքէթինիդտէ, Վիդթուար սօգաղընտա վագը
պիր խանէտէ, Բիէր վէ Մարկրիթ իսմինտէ իքի նէֆէր քեամիլ վէ
սասըզ իըզմէթքեարլարընըա պիր չօճուգ պրադ մըշսընըզ, վէ անլէրի
օ չօճուղու, սիդին զայպուպէթինիզ էանասընտա գաեըրմաեա մէմուր
իթմիշսինիզ,

— Էվլէթ, թէմամ տըր,

— Ա՛հ միւսիւ տիւզ, մայիւմաթըմտա եանըլմաեօրում, Ֆագաթ,
Ռուսիատաքի սէֆէրինիզի պիր տագըդգաճըզ պէրթարաֆ իտէլիմ,
Սիդին զայպուպէթինիզ էանասընտա, վէ հարէքէթինիդտէն եալընըզ
պիր գաշ կիւն սօնրա, Վիդթուար սօգաղընտա էմապի նամէսպուգ
պիր վագըայի միւտհիշէ զուհուրա կէլէրէք, պուհուհն նէթիճէլէրի,
սիդի, ֆէվգէլատէ միւքէտտէր վէ մահզուհն դըլմըշ տըր, Պու վա-
գըա, էօյլէ ահվալը ֆէվգէլատէտէ վուգուա կէլմիշ տիր քի, պիր
հինաեթ, եախօտ գազա նէթիճէսի օլուպ օլմատըղը պիլինէմէմիշ
տիր,

— Հէր ալէամէթ՝ ճինաեթ նէթիճէսի օլտուղունու զանն իթ-
տիրմէքտէ տիր, Զիրա, 1832 տէ, Ֆրանսաեա ավտէթիմտէ, օլխու-
սուսա տայիր ալմըշ օլտուղում մայիւմաթ, շուհտան իպարէթ տիր,
Վիդթուար սօգաղընտաքի քիւչիւք օթէլտէ պիր հարիզ զուհուրիյ-
լէ, օթէլ պիւսպիւթիւն եանմըշ, մէրգուման իքի իըզմէթքեարլար
գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ, վէ պու տա, ինքեարը նազ ապիլ պիր սա-
հիհլէք պուլունմուշ տուր, չիւնքի, իարապալարըն գալտըրըլտըրը
սըրատա, իքի ինսան նաշը պուլունմուշ, վէ ալէվին վէ աթէշին հէ-
ման սօգուհմամըշ օլտուղու միւթէատտիտ էսէրը տարալար վէ ճէրհ-
լէրին, եա խանշէր իլէ եախօտ տիկէր օլթարզ պիր սիլահ իլէ զու-
հուրա կէլմիշ իտուկի անլաշըլմըշ տըր, Էվլատըմա կէլինճէ, անըն
էսէրի տախի պուլունմամըշ տըր,

— Հագըլընըզ վար տըր, միւսիւ տիւզ, Վիդթուար սօգաղըն-
տաքի եանկըն՝ ճինաեթթ, հէմտէ միւտհիշ պիր ճինաեթ նէթի-

ճէսի տիր: Միւսիւ տիւգ, օլ վաղըթ սիզ գէնկին օլտուղունուգտան, պաղը հասիս քիմնէէր, սէրվէթինիղին, քիւլլի միլեօնլարա պալիղ օլտուղունու թախմին իլէ, Վիգթուար սօգաղընտաքի խանէտէ պըրադմը օլտուղունուգու գանն իթտիքէրի նադա վէ միւսէվէթըլէրի աշըրմագլըղը տիւշինմիւշէր տիր: Պինապէրին, աիղին վէ Անթէլին զայպուպէթտէ օլմագլըղընըղ, վէ օթէլին, իքի իհթիւար խըղմէթքեարըն թահթը նէզարէթինտէ պուլունմապ, մէրգուվարճա ատէթա ֆըրսաթ ատտ օլունմուշ տուլ, չիւնքի մէզքիւր իըղմէթքեարլարը թահթը հիւքմ վէ զապթլարընա դօլայճա ալապիլէճէքլէրինի, եախօտ ույգուտա օլտուղլարը գէման, պունլարը թէլէֆ իտէպիլէճէքլէրինի թասսիմ իլլէմիշէր տիր:

«Պու առլէթլէ, ճինաեթէթէ գարար վէրիլտիկի ճիհէթլէ, պունուն իճրասընը կէճիքտիրմէք թէճվիգ օլունաւաեաճաղընտան, հայտուլլար, խանէնիգէ կլմիշէր, վէ բիէր իլէ գարըսընը էօլտիւրտիւքտէն սօնլա, եաղմաեա պաշլամըշլար իսէ տէ, ալաղլար, մէմուլ իթտիքլէրի գատար սէրվէթ պունլամմըշլար տըր: Պինապէրին, իւմիտլէրինին պօլա կիթմէսինտէն, վէ հէման թէհի եէրուէ ճինաեթէթ իլլէմիշ օլմալարընտան տօլաեը բիւր հիտտէթ օլարազ, օլ վիճտանսըզ վէ հաեաարզ հէրիֆլէր, էվլատընըղը էօլտիւրմէքիւղըլէ իքէն, իշլէրինտէ պուլունան պիր գարը, մէրգունման ալաղլարըն խըղմ ու զաղապընտան օլ պիշարէ մասուսու գուրթարմը տըր:

«Պու գարը, անլէրէ, էկէր ճինաեթէթի վագըլալարընտան պիր նէթիճէ հասըլ օլմամմը իսէ, պունու ֆայտէլի դըլմաեա մախսուս պիր չարէ պուլունտուղունու անլաթտըրմը տըր: Ամմա օ գարը թալսիեէ իտէճէկի չարէեէ քէնտիսի ինանըճօրմու իտի, եօգա չօճուղու գուրթարմագ մագսէտիլլէ, սըրֆ ինսանիէէթ ֆիբրլլէ մի հարէքէթ իտիհօրտու, իլթէ պուրասընը պէեան խտէմէմ, Հէր նէ իսէ, պու գարը, չօճուղու էօլտիւրմէք քեալը ագըլ օլմատըղընը վէ պիլաքիս, իլլէրուտէ պիւեիւր պիր մէպաղա պէտէլ սիղէ իեատէ իլմէր իւզրէ անը սաղլամագլըղ տաճա զիեատէ մէնֆաաթլը իտուկլինի տէրմիւեան իլլէմիշ տիր: Քեաֆֆէյի հայտուլլար, եալմասը եախօտ էօլմէսի քէնտի էլլէրինտէ պուլունան էվլատընըղը, աիղին վէ Անթէլին ֆէվգէլատէ սէվտիկինիղի պիլիր իտիլէր: Իմտի հիյնի ալտէթինիղտէ սիղտէն ալաճագլարընը իւմիս իթտիքլէրի մէպաղը ճէսիմ իլլին, էվլատընըղա օլան մուհապպէթինիկի, քէն-

սխեթինէ է Թիւրքիոյն պիւր քէֆիւ մագ սամընտա ատոտ խտէրէք, վէ չէ-
րթելի պուլաւնան զարընըն նասիհաթլարընա մուվաֆֆապաթ
իւլէերէք, չոճուղու էօլտիւլումէմիշլէր, վէ գաթմէրլի ճինսեթլէ-
րիմի իղիմի օրթատան գալտըրմագ իւղրէ, մէղքիւր քիւլիւք օթէլի
թուլուշտուրտուգտան սօնրա, չոճուղա պէրապէր օրատան սա-
լուլուշտար տըր:

Իմտի, պու հաշարիլէր, Բուսիա սէֆէրինին վուգուաթլարը
թաֆօթլարնա, քէմալ էնտիշէ վէ էհէմիեթլէ սալիք օլմուշլար
տըր, վէ էկէրլի, օլ գանլը վէ միւսհիշ մուհարէպէտէն սալիմէն
վէ պիւր ան էվվէլ ավտէթ իթմէնիլի թէմէննի իտէնլէր պուլոււնմուշ
թէ, անլէր տէ, չու աճ կէօզլիւ ատէմլէր տիր քի, չու եա պու սու-
րէթլէ սէրվէթլինիլէ կիւլվէնտիլքլէրինտէն նաշի, մէղքիւր թէմէննի-
եաթտա պուլոււնմուշլար տըր: Անճագ սէֆէրին սօնլարընտա, թախ-
վնլէրինտէն սօլաեը պիւր տէֆա տահա եանլըմըշլար տըր: Շէօյլէ
թի, Բարիստէ, լէսմի պիւր մէնպատէն չըդմըշ օլտուղու զանն օլոււնան
պիւր թէվաթուրտան, աիզին վէ Անժէլին, վէ էսնաի սէֆէրտէ մատ-
մաւղէլ տ'Արըլվիլտէն տօլմուշ օլան իքլինճի պիւր էրքէք էվաւտըն
վէֆաթ իթմիշ օլտուղլարը անլաշըմըշ, վէ պու խապէր՝ հայ-
տուղար օրտուկեահընտա տուեուլոււնճա, մէյեուսիեթլէրի օլ
տէրէճէ ազիմ, վէ հիտտէթլէրի օլ մէրթէպէ շէտիտ օլմուշ տուր քի:
Եաշեըպ եաշամամասը հագգընտա չօգ տէֆա պիւր խայլի միւճատէ-
լէ վէ մուպահասսեա սէպէպ օլան պիշարէ չոճուգ, քէնտի իւզէրլէ-
րինտէ պիւր աղըրլըդ օլմամասըյլա պէրապէր, հիսս իթտիքլէրի սուի
թէնսիլին ինթիգամընը օ չոճուգտան ալմագլըղը էվվէլ էմիլտէ
տիւշիւնմիւշլէր, վէ պէօյլէճէ մասուլմըղաղըն հաեաթը եէնիտէն
թէշիլքէեէ կիրիֆթար օլուպ, արայի ումուլիէեէ վազ խտիլմիշ, վէ
թէշիլքինէ իթթիֆադը արա իլէ գարար վիրիլմիշ տիր: Գուշլարըն
էն սէրթլէրի, պու չոճուգ, Վիգթուար սօգաղընտաքի ճինա-
եէթիմիլտէն սօլաեը պիլգէ գարըն կիւնիւն պիրինտէ պիւր իսպաթ
օլապիլէր, իմտի քէնտիսիլին էօլտիւլումէրտէն զայլի չարէ եօգ տուր,
աիմէրտէ պուլոււնմուշլար տըր:

— Ալապլար, տէտի տիւգ:

— Գուշուշլա պէրապէր, չոճուգ եինէ գաթլ ու թէլէֆ խտիլ-
մէմիշ տիր: Շէօյլէքի, պոււնտան ագտէմ քէնտիսիլին գուրթարմըշ օ-
լաւ գարը, անը սաղ պրադմալարը խուսուսընտա ճանիլէրի գան-
ուրմաեա մախսուս պիւր պէլաղէթէ մալիք օլմասը, վէ քէնտիսի, հէր

նէ գառար ախլէագը պողուգ պիր գարը իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ
 օ չօճուղա ֆէվդէլատէ ալէագառար օլաւագ , աւը միւտաֆաա վէ
 վիդաւէ իթմէկէ եէմին իթմիշ պուլունմասը հասէպիյլէ , սալքի քէն-
 տի խալիս էվլատը մագամընտա , վաղիֆէ յի միւտաֆաա վէ վիդա-
 եէտէ գուսուր իթմէմիշ , վէ աղըպէթքար պուլթարմաեա մուվագ-
 ֆագ օլմուշ տուր :

— Հա՞նկը խույտուղ վէ ճիպիլիեթսիգ գարը տըրքի , սալա ,
 Ալլահա գարչը հագարէթտէ , վէ ինսանլարա գարչը ֆէնալըգտա
 պուլունմուշ օլմաեան պիր պի կիւնաճ մասումուն գաթլ ու թէէֆի-
 նէ ըուի ըիգա կէօթէրուին :

Ֆիւգ տը Սէրտէօյլիւն հէեէճան իլէ սէօյլէտիկի պու սէօլէրտին
 Բիրօնուն լէհէճեի սօլտու , չիւնքի մէզպուրէ , Լիվրիտէ , Գաֆալա-
 րըն-ճէլատը էլիյլէ էօլտիւրթմիւշ օլտուղու էվլատընը պիրտէն պի-
 րէ խաթըրլատը . լաքին հէեէճանը բէք աղ սիւրիւպ , պատէհու չու
 եօլտա իլավէ յի մէգալ իթտի :

— Պու գարը բէք աղիլանէ պիր թէրթիպ իսթիմալ իթմիշ , ե-
 նի պուլնլարըն գալպինէ թէէսսիր իտէճէք վասըթայի եէկեանէ ,
 եալընը քէնտի աճ կէօզլիւլի քլէրի օլտուղու ճիհէթլէ , մէզպու-
 րէ օ վասըթաեա միւրաճաաթլա , մուվագֆագ օլմուշ տուր . Շէօյլէ
 քի , պու հայտուտար , մէզքիւր չօճուղուն եալընը քէնտի իլլէրինտէ
 պուլունմասը , քէնտիլէրի իչին թէհլիքէտէն խալի օլմատըղընը , չիւն-
 քի կիւնիւն պիրինտէ , տիւգ տը Սէրտէօյլիւն էվլատը օլտուղու շա-
 ետ թանըլտըղը հալտէ , քէնտիլէրինի էլէ վիրէպիլէճէկիւնի , վէ
 պէօյլէ պիր մուսիպէթտէն խալի օլմագ իչին , մատէմքի չու էանատէ
 վալիտէյնի վէֆաթ իթմիշլէր տիր , վէ քէնտիլէրինտէն պիր շէյ
 իւմիտ իտէճէք պիր սէպէպ տէ եօգ տուր , քէնտիսինի էօլ-
 տիւրմէք լաղըմ իտուկինի պէեան իլլէտիքլէրինտէ , մէզպուրէ գա-
 րը , օ չօճուղու զիեատէսիյլէ սէվմէքլէ պէրապէր , աւը կիւնիւն պի-
 րինտէ , եալընը պրագարագ , տիւշմէնլէրի թարաֆընտան թէ-
 լէֆ օլմասը իհթիմալինէ թապի գըլմագտան իսէ , մէրգ ումու նէգ-
 տինտէն իրաղլաթմաեը թէրճիհ իլլէմիշ տիր :

Եղինապէրին մէրգումէ , օ չօճուգ սաեէսինտէ պիր պէտի
 աղչէսի ալընապիլէճէկի իւմիտինի գաթթ իթմէմէլէրինի , վէ պիւտ-
 քիս տիւգիւն էվլատընը թէսլիմ իթտիքլէրինտէ , մատամ տիւշէ
 տը Սէրտէօյլտէն պիւեիւճէք պիր մէպլաղ ալընմասը գօլայ օլաճա-
 դընը հայտուտարա անլաթտըրմըշ տըր :

— Լաքին պուշուկն տա տիվանէլիք օլտուղու շիւպհէսիլ տիր, ինքի մատամ տիւշէս, պէնիմ էն մուհլիք տիւշմէնիմ օլմասըյլա, էվասըյլա վէֆաթընը արզու խէճէկի թապիլի տիր, տէտի տիւզ .

— Խալլ, միւսիւ տիւզ, եանըլընօրսունուզ .

— Նէտէն .

— Զօգտան պէրու ֆամիլեաճա իշլէրինիլի պիլէն օ հայտուտլար, իթտիկինիլ իթիրաղը, չօճուղուն հիմանէսինի տերիւհտէ իթ-
միշ օլան գարընա պէեան իթմիշլէր իսէ տէ, շիւպհէսիլ օ դարը, սի-
ղին վէֆաթընըլըն խապէրինի ալալըտան պէրու, մատամ տիւշէ-
սին թէպտիլի մէսլէք ու ալսլէաղ իթմիշ օլտուղունա, մէրգում
հայտուտլարտան ղիւստէ քէսպի մալիւմաթ իթմիշ խոտէլինտէն,
թէքիֆինին էմրի մուհաֆաղասընտա խարար իթմիշ, վէ նիհանէթ
սէօղլըր իլէ արգաստըլարընը դանտըրմանա մուվաֆֆաղ օլ-
մուշ տուր . «Մատէմքի սիլ սլու չօճուղու եա էօլտիւրմէք, եախօտ
թէք իթմէք իսթէեօր իսէնիլ, տիւշէսին, օնա եա ֆէնայըդ, եա-
խօտ իլիլէք իթմէք իլին սիլտէն անը սաթըն ալմաղ իսթէեէճէկի,
սիղին նէնիլէ լաղըմ : Սիղճէ մատտէ, բարա ալմաղ տէյլմի տիր,
սիլ օնա պաղըն : »

Հայտուտլար, պու գարընըն սէօղլէրինի հաղըլը պուլուպ, չօ-
ճուղու տիւշէսէ սաթմաղա գարար յիլմիշլէր, վէ իշթէ օլ վաղըթ
տիւշէս, իքի եիւզ պլին ֆրանդ պէտէլ իլէ չօճուղու սաթըն ալմա-
նա մէմունէն մուվաֆֆաղաթ իթմիշ տիր .

— Սիւպհան Սյլա՛հ, — տէտի դօնթ, — Անօթլին չօճուղու, մա-
տամ տիւշէսին էլինտէ, վէ անըն հիմանէսինտէ հա՛ . Լաքին աճա-
պա չօճուղա նէ՞ եարմըյ տըր .

— Զաննընը իւղըն ֆէնայըդ եարմամիշ տըր, նասըլքի տթի-
տէքի հիքեանէմտէն տախի պիղլաթ մուհաքէմէ իտէպիլէճէքսինիլ .

— Տէվամ իտլին, տէվամ իտլին, տիտի տիւզ, հէեէճան իլէ .

Բիրօ, չու վէճհլէ հիքեանէսինտէ տէվամ իլլէտի .

— Սիղին, մատամ տիւշէսի պօշամաղլըլընըլ, վէ չըվալիեէ տը
լաքիլի էօլտիւրմիւշ պուլունմաղլըլընըլ, էվիլէ էմիրտէ մէղպուրէեի
պլէ դարըլ ֆէվդէլատէ հիտտէթլէնտիլմիշ, վէ հարէքէթի վա-
ղասընըն ըէղալէթի՛ նէվլմա նէշր օլունարաղ, ալէմտէն թահգիր
օլունուշ օլմասը, խանէօինտէ եալընըլճա եաշամանա քէնտիսինի
մէճպուր իթմիշ, վէ եալընըլըլըլ արասընտա վաղը օլան հէր կիւնա
վիլթա, մահղունիլէթիլինի, վէ աճը աճը միւլահաղալարընը վէ
Դ—66

քէտէրէրնին պէր թարափ իթմէրիկէ ասլա մէտար օլամամը, քէնտիսի դատար շուրուրիեէթ թաշըման տիկէր պիր դատը օլսա, ալէմտէն կէօրտիւկիւ հագարէթլէրէ էհէմիեէթ վիրմէեէթ ֆիթուրսուզնա հէր ճէմիեէթէ կիրիւ չըդապլիլքէն, մատամ տիւշէս, օ եօլտա պիր հարէքէթտէ պուլունմանը, նէ՛ ֆիքրինտէն կէչիրմիշ, վէ նէ՛ տէ օլ պապտէ ճէսարէթի օլմուշ տուր,

«Տիւշէս, սահիհ եախօտ զայրը սահիհ, ֆադաթ մուսաուտապ պիր ֆաղիլէթ իսմիլյէ իճրալ թէէսսիր վէ նուֆուզ իթմէ.ք, վէ պլիւ արիս, հէր քէսին իսքեաթ օլմուշ օլտուղու պիր խէթա եախօտ սուկ հալ իսմիլյէ իճրալ հիւքմու թէէսսիր իթմէմէք իսթէեէն դատընլարտան օլուպ, եալընըղըդ իչինտէ, պունճա տէրտ ու քէտէրէրնին թէսէլլիճիսի օլան մէղհէպէ տօղրու նազարը տիգդաթընը չէվիրմէկէ պաշլամագտա իքէն, պիր տէ, սիղին վէ Անժէլին վէֆաթ խապէրինի ալմիշ տըր:

«Վէֆաթընըդ, եախօտ տահա տօղրուսու վէֆաթընըդն խապէրի, տիւշէսին տիւլէագ ու թապիեաթընը թէպտիլ իթտիրմէկէ սէպէպ օլուպ, վէֆաթընըդ, սիղին իչին ճէնապը Ալլահն պիր ճէզասը ատտ իթմիշ, վէ քէնտիսինի, սիղտէն չօգ պիեատէ դապահաթը ատտ իթտիկի ճիհէթլէ, աճապա Հագդ. Թէալա հաղրէթլէրինին քէնտիսինէ թայեին իթմիշ օլտուղու ճէզանըն նէ՞ օլտուղունու տիւշիւնմէկէ պաշլամը տըր:

«Պու միւլահազանըն նէթիճէսի օլմագ իւղրէ, մէղպուրէ, սիղ տէ, Անժէլէ տէ աֆվ իթմիշ, վէ օնտան սօնրա, սիղին խաթըրէնիդ տէն տօլանը քին ու ատալէթլէ մութթասըֆ օլմաերպ, պիւսպիլթիւն թէպտիլի մէսլէք իլյէմիշ տիր: Լուղէթին ասըլ մանէասընճա տինտար օլմամը իսէ տէ, թապիեաթընը իթիտալ քէսպ իթտիլինտէն, վէ եիւրէկի աճըղը պիր դատըն եիւրէկինէ թահվիլ օլունտուղունտան, քէնտիսիլյէ պէրապէր եաշանմասը դօլայլաշմը տըր:

— Սիղին պու սէօլլէրինիդ պէնի թէաճիւպտէ պըրագըեօր:

— Եագընտա, պու սէօլլէտիլլէրիմին իսպաթընը կէօրէճէքսիլի, Հէր նէ իսէ, մատամ տիւշէս, քիպիլլիկի պէր թարափ իտէրէք, վէ պունտան պէօլլէ քէնտիսինի լաերդ ատտ իթմէտիկի, վէ պէթ թագըմ էլսասըն նազարը տիգդաթլարընը ճէլպ իլլէտիկի տիւշէպլիլ իւնվանընտան վէ Սէրտէօլ իսմինտէն ֆարիլ կէլէրէք, տիկէր պիր իսիմ ալմը, վէ պու իսիմ թահթընտա օլգատար իլլիլքէր իթմիշ տէր քի, սաքի աղիլէ նամընը դազանմը, վէ եիւղլէրճէ պիշարէքսապ

Թարափընտան խայր տուածը յաւատ ու թիգքեար օլունմագտապուլունմուշ տուր :

Լաքին , եվլատընըղա նագըլը քէլամ իտէլիմ , չիւնքի անըն չիքեանէսինի տինէմէք իւզրէ սապըլսըղըղըղա պէքէտիկինիղի կէօրիւնօրում :

— Էվվէթ :

— Իյթէ , տիւշէս , չօճուղու էլրտէ իտէր իթմէղ , ատէթա քէն-թէ էվլատը ատտ իտիւպ , վալիտէ մագամընտա սէվմիշ , վէ պու կիւն պիլէ , անը պիւր ատէմ հալինէ գօյմուշ օլտուղու հալտէ , էվլատ տէյի թէսմիւնէ իթմէքտէն փարիղ կէլմէնէ սուհուլէթլէ մուվաֆֆագաթ իթմէնէճէկի տէրքեար պուլունմուշ տըր :

— Պու տէտիքլէրինիղ դապիլ մի տիր :

— Եալընըղ դապիլ տէյիլ , սահիհ տիր , Տինէեքինիղ . . . Մասմ տիւշէս , պու չօճուղու , քէմալ տիղգաթ վէ իթինա իլէ քէն-թէ կէզլէրի էճնիւնտէ պիւնիւտիւպ , պուրատա օլսուն , եախօտ քէնէ կիթտիքլէրինտէ օլսուն , էմնալի նատիր կէօրիւլիւր մուհապ-դէթ վէ իհթիմամ իլէ իւզէրինէ նէղարէթ իթմէքտէն ասլա տուր զմալ տըր : Նիհանէթ , օ չօճուղու , պու դատընճըղադ հագըղէթէն նամուսու , միւհթէրէմ վէ հէր իւնվանա լանըգ պիր հալէ կէթիլմիշ տիր :

Իլրօ , հիքեանէսինէ տէվամ իթտիկի ոլրատա , տիւգիւն սիմա-ղնտա թարիֆ օլունմաղ հէնէճան ալէամէթի միւշահէտէ օլունու-եօրտու : Միւմտիլէյ , նէվիմա քէնտիսինի ըլեա իչինտէ զանն իտիպ , տիւթիւն էօմրիւնտէ թահգիւր իթմիշ օլտուղու պիր դատընըն , հէր քէսին ըլեանէթ ու հիւրմէթինէ սէղավար օլաճագ պիր թարզ-տա թէպտիլ օլմուշ օլմասընտան , խուսուսիլլէ Անմէլին էվլատը հագ-դընտա էթթիսաղ իթմիշ օլտուղու մէսլէք ու հարէքէթինտէն նաշի իլէնճիւպ իթմէքտէ իտի , Պատէհու Մ. տը Սէրտէօյլ , շու եօլտա իֆատէյի հալ իթտի :

— Պանա սէօյլէտիլլէրինիղին քեաֆֆէսի տէ սահիհ մի տիր : Անագ , սիղին , եալան սէօյլէմէքլիք , վէ քէթմի էսրար իթմէքլիք տիլէպ ու սըֆաթընտա տօղմուշ օլմանըղ զանն օլունմաեօր :

— Միւսիւ տիւգ , պէնտէնիղ ասլա եալան սէօյլէմէմիլիմ տիր , վէ սիլէ եէսլին իտէրիմքի , պու սէօյլէտիլլէրիմին ճիւմէսի տէ սահիհ տիր :

— Լաքին մատամ տիւշէսին չիմտիլի իամի նէ տիր :

— Շիմանիքի իսմի նէ օլտուղունու պէհան իթ մէշտէն , զաթընըլա պիր դաշ շէյ սորմագլըղըմա միւսաատէ իտին :

— Սօրուն :

— Սիւ տիւշէսի թէրք իթտիկինիդտէն պէրի տիր , անը ղիեա-տէսիլլէ թահգիր իթտինիդ , Մատէմքի օլմուշ պիթմիշ վուգուաթ-լարտան օթուղ սէնէ սօնրա , հալէա սախթէ պիր իսիմ թաշրեօր-սունուղ , էլպէթթէ անըն թահաբրիեաթընտան դուրթուլմագ . իչին տիր :

— Էվվէթ , պէն օ դարընը լանէթլէմիշիմ տիր :

— Իշթէ կէօրիւեօրսունուղ ա , քէնտինիլ սէօյլէեօրսունուղ :

— Էվվէթ , հէր հանկը տէֆա անըն խաթըրսէսի , վէ իսմի , ֆիքրի-մէ կէլմիշէր իսէ , նէֆրէթ իտիլէճէք մատտէլէր կիպի տայիմա ան-լէրէ լանէթ օգումուշուլմ տուր :

— Հադգօրղսընըլ :

— Գեաֆֆէյի ֆէնալըղլարըն սէպէպի տիւշէս տիր :

— Սահիհ տիր , լաքին օ սիղէ աֆվ իթմիշ տիր :

— Պէլքի քէնտիսինին դապահաթլը օլտուղունու հիսս իթտիկի իչին աֆվ իթմիշ տիր :

— Պու կիւնքի կիւն սիղտէ աֆվ իտիեօրմուսունուղ , տէյի Բիրօ սիւալ իթտի :

— Էկէրչի սիղին դալլինիլ իւզրէ , օ աֆվ իթմիշ իսէ , պէն տէ աֆվ իթմէլիեիմ :

— Էվվէթ , օ աֆվ իթմիշ տիր :

— Էօյլէ իսէ , պէն տէ աֆվ իտէրիմ :

— Ֆադաթ հէր շէյի ունուտուեօլմուսունուղ :

— Ունութմագ մը , տէյի տիւգ պիր նէվ տէհշէթլէ սիւալ իթտի :

— Էվվէթ :

— Լաքին , հալը մագի տուրուեօր :

— Նէ պէյիս վար :

— Նէ պէյիս մի վար տիեօրսունուղ , ա' սէֆիլ գըլ , ֆադաթ սիւ տահա հալը մագլինին նէ օլտուղունու պիլմէլլինիլ , զիրա սիղէ հալը մագլինիլ , շիւպհէսիլ , բէք չաբուղ կէշմիշ պաղը սաատէթ տա-գըդալարընը , մէսէրթէթպախշ բիւեալարը , թաթլը վէ լաթիֆ իսէեա-լաթը խաթըրընըզա պըրագ մագտա տըր , — հալը մագի , սիղին իթ ունուտուլմա սըր գօլայ տըր , եախօտ օլպապտէ քիսնէէ լանէթ տուտըր օգումահարագ , կէշմիշ ահլալինիլ խաթըրլամանըլ իս :

պիր չէյ տիր, Հալպուքի միհն ու մէշադգաթ չէքմիշ օլանլար, վէ շունուն պո նուն խէթասը սէպէպիլլէ պէտպաթիմ գալանլար իչին, կէշմիշ զէման, էօյլէ պիր տէհչէթիլ, դանլը վէ գարանլըգ խաթըրէ տիրքի, ինսան, պու խաթըրէի, Փիքըրինտէն, արզու իթտիկի մէթէպէտէ չըգարամազ, Օ էօյլէ պիր խէեալ տըրքի, իքք ագչամը, ուեանըգ օլտուղու զէման ինսանըն լահաթընք իխլալ խտէր, վէ կի- ճէլէրիւ տախի ույգ ուսունտա լահաթ պըրադմալ:

Էվլաւորմ, կէշմիշ զէմանը ունութմադ իչին, ինսան՝ գուվիէյի հափըգասընը զայպ իթմէլի տիր, Տիւնլէերին. Պէրէզինա կէչիտի ֆէ- լաքէթ վէ մուսիպէթի ալիմէսինտէն սօնրա, Անժէլ իլէ իքինճի էվ- լատըմըն վէֆաթլարը խապէրինի ալարղըմտա, աղլըմ պաշըմտան կիթտի, Պինապէրին իւչ սէնէ զարփընտա, դըմէն աղլըմտան մահ- ըում գալտըմ, Օնտան պէրի տիրքի, պաղը ալիմ աթըպալանըն գավ- ինճէ, աղլըմտա էսէրը զաաֆէթ գալմըշ տըր, Լաքին, շու սէօղլումէ իթիգատ խոլինքի, աղլըմ էքսիք օլարադ, պուրատան պինլէրճէ ֆարսախ ուզադլարտա, եանի Սիպէրիանըն իչէրլէրինտէ եաշատը- ղըմ զէմանլարտա պիլէ, հալէա աղլըմտա պիր ճիհէթ պօւլունմադ- տա խտիքի, օ ճիհէթ տէ, կէշմիշ զէմանըն խաթըրէսի իտի:

Տիւգ, պու սէօղլէրտէն սօնրա, պիր տաղըգ աճըգ տուրտու, վէ պատէհու շու եօլտա իլավիէյի մէգալ իլլէտի:

— Կէշմիշ զէմանըմտա պիր գարը կէօրիւեօրտումքի, պու գա- ըը՝ հարիսի իդպալ օլմասըյլա, հադդըմտա զէրրէ գատար մուհապ- պէթի օլմատըղը հալտէ, եալընըգ տիւչէս օլմադ արղուսիլլէ պէնիմ- լէ էվլէնմիշ խտի, Պու գարը, տիւչէս, եանի պէնիմ զէվճէմ խտի: Կէշմիշ զէմանտա ալչադ պիր քիմսէ կէօրիւեօրտումքի, իճրասը ասլա ճայիղ օլմասեան պիր իլտիվաճա մուվաֆֆադաթ իթմիշ խտի: Օ ատէմ տէ պէն խտիմ: Կէշմիշ զէմանտա, պիր գատըն կէօրիւեօր- տումքի, պու գատըն, քէնաի սատադաթընը վէ աչգ ու մուհապ- պէթիինի պիւեիւքլիւհլինիւ խալաթ իթմէք իչին, նէվլիմա պէնիմ արղումա գարը օլարադ, պէնիմէ պէրապէր Բուսիաեա կէշմիշ, վէ օրատա, Պէրէզինա նէհրինին պուղլու տալիլարը օրթասընտա էօլ- միւշ խտի, Պու գատըն տա, Անժէլ խտի, Ուղուն միւտտէթ, հէր կիճէ Անժէլին պաշընը կէօրիւեօրտումքի, եէկտիկէրինէ չարան պուգ բարչալարըյլա քէօքիւնտէն գօրմիւշ օլտուղու հալտէ, իքք ճէսիմ պուզ բարչասը արասընտան տիքիլէրէք, վէ գալընմտան կէ- չէրէք, պանա շու սէօղլէրի սէօյլէմէքտէ խտի: — Պու ֆէլաքէթի

սէն իսթէտին , զիրա էկէր պէն սէնին զէվճէն օլսա իտիմ , շու տէհ-
շէթլի մուհարէպէ էսնասընտա , սէնին Խօրկունլուգլարընա վէ զահմէթ-
լէբինէ հիասէտար օլմագլըղը խաթըրըմտան պիլէ կէշիրմէեէճէք իտիմ
հալ պուլքի սէնին մէթրէսին օլտուղուլմ իշին , մէշրու պիր զէվճէ
մուհապպէթինին իւլ միպինտէ սէնի սէվմէքտէ օլտուղումու իսպաթ
իթմէկէ պօրճլու իտիմ : Իշթէ պու սէպէպլէ , շու սէֆէրտէ սանա
շէրիք օլտումու :

«Նէ՞ տէրսինիզ , պու հալ տէհշէթլի , վէ էմսալի նամէպուգ
տէյի՞լ մի տիր :

— Իֆատէլէրինիզէ պիւա իթիրազ ինանըրըմ :

— Պիր տէ , պէնտէն , կէշմիշ զէմանը ունուլթմագլըղըմի արզու
իտիեօրսունուգ :

Էլէն պիր ազ տիւշիւնտիւ : Մէրգումէ , տիւղ իլէ զէվճէսի ա-
րասընտա տէրին պիր կիրտապ պուլունտուղունու , վէ օ իհթիեարը
իքինճի տէֆա մատամ տիւշէս իլէ էվլէնտիրմէք միւլքին օլմատըղընը
անլատր :

Տիւգ տը Սէրտէօյլ , պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա , շու վէճհ իլէ
իֆատէսինէ տէվամ իթտի :

— Տիւշէսի , օ գարընը թահգիր իթմիշիմ տիր , պէն տէ պիր ալ-
չաղըմ վէ լանէթլիեիմ , հալպուլքի Անթէլէ կէլինճէ , օ ատէթւ պիր
գուրպան օլմասըյլա , անըն խաթըրէսինէ խայր տուասը օգումու-
շում տուր : Սօրարըմ սիդէ , պու գատար շէյլէրտէն սօնրա , կէշ-
միշ զէմանը ունուլթմագլըղըմը նա՞սըլ իսթէեէպիլիրսինիզ :

— Բէճա իտէրիմ , պէնիմ պու իֆատէլէրիմ , սատէճէ արղու-
տան իպարէթ տիր :

Բիրօ , պու սէօղլէրի ճալիպ պիր սէտա իլէ սէօյլէտիկի զիման ,
տիւգիւն պուլուլ շիւշ օլան էլլէրինտէն պիրինի թուլթուպ , քէնտի
էլլէրինտէն պիրի տէրունինտէ հիւեճան իլէ սըպտը , վէ տիւգ տա-
խի մէրպումէեէ աթիտէքի սիւալի իթտի :

— Լօյլէ իսէ , նէ՞ Խարմագլըղըմը իսթէեօրսունուգ :

— Ասլա արդանըղա պագմանըն , վէ կէօղլէլինիլի տայիմա ,
գարշընըգտա պուլունան ուֆուգա լթֆ իտին , Եախօտ թէշպիհսիզ
սէօյլէեէրէք , ահվալը սուպըգէեէ բէք չօգ նաղար իթմէեին , լաքին
հալը հաղըրը նաղարը տիգգաթընըպտան հիշ պիր վաղըթ գալըր-
մանըն , վէ պաղէն միւսթաղպէլի տէ տիւշիւնիւն :

— Հալը հաղըր մը . . .

— Եվ վէթ , չիւնքի պիր դաչ սաաթտան էվլաորնըզա սարըլա-
նադսընըզ :

— Սահիհ մի :

— Սահիհ , լաքին սիզ պու էվլատը քիմէ՞ պորճլուսունուզ :

Տիւգ , ճէվապ վիրմէտիկինտէն , էլէն , քէլամընա տէվամպիրէ ,
— Սամիմի սուրէթտէ ճէվապ վիրին , վէ տիւչէսէ պորճլու ու-
սուղունուզու պէտանտէ թէրէտտիւտ իթմէիւն , զիրա էկէր մատամ
տիւչէս ումասա իտի , հայտուտլար , էվլատընըզ թէլէֆ իտէճէքէր
իտի , տէտի :

— Եվ վէթ , սահիհ տիր :

— Իմտի , բաթ կէլա արդանըզա պադտըլընըզտա , հէր հանկը
խուսուս սողրու իսէ , անը , շէօյլէքի , տիւչէսին , զաննընըզտան
դիտատէ խայրիսահ պուլունտուղունու , վէ քէնտի լաքիպէսինին
էվլատըն պիւսիլթմիւշ խուսկինի կէօրիւն , Շիւպհէսիզ շու էս-
նատէ ճէննէթտէ պուլունան Անթէլ , էկէրչի սէտասընը սիզէ իշիթ-
տիրէպիլսէ իտի , պէնիմ սիզէ շու սէօյլէտիկիմի սէօյլէր իտի , Անըն ,
պիրն էվլատընըզա իթմիշ ուտուղու լէյիլիկէ մուգապիլ , սիզ տէ ճնա
սֆվ իտին վէ հէր շէյի ունուստուն :

« Գու սէօյլէր հապըլը ուտուղու ճիհէթլէ , Անթէլ , տիկէր սէօզ-
էր թէլէֆիլիզ իտէմէզ իտի , Օ հայտէ , աղ վադըթտա , պու մէր-
թէպէ գորգտուղունուզ շու խէկալ , սիզին գարչընըզտա պու գա-
տար տէհէթլի կէօրիւնմէզ իտի :

« Միւսթագ պէլտէն տաիի սիզէ պահս իթմէքիկիմի իսթէրմի-
ֆինիզ :

Տիւգ , Բիրճնուն կիւզէլիկի վէ ճալիալ պէլաղէթի թէհսսիրինէ
լաթէն թապի ումագտա պուլունտուղու ճիհէթլէ ,

— Եվ վէթ , տէյի ճէվապ վիրտի :

— Իմտի , միւսթագ.պէլի , ճէնապը Ալլահըն սիզէ թէրք իթտի-
թի , տիւչէսին սադլատըլը , վէ սիզէ իտատէ իթմէք իսթէտիկի էվ-
լատընը իւզէրինէ պինա իթմէլիսինիզ , Գեսաֆֆէյի բէտէլլէր միսիլ-
լու , էվլատընըզա , պիր իսթ ինատիտահ , թէսէլլի վէ իհլիտարըզ զէ-
մանընըզ իֆթիսարը նադարըլա պադմալըսընըզ :

— Էվլատըմ , պանա սէօյլէտիկինիզ սէօյլէրէ գարչը պազը իթի-
բազաթ պէտան իտէպիլիլիմ , լաքին պու իթիբազաթը իֆատէ իթմէզ-
տէն էվվէլ , մատամ տիւչէսին մէնաֆիլինի նի՛ջին պու գատար շիտտէթ-
լէ միւսապա իթմէքիկինիզին սէպէպինի սիւալիմէ միւսապատէ իտին :

— Միւսիւ տիւզ, իշպու սիւալինիզ իլէ, շարթյարըմըդտան պի-
նի նէվիմա Կագղ իտիւթօրսունուդ:

— Հա՞նկըսընը:

— Էսրար անլամադ իսթէմէեհէնկինիզէ տայիր օլան շարթը,
Լաքին, հէր նէ օլսա, իշլէրինիզէ դարըշմագլըղըմ, մահզա, հիսսի-
եաթըն է՛ն թապիտի օլան շիւքրանիեհէթ վադիֆէսնտէն թէշվիդ
օլունմադտան նէշէթ իթտիկինի կէօսթէրմէր իշին, սիւալինիզէ ճէ-
վապ վիրէճէեհիմ, Պէն, դաեհէթ ֆադիր ֆամիլեստան տօղմուշ օլ-
տուղում հալտէ, տէօրթ Եաշընտա պուլունտուղում զէման, վալի-
տէյնիմի տէ դայս իթմէքլիք պէտպալիթըղընա տիւշար օլտուղում-
տան, Էօքսիւզ դալմըշ իտիմ, Զաթէն օլ էանատէ բէք չօդ իյիլիքլէր
իթմէքտէ պուլունան մատամ տիւշէս, պէնի, սահիպսիզ չօճուգյար
խայրաթխանէսինէ գօեաճտդլարընը նասըլսա խապէր ալմըշ, վէ
հագգըմտա պու թէտպիրին իթթիխազ օլունմասընա դտըշը տու-
րուպ, պէնի իսթէմիշ, վէ քէնտի խանէսինէ ալարադ, էվլատը
մագամընտա պիւեհիթմիւշ տիւր, Խմտի, մատէմ քի տիւշէս պանա
վալիտէլիք իթմիշ տիր, պէնիմ տէ քէնտիսինի վալիտէ մագամընտա
սէվմէքլիկիմ թապիի տիր:

— Սահի՞հ մի:

— Էվվէթ, օմիւհթէրէմ գատըն՝ պանա եիկիրմի պէշ սէնէ վա-
լիտէլիք իթմիշ տիր:

— Սիզ գա՞շ եաշընտասընըղ, տէյի տիւզ. սիւալ իթտի:

— Եիկիրմի տօղուդ եաշընտաեբմ:

— Միւմըին տէյիլ տիր:

— 1811 սէնէսի սօնլարընտա տօղմուշում տուր:

— Բէճա իտէրիմ, տէվամիտին:

— Եիկիրմի պէշ սէնէ գատար, մատամ տիւշէսին, էվլատընըղ
հագգընտաքի հարէքէթ ու մէսլէքինէ շահիտ օլտում, Սէքիզ սէնէ
էվվէլ, բէսմի դադէթատան, վէֆաթընըղ խապէրինի ալալտան պէրու,
սիդէ գափուշմագ, վէ էվլատընըղը սիդէ իհատէ իթմէք իւղրէ վա-
գը օլան թէշէպիւսալթընը պիլիբիմ, Օլ վաղըթ, պու գատընըն եա-
լընըղըդ մէվգըրի, վէ չէքտիկի միհն ու մէշագդաթ, պէնի միլթէս-
սիր իյլէտիկինտէն, վէ հէնուզ պէնիմ խայրխահմ պուլունտուղուն-
տան, գարշըսընտա պուլունան մախլուդուն, եանի պէնիմ նան-
քէօր պիր քիմնէ օլմատըղըմը իսպաթ իթմէկէ եէմին իթտիմ, վէ պի-
ղի պուլմատըգ ճապէ սիզին իլէ լագըրտը իթմէտիքճէ, վէ իքինիլին արտ-

սքնտա պիր եագընլըգ հոսսուլինէ սիդի ըազը իթտիրմէտիքճէ, եա-
նընտան այրըլմամաղա եէմին իթտիրմ:

Էվվէթ, Էվվէթ, պու պապտէ ըիւճաթ իթմէկէ հիչ պիր չա-
բէնիզ եօգ տուր:

— Տիւշէս իլէ պէնիմ արամտա եագընլըգ մը, ֆագաթ սիդ,
գէոյլէ պիր շէյ օլապիլիր իտուկինի մէմուլ իտի՞եօրմուսունուզ:

— Հա՛յ հա՛յ:

— Լաքին պէնճէ միւմքին տէյիլ տիր:

— Նի՞չին:

— Գիր գաչ սէօզ իլէ սէպէպինի անլաթըրմ:

— Սէօյլէեին:

— Անժէլ տ'Արըլվիլ հաեաթտա տըր:

Էլէն, Անժէլէ Լօնտրատա թէսատիւֆ իթմիշ օլան իվարտան,
մէգպուրէնին հէնուլ հաեաթտա օլտուղունու, եախօտ հաեաթտա
օլապիլէճէկինի պիլիր իտի, պունուսլա պէրապէր, մէգքիւր իֆա-
ռէյի իշիթտիկինտէ, ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ իտիեօր կիպի կէօ-
րիւտիւ, վէ պատէհու քէլամա տէվամ պիրլէ:

— Վա՛յ, Անժէլ տ'Արըլվիլ հաեաթտա՞ մը տըր, տէտի:

— Էվվէթ:

— Է՛յ հալէա քէնտիսինի սէվի՞եօրմուսունուզ:

— Շիւպհէսիզ:

Գէօյլէ պիր ճէվապտան սօնրա, Էլէն, տէմիրի թալընտա
տէօյմէք օլտուղու կէրէք տարպը մէսէլէսինի պիլիր իտի իսէ տէ,
պունուսլա պէրապէր, շիմտիլիք օլ խուսուստա պիր սէօզ պիլէ
հօյլէմէք ճայիզ օլմատըղընը, վէ սէօյլէնէն սէօզլէր իւզէրինէ տիւ-
շիւմէսի իշին տիւգէ վագըթ պըրադմագ, վէ տիւշէսի կէօրմէսի
իլին ֆըրսաթ վիրմէք լազըմիտուկինի անլատը:

— Գունտան գաթինազար, — տէյի տիւգ տէվամ իթտի, — Գէ-
րէղնա նէհրինտէ վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու, հէր քէս կիպի պէ-
նիմ տախի զանն իթտիկիմ իքինճի Էվլատըմ տախի հաեաթտա տըր:
Էլէն, պու խապէրի ալտըղընտա, գաշլարընըն չաթըլմասընը մէնն
թաէմէտի, շիւնքի տիւգիւն Էվլատընըն պուլունմասը, քէնտի թա-
սալվուրլարընա, Էօնիւ ալընմազ պիր մանի օլապիլիր իտի, իմտի,
թէաճճիւպլէ:

— Նէ՞ տիեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթմէսինտէ, տիւգ:

— Հագըգէթի հալի սէօյլէեօրմում, տէտի:

— Է՛յ , օ հվաւորնըդ պուլտունուդ մու ,

— Եվվէթ , տիւն պուլտում :

Տիւղ , չափուշ Թաւր-ա-Մօրա ըստիմ կէլտիկինի , վէ պուլտում կէլէքլէքլէքին նէթիճէլէքլէքին , վէ թամ օլ էսնատէ քէնտիսինին սուրէ-թի զարիպէտէ իւսթէ կէլմէսիլէ , պուլ նէթիճէլէքլէքի դաթթ իթմիշ օլտուղունու Էլէնէ հէքեաեէ իթտի :

— Հա՞նկըսը սիլին հվաւորնըդ տըր , տէյի Էլէն սիւալ իթտի :

— Տիւնքի կիւն կէօրմիւշ օլտուղունուդ իքի տէլիդ անիլտան պի-րի տիր :

— Հա՞նկըսը տըր :

— Գիւլիւկիւ , վէ Ֆէլիքս իսմինտէ օլանը տըր : Սիլ եաթտըղը-նըդ զէման , օ՛ պու եաթաղըն սաղընտա , Պալթաղար տա սօլունտա տուրուեօրլար իտի :

— Ա՛հ , սիւպհան Ալլահ . . .

— Նէ՞ օլուեօրսունուդ , գըղըմ , տէտի իհթիւար , զիւտտէսիլէ մէրադտէ դալարապ :

Լաքին Էլէն պաւըլմըշ օլտուղունտան , ճէվապ վիւրէմէտի :

Տիւղ , տէրհալ , կէնճ պիւր տէլիդանլը կիպի չէվիքլէքլէ , Պալ-թաղարը պուլմապ իւղրէ սալօնա դօշտու , չիւնքի Ֆէլիքս , Բօ-ղէթ հապըլնտա մալլումաթ ալմապ իւղրէ կիթմիշ օլտուղունտան , Պալթաղար , մէճրուհէ դատընը թէտափի իթմէք իլին , Մ . աը Սէր-տէօյլէն իսանէսինտէ դալմըշ իտի :

Բիրօնուն պայիլընլըդ տաթիթէ իտի : Մէզպուրէ , Ֆէլիքսին , տիւ-դիւն հվաւոր օլտուղունու իսադէր ալմասը իւղէքլինէ , չէտիտ պիւր հէեհճանը գալպէ տիւչար օլմուշ օլուպ , չիւնքի Էլէն , Ֆէլիքսի կէօր-տիւկիւ զէման ,

— Ա՛հ , շու տէլիդանլընը սէվէպիլտէ իտիմ . . . տէմիշ իտի :

Ֆիլվազը , պու դարընըն դալպիւնտէ , օ տէլիդանլըտան տօլաթը աթէշի աչդ ու սէվտա սիւզան օլմաեա պաշլամըշ օլուպ , տիւղիւն օրատան կիթմէսինտէն սօնրա , Էլէն , կէօլլէքլինի աչտը , վէ պիւր ալ տիւչիւնտիւ , Պատէհու , անինտէ , դարալարընը վիւրէն դատընլըթ միսիլլու , քէնտի քէնտիեէ շու սէօլլէքլի սէօյլէտի :

— Շիմտի , շու եա պու սուրէթլէ տիւչէս օլալլէճէկիմի ան-լաւօրում : Մատտէ , քէնտիմի Ֆէլիքսէ սէվտիլմէք տիր , վէ օ տա պէնի սէվէճէք տիր , չիւնքի պէնի սէվմէսինի իթմէքիմ , Զանն իտէ-րիմքի , պուլնտան պէօյլէ , տիւչէսին տապասընը իլիլիզամ իթմէքլէքլէ :

վէ տիւգէ պիր վարիս թէտարիքի իչին, Բիէր վէ Իվար իլէ միւշ-
թէրէքէն չարըշմագլըդ, մէնֆաաթըմ իճապընտան տէյիլ տիր, Նի-
հաեէթ, պագալըմ, պու իլին սոնու Նէրէտէ գարար գըլաճագ տըր:

Պու արա, տիւգ, Պալթաղար իլէ պերապէր ավտէթլէ, մեր-
գում տէրիգանլըհա,

— Պիւմէմքի, պէնիմ աղլըմ Նէրէտէ տիր, Պու պիչարէ գըղճը-
ղալըն, պու մէլէլէն, մէճրուհ օլտուղունու աիւլընմէեքէք, քէն-
տիսինէ օլ գատար ըսդըրտը իթտիրտիմքի, Նիհաեէթ զէվալլը հո-
րուլարագ, պիր սաաթ հէօրիւշմէսինտէն սոնրա, պաեըլա գալտը,
տիսէքտէ իտի:

Էլէն, պու իքի առէմէն քէնտի հաթաղընա հաղլաշարդըլարընը
իլիթտիկինտէ, հէօղլէրինի թէքըպը պարամըշ իտի, Կէնճ թապիպ,
մէրգումէնին նաաղընը թուլթարագ,

— Գօրգաճագ պիր շէյ հօգ տուր, տէտի:

Պու տէրիգանլը տաթի մէզպուրէնին նաաղընը թուլթաուղուն-
տա, լէհճէսի սօլմուշ օլտուղ, միւլթէտտիր հէօրիւնիւհօրտու, վէ օլ
Կէնճ գատընա քէսկին պիր պագըշլա պագըհօրտու:

Ձիւնքի մէրգումուն գալլինտէ էսէրը մուհապլէթ հասըլ օլ-
մուշ օլտուղ, լաքին պու մուհապլէթի, շիւպհէսիլ, քէնտինին տիլ-
պեր մաշուգէսի ժաննի Բէնսօն հադգընտա տէյիլ իտի:

ԱՏԻ ՊԻՐ ԻՇՃԻ ԳՐԶ, ՏԻԻՇԷՍ ՕԼՄԱԴԼԸՂԸ ՆԱՍԸԼ

Ի Ի Մ Ի Տ Ի Տ Է Պ Ի Լ Ի Ր

Ֆէլիքս, Լգօլ-Մէտտին նամ սօգադ տա վադը խանէտէ մուճիպի
իլիթիւրապ պիր հալտէ պըրտագմըշ օլտուղու: Բօղէթէ պիր ան էվվէլ
լավուշմագ իւզը, սիւրաթլէ ատըմլարընը ալմաղլա պերապէր,
Ֆէրի զաեէթ մէզղուլ օլմաղտան խալի գալմաուդ տա իտի: Շէյ-

էքի, շիւղհէսիզ գուզվէյի հաֆըզասընտա գուզվէթլի պիր սու-
րէթտէ հէքք խտիլէրէք զաւաճագ օլան օ կիճէքի վագըալարը տիւ-
շիւնտիւքճէ, բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իթմէքտէ, վէ
քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի .

— Նէ՛ աճայիպ շէյ, տահա տիւն, ֆէննի թըպպ թահսիլէյլէ
մէշղուլ ֆագիր պիր մէքթէպլի օլտուղում, վէ ֆամիլեամ վէ սէրվէ-
թիմ օլմաեարագ, պիր զաթը համիյեթթաիմաթա պօրճուլ օլտու-
ղումու զանն իյլէտիկիմ քիւչլէք պիր իրատ իլէ եաշամագտա, վէ
բէք շօգ շէյլէրտէն քէնտիմի մահրում իթմէքլէ, կիւճպէլա իքի ու-
ճու պիր եէրէ կէթիլէպիլմէքտէ պուլունտուղում հալտէ, պու կիւն,
մէկէր միլեօն սահիպի օլան պիր տիւգիւն էվլատը օլաճագ իմիշիմ . .
Մ՛հ, խա՛յր, խա՛յր, պու միւմքին տէյիլ տիր . . եա բիւեա կէօրիւեօ-
րում, եախօտ տիվանէեթիմ .

Մէրգում տէլիգանլը, բիւեա կէօրմէքտէ օլմատըղընա լաեդըյլա
իւքեաթ օլմագ իչին, էկէր ուեուեօր իսէ, ուեանմասը զըմնընտա
պիր գօլունու չիմտիքլէտիկի կիպի, տիվանէ օլմատըղընա տաիի թէէ-
մին օլմագ իչին, պիր համալա, պիր քէսթանէճիեէ, պիր զապթի-
եէեէ, վէլ հասըլ պիր սուճուեա պազը շէյլէր սօրտու, վէ պունլար-
տան մունթագամ ճէվապլար ալմասը իւզէրինէ, նէ՛ բիւեա կէօր-
տիւկիւնէ, վէ նէ՛ թէճէնիւն իթմիշ օլմասընա ինանմաեդպ, միլ-
եօն սահիպի պուլունան պիր տիւգիւն էվլատը օլմասը իշթիմալինէ
ինանմաեա պաշլատը, վէ պու իթիգտտ իլէ, խանէսի գաբուսու-
նա մուվասըլէթինտէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Ա՛հ, աճապա պու շէյլէրտէն Բօզէթ խապէրտար օլուր իսէ,
նէ՛ գատար մէմնուլ օլաճագ տըր, տիմէքտէ իտի .

Փէլիքս, պիր տիւգ էվլատը օլտուղունա հէր նէ գատար իս-
քեաթ օլմուլ իտի իսէ տէ, պու ճիւմիէ իլէ, քէնտի նիշանլըսընն,
պու սէպէպլէ քէնտիսինէ լաեդ օլմաեաճաղընը, վէ օ տիլպէր վէ
սաըը գըզա իթմիշ օլտուղու վատը կէրիեէ ալմասընը ֆիքրինտէն
պիլէ կէշիլմէեօրտու .

Հալպու քի Փէլիքս, պիրտէն պիրէ,

— Լաքին . . տէտի քէնտի քէնտիեէ, վէ գաբուեու չալմագ
իւզըն իքէն տուրտու .

Փէլիքս, պիր միւտտէթ տիւշիւնտիւ, վէ հէեէճանը աղիմինտէն
նաշի սիմասընտա հուսուլէ կէլէն ալթիւսթիւք կէչմէմիշ օլտուղու
հալտէ, շու վէճհ իլէ իֆատէսինէ տէվամ իթտի .

— Լաքին, մատեմքի շիմտի պէն ատի պիր մէքթէպլի, վէ քէն-տիսի կիպի սահիպսիդ պիր էվլատ տէյիլիմ, վէ ասալէթ իւնվանը-նա վէ սէրվէթէ նայիլ օլաճաղըմ, օլապիլիրքի Բօզէթ պէնի սէվ-մէսին:

Պու միւլահադա իւզէրինէ Ֆէլիքս տիթրէտի, վէ մուախիարէն,
— Զիւնքի, պու գըզ, տիկէր դարըլարա պէնզէմէզ... իւնվան սահիպի օլմագըլդ արզուսու, վէ սէրվէթէ մայիք պուլունմագըլդ ան կէօզլիւլիւկիլէ պանա կէօնիւլ վիրմիշ տէյիլ տիր... պանա մու-հապպէթ վիրմէսի, պէնի ֆադիր, սէֆիլ, վէ քէնտիսի կիպի Ալլահա թէրք օլունմուշ պիր քիմնէ զանն իթտիկի իչին տիր, տէյի ի-լավէ իթտի:

Պու սէօզլէրի միւթէագըպ, Ֆէլիքս, ֆէնալըգ հիսս իտէրէք,
— Շիմտի նէ՞ եարմալընըմ, տէտի, վէ պիր ազ տիւշիւնտիւք-աէն սօնրա, պիր գաշ կիւն գատար պիր շէյ տիմէմէկի, վէ մէգքիւր մահրէմիյեթէ Բօզէթի հաղըրլամագ իւզրէ, պիր գաշ կիւն պէքլէ-մէրլիկի գարարլաշտըրտը:

Ֆէլիքս, պու գարարը վիրտիքտէն սօնրա, գարուեու չալտը, վէ գարուեու պապա Բէրլ-տ'Օրուլն գարուեու ալմասընտան պէշ տա-ղըգ սօնրա, մէքթէպլիի մէրգում, քէնտի օտասընա չըգտը:

Բօզէթ, իյիճէ օյուպ, եանընտան ասլա այրըլմըշ օլմաեան ժան-նինին եարտըլըլա աեաղա գալգմըշ, վէ քէնտիսի իչին սիւսլիւ գահվէ հաղըրլամագլա մէշղուլ պուլունմուշ իտի:

Իքի կէնճ գատընլար, Ֆէլիքսին եալընըգճա ավտէթինի կէօր-տիւքլէրինտէ, իղհարը թէաճիւպ իյլէտիլէր:

— Պալթաղար նէրէտէ տիր, տէյի ժաննի սիւալիթտի:

— Պալթաղար մը, տէյի ճէվապ վիրտի Ֆէլիքս, արանսըպ կէ-լէրէք, զիրա շունու պէեան իտէրիդ քի, Ֆէլիքս, տօթունու ֆիք-լիւտէն պիլէ կէշիրմէմիշ իտի:

— Էվլէթ, Պալթաղարը սօրուեօրում, տէտի ժաննի թէքրար իտէրէք:

— Լաքին, միւսիւ Ֆէլիքս, լէհճէնիդ նէ՞ գատար սօլումշ, նէ գատար հալսիդ կէօրիւնիւեօրսունուզ. նէնինիդ վար տըր, տէտի Բօզէթ:

— Հիշ... հիշ... հիշ պիր շէյիմ եօդ տուր... Պալթաղարա կէլինճէ...

Ֆէլիքս, Իքի կէնճ գատընըն նաղարը տիգգաթընը, քէնտի

տօսթու հազգընտա ճէլս խիսկիսէ, մէջուոն օլաճադ խաի խէ տէ, պուռնա մուվաֆիադ օլառաուր, չիւնքի Բօղէթ, քէնտի աշգ ու սէվտասընը միւսէյեիւն օլմադ խզրէ, տէհչէթ վէ թէաճճիւսլէ մէր-դոււմա պադուրղը հալտէ, ժաննի, անըն քէլամընը շու վէճհէ քէստի:

— Մատտէ, օ խույսուղ հազգընտա օլառաուրընտան, պրագըն օ իսթէտիկի մահէլլտէ պուլունտուն, Լաքին սիղին նէ՞եհինիզ վար տըր: — Կէօրմէեօրմուսունուդ, սիղէ ֆէվդէլատէ մուհապսէթի պուլունտան Բօղէթ, իզթիրապ ու էնտիշէսինտէն նաչի էօլիւմ քատտէ-սինէ կէլմիշ տիր:

Ֆէլիքս, միւտտէթի էօմրիւնտէ եալան սէօյլէմիշ օլառաուրըն-տան, պուլ քէրքէ տախի:

— Նէեհիմ մի վար... իւչիւեօրոււմ... տօնուեօրոււմ, տէտի:

Մէրզումուն վիրտիկի ճէվապքէսլի մուվաֆիադըյեթ իթմէք-լէ, ժաննի, սօպաւեա պիր օտուն աթտը, վէ Բօղէթ տախի սօպա-նըն եանընա պիր իսիէմիէ եադլաշտըրըպ, ֆէլիքսէ:

— Օթուրուն, տէտի:

Ֆէլիքս, իշպու մուվաֆիադըյեթինտէն թէշլիզ օլունարապ, օթուրտու, վէ քէլամա տէվամ իտէրէք:

— Աճըմ, աճըրդտան էօլիւեօրոււմ, տէտի:

Տէրհալ, պիր սուֆրա տիւզէլիպ, պէշ տապըլա գատար իմ-թիտատ իտէն պու սուֆրա հազըրըրղը սըրասընտա, մէրզում տէ-լիգանընըն հէեհճանը թէսիկն օլտու, վէ անըն թաամ իթտիկի էս-նատէ, իքի կէնճ գըղլար սիւքիւթ իւզրէ տուրմուշար լքէն, թաա-մընը պէթիրտիքտէն սօնրա, իքի պիրտէն:

— Միւսիւ Ֆէլիքս, Մ. Պալթաղարըն նէ՞ օլտու զունու նիհաեթի սիղէ սէօյլէեհէճէ՞քիսինիզ, տէտիքէր:

Ֆէլիքս, հէր նէ գատար եալան ալաուրմազըրգ սանաաթլընտա մահիր տէյիլ խաի խէ տէ, պու ճիւսիէ իթէ էմնայի թատմընտա, շու քիւչիւք մասալը տիւչիւնմիւշ խաի, Խմտի, քէնտիսինէ խիթապ օլու-նան սիւալէ դարշըրըպ:

— Ա՛հ, օնտան պանա պահս իթմէեհինիզ... Պալթաղար, գա-րարըմըզ վէճհ իւզրէ, խանէսիզէ ալտէթլէ, եաթաղա կիրէճէկիմիզ եէրտէ, սապահա գատար պէնի տօլաշտըրմըշ տըր, վէ պիլիթիսի-նիզ, նիշին, տէտի:

— Խա՛յր, նէ՞ պիլէլիւմ:

— 1832 տէնէսինին դօլթըասընա տայիր պանա ուզուն պիր մա—
պահասա տինէթտիրմէ. ր իշին .

Իբի կէնճ գըզլար , թէանճիւպլէ պիրիպիրինէ պագըշարլար , Պա—
տէհու ժաննի իփատէեէ աղաղ պիրլէ ,

— Միւսիւ Ֆէլիքս , էկէրչի պու սէօղիւ սիգ սէօյլէմէսէ իտինիզ ,
ինանազ իտիմ , տէտի .

— Նիշին .

— Ձիւնքի Պալթաղար , բէք չօգ կէզէնլէրտէն տէյիլ տիր .

— Աճայիւ . . .

— Հալպուքի սիզին եալան սէօյլէմէզ օլտուղունուղու պիլտի—
կիմտէն . . .

— Էյ .

— Սէօղիւնիւղէ ինանմադ իտիէրիմ .

— Պէն տէ պունա մէմուուն օլուրում , տէյիլ Ֆէլիքս տիւշիւնտիւ .

— Հայպուքի Պալթաղար չիմտի նէրէտէ տիր .

Ֆէլիքս , պու սիւալի բէշի իթմիշ օլմաուրդը հալտէ , չաչըրմա—
եարաղ .

— Պիլմէմ , տէյիլ ճէվաղ վիրտի .

— Աճայիւ , նասըլ պիլմէեօրսունուղ , քէնտիսինի նէրէտէ պը—
րագտընը .

— Քէնտիսինէ պիւսիւք պիր փէնայըդ իտէմէեէճէկի պիր մա—
հէլտէ , եանի Բօն տէզ Արտա պրաղտըմ . հալպուքի չաեա աթըլ—
մագ նիեէթինտէ պուլունմատըղընա սիզէ եէմին իտէրիմ .

Իբի կէնճ գըզլար , Ֆէլիքսին , հագըդէթի հալի քէնտիլէրին—
աէն կիզլէմէքտէ օլտուղունու անլատըլար իտէ տէ , մէրգումուն ճա—
նընը սըգմամադ իշին , Պալթաղար հագընտա մալիւմաթը միւքէմ—
մէլէ իտիհհասալի զըմնընտա , պիզլաթ քէնտիսինին կէլմէսինէ պէք—
լէմէեէ գարար վիրտիլէր .

Պալթաղար , Էլէնին նամիզաճըրը հագընտա տիւզիւ քեամի—
լէն թէէմին իթտիքտէն սօնրա , էօյլէն սուլարընտա ափտէթ իթտի .

Պու տէլիգանլընըն՝ քիւրբէյի արգտա եաչաեան մէսուտլար ոը—
նըքընա մէնսուղ օլտուղու , թէպէսսիւմ իտէն սիմասընտան անլա—
շըլտըրը հալտէ , իշէրի կիրտիկինտէ , Բօղէթին իբի քիւշիւք էլինի
թութտու , վէ կիւլիւմէեէրէք ,

— Պու սասալահ նասըլտընըղ , պէնիմ քիւշիւք տիւզիսիմ , տէյիլ
սիւալ իթտի .

Իբրի կէնճ գատրնլար, տիպիս քէլիմէսինտէն պիր շէյ անլաւա-
մատրլար, Հալպուքի Ֆէլիքս, Պալթազարըն բալթօսու քէնարընտան
չէքտի իսէ տէ, Պալթազար, պիր շէյ տէրք իտէմէտիկինտէն, տօս-
թուռնուն թարաֆընա պիլէ տէօնմէտի.

— Էվվէթ, սիզէ տիեօրում, պէնիմ քիւչիւք տիպիսիմ, տէյի
մէքթէպլիի մէրգում թէքրար իթտի.

Պու տէֆա, Ժաննի, Պալթազարա խիթապէն,

— Շու տիւշէս իւնվանըն իլէ նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն, սէրիսօշ-
մուսուն, տէյի սիւալ իթտի.

— Սէրիսօշ մու, խա'յր, լաքին պիր ազտան սէրիսօշ օլմաեաճա-
ղըմը պէեան իտէմէմ.

Աճայիւ, միւսիւ տիւգ, սէն պիր շէյ սէօյլէ՞մէտին մի.

Ֆէլիքս, պու արա, Պալթազարըն սէօզլէրինտէն սըզըմադտա
օլմասըյլա, մէրգումուն գուլաղընտան աշաղըեա,

— Պիր ազ պանա կէլ, սանա պիր տիեէճէկիմվար տըր, տէտի.

— Ղալիպա կիւնահ չըգարթմագ կիւնլէրինտէ պուլունու-
եօրուգ.

Պու սուրէթլէ, Պալթազար՝ Ֆէլիքսին իքինճի օտասընա կիտէ-
րէք, եալընըգ գալտըգլարընտա,

— Սէօյլէ պագալըմ, տիեէճէկին նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի.

Ֆէլիքս, Բօզէթէ հագըգէթի հալի իգուար իթմէքտէն քէնտիեթի
մէնն իթմիշ օլան վէսվէսէ վէ չիւպհէլէրինի մէրգում արգատաշընա
պէեան իթտիկինտէ, Պալթազար,

— Հագըգէթէն սէն բէք սաֆտէրունսուն, տէտի, վէ տէր-
հալ իքի կէնճ գըզըն, պիր տէրէճէ սապըրսըզըլըլա, իքի ահպագ
պէյնինտէ ճէրէեան իտէն մուհապէրէնին նէթիճէսինէ պէքլէմէքտէ
օլտուգլարը օտաեա ավտէթլէ, պիր գանաբէ իւզէրինէ օթուրտու,
վէ Ֆէլիքսին նիշանլըսընը տախի մէքթիւր գանաբէեէ տալէթ ի-
տէրէք,

— Մա'տմուազէլ Բօզէթ, սիզ տէ կէլին պէնիմ եանըմուա օթու-
րուն, տէտի.

Բօզէթ, Պալթազարըն արզուսունա մուվաֆըգ. հարէքէթ իթտի
վէ մէրգումա թէաճճիւպլէ պագմասընտան, զանն իտէրսին քի,
մէզպուրէ,

— Աճապա պունուն մանէասը նէ՞ տիր, տէյի քէնտի քէնտիեթ
սիւալ իթմէքտէ իտի.

— Տխրեցի՞նիդ, աղիցիմ Բօղէթ, սիւղէ պիւր չէ՞յ սէօյէմէքիկիմ լազըմ տըր, տէ՛յի Պալթազար քէլամա պաշլասար:

Պալթազար, կէնճ գըղա սէօյէնէճէկի իֆատէնէ էհէմիյեթ վիւմէմէք իշին, թէպէսսիւմ իթմէքտէ վէ կիւլմէքտէ իտի:

Բօղէթ տախի կիւլէրէք:

— Պանա տիւնէճէեին նէ՞ տիւր, տէ՛յի սիւալ իթտի:

— Տիւնէճէեիմ շու տուր քի, Ֆելիքս սիզի տէյի կիպի սէվէր:

— Սահի՛հ մի, միւսիւ Ֆելիքս, տէ՛յի կէնճ գըղ՝ մէրգում տէ-
լիքանլընա տօղրու տէօնէլէք սիւալ իթտի, վէ նայիլ օլակէլտիկի
սաստէթտէն նաշի ֆէվգէլաստէ մէսրուր օլտու:

— Էվվէթ, մասմուաղէլ:

Պալթազար տախի,

— Էվվէլ էմիրտէ, մասմուաղէլ Բօղէթ, ասլա հալան սէօյէմէ-
տիկիմի պիւմէլիսինիդ, տէ՛յի իլավէ իթտի:

— Էվվէթ, ասլա հալան սէօյէմէգսինիդ, տէտի Բօղէթ, պիւր
ազաճըգ չիւպհէ իլէ:

— Ասլա՛, ասլա՛, տէ՛յի իլավէ իթտի Պալթազար:

— Լաքին, էլպէթթէ պիւր կիւն պէն սիզին հալանընըր թու-
թաճաղըմ:

Բօղէթ, պիւր աղ թէֆէքքիւրտէն սօնրա, վէ լաթիֆէ թարղընտա,
Պալթազարա խիթապ իտէրէք:

— Ֆագաթ, միւսիւ Պալթազար, տիվանէլիք տէրէճէսինէ գա-
տար վարան օլ պիւրիւր աշգ ու սէվտանա տայիր սիզտէն իսպաթլար
իսթէր իսէմ...

— Մատմուաղէլ, չիւտի սիզէ իսպաթընը կէօթէրէճէեիմ:

— Չաբուդ սէօյէնէին:

— Էվվէլա, սէօյէնէճէկիլիսպաթըն, Պիճ պիյի Կիճճ մասալլաբընա
պիւր աղ պէնղէտիկիլին իսպաթը վէրմէքլիլ լազըմէտէն աուտ իտէրիմ:

— Ա՛հ, պէն մասալլաբը չօգ սէվէրիմ, վէ սիզ տէ բէք կիւղէլ
մասալլաբ նազլ իտիւրսինիդ... հայտէ պապալըմ, չաբուդ իտին,
սապըրըմ թիւքէտիւօրսունուդ:

— Նէ՛ քիւչիւք աթէշֆիլչան տաղ, լաքին իշթէ պաշլաւօրում,
պիւր տագըգա էվվէլ, պուրաւա կիւրտիկիմտէ, իքի տէֆա սիզի, պէ-
նիմ քիւչիւք տիւչէսիմ տէյի թէմիւնէ իթտիմ:

— Էվվէթ, վէ միւսիւ Ֆելիքսի տէ, միւսիւ տիւգ տէյի թէմիւ-
նէ իթտինիդ, տէտի Բօղէթ:

— Իմտի, ի.քինիդի տախի օ լունվանլար իլէ թէսմիեէ իթմէքտէ սէպէպլէրիմ վար իտի.

— Նէ՞ կիպի սէպէպլէր.

— Տերխաթըր իտիեօրմուսուհուդքի, տիւնքի կիւն, շէհրի ա-
եինտէն ավտէթինիդտէ, պապա Բէրլ-տ'Օր, տօսթուսուդ Ֆէլիքս իչին
պիր մէքթուպ վիրմիշ տիր.

— Էվվէթ, հէր նէ գատար օնտան պէրու զիեատէսիլէ միւղ-
տարըպ օլուպ, սըթմատան դուրթուլամասըմ իսէ տէ, պունուսնա
պէրապէր հէր շէյ իսաթըրմտա տըր.

— Իմտի, օ մէքթուպու գապուլինիդտէն պէրու, վէ պու կիծէ
վազը օլան հալլէրի աիգէ հիքեաեէ իտէճէկիմ.

Պու վէճհլէ Պալթաղար, Ֆէլիքս իլէ քէնտիսինին Մ. տը Սէր-
տէօյլին խանէսինէ նասը կիթտիքլէրինի, վէ ժագօպ սօղաղնտա
վուգու պուլան հալլէրի նապլ իթտիկի սըրատա, Բօղէթ, էվվէ է-
միրտէ զիեատէսիլէ թէաճճիւպ իթտի, վէ պտտէհու պու թէաճ-
ճիւպիւ, հէեէճանը ալիմէ թահվիլ օլտու. Բօղէթ, Պալթաղարն
հիքեաեէսինի, Պին պիր կիծէ մասալլարընտան աոտ իթմէեիպ, իչ-
պու նագլիեէթ իիթամ պուլունճա, մէղպուրէ աղլամաեա պաշա-
տը, վէ Ֆէլիքս, մէրգուսինն նէվիմա տիղլէրինէ գաբանաբագ, վէ
էլլէրինի սըգարագ, անը թէսէլիեէ չալըշմագտա պուլունտու.

Պաղէն աշգ ու սէվտաեա միւպլթէլա օլանլար, զարիպ սուրէթ-
տէ ինճինիլէր, վէ շիւպհէեէ զահիպ օլուրլար. Ֆէլիքս տէ, Բօղէթին
կէօղլէրինտէն ագան եաշլարտան տօլաեը պիւթիւն պիւթիւն եանը-
լըեօրտու. Մէրգում, կիւեա կէնճ գըղ՝ քէնտիսին տիւգ տը Սէր-
տէօյլին էվլատը օլտուղունու խապէր ալարագ, պունտան պէօյլէ անըն
աշգ ու մուհապպէթինէ ինանմաեաճաղընը, վէ քէնտի մուհապպէ-
թինտէն քեաժիլէն կէրի տուրմասա պիլէ, սահիսլիվ վէ ֆամլիեասըլ
վէ իքիսի տէ ֆապիր օլտուղլարը գէման, քէնտի թավան իչի օտալարըն-
տա օթուրտուղլարը սըրատա թասմիմ իթմիշ օլտուղլարը կիւղէլթա-
սավվուրարընըն մէվգըի իճրաեէ վաղը իսուսուսընտա եարտըմ իթ-
մէք իսթէմէեէճէկիլինի զանն իթմէքտէ իտի. Պինապէրին, Ֆէլիքս,
տօսթուսուհու, շու սըրըր տէրհալ մէյտանա չըգարմասընտան
հիտտէթլէնէրէր, մէրգուսու իթապ ու թէքտիրէ պաշլամագտա
իքէն, Բօղէթ, քէլամա աղալ իտէրէր.

— Մ. Ֆէլիքս, Մ. Պալթաղարը թէքտիր իտէճէք եէրտէ, թէք-
միւ հագըգէթի հալի պանա պեեան իթտիկի իչին, միւսապտէ ի-

«Նիհաեէթ հանկը պիրննի սէօյլէեխմ»։ Ֆիքրըննին իշինտէ, պիրպիրըննտէն զիեատէ տէհչէթլի պինլըքէ խեեալաթ ու էվհամ հասըլ օլմուշ տուր, վէ լաքին սիդէ օլան մուհապպէթի, հէր շէյտէն զիեատէ դուվվէթլի օլտուղունտան, վէ քէնտի հադդընտափի զիւիւմիւնիւղիւ թէպտիլ իթմէք իշին, հէր շէյտէն զիեատէ սիդին ալպ ու մուհապպէթլինիդէ էհէմմիեթ վիրտիկինտէն, հալ ու մէվգիինճէ զուհուրա կէլէն թէպէտտիւլիւ սիդէ պիլտիրմէմէկի, վէ քէնտիսինի, տայիմա, սիդին ինտինիդտէ, իլէրուտէ ֆուդարա հէրիմի օլմադըղա թայեին օլունմուշ մէքլէպլի Ֆէլիքս Աթօր մադամնտա թանրթմաեը ֆիքրըննէ դօյմուշ, վէ պիւթիւն էօմրիւնիւ, հուղուրունուղտա կէշիրէճէք տէրէճէտէ սիդէ մուհապպէթլի պուլունտուղունտան, կէրէք հայիդ օլտուղու իւնվանը վէ կէրէք սէրվէթինի բէք նատիրէն իսթիմալ իթմէքլիկի դարալաշարըրմը իտի։ Շիմտի, սօրարմ, պուհալ աշղ ու մուհապպէթ նէթիճէսի՞ մի տիր, տէյի՞ մի տիր։

Բօգէթ, Ֆէլիքսէ խիթապ իտէրէք,

— Մ. Պալթազարն տէսիրէրի սահի՞հ մի տիրէր, տէյի սիւալ իթտի։

— Էվվէթ, անճադ պու շէյլէրի սիդաէն կիզլէմիշ օլտուղումտան տօլաեը պանա աֆվ իտէճէքմիսինիդ։

— Իշթէ, եալընը պու նօգսան դալաճադ տրր, — տէսի մէսէրէթլէ Պալթազար, — շէօյլէրի մատմուաղէլ Բօգէթ սանա աֆիլ իթմէեճէք տիր, լաքին աթթդ պու շէյլէր իւզէրինէ պահս իթմէեթիմ, Հիսսիեաթընըղտա հիշ պիր թէպէտտիւլ վուդու պուլմամը տըր։ Պու կիւնլէրտէ մատմուաղէլ Բօգէթ՝ մատամ տը Սէրտէյլ թէսմիէ օլունաճապ, վէ սէն տէ, Ֆէլիքս, ճիհէղ սանաղընա վաղ իթմէք իւղրէ, եալընը երկիրմի պին ֆրանզըղ պիր Գալիլ շալլ սաթըն ալմաղլա գուրթօլաճադ տըն։

— Միւսիւ Պալթազար, սիդ իշէ նէ՞ եօլտա մանէա վէրիեօրսունուզ, տէսի։

— Նէ՞ եօլտա մանէա վէրիմէք լաղըմ իսէ, օ եօլտա վէրիեօրսունմ մէննի դապիլ օլմաեան պիր խուսուսու դապուլ իթմէմէք միւմքի՞ն մի տիր, Շիմտի Ֆէլիքսի սիդին նէղաինտէն ալըպ կիթմէքլիկիմ լաղըմ տըր, չիւնքի բէտէրի, պէնի թէրք իթտիկի սըրատա, օղլունու պիր ան էվվէլ քէնտիսինէ կէթթլըմէքլիկիմ թափսիէ իլլէտի, զիրա զալիպա օղլունա պաղը մուհիմ իֆատէլէր թէպիլլ իտէճէք տիր։

— Միւսիւ Պալիսաղար, պանա պիր շէյ սէօյլէմէնիզի ըէճա ի-տէրիմ, տէտի Բօղէթ :

— Նէ՞ շէյ :

— Աչըգտան աչըղա պանա ճէվապ վիրէճէքմիսինիդ :

— Հէր խուսուտա տայլիմա սէրպէսթճէ իֆատէի մէրամ իթ-տիկիմի պիլմէեօրմուսունուզ :

— Է՞յ, միւսիւ տիւզ պիրիեօրմուքի . . .

— Մա՛տմուլազէլ Բօղէթ, եէնիաէն քէտէրամիզ պիր իֆատէտէ՞ մի պուլունաճազսընը :

— Լաքին պու ճէվապ տէյի տիր :

— Էվվէթ, մատմուլազէլ, սիզէ ճէվապ վիրէճէեիմ, ֆազաթ էվվէլ էմիրտէ, պաշլատըղընը սիւալի իրմալ իտին :

— Սիւալիմի աւլամաեօրմուսունուզ :

— Ֆէլիքսին սիզի աէվտիկինտէն Մ. տիւզիւն խապէրտար օ-լուպ օլմատըղընը՝ մը պանա սօրմազ իսթէեօրմունուզ :

— Էվվէթ, տէտի կէնճ գըղ՝ դըղարարագ :

— Իշթէ, միւսիւ տիւզ պու խուսուտու պիլտիքտէն մատա, էվլատընըն՝ սիզին իլէ էվլէնմէքլիկի վատ իթմիշ օլտուղու, վէ վա-տընը թութմազ իսթէտիկի տախի քէնտիսինէ սէօյլէնմիշ տիր, վէ քէնտի տէ պունա իսքեաթ օլմուշ տուր, վէ . . .

— Էյ սօնունու կէթիրին, տէտի Բօղէթ, սապըրսըղըզլա :

— Վէ Մ. տը Սէրտէօյլ, հազգընըղտա հիւսնի շահատէթլէր պմիշ օլտուղունտան, սիզի քէնտի գըղը մազամընտա սէվմէքտէ, վէ օղունուն արզուլարընը թաստիզ իլլէմէքտէ տիր : Շիմտի խօշ-նուտ օլտունուղ մու, մատմուլազէլ :

Բօղէթ, հէեէճանընտան նաշի ճէվապ վիրէմէտի :

Պատէհու մէրզ ուման իրի կէնճէր, իրի գըղարը, ալմըշ օլ-տուզլարը խապէրլէրտէն տօլաիը հայլէթտէ պատգարազ, օրա-տան մուֆարագաթ իթտիլէր :

ՊԱԼԹԱԶԱՐԸՆ ՃԻՏՏԵՆ ՀԱԼԴԱՅԻ ԱՇԴԱ

Թ Ո Ւ Թ Ո Ւ Լ Մ Ա Ս Ը

Մէրգուսն իրի տէրիպանըլար սօղալա չըգար չըդմազ, Պալթազար, Ֆէլիքսին դօլթուղունա կիրտի, վէ պիր գաչ տազըզա գատար սիւքիւթ իւզլէ տուրտուգտան սօնրա, հէեէճան իլէ,

— Ֆէլիքս, տօսթո՞ւմմուսուն, տէտի:

— Շիմտի պու սիւալին զարիպ տէյիլ՞մի տիր:

— Էօյլէ ամա, մատտէ վէսլիմ տիր:

Ֆէլիքս, չիւպհէլի պիր նազար իլէ Պալթազարա պազտը, չիւնքի տօսթուսուն, միւտտէթի էօմրիւնտէ հիչ պիր գասապէթի պուլունմամըչ օլտուղունու, ուղուն պիր թէճըրիւպէ իլէ պիլիր իտի:

— Էվվէթ, — տէյի Պալթազար տէվամ իյլէտի, — մատտէ ճիտտի տիր, հաթթա տիեէպիլիլիւքի, բէք ճիտտի տիր:

— Հէր նէ իսէ, իյզահ էթ պազալըմ:

— Հէքիմիք շահատէթնամէմի ախլ իթտիմ, վէ Բարիստէն հարէքէթ իթմէք իւզլէ պուլունուեօրում, չիւնքի տօլրուեու սէօյլէեթիմի, մէթէպիլիլիք վէ պէքեարլըզ էօմրիւ, պիր նէվ սէրսէրիլիք տիմէք օլմալլէ, պու էօմրիւմտէն սըգըլմաեա պաշլամագտա իտիմ:

— Սահիհէն սըգըլաճագ հալ տըր:

— Հէմ զանն իթտիկինտէն զիեատէ:

— Նիհաեէթ մատտէ նէեէ՞ տայիր տիր:

— Գօրգուեօրումքի, զայրը մուայեէն պիր սուրէթտէ Բարիստէ գալաճաղըմ:

— Նէ՞ պիւեիւք քէտէր: Շունա, Բարիստէ հէքիմ օլաճաղըմ տէսէնէ, Սէնին, օլտուգճա սէրլլէթիւ պուլունսուղունտան, միւշթէրիլէրիլի թէտարիք իտէնէ գատար պէքլէեէպիլիլիլին, վէ խայլի միւշթէրիլէրին օլաճաղընա տա էմին օլապիլիլիսին:

— Պէնի տիւլարը էնտիլէ վէ իլթիլրապիլըլան պու տէյիլ տիր: Սէնին նօզթաի նազարըն իլէ, պէն Բարիստէ գալմաեք, էեալէէթ կիթմէեէ թէրճիհ իտէրիմ, Էհլ վէ մալիւմաթ սահիպի օլան պիր

ատէմ իշին, Բարիս շէհրի, քէնտիսինէ լաերդ պիր մահէլլ տիր, Պուռտան պաշգա, Բարիստէ գաւմապլըղըմ իլէ, նասըլքի շիւպ-հէսիդ սէն տէ գաւաճագսըն, պիրիպիրիմիզտէն այրըմըշ օլմաերդ:

— Բէք իյի, լաքլին պու սէօղլէրին իլէ մէրամըն նէ՞ անլաթմագ տըր:

— Տահա տիւնքի կիւն գալպիմոտ վէ ֆիքրիմոտ հասըլ օլան վէ պէնի զօրդու թաճագ. տէրէճէտէ պիւեիւմէքտէ պուլունան պիր աշգ ու սէվտատան պահս իթմէք իսթէրիս:

— Էկէրչի նէ՞ տիմէք իսթէտիկլինի անլամապլըղըմը իսթէեօր իսէն, էֆքեարընը պիր ազ աշըգ տան աշըղա պեհան էթ: — Խիւլասա, պէնիմ, մուամմա անլաեաճագ. գատար իզթիտարըմ պուլունամատըղընը տա պիլիրսին: Իմաի, մուամմա գապիլինտէն սէօղլէր սէօյլէմէ տէ, էֆքեարըն հէր նէ իսէ, անը պիլտիր:

Էվվէլէ էմիրտէ շուռու սանա սէօյլէեիմքի, պէն սէնի, իւլում ու ֆինուռտան ղայրի հիշ պիր շէյէ աշգ ու մուհապպէթին օլապիլիր տէյի գանն իթմէմ:

— Մատտէ իւլում ու ֆինուռա տայիր տէյիլ տիր:

— Ալլահ աշքընա օլսուն, հէր նէեէ տայիր իսէ, անը իյզահ էթ:

— Պիր գարըեա տայիր տիր:

— Սէվտիկին պիր գարըեա մի:

— Սէվմէեէ պաշլատըղըմ պիր գարըեա:

— Պալթաղար, սէն տիւանէսին:

— Նէ՞տէն:

— Աշըգտան աշըղա սանա ֆիքրիսի սէօյլէմէքլիկիմի իսթէեօր-մուսուն:

— Հայ հայ:

— Էկէրչի սէն էվլէնիրսէն, շու սէօղլէրի սանա սէօյլէտիկիմի իսթըրընա կէթիր. Հէմ սէն, վէ հէմ տախի ինթիխապ իտէճէք օլտուղուն գէվճէն, պէտպախթ օլաճագսընը, վալիֆէլէրինտէ գուսուր իտէճէքսին, վէ իսթիտատընտա մուվաֆֆագ. օլամաեաճագսըն: Տիմէք օլուրքի, իսթէմէեէրէք ֆէնա պիր ղէվճ օլաճաղըն կիպի, պիւթիւն իգտամաթ վէ մէսայինտէ թէհիեէ սարֆ օլունարագ, մէշհուր պիր թապիս տախի օլամաեաճագսըն:

— Նիշին, տէտի Պալթաղար՝ տօսթուռուն սէօղլէրի ճիստի օլտուղունա իսքեաթ օլարագ:

— Զիւնքի, սէնին հագըդի աշգ ու սէվտան, եալընըզ բէսպի

մալիւմաթ իթմէք օլուպ , շու տույղու , սէնին տրիէր հէր տույղու-
նու մահվ իտէր , չիւնքի սէնին մէշրու զէվճէն՝ իւլում ու ֆինուէն
տըր , վէ հըրս ու թամաւըն՝ չէրէֆ օլուպ , ֆամիլիւաճա թաթլը մէսէր-
րէթլէր տէյիլ տիր :

— Միւպալաղա իտիւօրսուն :

— Խա'յր , սէն , էն երիւքսէր մէվզիլէրէ վասըլ օլմագ իչին , հէր
չէյէ , չէյլէքի սէրվէթ , սըհհէթ , ճին կիպի ֆիրը , հիսսիւաթճա
ասալէթ , տօղրու մուհաքէմէ , տօղրու միւլահաղա , իչ կիւճ , վէ սա-
նաաթընա մուհապպէթ կիպի կիւզէլ խասսէլէրէ մալիքսին , ֆա-
ղաթ իյի ֆամիլիւա բէտէրի տէյիլ , իլլա լուղէթին ասըլ մանէասըն-
ճա , իյի պիր զէվճ օլմագ իչին լաղըմ՝ օլան խասսէլէրտէն հիչ պիրի-
նէ տէ մալիք տէյիլսին :

— Հալպուքի ժաննի իլէ պէրապէր ալթըր սէնէտէն պէրու
վագըթ կէչիրտիկիմ հալտէ , անը պէտապալթ գըլմատըմ :

— Ժաննի սէնին մաշուգէն տիր , վէ զէվճէն օլտուղունտա , իթ-
թիխազընա մէճպուր պուլունտուղուն իհթիւրաղլարը , անըն հադգըն-
տա իթթիխաղա մէճպուր տէյիլսին : Սէնին , ժաննիի իթէրք իթմէ-
մէքլիկին , օգատընըն , սէնին խանէնտէ հաքիմանէ տավրանմագլը-
ղա հադգըր օլմամասընտան , վէ իսթէտիկին վագըթ անը լթէրք իթ-
մէքլիկէ սէրպէսթ օլմանտան , վէ պու սէրպէսթիւէթին իսթիմալինի
պիր ալլադըրդ ատտ իթմէնտէն իլէրի կէլմիշ տիր : Նարըն , ժաննի
սէնին զէվճէն օլսուն , վէ սէնին խանէնէ , էսմիլունէ վէ վագըթընա
սահալ օլմագլըդ հադգընը պիր աղ իսթիմալ իթմէք իսթէսին , վէ
իտէճէկի ֆէնալըղը պիլմէհէրէք , էն լաթիֆ վէ սատըդ գարըլարըն
պիլէ , էհլի զէքեա վէ մալիւմաթտան օլան զէվճէրի հադգլարընտա
թէճվիզ իթտիլէրի պիլէրճէ միւշքիւլաթըր սէնին գարընա չըդար-
մագ ֆիքըրնտէ պուլունտուն , օլ վագըթ տիւնեա իւզէրինտէ իքի-
նիպին տէ , էն պէտապալթ քիմնէլէր օլաճաղընըղա շիւպհէ օլունամագ :

— Պու սէյլէտիլէրինտէ հադգլըր ճիհհէթլէր վար , ֆաղաթ . . .

— Ֆաղաթ նէ . . .

— Պէն , սէվտիկիմ գարը իլէ էվէնմէք իսթէտիկիմի պէեան իթ-
մէեօրում :

— Եալընըզ սէվիւէէ պաշաեօրսուն , տէյիլ մի . կէրչի էյլէ
իսէ , հէնուզ վագըթ վար իքէն , քէնտինի գուլթարմալըսըն :

— Պու սէվտատան չէքլմէքլիկիմի մի իխթար իտիւօրսուն :

— Էվվէթ :

— Նիշին :

— Եկէրէի եէնի պիր մաշուգէ պուլմագ ֆիքրինտէ իսէն , պունտա խէթա իտէրսին , ժաննի , սանա էլզէմ՝ պիր գարը տըր , վէ պահսընը իթտիկին գարընը թանըմանարագ , հիշ պիր սուրէթէ ժաննինին տէեէրինտէ օլմատըղընը իտտաա իտէպիլըրիմ : ժաննի , սէնի , տիկէր էն զիեատէ մէշրու գատընլարըն մուհապպէթինտէն զիեատէ մուհապպէթլէ սէվէր : 0 սէնին ախլէագընը պիլըր , բի պու տա , սէվմէքտէն չօգ միւշքիւլ տիւր , վէ սէնին տէրպլէրինէ զարար վիրմէեէրէք , վէ ահմագճա սէնին իլլէրինէ դարըյմանարագ , տիրանէթ ու զէքեալէթինտէն տօլանը իֆթիխար իտէր : Մէր-գուլմէտէ , գատընլարա մախսուս օլան պիր թագըմ իտտապար եօգ տուր :

— Ա՛հ , պէն , անըն պու գատար խասսէլէրի պուլունտուղունու պիլմէեօրում :

— Զիւնքի , սէն , անըն հագգընտա հագգսըզ պուլունուեօր-սուն :

— Էօյլէ՞ մի զանն իտէրսին :

— Եախօտ , անըն կիւզէլ խասսէլէրինէ ալըշտըղընտան , պուն-լարը թապիի կէօրմէրլէ , արթըզ անը թագտիր իթմէ՞եօրսուն :

— Գէլլի տէ մուհապպէթիմի պիր տիկէրինէ հաար իթտիկիմ իլին , պու մէպլէքտէ պուլունուեօրում :

— 0 տա գապիլ տիր , լաքին սանա շու գատար սէօյլէրիմ քի , պէնիմ իլին մէճհուլէ օլան գարը իլէ սէքիզ կիւն վագըթ կէչիրտիկին հալտէ , ժաննիեի արանաճագսըն , վէ ղայպուպէթի էսնասընտա , անը թագտիր իտէպիլէճէքսին :

— Մէճհուլէ գարը իլէ պէրապէ՞ր մի գալմագ , նէ՞ գատար չաքուգ իլէրի կիտիեօրսուն :

— Աճայի՛ պ :

— Զիւնքի հէնուգ իշ պու գատար իլէրլէմէմիշ տիր :

— 0 սէնի սէյի՞եօրմու :

— Զանն իթմէմ՝ , լաքին պէնի տինլէ՝ մատէմքի շիմտի սէն պանա , պէնիմ սատըգ պիր տօսթում օլմագլըղըն արֆաթըյլա սէօյ-լէեէճէքլէրինի սէօյլէտին , վէ աղլընըն վէ տօսթլուղունուն խա-թըրա պրագտըգլարը կիւզէլ նասիհաթլարը պանա վիրտին : իմտի , միւսաատէ էթ քի , շիմտի տէ պէն սանա ճէվապ վէրէեիմ : Սէնին պանա սէօյլէտիքլէրինի պէն զաթէն տիւշիւնտիւմ : Վագը օլան ի-

Թիրազլարընըն քեաֆֆէսինի, պէն քէնտի քէնտիմէ իթտիմ, Հա-
րէքէթի վազըամըն համագաթ օլտուղունու միւպհէմ սուրէթտէ
հիսս խտիեօրուամ, լաքին նէ՝ չարէ, պիր քէրրէ եագաեը էլէ վէր-
տիմ, սէվիեօրուամ, նիհաեէթ սէվիեօրուամ հէմ տէ, տէտիկին կիպի,
մէճհուլէ պիր դարըեը սէվիեօրուամ— Պու դարը իսէ, շու էսնատէ,
բէտէրինին խանէսինտէ պուլունան դարը տըր:

— Եարալանան դարը՞ մը:

— Եվլէթ, քէնտիսինէ դարըը պիր իթիրազըն վա՞ր մը տըր:

— Հիշ պիր իթիրազըմ եօգ տուր, լաքին ժաննիեի նէ՝ եաբա-
նագսըն:

— Ժաննիեի՞ մի, — տէյի Պալթագար՝ նէշէսիլիքլէ ճէվապ վիր-
տի, — պիր կիւն տէյիլ իսէ, տիկէր պիր կիւն քէնտիսինի թէրք
իթմէքիկիմ լազըմ կէլէճէք տէյի՞ մի խտի, Պու կիւն, եախօտ պիր
կիւն սօնրա օլմուշ, պունտա նէ՞ պէյիս վար տըր: Եու գատար քի,
պէն անըն իչին պիր միւսթագպէլ թէէմին իլէ, քէնտիսինի իյի պիր
մէվգիեէ վազ իտէճէեիմ, չիւնքի ժաննիեէ ըիաեէթ ու հիւրմէթիմ
վար տըր: Մէրգումէ իչին, 1800 Փրանզ իրատ պրագմադ նիեէ-
թինտէեիմ:

— Պէնիմ եէրիմտէ տիկէրլէրի օլսալար, թէրք իթտիկին շու ի-
րատըն, կիւզէլ պիր պէրկիւզար օլտուղունու պէեան իտէրլէր իսէ
տէ, պէն, հարէքէթինին եանլըշ օլտուղունու պիւտիրմէքտէն կէրի
տուրամամ:

— Նէ՞ ճիհէթլէ հարէքէթիմ եանլըշ տըր:

— Մասալ քիթապլարընտա օպունան սէրկիւզէլթլէր կիպի
սէրկիւզէլթտէ պուլունան պիր գարըեա տիլտատէ օլտուղուն, վէ
պու գատըն հագգընտա, թուլումպաճը միսիլլու սուհուլէթլէ պիր
էվին պիրինճի գաթլէնա տիվարընտան չըգտըղը իչին, պիր չօգ մաս-
րաֆլարա գաթլանաճաղըն հալտէ, ալթը սէնէ խալիսանէ մուհապ-
պէթինէ նայիլ օլտուղուն ժաննի կիպի պիր գատընա, օթուզ պին
Փրանզ թէրք իթմէքիկիլէ, անըն մէզքիւր մուհապպէթինէ ճէօ-
մէրտճէ պիր պէտէլ վիրմիշ օլ՞ւրմուսուն տէյի զանն խտիեօրսուն:
Սահիհէն, տօսթում, սէն լաեըգ օլտուղուն իթիպարըջլայպ խտի-
եօրսուն:

— Պէնի տինլէ, Ծէլիքս:

— Նէեի՞ տինլէեիմ:

— Պիղ ասլա հէմէֆրեար օլամաեաճաղըլ:

- Պէն տէ էօյլէ զանն իտիւօրուս :
- Յագաթ սէպէպինի պիլի՞նօրմուսուն :
- Սայքի պիլիբիմ :
- Սէն , եալընը թաղ իլէ տիւշիւնիւօրսուն :
- Էվվէթ , հալ պու քի սէն տէ , եալընը աշգ իլէ իտտաանը ի-
լէրի սիւրիւօրսուն :
- Էվվէթ , վէ չօգ տէֆա , աշգ ու սէվտա տէնիլէն չէ , ինսա-
նըն ագլընը չէլտիկինտէն , իքիմիլ արասընտա իթիւաֆը Էֆքեար
գապիլ օլամսեաճագ տըր ,
- Յագաթ պու պապտէ թագսիրաթ սէնտէ տիր :
- Էկէրչի պու գարընը սէվմէքլիկիմ , պիր գապահաթ իսէ , պէն
օ գապահաթա գարըն տուրամամ : Անճագ զանն իտէրիմքի , իքի-
միլտէն է՛ն զիեատէ ինատճը սէն սին , չիւնքի պէօյլէ Էհէմիեթ-
սիլ չէյլէրտէ իտտաաեա վէսիլէ արարսըն :
- Բէք իյի , մատէմքի պու պապտէ մուպահասա իթմէք իսթէ-
մէօր իսէն , լագըրտըմըլը քէսէլիմ :
- Աճայիւ , տարրընօրմուսուն :
- Նի՛չին տարըլաեւմ :
- Հայինտէն էօյլէ զանն իտիւօրուս :
- Խա՛յր , խա՛յր , ֆագաթ շու էսրարի վի ալըգպազանէ մահ-
րէմիյեթիինի պանա պիլտիրմէքտէն նիեթիին նէ՞ տիր :
- Իւչ նիեթիիմ վար տըր , - Էվվէլ էմիրտէ , Էֆքեարընը ան-
լամագ իսթէր իտիւ՛ , անը անլտըմ , վէ պանա խալիսանէ պէեանը
ֆիքր ու նասիհաթ իթտիկինտէն տօլաեը թէչէքքիւր իտէրիմ : Սա-
նիէն , Ժաննի իլէ միւնասէպաթըմըլըն գաթթիինէ հօլույլա չալըշմա-
նը սէնտէն ըէճա իյլէրիմ , զիրա քէնտիսինի ալտաթմագլըգ , պէնիմ
իչին ղաեթթ միւշքիւլ տիւլ :
- Պու խուսուստա , սուեու կէօրմէզտէն Էվվէլ , աեագլարընը
ուղաթմա , վէ մէճհուլէ գատընտան պիր ճէվապ ալապիլտիկին զէ-
մանա գատար , Ժաննիի թէրք իթմէ :
- Օրատա տուր , - Պէնիմ , մէճհուլէ պիր գարընը գօլլատըլըմ
միւտտէթտէ , պիչարէ Ժաննինին , պէնի տայիմա քէնտիինին ալըգը
զանն իտէրէք , մէթրոււր հալտէ եաշամասը ճայիլ մի տիր , - Խա՛յր ,
անըն կէօղլէրինտէն ագան եաշլարը կէօրմէկէ , վէ թէքտիլլէրինի ի-
լիթմէկէ ճէսարէթիմ եօգ տուր :
- Պու տէտիկին էօղիւրլէրէ պիր չարէ պուլունապիլիւ :

— Նէ՛ կիպի :

— Սէնին ագչէն վար տըր , տէ յի՛ւ մի :

— Էվվէթ :

— Իմտի , եօլճուլուգ իտէճէկինի պէհանէ իտէրէք , տիկէր պիր մահէլլէտէ եալլընդճա իգամէթ էթ , վէ պու միւտտէթ զարֆընտա մէճհուլէ գարընըն բէշինէ տիւշ : Էկէրչի մուվաֆֆադ օլամադ իսէն , տայիմա ժաննի էլտէ պուլունմուշ օլուր . հալպու քի էկէր մուվաֆֆադ օլուր իսէն , նսսըլ օլսա , օլ պիշարէ գըղճըղաղը տիւշարը քէտէր ու էլէմ իթմէկէ վագթըն պուլունուր :

— Պու ֆէնա ֆիքիր տէ յի՛ւ :

— Պու նասիհաթըմը իճրա իտէ՞րմիսին :

— Էվվէթ , եարըն , կիւեա Լօնտրաեա կիտէճէկիմ կիպի պիր իսան գուլլանըրըմ :

— Էյ իւշիւնճիւ իֆատէն նէ՞ տիր :

— Բէտէրին , նէ՞ սէպէպլէ օլտուղունու պիլմէմ ամմա , մէճհուլ իւլ ահվալ գատընա զիեատէսիլլէ թէվէճճիւ հ կէօթէրմէքտէ տիր : Քէնտիսի , օ գարըտան տօլաեը պանա բէք զիեատէ հէեէճան իլէ պահա իթտի . Իմտի , անըն մահէլլի իգամէթինի վէ իսմինի անլամագսըղըն նէզտինտէն կիթմէսինէ միւսաատէ իթմէեէճէք տիր :

— Էյ սօնրա՞ :

— Սօնրասը շու տուրքի , պէնիմ աշգ ու սէվտամը բէտէրինէ պիլտիրմէք իսթէմէտիկիմտէն , մէղպուրէնին իսմինի վէ մահէլլի իգամէթինի սիւալէ ճէսարէթ իտէմէմ . հալպու քի սէն , պէլլիսիղ պիր թարգտա , բէտէրինին աղղընտան օ մալիւմթը ալապիլիրսին , անլա՞եօրմուսուն :

— Անլաեօրմա , վէ պու արղունու իճրա իտէրիմ :

— Էօյլէ իսէ , հայտէ արթըգ բէտէրինին նէզտինէ կիտէլիմ :

— Աճայլիւ , նէ՞ գատար թէլաշ իտիեօրսուն :

— Նէ՞ չարէ , էլիմոէ տէ յի՛ւ տիր :

Պու սուրէթլէ , իշպու իքի կէնճէք , պիր դաշ սօգաղլարտան միրուր իլէ , ժադօպ սօգաղընա մուվասըլլէթ իթտիլէր : Լաքին , անլէք , Մ . տը Սէրտէօյլին հանընա կիթմէզտէն էվվէլ , պիղ , օգուեանլարըմըղը միւմտիլէ յճին նէզտինէ կիրտիրէլիմ :

Էլէն Բիրօ , քիմ օլտուղունու պիլմէզտէն էվվէլ , պիրտէն պիրէ կէօնիւլ յիրմիշ օլտուղու տէլիղ անլընըն , տիւղ տը Սէրտէօյլին օղլու իտուկինտէն խապէրտար օլտուղունու , իլէրուսի իշին իճրասը

նը գարարաշտորտը մանօվրալարն մագսէտի թէպտիլ օլտուղու-
նու, վէ քէնտի տավասընն՝ իվարն վէ վալիտէսինին մէնֆաաթլա-
րը տավասընտան իսթէր իսթէմէզ այրումը իտուկինի անլատը:

Քէնտիսի իչին, պուռնտան պէօյլէ, եախօտ հիշ տէյիլ իսէ, չիմ-
տիլիք, տիւգիւ գաթլ ու թէլէֆ իթմէք, վէ անըն վարիտաթ վէ
սէրվէթինտէն պիր գըսմընը իվարա թէրք իյլէմէք, վէ տիւգ իլէ
զէվճէսի միեանընտա պիր եագընլըզ հուսուլէ կէթիրմէք ճայիզ
տէյիլ խոի, չիւնքի մէզըիւր եագընլըզ, քէնտիսինին Ֆէլիքսէ օլան
մուհապէթինէ, վէ օ տէլիգանլը հազգընտաքի թասապվուրաթընա
խասիմանէ պիր թէշէպպիւս տիմէք օլուպ, ֆիլվազը, ֆարզ իտէլիմքի
պու եագընլըզ վիճուտէ կէլսէ խոի, մատամ տը Սէրտէօյլին գըզը
օլտուղու ալէնէն թանըլմը օլան վէ տիւգ իլէ տիւշէսին պիրլիքտէ
եաշատըզլարը գէման տօղմուչ պուլունան լւէն, Մ տը Սէրտէօյլին
էվլատը տէյիլ թանըլմը օլան, ֆազաթ վէլէտիլինա պուլունան, վէ
Մ տը Սէրտէօյլ հէր նէ գատար հազըզէթէն քէնտիսինին (եանի
լլէնին) բէտէրի տէյիլ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ գանուէն քէնտի
գարընտաշը մագամընտա օլան պիր քիմսէ իլէ նասըլ էվլէնէպիլի
թոի:

Մէզպուրէնին, տիւգէ, պիր իքինճի վարիա թէտարիք իյլէմէսի
տախի, քէնտիսինին մէնֆաաթը իճապընտան պուլունմաեօրտու,
զիրա վարիսի մէրգում, սախմէ օլմագլա պէրապէր, Մ տը Սէր-
տէօյլ իլէ Անթէլին էվլատլարը իչինտէ է'ն պիւեիւկիւնին եէրինէ
գայլմ օլաճաղընտան, պիրտէն պիրէ տիւգիւն վարիսի օլապիլէճէկի
տէրքեար իտի:

Իմտի, Բիրօ, Ֆէլիքսէ գարըն պէօյլէ պիր ըաքիպ չըգարմագ
իսթէմէտիկի կիպի, տիւգիւն պիւեիւք էվլատը օլմագլըզ վազիֆէ-
սինի պիզզաթ քէնտիսինին իյֆա իթմէսի տէ խաթըրընա կէլմէտի
Ս տղատէմա տախի պէեան իթմիշ օլտուղումուզ իւզրէ, Բիէր վէ
մատամ տը Սէրտէօյլ, պու խուսուստաքի սըրըլարընը էլէնէ պէեան
իթմէեիպ, ֆիքը ու նիեթթլէրինի մէրգումէեե պիլտիրմէզտէն էվ-
վէլ, տիւգիւն թանըլմաորնա պէքլէմէքտէ իտիլէր:

Էլէն, պու միւլահաղաթը իտէրէք, վէ քէնտի մէնաֆիի մախ-
սուսէսիլէ, միւլսթէլիֆ շէրիքլէրինին մէնաֆիի ումուսիեթլէրինի
թաթալիք իյլէեէրէք, թէնատիւֆ իթտիկի հալին քէնտիսի իչին խա-
կըլը օլտուղու, վէ ահվալը հազըրէնին՝ քէնտի թասապվուրաթը ի-
չին ղաեթ միւսայիտ իտուկի նէթիճէսինի չըգարտը:

Զաթէն պու թասավուրլար, հատտը զաթիլէրինտէ սատէ-
լէշմէքտէ իտիլէր, Շէօյլէքի, Մ. տը Սէրտէօյլ, էվլատըյլա եալընըզ
գալտըղը ճիհէթլէ, էլէնին, մագսէտինէ էրմէք իչին, քէնտիսինի
եալընըզ, տիւգիւն էվլատընա սէվտիրմէսի քեաֆի իտի: Քէնտիսինի
Ֆէլիքսէ սէվտիրմէսի իսէ, մէրգուլմէնէ գօլտյ կէօրիւնիւպ, չիւնքի
Ֆէլիքս կէնճ օլտուղու կիպի, քէնտիսի տէ կիւղէլ օլտուգտան պաշ-
գա, իսթէտիկի տէլիգանլընըն կէօնիւնիւ ճէլպ իտէպիլէճէք էվսա-
ֆա մալիք պուլունմագտա իտի: Հասըլը, էլէն Բիրօ, հէր շէյի
քէնտի լէհինտէ պուլուպ, շու գատարքի, միւնֆէրիտէն լէ քէնտի
հիսապընա չալըշտըղը սըլատա, տիւշէս տը Սէրտէօյլիւն մէնաֆի-
ինտէն այըլըմըշ օլտուղունու պէլլի իթմէք ճայիզ օլմատըղընը ան-
լատը, Իվարա կէլինճէ, պուլունն արղուսու եալընըզ ագչէնէ գա-
վուշմագտան իպարէթ օլմասըյլա, էլէն, մէրգուլմու, եէնի թասավ-
վուրաթընտա քէնտիսինի: շէրէք իթթիխազ իտէպիլի իտի: Պունտան
տա պաշգա, էլէն, տիւշէս իլէ Բիէրին, Մ. տը Սէրտէօյլիւն էվլա-
տընա գարըշ շու եա պու կիւնա ֆէսատ գուրաճագլարընըն իհթի-
մալտէն օլտուղունու պիլտիկի ճիհէթլէ, պէօյլէ պիր սըրատա, Ի-
վարա լիւզում ու իհթիեաճըզիեատէճէ օլաճաղընը տէրք իյլէմէքտէ
իտի:

Էլէն, պու թէֆֆէքըլուրաթը՝ սախթէ պայկընըղը, վէ լէնտ
տագըդա գատար եալընըզ գալտըղը միւտտէթ զարֆընտա իտիպ,
Պալթաղարըն՝ Մ. տը Սէրտէօյլտէն մուֆարագաթընտա, միւմաի-
լէյհ տիւգ, մէրգուլմէ իլէ եալընըզ գալընճա, իքիսի միեանէսինտէ
շու սուրէթտէ մուհապէլէ ճէրէեան իթտի:

— Շիմտի նասըլընըզ, գըզմ տէյի տիւգ սիւալ իթտի:

— Բէք իյիյիմ:

— Մուհապէլէմիզի պըրագտըղըմըզ եէրտէն տէվամէ իպթիտա-
րընըզ վա՞ր մը տըլի:

— Միւսիւ տիւգ, պու մուհապէլէնէ տէվամ իթմէքտէ նէ՝ է-
հէմիլիէթ վար տըլի:

— Լաքին լքինճի էվլատըմը...

— Պէնի տինլէմէք իսթէն օրմուսունուզ:

— Մէմուլնէն իսթէրիմ:

— Հէր նէ գատար պու ֆիքիրտէն ֆարիզ կէլմէրիք պէնիմիլին
ղաեթ տղըր իսէ տէ, պուլուննլա պէրապէր իգըրար իտէրիմքի, սի-
զին իլէ մատամ տը Սէրտէօյլ պէյնինտէ եաղընըզ հուսուլի միւմ-

քին տէյիլ տիր, զիրա, շիմտի, մատմու աղէլ տ՝Արլըվիլին հաեաթտա
օլտուղունա իսպրեաթ օլմուշ իտուկինիլի պիլտիկիմ հալտէ, զէվ-
ճէնիլի եէնիտէն կէօրմէք իսթէմէեէկէկինիլէ դանի օլմուշում
տուր:

— Քէնտիսինի թէքրար կէօրմէկէ մուվաֆֆադաթ իտէրիմ, լա-
քին, քէնտիսինի թէքրար ալմանա, ապա մուվաֆֆադաթ իթմէմ,
վէ իտէմէմ:

— Խուսուսիլլէ, շու էսնատէ պիր էվլատընըդը պուլմուշ օլտու-
ղունուզ հալտէ, օլպապտէ մուվաֆֆադաթընըզ դաթան թասապ-
վուր օլունամազ, տէյիլ մի:

— Հայ հայ, Լաքին, — տէտի տիւզ՝ պիր տադըզ ա սիւքիւթտէն
սոնրա, մատէմքի իքինճի էվլատըմ հաեաթտա իսէ, անը թէքրար
պուլմանա ճահտ իտէճէեիմ:

— Ֆադաթ մուտամ տիւշէս, օ էվլատընըզը զիեատէսիլլէ վէ խա-
լիսանէ սէվէր:

— Նէ՞ պէյիս վար:

— Անը քէնտիսի պիւեիւթմիւշ տիւր:

— Տահա պաշդա Նէ՞ իթմիշ տիր:

— Վալիտէլիք իթմիշ տիր:

— Պունտան Նէ՞ նէթիճէ չըդարըեօրսունուզ:

— Շու նէթիճէեի չըդարըեօրումքի, օ էվլատընըզտան մէզ-
պուրէ զանէթ կիւճ այրըլաճապ տըր:

— Սահի՞հ մի:

— Խուսուսիլլէ էվլատընըզտան պիրիսինի պուլմուշ օլտուղու-
նուզու վէ եալընըզ եաշամատըլընըզը անլար իսէ, մէգքիւր էվլա-
տընըզը թէրք իթմէք իսթէմէճէճէկի տէրքեար տըր: Պիր ազ էվվէլ
թէքլիթ իթտիկիմ եադընըզ, էկէրչի արանըզտա վուզու պուլսա
իտի, օ հալտէ, մէգքիւր էվլատը, մէզպուրէ, քէնտիսինտէն անըր-
մանարազ սիզէ թէսլիմ իտէր իտի:

— Հալպուքի, իշպու եադընըզըն միւմքինսիզ օլտուղունու
իլ տէ պէեան իտիեօրսունուզ:

— Թէքրար սէօլէրիմքի, էկէր մատմու աղէլ տ՝Արլըվիլ հաեաթտա
իսէ, օ եադընըզ միւմքինսիզ տիր:

— Էյ սօնրա՞:

— Պէնճէ պու եադընըզտան պահա իթմէք պիլէ ճայիլ տէյիլ
տիր, Լաքին, հիշ տէյիլ իսէ, մատէմքի, օ էվլատ, մատամ տը Սէր-

տէօյլիւն սէպէպի մէսէրրէթի, սաատէթի վէ հաեաթը օլմուշ իսէ, անը քէնտիսինէ պրագըն:

— Պու թէքլիֆինիզ դապիլ օլտա պիլէ, հիշ օլմադսա, օ էվլատըմըն նա՞սըլ օլտուղունու պիլմէքլիկիմ լազըմ տըր: — Իմտի, տիւշէսին նէ՛ իսիմլէ կիզլէնտիկինի, ըէճա իտէրիմ պանա սէօյլէեին:

— Պու կիւն, պու թէքլիֆինիզէ իճապէթ իտէմէմ:

— Նիշին:

— Արամըղտա կէշէն ահվալի պիլտիրմէքլիկիմ իշին, քէնտիսինի կէօրմէքլիկիմ լազըմ տըր քի, օ տա, եաբաճաղընը դաբաբըլաշտըմսըն:

— Ֆադաթ, էկէր պէնի կէօրմէք իսթէմէզ, վէ քէնտիսինի պուլմագլըղըմ իշին լազըմ օլան մալիւմաթը պանա վիրմէքլիկինիզի սիզէ մէնն իտէր իսէ, սիւքիւթիւնիւզլէ էվլատըմտան պիրինի սիրգաթ իթմէք վադըասընտա անըն շէրիքի՞ մի օլաճագսընըզ:

— Խա՛յր:

— Ֆադաթ, օ հալտէ...

— Միւսիւ տիւզ, քէսպի սիւքիւնէթ իտին, վէ պէնի տինլէեին:

— Տինլէեօրում, սէօյլէեին:

— Վիճուտիմտէքի եարէ, թէհլիքէլի տէյլի տիր: — Թէքրար իտիեօրում, պէնի տինլէեին, վէ պիր ազ էվվէլ պէնի էվլատընը թէամիեէ իթտիկինիզ ճիհէթլէ, սիզէ եադըշմաեան շու սէրթ սըֆաթընըզը պէրթարաֆ իտին, օ հալտէ կէօրէճէքսինիզ քի, պէն, հիշ պիր կիւնա ֆէնալըղա շէրիք օլմաեա միւզ թէտիր տէյլիմ: — Եարէմին էհէմիեէթի օլմատըղը հասէպիյլէ, պու կիւն եաթագտան գալգապիլիրիմ, վէ եաթագտան գալգադըղըմտա, սիզտէն մուֆարագաթլա պիր արապաեա ըաքիպ օլուպ, տօշրուճա մատամ տը Սէրտէօյլիւն խանէսինէ կիտէճէեիմ: Օրատա, քէնտիսի պանա հէր նէ սէօյլէսէ, վէ հէր նէ եաբսա, վէ պու հարէքէթիմտէն հէր նէ նէթիճէ զուհուր իթսէ, քէնտիսինի կէօրտիւքտէն սօնրա, իսմինի վէ մահէլլի իդամէթինի թահրիրէն սիզէ պիլտիրէճէեիմ: Շու գատար քի, պու մէքթուպու թարաֆընըղա կէօնտէրմէք իշին, իւշ կիւն մէօհլէթ իսթէրիմ:

— Իւշ կիւնէ գատար կէօնտէրէճէկինիզի վատ իտէրմիսինիզ:

— Եէմին տէ իտէրիմ:

— Բէք էյի:

— Շիմտի սերպէ՞ս լծ միերմ :

— Ձաթէն , հէր վաղը լծ սերպէս լծ սինդ :

— Էօյլէ իսէ , պիր աղ տիշարը չըդըն քի , էսվապըմը կիեր-
նէերմ :

Պիր սաաթ սօնրա , Բիրօ , տիւղ տը Սէրտէօյլինն նէզտինտէն
էսնաի մուֆարադաթ ընտա , միւմաիլէյհ , մէզպուրէերի էվատը թէս-
միէէ իթմէքլէ պէրապէր , ղէնտօսթմա էլինի էօրտիւ , վէ վատընը
ունութմամսընը ըէճա իյլէտի :

— Միւսիւ տիւղ , պէն , շիմտիէէ գատար եէմինէրիմին հիշ
պիրի խիլաֆընտա պուլունմամըչըմ տըր :

Խասսէթէն ճէլս իտիլմիշ օլան պիր քիրա արապասը , դաբու-
տա Էլէնէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան , մէզպուրէ պու արապանա
րաքիպ օլտու լաքին լծապիւսաթը շիւպէշի օլտուղու ճիհէթլէ ,
Ժադօպ սօդաղընտան պէշ երիւղ ատըմ գատար գաթը մէսաֆէ իթմիշ
օլտուղու հալտէ , արապանը լծէպտիլ իթտի :

Մէրգումէնին պու հարէքէթի ըէք միւնասիպ օլտու , ղիրա ,
Թար-ա-Մօր , տիւղիւն , Էլէն իլէ պու մէրթէպէ լծէքլիֆսիղճէ կէօ-
րիշմէսինտէն խօշնուտ գալմամըչ օլտուղունտան , միւմաիլէյհին
ըէլինի ալմագսրդըն , արապաճընա չու սէօյլէրի սէօյլէմիշ իտի :

— Կէօթիւրէճէք օլտուղուն կէնճ գատընը մահէլլինէ լծէպիմ
լթտիքտէն սօնրա , պուրանա կէլ , վէ քէնտիսինի կէօթիւրտիկիւն
մահէլլէրի սանա պիլտիւր , պաղ-շիշինի պօլճա վէրիւրմ : Խուսուսիլլէ ,
տուրաճաղը խանէլէրին նիւմէրօյարընը տօլլու սուրէթտէ գայտ էթ :

Արապաճը , Սէն-Բիէր սօդաղընա մուվասըլէթլէրինտէ , մէճհու-
լէ գարընըն քէնտիսինէ օյնատըղը մէզքիւր օնունտան տօլանը հայ-
րէթտէ գալարապ , աղ սօնրա , Թար-ա-Մօրուն նէզպինէ ալտէթ ,
վէ վաղըպը մէզքիւրէերի հիքրահէ լթտի :

— Ա՛ չաչըն , սէնին արապանտան էնտիքտէն սօնրա , րաքիպ
պմաշ օլտուղու արապանըն արապանտան կիթմէլի իտին , տէտի
Թար-ա-Մօր՝ մէզքիւր հիքրահէերի լծէքմիլէն տինէտիքտէն սօնրա :

— Լաքին , սիղ պանա պունու սէօյլէմէմիշ իտինիլ :

— Մութլապա սէն պիր ահմագսըն : Խըզմէթինէ պէտէլ ալ շո
բարանը , տէֆ օլ . . . զաթէն սէնին իլին պու գատար միւքեաֆաթ
տա չօղ տուր :

Պու սէօյլէրի իրատ իտէրէք , Էնվալիտ նէֆէրի , մէրգում ա-
րապաճընա պիր պէշ ֆրանգլըդ սիքքէ ֆըրլաթտը :

ՏԻՒՇԷՍԻՆ ՄԷՅԵՈՒՍԻՆԵԼԹԻ

Բիրօ, իթթիխազ իթմիշ օլտուղու թէտպիրի պասիրէթքեարանէ եւ ըրադմէն, Մ. տը յէօրտէօյիւն խանէսիտէն հարէթթինտէն սօնրա, արգասընտան կիտիտի վէ գօլլաշտըրըտը:

Շէօյլէթի մէրգուլմէնին արապաեա ըաքիսլ օլմաղը էսնաուէ, Ֆէլիքս իլէ Պալթաղար՝ Ժուգօսլ սօգաղընա վասըլ օլմաղտա, վէ էլէնի կէօթիւրէճէք օլան արապանըն տուրտուղու գարուտան անճագօն ատըմ գատար ուղադտա պուլունմադտա իտիլէր:

Իլք տէֆա Ֆէլիքս արապաեը կէօրտիւ, վէ կէնճ գատընը թանըտը, վէ Պալթաղարա խիթապէն,

— Իշթէ սէնին մէճհուլէ սէվկիւիւն, տէտի:

— Օ օլմաղ, տահա պիր սասթ էվվէլ եաթադտա իտի:

— Աղիդիմ, գարըլար, խուսուսիյլէ պու եօլտա գարըլար, վիճուտլէրինտէ շէյթան թաշըր մախլուգ տըրլար: Պա'դ, պա'դ, բէտէրիմին խանէսի գարուսունտա պիր արապաճը իլէ կէօրիւշիւեօր, վէ արապաեա օթուրուեօր:

— Սահիհէն, օ տուր:

— Կէօրիւեօրմուսուն, արապանըն պասալմաղընա նա'սըլ պասըեօր: Օնտա խասթէլիք քիսվէթի ասլա եօգ տուր:

— Պիր ազ պէքլէ:

— Նէ'եէ պէքլէեիմ:

— Մուվազգաթէն ըէտէրինէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէ. — Պիզղաթ պէն թահգըդաթա իպթիտար իտէճէեիմ, իհթիմալքի, պու եօլտահա էմին տիր:

Պինապէրին Պալթաղար, վաղթըն միւսթաճէլ օլմասը սէպէպիլէ, զիեատէ իյղահաթա պէքլէմէեերէք, օրատան կէշմէքտէ պուլունան պօշ պիր արապաեա աթլատը, վէ Ֆէլիքս՝ բէտէրինին խանէսինէ կիրտիկի էսնաուէ,

— Պալթաղար, մութլադա սէն պաշընա պիր պէլիեէ տավէթ իտիեօրսուն, տէտի քէնտի քէնտիեէ:

Պալթազար տախի, պիր սուրէթի դարիպէտէ օթուրտուղու աւագ արապանն արապաճըսնա խիթասպէն,

— Արապաճը, 10 ֆրանդ, 20 ֆրանդ, եախօտ 100 ֆրանդ գաղանմագ խիթէրմիսին, տէտի.

Մէրդում արապաճը, եայլարնը դըրաճագ մերթէպէտէ պիր հալ իլէ արապասընա աթլամըջ օլան մէրդում կէնճ մէքթէպլիեթ թէրպիեթսիզճէ մուամէլէ իթմէքլիկէ հազըրլանմագ տա իքէն, անըն մէքթիւր սիւալի իւզէրինէ, տէրազ ապ թէպտիլի մէսլէք իլէ, մահ-նուպանէ սուրէթտէ,

— Էվվէթ, միւսիւ, տէյի ճէվապ վիրտի.

— Իմտի, սէնտէն երկիրմի ատըմ գատար ուզագ տա պուլունան շու իքի պէեագ աթլը արապանը կէօրիւն Եօրմուսուն.

— Էվվէթ.

— Տայիմա պու գատար մէսաֆէ ուզագ տան կիտէրէք, անըն իղինի պըրադմաեագադսըն.

— Հէքթի պո՛ւ մու.

— Էվվէթ.

— Պանա նէ՞ վիրէճէքսինիդ.

— Սաաթտա 10 ֆրանդ հիսապըյլա, նէ գատար վաղըթ սէնի ալըգօրսամ, օնա կէօրէ, օն, երկիրմի, եախօտ եիւզ ֆրանդ վիրէ-ճէեիմ. Պէշ սաաթը կէշէր իսէ, եիւզ ֆրանդ իթա իտէճէեիմ. Հայտէ, ազլընը պաշընա ալ տա, արապանը գօշտուրմաեա սլագ.

— Բէք իյի.

Արապաճը, աթլալընը գամըլատը, վէ Պալթազար տախի պիր սիկարա եագտը.

Սէն-Բիէր սօզ աղընտա, արապաճը, Պալթազարա տօղու տէօ-նէրէք,

— Էօնտէքի արապանըն գատընը արապանը թէպտիլ իտիեօր, տէտի.

— Բէք իյի, պէն կէօրտիւմ, ազըլը պիր արապաճը օլտուղու-նու անլաեօրում. էլպէթթէ, գօլլանմասը լաղըմ կէլէն շախսըն՝ օ գատըն օլտուղունուն ֆարզընա վարտըն.

— Օնա նէ՞ շիւպհէ.

Տէրհալ մէքթիւր իքի արապա եէնիտէն եօլա չըգտըլար, վէ տայիմա, պիրի պիրիտէն աշի տէրէճէ ուզագլըգ տա գաթը մէսաֆէ իտէրէք, Մօթ-Բիքէ ճատտէսինէ մուվասըլէթ իյլէսիէր.

Էլէն, արապաճըսընը եօլա դօհուսլ, աճէլէթէն խանէսինէ կիրտի քի, օրատա իվար՝ քիւչիւք տիր սալօնտա մէղպուրէեէ պէր-լէհօրաու:

Հայտուտը մէրդուս, Էլէնին իչէրի կիրտիկինի կէօրիւնճէ,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի:

— Աղ գալտը քի թէլէֆ օլաճադ խոխ:

— Պիլիհօրուս:

— Լաքին պու պիր շէյ տէյիլ տիր:

— Իչտէն Նէ՞ խապէր:

— Բլանըմըղը պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ իթմէք լաղըմ տըր:

— Նէտէն:

— Պու ազչամ հէր շէյի սիլէ սէօյլէրիւմ: Սիղ պուրատա թաամ իտէրէք, պէնի պէրլէմէրտէ օլուն: Ֆրանսին խրղմէիինիլի կէօրէճէք տիր: Շիւհիլիլ պէն տիշարը չըգմալընըմ: Խավալըմը թէպտիլէ կիտիհօրուս, Ֆրանսինէ սէօյլէնին քի, պէնիւմ արապամը դօչտուրսուն:

Պու սէօյլէր իլէ Բիրօ քէնտի թուալէթ օտաաընա կիրտի, վէ եիկիրմի տագըղա զարֆընտա էսվալընը վէ քիսվէսինի թէպտիլ իտէրէք, էրքէք գընաֆէիինտէ դահիր օրտու:

Պու աբա, արապաճը, մէքթէպլիեէ տօղրու տէօնիւսլ,

— Միւսիւ, դատըն՝ պօրճուհու արապաճըրա վէրիսլ, արապաեը եօլա դօհօր, տէտի:

— Պունտա պիր պէյիս եօդ տուր: ալ շու եիկիրմի ֆրանզը, վէ ճիւլարտա պիր մէյխանէեէ կիթ տէ, պիր գաչ տանէ չաղը վէր, տէյի Պալթաղար ճէվապ վիրսի:

— Շու դարը հադգընտա պաղը մալիւմաթ անլաեը՞մ մը:

— Էվվէթ:

Արապաճը, մէվգիի մախսուսընտան աչաղըրա էնիսլ, Պալթաղարըն թավսիեէսի մուճիպլինճէ պիր մէյխանէեէ կիրտի, վէ եիկիրմի տագըղա սօնրա, ավտէթիւնտէ, ալէա ճինտէն պիր ինկիլիլ աթընա գօշուլուս պուլունան Բիրօնուն Ֆայթօնու, խանէսի գաբուսունտա տուրմագտա իտի:

— Էյ Նէ՞ խապէր ալտըն:

— Կէօղիւմիւղիւ աչմալըրըղ:

— Նիչին, Նէ՞ վար տըր:

— Դօլլաաղըղըղը գարը՝ թէաթրօ օեուհնճուսու տուր:

— Տաճա պաշտա :

— Կիւնիւն իւշ գըամընտա , էրքէք գըեաֆէթի կիեինմէքտէ իմիշ :

— Պէսպէլի սերպէսթ ճէ իշլէրինի կէօրէպիւմէք իշին օլմալը :

— Օլապիլիլի :

— Զէնկին մի տիր :

— Աթլարը արապալարը վար իմիշ :

— Պու ֆայթօն քէնտիսինին օլմալը :

— Իհթիմալ տըր , լաքին տաճա պաշտա զարիպ պիլը հալ վար տըր :

— Նէ՞ տիր :

— Պաղըլարը , պու գատըն իշին , էրքէք տիր տիեօրլոր :

— Էրքէք մի :

— Էվվէթ , պիլը էրքէք , պիլը թէաթրօ օեուճուսու , հասըլը զարիպ պիլը քիմնէ օլուպ , վազթընըն իւշ գըամընտա , գատըն գըեաֆէթինէ կիրէր տիեէէր տէ վար տըր :

Պու արա Պալթաղար տիւշիւնմէքտէ իտի :

Պատէհու արապաճը , քէլամա տէվամ պիրլէ :

— Շու գատար քի , պէլըի պիլը աղ էվվէլ տէտիկինիզ կիպի , պու գարընըն թէպտիլի գըեաֆէթ իթմէսի , սերպէսթ ճէ հէր թափը կէգէպիլմէսի , վէ իճրաի թահգըլաթ իյլէեէպիլմէսի իշին տիր , տէտի :

Արապաճը , միւլահագատընը հէնուղ իքմալ իթմէմիշ իքէն , Էլէն , արապաեա ըաքիպ օլմադ իւզլէ , խանէսինտէն տիշարը չըգտը :

Տէրհալ Պալթաղար՝ արապաճըեա խիթապէն ,

— Փէնտիսի տիր , չարուդ եէրինէ օթուր քի , պէնի կիլլէեէսին , զիրա էկէր պէնի կէօրէճէք օլուր իսէ , թանըեապիլիլ , տէյի պէեան իյլէտի :

Բիրօ , քէնտիսինի գօլլաեան պուլունմասը հաղղընտա չիւպհէ իթմէքսիլին , արապաեա սիւար օլտու , վէ աթ վէ արապա Գուլլանմադտա մէհարէթի պուլունտուլունու խապաթ իտէն պիլը չէվիրլիքլէ , աթը սիւրաթլէ գօշտուրմաեա պաշլատը :

Պալթաղարըն արապաճըսը , Բիրօնուճն սիւար օլտուղու ֆայթօնուճն թէաղիպինէ իպթիտար իյլէմէք իշին , քէնտիսինէ էմր վէրէլմէսինէ միւհթաճ օլմանըպ , չու գատար քի մէքթէպիլիէ տօղրու տէօնէէք ,

— Գարը՝ մը տըր , էրքէ՞ք մի տիր , նէ՞ օլտուղունու պիւմէտիկի-
միզ շու քիււհանի , պու եօլտա կիտիշիյլէ ուղաղլարա՞ վէ ուղուն
միւտուէթ կիտէր իսէ , քէնտիսինի թաաղիպ իտէպիլէճէկիմէ սէօղ
վիւրէմէմ՝ Էօյլէ պիր աթը վար քի , էկէր սիւրմէք իսթէր իսէ , պիր
եարըշ աթըյլա տախի ըէգապէթ իտէպիլիր :

— Սէն , միւմքին օլան զայրէթտէ գուսուր իթմէ :

Շիւպհէսիզ Բիրօնուն , կիտէճէք մահէլլինէ վասըլ օլմագ իչին
իսթիճալէ սէպէպի պուլունմատըղընտան , աթընը ըէք զիեատէ գօշ-
տուրմատը , վէ Պալթաղար տախի պու սուրէթլէ , մէզպուրէեի նա-
զարը տիգգաթընտան զայպ իթմէմէկէ մուվաֆֆագ օլտու :

Բիրօ , քէնտի վալիտէսինին , եանի տիւշէս տը Սէրտէօյլին ,
եախօտ մարքիզ տը Գրուանըն խանէսինէ կիտիեօրտու . անճագ ,
զահիրէն , արալարընտաքի իթթիֆագը թամմը մուհաֆագա իթ-
մէք վէ գալիլէշտիրմէք , վէ էսասէն , եախօտ հիշ տէյիլ իսէ , քէն-
տի թարաֆընտան գաթը միւնառէպաթ վէ ալէապա իյլէմէք մագ-
սէտիյլէ ճէրէեան իտէճէք պիր միւքեալէմէեէ նա՞սըլ պաշաեաճա-
ղը խուսուսունտա տիւշիւնմէք , վէ օլ պապտէ պիր դարար վիրմէք
իւզրէ , վալիտէսի նէզտինէ կիթմէզտէն էվվէլ , պիր աղաճըգ քէնտի
քէնտիեէ գալմասընը միւնասիպ առտ իյլէմիշ իտի :

Իք կիւնտէն պէրու վուգուա կէլէն հալլէր , հայտուտ դարընը
թէաճճիւպտէ պրագմագուտ օլուպ , Ֆէլիքտէն տօլաեը հիսս իտէ-
կէլտիկի մուհապպէթ վէ աշգա մանիա օլմամագլա պէրապէր , էօյ-
լէ պիր հիսսին քէնտինտէ մէվճուտ օլապիլմէսինէ լնանմամագուտ
վէ շու սէօղլէրի ֆիքըլինտէն կիչիրմէքտէ իտի :

— Քէնտիմի էսիր իթմէք , վէ սըտգ ու սատագաթ իւզրէ պու-
լունմագ րատտէսինտէ ճիտտի մուհապպէթ վէ աշգ տույզուսունու
պէն նա՞սըլ հիսս իտէպիլիրմի խա՛յր , պէն պու հալլէ միւղթէտիր
տէյիլիմ ամմա , պագալըմ սօնու նա՞սըլ օլուր :

Յիկիրմի տագըգա գարֆընտա իլէն , օխէլ տը Գրուանըն գա-
բուսունա վասըլ օլտու : Մէրգուլմէ , արապաեը տուրտուրտուղուն-
տա , վալիտէսիյլէ վուգու պուլաճագ միւքեալէմէսինտէ , նէ՞ եօլտա
բլան իթթիխաղ իտէճէկինի գարարլաշտըրմըշ իտի : Սէզպուրէնին
բլանը , հէմ թէտաֆիլի վէ հէմ թէճավուղի իտի :

Պալթաղարըն արապասը տա , Բիրօնուն ֆայթօնունտան եի-
կիրմի ատըմ գատար ուղագտա տուրտու :

Մատամ տը Սէրտէօյլ իլէ էվին ումուր ու խուսուսաթընը կէօրէն

— Գարը՝ մը տըր , էրքէ՞ք մի տիր , նէ՞ օլտուղունու պիւմէտիկի-
միզ շու քիււհանի , պու եօլտա կիտիշիյլէ ուղաղլարա՞ վէ ուղուն
միւտուէթ կիտէր իսէ , քէնտիսինի թաաղիպ իտէպիլէճէկիմէ սէօղ
վիւրէմէմ՝ Էօյլէ պիր աթը վար քի , էկէր սիւրմէք իսթէր իսէ , պիր
եարըշ աթըյլա տախի ըէգապէթ իտէպիլիր :

— Սէն , միւմքին օլան զայրէթտէ գուսուր իթմէ :

Շիւպհէսիզ Բիրօնուն , կիտէճէք մահէլլինէ վասըլ օլմագ իչին
իսթիճալէ սէպէպի պուլունմատըղընտան , աթընը ըէք զիեատէ գօշ-
տուրմատը , վէ Պալթաղար տախի պու սուրէթլէ , մէզպուրէեի նա-
զարը տիգգաթընտան զայպ իթմէմէկէ մուվաֆֆագ օլտու :

Բիրօ , քէնտի վալիտէսինին , եանի տիւչէս տը Սէրտէօյլին ,
եախօտ մարքիզ տը Գրուանըն խանէսինէ կիտիեօրտու . անճագ ,
զահիրէն , արալարընտաքի իթթիֆագը թամմը մուհաֆազա իթ-
մէք վէ գալիլէշտիրմէք , վէ էսասէն , եախօտ հիշ տէյիլ իսէ , քէն-
տի թարաֆընտան գաթը միւնառէպաթ վէ ալէապա իյլէմէք մագ-
սէտիյլէ ճէրէեան իտէճէք պիր միւքեալէմէեէ նա՞սըլ պաշաեաճա-
ղը խուսուսունտա տիւչիւնմէք , վէ օլ պապտէ պիր դարար վիրմէք
իւզրէ , վալիտէսի նէզտինէ կիթմէզտէն էվվէլ , պիր աղաճըգ քէնտի
քէնտիեէ գալմասընը միւնասիպ առտ իյլէմիշ իտի :

Իք կիւնտէն պէրու վուգուա կէլէն հալլէր , հայտուտ դարընը
թէաճճիւպտէ պրագմագուտ օլուպ , Ֆէլիքտէն տօլաեը հիսս իտէ-
կէլտիկի մուհապպէթ վէ աշգա մանիա օլմամագլա պէրապէր , էօյ-
լէ պիր հիսսին քէնտինտէ մէվճուտ օլապիլմէսինէ լնանմամագտա
վէ շու սէօղլէրի ֆիքըլինտէն կիչիրմէքտէ իտի :

— Քէնտիմի էսիր իթմէք , վէ սըտգ ու սատագաթ իւզրէ պու-
լունմագ րատտէսինտէ ճիտտի մուհապպէթ վէ աշգ տույզուսունու
պէն նա՞սըլ հիսս իտէպիլիրմի խա՛յր , պէն պու հալլէ միւղթէտիր
տէյիլիմ ամմա , պագալըմ սօնու նա՞սըլ օլուր :

Յիկիրմի տագըգա գարֆընտա իլէն , օթէլ տը Գրուանըն գա-
բուսունա վասըլ օլտու : Մէրգուլմէ , արապաեը տուրտուրտուղուն-
տա , վալիտէսիյլէ վուգու պուլաճագ միւքեալէմէսինտէ , նէ՞ եօլտա
բլան իթթիխաղ իտէճէկիինի գարարլաշտըրմըշ իտի : Սէզպուրէնին
բլանը , հէմ թէտաֆիլի վէ հէմ թէճավուղի իտի :

Պալթաղարըն արապասը տա , Բիրօնուն ֆայթօնունտան եի-
կիրմի ատըմ գատար ուղագտա տուրտու :

Մատամ տը Սէրտէօյլ իլէ էվին ումուր ու խուսուսաթընը կէօրէն

խրդմէթքեար հագդընտա վալիտէ իլէ դըղը արասընտա ճէրէեան իթմիշ օլան շիտտէթլի մուհապէրէտէն պէրու, Բիրօ, Բիէր, վէ տիւ- շէս, պիրբպիրէրինի կէօրմէմիշ իտիլէր:

Բիէր, Էլէնին սալօնա կիրտիկինի կէօրիւնճէ, քէնտիսի, տա- յիմա օրատա հաքիմանէ մուամէլէ վէ հարէքէթ իթտիկի ճիհէթլէ, երգիւնիւ պուրուշտուրու, վէ ֆիքրինտէն,

— Երինէ կէլտի, տէտի:

Էլէն իսէ, մէրգում խրդմէթքեարա խիթապլէ,

— Բիէր, վալիտէմ օտասընտա՝ մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, միւսիւ:

Խաթըրլարտա տըրքի, Բիէր՝ Բիրօնուն հանկը ճինսէ մէնսուպ օլտուղունու պէլմէեօր կիպի կէօրիւնիւր, վէ մէզպուրէնին գարշը- նընտա պիլէ այնի հալի կէօսթէրիբ իտի:

— Կէլտիկիմի խապէր վէրի՛րմիտինիզ, եօգսա կիրէպիլի՛րմիեիմ տէտի Էլէն:

— Խապէր վէրիբիմ:

— Բէք իյի:

Պէշ տաղըգա սօնրա, Բիէր, Էլէնին նէղտինէ կէլէրէք, տիւշէ- սին քէնտիսինէ պէփլէմէքտէ օլտուղունու պիլտիրտի:

Բիրօ, տէրհալ տիւշէսին օտասընա կիրտիկինտէ, տիւշէս,

— Նէ՞ խապէր, եէնի պիր շէյ վար մը տըր, տէտի:

— Էվվէթ, բէք չօգ շէյ վար տըր:

— Մ. տը Սէօտէյլ միւ տիւր:

— Էվվէթ, եանըլմամըշը:

Տիւշէս, մէմնունիյեթթլինի միւպէյեին օլարագ, օ արապիր նէ- ֆէս ալըպ,

— Հէլէ չիւքիւր, տէտի:

— Էվվէթ, մատամ, հագդըքէթի հալտէ քէնտիսի տիր, լաքին ֆիթուհաթ նաղմէսինի թէղաննի իթմէք իշին պու գատար թէլաշ իթմէեէլիմ:

— Նի՛ չին:

— Տիւն, Մ. տը Սէրտէյլիւն խանէսինէ զէքի վէ սատըգ պիր մէմուր կէօնտէրտիմ:

Էլէն, տիւշմէն թարաֆընա կէլմիշ օլտուղունու դանն իթտիրմէ- մէք իշին, Մ. տը Սէրտէյլիւն խանէսինէ պիզղաթ կիթմիշ օլտուղու- նու պէեան իթմէք իսթմէմէմէքտէ իտի:

Բիրօ , քելամընա շու վէճհլէ տէվամ իթտի .

— Հէր նէ դատար պիւսպիւթիւն քէօշէի վահտէթտէ եաշամագ իսթէեէն տիւգ , քէնտի եանընա քիմահնին չըգարըմամսը իշին շէտիտէն էմր վիրմիշ իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ կէօնտէրտիկիմ մէմուր , զահէթ գուընազ օլտուղունտան , միւմաիլէ յհին եանընա դատար կիտէպիւմիշ տիր :

— Տիմէք տիր.քի , պէնիմ կիպի եալընըղ եաշսեօր :

— Հէման էօյլէ :

— Շիւպհէսիզ իղթիրապը գալպի . . .

— Նէտէն տօլաեը իղթիրապը գալպի . . .

— Պէնի թէրք իթմիշ օլմասընտան տօլաեը . . .

— Խա'յր , խա'յր :

— Պու պապտէ պիւտիկինիզ նէ տիր :

— Պիր ազտան անլաթըրմ , Լաքին էվվէլ էմիրտէ վաղիեթի-նիզի խիւլասաթէն պէեան իթմէքիկիմէ միւսաատէ իտին , վէ սիզէ սէօյլէեէճէեիմ շէյլէրտէն տալա կիւճէնմէնին :

— Բէք իյի , հէր նէ սէօյլէեէճէքսէնիզ , տինլէմէեէ հաղըրմ :

— Մա'տամ , օթուզ սէնէ մուգատտէմ , սիզ , տիւգ տը Սէրտէօյլտէն այրըլըշսընըղ տըր , վէ պու այրըլմագլըղընըզ , պաղը շայեանը թէէսսիւֆ վոգըալար իւզէրինէ վուգուա կէլմիշ տիր : Օլվագըթ Մ . տիւգ սիզի ալտաթմադտա օլտուղունտան , սիզ տէ , ինթիւգամ ալմագ իւզրէ , գարըլարըն էրքէրլէր կիպի այնի հուգուգու պիւլա միւճաղաթ իսթիմալ իտէպիլիպ իտէպիլէմէեէճէքլէրինի տիւշիւնմէեէրէք , մուգապէլէյի պիւլմիսլտէ պուլունմագլըղը վաղիֆէնիղտէն զանն իյլէմիշսինիզ տիր : Պէլքի պէն տէ սիլլին եէրինիղտէ օլսամ , օ եօլտա հարէքէթտէ պուլունուր իտիմ , իմտի , նասըլքի կէօրիւեօրսունուզ , էօյլէ պիր թագսիրաթտան նաշի սիզի իթագ իթմէեօրում , չիւնքի այնի թագսիրաթտա քէնտիմ տաիի պուլունապիլիքիմ : Շու գատար.քի , սիզ տիւգիւ , աղրաղը նէֆսանիսէ իլէ ալտաթմաեըպ , վէ Մ . տը Լարէյ իլէ վագը օլան ալէաղտըղ , էնթիրիգա գապիլինտէն օլմանըպ , պիր ինթիգամսուրէ ինտէ պուլունմուշ տուր : Անճագ , էօյլէ պիր բէզալէթ հասըլ իթմիշսինիզ.քի , տիւգիւ թէրզիլ իթտիքտէն պաշգա , անըն խուսուսի էօմիլունիւ տէ մէյտանա չըգարմըշսընըղ : Պինապէրին Մ . տը Սէրտէօյլ , բիւր զաղապ օլարագ , սիզի պօշամագլըղը թալէպ իթմիշ , վէ թալէպինի գապուլ իթտիրմիշ տիր , իմտի , հարէքէթինիզին ճէգասը , բէք տէհշէթլի օլուպ , հալպու :

քի պու գատարը մաթլուպէ քեաֆի կէօրիւմէմիշ, վէ տիւգ, քէնտի մաշուգէսիյէ ադաը իզտիվաճ էյլէմէք արզուսինտէ պուլունսուղու վէ սիզի պու իզտիվաճա մանի կէօրտիւկիւ էճիլտէն, սիզէ գարչը ազիւմ վէ թէսկինի նադապիլ պուղղ ու ատալէթլէ մուլթասըֆ օլ-մուշ տուր, Միրուրի զէման իլէ, պու ատալէթ պիււեիւմիւշ օլուպ, զիրա զէվճինիզ՝ քէնտինին Փէլաքէթ վէ մուսիպէթլէրինին սէպէպի եէկեանէսի սիզի ատա էյլէմիշ տիր, Պու հալտէ, թարափընըզտան Մ. տը Սէրտէօյլ հադ-գընտա իզհարը թէվէճճիւհ իտէպիլի րմիսի-նիլ, Խա՛յը, պու միւմքին տէյիլ տիր, Տիւգ, սիզի նամուսուպ իթմէքլէ, եալընըզլըզ վէ մահհուպիւէթ էլինտէ եաշամադլըզա, վէ սաթթէ պիր իսմ թահթընտա նամուսուպլըզուղունուղու, տէրտէքի-նիզի վէ մէյեուսիէթինիզի կէզլէմէկէ, սիզի մահքիւմ գըլմըշ տըր, Պունունչա պէրապէր, պէքրի սիզին հըրսը շանընըզ, վէ պէքրի ատա-վէթինիզ, քէնտիսիյէ պիր եադընըզ արզու իթմէքլիկէ սիզի թէշ-վիզ իթմէքտէ տիրլէր, Սիզ, պիր տէֆա տահա, տիւշէս տը Սէր-տէօյլ օլմադլըզը իսթէեօրսունուզ, վէլ լ իքինհասըճի պիր իզտի-վաճ իլէ, օթուզ սէնէ էվվէլ իլլէնմիշ օլան խէթաեը Մ. տը Սէր-տէօյլուն սիզէ աֆիլ իթմէսինի, վէ եախօտ տահա տօզրուսու, սի-զի պիսուշ թանըեարադ, քէնտիսինին դապահաթլը օլմասընը գա-պուլ էյլէմէսինի իսթէեօրսունուզ, նասըլքի իքինճի տէֆա իզտի-վաճընըզ վու գուլինտէ, պազը քիմնէլէրին պու միւլահազատա պու-լունսադլարը տէրքեար տըր, Սէօյլէերին, վազիւէթինիզ, վէ էֆ-քեար ու իտտաալարընըզ պուլնար տէյիլ մի տիրլէր:

Տիւշէս, Բիրօեու քէմալ տիգգաթլէ տինլէմիշ օլտուղու ճի-հէթլէ:

— Էվվէթ, տէյի ճէվապ վիրտի:

— Իմտի, չլմտի տախի պու խուսուսա չարէ արաեալըմ, տէտի էլէն:

— Էվվէթ, էվվէթ:

— Պահսընը իթտիկիւմ եադընըզը եալընըզ սիւ արզու իթտի-կինիզտէն, ատալէթլինիզի կիզլէմէլիսինիլ, վէ իզտիվաճընըզն իճ-րասընտան սօնրա տախի ատալէթլինիզի պէլլի իթմէհէրէք, մէրաալ-նըզա էրմէհէ չալըշիալըսընըզ, Ֆիլվադը, տիւգ իւ նէգտինիզէ նէթի-մէք, վէ անըն սիզէ գարչը օլան խուսուսմէթինի պէրթարաֆ իթ-տիւմէք իւզըն տիւշլինմիւշ օլտուղունուզ թէտալիր, դաեթթ միւնա-տիւմէք իւզըն տիւշլինմիւշ օլտուղունուզ վէ թէրպիւնէ սիպ իտի, կիւեա սիզին գուրթարմըշ, մուհաֆազա վէ թէրպիւնէ

իթմիչ պիրճվարիսի, մերդուստուն դարչըսընա չըգարմագ եօլունտա հասըլ իթմիչ օլտուղունուղ ֆիլքեր, տիւղիւ միւթէտսիրճըլարագ, կէշմիչ զէմանը քէնտիսինէ ունուլթուուրաճագ, վէ գասպահաթընըղ աֆվ իթտիրէճէք, վէ սիղին արղունուղա մուվաֆֆագաթա բուրի ըիզա կէօսթէրէճէք իտի, իշլէ, տահա տիւնքի կիւն, սիղին իթիգասընըղ վէ պէնիմ'տէ իւմիտիմ' պունտան իպարէթ իտի, Տիւղ տը Սէրտէօյլիւն իսմինի թաշմահա լաւըդ տէլիդանլընը թէտարիք իչին, նէ՝ կիպի վասըթահա միւրաճաթ իտէճէկինիղի սիւալ իթմէմ. Անճագ, մէմուրիսէթի մէղքիւրէտի իյֆա իտէպիլէճէք պիր քիմէնէի պուլապիլէճէկինիղէ իսքեաթ օլմուշում տուր, զիրա պու ալէմտէ օլ գատար հարիս վէ իգպարէլէսթ քիմէլէր վար տըրքի, ֆագիր օլմալարըյա պէրապէր, պիւսիւր պիւսիւր իւնվանլարա արղուքէշ տիրէր:

— Էլէն, պու գատար սէօղլէրտէն նէ՝ նէթիճէ չըգարմագ. իսթէեօրսունուղ:

— Շու. նէթիճէնի չըգարմագ իսթէնօրումքի, պիղիմ իսմիտլէրիմիդ տայիմա իսմիտ հալինտէ գալըս, հիչ պիր վագըթ ֆիլիլէն իճրա օլունամահաճագլար տըր:

— Նի՛չին:

— Սաքի պիր ըիւեա, կիւղէլ պիր ըիւեա կէօրսիւշ օլուն, վէ պու գատար իլէ իթթիֆա իտին:

— Նէ՛տէն:

— Տիւղ հէր շէյի պիւթիկի, վէ սիղին թէօլպէնիղէ, շու էսնաւէ ինանտըղը հալտէ, էվլատընտան պիրիսինի գուրթարմագլա, քէնտիսինէ իթմիչ օլտուղունուղ իյիլիկէ նանքէօր տէյիլ տիւր, Միւմաիլէյհ սիղէ աֆվ իտիսօր, վէ կէշմիչ զէմանը ունուլթուահա բուրի ըիզա կէօսթէրիսօր, Լաքին, հիչ պիր ճիհէթլէ քէնտի թալէլինի, սիղին թալէլինիղէ պաղլամագ իսթէմէնօր, Կէօնտէրաիկիմ' մէմուրուն պու պապտէքի թէրլիֆինէ, իւշ տէֆա, օլմապ տէյի գաթիէն ճէվապ վիրմիշ տիր, վէ պէնտէ անլաեօրումքի, միւմաիլէյհ պունտան զալրի՝ ճէվապտա պուլունամագ իտի:

— Լաքին Նի՛չին:

— Զիւնքիլէճէն եթիշտիք:

— Նէ՛տէն:

— Իքի կիւն էվվէլ, տիւղ, էվլատընտան պիրինի պուլմագ իչին, քեաֆֆէյի արղուլարընըղ իճրա իտէր իտի, Լաքին պու կիւնքի կիւն:

— Ե՛յ, պու կրնարի կրնինն սօնունու կէթիւրն, տէյի տիւչէս՝
էտիչէ իլէ պէնսն իյլտի:

— Գու կրնն եայրնը քէնտի արդու վէ միւրասլարընը իճրա
խտէճէք տիր:

— Ճաղաթ պու թէպէտտիւլ նէտէն նէչէթ իտիեօր:

— Գիր թէսատիւ ֆտէն:

— Լաքին, նիհասէթ սէօյլէտին:

— Տիւգ, սիդին վարիսինիզէ պէրլմէնէ մէնպուր տէյի տիր,
քիւնքի թէսատիւ ֆ՝ Էվլատընտան պիրինի քէնտիսինէ պուլտուր-
մուչ տուր:

— Հա՛նկըսընը:

— Գէրէզինա նէհրինտէ Էօլմիւչ զանն օլունանը:

Տիւչէս, պուգ կիպի տօնուպ գալտը իսէ տէ, պիր աղ միւտտէթ
տիւյինտիւրտէն սօնրա:

— Ճաղաթ պու խուսուս, Անժէրին պիւտիւք օղլունու պուլմազ-
լըղըմըղա պիր մանի տէյիլ տիր, տէտի:

— Հա՛յ հա՛յ:

— Քէզայիք անը տիւզէ իեատէ իտէճէկիմիզէ տէ մանի օ-
լամազ:

— Զաթէն տիւդ տէ, օղլունու իեատէ իտէճէկիմիզի մէմուլ
իտիեօր:

— Իքինճի օղլունու պուլմուչ օլտուղու իչին, պիրինճիսինի ի-
եատէ իթտիկիմիզտէ, միւթէչէքքիւր օլմաեաճազ մը տըր, տէյի
զանն իտիեօրսունուզ:

— Միւթէչէքքիւր օլաճազ տըր, ֆաղաթ թէչէքքիւրիւ զաեէթ
մահտուս պուլունաճազ տըր:

— Նի՛յին:

— Գիր ազտան աիլարսընըղ, Մ՝ սըլ Սէրտէօյլ՝ քէնտի քիւչիւք Էվ-
լաւընը պուլտուղտան պաչպա, տայիմա սէվմէքտէ օլաուղու Անժէլ
օւլլըրվիլին հաեաթտա իտուկինէ տախի իսքեաթ օլմուչ տուր, վէ
ղազըյէյի էյեաւընը անըն նէզտինտէ կէչիւրմէք իւզըն, նիհասէթ
մէրպուսէէի պուլաճաղընը իւմիտ իթմէքտէ տիր:

— Նէ՛ տիեօրսունուզ, պու գարը Էլան սաղ մը տըր:

— Եվվէթ սաղ տըր, վէ ալթը ետի սէնէտէն պէրու Լօնտաւտա
պուլունմազտա տըր:

Հայտուս գարը, պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման, իվարըն:

Անժէլին Լօնտրատա իդամէթէնէ տայիր քէնտիսինէ վաղը օլմուշ օլան հիքեանէեի խաթըրլամագտա իտի :

Տիւշէս , պու սէօզլէրի իշիթմէսի իւղէրինէ , պիւթիւն պիւթիւն բուսուլանը շաշըտը , վէ հէեհճանը , անճագ եարըմ սաաթտա կէշ-մէքլէ , լէինէ , պուղուլաթըն նա'սըլ ճէրէեան իթմիշ օլտուղունու նապլ իլլէմէսինի թէքլիֆ իթտիկի սըրատա , զանն խտէրսին քի հիտ-տէթինտէն նաշի կէօզլէրինտէն զըղըլճըմ չըգըեօրտու , վէ սիմաը պիւթիւն պիւթիւն ալթիւսթ օլմուշ իտի :

Բիրօ , չափուշ թար-ա-Մօրուն տիւգէ նասըլ րասթ կէլմիշ օլ-տուղունու , վէ պու թէսատիւֆիւն նէթիճէլէրինի տիւշէսէ հիքեան-է իթտիկի էսնատէ , հիշ պիր նօղթանը զաշըմատը , վէ պատէ-հու քէնտիսիլլէ տիւգ պէյնինտէ ճէրէեան իթմիշ օլան միւքեալէ-մէեէ սըրա կէլտիքտէ , պու միւքեալէմէեի տէ , կիւեա տիւգ իլէ քէնտի թալաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլան պիր մէմուր արօսընտա ճէրէեան իթմիշ տիր կիպի նազլ իթտի :

Տիւշէս , քէմալ թէհայեիւրլէ իշպու հիքեանէեի տինլէտի , վէ լէինին տօղըրուլուղա էմնիյեթի թեամիլէսի պուլունտուղու ճիհէթ-է , օլ խուսուստա հիշ պիր իթիրաղտա պուլունմատըղը կիպի , հիշ պիր շիւպհէ տախի կէօսթէրմէտի :

Հայտուտ զարը , հիքեանէսինի պիթիրտիկինտէ , մատամ տը Սէրտէօյլ , տէրին վէ ուզուն միւտտէթ տիւշիւնճէեէ տալտը , վէ պու արա զըղը , մէրգուլմէնին սիւքիւթիւնի գաթթ իթմէտի : Պատէ-հու տիւշէս ,

— Խա'յր , քէնտիմի մաղլուպ ատտ իթմէմ , վէ մատէմքի լաղըմ տըր , տիւշէս օլմագտան ֆարիղ կէլիրիմ , հալ պու քի Մ . տը Սէր-տէօյլտէն ինթիգամըմը ալմագ նիեթթինտէն կէրի տուլամամ , տէտի :

— Նէ՞ եօլտա :

— Գը'ղըմ , պու ինթիգամ , սիղին սէրվէթինիղի հասըլ իտէ-ճէք տիր :

Տիւշէս , եալընըլ ֆէվդէլատէ սըրալարտա լէլէնի զըղըմ տէյի թէսմիեէ իթտիկինտէն , Բիրօ , տիւշէսին պաղը վէլիմ իֆատաթտա պուլունմաղընը անլատը , վէ պինապէրին ճէվապա աղազ պլրլէ ,

— Վա'լիտէ , Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիղի անլամաեօրում , տէտի :

— Է'լէն , հըրսը շանընըլ վա'ր մը տըր :

— Մա'տամ , հըրսը շան սիղտէն պանա ինթիգալ իթմիշ տիր :

— Բէք իյի , ճէսարէթինիղ տէ վա'ր մը տըր :

— Ճէսարէթ , կէօղ բէքլիկի , քիւսթախլըդ , չարէ տիւշիւնմէք-
լիք ֆիրբի , վէլհասարլ պէնտէ հէր շէյ մէվճուտ տուր :

— Նիհանէթ , կիւնիւն պիրինտէ տիւգ . օլմադ խթէ՞րմիսինիդ :

— Տիւշէս օլմադ . տիմէք խթէցօրսունուդ :

— Խա՛յր , տիւգ տիւցօրում :

Հայտուտ դարը , վալտէսինին նիւէթինի նիհանէթ անլաեարագ ,

— Միւմբինսիդ շէյ տիր , աէտի :

— Ֆիրբիսի իյիճէ անլատընը՞դ մը :

— Էվվէթ , չօգտան պէրի տիրքի , սիդ , պէնի , Մ . տը Սէրտէօյ-
լիւն պիւեիւք օղլու մագամընտա գուլլանմագ միւրատընտասընըդ ,
տէյի՛լ մի :

— Էվվէթ :

— Վէ սիդէ , էրքէք դըեաֆէթինտէ թագուիմ օլունմագլըղմը ,
վէ էրքէք դըեաֆէթի կիւնինմէկէ ալըմագլըղմը , վէ էրքէքլէրին ա-
տաթ վէ ուսուլինտէ պուլունմագլըղմը տալիս պուլ նիւէթլէ խթէ-
միշսինիդ տիր :

— Էվվէթ :

— Պահսընըղը իլէրի կէօթիւրմէերն :

— Նի՞շին :

— Ջիւնքի , թալսիւեյէրինիդի իճրա խտէպիլմէք իշին , պուլուն-
տուլում հարէքէթտէ պուլունմամալը խտիմ :

— Նէ՞ հարէքէթտէ պուլունտունուդ :

— Տիւգիւն խանէսինէ պէն կիթտիմ , վէ սիդէ հիքեաեէ իթտի-
կիմ շէյլէրի քէնտիսի պանա պէեան իթտի :

— Լաքին էլպէթթէ էրքէք դըեաֆէթինտէ կիթտինիդ :

— Խա՛յր , նիւաթընըդտան հիշ պիրբիսին պիլմէտիկիմտէն , տիւ-
գիւն խանէսինէ գատըն դըեաֆէթինտէ կիթտիմ , զիրա գատըն
գըեաֆէթինտէ կիթմէքլէ , քէնտի եանընա գատտը չըգապիլիւր ի-
տիմ :

— Նէ՛ թէրսիւք :

Տիւշէս , պուլ եէնի մուվաֆֆագը . եթթսիլլիք իւղէրինէ , թէք-
լար պաշընը էյտի , վէ հայտուտ դարը խտէ , չու . եօլտա տէվամ
իյլէտի :

— Շուտա վարքի , ճինսիւեյթ ճիհէթինճէ տէրքեար օլան
միւշքիւլաթա բաղմէն , քէնտիմի պիր էրքէք զանն իթտիւրմէքտէ նէ
գատտը մահիւր օլտամ , պէեան իյլէտիկինիլ թէպտիլիկին , բէք պիւ-

Եւ թ ֆայտէլէրի պուլունմասը յա պէրապէր , աղիւմ մուխաթարա-
լարը տախի մուճիկ ոլապիլէճէկինտէն , թափսիւնէ իթտիկինիզ վա-
ղիֆէնի տէրիւհտէ իթմէկէ մուվաֆիֆադտի իթմէհէճէք իտիմ ,

— Հասըլը , տիմէք ոլուրքի , պու խուսուս միւմքինսիզ տիր ,

— Էվվէթ , հապուրի պու սրբատա սիզ նէ հարաճադսընը ,

Տիւգէ նէ՞ ճէվապ վիրէճէհիմ ,

Տիւշէս խայիճէ տիւշիւնտիւքտէն սոնրա ,

— Քէնտիսինի կէօրմէք իսթէրիմ , տէտի ,

— Գարարընըզ դաթի մի տիր ,

— Էվվէթ , քէնտիսինէ հազընքի կէլսին ,

— Պուրաեա մը ,

— Էվվէթ ,

— Լաքին էկէրչի էվլատընը սիզտէն իսթէ՞ր իսէ ,

— Էլէն , սիզ ոլապպտէ միւսթէրիհ ոլուն , պէն , տը Սէրտէօյլ
իսմինին շէրէֆ վէ բարլազլըզընը հէր վէճհլէ տլէա իթմէկէ լաեըզ
պիր էվլատ պուլնալլա , ինթիզամընը ալաճաղըմ , տէյի տիւշէս իս-
թիհզաքեարի պիր սուրէթտէ ճէվապ վիրտի ,

— Վալիտէ , պու ճիհէթտէ գուսուր իթմէհէճէկլինիզէ էմինիմ ,

Ձէնտ տադըզա սոնրա , Բիրօ , վալիտէսի նէզտինտէն մուֆու-
րադաթլա , տայիմա Պալթաղար քէնտիսինի թէադիպ իթտիկի հալ-
տէ , իաննէսինէ մուվաթըլէթ , վէ աթիտէքի թէզքերէհի թահրիբ
իյլէտի ,

«Միւսիւ տիւգ ,

«Իսթէտիկինիզ ղէման , աթիզ Լօսթանթ օթէլի ոլան օթէլ տը
Գրուաեա կիտին , վէ մատամ մարքիզ տը Գրուաեը՞սօրուն , Քէնտիսի
տալա տիշարը չըզ մաեօր , Պունտան պաշլա , սիզին վիզիթա վիրէ-
ճէկինիզ տէ քէնտիսինէ խապէր վէրիլմիշ տիր , վէ պիւեիւք՞օղլունուզ
հազգընտա արզու իթտիկինիզ քեաֆիֆէյի մալիւմաթը իթա իթմէք
իւզըն , սիզէ պէրլէմէքտէ տիր ,

«Վէօրիւ հօրսունուզքի , հէմինլէրիմին իրլաֆր հարէրէթտէ
պուլունմաեօրում ,

5

ՏԻԻԳ ՎԷ ՏԻԻՇԷՍ

Էլէն, մատաւ տը Սէրտէօյլիւ եսլընըդ պըրադընճա, մէրգումէ գարը, քէնտի չէրիբի պուլունան Բիէրի ճէլզ իթտի, վէ իբիսի պէյնինտէ շու աթիտէքի մուհավէրէ ճէրէեան իյլէտի:

— Մատաւ, պէնի՞մի իսթէմիշտինիդ:

— Էվվէթ, մահվ օլտուղունուղու խապէր վիրմէր իչին, սիդի իսթէտիմ:

— Նէաէ՛ն մահվ օլտուեօրուդ:

Բիէր, պու սէօղլէրի, հէր նէ դատար իղթիրապուէնտիչէ ի- չինտէ կէօրիւնէրէք սէօյլէտի իսէ տէ, նէ՛ կիպի մէսլէք ու հարէ- քիթտէ պուլունաճաղընը պիլիբ իտի. զիրա, տիւչէսին է՛ն մահրէ- մանէ սըրըլարընը իշիթմէք իչին լաասսէթէն քէնտիսինին թէրթիպ իթմիշ օլտուղու պիլբ բէրտէ արդասընտա տուրարադ, վալիտէ իլէ քէրիմէսի արասընտա ճէրէեան իթմիշ օլան միւքեալէմէեի թէմա- միյլէ տինլէմիշ իտի:

— Քեաֆֆէյի թասալվուրըրըմը ճըլզ չըդ տը, տէյի մատամ տիւչէս տէվամ իթտի:

— Հա՞նկը խուսուստա:

— Տիւզ խուսուսընտա:

— Բէճա իտէրիմ, ֆիբըրնիդ իյզա՛հ իտին:

Տիւչէս, Բիրօնուռ պիլզզաթ քէնտիսինն վաղը օլան հիբեաեէսինի նադլ իթտիկինտէ, Բիէր, կիւեա հիշ պիլբ շէյ պիլմէեօր կիպի տին- լէտի, վէ տիւչէս, նապլիեէթինի թէրմիլ իտիպ:

— Է՛յ, շիմտի սիդ պու շէյլէրէ նէ՞ տէրսինիդ, տէյի սիւալ իթտի:

— Պէն տէրիմբի, հիշ պիլբ շէյ Ղայպ օլմամըշ տըր, տէյի Բիէր ճէվապ վիրտի:

— Նէ՞ եաբմադ էֆիբիարընտասընըդ:

— Էվվէլա, Էլէնի կէօրմէլիեիմ:

— Նի՞չին:

— Նէ՞ գատար միւմբին իսէ, Անժէլ հագդ ընտա պիղէ մալիւմաթ վերմէսի իշին,

— Սօ՞նրա,

— Օ դարընըն վիճուտինի գալտըրմալըերդ,

— Պի՞ր ճինաեթ տահա՞ մը իշլէիէճէիլդ,

— Նէ՞ զարարը վար, Հէմտէ պու ճինաեթի սիղ իշլէմէեթ-ճէքսինիդ, Էկէրչի Անժէլ՝ էլան Լօնտրատա իսէ, օրտտա մահիր հայտուալար էքսիք տէյիլ տիր, Սիլ, օտանըդտան պիլէ չըգմահա-ճադ սընըդ,

— Լաքին սօնրա էվլատընը Նէ՞ եարաճաղըդ,

— Պիղիմ իհտաս իթմիշ օլտուղումուլ էվլատը դայիմ՝ գըլմադ իւղըէ, անը տախի օրթատան տէֆ իտէճէիլդ,

— Եինէ՞ մի գան ադըտաճաղըդ,

— Նէ՛ գատար տա ֆաղիլէթ սահիալի օլուեօրսունուլ, տէտի Բիէր իսթիհզա իլէ,

— Հալպուքի տիւղ կէտիկինտէ, քէնտիսինէ Նէ՞ սէօյլէմէք լաղըմ՝ տըր,

— Հա՞նկը մատտէ հագդ ընտա,

— Քէնտի օղլու հագդ ընտա,

— Օղլունուն սէյեահաճթտա օլտուղունու, վէ ճէլպ իտէճէկի-նիլի պէհան իտէքսինիլ,

— Ֆագաթ օղլու եերինէ դայիմ իշլէմէք իւղըէ պիրինի պուլ-մագ կէրէք տիր,

— Օնտա միւշքիւլաթ եօդ տուր, պու ճիհէթին պէն իճապը-նա պրպարըմօ՝ Տիւղիւն պուլմուշ օլտուղու օղլու իւղէրինէ էլէն սիղէ պիր չէյ սէօյլէտի՞ մի,

— Մահիր պիր կէնճ թապիպ օլտուղունու պէհան իթտի,

— Էյ չիմտի պու ճինաեթ սիղէ մէնֆուլ մու կէօրինիւեօր,

— Մատէմքի լաղըմ՝ տըր, Նէ՞ չարէ, պուշա գաթլանմահա մէճ-պուրում, Հալպուքի տիւղիւ Նէ՞ եարաճաղըդ,

— Տիւղէ, վագթիլլէ քիւրէրտէ վագթի կէչիւմիշ օլան պիր բրանկալըն էվլատ մագամընտա իրաեթ իթմէլիսիլ,

— Պի՞ր բրանկալը՞ մը,

— Էվվէթ,

— Լաքին պու բրանկալը, քէնտիսինէ թայելին իտէճէկիմիլ խըղմէթի կէօրէմէլ,

— Բէք ալէս կէօրէպիլիւր .

— Էյ պէնիմ ինթիգամրմ նա՞նըլ ալընանագ տըր .

— Տուրունուզ պիւր կիւն , օ բրանկալընը էօյլէ պիւր ֆէնա հարէթէ թէչէպպիւս իթմէքիւր մէհպուրիեթինաթ պուլունտուրուրուզ բի , պու հարէքէթի իւզէրինէ , մէրգոււմ տէրտէթ իտիլէրէք , մուհաքէմէ օլունուր , վէ մահքիւմլյեթի իլամընը կիւնտէքտէն սօնրա տա գաթլ իտիլիւր . Իչթէ պու սուրէթլէ , Սէրտէօյլ իսմի միւէպպէտէն նամուսուզ օլանագընտան , ինթիգամընըլ ալընմըչ օլուր :

Օ էսնատէ , պիւր խըզմէթճի իչէրի կիրիպ , միւսիւ տիւգ տը Սէրտէօյլիւն կէլմիչ օլտուղունու խապէր վիրտի .

Տիւչէս , Բիէրէ մանէատար պիւր սուրէթտէ աթֆը նազար իթտիկինտէն , մէրգոււմ , մէզպուրէնին ֆիքրինի անլանարագ տիչարը չըգտը , վէ մալիւմիւմիւզ օլան բէրտէնին արգասընա չէքիտի , Այնի վագըթտա , տիւչէս , տիւզիւ իչէրի կիրտիւմէլէրինէ տայիւր էմր վիրտի .

Բիէր , տուրտուղու մահէլլտէն , Մ . տը Սէրտէօյլ իլէ անըն զէվճէսի արասընտա ճէրէեան իտէճէք ահվալը կէօրէպիլիւր , վէ իրատ օլունանագ սէօզլէրի տինլէեթպիլիւր իտի .

Տիւզ իլէ տիւչէս , գարչը պէ գարչը պուլունտուգլարընտա , եալընըլ պիւր պաշ էյմէքլէ , եանի պիւր բէլիմէ պիլէ իրատ իթմէեթէք , պարիտ պիւր սուրէթտէ եէկտիկէրինի սէլամլատըլար . Հէրնէ գատար տիւզ , մարքիւզ տը Գրուանըն՝ մատամ տիւչէս օլտուղունու էլէնտէն խապէր ալմամըչ իտի իսէ տէ , անըն , քէնտի զէվճէսի իտուլէնի լանըգըյլա թանըտը . Մալիւմ տիւրքի , տիւչէս , ասըլ քէնտի չաղընտա կէօրիւնմէեթիպ , գըզը կիպի , ասլա իշթիեարլանմամագ խասէսինէ մալիք իտի . Հալպուքի տիւչէս , քիմին իլէ կէօրիւչէճէք օլտուղունու էվվէլճէ պիլիւր իտի .

Մէրասիմի իպթիտաիյեէնին իճրասընտան սօնրա , տիւզ , մատամ տիւչէսին տալէթինէ իճապէթէն , պիւր իսկէմլէ ալըպ օթուրտուղունտան , մէրգոււմ տալիս օթուրտու , վէ պիւր միւտտէթ սիւքիւթլէ վագըթ կէչիւրիլիպ , պատէհու տիւզ , չու վէճճ իլէ միւքեալէմէեթ պաշլատը .

— Իչիթտիկիմէ կէօրէ , քէօչէյի վահտէթտէ կէչիւմէքտէ պուլունտուղունուզ էօմիւր տէրունինտէ սիզի բահաթսըլ իթտիկիւմ , վէ ումուրը խայրիեեթ հասը իյլէտիկինիւզ վագըթտան պիւր գաշ տա-

դըդա գատար ֆէտա իյլէմէնիլ խթիտա իյլէտիկիմ իչին, ափվը-
նըզը թէմէննի իյլէրիմ, մատամ, Անճագ, շունա թէէմին օլունուզ
քի, մէշղուլիէթէրինիզ արասընտա սիղի թաճիզ իթմէկէ, վէ պազը
շայեանը թէէսսիւֆ խաթըրէլէրի ֆիքրինիզէ կէթիրմէրլիկէ կէլիշիմ,
պիր թազըմ ճիտտի վէ պիրլինճի տէրէճէտէ մուհլիմ օլան սէպլէպ-
լէրտէն մէճպուր օլմադլըրմուան նաշի տիր:

Տիւզիւն, պու իֆատէլէրի դուէթ սօուդ. դան վէ հաղիմիքլէ
իրատ իթմէսինտէն, քէնտիսինտէ ասլա աղրաղը նէֆսանիսէ պու-
լունմատըզը անլաշըլընթուս:

— Միւսիւ, պէն տէ սիղին վիղիթանըզա մունթաղըմ պուլու-
նուեօրտում, տէյի տիւշէս իֆատէ իյլէտի:

— Տիմէք օլուր.քի, պէնիմ կէլէճէկիմուէն խապէրտար իտինիզ:

— Էվվէթ:

— Քիմին թաբաֆընտան խապէրտար օլտուղունուղու աճապա
սիւալ իտէպիլի՞րմիւսիմ:

Տիւզ, պու իֆատէտէ պուլունմասըյլա, քէնտիսի իչին հէր ճի-
հէթլէ մուամնա գապիլինտէն օլան Բիրօ հազգընտա պազը մալիւ-
մաթ ալմագ իւմիտինտէ իտի:

— Ջըգան կիճէ սիղին խանէնիդտէ դալմը օլան կէնճ գատըն-
տան պու խապէրի ալտըմ, տէյի մատամ տիւշէս ճէվապ վիրտի,
վէ պու սըրատա զիեատէ իյզահաթա կիրիշմէտիկի կիպի, սուրէ-
թի իֆատէսինտէն տաիս, օլ խուսուստա հէր կիւնա սիւալին ֆայ-
տէսիզ օլաճաղը, չիւնքի մէղպուրէնին, օ մատտէ հազգընտա հիշ
պիր սըրըր մէյտանա չըգարմաեաճաղը անլաշըլմագտա իտի:

Հէր նէ իսէ, մէրդումէ, քէլամինա շու սուրէթտէ տէվամ
իթտի:

— Էվվէթ, միւսիւ, վիղիթանըզա պէրլէնթուտում. անճագ պու-
րաեա կէլմէք թէշէպպիւսիւ, սիղին իչին միւշքիւլ օլտուղունտան,
պու թէշէպպիւսէ սիղի գարար վիրտիրէն սէպէպլէրին դաեէթ մու-
հլիմ օլտուղունու անլաթտըրմագ. իչին, թէնիսի օլունուգ քի քէլիմէսինի
գուվլէթլիճէ իրատ իթմէրլիկէ իճթիեաճընըզ պուլունմամագտա
իտի:

— Աֆվ իտէրսինիզ, մա'տամ, — տէտի տիւզ՝ զաեէթ լէթա-
ֆէթլէ, — պանա էօյլէ կէլիսօր.քի, սիզ, մուհապէրէեի ֆէնա պիր
տայիրէեէ կէօթիրլուեօսունուզ:

— Նէտէն:

— Մա'տամ, պէն պուրաեա, կէջմիշ ղէմանը պիր թարաֆա պը-
րադարադ, վէ օ կէջմիշ ղէմանն՝ սիզին խէթալարընըրըն մը եօգսա
պէնիմ խէթալարըմըն մը նէթիճէյի թապիլիյիէսի օլտուղունու ու-
նուտարադ, վէհասըլ տէրու ու միհնէթլէրիմի ղիհնիստէն չըդարա-
վէ գալպիմտէ ասլա պուղղ ու ատավէթ օլմաեարադ, պուրաեա ա-
եադ պասմըշմ տըր, վէ սիզին տէ, պիր աղիդէ օլտուղունուղ պէ-
եան վէ իլան իտիլտիլի հալտէ, պու խուսուստա պանա իմթիսալ
իտէճէկինիղի մէմուլ իտիեօրտում. . .

Մատամ տիւշէս, միւմալիլէյհին քէլամընը քէսէրէք,

— Ֆադաթ, միւսիւ, պիր աղ էվիլէ սէօյլէտիկիմ սէօյլէրտէն,
պուրաեա նէֆրէթլէ վէ իսթէմէեէրէք կէլիշ օլտուղունուղուն մա-
նէասընը չըդարմաեա պիր սէպէսլ վա՞ր մը տըր,

— Լաքին, հէնուղ պէնիմաղլըմտան նէֆրէթ վէ իսթէմիկիմ քէ-
լիմէրի չըգմամըշ տըր: Պէն, սիզի թաճիլ իտէրիմ տէյի վէսլէսէ
իթմէքտէ օլտուղունու պէեան իտիսլ, սայլը պիր իֆատէտէ պու-
լունմատըմ:

— Օհ, էվիլէթ, միւսիւ, ճինաս սէօյլէտիկինիղի անլաեօրում:

— Ֆադաթ, մատամ. . .

— Իթիլարընըղ նէ՞ տիր:

— Մուհաֆաղա իթտիկինիղ թէպտիլ ղըեաֆէթ, վէ թաշըտըրը-
նըղ տը Գրուա իսմի, վէ տէրունինտէ եաշամադտա օլտուղունուղ եա-
նըղ տը Գրուա իսմի, վէ տէրունինտէ եաշամադտա օլտուղունուղու քիմնէ-
լընըղըղ էօմիլ, սիզին, մատամ տը Սէրտէօյլ օլտուղունուղու քիմնէ-
նին տէրխաթըր իթմէսինի իսթէմէտիկինիղէ, վէ եաշամաղընըղ էօ-
միւր տէրունինտէ քիմէսնէ թարաֆընտան թաճիլ օլմադըղտան խօշ-
լանմատըղընըղա իսպաթ տըրլար:

— Սահիհ տիր, միւսիւ, ֆադաթ սիզ տէ, տը Սէրտէօյլ իսմին-
տէն նէֆրէթ իտիեօր օլմալըսընըղ, չիւնքի իչիթտիկիմէ կէօրէ, տի-
կէր պիր իսմ թաշըմադտա իմիշսինիղ. անճադ պու եէնի իսմինիղի
խաթըրլումաեօրումքի, շու էսնատէ սիզէ պէեան իտէեիմ:

— Մա'տամ, պէն, տիրի տիրի խարապ օլմուշ պիր ինսանըմ, վէ
պու ալէմտէ, եալընըղ տէրա ու քէտէր թաշըմադ մէճպուրիեթլին-
տէ պուլունմադտաեըմ:

— Պէնի տէ սօրարսանըղ, միւսիւ, հէր քէսին գէմմ վէ ֆասլա-
րընտան գուրթուլմադ իչին, պիւթիւն պիւթիւն պու ալէմտէն չէ-
քիլմէեէ ճիտտի սէպէսլիմ վար իտի, վէ չէքլէմէլի իտիմ:

— Հապուքի, մատամ, սուս սէօլէտիկինիդ չէյլէրին հիւսիսի, նէֆրէթ վէ իսթիքրահլա խանէնիդէ կէլմիշ օլտուղունու, վէ սիդին տէ, պէնի իսթէմէեէրէք դապուլ իթմիշ օլտուղունուղու իսպաթ իթմէզ:

— Բէք էյի, միւսիւ:

— Իմոի, սէտատա նագլը քէլամ իտէլիմ. մատամ, վիզիթամըն մագսէտինի պիլի՞նօրմուսունուզ:

— Էվվէթ, միւսիւ, զաթէն պունտան սէն սիպէ պահս իտէճէք իտիմ:

— Մատտէ, էվլատըմ հագդընտա տըր:

— Նէվիմա առլա թընմըշ օլմատըղընը պիր օղլունուզ հագդընտա, տէյիլմի:

— Օրասը նէնիդէ՞ լաղըմ, մատամ:

— Միւսիւ, պու չօճուգտան հասպ էլզարուր ալըլտըղընը զէման, չօճուգ դաշ եաշլնտա վար իտի:

— Անճագ պիր դաշ ալըզ վար իտի:

— Պու կիւն էվլատընըզ պէնտէն իսթէմէեէ՞ մի կէլտինիդ:

— Էվվէթ, մատամ:

— Նագարընդտան դայալ իթմիշ օլտուղունուզ, վէ վիգթուար սօգաղընտաքի խանէնիդտէն դաեթէթ էսրարի պիր սուրէթտէ աշըրըլմըշ օլտուղու իչին տահա տիւնքի կիւն հագդընտա հիւսիսի չէյ պիլմէտիկինիդ, վէ եալընըզ, պէշիքտէ պուլունտուղու զէման կէօրմիւշ իտուկինիդ, վէ սիդին Բուսիա սէֆէրինէ կիթմէկէ մէճպուր օլտուղունուզ զէման, հէնուզ լագըրտը իտէմէտիկինտէն, պապա տէյի թէսմիեէ իտէրէք, քիւլիւք գօլլարընը սիդէ տօղրու ուզաթտըղընտա դաթան հագըր պուլունամամըշ օլտուղունուզ, վէ կէրչի քէնտի միւրատընըզա բաղմէն, ֆագաթ նիհաեթէթ, քէնտիսի իչին հիւսիսի չէյ եաբմըշ օլմատըղընըզ, վէ էօլմիւշ զանն իթտիկինիդ, վէ բէք չօգ աղլատըղտան սօնրա, աղըպէթքեար ունութմուշ պուլունտուղունուզ պու էվլատը, պէնիմ տիր տիեէրէք, պու կիւն պէնտէն ալմաեա՞ մը կէլմիշսինիդ:

— Լաքին մատամ, պու թէշէպպիւսիւթապիի տէյիլմի տիր: Պիր բէտէր, էվլատընը դայալ իթտիքտէն սօնրա, հաշկը սաաթտա վէ հաշկը տաղըդատա պուլուր իսէ, անլէրի քէնտի հիմաեէտի, թահթընա ալմաղ իւղրէ, հէր չէյի եարմաղա սօրճու տէյիլմի տիր:

— Պունտան դաթինազար, չիւպհէսիզ օ էվլատ, զիեատէ— սիյէ սէվիլ յաւուղունուզ պիր դատընը խաթըրընըզա պըրագընօր, տէյիլ մի, տէտի մատամ տիւչէս՝ աճը աճը պիր սէյլէ յիշ իլէ :

— Բէճա իտէրիմ, մատամ, — տէտի տիւզ իթիտալ իւզըէ, — սիզին իյին շայեանը թէհասիւֆ օյան պու խաթըրէլէրի պէր թարաֆ իտէ— լիմ, չիւնքի պու խաթըրէլէր, խուսումէթինիզի թահըրէ իտէպիլէ— ճէկինտէն, միւզաքէրաթըմըզը իիւլալ իտէպիլիլէրի, Նկէրչի իլէրու— տէ, Անտէլ տիլլըվիլտէն պահս իտէր իտէք, օլ վաղըթ, մալիւմիւ— նիւզ օլմաեան պաղը մալիւմաթը վիլէպիլիլիլիմ, Շիմաիքի հալտէ, սիզտէն թալէպ իլլէտիկիմ չօճուղուն տէվը ու թէսլիմինտէ, պանա պէհան իտէճէք օլտուղունուզ իթիրազաթա նագլը քէլամ իտէլիմ :

— Էվլէթ, միւսիւ, օ իթիրազաթա նագլը քէլամ իտէլիմ, — տէյի տիւչէս ճէվապ վիլտիւ, — Միւսիւ, սօնունու տիւչիւնմէեքէք վէ թէտարիք իթմէեքէք, նա՞ըլ դալըզա տա, նէվիմա քէնտի էվ— լատըմ թէսմիեէ իտէպիլէ ճէք օլտուղում պիլլէվլատը, սուդ դան իլէ պէնտէն իսթէմէեէ կէլիւսինիզ, չիւնքի էկէրչի օ չօճուղա պիր տիկէրի հաեաթ պախշ իթմիշ իսէ, պէն տէ անը, էօլիւմնէ օլտու— ղունու պիլմէտիկի պիլ չաղտա դուրթարմըլմ տըր, Էվլէթ, օ մա— սումու, էօյլէ պիր թագըմ հայտուտլար եէտինտէն դուրթարմըլմ տըր քի, էկէրչի անլէրին եէտինտէ դալմըլ օլտա իտի, անը եա թէլէֆ իտէճէքէլէր, վէ եախսու քէնտիլէր կիպի հայտուտլար սըրասնա գօ— եաճազար իտի :

— Օրասընը պիլիեօլում, մատամ, վէ պունտան տօլաեը սիզէ խալիսանէ միւթէչէքքիւրիւմ, տէտի տիւզ՝ դաեէթ խալիսէթ իւզըէ չըզարտըլը պիր սէտա իլէ :

— Իշթէ, — տէյի տիւչէս տէվամ իթտի, — գըսդանճըզ սէտա— սընա, վէ ալէյհինիզտէ տէքքեար օլան վէ օլմասը ճայիզ պուղունան չիքսաեթլէրին սէտասընա դուլազ ասմաեարազ, վէ սիզին սատա— գաթըզըլընըզըն վէ թահպիլլէրինիզին ինթիպամընը ալմազ իւզըէ իչլէմիշ օլտուղում պիր թագսիրաթըն նէթիճէսի պուղունան պոն— ճա ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթլէրին սէպէպի օլան վալիտէսի ալէյ— հինտէքի խուսումէթիմի քէնտիլինէ հասր իթմէեքէք, վէլհասըլ ըաքիպէմի տիւչիւնմէեքէք, օ չօճուղու խանէմէ դապուլ իթտիմ, Պէն, օ չօճուղա, վալիտէյինին եախսու միւթէպիլիւգաթընըն իսէ— թալարընտան տօլաեը սուչու օլմաեան պիր պիշարէ մալուզ նա— ղարըյլա պագմազտա իտիմ, Սէզլիւմէ իթիգատ իտինիզ, միւսիւ,

միւտտէթի մէտիտէ թահգիր իթմիշ օլտուղումպիր դարըտան տիւն-
եաեա կէլմիշ պուլունան չօնուղա, պէնի վալիտէ տէյի թէսմիեէ
իթմէսինէ միւսսատէ իթտիմ, վէ չօնուղլար իչին թէսմիեէսի դա-
եէթ լաթիֆ օլան մէզրիւր իսմին, մասումը մէրգում թարաֆընտան
պանա վէրիլմէսի իսէ, հազըգի պիր վալիտէ միսիլլու, հէր կիւնա
իհթիմամ վէ մուհապպէթի հազգընտա ասլա վէ գաթան տիւրիդ
իթմէտիկիմի տէրք վէ հիսս իյլէմէսինէ մէպնի իտի:

— Մատամ, պու հարէքէթինիդ բէք կիւղէլ, վէ ասալէթէ լա-
եքդ տըր, իմտի, իչպու հարէքէթինիդէ հայրան օլմադտան կէրի
տուրամամ:

Հիսսիեաթ դօմէտեասընը մահիրանէ իճրա իթմէքտէ օլտուղու,
սէօզլէրինտէն տախի անլաշըլմադտա պուլունան մատամ տիւշէս, տիւ-
գիւն իֆատէսինէ դարչըրդ չու եօլտա ճէվապա աղաղ իյլէտի:

— Պիր աղ էվլէլ չիւքրանիեէթտէն պահս իթտինիդ, լաքին,
չիւքրանիեէթինիդ, բիաեէթինիդ, թէհայեիւրիւնիւղ, վէ հաթթա
թաազիմինիդ նէեէ՞ եարարլար: Պիւթիւն մէսէրրէթիմ տիմէք օլան
վէ պէնի հաեաթա բապթ իթմէքտէ պուլունան օ էվլաս, պէնտէն
ալընտըգտան սօնրա, դալպիմտէ աշըլաճաղ պօշ մահէլլի, օ տէտի-
կինիդ շէյլէր, վէ եաղընտա աեաղընըղըն ալթընա ալընաճաղ, վէ եա-
խօտ պէնտէն իրադտա, պիր տիկէրի նէզտինտէ իպրաղ իտիլէճէք
պուլունան օլ կիւղէլ տույղուլար, տօլտուրապիլէճէքլէ՞ր մի տիր:

Խատամ տը Սէրտէօյլ, պու սէօզլէրի քէմնը հէեէճան իլէ վէ
կէօզլէրի եաշարարադ իրաս իթմէքտէ իտի, վէ տիւգ իսէ, պու
դարընըն տույղուտուղուղունու պիլտիկինտէն, մէզրիւր միւէսսիւր
հալինտէն թէաճճիւպտէ դալտը, վէ նէ՛ տիւչիւնէճէկինի քէնտիսի
տէ պիլմէեէրէք, եալընըլ,

— Բէճա իտէրիմ, մատամ, պիր աղ թէսկին օլունուղ, տիմէք-
տէն դայրի ճէվապ պուլլամաուր:

— Միւսիւ, սիլին իչին, թէսկին օլունուղ տիմէք, գօլայ պիր
սէօզ տիւր, չիւնքի սիլ, քէնտի միւսէրրէթինիդ օլաճաղ օլան պիր էվ-
լատտան պէնի մահրում իթմէեէ կէլմիշսինիդ տիր:

«Շիւպհէսիլ, միւսիւ, սիլին կիպի, պէն տէ կէչմիշ դէմանը, սի-
լին վէ պէնիմ ինթալարըմըլը, աը ու հիճապըմը վէ քէտէրլէրիմի
ունութ մուշում տուր, ֆադաթ, էկէրչի սիլին սաատէթինիդ, պէ-
նիմ գալպիմի ինճիթէճէք, եէկեանէ տույղումու մահվ իտէճէք, վէ
գալան թէք պիր մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւմիւ իլալէ իյլէեէճէք

խէ, սիդին մէսուտ օլմագլըղընըղըն պէնճէ նէ՝ էհէմիւնէթի վար տըր՝

«Պանա թէսկին օլունուղ, տիւօրսունուղ, տէյիլ մի. ֆադաթ օթուղ սէնէտէն պէրու. եաշամադտա օլտուղում եալընըղըղտա, վէ հիւ պիր էճնէպի սիմա կէօրմէտիկիւմ, վէ ալա տիշարը չըգմատըղըմ իշպու օթէլին. քէօշէի վահաէթի իշինտէ, վէ աթիդ տարաթ վէ սալթանաթ ըմտան նէ՝ պիր աթըմ վէ նէ՝ պիր տարադամ գալմամը օլտուղու հալտէ, պիր չոդ թէսէլլիւնաթըմ օլտուղունու վէ գալպիմի վէ ֆիքրիմի մէշղուլ գըլաճադ. պիր խայլի մատտէլէր պուլունտուղունու զանն իտէ՞րմիսինինիւ, Սէօյլէերինիւ, միւսիւ, սիդի պու պապտէ հաքիւմ թայերին իտիւօրում. Պէօյլէ պիր զաննտա պուլունուլմուսունուղ»

— Պէն պէօյլէ պիր չէյ տիմէօրում,

— Անլաօրում, մէգհէպ ճիհէթինի պանա թէսէլլի մագամընտա կէօթէրէճէքսինիւ. չիւնքի սիդէ, պէնիւմ իշին աղիդէ օլտուղումս պէտան իթմիշլէր... ֆադաթ սիդ տէ պիլիւսինիւքի, պէնիւմ մէգհէպիւմ էք գուվէթիլ տէյիլ տիր, վէ վագթիլլէ նէ մէրթէպտէ պուլունմիւլ իսէ, ելին օ մէրթէպտէ գալմը տըր. էկէրի պիր տէրէճէ չէֆադաթ իպրադ իտիւօր իսէմ, պու հարէքէթիւմ, պէնի թաճիդ իթմէքտէ օլան պիր սէրվէթին ֆաղլասընը ումուրու խայրիէ ուղըունա սարֆ իթմէքտէն իպարէթ տիր. Հալպուքի, բէք չոդ տէֆա քիմէր հագ զընտա իճրա իտիլտիկինի պիլմէտիկիւմ հալտէ, իշպու ումուրը խայրիէնին, եիկիրմի պէշ սէնէտէն պէրու, պէնի, ֆէվգէլատէ ալէադատար իթմէքտէ օլտուղու զանն ու իթիւատընտա մը պուլունուօրսունուղ»

«Հաթթատա իքի տէֆա, խանէմին գարուսունտա, ֆուգարանըն թօբլանտըղարընը, վէ հէր տէֆասընտա պէշ եիւղ ֆրանդ թէվզի իտիլտիկինի պիլիւօրում»

«Քէզալլէք խանէլլէրնտէն չըգարմանան ֆուգարանա պիր օլգատար մէպլադ թագսիւմ իտիլտիկինտէն խապէրտարըմ»

«Խալը, միւսիւ, խալը, չունա թէէմին օլունուղ քի, մէգհէպ վէ ումուրը խայրիէ, ֆիքրիմի վէ գալպիմի իշլալէ քիֆաէթ իտէմէղ իտիլէր, վէ հագըղէթէն քիֆաէթ իթմէմիշլէր տիր»

«Լաքին, սիդ պէնիւմ հագըղմտա, վէ գալպիւմ իլէ ֆիքրիւմ հագըղմտա հէր նէ եօրտա ֆիքր ու միւլահագատա պուլունապիլիւսէնիւ պուլունուն, լիճուտիմոն հասըլ օլան նօգսանըն էքիլինի տօլ-

տուրմագ իւզրէ, պիր շէյէ թէվէճճիւհ իթմէքլիկիւմ, եախօտ պլի-
րիսինի սէվմէքլիկիւմ լաղրմէտէն պուլունտուղունտան, պախթըն
պանա կէօնտէրմիշ օլտուղու օ էվլատա տօղրու կէօղէրիմի չէվլի-
տիւմ, օ էվլատաքի, քէնտիսինէ սահիպ օլմագ իչին, հիչ պիր շէյ
եաբմատըմ, վէ աւը, ճէնապը Ալահըն պիր հէտիեհսի մագամընտա
ատտ իթմէքտէն կէրի տուրմատըմ, Սիղին վէ մատուլաղէլ տ'Արը-
վիլին վէֆաթընա տայիր նէվիմա բէսմի սուրէթտէ շայի օլան խա-
պէր, հէր թարաֆտա թագվիյեթ պուլտուղունտա, տիկէրէրի
միսիլու, պէն տէ օ շաիաեա ինանտըմ, լաքին չունա թէհմին օլու-
նուղ քի, պու խուսուստա մէսրուր օլմաերպ, պիլ աքիս մահղուն վէ
միւքէտտէմ օլտում:

Եկէրչի պու չօճուղա պէնիւմ ֆէվգէլատէ թէվէճճիւհ վէ մու-
հապպէթիւմ օլմամըշ օլսա իտի, պու խապէր, մուհապպէթիւմի տա-
հա զիեատէ թահրիք իթմէեհէք, քէնտիսինի, պէնտէն ուղագտա,
միւնասիպ պիր սուրէթտէ պիւեիւթմէք վէ թալիմու թէրպիեթ իթ-
մէքլէ իքթիֆա իտէր, վէ թէքրար էվլէնմէք իսթէտիկիւմ հալտէ,
չիւպհէսիղ պունա ֆըրսաթլար պուլուր իտիմ:

Էլաքին, պէն, պու չօճուղու եալընըք վէ հիմաեհտէն մահրում
կէօրտիկիւմտէ, վէ քէնտիսինին իւք մուհապպէթ ասարընը ախգ
իյէտիկիւմտէ, ատէթա նէֆսիւմի օնա բապթ իթմէքտէն, եանի
քէնտիսինի տէրէճէտէն զեատտէ սէվմէքտէն կէրի տուրմատըմ:

«Եալընըք, տիւնեատան քեամիլէն այրըմըշ օլարագ եայա-
եանլարըն հիսսիեաթը սօն տէրէճէեհ վարըպ, մէսէլա հապսիանէ-
տէ պուլունանլարըն հիւրիեթ արգուսու ֆէվգէլատէ թահրիք օ-
լունտուղու կիպի, էսիրէր տախի, մէվգուֆ օլտուղլարը պինալարըն
գուպպէլէրի ալթընտա, քէմալ հէեհճան վէ իման իլէ հիւրը օլմագ-
լըղա չալըլըրլար, վէ պու սըրատա մէղհէպ թէասաիւպ սուրէթինի
քէսպ իտէր. պէն տախի պուրատա, եալընըք օլուպ, հիչ պիր քիմ-
սէ թարաֆընտան մուլալէնէթ, հիչ պին էսէրը հէեհճան, մէսէրէթ
վէ քէտէր ախգ իթմէտիկիւմտէն, գուճաղըմա ալթըլան, վէ սէվմէք
վէ սէվլիմէքտէն զայրի արգու պէեան իթմէեհէն պու չօճուղու ֆէվ-
գէլատէ սէվտիւմ. հիսսիեաթըն էն մուգատտէս վէ մուլաղէղի օլան
վալիտէիք մուհապպէթինէ հագարէթ իթմիշ օլմագլըք գօրգու-
տունտա պուլունմաեարագ, տիեհպլիլիլիւմքի, օ չօճուղու, վալիտէսի
կիպի, վէ քէնտիսինի ռահմիտէ թալըմըլըմ, վէ լահմիտէն չըգար-
մըլըմ կիպի սէվտիւմ, վէ հալէա տախի սէվմէքտէիւմ:

Եկէրչի պու սըրատա հագըգէթէն պիր վալիտէ օլսա իտի, տիւ-

էս գատար միւսսիր սուրէթտէ իֆատէի հալ իտէմէզ, վէ կէօզլէ-
րինտէն ագան եաշլար, տիւչէսին կէօզլէրինտէն ագան եաշլարտան
զիեատէ հագըդի օլամազ, վէ սէտաար՝ տահա զիեատէ խալիսանէ,
հէեհանը՝ տահա զիեատէ պէլիզ վէ միւսսիր պուլունամազ իտի:

Տիւզ, պու արա, իսթէր իսթէմէզ տիւչէսին պօեուստուրուզու
ալթընտա պուլունամազլէ, օղլունու, հիւսնի ըիզա իլէ մէրգումէտէն
կէրի ալմագլըղըն դաեթ միւչքիւլ օլաճաղընը անլատը, վէ քէնտի
քէնտիե,

— Պիւ արսլան եավրուսունու, անասընտան ալմազ նէ՛ գատար
կիւճ իսէ, պու տա օլ գատար կիւճ տիր, տիմէքտէ իտի:

Տիւզ, հէր նէ օլտա, գուհուր իտէճէք պօրաեա դարչը չըգմա-
եարագ, մէզքիւլ պօրանըն օ սուրէթլէ կէչմէսինէ գարարը գաթի
վիրմիշ օլտուղունսան, տիւչէսին իֆատաթը գարչըսընտա սիւքիւթ
իւզրէ տուրմագտա իտի: Պինաէն ալէյհ, մէրգումէ, քէլամա աղաղ
պիրլէ:

— Միւքիւթ իւզրէ տուրուեօրսունուզ, տէտի:

— Մա՛տամ, սէօզիւմէ իթիգատ իտինքի, սիւքիւթ տուրմագ-
լըղըմ, սէօյլէտիկինիզ սէօզլէրտէն տօլաեը վազիֆէսիզլիկիմտէն նաշի
տէյիլ տիր:

— Պէլքի տէ, մուղայիրի օլարագ, սէօզլէրիմին սահիհլիք օլ-
տուղունա իւքեաթ օլմանըգտան տըր:

— Էվվէթ, մատամ:

— Պունունլա պէրապէր...

Տիւչէս, տէրին պիր ա՛հ իտիպ, քէլամընը իլէրի կէթիւրմէ-
տի, վէ տիւզ,

— Քէլամընըղըն սօնունու կէթիւրին, տէտի:

Տիւչէսին եանագլարընտան աշաղըեա կէօզ եաշլարը ագմագտա
օլուպ, մէրգումէ, հընչգըրարագ,

— Պունունլա պէրապէր, զիքը իթտիկիմ էվլատը պէնտէն ալ-
մաեա կէլմիշսինիզ տիր, տէտի:

— Լաքին, ալմագլըղըմ լաղըմ տէյիլմի տիր:

— Նէ՛տէն լաղըմ օլուեօր:

— Վա՛յ, շիւպհէ՛ մի իտիեօրսունուզ:

— Հա՛յ հա՛յ:

— Նէտէ՞ն շիւպհէտէ պուլունուեօրսունուզ:

— Շիւպհէ իթմէեիմի:

— Պէնիմ, քէնտիսինէ պիր իմ թայեին իթմէքլիկիմ լաղրմտէ-
յիլմի տիր, վէ պու պապտե վիճտանէն պիր վաղիֆէմ ե՞գ մու-
տուր :

— Վաղիֆէ՞մի, տէտի տիւշէս շաշըրարագ :

— Քեզալիք ճնա սէրվէթ հասըլ իթմէքլիկիմ տախի տիկէր պիր
վաղիֆէ տէյիլմի տիր :

— Պէնիմ սէրվէթիմ պաթէն անըն օլաճագ տըր :

— Պու գատարը քեաֆի տէյիլ տիր, մատամ :

— Ա՛հ, միւսիւ, ասլա ինսաֆընըղ եօգ իմիշ :

— Նէտէն :

— Էվլատըմը պէնտէն աերմագ իշին հալէա իսրար իտիսօրսու-

նուզ :

Մատամ տը Սէրտէօյլ, իշպու սօն սէօղլէրի սէօյլէրքէն, զեվ-
ճինին աեագլարընա գաբանըբճասընա պիր հարէքէթտէ պու-
լունտուղունտան, միւմաիլէյհ, մէրգ ումէնին մէղքիւր հարէքէթինէ
մանի օլաու. լաբին քէնտի էլլէրի, զեվճէօլինին էլլէրինէ սօգուն-
տուղունտա, իսթէմէեէրէք պիր նէվ տիթրէմէ հիսս իյլէտի :

— Ա՛հ, գալպիմի պու տէրէճէ ինճիթմէինիղ. սէֆիլ պիր պա-
տընա, հէման պէտպախթ պիր վալիտէ տիմէեէ ճէսարէթ իտէճէ-
կիմ պիր պիշարէեէ աճըբընըղ, մէրհամէթ իտինիղ, տէտի մատամ
տը Սէրտէօյլ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ :

Մէրգ ումէնին սօն ֆիղանը, զանն իտէրսինքի բուհընտան չըգ-
մագտա իտի :

Մ. տը Սէրտէօյլ՝ բէք չաբուգ միւթէէսսիր օլան վէ քեաֆէթի
հիսսիեաթը ալիեէ վէ նէճիպէաէն սուհուլէթլէ թահրիք օլունան
թապիեաթլարտան օլուպ, վէ օյնանըլան տէհշէթլի գօմիտլա օեու-
նու հագգընտա շիւպհէեէ զահիպ օլմատըղընտան, վէ քիւլի-
եէթլի միլեօնլարա մալիք օլտուղու հալտէ, շիւպհէսիղքլնտի միւ-
րատը վէ արզուսու մուճիպլնճէ, օթուղ սէնէտէն պէրու շէօյլէ պիր
գարը կիպի եաշամագտա պուլունան տիւշէսին նիեաթը հարիսա-
նէսինի տէրք իտէմէտիկիտէն, մէղպուրէ հաղգընտա ըիգգաթը
աղիմ հիսս իյլէմէքտէն կէրի տուրամատը, վէ պիր աղ հէեէճանը կէ-
մէսինէ պէքլէեիպ, պատէհու թէվէճճիւհքեալիսանէ պիր սուրէթտէ :

— Լաբին, մատամ, պահսընը իթտիկիմիղ մուֆարագաթտան
տօլաեը էվվէլ էմիրտէ հիսս իտէճէկլնիղ քէտէր ու էլէմի կէշիւմէք
իշին, հիշ պիր վասըթանըղ եօգ տէյիլ տիր, տէտի :

- Նէ՛ վասըթամ վար տըր, միւսիւ ,
- Էօյլէ պիր քիմէնիզ վար տըր քի, պէնիմ էվլատըմ հադդըն—
տա հիսս խտէկէլտիկինիզ թէքմիլ մուհապսէթի օնա հասը խտէ—
պիլիրսինիզ ,
- Քիմ տիր ,
- Սիզի եադընէն ալէապասը պուլունան պիրի տիր ,
- Աճապա գըղըմտա՞ն մը սահա իթմէք իսթէեօրսունուզ ,
- Էվվէթ ,
- Գըղըմ էօլմիւշ տիւր , — տէյի տիւշէս՝ պիլա թէրէտտիւտ ճէ—
վապ վիրտի , վէ իլավէթէն տախի , — պունտան դաթինադար ... — տէ—
տի , վէ ֆադաթ քէլամընը իրմալ իթմէտիկինտէն , տիւզ ,
- Տէվամ իտին , մա՛տամ , տէյի պէեան իյլէտի ,
- Սէօյլէեճէկիմ սէօզ բէք ֆէնա տըր ,
- Նիհաեէթ , հէր նէ իսէ , սէօյլէեին ,
- Պէն , քէնտի դըղըմը ասլա սէվմէմիշիմ տիր ,
- Միւմքին տէյիլ տիր ,
- Ինանը՛մըսընըզքի , ասղտուղու կիւն պէն անը լանէթլէտիմ ,
- Սիւպհա՛ն Ալլահ ,
- Զիրա , անըն , հադդըմտա , հիշ պիր իսիմէ եատ օլունամա—
եան ֆէլաքէթլէրէ սէպէս օլաճաղընը զաթէն հիսս վէ տէրք իտի—
եօրտում , — Էկէր միւզ թէսիր օլսա խտիմ , անը , հէնուզ ըհմիմտէ
թաշըտըղըմ գէման պօղսր իտիմ ,
- Նէ՛ տիեօրսունուզ ,
- Հադդէթի հալի սէօյլէն օրում , Զաթէն պու տէտիկիմ , հատ—
տը զաթինտէ տախի անլաշըլապիլիր , չիւնքի բէտեքինի ասլա սէվմէ—
միշ օլտուղում հալտէ , դըղընը տախի պօղմազ իսթէեճէկիմ տէր—
քեար տըր , Թէքրար խտէրիմ , միւսիւ , պէն քէնտի ֆաղիլէթիմ—
տէն տօլաեը օյ տէրէճէ մալըուր խտիմքի , էկէրչի սիզ , քէնտի
հարէքէթինիզլէ , պէնիմ իզզէթի նէֆսիմէ , մուհիւք պիր սու—
րէթտէ հադարէթ իթմիշ , վէ պէնիմ աեադլարըմ ալթընտա պիր
կիրաապ աւմըշ օլմաստ իտինիզ , պէն , էօյլէ պիր իսթաեը նէ իշ—
լէր , վէ նէ՛ տախի իսմինիզ հադդընտա պիր ըհալէթ չըգարըր
իտիմ ,

Վաքին , իշպու շայեանը թէհասիւֆ խաթըրէլէրի պերթարաֆ
խտէրիմ , Պէնիմ գըղըմ չիմտի վէֆաթ իթմիշ տիր , Եիմտիլէք , անըն
հադդընտա , ճանընա ըհմէթ օլտուն տիմէքտէն զայրի պիզէ պիր

չէ՛յ տիւշմէզ. Ճագարթ մատէմքի էվլատտան, վէ ինսանըն, քէնտի տէրտէլէրի էնսաւընտա էվլատընտան պուլաճաղը թէսէլլիւթաթտան պահս իտիեօրսունուղ, միւսաատէ իտին պանսա շունու սիղէ սէօյ-լէմէքլիկիմէ քի, սիղ, պէնտէն զիւստէ մէսուտ վէ բահաթ օլտու-ղունուղտան, էվլատ մագամընտա գապուլ, վէ նէվիմա քէնտիմէ էվ-լատ իթմիշ օլտուղում շօճուղուն դայալընտան տօլտեք քէնտինիղէ թէ-սէլլի պուլապիլիւթսինիզ:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ:

— Իքինճի էվլատընըղ տիւնքի կիւն պո՛ւլմատընըղ մը:

— Էվվէթ, պուլտում:

— Իմտի, մատէմքի տիկէր էվլատընըղն պէտալաթ օլմսե-ճաղընը պիլիւթսինիզ, մէմուլ իթմէտիկինիզ պիր գէմանտա ճէնսպը Ալլահըն սիղէ իւստէ իյլմիշ օլտուղու էվլատընըղ, մուհապպէթ ինիղէ քիֆաեթ իթմէ՞զ մի:

— Խա՛յր:

— Բէտէրանէ մուհապպէթ նէ՛ գատար ազ թէվէսսիւ իտէր իսէ, օլգատար չօգ գուվվէթ քէսպ իտէր:

— Պէնիմ բէտէրանէ մուհապպէթիմ օ գապիլտէն տէյիլ տիր:

— Պուլտուղունուղ շօճուղ, իհթիւսարլըղընըղն տէրտ ու միհ-նէթլէրինի տէֆ իթմէկէ, վէ սօն կիւնլէրինիղին սաատէթինի մու-ճիպ օլմագլըղա քէաֆի տէյիլ մի՞ տիր:

Տիւշէսին իսրարընտան նաշի թէհամմիւլիւ սօն տէրէճէեթ վա-րարագ:

— Խա՛յր, խա՛յր, հաթթա տիւնքի կիւն պիր միւճիղէ սու-րէթինտէ պուլմուշ օլտուղում էվլատում տալսի հաղըգ էթի հալէ վա-զըֆ օլտուղունտա, քէնտի գարընտաշընը թալէպ իթմէկէ գալըըշ-մըշ տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Դարընտաշընը՞ մը:

— Էվվէթ:

— Տիմէք օլուրքի, սիզին ինսաֆսըղ օլտուղունուղ սահիհ տիր:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ:

— Էվլատընըղ պէնտէն ալմա՛ղ մը իսթէեօրսունուղ:

— Էօյլէ լաղըմ տըր:

Իշպու պիր դաշ քէլիմէեի, տիւգ, դաեթթ ալիւրճէ հալիւզըն իրատ իթտիկինտէն, տիւշէսին լէհճէսի սօլտու, վէ օլանէ տէկին, մէրհամէթ

թէմէնի էլէեհէն պիր գաւորն կիպի շատեթ լաթիֆ օլան սիմասը, հիտտեթ ու զազապ ալէամեթի քէսպ խտէրէք, կէօղլէրինտէն տա-
խի, զանն խտէրաին քի գըղըլծըմ չըգմանա պաշլատը:

Հապուգըի, պու շէյլէրին ճիւմէսի, տիւշէսին գօմէտիասը օ-
լուպ, պու իրպալբէրէսթ վէ հարիս գարը, մուպահասաեը հէնուզ
իսթէտիկի մէրքէգէ կէթիրմէսիչ օլտուղու հալտէ, զէվճինին սիւ-
քիւթ վէ միւսալէմէթինի չըրըրուան չըգարմանա մուվաֆֆազ. օլ-
տու, վէ տալանա սէպէպ օլան, էվլատ հազգընտա, չիւպհէսիզ
ֆէվգէլատէ մուհապպէթի պուլունտուղունա տայիր եիւսքէք պիր
ֆիքիր հասըլ իթմէք իւղրէ, գուտուրմուշ օլան, վէ եավրուլարընը
ղասպ իթմէք կիպի պիր թէտպիրսիղիւքտէ պուլունմադ. իսթէեհէն
քիւսթախ ավճընըն իւզէրինէ հիւճումէ հաղըրլանան տիչի արսա-
նըն հալ ու հարէքէթինի քէսպ իթմէքտէ խոի:

Իմոի, մէրգումէ, հիտտեթ ու զազապըն սօն տէրէճէսինտէ
կէօրիւնէրէք, աեաղա գալգտը, վէ լաքին նէ՛ գաւոր մէճնուն կի-
պի կէօրիւնսէ, եինէ ադլը պաշլնտա պուլունմադտա խոի. Իշթէ,
պու հալիլլէ, մատամտը Սէրտէօյլ, շու վէճհ իլէ քէլամա աղաղ
էլլէտի:

— Միւսիւ, պու չօճուզ սիղէ լաղըմ տըյի պէեան խոի-
եօրսունուզ հա՛, եանի անլանըչըմա կէօրէ, օ էվլատ սիղէ լաղըմ ի-
տուկինի պէեան իթմէք իսթէեօրսունուզ, էօյլէ տէյի՛մի:

— Մա՛տամ, օ էվլատ պէնիմ տիր:

— Բէք ալէա, սիղին էվլատընը օլտուն:

— Էվլէթ, մատամ, թէքըրա խտէրիմ, էվլատըմ պանա լաղըմ
տըր:

— Էօյլէ խտէ, պէն սիղէ սէօյլէրիմքի, էվլատընը սիղէ իեատէ
գըլընմանաճազ սուր:

— Վա՛յ, էվլատըմ պանա իեատէ իթմէեհէքմիսինիզ:

— Խա՛յր:

— Սէպէպ նէ՞:

— Շիտի սէպէպինի սէօյլէրիմ. քէնտի գալլինիզ մուճիպինճէ,
սիղ պուրանա տօթ ուրէթինտէ վէ տիհանընըտա սուլհ ու միւ-
սալէմէթ սէօյլէրի օլարադ կէլտինիզ. Իմոի, պիրիպիրիմիղի թէքըրա
կէօրմէրլիկիմիղին մալի դաչա տալի օլտա, սիղի տօթ մաղամընտա
զէր շէյի ունուտուր, վէ սի-
ղապուլ խտէր, վէ սիղէ իսթիսալէն, հէր շէյի ունուտուր, վէ սի-
ղէ աֆվ խտէրիմ, չիւնքի, միւսիւ, պէնիմտէ մաղհարը աֆվ օլմա-

եա վէ ունուորումսհա լաեղդ սէպէպլէրիմ՝ վար տըր՝ Հարէքէթի-
մին ըէղալէթինտէն տօլաեք պէնի իթապ իթմէկէ սիդին հադ-դընըզ
օլմադտան էվվէլ, թահդիրլէրլնիդին հադ-դընըզտան, հարէքէթ
վէ մուամէլէլէրլնիդին սօղուդլուդունտան, վէլհասըլ պէնի թէքք իթ-
միշ օլտուղունուզ հալը մէթքուլլիյէթմտէն տօլաեք չիքհաեթէթէ հադ-
գըմվար իտի, Հաթթտ, տիեեպլիլիրիմքի, • սըրաաա, պէն պիր դարը
օլտուղում ճիհէթլէ, սիդտէն տահա դիեաաա չիքհաեթէթէ հադ-դը
պուլունմադ տա իտիմ, Սիդէ պիւհիւք պիր նամուսուդլուդ օլմաաը,
հալպուրի պէն, դաեթէթլէ պէտպաթթ օլտում՝

• Պու ճիւմէ իլէ, պիլա աաապէթ ու խուսումէթ, պիրիպիրի-
մէղլէ կէօրիւշմէեէ պաչլաաըզ, Պէնիմ սիդտէն հալընըզ պիր բէճամ
վար տըր, • բէճաեք տա իտիեօրում, նիեադ իտիեօրում, աեաղլա-
րընըզա գալաանքօրում, ֆադլաթ ֆալլտէ իթմէեօր, Սիդ, խօր-
եաաաա պու թալէպիմի բէտա իտիեօրումնուզ, վէ իշպու բէտաի-
նիդտէն, գալպիմին նէ՝ տէրէճէ միւզաաըզ օլտուղունու տիւչիւն-
մէեօրսունուզ, իմտի, սիդէ քէմալ խալիսէթ իւզըն պէեան իտէրիմ
քի, մուսիրաանէ իսթէտիկլինիզ ալըրլմադլըզ, պէնիմվէֆաթըմ տի-
մէք տիր՝

• իմտի, միւսիւ, պանա պըրադմազ իսթէմէտիկլինիզ պու շէյ-
տէն եախօտ տահա տօղրուսու պու էվլաաաան պէն հիշ պիր վադըթ
ալըրլմաեքալ, աեք մուհաֆաղա իտէճէեիմ, վէ սիդէ իեաաա իթմէեէ-
ճէեիմ, Օ չօճուզ, բէտէրինին իսմլինի տալիմա ունուաաաազ, վէ
տալիմա պէնիմիէ դալաաադ տըր, Պէն, աեք, իսթէտիկլիմ սուրէթ-
տէ սէվէճէեիմ՝

— Ֆադլաթ, մաաաա՝ . .

— Պու պապտէ նէ՝ իթիրադընըզ վար տըր՝

— Նալընըզ պիր իթիրադըմ վար տըր՝

— Պիր իսմի պուլունմաաը իթիրադը՝ մը՝

— Խալը, մաաաա՝

— Խալէլաէն մուհաֆաղա իթմիշ օլտուղու իսմի օթուզ եաչընա
գաաաթ թաչըեաաադ տըր՝

— Խալը, մաաաա, իթիրադըմ պունա տալիր տէյիլ տիր՝

— Եօղ սա աեքն սէրվէթլնի՝ մի տիւչիւնիւեօրսունուզ՝

— Խալը, • տա տէյիլ՝

— Էկէր իթիրադընըզ պու իսէ, չու գաաաթ սէյլէեիմքի,
իւշ եիւզ պին ֆըանգ իրաա կէթիրիր սէրվէթլիմ, աեքն օլաաադ տըր՝

— Խա՛յր, լաքիւն սիւղ հէր նէ եփքեալ ու միւլահաղաւաւ:

լուսնուր իսէնիզ պուլուսնուն, պուլ չօծուզուն, սիղին էվլատընը իտուկլինի նա՞սըլ իսպաթ իթմէք իսթէեօրսուսնուզ:

— Անթէլին էվլատը օլուսլ օլմատըղընը՝ մը:

— Պէնիմ՝ նաղարըմճա, էվլէթ, Անթէլին օղլու տուր:

— Պէնիմ՝ նաղարըմճա սախի էօյլէ տիր:

— Պէնճէ պու խուսուսա շիւսլէ իթմէք պիլէ ճայիզ տէյիլ տիր: Լաքին միւրաճաաթ իտէճէք օլտուղունուզ դանուն նաղարընտա, եալընը պու էվլատը, ֆիլանճանըն տըր տէեիսլ, քէնտի միւրատընա ըաղմէն անը թաատիդէ դալդըշմազ, վէ բէք տէ ֆիթուր իթմէտիի պիր իսմի քէնտիսինէ վիրմէք իչին, օ դատար պիր իսպաթ քեաֆի տէյիլ տիր: Հաղըզ էթէն, էկէրչի հէր տիւնեաեա կէյէ վէլէտիղինաեը, քէնտի ըիղասը օլմաեարադ, էվլատ մադամընտա դապուլէ պիր հաղզ պուլունսա իտի, բէք դարիսլ օլուր իտի:

Պու արա տիւզ, ճէվապա ճէվապտան գալարադ, հէման մաղլուսլ օլմուշ իտի: Տիւշէս իսէ, քէլամա տէվամ պիրլէ,

— Սիղէ թէքրար իտէրիմ՝ ըի, շիմսիլը սիզ, էվլատընըզը, եալընըզ էօեէ էվլատ մադամընտա գապուլ իտէպիլըրսինիզ, տէյի պէեան իթտի:

— Բէք ալէա, պէն տէ էօյլէ իտէրիմ:

— Հալպու քի անըն ըուի ըիղա կէօսթէրմէսի իզթիղա իտէր:

— Բուի ըիղա կէօսթէրէճէք տիր:

— Մէմուլ իտէրմիսինիզ:

— Օլ պապտէ էմնիյեէթիմ պէքքէմալ տըր:

— Յադաթ...

— Պիր իթիրաղընըզ տահա՞ մը վար տըր:

— Հէմ ճիտտի պիր իթիրաղըմ տահա վար տըր:

— Նէ՞ տիր:

— Բուի ըիղա կէօսթէրմէսի իչին, մատտէնին Նէ՞ օլտուղունու պիրմէլի տիր:

— Պիլէճէք տիր:

— Լաքին պու պապտէ պէն քէնտիսինէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմ:

— Պէն սէօյլէրիմ:

— Սի՞զ մի:

— Էվլէթ, պէն:

— Բէճա իտէրիմ, իչպու բէտէրանէ մահրէմիյեէթի պիլտիրմէք իչին, քէնտիսինի Նէ՞րէտէ պուլաճադսընըզ:

— Ներէտէ՞մի պուլաճաղըմ:

— Էվվէթ:

— Ֆաղաթ սիղ, էլպէթթէ ներէտէ օլտուղունու պիլիրսի-
նիզ:

— Ույեաճաթ իթմէքտէ տիր:

— Նէ թարափտա սէյեաճաթ իթտիկինի պիլլըմփոսիսիզ:

— Շիւպհէսիզ պիլիրսի:

— Իմտի սէօյլէ եհճէքսինիզ:

— Քիմ պէնի մէճպուր իտէճէք տիր:

— Հոքիմէր:

— Հա՛յտէ կիտին, վէ պուսուն իշին քէնտինիզէ հաքիմէր թէ-
տարիք իտին:

Մուհաւէրէնին իշպու նէթիճէսի, պիր արա շիտտէթ ու զա-
ղապը թէսկին իթմէքլէ, սիւքիւթ վադը օլտու, Մէդքիւր իքի խա-
սիմ տախի եան կէօղ իլէ պիլիրպիրինէ պաղարաղ, պիրինճի վէ
չէտիտ մուպարէղէտէ վադը օլա՞ն զարարլարընը, վէ եէնիտէն միւ-
տարէպէեհէ պաշլամաղ իւզրէ դուվվէթլէրինի հիսապ իթմէքտէ ի-
տիլէր: Իքիսի տախի, հիտտէթ ու զաղապարընըն շիտտէթիլլէ օլ
գատար իլէրի վարմըշլար իտի քի, միւտարէպէյի վազբատա քէնտի-
լէրինի ապա սաղընմամըշլար իտի: Իմտի, պիր տերէճէ նէզաքէթլի
սէօյլէր վասըթասըյլա եէնիտէն մուարաղատա իպթիտար իլլէմէք
իշին, ֆիքիլլէրինտէ պիր տէրէճէ օլտուն ինթիզամ հասըլ իթմէլէ-
րի միւգթէզլիեաթտան պուլունմագտա իտի:

Պինապէրին մատամ տը Սէրտէօյլ, մէքքիւր միւթարէքէ զէ-
մանը կէչինճէ, քէնտիսինի, էվվէլլինտէհոտաճա զիեատէ դուվվէթ-
լի պուլարաղ, իքք տէֆա շու եօլտա քէլամա աղաղ իլլէտի:

— Միւսիւ, պիր աղ էվվէլլի հարէքէթիմիզ, իքի պիւեհիւք չօ-
ճուգլարըն հարէքէթինէ պէնպէ՞մէհօրմու:

— Նէ՞ խուսուստաքի հարէքէթիմիզ:

— Միւնաղամիզ խուսուսընտա:

— Սիղ էօյլէ իթմէք իսթէտինիզ:

— Սահիհ տիր, գապաճաթ պէնիմ օլտուղունու գապուլ իտէ-
րիմ, լաքին սիղ տէ...

— Պէն տէ պիր աղ սէրթճէ մուամէլէ իթտիմ:

— Իմտի, պու ինթալարըմդըր թասհիհէ չալըշալըմ:

— Իշպու թէքլիֆինիզէ մէմնունէն մուվաֆֆադաթ իտէրիմ:

— Լաքին, մատեմքի իքիմիլտե ախնի խուսուսու իսթէեօր իսէք, պու պապտե մուպահասա վե միւճատէլէեէ նէ՝ լիւզում վար տըր:

— Օնա նէ՝ չիւպհէ:

— Պէն աւը, քէնտի էվլատըմ մապամընտա սէվէրիմ:

— Պէն տէ, բէտէր մապամընտա սէվէրիմ:

— Բէք իյի, պու հալտէ, չիսոիեէ դասար, իթտիկիմիզ վեճէ իւզրէ, պիրիպիրիմիզլէ միւճատէլէ իտէճէք եէրտէ, եէկտիկէրիմիզէ գարչը տիւշմէնի մուհլիք օլմադսըզըն, պու չօճուղուն սաատէթինին հուսուլինէ պիր չարէ տրսոսադ, տուհա իյի օլմադ մը իտի, Տօզրուսուսու սէօյլէեիմմի, հէր նէ դատար իքիմիզ տէ էֆրեար ու Նիեաթը հասէնէ իլէ մութթասըֆ պուլունարադ, պիր ազ էվ վէքի հարէքէթ ու մէսլէքիմիզէ սալիք օլմուշ իսէք տէ, պունունլա պէրապէր, իչպու հարէքէթ ու մէսլէքիմիզ, թարաֆէյնին ինֆիալընա սէպէպ օլաւն օ պիսուշ էվլատըն մէնֆատթընը մուճիպ պուլունմամըշ տըր:

— Նիշին:

— Պարզ իտինիզքի օղլունուզու պուլմուսունուղ:

— Բէք ալէա:

— Անըն, իքիմիզտէն հանկըսընը ինթիխապ իտէճէկի խուսուսընտա, քէնտիսի սէրպէսթ պըրագըլմագ իգթիզա իտէր:

— Հայ հայ:

— Եկէրչի սիզի թէրճիհ իտէր իսէ, օ հալտէ պէնիմ մուսավէնէթիմտէն մահրում գալըր, Պիլաքիս էկէրչի պէնի ինթիխապ վէ թէրճիհ իյլէր իսէ, — Նասըլքի պու իհթիմալտէն տիր, չիւնքի պէնի զիեատէսիյլէ սէվէր, վէ չօճուգլուղունտան պէրու, սայքի վալիտէսի նազարըյլա պաւնա պագմագտա տըր, — օլ վագըլթտա, սիզին հիմաեէնիզտէն ֆարիզ օլմասը լազըմ կէլիր:

— Օրասը մալիւմ:

— Իմտի, սուլհէն պէյնիմիզտէ պիր սուրէթի թէսվիեէ ալաեալըմ:

Տիւզ, գարըսընըն, նէթիճէյի միւքեալէմէեի նէ՝րէտէ գարար գըլտըրաճաղընը բանա տէրք իթտիկինտէն,

— Պէն պիր սուրէթի թէսվիեէ պուլմուշ իտիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Նէ՝ կիպի:

— Անճապ, պոու սուրէթի թէսվիեէ տիւնքի կիւն միւնասիւ պի-
տի ամմա, պոու կիւն . . .

— Պու կիւն տէյի՞լ մի տիր .

— Պու կիւն իճրասը նադապիլ տիր .

— Նի՞ին .

— Պիր աղտան սէպէպինի անլարսընըզ . Պէնիմ տիւչիւնմիւչ օլ-
տուղումլարէ, իբիմիդին արասընտա միւսալէմէթ հասըլ իթմէք,
հէր շէյի ունութմադ, վէ թէքրար էվլէնմէք խուսուսլարընտան ի-
պարէթ իտի . Պու թէտպիր, սիդէ, թասալվուր իթտիկիմիդ մադ-
սէտի հուսուլէ կէթիւրմէքլիկէ միւսայիտ դանն օլո՞ւնմաեօր մու .

Տիւչէս, պու թէքլիֆտէն պիրտէն պիրէ մէմնուն օլմիւչ կի-
պի կէօրիւնմէմէք իւզրէ ,

— Էվվէթ, ֆապաթ տիւչիւնմէք լազըմ տըր, տէյի ճէվապ
վիրտի .

— Հալպուքի, — տէտի տիւվ, — թէքրար իտէրիմքի, արիւնքի
կիւն միւսայիտ վէ միւնասիւ օլան պու թէտպիր, պու կիւն նա-
գապիլի իճրա տըր .

— Նի՞ին .

— Ձիւնքի, տիւն, Անժէլ տ'Արլըվիլին հաեաթտա օլտուղունու
պիլմէզ իտիմ, պու կիւն պիլիլիմ .

— Պէն տէ պիլիեօրում, լաքին պունտան նէ՞ հասըլ օլուր .

— Նէ՞ հասըլ օլաճապ, Անժէլ սիդին գըզգարընտաչընըզ տըր .

— Անժէլ գըզգարընտաչըմմը տըր . . . Անժէլ Լօսթանժ ֆա-
միլեասընտա՞ն մը տըր . Միւսիւ, սիդ, պու պապտէ եանըլըեօր-
սունուզ .

ՇԱՅՆԱՆԸ ԹԷԷՍՄԻԻՖ ՊԻՐ ՀԻՔԵԱՆԷ

— Խա՛յր , մատա՛մ , եանըմանեօրում :

— Ֆաղաթ , միսիւ , պիր առէ՛մ , նէ՛ մէրթէպէ միւթէպէր օլ-
սա՛ , պիր չէ՛յի եալընըլ թէէմին իթմէսի , վէ եիւքսէր պիր մահէլլէ
չըղըպ , «պէն պու խուսուսա էմինիմ» , տիմէսի , հէր քէսին , օսն-
տէ , օ խուսուսա ինանմասընը , վէ օնա պիր տին մատտէսի մադա-
մընտա պաղմասընը իճապ իթտիրմէղ , վէ պու գատար թէէմինաթ ,
մաթլուպէ քիաֆի սաեըլամաղ :

— Մա՛տամ , տիմէք օլուր քի սիղ իսպաթ իսթէեօրսունուղ :

— Օնա նէ՞ շիւպհէ :

— Բէք ալէա . պէն տէ , ինքեարը նագապիլ պիր թաղըմ՝ իս-
պաթլար կէօսթէրմէկէ , վէ պիղղաթ բէտէրինիղ մարքի տը Լօս-
թանժըն մէքթուպլարընը իրաեէ իթմէկէ հաղըրըմ :

— Պու իսպաթլարը կէօսթէրմէգտէն էվվէլ , հիչ օյմագսա , վու-
ղուի հալին նէ՞ սուրէթլէ ճէրէեան իթմիչ օլտուղունու պանա հի-
քեաեէ իտէպիլը՝րմիլինիղ :

— Պունտան զիեատէ գօլայ նէ՞ վար տըր :

— Իմտի , սիգի տինլէեօրում :

Պու սըրատա , տիւզ իլէ տիւշէս արասընտա հիտտէթ ու զա-
ղապտան խալի , պուղ կիպի պիր սօուգլուղ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ ,
չիտտէթի մուպահասա զէմանը կէչմիչ իտի իսէ տէ , շու գատար քի
տիւշէսին տիւզիւ իսթիճվապ իլլէմէսի , գաթէն թասմիմ իթմէքտէ
օլտուղու պիր ինթիգամ բլանընը միւքէմիլէն թանգիմ իտէպիլմէք
իւզրէ , տօղրու մալիւմաթ ալմաղլըղ . նիեէթ ու մագսէտիլլէ իտի :

Մ. տը Սէրտէօլլ շու վէճհ իլէ իֆատէեէ աղաղ իլլէտի :

— Մա՛տամ , բէտէրինիղ Մ. տը Լօսթմանժ , հէր նէ գատար
պէնտէն եալընըլ օն պէչ եախսա օն սէքիլ օլմն զիեատէ միւսինն
պուլունուպ խօտպէխօտ պէնիմ՝ տօսթ ում՝ օլմամիչ իսէ տէ , ֆաթիլ-
եամըն տօսթ ու պուլունմուշ իաուկինտէն , վալիտէնիղ մատ-
մուաղէլ Բիւպէրբրէ իլէ իզտիվաճը զէմանընա գատար , կէչէն
էօմրիւնիւն էն ճիւղի թէֆէրուաթլ , հաղլընտա մալիւմաթմը միւ-

քէմէլէ խաթիհսալ իթմիչիմ տիր . Բէտէրինիդին , վալիտէնիդ իլէ իզտիլաճընըն նէ՝ սուրէթլէ վուգուս պուլմուշ օրտուղունու իլէրուտէ պէնան իտէճէեխիմ , իշպու իզտիլաճ դէմանընտա , քէզալիք իյլահ ու պէնան իտէճէք օրտուղում պապը սէպէպլէրէ մէսիի , պիլ , պիրի-պիրիմիլլէ պօզուչմուշ օրտուղումուղտան , բէտէրինիդի կէօրէմէղ օրտում , վէ նիհաեթ (1789) տա պուհուրա կէլէն բօլիթիդաճա վա-գըալար , ալըրլմաճղա սէպէպ օլարադ , բէտէրինիդ հիճրէթ իտէն-լէր իլէ պիրիքտէ կիթմիշ , հալպուքի պէն Պրանսատա դալմիշմ տըր :

«Անժէլին վալիտէսի օլան մատմուադէլ տԱրլըվիլ , Ֆալիլիեամին տօսթու օլմադտան գիեատէ , էօքսիւզ պիր դըզ օլմասը հասէպիլլէ , սալքի Ֆամիլիեամ իշին պիր էօեէ էվլատ մադամինտա պուլունմուշ տուր , Մատմուադէլ տԱրլըվիլ , հէնուզ բէք . քիւչիւք չաղտա օլտու-ղու պիր դէմանտա , վալիտէսի վէֆաթ իիմիշ օրտուղու կիպի , գըալըն խըոմէթինտէ միւսթալստէմ օլան բէտէրի տէ , Մահճնտա , բէնտիսի-նին սիլահ աբդատաչը վէ տօսթու պուլունան բէտէրիմին եանընտա վէֆաթ իթմիշ տիր : Վաթանընտան ուղադտա օլարադ , վէ դաեթթ սէվկիլիւզ դըղընը սօն տէֆա բուս իտէմէեթէք , թէպիմի բուհ իյ-լէմիշ օլան դօնթ տԱրլըվիլին սօն քէլամընը ախդ ու թէլադդը իլլէ-եէն՝ բէտէրիմ օլմուշ տուր :

«Իշթէ , մէրհուժը միւմաիլէյհ , հիյնի վէֆաթընտա , շու սէօլլէ-րի սէօլլէմիշ տիր :

«— Տը Սէրտէօյլ , պէնիմ , հէնուզ տէօրթ եաչընտա պիր գըզ էվլատըմ վար տըրքի , քէնտիսինէ միւլտարը քէֆաեէտէ սէրվէթ պրադաղըրմ ճիհէթլէ , մէսէլէյի մատտիեէսի խուսուսընտա անըն միւսթադ պէլինտէն տօլաեը տիւչարը իղթիրապ օլմադլըղմահ հիշ պիր սէպէպ եօդ տուր : Լաքին , մէզպուրէիին օ սէրվէթէ սահիպ օլա-րադ , անը գուլլանապիլէճէկի պիր սիննէ վասըլ օլմատընա տէկին , դըր : քիմ տէրիւհտէ իտէճէք , քիմ պիւեիլթէճէք , վէ քիմ ա-նըն մէնաֆիլինի գաեըրաճադ տըր :

«Բէտէրիմ , սիլահ աբդատաչընըն , քէնտիսինտէն նէ՝ կիպի ճէ-վապա մուսթադըր օլտուղունու անլաեարադ , տօսթունա ,

«— Պէն , սէնին գըղընը էվլատ մադամընտա գապուլ իտէրիմ , Ջաթէն պէնիմ պիր էրքի . էվլատըմ վար տըր , էկէր իքիսի պիրլիքտէ պիւեիլէքէք , կիւնիւն պիրլնտէ պիրլպիրինի սէվէրլէր իտէ , օլվա-դըլ , նէ՝ տիմէք իսթէտիկիմ անլաեօլաուսն . . . տէյի ճէվապ վիր-

միշ, վէ օլ էսնատէ պէն հէնուղ տօղմամը օլտուղում ճիհէթլէ, բէտէրիմ, պիւեիւք գաբընտաշըմտան տօլաեք պահս իթմէքտէ պուլունմուշ տուր:

«Գօնթ իսէ, էօլիւմ սաաթը եագլաշմագտա օլմասըյա,

«— Էվվէթ, անլաեօրում... Թէշէքքիւր իտէրիմ... վէ արթըգ բահաթնա թէպիմի բուհ էյլէրիմ, տէյի իֆատէ իտիպ, պիւլարէ, սօն նէֆէսինի թէպիմ իթտիկինտէ, բէտէրիմ անըն կէօղլէրինի դաբամը, վէ քէնտիսի տէ օ մուհարէպէտէ վէֆաթ իտէր իսէ, մէգպուրէ չօճուղուհ հիմաեքսիգ դալմամասը իշին, տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղու մուգատտէս վէ բէսմի թէահիւտիւ թահրիբէն վալիտէմէ թէպիւղ էյլէմիշ տիր:

«Լաքին բէտէրիմ, մուհարէպէյի մէգքիւրէտէ թէլէֆ օլմատըղընտան, վաթանընը վէ ֆամիլեասընը թէքրար կէօրէպիլմէքիք իդպալ ու սաատէթինէ մագհար օլմուշ, վէ պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ, մուհարէպէտէ էօլմիւշ օլան տօսթունա իթտիկի վատը թութտուղունտան, վալիտէմ, մատմուազէլ տՄըլըվիլին սայքի իքինճի վալիտէսի պուլունմուշ տուր: Բէտէրիմէ կէլինճէ, թահթը հիմաեքսինէ ալմը օլտուղու պու գըղը, պէլքի դահիրէն օլգատար հէեճան վէ չիտտէթլէ սէվմէմիշ իսէ տէ, լաքին անըն սաատէթի ուղըունա ճիտտի սուրէթտէ չալըյմը, վէ քէնտի եէտինտէ սէրվէթի տայիմա արթմագտա պուլունան օ գըղճըգաղըն մէնաֆիի խուսուսընտա զայրէթքէշ վէ միւսթադիմ պիր վասի կիպի հարէքէթ իթմիշ տիր:

«Պիւեիւք պիրատէրիմ, Մարի տՄըլըվիլտէն իքի սինն պիւեիւք օլուպ, պէն իսէ, 1780 տէ տիւնեաեա կէլտիկիմտէ, Մարի, պէնտէն օն իքի սինն պիւեիւք պուլունմուշ տուր: Շու էսնատէ սիղէ նագլիթտիկիմ շէյլէր պանա տախի նագլ օլունմուշ օլուպ, զիրա պու շէյլէր, ֆամիլեաճա պիր նէվաաարը թարիխիեքտէն աոտ օլունսա ճայիղ տիր:

— Պու հիքեաեքնիղ ֆէվգէլատէ մերագըմը ճէլպ իթմէքտէ տիրտէտի տիւշէս, իսթիհզաքեարի պիր թարղուա, վէ տիւզ, հէր նէ գատար մերգումէնին իսթիհզասընը, թէպէսսիւմիւնտէքի հալինտէն բանա անլատը իսէ տէ, եիւղիւնէ վուրմագ իսթէմէեիպ, շու վէճէ իլէ բէլամընտ տէվամ էյլէտի:

— 1782 տէ, վալիտէմին պիր իքինճի երքէք էվլատը տահա օլուպ, վալիտէիք մուհապպէթինի օնտ տախի հասը իտինճէ, պիւեիւք գաբընտաշըմըն Բարիսէ կիթմէսինէ, վէ օրատա նուֆուղու վէ սատըգ պիր տօսթ էլիլէ, սէրայտա հիւբմտարըն խըտմէթինէ կիրտիլմէսի

տ՝Արլըվիլին, բէք չօգ կ'ըսէր զըսմէթլերի ըհտտ իթմիշ օլտուզունու պիլտիրմիշ խոռակինտէն, գարսաշըմ, ֆէվզէլատէ աթէշի մուհապպէթլէ սէվմէքստէ օլտուզու մէզպուրէ գըզըն, օլ անէ տէկին հիշ պիր թալիպէ մուվաֆֆադաթ իթմէտիկի հալտէ, պու պապտէքի մուվաֆֆադաթըն եալընըղ քէնտիսինէ հասար իյլէմիշ խոռակինի իւմիտ իթմիշ տիր:

— Յադաթ գալպի քէնտիսինէ մուվաֆըղ տէյիլ իսէ, օնու նէ եարմալը, տէյի տիւշէս՝ իսթիհպա իլէ պէհան իյլէտի:

— Մա՛տամ, հէմիրէնիլին մերհում վալիտէսինի, վէ պէքթի բէտէրինիլին սէվմիշ օլտուզու իւք զէվմէսինի թահգիր իթմէեինիլ, եօգսա, եիւրէք թաշըմսգտա օլմասաղընըղը խալաթ իթմիշ օլաճազ սընըղ, տէյի Մ. տը Սէրտէօյլ սերթճէ ճէվապ վիրտի:

Տիւգ, պիր աղ սիւքիւթմէն ասնրա, շու վէճհ իլէ տէվամ իյլէտի:

— Պիրատէրիմ բէք կէճ վասըլ օլտու, չիւնքի պիր տիկէր քիմսէ, Մարինին գալպինտէ, քէնտիսինին իլէրուտէ սէֆալէթինի մուճիպ օլաճապ պիր աշղ ու մուհապպէթ աթէշինի հօսուլէ կէթիրմէկէ մուվաֆֆադ օլմուշ, վէ պու ատէմ, բէտէրինիլ մարքի տը, Լօթմանթ պուլունմուշ տուր:

«Մ. տը Լօթմանթ, օլ վապըթ թաղըրիպա օթուզ չաղընտա օլուպ, քէնտիսի, հիւսինյիւ, ճալիպ, վէ զիեատէսիլլէ աղըրլ պիր տէլիգանլը օլտուգտան պաշպա, քեաֆֆէյի գաըըլարը ճէլպ իթմէքլէք խասսէսինէ տախի մալիքիյեթմտէ, պէքթի Լօզօնուն էվսաֆը մախսուսէսինէ ֆալիպ օլտուզու կէօրիւլմիւշ տիր:

«Մարքինին սէրվէթի տէ եէրլնտէ օլտուզունտան, կէրէք նէֆսի շէհիրտէ, կէրէք սիղէ հիքեատէ իթմիկիմ մէնզարէլէրին սահնէսի օլմուշ օլան Պըրըթմանը կեուլէթինտէ վէ քէնտի էմլաքընտա տէպտէպէլի վէ պիւեիւք պիր ատէմ կիպի եաշաեապիլմիշ տիր, Գէնտիսինին սէրայտաքի վալիեթի զանէթ լարլապ օլուպ, պաղը տիվմնէճէ հալլէրի վէ մուզիրը հարէքէթի սէպէպիլլէ, օն պէշինճի Լուի գրալըն ասն զէմանլարընտա, պիր միւստէթ Պասթիլ հապսխանէսինտէ թէվգըֆ օլունմուշ իսէ տէ, պու մահպուսիեթի, գատընլար նազարընտա քէնտի իթիպարընը տահա զիեատէ արթըրմանա վէսիլէ օլմուշ տուր: Մէրգուսան սէօլպէթի պէրքէմալ, ըուսումը թէշրիֆաթիեհսի միւքէմմէլ, կէրէք սէրայտա վէ կէրէք ըիճալ նէղտէլէրինտէ իգթիզա խտէն ուսուլ ու ատաթա աշնա, վէ կէնճիկինտէ

միշտ, վե հաթթա վալիտեմին վեֆաթընտան պերու հիւզն ու մաթէ-
մե միւսթաղրադ օլարադ կէչիրմէքտէ օլտուղու եալընդլըդ իչինտէ,
պու եօլտա պիր միւնասիպէթ հասըլ իյլէմէսինտէն տօլաեը մահզու
օլմուշ տուր:

Մարքի, Մարի տ'Արլըվիլի չօգտան պերու թանըմը իսէ տէ,
հէնուզ չօճուզ օլտուղու պիր զէմանտա մեզպուրէհի թէրք իթմիշ,
վէ օնտան սօնրա պիր տախի քէնտիսինի կէօրմէմիշ օլտուղու հալտէ,
անըն գատընըդ հալի քէսպ իթմիշ իտուկինի կէօրտիւկիւնտէ, իզ-
հարը հայրէթի ազիմ իյլէմիշ, վէ էօյլէ զանն իտէրիմքի, քէնտիսի-
նի սէվմիշ տիր, չիւնքի մուղայիր զաննտա պուլունմադլըզ հիշ պիր
սէպէպ եօգ տուր, -վէ մուհապպէթի, շէտիտ վէ խալիսանէ օլուպ,
պու մուհապպէթինտէ զուհուրա կէլէն սէպաթսըզլըդ իսէ, ինդը-
ապ տէվրինին տէհչէթլի վազըալարընըն նէթիճէսի օլտուղու մէ-
մուլ պուլունմուշ տուր, զիրա շուրասը մուհապգուդ զանն օլունուր
քի, մարքի, քէնտի աշգ ու սէվտասընը Մարիեէ իզբար վէ իթի-
րաֆ իյլէմիշ, վէ մեզպուրէ տախի մէրգուլ հազգընտա շէտիտ պի,
աշգ ու սէվտա տուլղուսու հիսա իյլէտիկինտէն, պիրինճի իսթանըն
հէման տայիմա գարըն գօնուլմազ նէթիճէլէրի պուլունան տէհչէթլի
հալլէրի տիւչիւնմէեէրէք, օ աշգ ու սէվտանըն մուգապէմէթի գա-
պիլիւիզ սէլինէ նիչէ սատէտիւ գըզլար կիպի ճահիլճէ թէսլիմ օլմուշ
տուր:

Մարի, զայլէսիդ վէ միւսթագիլ պիր գըզ իքէն, Մ. տը Լօս-
թանթըն նարը աշգ ու սէվտասընտան սիւզան օլունճա, պիրտէն
պիրէ էֆքեար ու նիեաթընը սագլամաեա պաշլամըն տըր, Շէօյլէ քի,
օլ իքի աշըգ վէ մաշուգ, իւլֆէթ վէ միւնասիպէթլէրինի օլ տէրէճէ
կիզլէմիշլէր տիր քի, նէ՛ բէտէրիմ նէ՛ պէն, քի հէնուզ չօճուզ հալինտէ
իտիմ, կէօղլէրիմիզ էօնիւնտէ գուրուլմուշ վէ իճրա իտիլմէքտէ պու-
լունմուշ օլան մէզքիւր էնթրիգաուան հիշ պիր շէ, սնլաեամամընը
աըր, Բէտէրիմին, օլ իքի գապահաթլը հազգընտա էմնիյեթի քեա-
միլէսի պուլունուպ, մէրգուլար իսէ, պիւեիւք գարընտաշըմըն նի-
եաթընտան վէ մուհապպէթինտէն քիւլլիէն պի խապէր պուլուն-
մուշլար տըր:

Անճագ, իլք տէֆա, պիւեիւք պիրատէրիմ, մատմուղէլ տ'Ար-
լըվիլին էսրարընըն պիր գըսմընա վագըֆ օլմուշ, վէ բաքիպինին
իսմինի անլաեամաեարադ, մեզպուրէնին աշգ ու սէվտասընա շու-
տուրէթլէ քէսպի վուգուլ իյլէմիշ տիր:

«Պէտքի երկերմի տէֆա իշխութիւնը օլտուղում վէ ունութմատըղը՝ պիր մէնզարեհի սիղէ հիքեաեհէ իտէեհիմ:

«Պիրատէրիմին մուվասըլէթի կիւնիւ, բէտէրիմ, պիրատէրիմին Մարի հագգընտաքի մուհուպպէթ վէ աշգընը պիւտիկի ճիհէթլէ, քէնտինին հագըր պուլունմասըյլա օ իքի նէվճիվանըն իֆատէի աշգ ու սէվտալարընա սէքթէ կէթիրմէմէք ֆիքրիյլէ, գարտաշըմըն, Մարիեհ նիեաթընը պիւտիրմէսինէ ֆըրսաթ վիրմէք իւզրէ, իքիսի-նի տախի պիր միւտտէթ եալընը պրազմագըլըր տիւշիւնմիւշ, վէ իշի ռա կէօրէ թէրթիպ իթմիշ տիր:

«Լաքին պիրատէրիմ, չօդտան պերու գալպինտէ, Մարի հագ-գընտա աթէշի աշգ ու սէվտանըն սիւզան օլտուղունու իգըար ի-տիպ, իֆատաթընը իքմալ իթտիկինտէ, աշգ ու սէվտաեա միւթէ-ալիք օլան պէեանաթընըն, Մարինին մէսէրրէթինի մուճիպ օլաճագ եէրտէ, մէղպուրէեհի ֆէվգէլատէ միւքէտտէր վէ մահգուն գըլտը-ղընը, վէ օլկէնճ գըղըն սիւքիւթլէ տուրուպ, կէօղլէրինտէն տախի եալար ագտըղընը քէմալ թէէսսիւֆլէ կէօրմիւշ, վէ աթէշի աշգլա,

«— Նէ՛ օլուեօրսուռնուղ, Մա՛րի, պէնիմ սիղէ սէօյլէտիկիմսէօղ-լէրտէ թապիեաթա գարշը պիր սէօղ պիլէ եօգ տուր. քէզալէք սի-ղի թահգիր իթմէք, վէ չու մէյեուս հալտէ պուլունտուրմագ իւզ-րէ, պիր քէլիմէ պիլէ թէլէֆֆիւկ իթմէտիմ, տէմիշ տիր:

«Մարի իսէ, մէնն իտէմէտիկի կէօղ եալարընը սիլէրէք:

«— Խա՛յր, ֆագաթ... տէյի ճէվապ վիրմիշ, վէ մուհապէրէ, արալարընտա չու եօլտա տէվամ իյլէմիշ տիր:

«— Էօյլէ իսէ, պու հալինիղին սէպէպի նէ՞ տիր:

«— Թէքլիֆինիղ միւմֆինսիղ տիր:

«— Նի՞շին:

«— Ա՛հ, Հանրի, պու սլապտէ պէնի իսթիճվապ իթմէեին:

«— Ֆագաթ...

«— Իֆատէյի մէրամ իթմէքլիկիմի՞ մի իսթէեօրսուռնուղ:

«— Էվվէթ:

«— Հէր նէ գատար, խուսուսիյլէ պէնի ճիտտէն սէվտիկինիղ հալտէ, սէօյլէեհէճէքլէրիմի տինլէմէքլիք, սիղին իշին մուճիպլէ թէ-էսսիւֆ իսէ տէ...

«— Մա՛րի, վաղը օլան պէեանաթըմ իւզէրինէ, սիղի սէվմէքտէ օլտուղումա չիւ պհէ՞ մի իտիեօրսուռնուղ:

«— Խա՛յր, լաքին...

«— Պագաթ , նիհաեթ , հեր շէյի անլամագ իսթէրիմ :

«— Էօյլէ իսէ , պիլմիշ օլուն , գալպիմ սէրպէսթ տէյիլ տիր ,

«— Գալպինիզ սէրպէսթ տէյիլ մի տիր :

«— Խա'յր , տէյիլ տիր :

«— Նէ' պէյիս վար :

«— Աճայի'պ , նէ' պէյիս վա'ր մը տըր տիեօրսունուզ :

«— Էվվէթ :

«— Հագգընըդտա հիւրմէթ վէ բիաեթթտէն զայթի հիսսի պուլունմահան պիր գատըն իլէ էվլէնմէք իսթէ'րմիսինիզ :

«— Էվվէթ :

«— Լաքին , օ գատընն մուհապպէթի պիր տիկէրինէ հասը ի-տիլմիշ օլուր իսէ , անընլա էվլէնմէք ֆիքրինտէն եինէ ֆարիզ կէլմէ'գ-միսինիզ :

«— Էվվէթ , էվլէրիր քի պէն քէնտիսինի սէվէեիմ :

«— Հալպուքի հիշ օլմագսա , օ գարընն սիղէ լաեդգ պուլուն-մասը լազըմ' տըր :

«— Պանա լաեդ'գ մը :

«Գարընտաչըմ , հագըգէթի հալէ օլ տէրէճէ շիւպհէ իթմէ-մէքտէ պուլունմուշ տուր քի Մարինին մէքըիւր իֆատէսինտէն հիշ պիր շէյ անլաեամա'ըշ տըր :

«Մէղպուրէ , իֆատէսինի թէէքիտէն ,

«— Էվվէթ , սիղէ լաեդգ տիեօրում , տէյի ճէվապ վիրմիշ տիր :

«— Պագաթ նէ' տիմէք իսթէեօրսունուզ :

«Մարի , գարտաչը կիպի սէվտիկի , վէ պէլքի տահա զիեատէ եիւքսէք պիր տույղու իլէ քէնտիսինի սէվմէք իշին , հիւրմէթ վէ բիաեթթ իյլէտիկի պիր ատէմին աչգ ու սէվտասընը վէ մէյեուսի-եթթինի կէօգէթմէք իւղրէ , լազըմէտէն պուլունան քէմալ լէթաֆէթ-լէ , շու եօլտա ճէվապա աղազ իյլէմիշ տիր :

«— Պէնի տինլէեին , Հա'նրի , սիլին նամուսքեարըդ վէ հիւս-նի ախլէաղլէ մութթասըֆ օլտուղունուղու պիլիրիմ : Սիղէ նէ' տէ-րէճէ բիաեթթ վէ հիւրմէթիմ օլտուղունու պու գատար սէօզ իս-պաթէ քեաֆի տիր , էկէրչի պիր աղտան սիղէ իտէճէկիմ իգըարը իթմէսէմ , հապ ղընըդտա շիմտիքի գատար զիեատէ բիաեթթ վէ հիւրմէթիմ օլմազ , էվվէթ , սիղէ պու իգըար , իթմէքլիկիմ , էլի-նիգի , վիճտանը'ըզ վէ նամուսունուզ իւղէրինէ վապ իտէրէք , իշպու-էսըարըմը քիմնէեէ ֆաշ իթմէեէճէկինիղէ , վէ տէրքեար օլան խայր-

խաչըղընըղլա պանա աֆվ իտէճէկինիղէ էվլէլճէ իսքեթ օլմուշ օլտուղումտան նաչի տիր ,

«Սէօյլէերն , Հա'նրի , քսրարըմը ֆաչ իթմէեճէկինիղի վատ իտէ'րմիսինիզ ,

« — Էվվէթ , վատ իտէրիմ ,

« — Իմտի , Հա'նրի , պէն պիր խէթա իշլէմիշլիմ տիր ,

« — Պիր խէթա'մը , սի'զ մի Մարի , սի'զ մի , քի իֆֆէթ ու իսմէթ մէլէքիսինիզ ,

« — Էվվէթ . պէն , իշլէմիշ օլտուղում պիր խէթատան տօլանը միթթէհիմիմ ,

« — Յագաթ պու սէօյլէտիկինիզ միմքին տէյիլ տիր ,

« — Վէ պու խէթանըն մէյվէսի տէ . . .

«Մարի , հընչղըրմալարընտան նաչի քէլամընը պունտան զիեատէ իլէրի կէօթիւրէմէտիկինտէն , դարընտաշըմ , ֆիքիւրլէրինտէ հասըլ օլան շայեանը թէհասիւֆ պաղը շիւպհէլէրին սահհիլիք սուրէթի քէսպ իտէճէկինի սօն տաղըգանա գատար մէմուլ իթմէեճէն աստէմլէր կիպի իզհարը թէաննիւտէ ,

« — Էյ սօնունու կէթիւրին , տէմիշ , վէ Մարի տախի ,

« — Իշթէ , քէլամընը սօնու շու տուր . քի , իշլէտիկիմ խէթանըն մէյվէսի , ըահմիմտէ մէվճուտ տուր , տէյի պէեան իշլէմիշ տիր ,

«Մէրզ ումէ , իֆատաթընը պունտան տուհա զիեատէ իլէրի կէօթիւրէմէեիպ , պալկըն հալտէ պիր խսկէմլէ իւզէրինէ օթուրմուշ , վէ Հանրի տախի եիւքսէք սէտա իլէ ,

« — Սիւպհա'ն Ալլահ , իշիթտիկիմ'նէ' իտի , տէյի նիտա իլէմիշ տիր ,

«Կէնճ գըղըն սօն իզրարը , մէրզում իշլին , պիր գաղաի նակէհ-գուհուր մաղամընտա օլուպ , վէ լէհճէսի սօլմուշ , վէ թադաթը գալմիշ օլտուղու , վէ միւթէսսիր պիր հալտէ պուլունտուղու կիպի , տախի պիր խսկէմլէե օթուրմուշ , վէ Մարինին սօն քէլամընը իշիթտիկինտէ , եիւրէկինին բարչալանմըլ իտուկինի զանն իլլէմիշ տիր ,

«Պունունլա պէրտայէր , Մարի , հէնուղ պալլըն գալտըլ հալտէ , իլք տէֆա գալընտաշըմըն տէրիանսըղըղը վէ թադաթսըղըլը կէշմիշ , վէ իշիթտիկի սէօլլէրէ էլան ինանմատըղը ճիհէթլէ , մատմուհաղէլ տմըլլիին հանընա եադլաշլըլ , վէ մէրզումէեի այմահա լալըշա-ագ , պիր աղ քէնտիսինի պուլտուղունու , վէ եինէ սիւալ ճէվապա միւթթէտիր օլտուղունու կէօրտիկինտէ ,

«— Մա՛րի, պանա սէօյլէտիկինիդ սահլի՞հ մի տիր, տէյի սիւալ իթմիշ տիր:

«— Էսէֆ իսէրիմքի, էվվէթ, սահհիհ տիր, տէյի կէնճ գըշ, պիր ա՛հ իլէ ճէվապ վիրմիշ տիր:

«— Հագըղէթէն սահհի՞հ մի տիր:

«— Հա՛նրի, շունու սիղէ սիւալ իտէրիմքի, էկէրշի վուգուաթ սահհիհ օլմասա, եալընըղ պիր մահճուպիյեթ իշին սիղէ պէօյլէ պիր իգըարտա պուլունու՞ր մու իտիմ:

«— Հազգըսընըղ, — տէյի պէեան իթմիշ պիրատէրիմ, — լաքին հիշ օլմագսա . . .

«— Հիշ օլմագսա, նէ՞ . . .

«— Օ ալշաղըն իսմինի պանա սէօյլէմէնիղի բէճա իտէրիմ:

«Ալշագ. քէրիմէսի, Մարինին աշըգը հագգընտա սէօյլէնտիկին-տէն, մէզպուրէեի պաշտոն աեաղա դատար տիթրէթմիշ, վէ քէն-տիսինէ գուվլէթ վէ ճէսարէթ վիրտիկինտէն, դարտաշըմըն քէլա-մընը գաթթ իտէրէք, շէօյլէ ճէվապ վիրմիշ տիր:

«— Էվվէլ էմիրտէ պու պիր ալշագ տէյիլ տիր, վէ սիղէ բէճա իտէրիմ, Հա՛նրի, սէվտիկիմ պիր ատէվի պէնիմ գարշըմտա թահդիր իթմէեին. Եօգուս, պուրաեք պըրագըպ կիտէրիմ: Քէնտիմի մահվ իտէրճէսինէ վուգու պուլան իգըարըմը սուի իսթիմալ իթմէզսինիդ տէյի զանն իտիեօրուում:

«— Յագաթ մէյեուսիեթթիմի անլա՞օբումուսունուղ:

«— Պու թագսիրաթ պէնիմմի տիր, — Պանա աշգ ու մու-հապպէթինիդ օլուղու զաննընը ֆիքրիմտէ հասըլ իթտինի՞դ մի:

«— Խա՛յր:

«— Էօյլէ իսէ, պէն սիղի ալտաթմատում:

«— Օ՛հ, խա՛յր. աֆվ իտէրսինիդ, հիտտէթի պիր տագը-գամտա . . .

«— Բէք ալէա, աֆվ իտէրիմ. հալպուքի պու մատտէ իւզէրի-նէ պիր քէլիմէ տահա իրատ օլունմասընը իսթէմէմ:

«— Ա՛նճագ . . .

«— Պաշգա նէ՞ տիեէճէկինիդ վար տըր:

«— Սիղին սատէտիլիկինիղի վէ պի կիւնահլըղընըղը սուի իսթի-մալ իթմիշ օլան շախսըն իսմինի պիրտիբէ՞մէզիսինիդ:

«— Իսմինի սիզէ սէօյլէեէմէմ:

«— Լաքին պու պապտէ սիզէ բէճա իտէրիմ:

«— Հանրի, օ ատէմ՝ պէնի սէվիեօր»

«— Սիդի սէվտիկինի սէօյլէտի՞ մի»

«— Միւշթէրի, քէն իճրա իթտիկիմիդ խէթաներ թամիր իթմէք իյին, պէնիմէ Էվլէնէճէկինէ Էէմին իթմիշ տիր»

«Պու ճէվապտան սօնրա, Գարտաշըմ իլէ մատուաղէլ տ'Արըր-վիլ արասընտա պիր խայլի միւտտէթ սիւքիւթ վտղը օլմուշ, վէ իլք տէֆա Հանրի, Էֆրեարընա պիր աղաճըդ ինթիզամ քէսպ իթտիրտիքտէն, վէ պիր Գարար վիրտիքտէն սօնրա, շու եօլտա մէզ-քիւր սիւքիւթիւ Գաթթ իյլէմիշ տիր»

«— Տի'նլէյին, Մա'րի, պանա սէօյլէտիկինիդ սէօզլէրին ճիւմէ-սինէ ինանմագ իսթէրիմ, վէ ինանմանա տա պօրճլուհում, զիրա օլ պապտէ չիւպհէ իթմէրլիք պանա ալիտ տէյիլ տիր, Էվվէթ, իսմի-նի պանա պիլտիրմէք իսթէմէտիկինիդ շախսը, Էհլէնամուստան աստ իթմէք իսթէրիմ. անըն, սիդէ իզհար իթմիշ օլտուղու նիւաթըն խալիսէթինէ ինանմագ իսթէրիմ: Պուշտու Գաթթինաղար, սիդէ Էէ-մին իտէրիմքի, անըն իսմինի Էօյրէնմէք, վէ Էսրարընըգա վագըֆ օլմագ վէ պանա սէօյլէտիկինիդ շէյլէրտէն հիշ պիրիսինի քիմնէհէ, նէ՛ բէտէրիմէ վէ նէ՛ տէ Գարընտաշըմա պիլտիրմէք իւզըն, հիշ պիր ֆիիլ ու սէօզտէ պուլունմահաճաղըմ»

«— Օհ, Հանրի, թէշէքքիւր իտէրիմ»

«— Լաքին, տուրուն, պու պապտէ նաղարը տիգգաթա ալը-նաճագ պիր նօզթա վար տըր»

«— Նէ՞ տիր»

«— Սիդ, բէտէրիմին Էէթիմէսիսինիդ, տէյիլ մի»

«— Էվվէթ»

«— Պէնի պիր Գարտաշ կիպի սէվէրսինիդ, պու տա սահիհ տէ-յիլ մի»

«— Էվվէթ, սիդէ տալիմա պիր Գարտաշ մագամընտա պագմը-շըմ տըր»

«— Պու ալէմտէ, սիդի սէվմէք, միւտաֆաա իթմէք, մէնաֆիի-նիդի գանըրմագ, վէ հիյնի հաճէթտէ ինթիզամընըղը ալմագ իյին, պիզտէն գայրի տօսթլարընըղ, համիլէրինիդ, վէ աղրապանըղ եօգ տուր, տէյիլ մի»

«— Օնա նէ՞ չիւպհէ»

«— Իմոն, Էկէրլի օ ատէմ սիդի ալտաթմըշ օլարագ, իլէրուտէ սիդի թէրք իտէր իսէ...»

«— Էօյլէ պիր շէյ եաբմանեաճագ տըր :

«— Խալիսէթլէ սէօյլէրիմ րի, պէօյլէ պիր շէյ եաբմաւորնր պէն աալա արզու իթմէմ, լաքին զանն իտէրիմ :

«— Բէք ալէա, ֆարզ իտէլիմքի, էօյլէ պիր շէյ եաբտը . . .

«— Օ հալտէ, — տէմիշ տիր վարընտաշըմ, — պու ատէմ պիր ալ- չագ ատէմ ատտ օլունմանեաճագ մը տըր :

«— Հա՛նրի, հէր նէ վագըթ, վուգուաթ սիղին զանն վէ թախ- մինլէրինիզի թաստիգ իտէրլէր իսէ, օլ վագըթ, պու սիւալինիզէ կվիթ եախօտ խայր ճէվապընը վէրէճէելիմ :

«— Օրասընը անլանօրում, հալպու քի . . .

«— Էօյլէ իսէ, պունտան ղիեատէ նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

«— Սիղի թէրք իթտիկինտէ, օ ատէմին իսմինի պանա սէօյլէ- մէնիզի իսթէեօրում :

«— Իսմինի էօյրէնիրսէնիզ, նէ՞ եաբաճագսընը :

«— Ես պէն քէնտիսինի էօլտիւրէճէելիմ, եախօտ օ պէնի էօլ- տիւրէճէք տիր :

«— Ա՛հ, սիւպհան Ալլահ :

«— Գըզգարընտաշըմըն նամուսունու բայիմալ իթմէսի, ֆամիլ- եամըզ իշինէ նամուսունուղուգ իտխալ իյլէմէսի, վէ բէտէրիմին թահ- թը հիմանեաինէ վագ իտիլիմիշ, վէ անըն սիլահ արգատաշը թարա- ֆընտան բէտէրիմէ թէսլիմօլունմաղլէ, քէնտի, ասըլ գըզը մագամընտա իւզէրինէ նէգարէթ իթմէսի, նամուսու իգթիզասընտան պուլունմու, օլան պիր էվլատը, եթիմէ պիր գըզը, պիր ալչաղըն իֆղալ իթմէքլէ : Իհթիեարըն սէպէպի մէյեուսիեթի օլմաւը, պահսընը իթտիկիմիզ շախսը թէլէֆ իթմէքլիկէ քեաֆի վէ վաֆի սէպէպլէր տէյիլմի տիրլէր :

«— Էվվէթ, ֆալալի պու ատէմ, տայիմա էվլատըմըն բէտէրի օլաճագ տըր :

«— Խա՛յր, տէյի գարտաշըմ ճէվապ վիրմիշ տիր :

«— Խա՛յր նէ՞ տիմէք :

«— Արլըվիլ վէ Սէրտէօյլ ֆամիլեալարընըն նամուսու լէքէսիգ գալմալը տըր :

«— Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամանօրում :

«— Շունու անլաթմագ իսթէրիմքի, — տէյի գարտաշըմ վագալ- լը պիր սուրէթտէ պէեան իյլէմիշ տիր, — էկէրլի պու մէճհուլ շախս երքէքլիք իսմինի թաշըմանեա նալանըզ պուլունարագ, սիղի թէրք

իտէր իսէ , օլ վաղըթ պէն անը էօլտլուրիււպ , սիղին իլէ էվլէնէնէ-
եիմ, վէ էվլատընըզը , քէնտի էվլատըմ մագամընտա թանըեաճաղըմ .

« — Հանրի , պու տէտիկինիկի եաբաճաղմընըզ .

« — Էվվէթ . իմտի պէնիմ իքի թէքլիֆիմի գապուլ իտէրմի-
սինիզ .

« — Գապուլ իտէմէմ .

« — Հալ պու քի պէնիմ սիւքիւթիւմ : պու իքի շարթը գապուլ
իթմէքլիկինիզէ միւթէվաղըֆ տըր .

« — Նէ՞ կիպի .

« — Եկէրչի սիզ պու պապտէ մուլաֆիթագաթ կէօսթէրմէզ ի-
սէնիզ , հէր շէյի բէտէրիմէ խապէր վիրէնէեիմ .

« — Լաքին սիզէ բէճա իտէրիմ .

« — Բէճանըզը գապուլ իտէմէմ , վէ պիր քէրրէ պու սուրէթլէ
քէյֆիեթ մէյտանա չըդար իսէ , պէլքի օլ վաղըթ բէտէրիմ միւթ-
թէհիմի պուլաճագ , վէ պէլքի պու սաեէտէ , տաճա պիւեիւք պիր
ֆէլաքէթին էօնիւ ալընաճագ տըր .

« Մարի , հէր նէ գատար , բէտէրիմէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէ-
մէսինի գարընտաչըմա ուզոււն միւտտէթ բէճա իթմիշ իսէ տէ . Հան-
րինին գարարընըր թէպտիլ իթտիբէմէեէրէք , նիհաեթ ,

« — Բէք ալէա , շարթլարընըզը գապուլ իտէրիմ , տիմէքլիկէ
մէճպուր օլմուշ տուր .

« — Օ շարթլարը իյֆա իթմէքլիկէ եէմին իտէրմիսինիզ .

« — Էվվէթ .

« — Բէք իյի .

« Գարտաչըմ , օլ կէնճ գըզըն եէմինինի ախզ իտէր իթմէզ
քէնտիսինի եալընըզ պըրագմիշ , վէ իրթէսի կիւն , Հանրի , Մարիեի
թէքրար կէօրմէքսիղին հարէքէթ իթմիշ , վէ եէմինի խիլաֆընտա
զէրրէ գատար հարէքէթ իթմէք իսթէմէտիկի իյին , մարքի տը Լօս-
թանթըն տախիլի մէմէքէթտէ օլմամաընտան տախի խապէրտար պու-
լունմամըշ տըր , Շէօյլէքի մէրդոււմ , մատմուաղէլ տԱրրվիլին էսրա-
ընա քեսամիլէն ըրաեթ իտիպ , օլ պապտէ բէտէրինէ հիշ պիր սէօզ
ընա քեսամիլէն ըրաեթ իտիպ , մէրդոււմն պիրտէն պիրէ ազիմէթ
« Էօյլէմէմիշ , անճագ , բէտէրիմ , մէրդոււմն պիրտէն պիրէ ազիմէթ
իթմէք իսթէմէսի հազգընտա թէաճճիւպտէ գարմաընտա , գար-
տաչըմ , յու եօլտա ճէվապ վիրմիշ տիր .

« — Հէր նէ գատար գրալըն մաեթթինտէ օլմագլըղըմ , Բարիտէ
գալմագլըղըմ իճապ իթտիրմէքտէ իտի իսէ տէ , Մարինին , պինիմէ
Գ — 76

եվլէնմէկէ ըազը օլուպ օլմատըղընը պիղզաթ քէնտիսինէ սիւալ իթմէք իւզընէ պուրաւա կէմիշիմ տիր։ Մերդուլմէ իսէ, հէնուզ չօճուզ մագաւմընտա պանա ճէվապ վիբէրէք, սիննի տահա բէք քիւչիւք օլտուղունու, վէ տիւչիւնմէք իշին ալթը անա միւհթաճ պուլունտուղունու անլաթմըշ տըր։ Պէն իսէ, անըն դարարը իւղէրինտէ ասլա իճրաի թէէսսիր իթմէք, վէ ֆիքըրի տէրունինտէ, քէնտի հագդըմտա ֆէնա պիր զիւեիւմ հասըլ իյլէմէք իսթէմէտիկիմտէն, մահէլլի մէմուրիեթիմէ ավտէթ իտիեօրուլմ։ ալթը ալտան, չօգ չօգ պիր սէնէտէն ավտէթ իտէճէիմ։

«Պէօյլէճէ Հանրի, մահզունէն վէ միւքէտտէտէն կիթմիշ, վէ օնտան սօնրա պիր տախի կէլմէտիկինտէն, քէնտիսինի թէքրար կէօրէմէմիշիգ տիր։

«Մուախիարէն, 1790 սէնէսինտէ, Լուվր սերայլնա հիւճուլ վուգու պուլտուղունտա, գարտաշըմըն, նէվլիմա հիւքմտարըն թալաթը ալթընտա վուրուլուպ թէլէֆ օլտուղունու խապէր ալտըմ։

«Իշթէ, Բարիստէ վուգուլաթլար պու սուրէթլէ ճէրէեան իթտիկի սըրատա, բէտէրիմին խանէսինտէ տախի ահվալ, շու մէրբէգտէ պուլունմուշ տուր։

«Մ. տը Լօսթանթ, քէնտի մէմուրիեթի, Բարիստէ, գըալըն նէղտինտէ օլտուղունու պիլ պէեան, էմլաքընը թէրք ու աղիմէթ իթմիշ, վէ մատմուաղէլ տՄըրըվիլտէ, պու իֆատէեէ տէրհալ ինանըշ տըր։ Զաթէն պիր ինսանըն, քէնտի սէվկիւլիւսիւնէ, քէօր քէօրունա իթաաթ իթմէսի, տալիմա կէօրիւլմէքտէ տէյիլ մի տիր։ Պինապէրին, մէզպուրէ, պիր խալլի սէնէլէր կէչտիկի հալտէ, մէրգումուն թէքրար քէնտի էմլաքընա անագ պասմաեաճաղընը մէմուլ իթմէեէրէք, մարքինին կիթմէսինէ միւսաատէ իյլէմիշ տիր։

«Գարտաշըմ հագդընտա պիղիմ հիշ պիր խապէրիմիզ օլմատըղ միսիլու, Մարի տէ, Մ. տը Լօսթանթտան խապէրտար օլմամիշ տըր։ Օլ էննատէ, 1789 սէնէսինտէ պուլունուլուպ, Բարիսին ահվալի հագդընտա չալի օլան շալեանը թէէսսիւֆ ըիվաեթիլէր, պինլէրճէ աղըզլարտան նագլ իտիլէրէք, տահա գիեատէ պիւեիւեիւպ, հէրթարաֆա եանըմանտ, վէ իթիլալըն ասըլ օճաղընտան չըգարագ, էեալէթլէրի տէհչէթ վէ մահզունիյեթի կիրիֆթար իթմէկէ պաշլամըշլար տըր։ Իշթէ, պու արալըգ, մատմուաղէլ տՄըրըվիլին համիլէիկի էօյլէ պիր ըատտէեէ կէլմիշ տիրքի, նիհաեթ պու հալին կիզլէմէրտէն ֆարիղ կէլմէեէ մէճպուր օլմուշ տուր։

«Մէրդումէ, եա մարքինին գրալիւնէթ իշին գուրպան օլմուշ, եախօտ քէնտիսինի ունուծմուշ օլմասը վէսփէսէլէրինէ տիւշերէք, մէրդ ումուն ալտէթի հազգընտա գաթը իւմիտ իթմէկէ պաշլամագ-ա պէրապէր, անը սէվմէքտէն ապու տուր օլմամը, վէ տիկէր թա-րաֆտան, Մարի, դարընտաշըմա իթմիշ օլտուղու եէմինի խաթըր-լանարագ, պու հէմինի խիւաֆընտա հարէքէթ իթմէմէսինի իխթար իթմէք իւզըն, մէրդումուն ալտաշէն պիրէ մուվասըրէթ խտէճէկին-տէն տօլաեը վէսվէսէ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր:

«Իմտի, մէզպուրէ, իզթիրապ վէ քէտէր իշինտէ օլտուղու հալ-տէ, չու սըրատա պիւեիւք պիր դարար վիրմիշ տիր:

«Շէօյլէքի, պիր սապահ, մէզպուրէնին, քէնտի բէտէրի խանէ-սինտէ խըզմէթ իթմիշ օլան վէ չօճուգուղունտան պէրու քէնտիսինէ դաեթ մաաըդ. գալմըշ պուլունման իրի խըզմէթքեար իլէ վէ կիզի սուրէթտէ սէյֆիւեւտէն հարէքէթ իթմիշ օլտուղու կէօրիւմիւշ տիր, իշթէ Վիդթուար սօգաղընտա ալլագճա գաթլ ու թէլէֆ իտիւմիշ օլան պիւշարէլէր, պու խըզմէթքեալար տըրլար:

«Մարի, բէտէրիմէ եաղմըշ օլտուղու պիր մէքթուպտա, սէ-պէպի ֆիրարընը, վէ եէնի իգամէթկեաշընը պիւտիրմիշ, վէ լաքին, քէնտի հուղուրընտա, նամուսաուղուղունտան նաշի էօլէճէկինտէն նաշի բէտէրիմի ապա գապուլ խտէմէեէճէկինի թէէմին իյլէմիշ, վէ եալընըզ քէնտիսինի պաշտան չըգաըմըշ օլան շախսըն իսմինի կիզ-լէմիշ տիր:

«Բէտէրիմ իսէ, հազըրլանմագտա օլան պիւեիւք վագըլար ի-լէ քեաւիլէն մէշղուլ օլտուղու ճիհէթլէ, օլ կէնճ գըզըն իսմինէ, պիւտտէթի մէտիտէտէն պէրու գուլլանմագտա պուլունտուղու պիւթիւն սէրվէթի, Մարիեէ կէօնտէրմէքլէ իթթիֆա իյլէմիշ, վէ պատէհու քէնտիսի, մուհագգադ զանս իթտիկի պիր իխթիւալըն մուխաթարալարընա հէտէֆ օլմագ իշին տէ յիւ, իլա գըլըճըլա հա-եաթընը գրալա թագտիմ իյլէմէք իւզըն, Բարիսէ կիթմիշ տիր:

«Պունտան ֆաղլա նէ՝ տիեէպիլիրիմ, Իմտի եալընըզ պիր գաշ սէօլ իլէ իշպու մուֆասասլ հիքեաեէմէ իխթամ վիրմէք իսթէրիմ:

«1789 տա, Մարի, տիւնեաեա պիր գըզ էվլատ կէթիրմիշ տիր քի, պու գըզ, գուրթարմըշ օլտուղունուզ, վէ եէկէնինիզ օլան չօճուղուն վալիտէսի Անժէլ տիր:

— Եէկէնիմի, տէտի տիւշէս:

— Էվվէթ, չիւնքի Անժէլ, սիզին գըզգարընտաշընը տր: Ը

— Բէք ալէա , հիքեանէնիղէ տէվամ խալն :

— 1792 տէ , բէտէրիմ , սեպտեմբեր այր միւգաթէլաթընա դուր-
պան օլմուշ տուր : 1791 տէ իսէ , Մ. տը Լօսթանժ հիճրէթ իթմիշ ,
վէ 1792 սէնէսի յունխիւնտէ , քէնտիսի կիպի պիր միւլթէճիւնին դը-
ղը օլան մատուաղէլ տը Ռիւպէբրէ իլէ էվլէնմիշ տիր : Սիղէ կէ-
լինճէ , սիղ տէ , 1793 տէ տիւնեանա կէլմիշթինիղ տիր :

— Բէք իյի , ֆազաթ մատուաղէլ տ'Արլըվիլէ նէ՝ օլմուշ տուր :

— Վալիտէսի օլան պիշտրէ , 1799 տա վէֆաթ իթտիկիւնտէն ,
մատուաղէլ տ'Արլըվիլին իսի նէֆէր իըղմէթքեարը , 1800 սէնէսին-
տէ , Մարինին դըղընը պանա կէթիւրիպ , բէտէրիմին , անըն վալիտէ-
սի հադդընտա վադը օլան հարէքէթինի , պէնիմտէ դըղը հադդընտա
իճրա իթմէքիկիմի բէճա իյլէմիշէր տիր : Պէն իսէ , իոուտուսիլլէ ,
պիր ազ էվլէ պէնիմ սիղէ հիքեանէ իթտիկիմ շէյլէրի պանա հի-
քեանէ իթտիքիւրինտէ , վէ Մ. տը Լօսթանժ իլէ մատուաղէլ տ'Արլը-
վիլ արապընտա մէվճուտ օլմուշ օլան միւնասէպաթը մուսաթտադ
եիկիրմի գատար մէքթուպու հալի օլան վէ Մարիեէ միւթէալիղ
պուլունան պիր չիղտանը պանա թէալիմ իյլէտիքիւրինտէ , թէքիֆի
մէղքիւրէ պիլա միւշքիւլաթ մուվաֆֆադաթ իթմիշիմ տիր :

Տիւշէս , տիւղիւն սիւքիւթ իթտիկիւնի կէօրմէքլէ ,

— Հէքսի պու գատար մը , տէտի :

— Էվլէթ :

— Էյ օնոն :

— Սօնունու անլամաեօրմուսունուղ :

— Բէտէրիմ , մատուաղէլ Մարիեի պաշտան չըգարտըղը կիպի ,
սիղաէ , մատուաղէլ Անժէլի պաշտան չըգարտընըղ , էօյլէ տէ յի
մի , տէտի տիւշէս իսթիհզաքեարի պիր սուրէթտէ :

— Մատամ . . .

— Եանըլարմ մը , միւսիւ . . . հալպու քի , հէր եէրտէ վէ իլա
պու սուրէթտէ , քէնտի էվլատընըղ մագումընտա իլան իթտիկիւնիղէ
չօճուգլար օլտուգճա իսպաթ իտիեօլլար քի , բէտէրիմին քէնտի
մաշուգէսի դարչըսընտա իթթիխաղ իթմիշ օլտուգալ հարէքէթին
սիղին տալի , քէնտի մաշուգէնիղ դարչըսընտա իթթիխաղ իթմիշ օլ-
տուղունուղու պէեան իյլէտիկիմտէ , զանն իտէրիմ եանըլմաեօրում :

— Իֆատէնիղ թէմամէն տօղբու տէյիլ տիր , մատամ :

— Պարդը նէրետէ օլտուղունու կէօրէմէեօրում :

— Հալպու քի պու ֆարգ բէք պիւեիւք տիւր :

- Հա՛նկը խուսուստա .
- Պէ՛ն , Անժէլ իլէ էվլէնմէքլիկի ճիւղտէն իսթէտիմ . հաթթա , պու պապտէ քէնտիսինէ , պիր տէֆա տէյիլ , իլլա պին տէֆա թէքլիֆտէ պուլունտոււմ .
- Էյ քիմի՛ն թարաֆընտան մանի գուհուր իտիեօր .
- Անըն թարաֆընտան .
- Աճայի՛պ , սիզին մէմուրիեթինիզ , իսայիճէ եիւքսէք մէվ-գիտէ իտի . չիւնքի իմրէրաթօրլուղուն քեաֆիթէյի ժէնէրալլարը ի-յինտէ , իմրէրաթօրուն է՛ն զիեատէ թէվէճճիւհիւնիւ պապանմըջ օ-լան սիզ իտինիզ .
- Պու սէպէպ , Անժէլին ճէվապը բէտտէրինէ պատի օլմուշօլ-տուղունու զանն իյլէտիկինիզ սէպէպէ մուզսայիր տիր .
- Նէ՛ կիպլի .
- Անժէլ , սէրայտա , պանա զարար վիրմէքտէն գօրդուեօրտու .
- Աճայի՛պ , նի՛ նէղաքէթ .
- Եկէրչի պէն էվլէնտիմ իսէ . . .
- Պու ճիհէթլէ տէ բէտէրիմին հարէքէթինտէ պուլունմուշ օլ-տունուզ .
- Սահի՛հ մի .
- Պու իշ զաթէն մէյտանտա տրր .
- Խա՛յր , սիզին զաննընդ կիպի տէյիլ տիր .
- Նէ՛ տէն .
- Պէն էվլէնտիկիմտէ , Անժէլ պէնի թէրք իթմիշ իտի . Պիւ-քիս , բէտէրինիզ , էվլէնմէք իչլին , Մարիեի թէրք իյլէմիշ տիր .
- Պու խուսուստաքի ֆէրդ . բէք ճիւղի տիր .
- Պէնիմ ադտը իզտիվաճըմ , եալընըզ իմրէրաթօրուն նէվիմա պիր միւրատընըն իճրասը տիմէք օրտու , Հալպուքի բէտէրինիզ , իշտիվաճ գարարընը քէնտիսի վիրմիշ տիր .
- Բէտէրիմ , քիմսէեթ իթաաթ իթմէզ իտի .
- Լաքլին , պէն , էվլէնտիկիմտէ , դարըմը պօշատըմ , Պիլ աքիս բէտէրինիզ . . .
- Բէնտի մաշուդէսինի , գարըսընա ֆէտա իթտի , տէյիլ մի .
- Փազաթ , բէտէրիմ պէնճէ բէք կիւզէլ հարէքէթ իթմիշ տիր .
- Բէտէրինիզին հարէքէթ ինի բէք կիւզէ՛լ մի պուլունեօրսունուզ .
- Շիւպհէսիզ .
- Հէր նէ իսէ , արամըլտա պիր կադընլըդ հուսուլինին միւմ .

քին օլառուղունու զանն իթմէքտէ հալէա իսրար իտի եօրմաւսունուզ,
— Եվվէթ.

— Անժէլին գըզդարընտաշընըզ օլտուղունա իպքեաթ օլտու-
ղունուզ հալտէ՝ տէ մի, պու ֆիքիրտէ պուլունուեօրսունուզ.

— Եվվէթ.

— Իզտիվաճըմըզ խոսսուսընտա պէնի ֆէվգէլատէ թէրէտտիւ-
տէ պրադմըշ օլաւ խըսըմըզը տախի պիլէրէք, էօյլէ տէյիլ մի.

— Եվվէթ.

— Վէ շիւպհէսիզ, պու եազընըզա պէտէլ, էվլատըմը պանա
թէսլիմ իթմէք իսթէեօրսունուզ.

— Իշթէ, շիմտի պիր ազ հազըզէթէ եազլաշտընըզ.

— Էօյլէ իսէ, պէն տէ սիզէ սէօյլէեօրումքի, պու եազընըզ
միւմքին տէյիլ տիր.

— Սահիհ մի.

— Վէ պու եազընըզ վիճուտէ կէլմէեէճէք տիր.

— Տահա ֆէնա.

— Պու խոսսուստա սիզէ, նամուսում իւզէրինէ հէմին իտէրիմ.

— Էյ օղլունուզու նէ՝ եաբաճապընըզ.

— Անը, սիզէ թէսլիմ իթտիրէճէեհիմ.

— Պազալըմ.

— Եվվէթ պազալըմ... սէնի ալշա՛գ իգպալբէրէսթ...

Տիւգ, իշպու թահգիրամիզ վէ թէհտիտամիզ սեօզլէրտէն սօն-
րա, գարըսընա պիր սէլամ տախի վիրմէեէրէք, տիշարը չըգտը, վէ
Ո՛ւ տը Սէրտէօյլ, տահա հէնուզ իշ օտաեա վասըլ օլմուշ իքէն, Բիէր,
քէնտի մէթրէսի եանընա կիթտի.

7

ՊԱԶԸ ԵՆՆԻ ՖԵՍԱՏԱՐ

Մ. տը Սէրտէօյիւն տիւչէստէն մոռաբարագաթընտան սօնրա, Բի-
էր, գարը գօճա միեանէօինտէ, ճէրէեան իթմիչ օլան միւքեայէ-
մէեի տինլէմիչ օլտուղունու կիզլէմէք իւզրէ, կիւեա հիչ պիր շէյ
իլիթմէմիչ տիր կիպի, մէթրէսինէ, օլանը կէչէնի հիքեանէ իթտիր-
տի, վէ մերգումէ, հիքեանէսինի իքմալ իթտիկինտէ,

— Տիմէք մուհապէրէնիզ բէք տէհչէթլի օլտու, տէտի:

— Էվվէթ, թամ լուղէթինի պուլտունուզ. հիտտէթ ու զազա-
պրմտան նաչի էլան տիթրէեօրում. տամարլարըմտա գանըմ՝ ճէվէլան
իտիեօր տէյի զանն իտիեօրում:

— Էյ սիզ պու մէսէլէտէ մաղլուպ մու օլտունուզ:

— Մաղլուպ օլմագտան պաչգա չարէ եօգ իտի:

— Քէնտինիզի պիւթիւն պիւթիւն չարէսի՞դ մի ատտ իտիեօր-
սունուզ:

— Էվվէթ, տիւզ, քէնտի սէօղիւնտէն կէրի տէօնմէեճէք տիր,
Օթուզ սէնէ էվվէքի կիպի Անժէլէ տիլտատէ օլմուչ տուր:

— Տիմէք օլուր քի, արղը թէսլիմիյեթ իտիեօրսունուզ:

— Մհ, խա՛յր, խա՛յր... Էկէրչի, Քարիզ կէլմէքլիկէ մէճպուր
պուլունտուղում հըրսը շանըմ, եէրինէ վարամալ իսէ, ինթիգամըմ
ալընմըչ օլաճագ տըր: Էվվէթ, ինթիգամ՝ իլահլարըն է՛ն կիւզէլ էյ-
լէնճէսի օլմուչ տուր:

— Նէ՛ եաբմագ իսթէեօրսունուզ:

— Տահա պէն տէ պիլմէմ:

— Տիւզիւ էօլտիւրէճէքմիսինիզ:

— Խա՛յր, չիւնքի էօլիւմ, տնըն իչին լսօչ պիր իչքէնճէ օլտու-
ղունտան, էօլիւմտէն աճը տույմագ:

— Հալ պուրի...

— Խա՛յր, խա՛յր, քէնտիսինի էօլտիւրմէեէրէք ճէֆա չէքտիրմէք
իսթէրիմ: Էվվէթ, քէնտիսինի էօլտիւրմէեէրիմ, լաքլին է՛ն զիեատէ
սէվկիւրիւրէրինի զալիմանէ վուրարագ, մանէն քէնտիսինի թէլէթ է-

տէճէեիմ. Տիւգ՝ Անժէլի վէ օղուլլարընը սէվէր. Իմտի, սիզին սէօյ-
լէտիկինիզի անլէր հազգընտա իճրա իտէճէեիզ:

Բիէր, տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Նէ՛ սէօյլէմիշ օլտուղում խաթըրմա կէլմէօր, տէտի

— Բիէր, գուլվէյի հաֆըզանըլ բէք ազ տըր. հալպուքի պէ-
նիմ գուլվէյի հաֆըզամ միւքէմմէլ օլտուղունտան, արամըղտա վէ-
րիլէն գտըրարը խաթըրընըզա պըրազըրըմ. Շէօյլէքի, պու իշտէ, նի-
էրքէք վէ նէ՛ գատըն մագամընտա պիզէ ասլախըղմէթ իտէմէեէճէք
օլան էլէնին գավլինճէ...

— Վա՛յ, էլէն պունտան պէօյլէ պիզէ խըղմէթ իտէ՛մէեէճէք
մի տիր:

— Խա՛յը, չիւնքի Մ. տը Սէրտէօյլ, անըն գարը օլտուղունու
շիմտի պիտիկինտէն, մէրգումէեէ, տիւզիւն էրքէք օղու օլմագ-
լըզ վազիֆէսինի կէօրտիւրէմէեիզ:

— Բէք էյի, ֆագաթ էլէն, ճամլարը գըրմաեարագ, վէ բէն-
չիւրէլէրտէն կէլմէեէրէք, տիւզիւն խանէսինէ կիրիպ չըգապիլէճէք
գատար միւմաիւէյհին ֆիքրինտէ կիւզէլ պիր մէվզը իհրազ իթմէ-
միշ մի տիր:

— Էվվէթ, էօյլէ պիր մէվզը իհրազ իթմիշ տիր:

— Բէք ալէա, սիզին պանա իտէճէկինիզ թէքլիֆի հէման հիսս
վէ տէրք իթտիկիմտէն, Բիրօնու՛ն, միւրատ իթտիկի հալտէ, սիզին
թասալվուրլարընըզա շայեանը հայրէթ սուրէթտէ եարտըմ իտէ-
պիլէճէկինէ էվվէճէ էմինիմ:

— Իճապընա պագարըզ:

— Իճա իտէրիմ, քէլամընըզա տէվամ իտին:

— Հասըլը, էլէնին գավլինճէ, տիւզիւն պիր սուրէթի զարիպէ-
տէ պուլմուշ օլտուղու Մ. Ֆէլիքս Ամօրնամ տէլիգանլը օղու, քեաֆ-
ֆէյի ֆէզայիլ ու խէսայիլ իլէ մութթասըֆ պիր տէլիգանլը տըր:
Պու կիւնքի ճէմիյեթիմիզտէ պէօյլէ պիր նատիր իւլ էմալ տէլիգան-
լընըն, քէնտի տիրաեթ ու ֆէթանէթիյլէ, զաեթէթ կիւզէլ պիր մէվ-
զը իհրազ իտէճէկի տէրքեար տըր: Խիւլասա, պու ատէմ, վէ Պէ-
րէզինա նէհրի տալկալարընըն պէլքի սլին տէֆա եութմագ բատտէ-
սինէ կէլմիշ օլտուղարը պու տէլիգանլը, Մ. տը Սէրտէօյլիւն իստի-
նատկեահը օլաճագ, վէ իհթիեար բէտէրի հազգընտա մուհապպէթ
վէ իհթիմամ իպրազ իթմէքլէ, անըն իհթիեարլըղընը գօլայաշլըրա-
ճագ, վէ թէհամմիւլ օլունաճագ պիր տէրէճէեէ կէթիւրէճէք տիր:

Գունտան գալթինազար, Մ. տը Սէրտէօյլուն ինթիւնալըդ կիւնլէ-
րինտէ, անըն պատիի մէսէրրէթի, իֆթիխարը վէ սաատէթի օլա-
ճապ տըր, վէլհասըլ, տիւգ տը Սէրտէօյլ մէսրուր պուլունաճադ,
հալպու քի պէն, եանի անըն զէվճէսի, վէ Լօսթմանթ խանէտանընըն
պիր նէսլի պուլունտուղում հալտէ, սէֆիլ, մէթրուք, վէ էնտիշէյի
տէրուն վէ հաստէտլէ միւղտարըպ, վէ միւտտէթի մէտիտէտէն պէ-
րու սէֆասընա նայիլ օլամատըղըմ վէ պունտան պէօյլէ տախի օլա-
մաեաճաղըմ պիր սէրվէթէ մալիքիեթիմտէն տօլաեը զայլէ իլինտէ
պուլունաճաղըմ, Օհ, խա'յր, խա'յր, պու հալ պադի գալմաեա-
ճադ տըր:

— Նէ՞ եարաճադսընըդ:

— Եու Ֆէլիքս Ամօր տէնիլէն տէլիգանլը, թէլէֆ իտիլմէլի
տիր:

— Ահ, մատում տիւշէս, եինէ պու էֆքեարա ըիւճու իտի-
եօրսունուղ, վէ դան ու ճինաեթ մատտէլէրի, իքի սաաթ էվվէլ
չու առէմի օրթատան գալտըրմաղլըղը թէքլիֆ իթտիկլիմ՝ մէրթէ-
պէտէ սիգէ տէհէթ վիրմէեօր:

— Խա'յր, վէ թէքրար իտէրիմքի, պու առէմին էօլմէսիլաղըմ
տըր: Անըն վէֆաթը, բէտէրի օլան տիւգիւ, իսիմլէ թալիֆ օ-
լունաճաեան պիր կիրտապը մէյեուսիեթէթէ իլգա իտէրէք, իքինճի
օյլունու քէնտիսինէ թէսլիմ իթմէք իւղրէ, պէլքի քէնտիսինի ա-
եազլարըմ կէթիւրէճէք տիր: Հէր հալ ու քեարտէ, պու վէֆաթ
սէպէպիլլէ, Մ. տը Սէրտէօյլուն հաեաթը միւլէպպէտէն զէհիլլէնէ-
ճէկինտէն, պունտան պէօյլէ անը գըսգանաճադ հիւ պիր սէպէպիմ
գալմաեաճադ տըր:

— Ֆէլիքսի նա'սըլ էօլտիւրմէք իաթէեօրսունուղ:

— Պէն տէ պիլմէմ:

— Իշթէ, Բիրօ, պու ճիհէթլէ պիգէ եարտըմ իտէճէք տիր:
Մէրգուլմէնին սիղտէն պէքլէտիկի, վէ սիղին տէ քէնտիսինէ թէրք
իթմէքիկէ սէրպէսթ օլտուղունուղ սէրվէթ, պիգէ իտէճէկի խըղ-
մէթին միւքեաֆաթը օլաճադ տըր: Բիրօ, տիւգիւն խանէսինէ կի-
րիպ չըգմագտա օլտուղունտան, մալիք օլտուղու տիլքէշլիք վէ ճա-
ղիպէլէրինտէն եալընը պիր ըուպունու իսթիմալ իթմէք իսթէտի-
կի հալտէ, միւմաիլէյհին, մէրգուլմէ իլէ տօսթլուգ հասըլ իտէճէկի
տէրքեար, վէ ումուհուն մաղհարը ըիաեթէ վէ հիւրմէթի օլարագ,
ուսիւմի վէ ֆէվգէլատէ պիր էմնիյեթէ մաղհար օլտուղու թագ-

տիրտէ, օլ կէնճ թապիպի զէհերըէեհէպիլէճէկի պի իշթիպահ տըր
 — Բիրօնուն պու թէքլիֆէ մուվաֆֆադաթ իտէճէկինի զան
 իտէճըմիսինիզ :

— Բիրօնուն, սիզտէն վէ պէնտէն տահա զինատէ հարիսի շը
 ու իզպալ օլտուղունու պիտիկիմ ճիհէթլէ, պու պապտէ էմնիյ
 եթթիմ պէր քէմալ տըր : Մեղպուրէնին տամարլարընտա ճէվէլան
 իտէն գան, Լօսթանթ ֆամիլեասը գանընտան տըր : Անըն, Սէր-
 տէօյլ իմ վէ իւնվանլարը խուսուսունտա խաֆիէն թասմիմ իթմէր-
 տէ օլտուղու իմիտլէրի պօշա չըվմըշ օլտուղունտան, միրասը-
 նըզտան պէր վէճհի բէշին քէնտիսինէ հարըմ միլեօն ֆիրանդ վիրտի-
 կինիզտէ, հէր իսթէտիկինիզի եաբաճադ տըր : Պունտան գաթինա-
 զար, շունու տախի աֆվընըպա մաղրուրէն պէեան իտէրիմքի, սէ-
 պէպինի պիլմէմ ամմա, մատմուաղէլ Բիրօնուն տիւզիւ զէհերըէմէ-
 սի, անըն պիրինճի ճինսեթթի տէյիլ տիր տէյի պանա կէլիօթ,
 Նիհաեթթ զանն իտէրիմքի, պու իշտէ, սիզ բէյիս օլուպ, բլան
 տիւշիւնէն վէ իճրասընը էմր իտէն քէնտիսինիզ իսէնիզ տէ, էլէն տէ
 վուրմադ վէ իթաաթ իթմէքտէ սիզէ լաեըգ պիր վէքլի օլապիլէճէք
 տիր : Պէլքի, մէրգոււմ կէնճ տօգթօրուն եէտիկի նաֆադանա վէ
 եախօտ իշտիկի շէյլէրէ, քէնտիսինէ վիրէճէք օլտուղում պիր
 զէհերտէն իրի տամլա գարըշտըմադ խուսուսունտա, մէղպուրէնի
 գանտըրապիլմէք իշին, պէշ եիւզ պին ֆիրանդ տախի իզթիզա իթ-
 մէեճէք տիր :

— Փագաթ մատտէ եալընըզ պունտան իպարէթ տէյիլ տիր :

— Տահա նէ՞ վար տըր :

— Տիւզիւն եալընըզ էվլատընը վուրտուրմադ իսթէմէմ : Ա-
 ժէլի տախի էօլտիւրմէք, եախօտ էօլտիւրթմէք իսթէրիմ :

— Գըզգարընտաշընըզ մը :

— Անթէլ պէնիմ գըզգարընտաշըմ օլմադ իշին, վալիտէմին գէ-
 ղը մը տըր : Անը էօլտիւրթմէքլէ, տիւզէ էն զիեատէ միւէասիլ պի
 տարպէ վուրմուշ օլուրում :

— Էօլիւմ տարպէսի, տէյիլ մի :

— Խալը, տիւզ, պու տարպէ իլէ տախի էօլմէեճէք տիր :

— Օ հալտէ, հաեաթընըն բէք գուվվէթլի օլտուղունու թա-
 տիզ իթմէք կէրէք տիր :

Տիւշէսին կէօղլէրի, տէհէթլի պիր ինթիգամըն ֆէվզէլ-
 աըզուլարը աթէշիլէ բարլամադտա օլտուղու հալտէ,

— Էկերչի տիւղ , պու տարպէտէն էօլիւի իսէ , միգտարը քի-
ֆաեէտէ ճէվը ու ճէֆա չէքմիչ օլմահաճաղը տէրքեար տըր , տէտի .

— Ա՛հ , մատամ տիւչէս , սիղ տէ մէթալիպաթընըղտա , բէք զի-
եատէ իլէրի վարըեօրսուռնուղ , Հալպու քի , շու պիշարէ տիւգէ տա-
հա նէ՞ եաբմագ իսթէեօրսուռնուղ ,

Բիէրին , պու սէօղլէրի իսթիհզարեարի պիր սուրէթտէ պէեան
իլլէմէսի , տիւչէսի , ճինսեթթ թարիդինտէ տահա զիեատէ իլէրիեթ
սէվգ իթմէք մագսէտիլլէ իտի .

Տիւչէս , իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի .

— Սէօլլէտիկինիղ ատէմի հէման արամալըսընըղ ,

— Հա՞նկը ատէմի .

— Մ. տը Սէրտէօլլէն օղլու եէրինէ դալիմ դըմագ իւղրէ թէք-
լիֆ իթտիկինիղ բլանկալըեր , հայտուտու .

— Բէք իյի .

— Ֆագաթ պու ատէմ , քեաֆֆէյի ճինսեթթլէրի իճրա իթմիչ
օլմալ տըր .

— Պուլուռմագ պիր ատէմ տէյիլ տիր .

— Վէ եէնիտէն ճիւմլէ ճինսեթթլէրի իճրաեթ միւգթէտիր պու-
լուռմալ տըր .

— Պիր իջհէ՝ տալիսա իջիր տէյի պիր տարպը մէսէլ վար տըր .

— Պիւթիւն պէտիսույլար վէ սուի ախլէադլա մութթասըֆ օլ-
մալ տըր .

— Օ տա թէմամ .

— Ֆագաթ զահիրէն հիչ պիր շէյ պէլլի իթմէմէլի տիր .

— Եանի ալիմ օլմալը , վէ ինսան տէնիլմէեթ լաեըղ օլան քիմ-
սէլէրին քեաֆֆէյի խարիճի էվսաֆը , իւղլէրինտէ կէօրիւլմէլի տիր .

— Մ. տը Սէրտէօլլէ շէրէֆ կէթիրիճի էօլլէ պիր մախլուղ ու սիղ
պանա կէթիրին , պէն , անըն , պու իշէ միւգթէտիր օլուպ օլմատը-
ղընը անլաեապիլիրիմ . Իւք կէօրիւլտէ ինթիլսապ իտէճէք օլտուղում
պու մախլուղ , քէնտի վաղիֆէսինի էօլլէ պիր սուրէթտէ իճրա իթ-
մէլի տիր քի , պէլլի միւրատընա բաղմէն , ժանտարմալարըն էլինէ
կէշէրէք , անճաղ դաթըլկեահըն ալթընտա ժանտարմալարըն եէտին-
տէն գուրթուլմալը , վէ ճինսեթթ մահրէմէսինէ դատար , ժան-
տարմալար քէնտիսինէ լիֆադաթ իթմէլի տիր .

— Մ. տը Սէրտէօլլ իշին , նէ՛ դատար ութանաճաղ . վէ արա-
նաճաղ հալ . . .

— Նէ՛ր ընկալէ՛ծ . . .

— Մու՛թլագ տիւգ , պու հալէ տաճանամաճարադ էօլէճէք տիր :

— Պէլքի տէ նէֆսինէ սուի գաստ իտէճէք տիր :

— Եվվէ՛ծ , ֆագալթ իֆատէլէրիմիդի խուլասա իտէլիմ :

— Եվվէլ էմիրտէ , էլէնի պուլմադ լաղըմ տըր :

— Եվվէ՛ծ :

— Իմտի քէնտիսինէ պիր մէքթուպ եաղըն :

— Պէնիմ տէ եարաճաղըմ , օ տուր :

— Պէն տէ , մատամ տ՛Նըրվիլին նէրէտէ օլտուղունու անլաեա պիլէճէք պիր ատէմ արաեաճաղըմ :

— Խուսուսիլէ պուլաճաղընը հայտուտու ունու թմաեւն :

— Խա՛յր , ունու թմամ :

Բիէր , տիւչէստէն մուֆարապ աթընտա , մէղպուրէ , պիր ան էվվէլ օթէլ տը Գրուաեա կէլմէսինի ընճա իթմէք խղրէ , գըղընա մէքթուպ եաղմաեա հաղըրլանմադտա իտի :

Հէր նէ գատար , օթէլ տը Գրուատա , եանի , քէնտի գէվճէսի խանէսինտէ , Մ . տը Սէրտէօյլէ գարչը մէքրուհ ֆէսատլար գուրուլմագտա իտի իսէ տէ , պունունլա պէրապէր , տիւգ վէ անըն էթրաֆընտա վէ է՛ն եագընընտա պուլունանլար հաղգընտա իշթիղալ իտիլէն մահէլլ , եալընը մէղքիւր օթէլ տէ յիլ իտի :

Էլէն , վալիտէսինին խանէսինտէն չըգաղգտան սօնրա , պիր արապաեա բաքիպ օլմուշ , վէ Պալթազար տայիմա քէնտի արգասընտան կրթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ , աղ վաղըթտա Մօթ-Բիքէ ճատտէսինէ մուվասըլէթ էլլէմիշ իտի : Օ մահէլլտէ , Գաֆալաըն ճէլլատը , սըգ . սըգ սապըրսըղլըգ ալէամէթլէրի իպրաղ իտէրէք , պիր սալօնտա պէքլէտիկի ճիհէթլէ , մէղպուրէ , իշպու սալօնա կիրտիկինտէ , Իվար ,

— Հէլէ շիւքիւր կէլտինիղ , եէնի պիր խապէր վա՛րմը տըր , տէտի :

— Բէք չօգ շէյլէր վար տըր :

— Ջաբուգ սէօյլէեիւ , խուսուսիլէ էկէրչի իգպալ տէնիլէն օլ քէօր վէ սէպալթսըղ իլահէեի էլտէ իթմիշ իսէք , պիր ան էվվէլ իֆատէլի հալ իտին :

— Խա՛յր , հէնուգ իգպալէ նայիլ օլամամըչըղ տըր :

— Հա՛յ շէյլթան :

— Ագչեհե իհթիեանճընը՞դ մը վար տըր .

— Շիւպհէսիդ :

Ելէն , պիր գօնասօտան պիր չիզտան չըդ արըպ , տէրունինտէն , գէհէրի պինէր Ֆրանգլըդ պէշ ատէա դայմէ ալոր , վէ Իվարա լիրիպ ,

— Շիմտիլիք պու դատար իլէ տարլըղընըղը կիչիրին , տէ յի պէ-
եան իլլէտի :

— Բէք իյի , շիմտիքի հալտէ պու դատարը քեաֆի տիր , Ար-
թըկ կէօրիւշէպիլիրիդ :

— Էվվէլ էմիրտէ շունու պէեան իտէրիմքի , պիւթիւն բլանը-
մըղը տէ յիշթիրմէք լաղըմ տըր , տէտի լիլէն :

— Եր'նէ մի , տէ յի Իվար՝ գաշլարընը շաթարադ ճէվապ վիրտի :

— Պիր աղ սապըրլը օլուն :

— Բէք իյի , պու եօլ իլէ հիշ պիր իշ կէօրէմէհէճէեհիդ :

— Նէտէն :

— Ասլա , պիեատէճէ իլըրլէհէմէեհէրէք , տայիմա աշնի թարիդ -
տէ պուլունուեօրուղ : Հալ պուքի պու կիտիլէ կիթտիկիմիդ թարի-
գին սնու կէլէմէդ : Պէն , տայիմա բլան թէպտիլինի սէվմէմ : Պէնճէ ,
կէօրիւլէճէք իշ , հէրնէ իսէ , տէրհալ կէօրիւլմէյի տիր : Էվվէլ էմիր-
տէ , իհթիեար տիւգիւ էօլտիւրիւպ , սէրվէթինի աշըրմադ լաղըր-
տըսը օլուեօրտու :

— Էվվէթ , ֆադաթ պու թէտպիրին ֆէնա օլուուղունա , վէ
սէրվէթի՝ իրատ վէ էմպարտան իպարէթ՝ օլան տիւգիւն , խանէսինտէ
պէլքի բէք ճիւղի պիր մէպլադ սաղլատըղընա , վէ պու մուամէլէմիդ ,
գահմէթի տէ յմէհէճէկինէ պէնթմիէ պէրապէր , քէնտինիդ տէ իսքեաթ
օլմուշ իտինիդ :

— Սահիհ տիր , ֆադաթ մուախսարէն պիդ , դանն իտէրիմքի
պիր թարաֆտան , պիդպաթ տիւգիւն շախսընտան զիեատէ , անըն
տիւլէպիք իւնվանընա վէ սէրվէթինի աշըդ օլան պիր գատըն իլէ
տիւմաիլէյի էվլէնտիրմէկէ ըաղը իթտիրմէկէ չալըշաճադ իտիր : Ա-
մապա օլ հարի՞ վէ իգպալբէրէսթ գատըն , ֆիքրինի թէպտիլ մի
իթտի :

— Խա'յր , լաքին Մ . տը Սէրտէօյլ օ գատընտան պահա՞ օլունմա-
սընը ապա իսթմէեօր :

— Իշթէ պու ֆէնա :

— Տիկէր թարաֆտան , - տէ յի Իվար տէվաթ իթտի , - Մ . տիւգ

վաղ թիլէ պիր օղլունու զայոյ իթմիշ օլտուղունտան, վէ օ օղլունու պու կիւնքի կիւն պուլտուղունտա, մէֆնուն օլաճաղընտան, միւ մախէյհէ պիր վարիս թէտարիք իտէճէք իտիք, Իմտի, պու էքի թէչէպպիւսիւ մուվաֆֆադըյեթլէ պաշա չըգարաղըմըղտա, էքի թարաֆտան, Եանի հէմ օ գատընտան վէ հէմտիւդտէն իւճըթէթ ալաճաղ իտիք, Իշթէ, Իգըար իտէրիմքի, պու պիր կիւզէլ իշ իտի, Շիմտի սիւ պանա նէ՝ թէքլիֆ իտէճէքսինիլ:

— Տինչէեհին, Իվար, պահաւընը իթտիկինիղ չօճուգ պուլունմուշ տուր:

— Պու իշտէ մութլաղա թալէսիղլիք վար տըր:

Էլէն, տիւգիւն խանէսինտէ թէստիւֆ իթտիկի հալէրի հայտուտը մէրգուճա հիքեաեէ իթտի, վէ մէզպուրէնին նաղլիեթի խիթամ պուլտուղունտա, Իվար,

— Իմտի, պէնիմ րէյիմճէ, Լիք բլանըմըղա րիւճու իթմէքտէն պաշգա չարէմիլ գաւմամը տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Պու թէքլիֆինիղին իճրասը բէք գօլայ տըր, հայ պուքի քեաֆֆէյի չարէլէրիմիղ թիւքէնիպ, իթթիւսաղ իտէճէք վասըթամըղ պուլունմաւորընա իսքեաթ օլտուգտան սօնրա, օ չարէեէ միւրաճաաթ իթմէքլիք, պէնճէ տահա զիեատէ մուվաֆըգը մասլահաթ տըր:

— Իէք իյի, սիղին ֆիքընիղ հէր նէ իսէ, օնու անլաթըն:

— Իմտի, ԼԲ. տը Սէրտէօյլ օղլունու պուլմիւշ տուր:

— Զաթէն օնու սէօյլէտինիղ:

— Իշթէ, օ օղլու իլէ պէն էվլէնմէլիեիմ:

Իվար, Բիրօնուն տէտիկինն եա իշթմէմիշ տիր, եախօտ անլամամըշ տըր կիսի, մէզպուրէեէ աթֆընաղար իթտի, վէ Բիւրօ, սապըրսըղըգ ալէամէթիլէ,

— Սիղէ, քէնտիսիլլէ էվլէնմէլիեիմ տիեօրուճ. զանն իտէրիմ քի, պուլնտա անլաշըմաեաճաղ պիր շէյ եօգ տուր, տէյի իֆատէ իթտի:

— Էվվէթ, իֆատէնիղ բէք աշիքեար տըր, լարին թէաճճիւպիւմէ տֆի իտինիղ. սիլ տէ պիլիսսինիղ քի, պէօյլէ պիր սէօղտէ պուլունմաղլըղընը, հաղըգէթէն քիւսթախըգ տըր:

— Նէտէն:

— Օ տէլիգանը կիւնիւն պիրինտէ տիւգ օլաճաղ տըր:

— Իհթիմալ տըր:

— Սիրդ տէ մի տիւշէս օրմագլըդ, արդուսինտէ պուլունուեօրսու- նուդ՝

— Նիչին պուլունմաերմ,

— Ֆագաթ քիւսթախլըդ, պունտա տըր,

— Տիւղիւն օլլու տա, տահա տիւնքի կիւն փէննի թըպպըն ատի շակիրտանընտան պիւրի իտի,

— Էվվէթ, ֆագաթ վաղիւսէթի հաղըրէսի տիւնքի հալինիքէն- տիսինէ բէք չարուգ ունուլթաուրմուշ տուր,

— Սէօյլէտիկիմ տէլիգանլը, պաշգա պիւր ախէադտա օլտու- դունտան, կէշմիշ էօմրիւնիւ տէրհալ ունուտանլարտան տէյիլ տիր,

— Պու տա, թալէէ պաղլը պիւր շէյ տիր,

— Նիհաեէթ, պէն պու իղտիվաճըն իճրասընը իսթէրիմ, տէ- տի Բիրօ՝ ամիրճէ,

— Ֆագաթ, — տէյի Իվար ճէվապ վիրտի, — պէս տէ սիղէ ա- լա մուխալիֆէթ իթմէեիսլ, իլլա իշին իհթիմալ վէ ատէմը իհթի- մալը իւզէրինէ պահս իտիւսօրում, հաթթա պէն սիղին մուվաֆֆա- գըյեթինիգի արդու իտէրիմ, չիւնքի իշ պիւր քէրրէ գարարլաշտը- րըլընճա, հիւսնի խըյմէթլէրիմէ միւքեաֆաթ օլարադ, վէ սիղին իլէ պիւր գօնթրաթ իմզալաւանա տա իհթիւեաճ պուլունմաեարադ, չօգտան պէրու խանալլատըղըմ սէրվէթին կիւզէլ պիւր սէրմաեէսի օրմագ իւզրէ, պոնա պիւեիւը պիւր մէպլաղ վէրէճէկինիզէ իսքեաթ օլմուշում տուր,

— Օրասը մալիւմ, — տէտի Բիրօ, — չիւնքի սիղ տէ պիլլիւսինիզ քի, ազշէ մատտէսինտէ պէն թամաքեար վէ աճ կէօղլիւ տէյիլիմ,

— Օրասը էօյլէ, լաքին պու իշտէ պէն սիղէ նէ սուրէթլէ միւ- ֆիտ օլապիլլիրիմ, Ջանն իտէրիւքի, թարաֆընըդտան Մ. տը Սէր- տէօյլ իլէ օլլունա կիսիսլ, իղտիվաճընըդ իշին պաղը թէքլիֆաթտա պուլունմամ,

— Պէն սիղէ պու կիպի շէյլէր թէքլիֆ իթմէք ֆիքրինտէ տէ- յիլիմ, Անճապ միւսաատէ իտինքի, հէր շէյի սիղէ սէօյլէեիմ, Տիւղ- լա շալան Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ էվլէնմէքլիկի թամիմ իթտիմ իսէ, քէնտրսինի սէվտիկիմ իշին իթտիմ,

— Վաշ, սիղ անը սէվիւեօրմուսուսուլ,

— Էվվէթ, հաթթա իւնվանընա վէ սէրվէթինէ թամա իթմէք- տէն զիւեատէ, տիլտաուէսի օլտուղում իշին, անընլա էվլէնմէք ի- թէեօրում,

— Ֆադայթ տիւգ, սիզին քէնտիսինէ մուհապպէթինիդ օլտուղունու տա պիլմէզ:

— Էվվէթ, պիլմէզ:

— Պինապէրին, հէնուզ սիզէ մուհապպէթի պուլունմամագ տա տըր:

— Էվվէթ, զանն իտէրիմքի, պէնի հէնուզ սէվմէզ, վէ պէնիմ գարչլմուտա աղըզտան գաչան պաղը քէլիմէլէրտէն, օ տէլիգանլընըն պիր տիկէր գատընա կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղունու անլատըմ:

— Իշթէ, պու Ֆէնա:

— Իմտի, սիզէ, եալընըզ պու ճիհէթտէ իհթիեաճըմ օլաճագ տըր:

— Էմրլնիզէ հազըրըմ, հէր նէ ետրմագ լաղըմ իսէ, ետրմագըմ: Աշգ ու սէվտա կիպի պիր կիւզէլ տալա հագգընտա նէլէր եաթըրմագ:

— Ֆէլիքօ՝ Էգօլ-տը-Մէտսին սօգաղընտա, 59 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ տիր:

— Բէք էյի:

— Սէվտիկի գըզ տա, այնի խանէտէ մուգիմ տիր:

— Իսմի նէ՝ տիր:

— Պիլմէմ:

— Թահգըգաթա իպթիտար իթտիկիմտէ, իսմինի անլարըմ, հէր քէս, կէնճ տօգթօրուն մաշուգէսինի պանա կէօսթէրէպիլիր:

— Իշթէ, պունու պիլմէք լաղըմ տըր:

— Նէ՝ տիմէք իսթէտիկինիլի հէմ անլարըմ, վէ հէմ տէ Ֆիքրինիլի տէրք իտէրիմ տէտիկիմտէ, միւպալաղա իթմէքտէ օլմատըղըմը էլպէթթէ սիզ տէ անլաեօրսունուդ: Հագըզէթէն պիզ, շէրիքըլիէ Բէք էյի ույմուշուզ տուր: Հէր նէ իսէ, Ֆէլիքսին մաշուգէսինի պուլտուղունտա, նէ՝ ետրմագ լաղըմ տըր:

— Անը աշըրմալը:

— Պու կիւճ:

— Էօլմէսինի իսթէմէմ:

— Դալպինիզ պու գատար աճըղը՝ մը տըր:

— Էվվէթ, զաթէն չիմտիտէն աճը հիսա էյլէեօրում:

— Բէք ալէա, օլ գալպճըղաղը պիր ան էվլէլ թէսէլլի իթմէկէ չալըշըրըզ, Շիմտիլէք Ալլահա բամաղլաշըզ:

Դարանլըզ պաամըշ օլտուղու պիր սըրատա, իվար տիշարը

չրդ տը, վէ սօղ ազ տա, Էլէնին հալընըղճա իզամէթ իթտիկի խանէ-
նին գարուսու էօնիւնտէ Պալթաղարա լասթ կէլտիքի, արապասը
տէրունինտէ պէքլէմէքտէն օսանմըչ օլտուղունտան, մահպուպէսի-
նին բէնչիրէլէրի ալթընտա թիւնէմէք իւզրէ, արապասընտան աշա-
ղընա էնմիշ իտի:

Պալթաղար, Իվարըն չրդ տըղընը կէօրտիւկիւնտէ, պունու պիր
աշըգ զանն իլէ, քէնտիսինէ աթֆը նաղար իյլէտի, վէ Գաֆայար
ճէլլատընըն օլտաւան իրապլանտըղը էսնտտէ, մէրդ ում տէլիւանըլը,
քէնտի քէնտիսէ,

— Պօեու պօսոււնտան, վէ գասապ քէօրէկինէ պէնդէնէն սի-
մասընտան, վէ շարգասընը գօյմասը թարղընտան, պին քիշի արա-
սընտա տալի քէնտիսինի կէօրսէմ, թանընապլիւճէնիմ, տէտի, վէ
պու միւլահաղատան ազ սօնրա, Պալթաղար, արապասընա օթու-
րուպ, Բարիսէ ալտէթ իյլէտի: Մէրդ ում, Ֆէլիքսին խանէսինէ կիր-
տիկինտէ, բէք քէյֆլի իտի:

Ֆէլիքս իսէ, հէնուզ ալտէթ իթմէմիշ իտի:

Պալթաղար, մէճհուլէ գարընըն իսմինի վէ մահէլլի իգամէթի-
նի էօյրէնմիշ օլտուղունտան, վազթընը վէ ազչէսինի թէհիսէ
սարֆ իթմէմիշ օլտուղունու միւլահաղա իյլէտի:

8

ԻՎԱՐԸՆ, ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԱ ՎԱԳԸ ՕԼԱՆ ԻՖԱՏԷՍԻՆԷ ԲԱՂՄԷՆ,

ՔԷՆՏԻ ՎԱՀՇԻ ԹԱՊԻՆԱԹԸԹԼԱ ԱՇԳ ՈՒ ՍԷՎՏԱՆԸՆ

ԻՄԹԻԶԱՃ ԻՏԷՊԻԼՄԷՍԻՆԻ ԱՆԼԱՄԱՍԸ

Պու հիքեաեէնին իպլթիտասընտան պէրու անլաշըմըչ օլտու-
ղու վէճհ իւզրէ, Իվար, խուսուսիլլէ պիր իշին նէթիճէսի, քէն-
տի սէրվէթինի մուճիպ օլապլիւճէնի ֆարզ իտիլէպլիտիկի հալտէ,
• իշին ուղուն սիւլմէսի թարաֆընտա ասլա պուլունամազ իտի:
Իմտի, Բիրօտան այրըլտըղը կիւսինն ազչասընը, տօլաշարապ
Դ— 78

վէ պիր սիկարա իչէրէք, էդօլ-աը Մէտսին սօգաղընա մուլալ
լէթլէ, Բէրլը-տՕրուն գարու ճուլադ իթմէքտէ օլտուղու խա
հազգընտա պաղը մալիւմաթ ալտը :

Ալտըղը մալիւմաթ իսէ, շունտան իսլտրէթ իտի, խանէի մէ
քիւր, հէր նէ գատար քիւլլիեթլի սէրվէթի պուլունան պիր քի
սէնին մալի պուլունմադտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ զիեա
քիտը կէթիւրմէսի մաղ սէտիլլէ, միւթէատաթիա տօյլիւէլէրէ միւնպ
սէմօլուպ, քեաֆֆէթէն, հանի տէօրտիւնճիւ գաթա գատար սըր
մէքթէպլլէր թարաֆընտան, լաերդը իճարէ իլէ իշալ զըլընիլ
հայպուքի պէշինճի գաթը, սէքիյ օն առէտ թափան իչի օտաար
թադսիմ իտիլմիշ օլտրադ, պաղը կէնճ իշճի գըղլարընա քիրա
վէրիւմիշ, վէ պու գըղլար իլէ մէքթէպլլի տէլիգանլըար վէ գարուճ
արասընտա պիր իթթիֆազը թամ մէվճուտ օլմադտան ապա տու
օլմամիշ իտի, վէ օ մահէլլէտէ, կիւղէլ պիր շէօհրէթ վէ պիր տէ
լէճէ իթիպար սահլպի օլմադ իչին, հալընը Մ. Բէրլ տՕրուն միւս
թէճիւրի օլմադըլդ քեաֆի սաեըլըր իտի :

Պունտան գաթինազար, Իվար, ալաֆիրանկա սաաթ օն պիր
տէն տէօրտէ գատար աէրպէրին վաղթը օլտուղունտան, վէ սաաթ
ալթըտան օն պիրէ գատար, գահվէխանէլէրին վէ պալօլարըն տօ
տուղու զէման իտուկինտէն, խանէի մէղքիւրուն հէման պօշ գալ
աղըղ, վէ կիւնտիւղէրի հալընը մէքթէպլլէր էվտէն զայպու
պէթ իտիպ, ֆադաթ ադշումարը, քեաֆֆէյի գուշարըն, պի
կիւն էվվէքի իղտիրապլարընը, կիւնլիւք տէրուլէրինի, վէ իրթէպ
կիւնքի էնտիշէլէրինի տիւշիւնմէեթէք, քէնտի եուվալարընտա մէ
սէրրէթլէրինէ տէվամ իլլէտիլլէրինի խապէր ալտը :

Մէրգոււմ, իշպու մալիւմաթը ալտըգտան սօնրա, քէնտ
քէնտիւեէ,

— Պու ազշամ քիմնէի պուլամաեաճաղըմ, վէ եարըն, պիղիւ
մէքթէպլլի միւսիւլէր, միւ ալլիմէրինին պէլիղ սէտաարըն տինլէտիլլէ
րի զէման կէլէճէեթիմ, տէտի, վէ օրատան իրադլանմադտա օլուպ
հաթթա օն աաղըմ գատար ալմիշ իրէն, սօգադտան իքի սէտ
իշիթտի քի, պիրի,

— Վարտա . . . վարտա . . . տէյի պաղըրաղըղ հալտէ, տիկ
րի տէ,

— Ահ, եա Բասպլի, տէյի նիտա իլլէմէքտէ իտի :

Մէղքիւր իքի սէտա տախի իվթիւրապ վէ մէյիուսիեթէ էմ

րէ օլուպ, պիրինճի սէս՝ պիր էրքէ յին աղղընտան, վէ իրինճիսի է-
սէ, պիր գատրնըն ետիստ պիր դըղըն աղղընտան չըդմագտա խտի,
իվար, քէնտի կէօղլէրի էօնիւնտէ պիր դաղա վուգու պուլա-
ճաղըն անլաեարադ, ինսանիեթ տույղուսունտան զիեատէ, մէ-
րագ տույղուսունտան թաճրիք օլունարուպ, եօլտա տուրտու, վէ
էթրաֆա կէօղ կէղտիրմէսինտէ, քէնտիսինտէն տէօրթ պէշատըմ՝
ուղագտան սիւրաթլէ պիր արապա կէլտիկինի միւշահէտէ իյլէտի,
եէրտէ, աթլարտան պիրինին աեաղլարը տիպլինտէ պիր դա-
տըն տէպէլէնմէքտէ օլուպ, արապաճը իսէ, աթլարընը տէրճալ
տուրտուրամատըղընտան, մէղքիւր արապանըն, չիւպհէսիզ զաթէն
մէճրուհ օլան պիշարէ գատրնճըղաղը հէհէհի տէրքեար պուլուն-
մագտա խտի:

Իվարըն ատաթ վէ թապիեաթընտա, հէրնէ գատար իյիլէք իթ-
մէքլիք խասսէսի պուլունմամագտա խտի իսէ տէ, պու հիւմէ, պիր
աթլաեըլտա, հայվանլարըն էօնիւնէ կէչտի:

Պու տտէմին գուվվէթ ինին տէրէճէ յի ֆէվզ էլատէտէ օլտուղունու
ադտէմճէ տաիի սէօլլէմիշիզ տիր: Պինապէրին, պիր տիկէր քիմնէ
իլին դաեթթ մուսաթարալը օլան մէղքիւր թէչէպպիւսիւ, մէրգում
պիլա զահմէթ, աօղուպ դան իլէ վէ ատէթա պիր օեուռն ղյնաեօր
կիպի իճրա իթտի:

Շէօլլէքի, տէօրթ քէօշէ շէքիլտէրի սիւթունլարտան տահա զի-
եատէ գուվվէթլի պուլունան տիղլէրի իւղէրինտէ տուրուպ, հայ-
վանլարը տիղլինինտէն թուլթուռ, վէ դօլլարընըն սինիրլէրի, դալըն
սիճլմ՝ կիպի կէրկիլէնտիքլէրի սըրատա, քէնտիսի տիրսէկինի եօդա-
լը դալտըրաը, վէ հայվանլար, պու սուրէթլէ զապթ օլունուպ, ա-
ճը աճը քիշնէեհէքէք, պիրտէն պիրէ տուրտուլար:

Պունլարըն կէմի, չէնէլէրինի սըդմագտա խտի:

Մահէլլի մէղքիւրտէն կէչէն եօլճուլարտան պիրի, հայվանլարըն
տիղլէրի արասընտան, մէղպուրէ գատընը արմասընտան սօնրա, արու-
պա եօլունա տէվամ իթտի, վէ Բօղէթ օլան իշպու գատըն, պու սու-
րէթլէ թէչլիքէտէն գուլթուլտու:

Մէղպուրէ, արապանըն էօնիւնտէն կէչէրքէն աեաղը դաեարապ,
էօլլէ պիր սուրէթլտէ եէրէ տիւշմիշ խտիքի, աթլարտան գուր-
թուլմագ իլին գալգմահա վաղթը օլմամը խտի:

Իվար, մէղպուրէքի, պալիըն օլտուղու հալտէ, գուճաղընա ալ-
տը, վէ մէճրուհէ իլէ գուլթուրըճըսընը պօղմագ լատտէսլինտէ էթ-

րաֆերնա թօրանմըչ օլան զալէսլէիկի եարըսլ, պիր էճղաճը տիւր-
քեանընա կիրտի, վէ մէղպուրէեի օրատա օթուրթտու:

Նէ՛ զարիսլ թէսատիւֆ.քի, Իվար, Բիրօնուն խանէսինտէ պու-
լունտուդու զէման, գաթլ ու թէէֆ խոէճէկինի պէեան իթմիչ օլ-
տուղու դըղը, պիլմէեէրէք դուրթարմըչ իտի:

Հալ պուքի, էկէրչի վուդու ամթըն ճէրէեանընա միւստատէ իթ-
միչ օլսա իտի, էլէն, քէնտի րաքիսլէսինտէն դուրթուրմուչ օլաճադ,
վէ շիւսլհէսիզ, օթադտիրտէ, ֆաիլի ճինասէթլին հիւքիւմէթճէ
արանըրմաընա վէ թաադիսլ իտիլմէսինէ տէ իհթիեաճ գալմասա-
ճադ իտի:

Տիշարըսը գարանըդ օլտուղունտուն, Իվար, Բօղէթի հէնուզ
կէօրմէմիչ իքէն, էճղախանէ տէրունինտէ կէօրտիւկիւնտէ, քէնտի
միւրատընա րադմէն, գարիսլ պիր տիթրէմէ վէ հէեէճան հիսս իյ-
լէտի:

Պունտան ուաշգա, Բօղէթին հիւսնի ճէմալինտէ էօյլէ պիր նէ-
ղաքէթ, էօյլէ պիր նէֆատէթ, շիրինլիք, թաղէլիք վէ ճադիսլէլիք
վար իտիքի, Իվարըն իւզէրինտէ հասըլ օլան թէէսսիր, ումում իւ-
զէրինտէ տաիսի հասըլ օլապիլիբ իտի:

Հայտուտը մէրդում, պու մէրթէպէ հայրան օլաճադ սուրէթ-
տէ հիւ պիր կիւզէլ կէօրմէմիչ իտի:

Պինասլէրին, օլ կէնճ դըղըն գարըսընտա միւթէհայիր գալա-
րադ, հէեէճան իլէ մէմլու պիր հայրէթլէ, մէրդ ումէեէ պադմադ-
տա, վէ քէնտիսինի Բօղէթէ թէսատիւֆ իթսիրէն վադըալարը օլ
էսնատէ ունութմադտա, վէ շիւսլհէսիզ, մէլասէլիք մալսուս օլան
գանատըլարընըն լէքէսիզ պէեաղըլըրըն, պիլիմ հօլլարըմըղըն չամու-
լու իչինտէ քիլլէթէճէքլէրի ճիհէթլէ, տրատըդտա եաշամեան սէ-
մափի մալսուրդաթա պէնդէթտիլի օլ դըղըն կիւզէլլիկի, քէնտիսի-
նէ օ մէրթէպէ ֆէվզէլասէ կէօրիւմէքտէ խիլ.քի, մէղպուրէեի
պադմադտան օսանմամադտա իտի:

Բօղէթին միւտալաաթը իպլթիտաիլիսինի իճրա իտէն էճղա-
ճը, Իվարըն, միւլէսսիր պիր սէտա իլի:

— Պու կէնճ դըղ հարալըմը տըր, տէյի վուդու պուլան սիւս-
լինէ, պիր խայլի միտտէթ սիւքի թտէն սօնրա,

— Խալլը, միսիս, զանն իթմէմ.քի հարալը օլսուն, եալընըզ
պահըլմըչ տըր, տէյի ճէվադ վիրտի:

— Բէք էլի:

— Քէնտիսինի թանը՝ եօրմուսունուղ, տէյի էնգաճը սիւսլ իթտի:

— Խա՛յր, միւսիւ. ֆաղաթ պու մահէլլէնին սէքէնէսինտէն օլմալը տըր: Կէօրիւեօրուղ ա', պաշընտա, քէնտի կիւղէլ սաշլարընտան զայրի շարգասը եօգ տուր, վէ պէօյլէ պիր սօզուգ հափատա տա, քիմնէ, պաշը աշըգ օլարագ, խանէսինտէն բէք ուղաղա կիտէմէգ:

— Սահիհ տիր:

Բօղէթ պիր ահ իթտի, վէ կէօղլէրինի աշըպ, քէնտիի պուտու: Լաքին էթրաֆընտա պուլունանլարըն քիմէր օլտուգլարընը անլամպտան էվվէլ:

— Աթլար . . . աթլար . . . տէտի:

Իվարըն կէօղլէրի, օլ կէնճ գըղըն կիւղէլ կէօղլէրինտէն վէ թաթլը պագըշնտան ատէթա գամաշիշ խտի:

Էնգաճը, Բօղէթէ խիթապէն:

— Գըղըմ, թէհլիքէտէն խալի պուլունուեօրսունուղ. իմտի պիր քէրէ էթրաֆընըպ պագըն, տէտի:

Կէնճ գըղ, տէօրթ էթրաֆա աթֆընաղար իթմէքլէ. պուլունտուղու մահէլլի անլատը, վէ եափաշ սէտա իլէ:

— Ահ, էվվէթ, սահիհ տիր, թէհլիքէմ օլմատըղընը անլաեօրում, տէտի:

— Սիդի պու միւսիւ գուրթարտը, տէյի էնգաճը իլափէ իթտի: Էնգաճը պու սէօղլէրի սէօյլէքէն, Իվարը կէօսթէրմէքտէ խտի:

Կէնճ գըղ, մանէստը անլաշըլմաղ սուրէթտէ հայտուտա պիր աթֆընաղար իլլէտի, վէ պատէհու, քէլամա աղաղ խտէքէք:

— Սի՞դ մի, միւսիւ . . . տէտի:

— Մա'տմուլաղէլ, հարէքէթի վագըմ, հիշ պիր չէյ տէյիլ ալը, տէյի Իվար ճէվապ վիրտի:

— Մի'ւսիւ, - տէտի Բօղէթ, - սիդ պու եարտըղընը մուամէլէէն նաշըլ հիշ պիր չէյ տիր տէեօրսունուղ, Բէք ալէա խաթըրըմտա տըրքի, արապանըն, վիճուլում իւղէրինտէն կէչմէսինի կէօրմէք էնին, կէօղլէրիմի գարատըղըմ էսնատէ, աղ պարտը քի, էդիլէճէք էտիմ:

— Մա'տմուլաղէլ, - տէյի Իվար պէհան իլլէտի, - պէնիմ եէրիմտէ հէք քիմ օլսա խտի, սիդի օ հալտէ կէօրտիւկիւնտէ, պէնիմ եարտըղըմը եարար խտի:

Բօղէթ ճէվապ վիրմէտի, ֆազաթ շախսը մեծհուլուն, շիւպ-
հէսիզ պիր նէզաքէթ տուլղուսուլա մուլթիասըֆ օլարադ, քէնտի-
նին իլթիֆաթը շիւքրանկիւղարիսինտէն խոյի օլմադ, վէ քէնտիսինէ
շէրէֆ կէթիրիճի պիր վաղիֆէեի իյֆա իթմէք իսթէտիկինի բանա
անյատը:

— Հէնուզ աճը հիսս իտիեօրմուսունուզ, տէյի էճղաճը՝ կէնճ
գըզա սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, պաշըմտա էլան աղըը վար տըր:

— Շիւպհէսիզ հէեէճանընըզըն նէթիճէսի տիր, վէ պէքիտէ
ճիւղի պիր ճէրիհա պուլունմադտա տըր, ֆազաթ եարալը օլմա-
տըղընըզա թէէմին օլմադ իչին, պիր ազ աեաղու դալըզալ տօլաշըն:

Բօղէթ, էճղաճընըն թափսիեէսինի իճրա իթտի, վէ եիւքսէք
սէտա իլէ:

— Հիշ պիր շէյ հիսս իթմէեօրում, տէտի:

— Բէք էյի:

— Մա'տմուալէլ մահէլլի իգամէթ ինիզ պուրատան չօդ ուզու գ մի
տըր, տէյի իվար սիւալ իթտի:

— Խա'յը, պուրատան իքի աուրմ ուզադ տա, 51 նիւմէրօլու
խանէտէ իգամէթ իտէրիմ:

— 51 նիւմէրօլու իւանէտէ՝ մի, տէյի հայաուու իսթիյրապի
սիւալ իթտի:

— Էվվէթ:

— Խանէնիզէ սվտէթ իթմէք իւղրի, դ օլթուղումու սիղէ թադ-
տիմ իթմէքիկիմէ միւսաատէ իտէ՝րմիսինիզ:

— Լաքին վաղթընըզը վէ խայրխաշլըղընըզը սուի իսթիւալ իթ-
մէք իսթէմէմ:

— Պու խուսուստա միւսթէրիհ օլուն, մատմուալէլ:

Բօղէթ, օթուրում շ օլտուղու հայտէ, ճէվապ վիրմէքսիզին ա-
եաղա դալդուր, լաքին պու.քէրլէ, պիրլինճի աուրմ արմաղլըլ
թէճրիւպէ իթտիկինտէ, սաղ եանընտա շէտիտ պիր աղըը հիսս իր
լէտիկինտէն:

— Պու տէֆա աճը հիսս իտիեօրում, տէտի:

— Կէօրլեբօրսունուզ քի, գօլթուղումա կիրմէքիկի բէտու իթ-
մէքիկինիզ ճայիզ տէյիլ տիր:

— Հադգլըսընըզ, միւսիւ:

— Օ հայտէ թէքլիֆիմի գապուլ իտիեօրմուսունուզ:

— Էվվէթ , միւսիւ , դապուլ խտերիմ :

Իվար իլէ կէնճ գըզ . էնգլախանէտէն տիշարը չըգտըլար : Պատէհու հայտուտը մէրգում , սօղապտա երկրաւորկիւ զէման Բօզէթէ եարտըմ իթտի : Իքիսի տէ , աղ վագըթտա Մ . Բէրլ տ'Օրուն օտասընա մուվասըլէթ իթտիլէր : Մէրգում դաբուճու վէ դարըսը , սէվտիքիէրի գըզըն պաշընտան կէշէն զաղանը խապէր պտըզլարընտա , քէտերէրէրնտէն նաշի բլֆը սէտա իթտիլէր :

Պատէհու , մէրգուման դարը վէ գօճա , մէղքիւր դաղանըն վէ խիմ պիր նէթիճէսի օլմուշ օլմատըղընը իշիթտիքիէրնտէ , մէյեուսիեթիէրի , մէսէրըէթէ թէպտիլ օլուպ , ճէնապը Ալլահա թէշէքքիւր տուալարը սունմաեա պաշլատըլար , վէ մուսիսարէն , Իվարըն , օգըզըզաղըն քուրթարըճըսը օլտուղունու անլատըղլարընտա , էկէր ճէսարէթ իթսէլէր . տիղլէրինէ գարանարաղ , էլլէրինի վէ աեաղլարընը էօրէճէք իտիլէր :

Այնի վագըթտա , Բէրլ տ'Օր , հայտուտա ,

— Ա՛հ , էֆէնտիմ , սիղ բէք պիւեիւք պիր էյիլիք էյլէսիգսինիզ , տէտի :

— Պէնիմ եարտըղըմ պիւեիւք պիր շէյ տէյիլ տիր :

— Նէ տիեօրսունուղ , պիւեիւք պիր շէյ տէյիլ մի տիր :

— Էվվէթ :

— Լաքին , միւսիւ , սիղ , վաթանա սահիհէն լաեղպ պիր էվլատ օլտուղունու զու իսպաթ իթտինիզ :

— Վաթան , սիղին միւքեաֆաթընըզը վիրմէլի տիր , տէտի մատամ Բէրլ տ'Օր :

— Ա՛հ , մատամ . . .

— Միւսիւ , զէվճէմին հազգը վարտըր . քէնտի հէմճինպէրինտէն պիրինին հաեաթընը դուրթարան պիր քիմսէ , միւքեաֆաթա լաեղպ տըր . Նիհաեթէթ , էֆէնտիմ , սիղ պէնիմ միւսթէճըլէրէրմին , լաեղպ տըր . սահիպլիմին , զէվճէմին վէ պէնիմ շիւքըանէյիլէթիմիզէ լաեղպ պուլունտունուղ :

— Մ . Ֆէլիքսին տախի , տէտի դաբուճունուն գարըսը :

— Մ . Ֆէլիքսին մի , տէյի Իվար սիւալ իթտի , մէղքիւր կէնճ մէթէպլինին իսմինի իշիթտիկինտէ , ալիթրէեթէրէք :

— Էվվէթ , Մ . Ֆէլիքս Ամօրուն :

— Շիւպհէսիզ , Մ . Ֆէլիքս , մատմուաղէլին պիր իըսըմը օլմալը տըր , տէտի Իվար , գաստէն :

— Խա՛յր , միւսիւ , Մ. Ֆելիքս՝ մատուցելին նիշանըսը տըր .

— Օ՛հ , մատամ Բէրլ տ'Օր . . . տէտի Բօղէթ՝ զըզարտապ , վէ պիր ազ թէքտիրամիզ թէլէֆֆիւզ իտէրէք .

— Մատուցել Բօղէթ , հաղըզ էթիհալի կիզլէմէքտէ նէ՞ սէ պէպ վար տըր . Պու ալէմտէ , հէրքէս էվլէնմէ՛ղ մի . Հէր քէս , էվլէնմէզտէն էվվէլ , շու եա պու թարդտա նիշանլանմա՞ղ մը .

— Օնա նէ՞ շիւպհէ , մատամ Բէրլ տ'Օր , լաքին սիզ , միւսիւ նիւն նէզաքէթինի սուի իտթիմալ իտիօօսունուզ .

— Միւսիւ պու կիպի շէյլէրտէն անլամաղ պիր դաթ տէյիլ տիր .

— Հագգընըզ վար տըր , մատամ , տէտի Իվար .

Մէրզ ում , մալիւմաթ ալիմպ մէրադընտա օլտուղունտան , վէ պու սըրատա , պունտան տահա միւսայիտ ֆըրսաթ պուլսուհեաճաղընը անլատըղընտան ,

— Տէվամ իտին , մատամ , տէտի .

— Իմտի , սիզէ սէօյլէեօրում.քի , - տէյի Բէրլ տ'Օրուն զէվ-
ճէսի պէեան իյլէտի , - Մ. Ֆելիքս՝ մատուցելին նիշանըսը տըր ,
ֆագաթ , Մ. Ֆելիքս Աժօրուն քիմ՝ օլտուղունու պիլիեօլմու-
սունուզ .

— Միւսիւ Ֆելիքսին քիմ՝ օլտուղունու նա՞սըլ պիլսին , տէտի գարուճու .

— Էվվէլ էմիրտէ , - տէտի մատամ Բէրլ տ'Օր , - Մ. Ֆելիքս՝ էմ-
սալսիզ պիր ատէմ տիր , վէ պէն , քեաֆֆէյի նամուսըլու գարըլա-
րըն՝ անըն կիպի պիրէր զէվճի պուլունմասընը թէմէննի իտէրիմ՝
Տինլէեին , միւսիւ , զաթընըզըն , բէվիշի հալինիզտէն տախի անլա-
շըլտըզը վէճհ իւզըն , նամուսըլու պիր քիմսէ օլմասը նասըլ սահիհ
իսէ , շու տէտիկիմ տախի սահիհ տիր քի , պուրատա հաղըր պու-
լունան զէվճիմ Մ. Բէրլ տ'Օր , ֆէնա պիր ատէմ տէյիլ տիր , հաթի-
թա պաղը կիւզէլ խասէլէրի տէ վար տըր , լաքին Մ. Ֆելիքս՝ օն-
տան չօգ զիեատէ տէեէրլի տիր .

— Միւմքինսիզ շէյ տէյիլ տիր .

— Հէքսի պու գատար տէյիլ .

— Տահա նէ՞ վար տըր .

— Մ. Ֆելիքս միւսն սահիպի տիր .

— Թամամ , պիզիմ ատամ տըր , տէյի Իվար միւլահաղա իթտի
Իվար , օնտան սօնրա իտիլէճք սէօղլէրի տինլէմէք իսթէմէքտէ
իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ մատամ Բէրլ տ'Օր , քէլամընա տէվամ իլէ .

— Էվվէթ , մի սիւ , Մ . Ֆէլիքս տիւգ տիւր , հէմ սահիհ տիւգ տիւր , միլիօնէր , հէմ սահիհ միլիօնէր տիւր , տէտի :

Մէղպուրէնին զէվճի խոտ ,

— Լաքին , Ժէրթըրիւտ , նէ՞ զօրլաեքայ տուրուեօրսուն , միւսիւ սանա , էօյլէ տէյիլ տիր տիւեօրմու , տէյիլ պէեան իյլէտի :

— Ֆաղաթ , միւսիւ Բէրլ տ'Օր , միւսաատէ իտին քի , լազըր-տըմը իքմալ խոտէիմ , տէտի երինէ դաբուճունուն դարըսը :

Ժէրթըրիւտ , պիւլ խաստա իվարա իրիթապ խոտէրէք , վէ էվվէլին-տէն զիեատէ հէեէճան կէօսթէրէրէք ,

— Իշթէ կէօրիւեօրսունուլ ա' , միւսիւ , հէր նէ գատար էվլմիզ զահիրէն էսնաֆճա կէօրիւնիւպ , միւսթէճիրլէրիմիգտէն էքսէրիսի մէքթէպլի իսէլէր տէ , պուռնունլա պէրապէր պուլ խուսուտ , տիւգլէ-րին տալիս պուրտտա իգամէթ իթմէլէրինէ մանի տէյիլ տիր , տէտի :

— Ժէ'րթըրիւտ , սէնին դուրուրիէթին վէ լիսանն , սէնի մահվ իտէճէրլէր տիր :

— Նէ՞ տիւեօրսունուլ , միւսիւ Բէրլ տ'Օր , տէտի դաբուճու-նուն գարըսը :

— Տիւեօրում' քի , էվիմիզտէ , տիւգ օլարագ , իլք տէֆա Մ , Ֆէլիքս էգամէթ իթմէքտէ տիր :

— Պուռնու սիզէ քի'մ սէօյլէտի . սիզին պիլմէտիքլէրինիզի նէ եարալըմ :

— Պէնիմ պիլմէտիքլէրիմ' քիմսէ ինտինտէ տիւգ օլմամալ տըրլար :

— Մ . Ֆէլիքս տէ , տիւնքի կիւնէ գատար տիւգ միւ իտի :

— Խալը :

— Էյ պու կիւն տիւգ միւ տիր :

— Շիւպհէսիդ :

— Տիմէք օլուր քի , տիւգ իւնվաննը գազանմագ իշին , մատ-տէ , եալընը տիւգ օլմագտա տըր : Պու իսէ , օլ գատար կիւն պիր շէյ տէյիլ տիր :

— Օնա նէ՞ շիւպհէ . հալպու քի , տիւգ իսմինի իհրագ իթմիշ օլան Մ . Ֆէլիքսին միւսթէճիրիմիզ պուլընմասը , պիր թէսատիւֆ նէթիճէսի տիր :

— Թէսատիւֆ նէթիճէսի' մի տիր . . . տէտի Ժէրթըրիւտ' հիտ-տէթլէ , վէ պատէհու թէքէպլիւլլէ , — Միւսիւ Բէրլ տ'Օր , շունու էյիճէ պիլինիզ քի , պէն պիւեիւք պիր էֆէնտինին գաբուճուսու օլմագ իշին եարատըմընըմ տըր , տէտի :

— Պունունյա պերապէր, պէնտէ սանա շունու սէօլէրիմ քի Մ. Ֆէլիքս, չիւպհէսիդ հալընտա բէտէրինին խանէսինտէ իդամէի իտէճէկինտէն, սէն, տնըն ուղուն միւտտէթ դարու ճուսու օլամահա. ճագսըն:

— Մ. Ֆէլիքս պուրատան կիտէճէք մի . . .

— Օնա նէ՞ չիւպհէ:

— Էկէրչի պուրասը քէնտիսինէ տար կէլտիկի իչին կիտէճէքսէ, քեաֆֆէյի միւսթէճիքլէրի եօլա գօնուպ, պիւթիւն խանէեր քէնտիսինէ իճարա վէրիւր, վէ դարու ճուլուղունու տա պէն տէրիւհտէ իտէրիմ:

Էկէրչի Ֆէլիքս, ժալօպ սօգալընտան ափտէթ իթմէեիպ տէ, պու մուարազահա խիթամ վիրմէմիշ օլաա խտի, մուարազայի մէգքիւրէնին նէ՞ նէթիճէ պուլաճաղը պիլինէմէզ իտի:

Պինապէրին, մէրդուսուն վիրուտինտէ, մատամ Բէրլը տ'Օր,

— Միւսիւ Ֆէլիքս, իյի վաղըթտա կէլտիկինիդ, տէտի:

Ֆէլիքս, մատամ ժէրթրիւտին թապիւթընը պիլտիկի ճիւհէթլէ, վաղը օլան իֆատէսինտէն, եինէ քէնտի թապիւթընըն զաթիպ պիր հալինի իչիտէճէկինի տէրք իտէրճէսինէ, տօտադլարընտա պիր թէպէսիւմ հասըլ օլարուպ:

— Նէտէն, մատամ Բէրլը տ'Օր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիր մուարազանըն ֆասըլ իչին հաքիմէ իհթիւեաճ վար տրի:

— Խալլը, միւսիւ, էօյլէ պիր մուարազա եօգ տուր, տէտի գարուճու:

— Էօյլէ պիր մուարազա եօգ մու տուր, — տէյի պէնան իթտի ժէրթրիւտ, — տիմէք տիր քի, Մ. Բէրլը տ'Օր, սիդ, հաքիմին հուղուրունտան բիւճաթ խտիւօրսունուզ, Պու հալտէ գապահաթլը օլտուղունուղու թաստիդ իթտիկինիդ թապտիրտէ, տալանըն մէսաքիֆինի, վէ զարար զիւանընը սիդ թապիմին իտէճէքսինիդ:

Ժէրթրիւտ, Նօրմանտիալը օլուպ, պիւթիւն բիւրբէյի արզիւղէրինտէ էն զիւատէ ինատճը տալաճըլարըլ զուհուրա կէթիւրմիշ օլան վաթանընա շէրէֆ կէթիւրմէքտէ խտի:

Մ. Բէրլ տ'Օր իսէ, իֆատէսինի թէէքիտէն:

— Խալլը, էօյլէ պիր մուարազա եօգ տուր. մատմուաղէլ Բօզէթին տիւչար օլտուղու գապահը Մ. Ֆէլիքս պիլտիրմէքլիք տահա պիւատէ էհէմլիւհէթլի պիր մատաէ տիր:

Մ. Բէրլ տ'Օրուն, պու սէօզլէրի դահէթ ճիտտի պիր թարգումիւ

բառ իմ մէտի, զեզեմինէ, «արթը Էլլէրի» տիմէք իտի, Մ. Ֆէ-
լիքսէ կէլինճէ,

— Բողէի՛ն պիւր դալա՛ մը օլտու, տէյի սիւալ իթտի,

ժէրթըրիւտ, մէսէլէի թէպտիլ իթմէք լազըմ օլտուդունու ան-
լաոր, փաղաթ պօշպօղաղըղը պըրադ մանարապ, վէ իլք տէֆա քէն-
սիսի ճէվապա աղաղ իտէրէք,

— Եվվէթ, աղ պալորքի մատմուաղէլ Բօզէթ էզիլէճէք իտի,
տէտի,

— Էզիլէճէ՛ք մի խի, տէյի Ֆէլիքս սիւալ իթտի,

— Լաքին, սէն սուս օլ ժէրթըրիւտ, — տէտի Մ. Բէրլտ՝Օր, —
դաղանըն հիյնի վուդու ինտէ, սէն տէ պէնիմ կիպի սօգադտա պու-
լունմատըղըմըդտան, վուդու ի հալի պիլլէմէիլ, իմտի, միւսաա-
տէ էթքի, մատմուաղէլ Բօզէթ, եախօտ միսիւ քէյֆիեթի հի-
քեաեէ իթսինլէր,

Ֆէլիքս, պու աբա իվարա տօղրու տէօնտի, Մէրզում իսէ,
իյպու մէնդարէնին իպթիտտընտան պէրու, անլընտաքի եաղըլարըն
կէօրիւնմէսինտէն սագընապ իւղը, չարգասընը կէօղլէրինէ դատար
էնտիլմիլ օլտուղու հալտէ, դարանլը պիլ թարափտա սիւքիլթէ
տուրմաղ տա խի,

— Միւսիւ, — տէտի Ֆէլիքս, — սիւ վուդուաթը կէօրտիւնի՛ դմիւ,
Բօզէթ, հէեէճան իլէ շէօյլէ ճէվապ վիրտի,

— Միւսիւ պէնիմ՝ դու թմարըճըմ տրը, Քէնտիսի, հաեաթընը
թէհլիքէեէ դօեարապ, աթլարը տուրտուլտուդ տան սօնլա, անլէ-
լին տեաղլարը աթլընտան պէնի դուրթարմը տըր,

Բօզէթին պիլ մուխաթարա սապուշտուրմուշ օլմաը միւլահա-
ղաը, Ֆէլիքսին լէհճէսինտէ աղիմ պիլ սօկունլուպ հաաըլ իթմէք-
լի, տէրհալ իվարա տօղրու իլէրլէտի, վէ մէրզումուն էլլէրինի
թութուպ,

— Ահ միւսիւ, պու իլիլիկի սիւ դմի եարտընը, տէտի,

Իվար, քէնտի մահճուպիլլէթ մէսլէրլինտէ սապիթգատիմ օ-
լարապ,

— Պէնիմ եէրիմտէ հէրքիմ օլտա խի, պէնիմ եարտըղըմը օ տա
եարաճապ խի, տէտի,

Բօզէթ պու օրրատա, նաղիքիսնի պիլ սէտա իլէ,

— Լաքին միսիւ, պաշա իթտիկինիլ խըամէթի քիւչիլթէրէք
շիւքրանիէթիմիլդան խալի օլմապ իսթէմէրլիկինիլ, հագգըլ պիլ

հարեքէթ տէյլ տիր, Միւսիւ Թէլիքս, միւսապատէ խոն քի, պէն հէր շէյի սէօյլէեիմ, ու վագըթ պու էֆէնտինին, պէնիմ հաեաթըմը դուրթարմագ իյին, քէնտի հաեաթըմը թէհլիքէեէ գօեուպ գօյմամըջ օլտուղունու տնլաեաճագսընը, տէյի պէեան իթտի,

— Սէօյլէեին, Րօ'գէթ, տէտի Թէլիքս՝ Գաֆալար ճէլլատունն էլինի պըրագմաեարագ :

Մասմուազէլ Րօգէթ, շու եօլտա նագլիեթինէ պաշլատը :

— Իմտի տինլէեին, միւսիւ Թէլիքս՝ սիզին վէ Մ. Պալթագարն աղիմէթինտէն սօնրա, ժաննի վէ պէն, ագշաւա գատար պիրլիքտէ վագըթ կէլիքտիք, Շուրաեը անլաեապլիլիսինիզ քի, միւլագաթըմը, միւսիւգէլի պիր թարգտա պուլմուշ օլտուղունու գէտէրինիզ Մ. աը Սէրտէօյլ իլէ սիզին իւղէրինիզ ճէրէեան իթմիշ տիր, Սգշամըն սաաթ ալթը սուլարընտա Ս. Պալթագար եալընըզ էվէ ափտէթ իյլէմիշ, վէ քէնտիսի, հէր վագըթ շէն վէ մէսըուր օլտուղու հալտէ, թասալը վէ սիւշիւնճէլի պիր հարէքէթ տէ կէօրիւնմիւշ տիւր, ժաննի, պիւթիւն կիճէ ույդ ուսուզ գալմըջ օլտուղունտան, եօրկուն օլմասընը պէեան իտիեօրտու, հալ պու քի, պէն զանն խտրիմ քի, մահղունիյեթինին սէպէպինի սիւալ իթմիւր իւզըն, պիր ան էվ վէ Մ. Պալթագար իլէ եալընըզ գալմագ աըդուսինտէ պուլունու եօրտու, Հէր նէ հալ իաէ, սաաթ սէքիդտէ, խանէնիդտէ թաամ իթտիքտէն սօնրա, ուղուն միւտտէթիւ սիզի պէքլէմէեիպ, պէնտէն մուֆարագաթա գարար վիրտիլէր, Պէն տէ, քէնտիլէրինէ բիֆագաթ իթմէքլիկի թէքլիֆ իթտիմ, ֆագաթ Նիեթիմ, ուզաւագտա օլան զայպուպէթինիզտէն տօլաեը տիւշարը իզտիրապ օլմաեա պաշլատըղըմտա, սիզի գարըլըմագ օլուպ, պաշլա պիր շէյ տէյիլ իսի Անլէր տէ, թէքլիֆիմ գապուլ իթտիքլէրինտէն, պիրլիքտէ եօլա չըգաըզ :

« Պէրապէրլէրինճէ, Սէն սօգաղընտան հէման ժագօպ սօգաղընըն եօգարլարընա գատար կիթտիմ, լաքին օրատա Մ. Պալթագար, սօվուղու պէհանէ իտէրէք, օնտան տահա զիեատտէ իլէրի կիթմէքլիկիմի մէնն, վէ տէհհալ խանէմէ ափտէթիմ թափսիեէ իյլէտի, Իմտի, պէն տէ քէնտիլէրինտէն ալըրլարմ :

« Օ կիւնիւ, իւք տէֆա օլարագ եալընըզ գալըպ, հիյնի ափտէթիմտէ, նայիլ օլտուղունու սաաթէթ վէ իգպալ իւղէրինէ, պէլքի պիր ալ զիեատէ ճիտտի սուրէթտէ տիւշիւնմէքտէն, վէ տէրեալը միւլահագաթա տալմագտան քէնտիլի մէնն իտէմէտիմ, շէօյլէքի

էվիմիդին հէման եօգարը թարափլարընա վասըլ օլմուշ իքէն , պիլմէմ նասըլ օլուպ գայտըմ վէ եէրէ տիւշտիւմ : Եէրտէն գալլ մագ իսթէ-տիկիմտէ , տէօրթ նալ կէլմէքտէ օլան աթլարլն աեադլարը ալթըն-տա պուլունուեօրտում : Արապա , պէնի իքի բարչա իտէճէք իքէն , նակէհան պու էֆէնտի , քէնտի էօմիլնիւ թէհլիքէեէ գօեարադ , դազապնաք հայվանլարըն էօիւնէ կէշտի . . . Գուսուրունու տէրք իտէպիլիբսինիդ Մ . Ֆէլիքս , զիրա պաեըլմըշ օլտուղունման , օ տա-գըգատան սօնրա պէն հիշ պիր շէյ կէօրէմէտիւմ , վէ աեըլտըղըմ վագըթ , պիր էճղաճը տիւքքեանընտա պուլունուեօրտում քի , օ-րատուն եինէ պու էֆէնտի պէնի պուրանա կէթիլաի :

Բօզէթ , պու հիքեանէեի իթտիկի դէման , Ֆէլիքս , պիր աչգ ու մուհապպէթլէ մէղպուրէեէ պազմագ տա , վէ պաշընտան կէչէն մու-լաթարանը տիւշիւնտիւքճէ , տիթմէմէքտէ իտի : Բօզէթ , հիքեանէ-սինի թէքմիլ իթտիկինտէ , Ֆէլիքս , խալիսանէ պիր հէեէճան իլէ ,

— Միւսիւ , Բօզէթին հիշ պիր շէյտէ միւպալադա իթմէտիկինի պիլմէտիկիւմ հալտէ , պու խիթտիկիւմ շէյլէրտէն սօնրա , հալէա քէնաիսինէ պիր խըզմէթտէ պուլունմուշ օլտուղունուղու ինքեար իտէպիլիբսինիդ , աէտի :

— Վագը օլան հարէքէթիւմ , էհէմմիեէթլի պիր շէյ տէյիլ տիր , տէյի Իվար ճէվապ վիրտի :

— Էհէմմիեէթլի պիր շէյ տէյիլ մի տիր , ֆագաթ , միւսիւ , պու խըզմէթլինիդ լէք պիւեիւք տիւր : Էկէրչի սիդ օրատա պուլուն-մասա իտինիդ , էկէրչի պու դըղճըղապ վէֆաթ իթմիշ օլտա իտի , եա Բապպի , պէն նէ օլաճագ իտիւմ :

Տէլիգանլընըն բուհչնտան սատըր օլան իշպու նիտատէն , Իվար , Ֆէլիքսին՝ օլ կէնճ գըղ հազգընտարի մուհապպէթլինին պիւեիւք-լիւկիւնիւ հիւքմ իտէպիլտի , վէ քէնտիսի տէ պիլգաթ պիր աչգ ու սէվտա սույգուսու հիտա իթտիկի ճլ հէթլէ , Ֆէլիքսին աչգ ու մու-հապպէթի հազգընտա լէք չօգ տիւշիւնմէսին է վէսիլէ օլտու :

Ֆէլիքս , իֆատաթլընա շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Լարին միւսիւ , սիդ պու գըղճըղալլ գուրթարմանըղա , հանաթրման տահա պիւեիւք պիր մատտէեի գուրթարմըշ օլտու-նուղ , վագը օլան հարէքէթլինիդտէ պուլունմագ իչին , հէնուգ թահ-թը թատարուֆուստա օլմանէն , վէ լաքին տիւնտէն պէրու պաշա նէվիմա թէէմին իտիլմիշ պուլունման սէրվէթիւմ իսթէեէպիլիբսինիդ , վէ պէն , պիր կիւն , պիր սաաթ , վէ պիր տագըղա պիլէ օ

սէրվէթէ նայիլ օլմադլըղը իսթէմէեէրէք, տէրհալ անը սիլէ վէրիլը իտիմ:

Ֆէլիքս, Մ. աը Սէրտէօյլին, Ֆէլիքս, պէն սէնին բէտէրինիմ, տէտիկի սըրատա, միւմաիլէյհին էլլէրինի սըգտըղը կիպի, պու տէֆա տա, պալէատէրի սէօզլէրի իրատ իթտիկի զէման, այնի հէ-
եէնան իլէ հայտուտը մէրդ ումուն էլլէրինի սըգ մազտա իտի:

Մէրգուտէլիգանը, իլալէթէն տալի,

— Ջիւնրի, միւսիւ, պու զըղը պէն սէվէրիմ, օ պէնիմ նիլան-
լըմ աըր, տէյի իֆատէ իթտի:

— Անը պիլիեօրում, միւսիւ, տէյի իվար ճէվապ վիրաի,

— Օ պէնիմ զէվճէմ օլաճազ տըր:

Իվար, ֆիքրինտէն,

— Տահա պու կիւն սիլին զէվճէնիլ օլմաեաճապ տըր, տէտի-
տէն սօնրա, ալէնի սուրէթտէ տալի, — Բէտէրինիլ Մ. տիւր տը
Սէրտէօյլ պու իլտիվաճա բազը օլուեօրում:

— Ահ, միւսիւ, — տէտի Ֆէլիքս, — վազը օլան խըղմէթինիլ-
տէն սօնրա, պիլիմ սօթմուճուղ, վէ էսրարըմըլա վազըֆ օլմալըսը-
նըլ, — Բէտէրիմ, պու իլտիվաճա սայքի բազը օլուեօր:

— Օհ, եա՛ բապուլի . . . տէտի Բօզէթ:

— Մատմուազէլի թանըմազսըղըն մը բազը օլուեօր, տէյի ի-
վար իֆատէ իթտի:

— Բէտէրիմ, պու ազլամ Բօզէթի քէնտիտինէ թալտիմ իթ-
մէքլիկիմի իսթէեօր, — տէտի Ֆէլիքս, — զիրա, պէնիմ իլին, էվլէնէ-
ճէք չաղտա օլտուլումու, վէ պիր ան էվվէլ իթթամ պուլան իլլէ-
րին, չօղ տէֆա խաեըլըլը օլտուլըլընը սէօյլէեօր: Պուրաեա կէլ-
մէքլիկիմ, մատմուազէլի այըլ, մազօպ սօզսըլնտա, բէտէրինի
խանէսինէ կէթիւրմէք իլլին իտի: Լաքին պու գալա . . .

— Եվվէթ, պու գալա, բէտէրինիլէ՛ թալտիմ օլունմազլըղըմի
մէնն իթմէքտէ տիր, զիրա ասլա զուվվէթ վէ թալաթիմ զալմամը
տըր, վէ հէնուղ տիթրէեօրում: Պուստան գաթինազար, բազարըլ
էսվապըլը տա կիեթնմէմիլիմ տիր, վէ սօլ թարաֆըմտա հասըլ օլ-
մուշ օլան պիր քիւչիւք եարէ սէպէպիլլէ, պիր ալ թօրալ եիւրիւ-
եօրում, տէտի Բօզէթ:

— Անլաեօրում, խոստ սիլլէ թուալէթ մատտէսինի բէք ալէա
տէրք իտիեօրում, — տէյի Ֆէլիքս՝ թէպէսիւմ իտէրէք պէեան իլլէ-
տի: — Իմտի, բէտէրիմէ պիր մէքթուպ եաղարապ, զայսպուպէթիմ

էնտորնտա վուգուա կելէն հայր քէնտիսինէ իյրահ, վէ կելինի
օլաճագ զըզը եարըն ադշամ թանըեապիլէճէկինի պիլտիբէճէեիւի,
բօղէլմ տալիսի,

— Թէմամ, թէմամ, միւսիւ Ֆէլիքս, պէօյլէ եարմագլըզընըզ
խանըլը տըր, տէտի,

Մէքթէպլիի մէրզում, տէրհալ բէտէրինէ պիր մէքթուպ եա-
ղարագ, իշի պիլտիբուի, վէ ազ սօնրա, իվար՝ Ֆէլիքս վէ անըն
կէնճ վէ տիլպէր նիշանըսըլա թօգալաշարագ, Մ. Բէրը տ'Սրուհ
օտարնտան մուֆարագ ալթ իթտի,

9

ԹԵՍԱՏԻԻՑ, ԷԼԷՆԷ ՎԷ ԻՎԱՐԱ ՊԱՋԸ ՕԵՈՒՆԼԱՐ ՕՅՆԱՐ

Իվար, քէնտիսինի սօգադտա պուտուղունտա, պիր էյեամ
շաղըն կիպի դալտը, վէ պիր հիւսնի գապուլիյեէթէ մազհար օլ-
մագ իւմիտիյլէ պիր էվէ կէլիպ տէ, օ էվտէն դօվուլտն առէմ կիպի
ՅԱ նիւմէրօլու խանէեէ թէհաճճիւպլէ պադմսեա պաշլատը, վէ պիր
տէրէճէ ազլը պաշընա կէլտիկինտէ, վուգուի հայր հէնուզ լաեը-
զըլա անլաեառմառտըլա պէրապէր, բաքիպ օլմագ իւզըն պիր ա-
րապա դօլլաեարագ, քէնտի քէնտիեէ շու միւլահաղաեը իթտի,

— Նէ՛ զարիպ թէսատիւֆ, Բիրօեա, քէնտիսինին բաքիպի վէ
խաամի օլան պիր դարընը դալթու թէլէֆ իթմէքլիկի, պու կիւն
քէնտիսինէ պէն իէքլիֆ իթտիկիւմ, վէ խասսէթէն իշպու նիեէթլէ
պուրաեա կէլտիկիւմ հալտէ, նապէհան սօգադտա պիր դալը, պիր
արապանըն ալթարը ալթընտա էղիլմէք թէհիբէսինտէ պուլու-
նուր, վէ պէն, քի ալէսսէվիյեէ տույգուլու պիր գալպ սահիպի տէ-
միւ կըէն, վէ աեադլարըմտա նասըր օլուուղու ճիհէթլէ, զիեատէ
եօլ եիւրլումէքտէն իտէ, պիւթիւն ինսանլար էղիլտէ, ֆիթուրսուզ
պուլունմագլըզ միւլթաարմ օլմուշ կըէն, սէպէպինի պիլմէմ ամեա
նասըլսա, պու գարընըն եարտըմինա շիթապան օլուրում, վէ պիր
գատէհ շարապ իշմէքլիք կիպի դօլալըլլա պու գատընը գուրթա-
րըրմ, Շիմտի, պէն պուշլարը Էլէնէ նագլ իտէրսէմ, պանա նէ՛
տիեէճէք տիր,

«Մէղպուրէնին, պանա գորշը հիտտէթլէնմէնէ, վէ քէնտի մէնափիլինի, պիր սուրէթի զարիպէտէ միւտաֆաա իթմէքտէ օլտուղումու, վէ վուղուաթտան իթմիֆատէ իթմէելպ, ֆըրսաթը գաշըրտըղըմը, եանի իշի, սուրէթի ճէրէեանը իւզըն պըրադմամպըղըմ իլէ խէթա իթմիշ օլտուղումու պէեան իլլէմէկէ հազգը պուլունաճազ տըր:

«Լաքին, շու մէմուլին զայրի ինսան գուրթարմադըղպ վագրաւորնն տահա զիեոտէ զարիպ եէրի շու տուրքի, պէն, միւտտէթի էօմրիւմոնէ քիմսէելի սէվմէմիշ օլտուղումոտան, վէ հիշ պիր գատընըն պագըշը, պէնի տիւշարը հէեէճան վըմամըշ խոտիկինտէն տօլանը իֆթիխար իթտիկիմ հալտէ, նալէհան տիվանէ կիպի աշգ օլտում, զիրա, շու Բօզէթի, օլմէճհուլէ վէ տիւպէր գարընը, մէճնուն կիպի սէվմէքտէելիմ, էյ, միւսիւ Ֆէլիքս Ամիր, էկէրչի պէնիմ աշգ ու սէվտամո մանի օլաճազ իսէնիզ, պուռնուն զարարընը սիզ չէքէճէքսինիզ, վէ հէրնէ գատար սիզ, պիր կիւզէլ տէլիզանը իսէնիզ տէ, պու ճիւմիլ իլէ, պէն, մատմուազէլ Բօզէթի թէլէֆ իթմէելպ, սիզի թէլէֆ խտէճէելիմ, Խալը, խալը, պու տու օլամադ, Պէն, օքիւլիւք գըղա տիլտատէ օլտուղում կիպի, էլէն տէ պու տէլիզանընա տիլտատէ օլումշ, վէ քէնտի սէվկիւլիւ մէթթէպլիսինին պիր գըլընա պիլէ տօգունմագըղըղըմ մէնն իթմիշ տիր:

«Տէրհալ վէ շէտիտէն իզհարը մուհապպէթ իթմէք իշին, էլէնին վէ պէնիմ կիպի ճանվէրլէր տախի պուլունտուղունա ագըպէթքեար ինանմանա պաշլանօրում:

«Հասըլը պու սըրատա, էլէնի կէօրմէքլիկիմ իգթիզա խտէր: Օլ էսնատէ, մահէլլի մէղքիւրտէն պօշ պիր արապա կէշմէքտէ օլտուղունտան, Իվար, պու արապանա օթուրտու, վէ քէնտիսինի Մօթ-Բիքէ ճատտէսինէ կէօթիւրմէօլինի արապաճընա էմր իլլէտի:

Իվարըն հիշնի մուվասըլէթինտէ, հայտուտ Կարը տիշարը չըգմըլ խտի, ֆագաթ պէսլէմէսի Ֆրանսին, մատամասընըն եագընտա ալտէթ իտէճէկինի խապէր վիւրմէսի իւզէրինէ, Իվար, սալօնտա պէթլէտի, վէ զարիպ պիր թարգոտա պաշլամըշ օլան աշգ ու սէվտասը իւզէրինէ տիւշիւնմէքտէն զայրի միւրահաղասը պուլունմամադ տա խտի:

Բիրօնուն նէրէտէ օլտուղունու տախի պիրան էվլէլ պիլտիւրէլիմ:

Իվարըն քէնտիսինի թէլք իթմէսինտէն ազ սօնրա, էլէն, Բիւէրին նասիհաթը մուճիպլինճէ վալիտէսի թարաֆընտան եաղըլմը:

այն թէգրերէնի ալմը իտի: Իշպու թէգրերէնին մէայինտէն, մու-
հիմմալիր մատտէ իշին շաղըրլարղընը անլաեարադ, հէնուզ էր-
էքիք զըեաֆէթինի թէպտիլ իթմէմիշ օլտուզու հալտէ, անինտէ
էնտիսի իշին պիր արապա գոշուլմասընը էմը, վէ իշպու էմը իճրա օ-
լունունճա, օրառան հարէքէթ իյլէտի:

Տիւշէս, Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ վուզու պուլան ուղուն վէ բա-
թըրտըլը մուհապէրէսինի մուլթասարէն էլէնէ անլաթտը, վէ նազ-
իեթինի պիթիրտիկինտէ, էլէն,

— Պու առէմ իլէ գոնուլուլմազ տէտիկինտէ, տիմէր հազգըմ
վար իմիշ, տէ յի պէեան իյլէտի:

— Էվվէթ, տիւզ հէնուզ Անտէլի սէվիեօր, տէտի տիւշէս:

— Շիւպհէսիզ, պու ճիհէթլէ սիլին իշին իւմիտ եօզ տուր:

— Նէ՞ իւմիտի:

— Սիղին տիւշէս օլմազլըղընըղըն իւմիտի:

— Էվվէթ, օ ճիհէթլէ իւմիտ զալմամըշ տըր:

— Նէ՞ տէ տիւզիւն սէրվէթինէ մալլէ օլմազլըզ իւմիտի:

— Էվվէթ, Էվվէթ, ճնտա տա իւմիտիմ՝ զալմամըշ տըր:

— Պու հալտէ, սիզ տէ, էլպէթթէ քէնտի գատէրինիզէ ֆէյլէսօ-
ֆանէ գաթլանըբօրսուհուզ, տէ յի էլէն պէեան իթտի, տիւշէսին քէն-
տի նիեթթէրինի իֆատէ իթմէսի իշին:

— Նէ՞ տիեօրսուհուզ, գատէրիմէ գաթլանմա՞ գ մը:

— Էվվէթ, էօյլէ զոնն իտիեօրում:

— Ֆազաթ, գըղըմ, էկէրչի պէն էօյլէ պիր հարէքէթտէ պու-
լունուր իսէմ, սիլին, պէնի լանէթլէմէեէ հազգընըղ օլուր:

— Շիւպհէսիզ:

— Զիւնքի պէնիմ՝ վէֆաթըմտան սօնրա, սիզ տիւշէս օլմաեա-
ճազմըսընըղ:

— Էլպէթթէ օլաճաղըմ:

— Վէ, թասմիմ իթմէրլէք հազգընըղ պուլունան իւմիտէրտէն
տէ, պէնիմ կիպի մէյեուս օլմամըշսընըղ տըր:

— Հա՛յ հա՛յ:

— Պէնիմ կիպի, ինթիգամ ալմադ արղուսուլա սիւզան օլմալը
տէյի՞լիսինիզ:

— Պէնիմ պաշգա պիր արղում եօզ տուր:

— Էկէրչի էօյլէ օլմասա իտի, պէն տէ սիլի լանէթլէր իտիմ:

— Հազգըլա լանէթլէմիշ օլուրտունուզ:

— Տիմէք օլուր քի, ախրը ինժիգամ խուսուսունտա պանա
եարտըմ իտէճէքսինիդ :

— Մէմնունէն իտէրիմ, անճազ նէ՛ եարմադ ֆիրքընտէսինիդ :

Մատամ տը Սէրտէօյլ, տիւզիւ վահշիճէ դաթլ ու թէլէֆ իթմ-
մէքտէն իսէ, ծնա միւստէթի մէտիտէ ճէվը ու ճէֆա չէքտիրմէք
իչին, անըն քեաֆֆէյի սէվկիւլիւլէրինի էօրտիւրմէք նիւէթինտ!
պուլունտուղունու հայոտուտ գարըեա պիլտիրտի, վէ իֆատէսինին
խիթամընտա տախի :

— Պու սուրէթլէ տիւզ, եալաչ եալաչ օլ աճը էճէլ չէրպէթի-
նի նուչ իտէճէկլնտէն, չէքտիրկի իշկէնճէյէրի կէօրմէքլէ մահղուդ օ-
լաճաղըմ, վէ պաղըյեհեհի էօմրիւմ իչին, պու խուսուսու պիր թէ-
սէլլի աոտ իտէճէկիմ, տէտի, վէ իշպու սօն սէօյլէրի սէօյլէտիկի
սըրատա, տօտաղլարընտա զալիմանէ վէ վահշիեանէ պիր թէպէս-
սիւմ տլէամէթի միւշահէտէ օլունտու :

Բիրօ, պու էսնատէ քէնտիսինի զապթ իտիւօրտու : Շէօյլէ քի,
տիւչէսին, Ֆէլիքսի զէհիրլէմէքտէն պահս իթմէաի, կէնճ գատընը
ֆէվգէլատէ տիւշարը հեհեճան դըլտը իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ դա-
հիրէն հիշ պիր չէյ պէլլի լթմէտի, չիւնքի եալընըզ պիր տիթրէմէ-
սի, քէնտիսինին Ֆէլիքսէ աշղ ու մուհապպէթի պուլունտուղունու
անլաթմադ տիւմէք իտի :

Մատամ տը Սէրտէօյլ, ազ պիր միւստէթ սիւքիւթտէն սօնրա,
դըղընա,

— Էյ շու թասավլուրու մա նէ՞ տէքսինիդ, տէյի սիւալ իթտի :

— Բէք կիւզէլ իսէ տէ, էսէֆ օլունուր քի, սատէճէ պիր թա-
սավլուրտան իպարէթ տիր :

— Հալպու քի, պունուն իճրասը սիզլն զանն իթտիկինիգտէն
տահա զիեատէ գօլայ տըր, եալընըզ պիր նօգթա, պէնի էնտիշէտէ
պըրագմադտա տրր :

— Հանկը նօգթա :

— Անժէլ տ'Արըվլիլի պուլմաղլըլ մոտտէսի, էկէրլի անըն ի-
գամէթ իթտիկի եհերի պիլսէ իտիմ, հիսապընը չաբուդ թէսվիկէ ի-
տէր իտիմ :

— Փաղաթ բրանկալըեր նէ՞րէտէն պուլաճաղսընըզ :

— Օ սայքի պուշունուշ տուր :

— Շիւտիտէն մի :

— Էվվէթ :

— Լաքին Մ. տը Սէրտէօյիւն պուլունմուշ օլան օղլունու նա՞-
ալը զէհիրլէ, եէ՛ճէ, քսինիդ, եախօտ զէհիրլէթէճէ, քսինիդ :

— Իշթէ պու ճինաեէթ իշին, սիզին եարտըմընըդ պէքլէեօրում,
վէ սիզէ իւմիտ իտիեօրում :

— Հիշ տէյիլ իսէ, նէ՛ եաբաճողըմը սէօյլէեինիդ, տէտի էլէն՝
ղաեէթ թապիլի պիր սէտա իլէ :

— Թէքլիֆիմի դապուլ իտիեօրմուսունուդ :

Էլէն, Ֆէլիքսի, մատամ տը Սէրտէօյիւն ինթիդ տմրէնչէսինտէն
գուրթարմագ իշին, եալընըդ պիր չարէ պուլունտուղունու, վէ օ
չարէ տէ, մէրդ ումու գաթլ ու թէյէֆ իյլէմէքլիբ վազիֆէսինի քէն-
տիսի տէրիւհտէ իթմէքտէն իպարէթ իտուկինի տէրհալ անլա-
եարագ :

— Աճա՛յիպ, պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիկինիդ կիպի, ինթիգամընը-
զա, սիզտէն տահա զիեատտէ պէն ալեազատար տէյիլիեիմ. ֆա-
զաթ թէքրար սիզէ սիւալ իտիեօրում, եաբաճագ իշիմ նէ՞ տիր,
տէյի սիւալ իթտի :

— Սիզ քէնտինիդի տիւգէ սէվտիրտինիդ մի :

— Չանն իտէրիմ :

— Իմտի, տիւգ, պէնիմ եէտիմտէ պուլունտուղունու զանն իթ-
տիկի օղլու իւգէրինէ սիզտէն մալիւմաթ ալմագ իւգրէ, սիզի թէք-
րար կէօրմէք իշին, քեաֆֆէյի վէսաեիթի իթիմալ իտէճէք տիր :

— Իհթիմալ տըր :

— Շիմտի, նէ՞ տիմէք իսթէտիկիմի անլաեօրմուսունուդ :

— Բէք ալէա անլաեօրում. չէօյլէքի, պէն, տիւգիւն խանէսինէ
կիտէճէեիմ, վէ պիղիմ՝ արատըղըմը մէքթէպլի տէլիգանլը իսէ,
թապիւթիյլէ բէտէրինին խանէսինտէ իդամէթ իթմէքտէ պուլուն-
տուղունտան, անը օրատա զէհիրլէեէճէեիմ, Պունտան դօլայ ան-
լաշլաճագ նէ՞ վար տըր : Պու գատարճըդ պիր մատտէեի ան-
լաեամմագ իշին, պիւթիւն պիւթիւն ապըլտան մահրում օլմագ լա-
ղմ կէլիր :

— Լաքին բաղը օլուեօրմուսունուդ :

— Պիր չարթ իլէ :

— Նէ՞ չարթ իլէ :

— Ջէհիր պանա վէրիմէլի տիր :

— Պու բէք դօլայ շէյ տիր :

— Էմին պիր զէհիր տիր ա՛ :

— Սիւյ օ խուսուստա միւսթէրիհ օլուն :

— Էմին զէհիր տիեօրսամ, հէմ միւէսսիր վէ հէմտէ հիշ պիր էսէր պըրազ մանան պիր զէհիր տիմէք իսթէեօրում :

— Պէն տէ, տէտիկինիդտէն զաթէն պո նու անլահօրում :

— Իշպու զէհիրի պանա նէ՞ վագըթ թէսլիմ իտէճէքսինիզ :

— Իքի իւշ կիւնտէն :

— Բէք էյի, պէն իքի իւշ կիւնտէն թէքրար պուրաեա կէլիրիմ :

— Օլ վագըթ, սիզէ, պիզլիմ բրանկալընըն թագտիմի սըրասընտա, նէ՞ եօլտա վաղիֆէ իճրա իտէճէկինիզի անլաթըրմի :

— Աճապա տիւգիւն սախթէ էվլատըղընը պէ՞ն մի իճրա իտէճէեիմ, տէյի էլէն թէպէսսիւմէ սիւալ իթտի :

— Շիւպհէսիզ . . . ֆադաթ չիքեանէթ մի իտիեօրսունուզ . . . պու եօլտա հարէքէթինիզ, մէնաֆիլինիզ իճապընտան տէյիլ մի տիր . զիրա ինթիգամըմըղըն միւշթէրէք օլտուղունու սիզ սէօյլէմէտինիզ մի :

— Հագգըսընըզ . իմտի, թախտէնիզի իճրա իտէճէեիմ :

Պիր զաշ տագըզա սնրա, էլէն, արապտեա բաքիպէն վէ սէրիան խանէսինէ ավտէթ իթտի :

Եօլտա կիտէրքէն, էլէն տէ, Իվար կիպի, թէտաուիլֆաթըն զարիպլիկի իւզէրինէ շու միւլահագաեի իթմէքտէ իտի :

— Իշթէ պէօյլէ, տիւնեատա սէվտիլիմ, վէ քէնտի հանաթըմտան զիեատէ անըն հանաթընա ալէազատար օլտուղում եէկեանէ պիր ատէմի զէհիրլէմէքիլիլիմ պանա էմր օլունուեօր :

Էլէն, Գաֆալարըն ճէլատընը քէնտի սալօնունտա պուլտուղունտա, թէաճճիւպ իթտի, վէ մէրզ ումա խիթապէն :

— Նէ՞ խապէր Իգար, տէյի սիւալ իթտի :

— Տիւննանըն սնունտան զիեատէ, պիր չէյ պէնի թէաճճիւպտէ պըրագըեօր, տէյի Իվար ճէվապ վիլտի :

— Նէ՞ չէյ :

— Ինանըլաճալ չէյ տէյիլ տիր :

— Հէր նէ իսէ, իյզահ իտին :

— Պունունլա պէրապէր, սահիհ օլտուղունու տա բէք ալէա հիսա իտիեօրում :

— Լարին Ալլահ աշղընա օլտուն, նէ՞ տիր :

— Եագաեի էլէ վիրտիմ :

— Եագաեի էլէ՞ մի վիրտինիզ :

էլէն , պու սէօղիւ իշիտինճէ , պիր ազ Գօրգտու , չիւնքի , հայ-տուտը մէրգուսուն , եաղաներ էլէ վիրտիմ տիմէօթնտէն , հիւքիւ-մէթճէ թանըլտըմ տիմէք իսթէեօր տէյի զանն իթտի :

— Սիղ նասըլ եաղաներ էլէ վիրտինիզ իսէ , պէնտէ էօյլէ վիր-տիմ , տէտի Իվար :

— Սիղ տէ պէնիմ կիպի եաղաներ էլէ՞ մի վիրտինիզ , տէյի է-լէն սիւալ իթտի :

— Շիւսլհէսիզ :

— Ֆազաթ , ըէճա իտէրիմ , սէօյլէերն , մատտէեր իյզաէ իտին :

— Սիղ աշգ իլէ պիրիտինի սէ՞վմէեօրմուսուսուզ :

— Էվվէթ :

— Մ. Ֆէլիքս Ափօրու , տէյիլ մի :

— Էվվէթ :

— Իշթէ , պէն տէ պու զապիլտէն աշըզ օլտում :

— Խալը , պու օլամազ շէյ տիր :

— Պիր ազ սապըրլը օլուն . շիւտի անլարսընըզ . - Քիմէ տիլտա-տէ օլտուղուսու քէշֆ իտին պազալըմ :

— Էլպէթթէ պանա տիլտատէ օլմամըշսընը տըր :

— Օլ պապտէ քէնտիմի սազընըրըմ :

— Էօյլէ իսէ , քիմէ՞ եաղաներ էլէ վիրտինիզ :

— Բօզէթէ :

— Բօզէթ քիմ օլունեօր :

— Մ. Ֆէլիքսին նիշանլըսը :

— Թէլէֆ իթմէքիլիկի պանա թէքիֆ իթտիկինիզ պիր գըզա մուհասպպէթ վիրմէքիլիկինիզ միւմքին տէյիլ տիր :

— Քիմ օլտուղունու թանըմաեարազ , քէնտիլինէ տիլտատէ օլտում :

— Անլատըմ , ֆազաթ քէնտիլինի կէօրտիւնի՞զ միւ :

— Տօսթու պիլէ օլտում :

— Նա՞սըլ :

Իվար , էլօլ-տը-Մէտտին սօղաղընտա վուզու պուլան ահվալի , հիշ պիր նօղթաներ ունու թմաեարազ , Բիրօեա հիքեանէ իթտի :

Հայտուտ , քէնտի հիքեանէսինի պիթիրտիկինտէ , Բիրօ ,

— Սահիհէն , պու բէք դարիսլ շէյ տիր , տէտի :

— Նա՞սըլ , սիզէ տէ դարիսլ կէօրի՞ւնմէեօր մու . հաթթա պէն ,

էկէրչի պիղտէ պիւր աղածը. մէղհէսլ էֆրեարը օլտս, պու շէ յլէրտէ մուլլադա Ալլահըն լարմաղը պոու. նոողւղունու քէնտի քէնտի միլէ թաստիկ իթմէրիկիմիլ լաղմ կէրտիկինի միւլահաղա իտիեօրում:

— Աճայիւ . . .

— Պինապէրին սիւ տէ անյաեօրսունուղ քի, շու սըրատա արթըլ Բօղէթին թէլէֆի գապիլ օլամաղ:

— Էվլէթ, անլաեօրում:

— Բօղէթի թէլէֆ իթմէրտէն իսէ, պէնիմ մէսուտ լարիւ պէ խամիմի թէլէֆ իթմէրիկի տահա միւրահաճահ սահարըմ:

— Բարմաղընըն ուճունու պիլէ Ֆէլիքսէ սօղունուրմաղընընըլ մէնն իտէրիմ, տէտի Բիրօ՝ հէհէճան իլէ:

— Պէն էմրինիղէ իթաաթ իտէրիմ, ֆաղաթ . . .

— Պաղը շարթլար իլէ, էօլլէ տէյիլ մի:

— Եալընը պիւր շարթ իլէ:

— Նէ՞ շարթ իլէ:

— Գըսղանճըղ սահիդասըլլա Բօղէթէ ֆէնալըղ իթմէմէլիսինիլ:

— Անլաշըլլը. սիւ Ֆէլիքսէ ըրահէթ իտէճէկինիլ կիպի, պէն տէ Բօղէթէ ըրահէթ իտէճէկիմ, Շու գատար քի, սիւ, Բօղէթի աշըլլըլտան սօնրտ, անըն, կէլիւ Մ. Ֆէլիքսի պուլարաղ, պիլիմ աշղ ու սէվտամըլը իսլալ իթմէմէսի իլին, քէնտի իւղէրինէ եագընէն նէղարէթ իթմէլիսինիլ, Զանն իտէրիմքի, օգըղը աշըլմաղըղ նիսէթի, շիմտի հէր վաղըթտան զիհատէ ֆիքրինիլի իշղալ իթմէլի տիր:

— Եարըն, մէզպուրէեի աշըրըլ, վէ սիլէ թէսլիմ իտէրիմ. Պու սուրէթլէ, անըն. Մ. Ֆէլիքսի պուլմասընա միւսաատէ իթմէմէլիք, պէնիմ գատար սիլէ տէ անիտ օլահաղ տըր:

— Էվլէթ, էվլէթ:

— Ֆաղաթ Մ. Ֆէլիքսի սաղըն էլտէն գաշըլմահըն:

— Օլ պապտէ էմին օլուն, Ֆէլիքս՝ Բօղէթին նէրէտէ պուլունունու պիլմէհէճէք տիր, վէ սիւ, շուրահը իյիճէ տիւ շիւնմէլիսինիլքի, սէվմէք ֆիլիլինի պիլիլիտէ էյրէնմէլէրի իլին, պուլուշմալարընը գօլալլաթմաղա Խօլտո, քէնտիսինէ, մէզպուրէնին պուլունաուղըլ մահէլլի պէն խապէր վիլմէհէճէկիմ:

— Աֆէրի, տէտի Իվար:

Պէր պիրինէ զանէթ միւսայիտ օլան պիրլիմ իքի հայտուտար , ուզուն միւստէթ տահա կէօրլի շտիւլէր , վէ իրթէսի կիւն իչին իճ-րասընը դարարլաշտրմիշ օլտուգլարը Բօղէթին դաշըրըմասը սու-րէթի հաւգընտա միւզարէրէ իթտիլէր :

Իրթէսի կիւն , աղշամըն սաաթ ալթը սուլարընտա , Մ. Բէրլ տ'Օրուն նէզտինէ պիր համալ կիտէրէք :

— Մ. Ֆէլիքս Անօր պուրատա՞ մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ , տէյի նամուսլու գարուճու ճէվապ վիրտի :

— Մ. Պալթաղարըն , քէնտիսինի խանէսինտէ պէքլէմէքտէ օլ-տուզունու խապէր վիրէպլիլիմ իլ :

Գարուճունուն դարըսը , միւթէքէպպիրանէ պիր թարգտա ,

— Մ. Պալթաղար իյի պիր չօճուգ տուր , վէ պէն , Մ. Ֆէլիք-սին , տիւզ օլմասըյլա պէրսապէր , անընլա տօսթլուզունա տէվամ իթ-մէսինտէն տօլաեր մէմնունում : Փաղաթ Մ. Պալթաղար շուրաեր անլամալը տըր քի , տօսթու , պու աղշամ քէնտիսինի կէօրմէէէ կի-տէմէղ , չիւնքի ասալէթլու վէ էհլի տէրվէթ միւսթէհիրիմիղ , բէ-տէրի օլան միլլիտէր Մ. տիւզիւն խանէսինտէ թատա իթմէկէ կիթ-մէք իւզրէ , շու էանատէ էսվա ընը կիւնինմէքտէ տիր , տէտի :

— Մա'տամ , պէնիմ խըզմէթիմ պու գատար խտի , գուսուր շէյ-տէն մալիւմաթըմ եօգ տուր :

— Էվվէթ , տօսթում , օրասը էօյլէ , տէյի Ժէրթրիւտ ճէվապ վիրտի :

Համմալ , պատէհու Գօմէքս բասաթընա կիտիպ , քէնտիսինի կէօնա տէրմիշ օլան իվարը պուլտու , վէ մէրգումա խիթապէն ,

— Գարուճու գարընըն պօպօղալլըղընտան հիշ պիր շէյ ան-լաեամատըմ : Լաքին սիւալ իթտիկիմիղ միւսիւ , խանէսինտէ տիր , տիշարը չըգմաղ իչին էսվապընը կիւնինիօր , Փաղաթ Մ. Պալթա-ղարըն խանէսինէ կիտէմէօր , տէյի պէեան իյլէտի :

— Թէշէքիւր իտէրիմ , տօսթում : շու իքի ֆրանգը արըն :

Տէրհալ , Գաֆալարըն ճէլլատը , թա 51 նիւմէրօլու խանէնին գարշըսընտա վաղը պիր մէյլխանէտէ , էօնտէքի ճատարտան պիրլինին եանընտա օթուրտու , վէ Ֆէլիքսին տիշարը չըգմասընը գօլլամաեա պաշատը :

Ֆէլիքս , սաաթ ալթը պուշուգտա եալընըղճա տիշարը չըգտըն վէ իվար , հարէքէթլէրինի գօլլամաեա ալէաղատար օլտուզու ատէմա լէրտէնկէօյլէտիկի շու եա պու քիմէնին , կիրտիկինէ ետիտ չըգ-

տըղընա թէէմին օլմագ իւզրէ, ետըրմ ստաթ դատար պէքլէտի, վէ սաաթ եէտիտէ, պօրծունու էօտէեիպ, մէ յխանէտէն հարէ.թէթլէ, Անսիէն-Գօմէտի սօղաղընա կիթտի, վէ սօղաղըն օրթասընտա տուրան պիր արապանա եաղլաշըպ, իւնիֆօրմա կիեինմիշ օլան արապաճըտա խիթապէն,

— Հա՛յտէ, հազըր տըր. լաբին թալիմաթըմտուն հիշ պիրինի ունութմաերն, տէտի:

Պատէհու իվար, արապանըն գարուսունա կիտիպ, արապատա օթուրմուշ օլան պիր գարը իլէ կէօրիւշտիւ: Պու դարը էլէն օլուպ, արապա տա քէնտինին գուրէ արապասը իտի:

Իվար՝ Լիւրօտա խիթապէն,

— Էլէն, էկէրչի Պաթիպթ պիր ահմագլըգտա պուլունուր իսէ... տէտի:

— Սիղ էմին օլուն, պէն պուրտտաերմ, վէ հէմսիղին վէ հէմ պէնիմ իչին չալըշտըղըմտան, անլարսընդ ա'...

— Էլվէթ, էվվէթ:

Իվար չէքիտի, վէ արապա հարէքէթէ իպթիտար իլլէտի:

Պիր դաշ տաղըգա սօնրա, իշպու արապա, տղամէթի պիր թարզտա, 51 նիւմէթօլու խանէնին գարուսու բիշկեաճընտա տուրտու: Իւնիֆօրմալը արապաճը, աշաղըտա էնիպ, գարունուն չանընը չէքտի:

Բէրլ տ'Օր, գարուսու աշմասընտա, արապաճը Պաթիպթ, դապա պիր սէտա իլէ,

— Գարուսու էֆէնտի, տէյի պաղըրտը:

— Նէ՞ վուր, տէյի Բէրլ տ'Օր օտասընտան ճէվապ վիրտի:

— Պիր աղ կէլիւրմիսինիղ,

— Նիչին կէլէեիմ:

— Պէն աթլարմը պըրագամամ, սիղ կէլին, տէտի Բիրօնուն արապաճըսը:

Ժէրթըրիւտ, իքի կիւնտէն պէրու ֆիքըինի եալընդ տիւգլէր վէ մարքիլէր իշգալ իթմիշ օլտուղունտան,

— Մա'տմուաղէլ Բօղէթի ալմագ իչին, մութլագ. Մ. տիւգ ա-րապասըլլա կէլիշ օլմալը տըր. կիտիպ կէօրմէլիեիմ, տէտի, վէ պիր սըշրաեըշտա օտասընտան տիշարը չըգըպ, արապաճը իլէ շու եօլտա կէօրիւշտիւ:

— Նէ՞ իսթէեօրսունուղ, տօ'սթում:

— Մատմուհադէլ Րօզէթի խթէրիմ:

— Թա՛մամ, զաթէն պէ՛ն տէ շիւպհէ խտիւօրտում:

— Մ. տիւգ թարաֆընտան մատմուհադէլի ալմահա կէլմիշիմ տիւր:

— Բէք էյի, տէտի ժէրթըրլատ վէ Սէրբանթ վէ Գաթը-Վան սօգադլարընտան իշիտիլէպիլէճէր պիւր սէտա էլէ,

— Միւսիւ Բէրլ տ'Օր, չարուգ մատմուհադէլ Րօզէթէ կիտիպ սէօյլէքիւն քի, պիւր աղ թաճիլ իթսին, զիրա Մ. տիւգ ճէնապլէրի քէնտիսինի խթէմիշ. պէն, պու միւտտէթ զարֆընտա, Մ. տիւգ ճէնապլէրիսին արապասընը մուհաֆապահա եարտըմ իթմէքտէքիմ, տէյի պաղըրտը:

Մ. Բէրլ տ'Օր, պօշպօղաղ դարըսընը, եանընտան պիւր միւտտէթճիք ուզադլանմահընտան մէմուռն օլարադ, Րօզէթին օտասընա չըգտը: Մէզպուրէ դըլ, աչգ ու մուհապլէթինտէն նաչի քէնտիքի մէսուտ ատտ իտէրէք, տիւշմիւշ օլմասընըն աճարըն արթըգ ունութմուշ, վէ տիւգիւն խանէսինէ կէօթիւրիւլէճէկինտէն էվվէլճէ խապլըտադ օլտուղունտան, բաղար կիւնիւք էսվապընը կիեխմիշ, վէ եանադլարը գըրպարմըշ օլարադ, զաթէն հաղըր պուլունմուշ խտի:

Իմտի, Բէրլ տ'Օրտան ալտըղը խապէր իւղէրինէ, տէրհալ աշաղընա էնտի, վէ ժէրթըրլատիւն բաթըրտը կիւրիւլթիւսիւ սէպէպիլլէ գալտըրըմ իւղէրինտէ թօբլանմըշ օլան պիւր խալի զալէպէլիք արասընտա, հէնէճան իչինտէ օլարադ արապահա օթուրտու:

Արապա սիւրաթլէ եօլա չըգտը, վէ ժէրթըրլատ տէ, օրատա թօբլանմըշ օլան էհալիեէ, հադըղէթէն միւէսսիւր պիւր հիքրահէ նագլ իթտի քի, պիլ, օգուեանլարըմըղը թաստի իթմէմէք իչին, մէրգումէնին հիքրահէսինի պուրաճըգտա թէքըրաբէ լիւղում կէօրմէեիլ:

Արապա, ճն ատըմ գատար գաթը մէսաֆէ իթմիշ իքէն, Րօզէթ, մէզքիւր արապատա եալընըղ օլմատըղընը, թէաճիւսպլէ կէօրտիւ, ֆադաթ Բիրօնուն կիեխմիշ օլտուղու միւքէմիշ էլպիսէլէրտէն, կէնճ գըղըն միւսթէրիհ օլմասը թապիլի խտի: Շէօյլէ քի, Րօզէթ, Բիրօնուն, Ֆէլիքսին բէտէրինին պիւր տօսթու եախօտ ադրապասընտան պիւրի օլուպ, ժէրթըրլատիւն պօշպօղաղըղընտան թաճըրք օլունմուշ օլան էհալինին էֆըքար վէ միւթալաթընա գարըշմադ իսթէմէտիլի իչին, մէնզարէյի վաղըրտա պիւր սէօլ պիլէ սէօյլէմէիսթէմէտիլի իչին, մէնզարէյի վաղըրտա պիւր սէօլ պիլէ սէօյլէմէիլ, եախօտ հիշ պիւր շէյ եարմամըշ օլտուղունու տիւշիւնտիւ:

— Մա'տամ, տէտի Բօզէթ՝ Բիրօեա :

— Գու արապատա պէնի պուլտուղունուզա յալիպա թէաճճիւպ իտիեօրսունուզ , տէյի էլէն իֆատէ իյլէտի :

— Իգրար իտէրիմ քի , արապատա սիզին պուլունաճաղընըլ մէմուլ իթմէեօրտում :

— Էվլատում, սագըն գօրգմանընը , եանընըտա պուլունմագ-լըղում, նիեաթը հասէնէ իլէ տիր :

— Օլ պապտէ չիւպհէ պիլէ իթմէմ, մատամ, լաքին էլպէթթէ զաթընը , Մ. տը Սէրտէօյլ թարաֆընտան կէլիեօրսունուզ , տէյի Բօզէթ սիւալ իթտի :

— Խա'յր , մատմուազէլ :

— Էօյլէ իսէ , քիմի'ն թարաֆընտան կէլիեօրսունուզ , տէտի Բօզէթ՝ հէնէճան իլէ :

— Գէնիմ, սիզին նէզտինիզէ կէլիչիմ, Մ. Ֆէլիքսին բէճասընա մէպնի տիր :

— Ա'հ , ֆադաթ բէտէրի° . . .

— Գըղում, պիզ չիմտի անըն բէտէրի խանէսինէ կիթմէեօրուզ :

— Անըն խանէսինէ կիթմէեօրմուեուզ :

— Խա'յր :

Օլ էսնատէ , Բիրօնուն արապասը , եըլտըրում կիպի սիւրաթլէ ժագօպ սօգաղընտան , վէ Մ. տը Սէրտէօյլիւն խանէսինին բէնչիբէ-լէրի ալթընտան կէչիեօրտու , էկէրչի Բօզէթ պիլսէ իտի . . .

— Գու արապա քիմի'ն տիր , տէյի Բօզէթ՝ Բիրօեա սիւալ իթտի :

— Պէնիմ տիր :

— Սիզ քիմսինիզ , մատամ :

— Ահըպպատան պիրիեիմ :

— Տիմէք տիր քի , պիզ չիմտի տիւղիւն խանէսինէ կիթմէ-եօրուզ :

— Խա'յր :

— Էյ նէ'րէնէ կիտիեօրուզ :

— Պէնիմ էվիմէ :

— Սիզին էվինիզէ° մի , ֆադաթ պէն սիզի թանըմամ :

— Նէ° պէյլիս վար տըր , Մ. Ֆէլիքս պէնի թանըր :

— Հիչ օլմազ իսէ , իչի անյաթըն ,

— Իչի անլաթմագլըզ գօլպ պիր մատտէ տիր , Աչգ ու սէվ-

տա իշխերինտէ էօյլէ շէյլէր օլուր.քի, պաղէն, եէկտիկերինի ֆէվ-
գէլատէ սէվէն իքի աշըգլար, էսրարլարընըն վազթինտէն էվվէլ
մէյտանա չըգմասըյլա, եախօտ թարաֆէ յնտէն իֆրաթ սէրպէթի-
եէթ կէօսթէրիվէսիյլէ, միւէպպէտէն այրըլմամադ վէ եախօտ սաա-
տէթլէրինի իխլալ իթմէմէք իշին, քէնտիլէրինի կիզլէմէկէ մէճպուր
օլուրլար:

— Պու կիպի նաղիք իսթիլլահլարը անլաեամամ:

— Սիզ, ղաեէթ սաֆտէրուն վէ պիկիւնահ օլտուղունուզտան,
թապիի պու սէօղլէրի անլաեամաղսընըղ, լաքին միւսաատէնիզլէ սի-
զէ պազը շէյլէր սօրմադ իսթէրիմ:

— Սօրունուզ, մատամ:

— Մ. Ֆէլիքս սիդի սէվի'նօր մալ:

— Մ. Ֆէլիքսին պէնի ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ օլտուղունա դա-
թիէն էմինիմ:

— Քիպարտան պիր տէրիգանլը տըր:

— Նամուսլուլուզ քէնտիսինտէ մէրքիւզ տիւր:

— Սիզ տէ քէնտիսինի սէվէ'րմիսինիզ:

— Ասլա հիճասլ հիսս իթմէքսիզին, Վէվվէթ, սէվէրիմ տիեէ-
պիլիերիմ:

— Իշթէ, իֆրաթ նէզաքէթի իճապընճա, Մ. Ֆէլիքս, վազի-
եէթի հազըրէսինին պիր խուսուսունու սիզտէն կիզլէմիշ տիր:

— Նէյի պէնտէն կիզլէմիշ տիր:

— Պիր ազտան սէօյլէրիմ:

Գ Ը Ջ Գ Ա Ջ Ը Ր Մ Ա Գ Լ Ը Գ

Բօզէթ, մուամմա թարղընտա էթրաֆընտա վուգուա կէլէն վա-
դըլար հազդընտա չիւպհէ իթմէկէ պաշլատըղը ճիհէթլէ:

— Սէօյլէսին, մա'տամ, սիդի տինլէնօրում, տէտի:

Հալպուքի, պիշարէ գըղճըղաղըն գարշընտա պուլունան

գարը, սիհիրպաղլարըն է՛ն տէհչէթլիսի վէ է՛ն մուխաթարալսը, վէ սըրըլարընը կիզլէմէքլիք լիւզուսուսու տէրք իտէն հասէտծի պիր բաքիպ վէ խասիմ իտի:

Շէօյլէքի, մէզպուրէ հայտուտ գարընըն տօտաղլարընտա, խայր-խահլըգ էմարէսի մազամընտա թէպէսսիւմ, պաղըլընտա լէթա-ֆէթ, հարէքէթինտէ նէղաքէթ, վէ սէտասընտա գանտըրմագլըգ հալի միւշահէտէ օլունմագտա, վէ միւրայիլիկին է՛ն մէքրուհու վէ է՛ն ֆէնասընը միւրթէքիպ օլմագլէ պէրապէր, լիւսանընտա, ֆէվգէլատէ խալիսէթ ու խթիգամէթ ասարը կէօրիւլէքտէ, վէհասըլ հիւքմ իթմէք, եախօտ գանտըրմագ խթէտիկի քրմսէլէր իւզէրինտէ իճ-րաի թէհասիր, եախօտ իզֆալ իյլէմէք իշին, իշէնին հիշ պիր գու-սուրու պուլունմամագտա իտի:

Իմտի, հայտուտ գարը, պու սըրատա տախի շու ևօլտա իֆա-տէեէ աղազ իյլէտի:

— Էվլատըմ, Մ. Ֆէլիքս սիզտէն պիր շէյ կիզլէմիշ տիրքի. սէպէպի շու տուր. — Քէնտիսի, սիզի ֆէվգէլատէ սէվտիկինտէն, վէ սիզին իլէ էվլէնմէք խուսուսընտա վագը օլան վատընը թութմագ խթէտիկինտէն, վէ է՛ն ճիւզի մէվանիտէն տուշարը տէհչէթ օլմա-եա միւսայիտ օլան նէղաքէթինիլի հազգըյլ թագտիր իյլէտի-կինտէն, շու շիմտիքի հարէքէթ վէ մուսամէլէսինտէն դայրի հարէ-քէթ վէ մուսամէլէտէ պուլունմամագ իտի, վէ պուլունմամալը իտի:

— Աճայիպ, — տէտի Բօղէթ, — Ղաեթթ թապիլի օլան թասավ-վուրլարըմըղըն գարշըսընա մէվանի՞մի չըգընօր:

— Էվլէթ, ֆագաթ էհէմիլիէթսիլ շէյլէր տիր, Քիւշիւք պիր ֆուրթուհա տըրփի, իլէրուտէ, գաթիէն իլտիվաճ վէ իթթիֆա-գընըղ վուգուինտէ, սաատէթինիլի տահա զիեատէ լաթիֆ գըլա-ճագ տըր:

— Տիմէք տիրքի, պիրիսիրիմիզտէն այրըլաճաղըղ:

— Խայր, գաթիէն այրըլմաեաճաղսընըղ. ևայընըղ իլտիվաճը-նըղ պիր միւտտէթ կէրի պըրագըլմըշ տըր:

Բօղէթ, էնտիշէ իլէ:

— Լաքին, պու մանի քիմտէն վէ նէտէն նէշէթ իտիեօր, տէ յի սիւալ իթտի:

— Մ. տը Սէրտէօյլտէն, տէտի հայտուտ գարը:

— Օլ պուպտէ զաթէն շիւսչէ իթմիլի խաիմ:

սաղարծը՝ օլտուղունու , Մ. Ֆելիքսի բէտէրինէ ինտէ իթմիշ օլան վագըալարտան սօնրա խապէր ալտըմ :

Բիրօ , վագաա պիր աղ եաշլըճա կէօրիւնմէկէ պաշլամը իտի իսէ տէ , թասավվուրլարընըն մուվաֆֆաղըյեթինի թէէմին իթմէք լաղըմ կէտիկի թագտիրտէ , պու խուսուսուն նէ՞ էհէմինէթի օլապիլիր իտի :

Մէրգումէ , իֆատաթընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Լաքին , մուսաատէ իտին քի , պէնիմ կիպի Մ. Պալթաղարըն տախի հաղըր պուլունմուշ օլտուղու մէնղարէյի սիղէ հիքեաեէ իտէնիմ : Պու հիքեաեէ , քեաֆֆէյի միւթալաթ վէ իյղահաթտան զիեաեէ էհէմինէթի օլտուղունտան , ահվալը հաղըրէեի , վէ պունտան նէյէթ իտէն մուխաթարալարը , իշպու հիքեաեէտէն բէք ալէա անլաեապիլիրսինիղ :

— Սիդի տինէեօրում , մատամ :

— Մ. Ֆելիքս , քէնտիսինին էօեէ բէտէրի , եախօտ համիսի օլան չավուշ թար-ա-Մօրուն , սօն վագըալարտա իճրա իթմիշ օլտուղու վագիֆէեի սիղէ հիքեաեէ իթտի՞ մի :

— Էվլէթ , մատամ , Մ. Ֆելիքս՝ հէր շէյի պանա հիքեաեէ իթտի : Քէնտիսինին յօճուղուղունտան պէրու , օլ սապըրլը վէ եօրուլմաղ , վէ մէնաֆիի մախսուսէեի թէրվիճ իթմէղ իհթիեար չավուշուն քէնտի հագըրնտա կէօսթէրմիշ օլտուղու իհթիմամտան ուղուն ուղատիեէ պահա իթտի , զիրա օ իհթիեար չավուշ . հէնուղ պէշիքտէ պուլունտուղու զէման Մ. Ֆելիքսի գապուլ իթմիշ . . .

— Իշթէ , օ իհթիեար չավուշ , չօգտան պէրու , քէնտի թահթը վէսաեթինտէ պուլունան եթթիմէ նէղարէթ իթմէքտէ օլուպ , անըն իհթիեաճաթընը գանըրմաղտա պուլունմուշ , վէ Մ. Ֆելիքս իսէ , օլխայրխահ զաթըն քիմ օլտուղունու անլաեամամը , հաթթա օլպապտէ չիւպէս պիլէ իթմէմիշ :

« Պու սուրէթլէ , թար-ա-Մօր , Մ. Ֆելիքս իլէ միեանէնիղտէ մէվճուտ օլան կիւնահսըղ միւնասէպաթա քէսպի վուգուֆ իտիպ , հիշ պիր կիւնա մուխալիֆէթէ տէ թէսատտի իյլէմէմիշ տիր , չիւնի , ս իղի ֆէվգէլատէ սէվտիկի կիպի , Մ. Ֆելիքսին մուհիպի սաատէթի տէ եալընըղ սիղ օլաճաղընըղա իսքեաթ օլմուշ տուր :

« Թար-ա-Մօր , Մ. Ֆելիքս հագըրնտա եարմը օլտուղու վէ պիլտիկի խուսուսաթը տիւղէ խապէր վիրտիկի սըրատա , վագը օլան իֆատաթ վէ պէեանաթընըն զուհուրա կէթիւրէճէկի միւքիւլաթ

սէտասընտա վէ սէօղլերինտէ զէրրէ գատար իսթիհզա ալէամէթի պուլունմամագտա խոի իսէ տէ , պուլունլա պէրապէր տիւզ , օղլունուն իպտիվաճը մէսէլէսի խուսուսընտա բէք տէ խահիշ վէ արզու կէօսթէրմէօրտու :

Պալթաղար . - Միւսիւ տիւզ , Ֆէլիքսին հադդը վար տըր , Բօգէթ՝ ռահիհէն մէլէքէ պէնդէր , Նամուսլու , վէ շայեանը հիւրմէթ պիր դըղ տըր :

Տիւզ . - Սի՞ղ տէ մի , միւսիւ Պալթաղար , պու. դըղա հայրան օլմուշսունուզ :

Պալթաղար . - Էկէրչի պահսընը իթտիկիմիզ գըղը թանըմըշ օլսա իտինիզ , շիւպհէսիզ սիզ տէ պիղիմ կիպի տիւշիւնիւր իտինիզ :

Տիւզ . - Էյ նէ՞ տիւշիւնիւր իտիմ :

Պալթաղար . - Բօգէթ իլէ էվլէնէճէք օլան ատէմ , շիւպհէսիզ էրքէքլէր իլինտէ է՛ն զիեատէ մէսուտ օլաճապ տըր տէյի տիւշիւնիւրտիւնիւզ :

Տիւզ . - Ֆադաթ զանն իթմէմքի . . .

Տիւզ , շիւպհէսիզ օղլունուն ճէնապընա տօգունմազ վէսվէսէսիյէ , պիր միւստոթթճիք թէրէտտիւտ կէօսթէրտի :

Պալթաղար . - Նէ՞քի զանն իթմէօրտունուզ :

Ֆէլիքս , պու էսնատէ , էօիւ կիպի սօլմուշ օլուպ , զանն իտէրսինքի , քէնտի իտամ գարարընա պէքլէօրտու :

Տիւզ . - Չանն իթմէմքի , պէնլիմ օղլում , օ տիւպէր կիս իլէ էվլէնմէք իսթէսին :

Ֆէլիքս . - Լաքին , էֆէնտի բէտէր , պէնլիմ է՛ն շէտիտ արզում՝ օ գըղ իլէ էվլէնմէք տիր :

Տիւզ . - Աճայիպ , սէնին է՛ն շէտիտ արզուն պո՛ւ մու տուր :

Ֆէլիքս . - Էվվէթ :

Տիւզ . - Ֆադաթ սէն տիվանէ՞ միսին :

Ֆէլիքս . - Խա՛յր , հաթթա Բօգէթ իլէ էվլէնմէքլիկի , Նամուսու միւլէրինէ վատ իյլէմիշիմ տիր :

Տիւզիւն մուխալիֆէթի աշիքեարէն անլաշըլտըգճա , Ֆէլիքսին ճէսարէթի տէ արթմագտա խոի :

Տիւզ . - Նամուսուն իւղէրինէ վատ մի իյլէմիշսին տիր :

Ֆէլիքս . - Էվվէթ , հաթթա տիկէր հիշ պիր գատըն իլէ էվլէնմէք իլին տէ եէմին իթմիշիմ տիր :

Տիւզ . - Միւմքին տէյիլ տիր :

Ֆելիքս . — Պիլ աքիա բէք տօղբու տուր , վէ պէն սիւլն է վրասը-
նըղըմ , էօյլէ տէյիլ մի :

Տիւզ . — Էվվէթ :

Ֆելիքս . — Սիւլն կիպի , պէն տէ Սէրտէօյլ ֆամիլեասնա մէն-
սուպուս :

Տիւզ . — Շիւպհէսիզ :

Ֆելիքս . — Էօյլէ իտէ , էվէնտի բէտէր , Սէրտէօյլ խանէտանընըն
քէնտի վասարընըն վէ եէմնիլընի նէ սորէթիլէ իճրա իթմէլտէ
օրտագլաընըն պիլմէք իյին , պու կիննէ գաստար պիլմիշ օլտա-
լընընդ : Սիւլ տաթի , վազ իլլիլէ խիւրաթօրտ իթմիշ օրտագլանուդ
եէմնիլընի իճրա , վէ հաթ իլմ Պէրէզի ա նէ հըր սէվահիլի ի պիլմիտէ
միւմքիւնիլ օլտն խոստտաթմը իճրաեէ իթտատտի իլլէմիպնիլ :

Տիւզ . — Էվվէթ , էվվէթ :

Ֆելիքս . — Իմտի , պէնտէ բօղէթէ վազը օլտն եէմնիլընի իճրա
խտէճէիմ :

Տիւզ . — Պէնիմ եէմնիլընիմ իլէ սէնին եէմնիլընի աբասընտա
ֆարզ վար տըր , Էկէրչի պէն , եէմնիլընիմ իճրա իթմիշ օլտտա խտիմ
ալչադըդ վէ իհանէթ սըֆաթլաընա , հադդըլլա լաերդ օլաճադ-
տըմ : Պիզդաթ քէնտիմ , Ֆրանսիզ իամին թաշլմաեա քէնտիմ նա-
լաերդ ատտ խտէճէք , վէ իմէրաթօրտն հուղուրտնա թէքըրը
չըգմաեա , վէ աճըն սլալրադլաըն աթմընտա ճէնկ իթմէլէ ճէսարէթ
իլլէեէմէեէճէք խտիմ :

Ֆելիքս . — Փադաթ էֆէնտի բէտէր , Բօղէթ թէքը իթմէլընի
կիմ , ադ ալչադըդ մը տըր տէյիլ զանն խտիւրտունուդ :

Տիւզ . — Անըն նամուս վէ ըրընա պիլ լէքէ կէթիլտինիլ մի :

«Էկէրչի Ֆելիքս» , «Էվվէթ , Բօղէթ համիլէ տիլ» տէմիշ օլտա ի-
տի , պէքի հէր չէյի գուրթարըր խտի , զիւրա տիւզ , հատաը զա-
թինտէ տաալէթըրմէք վէ խալլիսահ պիլ քիսնէ տիլ : Շու գատար
սիլ , Մ . Ֆելիքս եալտն սէօյլէմէք պիլմէտիկինտէն , պու եալանը
սէօյլէեէմէտի :

Բօղէթ . — Շու սըրտատա եալան սէօյլէմէմէտի խաերըր օլմուշ տուր ,
հէր նէ տաթի օլտա , պու հարէքէթինտէն տօրաեր քէնտիլտինէ տէ-
րէճէտէն զիւրաեա մէմիւնուս :

Պիչարէ գըզըզազ , պու սէօյլէրի սէօյլէրքէն , կէօղէրինի եա-
լաթմադ տէրէճէտինէ կէլմիշ օլտն հէեէճանընը կիւճ հալիլէ զապի
վէ թէսիլն խտէպիլմէքտէ խտի :

Բիրօ, հիքեաեեանէ տեվամ պիրլէ, Յէլիքս, տիւգիւն մէղքիւր սիււալինէ ճէվապէն,

— Խայր, պէն օ գըզըն նամուսունու աուլա բայիմալ իթմէմի-
շիմ տիր, տէտի:

Տիւգ. — Էօյլէ իսէ, անը թէրք իտէպիրիւսին:

Յէլիքս. — Խայր, էֆէնտի բէտէր:

Տիւգ. — Քէստիսինի բէք չարուգ ունուտապիրիւսին:

Յէլիքս. — Ասա, պու օլամազ շէյ տիր:

Տիւգ. — Լաքին սէնին վազիեթի հազըրէն իճապընճա, պէօյլէ
թմէքիկին լազըմ տըր:

Յէլիքս. — (Պիր տէրէճէ քէտէր իլէ,) Եէնի վապիեթիմ մի. Յա-
գաթ, էֆէնտի բէտէր, սիզին մուհապպէթինիգտէն վէ սիզի թէք-
բար պուլտուղումտան տալաբը հիսս իյլէտիկիմ մէսէրրէթտէն զայրի
օ եէնի վազիեթիմի, Բօզէթ իլէ էվլէնմէքիք սաատէթինէ մէնու-
նէն ֆէտաեէ հազըրըմ:

Տիւգ. — Նէ՞ սէօյլէեօրոուն:

Յէլիքս. — Հազըդէթի հալի սէօյլէեօրում:

Տիւգ. — Յագաթ, սէն մութրադ տիվանէսին:

Յէլիքս. — Խայր, տիվանէ տէյիլիմ. զէնկինիք, իւնվան, ըիւթ-
պէ վէ շէրէֆ, պէնիմ ինտիմտէ, պէլքի սիզին զանն իթտիկինիզ.
մերթէպէտէ գըյմէթտար շէյլէր տէյիլ տիրլէր: Պու պապտէ Պալ-
թազարը տախի իսթիճվապ իտէպիրիւսինիզ:

Տիւգ. Պալթազարա պիր աթֆը նազար իթմէսինտէ, մէրգում
մէքթէպի տախի,

— Սահիհ տիր. պէն, տույղուլարը Յէլիքսին տույղուլարը գա-
տար սատէ օլան հիշ պիր քիմնէեէ թէսատիւֆ իթմէմիշիմ տիր,
տէտի:

Տիւգ. — Սահիհէն, տույղուլարը բէք սատէ օլմալը:

Յէլիքս. — Էֆէնտի բէտէր, էկէրչի պիր գաչ սէնէտէն պէրու
պէնիմ էն մուգաատէս իքի հըրսը շանըմըն նէտէս իպարէթ օլտու-
ղունու սիզէ սէօյլէր իսէմ:

Տիւգ. — Սէօյլէ պազայըմ:

Յէլիքս. — Էվլէ էմիրտէ, Յոդալսս հէքիսի, Եանի սէրվէթտէն
մահրում իտիլմիշ օլանլարըն, սեֆիլլէրին, վէհասըլ, իէք չօգ հէ-
քիմլէրին՝ վիզիթալարը պէտէլի ճէօմէրտէճէ օլմահաճազընա, վէ խու-
սուսիյլէ վիզիթալարը պէտէլլէրինի ալապիլէմէեէճէքլէրինէ էմին օլ-

մատրդարունտան, եաթադարունըն պաշնտանէֆրէթ վէ իսթիօրազ իլէ կիթտիքլէրի պիշարէկեան վէ զուաֆանըն թապիպի օլմոգ-լըղը, հէր վադըթ արզու իթմիշիմ տիր, վէ էլան տախի օ արզու-տաեքմ:

Տիւգ. - Էվլատըմ, պու պիր կիւզէլ վէ շայեանը թագտիր վա-զիֆէ տըր, վէ հաթթա էկէրչի սէն, չալըշմադլա կէչինէճէք պիր քիմնէ օլմուշ օլաա իտին, պու խըտմէթի տէրիւհտէ իթմէքիկին, պիր մէրթէպէյի ալիսէ վէ նէճիպէտէ աուտ օլունապիլիր իաի, լա-քին, մատէմքի, պու կիւն սէն, քէսպի սէրվէթ իթմիշիմ տիր, պու եօլաա պիր մէսլէքինէ, մահգա զուրուրիսէթ հըրաը շանը իսմի վէ-րիլէճէկի տէրքեար տըր. չիւնքի պիր տիւդ էվլատընըն՝ թէպա-պէթտէ գալաճաղընա կիւն իլէ ինանըլաճաղը կիպի, պուլալըք պիր իլլէթ էանաաընտա, օ թապիպին, պիր թագըմֆագիր խաթալա-րըն եաթադարը պաշնա կիտէրէք, էօմիլունիւ թէհիքէէէ իլգա իթմէսինէ տահա զիեատէ կիւնիւքլէ մանէա վէրիլէճէկի տէրքեար տըր:

Յէլիքա. - Էֆէնտի բէտէր, սիզ պու իթիգատտա մուսընը:

Տիւգ. - Էվլէթ, լաքին իքինճի արզուն նէ՝ իսէ, օնու սէօյլէ պագալըմ:

Յէլիքա. - Իքինճի արզում, Բօզէթ իլէ էվլէնմէք տիր:

Տիւգ. - Հալէա Բօզէթտէն մի պահա իաթիօրսուն:

Յէլիքա. - Էվլէթ:

Տիւգ. - Տիմէք տիրքի, քէնտիսինի ֆէվգէլատէ սէվէրսին:

Յէլիքա. - Մէճնուն կիպի սէվէրիմ:

Տիւգ. - Ձանն իտէրիմքի տէ, մէճնունսուն:

Գիր արա, բէտէր իլէ օղու պէյնինտէ սիւքիլէթ վագը օլտու:

Գու միւստէթ էանաաընտա, տիւգ տիւշիւնիւեօրտու, Յէլիքա տախի եան կէօզ իլէ բէտէրինի գօլլաեօրտու:

Տիւգ. - (Քէլամա տէվամ՝ իտէրէք) Գու Բօզէթին ֆամիլէասը քիմ տիր:

Յէլիքա. - Բօզէթ՝ եէթիմ տիր:

Տիւգ. - Յագաթ քէնտիսինին բէտէր վէ վալիտէսի քիմլէր ի-միշլէր, չիւնքի Բօզէթ՝ հէր նէ գատար կիւզէլ պիր լագապ իսէ տէ, իսիմ տէյիլ տիր:

Յէլիքա. - Օ կէնճ գըզըն իսի պու տուր:

Տիւգ. - Եալընըք պու մու տուր:

տէրէճէ չէտիտ, վէ խմուսուսիլէ տողրուտան տողրու մուխալիֆէճի, քէնտի մէնաֆիլնէ մուղայիր օլմասընա բաղմէն, իշարէթիմէ մուվա-
ֆըզ հարեքէթտէ պուլունմուտը:

« Տիւղ, պիր աղ սիւրիւթտէն սօնրա, ֆաղաթ էվիլլինտէն զի-
եատէ սօուզ Կանլըլըզլա,

« — Ֆաղաթ, Բօզէթ նէ՞ իշ իլէ եաշահօր, տէյի սիւալ իթտի,
Ֆէլլըս — Չալըճմասը ստեխսինտէ եաշահօր:

Տիւղ. — Շիւպհէսիզ պու պիր չայեանը թաղաիր հալ իտէ տէ, չա-
լըշաղը իշ նէ՞ տիր:

Ֆէլլըս. — Պօթին տիքէր:

Տիւղ. — Օղլում, պու իդտիվանըն ինրասը միւմքին օլամանա-
ճալ տըր:

Ֆէլլըս. — Նիյին:

Տիւղ. — Սէպէպի շու քի, սանա ույզուն տէյի տիր:

Ելիլէ, պուրաճըզտա էօյլէ պիր մէնգարէ վույու պուրտա քի,
թաֆսիլաթընըն պէեանընտան սարֆը նապար իտէրիմ: Եալընըզ շու
զատարը սէօյլէրիմ քի, Մ. տը Սէրտէօյլ, ալտը իդտիվանըն միւմ-
քինսիզ օլմասըղընը դապուլ իթմէքի պէրապէր, օլ խուսուսա բա-
զը օլմանաճաղընը տէրմիւտան իյլէտի: Միւմալիլէյճ, զաթէն պիր
քէրրէ հիտտէթ ու զազապ քէսպ իթմիշ օլտուզունտան, սնտան
սօնրա, պիր տաթի հիշ պիր սէօզ տինլէմէք իտթէմէտի, վէ Ֆէլլըս՝
սիլի քէնտիսինէ թաղտիմ իթմէքիլի թէքիլի իյլէտիլլինտէ, միւ-
մալիլէյճ նանա դարշը կէրտի: Պիշարէ Մ. Ամօր, եալվարտը, բէճա
իթտի, վէ քէնտիսինի սիլտէն ֆարիզ կէթ իրմէկէ միւմուր գըլմազ-
տան իտէ, սէրիլթտէն վէ եաշահաղտան միւհրում գըլմազլըզ
տաշա պիւտտէ միւրաճճաճ օլտուզունտա: օ իհիթիւտա պէեան իթ-
տի իտէ տէ, ժէնէրալ, ապա մուվաֆֆազաթ կէօթմէքմէտի, վէ պէն,
պուզ իլէ օղլու աբասընտա պիր բաթըրտըր դօրաճաղընը ան-
լատրմ:

Բօզէթ. — Ահ, եա՛ Բապպի:

Ելլէն. — Անլէրին պօզուճմալարը մուհազդազ իրէն, պէն, պիր
միւսալիտ վաղըթ պուլալազ, Մ. Ֆէլլըսէ, — Շիւտիլլըր բէտէրնի-
ղէ մուվաֆֆազաթ իտինիլ: Հիտտէթի կէշտիլի անտէ, ճիւմէմիզ
պիրլիքտէ չալըշալազ, քէնտիսինի գանտըրմանա մուվաֆֆազ օլու-
րուզ, տէտիմ:

« Ֆիլվազը, Մ. Ֆէլլըս աղըլ իթաաթ իթմէսիլլէ, Մ. տը Սէր-

տէօյլ մէսրուր օլտու , չիւնքի օղլու , քէնտիսինէ , սիղի ունութմադ իյին , էլտին կէլէնի եաբաճաղընը վատ իյլէմիշ իտի :

Բօզէթ .— Պու միւմքի՞ն մի տիր :

Էլէն .— Օլ վագրթ , տիւգ , իրթէսի կիւնտէն , եանի պու կիւնտէն իթիպարէն , օղլունուն , ժադօպ սօդաղընտա վագր քէնտի խանէսինտէ իյամէթ իթմէսի լաղըմ կէլէճէկինի պէեան իյլէտիկինտէն , Մ. Ֆէլիքս , պունու վատ իթտի :

Բօզէթ .— Տիմէք տիր քի , պու կիճէ բէտէրինին խանէսինտէ եաթաճադ տըր :

Էլէն .— Էվլէթ :

Բօզէթ .— Տիմէք օլուր քի , պունտան պէօյլէ հէր շէյ արամըրտա խիթամ պուլմուշ տուր :

Էլէն .— Խայր , հաթթա մուղայիրի պիլէ . իմտի , ասլա մէյեուս օլմաարադ , պէնի տինկէեին :

Բօզէթ .— Ուէօյլէեին , մոտամ :

Էլէն .— Տիւգ պիղի եալընը պըրագըր պըրագմադ , արամըրտա շու գարար վէրլիտի , Էվլէլ էմիրտէ , Մ. Ֆէլիքս վէ Մ. Պալթազար , սիղի աշըրմագ իուսուսընտա պաղը իյգահաթ վիրմէքլիկէ մէնպուր օլաճաղըմ ղէմանա դատար սիզէ , հիշ պիր շէյ սէօյլէնմէմէք ֆիքրինի պէեան իթտիլէր :

«Պալթազար .— Հագըղ էթի հալի քէնտիսինէ սէօյլէմէքլիք . թէհի եէրտէ պիւեի . ք պիր ֆէնալըգ իճըասընտա պուլունմագ տըր , դիրա էր եա կիճ , տիւգիւն իտտաասընը ղալէպէեէ էլպէթթէ պիր չարէ պուլմաղըմըղտան , իշի օ հալտէ անլաթմագլըգ քեարը ագըլ տըր , տէտի :

Մ. Ֆէլիքս տէ , — Պէն Բօզէթի թանըրըմ , ֆէվգէլատէ նէգաթէթի իճապընճա , վէ իւզէրիմտէն հիւանի թէվէճճիւհիւնիւ գալտըրաճաղը մէմուլ օլան պիր բէտէր իլէ արամըրդ ալմադ տան իսէ , էօլմէք թէհիքէսինի պիլէ կէօզէ ալալադ , քէնտի աշի ու մուհապպէթինտէն մուվագդաթէն կէրի տուրմաեա , վէ պու սուրէթթէ իքիմիլին հաեաթընճա տախի ֆէնալըղը մուճիպ օլմամաեա միւգթէտիր օլաճադ տըր :

«Պատէհու , Մ. Ֆէլիքս , ալըճա պանա խիթապ իտէրէք :

« — Մա'տամ , մատէմքի Բօզէթ հաղընտա իճապը հալին իճըասընը տէրիւհտէ իտիեօր իսէնիզ , օնտան տօլաեը պանա մէսուլ օլմըմուսունուղ , տէտի :

« — Նէ՛ խուսուստա մէսուլ օլմագլըղըմը իսթ էեօրսունուդ , տէյի պէն տէ քէնտիսինէ սիւալ իթտիմ :

« — Օ տա պանա , — Մէզպուրէեի խանէնիդէ ալը՛մքսընըզ , տէտի :

« — Նի՛շին ալմաեըմ , տէյի ճէվապ վիրտիմ :

« — Յագաթ , հէր կիւնա հարէքէթի մէյեուսանէ իճրասընտան քէնտիսինի մէնն իտէճէքսինիզ , տէյի՛մի , տէտի Մ . Ֆէլիքս :

« — Պէն տէ , — Էվվէթ , — տէյի ճէվապ վիրտիմ :

« — Քէզալիք ֆիրարընա միւստատէ իթմէեճէքսինիզ , տէտի Ֆէլիքս :

« — Պէն տէ , — Աճայի՛պ , Նէ՛տէն ֆիրար իտէճէք տիր , տէյի սօրտուլմ :

« — Իֆրաթ Նէզաքէթիւնտէն թահրիք օլունարազ ֆիրար իթմէք իսթէեճէք տիր , տէտի :

« — Ա՛հ անլաեօրուլմ , տէտիմ :

Բօզէթ . — (Իլտիրապ ու էնտիշէլէրի իզալէ օլունմաեա պաշլաեարազ .) Հալպու բի , Էգօլ-տը-Մէտսին սօգաղընտան պէնի նի՛շին աշըրտընըզ :

Բիրօնուն հիքեաեէ իթտիկի շէյլէրին ճիւմլէսի տէ , Բօզէթ թապիի կէօրիւնիւեօրտու , շիւնքի հէր Նէ գատար վագթիլլէ պաղը հիւքմտարլարըն՝ չօպան գըզլարըյլա պիլլէ էվլէնտիքլէրի կէօրիւլիւշ իսէ տէ , 1840 սէնէսինտէ , տիւզլէրին՝ պօթինճիլիք իտէն գըզլար իլէ էվլէնտիքլէրի բէք Նատիրէն կէօրիւլիւր իտի . Պինապէրին , Մ . տը Սէքտէօյիւն , քէնտի օղլունուն միւրատլարընա մուխալիֆէթի հագգընտա Բօզէթ ապա թէաճճիւպ իթմէտի , զիրա քէնտիսի , զաթէն պու մուխալիֆէթի քէշֆ , վէ Ֆէլիքսին օլ պապտէքի թէէեմինպախշ սէօզլէրինէ բաղմէն , բէսմի իզտիվաճլարընըն , տիւզթաբաֆընտան մուխալիֆէթէ տիւշար օլաճաղընը հէր վագթ ժիւլահագա իթմիշ իտի . Պու մուխալիֆէթ իսէ , մէզպուրէնին մէմուլինտէն զիեատէ վաղը օլմուշ օլուպ , Ֆէլիքսին մուհապպէթիւնէ տէ , էմին իտի . Ֆիլ վագը , պու տէլիգանը , քէնտի տալալարընը շիտտէթլէ իլթիզամ իթմիշ օլտուղու հալտէ , Բօզէթ , պունտան տահա զիեատէ Նէ՞ արզու վէ թալէպ իտէպիլիւր իտի :

Բօզէթ , պիկիւնահ պիր գըզ օլուպ , վէ Ֆէլիքսին աշգ ուսէվտաաընա վէ ալսէտգը Նէճիպէսինէ էմնիյեթի քեամիլէսի պուլուտուպ , քէնտիսի Ֆէլիքսին հալինտէ , վէ Ֆէլիքս տէ քէնտի հալինտէ պուլուտաալար իտի , Նէ եօլտա հարէքէթ իտիլէճէք օլտուղունու

չխնդրէր, մերզում տէրիցանելուն, քէնտխինի էլան տէրմէրտէ օլմասընը, թէահիւտաթընը իյֆա իթմէք իչին կիւնիւն պերինտէ երնէ քէնտխինէ կէլէճէկինի թապիւի սուլմադուս խալ :

Հէր նէ հալ խէ, Բերօ, մէզպուրէնին պալէատէքի սիւպլէրի-նէ շու եօրտա ճէվապ վերտի :

— Սիլի, Էդ օլ-տը-Մէտսին սօգաղընտան աշրմալարը, հախօտ աշրմալըլըմ, իրի սէպէպլէ տիր : Պիրինճի սէպէպ շու տուր քի, Մ. Ֆէլէքս, բէտէրի թարաֆընտան քէնտի իւզէրինէ նէզարէթ խալ-լէճէկինտէն վէալէսէ իթմէրլէ, պէտան իթմիշ օլտուղում վապընը իճրա իթտիկի կիւնիւն իրթէսի կիւնիւ սիլի կէօրմէկէ կիտէմէկէ-ճէկինի, վէ պէօլլէ պիւ հարէքէթտէ պուլունտա պիլլէ, տիւզիւ քէնտխինէ գարշը հիտաթլէնտիւրմիշ օլմասղընը, վէ տիկէր թա-րաֆտան տախի, պիւր իհթիւտարըն քէյֆինէ իթաաթլա, սիլի կէօր-մէքլէք իդպալ վէ մահպուլիէէթլինտէն ֆարիլ կէլէմէէճէկինի ան-լաալ, վէ պինապէրի, թէքլիֆ իթտիկիւմ շ թէտպիւրի տէրհօլ գա-պուլ կյէտի :

Բօղէթ .— Մ. Ֆէլէքս սիլին խանէնիլլէ կէլէպլիէճէք մի տիր :

Էլէն .— Էվվէթ, քէնտի լառնէսինէ կէլիւօր կիպի կէլէպլիէճէք տիր :

Բօղէթ .— Իշթէ պու կյի, լաքին աշրըլմաղըլըլըմըն Էրինճի սէ-պէպի նէ տիր :

Էլէն .— Խալընըզ վէ մէյուսիւէթ իչինտէ գալարապ, աղըլ-սըզաա պիւր հարէքէթտէ պուլունտա բուռնուզ տէյ, Մ. Ֆէլէքս զօր-գուեօրտու :

Բօղէթ .— Ահ, անխաօրտու :

Էլէն .— Տիմէք օլուր քի, գիւտաա քէտէր հիտա իթմէէէքէք, պէ-նիւ մահպուստում օրմաղըլա բուի բիգա կէօթթէրիւօրտունուզ :

Բօղէթ .— Էվվէթ :

Էլէն .— Էօլլէ խէ, զըզըմ, իշթէ կէլաիք սիլին թէվըմֆիտանէ-նիլ շուրաալ տըր :

Էլէն, պու սէօլլէրի սէօլլէտիկի զէման, կէնճ գըզա, բարաղըլ-լա կիւզէլ վէ քիւշիւր պիւր քէօք կէօթթէրիւօրտու, չիւնքի Բօղէթ, Էլէնին հիքտաէսիլլէ ֆիքրի զառէթ մէշըուլ օրմաղլէ, նէրէէէ կի-տիլտիկինէ տիգալթ խառնէտիկի հալտէ, արապա, ֆէվըէլտա սիւ-րաթլէ հօլունա տէվաւ պիւլլէ, նէֆաի Բարխառէն տիշարը չըդմըշ, վէ զիքր օլունան սէօլլէր իրա տ օլունտուղունտա, Սապլէմիլ

տէն խոստուսալթը սանա պիւտիւրմէք իշին սապըրսըղլըդլա սէնին վի-
րուտինէ պէքէեօր խտիմ, Զսթէն պու մահրէմիսէթի սանա պէ-
եան իթմէկէ, վիճտանըմ՝ իւզէրիմէ պիւր պօրճ վաղ իթմէքտէ
տիւր:

Ֆէլիքս .- Սէօյլէսին, էֆէնտի բէտէր, քէմալը տիւդդաթ իւզրէ
սիզի տինլէեօրում:

Տիւզ .- Էվլատըմ, սէն շու կէնճ գատընը պիլիւսին:

Ֆէլիքս .- Պու կիճէերի պուրատա կէչիւրէն գատընը՝ մը:

Տիւզ .- Էվվէթ:

Ֆէլիքս .- Օ գատըն կիթտի:

Տիւզ .- Կիթտիկինի սանա քիմ սէօյլէտի:

Ֆէլիքս .- Պէն անըն, արապաեա օթուլտուղունու կէօրտիւմ: Օ
գատընըն ազիմէթի եալընըղ պիւր շէյ խապաթ իթմէքտէ տիւր. հա-
նի, քէնտիսի, էվվէլճէ զանն իթմիշ օլտուղումուղ աղըր տէրէճէտէ
եարալանմամըշ տըր, վէ պու կիւն, եախօտ ետըրն վազը օլաճազ
շու հարէքէթինին, սիզի պէօյլէ ճիւտտի սուրէթտէ մէշղուլ իյլէմէ-
սինէ պիւր մանէա վիւրէմէեօրում:

Տիւզ .- Ֆիքրիմի մէշղուլ իտէն՝ անըն աղիմէթի տէյիլ տիւր:

Ֆէլիքս .- Եա նէ՞ տիւր:

Տիւզ .- Տիւն, վազիֆէսինի պիւլէն հէր բէտէրին՝ պէնիմ եէրիմ-
տէ օլտուղունտա վազը օլաճազ հարէքէթի կիպի, պիզլաթ սէնին
հիքեաեէնի, եախօտ հիքեաեէնտէն պիլիմէտիկին փըզրսլարը սանա
նագլ իթտիմ:

Ֆէլիքս .- Եանի էվլատընըղ նասըլ օլտուղումու պանա անլաթ-
տընըղ:

Տիւզ .- Էվվէթ:

Ֆէլիքս .- Իշթէ՞օ մահրէմիսէթի պանա պէեան իթտիկինիզ ի-
շին, սիզէ թէչէքքիւր իտէրիմ:

Տիւզ .- Պէն եալընըղ վազիֆէմի իյֆա իթտիմ. լաքին չայեանը
թէէսիւֆ իզտիվաճըմը վէ մատուաղէլ տԱրըլիլ իլէ միւնասէպաթը-
մը նագլ իթտիկիմ սըրատա, սէնին, Բուսիա սէֆէրի էսնասընտա
տիւնեաեա նա՞սըլ կէլտիկինի պէեան, վէ իհթիեար Թար-ա-Մօ-
րուն, նա՞սըլ սէնին էօյէ բէտէրին օլտուղունու իֆատէ իթտիկիմմի-
սիլու, վէլատէթինտէն էվվէլ, զաթէն պիւր էվլատըմ՝ նա՞սըլ տիւնեա-
եա կէլմիշ իտուկինի, վէ Անթէլ իլէ պէնի նէ՞ կիպի միւլահազաթ
մէճպուր իտէրէք, օ չօճուղու, Բարիստէ՞ իքի սատըլ: վէ էմնիյ-

արագի միւշթէմիլալընտան, հէման նէօեի ճատտէսի իւզէրին-տէ վազը քիւչիւք վէ խալի պիր քէօշկիւն ընկեալնտա տուր-մուշ իտի :

Պու քէօշկ, հայտուտ գարընըն սէյֆիեհէսի իտի :

11

ԲԷՏԷՐ ՎԷ ԷՎԼԱՏԸՆ ԻՍԹԻՇԱՐԷՍԻ

Միւսիւ տը Սէրտէօյլիւն խանէսինտէ, վէ բէտէր իլէ էվատ ա-րասընտա, Բօզէթտէն տօլտիը վազը օլան մէնդարէ, Բիրօնուն քէն-տի խասմինէ աթլաթմադ. իսթէտիկի կիպի, օլ կէնճ գըղ իլին մու-զիրը տէյլի իտի :

Իշթէ, պու խուսուստարի հազըգէթի հալ շունտուն խպարէթ օլմաղլէ, պէհանընա լիւզում կէօրիւլտիւ :

Բօզէթին աչըրըմասը կիւնիւնտէն պիր կիւն էվվէ, եանի Ֆէ-լիքս՝ բէտէրի խանէսինէ կիթմէք իւզըն Պալթաղարտան աչըրտըղըն-տա, բէտէրինի, Էլէն իլէ վազը օլան մու հավէրէսինտէն վէ օլ կէնճ դատընըն սէրիան ազիմէթինտէն տօլտեր տիւշիւնճէլի պիր հալտէ պուլուպ, մէրգումա սարըլարագ :

— Էֆէնտի բէտէր, պու հալինիղին սէպէպի նէ տիր, տէյլ սիւալ իթտի :

Տիւգ .— Սէպէպի շու տուր քի . . .

Ֆէլիքս .— Ֆագաթ հէր նէ իսէ, սէօյլէեին, ֆիքրինիզ զաեթթ մէշղուլ կէօրիւնիւեօր :

Տիւգ .— Ֆիքրիմին մէշղուլ օլմասընա սէպէպ վար տըր :

Ֆէլիքս .— Բէճա խտէրիմ, հէր նէ իսէ, պու սէպէպի անլաթըն :

Տիւգ .— Ղահէթ վէսիմ՝ միւլահաղաթ, զիհնիմի իշլալ իթմիշ տիր :

Ֆէլիքս .— Էֆէնտի բէտէր, պէն սիղլին օղլունուզում, վէ էսրա-ընըղը ֆաշ իթմէմէկի տալի պիլիրիմ :

Տիւգ .— Նէ՝ սէօյլէեօրսուն, էվատըմ. պէն, ֆիքրիմի իշլալ ի-

եկթլի խըզմէթ քեարլարա թէսլիմ իթմիշ պուլունտուղումու տա իյ-
զահ էլլէտիմ:

Ֆէլիքս . - Էֆէնտի բէտէր , պու թափսիլաթըն ճիւմէսի խաթ-
ըմտա տըր . քէզալիք վիլթուար սօդաղընտաքի խանէնին եանմա-
սը , վէ սէքիզ սէնէ մուգատտէմ Բարիսէ ավտէթինիլտէ , գարընտա-
շըմըն իզլինի պիլէ պուլամսնարադ , անը էսլարի պիլ թարգտա
դոյպ իթմիշ պուլունտուղունտուղու տէրխաթըր իթմէքտէեիմ:

Տիւգ . - Իշթէ , էվլատըմ , արամագտա օլտուղում իղի նիհա-
եկթ պուլտում:

Ֆէլիքս . - Նէ՞ տիեօրսունուղ :

Տիւգ . - Պիւեիւք դարընտաշըն հաեաթտա տըր :

Ֆէլիքս . - Պունու քիմուէն խապէր ալտընըզ :

Տիւգ . - Պու կիճէեի պէնիմ խանէմուէ կէշիւրմիշ օլան գատըն-
տան , օ դատընտան քի , թար-ա-Մօրուն պիլ արա զտնն իթտիկի
կիպի , պուրաեա սուի նիեէթլէ կէլմիշ օլմաեղպ , պիւեիւք էվլատը-
մըն հաեաթըր հադդընտա պանա մուհիմմ խապէրլէր վիրմէք իշին
կէլմիշ տիլ :

Ֆէլիքս . - Պունունլա պէրապէր , պիլ թագըմ էշիսաըն խանէսի-
նէ կիրմէք իշին իսթիմալ իլլէտիկի թէտպիլ էրէյիճէ զարիպ տիլ :

Տիւգ . - Մատէմքի խըզմէթ քեարլըմ ժօզէֆէ , պէնիմ եանըմա
քիմսէեի կիրտիրմէսինի գաթիէն էմի իլլէմիշիմ տիլ , պու հալտէ
օ կէնճ դատըն պաշպա Նէ՞ սուրէթլէ պէնիմ ապիրէմէ կիրէպիլիլ
խի :

Ֆէլիքս . - (Պիլ տէրէճէ իսթիհզա իլէ.) Էօյլէ իսէ , պու գատըն ,
պիլ թազըմ քիմսէլէրէ իլլիք իթմէք համիյի էթինի թաշտըղը իշին
իֆթիխար խապիլիլ :

Տիւգ . - Գարընտաշըն հադդընտա մալիւմաթը սահիհէ վիրմէկէ
կէլմիշ օրտուղունա էսէֆ մի խոխօրսուն :

Ֆէլիքս . - Ալլահ իթմէեէ :

Տիւգ . - Էօյլէ իսէ , նիշին պու գատընըն պիլ մէրթէպէ ալէյ-
հնտէ պուլունուեօրսուն :

Ֆէլիքս . - Իլէրուտէ պէեան խաթրիմ , ֆապաթ էվլէլ էմիրտէ ,
սիղ պանա , օ դատընըն սէօյլէտիկի իֆատէլէրի թէպիլիլ խոխիքի ,
պէն աէ օնա կէօրէ իճապը հալի տիւշիւնէեիմ :

Տիւգ . - Զաթմէն պէն աէ , թէպիլիլ խաեճէկիմ պէեանաթը տին-
լէմէքիկինի սանա բէճա խաեճէք խիմ :

Ֆէլիքս . - Տինդէեօրում :

Օլ վաղըթ տիւղ , Բիրօ իլէ վուգուս պուլան միւրեալէմէսինի , պէր թափսիլ օղլունա հիքեահէ իթտի :

Ֆէլիքս , իչպու ուզուն հիքեահէեի , հէեէճանը աղիմէ տինդէ-եիպ , տիւղ , հիքեահէսինի պիթիւրտիկլինտէ , մէրղում տէլիդանը սիւքիւթ իւղը տուրուեօրում , վէ միւլահապթը աղիմէ տէրեա-սընա միւթմաղրազ զանն օլունուեօրում : Տիւղ , պիր միւտտէթճիք օղլունու օ հալտէ պրրապուրդ տան սօնրա ,

— Նէ՞ տիւչիւնիւեօրումն , տէյի սիւալ իթտի :

Ֆէլիքս . - Տիւչիւնտիւկիւմիւ սիզէ պէհան իթմէկէ ճէսարէթ ի-տէմէմ :

Տիւղ . - Նի՞չին :

Ֆէլիքս . - Դօրպարըմքի , վիրէճէկիմ ճէվապըմումն , դարընտա-չըմը պուլնաղ իւղը պիղզաթ իճըտ իտէճէք օլտուղում թէչէպալիւ-սաթըմլա , սիղին , վաղը օլաճապ թէչէպալիւսաթընըղա մուղայիր պա-ղը խօտպինանէ թասազվուրլարըմ պուլունմուչ օլմասը զաննընա զա-հիպ օլմահասընըղ :

Տիւղ . - Պէօյլէ չիւպհէլէրէ զահիպ օլապիլէճէկիմի նի՞չին տիւ-չիւնիւեօրումն :

Ֆէլիքս . - Պէնիմ վաղիիէթիմ զահէթ միւչքիւլ տիւր :

Տիւղ . - Միւսթէրիհ օլ , եէկեանէ վէ խալիսանէ արզուսու տա-հա տիւնքի կիւնէ դատար , փուգարա հէքիմի օլմապ տան իպարէթ օլան պիր առէմ ալէյհինտէ , քիմսէնին փիքընտէ պու միսիլլու չիւպ-հէլէր հասըլ օլմաղ :

Ֆէլիքս . - Սիզ պու արզումու պիլիեօրումուսունուղ :

Տիւղ . - Թար-ա-Մօր պանա հէր շէյի սէօյլէմէտի մի :

Ֆէլիքս . - Հա՛յ պօշպօղաղ :

Տիւղ . - Հաթթա պանա , Բօզէթտէն տախի պահա իթտի :

Ֆէլիքս . - Օլ պապտէ սիզէ Նէ՞ սէօյլէտի :

Տիւղ . - Բէք չօղ շէյլէր սէօյլէտի իսէ տէ , եապընտա պիլտիրի-րիմ : չիմտիրի պահսըմըղա նապլը քէլամ իտէլիմ :

Ֆէլիքս . - Բէք իյի :

Տիւղ . - Զիրա սէն տէ անլարսընքի , պուլմուչ օլտուղում էվա-տըմըն սաատթիթինի տիւչիւնմէքիկիմ , պէնիմ իչին պիր վաղիֆէ օլ-տուղու կիւլի , զապտա օլան էվատըմը պուլնապլըղը տիւչիւնմէքիք տահա զիեատէ մուհիսիմ պիր վաղիֆէ տիր :

Ֆելիքս .— Թէմամ տըր , ֆագաթ էվվէլ էմիրտէ , Բօղէթ հագ-
զընտա պիր ազ կէօրիւշէլիմ :

Տիւգ .— Պու խուսուստաքի իֆատաթըն հէր նէ իսէ , տինլէմէեէ
հագըրըմ :

Ֆելիքս .— Անը սէվմէքլիկիմէ մուխալիֆէթ իտի՞նօրմուսուռուզ :

Տիւգ .— Օլ պապտէ պէնիմ հագզըմ վա՞ր մը տըր :

Ֆելիքս .— Գէղալիք անընլա էվլէնմէքլիկիմէ մուխալիֆ միսինիզ :

Տիւգ .— Նիշին մուխալիֆ օլաերմ , զիւրա զանն իտէրիմ քի , ա-
նըն հագզընտա սէօյլէնէն սէօյլէրին ճիւմլէսի սահիհ տիր :

Ֆելիքս .— Էֆէնտի բէտէր , օ պիր մէլէք տիր :

Տիւգ .— Տահա իյի եա :

Ֆելիքս , պու սըրատա ֆէվգէլատէ մէսէրրէթ իշինտէ օլմաղլէ ,
բէտէրինի դուճադլատը , վէ շիտտէթի մէսէրրէթինտէն նաշի օլ գա-
տար սըզտը քի , էկէրչի միւմաիլէյհ ,

— Խմտի , Ֆելիքս , շիմտի տէ գարընտաշըն իւզէրինէ տիւշիւնէ-
լիմ , տիմէսէ , հէման պօղուլաճադ խաի :

Ֆելիքս .— Էվվէթ , տիւշիւնէլիմ քի , եագըն վազըթտա , պիր
էվլատ եէրինէ , իքի էվլատընդ օլապիլսին :

Տիւգ .— Սէօյլէ պագալըմ , շու գատընըն իֆատաթը հագզըն-
տա նէ՞ տիւշիւնիւնօրսուն :

Ֆելիքս .— Պունտան ագտիմ տիւշէս նէ՞ օլսլէադ վէ թապիեաթ-
տա իտի :

Տիւգ .— Ճէպպարլարա մախսուս ֆէնա պիր թապիեաթ վէ ախ-
լէադ սահիպի իտի :

Ֆելիքս .— Իգպալբէրէ՞սթ մի իտի :

Տիւգ .— Հէմ տէրէճէյի նիհաեէտէ ,

Ֆելիքս .— Հասի՞ս մի իտի :

Տիւգ .— Խա՞յր :

Ֆելիքս .— Թէսլտիլի ախլէադ իթմիշ օլմասընըն խալիսէթինէ ի-
նանըմընընդ :

Տիւգ .— Ձէրրէ գատար շիւպհէմ օլմաեարադ ինամամամ :

Ֆելիքս .— Շիմտի սիզ պէնիմ էֆքեարըմը անլամադ իսթէեօրսու-
նուղ , աէյի՞լ մի :

Տիւգ .— Էվվէթ :

Ֆելիքս .— Էֆքեարըմը շիմտի սիզէ աչըգտան աչըղա պէեան ի-
տէրիմ :

Տիւգ .— Պէն տէ անը իսթէնօրում:

Ֆէլիքս .— Իշթէ, պէն, պու շէյլէրին ալթընտա պիր հէյլէ վէ տէսիսէ մէվհուս օլտուղունու կէօրիւնօրում:

Տիւգ .— Պիր հէյլէ վէ տէսիսէ մի:

Ֆէլիքս .— Պէրի տէ պիր ճինսեթէթ:

Տիւգ .— Պիր ճինսեթէթ մի:

Ֆէլիքս .— Էվվէթ, պիր հարիս վէ իզպարլէրէսթ պիր դարը, եանի մատամ տը Սէրտէօյլ իլէ հէյլէքիար վէ տէսիսէքեար տիկէր, եանի պու կիճէ պուրատա դալան դարը թարաֆընտան դուրումուշ պիր ճինսեթէթ կէօրիւնօրում:

Տիւգ .— Նէ՞ կիպի ճինսեթէթ:

Ֆէլիքս .— Պու իքի գարընըն սիզէ թէրլիֆ իտէճէք օլտուղլարը էվլատըն, սիզին վէ վալիտէմ Անժէլ տ'Արլըվիլին էվլատը օլտուղունու քի՞մ իսպաթ իտէճէք տիր:

Տիւգ .— Սահիհ տիր:

Ֆէլիքս .— Անճադ, պու էվլատ, պէնիս գարընտաշըմ տաիս օլապիլէճէկինտէն, քէնտիսինի պու լիտղ իւզրէ, տէրհալ թէշէպպիւսաթա իպթիտար իյլէմէք լազըմ տըր: Խմտի, էկէլլի սիզէ ֆայտէլի օլապիլիւր իսէք, պէնի վէ ահըպպաւը պու տղուրտա էմրինիզ թահթընտա պուլունտուրապիլիւրսինիզ:

Տիւգ .— Պազը թէշէպպիւսաթա իպթիտար իյլէմէք իշին, օ մէճհուլէ գարընըն սօն մալիւմաթընա պէրլէնօրում:

Չէնտ տագըդա սօնըա, պիր խըզմէթքեար, տիւգէ պիր մէքթուպ կէթիլտի քի, պու մէքթուպտա, իշլէն, զապպտա օլան էվլատընա տալիր քէնտիսինէ մալիւմաթ վիրէպլիլէճէք դատըն մադամընտա մարքի տը Գրուանըն մահէլլի իզամէթլինի միւմալիէյհէ պիւտիրմիշ իտի:

Տիւգ, մէքթուպու օղլունա թազտիմ իթտիկինտէն, Ֆէլիքս, իշպու մէքթուպու օղլունա սօնըա:

— Կիտինիզ, էֆէնաի քէտէք, հէմ պիր սն էվվէ կիտինիզ, Ձիրա պու թէշէպպիւս մուդատտէս տիր, լարին Անժէլ տ'Արլըվիլին հաեաթիտա օլապիլտիկինի վէ օլապիլէճէկինի տէ չիւնէրէք, սազըն զաաֆէթ կէօսթէրմէնին, տէտի:

Տիւգ .— (Մուֆարապաթ իտէրէք) Օղլում, սէն պու պապտէ վէպէտէ իթմէ:

Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ Ղէվճէսի արասընտաքի միւքեպէմէնի հի-

քեանէն իկմիշ օլտուղուժուզտան, ժէնէրալըն Անժէլ տԱրլըվիլի ունուխմամասը խուսուսընտա օղլունուն իխթարընա գարշըլըզ վազը օլան վաարընը իծրա իտէպիլիպ իտէմէմիշ օլտուղունու օզ ուեանլարըմըլը մուհաքէմէ իտէպիլիլըլէր տիր:

Տիւզ, օթէլ տը Գրուաեա իթտիկի վիզլիթատան ավտէթինտէ, լէհճէսի հէնուզ սօլլուն ոլուպ, քէնտիսի իսէ միւթէէսսիր իտի, վէ հիտտէթինտէն նաշի տիթրէեօրտու: Միւմալիլէյհ, տիւշէսին ինատծըլըզընը զայէպէ իտէմէմիշ, վէ հէմ լէթափէթ, հէմ շիտտէթ, վէ հէմ թէհտիտ իսթիմալ իթմէյլէ պէրտպէր, մէրզ ու մէնին թէրս թապիաթընը միւթէսիլ գըլմաեա հիշ պիր չարէ պուլամամըլ իտուէկինի, վէ միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու լանէթլէտիկի, վէ պու տէֆա տա քէմալ նէֆրէթլէ քէնտիսինի թէքրար կէօրմէքիկէ ըազը օլմուշ օլտուղու օ գարընըն հարէքէթինի տիւշիւնտիւքճէ, սալքի իրատէթի քէնտինտէն չըգմազ տա իտի:

Ֆէլիքս, սալօնտա բէտէրինին ավտէթինէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, մէրգում: իշէրի կէրինճէ,

— Նէ՞ իսպէր, էֆէնտի բէտէր, տէյի սիւալ իթտի:

Մ. տը Սէրտէօյլ, ճէվապ օլարապ, տէրմանսըզ վէ թագաթսըզ պիր հալ իլէ պիր իսկէմլէ իւղէրինէ օթուրտու, վէ Թար-ա-Մօրտան պիր դատէհ սու իսթէտի, Միւմալիլէյհին էանաի զայպուպէթինտէ, իհթիեար չավուշ իլէ Ֆէլիքս, Բօղէթ իւղէրինէ կէօրիւշմէքլէ վազըլթարընը կէշիրիլըլէր իտի:

Ֆէլիքս. — Մուհապէրէ շիտտէթլի՞ մի օլտու:

Տիւզ. — Եալընըլ շիտտէթլի տէյիլ, տէհշէթլի պիլէ օլտու:

Ֆէլիքս. — Էյ:

Տիւզ. — Շիմտի պէն նէ՞ տիւշիւնէճէկիմի պիլմէմ:

Ֆէլիքս. — Պու մարքիլ տը Գրուա քիմ՝ օլուեօր:

Տիւզ. — Տիւշէս տը Սէրտէօյլ տիւր:

Ֆէլիքս. — Պէն իսէ, անը պիր միեանճը զանն իտիեօրտում:

Տիւզ. — Պէն տէ, օ զաննտա իտիմ, ֆագաթ տիւշէս տը Սէրտէօյլ օլտուղունա վազըլթ օլտում:

Ֆէլիքս. — Հալ պուքի շու իսիլ, շու մարքիլ տը Գրուա իւնվանը նէ՞ օլուեօր:

Տիւզ. — Պիր ալտան անը սանա իլդահ իտէրիմ:

Տիւզ, Թար-ա-Մօրուն քէնտիսինէ կէթիլտիկի պիր գատէհ սուեու. իշտի, վէ սօնրա, հէեէճանը պիր ալ կէշինճէ, Գրուա օթէ-

լինտէ վուգու պուլան վիզիթաւորնտա, տիւշէս իլէ մուհապէրէսինի պէրթաֆսիլ վէ տօղրու սուրէթտէ օղլունա հիքեանէ իթտի.

Հէր նէ գատար, պիր գաշ տէֆալար, սիմասընտա պիր հէեւ-
ճանը շէտիտ հասըլ օլտու խէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ ֆէլիքս, բէտէ-
րինին հիքեանէսինի քէմալը սիւքիւնէթլէ տինլէտի, Բուհը ինսա-
նինին ալինէսի մէսապէսինտէ պուլունան կէօղլէրի, շիւպհէսիդ,
մատամ տը Սէրտէօյլիւն հարաքեաթ վէ մուամէլաթը հիքեանէ-
սինտէն միւթէէսսիրէն, հիտտէթի աղիմէ էմուրէօի իրաեէ իթմէքտէ
իտիլէր: Խոսսուսիլլէ մէրդոււմ տէլիգանլը, մարքի տը Լօսթանթ իլէ
պիւեիւք վալիտէսի Ս'արի տ'Ալլըվիլին աշղ ու մուհապէթլէրի
հիքեանէսինի տինլէտիկինտէ, զինատէսիլլէ միւթէէսսիր օլտու:

Ժէնէրալ, հիքեանէսինի պիթիւրիպ, վէ տինլէտիկի վաղըալար
հազգընտա նէ' էֆքեարտա պուլունտուղունու օղլունտան սիւալ
իլլէտիկինտէ, ֆէլիքս, պիր միւտտէթ-ճիւր տիւ չիւնտիւ, վէ պատէհու,

— Էֆէնտի բէտէր, սէրահաթէն վէ դաթիէն սիղէ ճէվապ
վիրմէզտէն էվիլէ, միւսաստէնիլլէ սիղէ պազը սիւալլէր իթմէք,
եախօտ պազը իֆատաթտա պուլունմապ իսթէրիւմ, տէտի:

Տիւգ. — Սէօյլէ օղլուն:

Ֆէլիքս. — Վազը օլան նապիւեթմինիյ մուճիպինճէ, պէն, մա-
տամ տիւշէս տը Սէրտէօյլիւն բէտէրի մարքի տը Լօսթանթըն թօր-
նոճմուեոււմ:

Տիւգ. — Էվիլէթ:

Ֆէլիքս. — Եանի վալիտէմ, օ տիւշէսին զըղղարընտաշը մը տըր:

Տիւգ. — Շիւպհէսիդ:

Ֆէլիքս. — Տիւմէք օլուր քի, գարընտաշըմ վէ պէն, պու գ'արը-
նըն եէկէլլէրիեիլ:

Թար-ա-Մօր. — (Պու մուհապէրէտէ հաղըր պուլունտուղունտան.)
Էօյլէ օլտուղու կիւն կիպի մալիւմ տիւր:

Տիւգ, պիր իշարէթլէ, Թար-ա-Մօրուն ճէվապընը թահսին
իթտի:

Ֆէլիքս. — Էֆէնտի բէտէր, պիր աղ էվիլէ պանա սէօյլէտիկի-
նիլ վէ ադտէմճէ պէնիւմ խապէր ալմըշ օլտուղուն վուգուաթլար
միւնասիպէթլլէ, գալպէն վէ վիճտանէն միւլտհաղա վէ հիսս էլլէ-
տիկիւմ ճէվապը շիւմի սիղէ պէեան իտէճէեիւմ:

Տիւգ. — Սէօյլէ, էվլատըմ:

Ֆէլիքս. — Տիւշէսին թապիեաթընտա օլան, վէ սիղէ ապա մու-

հապապեթ վե թեվեճճիւհիւ օլմատըղը հալտէ, եալընըզ վահի պիր իւնվանա հարիս պուլունան պիր դարը, պու կիւն սիջի ապա վե գաթա սեվմեզ:

Տիւգ. — Պէն տէ օ էֆքեարտաեըմ:

Ֆելիքս. — Պիւաքիս, տիւչէս, ինթիգամճը պիր դարը օլտուղու ճիհէթլէ, հարէքէթինին եօլտուղուղու վե սուի իպրէթի մուճիպ օլմասընտան նաչի, եալընըղըզ իչինտէ եաշամաեա մեճպուր իտիլմէսիլլէ, պու միւշքիւլ էօմրիս տէրունինտէ չէքտիկի միհն ու մէշազգաթըն ինթիգամընը սիդտէն ալմագ իսթէեէճէկի, վե սիդի թահպիր իլլէեէճէկի տէրքեար տըր:

Տիւգ. — Օնա նէ՞ չիւպհէ:

Ֆելիքս. — Պինապէրին, քէնտինին դահիրի թեպտիլի մէալէք ու ախլէագը, մահգա միւրայիլիկինին նէթիճէսի տիր:

Տիւգ. — Իհթիմալ տըր:

Ֆելիքս. — Իմտի, սիւ քէնտինինէ եագլաշմանըղա, տահա զիւեատէ պէտպալսթ օլաճագսընըզ, 0 սիզին պագըյեէյի էօմրիւնիւզիւ դէհլըլէմէքլէ, պիր մէսէրէթ հիսս իտէճէք տիր: Պէլքի տէ, բէնչէյի ճէղաեա չարբըլմագլըզ թէհլիքէսինտէն աղատ օլապիլէճէկինի մէմուլ իտէպիլիր իսէ, սիդտէն գուրթուլմագ, վե պու սուրէթլէ ատապէթ վե ինթիգամընը լճրա իլլէմէր իւզըէ, ճինաեթ իճրասը խուսուսունտա տախի թէրէտտիւտ իթմէեէճէք տիր:

Տիւգ. — 0 գարընըն հէր շէյէ միւգթէտիր օլտուղունու պու կիւն անլատըմ: — Փագաթ գարընտաշըն հագգընտա մուհաքէմէն նէ՞ եօլտա տըր:

Ֆելիքս. — Շիմտի տէ օնտան պահա իտէճէեիմ: Արալարընտա մէվճուտ օլան աշգ ու մուհապպէթ եախօտ զուրուրիեթ ըգագապէթիլլէ, միւտտէթի էօմրիւնտէ տիկէր պիր գատընը թահգիր իթմիւշ օլան պիր գարը, տայիմա լանէթլէմիւշ օլտուղու օ գատըն քէնտինին հէմչիրէսի խուկիլինի խապէր ալընտըղընտա, միւթէէսիլ օլմագ, վե աղրագը նէֆսանիեէլէրինին պիւթիւն չիտտէթինի զայպ իթմէքլէք չաղընտա պուլունան օ գարը, շու սօն վագըտա աֆվ իթմէզ, վե հիչ պիր շէյի ունութմագ իսէ, ալագ սաեըլըր:

Տիւգ. — Անը պէն քէնտինինէ սէօյլէտիմ:

Ֆելիքս. — Պու ալագ գարը, քէնտի բաքիպէսինին օղլունա իզհարը թեվեճճիւհի իթմէքլիկէ, վե անը սեվմէքլիկէ միւգթէտիր տէլի տիր, զիրա օ էվլատը սեվմէք անըն վալիտէսինէ աֆվ իթմէք

տիմէք տիր : Հալաու քի , պու եօլսա հարեքէթ իթմէք իչին , եիւրէք վէ գալալ պիւեիւ քիւկիւ լազըմ տըր քի . պու խասեղէր տիւշէստէ եօգ տուր :

Տիւզ . — Էյ նէ նէթիճէ չըդարընօրսուն :

Ֆէլիքս . — Շու նէթիճէ յի չըդարընօրում քի , տիւշէս՝ տիւշէս օլմազ , վէ պու խմի թաշմաւա հազգը պուլունմազ իչին , սիզի թէֆըլիզ իտէն թալազ (գալըր գօճու պօշամատը) սէնէտինի իպթալ իթտիւմէք իսթէէօր :

Տիւզ . — Պէն տէ էօյլէ գանն խտէրիմ :

Ֆէլիքս . — Վէ , քէնտի մագսէտինէ էրմէք իչին , էվլատընըզ սիդէ իեատէ իթմէք իսթիհզազընաւ լաեըզ օլմազ իւզըն , չէթմանի պիր թէտալիր իսթիսալ էյյէէօր :

Տիւզ . — Պու պոպտէ տախի սէնինլէ հէմէֆըեարըմ :

Ֆէլիքս . — Շիմտի , մատտէ չուրաեը անլամագտա տըր քի , պու շօճուզ սիզին էվլատընըզ մը տըր . տըն պազասը սէօլիս՝ մասալ մը տըր , եօգսա սահիհլիք մի տիր , վէ տիւշէսին անըն հազգընտա հիստ իտէկիւթիկինի տէրմիտան էյյէտիկի մու հապսէթ վէ թէվէճ-ճիս հ՝ շայեանը նէֆրէթ պիր գօթիտիա մը տըր , տէյիլ մի տիր :

Տիւզ . — Իշթէ մի չքիւլաթ պունտա տըր :

Ֆէլիքս . — Էվվէթ . պէն տէ պու պապտէ պիր չէյ սէօյլէմէնէ ճէսարէթ իսթմէթ . էֆէնտի քէտէր , նատըլ քի սէօյլէնօրսունուզ տիւշէսին ախլեզընտա պուլունան գալըլար . հէր չէյէ միւզլէտիր տիրլէր . Օլապիլիր քի , տիւշէս իչին իլուրուսի ի քէչֆի խտէրէք , էվլատընըզ հազգըլէթէն սէրիւհտէ իթմիշ օլսուն , օ հալտէ էվլատընըզ , պէնիմ գարընտաշըմ օլտուշ օլուր : Քէզալիք օլապիլիր քի , պու հէյլէք ետըր վէ տէսիսէքեար գալըր , իշգու վագիֆէյի իճրա իթտիրմէք , վէ պօւնուն նամուսաուզ քեարընըր բալլաշմազ իւզըն , պիր էճ-նէպիեի քէնտիսինէ բապթ իթմիշ օլսուն , ֆազաթ թէէքրաթ խախօրում քի , ֆիքրիսիզաէ պէօյլէ պիր չիւպհէ պուլունտուզու հալտէ , քեաֆ-ֆէմիզ տէ , չիմտի պիւեիւմիւշ օլան օ շօճուզու պուլունա , պէնիմ գարընտաշըմ օլտուզունա իսքնաթ օլմուշմաքնա չալըշմալընըզ , Պէեանէ հաճէթ օլմատըրը իւզըն , թահզըրզաթ վէ թէհալըրիեաթըմըզտա ապա եօրուլմամալընըզ , Պու կիպի տիւշմէնլէրիմիլ էնէքեաֆֆէյի վէտալիթ ու թէտապիր ճալիզ տիր , իմտի , էկէրչի հէյլէ իսթիսալ իթմէք լազըմ կէրիսէ , թէհէտուիւտ իթմէմէլիեիլ :

Թար-ա-Մօր . — (Հայրէթլէ .) Իշթէ պու սէօլ տօզըու տուր :

Տիւգ . օղլունու . քեաֆֆէյի սեօյլէտիքլէրինի թահսն իթտի . վի պատէհու թատափվուր իթտիքլէրի միւշքիւ թէշէպպիւսիւ հիւսնի սուրէթտէ պաշա չըգարաւիմէք իշին , թէտպիր վէ վասթթա տիւշինմէէէ պաշլատըլար :

Ֆէլիքս . - Էվվէլ էմիրտէ , պու կիճէ պուրատա գալմիշ օլան գարընը պուլմաղ , վէ քէնտլաինի թէքրար կէօրմէք լաղըմ տըր : Օ պիր կէնճ գատըն տըր , վէ պէլքի տէ տիւշէս գատար ալապ տէյիլ տիր : Պունտան գաթինապար , պիղէ գարչը պուզղ ու ատափէթի օլմաղ իշին , հազգլը եախօտ հազգսըղ այնի սէպէպլէրի պուլունմաժապտա տըր : Խմոն , շիւպհէսիղ , օ պիղէ պաղը մալիւմաթ իթա իտէպիլիր :

Տիւգ . - Լաքին , մահէլլի իգամէթինի պիլմէմ :

Թար-ա-Մօր , Բիրօեու թաաղիպ իթտիրմէք իւզըէ վուգու պուլան թէշէպպիւսիւնիւ , վէ իշպու թէշէպպիւսիւն , կէնճ գատընըն ուզապը կէօրմէքլիր իտասէսի վէ արապաճընըն ազըլսըզըղըլա պաշա չըգմատըղընը հիքեաեէ իթտի :

Ֆէլիքս . - Անը պուլմաղ խուսուսընսա պէնիմ պիր թէտպիրիմ վար տըր :

Տիւգ . - Նէ° տիր :

Ֆէլիքս . - Պունա ճէվապ վիրմէդտէն իվվէլ , Պալթաղարը կէօրմէք իգթիզա իտէր :

Ֆէլիքս , պու սեօյլէրի սեօյլէրքէն , Պալթաղարըն , Բիրօ հազգընտաքի աշղ ու մուհապպէթինտէն թահրիր օլունարապ , օ կէնճ գատընը թաաղիպ իթմիշ օլտուզունու տիւշինմէքտէ իտի :

Տիւգ . - Մ . Պալթաղար օ գարընը թանընօր մու :

Ֆէլիքս . - Խաշը , ֆապաթ :

Ֆէլիքս , տօթմունտն սըրընը ֆաշ իթտի , վէ խիթամընտա տախի ,

— Իշթէ , սիգ տէ անյաեօրտունուգքի , Պալթաղարը կէօրմէգտէն էվվէլ , պու սըրատա հիշ պիր շէյ ետըրլամաղ , տէտի :

Վազըթ գարարմաղլա , պապու վէ էվլատ , թաամ իթմէք իւզգրէ ուֆրաեա օթմարտուլար , Թար-ա-Մօրա կէլինճէ , լըէրուտէ սէպէպի անյաշըլամաղ օլան վէխիմ պիր միւլահապա ֆիքրինի իշղալ վէ քէնտլաինի թապիգ իթտիլի ճիհէթլէ , ճիւղի պիր ֆէնալըգ վէ քէնտլաինի թապիգ իթտիլի ճիհէթլէ , թանէսինէ շէքիտի , հիւս իթմէրտէ օլտուզունու պէհանէ իտէքէք , թանէսինէ շէքիտի , վէ օրատա սէրպէսթ ճէ տէրեայը միւլահապաթա տալար :

Էսնաի թաամոտա, Ֆելիքս, Բոգլթ հագգընտա բետերինէ պահս իթտի, վէ օ իհթիեարը, քեամիլէն կէնճ գըզըն լէհինտէ պուլտու-
ղունտան, անը, քէնտիսինէ թադտիմ իթմէք իւղրէ, կիտիպ կէ-
թիւմէքիկի թէքլիֆ իլլէտի:

Տիւգ իսէ, օղլունուն մէդքիւր թէքլիֆինէ ճէվապէն,

— Բէք իյի, պու տէրէճէ մէտհ ու սէնա օղլունան պու տիլպէր
գըզըղաղը կէօրմէքիկիմ, պո. կիւնքի վագըալարըն ֆիքրիմտէ հա-
սըլ իթմիշ օլտուգլարը միւլահաղաթը իղալէ իթմէքիկէ եարսարմի-
տէպիլիք, Պունտան դաթինաղար, պիր կիւն, օ պէնիւմ էվլատըմ
օլաճագ իսէ, քէնտիսինի հիւննի սուրէթտէ գապուլ իթմէքիկիմիդ
լաղըմ տըր, տէյի պէնան իլլէտի:

Ֆելիքս, բետերինին ճէվապընտան մէմնուն օլարագ, տօղրունճ
քէնտի խանէսինէ շիթապան օլտու, վէ Բօղէթ իլէ իվարը, Մ. Բէր
տ'Օրուն օտապընտա պուլտու քի, պիչարէ գըզըղաղ՝ հայտուտը
մէրգումուն հարէքէթի ինսաիեթթիեարանէսի օլմասա, գուրպան
կիթմիշ օլաճաղը գազատան հէնուզ քէնտիեի պուլմուշ իտի:

Օ ազչամը Բօղէթին թադտիմի միւմքինսիդ օլտուղունու, Ֆե-
լիքսին, քէնտի բետերինէ նէ սուրէթլէ խապէր վիրմիշ օլտուղու
մալիւմ տիւր: Մէրդում, այնի մէքթուպընտա, վուգու պուլան գա-
ղաեը հիքեաեէ իթտիքտէն սօնրա, կէնճ գըզըն էմրի միւտալաթընա
պագաճաղը ճիհէթլէ, քէնտիսինին տէ, ժագօպ սօղաղընա ալտէթ
իտէմէեճէկինտէն սօլաեը բետերինտէն տֆվըդ տիլէմիշ իտի:

Բօղէթին ահվալը սըհհիեէսի իճաղընճա, Ֆելիքս, Պալթաղա-
րըն նէդտինէ տախի կիտէմէտի:

Իթթէսի կիւն, իւր կիւնիւն հէման այնի վաղթ ու սաաթընտա,
Բիրօեու գօվալումադտա օլան վէ պու գարը սէպէպիլլէ ահըպա-
սընը ունութմանա պաշլամըշ պուլունան Պալթաղար, մէյտանն չըգ-
մամըշ օլտուղու հալտէ, բետէր վէ էվլաս, Բօղէթ հագգընտա ու-
ղուն ուզատիեէ կէօրիւշտիւրաւէն սօնրա, — չիւնքի բետէր իլէ էվլա-
տըն արղուլարը վէ մէսէրքէթլէրի այնի օլմաղլէ, բետէր՝ էվլատընը
խօշնուտ իթմէք իւղրէ, անրն արղուլէտիկի շու խուսուտա կէօ-
րիւշմէքտէն կէրի տուրմադ իտի, — տիւգ, չէօլլէճէ իֆատէեէ ա-
ղաղ իլլէտի:

— Սաաթ չիմտի սէքիդ տիւր սէնին քիւչիւք Բօղէթին, էպէթթ-
թէ չիմտի թաալընը իթմիշ տիւր: Քէնտիսինի թանմազըղը ֆէվէ-
լատէ արղու իտիօրում: Իմտի, կիթ քէնտիսինի պուրաեա կիթիւ

քի, եալընըզ գալմագտան սըգըլմաորն. Պու ցինն, բաղար տըր, վէ պիւթիւն հաֆթա, օ կէնճ գըզ չալըյմըզ օլտուղու ճիհէթլէ, իսթի-բաւթա իհիթիեաճը պուլունտուղունտան, պու ադչամ պէնիմէ պերիքտէ վագըթ կէչիւրի, վէ սաաթ օն պիրտէ կիտէրսինիզ.

Ֆէլիքս, պու թէրլիֆ բէտէրի թարաֆընտան վուգու պուլմա-սընտան մէմնուն օլարագ, սուֆրատան գալգտը, վէ եիւքսէք աէ-տա իլէ,

— Իշթէ, պէն կիտիեօրում, տէտի.

Տիւգ. — Արապաեա օթուր քի, տահա չաբուգ կիտէպիլէսին.

Ֆէլիքս. — Իքի ատըմլիգ եէր տիր, արապասըզ տա կիտէպի-լիլիմ.

Տիւգ. — Ֆագաթ, էկէր Բօզէթ, հէնուզ տիւլմէսինտէն միւզ-տարըպ իսէ. . .

Ֆէլիքս. — Հագգընըզ վար տըր.

Մուախիսարէն Ֆէլիքս, աչաղըեա էնիպ, տիւգիւն թալէպի վէճհ իւզըէ անըն արապասընա օթուրտու, վէ պիր չարեէք սաաթ սօն-լա, պօչպօղազ ժէրթըիւտ, օ ադչամը իքինճի տէֆա օլարագ, իւ-նիֆօրմալը պիր արապաճընըն՝ գապա պիր սէտա իլէ Գաբուեու ա-չըն՝ տէյի վուգու պուլան ափալէսի իւզէրինէ, գաբունուն իքինի չէքմէքլիք իֆթիլիսարընա նայիլ օլտու.

Ժէրթըիւտ, արապանըն սէսինի իշիթմիշ օլտուղունտան, զէվ-ճինէ,

— Տո՛ւր պագալըմ, դալիպա մատմուազէլ Բօզէթ ափտէթ ի-տիեօր, վիզլիթասը նէ՛ գատար ազ սիւրտիւ, տէտի.

Ֆիլվագը, հայտուտ գարը իլէ Բօզէթին օրատան ազիմէթլէրին-տէն պէրու, անճագ իւշ չարեէքլիք պիր միւտտէթ կէչմիշ իտի.

Ժէրթըիւտ իֆատաթընա տէվամ՝ պիրլէ.

— Քէնախինի օտամըզա կիրտիքէեիմ, Ղիրա՝ դալիպա պիզէ հիքեաեէ իտէճէք ուղուն վէ կիւզէլ նագլիեէթլէրի պուլունճագ տըր, տէյի իլապէ իթտի.

Հէր նէ հալ իսէ, գաբունուն իքի չէքիլտի, ֆագաթ մա-տամԲէրլ տ՛Օր, Բօզէթ եէրինէ, Ֆէլիքսին հալլիեէ կիրտիկինի կէօր-տիւ.

Պու կէնճ մէրթէպիլ, Բօզէթի պուլմագ իւղիէ օ մէրթէպէթէ-լաշ իտիեօրտու քի, հալլիտէն սալքի տիվանէ կիպի գօյմագտա իտի.

Ժէրթըիւտ. — Միւսիւ Ֆէլիքս, նէլէեէ կիտիեօրտունուգ.

Ֆելիքս .— (Մատամ Բէրլ տՕրուն ոչօչօղաղլըընը պիլտիկին-տէն.) Տուրածադ վաղ թրմ հօգ. տուր :

Ֆելիքս , Հայէա դօչմասընա տէվամ խտէրէր , նէրտիվէնին պի-րինճի դատէմէսինէ աեաղընը պատմադ իւզրէ իքէն , ժէրթրիտին զապա սէտասըյա , վէ մուամմա թարղընտա սէօղէր իլէ ,

— Մատմուազէլ Բօղէթի պիլլիքտէ կէթիլմէտինիզ մի , աէյի պաղըրմասընը իյիթտիկինաէ , պիրտէն պիրէ սուրտու :

Ֆելիքս .— (Ֆիրքինտէն.) Պու նէ՞ աճայիպ սէօղ . պէն քէնտիսինէ վուգուաթը խապէր վիրմիշ օլտուղում , վէ հաղըրլանմասընը թէն-պին իթտիկիմ հայտէ , Բօղէթ տիշարը՞ մը չըգտը , հօգսա , մատամ Բէրլ տՕրուն աղլընա՞ մը կէլտի :

Մէրգուժտէլիդանլը , պու միւլահապաեր իթմէքլէ , գարուճու-նուն օտասընա տօղլու իլէրլէտի :

Ֆելիքս .— (Ժէրթրիտէ խիթապէն.) Մատամ Բէրլ տՕր , Բօղէթ տիշարը՞ մը չըգտը :

Ժէրթրիտ .— Աճայիպ , տիշարը չըգտը՞ մը տէյի սիւալ խտի-հօրսունուզ :

Ֆելիքս .— (Սապրըսըղլըգլա.) Է՛վվէթ ,

Ժէրթրիտ .— Լաքին , միւսի Ֆելիքս , սիզ անըն տիշարը չըգ-տըղընը պիլմէհօրմուսունուզ , մատէմէյի սիզ , վէ էֆէնտի քէտէրի-նիզ միւսի տիւզ , քէնտիսինի իսթէմիշսինիպ տիր :

Ֆելիքս .— Մատամ Բէրլը աՕր , սիզ միթլազա ագլընըղը զայի խտիհօրսունուզ :

Ժէրթրիտ .— Պէ՞ն մի աղլըմը զայի խտիհօրում :

Պէրէքէթ վիրսին քի , պու սըրտտա Մ. Բէրլը աՕր լաղըրտընա գարըշտը , հօգսա , ժէրթրիտ , աղլընըղը զայի մը խտիհօրսունուզ տէյի վապը օլան սէօղտէն սօլաեր քիւր հիտտէթ օլտուղունտան , մէրգում տէլիզ անլը , օ գատար մէրաղլա պիլմէք իսթէտիկի խու-սուսաթ հաղ գընտա , սապահա գատար չալըշտա , մախիմաթ ալա-մաեաճադ խի :

Ֆելիքս , Բօղէթին աչըրլումասը տէյի թէսմիւն՝ իսթիկիմիզ վու-գուաթտան խապէրտար օլտուղունտա , պիւթիւն պիւթիւն թա-գաթըղըղ հայինէ տիւշաիւ , վէ պատէհու պիւեիւր պիր իսմիտի օլմաեարագ , քէնտի օտասընա չըգտը իսէ տէ , օրատտա տա , Բօղէ-թին գաչըրըմասընա տայիր հիշ պիր մէրթուպ վէ հիւ պիր էմալէ պուլամաար :

Տէրհալ, մէրգում, տրապանա ըաքիպէն բէտերինն վէ ահըպ-
պասընն, վէ Բօղէթի թանրեանլարըն խանէլէրինէ կիթտի իսէ տէ,
քեաֆֆէսինտէ տէ իւմտի պօչա չըզըպ, մէյեուսէն խանէսինէ ավ-
տէթլէ, պիր խսկէմլէնէ «թուրուպ,

— Եա Բապպի, աճապա պուլամուսաճաճմընըմ, տէտի,

Բէրլը տ'Օր վէ դէվճէսի, Բօղէթի կէօթիւրմիւշ օլան արապա-
տա պիր դարը օթուրմիւշ օլուղունու կէօրմէտիքլէրինտէն, Ֆէ-
լիքսէ, Էլէն հազզընտա ապա պահա իթմէտիլէր, Իշթէ պու, օլ-
տուղճա պիր էմարէ իքէն, զէվալլը աշըզ, պու էսէր վէ էմարէտէն
տախի մահըում դարուր,

12

ԻՎԱՐԱՆ, ՊԻՐ ՏԷՖԱ ՏԱՀԱ ՔԷՆՏԻ ԲԱՆԱԼԱՐԱՆԸ ԳՈՒՐՄԱՍԸ

Հիքեաեէ իթտիկիսիզ սօն վադըալարտան սօնրա կէչէն սէքիզ
կիւն զարֆընտա, պիրի, սէրիան տէյլ իսէ տէ, ազ պիր վազըթտա
պու հիքեաեէնին խիթամընտ էրիշտիրէճէք սուրէթտէ պիր թագըմ
ահվալ ու վէդաեի գուհուրս կէլտի, վէ հիքեաեէմիզտէ պէեան
իթմիշ օլտուղունուզ էշիասըն ճիւմլէսի, պու միւտտէթ զարֆընտա
խալլի իշլէր կէօրտիւ, Շէօլլէքի,

Տիւշէս իլէ Բիէր, Մ. տը Սէրտէօլլիւն օղլու օլմազլըզ խըտմէ-
թինի կէօրէպիլէճէք պիր ալչաղը արամազ, ախը՝ պիւեիւք օղ-
լունու պուլմազ, Ֆէլիքս՝ Բօղէթէ գալուշմադ, վէ Պալթաղար՝ հայ-
տուտ գարընը քէնտի աշգ ու սէվտսը պաղլարը տէրունինտէ
տուտ ըալթ իլլէմէք իւզրէ իմրարը վադըթ իթտիքլէրի կիպի, Թար-ա-
րապթ իլլէմէք իւզրէ իմրարը վադըթ իթտիքլէրի կիպի, Թար-ա-
Մօր իսէ, քէնտի միւլահազաթ ու թէֆէքքիւրաթ տէրեասընա հէր
Ղէմանտան զիեստտէ տալարապ, զանն խտէրսին քի պու միւլահազա
վէ թէֆէքքիւրլէրի, քէնտիսին թաղիկ գըլմազտա խտի, Քէպապ
իտիլմիշ եէր Էլմասը սաթան մասում Տիւղօնու խանէսինէ գապուշ
իտիլմիշ օլան Բա-տը-Շանս՝ պիր ազ քէսպի չիֆա իթմիշ օլուպ, պիր

գալ կիւնէ գատար լազըրտը իտէպիլէճէկի թապիպի թարափընտան պէեան օլունմուշ խոի :

Հայտուտ գարը իլէ Գաֆալարըն-ճէլլատընա կէլինճէ , պուռլար տա , իլէրուտէ կէօրիւլէճէկի վէճհ իւզրէ , պօշա վազըթ կէլիրմէմիշ իտիլէր :

Պալթազար իսէ , հէր նէ գատար եալընըլճա օլարուգ , Բիրօտան տօլաեը ֆիքրի մէշղուլ օլուպ , եանի բիմէսնէեի քէնտիսինէ շէրիք ալմագսըզըն , օ գարընըն բէնչիլիլէլէրի ալթընտա տուրմագ տա , վէ ուզագտան կէօզլէրիլէ անը թաագիպ իլլէմէքտէ խոի իսէ տէ , պու ճիւմիլէ իլէ կէշէն մէգքիւր սէքիզ կիւն զարփընտա , քէնտի տօսթունա աթիտէքի մալիւմաթը վիլիւպիլի :

Մէճհուլէ գարընըն իսմի՝ էլէն Բիրօ տուր , քէնտիսի Մօթ-Բիքէ ճատտէսինտէ մուգիմ օլուպ , ֆադիր եալսօտ զէնկին օլտուղունու պիլմէմ՝ ամմա , պիր արապաեա մալիք տիր : Քէզալիք , տուլ պիր գարը՝ մը , եօգսա կէնճ պիր գը՝ մը իտուկինտէն խապէրտար տէյիլիմ , վէ եա թէալթրօ օեուլնճուսու եալսօտ սիլահ մուալլիմի օլտուղունու տա պիլմէմ , լաքին խանէսինէ քիմսէեի գապուլ իթմէզ , վէ բէք չօգ տէֆա գատըն զըեաֆէթլինտէն զիեատէ երքէք գըեաֆէթլիլէ տիշարը չըգար :

Յէլիքս , Բօզէթին ղայպընտան տօլաեը հիսս իտէկէլտիկի , վէ հէման տիվանէ օլմագ տէրէճէսինտէ պուլունտուղու աճը վէ քէտէրէ միւսթաղարագ օլարագ , վէ նիշանլըսընըն ֆիրարընա վէ եալսօտ աշըրըլմասընա պիր մանէա վիլիմէեէրէք , վէ էսրարի պիր ճինանէթ ֆիքրինտէ գարար գըլմաեա ճէսարէթ իտէմէեէրէք , էլէն հագգընտա քէնտիսինէ վիրմիշ օլտուղու մալիւմաթը տիւգէ թէսլիլ իլլէմէտինի Պալթազարա բէճա իթտի , վէ իւպլէի մէգալ իտիպ :

— Պանա կէլինճէ , — տէտի , — օլ գատար միւզտարըպ պուլուննուեօրում քի , հիշ պիր շէյ եաբամամ , հիշ պիր շէյ եաբաեամամ , չիւնքի ագլըմ պաշըմտա տէյիլ տիր , իմօի , գարտաշըմը պուլմագ իւզրէ , բէտէրիմի իճրուսընը թէնսիպ իտէճէկի թէշէպալիսաթտա քէնտիսինէ եարտըմ իթմէնիղի բէճա իտէրիմ :

Պալթազար , « Լաքին աճը վէ քէտէր միւսթէսնա օլտուղու հալտէ , պէնիմ ագլըմ , քէնտի պաշըմտա՞ մը տըր տէյիլ զանն իտիեօրսուն : Պու գարը , պէնի տիվանէ , հէմտէ տիվանէլէրին տիվանէսի իտիեօր » Խօլունտա ճէվապ վիրմէքլիկի արզու իթտի իսէ տէ , տօսթունու քէտէրի ղաեէթ աղիմ վէ ճիտտի օլտուղունտան , անըն

մէջքիւր քէտերինն ըրաեւթէն կիտիւ պիտի գիւ պուտու , վէ միւ-
մաիւն յհ թարափընտան ,

— Էլէնին խանէսինն կիտելիւ տէյի պիւ թէքլիֆ վուգու պու-
տուղունտա , Պալթապար ,

— Բէք ալէա , լաքին նէ՞ վագըթ կիտէճէյիզ , տէյի կէրմի-
եթլէ ճէվապ վիրտի .

Տիւզ .— Շիմտի կիտէրիզ .

Պալթապար .— Պէն հազըրըմ , կիտելիւմ .

Պէյլէճէ տիւզ . վէ Պալթապար արապաեա օթուրուպ , Բիրօնուն
խանէսինն կիթտիւէր , վէ Բօղէթ իւղէրինն նէղալէթ իթմէքլիք վա-
զիֆէսինի տէրիւհտէ իտէլիտէն պէրու , չօգ տէֆա խանէսինտէ պու-
լունմաեան մէքդումէ հայտուտ գարըեք պու տէֆա խանէսինտէ
պուլտուլար .

Հայտուտ գարը , իշպու իքի միւսաֆիրի կէօրտիւկիւնտէ , էքէ-
յիճէ թէաճճիւպ իթտի իսէ տէ , քէնտի մահէլլի իգամէթինի պուլ-
մազ իշին նէ՞ վասըթանա միւրաճաաթ իթմիշ օլտուգլարընը , նէ՞
տօլաեքսըլա , վէ նէ՞ տէ իյմա իլէ անլամաեա չալըլմատը .

Տիւզ , վիլլ թալարընըն սէպէպինի պէնան իթտիկիւնտէ , Բի-
րօ , ֆէվգէլատէ նէղաքէթլէ , շէյլէ ճէվապ վիրտի .

— Վազաա մատամ տը Գրուա , քէնտիսիյլէ վագը օլան մուհա-
վէրէնիլին պաղը թէֆէրրուաթընը պէնտէն կիլլէմիշ տիր , հալ պու
քի պէն , պու մուհավէրէնին ֆայիտէսիլ պիր նէթիճէեէ միւնճիրը
օլտուղունու զաթէն քէշֆ իթմիշ իտիւմ , վէ պիլիր իտիւմ , լաքին շու-
նու սէյլէրիւմ քի , իշլէրին պու մէքթէպէեէ վարմը օլտուղունու զանն
իթմէեօրտում , Տիմէք տիր քի , շիմտի քէնտիսինի թահգիլ իտի-
եօրտունու .

Տիւզ .— Պու թահգիլրէ քէնտի քէնտիսինի լաեքդ գըլմըշ տըր .

Էլէն .— Սէյլէտիկիւնիլ չօնուղա կէլինճէ , պէն անը թանըրըմ վէ
շօգ տէֆա կէօրմիւշիւմ տիր . իւշ եախօտ տէօրթ սէնէ էվլէլ Բա-
րխտէ պուլունուեօր իտի , լաքին շու էսնատէ նէրէտէ օլտուղունու
հաղըթէթտէ պիլմէմ , եալընըլ շու գատարը մալիւմիւմ տիր քի ,
քէնտիսի , մէմալիքի էճնէպիւեէտէ սէյսահաթ իթմէքտէ տիր , Հալ-
պու քի պու ճիհէթլէ տէ , տիկէր մալիւմաթըմ եօգ տուր , Պու Տիւմ-
լէ իլէ , մատամ տը Գրուա իլէ պօղուշմադ թէհլիքէսինի կէօղէ ա-
լարազ , սիլի խօշնուտ գըլմապ իշին , անըն աղլընտան պաղը իգ-
բալար ալմանա եախօտ պաղը մէքթուպ ատլէսլէրինի էլտէ իթմէ-
քալար

կէ չալըչաճաղըմս. — Իշխէ, պէնիմ հարաճաղ իշիմ պուհտան իպարէթ տիր, վէ եէմին խտէրիմ քի, պուհու հարաճաղըմս:

Տիւգ. — Թէչէքքիւր խտէրիմ:

Էլէն. — Վէ պաղը մալիւմաթ ալըր ալմաղ, ժադօպ սօգաղընտա վազը խսնէնիզէ կէլիպ թէսլիդ խտէճէհիմ:

Տիւգ. — Հէր վազըթ օրատա մէմիունէն դապուլ օլունաճաղ-սընը:

Էլէն, Մ. տը Սէրտէօյլիւն խանէսինէ սէրպէսթ ճէ կիլիպ չըզ ապիւմէք սէլահիսէթինի պիր թազըրիպ էլտէ իթմիշ օլտուղու կիպի, քէնտինին թազտիմ խտէճէկի պիր վարիսի տալիս միւմաիլէ յհին գապուլ իթմէսինի շիմտիտէն հաղրլաւը:

Տիւգ վէ Պալթազար, Ռիրօնուն թէէսսիւֆիւնիւ մուճիպ օլաւազ, մէրգոււմէնին նէղտինտէն մաֆալապաթ իթտիքտէն սօնրա, սալօնուն եանընտաքի օտաւտա մուհալէրէհի մէղքիւրէհի թէքթիլէն տինլէմիշ օլան Գաֆալարըն ճէլատր իշէրի կիլիպի:

Էլէն. — (Իվարտ) Սիզ պունա նէ տէրսինիզ:

Իվար. — Ֆազաթ, պու աճմազ հէրիֆիլէր, ս'զին մահէլի իգամէթինիզի նաճըլ պուլմուշլար:

Էլէն. — Պէսպէլի պէնի զօլլաթմըշլար տըր:

Իվար. — Իհթիմալ տըր. հալպու. քի, էկէրչի սիդի, ժադօպ սօգաղընտան պուրահա գաւտար զօլլաթմըշլար խտ, պուրատան Սապլօնվիլէ գաւտար զօլլամալարընտան սազընմաղ լաղըմ կէլիր:

Էլէն. — Պէն տէ անը տիւշիւնիւ հօրում:

Իվար. — Բօզէթի տէ Բարիստէն ուզազ պիւ մահէլլէ կէօնտէրմէք լաղըմ կէլէճէք տիր:

Էլէն. — Էվլէթ, Էվլէթ, էն էմին թէտպիր պու տուր, զիւրա քէնտիսի, տիւգիւն մահէլլի իգամէթինի պիլտիկինտին, կիւնիւն պիրինտէ սըգըլարազ, վէ պիլլիմ եալսառ ֆրանսիւնին նէղարէթինի իղֆալ խտէհէք, էլլէնճէ մաղամընտա ժադօպ սօգաղընա գաւտար կիտէսլիլի:

Իվար. — Չաթէն պէն տէ պուրալարընը տիւշիւնիւ հօրում, Էվլէթ, Բօզէթ տէ, Մ. տը Սէրտէօյլիւն սալթիլէ էվլատընըն միսէրինտէ պուլունմալը տըր:

Էլէն. — Նէ տիմէք խթէհօրսունուզ:

Իվար. — Տիմէք խթէհօրում քի, մէմալիլի էճնէպիէհէ սէյիտ հաթտա օլմալը տըր:

Էլէն . - Աճայիւ , սիդի թէրը իթմէսինէ լազը օլունեօրմու-
սունուդ :

Իվար . - Խայր , զիրա օ , պէնսիդ ուղաղա կիտէմէդ , Պունտան
գաթինադար , օ չաղտա պուլունան պիր կէնճին էսնաի սէյեհա-
թընտա , եանընտա պիր ագըլ հօճասը պուլունմադ լազըմ տէյիլ մի
տիր :

Էլէն . - Էվվէթ , զարիպ պիր ագըլ հօճասը . . .

Իվար . - Պու ճիւմէ Էլէ լազըմ տըր :

Էլէն . - Պէն պունա գարչը կէլմէեօրում , վէ էկէրչի Բարիսուէ
գալմաեա միւսթաճէլ պիր սէպէպլինիլ եօգ իսէ , սիդ տէ , անընլա
պիրլըրտէ սէյեհաթ իտէպլիրսինիլ , Հէմտէ , սիպին վիճուտինիլ ,
կէնճ գըզը թէէմինէ պիր սէպէպ տիր :

Իվար . - Ֆագաթ անր , պու սէյեհաթ իչին նաճըլ գանտըրա-
պիլէճէեիլ :

Էլէն . - Պու խուսուստա պէնիմ պիր չարէմ վար տըր : Սիդ շիմտի
քէօչկէ կիտին : Ֆագաթ թէստիրտէ գուսուր իթմէեին , վէ էկէր
իգթիղա իտէր իսէ , արապանըզը օն տէֆա թէպտիլ իտին , օմնի-
պիւս արապալարընա օթուրուն , վէ Սապլոնվիլէ կիթմէք իւզրէ ,
Վէնսան եօրունու էլէ ալըն , Պէն տէ այնի պու հարէքէթի իթթիխազ
իտէճէեիմ , վէ պու ագչամ , սիդի պուլաճաղըմ :

Իվար . - Գըզը գօրգութուրսունուդ տէյի վէսվէսէ իթմէեօր-
սունուդ :

Էլէն . - Խայր , զաթէն օ պէնի թանըր , պէն քէնտի հաեաթը-
նը գուրթաւրմամը մըբըմ , վէ պու ճիհէթլէ , ԸՖ. Ֆէլիքսին տօթու
տէյիլ միեիմ :

Իվար . - Սահիհ տիր :

Էլէն . - Շու խուսուստան նէ կիւզէլ իթթիֆատէ իտէճէկիմի կէօ-
րէճէքսինիլ , Անճադ , պիրիպիրիմիդի թանըմեօրուչ կիպի պուլուն-
մալընը :

Իվար . - Բէք իյի , շիմտի պէն կիտիեօրում :

Էլէն . - Կիտին :

Կէչէն սէքիլ կիւն զարֆընտա , Բիրօ , Բօպէթի քէնտիսինէ ճէլպ
իթմէք իւզրէ հէր կիւնա մէհարէթինի իթթիմալ , եանի նադիքեանէ
մուամէլէ վէ հիւսնի իհթիմում իպրազ իլլէտի . Ֆիլվազը , Բիրօ , պու
թէչէպպիւսիսնտէ տաիի թէմամլլէ մուվաֆֆազ օլուպ , հաթթա
ֆիքրինի ապա պօշ պըրադտըրմամալա , վէ քէնտիսինի եալընըլըզ

իշինտէ թէրք իթմէմէքլէ, Բօզէթին, տիւշիւնմէքլիկէ բէք աղ վազ-
թը օլապիլտի, վէ պու գըզ, տալիմա Ֆէլիքս իւզէրինէ պահս իթմէք-
տէն խօշլանտըղը ճիհէթլէ, Բիրօ, հէր ղէման պու արդուեա մու-
վաֆըզ հարէքէթտէնտէ կէրի տուրմատը:

Իշթէ, պու շէյթանի մէսլէք սաեէսինտէ, Բօզէթ, օլ սաթթէ
տօսթլուղա գարըլըպ, Էլէնին թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթինէ քեա-
միլէն ինանտը, վէ մէզպուրէեի, պիւեիւք վէ սատըզ պիր գըզ-
գարընտաշ աստ իլէ, էօյլէ պիր միւշքիւլ վէ շայիանը թէէսիւֆ
մէվըզ ղէմանընտա, պու գատընա թէսատիւֆ իթմէսինտէն տօլաեը
րէնտիեի պաթթիւար աստ իյլէմէքտէ իտի:

Իմտի, հայտուտ գարը, Բարիստէն ավտէթինտէ, Բօզէթ տճէ-
լէթէն իսթիդ պալինէ գօշարադ, ուղագտան,

— Դէ՞ խապէր տէյի սիւալ իթտի:

Էլէն. — (Տօտագլարը իւզէրինտէ լաթիֆ պիր թէպէսսիւմ միւ-
շահէտէ օլունարադ.) Պահս խտէրիւմ րի, պանա վազը օլաճադ
սիւալինիդի քէշֆ իտիեօսուսմ:

Բօզէթ. — Սէօյլէեին պազալըմ, քէշֆինիդ Դէ՞ տիր:

Էլէն. — Մ. Ֆէլիքսի կէօրիւպ կէօրմէմիշ օլտուղումու սիւալ
իթմէք իսթէեօրսունուզ, տէյի՞ մի:

Բօզէթ. — Էվլէթ:

Էլէն. — Ֆիլլազը, քէնտիսինի կէօրտիւմ:

Բօզէթ. — Եադընտա կէլէճէք մի տիր:

Էլէն. — Խալը, շիմտիքի հալտէ կէլէմէզ:

Բօզէթ. — (Մէյսուսէն.) Նի՞լին:

Էլէն. — Պիշարէ տէլիպանը, սիդի կէօրմէտիկինտէն տօլաեը սը-
գըլընօր Բէտէրի՝ Նիդրիս խաթթէլիկինտէն միւզտարըպ վէ ղաեթթ
սըզընթըլը հալտէ պուլունուեօր: Օ ինատճը իհթիեար, սիդի կէօր-
մէք իշին տիշարը չըգմապ իսթէտիկինի պիլտիկինտէն, էվլատընը
եանընտան աեըրմաեօր:

Բօզէթ. — (Սուրաթընը, խօշ պիր թարդտա էքշիթէրէք.) Էկէր-
շի պու հալ տալիմի սուրէթտէ տէվամ խտէ՞ր իսէ:

Էլէն. — Ո՛հ, խալը:

Բօզէթ. — Խալը տիմէքլիկինիդ Դէ՞տէն իճապ խտիեօր:

Էլէն. — Զօդ տան պէրու թանըտըղըմ Մ. տը Սէրտէօյլ, Նիդրիս
Դէօպէթինէ թուլուրուշ օլմադ իսէ, քէնտիսիյլէ եօլունտա կէօրիւ-
շիւկէպիլը:

Բօզէթ .— Ներգրիա խաւթ էլիկինտէն նէ՞ վագըթ խալի օլուր ,
 էլէն .— Իւր պահարտա :

Բօզէթ .— Իւր պահարա տահա բէք չօդ վագըթ վար տըր ,
 էլէն .— Նէ՞ չարէ , թէ համիլիւ լաղըմ տըր :

Բօզէթ .— Ճէնապը Ալլահա բէճա վէ նիկաղ խտէճէյիմքի , պու
 սէնէ , պիղի , իւր պահարա պիր տն էվվէլ նայիլ էլլէտին , վէ սը-
 ճագլարա էրքէնճէ գաւալաշտուրտուն :

Էլէն .— Էվվէթ , Էվվէթ , ֆաղաթ սիդէ տիեճէյիմ հէր պու
 դատար տէյիլ տիր :

Բօզէթ .— Տահա պաշգա պիր շէյ մի վար տըր :

Էլէն .— Պիր խայըրլը խապէր տախի վիրէճէեիմ :

Բօզէթ .— Հէր նէ իսէ չարուպ սէօյլէտին :

Էլէն .— Տիւգ տայիմա պիղի դօլատըրը ճիհէթիէ , Մ. Ֆէլիքս
 խէֆիէն պէնիմէ կէօրի շէպիլմիշ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր ,
 պու ագչամ քէնտի թարաֆլետան պիղի կէօրմէք իչին պիրի կէլէ-
 ճէկինի պիլաթիմէկէ վագթըր օլմուշ տուր :

Բօզէթ .— Մ. Պալթաղար մը կէլէճէք տիր . ահ նէ սատէթ :

Էլէն .— Խալլը , Մ. Պալթաղար կէլէճէճէք տիր :

Բօզէթ .— Էօյլէ իսէ , բի՞մ կէլէճէք տիր :

Էլէն .— Պիր տօսթ կէլէճէք տիր :

Բօզէթ .— Գիմ օլտուդունու սիդ թանըմաեօլտունուդ :

Էլէն .— Խալլը , ֆաղաթ սիդ քէնտիսինի թանըրտընը , Մ. Ֆէլիքս
 խալինի պանտ պէեան իթտի իսէ տէ , խաթըրմտա գալմատը , Եա-
 լընը շու գատարը խաթըրմտա տըր քի , կէլէճէք տօսթ իչին , սիդի,
 էգօլ-տը-Մէտսին սօգալլընտա , պիր արապանքն աթլարը ալթընտա
 էգիլէճէկինիդ սըրատա , էօլիմ թէհլիքէսիտէն դուրթարմը օլան
 մէճհուլ քիսմէ խուկինի , վէ քէնտիսինի մէմուռնէն գա գուլ խտէ-
 ճէկինի սէօյլէտի , Ֆիլմագը , սիդէ վագըր օլան խրոմէթինտէն տօ-
 լանը քէնտիսինէ պէեանը չիւքրանիէթ : պօրճու տէյիլմիսինիդ :

Բօզէթ .— Էվվէթ , Էվվէթ :

Էլէն .— Պունտան պաշգա , Մ. Ֆէլիքս , Գեամիլ օլան վէ քէն-
 տիսինէ էմնիյեթի օլունապիլէն պու զաթա էօյլէ մուհլան շէյլէր
 սէօյլէմիլիմ տիր քի , պունլարը Բօզէթէ վէ սիդէ պէեան խտէճէք
 տիր , տէյիլ իլավէ էլլէտի :

Բօզէթ .— Սիդին պու խոտուտա ապա մալիմաթընը Եօդ
 մու տուր :

Էլէն .— Խալը , Մ. Ֆելքըս պու պապտէ պանա փազլա պիր շէյ տիւնէմէմիշ տիր , չիւնքի , չիւպհէսիղ մուհապէրէմիղի քէսմէք իւզրէ , բէտէրի , քէնտիսինի չաղըրմըչ , վէ զադէթա օղու մասընը քէճա իլլէմիշ տիր :

Պու վէճհլէ , իքի դատընլար , կէլէճէկի խապէր վէրիլէն միւսաֆիւրէ պէրլէմէք իւզրէ սալօնա կիրտիլէր , Բօղէթին սապըրսըղլըլը , հէյնէթինտէն անլաշըլընօրտու :

Բօղէթ .— Լաքին Մ. Պալթաղար նիճին կէլմէհօր , Զանն իտէրիմքի , Մ. տը Սէրտէօյլ , անը տախի քէնտի Եանընտա ալըգօյմոնօր :

Էլէն .— Խալը , փազաթ պիլմիմքի , սիյէ տիւնէպիլիլ լիլիւնիմ . . .

Բօղէթ .— (Էլէնին պիրտէն պիրէ քէսպի մահգունիլէթ իթտիկինի կէօրէրէք) Աճասլա պիր ֆէլաքէթէ՞ մի տիւչար օլմուշ տուր :

Էլէն .— Էվվէթ :

Բօղէթ .— Նէ՞ կիպի :

Էլէն .— Պիր զապիթ իլէ տիւէլլօ խտիպ , Եարալանմը , տըր :

Բօղէթ .— Զէվալլը Պալթաղար :

Էլէն .— Փազաթ հէր նէ գատար Եաթտալտա իսէ տէ , Եարէսի թէհլիքէլի տէյիլ տիր :

Բօղէթ .— Տահա իյի Եա , տահա իյի Եա :

Սաաթ ալթըտա , Իվար՝ Սապլօնվիլէ վիրուտինտէ , կիճէ գարանլըղը հէր թարաֆը իհաթա իթմիշ իտի , Մէրլոլ ում , քէօկիւն գարուսունու չալտը , վէ Ֆրանսին , Էվվէլճէ իշտէն խապէրտար օլտուղու ճիհէթլէ , կիտիպ գարուտու աչտը , վէ հայտուտը մէրգումու թանմամալլըղ թավօր կէօթէլէրէք :

— Միւսիւ , քիսի՝ իսթէհօրտունուգ , տէյի սիւալ էլթտի :

Իվար .— Մատամ Բիրօնու իսթէրիմ :

Ֆրանսին .— Պուրատա տըր , միւսիւ :

Իվար .— Քէնտիսիլլէ կէօրիւշէպիլիլ լիլիւնիմ :

Ֆրանսին .— Էվվէթ , միւսիւ , Մատամա նէ՞ խապէր վիրէնիմ :

Իվար .— Մ. Իվար՝ Մ. Ֆելքըս թարաֆընտան կէլմիշ տիր տէյին :

Ֆրանսին , իշպու մէմուրիւնէթի իյֆա իթտիլլինտէն , Բօղէթ , չախսը մէճհուլու իսթիգսլալ իշին ճիւզի պիր հարէքէթտէ պուլունտու :

Զէնտ սաղըղա կէչինճէ , Իվար , իքի դատընըն նէգտինէ լըղտը , վէ քէնտի թարաֆընտան պաղը մէրասիմուն , վէ Էլէն թարա-

Ֆընտան տա պազը իսկրամարտան ոսնրա, իվար, էլէնին խանէսին-
տէ թաամուա հաղրը պուլունմադըլը դապուլ էլլէտի, Հայտուռ
մէրգում, պու սըրաւտա շարգատընը աշմահա մէճպուր օլաճաղընը քէշֆ
իլէ, անլընտա հաղըլմըշ օլան իպարէլէրէ, թէն բէնկինտէ պլը ճան-
ֆէս իլէ դաբաթսըրմըշ խալ:

Գաֆալարըն ճէլլատը, թաամը պլըլիքտէ իթմէկի գապուլ իթ-
տիկինտէ, Բօղէթ, մէսէրրէթլէ,

— Տիմէք տիրքի, միւսի, պլը խալլի միւստէթ պիլիմիէ պէ-
րապէր դալաճաղսընըլ, տէյի բէֆը սէտա իթմէքտէն քէնտիւի
մէնն իտէմէտի:

Իվար. — Հաթթա, սիղէ բէք չօդ տիւէճէքլէրիմ վար տըր:

Բօղէթ. — Ահ:

Իվար. — Սօրաճադ բէք չօդ շէյլէրիմտէ վար տըր:

Բօղէթ. — Բէճա իտէրիմ, միւսի, իֆատէլլընիլիգէ պիր ան էվ-
վէլ պաշաեըն:

Իվար. — Էվվէլ էմլրտէ, տինլէնիլմէսի խօշ օլան մատտէլէրտէն
պահսա իպթիտար իտէլիմ:

Բօղէթ. — Թէմամ:

Իվար. — Իմտի մատմուաղէլ, սիղին իզտիվաճընըլ, զանն իտէ-
պիլէճէկինիլ մլըթէպէտէ մէյուս օլունաճադ հալտէ տէյիլ տիր:

Բօղէթ. — Պաղաթ միւսի տիւդլուն մուխալիֆէթլէ...

Իվար. — Պիլ օ մուխալիֆէթլէն տէրէճէսինն անլատըդ:

Բօղէթ. — Նէ տիմէք իսթէհօրսուճուլ:

Իվար. — Տիմէք իսթէհօրումքի, սիւզ, քէնտի աթիլդ սիլահ
ուրդատաշը օլան չալուշ թար-ա-Սօրա ֆիրրէնի էլլահ իթմիշ, վէ օ
տախի քէյֆիւէթի Մ. Ֆէլիքսէ պլըտիրմըշ տիր:

Բօղէթ. — Էյ:

Իվար. — Տիւզ, «Ջէք նէ դատար պու իզտիվաճա թարաֆտար
տէյիլ իտէմտէ, էկէընի Մ. Ֆէլիքս իսրար իտէր իտէ, մէնինէ միւզ-
թէտիր օլամահաճաղըմ օլ խուսուստա, քէնտիսինն սէրպէսթ պըրա-
թէտիր օլամահաճաղըմ օլ խուսուստա, քէնտիսինն սէրպէսթ պըրա-
դաճաղըմ տէմիշ տիր, Իմտի, սիլ բանա պիլլըսինիլքի, Մ. Ֆէ-
լէքս, պու դարարը խապէր տըրըլը հալտէ, սիլտէն ֆարիլ կէլէմէզ
լէքս, պու դարարը խապէր տըրըլը հալտէ, սիլտէն ֆարիլ կէլէմէզ:

Բօղէթ. — Էվվէթ, էվվէթ:

Իվար. — Տիկիլ թարաֆտան Մ. տը Սէրտէօլ քէնտի էվլատընը
օլ դատար չօդ սէվէրքի, անըն ֆէլաքէթլէնի մուճիպ օլաճադ մէր-
թէպէտէ իսրար վէ թէաննիւս էլլէնէմէզ:

Բօղէթ .— Էօյլէ օլտուղունա ինանը՝ րմրսընըզ :

Իվար .— Օլ պապտէ էմինիմ :

« Նիհանէթ , պիզ , արամրդտա շէօյլէ դարար վերտիք : Պու իշտէ ,
Մ . տը Սէրտէօյլինն կիւծիւնէ կիտէն եալընըզ պիր ճիհէթ պուլուն-
մագտա տըր :

Բօղէթ .— Հանկըսը տըր :

Իվար .— Սիզին , ֆամիլեանըզ պուլունմամասը :

Բօղէթ .— Սանաաթըմտա , տէյիլ մի :

Իվար .— Խալը , պու պապտէ Թար-ա-Մօրա , դօնթըրաթտա , սի-
զի իրատծը մկզըլինտէ գայտ իթ տիրէճէկինի , վէ սիզին իչին պիր
ճիհէզ թէտարիք իթմէքլէ , վէսայիթի թէայեիւշիւնիւզիւ սալիհէ
չըգարմըշ օլաճաղընը պէեան իյլէմիշ տիր :

Բօղէթ .— Նէ՝ շայեանը հիւլմէթ դաթ . . .

Իվար .— Ֆագաթ , նիգըրիս նէօպէթիւնտէն թազեիզ օլունտու-
ղունտա , պէօյլէ տիմէեօր :

Բօղէթ .— Օլ վագըլթ նէ՞ տիեօր :

Իվար .— Ֆամիլեա պահսընը դանէթ շիտտէթլէ թէքըար խտի-
եօր , վէ եալընըզ Բօղէթ իամի , ֆամիլեա իամի օլամագ տիեօր :— Իմ-
տի , պիզ տէ , սիզի՝ ֆամիլեանըզ հագըրնտա պաղը թահզըգաթ
իճրա իթմէքլիկի տիւշիւնտիւք :

Բօղէթ .— Ջաթէն Ֆէլիքս պաղը թէհարրիեաթ վէ թահզըգաթ
իճրա իթմիշ իսէ տէ , պաշա չըգմամըշ տըր :

Իվար .— Էվվէթ , վէ լաքին , օլ վագըլթ , սիզին կիպլ ֆամիլեա-
տան մահըրում օլա՝ Մ . Ֆէլիքս , պու կիւնքի կիւն պու խոստուտա
նէ՝ մէրթէպէ չալըշապիլի իսէ , օլ գէման չալըշամազ իտի :

Բօղէթ .— Սահիհ տիր :

Իվար .— Պունտան դաթիւնաղար , օլ վագըլթ տէքսլէրինի պըրա-
գամագ իտի :

Բօղէթ .— Շիւպհէսիզ :

Իվար .— Պէօյլէ պիր թէշէպպիւսէ քիֆանէթ իտէճէք ապշէսի
տէ պուլունմամազ իտի :

Բօղէթ .— Ֆիւլպաղ , իքիմիզ տէ զէնկին տէյիլ իտիք :

Իվար .— Հալպու քի , պու կիւն , պու թէհարրիեաթա կէրմի-
եթլէ թէքըար պաշանըմսըն , հիշ պիր մանի օլմատըղը կիպլ
պու թէհարրիեաթըն պաշա չը՝ ապիլմէսի տէ , իհթիմալտէն պալիտ
տէյիլ տիր :

Բօգէթ .- Միւսքին մի տիր ,

Իվար .- Էվվէթ , փաղաթ պունուն իչին , սիղ պանա , քէնտի
չօճուգլուղունուղ հապղընտա պիւտիքլէրինիղի հիքեաեէ իթմէլի-
սինիղ :

Բօգէթ .- Զաթէն Մ. Ֆէլիքսէ հէր շէյի սէօյլէմիշիմ տիր :

Իվար .- Պանա տա սէօյլէմէլիսինիղ քի , խաթըրլատըղընըլ թա-
րիկէրի , իսիմէլի վէ ատրէսլէրի գայտ իտէլիմ :

Բօգէթ .- Հէր նէ գատար պու հիքեաեէ , պաղը չայեանը թէէս-
սիւֆ խաթըրէլէրի եէնիտէն ֆիքրիմուէ հասըլ իտէճէք իտէ տէ , պու
ճիւմէ իլէ թէքլիֆինիղէ մուվաֆֆաղաթ իտէլիմ :

13

Բ Օ Ջ Է Թ Ի Ն Հ Ի Ք Ե Ա Ե Ե Ս Ի

Բօգէթ , հիքեաեէսինէ պաշլամադտան էվվէլ , խաթըրէլէրինի լա-
եղղըյա ֆիքրինէ կէթիւմէք իւղրէ , պիր միւտտէթճիք տիւշիւնտիւ ,
վէ Գաֆայարըն ճէլլատը տա , պէեանը վէճհ իւղրէ , շիւպհէսիղ
պաղը մատտէլէրի գայտ իչին , ճէպինտէն պաղը քեաղըտալը չը-
գարտը :

Բիրօեա կէլինճէ , հէր նէ գատար իվարըն՝ իշի նէրէտէ դարար
գըրտըրաճաղընը հէնուղ պիլմէմէքտէ իտի իտէ տէ , հարէքէթի վա-
զըասը , իքիսինին մէնաֆիլինէ իըրտմէթ իչին օրտուղունա իսքեաթ
զէթ , հիքեաեէսինէ շաւ վէճհլէ իպթիտար իլլէտի :

— Վալիտէ յնիմի ապա թանըմըլ օլմատըղըմուան , վէ պէնի պիւ-
նիւթմիւշ օլմալարըն տա , հաղըղի վալիտէ յնիմ օրմատըղլարընը դանն
իթմէկէ սէպէսլլէրիմ պուլունտուղունտան , սահիհ տիր քի , անլէր
հաղղընտա մալիւմաթը գաթիլիէ իթա իտէմէմ : Պունունլա պէրա-
պէր , չօճու գլուղումուն պաղը միւպհէմ խաթըրէլէրինտէն , վէ տա-
հա բէք չօգ ալէամէթլէրտէն , վալիտէ յնիմին , վէ եալիտի իլլէ տէ ֆա-
86—7

պէնի տէրիւհտէ իթմիշ օլանլարըն, զէնկին քիմէլէր օլմուշ օլտուզլարը, վէ բահաթմա եաշամագտա պուլունտուզլարը մաղնուն տուր:

«Վալիտէ յնիմմի, եօգսա պէնի տէրիւհտէ իթմիշ պաղը խայրխահ քիմէլէն ր մի օլտուզլարընը պիլմէտիկիմ պու ատէմէր, խարիտա: ի-գամէթ իթմէքտէ օլմաեբալ, զանն խտէրիմ քի, պիր քէօյտէ, եախօտ նուֆուսը քէսիրէեհի հավի շէհիրլէր միսիլուս բաթըրտը կիւրիւթիւսիւ վէ կիտիպ կէլմէլէրի պուլունմահան պիր քիւչիւք շէհիրտէ իգամէթ իթմէքտէ խտիլէր:

«Պունտան պաշգա, հէնուզ, աթիզ վէ պիւեհիւք պիր գալէ նէ-վնտէն սէ յֆիեէեհի կէօղիւմիւն է օնիւնտէ զանն խտիւօրուսի - Պու սէ յֆիեէնին օրթասընտա, օրման գաւտար ճէսիմ պիր պիւեհիւք պաղ-չէ, վէ պու պաղչէտէ սուլար պուլունմագտա, վէ պու սուլարտա, պիւեհիւք վէ կիւ զէլ սու գուշարը եիւզմէքտէ խտիլէր: Պունլարտան պաշգա, տէրունը սէ յֆիեէտէ պաղը կիւզէլ արապալտը տախի մէվ-ճուտ օլուպ, պու արապալտա կիւզէլ աթլար, զ օլունտուգտա սանրա, պիղի օթուրթուտուր ըլար խտի, Հաթթա չօղ տէֆա մէզքիւր աթլարտան տա զ օրդ մուշում տուր:

Իվար. - Օ սէ յֆիեէտէ, հաղդընրդտա էն զիեատէ իհթիւմա կէօսթէրէլէր քիմէլէր խտիլէր:

Բօզէթ. - Սէ յֆիեէտէ պիր միւսիւ վա: խտի, սաշլարընն տղարմըջ օլմասընտան եաշլը զանն օլունուսի օրտու, վէ պիր տէ գատըն պուլունմագտա խտի քի, օ իհթիւար պունու գրգրմ թէամիէ իթմէքտէ, վէ հէնուզ կէնճ օլտուգու զանն օլունմագտա խտի, զիրա խըզմէթբարլար, քէնտիսինէ մատուաղէլ խտինի վիրմէքտէ խտիլէր: Մէրգուս իհթիւար լիէ կէնճ գատըն, սէ յֆիեէնին սահիպլէրի օլուպ, օրատա քէօչէնիլին օլարտոգ վէ ապա քիմաէեհի գապուլ իթմէեէրէք եաշամագտա խտիլէր: իհթիւար զաեէթ քեաւիլ վէ տա-յիմա տիւչիւնճէլի կէօրիւնիւպ, ազ լաղըրտը իթմէքտէ խտի: Գէնտիսինին կիւլտիւկիւնիւ հիշ պիր վաղըթ կէօրմէմիլիմ տիր: Մէրգուս կիպի, կէնճ գատըն տախի մահգուն կէօրիւնմէքտէ, վէ պէլքի թապիւնաթընտա մահգունիյեէթ պուլունմագտա խտի, Բէտէրի տա-յիմա, մէրգուսէեհի, տէֆի զամմ իթմէք յաղէ պիր սէյեահաթ իթմէք իսթէեհիպ իսթէմէտիկինի սիւալ իթմիկինտէ, օ գատըն, եալընըզ մահգունիյեէթ պախշ պիր հալ լիէ պաշընը տալաեարագ, ճէվա-պը ըէտտ վէրիւր խտի:

Էլէն . - Պու երբէք իլէ գատըն սիլէ նէ՞ եօլտա մուամէլէ իթ-
մէքտէ խտիլէր :

Բօղէթ . - Պիր վալիտէնին եախօտ պիր պիււեիւք բէտէրին , քէն-
տի էվլապարնա , եախօտ թօրունլարնա խպրալ իլլէմէքտէ քէն-
տիլէրինի պալիթ ինար ատտ իթտիքլէրի թալթիֆաթտան հիչ պի-
րինի խպրալ իթմէմէքլէ պէրապէր , հաղգըմտտ հիւսնի մուամէլէ
կէօթէրմէքտէ խտիլէր : Էվլին խըղմէթքեւըլարը միսիլլու , պէն տէ
իհթիեարը , միւսիւ , վէ կէնճ գըղը մնտուաղէլ տէյի թէսիեէ
իթմէքտէ խտիլ , Հալպուքի , իհթիեար զալպուպէթ խտիլ , կէնճ
գըղ իլէ եալընըլ գալըղըմտտ , մէղպուրէ՝ հաղգըմտտ տահա զի-
եատէ տօթթուղ վէ լէթաֆէթ կէօթէրիլ խտիլ , Հաթթա , խաթ-
ըմա կէլիլքի , պիր կիւն , պէնի քէնտի գուճաղընա ալարալ , քէ-
մալը մուհապէթլէ պուս իթտի , վէ կէօղլէրինտէն եալապարաղ ,
ուզուն միւտտէթ պանա զալպար , վէ պէնիմտէ կէօղլէրիմտէն եալ
աղըթտը :

Էլէն . - Օլ վաղըթ սիլ գա՛չ եալընտա խտինիլ :

Բօղէթ . - Թաղքիպա պէչ եալընտա խտիլ :

Էլէն . - Պու խաթըրէ բէք իյի խաթըրընըլտա՞մը տըր :

Բօղէթ . - Էվվէթ :

Էլէն . - Վալիտէյիինիլ օլտուղլարը հէր էմարէտէն աշիքեարէն
անլալըլան պու առէմէրի նասըլ թէրք իթտինիլ :

Բօղէթ . - Շալիտան իէէսիւֆ պիր վաղըա իւղէրինէ անլէրի
թէրքէ մէճպուր օլտու՛մ , Տախիլի մէմէքէթտէ եալընա պիր գա-
տըն պուլունուպ , հէրքէս , պու գատընըն բէք ֆէնա պիր մախ-
ուղ օլտու գունու սէյֆիեէտէ սէօյլէր խտիլ : Մէղպուրէ , պաղչէնին
պիր ուճունա եալըն պիր մուհէլլտէ վաղը խալապ վէ խալի օլան
քիւլիւք պիր գուլիպէտէ իլլամէթ խտէր , վէ մալիլ օլտուղու իքի
բէն քէյիերի մուհաֆաղա խտէրէք , աօլալըր խտիլ :

« Սէյֆիեէնին խաղը , օ իհթիեար գարըտան պէնի գօրգու-
թալլար , վէ պէնի քէնտիալինտէն ուղալ տուրտուրաղ իչին , հաղ-
ընտա հէր տիւրլիւ մտալլարը ուլտուրուրար խտիլ :

« Իմտի , նատիքէն եալընըլ տիլարը չըղարըղմտա , օ իհթիեար
գարընի ուղալտան կէօրիւր կէօրմէլ , տէհէթլէ պաղըրարալ , ֆի-
րար խտէր խտիլ , Հալպուքի , օ գարը , պանա էօյլէ կէօրիւնիւրքի ,
պէնի գարըլըլտուղ իւղրէ ֆըլլտաթ գօլլար խտիլ : Մէրգուլմէնին քիւմ-
սէ իլէ կէօրիւշտիւկիւնիւ կէօրմէտիլ :

« Կրննիւն պիտինտէ , հէր քէս , պէնի , ալթ դաթտա , պու-
լունտուղում պիր օտաւտա օյնամադտա զանն իթմէքտէ իքէն , գար-
շըմտա սըչըամադլա , սայրի պանա շէյթանի պիր էյլէնճէ օլմուշ
օլան քիւչիւք պիր դուշու թտադիպ իթմէք իւղրէ տիշարը չըդտըմ :

« Պու. դուշուտան եալընը պիր գաշ աւըմ ուղադտա պուլուն-
տուղումտան , վէ հէր տադլդա , էլիսի ուղաթտըղըմանտէ , քէնտի-
սինի թուլթապիլէճէկիսի մէմուլ իթտիկիմտէն , պիլմէեէքէք վէ սէյ-
ֆիսէտէն եիլադլանտըղըմը անլամաեարադ , օ դուշու դօվալատըմ ,
վէ անը թուլթամեա չալըչարադ , օլմանըն իչինտէ կիթտիքճէ իլէր-
լէտիմ :

« Իքի իւշ սաաթ դատար պէօյլէ դօշտուգտան սօնրա , աղը-
պէթքեար գուշ քեամիլէն դայսլ ու նապէտիտ օլտու : Օլ զէման ,
կիճէնին եադլաշտըղընը , վէ խայլիճէ շէտիտ պիր եաղմուրուն իլք
տամալարընըն տիւշմէկէ պաշլատըղլարընը , վէ եօլլարըն քէօշէլէ-
լինտէ իււղկեարըն անաթօրլատըղընը , վէ ուղադտան կէօք կիւրիւլ-
տէտիկինի կէօրտիմ :

« Եօրկունլուգտան թադաթըմ վէ մէճալիմ դալմամըշ իտի , ան-
լըմտան թէր ադըքօրտու , գուլվէթիմ քէսիլմիշ իտուկինի հիսս ի-
տիքօրտում , վէ անադլարըմըն իւղէրինտէ տուրամանօրտում -
Պունտան դաթինադար , օլ մէրթէպէ դօրդմուշ իտիմ քի , ազըմ
պաշըմտան կիթմիշ օլտուղու հալտէ , քէնտիսի պիւթիւն պիւթիւն
դայսլ իթտիմ , վէ մէյեուսանէ պաղըրարադ , տիվանէ միսիլու ,
գարշըմա չըդան իլք եօլտան դօշմանա պաշլատըմ :

« Չօդ տէֆա պահսընը իշիմտիկիմ մուղիլըր հայվանլարը տիւշիւ-
նի եօրտում : Պունտան մաատա , պանա հիշ պիր շէյ եալմամըշ իտէ
տէ ֆէնա պիր մալուլդ օլտուղունու իշիթտիկիմ իճթիեար գարը
ֆիքրիմ տիւշմէքէ , հասըլ օլան տէհշէթին նէթիճէսի օլարադ , դօշ-
մադլըղըմ տէվամ իտէճէք դատար դուլվէթ քէսպ իթտիմ :

« Օ կիճէսի , զիեատէ դարանլըդ վէ մահպունիսէթպաիւշ օլուպ
ֆուրթունա հէր թտրաֆտա , թարիֆ օլունմադ պիր շիտտէթիէ
հիւքմիւնիւ իճրա իթմէքտէ , վէ պիղլաթ աղաճլար , իւղկեարըն
շիտտէթինէ մէպնի էեիլմէքտէ վէ տէհշէթի սէտալէր չըդարմադտա
իտիլէր : Պու. սէտալէր , գօրդու վէ տէհշէթիմ արթըրարադ , պէ-
նի տտէթա պուղ կիպի սանտուրմադտա իտիլէր :

« Պիր գաշ տէֆա , աեաղըմ տօլաշարադ , աղաճլարա եալսօտ չա-
լը չըրըր տէմէթլէրինէ , վէ եալսօտ օթլարըն ալասընտա կիլլէնմիշ

օլան թաշարա շարբըրում, էղծլմիէ պիր տէֆա տիւշտիւմ, վէ գալգմահա գուվվէթիւմ օլմահարաղ, վէ էօլիւմինն նէ՝ օլտուղունու տա կիլծէ պիլմէեէրէք, էօլէճէեիւմ զանն իթտիւմ:

«Նահէհան, շիւպհէսիղ ճէնապը Ալլահ պէնի աճըրը, զիրա աղաճլարըն եաբըրաղարի արասընտան պիր ըյըդ կէօրաիւմ: Պու ըյըդ, պուլունտուղում միւշքիւլ վաղիեէթտէն աղըպէթ իւլ էմր դուրթուլապիլէճէկիւմ խուսուսունտարի իւմիտիւմի թաղէլէեէրէք, միւհթաճ օլտուղում գուվվէթի պանա պիր աղաճըղ իհատէ իթտի: Պինապէրին աեաղա գալգտըմ, վէ օլ ճիւղի, ֆաղաթ իւմիտալտիշ զիեանըն իշար իթտիկի թարաֆա տօղըու հիւրիւմէկէ պաշլատըմ, վէ ըյըդ սէօնէր վէսվէսէսիյէ տիթըեօրտում:

«Պիր սաաթ գատար հիւրիւտիւքտէն սոնրա, նիհաեէթ օրմանըն խարիճինէ վասըլ օլտում: Գեաւիլէն խալի պիր եէրտէ պուլունուեօրտում: պունունյա պէրապէր նէրէսի օլտուղունու աշլատըմ: Գարչըմտա պուլունան եէկեանէ պինա, ֆէվղէլատէ մուճիպի տէհէթիւմ օլան վէ պաշլըճա մէշղուլիեէթի իրէք էյիլմէքտէն իպարէթ պուլունան իհթիեար դարընըն իսքեան կյէտիկի գուլիպէ խոի:

«Հիսս կյէտիկիւմ պու գօրգու վէ տէհէթէ բաղմէն, օլ գատար եօրկուն խոիւմ.քի, տահա իլէրի կիտէճէք գուվվէթ ու ճէսարէթէ մալիք օլմատըղըմ տէրք կյէտիւմ, վէ մէրգումէ իհթիեարէ դարընըն, պանա հիւ պիր վագըթ ֆէնալըգ իթմիշ օլմաեղայ, պիլաքիս բէք չօգ տէֆա, պէնի ճէլպ իթմէք իւղըն պօղաշա իքրամ իթմիշ իտուկինի տիւշիւնտիւմ: Հասըլը, հէր նէ տախի օլա, եօրկունըւգ, աճըլըգ, վէ խուսուսիյէ կիճէ վագթը տիշարտա գալարապ, գուրտլարա եէմ օլմագըլըգ գօրգուսու, օ գարընըն հագդընտա մութիթասըֆ օլտուղում ատէմը թէվէճճիւհիւ պէր թարաֆ իթտիքտիլէր, իմտի, տէրունինտէ ըյըդ եանմագտա օլան գուլիպէտէ վագը օլան աշալը կէօրմէք իւղըն, մէղքիւր գուլիպէնին եէկեանէ բէնչիրէսինէ եագլաշտըմ:

«Մէրգումէ, տէրունը գուլիպէտէ բսընմագըլա պէրապէր, թաամընըն թէտարիքիյէ մէշղուլ խոի: Եա քէնտիսինէ իհթիեաճըմ պուլունտուղունու թապէն հիսս իթտիկիւմանէ, եախօտ տիկէր պիր սէպէպտէն նաշի, օ աղշամը, հէլ վագըթըլ կիպի քէնտիսինի օլ գատար չիւրին վէ ֆէնա պիր մալուգ պուլմահօրտում: Հէր նէ հալ իսէ, քէնտի բէնտիմէ պիր ճահտ խոիպ, գուլիպէնին գաբուսունու վուրտում:

բուգ թէրք իթտիմ, վէ պիլա թէրէտտիւտ քէնտիսինէ թէպիմ
օլտում:

«Պիւեիւք վալիտէմ օլտուղունու մուախիսարէն պանա պիլաթիւ-
միշ օլան պու իհթիեար դարը, նէֆսի մէմէքէթտէ, սէֆիլ վէ ֆադիլ
վէ սատագա իլէ կէչինիլ տէ յի թանըմըշ օլտուղու հալտէ, սէյ-
եահաթըմըզ իչին լազըմ կէլէն մէպլաղը, վէ սօնրա սարֆ իթտիկինի
կէօրտիւկիւմ ապչէեի պիրտէն պիրէ նաճըլ թէտարիք իթմիշ օլ-
տուղունա կէլինճէ, պու խուսուսու քէնտիսինէ սիւալ իթմէտիմ,
Հէնուգ բէք քիւչիւք օլտուղումտան, պէօյլէ պիր մուհիւմ մատտէ-
եէ ապա էհէմիկէթ վիրէմէեէճէկիւմ ճիհէթլէ, խուսուսը մէզրիւ-
րու օլ վագըթ տիւչիւնմէտիմ, վէ հէր նէ դատար պիր խալի վա-
գըթ սօնրա, պու սիւալի բէնտի քէնտիմէ իթտիմ իսէտէ, հալլինէ
միւգթէտիր օլամատըմ:

«Հէր նէ հալ իսէ, չօճուգ լուղումու կէչիւմիշ օլտուղում մէմէքէ-
թի թէրքլէ, քիւչիւք պիր շէհրէ վասըլ օլտուգ, Չօճուգ լուղումու
կէչիւրտիկիւմ մէմէքէթլին ահվալը ճօղրաֆիեէսի հագընտա զէրէ
դատար մալիւմաթ վիրէմէմ, չիւնքի հէր պիլտիկիւմ, մուխթասարէն
հիքեաեէ իթտիկիւմ մատտէլէրտէն իպարէթ տիր:

Իվար. — Սօնրատան կէլտիկինիլ քիւչիւք շէհրին իսմին խաթըր-
լաճօրմուսունուգ:

Բօզէթ. — Խա՛յր:

Իվար. — Իշթէ, օ ֆէնա. լաքին տէվամ իտինիլ:

Բօզէթ. — Օ շէհիրտէն տիլիթանս տէնիլէն տրասպան օթուրուպ,
պիր խալի կիւնտէ Բարիսէ վասըլ օլտուգ:

Իվար. — Աշըրըմըշ օլտուղունուգ մահէլլ իլէ Բարիս արտսընտա-
քի մէսաֆէեի թախմինա անլամալ իւզրէ, հիշ օրնազա, պաշիկին-
տէ Բարիսէ մուվասըլէթ իթմիշ օլտուղունուգ խաթըրընդա կէլմէ-
եօր մու:

Բօզէթ. — Խա՛յր:

Իվար. — Պու բէք դարանըդ հիքեաեէ իսէտէ, տէվամ իտին
պագալըմ: Օ իհթիեար դարը իչին, պիւեիւք վալիտէնիլ օլտուղու-
նու պէեան իթմէտինիլ յի:

Բօզէթ. — Էվվէթ, ֆադաթ Բարիսէ մուվասըլէթ իմիլտէն չօգ
սօնրա, պու խուսուսու խապէր ալտըմ:

Իվար. — Պու խապէրի սիղէ քիւմ վիրտի:

Բօզէթ. — Պիզդաթ պիւեիւք վալիտէմ:

Իվար . - Պու իֆատէսինին սըհհէթինի թաստիդ իչին տիկէր հիչ պիր իսպաթ պէհան իթմէտի մի .

Բօզէթ . - Պու պապտէ տիկէր հիչ պիր իսպաթ պէհան իթմէտի .

Իվար . - Իշթէ պուրասը զիեատէճէ չիւպհէլի կէօրլունլուօր .

Բօզէթ . - Լաքիս պէնի ալտաթմապտա մէրդումէնին նէ՞ մէնֆաթը օլապիլիր .

Իվար . - Օրասընը պ'լմէմ . պէքքի սիզի , բէնտի եանընտու սագլամագ իչին , պու եալանը իրթիքեապ իթմիշ օլտուն , Պու դարը եաշլը մը իտի .

Բօզէթ . - Էվվէթ , Բարիսէ վիսուլիմիդտէ , ալթմըշ եաշընտա իտի .

Իվար . - Պէքքի տէ սագլաթ իտի .

Բօզէթ . - Խալլը .

Իվար . - Հասըլը , սիզէ զիեատէ մուհապպէթի վար մը իտի .

Բօզէթ . - Էվվէթ , պէնի տուլիմա թալթիֆ իտէր , վէ էվլատը եախօտ սէվլիւլի . դըզը տէյի թէսմիեէ իյլէր իտի . Խիլասա , հիչ պիր նէղաքէթ , իհթիմամ վէ բիաեէթ եօգ իտի քի , հագգըմտա իպրազ իթմէսին .

« Բէնտիսինին խայրիսահլըդլարընը անլահաճագ վէ թագտիր իտէճէք մլրթէպէտէ պիսելտիւկիւմոնէ , պէնիմքեաֆիէյի ճահիլանէ արդուլարըմա չօճուգճա պիր մէսէրրէթլէ իթթիպա իթտիկինի վէ իսթէքլէրիմի իճրա իյլէտիկինի կէօրտիւմ , Շու տա վար քի , պէնիմ տուլդուլարըմ , հէր վէճհլէ սատէ օլտուղունտան , պուլնտան տօլաեը պիւեիւք վալիտէմ , սոյքի թագսիրաթ սահիպիեիմ կիպի պէնի իթմապ իտէր իտի .

Իվար . - Բարիստէ նէ՞ սուրէթլէ եաշաեօրտուլնուգ . Շիւպհէսիզ , իսմինի պէեան իտէմէտիկինիդ քէօյտէ , պիւեիւք վալիտէնիդ սատագա իլէ եաշատըղը կիպի , սիզտէ Բարիստէ սատագա իլէ եաշամագ տա իտինիզ .

Բօզէթ . - Խալլը , նասըլ քի զաթէն սիզէ սէօյլէտիմ , հէր նէ դատար պիւեիւք վալիտէմ պու սըրըր պանա աշմատը իսէ տէ , պուլնուլա պէրապէր Բարիսէ մուվասըլէթիմիդտէ , եէտինտէ էրէյիճէ ճէսիմ մէպլազ պուլլունմաղլէ , պիր չօգ սէնէլէր իհթիեաճաթըմըղը կէօրէպիլտիր . օնտան սօնրա տա պէն , իյի պիր իշճի օլալադ , եաշաֆաղըմը իչին պէն տէ եարտըմիթմէկէ պաշլատըմ .

« Բարիսէ մուվառըլէթիմիլլոտէ , զաթէն պու պիւեիւք շէհրոտէ միւտտէթի մէտիտէ իգամէթ իթմիշ օլտուղունու պէեան իտէն պիւեիւք վալիտէմ , զահրէն սատէ օլան քիւշիւք պիր խանէտէ պիլի եէրլէշտիրոտի , վէ քէնտի վէֆաթընա պատար իքիմիլ օրատա եաշատըգ :

Իվար .— Լաքին սիլլի վալիտէնիլլէ գալուշտուրաճադ օլան պիւեիւք վալիտէնիլ , օնտան սօնրա վալիտէնիլլոտէն պահա իթտի՞ մի :

Բօզէթ .— Չօգ տէֆա պահա իթտի :

Իվար .— Օլ խուսուստա մուհալէրէ օլունտուղունտա , սիլլէ նէ սէօյլէր իտի :

Բօզէթ .— Վալիտէմոտէն , եանի քէնտի գըզընտան պահա իթտիկիմտէ , պիրտէն պիրէ մահղուն օլուր , վէ քէմալը քէտէր վէ մէյ-եուսիւեթլէ շէօյլէ ճէվապ վիրիւր իտի :

« — Գըլլըմ , շիմօրիլիք տահա պիր նէթիճէեէ մուվաֆֆադ օլամատըմ : Օլ խուսուստա մալիւմաթ ալուդ իւղրէ քիմլէրէ միւրաճաթ իտէպիրտիմ իսէ , ճիւմլէսի տէ , անն նէ օլտուղունու պիլմէթօրար :

Իվար .— Յազաթ քէնտիսինէ մալիւմաթ վիրէպիլէճէք առէմլէրի կէօրմէքիկէ հադըլէթէն չալըլըթօրուս իտի :

Բօզէթ .— Էվվէթ , միւսիւ :

Իվար .— Նիհաեթ , նէ՞ մալիւմաթ ալապիլտինիլ :

Բօզէթ .— Էսնֆ իտէրիմքի , էօլիւմ սաաթընտա , եանի պիւթիւն գուվվէյի ֆիքրիեթսինէ մալիւք օլմատըլը պիր սըրատա . պիւեիւք վալիտէմ պանա պազը պէեանաթտա պուլունտու :

Իվար .— Օ պէեանաթ նէ՞ մաէրտէ իտի :

Բօզէթ .— Իշթէ մէալի շունա եազըն տըր , վալիտէմ , իլլ տէֆա պէնի պիւեիւթիմիւշ օլան առէմին պիւեիւք էվլատը թարաֆընտան իղֆալ օլունմուշ , վէ պու տէլիդանլը , ադտը իզտիլաճ խուսուստա բէտէրինի բազը իթմէկէ մուվաֆֆադ օլամատըլընտան , պէնիմ , տիւնեաեա կէլմէքիկիմոտէն պիր գաշ այ էվվէլ , վալիտէմ թէրք իթմիշ տիր , Պիւեիւք բէտէրիմ իսէ , գըզընն նամուսուղունտան , վէ թալէպ իթտիլի թարպիեէնին վէրիլմէմէսինտէն շիտտէթլէնէրէք , մէրգուլ տէլիդանլընն բէտէրինի պուլմուշ , վէ հէր իթթարաֆըն սաատէթինի մուճիլ օլապիլէճէք պիր իզտիվաճա բազը օլմագ իլին մէրգուլա բէճա վէ նիւալլար իլլէմիշ տիր :

« Զէնկին , ասըլգատէ վէ զանէթ մաղլուր օլան օ մալլի իսէ , քէնտի էվլատընն , տախիլի մէմլէքէթտէ իլի պիր շէօհրէթի հալիլ

օլմանան թէղբերէսիդ պիր ավճընըն գըղըյա էվլէնմէսինէ րազը օլմանեաճաղընը, պիւեիւք բէտէրիմէ ճէվապէն պէեան, վէ միեանէ-լէրինտէ շու եօլտա միւքեալէմէ ճէրէեան իթմիշ տիր:

« Պիւեիւք բէտէրիմ: - (Հիտտէթլէ:) Լաքին պու իղտիվաճ իճրա օլունմալը տըր:

« Մարբի: - Իճրա օլունմալը՝ մը տըր:

« Պիւեիւք բէտէրիմ: - (Մէրթիւրլէ:) Էվլէթ: մատեմքի էվլա-տընըզ, գըղըմը իղֆալ իթմիշ իսէ, շիտիտէ աշը քէնտիսինէ գէվճէ տէյի գապուլ իթմէլի տիր:

« Մարբի: - Լաքին, պու իքի խուսո ա ալի մատտէ տէմէք տէ-յիլ տիր:

« Պիւեիւք բէտէրիմ: - (Տաշա զիեատէ հիտտէթլէնէրէք:) Հիշ օլմադա, մատեմքի, էվլատընըզ պու իղտիվաճըն իճրասընը իսթէ-եօր իսէ, քէնտիսինի բէյինտէ սէրպէսթ պըրագըն:

« Մարբի: - Օլմադ:

« Պիւեիւք բէտէրիմ: - Հալպու բի, էվլէնէճէք օլան սիզ տէ-յիլսինիզ:

« Մարբի: - Օրասը էօյլէ ամմա, սիզէ թէքըրար խոիեօրուճ: պու իղտիվաճ իճրա օլունմեաճազ տըր:

« Պիւեիւք բէտէրիմ: - Նա՛սըլ, իճրա օլունմեաճազ մը տըր:

« Մարբի: - Էվլէթ, պէն սաղ օլուուգճա իճրա օլունմեաճազ տըր:

« Պիւեիւք բէտէրիմ: - Պագալըմ՝ վէֆաթընըզտան սօնրա իճրա օլունմաճազ մը տըր:

« Մարբի: - Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

« Պիւեիւք բէտէրիմ՝ պու խուսո ստա զիեատէ իյզահաթ վիր-մէք իսթէմէեիպ, պազը շիտտէթմալի սէօղլէր վէ թէհտիտէր մը-լըլտանարազ. օրատան չէքիլիշ, վէ սէօյլէտիկի սէօղլէր վէ իթտիկի թէհտիտէրի բէք չօզ խըղմէթրեարըր իշիթմիշլէր, վէ մուախա-րէն թէքըրար իթմիշլէր տիր:

« Պիւեիւք բէտէրիմին թապիւեթըր զանէթ հիտտէթմիզաճ օ-լուպ, օրմանարտա մուխաթարալը սանաթմընը իճրա իթմէքլէ, վազաա րահաթ եաշաեաճազ մէրթէպէտէ քեար ու քիսպի օլմուշ, վէ պիւեիւք վալիտէմին տէ, մէմէրէթի թէքըր իտէպիլէճէք գատար ազչէ պուլմառը, պու սանէտէ գապիլ օլապիլմիշ իսէ տէ, պու ճիւմ-լէ իլէ սըզ սըզ ճէմիլէթէ կիրմէքլէ իսթիհալ օլունան վէ է՛ն շիտ-

տէժ միղած թաղեալ թաղաւ պիլէ իթիտայ քէսպ իթտիրէն էփսաֆ ու ախլէպապ մալիք օլամամըշ տըր :

« Հէր նէ հալ իսէ , մարքինին սէյֆիեհէսինտէն բիւր զազապ իշինտէ օլարապ ափտէժ իթմիշ , վէ մարքիեհէ իթմիշ օլտուզու թէհէտիտէրին՝ պսշ վէ հիւքիւմսիւզ շէյլէր օլմաեհաճալը տէրքեար պուլունմուշ տուր : Պիւեհիւք վալիտէմին բիվտեհէթինէ պապըլըր իսէ , քէնտիսի վէ գըզը , պիւեհիւք բէտէրիմի թէսիկն իթմէր իշին հէրնէ եարմըշլար իսէ , քեար իթմէհիւ , մէրպոմ , իրք կիւնքի կիպի զազապնաք վէ թէրս հալինի թէրք իթմէմիշ տիր : Ֆիլվազը , պիր ֆէնալըզ վուգուի մէմուլ օլուպ , պիւեհիւք բէտէրիմին՝ ֆըրսաթ գօլլամագտա օլտուզու , բէվիշինտէն անլաշըլմազ տա էքէն , պէրլէնիլէն ֆըրսաթ էլէ կէշինճէ , պիւեհիւք բէտէրիմ պու ֆըրսաթը գաշըրմամըշ տըր :

« Օլ էսնատէ , մարքի , հէնուզ ափսըլըլլա մէշուլ օլուպ , պինապէրին , պիր կիւն , եաղընլարտա ափա չըգմըշ օլտուզունտա , վէ արգատաշարընտան պիր ազ ալըլըրդընտա , խըղմէթքեարլարը , քէնտիսինի բէք չօգ արտաղտան սօնրա , նիհաեթիմ գանլարա միւլէմմա օլարազ պուլմուշլար տըր , շիւնքի պիր գուրշուն իթըլըպ , ումուզու եաղընլարտա , թէնի իշինտէ գալմըշ տըր :

« Հէր քէս , մէմէքէթտէ վալիտէմին հիքեաեհէսինի պիլտիկի կիպի , բէք չօգ շահիտլէր տէ , պիւեհիւք բէտէրիմին մարքիեհէ զարըր գաթլ ու իտամ թէհէտիտէրի իթտիկինի իշիթմիշ օլտուզունու խաթըրլամըշլար տըր :

« Պինաէն ալէյհ , պիւեհիւք բէտէրիմի տէրտէսթ իթմէք իւզրէ էվէ կէլիշլէր , ֆաղաթ քէնտիսի ֆիքար իթմիշ օլտուզունտան , բօրիս վէ ժանտարմալար թարաֆընտան վուգու պուլան քեաֆֆէյի թէհէարքիեհաթ պիլա սէմէրէ գալմըշ տըր : Հալպու քի , մարքի , պու իշտ : քէնտիսինին պազը իսթալարը վազը օլմուշ իտուկինի , պիր ազ կէճճէ , ֆաղաթ նիհաեհէթ տէրք իտէրէք , տիկէր պիր վագըատա , պու թէհէարքիեհաթ նէ՝ մէրթէսլէ արիզ ու ամիզ ինրա օլունուր իսէ , պու սըրատա օլ մէրթէսլէ արիզ ու ամիզ սուրէթտէ ինրա իտիլմէսինի մէնն իլլէմիշ , վէ պիւեհիւք բէտէրիմ գալմըր տէլալիթ մատտիեհէ մէվճուտ օլմատրդընտան , զըեապէն մահքիւմ օլմուշ տուր :

« Պու գարար՝ մարքիեհի գօրգութարապ , պէօյլէ պիր գարարըն՝ պիւեհիւք բէտէրիմ կիպի պիր առէմի , սօն տէրէճէեհէ գատար

վարտըրաճաղը դաննընա դահլիպ օլմուչ, հալպու. քի, շու եա պու. կինա մաւսաթարատան դօրդուսու, քէնտի սինտէն զեւատէ էվլատը- նը տիւչիւնմէսինտէն նէչէթ իթմիշ տիր :

Պինասլէրին տիւլ, քէնտի օղլունու մուվադգաթէն մէմլէ- քէթտէն թէպլտ իթմիշ, վէ մէմալիքի էճնէպիտէտէ պուրունան մէ- ֆարէթլէրտէն պիրինտէ, հիւքիւ մէթտէն քէնտիսի իչին պիր մէմու- րիեթ իսթիհասալինէ մուվաֆֆադ օլմուչ տուր :

Լաքին վալիտէմ իչին, պու աղիմէթ՝ մու իսպի մէ յեուսիեթ օլուպ, շէօյլէ քի, պէնի տիւնեատա կէթիւրի կէթիւրմէզ, սահիպսիդ չօճուլլալա մախսու օլան իսպրաթիւանէեէ վաղ իթմիշ, վէ օրատան՝ մարքի, պէնի, իքի եաչընտ օլտուղում հալտէ, քէնտի դըզընըն իպ- րամ՝ պէ լէճալարընա իթթիպաէն, չըդարմըշ տըր :

Իվար. — Օնտան սօնրա վալիտէնիդ նէ՞ օլմուչ տուր :

Բօզէթ. — Քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէկինի պիր մէթմուպլա պիւ- տիրէրէք, մէմլէքէթի թէրք իյլէմիշ տիր :

Իվար. — Վալիտէնիդ պու նիեթթինի մէվդըյի իճրաեէ գօյմուչ մու տուր :

Բօզէթ. — Խալը :

Իվար. — Նաւը :

Բօզէթ. — Մուսալարէն պիւեիւք վալիտէմ եաղմըշ օլտուղու պիր մէթմուպտա, իչպու տէհչէթլի նիեթթինի մէվդըյի իճրաեէ գօյմադ իչին, իթթիպա իտէն ճէսարէթէ էն սօն քէրթէտէ մալիք օլամատըղընը իշար իյլէմիշ տիր :

Իվար. — Օնտան սօնրա քէնտի հադգընտա պիր խապէր ալըն- մըշ մը տըր :

Բօզէթ. — Խալը, հիչ պիր խապէր ալընմամըշ տըր :

Իվար. — Սահիհէն պու թասաւիզուր օլունուր շէյ տէյիլ տիր :

Բօզէթ. — Ջօդ տէֆա, պէն տէ սիպին կիպի տիւչիւնմիւչիւմ տիր :

Իվար. — Խամինիդ նէ՞ տիր :

Բօզէթ. — Պիւեիւք բէտէրիմին խամի՞ մի :

Իվար. — Էվվէթ :

Բօզէթ. — Պիւեիւք բէտէրիմին խամի նէ օլտուղունու պիւեիւք վալիտէմ սէօյլէմէմիչ տիր :

Իվար. — Նիչին :

Բօզէթ. — Գաթ պէ գաթ նամուսսուզ օլան պիր խամի թալըմադ-

տան իսէ , Բօղէթ իսմինի թաշմագլըգ , պէնիմ իչին տահա խայըր
օլտուղունու պէնան իյլէմիշ տիր :

Իվար .- Պէլքի պու սըրատա խէթատա պուլունմուշ տուր , Լա-
քին հիշ տէյիլ իսէ , շու մարքինին խովնի էլպէթթէ սիգէ խապէր
վերմիշ տիր :

Բօղէթ .- Նէզտինտէ պիւհիւմիւշ օլտուղում զաթըն մը ,

Իվար .- Էվվէթ :

Բօղէթ .- Խա՛յը , անը տա պիլտիրմէմիշ տիր :

Իվար .- Նէ՞ պասիրէթսիլլէր :

Բօղէթ .- Շիւպհէսիդ պու էսրարը տախի պիլտիրէճէկի սըրատա
թէսլիմի բուհ իյլէմիշ տիր :

Իվար .- Տիմէր օլուր լի , պիգէ սէօյլէհէճէքլէրինիդ , հէք պուն-
տան իպարէթ տիր :

Բօղէթ .- Էվվէթ :

Իվար .- Պու մալիւմաթ , բէք ազ տոր :

Բօղէթ .- Իյթէ , պու սուրէթլէ , Մ. Ֆէլիբսին քեաֆֆէյի թաշ-
ղըզաթ վէ թէհարրիեաթընտան հիշ պիր սէմէրէ հասըլ օլամամը
տըր :

Իվար .- Պէլքի , պու ճիհէթլէ , պիգ տահա զիեատէ պախթի-
եար օլահաղըգ :

Բօղէթ .- Սիգ Նէ՞ եօլտա հարէքէթ խտէճէքսինիդ :

Իվար .- Անը հէնուդ պէնտէ պիլմէմ . պու խուսուստա Մ. Ֆէլլէ
լիլէ խթիշարէ իթմէքլիկիմ լաղըմ տըր :

Բօղէթ .- Բէք իյի :

ՊիիեիիԲ ՊիՐ ԳՈՒՎՎԷՅԻ ԹԷԻՍԱՆԻԱԼԻԵԼԻ ԻՊՐԱԶ ԻԹՂԷՔՍԻԶԻՆ :

ԻՎԱՐ , ԲՕՁԷԹԻՆ ՀԻԲԵԱՆԵԹԻՆԻ ԻՅՁԱՀ ՎԷ ԻՔՄԱԼ ԻՏԷՐ

Նաղլ իթտիկիմիդ մէնզարէլէրաէն սէրիդ կիւն սանրա , կիւեա
Բօղէթին ֆամիլիատընը պուլմադ իւզրէ իճրայի թէհարրիեաթ իթ-
մէքլիկի տէրիւհաէ իթմիշ օլան իվար , Բիւսնուն սէյֆիեէսինէ ալ-

տէթ իթտի . Մէրգում , պիր շէյ արամամըշ խտի քի , պիր շէյ պուլ-
մուշ օլտուն . պունունլա պէրապէր մէգըլըր սէյֆիսէսէ կէլտիկին-
տէ , մէսըուր խտի :

Բիրօ .- (Մէրգումա կէօրտիւկինտէ .) Նէ՞ խապէր :

Իվար .- Խապէլլէր լիյի տիր :

Բիրօ .- Օլամուղ շէյ :

Իվար .- Սահիհ սէօյլէսօրում , Պու կիւզէլ գըղ , եագընտա , պէ-
նիմ սաեհմտէ բէտէր , վալիտէ , պիւսիւք բէտէր վէ պիր հալա սա-
հիպի օլաճադ տըր :

Բիրօ .- Պիրտէն պիրէ , թէրմիլ պիր ֆամիլեաեա մալի՞ր մի օ-
լաճադ տըր :

Իվար .- Հայ հայ :

Բիրօ .- Լաքին պունա նաւըլ մուվաֆֆադ օլտունուղ :

Իվար .- 1822 տէն 1828 է գատար քեաֆֆէյի էվրագը ճինա-
լիսէյի միւթալէտ իթտիմ , վէ 1823 տէ արատըղմը պուլտում :

Բօղէթ .- Թամ տօղտուղում սկնէ . . .

Իվար .- Էվվէթ . իշթէ օ սէնէ իշինտէ , թէգըրիէսիդ ավճըլդ-
խտէն պիր քիմնէ , պիր սէրլէ գուշունու էօրտիւրիւրճէսինէ պիր
մարքիսի թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ :

Բօղէթ .- Էյ սօ նրա :

Իվար .- Թէգըրիէսիդ ավճը , քէնտիտինէ գարչը թէշէպպիւս օ-
լունան թէհարրիեաթ տան ֆիրարէ մուվաֆֆադ օլմուշ . . .

Բօղէթ .- Էյ . . .

Իվար .- Սօնրա տա զըեապէն մահրիւմ օլմուշ :

Բօղէթ .- Տիմէք , արթըղ շիւպհէսէ մահէլլ գարմամըշ տըր :

Իվար .- Խուսուսիլլէքի , ճինսաեթի վադըտ տա , մալիւմիւմիւզ
օլան ահվալտէ վուդու պուլմուշ տուր :

Բօղէթ .- Իդֆալ օլունմուշ պիր գըղ սէպէպիլլէ օլմուշ տուր ,
սէյիլ մի :

Իվար .- Էվվէթ :

Բօղէթ .- Իդֆալ խտէն տէլիգանլընըն իսմի Նէ՞ իմիշ :

Իվար .- Բէլպէր :

Բօղէթ .- Մարքինին իսմի :

Իվար .- Վօնիս :

Բօղէթ .- Աճայիւպ :

Իվար .- Ֆադաթ բէտէր օլան մարքի վէֆաթ իթմիշ տիր :

Բիրօ .- Պու հիտապճա եալընրդ պիր պիւեիւք բէտէրինիլ զալ-
մըշ տըր :

Իվար .- Լաքին էօլմէսի խայըրլը տըր :

Բօզէթ .- (Քէնտիսինին պիւեիւք բէտէրի օլտալ , Իվարըն թանը-
մատըղը պիր առտէմին վէֆաթընտան տօլաեը մէրզ ու մ Իվարըն լէվի-
մա մէսրուր օլմասընա թէաճճիւլ խտէրէք) : Նիֆէն :

Իվար .- Զիւնքի , էկէրչի սիզին զայսուպէթ լինիզտէն սօնրա ,
ուզուն միւտտէթ տահա եաչամըշ օլտա , վէ էլան տախի եաչա-
մալտա պուլունտա խտի , վալիտէնիլ , պու կիւնքի կիւն նայիլ օլ-
տուղու սաառէթ ու իզպալէ նայիլ օլամալ խտի :

Բօզէթ .- Աճայիւլ , վալիտէմ պու կիւն մէսուտ մու տուր :

Իվար .- Էվվէթ , մաստուաղէլ , զանէթլէ մէսուտ տուր :

Բօզէթ .- Մհ , մէհնուն օլտուր , լաքին միւսիւ , վալիտէմին
տէրա ու միհնէթլէրինին նաօրլ խիթամպուր միւշ օլտուղունու պա-
նա պիտիթէպիլիթմիսինիլ , վալիտէմէ թէալլիւղիւ օլտա հէր խու-
սուսըն պէնի զիեառտէիլլէ ալէալ առտը գըլաղընր անլամալըսընը :

Իվար .- Էվվէթ , մաստուաղէլ , մէհնունէն պիւթիթիթիմ , Մ . վօլ-
նիսին սէ յֆիեէսինտէ պուլունան վէ հաղգընրդտա զիեառտէ հիւրմէթ
վէ թէվէճճիւհ կէօսթէրէն , վէ կիւնին պիւրինտէ սիզի գուճաղընա
ալտըգտան սօնրա , մահզունանէ պիր ըրգպաթլէ սիզէ պաղարաղ ,
կէօզ եաչարը տէօքմիւշ օլտա կէնճ գըզը շիւպհէսիլ խաթըրլաեօր-
սունուզ :

Բօզէթ .- Էվվէթ , միւսիւ , թէմամիլլէ խաթըրմտա տըր . օ վա-
գըաեը զաթան ունութմաեաճաղըմ , Քէնտիսինի վալիտէ թէսմիեէ
իթմէքիլիլի ֆէվգէլատէ աղու իթմէքտէ խտիմ իսէ տէ , մարքի , պու
խուսուսու զաթիէն մէնն իթտի :

Իվար .- Հալպուքի օ կէնճ գալը , սիզին վալիտէնիլ օլմաեըպ ,
մարքինին գըզը վէ բէտէրինիլին գըզգարընտաչը իմիշ , Սիզ , չօ-
ճուզլուղունուզուն պիր գաչ սէնէլէրինի մէսուտէն կէչիթմիլ իսէ-
նիլ , հէրքէս իլին ֆէտաքիար օլտա օլ խայրլաազ վէ լինսանիեթբէր-
վէր գատընըն հիմմէթիլլէ կէչիթմիլսինիլ տիր : Վալիտէնիլտէն տօ-
լաեը մարքի իլէ օլլու ալաաընտա , էքէյիճէ շէտիտ մուարաղալար-
տան սօնրա , պու իքիսինին արասընա պիր սօղուզլուզ տիւշմիւշ ,
վէ էվվէլ էմիրտէ պու սօղուգլուզտա հիտտէթ ու զաղապ ալէա-
մէթլէրի մէվճուտ պուլունմամիլ իսէ տէ , բէտէրի շիւպհէսիլ օղ-
լունու , սէվտիլի գարըտան իրաղլաթմապ նիեթթիլլէ , մէմալէքի էճ-

նէպիւնէտէ պուլունան սեփարէթլէրտէն պիրինէ կէօնտէրտիկինտէ , մեղքիւր պիրուտէթ , պիթթապի թարաֆէ յնտէն սիթէմամիդ թէք-տիր ու իթապլարա թահվիլ օլունմուշ , վէ սախիլի մէմէքէթտէ շուրասը մալիւմ տիւր քի , էկէրլի վալիտէնիզի իղֆալ իտէն տէլի-գանլը , բէտէրինէ իթաաթ իթմիշ իտէ , նափազասընը քէսէճէկինէ , եանի տարաթ ու տէպոնպէլի սուրէթտէ կէչիրմէքտէ օլտուղու էօմիւնէ տէվամ , վէ իսմինին չէրէֆինի լաեղըր վէճճ իւզըն իլթի-գամ իտէպիլմէք իլին միւհթաճ պուլունտուղու ազչէեի վիրմէեէճէ-կի խուսուսունտա բէտէրինին վազը օլան գաթի պիր թէհտիտինէ մէպին իթմիշ տիր :

« Հէր նէ հալ իտէ , մարքինին օղու կիթմիշ իտէ տէ , շու գատար քի , մերգուսուն գըզգարընտաշը , օ իհթիեարըն նէգտինտէ գալարագ , անքն հիտտէթ ու պիրուտէթինի թէսկին իթմէքլիկի տիւչիւնմիւշ , վէ քէնտիսի իլին մուազգէզ օլան իքի յախս արասընտա , վագթըն մի-րուրէլլէ , պիր կիւն , պիր սուրէթի իթիլաֆ ու իմթիդաճ հագգընտա մուխապէրէ իտէպիլմէքլիկէ մուվաֆֆագ օլմագ իլին , քէնտիսի ֆէ-տա իլլէմիշ , եանի , հագգընտա նէ գատար խայըրլը պիր իգտի-վաճ գըսմէթի տախի չըգսա , էվլէնմէեէճէկինի ֆիքրինէ գօյմուշ տուր , Պինաէն ալէյհ , բէտէրինի գաեըրմագ , վէ անըն տէրտ ու միհնէթլէրինի թէսկին իթմէք իւզըն , անըն եանընտա գալմաեա ըազը օլմուշ տուր : Հագըգէթէն պու պիր եիւքսէք վագիֆէ օլուպ , մատմուազէլ տը վօլնիս՝ պու վագիֆէեի իլֆա իթտիկի սըրատա զիեատէսիլլէ սըգըլմը իտէ տէ , եինէ մէմնունէն գաթլանմըշ տըր :

« Հասըլը , մարքինին իւզէրինէ գուրշուն սըգմըշ օլան ատէմ , պիւեիւք բէտէրինիզ իտուկի զանն օլունուպ , - չիւնքի պու խուսուս տալա իսպաթ իտիլմէմիշ տիր , - անըն տալասընը , մատմուազէլ տը վօլնիս , մարքինին գարըսընտա միւտաֆաա իթմիշ , վէ զանն օղունուեօր քի , մէգպուրէնին ասեէսինտէ , պիւեիւք բէտէրինիզին էմրի թաագիպինտէն ֆարիզ կէլինմիշ տիր :

Բօզէթ .- Նէ՛ ալիճէնապ գըզ :

Իվար .- Սայիր բէք յօգ խուսուսարտա էֆքեարը ումուսիեէ եանըլտըզը կիպի , պու խուսուստա տախի եանըլմըշ տըր :

Բօզէթ .- Նէ՛ կիպի :

Իվար .- Մարքի , հիշ պիր վագըթտա բէտէրինիզի թէվգըֆ իթ-տիւմէքլիկի , վէ քէնտիսինի մահքէմէ հուզուրունա չէքմէքլիկի տիւ-չիւնմէմիշ տիր :

Բօզէթ .— Պու նէտէն նէշէթ իթմիշ տիր .

Իվար .— Զիւնքի Մ. տը Վօլնիս , թէգքիրէսիզ ավհըլդդ իտէն պիւեիւք բէտէրինիզին , քէնտիտինի թէլէֆ իթմէք իսթէմէեհէկինէ բէք ալէս վազըֆ պուլունմուշ տուր .

Բօզէթ .— Տիմէք օլուր քի , պիւեիւք բէտէրիմ պիսուշ իմիշ ,
Իվար .— Էվվէթ .

Բօզէթ .— Էօյլէ իսէ , նիշին զայպ ու նապէտիտ օլմուշ ,

Իվար .— Զաւսֆէթ վէ առէմը պասիրէթինտէն .

Բօզէթ .— Ֆիրքինիզի պիր էյիճէ անլաեամաեօրում .

Իվար .— Զիւնքի քէնտիտի , պաղը քիմսէլէր գարշսընտա մարքիեի թէհտիտ իթմիշ տիր .

Բօզէթ .— Էվվէթ .

Իվար .— Պինապէրին օ հատիսէնին վուգուլնտէ , քէնտիտինի թու-
թարլար տէյի Կօրգմուշ , վէ գաթէն տէ սապըգալը օլտուղուն-
տան . . .

Բիրօ .— Մարքիեի թէհտիտ իթմէսի տէ , սապըգալարնտան պիրի տիր .

Իվար .— (Քէլամընա տէվամիտէրէք .) Քէնտի պէրաիթինի իսպաթ իտէմէզ տէյի գօրգմուշ տուր .

Բիրօ .— Պու սէպէպլէ զայպ վէ նապէտիտ օլմուշ օլմալը տըր .

Բօզէթ .— Ֆադաթ օ հատիսէնին նէթիճէսի նէ՝ օլմուշ տուր .

Իվար .— Նէթիճէսի , պիր սուի գաստ թէճըիւպէսի օլմուշ տուր .

Բօզէթ .— Ա՛հ , սիւպհան Ալլահ . . .

Իվար .— Հալպու քի , պու բէք թապիի պիր չէյ տիր , նաաըլքի սիզէ սէօյլէտիմ , մարքի , զաեթ մէրուգըլը պիր առէմ իմիշ , Պուն-
տան պաշգա , քէնտի էվլատըյա վալիտէնիզին իղտիվաճլարըն հէր հալտէ մէնն իթմէկէ եէմին իթմիշ տիր . Իմօի , մէրգում , թէլէֆի նէֆս իթմէք էյին , շունու տիւշիւնմիւշ տիր .

« Ֆրանսա իսթիլալը էսնասընտա , քէնտի էմլաքընտան պիր միգտարը եէտիլտէն ալընտըգտան սօնրա , էօմրիւնտէն օսանրպ , պու խուսուստա նէֆրէթ վէ թահգիրլէ պահս իթմէքտէ , վէ պունտան գաթինազար ֆաւիլեաճա բէք չօգ քէտէրլէրէ տիւլար օլմուշ խու-
կինտէն , վէ պունլարը էվլատընտան պիրէ կիղլէեհէրէք , քէնտիտէ սագլամագտա օլտուղունտան , անլէրին խաթըրէսի , քէնտիսինի զա-
թէն մանէն թէլէֆ էյլէմէքտէ պուլունմուշ տուր .

« Նիհաեեթ մարքի, չօգտան պերու ատի խալդը թահգիր իթ-տիկի հալտէ, օղլունուն, քէնտի նաղարընճա, օ խալգտան պիրինին գըղընը սէվմէքիկէ թէնէզգիլ իթմէսինտէն պէրու, անրն հագ-գընտա ասա թէվէճճիւհ իզհար իթմէզ, վէ անը թահգիր իտէր իմիշ: Պիր մէրթէպէ էվլատը հապգընտա իշթիղալ իթմէսի տէ, մէն-ֆաթ տուլղուսունտան զիեատէ, քէնտի իսմինի թաշըտըղը, վէ անը թէպիտ իլէ, թէզքիրէսիզ ավճըլըզ իտէն պիր ատէմին գըղըյ-լա էլլէնմէքտէն մէնն իթմէք իշին իմիշ:

« Զիքը իթտիկիմիզ իզտիվաճը մէնն իթմէքլիք իսէ, մէրգուստա պիր ֆիրբի սապիթ օլուպ, պիր տիկէրի, պու ֆիրբինին մուվաֆ-ֆազըյեթի իշին քէնտի էօմրինիւ ֆէտա իտէրճէսինէ հէր շէյի եաբտըղը հալտէ, քէնտիսի, այնի մագսէտէ էրմէք իւզըրէ, էօլմէեէ գարար վիրմիշ տիր: Պունունլա պէրապէր, ադըլ, պիրինճի տէֆա մուայեհէնէ վէ թէտգիզ իտիտիկինտէ, զանն օլունապիլէճէկի մէր-թէպէտէ պօզուգ տէյիլ իմիշ:

« Մէրգուս, քէնտի քէնտիեէ շէյլէ տիմէքտէ իմիշ:

« - Պէնիմէվլատըմ իլէ իզֆալ իտիլմիշ օլան գըղընըն իզտիվաճընա րազը օլմագըղըմը թէմէննի իթմէք իւզըրէ, Բէյպէր, (պիւեիւք քէ-տէրինիզին իսմի տիր) պանա մուրաճաաթ իթտիկինտէ, վիրտիկիմ ճէվապը րէտտէ գարըը հիտտէթլէնմիշ, վէ պանա գարըը պիր թա-գըմ էօլիւմ թէհտիտէրի իթմիշտիրքի, եիկիրմիտէն զիեատէ նու-նուս իշիթմիշէր տիր:

« Տախիլի մէմէքէթտէ, հէրքէս, անըն գըղընըն վաղիեթինի պիտիկի կիպի, պու իշտէ օղլունուն իճրա իթմիշ օլտուղու վագըա տախի ումումէն մալիւմ տիր: Պունտան գաթինազար, ինթիգամ-ճը, հիտտէթմէշըեպ վէ սէրխօշ օլտուղունու հէրքէսին պիտիկի շու թէզքիրէսիզ ավճը, պէտէմիպտէ ֆէնա պիր շէօհրէթ գազան-մըշ օլտուղունաան, կիւնիւն պիրինտէ, քէնտիսինին շու եա պու միւճըրիյիեթ, հաթթա ճինանէթլէ մաղնուն ատտ իտիլմէսի, իհ-թիմալտէն պայիտ տէյիլ տիր: Իմտի, պու սէպէպլէրէ մէպնի, պիր գազաեա եախօտ պիր ճինաեթլէ գուրպան օլմագըղըմ զանն օլու-նապիլէճէք սուրէթտէ վէֆաթ իտէր իսէմ, տէրհալ Բէյպէր հագ-գընտա սուր զանն հասըլ օլարագ, մէրգուս իթհամ իտիլէճէք տիր: Հաթթա, հիշ չիւպհէ եօգ տուրքի, էվլէլէ վագը օլան թէհ-տիտէրի սէպէպլէտէ տէ մահքիւմ գըլընաճագ տըր:

« Պու վէճհլէ, օղլունուն իզտիվաճընա գարըը էօնիւ ալընմազ

պիր սէտտ չէքմիշ օլուրտոււմ: չէօյլէքի օղլու.մոււն, գաւաանիյնի իւ-
հիեէ վէ ինսանիեէ խիւաֆընտա հարէքէթ իթմէքսիղին, բէտէրինին
գաթիլի օլան պիր ատէմին գըզըյաւ եվլէնէմէեէճէկի տէրքեար տըր:

« Ելթէ, մարքի, պու էֆքեար իլէ քէնտի թասավուրը միւ-
թէէսսիւֆանէսինի մէվգըրի իճրաեէ գօյմաեա հազըրլանմըշ, վէ պիր
կիւն, ավտա օլտուղու սըրատա, քէնտինին եւլէրէկինէ պիր թիւ-
ֆէնք չէքմիշ տիր: Լաքին, չիւպհէսիդ ճէնապը Ալլահ, իլէրուտէ
պիր պիսուչուն ճանընը եազմաեա սէպէպ օլաճադ օլան վէ սօղուգ
գան վէ չէյթանի պիր ֆիւր իլէ թէրթիւպ խտիլմիշ պուլունան պու
ճինաեէթին իճրա օլունմասընը իսթէմէտիկինտէն, մարքինին մագա-
տինին իճրասընա միւսաատէ իթմէմիշ, վէ պինապէրին գուրչուն, մէր-
գու.մոււն սօլ ումուղունտա գալմըշ տըր: Թիւֆէնք, հէր նէ գատար
իքի գուրչուն իլէ տօլու իմիշ իսէ տէ, մարքինին, իքինճի գուրչու-
նու տախի պօշալթարագ, մէրամընա էրմէքլիկէ ճէսարէթի օլա-
մամըշ, զիրա պէօյլէ պիր հարէքէթիլլէ, թասավուրունըն մուվաֆ-
ֆագըլյոէթինի տիւչարը թէհլիքէ գըլմըշ օլաճադ տէրքեար պու-
լունմաւ տուր: Հասըլը, մէրգու.մ, պու թասավուրլարա մէպին,
նիեէթինտէն ֆարիղ կէլէրէք, քէնտի չախսընա գարընը գուլլանմը
օլտուղու սիլահը եէտինտէ պուլամամալարը գըմնընտա, սիլահը մէգ-
պուրու քէնտինտէն ուզագ պիր եէրէ ֆըրլաթապիլմիշ տիր:

« Մարքիեի, գանլարա միւլէմմա օլարագ գալտըրտըգլարընտա,
վէ քէնտինին արղուսունա րաղմէն, թիւֆէնկինի, տօլու օլ-
րագ եանընտա պուլտուգլարընտա, պու վագըանըն պիր սուի գաստ
էսէրի օլտուղունու զանն պիլէ իթմէեիպ, տէրհալ էֆքեարը ումու-
միեէ, պու վագըանըն պիր ճինաեէթ օլմասը իթիգատընա մէյլ իթ-
միշ, վէ մարքինին մէմուլի վէճհ իւզրէ, թապիւթիլլէ պիր պիսու-
չա, եանի թէգքիլէսիդ ավճըլըգ իտէն Ռէյպէրէ ճանի նազարըյա
պագմագ տա պուլունմոււ տուր:

Րօզէթ. - Ֆագաթ, միւսիւ, եալընըգ Մ. մարքի տը վօթինէ
մալիւմ օլմասը լազըմ կէլէն պու գատար թաֆսիլաթը սիդ նաճըլ
պիլիեօրսունուգ:

Իվար. - Պունու տախի պիր աղտան սիզէ սէօյլէրիմ, մատմու-
ղէլ. անճագ չիմտիլիք իֆատաթըմա տէվամ իթմէքլիկիմէ միւսա-
տէ իթմէնիզի Ռէճա իլլէրիմ:

Րօզէթ. - Տէվամ իտին, միւսիւ, քէմալը արղու վէ էհէմիեէթ-
7է սիզի տինլէեօրում:

Ի վար. - Վագրաներ իւր տէֆա խապէր ալանլարտան պիտի ըէյ-
պէր օլուպ, մէրգուլմ, օ կիւնիւ, թէսատիւֆաթը զարիպէ վէ պէս-
պախթանէտէն օլարագ, օրմանտա, Մ. տը Վօլնիսին, քէնտի քէնտի-
սինէ թիւֆէնկ գուրչունու սըգմըչ օլտուղու մահէլլտէ թէզքիւրէսիգ
ավճըլըգ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր:

«Բէյպէր, պէրի իւզգիմմէ օլմասըյլա պէրապէր, ըէվիշի հալին
քէնտի տլէյհինտէ օլտուղունու տէրհալ անլամըչ, վէ պլիւննի թէէս-
սիրտէ, վագաա պիւթիւն սօղուգ գանլըլըղը իւզէրինտէ պուլունմա-
մըչ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ քէնտիսինէ գարչը պիր ճէլանամէ սա-
տըր օլաճաղընը, վէ պիւ քէրրէ հաքիմլէրին էլինէ տիւշէր իսէ, կիւճ
պէյա իլէ գուրթուլապիլէճէկլինի տէրք ու ֆէհմ իտէրէք, ֆիւրաթէ
գարար վիրմիշ, վէ իշպու գարարը քէմալը մուվաֆֆագըյնէթլէ
իճրա օլունմուշ տուր:

«Բէյպէր, պիր խայլի միւտտէթ զանն օլունտուղու վէճլէ, ու-
ղաղլարա կիթմէեիպ, մէրգուլմուն էչքեալընը խապէր վիրմէք իւզ-
րէ հէր թարաֆա թէլէկրաֆ չէքիւտիկի, վէ տէրտէսթի իշին հու-
տուտտա պազը թէտպիլլէր իթթիխազ օլունտուղու սըրատա, քէն-
տիսի, չօգտան պէրու մէմլէքէթին հէր թարաֆընը պիւտիկի ճիհէթ-
լէ, խարապա հալինտէ պուլունման քիւհնէ պիր սէյֆիեէնին պօտրուճ-
լարը ալթընա իլթիճա իթմիշ, վէ պու պօտրուլար կիրտապ հալի
քէսպ իթմիշ օլմասը, վէ չօգ տէֆա, չիւպհէսիգ քէմէրլէրինին գըս-
մէն եըգըլմասը նէթիճէսի օլարագ, եէր ալթընտան կիւրիլթիւլէր
իշիտիլմէքլէ, օրալարտա պարընըլմասը միւմքինսիգ զանն օլունմասը
ճիհէթլէ, ժանտարմալար, պիզիմ թէզքիւրէսիգ ավճըրը թէհարրի
իշին պու պօտրուլարա կիրմէքլիկի պիլէ տիւշիւնմէմիշլէր տիր:

«Բէյպէրին պու եօլտա հարէքէթ իթմէսինտէ սէպէպլէրի վար
իմիշ, իվվէլ էմիրտէ, իշպու հարէքէթ, քէնտիսինէ գարչը իճրա ի-
տլլէճէք թէհարրիեալթտան գուրթուլմագլըլըն չարէի եէկեանէսի
օլուպ, պունտան գալթինազար ֆամիլիտսընըն, վէ խուսուսիլլէ,
գըղը՝ էվլատընը տիւնեաեա կէթիւրէճէկի վագթա տէկին, անըն իւ-
զէրինէ նէզարէթ իթմէք իւզլիւ, եագընլարընտա պուլունմագ իս-
թէմիշ տիր, Իւշիւնճիւ, վէ սօն պիւ սէպէպ տէ, մարքինին ֆէլաքէ-
թի սըրըր զարիպինի պիզգաթ մէյտանա չըգարմագ իսթէտիկի իշին,
տախիլի մէմլէքէթտէն ուզագլանմամանեա գարար վիրմիշ, չէյլէքի,
քէնտիսի պէրի իւզգիմմէ օլտուղու ճիհէթլէ, ֆիւլի գալթլէ թէսաա-
տի իթմիշ օլան ասըլ միւթէճասըրը պուլմագ իսթէմիշ տիր:

«Պինանալէյհ, զիքը իթտիկիմ խարապալարա իթիհա իթմիշ տիր, ֆադաթ օրատա նա՛սըլ եաշամըշ տըր տերսէնիդ, պէն տէ պիւմէմ... Շիւպհէսիդ, գէվճէսինին, կիճէ վադթը, քիմսէնին նազարը տիգգաթընը վէ զապըթանըն շիւպհէլէրինի ճէլպ իթմէմէք իւզրէ միւլսթէլիֆ, ֆադաթ մուայեհէն մահէլլէլտէն պօտըռմարա կէթիւրտիւկիւ էրզագ վէ նաֆագա իլէ եաշամըշ տըր»

«Մարքի, քէսպի իֆադաթ իթտիկինտէ, պէսպէլլի, վիհտանընըն իգթիրապընա իթթիպաէն, թէղքիւրէսիդ ավճը այէյհինտէ իճրա օլունան թէհարրիեաթը տուրտուրմագ իւզրէ, խէֆիէն միւտտաիի ումուսինին նէզտինէ միւրաճաաթլա, օլմուշ պիթմիշ վադրալարա, պու ատէմէ գարըն հիշ պիր իսպաթը մատտի պուլունմա տըղընը թէէմին իլլէմիշ տիր»

«Մուսխարէն, վալիտէնիդ, սիզի մէյեուս օլունաճագ պիր հալը էսաֆամիդ իշինտէ արագտըղընտա, Մ. տը վօլնիսին օղլունու սէվտիկի, վէ աշգ ու սէվտասընըն պիր նէթիճէսի օլամաեաճաղընը, խուսուսիլլէ, հէլ քէս նէզտինտէ բէտէրինին մաղնուն ատտ իտիլտիկի սուի գաստտան պէրու տէրք ու ֆէհմ իթտիկի ճիհէթէ, քէնտիեի թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ տիր, Մէզպուլէնին, տահա էվվէլ սուի գաստա ճիւրէթ իթմէմէսի, րահմինտէ վիճուտինի զաթէն հիսս իթմէքտէ պուլունտուղու մասումու քէնտի իլէ պէրապէր թէլէֆ իթմէքիկի, պիր ալչագլըգ ատտ իլլէմէսինտէն իլէրի կէլմիշ տիր»

«Նասըլքի սէյլէեօրում, վալիտէնիդ սիզի թէրք իթտիկինտէ, քէնտի գըղընըն ըհճալարը վէ շէտիտ իպրամլարը սաեհէսինտէ, Մ. տը վօլնիս՝ սիզի սէյֆիեհեհէ գապուլէ րուի ըիզա կէօսթէրմիշ տիր»

«Օլ ալիճէնապ դըզ, մէրգում իհթիեարա չօդ տէֆա շու սէօղլէրի թէքրար իտէր իմիշ»

«— Պու մասում, մախտումունուղուն դըզը տըր, Անըն տամարլարընտա ճէվէլան իտէն դան՝ սիզին գանընըղ տըր, վէ սիդ, ինսանիեթ խիւաֆընտա հարէքէթ իթմէեհէրէք, վէ իսմինիլին նամուսունու լէքէլէմէեհէրէք, քէնտինիզտէն իրի աուրմ՝ ուզալտա պուլունան պիր խասթախանէտէ, վէ հէման կէօղլէրինիդ էօնիւնտէ, անըն, սահիպսիդ պիր սէֆիլ կիպի պիւեիւմէսինէ միւսաաաւտէ իտէմէզսինիդ»

«Հէր նէ գատար պու խուսուս՝ Մ. տը վօլնիսէ միւճիպի խօշ»

նուտիեթ օլմամը իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ մէրգոււմ , գըղընըն իպրամ վէ բէճալարընա գարշը տուրամանարագ , սիզ , սէյֆիէնէ գապուլ օլունմուշտունուղ , վէ օրատա , սիզէ , մարքինին թօրնու կիպլ տէյիլ , իլլա քէնտի թարաֆընտան , մահգա պիր շէֆագաթ նիեթթիլլէ գապուլ օլունմուշ պիր չօճուգ մագամընտա մուամէլէ իտիլիլ , վէ մարքինին զըղը , սէյֆիեթտէ պիր տէրէճէ ամիրճէ հարէքէթ իտէպիլտիկինտէն , անըն կիւճիւնէ կիթմէմէք իյին , հագգընըգաա հիւսնի թավր ու մէսլէքտէ գուսուր իտիլմէմէսի թէճվիզ գըլընմը տըր :

Բօյէթ . — Ֆագաթ վալիտէմ'նէ օլմուշ տուր , վէ Մ . տը Վօլնիսին , պէնի էօնէ էվլատ մագամընտա գապուլ իթմէլէրինտէն տօլաքը պիւեիւք բէտէրիմ'իլէ պիւեիւք վալիտէմ'նէ տիւշիւնմիւշլէր տիր :

Իվար . — Շիմտի սըրա պուրանա կէլտի . Սիզ հէնուզ տէօրթ կիւնլիւք օլմուշ օլտուղունուղ հալտէ , վէ գարըսընտան մալիւմաթ ալան Բէյպէրին պիլէ , հէնուղ վուգուււթտան հիշ պիր խապէրէ պուլունմամագտա իքէն , վալիտէնիզ , սիզի տիզգաթլըճա պիր չարչապա սարըպ , գուճաղընա ալարագ , վալիտէսինին գուլիպէսինտէն տիշարը չըգմը տըր :

« Պիր դաշ կիւնտէն պէրի քէնտիսինի կէօրմէք իսթէեէն բէտէրի իսէ , իպքեան իթտիկի վէրանէնին էթրաֆընտա տօլաշմագտա իքէն , գըղընը կէօրմիւշ , ֆագաթ եանընա եագլաշմանարագ , նիւեաթընա պիր իյիճէ վագըֆ օլմագ իւզըն , արգասընտան կիտիպ , քէնտիսինի գօլլամաքը թէրճիհ իյլէմիշ տիր :

« Պու սուրէթլէ մէրգոււմէեէ նէզարէթ իթմէքլէ , սիզի , պիր գուլէ տէրունինէ դօյաուղունսւ կէօրմիւշ , վէ չիւպհէսիզ միւնասիպ պիր վագըլտա վէ միւսալիտ ահվալտէ , սիզի , պուլունտուղունուղ մահէլլտէն ալմագլըղը տիւշիւնէրէք , օլ պապտէ հիշ պիր շէյ սէյլէմէմիշ , վէ գըղընըն հարէքէթինէ ասլա մանի օլմամը տըր :

« Վալիտէնիզ , աղլանարագ , սօն տէֆա սիզի բուս իթտիքտէն սօնրա , սիզի օրատա պրագմագլըգ իղլիլրապը գալպիեթսի քէնտիսինի զաթէն թաղեիզ իթմէկէ պաշլամը օլտուղունտան , վէ պու իղթիլրապը գալպի , քէնտիսինի թէքրար գուլէնին եանընա կէօթիւրիպ , էլէ կէյմէսինէ սէպէպ օլուր տէյի գօրղտուղսնտան , օ սէֆալէթ մահէլլինտէն սէրիան սավուշմուշ , վէ պիւեիւք ատրմար ալարագ , նէհրին թարաֆընա տօղրու միւթէրահի օլմուշ

տուր: Մերգումէ, պու սրբատա հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագտա
օլուպ, լաքին պու աղլամասը, սիզի օրատա պրագմագտան զիեատէ,
էսէֆամիզ թասավվուրընըն քէնտիսինտէ հասըլ իթտիկի տէհչէթտէն
իլէրի կէլմէքտէ պուլունմուչ տուր:

« Անճագ, օլ պիշարէնին կէօզլէրի էօնիւնտէ, չաղաեարագ,
սիեահ սուլարը ճէրէեան իթմէքտէ օլան տէրին չայ, քէնտիսինի
կիրիֆթարը տէհչէթ իտէճէք, վէ թասավվուրը մէգըիւրընտան
ֆարիզ կէլմէսինէ սէպէպ օլաճագ եէրտէ, տահա զիեատէ ճէսարէթ
վիրմիչ, վէ քէնտիսինի տահա զիեատէ թէսկին իյլէմիչ տիր: Օնտան
սօնրա, մէգպուրէնին կէօզ եաշլարը ագմագտան տուրուպ, պիլա չի-
քեաեէթ, նէմաք սահլիլէ տիզ չէօքմիւշ, վէ կէօզլէրինի գուպպէյի
տսիւմանա տօղրու գալտըրըպ, ճէնապը Ալլահա, սիզէ, բէտէր վէ
վալիտէսինէ տուա իթմիչ, վէ ճիւմլէնիզին սաատէթինի թէմէննի իյ-
լէմիչ տիր:

Բօգէթ. — (Հէեէճան իլէ.) Պիշարէ վալիտէ...

Բիրօ. — (Սախթէ պիր բիգգաթ իլէ.) Պէտպախթ գատընճը-
գա՛ղ...

Իվար. — (Նագլիեէթինէ տէվամ իտէրէք.) Հասըլը, վալիտէնիզ
տուասընը պիթիւրիպ, աեաղա գալգմըչ, վէ նէհրին, բէք չօգ ֆէ-
լաքէթլէր վուգու պուլմուշ օլմասըյլա, մուխաթարալը օլան վէ պի
հագգըն ֆէնա պիր շէօհրէթ գազանմըչ պուլունան ագընթըլը պիր
մահէլլինէ քէնտիսինի աթմագ իւզրէ իքէն, մէյեուսիեէթ իլնտէ
պուլունան գըզընը գօլլամագտան տուր օլմուշ օլմաեան բէտէրինիզ,
հէմանտէմ, մէգպուրէնին էսվապընտան եագալաեըպ,

« — Ա սէֆիլ, նէ՞ իտիեօրսուն, տէմիչ տիր:

« Կէնճ գատըն, արգասընա տէօնիւպ, բէտէրինի թանընճա,
թէաճիւպ վէ տէհչէթլէ բէֆը սէտա իթմիչ, վէ մէրգումա իթ-
թապէն,

« — Վա՛յ, էֆէնտի բէտէր, սիզ պուրատա՞մըսընըզ, տէյի պէ-
նան իյլէմիչ տիր:

« Պիւեիւք բէտէրինիզ տէ, «էվվէթ» տէյի ճէվապ վիրմիչ, վէ
օլ կէնճ գատըն իչին մէմուլին դայրի օլան պու թէսատիւֆիւն նէ-
թիճէսի, զանն օլունտուղու մէրթէպէտէ մուճիպի մահզուզիյեէթ
օլամամըչ տըր, չիւնքի, Մ. տը Վօնիսէ վուգու պուլան ֆէլաքէթ-
տէն պէրու, հէր քէս կիպի վալիտէնիզ Մարի տախի, բէտէրինի
փլթթէհիմ զանն իլէ, Բէյպէրէ իոնտա օլունան հարէքէթ եախտա

ճինաբեթի զառեթ նամականայիտ պիր թարլոտա մուհաքէմէ իթմիշ տիր, Մէղպուրէ, հազդլը եախօա հազգսըզ, մէղքիւր ֆիլի ճինաբեթէ թէսատարի օլունմասը, քէնտի վազիւեթինի տահա զիւետտէ մէյետա օլունաճազ պիր հայէ գոյմուշ օլտուղունա, վէ Մ. տը վօնիսին՝ ասալեթի հայիզ օրմաետան աստմէր հազգընտա հիսս իյլէտիկի ատէմը թէվէճճիւհ տույղուսունա տահա զիւետտէ քէսպի շիտտէթ իթտիրտիկինէ իւքեաթ օլմուշ, վէ պու ճինաբեթ, մարքինին օղլու նէզտիմտէ քէնտիսինի մէնֆուր վէ մէքրուհ կէօսթէրէճէկինի, վէ մէրգուսուն, պիր գաթիլին զըզընըն լազըրտըսընը պիլէ տինլէմիք իսթմէմէեթէկինի թէխայիսլ իթմիշ տիր:

«Պինաէն ալէյհ, Մարի, քէնտի միւսթազ պէլէնին սէֆալէթ վէ մէյետաբեթինի գըմմէն Բէյպէրէ իննատ իլէ, գաթիլի մաղնուն հազգընտա քէնտի վալիտէսիլլէ կէօրիւշտիւկիւնտէ, արալարընտա, եալընըզ սիթէմաթիզ սէօղլըր թաաթի օլունմուշ, վէ չօզ տէֆա տու զառեթ շիտտէթի մուպահասալարա կիրիշիլմիշ տիր, Բէյպէր, գըզընըն, քէնտի հազգընտաքի թազը ու հարէքէթի թապիյեթսինտէն խապէրտար օլտուղունտա, քէնտիսինին հազըզ էթտէ նէ օլմուշ իտուկինի Մարիէ պիլտիրմէմէսինի, վէ մէմէքէթտէն կիթմիշ տիր տէյի գանն իթտիրմէսինի, վէ քէնտիսի, էլտէ իտէպիլէճէկինի մէմուլ իյլէտիկի ինքեարը նագապիլ տէլիլէր իլէ, մաղնուն օլտուղու ճինաբեթտէն պէրի իւզղիմմէ իտուկինի իսպաթ իտէպիլէճէկի գէմանա գատար, մէղպուրէի օ զաննտա պուլունտուրմասընը զէվճէսինէ էմի իյլէմիշ տիր:

«Մատամ Բէյպէր, զէվճինին էմիլնէ թէմամիլլէ իթաաթ իթտիկինտէն, Մարի, նէֆսինէ սուի գաստ իթմէքիկէ գարարը գաթի վիրմիշ օլտուղու կիճէտէ, բէտէրինի, մէմալլըրի էճնէպիլէեթ ֆիրար իթմիշ, վէ հէր կիւնա թաազիպաթտան մասուն պուլունմուշ տէյի գանն իթմէքտէ օլուպ, մէղքիւր թէղքիրէսիզ ավճըր, քէնտիսինէ ֆէնալըզ իթմիշ օլտուղունտան տուաեր իթհամ իյլէտիկի հալտէ, գարընընտա էօլլու մէվճուտ օլմասըյա, մէրգումա աֆվ իտէպիլիւր իքէն, ճանլյի մէղպուրու հուզուրընտա կէօրմէսի, մէրգումա գարըն օլան ատապէթինին՝ եէնիտէն վէ տէրհալ ֆիրքինի իշղալ իյլէեթէկի տէրքեար պուլունմուշ տուր:

«Իմտի Մարի, բէտէրինի մուհապալէթ տույղուսունյա տէյիլ, իլլա թապիլ պիր նէֆրէթ հիսսիլլէ թանընըզ, ֆազաթ օրատա պուլունմասընա, պասիրէթսիլլէքտէն զայրի մանէա վիրէմէեթէք,

եագըն վագըթտա վուգու պուլմուշ օլմասըյա, հէնուզ քիմէնիս
խաթըրընտան չըգմըշ օլմասեան ճինաեթի վագըա մահէլլինտ
պուլունմասեա նա՞սըլ ճէսարէթ իտէպիտիկինի, քէնտի քէնտիեէ միւ
լահագա իտիպ, հաթթա քէլաւմ տախի իպթիտար իտէճէք իքէն,
թէհայեիւրիւնտէն նայի, սէօղիւնէ տէվամ իտէմտիկինի Բէյպէր
կէօրտիւկիւնտէ, գըզընա,

« — Պանա պիր շէյ սօրմագ մը իսթէեօրտուն, տէյի սիւալ իթ-
միշ տիր :

« Էվլէթ, ֆագաթ . . . տէյի Մարի ճէվապ վիրմիշ տիր, զէ
պատէհու պէյնլերինտէ շու սուրէթտէ մուհապէրէ վուգու պուլ-
մուշ տուր :

« — Բէյպէր . — Ճագաթ, նէ՞ տիեէճէք իտին :

« Մարի . — Օլ գատար ալթիւսթ օլմուշում տուր քի, նէ տիմէք
իսթէտիկիւմ պիւմէեօրում :

« Բէյպէր . — Հէեէճանըն պիր ազ թէսկին էթ :

« Մարի . — Պուրատա նա՞սըլ օղուպ տա պուլունաուղունուզու
սիւալ իթմէք իսթէեօրտում :

« Բէյպէր . — Նէհըին քէնարընա նի՞չին կիթտիկինի անա-
մագ իւզըն, սէնի թաագիպ իտիեօրտում :

« Մարի . — Հալպու քի նէ՞ վագըթ մէմէքէթէ ապտէթ իթտի-
նիդ :

« Բէյպէր . — Պէն մէմէքէթի ապա թէրք իթմէմիշիմ տիր :

« Մարի . — Աճայիւպ, մէմէքէթի թէրք իթմէմիշիմիսինիդ տիր :

« Բէյպէր . — Խայր, հէմնի՞չին վաթանըմտան հիճընթ իտէ-
եիւմ, մատէմքի հէր քէսին պանա իսնատ իթտիկի ճինաեթի պէն
իշլէմէմիշիմ տիր :

« Մարի . — Ճագաթ, նի՞չին միւնասիպէթսիդ սուրէթտէ զայպ զէ
նապէտիտ օլտունուզ :

« Բէյպէր . — Ագըմ պաշմտան կիթմիշ իտի, անըն իչին :

« Մարի . — Լաքին, սիւլին ֆիրարընըզ, ալէյհինիգտէքի ազվիեա-
թըն սահիհ օլտուղունու զանն իթտիրէճէկինի տիւչիւնմէլի իտինիդ :

« Բէյպէր . — Սահիհ տիր, լաքին . . .

« Մարի . — Պէրալթինիզի իսպաթ իտէպիլի՞միսինիդ :

« Բէյպէր . — Խայր, հէնուզ իսպաթ իտէմէմ :

« Մարի . — Օ հալտէ ֆիրար իթմէքիկինիդ լազըմ տուր :

« Բէյպէր . — Խայր, խայր :

« Մարի . — Նէ՛տէն .

« Բէյպէր . , քէնտիսինին տախիլի մէմէքէթտէ գալմասընը իճապ իթտիրէն սէպէպլէրի գըզընա իյզա՛ն իյլէմի՛ն տիր .

« Մարի . — (Քէլամընա տէվամ'իտէրէք .) Պանա կէլինճէ . . .

« Բէյպէր . — Էյ սէն նէ՛ Եաբաճագսըն .

« Մարի . — Պէնիմ իւզէրիմէ նէյարէթ իթմէքլիկի տիւշիւնմէք պիհուտէ տիր , գիրա պուհուհն իյին վապըթ գալմամըն տիր .

« Բէյպէր . — Սէպէպ .

« Մարի . — Զիւնքի պէն , էօլմէեէ գաթիէն գարար վիրմիշիմ տիր , վէ էկէրչի աիզ , պու կիճէ պու իուսուտուա պանա մանի օլ-տուհուզ իսէ , Եարըն , Եալսուտ տիկէր պիր կիւն օլամագսընըզ .

« Բէյպէր . — (Մէյեուսանէ .) Էօլմէ՛ք մի , ա՛ սէֆիլ , նէ՛ սէօյլէ-սուհն . Տիմէք օլուրքի , սէն , քէտէրինտէն նաչի վալիտէնի էօլտիւր-մէք իսթէեօրսուհն .

« Մարի . — Պէնիմ Եէրիմտէ վալիտէմ' տախի օլմուշ օլուա իտի , պու Եօլտա հարէքէթ իտէր իտի .

« Բէյպէր . — Էվլատընը նէ՛ Եաբաճագսըն .

« Մարի . — Էվլատըմ , ճէնապը Ալլահըն էլինտէ պուլունտու-ղունտան , հիքմէթի իլահիեէ անր գաեբրրի .

« Բէյպէր . — Սէն , պէնիմ գաթըլկեհաճա չըգարըլմագլըղըմը՝ մը իսթէեօրսուհն .

« Մարի . — Գաթըլկեհաճա՛ մը .

« Բէյպէր . — Անլամաեօրմուսուհն քի , էկէր սէն , քէնտի մուգիբըր թասափուլընտան ֆարիզ կէլմէզսէն , պէն , կիւնտիւզ վէ կիճէ , հէր սաաթ վէ հէր տագըգա , սէնին իւզէրինէ նէզարէթ իտէճէեիմ , վէ պէօյլէ պիր նէզարէթի իճրա իտէպիլմէք իյին , սըզընմիշ օլտու-ղում մահէլլտէն տիչարը չըգմաեա մէճպուր օլաճաղըմ , վէ ազ վա-գըթտա թանրըպ թուլուլաճաղըմ , վէ մուհաքէմէ կիւնիւ տախի , նապըքի թէքբար իտիեօրում , պէրայիթիմէ տայիբ հիշ պիր տէլիլ վէ պիւհհան սէրա իտէմէեիճէկեիմտէն , մուլթազ սուրէթտէ մահքիւմ օլաճաղըմ . . . գուսուրուհու անպաեապիլիրսին .

« Մարի . — (Յէվզէլատէ մէյեուսիեէթ հալիլլէ .) Ա՛հ , Եա՛րապ-պի , հէմ պու տէրէճէ միւզթարըպ օլաեըմ , վէ հէմտէ թէրքի հա-Եաթ իթմէկէ հազգլը պուլունամաեըմ . ա՛հ , պու թէհամմիլ օլու-նուր շէյ տէյիլ տիր .

« Ա՛ էսնատէ Մարի աղլամագտա օլուպ , Բէյպէր ագան կէօղ

եաշխարհը քննտիրանի պիր աղ ֆերահաւանտըրըր դաննըյլա , պիր միւտ-
տէթ մէզպուրէեի քէտէր ու էյէմի իշինտէ պրագմըշ , վէ պատէհու
շու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէմիշ տիր :

« Բէյպէր . - Գըղըմ , պուռտան պէօյլէ էօյմէքիլի տիւշիւնմէ-
մէլիսին :

« Մարի . - Պագաթ , սիզին , պէնի մէյեուսիեթտէն վէ էօյիւ-
տէն գուրթարաճագ գատար ճէսարէթինիղ վար մը տըր :

« Բէյպէր . - Էվվէթ , վար տըր վէ օլաճագ տըր , Հաթթա է-
կէր լաղըմ կէլիրսէ , սէնի գուրթարաճագ իշին , գաթըլիւհաճա գա-
տար չըգաճաղըմ : Պիշարէ էվլատ , սէնի նէ՛ մէրթէպէ սէվտիկիմի
տիմէք պիլմէեօրտուն . . . եալընըղ , պու կիւն , մէյեուսիեթթինի կէօ-
րէրէք , վէ թէքք իթմիշ օլտուղուն էվլատըր տիւշիւնէրէք , վէ սէնի ,
տէհէթթի պիր էօյիւմիւն բէնչէսինտէն գուրթարաճագ , անլաեօ-
րումքի , էվլատընըն պիլտէն զիւտտէ արգուլէտիլի իզտիվաճա բա-
ղը օլմատըղը իշին , մարքիեթ գարշը էօյիւմ թէհտիտէրի թէէթ-
ֆիւղ իտէճէք գատար հիտտէթ ու դաղապըմը իշէրի կէօթիւրմէք-
լիկիմէ նէ՛ պիւեիւք խէթա իշլէմիշիմ : Լաքին ճէնապը Ալլաճ պա-
նա շահիտ տիր քի , պու իզտիվաճըն ինրատըրըր իսթիտա իթմէք ի-
շին , Մ . տը Վօնիսէ կիթտիկիմտ : , նէ՛ մարքինին սէրվէթինէ , վէ
նէ՛ տէ սէնին պիւեիւք պիր իւնվան սաճիպի օլմագլըղնա հարիս
պուլունմաեօրտում :

« Մէրգուռուն նէզտինտէ ինրա իթտիկիմ պու թէշէպալիւսաթըն
եալընըղ պիր մագսէտի օլուպ , օ մագսէտ իսէ , սէնին սատտէթին
իտի , Հաթթա , մէյեուսիեթթիմին բէք պիւեիւք , վէ հիտտէթիմին
սուի իպրէթի մուճիպ օլմաք , վէ մարքիեթ թահգիր վէ թէհտիտ
իտիշիմ , կիւնիւն պիլրինտէ սէնի մէսուտ կէօրմէքլիք թառազվուրըն-
տան ֆարիղ կէլմէք , պէնիմ իշին բէք միւշքիւլ օլմաքընտան իշէրի
կէլմիշ տիր :

« Պու կիւն անլաեօրումքի , ալիի կիւնտէ , վէ Մ . տը Վօնիսին
վուրուլտուղու մահէլլտէ ալա կիթմէքլիկիմ վէ քէնտիմի կէօթէր-
մէքլիկիմ , չօլաղլըղ օյմուշ տուր , Քէզալիւք , հիւքիւմէթտէն ֆի-
րար իթմէքլիկիմէ , պիւեիւք խէթա իշլէմիշիմ տիր , զիրա պու ֆի-
րարըմ , միւճըրիլիեթթի իւրար ու իթլրաֆէ մուտտիլ օլտուղուն կի-
պի , էօյլէ տէ մուհաքէմէ խտիլիշ տիր :

« Էվվէթ , բէք ալէա հիտա իտիեօրումքի , վաղը օլան հալլէրին ,
եանի սէնին ֆէլաքէթթինին , մէյեուսիեթթիմին վէ էվլատընը թէքք

իթմէքլիկինն սէպէպի գըսմէն պէնիմ: Ֆապաթ եէմին իտէրիմքի, հադգըմտա խնատ օլունան ճինաեթտէ ասլա մէտխէլիմ եօգ տուր: Էյվէթ, ճէնապը Ալլահ հուգուրընտա եէմին իտէրիմքի, պէն, մարքինն իւզէրինէ ասլա թիւֆէնք գուրչունու սըգմամըչըմ տըր:

« Մարի. — Նէ՛ պէտպախթլըգ: »

« Բէյպէր. — Շիմտի, նիեաթը հասէնէ իլէ իճրա իտիմիչ օլան պու թէտպիրսիզլիքլէր, պու. չօլրազլըդլար վէ պու խէթալար, սէնին աֆվնա լաեըգ. օլամաեաճադ. մէրթէպէտէ պուեիւք ճինաեթթլէ՛ր մի տիրէր: Սէօլլէ դըզըմ, ճէվապ վէր: »

« Բէյպէր, պու սէօլլէրի իրատ իթտիկի սըրատա, գըղընը մէրհամէթինի թէմէննի իթմէք իւզրէ, անըն տիղլէրինէ գարանմըչ տըր: Մարի իսէ, բէտէրինի սէվտիկի ճիհէթլէ, պիր տադըդատան պէրու միլթէսսիր օլմուշ, վէ մաղլուպ օլարադ, մէյեուսիեթթի եէրինէ, էվլատլըգ մուհապպէթի գայիմ օլմաեա պաչլամըչ տըր: »

« Մարի. — Բէտէրինի գալտըրմաեա չալըչարադ.) Ա՛հ, էֆէնտի բէտէր, մէմնունէն սիզէ աֆվ իտէրիմ: »

« Բէյպէր. — Տիմէք տիրքի, արթըգ էօլմէք իսթէմէնօրսուն: »

« Մարի. — Պիր ազ էվվէլ էօլմէք ճայիզ օլմատըղընը պէեան իսիեօրսունուզ: »

« Բէյպէր. — Հէմ պու խուսուստա միւզտարըպ տա օլմագ իշ տէյիլ տիր: »

« Մարի. — Նա՛նըլ միւզտարըպ օլմաեըմ, էֆէնտի բէտէր: Նէ սիմէք իսթէեօրսունուզ: Մ. տը վօնիսին մախտումունու սէվմէքտէն պէնի մէնն իտէպիլիլիմսինիզ: Պու մուհապպէթի եիւրէկիմտէն չըգարարագ, քէնտիմի մէյեուս իտէպիլիլիմսիմ: »

« Բէյպէր. — Հէնուզ մէյեուս օլմա, գըզըմ: »

« Մարի. — Ֆիքրինիզի իյղահ իտին: »

« Բէյպէր. — Պէնիճէ պէրապէր կէլ. հէր նէ պատար կիճէ գարանլըղը զիեատէճէ իսէ տէ, պունունլա պէրապէր էմին պիր մուհէլլտէ օլմատըղմիդտան, պուրատա, բօլլտտէն գօրգմաեա սէպէպլէրիմ պուլունմագտա տըր: »

« Պէօլլէճէ Մարի, բէտէրի իլէ պիրլիբտէ, անըն իլթիճա իթմիչ օլտուղու խարապալարա կիտիպ, օրատա միւզաքէրէ իթմիչլէր տիր: Իսթիտալի էմրտէ նէ գարար վիրմիչ օլտուգլարընը տօղրու սուրէթսէ պիլմէմ, լաբին օլ տէհէթթի կիճէտէն ազ սօնրա, չու եօլտա հարէքէթտէ պուլունմուշլար տըր: »

« Պուշկար, Մ. տը Վոյնիսին, գրգընըն բեճալարնա գարըն տուրամանարապ, թէրր օլունմնւշ օլան չօճուղու, եանի սիզի, եախօտ տահա աչըզը, մատումազէլ Բօզէթի տէրիւհտէ իթտիկինտէն խապէրտար, վէ սիզին, սէյֆիեէտէ պուլունմագլըղընըզ, օ ինատն իհթիեարը, իտտաասընտան ֆարիզ կէթիբմէկէ պիր վէսիլէ օլաճազընա խքեաթ օլտուպլարընտան, թասավփուրլարընը գրամէն մէվզընի իճրաեէ վազ իաւնէ տէկին, սիզի օրատա պրագմանա գարար վիրմիշլէր, վէ Մ. տը Վոյնիսին օղլունուն հանկը սէֆարէթտէ պուլունտուղունու անլամապ իւզըն, քէնտիլէքին Բարիսէ կիտէճէքլէրինի, պիւեիւք վալիտէնիզէ պիլտիրմիշլէր, վէ իւզէրինիզէ նէզաքէթ իթմէսի իւլին, մէրգու մէնին սիզէ եապըն պուլունմասընը թէնսիպ իլլէտիքտէն սօնրա, քէնտիլէր, եանի բէտէր վէ գրզը կիթմիշլէր տիր:

« Իշթէ, շիմտի, չօճուղլուղունուգտա նէֆրէթինիզի ճալիպ օլան վէ հէր քէսին նազարընտա պիր գաթիլին գարըսը մագամընտա տտտ իտիրմիշ պուլունան օլ իհթիեար գարը հազգընտաքի ֆէնա շէօհրէթին նէտէն իճապ իթտիկինի անլանապէլիրսինիզ: Քէզալիք օ գատընըն սիզի նէ գատար զայրէթ վէ իհթիմամ իլլէ արամագտա օլտուղունու, պունտան տէրք իտէպիլիրսինիզ, էօյլէ տէլիշ մի:

Բօզէթ . - Էվվէթ, միւսիւ, ֆագաթ վալիտէմ իլլէ պիւեիւք բէտէրիմ նէ օլմուղար աքը:

Իվար . - Նէ՞ պտուղլարընը պիր աղտան սէօղլէրիմ:

ԳԱՅԱՆԱՐԸՆ ԾԵԼԱՏԸՆԸՆ, ՀԻՔԵԱԵԻՍԻՆՏԵՆ ԶԸԳԱՐՑԸՂԸ

Ն Ե Թ Ի Ծ Է Լ Է Ի

Բիրոնուն չէրիքի, պիր թաս շայ իշտիքտէն սօնրա, հիքեանէսինէ շու սուրէթտէ տէվամ իթտի:

— Պիւեիւք վալիտէնիզ, սիզի սէյֆիեէտէն աչըրտըղընտա, հէր

Նէ գատար պիւթին շիւսկէլէր՝ աօը միւթթէհիմի իրաեէ իթմէք-
տէ պուլունմուշլար, վէ հէր նէ գատար մարքինին գըղը ֆէրեատ
ու ֆիդանլարա պաշլամը իսէ տէ, պունունլա պէրապէր, մէրգում
մարքի, պու աշըըլմագ վագրասը իւղէրինէ գէրրէ գատար թա-
հարրիեաթ ինըասընա, վէ պիւեիւք վալիտէնիզին, պիր վագըթ-
տան պէրու քէնտիլէրինտէն խապէր ալմատըղը զէվճիլլէ գըղընը
պուլմագ իւղրէ, Բարիսէ ֆիւար իթտիկի մէմուլ օլտուղու հալտէ,
Բարիս թարիզի իւղէրինտէ ֆիրարիլէրին թէվլիֆինէ թէշէպպիւս
օլունմամասընը էմը իլլէմիշ, վէ տէմիշ տիրքի, « - Պրագընըղ կիթ-
սինլէր, վալիտէսի եանընտա տէյիլ իսէ տէ, պիւեիւք վալիտէսի
եանընտա տըրա, Պու տա պիր էյիլիք տիր, Պունտան գաթինագար,
մատամ Բէյպէր քէնտի թօրնունու աշըրմագլա, հագգընը ինը
իթմիշ տիր, Պու խուսուստա պիր տիեէնէկիմիզ եօգ տուր, Եալը-
նըղ շունու ֆէյլէրիմքի, նանքէօրուղուն՝ պիլճիւմէ գալպէրէ վէ
հէր շաղա մախսուս օլտուղունա շիւտի իպքեաթ օլտումս:

« Պիր տեաղը մէզարտա պուլունան մէրգում ինթիեար իշին,
նէտամէթ սաաթը հէնուզ ֆէլմէմիշ օլուպ, պու մուհիմ սաաթըն,
էն սօն քէրթէտէ շալաճագը տէրքեար պուլունմուշ տուր, Բէյպէր
իլէ Մարինին արգալարընտան կիթմէք իւղրէ, Բարիսէ ալտէթ ի-
տէթիմ, գիրա վօնի տէրաեընտա տուրմանա պիր սէպէպիմիզ տէ
գալմամիշ տիր:

« Մարի, քէտէրինին թափսիեէսի իւղրէ, քէնտիեի լաեըգըյլա
կիլլէեէպիլմէք իշին, սալթէ պիր իսիմէ Բարիսէ կիտիպ, սէվկիւլիւ-
սիւ հագգընտա մալիւմաթ տլմագ իւղրէ քեաֆֆէյի նէզարէթլէրի
տօլաշընը, վէ հէր կիթտիկի մահէլլտէ, պիլճիւմէ մէմուլար, օլ
կէնճ սէֆարէթ սըր քեաթիպլինին վագիեէթի խուսուսընտա վուգու
պուլաճագ սիւալլէրէ գարըլըգ հիշ պիր շէյտէն մալիւմաթլարը
եօգ տուր կիպի մուամէլլէ իթմէլէրի իշին, էվլէնէ թալիմաթ ալ-
միշ օլտուղլարընտան, վալիտէնիզ, թէշէպպիւսաթ վէ թէհարրիեա-
թընտա իպրաղ իթտիկի ղայրէթ վէ կէրմիեէթէ ըաղմէն, մարքինին
էվլատը հագգընտա միւստէթի մէտիտէ քէսպի վուգուֆիյեէթ ի-
տէմէմիշ տիր:

« Նիհանէթ, Մարի, քէնտիսինին ֆէվգէլատէ ալեագատար օլ-
տուղու պիր մատտէնին հագգըգէթինի, անճագ պիր թէսատիւֆ նէ-
թիճէսի օլարապ խապէր ալմիշ տըր:

« Շէօյլէքի, պէշ սէնէ թէհի եէրտէ թէհարրիեաթտան Կօնրա,

հէման, վալիտէսինն սիզի սէյֆիեհտէն աշըրտըը, վէ սիզին իլէ պիրլիքտէ Բարիսէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըգտըըը զէմանյարտա, ա-
րամապտա օլտուղու. սէվկիւլիւսիւնն, Բուսիատա, Բէթրէսպուրկ
չէհրինտէ պուլունտուղունու խապէր ալմը տըը:

«Պինապէրին Բէյպէր վէ գըզը, պիր տաղըզա պիլէ թէրէտուիւ
իթմէեիպ, մահէլլի իգամէթլէրինն թէպտիլինն խապէր վիրմէր
իւզրէ, պիւեիւք վալիտէնիզէ պիր մէքթուպ եաղտըգտան սօնրա,
Բէթրէսպուրկա միւթէվէճճիհէն եօլա չըգտըըը տըը:

«Իգամէթ իթտիկինիզ քէօյտէն հարէքէթինիզտէն սօնրա, մէգ-
քիւր մէքթուպ եաղըմը օլտուղունտան, պիւեիւք վալիտէնիզին
եէտինէ կէչմէմիշ տիր: Պունտան պաշղա, իշպու հարէքէթինիզ էս-
նասընտա, պիւեիւք վալիտէնիզ, 'նէ' քէնտի նիեաթը վէ 'նէ' տէ
կիթտիկինիզ մահէլլ հաղգընտա քիմէեէ մալլումաթ վիրմէմիշ տիր:

«Մարքինն օղլու, զայպուպէթ սէպէպիլլէ հիսսիեաթընտա հիշ
պիր թէպէտտիւլ վուգու պուլմամը իտուկինտէն, վէ թէգքիրէսիզ
ալմըըըգ իտէն չախսըն պէրաիթինէ ինանաճագ, եախօտ սահիհէն
գապահաթըր տախի օլսա, գապահաթընը աֆի իտէճէք մէթթէպէ-
տէ Մարիեի սէվմէքտէ պուլունտուղունտան, Բէթրէսպուրկտա վա-
լիտէնիզին հիւմնի սուրէթտէ գապուլ իյլէմիշ տիր:

«Անճագ հէր 'նէ' եաքմըշար իսէ, 'նէ' մարքինն օղլու Մ. տը վօլ-
նիս, վէ 'նէ' Բէթրէսպուրկտա պուլունտան տօսթլարը, սիզի պուլա-
մաեըպ, պինապէրին իքի աշըղլար, ֆէվզէլատէ սէվտիլլէրի, ֆա-
գաթ խալա թանըմը օլմատըղլարը պիր էվլատարընտան տօլաիը
մէյեուսիեթի ազիմէ իլէ աղլամաեա մէճպուլ օլմաշար տըը:

«1830 տա, Մ. տը վօլնիս, եանի բէտէրինիզ, մէմուրիեթի
թէպտիլ օլունմաղլէ, իթալիաեա կիթմիշ տիր:

«Պու թէպէտտիւլտէն աղ սօնրա, մարքի, քէնտիսինն աղ վա-
զըթտա մէզարա սէվգ իտէճէք օլան պիր խաաթէլիկէ տիւչալ օլ-
մուշ, վէ հէմ իթալիանըն միւթէտիլ իգլիմինտէն խաաթէլիկինճէ
պիր մէտար արամագ, վէ հէմտէ օղլունու պուլուպ, անընլա պա-
ըըշմագ իւզրէ, գըզը իլէ պէրապէր Բամաեա միւթէվէճճիհէն եօլա
չըգտըը տըը:

«Մէրգումուն Բամաեա մուվասըլէթի խապէրի, օղլունու տիւ-
չարը մահգունիյեթ իյլէմիշ տիր, ֆագաթ մէրգում տէլիգանը վէ
Մարի, իլէրիսին քէշֆ իլէ, հիշ պիր վագրթ ալէնի սուրէթտէ,
պիրլիքտէ եաշամը օլմատըղլարընտան, քէնտի միւնասիպէթլէրինն օլ

իհիթիեարն նապարը տիղ գաթընտան կիղլեեեպիլեճեքլերինի մէմուլ իթմիչլեր տիր :

« Հալպուքի պունյար , իշին պու . եօլտու թէսլիեէսինի շիւպ-
հէսիգ արղու իթմէմիչլեր խէտէ , պու ճիւմլէ իլէ մատտէ , էվլէլճէ
զանն իթտիքլերինտէն տահա ալեա վէ տահա չաբուգ սուրէթտէ
թէսվիեէ օլուն/ուչ տուր :

« Շէօյլէքի , մէրզ ում իհիթիեար , վուգու պուլան եօճուլուղու-
նուն զահմէթլերինտէն եօրուլարտղ , Բօմեաթաթապաթսըզ վէ տէր-
մանսըզ հալտէ մուվասըլէթ իթմիչ , վէ էօլիւմ եաթաղընտ պու-
լունուրքէն , սօն նէֆլսինի վերմէղտէն չէնտ տաղըգա էվվէլ , վէ
եալընրզ իքի էվլատը հուղուրընտա , պօզուզ պիր սէտա իլէ , էօմ-
րիւնիւն էսրարընը անլերէ իգրար ու իթիրաֆ իտէրէք , տահա
ուզուն միւտտէթ վէ հաղգսըզ պիր սուրէթտէ Բէյպէ , իւզերին-
տէ զալաճազ օլան ազվիտաթտան մէրզումու խալի գըլմըչ տըր :

« Մարքի , իֆատաթընը իքմալ իթտիկինտէ , իվար իլէ էլէն ,

« — Տիմէք տիրքի , Բէյպէ պիսուչ տուր , տէյի պաղըր-
մըչլար տըր :

« Մարքի . — Շիւպհէսիգ :

« Օղլու . — Լաքին պու խուսուսու շահիտլերին գարչըսընտա
պէեան իթմէք լաղըմ տըր :

« Մարքի . — Խալը , պու օլամազ :

« Օղլու . — Նիճին :

« Մարքի . — Քէնտի թաղսիրաթըմա , օն պէչ սէնէ , պիր պի-
տու , հաղգընտա ճինաեէթ շիւպհէլէրի հասըլ իթտիրմիչ օլտուղու-
մու սէօյլէթմէք իսթէմէմ :

« Օղլու . — Լաքին պու հաղսըլըրդ տըր . սիզին եալընրզ չիֆահի
պիր իֆատէնիլին հիւքմիւ օլամազ :

« Մարքի . — Հալպուքի , օղլում , պու գատարճըզ պիր իֆատէ
տէ , էլէր իսթէրսէնիլ , Մարի Բէյպէր իլէ էվլէնմէնիղէ թիֆաեէթ
իտէք :

« Օղլու . — Լաքին . . .

« Մարքի . — Բէճա իտէրիւմ , իսթիրահաթ իւղլէ թէսլիմի բուհ
իթմէրլիկիմէ միւտաատէ իտին :

« Պու սէօլլերտէն սօնրա , Ս . տը Վօլնիս , թէսլիմի բուհ իյ-
լէմիչ տիր :

«Շուրաբը տալիս սիդէ պէեան խտերիմքի, այլ թը այ սօնրա, Մ. տը Վօլնիս՝ Մարի Բէյպէր իլէ էվլէնմիշ, Փաղաթ իհթիեար թէգըրլըսիդ ապճը, զըեապէն քէնտիսինէ զարչը վերիմիշ օլան ճէ-
զատան գօրգարադ, անկէր իլէ պէրապէր Ֆրանսաեա սէյեսահաթ իթմէքլիկէ ճէսարէթ խտէմէմիշ տիր, Մէրգուժ, մարքի տը Վօլնիսին իքի էվլատընը, պիրի՝ պիր գարըրեա օլան աչդ ու մուհապպէթ ինտէն վէ տիկէրի տէ գարընտաշընը խօշնուտ գըլմագ իչին, քէնտիսինի թէօհմէթ ինտէն թէպրիեէ իթտիրիքիեօրլար տէյի իթհամ խտէճէք-
լէրինտէն սօլաբը վէսվէսէ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր:

Բօղէթ. - Տիմէք օլուրքի, բէտէր վէ վալիտէմ, չիմտի Ֆրանսաեա վէ պէլքի տէ Բարիստէ տիրէր:

Իվար. - Խալլը, էվլատըմ, Մ. տը Վօլնիս իլէ զէվճէսի վէ պիւ-
եիւք բէտէրինիդ, շու էսնատէ Ինկիլթէրրատա պուլունուեօրլար, զիրա մալիմ եա, տիրլոմասի մէպէքինին տէ, քէնտիեէ մախսուս պաղը իճապաթը վար տըր:

Բօղէթ. - Պու հալտէ նէ՝ եարմագ լաղըմ տըր:

Իվար. - Իշթէ սիդէ պիր չօգ մուհիմմ մէքթուպլար. պուշլարը օգուժանըզը բէճա խտերիմ, Օգուրսանըզ, իֆատաթըմըն սըհհէ-
թինի անլամըշ օլուրստունուզ:

Բօղէթ. - Ձաթէն, միւսիւ, պէնիմ, պու սէօլլէտիքլէրինիզ չիւպհէմ եօգ տուր:

Իվար. - Հաթթա սէքիզ կիւն մուգատտէմ բէտէրինիդ թարա-
ֆընտան եաղըմըշ պիր մէքթուպ վար տըրքի, պուշտա, բէտէր վէ վալիտէնիդ, սիզի պուլտուգլարընտա նէ՝ գաուար մէսըուր օլաճագ-
լարը սայքի կէօսթէրիմիշ տիր:

Իվարըն, կէնճ զըզա վիրմիշ օլտուզու քեաղըտլարը նէ՝ սու-
րէթլէ էլէ կէչիրմիշ օլտուզունու օգուեանլարըմըզա պէեան խտէ-
լիմ:

Մէրգուժ, Բօղէթին հիքեաեէսինի մէգպուրէտէն տինէեինճէ,
քէնտի մագսէտինէ վասըլ օլմագ իչին, օլ վաղթըն մէհհուր տալա-
լարընը ալաշթըրմըշ, վէ հիքեաեէսի՝ Բօղէթին հիքեաեէսինէ պիր
տէրէճէ պէնդէեէն պիր ֆամիլեա պուլմագ իչին բէք չօգ զահմէթ
չէքտիքտէն սօնրա, նիհաեէթ, շու Վօլնիս ֆամիլեասընը պուլմուշ
վէ պիր աղ սա, գուվվէյի թէխալիւլիեէսինէ միւրաճաաթլա, թէ-
ֆէրլուաթը հիքեաեէսի, Բօղէթին քէնտի չօճուգլուղու խաթըրէ-
լէրի ատտ իյլէտիկի վուգուաթլարա թագլիտէն, պալէատէ մու-

Ֆասսալէն իֆատէ իյլէտիկիմիզ նազլիեէթի թէրթիպ իթմիշ տիր :

Պունտան պաշգա , Իվար , մարբի իլէ Ռէյպէրին վագթիլլէ իս-
քետն իթմիշ օլտուգլարը մէմլէքէթտէն պաղը շահատէթնամէլէր կէ-
թիրթմիշ , վէ պատէհու , էմնայի իշիտիլմէմիշ պիր քիւսթախըզլա
մարբինին օղու Մ . տը վօնիսէ եադորզը պիր մէքթուպտա , գըղը-
նըն պուլունմուշ օլտուղունու խապէր վիրմիշ տիր : Պու մէքթու-
պուն ճէվապը կէճիքմէեիպ , մէալի մէքթուպ իտէ , տէրք իտիլէպիլէ-
ճէկինտէն , պու պապտէ թաթվիլի .քէլամա լիւղում կէօրմէեիզ :

Իշթէ , Իվարըն , Ռօղէթէ վիրմիշ օլտուղու քեաղըտլար պունլար
օլուպ , իրթէսի կիւն , եանի օքեաղըտլարը օգուտուգտան սօնրա ,
կէնճ գըզ , Իվար իլէ Էլէնէ ,

— Պու խուսուստա չիւպհէեէ մահէլլ վալմալը իսէ տէ , նէ
եաքմագ լաղըմ տըր , տէտի :

Իվար . - Բէտէրլինիզէ ճէվապ վիրմէլիսինիզ :

Ռօղէթ . - Նաճըլ ճէվապ վիրէպիլիլիլիմ :

Իվար . - Լօնտրաեա կիթմէլիլինիզ :

Ռօղէթ . - Մ . Ֆէլիքսէ տանըլմաեարա՞մը :

Իվար . - Շիւպհէսիզ , չիւնքի անը թէաճճիւպտէ պըրազ մանըզ
լաղըմ տըր :

Ռօղէթ . - Սահիհ տիր , լաքին պանա քի՛մ ըիֆագաթ իտէճէք
տիր :

Էլէն . - Պէն :

Իվար . - Պէն տէ :

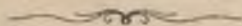
Ռօղէթ . - Օ՛հ , թէչէքքիւր իտէրիմ :

Իրթէսի կիւն , Լաթին մահէլլիսինին կիւլ չիչէյի լագապընը
իհրազ իթմիշ օլան Ռօղէթ , Լօնտրաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ
իթտի . Օրատա , մէրզ ումէեէ , պիր թագըմ՝ եէնի վէ տէհչէթլի վու-
ղ : Եթլար պէքլէեօրտու :

Հ Ա Յ Տ ՈՒ Տ Փ Ա Ր Ը

ՏԷՕՐՏԻԿՆՃԻԻ ԳԸՍՄ

ԼԱԹԻՆ ՄԱՅԵԼԼԵՍԻՆԻՆ ԿԻԻԼ ՉԻՉԵՅԻ

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸ

ՏԵՕՐՏԻՆՃԻԻ ԳԸՍՄ

Լաթին մանդրեանին կիւղ չիչի

1

Բ Ի Է Ր Ի Ն Պ Ա Ջ Ը Թ Է Շ Է Պ Պ Ի Ի Ս Ա Թ Ը

Լաթին մանդրեանին կիւղ չիչի լադապր լա թէմիեէ իթտի-
կիմիգ օլ սատէտիլ գըզըզալ իլէ, հէմ՝ ճանվէր վէ հէմ՝ շէյթան ի-
իմլէրինէ լաեըպ պուլունան Հայտուտ Գարընըն վէ պունուն այրըլ-
մալ շէրիքի մէլունու օլան Գաֆալար ճէլլատընըն, Բարիստէն հա-
րէքէթլէրինտէն էվլէլ, Էլէնին, սապըգէն տիւշէս տը Սէրտէօյլ օլուպ,
հալէա տիւշէս օլմազլըզ արզուսինտէ պուլունան Վահիթ Կրիմ՝ վալի-
տէսի մատամ մարքիլ տը Դրուատան նէ՝ սուրէթլէ վէտա իթմիշ օլ-
տուղունու պէեսն իթմէքլըք, ֆայիտէտէն խալի տէյիլ տիր զանն
էյլէրիզ:

Միւլահաղա օլունաճաղը վէճհ իւղրէ, Բիրօ, քէնտինին սարա-
փը իսպիիսի օլան վալիտէսինի կէօրմէրսիզին, նէ գատար վազըթ
սիւրէճէկի քէստիրիլէմէեէն պիր սէյեհհաթա իպթիտար իլէ, ճը-
րանսատան հարէքէթ իտէմէզ իտի:

Մեզ պուրէ, Ֆէլիքստէն տօլաեը ասլա միւզտարըպ օլմաեըպ վազաա իվարըն՝ Բօզէթի սէվտիկինտէն զիեատէ շէտիտ պիր աշգ իլէ, էլէն, մէրգոււմ մէքթէպլի տէլիգանլը հազգընտա աթէշի աշգ ու մուհապպէթլէ սիւզա՝ օլուեօրտու իսէ տէ, պէքլէեէպլիլիր իտի, վէ քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի:

— Ֆէլիքսի, պրագտըղըմ կիպի, վէ պէքլի, սէվկիւլի սիւնիւն ղոյպընտան նաչի չէքտիկի քէտէք ու միհնէթլէք, վէ անը արամագլա քէնտիսինտէ հասըլ օլաճագ ֆէնալըպ, վէ կիճէլէրի ույգուսունտա տայիմա անը խաեալլսեարագ, ույգուսուղ դալաճաղը սէպէպլիլէ, պիր ազ զիեատէճէ թապաթսըղ վէ եօրկուն օլարագ պուլաճաղըմ, ֆաղաթ էկէրչի տէրտ ու քէտլըլէրինտէն նաչի էօլմէզ իսէ, քէնտիսինի պուլտուղումտա, սէրպէսթիեէթինի իհրաղ իթմիշ օլաճագ, վէ դայպուպէթ՝ անը թէպտիլ իթմիշ պուլունմաեաճագ տըր, վէ մատէմքի էսասը մատտէ, Բօզէթի օնտան իրագլաթմագ, վէ պիգիմ մէնֆաաթըմըզ պուրաւտան կիթմէք տիր, օ հալտէ, պիր ան էվվէլ ավտէթ իթմէք իլին, շիտիտէն եօլա ըէվան օլմալըեըզ, ղիրա ըէվիշի հալտէն անլատըղըմա կէօրէ, իվար վէ Բօզէթ իլէ պիրլիքտէ էլլէնճէ սէյեահաթը իթմէք միւմքիս տէյիլ տիր:

Իվարա կէլինճէ, կիթմէք, վէ եագըն վազըլթտա շիւպհէսիզ Բօզէթէ միւլթէսարըրի օլմագ միւլահաղասը հայտուտ օլմասըլա, կէօյիւն պիրինճի գաթընա պիլէ աեագ պասմաղա լաեըզ օլմատըղը հալտէ, - քէնտիսինի գուպպէյի ասիւմանըն եէտինճի գաթընա գատար չըգարմագտա իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, հար քէթլէրինտէն պիր կիւն էվվէլ, Բիրօ, մատամ տը Սէրտէօյլիւն խանէսինէ պիլ աղիմէ, Բիէր իլէ քէնտի արասընտա թահգըղթամիզ պիր պագըլ թատթի օլունտուգտան սօնրա, վալիտէսինին տայիրէսինէ տուխուլ լյլէտի, էլէն, Բիէրին՝ տիւշէսին աշըղը օլտուղունու, եախստ աշըղը օլմուշ խուկինի զանն իթմէքլէ պէրապէր, վէքիլխարճը մէրգումուն՝ էն ֆէնա վէ մուզիրը հայտուտլարտան պիրի խուկինի, վէ տիւշէսին քեաֆֆէյի էսրալընա վագըֆ պուլունտու ղունու զանն իտէմէզ իտի, էկէրչի էլէն, մէրգոււմ խըզմէթքեարըն էհէմիեէթի հազգընտա պիր տէրէճէ շիւպհէ իթմիշ օլսա իտի, իջթիմալ քի հազգընա տտահա ղիեատէ ըիաեէթ վէ հիւրմէթլէ տալըանըր, վէ եախստ, կիւնիւն պիրինտէ տիւշէսէ մահրէմանէ սուրէթտէ պէեան իթմիշ օլտուղու իւզրէ, վիճուտինի օրթատան գալտըրմագլըղը չօգտան պէրու տիւշիւնմիւշ օլուր իտի:

Իմտի, Բիրօ, Բիէր հադդընտա բէք չօգ շէյլէրտէն խաղէրտար օլմամագլա պէրապէր, ոնա թահգիրլէ մուամէլէ իթմէքլիկէ բէն-տիեի հադդըլը զանն խտէր խտի:

Բիէր իսէ, չօգ տէֆա, Բիրօեա, դարնընը լաեդդըլա տօեուր-մուշ օլան քէտիլէր կիպի պազարադ, ֆիրրինտէն,

— Պէքլէ, պէքլէ, պէնիմ մինիմինի շիքիտըրմ, գարնըմ աճըզըր-սա, իճապընը տիւշիւնիւրիւմ, տիմէքտէ խտի:

Կէլէլիմ, Բիրօնուն վալիտէսի նէզտինէ կիրմէսինէ, Մատամ տը Սէրտէօյլ, գըզընը մէմնունէն դապուլ խտիպ, կէօզլէրինտէ էսէրը մէսէրլէթ միւշահէտէ օլունտու, վէ էլէնէ խիթապէն,

— Իւշ կիւն տիւր քի, դըզըմ, սապըրսըզըզլա սիզի պէքլէեօ-րում, տէտի:

Էլէն — Վալիտէ, սիզի պէօյլէ պէքլէթմիշ օլտուզումա միւ-թէէսսիւֆիւմ, Փադաիմ նէ՞ սէպէպլէ պէնի սլու գատար պէքլէ-եօրտունուզ:

Մատամ տիւշէս — Ունութտունուզ մու:

Էլէն — Նէյլի:

Մատամ տիւշէս — Ձէհիր թէտարիք խտէճէք տէյիլ մի ի-տինիզ:

Էլէն — Ֆէլիքս իշի՞ն մի:

Մատամ տիւշէս — Շիւպհէտիզ:

Էլէն — Պու միւտտէթ գարֆընտա, Տիկեր քիպլիք գէնիպիսիմ:

Մատամ տիւշէս — (Պու զարիպ իֆատէտէն տօլաեը թէաճճիւպ-տէ գալարադ) Նէ՞ տիեօրտունուզ:

Էլէն — Տիեօրում քի, տահա զիեատէ մուհիւմ իշիէր իլէ վադ-թըր կէշիրտիմ:

Մատամ տիւշէս — Ֆիրրինիզի իյզահ խտին:

Էլէն — Էվիէլ Էմիրտէ, Մ. Ֆէլիքսի վուրմազըզըն վադթը հէ-նուզ կէլմէմիշ տիւր:

Մատամ տիւշէս — Նի՞շին, գարտընըպտան ըիւճաթ մը խտի-եօրտունուզ:

Էլէն — Խալը, ըիւճաթ իթմէեօրում, իլլա օ գարաըն իճրա-պընա հէնուզ վադըթ Էրքէն տիր տիեօրում:

Մատամ տիւշէս — Սէպէպ:

Էլէն — Մ. տը Սէրտէօյլ էլէ մուարադանըզըն վուգուինտէն պէ-րու չօգ վադըթ կէշմէտի, Պինապէրին, միւմաիլէյհ, պազը չիւպ-

հէլէրէ զահիպ օլապիլիր , վէ պիր քէրրէ օ շիւպհէլէրէ զահիպ օլա
խսէ , թարաֆընըդտան վիրուտ իտէճէք օլան իքինճի էվլատը , վէլէ
պէն թագտիմ իթսէմ , վէ վէլէվ ատէմինիզ քէնտինին նէ կիւնա
մախլուգ օլտուղունու կիզլէեէպիլէճէք դատար մահիր օլա , տիւ
գիւն , մէրգումու պիր իյիճէ լիէտգիզ վէ մուայիէնէ իթմէտիլըճէ
անը էվլատը մագամընսա դապուլ իտէճէկինի նասըլ մէմուլ իտէ
պիլիրսինիզ :

Մատամ տիւշէս .- Հապընըզ վար տըր :

Էլէն .- Կէօրլեօրսուէնուզ ա , վազ թըն միրուրի , ինսանըն զիշ-
նինի աչար , իմտի , Ֆէլիքսի զէհիրլէմէքտէն էվվէլ , սիզին սախթ
էվլատը պուլմագ , թագտիմ իթմէք , վէ անը էվլատ մագամընսա
գապուլ իթտիրմէք լազըմ տըր , Պիր լէրրէ , սիզին էսէրինիզ դա-
պուլ օլունուր իսէ , իքինճիսի էօյէպիլիր , վէ պունուն իչին , իք
էվլատըն բէտէրի նէզտինտէն թարու իտիլմէսի իճապ իթմէզ , անլա-
եօրմուսուէնուզ :

Մատամ տիւշէս .- Անլաեօրում , լաքին , ատէմիմիզի թագտիմ
իթմէք գարարընտան ֆարիզ կէլմէեօրսուէնուզ ա :

Էլէն .- Խայր , անճագ օ ատէմի պուլտունուզ մո :

Մատամ տիւշէս .- Հէնուզ պուլմատըմ :

Էլէն .- Զաթէն օլ պապտէ թաճիլ իթմէկէ պիր սէպէպ սէ
եօզ տուր :

Մատամ տիւշէս .- Իշէ օնտան պաշլաեաճագ տէյիլ միեիզ :

Էլէն .- Խայր :

Մատամ տիւշէս .- Եա քիմտէն պաշլաեաճաղըզ :

Էլէն .- Անթէլ տԱրըզիլտէն :

Մատամ տիւշէս .- Անը նէյիտէն պուլաճագսընըզ , Օլ տէրէճէ
պուլունմագ հալտէ տիր քի , մէզպուրէնին պէրհաեաթ օլտուղունու
տիւզ տէրմիեան իթմէսիլլէ , զանն իտէրիմ քի , եանրլեօր :

Էլէն .- Տիւզ օլ խուսուստա եանըլմաեօր , ֆիլվադը Անթէլ հա-
եաթտա տըր , Պիր մէնպաի միվսուգտան հադըլնտա պազը մալի-
մաթ ալմըլըմ տըր , Գէնտիսի շիմտի Լօնտրատա պուլտունուեօր :

Մատամ տիւշէս .- Պու խապէրի քիմտէն ալտընըզ :

Էլէն .- Տօսթլարըմտան օլան պիր հայտուտտան ալտըմ :

Մատամ տիւշէս .- Օ տօսթունուզ , Անթէլի քէնտի իսմիլլէ Լօնտ-
րատա կէօրմիւշ միւ տիւր :

Էլէն .- Էօյլէ օլմաստ նասըլ թանըեապիլիր :

Մատամ տիւշէս .- Հոգեղնըդ վար . էյ շիմտի սիդ նէ՞ եարա-
ճադ սընըդ :

Էլէն .- Պիր դաչ սաաթա դատար Լոնտրաեա կիտէճէեիմ :

Մատամ տիւշէս .- Անժէլի կէօրմէ՞ք իշին մի :

Էլէն .- Գոպիլ օլուր իսէ , սիդի քէնտիսինտէն դուրթարմադ իշին :

Մատամ տիւշէս .- Լտքին պու պասպտէ էմրի պասիբէթի էլտէն
պըրագմաեըն :

Էլէն .- Օլ խուսուսուա սիդ միւսթէրիհ օլուն . անճադ պէրա-
պէրիմճէ կէօթիւրէճէք օլոտի դում՝ օ հայսուտ բարասըդ իշ կէօրմէ-
տիկինտէն , պանա ադչէ լազըմ տըր :

Մատամ տիւշէս .- Էօյլէ օլոտի դու անլաշըլըեօր , նէ՞ դատար
ադչէ լազըմ տըր :

Էլէն .- Էլլի պին ֆրանդ չօ՞գ մու տուր :

Մատամ տիւշէս .- Անժէլտէն դուրթուլմադ իշին , խալլր , չօգ
տէյի տիր :

Էլէն .- Իմտի , օ էլլի պին ֆրանդը պանա վէրին :

Տիւշէս , պիր դօնոյ աչըս , դըղնա վէրիլէճէք ադչէեի պիւա
թէրէսուտիւտ սայտը , վէ պոտէհու մատամ տը Սէրտէօյլ , էլէնէ , խա-
լըլը պիր եօյճուլուդ , պիր ան էվվէլ ավտէթ , վէ հիւսնի մուվաֆ-
ֆագըլեթ թէմէննի թիտիքտէն սօնրա , իքի դատընլար , պիրի-
պիրինտէն ալըըլտըլար :

Գըշ մէվսիմինէ լադմէն , Բիրօնուն հարէքէթ ու աղիմէթինէ
հիշ պիր մանի պուլունմատըղընտան , քէնտիսի , վէ իքի նէֆէր եօլ
արգատաշը , ալ վադըլթտա միւթէրահի օլոտուլար :

Հայ պուքի պու սէյեահաթ էսնասընտա , Բիրօ , քէնտի իյի եա-
խօտ ֆէնա քէյֆինէ պրագըլաճադ իտի :

Իմտի , մէզպուրէ , վալիտէսինի թէլքլէ արապաեա լաքիպ օլուր
օլմադ , Բիէր , տիւշէսին օտասընա կիրիպ :

— Էյ նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

Տիւշէս .- Մու հիմմ խապէրէր վար :

Բիէր .- (Հիշ պիր չէյտէն խապէրի եօլ տուր կիպի կէօրիւնէ-
րէք .) Խայըլը մը խայըլտը՞դ մը :

Հալսուրի մէրգուլ խըզմէթքեար , քէնտի մալիւմ օլուն արա-
լըղնտան , վալիտէ իլէ գըզը միւտանընտա ճէրէեան իթմիշ օլա՞ն մու-
հապէրէեի թէքմիլէն տինրէմիշ իտի :

Տիւշէս .- (Մէսէրքէթլէ .) Խայըլը , հէմ տէ ֆէոգէլատէ խայըլը :

Պատէհու տիւշէս, քէնտիսիլէ էլէն արասընտա վագը օլան հալ-
լէրի վէ թաաթի օլունան սէօղլէրի Բիէրէ նագլ իթտի:

Տիւշէս՝ իֆատաթընը իբմալ իթտիկինտէ,

— Ա՛հ, շէյթան, տէտի Բիէր:

Տիւշէս. — Էյ սիգ պու շէյլէրէ նէ՞ տիեօրսունուգ:

Բիէր. — Ինանըլըր շէյլէր տէյիլ տիր:

Տիւշէս. — Էլէն հիշ պիր վագըթ հալան սէօյլէմէլ:

Բիէր. — Էօյլէ օլտուղունու պէն տէ պիլիբիմ: Ինանըլըր շէյլէր
տէյիլ տիր տիմէքլիկիմէ, պու զարընըն նէ՞ դատար պաթըր, նէ
հատար սգլը վար սըր տիմէք իսթէնօրում:

Տիւշէս. — Հա՞նկը գարընըն:

Բիէր. — Աճայի՛ւ, Էլէնին: Փագաթ անըն պու տէրէճէ ճէսա-
րէթի, ֆիբրիմտէ պիր գօրգու հասըլ իտիեօր:

Տիւշէս. — Կիւնիւն պիրինտէ, Էլէնին, քեաֆֆէմիլլէ հիւրմէիւ-
րիւթմէք իսթէնէճէկինտէն տօլաներ՝ մը գօրգու եօրսունուգ:

Բիէր. — Էվվէթ:

Տիւշէս. — Զանընըդ միւմբինսիլ տիր:

Բիէր. — Նէտէ՞ն:

Տիւշէ՛ս. — Էլէնին վագլեթի վէ սէրվէթի պէնիմ եէտիմտէ տիր:

Բիէր. — Մա՛տամ, կէօղլէրինիլի աշմագ իշին, սիլլէ պաղը մէրմէպէ
միւնսա՛ պէթսիլ սէօղլէր սէօյլէմէկէ պէնի մէճպուր իտիեօրսունուգ:

Տիւշէս. — Իֆատէնիլ հիւանի նիեթլէ օլտուղու հալտէ, հէր
նէ իսէ սէօյլէնին:

Բիէր. — (Նատիրէն իշիտիլիլ պիր քիւսթտիլըլա.) Մա՛տամ,
պէն տէ, պիր վագըթ, պիւթիւն էօմիլմիւ, եանի կէշմիլ զէմանը
վէ հալը հալըրը, վէ միւսթագպէլտէքի իւմիտլէրի, վէլ հասըլ հա-
եաթըմը, սէրվէթիմի, վէ թալիմ ու թէրպիեհմի սիլլէ պօրճու ի-
տիմ, հալ պուքի . . .

Տիւշէս. — (Փիբրինի անլաեարագ, եիւրսէր սէտա իլէ.) Հալպու-
քի, պէնիմ շէրիբիմ օլտուղունուլ կիւն, պանս, սիլլին վէլիլինիլմէ-
թինիլլէ, հաքիմ՝ քէսիլտինիլ:

Բիէր. — Իմտի, Էլէնին նիեաթը հէր նէ տալիս օլտա, Լօնտրատա
նէ եաբաճաղընը պիլմէքլիք, վտղիֆէմիլլ իճապլնտան տրը, նիհա-
եէթ պու պիր գարը տրը, վէ խուստիլլէ, քէտտիլինի պիլտէն ի
բագտա դան իթտիկի սըրատա, իւզէրինէ ֆէվլէլտէ նէգարէթ
իթմէքլիք լաղլմէտէն տիր:

Տիւշէս .- Էլէնին իւղերինէ նէղարէթ իթմէք իշին , Լօնտրաեա քիմի կէօնտէրէճէ քսինիդ :

Բիէր .- Պու վապիֆէեի տօղրուտան տօղրուեա պէն իյֆա իտէ-ճէյիմ :

Տիւշէս .- Տիմէք տիր քի , սիւ կիտէճէքսինիդ :

Բիէր .- Էվվէթ . . . Փալաթ զայպուպէթիմ սիղէ միւշքիւ միւ կէլէճէք տիր :

Տիւշէս .- (Թահգիրամիւզ պիր սէտա իլէ .) Ահ , խայր . լաքին սիւ զայպուպէթ իտէքսինիդ , Մ . տը Սէրտէօյլէ , քէտի պիւեիւք էվլատը մաշամընտա թապ տիմ իտիլէճէք ատէմի քիմ արաեաճագ տըր :

Բիէր .- Մա'տամ , պէն , Էլէնին իւղերինէ նէղարէթ իթմէքլիկիմ-լէ պէրապէր , իսթէաիկիմիւ տտէմի , Բարիստէ պուլաճաղըմ կիպի , Լօնտրաեա տալսի պուրապիլիլիմ : Հաթիթա սիղէ չու դատարը սէօյ-լէրիմ քի , իսթէաիկիմիւ ատէմի Իսկիլթէրրատան կէթիւրմէք ֆիւր-րինտէնիմ :

Տիւշէս .- Իմուի , սիղէ մէկտունիյէթի քեամիլէ իթա իտէրիմ : Իսթէաիկինիւզ կիպի հարէքէթ իտին , Փաղաթ տայիմա հազ գըմըզտա խաեըլը սուրէթտէ չալըշըն :

Բիէր .- Սիւ հէր շէյէ պրնա պրապըն մատամ : Պէն պու աղչամ , հաթիթա սիլտէն պիր սանթիմ պիլէ : Իսթէմէեքէք պուրատան եօլա չըգաճաղըմ , վէ էանայի սէյէ հաթիլմուա , մէնաֆիի միւշթէրէքէմիւզ իշին չալըշաճաղըմ :

Ազ գալսըն քի , տիւշէս , Բիէրէ ճէվապէն , պէնտէն օլ գատար ագչէ աշըրմըշսընըղ տըր քի , աղչէ թալէպինէ իհթիեաճընըղ եօզ սուր տիեէճէք իքէն , եալընըղ օմուզլարընը շէքմիլէ իքթիֆա իյ-լէտի :

() ագչամը , Բիէր , վազը օլան վատը մուծիպինճէ , Բիրօնուն թարիլիլնէ սալիք օյաու , վէ Բարիստէն Հոմըրիա դատար օլան մէ-սաֆէեի հիսապ իտէրէք , մէրգումէ իլէ քէնտի արապիւտա պիր միգ-տար մէսաֆէ պուլուեմապտա իտի :

Բիէր վէ Էլէն , իքիսի տէ բօսթա արապատըյա հարէքէթ իթ-մէքտէ օլուպ , պինապէրին իըզմէթքեարը մէրգում , Բիրօնու մա-հէլինէ կէօթիլիլուպ ապտէթ իթմիշ պուլուեան թաթարլարտան , հէլինէ կէօթիլիլուպ ապտէթ իթմիշ օլտու զունու տօղրու սուրէթ-մէրգումէնին հա'նկը եօլտան կիլիմիշ օլտու զունու տօղրու սուրէթ-տէ անլամըշ իտուկինտէն , այնի վազըթտա , անըն վասըլ օլտու զու-

խկէլէեէ վաւը, այնի վարօրա լաքիւ, այնի խաթթը հարեքէթէ սալիք, վէ այնի վազըթտա Լօնտրահա վաւը օլապիւրի, Բիէր, պու եէնի Բարիլօն շէհրինտէ, տալա կէօրմէմիշ վէ իշիթմէմիշ օլտուղու Բօզէթի կէօրտիւկիւնտէ, թէաճճիւպտէ դալըպ, օլ իւշ հօլալգա-տաշընըն արգալարընտան կիթտի, վէ անյէր՝ Բէճէնթ-Սթրիթ սօ-գաղընտա քեային պիր օթէլտէ իգամէթ իթտիքլէրինտէն, Բիէր տէ, պու օթէլին գարշըսընտա պուլունան պիր օթէլտէ իգամէթէ գարար վիրտի, վէ քէնտի տայիրէօինէ չըգարքէն, շու եօլտա միւ-լահապա իլլէմէքտէ իտի.

— Շիմտիեէ դատար կէօկէսինի պիլէ կէօրէմէմիշ օլտուղու պու կէնճ գըղ քիմ տիր, Նէ՝ դատար տիլպէր կէօրիւնիւեօր, Մհ պահա խտէրիմքի, էլէնին Լօնտրահա կէլիշի, հալընըղ մատամը-լըվիլ իլէ մէշղուլ օլմագ իւն օլմաեղպ, տիկէր պիր մատտէ իլէ տէ իշթիղալ իտէճէք տիր, — Ահ, շէյթան, թառալվուրլարընըն Նէ՝ օլ-տուղունու անլտեւճաղըմ, վէ խուսուսիլլէ, էկէրշի պիղէ մուղիր իսէ, անյէրի ճըղգ չըգարմահա մուվաֆֆագ օլաճաղըմ:— Լաքին էի-վէլ էմիրտէ շու կէնճ գըղըն քիմ օլտուղունու պիլմէլիեիմ, վէ պի-լէճէյիմ. . . Հէմ տէ ճալիպ պիր շէյ օլմալը տըր: Քիմ պիլիւ, պէլքի շու տէյեահաթըմըղտա, ուսթալըղլա տալրանարագ, ալղ ու մուհապպէթ, վէ զէֆգ ու էլլէնճէ իլէ պիրլիքտէ իշիթիմիղ տէ կէօրիւրիւգ:

Իշպու միւլահապատան սօրլու, Բիէր, սուֆրահա օթուրուպ միւքէմմէլ պիր թաաւ իթտի:

ՈՐՏՈՒՏԱ ՄԷԷՔԻԻԼԱԹ ՎԷ ՄԷՇՐՈՒՊԱԹ ՍԱԹԱՆ ՊԻՐ ՅՐԱՆՍԸ
ԳԱՐԸ ԻԼԷ ՊԻՐ ԲՈՒՍ ԺԷՆԷՐԱԸ

Ոգո, եանլարըմըղըն, հալընըղ Իվարտան ալըմիշ օլտն մալիմաթ-լա, — օ տա Ալահ պիլիւր Նէ՝ մալիմաթ, — թանըմիշ օլտուղլալը պիր ֆամիլեա տէրունինէ խոխալ իթմէք, վէ պաղը էշխասը տա-

խի պու. միւնասիպէթլէ և էնիտէն մէյտանը սահնէեէ վաղ իյլէմէք իսթէրիզ :

Եանի, Անժէլ տ'Արլըվիտէն, Մ. տը Վոնիտէն, գարըսնտան, վէ իղինսիզ ափճըլըզ խտէն իհթիեար Բէյպիւրտէն պահս իթմէք իսթէրիզ :

Անժէլտէն պահս իթտիկիմիլտէ, 1812 սէնէսինտէ, ոլ տէհէթլի Պէրէզինա նէհրինին հիյնի միրուրինտէ, բէք չող. պապա իկիտլըր էճէլէ գուրպան կիթմիշ օլտուգլարը հալտէ, մէզպուրէնին նէ՝ սուրէթլէ գուրթուլմուշ օլտուգունու պիտիւրմէք իշին, վազըայի միւտհիշէյի մէզքիւրէտէն պուրաճըզ տա թէքրար պահս իթմէմէք միւմքին տէյիլ տիր :

Վէ մատէմ'րի, մարքի տը Վոնիսի տէ պիր քէրրէ օղուեանլարըմըզա թապտիմ իթմիշիզ տիր, Իվտըրն վիրտիկի մալիւմաթը իքմալ իթմէքլէք, վազիֆէմիզ իճապրնտան տըր :

Իմտի, մատմուազէլ եախօտ մատամ' տ'Արլըվիտէն պաշլաեալըմ :

Էիէրշի օղուեանլարըմըզ, պու հիրեանէտէ նազլ խտիմիշ օլան խաթըրէլէրի պիր աղաճըզ տիւշիւնէճէք օլուրլար իսէ, Թաբ-ա-Մօրուն՝ Մ. տը Սէրտէօյլէ պէեան իթմիշ օլտուգու վազըալարը, եանի նէ՝ կիպի գարգաշլարըզ գէմանընտա, քէնտիսինին վէ տիկէր պիր գաշ քիշինին, մատամ' տը Սէրտէօյլտէն, մատամ' Տիւրիէօտէն, վէ օլիքի պէտպախթ գարընըն մսեթթինտէ պուլունարադ, անլէրի հիմանէ խտէն պազլ պապա իկիտլէրտէն նէ՝ սուրէթլէ այրըլըշ խուկինի տէրիսաթըր խտէպիլիլլէր :

Թաբ-ա-Մօր, պու խուսուստա Մ. տը Սէրտէօյլէ չէօյլէ տէմիշ խտի :

« — Տիւշէսին արապատը գըրըլտըդտան, վէ արգատաշլարըմ իլէ պէն, պազըլտըմըզ՝ եալընըզ տիւլար նէհրէ տիւշիւն իշին պունլարըն գանըշլարընը քէստիքտէն, վէ տիկէրլէրիմիլ՝ մուհազգադ պիր էօլիւմտէն քէնտիսինի գուրթաբմասը իշին, կէօղլէրինի արապա գաբուսուստան սէման տողըու գալտըմըշ օլան տիւշէսի արապատան չըզարտըդտան սօնրա, էօլումուզա տէվամ իյլէտիք :

« Արգատաշլարըմ օլան կարնիղօն, Բամէ վէ պէն, էօնտէն եիւրիւեօրտուգ, կարնիղօն՝ պէնիմ էվլատըմը գուճապլամըշ օլարագ սաղտան, վէ Բամէ տէ, գուրթաբմադլըլը եէմին իթմիշ օլտուգում էվլատընըզ գուճաղընա ալըշ օլարագ, սօլտան եիւրիւեօրլաբ խտի, էվլատընըզ գուճաղընա ալըշ օլարագ արգատաշլար տա արգատան կէլիւեօրլար Իքի գատընլար իլէ տիկէր արգատաշլար տա արգատան կէլիւեօրլար

իտի՝ Մերգուման դատընլար, խուսուսիյէ տիւշէս, ածլլգտան վե
 եօրկուսկուդտան թաղաթտան տիւշմիւշ իտիլէր. հալպուքի արգա
 տան կէլտիքլէրինի պէեան իյլէտիկիմ տիկէր արգատաշլար, թիւ
 ֆէնք վէ սիւնկիւլէրլէ միւսէլլահ օլտուգլարը հալպուք, եէկեանէ սէ
 լամէթ թախթասը մադամընտա քէօբիւնիւն պիր օլաշընտա երլլը
 մադտա օլան սօն պաղըյնէյի աաքէրիմիդի, եախօտ էն զիեաաթ
 եւրալը օլանլարըմըլը տա նէհրէ տէօրմէք ֆիքրիյլէ հիւճուսէ թէ
 սատտի իտէկէլէն գաղապարա գարշը պիլի միւտաֆաա իշին, եիւդ
 լէրինի, գաղապարըն պուլունտուգլարը թարաֆա տօղրու չէվրիմի
 իտիլէր:

«Պու տէհշէթլի մէնզարէ՝ էսէֆամիդ պիր գարդաշալը վէ նա
 տիր իւլէմալ պիր սահնէ իտիքի, պուլնտա չօղլար թէլէֆ օլտուլար
 վէ նիշէլէր՝ քէնտի հաեաթլարըն ֆէտա իլէ, սիւահ արգատաշլա
 րընը գուրթարըլլար իքէն, օվաղըտա, պիրիպիրի աեաղլարը
 ալթընտա գալըպ էզիտիլէր:

«Նախէհան, սօն մէյեուսիեթ սաաթընտա պուլունաշլարա
 մախսուս ֆիդան ու ֆէրեաուլար իշիթտիմ. Օլգատար զալէպէլիք
 իտիքի, վաղը օլան վաղըալարը կէօրմէք իշին, էվվէլ էմիրտէ ար
 գամա պիլէ տէօնէմէտիմ, վէ պիր աղ սօնրա տէօնէպիլտիկիմուէ, ար
 գատաշլարըմը գալպ օլմիւշ իտիլէր, եախօտ արամըլտա պուլու
 նան տալլա կիպի ինսանլէրտէն, արգատաշլարըմըլըն ոէ՝ օլտուգլա
 րընը անլաեամատըմ:»

Օլշայեանը թէհասիւֆ խաթըրէ սէպէպիլլէ, թարա-ա-Մօր միւ
 թէհասիւր օլուպ, կէօղլէրի պիր արա ծաշարտըլընտան, պիր միւտ
 տէթ սիւքիւթտէն սօնրա, չու վէճհ իլէ իֆատէսինէ տէվամ իյլէտի

«— Պէտպախթ արգատաշլարըմըլըն տիւշար օլտուգլարը թա
 լէին նէ՝ օլտուղունտան խապէրտար օլմաղլըլըմըլ միւմքին տէյիլ
 իտի. Պու ճիւմլէ իլէ, զանն իտէրիմքի, մատամ տիւշէս էօլլւմտէն
 գուրթիւլմիւշ տուր, չիւնքի պիր գաշ սէնէ մուգատտէմ, պէնիմնէ
 օլտուղունտան խապէրլէրի պուլունմաեան աթիպ տօսթլարըմտան
 պաղըլարը, պիր մահէլլտէ բիշմիշ եէր էլմասը սաթան մատամ ճիւ
 րիէօեէ թէսատիւֆլէ, մատամ տիւշէսին, ֆէլլաքէթի մալիւմտէն
 գուրթիւլմիւշ օլտուղունու թէէմին իյլէմիլլէր տիր:»

Թարա-ա-Մօրուն իշպու իֆատէսի, վաղաա ժէնէրալ իշին պիւ
 եիւք պիր իւմիտ տիմէք իտի իսէ տէ, սըրֆ իւմիտին՝ հալըլէթ
 տիմէք օլամաեաճաղը տա տէրքեար իտի:

Հէր նէ հալ խէ , թար-ա-Մօրուն , պիտեն պիտէ վէ տէհչէթ ը պիր սուրէթտէ Անժէլտէն այրըլմասընտան սօնրա , անըն հազդընտա մալլամ օլմանան վուդ ուաթլարը , պիտ սըրասըլլա օլ ուեանլարըմըզա արզ ու պէեան իթմէր խթէրիդ :

Պիր սիւրիւ գաղաղլար , քէօրբիւնիւն պաշընտա թօլանմադտա օլան , փազաթ իշէրլէեէմէեէն պիր խալլի պիշարէկեանը սըեըրա դը-ըճ վէ պիրա խոտափ ու մէրհամէթ թատաղիտ իթմէքաէ օլուպ , իշթէ Անժէլ տէ պու պիշարէկեան միեանընտա պուլունմադտա խոի :

Շէօլլէ քի , գըլըճլար վէ մըզրադլար , պու իզտիհամ արասընտա քնտի հիւքմէլընի իճրա իթմէրլէ , էմադի նամէսոդոդ պիր սալախ-խանէ վէ միւդ աթէլէ դուհուրա կէթիրմէքաէ խոլլէր , Ազան գան՝ օլ խոսափարզ ճան եւզըճըլարըն աթլարը աեադլարընա դատար սէլ կիպի ճէրէեան խոիդ , Պէրէզինա նէհրի , գանն խոէրսին քի ալ գան-լարա պօեանմըշ խոի , փազաթ աաէթա պիթէր գաթիլ քէսլիմիշ օլան օլ գաչազ ասթէրլէր իշին պունուն նէ էհէմմիեթի օլապլիբ խոի :

Անլէրին գանլը աաապէթի , սալքի չըլլընլըզ հալի քէսալ իթմիշ օլուպ , ճիւմէսի սէրիսշ խոլլէր , վէ սէրիսչուգլարը՝ գօլլարընըն եօրկունլուդունու հիսս իթմէքաէն քէնտլլէրլին մէնն իյլէեօրտու , սալիսա վուրուլուեօրլար խոի , վէ էօլէնլէր տէ եարալանանլար տա , պիր սիեազ իւզրէ տիւչիւպ , քիմէսնէ պունլարը թէփրիդ խոէմէեօր-տու , Դանլարըն ճէրէեանը հալէա տէվամ իթմէքաէ , վէ դանն խոէրսին քի , Պէրէզինա նէհրի , գանլը պիր մէմուրիեթ իճրա իթմէ-սինտէն տօլանը քէնտլիսի տէ մահգուն վէ մահճուպ գալարապ , տալ-կալարը , հիւզնէնկիզ պիր սէտա իլէ պուդ եէրինէ խոսան նաշլարընը կէօթիւրմէքաէ խոի :

Պու տէհչէթամիզ միւդ աթէլէ , նէ վազըթ վէ նաճըլ տուրա-ճազ խոի : Օ ճէլլասլարըն գօլլարը եօրուլարապ , նէ՞ զէման հարէ-թէթաէն տուրաճազլար , եալսօս նէ՞ զէման , հիտաէթլէրի աթէլինի տեօրտիւքլէրի վէ տարպէլլընի էնտլրաթլէրի մազլում գուրպան-լարը պուլամաեաճազլար խոի :

Մէկէր պու պիհուտէ միւդ աթէլէի , եալընըզ պիր մէլէք , եա-լընըզ , գալիֆ վէ հէման էօլիւմ բատտէսինտէ պուլունան պիր գա-տըն տուրտուրաճազ խիլ :

Մէկէր , պինլէրճէ փրանսըզլար՝ հաեթ թլարընը վէ պինլէրճէ գա-զադլար՝ էթմէքալիզ , սիլահսըզ օլան վէ սօզուգտան վէ տէհչէթի խոսա-թէլիքլէրտէն թէլէֆ օլմադտա պուլունան պիր օրտուեու ուզուն

միւտտէթ րէնճիտէ իթմէմէքլիկէ, « գաւորն սաեէսինտէ իսթիհսալ իտէճէքլէր իմիշ :

Իշթէ, « օլ գատըն՝ Անժէլ տ'Արլըվիլ օլտու :

Պագաթ, պու հիւսնի խըզմէթ վէ սատաղաթ փիքրինի քէնտիսի տիւշիւնմէտի, զիրա մէզպուրէ տէ, տիկէր րէք չօգլար միսկլու, « օլ գատար գօրգմուշ խտի քի, թապիի ազլը պաշնտա օլամազ խտի, Անճագ պու սըրատա պախթ, իշպու հիւսնի հարէքէթ ու մուամէլէնին ֆայիլի պուլունտու :

Շէօյլէ քի, « օլ պախթ վէ թէսատիւֆ սաեէսինտէ, գաղաղլարըն պիւեիւք ֆըրգասընա գօմանտանըզ իտէն, վէ շիւպհէսիզ ալմըշ օլտուղու պիր էմլի շէտիտէ իթաաթ իշին, մէքքիւր միւզաթէլէեէ սօղուզ գան իլէ տէվամ իյլէեէն կէնճ պիր ժէնէրալ, « օլ գալիմ գաղաղլարըն ինսաֆսըզ գըլըճլարընա տիւշէճէկի պիր էսնատէ, Անժէլ տ'Արլըվիլի կէօրտիւ, վէ քէնտիսինի թէհտիտ իտէկէլէն տարպէլէր գարշըսընտա ետլվարմագտու օլա՝ վէ ասքրլէրին տթլարընըն ա-ետգլարըն ալթընտա վէ գանլար իշինտէ հէման տիզ շէօքմիւշ պուլունան « օլ պիշարէնին ֆէվզէլատէ հիւսնի ճէմալինի վէ պիէմալ կէնճլիկինի միւշահէտէ իթմէքլէ, հէեէճան վէ թէհտիւրիւ ազիմ հիսս իյլէտի, վէ ալթընըն իւզէրինտէ տիթրէեիտ, մահմուդտու պիր քէրրէ թահ-րէք իթտիկինտէ անինտէ հայվանըյա պիրլիքտէ ասքէրլէրինին պաշնտա պուլունտու :

Ժէնէրալ, ֆիրարիլէր իշինտէ եէնիտէն պիր միւզաթէլէ իճ-րասընա հազըրլանմագտա պուլունան աքէրլէրինին գըլըճլարընը վէ մըզրագլարընը, քէնտի գըլըճընըն պիր իշարէթիյէ հարէքէթտէն մէնն իտիպ,

— Տո՛ւրունուզ, վէ միւզաթէլէեի իլէրի կէօթիւրմէեինիզ, տէտի :

Թէրա շէհրէլի պիր իհթիեար զապիթ իտէ,

— Պագաթ Ժէնէրալըմ՝ . . տէտիկինտէ, գօմանտան հիտտէթլէ մըզուլմա տօղրու տէօնէրէք,

— Նէ՞ տիեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի :

Զապիթ .— Տիեօրում քի, պիզէ վէրիլէն էմլէր գաթի տիր :

Ժէնէրալ .— (Էեէրին գըլըճլարընտան պէլլիսիզճէ պիր թապան-ճա չըգարըպ հազըրլանարադ .) Սօնրա՞ :

Զապիթ .— Պիզէ, պիր նէֆէր պիլէ գալմանանա գատար ճիմէսինի թէլէֆ իթմէք իշին էմլ վէրիլմիշ տիր :

Ժեներալ. — Պուրատա պէնտէն զայրի գօմանտան պուլունմատը-
ղիւր անլաեաճագսն , ֆագաթ սանա, պու ճիհէթի խաթըրլամագ
զահմէթինի տէ վիրմէք իսթէմէմ :

Պէօյլէ տիեէրէք , Ժեներալ , զապիթի մէրգումու , թապանճա-
սըյա թէլէֆ իթտի , վէ պու մուամէլէի սէրիասը բէք խաեըրլը օլ-
տու , չիւնքի ծնտան սօնրա , գապագլար միւգաթէլէի տէրհալ տուը-
տուրտուլուր :

Օլ վագըթ , կէնճ Ժեներալ աթընտան աչաղըեա էնիպ , տէհչէ-
թինտէն նաչի պահըլմըջ օլան Անժէլի գուճագլատը , վէ քէնտի ա-
տէմէրինէ , հայընըզ էսիր թութմագլա իթթիֆա իթմէլէրինի էմր
իլէեհիպ , քէնտիսի , քէօրըրիւտէն տիչարը չըգտը :

Պու կիպի վագըալարտան հէման տայիմա հէր նէ նէթիճէ հա-
սըլ օլուր իսէ , պէհան իթտիկիսիզ զահիրէն հէհմիեթիսիզ վագըա-
տան տախի պնի նէթիճէ հասըլ օլտու :

Շէօյլէքի , Գլօրլօզ իսմինտէ օլան օլ կէնճ Ժեներալ , քէնտիսինէ
ամանա կէլէն էսիրէեհի ֆէվզ էլատէ տիլպէր պուլուպ , մէզպուրէ հէ-
նուզ պայլընըղընտան աեըլմամըջ օլտուղու հալտէ , անը սէվմէեէ
պաչլամըջ իտի :

Անժէլ , Գլօրլօզ իլէ մատում Տիւրիէօ արասընտա կէօղլէրինի աչ-
տըղընտա , գարչըսընտա պուլունան շախս , ճէլլատ տէյիլ , իլլա պիր
էսիր քէօլէ իտի , հալպուքի մուախխարէն Գլօրլօզ իւղէրինտէ իճրա
իտէճէք օլտուղու հիւքմու նուֆուղու , օ անտէ իսթիմալ իտէմէտի :

Պիչարէ , տիւչար օրմուջ օլտուղու պիր թագըմ՝ սատէմաթտան
վի զալպինի ֆէվզ էլատէ ինճիթմիջ պուլունան հէեէճան վէ թէէս-
սիրլէրտէն վէ չէրտիկի եօրկուսիւզլարտան , վէ բէք զարուրէթ վէ սէ-
ֆալէթտէն նաչի թագաթ վէ գուվվէթի գալմամըջ օլտուղու ճիհէթ-
ի , աեըլտըղընտա , տէհչէթիլ պիր նէօպէթ քէնտիսինի իհաթա իթտի ,
վէ իւչ կիւն գատար միհն ու մէչապ իլէ վագըթ կէչիրիպ , մուախ-
խարէն քեամիլէն ագըր պաչընա կէլտիկինտէ , քէնտիսինի պիր Բու-
սիալը քէօյլէնիւն չիֆթիլկինէ կէօթիւրմիւջ օլտուղլարընրէօրտիլ :

Օրատա Գլօրլօզ վէ մատում Տիւրիէօ , մէզպուրէեէ նէզարէթ
իթմէքսէ օլուպ , Ֆրանսըզ օրտուսունտա մէքիւլաթ վէ մէլլու-
պաթ սաթըճըրլըր իտէն մատում Տիւրիէօ՝ եաթաղըն պաչ , վէ Բու-
սիալը Ժեներալ տեազ թարաֆլարընտա օթուրմուչլար իտի :

Անժէլ , քէմալ իղթիւրապ ու էնտիչէ իչինտէ միւսթաղրագ պու-
ունարագ , իլը տէֆա ,

— Միւսիւ տիւղ նէ՞րէտէ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Մատամ Տիւրիէօ . — (Եօրկուշուղ սէպէպիլլէ ուսուցւածապատան ժէնէրալը կէօսթէրէրէր.) Եապաշ սէպիէնն :

Անժէլ . — Նի՞չին :

Մատամ Տիւրիէօ . — Ժէնէրալ ֆրանսըզ լիսանըլլա թէրէլլիւմ իտէպիլիտօր . պինապէրին սէօղլէրինիլի անաեապիլիլր :

Մատամ Տիւրիէօ , էպիէլքի իշարէթինի պու սըրատա թէքքար իթտիլինտէ , Անժէլ , քէլամընա տէպամ պիլլէ ,

— Տահա իյի . օ հարտէ պիլլէ մալլամթ վիրէպիլիլր . չիտի պէն քէնտիսինի ուեանտըրըրմ , տէտի :

Մատամ Տիւրիէօ . — Խա՛յր , իա՛յր , պու տէտիլինիլի եալմանըն . դիրա սիլ զալիպա հէնուղ պիլլէթօրսունուղ , պու առէմ սիլի սէվիտօր :

Անժէլ . — (Ֆէվղ էլատէ հալլէթլէ .) Ա՛հայիպ , պէնի սէվիտօր մու :

Մատամ Տիւրիէօ . — Հէմ տիլսնէճէ աշղ . ու սէպտա իլէ սէվիտօր :

Անժէլ . — Նէ՞ տէեօրսունուղ :

Մատամ Տիւրիէօ . — Էվվէթ սիլի օլ դատար սէվիտօր քի , ողլունուղա ֆէվղ էլատէ վէ առէթա տիվան՝ ճէ պաղը թէշէպիլլեսաթ պիլլէ իճրա իտէճէկի , վէ հաթթա օրսունունունընթընթ թէլէֆ իլլէնէճէկի տէրքեար սըր :

Անժէլ . — (Մահզաւնէն.) Ա՛հ , ե . Բապպի՛ , պու նէ՞ պէտպաթթմլէ :

Մատամ Տիւրիէօ . — Օնա նէ՞ չիւպհէ :

Անժէլ . — (Եապաշ սէտա իլէ .) Ֆապաթ տիլլէ նէրէտէ տիր :

Մատամ Տիւրիէօ . — Անըն հագղընտա հիշ պիլլ լսապէր սօլ տուր , լաքին ումումէն զանն օլունտուղունա կէօրէ , միւմալլէյի , Պէրէզլինա նէհրինտէն կէշէմէմիշ տիր :

Անժէլ . — Ասրէր նէ՞ օլտու :

Մատամ Տիւրիէօ . — Ասրէր նէհրտէն կէշտի , լաքին պունունըլղ ուրթ ուլամաուր :

Անժէլ . — Էվլատըրըղ նէ՞ օլտու :

Մատամ Տիւրիէօ . — Ա՛հ պունտան պահա իթմէկին :

Անժէլ . — Էյ , արդատաշարըմըղ :

Մատամ Տիւրիէօ . — Անլէրի կէթիլլատիլլէր :

Անժէլ . — Նէրէկէ :

Մատամ Տիւրիէօ . — Պիլմէմ , լաքին պուրատարի լիվանէթէ նէ-

չարէն, Սիրպէրիանա կէօնտէրիմէք իւզրէ կէօթիւրիւմի շէք տիր, Սի-
պէրիա ուզադ մը տըր:

Անժէլ .- Ահ, սիւպհան Ալլահ, էկէր տիւր...

Մատամ Տիւրիէօ .- Բէճա խտէրիմ, երաքսէք սէպէ լազըրտը
իթմէն:

Անժէլ .- Նի՞ն:

Մատամ Տիւրիէօ .- Ձիւնքի դըպտնճ տըր:

Անժէլ .- (Անլաեամամըշ տըր կիպի.) Գըպա՞նճ մը տըր:

Մատամ Տիւրիէօ .- Էփփէթ, աշգ ու մուհապպէթինի, պա-
նա մահրէմանէ սէօյլէտի, վէ հադգընըդտա պէնտէն մալիւմաթ իս-
թէտի:

Անժէլ .- Էյ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Նէ՞ սուրէթլէ օրտու իլէ պէրապէր պուլուն-
տուզունուզու սիւալ իթտիկինտէ...

Անժէլ .- Նէ՞ ճէվապ վիրտինիդ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Իսթէտիկինիդ սուրէթտէ ճէվապ վիրմէք-
լիկէ սէրպէսթ դաբուս պըրտոյ մադ իւզրէ, սիզի թանրմատըղըմը
վէ եալընըզ պիր թէսատու ֆլէ պիրիպիրիմիզի պուլմուշ օլտուզու-
մուզու ճէվապէն պէտան իյլէտիմ:

Անժէլ .- Բէք իյի իթմիշտինիդ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Ֆադաթ մատէմքի շիմտի ադլընըզ թէմա-
վիլէ պաշընըդտա տըր, քէնտլաինէ տիկէր պիր ճէվապ վիրմէքիկի-
նիդ լազըմ կէլէճէք տիր:

Անժէլ .- Շիւպհէսիդ. իմտի, քէնտիսինէ Նէ՞ սէօյլէմէքլիկիմի
իսթար իտէրսինիդ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Հադգընըդտաքի բիաեթ վէ սատազաթըմա
շիւպհէնիդ եօզ. տուր զանն խտէրիմ:

Անժէլ .- Ասլա, ապա:

Մատամ Տիւրիէօ .- Իմտի, պէն սիզլին եւրիւիլտէ օլսա իտիմ,
պու սըրատա հէր Նէ եաբաճադ իտիմ իսէ, անը սիզէ իսթար է-
սէճէլիմ. Պու առէմ սիզի սէվիեօր:

Անժէլ .- Պէլքի կէչիճի պիր ալլու տուր:

Մատամ Տիւրիէօ .- Խալլը, սահիհ պիր աշգ տըր. Պէն Թար-ա-
Պօրու սէվտիկիմ ճիհէթլէ, պու կիպի շէյլէրի անլարըմ:

Անժէլ .- Բէք իյի, էյ սոնրա:

Մատամ Տիւրիէօ .- Էկէրշի սիզլին միւթպէր պիր դատըն օլ-

տուղունուդտան խապերտար օլուր իսէ, սիղին իլէ էվլէնմէք իսթէ-
եէճէք տիր:

Անժէլ.- (Սէօյլէտիկի եալանտան տօլանը, իսթէմէտիկի հալտ
գըղարարօգ.) Ֆազաթ պէն միւթէէհիւլիւմ:

Մատամ Տիւրբէօ.- (Օլ էննատէ Անժէլի սահիհէն տիւշէս տը
Սէրտէօյլ զանն իթտիկինտէն, սատէտիւանէ պիր սէօյլէեիլ իլէ.)
Էօյլէ օլտուղունու պիլիեօրում:

Անժէլ.- Իշթէ, միւթէէհիւլ օլտուղումու քէնտիսինէ սէօյլէ-
եէճէեիմ:

Մատամ Տիւրբէօ.- Սազըն էօյլէ պիր շէ, սէօյլէմէեին. էկէրի
միւթէէհիւլ օլտուղունուղու, եախօտ եալընըզ պիրինի սէվտիկինիլի
պիրը իսէ, պիղի պուրտտան չօգ ուղաղա կէօթիւրիւր:

Անժէլ.- Սէպէ'պ:

Մատամ Տիւրբէօ.- Սէպէպի շու քի, պիղի Ֆրանսահա զիեատէ
եազըն զանն իլէ, քէնտի ըաքիպիլլէ պուլուշմազ իւզըն, քէնտիսին-
տէն ֆիրար իտէճէկինիդտէն տօլանը տիւշարը վէսմէսէ օլաճաղը տէր-
քեար տըր:

Անժէլ.- Պո՞ւ սէպէպիլէ մի միւթէէհիւլ օլտուղումու պիլ-
տիրմէեիմ:

Մատամ Տիւրբէօ.- Էվվէթ:

Անժէլ.- Էօյլէ իսէ նէ՞ եաբանըմ:

Մատամ Տիւրբէօ.- Ֆօգիր պիր գըղ օլտուղունուղու վէ օր-
տուտա աօքէրէ մէէքիւլաթ վէ մէշուպաթ սօթան պիր պազգալ
իտուկինիլի քէնտիսինէ սէօյլէեին, Պու սուրէթլէ, սիղի, քէնտի
աշգ ու մուհապպէթինէ լանըզ կէօրմէեէճէք տիր:

Անժէլ.- Սօնրա՞:

Մատամ Տիւրբէօ.- Պու սահէտէ, զիեուտէ սէրպէսթ օլուրուզ,
վէ իւր պահարա գատար պուրատան ֆիրար իշին պիր ֆըրսաթ պու-
լապիլիլիլիլ:

Անժէլ.- Շիւպհէսիլ:

Մատամ Տիւրբէօ.- Տիմէք ըազը օլուեօրսունուդ:

Անժէլ.- Էվվէթ:

Պու արա Գլօրլօզ ույգուսունտան ուեանտը:

3

ՐՈՒՍԻԱԼԸ ԺԵՆԵՐԱԼԸ ՊԵՆԱՆԱԹԸ

Գլխաւոր եւրոպայի բոլորից, Ռուսիա օրտուտունն պիտի քեր-
գասը ժենեւալը օլուպ, երկիրմի ալթը չաղարընտա պուլունմասընա
բաղմէն, էհէմիկեթլի պիտի քիմեէ խտի:

Քէնտիսի՝ զէնկիւն, թալիմ, ւ թէրպիւնէլի, կիւզէլ վէ հիւսնի
աթվար ու հարաքեւթը հայիգ օլուպ, էսասի օլմագտան զիւստէ
սաթհի պիտի Ռուս խտի, եանի շէքլէն Ռուս, լաքլն ֆէքքէն Ռուս
տէյիլ խտի: Մէրգու մուն. Ռուսիայը ֆիքրլէրլնի գապուլ իթմէսի,
պապա տիւրլիւ հարէքէթ խտէմէտիկլնտէն, վէ հա մէմնունէն եւրոպայ
կիզլի պիտի ֆիքրլի պուլունարագ, մէմէքէթլի պիտի քիտէ երկրիւ-
մէսի, բրէնս վէ Ռուսիայը օլմասընտան, վէ վաթմանընը սէվմէսիտէն
նաչի խտի, վէ ալէնի մահէլէրտէ, խուսուսի արդուլարը օլմատըրընը
իգրար իթտիկի հալտէ, զահիրէն, պիտի թագըմարգուլարընը ֆէտա
խտիսօր կիպի կէօրիւնմէքտէ խտի:

Հասըը պու ատէմ, նամուպու պիտի քիմեէ օլուպ, գալպիտէ
ֆէնալըգ. պուլունմամագտա, վէ պիւսիէք պիւսիէք ֆաղիլէթլի
տէ օլմասա, էհէմիկեթլի թաղսիւրաթ վէ խէթալարը եօգ խտի,
իլթէ պու խտի օ զապիթքի, տէօրթ կիւն ույգ ուսուլ զալմըն օլտու-
ղու, վէ եօրկունլուգտան թագաթ ու մէնալը դալմամըն պուլուն-
տուղու էնիլտէն, մատմուազէլ տ'Արլըվիլիւ եւթաղը եանընտա ույ-
գուեա տուտը, վէ ույգ ուսու խալլի ուլանմագլա, իքի դատընլար,
իւթիչարէեէ, վէ մուխթասարէն պէեան իթտիկիմիլ ըլանը թէրթի-
պէ վագըթ պուլմուշլար խտի:

Բրէնսիւն, օլ կէնն վէ տիւպէր էսիրէի հարալըն պէքնիլիլնի տէ-
րիւհտէ իթմէսի, սըլֆ զէնտուսթլուգ. էսէրլ մի խտի խալլը, աչգ ու-
սէվտա սաղպասըյա, մէրգուլմ, օլ միւշքիւ վագիլիլէն պիտի իթթիւեար
տէրիւհտէ իթմիլ օլուպ, զիրա մատամ Տիւրիէօ, ժենեւալըն, Յիթէլի
աւթէթա մէննուն կիպի սէվմէքտէ օլտուղունու պէեան իթմէսիլըն,
տօղրու սէօլէմիլ խտի:

Մատմուազէլ տ'Արլըվիլ իսէ, պիտի Ռուսիայը բրէնսիւն գալպիլի

ճէլայ խոնճէք, վէքէնտիսինի թալթիֆ իշին, անը, քէնտի անապլա-
րընա գտտար կէթիլիճէք տէրէճէտէ կիւզէլ խոի:

Վազթիլլէ Հէրբիւլ տախի, Օմֆալըն անապլարընա պիտտէֆաթ
գարանմըշ տըր:

Հէր նէ հալ իսէ, Գլորիօզ ուեանտըլընտա, Հէնուզ ուեուսա-
մագտա, վէ խուսուսիլլէ բիւեա կէօրմէմէքտէ օլտուզունա էմին օլ-
մաեան ատէմիէր կիպի, կէօղլէրինի լաեղըլլա օվալտաղ:

Անժէլին իւզէրինէ պիր ֆէնալլիզ կէրմէքլէ, ուեուսաեա պաշլա-
տըլընտա խոի քի, ժէնէրալը մէրզում տա, պու վազթմտան զայրի
միւսալիտ պիր վազըթ պուլաեուսաճաղընա էմին օլարագ, ույգուեա
տալմըշ խոի, վէ ուեանտըլընտա, մատուսպէլ աՄարլլիլին, մա-
տում Տիւրիէօ իլէ միւսահիպէթ թմէքտէ օլտուզունա կէօրթիւ,
վէ բէվիշինտէն, աղընտա հիշ պիր էօղիւր օլմատըլըն անլատը:

Պլնապէրին Անժէլ, քէսպի իֆագաթ թթմիշ խոի, հախտ իլք
հալինտէն տահա զիւեաթէ իլի պիր հալտէ պուլաիւեուսուրու:

Կէնճ ժէնէրալ, քէնտի քէնտիսինէ շու սիւալի թթմիքտէն սօնրա,
պիրաէն պիրէ հաթաղընտան գալըզալ, կէնճ խաթմանըն եանընա-
եագլաշտը, վէ մէզպուրէսէ, ասըլ ֆուանտըլ կիպի կիւզէլ պիր թէ-
լէֆֆիւզլէ:

— Մատամ, պէնիմ ուեուսագլըլըմա նաւըլ միւսաաթէ թթմի-
նիլ, տէտի:

Ժէնէրալ, պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, սէտապընտա ճիւզիճէ թէք-
տիր ալէամէթի հիւս օլուսմագտա խոի:

Գլթթիլտ - Լաքին, միւսիւ, սիլի նիշին ուեանտըլա խոիմ, էօ-
վապընըլ իւզէրինտէ օլարագ, պիր խիէմէտէ պու սուրէթլէ ուեու-
մագլըլընըլ, եօրկուսիւստան նաշի, թագաթ վէ տէրմալընըլ գալ-
մամըշ օլմատընտան իլէրի կէրմիշ օլտուզունա տէրք խոնպիլիլ խոիմ:
Պէօյլէ պիր սըրատա ույգու, խթիլրահաթ օլմաեղալ, իհթիւեաճ
գապիլինտէն տիր:

Ժէնէրալ. - Նէ պէլիս վար խոի, մատամ, Պէնի ուեանտըլաղ-
ղընըզա, սիլին իլք պաղըշընըզա նաշիլ, վէ պիրինճի թէպէսիւ-
միւսիւզլէ միւթէլէզլիլ օլմալա, վէ կէշիւթիլիլիլ ֆէնա պիր
նէօպէթմտէն սօնրա, տատագլալընըլտան չըլաճագ իլք քէլիմէկի
իշիթմէքլէ, քէնտիմի պաթթիւեալ վէ մէսուտ առտ խոնճէք խոիմ:
Իշպու ալըպանէ սէօղլէրին պէեաւը իւզէրինէ, օլ կէնճ բրէնսին,
քէնտիսինի ճէտտէն վէ ֆէվգէլաթէ սէվմէքտէ օլտուզունա, ալիւշէս

պոռնտան պէօյլէ շիւղհէ խտէմէզ իտի, Պու աշղ ու մուհապպէթ իսէ, քէնտիսի իշին նէ՝ զատուր մուհիպի շէրէֆ ու իֆթիխար տախի օլտա, էնտիշէ վէ իզթիրապը շէտիտ իրաւ իթմէրտէն խալի օլտապ իտի, Յիւվազը, Անժէլ, պու առէմին աշղ ու սէփուսսընա նա՛սը, մուխալիֆէթ իտէպիլէճէք իտի:

Ժէնէրալն իւք սէօզլէրի, մաեէթլէրինտէ պուլունանլարըն ճիւմլէսի թարաֆընտան միւրատլարընա դարչը չըզ ըմաեաճաղընա իսքեաթ օլմուշ օլտն էշխասըն սէօզլէրինէ պէնզէր իտի:

Պատէհու մէրգոււմ, մատամ Տիւրիէօեէ իսթապէն վէ քէմալը նէգաքէթլէ,

— Բէճա իտէրիւմ, մատամ, պիլի պիր ազ եալընըզ պըրագըն, մատամ իլէ կէօրիւշէճէեիւմ, տէտի:

Գլօբլօդուլն պու ս'օզիւ, սատէ պիր տալէթ իտի իտէ տէ, շիւպհէսիզ, իշպու տալէթինին պիր էմի մագամընտա թէրագգը օլունմասընը իսթէր իտի:

Մատամ Տիւրիէօ, էմրի մէզքիւրէ իթտաթա մէճպուր օլտուղունտան, թէէսսիւֆլէ աեաղա գալգուր լաքին աեաղա գալգարքէն, օրատան չըգմամասընը էմր իթմէսինի բէճա իտէրճէսինէ Անժէլէ մանէատար պիր թարզոտա պագուր, վէ ֆագաթ մէզպուրէ, պէօյլէ պօշ պիր սէպէպ իշին իլք տէֆա բրէնսին էմրինէ գարչը կէլմէքլիքտէ հիշ պիր մանէա պուլունմատողընը տէրք իթտի, զիրա շուրասը տա վար տըր քի, մէզպուրէ հէնուզ նամիզաճլըգ հալինտէ պուլունմադըլլա, Ժէնէրալ, քէնտի հագգընտա նէգաքէթ իսիլաֆընտա հարէքէթ իտէմէզ իտի:

Իմտի, մատամ Տիւրիէօ, օրատան չէքիտի:

Ժէնէրալ, Անժէլ իլէ եալընըզ դալընճա, ֆէվզէլատէ նէզաքէթլէ:

— Բէճա իտէրիւմ, մատամ, էկէրչի պու մուհալէրէեի գապուլէ պիր տէրէճէ սիզի մէճպուր իտիեօր իսէմ, պտնա տֆվ իտինիզ, տէտի:

Անժէլ.— Օհ, միւսիւ, պու թագսիրտթ՝ պիւեիւք պիր շէյ տէյիւ տիր:

Ժէնէրալ.— Պու Եօլտա հարէքէթ իթմէքլիկիմին սէպէպինի չիմաի սիզէ անլաթըրըմ, Կէրէք պանա իհալէ իտիլմիշ օլտն մէմուրիեէթէ թէվֆիթ մուամէլէտէ պուլունմագ, վէ կէրէք շախսի պիր մէրաթէ իթմէր իւզրէ, կէլէն տէօրթ կիւն զարֆընտա, պիր ազ էվդը տէֆ իթմէր իւզրէ, կէլէն տէօրթ կիւն զարֆընտա, պիր ազ էվդը տէֆ իթմէր չըգան գատընտան, հագգընըզտա մալիմաթ իսթէտիւմ, վէ տիշարը չըգան գատընտան, հագգընըզտա մալիմաթ իսթէտիւմ:

Պու գատրն , պանտ , սիդի թանճամաղընը , վե եալը ըզ պարթ ու թէսատիւֆիէ պիրեպիրնիդի պուլուշ օլտուզունուզու սէօյլէտի , Շիւտի , սիդ խայլեճէ իյի պիր հալտէ օլտուզունուզտան , վե պանա լաեղըլլա ճէվապ վիրէպիլէճէկինիդտէն , պու կիւն , սիդէ պիդ-զաթ պաղը շէյլէր սորապիլէճէկիմի մէմուլ խէրիմ , վե պէլլի օ մէհ-հուլէ գատրնըն եանընտա քէնտի եսրաընըլը պիլլիմէք խթէմէ-եէճէկինիդ միւլահապասըլլա , անը հօլա զօյտուլմ :

Անժէլ .- (Գլօլօզ ուն նաղարը տիգզ աթընա չարբաճալ սուրէթ-տէ իզհարը տէհէթ խտէրէք .) Բէք իյի , միւսիւ , ֆապաթ պու խ-թիծվապտան մոնէա նէ° տիր :

Ժէնէրալ .- (Լաթիֆ պիր թէպէսսիմ իլէ .) Մհ , պու ֆէնա թապիրի նէրէտէն տիւշխանտիւնիւզ , Քէնտինիլի պիր մաղնուճէ վէ պէնի տէ պիր հաքիմ եէրինէ° մի զօեօրսունուզ . () հալտէ վազիֆէ-լէրիմիզ պէճալիշ խտիլմէք լաղըմ տըր :

Անժէլ .- Նէտէն :

Ժէնէրալ .- Զիւնքի միւթ թէհիմ պէն օլտուզում իշի , սիդ հա-քիմ օլմալըսընըզ :

Անժէլ .- Բէք իյիճէ ֆիքրինիդի անլաեամաեօրո մ :

Ժէնէրալ .- Ֆիքրիմի շիմտի իլլահ խտէրիմ , Լաքին պունտան էվիլէ , պէեան իթտիկինիզ խթիւմվապ մատտէսինի մուլսթասարէն շամիլ օլմալ իւզրէ միւստատէնիզլէ սատէճէ սիդէ իքի սիւալ իթ-մէք խթէրիմ :

Անժէլ .- Սէօյլէնին , միւսիւ :

Ժէնէրալ .- Էվիլէա , մատամ , շունու սիդէ սօրմաղ խթէրիմքի , սիդ բիճալնիզ , վէ նէ սըֆաթլա Ֆրանսըզ օրատուսըլլա պիրլիքտէ պուլունուեօրատունուզ :

Անժէլ .- (Գալի պիր սէօյլէյիլէ իլէ .) Միւսիւ , պէն ֆապիր պիթ պաղզալըմ :

Ժէնէրալ .- Պաղզալ ղը , պու միւմքին տէյիլ տիր :

Անժէլ .- Նիճին միւմքին օլմասըն :

Ժէնէրալ .- Սիզին հէր հալինիզ , կիւզէլիկինիզ , սիննինիզ , աթ-վարը նաղիքեաննիզ , վէլհասըլ էշքեալը հասէնէնիզ , պէնի ալտաթ-մապտա օլտուզունուզու , վէ սիզին , սէօյլէտիկինիզ գահրաման զա-րըլարտան օլմատըընըլը խապէր վիրմէքտէ տիրլէր :

Անժէլ .- Հալպուքի պու սէօյլէտիկիմ հաղըզէթի հալ տըր :

Ժէնէրալ .- Զօզ տէֆա էրքէրէրտէն զիեատէ ֆէվզէլատէ եօր :

կուսակցական տանտնան վէ տէհչէթիի մուխտալարալարա դարչը չը-
գան օ դարըլարտան օրտուղունուլա ինանամաւօրում:

« Խալլը , սիւղ , աւքերէ բազը թաշընտն , Սէն-Պէրնար տաղըն-
տան կէչէն , Մըսըրըն հէրափարընա հայրան օլան վէ Մօսկուաեը
եազան դարըլարտան տէյիսինիւղ :

Անծէլ — Էօյլէ՞ մի զանն խոխօրսունուլ :

Ժէնէրալ — Եալընըզ զանն իթմէր տէյիլ , պու պապտէ էմինիմ
տինէպիլերիմ :

Անծէլ — (Հալ ու վաղիտէթի մի չքիւլլէշմէկէ պաշլամալտա օլան
պիր մուհապէրէի լաթիֆէիէ թէպտիլ իշին կիւլէրէք .) Օ հալտէ
պէն եալան սէօյլէմիշ օլուեօրում :

Ժէնէրալ — Եալան սէօյլէմէիօրսունուլ , ֆազաթ պիր քէրրէ
քէնտինիլէ պազըն , պիր տէ մատամ Տիւրիէօնէ պազըն , Քէնտինի-
ղի թաթպիլ խոխ , վէ ճնտան սօնրա , պանա , տնըն սընըֆընտան
պուլունուլ պուլունմատըղնըզ սէօյլէիէն : Մատամ Տիւրիէօ , ֆիլ-
վազը օրտուտա մէէրիւլաթ վէ մէշուպաթ սալման պիր դարը տըր-
էօյլէ օրտուղու իւր պազըշտա անլաշըլըիօր : Մէզպուրէ , շէն , քէյֆ-
լի , եօրուլմաղ , վիճուտի մի հքէմ վէ տէմիր կիպի մազպուլթ օլուպ ,
պաղըն պիր քէրրէ քի , պուրանա կէլտիկինտէ , ճիւղիճէ բահաթ-
սըլլըզ հիսս իթտի՞ մի Պունունլա պէրապէր , հէնէճան վէ քէտէր
սէպէպլէրի անըն իշին տէ էքսիթ տէյիլ տիր , Քէնտինի կիպի ըիւճաթ
իթմէքտէ օլան էֆրատը աւքերիիէ իշինտէ պուլունան զէվճինին վէ
էվլատընըն նէ՞ օրտուղլարընտան խապէրտար տէյիլ տիր : Խալլը ,
թէրրար խտէրիմ , սիւղ , մատամ Տիւրիէօ կիպի աւքեր պազալըլը ի-
տէն դարը տէյիսինիւղ :

Անծէլ : պու արա կէօղէ չարբաճազ սուրէթտէ էնտիշիէ տիւ-
շալ օրտուղունտա , Դիօրըզ , պու հալի հիսս իթտի :

Անծէլ — Փազաթ միսիւ , պու պէնիմ իւր սէֆէրիմ տիր :

Ժէնէրալ — Նիհստէթ , մատամ , սիւլին պիր սըրընըզ վար տըր ,
պու սըրըր պանա պիլտիրմէմէկէ սէրպէսթսինիւղ , վէ պէնիմ նէզաքէ-
թիմվէ նամուսումտա , պու խո սուտա պունտան զիեատէ խարա ,
իթմէմէկի , իւղէրիմ պիր վաղիֆէ մազամիւնտա վազ խտէրէր : Ան-
ճազ շու դատարըր սիւալ իթմէրիկիմ մի սաատէ խոխի քի , աւքեր
պազդալը օլուն օրմաըն , էվլիմիսինիւղ :

Մատմուաղէլ տիւրըվիլին եիւղիւ , պու սիւալ իւղէրինէ գըղարտը :

Ճէրգումէ , Մ . տը Սէրտէօյլին մէշու զէվճինի օրմաեարազ :

անընկա պիրիքստէ կէջիրտիկի սուրէթի էօմրիւ տէրխաթըր իթտի,
վէ պատէհու, կիւեա վագը օլան սիւալի անլաեամարը կիպի,

— Էվլիօմ տէտի:

Ժէնէրալ. — Էվլիթ, էվլի օլուպ օլմատըղընըր սիւալ իտիեօրում,
զանն իտէրիմ՝ պունտա թէլաշ իթմէկէ պիր սէպէպ եօգ տուր:

Ժէնէրալ Դլօբլօգ, Անժէլին, քէնտիսիսէ . րէմալ իալիսէթ իւգ-
րէ իֆատէի հալ իթմէքտէ օլմատըղընա, պու սըրատա տահա զի-
եատէ շիւպհէ իթմէկէ պաշլամը իտի:

Անժէլ իսէ, մատամ Տիւրիէօ իլէ քէնտիսիսին գարարաշտըրը
օլտուգլարը բլանա հարֆիէ՝ սիւլու . ր իթմէք միւլահաղասըլա,

— Խա՛յր, միւսիւ, պէն էվլի տէյիլիմ՝ տէտի:

Ժէնէրալ. — (Աշխարհար պիր մէսէրէթլէ .) Սահի՞հ մի:

Անժէլ. — Սահիհ օլտուղունա եէմին իտէրիմ:

Ժէնէրալ. — (Մէսէրէթի աշըգանէսինտէն նաշի տիվանէ կիպի
կէօրիւնէրէք.) Թէշէքքիւր իտէրիմ, եա՛ իսպպի:

Անժէլ, թէաճճիւպանէ մէրգումա պագմադտա, վէ քէնտի մէ-
նաֆիլինին նէ՝ սուրէթլէ միւտաֆաասը լաղըմ իտուկիլինի անլաեամա-
մը յօտուղունու շիմտի տէրք իթմէքտէ իտի, շիւնրի բրէնա Դլօբ-
լօգ աշգու սէվտա մատտէլէրինտէ, մաշուղէսինին մէճհուլ ասլընը
շու եա պու սուրէթլէ օլմասը սէպէպլիլէ, քէնտի գարարընը թէպ-
տիլ իտէնլէրտէն տէյիլ իտի:

Պու տէֆա, մէրգումէնին միւլահաղասը տօղրու օլուպ, ֆիլվա-
գը Ժէնէրալ շու եօլտա քէլամա տէվամ՝ կլլէտի:

— Տիմէք տիր քի, էվլի տէյիլինիլ:

Անժէլ. — Խա՛յր:

Ժէնէրալ. — Իշթէ պու խապէրէ մէմնուն օլտում:

Անժէլ. — Նէտէ՛ն:

Ժէնէրալ. — Սիվէ պէեան իտէճէք պիր սըրըրմ վար տըր, մատ-
մուաղէլ:

Անժէլ, պու խուսուսու անլաեարագ, պու սըրր նէ՝ տիր տէվ
սիւալէ ճէսարէթ իտէմէտի:

Ժէնէրալ իլէ Անժէլ արասընտա է՛ն միւշքիւլ վէ թէհլիքէլի վա-
գըթ, շու սըրատա իտի:

Պինապէրին Դլօբլօգ, շու եօլտա քէլամա պաշլատը:

— Պու սըրրը, տէրունի գալպիմտէ սագլամագ, վէ տալիմա
սիգաէն կիղլէմէք իսթէր իտիմ. ֆագաթ պու սըրրը եալընը պէ-

նիւմ պիլմէքիկիւմ, պու կիւնքի կիւն պէնիւմ իշին միւմքինսիդ տիր. էօյլէ օլտուղունու հիսս խտիւօրում. իմտի, հէր չէյի սէօյլէ-մէք տէ Գօլայ տըր, զիրա մատտէ՝ եալընը պիր Գաշ քէլիմէտէն իպա-րէթ տիր. Անճապ պու պիր Գաշ քէլիմէտի թէլէֆֆիւզ իթմէք իշին պիր տէրէճէ հէսարէթ լալըմ տըր, վէ պէն տէ պու ճէսարէթէ մա-լիք օլաճաղըմ:

«Էլվիթ, օ ճէսարէթէ մալիք օլմալընըմ, իշմէ, մատմուազէլ, պու պիր Գաշ քէլիմէ, պու սէօլ, չու տուր. — Շիւպհէսիդ հիսսիւթը-մը զաթէն կէօղլէրիւմ տէրունինտէ օղուսուշ օլտուղունուղտան, պու պապտէ թէսաճիւպ իթմէտէճէքսիսիդ. — Մա՛տմուազէլ, քիմ վէ հէր նէ օլսանըդ, վէ էսարընըդ հէր նէ օլսա, սիզի սէվէրիմ:

Ժէնէրալ պու սէօլլէրի սէօյլէտէք, Անժէլին եաթաղընա եազ-լալըպ, պիր էլինի թուլթուս, վէ հէտէճան իլէ սըգտը:

Աչդ ու սէվտաեա տայիր օլան հէր կիւնա իֆատէ վէ իգրար՝ սօղուգ Գան իլէ պազ ըլտըղընտա, մուճիպի իսթիհդա օլուպ, չիւնքի պիրի-պիրինի սէվէնլէր, մուհապպէթլէրինի անլամապ իշին, սէնի սէվտիմ տիմիկէ միւ հթում տէյի տիրլէր, զիրա աչդ քէլիմէսի տօտազլարըն-տան չըգմազտան չօգ էվվէլ, անը պլիլլիլէր. Հալպու քի պու եօլտա վուգու պուլան պապը իգրար ու իթիրաֆլար՝ պուլարը իճապ իթ-տիրէն ահվալ ու վիդայի, վի վուգուա կէլտիքլէրի վուգթ ու գէման իճապլնճա էօյլէ պիր էհէմմիսէթ քէսպ խտլլէր քի, պուլարըն վէլսամէթի, պաղէն տէհէթլի ահվալի մուճիպ օլապիլլիլէր. Բրէնս Գլօբլօղուն աչդ ու սէվտա եօլունտաքի իգրարը տա, քէնտիսինին՝ Անժէլ Գարչլսընտաքի վալիսէթի, վէ մէզպուրէնին չօլուգ չօճուգ օլմապը սէպէպիլլէ, սօս իգրարլարտան մատուտ օլապիլլի խտի, եանի պիր թաղըմ՝ միւ տհիշ նէթիճէլէր իյգա խտպիլլի խտի:

Անժէլ, պու մէնգարէնին վուգ ու պուլաճաղընը, մատամճիւրիէօ-տէն ալընջ օլտուղու մալիւմաթ իւզլի պիլիպ, միւքեալէմէնէ պաշ-լատըգլարընտան պէրու, «սիզի սէվէրիմ քէլիմէլէրինի իշտէճէկի-նէ մունթաղըր խտի, ֆազաթ բրէնս, օ քէլիմէլէրի թէլէֆֆիւզ ի-տինճէ, անըն պու պապտէքի քէմալը խալիսէթինի տէրք իթմէքլէ, չարբըդ պիր թարիգէ սարմըլ օլտուղունա, վէ պիր տախի պու եօլ-տան կէրի տէնմէք միւմքին օլմատըղընա մէպնի, քէնտիսի տիթրէ-մէքտէն մէնն իտէմէտի:

Հէր նէ տախի օլսա, մէզպուրէ ճէվապընը չօգտան պէրու հա-լըլումը, վէ իթթիխազ իթտիկի խաթթը հարէքէթ քէնտիսինի

Նէ՞րէեւ սէվզ խոհճէկինէ թէէմին օլմաղտան էվիէլ , մէզըրլը խաթ-
թը հարեքէթ լլանընը թէսլոխ իթմէմէկէ դարար վիրմիչ խոխ ,

Անժէլ , քէնտի քէնտի ,

— Մատամ Տիւրիէնինն նասիհաթլարընն սիւլուք իթմէքէ ,
հազըդէթի հալի պէհուն խոհճէր վազըթ , հէր զէման պուլունուք ,
տիմէքտէ խոխ :

Հալպու քի պու մէսէք , ֆէնա օլուպ , չիւնքի Գլօրլօդ կիպի
պիր առէմէ պիր քէրրէ հալան սէօյլէմէքլէք , էօյլէ պիր առէմէ
դարչը իքի գուվիէթլի սիւահ տիմէք օլան անըն էմնիյեէթ վէ հիւլ-
մէթինի պէլքիֆլայպ իթմէք տիմէք խոխ :

Նիհաեէթ , մատմուապէլ տԱսլըլիլ , ժէնէրալա խիթապէն ,

— Պէնի սէվի՞նօրմուսունուպ տէյի սիւալ իթտի :

Ժէնէրալ . — Եէմին խոհրիմ'քի , էվիէթ , ճիտտէն սիզի սէվէրիմ
Անճազ նէ՞ տիեւ ճէկինիլի պիլիլիմ , Եանի Բուսիալը , լրէնն , զէնկին ,
ժէնէրալ վէ տահա սայրէ խոտկիմի , վէ սիզին խէ , Ծրանալը ,
Փադիլէ , ասը պէլլիսիզ , վէ մէվզիսիզ պիր դատըն օրտուղունուզու
մազամը իթիրաղտա պէհան խոհճէկինիլէ չիւպհէմ'հօզ տուք :

Բրէնսին , մուխթատարէն մէյտանա պօյտուպու պիր իքի հալ
մէսէլէնի էօյլէ պիր մէվզիսիէ կէթիրմէքտէ խոխ քի , իքի թաւաֆըն
տալի , Նէվիմա պիր սէօզ իլէ մէսէլէնի հալլ խոհպիլէճէքլէրի անալըլ-
մազտա խոխ :

Իմտի , Անժէլ , պու պապտէ ճէվապա աղաղէլ ,

— Իֆատէնիզ բէք թէմամ ալը , տէտի :

Ժէնէրալ . — Պու հալտէ , մատմուապէլ , իքիմիլլին տէ մէվզիլլէլի
հէր նէ օլտա , պէն սիզի սէվէրիմ , վէ պու աչգ ու սէվտանըն՝ պի-
զի Նէրէեւ սէվզ խոհճէկինի , էկէրչի անաւազ խոթէքսէնիլ , անը
տա , իքի լազըրտը իլէ անլաթապիլիլիմ , Եանի «սիզին իլէ էվէն-
մէք խոթէրիմ» :

Անժէլ . — Պէնիմէ էվէնմէք մի :

Ժէնէրալ . — Էվիէթ , վէ պու պապտէ բէք չօզ սէպէպիլիմ տէ
վար տըր :

Անժէլ . — Հո՞նկը սէպէպլէր տիր :

Ժէնէրալ . — Էվիէլ էմիրտէ , պաշգա տիւրլի մուամէլէ իթմէք-
լիկէ հալըզ օրտուպում նամուս միւստատէ իթմէզ , Սանիէն , Նի-
հաթըլէն միւթէպէլլիկի հազըրնտա չիւպհէ իթմէնիլի խոթէմէմ
Վէլհասըլ , սիզի պէտպաթթ գըլմազ իլին , քէնտի վազիէթլիմ տէ

խթիմայ իթմիչ օլտուղունուման տօլաեր իթհամ օլունմաեա բուի մուվաֆֆադաթ խտմէմ: Պիլաքիո, սիլի քէնտի տէրէճէմէ գատար կէթիլտիկիլմ հալտէ, մուհապպէթիլմին խալիսէթինէ իսքեաթ օլունմադ վէ խաթթը հարէքէթիլմ անլաչըլաճադ տըր:

Ժէնէրալըն պու ճէվալը, քէնտինին էփքեար ու հիսսիւթճա ասալէթինի, քէնտի զաթը հադգընտարի իհիլ/լամընը, վէ միւլա-հաղաթճա պիւեիլ քիւկիւնիւ խապաթ իթտիկիւնտէն, Անժէլ, պիւ աղ մի սթէրիհ օլտու իսէ տէ, վաղիսէթի իճապընճա, հալէա միւչքիւլ պիւ մէվգիտէ պուլունմադ տու խտի:

Ժէնէրալ. — Սէպէպլէրիսի սիլէ սէօյլէտիլմ, շիմտի սիլ պանա նէ ճէվապ վիլէճէքսինիլ:

Անժէլ. — Վիլէճէկիլմ ճէվապը պէն տէ պիլմէմ:

Ժէնէրալ, մատմուաղէլ տ'Արլըվիլին էնտիլէլի հալինի կէօրտիւ-կիւնտէն, մէզպուրէնէ եարտըմ իթմէք խղրէ:

— Պէնի սէվմէհօրմուսունուղ, տէտի:

Անժէլ. — Աճա՛յիպ . . .

Ժէնէրալ. — Պէնի կիւճէնտիլիլտինիլ տէյի վէսվէսէ իթմէեէրէք, աչըգտան աչըղա խայր տէյին: Իպթիտաի էմրտէ պանա մուխալի-ֆէթ իտէմէիէճէք պիւ հալտէ, օլտուղունուղու անլաեօրում: Խա-թէլիքտէն հէնուղ զալգմիշ օլտուղունուղ ճիհէթլէ, պէնի բէք տէ թանըհամաղսընըլ, Ֆիլվապը, ապընըլ պաշընըլա կէլէլի, անճադ պիւ սաաթ օլմուշ տուր: Պինաէն ալէյհ, պէնի ապա կէօրմէմիշ կիպի պիւ հալ ու մէվգիտէսինիլ: Պունտան տու գաթինաղար, իգ-րարը աչղ ու սէվտամ վէ վաղը օլուն թալէպիլմ, մէմուլտէն խարիճ օլտուգլարընտան, սիլի հադգըլլա իճաճճիւպտէ պըրադմադտա օլ-տուգլարընտան, շիւպհէ իթմէմ: Պինապլէրին, տիւշիւնմէք վէ պէլքի տուգլարընտան շիւպհէ իթմէմ: Պինապլէրին, տիւշիւնմէք վէ պէլքի տէ պէնի սէվմէք իչին, էլպէթթի պիւ մէօհլէթ իլալէպ իթմէք իս-թէեօրսունուղ:

Անժէլ. — Էվվէթ:

Մէզպուրէ, պու միւքեալէմէտէն զիհատէսլլէ եօրուլունօրտու, իւնքիլմիլօրլօգ իլէ լաղըրտը խտէրքէն, Մ. տը Սէրտէօյլի տիւշիւն-մէքտէ, վէ աւըն նէ՛ օլմուշ օլտուղունու, քէնտի քէնտինէ սօրմադ-տա խտի:

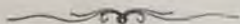
Ժէնէրալ. — Պունտան մաատա, պու միւլապաթ զալլապ սիլի եօրուեօր:

Անժէլ. — Էվվէթ:

Ժենեքալ. — Նիշին սէօյլէմէեօրսունուզ, Հէր նէ հալ իսէ, իս-
թէտիկինիզ գատար տուչիւնէպիլիրսինիզ:

Գլօբլօզ, կէնճ գրզըն էլինի պուս իթարտէն սօնրա, զաեէթ
մէմնուն պիր հալտէ օլարազ, վէ վազը օլան կիւզէլ թէքլիֆինէ
Անժէլին եազըն վազըթտա մուվաֆֆադաթ իտէճէկինէ իսքեաթ
օլմուշ պուլունարազ, մահէլլի մէգքիւրու թէրք իթտի:

Պէշ տազըզա սօնրա, մատամ Տիւրիէօ, Անժէլին եանընա ալ-
տէթինտէ, մէրզ ումէ կէնճ գատըն, մահզուն պիր հալտէ իտի, վէ
հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեօրտու:

4

ԳԼՕԲԼՕԳ ՎԷ ԿՐՕՍԳՕԳ

Մատամ Տիւրիէօ, էլինտէն կէլտիկի մէրթէպէ մէրզումէնի թէ-
սէլլի իթտի, վէ օլ կէնճ գատընըն հէեէճանը պիր տէրէճէ կէլտի-
կինտէ, վուգտաթ իճապընճա տօսթու օլմուշ օլուն գատընըն կէօք-
սինտէ պաշընը կիզէեէրէք:

— Ահ, մատամ Տիւրիէօ, պիզ նէ՞ եաբտըզ, տէտի:

Մատամ Տիւրիէօ. — (Թէաճճիւպլ.) Նէ՞ եաբտըզ:

Մատամ Տիւրիէօ, մատամ տը Սէրտէօյլէ կիւզէլ պիր նաթիհաթ
վիրմիշ օլտուղունա տէրունէն իսքեաթ օլմուշ իտի, Մէղպուրէ, Ժէ-
նէրալ Գլօբլօզու պիր իյիճէ թանրմատըլընտան, անըն, վազթիլէ
չապան զըզլարըլլա պիլէ էվէնէն գրալլար սընըֆընա մէնսուպ օլ-
տուղունու, շէօյլէքի օրտուտա պազգալլըզ իտէն պիր գալը իլէ
էվէնմէք իսթէտիկի հալտէ, անըն իսմինի տախի սիւալ իթմէք իս-
թէմէեէն պիր բրէնա իտուկինի պիլէմէզ իտի:

Հալպուքի Գլօբլօզ, ֆիլվազը օլ թարզ բրէնայէրտէն իտի:

Մատամ Տիւրիէօ. — Վա՛յ թէրս իգալալ, պիզ իսէ պու եօլտա
տիւշմէնին զայիֆ թարաֆընը պուլապիլէճէկիմիզի մէմուլ իթմէքտէ
իքէն, բէնտի զայիֆ թարաֆըմըզ տիւշմէնէ թէսիմ իթմիշիլ, նէ

չօրացալըդ , ֆաղաթ պու նէ՞ ատէմ' իմիշ . . . մէկէր պէօյլէ պիր ա-
տէմ պուլմադ . իշին Բուսիաեա կէյմէլի իմիշ ,

Անծէլ .- Շիւտի նէ՞ եաբմալը ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Տիւշիւնմէեէ վաղթընըզ վար տըր . օ տա
պիւեիւք չէյ տիր ,

Անծէլ .- Պուսուսիւ պէրապէր . . .

Մատամ Տիւրիէօ .- Հալպու քի , գըզըմ' , պու խուսուստա միւմ-
քին մէրթէպէ զիւեատէ տիւշիւնմէք լազըմ տըր ,

Անծէլ .- Լաքին լէք չօդ տիւշիւնիւլտիւկիւնտէ , լրէնսին սապ-
լը թիւրէնէճէք տիր ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Թէքրար թէքլիֆաթա՞ մը գալգըչադ տըր ,

Անծէլ .- Շիւպհէսիւզ , վէ պէլըի տէ պիղիմ' զաննըմըտան տա-
հա երքէն թէքլիֆաթընը թէճտիտ իտէճէք տիր , զիրա հէեթթին-
տէն , սապրըսըզ օլտուղու անլաչըլըեօր ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Տիմէք տիր քի , սիղի տիվանէ կիպի սէվտի-
կինի պէեան իյլէտիկիմտէ հադըմ վար իմիշ ,

Անծէլ .- Հալպու քի պէն քէնտիսինի սէվմէեօրում ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Սէվմէտիկինիզէ ինանըրըմ ,

Անծէլ .- Անճադ պու ճիհէթ , պիղի էնտիշէտէն գուրթու-
րամազ ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Օրատը էօյլէ , լաքին տիկէր պիր եօլտա հա-
րէքէթ իտէպիլի՞ր մի իտիք ,

Անծէլ .- Էվվէթ ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Նա՞սըլ ,

Անծէլ .- Իշին տօղրուսուսու սէօյլէմէլի իտիմ ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Տահա իյի օլո՞ւր մու իտի տէյի զանն իտի-
եօրսուսուդ ,

Անծէլ .- Ջանն իտէրիմ' քի , է՞ն սատէ եօլ վէ է՞ն էմին եօլ պու
իտի ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Պիր ադ պէնի տինլէեին ,

Անծէլ .- Սէօյլէնին ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Էկէլլի սիդ , ժէնէրալ մադալմընտա ֆէվզէ-
լատէ թանըրմըջ օլան տիւզ տը Սէրտէօյլիւն զէվճէսի իտուկինիդի ,
վէ պու սըֆաթլա օրտու իլէ պիրլիքտէ կէլտիկինիդի , վէ վալիտէ օ-
լուպ , իքի նէֆէր էվլատընըզ պուլունսուղունու , վէ Ֆրանսաեը
թէքրար կէօրմէք սաատէթ ու իգպալինէ նայիլիեթթի աղոու իթմէք-

լիկինիդ , էվլատընըդ տէրազուշ իյլէմէք , վէ Ֆրանսըզ օրտուսու ըլ-
նտթա պաշլաեալըտան պէրու , հազ զընտա աւլա մալիւմաթ ալա-
մամըշ օլտուղունուզ զէվճինիզէ տայլը խապէր ալմազ իչիւն խոտ-
կինի բրէնսէ սէօյլէմիշ օլսա խոինիզ , պիլիթիսինիզ պունուն նէ
թիճէյի նէ օլաճադ խոի :

Անժէլ . - Իյի պիր առէմէ պէնզէեհէն ըլէնս , հալիմէ աճըեա-
ճազ խոի :

Մատամ Տիւրիէօ . - Օրասը շիւպհէլի :

Անժէլ . - Նէտէն շիւպհէլի :

Մատամ Տիւրիէօ . - Պէնի տինյէկին , մատամ , աճըզ վըշ օլան
գարնըն գուլաղլարը օլմատըղը կիպի , աշըզ օլան պիր քիմնէնի տէ ,
քէնտի աշգ ու սէվտասընա գարշը չըզըլտըղընտա , վէ արզուլարը
մէնն խոլիմէք իսթէնիլտիկինտէ , վիճտան ու մէրհամէթի եօզ տուր ,
վէ օլամազ , Շիւպհէսիզ , սիյին հիքրեաեհէնիզ , բրէնսի ֆէվզէլատէ
միւթէէսսիր , վէ ալէազաուար գըլաճազ խոի , լաքին պունուն իչին
քէնտիսի , աշգ ու մուհապպէթինտէն ֆարիզ կէլմէեհէճէք խոի : Պի-
նապէրին , մէրգուժ պիր ճանվէր օլմատըղը էճիլտէն , էվլատընըզ
թէլէֆինէ չալըշմաեաճազ խոի իսէ տէ , ժէնէլալ տը Սէրտէօյլ հազ-
գընտա մալիւմաթ իսթէեհէճէկի միւհթէմէլ խոի :

Անժէլ . - Օնա նէ շիւպհէլ :

Մատամ Տիւրիէօ . - Իմտի , շու իւշ շըգդտան պիլինի գապուլ
իթմէրիսինիզ . եա տիւզ վէֆաթ իթմիշ տիր , եա Ֆրանսատա
տըր , վէ եախօտ էսիր չարապ օլմուշ տուր :

Անժէլ . - Եվվէթ , էվվէթ :

Մատամ Տիւրիէօ . - Էկէրչի տիւզ վէֆաթ իթմիշ իսէ , բրէնսի-
զին իլէ էվլէնմէկի թէքլիֆ խտէճէք տիր , Անճազ , տիւզ տը Սէր-
տէօյլին վուզուլի վէֆաթընը մուսաստադ պիր սէնէտ թէտարիքէ
օլ վէճհիլէ սիզէ թազտիմ օլունաճազ տըր :

Անժէլ . - (Ֆէվզէլատէ պիր էնտիշէ իլէ) Ահ , տիւզ իւն վէֆաթ
իթմիշ օլտուղունու ֆարզ իթմէեհէլիմ :

Մատամ Տիւրիէօ . - Խալլը , պէն էօյլէ պիր զաննտա պուլունու-
մաեօրուժ , պիւաքիս հաեաթտա օլտուղու իթիգատընտաեըմ , հալ
պու քի մէսէլէյի հէր նօզթասըյլա թէտդիզ իթմէր լազըմ օլա-
ղունու տա , զանն խտէրիմ քի սիզ տէ գապուլ խտէրսինիզ :

Անժէլ . - Տիւզ իւն , տահա զիեատէ Ֆրանսատա պուլունտուղու-
նու իհթիմալտէն աուտ իտէլիմ :

Մատամ Տիւրիէօ . - Շիմտի տէ անըն սըրասը կէտի . Իմտի , է-
կէր բրէնս , տիւզ իւն Պրանտատա մուգիմ՝ օլտուղունու սուրէթի դա-
թիեհտէ թահզըզ իտէր իսէ , շիւպհէսիզ , քէնտիսիյէ պուլուշմադըզ
վասթասընտան սիյի մահըում պրագմադըզը տիւշիւնէճէկինտէն ,
ճետան սոնրա , վաթանընըդա միւէպպէտէն էլվէտա տիեհպիլէճէկի-
նիզ տէրքեար տըր :

Անժէլ . - Բրէնսին պէօյլէ պիր ֆէնա մուամէլէտէ պուլունմաեա
միւզ թէտիր օլտուղունու դանն իսէ՝րմիսինիզ :

Մատամ Տիւրիէօ . - Փէնտիսինի հիշ պիր շէյէ միւզթէտիր դանն
իթմէմ , լաբին աշըյլարըն հէր շէյէ միւզթէտիր օլտուգլարըն ,
խուսուսիյէ , սէվտիքլէրի դարը քէնտի հիւքմէրի թահթընտա պու-
լունտուղունտա , հաթթա քէնտիլէրինի տէ սէվմէսէ , պունլարըն իք
իշի , գըսգանտըզլարը պիր րաքիպին էլինէ տիւշմէսի իշին , օգա-
ըեը քէնտի իզ թիտարլարը թահթընտ ալմադտան իպարէթ իտու-
կինի պիլիրիմ :

Անժէլ . - Ահ եա Բապպի . . .

Մատամ Տիւրիէօ . - Պու սէօյլէտիքլէրիմտէն տօլանը շաշըրա-
ջադ հիշ պիր սէպէպ պուլունմամադտա տըր , Մատէմքի բրէնս ,
սիղին քիմ՝ օլտուղունուղու պիլմէզ իսէ , հէնուզ դաթը իւմիտ իթ-
մէկէ մահէլլ եօգ տուր , Եալընըզ շու դատարը սիզէ սէօյլէրիմ քի ,
մէսլէքիմիզ բէք եօլունտա օլմուշ տուր :

Անժէլ . - Էկէրչի տիւզ էսիրի հարպ իսէ՞

Մատամ Տիւրիէօ . - Օլ վաղըթ տահա ֆէնա :

Անժէլ . - Սիզ պէնի գօրգուտուեօլտունուզ :

Մատամ Տիւրիէօ . - Հագըզէթի հալի սէօյլէեօրում :

Անժէլ . - Նէ՞ կիպի :

Մատամ Տիւրիէօ . - Ժէնէրալըն , հէր նէ սէպէպլէ տախի օլտա ,
պիր էսիրի հարպը էօլտիւրլթէճէք գատար ֆէնա պիր քիմէ օլտու-
ղունու դանն իթմէմ , անճագ , էկէրչի սիղին , տիւշէա տը Սէրտէօյլ
ղունու դանն իթմէմ , խապէրտաթ օլտուր իսէ , տիւզիւ Սիպէրիաեա կէօն-
տէրէպիլիրի քի , իշիթտիկիմէ կէօրէ , օլաեա կէօնտէրիլէն պիր տա-
խի կէլմէզ իմիշ :

Անժէլ . - Միւմքի՞ն մի տիր :

Մատամ Տիւրիէօ . - Շիւպհէսիզ միւմքին տիւր . - Շիմտի սիզ
տէ պէնիմէ հէմէֆքեա՞րմսընըզ :

Անժէլ . - Հա՞նկը ճիհէթտէ :

Մատամ Տիւրիէօ . - Բրէնսէ եալան ույտուրմազլըղըմըղտա .

Անժէլ . - Էվվէթ , պու պապտէ պէնտէ սիլինյէ հէմէֆրեարըմ
լաքին պունունյա , իլէրուտէ նէ՞ եարմազլըղըմ՝ օլտուզու անյա-
շըմազլ :

Մատամ Տիւրիէօ . - Իթթիխազ օլունաճազ խաթթը հարէրէթի
սիզէ իշար իտէրիմ :

Անժէլ . - Չարուզ . սէօյլէբին , իսթէտիկինիզի եարաճազըմ . դի-
րա ագլըմ պաշըմտա օլմաուղընը հիսս խտիեօրում :

Մատամ Տիւրիէօ . - Ձէմանէմիզ , էօյլէ գաթի իշ կէօրմէր զէ-
մանը օլմաեղա , տիւշէնմէք վէ իթխազ իլէ հարէքէթ իթմէք զէ-
մանը տըր . . . Իմտի , սիզտէ բրէնսի միւմքին մէրթէպէ միւտտէթի
մէտիտէ պէքլէթին :

Անժէլ . - Նէ՞ ալմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում :

Մատամ Տիւրիէօ , մէրզ ումու շու եա պու եօլ իլէ ալընտըրա-
րազ վագըթ գաղանըլմաուր մէպէքինին իթիզամընր , կէնճ դատընա
թաւսիեէ իթտիքտէն սօնրա , իփատէսինէ շու վէճհլէ տէվամիթտի .

— Պու սուրէթլէ բրէնսի ալընտըրմազլա , իլք պահար մէվսի-
մի վիրուտ իտէճէկինտէն , պուրատան ֆիրար իշին պիր չարէ պու-
լապլիլըրիմ , եախօտ զէվճլէրիմիզ , գաղազլարտան ինթիգամբարընր
ալարազ , պիզի գուրթարըրլար :

Պու սէօզլէր , տիւշէսին դալպինտէ պիր ազ էմնիյեէթ վէ ի-
միտ հարը իթմէքլէ , պիչարէ , պու չարէյի պուլմազ իշին իք
պահարա պէրլէմէմէսինի մատամ Տիւրիէօտէն բէճա իլլէտի , վէ ի-
լաւվէթէն տաթի :

— Զիրա , զանն իթմէմքի , բրէնս , պու խուտուտա սապլըրազ
օլտուզու հայտէ , ուզուն միւտտէթ պէքլէսին , տեաի :

Անժէլին պու դանըր եանկըս տէիշ խտի : Եւօյլէրի , բրէնս ,
էնտիտինի հազըզէթմէն տէլաթիլի եանկըսին , նըն . վասթիմաի մի-
տափտա մազաթընտա իթթիլիազ իթտիկի իշի ալաթտըրմազլըր
թէտպիլինէ բուէ մուփաֆիազաթ կէօսթէրէճէկի մէմուլ օլունա-
ճազ խտի :

Սօն դարարտան սօնրա , սէքիզ կիւն կէչմիշ օլտուզու հարտէ ,
Գլօբլօզ , Անժէլին դալպինի խաթիճվապէ կէրտի :

Ոլ էանատէ , պու կէնճ դատըն հէնուզ եաթազլուս օլտուզուն-
տան , ժէնէրալա ճէվազ վիրմէքտէն խալի օլմազ իւզլէ , խասթա
խտուկինի պէհանէ իթտի :

Բրէնս իսէ ,

— Հիշ օլմազսա , իւմիտ իսէպիլիբժիսիմ , տէտիկինտէ , մէզ-պուրէ ,

— Ա՛հ , եա Բապպի՛ , 'նէ' դատար միւզտարըպ պուլունուե-րում , տէ յի մուգապէլէ իթտի ,

Բրէնս , մէզքիւր ճէվապ իւղէրինէ տիշարը չըգտը , ֆազաթ տիւշարը հիտտէթ ու դաղապ օլմազլէ , օն դատար ասքէրինի գըր-պաճ իլէ տէօյտիւրէրէք , ինթիգամընր պու պիշարէլէրտէն ալտը ,

Սէքիզ կիւն տաՀա կէշիպ , Գլօրլօզ թէքըար կէլտի , վէ սէքիզ կիւն էվլէլէրի կիպի ալնի ճէվապը պուլըղընտան , եինէ պու պապտէ ասքէրլէրին երկիրմիսինտէն պի ինսաֆանէ ախը ինթիգամ իլլէտի ,

Ասքէրլէրիմիզ Հազգընտա պիլա մերՀամէթ մուամէլէ իտէկէլմիշ օլան գաղազլարտան , Անժէլ , պիլմէեքէրէք պու սուրէթլէ ինթիգամ արմագտա իտի ,

Պիր այ դատար կէշտիկի Հալտէ , Գլօրլօզ , Հալէա թէշէպպիւ-սաթը վապըասընտան պիր նէթիճէ իսթիՀասալ իտէմէտի , վէ սէքիզ կիւնտէ պիր կէլտիկի թագտիլտէ Հիշ պիր թէշվիգ աթամիզ վատա պիլէ նայիլ օլամամագտա իտի ,

Ժէնէրալըն Հիսսիեաթը ալըզանէսի , քէնտի ախլէագընը պիւ-թիւն պիւթիւն թէպտիլ իտիպ , վապթիլլէ ասքէրլէրինտէն սէվիլ-մէքտէ , վէ հիլմ ու լէթաֆէթի՝ տիլլէրտէ տասիթան օլմագտա ի-քէն , մէզքիւր աչգ ու սէվտատան սօնրա , մէնֆուր , վէ ինսան տէ-յիլ , իլլա պիր դաբլան աստ իտիլմէքտէ իտի , Ֆիլլագը , էկէրչի գա-պիլ օլա , մէրզ ում , եալընըզ պիր քէլիմէ իչին պիւթիւն ալոյլարընը զըրպաճլաթարըր իտի ,

Հալպու քի , Անժէլ իլէ տայիմա քէմալը հիւրմէթ վէ նէվաքէթ իւզլէ մուամէլէ իտիպ , մէ յեուսիեէթլէ ,

Պէնի սէվմէեէճէք տիր . . . տիմէքտէն էօթէեէ կէյմէմէքտէ իտի , Պունուհլա պիլապէլը , ալթը Հաֆթա տէվաթ իտէն պիհուտէ թէքլիֆաթ վէ թէշէպպիւսաթտան սօնրա , կիւնիւն պիրինտէ , Գլօր-լօզ , արթըզ սապըր թիւքէնմէրլէ , Անժէլին ֆիթուրսուզըլըզըն-տան վէ պարիտանէ մուամէլէսինտէն նէ՝ Հասըլ օլաճաղընը տիւշիւն . մէկէ պաշլատը ,

Պու իտտուտա , մէրզ ում , քէնտի խըզմէթլէրինի կէօքէն վէ Հապլընտա էմնիյեէթի քեամիլէտի պուլունան ինթիգամ պիր զաղապ ասքէրլինէ սըրլընը աշտը ,

Պու առէմ, բրէնսին էմբիլէ մէրդուման իբի գատըն իւզէրին իճրայի նէղարէթէ մէմուր օլուպ, արդատաշլարընըն գըրպաճ-
լանտըղլարընըն սէպէպինի տէ պիլտիկի ճիհէթլէ, էֆէնտիսինն մի-
րաճաթը իւզէրինէ, պիր էլինտէ գալրաղը վէ տիկէրինտէ գըրպա-
ճը պուլունարապ,

— Օ Ֆրանսըղ դարընըն սիզի սէվմէտիկինին սէպէպինի պիլիբիմ,
տէտի:

Ժէնէրալ. — Սէպէպի նէ՞ տիր:

Գաղազ. — Շու տուր քի, օ գատըն մէմէքէթինի սէվէր,

Ժէնէրալ. — Ֆրանսասի ղը:

Գաղազ. — Շիւպհէսիզ:

Գլօրլօզ, պու իֆատէէի հագդլը պուլուպ, իթիրաղ իթմէտի,
վէ կրօսգօզ իսմինտէ օլան իըզմէթքեար իսէ, ամիրինին սիւքլէթ
տուրմասընտան ճէսարէթլէնէրէք, քէլամընա շու եօլտա տէվամ
էլլէտի:

— Պու դըղ Բուսիտընըն սէվմէզ:

Ժէնէրալ. — Աճայիւպ:

Կրօսգօզ. — Ջիւնըի Բուսլար՝ Ֆրանսըղլարա զալէպէ շալընը-
լար տըր:

Ժէնէրալ. — Սահիհ տիր:

Կրօսգօզ. — Պու հալտէ պիր Ֆրանսըղ իլէ էվլէնմէք իսթէմէթ
թապիի տիր:

Ժէնէրալ. — Նէ՞ տիեօրսուն:

Կրօսգօզ. — Տիեօրումքի, մէղպուրէ, պիր Բուսիտըն իլէ էվ-
լէնմէք իսթէմէքիպ, պիր Ֆրանսըղ իլէ էվլէնմէք իսթէր:

Ժէնէրալ. — (Հիտտէթլէ.) Կրօսգօզ, սէնի գըրպաճլաթա-
ճաղըմ:

Կրօսգօզ. — Ժէնէրալըմ, տիլէքինիզ, օնտան օնրա գըրպաճ-
լաթընըղ:

Մէրդում գաղազ, վաղթիլլէ թէմիլթօզլէսին «վուր, ֆազաթ
տիւնլէ» տէտիկի կիպի, մէղքիւր սէօլլէրի, քէմալ իթմիւնան իւզէ
թէլէֆֆիլի իթմէքաէ իտի:

Ժէնէրալ. — Սէօլլէ, հայվան:

Կրօսգօզ. — Ջանն իտէրիւքի, պու գատընըն էվլէնտիլմէք իլին
քէնտի իսթէտիկի զէվճի արամեա նէ՞ սիզ, նէ՞ տէ պէնտէնիզ,
մուվաֆֆադաթ իտէմէքիզ:

Ժէնէրալ . - Օրասը էօյլէ ,

Կրօսգօգ . - Պապաթ , վաթան մուհապպէթի վէ Պրանսըզ իլէ
էվլէնմէք արդուսու վալպինտէ մէվճուտ օլտուգճա . . .

Ժէնէրալ . - Էյ . . .

Կրօսգօգ . - Պու գատըն սիլի սէվմէեէճէք տիր ,

Ժէնէրալ . - Օ հալտէ , պէն տէ պէքլէրիմ ,

Մէրգուժ , պու սէօզլէրի , ղանէթ հիտտէթ վէ ղաղապլէ սէօյ-
լէմէքտէ խտի ,

Կրօսգօգ . - Անճագ պու տույղուլարը օ գատընըն եփուրէկինտէ
քիմ հաճըլ իթտիկինի պիլիմիսինիգ ,

Ժէնէրալ . - (Թէհտիտայէր պիր սուրէթլէ կէօզլէրինի գաղաղա
լէվիլէրէք) Ումարմօքի սէն տէյլիսին ,

Կրօսգօգ . - Խա՛յր , Ալլահ իթմէսին ,

Ժինէրալ . - Էօյլէ իսէ քիմ տիր ,

Կրօսգօգ . - Իհթիեար գարը տըր ,

Ժէնէրալ . - Պաղգալ գարը մը ,

Կրօսգօգ . - Էվլէթ ,

Ժէնէրալ . - Էմի՛նմիսին ,

Կրօսգօգ . - Էմիսիմ , կէլին , չիմտի կէօրիւրսինիւզ ,

Ժէնէրալ , հիտտէթլէնիպ , իքի պիշարէ գատընլարըն պուլուն-
տուգլարը մահէլլէ տօղրու իլէրլէտի ,

Մէրգուժ գաղաղ , էփէնտիսինին արգասընտան կիթտիկի սը-
րատա , քէրտի քէնտիսէ չէօյլէ տիւշիւնմէքտէ խտի ,

— Իքիսինի տէ գըրպաճ ճէղասընա տիւշար գըլմեսա միւզթէ-
տիրտիր , Պապաթ հէլէ օլ իհթիեար գարը հաղգընտաքի պու մուա-
մէլէնին իճրա խտիլէճէկինէ չիւպհէմ եօգ տուր ,

«Օ գարը , պէնիմ կիպի պիր գաղաղա նէ՛ կիւնա մուամէլէ իթ-
մէկէ ճէսարէթ խտիսօր իսէ , օլ գըղ տա Ժէնէրալա այնի եօլտա
մուամէլէտէ պուլունուեօր ,

«Էրէ յիճէ կիւլէճէեիզ , Շու գատը՛ Ժէնէրալա օնուն ջնանօր ,
նէ իսէ , լաքին Ժէնէրալ տա , հիտտէթ ու ղաղապընը կէչիլմէք իլին ,
քէնտի ապքէրլէրինի գըրպաճ ճէղասընա տիւշար գըլմեսօր , Պէն իսէ ,
սահիհ տիր քի , հիտտէթլի պիր վաղըլմտա պուլունտուղունտա ,
սոսթլարըմը պիր ազ ղիեատէ շիտտէթլէ գըրպաճրամաղլա հիտ-
տէթլի լիսիկին խտէր , վէ ճան սըղընիլըմը կէչիլլիլիմ լաքին . . .
իշթէ , Կրօսգօգու՛ն ֆիքրի , պու միւլահաղաթ իլէ մէշղու իքէն ,

Իբրի էսիրէ գատընըն պուլունտուգլարը մահէլէ մուվաորէթ ի տիլտի : Պէրէքէթ վիրսին քի , Ժէնէրալ Դլօրլօգ , քէնտի խուտուտայիրէսինտէն մէրգուլէրին տայիրէսինէ կէլէնէ գատար , մէրգուլ գաղազ ասքէրի կիպի տիւշինմէնէ , փազալ , զըրպաճ մէմուրու Կրօսգօգուն թալսիսէ իթտիկինտէն տուհա զիւտտէ հայսիսէթ վէ մէնաֆիինէ մուվաֆըդ պիր գարար իթթիտաղընա վաղըթ պուլտու :

Պինսպէրին գաղաղըն իւմիտլէրի պօշա չըպտը :

Ժէնէրալ , ալէսէվիսէ իքի գատընըն պուլունտուգլարը , օլտուգճա մէֆրուշաթլէ միւղէյսէն սալօնա կիլտիկինտէ , թէպէս սիւմէ սէլամ վիրտի , վէ պատէհու Անժէլին եանընտա օթուրուպ , պաղը ղէնտօսթանէ սէօղլէրտէն սօնրա , աւաղա զալգտըրընտա , սաքին պիր սէտա իլէ , մատամ Տիւրիէօիէ ,

— Մատամ , պէնիսիէ պէրապէր կէլին , սիլէ պաղը սէօղլու վարտըր , տէտի :

Մատամ , Տիւրիէօ . — Միւսիւ բրէնս , հաղղըմտա կէսթէրտի կինիղ պու իլթիֆաթա թէշլքքիւր իտէրիւ :

Ժէնէրալ . — Ֆրանսաեա տայիր սիլէ պաղը խապէրլէր թէպլիղէ տէճէերիւ :

Անժէլ . — (Հէնէճան իլէ.) Պանա տա թէպլիղ իթմէնէճէ բմիսինիղ :

Ժէնէրալ . — (Քէնտի քէնտիսէ .) Նէ՛ հէնէճան , չու ահմազ Կրօսգօգուն հաղղը վար իմիլ :

Ժէնէրալ . — Իլէրուտէ սիլէ տէ պաղը չէյլէր սէօյլէրիւ , աղիլէմ :

Պու սուրէթլէ , Ժէնէրալը մէրգուլ , մատամ Տիւրիէօ իլէ պիրլիքտէ օրատան տիշարը չըպտը : Պուլար , Կրօսգօգուն էօնիւնտէն կէշտիլլէրի սըրատա , մէրգուլ , սէլամա տուրտու , վէ պատէհու արպատուն կիթմէկէ պաշտար :

Բրէնս Դլօրլօգ , պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէնէրլէր , մատամ Տիւրիէօիւ քէնտի օտաարնա կէօթիւրիւպ ,

— Օթուրունուլ , տէտի :

Մէզպուրէ , իշպու Բուսիարը Ժէնէրալըն թապիւթաթընր էօյլէմիլ օլտուղու ճիհէթլէ , պիրլիքտէ կէլտիլլէրի էանտէ , սիւմաթըն սէրթ վէ նէվիսա թէհտիտամիլ պիր հալ քէսպ իթտիկինէ տիլ գաթ իթտի :

Դլօրլօգուն հէյիէթի , թէքմիլ ասքէր պէօլլէրլէրին զըրպաճ ճէգասընա տիւշար զըրտըրը կիւնլէրտէրի հէյիէթլինէ պէնղէնիպ Կրօսգօգ , ամիրինին մէքիւր թավը ու հարէքէթինտէն վէ իլլէրին

կիրիշինտէն մէջնուն, որմազ տա իտի, ժէնէրալ, տայլմազ գաթի վէ միւսերբա՛հ իֆատաթտան խօշլանտըղընտան, մատամ Տիւրիէօեէ խիթապէն,

— Սիդ Ֆրանսա՛նը սէվէ՛րմիսիւիդ, տէտի,

Մատամ Տիւրիէօ — Պու ճիհէթի կիլղէեւէմէ,

ժէնէրալ — Պու հալսէ Ֆրանսաեա ալտէթ իթմէքիկի արզու իտէ՛րմիսիւիդ,

Մատամ Տիւրիէօ — Պէօյլէ պիր մուվաֆֆապըլքէթի, սատտէթատտ իտէրմի,

ժէնէրալ — (Գազապը մէրգում բէնտիսինտէն պիր թօր մէնզիլի գատար ուզապ տա պուլտնուրճտսնա, զաեթթ երւքսէք պիր սէտա իլէ.) Կրօսդ օ՛գ,

Կրօսդ օգ, տմիլինին երւքսէք սէտասնր իշիթտիկինտէ, պուլտնտուզու մահէլլտէն հէման բրէնսին զօյթուզլու խկէմիէսի ետնընա սըչրաար, վէ սադ էլի գալրաղընտա օլարապ տօղրուճա տուրտու, վէ ճէվապա ողապ պիրլէ,

— Պու եուրուն, ժէնէրալըմ, տէտի,

Գրօրօգ, պիր գաշ տանիյեէ գատար եափաշ սէտա իլէ գաղազ իլէ կէօրիւշիւպ, ժէնէրալըն իֆատէլլի տէվամ իթտիքճէ, Կրօսգօղուն սիմասընտա, ինֆիալ, պիրտտէթ վէ հիտտէթ էսէրլէրի միւշահէտէ օլունմաեա պաշլտօր,

Բրէնս, քէլամընը իրմալ իտինճէ, Կրօսդ օգ,

— Ահայլիւ, տէտի,

ժէնէրալ — Պանա պիր տիեհճէկի՛ն մի վար տրր,

Կրօսդ օգ — Շունու տիմէք իտէրմիքի, սիդ, հադգընդտա զարարը խրզմէթ իտէնլէրի զարիպ պիր թարգտա թէէտիպ իտիեօրսունուզ,

Բրէնս իլէ Կրօսդ օգ արասընտա վուզու պուլտն միւքեալէմէ իթտիկինտէ, մէրգումուն լէհճէսի հիտտէթինտէն նաշի գըղարմը, վէ հարէքէթ ու սէտաար պաշղ ալաշմը իտի, Արա սըրա մէրգում, ժէնէրալըն նազարը տիդգալթընը ճէլլ իշին, մատամ Տիւրիէօեէ լիէհսիտալէր սուրէթտէ ալթիքը նազար իթմէրտէ իտի,

Պունունյա պերապէր, Կրօսոյ օդ, լազըրաբ իթտիքճէ, ժէնէրալըն սիմասը իլիեէ թէպտիլ օրմադ տա, վէ Էվիլիճէ թէհաթտամիլ սուրէթտէ պուլունան սիմասը, շիմտի քէյփլի կէօրիւնմէքտէ խտի.

Հաթթա զանն խաէրսին քի, Գլօրլօզ, քէնտի պէնտէսինին հիտտէթինտէն տէ տախիլէն իզհալը մահզուզիեթ իլլէմէքտէ օլուպ, շու գատար քի, քէնտիեէ գարշը Անթէլին փէրքինի պուլանտըրմադ տա օլան մատամ Տիւրիէօեիւ պաշընտան տէֆ խտէճէկինտէն տօլաեը տա մէֆնուն խտի.

Նիհաէթ, Կրօսոյ օդ լազըրաբընք իքմալ խտինճէ, բրէնս, տէրհայ քէլամա ազալ խտէրէք.

— Տիմէք տիր քի, Կրօսոյ օդ, սէն, հազդըմտա զարալը սուրէթտէ իըզմէթ խտէնլէրի փէնա թէէէտիպ խտէրիւ գաննընտա պուլունաեօստուն, տէտի.

Կրօսոյ օդ — Էվիլէթ, ժէնէրալըմ.

Ժէնէրալ — Պանա խտիլէն խրտմաթը հառէնէէ նէ՝ եօրտա միքեաֆտթ իթա իթտիկիմի պիւր ալտան կէօրիւնմէքտին.

Կրօսոյ օդ — Շու մատամք գըրպաճրամալ լըզըմա միս սաատ, իթմէքլէ, տէյիլ մի.

Ժէնէրալ — Խալլը.

Կրօսոյ օդ — (Շաշըրարադ.) Հէ՝

Պատէհու, ժէնէրալ, պիլ խատտա մատամ Տիւրիէօեի խթապէն թէպէտսիւմ խտէրէք, շէօյլէ սէօյլէտի.

— Մա՛տամ, թալափընըզտան, հազդըմտա վազը օլմուշ օլան, վէ պէնճէ, իյզահաթթընա կիւրիշմէկէ լիւզում կէօրիւլմէէն պազը ճիւզի խթապար սէպէպիլլէ, պուտտէմ, սիզի Ֆրանսաեա կէօնտէրմէքլիկիմաէն Էվիլի, իթաաթթըզ տօրէրլէրիմ վիրտիկիմ խաքէնճէէի սիզէ տէ վիրմէքլիկիմի, եանի, գըրպաճ իլէ սիզի տէօյտիւրմէքլիկիմի խթէէօր.

Մատամ Տիւրիէօ տիթրէէէէրէք,

— Գըրպաճ մը, տէտի.

Ժէնէրալ — (Թէպէտսիւմ խտէրէք.) Էվիլէթ.

Մատամ Տիւրիէօ — Լաքին սիւս պիւր մուճիպի խտէպէթ ճէզա տըր.

Ժէնէրալ — Շիւպհէսիլ.

Մատամ Տիւրիէօ — Պու ճէզատան խտէ, պէնի գուրշունա տիլ տիրմէնիզի թէրճիհ խտէրիմ.

Ժենէրալ . — Խա՛յր , պու օլամալ :

Մատամ Տիւրիէօ . — Պապաթ , զըրպաճ չօճուգլարը թէրպիսէ ի-
շին տիր :

Ժենէրալ . — Պիւ եիւր տտէմլէրին թէրպիսէսի իշին տախի դու-
լանրլապիրտիկինի պիր ազտան կէօրէճէրսինիզ :

Մատամ Տիւրիէօ . — Նէ՞ տիմէր իսթէեօրսունուզ , Ժենէրալմ ,
կրօսլ օգա կէլինճէ , ամիրինին , պիւ եիւր տտէմլէր տիմէսիլլէ
զատընլարը տըտաթմօզ իսթէտիկինէ էմին խտի , Պինսպէրին , մատ-
տինին գաթիէն թէսպիէսինէ պիրլէտի , ղէ պիրազ սօնրա , Ժենէ-
րալ , ամիրճէ պիր սէտա իլէ :

— Մատամ , շու հայվար հէրիֆէ երկիրմի տտէտ զըրպաճ վուր-
մանըը իսթէրիմ տէտի :

Ժենէրալ , պու սէօլլէրի սէօլլէրքէն կրօսլօգու կէօսթէրմէրոէ
իտի :

Պունտան տգտէմ վազը օլան սէօլլէր սըրտսընտա , մերդում գա-
զազ նէֆէրի մէմնուն օլարալ կիւրմէրտէ իքէն , պու տէֆատա մա-
տամ Տիւրիէօ կիւրմ , վէ մահլուգիէթինի թէսիին իտէմէեէրէր ,
— Նէ՞ տիւօրսունուզ , Ժենէրալմ , տէլի պէեան իլլէտի :

Ժենէրալ . — Պու հէրիֆէ երկիրմի գըրպաճ վուրուն տիւօրում ,
վէ պիլէկինիզ դո վիթի կէօրիւնտիկիւնտէն , տարպէլէրինիլ լա-
եըլլու էնտիրմէնիլի արդու խէրիմ շէօլլէրի , պու ալազ պանա
սըլմէի իթմէկի պունտան պէօլլէ տէրսաթըր իթմին :

« Հայտէ , վուրաճաղընըզ զըրպաճլար սահաճաղըմ :

Ժենէրալ աեազա գալդտը , վէ պիր իտամ հիւրմիւնին հիլնի
իճրասընտա հաղըր պուլունան հօքիմ կիպի , գօլարըր խալվարի
գալու շտուրուպ , տա բտու :

Հէր նէ գատար Ժենէրալ , մատամ Տիւրիէօ իլէ ֆրանսըզճա կէօ-
րիւշմիւլ իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ կրօսլօգ թաաթի օլունան
սէօլլէրին քեաֆիէսինի անխեւրազ , լէճճէսի սօլտու , վէ տիթըէ-
մէկէ պալլաեարազ , էն սէրթ պիր եիւրէրտէ պիլէ մէրհամէթ ու
րիզգաթ թահրէր իտէճէր պիր թարզտա :

Ահ , Ժենէրալմ , տէտի :

Ժենէրալ . — (Հիտտէթիլէ պաղըրարազ .) Ալազ , պիր գտտընը
դըրպաճ ճէգասընտ տիւշալ գըրմազըղը եանի պիր ալազըլլէ իճ-
րասընը Ժենէրալընա թէրպիֆէ նաթըլ ճէսարէթ իտիւօրսուն , վէ
շիմտիտէ աֆվընը թէմէննի իթմէկէ նաթըլ միւթէճաղըր պուլունու-

Եօրտուն. իմո՛ր, չաբուդ, գրքապահներ մատանա վէր, Խօգսա, քէնտի գըլըճըմը վիճուովնէ տարւորըմ, տէտի :

Կրօսպօզ, իթաավթ իթմէլքլէ, ժէնէրալ,

— Պիր ալ էլի, տէտի :

Կրօսպօզ, բէք չօզ արդատալալըն քէնտի գարչըսնտա է. Երտիքլէրի կիպի. քէնտիսիտէ Երտի :

Ժէնէրալ. — Հայտէ, մատամ, վուրաճաղընըզ գրքապահըն սաեաճաղըմ :

Մատամ Տիւրիէօ. — Ժէնէրալըմ, գապահաթընը պանա աֆի իտին :

Պու աբա Կրօսպօզ պիր ալ իւմիտ իթմէլէ պաշատը :

Ժէնէրալ. — Խալը, օլաւաղ շէյ տիր :

Մատամ Տիւրիէօ. — Ֆադաթ, էֆէօտիմ . . .

Ժէնէրալ. — Սիզ պունա գըրպաճ վուրաճաղ իսթէմէեօմուսունուղ :

Մատամ Տիւրիէօ. — Խալը :

Ժէնէրալ. — Անլաեօրում, լաքին սիլին կիպի պիր պաղպաղաբընըն պու գատար աճըզըզ գալպի օլմամալը տըր. — Ֆադաթ, պէլի Խօզ տուր, պիզպաթ պէն գըրպաճ վուրապիլիրին :

Բրէնա, գըլըճընը պէլինտէն չըգարըզ, էլպիսէսինին գօլուզարընը Խօզարը գալարըտըզը սըրատա, Կրօսպօզ, մէրզ ումուն տիլլէրինէ գարանարապ :

— Ահ, ժէնէրալըմ, աֆի իտին, տէտի :

Ժէնէրալ. — Խալը, խալը, սանա ապա աֆի իթմէմ, հալվան :

Պատէհու Գլօբլօզ, մատամ Տիւրիէօնին էլինտէն գրքապահընը, տէհէլիլի պիր սէտա իլէ :

— Տիզ չէօք, Կրօսպօզ, տէլի էմը իթմի :

Մատամ Տիւրիէօ, բրէնսին պու պապտէ կէնյիւս արնամանաճաղընը, վէմէրզոմ գաղաթ թարաֆընտան, ալչալ ճա պիր հարէրէթ իճրասը թէքլիֆ օլունմասընտան նաչի բրէնսի հիտտէթլէնմիշ իտու. կինի անլամագտա իտի :

Զիւնրի Կրօսպօզ, էֆէնտիսինին գուլաղընտան աչաղընա սէզլէտիլի սէօզլէր արասընտա, Անթէլի, վաթմանը հաղգընտաքի մուհապէթինտէն սօլթմաղ վէ ֆարիզ կէթիլմէք մաղսէտիլլէ, մէզ պուրէկի տալի գըրպաճ ճէզասընա տիւչար գըլմաղըզը թէքլիլի իթմիշ իտի :

Իշխէ Գլօրլօղուն հիստէթ ու զազալը պունտան նէշէթ իթմիշ իտի :

Կրօսդօգ , բրէնսին տիղլէրինէ գարանմը իբէն , մուսխարէն պազգալ զարընըն տիղլէրինէ գարանտը , վէ եարվարարազ ,

-- Ահ , մատամ , բէնա խտէրիմ , պէնի սիղ զըրպաճլաերն , տէտի :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նիշին :

Կրօսդօգ .- Պէն ժէնէրալը թանըրըմ անրն պուղա կիպի դուվ-վէթի վար տըր , Էկէրչի օ պանա զըրպաճ վուրուր իսէ , Էօլիւրիւմ :

Հալպուլ թի պու սըրատա սայիր եօլտու մուսմէլեքէ վազըթ գալմամը խուսկինտէն , ժէնէրալ , երկիրմի տէֆա Կրօսդօգա գըրպաճ վուրտու , վէ էն սօն գըրպաճ տա պիրինճիսի գատար շիտտէթլի իտի : Պիշարէ նէֆէր , հէմ մահճուպիեթի սէպէպիյլէ , հէմ տէ ճէրիհալարընը պաղլամաղ իշին , հէմանտէմ օրատան սալուշտու , ֆազաթ բրէնսին քէնտիսինէ իհալէ իթտիկի խըտմէթի ունտ թմա-եըպ , օն տազըղա սօնրա , գազազլարըն պիր չվուշու , բրէնսին խուսուսի օտասընա կիրտիկինտէն , ժէնէրալ , մէրզումա խիթապէն ,
— Թէքէրլօգ , երկիրմի նէֆէրին հաղըր մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Թէքէրլօգ .- Էվվէթ , ժէնէրալմ :

Ժէնէրալ .- Գըղաղրիտա սօուղա վէ աճըղա գարըն դօեաճազ գատար լէվաղլմաթ վար մը տըր :

Թէքէրլօգ .- Էվվէթ , բրէնսիմ :

Ժէնէրալ .- Շու մատամը կէօրիւեօլմուսուն :

Թէքէրլօգ .- Շիւպհէսիլ :

Ժէնէրալ .- Քէնտիսի պիր Ֆրանսըզ տըր :

Թէքէրլօգ .- Պիլիեօրում :

Ժէնէրալ .- Հալ-գընտա բիանէթտէ գուսուր իթմէեքէք , Էն-Էրսիս , տէվլէթիմիղլին հուտուտունա գատար սիւրաթը միւմթինէ կէ կէօրիւրմէլիսին քի , օրատան սուհուլէթլէ Ֆրանսաեա ալտէթ իտէպիլիսին :

Մատամ Տիւրիէօ .- (Թէաճճիւպլէ .) Ֆազաթ . . .

Ժէնէրալ .- Իշիթտինիզ մի , մատամ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվվէթ :

Ժէնէրալ .- Իշիթէ , հէր տիեճէկիմ պու գատար տըր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Լաքին Անթէլ :

Ժէնէրալ .— Անժէլ պուրատա գալաճագ տըր , Թէքէրլօզ , վիր-
տիկիմ էմիրի իճրա էթ :

Ժէնէրալ , պու սէօզիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա , պիր ճօլրաֆիա
խարիթաւընը միւթալէանա պաշլաւոր :

Թէքէրլօզ , մատամ Տիւրիէօեիւ կէօթիւրտիւ , վէ Անժէլ , բրէնս
Գլօբլօզ իլէ եալընըզ գալտըր :

5

ՈՒՖՈՒԳՏԱ ՊԻՐ ԳԱԲԼԱՆ

Գլօբլօզ , հէր նէ մէրթէպէ վագարը , հէյպէթլի վէ պուղա
գատար գուվլէթլի , վէ իթաթսըլլըզ իտէն նէֆէրաթընը թէէտիպ-
տէ զալիմ վէ պի ինսաֆ իտի իսէ տէ , Անժէլին նէգտինտէ , ատէթա
պիր չօճուգ միսիլու գօրգագ իտի :

Մատմուագէլ տ'Ալըվիլին եալընըզ պիր պագըլը վէ ճիւղի պիր
արդուսու , էկէրչի միւմըին օլսա , Ժէնէրալը եէրին տիպինէ գատար
սօգմաղա քեսաֆի իտի :

Տիմէք իսթէրիզ քի , Գլօբլօզ , պու գատընը տէրէճէօիզ սէվմէր-
տէ իտի :

Ժէնէրալ , Տիւրիէօ իսթուռու օրատան իրագլաթընճա , Անժէ-
լին նէգտինէ չըղմանա ճէսաթիթ իտէմտի , Հալպուքի մէզպուրէ ,
Ժէնէրալը թանըհալըսան պէրու , իլը տէֆա օլարազ , մէրգում
Ժէնէրալը կէօրմէի արդուլէնօրտու , չիւնքի , արէրէ մէչրուպաթ
վէ մէէքիւլաթ սաթընըլըզ իտէն գատընը չաղըլմաընտան սօն-
րա , իտլի սաաթ կէչմիշ օլուպ , անըն դալպուպէթլինին պու գատար
ուղամասը , կէնճ գատընը ֆէվգէլատէ միւսթաղրագը լզթիւրապ
գըլմագտա իտի :

Մատամ Տիւրիէօեի կէլինճէ , եիկիրմի պիր նէֆէր պագագ
թարաֆընտան իհաթա իտիլմիշ օլտու գունտան , տուրէթի գաթիեէտէ
Ֆրանսանա կէօնտէրիլմէրտէ իտուկինի Անժէլէ պիւտիւրմէկէ պիր
չարէ պուլամամը իտի :

Նիհանելթ կիճէ օլտու , վէ կէնճ գատընըն էնտիչէ վէ իզթիրա-
պը տաճա գիւնատէ արթուր , վէ ատէթա աղիմ պիր աէհչէթ քէն-
տիհի իսթիլա իթտի :

Պիչարէ . քէնտիսինի ունուտուպ , աճապա տօսթու օլան մատամ
Տիւրիէօհէ նէ՞ օլտու տէյի . քէմալ վէ սաթիմի պիր իզթիրապ իլէ
տիւչիւնմէքտէ իտի :

Նիհանելթ սաաթ ծնտա , մէյպուրէ , իզթիրապը դաւպիւնի թէս-
կին իթմէր , վէ ֆիքրինտէքի շիւպհչիւրի պէր թարաֆի իլլէմէք իւզ-
րէ , բրէնսի , քէնտի նէյտինէ տապէթ իթտի :

Բրէնս , պու խապէրտէն հէմ մէմնուսն վէ հէմմահդուն օլարագ ,
էվկիլ էմիրտէ ,

— Կիտէյիմ մի , և օյ սա կիթմէեթիմ մի , տէտի քէնտի քէնտիեէ .
Մուսխարէն , պիր աղ միւլահագա իլէ ,

— Պէնտէն նէ՞ իսթիլպահ իսթէեէնէք տիր . . . քէնտիսինէ նէ
սէյլէեէնէեթիմ . . . աճապա նէ՞ գատար չէտիտ թիքտիլէրտէ պու-
լունաճաղ տրր . . . նէ՞ գատար աճր կէօզ եաչարը տէօքէնէք տիր . . .
նէ՞ կիպի լանլթլէր իտէնէք տիր . . . պունլարա գարչըլըգ նէ՞ ճէ-
վապ վիրէնէեթիմ . . . իսթյր , իսթյր , պէն աճըն նէյտինէ կիթմէմ ,
տէտի :

Մէրքում , պիր աղ տաճա տիւչիւնտիւքտէն սօնրա , միւլահա-
գասընա շու սէօղլէրի իլալէ իթտի :

Փագաթ , պու տա մուվաֆրպը ինսանիեթ տէյիլ տիր . . .
քէնտիսինէ գարչր օլան շիքիսեթլէրիմէ ըալմէն , տէհչէթինտէն
նաչի էօլմէսինէ միւսաատէ իթմէքլիկիմ , իսթյր , միւմքին տէյիլ
տիր . . . Տօթմուսուն դալպուպէթլինտէն տօլսեթ նէ՞ տիւչիւնէպի-
լիր . . . էկէրչի ասթէրէ պագգալլըգ իտէն օ պարընը էօլտիւրթ-
տիւմ տէյի ֆիքրինէ գօյմուշ իսէ , հագգըմտա նէ՞ կիպի միւլահա-
գատա պուլաւապիլիր . . . շիւպհչիսիգ , աճը նաճըլ գաթլ ու թէ-
լէֆ իթտիրտի իսէ , եարըն սըրա պէնիմ տիր տիմէքտէ տիր , Իմտի ,
էֆ իթտիրտի իսէ , եարըն սըրա պէնիմ տիր տիմէքտէ տիր , Իմտի ,
միւլաղա նէյտինէ կիթմէլիեթիմ վէ իսթէտիկի իսթիլպահա ճէվապ
վիրմէլիեթիմ :

Բրէնս ինպու գարարը վէ աչգ ու սէվտասը նէթիճէսի օլուպ , պու
գարար իւզէրինէ , քէնտի խուսուսի օտասընտան երլտըրըմ կիպի
սիւրաթլէ տիչարը չըդտը , պէշ տագըրգա սօնրա , բրէնսէպէր հագ-
գընտա կէօսթէրիլէն բիսեթլէ վէ հիւրմէթ կիպի հիւրմէթ վէ բիս-
եթ իթտիկի Անթէլին նէյտինէ կէլէնէկին մէքգուճէնէ խապէր

վերադարձի, վե պու կենն գատրն իսէ, բրէնսին աղղընտան պիր ալըր
աւմազ արդուի շէտիտիտէ օլտուղունտան, մէրգու մու, հէր վաղըթ-
քի գատար պարիտանէ գատուլ իթմէնիւ, օ սրբատա պիր ալ
հիւ մնի մուամէլէ իպրազ իյլէտի:

Բրէնս, պու եօրտա հիւսի գատուլիտէթի, մատամ Տիւրիէօ-
նիւն զայպուպէթի նէթիճէսի ատա խտէրէր, տիւչաթը եէյիս օլմա-
տը, վե օլ գատար մէսրուր օլտու քի, էկէր գատիլ օլտա խտի, մա-
եէթիտէ պուլունան էփրատը ասրէրիէեէ, վիրմիլ օլտուղու ճէգա-
լարը կէրի տրմաա գալըլըլըր խտի:

Հաթիթա օլ պիչարէ կրօսզ օլու գրոպաճլամիլ օլմադնտան տօ-
լաեը էսէֆ պիլէ իթմէկէ պաշլատը:

Անժէլ, մէրգու մուն իշէրի կիրտիկի սրբատա, թէպէտիս
խտէրէր,

— Ահ, սիզմիսինիլ, աղիլիմ բրէնս, տէտի:

Վլօբլօզ, շիմտիտէ գատար մէզպուրէնին աղղընտան աղղիլիմ
բրէնս սէօղլէրինի իշիթմէմիլ, վե մնըն թէպէտիս իթտիկինի կէօր-
մէմիլ խտի, Պինապէրին պու քէրրէ պուհալլէրի կէօրտիւ կիւնտէ, լու-
ղէթիւն մանէասըննա պիւթիւն պիւթիւն թէպատիլ օլտու, վե պիր ա-
լալըլ, ճէննէթ գատուլարընըն քէնտիսի իշին աշըմալ տա օլտու-
ղունտա գատն իլէ, քէնտիսի տէ մուգապէլէթէն:

— Էլվէթ, սէվիւլիւ էվլատըմ, տէյի պէնան իյլէտի:

Բրէնս, հէր նէ գատար քէնտիսի աննազ երկրորդի ալթը չաղ-
լարընտա պուլունմալ տա խտի խտէ տէ, պիր տէրէճէ թէրլիֆսիլի-
կի միւպէյիտին օլտա մէզքիւր Սիվիլիդիս հվրատըմ թապիրինի Անժէլ
հազգընտա իսթիմալ իթտի:

Անժէլ. — Ահ, իյի, օթուրուն տա կէօրիւշէլիմ:

Բրէնսին ֆէրրի, հալէա լահաթ օլմաեըլ, պու նազիքէննէ
մուամէլիթ արգասընտա պիր ֆուրթունու կիլլէնմիլ օլտուղունտա
հիսս իյլմէքտէ խտի, Պունունլա պէրապէր, մէրգու մ' օթուրտու,
վե միւքեալէմէեէ պաշլանմաը խուտուսընը Անժէլէ թէրքլէ, քէն-
տիսի հալը թէտաֆիլի իւզլէ տուրտու:

Անժէլ. — Միւսիւ բրէնս, Ֆրանսատան վիրուտ իտէն խապէրլէր
նէօրէտէ գալտը:

Ժէնէրալ կիպի, — կիւեա մէզքիւր խապէրլէր էհէմիլէթիլ
շէյլէրտէն իպարէիլ իմիլ. — Բէօհ, . . . տէյիպ, պաշգա պիր ճէվալ
վիլմէտի:

Անժէլ .- (Իօրար իտէրէր.) Ֆազաթ հէր նէ իսէ սէօյլէնին,
Ժէնէրալ .- Ղալիպա իւր պահարտա մուհարէպէ վուգու պու-
լաճապ տըր:

Անժէլ .- (Սապըրսըզլըզլա .) Մուհարէպէտէն պանա նէ,
Ժէնէրալ .- Հալպու քի . . .

Անժէլ .- Անճապ պու խապէլլէրին մատամ Տիւրիէօեհէնէ՞ թէալ-
իւգիւ օլապիլիւր:

Բրէնս Պօթլուգ, էօմիւրնտէ իւր տէֆա օլարադ եալան սէօյլէմէ-
կի իրթիքեապ իտիպ, պինապէրին տնլընտան իրի թանէլի թէր
ադմաեա պաշլատըր Պատէհու քէլամընա տէվամ պիլլէ,

— Հա՛, աղ պոլտը քի, սիղէ պիլտիլմէկէ ունուտուեօրտում,
տէտի:

Անժէլ .- Նէյի:

Ժէնէրալ .- Զէվճի՛ մատամ Տիւրիէօեհիւ իսթէմիլ:

Բրէնս, սէօյլէտիկի եալանտան գուրթուլմադ իշին, իշպու պիւր
գալ քէլիմէեի, ճիւմլէսի պիւր քէլիմէ տիւր կիպլի աճէլէթէն թէլէֆ-
ֆիւզ իթտի:

Անժէլ .- (Ինանմաեաբադ .) Զէվճի՛ մատամ Տիւրիէօեհիւ իսթէ-
միլ մի:

Ժէնէրալ .- Էվվէթ:

Անժէլ .- Լաթիֆէ՞ մի իտիեօրսուռնուդ:

Ժէնէրալ .- Ապա, նիշին լաթիֆէ իտէնիմ:

Բրէնս, դաեթթ ճիտտի իֆատէյի հալ իտիեօրտու, եախօտ
էօյլէ զանն օլուռնուեօրտու, Անժէլ իսէ, գարշըսընտա ֆէվզէլատէ
շայեանը թէհայեիւր պիւր վազըա զուհուրա կէլմիշճէսինէ, մէրգու-
մա աթֆը նաղարը տիգդաթ իթմէքտէ իտի:

Ժէնէրալ .- Մատամ Տիւրիէօ էվլի տէյի՛ մի տիւր:

Անժէլ .- Էվվէթ, էվլի տիւր:

Ժէնէրալ .- Օ հալտէ թէաճճիւպ իտէճէք նէ՞ ուպէպ վար տըր:

Անժէլ .- Աճայիպ, սիղ պուռնու թապիլի՞ մի պուլուեօրսուռնուդ:

Ժէնէրալ .- Զէվճինին քէնտիսինի չաղըրմասըն՞ ի՞նչ էլպէթթէ
թապիլի պուլուրում. պուռնուլա շու աշլաշլընեօր քի, զէվճի մէր-
գումէտէն ալըը գալամաեօր:

Բրէնսին սօղուդ գանլըլըլը, Անժէլի տիւշարը հիտտէթ գըլ-
մագտա օլուպ, մասխարալըգ առտ իլլէտիկի մէղքիւր սէօզլէրի
ճիտտի մագամընտա թէլադգը իտէմէմէքտէ իտի:

Անժէլ .— Պէնիմէ է յլենի եօրմուսունուդ .

Ժէնէրալ .— Խայր , նիշին է յլենէեւիմ :

Անժէլ .— Ատի պիր նէֆէր օլան պիր զէվճին՝ քէնտի զէվճէսինի
խթէեւէպիլէճէկի հազգզընտա պէնի դանտըրմագ խթէմէքիկի-
նիզ , է յլէնմէք տէյիլ մի տիր :

Ժէնէրալ .— Էվվէթ , զէվճի, պիր ատի ապքէր օլմասը յլա պէրապէր
քէնտի զէվճէսինի թալէպ խտէպիլիր :

Անժէլ .— Տիմէք օլուր քի , սիզ պու սուրէթլէ Էսիրի հարպարը
սալը վէրիեօրսունուդ :

Ժէնէրալ .— Գատըն թայֆէսինտէն օլան Էսիրի հարպարը նէ
եաբալլում :

Անժէլ .— Պէն տէ գատըն թայֆէսինտէն տէյիլմիեւիմ :

Ժէնէրալ .— Էվվէթ , վէ դաեթթ տիլպէր վէ կիւզէլ պիր գա-
տընսընըզ :

Անժէլ .— Բէք իյի , պէնի նէ՝ ետրաճաղսընըզ :

Ժէնէրալ .— Սիզին իչին իչ պաշգա տըր :

Անժէլ .— Նէտէն :

Ժէնէրալ .— Սիզի թալէպ իթմէք իչին , նէ՝ բէտէրինիզ , նէ՝ զէվ-
ճինիզ , նէ՝ հէմիլքէնիզ , վէ նէ՝ տէ Էվլատընըզ վար տըր :

« Հազդդէթէն սիզ պիր գատընսընըզ , ֆապաթ կէնճ պիր զըզ .
եախօտ տահա տօղըուսու պիր չօճուզտունուդ :

« Բուսիա խսէ , ալիճէնապ պիր դալպէ մալիք օլմասը յլա , սիզի
էվլատ մագամընտա դապուլ խտէր , վէ սէօղիմի իթիմատ խտին բի ,
պուրասընըն սիզէ վաթտն օլմասը , տիկէր հէր եէրին , վաթան օլմա-
սընտան տահա խանըլը տըր :

Անժէլ .— Լաքին պէն խթէմէմ :

Ժէնէրալ .— Նիշին :

Անժէլ .— Ասլա , ապա Բուսիալը օլմագ խթէմէմ :

Մէզպուրէ , հէմ՝ նէֆրէթինտէն , վէ հէմ՝ տէ հիտտէթինտէն
նաշի ումուղլարընը չէքտի : Բրէնս խսէ , օլ էսնատէ եանմը քէօմիլ
իւզէրինէ պըրագըլմըշ պիր մատտէ կիսլի ֆէվզէլատէ գըզարմըշ պիր
հալտէ պուլունուեօրտու :

Անժէլ , պիր ազ սիւքիւթ տուրուպ , հիտտէթինի թէսկինէ չա-
լըշտըզ տան սօնրա ,

— Նէզաքէթ իւզրէ կէօրիւլմէք խթէմէեօրմուսունուդ , տէյի
սիւալ իթտի :

Ժեներալ .— Ձաթէն պէն տէ անը իսթէեօրու՛մ, ֆագաթ սիդ հիտտէթ լէնիեօրսունուզ .

Անժէլ .— Իմտի , սէօյլէեիւն , մատամ Տիւրիէօ նէ՞ օլտու .

Ժեներալ .— Կիթտի .

Անժէլ .— (Հայրէթլէ.) Կիթտի՞ մի .

Ժեներալ .— Էվվէթ .

Անժէլ .— Անըն կիթմէսինէ քի՛մ բոլ խսաթ վիրտի .

Բրէնս՝ էվվէլ էմիրտէ ճէվապ վիրմէք իսթէմէտի . Անժէլ տէ հիտտէթի տայլիւս արթմագտա օլարագ .

— Պուրաեա էմր իտէն քի՛մ տիր , տէյի սիւալ իթտի .

Ժեներալ .— Պէն .

Անժէլ .— Քրիւնկքրէնտէն ըէֆիգէմին կիթմէսինէ քի՛մ միւսաա-տէ իթմիշ օլտուգունու սիւալ իթտիկիւմ հալտէ , նի՛չին ճէվապ վիր-մէեօրսունուզ . Միւսիւ , պիղգաթ սիդին սիւքիւթիւնիւզ , սիզի մահ-քիւմ իտիեօր , Խէմին իտէրիւմքի , մատամ՝ Տիւրիէօնիւն նասիհաթ-լարընտան , մուհապպէթինտէն վէ սատագաթմընտան պէնի մահրում իթմէք իչին , անը պուրատան թէպիտ իտէն սիզսինիզ , Սիզսինիզ քի . պէնի , պուրատա պուլունան եէկեանէ տօսթումուս արդատաշլըղըն-տան պէնի մահրում՝ զըլտընըզ , վէ կէօրմէեի արդու . իթտիկիւմ պիր թապիրի , պէնտէն իրապլաթտընըզ , Իմտի , միւսիւ , ֆիքրիմի սիզէ ալըդտան ալըզա սէօյլէմէրիկիմի իսթէ՞րմիսինիզ .

Բրէնս , պիրտէն պիրէ վուզու պուլան սիւալէ ճէվապ վիր-մէտի .

Անժէլ .— Միւսիւ , շիւպհէսիզ պու հարէքէթ , դալպինտէ հա-մլիյէթ վէ ինսանկիյէթ թաշըեան պիր ատէմէ լաեըզ օլմաեըպ , պիր ալազ քիմնէեէ լաեըզ տըր .

Ժեներալ .— (Պու սէօղիւ իշիթտիկինտէ , զանն իտէրսին բի դու-լապարը սաղըրլանարագ .) Ալա՞զ մը .

Անժէլ .— Էվվէթ , պու հարէքէթ պիր ալազա լաեըզ տըր , զի-րա , աիլէազընըդուս վահշիլէք պուլունտուգու , հէյեթ ինիդտէն ալաշըրըդը հալտէ , մատամ՝ Տիւրիէօնիւ պուրատան եալընըզ տէֆ իթմէքլէ իքթիֆա իտիպ , պիշարէեի թէլէֆ իթտիրմիշ օլմատըղընըզ քի՛մ թէէմին իտէսիլիւր .

Ժեներալ .— Էվլատըմ՝ , պու խուսուստա սիզէ եէմին իտէրիւմ .

Անժէլ .— Ինսանմամ .

Ժեներալ .— Պիր դաշ կիւնէ դատար , անը կէօթիւրմէկէ մէմուր

օլան թէքէրլօզ , մատամ՝ Տիւրիէօ թարափընտան իմլա խոլլմիլ պիր շահատէթնամէ կէթիրէճէր , վէ պու շահատէթնամէտէ , - շիւպէնսիլ տօսթ ունուղուն էլ եալըսընը թանըտըղընըլ ճիհէթլէ , - մատամ՝ Տիւրիէօնիւն էմին պիր մահէլլէ կէօթիւրիւմիւշ օլտուղու , վէ էսնաիրահտէ , հաղ-դընտա հիւրմէթ վէ բիանէթի լաղըմէնին իյֆու խոլլմիշ իտուկի ինքերար օլունամաղ սուրէթտէ խալաթ օլունաճաղ տըր , 0 շահատէթնամէեի պէն սիզէ թէպիւմ իտէճէեիմ :

Անժէլ . - Հէր նէ տախի օլսա , թէքրար խտէրիմ , սիլ պիր ալ չազ կիպի հարէքէթ իթտինիլ , Նալընըղլըզ հալիմտէ , մատամ Տիւրիէօնիւ պէնտէն մահրում իթտինիլ , պունտան պէօյլէ տէրտէրիմի քիմէ՞ սէօյլէեէճէեիմ . քիմ պէնիմ քէտէրլէրիմէ վէ սըզըլմազ-լըղլըրըմ հիսսէտուր օլաճաղ տըր : Քիմ պանա վաթանըմտան պահ իտէճէք տիր , Նշիթէ , միւսիւ , խալիսանէ սիզէ սէօյլէեօրում , պու մուամէլէնիլ՝ եիւրէկիմի պէնտէն ալմանըղա , վէ սէֆիլ ասքէրլէրի-նիլ կիպի պէնի գըրպաճ ալթընտա թէլէֆի իթտըրմէրլէկինիզէ միւսալի տիր :

Պու էսնատէ , Անժէլ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաւա պաչլատը :
Ժէնէրալ . - (Քէնտի քէնտինէ .) Էկէրշի պէօյլէ օլաճաղընը պիւ-սէ իտիմ , պու հարէքէթտէ պուլունմաղ խոլիմ : Ա՛հ , լանէթ օլսուն օ կրօսդ-օզա , պիւթիւն գապահաթ օնուն տուր , եարըն քէնտինի ելինէ գըրպաճլաեաճաղըմ :

Բրէնս , հէր նէ գատար աֆիլընը իսթիհսալ իթմէկէ իւմիտ պուլունմամադտա խոլի իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ ելինէ կէնճ գատը-նըն տիղլէրինէ գարանարադ , եալվարմաեա պաչլատը :

Անժէլ . - Պուրատան չէքիլլինիլ . . .

Ժէնէրալ . - Էվլատըմ . . .

Անժէլ . - Պանա տէհէթ վէրիեօրսունուլ :

Ժէնէրալ . - (Գօրգարազ .) Անժէլ . . .

Մէրգում , իլը տէֆա օլարադ , կէնճ դատընը Անժէլ տէյթ թէսմիւնէ իթտի , ֆաղաթ մէզպուրէ , զիեատէօիլլէ հէեհճան իլին-տէ պուլունմասըլլա , պունա տիգ-գաթ իթմէեէրէք ,

— Նիշին պէնի տէ մատամ՝ Տիւրիէօ իլէ պէրապէր կէօնտէրմէ-տինիլ , տէտի :

Ժէնէրալ . - (Տիթըրէեէրէք .) Չիւնըի սիլլի սէվէրիմ :

Անժէլ . - Պէնի սէվտիկինիլ հալտէ , պու եօլտա՞մը հալէքէթի թէճվիլ իթտինիլ :

Ժենեյրալ .— Պու պապտեքի թագաւորաթ , սիղէ օլան ֆեվգելա-
տէ աշգ ու մուհապպէթիմէ աեհտ տիր :

Անժէլ , Կալընըզ թահգիրամիզ սուրէթտէ ումուզլարընը չէք-
մէքէ իքթիֆա իթտի , վէ պատէհու բրէնսին իւզէրինէ , հիտտէթ-
լէ բարլամագտա օլան կեօզլէրինի չէվիրէրէք , ֆեվգէլատէ շիտ-
տէթլէ :

— Սիզին հագգընըզտա նէ կիպի հիսսիեաթլէ մութթասըֆ օլ-
տուղումու պիլի^ն օրմուսուսուղ , տէտի :

Ժենեյրալ .— Բէճա իտէրիմ , պու հիսսիեաթընըզ շիտիլիք պէ-
եան իթմէերին :

Անժէլ .— Նի^ն չին :

Ժենեյրալ .— Ձի^ն քի , հիտտէթ ու զազապ թէհասիլիլէ . . .

Անժէլ .— Հիտտէթ ու զազապըմուան նէ պէյիս վար տըր . Պուն-
աան տօլանը հիսսիեաթըմ թէպտիլ օլամագ , պէն սիզտէն նէֆրէթ
իտէրիմ :

Ժենեյրալ .— Մէրհամէթ իտին , Անժէլ :

Անժէլ .— Սիզի թահգիր իտէրիմ :

Ժենեյրալ .— Հալիմէ աճընն :

Անժէլ .— Տիւն սիղէ բիաեէթ իտիեօրտում , պու կիւն սիզտէն
Էքրահ իթմէրտէերիմ :

Ժենեյրալ .— Նի^ն չին :

Անժէլ .— Բէք չօգ սէպէպլէր իչին :

Ժենեյրալ .— Նէ^ն կիպի սէպէպլէր իչին :

Անժէլ .— Էվվէլա սիզի ալտաթտըմ , անըն իչին :

Ժենեյրալ .— (Թէաճճիւպլէ .) Պէնի ալտաթտընըզ մը :

Անժէլ .— Էվվէթ :

Ժենեյրալ .— Հա^նկը ճիհէթլէ ալտաթտընըզ :

Անժէլ .— Պէն , սիղէ սէօյլէմիշ օլտուղում եօլտա պիր գատըն
տէյիլիմ :

Ժենեյրալ .— Սիզ քի^ն մինիլ :

Անժէլ .— Պէն պիր սէֆիլ ասքէր պագգալը տէյիլիմ , պիր տիւ
չէսիմ :

Ժենեյրալ .— Սիւպհան Ալլահ , նէ^ն իգալա :

Անժէլ .— (Իսթիհզա իլէ .) Պու գատար չաբուզ սէվինմէ-
երինիլ :

Ժենեյրալ .— Նի^ն չին :

Անժէլ ... Պէն կէնճ պիր Գըղ տէյիլիմ, իլա էվի պիր Գըղ
ընէրմ:

Բրէնսին լէհճէսի սոլուպ, Կափաշ պիր սէտա իլէ,

— Նէ՝ սէօյլէեօրսոունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Անժէլ — Հազըպէթի հալի սէօյլէեօրում:

Ժէնէրալ — Միւմքին տէյիլ տիր:

Անժէլ — Հաթթա իքի նէֆէր էվլատըմ վար տըր:

Ժէնէրալ — Պու կէնճ չաղընըղտա՞մը:

Անժէլ — Էվվէթ:

Դլօբլօգ, հէեհճանը արթմաղա պաշլաեարազ, վէ սիմասընտա
հիտտէթ ալէտմէթի միւշահէտէ օլունարազ,

— Զէվճինիզ քի՞մ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Անժէլ — Պէրէզինա կէշիտի սըրասընտա, Ֆրանսըզ օլտուսունն
արա Գօլունա Գօմանտանըզ իտէն Ժէնէրալ տիր. Գ սը Սէրտէօյլ
տիր:

Ժէնէրալ — Ժէնէրալ տիր. տը Սէօրտէ՞օյլ միւ:

Դլօբլօգ, դաղապընըն շիտտէթինտէն նաշի լէֆը սէտա իթտի,
Զիրա քէնտիսի, տիր. տը Սէրտէօյլ իւզէրինէ հիւճում իթմէկէ մէ-
մուր օլտուղու հալտէ, անը, էլինտէն սալիմէն Գաշըմըշ իտուկինի
դանն իտիեօրտու, չիւնքի խաթըրլարտա օլտուղու իւզըէ, տիր. գին
աղընա խիֆֆէթ կէլէրէք, տիր. շմէն Կէտինէ կէշմիշ օլտուղունու
քիմնէ պիլմէեօրտու:

Անժէլ, քէլամընա շու վէճհլէ տէվամ իթտի:

— Էվվէթ, Ժէնէրալ, շիմտի սիլի աօլա սէվմէեհճէկիլի անլա-
տընը՞ղ մը, Ղիրա պէն մէվլէրէթիմի, Ղէվճիմի վէ էվլատլարըմ սէ-
վէրիմ:

Ժէնէրալ — Հալպու քի, սիզ պանա էվլի օլմատըղընըղ պէհան
իտիեօրտունուզ:

Անժէլ — Պու հարէքէթիմ պիր շաշլընըզ իտի:

Ժէնէրալ — Պաղաթ նիհաեէթ . . .

Անժէլ — Սիլի ալտաթտըմ:

Ժէնէրալ — Լաքին պու խուսուստա Կէմին իթմիշ իտինիզ:

Դլօբլօգուն սէտասը կիթտիքճէ զիեատէ վէսամէթ քէսպ իթ-
մէքտէ իտի:

Անժէլ — Էվվէթ, պիր հիսապլա Կէմին իթտիմ:

Ժէնէրալ — Տիմէք, մատամ, սիզ Կալան Կէրէ Կէմին իտէրսինիզ:

Անժէլ .— Սիւղ տէ մէրհամէթսիւղ վէ զատտար պիր ատէմնինիւ ,
 Ժէնէրալ .— Մէրհամէթսիւղ վէ զատտար պիր ատէմմի . . . Նէ-
 տէն էօյլէ օլուեօրուամ, սիղէ նէ՞ ֆէնալըզ իթտիմ:

Անժէլ .— Տահահ նէ՞ ֆէնալըզ իտէճէքսինիւ . զէվճիմոէն վէ էվ-
 լատլարըմոտան պէնի իրադտա պուլունտուրուեօրսունուղ ,

Ժէնէրալ .— (Պարիտ պիր հալ իլէ.) Ձէվճինիւ վէ էվլատլարընըզ
 պուլունտուրունու պէն պիլիբօր մի իտիմ:

Անժէլ .— Շիմտի սիղէ սէօյլէտիմ:

Ժէնէրալ .— Էվվէթ , բէք ալէա իշիթտիմ:

Անճէլ .— Էյ նէ՞ հարահադսընըզ :

Ժէնէրալ .— Սիղին իշին նէ՞ եարահադըմը մը սիւալ իտիեօրսու-
 նուղ :

Անժէլ .— (Իղթիւրապլէ.) Էվվէթ :

Մէզպուրէ , բրէնսին աթվար ու հարաքեաթընտա զուհուրա
 կէլէն թէպէտտիւլիւ , վէ հիտտէթ ու զաղասլը , պիր աղ կէճճէ իսէ
 տէ , նիհաեէթ կէօրմէկէ պաշլատը :

Գլօբլօզ , պիր տաղըզա գատար տիւշիւնտիւկիւ սըրատա , Ան-
 ժէլ , մէրդումա խիթապէն ,

— Էյ նէ՞ տիեէճէքսինիւ , տէյի սիւալ իթտի :

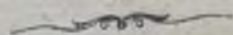
Ժէնէրալ .— Սիղին հաղըընըզտա նէ՞ կիպի մէսէք իթթիխազ ի-
 տէճէկիմի մի անլամաղ իսթէհօրսունուղ :

Անժէլ .— Էվվէթ :

Ժէնէրալ .— (Հիտտէթի թէսկին օրմուշ կիպի կէօրիւնէրէք.) Իհ-
 թիմալ քի պիր աղ էվվէլ տէտիկինիւ եօլսա մէսէք իթթիխազ իտէ-
 ճէյիմ :

Անժէլ .— Նէ՞ կիպի :

Ժէնէրալ .— Մէրհամէթսիւղ վէ զատտար պիր ատէմ օլահաղըմ ,
 մատամ :

ԵԻԿԻՐՄԻ ՍԷՆԷ ԴՈՒՐՊԱՆ ՕԼԽԱԶՏԱՆ ԷՎՎԷԼ ՍՕՆ ՊԻՐ ՄԷՆԶԱՐԷ

Անժէյի իլիքլէրինէ գատար տիթրէթտիրմիշ օլան ժէնէրալըն սօն սէօղլէրինտէն սօնրա , Դլօլօղ , դալպլինտէ ասարը մէյնուսի-
եէթ վէ զազապ մէվճուտ օլտուղու հալտէ , կէնճ գատընըն տայի-
րէսինտէն տիշարը չըդտը :

Բուսլարըն հիտտէթ ու զազապը , դօրգուլաճադ շէյլէրտէն օլ-
տուղու , թարիի օգուեանլարճա մալիւմ տիւր :

Պունտան ադտէմ պէհան իթմիշ օլտուղուժուղ իւղրէ , Դլօլօղ ,
աճիպ թապիեաթլը պիր ատէմ իտի , Շէօյլէքի , լաւըզլը թա-
լիմ ու թէրպիեէ կէօրմէմիշ օլտուղունտան , վէ ախէադընտա ֆէվ-
գէլատէ զաաֆէթ մէվճուտ իտուկինտէն , մատտի պիր գուվլէթ վէ
իգթիտար թահթընտա կիզլէնմիշ պազը մուղիրը խասսէլէր իլէ , գալ-
պինէ տուխուլ իթմիշ պազը կիւզէլ հիսսիեաթտան միւրէթթէպ պիր
քիմնէ օլտուղու ճիհէթլէ , իլք սըֆաթտա , ինսանլարտան մաատուտ
օլապիլիր իտի իսէ տէ , իքինճի սըֆաթտա սահիհէն զալիմ վէ դատ-
տար պիր քիմնէ իտի :

Բրէնս , վադաա Անժէյին դարչըսընտա պուլունտուղունտա , սօ-
ղուղ գանլըլըղընը թէմամիլլէ մուհաֆազա իտէպիլլէն պիր ատէմ
հալինտէ կէօրիւնիւեօրտու իսէ տէ , քէնտի տայիւրէսինէ ավտէթին .
տէ , սահիհէն զազապնաք պիր հալտէ պուլունմադտա իտի :

Հաթթա , շիւպհէսիլ քէնտիսինի սէվմէք իլին եանընա կէլէն
պիր թաղըեա պիր թէրմէ վուրուպ եուվարլաեարադ ,

— Պու գարը պանա եալան սէօյլէտի , պէնի ալտաթտը , պանա
եալան եէրէ եէմին իթտի հա , տէտի :

Դլօլօղ , հալէա մէզպուրէեի սէվտիկլինտէն , անըն քէնտիսինէ
ալլադ տէմիշ օլտուղունու տէրխաթըր իտէմէմէքտէ իտի իսէ տէ ,
եալան եէրէ եէմին իթմիշ օլտուղունու ունուտամադտա իտի , վէ
քէնտիսի ասլա եալան սէօյլէմէմիշ օլտուղու ճիհէթլէ , պու խուսու-
սա զիեատէ էհէմմիեէթ վիրմէքտէ , ֆադաթ պու ճիւմլէ իլէ , մէք-

դու մենքի նամուստուդ վէ քեազիպ մագամընտա թահզիւր իթմէսի տէ քէնտիսինէ բէք աղըր կէլմէքտէ խտի :

Շու հայտէ , ժէնէրալ , քէնտի քէնտիքէ ,

— Անժէլի սէվէրիմ , լարըն պուստան պէօյլէ քէնտիսինէ լիա-
նէթ իտէմէմ , տիմէքաէ խտի :

Բրէնսի մէրգուլ , Անժէլին պու հալ ու վաղիքէթինտէ գապա-
հաթընը թախֆիֆ իտիճի հալ ու վէզանի պուլունտուղունու գա-
պու իթմէք շէօյլէ տուրսուն , պու խուսուսու խաթըրընտան պիլէ
կէշլրմէմէքտէ խտի :

Մէրգուլ , անճապ քէնտի նոյ թաի նապարընթա վէ աչգ ու մու-
հապպէթինին էնանիյնէթիլլէ մուհաքէմէ խտէրէք , եալընըզ շու գա-
տարը քէնտի քէնտիքէ սէօյլէմէքտէ խտի :

— Պուգատըն պէնի պիւր տէֆա ալտաթմըշ օլտուղու հայտէ ,
պու քէրըն տէ մատամ տը Սէրտէօլ օլտուղունու պէնան իթմէսիլլէ
հալէա պէնի ալտաթմագտա օլմատըղընը քիմ թէէմին իտէպիլիւր ,
եարըն տա տիկէր պիւր շէյ օլմաիաճաղընը վէ հալէա պէնի ալտաթ-
մաեաճաղընը քիմ գապիէն «էօյլէեէպիլիւր» Քէնտի եալանլարըյա ,
պիլիմ զաաֆլթիմիզ վէ թէճըրլպէքեալարըղըրմըզ սաեէսինտէ եա-
շանն գատընլարտան օլմատըղընը քիմ պիլիւր :

Պու սէօյլէրտէն տախի անլաշըտըղը իւզրէ , բրէնսին , Անժէլ
հագգընտաքի աչգ ու մուհապպլթի , Էվիլէրի տէրէճէսինտէ զալմա-
երպ , օլ անէ տէկլին մէրգուլմէքի , քէմալ հիւրմէթ ու լիաեէթէ սէվ-
մի , վէ ֆիքրէն պիլէ , անըն խաթըրէսինի վէ թապիլիլին լէքէլէեէ-
ճէք եօլտա միւնասիպէթսիզ պիւր միւլահաղա եալիօտ արղուտա պու-
լունմամըշ օլտուղու հայտէ , Անժէլին քէնտիսինի ալտաթմըշ օլմա-
սընտան պէրու , վաղաա աչգ ու սէվտաքը իլին տայիմա արթմագ-
տա իտի իսէ տէ , պու հալ աչգ ու սէվտաքընա գարըշ չըգան սէտտի
մուամանաաթտան իլէրի կէլմէքտէ խտի :

Էվիլէթ , մէքըրլու եալանըն մէյտանա չըգմասընտան պիւր աչ
Էվիլէ , քիմ օլտուղունու վէ տուր նէ իտուկլինի սիւալ իթմէնէրէք ,
Գլօբլօզ , Անժէլին սէօյլէրինէ քեամիլէն էմիլիէթ իթմէքլէ , քէն-
տիսինին զէվճէսի օլմասընը պիլա թէրէտտուլ թէքլիֆ իթմիշ իրէն ,
տիսինին զէվճէսի օլմասընը պիլա թէրէտտուլ թէքլիֆ իթմիշ իրէն ,
մէնզարէյի մէքըրլուէտէն սօնլա , վէլէվ Անժէլ Էվիլ տախի օլմաս
խտի , բրէնս թէքլիֆի մէքըրլու թէքըրլու իթմէեէճէկի տէրքեալ

Գէօյլէ պիւր թէպէտտուլ , Անժէլ իլին մուխաթտարալ օլապիլիւր
Գ—97

իտի, չիւնքի Գլօբլօգ, հէր նէ գատար օլ անէ տէկին էսիր մագա-
մընտա պուլունմուշ իտի իսէ տէ, հայիզ օլտուղու իգթիտար սանէ-
սինտէ, պիր ճէպպար օլապիլիպ, վէ հարաքեաթ ու մուամէլաթընը
թէֆթիշ իտէճէք հիշ պիր հիւքիւմէթ, վէ թապիաթը իւզէրինտ
իճրաի թէէսսիր վէ նուֆուզ իյլէքէճէք հիշ պիր քիմսէ մէվճուտ օլ-
մատըղը ճիհէթլէ, պէօյլէ պիր ճէպպարա մուգապէմէթ իտէպիլմէք
իչին, պիչարէ գատընճըղազ նէ Խարաճազ իտի:

Ժէնէրալ, օ կիճէեի բէք ֆէնա սուրէթտէ կէշիրտի, վէ սապա-
օլտուղունտա, տիւգ տը Սէրտէօյլ հազգընտա մալիւմաթ ալմազ
իւզրէ, բէք չօգ թարաֆլարա թաթարլար սէվզ իթտի, Պունու
Խարազտան սօնրա, թաթարլարըն ավտէթինէ պէքլէեիպ, պու
միւտտէթ զարֆընտա, Անժէլի թէքրար կէօրմէք իւզրէ հիշ պիր
թէշէպպիւտէ պուլունմատը: Մէրգուժ, արթըզ մէզպուրէեի տիւ-
շիւնմէեիպ, անը ունուլթմուշ կիպի կէօրիւնիւիօրտու:

Հալպուքի, հազըզէթի հալ պէօյլէ իտի:

Պու արա, օն պէշ կիւն գատար կէշտի, լաքին բրէնս, մուտմու-
զէլ տ'Արլըվիլի կէօրմէքսիզին, պու օն պէշ կիւնիւ նա՛սը կէ-
շիրտի:

Պուրասընը պէեան իթմէք պիզճէ միւշքիւլ տիւր: Շու գատ-
ըր գապիէն պէեան իտէպիլիլիզ քի, բրէնս, պու տրատա, ինսան
կիպի Խաչամաերպ, սայքի պիր տիվանէ միսիլու Խաչատը, վէ տի-
վանէլիք տէնէճէք եօլտա բէք չօգ հարէքէթ վէ մուամէլէլէրտէ պու-
լունտու: Պազէն օտասընտա գաբանըպ, քիմսէեի գապուլ իթմէք
իսթէմէշ, պազէն, չիւպհէսիզ տէֆի ղամ իչին տիչարը չըգար, աս-
քէրէ բէսմի կէշիտ վէ աթլարա թալիմ իճրա իթտիլիլ իտի:

Կեահ հէքքէսի թէլէֆ իթմէք ֆիքրինտէ վէ արգուսունտա պու-
լունուր, կեահ տախի բասթ կէշտիկի ատէմի, տօսթ մագամընտա
գապուլ իտէր իտի:

Գլօբլօգ, պազը քէրրէ տէ, բէնտիսինի, Խախօտ Անժէլի թէլէֆ
իթմէքլիկի, Խախօտ Անժէլին վազ կէշէմէտիկի վաթանընա, Խանի
Ֆրանսաեա անընլա պիլիլիքտէ կիթմէքլիկի տիւշիւնիւր իտի:

Վազըթ պէ վազըթ մէրգուժուն մէ յեուսիեթթի սօն տէրէճէեի
վարմագլա, գուվվէթ վէ թագաթտան տիւշէր, վէ էօյլէ զազապ
ու հիտտէթ քէսպ իյլէր իտիքի, պիր գաշ տէֆա ազ գալտը քի,
Անժէլի, Սիպէրիաեա նէֆի իթտիլէճէք իտի:

Նիհաեթթ, իշպու օն պէշ կիւն կէշտի:

Գլխավոր, թաթարաբարձան պէքէտիկի ճէվապլարը ալորը, Մէր-
դուման, Բարիոն հախօտ Բէթրէսպուրկտան, Վիւթէլիք թա-
րիգլէրէ տիպ էլլէտիկի մալիւմաթ շու վէճճէ խիւլասա օլունուր.

1. - Ժէնէրալ տիւզ տը Սէրտէօյլ, Պէրէզինա վաղճայի միւէյի-
մէսինտէն սօնրա, պիր տախի Ֆրանսըզ օրաուստունտա կէօրիւմսիւ-
օյմատրղընտան, վէ տէրտէսթ խտիկէն էսիրի հարպլար իյինտէ տէ
պուլունմիսաղընտան, վաղճայի մէզքիւրէտէ թէյէֆ օյմուշ իտի:

2. - Մատամ' տը Սէրտէօյլուն Բուսիատա պուլունտուղու, վէ
էսէրի հարպ օլտուկու սահիհ տէ յիլ խոր. չիւնքի մէղպուրէ հէնուզ
Բարիստէ պուլունուպ, սուի իպրէթի մուծիպ վէ շայտանը թէէս-
սիւֆ պիր վազըա սէպէպիլլէ, ումուսուն նազարը տիգգաթընը
քէնաի իւզէրինէ ճէլպ իթմիշ, վէ պինապէրին իմէրաթօր Նաթ-
լօն՝ ժէնէրալ իլէ զէվճէսինին թաթլիգինի դարարարտորմիշ խոր:

3. - Տիւգ տը Սէրտէօյլ օնտան սօնրա թէքրար էվլէնմէմէ
խտի :

4. - Անճաղ, յիւստէլթի մէտիտէտէն պէրու, Անփէլ տ'Արըրվիլ խմինտէ պիր մաշուգէսի օլուպ, պունտան պիր էվլատը օլմուշ, վէ պու չօճուգ Բարխատէ գալմամը խոր. Տիւգ վէ օլ կէնճ գատըն՝ եէկտիկէրինէ ֆէվգէլատէ մուհապպէթլէրի պուլունտուղու էճիլ-տէն, մատմուլազէլ տ'Արըրվիլ, համիլէլիկի խայլիճէ իլէրլէմիշ օլմա-սընա րաղմէն, տիւգիւն, Բուտիաեա եալընըզճա ազիմէթինէ րազը օլմանըպ, պիրլիքտէ կէլմիշ խոր. Շիմտի Բուսիա օրտուսունտա էսի-րի հարպ օլան գատըն՝ չիւպհէսիզ պու խոր.

Պու մալիւ մալթըն մէնպար էմին վէ մէվաուզ օլտուղունտան ,
 Իրհէթինէ ապա թէրէտտիւտ իտիլէմէզ իտի .

Գլօբլօզ , պոլնոլ պիլտիկինտէն , մէզգիւր տէօրթ մատտէն ,
տէթա տին մատտէլէրի կիպի ինանտը :

Մալիւմաթը մէջքիւրէ , մէրգուսուն իւմիտլէլինի պիր ազ իզա-
լէ իթտիքտէն պաշգա , հիտտէթինի տէ արթըրաղլարընտան , շու-
սուրէթտէ ըէֆր սէտա իթտի .

— հայկէա պէնի ալտաթմըշ . . քէնտիսի էվլի տէյլի իմըշ . Լա-
քին , պու եալանլարըյա , պունտան պէգլէ քէնտիսինն աթթըգ
րիաեթ վէ հիւրմէթ իթմէմէքիկիմի՝ մի իսթէեօր . Պէնիմ իսէ , շու
վադիեթ իսմտէ , քէնտիսինն ըրաեթ վէ հիւրմէթ , վէ քէնտիսնտէն
վադիեթ իսմտէ , քէնտիսինն ըրաեթ վէ հիւրմէթ , վէ քէնտիսնտէն
իսթիւրազ իթմէկէ ֆէվգէրստէ իհթիեաճըմ պուլունմագտա իտի . .
իսթիւրազ իթմէկէ ֆէվգէրստէ իհթիեաճըմ պուլունմագտա իտի . .
իսթիւրազ իթմէկէ ֆէվգէրստէ իհթիեաճըմ պուլունմագտա իտի . .

նուն նէթիճէսի նէ՞ օլաճալ տըր . . . պիր հարէքէթի շէտիտէ իլէ քէնտիմի նամուսսուղ մը գըլաճաղըմ . . . պէօյլէ պիր հալի ապու արգու իթմէմ, վէ պու հալ օլմաւադ իշին, էլիմոէն կէլէնի եարաճաղըմ. հալ պու քի պիր մէֆթուռնիյէթի մէճնուռնանէ արասընտա պու հալ վադը օլուր իսէ, գապահաթ քէնտիսինին օլաճալ տըր. Պէօյլէ օլմասընը քէնտիսի իսթէմիշ տիր, վէ հէմ քէնտինիս, վէ հէմ տէ պէնիմ՝ նամուսսուղլուղումա քէնտիսի սէպէպ օլաճալ տըր:

Գլօբլօգ, քէնտի նամուսսուռնու իսլալտէն սագընմադ իշին, - չիւքի հարէքէթի մէգքիւրէնին ֆէվգէլատէ միւնասիպէթսիղ օլտուղունու անյամագտա վէ նամուսսուռնու մուհաֆաղա իթմէքիլի տէ իսթէմէրտէ իտի, - օլ կէնճ վէ պիշարէ դատընը, վաթմանը օլան Ֆրանսաեա կէճոտէրմէքլէ, արալարընտա կէշիլմէղ պիր սէտու հասըլ իթմէքիլիլի պիր տագըգա պիլէ տիւշիւնմէտի:

Նէ՛ դարիպ վէ աճիպ ախլէադ:

Գլօբլօգ, պալէատէ զիքը իթտիկիլմիլ քեաֆիէյի մալիւմաթ վէ էվրագը ախգ իթտիքտէն սօնրա, Անժէլին տալիբէսինէ կիթտի:

Մէզպուրէ, սօն միւլադաթտան սօնրա, Գլօբլօգուն քէնտիսինտէն այլըլմասը թարղընտան տօլանը պիհադգըն տիւշարը տէհէթ օլարագ, եա աչգ ու սէվտա վէ եախօտ դըսգանճլըգ սաիլ տըլլա, մէրգում թարաֆընտան քէնտի հագգընտա էնվաի մուամէլաթը թահգիրիեէ իճրա օլունաճաղընը զանն իթմէքտէ իտի:

Մատամ տը Սէրտէօյլ, հէր նէ գատար վիճուտճա բէք գուվէթլի օլմաեըպ. զայիֆ իւլ միգաճ իտի իսէ տէ, մանէն էմալի նամէսպուգ, պիր ճէսարէթ ու սէպաթա մալիք իտի. Մէրգումէ, պազէն թահրիք օլունմուշ օլտուղու սըրուլարտա, ճէսարէթի՝ ապա գօրգմամաղլըգ վէ քիւսթախլըգ տէրէճէսինէ գատար վարմագտա իտի. Պինապէրին, չու վադըատա տախի, Մ. տը Սէրտէօյլէ վէ չօլուգ չօճուղունա օլան մուհապպէթիլլէ գուվիթէլէշէրէք, իճապը հալէ կէօրէ, զաեէթ վէսիմ վէ տէհէթլի, ֆադաթ ուլլուվը ճէնապընա եագըլլը պիր գարար վիրտի:

Պու դարար՝ քէնտիսինճէ նամուսսուղլուգ կէօրիւնէն հէր հալ ու հարէքէթէ շիտտէթլէ մուսալիֆէթ իթմէքտէն իպարէթ օլուպ, մէզպուրէ եալընըգ դալտըղընտա, վէ Գլօբլօգ իլէ վուգու պուլան մուհավէրէնին լաեղդըյա տիւշիւնտիւկիւստէ, քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ սէօյլէտի:

— Պունտան պէօյլէ, պու ատէմին, հէր չէյի եարմաղա իլ-

Թիտարը օլաճադ տըր , Անճադ , քէնտի թարափըմտան հիչ պիր սուր հալէ սէպէպլիյեէթ վիրմէեիպ , հալը թէտափիտէ տուրմալըեմ :

Անժէլ , պիր դաչ կիւն դատար եալընըզ պըրադըլմաընտան տօլաեը մէմնուն օլուպ , օլ խուսուստա կէրէք ճէնապը Ալլահա , վէ կէրէք տօլաեըսըյա ժէնէրալա թէչէքքիւր իթտի :

Անժէլ , պու մէօհլէթտէն շու սուրէթլէ իսթիֆատէ իթտի :

Մէզպուրէ՝ էֆէնտիսինտէն երկիրմի պիր առէտ դըրպաճ եէտիքտէն սօնրա , թէմամիյլէ քէսպի չիֆա իթմիչ , վէ բրէնսէ դարչը ֆիւրըլնտէ էսէրը տտալէթ սազլամաեարադ , մէմուր օլտուղու խըրմէթի նէդարէթինի թէմամիյլէ իյֆա իթմէքտէ պուլունմուչ օլան կրօսգօզ իլէ իւլֆէթ բէյտա իտիպ , անըն իյո ու իյրէթէ միւպթէլա օլտուղունու անլամասը իւղէրինէ , անը էօյլէ պիր սուրէթտէ սէրխօշ իթտիքի , մէրզ ում , պիր մէյլսանէնին քէօշէսինտէ պիւթիւն պիւթիւն զայադըլ օլարադ , դըրպաճընը վէ տայիմա քէմէրինտէ սաղլատըղը թապանճալարընը զայպ իթտի :

Գըրպաճ պուլունտու իսէ տէ , ֆրանսըզ օրտուսունտա թէլէֆ օլմուչ , եախօտ սօուղա տաեանամաեարադ վիֆաթ իթմիչ օլան պիր ասքէրին եէտինտէն ալըմըչ օլան թապանճալար պուլունամատը , վէ կրօսգօզ պու զայպը պիւմէրլէ պէրապէր , մահճու պիեթթինտէն նաչի , օլ պապտէ բիմսէեէ հիչ պիր չէյ սէօյլմէտի :

Մէզքիւր սիլահլարը , մէրգումուն քէմէրինտէն տօլու օլարադ Անժէլ ալմըչ օլուպ , պիր չէքմէճէ տէրունինտէ կիզլէմիչ իտի :

Պունտան պաչգա , եինէ կրօսգօզուն սէրխօշլուղու էանաընտա , կէնճ գատըն , դըսսա վէ քէսկին աղըղը պիր խանչէր էլտէ իթմիչ օլուպ , պունու տաեի գօրսէսի տէրունինտէ կիզլէեէրէք , միւքէմմէլէն սիլահլանտըգտան սօնրա ,

— Իսթէրուէ շիմտի կէլտին , թարափընտան պիր ճիւզի մուամէլէյի պիէտէպանէ վուգուլինտէ , հէմ անը վէ հէմ քէնտիմի թէլէֆ իտէճէյիմ , տէտի :

Բրէնսին իլը վիդիթասը , նիեաթը խասիմանէ իլէ օլմաեըպ , կէլմիչ օլտուղունու խապէր վիրտիկինտէ , Անժէլ , մէրգումուն իչէրի կերտրիլմէսինի էմի իյէտի , վէ կէնճ գատըն իլէ ժէնէրալ պէյնինտէ թաաթի օլունան սօղուգ պիր սէլամտան սօնրա , իւք տէֆա ժէնէրալ քէլամա պաշլաեըպ , միւթատը վէճհ խզրէ ուղուն մուգատտէմաթա կիւրէմէքսիզին ,

— Մատամ, սիգ պէնի ալտաթմըշարնըդ, տէտի.

Անծէլ. — Հալէա սլու էսկի մասալլարը՝ մը օգուեօրսունուզ.

Ժէնէրալ. — Պագաթ, մատամ. . . էլպէթթէ պու սէօզլէրէ տէ
վամ իթմէքտէն կէրի տուրմաեաճաղըմ.

Անծէլ. — Տիմէք օլուեօր քի պու մու հալէրէմիդ բէք էյլէնծէլի
օլաճազ տըր.

Ժէնէրալ. — Մատամ, իֆատէմէ տէվամ իթմէքլիկիմէ միւսաստէ
իտէրմիսինիզ.

Անծէլ. — Մէֆնունէն իտէրիմ.

Ժէնէրալ. — Իմոտի, սիգ պէնի ալտաթմըշարնը.

Անծէլ. — (Ժէնէրալըն սէօզլունիւ իսթիհզա իլէ դաթ իտէրէք.)

Պագաթ միւսիւ, սիգ իֆատէնիզէ տէվամ իթմէյիպ, եէնիտէն պալ-
լաեօրսունուզ.

Ժէնէրալ. — Տէվամ իտէճէյիմ, մատամ, տէվամ իտէճէյիմ.

Անծէլ. — Սէօյլէեին պագալըմ, սիզի տինպէեօրում.

Ժէնէրալ. — Պէն, պագը մալիւմաթ ալտըմ.

Անծէլ. — (Հէեէճանընը կիզլէմէկէ չալըշարագ.) Էյ.

Ժէնէրալ. — Հագըզէթի հալի թաստիգ իթտիմ.

Անծէլ. — Հագըզէթի հալ նէ՝ իմիշ.

Ժէնէրալ. — Սիգ ժատամ տը Սէրտէօյլ տէյի իմիշսինիզ.

Անծէլին ըէնկի սօլտու, ֆագաթ ճէսարէթինտէն տիւշմէեէրէք
միւսթէհզիեանէ.

— Տիմէք օլուեօր քի, սիզի թէքրար ալտաթմըշար, տէտի.

Ժէնէրալ. — Պունու սիգ տէ թաստիգ իտիեօրսունուզ հա.

Անծէլ. — Շիւպհէսիզ, վէ շիմտիտէն սիզէ խապէր վէրիթթի
միւսթագպէտէ տախի սիզի ալտաթաճաղըմ, հէմտէ էլիմտէն կէ-
տիկի գատար ալտաթաճաղըմ.

Ժէնէրալ. — Նի՞լին, մատամ.

Անծէլ. — Զիւնքի, միւսիւ, քէնտի իշլէրիմի տօղրուտան տօղ
րուեա սիզէ պէեան իթմէք իսթէմէմ.

Ժէնէրալ. — Բէք ալէա.

Անծէլ. — Օ հալտէ նէ՝ հագգ իլէ պէնիմ իշլէրիմի սիւալ իսթ-
եօրսունուզ. Պիր ասըլգոտէ օլտուղունուղու իտտաա իթտիթթի
հալտէ, նէ՝ հագգ իլէ պէնի իսթիճվապ իթմէք տէրէճէսինտէ ալ-
ղըշղըրընը իլէրի կէթիւրիւեօրսունուզ. Նէ՝ հագգ իլէ պէնի
րուխաթըմ օլմաեարագ, հագգըմտա մալիւմաթ ալմաեա գալըք.

Եօյլէ պիր դարընըն քի, սիզին իլէ հիշ պիր միւնասի-
պէթի Եօգ տուր, վէ ասլա սիզին օլմազ իսթէմէմէրտէ տիր, Գէն-
տի վազըիքէթիմ հազգընտա սիզէ հազըզէթի հալի պէեան իթմէք-
իկէ վէ սիզին իլէ խալիսանէ տավրանմազըղա պէնի մէնպուր իթ-
մէք հազգընըն նէրէտէն ալըեօրսունուզ, Մէյլէտիքըլէրիմի իշիթաի-
նիզա՛, ճէվապ վէրինիզ:

Բրէնս պու արա սիւքիւթ իւզըէ տուրուպ, Փազաթ Անժէլին
միւթմէլիֆ սիւալլէրի քէնտիսինի ճիտտէն էնտիշէեէ տիւչար զըլ-
մագտա իտի:

Անժէլ.- Միւսիւ, էլան սիւքիւթ տուրուեօրսունուզ, իմտի,
հազգըմտա պէյլէ քէյֆի մաէշա հարէքէթ իթմէք իշին հանկը հազ-
գա իսթինաստ իթտիկինիղի սէյլէմէքըիկիմի իսթէրմիսինիզ:

Գլօբլօզ, պու արա էլան սիւքիւթ իւզըէ տուրմագտա օլտու-
ղունտան, Անժէլ քէլամընա տէվամ պիրլէ:

— Միւսիւ, պու հարէքէթ վէ մուամէլէնիլի, զայիֆ վէ թէրք
օլունմուշ օլան, վէ քէնտիսինի վիգաեէ վէ հիմաեէ իյլէեէճէք միւ-
տաֆիլէրտէն մահրում պուլունան պիր վալիտէեի թազերիզ ու րէն-
ճիտէեի թէճվիզ իյլէեէն ալչազ քիմնէլէրին հազգընա իսթինաստէն
իճրա խտիեօրսունուզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Ժէնէրալ.- (Աեաղա գալգարագ.) Ալչազ քիմնէլէր մի:

Անժէլ.- (Գէզալիք աեաղա գալգըպ, էլինի՛ սիւհալարընը հա-
միլ օլան չէքմէճէ իւզէրինէ կէօթիւրէրէք.) Էվվէթ, ալչազ քիմ-
նէլէր:

Ժէնէրալ.- (Հիտտէթլէ.) Պէն պիր ալչաղմընըմ:

Անժէլ.- Էվվէթ, պու սէօղիւ սիզէ իւք տէֆա օլարագ սէյլէ-
եօրում:

Ժէնէրալ.- Ահ, եա Բապպի:

Գլօբլօզ, պու իֆատէեի իրատ իթտիկի սըրատա, մատմուազէլ
տԱլըըլիլ իւզէրինէ տօղրու եիւրիւեէճէք եէրտէ, մէրգումէտէն է-
քի տտըմ գատար ըիւճաթ իթտի:

Մէրգուումն իշպու ըիւճաթը, պէլքի հիտտէթի արասընտա,
պիր մուամէլէյի շէտիտէեէ թէսատտի իտիպ, մուախիսարէն պուն-
տան տօլաեը նատիմ օլուր վէսվէսինէ մէպնի օլուպ, պունտան գա-
թինաղար, բրէնս, հալէա Անժէլէ զիեատէսիլլէ մուհապպէթի պու-
լունուղունտան, օնա նէվիմա ըիսեէթ վէ հիւրմէթ իպրազընտան
կէրի տուրամամագտա իտի:

Անժէլ իսէ , քէլամա տէվամ խոէրէք ,

— Աճայիւ , պէնի աճըեօ՞րմուսունուղ , տէտի .

Բրէնս , քեաֆֆէյի հիսսիեաթ ու աղբաղընա , աչղ ու սէվաա տուլղուսունուն զալէպէ իթտիկի պիր սըրաաա , թապիի տէրքեաթ օլան զաաֆէթ հիսսիյլէ ,

— Էվվէթ , սիղի աճըեօրում , տէյի ճէվապ վիրտի .

Անժէլ .— Ֆաղաթ նի՛չին պէնի թաղեիզ խոխօրսունուղ ,

Ժէնէրալ .— Հա՞նկը խուսուսաա սիղի թաղեիզ խոխօրում ,

Անժէլ .— Հազգըմաա մալիւմաթ իսթէմիշինիզ , տէյի՞մի ,

Ժէնէրալ .— Էվվէթ .

Անժէլ .— (Տիւգ տը Սէրտէօյլ հազգընաա պաղը խապէլլէր պմազ իւմիտիյլէ .) Էյ օխապէլլէր նէ՞ կիպի շէյլէր տիր ,

Ժէնէրալ .— Տիւգիւն վէֆաթընա տայիր տիրլլէր .

Անժէլ .— Աճայիւ .

Ժէնէրալ .— Մատէմքի իշպու իֆատէմ հազգընաա շիւպէ իտիեօր իսէնիզ , պու շիւպէնիզի իզալէ իթմէք իւզըէ , պիրիսի Բաբստէն վէ տիկէրի Բէթըհսպուրկտան վիրուտ իթմիշ օլան շու իքի գըթա մէթուպու ալըն , Մէմալիքի մէյպուրէնին հարպիեէ նէզարէթլէրինաէն իսթիհաալ օլունմուշ օլան պու մէքթուպարտա , Ժէնէրալ տիւգ տը Սէրտէօյլին նէ՞ Ֆրանսըղ օրտուսունաա , վէ նէ էսիրի հարպար միեանընաա պուլունմատըղը իշար գըլընմըղ տըր .

Անժէլ , նէվիմա ըհսմի օլան պու իքի մէքթուպու ալըպ , թէտգիգ իթտի , վէ միւնտէրիճաթընը օգուտուգտան սօնրա , մահղունէն վէ միւքէտտէրէն պիր իսկէմիէ իւզէրինէ օթուրուվէրտի .

Անժէլ .— Պիշարէ էվատարըմըն ըհտլլէրի օլմատըղը ճիհէթլէ վալիտէրինտէն մահրումգ ալմալարըյա , հալլէրի նի՞ճէ օլաճազ տըր . Բրէնս պու արա միւթէէսսիր օլուպ , Անժէլ , պու հալի կէօրտիւ , վէ պիր ազ տիւշիւնտի . քտէն սօնրա ,

— Իշթէ կէօրիւեօրսունուղա , միւսիւ բրէնս , նամուս վէ ինսանիեէթ տուլղուլարը իճապընճա , պէնի սէրպէթ պըրադմազլըղղընը , վէ պուրասան կիթմէքիկիմէ միւսաաաա իթմէքլիկինիզ վազիֆէնիզ տիմէք տիր , տէտի .

Ժէնէրալ .— Նէ՞րէեէ կիթմէք իսթէեօրսունուղ ,

Անժէլ .— Վաթանըմ օլան ֆրանսաա .

Ժէնէրալ .— (Իֆատէի մէգրիւրէեի անլամալըճաաընա .) Ֆրանս .

սաեա՞մը .

Անժէլ .- Էվվէթ ,

ժէնէրալ .- Պէնի թէ՞րք մի իտէճէքսինիդ ,

Անժէլ .- Թէ՛րք իթմէք լազըմ տէյիլ մի տիր ,

ժէնէրալ .- Սէպէս նէ՞ ,

Անժէլ .- Ի՛ն պիւեիւկիւ անճադ իբի եաշընտա օլան էվատլա-
ըմ , քէնտի եանլմտա պուլունմազլըզա վէ պէնիմ իճթիմամարմա
միւհթաճ տէյիլ մի տիրլէր , Միւսիւ լըէնս , պիր քէրլէ տիւշիւնիւ-
նիւզ քի , օ մասումար բէտէլլէրինտէն տէ մահրուժտըլլար ,

Դիօրլօզ , իշպու մէնպարէտէն , քէնտի միւրատընա ըազմէն միւ-
թէէսսիր օլուպ , Անժէլ , մէրդուսու տահա զիեատէ ըիզ գաթա կէ-
թիրմէք իւզրէ , տիրլլէրինէ գարանարազ ,

— Ահ , միւսիւ բրէնս , պուրատան կիթմէքլիկիմէ միւստատէ
պուեուրուն . պիլմիշ օլուն քի , օյ իբի պիշարէ եէթիմէր , սիզէ , հա-
եաթլարընտան տահա զիեատէ պօրճուլ օլաճազլար . վալիտէլլէրինի
սանէնիդտէ պուլաճազլար , տէտի ,

Բրէնս , եարըմ սաաթ էվվէլ , Անժէլին քէնտիինի ալչազ թէս-
միեէ իթմիշ օլտուղունու խաթըրընա կլթիրմէեքէք , վէ շիւպհէսիզ
վիրէճէկի ճէվապըն տղըրլըղընը թախֆիֆ նիեէթիլլէ ,

— Անժէլ , սիզին պուրատան կիթմէնիդէ ըազը օլամամ , տէտի ,

Անժէլ .- Նի՛շին

ժէնէրալ .- Վէ պունտան պէօյլէ տէ ըազը օլամաեաճաղըմ ,

Անժէլին իւմիտինի պիւթիւն պիւթիւն գաթթ իթմէք իւզրէ
վէրլլէն մէգըիւր ճէվապ , պիշարէ գատընճըղաղըն բրէնս ալէյհն-
տէքի պուզզ ու առավէթինի եէնիտէն թահրիք իթմէքլէ ,

— Յագաթ , միւսիւ , Ռուսլար , շիւպհէսիզ էսկի վագթըն վահ-
շի միլլէթլէրինտէն տէյիլ տիրլէր , վէ մուհտրէպէնին պախթ ու
թալէի իգթիգասընճա էլլէրլինէ էսիր տիւշէն գարըլար , անլէրի
թութմուշ օլտնլարըն եէտլէրլինտէ շիքեար մագամլէտա գալմաղլար ,
տէտի ,

ժէնէրալ .- Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ ,

Անժէլ .- Աեազլարընըզա գարանարազ իսթիտա իլլէտիկիմհա-
րէքէթ էմրի , շիւպհէսիզ թէմուսիլլէ , սիզին եէտը իգթիտաընը-
տան մէրպութ տէյիլ տիր ,

ժէնէրալ .- Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիղի անլաեամաեօրում ,

Անժէլ .- Պէն , տօղրուտան տօղրուեա իմբէրաթօրա միւրաճաաթ
իտէճէեիմ ,

Ժենեբալ .— Իսթ խտանըղը նա՞յըլ իմէլաթ օրուն նեղտինէ աղղ
իթմէքլիկէ մուվաֆֆաղ օլաճաղ րընըղ :

Գլօբլօգուն պիր սուրէթի պարխտանէտէ վիրտիկի պու ճէ.
վապ , պիշարէ գատընը պիւթիւն պիւթիւն մէյսուսիեթէ իլլա
իթմէքլէ ,

— Լաքին հարէքէթ ու աղիմէթիմէ նիշին մուխալիֆէթ խտ-
եօրսունուղ , տէսի :

Ժենեբալ .— Սիզի սէվէրիմ' անըն իշին :

Անժէլ .— Լաքին պու պիր միւմբինսիղ վէ նէթիճէսիղ աղ ու
մուհապպէթ տիր :

Ժենեբալ .— (Օլ անէ տէկին մուհապպէտէ խալաղ իթմիշ օրա-
տըղը պիր լէթաֆէթիէ .) Պէնի տինէէին , իհթիմալ քի տրամըղտա
ուհուշապլիթիղ :

Անժէլ .— Նա՞յըլ :

Ժենեբալ .— Պէնճէ ույուշմաղլըղըմիղ լէք զօյալ տըր :

Անժէլ .— Սէօյլէէին :

Ժենեբալ .— Էկէրչի տիւղ սահիհէն վէֆաթ իթմիշ խէ , նուրլ
քի պու խուսուս իհթիմալտէն տիր , քէնտիսինտէն իմիտ խտճէ
հիշ պիր սէպէպլինիղ գալմամըշ տիմէք տիր , վէ շոյեանը թէէսսիւֆ
վէ լաթիֆ պիր խաթըրէտէն պաշղա հաղգընաա հիշ պիր պօր-
ճունուղ պուլունմամադտա տըր : Անըն իշին , գաղղինիղին քի հին-
տէ պու խաթըրէէի հէքք իթմէքլիքտէն , վէ միւստէթի հանա-
թընըղտա իշպու խաթըրէէի մուհաֆաղտ իլլէմէքտէն սիղի մէճ
իթմէմ :

Անժէլ .— Շիւպհէսիղ հէքքէսին սէրպէսթ միւլահաղապընը զին-
ճիրպէնտ իտէմէտիկինիղտէն ուղաեք միւթէէսսիւֆսինիւղ :

Ժենեբալ .— Մա'տամ' , միւսաատէ խտին քի քէլամըմի իրմալ ի-
տէսիմ :

Անժէլ .— Տէվամ խտին , միւսիւ :

Ժենեբալ .— Պիլաքիս , էկէրչի տիւղ հաեաթտա խտէ , քէնտիսին-
տէն նէ պէքլէտօրսունուղ :

Անժէլ .— Միւսիւ , տիւղ պէնի սէվէր , վէ պէ տէ քէնտիսինի
սէվէրիմ :

Ժենեբալ .— Էյ սօնրա :

Անճէլ .— Օ պէնիմ էվլաուլարըմըն բէտէրի տիր :

Ժենեբալ .— Հէքսի պու գատալ մը :

Անժէլ . - Սաստեթ ու իւրապիւրի անքն կանքնառ վէ անքնառ
օրմագլա թէէմին իթմէքլիկէ պու գասարը քեաֆի տէյի մի տիր .
Ժէնէրալ . - Շու սաստեթ ու իւրապիւր նայիլ օլմուշ օլտուղու -
նուզա չիւպհէ իթմէմ , լաքին էլպէթթէ պու միւնասիպէթլէ պաղը
մէրթէպէ քէտէր ու էսէֆ տէ հիսս իթմիշմինիլ տիր .

«Շիմտի տախի պու հալի իսթիհասալ իթտիկինիլտէ , վիճտանէն
տիւշարը իղթիրապ օլմանաճապմըսընըղ .

Անժէլ . - Պու սէօղլէր իլէ նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիլ անլամա -
եօրում , միւսիւ .

Ժէնէրալ . - Տիւգ էվլի՞ մի տիր .

Անժէլ . - Էվվէթ .

Ժէնէրալ . - Գարըը հաեաթտա՞ մը տըր .

Անժէլ . - Էվվէթ .

Ժէնէրալ . - Իմտի , մատամ , սէօյլէտիկինիլ սաստեթի , իղթի -
րապը գալպլէ իսթիհասալ իտէպիլէճէքսինիլ .

Անժէլ . - (Տէհշէթլէ) Իղթիրապը գալպլէ մի .

Ժէնէրալ . - Էվվէթ , մատամ . չիւնքի սիլ , հաղքի մատամ տիւ -
շէս տը Սէրսէօյլ օլան օ գարընքն պէտապաթլըղընա սէպէպ օլմա -
մըչմըսընըղ տըր .

Անժէլ , մատամ տը Սէրսէօյլիւն՝ քէնտի գըղգարընտաշը օլտու -
ղունու տիւշիւնէրէք , տիւշէսին սուի իպրէթի մուճիպ հաքէքէթին -
տէն տօլաեը բրէնսէ պահս իթմէկէ ճէսարէթ իթմէտի . Անճադ ,
քէնտիսինի միւտաֆտա իշին ,

— Ֆադաթ , միւսիւ , պէն տիւգիւ , քէնտի իղտիվաճընտան էվ -
վէ սէվէր իտիմ , տէտի .

Ժէնէրալ . - Պունտան նէ՞ չըլար .

Անժէլ . - Պունտան նէ՞ չըլար տիմէք նէ՞ տիր . Չանն իտէրիմ
պու սէօղլիւմիւն մանէաք շու տուր քի , տիւշէսին ֆամիլէաճա ին -
թիլպամըղըղընա սէպէպ պէն տէյիլիմ .

Ժէնէրալ . - Իլը իֆատէմի թէրրար իտէրիմ . պու սէօղլիւն նէ
էհէմիլիէթի վար տըր . Տիւգ սիլի սէվմէեօրմու իտի .

Անժէլ . - Պէնի սէվմէքտէ օլտուղունա չիւպհէ իտէմէմ .

Ժէնէրալ . - Էօյլէ իսէ , էվլէնմէմէի իտի .

Անժէլ . - Էկէլ իմիւրաթօր Ալէքսանտր՝ պիլ իղտիվաճա սիլի նէ -

Պան մէճպուր իտէր իտէ , նէ՞ եարարընըղ .

Ժէնէրալ . - Իմիւրաթօր էօյլէ շէյ եարմադ , մատամ .

Անժէլ .- Էկէր եաբա՞րսա . . . զիրա Մ. տը Սէրտէօյլուն , զէ՛վ
ճէսիլլէ էվլէնմէսի , պու եօլտա օլմուշ տուր :

Ժէնէրալ .- Մա՛տամ , էօյլէ պիր թէրլիֆ վուգուլնտէ , պէն օ
մուշ օլսա իտիմ , Մ. տը Սէրտէօյլտէն զիեատէ սէսլաթլը պուլու
նուր իտիմ , Եանի , չարէսիվ զալտըղըմ թապտիրտէ ճէվապը բէտ
վէրիր իտիմ :

Անժէլ , բրէնսին էսասէն Հագգը պուլունտուղունու անա-
մագ տա իտի , ֆադաթ Մ. տը Սէրտէօյլուն Հարէքէթի վադրասը-
նը հիշ պիր սուրէթլէ իթապ իթմէք իսթէմէտիլինտէն , պաշընր
էյտի :

Բրէնս , պու սիւքիւթիւ , քէնտինճէ պիր մուվաֆֆադըյէթի
ատտ իտիպ , շու եօլտա քէլամընու տէվամ իլլէտի .

— Էվլէթ , մատամ , պիր դաշ սէնէ գատար , պիր շիտտէթի
աշգ ու սէվտանըն աթէշի սէօնմէսէ պիլէ , սօուտուղունտա , պիր
ազ էվլէլ տէտիլիմ կիպի , ռիզտէ եալընըզ վիճտան ըաՀաթսըղը
գալաճագ տըր , վիճտան ըաՀաթսըզլըղը իսէ , էօյլէ պիր տէՀէթի
շէյ տիր րի , պունուռն զէհիրլի բիւզկեարը , աշգ ու սէվտա աթէշի
սօն քիւլլէրինի տախի տարմատաղըն իտէճէկի տէրքեար տըր :

Անժէլ .- Ա՛հ , միւսիւ , պու սէօղիւ սէօյլէմէերն :

Ժէնէրալ .- Սէօյլէմէկէ պօրճլուեում :

Անժէլ .- Պէն տիւզիւ սէ՛վմէեճէճէքմիւերիմ :

Ժէնէրալ .- Էվլէթ , մատամ , պու հալտէ տաՀա զիեատէթ
վուգու պուլաճագ տըր :

Անժէլ .- ՏաՀա նէ՛ օլաճագ տըր :

Ժէնէրալ .- (Իֆատէսինէ տէվամ իթմէք իլին քէնտիսինի զօր
դօեարճասընա.) Մա՛տամ , հէր շէյի սիզէ սէօյլէմէկէ պօրճլուեում :

Մէրգուլ , շու սըրատա Անժէլին գալալինի ինճիթմէքտէ օլմասըն-
տան տօլաեը , ֆիլ վագը միւթէէսսիր պուլունմագ տա իտի :

Անժէլ իսէ , մէյեուսանէ պիր հալ իլէ ,

— Միւսիւ , զէհիր գատէհինին սօն տամլասընա գատալ պանս
իշիրմէնիզի իսթէրիմ , տէտի :

Ժէնէրալ .- Իմտի պիր ազ էվլէլ պաՀսընը իթտիկիմիզ վէ պիլ
հաեաթընը զէհիրլէմիշ օլաուղունուզ պարընըն էօլիւմ եաթաղ
քիմ լանէթլէնէճէկինի պիլի՞րմիսինիվ :

Անժէլ .- Ա՛հ , բէճա իտէրիմ , միւսիւ , սիւքիւթ իտին սէօյլէ
մէեին :

Լաքին Գլօբլօզ , պուճնտա տախի պիճնաֆանէ տապրանարադ ,
— Պէլբի տիւգէ աֆիլ իտէճէք , լաքին սիդի վէ էվլատընըլը լա-
նէթլէեէճէք տիր , տէյի պէեան իթտի :

Անծէլ .— Ֆադաթ էվլատարըմ քէնտիսինէ նէ՞ եաբմըչլար տըր ,
Ժէնէրալ .— Անլէր , Մ . տը Սէրտէօյլիւ , գէվճէսի նէլտինտէն ա-
բըրմանա սէպէպ օլաճադլար տըր :

Անծէլ .— (Տէրեայը միւլահադաթա տալարադ , քէնտի քէնտիեէ.)
Եա՛ Բապպի , պու զարը պէնիմ գըղգարընտաշըմ տըր :

Բրէնս , պիւր էյեամ մէղպուրէեր թէֆէքքիւրաթը իչինտէ պը-
րաղըպ , պատէհու լաթիֆի վէ միւէսսիր պիւր սէտա իլէ ,

— Ֆադաթ , սիդէ սէօյլէտիւմ , մատամ , պու խուսուստա եալը-
նըլ պիւր թէտպիւր վար տըր :

Անծէլ .— Հա՞նկըսը տըր :

Ժէնէրալ .— Մատամ , սիդէ սէօյլէեէճէկիւմ մատտէ՛ բէք վէնիւմ
տիր , իմտի , պիւր զարադ վէ ատապէթ պէնի տի՛ղէմէնիդի ըէճա իտէ-
րիմ : Սէօյլէեէճէկիւմ սէօզլէր սըրասընտա , խալիսէթիմէ իսպաթ օլադ
իւղրէ , պիւր էլիմի վիճառնըմ իւզէրինէ վաղ իտէպիլիւրիւմ , վէ տիկէր
էլիմի տէ գուպպէյի ասիւմանէ տօղրու գալտըրապիլիւրիւմ :

Անծէլ .— Սէօյլէերն , միւսիւ :

Ժէնէրալ .— Մատամ , արամըղտա հէր նէ տախի օլմուչ իսէ ,
երնէ պէն սիդէ իսմիմի թադտիւմ իտէրիւմ : Չէվճէմ՝ օլմադ իսթէ՛ր-
միսինիդ , Սիդի մէսուտ գըլաճաղըմը եէմին իլէ սէօզ վէրիւրիւմ :

Անծէլ .— Սիւպհան Սլլահ :

Ժէնէրալ .— Բազը օլո՞ւեօրմուսուճնուղ :

Անծէլ .— Պու իզտիվաճ միւմքլինսիդ տիր :

Ժէնէրալ .— Տիւգիւն վէֆաթ իթմիչ օլտուղուճու շիմտի հէման
մուհադգադ տուրէթտէ պիւրիկիմիդ հալտէ , պու պապտէ նէ՞ միւմ-
քինտիլիք վար տըր :

Անծէլ .— Ֆարդ իտէլիւմ քի , սիդին իլէ էվլէնէեթիւմ . էվլատարըմ
նէ՞ օլաճադ տըր :

Ժէնէրալ .— Էվլէնտիկիմիդ անտէ , քէնտիլէրինի ալմանա կիտէ-
ճէյիլ :

Անծէլ .— Պէն , պիւր Բուսիալը իլէ էվլէնմիչ օլարադ Բարիսէ՛
մի կիտէեթիւմ :

Ժէնէրալ .— Թէպտիլ գըլաթէթլէ կիտէրիլ :

Անծէլ .— Էվլատարըմը ալտըլ տան սօնրա , նէ՞ եաբաճաղըլ :

Ժենէրալ .- Էկէր իսթէրսէնիդ , անլէրի , քէնտի Էվլատըմ տէյի
գապուլ խտէրիմ :

Անժէլ .- Պու սէօյլէտիկինիդի , սիդ , միւմքին մի զանն խտիւօր-
սունուդ :

Ժենէրալ .- Հէմ տէ բէք գօլայ զանն խտէրիմ :

Անժէլ .- (Հիտտէթի ազիմէ իլէ .) Պէն , Ֆրանսըզ օլան Էվլատա-
րըմը , պապալարընա վէ վաթանլարը օլան Ֆրանսաւա գարըք մու-
հարէպէ իթմիշ օլան օրտունուն սաֆլարընտա , Բուս գապիթէրի մի
իտէճէեիմ . . . Ասյա , ապա , միւսիւ , պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պու-
լունուր իսէմ , միւտտէթի հաեաթըմտա պէնի թահգիր իթմէնիդէ
սիդէ հագգ վիրմիշ օլուրում : Թէքլիֆինիդի գապուլ իթմէքտէն իսէ ,
Էվլատարըմը Էօտիւրմէեի թէրճիհ իյլէրիմ :

Իշպու մադրուրանէ ճէվապ իւդէրինէ , բրէնա , խրաթ իթմէքլիկն
պիհուտէ օլտուղունա իսքեաթ օլտու :

Ժենէրալ .- Պու սիդին սոն ճէվապընըդ մը տըր :

Անժէլ .- Էվվէթ , միւսիւ :

Ժենէրալ .- Օ հարտէ , եարըն նիւաթ ու Էֆքեարըմը սիդէ պէ-
եան իտէճէյիմ :

ԱՆԺԷԼԻՆ ԵՒ ԿԻՐՄԻ ՍԷՆԷ ԻՇԲԷՆՃԷ ԶԷՔՄԷՍԻ

Իրթէսի կիւն , Դլօլօգոււն խապէր վիրմիշ օլտուղու վէճէլէ ,
մատմուապէլ աՄլըվիլ , մէրդումուն թալիմաթընը ախպ իթաի , Պու
թալիմաթ հապըլըշ օլուպ , Ժենէրալ , պունլարը տիւչիւնմէք վէ գա-
լէմէ ալմադ իչին օ կիճէեի պու ուղուրա հասը իթմիշ խտի :

Զիյրտէ , լուղէթ պէ լուղէթ տէրճ իթտիկիմիդ իշպու մէք-
թուպան , Ժենէրալըն աչգ ու սէվտաթը անլաշըրըրը կիպի , Դըս-
գանճըրդ տույղուտու վէ համիյեթսիլլիկի հապըլընտա տախի շիւպ-
հէեէ մահէլլ գալմամադտա խտի :

Մէքթուպուն պու ճիւղէսի զանէթ զալիմանէ սուրէթտէ եւ զըմըշ խոի :

«Պանա կէլինճէ , էվէնմէէճէյիմ , վէ սիզի լաեղզըյա մուհափազա խոէպիւմէք , վէ զընտանճընրզ օլմազ իւզրէ , իճապ խոէր խէ , խթիֆամը տախի վիւրճէյիմ : Վտսիէթնամիմի այրը այրը տէօրթ մահէլլաէ պրազմըշ օլտուղումտան , վէֆաթըմտան սօնրա , օ սէրվէթէ տէ սիզ նայիլ օլաճազ սընըզ :

«Պու սաթըրլարը եազտըղըմ սըրտաւ , վազըթ պէ վազըթ հալինիզէ աճըթօրում , վէ քէնտի շէքտիկիմճէվր ու ճէֆաեը հիտ , վէ իլէրուտէ ջէքէճէկիմ միհն ու մէշազզը քէշֆի խոէրէք , պիր ան էվէլ թէպիմի բուհ լյւլէմէքիկիմի տըզու խոիթօրում :

«Ճէնապը Ալլահ պու պապուէ իճապընր թէնտիպ պուեուրաճազ տըր : «Միւնտէպաթըմըզա կէլինճէ , պու կիւնէ գատար նէ հալուէ օլմու խոէ , եինէ օ հալուէ պուլուեաճազ տըր , վէ էկիւրշի խթէրուէնիզ , միւնա սէպաթըմըզը տահա սէյրէքլէթիւրիւզ :

«Պու նտան պէօյլէ սիզէ , մէսուտ օլաճազսընըզ տիմիմ , չիւնքի քէնտիւիզ մէսուտ օլմազ խթէմիտիւիզ : Անճազ սիզէ , քէտէր ու էլէմիւնիզ գաթլանընըզ տիմէքլէ իթիֆա լյւլէրիմ :

«ԳԼՈՐԼՕԳ

«Բրահա , ժհեհրալ»

Պու մէքթուպ , խուսուսիլէ պու մէքթուպուա չօճուզլարընա տայիր օլան ֆըզրա , Անժէլի քէտէրի աղիմէ կիրիֆթար գըլտը , ֆագաթքէնտի ճէլլատընա հիչ պիր բէճա ու նիւազլարը խոէմէեէճէկինի անլատըղընտան , վէ մէրգում իլէ կէօրիւշմէսի , քէնտիսի իլին պիհուտէ պիր մէզէլլէթ տիմէք խուսկինի տէրը իթտիկինտէն , անը կէօրմէք վէ ըիգգաթա կէթիւրմէք իւզրէ հիչ պիր թէշէպպիւստէ պուլուեաեըպ , պիզգաթ բրէնսին , զալիմանէ սուրէթտէ թափսիէ իթմիշ օլտուղու իւզրէ , քէտէր ու էլէմիւնէ գաթլանմաղա գարար վիրտի :

Բրէնս , պիր սէնէ գատար Անժէլին եանընա կէլիտի , ֆագաթ պալէատէ տէրճ իթտիկիմիզ մէքթուպու ալտըղը կիւնիւն իրթէսի կիւնիւնտէն , պիչարէ գատընճըղաղըն իշքէնճէսի պաչլատը :

Անժէլ , քէնտի իւզէրինէ հէր վապըթտան զիւստէ տիգգաթլէ նէզարէթ խոլիմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ :

Բրէնս , կրօսգօգա ,

— Էկէրչի երեսն սերխոյ օլուր իսէն , վէ հէր կիւն սերխոյլանա-
րագ , կէնճ Ֆրանսարգ գարըսը նէզտինտէփի մէմուրիեթինտէ գու-
սուր իտէր իսէն , սէնի եա Սիպէրիաեա կէօնտէրիբիմ , վէ եախօտ հէր
կիւն գամըլաթտըրըրմ , իմտի , քէնտին ինթիխապ էթ , տէմիշ իտի ,
Բրէնս , Անժէլէ տիկէր պիր զընտան մէմուրու թայեին իտէ-
պիլիր իտի իսէ տէ , Կրօսգօգ , աքէրլէրինին իչինտէ է'ն ազ սեր-
խոյ օլանլարտան պիրի օլտուղու իչին , պու մէմուրիեթէ անը ին-
թիխապ էյլէմիշ իտի :

Շու գատար քի , ժէնէրալ , տահա զիեատէ էմնիյեթ հասըլ իթ-
մէք իւզրէ , Կրօսգօգա , Թէքէրլօգու վէ պիր տէ գարը մուսպին նասպ
իթտի :

Կրօսգօգ իլէ Թէքէրլօգ , Սիպէրիաեա նէֆի իտիլմէք գօրգու-
սուլլա , նատիրէն սերխոյ օլմագ մէնպուրիեթինտէ օլտուգլարըն-
տան , ժէնէրալըն մէզ իւր թէտպիրինտէն նաչի հիտտէթ հիսս էյլէ-
մէքտէ իտիլէր , վէ պու հալէ սէպէպ , Անժէլի ատտ իտէրէք , պիչա-
րէ ալէյհինտէ պուղղ ու ատապէթլէ մութթասըֆ օլտուլար , վէ օնա
էնվայի իշքէնճէ չէքտիրմէկէ պաշլատըլար :

Պու հալ , պու մէչագգաթլը էօմիւր , 1831 թարիխինէ գատար
իմթիտատ իտիպ , օլ թարիխտէ Լէհլիլէր , ժէնէրալ Դլօրլօգա գար-
չը իսեան իլէ , անը թէլէֆ իտիպ , պիչարէ գատընճըղաղը ճէլլատը
էլինտէն գուրթարտըլար :

Մէզպուրէնին եիկիրմի սէնէ տէվամ իտէն էսարէթի էսնասըն-
տա , զընտան մէմուրուղու իտէն Կրօսգօգ վէ Թէքէրլօգ իլէ գարը
վէֆաթ իթտիլէր :

Օլ միւտտէթ գարֆընտա , Անժէլ , տիւգտէն վէ էվլատըրընտան
հիչ պիր խապէր ալմատը , Պու իւչիւնիւն նէ' օլտուգլարը օգուեան-
լարըմըզա մալիւմ տիւր :

Տիւգ տը Սէրտէօյլ , հալէա Սիպէրիատա օլուպ , ֆագաթ Ֆրան-
սատա վէ մահալը սայիրէտէ , միւմալիլէյհին , Պէրէզինա նէհրի տալ-
ղալարընտա թէլէֆ օլմուշ օլտուղու զանն օլունուեօրտու :

Նիհաեթ , 1831 , տէ Անժէլ , հիւրրիեթինին էլտէ իթտիկինտէ ,
պու հիւրրիեթինին նասըլ գուլլանաճաղընը տիւչիւնմէկէ պաշլատը :

Մատմուագէլ տԱրըվիլ , բրէնսին հաեաթտա օլտուղու զէման
խանէսինտէն տիշարը չըգմատըղը կիպի , քիմսէեի տէ նէզտինէ գա-
պուլ իթմէմիշ իտի : Պու սէպէպլէ , քէնտի հագգընտա պէյն էլ է-
հալի շուեու պուլմուշ օլան բիվաեթէթլէրի պիլմէզ իտի :

Մէզպուրէ, քէնտիւնէ տայիմա ժենէրալըն մաշուդէսի վէ եա-
լընըզըզ իչինտէ քէնտի սաատէթի սրբորնը կիզլէնէն պիր զատրն
նազարըյա պագըլմագ-տա իտուկլինէ, թէէսսիւֆի աղիմ իւզրէ զա-
նաաթ հասըլ իթտի:

Ֆիլվագը, Բէթընսպուրիտա, կէրէք Ֆրանսա սէֆարէթխանէսին-
տէ վէ կէրէք մահալը սայիրէտէ պուլունան Ֆրանսըլարըն ու խուսուս-
տա քեամիլէն Բուսիալըար կիսի տիւշինտիւ քլէրինի տէրը իտիպ
վէ հաթթա վաթանտաշլարընտան պաղըլարըյա իւլֆէթ հասըլ
իթմէքլէ, անլէրին քէնտիսինտէն նէֆրէթ իթտիքլէրինի տէ միւշա-
հէտէ իյլէտի:

Մէրգուլմէ զատընճըղագ, պու հայէ թէմամիյլէ վագըֆ ու-
տուղունտա, մէյեսուսանէ սուրէթտէ րէֆը սէտա իլէ շու աթիտէ-
քի սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Շիւտի, մատէմքի պէնի, վաթանըմա զարչը սիւահ չէքմիչ
օլան պիր առէմին մաշուդէսի օլմուշ օլտուղուման տօլաեը իթհամ
իտիեօրլար իսէ, Ֆրանսաեը թէքրար կէօրմէեէ նասըլ ճէսարէթ ի-
տէճէկիմ, վէ սըրը սագլամաեան պիր քիմսէ էվլատլարըմա, Սիզին
վալիտէնիզ օլտուղունտ պէեան իտէն պու գարլեը կէօրլէեօրմու-
սունուզ, քէտէրինիզի էօլտիւրմիւշ վէ սիզի եթթիմ պրագմըլ օլան
առէմլէրտէն պիրիսինին մաշուդէսի օլմուշ տուլլ իմտի, քէնտի-
սինի թահգիլը իտինիզ, զիրա եալընըզ թահգիլը լաեըզ տըլ
տիեէպլիէճէկի հալտէ, պէն, էվլատլարըմըն գաըլըսընա նասըլ չը-
գապլիլիլիմ, Ահ, սիւպհան Ալլահ, էվլատլարըմըն թահգիլիլիտէն
պէնի էսիրկէ . . .

«Վէ էկէրչի տիւզ հաեաթտա իսէ, պէօյլէ պիր նամ ու չէօ-
րէթ գազանմըլ օլտուղում հալտէ, նէ եիւզ սուրաթ իլէ անըն գաը-
լըսընա չըգմաեա ճէսարէթ իտէճէեիմ,

«Օհ, խալը, խալը, հիչ պիր վագըլթ անըն դուրըսընտա պու-
լունմաեա ճէսարէթ իտէմէմ, վէ քէնտիսինէ թէսատիւֆ իթմէք
թէհլիքէսինտէն տայիմա քէնտիմի սագընմալըեմ. . . Ասա վէ
գաթան Ֆրանսաեը, վաթանըմը կէօրէմէեէճէեիմ:

Անժէլին, մէքըրիւր մէյեսուսանէ սէօզլէրի թէէլէֆֆիլը իթմէք
տագըղասը, էօմիլինին էն միւշքիւլ վէ էն զիեատէ էսէֆ օլունա-
ճագ տագըղասը օլուպ, պիյարէնին քէտէրի աղիմէ միւսթաղըագ
օլմասըյա հիչ պիր իյդահաթ վիրմէք իսթէմէտիկի, հաթթա լագըլ-
տըսընը տախի իթմէտիկի մէճհուլ պիր ֆէնալըլա գուլպան օլ-

ճաղը, վէ օ ֆէնալըգ եււղիւնտէն, աղըպէթ իւլ էնր թէրքի հաեաթ իտէճէկի զանն օլունմազ տա իտի:

Պու մէճհուլ ֆէնալըգ նամուսուղլուգ. օլուպ, հալպուքի պիշարէ՝ հիշ պիր ճինաեթ, հիշ պիր գապահաթ, վէ հիշ պիր ֆէնալըգ իշլէմիշ օլմահըպ, անճաղ քէնտիսինի ֆէնա սուրէթտէ մուհաքէմէ իտէկէլէն ալէմ, հաղղընտա էօյլէ պիր շայեանը թէէսսիւֆ իիվաեթ չըղարմը իտի քի, Անժէլ, պու ըիվաեթ սէպէպիլլէ ութանմադ տա, վէ մահճուպ գալմադ տա իտի, Ջէմմ ու ֆասլ իտէնէր, հէր վաղըթ վէ հէր մէմլէրէթտէ կէօրիւլմիւշ տիւր:

Պաղաթ Անժէլ, հէնուլ էօլմէհէճէք իտի, վէ ֆասըըըլար թարաֆընտան, կիւեա ըրէնօին վէֆաթընտան տօյտեր հիսս իտէկէլտիկի քէտէրէ համ իտիլէն պիր խասթէլիքտէն մէղպուրէ չիֆաեապ օլտու:

Պու սըրատա մատմուաղէլ տԱրըվիլին իթթիխաղ իթտիկի հարէրէթ ու մէսէք հողղընտա իյղահաթ վէ միւթալէա իթասընտան սարֆը նաղար իլէ, չու դատարը սէօյլէրիլ քի, մէղպուրէնին պու սըրատաքի հարէրէթ ու մէսէքի, շայեանը թէաճճիւպ վէ հայրէթ օլուպ, էղճիւմէ, ալչաղճասընա քէնտիսինի ֆասլ իտէնէրին չըղարարղլար թէվաթուրլարը միւքէմմէլէն վէ բէսմէն թէքղիւպ իթմիշ օլմադ իլին, Գլօբլօգուռն քէնտիսինէ թէլք իթմիշ օլտուղու պիր գաշ միլեօն ֆրանղըղ սէրվէթի դապուլ իթմէտի, վէ տիկէր վարիս պուլունմատըղընտան, սէրվէթի մէղքիւրէ, տէվէթէ գալտը:

Պատէհու Անժէլ, պիր եօլ թէգըրէսի ալարաղ, Պրանսաեա ալտէթ իտիպ, օրատա, քէնտի զաթընը իսպաթ իթտիւքտէն, վէ վալիտէսինին սէրվէթինտէն գալմը օլան պաղը պուղըյեէլէրի ալտըգ տան սօնրա, Լօնտրաեա պիլ աղիմէ, 1831 սէնէսի սօնլարընա տօղրու օրատա եէրլէշտի:

1832 տէ, Անժէլ, Լօնտրատա վաթանտալըղ սըֆաթըլլա կէնճ իվար իլէ միւնասէպէթ վէ իւլֆէթ հասըլ իթտի:

Օլ վաղըթ իվար, հէնուլ երիկիւրմի չաղլարընտա օլտուղու հալտէ, չէհրի մէղքիւրտէ հէմ պիլ ճէնթըմէն կիպի եաշամադ տա, հէմ տօլանտըրըըըլըգ իթմէքտէ, վէ չօճուգուղու գէմանընտա քէնտիսինի գաեըրմը օլան վէ հէր մէրամընը իճրա իթմիշ պուլունան թէֆէճի իշթիւար Մուսէվի Իսաաղը Էօյալիւրմէքլէ, ճինաեթ իճրա սընա տալի բէնտիսինի ալըշտըրմադ տա իտի:

Իշթէ, մատամ տԱրըվիլին խուսուսի հիքեաեէսի պունտա խի-

Թամ պուլուպ, Մ. տը Վօնիսին հիքեանէսինէ կէլինճէ, Գաֆալար ճէլլատընըն օլ պապտէ վիրմիշ օլտուղու մալիւմաթա իւլվէթէն պիր ճիւզի մալիւմաթ պէեանըյլա, մէրգուսմուն հիքեանէսինի տէ մուխ-թասարէն նազլ իթմիշ օլտուրուզ:

Իվարըն՝ Մ. տը Վօնիս հագգընտա սէօյլէտիքլէրի հէր սահիհ իտի: Մէրգում, օլ պապտէքի մալիւմաթընը, ֆէվդէլատէ մէհնուր օլան պիր տափանըն զապթնամէլէրի թաֆսիլաթընտան ախզ իթմիշ իտի:

Իվար, Բօզէթին, սէֆարէթ պաշ քեաթիպինին գըզը օլմատըղընը պիլտիկի ճիհէթլէ, մէզպուրէեէ, քեաթիպի մէրգում թարաֆընտան էվլատ մագամընտա գապուլ օլունմատըղը կիւն, շու եօլտա պիր լիսան գուլլանաճագ իտի:

— Էվլատըմ, պէն պիր խէթա իշլէտիմ. ֆագաթ պուլ խէթատան տօլաեը իթապ օլունմաղա լաեըդ. տէ յիլիմ. Հագգընըզտա տէրքեար օլան հիւսնի իհթիմամըմ, վէ սիզի, բէտէր վէ վալիտէնիզէ թէպիմ իթմէքտէքի արզուի շէտիտիմ, վէ պու սուրէթլէ, Մ. Ֆէլլէքս իլէ ագտը իղտիվաճընըզա մանի օլան միւշքիւլաթը պէր թարաֆ իթմէք իսթէմէքլիկիմ, պէնի, բէք զիեատէ իսթիճալ իլէ հարէքէթ իթտիրմիշլէր տիր: Էվվէթ, ալտանմըշ օլտուղուսմու անլա-եօրում, ֆագաթ պէնիմ եէրիմտէ հէր քիմ տախի օլսա իտի, ալտա-նաճաղը տէրքեար իտի: Սիզտէ կէօրիւհօրսուսուղա, Մ. մարքի-նին, սիզ չաղտա պիր գըզը օլուպ, անըն, էսրարի պիր սուրէթտէ զայպընտան տօլաեը միւթէէսսիւֆ պուլունմագտա տըր:

Պու վէճհլէ, հայտուտը մէրգումըն՝ կէնճ գըզըն տօսթլուղունու զայպ իթմէեէճէկի շիւպհէսիզ իտի:

Փիւվագը, պու կէնճ գըզ, քէնտի հագգընտա էֆքեար ու նի-եաթը հասէնէ իլէ մութթասըֆ օլան պիր ատէմէ նէ տիեէպի-լիւր իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, էկէրչի վէֆաթ իթմէմիշ իտի իսէ, մարքի-նին, սահիհէն, Լաթին մահէլլէսինին կիւլ չիչէ յի չաղընտա պիր գըզը օլուպ, պու գըզը շիւպհէսիզ Բարիստէ պուլունմագտա իտի:

Մ. տը Վօնիս վէ զէվճէսի, պու յօճուղու պիր խայլի միւտտէթ արաթմըշ օլտուղտան պաշգա, հալէա տախի արաթմագտա պու-լունտուգլարը սրատա, նակէհան իվարըն մէքթուպու եէտլէ-րինէ կէչմէքլէ, ուղուն պիր մուվաֆֆագըյի էթսիզլիքտէն սօնրա գաթթ օլունմուշ օլան իւմիտլէրի թաղէլէնէրէք, գալպլէրինտէ եէ-

նիտէն պիր մէսերէթ վէ մահգուզիյեէթի ազիմէ հասըլ օլտու .
Պինաէն ալէյհ , Մ . տը Վօլնիսին , հայտուտուն մէքթուպունա
նէ խահիշ իլէ ճէվապ վիրմիշ օլտուղու պէեանէ հաճէթ օլմանըպ ,
ուղրունա պունճա կէօզ եաշլարը տէօքմիւշ , վէ քէնտիսինի ֆէվ-
գէլատէ արզուլէմիշ օլտուղլարը էվլատլարընը մուվասըլէթինէ ին-
թիգարէն , զէվճ ու զէվճէ սապըրսըզըզ իշինտէ պուլունմագտա ,
վէ մարքիի մէրդում , եէկեանէ էվլատընա նիհանէթ գալուչաճա-
ղընը տիւշիւնմէքլէ , սայքի պիր մէքթէպ չակիրտի մագամընտա
չօճուղուգ հալի քէսպ իթտիկի միսիլու , զէվճէսի տէ , մէսերէ-
թինտէն նաշի աղլամագտա իտի .

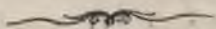
Թէքքիրէսիգ ավճըլըզ իտէն իհթիեար Ռէյպէրէ կէլինճէ , Թօր-
նունու տէրաղուշ իտէճէկի միւլահաղասըյլա , զանն իտէրսին քի
էիկիրմի եաշընտա պիր կէնճ հալի քէսպ իթմէքտէ իտի .

Մատամ տՄլըվիլ տէ , մատամ տը Վօլնիսին մուհիպպ տօսթու
օլմուշ իտուկինտէն , տօսթլարընը մէսերէթինէ վէ իւմիտլէրինէ
նէվիմա հիսսէտար օլմագտա իտի .

Անճագ , մէզպուրէ , էվլատլարընը խաթըրլաեարագ , քէնտի
քէնտիեէ ,

— Աճապու ճէնապը Ալլահ , պէնի , էվլատլարընա նէ՞ վագըթ
գափուշտուրաճագ տըր , տիմէքտէ իտի .

Էլէն , իվար , վէ Ռօգէթին , վէ մալիւմաթլարը օլմանարագ , քէն-
տիլէրինի թէագէպ իտէն Բիէրին , Լօնտրատա արամանա կէլտիքլէրի
էշխասըն հալ ու վագիեէթի պու սուրէթտէ պուլունմագտա իտի .

Շ Ը Վ Ա Լ Ի Է Տ Ի Ի Բ Ա Լ Է Մ Է Յ Խ Ա Ն Է Ս Ի

Լօնտրանա մուվասըլէթլէրինի միւթէագըպ , իվար , Մ . տը
Վօլնիս հագգընտու պաղը մալիւմաթ ալմաղլէ , իքի շէրէթ թէշէպ-
պիւպլէրի իւզէրինէ միւզաքէրէ իթտիլէր .

Էլէն .- Հէլէ մագսէտինիդէ վասըլ օլտուգ .

Իվար .- Նէ՛տէն վասըլ օլտուգ .

Էլէն .- Բօզէթ՝ Ֆէլիքստէն ալըը՛մատը մը .

Իվար .- Պու դատարը մաթլուպէ քեաֆի՞ մի տիր .

Էլէն .- Էլպէթթէ տէյիլ տիր , ֆագաթ Բօզէթին կէնիւնիւ
զագանմագ իշին տէ , պէնիմ ըուխսաթըմա պէքլէմէեհէքսինիզ ա ,

Իվար .- Խա՛յր , նասըլքի սիզ տէ , քէնտի նամընըզա օլարագ Ո՛
Ֆէլիքսէ պիր թագըմ՝ կիւզէլ մասալլար սէօյլէմէեհէ կիթմէկի պանա
թէքլիֆ իթմէեհէքսինիզ .

Էլէն .- Բէք իյի , պու հալտէ տահա Նէ՞ գալըր .

Իվար .- Պունլարլա պէրապէր , տահա հէր շէյ պիթմէմիշ տիր ,
վէ մուվաֆֆագըլքէթիմիզ Նէ գատար միւքէմիլ տախի օլսա , գօ-
լարըմըզ պաղլաեւպ , լահաթ իթմէք վագթը հէնուզ կէլմէմի
տիր .

Էլէն .- Ֆիքրինիդի իյլահ իտին .

Իվար .- Սէֆարէթ սըր քեաթիպի օլտն շու Վօլնիս՝ զէնկին պիր
ատէմ տիր , Ագալլի իւշ տէօրթ միւեօն ֆրանդ սահիպի տիր .

Էլէն .- Պու սէրվէթի ալըմագ մը իսթէեօրսունուզ .

Իվար .- Խա՛յր , չիւնքի սէրվէթի , իհթիմալ քի քէնտի իւզէրին-
տէ տէյիլ տիր , Պունտան դաթինաղար , սէֆարէթխանէտէն սիր-
գաթ իթմէք , պուրատա տար աղաճընը կէօզէ ալմագ տիմէք տիր .
Հէմտէ պէն ալըզ օլտուղում հալտէ , պագամը թէհլիքէեհէ իլգա ի-
տէճէք տիվանէլիքլէրտէ պուլունմագ ֆիքրինտէ տէյիլիմ .

Էլէն .- Նիհաեթ Նէ՞ եւրմագ իսթէեօրսունուզ .

Իվար .- Մալիեհէ նօգթայի նաղարըլլա պահա իտէրէք , Լօնտ-
րատաքի իգամէթիմիզտէն միւսթէֆիտ օլմագ իսթէրիմ . զիրա
անլա՛եօրմուսունուզ , Մ . տը Սէրտէօյլիւն սէրվէթինտէն ալաճագ
օլտուղում հիսսէ , Սէն Նէհրինին սիպլէրինտէն գաթը օլան Թա-
միզ Նէհրի սիպլէրինտէ , պանա տահա զիեատէ թէհլիքէլի կէօ-
րիւնիւեօր .

Էլէն .- Սէօղիւմէ վէ վասըլըմա շիւպհէ՞ մի իտիեօրսու-
նուզ .

Իվար .- Խա՛յր .

Էլէն .- Է՛յ .

Իվար .- Մ . տը Վօլնիս պիր էվլատ աղաեօր , տէյիլ մի .

Էլէն .- Էվվէթ .

Իվար .— Պիր չարէ եօգ մու տուր քի . . .

Էլէն .— Քէնտիսինէ պիր գըզ սաթմազ չարէսի՞ մի .

Իվար .— Պունու տիմէք իսթէմէեօրում .

Էլէն .— Պէն իոէ , ֆիքրինիդի անլատըմ՝ զանն իտիեօրում .

Իվար .— Խայր , ֆիքրիմի ալամամըչսընըզ .

Էլէն .— Բէք ալէա , ֆիքրինիդի լանըդըյա իյլահ իտին .

Իվար .— Պէնի տինլէենին . պէն պուրաեա , Բօղէթ՝ մատամ տը Վօլնիսին գըզը օլսա պիյէ , անը քէնտի ֆամիլիասընա իեատէ իթմէք ֆիքրիյէ կէլմէտիմ . չիւնքի նիհաեէթ , Բօղէթ անլէրին գըզը տա օլապիլիր . Մաքրինին՝ քէնտի գըզընը , վէ Բօղէթին տէ քէնտի բէտէր վէ վալիտէսինի պուլմասը պէնիմ իշիմէ կէլմէզ . Պիլաքիս , պունլարըն , եէկտիկէրինէ ասլա թէսատիւֆ իթմէմէլէրի , պէնիմ տահա զիեատէ մէնֆաաթըմ՝ իճապընտան տըր . չիւնքի պիր քէրբէ մատմուաղէլ Բօղէթ՝ Վօլնիս ֆամիլիասընա մէնսուպ օլուր իսէ , օ հայտէ , պէնիմ տէ քէնտիսինտէն հիշ պիր իւմիտիմ գալմազ . հալ պու քի նիեէթիմ , հէր չէյտէն էվիլ ճնա սահիպ օլմազ տըր .

Էլէն .— Օրասընը անլաեօրում .

Իվար .— Անճազ իշ իշի աչար տէրլէր . աչդ ու սէվտա մատտէսի տէ ազչէ մէսէլէսինէ դարու աչմագտա տըր .

Էլէն .— Օրասը մալիւմ .

Իվար .— Իմուի , Բօղէթ իշի տէ , Վօլնիս իշինի մէյտանա չըգարմըչ տըր .

Էլէն .— Էվվէթ , ֆագաթ պու իքի իլին նէ սուրէթլէ պաչա չըգարըլաճաղընը անլաեամաեօրում . Բօղէթ՝ հէմ սիլին վէ հէմտէ Մ . տը Վօլնիսին օլամազ .

Իվար .— Օնա նէ՞ չիւպհէ .

Էլէն .— Պու հայտէ , նէ՞ չարէ տիւչիւնմիւլչսիւնիւզ տիւր .

Իվար .— Պիր ազ պէքլէենին , չիմտի սէյլէրիմ . սիլին ագիլանէ իշթիրաք վէ մուավէնէթինիդէ պու ճիհէթտէ միւհթաճըմ .

Էլէն .— Պու խուսուստա պէն նէ՞ եաբաճաղըմ .

Իվար .— Եաբաճաղընըզ հէման հիշ պիր չէյ տիր . ատէթա հապսխանէ մէմուրու օլարապ , Բօղէթի , օտատա սաղլաեաճաղսընըզ .

Էլէն .— Սիլ նէ՞ եաբաճաղսընըզ .

Իվար .— Վէ պու . վաղիֆէնիդտէ ասլա գուսուր իթմէեէճէքսինիզ .

Էլէն .- Էվմէթ , անլաեօրում , պէն Մ. Ֆէլիքսի "իդէ Թէպիմ
իթտիկիմտէ , նէ° սուրէթլէ անը մուհաֆազա իտէճէքսէնիզ , պէն տէ
էօլլէ Բօզէթի օտասընտա մուհաֆազա իտիպ , օրաեա Կուշ պիլէ
եազլաչտըրմաեաճաղըմ . լաքին Թէքրար իտէրիմ , պու սըրատա սի-
զին եաբաճազ իշինիզ նէ° տիր :

Իվար .- Պէն , Լօնտրաեը պիլտիկիմտէն , էօթէ պէրի տօլաչաճա-
ղըմ , Հալ պու քի , պէն տօլաչըրսամ , պիր մազսէտլէ տօլաչըրըմ , եանի
չալըչըրըմ :

Էլէն .- Բէք ալէա , ֆազաթ պու կիւնքի մազ սէտինիզ նէ° տիր ,
անը սէյլէեին :

Իվար .- Մազսէտիմ , Վօլնիս ֆաժիլեասընա մէնսուպ պիր գըզ
պուլմազ տըր :

Էլէն .- Լաքին պուլաճաղընըզ գըզ , Ֆրանսըզ օլմալը տըր :

Իվար .- Օլ պապտէ էմին օլուն , պէն անը ֆըրանսըզլաթտը-
րըրըմ :

Պու սըրատա , Էլէն , ճէվապ օլարազ , եալընըզ շիւպհէ կէօթէ-
րիրճէսինէ պաչընը սալլատըր :

Իվար .- Շիւպհէ° մի իտիեօրսունուզ :

Էլէն .- Թասապվուրունուզ զաեթ լալսթախանէ տիր :

Իվար .- Գիւսթախանէ օլտուղունու պէն տէ Թաստիզ իտէրիմ ,
լաքին պու Թէչէպպիւսիւմ պիրինճիսի տէյի տիր :

Պու սուրէթլէ , հայտուտը մէրգում , Բօզէթին իւզէրինէ լաեը-
գըլլա նէզարէթ իթմէսիսի Թէքրար չէրիքէսինէ Թապիսեէ իթտիք-
տէն սօնրա , քէնտիսի օրատան տիշարը չըգտը :

Պու իքի հայտուտ , պալէատէ պէեան իթտիկիմիզ սուրէթտէ
կէօրիւշտիւքլէրի սըրատա , Բիրօ իլէ Իվարը գօլլամազ մազսէտիլլէ
Լօնտրաեա կէլմիշ օլան Բիէր տէ , պու Թէչէպպիւսիւ իլին իճապ է-
տէն խաթթը հարէքէթի հաղըրլամազտա իտի :

Բիէր , Բիրօնուն էնմիշ օլտուղու օթէլլին թա գարչըսընտա վա-
գը պիր մահէլլտէ իսքեան իթմէքտէ օլուպ , պու իգամէթ կեաչընըն
բէնչիրէլէրինտէն , գարչըսընտաքի օթէլլին գաբուսունու կէօրմէքտէն
վէ պինապէրին հայտուտ գարը իլէ արգատաչընըն կիտիպ կէլմէլէ-
րինէ տիգգաթ իտէպիլմէքտէ իտի :

Հաթթաօ բէնչիրէլէր տէ , Բօզէթ իլին Թալսսիս իտիլմիշ օլա
օտանըն բէնչիրէլէրի գարչըսընտա պուլունուպ , պու իսէ , կիւզէլ
պիր Թէսատիւֆ տիմէք իտի :

Բիէր .— Բիճալա մախսուս տույղուլարընը վա՞ր մը տըր .

Իվար .— Եվվիթ , պիր բրէնսին սէրվէթի վարիտաթընը եւմէք իյն , քէնտիմտէ օլտուգճա իշթիհա վար տըր .

Բիէր .— Բէք իյի , պանա տա օ լազըմ տըր .

Իվար .— Հայպուքի պու եօլտա արղուսու օլտն պիր քիմնէեր պուլմագտա կիւնլիւք եօգ տուր , Սիզ նէ՞րէտէն կէլիեօրսունուզ .

Բիէր .— Բարիստէն .

Իվար , պու ճէյպը իշիթտիկինտէ , Բիրօնուն պիր տիւշմէնի , Բարիստէն Լօնտրաեա գատար քէտիլէրինի թաաղիպ իթմիշ օլտուգունու միւլսճազա խտէրէք , տիթրէտի , վէ պատէհու շու սուրէթէ ճէվապ վիրտի .

— Լաքին օլ գատար ուզագ մահէլլտէն պուրաեա կէլէճէկինիզէ , Բարիստէ , պէնիմ տույղուլարըմտա վէ պէնիմ ախէաղըմտա , երկիրմի քիլի վէ պէլքի եիւզ քիշի պուլպիլիւր իտինիզ .

Բիէր .— Մնա նէ՞ չիւպհէ , լաքին . . .

Լվար .— Լաքին նէ՞ .

Բիէր .— Պանա երկիրմի սէքիզ չաղընտա պիր կէնճ լազըմ տըր .

Իվար .— Պէնիմ օ չայտա օլտուղումու պիլիեօրմուսունուզ .

Բիէր .— Հէման օ չաղլարտա պուլունտուղունուզու տէրք իտիեօրում .

Իվար .— (Քէնտի քէնտիեւ) Մութլագա պու առէմ պէնի թանըմալը տըր .

Բիէր .— Պունտան պաչգա սիզի տէ թանըրըմ .

Իվար .— Քի՞մ պէնի սիզէ թանըթտը .

Բիէր .— Իլէրուտէ պու խուսուսու սիզէ սէօյլէմէեր վատ իթտիմ .

Իվար .— Հագընըզ վար . լաքին իշ նէ՞ տիր .

Բիէր . Մ. տը Սէրտէօյլին պիւեիւք օղու օլմագլըգ րօլունու իճրա թմէսինի Իվարա թէքլիֆ իթտի , վէ իֆատաթընը իքմալ իտինճէ , Իվար ,

— Էյ պու իշտէ միւշքիւլաթը աղիմէ եօգ տուր զանն իտիեօրսունուզ , տէտի .

Բիէր .— Խա՛յր , եօգ տուր .

Իվար .— Իշթէ , պունտա եանըրիօրսունուզ .

Բիէր .— Նէ՞տէն .

Իվար .— Զիւնքի պու իշի գօվալաեան տիկէր քիմնէլէր տէ վար

տըր .

Բիէր .- (Թէաճճիւսլէ .) Տիկէրլէրի տէ մի վար տըր :

Իվար .- Էվվէթ , հաթթա օլ պապտէ էմինիմ :

Բիէր .- Պու իշի գօվալաեանլար այնի առէմլէր օլմատըղընը նէ պիլիեօրսունուղ :

Իվար .- Տուրուն , շիմտի սիղէ իշի անլաթըրըմ : Մ . տը Սէրտէօյլիւն սէրվէթինէ կէօղ տիքմիշ օլան պէն իմ :

Բիէր .- Պունա թէաճճիւսլ իթմէմ : սիղ էլէնին հէմթէօհմէթի տէյիլ միսինիղ :

Իվար .- Խայր , եալընըղ շէրիքիբիմ :

Բիէր .- Էլէն տէ պիղիմ շէրիքիմիղ տիր :

Իվար .- (Պիր աաըմ ըիւճաթ իտիպ , Բիէրէ շիւպհէլի պիր թարղ-տա պագարագ .) Սիղին շէրիքինիղ մի տիր :

Բիէր .- Էվվէթ , Բիրօ շէրիքիմիղ տիր :

Իվար .- (Էվվէլ էմիրտէ բրօթէսթօ իթմէր իսթէեէրէր .) Հալպու քի պէն , Բիրօ քիմ օլաուղունու պիլմէեօրում :

Բիէր .- Սահիհէն պիլմէեօրմուսունուղ :

Իվար .- Էվվէթ , պիլմէեօրում :

Բիէր .- Լաքին Բիրօ վէ էլէն , իքիսի տէ այնի իսիմլէր տիր :

Իվար .- Աճայիպ . . . ֆագաթ սիղ քիմինիղ :

Բիէր .- Էլէն , պաղը տէֆա սիղէ , մատամ տը Գրուատան պահս իթմէմլէ մի տիր :

Իվար .- Էվվէթ , չօգ տէֆա պահս իթմիշ տիր . մարքիզտէն տիմէք իսթէմէեօրմուսունուղ :

Բիէր .- Թա քէնտիսի :

Իվար .- Տիւշէս տը Սէրտէօյլ տէնիլէն տէ պու մարքիղ տիր , տէյիլ մի , վէ էկէրչի մահուտ պօշամագլըղ վագըասը օլմասա իտի , մէզպուրէ հալէա տիւշէս տը Սէրտէօյլ օլաճագ իտի , վէ շիմտի տէ պէթէքրար տիւշէս օլմագտան զայրի արղուսու եօգ տուր :

Բիէր .- Էվվէթ :

Իվար .- (Շախսը մէճհուլ հաղգընտա էմնիլիեթ իտէպիլէճէկինի անլամանա պաշլաեարագ .) Էլէնին տէ վալիտէսի տիր :

Բիէր .- Էվվէթ , պու մալիւմաթընըղ թէմմամ տըր . ֆագաթ պիլ շէյ վար տըր քի . . .

Իվար .- Նէ տիր :

Բիէր .- Էլէնին խըզմէթինտէ պուլունմաղլէ , նէ գագանըեօրսունուղ , շիւնքի նիհասեթ անըն մանէթինտէսինիղ :

Իվար .— Հէման եօյլէ կիպի .

Բիէր .— Քէնտիսինն աչրզը տէյի լմիսինիզ .

Իվար .— (Սըճադ պիր տէմիր վիճուտինէ տօգուճուրճասընա .)
Անըն աչրզը մի .

Բիէր .— Քէնտիսինի պու մէրթէպէ միւտաֆաա իթմէեին . Էլէն
բէք կիւզէլ վէ տիպէր պիր գատըն տըր .

Իվար .— Էվլէթ , ֆէվզէլատէ կիւզէլ վէ տիպէր օլտուղունու
պէն տէ թաստիզ իտէրիւմ , ֆադաթ արամըղտա աչգ ու սէվտաեա
տայիր հիչ պիր սէօզ օլմամըչ տըր .

Բիէր .— Նէ՞ սէպէպլէ .

Իվար .— Պէն , ագչէտէն պաչգա պիր չէյ իւզէրինէ պահս իթ-
մէեէն ատէմլէր իլէ աչգ ու սէվտա իւզէրինէ ասլա պահս իտէմէմ .

Բիէր .— Փադաթ Բիրօնուն ագչէ տիվանէսի օլտուղունու պիլ-
մէեօրտում .

Իվար .— Ֆիրլապը , ագչէ տիվանէսի տէյի տիր , լաքին քէն-
տիսի իլէ , եալընըզ ումուր ու մէսալիհ իւզէրինէ մէչղուլ օլտուղու-
մուղտան , աչգ ու սէվտա իլէ իչթիլալ իթմէկէ վադթըմըզ գալմազ .

Բիէր .— (Քէնտի քէնտիե .) Պունլար իքի գաբլանա պէնղէ-
եօլլար .

Մէրգոււմ , պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , քէնտի տէ պու
իքի գաբլան իլէ պիրլէչէրէք , միգտարը մէչըրուուն իւչէ թէքմիլ
իտիլէպլիլ ճէկինի ալլա տիւչիւնմէեօրտու . Պատէհս . Բիէր , եիւր-
սէք սէտա իլէ .

— Հէր նէ հալ իսէ , Էլէն իլէ օլմանըղտան նէ՞ գապանըեօրտու-
նուզ , տէյի սիւալ իթտի .

Իվար .— Պէն տէ պիլմէմ .

Բիէր .— Նա՞սըլ պիրմէեօրտունուզ .

Իվար .— Քէնտիսի , հէր նէ միգտար ագչէ իթմէրսէմ պանա վէրի
վէ ագչէ տիվանէսի օլմատըղընտան , հիչ պիր վադըթ իթմէտիկիմ
բարանը վիրմէրտէն կէրի տուրմամըչ տըր . հաթթա Սէրտէօյլ իչին ի
տէ մուվաֆֆապըյեթ իւզրէ պաչա չըգարապիլտիլիմ հալտէ , պէնի
սահիպ սէրվէթ գըլաճաղընը վատ իթմիչ տիր .

Բիէր .— Սէրտէօյլ իչինի հիւսի սուրէթտէ պաչա չըգարմազ
տիմէրէ , նէ՞ անլաւմաեօրտունուզ , եախտ մադսէտինիլ նէ՞ տիր .

Իվար .— Պուրասընը պէն պիլմէմ , Էլէն պիլիր . լաքին զանն ի-
տէրիմ քի , հէնուզ իչ եօլընը թասալվուր տայիրէսինտէ տիր .

Բիէր, իսթիհզաբեարի սուրէթտէ, պիր դահզահա Գօրարմա-
սըյլա, Գաֆալարըն ճէլլատը, պիրաէն պիրէ մէյգուսուն կիւլմէսի-
նի տուրտուրուպ, վէ էվվէլքի հալինի քէսպ իտէրէք,

— Կիւլէճէք նէ՞ վար տըր, տէյրի սիւալ իթսի,

Բիէր. — Շուսուն իչին կիւլիւեօրումքի, էլէնին սիլէ վատ իթ-
տիկի սէրվէթ, պէնճէ շիւսչէլի կէօրի նիւեօր,

Իվար. — Նէ՞ տէն,

Բիէր. — Աճայիւպ, պու ճիհէթ աշիքեար տըր. իմսի, պէնի տին-
լէեին, սիլ պիր ագըլը տէլիգանլըեա պէնգէեօրսունու Բիրօ՝ մատամ
տըլ Գրուանըն էլինտէ սըրֆ պիր ալթ թիմէք օլուպ, օնուն իւճրէ-
թիլլէ կէչինմէքտէ տիր,

Իվար. — Նասըլքի պէն տէ Բիրօսուն իւճրէթիլլէ կէչինմէքտի,
եիմ,

Բիէր. — Շու ֆարգ իլէ քի, մատամ տը Գրուա՝ գէնկին օլտու-
լունտան, Բիրօեա տայիմա իւճրէթ վիրէպլիլի, հալ պու քի մատամ
տը Գրուա թէէտիեաթընը կիւնիւն պիրինտէ քէստիկինտէ՝, Բիրօ
տախի սէնին իւճրէթինի վիրմէքտէն տուր օլմաեա մէճպո՝ ր օլ-
ճագ տըր, Շիմտի, ֆարգը անլատընը՞ մը

Իվար. — Էվվէթ, թէմամիլէլ անլատում,

Բիէր. — Պուսլարը տիմէրլէ, էլէնին տօղրուլուղունու ինքեար
կէլմէեօրում,

Իվար. — Անլաեօրում, տիմէք իսթէեօրսունու քի, էլէնին ագչէ-
սի օլմադսա, պէն տէ քէնտիսինտէն ապչէ ապտում,

Բիէր. — Շիւսչէսիլ,

Իվար. — Տիմէք օլուրքի, պիր պաշղասընըն էմրի ալթընտա պու-
լունան պիր քիմսէեէ չալըչըեօրում,

Բիէր. — Օրասը մալիւմ,

Իվար. — Վէ գաղանաճաղըմ ագչէնին տէ նըսֆընը գաղանըեօ-
րում,

Բիէր. — Սիլին եէրինիլտէ պիր չօճո. գ տա օլսա, պու եօլտա
տիւշիւնէճէկի տէրքեար տըր,

Պու մուհավէրէ, մէնֆատթ մէսէլէսի իւլէրինէ ճէրէեան իթտի-
կինտէն, Իվար, Բօղէթին նէյտինէ պիր ան էվվէլ ալտէթ իթմէքլի-
կի ունուտարագ, մուհավէրէյի վալըանլն միւմքին մէրթէպէ ու-
զամասընը պիլզաթ արղու իլլէմէքտէ իտի,

Բիէր, չու վէճճ իլէ քէլամընա տէլամ իթտի.

Պու հարտէ սիզին սէրվէթ իւմիտլէրինիզ սըրֆ խէտալ վէ էվ-
համտան պարէթ տիր տէտիկիւտէ հագլը օլտուղումու անլաեօր-
սունուզ :

Իվար .- Էյ շիմտի պու միւշքիւլ վաղիեէթինտէն նա՞սըլ չըգմալը :

Պու իբի շախա արասընտա , պիր միւտտէթ սիւքիւթ վագը
օլտու :

Բիէր , Իվարա , մէգքիւր միւշքիւլ վաղիեէթինտէն գուրթուլմագ
եօլունու կէօթէրմէեիպ , անըն թարաֆլնտան վագը օլաճագ իֆա-
տէեէ պիւքլէմէեի թէրճիհ իթտի , վէ նիհաեէթ , Իվար պիր ազ
տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Լաքին էկէր ի տօղրուտան տօղրու մատամ տը Գրուտ իլէ
միւնասպաթ իտէր իսէմ , պէնի անըն խըղմէթինէ կիրտիրէճէճմիսի-
նիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Բիէր .- Պու բէք գօլայ շէյ տիր : Սէրտէօյլ իշինտէ , պիղիմ
եալլնըզ պիր առէմէ իհթ իեաճըմըզ վար տըր , վէ պաղը թէֆէր-
րուաթտան մաատա , Էլէնտէն տէ ֆէրաղաթ իտկպիիրիզ , Հասըլը
պիղէ լաղըմ օլան , Մ . տը Սէրտէօյլինն պիւեիւք էվլատը օլմագլըգ .
վաղիֆէսինի իճրա իթմէքլիք տիր :

Իվար .- Թէմամ տըր :

Բիէր .- Պու խըղմէթի կէօրմէք նիեէթինտէ պուլունաեօրմու-
սունուզ :

Իվար .- Պիրտէն պիրէ պու խըղմէթտէ նա՞սըլ պուլունապի-
լիրիմ :

Բիէր .- Պէն , սիզի , պիղիմ խըղմէթիմիղէ իտխալ իտէպիլի-
րիմ :

Իվար .- Սիզին խըղմէթինիղէ մի :

Բիէր .- Եանի մարքիլի տիւէք իսթէրիմ , չիւնքի իքիմիզ պիր
շ . յ իմէեիզ :

Իվար .- Թէքըար սիւալ իտիեօրում . սիզ քի՞մսինիզ :

Բիէր .- Քիմ օլտուղումու սիզէ պէեան իտէճէեիմ :

Իվար .- Պէսպէլլի , սիզ , չօգ տէֆա Բիրօնուն պահսընը իթտի-
կի մարքիլին օտա խըղմէթճիի , վէ իաանէ սահիպլինտէն զիեատէ
խաանէ սահիպլինիզ , վէ ճէհէննէմէ լաեըզ պիր բուհսունուզ :

Բիէր .- (Թէգէճճիւ հրեարանէ .) Պուլուշոն թէմամ տըր . իմ-
տի , տօսթում , կէօրիւեօրտուստ , պէն , վատ իթտիկիմի եաբա-
պ լիրիմ :

Իվար .— Օնա չիւպհէմ' եօգ տուր . ֆադաթ եարապիլմէրլէ եար-
մագ իսթէմէրիկին արասընտա ֆարդ վար տըր :

Բիէր .— Եաբմագ տա իսթէրիմ' :

Իվար .— Տիսէր օյուր քի , սէրվէթ սահիպի օլապիլէճէերիմ' :

Բիէր .— Պիր շարթ իլէ :

Իվար .— Նէ' շարթ իլէ :

Բիէր .— Խըզմէթիմիլէ կիրտիկինիլտէ , էվվէլ էմիրտէ պիլէ ի-
թաաթա պօրճլու օլմալըսընն :

Իվար .— Օրասը էօյլէ :

Բիէր .— Բիրօսա կէլինճէ , շիմտիեէ գատար ընունլա մինասիպէ-
թին հէր նէ եօլտա օլմուշ իսէ , երին օ եօլտա պուլունաճագ տըր ,
վէ վիրտիկի էմրլէր , պիլիմ' էմրլէրիմիլէ մուլլայիր օլմատըգճա ,
էնսիսինէ իթաաթ իտէճէքսին . չիւնքի Նլէն պիլիմ'իտարէմիլ թաշ-
թընտա պուլունտուղունտան վէ պիլէ իթաաթ իթտիկինտէն , սէն
տէ ընա խըզմէթ իթմէքլէ պիլէ խըզմէթ իթմիշ օլաճագսըն :

Իվար .— Չաթէն պու թապիի տիր :

Բիէր .— Ֆադաթ շունա իյի տիգաթ էթ , Բիրօնուն' թէահիւտա-
թըմըգտան խապէրի օլմամալը տըր . պէնի կէօրտիւկիւնիւ , վէ պէնիմ'
պուրատա օլտուղումու տախի պիլմէմէլի տիր :

Իվար .— Բէք էյի :

Բիէր .— Պիլմիշ օլ քի , թէահիւտիւնիւն է'ն պաշլըճա շարթը
պու տուր :

Իվար .— Պու շարթը թու թաճալըմ' :

Բիէր .— Պունտան գաթի նաղար , Բիրօնուն հէր եաբսըղընը
պիլէ խապէր վիրմէլիսին :

Իվար .— Օնա տա բէք իյի :

Բիէր .— Իշթէ պու շարթլար իլէ սէնին սէրվէթին հասըլ օլաճագ
տըր . Անճագ պու շարթլարը իյի ֆա իտէճէկինէ տայիր եէմին ի-
տէ'րմիսին :

Իվար .— Էվվէթ , եէմին իտէրիմ' Շունու տախի սէօյլէրիմ'քի .
իւճրէթիմի խըզմէթիմտէն , վէ պէնտէն խօշնտա օլտուղտան սօնրա
իթա իտին :

Բիէր .— Պէնիմտէ նիլէթիմ' պու եօլտա հարէքէթ իթմէք տիր .
ֆագաթ սիլէ բէշինէն պիր չիլտան վէրիրիմ'քի , պունուն տէրու-
նիւնտէ եիկիրմի պէշ պին ֆրանպ մէվնու տա տուր :

Իվար .— Ֆադաթ պու պիր պիւեիւք սախալէթ տիր :

Բիւր :- Միւթաւորը՝ տայիմա սախաժեթ քեարանէ հարէքէթ իթմէք տիր :

Իվար :- Հիշ պիր շէյ եարմատըը հալտէ , քէնտիսինէ եիկիրմի պէշ Վին Ֆրանզ վիրեն պու առեմէ էմիլյիէթի քեամիլէսի օլապի-լէճէկինէ իսքեթմ օլապուգ , մէքիւր շըրտանք ճէպինէ դօյուու :

Բիւր :- Այիր է յիւսմ հայտուաը մէրդ ումու քէնտի սէվինճի իշին-տէն պրազալը տան սենու :

— Մատենքը շիտոր պէզմ մատէթ իթիյոտէսին , նէ՝ վագըթ հա-րէքէթ ինտէ ս քալէթմ օլաւադսն , տէսի :

Իվար :- Պու գատար թէյաշ խտէնէք նէ սէպէպ վար տրի :

Բիւր :- Մ. տը Սէրտէօյլէն իստպարմա պիր ան էվէլ մի-թէսարըմի օլարադ , Բարթոն զէվէ ու ճիւնպիլի զէլլէ վալըթ ին-շիքմէք խթմէ մէրքան տան :

Իվար :- Եպէթմէթ խթմէրմ , փագաթ , մուհիմմ պիր իշ , պէնի պուրտա տրիգ օլապուտ տրի :

Բիւր :- (Մատենիյանէ) Էօյլէ օլաւադսու ան մէրքան , լարին իշի անաթ պապալըմ քի , գաշմէթի տէյէրմի տէյի մուհաքէնէ ի-տէպիլէ իմի Էիկըլլէ զաշմէթի տէնէք խտէ , պիր ան էվէլ ո իշէ խի-թմմ վիլլիվնի իշին ամառ-նարալմ խտէպիլիլմ , վէ պիլմիշ օլ քի , էօյլէ չարապլարաուտ տու տէյիլիմ :

Իվար :- Չօլապ պիր առեմ օլաւադըրըր պիրիեօրմի :

Բիւր :- Խմոր , մատէն հէր նէ խտէ , սէյլէ պ օլալմ :

Իվար՝ Մ. տը վէլիմ իշին տէրհալ Բիւրէ հրքեմէն իթտի , վէ մէրդ տմ իֆատէլինի պթմիրինճէ , Բիւր՝ լմահգ իրամիգ պիր սու-րէթտէ ,

— Բէք առի պիր իշ , լարին հէր նէ խտէ , Մ. տը Սէրտէօյլէ , սահիհ եախառ սաթմէ օլարադ , էվլարանը պուլաւալ լմագ տիմ իթ-տիկին հալտէ , նէ խճրէթմ ալաճաղընը մէմուլ խտէսին , տէյի սի-վալ իթտի :

Իվար :- Աղալլի եիւզ պին ֆրանզ :

Բիւր :- Պէն սէնին եիւզ պին ֆրանզ գալանճաղլըննա մանի օլամամ , ֆագաթմ ամառ պիր նասիհաթ վիրմէք խթմէրմ :

Իվար :- Սէյլէեիս , միսիւ :

Բիւր :- Բարիստէն Լանտրանա կէթիրտիկինիլ , վէ պիրլիքտէ իգամէթ իթտիկինիլ վէնճ գըզ քիմ տիր :

Բիւր , պու սիւալի օլ գատար լմապիլ պիր թարդառ իրառ

իթմէքտէ իտի քի, պունտա քէտլտլինին պլը մէնփատթը օլտուր
զանն օլունամազ իտի:

Իվար իսէ, պու սիւալ հազդընտա թէանճնիւպտէ վալարալ,

— Սիդ պունտ նէտէն պլիլեօրտունուզ, տէտի:

Բիէր — Թէսատլուփ, պէնի, սիդլին Լնտիլինիլ օթէլին գարլը-
սընտա իգամէլթ իթտլլումէրլէ, օտտմըն բէնչլրէլէրլնտէն օ ԳԵՂԸ
կէօրտլում:

Իվար — Թէսատլուփ միւ տիեօրտուն:

Բիէր — Էլվէլթ:

Իվար — Պիլ խատա Բիրօեա նէզարէլթ իթմէք իչին Լօնարաեա
կէլմէտլինիլ մի, վի պու մազսէտլէ զօնչումուզ օթմառնըզ մի:

Բիէր — Պէլլըր, լաքլին օ կէնճ զըզ քիմ տիւ:

Իվար — Քէնտիսինի նաորլ պուլուեօրտունուզ:

Բիէր — Պէն չաշտա տտէմլէր, խուտտէլլէ պլը չօզ իչլէր իվ
մէշգուլ օլտուգլարը հարտէ, գատընլարա պօթապլիլլըլ մի:

Իվար — Լաքլին օ կէնճ զըզտուն պանա նիչլին պահա իտիեօ-
րտունուզ:

Բիէր — Սատէճէ շունտ սնլամուգ իչլին պահա խտիեօրտումքի,
սէն, Մ. տը Սէրաւօյ ին նէզտլնտէ հէրն վալլիփէ թճրա իտէճէ-
սէն, օ տալի Մ. տը վօլիսին նէզտլնտէ ալնի վալիլիլէի ինա ի-
տէմէզ մի:

Իվար — Հալպուքի պահա նը իթտիլլինիլ զըզ սահիհէն մարքի-
սին զըզը օլապիլիլ:

Բիէր — Նաորլ:

Իվար, Բօղէլմին հիրեանէսինի մու իթտապէն Բիէրէնազլ իթտի:

Բիէր — Իյի եա, իյի եա:

Իվար — Նէտէն իյի օլտուօր:

Բիէր — Աօր, էվլատը պապասընա ինկալիմ իթմիշ օլտուրուն, վի
օնխալէթտէ իլթիփալթ վէ միւրեա իալթ կէօրլարաին:

Իվար — Օրասը պէնիմ նէմէ լազլմ նէնճէ շուրասը սաշ հ տիր
քի, պլը քէրքէ Բօղէլթ մատմուպէլ տը վօլնիս օլու իսէ, Ֆէլիլս
իլէ էվլէնէճէ տիր. քիմի տիմէք իսթէտիլիմի պլիլնեօ մուտունուզ:

Բիէր — Էվլէլթ, տիւզին, պուլունմուշ օլտն էվլատըն ան-
լալթմազ իսթէեօրտուն, Ֆադալթ էկէրչի պիլտէ, Ֆէլիլքաէ, մէր-
գումէ իլէ էվլէնմէսինէ միւսաատէ իտէք իսէք, պու սէյլէտիլին
լապիլիլ:

Իվար .- Նէ՞ եւրամագ ֆիքրինտէսինիզ ,

Բիէր .- Քէնտիսինի զէհիրլէեէճէեհիզ , չիւնքի Մ. տը Սէրտէօյլիւն միրասընա եալընըզ սէնին սահիպ օլմագլըզըն լազըմ տըր :

Իվար .- Հագգըմտաքի հիւսնի նիւաթընըզա թէչէքքիւր իտէրիմ :

Բիէր .- Շիւտի սէն , Բօզէթէ տայիր օլան սէօզլէրինէ տէվամէթ :

Իվար .- Մատմուլազէլվօնիս տը Ֆէլիքսին վէֆաթը իւզէրինէ մատամ տը Սէրտէօյլ օլամատըզը հալտէ , մատամ Իվար օլմագլըզա աւլա բուր ըրիզա կէօսթէրմէեէճէք տիր :

Բիէր .- Մատամ Իվար մը , պու սէօզլիւն Նէ՞ մանէասը վար :

Իվար .- Եանի պէնիմ գարըմ :

Բիէր .- Սէնին գարըն մը :

Իվար .- Էվվէթ :

Բիէր .- Ֆագաթ պու միւմրին տէյիլ տիր :

Իվար .- Շու գատար քի , պէն , աղտը իղտիվաճա գարըն օլտուղումտան , էվլէնմէք ֆիքրինտէ տէյիլիմ :

Բիէր .- Տիմէք պէնիմ սէօզլումիւ թաստիդ խտիւօրսուն :

Իվար .- Անճագ , քէնտիսինի պէնիմ մէթըհսիմ իթմէկէ չալըչաճաղըմ , վէ մատմուլազէլ տը վօնիս օլմասընը իսթմէտիկիմտէն , էվվէքի կիպի իսմի Բօզէթ գալմասը արզուսինտէեհիմ :

Բիէր .- (Սախթէ թէաճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրէրէք .) Պու հալտէ սէն անը սէվի՞նօրմուսուն :

Իվար .- Էվվէթ , գիւատէսիլլէ սէվէրիմ , չիւնքի անընլա ագչէճէ մուլադէլէմ եօզ տուր :

Բիէր .- Անըն թարաֆընտան սէվիլմէք իչին Նէ՞ թէտպիր գուլլանմագ ֆիքրինտէսին :

Իվար .- Պու խուսուստա եալընըզ պիր չարէ վար տըր :

Բիէր .- Հա՞նկըսը տըր :

Իվար .- Բօզէթ՝ Ֆէլիքսի տիվանէ կիպի սէվէր , վէ տիկէր հիչքիմէեհի սէվմէեէճէք տիր :

Բիէր .- Սահի՞հ մի :

Իվար .- Շիւպհէմ եօզ տուր :

Բիէր .- Է՞յ չարէն Նէ՞ տիր :

Իվար .- Չարէմ ճէպը տիր :

Բիէր , անլամագ իսթմէտիկի մալիւմաթը անլաեընճա , պիր ազ սիւքիւթ տուրտու , վէ պատէհու քէլամա պիլ իսթիտար :

— Իշպու Վօրնիս վէ Բօղէթ իշլէրի իշին նէ՞ զատար վազըթա
 Իհթիւնաճըն օլաճաղ տըր , տէտի :

Իվար .— Պէն տէ պլըմէմ :

Բիէր .— Ֆաղաթ Բօղէթի իղֆալ իթմէք միւշքիւ պիր մատտէ
 տէյիլ տիր :

Իվար .— Խա՛յր :

Բիէր .— Լաքին Վօրնիս իշլէ՞ :

Իվար .— Շիմտիլիք տահա չօճուղ արանօրում :

Բիէր .— Եանի պիր խըրտըղ զըղ արանօրումն :

Իվար .— Էվվէթ :

Բիէր .— Նէ՞ զէմոն պուլաճաղընը մէմուլ խտըսին :

Իվար .— Եարըն :

Բիէր .— Եարըն նէ՞րէտէ պուլաճաղ սըն :

Իվար .— Ջըգտըղըմըղ մէյիանէտէ :

Բիէր .— Սաաթ գա՛տա :

Իվար .— Սէքիզտէն օնա զատար :

Բիէր .— Բէք լյի, պէնտէ օրատա պուլունաճաղըմ :

Իվար .— Պանա եարտըմ խտէճէքմիսինիղ :

Բիէր .— Շիւպհէօիղ :

Իվար .— Իմտի, եարըն կէօրիւշիւրիւղ :

Բիէր .— Էվվէթ , եարըն աղչամ ստաթ սէքիզտէն օնա զատար ,
 Շըվալիէ տիւ Բալէ մէյիանիսինտէ պուլուշուրուղ :

Պու վէճհլէ լքի հայտուտար , իղամէթ իթտիքլէրի սօղաղա
 մուվասըլէթլէ , սօն տէֆա թօղ ալաշտըղ տան սօնրա պիրիպիրինտէն
 պլըրըրըլար :

Իվար , եաթաղա կիրէճէկի սըրատա , չու թէսէլլիէթպաթի
 միւլահաղանը իթտի :

— Իշթէ , շիմտի թարիդի սէրվէթի պուլտում :

Բիէր տէ եաթաղընա կիրէրքէն :

— Հէր հարտէ Բօղէթ պէնխմ օլաճաղ տըր , Շիմտի քէնտիմին
 մէսուտ վէ պախթիւնար օրտուղումու անլաեօրում . . . Հօճա Իվարա
 կէլինճէ . . . տէտի , վէ լաքին պու ճիւմէսինի իրմալ իթմէտի :

Պու պապտէրի մուամմանը իլէրուտէ հալլ խտէճէեիղ :

10

ՄԷՄՈՒԼԻՆ, ՂԱՅՐԻ ՊԻՐ ԹԷՍԱՏԻՖ

Քիւր, Գաֆապարն ձէլլատընտան թէքմիլ հէքեանէքի տինլէ-տիքտէն սօնրա, Բօզէթի աչըրմագ նիեէթիլէ, օլ կէնճ դըղա, մէյ-եռա օլարագ խարիճտէն մուսվէնէթ արամասընա վէսիլէ վիքմէք իւզլէ, քէնտիսինի թէհտիտ իսէն մուխաթարանը խասէք վիքմէքլի-կի գարարաշտըրտը:

Պինապէրին, խապիսի մէրգուս, կիւհա քէնտիսի պիր դուր-թարընը սըրասընտա օլարագ, կէնճ դըղա աթիտէքի մէքթուպու եագտը:

Մա'ումուաղէլ,

«Էն պիյիւք մուխաթարալար սիզի թէհտիտ խոխօրլար: Ֆէնալըը-նըզը վէ նամուսուս վուզու նուզու խթիլէն պիր թագըմ էշիաս, էթրաֆը-նըզը դու չաթմըլ տըրլար: Սիզի Լօնտրաեա կէթիրմէլէրի, քէնտի ֆամիլ-եանըղա թէսլիս իթմէք կիպի շոյեանը թահսին պիր նիեէթլէ օլմուեզ, Մ. Ֆէլիքտէն ուզագլաթմագ, վէ սիզի օնա նալանըզ կէսթէրմէք իշին տիր, անլահօրմուսունուզ:

«Անճագ, վուգուսի հալտէն խապէրտարսընըզ կիպի կէօրիւնմէք իւզլէ, դանէթ իշթիեաթլը տալրանըն, թատափուրլարընըզ միւմքին մէրթէպէ կիլլէերին, վէ խոսուսիլլէ պու մէքթուպուսուն թապիի սիզսէ հասըլ խաէճէք օլտուզու տէհէթի սէթր իտին: Տոյիմա ուճու սիվրի պիր գամա իլէ սիլահլը պուլունուն, վէ պիլա միւտաֆաա սիզի տիւլմէնլէրի-նիզին եէտինէ պըրագաճագ օլան ույգու կէթիրմի պիր բուհտան միւմքին մէրթէպէ խալի օլմագ իշին, էվիլէնճ հազըրլանմըլ օլան, վէ սիզին էլի-մէրթէպէ խալի օլմագ իշին, Էվիլէնճ հազըրլանմըլ օլան, վէ սիզին էլի-նիզին թէտարիք խալիլի օլուլունման, վէ եօլմուլագ արգասաշլարընըզ թարաֆընտան իշլիտիկի կէօրիւնմէն հիշ պիր թատմը վէ հիշ պիր մուս-քիրտթը իշմէերին վէ եէմէերին: Պու բէիլիզլէրինիւ, քէնտի թատափուրա-թը մուզիրրէլէրինի, սալիթէ մուհապպէթ վէ թէվիճճիւհ նիւմայիլէրի թահթընտա կիզլէտիքլէրի իշին, գիեատէսիլլէ դօրգուլաճագ քիմիլէր տիրլէր:

«Էկէրէի մուխաթարա գուհուրա կէլիւր, վէ եարսըմա իշթիեանըզ

պուլուճուկը իսկ, պիլմիշ օլուն քի, սասըզ պիր տօսթ իւզերինդէ նէզա-
րէթ իթմէքտէ տիր: Իգամէթ իթտիկինիւ օթէլին զարշըպընտաքի օթէ-
լէ, վէ բէնչիրէլերինիւ զարշըպընտաքի բէնչիրէլեր, պազըն, պէն պա-
տաեւմ: Պու բէնչիրէլերուն պիրինին տարը վէ տիկերի եւչիւ օլուն բեր-
տէլերի արգասընտան, զիբը իթտիկիմ էլ խասըն հարաքեոթ վէ մա-
մէլաթընը կէօզէթլէօլում, վէ տետը վէ տէեւրէլերին մէյտանա գօեա-
րազ, քէնտիլէրինի հիւքիւ մէթէ, թէսլիմ իթմէք իշին, ետընըզ պիր ֆըր-
սաթ գօլլաեօրում:

«Պու մէքթուպուն, ետընըզ արզու իթտիկիմ նէթիճէնին հուսուլէ
կէլմէսինի, եանի սիզի տայիմա տիգդաթլը պուլուճուկումա ետըն պիր վէսի-
լէ օլմասընը արզու իտէրիմ, լաքին միւլահասըզճա պիր թէլէպիւսայ
եախօտ աղզընըզտան պիր սէօզ չըզարմանա սէպէպ օլմասընը վէ մահվը
նըզը իճապ իթտիկիմսինի ապա իսթէմէմ, չիւնքի պու հալտէ օիզէ հիշ պիր
եարտըմըմ օլմանեարազ, քէնտիմի տախի թէհլէքէնէ իւզա իթմիշ
օլուրում:

«Սիզէ խապէր վէրիեօրում, հիյի պասիյիթի վէ սըն սագլամազընը էլ-
տէն պըրազ մանըն:

«ՊԻՐ ՏՕՍԹ»

Բիւրին, պու մէքթուպու, քիմսէնին էլինէ կէշիրմէեքէք, տօղ-
լումա տօղլուեա Բօղէթին եէտինէ վասըլ օլմասը իշին նէ կիպի չէյ-
թանի թէտպիրլէր իճրաեէ իթտիկինի օլուեանլարըմըզ հազընտա
կէօրէճէրլէր տիր:

Շիմոի պիզ Իվարա նազլը քէլամ իտէլիմ:

Հայտուտը մերդում, Բիւր իլէ ուզուն պիր միւ քեալէմէեէ կի-
րիշմիշ օլմասը սէպէպիլլէ, իլք տղչամը խանէսինէ բէր կէճ կէլմիշ վէ
օլէմանտէ էլէն ույգուտա օլտուգու հալտէ, թէէպէպիւսիւնին
նէթիճէլէրինի պիլտըմէք իւզըէ, մէզպուրէեի ույգուտունտան ու-
եանտըմանը միւնաօիպ ատտ էլլէմէմիշ իտի:

Իրթէսի սապաճ, գաճվալթըտան սօնըա, Բօղէթ իլէ Ֆրանսին
քէնտիլէրինի ետընըզ պըրազաղլարընտա, Իվար՝ Բիրօեա իթ-
թապէն:

— Հէր չէյ սըրասընտա տըր, տէտի:

Բիրօ. — (Գափալար ճէլլատընըն նէ տիմէք իսթէտիկինի աղա-
եամանարազ.) Հէր չէյ սըրասընտա՞ մը տըր:

Իվար. — Էվվէթ, հէր չէյ թէքերլէր իւզերինտէ պուլուճուկումա-
սընա միհվէրի լաեղընտա ճէրէեան իտիեօր, Նիհանէթ Մ. տը
վօշնիսին գըզը օլմաղլըզ խըտմէթինի կէօրէճէք զըզը պալտում:

Բիրո .- Նե՞րէտէ տիր .

Իվար .- Պու ազաւմ էրոէ խտէճէյիմ, վէ լաղըմ օլան տէրալէրի վէ թալիմաթը վիրմէքլիկին իշին, իքի իւշ կիւն գատար սիլին եանը- նըդտա տրաղըպ, ճնտան սոնրա, իշիմիլէ գուլլանաճաղըլ .

Բիրո .- Բօղէթ Նե՞ օլաճաղ տրք .

Իվար .- Շիմոի զիհնիմ րէր չօգ ճիտտի իշէր իլէ մէշղու օլ- տուղունտան, ճնտան լէղէթեապ օրմապ խուտուսունու իլէրիեէ թաա- լիգ իթմիշիմ տիր . Դրալլարըն սոն լարչասը կիպի, պէն տէ անը սոն լօզմա մաղամընտա սաղլամուղտանըմ .

Բիրո .- Լաքին պիր աղ չարուղ խտին .

Իվար .- Նէտէ՞ն գօրղուեօրսունուղ .

Բիրո .- Պիր ան էվվէլ, Փէլիքսին գարչըսընա չըգմաեա ճէսա- րէթ խտէթեէճէճ պիր հա տէ պուլունմասընը իսթէրիմ .

Իվար .- (Կիւլէրէ .) Փուգարա հէրիմինի զապթըզընա կէչիրմէք իշին, տէյիլ մի .

Բիրո .- Հէր Նէ, տէ չարուղ խտին .

Իվար .- Շիմո պի՞ն Մ. տր Վօնիսին Նէղտինէ կիտիպ, իճապ ի- տէն թէտարէթըթը կէ լէճ յիմ .

Բիրո .- Էլլաաընը իս էրսէ՞ .

Իվար .- Փրանսատան կլմ. տինէ պէլլէմէքտէ օլտուղու մու սէօյ- լէեէճէճիմ .

Բիրո .- Թէմամ տըր . . . իմոի, հայտէ կիտին, մուվաֆֆազըյ- եէթ թէմէննի խտէրիմ .

Իվար .- Թէշէքքիւր խտէրիմ .

Պալէատէրի իյգահաթտան տախի անլաշըրտըղը իւղրէ, Գաֆա- լարըն ճէլլատը, Բիւրէ վաղը օլան վատը մուճիպինճէ, իւք կիւն- քի թէսատիւֆիւնիւ, վէ մատամ տը Գրուանըն վէքիլի գարչըսըն- տապի լէաշիւտաթը ճէտիտէսինի Բիրօեա պէեան իթմէտի .

Եէվսի մէղքիւրտէ, էօյլէն վաղթը, Իվար . օլտուղմա սիւսլիւճէ կիւնիկիպ, վէ անլընտաքի մալիւմօլան իպարէյի մէքրու հէեի կիլլէեիպ Փրանսա տէվլէթիին Լօնտրա սէֆարէթի տըր քեաթիպի ումումիսի Մ. մարքի տը Վօնիսին Նէղտինէ կիթտի .

Մ. տը Վօնիս իլէ ֆամիլեաաընըն Նէ՛ գատար սապըրսըզըլը ի- չինտէ պուլունտուգլարընը պէեան իյլէտիք . Պունճա դէմանտան պէ- ռու արզու օլունան Բօղէթին մուվասըլլէթի խապէրինտէն հասըլ օլ- տու արզու օլունան Բօղէթին մուվասըլլէթի խապէրինտէն հասըլ օլ- տու իշպու սապըրսըզըլը սէպէպիլլէ, պիլթիւն խանէ խաղը

մէսէրբէթ իշինտէ պուլունուպ , հէր թաւաֆտա միւթատընտան զի-
նատէ ինթիպաւ կէօրիւ լմէքտէ , խըզմէթքնարլար Էմիլէր ալմալտա ,
վէ կէրէք Էֆէնտինին խուսուսի օտաարնտա վէ կէրէք մատամըն սալո-
նունտա , հէր պիր աղըզտան սէօյլէշմէքտէ , վէ քիմնէ քիմնէնին սէ-
ղիւնիւ վէ ճէվապընը անյամամալտա խտի , Շու գատար քի , խըզ-
մէթքնարլարա , հազըրլամմալտա օլտն պիւեիւք վաքքանտ տալիր
հէնուպ հիշ պիր շէյ սէօյլէնմիշ օլմատըղընտան , մէրգուսլար , կէօյ-
լէրի Էնիւնտէ ճէրէետն իտէն ահվալ հադգընտա շու եօլտա միւ-
թալէա իթմէքտէ խտիլէր :

Խըզմէթքնարլարաան պիրի .- Մութլազ սուրէթտէ պիլիմ Է-
ֆէնտինին ազընա խալէլ կէլմիշ տիր :

Պիր պէսլէմէ .- Պէն տէրիմ քի , պիլիմ մատամ մուքիզ ազընը
գաշըրմիշ տըր :

Շարապ անպարը մէմուրու .- Խա'յր , խա'յր , պունլարըն հիշ
պիրի տէյիլ տիր :

Մէրգուսլ , պու սէօյլէրի սէօյլէտիկի սըլատա , պիր գատէհ շա-
րապ իշմէքտէ խտի :

Արապաճը .- Մ մարքի իշին , Բէթրէսպուրկա կիտէճէք տիր
տէնկիւեօր :

Սէյիա .- Խա'յր , միւշարիլէյհ Բօմանտա կիտէճէք տիր :

Շարապ անպարը մէմուրու .- Խա'յր , խա'յր , պու զանլարընը
եանըլը տըր , Հադրգէթի հալ՝ ճիւմէնիղին պաիսի խէֆվ ու տէհէ-
թի օլաճապ պիր մատտէ տիր :

Արապաճը .- Հէր նէ իտէ սէօյլէ պադալըմ :

Շարապ մէմուրու .- Վազըրա շու տուր քի , եադընտա մուհա-
րէպէ գուհուրա կէլէճէկի հադգընտա պիւեիւք վէսվ.սէլէր վար
տըր :

Անճապ , արա սըրա շիտտէթիլէ իշիտիլէն չընկըրապ սէպէրինտէն
մէրգուսլան խըզմէթքնարլար՝ չիլ եադըրուսու կիպիլ պիր Էյնամտա-
ղըլտըզտան պիր սաաթ սօնրա թէքրար թօրլանմալ տա խտիլէր , Շու
գատար քի , պու տէֆա միւզաքէրէլէրի ալէնի սուրէթտէ վուդու
պուլմանարապ , պիր իշ օտաարնտա վուդու պուլմալ տա , վէ շարապ
անպարը մէմուրու , պօշ վաղըմտան պիլ իոթիֆատէ , պիր գաշ շա-
րապ իշիէսի տահա պօշալթմըլ խուսկիւնտէն , Էվլէլէրի խֆատաթընը
թէլէյիլտէն , Պրանտա տէվլէթինին սիւրահլանմալ տա օլտա գուսու
խտաա իլլէմէքտէ խտի :

Իշխէ , պու կիտիշ կէլիշէր արասընտա , Գաֆալարըն ճէլատը ,
Մ. տը Վօլնիսին խանէսինէ կիրտի :

Մ. տը Վօլնիս , Իվարըն թաղտիմ իթտիկի դարթ տը վիզիթի օ-
գուը օգուամաղ ,

— Պաթիսթ , իշէրի կիրտիրենիզ , տէյի էմի վիրտի :

Մարքի տը Վօլնիս , էյի պիր բէտէր , վէ եււրէք թաշըր պիր
ատէմ օլտուղունտան , ապա կէօրմէմիշ օլտուղու էվատընը կէօր-
մէքլիկի շիւպհէսիզ ֆէվզ էլատէ արղու իթմէքտէ իտի , զիրա Իվար ,
մարքինին օտասընա կիրտիկի սըրատա , մէրդոււմ , իսթիզ պալ իշին
անաղա դալդտը , վէ քէլումա աղաղ պիրլէ ,

— Ահ , միւսիւ , սիղմիսինիզ , տէյի սիւալ իթտի ,

Իվար .— (Սէլամ վիրէրէր .) Էվվէթ միւսիւ մարքի ...

Մարքի .— Օթուրունուզ , միւսիւ , օթուրունուզ , վէ չարուզ
վուղոււթտան պահա իտինիզ ... Էլպէթթէ սապըրսըլըղըմը անլա-
եօրսունուզ ... զըղըմը , միւսիւ , զըղըմը ...

Իվար .— (Ֆիքրինտէն) Այ սանա էօյլէ պիրինիքի , էկէր Բօղէթի
օլթաղէ Բօղէթի էլէ կէշիրէճէք օլսա , սէվմէքտէն վէ էօրմէքտէն
հէման պօղաճաղ տըր :

Պու արա , մարքի չիտտէթլէ չանը չարըղընտան , Պաթիսթ
նամ խըղմէթքեար նէֆէսի սօլանարաղ իշէրի կիրտի :

Մարքի .— (Պաթիսթէ .) Հայտէ կիթ մատաւա սէօյլէրի աշաղը-
եա էնսին ,

Խըղմէթքեար սիւրաթլէ նապէտիտ օլտու :

Մարքի .— Մատամնէ՛ դատար մէմուն օլաճաղ տըր :

Իվար .— (Տուլղուլու պիր սէտա իլէ .) Ձէվալը վալիտէ :

Մարքի .— Էվվէթ , միւսիւ , զէվալը վալիտէ տինմէսի ճալիզ
տիր ... օն սէքիզ սէնէ տիրքի , եէկեանէ էվատընտան մահրոււմ
դալմըշ տըր , վէ էկէր սիզ օլմաստ իտինիզ , միւսիւ ...

Իվար .— Միւսիւ մարքի , էկէրչի պէն օլմաստ իտիմ , սահիհ
տիր քի , սիզ տէ էվատընըղը պուլամանաճաղ իտինիզ :

Մարքի .— Ֆաղաթ , բէճա իտէրիմ , սէօյլէնին :

Իվար .— Նէեի սէօյլէնին :

Մարքի .— Մէքթուպունուղտա , զըղըմը նէ՛ սուրէթլէ պուլ-
մուշ օլտուղունուղտա տայիր հիշ պիր իշարէթ եօղ տուր :

Իվար .— Խա՛յր :

Մարքի .— Նէ՛ տէ , պէնիմ վէ մարքիղին , օ շօճուղուն բէտէր

վէ վալիտէսի օլտուղուժուղունէ՞ սուրէթլէ անլանապիրմի, խու-
կինիզէ տայիր մէք թուպուղտա սէրահաթ պուլունմանապտա տրի,

Իվար .— Պունլարըն զիբրի ունուտուլմասընը, թէլաշըմա համ
իտէպիրիբանիզ, Ֆապաթ պուլ գուսուրուժուլ շիմտի իբմալ իտէրիմ,

Մարքի .— Սիզի տինլէսօրում, միւսիւ,

Իվար .— Մատամ մարքիզ նէ՞ վազըթ կէլէճէք տիր,

Իվար .— Հագդընըզ վար . անըն տախի, սիզի տինլէմէք մէսէրէ-
թինէ նայիլ օլմասընը արզու իտէրիմ, Լաբին գըզըմ . . .

Իվար .— Պիր ազ սապըրլը օլուն, միւսիւ մարքի,

Մարքի .— Հիշ տէյիլ Խսէ, իյի օլուպ օլմասըզընը սէօյլէեէմէզ-
միսինիզ,

Իվար .— Բէք իյի տիր,

Մարքի .— Կիւզէ՞լ մի տիր,

Իվար .— Ֆէվգէլլաեէ կիւզէլ տիր,

Մարքիզին վիրուտի իւզէրինէ, հայտուտուն իսթիճվապը խի-
թամ պուլտու,

Մարքի .— (Իվարը զէվճէսինէ թագ տիմ իտէրէք .) Էվլատըմըն
գուրթարըճըսը տրի,

Մարքիզ .— (Իվարըն էլլէրինի թուլթուպ, քէմալը հէեէճան իլէ
քէնտի էլլէրի տէրունիստէ սըգարազ .) Օհ, թէշէքքիւր իտէրիմ,
միւսիւ . . .

Ֆիլվագը մէրգումէ, օլ էսնատէ օ գատար շիտտէթլի հէեէճան
հիսս իտինօրտու քի, ազլընը զայոլ իթտիկինտին, էկէրի արգա-
սընտա պիր իսկէմլէ օլուպ տա, անըն իւզէրինէ օթուրմասա իտի,
հէր հալտէ եէրէ տիւշէճէկի մուհագգազ իտի,

Պու սըրատա, մարքի, Իվարըն մուավէնէթ իյլէ զէվճէսինէ լա-
զըմ կէլէն միւտապաթը թէրթիպ իթտիկինտէն, ազ վագըթտա
մարքիզ քէնտինի պուլտու,

Մէսուտլիեթ սէմէրէսի օլան հէեէճանլարըն հուսուլէ կէ-
թիրտիքլէրի պայկընլըզար, մալիւմ տիւր քի, չօզ վագըթ սիւրմէզ,

Մարքի .— Միւսիւ, մատէմքի, մատամ մարքիզ շիմտի պու-
րատա պուլունուսօր, վէ իւզէրինտէ տէ հիշ պիր ֆէնալըգ չօզ
տուր, ագտէմճէ արզ իյլէտիկիմ իքի սիւալէ ճէվապ վիրմէքիկէ
միւսարաաթ իտէրմիսինիզ,

Իվար .— Էվլէթ, միւսիւ, մէմնունէն ճէվապ վիրէճէնիմ. անճագ
գօրգարըմքի, մատամ մարքիզին, հէնուպ շիտտէթլի հէեէճանլարա

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄՍՏԻՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐԱԼԻՆԵՑԻԼԻ ԳԱԹՐՆՈՒՄԸ

քիւշիւք պիր օտատա խաքեան խորհօրտում, Պէնիմէ պերապէր զէվ-
ճէմ վէ պիր գըզ էվլատըմ վար խոր քի, պու գըղըմ, շիմտի Բօ-
զէթին, եախօտ գըղընըզ մատմուաղէլին չաղընտա օլմուշ օլա-
ճազ խոր:

Մարքիզ .- Բօզէթ իսմի բէք խօշունմա կիտիւօր. պու խիմէվ-
լատըմն նա՞սըլ վէրիւմիշ խէ, անը սէօյլէերն:

Իվար .- Պիլմէմ քի սէօյլէերմ. պէն օ չօճուղու խանէմէ տըր-
ղըմտա, մահէլլէնին քեաֆֆէյի ֆուգարասը քէնտիսինէ օ իսվի վիր-
մէքտէ խորէր. իհթիմալ քի, կիւլ կիպի կիւղէլ վէ թաղէ օլմասն-
տան, մէզքիւր իսմէ լաեղդ կէօրիւլմիւշ խոր:

Մարքիզ .- (Վալիտէլիք մուհապպէթ վէ զուրուրիեթիլլէ.) Էյ
չիմտի նա՞սըլ տըր:

Իվար .- Շիմտի ֆէվզէլատէ կիւղէլ վէ թաղէ տիր:

Գաֆալարըն ձէլլատը պու սըրատա օլ մերթէպէ սատէլիք վէ
սաֆվէթլէ իֆատէյի հալ խորհօրտու քի, է՛ն շէտիտ խոստովանայ տա-
խի օլտա, քէնտիսինի տինլէմէք իսթէմէեերէք, կիւնահլարընա աֆվ-
լըզ տուասը օգուր խոր:

Մարքի .- Հիքեաեէնիղէ տէվամ խորն, տօսթում:

Իվար .- Իմտի, միւսիւ, գէվճէմ վէ գըղըմ իլէ բահաթճա եա-
չաեօրտում. լաքին օ պիչարէ սէվկիւլիւլէլէրիւմի զայպ իթտիկիմտէ,
բէք չօգ կէօգ եաչլարը տէօքտիւմ, վէ հալէա տախի տէօքմէք-
տէեթիմ:

Իվարըն, պու սըրատա սէսինտէ հըչըըըզ հալի հիսս օլու-
նուեօր խոր:

Մարքիզ .- (Թէվէճճիւհ վէ ըիգդաթլէ.) Փապաթ օ սէվկիւլիւ-
լէրինիգ վէֆաթ մը իթտիլէր:

Իվար .- Էվվէթ, մատամ, մարքիզ իքիսի տէ գ օլէրատան էօլ-
տիւլէր:

Գաֆալարըն ձէլլատը, պու արա կէօղլէրինտէն եաշ աղըթմազ
իւղէ, պիր թըրնաղըյա կէօղիւնիւ գաչըտը:

Մարքի .- Հազըգէթէն պու հալ էսէֆ օլունահազ շէյ տիր:

Իվար .- Էվվէթ, միւսիւ, նասըլ քի սէօյլէեօրտունուզ, պէնիմ
պու զայպըմ, էսէֆ օլունահազ շէյ տիր:

Մարքիզ .- Իչպու քէտէրլի խաթըրէլէրտին հասըլ օլան հէեե-
ճանընըզը թէսկին խորն:

Իվարըն հէեեճանը թէսկին օլտու, եախօտ տահա տօղըրումն

մէրգում քէսպի սիւքիւնէթ իթմիշ կիպի կէօրիւնտիւ , վէ պատէհու քէնախիւնի տինկեւէնլէրին զալլ վէ ֆիքիլէրինէ թէէսսիւ իտիճի պիր սէտա իլէ , հիքեաեւիսինէ շու եօլտա տէվամ էյլէտի .

— Ինսան , տայխմա քէնտի մատուենտա օլանլարա պապմալը տըր , վէ պիր քիմնէ , նէ դատար պէտպալսթ օլսա , քէնտինտէն տահա պէտպալսթ քիմնէ պուլունապիլիր սէօլիւ , բէք հազգիլը տըր .

«Իզամէթ իթտիկիւմ խտիւնին ալթընճը դաթընտա , տար , գա-
րանլըզ սօղուզ վէ մօպլընասըզ պիր թալան իչի օտասընտա , սինն-
լիճէ պիր դատըն իլէ օն եաշընտա պիր դըզ չօճուզ իդամէթ իթ-
մէքտէ իտիլէր .

Մարքիզ . (Հէեհճան իլէ վէ ալլաեարազ .) Վալիտէմ վէ գըզըմ տըր ,

Բէյպէր , քէնտի ղէվճէսինի խաթըրլաեարազ , կէօլլէրի եա-
շարտը , վէ իվար ,

— Էվվէթ , մատամ մալքիզ , վալիտէնիզ իլէ գըզընըզ տըր , տէտի .
Մարքիզ . Տէվամ իտին , միւսիւ .

Իվար . Մա'տամ , սիլին սէրվէթինիզին պիւսպիւթիւն գըտտը օլան վալիտէնիզ մատամըն ֆազր ու զարուրէթինտէն պահա իտէ-
ճէկիմտէն տօլաեը աֆլընըզը բէճա իտէրիմ .

Մարքիզ . Հէր չէյի պիլմէք իսթէրիմ .

Մարքի . Սէօլլէին , միւսիւ . զաթէն գաեռն վալիտէմ իլէ էվլա-
տըմը պուլմազ իւզըրէ նէ՝ դատար թէհարըրիեաթ իճրա իթտիրտիկի-
միզի , վէ անլէրին ֆապր ու զարուրէթինի մէնն իթմէք , եախօտ
տուրտուրմազ իւզըրէ , նէ՝ գատար ֆէտաքեարլըզա գաթլանաճաղը-
մըզը ճէնապը Ալլահ բէք ալէա պիլիր , Պինապէրին անլէրին տիւշար օլ-
տուլլարը ֆէլաքէթտէ պիլլիմ ալլա թազսիրաթըմըզ եօզ տուր .
Պու հալտէ , չիմտի պու ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթտէն տօլաեը պէեա-
նը էսէֆիլէ , գապիլ օլտուլու թազտիրտէ , մէզըիւր ֆէլաքէթ ու
մուսիպէթի թամիր իթմէք իսթէրիզ .

Իվար . (Հիքեաեւիսին տէվամ իտէրէք .) Իզամէթ իթտիկիմիզ
էվտէ , հէր բէս Բօղէթի , հաթթա տիեհպիլլիրիմքի , պիւեիւք վալիտէ-
սինտէն զիեատէ Բօղէթի թանըր իտի , չիւնքի պիւեիւք վալիտէսի
նատիրէն էվտէն տիշարը չըգար , վէ քիրաճըլարտան չօղու , անըն
ասըլ իսմինի պիլէ պիլմէլլէր իտի , Հէր նէ հալ իտէ , գօլէրատան էվ-
վէլ , պու իքի դատընն նաֆազ ալարընա , պիւթիւն օսէմթ էհա-
լիսի եարտըմ իտէրլէր իտի .

Բէյալէր .— Զեկճէմին ու տէրէճէ ֆապր ու զարուրէթէ նէ՝ տուրէթէ տիւնիւն ուրուզունու պիւրբիմանիդ :

Իվար .— Խալլը , միւսիւ , պիւմէմ :

Բէյալէր .— Պիւնու սիլէ սորտուզումուն սէպէպի շու տուրքի , ղէվճէմի թէրք իթտիկիմ գէման , թասարբուֆլա թոյլամիչ օրտուզումուդ պիւնիւճէր պիւր մէպլաղը քէնտիսինէ պրլապմըչ խոխի Պու մէպլաղ , օն սէնէտէն գիւստէ վէ միւնասիպ սուրէթտէ եաշամապ իւզրէ քէնտիսինէ քիֆանէթ խէպլիլի խոխ :

Իվար .— Պէնիմ պու պոպտէ մալիւմաթըմ եօպ տուր :

Բէյալէր .— Պու հարտէ , 12,000 ֆրանկտան իպարէթ օլան պու մէպլաղ՝ եա շուլնմըչ տըր , վէ եախօտ լիլի պիւր եէրէ զօնմաորընտան ղալպ օլմուչ տուր :

Իվար .— ԻՏթիմալ տըր , միւսիւ . գիրա Ռարիստէ Էօլլէ ուսթա խըրսըղար , Էօլլէ ինսաֆարդ քիմնէլէր վար տըրքի , Էհլի բըրք քիմնէլէրին Էմանէթէն քէնտիլէրինէ թէպիմ իթտիլլէրի ապչէլէրի ղիմմէթլէրինէ կէլիւմէքտէն ապա իհլիւրապ իթմէպլէր :

Բէյալէր .— Հէր նէ հալ իսէ , միւսիւ , սիպ հիքեանէնիղէ տէվամ իսին :

Իվար .— Օլ պիւնիւր վէ տէհչէթլի գօլէրաննր գէմանը ղուհուրինէ գաւաթ , վալիտէ իլէ Էվլաու , մէսուտ վէ պախթիսար օլմաւորլար իսէ տէ , խալլըն ինանէսիլլէ օլտուգճա եաշաւորլար , լալին մալիւմանիւղ տիւրքի , պուլաչըլ խասթէլիլլէր , ումումի գըթըղ վէ սալիլ ֆէրաքէթլէր գէմանընտա , հէրքէս եալընըլ քէնտիսինի տիւնիւնիւր , շէօլլէքի շու եա պու աֆէթլին , քէնտի խանէսինի եախօտ առէմլէրինի թէհաթու իթտիկինի հիսա խոնէ հէրքիմնէ , գօշուստնու ունուտուր , վէ եալընըլ քէնտիսի իլին եաշար :

Մարքի .— Էսէֆ օլմանուրքի , պու տօլլու տուր , վէ պու թագաւորճէ , «Հէր քէս քէնտիսի իլին , Ոլլահ տա ումում իլին» տարըլ մէսէլի , պու գաղիսէսէ բէր մուվաֆըլ տիւնիւնիւր տիւր :

Իվար .— Իլթէ , միւսիւ մարքի , 1832տէ տէ պէօլլէ օլմուչ տուր : Հէրքէս , օ աֆէթի քէնտի գաբուսունտա հիսա իթտիկինտէն , վէ եալընըլ քէնտի խասթալարընըր գաւըրմադլա մէպլուլ օլտուզումունտան , ղօշուսունու տիւնիւնէն օլմաւըչ տըր : Պինապէրին գօլէրա գէմանը , օ չօճուլլա վալիտէսի իլին տէհչէթլի պիւր գէման օլմուչ տուր : հալթթա Բօգէլի իլին տահա գիւստէ տէհչէթլի օլմաւընա բէմըր գալմըչ տըր :

տուրտուրածազ խմիչ, ճէնապը Ալլահըն, էվլտորմը պէնտէն արմար, չիւպհէսիզ Բօզէթէ պապալըզ իթմէքլիկիմ իչին տիր, վէ Բօզէթտէն տէ, քէնտի պիւսիւք վալիտէսինի արմար, չիւպհէսիզ, օ զըլըն, հաեաթմըմը դուրթարմասը մօզսէտի իյուհիսինէ միւպթէնի պուտն-մուշ տուր:

Մարբիզ .— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

Իվար .— Էվիմէ ափտէթիմ էմնատէ, կիճէ խտի, Նահէհան ին-լէմէք վէ հընչգըրմազ սէսի իշիթմէքլէ, տէհշէթլի հալ վէ վաղիտէ-թիմին աճըր թաղէլէնտի: Օլ վաղըթ, քեաֆիքէլի խանէլէր, իսթ գաթտան ալթ դաթա գատար, էջլիւմ, տէրտ ու էլէմ վէ թէէսսիւֆ մէլճալէրի օլուպ, զէնկին վէ ֆաղիր, հէր քէս, օլ դալիմ տֆէթին բէնչէսինէ տիւշմէքտէ, հէր քէս աղլաերալ պըղամազ տա, վէ չու հալտէ հէր թարաֆաս պիր թաղըմ մէյեսուս քիմսէլէրին ֆիդան ու ֆէրեատլէրի վէ ինչէմէլէրի իշիտիլէքտէ խտի: Հալ պու քի, հէր քէս, պիզգաթ մէյիուս օլտուղու էճիլտէն, տիկէլլէրին ահվալի բէք աղնադարը տիզգաթը ճէլլալ իլլէմէքտէ խտի:

«Պինապէրին պէն տէ, « — Պէսպէլլի պիր պիւպիէ տահա գօլէ-րա իլլէթի միւտհիշէսինէ գուրպան կիթմիշ տիր — » տիտէրէք, օլ պապտէ ֆիթուր իթմէեէճէք իքէն, իշիտիլէն սէսին, պիր չօճուզ սէսի օլտուղունու զանն իթտիմ, վէ տինչէեիպ, իւսթ գաթտան, Բօզէթին իսքեան իթտիկի թափան իչիտէն պու սէսին կէրտիկինի անպարմ, վէ չօգտան պէրու պու չօճուղու կէօրմէմիշ օլտուղումու օլ վաղըթ խա-թըրլատըմ: Անինտէ ֆիրրիմտէ գարա միւրահապալար հոսըր օլարալ, վէ քէնտի քէնտիմէ, «Ձէվալլը զըզճըզալ, եա պիւսիւք վալիտէսի էօլմիւշ իսէ՞» տիտէրէք, աճէլէթէն թափան իչինէ չըզ տըմ:

«Հիսսիեաթմը պէնի եանըլթմաթը խտի: Մէրզ ումէնին եէթիլ-լիք պիւսիւք վալիտէսի վէֆաթ իթմիշ օլուպ, Բօզէթ, պտնուն եա-թաղը պաշընտա աղլաեօրտու, վէ քէնտինին եէկիանէ իսթինաու-կեահը օլան օլ գատընր, մէյեսուսանէ հալ ու հարեքէթլէք իլէ ճան-աւարըմահա չալըշըեօրտու: Շուրասը տէհշէթի մաճիլ տիր քի, մէրգումմ, պէնիմ օտամտա վաղը օլան իւլըարը իւզրէ, քէտէրինին չիտտէթմնտէն նաշի աճըլզ հիւս իթմէտիկի ճիհշէթլէ, իքի կիւնտէն պէրու հիւ պիր շէյ եէմէմիշ խտի:

Իւյպէր .— (Միւստիր վէ հիտտէթամիզ պիր սէտա իլէ) Ֆա-գաթ պիւշարէ չօճուզլարըն, թէհամմիւլէ իզթիտալարը օլմասըլը

հայտն , պու եօլտա միհն ու մէշադգաթ չէրմէլէրի , մուվաֆըշը հադգ ու առալէթ տէյիլ տիր .

Պիւթիւն հաղըրուն , կէօղլէրի եաշլարմըշ օլարադ , իվաբը տինէեօրլար իտի . Մէրդում , շու եօլտա քէլամընա տէվամ լիլէտի .

— Իշպու տէհչէթլի ֆաճիանըն ինսան երուրէկինի եարէլէնէն մէնդարէլէրինի սիլէ թարիֆ իթմէք իսթէմէմ , Բօղէթի , քէնտի-սինի թէլէֆ իտէն մէնդարէտէն կիւհպէլա իլէ գտրթարապլիտիմ , վէ նիհանէթ անը , պէնիմ թավան իշինտէրի օտամա կէօթիւրմէկէ մուվաֆֆադ օլուպ , իրի կիւն սօնրա , պիւսիւք վախտէսինի տէֆն իթտիրտիմ :

Բէյպէր . — Ձէվճէմին սօն վաղիֆէլէրինի սի՛ղ մի իյֆա իթտինիդ , իվար . — Էվվէթ , միւսիւ .

Բէյպէր . — Պունլար էօյլէ խըղմէթլէր տիրքի , պէտէլի օլամադ .

Իվար . — (Քէնտի քէնտինէ .) Պունունլա պէրապէր , պէտէլի օլա-ճադ տըր . (Պատէհու ալէնէն .) Հէր նէ հալ իտէ , Բօղէթի քէնտի-մէ էվլատ տէյի գապուլ իթտիմ . անը , էլիմտէն կէլտիկի մէրթէ-պէ պիւսիւթիտիմ . Օլ վաղըթտան պէրու , իշպու հիւսնի հարէքէ-թիմտէն տօլաեը մէմնունում , չիւնքի օլ թէհամմիւլ օլունմադ եա-լընըլըլ էօմիւրմտէ Բօղէթլին պանա ֆէվդէլատէ եարտըմը օլտու .

Մարքի . — Լաքին Բօղէթլին լէտէրի օլտուղումու նաւըլ ան-լաեապլիտինիդ .

Իվար . — Մատում Բէյպէրին վէֆաթընտան սօնրա , շու պիր գաշ մէքթուպու պուլտումըրի , հէր նէ գատար մունթապամ պիր վէլա-տէթ ոհնէտի տէյիլ իտէ տէ , եինէ պիր նէվ Բօղէթլին վէլատէթ սէ-նէտի տիմէք տիր .

Մարքի . — (Քեաղըրլարը մոււայիէնէ իտէրէր .) Շու մէքթուպ , գաեըն վախտէմին վօշնիտաէ պուլունատուղու զէման Բէթրէսպուրկ-տան քէնտիսինէ եաղմըշ օլտուղում մէքթուպ տուր , իշթէ , տիկէր մէքթուպլար տա վար տըր , Պիշարէ գատընճըղաղըն մէմէքէթի թէրք իթտիլի , վէ եաղսըղըմ մէքթուպլարն անլաշըլմադ պիր հալ իլէ քէնտիսինէ վաւըլ օլմամաեա պաշլատըղլարը թարիլսէ գատար եաղըմըշ օլան մէքթուպլար տըրլար , Ֆադաթ պու մէքթուպլար , վօշնիտ իմպատընը համիլ օլտուղլարը հալտէ նաւըլ օլուպ տա պուն-լար իլէ պէնի պուլմաեա սայ իթմէտինիդ .

Իվար . — Էվվէլ էմիրտէ , միւսիւ , սիլին տիրլումասի մէպէրինտէ

պուլունտուղունուղու, վէ պիր սէփարէթէ մէնուսպ խտուկնիդի պիրմէնեօրտուում:

Մարբի .— Տիմէք օլուրքի, նէզարէթլէրէ միւրաճաւթ իթմէ-տինիզ:

Իվար .— Խայր:

Մարբիզ .— Էկէրչի, միւսիւ տօղրու մալիւմաթ ալըպ տա, իֆա-տէ իթտիկնիզ սուրէթտէ նէզարէթլէրէ միւրաճաւթ իթմիշ օլսա խտի, նէզարէթլէրաէն, բէտէրիմէ վէ պանա վէրիլէն ճէվապարըն ղայրը քէնտիսինէ ճէվապ վէրիլէնէ՞ք մի խտի տէյի զտնն խտէրսի-նիզ, եանի պու զաթա տա, չօղ տան պէրու տիրլոմասի մէսլէքինի թէրք իթմիշ օլտուղունուղ ճէվապը վէրիլմէնէնէ՞ք մի խտի, վէ նէ օլտուղունուղտան քիմնէնին խապէրտար պուլունմատըղը պէնան իտիլմէնէնէ՞ք մի խտի:

Մարբի .— Սահիհ տիր:

Իվար .— Նիհանէթ, 1833 սէնէսինտէ, քէտէր վէ աճըլարմ պիր ազ թէսկին օլունճա, չօճուղուն վիրէպլիտիկի մալիւմաթը քէն-տիմէ բէհպէր իթթիխազ խտէրէք, թէհարրիեաթա պաչաւորմ: Պու թէհարրիեաթըմտա հէր նէ Կատար բէք չօգ ղայրէթ իթտիմիսէ տէ, պիր նէթիճէ հասըլ խտէմէտիկիմտէն, տէվաժընտան ֆարիզ կէլտիմ, վէ Բօզէթի քէնտի էվաւորմ կիպի սէվէրէք թէսէլի օլ-մադ տա խտիմ: Մէղպուրէեի սահիպլէրինէ թէսլիմ իթմէքլիք զէմանը հէնուղ կէլմէլիշ խտի, ֆապաթ էլպէթթէ, էվլէնէնէք չաղա կէլիպ տէ, պիր բէտէրին վէ պիր վալիտէնին իշթիեաճը էն զիեատէ հիսս օ-լունաճաղը պիր զէմանտա, ճէնապը Ալլահ իճապընը թէնտիպ պու-եուրաճազ խտի:

Մարբի .— Նիհանէթ պիդի նա՞սըլ պուլտունուղ:

Իվար .— Թէսատիւֆ պու խուսուստա պանա եարտըմ իթտի շէօյլէքի, իքի այ էվլէլ, մէշօւր տափալարըն պիր մէճմուաքընը օ-գուեօրտուում: Մ. Բէյպէրին տալաքընա բասթ կէլտիմ:

Բէյպէր .— Պէնիմ մի:

Իվար .— Էվլէթ, Մ. տը Վօշիիին Կաթիլի օլմապլա մազնուն պուլունտուղունուղ տափաւա թէսատիւֆ իթտիմ:

Բէյպէր .— Հա'հա', անլաեօրում:

Իվար .— Պու տափանն թափսիլաթընը, Բօզէթին պէլքի եիւզ տէֆա նազլ իթտիկի հիքեանէ իլէ թաթպիդ իլլէտիմ, վէ օլ պապ-տէ պազը չիւպհէլէրիմ հասըլ օլմաղլէ, պունլարըն իզալէսի իլին

Վօնիսէ կիթտիմ, վէ օրատա, միւսիւ մարքի, բէտէրինիզին վէֆա-
թընը, վէ սիզին իզտիֆաճընըզը վէ մահէլլի իզամէթինիզի խապէր
ալտըմ, վէ պիր գաչ կիւն սօնրա, մալիւմիւնինզ օլան մէքթուպու
սիզէ եազալմ:

Մարքի .— Պու ճիհէթլէ միւ չքիւլաթ եօզ տուր: Վօնիսէ կիթ-
տիկիմիզտէ, գըզըմըն էլլրազընը չըզարթըրըմ, Ֆազաթ գըզըմ նէ-
րէտէ տիր:

Իվար .— Հէնուզ Բարիտտէ տիր, միւսիւ մարքի, չիւնքի պիր
եանլըչըզ վուգուի իհթիմալինէ մէպնի, չիմտիկիք քէնտիսինէ հիչ
պիր չէյ սէօյլէմէթիչիմ տիր:

Մարքի .— Իյի իթմիչսինիզ:

Իվար .— Ֆազաթ, մատէմ քի չիմտի պու քեաղըտլարըն մէվու-
զիեթինէ չիւպհէ գալիմալը տըր, ազրապամտան օլուպ, Բօզէթի
թէպլիմ իթտիկիմ գատրնա պիր մէքթուպ եազարտզ, պիր ան էվվէյ
մէզպուրէեի կէթլըմէսինի իթթար իտէպիլիլիմ:

Մարքի .— Էվվէթ, էվվէթ, վազըթ կէչիրմէեթիմ:

Պու արա, Պաթիսթ նամ խըղմէթքեար օտաեա կէիպ, մատամ
տ՝Մըլըվիլին կէլիչ օլտուղունու խապէր վիրտի:

Իվար, պու իսմի իչլաինճէ, երւքսէք սէտա իլէ:

— Մատամ տ՝Մըլըվիլ մի, տէտի:

Մատամ մարքիզ, Իվարըն մէգքիւր նիտաօրնտան տօլաեը թէանճ-
ճիւպտէ գալարապ:

— Քէնտիսինի թանճըմըսըզ, տէյի սիւալ իթտի:

Իվար .— (Հէեթճանընը թէսկին իտէրէք) Խալլը մատամ:

Մարքիզ .— Տօթիուսուզ տուր: Էյի պիր գատըն տըր: Պաթիսթ,
սէօյլէ իչէրի պուսուրտուն: Մատամ գօնթէս պիլիմ խուսուսի իճ-
թիմալէրիմիզտէ չօզ տէֆա հազըր պուրունմալ օլտուղու կիպի, պու
տէֆաքի իճթիմալիզտան տալի մահզուզ օլաճապ տըր:

Իվար .— (Քէնտի քէնտիսինէ) Նէ տէրէճէ մէմուլին զալլի թէ-
սատիւֆ . . .

ԻՎԱՐԸՆ ՀԻՔԵԱՆԷ ԻԹՏԻԿԻ 1832 ՏԷ ՊԻՐ

ԳՕԼԷՐԱ ՎԱԳԸԱՍԸ

Իվար, մատամ տ'Արլըվիլն կելմիշ օլտուղունուն խապերինի ի-
շիթտիկինտէ, պիր հէեէճանը ազիմ հիսս իյլէտի, չիւնքի Մ. տը
Սէրտէօյլուն իւք մաշու գէսի օլան գօնթէս իլէ Անթէլին այնի յախս
օլտուղլարընը, պիր ազ միւտտէթտէն պէրու պիլիբ իտի, վէ Բիր-
նուն քեաֆֆէ յի ճինաեթէթլէրինէ չէրիբ օլմուշ օլմասըյլա, մէրգու-
մէ, պու սըրըր մէրգումուան կիզլէմէմիշ իտի

Իվար իշին մատամ տ'Արլըվիլ, խալիսանէ վէ նէվիմա ըիաեթէթ վէ
հիւրմէթլէ սէվմիշ օլտուղու եէկեանէ պիր գատըն օլուպ, անըն խա-
թըրէսինի հալէա ֆիբըրինտէ սաղլամագտա իտի, Պու դարիպ հիւր-
մէթ ու ըիաեթէթին էսպապը մուճիպէսինի արաշտըրմագա գապը-
տըրընտա իսէ, պիզգաթ քէնտիսի տէ թէաճճիւպտէ գալըր իտի,
Հասըր իվարըն, Անթէլ հագգընտաքի իշպու թէվէճճիւհիւ, թարիֆ
օլունմագ պիր շէյ օլուպ, Բօզէթ հագգընտաքի մուհապպէթինի
շիտտէթինտէն տահա զիեատէ նազիք իտի,

Հայտուտը մէրգում, Բօզէթ միսիլու գարըլար բէք շօգ պու-
լապիլըր, վէ սէվէպիլըր իտի, ֆագաթ գօնթէս իշին հիսս իթտիլի
տույղուեու տիկէր հիշ պիր գատըն իշին հիսս իտէմէղ իտի,

Պինապերին Իվար, Լօնտրանա կիթմէք իւզըն Բարիստէն էանաթ
հարէքէթինտէ, Անթէլէ օրասա թէսատիւֆ իթտիլի թագտիլտէ,
անը, հայտուտ գարընըն խանչէրինտէն եախօտ զէհիլինտէն մուհա-
ֆագա իթմէքիլի քէնտինճէ գարալաշտըրմիշ իտի,

Բիէր, Իվարա, քէնտիսինի Մ. տը Սէրտէօյլուն պիւնիւք էվա-
տը մագամընտա թագտիլմ իթմէքիլի թէքիլի իթմիշ օլուպ, Իվար
պու թէքիլի գապուլ իթմէսիլէ, մատամ տ'Արլըվիլ, թապիւնա-
թլէյէ քէնտիսինին վալիտէսի մագամընտա իրանէ իթմէսի բազը-
կէլմէքտէ իտի,

Տիկէր թարաֆտան Մատամ տ'Արլըվիլ, Իվար իշին, հիլին հա-

ճէթտէ, դաթլու թէյէֆէ իյլէմէքլիկի Բիրօեա վատ իթմիշ օլտուղու գատըն խոխ:

Պունըարտան դաթինադար, խուսուսիյլէ, կիւեա դայպուա օլան պիր միրասեէտի վըզը ֆաւիլեաարնա թէյսիմ իթմէք իւզըէ պիր թազըմ եալան ույտուրմադ տա պուրունտուղու սըրատա, Մ. տը Վօլ-նիսին խանէսինտէ մատամ տՄըրըվիլէ թէյսատիւֆ իթմէսի, Իվար իչին մուխաթարատան խալի տէյիլ խոխ:

Մատամ տՄըրըվիլ, Իվարը Լօնտըատա թանըմըշ, վէ 1832 սէնէսինտէ չօգ տէֆա քէնտիսինի խանէսինէ գապուլ իլէ, պիր չօգ կիւզէ Նասիհաթլար վիրմիշ խոխ, Կանի օ սէնէտէքի, Իվար, կիւ-եա դալըսըյա էվլատընըն վէֆաթլարը իւզէրինէ կէօգ եաշլարը տէօքմիշ, վէ Ռօզէթի պիւեիւթմիւշ օլտուղունու թէյէմին իյլէմիշ խոխ:

Անծէլ իլէ Իվար արասընտա թարաֆէյնտէն իղհար խոխէն ասպը հիւսնի թէվէճճիւհ վէ միւնասէպաթըն պիրտէն պիրէ դաթթ օլունմասը մէզպուրէնին, Իվար հազդընտա իլի խապէր ալմամսըն-տան, վէ մազթուլ Խաապըն գաթիլինի պուլմազ իւզըէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան իճրա խոխէն թահարրիեաթտան, մէրգումուն գա-չընմասընտան իլէրի կէրմիշ խոխ:

Պու վազըալար մէյտանտա օլտուղու հալտէ, էկէրչի Անծէլ, մէրգ ումու թանըմըշ օլտա խոխ, եալընըզ պիր քէլիմէ իլէ, անըն նէ աեարտա մախուգ օլտուղունու Մ. տը Վօլնիսին գարչըսընտա պէ-եան իտէրէք, Էլէն, Բիէր վէ Բէթէրսըն իլէ պիրլիքտէ իճրասընա չալըշմադ տա օլտուղու թէյշէպպիւսիւ ճըլդ չըգարապիլըր խոխ:

Իվար, պու սըրատա, քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ տիւչիւնտիւ:

— Էկէրչի Մ. տը Վօլնիսին գարչըսընտա մասքէմ աչալըեա ա-լընըր իսէ, մալքի, քէնտիսինի ալչազճա պիր տէքէ կէթիլմէքտէ օլ-տուղունմտան տօլաեը հազդըյա բիւրհիտտէթ օլարազ, տէրհալ պէնի տէրտէսթ իթմիրէճէկինտէ չիւպհէմ եօգ տուր: Մութլազա պիր վազըա տիկէր վազըաիւր մէյտանա չըգարըեօր: Տահա տիւն ազչամ քէնտիմի սէրլէթ թարիլինտէ գանն իթմիլիմ հալտէ, չիժ-տի տար աղաճը եօլունտա օլտուղումու անլաեօրում:

Պու ֆիքրիլէր, հէր նէ գատար մանթըզա մուվաֆըզ վէ ֆէյ-լէսօֆրեարի խոխէր իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ Իվարը մէսրուր գըլ-մազլըզա միւսալիտ պուլունմամադ տա խոխէր:

Նակէհան մէրգումուն ալթիւսթիւկի կէչիպ, Անծէլ տՄըրըվիլ

Մ. տը Վօնիսին օտասընա կիրմէսինաւ, Իվարըն սիմասը, հէր վազըթըն հալինի քէսպ իլլէմիշ իտի:

Հայտուտը մէրդուժ, շու եօլտա տիւշիւնմիւշ իտի:

— Պէն նէ դատար ահմադ պիր քիմնէիմ, Պունտան օն սէնէ վիլէ պիր շօճուդ իտիմ, վէ վաղաա եարամադ պիր շօճուդ իտիմ իսէտէ, եինէ թըֆըլիկէթէ մախսուս սաֆլըզ, խարիճի հալիմտէ միւշահէտէ օլունուեօր իտի: Պու կիւնքի կիւն իսէ, պիւեխտիւմ, շիշմանլանտըմ: Իմտի, պիր դուղուեու, ինէք գատար պիւեխտիւմ օլուր իսէ, քիմ թանքեապիլիր: Պէնիմ հալիմտէ, պու եօլտա տըր:

«Եիւղիւմ էսմէրլէշմիշ, չըզըզ չըզըզ օլմուշ, վէ շիշէք իսաթէլիկի էսէրլէրինի հազի պուլունմիւշ օլմասը սանէսինտէ, օթուդ եաշընտա կէօրիւնմէքտէն զիեատէ գըրզ եաշընտա կէօրիւնիւեօրում: Սէսիմ պիլէ պիւթիւն պիւթիւն թէպտիլ օլմուշ ոտը: Վազթիլլի ինճէ սօրանօ խըն, շիմտի վիճուտիմ կիպի դալլընլաշմիշ տըր: Իմտի թէքըրար իտէրիմ, գօնթէս, Բէթէրոնը թանքմասըրը միսիլու, պէնի տախի թանքմաեաճադ տըր: Պու ճիւմէ իլէ էմրի պասիլէթի էլտէն պըրադմաեքա, ուեանըզ աուրմազ կէրէք տըր:

Իշթէ Իվար, պու միւլահադանը հէնուզ իքմալ իթմիշ իքէն, մատամ աճըրըվի սալօնա կիրտի:

Պու դատըն, Վիդ թուար սօդալընըն շիշէրլէնմիւշ օլան շաեքր շիմէնլէրի իւղէրինտէ կէզէն կէնճ վէ տիլպէր գատուն մը, եօզսա, բրէնա Գլօբլուռն եիկիրմի սէնէ թէհի եէրտէ սէվմիշ օլտուգու կիզէ դատըն մը իտի:

Խէզպուրէ, էլլի չալլարընտա օլուպ, թափը ու հարէթթինի վալարը հէնուզ թէպտիլ օլմուշ օլմանքա, քէնտիսինի արգատան կէօրէն, քեամիլէն կէնճ պիր գատըն գանն իտէր իտի:

Իմտի, մէրդու մէնին վիճուտա ահվալինտէ, կէշէն սէնէլէրին միհն ու մէշազգաթը սէպէպիլլէ թէպէտտիւլաթ օլուգու պուլմամը իտի իսէ տէ, սիմասը էվիէլլի հալիմտէ գալմամիշ իտի:

Շէօլլէքի, լէնկի սօլմուշ օլտուգտան պաշպա, եանապըրը դայիֆլէնմիւշ, անը ճիւղիճէ պուլունշմուշ, հալպուքի սալարը քեամիլէն աղարմըշ, վէ եալընըզ կէօլլէրիլլէ տիշէքի, էվիէլլի կիւղէլիք վէ բարլադըրընտա գալմըշ իտի:

Գօնթէս, նատիրէն թէպէսսիւմ իտիպ, պու թէպէսսիւմիւ տէ, մահգուռանէ պիր սուրէթտէ պուլունմադտա իտի:

Սըմառնոտա, գատերինէ գաթմանմադլըդ կիպի շայեանը թէէս-սիւֆ պիր հալ միւշահէտէ օլունուպ, պու հալ իլէ պերապէր պի-շարէնին իւղէրինտէ կէօրինէն իյիլիք ալեամէթինտէն, գարըր դո-նուլմադ պիր թէվէճճիւհ վէ հիւրմէթ ու բիտէթլէ բէնտիսինէ սոզլու մէյլ իտիլմէրտէ, վէ բէնտիսի թանըմաեարապ, օլ գատը-նըն բէք չօղ միհն ու մէշադ-գաթ չէքմիշ օլտուպու, վէ ֆէլաքէթ ու մուսիպէթլէրինին հէնուղ սոնու կէլմէմիշ իտուկի անլաշլըմադ-տա, վէ զաթէն նիշէ կիճէլէր ույդ-ուսուղ գալըպ, կէօղ եաշլըրը տէօրմէսինին էսէրի եիւղիւնտէ գալըրը կէօրիւլմէքաե իտի:

Ֆիրվադը պու գատըն բէք պէտալաթ Օլմուշ տուր:

Մէզպուրէ, քէնտիսինի սէվէն վէ մէսուտ պըլապիլէն պիր ա-տէմի, գալպինին պիւթիւն մուհապպէթի, պիւթիւն շիտտէթիլէ սէվմէքաե օլտուպու հալտէ, պու աոէմ, էմալի իշիտիլմէմիշ ֆէ-լաքէթ վէ մուսիպէթլէր սէպէպիյի բէնտիսինտէն ալըրըր իտի, վէ մէրդ ումէ, անըն նէ օլտուպունտան, վէ հէնուղ եաշլըրապ եա-շամաուրըրնտան խապէրտար տէյիլ իտի, վէ էկէրշի պու գաթ հա-եաթտա տաթի օլտա, մէզպուրէ, քէնտիսինի անըն նազարընտա, նամուսուղ կէօսթլէրիլէր վէպէսէիլլէ, հուգուրունտ չրդ մաեա ճէ-սալէթ իտէմէմէքաե իտի:

Պու գատընըն տա, քէնտիսինէ մախսուս պիր վաթանը, պիր մէվէ-քէթի վար իտի, ֆադաթ վաթմանընտան, մէվէքէթինտէն ֆիրար իթմէքտէ, վէ եա զաաֆէթ վէ եախսոտ ալչէճէ աճկէօղլիւլիւր սա-յիգասըյլա, վաթմանընա խալին, վէ աշղ ու մուհապպէթինէ սատա-գաթսըղ տէնիլմէր թէվիլիլինտէն գօրլմաընտան, չօլ տան պէրու պիր էճնէպի թօրրապընտա եաշամադ տա իտի, Հասըր մէրգումէ, Ֆրանսանըն տիւշմէնլէրինի, վէ զէվճէլինին ճէլլաշալըրըն թալթիֆ իտէն պաղը զինարեոտր գարըրըր հապ-գընտա թէճվիլ օլունան հա-լաթէթ իչինտէ գալմադ տան իսէ, նէֆիեի միւրաճճահ սայմադտա իտի:

Անժէլին էվաուլարը տաթի օլմուշ իտի, վէ անլէրէ անճադ պիր գաշ պուսէճիք վիրմէ կէ վադթը պուլունմուշ իսէ տէ, քէնտիսի ան-լէրտէն հիշ պիր պուսէ աշամադը, վէ պիր վալիտէնին գուլաղընա էն զիեատէ լաթիֆ կէլէն վալիտէ քէլիմէսինի իշիտէմէմիշ իտի, Պիշարէնին էվաուլարըր նէ օլմուշար իտի, Պէտիտաթմ գատըն պուրասընը պիլիք մի իտի, խալը, եալընըղ անլէր իչին աղար վէ տուա իտէր իտի:

Մատամ տ'Ալըվիլ, հէր կիւնա քէտէր վէ էլէմէլտէն պաշգա,

սեւովէթճէ տախի պաղը ֆելաքէթ վէ մուսիպէթլերէ տիւչար օլ-
մուշ խտի, Շէօյլէքի Բուսիաաա պալորըը միւտտէթ զարֆընտա, պա-
ղը ուսթա տօլաաաթըըըըըըըըըը սեւովէթինին պիր զըսմընը զաապ իթմիչ օլ-
տուզլարընտան, պիչարէ, պիր ճիւզի իրաաթըըը զանէթ օրթա հա-
տէ եաչամապտա խտի:

Ձէվալըը զաաթնըըզալ էկէրչի պիր զապահաթ իչլէմիչ խտի իսէ,
վաղը օլան քէֆարէթի, խալլի միւտտէթ խմթիտաա իթմէմիչ մի
խտի, վէ լաեղդ օլտուզու մէրթէպէտէ տէյիլ մի խտի, Պինապէրին
աֆվ ու մէրհամէթ վապթ ու սաաթըը հէնոււզ կէլմէմիչ մի խտի:

Դօնթէս տ'Մըլըվիլին եալընըղ խարիճէն եաչամապտա օլտուզու-
նու պէեան իթմիչ խտիք, Ֆիրվաղըը մէզպուրէ մանէն եաչամաեօր-
տու, չիւնքի հահաթը խալաքիեէսինին իքի գարուտու ախմէք օլան
զալպի իլէ բուհունտան, պիրիսի քէսր օլունմուշ, վէ տիկէրիտէ
սէօնմիւշ խտի:

Դօնթէս, եալընըղ տիկէրլէրին եաչատրղլարընը կէօրմէքլէ քէն-
տիսի տէ եաչաեօրտու, վէ եաչամալարընը կէօրմէի թէրճիհ իթ-
տիկի աաթմէք տէ, սաֆվէթ ու խալլիսէթլէրինէ զանմըղ օլտուզու
մաըքի իլէ զէվճէսի վէ իհթիեար Բէյպէր խտի, Պունտան անլալըըը
քի, Անթէլ, պու ֆաթիլեաաան զալքի քիսթէ իլէ իւլֆէթ իթմէզ ի-
տի, Հաթթա իզամէթ իթտիկի մահէլլ տէ, մաըքինին օթէլլնտէ
քիւչիւք պիր տալլիւք խտի:

Դօնթէս, սէֆարէթ սըըըքիսի իպլինին խուսուսի օտաաընըն գա-
բուսունտա կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ, մաաաա սըը Վօլնիս, մէրզ ումէի
խթիղ պալ խտիւ, քէմալը հէեհճան իլէ էլլէրինտէն թութտու, վէ
մէսէրլէթի ազլմէ իլէ:

— Ազիղէմ, բէք իլի վաղըթտա պուրահա վասըլ օլաունուզ,
տէսի:

Դօնթէս — Նէտէն:

Մաըքիղ — Սիզ տէ պիլլիմ սաաաթթիլմիզէ հիսսէտաթ օլաճազ-
սընըղ:

Դօնթէս — Նէն օլտա սաաաթթիլ:

Մաըքիղ — Հու միւսիւեէ պաղընըղ:

Ֆիլ վաղը պու աէօղլէրի սէօլլէտիկի էսնատէ, մաըքիղ, իվաըը
կէօթթէրմէքտէ օլտուզունտան, հալտուտըը մէրզ ում, քէնտի քէն-
տիեէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Նէրտէն նէրէեէ մաըքիղ գալըզպտա, Դօնթէսին նազաըը

տիգ գաթընը պէնիմ իւղէրիմէ հէլալ խտիւօր, էկէրչի շու գ ընթէս պէնի թանըրսա, պէլաւա ուղրաւաճաղըզ, Շու գաւաղնլար, նէ՛ գաւաղ թէսպիրսիզ վէ աղըլըզ տըրլար, Շու եա պու քիմնէնին ասըրմասընա սէպէպ օլուրլար, վէ ասըրտըզտան սօնրա կէօլ եաշլարը տէօթմէքտէն վէ ճանը իշին տուա իթմէքտէն զայրի պիր չէյ եարմազ պիրմէղէր:

Գափալարըն ճէլլատը, պու մուլահազանը իթտիրտէն սօնրա, գ ընթէսին քէնտիրսինէ աթֆ իթմիշ օլտուղու նազարը տիգ գաթըզ արշըսընտա վաղիֆէսիզդէ տուրտու:

Գօնթէս, իշի էվվէլէս պիրմէտիրկի իշին, քէնտիրսինէ թագտիմ իտիրէն շախսը, բէք տէ տէրիննէ թէտգիզ ու մուայեէնէ իթմէտի, վէ հաթթա իվարը տա թանրեամատը:

Գօնթէս. - (Մարքիզէ.) Պէսպէլլի պու զաթ, աղրապանըզտան պիրի օլմարը տըր:

Մարքիզ. - Խա՛յր, մատամ, աղրապամըզտան տէյիլ տիր:

Գօնթէս. - Էօյլէ իսէ պիր տօսթ օլմարը տըր:

Մարքի. - Տուրուն, շիմտի պէն իշի անլաթըրըմ. խաթըրընըզո կէլիեօր մու, պիր գաշ կիւն էվվէլ, պէն սիզէ, Ֆրանսատան, Մ. իվար նամ զաթ թարաֆընտան պանա պիր մէքթուպ եաղըլմըշ օլտուղունու սէօյլէմիշ խտիմ:

Գօնթէս. - Էվվէթ, վէ մէքթուպտա, զայպտա օլան էվլատընըզըն պուլունմուշ օլմասրն տան պահս օլունտուղունու պէսան իթմիշ խտինիզ:

Մէղպուրէ գաւորն, էվլատ քէլիմէսինի թէլէֆֆիւզ իթտիրկինտէ, օլ գաւաղ մի թէէսսիր օլմուշ խտիքի, կէօլէրինի եաշարմազտան մէնն խտէմէտի:

Մարքի. - Էվվէթ, էվվէթ. - Խմտի, իշիէ Մ. իվար, պու զաթ տըր:

Գօնթէս, պու տէֆա տահա զիւտաւ տիգ գաթիէ հայտուտը մէրզումա պաղտը իսէ տէ, Մ. տը վօնիսին քէնտի էվլատընը պուլուպտա, քէնտինին իրի էվլատընըն հէնուզ զայպտա օլմալարը միւլահազասըյա կէօլլէրի եաշլարըզ, կէօլլէ չէքլմիշ օլտուղունտան, պու քէրլէ տախի հայտուտը մէրզումա թանրեամատը:

Գօնթէս. - Տիմէք տիր քի, սահիհէն գըղընըզ պուլունտու:

Գօնթէս. - Էվվէթ:

Մարքիզ. - Էվվէթ:

Գօնթէս. - Նէ՛ վաղըթ սիզէ թէօլիմ օլահազ տըր:

Մարքիզ — Պիր դաշ կիւնտէն :

Գօնթէս — Նէ՞ սուրէթիկ :

Իվար, եօրճուղուղու էսնասընտա պազանմըջ օլտուղու պիր նէգլէնին նէթիճէսի օլարադ, էրէ յիճէ շէտիա պիր էօքսիւրիւկէ միւպթէլա օլմուշ օլմասընտան պահալա, միւմքին մէրթէպէ ադ լազըրդ իտէպիլէճէկինի մաէլ իթիլար պէեան իյլէմիշ օլտուղունտան, Մ. Բէյպէր, ճէնապը Ալլահըն վէ թէստուլֆիւն՝ քէնտի զըղարընընէ՝ եօլտա պուլտուրմուշ օլտուղլարը հիքեաեէսինի նադլէ պաշլատը :

Մատամ տԱրլըվիլին նազարը տիգդաթը . քեամիլէն, Մ. Բէյպէրին հիքեաեէսինէ հասը օլունմուշ իտուկինտէն, հայտուտ իվարա չօղլուգ տիգդաթ իթմէեօրտու :

Իվարա կէլինճէ, գօնթէսի թէտղիզ վէ թէճէսսիւս իթմէքտէ օլուպ, Անթէլ հէր նէ գատար իհիթիւարլանմըջ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ մէրգուժ, մէզպուրէեէ պագուրդ ճա, 1832տէ ճալիպի հիւրմէթ վէ ըրաեէթի օլմուշ, վէ վահշի թապիւտթընա իթիտալ քէսպ իթտիրմիշ օլան օլ միւհիթէրէմ՝ գատըն հադգընտաքի հիսսիւեաթը հասէնէսի եէնիտէն թէվէլլիւտ իյլէմէքտէ, վէ քեաֆֆէյի հազըրուշ՝ Բէյպէրին նադլիսէթինէ տալմըջ օլմաղլէ, քիմնէնին նազարը տիգդաթընա թէստուլֆ իթմէեէն իվարըն օլ միւլահաղալը պազըշընտան, զանն իտէրսին քի, մէրգուժուն սէրթ վէ զապթ օլունմազ ախլէադը միւլայիմլէնմէքտէ, վէ տաղընըգ հայտէ պուլունան ֆիքըրինտէ պազը միւսլհէմէֆրեալը ատիլանէ տուլսուլ իթմէքտէ իտի :

Իվար — (Քէնտի քէնտինէ) Խա՛յր, գօնթէս պէնի թանըսաթ վէ Մ. տը Վօնիսէ զամաղլասա, հաթթա պէնի թէվլըֆ իթտիրիպ, մուհաքէմէ իթտիրաէ, վէ աստըրա ալիլէ, պու պէտպախթ օլտընա ապա ֆէնալըգ իթմէկէ ճէսարէթիմ օլմատըգտան պաշպա, քէնտիսինէ ֆէնալըգ օլմասընը թէմէնին տէ իթմէեւճէեիմ :

«Խա՛յր, հէր նէ գատար Բիէրէ վատ իյլէմիշ իսէմտէ, քէնտիլի տիւգ տը Սէրտէօյլին պիւեիւր էվլատը մապամընտա թանըթմաեա ճէսարէթիմ օլմաեաճադ տըր, զիրա քէնտիմի օ եօլտա թանըթմադըգ, ազիղէ մոդամընտա պուլունան պիր գատընը, պիր ճանվէրին վալիտէսի օլմաղլա իթհամ իթմէք տիր :

«Խա՛յր, Խա՛յր, Բիւրօ իլէ թէահլուտաթըմ հէր նէ եօլտա տալի օլսա, մատամ տԱրլըվիլի թէլէֆ իթտիրմէք իւզըէ, քէնտիսինէ իլթիրաք իթմէկէ ճէսարէթիմ պուլունանաեաճադ տըր :

«Պիւլաքիս, վայ էլէնին հալինէ, էկէր մատամ գօնթէսի պու-

լուսւոյ տա , անը օրթաւտան դալտըրմագլըրը խէեալ խտէր խտէ , օ հալ-
տէ էլէն քէնտիտի մահճ յաճազ տըր :

Իվարըն պու միւլահադաւրյա պէրապէր , Բէյպէրին նազլի-
էթի տախի խիթամ պուլտու , Իշպու նազլիէթին խիթամընտա ,
մատամ տմըրվիլին , ֆէվզէլատէ միւթէէսսիր օլմուշ օլարազ ազլա-
մագտա իտուկի կէօրիւլտու :

Մէզպուրէնին երւզիւ կէօզ եաշլարըյա ըսլանմըջ օլուս , մէ-
տիլինի ազգընա թուլթմուշ օլտուղու հալտէ , հընչըրմալարընը
կիւճ պէլա իլէ զապլթ իյլէմէքտէ խոի :

Մարքիզ .— Փաղաթ , մատամ դօնթէս , նէ օլուեօրուռնուղ :

Գօնթէս .— (Հընչըրարագ .) Պու հիքեաեէ . . . պու նազլիէթ . . .
պէնի ալթիւսթ իթտի :

Մարքիզ .— Պու տէտիկինիզ միւլմքին տէյիլ տիւր , Սիզ , պիլիմ
տօսթ ումուզ , վէ էն իյի տօսթ ումուզ օլտու զունուզ հալտէ , մէսէր-
րէթիմիզէ հիսսէտար օլմալ մըսընը :

Սաատէթ տէնիլէն շէյին տէ ֆէլտքէթ ու մուսիպէթ կիպի եա-
լընըջ քէնտիտի տիւլիւնիւր սաաթլարը վար տըր : Շէօյլէ քի , մար-
քիզին օլ էսնատէքի հիսսիւաթը , օլ դատար պիւեհիւք վէ օլ դա-
տար միւլէմմէլ խոի քի , Անթէլին տէ էվլատը պուլունտուղունու , վէ
անլէրին նէ՝ օլտուգլարընտան խապէրտար օլմատըրընը ունուլթ-
մուշ խոի :

Գօնթէս .— Ահ տօսթ ում , սիզի նէ՝ քատար սէվտիկիմի , վէ
հազգընըտա մուճիպի սաատէթ աճվալ զուհուրա կէլմէսինի նէ՝
մէրթէպէ արզու իյլէտիկիմի պիլիւրմիսինիզ :

Մարքիզ .— Օնա շիւպհէմ եօզ տուր , ֆագաթ :

Գօնթէս .— Մէսէրրէթիսինիզէ էզճան ու տիլ իշթիւրաք իտէրիմ ,
լաքին . . .

Պու արա պիշարէ դարընըն հընչըրմասը թուլթմաղլա , սէօ-
զիւնիւ իքմալ իտէմէտի , վէ պիւր ազ օնրա :

— Լաքին , Մ . Բէյպէրին հիքեաեէսի , պէնիմ իշին տալիմա մու-
ճիպի թէէսսիւֆ օլմուշ օլան խաթըրէլէրի ֆիւրիմէ կէթիւմէքլէ ,
օ հիքեաեէ պանա սուի թէէսսիւր իթմիշ տիւր : Մաքի , պէնիմ տէ
էվլատլարըմ օլմուշ տուր , տէտի :

Մարքիզ .— Պիլիեօրում :

Գօնթէս .— Պէնիմ իքի էվլատըմնէ՝ օլմուշար տըր :

Մարքիզ .— Իւմիտ իթմէլիսինիզքի . . .

Գօնթէս . - Պանա թէսլիմ իտիլէճէրլէրինի մի , ֆաղաթ քիմ թէսլիմ իտէճէք տիր , Օթուզ սէնէ տիր քի , զայս օրմուչլար տրր , պու հաւտէ իւմիտվար օրմագ միւմքլին մի տիր :

Մարքիլ . - Նի՛չին իւմիտվար օրմաեաճաղսընդ , Պիր դալ կիւն էվվէլ , պիղ տէ քէտէրիմիդտէն իաչի , սիղին կիպի , իւմիտ իթմէկէ նէ՞ սէպէպիմիդ վար տըր տիմէքտէ իտիր , պուսուսլա պէրապէր ...

Գօնթէս . - Էվլատընդը պուլտուսուղ , տէ յիլ մի :

Մարքի . - Շիւպհէսիլ :

Գօնթէս . - Հալ պու քի պէն օ իդպալ ու սաատէթէ նայիլ օրմաեաճաղըմ :

Մարքի . - Ալլահ պիւեիւք տիր , մատամ :

Իվար , իչպու թէսլիեթթպախչ իֆատէտէն աղ սօնրա , գօնթէսին եագընընտա պուլուսմասընտան տօլաեը պիր տէրէճէ մահղուղիյեթ հիսս իյլէմէսինէ բաղմէն , մէրդումէ թարաֆընտան տգըպէթ իւլ էմի թանըլըր վէսվէսէսիյլէ , Բօղէթէ տայիր , խըսմը օլան գատընա , մէրթուպ եագապիլմէք իւղրէ , բօսթանըն մուվասըլէթինտէն էվվէլ խանէսինտէ պուլուսմասըն էհէմիիեթթինտէն պահալա , Մ տը Վօլնիսին օտասընտան տիշարը չըգտը :

Մարքի վէ մարքիլ , մէղքիւր միւլահաղա իւղէրինէ , հայտուտը մէրդուսու ալըգօյմագտան սագընտըլար :

Իվար աեաղա գաւդտըղընտա , մատամ տ'Արըվիլ մէրդուսա պուտէֆա զիեատէ տիգդաթլէ պագմագտա իտի :

Մարքի . - (Իաֆալարըն ճէլլատընա .) Սիզի պիր տահա նէ՞ վագըթ կէօրէճէեիլ :

Իվար . - Նէ՛ գատար միւմքլին իսէ , օլ գատար չաբուգ կէօրէճէքսինիլ :

Իվարըն սէտասընտան Անթէլ տիթրէտի , վէ հայտուտ քէնաի քէնտիեթ ,

— Պէնի թանըտը , պուլատան դաչալըմ , տէտի :

Մարքի . - (Իվարըն էլինի սըգարաղ .) Պիզլ ունութմաեըն , վէ իսթէտիկինիլ զէման վիղիթաեա կէլին :

12

ԳՍՐԸ՝ ՄԸ ՏԸՐ , ԶՕՃՈՒԳ ՄՈՒ ՏՈՒՐ , ՇԼԵԹԱՆ ՄԸ ՏԸՐ

Անժէլ՝ Իվարը թանձրմը՞ւ մը խոր . մէրգում, մէղպուրէ թարա-
փընտան թանձրմը՞ւ օլտուղունու զանն խորեօրտու . Պիղէ կէլինճէ ,
չիմտիքի հալտէ , պու խուսուսուն քէչփինի օգուեանյարըմըղա իհա-
լէ իտէրիզ :

Հէր նէ հալ իսէ , Իվար սօգաղա չըգտըղընտա , Մ. տը Վօնիսին
օտասընտա պուլունտուղունտան զիեատէ հուղուր վէ իսթիրահաթ-
տա օլտուղունու հիսս իթտի :

Իվար , պիր տաղըդա տահա էկէրչի Մ. տը Վօնիսին օտասընտա
գալմը՞ւ օլսա խոր , մատամ տ'Արըվիլի նէ՛ գատար աղիղէ պիր գա-
տըն տախի ատտ իթսէ , մէղպուրէ թարափընտան տէրսէսթ իթտի-
րիլէճէկինի , վէ քէնտիսինին իտամ գարարը , մէրգումէ գօնթէսին
տօտաղլարընտան սատըր օլաճաղընը զանն խորեօրտու :

Մէրգում , թէլաչ ու իղթիրապը պիր աղ կէչտիկլինտէ , գօնթէ-
սին իւղէրինէ պիր չօգ շէյլէր տիւչիւնտիւ վէ միւթալէալար իթտի .
Պատէհու քէնտի խանէսինէ կիթմէերիպ , օ կիւնիւնիւ , միւմքին մեր-
թէպէ քէյփի սուրէթատէ կէչիրմէրլիկի թէրթիպ էյլէտի :

Իվար , հիչ պիր շէյի ունութմատըղը միսլլու , Շըվալիէ-տիւ-
րալէ մէյխանէսինտէ Բէթէրսըն վէ Բիէր իլէ պուլուշմագ էչին սէօզ-
լիւ օլտուղունու տախի ունութմամը՞ւ խոր :

Իմտի , մէրգում , օ մէյխանէերէ մուվասըլէթինտէ , Բիէր պիր
մասատա , վէ Բէթէրսըն տէսթկեաճընտա քէնտիսինէ պէրլէեօրլար
խոր :

Բիէրին , կիւնիւնիւ նա՞սըլ կէչիրտիկլինի մուսթասարէն պէեան
իտէլիմ :

Էվվէլ էմիրտէ , մէրգում , տիւրալիւնիլլէ Բօղէթի պիր խալլի
վաղըթ գօլլաեըպ , մուախիսարէն պիր լուի ալթոււնու միւքեաֆաթ
իլէ , վէ գարընտարի սթէլին պիր խըղմէթճի գըղը վասըթմաթլա ,
մալլումիւմիւզ օլան մէրթուպուն Բօղէթէ կէստէրլիմէսինի թէր-
թիպ էյլէտի :

Սասթ տօգուզտա , Բիէր , գալլի մուճիպինճէ մէղըիւր մէյ-
խանէեէ կէլտիկինտէ , մէքթուպու թէսլիմ իթմիշ օլտուղու խըղ-
մէթճի դարըտան հէնուզ պիր խապէր ալմամըշ իտի : Պինապէրին
մէքթուպունուն , Բօզէթին եէտինէ կէշիպ կէշմէմիշ օլտուղունտան
ասլա խապէրտար տէյիլ իտի :

Բէթէրսըն .- (Իվարը կէօրիւր կէօրմէզ .) Կէլտի^{օն} մի :

Իվար .- (Բիէրին օթուրմուշ օլտուղու մասաեա տօղու իլեր-
լէեիպ , մէյխանէճիեի տէ քէնտի եանլարընա շաղըրարազ .) Էվվէթ :

Բէթէրսըն , մէրգուկարըն եանընա կիտիպ , օթուրտուզտան
սօնրա :

— Սիղ պիրիպիրինիղի թանըմըսընըզ , տէյի սիւալ իթտի :

Բիէր .- (Սօուգճա պիր հալ իլէ .) Էվվէթ , թանըրըզ :

Իվար .- Պու պէնիմ պիր տօսթում տուր :

Բիէր .- Քէնտիպինէ էմնիյեէթ օլունոլը մու :

Իվար .- Պանա հասըլ էմնիյեէթին վար իսէ , օնատա էմնիյեէթ
օլունուր :

Բէթէրսըն .- (Հալէա Բիէրին դարչըսընտա իֆատէեէ թէրէտ-
տիւտ իթտիկինտէն .) Լաքին , տահա ալունքի կիւն . . .

Իվար .- (Մէրգուճուն սէօղիւնիւ քէսէրէք .) Սահիհ տիր քի ,
տիւն տահա պիրի պիրիմիղի թանըմաեօրտուզ : Փագաթ պու կիւն
թանըրըզ , վէ պուճտա թէաճճիւպ իտէճէք պիր շէյ եօգ տուր :

Բէթէրսըն .- Էվվէթ , լաքին . . .

Իվար .- Լաքին նէ :

Բէթէրսըն .- Պու խուսուս պանա դարիպ կէօրիւնիւեօր :

Իվար .- (Մէյխանէճիին դուլաղընտան աշաղըեա .) Պանա միւ-
քէմմէլ պիր իշ էմր իթտի :

Բէթէրսըն .- Հա :

Իվար .- Պու իշտէ պիւեիւք դաղանճ վար տըր :

Բէթէրսըն .- Տօսթուճուզ զէնկին մի տիր :

Իվար .- Էվվէթ :

Բէթէրսըն .- Տիմէր տիր քի , պու պիր հայտուտ տէյիլ տիր :

Իվար .- Նիւշին օլմասըն :

Բէթէրսըն .- Զիւնքի զէնկին տիր տիեօրսուն :

Իվար .- Էյ սէն զէնկին տէյիլ միսին :

Բէթէրսըն .- Խալլը :

Իվար .- Հայտուտ օլմասըլըն նէ՝ դատար սահիհ տէյիլ իսէ

ղէնկին օլմասըղըն տա օլ գատար սահիճ տէյիլ տիր ,

Բէթըրսըն . - Խա՛յր , հայտուտ օլտուղումն ինքեար կէլմէմ ,

Իվար . - Ձիւնքի ինքեար կէլմէղօն , Ծագաթ հէր նէ իսէ ,
տօսթում հագդընտա էմին օլ , հէմ՝ պու տօսթում ճէօմէրտճէ
իւճընթ վէրիլ ,

Բէթէրսըն , պու սօն սէօղլէրի իշիտինճէ , գուրունթու վէ վէս-
վէսէլէրի պէր թարաֆ օլտու , վէ մէյիսանէճի իլէ Իվար արասընտա ,
սուրէթի մահրէմանէտէ ճէրէեան խոն միւքեալմէնէ տաթի խի-
թամ՝ վէրիլտի ,

Իվար . - (Ելւքսէք սէտա իլէ .) Պուլաճաղըն գըղ նէրէտէ տիր ,
Բէթէրսըն . - Պիր ապտան կէօրիւրսին ,

Ծիւլվագը , աղ սօնրա , մէյիսանէնէ կէնճ պիր գատըն կիրաի ,

Նասըլքի պաղը թածիրլէր , մալլէրինի գօլաճա վէ պահալըճա
սաթապիլմէք իւղըն անլէրի բարլագ կէօսթէրմէնէ չալըլըլալ իսէ ,
Բէթէրսըն տաթի , թափսիսէ իթտիկի օլ կէնճ գատընա , հալ ու մէվ-
դիսէ միւնասիպ սուրէթտէ կիսիինիպ դուչանմասըն իսթար իյլէ-
միշ իտի ,

Պու գատընըն իսմի Պլօնտին օլուպ , մէզպուրէ , Վիլեամ՝ Բէթէր-
սընըն մէյիսանէսինէ կիրտիկինտէ , քեսաֆֆէյի մասալարտա օ-
թուրմուչ օլան միւչթէրիլէր թարաֆընտան շիտտէթլէ ալգըլանտը ,

Իվար վէ Բիէր տաթի , հագդըլլա պու զըղա հայրան օլտու-
լար , չիւնքի սահիճէն մէզպուրէ , Լօնտրանըն է՛ն կիւզէլ գարըլա-
ընտան պիլի իտի . Պէլքի բէնտի տայլրէսինտէ , կիւզէլլիք ճիհէ-
թիլլէ քէնտիսիլլէ բէգապէթ իտէպիլէճէք պիլ . դատըն տահա պու-
լունամագ , վէ հէրըյի թէքմիլ Ինկիլթէրատա մէվճուտ օլան կիւզէլ
գատընլար հագդընտա բէգապէթէ կիրլիլմէք լաղըմ՝ կէլսէ իտի ,
Իհթիմալքի չօդ ճէնթըլմէնլէր՝ պու բէգապէթտէն գալընմաղլար
իտի ,

Պլօնտին զարիպ պիլ մախլուգ օլուպ , քէյֆլի սաաթլարընտա
թէաթրօ արթիսթինէ պէնդէկիպ , վէ ալլէադճա թօհաֆ , տույ-
ղուճա չինկեանէլէրին տույղուլարընա մալիք , վէ աչգ ու սէվտա
մատտէսինտէ դաեթթ չէթին օլուպ , հէր վագըթքի էօմիւնտէ միւս-
րիֆ , վէ հէր շէյէ , հաթթա ճինաեթթէ պիլէ միւղթէտիր իտի ,
Փագաթ գալպէն խայրլահ օլմասըլլա , բէք չօդ պիշարէլէրէ կիլիք
իթմիշ իտի , Իսթէտէկի վագըթ ու գվէյի ֆիլլիսէ սահիպի օլտու-
ղունու կէօսթէլլիլ , վէ իսթիհզա իթմէլլիք ճիհէթինտէ իսէ , թէ-

համարիւ օրունմազ տէրէճէտէ ֆէնա պիր մախլուզ. հալի քէսպ էլլէր իտի :

Մէզպուրէ՝ օգուճաեր եաղմաեր , վէ մուղիդաեր նաճըլ էօյրէն-միշ իտի : Պուրտսը մախլւմ տէյիլ տիր :

Շու գասար քի Պլօնտին կիւղէլ վէ ահէնըլի պիր սէտաեա մալիք օլուպ , գալպտէն պէսթէլէր օլուր , վէ զաեթ մէհարէթլէ քիթարա չալար իտի : Հաօրլը շարգըն պաղը պէտէլէրինտէ խանէնտէլիք իտէն գարլուրա մախլուս օլարազ. կիւնինմիշ օլտուղու էսվապըյա , մէզպուրէ զաեթլէ հալիպ վէ հիւսիւնլիւ պիր գարը օլուր իտի : Պլօնտին , քէնտի մէհարէթ վէ տիրաեթլիլէ եաշաեապիլիպ , էկէրչի մուղալիգա զէմանլարընտա կէօղլէրինի խըրսըղըղա տոգրու աթֆ իթմէսէ , վէ էկէրչի քէնտիսինէ օ եօլաա պիր իշթէրլիֆ իթմէք իւղրէ գարընտա մուղիրր պիր նաօիհաթճը չրլմասա իտի , քէնտի չալըշմասըյա մուղալիգասընը տէֆ իթմէքիլի տիւչիւնէճէկի , վէ մէհարէթ վէ տիրաեթլիլէ , վէ կիւղէլիկի տէ քէնտիսինէ եարտըմ իթմէքլէ , գօլայճա մուղալիգասընը պէր թարաֆ իթմէքիկէ մուվաֆֆադ օլաճաղը տէրքեաը իտի :

Պլօնտին վազըթ վազըթ խանէնտէլիք էսվապընը կիւնէրէք , պէսթէ օգուճադ վէ քիթտրասընը չալմադ իւղրէ , պիտիկի մէլխանէլէրէ կիտէր իտի :

Մէրդումէ , Բէթէրսընըն տալթիթինէ իճապէթլէ , անըն մէլխանէնէ կիթմէք իւլին թէրէտտիւտ իտիպ ,

— Պէն օլտուզճա զէնկինիւմ , վէ ճինաեթլէ իճրասընա տա պիր սէպէպիւմ եօզ տուր . իմաի , ֆաղր ու զարուրէթ պէնի օ եօլա սէվգ իտէմէզ . Պու հալտէ , քէնտի աղչէմի քէյֆլի պիր սուրէթտէ սարֆ իթմէքլէ իքթիֆա իթմէեիպ տէ , նիչին քէնտի նէզտինէ կիտէճէեիւմ , տէտի :

Բէթէրսըն . — Լաքին սէնի իսթէեէնլէր ֆրանսըղ տըրլար :

Պլօնտին , քէնտի վաթմանտաշլարընը սէվտիկինտէն ,

— Բէք ալէա , կիտիպ քէնտիլէրինի կէօրլուրիւմ , տէտի :

Պինապէրլին , մուայեէն վազթ ու սաաթտա , մէրդումէ հազըրլանարադ , մէզքիւր մէլխանէնէ կիթմէք իւղրէ եօլա չըգտը :

Պլօնտին՝ օն տօգուզ եաշընտա իտի , վէ էսվապընըն լարլաղլըշընտան , կիւղէլիկինին բարլաղլըղը զահիր օլմազ տա իտի : Մէրդումէնին աեաղլարը չօճուղ աեաղլարը կիտի , պէլի ինճէ , էլլէրլի տիւչէս էլլէրինէ միւշապիհ , ումուղլարը՝ ու մէրմէրլի կիտի պէեաղ , պ-

դադը շայեանը հայրէթ պիւր սուրբէթաւ, զօղարը շիւման, վիհասար ղէնտօտինի տինդէնէն խաղը հայրէթաւ պըրադմադ իշին մեղպու-
րէնին հիշ պիւր նոգաանը պուրունմամադ տա խաի, Շէյլէքի եւիզիւ,
եարը եէթ իշմիշ նար կիպի թաղէ, կէօղէքի իրի վէ սիւտհ, անլը՝ տի-
րանէթ ու ֆիւրասէթինի միւպէյիին պիւր սուրբէթաւ վէ լէքէսիդ,
աղլը ղանէթլէ բիւչիւք, տիշլէքի շայեանը հայրէթ պիւր շէթիւտէ,
պուրնու պիւշիմիլ, հասըը վիճուտնա հէր վիհհլէ նոգաանտան
արի պիւր տուրթէրի տիւրիւպա վէ նատիր իւլլուհուր խաի:

Պլոնտին, Բէթէրսընըն մէյ յիւանէտինէ տախտալինտէ, Իվար, Բիէր
վէ մէյիւանէհի իւշիւ պիւրիպտէ պիւր մասանըն էօնիւնտէ օթուրմուշ
օլուպ, իշ իւզէրինէ կէօրիւշմէրտէ խաիէր:

Բէթէրսըն — (Պլոնտինի արդատաշլարընա կէօթէրէրէք) Բէն-
տիսի տիւր:

Իվար — Գիւմ տիւր:

Բէթէրսըն — Պէքլէտիկիսիդ զըզ տըր:

Իվար — Վաշ, պու պիւր կէնճ զըզմի տըր:

Բէթէրսըն — Գէնտիսինէ սօրուն, թամ պանա սէօլլէսիկինիդ
շաղտա տըր:

Իվար. — (Տօթմու կիպի թէանճհիւպտէ գալարադ.) Պու զարը
տըր հա՛:

Բէթէրսըն. — Գարը տըր տիմէիւն տէ շէյթան տըր տէյին, շիւն-
քի հազըզ էթէն շէյթան տինմէէէ լանըդ տըր:

Բիէր. — Կէնճ պիւր զըզ, եախտա զարը, վէ եախտա շէյթան օլ-
սուն օլմասըն, պանա էօլլէ կէօրիւնիւեօր իի, պու խանէնտէ գարը-
եը, թամսիմ իթտիկիսիդ իշտէ դուլանմաղլըլըլըլ քեարը աղը տէ-
յիլ տիւր:

Բէթէրսըն. — Նիլ շին:

Բիէր. — Չիւնքի քէնտիսի Լօնտրատա դանէթլէ մաարուֆ օլմադ
կէրէք տիւր, վէ օլդատար կիւզէլ տիւր քի, հէր քէսին նաղարը տիդ-
ղաթընա շարբիշ օլմասը թմալիի տիւր, վէ բէք ինթիմալտէն տիւր
թի, թմադտիմ օլունտուղու կիւնտէ, պիւր քիմնէ քէնտիսինի թմանը-
եարադ, վաղը օլան հիլլէ վէ տէսիսէնի մարքիսէ խապէր վիւրէ-
պիւր:

Իվար. — Սահիհ տիւր:

Բէթէրսըն. — Չանն իթտիկինիդ գատար Լօնտրատա թմանըլմիշ
տէյիլ տիւր:

Իվար . - Նէ՞տէն :

Բէթէրսըն . - Ձիւնքի ալեստէվիտէ իշի դահվէրանէ վէ մէյլսա-
նէլէրտէ տիր :

Իվար . - Էօյլէ իսէ իյի :

Պու մուխթասար միւքեալէմէ էսնաւընտա , Իվար իլէ Բիւէր ,
մէրզումէ խանէնտէնի տիգդաթլէ թէտոյ իլ իթմէքտէ օլտուգլարը
սըրատա , մէղպուրէ տէ Բէթէրսընըն իխպար իյլէտիկի ֆրանսըղլարը
թանըմաղ իւզրէ , սալանըն տէօրթ լմարաֆընա կէօզ կէզտիլմէքլէ
պէրապէր , քիթարասընըն ահէնքլէրինի լթէրթիպ իյլէմէքտէ խտի .
Պլօնտինն նազարը տիգդաթլէ , Նիհատէթ , մալիւմիւմիւզ օլան իւշ
քիշիտէ աթֆ օլունմաղլէ , քէնտի քէնտիտէ ,

— Պունլար օլմալը տըրլար , տէտի , վէ թէղաննիտէ պաշլամաղ
իւզրէ իքէն , Բէթէրսընըն պիր իշարէթի իւզէրինէ , մէրզումլարըն
եանընա կիթտի :

Բէթէրսըն . - Պու կիւն շարդը օգումադլըդտան վաղ կէլ . սէնին
խանէնէ կէլիպ , պուրատա տալէթ իթմէքլիկիւմ , շարդը օգումադ-
լըզըն իշին տէյիլ տիր :

Պլօնտին . - Մատտէ շարդը օգումադլտան տահա ղիւտտէ մու-
հիմի օլտուղունու պիլիեօրոււմ . Իմտի , հէր նէ իսէ սէօյլէրինիլ ,

Իվար . - (Խանէնտէ գարընա .) Օթուր :

Մէյլսանէտէ հազըր պուլունանլար , վէ միւղիդաեա մէրազը օ-
լանլար , մէրզումէնին իճրաի սանաաթ իթմէսինէ պէքլէմէքտէլէր ի-
քէն , Պլօնտին , պունլարըն մէյեուսիտէթինի մուհիպ օլարաղ , Իվա-
րըն եանընտա օթուրուպ , չինկեանէլէրէ մալսսուս պիր ֆիթուր-
սուզլուգլա ,

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսուն , տէյի սիւալ իթտի :

Իվար . - Սէնի զէնկին իթմէք իսթէրիւմ :

Պլօնտին . - Նիտէթին բէք կիւզէլ տիր . պէօյլէ պիր նիտէթինէ ,
վէ պէնի թանըմանարաղ , հազդըմտա ալէպաատար օլտուղունա
թէշէքրիւր իտէրիւմ , ֆադաթ պէնի սահիպ սէրվէթ դըլմաղ իշին նէ
կիպի վասըթալարա միւրաճաաթ իտէճէկինի անլամալընու :

Իվար , իշի պէրթաֆսիլ կէնճ գըղա անլաթտը , վէ իֆատէսի-
նին խիթամընտա ,

— Եյ պու եշ իշինէ կէլիւր մի , վէ մարքինին գըզը օլմագ խըղ-
մէթինի կէօրէճէք իսթիտատ ու գապիլիտէթին պուլունտուղունու
հիսս իտէմէեօմուսուն , տէտի :

Պլոնտին .— Ելալէթէ հիսս իտէրիմ . . . պէն ատի պիր չինիւա-
նէ օլտուղում հալտէ , պիրտէն պիրէ , օթէլի , աթլարը , արապալարը ,
վէ սէեիպէրի օլան պիր մալքինին մէշուս զըլը օլուրսամ , տահա
նէ՞ իսթէքիմ :

Իվար .— Շուրասը ունութմաքի , վալիտէն օլտապ գարնըն
կիւզէլ էլմապարը պուլունաճադ տըր :

Պլոնտին .— Շիւպհէսիդ , փաղաթ պիր ադ պէնի տինլէ :

Իվար .— Սէօյլէ , տինլէեօրում :

Պլոնտին .— Պանա թէքլիփ իթտիկին վաղիտէթ նէ՞ գատար բար-
լադ օլսա , պէն , սէրպէսթճէ եաշամաեա ալըշմը օլտուղում հալտէ ,
բէտէրիմ օլաճադ . զաթըն սալոնունտա , վալիտէմին իլթիփաթլարընա
բաղմէն , ուզուն միւտտէթ եաշամամամ :

Իվար .— Գըղըմ , պու իթիրաղընը պէն քէշփ իթմիշ իտիմ . փա-
ղաթ զանն իտէրիմքի , սէն , պիր չօդ պէման , ասըլդատէ վէ պիւ-
եիւք գատընլարա մախտուս էօմիւր կէշլումէհէճէքսին , ղիրա պէն
տէ գանն իտէրիմքի , սէն , պու եօլտու էօմիւր կէշլումէք իշին եարա-
տըլմըշ տէյիւսին . Սէրպէսթճէ վէ մէսուտիտէթլէ եաշամաղլըղըն ի-
շին , սանալ լաղըմ օլան շէյ , կիւնտէլիքճի մաղամընտա էօմիւր կէ-
շլումէքլիկին , վէ շէհլին մէյիւանէլէրինտէ խանէնտէլիք իթմէքլիկին ,
վէ խաղ տան ալզըլանմաղլըղըն տըր . Սահիհ տէյիլ մի :

Պլոնտին .— Պանա լաղըմ օլան շէյլէլ՝ պու սէօյլէտիլլէրին օլուպ
օլմատըղընը պիլմէմ , փաղաթ շիմոիլի հալիմոնէ , օլտուղ ճա մէսուտ
եաշամաղտաեղմ . Անճադ , պահսընը իթտիկին ըիճալար ալէմինտէ
պիր ճիւղլի միւտտէթ եաշարսամ , պունտան տօլանը տախի կիւճէն-
մէեհէճէերիմ :

Իվար .— Իսթէտիկին գատար օ ալէմ իշինտէ եաշարսըն . Զաթէն
նիեթէթիմիդ , ուզուն միւտտէթ Լօնտրատա գալմադ տէյիլ տիր ,
Պիզ , Թալսն նէհլինին տիւմանլը սէվահլիլինի թէրք իտէր իթմէդ ,
սէնին , Լ՝ տը վօլնիսին խանէսինտէն ֆիրար իթմէքլիկինէ հիշ պիր
մանի գալմադ :

Պլոնտին .— Բէք իյի , փաղաթ սէօյլէտիկին զաթլարանէ՞ վաղըթ
թաղաթիմ օլունաճաղըմ :

Իվար .— (Բիէրի կէօսթէրէրէք) եարըն կէլ , Բիճէնթ Սթըրիթ սօ-
գաղընտա , իւսիւնիւն խանէսինտէ պէնի պուլ . օրատա սօն թալի-
մաթըմ , սանա վիրէճէերիմ :

Պլոնտին .— Սաաթ գաշտա :

Իվար - Էօյլէտէն սաաթ իրիեէ զատար :

Պլօնտին . - Բէք էյի :

Պիր աղ սօնրա , Բիէր իլէ Իվար . Բէթէրսընտան պլըլտըլտը , վէ Պլօնտին տէ անյէր իլէ իշինի պիթիրտիկինտէ , խանէնտէլիւ իշինէ պաշլատը , վէ հէր թարափտան ալղըշլալա վէ թէշվիլաթա նայիլ օլտու :

Պիլ , մէյխանէտէն չըգան իրի հայտուտուն արղալարընտան կիտէլիմ :

13

Ն Ի Ի Մ Է Ր Օ 13

Իրի տօսթ տիմէտիք , էքի հայտուտ տէտիք , չիւնքի Բիէր իլէ Իվար տօսթ օլմագտան չօգ ուզագ իտիլէր :

Շէօյլէրի , Էկէրչի Իվար , Բիէր իլէ օլան միւնասէպաթընտա պիր տէրէճէ միւսթապիմանէ հարէքէթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , տիկէր թարափտան Բիէր , պիրտէն պիրէ վէ շէտիտէն Բօղէթէ աշըղ օլմուլ օլան պիր լաքիպտէն գուրթուլմագ իշին միւսայիտ պիր ֆըրսաթ գօլլամագտա իտի :

Բիէրին . Իվար հագգընտաքի տտալէթինի արթըրմաեա մալսուա աիկէր պիր սէպէպի պուլունմագտա իտի :

Մէրդ ում խըղմէթքեարըն . Գաֆալարըն . Ճէլլատը հագգընտաքի սուրէթի մուամէլէսի , եանի քէնտիսինէ պիր թագըմ վատարտա պուլունմասը , վէ Մ . ուր Սէօրտէօյլին օլլու օլմագլըղ խըտմէթինի քէնտիսինէ թէքլիֆ իլէմէսի , անըն էմնիյեթինի տահա գիեատէ գազանմալ , վէ էլէնտէն հագարէթլէրի ինթիգալմընը ալմագ իւղրէ , աղղընտան պաղը իֆատէլէր տահա իշիթմէք իշին իտի :

Իվարա կէլինճէ , Բօղէթ հագգընտաքի նիեթլէրինտէ , մէրգուլմ թարաֆընտան զիեատէ թագեիլ օլունտուգու թագտիրտէ , Բիէր , տէրհալ վէ պիլա թէրէտտիւտ մէրգուլմտան եագասընը գուրթարմագլըղ տիւշիւնմէքտէ իտի :

Ֆիրվազը Բիէր՝ ի վարըն էմնիյեթինի թէմամիյլէ դազանմր օլմասըյա քէնտի հազգընտա պիր թազըմ՝ չէյթանի թասավփուր-լարլա մէկլուֆ օլան օլ խալինէ հիչ պիր սըրըրընը կիլլէմէմէքտէ իտի :

Ալէստէվիյեթէ էսրարընը կիլլէեէն ի վար կիպի պիր քիմանին՝ Բիէրէ պու տէրէճէ էմնիյեթի կէօթէրմէսի սէպէպի իյզահ օլունամա-եըպ, շու դատար քի, տահապը ֆազիլէթ միսիյուտ տահապը ճինանէթին տախի պազը դաաֆէթ տազըդալարը վար տըր քի, չօգ տէֆա օլ դաա-ֆէթ տազըդալարը սանէսինտէ, էն յիւսիւք ճանիլէր պիլէ հիւքիւ-մէթին էլինէ կէչէրլէր :

Բիէր . - (Մէյխանէտէն չըգտըդտան սօնրա, ի վարա խիթապ ի-տէրէք .) Իչթէ պու իչ տէ սայքի պիթսի :

Ի վար . - Էվվէթ, ֆազաթ . . .

Բիէր . - Սիզ պունա մէմնուն օլմալըսընը :

Ի վար . - Նի՞չին :

Բիէր . - Ձիւնքի շու վօնիս ֆամիլեասը, հազգընդտա բէք իմ մուամէլէ իտէճէք տիր :

Ի վար . - Օնա չիւպհէ եօգ տուր, ֆազաթ . . .

Բիէր . - Էլան ֆազաթըն սօնու կէլմէտի մի :

Ի վար . - (Հազըգի պիր էնտիչէեէ տիւչար օլարազ .) Էլպէթթէ կէլէմէզ :

Բիէր . - Միզ տարը քիֆանէտէ ճէօմէրտ օլմազլար տէ յի վէսվէ-սէ՞ մի իտիեօրսունուզ :

Ի վար . - Խալլը, անը տիմէք իսթէմէեօրում :

Բիէր . - Պունտան պաչգա, էլէլմասլարտան տա հիսսէնիզ օլմաեա-ճազ մը տըր :

Ի վար . - Պէնի տիւչիւնտիւլէն մատտէ՞ վօնիտէրտէն վէ էլմա-լարտան տահա զիեատէ մուհիմմ տիր :

Բիէր . - Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

Ի վար . - Տիկէր պիր իչիմ վար տըր քի, պու իշտէն չօգ զիեատէ մուհիմմ տիր :

Բիէր . - Նէ՞ իչ տիր :

Ի վար . - Մ. տը Սէրտէօյլէ աեխտ պիր իչ տիր :

Բիէր . - Աճայիպ, պիլիբսինիզ քի, տիւգ տը Սէրտէօյլէ աեխտ օլան հէր իչէ պէն ֆէվզէլատէ ալէադատարըմ . իմտի, պու իշտէ օլան սիզին գըլազուզունուզ տէյի՞լ միեիմ :

Ի վար . - Էվվէթ, լաքին պէնիմէ տօղրուլուգլա հարէքէթ իթ-

Իվար .— Մատամ սը Սէրտէօյէ , եախօտ տահա տօղրուսու մա-
տամ սը Գրուսեա էմիլյեթի րեամիլէնիզ վա՞ր մը տըր :

Բիէր .— Հա՞նկը խուսուստա :

Իվար .— Շէրիլիը խուսուսընտա :

Բիէր .— Էվվէթ :

Իվար .— Պու էմիլյեթէթինիդի նէ՞ Էստա պինա խախօրտունուդ :

Բիէր .— Շու Էստա պինա խախօրումքի , մարքիզ եա տիւչէս
օլմազ , եախօտ աիւզտէն ինթիւդամընը արմազ իւզրէ եէմին իթ-
միշ տիր : 0 , ինթիգամը վէ հըրսը շանը իչին հէր շէյի ֆէտա խոէն
պիր դարը տըր : Քէնտիսինէ լաեղզըյա խըզմէթ խոէլիմ , անըն տա-
խի պիդէ լաեղզըյա լւճրէթ վիրէճէկինէ իսքեաթ օլմուշումտուր :

Իվար .— Իրիմիդտէ սէրվէթ արղուսինտէ օլտուղումուդ հալտէ ,
պունա նայիլ օլմազ իչին , տահա սատէ վէ թէհլիբէսի ազ պիր չա-
րէ հօգ մու տուը զանն խախօրսունուզ :

Բիէր .— Խայր :

Իվար .— Իմօի , պէն էօյլէ պիր չարէ պուլտում :

Բիէր .— Պուլտուղուն չարէ , նէ իսէ , սէօյլէ պապալըմ :

Իվար .— Շուրաեը պիր քէրրէ տիւչիւնիւն քի , ֆէնայըզ խոէ-
ճէք եէրտէ , իյիլիք իթսէր օլմազ մը :

Բիէր .— (Իվարըն թէքլիֆինտէն զաշարը չաթըլարազ .) Նէ՞ տի-
մէք խաթեօրսուն :

Իվար , գարանըզ սէպէպլյէ , մէրղումուն եիւզիւ պուրուշ-
տուղունու թէշհիզ խոէմէտի , վէ քէլամա պիւ իպթիտար ,

— Տիւչիւնտիւկիւմ շէյի պիր դաշ սէօզ իլէ անլաթապիլիլիմ ,
աէտի :

Բիէր .— Սէնի ալինէեօրում :

Իվար .— Տիւչէսէ խըզմէթ խոէճէք եէրտէ , Մ . տիւզէ խըզմէթ
իթսէր , տահա իյի օլմազ մը :

Բիէր .— Ֆազաթ տիւզ իչին նէ՞ Էստապիլիլիլի :

Իվար .— Տիւչէսէ Էստաճապըմըլտան ղիեատէ շէյ Էստապիլիլիլի :

Բիէր .— Տօղրուսունու սէօյլէկիմի , արղատաշ , պէն պու ի-
ֆատէնտէն պիր շէյ անլաեամեօրում :

Իվար .— Շիմօի անլաթըրըմ էկէրչի տիւչէս պիր ինվանա , վէ
տիւզտէն կի ճ իլէ խաթիհալ խոէպիլէճէք օլտուղու պիր նէվ իեա-
տէի նամուսա հարիս իսէ , էկէրչի միւմալիէյհ ալէյհինտէ , թէսկի-
նի գապիլսիլ պիր պուզզ ու առալիլիէ մուլթաւըֆ իսէ , վէ է-

կերչի ինծի պամընը աւմապ իւզրէ, սերվէթինին պիր դըսմընը ֆէ-տաեէ վէ է՛ն զիեատէ ճինաեէթ. քիարանէ տէսիսէլէր իսթիմապինէ գարար վիրմիշ իսէ, տիկէր թարաֆտան, մէրզուլմէ իլէ եաշատըրը զէման աւլա մէսուտ օլմուշ օլմանան տիւզ, զէվճէսիլլէ եազընլըզ հասըլ իթմէկէ Կաթան լուրի լիզա կէօսթէրմէեէճէք տիր:

Բիէր .— Օնա շիւպհէ եօգ տուր:

Իվար .— Պինապէրին տիւշէսին իշինէ չալըշտըրըմըդտա, ախըր ինծի պամա խըզմէթ իթմէքտէն զայրի մուվաֆֆադը յեէթ իւմիտի-միզ գալմանաճագ տըր: Պու հալտէ, մէրզուլմէ պիզի, իսթէր իս-թէմէզ, նէթիճէլէրի հիտապ օլունամազ տէրէճէտէ ճինաեէթլէրէ սէվզ իսէճէք տիր: Շէօյլէ քի տիւշէս, արթըզ քեաֆի տիր տիմէզ-տէն էվվէլ, պէքըի երկիրմի տէֆա պաշըմըրը թէհլիքէեէ գօեա-ճաղըզ:

Բիէր .— Գօրդո՞ւ եօրմուսուն:

Իվար .— Խա՛յր, պրագըն սէօղիւմէ տէվամ իտէեիմ:

Բիէր .— Տէվամ էթ:

Իվար .— Պիլաքիս տիւզիւն, մէսուտ եաշամապ վէ իհիթիեարը-ղընը իսթիրահաթլա կէչիրմէք իշին, իբի էվլատըլլա մատմուազէլ տԱրըրվիլի պուլմազտան վէ անլէրի քէնտի եանընտա մուհաֆաղա իթմէքտէն զայրի արզուսու եօգ իտի:

Բիէր .— Էվվէթ:

Իվար .— Իմտի, պու հալլէր իլէ, տիւզ իւն, արզուլէտիկի սաա-տէթի քէնտիսինէ թէտարիք իտէնլէրէ վիրէճէկի միւքեաֆաթ վէ իւճըլէթ, տիւշէսին, քէնտի ինիթի պամընա վէ հըրուր շանընա խըզմէթ իտէնլէրէ վիրէճէկի իւճըլէթ վէ միւքեաֆաթտան տահա զիեատէ օլաճաղընը մէմուլ իթմէզմիսինիզ:

Բիէր .— Որասընը բէք իյի պիլմէմ:

Իվար .— Էկէրի տիւշէս ճէօմէրտ իսէ, տիւզ տէ պիւեիւք տիր:

Բիէր .— Սահիհ տիր: Խմտի, ֆարդ իտէլիմքի, տիւշմէն թարա-րաֆընտ կէչտիք, մատմուազէլ տԱրըրվիլ իլէ հէուուզ մէ յտանտա օլ-մանան էվլատը նասըլ պուլաճագսըն:

Իվար .— Էվվէլ էմիրտէ, զաթէն պուլունմուշ օլան էվլատը թէ-լէֆ իթմէեէճէեիզ:

Բիէր .— Մ. Ֆէլիքսի՞մի:

Իվար .— Շիւպհէսիզ:

Բիէր .— Փապաթ տիկէրինի՞:

Իվար .- Ֆէլիքսի էսիրկէմէքլէ , Բիրօեու քէնտիմիդէ էմին պիր
տօսթ իթմիշ օլուրուզ ,

Բիէր .- Նա՞սըլ ,

Իվար .- Բիրօ , տօղթօրը մէրդ ումա տիվանէ կիպի տիլտատէ օլ-
մուշ տուր ,

Բիէր .- Նա՞սըլ օլապիլիր քէնտիսի , անը զէհիրլէմէեի պիզէ վատ
իթմիշ տիր ,

Իվար .- Պու վատը , անըն իւղէրինէ լաեըզըյլանէղարէթ իտէ-
պիլմէք իշին տիր ,

Բիէր .- Տիմէք տիրքի , Բիրօ պիզէ խայինանէ հարէրէթ ի-
տիեօր ,

Իվար .- Խա՛յր , քէնտի աշգ ու մուհապպէթի մէնֆաաթը իճա-
պընճա հարէքէթ իյլէեօր ,

Բիէր .- Պուրասընը պիլմէք տէ ֆայիտէտէն խալի տէյիլ տիր .-
տէվամ էթ ,

Իվար .- Ֆէլիքսի գաեըրմամըզլա , հիշ տէյիլ իսէ , պիր ճինա-
եէթ էքսիք իշլէմիշ օլուրուզ ,

Բիէր .- Սահիհ տիր , լաքին իշպու հիւսնի ամէլինին միւքեա-
ֆաթընը սանա քի՛մ վիրէճէք տիր ,

Իվար .- Տիւզ ,

Բիէր .- Նէ՞ սուրէթլէ ,

Իվար .- Զիւնքի , էկէրչի տիւզիւն արատըզը իքինճի էվլատընը
քէնտիսինէ իեատտէ իտէմէսէմ՝ մատմուազէլ տ՝Արլըվիլի իեատէ ի-
տէպիլիրիմ՝ ,

Բիէր .- Նէ՞ տիեօրսուն ,

Իվար .- Տիւզ , միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու սէվմէքտէ օլ-
տուղու պիր գարընըն , Խանի էվլատլարընըն վայիտէսինի քէնտիսինէ
իեատտէ իթտիկիմիզ իշին , պիզէ լաեըզլը իւճրէթ վիրէճէք տիր ,

Բիէր .- Անժէլի պուլմազ ցօլայ օլտուղունու մէմուլ իտէ՞րմիսին ,

Իվար .- Պէքրի զանն իթտիկիմիզտէն զիեատտէ գօլայ տըր ,

Բիէր .- Պու խուսուստա պազը մալիւմաթըն վար մը տըր ,

Իվար .- Էվվէթ , հաթթա մալիւմաթը սահիհէմ վար տըր ,

Բիէր .- Էկէրչի սահիհէն Անժէլի պուլմուշ իսէն , պու թասապ-
վուրուն բէք թէմամ տըր ,

Իվար .- Էօյլէ օլտուղունսւ գապսւլ իտէ՞րմիսին ,

Բիէր .- Էվվէթ , Էվվէթ ,

Իվար . — Խէմամ, պու ճիհէթլէ տախի պիր ճինաեթ աղ իչլէ միշ օլուրուզ :

Բիէր . — Սահիհ տիր . պու խուսուստա պէն տէ սէնինլէ հէմ էֆրեարլմ :

Իվար . — Հա նկը խուսուստա :

Բիէր . — Պիր թաղլմ չայեանլ թաղ պիհ հարէքէթլէրտէ պու լունմաեարազ , քէսպի սէրվէթ իթմէք խուսուսընտա :

Բիէր , պու պապտէրի տաըլ ֆիրրինի պէեան իթմէօրտու , լաքին Անժէլին նէրէտէ պուլունտուղունու պիրմէք խթ էտիկինտէն , ուս թալըզլա , Իվարըն սըրըրնա թէմամլլէ վաղըֆ օլմոեա չալըզմադտա իտի . Իմոի , մէրզում գուրնազ խըզմէթքեար , պիր աղ սիւ քիւթտէն սօնրա ,

— Գօնթէսի նէրէտէ պուրտուն , տէյի սիւալ իթտի :

Իվար . — Պուրատա :

Բիէր . — Նէ՞ վաղըթ :

Իվար . — Պու կիւն :

Բիէր . — Փագաթ նէ՞րէտէ :

Իվար . — Մ . տը վօնիսին խանէսինտի :

Բիէր . — Մարքինին խանէսինտէ մի :

Իվար . — Էվվէթ :

Բիէր . — Տիմէք քէնտիսինի թանըօրտուն :

Իվար . — Էվվէթ :

Գաֆալարըն ձէլլատը , 1832 տէ , քէնտիսլլէ Անժէլ տԱրըզլու արասընտա ճէրէեան իթմիշ օլան միւնասէպաթը Բիէրէ հիքեանէ իթտի :

Մէրզում հիքեանէսինի պիրթիրինճէ , Բիէր ,

— Տիմէք տիրքի , սէն պու դարընը սէվմիշսին տիր , տէտի :

Իվար . — Էվվէթ :

Բիէր . — Հալէա քէնտիսինի սէվէ ըմիսին :

Իվար . — Խալլ , պունունլա պէրապէր հաղ զընտա հիսս խտէկէ տիկիւմ տույղունա տա պիր մանէա վիրէմէմէքաեխիմ :

Բիէր . — Նիհանէթ , քէնտիսինի սէվին օլմուսուն , խալլ , եա խօտ էվվէթ տէյի ճէվապ վէր :

Իվար . — Պիրմէմ , լաքին . . .

Բիէր . — Լաքին տիմէք նէ՞ տիր :

Իվար . — Լաքին ասլա քէնտիսինէ ֆէնալըզ իթմէք իթմէմէմ :

Բիէր, պու ճէվապ իւղերինէ, ումուղլարընը չէքտի, վէ պա-
տէհու տէրին պիր միւլահազա տէրեսաընա տալմըջ օլտուղու հալ-
տէ, Իվար, մէրդոււմա խիթապէն,

— Նէ՞ տիւշինիւեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի,

Բիէր — Հիշ պիր շէյ տիւշինմէեօրում,

Իվար — Եօզսա թէրէտտիւտ միւ խտիեօրսուն,

Բիէր — Խալը, անճազ ֆիքրիմոէն պիր շէյ կէչտի,

Իվար — Նէ՞ կէչտի,

Բիէր — Միւմքիմնիզ պիր շէյ,

Իվար — Հէր նէ իսէ, «էօյլէ,

Բիէր — 1832 տէ, պիրննի տէֆա Լօնտրատա դօնթէսէ թէսա-
տիւֆ իթտիկին, չօզ վազըթըզ վազը՝ մը տոր,

Իվար — Էվլէթ, հէման չօճուզլուղումոա Լօնտրատա կէլմէչիմ
տիր,

Բիէր — Նէ՞ սուրէթլէ,

Իվար — Իսաազ իսմինտէ իհթիեար պիր թէֆէճի իլէ,

Բիէր — Օ տէյիլ տիր,

Իվար — Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն,

Բիէր — Սէնի, պիրննի զանն խտիեօրսում, ֆազաթ պու կիպի
զաննլարա զահիպ օլմազլըղըմտա, բէք դարիպ տիր,

Իվար — Ֆիքրինի իյզահ էթ,

Բիէր — Պիր արա, սէնի, տիւզ տը Սէրտէօյլին հազըզի էվա-
տը զանն իթտիմ,

Իվար — Նէ՞ տիեօրսուն,

Բիէր — Հիսս իթտիկին վէ էլան տախի հիսս իթմէքտէ օլտու-
ղուն տուլղու, գարապէթ տուլղուսու օլտուղունու պիր արա մէ-
մուլ իթտիմ,

Իվար — Ֆազաթ նա՞սըլ օլապիլիր քի, պէն...

Բիէր — Տիւզիւն էվլատը օլասըն, էօյլէ տէյիլ մի,

Իվար — Էվլէթ,

Բիէր — Սէն քէնտի ֆամիլեանը թա՞սըրմըսըն,

Իվար — Խալը,

Բիէր — Լօնտրատա կէլտիկին զէման, դա՞ն եաչընտա խտին,

Իվար — Եէտի եաչընտա խտիմ,

Բիէր — Պուրատա նէրէտէն կէլտիկինի պիլիեօ՞րմուսուն,

Իվար — Բարիստէն կէլտիկիմի պիլիբիմ,

Բիէր .- (Աշխարհաւոր պիւր հէտէճան իլի .) Սէնի պիւր պըշազ պիւր
լէյճի՞ մի պիւրեթիւ թաւիւ :

Իվար .- Էվվէթ :

Բիէր .- Պու պիւրէյճիսին իսմի նէ՞ իտի :

Իվար .- Մարնմալ իտի :

Բիէր .- Թա քէտիսի :

Իվար .- Տիմէք տիր քի , շիմի պէն տիւղ իւն էվլատըբըմ :

Բիէր .- Էվվէթ , տիւղ իւն վէ Անժէլ տ՝Արլըվիլին էվլատըսըն :

Իվար .- Միւմքինսիզ շէյ տիր :

Բիէր .- Տօղրուսու պու տուր , ֆազաթ հէրսի պու տէյիլ տիր :

Իվար .- Պաշգա նէ՞ վար տըր :

Բիէր .- Վիճուտինտէ 13 նիւմէրօ ևօյ մու տուր :

Իվար .- Էվվէթ , սօլ մէմէմին ալթընտա 13 ըազգամ եազըլմը տըր :

Բիէր .- Շու կազ պօրուսունա եազլաշալըմքի , պու ըազգամը պիզգաթ կէօրէեթիմ :

Իքի հայտուտ , պիւր կազ պօրուսունա եազլաշալըլար :

Պիւր գալ տազըլատան պէրու , Բիէր , էլինտէ պիւր խանէր
թուլթմազտա իտի :

Իվար , Բիէրին իֆատէի վազըասընտան սալքի սէրօէմէնիպ վէ
թէֆէքքիւրաթա տալըպ , մատամ տը Դրուանըն խըզմէթքեարընը ,
վէ անըն էլինտէ պիւր խանէր պուլունտուղունու կէօրէմէմէքտէիտի :

Իվար .- (Պիւր ազ սիւքիւթտէն սօնրա , վէ ըիւեա կէօրիւպ ու-
եանան ատէմէր կիպի .) - Եա գուլազլարըմ էյի իշիթմէտիլէր , եախօտ
տէտիկինիզի պէն էյիճէ անլաեամատըմ , - նէ՞ տէտինիզ :

Բիէր .- Տէտիմ , վէ եախօտ տիւօրումքի , էկէրչի թէէմին իթ-
տիկինիզ վէճհ իւզրէ , սահիհէն , իշար էյէտիկիմ մահէլտէ 13
ըազգամ եազըլմը իսէ , սիզ , տիւղ տը Սէրտէօյլին օղլուսունուզ :

Իվար .- Պէն , տիւղ տը Սէրտէօյլին օղլումուեում , միւմքին
տէյիլ տիր :

Բիէր .- (Կիւլէրէր վէ խանէրի թուլթան էլինի , մանթօսու ալ-
թընտա կիզլէեէրէք .) Միւմքին տէյիլ մի տիր :

Իվար .- Սիզ պու սըրըը նասըլ պիլիեօրսունուզ :

Բիէր .- Չաննրմա , 13 ըազգամը թէշքիլ իտէր իքի ըազգամ
օղլուպ , պու ըազգամ :

Իվար .- Լաքին , էկէրչի իշպու 13 ըազգամը համիլ տէյիլ իսէմ :

Բիէր .- Օ հալտէ , թապիւեաթիյլէ սիզ , սէօյլէտիկիմատէմ օլա-
մազսընթզ : Շուրահը տախի պէհան խտէրիմքի , պու իքի բազգամ ,
աթէշտէ գըղտըրըրըշ տէմիլլէր իլէ եաբըրմը օլմաըլլա , թապիի
պիւր իշարէթ օլտմահաճաղընտան , վէ ԱՅ բազգամ թապիի պիւր ի-
շարէթ օլտուզունու ֆարզ իթմէրլէ պէրապէր , պունուն , թամտէ-
միւր իլէ հաբըրմըշ օլան իշարէթին պուլունտուզու մահէլլտէ օլմաը ,
ֆէվգէլլատէ դարիպ պիւր շէյ տիմէք օլաճաղընտան , զիւր իթտիկիմ
բազգամը համի օլան աաէմին՝ ժէնէրալըն օղլու օլտուզունու թէէ-
մին խտէպիլիւրիմ , վէ հաթթու հիյնի հաճէթտէ պու խուսուսու իս-
պաթ իշին զահէթէթ էմին պիւր թէտպիլիւրիմ վաք տըր :

Իվար .- Նէ՞ տիւր :

Բիէր .- Օ պանա այիտ պիւր սըլըր տըր :

Իքի հայտուա արասընտա պիւր ճիւզի միւտտէթ սիւքիւթ վա-
զը օլտուգտան սօնրա , Իվար ,

— Սիզ պէնի իքի կիւն էվվէլ թանըմա՞ց մը խտինիզ :

Բիէր .- Խա՛յր :

Իվար .- Պազ աթ Լօնտրատա բէք չօգ քիմսէլէր պէնի թանըր-
լար , վէ սէօյլէտիկինիզ մահէլլտէ ԱՅ բազգամ մէվճաւ օլտուզունու
պիլիլլէր :

Բիէր .- Պէն ապա Լօնտրատա կէլմէմիշիմ տիւր :

Իվար .- Հալ պուքի բէք կիւզէլ ինկիլիզճէ թէքէլլիւմ խտէպիլի-
եօրսունուզ :

Բիէր .- Լաքին պու սուրէթլէ սիզի ալտաթմազ խթէմէքիկիմ
նէ՞ մազ սէա օլապիլիլ :

Իվար .- Սիլէ , Մ. տը Սէրտէօյլիւն օղլու խըզմէթինի կէօրտիւր-
միւր իշին պիւր քիմսէ լաղըմ տըր , աէյիլ մի :

Բիէր .- Շիւ պէնսիլ :

Իվար .- Իմոի , պու խըզմէթի իճրահէ պէնի խքեաթ իթմէք ,
վէ պու խըզմէթի լահըզըլլա կէօրտիւրմէք իւզլէ , պանա պու եօլ-
տա իֆատէտէ պուլունուեօրսունուզքի , աօղլուսունու սէօյլէտիկիմ
հալտէ , պէն , սիլին պու սէօղլինիւզէ ինանամահօրում :

Բիէր .- Պունլար պօշ սէօղլէր տիւր , զիւր իթտիկիմ բազգամվի-
ճուալինիլտէ վա՞ր մը , եօզաա եօ՞գ մու տուր , սիզ անը սէօյլէնին :

Իվար .- Էվվէթ , վա՞ր տըր :

Բիէր .- Բէք իյի , կէօթէրին :

Իվար .- Կէօրտիկիւնիւզտէ , նէ՞ նէթիճէ հասըլ օլաճազ տըր :

Բիէր .— Մատեմքի սիզի խօքեաթ իթմէր իշին պունտան զայրի չարէ եօզ տուր , օ հալտէ է'ն մուհիմմի սըրրլարըմտան պիրինի սիզէ պէեան , վէ Անթէլ տ'Արլըվիլին օլլու օլտուղունուղու խապաթ իտէ՝ ճէեիմ :

Իվար .— Տիւգ տը Սէրտէօյլուն տէ օլլու , տէյլ' մի :

Բիէր .— Էվվէթ :

Իվար .— Սէյլէտիկինիզ խապաթը 'նէ' վազըթ կէօսթէրէճէքսինիզ :

Բիէր .— Եարըն , Բիրօնուն խանէսինտէ . պու իյզահաթտա օ տա- խի հազըր պուլունմալը տըր :

Իվար .— Նի'չին :

Բիէր .— Եարըն անլարսընըզ , Շիմոի սիզ օ իշարէթի կէօսթէրին :

Իվար .— Կէլին :

Իվարըն՝ Բիէր հազգընտա ոսլա էմիյեթթսիզլիկի պուլունմա- տըղընտան , պէեան իյլէտիկիմիզ մուպահասանըն վուդու պուլուն- ղու մահէլլտէն եալընըզ պիր վաչ աաում ուղազտա օլան պիր կազ պօրուսունուն ալթընտան , վէ մէրզ ումուն եանընտան ֆիթուրսուգ- ճա եիւրլումէկէ պաշլատը :

Իվար , խուսուսիյլէ օլ էանատէ Բիէրին քէնտիսինէ զիեատէ իջ- թիեաճը օլտուղունու զանն իթտիկինտէն , անըն քէնտի ալէյհնտէ նիեաթը խուսումէթ.քեարանէսի պուլունմասընը մեմուլ իտէմէզ խի : Տիկէր թարաֆտան Բիէր , Իվարըն պուվվէթլիլիկինտէն պօրպուպ , օնա զէրրէ գատար չիւպհէեէ մահէլլ վիրմէք իսթէմէտիկինտէն , նի- եաթ ու էֆքեարընը կիզլէմէք իւզրէ , հէր կիւնա թէտպիրտէ գու- սուր իթմէմէկէ չալըշմագտա խի :

Շու գատար քի , Բիէրին Էֆքեար ու նիեաթը տօսթանէ օլմա- երպ , խանչէրինի Էլինտէ թուլթմասը , Իվարը Էօրիւրմէք իշին խի , վէ իբի կիւն էվվէլ քէնտիսինէ չէրլը իթմէք իսթէտիկի պու աաթ- մի թէլէֆ իթմէքլիկի թաալիմ իյլէմէսի , իբի սէպէպտէն իլէրի կէլ- մէքտէ խի :

Պու սէպէպլէրտէն է'ն մուհիմմի , Բօղէթէ չիտաթթլէ ալէազա իթմիշ օլմասը , վէ Իվարըն՝ մէզպուրէեի սէվմէքտէ օլտուղունու իգ- րար իյլէմէսի խի :

Պու պապտէ խըզմէթքեարը մէրզ ում հիշ պիր սուրէթլէ քէնտի ալէազաաընտան վազ կէչէմէեէճէկինտէն , վէ Իվար տա , քէնտի նա- ղարընտա մուխաթուրալը պիր թաթիալ օլտուղունտան , պէհէմէհալ պուլունուն վիճուտի օրթաաան վալզմազ լազըմ խի :

Իբրինճի սէպէս տէ շու խորիքի, մատամ տ'Արլըվիլ հաղ-դընտա
թէվէճճիւհաթը հասնէն իլէ մութթաարփ օլտուղունու, վէ մէդ-
պուրէնէ գարչը հիւ պիր շէյ Կարմահաճաղընը պէհան իթմիչ, վէ
հաթթա մարքիդ իլէ Բիբոհա գարչը օլարադ, տիւղիւ վէ դօնթէ-
սի իլթիլամ իթմէքիլի Բիբէրէ թէքլիֆ լյիւմիշ խորի,

Պունտան տա պաշդա, Իվարըն՝ տիւղ տը Սէրաէօյլին օղու
օլմասը իհթիմալինտէն պահս օլունմասը իւզէրինէ, հայտուտը մէր-
գումուն մէյլիեաթ ու թէվէճճիւհաթընն տահա պիհատէ արթ-
մասը դապիլ խորի,

Պինապէրին, Իվար, տիւղիւն թարաֆընը իլթիլամ իթմէքիլէ,
վէ ահըն մէնֆաաթը ուղըրունա չալըշմաղլա, մատամ տը Գրուանըն
քեաֆֆէյի թէշէպպիւսաթը ճըլլ չըգաճաղը տախի պաեիտ էլ իհ-
թիմալ տէյիլ խորի,

Բիբէր իսէ, ուզուն միւտտէթլէ տէվամ խոէկէլիլ օլան մուխա-
թարալը պիր չիրքէթլէ, մարքիզէ գափիէն վէ հասպ էլ իճապ պաղ-
լը օլտուղունտան, Իվարըն թասափվուրաթընտան թապիաթիլէ
խօշանամաղ խորի,

Մարքիզ վէ քէնտիսի, լքիսի տէ, պու խուսուստա այնի իրթի-
պաթ իլէ Կէկաիկէրէ պաղլը խորիլէր,

Մէրդում վէ մէրդումէ, պիրիպիրինտին նէֆրէթ իթմէքուէլը
խորիսէ տէ, մէնֆաաթը միւշթէրէքէլէրի իճապընճա, պիրիպիրինէ
գարչը իհանէթ իտէմէտիրտէն պաշդա, միւթթմֆիդ տախի պու-
լունմաղտա խորիլէր, չիւնքի պիրինին զայպը, պէհմէհալ տիկէրի-
նին զայպընը միւնթիճ օլաճաղը տէրքետը խորի,

Հէր նէ իսէ, Իվար, Բիբէր իլին գօրգուլաճադ վէ սագընըլա-
ճադ պիր չէրէք օլմաեղադ, հէր ճիհէթլէ պիր տիւղմէն տիմէք խորի,

Հասըլը, մարտ 23 տէ, հալա հէնուղ զաեթթ սօղուղ օլտու-
ղունտան, Իվար, վիճուտի ըսթթընը ելալտէլէր կիւինմիլ խորի, Մէր-
գում, մանթօսունու պիր թարաֆա խորի, բսլթօսու վէ Կէլէկի
գում, մանթօսունու պիր թարաֆա խորի, օլունմաղ իլթիլէ, Իքի
տիւղմէլէրինի սէօրմէր, վէ կէօմէլէինի արալըլ իթմէր իւղրէ, Իքի
էլինի իսթիմալէ պաշլատը, վէ պիր տաղըղա սօնըա, սօլ մէմէսի
թարաֆընտա, չըպաղ օլան կէօքսիւնի կէօթթէրիլ,
թարաֆընտա, չըպաղ օլան կէօքսիւնի կէօթթէրիլ,

— Իշթէ, օն իւշ բաղդամ պուրատա տըր, տէտի,
Ֆիլվաղը Իվար, բարմաղըլա, մէրքիւր Իքի բաղդամ հարֆու-
րընը կէօթթէրմէրա օլուպ, մէրդում, օլ էնտտէ, օլաշընը Կօգա-
րընը կէօթթէրմէրա օլուպ, մէրդում, օլ էնտտէ, օլաշընը Կօգա-
րընը կէօթթէրմէրա օլուպ, մէրդում, օլ էնտտէ, օլաշընը Կօգա-
րընը կէօթթէրմէրա օլուպ, մէրդում, օլ էնտտէ, օլաշընը Կօգա-

անազնալարնա պաղմոսդ տան զինատէ, դուպպէյի ասիւմանէ պա-
գընօրտու :

Բիէր, երկիրմի տէօրթ սէնէ մուգատտէմ Մ. տը Սէրտէօյլին
օլլունուն վիճուտի իւղէրինտէ քէնտի ելլլէ եարլմիչ օլան իշարէ-
թի պուրմագ իւղրէ, անրն կէօքսինէ եերիպ, թապիի պու. հարէ-
րէթտէ, քէնտի պաշը իլէ սուսուլլարնըն, Իվարը վուրմանա հալըր-
լանմագ տա օլան դօլունու կիզլէեհէճէքլէրի տէրքեար խտի :

Բիէր. — Թէմաժ, իշթէ պու տուր :

Իվար. — Տիմէք տիր քի, պէն, տիւղ տը Սէրտէօյլին օլլու-
մուսուս :

Բիէր. — Շիւպհէսիգ :

Իվար. — Իսպաթ խտէպիլի ըմիսինիգ :

Բիէր. — Էվլէթ :

Իվար. — Նէ՞ վագըլթ :

Բիէր. — Ապա :

Բիէր, պու մէմուլին դայրի ճէվագը վիրտիկինտէ, ելինտէպու-
ունան ուզուն խանչէրի, սիրէր եէրինէ գատար, Իվարըն դարննա
սաբլատը, վէ գարնընտան չէքաիկինտէ, տէրհալ կէրինէ աթլատը,
չիւնքի Իվար, տարպէի մեղպուրէտէ, եէրէ տուշմիւշ օլմատըղըն-
տան, վէ իքինճի տէֆա խանչէրի սաբլամագ՝ թէհլիքէտէն խալի
պուլունմատըղընտան, ճարիհլին՝ մէճրուհուն հարէքէթի թէճալուգ-
րեարանէսինտէն քէնտիսինի սաղընմասը թասլիի խտի :

Իշթէ Բիէր, պու ճիհէթէ գանմըշ խոտ կինտէն, տէրհալ մա-
հէլլի մէղքիւրտէն ֆիրարա շիթասլան օլտու :

Իվար, խանչէր իլէ վուրուլտուգատն սոնրա, «ալչաղ» տէտի,
վէ պատէհու պուլտ կիպի, վէ սիւրաթլի գօշտալուրան մուհարէ-
պէ աթլարընըն՝ դարընդարընտան միւհլիք սուրէթտէ վուրուլտուգ-
լարը հալտէ պիլէ, գօշմալարնա տէֆամ իթտիքլէրինի, վէ վուրան-
լարըն իւղէրլէրինէ տիւշիւպ, անլէրի ալթլարընա եզմէք տէրէճէսին-
տէ էմրի թտագիպտէն կէրի տուրմատըղլարը միսիլու, Իվար տէր-
հալ եէրէ տիւշմէտի, վէ պիւր սանիլէտէ տալընըլըր կէչիպ, անա-
ղա դալպտը, վէ ասլա աճը տույմագ սըղըն, գալտան մագափնտա
բիւր հիտտէթ օլարագ, քէնտիսինի վուրմուշ օլան խայինին բէլինէ
տիւշալու :

Վագըլպի մէղքիւրէ բէր աղ զէմանտա զուհուրա կէրտի :

Լոնտրանըն Ամիէթֆիէրտ նամ մահէլլէտի, 1841) սէնէսինտէ, վէ

անազնալարն ապաղմուդ տան զիհատէ, գուգպէյի ասիւմանէ պա-
գընօրտու :

Բիէր, երկիրմի տէօրթ սէնէ մուգատտէմ Մ. տը Սէրտէօյլին
օլլունուն վիճուտի իւղէրինտէ քէնտի ելելլէ եարլմըչ օրան իշարէ-
թի պուրմագ իւղրէ, անրն կէօքսիւնէ եերիպ, թտպիի պու հարէ-
քէթտէ, քէնտի պաշը իլէ ումուղլարընըն, Իվարը վուրմանեա հալըր-
լանմապտա օլան դօլունու կիզլէեեճէքլէրի տէրքեար իտի :

Բիէր .- Թէմամ, իշթէ պու տուր :

Իվար .- Տիմէք տիրքի, պէն, տիւզ տը Սէրտէօյլին օլլու-
մուեուամ :

Բիէր .- Շիւպհէսիզ :

Իվար .- Իսպաթ խտէպիլի րմիսինիզ :

Բիէր .- Էվվէթ :

Իվար .- Նէ՞ վազըթ :

Բիէր .- Ասլա . . .

Բիէր, պու մէմուլլին դայրի ճէվապը վիրտիկնտէ, ելինտէկպու-
ունան ուզուն խանչէրի, սիրէր եէրինէ գատար, Իվարըն դարընա
սաբլատը, վէ գարնըտան չէքաիկնտէ, տէրհալ կէրիեէ աթլատը,
չիւնքի Իվար, տարպէի մէղպուրէտէ, եէրէ տուշմուշ օլմատըղըն-
տան, վէ իրինճի տէֆա խանչէրի սաբլատագ՝ թէհլիքէտէն խալի
պուլունմատըղընտան, ճարիհին՝ մէճրուհուն հարէքէթի թէճալուգ-
քեարանէսինտէն քէնտիսինի սաղընմասը թապիլի իտի :

Իշթէ Բիէր, պու ճիհէթէ գանմըչ իտու կինտէն, տէրհալ մա-
հէլլի մէղքիւրտէն ֆիրարա շիթապան օլտու :

Իվար, խանչէր իլէ վուրուլտուգտան սոնրա, «ալչաղ» տէտի,
վէ պատէհու պուգու կիպի, վէ սիւրաթլէ գօշտուրուն մուհարէ-
պէ աթլարընըն՝ գարընլարընտան միւհլիք սուրէթտէ վուրուլտուգ-
լարը հալտէ պիլէ, գօշմալարընա տէվում իթտիրքլէրինի, վէ վուրան-
լարըն իւղէրլէրինէ տիւշիւպ, անլէրի ալթլարընա էզմէք տէրէճէսին-
տէ էմրի թտագիպտէն կէրի տուրմատըղլարը միսիլու, Իվար տէր-
հալ եէրի տիւշմէտի, վէ պիր սանիյեհտէ տալընըլըր կէշիպ, անա-
զա գալդտը, վէ ասլա աճը տուլմազ սըղըն, գալտան մազամընտա
բիւր հիտտէթ օլարագ, քէնտիսինի վուրմուշ օրան խալինին բէշինէ
տիւշալու :

Վաղըրայի մէղքիւրէ բէր ազ զէմանտա զուհուրա կէրտի :

Լեւտրանըն Սիւէթֆիէրտ նամ մահէլլէրի, 1841) սէնէսինտէ, վէ

պիր սէմթի միւսթէննա օլտուլու հալտէ, Էլան պու կիւնքի կիւն, խալի, չամուրլու, սէքէնէսի ազ, վէլհասարլ ֆէնս պիր նամու շէօհ-քէնտիլէրինէ մախսուս իշարէթլէրի օլարազ, զարիպ սէպլեր իշտիլ-լիր, Իշթէ պիդիմ իքի հայտուտուն, պիրթպիրինի գօվալատըզլարը մահէլլէ զիքը իթտիկիմիզ մահէլլ օլուպ, Բիէր, գօրգուսունտան նաչի սիւրամթլէ ֆիրար իթտիլի, վէ տրդասընտան իշարըն գօլտու-ղունու իշլիթ տիկի հալտէ, քէնտի քէնտիսէ, «աճապա պու ատէ-մին եարասը խաֆիֆէ՞մի տիր» տիմէքտէ խալ:

Պու միւլահազա իլէ, մերգուս քէնտիսինի զայպ օլմուշ զանն իթմէքտէ խալ:

Իվար իսէ, ինթիպամ արղուսու, վէ հիտտէթ ու դազապլա քէսպի գուվվէթ վէ ճէսարէթ իթմիշ օլտուլունտան, ճէրիհասընը ունուլթմադտա իտի: Մէրգուս, պիր արա Բիէրի թուլմազ րոտ-տէսինէ կէլիպ, անտէն եալընըզ իքի ատըմ ուզադտա պուլունմադ-տա իքէն, ճէրիհասընտան խալլիճէ գան ազմըշ օլմասը, քէն-տիսինի գուվվէթտէն տիւշլիրմիւշ իտուկինտէն, զաաֆէթ հիսս իթ-մէկէ պաշլատը, վէ թապիի սիւրամթը հարէքէթի եալաշանտըղըն-տան, Բիէր, պու հալի կէօլտիւ, լաքին քէնտիսի հարէքէթինի եա-վաշլաթմաեղպ, պիւաքիս տահա զիեատէ սիւրամթլէ եօլունա տէ-վամ իյլէտի:

Իվար, պու հալի միւշահէտէ խալպ, հիտտէթի ազլմէ իլէ,

— Ահ, ալչաղը էլիմտէն գաշըրաճաղըմ, տէտի:

Բիէր տէ, քէնտի քէնտիսէ,

— Լանըզըլա վուրմուշ օլտուլունմա իպքեաթ օլուեօրում, տէ-յի պէեան իյլէտի:

Մատամ տը Գրուանըն վէքիլիարըն պու սէօղլէրի սէօյլտիկի գէման, Իվարտան երկիրմի մէթըօ գատար ուզադլամըշ իտուկինտէն, հարէքէթինի տուրտուրտու, վէ մէճրուհ պիր գաշ ատըմ տահա ալըպ, պատէհու սարսըլտը, վէ Բիէր տէ, ուզադտան,

— Սէրլսօ՞շմուսուն, արգատաշ, տէյի սիւալ իթտի:

— Ալչա՞գ, տէյի Իվար ճէվապ վիրտի, վէ պիր տէֆա տահա սարսըլտըզտան սօնրա եէրէ տիւշտիւ:

Լաքին մէճրուհը մէրգուս, հալէա քէնտիսինի մաղլուպ օլմուշ ատտ իթմէեքէրէ, եէրէ տիւշմիւշ օլան սէրլսօ պիր ատէմ կիպի ատտ իթմէեքէրէ, եէրէ տիւշմիւշ օլան սէրլսօ ալմըշ իքէն, թէքրար աեազա գալգտը իսէ տէ, իքի ատըմ տահա ալմըշ իքէն, թէքրար

տիւշտիւ , ֆագաթ պուրէրէ ահաղա գալգամաւորդընտան , խան
չէրինի տիգլէրի արասընտա թու.թարադ , տիշլէրի վէ էլլէրէյլէ Բիւ-
րէ տօղրու քէնտիւրի սիւրիւ.քլէտի :

Բիւէր .— Պէնի պէ.քլէ , արգատաշ , սէնի գալտրմաւա կէլէ-
ճէեթիմ :

Իվար .— (Բիւէրին իսթիհգասընտան տահա դիւատէ հիտտէթ
քէսպ իտէրէ.ք.) Այշադ :

Փիլվադը Բիւէր , պիր արաւ րաքիպլինին եանընա եադլաշոր , չիւն-
քի անը , քէնտի արգատընտա հաեաթտա պըրազմադ իսթէմէեօր-
տու :

Իմտի , քէնտի քէնտիեէ ,

— Էկէրչի պիր նէֆէսի գալմըշ իսէ , անը տա ալմադ լաղըմտըր ,
չիւնքի օ նէֆէսի տէ , պիզի դամնազլամաղա սարֆ իտէճէկինէ չիւպ-
հէ եօգ տուր , տէտի :

Իշլթէ Բիւէրին արգաեա տէօնմէսի , Իվարա սօն վէ դաթի պիր
տարպէ տահա էնտիրմէք իւզրէ , անըն , գուվվէթտէն պիւթիւն
պիւթիւն տիւշէրէք , եէրէ սէրիւմէսինէ պէքլէմէք իշլին օլուպ , պի-
նապէրին Բիւէր՝ Իվարա իքի աուրմ գալարադ պիր մահէլլտէ ֆի-
թուրսուզա օթուրաու :

Մէճրուհ , սալքի քէնտի ահադլարը ալթընտա տէպէլէնիեօրտու :

Իվար տալսի Բիւէրին եէրինտէ օլաա , անըն եաբտղընը եաբա-
ճաղընտան , թապիաթիյլէ շիմտի մէրզ ումուն ֆիքրինի վէ նիեթի-
նի անլամադտա իտի , Պինաէն ալէյհ , քէլամա աղադ իտէրէք :

— Այշադ , իշլինի պիթիւրմէք իշլին ասլա գըմըլտանմամազլըղմա
պէքլէեօրսուն , տէյիլ մի , տէտի :

Բիւէր պու սըրատա , պաշընը , էվվէթ մանէասընտա սալլատը :

Իվար .— Լաքին պէնի պու հալտէ պըրազմադտան իսէ , թէք-
միլէն վո՛ւր , էօլտիւր :

Բիւէր .— Խա՛յր , սէնինտէ պիր խանչէրին վար տըր . էկէրչի աշ-
րէթէ հօլճու օլմադ իսթէեօրսան , քէնտի քէնտինին իշլինի պիթի-
րէպիլիւսին , Պանա կէլինճէ , դանն իտէրիմ.քի , սէնին եանընա եադ-
լաշմադլըղ , հէնուղ բէք թէհլէքլի տիր , Բեամիլէն գաոֆ քէսպ
իտէր իսէն , օ վադըթ իճասընա պադարըղ , — Նէ՞ տիւէճէքսին , տօ-
թում , հէր քէս քէնտի գուվվէթի նիսպէթինտէ միւլաշադա իտէր
յլէն պուղա կիպի գուվվէթիսին . վադաա շիմտի մաղլուպ օլմուշ-
սուն , Լաքին հիշ պիր շէյ , սէնի , պույնուղլարընը վուրմադտան հէ-

նուզ մէնն իթմէզ, վէ պէն տէ պույնուզլարընըն տարպէլէրինի ալ-մագ իսթէմէմ.

Պու ճէվապ իւզէրինէ, իվար, տահա զիեստէ հիտտէթամիպ պիր սէս չըզարտը, վէ պազըյեէյի գուվվէթ իյլէ, վէ խանչէրի տիչ-լէրը արասընտա օլարագ, Բիէրին պուլուլտուղու թարաֆա տօղրու կիթմէսինէ տէվամ իյլէտի, ֆագաթ անըն եանընա եագլաշարագ, պօղազընա աթլամագլըղը թէճըրիւպէ իտէպիլմէք իչին, միւմքին մէր-թէպէ քէնտիեի եօրմագտան սագընտը.

Լաքին մատամ տը Գրուանըն վէքիլսարճը, իվարըն, քէնտիսինէ եագլաշտըղընը կէօրտիւկիւնտէ, տիկէր պիր քէօչէեէ կիտիպ օթուր-տու, վէ իշպու եէր թէպտիլի սըրասընտա.

— Էկէրչի տէօրթ քէօչէեի տօլաշմագ օեուլուլու իճրա իյլէմէք արգուսինտէ իսէն, բէք ալէա, պու օեուլուլ իճրա իտէրիմ. լաքին, չիմտիտէն պիլմիչ օլքի, հէր նէ եաքսան, պէնի էլինէ կէչիրէմէե-ճէքսին, տէտի.

Իվար, իսասինի էլտէ իտէմէեէճէկինի անլաեարագ, հարէքէ-թինի տուրտուրտու, վէ պիր ազ տիւչիւնտիւքտէն սօնրա, մէրգու-մա խիթապէն.

— Ֆագաթ նի՞չին պէնի վուրտուլ, տէյի սիւալ իթտի.

Բիէր. — Պիր ազտան սէօյլէրիմ. պու պապտէ բէք չօգ սէպէպ-լէր վար տըր.

Իվար. — Սէօյլէ.

Բիէր. — Էվվէլ էմիրտէ սէն տիւգիւն օղլուստուլ.

Իվար. — Տիւգիւն օղլու օլտուղումտան սանա նէ՞ վար տըր.

Բիէր. — Հէր հալտէ վալիտէնին մէնաֆիինի իլթիզամ իթմէքիւ-կին թապիի տիր. զաթէն անըն թարաֆընա մէյեալ օլտուղուլու տա իգրար իթտին.

Իվար. — Հալպու քի պէնիմ չէրիքիմ օլմաղլէ հիսապընը պուլտու-ղուլն թագտիրտէ, վալիտէմին մէնաֆիինի իլթիզամ իթմէքիլիմտէ սէնճէ նէ՞ զարար օլապիլիր.

Բիէր. — Պէն, մատամ տԱրըվիլի մահվ իթմէքլէ, քէնտի հիսա-պըմը պուլապիլիրիմ.

Իվար. — Էյ անը մահվ իտէճէքմիսին.

Բիէր. — Շիւ պհէսիզ.

Իվար. — (Պու սէօզտէն ֆէվզէլլաեէ միւթէէսսիր օլարագ, բէն-տի քէնտիեէ.) վալիտէմի պու թէհլիքէտէն նաւըլ գուրթարապիլի-

րիմ, ետխօտ վուզուի հալի քէնտիսինէ նա՝ որ խապէր վերէպելիւրիմ,

Բիէր .- Տիեզէճէկիմ պու գատար տէյիլ տիր:

Իվար .- Տահա նէ վար ալը:

Բիէր .- Սէն Բօզէթի սէվիեօրսուն, տէյիլ մի:

Իվար .- Էվվէթ:

Բիէր .- Անը պէն տէ սէվիեօրսուն:

Իվար .- Սէն տէ մի սէվիեօրսուն:

Բիէր .- Էվվէթ, վէ մատեմքի շիմտի սէն վուրսւլմուշաուն տուր, հիւ պիր վագրթտա Բօզէթ սէնին օլմաեաճաղընա իւրեաթ օլմուշում տուր, իւնքի սօն նէֆէտինի վիրմեաթճէ պու օգադատան կիթմէեճէեիմ:

Իվար .- Օ հալտէ պէնի էօրաիւրէճէքմիւին:

Բիէր .- Հէր հա՛նկը տադըգա մուգթէաիր օլուր իւեմ, Էվվէթ, սէնի էօրաիւրէճէեիմ: Պու տա, թէհլիքէլի պիր խասիմտէն գուրթուլմագ, վէ Բօզէթէ մալիք օլմագ իչին տիր:

Իվար .- (Խըշմ իլէ) Բօզէթ սէնի՛ն մի օլաճագ:

Բիէր .- Էվվէթ, պէնիմ օլաճագ տըր:

Բիէրին պու իֆատեսի իւզէրինէ, Իվար, պիւթիւն պիւթիւն քէնտինտէն չըգըզ, մէրգուլմա եազլալմագ, վէ հէրնաորը օլուր իտէ օլտուն, անը թաթմագ իւզրէ, սօն պիր ճաշա տաշա իճրաթթալաքին Բիէր, թէքրար ըիւճաթ իթմէքլէ, հայտուտը մէրգուլմաճ ուզագլանտը:

Բիէր, հալը թէտաֆիտէ օլուպ, Իվար տախի ձա հիւճուա հաղըրլանմագ տա իտի, ետխօտ Բիէր էօյլէ դանն իթտի, հալպաքի Գաֆալարըն ձէլլատընըն նիեէթի պու տէյիլ իտի:

Բիէրին, Բօզէթէ մալիք օլաճաղը ֆիքրինի իզհար իյլէմէի, Իվարըն զիհնինտէ չէյթմնի պիր թասալվուր հասըլ իթտիրմիլ իտի, վէ քէնտիեի կիպի միւթայիտ վէ միւլգթէտիր պիր ատեմ իչին, թասալվուրը մէզպուրուն ֆիլիլէն իճրաաքիտա միւլքիւլաթ պուլունմաճագ տա իտի:

Պիւտապէրին Իվար, զէքր իթտիկիմիզ սօն ճաշաք իճրաաքն սօրա, գուլվէթտէն տիւլմիւշ տիր կիպի գալաքըքմըն իւզէրինէ սէրիլիվէրտի, հալ պու քի պու հարէքէթի աալթէ զուպ, չէպլէթի, Իվար, քէնտիսի Բիէրին եանընա գատար կիտեմէեճէկի ճիզէթլէ, անը քէնտի եանընա ճէլպ իթմէք իսթմէքտէ իտի:

Բիէր, պու աքա, քէնտիսինէ եազլալմագ տա օլադ աեադ

սէպէրիլէ ինսան սէտալէրինի իշիթմիշ օլտուգունտան, քէնտի քէնտիսէ,

— Զանն իթտիկիմտէն զիւտտէ զայիֆ տիր իմտի, միւտարէպէմիզ չօդ վադրթ տէվամ իթմէնէճէք տիր, տէտի, վէ խամի իւզէրինէ հիւճուժ ֆիւրբիլէ, իւր հարէքէթի իճրա իթտի, Անճադ իւվար, թասաթվուրունու բէք չարուգ իճրա իթմէք իսթէտիկի իւչին, պու խուտուտա մուվաֆիթ օլամատը, Շէօյլէքի մէրգում, խանչէրի սաղ էլինտէ օլտուգու հալտէ, իզթիտարը տէրէճէսինտէ, պիրտէն պիրէ աւաղա զալգար, վէ Բիէրի, աւաղընտան թութմազ իւզրէ, սօլ էլինի սէրիան իլէրի սիւրտիս,

Իվարըն էլի, մէնկէնէ կիպի դուվիթլի օլուպ, մէրգում չու եօրտա տիւչիւնմէքտէ խտի,

— Եկէրչի իսթէտիկիմ՝ սուրէթտէ քէնտիսինի թութապիլիքսէմ, պիր տախի եադասընր դուրթարամանաճազ տըր, վէ հէր նէ դատար մէճրուհ իսէմտէ, վէ տահա զիւտտէ պէնի ճէրհ իտէպիլիք իսէ տէ, երինէ պէն քէնտիսինի էօրտիւրմէնէ մուվաֆիթազ օլամազըմ, Պու վէճհլէ իքիմիզ տախի իթէլէֆ օլամազըմըտան, Բօզէթ՝ նէ պէնիմ, նէ քէնտիսինին օլմանաճազ տըր,

Լաքին Բիէր, խանչէր ալթընտա վէ Իվարըն էլիլէ էօրէճէք տէյլի խտի,

Պալէատէ պէնան իթտիկիմիզ իւզրէ, Իվար, մէրգումն թութմազ իւչին զիւտտէ թէլաշ կէօթէրտիկինտէն, օլամազընտան թութաճազ եէրտէ, անճազ բալթօսունուն էթէեկինտէն թութմանա մուվաֆիթազ օլապիլտիկի ճիհէթլէ, Բիէր, թէքրար ըլուճաթ իթտի,

Հալ՝ միւչքիւլ օլուպ, օլ էսնատէ աւազ սէսէրի իշիտիլիշ օլան աւտէմէր, սօզազ քէօչէսինի տէճնիւպ, իքի հայտուտուն պուլունտուգլարը մահէլլէ սօղըու իլէրլէմէկէ պաշլարըլար,

Պու աւտէմէրին կէլիլինի Իվար տախի իշիթմիշ օլտուգունտան,

— Մատէմքի քէնտիսինի էօլտի բէմէզսէմ, հիշ օլմազսա թութտուրապիլիքիմ, վէ օ հալտէ տէ Բօզէթէ մալիք օլամազ, տէտի,

Պինապէրին Իվար,

— Եարտըմա՝ կէլին, գլթիլի թութուն, տէյի պաղըրտը,

Պու ֆիդան ու ֆէրեատը իշիտէն վէ իլէրլէմէտէ պուլունան իւշ ֆիլչի, գօլմանա պաշլարըլար, ֆազաթ վիսուլլէրինտէ, Իվարըն, քիլչի, գօլմանա պաշլարըլար, ֆազաթ մէրէճէսինէ կէլմիշ օլհիտտէթ ու զազապընտան սէսի պօղուրմազ տէրէճէսինէ կէլմիշ օլտուգունու, վէ լազըրտը իտէմէտիկինի, վէ ազ վազըլթտա, հէման

հաեաթընա տայիր էսէր տախի կէօրիւլմէտիկինի միւշահէտէ էյլէ-տիլէր :

Բիէր , Իվարըն նիեէթինի անլամըշ օլտուղունտան , բալթօսու-նուն բէշինի պըշաղըյու քէսիպ , ֆիրար իթմիշ իտի :

Իվար , չիւպհէսիզ գաստէն գումաշ բարչասընը սըգընա սօլ է-լինտէ իռլթմադ տա օլուպ , խասմինի գաթիէն էլինտէն գաշըրտը-ղընա իսքեսաթ օլտուղունտա , խանչէրինի պիր մահգէսին արալըղը-տան աշաղընա աթտը :

Լաքին Բիէր , էմրի պասիրէթ սահիպի օլուպ , միւսթագպէի տիւշիւնտիւկիւնտէն , մահէլլի վագրուտան տէրհայ ուզագլանմատը , վէ աթիտէքի մէնգարէտէ հազըր պուլունտու :

Շէօյլէ բի , կէլէն իւշ շախ , Իվարա եագլաշարագ , էվվէլ էմիր-տէ անը իսթիճվապ իթմէր իսթէտիլէր իսէ տէ , մէրգում ճէվապ վիրէմէտի : Օլ վագըթ , մէճրուհուն ֆիղանլարընտան ուեանարագ ըշըզլա կէլմիշ օլան պազը քիմնէլէր , մէճրուհը մէրգումու թէտգիզ իթտիլէր , վէ արալարընտա շու վէճհէ կէօրիւշտիլէր :

— Պու ատէմ էօլմիւշ տիւր :

— Էվվէթ , ֆագաթ գաթլ իտիլմիշ տիր :

— Շիւպհէսիզ , լաքին հէնուզ գալպի վուրուեօր :

Բիէր , պու սէօզիւ իշիտինճէ , Իվարըն քէնտիսինի զամմալա-եապիլէճէկինի պիլ միւլահագա , տիթըէտի :

— Էվվէթ , միւսիւ Պիլ , գալպի հէնուզ վուրուեօր , լաքին բէք ճիւզիճէ վուրուեօր : Ճան վիրմէք վուրուշու տուր . պէն տօգթօրում վէ պու հալտէն սնլարըմ : Օն տագըգաեա գաստար էօլէճէք տիր :

— Հագգընըզ վար տըր , տօգթօր ժօնաթան :

Սօն իքի էֆքեար Բիէրին եիւրէկինի բահաթ իթտիրմէքլէ , մէր-գում օրատան կիթտիկի ղէման ,

— Իյի վուրմուշում : Իշի պիթմիշ . Ալլահա ըմարլատըգ արգա-տաշ , տիմէքտէ իտի :

Էկէրլի Բիէր , էվվէլճէ չէքիլմիշ օլտուղու մահէլլտէ կիճէեի կէ-շիրմիշ օլսա իտի , տօգթօր ժօնաթանըն քէշֆինտէն ղիեատէ մէր-գումուն եաշատըղընը կէօրէճէք իտի :

Իշթէ վուզուի հալ...

Իվար , պիր օթէլէ նագլ իտիլիպ , օրատա , իւզէրինտէ պու-լունան ալթունլարը սաեէսինտէ , ազ վագըթտա պիր ազ իֆագաթը-նը պուլտու , վէ լագըրտը իտէպիլաիկինտէ , Ֆրանսըզ թէպասսըն-

տան օլտուղունու , վէ էօլմէղտէն էվվէլ Մ . տը Վօնիսէ պաղը իֆա-
տաթը մուհիմմէսի պուլունտուղունտան , սէֆարէթ խանէեէ կիթմէք
իսթէտիկինի պիտիրտի .

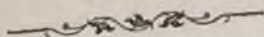
Քէ յֆիեէթ մարքիեէ խապէր վէրլմէքլէ , մէրդում օթէլէ կլլ-
տի , վէ դըղընը քէնտիսինէ թէպլիմ իտէճէք օլան շախա խառկինի
թանըեընճա , պիլա թէրէտտիւտ , անը քէնտի խանէսինէ նաղլ իթ-
տիրտի , վէ օրատա մէրդում հաղ գընտա հէր կիւնա իհթիմամ տի-
րիղ իտիլմէտի .

Բիէր իսէ , Իվարըն զամնաղքերարլընտան դօրդալադ , իքի
կիւն քէնտի օթէլինէ կիթմէտի , լաբին եագըն պիր մահէլլտէն Բի-
րօնուն իգամէթ կեահընը դօլլաեըպ , Իվարըն կէլմէտիկինի անլաեըն-
ճա , իւչիւնճիւ կիւն , տէրունիւտէ պիր խալլի նաղտ վէ էվրաղը
մուհիմմէսի պուլունտան օթէլինէ կիթտի , վէ ճինաեէթին տէօրտիւն-
ճիւ կիւնիւ , Բիրօեա վէ Բօղէթէ իւք վիղիթասընը վիրմէլիկի տիւ-
չիւնտի .

Պինապէրին թուալէթինէ պաշլատը .

Պու մուհիմմ մէչղուլիեէթինին պիրտէն պիրէ նէ՝ սուրէթլէ
դաթթ օլունմասընտան , պէչինճի դըսըմտա պահս իտէճէեիղ .

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ԳԸՄՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸ

ՊԵՇԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ՖՈՒԳԱՐԱ ՆԷՔԻՍԻ

2000 2500 3000

2000 2500

2000 2500

ՀԱՅՏՈՒՏ ԳԱՐԸ

ՊԵՇԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

Ֆուզարա հեքիախ

1

ՄԱՏԱՄ ՏԻՒՐԻԷՕ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ՊԱՋԸ ՄԱԼԻԻՄԱԹ

Նազւ իթտիկիմիզ վագըալարըն Լօնտրատա ճերէեան իթտիկի , վէ օլ վիճտանարզ վէ մէրհամէթսիզ հայտուտ իվարըն՝ Մ. տը Սէրտէօյլիւն օլլու օլտուղու անլաշըլմալլէ , Բիէրին , Արժէլ տ՝Արլըվիլ իլէ Րօզէթ հազ գլարընտաքի թասաւլլուրաթ վէ նիեաթը գարշըսընտա ճիտտի պիր մանի պուլունմագտան խալի օլմագ իւզլէ , հայտուար մէրգումու սուրէթի միւհլիքէտէ վուրտուղու էսնատէ , Բարիստէ նէ՝ վագը օլուեօրտու :

Շիմտիեէ գատար իսիմէրինի վէ էվսաֆլարընը պէեան իթմիշ օլտուղումուզ գանլը գաթիլլէրտէն տահա զիեատէ ճանի վէ տէհշէթլի օլան պու Բիէլ , սահիհէն բէք մէքրուհ վէ մուճիպի նէֆրէթ պիր քիմսէ իտի :

Ֆիլվագը , հէր ճանի , իւք ճինսեթիինի իճրա իթմէզտէն էվվէլ , շունու տիւշիւնմէլի տիր.քի , էկէրշի ատալէթի պէշէրիեէ պազէն ճանիլէրի մէ յտանա չըգալլպ , լաեըզ օլտուգլարը ճէգալարընը պիւա

մեր համեմատ թերթիկայ իյլեմէրտէ նստիւթէտիւր տախի օլսա, ատա-
լէթի իւահիւնէ, հէր վագըթ իւղէրլէրինէ նէղարէթ իթտիկինտէն,
չօղ տէֆա, պիր թէտպիրի իւահի մուհիպիննէ, օլ ճանի վէ գանլը
գաթիլլէր, շու եա պու սէպէպլէ պիրիպիրլէրինէ գարչը չըգըպ,
քէնտի քէնտիլէրի մահվ ու թէլէֆի իտէրլէր, վէ պու սըրատա, օլ
անէ տէկին իյլէմիչ, օլտուգլարը ֆէնալըգլարը բիւմանլըղնտան,
վէ մէնսուպ պուլունտուգլարը մէղհէպին էօլիւմ սաաթընտա
պախչ իյլէտիկի աֆվլըղա նայիլ օլմագ թէսէլլիսինտէն մահրում գա-
լըրլար:

Պու պիր տէհչէթլի միսալ տըրքի, էն մէղմում վէ գապիհ ախ-
լէագ ու էվսաֆ իլէ մութթապը օլանլարա, չօղ տէֆա խարապիյ-
եթ վէ մահվիյեթ կիրտապընըն ուչուրումլարը իւղէրլինտէ գու-
հուրա կէլիր:

Հէր նէ հալ իսէ, պու միւթալէանը ուղաթմանարագ, կէլլիմ
հիքեանէմիգէ, վէ հիքեանէմիգ իչինտէ պուլունան էչխաստան, օ-
գուեանլարըմըղը դիեատէսիյլէ մէրագտա պըրագմասը թապիի օլան
պաղը քիմսէլէրէ:

Լաթին մահչլլէտինին կիւլ չիչէիի իսմինի 'հրդ իթմիչ օլան Բօ-
ղէթ' Բիւր իլէ իլալ թապաֆր տան թէհտիտ օլունարագ, վէ էլէն
թարալընտան տախի հէր քէստէն կիլլէնիչ պուլունարագ, աղիմ
թէհիլէլէր իչինտէ օլտուղու, վէ Անթէլ աթլըլի պիմէեէրէք տէհ-
չէթլի պիր թէհիլէք ալթընտա պուլունտուղու, վէ Բիւր քէնտի-
նին օլ ինսաֆսըղ խանչէրինի անէ գարչը հաղըրլատըղը, վէ մատամ
տը Կրուանըն պիր օտա խըզմէթ քիարընըն շէյթանի տէսիսէլէրի
գարչըսընտա Բիրօնուէն երլտըղը պիլէ աղարմանա եիւլ թութտուղու
սըրատա, թէքար իտէրիլ, Բարխտէ նէ վագը օլունօրտու:

Իչթէ պու խուսուսու օգուեանլարըմըղա պէեան իտէհէեիլ:

Օգուեանլարըմըղը, մէյվէ վէ թապատա բիչիլիլիչ պաղը թաամ
սաթընըրը իտէն պիր գարընըն տիւքեանընա տալէթ իտէրիլ:

Պուլունտուղու մահչլլէտէ իյի պիր շէօհրէթ գազանմըչ օլան
վէ 60-65 չաղլարընտա պուլունան պու գարը, մատամ Տիւղօ իսմինտէ
օլուպ, էկէրչի սիննի, թապը ու հարէքէթինտէն հիւլմ օլունմագ լա-
ղըմ կէլիէ իտի, մէղպուրէնին հէնուղ էլլի չաղընտա օլտուղու, վէ
վիճուտճա սըհհէթինէ նէղարէն, եիւլ եաչընա գատար եաչանա-
ճաղը գանն օլունմալտա իտի:

Մատամ Տիւղօնուէն մէսուտ պիր հալտէ կէօրլինսի, վէ օլ

տուգճաւ րահաթ վէ քէ, յփլի օլմասը, վէ վիճուտնա սըհհէթինէ նէ-
զարէն, տահա պիւր իսայլի միւտտէթ հաշանաճաղը մէմուլ օլունմա-
սը, վէ իրի պիր չէօհրէթ զապանմըչ պուլունմասը, վէ տիւքքեանը-
նա կէլէն՝ հայլէրի սըրասընտա օլան միւշթէրիլէր իլէ միւհիթ աճ միւշ-
թէրիլէրին, քէնտի հազդընտա հիւրմիթ վէ ըլտսէթ կէօսթէրմէրէրի,
մէզպուրէնին զէնկին վէ սահիպի ապար օլտուղու, եախօտ պիր տէ-
րէճէ նուֆուղու պուլունտուղու իչին տէլիլ իտի, հաթթա մատամ
Տիւղօ, բէք չօզ ճէվր ու ճէֆալար չէքմիշ, վէ բէք չօզ միհն ու մէ-
չազդաթա տիւշար օլմուշ իտի:

Քէնտիսինի թանրիտիլար վէ ահրպպասը օլանլար, պու գատը-
նըն չէքմիշ օլտուղու ճէվր ու ճէֆաւը, վէ թիճարէթինտէ պիւեւիւք
պիր քեար օլմանըպ, կիւճ պէլա իլէ իքի ուճու պիր հէրէ կէթիր-
մէքտէ իտուկինի պիլմէքտէ, վէ պուճա քէտէր վէ աճրլարտան
սօնրա, հաշանապիլտիլինէ թէաճճիւպ իթմէքտէ իտիլէր:

Պու պապտէ, հէր կիւնա չիւպհիւի պէր թարափ իթմէք իչին,
մատամ Տիւղօնու թիթ՝ օլտուղունու պէտան իտէլիմ:

Մէրգումէնին իզամէթ իթմիլի սէմթ էհայլիսինին բիվանէթինէ
կէօրէ, 1792 սէնէսինտէ, օլվազըթ էլօիզ Տիւրիէօ թէսմիւէ օլունան
վէ 16 չաղընտա պուլունան Տիւղօ զատըն, տօղուլ էճնէպի օրաու-
սունու, հէր թարափտան վաթանը թհաթա իտիպ, հիւճումա հա-
զըրլանտըլլարը պիր սըրատա, քէնտիսի, չէճի, սէպաթլը վէ զայրէ-
թի վաթանիւի իլէ մէլլուֆէ պիր գըզ օլտուղու ճիհէթիլէ, էքքէք
մազ սաթնտա, քէնտիսինի ապէր զայտ իթմիրմիշ, վէ միւտաֆապի
վաթան համիլէթիլլէ, սալիլլէրիլլէ պիրլիրտէ հուտուտա կիթմիշ
իտի:

Միւվէրլիլի օլտուղումաղտան, վէ միւպալէղա իտիեօրուլ տէյի
իթհամ օլունմազ իաթէմէտիկիսիլտէն, օլգաճրամանլըզ տէվրինտէ,
Լէօնիտա օլէմանընտաքի Լասէտուօնիանըն գահրաման գատընլարը
հարէքէթինէ իմթիսալ իտէն գատընլարըն էմալի բէք չօզ պուլուն-
մուշ օլտուղունու, վէ հէլէ օլ Ռօյնէզ զալըլարըն, մէմէքէթլէրինին
տիւշար օլտուղու սօն վէ չայեանը թէէտիլլէ մու հարէպէլէրտէ չէ-
ճիանէ հարէքէթլէրիլլէ աօլա ունուտա լամանաճազ սուրէթէ չէ-
րէֆիլ իաթլըրէլէր պըրազ տըզլարընը հատ ու թիլլէքեար էլլէմէքտէն
կէրի տուրամանըզ:

Հէրնէ հալ իսէ, էլօիզ Տիւրիէօ, Ժան Տիւրիէօ իսմիլլէ քէն-
տինի ապէրէզ գայտ իթմիրմիշ, վէ ապէր գայտընա մէմուր օլան

զապիթ իսէ, մէզպուրէնին կէնճ պիր զըզ օլտուղունու անխեամմա-
մըշ իտի:

Պու սուրէթլէ էլօիզ Տիւրիէօ, թարիիտէ մուգայեէտ պունճա
վէ շայեանը զիբր մուհարէպէլէրտէ պուլունմապլա քէսպի ֆախր
իտէն Բարիս շէհրի էվլաթը թէրթիպ օլունմուշ օլան թապուր-
լարտան պիրիսիլլէ պիրլիքտէ կիթմիշ տիր:

Մէրգումէ, իթալիա օրտուսու էֆրատընտան օլունշ տուր, իամէն
հէնուզ պէրհաեաթ օլան օլ օրտունուն քի, էթմէքսիզ, բարասըզ,
մուհիմաթսըզ, վէ աեապգ տալըսըզ օրտուղու հալտէ, Կօմանտաքնա
մէմուր կէնճ Ժէնէրալըն մէհարէթի վէ ճէսարէթի սաեէսինտէ հիթ-
մէթ վէ միւհիզէլէր իճրասընա մուվաֆֆապ օլմուշ տուր:

Էլօիզ, հէնուզ սիննի քիւշիւք օրտուգտան սաշպա, զտորնլլզ
հալի իճապընճա տախի դայիֆ թապիեաթլը կէօրիւնտիւկիւնտէն,
քէնտիսինէ, գուվվէթինտէն եիւքսէք օլարապ պիր սիլահ էախօտ
աղըր պիր ապէր շանթասը վէրլիմէեիպ, պիր թըանրէթա եախօտ
պօրու վէրլիմէսի թէնսիպ գըլընմըշ տըր:

Լաքին, կէրէք տաքէրին հիյնի հարէքէթինտէ օլսուն, կէրէք
մուհարէպէ իչինտէ պուլունուլուն, պու խըտմէթ, ապէրլիքտէ,
տիկէր խըտմէթլէրտէն զիեատէ մուխաթարալը օլուպ, չիւնքի պուն-
տան պէօյլէ էլօիզ, եէնի արգատաշալը միսիլլու, թապուրուն էօ-
նիւնտէն եիւրիւմէկէ մէհպուր պուլունմուշ տուր:

Էլօիզ, պէօյլէ պիր խըտմէթէ թայեին օլունմասընտան տօյաեք
մէմնուն օլուպ, թրամբէթաճըլըղը ող վազըթտա էօյրէնմիշ, վէ
կիւնիւն պիրինտէ տախի թօր սէսլէրի ֆէվզէլատէ կիւրիւլտէտէկի
սըրատա, «Եաշասըն ճիւմհուրիեթ» տէյի պաղըրարապ, տիւշմէնէ
գարշը եիւրիւմիւշ տիր:

Վազիֆէմիզ՝ էլօիզին ապէրլիքտէ իլք մուամիլէլէրինի պէեան,
վէ խուսուսի պիր քիթտապ օլապիլէճէք օլան անըն խըտմէթլէրինի
թաատատ իթմէք օլմաեըպ, շու գատարը պիլտիթիթիզքի, մէրգու-
մէ, Արգօլտա, սէրասըր Պօնարարթին կէօղլէրի էօնիւնտէ մուհիթ
սուրէթտէ եարալանմըշ տըր, օլ զէմանլարտաքի, Պօնարարթ, ատի
պիր նէֆէր կիսի քէնտի հաեաթլընը թէհլիքէեէ վապ իտէրէք, վէ
տիւշմէնին տէհշէթլի թօրլարընը իշ եէրինէ գօյմանարապ, մէյտանը
մուհարէպէտէ պուլունան քէօրիւլտէն կէշմէք իւզրէ ֆէվզէլատէ
ճահա ու զայրէթ իլլէմէքտէ պուլունմուշ տուր:

Էլօիզ կէօքսիւնտէն եարալանմըշ օլուպ, մէճրուհ օլտուղու կէօ-

Էլօրդ իսէ, զէվծի իլէ օղունու պուլմագ իշին, պաշլըճա Մ. սը Սէրտէօյլէ կիւվէնմէքսէ իքէն, պու վասըթատան մահրում պաշլըճա, եաս ու մաթէմէ կիրմէկէ մէճպուր օլտու, լարին դէվծի օան չափուշու վէ էվլատընը չիւպհէտիղ զիեատէսլլէ սէվտիկի, վէ իհթիեարլըգ կիւնրէրինտէ օ էվլատը քէնտիսինէ սէպէպի մէսէրլէթ վէ թէսէլլի աոտ իթտիկի ճիհէթլէ, անլէրի պուլմագլըգ վասըթայի եէկեանէսինտէն մահրում գալմատընտան տօլաեը ֆէվղէյատէ քէտէր իթսի:

Պիր արա, խարա-ա-Մօրուն՝ վաթէրլօ մուհարէպէսինտէ վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու խապէր արտը իսէ տէ, չօճուղլարտան հիշ պիր խապէր արամատը, վէ պինապէրին էօրմիշ օլտուգլարընը, վէ քէնտիլէրլինտէն միւնպպէտէն այրըլըշ պալաճաղընը գոնն իլլէտիկի օ սէվկիւլիւլէրի իւգէրլինէ կէօլ եաշլարը տէօքմէեէ պաշլատը:

Շու գատար քի, մէզըրիւր սէվկիւլիւլէրին էսէրլէրինի օլտուն պուլմագ իւմիտինտէն մէյեուս օլմատըլը ճիհէթլէ, Պուրպօն խաւտանը հիւքմատըրիսինէ թալթը սալթանաթա պուռուտինտէն սօնրա տաղըտըլմըշ օլան օրսուի քէպիլին պաղը յեղէրինի, Լուար նէհրի պէվահիլինտէ արամագտան ապա տուր օլմատը, հալ պուքի պու իւմիտինտէ տալիս մուվաֆֆաղ օլմատըլը սէպէպիլլէ, եիւրէկի մահպուն, քիսէսի պօշ, վալիտէյնինտէն վէ ֆատիլիստան մահրում օլուպ, եալընըգ Լէթիօն տՕնէօր խաշընը վէ պիլթիւն տիւնեաեը տէվը իթմիշ օլան շէրէֆիլ պայրաղըն պիր բարչասընը էլպիսէլէրի տէրունինտէ կիզլէթիշ օլարագ, վէ եօլուն պիր ուճունտան տիկիլ ուճունա գատար տիլէնէրէք, վէ բայիթալթա ափտէթինին իլը կիճէսի նէրէտէ եաթաճաղընը պիլմէնէրէք, Բարիսէ ալտէթ իլլէտի:

Հազըգէթէն պու հալ տէհէթլի խոի, նէ օլաճաղտը պու համիլիէթլի գատընըն հալի քի, քէնտի իհթիմապարըլլա նիշէ շէճի ապէրլէրլիմիլին հաեաթընը պուրթարմըշ, քէնտի ճէսարէթիլլէ չօլ տէֆա անլէրի ճէսարէթլէնտիրմիշ, վէ իւմիտուն վէ պուվէթմուն տիւշտիւրլէրի զէման, քէնտիլէրինէ իւմիտ վէ պուվէթ քէսալ իթտիրմիշ, վէ եալընըգ, «վաթան թէհլիքէտէ տիր» սէօզլէրինի իշիթմէքլէ, սէրլան հուտուտա տօղրու շիթմապան օլմուշ խոի:

Տիւնեատու էօյլէ պէտալաթիլըլար վար տըրքի, ֆիլարէթ ու մուսիպէթլին աապէթլինի հալի օլտու գլարընտան, վէ քիմնէեէ շիքեաեթլ իթմէեէրէք, ճէվր ու ճէֆա շէքմէր եօլունտա պուլուն տուգլարընտան, վէ պունլար հազըլնտա հիշ պիր թէսէլլի գապիլ

օլմատըզընտան, պուռնար, ինսանլարըն նաղարընտա մէճհուլ զալմըլ տըր :

Մատաւ Տիւրիէօնիւն պէտպաթիթըլը տա, էսէֆ իտէրիզ քի պուգապիլտէն իտի :

Մէղպուրէ, սահիպի զուլուրիեթ օլտուղունտան, հալինտէն սուլահը քիմսէնէ, չիքեանէթ իթմէզ իտի, հօզսա էկէրչի հալինի արզու իֆատէ իթմիչ օլտա իտի, չիւպհէ եօզ տուր քի, բէր չօզ մուհարէպէլէրտէ զանընր աէօքմիւչ օլան օլ պիշարէ զատընճըլպազ բէր չօզ ժէնէլալլար վէ զապիթան եարտըմ իտէրլէր իտի, Հալ պուքի, նասըլ քի սէօյլէտիք, պուռնարտան հիչ պիլի, անըն աշվալը էսէֆ իչթիմալինտան իսապէրտար տէյիլ իտի, էթմէեի վէ վարիտաթը պուլունմանան պուլ զատընըն օտտէմլէրէ ալուճ աչմաղ իսթէմէմսի իսէ, իհթիմալքի, իմբէրաթօրը մուաղզամըն մարէչալլարը վէ պաղըսը տալի ազրապասը օլտուլ տան սօնրա, քէնտի րէֆիլլէրինտէն է'ն մէշհուրունու զուլչանա տիզտիլէն պիլ զրալըն սէնաթօրլարը օլմաղըլը պաթիթիեարըլը աուտ իթտիլէրի սէպէպիլլէ, քէնտիլէրինէ հիւրմէթ ու բիանէթի գալմամըչ օլտուղու իլին իտի, Շու գատարքի, մէրզուամ, քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տէր իտի :

— Էկէրչի Մ. տը Սէրտէօյլ պուրաուա պուլունսա իտի, հիչ տէյիլ իսէ օ, պու. սուրէթլէ մէզէլլէթի զապուլ իթմէզ իտի, վէ պէնիմտէ քէնտիլինէ, զին առէսիլլէ բիանէթիմ օլտուղունտան, զանն իտէրիմքի, անը պուլուպ ապուճ աչմաղտան մահմուպ օլմաղ իտիմ, Անըն սատաղ աար, պէնի նումուսուզ զըրմաղ իտի :

Լաքին քիմ պիլլը Մ. տը Սէրտէօյլ նէրէտէ իտի :

Էլօիզ՝ քէնտի հաղգընտա ֆէվլէլատէ իսայրսահ օլմուչ օլան Անթէլի տաթի տիւ չիւնէրէք :

— Աճապա օնա նէ՛ օլտու. անճաղ զու. զէվճ ու զէվճէ պիլի. պիլլէրի օլ տէրէճէ սէվէրլէր իտիքի, էկէրչի իրիսի տէ չու էսնա. տէ վէֆաթ իթմիչլէր իտէ, ճէնապը Հազգ իրիսին տաթի քէնտի. տէնէ չաղըլմուսըլլա, պիլսիլք պիլ տապէթ իչլէմիչ տիլ, տիմէք. տէ իտի :

Ելօիզ, պուռնարըն էվլատալընը տա տիւ չիւնէկէ պաչաուրընտա, վաղ իթիլլէ գուեթ ճէսուր օլմուչ օլան պուլ զատըն, ու մումէն ալտա, չաղըլլը լմէսիեէ օլունան պիլ էօլիմիլէ, եանի սուլի զատու իլէ էճէլ շէրպէթինի նուշ իթմէկի գաթարչաւալըլտը, անճաղ իհթիեար պիլ շէրպէթինի նուշ իթմէկի գաթարչաւալըլտընէ ֆարիզ կէթիլտի, քիմսէ, մէրզուամէեի, նիեէթի մէզպուրէսինտէն ֆարիզ կէթիլտի :

Մէրզ ում ինթիբար , մատամ Տիւրիէօնին զօմէոսու օլուպ , էսկի վէ զ ուլլանըմըշ աեաղ զ ապլարը սաթարաղ եաշար խոխ ,

Մատամ Տիւրիէօ , օ ինթիբարըն էթմէկինէ հիսսէտար օլմանա պաշաեալըտան պէրու , քէնտի հիքհտեէսինի օնա նաղլ իթմիշ օլտուղունտան , մէրզ ում , մէզպուրէեի մէյիսուսիեէթնտէն զուրթարմաղ իւզրէ , զալսրտա օլան էվլատընտան պահս իթտի , վէ էվվէլ էմիրտէ շու հօրտա սէօղէ պաշլատը .

Ինթիբար .- Մատամ Տիւրիէօ , սիղ պանա , զանն իթտիկինիղ զատար պար տէյիլսինիղ .

Մատամ Տիւրիէօ .- Բէք իյի պիլիւրիմքի , միս սիւ Բէրրէն , էկէրչի սիզին . . .

Ինթիբար .- Նէտէն պիլիւրօրտունու զրի , էկէրչի պէսիմ . . . Հէմ տէ , մատամ Տիւրիէօ , պէնտէն տահա իյի քիմ պիլիւր , վէ քիմ հիս խտէր .

Մատամ Տիւրիէօ .- Միւսիւ Բէրրէն , սիղ զաեէթ ալիճէնապ վէ համիյեէթլի պիւր զաթ օլտուղունուղտան , պու խուսուսու իզրար իտէմէզսինիղ , խայրխահլըղա մէյեալ օլան թապլեաթընըղըն իթմար իթտիկի շէյի եաթմամաղտան իտէ , չալըշմաղլա քէնտինիղլ թէլէֆ իյլէմէկի թէրճիհ խտէրսինիղ , Ֆաղաթ իթիմատ խոխ սէօղլումէքի , իմքեանսըղ օլան պիւր շէյի թէճըլուպէ իթմէք , ճէնապը Ալլահը տէնէմէք տիւր , Սիղ , իքի քիչի իչին չալըշաճաղ չաղտա վէ զ ուվվէթտէ տէյիլսինիղ .

Ինթիբար .- Պիւր տէրէճէ զէնտոսթլուղ հալի իրանէ իտէր պիւր հէեհճան իլէ մատամ Տիւրիէօնին սէօղլունիւ քէսէրէք .) Ֆաղաթ սիղ պէսի գաշ եաշընտա զանն խոխօրտունուղ .

Մատամ Տիւրիէօ .- (Ինթիբարըն թէլաշը իւզէրինէ կիւլէրէր Ազիզիմ միւսիւ Բէրրէն , պէն սիզի կիւ ճէնտիրմէք իթթէմէտիմ վազըթլար շիտի րէք ֆէնա ուր , վէ իշլէրին զըլմէթի տէ րէք տիւշ միւշ տիւր , Պունտան զաթիւնաղար , չէքմիշ օլտուղունուղ քէտէր ու էլէմէլ , պէլլի սիննինիդտէն տահա զիեատէ սիզի զ ուվվէթտէն տիւր իւրմիւշլէր տիւր .

Ինթիբար .- Մատամ Տիւրիէօ , սիզէ պիւր աղ խըզմէթ իթմէր իւզրէ , պիւր միզտար չալըշմաղլա զ ուվվէթիմ աղալըր մը , Հէմ տէ իթտիկիմ խըզմէթ նէ տիւր , Սէֆիլ շէյ , լազըրտըրըն պիլէ իթմէք ճալիղ տէյիլ տիւր , Պիւ աքիս , խըզմէթ իթմէրլէ , էիկիլիմի պիւր եաշնտա օլան ուր զատար քէսպի զ ուվվէթ իթմէքտէ պատա սու մու հիսս

խոհօքումս Տէրոս ու քէտէրէրաւն պահօ խոհօքստանող, սիգին տէ տէրոս ու քէտէրէրինից օրմամբն մը տըրս, Հէր քէսին քէնտիւեէ մախաուս տէրոս ու քէտէրէրէի եօգ մու տուր, Սիւ շիմտի էվիէքի գատար ճէսուր վէ գուվիթի տէ յիսինից, Հալ պու քի իշ օրտուղունտա, էվիէքի կիպի իշ կիւ ճէ դաեէթ խաշիշէր օլաճաղընը տէրքեար տըր, էկիւրի եինէ հուտուտա կիթմէկէ վէ Ավսթրիալըյարա, Բուսիալըյարա, Բրուսիալըյարա վէ Ննկիլիզիէր դալէպէ չալմաեա յիւզում կէօրիւսէ, պահօ խտէրիմքի... լաքին պու գատարը քեաֆի տիր... պու մատտէ իւղէրինէ էրէ յիճէ կէօրիւստիք միւթէէստիր օրտուղունտա պու անխաեօրում, Հէմ աղլամապ, Հէմ կիւլմէք արզուսինտէսինից, Պիր ալ տա ախաաաաաա պահօ խտէրիմ, չիւնքի եալընը պիր խուսուս իւղէրինէ կէօրիւսէէք տէ յիլից, Պիր գալ կիւնտէն պէրու անխաեօրումքի, սիգ պահա եիւք օրմապ իսթէմէեօքստանող:

Պու Ֆիքըրինիցի թաշսին իթմէմ, վէ Հէր Նէ գատար պու մատտէ տէ սիգին կիպի տիւշիւնմէմ իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ սիգին իլէ հէմէֆքեար օրմապ իսթէրիմ:

Մատամ Տիւրիէօ — Օ հայտէ պաշգա Նէ տիւեճէք գալըր:

Իհթիեար — Հալ պու քի պէն սիգին իլէ պիր տէրէճէեէ գատար հէմէֆքեար օրմապ իսթէրիմ:

Մատամ Տիւրիէօ — Բէճա խտէրիմ, պիր թազըմ շարթարա գալըլաեըն:

Իհթիեար — Խտյըր, սիգէ հալընը պիր նասիհաթ վիրէճէեիմ:

Մատամ Տիւրիէօ — Սէօյլէիին պապալըմ, պու նասիհաթընը Նէ տիր:

Իհթիեար — Եա մէ յիւս օրմապընը, եօգսա, քէնտի միւրա-տընըգա գարշը օլարոպ, սիպի շիմտիտէն թաշթը Նէգարէթիմ ալմապ իսթէրիմ:

Մատամ Տիւրիէօ — Ֆազաթ միւսիւ Բէրրէն, մէ յիւս օրմա-մապ իշին Նէ եաբմալըրմ:

Իհթիեար — Նէ հաբաճաղընը շիմտի սիգէ սէօյլէրիմ:

Մատամ Տիւրիէօ — Վազաա էհլի մէրադտան տէ յիլ խտէմտէ, պու միւ չքիւլ վապիէթիտէն պէն նասըլ գուրթաբուճաղընը պիր մէեի արզու իթմէքտէեիմ:

Իհթիեար — Նասիհաթըմ դաեէթ սատէ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ — Սէօյլէիին պապալըմ:

Իհիթիւար .- Ձանն խոէրիմքի , պիզ տայիմա իյի գօմէու օլմու-
չուզ տուր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Շիւպհէսիզ իյի տօսթլար տախի օլմուչուզ
տուր :

Իհիթիւար .- Ելպէթթէ պիրիպիրիմիլէ մուարաղա իտէճէք տէ-
յիիզ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Լաքին պու սէօղլէրտէն նէ նէթիճէ չը-
զ արմազ իսթէէօրսունուզ :

Իհիթիւար .- Պէնիմ պարազամ պիւ եիւք տիւր , Վազթիլլէ , իշլէր
պրաքանտա օլուպ , քեար ու քիւպ եօլունտա իքէն , պուրատա , պէ-
նիմէ պէրապէր իքի իւչ իշճի տաՀա պարընմըշ տըր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ֆիքրիճիզի անլաւամանօրում , պու կիւնքի
կիւն , պազէն քէնաթինիզ իշին պիլէ կիւճ իլէ իչ պուլսուղանուզ
Հալտէ , իշճիլէր գուլլանմազլըր տիւշիւնէմէզսինիզ , Պարազանքըն
պիւ եիւք օլմար , Էտէֆ օլունտազ պիր յէյ տիր , չիւնքի քիրասը
տա նիսպէթ իւզլէ օլսուղանտան , Հալինիզի զիւտտէ միւշքիւլ պիր
տէրէճէէէ վազ իտէճէկի տէրքեար տըր :

Իհիթիւար .- Սէօղլում աֆիլ իտէրսինիզ սիզ տէ բէք ինատըր
իմիշսինիզ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նիճին պէնիմէ մուամմա սուրէթինտէ կէօ-
րիւշիւեօրսունուզ :

Իհիթիւար .- Տիւքքեանըմըն , միւէպպէտէն Էսկի վէ գուլլանըլ-
մըշ աւազ գապլարր տաթմազա մախսուս օլաճաղընա տալիր նէ՛ պիր
սէօզ սէպլէնիլմիշ տիր , նէ՛ տէ պէօղլէ պիր յէյ եազրլմըշ տըր , Խ-
ճարէլէրի տօղրու սուրէթտէ թէէտիեէ իթտիկիմ Հալտէ , պէն պու-
րատա , տաՀա օն սէնէ , թէնաիւլ իթտիկիմ սանաաթլարր իշլէթէ-
պիլիլիմ , նէ՛ տիմէք իսթէտիկիմ անլաւօրմուսունուզ , մատամ Տիւ-
րիէօ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Խալլ , Հէնուզ անլաւամանօրում :

Իհիթիւար .- Շիմաի իլզաՀ իտէրիմ , Պու կիւնտէն իթիպարէն ,
պարազամըն եարըրըր սիզլ պլրապլըրմ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Լաքին պէն օրատա նէ՛ եարաճաղմ :

Իհիթիւար .- Մատամ Տիւրիէօ , պու գատար թաՀգիրանէ Հալ-
տէ պուլունմաւըն , Սիգէ իթտիկիմ թէրլիֆի , քեպապ իտիլիշ եէր
էլմար սաթման Հէր Հանկըր գարբեա իթսէմ , պու մաՀէլլէնին միւշ-
թէրիլէրինտէն վէ եէրին ուլլուշուլուղունտան նէ՛ մէրթէպէ միւս-

Մատամ Տիւրիէօ .- Փազ աթ միւսիւ Բէրրէն , կիւեա պէն չա-
լըմագ իսթէմէեօրումկիպիւ , քէնտի քէնտինիդի բէք շէտիտ պիր թարգ-
տա միւտաֆաա իտիեօրսունուզ :

Իհթիեար .- Խա՛յր , պէն պունու տիմէեօրում , պիւ աքիս սիլին
ղաեթ չալըշղան օլտուղունուղու , վէ հէր թարաֆտա քէնտինիդ ի
չին իշ արամըշ իտուկինիդի պիլիրիմ . հալ պու . քի . քիպապ օլմուշ բա-
թաթէս սաթըճըլըղը իթմէք իսթէմէտիկինիլի մաէթ թէէսսիւֆ ան-
լաեօրում :

Մատամ Տիւրիէօ .- Թէքլիֆինիդի նա՛սըլ դապուլ իտէպիլիրիմ ,
չիւնքի պու իշի եաբապիլմէք իշին պիր խոյլի միսարիֆ իթմէք լա-
զըմ տըր :

Իհթիեար .- Պէն հէր մէսարիֆի իթմէկէ հազըրըմ . պու խու-
սուս իշին պօրճ տա իտէրիմ , վէ իճապընտա , քէնտի էշեամը սաթար ,
վէ պէտէլինի սիլին իշինիդէ հասը իյլէրիմ :

Մատամ Տիւրիէօ իտէ , Մ . Բէրրէնին պու ֆէտաքեալըղընա դար-
շը քէնտի իթիրապլարընա տէվամ իթտիկինտէն , իհթիեար՝ սըգըլ-
մաեա պաշատը , Փազ աթ մէզպուրէ , մէրզ ումու քէնտի բէտէրի կի-
պի սէվտիկինտէն ,

— Տարըմանընը Մ . Բէրրէն , սիլէ դարշը պու մէրթէպէ շիտ-
տէթլէ մուխալիֆէթիմին սէպէպի , պէնիմ սէպէպիմլէ սիլի միւշքիւլ
պիր վաղիեթէ զօյմագ իսթէմէտիկիմ իշին տիր , Էկէրշի հիւանի
միւրատըմա վէ չալըշմաղլըղըմա բաղմէն , իշիէր հօլունտա կիթմէզ ի-
սէ , օլ վաղըթ նէ՞ Խուստաղըղ , Պիլիրսինիդ . քի վարիտաթմըղ եօգ-
տուր , վէ սիլ , տէօրթ մէնէտէն պէրի տիր , անճագ քէնտի կիւն-
լիւք նաֆազանըղըն պէտէլինի չըգարապիլիեօրսունուզ :

Իհթիեար .- (Յէյլէսօֆ քերարանէ պիր սօղուգ դանլըրըղա .)
Պէն չաղտա պիր առէմի պօրճ իշին հապս իթմէզլէր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Օրատը էօյլէ , ֆազ աթ նամուս . . .

Իհթիեար .- (Քէնտի իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք .) - Պունաան
պաշգա իշլէրիմիդ տէ եօլունտա տէվամ իտէճէք տիր , - Նօգսանլա-
րըմըղը սաթըն ալմագ իշին , պէն պիր թէտպիր տիւշիւնտիմ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նէ՞ կիպի :

Իհթիեար .- Սիլ , չալուշ թալւ-ա-Մօրու սէվէրսինիդ տէյիլմի :

Մատամ Տիւրիէօ .- Քէնտիսինի զիւեատէսիյլէ սէվմիլիմտիր , ֆա-
զաթ պիշարէ առէմ չու էսնատէ վէֆաթ իթմիշ տիր :

Իհթիեար .- Էկէրշի էլան եաշամըշ օլաա՞ իտի :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .— Էլան քէնտիսինի սէվէճէք իտիմ:

Իհթիեար .— Փապ աթ պիր էվլատընըդ տա վար տըր, տէյիլ մի:

Մատամ՝ Տիւրիէօ .— Պիշարէ մէլէք...

Պու արա մէրգ ումէնին կէօզլէրի եաշարտը:

Իհթիեար .— Պու էվլատընըդ հաեաթտա օլապիլիր:

Մատամ՝ Տիւրիէօ .— Շիւպհէսիզ:

Իհթիեար .— Անըն իչին էօմրիւնիւզիւ ֆէտա իթմէլիսինիզ:

Մատամ՝ Տիւրիէօ .— Ահ, էվլէթ:

Իհթիեար .— Անըն ուզրունա քեաֆֆէյի ֆէտաքեարլըդլարա
դ աթլանմալսընըդ:

Մատամ՝ Տիւրիէօ .— Պիլա թէրէտտիւտ:

Իհթիեար .— Բէր ալէա, սիզէ պիր ֆէտաքեարլըդ թէքլիֆ ի-
տէճէեիմ:

Մատամ՝ Տիւրիէօ .— Հէր նէ իսէ, սէօյլէեին պադալըմ:

Իհթիեար պիր ադ թէրէտտիւտտէն սօնրա,

— Մատամ Տիւրիէօ, սիզին պիր իֆթիսար խաշընըդ վար տըր,
տէյիլ մի, տէտի:

Մատամ Տիւրիէօ .— Իֆթիսար խաշըմը... Իմբերաթօրուն վիր-
տիկլի մի:

Մէրգ ումէ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, չիւպհէսիզ իհ-
թիեար Բէրընին ֆիքրինի անլաեարադ, օլ դըյմէթտար նիշանը
միւտաֆաա իթմէք իւզրէ, էլինի կէօքսիւ իւզէրինէ կէօթիւրտիւ:

ՄԱՏԱՄ ՏԻՒՐԻԷՕՆԻԻՆ՝ ԲԷՆՏԻՍԻ ԻԶԻՆ ԲԷՏԵՐ ՕԼԱՃԱԴ ՄԻԻՀԹԷՐԷՄ
ՊԻՐ ԱՏԷՄ ՊՈՒԼՏՈՒԳՏԱՆ ՍՕՆՐԱ, ԲԷՆՏԻՍԻՆԷ ՎԱԼԻՏԷԼԻԲ ԻՏԷՃԷՔ
ՊԻՐ ՆԱՄՈՒՍԼՈՒ ԳԱՏԸՆ ՏԱԽԻ ՊՈՒԼՄԱՍԸ

Մատամ Տիւրիէօ իլէ պապա Բէրըն արասընտա վէրիլէն գա-
րար մուճիպլինճէ, դարդէն ալընան պիր միգտար ագչէեէ պէտէլ:

մեզքիւր խաչ պիր թէֆէճիսէ ընչին մագամընտա պըրագըլտը , վա-
գաա մատամ Տիւրիէօ , քէնտի շէնաաթընա միւքնաֆաթէն պիզգաթ
իմէրաթօր Պօնաբարթըն էլինտէն ալմըշ օլտուղու իշպու իֆթիխար
նիշանընը , եէտինտէն , մուվադգաթէն օլտուն չըգարմագ իսթէմէ-
մէքտէ իտի իսէտէ , քէնտիսի իշին չալըմասը , էվիտը իշին տախի
չալըմագ օլտուղունու տիւշիւնէրէք , խաշնախաշ դարալը մէքքիւ-
րէ գաթլանտը , վէ անճագ , քէնտիսի վէ պապա Բէրրէն , թէֆէճի-
նին նէգտինտէն մազգունէն տիշարը չըդ տըղլարընտա , մէքքիւր ընչի-
նի պիք ան էվվէլ դուրթարմագ իւզրէ էլտէն կէլէն դայրէթտէ գու-
սուր իթմէմէկի ֆիքիւրլէրինէ գօյտուլար , Շու գատարքի , մատամ
Տիւրիէօ , պապա Բէրրէնէ աղըրլըդ օլմաեարագ քէնտինաֆագասընը
չըդարապիւմէկէ , վէ մէրգուլմ իշթիեարա եարտըմը տա օլմաեա
պաշաեալըտան պէրու , օլ գատար մազգուղիյեթէ ճիսս իթտիքի ,
պունուլն իւզէրինէ իւք քէտէրի պիւր աղ խաֆիֆլէշտի :

Մէրգուլմէնին տայիրէսի , իշթիեարընքինտէն պիւր թաթարէր-
տէ իլէ այըրլարագ , իշէ պաշլանտըղը կիւնտէն ըաղպէթի ումուսի-
նէ գազանըլտը , չիւնքի մատամ Տիւրիէօ , օ սէմթտէ իյի սուրէթտէ
թանըլմըշ օլտուգտան պաշգա , պապա Բէրրէն տէ քէնտիսին թաշ-
թը հիմաեեսինէ ալմըշ իտիքի , պու խուսուս տախի մազէլլի էհալթի
նէգտինտէ էհէմմիհէթտէն խալլի տէյիլ իտի , Պունտան գաթինա-
գար , մատամ Տիւրիէօ դաեթթ թէմիզ վէ տիւպէր պիւր գատըն իտի ,
Անճագ , տիլինին գուվվէյի ճաղիպէսիյլէ պէրապէր , էլի տախի
բէք չէվիք օլտուղունտան , միւշթէրիլէրինտէն պալըսը , տիլ շագա-
սընտան ֆաղլա , էլ շագասընա տախի գալըքընճա , մէրգուլմէ
նինտէ քէնտի էլինի հօգարը գալտըրըպ , հատտինի թէնճավուղ իթ-
մէք իսթէնէնի տայիրէյի էտէպէ իտխալ իյլէր իտի :

Պու սուրէթլէ , մատամ Տիւրիէօ , աղ վագըրթտա , քէպապ իտիլ-
միշ բաթաթէն սաթան գարըլար իշիտէ մաարուֆ օլուպ , մաշէլէ-
տէ քիմաէնին քէնտիսիյլէ ըհգապէթ իտէմէնէճէկի անլաշըմաեա
պաշաալտը , վէ պիւր արա , եալընըքճա իշէ եէթիշէմէտիկինտէն , վէ
պապա Բէրրէնինտէ օլ էսնատէ իշի քէսատ օլտուղունտան , օ տա բա-
թաթէնէլին գապուղլարընը անըգլամագլա մէշղուլ օլտու :

Պու իքի շէրիքլէրին կիւնտէլիքլէրի մէմնուն օլունաճագ սու-
րէթտէ օլտուղու ճիհէթլէ , եաղընտա , ընչին պըրագտըղլարը
իֆթիխար խաշընը գուրթարմաեը իւմիտ իթտիքտէն պաշգա , քէն-
պի սէրվէթ իթմէքլիկի պիլէ իւմիտ իթմէքտէլէր իքէն , հայըֆ քի :

հալը հազըրըն իճապընա պիւթիւն պիւթիւն հասը իթմէք իւղրէ, ֆիքըրինտէն, Թաբ-ա-Մօր իլէ էվլատընըն խաթըրէլէրինի տէ չըգարտը, վէ օնտան սօնրա, եալընըղ քէնտի իհթիւտը համիսինի գաեըր-մագլա մէշղուլ օլտու:

Մէգպուրէ, էօլէճէք օլտուղունու հիսս իտէն խասթալարըն սօն տագըղալարընտա պաղը իհթիւեաճաթտան մուհրումի պմալարքէյ-ֆիւեթի, օ խասթալար իչին զաեթ մուճիպի թէհսսիւֆի վէ քէտէր պիր սահիհլէք իաուկինի պիտիկինտէն, պու սըրատա սէվկիւլիւ համիսի հագըղընտա կէօսիլէրտիկի հիւսնի իհթիմամաթ, մահզա պու միւլահագանա մէպնի իտի:

Անճագ չունա էսէֆ օլունուրքի, մատամ Տիւրիէօնիւն, հէքիմ-լէրին վիզիթալարընա, իլաճլարա վէ խասթա իչին միւնասիպ թա-ամլար թէրթիպ իտիլմէսինէ սարֆ օլունմագ իւղրէ աղչէնէ դիեա-տէ իհթիւեաճը պուլունտուղու սըրատա, մէրգուսնին թիճարէթի, իւք բարլագլըղընը դայպ իթմէկէ պաշլատը:

Պու իսէ, թապիի իտի, դիրա հէրնէ գատար էօլիւմ հալինաէ պուլունան խասթա, մատամ Տիւրիէօնիւն սաթտըղը բաթաթէպէ-րին գապուղլարընը տեըղլամագ իսթէր իտի իսէ տէ, պիր տիւլլիւ միւղթէտիր օլամատըղընտան, վէ մէրգուսնի տէ, ֆաղա մէսարիֆ ալթընտա օլտուղու պիր ղէմանտա, քէնտիլինէ պիր եարտըմճը ալ-մագ իսթմէտիկինտէն, պիւթիւն իչլէրինի եալընըղճա կէօրմէքտէ, վէ պու սէպէպլէ սապահտան գալըղպ, կիճէնէ գատար չալըմագ-տա իտի: Պու ճիւմլէ իլէ եինէ էվլէքի հալի գալմանըպ, չէօլէքի միւլթէրիլէր տիւքքեանա կէտիքլէրինտէ, հէմ մատամ Տիւրիէօնիւ մահզուն վէ միւքքէտէր կէօրմէլէրինտէն, հէմ պու տիւքքեանտա, չօգ տէֆա քէպապ իտիմիշ հաղըր բաթտթէս պուլմաաըղլարընտան, պիրէր պիրէր մէքքիւր տիւքքեանտան չէքիլմէկէ պաշլատըլար:

Մ. Բէրրէն, պիր սէնէ գատար խասթա գալտը, Պու խասթէլիք միւտտէթինին տէօրթ ալընը տեաղտա, վէ սէքիլինի եաթագտա կէշիրտի, վէ նիհանէթ 1823 տէ մէրգուսնի վէֆաթ իթտիկինտէ, մա-տամ Տիւրիէօ, քեամիլլէն գարուրէթ ու սիֆալէթէ տիւլար օլմուշ իտի:

Մէրգուսն, 500 ֆրանկ գատար պօրճուլ օլուպ, իքի ալըղ տա տիւքքեան սահիպինէ պօրճու օլտուղունտան, մէրգուսն, մէգպուրէ-նին էտէվաթընը վէ մօպիլեասընը գապթ իտիպ, քէնտիսինի տիւք-քեանընտան վէ իգամէթկեահընտան չըգարտը:

Մատամ Տիւրիէօ աչըգտա գալընճա, գօնչուսու օլան պիր գատըն թարափընտոն միւսափիրէթէն գապուլ օլունտու: Շու գատար քի, պու գատըն՝ նէ գատար համիյեթի սահիպի տէ օլսա, գաթէն քէնտիսի, շունուն պունուն սատագասըյլա կէշինմէքտէ իտուկինտէն, վէ եաշլը, վէ պիր աղտա սաղաթ պուլունտուղունտան, մատամ Տիւրիէօ, ուղուն միւտտէթլէ օգարընա պար օլմասը, անըն նէգաքէթ վէ ինսանիյեթիմինի սուի իսթիմալ իթմէք տիմէք իտուկինի անլատը, վէ պու հապըգէթէ խքերաթ օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, սօն պիր ֆէտաքերարլըղա տախի պիլա թէրէտտիւտ գաթլանարագ, քէնտի քէնտիքէ,

— Իմբէրաթ օլուն վիրմիշ օլտուղու իֆթիսար խաշընր բէհին գօյմագ տէրլճէսինէ կէրտիկիմ, վէ պու խաշր գուրթարմանա տախի իւմիտիմ գալմատըղը հարտէ, քերաֆֆէյի ֆէտաքերարլըգլարա գաթլանըմագ, վէ պու խուսուստու զէրրէ գատար պաթըլ իթիգատտա պուլունմագ թապի տիր, տիմէքտէ իտի:

Մատամ Տիւրիէօ, պու սէօղլէրի քէտէր ու թէէսսիւֆլէ սէօյլէմէքտէ վէ միւլսհաղա իյլէմէքտէ իտի:

Հէր նէ հալ իտէ, մէրգումէ գատըն, հէր կիւնա էֆքերաըր պաթըլէնէ պէր թարաֆ իլէ, սօն պիր ֆէտաքերարլըգտան տախի կէրի տուրմագ իսթէմէտի: Շէօյլէ քի էշերասը, պօրծարընա պէտէլ զապթ օլունտուղու սըրատա, գանունէն քէնտիսինէ պըրագըլմըշ օլան եաթաղընը, վէ պիր միւլտար էշերասընը տախի եիւզ ֆերանգա սաթտը, վէ պու աղչէնի միւսալի սուրէթտէ իրի բայ իտիպ, մահղունէն վէ միւրէտտէրէն իհթիւրաթ տիլէնճինին օտտաընա չըղտը, վէ մէղքիւր իրի թաղըմ աղչէտէն պիրինի քէնտի ճէպինէ վաղ իթտիկի կիպի, իրի թաղըմ աղչէտէն պիրմէք իսթէտիկինտէ, տիլէնճի, հայտիկէրինի տէ մէրգումէնէ վիրմէք իսթէտիկինտէ, տիլէնճի, հայրէթտէ գալարագ, կէօղլէրինի աշտը, վէ օլ գատար շաշըրմըշ իտի քի, բէրէլէնէրէք, եալընըլ:

— Պու նէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Մատամ Տիւրիէօ — Բարա տըր:

Տիլէնճի — Պու բարա քիմին իշին տիր:

Մատամ Տիւրիէօ — Սիլըն իշին տիր:

Տիլէնճի — Պէնիմ իշին մի, սիւպհան Ալլահ, պունու պէն նէ

եաբաճաղըմ:

Մատամ Տիւրիէօ — Սիլ, միւսինն պիր գատընսընըղ, վէ միւսթաղպէլ իտէ, մալիւմ օլմատըղընտան...

Տիւննճի .- Երկիրմի սէնէ տիր բի , քէնտի ազ չէմ օլմատրդր հալ-
տէ , բէյ ալէա եաշամըըմ տրը :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նէ՞ պէյի վար տրը . սիզ եինէ պու բա-
րաեը ալըն :

Տիւննճի .- Խա'յր , ալմամ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Լաքին էկերչի տիլէնմէք իչին տիշարը չը-
գամագ օլուր իսէնիզ , նէ՞ եաբաճագ սընը :

Տիւննճի .- Իեանէյի ումումիեէ ճէմիյեէթի սազ օլտուն :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էկերչի խասթալանըրսանըզ , նէ՞ եաբա-
ճագ սընը :

Տիւննճի .- Եինէ օ ճէմիյեէթին մուսվէնէթինէ միւրաճաթ
իտէճէեիմ , ֆագաթ պէօյլէ պիր սըրատա , պէնճէ է'ն իյիսի , պիր
ան էվվէլ էօլմէք տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նի'չին :

Տիւննճի .- Էվվէլա ազ ճէֆա չէքմէք իչին , սօնրա տա . . .

Իհթիեարէ տիւննճի պու սըրատա թէրէտտիւտ իթտիկինտէն ,
մատամ Տիւրիէօ :

— Սօնրա նէ՞ , տէյի սիւալ իթտի :

Տիւննճի .- (Միւհասիր պիր հալ իլէ .) Զանն իտէրիմ'քի , հաեա-
թըմըն սօն տագըզասընտա գօրլաճաղըմ , պինապէրին . . .

Մէրգումէ , իբլինճի տէֆա թէրէտտիւտ իթտիկինտէն , Լիօիլ ,
մէզպուրէեի պագըըյա ճէսարէթլէնտիրէրէք ,

— Սէօղիւնիւզիւ իբմալ իտին , տէտի :

Տիւննճի .- Պէնիմ կիպի ֆագիր պիր գարըեա , սօն իբի կիճէ-
տէ քէնտիմի պագտըրմադ իւզրէ , իսթէրսէնիզ եալընըզ պէշ ֆրանգ
պըրազընը :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պէշ ֆրանգ եերինէ էլլի ֆրանգը ալըն :

Մէրգումէ , պէօյլէ տիեերէք , մէղքիւր ազ չէեի իհթիեարէ դա-
տընա ուզաթտը , վէ օ տալի ,

— Խա'յր , եալընըզ պէշ ֆրանգ իսթէրիմ , վէ էկեր յիլը ֆրանգ
ֆաղա վիւրմէք իչին իսրար իտէրսէնիզ , պէշ ֆրանգը տալի գա-
պուլ իթմէմ , տէտի :

Մատամ Տիւրիէօ , պու տիւննճի գարը իլէ իսրար իթմէրիք
միւսքինսիզ օլտուղունու անլաեարագ , վէ իհթիեար գունտուրաճը-
եը խաթըրլամաընտան կէօղլէրի եաշարարագ ,

— Պու տա , պապա Բէրէնին գալպինի անտըրըր պիր գատըն

Ֆառաքանիք մեղադրեց, տիպիկական գատնեցն իրաւական իրաւունքի մասին հէլլէ կէտիկիւնտէ, անքն վէճաթ իրաւունք օլտուղունու խապէր ալտըղընտան, պիր տէճա տահա միւրէտտէր օլտու, վէ արթըր օրաճա պիր իշի գալմատըղընտան, խանէսինէ ալտէթ իյլէտի:

3

ԷԼՕԻՉԻՆ, ԱՅՆԻ ՎԱԳԸԹՏԱ ՊԻՐ ՉԷՎՃ ՎԷ ՊԻՐ ԷՎԼԱՏ ՊԻԼԻՊ
ՂԱՅՊ ԻԹՄԷՍԻ

Մատամ Տիւրիէօ, քէնտի իշթիւտէրէ տօսթ ունու զայս իրաւունք տէն սօնրա, իյի պիր հայտէ պտլունմաւօրտու:

Ջանն իտէրսին ըի, պու գատնեցն տայիւնա եալընըր գալաճալը, վէ շայեանը թէէսսիւֆ պիր էսմիւր կէշիւրէճէկի, քէնտի գատէրի իրաւունքնտան իտի:

Մէրդուէնին, նաֆաղատնըն թէտարիքի իշին խըղմէթլէրին տէրիւ հաէ իրաւունքի ֆաթիւրալար, ֆաղիւր վէ կիւն գաղանըր կիւն եէէէն թաղըմտան իտիլէր:

Պու ֆաթիւրալարտան պիրի, մատամ Տիւրիէօնին հիւրեաւէսինտէ պիւսիւր պիր մէվըր թուլմալ օլտուղունտան, օղ ուեանլարմըրգա պու պաղտէ պաղը մալիւմաթ իրաւունքը լաղըմէտէն կէօրմիւշիւր տիւր:

Պու ֆաթիւրալար պիր էրքէր, պիր գատնէ վէ պիր չօճուգտան միւրէթթէպ օլտալ, էրքէր, էլլի եալընա եաղըն Օկիւսթ Տիւպլը իտմիւտէ, ուսթա պիր մաքիւնիսթ օլտուղու հալտէ, ֆապրիւանըն պիրինտէ ուսթա պաղըլըր իտէրէր, ֆաթիւրալարն օլտուղու կէշինտիւրէպլէճէր սուրէթտէ լարա գաղանմալտա իտի:

Տիւպլը, սիննինին պիւսիւր զըմընը, իմըրաթօրլուր տէվրինտէ կէշիւրմիւ, իմըրաթօր Պօնաբարթըր սէվմիւ, 1814 սէնէսինին խայինլէրինի լանէթլէմիւ, վաթէրլօ մալաբաթալէսինտէ էօլլաթթէ լիքէսինտէն գուրթուրմու, վէ Պօնաբարթիսթ օլտուղու ճիւշէթլէ, քէնտիւրի պիր մէնֆատէ կիւլէմիւ իտի:

Մատամ Տիւպէրլ օթուղ եաշնտա օլուպ, վաղթիլլէ բէք տիւպէր օլմուշ օլտուպուլ րէվիշինտէն անլաշլըպ, ֆադաթ խասթալըպ-լարտան վէ. քէտէրլէրտէն թապիւր կիւղէլիկի պօղումուշ, րէնկի սօլմուշ, կէօղլէրի գըղարմըշ վէ. դուրու պիր էօքսիւրիւքտէն եիւրէկի բարչալանմըշ իտի.

Լէօնի վէ Օկիւսթ իսիմլէրինտէ օլան պու գարը գօճա, էվլէն-տիքլէրի գէման պիւրիպիրինի սէվտիքլէրի մէրթէպէտէ, օլսըրատա տախի եէկտիկէրի հապ գընտա մուհապպէթլէ մութթասըֆ պու-լունմագտա իտիլէր իսէ տէ, էսէֆ օլունուր քի. Լէօնինին խաս-թա հալի, պու մուհապպէթի միւքէմիլէ գըլամամագտա, վէ եա-դընտա պիրիպիրինտէն ալըլմագ մէճպուրիեթիինտէ պուլունաճագ-լարընը խաթըլլատըգճա, իքիսի տէ մահգուն օլմագտա իտի.

Պունլարըն էվլատը իսէ, Վիլիամ իսմինտէ օն պիր եաշնտա կիւ-ղէլ պիր չօճուգ իտի.

Տիւպէրլին, էվճէ խըղմէթլէրին կէօրտիւրիւմէսի իշին մատամ Տիւրիէսեիւ ալմասը, գէվճէսինին, էվճէ իշլէրի կէօրմէկէ իգթի-տարը պուլունմատըղընը անլամասընա մէ չիսի իտի.

Մատամ Տիւրիէօ, պունլարըն էվինտէ իքի իւշ կիւն գալտըղըն-տա, անլէր իլէ բէք չաբուլ իւլֆէթ հասըլ իթտի.

Պիր ուպաշ, մատամ Տիւպէրլ, գէվճինին ֆապրիգատա վէ օղ-լունուն մէքթէպտէ օլմուլարընտան պիլ իսթիֆատէ, մատամ Տիւ-րիէօեիւ չաղըրըպ, Եանընտա օթուրմասընը իսթարտէն սօնրա,

— Մատամ Տիւրիէօ, սիլէ պազը մուհիմի իֆատէլէրիմ վար տըր, Սէօյլէեէճէկիմ սէօղլէրի էսրար թուլթմանըղը իսթարա լիւ-գոււմ կէօրմէմ, տէտի.

Մատամ Տիւրիէօ — էվվէթ, մատամ, պու պապտէ իսթարա հաճէթ եօզ տուր.

Մատամ Տիւպէրլ — Բէք իյի, պէնի տինլէեին.

Մատամ Տիւպէրլ, սէօյլէճէկի սէօղլէրտէն պիլղաթ նէֆրէթ իտէրճէսինէ, զաեթթ եափուշ պիր սէտա իլէ, չու վէճհլէ քէլամա պաշլատը.

— Մատամ Տիւրիէօ, պէն էօլէճէեիւմ, վէ լաքին վալիտէ օլտու-ղումտան, էվլատըմըն միւսթագպէլի, ֆիքրիմի իշլալ, վէ պէնի պի-հուղուր իտիեօր.

Մատամ Տիւրիէօ — էվլատընըղըն միւսթագպէլինճէ վէսվէսէ ի-տէճէք նէ սէպէպինիղ վար տըր.

Մատամ Տիւպէրլ .- Զինքը բեռերի , հէր նէ դատար իյի պիւր
ատէմ խէ տէ , էֆքեարը շէտիտէ սահլիպի օրտուղունտան , իսթի-
լալը մագամընտա հէր ան ու տազըգա տէրտէսթի դապիլ տիր ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Ալլահ իթմէեէ :

Մատամ Տիւպէրլ .- Փէսատընլար հազ դընտա պէրլէեէն ճէգաեը
տէրխաթըր իտին :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պագ աթ , ազիզէմ , Մ . Տիւպէրլ՝ ֆէսատըն
մը տըր :

Մատամ Տիւպէրլ .- Էվվէթ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պու օլամազ շէյ տիր :

Մատամ Տիւպէրլ .- Էսէֆ իտէրիմքի , պու սէօղլում բէր տօյ-
րու տուր : Քէնտիսի , իմըլտթօրլուզ տէվընին աթիզ ասքերլէ-
րինտէն օլուպ , իմընրաթօրա , վէ իմընրաթօրլուզ հիւքիւմէթինէ
թէվէճհիւհիւմը շէտիտէսի վար տըր : Հաթիմա իմընրաթօրլուղուն
տիւշմէսիյլէ , եէրինէ կէշէն հիւքիւմէթին , նէյ վէ սայիր զէվաթը
զուրղունտ տիղտիւմսի , զէվճիւմ , օ հիւքիւմէթիէ դարը օլ տէրէճէ
հիատէթլէնտիւմիշ տիրքի , շէնա սէնէ մուպատտէմ Դարպօնարիպ
տէնիլէն ճէմիյնէթի խէֆիէեէ կիւմէս քէնտինէ լիւքլիֆ օլուն-
տուգտա , օլ պապտէ սօսթլարընըն թէրլիֆինի դապուլ իթմէքտէն
շէքինմէմիշ տիր : Պինապէրին պու հար , զէվճիւմ իշին մուխաթարա-
եը մուճիպ օլապիլիր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ֆիլվապը մատամ , պու հար տէհէթլի տիր ,
լաքին զէվճինիլին միւտաֆաա իթտիկի տավա հապ-զլը խէ . . .

Մատամ Տիւպէրլ .- Հապ-զլը օրտուղունտ շիւպհէ իթմէմ , չիւն-
քի Օկիլ սիմիւն էֆքեար ու հիւսիեաթը մալիւմիւմ խուկինտէն ,
հապ-զլը մէսյաթլէր իւղէրինէ միւէսսէս պիր թէշէպիլուսէ պիր տա-
զըգա պիլէ իշթիւրաք իթմէք իսթէմիւնէէկինի պիլիւրիմ : Հէր նէ
դատար պու խուսուտա իսքեթ օրմոշ իսէմտէ , պու ճիւմէ իլէ
եինէ պու շէյ պանա դաեթթ տէհէթլի կէօրիւնիւեօր : Պիր քէրլէ
տիւշիւնիւնքի , պէն էօլիւլմէմ , նէ օլամազ տըր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Մատամ , պու սէօղլէրի սէօյլէմէերն , էվլու-
տընըզ հապ-զլէնտա օլան մուհապպէթլինիլ , սիլի , դաեթթ միւպա-
լաղալը գօրլ ուլարա սէվպ իտիեօր :

Մատամ Տիւպէրլ .- Պէն նէ դատար սէօյլէմէմ , օ հար վուդու
պուլաճազ տըր : Քէնտիմին ֆէնա օլտուղումա զաթէն հիս իտի-
եօրում , իմտի , մատամ , հէնուզ վապըթ վար իքէն , պու միւքեա-

լէւեւեր իճապ իթտորէն խըզմէթ հապգընտա սիւրն իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիւմ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Բէճա խտէրիւմ, մատամ, հէր'նէ կիւնա խըզմէթ տէն պահս իթմէք իսթէէօր իսէնիզ, սէօյլէէին, եաբապիլէճէ-կիւմ պիր շէյ իսէ, տիրիզ իթմէմ:

Մատամ Տիւպէրլ .- Համիլյէթ ինիզի պիտիկիմտէն, վէ թադտիր էյլէտիկիմտէն, պու պապտէքի թէքլիֆիմէ յուր մուվաֆֆա-դաթ կէօսթ էրէճէկինիզի զաթէն մէմուլ իթմէքտէրիւմ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Արդունուզ 'նէ' տիր:

Մատամ Տիւպէրլ .- Եկէր էօլէճէք օլուր իսէմ...

Մատամ Տիւրիէօ .- Հալէա պու շայեանը թէէսսիւֆ էֆրեարտա իսար'ը իտիեօրսունուզ:

Մատամ Տիւպէրլ .- Եվիլէթ. իմտի էկէր պէն էօլէճէք օլուր իսէմ, զէվճիւմի թէհիլիքտէն սապընտըրմազ. իչին եանընտա պուլունմանըզ արզու իտէրիւմ. Հէր հալտէ պուրատան կիթմէմէլիսինիզ, չիւնքի գօրդաուզում ֆէնայլզ վուգուա կէլէճէք օլուր իսէ, էվլատըմը օրթատա պըրադմաեարազ, պիր գաշ սէնէ գատար տահաքէնտիսինէ վալիտէլիք իթմէլիսինիզ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Պու արդունուզու իճրա իթմէլիկէ սէօզ վէրիրիւմ:

Մատամ Տիւպէրլ .- Պու պապտէ վատ խտէրմիսինիզ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Եէմին տալի իտէրիւմ, ֆազաթ տիկէր պիր մատտէ իւզէրինէ պահս իտէլիւմ, չիւնքի պու միւքեալէմէ սիզի միւլ թէէսսիւր իտիեօր:

Մատամ Տիւպէրլ .- Խա'յը, խա'յը:

Հալպուքի օլէմտտէ Մ. Տիւպէրլ, թատմ իթմէք իւզրէ ֆապրիգատան ալտէթ իթտիկի ճիհէթլէ, մէզքիւր միւքեալէմէ քէսիլմէզքիւր միւքեալէմէլէրինէ տէվամ իթմէք իսթէմէտիլէր:

Չաթէն տէ մատամ Տիւպէրլ՝ ֆիբրինի անլաթմըշ, վէ մատամ Տիւրիէօ տէ, մէրդումէնին արզուսունու իճրա իթմէլիկի, ատէթա եէմին թահթընտա վատ իթմիշ օլտուզունտան, ֆապրիգա իշճիսի-նին գարըսընը, էվլատընտան տօլաեը թէէմին իթմէք իչին պունտան զիեատէ պիր շէյ գալմամըշ իտի:

Պունունլա պէրապէր, մատամ Տիւպէրլ, մատտէլի մալիւմէ իւզէրինէ թէքրաբ պէ թէքրաբ պահս իթմէք իչին, մատամ Տիւրիէօ-

եւ ի ճպար ի թոի, վէ օ տախի, կիւն պէ կիւն զայի՜Քլաշմագտա օ-
լան վէ մէզարա տողրու կիթմէքտէ պուլունան տօսթու գատը-
նը կիւնէնտիւմէմէք իչին, խօշլանմատըղը մէզըրիւր միւքեպէմէնէ
գաթլանմագտա իտի:

Մատամ Տիւպէրլ, պուլունտուղու հալտէն տօլաեը քէնտիեի
ալտաթմաեըպ, էօլիւմ սաաթը կէլտիկինտէ, մատամ Տիւրիէօ իլէ
զէվճինի վէ օղլունու եաթաղը պաշընա չաղըրտը, վէ մատամ Տիւ-
րիէօ իլէ զէվճինէ, օղլունուն մէնֆաաթը իչին պիւրիպիւրինտէն այ-
րըլմամալարընը ըհնա իթոի: Պատէհու պիչարէ գաաըն, իքիւինէ
խիթապէն:

— Էկէր միւնասիպ կէօրիւրսէնիղ, էվլէնինիղ, չիւնըլ էվլաորմ
հագգընտա պէնիմ կէօսթէրէհէք օլտուղում հիւսնի իհթիմամ վէ
նէզարէթի, մատամ Տիւրիէօտէն զայրի հիչ պիւր գատըն իպրաղ ի-
տէմէզ, տէտի, վէ այրընա զէվճինէ խիթապ իտէրէք, — Օկիւլթ,
մատամ Տիւրիէօ հագգընտա պիւր խուսուլմէթինիղ վա՞ր մը տըր-
տէյի սիւալ իթոի:

Մ. Տիւպէրլ. — Ասա:

Մատամ Տիւպէրլ. — Ե՛յ սիզ, մատամ Տիւրիէօ, զէվճիմէ գալը
պիւր տիկիւրիկինիզ վա՞ր մը տըր:

Մատամ Տիւրիէօ. — Խա՛յր, մատամ, ֆագաթ...

Մատամ Տիւպէրլ. — Պիւր իթիւրաղընը՞ գա՞ր վար տըր:

Մատամ Տիւրիէօ. — Էվլէթ, մատամ:

Մատամ Տիւպէրլ. — Ծիւլէմիզիլի: սաատէթինի, խուսուսա պէ-
նիմ սատտէթիմի մուճիպ օլաճագ օլան շու արզումա նի՛չին մուլա-
րիֆէթ իտիեօրաունուղ: Զաթէն պէն, պու կէնճ չաղըմտա վէֆաթ
իթտիկիւր վէ էվլատըմը էօքսիզ պըրագաղըմտան տօլաեը պէտ-
պախթըմ: Իմոի, պանա մէրհամէթ իտին:

Մատամ Տիւրիէօ. — Պագաթ, մատամ:

Մատամ Տիւպէրլ. — Զէվճիմին արզուլարընը իքմալ իտէճէկինի-
զէ էմինիմ:

Մ. Տիւպէրլ. — (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարաղ, վէ զէվճէսի-
նին էլինի տօտաղլարընա կէօթիւրէրէք:) Սէվկիւլի գէվճէմ, պու
եօլտա սէօղլէր սէօյլէմէ:

Մատամ Տիւպէրլ. — Նի՛չին:

Մ. Տիւպէրլ. — Զիւնըլ հէնուղ հաեաթտալըն, վէ ճէնուպը
Ալլահ սէնի պանա պախշ իյլէեհէհէք տիւր:

Մատամ Տիւպէրլը .— Հանձնարմըն գաթթ օլունմասընա չօդ վա-
զըթ գալմատը .

Վիլեամ չօճուգ .— (Վալիտէսինին էլլերինտէն պիրինի թուծա-
րադ .) Վալիտէճիւեիմ, պու եօլտա սէօղլէր սէօղլէմէ .

Մատամ Տիւպէրլը .— Ճէսուր օլուն տօսթլարըմ, վէ պէնի տին-
լէսին .

Գեաֆֆէսի սուս օլուպ, եալընը Հաղըրունըն գալպլէրինտէն
չըդըպ, բասըրա իշախօլլէն հընչըրըդ սէպլէրի, մէգքիւր սուսու-
ղու իշալ իթմէքտէ իտի .

Մատամ Տիւպէրլը .— (Իֆաառէսինէ աււամ իլէ .) Սէօղլէսին, մա-
տամ Տիւրիէօ, թէքլիֆ իթտիկիմ իդտիվաճա մուխտիլֆէթ իթմէք
իլին ճիտտի նէ՞ սէպլէպլիիգ վար տըր .

Մատամ Տիւրիէօ .— Պէնիմտէ պիր էյլատըմ վար տըր, մատամ,
վէ պու էվլատըմըն բէտէրի օլտն թար-ա-Մօրուն Հաեաթտա օլմա-
տըղընա գաթթիէն թէէմին Քրմատըգ ճօ, էվլատըմ, տիկէր պիր
բէտէր թալէին իտէմէմ .

Շիմոիեի գատար հիքեաեէմիգտէ, մատամ Տիւրիէօնին, թար-
ա-Մօրու քէնտի գէվճի մագաթընտա թէսիեէ իթտիկինի էլլէթմիշ
իսէք տէ, Հաղըգէթտէ, մէրգում անըն գէվճի օլմաեըպ, միւնա-
սէպաթթը զայրը մէշրուէ նէթիճէսի օլարադ, զիքը օլունան էվլատ
տիւնեաեա կէրմիշ իտի .

Անճապ, մատամ Տիւպէրլը, մատամ Տիւրիէօնին մէգքիւր ճէ-
վապլընտան, եանի քէնտիսինին հիյնի վէֆաթընտա, գէվճի Մ. Տիւ-
պէրլ իլէ էվլէնէմէեէճէկինտէն միւթէէսիւր օլտուղու ճիհէթլէ,
մատամ Տիւրիէօ, մէրգումէի թէսէլլի իթմէք, վէ պէլքի էօմրիւնի
տէ թէմոթ էլլէմէք միւլահաղասըյլա, թէքլիֆինէ մուվաֆֆադաթ
կէօսթէրաի, վէ պու մուվաֆֆադաթը միւթէպըպ, խասթանըն
կէօղլէրինտէ վէ սիմասընտա էսէրը մէսէրըթ միւշահէտէ օլունա-
րադ, եիւրսէք սէտա իլէ .

— Արթըգ մէսուրըն վէ հուղուրը գալպ իլէ վէֆաթ խտէպի-
լէրիմ, վէ պու մահգուղիյեթի տէ սիգէ պօրճուեուեմ, մատամ Տիւ-
րիէօ, իմտի էլլինիգի պանա ուղատըն, տէյի պէեան էլլէտի .

Մատամ Տիւրիէօ, ճան չէքիշմէքտէ օլտն խասթանըն արղուսու
մուճիպլինճէ էլլինէ ուղաթտը, վէ մատամ Տիւպէրլը՝ պու էլի, գէվ-
ճինին էլլիտէրունին վաղ իլէ .

— Խալլ տուամյա պէրապէր, իքինիշի գափուշտուրուրում .

Եւկտիկէրինիզի սէվին, խուսուսիլէ եվլատրմա մուհապպէթ կէօս-
թէրին, տէտի:

Իշպու միւհասիր մէնզարէտէն պիր դաշ տաղըդա սօնրա, պէտ-
պախթ վալիտէ, թէպլիսի բուհ իթտիկինտէն, զէվճինի, մատաթ
Տիւրիէօեիւ վէ օղլունու տէրեայը հիւզն ու քէտէրէ միւսթաղըդ
կյէտի:

Մէրգուճէնին վէֆաթընտան սօնրա, Ս. Տիւպէրլ՝ մատամ
Տիւրիէօ իլէ էվլէնիպ, իյի պիր ֆամլիեա թէշքիլ իթտիլէր, վէ չօ-
նուգ տա, էօեէ վալիտէսինտէն շիքեանէթ իտէճէր հիշ պիր սէպէպլի
օլմանարագ, անըն թաշթը հիմանէ վէ նէզարէթինտէ պիւսիւմէիէ
պաշյատը:

Պու սուրէթլէ մատամ Տիւրիէօեիւն միւսթաղպէլի թէէմին օ-
լունմուշ օլտուղու զանն օլունմագտա իքէն, մուսխիսարէն պաղը
տէհշէթլի վաղըպար զուհուրա կէլմէրլէ, մէզպուրէնին դատերինէ
պաղը օլան ֆէլաքէթ ու մուսխալէթին հէնուզ խիթամ պուլմամըշ
օլտուղու անլաշըրտը:

Պու իֆատէմիզլէ, 1830) սէնէսի իթթիլալընը անլաթմագ իս-
թէրիզ:

Տիւպէրլ կիպի էօյլէ առէմէր վար տըրքի, սալիք օլտուղլարը
մէսէք՝ խալիս վէ թէրվիճի մէնաֆիի մախսուսէտէն արի, վէ էֆ-
քեարլարը միւսթաղիմ օլտուղունտան, բէյ վէ ֆիթիլլէրի հէր նէ
տախի օլա, գօլալըդլա թէպտիլ իթմէզլէր, Չանն իսիլալին քի,
պու կիպիլէր, քէնտի մէսէք վէ բէյլէրինի պիր սաաթ պիլէ թէպ-
տիլ իթմէքսիլին, տօղտուղլարը միսիլու էօլմէք իշին եարատըրըշ-
լար տըր:

Մատամ Տիւրիէօ, զէվճինին էֆքեարը, պիր կիւն քէնտի հագ-
դըտա մուղլիր օլապիլէճէկինէ իսքեաթ օլմուշ իտուկինտէն, պու
էֆքեարընը թէպտիլ իթտիրմէկէ չօյ չալըշտը իսէ տէ, անը, Բա-
րիստէ վէ մահալը սայրիքտէ զուհուրա կէլէճէք իթթ ալաթի պիլ
ֆիիլ իշթիրաք իթմէք նիսէթինտէն կէրի տուրտուրմագտան զայրի
հիշ պիր նէթիճէ իթթիհսալինէ մուվաֆֆագ օլամտը, Պու ճիւմլէ
իլէ, Մ. Տիւպէրլ, միւթէտիլ ճիւմհուրիէթ թարաֆտարը օլմագ-
տան պիր ան կէրի տուրմանըպ, վէ եալընը նաթօլէօն իսմինի ի-
շիթմէքլէ իզհարը հէնէճան վէ թէէստիլ իյլէտիկինտէն, օնունճու
Շարլ նամ զրալըն հիւսիւմէթի, էֆքեարը ումուսիէտէ նամագպտու
ատտ իլէ, էհալի, հուգուգընըն զասպընտան տօլանը բթթթէթթ

ի թմեք իւզրէ ոգագլարա տէօքիւտիւկիւնտէ, վէ ի թիւալ ումումի պիր սուրէթ քէսպ իլլէտիլինտէ, Մ. Տիւպէլլ տախի պու ի թիւալա-լա գարըշմանդլըք քէնտինճէ պիր վազիֆէյի մու գատտէսէ պիլիպ, սիլաշլանարազ, ի թիւիլալճըլարա գարըշտը, Պու "ըրատա մա-տում Տիւրիէօ, քէնտիսինի պու հարէքէթտէն կէրի տուրտուրմա-եա չալըշտըղընտա, մերգում,

— Սիշքի բէր չօգ մու հարէպէլէրտէ պուլունտրապ, իպրազը չէճաաթ ի թմիչիինիդ տիր, պու ի թիւալա գարըշմանդլըքմ, պէ-զիմ իչին ալապլըք օլտուղունու պիլմէլիսինիչ, տէտի,
Էլօիդ — Դիպաթ, տոսթում...

Մ. Տիւպէլլ — Սիղէ տիեօրումքի, էկէրչի պու ի թիւալա տա-խիլ օլմանգ իսէմ, ալապ ոսեըլըքմ, Իմօի, Էլօիդ, հարէքէթիմտէ պէնի սէրպէսթ պրազլն,

Էլօիդ — Էօյլէ իսէ, պէն տէ սիղին իլէ պիրիքտէ կէլէճէեթմ,

Մ. Տիւպէլլ — Միւմքին տէյիլ տիր,

Էլօիդ — Նէտէն միւմքին օլմետօր,

Մ. Տիւպէլլ — Զիւնքի սիլ գատրն թալֆէսինտէսինիդ,

Էլօիդ — Նէ պէյիս վար տըր. վազ թիլլէ պէն օրտուտա պապ-դալըք ի թմիչիմ տիր,

Մ. Տիւպէլլ — Դատընլար պու կիպի իչէրէ գարըշմանդլար,

Էլօիդ — Հալ պու քի պէն տէ կի թմէլիեիմ, զիրա ի թիւալ Էս-նասընտա, չան վէ պօրու չալընտըք, վէ թօլլար կիւրիւտէտիկի հալտէ, պէնիմ, գօլլարմ պաղը օլարապ պուրատա գալմանդլըքմ նասըլքի սէօյլէեօրտուն, ալապլըք տըր, Պէն տէ ասքեր օլմուշում տուր, սիղին կիպի ամէչ կէօրմիւշիւմ տիւր, հէմտէ եազընտան, եանի գանը մու հարէպէլէր իչինտէ ճէնկէչլէք կէօրմիւշիւմ տիւր, Սիղին կիպի մու հարէպէլ զէմանընտա վաֆիթիդ իսմիմի ուրըշմ տըր. սիղին կիպի, միւտաֆաա ի թմէք իսթէտիկինիդ օլ ճիւմճուրի ֆրանսանըն թարաֆտարլարընտան պուլունմուշում տուր, Իմօի, սիլ մու հարէ-պէ ի թմիկինիդ հալտէ, պէն տէ սիլին հանընըդտա պուլունմալ տէ-յիլմիեիմ,

Մատամ Տիւրիէօ, պու սէօղլէրի օլ գատար գալի վէ սէպաթլը պիր սուրէթտէ թէլէֆֆիւղ իտիեօրտուքի, գարարընըն գաթի օլ-մասընա չիւպհէ օլունամօեըպ, պինապէրին զէվճի, քէնտիսինէ, եալընըք շու ի թիւրաղը ի թմի,

— Լաքին էվալտըմըլ նէ օլաճապ տըր,

էլօիդ .— Պու էվլատ քիմի ն տիր :

Տիւպէրլ , ճէվապ վիրմէքսիպին պաշլընը է յախկնտէ , մատամ Տիւրքիէօ :

— Պու էվլատ՝ պէնիմ՝ օրմապտան զիւրտէ սիղին տիր . պունտան պաշղա , օն տօղուդ եռաշընտա օրուպ , պանա իհիմիւրոնր տա եօգ տուր : Հէմտէ պիր էրքէր էվլատ օրտուղունտան , պունտան պէօյլէ լքիմիպտէն եալընըդ սիղ , օնա ֆայտէլի օրապլիլիսինիդ :

Մ. Տիւպէրլ .— Նէ՛ տիվանէլէր :

Մատամ Տիւրքիէօ .— Պունտան դաթխնապար , վալիտէսինին ճան վիրմէքտէ օրտուղու սըրատա , տայլիմս պու չօճուղուն իւղէրինէնէղարէթ իտէճէկինիդ իչին , սիղ տէ պէնիմ կիպի եէմին իթմէտինիդ մի :

Մ. Տիւպէրլ .— Շիմտիւրէ դատար մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհիւմտէ գուսուր իթտիմ՝ մի , վէ պու մուհապպէթ ու թէվէճճիւհիւմտէ գաթիթ իթմէք եօրունտա թէհտիտ իտիւրօ՞րմուհում :

Մատամ Տիւրքիէօ .— Խա՛յր , ֆապաթ քէնտիսիլի էօյլւմ թէհիթէսինէ իղա իախեօրտունուդ :

Մ. Տիւպէրլ .— Պիր միւտաթպէտէ հէր առէմ էօյմէլ :

Մատամ Տիւրքիէօ .— Օնա նէ՛ չիւպհէ :

Մ. Տիւպէրլ .— Պու հայտէ պաշղա նէ՛ տիւնէճէկինիդ գալըր :

Մատամ Տիւպէրլ , ճէվապ վիրմէք իւղրէ իրէն , Տիւպէրլին օղլու վիլեամ իւթէ կէլէրէք , պիր սուրէթի դարիպէտէ մուպահասեա խիթամ վիրտի : Արիպ պիր պէտպախթըղլա , հախտ տահա տօղրուսու բէք չօգ թապիլի վէ մաղուլ սէպէպլէրլէ , վիլեամ , ումուրը բօլիթ իպլիկեւտէ բէտէրինին էքսէր բէյ ու ֆիքրլինէ իշթիրաք իթմէքտէ խի :

Մէրդում , Բարիտէ պուլունտուղու սըրատա իխիլալ ֆըրդաւարը թէշլիլ օրունտուղունտ , ֆարտնասիւնալ թապիլ օրունան աստքիլի մուսթմահիթդաի միլլիսէսին սիւհաշլանտըլընր կէօրմիւշ , վէ քէնտիսիտէ պօզը ճէմէլիէթլէրէ գարըշարադ , հէման քէնալ չաղընտա պուլունան պիր խալլի մէրթէպ շալկիւրտանընըն եէր եէր իխիլալա գօմանտանըդ իթմէլէրինի վիւշահէտէ իյլէմէքտէն , քէնտիսի տէ թահրիք օրունմուշ խի :

Պու տէլիւանընըն հէնուլ թամ՝ օրմանան գուվէլի թէխայիւլիսիսինի ալէվլէնտիլմէք , վէ տն տէրէճէ հէնէճան իլէ քէնտիսինի թահրիք իթմէք իչին , պիւսիւր պիր շէյ լաղըմ տէյիլ իտի :

Մէրգում, Անն-Տընի սոցալարնտան կէշէրէն, խաղըն, պիր սի-
լահճը տիւքքեանընա կիրիւ, տիւքքեանըն էշեալըն հաղմա իթ-
տիկընի կէօրտիւ կիւնտէ, քէնտիսի տէ, պուշարա դարընը, վէ սա-
յիլընէ կիպի պիր դըլըն վէ պիր ալ թիւֆէնկի ալըն խոի:

Չէնա տաղըլա սոնրա, Վիլեամ, միւտարեպէնէ դարընարապ,
պիր խաղի ժանտարմարըն աթէշիւնէ դարըն տուրմուշ, վէ նիհա-
եէթ պիր մահէլլուէ եարարմուշ խոի:

Վիլեամ, Հէնուզ սիւաշըր պարապ ֆամիլեատը նէգուրնէ ափոն-
թինտէ, եօրդուշուդտան թաղաթը դարմարը, վէ էլլէրիլլէ եիւ դիւ
թօզ թօրարապտան դարարմը, վէ էսփապընն պիր դըսմը ճիւղիճէ
դանլարա միւլէմնա օրմուշ խոի:

Մատամ Տիւրիւօ, մէրգում, հաղըլի վալիտէսի մալամնտա
սէվաիկինտէն, քէնտիսինէն հալինի կէօրիւնէ:

— Սիւպէն Ալլահ, Վիլեամ ետարալընըն, տէյի սիւալ իթտի,
Վիլեամ. — Խաֆիֆ պիր եարա տըր:

Տիւպէրլ իսէ, մաղրուրանէ պիր սուրէթտէ կվատընա պաղա-
րապ, վէ դաթէն քէնտիսի, վաթանընը հէր շէյտէն իսթիւն թու-
թան առէմիլլուէն օլտուլուտան,

— Նէ՞ խապէր, տէյի օղլունա սիւալ իթտի:

Վիլեամ. — Միւտարէ տէվամ յաիեօր:

Տիւպէրլ. — (Թէլաշլա.) Տահա պաշլա նէ՞ խապէր վար:

Վիլեամ. Պաղը մահէլլուէն վէլիս մահարեպէլէր վուզուա
կէլտի:

Տիւպէրլ. — (Օղլունտէն, պիր ալ թաամ խաղըն, լահաթ իթ-
մէսինէ վաղըթ պըրապ մաեարապ.) Էյ տահա պաշլա:

Վիլեամ. — Պաղը եւրէլտէ պիլիմըրէր մաղլուպ օրմուշար տըր:

Տիւպէրլ. — (Շիտտէթլէ.) Մաղլուպ մու օրմուշար տըր:

Վիլեամ. — Էյիլէթ:

Տիւպէրլ. — Օ հալտէ սէն նիշին ալտէթ իթտին:

Տիւպէրլ. պու սէօղիւ նէվիսա թէլտիլ թարղընա պէեան ի-
տիեօրտու:

Վիլեամ. — Բէ՞տէր, պէնիմ պուլունտուլու մօլ թաաա պիլ դա-
լէպէ շալտըլ:

Տիւպէրլ. — Ահ, պու խապէրլ միմուն օլտու:

Վիլեամ. — Պուրան, մահդա սէնի արամապ էյին կէլաիմ:

Տիւպէրլ. — Բէք էյի իթտին:

Պու ճէվապտան սօնրա , Տիւպէրլ , վազը օլան մէղարէ հազ-
գընտաբի ֆիլըրինի իսթիֆսար իտէրճէսինէ , մատամ Տիւրիէօնէ տօլ-
րու տէօնտիւ :

Մատամ Տիւրիէօ .- (Հէնէճոն իլի .) Դատէր պու տուր , դաթ-
լանմագ լազըմ տըր :

Տիւպէրլ .- Ճէնապը Ալլահ պէօյլէ իսթէեօր :

Մատամ Տիւրիէօ .- (Թապիի օլան սէպաթըյա .) Էվվէթ , ճէ-
նապը Ալլահ պէօյլէ իսթէեօր , ֆագաթ հէր նէ օլուր իտէ օլսուն , պէն
քէնտիսինի թէրք իթմէնէճէեհիմ :

Տիւպէրլ .- Քիմի :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվլաուրմըզը :

Տիւպէրլ .- Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

Մատամ Տիւպէրլ .- Տիմէք իսթէեօրումքի , էն լիլ պիր տօս-
թումա էօլում եաթաղընտա իթմիշ օլտուղում էէմին խիլաֆընտա
հարէքէթ իթմէնէճէեհիմ :

Տիւպէրլ .- Նէ՞ եաբաճադսընըզ :

Մատամ Տիւպէրլ .- Սիլտէն , նէ՞ տիմէշտէ , վէ նէ՞ տիկէր պիր
մահէլտէ այրըմաեաճաղըմ :

Տիւպէրլ .- Բէճա իտէրիմ , սիզ պու հարէքէթտէ պուլուն-
մաեըն :

Վիլեամ .- (Բէզալիք բէճա իտէրէք .) Ահ վալիտէճէեհիմ . . .

Մատամ Տիւրիէօ .- Իլթիրապ ու էնտիշէմոնէն պուրատա էօլ-
մէքիկիկիմիմի իսթէեօրսունուզ :

Տիւպէրլ .- Սիլին մէմուրիեթիմիլի էվին խարիճինտէ տէյիլ
տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պէնտէ սիզէ տիեօրումքի , մէմուրիեթիմ
սիզին եանընըտա պուլունմագ տըր , Էկէր սիզ , բէնտի եանընըտա
պուլունմազլըլմը իսթէմէզ իտէնիզ , պէն տէ . . .

Տիւպէրլ .- Նէ՞ եաբաճադսընըզ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Տիկէր պիր մահէլտէ մուհարէպէ իտէ-
ճէեհիմ :

Պէօյլէ պիր դարարա դարշը իթիրապ դալմաուրընտան , պու իւշ
շախալար էվլէրինի թէրք իթտիլէր , վէ ազ վազըթտա պիր կիրուհ
ասըլար իշինտէ պուլունտուլար :

Պու ասըլար , Լուվր եազընընա մուվաուրէթլէրինտէ , ճէսիմ
պիր ֆըրդա ապէր թարաֆընտան հիւճում վազը օլտեօրտու :

Հէնուզ օլ էսնատէ իթթիլալ միւքէմէլէն վէ մունթաղամէն թէշ-
քիլ օլունմուշ օյմատըլընտան, Տիւպէրլին, օլլունուն վէ գարըսընըն-
տաթիլ օլտուդլարը ասըլար կիրուհու զարեպէ չալամասը, վէ պուն-
լար, տիւշմէնին աթէշինտէն քէնտիլէրինի ուզագլանտըրմագ իւզրէ,
սիրէր պիր հէրէ չէքիլտէլէր:

Պու ճիւմէն իլէ տիւշմէնին հիւճուսու բէք շէտիտ օլտուզու կի-
պի, հարէքէթի թէտաֆիլիյէ տաթի զանէթ գահըամանէ վուգու
պուլտու:

Պիր սաաթի գատար, ասըլար, նուֆուսճա քէնտիլէրինտէն իւշ
միսլ զիեատէ օլան վէ լաեըդըլա սիլահըլ պուլունան ասքէրէ գար-
շը տաեանապիլտիլէր:

Ֆէնասը շու քի, մուհիւմաթլարը թիւքէնէրէք, սօն խարթուճ-
լարընը տաթի սարֆ իթտիլէրինտէն, իքի տթէշ արասընտա գալ-
տըլար:

Պու հալ՝ վազիեթ վէ մէվիլիլէրինի կիւճէշտիլիպ, հէման քէն-
տիլէրինի իւմիտսիլ պիր հալէ կէթիլտի:

Պու հէնկեամուէ պաղըլարը, հէր նէ օլուր իսէ օլտուն թէսլիմ
օլմաեըպ, սօնունա գատար արսլանլար կիպի ճէնկէշէրէք, էօմիւր-
լէրինի օ սուրէթլէ թէքը իթմէ քիլիլ գաըաըլաշտըրտըլար, չիւնքի
սիլահպէտէսթ օլարադ էլէ կէշէն ասըլարըն՝ դրալ ասքէրլէրի թա-
ըաֆընտան գուրշունա տիլիլտիլէրի շայի օլտուզունտան, չիւպհէ-
սիլ վէրիլէն գարար պուլունտան նէշէթ իթմիշ իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, պաղը ճէսուրլար վէ լաեըդըլա սիլահլանմը
օլանլար, իշլէրինտէն պիր գաշընըն թէշվիգամիլ սէօզլէրի իւգէրինէ,
ասքէրին արասընտան պիր հօլ աշմագ իւզրէ, մէթէրիսլէրինտէն տի-
շարը չըգտըլար:

Տիկէլլէրի իսէ, քէնտիլէրինի գապուլ իթմէք իւզրէ աշըլան էվ-
լէրէ սըղընմագտա իտիլէր: Պու հօլաա հարէքէթ իտէնլըլ գուր-
թուլուպ, ֆագաթ օլ պիլիլիլ հէման քեաֆֆէթէն թէլէֆ օլ-
տուլար:

Տիւպէրլ, զէվճէսի, վէ օլլու, սօնունա գատար մուգալէմէթ
թարաֆընը իլթիլամ իտէնլէրտէն օլմալէլիլէ, զաղապնաք արսլանլար
կիպի հիւճում իթտիլէր:

Շուրաեը տա պէեան իտէլիմլի, հէր թարաֆտա վէ հէր սուրէթ-
լէ էօլիմ մէվճուտ օլան պու շիտտէթլի միւտարէպէտէ, մատամ
Տիւրիէօ, գատըն թայֆէսէնլի տէրգեսըր օլան գօրգադըլընա, վէ

եիկիրմի եաշնտա պիր կէնճ օլմամսընա ըադմէն , մէյտանը միւտա-
րէպէտէ զանէթ ճէսուր օլուպ , մէյպըրէ , տիկէր արդատաշարը մի-
տիրու , ասլու մէյետու օլմահարադ , զալէպէ չարաճադլարընա էմին
պուլունմագտա իտի :

Մատամ Տիւրիէօ , վաղթիլլէ թար-ա-Մօրուն եանընտա օլա-
րադ տիւշմէնէ գարըն ճէնկ իթտիկի միտիլու , շիտի տէ , Տիւպէր-
լին եանընտա ճէնկլէյիլլուտէ իտի : Մէրզու մէ , մուհարէպէնին շիտ-
տէթինտէն նաշի , տախիլի մուհարէպէլէրին ֆրանսըղլար իւզէրինտէ
հասլը իթտիկի շաշեանը թէէսսիւֆ նէթիճէնի տէ ունտթմագտա
իտի :

Պիր արա , պիր Զուլիյէրիարը , Վիլեամին պաշըն պիր Ղըրճ
տարպէսիլլէ եարաճադ իքէն , մատամ Տիւրիէօ , պուռլարըն իքիսի-
նին արասընա աթըլարադ , օղլունու դուրթարմադ իւզպալիսէ նա-
լիլ օլտու , ֆագաթ պու ճէսարէթ վէ ուպուտիսէթինէ թէնտիսի
գուրպան օլուպ , վուրուլտուդունու , վէ մէճրուհէն տիւշտիւկիւ-
նիւ Տիւպէրլ վէ օղլու կէօրտիւքլէրինտէ , հիտտէթ ու մէյետսի-
սէթլէ ըէֆը սէտա իթտիլլէր :

Օլ տաղըդգտան իթի զարէն , մէրզումար , եալընը թէնտի-
լէրինէ պիր եօլ պուլուպ , էօլիւմսէն դուրթարմադ իչին մու-
հարէպէ իթմէեիպ , մատամ Տիւրիէօսիւ դուրթարմաճա չապա-
լատըլար :

Հալպուքի տիւշմէնին թէնտիլլէրինտէն չօք զիւտտէ օլմասը-
նա մէպնի , պու խուսուս , թէնտի զուվլէթլէրինին մոֆէվգինտէ
պուլունմագտա իտի :

Պինտպէրին ագալլի ալթը թիշիսէ գարըն պիր թիշի ճէնկ իտիպ ,
պու միւսապաթսըլ մուհարէպէնին նէթիճէսի իսէ , հէր նէ օլմագ
լազըմ կէլիրտի իսէ , օ նէթիճէ հասլը օլտու . շէօյլէքի էվլէլ էմիթ-
տէ , բէտէր վէ օղլու , տիւշմէնին նուֆուսճա թէսէրէթինտէն կէրի
սիւրիւլտիլլէր , պատէհու արտ արտա եարալունտըլար , վէ նիհա-
եէթ Ղըրճլար պիրէր թարաֆլարընտան կըրմէքլէ , պիր երըն նաշ-
լար իւզէրինէ , մոզթուլէն թէնտիլլէր տախի սէրիտիլլէր :

Բէտէր վէ էվլատըն նաշլարը պարտըրըլտըլընտա , պիրիպլըրինէ
սարըրմըշ իտիլլէր :

Մատամ Տիւրիէօնէ կէլինճէ , զիւշարէ , պարէտտէ պէեան իթ-
տիկիսիլլ իւզրէ , եալընը եարալը օլտուդունտան , պու վաղըատա
տախի սալլ գալտը :

Էօմբիւ ֆէյաքէթ վէ մուսիպէթլըր իշինտէ կէվէն պու զէվալլը
դատընճըղաղ, թալէի իճապընճա, տահա սուլի ֆէյաքէթլըրէ տախի
տիւշար օյաճապ, իտի,

4

ՄԱՏԱՄ ՏԻՐԻԷՄԵԽԷ, ՔԷՆՏԻ ԱՍԸԼ ՕՂԼՈՒ
ԲԱ-ՏԸ-ՇԱՆՍԸ ՊՈՒԼՄԱՍԸ

Իթթիլայըն հատը իթտիկի պուճա գարըրդըղլար ալաաընտա,
Յուլիս հիւքիւմէթի պիր տէրէճէ թաաաիգ օլունտուղունտա, քէն-
տիսինէ գարըր իշիտիկէն շիքեաեթլըրէ նիհտեթ վիրտիրմէք իւզ-
րէ, պաղը մէրթէպէ խաւհաթը մուհիմմէ իճրասընա գարար վիրտի,
Պու գարար իճապընճա, եարալը օլան վէ զէվէյլէ օղլունու
ղայպ իթմիշ պուլունտան մատամ Տիւրիէօեթ, թարաֆը հիւքիւմէթ-
տէն 1500 ֆրանգ իեանէ իթա օլունտու:

Իմտի մէրդումէ, մէղքիւր 1500 ֆրանգ վէ զէվէնին վէֆա-
թընտան սօսրա քէնտիսինէ գալան տիկէր պիր միգտար աչէ իլէ,
Տիւղօ իսմինի պիլ իհրաղ, պիր մէյվէճի տիւքեանը աշուլ:

Մատամ Տիւրիէօ, 1840 յունիս 10 ունա գատար պու տիւք-
քեանտա գալըպ, եալընը պաղը միւշթէրիլէրին՝ էմնիյեթի սուի
իսթիմալ իթմէլէրինտէն զայրի հիշ պիր ֆէվգէլատէ հալ վաղը օլ-
մատը, վէ եէվմի մէղքիւրտէ, բաշալրաճը Պուլ տՄուր, Գաֆալա-
լըն ճէլլատը թարաֆընտան խայրիճէ թէհլիքէյի սուրէթտէ եարա-
լանմըջ օլան պէտպալթ Քա-տը-Շանսը մէղպուրէեթ կէթիրտի:

Մատամ Տիւրիէօ հազգընտա շիմտիկէ գատար սէօյլէտիլէրի-
միղտէն, քէնտի թապիեաթը անաշըլլուղը ճիհէթլէ, մէճրուհու
նէ՝ սուրէթլէ գապուլ վէ թէտալի իթտիկիլին թաֆսիլէն պէեա-
նընա իւղուլմ եօղ տուր:

Հաթթա ճիվարտա պիր խաթթալանէ պուլունուպ, չօղլար,
վէ թապիպի պիլէ, մէճրուհու օ խաթթալանէեթ նաղլ իթմէսինի

մատամ՝ Տիւրիէօնէ թովսիսիէ իթտիրլէրի հալտէ, քէնտիսի, պիլ իս-
րար, «խայր, պու պիչարէսի պէն գուրթարաճաղը» տիսէրէք, մու-
վաֆֆազաթ իթմէմիշ իտի:

Ֆրանսա գրալը պիրինճի Ֆրանսուտ՝ «գարընըն իսթէտիկի չէյի Ալլահ տա իսթէր» տէմիշ տիր: Գրալը միւշարիլէյհին հիշ տէյիլ իսէ պու պապտէ հազգը թէպէյեիւն իթտի, չիւնքի Բա-տը-Շանսըն՝ մէյվէճի գարընըն խանէսինէ կէթիրլիմէսինտէն տօլանը շիքրսէթէ ասլա օէպէպի պուլունմատը: Մէզպուրէ, Նիշէ կիճէլէր ույգուսուզ գալարադ, վէ հէր կիւնա իհթիմամ վէ տիգզաթը իպըազ իտէրէք մէճրուհու գուրթարտը:

Բա-տը-Շանս, իւշ հաֆիժա տիլսիզ գալտըզ տան սօնրա, Նիհա-
էթ, թամ Իվարըն՝ Լօնտրատա Բիէրլին պըչաղըյլա վուրուլտուզու
կիւն, լագըրտը իտէպիլմէկէ պտշլատը:

Պիր գաշ տագըզա միւրեպէմէտէն սօնրա, սալիր գատընյար
միսիլու խալիճէ էհլի մէրազ օլան մատամ՝ Տիւրիէօ, խասթանա,
— Տօսթուժ, իամինիզ նէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Իսմիմ Բա-տը-Շանս տըր:

Մատամ Տիւրիէօ — Նէ՞ գարիսլ իսիմ:

Խասթա — Ասըլ իսմիմ տէյիլ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ — Ասըլ իսմինիզ նէ տիր:

Խասթա — Տիւրիէօ տիւր:

Մատամ Տիւրիէօ — Տիւրիէօ միւ տիր:

Խասթա — Էվվէթ, ֆտազաթ նէ օլու եօրուհուդ:

Մատամ Տիւրիէօ — Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի:

Խասթա — Լաքին եա Բապպի տիմէկէ նէ սէպէպինիզ վար
տըր:

Մատամ Տիւրիէօ — Էկէր քէնտիսի իսէ...

Խասթա — Լաքին, քիմ:

Մատամ Տիւրիէօ — Սէն, էվլատըմ...

Խասթա — Պէն պիր ասքէր էվլատընըմ: պապամ թար-ա-Մօր
իսմինտէ տիր, եախտ օ իսիմտէ իտի:

Մէյվէճի գատըն, մէզլիւր սօն քէլիմէլէրտէն միւթէսսիրէն
պաեըլտը: Մէրգուժէ, միւտտէթի հանաթընտա իքր տէֆա օլարադ
պէօյլէ պիր զաաֆէթ էսէրի հիսս իթմիշ օլուպ, Բա-տը-Շանս իսէ
պու սըրատտ ֆէվզելլահէ իղհարը թէաճճիւպ իթտիկինտէն, պիր
արա, նէ՛ եաբաճաղըն քէնտի քէնտիսի տիւշիւնմէկէ պաշլատը:

Պատէհու մէրդ ում, մատամ Տիւրիէօնիւն էլլէրինտէն պիրինի թուծարազ ,

— Մատամ Տիւ զօ' . . . սիւզ պլենիմ վալիտէմ միսինիզ , տէտի .

Բա-տը-Շանո , պիր չօզ ֆէլարէթլէրէ տիւշար օլուշ օլմադնա մէպնի , իշիթտիկի հէր շէյէ չար չարուզ . ինանանյարտան օլմատը-ղընտան , հէր նէ գատար մէզպուրէ գատընըն , քէնտի վալիտէսի օլ-տուզու իյզահաթա միւհիմաճ իտի իտէ տէ , պու ճիւսիէ իլէ մատամ Տիւզօնուն քէնտի վալիտէսի օլտուզու ֆիլքըլնէ բէք չարուզ . ալըշա-րազ , մէգըլուր սըֆաթլի . անը թէմիսիէ իթմիլքլլրտէ կիւճիլք շէք-մէտի , վէ ֆէրրինտէն տէ շու միւլահազանը կէչիլտի .

— Էկէրչի հանըլմաեօր իտէ , վալիտէմին ճէսուր պիր գատըն օլ-մասընտան տօլանը իֆիթլիսար իտէպլիլիլիմ . Էկէրչի հանըլըեօր իտէ , իշիթէ պու ֆէնա , Ֆազաթ վէյէվ վալիտէմ տալի օլմասա , էկէր քէնտիսի ըսզը օլուր իտէ , շու հալիսիղի ապա թէպուլ իթմէեիզ . Պու գատըն , հազգըմտա խալլըխահանէ տալլանմըշ տըր , վէ պանա պիւեիլք պիր խըզմէթ իթմիշ օլտուզունտան , զաննընտա հանըլմա-մըշ տըր կիպի քէնտիսիսի սէվէճէեիմ . Պու սուրէթլէ Էշլէրիմիպի սըլրանա գօյտուզումուզ թազալիտէ , հիշ օլմազ իտէ , իքիմիզտէ եա-լընըզ հալամամազ . քեարընը իսթիհսալ իթմիշ օլուրուզ .

Բա-տը-Շանս , իշպու թէֆէքքիւր վէ միւլահազանը իթտիկի սըրատա , մատամ Տիւզօնուն , մէմուլին զայրի պիր սուրէթտէ հիսս իտէկէլմիշ օլտուզու մէսէրրէթտէն ուեուշմուշ օլան ազար , հալը սապըզընը պուլտուզունտա , իլք տէֆա , մէճուհա տթֆընազար իթտի , վէ իլք «էօլլէրի , «էվլատըմ» տիմէքտէն իպարէթ օլտու .

Պատէհու մէզպուրէ , Բա-տը-Շանսըն գուճաղընա տիւշիւպ , թարիֆինտէն սարֆը նազար իյէտիկիմիւզ պիր մէսէրրէթ վէ հէեէ-ճան իլէ կէօրսիւնտէ անը սըգտը .

Պէեանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ , Բա-տը-Շանս տա , պիչարէ գատընճըզաղըն ասարը մուհապպէթինէ գարչըլըզ , ասարը մուհապ-պէթ իպրազ իտիեօրտու .

Իշպու իլք մէսէրրէթ վէ սաատէթ սաաթը , վալիտէ վէ էվլատ իլին բէք լաթիֆ պիր սաաթ օլտու . Իլք մէսէրրէթ սաաթլարը կէշ-տիկինտէ , մահրէմիյեթ վէ իյզահաթ վազթը կէլտիկինտէն , մա-տիկինտէ , մահրէմիյեթ վէ իյզահաթ խաթըլտեօր տամ Տիւրիէօ , Բա-տը-Շանսըն նէ գատար ուզաղը խաթըլտեօր իտէ , քէնտի էօմրիւնիւն ահվալինի թէքմիլէն հիքեանէ իթմէսի խու-սուսընտա պէեանը արղու իյէտի .

Իշխէ, վալիտէ իյէ էվլատ արասընտա շու եօլտա պիր միւքեալէմէ ճէրէեան իյլէտի .

Վալիտէ .— Հիւ պիր շէյտէն վէսվէսէ իթմէ . հէնուղ վաղթըմը վար տըր , պիրիպիրիմիզի պուլմուշ օլտուղումուղ հատէ , եէկտիկէրիմիզտէն բէք շարուղ այրըլմաերը :

Բա-տը-Շանս , պու արա թէրէտտիւտ էսէրի կէօսթէրտի , վէ քէնտի միւրատընա բազմէն գաշլարը չաթըլտըղընը մատամ Տիւրիէօ կէօրտիւկիւնտէ ,

— Նէյի^ն վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Բա-տը-Շանս՝ վաղթիյլէ քիւրէքտէ պուլումմուշ օլտուղումու վալիտէսինէ նասըլ իգրար ու իթիրաֆ իտէճէկինի տիւշիւնիւ եօրտու :

Ս'էրգում՝ նիհանէթ շէօյլէ ճէվապ վիրտի .

— Վալիտէ , պէն հէր վազըթ մէսուտ օլմատըմ :

Վալիտէ .— Նէ՞ զարարը վար տըր :

Էվլատ .— Ֆէնա պիր հարէքէթտէ տախի պուլումտումմ :

Վալիտէ .— Սօ՞նրա :

Էվլատ .— () հարէքթ սէպէպիյլէ , մէքրուհ պիր էսվապ տախի կիւնիւտիմ :

Վալիտէ .— Լաքին հէր վազըթ նամուսու գալտըն , տէյի^ն մի :

Էվլատ .— Էվլէթ , պու խուսուստա սիզի թէէմին իտէրիմ :

Վալիտէ .— Սէֆալէթ վէ զարուրէթ՝ պէտխուլլարտան ատտ օլունամազ , իմտի , պաշլա , սէնի տինլէեօրումմ :

Բա-տը-Շանս , ֆիւքըրնտէն ,

— Նիհանէթ , պու պէնիմ վալիտէմ տիր . քեաֆֆէյի վալիտէլէր , աֆվ ու մէրհամէթլէ մութթասըֆ օլուրլար : Պէնիմ վալիտէմ , պազը ուֆազ գապահաթլարըմտուն տօլաեր սլանա աֆվ իտէճէք տիր : Զաթէն օ գապահաթլարըն ճէվաուընը պօլ պօլ շէքմիշլիմ տիր : Պունտան գաթինաղար , բէտէր վէ վալիտէմի գաթլ ու թէլէֆ իթմէտիմա՝ , տէյի միւլահազա իյլէտի :

Պու թէսլիւնէթպախշ միւլահազատան սոնրա , սապըգէն Աֆրիգատա ավճը ասքէրլիկի իթմիշ օլան մէրլումմ կէնն , քէմալը տիգգաթլէ քէնախիսինի տինլէմէեէ հազըրլանմըշ օլան մէյվէնի գատընա շու եօլտա ճէվապ վիրտի :

— Վալիտէ , մատէմքի իսթէեօրտուն , պիւթիւն էօմրիւմիւ սանա իթիրաֆ իտէճէեթիմ : ֆապաթ էկէրլի օղլունուն պազը տհվալ ու

Հարաքեալթընտան տօղտեր մահճուպ օլմադըլըն լազըմ կէլիքսէ , գուլադլարընը դարարսըն , եալտօտ միւքեալէմէմիդի թէպտիլ իթմէքլիկիմիդի պէեան իյլէրսին ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Բէք իյի ,

Պու սուրէթլէ Բա-տը-Շանս հիքրեաեւսինէ պէտ իյլէտի , վէ գուլվէյի հաֆըզասը միւքէմէլ օլտուղունտան , էօմրիւնիւն հիքեաեւսինտէն հիւ պիր նօզլթաեը ունութմատը , Մէրգուլմ , մէք-թէպլիլէք զէմանընտան աաքէրլէք զէմանընա դատար կէչիւրտիկի ահ-վալի , վէ քիւրէեէ գօնուլուպ , օրատան նասըլ ֆիրար իթտիկինի , վէ նէ՝ սուրէթլէ տնլընտա «Բա-տը-Շանս» քէլիմէսի եազըլմըչ իտու-կինի հիքեաեւս իթտի :

Մէրգուլմ , հիքեաեւսինէ չու սէօզլէր իլէ խիթամ վէրտի .

— Քիւրէքտէ սէրպէսլթ տօլաչմադըլըրմա միւսատտէ իտիլտիկի սաեւսինտէ ֆիրարէ մուվաֆֆադ . օլտուղումտա , չախսըմա գարչը վուդու պուլան թէպդիպալթըն բէք յէտիտ օլմատըլընը անլատըմ , վէ վապլթիյլէ խտամ ճէզասընըն . քիւրէք ճէզասընա թահվիլինի , բէտէրիմլին թէչէպպիւսալթընա հասը իյլէտիկիմ կիպի , խոսուսը մէգ-քիւրու տախի հիւքիւմէթլին պիր թէտպիլինէ հասը իթմէքտէ , վէ քէնտի քէնտիմէ , «Բէտէրիմ պանա , քիմ օլտուղունու պիլտիլմէեւ-րէք , տալիմա քէնտի համիլէրինտէն օլան տիւզ . ժէնէրալ աը Սէր-տէօյլտէն պահս իթմիչ տիր» տիմէքտէ իտիմ :

Մատամ Տիւրիէօ .- (Թէքըրար հայրէթաէ գալարագ .) Մ . տը Սէրտէօյլ միւ :

Բա-տը-Շանս .- Էվվէթ , Մ . տը Սէրտէօյլ . ֆագաթ նէ՝ օլու-եօրսուն :

Մատամ Տիւրիէօ՝ Բուսխատա , պիր սուրէթի զարիպէտէ այ-րըլմըչ օլտուղու պէտպալթ կէնճ դատընը լսաթըրլաեըպ , հէեեճա-նընը կիւճ պէլա իլէ զապլթ իտէպլիլէրէք ,

— Ֆադալթ , տիւզ էլան եաչաեօ՞ր մու , տէտի :

Բա-տը-Շանս .- Ղալիպա եաչաեօր , նասըլքի պիր աղտան ան-լաեաճապ սըն , Լաքին միւսատտէ էթ քի , իֆատէմէ տէվամ իտէեթմ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Տէվամ էթ :

Բա-տը-Շանս .- Իմտի , քէնտի քէնտիմէ , բէտէրիմ , հէր վագըլթ պիդի իյլիլէք իթմիչ օլան վէ ալիճէնապ օլտուղու կիպի , նուֆուղու տախի պուլունան օլ Մ . տը Սէրտէօյլտէն տալիմա պահս իտէր իտի , Պինապլէրին , պու սըրատա մութլադա բէտէրիմ , օղալթը պուլմուչ

անագլարընա գաբանմըչ, վէ հալվարմըչ օլմասընտան, ժէնէրալ, տ-
 թիգ պիր էմէքտարընա բիսեթէն, պէնիմ'կիպի պիր հայլալ իշին
 չալըշմաւա մուվաֆֆազաթ իթմիշ, վէ պիւսիւք իւնիֆօրմասընը կի-
 եինէրէք, գուրչունա տիպլըմէքտէն գուրթուլմուղլըլըմ' իշին հալը-
 նըզ պիր սէօզիւ քեսաֆի օլան հարպիեէ նաղըրընա մուրաճաաթ կի-
 լէմիշ օլաճադ տըր, իմուի, բէտէրիմլին պու ալիճէնաղ համիսի սա-
 եէսինտէ տիրքի, պէն էլան պու ալէմուէ եաշանօրում', վէ Բարի-
 սին հավասընը ալընօրում', տիմէքտէ իսիմ, Պու միւլահաղամա նէ'
 տէրսին :

Վալիտէ .— Բէք թէմամ' տըր, չիւնքի տիւզիւ պէն տէ թանըր-
 նըրտըմ', անըն ֆըրգայի ասքէրիեէսինտէ պաղ-դ ալլըզ իթմիշիմ'տիր,
 էվլատ .— Ահ :

Վալիտէ .— Էվվէթ. հաթթա վաղթիլլէ տիւզ, բէտէրինի օլ գա-
 տար սէվմիշ տիրքի, սէօլէտիկին խըզմէթի իճրա իթմիշ օլտուղու-
 նա չիւպհէ իթմէմ :

Էվլատ .— Պէնի տինլէ վալիտէ, տիւզ հաեաթտա իտի :

Վալիտէ .— Հաեաթտա՞ մը իտի :

Էվլատ .— Շու հաշարինին պէնի հարալատըլըզ վէման հաեաթ-
 տա իտի :

Վալիտէ .— Օնտան սօնրա նէ՝ օլտու :

Էվլատ .— Պուրաւտա պուլունտուղումուան պէրու նէ՝ օլտուղու-
 նու պիլմէմ. ֆաղաթ միւսաատէ էթքի, հիքեանէմէ աեվամ' իտէ-
 եիմ, Հաեաթմըմը գուրթարմըչ օլտուղունա ինանմաղտա պուլուն-
 տուղում' օլ տիւզ տը Սէրտէօլ ուղուրունա, էսմիլմիւ վէ գանը-
 մը տալիս ֆէտա իթմէքլիկի քէնտիմճէ պիր վաղիֆէ պիլտիկիմ' ճի-
 հէթլէ, պու վաղիֆէմի իճրա իթմէք իշին, գալըշմու շու եօլտա
 պիր ֆըրսաթ գուհուրա կէլտի :

Բա-տը-Շանս, Դաֆալարըն Ճէլլատընա իւք տէֆա նասըլ լասթ
 կէլէրէք, վաղթիլլէ Պրէսթ թէրսանէսինտէ ճէլլատըզ իթմիշ օլա-
 բրանկապէնտ իտուկինի թանըրտըրընը, վէ քէնտիսինին (հանի Բա-
 տը-Շանսըն) ֆիրարընա եարտըմ' իթմիշ պուլունան թրամպլանըն
 թափսիեէի խաթըրլատըլընը պէեան, վէ շու վէճհ իւէ քէլամընա
 տէվամ իլլէտի :

— Պու ատէմի թանըլըմուա, եախօա թանընօր օլտուղումու
 գանն իլլէտիկիմուէ, քէնտիսինի տուէլլօտա էօլալիւրմէք իւզըն, ար-
 գասընտան կիթտիմ, էօլլէ պիր ալչաղ հաշարինին գալըշմընտա պու

եօլտա հարեքէթ իթմէկի քէնտիմճէ պիր նամուս վէ իֆիթիխար ատտ
 իթմէքտէ խտիմ, Անճաղ հէք նէ դատար օլ վազթա տէկին պու ա-
 տէմ՝ ալէ յհինտէ պաղը վէիթմ շիւպհէլէրիմ վար իտի իսէ տէ, հագ-
 դընտա ճիտտի պիր իսպաթըմ՝ պուլուննատըղընտան, իճապ իտէն
 հալի իճրա իտէմէջ խտիմ, Ֆալաթ իմբէրաթօրուն պաղը յեէլի ճէ-
 սէտի Բարիսէ կէթիբիլիլի կիւն, մէրդումու թէքրար թէսատիֆլէ,
 Մ. տը Սէրտէօյլուն իսմինի էօյլէ պիր թարգտա թէլէֆֆիւզ իթտի-
 կինի իշիթտիմքի, պունտան տօլաեր ժէնէրալըն էմնլյեէթի հագ-
 դընտա վէսվէսէ իթմէկէ պաշլատըմ, Պու խուսուստանէ կիսլի մէս-
 լէք իթթիլսաղ իթմէքլիքտէ թէրէտտիւտ իւզրէ իքէն . . .

Պուր-ճըզտա, Բա-տը-Շանս, Գաֆուարըն ճէլլատըյա սօն տէ-
 ֆաքի թէսատիլֆիւնիւ, վէ անըն, շիւպհէսիլ քէնտիսինի էօլտիւրմէք
 ֆիրրիլյէ պիր տուզաղա տիւշիւրտիլիւնիւ վէ թէհլէքթի սուրէթտէ
 հարալատըղըն նալլ իլէ, հիքեանէսինէ խթամ՝ վիրտի :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ալա՛գ :

Բա-տը-Շանս .- Ինթիպամըմը ալաճաղըմ՝ վալիտէճէեթիմ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվլատըմ՝ սէն խայրիսա՛ վէ ալիճէնսպ պիր
 ատէմ՝ օլտուղուն հալտէ, իսթիպամ թլէրի վէ ճէսարէթլէրի պու-
 լունման վէ տիւշմէնլէրինի անլարընտան վէ կիւնտիւղ վազթը
 վուրմաղտան գօրգան օ կիսլի ալապ մաիլուդլար իլէ նաւը ուղրա-
 շապիլլիսին, Անլէր էօյլէ հայտուտար տըրքի, եայընը դալալդ-
 տա, վէ խանէլը իլէ, վէ տուզապ գուրարապ վէ ճիւսեթթի իշլեեէ-
 րէք, մէրամը ֆասիտլէրինէ էրէսլիլլիլլէր, Ֆադաթ, սէն, պու եօլ-
 տա հարեքէթ իթմէքլիկինլէ, հանկը թարիպէ սալիք օլտուղունու
 պիլմէեօրսուն, Անլէրի զալէպէ իթմէք իշին տէյլլ, իլլա քէնտինի
 միւտաֆաա իլլէմէք իշին, անլէրին գուլլանտըզլարը սիլահլուրա,
 եանի ճիւսեթթի միւրաճաաթ իթմէքլիկին լալըմ տըր, Հօլպուքի,
 ճիւսեթթին, սէնի նէրէեէ սէվգ իտէճէկինի պէեան իթմէք խ-
 թէմէմ :

Բա-տը-Շանս .- Հագըն վար տըր, վալիտէ, լաքին ժէնէրալ
 տը Սէրտէօյլիւ էօլտիւրմիւշլէր իսէ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Խայր, պունու մէմուլ իթմէմ, ճէնապը Ալ-
 լահ՝ հէր վաղըթ էհլի նամուս իւզէրինէ նէզարէթ իտէր, Մատէմ
 քի, եինէ ժէնէրալտան պահս ալըտը իսէ, պու պահսը իլէրի կէօ-
 թիւրէլիմ :

Բա-տը-Շանս .- Պու պապտէ սանա նէ տիեէպիլլիլլիմ քէնտիսինի

հայտա հարեքէլմ իթմէկի քէնտիմճէ պիւ նամուս լէ իթթիխարատտ
 իթմէքտէ խտիմ: Անճազ հէր նէ դատար օլ վազլմ տէկին պու ա-
 տէմ ալէ յհինտէ պաղը վէխիմ շիւպհէլէրիմ վար իտի իսէ տէ , հազ-
 զընտա ճխտտի պիւ իսպալմըմ պուլունմատըղընտան , իճապ իտէն
 հալի իճրա իտէմէզ խտիմ, Ֆապալ իմբէրաթթօրուն պաղը յէէ յի ճէ-
 սէտի Բարիսէ կէթ իրիլտիկի կիւն , մէրդումա թէքրար թէսատիւֆէ,
 Մ. տը Սէրտէօյիւն իսմինի էօյլէ պիւ թարղտա թէէնֆիլիզ իթտի-
 կինի իշիթտիմքի , պունտան տօլաեը ժէնէրալըն էմնիյիէթի հազ-
 զընտա վէսվէսէ իթմէկէ պաշլատըմ, Պու խուսուստա նէ կիպի մէս-
 լէք իթթիխար իթմէքլիքտէ թէրէտտիւտ իւզրէ իքէն . . .

[illegible]

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Այլա՛դ .

Բա-տր-Շանս :- Ինժիւրամբը այաճաղրմ' վայրտէճէելմ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Էփլատըմ, սէն խայրխահ վէ ալիճէնուպ պիր
ատէմ օլտուղուն հալաէ, իսթիգամ, թիւրի վէ ճէսարէթ լէրի պու-
լունման վէ տիւշմէնլերինի անլարընտան վէ կիւնաիւզ վազթը
վուրմապտան գօրպան օ կիսլի ալչապ մախլուդլար իլէ նասըլ ուզրա-
շապլիլիսին, Անլէր էօյլէ հայտուտար սըրքի, եալընդ գարալըդ-
տա, վէ խանչեր իլէ, վէ տուզապ գուլարապ վէ ճինանէթ իշէնէ-
լէք, մէրամը Փասիալէրինէ էրէպլիլիլէր, Ֆազաթ, սէն, պու եօլ-
տա հարէքէթ իթմէքլիկինլէ, հանկը թարիգ է սալիք օլտուղունու
պիլմէեօրսուն, Անլէրի դալէպէ իթմէք իշին տէյլ, իլա քէնտինի
միւտաֆաա իյլէմէք իշին, անլէրին գուլանուդլարը սիւհաշուրա,
եանի ճինանէթէ միւրաճաաթ իթմէքլիկին լաղըմ տըր, Հալպուքի,
ճինանէթին, սէնի նէրէնէ սէվզ իտէճէկինի պէնան իթմէք խ-
թէմէմ:

Բա-տը-Շանո - Հաղ-դըն վար ուր, վալիտե, լաբին Ժէնէլալ
 տը Սէրտեօյլիւ էօլաիւրմիւշէր իսէ՛,

Մատամ Տիրուհի - Խալը, պունու մեմուլ իմմեմ, ճենապը Ալ-
լահ՝ հէր վաղըթ էհլի նամուս իւղերինէ նէղարէթ իտէր, Մատէմ
քի, երնէ ժէնէրալտան պահա աչըլտը իտէ, պու պահաը իւղերի կէօ-
թիւրէլիմ:

ԲՀԼԻՄ:
Բա-տը-Շանս - Պու պապուհ սանա նէ՝ տիեհեպիլիլիլիմ: Քէնտիսիլիլի

ասլա կէօրմէտիմ: Եալընը ժադօպ սօղաղընտա իդամէթ իթտիկինի
իշիթտիմ իսէ տէ, խանէսինին նիւմէրօսու մալիւմիմ տէյլ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ -- Բէտէրին՝ տիւղ իւն պիր էվլատընտան սանա
ասլա պահս իթմէմիշ մի տիր:

Բա-տը-Շանս -- Խայր:

Մատամ Տիւրիէօ -- Անըն էվլատը տա, Ֆիրանսը օրտուսունու
Բուսիատան էսնայի ըլն ճաթընտա, Պէրէզինա նէհրի սէվահիլնտէ
տօղմուշ տուր:

Բա-տը-Շանս -- Խայր, պունուն լազըրտըսը պիլէ օլմամըշ տըր:

Մատամ Տիւրիէօ -- Իշիթէ պու զարիպ:

Բա-տը-Շանս -- Հալ պու քի բէտէրիմին պունա պէօյլէ պիր լա
զըրտը իթմէտիկինէ էմինիմ:

Մատամ Տիւրիէօ -- (Բէնտի քէնտիեէ սէօյլէօր կիպի) Աճապ
օչօճուղա նէ՛ օլմուշ տուր:

Պատէհու, մէրդումէ, պիր միւտտէթ թէֆէք. քիւրուէն սօնա,

— Բէտէրինի կէօրմէտէլի գա՞չ սէնէ տիր, տէյլ սիւալ իթտի:

Բա-տը-Շանս -- Եէտի սէնէ:

Մատամ Տիւրիէօ -- Բէտէրինին հալէա ինվալիտ գըշլասընտա օլ
տուղունա էմինիսին:

Բա-տը-Շանս -- Էօյլէ պանն իտէրիմ:

Մատամ Տիւրիէօ -- Իմտի, իշիթէ պէն օրաեա գօշաեօրում: Պու
խուսուստաքի գարանըղ նօյթալար հազգընտա եալընը քէնտիսի
պիլէ իյզահաթ վիրէպիլիլ:

Բա-տը-Շանս -- Փաղաթ քէնտիսինէ պէնիմ հազգընտա պիր
չէյ սէօյլէմէ:

Մատամ Տիւրիէօ -- Նիշին:

Բա-տը-Շանս -- Ջիւնրի պապա թաբ-ա-Մօր՝ սէրթ թապիթ-
ը օրտուղունտան...

Մատամ Տիւրիէօ -- Մէրդում պէնի թէրրար կէօրմէքլէ մա՞-
ղուղ օլաճաղընտան, սէնի թէքաիթ իթմէկի տիւ շիւնմէեհէք տիր:

Պու սուրէթլէ, մատամ Տիւրիէօ, օլ պապտէ օլլունու թէէմին
իթտի, վէ մուսխապէն քէնտիսի, պու քէրըէ պու ճաղըն իմիւ
էյլէտիկի թաբ-ա-Մօրու արամաեա չըգմաղտան էվվէյ, թուալէթ-
նի պիրազ տիւզմէք իւզրէ, քէնտի օտասընա չէքիտի:

5

ՀԻՔԵԱՅԷՄԻՋԻՆ ԹԵԼԼԵՐԻ ԵՆՆԻՏԷՆ ԳՈՐԸՇԱՐԱԴ,
ԲԱՏԸ-ՇԱՆՍԸՆ՝ ԹԱԲ ԱՄՈՐ ԻԼԷ ՏԻՐԻԷՆՈՆԻԿՆ ՀԱԳԷԳԷՅՏԷ
ԷՎԼԱՏԼԱՐԸ ՕԼՄԱՄԱՍԸ

Մատամ Տիւրիէօ, աճելէթէն թուալէթինի իրմալ իտիպ, էվ-
լատընա սարըլտըգտան սօնրա, միւթէէսսիր պիր հալտէ խանէսին-
տէն տիշարը չըգտը, վէ քէնտիսինի տողրուտան տողրու էնվալիտ
զըշլատընա կէօթիւրէճէք օլան թարիգտէն եիւրիւմէկէ պաշլատը:

Պու գատընըն գալպի միւթէէսսիր օլմասընտա հադգը վար իտի-
Մատամ Տիւրիէօնիւն պաշլընա կէլէն հալլէր կիպի հալլէրէ բէք
ալ գատընընա տիւշար օլմուշլար տըր: Ֆէլարէթ, հիշ պիր վագըթ,
քէնտիսինի թաադիպ իթմէրտէն, վէ ինսաֆսըղճա զօվալամագտան
տուր օլմամը իտի: Պիր արա իսէ, եալընըղճա վէ թէրը օլունմուշ
պիր հալտէ եաշամագտա, վէ հէր շէյտէն իւմիտինի գաթթ իտէ-
րէք, կիւնլէրինի կէշիրմէքտէ իրէն, նալէհան, զայպտա օլան եէկ-
եանէ էվլատընը պուլտու:

Պունտան տօլաիը միւրգ ումէնին հիսս իտէկէլտիկի մէսէրէթ օլ
գատար ազիմ օլմուշ վէ մէճրուհուն մուֆասսալ հիքեաեէսինի տին-
լէտիքճէ, եիւրէկի օլ տէրէճէ թէէլիսիւրլէ միւսթաղրադ պուլուն-
մուշ իտի քի, պու հալ, հաթթա քէնտիսինին թէլէֆինի մուհիպ օ-
լապիլէճէկինտէն գօրգուլուրքէն, մատամ Տիւրիէօ՝ շիտտէթի մէսէր-
լէթին սատէմէսինէ մուգավմէթ իտէպիլէճէք գատար գուվվէթլի
վէ մէթանէթլի օլտուղունտան, սօնունա տէկին էվլատընըն հիքեա-
եէսինի տինլէեէպիլմիշ իտի:

Մատամ Տիւրիէօ, օլլունու կէօրտիւքճէ, եալընըղ անը տիւշիւ-
նիւպ, վէ օլտու գճա գուվվէթ վէ ճէսարէթի հայիլ օլուպ, հալ պու
քի թար-ա-Մօրու արամագ իւղրէ խանէսինտէն տիշարը չըգտըլընտա,
իւղէրինտէ էսէրը գաաֆէթ հիսս իթմէկէ, գօրգ մաեա վէ տիթ-
րէմէկէ պաշլատը:

Մատամ Տիւրիէօ, էօյլէ պօշ միւլահաղալար իլէ ֆիքրինի մէշ-

լուր իտէն գարըլարտան օլտոերպ , Թար-ա-Մօրուն , Բա-տը-Շան-սըն քէնտիսինէ կէլմիշ օլտուղու խապէրինտէն հիտտէթլէնէրէր , ա-նը ֆիբրինտէն չըգարմագ խթէեէճէկինի տիւշիւնմէղ , վէ վագթիյ-լէ քէնտիսինին , մէրգուժ իւղէրինտէ հայիչ օլտուղու նուֆուղու խաթըրլանարագ , եինէ օնուֆուղ սանէսինտէ , անըն , էվլատը հագ-գընտա հիւսնի մուամլէսինին խթիհսալ իտէպիլէճէկինէ չիւպհէ իթ-մէղ վէ շէիյլէ տէր խտի :

— Էվլատըմ հագգընտա , Թար-ա-Մօր խթիտիլիմի ետրաճագ տըր : Անըն , պէնիմէ էվլէնմէսի , վէ էվլատընը տայլիլէ յի մէշրուլյ-եէթ տէ թաստիղ իլլէմէսի իչին , ետընըղ խթիհիմ տիմէքիլիլմքեա-ֆի տիլ : Հիշ շիւպհէմ եօղ տուր քի , Թար-ա-Մօր պէնիմ խթէտի-կիմ խուսուսաթա մա էլ մէմնունիյէ մուվաֆֆապ աթ խտէճէր տիլ :

Մատամ Տիւրիէօ , Մ . Տիւպլէլ իլէ վուգու պուլան իղտիվաճըն-տան տօլաեր Թար-ա-Մօրուն քէնտիսինէ խտէճէկի թէքրուլլէրի տէ տիւշիւնմէեօրտու :

Պու խուսուստա , մէրգումէ քէնտի քէնտիւէ շէօյլէ տիմէքտէ խտի :

— Պէն պիլր վիճտան սահիպիսիմ : Թար-ա-Մօրա հաղըէթի հալի սէօյլէեէճէեիմ : օ պէնիմ տէտիկիլիմ անլանաճագ , վէ արա-մըգսա հիշ պիլր մուպանէնէթ զուհուր իթմէիւճէք տիլ : Չիւնքի ագըպէթ , իշպու լկտիվաճըմըն հագգըլ վէ մագպուլ սէպէպլէրի վար տըր :

Պինապլէրին մատամ Տիւրիէօնիւն գօրգու վէ վէսվէտէրի , պու կիպի մատտէրէրտէն տահա մուհիսիմ վէ ճիտտի սէպէպլէրէ , վէ հաթթա քէնտիսինին գալպինէ յէ հիսսիեաթընա շէրէֆ կէթիլիլիճի խուսուսաթա տայլիլ օլուպ , շէօյլէրի պու միւհիթէրէմ գատըն եօլ-տա եիւրիւրքէն ,

— Բա-տը-Շանս եէտի սէնէտէն պէրու լէտէրինի կէօրէմէմիշ օլտուղու հալտէ , Թար-ա-Մօրուն էլան եաշամագ տա օլտուղունու քիմ թէէմլն խտէպիլլիլ , տիմէքտէ խտի :

Օլ էնանտէ մէրգումէ քէնտիսինի տիւշիւնմէտիկի կիպի , օղլու-նու տաիսի ունութմուշ , վէ ետընըղ Թար-ա-Մօրուն տիւշիւնմէկէ պաշլամըլ խտի :

Մէգպուրէ , հարէքէթիլին կեահ չարուգլաթմուպ տա վէ կեահ եալաշլաթմագ տա վէ ֆիբրինտէն տէ ,

Էկէրչի ֆէնա պիլր խապէր ալաճագ իսէմ , նէ գտտար կէճ եէ-թիլիլիլիլ , խայըլը տըր , տիմէքտէ խտի :

Ֆաղաթ մուսլիսարէն, շու թէսլիեթիսպախշ միւլահազաեը ի-տէրէր, սիւրաթիլէ եօլունա տէվամ իթմէքտէ իտի.

— Թաբ-ա-Մօրուէն հաեաթտա օլմամասը միւմքին տէյիլ տիր. զաթէն քէնտիսի զաեթի զալի իւլ պիւնեթ օլտուղու կիպի, Բա-տը-Շանսը տա քէնտիսի էօլիւմ ճէզասընտան Կուրթտըմը տըր. իմտի էլպէթթէ էլան եաշաեօր, Պու խուսուստա պիր ան էվվէլ միւսթէ-րիհ օլմագ իւղրէ, ատըմլարըմը չաբուգ արմալըեըմ:

Իշիթէ պու միւլահազալար իլէ, մաստամ Տիւրիէօ, միւքէլլէֆ էն-վալիտ զըշլասը բիշիեհհընա մու վասըլէթ իթտի, վէ օրատա նէ' եա-բաճաղընը, վէ քի'մէ միւրաճաաթ իտէճէկինի տիւշինէրէք տուր-մագտա իքէն, թէսատիւֆ պու եա', մէգըիւր գըշլատան, վաղ թիլլէ արգատաշարը պուլունմուշ օլան Կարնիզօն իլէ Բամէին տիշարը չըգմագտա օլտուգլարընը կէօրտիւ, վէ իւշիւ տախի պու դարիպ վէ մէմուլին զայրի թէսատիւֆտէն տօլաեը թէաճճիւպտէ գալարագ, իրի սապըգ աքէրլէր,

— Վա'յ, մաստամ Տիւրիէօ, տէտիլէր:

— Վա'յ Կարնիզօն... Բամէ, սի'զմիսինիզ, տէյի մէզպուրէ ճէ-վապ վիրտի:

Կարնիզօն. — Սիզ Բարիստէ՞մի իաինիզ:

Մատամ Տիւրիէօ. — Էվվէթ, հէմ չօգտան պէրի տիր քի, Բա-րիստէ պուլունուեօրտում:

Կարնիզօն. — Ֆաղաթ նա'սըլ օլուր քի, պու գատար զէմանտան պէրու սիզին պուրատա օլտուղունուպու պիլմէեօրտուգ:

Պու կիպի սիւալ վէ ճէվապլարըն բէք չօղու իրատ օլունտուգ-տան սօնրա, նիհաեթի, էնվալիտ զըշլասը նէֆէրլէրիտէն պիրի,

— Մա'տամ Տիւրիէօ, Թաբ-ա-Մօրու կէօրտիւնի'ւզ միւ, տէյի սիւալ իթտի:

Մատամ Տիւրիէօ. — Խա'յլ:

Կարնիզօն. — Աճայի'պ, հալէա պիլմէեօ՞միւսունուգ քի...

Մատամ Տիւրիէօ. — Հագըգէթէն հիշ պիր շէյտէն խապէրիմ եօգ տուր, Հաթթա պուրաեա կէլտիկիմտէ, Թաբ-ա-Մօրուէն էլան հաեաթտա օլուպ օլմատըղընը տախի պիլմէեօրտում:

Կարնիզօն. — Միւմքին տէյիլ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ. — Տօլրուսու պու տուր. եօլտա կէլիքքէն, իղթիրապըմտան նաշի օլտէրէճէ էնտիշէ իլինտէ իտիմքի, պիր ան էվվէլ հագըգէթէ հալէ վագըֆ օլմագ իւղրէ գօշտում:

Բամէ .- Ֆազաթ Էնվալիտ գըշտսընտա պուլունտուղունտ նա՞-
սըլ պիլտիւիզ :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Էվլատըմըզը պուլտում :

Բամէ .- Էվլատընըզը մը :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Էվվէթ , Բա-տը-Շանսը :

Իքի ապէր .- (Պիլըիքտէ) Բա-տը-Շանս մը , տէյի պաղըրտը-
լար , վէ էօյլէ պիլ թարղտա եէկտիկէրէ պաղ-տըլար.քի , մանէասը՝
«Թանըմանօրուզ» տիմէք իտի :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Պու խուսուսու պիլր աղտան սիզէ անվաթը-
րըմ , չիմտիլիք սիզ պէնի . . .

Բամէ .- Ղալիպա գըշլաեա , վէ թար-ա-Մօրուն օտասընա կիլ-
մէք իսթէեօրսունուզ :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Էվվէթ :

Կարնիզօն .- Թար-ա-Մօր չիմտի պու գըշլատա տէյիլ տիլ :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Աճայի՛պ :

Կարնիզօն .- Վազաա էլան պու գըշլանըն նէֆէրաթընտան աուտ
օլունմազ տա իսէ տէ , պուրատա իզամէթ իթմէմէքտէ տիլ :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Նէրէտէ իզամէթ իթմէմէքտէ տիլ :

Բամէ .- Տիւգ տը Սէրտէօյլիւն խանէսինտէ :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Տիւգ տը Սէրտէօյլիւն խանէսինտէ՞ մի , պէ-
նիմէ էյլէնիւօ՞րմուսունուզ :

Բամէ .- Խայր , նի՞չին էյլէնէլիմ :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Նէ՞ պատար վաղըթտան պէրի օրտտա տըր :

Կարնիզօն .- Չըզան յունվար այընըն օնունտան պէրի :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Տիմէք իմիւէրաթօրուն պաղըլյէյի ճէնա-
զէսինն Բարիսէ կէթիլիտիկի կիւնտէն պէրու , ֆազաթ տիւզ նա-
սըլ պուլունտու :

Կարնիզօն .- Եօլտա պու հիքեսեէեի սիզէ նաղլ իտէրիզ , մա-
տամ Տիւրիէօ . լաքին չիմտիլիք կէլին սիզի տիւզէ թաղտիմ իտէ-
լիմ . պէլքի սիզին մուվասըլէթի՛նիզ ֆայտէլի օլուր :

Մատամ՝ Տիւրիէօ .- Պէնիմ՝ մուվասըլէթիմ ֆայտէլի մի օլուր .
աճայի՛պ , պիլը շէյ մի վար տըր :

Բամէ .- Հէնուզ տօլլու . մալիւմաթըմըզ եօդ աուր :

Կարնիզօն .- Շիմտիլի հալտէ հէլը շէյ կիլլի թուլթուլմաղտա
տըլ :

Բամէ .- Թար-ա-Մօր՝ չիմտի պիւսպիւթիւն տէյիլիմիշ տիլ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նէ՞ տիեօրստունուղ , Բամէ , Թար-ա-Մօր մուխաթարատա մը տըր ,

Կարնիզօն .- Պիզ , Թար-ա-Մօր մուխաթարատա տըր տիմէտիք ,

Բամէ .- Էկէրչի մուխաթարատա օլտա խոխ , պիզ անըն եանըն-տա պոլլունուրտուղ ,

Կարնիզօն .- Մատամ Տիւրիէօ , սիզ պիզի տաՀա թանըմուզսընըզ ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Տօ'սթլարըմ , սեօզլէրիմէ կիւճէնմէտին տէ , Ֆէքքընիզի պիւր աղ տաՀա լաեղլը իյղաՀ խոխն ,

Բամէ .- (ԻյղաՀաթ աղալաեարաղ) Թար-ա-Մօր՝ Ժէնէրալըն խանէսինտէ օլալըտան պէրի տիր . . .

Կարնիզօն .- (Տէվամ խոէրէք) Լէյնի առէմ տէյիլ տիր ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Նիշին ,

Կարնիզօն .- Բամէ տէր քի , իյի եէմէք իյմէք պուլտուղու իշին ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Պաղ աթ Հիշ օլմաղսա , տիւղիւն խանէսին տէն չըզ մալը տըր ,

Բամէ .- Տիշարը չըզմաղ խաթէմէեօր ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Նէ՞տէն ,

Բամէ .- Չիւնրի քէնտիսինին Հալի օրատա լաՀաթ օլտուղու-նու պէեան խոխեօր ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Եա խասթա խաէ ,

Կարնիզօն .- Խասթա օլմատըլընը պէեան խոխեօր ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Պիւր քիմնէ , քէնտիսին խասթէլիկինէ Հա-քիմ օլմաղ ,

Կարնիզօն .- Լէֆէրլէն մատամ Տիւրիէօ , իշթէ պու սեօզլէնիւզ բէք տօղրու տուր , Իմօի , կիտիպ քէնտիսինի Հէր Հալտէ կէօր-մէլիսիզ ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Ժէնէրալըն խանէսի Նէ՞րէտէ տիր ,

Բամէ .- Ժաղ օպ սօզաղընտա տըր ,

Մատամ Տիւրիէօ .- Բէք ալէա , եօլա չըզալլմ ,

Պու սուրէթլէ , էչպու իւշ տօթիյար , Իւնիլէրսիթէ սօզաղը-նա տօղրու եօլա չըզալլմ ,

Օն ատըմ գատար արմըյար իբէն , մատամ Տիւրիէօ , արգա-տաշարընա խիթապէն ,

— Թար-ա-Մօրուն թէպտիլ օլմամը խոուկինէ չիւպՀէնիւզ եօզ տուր ա' , տէտի ,

Կարնիզօն .- Խա՛յր :

Բամէ .- Անճաղ Մ. տը Սէրտէօյլիւն պիր էվլատը պուլունտու-
ղու անլաշըմը տըր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Իքի էվլատը օլաճաղ խաի :

Բամէ .- Օրասընը պիլմէմ. շու դատար.քի , պունտան պլիւ այ էվ-
վէլ պիր էվլատը տա եօզ խաի :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նէ՞ տիմէք իսթէեօրուունդ :

Բամէ .- Տիմէք իսթէեօրում.քի , շիմաիքի էվլատընը տա պիր այ-
տան պէրու պուլմուշ տուր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նա՛սըլ :

Բամէ .- Թար-ա-Մօր էվլատընը .քէնտիսինէ իեատէ իթմիշ տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Լաքին Թար-ա-Մօր պու դատար ուղուն
միւտտէթ տիւգիւն էվլատընը նա՛սըլ սագլամը տըր :

Բամէ .- Ձիւնքի պիր այ էվվէլ . .

Կարնիզօն .- Տիւգ. տէ դայպ օլմուշ խաի :

Մատամ Տիւրիէօ .- Իքինիզ տէ աղլընըզը դայպ մը իտիեօր-
սունուզ :

Բամէ .- Խա՛յր , խա՛յր , Ժէնէրալ՝ իմքէրաթօրուն պագըյիէյի
նաշը կէթիրիլտիկի կիւն պուլունտու :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ֆաղաթ շիմտի օ էվլատ նէ՞ հալտէ տիր :

Կարնիզօն .- Աղըլ խասթա տըր :

Բամէ .- Պու սէպէպլէ թապլիպ օլամանօր , Հաթթա խասթէլի-
կի տէ պուլաշըդ օլտուղունտան , Թար-ա-Մօր օ խասթէլիկի դա-
ղանմը տըր :

Պու արա , Մ. տը Սէրտէօյլիւն իդամէթկիտհընա մուվասըլէթ
իտիլմիշ օլտուղունտան , մատամ Տիւրիէօ , իշպու խանէնին դաբու-
սունու շալտը :

Պու հիքեանէմիզտէ մուհիմմ վաղիֆէլէրի պուլունտան տիւգ ,

Պալթազար վէ Թար-ա-Մօր կիպի էշխասը պիր խայլի

տէրու թէրքլէ , հիքեանէլէրինէ պիր ան էվվէլ տէվամ

տօլանը արզը իթիլզար իլէ , Կինէ անլէրէ նաղլը

Կրէ վէ մէմուլին դայրի սուրէթտէ դայպը , հէր

մահլունիյիէթի աղիմէէ կիլիֆթար դըլ-

տէրի իշլէր պիրտէն պիրէ թաթիլ

այըլըմը օլտուղու մէրվի օ-

ան օլ կէնճ գըղը պուրմաղլըդ թէլաշ վէ զայլեւիւնէ տիւշիւտիւ ,
 Լիֆրեարը ումուսիւնէ բէք տողըու հիւքմ խոխօրտու ,
 Բիրօնուն , քէնտիսին աշգ ու սէվտասը տալասընա ֆայտէլի օ-
 լաճաղընը զանն իթտիկի մէղրիւր քիւսթախանէ հարէքէթի կիւնիւ ,
 Մ . տը Սէրտէօյլ , Պալթաղար , վէ իհթիհար չափուշ , Բօզէթին բէս-
 մի թաղտիմինտէ հաղըր պուրունմադ իւղրէ , քիւզիւք պիր «ալօնտա
 թօրլանմըշ իտիլէր :

Բօզէթին տօսթլարը վէ Ֆէլիքս , իւլբուտէ գանբն բէտէրի օլա-
 ճադ զաթըն թէվէճճիւհաթընը մէրդումէ հադգընտա ճէլալ իթմիշ
 օլտուգլարընտան , Ֆէլիքս , կէնճ գըղը կէթիրմէր իւղրէ , Էդօլ-տը-
 Մէսսին սօղաղընա կիթմիշ իտի :

Քէնտի էվլառլարընը էվլէնտիլմէքլէ , անլէրի մէսուտ գըլա-
 ճաղլարընա թէէմին օլան բրաֆիէլի իհթիհարլար միսիլլու ,
 Մ . տը Սէրտէօյլ տէ , պու սըրատաքէյֆիլ պիր հալտէ պուրունմադ-
 տա իտի :

Ֆաղաթ Թար-ա-Մօր , Մ . տը Սէրտէօյլիւն խանէսինտէ իգամէ-
 թէ սլաշլանալըտան պէրու , թասալը , տիւշիւնճէլի վէ մահղուն պիր
 հալտէ օլուպ , քէնտիսինի կէօրէնին՝ իշլէրինին , էվվէլ էմիրտէ մէմուլ
 իթտիկի կիպի եօլունտա ճէրէեան իթմէտիկինի զանն իտէճէկի տէր-
 քեար իտի :

Պահսլարընը իթտիկիմիդ առէմլէրտէն հիշ պիրի , պունճա յու-
 գուաթա սէպէպ օլուշ օլան իմբէրաթօրուն պաղըքէյի ճէսէտի-
 նին Բարիսէ ափտէթի կիւնիւնտէն էվվէլ մէրդումու կէօրմէմիշ օլ-
 տուգլարընտան , ախլէադ վէ թապիհաթընտա զուհուրա կէլմիշ օլան
 թէպէտտիւլիւ թապիաթիլլէ տէրը իտէմէղլէր իտի :

Թար-ա-Մօրա , մէղրիւր զահլիրի մահղունըղունուն սէպէպի
 սիւալ օլունտուգտա , խասթալըղընա սասլը իլէ թէհամմիւլ իտէն
 պիր խասթա կիպի ,

— Հիշ պիր շէյիմ եօդ տուր . մէճայի մէֆասլը խասթէլիկիմտէն
 պիր աղ միւզտարըպ օլուեօրում , տէր իտի :

Պու ալա , Պալթաղար տախի իիրօեու տիւշիւնմէքտէ օլուպ ,
 վաղթիլլէ սէվմիշ օլտուգու օլ տիլպէր թաննիտէն ալըրլմագլա , մէր-
 դումէեի տիւշարը քէտէր իթմէք իսթմէմէտիկինտէն , մուհապպէթի-
 նի իքիսինէ տէ հասը իլլէմէքիկի միւլահաղա իթմէքտէ իտի :

Սալօնտա թօրլանըրըղընտա , քիւմէնէ լաղըրտը իթմէիպ ,
 տիւգ . քէնտի սաատէթինէ , Թար-ա-Մօր՝ գասալէթինէ , վէ Պալ-

Թաղար տա , աչգ ու սէվտա մալիխիւլեալարընա տալմը պուլուն-
մագ տա իտիլէր :

Իշթէ պու իւշ շախտ , սիւքիւթ իշինտէ պուլունտուգլարը սը-
րատա , Գէլլըս , Բօղէթին զայպուպէթի խապէրինի կէթիւրտիկինտէ ,
օլ պապտէ Մ . վէ մատամ Բէրլ տ՝Որտան ալտըլը պաղը մալիւմա-
թը միւպհէմէտէն զայրի գաթի հիշ պիր խապէր վիլէմէտիկինտէն ,
մէրգ ումարըն , պունտա՝ տօլտեը նէ՝ կիպի հէեհճան ու թէէսսիւրէ
տիւշար օլաճաղլարընը օգուեանլարըմըլ տէրք ու մուհաքէմէ իտէ-
պիլիւրէր :

Փէլիքսին լէհճէսի սօլուգ , վէ քէնտիսի Թաղաթսըլ օլուպ ,
կ'օղլէրի իտէ , տալլըն տալլըն պաղմագ տա իտիլէր : Մէրգ ումուն
Թապիլիքին լաեըլըյա թարիֆ իթմէք իշին , շու գատարը պէեան
իտէրիգ քի , քէնտիսի սայրի պիր տիւմնէեհէ , եախօստ սարասը թութ-
մուշ պիր սարալըեա պէնղէմէքտէ իտի :

Տիւգ .- Նէ՝ օլմուչսուն էվլատում :

Թար-ա-Մօր .- (Շախտի գասալէթլէրի եօղ տուր կիպի , կէօղ-
լէրի պիրտէն պիրէ գըղարարագ .) Միւսիւ Փէլլըս , պիր ֆէլաքէթ
մի վուգ ու պուլտու :

Պալթաղար .- (Չօղտան պէրու սօսթունու թանըտըլը ճիհէթ-
լէ , հէր քէստէն զիեատէ աւըն Թապիլեաթընը Թաղտիր իտէրէք .)
Փէլլըս , նէյին վար տըր :

Փէլլըս .- Բօղէթ զայպ օլտու :

Պու պիր գաշ քէլիմէ , հաղըրունտուն հէր պիրի իւղէրինտէ
կիւլլէ կիպի թէէսսիւր իթտի , վէ պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա , դանն
իտէրսին քի , օքէլիմէլէրին աքսը սէտասը միսիլլու , տիւգ , չալուշ ,
վէ կէնճ Թապիպ պիրլիքտէ թէքըտըր իթտիլէր :

— Բօղէթ զայպ մը օլմուշ :

— Էվլէթ :

— Փաղաթ նասըլ զայպ օլմուշ :

— Աշըրըմըն :

— Բի՝մին թարաֆընտան :

— Պիր գարը թարաֆընտան :

Փէլլըսին հէք պիլաիկի պունտան իպարէթ օլուպ , պունտան
ֆաղա պիր շէյ տիեհէմէլ իտի : Պատէհու , պիր իսկէմէլէ իւղէրինէ
պաեըլըպ տիւշիւվէրտի :

Մէրգ ում , պիր խայլի միւտտէթ սօնրա , պաղը մալիւմաթ իթա

խտէպիլտի : Մալի մաթը մէղքիւրէ իսէ , գարուհու Բէքը տ'Օր իլէ զէվ-
ճէսինտէն ալընան միւպհէմ խապէրլէր իտի :

Օլ էսնատէ աղչամիւն սաաթ տողուզու օլմալլէ , էօյլէ պիր սաաթ-
տա պիր շէյ կաբըլամաղ իտի : Իմտի , եալլընըղ մահէլլէնին բօլիս
գօմիսէրլինէ . քէյֆիսէթ խապէր վէրիլիպ , պատէհու միւզտարըպ
օլանլար ինտիլտէ , պաշը դըշը վէ բուհ ու մանէասը պուլունմահան
պիր չօդ պօշ սէօլլէր իլէ Ֆէլիքսի թէսէլլիսէ չալըշըլտը :

Հալ պուքի Մ . տը Սէրտէօյլ , Պալթաղար , Թար-ա-Մօր վէ խըզ-
մէթքետը Ժօզէֆ , ոլ կէնէ դըղը պուլմաղ իլլին , էկէր իճապ իտէր իսէ ,
եէրի կէօեիւ ալթիւսթ իտէճէքլէրինի թէտհիւտ իթմէքտէ իտիլիը :

Ֆիրվաղը , թա իրթէսի կիւնտէն , տիւղ , գարըսընը վէ իքինճի
էվլատընը արամապ թասալվուրաթընտան ֆարիղ կէրտիկի կիպի ,
Թար-ա-Մօր տա քէնտի գասալէթլէրինի վէ նամիղաճըղընը պէր
թարաֆ իթտի , վէ Պալթաղար իսէ , քէնտիսիի տէ էօյլէ պիր ֆէ-
նալըղըն թէհտիտ իթմէքտէ օլտողունու քէշֆ իտէմէեէրէք , վէ տօս-
թունուն ֆէյաքէթիւնտէն նաշի կիրիֆթարը եէյիս ու քէտէր օլա-
րապ , պիլթիւն լաթին մահէլլէսինի թահրէք իյլէտի : Մէրզ ում ,
շէօյլէ տիմէքտէ իտի :

— Բօզէթի թանըտան էրքէք վէ գատընլար , քէնտիսինի արա-
մալը տըրլար , եօգսա տօսթ տէյիլ իմիլլէր տէյի քէնտիլէրինի իթ-
համ իտէճէեհիմ :

Ֆէլիքս , պիլթիւն արգատաշլարը թարաֆընտան ֆէվզ էլատէ
սէվիտիկիւնտէն , Պալթաղարըն արգուսունա ումումէն միւսարաաթ
կէօսթէրիլտի :

Սահիհէն պու մէթթէպիլլէր , թէքմիլ Բարիսի քէօշէլի պուճաղ-
լը արատըլար :

Ժօզէֆ՝ Ժագ օպ սօղաղընտա վաղը էֆէնտիսի խանէսինտէ իշի
կիւճիւ պըրաղըպ , ո տալիս Բօզէթի արամահա պաշլատը :

Իլը կիւնլէրի , Ֆէլիքս տալիս , բէտէրի , Թար-ա-Մօր , Պալթաղար
վէ Ժօզէֆ իլէ պիրիլքտէ հէր թարաֆը տօլաշտը , Պու ուղուրա բէք
չօդ ալթուն սարֆ օլունտու : բօլիս՝ հէր եանա մէրմուրլար սէվզ
իթտի , վէ ճիւնսէթ թէվաթուրլարը իշիտիլտիքճէ , թահգըղաթա
իպթիտար գըլընտը : Հասըլը պիլթիւն Բարիստէ կիտիլմէտիք վէ
թէհարրի իտիլմէտիք մահէլլ պըրադըմատը :

Բօզէթին զայսընտան տօլանը շիւպհէ իլէ օթուղ գատար հա-
շարի տէրտէսթ իտիլէրէք , իսթիճիպ օլունտու :

Լաքին, մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Իվար վէ Բիրօ, Բօղէթի, Հէր
կիւնա թէհարրեհաթ վէ թաաղիպաթտան խալի օլան պիր մահէլլէ
կէօթիւրմիւշլէր խոի:

Նալընըդ Պալթազար, օտտ պիր թէսատիւֆլէ վէ պիրմէեթէր,
հագըգէթի պիր տէրէճէ տէրք իթմէք հալինտէ պուլունտու,

Պու ֆէլաքէթտէն սօնրա, Ֆէլիքս, պէշ կիւն միւթէմատիէն
սէվկիւլիւսիւնիւ արաեըպ պուլամատըղընտան, կէրէք աճըսընտան
վէ կէրէք եօրկուսիւղուստան նաշի, աղըրճա խաթմալանտը:

Պու հէնկեամտէ, Պալթազար, Բօղէթի արամաղլա պէրապէր,
Բիրօեու տախի նազարը տիգլաթընտան դաշըրմամանը տիւշիւնտիւ:

Պալթազար՝ «Մուսթազամ չէֆադաթ, Էվվէլա օ չէֆադաթը իթ-
մէք իսթէեէն չախստան պաշլար» եախօտ, «Էվվէլա քէնտինի տիւ-
շիւն սօնրա տիկէլլէրինի» տարպը մէսէլինին բէք տէ չէտիտ թա-
րաֆտարը օլմաեըպ, անճագ, «Պիր քիմնէ, սայիրլէրինի տիւշիւնմէր-
լէ պէրապէր, քէնտինի տէ տիւշիւնէպիլլի» միւլահազասընտա պու-
լունմագտա խոի:

Իմտի, պիր սապահ, Ֆէլիքս իշին պիր միւտտէթ չալըշտըդտան
սօնրա, պիր աղ տա քէնտի հիսապընա չալըշմագլըղը տիւշիւնիւպ,
արապա իլէ Մօթ-Բիրէ սէմթիննէ կիթտի, Մահէլլի մէղքիւրտէ վա-
գը Էլէնին խանէսի բէնշիրէլլէրինին դանատլարը, խանէի մէղքիւրտէ
քիմէսնէ սաքին օլմաեօր կիպի մաղպուլթճա դաբալը խոի:

Պալթազար պու հալի կէօրտիւկիւնտէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Էկէրչի տէրուսինտէ քիմնէ եօդ խսէ, դաբուեու չալըղըմ-
տա պիր թէհլիքէ վագը օլմաղ, տէսի:

Պու սուրէթլէ, մէրգում տէլիգանլը, սէ յֆիեէնին դաբուսունա
եագլաշարագ, չանը օլգատար չէքաի բի, նիհանէթ չան գօրտու
խսէ տէ, մալիւմ օլտուղու իւզրէ, տէրունըր սէ յֆիեէտէ քիմէսնէ պու-
լունմամագտա խոի:

Փագաթ Պալթազար, իշլէրինի եարը պըրաղան քիմնէլէրտէն
օլմատըղընտան, թահգըղաթա պաշլաեարագ, սէվկիւլիւսիւ Էլէնին
ֆիրար իթմիշ օլտուղունու անլատը, վէ շու եօլտա միւլահազա իթտի:

— Պու տա Բօղէթին եօլունու թուլթմուշ. զալիպա սէվիլէն գա-
տընլար, քէնտի սէվկիւլիւլէրինի ճէլպլէ, տահա զիեատէ քէնտիլէ-
րինի սէվտիւրմէք իշին, պու թէտպլիրի տիւշիւնմիւշ օլմալա տըր-
լար: Լաքին պէն պու սըրըր անլաեաճաղըմ, վէ օլ վաղըթ իճրասը-
նը տիւշիւնիւրիւզ:

Հալ պուլքի Պալթազար, մեզպուրէնին ֆիրարընտան տօլաեը հիսս իտէկէլտիկի քէտէրինտէն վէֆաթ իտէպիլէճէկինի, եախօտ տօսթու Յէլիքս կիպի խասթալանաճաղընը խաթըրընա պիլէ կէթիւր-մէեիպ, վէ սէվկիլիւսիւսիւսն ավտէթ իտէպիլէճէկի, իհթիմալթը ինսանիեէտէն օլտուղու միւլահաղասըյա պիր ազ միւթէսէլլի օլա-րազ, օ սապահըի թէհալըրիեաթընըն հիսապընը արգատալընա պիլ-տիրմէք իւզըէ ժագօպ սօգալընա տէօնտիւ :

Շու դատարքի Պալթազար, Բիւրօեու ճիտտէն սէվմէքտէ օլ-տուղու ճիհէթլէ, մահզուճ վէ միւրէտտէյ հալտէ, տօսթուճուճ եա-թաղը պալընա ավտէթ իյլէտի :

Յէլիքս իսէ, Պալթազարը բէք իյի թանըտըղընտան, անըն քիս-վէթինի կէօրիւնճէ, պիր ֆէնալըգ վուգու պուլմուշ իտուկինի տէրք իտէրէք :

— Պալթազար, պիր ֆէնալըգ տահա՞մը օլտու, տէյի սիւալ իթտի :

Պալթազար. — Էվվէթ :

Յէլիքս. — Նէ՞ կիպի :

Պալթազար. — Պիւեիւք պիր ֆէնալըգ օլտու :

Յէլիքս. — Հէր նէ օլտու իսէ, սէյլէ պագալըմ :

Պալթազար. — Պէնիմ՝ սէվկիլիւսիւստէ, սէնինքինի պուլմահա կիթմիշ :

Յէլիքս. — Նէ՞ տիւօրսուճուղ :

Պալթազար. — Պիլմէմ ամմա, Բօղէթի աշըրան էլէն օլմասըն :

Յէլիքս. — Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինի անլամաեօրում :

Պալթազար. — Էլէն կիթմիշ :

Յէլիքս. — Ֆէնալըգ տէտիկին պո՞ւ մու տուր. կիթմիշ իսէ պա-նա նէ՞ :

Պալթազար. — Ա՛հ պուճա էնանիեթի ինսանիեէ տէրլէր, Պէն սէնի իյի թանըր իտիմ :

Պու սէօղլէրին օլտուղու սըրատա, Յէլիքս, թահգիրամիղ սու-րէթտէ սըրթընը տօսթուճա չէվիրմիշ իտի :

Բօղէթ հէնուղ պուլուճմամը վէ քիմնէ անըն իղինէ տայիր պիր էմարէ իսթիհսալ իտէմէմիշ օլմասըյա, էլլէր, այնի նօգթատա կուլուճմադտա, պէլքի տահա զիւատէ ֆէնալալմադտա օլտուղու պուլուճմադտա, պէլքի տահա զիւատէ ֆէնալալմադտա կարնիզօն իլէ Բամէ օլա-հալտէ, մատամ Տիւրիէօ, Բիֆագաթընտա կարնիզօն իլէ Բամէ օլա-րազ, ժէնէրալըն խանէսի գաբուսուճու չալտը :

Օլ էսնատէ , խանէի մէզքիւրուն պիւթիւն խալզը մէյեուս իտ
 Եէօյէ քի Ֆէլիքս , Բօզէթին զայպընտան նաչի աղըր խասթա օլմա
 սըյա , էթրաֆընտա պուլունանլարտա , անըն կիւն պէ կիւն էրի
 մէքտէ օլտուղունու կէօրմէքլէ , քէնտիլէր տէ միւթէէսսիր վէ մա
 զուն օլմագտա իտիլէր :

Բօզէթ իսմինին՝ Ֆէլիքսին տօտաղլարընտա իրատ օլունմա
 տուր օլմատըղընտան , մէրգուլ տէլիգանլը էվվէլ էմիրտէ պիր սըթ-
 մաեա վէ սօնրա տէհէթլի պիր սաեղզլամաեա տիւչար օլտու
 Մուախխարէն պու սաեղզլամաընէվվիմա ճիննէթէ թէպտիլ օլարագ ,
 պու ճիննէթի արասըրա թահրիք օլունուպ , աեաղա գալզմագտա ,
 քէնտիսինին թէլէֆինտէն պահա իթմէքտէ , հաթթա քէնտիսինի
 քէնչիրէտէն աթմագ , եախօտ պիր խանչէր իլէ տամարլարընր քէս-
 մէք իսթէմէքտէ իտի :

Անճագ , պու ճիննէթի էսնասընտա հէր շէյ էթրաֆընտա ալ-
 թիւսթ կէօրիւնիւպ , բէտէրի իլէ ահրպպատընր պիլէ կիւն իլէ թա-
 նըմօչաա իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ , Բօզէթ , ըըզլը պիր նօզթա
 իլէ մագամընտա կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէլմէքտէ իտի :

Ֆէլիքս , հէման ապա ուեուեամաեըպ , ֆիքրի հէր վագըթ
 մէշղուլ պուլունտուղու ճիհէթլէ , գուվվէյլ թէխաեիւլիէէսի տա-
 յիմա շալըշմագտա , վէ Բօզէթին , աչըրըլտըգտան վէ ըրզընա թա-
 սալլութ օլունտուղտան սօնրա , պիր թաղըմ ալչադլար թարաֆըն-
 տան հաեաթր գաթթ իտիլտիկինի վագըթ վադըթ խաեալ իթմէք-
 տէ իտի :

Իշթէ պու տէհէթլի տագըղգալարտա , մէրգուլուն զապթը , վէ
 շայեանը թէէսսիւֆ պիր թէշէպպիւսէ միւրաճաաթընտան մէն-
 նի միւշքիւլ օլուպ , օլ էսնալէրտէ , թարիֆ օլունմագ հիտտէթ ու զա-
 զապ նէօպէթինէ թուլթուլմագտա , վէ հիտտէթինտէն նաչի պօղուլ-
 մագ ըատտէսինէ կէլտիկինինտէն , վէ լադըրտը տախի իտէմէտիկին-
 տէն , եալընըղ պաղը սաֆսաթալարտա պուլունմագտա , վէ հէր
 թարաֆտա , եանի գաբուլարտա , բէնչիրէլէրտէ , մօպիլիա ալթ-
 լարընտա , տիվալլար իւղէրինտէ , բէրտէլէր իլինտէ , վէ թալան-
 տա պիր թաղըմ զըղ գաչըրըճըլար վէ գաթիլլէր կէօրիւեօր օլտու-
 զունու զանն իլէ , պուսլարը հօլտիւրմէքաէն , հիւքիւմէթէ թէպիմ
 իյլէմէքտէն , վէ Բօզէթին ինթիգամընր ալմագտան պահա իթմէք-
 տէ իտի :

Հէր թարաֆտա Բօզէթին գաթիլ վէ ճանիլէրինի կէօրմէք հալը

ղարիպի սէպէպիյլէ, պիտտէֆաթ էթրաֆընտա պուլունան քիմնէլէր թարաֆընտան քէնտիսինէ կէօթէրիլէն հիւսնի իհթիմամթա, վէ թէվէճճիւհիւ խալիսանէեէ ըաղմէն, անլէրի տէ, տտավէթ վէ հիտտէթիլլէ թաաղիպ իթմէքտէ օլտուղու ատէմլէր սըրասընտա թուլթմադտա իտի:

Մէսէլա կիւնիւն պիւրինտէ, Մ. տը Սէրտէօյլիւն, պու ճընտեթին իճրասընը էմը իթմիշ օլտուղունու զանն իլէ, խանչէր մադամընտա թուլթտուղու պիւր բապուշույա միւմաիլէյհին իւզէրինէ գօչտու, վէ տիկէր պիւր տէֆա, Թար-ա-Մօրու, օլ կէնճ գըզը պիւ-եիւճէք պիւր մէպլաղա պէտէլ ֆահչիեաթա թէսիմ իթմէք իւզըրէ զայպ իթմիշ տիւր տէյի իթհամ իլէ, իւզէրինէ հիւճում իթտիկինտէն, պիշարէ իհթիեար ազ Գալսը քի բէնչիւրէտէն աշաղըեա տիւ-չէճէք իտի:

Տիկէր պիւր կիւն տէ, Պալթազարա, կիւեա հէր վազըթ քէնտիսինին ըարիպի օլմուշ, վէ վահչիճէ պիւր արզուսունու իճրա իշին մէզպուրէեի աշըրմիշ օլմազըլը ազլ իթտիկինտէն, մէրգումուն պաշընա տօղրու պիւր սու շիշէսի ֆըրլաթտը, վէ էկէրչի Պալթազար, պիւր զաշ սանթիմէթը տահա տօթունուն եազընընտա պուլունմուշ օլտա իտի, Գաֆասընըն եարըլաճաղը մուհազգազ իտի:

Պու հալին, 'նէ' տէրէճէ մուճիպի էնտիշէ օլտուղու պէեանէ հաճէթ օլմանըպ, պինապէրին պու հարտէն տօլաեը տիւզ վէ տօթլարը, էնտիշէյի ազիմէեէ միւսթաղըազ պուլունմադտա իտիլէր:

Քեաֆէեիտէ միւսթադպէլ հազգընտա գօրգմադտա օլուպ, մահղունէն, - Ս.ճապա հազըզէթէն թէճէննիւն իթմիշ իսէ, - տիմէքտէ իտիլէր:

Պինապէրին է'ն մէշհուր թապիսլլէր ճէլպ իտիլտի:

Յէլիքս, պու թապիսլլէրին էքսէրիսինի թանըմաղլէ պէրապէր, անլէրէ, քէնտի գաթիլլէրի մադամընտա մուամէլէ իթտի:

Պու թապիսլլէր, մէրգումուն ճիննէթինէ գարար վիրէմէտիլէր իսէ տէ, Բօզլթ պուլունամաարըլը հալտէ, խասթանըն սահիհէն թէճէննիւն իտէճէկի ֆիքրինտէ պուլունտուլար:

Տէրհալ եէնիտէն վէ պու տէֆա տահա զիեաթէ կէրմիեթլէ թէհարրիեաթա իպթիտար օլունուպ, ըէք չօգ պլթունլար սարֆ իտիլտի իսէ տէ, հիշ պիւր ֆալտէ հուսուլէ կէլէմէտի:

Իշթէ օլ վազըթ պիւր մէյիւսիեթիթի ազլմէ, ումումուն գալպիլէրինի իսթիլա իթմէլէ, Ժապօպ սօգաղընտարի խանէ' հիւզնէկիզ

պիր սուրէթ քէսպ իթտի, վէ մատամ Զուրիէօ, Թար-ա-Մօրու-արամագ իւզրէ տիշարը չըգտըւլնտա, Բա-տը-Շանսը սայքի քէնտի էվլատը տէյիլ տիր կիպի պիւթիւն պիւթիւն ունուլտուղու կիպի, Թար-ա-Մօր տա օլ տապըգատա քէնտինին տէ պիր էվլատ սահիպի իտուկինի ասլա խաթըրլամամագտա իտի:

6

ԹԱԲԱ-Ա-ՄՕՐՈՒՆ ԿԷՉԻՐՏԻԿԻ ՄԻԻՇ ԲԻԻԼ ՏԱԳԸԳԱԼԱՐ

Մ. տը Սէրտէյլ, էվլատընըն հալը էսէֆիշթիմալինտէն տօլա-եր ֆէվզ էլատէ միւքէտտէր օլմասըյլա, ադ տէմճէ տիւնեատա քէն-տիսինի էն մուլթուլու ատէմ աոտ իտիպ, սայքի պախթը սիեազնա գարչը մէյտան օլ ումահա ճէսարէթ իթմիշ իքէն, իշթէ պու միւհ-թէրէմիհթիեար, սէքիզ կիւն զարֆընտա պիւսպիւթիւն մէյեու-եէթէ տի Շար օլտու, վէ պազէն եանընտա պուլունան քիմէլէրէ յօճուգ կիպի աղլաեարաղ,

— Եա Բապպի, պու դատար ուզուն վէ յայեանը թէէսալիֆ պիր պըրըրըգտան սօնրա, էվլատըմը պուլուպ, անճապ պիր գա կիւն իշինտէ քէնտիսինի թանըմագ մէսէրրէթինէ նայիլ օլտուղում հալտէ, շիմտիտէ անըն՝ միւէպպէտէն զայպ օլմագ եախօտ թէճէն-նիւն իթմէք թէհլիքէսինի կէօլմէքիք, թէհամմուլ օլունուր շէյ տէյիլ տիր, տիմէքտէ, վէ պազէն տախի շու սէօլլէրի իրատ իյ-լէմէքտէ իտի:

— Օհ, խալը, խալը, պէն հիշ պիր դէման պու տէրէճէ պէտ-պախթ օլմամըչըմտըր, լվվէթ, Սիպէրիատա, էլինի թուլթաճագ պիր տօսթում, վէ քէնտիսիյլէ կէօրիլ շէճէք պիր մուհիպպիմեօգ իքէն, պու մէրթէպէ պէտպախթ տէյիլ իտիմ, Հաթթա Պէրէղինանըն կէ-շիտինտէն սօնրա, էն զիեատէ սէվիլիւլիւլէրիմի զայպ իթտիկիմ հալ-տէ տէ, պու գատար միւղթարըպ օլմատըմ, Հիշ տէյիլ իսէ, ճէնա-պը Ալլահ Իգլըմը ալտը, վէ պէտպախթ տա օլտում իսէ տէ, պէտ-պախթըղըմը հիսս իտէճէք իգթիտալա մալիք տէյիլ իտիմ, լա-քին պու կիւնքի կիւն...

Պու ինթիեար՝ լազըրտըսընը թէքմիլ իթմէեիպ, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալարադ, տէրեայր միւլահազաթա տալմազտա, աղլա-մազտա, հընչգըրմազտա, վէ պու հընչգըրմալարընը տուրտուրմազ վէ կէոշ եաշլարընը կիղէմէք իւզընէ ասլա սալ ու իզտամ իթմէմէք-տէ իտի:

Պիր քիմէնին աղլատըրընը կէօրմէրլիք, հէր վազըթ շայեանը թէէսսիւֆ պիր մէնզարէ իսէ տէ, օրիմէ պիր ինթիեար օլտուղու հալտէ, թէէսսիւֆիւ մէզքիւր տահա զիեատէ օլուր: Օլ վազըթ ֆէ-լաքէթին աղըրլըղը, գուվվէյի ինսանիեէ հուտուտունու թէճավուզ իթմիշ օլմազ կէրէք տիր, չիւնքի պիւեիւք տուլղուլարըն սէօնմիւշ օլտուղլարը պիր շաղա վասըլ օլունտուղունտա, ճէնապը Ալլահ ին-սանլարա էօյլէ պիր ճէսարէթ ու սէպաթ վէ գարըն գօնուլմազ պիր ֆէյլէսօֆանէ հալ քէսպ իթտիրիքքի, աղլամազսըզըն, հէր կիւնա ֆէլաքէթէ գաթլանըրըր վէ թէհամիլլ իտիլիր:

Պունուն սէպէպի տէ շու տուր քի, տիկէր ալէմէ եագլաշըլտըգ-ճա, պու ալէմին ահվալինտէն այրըլմաեու պաշլանըրըր:

Հէրնէ հալ իսէ, Մ. տը Սէրտէօյլին մէյեուսիեէթի, բէք տէհ-չէթի, աղիմ՝ վէ հուտուտուղ օլուպ, միւմալլէյհի շու վազիեէթին-տէ կէօրմէք վէ լազըրտըլարընը իչիթմէք գատար քէտէրամիզ պիր հալ թասավուր օլունամազ իտի:

Պիր չօդ սէնէլէրտէն պէրու միւմաիւլէյհին եանընտա պուլու-նարադ, անըն եալընըղըրընա, աճըօընա վէ քէտէրլէրինէ հիսսէ-տար օլմուշ օլան խըզմէթքեարը ժօղէֆ տախի, քէնտի էֆէնտիտի դատար միւքէտտէր իտի, լարին ուզըունա քէնտիտինի ֆէտա իթ-մէկէ հազըր պուլունան պու հապըզէթլի էմէքտար, էֆէնտիտինին քէտէրինի արթըրմամազ վէ թէճուիա իթմէմէք իւզընէ, աղլամազ իչին, պիր սօֆատա, եախօտ պաղչէտէ վէ եա քէնտի օտաաղնտա կիղէնիր իտի:

Ջաթէն չօդտան պէրու տօթունուն եաթաղը պաշընտան այ-րըլմաեան Պալթազար, ճիւմլէսինտէն զիեատէ ճէսարէթլի օլմասը-րըլմաեան Պալթազար, օ տախի պու սըրատա մահզունիյեէթ իչինտէ իտի, վէ նա րաղմէն, օ տախի պու սըրատա մահզունիյեէթ իչինտէ իտի, վէ տօթունուն խասթաղըրընա արիզ ու ամիգ տիգդաթ իթմէքլէ պէ-րապէր, քէնտիտինին տէ ֆէվգէլատէ միւզտարըպ օլտուղու, րէվիշի հալինտէն սուհուլէթլէ անլաշըլապլիմէրտէ իտի:

Պալթազար, եալընըղ պաղը էմըրէր վիլմէք իչին լազըրտը իտիպ, կիճէլէրի, ուզուն միւլահազաթ իլէ կէլիլմէքտէ իտի: Ադտէմճէ

տախի պէեան իթմիչ օլտուղումուղ իւզրէ, Պալթաղար՝ հէնուղ կէնճ իտի իսէ տէ, մէշհուր պիր թապիպ օլմադլըղա թայեին օլունմուշ իտուկինտէն, չիմտիտէն քէնտիսինէ պիւեիւք պիր թապիպ տէնիւ-լէպիլիր իտի, Վազաս, ատի էօմիւր իչինտէ խաֆիֆմէշրէպ իտի իսէ տէ, ֆէննի թըպպըն էմր իթտիկի վազըթլարտա, զէքեալէթի ֆէվզէլատէ իլէ մութթասըֆ օլուր իտի:

Իյթէ, Ժադօպ սօլաղընտա թէսէլլի վիւրիճի մէլէք վազիֆէսինի իճրա իտէն պու Պալթաղար օլուպ, մէրդում, չօգ տէֆա,

— Քէնտիսինի գուրթարաճաղըմա իսքեալթ օլմուշում տուր, տէր իտի:

Պալթաղար, պու խուսուսա պիզզաթ իսքեալթ օլմուշ մու իտի, եօգսա էթրաֆընտա օլաւ, վէ հէր տադըղա քէնտիսինի իսթիմ-զաճ իտէն մէյետու գալպլէրտէ էսէրի իւմիտ հասըլ իթմէք իչին մի պու սէօղլէրի սէօյլէեօրտու, պուրասընը պէեան իտէմէեիզ:

Անճադ շուրասընը թէէմին իտէպիլիրիզքի, Պալթաղար, խաս-թա իլէ եալընըզ գալպ, օնա տիգ-գաթլէ պազտըղընտա, կէօղլէ-րինտէն եաշար տամլաեըպ, կիւզէլ սիմասը իւզէրինէ տիւչէրլէր իտի:

Էվլէթ, բէտէրին, տօսթուն վէ սատըզ խըզմէթքեարըն իզհար իյլէտիբլէրի պու քէտէրլէր՝ սամիմի, աղիմ՝վէ չայեանը թէէսսիւֆ իտի, ֆադաթ պու իւշ շախսըն եանընտա պիր տէօրտիւնճիւ, եանի Ֆէլիքսի պիւեիւթմիւշ օլան թար-ա-Մօր վար իտիքի, տիկէր տէօր-տիւն հալլէրինտէն տահա զիեատէ միւքէտտէր հալէ միւսթաղրազ պուլունմադտա իտի:

Ջավուշու մէրդում, արգաւտաշարըյլա պէրապէր օլտուղունտա, աղամազ, հընչգըրմազ, լազըրտը իթմէզ, վէ հիշ պիր ալէամէթ իպ-րազ իթմէզ իտի:

Պաղէն, եաւաշճա վէ բարմազլարընըն ուճունա պասարազ, խասթանըն եաթաղընա եազլաշըպ, միւտտէթի մէտիտէ վէ սաաթ-լարճա Ֆէլիքսէ պապար իտի:

Տիւսիկ կիպի, սըզսըզ տուրուպ, ուզուն միւտտէթ տալըն տալ-ղըն պապտըղը սըլաւտա, թար-ա-Մօրուն ֆիքրինտէնէ կէշտիկինի, պիր Այլահ, պիր տէ քէնտիսի պիլիր իտի:

Լաքին թար-ա-Մօր, տօտապլարընտան պիր ուհ սէտասը պիլէ չըպարմաեըպ, կէլտիկի կիպի կիտէր իտի, Հայ պու թի թար-ա-Մօ-րու կէօրէնլէր, խարիճի աճվալինճէ զուհուրա կէլէն թէպէտտիւլի:

վէ քէնտիսինտէ ֆէվդէլատէ պիր հալ վագր օլտուգունու քէմալը տէհշէթլէ տէրք իյլէմէքտէ իտիլէր :

Տիւգ , քէնտի շախսի մէյեուսիսէթ վէ քէտէրի արասընտա , վագթըյլէ սիլահ արգատաչը օլմուշ օլան շախսըն հալը էսէֆիշթիյմալինի միւշահէտէ իթմէքլէ , քէնտի քէնտիսէ , չօգ տէֆա ,

— Լաքին շու թար-ա-Մօր՝ օղլումու նէ գատար սէվիեօր . պու-նունլա պէրապէր տէ , քէնտիսի անըն նաֆագասընր թէտարիք իտէնչ պիր բէտէր , վէ իսայրիսահ պիր քիմսէ մագամընտա պուլունմէ տուր , տէր իտի :

Թար-ա-Մօր , սիւրաթը ազիմէ իլէ զայիֆլէնմէքտէ , վէ քիմէս-նէ , անըն , եէմէք եէեիպ եէմէտիկինի պիլմէմէքտէ իտի :

Պու խուսուստա քէնտիսինէ պիր շէյ տէնիտիկինտէ , մահգու-նէն պաշընր սալլամագտա իտիքի , չիւպհէսիգ պու հարէքէթիլլէ ,

— Պրագըն պէնի , գարնըմահ տէյիլ տիր , տիմէք իսթէմէքտէ իտի :

Չօգ տէֆա տա թար-ա-Մօրուն պաշընտա , եէր եէր սաշլաբը գօբարըլմը , երիզիւնտէ եարէպէրէլէր հուսուլէ կէլմիշ , էսվապը երլթըլմը , վէ թօգ թօբրապա միւլէմմա օլմուշ օլտուգու կէօրիւլմէքտէ , վէ պու կիպի հալլէրլին իհթիեար պիր ապէր թարաֆընտան գուհուրա կէլմէսի , կէօրէնլէրի թէաճճիւպտէ պրագմագտա իտի : Պինապէրլին , պու շէյլէրի միւշահէտէ իթմէքլէ , թար-ա-Մօրուն եա ճիննէթէ տիւշար օլմասընտան , վէ եախօտ օտասընտա գարանրպ գալտըղը մէյեուսիսէթ վագըլթլարընտա , սիլահա միւրաճաաթ իթէքսիզին , քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէքլիկէ չալըմասընտան դամրի մանէա վէրիլէմէգ իտի :

Չօգ քէրրէ , մէրգուլմ , օտասընտա պուլունտուղու սըրատա , մէյեուսանէ նիտալէր , աղլամագ վէ հընչգըլմալար , լանէթ վէ պէտտուալաթ իշիտիլէր , վէ չիւպհէսիգ պու մէնգարէլէր խիթամ պէտտուալաթ իշիտիլէր , վէ չիւպհէսիգ պու մէնգարէլէր խիթամ պուլտուղունտա , պիր ճիսմին եէրէ տիւշմէսի , եախօտ տիվարլարա պուլտուղունտա , պիր ճիսմին եէրէ տիւշմէսի , եախօտ տիվարլարա վու , եուվարլանան թար-ա-Մօր իտի , ետխօտ սաշընը տիվարլարա վու , բարագ եարմանա չալըչըր իտի :

Պու կիպի տաղըլթլարտա , ֆէլիքսին խաթթալըղընտան պէրու թուլթուլմուշ օլան խըղմէթքեարլար , իհթիեար չափուշուն օտասըր գարուսունու չալտըլթլարընտան , թար-ա-Մօր , քէնտիսինի գալլամագ գարուսունու չալտըլթլարընտան , թար-ա-Մօր , քէնտիսինի անլաեարագ , անինտէ հա-իշին խըղմէթքեարլար կէլմիշ իտուկինի անլաեարագ , անինտէ հա-

լաքեաթը մէյեռսանէսինէ խիթամ վիրմէքտէ խախ. Մէրգուման
խըզմէգքեարլար իսէ, Մ. տը Սէրտէօյլէ վէ ահրպպասընա, ժօգէֆ
գատար սատըզ օլմագլըղա սէպէպլէրի պուլունմատըղընտան, պաղը
սըրալարտա, — Նէ՞միլէ լաղըմ, էօլմէք խթէէօր իսէ, էօլսին, — տի-
մէքտէ խիլէր:

Թար-ա-Մօրուն հասըլ իթտիկի շամթա կիւրիւթիւ, տիւզին
գուլաղընա գատար աքս իթմէքլէ, մէրգումուն մէնֆաթը իչին,
ժօգէֆի անըն եաթաղ օտասընտա եաթըլմանը տիւչինտիւ իսէ
տէ, Թար-ա-Մօր պուլ ֆիլքրէ մուխալիֆէթ իթտի, վէ Պալթազար
իսէ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու չափուչա տիւզաթ իթմէքտէ
օլտուլու ճիհէթլէ, օլպաստէ տիւզէ,

— Միւսիւ տիւզ, մէրգումուն դօյվիրին. պէն չօլտան պէրու
քէնտիսինէ տիւզաթ խտիօրում, վէ զանն իտէրիմ'քի, պուլ իհթի-
եար չափուչու, քէնտիսինէ գարչը պուլ տէրէճէ զազապնաք պիր
հալէ գօյմանա սէպէպ օլան, եալընըզ Յէլիքսին պէտպախթ հալի
տէյիլ տիր, տէտի:

Տիւզ. — Յաղաթ տիկէր Նէ՞ սէպէպ վար տըր:

Պալթազար. — Թէքմիլ էֆքեարըմը պէնան իթմէկէ ճէսարէթ
իտէմէմ:

Տիւզ. — Նի՞չին:

Պալթազար. — Սիւզ պուլ առէմի թանըլմըսընըզ:

Տիւզ. — Թար-ա-Մօրուն մու. ագալի գըրգ սէնէտէն պէրի թա-
նըրըմ:

Պալթազար. — Պիր ճինանէթ իչլէմէքլէ միւճրիմ'օլմուչ մու տուր:

Տիւզ. — Ճինանէթ մի... Թար-ա-Մօր մու. խալլը, ապա. Պէն
պուլ պապտէ մէսուլում Թար-ա-Մօր խթիւզամէթ վէ տօղրուլուգ-
լա մութթասըֆ պիր զաթ տըր:

Պալթազար. — (Էլինի անընա վուրալաղ.) Ահայիւլ, աճապա եա-
նըրըմօրմուհում, ֆագաթ...

Տիւզ. — Լսքին պուլ սիւալլէր Նէ՞տէն իճապ իտիօր:

Պալթազար. — Եէմին իտէրիմ'քի, Թար-ա-Մօր իղթիրապը գալ-
պէ տիւչար օլմուչ տուր:

Տիւզ. — Իղթիրապը գալպէ՞մի:

Պալթազար. — Էվվէթ:

Տիւզ. — (Ինանմանարաղ.) Պիր քիսնէ, իղթիրապը գալպէ տիւ-
չար օլմագ իչին, էվվէլճէ ֆէնալըղ իճա իթմիւչ օլմալը տըր:

Գիր Խալիլ Կոչար

Պալթաղար .— Պիր աղ Էվվէլ, սիզի թէւաճճիւպտէ պրապան սիւալլէրի պու սէպէպլէ իժտիմ:

Տիւգ .— Տիմէք տիր քի շիւպհէլէրինիզ վար տըր:

Պալթաղար .— Էվվէթ:

Տիւգ .— Պու շիւպհէլէրինիզի նէ՝ կիպի էսասա իսնատ իտի-
եօրսունուղ:

Պալթաղար .— Բէնտի թէտղիգաթըմա:

Տիւգ .— Թէտղիգաթընը նէ՝ կիպի շէյլէր տիր:

Պալթաղար .— Միւսիւ տիւգ, կէօրիւեօրումքի, ըրաեէթ իթ-
տիկինիզ պիր առէմ՝ հաղգընտա պաղը շիւպհէլէր հասըլ իթմէքտէն
զաթէն միւքէտտէր օլուեօրսունուղ. իմտի, պու կիւնլիւք պու մէ-
սէլէեի դարաեալըմ:

Պալթաղար .— Էվվէթ, Թար-ա-Մօրա զիեատէսիյլէ ըրաեէթիւ
վար տըր:

Պալթաղար .— Էյյլէ իսէ պէն տէ իսրար իթմէմ, պէլքի եանըլը-
եօրում:

Տիւգ .— Հէր առէմ՝ եանըլապիլիր:

Պալթաղար .— Խուսուսիյլէ հաքիմլէր իլէ թապիպլէր, Իճրա իթ-
տիկիմ թէտղիգաթա թէքրար պաշլաեաճաղըմ, վէ պիր գաշ կիւ-
նէ գատար...

Տիւգ .— Ղալիպա նէթիճէսինի պանա պիտիրէճէքսինիզ:

Պալթաղար .— Խալլ, օլ պապտէ պէն հիշ պիր շէյ սեյլէմէե-
ճէեիմ. շիմալքի հալ՝ ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէմէեճէկինաէն,
վուգուաթ՝ հազըգէթի պէեան իտէճէք տիր:

Պու նէթիճէյի միւքեալէմէ իւզէրինէ, տիւգ վէ թապիպ իքիսի
տէ պիրի պիրինտէն նախօշնուտ օլարապ, սիւքիւթի իսթիեար իթ-
տիլէր:

Թար-ա-Մօրուն դազապնաք պիր վազթընտա, քէնտի օտուսը-
նա կիտէրէք, Պալթաղարն շիւպհէլէրինին նէ՝ տէրէճէեէ գատար
հազգլը օրոտուղունու օգուեանլարըմըդա պէեան իտէլիմ:

Պիր կիւն Թար-ա-Մօր, Ֆէլիքսին օտասընա չըզըպ, միւթատը
վէճէիւզրէ իքի սաաթ գատար աշի տույլուտուզ հալլիլէ մէրզումա
տիզ գաթ իտիպ, օտայի մէղքիւրտէն մուֆարապաթ իթտիկինտէ, մահ-
զուն պիր հալտէ իտի, վէ կէօյլերի ֆէվգէլատէ տուրէթտէ բարլա-
եօրում:

Մէրգում, պիր արա կիւեա պիր ֆիրբի հասըլ իթմէք իւզրէ,

ելինի անլընա վուրտու, վէ եիւրէկիլէ պաղըրսագլարընը եէրլէրին. տէն չըգարմագ իսթէրճէսինէ, թըրնագլարընը կէօքսիւնէ կէօթիւրտիւ: Պատէհու շիտտէթլէ օտասընըն գաբուսուսու աչըպ, իչէրտէն իքի տէֆա սիւրկիւլէտիքտէն սօնրա, եաթաղընըն իւզէրինէ տիւշիւվէրտի, վէ հիւզնէնկիզ պիր սէտա իլէ տիհանընտան աթիտէքի սէօզլէր չըգտը:

— Վաղը օլան պիր իւթամ սէպէպիլյէ, պանա ալիտ օլան քիւսէլէրին միւզտարըպ օլտուգլարընը կէօրմէքլիք, նէ՝ գատար պէտպախթլըգ տըր: Պիլիքսին միւզտարըպ օլմասը վագաա շայեանը էսէֆ իսէ տէ, պու հայ, քէնտի աչգ ու սէվտասընըն նէթիճէսիտիր, վէ րօզէթի սէվմէեէ իսէ, քէնտիսինի պէն թահրիք իթմէմիշիմտիր, րօզէթի աչըրան տա, պէն տէ յիլիմ: . . Պուստան գաթինազար, մէգպուրէեի պուլմագ իւզրէ նէ՝ գատար շալըշտըղըմը Ալլահ պիլիք:

Պու արա թար-ա-Մօր՝ պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա, սիմասը, էվվէինտէն զիեատէ մահզուսիյեթ լէսպ իտէրէք, վէ հէման տիշլէրի արասընտան թէլէֆֆիւզ իլլէեէէրէք, շէօյլէ տէտի:

— Լաքին ժէնէրալըմըն, իմքէրաթօրուս տօսթու օլմուշ օլան, վէ պանա հիւրմէթ ու ըիսեթ իտէն, վէ պէնի սուֆրասընա գապուլ իտիպ, քէնտինին սիլահ արգատաչը թէսմիեէ իլլէեէն պու պիւեիւք զաթըն միւզտարըպ օլմասը, թէհամմիւլ օլունուր շէյ տէ յիլ տիր . . . անըն չէքտիկի ճէվը ու ճէֆա՝ առալէթ ու հագգանիեթի իլահիեէ իզթիզասընտան օլմագ:

«Եախօտ տահա տօղըուսու, ալչագ, զատտար վէ խային օլան քիմնէ պէն իմ:

«Պու ատէմին հիւրմէթ վէ տօսթլուղունու պէն զասպ իտիեօրում:

«Պէն՝ անէ ճէվը ու ճէֆա չէքտիրիեօրում:

«Պէն՝ անը եարէլէտիքտէն սօնրա, սիլահը եարէսի իչինտէ պըրագընեօրում քի, տահա զիեատէ էզիյեթ վէ իչքէնճէ չէքսին:

«Հալպու քի պէնի ֆիթուհաթա սէվգ իտէն, վէ քէնտի մէհարէթի վէ ճին կիպի ալլըլա պէնի օն տէֆա էօլիւմէն գուրթարան, պու ատէմ տիր: Պու օ ատէմ տիր քի, ուղըունա թէնիմի բարա բարչա իթսէլէր, եինէ մէմուսն օլմալընըմ:

«Իմտի, պու հալէ արթըգ խիթամ վէրլլմէլի տիր:

«Փագաթ, նասըլ եաբմալը, քէնտիսինէ հէր շէյի նասըլ սէօյմէ վլի հագըգէթի հալի նէ՝ սուրէթլէ իգըար իթմէլի, վէ պէնիմ

Թագսիրաթըմտան զայրի մէյտանտա հիշ պիր շէյ պուլունմատըր , նէ՞ վէճհլէ իսպաթ իտիլմէլի տիր , վուգուաթ ու ահվալ սաիգա-
զասըյա պու հարէքէթէ մէճպուր օլտուղում , վէ հըրսը շան մէ-
րազլըսը օլմատըրում , վէ հէր շէյ հիւսնի նիեէթլէ եաբտըրում , նա-
սըլ թաստիգ օլունմալը տըր :

Պու աբա , Թար-ա-Մօրուն լէհճէսի սօլտու վէ զանն իտէրսին
քի ֆիբրինտէն տէհշէթլի պիր թասապվուր կէշտի . Մէրգում քէնտի
քէնտիեէ :

— Լաբին , էկէրչի Ժէնէրալում պանա ինանմաղ իսէ , էկէրչի անըն
հիւրմէթինի վէ տօսթլուղունու զայպ իտէր իսէմ , տէտի , վէ պա-
տէհու միւլահազասընա շու սէօղլէրի իլավէ իթտի :

— Պու գատարը քեաֆի տիր . . . Ժէնէրալն հիւրմէթինի հիշ
պիր վազըթ զայպ իթմէմ , վէ քէնտիսինէ հէր շէյ իգըրար իթտի-
կիմ հալտէ , աֆվընա մաղհար օլուրում . Պունտան ագտէմ վազը օ-
լան սէօղլէրիմի , եանի քէնտինին էվատը վէ պէնիմ էվատըմ իլէ
Րուսիա սէֆէրինտէն Բարիսէ ալտէթ իթտիկիմի , վէ էվատընըն իւ-
գէրինտէ պուլտուղում էլմասը սաթըպ , պունտան հասըլ օլան օթուղ
ալթը պին ֆրանգ սաեէսինտէ , պու իբի էվատը այնի սուրէթտէ
պիւեիլթտիլկիմի , եանի սիւտանաեա վիրտիկիմի վէ սաեիւէեի
Թէքրար իտէրիմ :

Թար-ա-Մօր , պիր աղ թէֆէքիւրտէն սօնրա , շու վէճհ իլէ
տէվամ իթտի :

— Իշթէ զալիպա ֆէնալըդ պունտա տըր . չիւնքի Թագսիրա-
թըմ , խէթամ պունտա պաշլամադտա տըր , Ծիլվադը , հէր նէ գա-
տար Ժէնէրալ , հաղըվէթի հալ հաղըլընտա շիւպհէեէ զահիպ օլ-
մաեարադ , պու սըրատա իթթիլսաղ իթտիկիմ հարէքէթի թահսին
մաեարադ , պու սըրատա իթթիլսաղ իթտիկիմ թահսին իթտիկի վազըթտան
իթմիշ իսէ տէ , պէն , հարէքէթիմի թահսին իթտիկի վազըթտան
զապահաթլը օլմուշում տուր , վէ պիր ալլադ քիմսէ կիպի հարէքէթ
իթմիշլումտիր :

Պու աբա Թար-ա-Մօր , եինէ պաղը հիտտէթամիդ սէօղլէրի
քէնտի քէնտիեէ սէօյլէտի , վէ պիր աղ թէսկին օրունա , շու վէճհ
իլէ իլավէի մէզալ իլլէտի :

— Մ . տը Սէրտէօյլուն էվատընա այլտ օլան ագչէեի , քէնտի
էվատըմ պիւեիլթմէք իտուտուրնտա գուլլանմաեա նէ՞ հազըրմ
էվատըմ պիւեիլթմէք իտուտուրնտա գուլլանմաեա նէ՞ հազըրմ
պար իտի . Չապուշ Թար-ա-Մօրուն էվատընը , կիւեա Ժէնէրալ տիւգ
տը Սէրտէօյլուն էվատընըն ալաճաղը թայլիմ ու թէրպիեէ յիլալմա-

սը թապիր տիր կիպի, այնի մէքթէպէ գօյմագ, 'նէ' դատար տիվա-
նէլիք, վէ 'նէ' տէրէճէ շաշգընճա պիր թասավվուր խտի:

«Ա՛հ, պիշարէ թար-ա-Մօրում, պու մանէասըզ վէ պիւեիւք
տիվանէլիկի իճրա իթտիկին կիւն ազլըն 'նէ'րէտէ խտի:

«Մ. տը Սէրտէօյլիւն էվլատընըն, ճէմլյեթլէրէ կիւմէեէ լաեք
թալիմ ու լթէրպիեէ կէօրմէսի լազըմ կէլտիկի հալտէ, պէնիմ էվլա-
մըն տա, ֆապրիգալարտա շալըշմագ իշին թալիմ ու լթէրպիեէ կէօր-
մէսի լազըմ խոււկինի, վէ պիրիսինէ մէքթէպ վէ հօճալար, ֆագաթ
տիկէրինէ պիր ֆապրիգա վէ չըրապլուդ իգթիզա իթտիկինի անլա-
մալը տէ յի՛լ մի խտիմ:

«Ա՛հ, էվվէթ, ոյու խուսոնստա ազըլսըզլարըն ազըլսըզը կիպի
հարէքէթ իթտիմ, Պիր դաղադ պիլէ, - (Պէրէզինա վազըլուսընտան
պէրու թար-ա-Մօր դաղադլարը ասլա սէվմէզ խտի,)- պէնիմ եար-
տըղմը եարմազ:

«Հալ պու քի մէքթէպտէ, ահմագ ճա հարէքէթլիմի իլէրուտէ պա-
նա իսպաթ իթմէք իւզլէ, դարիպ պիր պախթ ու լթալէ դաբըն-
մա չըգտը: Շէօյլէքի պէնիմ էվլատըմ, տիկէրլէրէ միսալ օլմագ տէրէճէ-
սինտէ էյի վէ քեամիլ պիր շակիրա օլտու: Ժէնէրալըն էվլատը իսէ, ար-
սըզ օլտուղուստան, քեաֆֆէյի մէքթէպլէրտէն լթարտ խտիլտի, վէ
ֆէնա պիր մախլուգ իամինէ լաեքզ կէօրիւտիւ:

«Էկէրչի անըն, տիւգ տը Սէրտէօյլիւն օլլու օլտուղունու ալէնի
տուքէթտէ պէեան իթմէ խտիմ, պէլքի հօճալարը տիկէր պիր սու-
րէթտէ մուամէլէ իտէճէքլէրինտէն, ախլէազը բէք օ դատար պօ-
ղուլմագ խտի:

«Փագաթ պէն պիր ատի 'նէ'ֆէր օլտուղում հալտէ, 'նէ' եարա-
պիլիր խտիմ: Սէօղիւմէ քիմ ինանըր խտի: Զիւնքի, հէրքէս, տիւ-
ղիւն, դարըսընը պօշամըշ օլտուղունու, վէ օ դարըսընտան, եալընըզ
պիր դըզ էվլատը տիւնեահա կէլմիշ խոււկինի պիլիր խտի: Պուս-
տան գաթինազար, մատամ Անժէլէ, քէնտի էվլատընը սախթէ պիր
իսիմ լթահթընտա պիւեիւթմէեէ եէմին իթմէմիշ մի խտիմ:

«Քէնտի էվլատըմ եէրինէ Ժէնէրալըն էվլատընա Տիւրիէօ իամի-
նի վիրմէքիկիմ իսէ, անըն, սօնրատան պուլունմուշ պիր էվլատ օլ-
տուղունու դանն իթտիլմէմէք իշին խտի:

«Լաքին սիւպհան Ալլա՛հ, պու էվլատ պանա 'նէ' պիւեիւք տէլտ
օլտու:

«Էկէրչի ախլէազ պօղուղլուղու եօլունա սաբան, քէնտի էվ-

լատարմ օլմուշ օլտա խոխ , տէրհալ քէնտիտինի պիւր իսլահսանէեէ վաղ իլէ , ախլէտաղը մէզմուսէտինի թէպտիլ իթախրիւր խոխմ :

« Լաքին կէլ պապ քի , պախթ ու թալէ տիկէր սուրէթտէ թէր-թիպ իթմիշ տիր :

« Շէպլէ քի , ժէնէրալըն օղլու , սիննի մաթլուպէ պիւուպինտէ , ասքէր օլմաղ իսթէմիշ տիր :

« Օ կիւնիւ , պէնտէ պիր ճիւզի իւմիտ հասըլ օլարաղ , աս-քէրլիք մէպէքի հէր շէյէ սէվղ խոէպիլիւր , վէ մուհարէպէ զու-հուրա կէլէպիլիպ , տիւզիւն օղլու տա բէտէրի կիպի ժէնէրալ օլա-պիլիւր տէյի տիւշիւնտիւմ :

« Լաքին էսէֆ իտէրիւմ քի , պու իւմիտիւմտէ մուվաֆֆաղըյեէթ քէսպ իտէմտի , վէ պիղիւմ օ աղըրըզ էվլատ , բալլապ պիր մու-զատտէմէտէն սոնրա , պիր իթաաթսըլլըզ հարէքէթինտէ պուլուն-մաղլէ , իտում ճէզասընա մահքիւմ իտիտի , վէ իտում եէրիննէ քիւրէեէ իլզա իտիլմիշ օլտուզու հալտէ , համո օլտուն օրատան ֆիրարէ մու-վաֆֆաղ օլտու :

« Շիւմիտի նէլէտէ տիր , Շիւպհէսիղ դարըմա կէլմէեէ ճէսարէթ իտէմէեէճէք տիր :

« Խմտի , ժէնէրալ էվլատըն պանա թուվիտէ իթտիկի , վէ պէն տէ , անը նամուսլու վէ համիյիէթլի պիր առէմիթմէք իչին բէսմէն քէն-տիսինէ եէմին իթմիշ օլտու զում հալտէ , պունտան պիր այ մուզատտէմ : միւմարիւյէյէ թէտատիւֆ իյլէտիկիմտէ , « էվլատընըզ իչին հէր նէ ետաւաղ լաղլւմ իտի իսէ հաբտրմ , լաքին էվլատընըզ քիւրէքտէն զաշմըզ պիր բրանկապէնտ օլտու . սիլին իսմինիղի թաշլուհա լաեղզ պուլունմատը , վէ չիւմիտ տէ նէրէտէ օլտուզունու պիլմէմ տիեէպի-լիւր մի իտիմ :

« Խա'յը , իզթիրապըզ գալպ իլէ վէ կէօզլէրի հաշտրմըզ օլարաղ էվլատընըզ պէնտէն իսթէեէն պիր բէտէրէ պու եօլտա ճէվապ վիրէ-մէզ իտիմ :

« Պու ճէվապըմ , առէթա անըն հիւրէկինի աէլմէք տիմէք իտի :

« Բա-տը-Շանսըն նամուսաղլուզունու իզրար ու իթիրաֆ իթ-մէրտէն իսէ , « ժէնէրալ , էվլատընըզ էօլիւշ տիր » տիմէքիկի պիր տրա նիեէթ իթտիւմ , ֆաղաթ ժէնէրալըն աղատըրընըզ կէօլտիւ-կիւմտէ , պու ետլանը սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէմտիւմ , վէ իսթէ-կիւմտէ , պու ետլանը սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէմտիւմ , վէ իսթէ-մէեէրէք , աղզըմտան , « էվլատընըզ հաեաթտա տըր » սէօզլէրի չըգ-մէեէրէք , աղզըմտան , « էվլատընըզ հաեաթտա տըր » տէյի սօրտու , տը , (1) տա պանա , « նամուսաղլու պիր առէմիւ տիր » տէյի սօրտու :

«Քէնտիսինէ նէ՝ տիեէպիլիր խորմ»

«Անինտէ Թէլիքսի տիւշիւնտիւմ, չիւնքի, Թէլիքս՝ բէտէրինին սաատէթինի մուճիպ օլաճապ, վէ տիւգիւ մութլուլու խտէճէք պիր հալտէ խորի. Պինապէրին քէնտիմի, վէ բէտէրանէ մուհապպէթ վէ Պուրուրիեթիմի ֆէտա իթիտիմ. Պու ֆէտաքեարլըգ իսէ, պէնիմ ի-չին զաեէթ աղըր խորի, զիրա եվլատըմըն խայրընը կէօրմէքլէ մահգուգ օլաճաղըմ պիր դէմանտա պու հալէ գաթլանտըմ»

«Պու սուրէթլէ Թէլիքս՝ տիւգիւն եվլատը օլտու, վէ պիր գաշ կիւն գատար տիւգ օլ տէրէճէ մէսուտ խորի քի, քէնտիմի սաատէթ ու իգպալ ալէմինտէ դանն իտիեօրտում»

«Հալպու քի պու կիւն...

Թար-ա-Մօր, քէնտիսի իչին զաեէթ տէհշէթլի մանէասը պու-լունան պու կիւն քէլիմէլէրինի թէլէֆֆիւղ իթտիքտէն, վէ թէէս-սիւրի ազիմլէ նիտա իլլէտիքտէն սօնրա, պիր արա, հէեէճանընա բաղմէն իւգէրինէ պալլընլըգ կէլտի»

Մէրգում, քէնտիսին քէտէրինտէն նաշի սալքի թէլէֆ օլմագ հալինտէ խորի, չիւնքի վագը օլան խէթասընտան տօլաեը հիսս ի-տէկէլտիկի իզտիրապըր գալպլինէ, պիր տէ, քէնտիսինին բէտէր օլ-մագ քէտէրի իլավէ օլունամուգտա խորի. զիրա Թէլիքս անըն եվլատը օլուպ, Թար-ա-Մօր անը ֆէվգէլատէ սէվէր խորի»

Շուրաեը տախի տիեէպիլիրիւ քի, իհթիեար չափուշ, Ժէնէրալ հագգընտաքի մուհապպէթֆնտէն նաշի քէնտի եվլատընը միւմաիլէյ-հէ թէքք իթմէքլիք ֆէտաքեարլըղընտա պուլունտուղունտա, զիեա-տէսիլլէ միւգտարըպ օլմուշ խորի. չիւնքի Թէլիքս՝ քէնտիսին մուճիպի իֆթիխար վէ մէսէրրէթի օլուպ, հաեաթը, մահղա օնա պաղըր խորի»

Թար-ա-Մօր, եվլատընըն, ֆուղարաեը թէտափի իթմէք կիպի պիր նիեէթի նէճիպլէսի պուլունտուղունու չօգտան պէրու. պիլիր խորի, վէ մէրգումա, «Պէն սէնին բէտէրինիմ», վէ սէնինլէ եաշամա-եա կէլտիմ տիմէք իչին, սապըրսըղըղլա, անըն, տօգթօրլուգ շա-հատէթնամէսինի ուրիտընա պէրլէմէքտէ խորի»

Պիշարլէ իհթիեար, նէ՝ թաթլը խեալաթտա, նէ՝ իւմիտլէլտէ պուլունմուշ խորի... նի՛չէ տէֆալար, Թէլիքս իլէ Բօղէթ արասընտա քէնտի էօմիւնիւն թտալիլինի չըղմըշ խորի»

Լաքին պունյարըն քեաֆֆէսի տէ սըրֆ խեալաթ խորի»

Թար-ա-Մօր՝ Ժէնէրալ տը Սէրտէօյլիւ չօգտան պէրու էօմիւն զանն իթմէքտէ իքէն, միւմաիլէյհ, կիւնիւն պիրինտէ մէ յտանա

չըգտըղընտա, պու խուսուս՝ իհիթիեար չափուշ իչին մուճիպի սաա-
տէթ օլմագ լազըմ՝ իբէն, պիլաքիս, օ կիւնտէն պէտ իլէ մէրգուճու
իլթիրապը գալպ իհաթա իթմէկէ պաշլատը:

Շէօյլէքի պիշարէ իթի մատտէտէն տօլաեը քէնտի քէնտիսինի
չէտիտէն իթապ իթտի. Պունլարտան պիթի, քէնտիսին օլմանան ագ-
չէնին պիլ գըմընը, Ֆէլիքսի իլէրուտէ մահիր պիլ թապիպ իթ-
մէքլիկէ սարֆ իյլէմէսի օլուպ, վաղաա մէղքիւր ագչէնին 36,000
ֆրանզ սերմանեալի հէնուզ պագի իտի իսէ տէ, պունըն ֆայիզինի
թաբ-ա-Մօր գուլլանմըշ իտի, վէ պունտան տօլաեը:

— Լաքին ֆայիլդ տէ, սերմանէ տէ, Բա-տը-Շանսա աեիտ օլմագ
լազըմ՝ կէլիպ, եալընըզ անըն իչին գուլլանըլմալը իտի, տիմէքտէ իտի,
թաբ-ա-Մօր՝ Բա-տը-Շանսըն գարչըսընտա գայիֆճէ հարէքէթ
իթմիշ, վէ անը քէնտի հայինէ պրագմըշ օլմասընտուն տօլաեը տախի
քէնտիեի իթապ իթմէքտէ իտի:

Թաբ-ա-Մօր, տիւգիւ պուլտուղունտան պէրու պէլքի պին
քէրըն թէքրար իթմիշ օլտուղու սէօղլէրի, հէեէճանը թէսկին օլա-
րագ, սիւքիւնէթ հալի քէսպ իթտիկինտէ, պիլ տէֆա տահա թէք-
րարլատը, վէ մուախիսարէն պիլ հալը մէյեուսիեէթէ տիւշէրէք,
չէօյլէ սէօյլէտի:

— Պու կիւն Ֆէլիքս էօլիւեօր, վէ տիւգ՝ Ֆէլիքսի քէնտի էվ-
լատը զանն իլէ, մէյեուս օլուեօր իսէ տէ, էկէրչի անըն, քէնտի-
սի իչին պիլ էճնէպի օլտուղունու անլար իսէ, բէք օլ գատար միւզ-
տարըպ օլմանաճաղը տէքքեար տըր: Պէն իսէ, ումուճուն նազա-
ընտա էտնա պիլ մէվզը իհրազ իտէճէեիմ, վէ քէնտի էվլատը եէ-
րինէ պէնիմ էվլատըմը թայեին իթմիշ օլտուղունտան տօլաեը, Ժէ-
նէրալըն նազարընտա նամուսուճու զայպ իյլէեէճէեիմ: Տիւգ, պա-
նա, քէնտի հագգիւլ հիտտէթի աբասընտա, «էյ պաեաղը վէ էտ-
նա սընըֆտան օլան իհիթիեար, հիշ պիլ տուլղու թաշըմաեարագ,
վէ հէր կիւնա գանուս ու նիզամը թէճափուզ իտէրէք, վէ պիլ ճի-
նաեէթ իրթիքեապ իյլէտիկինիլի թահթը նազարա ալմաեարագ,
մահզա, մէքրուհ հըրսը շանընըղըն սիլի սէվգ իթտիկի ալլագճա
նասիհաթլարա պիլ իթթիպա, հէր շէյտէն էվվէլ, էվլատընըղըն
տիւգ վէ միլիճն սահիպի օլմասընը իսթէտիկինիլ, վէ պէնի ալտաթ-
տըղընըղ իչին, սիլի թահգիլը իտէրիմ: պունտան պէօյլէ, քէնտիսիլի,
օլտուի քէպիլին էսկի վէ նամուսու աաքէրինտէն ատտ իթմէկէ հագ-
ղընըզ եօղ տուր, տիեէճէք տիլ:

«Եա Բապայի՛, պէնիմ իշին պու նէ՛ պիւեիւր լանէթ տիր . հալ-պուքի պէն հէր եաբաղըմը, վիճառնըմն սէտապընա իթաաթլա եաբաղըմոան, կերչի պու լանէթ առիլանէ տէյիլ իսէ տէ, մու-վաֆըզը առալէթ օլմասը զտհիրի հալտէն անլաշըլմադ տա տըր, վէ ալէմ՝նաղարընտա իսէ, զահիրի ահվալ, հաղըզաթ եէրինէ կէչ-մէքտէ տէյիլ մի տիր»:

«Պունտան տա պաշղա, տիւզ՝ պանա, «Ալշա՛ղ, էվլատըմը, հա-գըզի էվլատըմը նէ՛ եաբաղընը, Շիւպէհսիզ անը տա, սիղին ճինա-եէթ քեարանէ հըրսը շանընըղա ֆէտա իթալինիլ» տիւեպիլիր»:

«Օ հալտէ քէնտիսինէ նէ ճէվապ վիրէճէիլիմ, էկէրչի Բա-տը-Շանսըն նէրէտէ պուլունտուղունու պիլսէ իտիմ . . վաղաա, քէն-տիսի ճահլի թապիեաթլը իսէ տէ, եիլլէկի թէմիզ օլտուղունտան, քէնտի ուղըունա վազը օլան խըտմէթ լէրիմի իզըրար իթալըտէ, տիւ-գիւն հիտտէթինի թէսկին իտէճէկի շիւպէհսիզ տիր»:

«Փագաթ պու ոէֆիլ տէլիզանլը նէրէտէ տիր . Գիւրէքտէն ֆի-րարընտան պէրու, հազըզընտա հիշ պիր խապէր ալմամըշմ տըր»:

Պու աբա, Թաբ-ա-Մօր սէօլինիւ գաթթ իթտի, վէ պիր միւտտէթ տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւքտէն սօնրա, չէօյլէ իլա-վէ իյլէտի»:

— Էվլատըմ տախի, վիճառնսըղըղըմտան վէ քէնտիսինի թէրք իթտիկիմտէն տօլաեը պէնի իթապ իտէճէկինտէն, անըն նազարըն-տա տախի թահգիրէ տիւշար օլաճաղըմ . Փէլիքս՝ նամուսլու վէ միւսթազիմ իւլ աթվար պիր կէնճ իտուկինտէն, թէպրիեէյի զիմ-մէթիմ իշին հէր նէ սէօյլէսէմ, անլամաեաճազ, վէ հարէքէթի վա-զըմը ճինաեէթ տէ առտ իթմէսէ, պիւեիւր պիր խէթա առտ ի-տէճէք տիր . Պէն անը, էվլատ տէյի գապուլ իթմիշ օլմատըղըմ կի-պի, օ տախի պէնի, քէնտի բէտէրի տէյի գապուլ իթմէեէճէք տիր . Լազըրըլարըմը տինլէմէք իսթէմէեէճէք, վէ պէքի տէ պանա լանէթ օգուեաճազ տըր . Հալ պուքի, հիշ շիւպէհմ եօգ տուրքի . հըրսը շանըմ գաթառ աֆվ իթմէեէճէք տիր, շիւնքի մուալէլէյի վա-զըպը, ալէմ կիպի հիւրմ իտէրէք, քէնտիսինի տիւզ իթմէք իսթէ-տիկիմի ֆարզ ու գըեաս իյլէեէճէք տիր»:

«Պիր էվլատըն՝ բէտէրի ալէյհինտէրի լանէթի իսէ, խուսուսիլ-լէ օ բէտէր՝ պու լանէթէ միւսթաճապ օլտուղունու հիսս իթտիկի թազտիրտէ, զաեէթ աղըր պիր մատտէ տիր»:

«Հաթթա, կիւնիւն պիրինտէ մատամ՝ Տիւրիէօեիւ տէ պուլ՝

սամ, օ տախի պէնի բէտտ խտէրէք, շէօյլէ տիւէճէք տիր .

« — Եանըմա կէմէերին, չիւնքի սիդ պէնտէն էվաւորմը դաշըր-մադ իսթէտինիդ, Նի՛շին անը սախթէ պիր իամ թաճթընտա պիւ-եւիթմէք ֆիւրքինտէ պուլունտունուդ, Շիւպհէսիդ թաճարքիեա-թըմտան կիզլէմէք վէ նիւաթը մուպիրքէնիդի պէնտէն լաւըգըյա սէթը իթմէք իշին, տէյիլ մի, վազթիյլէ սիդ պիր սատէ առէմ ի-տինիդ . պէն տէ սիդի սէվէր իտիւմ, լաքին հըրսը շան՝ սիզին զայպը-նըգա սէպէպ օլտու, Ձէքիլինիդ, կէօզլւմէ կէօզլւքմէնիդ .

«Պիր գատըն, նէ՞ գատար թաճիւր կէօրսէ, հէր շէյի ունուտա . պիւիր, աֆվ իտէպիւիր . լարին պիր վալիտէ, էվաւորնը քէնտիտինտէն դասպ իթմէք իշին հէր շէյի եարան առէմէ, տալա վէ դաթա աֆվ իտէմէդ .

«Իմտի, հէր քէստէն վէ հէր թարաֆտան բէտտ օլունտուդում հալտէ, նէ՞ հարաճաղըմ .

Պու տէհշէթի սիւալին դարչըսընտա, Թար-ա-Մօր, պիր մաճ-քիւմիւն՝ քէնտի հաքիւմի դարչըսընտա պաշընը էյոիկի կիպի, պա-չընը էյոի, վէ տէրեսայր միւլաճաղաթա տալըս, պիր դաշ տաղըգա գատար թաղաթսըզ վէ տէրաւնսըզ պիր հալտէ պուլունտուդ տան ոսնրա, շէօյլէ իլափէ իթտի .

— Էկէրչի պու շէյլէր իւէ Ֆէլիքսին հաւաթը դուրթարըլապիլսէ խտի . . . Ֆաղաթ Ֆէլիքս երինէ էօլէպիւիր, վէ թասափուլալարմը մաճվ ու իսթտայ իտէրէք, անլէրին վաճի վէ հաղդսըզ օլտուգունու կէօսթէրէն վէ պէնի թէէտիպ իտէն՝ ճէնապը Այլաճ տըր .

«Շիմտի նէ՞ եարաճաղըմ .

Թար-ա-Մօր, մէյուսիւեթիւնին սօն տէրէճէսինէ կէլտիկի հալտէ, եիւքսէք սէտա իլէ .

— Եա սիւպհան Այլաճ, սէն պանա պու դարտնըրգտա պիր բըրդ կէօսթէր, տիւէրէք, եւրտէ տիզ չէօքթիւ .

Հաղըզէթէն մէրգում տուա մը խտիւօրտու, եօզսա թէճէն-նիւն միւ իթմիշ խտի .

Պու խուսուստա դալթի պիր շէյ տիւէմէիդ, լաքին տուա իթ-մէրտէ օլտուգունու զանն խտէրիդ, չիւնքի Թար-ա-Մօր՝ չէնտ տա-գըգա օ վաղիւէթտէ տուրտուգտան ոսնրա, աւաղա դալդտը .

Աւաղա դալդտըղընտա, զանն խտէրսին բի, Հաղգ թարաֆըն-տան քէնտիտինէ պիր շէյ իլհամ օլմուշ տուր կիպի, բէք մաճղուն հալտէ կէօրիւնմէօրտու .

իշխէ, պու ալա, թար-ա-Մօր՝ քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյ-լէտի .

— Խալը, պու կիտիշին ուղուն միւտտէթ տէվամընա արթըզ թէհամմուլ իտէմէմ . Հէր շէյի սէօյլէեհէհէիմ, վէ էկէրչի անտէն սօնրա տիւզ պէնի թաղ պիհ իտէր, էվլատըմ պէնի ըէտու իյլէր, Բա-տը-Շանս պէնի լանէթլէր, մատում Տիւրքիօ պէնի թանըմազ, վէ տօսթլարըմ պէնի թէրթլէ, թահզ իրէն պէնտէն իրազլանըլլար իսէ, պէն տէ նէ՝ Եարաճաղըմը պիլիբիմ . . . Հիշ տէյիլ իսէ, հէր քէսէ իս-պաթ իսէհէհէիմքի, էկէր Թար-ա-Մօր պիր իսթիմա եախօտ պիր ճի-նանէթ իշլէեհէհէք դատար հայը դատփտա պուլունտու իսէ, պու գապահաթ եախօտ ճինանէթինի քէֆարէթ իշին, էօյէհէք դատար ճէսարէթի հայլի տիր .

Պու գարարըմըն միւնտսիպ ոլտուլունա իսքեաթ օլմուշումտուր, իյի գարարլուրն իճրատը իսէ, իրթէսի կիւնէ պրրազըլմամար տըր, Իմտի, չաքուզ կիտիպ տիւզիւ պուլսըրմ .

«Հէր նէ տախի վազը օլտա, արթըզ պու հայի շէքէմէմ .

Թար-ա-Մօր սօն սէօյլէրի թէլէֆֆիւզ իտիպ, տիշարը չըգմա-Եա հաղըլլանազ տա իքէն, իսարիճտէն գարու չալընտը, վէ չա-վուշ՝ սէրթ պիր սէտա իլէ .

— Նէ՞ իսթէեօրտունուզ, տէյի սիւայ իթտի .

Խըզմէթքեար .— Էֆէնտիմ, զաթընըլը իսթէեօրլար .

Թար-ա-Մօր .— Իսթէեհէնլէր քիսլէ՞ր տիր .

Խըզմէթքեար .— Էնվալիտ զըչլատընտան կէլմիշ օլան իքի նէֆէլ տիր .

Թար-ա-Մօր .— (Խըզմէթքեարա, լազըրտըսըն թէքիլ իթմէկէ վազըթ պրոզմանտարազ .) Բամէ իլէ կարնիգօն մու .

Խըզմէթքեար .— Էվվէթ .

Թար-ա-Մօր .— Տէֆ օլտունլար, պէն քիմանէի գապօլ իթմէմ .

Խըզմէթքեար .— Լաքին . . .

Թար-ա-Մօր .— Լաքին նէ՞, ճէվապըմ աշիքեար տէյի՞ մի տիր .

Խըզմէթքեար .— Աշիքեար տըր, ֆաղաթ պէրապէրլէրինճէ պիր տէ գատըն պուլունմազ տա տըր .

Թար-ա-Մօր .— Դատըն մը .

Խըզմէթքեար .— Էվվէթ .

Թար-ա-Մօր .— Ահ քեաշկի Բօզէթ օլտա .

Խըղմէթքեար .— Խա՛յր , մատամ Տիւրիէօ իսմինտէ պիր գատըն տըր :

Մատամ Տիւրիէօ իսմինի իշիթտիկինտէ , Թար-ա-Մօր՝ պիւթիւն պիւթիւն բուսուլանը շաչըտը , վէ տիւսիդ կիպի տուրտու-ղունտան , խըղմէթքեար ,

— Էֆէնսիմ , նէ՛ ճէվապ վիրէեիմ , տէյի սիւալ իթտի :

Թար-ա-Մօր .— (Այթիւսթ պիր սէտա իլէ .) Մատամ Տիւրիէօ՞ միւ տէտինիդ :

Խըղմէթքեար .— Էվվէթ ,

Թար ա-Մօր .— (Քէնաի քէնտիւնէ .) Այ սանա պիր բիւսկիւլիւ պէլա տահտ . շէյթանըն տա իշի գալմամը , պիր տիւղիեէ պանա հաքիմ կէօնտէրիւնօր :

Պու միւլահաղատան սօնրա , մէրդուլէ գատընըն իշէրի կիրտի-րիլմէսինի խըղմէթքեարա էմր իթտի :

Խըղմէթքեար .— Իքի նէֆէրէ նէ՞ տէյիմ ,

Թար-ա-Մօր .— Անլէր սալօնտա պէրլէսինլէր :

Խըղմէթքեար .— (Մատամ Տիւրիէօեիւ պուլմահա կիթտիկի սը-րատա , ֆիքրլինտէն .) Նէ՛ կիւլէլ արգատաչլըգնը սոսթ :

Թար-ա-Մօր .— ()թուդ սէնէ շու մատամ Տիւրիէօեիւ արզուէ-տիկիմ հալտէ , շու արա մէյտանա չրգմաը բէք զարիպ տիր , Պահա իտէրիմ լի , էվլատընր պէնտէն իսթէմէեէ կէլիւօր , Կէլսին պադա-լլմ , նէ՞ եարարըլ :

7

ԹԱԲԱ-ՄՕՐՈՒՆ . ՄԱՏՄ ՏԻՐԻԷՕՆԻՆ ԷՎԼԷԼՃԷ ՋԱՆՆ ԻԹՏԻԿԻ
ՎԷՃՃ ԻԻՋՐԷ ԲԷՔ ՍՈՒՀՈՒԼԷԹԼԷ ԱՐՁԸ ՄՈՒՎԱՖՖԱԳՈԹ
Ի Թ Մ Է Մ Է Ս Ի

Խըղմէթքեար , մատամ Տիւրիէօեիւ պուլմահա կիթտիկինտէ ,
Թար-ա-Մօր պիր աղ քէնտիւնի թօրլահարադ ,

— Խուսուսիլլէ էվլատընտան պահա իթտիկինտէ , ապա էսէրը
զաաֆէթ կէօսթէրմէեէ կէլմէղ , տէտի :

Մատամ Տիւրիէօ , ու էսնատէ դաեէթլէ մէսուտ օլտուղու ճիւ-
հէթլէ , Թար-ա-Մօրա սարըմադ ֆիբըիլլէ անըն օտապընա կիրտի-
կինտէ , մէրդում , պիր տէրէճէ մէսէրլէթլէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Պիւարէ գատըն , պէնի հալէա սէվիտօր , Լաքին էկէր պիլսէ ...
Փագաթ , էյթար-ա-Մօր , Ժէնէրալըն կէօզ եաշլարընը կէօրտիկիւն-
տէ միւթ էէսսիր օլտուղուն կիպի , շիմտի տէ էսէրը զաաֆէթ կէօսթէր-
մէք լազըմ տէ յիլ տիր , Շիմտիեէ գատար շօճուդ տապասըյա էքէ-
յիճէ մէշղուլ օլտուն , արթըդ պու կիպի ահմադլըդա խիթամ վիր-
մէք կէրէք տիր ... Ճէսուր օլալըմ ... իշ կէօրմէք իշին ճէսարէթ
լազըմ տըր , տէտի :

Մէրդում ինթիեար չափուշ , մատամ Տիւրիէօելի , օթուրտու-
ղու մահէլլտէ վէ դաեէթ սօղուդ դան իյէ գապուլ իթտիկինտէն ,
մէզպուրէ , իշպու դապուլիեէթտէն տօլաեը թէաճճիւպտէ գալա-
րաք , տիգլաթլէ Թար-ա-Մօրա պադմադտա խտի :

Նիհանէթ մէզպուրէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Օլամադ , Թար-ա-Մօր պու գատար ինթիեար տէ յիլ տիր ,
տէտի :

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ , չափուշը մէրդում , ադ վազըթտա դա-
հիրէն զիեատէսիլլէ ինթիեարլանմըշ խտի : Մէրդում իսէ , խէֆիէն
մատամ Տիւրիէօեէ պագարադ ,

— Տայիմա կիւզէլ տիր , տէյի տիւշիւնմէքտէ խտի :

Մէրդումէ , խուսուսիլլէ եալընըդ օլմատըլըդ զէմանլարտա սիւ-
քիւթ տուրմադ միւթատըր օլմատըլընտան ,

— Լաքին , միսսիւ , տիեէրէք լադրրտընա պէտ իյլէտի :

Թար-ա-Մօր .— Պուեուրուլն մատամ , իֆատէնիլլէ տէվամ խտին :

Մատամ Տիւրիէօ .— Պուլունտուղում մահէլլ նէրէսի տիր :

Թար-ա-Մօր .— Մ . տը Սէրտէօյլիւն խանսիւնտէ պուլունտուեօր-
սունտուլ :

Մատամ Տիւրիէօ .— Շիւպհէսիլ անըն օթէլինտէիւմ :

Թար-ա-Մօր .— Էվվէթ , մատամ :

Մատամ Տիւրիէօ .— Լաքին , պուրատա քիմիէն օտապընտա պու-
լունտուեօրում :

Թար-ա-Մօր , ճէվապ իթապընա թէրէտտիւտ իթտիկինտէն ,
մատամ Տիւրիէօ տիթըէէրէրէր ,

— Նիհանէթ միսսիւ , սէօյլէէէճէ քիմիսիլլէ , տէտի :

Թար-ա-Մօր .— Պուրատա , մատամ , պու օտապա . . .

Մէրդում՝ սէօղիւնիւ իբժալ իթմէտիկինտէն , մատամ Տիւրիէ ,
սապրը իթ քէնմէքտէ պտուղու հիհէթիլ :

— Սէօղիւնիւղիւ իբժալ իտին , Էվիէթ , պաշգա եւրաէ տէյիլ ,
պու ստատա , քիմի՞ն նէյտինտէ պտուղունտեօրում , տէյի իթէէքիտ
իթտի :

— Պու ստատա , չափուշ Թար-ա-Մօրուն նէյտինտէ պտուղուն-
տեօրունտեղ , տէյի մէրդում հէվալ վիրտի , լաքին իչպու սէօղիէքի
իւրաւ իթտիկի զէման , զանն իտէրալին քի , պիր պրչաղըն սիվըի վէ
սօղուղ ունունուն եխրէկինէ սաբրանտրղըն հիսս իթմէքտէ իտի :

Թար-ա-Մօրուն , ֆիլհապրղա պու սրքատաքի հալի , իքատ օլու-
նան միւ իթէտտաիտ սիւ ալլէրտէն վէ , ինքեարը նալ ապիլ իսպաթլար-
տան իմաղեիղ օլունտրաղ , հաքիմի գտրչսընտա միւ իթէհիմօլտու-
ղունտ իվքարէ մէհպուր օլան պիր մաղնունըն հալին պէնդէեօրտու :

Մատամ Տիւրիէ՞ հաղգընտա կէսթէրիլէն սուքէթի դապու-
լինէթտէն , քէնտիսիլլէ կէօրիւշէն աստէմին Թար-ա-Մօր օլտուղունտ
ինանամաեօրաղ :

— Նիալաթ միւտի , սիղ քիմանիղ , տէյի սիւալ իթտի :

Թար-ա-Մօր — (Դաշամաղ թարղընտա) Պէն պու ստատա ի-
ղամէթ իտէն չախսում :

Մատամ Տիւրիէ՞ — Տիմէք սիղ Թար-ա-Մօրտունտեղ :

Թար-ա-Մօր — Շիւպհէսիղ , մատամ :

Մատամ Տիւրիէ՞ — Թար-ա-Մօր օլտուղունտեղ հալտէ , պէնի
պու եօրտա պաղաղ իթմէքիկինիղ զարիպ շէյ տիր :

Մէրդում , գարչընտա պուղունան չախսա , պիր ճանվէր տիր
կիպի ֆէվիէլատէ հալլէթ վէ տէհէթիլէ պաղմալտա օլուղ , նիհա-
եթիլ անըն պիր ճէրիհաօընտան , մէրդումու թանըտը , վէ օլ պապտէ
արթըղ շիւպհէսի վալմաը :

Թար-ա-Մօր իսէ , քէնտի միւլահաղասըլլա ֆիքքի մէշյուլ իտու-
կինտէն :

— Տէհէթիլլէ տաղըղա կէլտի , Էվիտընը պէնտէն սիւալ իտէ-
նէք տիր , թէմքիսի էլտէն պրաղմաեա կէլմէղ , տէյի տիւլիւնտի :

Մատամ Տիւրիէ՞ — Սէօլլէ պաղալլաթ , Թար-ա-Մօր :

Թար-ա-Մօր — Նիալաթ նէյի՞ն սէօլլէնիմ :

Մատամ Տիւրիէ՞ — Լաքին սիղէնէ՞ օլմուշ , աղլընըղա իթֆիթէթ
մի կէլմիշ տիր :

Թար-ա-Մօր — Խալլը , աղլըմա նիշին իթֆիթէթ կէլտին :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էօյլէ իսէ ունութտու^օնուզ մու .

Թար-ա-Մօր .- Նէ՞յի :

Մատամ Տիւրիէօ .- Օթուզ սէնէ էվվէլ . . .

Թար-ա-Մօր .- Օթուզ սէնէ էվվէլ նէ՞ օլմուչ իսէ , սէօյլէնին պագալըմ :

Մատամ Տիւրիէօ , վազը սլան դապուլիւնէթտէն տօլաւը օլ տէ-
րէճէ շաշըմըչ իտի լի , նէ՞ տիւրէճէկինի պիւրմէնօրտու . պունուելա
պէրապէր հէր նէ տալիի օլսա , պու սօղուզ . մուամէյէ վէ գապու-
լիւնէթ սըրաւընտա , Բա-տը-Շանտաւն պահօ իթմէկի , վէ անըն
իչին բէտէրինտէն ափվլըզ տիւլմէկի միւնասիպ առտ իյլէմէտի :

Հէր նէ հալ իսէ , մատամ Տիւրիէօ , օթուլմասը քէնտիսինէ
իւթար օլմուհագարըն . վէ մէյիուս տալիի օլմագարըն , պիւր իսկէմ-
լէտէ օթուլուպ :

— Օթուզ սէնէ ադտէմ , վէ տահա էվվէլ , Թար-ա-Մօր , պիւր-
լիքտէ մու հարէպէ իթմէքտէ իտիք , տէտի :

Թար-ա-Մօր .- Սահիհ տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Արզօլտա , պէնիմ՝ հաւաթըմը սիզ դուր-
թարտընը :

Թար-ա-Մօր .- Պու նէ՞ կիւղէլ գուվվէյի հաֆըղա , Պէն օ գա-
տար ուղաղը իտթըրլաւամաօրում , Հալպու . քի պունալըր իտթըրլա-
ւապիւմէք իզիլտալընա մալիք օլմազլըզ , պիւր եէնիտէն կէնճիք
քէսպ իթտիրմէզ :

Մատամ Տիւրիէօ , պու ճէվապը իշիթտիկինտէ , նէ կիպի զան-
նա զահիպ օլմասընը քէնտիսի տէ շաշըտար , Անճագ , շու եօլտա
միւլահագա իյլէտի :

— Խասթա օլտուղունու պանա իսապէր վիւրմիշէր իտի , Աալի-
պա ազլընա իսալէլ կէլմիշ տիր , Իմոի , թաթըր թաթըր քէնտիսի-
նի եօլա կէթիւմէք լաղըմ տըր , Տահա պիւր այ էվվէլ պէնի ֆէվ-
գէլատէ սէվէն պիւր առտէմ , հազգըմտա պու մէրթէպէ վազիֆէսիզ
օլմամա , Բամէ վէ Կաընիլօնուն թէլէմին իթտիքլէրինէ նէղարէն ,
պիւր այ մուզ առտէմ , քէնտիսի , պէնիմ՝ հադզըմտա հէեէճան իլէ
պահօ իթմէքտէ իմիշ , վէ էսկի արգաւաաշարընտան պիւրի , պէնիմէվ-
սաֆըմը մէտհ ու սէնա իթտիկինտէ , չօճուզ կիպի աղար իմիշ ,
եա Բապլի , պիւր ալտան պէրի նէ՞ հալ վազը օլմուչ տուր , վէ էլան
աճապա նէ՞ հալ վազը օլմագաւա տըր :

Մատամ Տիւրիէօ .- (Աշիքեարէն .) Վէ Արզօլտա տա սիզ պէնիմ . .

Թար-ա-Մօր .- Էվվէթ , սիլին դատրն օլտուզունուզու էրք տէ-
ֆա պէն կէօրտիւմ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվվէթ ,

Թար-ա-Մօր .- Իշթէ օ վաղրթտան , պէն , սիլի սէվտիմ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Եանի պիլիպիլիմիլի սէվտիլ :

Թար-ա-Մօր .- Հէմաէ ֆէվգէրտտէ սէվտիլ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պաղաթ պու կիւնքի հալինիլդ նէ՝ տիր , Ա-
ճապա հազդմտա տէրքեար օլտն իլք մուհապպէթինիլդ դա՛ւմա-
տը մը :

Պու արա , Թար-ա-Մօր , մերպումէեէ հալէա մուհապպէթի
պուլունտուզունու թէեքիտ իթմէսի իւզէրինէ , մատամ Տիւրիէօ-
նիւն իէքլիֆի իւզէրինէ ալալարնտա թօլալաչմա վուզու պուլ-
տու , Անճազ իհթիտար չափուշ , էյան քէնտի օլլունուն տէրտիլէ
ֆիքրի մէշղուլ օլարապ , վէ մէզպուրէնին օլ պապտէ պահա իթմէմէ-
սինտէն տօլաեր թէաճճիւպ իտէրէք , տալիքն տալիքն տուրմապտա
իքէն , վաղթիլլէ օրտուտա պազդալլըզ իթմիշ օլտն պու դատրն ,

— Թար-ա-Մօր , քէմալք սէրպէսթի վէ խալիսէթ իւզրէ կէօ-
րիւշէլիմ , տէտի :

Թար-ա-Մօր .- Զաթէն հէր զէման օ եօլտա կէօրիւշմիշիւզ
տիւր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Սիլտէ պիլ հալ վար տըր :

Թար-ա-Մօր .- Խա՛յր , հիշ պիլ շէյիմ եօզ տուր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պանա խապէր վիլտիլէր :

Թար-ա-Մօր .- Քի՛մ խապէր վիլտիլ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Բամէ իլէ կալնիլգոն :

Թար-ա-Մօր .- Նէ՝ սէօլլէտիլէր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Խապթա օլտուզունուզու պիլտիլտիլէր :

Թար-ա-Մօր .- Պէն հիշ պիլ զէման շիտիքի դատար սըհհէթ-
ճէ էյի հալտէ պուլունմամըշմ տըր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Եաթապ պազը տէրալէրինիլ վար տըր :

Թար-ա-Մօր .- Աճալիւպ , հէրքէսին տէ տէրտի օլուր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Տէրտիլիլ պանա պիլտիլին :

Թար-ա-Մօր .- Տէրտիլի կէլիլմէք իշին հիշ պիլ շէյ եաթամազ-

պիլը :

Մատամ Տիւրիէօ .- Քի՛մ պիլլէր , — Պուրատա բահաթմիլնըզ :

Թար-ա-Մօր .- Ֆէվգէլլաեէ բահաթմիլ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Իօյլէ իսէ տէրտինիզ նէ՞ տիր ,

Մէրգում, պու սիւալէ տախի միւսէրրա՜հ պիր ճէվապ վիրմ
եիպ , նիհաեէթ արալարընտա պիր ապ տահա պու կիսլի նէթիճէ
սիզ սէօզլէր թաաթի օլունտուգ.տան սօնրա , սէօզ երինէ թար-ա-յի
րուն իւզէրինէ նապլ օլունտու :

8

ՄԱՏԱՄ ՏԻՒՐԻԷՕՆԻԻՆ , ԹԱՐ-Ա-ՄՕՐՈՒՆ ԶԱՆՆԸՆՏԱՆ ԶԻԵԱՏԷ

ԻՅԻ ՊԻՐ ՎԱԼԻՏԷ՛ ՕԼՄԱՍԸ

Թար-ա-Մօր .- Բէք իյի , մատամ Տիւրիէօ , մատէմքի պէնտէն
պահս իթմէք իսթէեօրսունուգ . արգունուգա մուվաֆֆապ աթ իտէ-
րիմ : Աչրգ տան աչըղա վէ սէրպէսթճէ պէեանը հալ իթմէք իսթէր-
միսինիգ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Հա՛յ հա՛յ :

Թար-ա-Մօր .- Պէն միւզտարըպ օլունեօրում :

Մատամ Տիւրիէօ .- (Հէեհճան իլէ.) Տիմէք տիրքի միւզտարըպ
օլունեօրսունուգ , վէ միւզտարըպ օլտուղունուգու տա պէնտէն կիզլէ-
մէեէ չարչրեօրսունուգ :

Թար-ա-Մօր .- Էվլէթ , շիմոխէէ գատար միւլադաթրմրզըն է-
սասը օլմասը լալըմ կէլէն պիր մատտէտէն պահս իթմէտիկինիզի
կէօրմէքլէ , զիեատէսիյլէ միւզտարըպ օլունեօրում :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուգ :

Թար-ա-Մօր .- Նէ տիմէք իսթէտիկիմի պէն բէք իյի անլաեօրում :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պէքրի , պիրպիրիմիզտէն այրը օլարապ
կէչիրտիկիմիզ օթուգ սէնէ զարֆընտա միրուր իտէն էօմրիմիւ սի-
զէ պէեան իթմէքլիկիմի իսթէեօրսունուգ : Իչպու օթուգ սէնէ զար-
ֆընտա հիչ պիր ֆէնալըգ տա պուլունմատում , վէ զանն իտէրիմ
քի , սիզ տէ պէնի օլտուգ ճա թանրալընըղտան , ֆէնալըգ տա պու-
լունմաեա զայրը միւզթէտիր օլտուղումու տէքք իտէպիրիւրիւիզ
իչթէ , պուրալարընը պիրտիկիմտէն , օթուգ սէնէ զարֆընտա կէ-

խրատիկիմ էօմրիւն պազը մահրէմիսէթլէրինի սիզէ պիլտիբմէկէ հէ-
նուզ վազըթ օլտուղունու միւլահազա իտիեօրտում:

Թար-ա-Մօր :- Խա՛յր, մատտէ պու տէ յիլ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ :- Եա նէ՞ տիր:

Թար-ա-Մօր :- Միրուր իտէն օթուզ սէնէ հէնկեամբնտա, ի-
քիմիզ տէ պիրպիրիմիզի էօլմիւշ զանն իթտիկիմիզ, վէ էվի օլմա-
տըղըմըզ հալտէ, իսթէտիկիմիզ սուրէթտէ հարէքէթէ սէրպէսթ ի-
տիյ: Պինսէն ալէյհ, պու խուսուստա եէկտիկէրիմիզէ հիսապ վէ
իյզահալթ վիւմէկէ մէհպուր տէ յիլիզ:

Մատամ Տիւրիէօ :- (Թէաճճիւպիւ արթարապ .) Ֆիքրինիզի
անլահամեօրում:

Թար-ա-Մօր :- Լաք/ն գուզվէյի հաֆըզանըզ միւքէմմէլ իտուկի-
նի պիր ազ էվվէլ իսպաթըյա կէօսթէրտինիզ:

Մատամ Տիւրիէօ :- Էվվէթ, տահա պիր խայի շէյլէրի խա-
թըրլամապտաեըմ:

Թար-ա-Մօր :- Էլօ՛իզ, Պէրէզինսա նէհրինտէն կէշտիկիմիզի ու-
նութտունո՞ւզ մու:

Մատամ Տիւրիէօ :- Պիրպիրիմիզտէն այրըյտըղըմըզ վագթը՞մը:

Թար-ա-Մօր :- Խաթըրնըզա կէլմէեօր մու քի, սիզի թէրք իթ-
տիկիմ սըրատա եալընըզ տէ յիլ իտիմ: Սիզէ եազընէն միւնսսիպէթի
օլան պիր շէյի, եախօտ պիր մախլուզ ու տա պէրապէր կէօթիւր-
տիւմ: Սիզ, հէնուզ վալիտէ օլմուշ իտինիզ, վէ պէնիմ կէօթիւր-
տիւկիւմ մախլուզ՝ էլլատընըզ իտի, իմտի, ա՛ սէֆիլ, նի՛շին անտէն
պահս իթմէեօրտունուզ:

Մատամ Տիւրիէօ :- (Բէնտի քէնտիսէ .) Լանէթլէր եաղաճազ
վազըթ կէլտի: Թէմքինի էլտէն պրազ մաեալըմ: (Աշիքեարէն:) Պա՛
խուսուստա լազըրտը աշմամաեա սէպէպլէրիմ վար իտի:

Թար-ա-Մօր :- Նէ՞ տիեօրտունուզ: պիր վալիտէնին քէնտի էվ-
լատը հազգընսա մէրապ իթմէմէսինէ նէ՞ սէպէպի օլապիլիր:

Մատամ Տիւրիէօ :- Բամէ վէ կարնիզօն, պանս, պու էվլատըն
սիզին իշին պիւեիւք տէրտ ու քէտէրլէրի մուճիպ օլտուղունու պէ-
եան իթտիլէր:

Թար-ա-Մօր :- Եալան տըր:

Մատամ Տիւրիէօ :- Օ հալտէ պազը թասալարը մուճիպ օլմուշ
տուր:

Թար-ա-Մօր :- Պու տա սահիհ տէյիլ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ .- (Քէնտի քէնտիիէ .) Պու սէօզլէրաէն պէն
հիշ պիր մանէա չըգարամաեօրում :

Թաք-ա-Մօր .- Տէվամ իտին :

Մատամ Տիւրիէօ .- Բա-տը-Շանս . . .

Թաք-ա-Մօր .- Էյ . . .

Մատամ Տիւրիէօ .- Գաթլէ մահքիւմ օլմուշ :

Թաք-ա-Մօր .- Էվվէթ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Իշլմէ պիրինճի թասա պու :

Թաք-ա-Մօր .- Էկէրչի թասա ատու իտլիլի իսէ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ֆադաթ սիլ , անըն գուրչունա տիգիլմէսի-
նի մէնն իթմիչանիլ :

Թաք-ա-Մօր .- Էօյլէ հարմահա պօրճու իտիմ :

Մատամ Տիւրիէօ .- յնտան սօնրա քիւրլէկէ կ'օնտէրլիմիշ :

Թաք-ա-Մօր .- Պիլիեօրում :

Մատամ Տիւրիէօ .- Քիւրէքտէն ֆիրար իթմիշ :

Թաք-ա-Մօր .- Ֆիրար իթմիկինի սէօլէսիլէր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Հալպու քի օնտան սօնրա նէ օլտուղունու
պիլմէպանիլ :

Թաք-ա-Մօր .- Սաշիհ տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էյ սիլ պու շէյլէրի քէտէր վէ թասա ատա
թթմէեօրմուսունուլ :

Թաք-ա-Մօր .- Խալլր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պիր ատէմին եալընըլ պիր նէֆէր էվլատը
օլտուղու հալտէ , օնա տա պու եօրտա մուամլէ իտիլէսի , զարիպ
շէյ տիր :

Թաք-ա-Մօր .- Էվվէլ էմիրտէ Բա-տը-Շանս պէնիմ էվլատըմ
տէյիլ տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ահալիլ , Բա-տը-Շանս էվլատըմըլ տէյիլ
մի տիր :

Թաք-ա-Մօր .- Խալլր , տէյիլ տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նիշին Տիւրիէօ իամինի թաշըեօր :

Թաք-ա-Մօր .- Պու պէնիմ պիր սըրըրմ տըր :

Սուհապէրէնին իլպու սօն սէօզլէրի էսնասընտա , Թաք-ա-Մօ-
րուն լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու կիպի , քէնտի ի տէ ֆէվզ էլատէ
թահրէք օլունմուշ իտիլ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պու պէնիմ սըրըրմ տըր սէօզլէրինի իշիթ :

տրկիւ տէ , եայլը պիւր մատուտ տիր կիսիւ տէրհալ ածադա ղալդ տը ,
վէ թէհատիւլէ գարըըըզ հեհեհանամիլ պիւր սէտա իլէ ,

— Էյլէ իսէ Է լատըմ նէ՞ օլտու , տէտի :

Թար-ա Մօր . (Մի թէհասիւր պիւր հա իլէ .) Է լատըմ ղալդ :

Մատամ Տիւրիէօ . (Թար-ա-Մօրուն քէնտիւինտէն պիւր սօրը
վէ պիւր ֆէլաքէթ կիլլէմէքտէ խտու կինէ խքեաթ օլտուդու ճիհէթ-
լէ , ղիհատէ շխտուիթ կէօթէրէրէք .) Է վիլէթ , Է վատըմը նէ՞ Թար-
տըմը :

Թար-ա Մօր , տիւ շխտէլի վէ մահգուն պիւր հատուտ օլտուուն-
մատըլա , պիւր տալըզա ղատար ճէվալ վիլմէքսիլին տուրտու-
ղունտան , սատըլզ սուրէր պալ ղալը օսան ղատըն , մէրդա մուն եա-
նընա հալլալ պ , վէ սէրլմ ճէ գօլունտու տիւրթիւ ղալտիւրլալ .) Լաքին
ճէվալ վիլմէճէճիւմինիլ , Է վատըմը նէ՞ Է լատըմը , տէտի :

Թար-ա Մօր . (Շալլըն կիսի մէրդու մէնէ պալ ալալ , ֆիք-
րինտէն .) Սուի հարէքեաթըմը կիլլէնէն Է օրթիւ երլթըմաեա պալ-
լաիօր :

Մատամ Տիւրիէօ . Շուրաեը պիլմիշ օլունքի , Է վատըմը նէ՞
Թարտըլլընը սէյլէմէտիքճէ , պուրատան տիշարը չըգմաեա-
ճալըմ :

Թար-ա Մօր . Պիւր ալ թէսկին օլունտու :

Մատամ Տիւրիէօ . Պիւր վալտէ , մատուտ քէնտիւ Է վատըմը հա-
գընտա օլտուղունտա , թէհին օլապիլիւր մի :

Թար-ա Մօր . Հալ պուքի պիւր ալ Է վիլէ :

Մատամ Տիւրիէօ . Պիւր ալ Է վիլէ , հիշ տէյիլ իսէ Է վատըմը
հաեաթտա օլտուղունտա պիլլիւ օլտում : Ասիւմ նիգամաթը աքէրիէնէ
գարըն պալը խէթալալտա օլտուունտա իմիշ , Պէնճէ , պունտա նէ՞
պէյիւ օլապիլիւր խտի , Հալ պուքի ղիմտի :

Թար-ա Մօր . Ալիլէմ մատամ Տիւրիէօ , Է վատըմը հաեաթ-
տա տըր :

Մատամ Տիւրիէօ . Սահիհ մի :

Թար-ա Մօր . Թալըտըլըմ խաշ իւ գէրինէ եէմին խտէրին :

Մատամ Տիւրիէօ . Ի տնըրըմ :

Մէրդումէ , Է վատըմըն հաեաթտա օլտուղունտա Էմին օլալալ ,
նէֆէն ալալ , լալլին Թար-ա Մօր նէֆէն ալալալտըլալ տան պաշգա ,
անլընտան տա սօղուգ պիւր թէր ալ մալտա խտի :

Մէրդում , ֆիքրինտէն :

— Գապահաթլարըմը իզրար ու իթիրաֆ իթմէքլիկին վագթը կէլտի, տէտի:

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվլատըմըլն նէրէտէ օլտուլունու պիլիեօր-մուսունուզ:

Թար-ա-Մօր .- Էվվէի:

Մատամ Տիւրիէօ .- Պանա պիլտիրըրմիսինիզ:

Պիր վալիտէնին աղղընտան չըգան իչպու թապիի սիւալ գարչը-սընտա, Թար-ա-Մօր պիւսպիւթին չաչըրտը, վէ լաքին ըլնճաթէ տէ մահէլլ պուլամատըղընտան, պիրտէն պիրէ անադա գալգըզ, մատամ Տիւրիէօնին տիղէրինէ գարանտը, վէ հէեէճանը դալպ իլէ էլլէրինտէն թութուպ, մէյեուսանէ պիր հալ իլէ:

— Էլօիզ, պէն գապահաթլընըմ, տէտի:

Մատամ Տիւրիէօ .- Գապահաթլըմըսըն. Թար-ա-Մօր, գապահաթլը օլմագ իչին նէ՞ եաբտըն. Սէօյլէ, իյղահ էթ պապալըմ...

Մատամ Տիւրիէօ .- Էկէրչի պիլսէն...

Թար-ա-Մօր .- Սէնին հէր վալըթքի էլօիզին տէյլիմիեիմ. նիչին հէր խուսուսու պանա սէօյլէմէնէ թլրէտուտ խիեօրտուն:

Մատամ Տիւրիէօ .- Գուսուրու նէ՞մէ լալըմ. պիչարէ Թար-ա-Մօրում, պէն քիւրէք գաչընըն օլտն Բա-տըր-Շանասա մֆի իթմիչ խաիմ. Հագըգի էվլատըմըզ օլտն Տիւրիէօ տէ, հէր նէ օլտն աֆիլ խաիմ. Զօգ տէֆա չու եա պու էվլատըն, վալիտէյնի արդուլտընա մութապըզ օլմատըգլարը կէօրիւմիւշ տիւր. Պագաթ ըէճա խաիմ, պու պապուէ պանա պալը մալիւմաթ վէր:

Թար-ա-Մօր անադա դալգտը, վէ պէեանէ հաճէթ օլմանն պիր հէեէճան իլէ հիքիանէսինէ պաչաւտը:

Մատամ Տիւրիէօ, իչպու հիքիանէեի զանէթ սիւքիւնէթլէ տիլէտի, անճագ արտ սըրա մէղպուրէնին դաչարը չաթըմագ տա, վէ հէեէճանը աղիմ հիսս իյլէմէ քտէ խոի իսէ տէ, աղղըտան պիր սէօզ պիլէ չըգարմատը:

Թար-ա-Մօր, մատամ Տիւրիէօնին պու հալինէ հիտուիթ մանէասը վիրտիկինտէն, տիթըէեօրտու, վէ նալլիեէթլինէ խիթամ վիրմէք իւլըն, հաքիմ մալ տընտա ատտ իյլէտ կի մոտամ Տիւրիէօնէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Պէնի տիլէ, էլօիզ, հէր նէ եաբտըմ խա, եէմին խաիմիքի ժէնէբալա, քէնտինէ վէ խալինէ նալանըզ պիր էվլատ թէպիմիթ-մէքլիք եէկեանէ վէսվէսէսի, պէնի պու հարէքէթ սէվգ իթտի:

Մատամ Տիւրիէօ .- Սէօզլէրինէ ինանըրմ, վէ ախլէագըրն պիլ-
տիկիմտէն , պաշընտաքի շարգանա , նէֆէրլէրէ մախսուս օլան սօր-
կուճտան թաղմաղ արղուի շէտիտիյլէ պու եօլտա սօզլսըղճա պիլ
հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտուղունա թէ, աճճիւպ իթմէմ, Պուրտտա
պուլունտուղում զէմանտան պէրի տիրքի , պու թաղ պիլ խապէր
ալմաեը պէքլէեօրտում, Էկէրլի Էվլատընտան ալըրմաղ , վէ իֆթի-
խար ու մէսէրրէթինի մուճիւպ օլմասը լաղլմ կէլէն պիլ աուկմին բէ-
տէրի օլտուղունու պէհանտէն սէնի կէրի տուրտուրմաղ իւզրէ ,
սանա միլիճնլար վէրսէ իտիլէր , պու թէքլիֆի բէտու խաէր իտին .
Հալպու բի ժէնէրալա օլան մուհապպէթին , վէ անտէն թէքտիր ի-
շիթմէք գօրղուսու , պու ալէմտէ հիւ պիլ շէյ իլէ եարմաեա բաղը
լամաեաճաղըն պիլ խուսուսու սանա եարտըրմըլար տըր :

Թար-ա-Մօր .- Էլօ'իղ , պու պապտէ պէիի իյիճէ թանըր-
սըն ա' :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվվէթ , պու խուսուստա սէնի տէրէճէյի
մաթլուպէտէ թանըրմ :

Թար-ա-Մօր - Իմտի , պանա աֆվ իտիեօրմուսուն :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նէտէն տօլաեը սանա աֆվ իթմէքլիկիմի
իսթէեօրսուն :

Թար-ա-Մօր .- Գապահաթմտան ճինաեթիմտէն տօլաեը :

Մատամ Տիւրիէօ .- Սէնին գապահաթմն , տիվանէ օլմաղլըղն
տըր :

Թար-ա-Մօ .- Ահ , Էկէրլի ժէնէրալ տա սէնին կիպի տիւշիւն-
աէ իտի . . .

Մատամ Տիւրիէօ .- Հալեա ժէնէրալընտան պահս իտիեօրսուն .
կէօրիւնիւր քի , պու խուստ ս սանա պիլ իլլէթ օլմուշ տուր : Պէն
կիտիւպ քէնախիւնի պուլուր , վէ սէօզ տնրթըրմ :

Թար-ա-Մօր .- Հաղրղէթէն պունու եալաթընտն :

Մատամ Տիւրիէօ .- Հալ հալ , նի՞չին եարմաեթ :

Պու սէօզլէրտէն սնրա , իչպու աղըլար եէկտիկէրի հաղընտա
ֆէվզէլատէ մուհապպէթի օլան վէ օթուղ սէնէ ալըր գալուրգալար ,
վէ պիրպիրինի էօլմիշ զանն իթմէքլէրի հալտէ , մէմուլին զայլի
պիլ զէմանտա ելինէ եէկտիկէրէ գալուրան աուկէր կիպի պիրպի-
նէ տարըլըլար :

Իչպու իլը էսէրը հէեէճան վէ մուհապպէթտէն սնրա , մատամ
Տիւրիէօ չու վէճհլէ քէլամա պաշլատը :

— Իշխեր պաշտօնաւորներն միւստեղից տեղաւոր խոհանարարներն տեղն, պաշտօնաւորներն կէտէլ:

Թաք-ա-Մօր. — Խալի, ժենէրալ, քանիտինի օրհան պիր էվլաթն աճը վէ քէտէրիլէ ճէվր ու ճէֆա չէլմէմէլի տիր:

Մատամ Տիւրիէօ. — Ժենէրալն, համիյեթիլի վէ շալեանը թաղ-տիր պիր քիմէ օրոտոյունու պիլիլիմ, վէ հազդընտա բիսեթիլի վար տըր, Հալպու բի պու մէսէլէտէ եալընըղ անը տիւլիսնէմէե ճէկիմիդոն, քէնտիսինի խաթրոտան չըղ արմամագլա ոլէրսպէր, տիկէրլէրինի տէ տիւլիսնէմէլիկիմիդ ճալիդ տիր, էվլէլա օղլումու տիւլիսնէլիմ:

Թաք-ա-Մօր. — Ահ, վալիտէլեր . . .

Մատամ Տիւրիէօ. — Պիր վալիտէ իշին էվլաթընը տիւլիսնէլիք թապիլի չէլ տիր, — Հէր նէ իսէ, Ֆէլլիքստէն պահս իտէլիմ:

Թաք-ա-Մօր. — (Թէքրար իտէրէք.) Ֆէլլիքս խասթա տըր:

Մատամ Տիւրիէօ. — Խասթալըղը թէհլիքէլի մի տիր:

Թաք-ա-Մօր. — Սէպէպլէրինի պէեան իթտիմ, խասթալըղը մանէվի տիր:

Մատամ Տիւրիէօ. — Խասթալըղը եալընըղ պու մու տուր:

Թաք-ա-Մօր. — Էվլէթ:

Մատամ Տիւրիէօ. — Էօյլէ իսէ, աչղ ու սէվտատան քիմէ էօլմէլ:

Թաք-ա-Մօր. — Էլիհնմիսին:

Մատամ Տիւրիէօ. — Էվլէթ, հաթթա կէօղլէրիմիդին էօնիւնտէ բէք յօղ իսպաթլարըմըղ տա վար արք. Անթէլ, տիւղ, սէն վէ պէն, քեաֆֆէմիդ տէ պու աչղ ու սէվտաեա միւպլէլա օրոտու, ֆուղաթ էօլմէտիք:

Թաք-ա-Մօր. — Սահիհ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ. — Վալի սէն պունու պիլմէեօրմու իտին:

Թաք-ա-Մօր. — Խալի, էկէր պիլիլի իտիմ, տահա գիեատէ բու հաթ օրուր իտիմ, Ֆէլլիքսին պաղասը հազդընտա շիւպհէ իթմէլ իտիմ:

Մատամ Տիւրիէօ. — Հէր նէ հալ իսէ, պու սէօղլէրի պըրաղաւրմ տա, սէտաուտան պահս իտէլիմ, մատմէլի իշլէրին պու եօտա կիտիլի ու պուն միւտտէթ գապիլ օլամսեաճաղըր տա հէմէֆթաթ պուլունտու, էկէրլի պէն կլմէսէ իտիմ, սիգ պու սըրաուա ուլ եարաճաղ իտինիլ:

Թաք-ա-Մօր .- Հէր չէյի ժէնէրալա սէօյլէմէք իսթէեօրտում,
 Մատամ Տիւրիէօ .- Շիւտի տէ պուշտան դայրի պիր չէյ եաքը-
 լամազ, վէ պու սուրէթլէ հէր րէս քէնտի էվլատընա սահիպ օլա-
 պիրի:

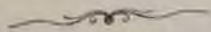
Թաք-ա-Մօր .- Փապաթ ժէնէրալ...
 Մատամ Տիւրիէօ .- Հալէա ժէնէրալտան մը պահս իտիեօրտուն,
 Թաք-ա-Մօր .- Միւմինիլյէ քէնտի էվլատընը արաեանաղը ճի-
 հէթլէ, պուշտան տօլաեը տիւչարը իզթիրապ օլմազլըղը՝ թապիի
 տիր:

Մատամ Տիւրիէօ .- Ամա գօրգազ լիշին, Պէնիմէ պէրա-
 պէր, ժէնէրալըն նէզտինէ կ'լ, պէն ինապընը հիւսնի սուրէթտէ
 իճրա իտէրիմ:

Թաք-ա-Մօր .- Ահ, գօրգուեօրում...
 Մատամ Տիւրիէօ .- Գօրգուճազ սէպէպ եօգ տուր:
 Թաք-ա-Մօր .- Լուքին...
 Մատամ Տիւրիէօ .- Հէր չէյ սըլասընա կիրէճէք տիր:
 Թաք-ա-Մօր .- Սահիճ մի:

Մատամ Տիւրիէօ .- Նամուսում իւզէրինէ սանա եէմին իտէրիմ:
 Թաք-ա-Մօր .- Բէյ իյի, հայտէ կ'իտէրիմ:
 Էս ալ ըահտէ, իհթիեար չափուշ, Ֆիքրինտէն,
 — Քէնտիսինի թանըրըմ, միւճիզէլէր իշլէմէեէ միւզթէտիր տիր:
 Ալլահ քէնտիսինի պանա, մէլէր մազամընտա կէօնտէրմիշ տիր, տի-
 մէքտէ իտի:

Թաք-ա-Մօր, պիր տէրէճէ միւթմէյին վէ միւսթէրիհ օլմուշ
 օլարազ, մատամ Տիւրիէօնին արգասընտան կիթտի, վէ մէզպուրէ
 իսէ, քիմ օլտուղունու պիրտիրմէեէլէք, Մ. տը Սէրտէօյլ վէ Պալ-
 թազար իլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինի խտպէր Վիրտի:

ՊԻՐ ԲՐԱՆԿԱՊԷՆՏԻՆ ՏԻԻԳ ՕԼԱՊԻԼՄԷՍԻ

Մատամ Տիւրիէօնիւն կէօրիւշմէք արղուսունու , խըղմէթքեարըն պիրի , Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ Պալթաղարա խապէր վիրտիկինտէ , պուն-լար , Ֆէլիքսին օտասընտա պուլունմապտա խտիէր :

Օլ էսնատէ խասթա , իֆրաթ եօրկունլուգ նէթիճէսի օլարազ , աղըր , վէ սըթմալըարա մալսուս պիր ույզ ու իչինտէ խտի , չիւնքի պիշարէ , տայիմա սաեղլամազ հալինտէ օլմասըյլա , աղիմ պիրնէօ-պէթ կէչիրմիշ , վէ պունտան տօլաեը մէղքիւր եօրկունլուղու հիսս խտէկէլմիշ խտի :

Մատամ Տիւրիէօնիւն կէօրիւշմէք արղուսու խապէրի վէրիլտի-կինտէ , տիւզ ,

— Լարին պու գատըն իճթիեար մը , կէ՞նճ մի տիր , տէյի սի-վալ իթտի :

Մ. տը Սէրտէօյլ պու սիւալի իրատ իթտիկի սըրատա Բօզէթի տիւշիւնիւ եօրուու :

Խըղմէթքեար խտէ ,

— Էֆէնտիմ , կէլէն գատըն եաշլըճա տըր , տէտիկինտէ , ժէնէ-րալլն իւզէրինտէ Էսէրը մէյետ սիեթէթ հասըլ օլտու :

Տիւզ , տու միւլահաղաթտա օլտուղու սըրատա , Պալթաղար տա , քէնտի միւլահաղաթընա տալմըշ խտուկինտէն , խըղմէթքեարըն , կէ-լէն գատըն իչին , «եաշլըճա տըր» տէտիկինի պիլէ իշիթմէեիպ , ֆիք-րինտէն ,

— Պուրատա խասթա պապան գատընլարտան պաչգա , եալը-նըղ էլէնի կէօրմիւշ խտուկիմտէն , կէլէն՝ օ օլաճաղ տըր , վէ օ օլմա-լը տըր , տիմէքտէ խտի :

Պիր արա Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ Պալթաղար պիրիպիրինէ պա-գըշտըգտան սօնրա , տիւզ , խըղմէթքեարա ,

— Միւսաֆիր գատընը սալօնա կէօթիւրիւն , պիզ տէ օրաեա կէ-լիեօրուղ , տէտի :

Թաք-աՄօր , մատամ Տիւրիէօնիւ սալօնա կիրտիրմէք իւղրէ :

տիւղիւն էմբինէ պէրլէմէմիշ օլտուղունտան, վէ մէրգումէ իսէ, բամէ իլէ Կարնիզոնա, «Թէնէքքիւր իտէրիմ տօսթլարըմ, Եագընտա թէքրար կէօրիւշիւրիւզ, շիմսիլիք պէնի պրագըն ժէնէլալ իլէ կէօրիւշէճէյիմ» տէմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, անլէր տէ կիթմիշ օլտուղլարընտան, տիւղ իլէ տօգթօր, սալոնա կիրտիքլէրինտէ, օրատա Եալընըղ Թար-ա-Մօրու վէ Ֆէլիքսին վալիտէսինի պուլտուլար,

Իհիթիսար Կալուշ, քէնտիսինի կիղլէմէք իսթէրէճէսինէ, սալոնուն գարանըղ պիր թարափընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, մատամ Տիւրիէօ, Մ. Կը Սէրտէօյլէ քէնտիսինի թանըթապիլմէք իւղլէ, սալոնուն զիեատէ ըլըգլը պիր թարափընտա օթուրմուշ իտի:

Ժէնէրալ, մատամ Տիւրիէօեիւ կէօրտիւկիւնտէ, պէօյլէպիր սըրատա ալա թանըլմամըշ օլան պիր գատըն գարընընտա պուլու-նուլտուղունտա նէ՝ կիպի թէաճճիւպ հիսս իտիլիր իսի, այնի թէաճճիւպիւ իղհար իլլէտի. հալպուքի Պալթազար, մէմուլի կիպի չըղմատըղընտան, հաղըգէթէն միւթէէսիր վէ մէյեուս օլտու:

Թար-ա-Մօր վէ մատամ Տիւրիէօ, պիրիպիրինէ քեամիլէն էճ-նէպի կիպի տուրուպ, զանն իտէրսին քի եէփտիկէրինի թանըմամագ-տա իտիլէր:

Մատամ Տիւրիէօ, միւթատ օլան սէլամլարտան սօնրա,

— Ափի իտէրսինիլ ժէնէրալըմ պէնի թանըմատօրմուսունուղ, տիեէրէք, քէլամա աղաղ իլլէտի:

Տիւղ .- (Մատամ Տիւրիէօեիւ տիգգաթլըճա թէտգիգ վէ թէ-ճէսսիւստէն վէ գուվլէյի խաթըրէսինէ միւրաճաթտան սօնրա.) Խալլ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Բէք իլլի. քիմօլտուղումու պիր ազտան սէօյլէնէճէնիմ, Ֆագաթ էվվէլ էմիրտէ, Մ. Պալթազար, գաթընըղտան պաղը մալիւմաթ խաթէմէքլիկիմէ միւսատէ իտէրմիսինիլ:

Պալթազար .- Էվվէթ, մատամ:

Մատամ Տիւրիէ .- Սիլ տօգթօրսունուղ, տէյիլ մի միւսիւ:

Պալթազար .- Էվվէթ, մատամ:

Մատամ Տիւրիէ .- Մ. Ֆէլիքսին մահրէմ տօսթուսունուղ:

Պալթազար .- Էվվէթ:

Մատամ Տիւրիէ .- Իմտի միւսիւ, Եագընտա անլատարագ թագ-տիր իտէճէք օլտուղունուղ պաղը սէպէպլէրէ մէպնի, Մ. Ֆէլիքսին

ահվալը սըհհիեհեսի հագգընտա քէսպի մալիւմաթ իթմէք իսթէրիմ: Ահապա պու պիշարէ տէլիգանլը թէհլիքէլի հալտէ՞ մի պուլունմագտա տըր:

Պալթազար .— Ձինատեսլյէ հալը իղթիրապտա տըր, մատամ, վէ զալիպա պու հալ ուղուն վազըթ, վէ պէլքի տէ միւտտէթի հա-
եաթընտա տէվամ խտէճէք տիր: Անճագ շիմտիլիք թէհլիքէլի տէ-
յիլ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ .— Տիմէք տիր քի, քէնտիսինի գուրթարմաեը թէհհիւտ իտիեօրտունուղ:

Պալթազար .— Օհ, մատամ, պիր թապիպ նէ՛ գատար մէշհուր օլսա, պէօյլէ պիր թէհհիւտտէ պուլունմաիող, փէլիքսին հալի էօյլէ պիր հալ տիր քի, պունտան հէր վազըթ պիր խասթալըգ զուհուր խտէպիլը, վէ օլ զէման . . .

Մատամ Տիւրիէօ .— Հալպու քի պու խուսուստա թէհլիքէ էկէր զուհուր իթմէգսէ . . .

Պալթազար .— Քէնտիսինի էյի խտէճէկլիմէ էմինիմ, պունուն իշին անճագ վազըթ լաղըմ տըր: Պէօյլէ սըրատա, վազըթ՝ է՛ն մէշհուր հէքիմտէն պիւեիւք, վէ ֆէննի թըպպտան զիեատէ միւգ թէտիր տիր:

Մատամ Տիւրիէօ .— Բէք էյի, միւսիւ, թէշէքքիւր խտէրիմ:

Պալթազար, մատամ Տիւրիէօնիւն քէնտիսինէ արթըգ պիր սէօզիւ գալմաորըընը ոնլաեարազ,

— Մատամ, պէնտէն իսթէտիկլինիգ մալիւմաթ պո՞ւ գատար մը իտի, տէյի սիւալ իթտի:

Մատամ Տիւրիէօ .— Էվվէթ, միւսիւ:

Պու ճէվապտան սօնրա, մէրդումէնին Ս. Սէրտէօյլէ վուգու պուլաճագ մահրէմանէ սէօզլէրինէ քէնտիսի մանի օլմամագ իւզրէ, Պալթազար սալօնտան տիշարը չըգտը:

Ս. տը Սէրտէօյլ իսէ, մատամ Տիւրիէօ իլէ կէնճ տօգթօր ա-
րասընտա ճէրէեան խտէն միւքեալէմէտէն տօլաեը էքէյիճէ թէհաճ-
ճիւպտէ գալմըշ օլտուղունտան, մէղպուրէեի տահա զիեատէ մու-
տաղգըղանէ թէճէսսիւս իթմէք ոսեհսինտէ, սէտասընտան վէ հալ ու
հարէքէթ ինտէն, պու մէճհուլէ գատընըն, վազթիլյէ քէնտի սէվկիւ-
լիսիւնիւն ըիֆագաթընտա պուլունմուշ օլան գատըն օլմասը հագ-
գընտա շիւպհէ իթմէկէ պաշլատը, վէ պու շիւպհէսինի հալ իշին
մատամ Տիւրիէօնիւն Պալթազար իլէ կէօրիւշտիւկիւ զէմանտան պիլ

խթիֆատէ, քէօյէնէ չէքլիփիչ պուլունան թաք-ա-Մօրա միւրա-
ճաթ իթմէկի տիւշիւնտիւ :

Պու մագսէտլէ, ժէնէրալ, թաք-ա-Մօրուն օթուլմուշ օլտուղու
իսկէմլէնէ տօղրու իլէրլէնէնէք :

— Սէն պու դարբըր թանընօրմուսուն, տէյի սիւալ իթտի,
թաք-ա-Մօր. — Էվլէթ. սիզ տէ թանըրսընը :

Տիւզ. — Պանա տա էօյլէ կէլիեօր. ֆազաթ իսմի նէ տիր.

թաք-ա-Մօր. — Իսմիւնի քէնսիսի սիզէ սէօյլէնէնէք տիր :

Տիւզ. — Լաքին սէն սէօյլէնէմէղմիսին :

Թաք-ա-Մօր. — 1812 սէնէսինի վէ Պէրէղինա վաղըասընը խա-
թըրլաեըն :

Պու աստի քէլիմէլէր, տիւզիւն ֆիքրինի թէնվիր խտէնէք, մէ-
սէրրէթլէ :

— Էլօիզ Տիւրիէօ միւ տիւր, տէյի նիտա իթտի :

Մատամ Տիւրիէօ. — (Պալլժաղարըն տիշարը չըգմասընտուն սօն-
րա, տիւզ իլէ թաք-ա-Մօրուն եանլարընա եադլաշմըշ օլտրազ.
Էվլէթ, ժէնէրալըմ, թա քէնտիսի :

Պու թանըրընըն իլք տաղըզասը բէք միւէսսիր օլտու. չէօյլէ
քի տիւզ. մատամ Տիւրիէօեիւ պուլմադլա, Անթէլի պուլմուշ օլտու-
ղունու դանն իլէ, սապըզ ապրէր պաղալըրը իթմիշ օլան գարընըն
հէման էլլէրինի պուս իթմէքսէ իտի :

Զիւնքի, խաթըրլարտու օլտուղու իւզրէ, մատմուզէլ Ան-
թէլ տ'Արըվիլ Բուսլարա էսիր տիւշտիւկիւ սըրատա, մատամ Տիւ-
րիէօ տէ անընլա պիրլըքտէ պուլունմուշ օլտուղունտան, կէնճ գա-
րէն հազգընտա եալընըզ մէրդումէ տիւզէ մալիւմաթ վիրէպի-
ւիր իտի :

Իմտի, իլք մէսէրրէթ տաղըզալտըր կէլտիկինտէ. տիւզ, էլօի-
զէ խթապէն :

— Անթէլտէն նէ խապէր, տէյի սիւալ իթտի :

Թաք-ա-Մօր. — (Քէնտի քէնտիեէ.) Տահա պէնիմ իշին սըրասը
տէյի տիր :

Պու սէօյլէր իլէ մէրդում պիր ազ նէֆէս ալտը :

Մատամ Տիւրիէօ. — Ժէնէրալըմ, պու խուսուստա սիզէ պահս
խտէնէեիմ, Լաքին տիեէնէքլէրիմ բէք օզ օլտուղունտան, բէճա
խտէրիմ, օթուրալըմ :

Ժէնէրալ, մատամ Տիւրիէօնիւն արգուսուսու իճրա իթտիկին :

տէ, մէրգումէ Բուսլար, եախօտ Դյօբլօզ նկատինտէքի էսարէթի հիքեաեէսինի տիւզէ վէ Թար-ա-Մօրա նազլ իյլէտի:

Հիքեաեէսի պիթտիկինտէ, տիւզիւն լէհճէսի սօմուշ, վէ քէն-տիսի մէյեուս պիր հարտէ պուլսնմուշ օյտուլու ճիհէթիէ,

— Էյ պու Բուսիայը Անժէլի սէվէ՞ր մի խտի, տէտի:

Մատամ Տիւրիէօ .— Տիւսնէ կիպի սէվէր խտի:

Տիւզ .— Տիմէք օլուքքի օթուզ սէնէտէն պէրու . . .

Մատամ Տիւրիէօ .— Լաքին հիշ պիր ճիհէթիէ մէյեուս օլունմա-մալը տըր:

Տիւզ .— Ֆազաթ, պիր քէրրէ տիւշիւնիւն, մատամքի, օթուզ սէնէ միւտտէթ . . .

Մատամ Տիւրիէօ .— Պունտան պիր շէյ օլմազ չիւնրի բրէնսին, Անժէլէ հիւրմէթ իտէճէք գատար օնա մու հապպէթի պուլունմուշ տուր:

Տիւզ .— Իյի ամմա, օթուզ սէնէտէ . . .

Մատամ Տիւրիէօ .— Լաքին բրէնս, օն սէնէտէն պէրու թէրքի հաեաթ իթմիշ տիր:

Թար-ա-Մօր .— Իշթէ պու Ալահըն պիր ինաեթի տիր:

Մատամ Տիւրիէօ .— Վարչապիանըն Բուսլար յարափրնտան հիյ-նի զապթընտա թէլէֆ օլմուշ տուր:

Տիւզ .— Էյ վէֆաթընտա . . .

Մատամ Տիւրիէօ .— Մատմուազէլ տԱրլըվիլ անիւն գարըսը տէ-յիլ իտի:

Պու սըրատտ մատամ Տիւրիէօ, օլ վազիթըն պիր բէտի գազէթա-սընտա, Դյօբլօզ ուն վէֆաթը խապէրինի, վէ մատմուազէլ տԱրլը-վիլի քէնտինին եէկեանէ վարիսի դրլմըշ խտուկինի օղուումուշ օլտու-ղունու ժէնէրալա հիքեաեէ, վէ մէդքիւր գազէթա նիւ մէրօտունու միւ մաիլէյհէ վիրմէկի վատ իթտի:

Տիւզ .— Անժէլ տէ պու միրասըր գապուլ իթմիշ մի:

Մատամ Տիւրիէօ .— Խա՛յր:

Թար-ա-Մօր .— Խա՛յր, խա՛յր, պիր Ֆրանսըզ գատըն, պիր Բուսիայընըն միրասընը նա՞սըր գապուլ իտէպիլիլ:

Մատամ Տիւրիէօ .— Զիքը իթտիկիթ բէամի գազէթանըն գալլին-ճէ, մատմուազէլ տԱրլըվիլ սէրպէսիթ օլտուլունտա, Լանտրաեա կիթմիշ, վէ զալիպա չիմտի օրատա պուլտնմազտա իմիշ:

Տիւզ .— Տիմէք չիմտի Լանտրատա իսէ . . .

Մատամ Տիւրիէօ .- Քէնտրոնի տրամադ լազըմ տըր . Ֆազաթ միւսիւ տիւդ , սիդ պու թէֆէրուաթը նաճըլ օլուպ տա պիւմէ-
եօրուունուդ :

Տիւդ .- 1830 տա , պէն , բուսիանըն Սիպէրիա գըլթանընտա իտիւմ :

Մատամ Տիւրիէօ .- (Թէաճճիւ պլէ .) 1830 տա օրատա՞մը ի-
տինիդ :

Տիւդ .- Էվվէթ . օրատա ապրմա իրֆֆէթ կէլիչ օլտուղուն-
տան , վէ տայիւմ օ հարոէ զանն օլունտուղումտան , հէր քէս թա-
րաֆընտան ունուտուլտում :

Մատամ Տիւրիէօ .- Լաքին նիշին պու տէրէճէտէ վազիֆէսիդ
պուլունտունուդ :

Տիւդ .- Անժէլի էօլմիւշ զանն իտիհօրտում , վէ եաշումագտան
օսանմըշ իտիւմ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Լաքին Անժէլին հաեաթտա օլմաը ինթի-
մալտէն տիւր :

Տիւդ .- Ալլաճ վէրսին տէ , հաեաթտա օլտուն :

Թաք-ա-Մօր .- Ճէնապը Ալլաճ , նամուսլու գատընլարը կէնճ
չաղլարընտա էճէլէ գուրպան իթմիլ :

Պու սէօղլէրտէն սօնրա , պիւր միւտտէթ սիւքիւթ հասըլ օլտու ,
վէ պատէհու մատամ Տիւրիէօ քէլամա պաշլամալլէ , իրատ իթտիկի
իւր քէլիմէլէրտէն , Թաք-ա-Մօր տիթըլեիպ , եինէ պիւր քէօչէեէ
էր իլտի , վէ օթուրտուղու գօլթուղլու իսկէմէտէ , միւմքին մէր-
թէպէ չէքիլիպ պիւղիւլտիւ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ժէնէրալըմ , էկէր իսթէրսէնիդ տիկէր պիւր
մատտէտէն պահս իտէլիմ :

Տիւդ .- Ֆազաթ , պէնիմ իչին պունտան տահա զիեատէ նէ
մուհիմ միւլազաթ օլապիլիլի :

Մատամ Տիւրիէօ .- Կէօրէճէքսինիլ , Մ . տիւդ , սիդէ տիեէճէք-
լէրիմ բէք չօդ չէյ տիւր :

Տիւդ .- Սէօյլէեին , մատամ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվլատարընըղտան պահս իտէճէեիմ :

Պու սէօղլու իշիթտիկիւնտէ , Թաք-ա-Մօր՝ հէման գըմլտանա-
մադ պիւր հալէ կէլաի :

Տիւդ .- Նէ տիեօրտունուդ , պէնիմ Էվլատարընտան մի պահս
տէճէքսինիլ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվվէթ , իքիսինտէն տէ տէ յիլ իսէ , պիրի-
օինտէն պահս իտէճէեիմ :

Տիւգ .- Հանկըսնտան :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ֆէլիքստէն :

Տիւգ .- Գիշարէ էվլատըմ , շու արա զիեատէսիլլէ միւզտարըպ տըր :

Գու էսնատէ Թաբ-ա-Մօր՝ պուլունտուղու մահէլլտէն պիր ա՛հ իթտի , վէ ֆիքրինտէն տախի շու միւլահազաեը կէշիրտի :

— Սիգ , Ժէնէրալըմ , անըն միւզտարըպ օլտուղունու կէօրմէքլէ միւզտարըպ օլուեօլուունուգ , հալպուքի պէն իքինիլին միւզտարըպ օլտուղունուգու կէօրմէքլէ միւզտարըպ օլուեօրուում : Լաքին սապըր , պու հալ՝ ուզուն միւտտէթ տէվամ իթմէեէճէք տիր . համո օլտուն մատամ Տիւրիէօ պուրստա տըր : Վազըթ եագլաշըեօր . ճէսարէթ լազըմ տըր : Թաբ-ա-Մօր , տիւշիւն քի , եա սէնին պիր տիշինի չը-
գարահազլար , վէ եախօտ զանկրէնտ օլմուշ պիր ազանը քէսէճէք-
լէր : Վազաա պու մուամէլէ աճըգլը իսէ տէ , աճը օլմանընճա , պիր խասթէլիք տէ շիֆա պուլամազ , էվվէթ , էվվէթ , թէքրար իտէրիմ քի պու էլիլիք տիր , ճէսարէթ լազըմ տըր : Իշթէ , էլօիգ լազըր-
տընըն ասըլ քէրթէսինէ կէտի :

Ֆիլվազը մատամ Տիւրիէօ , շու եօլտա քէլամընա տէվամ էյ-
լէտի :

— Ժէնէրալըմ , պու տէրէճէ միւթէէսսիր օլմանըղա սէպէպ եօգ տուր :

Տիւգ .- Նէ՞ տիեօրսունուգ , Ֆէլիքս՝ պէնիմ եէկեանէ էվլատըմ պու հալտէ պուլունտուն տա , միւթէէսսիր վէ՞միւքէտտէր օլմամազ-
լըղըմ գապիլ մի տիր . զիրա մատամ , պիւեիւք օղլումա տայիր մա-
իւմաթըմ պուլունմամադտա տըր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Միւսիւ տիւգ , Ֆէլիքս սիլին օղլունուգ տէ-
յիլ տիր :

Զանն իտէրսին քի պու սէօղլէրին թէէսսիրիլլէ , Թաբ-ա-Մօ-
րուն տամարլարընտաքի գան տօնտու :

Տիւգ .- (Հայրէթլէ .) Ֆէլիքս պէնիմ օղլում տէյիլ մի տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Խա՛յր :

Տիւգ .- Պագաթ պէնիմ օղլում . . .

Մատամ Տիւրիէօ .- Սիլին օղլունուգ եաշտեօր :

Տիւգ .- (Եիւքսէք սէտա էլէ .) Թաբ-ա-Մօր . . .

Թաք-ա-Մօր , պու արա եա էօլմուշ , եախօտ պաերմըշ իտի , եախօտ տիլսիդ կիպի կէօրինիւեօրտու : Հէր նէ հալ իսէ , սիեահ պիր պօղչա հալինտէ միւշահէտէ օլունան շախսը մէրգում , սէս պիլէ լըգարմատը , վէ ճիւղի պիր հարէքէլմ տախի ինրա իթմէտի :

Մատամ Տիւրիէօ .- (Թաք-ա-Մօրու գըմըլտաթմաեա հազըրլան-մագտա օլան իհթիեարըն էլինի թութարապ .) Պէնի տինէեին , ժէ-նէրալ :

Տիւգ .- Սէօյլէեին , էլօիդ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Թէքրար իտէրիմ : օղունուղ հաեաթտա տըր , վէ Ֆէլիքս գատար սըհհէթի պէրքէմալ տըր :

Տիւգ .- Քէնտիսինին նէրէտէ օլտուղունու պիլիեօ՞րմուսու-նուգ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվվէթ :

Թաք-ա-Մօր .- (Էօլիւ կիպի պիր հալտէ պուլունարադ , քէնտի քէնտինէ .) Նէ տիեօր . սահիհէն Բու-տը-Շանսըն նէրէտէ օլտուղու-նու պիլիեօ՞ր մու :

Տիւգ .- Լաքին . . .

Մատամ Տիւրիէօ .- Ժէնէրալըմ , սիգի ալտաթմըլար :

Տիւգ .- Հէր հալտէ էօյլէ օլաճադ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Միւթթէհիմտէ պու տուր :

Մէրդ ումէ , պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , Թաք-ա-Մօրու կէսթէրիեօրտու : Պու պիլարէ իսէ , Ֆիքրինտէն ,

— Խային . . . պէնի գամաղլաեօր , տէյի տիւշինիւեօրտու :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ֆագաթ ժէնէրալըմ , գապահաթըն պիլի-եօ՞րմուսունուգ :

Տիւգ .- (Ֆէվգ էլատէ թէաճճիւպտէ գալարադ .) Խայր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Դապահաթը , սիգէ զիեատէ սատըգ օլմասը տըր :

Տիւգ .- Նէ տիմէք իսթէտիկինիգի անլաեամաեօրում :

Մատամ Տիւրիէօ .- Վուգ-ուաթ բէք սատէ տիւր . քէնտինիդ մու-հաքէմէ իտէպիլիւրսինիդ :

Պատէհու մատամ Տիւրիէօ , Թաք-ա-Մօրուն , չէնտ տագըգտ էվվէլ քէնտիսինէ իթմիշ օլտուղու հիքեաեէեի ժէնէրալա նագլ իլէ , լավուլը մէրգումուն բէք պիւեիւք ատտ իթտիկի ճինաեթի խա-ֆիֆէթմէկէ միւմքին մէրթէպէ չալըլտըր , ժէնէրալ , մատամ Տիւրիէօեիւ քէմալ էհէմիեթիլէ տինէտի-

կինոտէն, հիշ պիր քէլիմէսինի գաշրմատը, վէ պիր արա, հէմա՛ն, անլաշըրմազ պիր սէտա իլէ.

— Մ. Պալթագարըն հազդը վար իմիշ, Թար-ա-Մօր՝ քէնտի իզ-թիրապը գալպինտէն միւզտարըպ օլուեօր իմիշ. քէնտիսինտէ զու-հուրա կէլէն թէպէտտիւլիւ աղիմ՝, Ֆէլիքսին քէնտի օղլու օլմասըն-տան իլէրի կէլմիշ տիր, տէտի.

Մատամ Տիւրիէօ նազլիեէթինի պիթիրտիկինտէ, տիւզ, Թար-ա-Մօրու տիւշիւնմէզտէն, էլվէլ, օղլունու տիւշիւնտիւ.

Տիւզ. — Տիմէք տիրքի, շիստի պէն, պու պիշարէ Բա-տը-Շանսըն պապասըրմի.

Մատամ Տիւրիէօ. — Բա-տը-Շանս իյի պիր եիւրէք սահիպի տիր.

Թար-ա-Մօր. — (Քէնտի քէնտիւեէ.) Պու նէ տիւեօր. աճապա անըն հազդընտա մալիւմնթը վա՞ր մը տիր. ֆագաթ քէնտիսինի թանըմազ պիլէ.

Տիւզ. — Պու հալտէ սիզ քէնտիսինի թանըեօ ըմնսունուզ.

Մատամ Տիւրիէօ. — (Նիւլիւմնէեէրէք.) Քէնտիսինի թանըմազ սէօ զմիւ.

Տիւզ. — Պու խուսուսու իյզահ իտին, մատամ.

Մատամ Տիւրիէօ. — Իշթէ, միւսիւ տիւզ, մատտէ չունտան ի-պարէթ տիր. Թադ-րիպա պիր այ էլվէլ, իմբէրաթօրուն ճէսէտինին Բարիսէ տուխուլի կիւնիւնտէ, Բա-տը-Շանս՝ սիզին էօմրիւնիւզէ գաստ իթմէքլիկի թասալվուր իթմիշ օլան պաղը խայինիէր թարա-ֆընտան ազ գալսընքի թէլէֆ օլաճազ. իմիշ.

Տիւզ. — Նէ՛ տիւեօրսունուզ, մատամ Տիւրիէօ.

Էլօիզ, Բա-տը-Շանսըն, Թօրթօնինին դալհէխանէսինտէ իվար իլէ Բիրօեա ըսաթ կէլտիկինտէն, եաբալը օլարուգ. քէնտի խանէսին-տէ գապուլ օլունտուղու զէմանա գատար քէնտիսինէ նազլ իթմիշ օլտուղու վադըալալը ժէնէրալա հիքեաեէ իթտի.

Էլօիզ իւրինճի նազլիեէթինի իքմալ իտինճէ.

Ժէնէրալ. — Շիմտի Բա-տը-Շանս սիլին խանէնիպտէ՞ մի տիր.

Մատամ Տիւրիէօ. — Էլվէթ, ժէնէթալմի.

Տիւզ. — Նասըլ տըր.

Մատամ Տիւրիէօ. — Իյիլէշմէքտէ տիր.

Տիւզ. — Բէք ալէա. վադաա Ֆէլիքս կիպի պիր ատէմին բէտէրի օլամատըլըմա էսէֆ իտէր իսէմտէ, Բա-տը-Շանսըն բէսէրի օլտու-ղումա տա մէսրուրումի Պու ճիւմիէ իլէ միէլիքտի տայիմա էվլատըմ.

րէֆի մուճիպ օլամաեաճապ պիր հալոտէ պուլունտուրմուշ օլտու-
ղուն թագաիրտէ , հըրսը շան նէ՛րէտէ դալըր :

«Խա՛յր , Թաբ-ա-Մօր , թէքրար իտէրիմ'քի , սէն քէնտի վազի-
ֆէնի իյֆա իթիշսին , պու խուսուստա սանա թէշէքքիւր իտէրիմ'
վէ տայիմա թէշէքքիւր իտէճէ յիմ' : Էկէրչի հարէքէթինտէ պիր տէ-
րէճէ միւնասիպէթսիզլիք տէ ֆարզ օլունսա , լյիլիք իթմէք զաննըյ-
լա պու միւնասիպէթսիզլիքտէ պուլունմուշսուն տուր :

Մատամ Տիւրիէօ .- (Կիւլիւմսէեհէրէք .) Սաֆտէրունլուղու տա
պու հարէքէթինէ եարտըմ իթմիշ տիր :

Թաբ-ա-Մօր , իքի սաաթ էվվէլ մէ յեուսիեթինտէն նաշիքէն-
տի քէնտիսինի հէման թէլէֆ իթմէք տէրէճէսինէ կէլմիշ օլտուղու
հալտէ , շու սըրատա նէ՛ սուրէթյէ մէսուր օլաճաղընը պիլմէմէքտէ
իտի : Մէրգուլմ , եալընըք ,

— Պու կիւնիւ , միւտտէթի էօմրիւմտէ ունութմաեաճաղըմ ,
տէտի :

Չէնտ տագըգատան պէրու ժէնէրալ քէնտի միւլահալաթը տէր-
եասընա տալմիշ իտի իսէ տէ , քիմէսնէ , քէնտինին միւլահալաթ վէ
թէֆէքքիւրաթընը տէրք իտէմէմէքտէ իտի : Թաբ -ա-Մօր լիլէ Էլօիզ ,
միւմաիլէյշին սիւքիւթինէ ըիսեթէթէն , քէնտիլէր տէ սիւքիւթ
իթմէքտէ իտիլէր :

Ժէնէրալ , թէֆէքքիւրաթընըն խիթամընա կէլտիկինտէ , կիւեա
քէնտի քէնտիեէ պահս իտէրճէսինէ ,

— Էվվէթ , պու օլմալը տըր , տէտի :

Թաբ-ա-Մօր .- Նէ՛ շէյ , ժէնէրալըմ :

Տիւլք .- Էլօիզ , մէճրուհ օլան էվլատըմըն հաեաթընը սիզ մի
գուրթարտընըք :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պիւսպիւթիւն գուրթուլամամըշ տըր :

Տիւլք .- Նիհաեթ սիզ քէնտիսինի թէտավի իթտինիզ , վէ իեա-
տէյի սըհհէթինէ մուվաֆֆապ օլտունուզ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվվէթ :

Տիւլք .- Իմտի , պէն տէ զանն իտէրիմ'քի , Ֆէլիքսին գուրթա-
րըճըսը օլաճաղըմ :

Թաբ-ա-Մօր լիլէ Էլօիզ .- (Ֆէվգէլատէ մէրագլէ .) Նա՛սըլ :

Տիւլք .- Բօղէթի քէնտիսինէ իեատէ իտէրէք :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ժէնէրալըմ , պունու սահհհէն եաբապիլէ-
է՛ քմիսինիզ :

Թաբ-ա-Մօր .- Ժէնէրալըմ, քէնտիսինի նէ՞րէտէ պուլաճագսը-
նըդ, Պիլիբոսինիդ քի...

Տիւգ .- Էվվէթ , քեաֆֆէյի թէհարրիեաթըն պօչա կիթտիկինի
պիլիբիմ:

Տիւգ .- Հալպու քի Բօզէթին իղինի պուլտում զանն իտէրիմ:

Թաբ-ա-Մօր .- Նէ՞ տիեօրսունուդ:

Տիւգ .- Պէնի տինէեին , տօսթլարմ:

Մատամ Տիւրիէօ իլէ Թաբ-ա-Մօր , պիւսպիւթիւն հայրէթ ի-
չինտէ իտիլէր:

Տիւգ .- Էլօ'իդ , իմէրաթօրուն ճէնագէսինին պուրաեա կէթի-
րիտիկի կիւնտէ , օլլուսմուն եարալանմը, օլտուղունու պէեան իտի-
եօրսունուդ , տէյի՞ մի:

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվվէթ:

Տիւգ .- Թարիխճէ պիր եանլըչընըդ եօգ տուր ա':

Մատամ Տիւրիէօ .- Խա'յր , պու պիր աչիքեար վագըա օլտու-
ղունտան , եանլյամամ:

Տիւգ .- Բէք ալէա , չիմտի Թաբ-ա-Մօր , խաթըրընա կէլի-
եօմուդ քի , պիդ , իլք տէֆա , դեկտեմբերին օնունճու կիւնիւ կէօ-
րիւշտիլք:

Թաբ-ա-Մօր .- Էօյլէ պիր կիւնիւ ունութմամաեա չալըչաճա-
ղմ:

Տիւգ .- Սէնի թաամա տալէթ իթտիկիմի խաթըրլաեօրսուն ,
տէյի՞ մի:

Թաբ-ա-Մօր .- Էվվէթ . պուրատա թաամա տալէթ իթտինիդ ,
վէ Ֆէլիքս իլէ Պալթաղար տա կէլիպ պիլի պուլտուլար:

Տիւգ .- Պու վագըալարը իյիճէ տիւ չիւն:

Թաբ-ա-Մօր .- Բէք իյի ժէնէրալմ:

Մէրզում , էլինի անլընա կէօթիւրի պ , ֆիլվագը միւլահագաեա
տալար:

Տիւգ .- Շիմտի , մատամ Տիւրիէօ , պիր աղ տա իքիմիդ կէօրիւշ-
մէլիեիդ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Հաղըլմ , ժէնէրալմ , անճագ իմէրաթօ-
րուն ճէնագէսինին վիրուտիյլէ Բօզէթին ալըրլյամսընտա նէ՞ միւնա-

Խիպէթ օլապիլէճէկինի անլաեամաեօրում:

Տիւգ .- Սիդ բէք աճէլէ իտիեօրսունուդ , սըրասըլա կիտէլիմ:

Մատամ Տիւրիէօ .- Տիւնէեօրում , ժէնէրալմ:

Տիւգ .- Ողլումու վուրան ատէմին պիր հայտուտ օլտուղունու վէ իրթէսի կիճէ պուրաեա կիրմէք նիեէթինտէ պուլունտուղունու պէեան խտեօրտունուզ, տէյի՛լ մի :

Մատամ Տիւրիէօ .- Բա-տը-Շանս պու խուսուստա պէնի թէէ-մին իթտի :

Տիւգ .- Խըրսըզլը՞ գ մը եօգսա ճինաեէթ գաստիյլէ՞ մի պուրա-եա կիրէճէքլէր իմիշ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվլատընըզըն տախի օլ խուսուստա մալի-մաթը պուլունմամազ.տա տըր :

Տիւգ .- Հէր նէ հալ իսէ , պու ճիհէթին օլ գատար էհէմիեթ-թի եօգ տուր , լաքին էվլատըմ պու հայտուտու պիր գարը իլէ կէօրմիւշ տիւր , տէյի՛լ մի :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվվէթ , Թօրթօնինին գահվէխանէսինտէ կէօրմիւշ :

Տիւգ .- Պու գարը էրքէք զըեաֆէթինտէ՞ մի իմիշ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Էվվէթ :

Տիւգ .- Օ հայտուտուն չէրէքի՞ մի զանն օլունուեօր իմիշ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Շիւպհէսիզ :

Տիւգ .- Իշթէ , մատամ Տիւրիէօ , պու հայտուտար , եախօտ տահա տօղրուսու պունյարտան պիրի , պուրաեա կէլմիշ տիր , Թաթ-ա-Մօր , քէօյտէ պուլունտուղումուզ զէման բէնչիրէտէն կէլէն մէճ-հուլէ կիւզէլ գատըն խաթըրընա կէլիեօ՞ր մու :

Թաթ-ա-Մօր .- Խաթըրմա կէլմէքտէ սէօ՞ղ միւ :

Տիւգ .- Իշթէ օ , հայտուտ գարը իտի :

Թաթ-ա-Մօր .- Ա՛հ , նիեէթիմ իւզրէ բէնտիսինի տէրտէսթ իի-տիրսէ իտիմ , եախօտ բէնչիրէտէն աշաղը տիւշտիւկիւնտէ , աեաղլ ինճինէճէք եէրտէ , գաֆասը գըրըլմըշ օլսա իտի , նէ՛ գատար խա-եըրըր օլաճագ իտի :

Տիւգ , Բիրօնուն , թաամ օտասը բէնչիրէսինտէն քէնտի խանէ-սինէ կիրտիկի կիւն սօնրա , վիրտիկի դարիպ վիզիթաեը մատամ Տիւ-րիէօեէ հիքեաեէ իթտիքտէն , էլօիզ , քէլամա աղազ պիրլէ ,

— Յագաթ պու ալադլարըն՝ նէ՛ մագսէտլէ խանէիզէ կիրմի օլտուղլարընը զանն խտեօրտունուզ , վէ պունտան պաշգա տախի սիւալ իտէրիմքի , պու թէչէպպիւսիւ ճինաեէթբեարանէ իլէ Բօզէթին աշըրըլմասը վագըասընտանէ՞ միւնասիպէթ վար տըր , տէսի :

Տիւգ .- Էվվէլ էմիրտէ , պու ալադլարըն պէնի էօլտիւրմէք :

եախօտ մալիմի սիրգաթ իթմէք նիեէթինտէ պուլունմուշ օլտուգ-լարընը զանն իթմէմ :

Թար-ա-Մօր .— Հալպուքի , էկէրչի սիղի պուրատա եալընը պուլմուշ օլսա իտիլէր

Տիւգ .— Պէնի էօլտիւրմէեէէք իտիլէր , զիրա պէն՝ հաեաթտա գալտըղըմ հալտէ , անլէրին էֆքեար ու նիեաթը պէտխահանէլէրինէ խըզմէթ իտէպիլիւր իտիմ :

Մատամ Տիւրիէօ .— (Կիւլիւմնէեէէք .) Պու սէօզլէրինիգէ պա-ղՐՐԻ իսէ , անլէրին էֆքեար ու նիեաթը հաղղընտա օլ գատար տօղրու մալիւմաթ ալմըչ կիպի կէօրիւնիւօրսունուզ քի , աոէթա քէնտիլէրինին շէրիքի օլտուղունուզ զանն օլունմաղլըզ թապիի կէօրիւնիւօր :

Տիւգ .— Պու հայտուտլար , իթաւթ իթմէքտէ օլտուգլարը պիւ-բիւք պիր միւրատ սահիպինին մույեինլէրի տիլլէր :

Մատամ Տիւրիէօ .— Քիմի՞ն :

Տիւգ .— Դարըմն :

Մատամ Տիւրիէօ .— Տիւշէս տը Սէրտէօյլի՞ն միւ . լաքին ճնու պէն էօլմիւշ զանն իտիեօրտում :

Տիւգ .— Խա՛յր , եալընը պիրի պիրիմիդտէն այրըմամըզտան պէրի տիր , պիլմէմ՝նա՞ըլ , մարքիգ տը Դրուա իւնվանընը ալմըչ տըր , վէ Թար-ա-Մօրուն թէսմիեէ իթտիկի իւզրէ , քէնտիւնին մէմուրու օլան հայտուտ գարը վասըթասըլլա , անըն թէպտիլի իսմ վէ մահէլլ իթ-տիկինի թահգըգ իյլէմիշիմ տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .— Ֆաղաթ տիւշէսին , պու կիպի մէմուրլար գուլլանմադտա նէ՞ մագսէտի օլապիլիւր :

Տիւգ .— Տիւշէս՝ իգպալթէրէսթ պիր գատըն օլուպ , շիւպհէսիգ եալընըղըղընտան վէ մարքիգ իւնվանընը թաշըմաալընտան սըղըլ-մագտա տըր :

Մատամ Տիւրիէօ .— Է՛յ :

Տիւգ .— Պինապէրին թէքրար տիւշէս օլմագ , եանի պէնիմլէ եա-ղընըգ հասըլ իթմէք , վէ պիղի եէկտիկէրիմիդտէն աեբրան սէնէտի մահվ իյլէմէքլիկէ պէնի ըաղը գըրմագ իսթէեօր :

Մատամ Տիւրիէօ .— Ա՛հ , միւսիւ տիւգ , պու շէյի սագըն եար-մանըն :

Տիւգ .— Աղիգէմ մատամ Տիւրիէօ , սիգ պու խուսուստա վէսվէսէ իթմէեին :

Մատամ Տիւրիէօ .-- Զիւնրի իղտիվաճընըլն իրթէսի կիւնիւ, սիղէ պիր շէրպէթ իշիրէճէր տիր:

Թաւ-ա-Մօր .-- Սիղի թէլէֆ իտէճէք տիր:

Տիւզ .-- Թէէմին օլուն, տօթլարըմ, պէնիմ զէվճէի սապըզամ, ապա տիւշէս տը Սէրտէյլ օլմաեաճագ տոր: լաքին պու մագսէտէ վասըլ օլմագ իշին իթթ/խաղ իյլէտիկի թէտպիր էրէ յիճէ մաճիրանէ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ .-- Հէր նէ թէտպիր իսէ, պիղէ տէ պիւտիրին:

Տիւզ .-- Նասըլ օլտուղունու պիւմէմ, ֆագաթ մէզպուրէ, պէնիմ վազիեթիթիմի, եալընըլըզըմը, վէ մէ յեուսանէ էօմիւր կէշիրտիկիմի խապէր ալարագ, Անթէլ վէ էվլատլարըմըն զայպը սէպէպիյլէ եա ու մաթէմ իշինտէ օլտուղու մուն նէթիթէսինի չըզարմըշ, վէ քէնտի զիւլիւմիւնճէ Անթէլ էօմիւշ օլուպ, լաքին էվլատլարըմըն հաեաթտա օլմալարընը միւլահաղա իթմիշ, վէ եինէ քէնտի ֆիքըրինճէ, պէնիմ, անլէրի սէվմէքլիկիմի թասափվուր իյլէմիշ:

«Մուճիպլինճէ, պիր թէրլիֆտէ պուլունմաեը, եանի իքի էվլատըմտան պիրինի պանա իեատէ իթմէկի թէխայեիւլ իթմիշ:

Մատամ Տիւրիէօ .-- Պու էվլատը տա պէսպէլլի քէնտի գուվվէյի թէխայեիւլիեթսինէ ույտուրաճագ իմիշ:

Տիւզ .-- Օրասընը պիւմէմ, Շու գատար քի, պու նազիք մէմուրիեթին իյֆասընը օլ հայտուտ դարը տէրլիւհտէ իթմիշ, հայպուքի խըզմէթքեարըմ ժօղէֆէ, քիմաէեի նէզտիմէ կիրտիրմէմէսի իշին էմը վիրմիշ օլտուղումտան, մէրդումմէ, պէնիմ եանըմա գատար կէլէպիւմէք իւզըրէ, մալիւմիւնիւլ օլան վասըթանը գուլլանմըշ, վէ տիւշէս թարաֆընտան կէլտիկինի իզըար իթմէքսիզին, սիղէ սէյլէտիկիմ թէրլիֆի իթմիշ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ .-- Նէ տուղաղ:

Տիւզ .-- Պիր դաշ կիւն սօնրա, մէրդումմէնին ատըէսի մուճիպլինճէ, մարքիւլ տը Գրուանըն նէզտինէ կիթտիկիմտէ, մարքիւլ, մէմուրունըն հէր սէյլէտիկինի թաստիւլ իյլէմիշ տիր:

Մատամ Տիւրիէօ .-- Օլ վագըթ...

Տիւզ .-- Օլ վագըթ, քէնտիսիյլէ էվլէնմէեի զաթիէն ըէտտ իթտիմ:

Մատամ Տիւրիէօ .-- Գէնտիսի նէ տէտի:

Տիւզ .-- Էվլատըմը թէսլիմ իթմէ եէճէկինի պէեան իթտի:

Մատամ Տիւրիէօ .-- Եանի պիւեիւք էվլատընըզ:

Տիւրգ. — Շիւղւոյնից, շիւղւոյնից իբրեւն ի վրայս մտնելու համար տուր:

Մատամ Տիւրքիւն. — Պիւստիւք եւ վրայս ի վրայս հասնալու օրտու-
ղունս եւ միւսինս ի վրայս:

Տիւրգ. — Զանն խտերիս:

Մատամ Տիւրքիւն. — Տիւրքիւն, պիւստիւք եւ վրայս ի վրայս սիգէ ի
եւտէ ի տէպիւնէնի, վէ օ եւ վրայս հազարէնի օլտու-
նաղընը զանն խտէն ի միսինս:

Տիւրգ. — Գէնտիսինն սեօղիսինն պաղը շէյլէրտէն, եւ վրայս
ի եւտէ ի տէպիւնէնի, վէ ի տէպիւնէն, ապա եւ վրայս պանս թէս-
լիս ի յէնէնի տէպիւնի զանն խտիւնս:

Մատամ Տիւրքիւն. — Իկէրչի հազարի եւ վրայս կէրի վրայս
իսէ, քէնտիսին պիւք ալապ տիւք տիւք:

Տիւրգ. — Միւսապտէ ի տիւքի, սեօղիսինն ի բմիս ի տէպիւնէն, եւ շիւ-
ղւոյնս ի տէպիւնէն հազարէնի թէս ի վրայս օլտու իսէ . . .

Մատամ Տիւրքիւն. — Նէ տիւք ի վրայս սեօղիսինն:

Տիւրգ. — Պիւրապ եւ վրայս զիւք ի տիւքի մուհապէրէն քէնտիսինն
ի տիւքի տէպիւնէն պէրի տիւքի, պաղը վրայս տիւքի տիւքի, վէ
հիտտէն ու զապաղընս անն աղընտան չըգըն օլտան սեօղ-
լէրի տիւքի վրայս վէնն ի յէնէնի, ալ յէնէն շիտտէն շիւղւոյնս
զապաղընս օլտունս: Լաքին պիւստիւք եւ վրայս նապը զապաղ ու նա-
պտիս օլտունս պիւքի մուհապէրէն:

Մատամ Տիւրքիւն. — Իկէ թաւ-ա-Մօր. — (Պիւրիւքտէն) Խալ:

Տիւրգ. — Վիւք թաւապ սեօղիսինն վրայս օլտան ճիւս-
տէն վաղընս հիւքտէն ի տիւքի տէպիւնէն սեօղա: Հիւքտէնիսն շու-
սեօղլէր իկէ ի տիւքի վրայս:

— Տիւրքիւն, 1812 տէ վրայս պաղան հալաթը քէնտիսինն
տիւքի ճիւստէն, խապիսինն, եւնի լիւստէն ի տիւքի ալապ,
վէ էն զիւքտէն սեօղիսինն վրայս տիւքի, ճիւստէն պիւստիւք, վէ պէլ-
լէ տէ մուհապ պիւք քէնտիւք մուհապ օլտապ, վիւք թաւապ սե-
օղի տէ մուհապ պիւք քէնտիւք մուհապ օլտապ ի տիւքի տէպիւնէն, պաղ-
ընտապ վրայս կէնտիւքի ճիւստէնիսն փալիս օլտապ իսէ, պաղ-
նս թէստէնս ի տիւքի:

Մատամ Տիւրքիւն. — Լաքին պաղ հալ, մէքիւն շէյ տիւք:

Թաւ-ա-Մօր. — Հալաթ ճիւստէն եւնիսն փալապաղ-
ալը: Պէն պիւք քէնտիսինն տէն ի տիւքի, Լաքին մէքիւնն անն պաղ-
ընտէն հաղընս:

Տիւզ .- Նէ՛ տիեօրսուն , ա՛ սէֆիլ :

Թաբ-ա-Մօր .- Տիւշիւնտիւկիւմիւ սէօյլէօրում :

Տիւզ .- Լաքին տիւշէս՝ Անժէլին գըզգարընտաշը տըր :

Թաբ-ա-Մօր վէ մատամ Տիւրիէօ .- Անայլ պ :

Տիւզ , մէրգուժարա , մուխթասարէն պու վագըանը անլաթ-տը , վէ պատէհու իլավէթէն ,

— Շիմտի պունտան , մատամ տը Գրուանըն , պիւեիւք էվլատըմըն նէ՛ օլտուղունտան բէք ալէա խապէրի պուլունտուղունու , վէ անը պանա թէսլիմ իտէպիլէճէկինի բանա տէրք իտէպիլիբսինիգ , տէտի :

Մատամ Տիւրիէօ վէ Թաբ-ա-Մօր .- Էվվէթ , էվվէթ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ֆադաթ տիւշէս , օ պիւարէ էվլատըն հաեաթ-տա օլտուղունու պիլտիկինէ տայիր նէ՛ եօլտա իյզահաթ վէրիօր :

Տիւզ .- Վիգթուար սօգաղընըն ճանիլէրի , օ չօճուղու քէնտիսինէ սաթմըշ օլտուղլարընը սէօյլէօր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պու ճանիլէրի նի՛շին հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէմիշ :

Տիւզ .- Պու շէյլէրին ալթընտա պազը էսրար մէվճուտ իտուկինի անլաեօրտում , լաքին պու կիւնքի կիւն պու խուսուտա տահա զի-եատէ գանաաթը էֆքեար հասըլ իթմէքտէեիմ , Պունունլա պէրա-պէր , կէրէք պու նօգթա վէ կէրէք սայիր նօգթալար իյզահ օլու-նահազլար տըր :

Մատամ Տիւրիէօ .- Նէ՛ եաբահագսընըզ :

Տիւզ .- Տիւշէսին խանէսինէ կիտէճէեիմ :

Թաբ-ա-Մօր .- Ժէնէրալըմ , եալընըզ կիթմէեին :

Տիւզ .- Նի՛շին :

Թաբ-ա-Մօր .- Էօյլէ պիր գարը՝ հէր շէյէ միւզթէտիր տիր :

Տիւզ .- Խայր , հիշ պիր շէյ եաբմեա ճէսարէթի օլմեահադ տըր :

Թաբ-ա-Մօր .- Պիր ճինաեթ , բէք չաբուգ իճրա օլունապիլիր՝

Տիւզ .- Պէն քէնտիսինտէն գօրգմամ :

Թաբ-ա-Մօր .- Ֆադաթ Ժէնէրալըմ , մէզպուրէնին գուլատըլ ալչագլար , հէր վագըթ գօրգուլահադ քիմնէլէր տիրէլ :

Տիւզ .- Սահիհ տիր :

Թաբ-ա-Մօր .- Իմտի , պէնտէնիզ տէ պիրլիքտէ կէլմէք իսթէրիմ :

Տիւզ .- Իսթէրսէն կէլ :

Թաք-ձ-Մօր - Էփֆեթ , Էփֆեթ կէլէճէէիմ . վէ ալիմ Ալլահ , Է-
կէր եւրինտէն գըմըլտանըր իտէ , ու վաղը՝ . . . սիղէ պու . գառաըր
սէօլլէնօրում :

Մատամ Տիւրիւն . Կրտէրպէն , Բա-տր-Շանսր տալի կէ-

Թաւր-ա-Մօր -- Լիվիէյժ , օ չէ, յիժան չէ, քիճնի կիտիպ կէօրիւ-
րիւզ . . . լալիքն ափով քառախնիւղ, ժէնէրտոյ, էվլատընըզ, էֆէնտի
էվլատընըզ տիւէճէք խտխտէ, ետնըրյարայ, աղղըմտան պու թա-
պիր չըդտըր :

Մատամբ Տիւրիէն :- Թաւ'ը-ա-Մօր , պոռ. սէօղլէրէ ասլա մանէն
Էօղ տուր :

Տիւղ -- Լաքին մատամ' Տիւրիէօ, եախտո թաշա մողրուսու
եազընտա իդոիվաճընըզ իճրա օլունաճաղը ճիհէթլէ, մատամ' թաբ-
ա-Մօր, իլէրուտէ զէվճինիզ օլաճազ զաթտ ափվ իաթն, հօզսա
իդոիվաճընըզըն իճրաճըն ապիւր վազը օլան ըուի ըիզամը կէրի
ալըրըմ:

Մատամ Զեւթե - Բէր ալեա, Լօղէթին ալըըըլմասը վագըա-
սընտան պաէո իաէլիմ:

Թարգման-Պօր .- Իսկուսութիւն: անքն պաշտօնմաստնտան .

Տիւրք. — Անան Կահն իթմէր սըրասը կէրտի. — Պու պապտէ շէօյլէ Խալէփէն Խեօրում, իրի էվլադըմուտն պիրիսինի գուլտուղումու տիւշէսէ իւպէր վէրտիկիմուէ, մէրզումէ քէսպի հիոտէթ ու դազապ կոյէտի. Պէնիմ մէսութիեթէ նայիլ օլմահա պաշլամազլըրըմ, անը թագերդ իթմէքտէ օյտուղու աշիքեարէն կէօրիւն Խեօրտու:

Թագ-ա-Մօր :- Ինսաֆսը 7 . . .

Տիւղ .- Իմօր, ֆէրքս հագգընտա մալիւմաթ ալմահա գալլը-
չարազ, անըն՝ Բօզէթ իլէ օլան աշդ ու սէվտասընը թահզըդ էյ-
լէմիօ օլաճադ արբ:

Քար-ա-Մօր - Տիմէր զանն իտիւօրսունուդքի + պիւր ֆիքրի
ինթիլդամհուհանէ իսէ . ղէ հէմ սիղէ , հէմաէ ֆէլիքսէ ֆէնալլըզ իթ-
մէր իւզրէ . . .

Տիւղ .- Բողէթի աշըրթմըշ արը .

Թար-ա-Մօր. — Է՛ն մէկուն ժարբիդ, հզէր
էլ տօղունտուրաճազ օլուր իսէն, պիլփէ օլ ի, օլ վազըթ անըն
պապաոր Թար-ա-Մօր իլէ լէպիկէ իտէճէր հիսապըն օյաճազ
որր:

Ի—121

Տիւգ .— Իմտի մատամ Տիւրիէօ , շունա տիգգաթ իտին քի , Բօ-
ղէթի աչըրան պիր գարը տըր :

Մատամ Տիւրիէօ .— Սահիհ տիր :

Տիւգ .— Վէ պու գարը . . .

Թաբ-ա-Մօր .— Հայտուտ գարը օլտուղու կիւն կիպի աչիքեար
տըր , Իչթէ , անը տախի պուլուր իսէմ , — լաքին Բօղէթի էլինտէն
այմադ իչին քէնտիսինի պուլմադըղըմլազըմ տըր , — Հազգընտա նէ'
եօլտա մեւամէլէ իտէհէկիմի պիլիրիմ :

Մատամ Տիւրիէօ .— Հալ պու քի պու գարը նէրէտէ պուլունա-
հադ տըր :

Թաբ-ա-Մօր .— Օ գօլայ շէյ տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .— Հէր նէ իսէ չաբուգ սէօյլէ :

Թաբ-ա-Մօր .— Մ. Պալթազար օ գարըեա թէսատիւֆիւնտէ ,
քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ տիլտատէ օլմուշ տուր :

Մատամ Տիւրիէօ .— Տիմէք պու գարը կիւզէլ տիր :

Թաբ-ա-Մօր .— Հէմ ղաեթէթ կիւզէլ վէ տիլպէր տիր :

Մատամ Տիւրիէօ .— Մ. Պալթազար անըն մահէլի իգամէթինի
պիլիեօր մեւ :

Թաբ-ա-Մօր .— Իհթիմալ քի պիլիր :

Մատամ Տիւրիէօ .— Էօյլէ իսէ քէնտիսինի չաղըրալըմ :

Տիւգ , տէրհալ կէնհ թապիպի չաղըրթտըղընտա , մէրգում , իշ-
պու տալէթէ իհապէթլէ ,

— Միւսիւ տիւգ , պէնի մի չաղըրթմըշսընը , տէյի սիւալ
իթտի :

Տիւգ , էլինի տէլիգանլըեա ուզաթարադ ,

— Հազգընըզ վար իմիշ , միւսիւ Պալթազար , տէտի :

Պալթազար .— Հանկը խուսուստա :

Տիւգ , տինէտիկի հիքեաեթէի եարըմ սաաթտա Պալթազարա
թէքրար վէ իյզահ իթտի , վէ միւմաիլէյհ , նազլիեթինի պիթիլին-
հէ , Պալթազար ,

— Վայ էլէն մի պու ճինաեթի իհրա իթմիշ . . . տէտի :

Տիւգ վէ Թաբ-ա-Մօր .— Էլէն քիմ տիր :

Պալթազար .— Էլէն թարիֆ վէ պէեան իթտիկինիզ գարը տըր :

Թաբ-ա-Մօր .— Հայտուտ գարը մը :

Պալթազար .— Էվվէթ տօսթլարըմ , պէն անը սէվիեօրտոււմ :

Ճիւմէսի պիրտէն .— Իչթէ օ ֆէնա :

Պալթաղար .— (Կիւլէրէք .) Պէն աչգ ու սէվտատան էօլէնէք
գատար Յէլիքս կիպի սէպաթլը տէյիլիմ, Էլէն կիթմիշ իմիշ, ու-
ղուրլար օլտուն .

Տիկէր Իւչիւ .— (Մէյետուսէն .) Վա՛յ, կիթմիշ մի տիր .

Պալթաղար .— Էվվէթ .

Իւչիւ պիւրիքտէ .— Քէնտիսինի նէ՞րէտէ պուլապիլիլիլի .

Պալթաղար .— Պէն տէ պիլմէմ .

Մատամ Տիւրիէօ .— Բօղէթի նա՛սը պուլաճաղըդ .

Տիւգ .— Էլէն նէ՞ գատար վազըթտան պէրու Բաթիսի Թէրք
իթմիշ տիր .

Պալթաղար .— Բօղէթին ղայպընտան պէրու քէնտիսինի կէօրէ-
մէտիմ .

Թար-ա-Մօր .— Օ հալտէ Բօղէթի գաչըրան Էլէն օլտուղունա
իւպհէ գալմաեօր .

Մատամ Տիւրիէօ .— Շիմտի նէ՞ եարմալը .

Տիւգ .— Եալընըդ պիր չարէ վաբ տըր .

Մատամ Տիւրիէօ .— Նէ՞ տիր .

Տիւգ .— Թա՛ր-ա-Մօր, էմր վէր քի արապամը հաղըրլաօընլար .

Թար-ա-Մօր .— Ժէնէրալըմ, նէ՞րէեէ կիտէնէեիլ .

Տիւգ .— Օթէլ տը Գրուաեա .

Թար-ա-Մօր .— (Էմրի մէգքիւրու ինրա իթմէք իւղրէ տիշարը
ը գարագ .) Օթէլ տը Գրուաեա կիտէլիմ պագալըմ, Ֆագաթ էկէր . . .

ԻՇՊՈՒ ՀԻՔԵԱՅԷ ՆԷԹԻՃԷԼԷԻԻՆՏԷՆ ՊԻՐ ԴԸՄՄԸՆԸՆ
ԱՆԼԱՇԸԼՄԱԵԱ ՊԱՇԼԱՄԱՍԸ

Տիւգիւն էմրլէրի տէրհալ ինրա օլունտու . Թէտարիքեաթըն
Իւչ գըսմընը հէման Թար-ա-Մօր կէօրտիւ, չիւնքի մէրգում, Էին-
սան քէնտի իշիսի քէնտի կէօրմէրլէ տահա իյի կէօրիւր, տարօղ
մէսէլինին հաղըգէթիւնէ իսքիաթ օլմուշ իտի .
Թար-ա-Մօր, արապանըն աթընը գօշմագ իւղրէ, արապաճընա

եարտըմ իթմէր իշին ախրլլարտա պուլունտուղու պըրպտա, տի-
դիւն ալտէթինտէն էվվէլ Ֆէլիքտէ հէշ պիր խապէր վլլէլմէմէսինի
վէ պատէհու Մ. տը Մէրտէօյլին Բա-տը-Շանսը կէօլմէլէ կիտիպ
անը, խաթալըղը միսաատէ իթօրիկի հարտէ, ժադօսը սօգալրն
նազլ իթմէսինի, վէ պուլնտան պէօյլէ մատամ Տիւրիէօնին, օղու-
նուն օտաւսընա մութթատը պիր օտատա խղամէթ իլլէմէսինի դա-
րարլաշտըրտըրա: Պու սուրէթլէ քեաֆֆէսի տէ պիր մահէլլէ թօր-
լանմըջ օլաճադ խտիլէր:

Նախէհան Թաբ-ա-Մօր, Եիւքսէր սէտա իլէ,

— Ժէնէրալըմ, հէր շէյ հաղըր տըր, տէյի պաղըրսը:

Ժէնէրալ, մատամ Տիւրիէօ իլէ կէնճ տօղթօրուն էլլէպինի սը-
ղըպ, եազընտա թէքըար կէօրիշէճէքլէրինի պէեանտէն սօնրա, ա-
շաղըրեա էնտի:

Պունլար կիտինճէ, Պալթաղար վէ մատամ Տիւրիէօ, Ֆէլիքսին
օտաւսընտա վազըթ կէլիլտիլէր: Օ մութլուլու վալիտէ, էվլատըն
տէրաղուշ խտէմէտի խտէ տէ, ուղուն միւտաթ մէրզումա պադ-
մաղլա մահչուղ օլտու: Ֆէլիքս, օլ էսնատէ էլան ուեդաթօրու:

Պիղտէ, Ժէնէրալ իլէ Թաբ-ա-Մօրուն արգասընտան կիտէլիմ:

Թաբ-ա-Մօր, պաղը խուսուսի աէպէպլէլէ մէսինի, արապաճը-
նըն եանընտա օթուրմուշ խտի, վէ հալա հէր նէ դատար զիեատէ
սօղուզ խտի խտէ տէ, տիւզ, դարըսըլա նէ թարղտա կէօրիշէճէ-
կինի տիւշիւնէճէկինտէն, քէնտիսինի եալընըզ գալմասընը թէրճի
էյլէմիշ խտի:

Թաբ-ա-Մօր՝ առքէրէ էմր խտէրճէսինէ, արապաճընա,

— Սէնին տէ հայլմանլարըն թօնպաղը անաղըլլա եիւրիւթօր, տէտը:

Թաբ-ա-Մօր՝ տիւզիւն աթիդ պիր տօսթու վէ վազթիլլէ իմ-
բէրաթօրուն մաեթթինտէ չալըշմըջ Կիր առքէր օլտուղու ճիհէթլէ
միւմալլէյհին խըղմէթքեալլարը, քէնտիսինի սէվիպ լիաեթթ
իթալիքտէն պաշդա, քէնտիսինտէն տէ գօրգար խտիլէր:

Արապաճը, մէղքիւր իֆատէիլ էլիլտինճէ, հայլմանլարընը սիւ-
րաթլէ իլէրի սիւրմէեէ պաշլատը, վէ պատէհու իճթիւտօր չալուշա
խիթապէն,

— Բէր էյի ամմա, կիտէճէր մահէլլիմիլի պէեան իթմէտինիզ
տէտի:

Թաբ-ա-Մօր — Սէն-Ժադ հուտուտունա կիտէճէլիզ, լաքին
չաքուզ խտէլիմ:

Արապաճը .- (Աթլարընա դամիը փուրարագ .) Լաքին չափուշում,
սիգ չիմտի պու դատար լիէլաշը օրտուղունուդ հալտէ, աճապա եր-
կերմի հաշընտա նէ՛ հալտէ իտինիդ,
Պու ապա .-

Պու արա, արթար ֆելդելատե սիւրաթիէ երբիմէքտէ օրոտ-
ղունտան, իւրա-ա-լ'օր, արու խուսուտա իղհարը մէքսուիթիէթ

Այնի վաղ ընտանիք, արապանը Կարողունտան պաշտոնը

— Նէ՞ օ Թա՛ւր-ա-Մօ՛ր, սէն պղտի պո՛ւ կիւն թէլէ՞ք ի՞նչ կէ
հէմի՛ն մի ի՛ժմիշտն, տէտի՛ւ:

Թաւր-ա-Մօր .- Խա՛յր , ժէ՛նէլալմ , լաքին պի՛ր ան էգիկէ Բա-
տը-ճանսըն նէզտինէ վասըլ օլմադլըղմըղ լազըմ տըր , չիւնքի օ պի-
չարէ պիղէ պէքլէեօր :

Պու սուրէլիէ արապա մահէլի մահսուտէ վաւըլ օլմալէ,
Խաբ-ա-Մօր եկիկիրմի եաշնտա պիր տէլիզանլը կիպի արապատան
աշաղրեա աթլատը: Տիւզ տախի արապատան էնէրէր,

— Է՛յ, Թաթ-ա-Սօր, նե՞հ հալտէսին, տէ՛յի սիււայ իթտի:

Թագ-ա-Մօր. - Ժէ՛նէրալըմ, պէ՛նիմ երւբէկիմ չարբընօր. սի՛գ
նէ հայտէսինից,

Տիւղ .— Սօրա՞րմբսրն :

Պու իբի տկահ արգառաշարը, մատամ՝ Տիւրիճեհիւն տէֆիլ
տիւքքեանընըն իշկեանընա յասըլ օլտուգարընտա, գաբուեու
աչրգ պուլուպ իշէրի կիրտիշըլ:

Մատամ՝ Տիւրքիէօնիւն աղիմէթիւնտէն սօնրա , Բա-տը-Շանս ,
Հէմ՝ քէնտիօնիւն վէ Հէմ՝ տիւքքեանըն մէնաֆիլիէն նէգարէթէ մէ-
մուր օլան պիւր խասթա պագան դատրն իլէ եալընըզ գալըպ , վալի-
տէսի դանն իթտիկի գատրնըն ափտէթիւն սապըրսըլըզլա պէքէ-
մէրտէ խաի . Մէրգուս՝ էն դիւտառէ , Թաք-ա-Մօր թարաֆընտան
քէնտիօնիւն գապուլիիէթի նէ՝ սուրէթտէ վուզու պուլաճաղընը
տիւլլուսիւնուօրտու , վէ ալլէաղը պիւր աղ սէրթ օլտուղունու պիւլ-
տիկի բէտէրլինն , մատամ՝ Տիւրքիէօ կիօյի քէնտիօնէն նազարը աֆփ
իլէ պագ-մանաճաղընը , վէ խէթալաբընա , կէնճըլք նէթիճէլէրի /ս-
մնէ մատտէ-հէ-հիսի դանն իլլէմէքտէ խաի .

Մեր վերաբերման հանդեպ համարժեք է հարգել Բա-առը-Շանս, մատամ Տիւրքիսիւն թէվառսիւթիւ օլմաղլէ պերաղլէր, թար-ա-լօրուն բէտիթիքնէ բէք չալուզ աֆլ խանէկինի վէ կէչմիշ գէմանը ունու տաճաղներ մէմուլէ ճէսարէթ իթմէնօրտու:

Բա-տը-Շանս՝ Թաբ-ա-Մօր իլէ պիրիքտէ տիւգ տը Սէրտէօյլին կէտիքէրինի կէօրտիւկիւնտէ , իզհարը թէաճճիւպիւ աղիմ իյլէտի , վէ չիւպհէսիզ , խալիսանէ պիր պարըչմագլըզ էսէրի օլարագ , էլինի Թաբ-ա-Մօրա ուզաթմասընտա , տիւգ , պու էլի քէնտիսի թու-թուպ ,

— Պէնի , եաթաղընըզն եանընտա կէօրտիւկիւնիւզէ , վէ չիմ տիեէ գատար բէտէրինիզ դանն իթտիկինիզ պիր ատէմ էլինիզի թու-թմագտան էվվէլ , օ էլի պէնիմ թու-թտուղումա թէաճճիւպ իթ-մէքլիկինիզ հագգլը տըր , տէտի :

Բա-տը-Շանս .- (Միւքեալէմէնին սուրէթի ճէրէեանընտան տո-լաեը թէաճճիւպիւ արթարագ .) Աճայիւ , չիմտիեէ գատար բէտէ-րիմ դանն իթտիկիմ ատէմ սէօղլիւ նէ տիր :

Տիւգ .- Էվվէթ , պու զաթ սիզին բէտէրինիզ տէյիլ տիր :

Բա-տը-Շանս .- Չափուչ Թա-ա-Մօր մու :

Տիւգ .- Էվվէթ , տօսթում :

Բա-տը-Շանս .- Էյ մատամ Տիւրիէօ :

Տիւգ .- Օ տախի վալիտէնիզ տէյիլ տիր :

ՅԲա-տը-Շանս .- Ֆագաթ . . .

Թաբ-ա-Մօր .- Էվլատըմ , պիր ազտան հագըզէթի հալի անլա-եաճաղըն իւզրէ , սէն պու վագըատա պիր շէյ դայպ իթմէեօրաուն , Կէրէք մատամ Տիւրիէօ վէ կէրէք պէն , պունտան պէօյլէ լաեըզ օլ-տուղուն հալտէ , հագըզնտա հէր կիւնա հիւսնի թէվէճճիւհիւմիւզէ տէվամ իտէճէեիզ , Ումարըզ քի սէն տէ օ թէվէճճիւհէ լաեըզ օ-լուրսուն , Շու տա վար քի , եագընտա օթուզ եաչընտա օլաճաղըն-տան , պիր ազ ագլընր պաչընա թօքլամալըսըն , Համտ օլտուն , չօ-ճուգ տէյիլսին , զաթէն կէչիրմիչ օլտուղուն էսէֆամիզ վագըալար ինսանլար վէ հէր շէյ հագըզնտա սէնի օլտուգճա թէճրիւպէքեար գըլմըչ օլմալը տըրլար , Նի հաեէթ , էվվէքի խէթալարընը եինէ իճ-րա իտէրէք , հարէքէթի վագըան իլէ բէտէրինի վէ պէնի մահճուպ գըլմամալըսըն :

Բա-տը-Շանս .- Լաքին պէնիմ բէտէրիմ քիմ տիր :

Տիւգ .- Պէն իմ :

Բա-տը-Շանս .- Սի՞զ մի , միւսիւ տիւգ . . .

Տիւգ .- Էվվէթ , պէն սիզին բէտէրինիզիմ :

Տիւգ վէ Թաբ-ա-Մօր , իյզահաթը լաղըմէեի մուխթասարէն Բա-տը-Շանսա պէեան իտիպ , պիր սաաթտան զիեատէ մէճրուհուն

Մէլայիկի Ընծիպէնիդ տէօղիւ, ոլ դատար իսթիհզաքեարի տու-
րէթտէ թէլէֆֆիւղ օլունտու քի, մատամ տը Գրուա, հագրղէթէն
գուսունտան տիթրէեհէրէք,

— Ղալիպա տիւպիւն պաղը շէյլէրտէն խապէրի վար տըր, տէյի
միւլահազա իթտի,

Պատէհու մէրղու մէ, աշիքեարէն,

— Տիւմէր տիւր քի, պու կիւն պուրաեա կէլիշինիդտէ տիկէր
պիր սէպէպ պուլունմագտա տըր, տէտի,

Տիւգ. — Էվվէթ, վէ շիմոի պու սէպէպի պէեան իտէճէյիմ:

Մարքիդ. — (Տիւգ անագտա տուրտուղու հալտէ, քէնտիսի օ-
թուրարաղ.) Պուեուրուն, միւսիւ, սիդի տինյէօրում:

Հէր նէ գատար մէղպուրէ, տախիլէն իղթիրապաթը ազիմէեհ
տիւշար օլմուշ իտի իսէ տէ, սաքին վէ ֆիթուրսուղ կէօրիւնմէք
իշին, ֆէվղէլատէ ճահու իթմէքտէ իտի:

Իմոի, մատամ տը Գրուա, տիւղէ մէյտան օղուրճասընա
պագտըղը սըրատա, միւմալիւյհ, իֆատաթընա պէր վէճհի աթի
տէվամ իթտի.

— Էվվէթ, մատամ, միւլայիկի Ընծիպէնիդ տէտիմ, թէքըար իտէրիմ:
չիւնքի, հէր նէ գատար, միւթատընըղ օլտուղու իւղրէ, շիֆագաթթիւրվի
պիս գատըն կիպի ճէօմէրտճէ տալթանմագտա, վէ հէր քէս, սիդի թա-
նըմանարագ, իյիլիք միլիյի տէյի իլան իյլէմէյտէ, վէ տիմէեիմ պիւ-
լէրճէ, ֆագաթ եիւղլէրճէ ֆուգարա վէ պիշարէկեան, սիդէ թալ-
սիեհ օլունմագտա, վէ պուլար թարաթընտան մէտհ ու սիթալի-
շինիդ իտիլմէքտէ իսէ տէ, պուլունլա պէրապէր, մատամ, պէն պի-
լիւրիմ վէ իսքեաթ օլմուշում տուր քի, սիդ, ալէմին զանն իթտիկի
կիպի պիւր գատըն տէյիլիւնիդ:

Մարքիդ. — Էօյլէ իսէ, պէն նէ կիպի գատըն իսէմ, անը սէյ-
լէեին:

Տիւգ. — Պուեու սէօյլէմէք իշին, խալի վագըթ լագըմ տըր,
մատամ:

Մարքիդ. — Նէ պէյիս վար:

Տիւգ. — Հէմտէ սէօյլէեհէճէկիմ սէօղլէրճէ հագրղընըղտա սիթալիշ-
քեարանէ տէյիլ տիւր:

Մարքիդ. — (Իսթիհզաքեարանէ.) Միւսիւ, շիւպհէսիդ պէն, պիր
աղիդէ տէյիլիմ, Հիշ պիւր վագըթ պու ֆիքր ու իտտաատա պու-

լուսնամարշը մ'տորը, վէ էլան պու կիւնքի կիւն, շու կէօրտիւկիւնիւղ սուրէթտէ եաշաեարազ, եանի ալէմէ տախիլ օլմագսըզըն, վէ հիշ քիմնէեի գապուլ իթմէքսիդին, եիկիրմի պէշ սէնէտէն պէրի տիք քի, պու օթէլ տերունինտէ եաշաեօրում, վէ պու օթէլին տիվար-լարընտան տիշարըեա աեադ պիլէ աթմամըշմ տոր, Իմտի, պու հալտէ, 'նէ' ֆէնալըզ եարմըշ, վէ եախօտ եարմագ նիեէթինտէ պուլունմուշ օլտուղումու զանն վէ ֆարզ իտէպիլիրսինիզ:

Տիւղ. — (Սէրթճէ.) Մատամ, չօդ տէֆա, էն զիեատէ ճանի-լէր, եա ճէսարէթսիղլիքլէրինտէն, եախօտ հէնուզ քէնտի քէն-տիլէրինէ պիր աղ րիաեէթ ու հիւրմէթլէրի օլտուղունտան, պիզ-զաթ ֆէնալըզ եարմաեըպ, իլլա քէնտի էմր ու թալիմաթլարը թահթընտա պուլունան ճանիլէրէ իւճրէթ վիրէրէք, օ ֆէնալըզ էմր ու իճրա իթտիրիրլէր:

Ճանի քէլլիմէսի իւզէրինէ մատամ տը Գրուա զիեատէ գուլազ վէրիպ, տիւզէ խիթապէն,

— Միւսիւ, պանա օլան պուղզ ու ատապէթինիզին թէէսսիրիլէ ալէյհիմտէ զուհուրա կէլէն ալշազ ճա պիր իֆթիրաեը տինէմիշ վէ ինանմըշարըզ, տէտի:

Տիւղ. — Իֆթիրա՞ մը, մատամ. իֆթիրա օլմասընը արզու իտէր իտիմ, լաքին էսէֆ իտէրիմ. քի, իֆթիրա տէյլլ տիր: Մա'տամ, ի-շիթտիկիմ վուգուաթլար քեամիլէն սահիհ տիր: Էկէրշի իյզահ օ-լունաճադ պաղը նօզթալար տա վար իսէ, աեյլէրին իյզահընա մու-վաֆֆադ օլմագլըզ դօլայ տոր:

Մարքիդ. — (Պիր տէրէճէ սապըրսըզլըզլա.) Աֆվ իտէրսինիզ, միւսիւ, պէնի զիեատէսիլլէ մէրադ տա պըրադըեօրսունուզ: Հէր ճէ խապէր վիրէճէքսէնիզ, Ալլահ աշղընա օլսուն, իյզահը մատտէ ի-տինիզ:

Տիւղ. — Պէնիմ տէ եաբաճաղըմ պու տուր:

Մարքիդ. — Հէլէ շիւքիւ'ր...

Տիւղ. — Մա'տամ, պիր աղ էվվէլ թէլէֆֆիւղ իթտիկիմ վէ եիւ-զիւնիւղտէ կէշիճի պիր սօլկունլուզ հասըլ իթտիկինի միւշահէտէ իյլէտիկիմ ճանի քէլլիմէսի, սիղին հադդընըդտա բէք ալէա գուլ-լանըլապիլիր:

Մարքիդ. — Պէնիմ հադդըմտա գուլլանըլապիլի'ր մի:

Տիւղ. — Էվվէթ, մատամ:

Մարքիդ. — Օ հալտէ պէն...

Տիւգ. — Էվվէթ, մատամ, սիդ պիւր ճանխինիդ.

Մարքիդ. — Սիւպհա՛ն Սիւհա՛ն, պու առնէմ'նէ՞ սէօյլէօր.

Տիւգ. — Հագըղ էթի հալի սէօյլէօրում, սիդ պիւնիւք պիւր ճա-
նխինիդ.

Մարքիդ. — Միւսիւ, իֆթիրա իտիեօրսունուդ.

Տիւգ. — Իսպաթլարըմ վար տըր.

Մարքիդ. — Իսպաթլարընդ մը վար տըր.

Տիւգ. — Էվվէթ, իսպաթլարըմ վար տըր, վէ օ իսպաթլարը,
իսթէտիկիմ զէման իրաքէ իտէպլիւրիմ.

Հէր նէ գատար տիւգիւն ճէվապը, գարչըսնտաքի բիմանէի
մէյերուս գըլաճագ սուրէթտէ իտի իսէ տէ, պունունլա պէրապէր
մարքիդ թէպիմիյեէթ կէօսթէրմէտի. չիւնքի սօնունա տէկին մու-
գափէմէթէ դարար վիւրմիչ իտի.

Իմօի, մէզպուրէ, պուլունտուղու մուխաթարալը վաղիւնէթի աճ-
լամագ իչին, տիւգտէն իյլաճաթ ալմագ նիւնէթիյլէ, միւմաիլէյիսն
սէօզլէրինտէն հիտտէթ հիսս իտիեօր կիպի կէօրինտիւ.

Պիսապէրին հիտտէթինտէն նաչի կէօզլէրի բարլամաեա պաչլա-
տըղը կիպի, գաչլարը տալիս չաթըլտը, վէ լէհճէսի սօլարագ, տիւգէ
— Միւսիւ, պանա հագարէթ իտիեօրսունուդ, տէտի.

Տիւգ. — Վա՛յ, մատամ, պու սէօզլէրիմի հագարէթ մի առտ ի-
տիեօրսունուդ.

Մարքիդ. — Պու հագարէթլէրինիդէ ուզուն միւտտէթ թէհամ-
միւլ իտէմէմ, վէ իթմէեէ տէ պօրճու տէյիլիմ. իմօի, միւսիւ, տի-
չարը չըդն.

Մարքիդ, պու առա աեաղա գալգմըչ օլուպ, վագարը վէ ամիւր-
ճէ պիւր հարէքէթլէ սալսնուն դաբունսունու Մ. տը Սէրտէօյլէ կէօս-
թէրիեօրտու.

Տիւգ. — Տիչարը՞ մը չըգմագ, մատամ. խա՛յր տահա վագըթ
կէլմէտի.

Մարքիդ. — Լաքին խանէմոնէ պանա հագարէթ իթմէնիդէ տէ-
վամ իտէճէքմիսինիդ.

Տիւգ. — Սիդէ եալընըզ հագըղէթի հալի սէօյլէմէլիկէ տէվամ
իտէճէկիմ, Պիւր աղ էվվէլ ճանի օլտուղունուղու սէօյլէտիմ. միւսաա-
տէ իտին քի, չիմօի տէ իշլէմիչ օլտուղունուղ ճինաքէթլէրէ սէօյ-
լէյիմ.

Մարքիդ. — Սէօյլէյին, միւսիւ, սէօյլէյին.

Տիւգ .- Մա՛տամ, սոն տէ՛ֆա արամըդտա ճէրէհան խոնն յիւ-
քեալէմէտէ էմնլլեթիմի ճէլլ իթմէք, վէ ախէադ ու նիւաթընը
հադդընտա պէնի ալտաթմադ, վէլհասըլ արզու իթտիկինիկ եա-
դընըլը պէյնիմիդտէ հասըլ իյլէմէք իւղրէ, էյյլէ պիր ճէհէննէմ
վէ շէյթմանի միւրայիլիք վաղիֆէսի իճրա իթտինիկ բի, սիզին եէ-
րինիզտէ հէր հանկը գատընի օլսա իտի, պու վաղիֆէյի քէնաթիսի ի-
շին նալաեդդ ատտ իտէր իտի:

Մարքիդ .- Տիմէք, միւսիւ, պէնի թահգիր խախօրսունուդ:

Տիւգ .- Սիզի թահգիրէ հադդըմ օլուպ օլմատըղընը անլաեա-
ճադսընըլ:

Մարքիդ .- Սէյյլէյին, միւսիւ. պիշարէ պիր գատընը թահգիր
իթմէք իշին, ճէսուր օլուն:

Տիւգ .- Պիշարէ գատըն մը: (Տիւգիւն հէեհճանը կիթտիքճէ
արթարապ.) Սոն միւրադաթըմըդտա հադդըմտա վուգու պուլան խէ-
թալարընըլը իգրար իթտինիկ. հաթթա իզտիրապը գալպինիզի վէ
նէտամէթինիզի միւրէյթին պիր թադըմ միւէսսիր սէօղլէրտէ պու-
լունտունուդ:

Մարքիդ .- Միւսիւ, պու սէօղլէրի խալիսանէ սէյյլէտիմ:

Տիւգ .- (Թահգիրամիդ պիր կիւլիմանէ իլէ.) Խալիսանէ մի.
Աչըգտան աչըդա սէյյլէտիմ, գարշըմտա պու կիպի սէօղլէր իրատ
իթմէքտէն ութմանաթըղընըդա ինանամաեօրում, Գէգալիք, պու
սէօղլէրինիզէ ինանաճադ գատար պէնի պիր ահմադ վէ սաաէտիլ
զընաս իթմէնիզէ հիշ պիր մանէա վիլէմէեօրում:

Նիհաեթ, սիզին օ բիւշմանըլընըլ, վէ խէթալտընըդա տէ-
րուէն իսքեսթ օլմագըլընըլ, վէ պու խէթալարը թամիր իթմէք
թապիի արդուլէրինիկ իճալընճա, Վիգթուար սօղալընտա, պիզ
սատըդ օլան իքի խըզմէթ քեարըն էմիի նէգարէթինէ Անթէլին վէ
պէնիմ թէթիմ իթտիկիմիկ էվատը գաեըմալըլը տէրիւհտէ իթ-
տիկինիզի պէնան իթմէք տէրէճէսինէ գատար իլէրլէտինիկ:

Մարքիդ .- Պու պապտէքի սէյյլէտիլէրիմին հադդէթի հա-
օլմատըղլարընա նէ խալաթընըլ վար տըր:

Տիւգ .- Շիմուի անլարսընըլ:

Մարքիդ .- Ֆիլվազը պու իսպաթլարը անլամանը մէրապ խախ-
օրում:

Տիւգ .- Մա՛տամ, չուրաեի տէրք խոնպիլիլիսինիկ, պէն սիզի
լաեդըլլա թանրտըղըմ ճիհէթլէ, քէնաթի գալպինիկ իւղրէ, վիգ-

Թուար սօգաղը ճինասեթիկնի իշլէմիշ օլան, վէ իւմիտլերինտէ մու-
վաֆֆադ օլտմահարադ, եանի իհրադ իթտիքլերի սէյֆիեհտէ,
լարընտան տախի իսթիֆատէ իթմէք իսթէեհլէք, զասոյ իթտիք-
տուտար հադվընտարի հիքեանէնիլէ պիր արալըք քէմալ իհթի-
եաթլէ ինանմըշ իտիմ:

Մարքիդ. — Հալպուքի, միւտիւ, պու հիքեանէ սահիհ տիր:

Տիւգ. — Էվվէթ, Էվվէթ, նէ՞ դատար ֆէվզէլատէ տախի օլտա,
թըպզը թըպզընա սահիհ օլապիլիր:

Մարքիդ. — Պու հիքեանէտէ ֆէվզէլատէ նէ՞ շէյ վար տըր:

Տիւգ. — Իշթէ օ հայտուտար . . .

Մարքիդ. — Էյ նէ՞ օլմուշ:

Տիւգ. — Ճինասեթիկնի սիղէ խապէր վիրմէեհ կէլտիլէր, տէ-
յիլ մի:

Մարքիդ. — Էվվէթ, իսթիֆատէ իթմէք ֆիքրիյլէ պանա խա-
պէր վիրտիլէր:

Տիւգ. — Էօյլէ օլտուղունու պիլիեօրում. ֆադաթ անլէր,
սիղի, նամուսու դատրնլար ճէմիյեթիկնէ մէնսուպ պիր դատըն
պիլտիքլերի հալտէ, քէնտիլէրինի հիւքիւմէթէ զոմմաղլարսընը
տէյի տիւշիւնէ՞մէզ մի խտիլէր: Քէնտիլէրի իշլն պիր դանաաթը Էֆ-
քեար օլմասը լաղըմ կէլէն պու միսիլու շիւպհէլէր իլէ սիղէ միւրա-
ճաաթ իթմիշ օլտուղլարընը զանն իթմէզմիսինիլ:

Մարքիդ, տիւգիւն սիւալինէ ճէվապ վիրմէտիկինտէն, միւմաի-
լէյհ շու եօլտա իլավէյի մէգալ իթտի:

— Մա'տամ, պէօյլէ շէյլէրի զանն իթմէք, եախօտ անլէրին
տէտիքլէրինէ ինանմադ իշլն, տիվանէ օլմադ լաղըմ տըր:

Մարքիդ. — Հալպուքի ահվալ, պէնիմ սիղէ տէեան իթտիկիմ
սուրէթտէ ճէրէեան իթմիշ տիր:

Տիւգ. — Պիր տադըդաճըդ ֆարդ խտէլիմ քի, օիլլին տէտիկինիդ
կիպի օլտուն. Լաքին սիլ, նամուսու վէ վիճտան սահիպի պիր
դատըն, վէլհասըլ պիր վալիտէ օլտուղունուզ հալտէ, վուգուաթ-
տան իապէրտար օլուր օլմալ, միւտտէթի մէտիտէ պիր խալլի թէ-
տան իապէրտար օլուր օլմալ, միւտտէթի մէտիտէ պիր խալլի թէ-
հարիեաթ վէ թահզըդաթ թճրա իտիլիպ, մէյտանա չըգարըլամա-
հան չայեանը իքրաճ ու նէֆրէթ պիր ճինասեթի հիւքիւմէթէ նիլին
խապէր վիրմէտիկինիլ, ճանիլէրի հիւքիւմէթէ խապէր վիրմէք, սիլլին
խապէր վիրմէտիկինիլ, ճանիլէրի հիւքիւմէթէ խապէր վիրմէք, սիլլին

իշին պիր վազիֆէ տէյի՛ մի իտի : Վագը՝ օլան սիւքիւթիւնիւղլէ մէրգ ուման ճանիւերին պիր նէվ շէրիքի օլմուշ օ՛լմատընը մը :

« Հալպուքի սիզին , օ ճանիւերի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմիշ օլ տուղունուղու զանն իտէմէմ :

Մարքիդ .- Պու ճիւմլէ իլէ պէն պու եօլտա հարէքէթ իթմիշիմ տիր :

Տիւգ .- Ջանն իթմէմ տիեօրումա :

Մարքիդ .- Եա նէ՞ զանն իտէրսինիդ :

Տիւգ .- Ջանն իտէրիմ քի , Վիզլթուար սօգաղընտաքի ճինսեթի իճրա իթտիրէն սիզսինիդ :

Մարքիդ .- Սիւպհան Ալլահ , օ ճինսեթի իճրա իթտիրմէքտէ նէ՞ մագսէտիմ օլապիլիր :

Տիւգ .- Էվլատըմըզը պիզտէն սիրգաթ իթմէք մագսէտի :

Մարքիդ .- Լաքին սիզ պէնի քիմի՞ զանն իտիեօրսունուղ :

Տիւգ .- Մա՛տամ , սիզի պիր ճանվէր զանն իտիեօրումա : Պուն տան պաշգա տա , սիզի իթապ իտէճէք տահա բէք չօդ սէպէպլէրիմ վար տըր :

Մարքիդ .- Օնլա՞ր նէ տիր :

Տիւգ .- Պիր ազտան անլարսընըդ , Էվլէլ էմիրտէ , շու Վիզլթուար սօգաղընտաքի ճինսեթի մատտէսինէ խիթամ վիրէլիմ :

Մարքիդ .- Շիւպհէլէրինիզտէ հալէա իսրա՞ր մը իտիեօրսունուղ :

Տիւգ .- Էվվէթ , մատամ :

Մարքիդ .- Էլինիզտէ իսպաթընըդ օ՛լմաեարագ մը :

Տիւգ .- Մա՛տամ , պէնիմ իշին պու պապտէքի իսպաթ շու տուր , վէ պու տա պէնիմ իշին պիր սահիհլիք տիր : Եա օ ճինսեթի սիզ իճրա իթմէմիշսինիլ տիր , վէ պու հալտէ , Էվլատըմըզըն նէրէտէ պուլունտուղունու գապիւնիկ իւզրէ պիւմէսիկինիկ կիպի , իֆատէլէրինիկ տէ , մահգա պէնի հիւքմիւնիւղ թահթընտա պուլունտուր՝ մագ մագսէտիլլէ սըրֆի եալան տըր :

Մարքիդ .- Էվլատընըզըն նէրէտէ օլտուղունու պիլիրիմ :

Տիւգ .- Պու խուսուստա եէմին իտէր՝միսինիդ :

Մարքիդ .- Էվվէթ միւսիւ , եէմին իտէրիմ :

Տիւգ .- Իմտի , մատամ , սիզ օ ճինսեթի իճրա իթմիշսինիլ տիր :

Մարքիդ .- Նէ՞ տիմէք , պէն ճինսեթի մի իճրա իթմիշիմ :

Տիւգ .- Էվվէթ , մատամ , վէ եադընտա . . .

Մարքիզ .— Եազընտա նէ՞ օլաճաղ .

Տիւգ .— Եազընտա ճէնապը Ալլահա ճէվապ վիրէճէքսինիզ .

Մարքիզ .— Միւսիւ , զսթէն Հազգ թէալա պէնի մուհաքէմէ իտիեօր , վէ պէնիմ մասում վէ պիկիւնաճ օլուպ օրմատորըմը պիւրի .

Տիւգ .— Տիմէք տիր բի , սիզ , Ալլահտան տա զօրգ մաեօրսունուզ .

Մարքիզ .— Նէ՞տէն .

Տիւգ . Լաքին Ալլահ ահրէթտէ սիզի մուհաքէմէ իտէճէկի կիպի , պուրատա տախի ինսանլար վար տըր .

Մարքիզ .— (Տիւգ իւն թէհտիտամիզ հարէքթիւնտէն տիթրէմէկէ պաշլաեարազ .) Խնսանլար մը .

Տիւգ .— Էվվէթ , մատամ , պու ալէմոտ պիր տէ ասալէթի պէշէրիեէ վար տըր .

Մարքիզ .— Նէ՞մէ լազըմ .

Տիւգ .— Էվվէթ , մահքէմէյէր պուլունմագտա տըր .

Մարքիզ .— Պէնիմ , մահքէմէլէր իյէ իշիմ եօգ տուր .

Տիւգ .— Գանուէն ու նիզամ վար տըր .

Մարքիզ .— Սիզէ սէօյլէեօրուլմքի , պէն պու շէյլէրտէն զօրգմամ , Հաթթա սիզտէն տախի զօրգմամ .

Տիւգ .— Օրասընը իյէրսուտէ կէօրիւրիւզ , վէ պէնտէն զօրգուպ զօրգմատըղընըը անլարըզ .

Մարքիզ .— Միւսիւ , իսպաթլար , սիզտէն իսպաթլար իսթէեէճէքլէր տիր , անլատընը մը , վէ սիզ տէ օ իսպաթլարը կէօթէրէմէճէճէքսինիզ , Մուախիսարէն ումուրը ճինալյեէեէ միւթէալլիզ օլարազ իգամէ իթտիկինիզ տավանըն թէքմիլ հիսապը սիզէ աեխտ օլաճաղ տըր .

«Սիզին շիւպհէյէրլինիզէ հաքիմլէր էհէմլիյեթ վիրմէեէճէքլէր տիր .

Տիւգ .— Սիզին զանընըզ գատար տէյիլ , մատամ .

Մարքիզ .— Նէ՞ տիմէք իսթէրեօրսունուզ .

Տիւգ .— Մատամ , հէր նէ գատար վիգթուար սօգաղընտա իրթիքեապ իյէտիկինիզ ճինաեթ , զաեթ վէխիմ իտէ տէ , պու թիւմէ իյէ եալընըզ անընլա սիզի իթհամ իթմէեթիւզ , տիկէր պիր ճիւմէ իյէ տախի իթհամ իթմէքտէեթիւ .

Մարքիզ .— Մատէմքի գուվվէյիլ լէխայեիւլիեէնիզ պու տէրէճէ քէսպի հէեէճան իթմիշ տիր , եարը եօրտա տուրմամանըը իսթար իտէրիմ .

Տիւգ .— Եկէրչի Վիլթուար սողաղընտաքի ճինաեթ վաղըս-
սընտա սիլէ գարչը իսպաթլարըմ եօյ իսէ . . .

Մարքիդ .— Հէլէ օ խոստուտա իսպաթլարընըղ օյմաուրղընը իգ-
րար խոխիղ , Վաղը օյան իփատէլերինիղ , աուալէթ ու զարաղընըղ-
լա հասըլ օլմուշ պիր թուգըմ տիվանէճէ զանն ու զընտաղարտան ի-
պարէթ տիր :

Տիւգ .— Օհօ , մաուտա , բէք չարուղ ճէտարէթլէնտինիղ :

Մարքիդ .— Էվվէթ , էվվէթ , պունտան ֆաղլա պիր շէյ եօյ
տուր :

Տիւգ .— Խայր , մաուտա , էօյլէ տէյլի , Եկէրչի էվիմի եաղտըր-
տըղընըղտան , խըգմէթքեարլարըմը դաթլ ու թէլէֆ իթտիրտիկինիղ-
տէն , վէ էվլաուրմը աչըրթտըղընըղտան պէրի երկիրմի սէքիղ սէնի
կէշմիշ իսէ , վէ Եկէրչի պուլ գաուար ուղուլն միւտտէթ էվվէլ զու-
հուրա կէլմիշ օյան պիր վաղըսնըն իսպաթլարընը էլտէ իթմէք միւշ-
քիւլ իսէ , իքինճի վաղըս պուլ գապիլտէն օլամաղ :

Մարքիդ .— Հա՛նկը վաղըս :

Տիւգ .— Պիր աղտան անլարսընըղ :

Մարքիդ .— Նիհաեթ , հէր նէ իսէ սէօյլէեւին :

Տիւգ .— Համո օլսուն օ վաղըս երկիրմի սէքիղ սէնէ էվվէլ
զուհուրա կէլմէեիպ , եալընըղ պիր գաշ այ էվվէլ զուհուրա կէլմի
տիր :

Մարքիդ .— Պէնիմ իչին սայքի իպրանիճէ սէօյլէնօլսունուղ :

Տիւգ .— Իշթէ պուլ սէպէպլէ , իղթիղա իտէն մալիւմաթը բէք
չարուղ պուլմուշում տուր :

Մարքիդ .— Հա՛ հա՛ :

Տիւգ .— Իսպաթլարըմ էքսիք տէյլի տիր :

Մարքիդ .— Իյի եա կյի եա :

Տիւգ .— Շիրէքլէրինիլի պիլիեօրում :

Մարքիդ .— Տահա պաչգա՞ :

Տիւգ .— Պաղը չահիտլերիմ տէ վար տըր :

Մարքիդ .— Օնա քի՞մ շիւպհէ իտէր :

Տիւգ .— Կիւլիւեօ՛րմուսունուղ :

Մարքիդ .— Ֆիլվաղը պուլ գաուար կիւլիւնճլիւ պիր շէյ իշթ-
մէմէշիմ տիր :

Տիւգ .— Տիմէք տիրքի , նէ՞ տիմէք իսթէտիկիմի անլամաեօր-
սունուղ :

Մարքիզ .- Խայր, անլամանօրում:

Տիւզ .- Բէք ալէա, շիմտի էյղահը մատտէ իտէճէերիմ:

Մարքիզ .- Իյղահաթընըղա պէրլէնօրում:

Տիւզ .- Երկիրմի սէքիզ սէնէ մուգատտէմ օլլումա թէարրուզ

իթտիքտէն, վէ սէվկիւլիւ էվլատըմըզը զասպ իտէրէք, վէ պէլքի տէ պու մասուումու սէֆիլ Գըլարագ, Անժէլէ վէ սլանա բէք պիւսիւք պիր ֆէնալըզը մուճիպ օլտուգտան սօնրա, առաքլէթինիզ հէնուզ թէսկին օլունմամըչ, վէ էնթիգամընըզ խօշնուտ իտիլմէմիշ իտի:

Մարքիզ .- Պէն պիրլսինի սէվէրսէմ, սէվէրիմ, լաքին թահգիր իտէրսէմ . . .

Տիւզ .- Զիեստէսլլէ թահգիր իտէրսինիզ, տէյիլ մի:

Մարքիզ .- Էվվէթ, անճագ պու սէօղլէրինիզտէն նէ նէթիճէ լըգարաճագսընըզ:

Տիւզ .- Շու նէթիճէյի չըգարմագ իսթէրիմ քի, պիր գաչ այ էվվէլ սիզ պէնի գաթլ ու թէլէֆ իթմէքիկի տիւշինմիւշ իտինիզ:

Մարքիզ .- Իշթէ եէնի պիր հավատիս տահա:

Տիւզ .- Էօյլէ մի զանն իտիւօրսունուզ:

Մարքիզ .- Հալպու քի, պու սապահտան պէրի տիր օլ գատար դարիպ շէյլէր իշիտիւօրում քի, պունտան տօլաեը ասլա իզհարը թէահճիւպ իթմէմ:

Տիւզ .- Լաքին, մատամ, պու զաեէթլէ ճիտտի պիր մատտէ տիր:

Մարքիզ .- Էօյլէ օլտուգունա ինանըրըմ, ֆագթթ պէնիմ տէ, պու շէյլէրի կիւլէրէք թէլագգընա սէպէպլէրիմ վար տըր:

Տիւզ .- Նէ սէպէպլէրինիզ վար տըր:

Մարքիզ .- (Իսթիհզա իլէ) Աղիզիմ տիւզ, վագթիլլէ սիզ թէ- ճէննիւն իթմէտինիզ մի:

Տիւզ .- Թէճէննիւն իթտիկիմի սիզէ քիմ սէօյլէտի:

Մարքիզ .- Զանն իտէրիմ քի, սիզ սէօյլէտինիզ:

Տիւզ .- Էյ:

Մարքիզ .- Պու ճիննէթինիզին եէնիտէն սիզէ թարի օլմուշ օլ- տուգունու զանն իթմէճիմսինիզ:

Պու իսթիհսա, տիւզիւ սօն տէրէճէ հիտտէթլէնտիրաիկինտէն, գարըսընըն պիլէկինտէն թուլթուպ, պիր նէվի խըլմ ու զազապ իլէ:

— Թէճէննիւն իտիպ իթմէտիկիմի շիմտի սիզէ կէօսթէրէճէ-

երիմ, տէտի:

Մարքիզ .— Պիր սաաթտան պէրի տիր պէնիմէ կէօրիւշէրէ գուլլանտըղընը լիսանը գուլլանմագտա տէվամ խտէրսինիզ , օլ պապ տէքի գանաաթը էֆքեարըմը սուհուլէթլէ իղալէ խտէմէզսինիզ ,

Տիւգ .— (Սէտասընտա վէ հարէքէթինտէ պիր հալը մախսուս հիսս օլունարագ .) Բիրօ իսմինտէ պիր գատըն թանըմըսընը ,

Մարքիզ .— Խալը , Բիրօ իսմինտէ քիմէքի թանըմամ :

Տիւգ .— Երլան , Բիրօհու թանըմագսընը հա :

Մարքիզ .— Խալը , թանըմամ տիեօրում :

Տիւգ .— Պագաթ սէնին իլէ արամըղտա պիր իմթիզան գապի տիր կիպի պու իմթիզատան պահս իթմէր իւղրէ իւք տէֆա թա-
րաֆընտան պանա կէլէն գատըն պու Բիրօ տուր :

Մարքիզ .— Միւսիւ տիւգ , աչգ ու սէվտամըղըն կիւղէլ կիւնլէրի ապլա օլմամը իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ , պէօյլէ թէքիֆսիղճէ կէ-
րիւշմէքիկինիզ , հէման օ եօլտա կիւնլէրի խաթըրա պրագմագտա տըր :

Տիւգ .— Էյ էնկէրէք երլանը , իսթիհզանը պէր թարաֆ էթ տէ , լագըրտըլարըմը տինլէ :

«Բիրօհու թանըմաեօրսան , էլէնի թանըն եօրմուսուն :

Մարքիզ .— Էվլէթ :

Տիւգ .— Գաֆայարըն ձէլլատը լագապըլլա մաարուֆ օլան իվար իսմինտէ տէ պիրիսինի թանըմըսընը :

Մարքիզ .— Խալը :

Տիւգ .— Պագաթ պու էլէնին շէրիքի տիր :

Մարքիզ .— Շէրիքի մի :

Տիւգ .— Էվլէթ , անըն այրըլմագ շէրիքի տիր :

Մարքիզ .— Աճայիպ , էլէնին քեաֆֆէյի թանըտըղլարընը թա-
նըմաեա նէ՝ մէճպուրիեթլիմ վար տըր :

Տիւգ .— Լաքին պուսու թանըրսըն :

Մարքիզ .— Էլէնտէն այրըլմաեան պու շէրիքի մի :

Տիւգ .— Էվլէթ , օն տէֆա , պին տէֆա , Էվլէթ :

Մարքիզ .— Հալպու քի նիլին թանըեաճաղըմ :

Տիւգ .— Զիւնքի Բիրօ վէ իվար իքի հայտուտ տըրլար :

Մարքիզ .— Պունա սայիր պիր իսպաթ եօղ տուր . ֆագաթ էօյ-
լէ օլա , պանա նէ :

Տիւգ .— Պու իքի հայտուտլար սէնին մաեթթինտէ տիրլէր :

Մարքիզ .— Պէնիմ մաեթթիմտէ մի տիրլէր :

Տիւգ .- Էվվէթ , վէ պիր դաշ կիւն Էվվէյ սէնին Էմբին իլէ պէ-
նի թէլէֆ իտէճէք իտիլէր :

Մարքիզ .- Պիր դաշ կիւն Էվվէյ մի :

Տիւգ .- Էվվէթ , դեկտեմբեր 10 տա :

Մարքիզ .- Դեկտեմբեր 10 տա , պէն սիդին քիմ օլտուղունուղու
պիլմէեօրտում :

Տիւգ .- Եալան սէօյլէեօրտուն :

Մարքիզ .- Պու խուսուստա եէմին իտէրիմ :

Տիւգ .- Հէր նէ տախի օլսա , անլէր պէնիմ նէրէտէ օլտուղումու
պիլիր իտիլէր :

Մարքիզ .- Սօնրա :

Տիւգ .- Սօնրա , սէն անլէրէ , պէնիմ Էվիմէ կիրմէրիկի Էմբ
իթտին :

Մարքիզ .- Եալան տըր , պէօյլէ պիր շէյ Եարմագտա նէ մագ-
սէտիմ օլապիլիր :

Տիւգ .- Շիւպհէսիզ մագսէտինիզ պէնի Էօլտիւրմէք իտի :

Մարքիզ .- Սիդին պէրհանաթ օլտուղունուղու պէն խապէր ալ-
տըղմտա , եէնի պիր իզտիվաճա սիդի լազը դըլմագտան զայրի պիր
շէյ տիւշիւնմէտիմ :

Տիւգ .- Սէնին տէ պու սէօյլէտիկին եալան տըր :

Մարքիզ .- Բէք սահիհ տիր , վէ Լէն , պէնիմ Էմբիմ օլմահա-
րազ սիդին խանէնիղէ կիրտիկինտէ , իւղէրինտէ սիլահը պուլուն-
մամագտա իտի :

Տիւգ .- Արգատաշընըն սիլահը օլապիլիր իտի :

Մարքիզ .- Պիլմէմ :

Տիւգ .- Այնի ադշամ պիր տիկէրինի դաթլ իթմէք իսթմէսինէ
պագըլըր իտէ , արգատաշընըն իւղէրինտէ սիլահ պուլունմուշ օլտու-
ղու անլաշըլըեօր :

Մարքիզ .- Քիմի :

Տիւգ .- Քէնտի ֆէսատլարընը անլամը օլմասը հագդընտա իքի
շէրիքինիդին շիւպհէ իթտիքլէրի դարարսըլ պիր քիմնէեի :

Մարքիզ .- Ֆագաթ պուշլարտան պանա նէ :

Տիւգ .- Թէլէֆ իթմէք իսթէտիքլէրի առէմ հանաթտա օլուպ ,
դաթէն օ պիր շահիտ տիր :

Մարքիզ .- Պանա դարշը մը :

Տիւգ .- Էվվէթ , օ իքի շէրիքի թանքահագ տըր :

Մարքիզ .- Լաբին պէնի :

Տիւզ .- Սէնին տէ անկէր իլէ շէրիքիլին օլտուղունու իսպախ
իթմէկէ բէք չօգ վասըթալարըմ՝ վար տըր :

Մարքիզ .- Եալընըզ սէօզ իլէ իշ պիթմէզ :

Տիւզ .- Բիրօեու գօլլաթտըմ՝ չօգ տէֆա պուրանա կէլտիկի
կէօրիւլմիւշ :

Մարքիզ .- Պունունլա նէ իսպախ օլունուր :

Տիւզ .- Թարաֆընըզտան պանա իթտիկի թէրլիֆեր :

Մարքիզ .- Հագըզէթէն կիւզէլ իսպաթլար :

Տիւզ .- Իֆատէմ տահա պիթմէտի :

Մարքիզ .- Տահա նէ վար տըր

Տիւզ .- Պաշա չըգմանան իշպու ճինաեթ թէշէպպիւսիւնտէն
ազ սօնրա իրի օղլումտան պիրիսինի պուլմուշ օլտուղումու իսպէր
ալմըշաընըզ :

Մարքիզ .- Իվվէթ :

Տիւզ .- Իշթէ սնտան սօնրա , տէհշէթլի եէնի տէսիսէլեր իլէ
ֆաթիլեամ իշինտէ եաս ու մաթէմ վէ ալթիւսթիւք իլլասընա չա-
լըշաընըզ տըր :

Տիւզ իլէ մարքիզ արասընտա միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու
ճէրէեան իտէն իշպու մուպահաստա , իրիսի տէ , հէնուղ նէթիճէ
վէ գարար սաաթը վիրուտ իթմէմիշ իտուկինի անլատըզլարը ճի-
հէթլէ , գօւվվէթլերինի քեամիլէն թիւքէթմէմիշլեր իտի :

Տիւզ , մարքիզին տէ անլատըղը իւզըն , քէնտի մէթալիսպաթընտա
ղաեթ սէրթ պուլունահագ իտի : Օլանէ տէկին , տիւզ , եալընըզ
պազըքէրլիլէրտէ , թապիեաթընի կիտիշի իճապընճա հիտտէթլէնմիշ
օլուպ , լաքին , ասըլ զաղապընի , առապէթինի , թահգիրինի , վէշահ-
սըլ միւրատըր գավի վէ մէթիսինի իպրազ իթմէկի , պէօյլէ իսթէ-
րիմ՝ վէ պէօյլէ օլմագ լազըմ տըր : տիեհճէկի զէմանա սաղլամագ-
տա իտի :

Մարքիզ տաթի , տիւզիւն ըանա տէրք իթտիկի վէճ՝ իւզըն ,
քէնտի մուգապէմէթինտէ սէրթ վէ ինատըն օլահագ իտի : Պինաէն
ալէյհ չիմտիքի հալտէ եալընըզ իսթիհզա իլէ իքթիֆա իտիպ , ասըլ
միւրալիլիք , էյլէնմէքլիք , վէ հաթթա գատընլարա մախսուս օլան
թաթէթ սիւրհընը , տիւզիւն , ըիւրղաղապ օլահազը , վէ պու արա
քէնտիսինի , Տահա իյի տիւր պէնի էօլտիւրմէնիզ , նէթէքիմ . . .
տիեհճէկի վագթա հասը իթմէրտէ իտի :

Իմոյի, պուռ լքի միւնադաւաճըլար, հէր կիւնա սիրահար իլէ միւ-
սէլլահ խոխլէր :

Հէր նէ հալ խաէ, մատտմ Տիւրիէօ, վաղը ոլան սիւալա ճէ-
վապէն ,

— Ֆաղ-աթ պէն մի Ֆամիլիանըզն իշինտէ եաս ու մաթէմ
վէ ալթիւսթիւ-ք պրրապրիօրում, Բէճա խոէրիմ, սէոյլէին , նէ
վաղըթ , նէրէտէ , նա'սըլ վէ նէ' սուրէթլէ պու շէյլէրի եաքրեօ-
րում, տէտի :

Մարքիզ , պուռ սիւալի ոլ դատար թապիի պիր հալտէ իրատ
իթտի քի , տիւգ :

— Աճապա հաղըզ էթի հալի անլամաղ իւզրէ , զայրը սահիճ
վուգուաթը իլթիկամ վէ թէլլին իթմէքլէ եանըլը եօրմուեում կիպի
պիր միւլահադատա պուլունուրճասընա , շիւպհէլի պիր նաղար իլէ
մէրզումէնէ պաղտը :

Պատէհու միւմաիլէյճ , ալէնի սուրէթտէ չու սէօղլէրի իրատ
իթտի :

— Էվվէթ , սիզ , օղլումու պուլմուշ խոուկիմի անլատըզընըդտա ,
իդամէթ կեահըմը թահիթը նէղարէթէ ալտըլմըչսընըզ , վէ Ֆէլիքս
հաղըզնտա թահղըզաթա վալըզմըչսընըզ :

Մարքիզ .— Էվվէլ էմիրտէ Ֆէլիքս քիմ տիր :

Տիւգ .— Պէնիմ օղլում տուր :

Մարքիզ .— Պէն մի անըն հաղըզնտա մալիւմաթ ալմաեա գալ-
ղըչըլըմ :

Տիւգ .— Շիւպհէսիզ :

Մարքիզ .— Սահիճէն , պէնիմ տիւշիւնէճէք տահա մու հիմմ իշլէ-
րիմ վար տըր :

Տիւգ .— Ջանն իթմէմ :

Մարքիզ .— Սիզ պիլիբսինիզ , լաբին տէվամ խոին :

Տիւգ .— Օղլումուն' կէնճ պիր գըլա տիլտատէ օլտուղունու խա-
պէր ալմըչսընըզ :

Մարքիզ .— Սիննինին իթթիզատը տըր :

Տիւգ .— (Հէման թէհատտալէր պիր հալ իլէ) Էյլէնմէնին , մա-
տամ, Օլ կէնճ գըլ , հէր ճիհէթլէ օղլումա լաեըզ խոի :

Մարքիզ .— Օլ պապտէ սիզի թէպրիք իտէրիմ :

Տիւգ .— Իգտիվաճլաբը տա զաթէն քէնտի ալալարընտա գալաբ-
լաշտըլըլըշ խոի :

Մարքիզ .— Հազըգէթէն պու զարիպ :

Տիւգ .— Պէն տէ պու իղտիվաճա լուի ըրդա կէօթէրմիշ խոմ :

Մարքիզ , տիւգ իւ , կիւնս անյամասըղը պիր լիսան իլէ իֆատէի
հալ խոիեօր կիպի հայրէթլէ տինլէմէքտէ խոի . Անճազ , սատէճէ
պիր մէրազ տույղուսույա ,

— Էյ , տէտի :

Տիւգ .— Պիրտէն պիրէ օլ կէնճ գըզ զայպ օլտու :

Մարքիզ .— Նասըլ :

Տիւգ .— Աշըրըլտը :

Մարքիզ .— Պէսպէլլի մէղպուրէ , քէնտիսինի սէվէն պիր տիկէր
քիմէ թարաֆընտան աշըրըլմը տըր :

Տիւգ .— Խա'յր , Բիրօ թարաֆընտան աշըրըլմը տըր :

Մարքիզ .— Բիրօ մու :

Տիւգ .— Էվվէթ , շէրիբինիզ :

Մարքիզ .— Պու սէօյլէտիկինիզ զա'շ կիւնլիք վազըա տըր :

Տիւգ .— Սիզ պէնտէն տահա իյի պիլմէլիսինիզ , չիւնքի պու գըզ
աշըրմագըզ վագրասընտա , եախստ , տահա սօղլուսու իչպու քիւս-
թախանէ ճինաեթլին իճրասընտա սիզին տէ մէտիսէլինիզ պուլուն-
մագ տա տըր :

Մարքիզ .— Խա'յր , մէտիսէլիմ եօգ տուր , պունունլա պէրապէր
վուդուաթ վէ միւլահագաթընըզ պէտան խոինքի , պէն տէ , Բի-
րօնուն՝ Բօզէթի նէ՝ մագսէտլէ աշըրմըզ օլտուլունու իյզահ խոի-
պիլէեիմ :

Տիւգ տը Սէրտէօյլ , Բօզէթին նէ՝ վէճհլէ աշըրմըզ օլտուլուն-
նու մարքիզէ հիքեռնէ իթաի , վէ նագլիեթլինի պիթիրտիկինտէ
մարքիզ , շու եօլտա իֆատտէ պուլունտու :

— Լաքին թանըմատըղմ պու գըզը աշըրթմըզ օլտուլունմու նա-
սըլ զանն խոիպիլիեօրսուսուզ , Նիչին անը վապթ խոիեիմ : Տօղրու
սէօյլէեօրում , անըն զայպ ու նապէտիտ խոիլմէսինտէ պէնիմ նէ՝
մէնֆաաթըմ օլապիլիւր , Բէճա իտէրիմ , սէօյլէեին , սիզին իլէ հու-
սուլինի արգու իյլէտիկիմ եագընըզ թաազվուրունա , պու գըզ
զաշըրմագըզ ֆիլիլի նէ՝ ֆայտէ խոիպիլիւր :

Տիւգ .— Յագաթ ա սէֆիլ զարը , սահիհ տիւր ի պագը չաղ-
լարտա , աչգ ու սէվտա քէտէրլէրինին նէ՝ տէրէճէ թէհամիւլ օ-
լունմագ շէյլէր խոուկինի սիզ պիլմէզսինիզ . պունունլա պէրա
պէր , պիր ինսանըն քէնտի էօմրիւնտէ մէյե շ թոէե վէի քէտէ- ուր

կէլմէ տիւշար օլմասընտան նէ՝ կիպի ահվալ զուհուրա կէտիկինի պիլմէզ տէյիլսինիզ, վազաա սիզին դալպինիզտէ էսէրը մուհապպէթ վէ աչդ ու սէվտա ապա մէվճուտ օլմամը խաւ տէ, պու ճիւմէ իլէ տիկէրէրին դալպէրինտէ մուհապպէթ վէ աչդ ու սէվտա ապա-րընըն վիճուտ պուլտու զուհու բէք տէա պիտիկինիզ իսքեաթ օլմուշում տուր: Իշթէ սիզ տէ, պու եօլտա պիւր պէտպալսթ աչդ ու սէվտա մէյեուսիեթինէ օղլումու տիւշար զըլտընըզ, էսէֆ խաւ-րիմքի, պու խուսուստա տախի բէք ալէա մաւաֆֆազ օլտուհուզ:

Շէօյլէքի, պու կիւնքի կիւն Ֆէյիքօ, սէվտիկի գըզըն էսըարի, սուրէթտէ դայպ ու նապէտիտ օլմասընտան ֆէվզէլատէ միւքէտտէր օլարագ, վէ թէլէֆ խալիլպ խալիմէտիկի, եալիստ դէհիլլէնիպ զէհիր-լէնմէտիկի մալիւմ օլման մէզպուրէ հազգընտա իզթիրապաթը ազիմէտէ պուլունարագ, առէթա հաեաթ իլէ մէմաթ արասըն-տա դալմըշ, վէ վազըթ պէ վազըթ հէքիմէր տախի բէնտիսինտէն գաթը իւմիտ իթմէքտէ պուլունմուշար տըր:

Իշթէ, սիզին մուհիպի նէֆրէթ տէսիսէլէրինիզին մէքուհ նէ-թիճէսի պու տուր, վէ հէր նէ դատար սիզ, մասում վէ պիկինահ օլտուղունուղու խտաա իթմէքտէ իսէնիզ տէ, պէն, թէէմին իտէ-րիմքի, պու ճինաեթի իճրա իթտիրէն, սիզին ճէհէննէմի առապէ-թինիզ օլմուշ տուր: Էվաաթը պէօյլէ զալիմանէ վուրմադլա, պէնի, եանի անըն բէտէրինի վուրտուղունուղու լանա պիլիեօրտուհուզ, վէ պու խուսուստա քեալիլէն մուվաֆֆազ օլտուղունուղու իզրար ու իթիրաֆէ մէհպուրում:

Մարքիզ. — Ֆադաթ շու գըզ դալըրմադլըն ֆալիլի Բիրօ օլ-տուղունու սիզէ քիւմ զանն իթտիրիեօր, Տիկէր պիւր գատըն մը:

Տիւզ. — Խալի:

Մարքիզ. — Հիշ տէյիլ իսէ, Բիրօեու կէօրմիւշլէր մի, քէնտիսի-նի թանըմըշլա մը:

Տիւզ. — Խալի:

Մարքիզ. — Օ հալտէ, պու նէթիճէ նէքէտէն չըգըեօր:

Տիւզ. — Բիրօ սիզին շէրէրինիզ տիր, վէ եալընըզ, սիզ մատամ, եալընըզ սիզ տիեօրում, պիզէ ֆէնալըզ իթմէք իսթէեօրտու-նուզ, էվվէթ, եաբըլան շէյի եաբտըրան, եալընըզ, սիզին, պիզէ գարշը բէն ու առապէթինիզ, վէ էֆրեալը առալէթճուեանիպ ու օլմուշ տուր, Բիրօ, հէր նէ գատար գատըն թայֆէսինտէն իսէ տէ, էն ալլապ ճանիլէր կիպի հիսսիեաթը ճինաեթիքեարանէեի

վէ է՛ն սէպաթլը հայտուտլար միսիլլու սէպաթ ու ճէսարէթի հա-
յիզ պուլունմուշ տուր: Նիհաեթթ քէնտիսի հիշ պիր ճինաեթթուն
րիւճաթ իթմէեէն, վէ իճապը հալէ կէօրէ, գատուն էլպիսէսի քէն-
տիսինի թաղեիզ իթտիկինտէ, տէրհալ էրքէք զըեաֆէթինէ կիրէն
պիր գարը տըր:

Վագաա տիւզ, մարքիզէ էօյլէ շէյլէր սէօյլէտի քի, մէզպուրէ,
պու շէյլէրի տնլաեամատը, վէ օլ պտպտէ քէնտիսի քեամիլէն պի
պէհրէ պուլունմագտա խտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ միւմաիլէյ-
հին իֆատաթ վէ ազվիեաթը վագըրասընտան ճիւտտէն տիւչարը իզ-
թիրապ ու էնտիշէ օլմաեա պաշլատը:

Իֆատաթ վէ ազվիեաթը մէզըիւրէտէն, տիւզիւն, գաթիլէն
հիշ պիր շէյտէն խապէրի օլմասա պիլէ, բէք չօգ շէյլէր հագգըն-
տա վէխիմ՝ շիւպհէլէրի պուլունտուլունու, վէ պաղը մուամմալա-
ըն թէլինի էլտէ իթմիշ իտուկինի, վէ նիհաեթթ միւմաիլէյհին,
հագգէթէն մուխաթարալը օլմագ տէրէճէսինէ կէլտիկինի մէզպու-
րէ տնլամագտա, վէ ֆագաթ մարքիզ, տախիլէն տէհշէթլի վէսվէսէ
վէ գօրգուլարա կիրիֆիթար օլմուշ օլմասըյլա պէրապէր, խարիճ-
տէն պունա տայիր հիշ պիր հալ կէօթթըմէմէքտէ, վէ սիւքիւնէթի
ազիմէ իշինտէ պուլունուեօր կիպի կէօրիւնմէքտէ խտի: Նիհաեթթ,
մարքիզ, տիւզէ շու եօլտա պէեանը հալ իյլէտի:

— Պու գատար սէօղլէր իլէ նէ՞ նէթիճէ չըգարմագ իթէեօր-
սունուզ, չիւնքի իզըար իտէրիմ՝ քի, պու իֆատէլէրինիզ՝ պէքլէտի-
կինիզ թէէսսիրի պէնտէ հասըլ իթմէքտէն չօգ ուզագ տըրլար:

Տիւզ. — Նէ՞ կիպի թէէսսիր:

Մարքիզ. — Տիմէք իսթէեօրումքի, սիզլին պու սէօղլէրինիզ պէ-
նի տիւչարը տէհշէթ գըլմաեօր:

Տիւզ. — Տիմէք տիրքի, սիզ գօրգմաեօրսունուզ, տիլթրէմէ-
եօրսունուզ:

Մարքիզ. — Խա՛յր, վէ հաթթա սօղուզ գան իլէ սիւալիմի թէք-
րար իտէրիմ:

Տիւզ. — Հա՛նկը սիւալինիզի:

Մարքիզ. — Վագը օլան իֆատէլէրինիզտէն նէ՞ պէքլէեօրսու-
նուզ սիւալիմի:

Տիւզ. — Պուրասընը պէեան իթմէքլիկիմտէն էվվէլ, միւսատէ
խտինքի, իֆատէլէրիմի մուխթասար գըլաեըմ:

Մարքիզ. — Բէք իյի:

Տիւգ .— Սիրի իթ համ խախտութեամբ:

Մարքիզ .— Եվ վէլ էմիրտէ նիշին:

Տիւգ .— Եվ վէլ էմիրտէ շունուն իշին քի: 1813 սէնէսի իպթի-տասընտա Վիգթուար սօգաղընտարի խանէմէ սիզ գաւտագ պը-րագաըրտընըզ, վէ սօնրա տա օրատարի իրի խըղմէի քրարալարըմը գաթլ ու թէլէֆ, վէ պու շէյլէրի, մահգա էվատորը աչըրմագ մագ-սէտիլէ մէվզըրի իճրաեէ վաղ իթտիրտինիզ, էվատորը աչըրթ մագա մուվաֆֆաղ օլտունուզ, չիւնրի պու կիւնրի կիւն անըն նէրէ-տէ պուլունտուղունու պիլիւրօրունուզ:

Մարքիզ .— Միւսիւ, պու ազվիւթ նէ գատար աղըր իսէ, իս-պաթընը իթմէքիլք տէ օլ գատար մուշքիւլ տիւր:

Տիւգ .— Մա'տամ, պու խուսուստա թահզըգաթ իճրա խտիլէ-ճէք տիր:

Մարքիզ .— Ձաթէն լէք չօգ թահզըգաթ իճրա խտիլմիշ տիր:

Տիւգ .— Եվ վէթ, մատամ. անճագ էկէր շիմտիեէ գատար խտի-լէն թահզըգաթ տան հիշ պիր շէյ խապաթ օլունմամըշ իսէ, սէպէ-պի, քիմսէ իւզէրինէ շիւպհէ խտիլմէմէսի քէյֆիեէթի տիր:

Մարքիզ .— Տիմէք տիր քի, սիզ, պու վագըա, հայտուտարըն իշի օլտուղունա ինանմաեօրսունուզ:

Տիւգ .— Եվ վէթ, սիլին հայտուտարընըզըն, եանի մէմուլարը-նըզըն պու վագըատա ֆայիլ օլտուղլարընա ինանրըմ:

Մարքիզ .— Նիհաեէթ նէ՞ օլաճագ տըր:

Տիւգ .— Հիւքիւմէթի առլիեէնին տախի պէնիլիէ հէմէֆքեար օլուպ օլմատըղընը անլաեաճագընըզ:

Մարքիզ .— Տէվամ խտին, միւսիւ:

Տիւգ .— Պունտան գաթլինաղար, մատամ, չըգան դեկտեմբեր 1() տա, պէնի գաթլ ու թէլէֆ իթմէլէրինի իքի հայտուտա էմր իթ-միշ օլմանըգտան տօլանը սիզի իթհամ խտէրիմ: Շիւպհէսիպ պու ճէ-նանէթի իճրա իթտիրմէք իւզըէ, անլէրէ պիր իւճրէթ տէ վիրմիշ-սիւնիզ տիր: Իվար իլէ Բիրօ՝ պու ճինանէթի իրթիքեապէ թէսատտի պինիզ տիր: Իվար իլէ Բիրօ՝ պու ճինանէթի թօրթօնինին գահվէխա-թիմիշլէր տիր: Պիր արա, իքիսի պիրլիքտէ թօրթօնինին թաագիպ խտէն պիր նէսինաէ պուլունտուղլարընտա, քէնտիլէրինի թաագիպ խտէն պիր նէսինաէ պուլունտուղլարընը, վէ իւզէրլէրինէ էճնէպի թարաֆընտան թանըլմը օլտուղլարընը, վէ իւզէրլէրինէ նէղարէթ խտիլտիկինի դանն իլէ, Իվար, պու էճնէպիտէն գուրթուլ-մագ իւզըէ, մէրգուսու պիր թագըրիպ տուղաղա տիւշիւրմիւշ, վէ օրատա անը աղըր սուրէթ տէ եարալամըշ տըր:

Մարքիզ .- Պու ճինաեթին մէտուլո՞ւ տա մը պէնիմ :

Տիւգ .- Շիւպհէսիզ :

Մարքիզ .- Էօյլէ օլտուղու հայտէ , տիւնեատա նէ՛ գատար ճիւնաեթ գապիլի իճրա իսէ , քեաֆֆէսինի պանա հասը իտին :

Տիւգ .- Բիրօ՝ էվլիմէ եալընըզճա կիրաւի , վի էկէլչի թասալ վուրը ճինաեթ քեաթանէսինի մէվզըլի իճրաեթ վաղ իտէմէալի իսէ , սէպէպի , նիեթի ֆասիտէլէրինի անլաեանլար թարաֆընտան պունա վագըթ պըլագըլմամասը տըր :

Մարքիզ .- Բէք իյի , ֆաղ աթ պու շէյլէր հէր պէնիմ գապահաթըմ մը տըր :

Տիւգ .- Էվլիէթ , չիւնքի ճինաեթի էմը իտէն սիպսինիզ :

Մարքիզ .- Իֆատէլէրինիզին սօնու կէլտի՞ մի :

Տիւգ .- Խա՛յը , հէնուզ կէլմէտի :

Մարքիզ .- Տէվամ իտին միւսիւ , սիլի տինլէեօրում :

Տիւգ .- Էլհասըլ սիլի , օն տէօրթ օն պէշ կիւն մուգատտէմ : Բիրօ իլէ Իվար մարիֆէթիյլէ Բօլէթի աշըրթմըշ օլմանըզտան տօլաեը իթհամ իտիեօրում :

Մարքիզ .- Բէք ալէա , պէն տէ իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ սիլէ սօրուեօրում : պու սէօլլէրտէն նէ՞ նէթիճէ չըգարմագ իսթէեօրսունուզ :

Տիւգ .- Շու նէթիճէյի չըգարմագ իսթէեօրում քի , Բօլէթի պանա թէսլիմ իթմէլիսինիզ :

Մարքիզ .- Նա՛ւըլ քի , պիր արա տա , օղունուզու թէսլիմ իթմէքլիկիմի թալէպ իտիեօրսունուզ :

Տիւգ .- Իլէրուտէ օղունուտան տախի պահա իտէրիզ , Շիմտիլթ պու կէնճ գըլզ հաղ զընտա պահա իթմէքլիկիմիզ լաղըմ տըր :

Մարքիզ .- Բէք իյի , լարին , պէն պու գըլը նէ՞րէտէն պուլաեըմ :

Տիւգ .- Պանա լաղըմ տըր , պէն օնու պիլիլիմ :

Մարքիզ .- Սիլէ լաղըմ օլտուղու իչին , իսթէրիմ տիեօրսունուզ :

Տիւգ .- Էվլիէթ , իսթէրիմ :

Մարքիզ .- Պէնիմ , պու գըլը սիլէ թէսլիմ իտէպիլէճէկիմէ Ինանը՞եօրմուսունուզ :

Տիւգ .- Էվլիէթ :

Մարքիզ .- Հալպուքի , պէնտէն մաթլուպունուզ , միւլթինսիզ պիր շէյ տիր :

Տիւզ .- Նէտէ՞ն :

Մարքիզ .- Զիւնքի թէքրար խտերիմ, պէն անըն ներէտէ օլտու-
ղունու պիլմէմ :

Տիւզ .- Բիրօնուն ներէտէ խոսկիւնի պիլիեօ՞րմուսունուդ :

Մարքիզ .- Խա՛յը, անը տախի պիլմէմ :

Տիւզ .- Եալան սէօյլէնօրսունուդ :

Մարքիզ .- (Ու մտ շլարընը չէքերէք .) Խաթէտիկինիդէ ինանմաեա
սէրպէսթսինիդ :

Տիւզ .- Մա՛տամ, ճէվապլարընըդ տիւշիւնիւնիդ :

Մարքիզ .- Պէն զաթէն հէր չէյի տիւշիւնմիւշիւմ տիւր :

Տիւզ .- Էլէնին պուլունտուղու մահէլլի սէօյլէմէք խաթէմէ՞դ-
միսիդ :

Մարքիզ .- Պիլմէմքի սէօյլէեիմ :

Տիւզ .- Փապաթ մերդումէ, սիդէ խապէր վիրմէղտէն Բարիսի
թէրք իթմէմիշ տիր :

Մարքիզ .- Պունտա հապգընըդ վար տըր, միւսիւ . պէնիմէ էլ
վէտա իթմէք իւղըէ պուրաեա կէլմիշ տիր :

Տիւզ .- Սիդէ մէքթուպ տախի եաղաճապ տըր :

Մարքիզ .- Գապիլ տիր :

Տիւզ .- Պու հալտէ, քէնտիսինին պուլունտուղու մահէլլի խա-
պէր ալաճապսընըդ :

Մարքիզ .- Հայ հայ :

Տիւզ .- Օլ վապլթ պանա սէօյլէեհէճէ՞քմիսինիդ :

Մարքիզ, տիւզիւն քէնտիսինտէն զիեատէ իպթիտարը պու-
լունտուղունու, վէ պու խոստուտա միւմաիլէյհէ մուվաֆֆապթ
կէօսթէրմէք, էմնիլիէթիլինի գաղանմապ ճիհէթիլլէ տէ էլլէմ խոս-
կինի տիւշիւնէրէք :

— Բէք իյի, միւսիւ, մատէմքի նահադգ եէրէ պանա հասր
էյլէտիկինիդ քեաֆֆէյի ճինաեթիւրտէ պիտուչում, էլէն հադգըն-
տա ալաճաղըմ մալի մաթը մէմնունէն սիդէ թէպիլ իլմէկէ բուի
տա կէօսթէրիւրիմ, տէտի, վէ ֆիքրիտէն տախի, -վապլթ դա-
ղանալըմ, տէյի միւլահաղա իթտի :

Տիւզ .- Բէք իյի, ֆապաթ մատամ, պէնի տինլէեին :

Մարքիզ .- Տիւնէօրում, միւսիւ, մահէլլի խապէր վիրմէք իլին

Տիւզ .- Բիրօնուն պուլունտուղու
սիդէ սէքիդ կիւն մէօհլէթ թայիին խտերիմ :

Մարքիզ .— Սէրիզ կընն միւ .

Տիւզ .— Էվլէթ , մատամ , պիր սաաթ ֆաղլա պէրլէմէմ , Էկէր-
չի սէքիզ կըննէ գատար սիզէ սէօյլէտիկիմի ետրմաղսանըզ , սիլի հիւ-
քիւմէթէ դամմաղլաեաճաղըմ :

Մարքիզ .— Սի՞ր մի պէնի դամմաղլաեաճաղսընըզ :

Տիւզ .— Էվլէթ , պէն :

Մարքիզ , պու արա իսթիհզաքեարի պիր սուրէթտէ կիւտիւ-
կիւնտէն , տիւզ , պիւսպիւթիւն քէնտինտէն չըզարազ ,

— Ա՛հ , մատամ , սիլի հիւքիւմէթէ դամմաղլաեաճաղըզմ ! խո-
սուսընտա պանա մէյտան օղուեօր կիպի դանն օլունուեօրսունուզ ,
Ֆադաթ պու շէյի նի՛չին ետրմաեաճաղըմ , Պունու ետրմաղտան
քի՛մ պէնի մէնն խտէպիլիւր , Էկէրչի ճէսարէթինիզ վար խտէ , խուսու-
սիլլէ Էկէրչի միւզիթէտիր իսէնիզ , ճէվապ վիլլինիզ , տէսի :

Մարքիզ .— Լաքին , միւսիւ , պէն սիլլին զէվճէնիզ օլմուշում
տուր :

Տիւզ .— Սօնրա՞ :

Մարքիզ .— Իսմինիլի թաշըմըշըմ տըր :

Տիւզ .— Նէ՞մէ լուղըմ :

Մարքիզ .— Հասըլ օլաճապ բէղալէթի տիւշիւնմէեօլմուսունուզ :

Տիւզ .— Բէզալէթ մի . . . Պէլքի , մա՛տամ , սօնրա տա մէրհա-
մէթտէն պահա իսէճէքսինիզ :

Մարքիզ .— Խա՛յր , միւսիւ , սիլլին մէրհամէթինիլի տիւշմէե-
րում :

Տիւզ .— Բէք իյի խախօրսունուզ սիլ , քիմէեթ մէրհամէթ իթ-
մէտիկինիլ , վէ քիմէեթի աճըմատըղընըզ հալտէ , պէն սիզէ նա՛սը
մէրհամէթ խտէպիլիլրիմ :

Մարքիզ .— Ֆադաթ , միւսիւ , քէնտինիլի պու մէրթէպէ չիտ-
տէթլէ միւտաֆաա իթմէեին , չիւնքի , հէնուզ սիլլին աեաղլարընը-
զա գարանմատըղըմը կէօրիւեօրսունուզ , Խա՛յր , խա՛յր , միւսիւ ,
սիլլտէն ապա վէ գաթա մէրհամէթ ու շէֆապաթ աիլէմէեօրում ,
վէ տիլէմէք տէ իսթմէմէմ , Սիլլտէն մէրհամէթ տիլէմէքտէն խտէ , պին
աէֆա էօլմէեթի թէրճիհ իլլէրիմ , անլաեօլմուսունուզ :

Տիւզ .— Ա՛հ , ճանվէ՛ր , շէյթա՛ն . . . հիչ պիր իսիմլէ եաս օլա-
նամաեան տտալէթ ու զարաղըն իճապընճա տտաղլարընտան իշ-
պու մէյեուսանէ նիտաի տէհչէթֆէլմանըն բէֆ օլունաճաղընըզ զա-
թէն անլաեօրտում , Իրատ իլլէտիկին սէօլլէրին , սէնին , զապթ վէ

թէսկին օլմազ թապիւհաթընըն միւզթէզասը օլտուղունա շիւպէնմ
եօգ տուր . ֆաղաթ պէնի տինլէ .

«Շունա էմինիմ քի , իճրա իթտիկին ֆէնալըզլարըն վէ խապա-
տա տըր . Հազդընտա կէօսթէրիմիշ օլան իթիտալ՝ հատտինի թէ-
խսթիմալ իթտիկին կիպի , սապը ու թէհամմիւլիւ իւհիեի տախի
օսանտըրտըն . Էվվէթ , հազդընտա ապա իսլրաղը մէհհամէթ իթմէ-
եէճէկիմ , վէ հիւքմիւ ատալէթ , դանուն , վէ ճէլլատ միսիլլու պի-
լա ըիզգաթ տալլանանաղըմ , թայիին իթտիկիմ մէօհէթտէն ֆաղ-
լա պիւր կիւն , պիւր սաթ Վէ պիւր տաղըգու պիլէ սանա պէրլէմէ-
եէճէեիմ , Պինապիլին , սէրիզ կիւնտէն , սաթթը սաթթընա , վէ
տաղըգասը տաղըգասընա , պուրատա պուլունուպ , եա սէնին էօ-
լիւմ իլամընը , վէ եախօտ . . .

Մարբիզ .- (Արթըզ իսթիհզաեը պէր թարաֆ իլէ , տիւզիւն
քէնտիսինէ իթա իթտիկի մէօհէթտէն իսթիֆատէ իթմէկի տիւշիւ-
նէրէք .) Վէ հախօտ . . .

Տիւզ .- Եալընըզ սէքիզ կիւնէ դատար սանա սէօյլէտիկիմի , վէ
օլ վազըթ սէնտէն թալէպ իտէճէկիմի եաբար իսէն , նիեէթլէրիմի
սանա պիլտիլէճէեիմ .

Մարբիզ .- Նիեէթլէրինիլի՞մի .

Տիւզ .- Էվվէթ .

Մարբիզ .- Տիմէք սիզ պէնիմ հաքիմիմինիլ .

Տիւզ .- Էվվէթ , սիլին ճինաեէթլէրինիլ պու հազգը պանա
վիլմիշլէր տիւր .

Մարբիզ .- Կէօթիւրիւզ .

Տիւզ .- Էյ տիշի էնկէրէք ելլտնը , սէնին հաեաթ ու մէմաթըն
իւղէրինտէ պէնիմ հազգըմ վար տըր , Ահ , սէն չօզ վաղըթ մէսրուր
օլտուն . օթ ուզ սէնէ , հէր շէյ ալլուլէրինէ մուվաֆըզ սուրէթտէ ճէ-
րէեան իթտի . օթ ուզ սէնէ , հիլլէպաղլըրի վէ միւրայիլիկին իլէ ,
խապասէթ վէ ճինաեէթլէրինի կիլլէմէեի մուվաֆֆազ օլտուն . . . Լա-
քին ալթըզ թէսիլիմ օլ . . . ալթիլըզ տիլէ . . . Նէտամէթ կէօսթէր . . .
հօգսա սէնին իշին ըիզ գաթսըզ պիւր հաքիմ օլաճաղըմ . Այա աճըմա-
եարազ մասքէնի աշաղը ալաճաղըմ . . . Ահ , դանն իթմէ քի , պու
ալէմտէ հէր դապահաթ ճէզասըզ գալըր , Էկէրշի պու ալէմտէ ճէզանը
տա պուլմաղսան , հէր հալտէ ահրէթտէ պուլաճաղսըն . Խայլ , Խայլ

Բիէր վէ Մակրիթի թէկէֆ իթմէքիկին , օղլումն չարմաղլըղն , վէ Բա-տը-Շանսա խանչէր սարկաթմաղլըղն , ճէղասըղ զարմանաճաղ-լար տրր : Սանա թէքրար պէնան խփեօրում : Խում իլամը եանը պաշընտա սուլուէօր : պաղ թի պունտան քէնտինի սազընասըն , Ալլահա ըսմարկատըղ , սէքիզ կիւնէ գատար թէքրար կէօրիւ-չիւրիւզ :

Իշպու երկտրրում յիւշապիհ օլան սօն իֆատէեի միւթէաղըղ , Մ. տը Սէրտէօյլ , զէվճինին նէյտինտէն մուֆարաղաթ իթտի , վէ մէրզումէ տախի անը ալըղօյմաղ թէշէպպիւսինտէ պուլունմատը , Մատամ տը Գրուա Տիէօ հէնուղ թաղաթտան սիւշմէմիշ խփե-Շէօյլէքի տիւզ , պիւսպիւթիւն նապէտիտ օլտուղունսա , սօլմուշ օլան տօտաղլորընտա դարիպ վէ ֆէնա պիր կիւլիւմնէմէ հուսու-լէ կէլէրէք , քէնտի քէնտիեէ ,

— Սէքիզ կիւնտէ չօյ շէյ Կարքապիլիր , Տիւգիւն իքինճի տէ-ֆա կէլմէսինէ տէկին նէլէ՛ր Եսրաճաղըմ , տէտի , վէ պիր աղ սիւ-չիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Պիշարէ առամճըղաղ , գօրգարըմքի , պուրսեա թէքրար կէ-լէմէեէճէք տիր , տէյի իլամէ իթտի :

ՎՈՒՐՈՒՎԱՆ ՊԻՐ ԽԱՆՉԻՐ ՏԱՐՊԷՍԻՆԻՆ ,

ԷՔԷՅԻՃԻ ԴԱՐԸՇԸԴ ՊԻՐ ՎԱՋԻԵԹԻ ԽՅՁԱՀ ԽՅԼԷՄԷՍԻ

Մարքիզ տը Գրուա , ֆիքրինէ պիր թասապիուր գօյտուղու , վէ խուսուսիլլէ պու թասապիուր , նէթիճէլէրինի քէշֆ իթմէքիկ մի չքիւլ օլան պիր թաղըմ զալլէ վէ էնտիշէլէրտէն քէնտիւնի գուր-թարաճաղը հալտէ , օլ պապտէ վաղթընը թէֆէքրիւրաթ վէ միւ-լահաղաթ իլէ կէչիրէն դատրնիսիւն տէյիլ խփի :

Պիր թարաֆտան , մէզպուրէ , Մ. տը Սէրտէօյլիւն թէհամիւ-լիւ սօն տէրէճէեէ վարմըշ օլտուղունու , վէ քէնտիսինին միւթ-

սէթէն մարտիրոսն խանէրինտէ դարուլանորմադ իւղրէ , անը , ճէլպ իթմիշ իտի :

Պէտեանէ հաճէթ օլմատըլը ի ղրէ , ժօղէֆ , մատամ տը Գրուանըն մէնաֆիինէ սատըգ . օլմագտան զիեատէ , քէնտի մէմէքէթինին մէնաֆիինէ սատըգ . իտի :

Բիէր , Լօնտրանա կիթտիկի սըրատա , մարքիզէ նէզարէթ իթմէսինի պիլխասա ժօղէֆէ թափսինէ իյլէտիկինտէ , իւղմէթքեարը մէրգում :

— Պու պապտէ սէն միւսթէրիհ օլ . պէնիմ խապէրիմ օլմանարադ , հիշ պիր աորմ ալմանաճադ , վէ ալտըղը հէր պիր աորմը սանա պիլտիրէճէեիմ , տէտի :

Բիէր . քէնտի տօսթուհա գարըը հիշ պիր շիւպհէեէ զահիպ օլմանըպ , լաքին պու տօսթու սատըգ . օլմագտան զիեատէ մէնֆաթընը արատըղընտան , Բիէրտէն տահա զիեատէ բարա կէօղլիւ իտի , Իհթիմալքի , պու տա մէմէքէթճէ պիր խասթէլիք օլմասըյա , մէրգումուն էկէրչի պիր սատագտթը վար իտի իսէ , օ սատագաթ տախի սրիֆ քէնտի չախսընա մախսուս իտի :

Ժօղէֆ , Բիէրին զանէթ զէնկին օլտուղունու , սայիր հէմէհրիլէրի կիպի չօդ տան պիլիր իտի , վէ չօդ տէֆա , պիր վէքիլխարճըն օ դատար սէրվէթի նա սըլ թօլանապիլմիշ օլտուղունու տիւչիւնիր իտի :

Ժօղէֆ , նէ տէրէճէ ադրլը տախի օլսա , Բիէրին սէրվէթ սահիպի օլմասը , թախսիսաթընճա թասարրուֆ իթմէք սանէսինտէ օլտուղունու պիր տիւրլիւ ֆիքրինտէ սըղտըրամամադտա իտի :

Իմալ , քէնտի քէնտիսէ չէօյլէ տէր իտի :

— Մութլապա պու իշտէ պիր սըրըր մէվճուտ տուր . Պու սըրըր իսէ , պէհէմէհալ անլանաճաղըմ . շիւնքի Բիէր , օթուղ սէնէտէն պէրու քէնտի թախսիսաթընա էլ պիլի տօգունտուրմամըլ օլսա , պու դատար սէրվէթի ելինէ պիր լծարաֆա գօեամադ :

Ժօղէֆ , մարքիզին խանէսինտէ դաբուլանընճա , պէլլիսիզճէ Բիէրէ տիւգաթ իտիպ :

— Էկէրչի , անըն իսթիմալ իթտիկի թէտպիրի անլար իսէմ , պէն տէ օ թէտպիրի գուլանաճաղըմ , վէ քէնտիսի կիպի , վէ քիմ պիլիր քէնտիսինտէն տահա զիեատէ զէնկին օլաճաղըմ , տիմէրտէ իտի :

Ժօղէֆ , տիւգաթ իթմէք սանէսինտէ , նիհանէթ , մատամ տը

տը Գրուանըն, Մ. տը Սէրտէօյլ եախօտ Բիրօ իղէ բէնտի սալօնուն-
տա եալընըզ օլտուղունտա, պու սալօնտա ճէրէեան իտէն ահվալի
վէ սէօղլէրի կէօրմէք վէ տինլէմէք իւղրէ, Բիէրլին կիզլէնտիկի մա-
հէլլի քէշֆի խաիպ,

— Իշթէ պու իյի. պոսնու անլասըղըմա մէֆնուն օլտում, վէ
տոսթում Բիէրլին՝ թախսիսաթընտան տահա զիեատէ, պէօյլէ բէր-
տէ արգասընտա տուրմադլա ադշէ դապանտըղընա շիմտի էմֆնիմ,
տէտի:

Պինապէրլին, Ժօղէֆ, Բիէրլին դայպուպէթ իթմիշ օլտուղու սը-
րատա, Մ. տը Սէրտէօյլին, մատամ մարքիղին օտասընա կիրտիկինի
կէօրտիւկիւնտէ, հէմշէհրիսինէ եադաեը վիրէճէկի խուսուսընտա
վէսվէսէսի օրմաեարադ, ադտէմճէ վադը օլան քէշֆինտէն իսթիֆա-
տէ իթմէկի տիւշիւնիւպ, մահէլլի մախսուսընտա տուրտու, վէ տիւգ-
իլէ մարքիդ արասընտա ճէրէեան իտէն մուֆասսալ մուպահասաեը
տինլէտի:

Տիւզ իւն կիթմէսինտէն սօնրա, Ժօղէֆ շու միւլահադաեը իթտի:

— Անլաշըլտը, մատամ մարքիղին էրէյիճէ կիւզէլ իշլէրի վար
իմիշ. շիմտի հազդընաա խայլիճէ մալիւմաթ ալտըմ, վէ իշիթտի-
կիմ սէօղլէր իլէրուտէ պանա եարաեաճաղընտան, պու սէօղլէրտէն
հիշ պիրիսինի ունու թմաեաճաղըմ:

Տէրճ իթտիկիմիդ մէթմուպուն եաղըլմասընտան պիր սաաթ
սօնրա, մատամ տը Գրուա, Ժօղէֆի չաղըրըպ,

— Ժօղէֆ, սէն ադըլլը պիր ատէմսին, էօյլէ օլտուղունու Բիէր
տախի պանա սէօյլէտի, տէտի:

Ժօղէֆ. — Մատամ մարքիդ, Բիէրլին պու սէօղլի, խայրխահլըդ-
տան իպարէթ տիր:

Մարքիդ. — Պուստան պաշպա, հըրսը շանըն տա վար տըր:

Ժօղէֆ. — (Նիւեա մէղքիւր իֆատէեի անլամամիշ կիպի պուլու-
նարադ.) հըրսը շան մը:

Մարքիդ. — Եանի մէնֆատթընը արարսըն:

Ժօղէֆ. — Էպվէթ, մատամ մարքիդ, թասարրուֆլա կէշլինմէք
իսթէրիմ:

Մարքիդ. — Զէնկին օրմադ իսթէմէզ միսին:

Զէնկին բէլիմէսի, Ժօղէֆին կէօղլէրինտէ պիր բարլադըդ հա-
սըլ իթտի:

Ժօղէֆ. — (Սիւրայիճէ.) Ռհ, մատամ մարքիդ, զէնկին մի սլմադ:

Մարքիզ .— Էվվէթ, «էնտէն տահա փագիրլէրին՝ ղէնկին, հէմ շահէթ ղէնկին օլտուգլարը կէօրիւմիւշ տիւր»:

Ժօզէֆ .— Սահիհ տիր:

Մարքիզ .— Իմտի, սէնին «սահիպի սէրվէթ օլմադլըղըն իչին պիղ-դաթ չապըմագ իսթէրիմ»:

Ժօզէֆ .— Մատամ մարքիզ, պու խօյրիսահլըղընըդա թէշէքըսը իտէրիմ:

Մարքիզ .— Ֆադաթ սանա պիր մէմուրիւնէթ իհալէ իտէնէնիմ:

Ժօզէֆ .— Էմիր իտին, մատամ:

Մարքիզ .— Էվվէլ էմիրտէ պու մէքթուպու բօսթահա թէպիմ իթմէլիսին:

Ժօզէֆ .— Բէք իյի, մատամ մարքիզ:

Մարքիզ .— Ժագօպ սօգաղընը պիլիեօ՞րմուսուն:

Ժօզէֆ .— Էվվէթ:

Մարքիզ .— Օրատա Յնիւմէրօլու խանէնի արարսըն:

Ժօզէֆ .— Սօնրա՞:

Մարքիզ .— Եանի տիւզ տը Սէրտէօյլիւն օթէլինի:

Ժօզէֆ .— (Ֆիքրինտէն.) Պուրատան չըղան միւսիւնիւն խանէսի օլմալը: (Աշէքեարէն.) Սօնրա, մատամ մարքիզ:

Մարքիզ .— Օ օթէլի պուտուգտան սօնրա, անըն ճիվարարըն-տա մօպիւնալը պիր օթէլ արարսըն:

Ժօզէֆ .— Սէրտէօյլ օթէլինին ճիվարարընտա մը:

Մարքիզ .— Էվվէթ, վէ գապիլ իսէ անըն դարշըսընտա:

Ժօզէֆ .— Սօնրա՞:

Մարքիզ .— Օրատա եէրլէշտիկինտէ, տիւզ տը Սէրտէօյլիւն օթէլ ատէմլէրինին կիտիպ կէլմէլէրինէ նէզարէթ իտէրսին:

Ժօզէֆ .— Պու գօլայ շէյ տիր:

Մարքիզ .— Սէօյլէտիքլէրիմի սնլատըն մը:

Ժօզէֆ .— Թէմամիլլէ անլատըմ:

Մարքիզ .— Էօյլէ իսէ, արթըղ կիտէպիլիւսին:

Պիր գաշ տագըդա սօնրա, Ժօզէֆ, մէքթուպու բօսթահա պըրադմագ, վէ մէմուրիւնէթինի իյֆա իթմաք իւզըլէ, օթէլ տը Գրուտտան հարէքէթ իթտի:

Ժօզէֆ, հիքեանէմիդէ տախիլ օլտուգու ղէմանա գատար, հիւ պիր ֆէնա հարէքէթտէ պուլունմամըշ իտի, լարին չու սօն վագըմա-տան տախի անլաշըտըղը իւզըլէ, ղահէթ գուրնապ իտի, վէ հըրա վէ

սերվէթ արդուսինտէ օլտուզունու մատամ տը Դրուա պէնան էլ-
լէմէսինտէ հաղգը վար խտի .

Հէր նէ հալ իսէ , խըզմէթքեարը մէրգում , օ սապահքի քէչֆի
իւզէրինէ , մէրաղը թահրիք օլունմուշ օլարաղ , քէնտիսինէ թէպիմ
օլունան մէթուպու ճէպինտէն չրգարըպ ատրէսինի օգուեունճա ,

— Վա՛յ , մատամ մարքիզ պու մէթուպու Բիէրէ եաղըեօր . . .
տիմէք մուհիմմ պիր շէյ օլաճաղ տըր , տէյի միւլահաղա իթտի , վէ
բօսթախանէ էօնիւնտէն կէշմէքտէ օլտուզունու կէօրմէքլէ պէրա-
պէր , մէթուպը մէգքիւրու թէքրար ճէպինէ գօյտու , վէ պիր աւ
էվվէլ քէսպի սերվէթ իթմէք արդուսինյէ , շիմտիտէն պաղը մէրթէպէ
սուի հարէքէթէ պաշլահարաղ , միւլահաղաթընա չու եօլտա տէվամ
իթտի .

— Պու մէթուպու բօսթախանէեէ պըրապմադ իչին հէնուզ
վաղըթ վար տըր , լաքին պիր քէրրէ բօսթախանէեէ աթըլըր իսէ ,
պիր տախի օրատան չըգարմադ օլամաղ ,

Պու թէֆէքքիւրտէն սօնրա , ժօղէֆ , ժաղօպ սօգաղընա տա-
խիլ օլուպ , աղ վաղըթտա Մ . տը Սէրտէօյլիւն իղամէթկեահընը
պուլունճա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Գօլլահաճաղըմըղ ատէմ , պուրատա տըր . իմտի , պուրատա
պէնիմ իչին պիր եէր արամաղ լաղըմ տըր , տէտի .

Պինապէրին մէրգում , տիւզիւն թա իղամէթկեահը գարչըսըն-
տա , օլտուզճա միւնասիպ պիր օթէլ թէհարրի խտիպ , եարմասաթ
սօնրա պու օթէլի պուլտու , վէ պունուն պիրինճի գաթընտա , սօ-
ղաղա նաղըր կիւզէլ պիր օտաեը , մահիյեէ սէքսէն ֆրանդ պէտէլ
լիւքիւրպատը ,

Ժօղէֆ , պու օտանըն լէնչիլէլէրինաէն , նաղարը տիւգաթընը
իւզէրինէ աթֆ իթմէկէ միմուր օլտուզու օթէլին պիւեիւք վէ բիւ-
շիւք իրի գարուսունու կէօրմէքտէ խտի .

Մէրգում , քէնտի քէնտիեէ ,

— Իշթէ պուրասը բէք միւնասիպ տիր . էկէր մատամ մարքիզ
պէնի պուրատա կէօրիւր իսէ , դանէթլէ մէմուն օլաճաղ տըր ,
Ֆաղաթ չու մէթուպ տա , բէք մուհիմմ օլմադ կէրէք տիր ,
տէտի .

Հէր նէ գատար պու խըզմէթքեար , քէնտի քէօեիւնիւ թէրքի-
տէլի չօղ վաղըթ օլմամըշ խտի իսէ տէ , մէսհիւր մօմու իլէ գաբանմըշ
օլան պիր մէթուպու աշմաղլըլըն եօլունու էօյրէնմիշ խտի . Իմտի

պիր չիֆթ մաշաեը աթէչաէ գըզտըրտըզտան ոօնրա , պու գըզարմը տէմիրի մէզըիւը մուսա եագլաշտըրմասընտա , մում էրիտի , վէ մէքթուպ տախի աշըտը :

Պատէհու , տօսթու Բիէրին վէ մարքիղին էսըարընա հիւրմէթ սիզլիք իտէրէք , մէքթուպըն իւր րէլիմէսինտէն իմզասընտ պատար օգուտու , վէ սիմասընտ էսէր թէհաճիւպիւ աղիմ հուսուլէ կէլէրէք , օգուսմասընը իքմալ իթտիկինտէ :

— Ահ , տօսթում Բիէրին՝ զանն իթտիկիմ պատար մասում օլմատըղընր շիմտի անլուեօրում , Լաքին պէնիմ նէմէ լազըմ , Շիմտի շու մէքթուպ , պէնիմ իչին եիւզ պին ֆիրանգ գըյմէթի օլան պիր խաղինէտէն տահա զիեատէ տէեէրի տիր , տէտի , վէ պիր խաղինէ պուլան հասիս կիպի մէսէրէթլէ էլլէրինի օվուշտուրտու , եալաչ սէտա իլէ տէ :

— Փագաթ տիւչիւնէրէք իշ կէօրէլիմ , չիւնքի պու իշտէ թէտ պիր լազըմ տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Մուախիսարէն Ժօզէֆ , իշիթտիկի միւքեալէմէտէքի սէօզլէր իլէ մէքթուպուն միւնտէրիճաթը արասընտա միւնասիպէթլէր արամա եա գալզընպ , էվվէ էմիրտէ , մէքթուպտա իշար իտիլմիշ օլան Վիզթուար սօգաղը վագըասընըն , տիւզիւն , չիտտէթլի սուրէթտէ մարքիղի թէքտիր ու իթապ իյլէմէսինէ սէպէպ օլան մէզըիւր սօգագտաքի ճինաեթ վագըասը օլտուղու , վէ հաթթա մարքիղին իղրար ու իթիրաֆը մուճիպինէ , Բիէր իլէ մէրգումէնին՝ պուն տագը , ճանի , վէ չօճուզ խըրսըղաըը օլտուգլարը , վէ մարքիղին մէքթուպունտա զիւր օլունան Բիրօնուն՝ տիւզիւն Բօզէթի աշըրմիշ օլտուղունու սէյլէտիկի գարը իտուկի , վէ Բօզէթին՝ տիւզիւն թէհտիտէն իսթէտիկի գըզ օլտուղու , վէ տիւզ , տիւշէսին զէվէսի օլուպ , պիրիպիրինի պօշամըշ օլմալարըյլու եէկտիկէրէ էճնէպի նալարըյլա պագտըգլարը , վէ մարքիղին , Լօնտրատա պուլունան քէնտի հայտուտարընտան պիրինի , եաի , եա Բիէրի վէ եախօտ իվաըը ճէլպ իտիշի , տէհշէթլի պիր տիւշմէնտէն գուրթուլմագ իզըրէ տիւզիւն էօլտիւրմէք գաստիյլէ իտուկի նէթիճէլէրինի չըգարտը :

Ժօզէֆին պու պուլուշարը տօղլու օլուպ , մէրդում պու նէթիճէլէրի չըգարտըգտան սօնրա , տիւզպաթլըճա մէքթուպու տիւրտիւ , վէ պիր եազըլտանէ իչինտէ էմիլլիէթլիճէ հըֆղ իթտիքտէն սօնրա , քէնտի քէնտիէն շու սէօզլէրի իրատ իթտի :

— Մ. տը Սէրտէօյլ , պու մէքթուպա , քէնտի գանը պահա-

զազլարընիա գարչը տիւղիւ սաղընորրորում, վէ քէնտիսինի ատէթա էօլիւմտէն պուրթարըրում, զիրա պու տուղազլարը քէնտիսինի էվիէլճէ խապէր վիրմէյ խտէմ, օ ատէմ շխտիտէն էօլմիշ տիմէթ տիր :

«Տիւգ՝ պու իքի խըզմէթ տէն տօլանը միւթէշքքիւր օլաճազ տըր, վէ պուճա միւքեաֆաթլին, խթէտիկիմ՝ մէպլազը պանա իթա էյլէեէճէթ տիր :

«Ժմոնի, մատէմքի իզպալ եիւղիւմէ կիւլմէկէ պաշլտոր խտ, Ժազօպ սօպաղընտա տիւղ տը Սէրտէօյլին օթէլինէ կիտէլիմ :

Պու սուրէթլէ Ժօղէֆ՝ պէշ տաղըզատան Թար-ա-Մօրուն գարչըսընտա պուլունարապ, Ժէնէրալ իլէ կէօրիւշմէթ խթէտիկինի պէ-եան էյլէտի :

Թար-ա-Մօր՝ Ժօղէֆէ տիղգաթլէ պազտըզ տան սճերա,

— Տիւգ մէշղուլ տուր, ֆազաթ նէ՝ խթէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի :

Ժօղէֆ՝ Ժէնէրալ իլէ քէնտի արասընտա հիշ պիր միւթէվասըթ պուլունմասընը խթէմէտիկինտէն,

— Էկէրչի մէշղուլ խտ, թէքրար կէլիրիմ, տէտի :

Թար-ա-Մօր .- Պէն սիյէ թէքրար կէլիպ կէլմէմէթ սէօլիւնտէն պահա իթմէեօրում, նէ՝ խթէեօրսունուզ տէյի սօրուեօրում : Էկէրչի քէնտիսիյլէ խտէճէկինիզ միւքեալէմէ, զահմէթի տէեէր խտ, տիւգէ խապէր վիրէպիլիրիզ :

Ժօղէֆ .- Շիւպհէսիզ զահմէթի տէեէր :

Թար-ա-Մօր .- Փազաթ մատտէ նէ՝ եէ տայիր տիր :

Ժօղէֆ .- Բօղէթ խաթինտէ պիր դըզ հազդընտա մայլումաթ վիրմէթ իշին կէլտիմ :

Թար-ա-Մօր .- (Տուրտուղու եէրտէն սըչրանարազ .) Բօղէթ մի... Թէլիքսին նիշանլըսը հազդընտա մի, նէ՝ սէօլլէեօրսունուզ կիլինիզ, կիլինիզ, տէլիզանլը, Տիւղիւ կէօրէպիլիրսինիզ, շխտի քէնտիսինի խապէր վէլիրիմ, վէ պիր տաղըզատան տա պուրանա կէլիրիմ :

Թար-ա-Մօր՝ եիկիրմի եաշընտա պիր տէլիզանլը կիպի չարուգ՝ լուգլա օրատան նապէտիտ օլտու, վէ Ժօղէֆ, պիր խտէմէեէ օ թուրուպ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօլլէրի սէօլլէտի :

— Կէօրիւնիւրքի պուրատա Բօղէթ խաթի թըլըսըմ կիպի թէեօպիլ իտիեօր, վէ քեաֆֆէյի գաբուլարը աշտըրըեօր Ումալըմ բի :

Տիւգ. — Լաքին պու շիւպհէլէրիմ հէման հաղըզէթ կիպի տիր,

Ժօղէֆ. — Հալ պու քի եհտինիզտէ իսպաթլարընը Եօզ տուր,

Տիւգ. — Էվվէթ, մատտի իսպաթլարըմ Եօզ տուր,

Ժօղէֆ. — Պէնիմ իսէ մատտի իսպաթլարըմ վար տըր,

Տիւգ. — Սիզիւն մի,

Ժօղէֆ. — Էվվէթ, պէնիմ,

Տիւգ. — Տօսթուլմ, իֆատէնիզի իյզահ իտին,

Ժօղէֆ. — Մատամ տը Գրուա իլէ վէրիլիարընը Բիէրին՝ վիզ-թուար սօգաղը ճինաեթիլինին ֆաիլէրի օլտուզլարընը իսպաթա միւզթէտիրիմ,

Տիւգ. — Ահ, էօյլէ օլտուզուլու պէն պիլիհօրտում,

Ժօղէֆ. — Իվար իլէ Բիրօնուլն, Եալընը պիր զաչ սէնէտէն պէ-րու, մատամ տը Գրուա իլէ Բիէրին շէրիփլէրի օլտուզլարընը իսպաթ իտէպիլիերիմ,

Տիւգ. — Լաքին պուլար նէրէտէ տիրէր,

Ժօղէֆ. — Նէրէտէ օլտուզլարընը տախի սէօյլէնէպիլիերիմ,

Տիւգ. — Տիմէք տիր քի, Բօղէթին նէրէտէ պուլուլտուզուլու տախի պիլիերսինիզ,

Ժօղէֆ. — Էվվէթ. հէմտէ օ պիչարէնի Բիրօ աչըրմըշ տըր,

Տիւգ. — (Հէնէճանը ազիմլէ.) Էվվէթ, Էվվէթ, էօյլէ օլտուզու-նա շիւպհէմ Եօզ տուր,

Ժօղէֆ. — Շուրաեը տախի իսպաթ իտէպիլիերիմ քի, միսիւ տիւգ, էկէր պէն սիզէ իսպէր վիրմէսէ իտիմ, Եաղընտա զիպր իթ-տիկիմիզ հայտուլարտան պիրլինին խանչէրինէ զուրպան կիտէճէք իտինիզ,

Տիւգ. — Եաղընտա՝ մը,

Ժօղէֆ. — Ալթը կիւնտէն Էվվէլ,

Տիւգ. — Լաքին իսպաթլարընը նէրէտէ տիր,

Ժօղէֆ. — Իսպաթլարըմ մատտի տիր,

Տիւգ. — Եանընըղտա՝ մը տըր,

Ժօղէֆ. — Իզամէթ կիւհըմուտա տըր,

Տիւգ. — Կիտիպ կէթիրին,

Ժօղէֆ. — (Աճըզլը պլը սէտա իլէ.) Միւսիւ տիւգ, պէնտէնի ֆազիր պիր քիմէնիմ,

Տիւգ. — Էկէրլի իսպաթլարընը, սէօյլէտիլէրինիզի թատիք իտէրէր իսէ, իսթէտիկինիզի վիրէճէիմ,

Ժողէֆ .- Երևոյ պին փրանոյ խթէրիմ:

Տիւղ .- (Իգրահլէ .) Տիւղք սիւ պիւր բաղարըղա կէլմիշսիւի:

Ժողէֆ .- Շիւպհէսիւի, չիւնքի սիղին իլէ պէնիմ արամատ նէ՝
միւնասիպէթ ուապիլիւ:

Տիւղ .- Բէք ալէա, խթէտիկինիւ Երևոյ պին փրանոյ սիղէ վէ-
րիւրիմ:

Ժողէֆ . պու միւթտէնի ալընճա . մէսէրրէթլէ քէնտի օթէլինէ
կիթտի, վէ պիւր սաթ սոնրա, տիւղ իլէ Ժողէֆ, պիւրպիւրինտէն
խօշուտ գալտըլար:

Տիւղ . մարքիղին մէրթուպունու էլտէ իթտիկի կիպի, Ժողէֆ
տախի մուգարըլէ ուան Երևոյ պին փրանոյ, պանդնթ օլարադ թէ-
մամէն ախի իլէտի:

ՄԱՏԱՄ ՄԱՐԻԶ ՏԸ ԴՐՈՒԱ ԻԼԷ ԱՎԻՆԷՍԻՆԻՆ ՖՅԵԱԼԱՐԸ ՄԷՅՏԱՆԱ ՉԼԴՄԱՆԱ ՊԱՇԼԱՄԱՍԸ

Տիւղ, մարքիղին Բիէրէ եազմըն օլտուղու մէրթուպու էլտէ ի-
տինճէ, Բա-տը-Շանսը, Ֆէլիքսի, Պալթաղարը, Թաւ-ա-Մօրու վէ
մատամ Տիւրիէօեիւ ճէլպ պիւրլէ, պունլարան միւրէքրէպ պիւր տի-
վան գալտու:

Բէք զիւտառէ իլէրի կիթմէղտէն էվէլ, իրի խասթա հադգընտա
պիւր ազաճըղ մալիւ մաթ իթա իտէլիմ:

Բա-տը-Շանս, կէնճիք սաեէսինտէ, կիւն պէ կիւն քէսպի գուվ-
վէթ իտէրէք, աեաղա գալդմաղտա վէ Երևրիմէքառ իտի:

Ֆէլիքս իսէ, քեաւիլէն քէսպի իֆաղաթ իթմիշ իտի:
Տիւղ, մէրդ ում տէլիւ անլըեա, «Բողէթին իլինի սուլտում, սէ-
րիկ կիւնէ գատար տա նէրէտէ օլտուղունու անլաեաճաղըմ տէ-
տիկի կիւն, Ֆէլիքս, «Պու պիւր վահի իւմիտ տիւր» տէլի ճէվապ
վիւմիշ, վէ տիւղ իսէ, «Թալլը, նամուսում իւղէքիւն սէջլէեօրում»
տէտիկինտէ, իրթէսի կիւն Ֆէլիքս աեաղա գալդարապ:

— Մատենադրի Բօգեթիմին իղի պուլունմուշ խոտէ, հազգընտա պաթի խապերէրէր ալընարըլընտա քէնտիսինի արամանա կիթմէք իչին հազըրտա պուլունմազ խթէրիմ տէմիշ իտի :

Պալթազար .- (Ֆէյլէօֆքեարանէ .) իշթէ աչդ ու սէվտա պէօլէ պիր շէյ տիրքի, սէրիզ կիւնտէ ինսանը խապթա եաթըրըր, փագաթ պիր դաշ սաաթտա տա իփագաթ քէսպ իթտիրիր :

Պատէհու Ֆէլիքս , ոլանէ տէկին քէնտիսինտէն կիղլէնմիշ ոլան խուսուս , եանի ժէնէրալըն էվլատըր օլմանըպ , Թար-ա-Մօր իլէ մատամ Տիւրքիօնին օղլու օլտուղու պէեան իտիտի :

Պալթազար , օլ պտպտէքի իյզահաթըր թէքմիլէն իթա իթտի-կինտէ , Ֆէլիքս ,

— Նէ պէյլա վար տըր , տէտի , վէ վալիտէսինին դուճաղընա աթըրտըղը կիպի , բէտէրինի տախի տէրազուշ իյլէտի , վէ տիւզէ խիթապէն ,

— Միւսիւ տիւզ , հէր նէ տախի օլտա , բէտէրիմ կիպի սիդի սէվմէրլիկիմէ հիշ պիր շէյ մանի օլամազ , եալընըղ շիւքրանիյէթ պու պապտէ պէնիմ իչին պիր վազիֆէ տիմէք տիր , տէտի :

Տիւզ .- (Ֆէլիքսի դուճաղաեարազ , վէ հէնէճան իլէ .) Սիդ տէ տայիմա պէնիմ օղլում օլմուշ օլաճազ սընըղ :

Ֆէլիքս .- (Բա-տը-Շանսա խիթապէն .) Էյ սիդ , միւսիւ տըր Սէր-տէօյլ :

Բա-տը-Շանս .- (Ֆէլիքսին էլինի սըղարազ .) Պէնի ժօրթ , եախօտ Բա-տը-Շանս տէյի թէսմիեէ էթ , Պիզ սիւս գարտաչըր օլմա-մըշմընըղ , (Թար-ա-Մօրու կէօսթէրէրէր .) իշթէ սիւտանմըղ տա պուրաաա տըր , Պունտան պէօյլէ , տայիմա պիրիպիրիմիզէ պու նա-զարլա պազմալընըղ , Ֆէլիքս , սէն պէնիմ իչին պիր դարընտաչ օլ-տուն , վէ հէր վազըթ տախի դարընտաչ օլաճազ սըն , վէ սէնին կի-պի պիր զաթըն տօսթլուղու խոտէ , պէնճէ մուճիպի իֆթիխար ու մէֆուսիյէթ տիր :

Տիւզ .- Բէք կիւզէլ սէօյլէեօրսուն , օղլում :

Մատամ Տիւրքիօ .- Աֆէրին :

Թար-ա-Մօր .- Օղլում , շիմտի սէնտէն աֆվըզ թէմէնի խոտէճէեթիմ :

Ֆէլիքս .- Նէտէն տօլանը :

Թար-ա-Մօր .- Պիր արա , սանա , կիւզէլ պիր իւնվան վէ պիւ-եիւք պիր սէրվէթ իւմիտ իթտիրտիկիմ հալտէ , պու կիւնքի կիւն

գալարընը պըրապըպ , էն միւսթաճէլ մատտէ իլէ իշթիղալ իթմէկէ
գարար վիրտիլէր :

Տիւղ .- Իշթիղալ իտէճէկիմիղ էն մուհիմ մատտէ՝ Լօնտրատա
տըր , Էվվէլ էմիրտէ , ասրէսինի էօյրէնմիշ օլտուղուժուղ Բիէրի պուլ-
մալընը , Բիէր՝ Բիրօեու պիղէ պուլտուրաճապ , վէ Բիրօ տախի Բօ-
ղէթի պիղէ թէսլիմ իտէճէր տիր , եօգսա . . .

Մէճլիս հէյեթի - (Պիլ իթթիֆապ .) Էվվէթ , Էվվէթ , Լօնտ-
րաեա կիթմէլիեիլ :

Տիւղ .- Իմտի , պէն , Թար-ա-Մօր իլէ կիտէճէերիմ :

Ֆէլիքս .- Պէն տէ սիղէ բիֆապ իթմէք իսթէրիմ :

Թար-ա-Մօր .- (Տիւղիւն մէմուլի խիլաֆընտա օլալապ , Լօնտ-
րատա Բօղէթի պուլամատըղլարը հալտէ , օղլունուն՝ տէհէթի
վէ պէլքի տէ մուհիք սուրէթտէ իւզնիւկ իթմիշ օլաճաղընը տիւ-
շիւնէրէք .) Ֆիդալթ , Ֆէլիքս , սէն խասթասըն , պիղիմէ պիրլիքտէ
նա՝սըլ կէլէճէքսին :

Ֆէլիքս .- Պէն խասթա տէյիլիմ :

Թար-ա-Մօր .- Էօյլէ զանն իտիեօրսուն :

Ֆէլիքս .- Էօյլէ օլտուղունու բէք ալէա հիսս իտիեօրում :

Թար-ա-Մօր .- (Պալթաղարա .) Սիղ պու պապտէ նէ՝ էֆրեար-
տա՝ընըլ :

Պալթաղար .- Պըրաղըն շու սէյետհաթը իթսին . իշթիմալ քի
քէսպի իֆաղաթ իթմիշ օլարապ ապտէթ իտէճէք տիր :

Ֆէլիքս .- Պունտան դաթինաղար , մատտէ , Բօղէթէ տայիր օլ-
տուղու հալտէ , տիւնեանըն պիր ուճունտան տիկէր ուճունա կիթ-
մէեէ հաղըրմ :

Թար-ա-Մօր .- Բէք իյի , պիղիմէ պէրապէր կէլ :

Մատամ Տիւրիէօ .- Պէն տէ կէլէճէերիմ :

Թար-ա-Մօր .- Սէն տէ մի կէլմէք իսթէեօրսուն :

Մատամ Տիւրիէօ .- Ֆէլիքսի թէրք իթմէք իսթէմէմ : Կիթտիկի-
նիղ մահէլլտէ նէ՝ եարաղընըղ վէ նէ՝ օլտուղունուղու պիլմէտիկիմ
հայտէ , տտէթա էօլմէրլիկիմ իճապ իտէր :

Թար-ա-Մօր .- Բէք իյի , մատմէքի կէլմէք իսթէեօրսուն ,
հայտէ կիթ պօղչալլընը հաղըրլա , ֆադաթ օլտուտա պապալլը
իթտիկին վէման դուլլանտըղըն սու դապաղընը տա պէրապէր ալման
ունութմաքի , տուրաճաղըմըղ պիւհիւք մէնղիլլէրտէ պիրէր թանէ
չաղըպ չաղըչտըրալմ :

Բա-տը-Շանս .- Պէն տէ սիդին իլէ պիրլիքտէ կէլմէք իսթէրիմ:
Տիւգ .- Լարին սէն կիւճ պէլա իլէ ելլարիւնէ պիլիեօրսուն ,
Բա-տը-Շանս .- Լէֆէնտի բէտէր , պէն թափան կիպի գօշապի-
լիրիմ:

Տիւգ .- Ֆադաթ . . .

Բա-տը-Շանս .- Պունտան դաթինալար , պէնիմ , Լօնտրատա
պուլունմագլըղըմ պէհէմէհայ լաղըմ տըր :

Տիւգ .- Նէտէն :

Բա-տը-Շանս .- Սիդտէն իվարը քիմ թանքեաճագ տըր ,
Քիմէսնէ պու սիւալէ ճէվապ վիրմէտի :

Բա-տը-Շանս .- Էվվէթ , անը թանրմագ իչին , սիդին իլէ պէ-
րապէր պուլունմագլըղըմ լաղըմ տըր , ղիրա պէնտէն զայրի բէնտի-
սինի կէօրէն օլմամը տըր :

Տիւգ .- Մատէմքի պու դատար արղու իտիեօր իսէն , սէն տէ
պիդիպէ պէրապէր կէլ :

Պալթագար .- Պէն տէ , պու եօճուլուգ էսնասնտու խասթալա-
րըլը թէտապի իթմէք , վէ հէր շէյին էնճամընը կէօրմէք իւղրէ , բի-
ֆագաթընըղտա պուլունմագ իսթէրիմ :

Տիւգ .- Ճիւմէմիդտէ կիտէճէեիլ տիսէք , տահա խաեըրը տըր :

Թար-ա-Մօր .- Ֆիլվազը աչըղտա քիմնէ դալմաեօր , Ճիւմէ-
միդտէ պուրատաեըգ , Հայտէյին արղատաշլար , եօճուլուգ հէյ-
պէլէրիմիլի թէտարէք իտէլիմ :

Ֆիլվազը քեաֆֆէսինինտէ պազը թէտարիքեաթը պուլունուպ ,
օրատան կիթտիքլէրինտէ , Մ . տը Սէրտէօլ եալընըգ դալրպ , մար-
քիդին խըզմէթքեարը օլան ժօղէֆի ճէլպ իթտի , վէ խըզմէթ բեարը
մէրդում , Ժէնէրալըն հուղուրունտա պուլունտուղունտա ,

— Միւսիւ տիւգ , արղունուգ նէ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Տիւգ .- Պու ստպահ վիրտիլիմ մէպլաղա իլափէթէն շու 10,000
ֆրանգը տալի ալ , ֆագաթ շու շարթ իլէ քի , պուրատա կէօրտիւ-
կիւն շէյլէրտէն հիչ պիրինի մատամընա խապէր վիրմէեւճէքսին :

Ժօղէֆ .- Բէք էյի , միւսիւ տիւգ , պու դօլայ շէյ տիր :

Տիւգ .- Օն կիւնտէն եինէ պուրատա կէլ , վէ էկէրլի էմիրմի
թէմամիլլէ իճրա իթմիշ օլուր իսէն , սանա օն պէշ պին ֆրանգ տա-
հա վիրէճէեիլիմ , Օնտան սօնրա , պէնէնտիկին եէրէ կիթ :

Ժօղէֆ .- Տիմէք տիր քի , օն կիւնտէն թէքրար պուրատա կէլէ-
ճէեիմ :

Տիւգ. — Լիվելթ :

Ժենէրալ՝ Ժօզէֆի եօլա դօյաուդտան սօնրա , քէնտիսի տէ պաղը թէտարիքեաթընը կէօրտիւ :

Օ կիւնիւ ագչաւըն ալաֆրանկա սաաթ սօդուղունտա , դա-րանըդ վէ խայլիճէ սօղուդ. պիր կիճէտէ , իքի բօթթա արապասը Ժադօպ սօգաղընտան , նօրմանտիաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէտիլէր :

Պիրինճի արապատա տիւգ , Բա տը-Շանո , վէ Պալթապար օ-թուրմուշ օլուպ , մատամ՝ Տիւրիէօ , Թար-ա-Մօր վէ ֆէլիքս տաթի տիկէր արապատա պուլունմագտա խտիլէր :

Տիւգ , մալիքեանէ պիր սուրէթտէ հարէքէթ խտիպ , արապա-ճըլարա պախչիշ վատ իթտիկինտէն , պունլար , դամչըլարընը վու-րարադ , ադ վաղըթտա , պիղիմ եօլճուլար , Տիէբէ վասըլ օլտուլար , վէ սէֆինէէէ բաքիպէն , վէ միւսայիտ պիր հաւա իլէ Խնկիթէրբա սէվահիլինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ խտիպ , միւտտէթի դալիկ գարֆընտա Տուվը խսկէլէտինէ , վէ օրատան Լօնտրաեա մուվասըլէթ իյլէտիլէր :

Տիւգ , Լօնտրատա , Բէճինթ Սթըրիթ նամ սօգաղա կիտիպ , հօ-ճա Բիէրին իսքեան իթտիկի օթէլի ադ վաղըթտա պուլտու :

Մէրդուման եօլճուլար , պու օթէլին բիշկեահընա կէլտիքէրի էսնատէ , պաղը զապթիեէլէր , պիր Դաշ նիզամիեէ ասքէրի վէ էհա-լիտէն պաղըլըլա , դօլլարընը էվիլէճէ պաղլամըշ օլտուդլարը պիր ատէմի կէօթիւրմէքտէ խտիլէր , Պու ատէմ , պիլէքչէ վէ զինճի-լէր իլէ պաղըլ օլմասը սէպէպիլլէ , դօլլարընը ասլա դըմըլտաթա-մամագտա խտի :

Մէվդուֆը մէրդում , մէզքիւր օթէլտէն չըգարըմըշ օլուպ , խասսէթէն քէնտիսի իչին ճէլպ խտիլմիշ օլան պիր արապաեա իլգա խտիլտի , վէ պատէհու զապթիեէլէրտէն իքիսի , արապատա մէրդու-մուն եանընտա օթուլտուղու հալաէ , իւչլանճիւսիւ , արապաճընը եանընտա օթուլտու , վէ արապա սիւրաթը ֆէվգէլատէ իլէ նա-պէտիտ օլտու :

Մ տը Սէրտէօյլ վէ ահըպպասը , մէրդումու կէօրէպիլմիշ օլ-տուդլարընտան , անըն , ալչադ պիր քիմնէ խուուկինի տէրք իթմիշ օլտուդլարը միսիլու , լէհճէսինին ֆէվգէլատէ սօլուգ , էսվապընը եըրթըդ , վէ դանլարա միւլէմմա խուուկինի տէ միւլահէտէ իթմիշ խտիլէր , Պու ատէմ , եարալը զանն օլունուեօր խտի :

Բա-տը-Շանս .- (Բէտէրինէ .) Արատըղըդ առէ՛մ պու օ՛րմասըն .

Մ. տը Սէրտէօյլ , պու սիւալէ ճէվապ վիրմէիպ , արապատան աշաղըեա էնտի , վէ տողըուճա օթէլէ կիրիպ , օթէլին սահիպինէ միւրաճաաթլա ,

— Միւսիւ , Մ. Բիէր Ասի պուրատա՞մը տըր , տէյի սիւալ իթտի .

Օթէլճի .- Պուրատա իտի , ֆաղաթ բէնտիսինի թէվզըֆ իթ-տիլէր .

Տիւգ .- Պիր աղ էվվէլ կէօթիւրիւտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւմա-տէմ , քէնտիսի՞ մի իտի .

Օթէլճի .- Էվվէթ , միւսիւ .

Տիւգ .- Պագաթ պու թէվզըֆրն սէպէպի նէ՞ տիր .

Օթէլճի .- Վազաա ճինաեթտէն պահս օլունուեօր իսէ տէ , սահիհի քիմսեեէ մալիւմ տէյիլ տիր .

Տիւգ .- Քէնտիսինի թէվզըֆ իթտիրէն քի՞մ տիր .

Օթէլճի .- Պրանսըղ գօնսօլօսու , վէ կէրլի պու առէմ , գապա-հաթը օլմատըղընը իտտաա իտիեօր իսէ տէ , պունուն ասը օլ-մատըղը , քէնտիսինի գուրթարմաղ իւզրէ չապալամասընտան անլա-չըլճազտա տըր .

Տիւգ .- Էսվապընըն իւզէրինտէ կէօրիւէն դան՝ բէնտի գանը՝ մը տըր .

Օթէլճի .- Էվվէթ , միւսիւ , աղըրճա եարարանմըյ տըր . պուն-տան գաթինազար տէրտէսթ իտիլտփի սըրատա , զապթիեէլէրէ գարչը քէնտիսի օլ տէրէճէ չիտտէթլէ միւտաֆաա իթմիլ տիր քի , նիհաեթ , զապթիեէլէր , ֆէվզէլատէ կիւճիւքլէ քէնտիսինի պաղ-լամաեա մէճպուր օլարազ , զապթընա մուվաֆֆիոզ օլմուլար տըր .

Տիւգ .- Պրանսըղ գօնսօլօսունուն ատրէսինի պանա խապէր վի-րէպիլիւրմիսինիզ .

Օթէլճի , տէրհալ Մ. տը Սէրտէօյլին արզուսունա մուվաֆըզ ճէվապ վիրտի .

Տիւգ .- Պու զաթլարըն իգամէթինէ մախսուս վէ միւնասիպ օ-տալարընը , եախօտ պիր տայիրէնիզ վա՞ր մէ տըր .

Օթէլճի .- Էվվէթ , միւսիւ .

Տիւգ .- Մատամ Տիւրիէօ , սիզ արթըզ իճապընա պագըն , պէն գօնսօլօսա կիտիեօրում .

Մատամ Տիւրիէօ .- Բէք էյի , միւսիւ տիւգ .

Բա-տը-Շանս .- (Բէտէրինէ .) Արատըղըդ առէ՛մ պու օ՛րմասըն .

Մ. տը Սէրտէօյլ , պու սիւալէ ճէվապ վիրմէիպ , արապատան աշաղըեա էնտի , վէ տողըուճա օթէլէ կիրիպ , օթէլին սահիպինէ միւրաճաաթլա ,

— Միւսիւ , Մ. Բիէր Ասի պուրատա՞մը տըր , տէյի սիւալ իթտի .

Օթէլճի .- Պուրատա իտի , ֆաղաթ բէնտիսինի թէվզըֆ իթ-տիլէր .

Տիւգ .- Պիր աղ էվվէլ կէօթիւրիւտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւմա-տէմ , քէնտիսի՞ մի իտի .

Օթէլճի .- Էվվէթ , միւսիւ .

Տիւգ .- Պազաթ պու թէվզըֆրն սէպէպի նէ՞ տիր .

Օթէլճի .- Վազաա ճինաեթտէն պահս օլունուեօր իսէ տէ , սահիհի քիմսեեէ մալիւմ տէյիլ տիր .

Տիւգ .- Քէնտիսինի թէվզըֆ իթտիրէն քի՞մ տիր .

Օթէլճի .- Պրանսըղ գօնսօլօսու , վէ կէրլի պու առէմ , գապա-հաթը օլմատըղընը իտտաա իտիեօր իսէ տէ , պունուն ասը օլ-մատըղը , քէնտիսինի գուրթարմաղ իւզրէ չապալամասընտան անլա-չըլճազտա տըր .

Տիւգ .- Էսվապընըն իւզէրինտէ կէօրիւէն դան՝ բէնտի գանը՝ մը տըր .

Օթէլճի .- Էվվէթ , միւսիւ , աղըրճա եարարանմըյ տըր . պուն-տան գաթինազար տէրտէսթ իտիլտփի սըրատա , զապթիեէլէրէ գարչը քէնտիսի օլ տէրէճէ չիտտէթլէ միւտաֆաա իթմիլ տիր քի , նիհաեթ , զապթիեէլէր , ֆէվզէլատէ կիւճիլաքլէ քէնտիսինի պաղ-լամաեա մէճպուր օլարազ , զապթընա մուվաֆֆիոզ օլմուլար տըր .

Տիւգ .- Պրանսըղ գօնսօլօսունուն ատրէսինի պանա խապէր վի-րէպիլիւրմիսինիզ .

Օթէլճի , տէրհալ Մ. տը Սէրտէօյլին արզուսունա մուվաֆըզ ճէվապ վիրտի .

Տիւգ .- Պու զաթլարըն իգամէթինէ մախսուս վէ միւնասիպ օ-տալարընը , եախօտ պիր տայիրէնիզ վա՞ր մէ տըր .

Օթէլճի .- Էվվէթ , միւսիւ .

Տիւգ .- Մատամ Տիւրիէօ , սիզ արթըզ իճապընա պազըն , պէն գօնսօլօսա կիտիեօրում .

Մատամ Տիւրիէօ .- Բէք էյի , միւսիւ տիւգ .

Օթէլճի .— (Գէնտի քէնտիեէ .) Վա՛յ , տիւզ իմիշ :

Տիւզ .— Թա՛ր-ա-Մօր , եավէր մագոմընտա սէն պէնիմէ պիր-
լիքտէ կէլ :

Թա՛ր-ա-Մօր .— Բէք իյի , ժէնէրալմ :

Օթէլճի .— (Ֆիրրիտէն .) Հէմտէ ժէնէրալ իմիշ :

Իբի տագըզա զարֆընտա , օթէլին պիւթիւն խըզմէթքեարլարը ,
մէրգուման եօճուլարըն էմրի խքեանընա չալըչմանա պաշլատըլար :

Օթէլ տը Բարի իսմինտէ օլան մէզքիւր օթէլտէ պու իշլէր իյէ
մէշղուլ օլունտուղու սըրատա , ժէնէրալ , քէնտի սատըզ . Թա՛ր-ա-
Մօրույլա պիրլիքտէ պիր արապանա ըաքիպէն , Ֆրանսըզ Կօնսօլսու-
նուն խանէսինէ կիթտի :

Միւմարիլէյճ օրատա քէնտիլինի թանըթմասըյլա , տէրհալ Կօն-
սօլսուլն նէզտինէ չըզարըլտը , վէ ժէնէրալըն մալիւմաթ իսթէմէ-
սինէ մէպնի , Կօնսօլս քէմալ նէզաքէթ իւզըէ չու եօլտա ճէվապ
վիրտի :

— Միւսիւ տիւզ , Բիէր Ասի նամ շախսը տէրտէսթ իթտիրմէք
իշին իզթիզա իտէն թէշէպպիւսաթը պէն իճրա իթտիմ : Պու հիւմէ
իյէ պու խուսուստա մալիւմաթըմ եօզ տուր , Իշպու թէվզըֆ
էմրի , սէֆիր , եախօտ անըն սըր քեաթիպի Մ . տը Վօլնիս թարա-
ֆընտան իթա օլունտուղու հալտէ , անլէր պու մատտէեէ տալիր
պանա հիշ պիր իյզահաթ վիրմէտիլէր :

Տիւզ .— Աճապա Մ . տը Վօլնիսէ միւրաճաաթըմտա պազը մա-
լիւմաթ ալապիլէճէկիմի մէմուլ իտէրմիսինիզ :

Գօնսօլս .— Պիլմէմ , ֆագաթ մէմուլ իտէրիմ , էկէրի պու թէվ-
զըֆ քօլիթիզա սէպէպիլլէ տէյիլ իտէ . . .

Տիւզ .— Օհ , իալլ , թօլիթիզա սէպէպիլլէ տէյիլ տիր , միւ-
սի :

Գօնսօլս .— Տիմէք սիզ պու Իիէր Ասիի թանքեօլսունուդ :

Տիւզ .— Անր տէրտէսթ իթտիրմէք իշին , խատտէթէն Ֆրանսա-
տան կէլիեօլում :

Գօնսօլս .— Նէ՞ տիեօլսունուզ :

Ջէնտ տագըզա սօնրա , Մ . տը Սէրտէյլ , Ֆրանսա սէֆարէթ-
խանէսինէ մուվասըլէթլէ , Մ . տը Վօլնիս իյէ պիր ազ կէօրիւշմէք իս-
թէտիկինի պիլտիրտի :

Քեաթիպլէրտէն պիրի .— Միւսիւ , Մ . տը Վօլնիս ճիտտէն մէշ-
ղուլ տուր :

Տիւղ. — Պու միւլադաթը, պիւր լուծի մադամնտա թէմենի
իտէն՝ Մ. տիւղ ժէնէրալ տը Սէրտէօյլ օլտուղունու քէնտիսինէ պիւ-
տիրմէնիլի ըէճա իյլէրիմ:

Բեաթիւպ. — Բէք իյի, միւսիւ:

Տիւղիւն սէֆարէթիւանէնէ կէլտիկի էսնատէ, օրատա նէ՝ վա-
դը օլմադտա օլտուղունու, եախօտ վադը օլմուշ իտուկինի պէհան
իտէրիմ:

Էկէրչի օգուեանլարըմը, հիքեաեկմիղին իւչիւնճի գրամընը
սօնլարընը տէրխաթըր իտէրլէր իսէ, չիւպհէտիդ, հարալը վէ հէման
էօլլիւմ հալինտէ պուլունան իվարըն նաւըլ վէ նէ սէպէպլէրլէ Մ. տը
Վօնիսին նէգտինտէ դապուլ իտիլմիշ օլտուղունու խաթըրլարլար:

Մ. տը Վօնիսին նէգտինտէ հայտուտը մէրդում հադգընտա
ֆէվգէլտտէ իհթիմամ վէ թէվէճճիւհ կէսթէրիլմէքտէ օլուպ, մա-
տամ տը Վօնիսի՝ հէր տադըգա չու եօլտա միւլահադա վէ իֆատէ
իյլէմէքտէ իտի:

— Էկէրչի պու ատէմ վէֆաթ իտէր իսէ, էվլատըմընը նէրէտէ
օլտուղունու նաւըլ անլաեաճադը, չիւնքի օլխուսուստա եալընը
պու պիչարէ պիղէ մալիւմաթ վիրէպլիլը:

Անինտէ, Լօնտրանըն բեաֆիֆէյի մահիւր ճէրահլարը ճէլպ ի-
տիլիպ, պուշլար, պատ էլ իսթիչարէ, մէճրուհուն՝ ճէրիհալարըն-
տան վէֆաթ իտէճէկինի պէհան իյլէտիլէր: Պու ճէրահլար, չու
եօլտա իֆատէի հալ իթտիլէր:

— Սիլահ՝ ղաեթթ նազիք ազասընըն բէք չօղունա տօգունմուշ
տուր, վէ պու ազասընը հէման քէսիլիշ տիր: Շէօյլէքի խասթա,
եալադըրտը իթսէ վէ եախօտ դըմլտանաճադ օլսա, պու ազասը
գօրաճադընտան, անինտէ վէֆաթը դուհուրա կէլէպլիլը: պունունլա
պէրապէր, պու խասթանըն տահա բէք չօգ կիւն եաչամաթ տա իհ-
թիմալտէն տիր:

Իվար, հաեաթը հադգընտա վէրիլէն պու հիւքմիւ ֆիթուր-
ուղճա տինլէտի, շէօյլէքի էօլմէր հիւքմիւնիւն քէնտիսինտէ գէրրէ
գատար հէեէճան էսիլի հասըլ իթտիկինէ տալիւ ազասընտա աս-
լա տիթընէմէ միւչահէտէ օլունմատը:

Մէրգումուն եաթաղը պաշընտա պուլունան ճէրահլարտան պի-
լի, շէօյլէ իլավէ իիլտի:

— Խուսուսիլլէ, պու ատէմէ լադըրտը իթտիլմէկէ չալըշլա-
րադ, քէնտիսինի եօրմահըն, Էկէրչի լադըրտը իթմէք իսթէր իսէ:

եալընըզ ուղուն ֆասլալար իլէ պաղը սէօղլէր թէլէֆֆիւզ իյլէմէսի-
նէ միւսաատէ իտին: Գէնտիսինտէն իսթէնիլէն եախօտ քէնտիսինին
վիրմէք իսթէտիկի մալիւմաթըն ալընմասը իչին, պոլունտան տահա
գօլայ թէտպիր օլամաղ:

Պու սէօղլէրտէն, իվարըն մուխաթարալը հալինի, վէ հազդըն-
տա իթթիխազ օլունաճազ թէտապիրի իհթիւեաթքեարանէնին լիւ-
զումընը հէքքէս անլատը: Պիզզաթ, իվար, մէզքիւր սէօղլէր իւղէ-
րինէ, քէնտիսի իչին պիր խաթթը հարէքէթ դարարաշտըրտը: Ջիւն-
քի Գաֆալարըն ձէլլատը, էօլէճէկինի մուհազ գազ պիլիեօրտու իսէ
տէ, եայաեաճաղը ազ պիր միւտտէթ զարփընտա պիւեիւք իչլէր
կէօրէճէկինի զանն իթմէքտէ իտի: Հէմտէ ինթիզամընը ալմաղտան
էվվէլ էօլմէսի նէեէ եարար իտի:

Իվար՝ Մ. տը վօլնիսին նէզտինտէ իւչ կիւն դալտըղընտա,
կէրչի գուվվէյի իտրաքիեէսինէ թէմամիյլէ մալիք իտի, լսքին պու
ճիւմէ իլէ հիչ պիր լազըրտը իթմէեիպ, մահզուն, վէ տէրեայը միւ-
լահաղաթա տալմիչ պուլունմադտա իտի:

Գաֆալարըն ձէլլատը, օլ էսնատէ ինթիգամընը տիւչիւնմէքտէ
օլուպ, լազըրտը իթմէք, վէ պաղը իզըրար ու իթիրաֆլարտա պու-
լունմազ, վէ մալիւմաթ վիրմէք, վէ հաթթա քէնտիսինին քիմ օլ-
տուղունու սէօղլէմէք նիեէթինտէ իտի իսէ տէ, բարլազ վէ տէհ-
չէթլի սուրէթտէ ինթիգամընը ալմաղլւզ վասըթաի սահիհէսինի էլ-
տէ իթմէտիքճէ, էօմրիւնիւ թէհլիքէեէ գօեարազ, աղընը աշմազ
վէ սէօզ սէօղլէմէք իսթէմէեօրտու:

Ինթիգամ ալմազ ֆիքրի շէտիտ վէ տայիմիսի, հայտուտը մէր-
գումուն թապիեաթը իզթիզասընտան օլուպ, Բիէր թարաֆընտան
ալտաթըլմը օլտուղունա բիւր զազապ օլմազտա իտի:

Իվար, պու իւչ կիւն զարֆընտա, պաշգա պիր շէյ եէեէմէտի-
կի ճիհէթլէ, եալընըզ պիր գաշ եուտում էթ սուեու իլէ պէսլէնիպ,
պինապէրին ախըը ինթիգամ եօլունու տիւչիւնմէքտէ իտի: Խանէ
խալզը, էթրաֆընա թօրլանարազ, մասումապէլ տը վօլնիս հազ-
դընտա պիլտիքլէրինի օլտուն սէօյլէմէսինի ալըու իթտիքլէրինտէն:
Իվար, ճէվապ վիրէճէք եէրտէ, հէնուզ լազըրտը իթմէկէ իզթի-
տաըը պուլունմատըլընը իչարէթլէ անլաթմադտա իտի:

Պինապէրին, խանէ խալզը, էնտիչէյի ազիմէ իլէ պէքլէմէքտէ
օլուպ, Իվար, իւչիւնճիւ կիւն, ինթիգամ թասափուրունու գաթիէն
ֆիքրինտէ թայեին իթտիքտէն սօնրա, իֆատէի հալէ գարար վիրտի:

Մէրգում, Բիէրին, քէնտիսինի վուրուպ ֆիրար իթտիկի սը-
րատա ,

— Արթը գօրգաճադ բաքիպիմ գարմաճը տըր՝ Բօղէթ պէնիմ
տիր , տէյի պաղըմըճ օլտուղունու տէրխաթըր էյլէտի :

Պու սէօղլէր , մէրգումուն ֆիրլինտէ , սայրի աթէչտէն հրու-
ֆաթ իլէ հէքը իտիմիչ իտի :

Իվարըն , պուլունտուղու հայտէ , Բօղէթ հազգընտաքի մու-
հապպէթի , պիւթիւն հաեաթընըն սէպէպի պազասը օլմուշ օլան
ալթունքէրվէրլիքտէն զիեատէ զալիպ օլմասըյլա , քէնտիսինտէ գըս-
գանճըդ հիսսինի թահրիք իթմէքտէ , վէ միւլահազաթընը սօն տէ-
րէճէեէ վարտըրմագտա իտի :

Մէրգում, քէնտի քէնտիսէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի :

— Բիէր , հազգըմտա ալչադճասընա մուամէլէ վէ հարէքէթ իթ -
տիկի իչին , քէնտիսինի զամաղլահաճաղըմ , հալպու քի պէնի վուր-
մասընտան զիեատէ , Բօղէթի սէվտիկի իչին քէնտիսինի էլէ վիրէ-
ճէեիմ :

«Պէնիմ, Մ. տը Սէրտէօյլիւն օղլու օլտուղումա տայիր վուգու
պուլան իֆատէսինէ կէլինճէ , պու իֆատէսին պէնճէ նէ՝ էհէմիիե-
թի վար տըր , Բիէրին , պէնի ալտաթմաճըճ օլտուղունա քիմ պէնի
թէէմին իտէպիլիր , Վէլէվ սէօյլէտիկի «ահիհ տէ օլսա , պու միւհ-
թէլէմ գատընա , եանի մատամ տ՝Արլըվիլէ , պէնիմ կիպի պիր հայ-
տուտուն քէնտի օղլու իտուկիվի իգրար ու իթիրաֆ իթմէքլիկիմ
նէ՝ սէպէպ վար տըր :

Իչթէ , Իվար , պու կիպի միւլահազաթ իլէ , էթրաֆընտա պու-
լունանլարա , քէնտիլէրինէ բէր չօդ տիսէճէկի պուլունտուղուն-
տան , սիւքիւթ իթմէլէրինի իթմար էյլէտի :

Օլ էսնատէ , Մ. տը Վօնիս օրատա պուլունմատըղընտան , քէն-
տիսինէ խապէր վէրիլտիկլինտէ , անինտէ կէլտի :

Խասթանըն եաթաղը պաշընտա Մ. վէ մատամ տը Վօնիս իլէ
մէրգումէնին բէտէրի վէ մատամ տ՝Արլըվիլ պուլունուպ , իրզմէթ-
բեարլար տիշարը չըգարըմըճ իտի :

Իվար , իֆատէլէլինի զաեէթ զայիֆ , ֆազաթ անլաշըրը պիր
սէտա իլէ թէլէֆֆիւղ իտիպ :

« — Պիհուտէ պիր սէօդ պիլէ իրատընա իգթիտարըմ եօգ տուր :
Իմտի , իչինիգտէն պիրի , սէօյլէհէճէէիմ սէօղլէրի եազմալը տըր քի ,
օգուտուղունուգտա պիր մանէա չըգարապիլէսինիգ , տէտի :

Մ. տը Վօրնիս , պիր գուրչուն գալեմ իլէ պիր ազ քեալըտ ալըպ , իվարըն սէօյլէտիկի շու սէօղլէրի թահրիր իյլէտի .

— Պէհի վուրան առէմի թանըրըմ . իսմի Բիէր Ասի տիր , վէ մատամ տիւչէս տը Սէրտէօյլէ վէքիլխարճը տըր :

Պու սօն քէլիմէլէրի իշիթտիկինտէ , Անժէլ տիթրէեիպ , օթուր-մանա մէճպուր օլտու , ֆադաթ մէճրուհ , իֆատաթընը քէսմէեիպ , պիւթիւն խալզ , հէման քէնտի տօտագլարընտան ասըլմըչճասընա սիւքիւթի քեամիլէ իշինտէ օլտուղու հալտէ , շու եօլտա իլավէ յի մէգալ իյլէտի .

— Մատամ տիւչէս տը Սէրտէօյլ , պիլմէմնէ՞ հագգ իլէ , ղէվճինի պօշատըղընտան պէրի տիր քի , մատամ մարքիղ տը Գրուա թէսմի-եէ օլսնմագտա տըր : Պու դատըն , Բարիստէ , Կըրնէլ-Սէն-ժէրմէն սօգաղընտա օթէլ տը Գրուատա իգամէթ իթմէքտէ տիր : Բիէր իսէ , շու էանատէ Լնտրատա , Բէճընթ Սթըրիթ սօգաղընտա , օթէլ տը Բարիտէ մուգիմ տիր :

«Պու առէմի տէրհալ թէվգըֆ իթտիրմէք լաղըմ տըր , պէնի վուրտուղու իշին տէյիլ , իլլա պիւեիւք պիր ճանի օլուպ , բէք չօգ ճինաեէթլէրտէ մէտիւէի պուլունտուղու , վէ շու էանատէ պէնի տինլէեէն էլխաստան էքսէրիսինին թէլէֆինի եախօտ նամուստուղ-լուղունու տիւչինտիւկիւ իշին :

«Իշիթէ , Բիէր Ասինին Բարիստէն Լօնտրատա կէլմէսի , մատամ տԱրլըվիլ եաշատըգճա , մատամ տը Սէրտէօյլէ եախօտ տը Գրուա-եա խալէլ կէլէճէկի , վէ օլ հարիս գարը իլէ սէվտիկի իլք դարը-սընըն , վէլհասըլ էվլատընըն վալիտէսի պուլունան դատընըն հիւս-նի խաթըրէսինի մուհաֆաղա իյլէեէն Մ. տը Սէրտէօյլ պէյինտէ եաղընըլա մանի օլաճաղը միւլահաղասընա մէպնի տիր :

Մատամ տԱրլըվիլ՝ օթուրտուղու իսկէմլէ իւզէրինտէ պաեը-լըպ , ֆադաթ պաեըլմագտան էվիլլ :

— Նէ՛ տիեօրսունուղ , Մ. տը Սէրտէօյլ հալէա եաշա՞եօրմու , տէյի նիտա իյլէտի :

Հաղըրուն , մէճրուհուն նազլիեէթինի տինլէմէկէ օլ տէրէճէ տալըն իտիլէրքի , իլլէրինտէն հիլ պիրի , Անժէլէ եարտըմ իթմէկի տիւչիւնմէտի , վէ իվար նազլիեէթինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Մ. տը Սէրտէօյլ էլան հահաթտա օլուպ , Բարիստէ , ժագօպ սօգաղընտա մուգիմ օլտուղու հալտէ , չօգտան պէրու քէնտիսինտէն ալըլմըչ օլան էվլատընտան պիրիսինի պուլմուչ տուր :

«Կէլէլիմ երեսէ Բիէր Ասիսէ .

«Մէրդուս , շու էսնտու , ետլընըզ մատամ տԱրըզվիլին իւզէրին-
տէ ճինաեէթ իճրասընը թասմիմ իթմէելա , պիթթէսատիւֆ , մատ-
մուազէլ տը Վօլնիս իլէ պէնի տախի թանըմը տըր :

Մատամ տը Վօլնիս .- (Հէեէճանը աշխմէ .) Վա , գըղըմ պու-
րատա՞մը տըր :

Իվար .- Էվվէթ , մատամ :

Մատամ տը Վօլնիս .- Նէրէտէ տիր :

Իվար .- Նէրէտէ օլտուղունու պիր ապտան անյաեաճագ սընըզ :

Մ . տը Վօլնիս , մէճրուհուն հիքեաեէսինի գաթթ իլլէմէմէսինի
պիր իշարէթլէ գարըսընա անլաթտը :

Իվար , նաղլիսէթինէ շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Բիէր , մատմուազէլ տը Վօլնիսի կէօրտիւկիւնտէ , պիրտէն
պիրէ օնա աշըզ օլմուշ , վէ պու տիվանէճէ աշգ ու սէվտասըլլա
պէրապէր , պիշարէ գըղճըղաղը զապթընա կէշիրմէքիլի տիւշիւն-
միւշ տիւր : Իմտի , էնտիկիմ օթէլին եաղընընտա իգամէթլէ , վէ թէր-
թիպլինի , պանա թէսատիւֆ իթմէք եօլունտա իճրա իլէ , պիր
թաղրիպ պէնի ըսգանտիլ իտէրէք , օ գըղճըղաղըն համիսի օլտու-
ղունու , վէ մէղպուրէերի ֆամիլետսընա թէսլիմ իթմէք իւզրէ Լօն-
տրահա կէրտիկիլի թահզըզ իթտիկիլնտէ , պէնի գաթլ ու թէլէֆէ
գարար վիրմիշ տիր :

«Պինապէրին տէօրթ կիւն էվվէլ իւզէրիմէ հիւճում իթտիկին-
տէ , պու գարարընը մէվզըի իճրաեէ գօյմաղլըը թէճրիւպէ իթ-
միւշ , վէ պէնի վուրտուգտան սօնրա , եերէ տիւշտիւկիւմիւ կէօր-
տիւկիւնտէ , շիւպհէսիգ էօլմիւշ օլտուղունու գանն իտէրէք , ֆիրար
իաէրքէն :

« — Արթըզ պէնի թաղիպ իտէճէք համիսի վէ ֆամիլետաը օլ-
մատըզը ճիհէթլէ , Բօղէթ պէնիմ օլաճագ տըր , տէյի իրատ իթ-
միւշ տիր :

Մատամ տը Վօլնիս .- Սէ , ճանվէր :

Մարքի .- (Հէեէճան վէ հիտտէթինտէն նաշի տիթրէեէրէք .)

Պու առէմին իգամէթ իթտիկի մահէլլ նէրէսի տիր ,
Իվար .- Իգամէթ իթտիկի մահէլլի եաղտընըզ , միւսիւ մարքի :

Մարքի .- Հագգընըզ վար :

Պատէհու մարքի , չանը դաեէթ շիտտէթլէ չէքմէսինտէն իր վէ
չան գօթարագ , էլլինտէ գալտը :

Մարտիդ .— (Չէվճեմինէ .) Նե՞ ետրմուղ խթէ, ետրմուղ .

Մարտի .— Բիէր Ասի տէնիլէն ուղլաղը թու թուումաղ . իշին ի-
ճապ խտէն էմրի վիրէճէնիմ . Պէն պու էմրի ետրտըղըմ սըրատա .
թաղաթը գալմաթը ուան պիղիմ պիշարէ մէճրուհ տա , պիր դաշ
տաղըգա դատար ետրկունյուգ ալըր .

Իվար , մուվաֆֆադաթ իշարէթի կէտթէրտի .

Վազաա մէճրուհը մերդումուն թաղաթ ու տէրմանը գալմա-
թը իտի , լաքին սէֆարէթ որըրեաթ իպինին քէնտի զէվճեմինէ վիր-
տիկի ճէվապտան պերու կէպլէրինտէ էսէրը մէսէրրէթ միւշահտէ
օլունմաղտա իտի .

Պիր մէմուր վէ պիր խըղմէթճի , մարքինին նէղտինէ կէրտիքէ-
րինտէն . Մ . տը Վօրնիս , գուրչուն գալմ իլէ եաղմըջ օլտուղու թէվ-
գըֆ էմրնամէսինի մէմուրա վէրիս .

— Չարուգ , պու էմրնամէսին լաղըմը վէճհ իւղրէ սուրէթի չէ-
քիլմէլի , մէհրիս վաղ օլունմալը , վէ իմղա իտիլմէք իւղրէ պտնա
կէթիրիտիքտէն սօնրա , գօնսօլսիւանէնէ կէթիլքիլմէլի , վէ վէ-
սայիթի մէշրուտ իւղրէ , թէվգըֆ միւամէլէսի իճրա գըլընմալը տըր .
Պու Բիէր Ասի , պիր գաթիլ տիրքի , հէր ան ու տաղըգա եէնի եէ-
նի ճինսեթէթէր իճրա իտէպիլիր , տէտի .

Պիր սաաթ սօնրա , գօնսօլս , էմրի մէղքիլքտէն խապէրտար օ-
լարաղ , ինկիլիղ հիւքիլմէթի նէղտինտէ թէնէպպիլսաթը լաղըմէնի
իճրա իթտի , վէ էմրի մէղքիլք սապահըն ալաֆ . սաաթ (1) ունտա
սէֆարէթխանէտէն վէրիլտիկի հալտէ , պէշ սաաթ , եանի էօլլէտէն
իւշ սաաթ սօնրա , բօլիս , Բիէր Ասինին խանէսինէ պիտտուխուլ , Բի-
րեա վիղիթա վիրմէք իւղրէ էսվալընը կիւրնմէքտէ օլտուղու էս-
նատէ , Բիէր Ասի տէրտէսթ իտիլտի .

Բիէր , պաղը մուհիմմ միւսաատէքեարլըգլարա պէտէլ , իլէնին՝
թօղէթի քէնտիսինէ թէրը իթմէկէ մուվաֆֆադաթ իտէճէկինի մէ-
մուլ իլլէմէքտէ իտի .

Բիէր , իսթիճվապ օլունտուղտա , շաշըրտը , վէ քէնտիսինի
տէրտէսթ իթմէք իսթիտիլքէրինտէ , նէֆսինի թէլէֆ իթմէկէ գալ-
գըշտը . . . գուսուրու օգուեանլարըմըգա մալիմ տիր .

Բիէր , Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինին գարարը վէրիլմէգտէն էվ-
վէլ , թէվգըֆըյա իսթիլաթտան մէնն իտիլմէքտէն զայրի հիւ պիր
մուամէլէնէ հէտէֆ իտիլմէք , վէ Ֆրանսա սէֆիրինին էմրինէ թա-
պիպուլունմաղ իւղրէ , ինկիլիղ հիւքիլմէթի թարաֆընտան թէվ-

գըֆի խտրմիչ օլտուղու սըրատա, Մ. տը վօնիսին խանէսինտէ ահ-
վալը աթիսէ վուղուա կէլմէքտէ խտի:

Մարքի, Իվարըն դուվվէթ վէ թագաթտան տիւշլիւշ օլտուղու-
նու պէնան իթտիկինտէ, շիւատէսլյլէ հագղը պուլունապտա խտի,
չիւնքի հայտուտը մէրգուսուն աղղընտան չըգմըլ օլան սօն սէօզլէր
հէման անլաշըլմաղ թարղտա օլուա, հէր տագղդա Իվար պիլէ, հա-
եաթընըն սօն տագղդասընա վասըլ օլմուշ օլտուղունու զանն խտի-
եօրտու:

Մատաֆ տը վօնիսին իսթարը իւղէրինէ, Գաֆալարըն ճէլլա-
տը լագըրտորեա տէվամ իթմէք իսթէտիկինտէ, միւղթէտիր օլամա-
երպ, մէրգուս, շու սըրատա շէսլէ տիւշիւնմէքտէ խտի:

— Իրատ իտէճէեքիմ պիր դաշ քէլիմէնին պէնի թէլէֆ իտէճէկի
վաղիֆէմ տէյիլ իսէ տէ, Բիէրին թէվղըֆ իսիլտիկինի խապէր ալ-
մուղտան էվվէլ, թէրքի հաեաթ իթմէք իսթէմէմ Իշպուլ խապէրի
ալտըղտան սօնրա էօլէճէեքիմ:

Հէքիմլէրին թափսիեքսի մուճիպինճէ, քիմէննէ, հիքեաեքսինէ
տէվամ իյլէմէսի խուսուսընտա մէճրուհա իսրար իտէմէտի, վէ սաաթ
տէօրթտէ, Բիէրին տէրտէսթ իտիլտիկի, վէ մէրգուսուն, Մ. տը
վօնիսէ թագտիմ օլունմաղլըղը իսթիտա իյլէտիկի խապէր վէ-
րիլտի:

Մարքի. — Բէք ալէա, դարանլըգ պասթըղընտա, քէնտիսինի պա-
նա կէթիլինիլ:

Իվար. — (Քէնտիսինճէ թէհլիքէլի պիր թարղտա հէեճան կէօս-
թէրէրէք.) Միւսիւ մարքի, պու ատէմ հագղընտա ատալէթի Իճրա
իտէճէքսինիլ, տէյիլ մի:

Մարքի. — Էվվէթ:

Իվար. — Մէրհամէթլի վէ ըրգաթլը պուլունմաեաճագսը-
նըլ ա':

Մարքի. — Ջաթէն լաեըգ տէյիլ տիրքի մէրհամէթ ու ըրգաթ
իպրազ իտէեքիմ:

Իվար. — Սահիճ մի:

Մարքի. — Սահիճ օլտուղունա, Իճապ իտէրսէ եէմին տալի ի-
տէրիմ:

Իվար. — Պու հալտէ, իշթէ պէն արթըգ թէսլիմի ըուհ իտիեօ-
րում, Ա՛հ վալիտէճիքիմ: . . .

Պէլքի օլ անէ տէկին մալիւմիւ օլմուշ օլմաեան վալիտէճիքիմ քէլի-

մէօնին թէկէֆֆիւզ լյէտիքաւն ածնրա , մէճրուհը մէրզ ում , թէքմի-
լի էնֆաա իթտի , վէ իհթիւար Բէյպէր ,

— Վէֆաթ իթտի , տէտիկինտէ , մատամ տը Վօնիս տախի մէյ-
եուսէն ,

— Էվլաորմը քիմ իւատէ իտէճէր տիր , տէյի պէեան լյէտի ,
Մարքի — Մէվզուֆ եէտիմիզտէ տիր , Բօզէթին նէրէտէ պու-
լունտուղունու օ տաթի պիլիր :

Մարքիզ — Լաքին անրն հազդրնտա առլա մէրհամթ ու ըրդ-
զաթ իպրազ իթմէեհէճէկինիզէ տայիր եէմին իթտինիզ :

Մարքի — Նէ՞ պէյիս վար :

Մ. տը Վօնիս , մէվզուֆուս տէրհալ քէնտի հուզուլունա կէ-
թիրիլմէնին էմի իթտի , վէ անը կէթիրմէկէ կիտիլտիկինտէ , մա-
տամ տը Վօնիս՝ մատամ տԱրլըվիլի պայլընըղընտան սյմազ թէ-
շէպպիւսիւնէ իպթիտար լյէտի :

Բէյպէր տէ , իվարըն նաշընը պիր չարչուպ իլէ էօրթտիւ :

ԲԻԷՐԻՆ ՉԱՐԷՍԻՉ ԳԱԼԸՊ , ՀԷՐ ԹԱՐԱՅՈ ՍԱԼՄԱՍԸ

Էն մէհհուր ճինատէթ տալալարը զ ուեուտաթընտա տիդզաթէ
չայեան պիր չէյ վար տըրքի , պիր քէրըէ պիր հայտուտ եագաեը
էլէ վիրտի մի , շէրիքէրնտէն պիւեիւք զըմընըն տախի եագասընը
էլէ վիրտիլմէք իֆատէլերտէ պուլունմազտան կէրի տուրմազ :

Պէօյլէ օլմտը , ճէմիյեթթի պէշէրիեէ իշին ֆայտէլի տիր , Զանն
իտէրօն քի պու խապիտէր , տօթլարընտան օլան պիր քիմնէնին ,
քէնտիլէրլյէ պէրապէր այնի ֆէնալըզա տիւչար օլմամասընա թէ-
համիւլ իտէմէզլէր :

Բիէր , տէրտէթ իտիլիպ , զ օլլարը պիլէքչէեէ վաղ իտիլտիկին-
տէ , վէ իրի զապթիւէնին արասընտա պուլունտուղունտա , նէվիմա
գայտէյի ումումիէեէ իթտաթ իթմէք իւզըր , վազիեէթինին միւչքիւ-

լաթը իւղէրինէ ճիւտաէն տիւշիւնմէկէ պաշլատը , վէ ճէրէեան իտէն իսթիւթադընտա , իվար թարափընտան զամմաղլանմըջ օլտուզունու անլատը :

Օլ վազըթ , քէնտիսինն սէլամէթինէ շարէ զալմասըղընը տէրք իտէրէք , Բիբօ իլէ մարտիղի տախի քէնտիսիննէ պիրիքտէ կիրտապը ֆէլաքէթէ տիւշիւրմէքտէն զայրի արզուսու վէ հըրսը շանը պուլունմատը :

Մալիւմ օլտուզու իւղլէ , Բիէր , Բիրօեու ապըս սէվմէմիլ իտի , վէ սոն սէնէլէրտէ իսէ , մարքիղին , Բիրօեու քէնտիսիննէ (եանի Բիէրէ) թէրճիհ իթտիկի ճիհէթլէ , մարքիղէ զարշը տախի պիր տէրէճէ իզհարը պուղղ ու առաւթի պուլունմադտա իտի :

Բիէրին , մուհիմմ իֆատէլէրի օլտուզունու պէեան իտէրէք , Մ. տը Վօնիս իլէ միւլադաթ իթմիք իսթէմէսի , քէնտի հալինէ , էլէն իլէ մարքիղի տախի հ/սսէտար դըլմադ նիւէթիլլէ իտի : Պունտան պաշգա , հէր շէյի իդըրար ու իթիրաֆ իթմէքլիք մէսլէքինի իսթիւեար իլլէմէսի , քէնտիսինի Յըանսաեա կէօթիւրմէլէրի իլին օլուպ , չիւնքի զաեթ ճէսուր վէ քիւսթալա պիր քիմսէ օլտուզու ճիհէթլէ , էանաի սէյեահաթտա ֆիրարէ մուվաֆֆադ օլապլլէճէկինի մէմնլ իթմէքտէ իտի :

Բիէրին թէվզըֆընր միւթէադըպ , անը կէթիրմէլէրինի , Մ. տը Վօնիսին էմր իլլէմէսի տէ նէ՝ միւլահապաեա մէսլի օլտուզու մալիւմ տիւր :

Մէվզ ուֆը մէրդում , մարքինն հուզուրունա չըդտըղը սըրատա , խըզմէթքեարլարտան պիրի , թէսատիւֆաթիը զարիպէտէն օլարադ , Մ. տը Վօնիսին նէզտիննէ կէլիպ : Մ. Ժէնէրալ տիւզ տը Սէրտէօլլիւն հէր հալտէ միւքեալէմէ արզուսինտէ օլտուզու խապէրինի կէթիրտի :

Խըզմէթքեար , իֆատէսինի ալչադ սէտա իլէ մարքիննի զուլաղընտան պէեան իթտիկինտէն , Մ. տը Սէրտէօլլ իսմինի Մ. տը Վօնիստէն զայրի իչիտէն օլմատը , եօգտա պու իսիմ , աճապա մատամտ Արտէլ իլէ Բիւր իւղէրինտէ նէ՝ կիւնա թէէտիք հաօըլ իտէճէք իտի :

Մ. տը Վօնիս , հէր նէ գտտար քէնտի խառտսի իլլէքիլլէ ֆէվգէլատէ մէշղուլ իտի իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ իէտալիրսիճէ հագէլատէ մէշղուլ իտի իսէ տէ , պու Անժէլին գարշըքնտա ըլքէթտէ պուլունմադ իսիմէմէտիկինտէն , վէ Անժէլին գարշըքնտա սէօլլէնմէսի ճալիզ օլտահան սէօլլէրին իրտա իտիմէսինի թէճվիզ իթմէտիկինտէն ,

— Պիր աղաւան կէլէճէկիմի Մ. տիւզէ, խապէր վէրին, տէսի, Խըզմէթ քիար տիչարը չըզտըզտան սօնրա, Մ. տը Վօլնիս, Բիւրի կէօսթէրէրէր բէտէրինէ չէօյլէ պէեան իթտի:

— Էֆէնտի բէտէր, պէնիմ էսնաի դայսյուպէթիմտէ սիզ պուատէմին իւզէրինէ նէզարէթ իտին, Հէրնէ պատար պաղլը իսէ տէ, եէրինտէն զըմիլտանտըղը թազ տիրտէ, անինտէ թապանճա իլէ քէնտիսինի վուրուն, Արդանըղտա տօրու թապանճալար վար տըր, Պունունյա պէրապէր, պէն չօզ սիւրմէզ կէլիբիմ:

Մուսիխարէն Մ. տը Վօլնիս, Մ. տը Սէրտէօյլ իլէ պուլուշմուզ իւզրէ տիչարը չըզտը, վէ եէկտիկէրինի կէօրտիլ քէրինտէ, արալարընտա չու եօրտա մուհապէրէ ճէրէեան իթտի:

Մարքի -- Ժէնէրալ, նաւըլ օլուպտա սիզ պուրատա պուլուննուեօրսունուզ:

Տիւզ -- Էօյլէ լճապ իթտի:

Մարքի -- Լաքին սէպէպի նէ:

Տիւզ -- Բիւր Ասի իսմինտէ պիր հայտուտա թէվզըֆ իթտիբրտինիզ մի:

Մարքի -- Էվվէթ:

Տիւզ -- Անըն բէնչէի զուլմունա տիւչար օլան պիչարէլէր միեանընտա, քէտիսինտէն էն զիսատէ չիքեաեթէ պէնիմ հապգըմ վար տըր:

Մարքի -- Նէտէն:

Տիւզ, պէչ տաղըզա զարֆընտա, քէնտի հայու վազիեթիինի Մ. տը Վօլնիսէ մուլթասարէն անլաթտը:

Մարքի -- Ֆազաթ, Բիւր՝ Լօնտուեա կէլէլիտէն պէրու տիկէր պաղը ճինաեթիթէր տէ իլլէմիչ տիր:

Տիւզ -- Նէ տիեօրսունուզ:

Մարքի -- Ախլէպար պօղուզ վէ տչապ թապիխաթըր քիմնէլէր, պիր քէրրէ ճինաեթի մէսլէքինէ սալիբ օլուրյար իսէ, օ մէսլէքտէն կէրի տուրապիլըրէր մի:

Պու տէֆատա Մ. տը Վօլնիս, ճէրէեան իտէն աշվալի, վէ Մ. տը Սէրտէօյլին վազիեթիինի մուլթասարէն անլաթտը:

Տիւզ -- Լաքին օ զըզճըզաչ նէրէտէ տիր:

Մարքի -- Օլ պապուեթի մալիւմաթըմիզ, իսմինին Բօզէթ օլմասընտան իպարէթ տիր:

Տիւզ -- Բօզէթ մի:

Մարքի .- Էվվէթ , Փազաթ թէաճճիւ պ խորեօր կիպի կէօրիւ - նիւեօրսունուզ ,

Տիւգ .- Ֆիլվազը թէաճճիւ պ խորեօրում , վէ իթմէկէ տէ հազզըմ վար տըր ,

Մարքի .- Նէտէ'ն

Տիւգ .- Պէն տէ օլ կէնճ գըղը տրամուդ իւզրէ Լօնտրաեա կէլ - միշիմ տիր ,

Պու սուրէթլէ , Մ . տը Սէրտէօյլ , ելնիտէն պաղը իյղահաթ ի - թա իթտի ,

Մարքի .- Միւսիւ տիւգ , Լօնտրաեա կէտիկինիղտէ , սէյեահա - հաթընըզ , եալընըզ , պէեան իթտիկինիզ հայտուտալը թաազիպ իշին տէյիլ մի խոր ,

Տիւգ .- Բօզէթի տախի պուրմագ իշին կէլմիշիմ տիր ,

Մարքի .- Օրասը մալիւմ . լաքին տիկէր հիշ պիր մագսէտինիզ եօգ մու իտի ,

Տիւգ .- Խա'յը ,

Մարքի .- Էօյլէ իսէ , պէն , սիղէ տիկէր պիր խապէր վիրէ - ճէեիմ ,

Տիւգ .- Նէ՞ իսէ սէօյլէեին ,

Մարքի .- Ֆազաթ ճէսուր օլուն ,

Տիւգ .- Ֆէնու պիր խապէր տահա'մ մը վար տըր ,

Մարքի .- Խա'յը , սիղի սէվինտիրէճէր խալըլը պիր խապէր վի - րէճէեիմ ,

Տիւգ .- Միւսիւ մարքի , մէսէրլէթ' ինսանը էօլտիւրմէեիպ . տիւ - չարը հէեէճան զըլար , Լաքին հէեէճան տա կէշէր իսէ , օ քիմսէնին սիննի , զանն իտէրսինիզ քի , օն սէնէ քիւ չիւ լիւր ,

Մարքի .- Բէք իյի , վիրէճէեիմ խապէրի Նէ՞ եօլտա թէլագղը իտէճէկինիզլի անրօնօրում ,

Տիւգ .- Ֆազաթ բխտէ'ն պահա խորեօրսունուզ ,

Մարքի .- Անժէլ տԱրլըվիլ հաեաթտա տըր ,

Տիւգ .- Պիլիեօրում ,

Մարքի .- Լօնտրաաա տըր

Տիւգ .- Էմի'նմիսինիզ ,

Մարքի .- Մուհազզազ պիլիբիմ ,

Տիւգ .- Էօյլէ իսէ քէնտիսինի արաեաճաղըմ ,

Մարքի .- Պիհուտէ տիր ,

Տիւգ .- Նի՛չին պիհուտէ օլուեօր :

Մարքի .- Զիւնքի զաթէն պուլունմուշ տուր :

Տիւգ .- Տիմէք տիրքի , նէ՛րէտէ օլտուլունու սիզ պիլիեօր-սունուզ :

Մարքի .- Տօ՛սթում , քէնտիսի պուլատու օլուպ . օն սէնէ տիրքի , ահըպպոմըզտան պուլունմագտա տըր : Զէվճէմին սայքի պիր հէմ-չիրէսի տիր :

Տիւգ , պու սէօլլէրի իշիթտիկինսէ , լէհճէսի սօլատու վէ տիթ-րէմէկէ պաշլատը :

Մարքի .- Միւսիւ տիւգ , ճէսարէթինիզ նէ՛րէտէ դալտը : Պիր աղ էվլէլ , մէսէրրէթ՝ ինսանա օն սէնէ կէնճլիր քէսպ իթտիրիւ տի-հօրտունուզ :

Տիւգ .- (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Էվլէթ , ֆագաթ օնտա : Էվլէլ պիր աէրէճէ հէսէճան հասըլ իտէր տէմիշ խոմ :

Այնի վագըթտա , ժէնէրալ , քէնտիլինի պուլմանա պաշլանբալ , սիմասընտա էսէրը մէսէրրէթ կէօրիւլտիւ , վէ իլավէի մէգալ իլէ :

— Ա՛հ , զալիմ , սիզ պանա բէք չոգ ճէվր ու ճէֆա չէքտիրտի-նիզ , տէտի :

Տիւգ իլէ մարքի , պուլունտուկլարը ահվալին իյգահըր զըմնը-տա , պիր աղ տահա թաաթիլի քէլամ իթտիրտէն սօնրա , պիրիպի-րինտէն կիզլի հիշ պիր մատտէլէրի դալմանընճա , իքիսի պիրլիքտէ շու եօլտա հարէքէթէ գարար վիրտիլէր :

Տիւգ , պիրտէն պիրէ Անժէլէ կէօրիւնէրէք , անը հէսէճանը ա-զիմէ տիւշար գըլմամաղ իշին , Բիէր Ասինին իթիինթապ օլունաճաղը սալանա մութթասըլ պիր օտատա պուլունարապ , պու օտատա ճէրէնան իտէճէք սէօլլէրի տինլէտիքտէն պաշգա , ճամէքնանը պիր դաբուտան տալսի հէր շէլի կէօրլպիլճէք իտի :

Տիւգ , պու օտատա եէրլէշտիքտէն սօնրա , Մ . տը վօլնիս , ֆէվ-դէլատէ սապըրսըղըլըլա պէքլէնիլմէքտէ օլտուղու օտանա տալիլ օլտու : Փազաթ քիմսէ , անըն երի դիւնիւն հալինտէն վուգուի հալի անլանամատը :

Ալէսսէվիսէ տօնուգ . օլան մարքինին սիմասը , սիզուգ , սաքին , վէ պէլքի տէ պիր աղ թէհտիտամիզ իտի :

Մունթապամ պիր իսթինթապ . միզ տըմնտա , Մ . տը վօլնիս , մի-քեալէմէսէ շու եօլտա իպթիտար իյլէտի :

— Միւսիւ , իսմինիզ Բիէր Ասի՞մի տիր :

Բիէր .- Էվվէթ .

Մարքի .- Սիդ , Բարիտոն , մատամ մարքիդ տը Գրուանն վեքի-
խարճը մըսընըդ .

Բիէր .- (Սէֆարէթ խանէտէ քէնտի հողդ ընտա միւքէմէլ մա-
լիւմաթ ալընըն օրմաքնտան տօլանը թէաճճիւպ խոեքէք .) Էվվէթ .

Բիէր , պու սէօլլէրի սէօլլէրքէն , ֆիքրլինտէն , իվար չիւպ-
հէսիզ էօլմիւշ , վէ էօլմէղտէն էվվէլ , հէր շէ յի իզբար իթմէշ օրմաք
տըր . տիմէքտէ իսի .

Այնի վազըթտա , մերդ ում . իվարն նաշընն եաթըրըմըն օլ-
տուդու . եաթտա չիւպհէլի պիր նազարա պազտը իսէ տէ , պու պա-
գընընա քիմսէ տիզ պթ իթմէտի .

Մարքի .- Նէ հարմադ իչին Լօնտրանա կէլտինիդ .

Բիէր .- Պազը թահսիլաթ իչին կէլտիւ .

Մարքի .- (Իսթիհզա իլէ .) Թահսիլաթ մը , եանի սիդ , պիր ճի-
նանէթ իչլէմէք իչին Լօնտրանա կէլմիշսինիդ տիր .

Բիէր .- (Իզբար ու իթիրաֆա պաշլամադտան էվվէլ , պաշընը
թէհլիքէտէն գուրթարմադ իւզըն , քիւսթախանէ հարէքէթի թէր-
ճիհ էլլէնէրէք .) Ճինանէթ մի .

Մարքի .- Էվվէթ ճինանէթ , միւսիւ .

Բիէր .- (Սօղուդ գանլըլըյա .) Նէ կիպի ճինանէթ .

Մարքի .- (Անթէլի կէօսթէրէրէր .) Մատամը գաթլ ու թէլէֆ
իթմէք իչին պուրանա կէլմիշսինիդ տիր .

Բիէր .- Փազաթ պէն մատամը թանըմալ .

Մարքի .- Մատամ մատամ Անթէլ տըլըլիլ տիր .

Բիէր , պու իսի իշիտինճէ , տախիլէն տիթըլէտի , լաքին եիւզ-
տէն էսէրը հէնէճան կէօսթէրմէտի , վէ զանէթ սօղուգ գանլը-
ըզլա .

— Հալսուլի իսմինի պիլմէտիկիւմ վէ քէնտիսինի կէօրմէտիկիւմ
պու մատամը նիչին էօլտիւրմէքիկիլ թամսիւմ իտէճէեթիւմ , տէյի սի-
վալ իթտի .

Մարքի .- Եալան սէօլլէթօրսունուդ .

Բիէր .- Խալը միւսիւ , եալան սէօլլէմէթօրում .

Մարքի .- Սիդ , մատամ տըլըլըլիլ թանը մաեօրմուսունուդ .

Բիէր .- Խալը .

Մարքի .- Սիդ , մատամ տը Գրուանն , եախտ տահա տօղրու-

սու մատամ տը Սէրտէօյլւն վէրլիտորճըսընըղ, վէ տնըն շէրիքի պու-
լունմագտասընըղ :

Բիէր .- Շէրիքի մի :

Մարքի .- Էվվէթ :

Բիէր .- Հանկը ճինանէթտէ շէրիքի օլմուշում :

Մարքի .- Վիզթուար սօղաղընտարի ճինանէթտէ :

Բիէր .- Հէր նէ գատար քէնտի իւզէրինէ հաքիմանէ մուամէլէ
իթմէկէ միւզթէտիր իտի իսէ տէ , Մ . տը Վօյնիսլն՝ Մ . տը Սէրտէօյլ-
տէն ախիբէն ալմըշ օլտուղու ճէվապր իշիթտիկինտէ , տիթրէմէք-
տէն քէնտիքի մէնն իտէմէտի :

Մարքի .- Ֆիպաթ , պու ճինանէթի պէր թարաֆ իտէլիմ , վազ-
թը կէլտիկինտէ , պուռնուն իսպաթընը կէօսթէրէ ճէեիմ :

Իսպաթ սէօղու , Բիէրի տահա զիեատէ շաշըթտը , վէ ֆիքրին-
տէն շէօյլէ տիւշիւնտի :

— Պու ատէմ , տօղրու մալիմաթ ալմըշ տըր , չիւնքի ճիտի
սուրէթտէ իֆատէի հալ իտիեօր , Պէնիմ իչին արթըզ գուրթուլու
գալմամըշ տըր , Իվարտան զայրի պիր տիկէր քիմանէ , պու մալիմա-
թը քէնտիսինէ վիրմիշ տիր , լարին քիմ օլապիլիր :

Մարքի .- (Սօլլանէ տէվամ իտէրէք .) Շիմտիլիք , Ինկիլթէրա-
տաքի իգամէթինիպտէն պահա իտէլիմ , Լօնտրատա կէլտիկինիպտէն
պէրու նէ՝ եարտընըղ :

Բիէր .- (Էմսալիկ պիր քիւսթախլըզլա .) Էվվէթ , Լօնտրատա
նէ՝ ֆէնալըզ եարմըշում :

Մարքի .- Պիր պիշարէքի վուրմուշսունուղ , իշթէ պու ճինանէթ-
տէն տօլաեը սիզի թէվզըֆ իթտիրտիմ :

Բիէր .- Նէ՝ վազըթ վուրմուշում :

Մարքի .- Տէօրթ կիւն էվվէլ :

Բիէր .- Նէ՝րէտէ :

Մարքի .- Սմիէթլֆիէտտէ :

Բիէր .- Պու ճինանէթտէն տօլաեը քիմ պէնի իթհամ իտիեօր :

Մարքի .- Վուրտուղունուղ ատէմ :

Բիէր .- Պէնի քէնտիսիլլէ մուվաճճէհէ իթտիրին :

Մարքի .- Իլէրուտէ օմուվաճճէհէ իճրա օլունաճաղ տըր :

Բիէր .- Էֆէնտիմ , զաթը ալինիզ պիր շէյ սիւալ իթմէքլիկիմէ
միւսատէ պուեուրուն :

Մարքի .- Սէօյլէին :

Բիէր . . Նէ՞ մագսէտլէ օտտէմի վուրմուշ օլտուղում զանն օլու-
նուեօր :

Մարքի .- Օտտէմին կիւզէլ պիր գըզլ վար տըր , վէ էքիսի տէ
չէնտ կիւնտէն պէրու Լօնտրատա պուլունմագտա տըրլար , վէ սի-
զին կիպի , անլէր տէ Յրանսըզ տըրլար , Մէրգումլարն , պուրաեա
կէլմէք իւզըն բաքիպ օլտուգլարը սէֆինէեէ սիզ տէ Յրանսատան
բաքիպ , վէ մէրգումլանն գըզընը կէօրիւպ ֆէվգէլատէ ալըգ օլ-
մուշսունուզ : Պուրատա խսէ , գըզը իյֆալ իթմէք էֆքեարը մուգիւր-
րէսինն տիւշիւպ , վէ անը թապիի համիսինտէն մահրում գըլմագ
իսթէտիկինիզտէն , բէտէրինի դաթլ ու թէլէֆ իթմէքիկի թէճըրիւ-
պէ իթմիշսինիզ :

Բիէր .- (Յիքըրինտէն.) Րօզէթին՝ քէնտի գըզը օլտուղունու պիլմէ-
եօր : Պաշըմը պէլիեւտէն գուրթարմագ իշին պունտան զայրի չարէմ
պուլունմագտա էքէն , չիմտի օլ պապտէքի իւմիտիմտէ զայիլ օլ-
տու : Էկէրչի Իվար , Րօզէթ՝ Մ. տը Վօնիսին գըզը իտուկինի սէօյ-
լէմէմիշ իսէ , պէն Նէ՞ գատար սէօյլէսէմ , պիհուտէ տիր , չիւնքի ի-
նանմաեաճագ տըր : Հէր Նէ հալ իսէ , իգըար ու իթիրաֆա պաշ-
լաեալըմ :

Պատէհու մէրգում գաթիլ , աշիքեարէն ,

— Էֆէնտիմ , հագգըմտա օլ տէրէճէ տօղրու մալիւմաթ ալ-
մըշսընըզ քի , չու հալէ շաշագալտըղըմը իթիրաֆ իթմէմէք միւմքին
տէյի տիր , տէտի :

Մարքի .- Յագաթ սիզ իգըար իտիեօրսունուզ :

Բիէր .- Էվվէթ , հէր շէյի իգըար ու իթիրաֆ իտիեօրում :

Մարքի .- Նէյի՞ :

Բիէր . Վիգթումար սօգաղը ճինաեէթինի , եանի , Մ. տը Սէր-
տէօյլ օթէլինն աթէշ վէրիլմէսինի , վէ տիւգիւն խըզմէթճիլէրի օլան
Բիէր իլէ Մարկրիթին գաթլ ու իթլաֆ իտիլմէլէրինի , վէ մաստամ
տ՝Արըլըվիլին պիր չօճուղունուն ալըըլմաաընը :

Անժէլ .- Ա՛հ , եա Բապպի՛ . . .

Բիէր .- Պու ճինաեէթ , 1813 տէ , վետրվարըն 7 նճի կիճէսի
իճրա իտիլմիշ տիր :

Մարքի .- Տէվամ իտին :

Բիէր .- Պու ճինաեէթտէ , պէնիմ պիր շէրիքիմ պուլունմագտա
իտի :

Մարքի .- Դի՛մ իտի :

Բիէր .- (Անժէլի կէօսվէրէրէք .) Մատամըն հէմշիրէսի մատամ տը Սէրտէօյլ խտի :

Հազըրուէն , պու զարիպ իգըարը , հազըգի պիր հայրէթի տինլէմէքտէ օլուպ , ըիւնա կէօրմէքտէ օլտուգլարընը զանն խտի-
եօրլար խտի :

Մարքի .- Չօճուզու նէ՞ եաբտընը :

Բիէր .- Պիր ալտան սէօյլէրիմ , ֆազաթ էկէրչի պու չօճուգ էլան հաեաթուա իսէ , պէնիմէ պէրապէր դաթըլկեւհա չըգաճազ տըր :

Անժէլ .- Ա՛հ , սիւպհան Ալլա՛հ :

Այնի վազըթտա , եանընտարի օտաւտա պիր իսկէմէ տիւշտիւկի իշիտիլտի . Օգուեանկարըմըզըն տէրք իտէճէրլէրի վէճհ իւղրէ , պու իսկէմէնի , Ո՛ւ տը Սէրտէօյլ , հէեէճանը աղիմինտէն նաշի տիւշիւր-
միւշ խտի :

Մարքի .- Նէ՞ սէօյլէեօրսուէնուգ :

Բիէր .- Հազըգէթի հալի սէօյլէեօրոււմ : Չալընան չօճուգ , պէ-
նիմ կիպի ճանի վէ պէնիմ՝ չէրիքիմ՝ օլմուշ տուր : Պու սուրէթլէ , մատամ տիւշէս տը Սէրտէօյլ , քէնտի զէվճինտէն վէ մատամտան ին-
թիգամընը ալմը տըր :

Մարքի .- Սուս օլուէն , ա՛լչազ :

Բիէր .- Տիմէք օլուր քի , սիգ , հազըգէթի հալի անլամազ իս-
թէմէեօրսուէնուգ :

Մէրզ ումուէն էթրաֆընտա պուլուէնանլարըն ճիւմլէսի , քէնտի-
սինտէն նէֆրէթ վէ տէհչէթ հիսս իյլէմէքտէ խտի իսէլէր տէ , պու ճիւմլէ իլէ իֆատէլէրինի ֆէվգէլատէ իշթիեազ վէ մէրազլէ տինլէ-
մէքտէ խտիլէր :

Մարքի .- Էվվէթ , պիգ , հազըգէթի վէ եալընըզ հազըգէթի անլամազ իսթէրիգ :

Բիէր .- Իմտի , էֆէնտիմ , պէնի տինլէեին . սահիհ տիր քի՛ , տէօրթ կիւն ադտէմ , լօնտրանըն տար պիր սօգաղընտա , պէեան իյլէտիկինիգ սէպէպլէրէ մէպնի , պիր աւտէմի գաթլ ու թէլէֆ իթ-
մէք իսթէտիմ : Փազաթ , պու ճինաեթլէին ֆալիլի օլտուգլումու ճիւմ-
լէնիգէ խապէր վիրմիլ օլան պու աւտէմ՝ նէ՛րէտէ տիր , Վատընըզ իւգ-
րէ , պէնի քէնտիսիյլէ մուվաճճէհէ իթ տիրին :

Մարքի .- Իշթէ , օ աւտէմ պուրատա տըր :

Մ . տը Վօնիս , պու սօն սէօյլէրի սէօյլէեիպ , Իվարըն իւգէրի՛

նէ եօթիւմիւշ օյան չարչապը գալորբար , վէ Բիէր , թէլէֆ իթ-
տիկի չախնըն նաշընը կէօրտիկիւնտէ , մահգուղիյեթլէ կիւլտի ,
վէ քէնտիսինի կիւլմէսինի իյիտէնլէր իսէ , պու հալտէն տիթէտիկէր ,

Յիւլազը , պիւր զաթիլին , զաթլ ու թէլէֆ իթտիկի պիւր չախ-
նըն նաշընը կէօրտիկիւնտէ , անըն գալորբարնտա կիւլմէսինտէն տաճա
զիւտա տէ մէքրուհ նէ՞ օյապիլիւր ,

Մարքի .- (Հիտաէթլէ .) Կիւլիւտօրտունուզ ,

Բիէր .- Էվվէթ , կիւլիւտօրում : Թալէ՞ պազը դարիպ հալլէր զու-
հուրա կէթիլիւր , Պու առէմին էօյմէսի , քէնտիսի իյին խաւըրը
տըր , չիւնքի նամուսուղճա էօյմէքտէն գուրթուլմուշ տուր , Լա-
քին անըն էօյմէսի , պէնիմ իլին ֆէնա օյմուշ տուր , շունուն իլին քի
էկէր քէնտիսին մուհլիք սուրէթտէ եարալանմը լըտո զունու հիսա
իթմէսէ իտի , պէնի դամմաղլամազ , վէ ալղը ինթիգամ վագիֆէսինի
քիմէսէնէ իհալէ իթմէսէրէք , անը իյէրիսէ թաալիգ իթմէկի քեաֆի
առտ իտէր իտի :

Մարքի .- Տիմէք տիւր քի , սիզ պու առէմի թանըտօրտունուզ ,

Բիէր .- Չօգտան պէրի թանըրըմ , նամուսյու պիւր ֆամիլեա
բէտէրի զանն իթտիկիւնիզ պու առէմին քիմ օլտուղունու չիմտի սի-
զէ սէօյլէսէճէսիմ :

Բիէր , իվար հազգընտա պիլտիքլէրինի , եանի , քիւրէքտէ գալ-
տըղընը , ճէլլատըզ վագիֆէսի իյֆա իթտիկիւնի , օրատան նաւը
գաշտըղընը , վէ Բիքօ իլէ իւլֆէթ բէյտա իյլէտիկիւնի , վէ Մ . տը
Սէրտէօյլ ալէյհինտէ գուլտուլու տուգապլարը ճիքեաեէ , վէ խի-
թամընտա շու եօլտա պէեան իյլէտի :

— Պու առէմին քիմ օլտուղունու վէ նէ իսիմ թաշտըղընը պի-
լիւտօրմուսունուզ ,

Հազըրունուն ճիւմէսի , տէհչէթլի ճիսսիեաթը գալպիւսէ իլինտէ
օլտուգլարընտան , եիւզլէրինտէ էսէրը հէեէճանը աղիմ միւշաշէտէ
օլունուտօրտու :

Բիէր .- Իյլմէ , պու առէմին քիմ օլտուղունուն պիլտիլիմէսի
վազթը կէլտի .- Մուլթաասարէն թէրճէմէի հալլինի պէեան իթտի-
վիմ պու առէմ , պու խապիս , օթուզ սէնէ էվվէլ . Վիգթուար սօ-
կիւմ պու առէմ , մատմուազէլ տԱրլըվիլին
գապընտա աշըրտըղըմ շօճուզ տուր , եանի , մատմուազէլ տԱրլըվիլին
վէ Մ . տիւգ տը Սէրտէօյլուն օղլու տուր :

Անթէլ .- Սիւպհանն Ալլահ :

Տիւգ տը Սէրտէօյլ , Բիէրէ , մէզքիւր իֆատէսինի թէքլիպ իթ-

տիրմէք մէյլինէ մուգալէմէթ իտէմէեհէրէք, հէման տիվանէ կիպի, պուլունտուղու օտատան, վուգուաթըն ճէրէեան իթտիկի օտաեա կիրտի, վէ հիտտէթլէ Բիէրի կէօսթէրէք,

— Պու ատէմ եալանճը տըր. եա քէնտիսինին թէլէֆ իթտիկի պիչարէ, սէօյլէտիկի հայլազ տէյիլ տիւր, վէ եախօտ պէնիւմ օղլում օլամազ, տէտի.

Բիէր. — (Սօղուգ գան իլէ.) Թէլաշ իթմէեին, Մ. տիւգ, պիւր ազտան թահզըգ իտէրսինիզ.

Մ. տը Սէրտէօյլ, հէր նէ գատար զիեատէճէ թէպտիլ օլմուշ իտի իսէ տէ, պուլունլա պէրապէր Անթէլ քէնտիսինի թանըտը, ֆագաթ պիւպիւթիւն հայրէթտէ դալմըշ օլմասըյա, պիւր սէս չըգարմաեա եախօտ գըմլտանմաեա իգթիտարը եօգ իտի. Անճագ մէզարտան չըգմըշ օլան պիւր նիւմայիշէ պագըլտըղը կիպի, աղղը աչըգ օլարագ, տալկըն տալկըն միւմաիլէյհէ պագմագտա իտի.

15

Մ. ՏԸ ՍԵՐՏԷՕԹԼԻԻՆ՝ ՆԻՀԱԵԷԹ ԱՍՀԱՊԸ ՆԱՄՈՒՍԱ
ՖԻԹՈՒՀԱԹ ԲԷՍՊ ԻԹՏԻՐՄԷՍԻ

Տիւգ. — Ալչա'գ, սիզի մահճուպ գըլմադ իչին պուրատա պուլունտուրում:

Բիէր. — Իգըրալը ճիւրմ իթտիկիւմ իչի'ն մի պէնի մահճուպ գըլմագ իսթէեօրսունուգ:

Տիւգ. — Արթըգ պու հալէ խիթամ վիւրէլիւմ, Պու ատէմին պուրատա մէվճուտիեթի, նամուպուլ ատէմլէրին թէնէֆֆիւս իտէճէլէրի հավաեը զէհիւրէեօր:

Բիէր. — Էվվէթ, էվվէթ, պու իչի պիթիւրէլիւմ:

Տիւգ. — Սիզ պու ատէմ իչին պէնիւմ էվլատըմ տըր տիեօրտուլնուգ, տէյիլ մի.

Բիէր. — Էվվէթ, պու նաշ, 1813 տէ վիգթուար սօգաղըտա

աչըրտըղըմ պիւեիւք էվլատընըղըն նաչը խոուկինի պէեան իտի-
եօրում:

Տիւգ .— Իսպաթ իթմէլիսինիդ:

Պատէհու Բիէր, տիւգիւն պիւեիւք օղունուն սաղ մէմէսի թա-
րաֆընա, իլէրուտէ քէնտիսինի թէքրար կէօրտիւկիւնտէ թանքեա-
պիւմէք իւղրէ 13 բադգամը իշարէթ մադամընտա եաղմըչ օլտուղու-
նու պէեան, վէ իյզահաթընը շու եօլտա իթմամ իլլէտի:

— Միւսթէրիհ օլուն, էֆէնտիմ, եալանը օլուպ օլմատըղըմը
պիր ագտան անլարսընըղ:

Մուճիպինճէ Մ. տը վօնիս իլէ Բէյպէր, նաչը մուսյեէնէ ի-
տէրէք, մէքքիւր 13 բադգամը, օլունուլուր սուրէթտէ պուտուգ-
լարընտան, Բիէրին իֆատէսի սահիհ օլտուղունու պիտիրտիլէր:

Տիւգ .— Բէք ալէա, պու ատէմօղլում օլտուղունու գապուլ ի-
տէեիմ, ֆազաթ պու պիլարէնին՝ հայտուտ վէ շէրիքինիդ օլմուչ օլ-
տուղունու նա՛սըլ իսպաթ իտէպիլէճէքսինիդ:

Բիէր .— Շու ատէմին նաչընա տիգգաթլընա պագըն:

Տիւգ վէ տօսթլարը պագտըլար:

Բիէր .— Պիր շէյ կէօրմէեօրմուսունուգ:

Տիւգ .— Խա՛յր:

Բիէր .— Կէօրմէտիկինիղին սէպէպի, սիհիրպաղլարը պիլէ ալտա-
թընը սուրէթտէ ուսթալըգլա թահրիր իտիլմիշ օլմասընա մէպնի տիր:

Տիւգ .— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուգ:

Բիէր .— Ըսադ պիր պէղ ալըն վէ շու նաչըն անլընը սիլին,
Բէյպէր, Բիէրին տէտիկինի եաբտը, վէ ազ վագըթտա, ինճէ
պիր ալէթ վասըթասըյլա կիլլէնմիշ օլան «Գաֆալարըն ճէլլատը»
իպարէսի կէօրիւնտիւ:

Օրատա պուլունան իւշ էրքէք, պու իպարէեի եիւքսէք սէպէ
օգուտուլար:

Տիւգ .— (Ալթիւսթ պիր հալ իլէ.) Պունուն մանէասը նէ՞ տիր:

Բիէր .— Բարիստէ, է՛ն ատի մահէլլէրէ կիտէրէք, Գաֆալա-
րըն ճէլլատընըն ալիէաղը հադգընտա մալիւմաթ իսթէեին: Օրա-
արտան իյի խապէրէր ալըրաընըլ: Ֆազաթ պէն իֆատէլէրիմի
հէնուղ թէքմիլ իթմէտիմ:

«Պու ատէմ, իվար իսթիլէ թանըմը տըր:

Տիւգ .— Իվա՛ր մը... Բիւրօնուն շէրիքիմ տիր: Թէքրար իտի-

Բիէր .— Էվվէթ:

եօքում, պու առէմ, զիքը իթտիկինիդ գարը իլէ պիլ իթթիֆադ, Ժագօպ սօգաղընտաքի խանէնիդէ կիրէրէք, սիլի էօլտիւրմէք իչին հէր չէյի եարմըյ տըր. սիլի քի, միւսիւ տը Սէրտէօյլ, քէնտի քէտէրիսիլիդ:

Տիւզ. — Էկէրչի պու առէմ հագըզէթէն իվար իսէ, իֆատէնիդի թաստիդ իտէրիմ, լարին իվար օլուպ օլմատըղընը անլամագ իչին պիր թէտպիրիմ վար տըր:

Բիէր. — Թէտպիրինիդ նէ՞ տիր:

Տիւզ. — Իլէրուտէ անլարսընըդ, չիմտի սիզ սէօղիւնիւղէ տէվամ իտին:

Բիէր. — Պու առէմին Լօնտրաեա կէլմէօի, պէնիմ վէ Բիրօնուն իչթիրաքըյլա, վալիտէսի օլան մատամ գօնթէս տ'Արըլվիլի գաթլ իթմէք իչին իտի:

Մարքի. — Պագաթ ճինսեթի քէնտիսի խապէր վիրմիշ տիր:

Բիէր. — Էօլմէք իւզըէ պուլունտողունու հիսս իլէ, ինթիգամընը ալմագ իչին ճինսեթի մալիւմէեի խապէր վիրմիշ տիր, նաօլլ քի պէն տէ, տար աղաճընտան իքի բարմագ ուզագտա օլտողունու անլատըղըմտան, տօսթլարըմը դամմազլաեօլում: Իվար, սիզէ Բիրօտան պահս իթմիշ մի տիր:

Մարքի. — Խայր:

Տիւզ. — Միւսիւ մարքի, չու նաչըն՝ իվարըն նաչը օլուպ օլմատընը անլաեաճագ պիր թէտպիր իթթիխաղ իթմէրլիկիմէ տէկին, հէր կիւնա մուամէլէեի տուրտուրմանըր քէճա իտէրիմ:

Մարքի. — Բէք իյի, միւսիւ տիւզ:

Տիւզ. — Թաբ-ա-Մօրու չաղըրթտը, վէ մէրգուճա խիթապէն,

— Չաբուզ, արապաեա օթուրուպ, էնտիկիմիդ օթէլէ կիտէր, վէ օղլում իլէ Պալթաղարը պիրլիքտէ ալըպ կէլիւսին, տէտի:

Թաբ-ա-Մօր. — Էյ տիկէրլէրինի՞:

Տիւզ. — Անլէրէ իւզում եօգ տսւր:

Թաբ-ա-Մօր. — (Տիւարը չըգարքէն քէնտի քէնտիեօ) Ղալիպա պուրապա ֆէվզէլատէ վուզուլթ ճէրէեան իտիեար: Պու էօլիս... պու մէվգուֆ... բեաֆֆէսինին ալթիւլթ պիր հալտէ պուլունմասը... մութլագա մանէա թահլթընտա տըր... Ժէնէրալ տախի զիեատէսիլլէ միւթէէսսիր տիր, վէ լէհճէսի էօլի կիպի սօլուգ տուր... Աճապա պունճա վագըթտան պէրու չէքիլէն մէչագգաթըն սօնու կէլմէտի մի:

Թաւր-ա-Ո՛ր, պու միւլահաղաւան սօնրա, արանդաւա եթու-
րուպ, օգ կիպի սիւրաթէլէ արապաւը կէօթիւրմէսինի արապսճընա
էմը իլլէտի:

Պատէհու Մ. տիւղ, միւքեայէմէնին տէվամ օլունմասընը պէեան
իթտիկինտէն, Բիէր սօլուգ դանլըլըգաւ,

— Բէք ալէա, տէվամ խտէլիմ, տէտի:

Տիւգ. — Բերօտան պահս խտիւօրսունուգ:

Բիէր. — Եանի պէնիմ վէ իվարէն չէրիքինտէն:

Տիւգ. — Փապաթ տիկէր շէրիքէրէիլի տախի դամապլաեանա-
ղընըը պէեան իթմիշ իալինիլ:

Բիէր. — Տիւչէսի դաթէն դամապլատում:

Տիւգ. — Օնա իհթիեան եօգ իտի:

Բիէր. — Տիւչէս էօլմիւշ միւ տիւր:

Տիւգ. — Խաչը, փապաթ քէնտի քէնտիտինի դամապլամըշ, վէ
սիզի տախի էլէ վիրմիշ տիր:

Բիէր. — (Շաշըրաբագ) Նէ՞ տիւօրսունուգ:

Տիւգ. — Հագըզէթի հալի սէօյլէօրում. իլթէ, մէքթուպուն
եազըսընը թանըրմըսընը:

Բիէր. — Էվվէթ, տիւչէսին եազըսը տոր:

Բիէր, մէքըիւր մէքթուպու օդուտուղունտա, սիմասընտա էսէ-
ըր մէսէրրէթ միւչահէտէ օլունտու, վէ պատէհու:

— Իլթէ, պու պիր վէսիլէ տիրքի, Ֆրանսա արաղլիյի մուազ-
գէգէսինի պանա թէքըար կէօթէրէճէք, վէ տիւչէսին պաշընը տա,
պէնիմ պաշըմ իլէ պիրիքտէ տիւչիւրէճէք տիր: Փապաթ, միւսիւ
տիւգ, ըէճա խտէրիմ, պու մէքթուպու դալպ իթմէսին, տէտի:

Տիւգ. — Սիլզ օլպապտէ միւսթէրիհ օլուն, լաքին Բիրօ Նէրէ-
տէ տիր:

Բիրօ իսմինի իլիթտիկինտէ, Բիէրին դալպըր չաթըլտը, վէ թէ-
րէտաիւտ կէօթէրտի:

Տիւգ. — Թէրէտտիւտ խտիւօրսունուգ:

Բիէր. — Էվվէթ:

Տիւգ. — Նէրէտէ օլտուղունտա պիլմէօրմուսունուգ:

Բիէր. — Պիլիլիմ, ֆապաթ թէլէտաիւտիմ, Բիրօնուն քէլլէսի-
նի քէստիրմէք մահղուղիլէթինը՝ մի, եօգ սա, սիզի, ինսանյար իլինտէ
է՛ն մութլուլու գըլարագ, հիոս խտէճէկիմ քէտէրի աղիմի՝ մի ինթի-
լսապ իթմէքիլիլիմ խուսուսունա տալիր տիր:

Տիւգ. — Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

Բիէր. — Տիւչէսին մէքթուպունտան տախի անլաշլուրղը իւզրէ , Բօզէթի աշըրանլար՝ Իվար իլէ Բիրօ տոււր , Իմտի , Բիրօեու թուլթ-տուրուր իսէմ , Բօզէթի մէյտանա չըգարմըչ օլաճաղըմ :

Տիւգ. — Յագաթ Բօզէթտէն սիգէ նէ՞ :

Բիէր. — Բօզէթտէն պանա նէ՞ մի , Բօզէթ , էվվէլճէ օղլունուզ Մ. Յէլիքսէ նիշանլանմը՝ մը տըր :

Տիւգ. — Էվվէթ :

Բիէր. — Իմտի , Բօզէթի մէյտանա չըգարմաղլէ , անը , օղլուն-նուզ տօգթօրուն աչգ ու սէվտասընա թէսլիմ իթմիշ օլուեօրում , Հալպուլ քի շուրասընը պիլմիշ օլուն քի , պէն անըն ըաքիպիեիմ , Պի-նապէրին , սիգի , Յէլիքսի , Բօզէթի , վէ էթրաֆընըգտա պուլունան-լարըն ճիւմլէսինի մէսուտ գըլտըղըմը անլա՞եօրմուսունուզ :

Տիւգ. , ճէվապ վիրմէտի , վէ Բիէր տախի իֆատէսինէ շու եօլ-տա տէվամ իլլէտի .

— Եաշամագ իւզրէ գալան սօն սաաթլարըմը , տիկէրլէրին սաատէթի ուղրունա հասը իթմէքլիկէ տայիր գարար վիրմիշ տէ-յիլիմ , Բօզէթին զահիրէ չըգարըմասընը մէնն իտէր տիկէր պիք վէ-խիմ սէպէպ տէ վար տըր :

Տիւգ. — Նէ՞ տիր :

Բիէր. — Բօզէթ՝ Մ. վէ մատամ Վօնիսին գըզը տըր :

Տիւգ. — (Հայրէթի աղիմլէ.) Նէ՞ տիեօրսունուզ :

Բիէր. — Քէնտիլէրինէ սիւալ իտինիզ :

Մարքի վէ մարքիզ , էվվէթ մանէասընտա պաշլարընը սալա-տըլար :

Բիէր. — Քեաֆֆէնիզ տէ տէրք իտէպլիիրսինիզ քի , պէնիմ կիպի պիր հայաղ քիմսէ , ֆէնալըգ կէօրտիւկիւ հալտէ , մուգապիլինտէ իյիլիք իթմէզ , Մ. տը Վօնիս պէնի թէվիլըֆ իթտիրմիշ տիր , Իմտի պունա թէշէքքի՞րէն մի , եիկիրմի սէնէտէն պէրու հագգընտա կէօզ եաշլարը տէօքմէքտէ օլտուղու էվլատընը քէնտիսինէ թէսլիմ իտէ-ճէեիմ , Տօղրուսու , Բիրօեու տա պէնիմ հալիմէ տիւչար իթտիկիմ-տէ , հիսս իտէճէկիմ մահգուղիյեթի , ճիւմլէնիզի միւքէտտէր պը-րագմագլըգ մահգուղիյեթինէ ֆէտա իթմէկի տահա միւրաճճահ ատտ իլլէրիմ :

Շու սըրատա ճիւմլէ հազըրուն , հայտուտը մէրգումուն էթրա-ֆընտա մահգուն օլուպ , եալընըզ քէնտիսի մէսուրը իտի :

Բիէր .- (Պիր աղ. սիւրբութուն սօնրա .) Պալաթ պօռ խուսուս-
տա արամըղտա պիր սուրէթի թէպլեէ պուլունապիր:

Բիէր .- Հիւրբեէթիւր իւատէ իտին:

Տիւգ .- Սիւրբ կիպէ պիր հայտուտա մը հիւրբեէթիւր իւատէ
իտէճէեիդ:

Բիէր .- Պունտա նէ՞ միւրքինսիդիր վար աըր:

Տիւգ .- Խա՛յր, խա՛յր, միւրքին տէյի տիր:

Բիէր .- Լօյլէ իսէ, պէն տէ Բօղէթի սիդէ թէպլեթ իթմէմ, Բէլ-
լէմի ալապիրբալինիդ, ֆադաթ սըրըմա ախեա՛հ օլամադսընդ:

Մարքի, հայտուտուն վադը օլան թէրլեֆի իւղէրինէ ա-
հըպպասըյա իսթիչարէ իթմէր լիւղումունա մէպնի, մէրդումուն
թէվդըֆ իթտիրմէր իւղրէ չանը չալաճադ իրէն, եանընտաքի տա-
լատան պիր սէս իշիտիլտի, վէ ումումուն նազարը տիդ զաթը ճէլպ
օլունտու:

Ազ սօնրա, Բա-տը-Շանս՝ Պալթաղար իլէ Թար-ա-Մօրուն գօլ-
թուղունտա օլարադ, դարընտաչընըն նաչընըն պուլունտուղու օ-
տաեա կիրտի:

Տիւգ .- Օղլում՝ չու գարեօլաեա եադլաչընը:

Բա-տը-Շանս՝ բէտէրինին արգուսու մուճկպինճէ հարէթէթ իթ-
տիկինտէ, տիւգ, իվարըն նաչընը իրաեէ իտէրէր:

— Պու ատէմի թանը Եօրմուսունուդ, տէտի:

Բա-տը-Շանս .- Էվլէթ, պէնի գաթլ ու թէլէֆ իթմէր իսթէեէն
չախս տըր:

Անթէլ .- Ա՛հ, սիւպհան Ալլա՛հ:

Տիւգ, պիր սէօզ պիրէ սէօյլէմէքսիլին պաչընը էյտի:

Բիէր .- (Բա-տը-Շանսա .) Պու գաթլիլ, դարընտաչընըլ իտի:

Տիւգ .- (Հիտտէթլէ) Ալլադ, սուս օլաճադմըսընը:

Ժէնէրալըն մէղքիւր սէօլլէրի իւղէրինէ, ազ գալտը քի Թար-ա-

Մօր, Բիէրէ հիւճում իտէճէր իտի:

Պալթաղար, իշպու չալեանը թէէսսիւֆ մէնդարէեէ խիթամվիր-
մէր իւղրէ:

— Ժէնէրալմ՝ սիդէ մուհիմմ պիր խապէր վիրէճէեթիմ տէտի:

Տիւգ .- Խայըրը խապէ՛ր մի:

Պալթաղար .- Բայըրը խապէր. Բօղէթ պուլունտու:

Պալթաղար .- Էվլէթ, խայըրը խապէր. Բօղէթ պուլունտու:

Պալթաղարըն պու սէօլլէրի իրաու իթտիկի էսնատէ, էթրա-

Ֆրնտա պուրուսանլար իւզերինտէ միւշահէտէ օլունան մէսէրէթ է-
սէրլէրլինին պուրաճըգտա նազչ ու պէսանընտան սարֆը նազար ի-
տէրիզ :

Իշպու ումուսի մէսէրէթ արասընտա իսէ , Բիէր , սայքի քէն-
տիսինի պիր ֆուրունտա ղանն իտէրէք ,

— Պէնի զընտանա՝ , զընտանա կէօթիւրլինիւզ , տէտի :

Մ. տը Վօլնիս , Բիէրին արզուսու վէճճ իւզրէ , մէրգուսու հա-
պըսխանէսէ կէօնտէրտի , վէ պատէհու Թաբ-ա-Վօր՝ մատամ Տիւ-
րիէօեիւ , Ֆէլիքսի վէ Բօզէթի կէթիւրմէկէ կիթտիկինտէ , օրատա
պուրունանլարըն ճիւմլէսի սալօնա կիրտիէր :

Պիր սաաթ սօնրա , Թաբ-ա-Վօր՝ ղիբը իթտիկիմիւզ էշխասը պիլ
իսթիսհասլ , ալտէթ իլլէտի :

Ֆէլիքս , Բօզէթին մատմուաղէլ տը Վօլնիս օլտուղունու թահ-
գըզ իթտիկինտէ , քէսպի մահգունիլսէթ իլլէտի :

Բօզէթ .— Նէ՞ օլտուղունու , միսիւ Ֆէլիքս :

Ֆէլիք .— Մատմուաղէլ , սիզ , պիր մարքի գըզըսընըզ :

Բօզէթ .— Նէ՞ պէյիս վար տըր :

Ֆէլիքս .— Պէն իսէ , ֆագիբ պիր սօգթօրում :

Բօզէթ .— Ֆագաթ տիւդ օլտուղունուզտա . . .

Ֆէլիքս .— (Ա՛հ իտէրէք .) Էսէֆ իտէրիմ քի . . .

Բօզէթ .— Պէն Բօզէթ իտիմ , ֆագաթ սիզ , պէնի սէվիեօր-
տուղունու :

Ֆէլիքս .— Էվվէթ :

Բօզէթ .— Իմտի , պէն տէ , հէր նէ գատար մարքի գըզը իսէմ
տէ , սիզի տայիմա սէվէրիմ . վէ հէր վագըթ սիզին իշին Բօզէթ օլ-
մագ իսթէրիմ . Շու սէօղիւմէ իթիգատ իտին քի , տիկէր պիր հալ
քէսպ իտէպիլէճէկիսիզտէն իսէ , հէր նէ իսէք , էօյլէ գալմագլըղ-
մըզ տահա էվլէա տըր : Հէր ֆամիլեատա , սէրվէթին՝ գատըն վասը-
թասըյա կէթիւրիւմէսի խաեըրլը տըր :

Ֆէլիքս .— Նէտէն :

Բօզէթ .— (Կիւլէրէք .) Չիւնքի , պիր զէվճ , քէնտի տիրանէթ
ու ֆէթանէթինտէն պաշգա , սէրվէթ տէ կէթիւրիւ իսէ , քեամիլէն
հաքիմ օլմագ իսթէր : Հալպուքի պէնիմ ախլէագըմտա , պիր ազ ,
հաքիմէ օլմագլըզ մէյի վար տըր :

Բիրո .- Սիդ զենկինսինիդ ,

Տիւշէս .- Զէնկինսինկիմունէն նկ . յըգար ,

Բիրո .- Օ հալտէ նէ . եարմագ իսթէնօրսունուդ ,

Տիւշէս .- Բիէր պիղի գամմաղլանհաւաղ տըր ,

Բիրո .- Օնա նէ . չիւպհէ ,

Տիւշէս .- Սէն հէնուղ կէնճսին վէ եաշամաղը արդու իտէպիլիր-
սին , լաքին պէն , տիւշմէնէրիսիդ պիղէ զալէպէ չալտըղլարը իյին
եաշամագտան նէֆրէթ իսպիեօրում :

Բիրո .- Լաքին էօմրիւն պանա լաթիֆ կէօրիւնտիւկիւնիւ պէ-
եան իտէր իսէմ , աֆվ իտէրփիսինիդ ,

Տիւշէս .- Էվվէթ ,

Բիրո .- Պունտան դաթլինաղար , պիրինի սէվէրիմ :

Տիւշէս .- Շիմտի պէն տէ անը սանա սօրաճագ իտիմ :

Բիրո .- Ինթրիգամըմը տախի ալաճաղըմ . վա՛յ օ քիմնէնէքի ,
Սէրտէօյլ իսմինի թաշրմագտա տըր , ղիրա ֆէլաքէթիսիդ օ թարաֆ-
տան վագը օլմագտա տըր :

Տիւշէս .- Սէն ինթրիգամընը ալ , լաքին , աղիզէմ , պէն էօլմէք
իսթէրիմ :

Բիրո .- Պու տիվանէլիք տիր :

Տիւշէս .- (Սաքին պիր հալ իլէ .) Հէր նէ օլսա , պու ֆիքրիսի
իճրա իտէճէեթիմ :

Էլէն , վալիտէսինին թապիեաթընը , շէօյլէքի ֆիրիինէ գօյտու-
ղու շէյի եաքտըղընը վէ պունա գարչը իթիրազ վէ մուխալիֆէթ
միւմքին օլմատըղընը պիլիր իտի :

Տիւշէս .- Շու անախթարը սլ , շու գօնսօլու աչ , վէ իւսթ
գաթտա պուլունան եէչիլ ըէնկլի սանտրգճաեը պանա կէթիր :

Էլէն , վալիտէսինին էմրինի իճրա իթտիլ վէ մատամ տը Գրուա՝
սանտրգճաեը աչըպ , տէրունինտէն ալտըղը քիւչիւք պիր շիշէեի ճէ-
պինէ գօյտուգտան սօնրա , շէօյլէ սէօյլէտի :

— Պէնիմ հէսսէմ պու տուր . գուսուրու տա սէնին իչին տիր ,
Էլէն , պու սանտրգճա տէրունինտէ 500.000 ֆրանգ վար տըր , Պան-
դա գայմէսի վէ խալլիճէ կիւզէլ միւճէվհէրաթ օլարագ , պունտա
մէվճուտ օլան գըյմէթտար էշեամտան ղալրի պիր շէյիմ եօգ տուր .
Շիմտի պէնի տէրաղուշ էթ , չիւնքի պունտան սօնրա կէօրիւշմէ-
եէճէեթիդ ,

Էլէն .- Յագաթ , վալիտէճիեթիմ . . .

Տիւշէս .- (Թէքրար սապըրսըզլըդ վէ սըզըլմադլըդ հարէքէթի
իպրազ խտէրէք .) Պէն էօլմէք իսթէրիմ, վէսսէլամ:

Էլէն , միւթէէսսիր պիր հալ իլէ վալիտէսինին գուճաղընա ա-
թըլտը , վէ մատամ տիւշէս , գըզընը պուս իթտիքտէն սօնրա , ու-
սուլճէ պիր թարաֆա իտիսլ ,

— Արթըդ կիտէպիլիրսին , տէտի :

Էլէն .- Ալլահա ըսմարլատըդ , վալիտէ :

Տիւշէս .- Սանտըգճաեը ալմահա ունութուուն :

Էլէն , կէրի տէօնիւսլ , սանտըգճաեը , էյպիսէսինին ալթընտա
հըֆզ իթտի :

Տիւշէս .- Ահ , էկէրչի պէնիմէ պէրապէր էօլմէք իսթէսէ իտին . . .

Էլէն .- Խա'յր , իսթէմէմ :

Տիւշէս .- Փազաթ , նի'չին իսթէմէեօրսուն :

Էլէն .- Զիւնքի պիրինի սէվէրիմ :

Տիւշէս .- Էօյլէ իսէ , սօն տէֆա Ալլահա ըսմարլատըդ :

Էլէն .- Հօշճա գալըն , վալիտէ :

Տիւշէս .- Հիչ տէյիլ իսէ , պէնիմտէ ինթիգամըմը ալ :

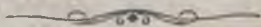
Էլէն .- Սիդին տէ ինթիգամընըզը ալաճաղըմ , եօզսա պէն տէ
ճէզահա չարբըլարադ էօլէճէեիմ :

Տիւշէս .- Պու խուսուստա եէմին իտէրմիսին :

Էլէն .- Էվվէթ , եէմին իտէրիմ :

Պէօյլէճէ իքի գատըն , սօն տէֆա էօլիւչտիւքտէն սօնրա , պի-
րիպիրինտէն այրըլտըլար : Պիր սաաթ սօնրա , մատամ տը Գրուա
ահրէթէ եօլճու օլմաղլէ , Մ . տը Սէրտէօյլ տուլ գալտը :

ՊԷՇԻՆՃԻ ԳԸՄԱԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

Մատամ տը Գրուանըն վուգուի վէֆաթընտան ալթը մահ սօն-
րա , Մ. տը Սէրտէօյլիւն՝ տուլ գարմագլա խաթիհսալ իթտիկի հագգը
պիլ իճրա , իսմինին պէեանընա հաճէթ օլմանան գատըն իլէ էվլէն-
տիկինի պիլտիրտիկիմիդտէ , հիքեանէմիլ թէքմիլ օլմուլ , վէ խըտ-
մէթիմիլ խիթամ՝ պուլմուլ զանն խտէպիլիլ իտիք :

Պուսլարըն իզտիվամը սէնէտինտէ , Բա-տը-Շանս՝ Մ. տը Սէր-
տէօյլիւն մէշու ոշլու տէյի գայտ իտիլտի , վէ մէրգում տէլիգան-
լը , վագթիլյէ անլընտա եադուրմըլ օլտուղու իպարէեի , քիմեպի
պիլը վասըթա իլէ չըգարտը : Թար-ա-Մօր տախի , Ժէնէրալընըն հա-
րէքէթինէ իմթիսալէն , մատամ ճիւրիէօ իլէ էվլէնտի , վէ Ֆէլիքա տէ
պու սուրէթլէ տայիրէյի մէշուլյեթէ տախիլ օլտու :

Թար-ա-Մօր իսմի , մուհարէպէ մէյտանընտա , սիլահ արգա-
տաշլարը թարաֆընտան թայեին իտիլմիլ օլուպ , իհթիեար չափու-
շուն ասըլ իսմի Ֆօպէր իտուկինտէն , օնտան սօնրա քէնտիսի վէ
էվլատը , Ֆօպէր իսմիլյէ թէսմիեթ օլունմանա պաշլատըլար : Չաթէն
Ֆոգուառ հէքիսի օլմագ խաթէեէն պիլը քիմնէ իլին տէ , Թար-ա-Մօր
իսմի բէք տէ ուեամագ իտի :

Պու իքի իզտիվաճտան իքի ալ սօնրա , տօգթօր Ֆօպէրին սէր-
վէթի պուլունմամասընա , վէ իգամէթ իտէճէկի մահէլլտէ ֆուգարա
հէքիմի օլմագլըղա գարար վիրմիլ պուլունմասընա ըաղմէն , Մ. վէ
մատամ տը Վօնիսին արգուլարը մուհիպինճէ , Լաթին մահէլլէսինին
սապըգ կիւլ չիլէյի տինմէլլէ մաարուֆ օլան քէրիմէլէրինի , մէր-
գում տէլիգանլը իլէ էվլէնտիրտիլէր :

Մ. տը Վօնիս , Բարիստէ գըղը իլէ պիլիլքտէ պուլունմագ իւզ-
րէ , մէպէքի սիեասիեի թէրքլէ , ահըպպասըլա պէրապէր Ֆրան-
սանա կէլտի , վէ Բարիստէ իգամէթ իթմէքլէ , ճիւլէսինին պիլը
ֆամիլեա կիպի եաշամըլ օլաճագլարը տիւշիւնիւտիւ :

Մ. տը Սէրտէօյլ , Սէօտօնտա , քեաֆֆէսինին ըահաթ իտէպիլէ-
ճէկի սուրէթտէ վասի վէ միւնասիպ պիլ խանէ սաթըն ալտը : Իշ-
թէ , պու կիւզէլ պինատա , Մ. վէ մատամ տը Սէրտէօյլ , Մ. վէ
մատամ տը Վօնիս , Մ. վէ մատամ Ֆօպէր-Թար-ա-Մօր , տիւգիւն
խըզմէթիսի Ժօգէֆ , վէ մատամ տը Վօնիսին բէտէրի Բէյպէր եէր-
լէշտիլէր :

Պունյար, տիւղիւն թապիրի իւրէ, վաղըթլարընը կէշիրմիչ օր-
տուղլարը հալտէ, նէֆսի Բարիստէ սարին օլմաեա նէ՞ իհթիեաճա-
րը պուլունմադտա խոխ:

Իսքեան իթտիրլէրի իգամէթկեահտա, տիւղ. վէ մարքի, թա-
րիխտէն, սուլհ եա հարպտան, բօլթիդատան եախօտ սէնախտէն
պոհա իթմէքտէ խոխլէր: Պու իքի միւհթէրէմ զաթ, պիրիպիրն-
տէն ապա այրըլմադտա խոխլէր:

Տիւղէս իլէ մարքիլ, տալիմա էվլատլարը իւղէրինէ կէօրիչիւր-
լէր խոխ:

Թար-ա-Մօր, Բէյպէր վէ ժօղէֆ, սոնսուլ յիք օյնաեըպ՝ հի-
սասըղ սիկարարար իշմէքտէ խոխլէր:

Մատամ Տէօրիէօ տէ, էվին վէքիլխարըն օլմուչ օլուպ, միւս-
րիրաթա վէ գէխայիրէ, ախըրա վէ պաղչէեէ տալիր քեաֆֆէյի
ուսուլը, տօղրուտան տօղրու քէնտինէ իհալէ օլունմուչ խոխ: Մէր-
ղուսմէնին հիւսնի խտարէսինտէն, տիւղ. վէ մարքի մէմուռն օլտուղ-
լարը կիպի, իւղմէթքեարլարըն տա շիրեաեէթէ սէպէպլէրի պու-
լունմադտա խոխ:

Լալին պու գատըն, եալընը վէքիլխարընը ինրա իթմէեիպ,
հէր կիւն տախի Մէօտօնտան Բարիսէ կիտէր խոխ, չիւնրի Բա-տը-
ճանսը, Ֆէլիքսի վէ Բօղէթի պիր կիւն պիլէ կէօրմէքսիլին տուրա-
մադ խոխ: Պալթաղարա տախի ֆէվղէլատէ թէվէճճիւհիւ պուլուն-
մադ տա խոխ: Ուշաղլար պիլէ, պու միւհթէրէմ գատընն չու հա-
լինի կէօրմէքլէ:

— Ալիմ Ալլահ, էկէրչի մատամ Տիւրիէօնիւն չու տէօրի նէֆէր
սէվկիլիւսինտէն եալընը պիրիսինէ պիր ֆէնալըգ օլսա, էվիլիդ
ալթիւսթ օլաճադ տըր, տիմէքտէ խոխլէր:

Արապաճը տախի,

— Պու էվին աթլարընը, թէքմիլ ֆամիլեատան ղիեատէ, մատամ
Տիւրիէօ գուլլանընօր, տէյի իֆատէ իթմէքտէ խոխ:

Պաղէն Ֆէլիքս, վալիտէսինէ իթիւրաղէն,

— Ֆադաթ վալիտէճէեիմ: քէնտինի թէլէֆ խոխօլտուն. նի-
հաեէթ խասթալանճադալըն, տէտիկինտէ, մէզպուրէ,

— Պէ՞ն մի խոսթալանճադալըմ: պէնիմէ էյլէնիեօ՞րմուսուն,
տէյի ճէվապ վիրէրէք, պիլտիկինտէն շաշմամադտա խոխ:

1841 սէնէսինին յունվարընտա, Ֆէլիքս, քէնտի վատը վէ ալ-
գուսու մուհպինճէ, ֆուղարա հէքիմի օլմադ իսթէտիկինտէն, ղէվ-

օլաճազ. սուրէթտէ գարուճուլուդ իթմիչ օլան պապա Բէրլ տ'Օր իլէ զէվճէսի տէ, Մէօտօն սէ յֆիեհէսինին գարուճուլուդունու տէրիւհտէ իթտիլէր, վէ Ֆէլիքսին վէ Պալթազարըն տօսթլարը, արգատաշլարընըն սաատէթլէրինտէն տօլաեը մէսըուը օլուրազ, անլէրին տօսթլուդունու թէրք իթմէտիլէր:

Ժաննի, հէր վազըթտան ղիեատէ տօլթօր թալաֆընտան սէվիլտի, ֆազաթ Պալթազարըն ճիտտի վէ քիամիլ պիր ատէմ օլմաեա պաշլատըղը կիւնտէն, անը թէրք իթտի:

Պու շէյլիլի սէօլլէտիքտէն սօնրա, քիթապըմը թէքմիլ օլմուշ մու տուր, Զանն իթմէեիլ:

Օգուեանլարըմըղ հազըղըլա պիղէ շունու սիւալ իտէճէքլէր տիր քի, «էյ հայտուտ դարընըղ, շու հիքեաեհտէքի գահրամոնընըղ նէ» օլտու. վալիտէսինին ինթիգամըն արմազըղա եէմին իթմէմիշ մի իտի:

Պու իթիւրազըն ճէվապընը ղիյրտէ իթա իտէճէեիլ:

Նաբօլէօն իմբէրաթօրուն ճէնազէսի Բարիսէ կէթիլիլի թամ պիր սէնէ օլմուշ իտի, Տիմէք տիր քի, 1841 սէնէսիյունվարը 1() ունտա պուլունուլուեօր իտի, Սաաթ տա ազշամըն օն պիր իտի:

Բիւզկարըն շիտտէթլէ էամէսինէ, վէ եազմուրուն սէլ կիպի եազմասընա, վէ օլ զէմանլէրտէ հէնուզ մունթաղամ օլմաեան մահէլլէլէրին գալտըըմլարը պօղուդ օլմալարըլա, չաուուր պաթազ իշինտէ պուլունմալարընա լաղմէն, օզ ուեանլարըմըղըն, պիղիմէ պիրլիլտէ, պունտան ագտէմ զաթէն քէնտիլէրինի կիրտիրմիշ օլտուղումուզ, վէ սօն տէֆա պիր տաշա կիրտիրէճէք պուլունտուղումուզ Թօմպնամ մէյլանէնէ կէլմէլէրինի ըէճա իտէրիլ:

Մէյլանէճի Վինուս, տէսթկեահը պաշընտա օլուպ, սալատա իսէ, հիքեաեհէմիդտէ շայեանը թէէսսիւֆ սուրէթտէ իամ ու հալլէրինտէն պուհս իտիլմիշ օլան պաղը քիմնէլէր օթուրմուշար իտի:

Պունլար իսէ, վազթիլլէ հայտուտ դարընըն իտարէսի, վէ Ֆինլամըն գօմանտաը թահլթըտա իճրալ շէգազէթ իթմիշ օլան ֆըրգաի էչգըեանըն պազըյեհէսինտէն օլարազ, Բանուար, Անֆլէտիւգարէմ, Տիաշիլում, Կօրիք վէ Բիթանշէօլ նամլէրիլլէ մաարուֆ հայտուտլար իտիլէր, Ճիւմէսի տէ, պիր մաանըն էթրաֆընտա թօրլանմըղ օլարազ, ճանիլէր իշլէրի օլմատըղընաա վազըթլարընը նա-

ալ կէտերէնէր իսէ . օ սուրէթէն , եանի իշրէթ իտէրէր իմարը եզ-
գաթ իլլէմէրսէ իտիլէր .

Գու հայազարըն էակի պիւսկիւ էլպիտէրինէ պազըլաղընուս ,
հարինիթիլլէ մէշուլ ուան Մ . Մաթիէտան սիրգամի իթտիլէրի
ազնէտէն իսթիֆասէ իթմէմիշ ուաուզարը անպըրմադաս իտի .
Իշրէրմանն եալլընը Բիթանշահին իւսթիւ պաշը . օ տաթի ալէ
ուամ գաւառընըն թէմիլլիկէ ուան տիգգ ամլըրը իճապընճա , ու-
աուգճա թէմիլլ գէ տիւգիլինն իտի .

Օ կէնի , մէրգուման էյգընտան Տիւիլուս ընտանթ իտիտ-
ուս , գէ շէնտիտի . տիկէրլէրի կիտ յօդուլ լաղըրը իթմէնէրէր ,
պիթ ընտէնէ պէրլէնթ իտի կէտիւնիտիտուս .

Բէթա -- Նէ գաւառ , կէնիտ .

Թիլլէ -- Էվլէթ .

Կօրի -- Էկէր կէլմէգտ . . .

Բիթանշահ -- Սէտիւմէ իթիլ -- իտի , աղաւալուլ , կէլ-
նէր տի . Պիթ պաւառս թարլամաղ , իթիտանը ուաւառ իշն
տի , գէ տանէ իթիտան ուաւ իտ . կէլիլ պաւառս թապիթ
տի .

Ճանտար -- Մաուգ պիթ էշ կէտիւմէիլլ .

Բիթանշահ -- Էվլէթ .

Այնի ժաղըթուս , մէթանիւն գաւառուս լաղընընտան , Գ-
լաղ , Եաթուս էլլէն , պու կիտի աղաւառուս կիթիւմիկի ազաղ լաղ-
ընը գընտիլլիկէն ուաւաղ , իշրի կիտի , գէ էյգըն , պիթ - զը-
տան ,

— Էկէ յիւթիւր , շէնտիտի տի , տանիլլ .

Պիթ գաղ -- Աթէրին , էթ կէլմիլլ .

Տիկէրլէրի -- Խուս տիլէ ազաղ պիթ հաթուս .

Պիթ գաղ -- Էնտան , Նէ տանէն տնոյիւմէն պաւառմաղըր .

Մաթի հաւաղ թամ ու պիթ տի .

Տիթհալ էլլէն հաթուս տաթիլաղը Էթիւլըն -- թարլամաղ ,
կիւթիլլ էլլէնէն պաւառըր .

Իպու թուլլ մէթանէթինն աղաւառուս Տիլլէնն իտի տն-
ժաղանն ուաւ իթմէգտէն Էվլէլլ , էլլէնն մէթիւր մէթանէն Նէ
տաթիլլէ կէտիլլիկէն պէնտ իտիլլ .

Ապիլ տնտանն պէրու Բիթ . Բաթիտ տիլլ իթիլլ իտի .
Պաթիտէթինն զէթիլլընն թիլլաղըր . էլլէն , պէն իթիլլ պիթ թը-

րանգը, յայտնի է, որ Սեփարդ-Սեփարդյան վարչընտապիր թավան իշխան քեային պիր տայիրետե իդամիթէ պաշտար, Օրատա, տտի պիր իշնի կիպի մունթաղամ վէ էսնաթնա էօմիւր կէ-չիրմէքէ պերապեր, վալտիտսինին ինթիգամընը արմադ իւզրէ եէմին իթմիշ օլտուղունու ունութմամապտա իտի :

Սէպարդէնին դալպի տէ, հէմ ախըը ինթիգամ վէ հէմ աչդ ու մուհապպէթ տուղուլարը մէվնուտ պուլունմադտա իտի :

Սէպարդէ, իվարըն վէֆաթընը, Բիէրին մուհաքէմէսիյէ իտա-մընը, վէ պու վաղըատա, Մ. տը Սէրտէօյլին մէտիէլինի, Ինկիլիզ դաղէթալարընտան իսադէր ալտը, վէ քէնտի քէնտիեէ :

— Պու Ֆէլիքէթին՝ Մ. տը Սէրտէօյլ իյէ ահըպպասը թարա-ֆընտան դուհուրա կէտիլի աշիքեարէն անլաշըլընօր, տէտի :

Մուսխիարէն տախի, Ֆէլիքսին՝ Մ. տը Սէրտէօյլին օղու օլ-մատըղընը թահգըզ իտէրէք :

— Տահա լիյի եա, ինթիգամիմ միւքէմմէլ օլաճագ տըր, ղիրա Մ. տը Սէրտէօյլին օղունա աֆվ իթմէքիկէ սէպէպիմ գալմամըշ տըր, տէյի միւլահաղա իթտի :

Տիւգիւն էվլէնմէսինտէ, Էլէնին հիտտէթ ու ղաղապը արթա-րագ :

— Ղալէպէ չալընօրլար, Ահ, էկէր վալտէմ պունլարը կէօրսէ իտի... տօղրուսու ալիշմէնլէրինին ղալէպէսինտէ հաղըր պուլուն-մաեարագ, վագթ ու ղէմանիյէ վէֆաթ իթմէսի, իսանըլը օլմուշ տուր, տէտի :

Ֆէլիքս, Բօզլթ իյէ էվլէնտիլինտէ, Էլէն, տախիլէն պիր ֆէնա-լըգ հիսս իտիպ, հիտտէթի, մէյիսուսիէթէ թահվիլ օլտու, վէ աղըր տուրլթտէ իսաթալանըպ, իսաթալըղընտան էնիլէնտիլի ղէմանլար-տա, Մ. տը Սէրտէօյլ իյէ ահըպպասընըն Բ. րիստէ վէ Մէօտնտա իգամէթ իթտիլէրինի թահգըզ լիլէտի :

Հոկտեմբերտէն յունվարա դատար, Էլէն, աչդ ու մուհապպէթի վահչիեանէ ատալէթի թահվիլ օլտուղու ճիհէթիյէ, եալընը ինթի-գամընը տիւշիւնտիւ, վէ 1841 յունվար Կոտ. մէպարէ բլանընը գա-րալաշտըրըպ :

— Ֆէլիքսի վուրմաեաճաղըմ, իլլա գալըսընը թէլէֆ իթմէքէ, քէնտիսինի մանէն մահվ իտէնէեիմ : Մուսխիարէն տիւգիւ վէ գա-լըսընը էլտէ իտիպ սաղլաեաճաղըմ, վէ էվլատարընտան մահրում իտէրէք, քէնտիլէրինէ ճէվը ու ճէֆա չէքտիլէնէեիմ : Բունվար 1) տա

եանի ու տէ հշէթլի տէվրի սէնէտէ, այնի կիճէտէ վէ այնի սաաթ-տա, ժապ օպ վէ վիգթուար սօղ աղլարընտա, պուշլարըն խանէլէրի-նէ հիւ ճու մ օլունմասընը էմր իտէճէերիմ, տէտի:

Էլէն, «էմր իտէճէերիմ տէտիկինտէ, թաստվիւրունու եալը-նըղճա մէվգըր իճրասէ վաղ իտէմէնէճէկինի րանա տնլամագտա իտի:

Պինսպէրին յունվար 8 տէ, մէրդ ումէ, Կօրիքէ, Տիաշիլումա, Անփլէեէ, Բանտարա, վէ Բիթանշէօլէ պիւրէր մէքթուպ եաղտը, վէ քէնտիսի Պալօշուր իսմինի թաշըտըղը զէման կիւնտիկի էսվապը լապիս օլարապ, մէքթուպլարը պիղչլթ Լարէն-Պլան մէ յիսանէսինէ կէօթիւրիւպ պըրագտը:

Պու. մէքթուպլարտա, սէպէպի պէեան իտիլմէեէրէր, մէրդ ու-ման հայտուտլարըն իքի կիւն «օնրա թօմպ նամ մէ յիսանէտէ թօր-լանմալարը իխթար օլունմուշ իտի:

Էլէնին քէշֆի տօղրու չըգտը:

Շէօյլէքի պէշ նէֆէր հայտուտլարտան Կօրիք՝ Լարէն-Պլան մէ յիսանէսինէ կիթմիշ օլտուղու հալտէ, պէշ մէքթուպու օրտտան ալտու, վէ տօսթլարընըն մահէլլի իպամէթլէրինի պիլտիկինտէն, քէնտի է-լիլլէ թէվգի իթտի, վէ պու սուրէթլէ, մէրդ ումլար, դարարկիր օ-լան մահէլլտէ պուլուշտուլար:

Սաաթ տօգուղ պուշուգտա տախի, Էլէն եախտու Պալօշար, թա-սապիւրլարընըն ֆիքրի ֆէվգ էլլաեէ մէշղուլ օլմասը ճիհէթլէ, կէ-նիշ պիւր մանթօեա սարըլմըշ օլարտու արգտսընտան կէլմէքտէ պու-լունան պիւր ատէմէ տիգվաթ պիլէ իթմէեէրէք, Սէնթ-Ունթուան վարըշընտա տուրտու, վէ քէնտիսինտէն պիւր գաշ ատըմ ուզագտա օլան շախար մէճհուլ իսէ, զալէպէլիւրտէ նապէտիտ օլտու:

Պասթիլ նամ մահէլլտէ, Էլէն պիւր արտպանա օթուրուպ, ա-րապաճըեա,

— Կլախէրտէ, Սանթէ «օգաղընտա, սօլտաքի խանէեէ կիթմէք իսթէրիմ, Ջարուգ կիթմէլիեիլ, սանա լաեըղըր պախշիշ վար տըր, տէտի:

Մէղպուրէ արապտեա օթուրտուղունտա, արգտտան կէլմէքտէ օլան շախա տախի պիւր արապանա օթուրուպ, արապաճըեա, չիւպ-հէեէ մահէլլ վիւմէքսիլլին, Բիւճունն արապատը արգտսընտան կիթ-հէեէ մահէլլ վիւմէքսիլլին, Բիւճունն արապատը արգտսընտան կիթ-մէսինի իխթար, վէ պու հալտէ, մէրդ ումա զըրգ ֆրանգ պախշիշ վատ իտիպ, օն ֆրանգընը տախի քէլինէն իթա իլլէտի:

Պու վեճհէլ իրի արապա պիրիպիրինտէն օն ասորմ ուղադտա օլարադ եօլա չըդ տըլար , վէ պիրլիքտէ ֆօնթէնէպլօ հուտուտընս մուվասըլէթ իլլէտիլէր :

Շախսը մէճհուլուն արապաճըսը , Բիրօնուն լծարիֆ իթտիկի մահէլլի իշիթմիչ , վէ սէսլինտէն , գատըն լծայֆէսիտէն օլտուղունու անշամըչ իտուկինտէն , պադի դալան օթուղ ֆրանդ պախչիչի գազանմադ իւղրէ չէօյլէ պիր լծէտպիր տիւշինտիւ :

— Պէնիմ արապահուա պուլունան շախս , մութլադա պու գաւրընըն գօճասը օլուպ , գարընընը , զէտօսթուլա պիրլիքտէ էլտէ իթմէք իսթէեօր , Պինսպլըին պու գարը , էլպէթթէ գուընապ պիր չէյ օլաճաղընտան , էկէրչի պիր քէտի պիլէ պուլունմաեան պուլվարլարտան կէշտիկիմի կէօրիւր իսէ , չիւպհէ իտէճէք տիր , Քէնտիսինին նէրէհէ կիթտիկինի պիլիլիմ . իմտի , գուընազճա տալրանալըմ , վէ մահէլլի մազսուտէ մուվասըլէթինտէն աղ էվիլէ եէթիչիպ , պիր ազ աշաղըտա , եախօտ եօգարըտա տուրալըմ տէտի :

Բիրօ իսէ , չէնտ տագըպատտն պէրու արգասընտան կէլմէքտէ օլան արապատան տօլաեը պազը մէլթիպէ չիւպհէ իթմէկէ պալլամըչ իքէն , արապաճը , հայվանլարընս գամըսընը վուրուպ , Բիրօնուն արապասընըն եանընտան կէշտի :

Մանթօլու շախս , չիւպհէսիլ , արապաճըսընըն լծէտպիրինի անլաեարադ , եիրինտէն պիլէ գըմըլտանմաուր :

Պու սուրէթլէ , շախսը մէճհուլուն արապասը , Բիրօնուն արապասընտան էվիլէ , Սանթ վէ Նլասիէր սօգալլարընըն աղզընա մուվասըլէթ իթտիկինտէ , մէրգում , Սանթ սօգաղընըն սօլ լծարաֆընտաքի սօն էվի կէօրտիւ , վէ արապաճըեա խիթապէն ,

— Շու էվին սաղ լծարաֆընա կէչ , վէ օրատա տուր , տէյի էմր վիրտի :

Արապաճը , պու էմրի իճրա իթտի , վէ շախսը մէճհուլ , պիր տիվարըն կէօլկէսի արգասընտա կիլլէնտի :

Բիրօնուն արապասը կէշտիկինտէ , շախսը մէճհուլ , մէզպուրէնին արապատան աշաղըեա էնտիկինի կէօրտիւ , վէ պէքլէնմէքտէ օլտուղու մէյլսանէհէ կիրմէսինէ տէկին , արգասընտան կիթտի :

Բիրօ , մէյլսանէտէ , օրատա լծօբլանմալարընըն սէպէպինի պէեան իթտիկինտէ , լծէքմիլ էչգըեա ,

— Հուրա , ալէա իչ , ալէա , տէյի պաղըրչտըլար :

Պատէհու Բիրօ , Ժադօպ սօգաղը իչինէ Ֆանտաղը լծայեին ի-

տիպ, վէ Բիթմանչէօղլուն տէ գօյնու մագամընտա գուլանըլմասըն
թէնսիպ իթ տի, վէ իֆատէսինէ խիթամ վիրմէգտէն էվվէլ, Ը

— Սիդ, ճիւմլէնիդ տէ վիդթուար սօդաղընա կիտէճէրսինիդ
ունութմաերն քի, եարը կիճէտէ հիւնում, վէ եարը կիճէտէն պիր
սաաթ սօնրա միւզաթէլէ վուզու պուլաճադ արը, տէտի,

Հայտուտլարտան պիրի — Կիճէնին գուսուր վադթընտա տա
թի եադմակիրլէքէ մէշղուլ օլուրուզ,

Էլէն — Նասըլ իսթէրսէնիդ էօյլէ եարըն,

Հայտուտլար — Անլաշըլտը,

Էլէն — Իյդահաթըմը թէմամէն անլատընը գմը,

Հայտուտլար — Էվվէթ,

Էլէն — Էօյլէ իտէ, մէճիտէ խիթամ վիրէթիմ,

Տիաշիլում — Եադմա իտէճէկիմիդ սէրվէթտէն թէսթիէ օլունմագ
իւզըն, շիմսիլէր հիսապըմըդա պիր աղ մանկիդ վէր, Ձիւնքի հիշ պի
րիմիդտէ մանկիդ եօզ տուր,

Էլէն, օթուրտուղլարը մասսնըն իւզէրինէ պիր ափուճ ալթուն
տէօքաիւ,

Հայտուտլար — Եաշասըն Պալօշար,

Էլէն — Փադաթ եարըն սէրիսօշ օրմաերն,

Տիաշիլում — Սէն վէսվէսէ իթմէ, հէքիմիդ տէ աղլըմըզ պաշը
մըզտա օլարագ իշէ պադաճադըզ,

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, ալթը հայտուտլար, մէ յիւանէտէն տի
շարը չըզ տըլար,

Կօրիք, Անֆլէ վէ Տիաշիլում, պիրլիքտէ Մօնրութ թարաֆըն
տան կիթտիլէր,

Էլէն՝ Պանտար իլէ Բիթմանչէօղտէն այըլըմադտան էվվէլ, սօն
տէֆա էլլէրինի թուլթուպ,

— Եարըն, սաաթ ալթըտա, ժադօպ վէ Սէն-Բիէր սօդաղլարը
քէօշէսինտէ պուլուշալըմ, տէտի, վէ մէրգումէ եիկիրմի ատըմ գա
տար ալմըշ օլտուղու հալտէ, մանթօլու շախս, պիր թադըմ տ
ղաճլարըն արդասընտան մէյտանա չըզըպ, քէնտի քէնտիէն,
ղաճլարըն արդասընտան մէյտանա չըզըպ, քէնտի քէնտիէն,

— Պէն պուրատանըմ, ինշալլահ եարընա իշ գալմազ, տէտի,

Իրթէսի կիւն, մուայեէն վադըթտա, հէր քէն, եէրի եէրին—
Ի—132

տէ պուլունտու պ , պիւ ճիւմէ հայտուտար , գարարարընտա սապիթ խորէր խտ աւ , մէգրիւր իքի սէֆէր տախի իճրա խորէմէտի :

Սէպէպիւնի աթիտէ պի՛, հան խտճէ, երկ :

Շիտիլիք պիւ , Բիրօնտն տրգ ասընտան կիտէլէմ :

Մէրգուռ , հարը կիճէ, էնասընտա , պիր սէնէ էվվէլ իվար իլէ պիրլիքտէ կէչմիչ օլտուլու տիվարըն աթլընտա պուլունուհօրտու , Օլ թարիխտէ , կիւնիւն պիրլիտէ ախչիս օլմադտան զայրի հըրք շանը հօգ իքէն , պու կիւնքի կիւն հարընըդ ախըլը լնթիպամ արգուսիլլէ զայպի սիւզան օլտուհօրտու :

Պիր դաչ աաըմ ուզապտա Բիթմնչիւօյ դօլճուլուկ խորիօրտու :

Իլք տէֆա Ֆանտար , մէգրիւր տիվարտան աթլանըպ , պատէհու Բիրօ , աղղընտա խանչէր օլարապ , նէրտիվէն հէրինէ գուլլանըլան իլտէն հօգարըլ չըլմահա հայըլլանըլքէն , գուվվէթլի պիր էլ , ումուլու իւզէրինէ վազ խորլմէրլէ , քէնտիսիւնի աչաղընա տիւչիւրտիւ , վէ մէրգուռմէ , հիտտէթլէ :

— Էլէ կէչաթ , տէյի պաղըլլու , խանչէրինի էլինէ ալտը , ֆազ աթ դուլլանմահտ վազթը օլմադտան , սիւահը մէգրիւր եէտինտէն ալընտը :

Մէճհուլ շախս , հավաչ պիր սէտա իլէ ,

— Խալլ , Էլէն , էլէ կէչմէտինիլ , տէտի :

Բիրօ .- (Թէաճահիւպլ .) Նէ տիւօրտուհուլ :

Մէճհուլ շախս .- Սիլի դուրթարմապ իսթէրիմ :

Բիրօ .- Պէնի դուրթարմապ մը :

Մէճհուլ շախս .- Էվվէթ , տէրունինէ տիւչէճէք օլտուղունուլ կիրտապտան սիլի դուրթարմապ իսթէրիմ :

Բիրօ .- Ֆիլըրլինիլ իյլահ իտին :

Մէճհուլ շախս .- Սիլի հիւանի հարէքէթէ կէթիրմէք իսթէրիմ :

Բիրօ .- (Իսթիհզա իլէ .) Հիւանի հարէքէթէ մի :

Մէճհուլ շախս .- Էվվէթ :

Բիրօ .- Ֆազ աթ սիլ քի՞մնիլ :

Մէճհուլ շախս .- Երկիրմի սէնէտէն պէրու սիլի սէվէն պիր աաէմիմ :

Բիրօ .- (Տալիմա ալի իսթիհզա իլէ .) Հէնուլ բէք կէնճ օլտուղունմ գէմանտա մը պէնի սէվմէնէ պաշլատընը ,

Մէճհուլ շախս .- Էվվէթ , բէք կէնճ վէ կիւզէլ օլտուղունուլ գէմանտա սիլի սէվմէնէ պաշլատըմ :

Բիրօ .- Իմօտի , էկէրէի իֆատէնիդ վէճէ իւզրէ պէնի սէվիտօր ի-
սէնիդ , պրբազըն քի իշիմի կէօրէեիմ :

Մէճհուլ շախս .- Խալլը , պու ճինատէիմ ի ճրա իթմէնիզէ ասլա
միւսատէ իթմէեէճէեիմ :

Բիրօ .- Պազ աթ , թէքրար իտիտօրում , սիդ քիմսինիդ :

Օլ էսնատէ , իբր տղ շամբ արապատա կէօրմիւ շօրտուղումուզ պու
շախսը մէճհուլ մանթօսունու չրդարբազ ,

— Էլէն , պէնի թանքեօրմուսունու , տէյի սիւալ իթտի :

Բիրօ .- Սիւպհա՛ն Ալլահ , Բէսօր սիֆօմսինիդ , լարին պուրա-
տա նա՛սըլ պուլունուտօրտունուզ :

Բէսօր .- Սիդին համինիդ օլան մէյէք պէնի պուրատա կէօն-
տէքմիշ տիր :

Բիրօ .- Պաշգա պիր տիեէճէկինիդ վա՛ր մը տըր :

Բէսօր .- Պիր սէնէ էվիէյ սիլի Լօնտրատա կէօրտիւմ , վէ օ
վազըմտան պէրու , ատրմը իր ատրմընըրտան անըրմատըմ :

Բիրօ , պու .- սէ զլէրտէն միւսթէրիճ օլտրազ ,

— Պու ատէմ պէնի սէվիտօր . պանա ֆէնալըզ իտէմէզ , տէ-
տի քէնաի քէնտիեէ , վէ աշիքրեարէն տախի , - Պազաթ նէ՛ մազ-
սէտրէ պէնի գօլլատօրտունուզ , տէյի պէտան իյլէտի :

Բէսօր .- Էվվէլճէ տախի սէօյլէտիկիմ իւզրէ , սիդի գուրթար-
մազ իշին :

Բիրօ .- Տիմէք տիր քի , պազը շիւպհէլէրինիդ վա՛ր տըր :

Բէսօր .- Էվվէթ (Պիր ալ սիւքիւթտէն սօնրա) Էլէն , պէնի
տինէեին :

Բիրօ .- Սէօյլէեին :

Բէսօր .- Սիզ սէրվէթ արզուսինտէսինիդ , տէյիլ մի :

Բիրօ .- Պէքի :

Բէսօր .- Պէն եիկիրմի միլեօն սահիպիեիմ :

Բիրօ .- (Հայրէթիլ .) Եիկիրմի միլեօն մու :

Բէսօր .- Էվվէթ . Լօնտրատա , մաքլինալարըն է՛ն պիրինճի միւ-
թէտահիւտիւեիւմ :

Բիրօ .- Սահի՛հ մի :

Բէսօր .- Պէն ապա եալան սէյլէմէմիշիմ տիր :

Բիրօ .- (Հայրէթիլ արթարազ .) Եիկիրմի միլեօն սահիպի հա՛ :

Բէսօր .- Էվվէթ , պու սէրվէթէ մալլը օլմազ իտթէրմիսինիդ :

Բիրօ .- Նէ կիպի :

Րէսոր .- Պէնիւղէ պէրապէր կէլին .

Հայտուտ դարը թէրէտտի տտէն սօնրա ,

— Խալր , իսթէմէմ , տէտի .

Բիրօնուն վէ Րէսորուն օրմտեան տիկէր պիր սէս .- Բէք էյի ի տէրսինի .

Պիրտէն պիրէ մէղքիւր սէտաեը իշիթտիքլէրինտէ , պունուն նէ թարափտան կէլտիկինի անլամալ իւղլէ , Բիրօ վէ Րէսոր արդարար- նա տէօնտիլէր , վէ իւղլէի թարափընտան գտչատըրյ օլտուղ- լարընր . վէ օն առըմդ . տար ուղաղտա , թէհտիտալէր պիր հայ- տէ , տէկէր պաղը բիմէլէր տալի տուրտուղունու կէօրտիլէր .

Մէղքիւր սէտա .- Էվվիթ , միսիւ , մատաւըն , սիլլին իլէ պէրա- պէր կէլմէք իսթէմէմսի , բէք իսայըրը տըր , զիրա կէլմէք իսթէսէ տէ կէլէմլ .

Րէսոր .- Նիշին .

Շախսը մէճհուլ .- Զիրա գանուն նամընա քէնտիսինի տէրտէսթ խտիօրում .

Րէսոր .- (Շաչըրապաղ .) Հիւ պիր բիմէկէլ դարար վիրմէկէլէք պէնիմլէ կէօրիւ շալիկիւ իշլուն մի .

Մէմուր .- (Իսթիհզա իլէ .) Էյ պու իր նէ տիր .

Րէսոր .- Ֆաղաթ , միսիւ . . .

Սէմուր .- Միսիւ Րէսոր , դալիպա պէնտէն իյզահաթ իսթէ- եօրտունու . պու իյզահաթը շիմտի վիրէճէկիւմ .

Րէսոր .- Պէնի թանըրէօրմու սունուղ .

Մէմուր .- Էվվիթ , չօղտան պէրի թանըրըմ . (Իրի բէֆիդինէ իսթմալէն .) Սիլ , տիկէր արգատաչլարընրզըն եանընա կիտին .

Իրի դապթիկէլէր կիթտիլէր .

Մէմուր .- Շիմտի , միսիւ Րէսոր , վէ սիլ Էլէն , պէնի տիկէ- եփինի , Մուհալէլէնիլ Էսնասընտա չու թաչըն արգատընտա պու- լունտաղլումտան , սէօլլէրինիլի տինլէտիմ . Միսիւ Րէսոր , մատմա- զէլէ իթտիկինիլ թէքիլիլէր բէք կիւզլի խտիլէր , բաքին պու թէք- լիլիլէրինիլ տէվամ խտէմգանիլ .

Մէմուրուն իսթիհզա թարղընտա սէօլլէտիկի սէօլլէրի Էլէն Րէսոր , տէհէթլէ տինլէմքալ խտիլէր .

Րէսոր .- Ֆաղաթ , Նիշին . . .

Մէմուր .- Զիւնքի , իսթէտիկի վէ սէրպէսի օլտուղու քէնտինիլ զէվճէ ինթիլսապ իթմէք իսթէտիկիլիլ պու գարը , պ

ալլապ գարը, սիդին վէ քէնտիսին/ն խալլըտահը օլան Մ. Մաթիէօ-
եիւ թէլէֆ իթտիրմիշ տիր,

Բէսօր :- Նէ՞ տիեօրսունուզ,

Մէմուր :- Հազրդէթի հալի տիեօրում, իսթէրսէնիզ, քէնտիսի-
նէ տէ սիւայ իտին,

Էլէն, հիտտէթ ու զաղապլա նիտա իթտի, վէ մէմուր,

— Ալլահա ըսմարլատըզ, միսիւ Բէսօր, էկէրչի կիւնիւն պիրին-
տէ, Լօնտրաեա կէլիը վէ ազ չէեէ իհթիեաճըմ օլուր իսէ, օրատա սի-
զի պուլըւրում, վէ պու գարը իլէ էվլէնմիքտէն սիզի մէնն իթտի-
կիմ իչին, ումարմքի, պանա գարգէն ազ չէ վէրիւսինիզ, տէտի,

Բիրօ վէ Բէսօր :- (Իրիսի տէ շիւպհէեէ պաշլաեարազ) Պուղաթ
սիզ քիմ սինիզ,

Մէմուր :- Սէնին իչին, Բէսօր, զարընտաշն էֆիլէեիմ, Սիզին
իչին տէ, Էլէն, Գատրան Պլէօ մէ յիսանէսինտէ դէհիլլէմէք իսթէտի-
կինիզ գօնթ տը Սաթիւընէնիմ, հալպու քի ալէմ իչին, զապիեէ
մէմուրու Տընիեիմ,

Բէսօր :- Բօլիս իչինէ տախիլ օլմագլըզ, զաթէն սէնին թալէին
իգթիպսընտան իտի,

Էֆիլէ :- Էվվէթ, իսթէմէեէրէք բէտէրիմի վէ տիկէրլէրինի սաթ-
տըղըմ կիւնտէն պէրու, զապիթիեէ նէզարէթինտէ պազը հաթիլէրիմ
պուլունմուշ տաւը,

Բէսօր :- (Մահգունէն վէ սէրիան օրատան չէքիլլէրէք) Ալլահա
ըսմարլատըզ,

Էֆիլէ :- Էյ, Էլէն, ինթիգտմըմը նոմըլ ալըեօրում,

Էլէն :- (Գալի պիր սէտա իլէ) Բէք իյի ալըեօրսունուզ, ֆա-
գաթ, պէնի նէրէեէ կէօթիւրէճէքսինիզ,

Էֆիլէ :- Զապիթիեէ նէզարէթինէ,

Էլէն :- Բէք իյի, կիտէիմ,

Էֆիլէ իլէ ատէմլէրինտէն պիրի, Էլէն իլէ պիրիքտէ արագա-
եա բաքիպ օլտուլար, Օ կիճէսի, հայտուտ գլըլը հապախանէտէ
եաթտը,

Փանտար, Կօրիք, Տիաշիլում, վէ Անֆիլէ տախի, իճըաի խապա-
սէթլէրի էստառէ թուլթուլառլար, Եալընըզ Բիթանչէօզ, օ տախի
զապըթա մէմուրու Էֆիլէեէ, Բիրօ իլէ բէֆիլլէրինի տէրտէսթ իթ-
տիրմէք իւզրէ գօլալըզ կէօսթէրմիշ օլտուլու իչին, թէվզըֆ ի-
տիլէսլէր իչինտէ պուլունմատը,

Բիրօնուն տխր ու կիրիֆիթ օլունմասընտան իրի կիւն սօնրա մէզպուրէնին նափաղասը , գօղուշունա կէօթիւրիւլտիւքտէ , քէնտի քէնտիի ասմըջ օլտուղու կէօրիւլտիւ :

Պու սուրէթլէ , վալիտէսինին , գըղընտան տօլաքը մահճուպ օլաճազ սէպէպի պուլունմաքըս , իքիսի տախի սուի դաստ իլէ հա եաթը մէլունանէլէրինէ խիթամ վերտիլէր :

Էլէնին ճէնազէսի տէֆն իտիլմէք իւղրէ դապրիսթանա կէօթիւրիւլտիւկիւնտէ , արգասընտան աղլաքարոգ եալլընդ պիր ատէմկիտիքօրտու , վէ օ տա Բէսօր իտի :

Տիկէր հայտու տլարըն իճրա իթտիքլէրի քեաֆֆէյի ճինաեթլէր տէրիսաթըր իտիլիք , վէ պու ճինաեթլէրինին տէրէճէյի միւճազաթը տիւշիւնիւլիւր իսէ , վազը օլան մուհաքէմէլէրի նէթիճէսինտէ վէրիլէն հիւքմ ու իլամ պիտուհուլէ անլաշըլապիլէճէկինտէն , պուլնարա տայիւր ֆազլա սէօյլէմէկէ լիւղում կէօրմէեիզ :

Հիւ պիր վազըթտա , հիւքմիւ ատայլէթ , պու միսիլու հայտուտլար հազգընտա պուլնտան զիեաուէ չէտիտ օլմամը տըր :

İBB Atatürk Kitaplığı

★ 1 4 0 5 0 8 ★

